

અર્પણપત્રિકા.

શુરવર્ય પૂજ્યપાદશ્રી શુભાભયદ્રશ્વભી તથા મહારાજશ્રી વીરશ્વભી !

આપ બન્ને સહોદરોએ ઘણા વર્ષથી આ સેવકને અભ્યાસ કાર્યમાં

અને લેખન કાર્યમાં ઘણી સાહાય્ય આપી ઉપકૃત કર્યો છે. એટલુંજ

નહો પણ શાસનોપયોગી સાહિત્યપ્રચારના કાર્યમાં

આજસુધી સહાયતા આપતા રહો છે તેથી

આભારવશ આ સેવક ભાષાસા-

હિત્યના અંગરૂપ આ પુસ્તક

આપના કર કમલ-

માં અર્પણ

કરે

છે.

લિં મુનિ રત્નચંદ્ર.

પ્રસ્તાવના.

કોપ, કોશ, નામમાળા, શબ્દસમય, શબ્દસંગ્રહ, શબ્દાર્ણવ, શબ્દરત્નાકર અભિધાન
કોપની જરૂરીઆત ચિતામણિ, શબ્દકોટપદ્મ, શબ્દરત્નાવલો, વગેરે અનેક શબ્દો લગ-
ભગ એક અર્થવાળા છે. એ બધા શબ્દો છુટી છુટી પડેલી વસ્તુને
એકત્ર કરી સમૂહરૂપે ગોઠવવાનો અર્થ સૂચવે છે. ભાર અથવા ખજાનાને પણ આ ૧૫
શબ્દ લાગુ પડે છે. પૃથ્વીના જુદા જુદા ભાગમા જુદા જુદા નિમિત્તોથી ઉત્પન્ન થતા દ્રવ્ય
માથી મહેસુલરૂપે કે જકાતરૂપે અમુક અમુક અથા ગ્રહણ કરી, ગમગમો રાજ્યના રક્ષણ માટે
યા પ્રજાનુ પાલન કરવા માટે રાજ્યનો ખર્ચનો ભાર છે અને તે ખર્ચનો રાજ્યની સમૃદ્ધિ
ગણાય છે. તેમ જ ભાષાના જુદા જુદા પુસ્તકોમા વપરાયેલા શબ્દોના અર્થનો સંશોધન
પૂર્વક સંગ્રહ કરી નિદાનોએ કોપરૂપે શબ્દના ખર્ચના તૈયાર કર્યા છે રાજ્યના રક્ષણ માટે
ધનના ખર્ચનાની જોટલી જરૂર છે, તેના કરતા પણ વધારે જરૂર તરતના રક્ષણ માટે અને
ધર્મના પાલન માટે તે તે ભાષાના કોપરૂપે શબ્દના ખર્ચનાની જરૂરી છે કોપ એ ભાષાની
સમૃદ્ધિ છે, ભાષાનું ખજા છે, સાહિત્યનું જીવન છે, તરવોને વિસ્તારવાનું મુખ્ય સાધન છે.

ભારતવર્ષના ધર્મસાહિત્યની મુખ્ય બે ભાષાઓ છે. સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત અનુયોગદ્વાર
સૂત્રમા આ બે ભાષાઓને પ્રશસ્ત ભાષા કહી છે યદુર્ક્ત—
આર્યાવર્તની પ્રાચીન “સંઘવા વામવા ચેવ પસ્તયા હસિમાસિયા” અર્થાત્ સંસ્કૃત
ભાષાઓ અને પ્રાકૃત એ બે ભાષા અભિભાવિત અને પ્રશસ્ત છે કાલ
પરંતુ સંસ્કૃતભાષામા બે ભેદ પડ્યા છે. એક પ્રાચીન સંસ્કૃત અને બીજી અર્વાચીન
સંસ્કૃત. વેદની સંસ્કૃતભાષા એ પ્રાચીનસંસ્કૃત અને મહાભારત આદિની સંસ્કૃત ભાષા તે
અર્વાચીનસંસ્કૃત છે ખરીરીતે તો પાણિનીય આદિ વ્યાકરણકર્તાઓએ સરકાર પમાડ્યા
પછીજ સંસ્કૃત નામ પ્રસિદ્ધિમા આવ્યું હોય તે સંભવિત છે. ગમે તે હોય વૈદિકધર્મનું
સાહિત્ય ધણું ભારે સંસ્કૃત ભાષામા લખાયેલું છે તેમા વેદો વૈદિકસંસ્કૃતમા અને મનુસ્મૃતિ
આદિ ધર્મગ્રંથો નવીન સંસ્કૃતમા રચાયા છે. બીજી ભાષા છે પ્રાકૃત તે સાધારણ જનોની
બોલાતી ભાષા હતી સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણના નિયમથી બધાયેલી દોરાથી આજ. સુધી
અનિભક્ત રહી, પણ પ્રાકૃતભાષા તો લોકભાષા હોઈને દેશભેદ અને ક્ષણભેદથી
બદલાતા લાગી એટલે તેના અનેક ભેદ પડ્યા મગધી, શૌરસેની, પૈશાની, અપભ્રંશ
વગેરે અનેક નામો ધારણ કરતી પ્રાકૃતભાષા આખા ભારતવર્ષમા પ્રસરી આમા
અર્વાચીન પ્રાકૃતભાષાને દમણ બાલુએ મુટી પ્રાચીન પ્રાકૃતભાષાનો વિચાર કરીએ
કેમકે તેમા આર્યાવર્તના મુખ્ય બે ધર્મોનું-બૌદ્ધધર્મ અને જૈનધર્મનું સાહિત્ય ઉતરેલું છે
પ્રાચીન પ્રાકૃત ભાષાના મુખ્ય બે ભેદ થયા, પાલી અને અર્ધમાગધી તેમા મૌદ

સાહિત્ય પાત્રીલાપામાં વખાણ અને જૈન આગમસાહિત્ય અર્ધમાગધીલાપામાં રચાયું. મગધદેશનો અર્ધ ભાગ અને ગરસન દેશનો અર્ધ ભાગ એમ બે દેશની સરહદ ઉપર પ્રાચીન સમયમાં બોલાતી લાપાનું નામ અર્ધમાગધી પડ્યું હોય એમ સંભવિત લાગે છે. આવી રીતે અર્ધાન્તરના મુખ્ય ત્રણ ધર્મોના પ્રાચીન સાહિત્યની જુદી જુદી ત્રણ લાપા થઈ

દરેક ધર્મસાહિત્યનો આત્મા તે તે ધર્મના તત્ત્વો છે અને લાપા એ તેનું શરીર છે.

વૈદિક સાહિત્ય

વ્યાખ્યા, ૯૬, કોપ, ત્રેરે તેના અન્યથો છે. જે સાહિત્યના આ બધા અંગો પૂર્ણ હોય તે સાહિત્યનો અભ્યાસ કરનારી વધારે સર-
વના થાય અને બોકોમાં તેનો વધારે પ્રચાર થાય તે સ્વાભાવિક છે. વૈદિક સાહિત્યના વ્યાકરણ, કોષ આદિ અંગો ત્રણ પ્રાચીન સમયથી રચાયા નહીં સંસ્કૃતલાપાના તે વ્યાકરણ, કોષ આદિ ત્રણ કેટલાંકે રચાયેલા છે. અમરકોષ, મેદિનીકોષ, અભિધાન-ચિંતામણિ, શાસ્ત્રકલ્પ, નાચરત્યનુક્રમિકા આદિ નાવનથી વધારે કોષો આજે પણ નિયમિત છે.

વૈદિકસાહિત્યની માફક બૌદ્ધસાહિત્યના અંગો પણ વ્યાકરણ, કોષ આદિરૂપે ધણા તેવાર થયા છે તેને લીધે બૌદ્ધધર્મનો દુનિયાના મોટા ભાગ ઉપર બૌદ્ધ સાહિત્ય પ્રચાર થયેલ જોવામાં આવે છે.

જૈનધર્મના તત્ત્વોની ઉપદેશ તીર્થંકર મહાગતે અર્ધમાગધી લાપામાં કર્યો છે એવો ઉદ્દેશ શાસ્ત્રમાં અનેક સ્થળે છે જે લાપામાં તીર્થંકરે અર્થરૂપે

જૈન સાહિત્ય

તત્ત્વો પ્રકાશ્યા તે લાપામાં મણ્વધરેએ સૂત્રો રચ્યા, અર્થાત્ જૈન-ધર્મનું આગમસાહિત્ય અર્ધમાગધી લાપામાં વ્યાખ્યા શાસ્ત્રો રચાયા પછી લગભગ એક દસમ વર્ષ સુધી તે શાસ્ત્રો પુસ્તકમંદ્ર ન થતા પાઠકોની જીભને ટેરવે રહ્યા ગ્રંથો પોતાના શિષ્યોને મોટેથી સંભળના અને ગિળો મૂળપાદ કંઠ્ય કરી અર્થની ધારણા કરતા. ધારણા ક્રમ અર્થ અને ક્રિ કરેલા સૂત્ર સિધ્ધો પુન પોતાના નવા શિષ્યોને સંભળતા તેમાં કેટલાક સહોપ સૂત્રોને સ્પષ્ટ સિત્તારથી સમજાવવાને લદ્દનાદુ સ્વામી વગેરેએ તેને તે લાપામાં નિર્મુક્તિઓ આપી અને ત્યાર પછી કેટલેક વર્ષો કેટલાક સૂત્રો ઉપર લાખો રચાયા તે પણ પ્રાકૃત લાપામાં. મહાવીરપ્રભુના નિર્વાણ પછી ૬૮૦ થી ૨૭ મે પાટે દેવદર્શિચિક્ષમાત્રમણ આચાર્ય થયા એમણે બીજા આઠ આચાર્યોની મદદ લઈ વલ્લીપુર સહોમમાં ગુરુશિષ્યપરંપરાથી શ્રવણગૌચર યોગ સૂત્રોને પુસ્તકમંદ્ર કર્યા વખત ગળા સૂત્રની લાપા અને જમાનાની ચાલુ લાપા વચ્ચે અત્યંત પડ્યે જતું હતું. અર્ચાચીન લાપા પ્રાચીન લાપાથી જુદી પડી જુદું જુદું નામ ધારણ કરતી હતી પ્રાકૃત લાપાના દેશ અને કાળ પરત્વે અનેક પ્રકારે પડી ચુક્યા હતા. આ વખતે સંસ્કૃત અને પાલી લાપાની માફક અર્ધમાગધીલાપાને પણ વ્યાકરણ આદિથી નિયમબદ્ધ કરાવી અવસ્થાકળા હતી કદાચ જૈનાચાર્યોએ તે રચ્યા હોય તે પાછાથી અધ્યાપીના કાળમાં તે નષ્ટ થયા હોય તો ને જનવાળેજ છે ગમે તેમ હો પણ આજે

તે ઉપલબ્ધ નથી અર્વાચીનપ્રાકૃતના વ્યાકરણો જેન અને જેનેતર વિદ્વાનોએ રચ્યા પણ પ્રાચીન પ્રાકૃતભાષા ઉપર જોઈએ તેવું લક્ષ્ય ન અપાયુ અલબ્ધત ત્યાર પછી સુતો ઉપર વ્યાખ્યાઓ-ટીકાઓ રચાઈ પ્રથમ ચૂલિના રૂપમા અને પછી વિસ્તારથી વૃત્તિના રૂપમા શીનાગસૂરિ, અભયદેવસૂરિ વગેરેએ ટીકાઓ લખી પણ તે સરકૃતભાષામા, મૂળ ભાષામા નહોં યૌદ્ધર્મના મૂળ પુસ્તકો પાળીમા અને તેની ટીકાઓ પણ પાલીભાષામા લખાઈ, તેથી પાલી ભાષા આજસુધી એકકરે જગવાઈ રહી નેમ જેન આગમોની ટીકાઓ આગમની ભાષામાજ રચાઈ હોત તો આગમની ભાષાનો આજ મરોજો વિસ્તાર થયો હોત પણ એમ લાગે કે આ વખતે જમાનાનું વલણ સરકૃતભાષા તરફ વળેલું હોતુ જોઈએ પ્રાકૃતભાષા કરતા સરકૃતભાષાનો આજ વધારે થોડો હોય એમ માનવાને કારણ મળે છે તે વખતના રચાયેલ નાટકોમા ઉત્તમ પાત્રોની સરકૃત ભાષા અને હલકા પાત્રોની પ્રાકૃત ભાષા યોજાયેલી જોવામા આવે છે બ્રાહ્મણ વિદ્વાનોની આ અસર જેન વિદ્વાનો ઉપર થઈ હોય તો તે અસભવિત જેવું નથી અસ્તુ સમયપ્થ કરોતિ ષત્તાવલમ્' સમયની અનિહારી છે ટીકારચનાકાળ પછી જેનાચાર્યોએ હજારો ગ્રંથો રચ્યા પણ તેમા તેવું ટકા સરકૃત ભાષાના અને દશ ટકા પ્રાકૃત ભાષાના આવી પરિસ્થિતિ આજસુધી રહા પણ થોડા વર્ષો થયા ક્રમ વલણ બદલાયુ છે પુરાતત્ત્વોની જેમ જેમ શોધ થતા માડી છે તેમ તેમ પુરાતન ભાષા તરફ લોકોનું લક્ષ્ય ખેંચાયુ છે પુરાતન તત્ત્વોને ધારણ કરનારી બે ભાષાઓ-પાળી અને અર્દ્ધમાગધી શોધકોના વિશ્વાસને પાન બનતા લાગી છે પાલીભાષા, વાકરણ કો. આદિ અગોથી પૂર્ણાંબી બનેલી છે પણ અર્દ્ધમાગધી ભાષાના અગોની ખામી જણાઈ ન મળે તેવું વ્યાકરણ કે ન મળે કોપ હેમચંદ્રમૂરિએ એક વ્યાકરણ અને એક કોપ રચ્યો પણ વ્યાકરણ સરકૃત અને પ્રાકૃત ભાષાનું અને ઋર દેશ્ય શબ્દોનો આર્ષ પ્રયોગોનું પોતાના વાકરણમા તેમણે સૂચન કર્યું પણ નિરૂપણહલતા જાણી તેની ઉપેક્ષા કરી વિક્રમના ૧૧ મા સૈનમા મહામ્નિ ધનપાલે પોતાની બહેન સુદરીના શિક્ષણ માટે પાદ્મવલ્લીનામમાળા નામનો એક ન્હાનો કો. રચ્યો જે હાલ થોડા વખત પહેલા છપાઈ બહાર પડ્યો છે તે પણ પ્રમાણમા બહુ ન્હાનો છે, વગી પ્રાકૃત ભાષાનોજ તે કોપ કહી શકાય બસ, પ્રાકૃત ભાષાના કહીએ તો આ એજ કો. ઉપલબ્ધ છે તેમા પણ એક દેશ્યભાષાનો અને એક પ્રાકૃતભાષાનો અર્દ્ધમાગધીભાષાનો તો એજ નહી

આગમની ભાષાના આ મુખ્ય અગની ખામી દૂર કરવાનો પ્રથમ પ્રયાસ આજથી અલિધાન રાજદ્રની ઉત્પત્તિ. લગભગ ત્રાવીસ વર્ષ પહેલાં શ્રોતુત સર્વેશ્વરિએ આગમના તેમજો વૃદ્ધાચાર્યમા પણ આગમો ભાષ્યો નિર્ણુમિત્યો વગેરે પ્રાચીન અને અર્વાચીન પ્રાકૃત ગ્રંથોનું દોહન કરી રામ્દ સગ્રહ કર્યાં અ કારાદિ અનુક્રમે શબ્દાલ્પિ ગાંતી દરેક પ્રાકૃત શબ્દની આગમ સરકૃત પર્યાય ગોઠવ્યા અર્થ લોકભાષામા આપવાને બદલે સરકૃત ભાષામા આપ્યો, તે પણ સફળથી નહીં પણ મરોટા વિસ્તારથી દાખતા તરીકે અનાથી શબ્દનો અર્થ આપવાનો હોય ત્યા અનાથીમુનિનું આખુ અધ્યયન, તેના ઉત્તરી ગીમન પોચાના પામે તેમ ગોપવામા આ યા તેથી તેનો વિસ્તાર અલ્પન

બીજી તરફ કલકત્તામાં પંડિત હરગોવિંદલાલે એક પ્રાકૃત કાપ તૈયાર કરવા માંડ્યો. તે

માત્ર હિંદી ભાષામાં જુદા જુદા ભાગમાં યોજી તેમણે કલકત્તામાં પ્રાકૃત-હિંદી કાપ.

બહાર પાડ્યો. આજસુધી તેના ત્રણ ભાગ બહાર પડ્યા છે. લ અક્ષર સુધીના શબ્દો તેમાં આવ્યા છે. રયા. કે. ના કાપમાં પ્રાચીન અને અર્વાચીન પ્રાકૃત ભાષાઓનો ભેદ દર્શાવવાને માત્ર પ્રાચીન પુસ્તકોનાજ શબ્દો લેવામાં આવ્યા છે. ત્યારે પં. હરગોવિંદલાલેના કાપમાં પ્રાચીન અર્વાચીન અને જાતના શબ્દો લેવામાં આવ્યા છે. તે ઉપરાંત દેશ્ય ભાષાના પણ ઘણાખરા શબ્દો તેમાં ઉમેરવામાં આવ્યા છે એટલે તેને પ્રાકૃત કાપ કહીએ તો કહી શકાય જ્યારે રયા. કે. ના કાપને ઘણે ભાગે આગમનાજ શબ્દો હોવાથી અર્ધભાગથી કહી શકાય. અર્ધભાગથી કાપનો એક ભાગ બહાર પડ્યો. દરમ્યાન ભંડારી કેસરીચંદ્રજીની તખ્તીયત બગડી. છાપવાનું કામ અજમેરમાં અને વ્યવસ્થા કરનાર ઇંદોરમાં; તેમાં વળી તખ્તીયત નરમ જેથી બીજો ભાગ છાપવાનું કાર્ય વિશ્વ-અમાં પડ્યું.

સદરજુ કાપનો પ્રારંભ કર્યા પહેલા લગભગ વિક્રમ સવત ૧૯૬૭ ની સાલથી પ્રાકૃત

ભાષાનો વિશેષ અભ્યાસ કરી, તેના સાક્ષિત્વની ઉણપ દૂર કરવાનો અર્ધભાગથી વ્યાકરણ. વિચાર વારંવાર મારા મનમાં ચલા કરતો હતો. શ્રીયુત હેમચંદ્રા-ચાર્યના વ્યાકરણને અનુસાર એક માર્ગોપદેશિકા બનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ તેથી મનને પુરો સતોષ ન થયો કારણ કે આગમના ઘણા પ્રયોગો-આર્યપ્રયોગો પ્રાકૃત વ્યાકરણના નિયમથી સાધી શકાતા નથી; તેથી આગમભાષાનું સ્વતંત્ર વ્યાકરણ બને તો હીક; એવી ઇચ્છા થયા કરતી હતી પણ આગમ પ્રયોગોના બહોળા અભ્યાસ વિના અને આગમના શબ્દસંગ્રહ વિના તે કાર્ય પ્રાયે અશક્ય હતું. પરંતુ અર્ધભાગથી કાપ તૈયાર થઈ રહ્યા પછી તે કામ શક્ય થવાથી ઇચ્છાને બળ મળ્યું એટલે તરતજ અર્ધભાગથી વ્યાકરણ બનાવવાનું કામ હાથમાં લેવામાં આવ્યું. પણ કાપનું મેટર બધું ઇંદોર મોકલી દેવામાં આવ્યું હતું અને પહેલો ભાગ બહાર પડ્યા પછી બીજો ભાગ છાપવાનું કામ બોજાંબે પડ્યું હતું. ભંડારીજીની તખ્તીયત ના-દુરસ્ત હોવાને લીધે વ્યાકરણ માટે જોઈતા શબ્દસંગ્રહ મેળવવામાં મુશ્કેલી પડવા લાગી. બીકાનેરના શેઠ અગરજીંદજી લેરોદાનજી શેઠીઆ તરફથી એક માણસ ખાસ ઇંદોર શબ્દ-સંશોધન માટે મોકલવામાં આવ્યો પણ તેનીએ તખ્તીયત બગડનાં તે કામ પુરું ન થયું એટલે શબ્દોના જુના બ્લોકો અને નવા બ્લોકો ઇંદોરથી મગાવવાની જરૂર પડી. વ્યાકરણ રચનાનું કામ પુરું થયું પણ કાપનું મેટર નાની નાની સ્ત્રીપો ઉપર લખાયેલ હોવાને ને સ્ત્રીપો આઘી પાછી થવાનો સભવ હોવાને લીધે વ્યવસ્થિત રૂપમાં એક નકલ કરાવી લીધી હોય તો તે સુરક્ષિત રહી શકે, તેમજ વ્યાકરણના સંશોધન કાર્યમાં પણ કામે લાગી શકે, એટ-લુંજ નહી પણ વ્યાકરણ દૃષ્ટિથી તેમાં કંઈ સુધારો વધારો પણ થઈ શકે, આવા ઇરાદાથી અર્ધભાગથી કાપની નકલ કરાવવાનો નિશ્ચય કર્યો.

સંવત્ ૧૬૮૧ ના ચૈત્ર માસમાં બીકાનેરનિવાસી શેઠ અગરચંદ્ર બેરેદારનજી શેઠીઆ તથા પોરબંદરનિવાસી શેઠ વિભોવનદાસ જોડાલાલભાઈની સહાનુ-
 બદ્ધમાગધી ગુજરાતી ભૂતિથી લેખકોદ્દાર નકલ કરાવવાનું કામ ચરૂ કર્યું. દરમ્યાન કેટલાએક
 કોષની માગણી, વિદ્યાર્થીઓ અને જાણસુઓ તરફથી એવી માગણી થઈ કે પં. દર-

ગોવિંદસે હાંદી ભાષા ભણનારાઓ માટે એકલી હાંદી ભાષામાં કોષ બંદાર પાડવો છે. તેમ
 ગુજરાતી ભાષા ભણનારાઓ માટે એકલી ગુજરાતી ભાષામાં એક કોષ બંદાર પડે તો અ-
 મારા જેવા સાધારણ માણસો તેનો લાભ વધારે પ્રમાણમાં લઈ શકે. વળી સાધુ સાધ્વીઓ
 મ્હોટા કદનું પુસ્તક સાથે રાખી ન શકે પણ એક ભાગમાં ન્દાના કદનું પુસ્તક
 હોય તો સાથે રાખી શકે. આ માગણી કંઈક વ્યાજબી ભણતાં નકલ કરાવવામાં બીજી
 હેતુ ઉમેરવામાં આવ્યો અને નીચે પ્રમાણે ફેરફાર કરવામાં આવ્યો. અર્ધમાગધી ત્રિભાષિક
 કોષમાં અને પં. દરગોવિંદસના કોષમાં સમાસવાળા શબ્દો, એક મુખ્ય શબ્દના પેટામાં
 ગોઠવવામાં આવ્યા છે. સાધારણ વર્ગના લોકોને તેમાંથી અમુક શબ્દ શોધવામાં મુશ્કેલી
 પડવાનો સંભવ છે. તેથી આ નકલમાં સમાસવાળા શબ્દોને આખા રૂપમાં ગોઠવી પેટામાં
 ન રાખતાં મૂળશબ્દોની પંક્તિમાં વર્ણાનુક્રમ પ્રમાણે ગોઠવવામાં આવ્યા. જે સમાસને છુટો
 પાડવાથી બંને શબ્દોના અલગ અલગ અર્થ થઈ શકે તેવા કેટલાએક સમસ્ત શબ્દોને કમી
 કરવામાં આવ્યા, ધાતુ અને ધાતુનાં રૂપો પહેલા કોષમાં દાખલ કરવાનો હેતુ ખાસ કરીને વ્યા-
 કરણ રચના માટે હતો. વ્યાકરણ રચના થઈ ગઈ તેમાં ધાતુપાઠ દર્શાવવાની સાથે ધાતુનાં રૂપો
 સાધવામાં આવ્યાં એટલે નવા કોષમાં તેની જરૂરીઆત ઓછી થઈ. વળી આ કોષનું કામ
 જેમ બને તેમ સંક્ષેપમાં કરવાનું હોવાથી ધાતુઓ અને તેનાં રૂપાખ્યાનો પણ બાદ કર્યા.
 ભાષા એક ગુજરાતીજ રાખવામાં આવી. રેફરન્સ-પ્રમાણનિર્દેશો ખાસ વિદ્વાનો અને શોધકોને
 ઉપયોગી હોઈ મોટા કોષમાં આવી ગયેલ હોવાથી નવા કોષમાં તે પણ કમી કરવામાં
 આવ્યા. અર્થમાં પણ કેટલેક ટેકાણે સંક્ષેપથી લખાણ કર્યું છે. તે પણ સાધારણ વર્ગ સહે-
 લાઈથી ન સમજી શકે તેટલો સંક્ષેપ નથી કર્યો. આ બધી કરકસરીથી મ્હોટા કોષ કરતાં
 આ કોષનું પ્રમાણ ઘણું ઓછું થયું. મ્હોટો કોષ લગભગ ચારસો રૂબામાં પૂર્ણ થવાનો
 ત્યારે આ કોષ એક સો બે રૂબામાં પૂર્ણ થાય છે.

ઉપર બતાવેલ ફેરફાર શિવાય બંધારણ બંને કોષનું એકસરખું છે. પ્રથમ અર્ધ
 માગધી ભાષાનો મૂળ શબ્દ; પછી બળિ અથવા લિંગનો સંકેત

ત્યારપછી કૌંસમાં તે શબ્દનો સંસ્કૃત પર્યાય. સંસ્કૃત પર્યાય આપ-
 વામાં પણ ભાગે આગમની ટીકાઓનું અનુસરણ કર્યું છે. કેટલાએક સંસ્કૃત મર્યાદિત સંસ્કૃત
 કોષોમાં નહીં મળી શકે તેવા પણ અત્રે આપવામાં આવ્યા છે. કેટલાએક વનસ્પતિ કે
 પ્રાણીઓનાં વિશેષ નામો સંસ્કૃત સાહિત્યમાં ક્યાંય ન મળે તેવા હોવા છતાં તેને યોડો
 ઘણા સંસ્કૃત સંસ્કાર પમાડી તેને રૂપમાં કૌંસમાં મુકવામાં આવ્યા છે. દેશ
 શબ્દોના સંસ્કૃત પર્યાય ન હોય જ્યાં તેવા શબ્દોની સંસ્કૃત હાથ ન બનાવતાં તેવા શબ્દોમાં
 સંસ્કૃત પર્યાયની જગ્યા ખાલી રાખવામાં આવી છે. ત્યારપછી ગુજરાતી ભાષામાં સંક્ષિપ્ત
 અર્થ બતાવવામાં આવ્યો છે.

ખાને કોષમાં વર્ણાનુક્રમ પણ એક સરખો છે. પ્રથમ અ થી ઓ મુખી સ્વર, પછી અનુસ્વાર, ત્યારપછી ક થી હ સુધીના વર્ણાનુક્રમ.

વ્યંજનો; જેમકે ક ના શબ્દો લઘુએ તો પ્રથમ

કચ્ચ, કચ્ચા, કહ, કઈ, કડ, કઝ, કર, કમો, કંક, કંટક, કંપણ, કંસ, કક, કહ ઇત્યાદી. ઓ મુખીના સ્વરો પુરા થયા પછી જોડાક્ષરનું સ્થાન રાખવામાં આવ્યું છે; ઉદાહરણ તરીકે ક અક્ષર લઘુએ તો, કક્કા, કક્કિ, કક્કો, કકુ, કકૂ, કકે, કકો, કક્ક, કક્કજ. ઇત્યાદિ. ક્ક, લ્લ, જ્ઞ, જ્ઞૌ, એ સ્વરો આ ભાષામાં આવતાજ નથી. વ્યંજનમાં ક, જ, સ્વતંત્ર આવતા નથી. અનુસ્વારને પરસવર્ણ થાય ત્યાં સંયુક્તરૂપે ક્યાંક આવે છે. તાલબંધ શ અને મૂર્ધન્ય પ ને બદલે આ ભાષામાં કેવળ દંત્ય સહારજ આવે છે. એટલે એકંદર આઠ સ્વર અને ૨૯ અથવા ક, બ ને સાથે લઘુએ તો ૩૧ વ્યંજનો છે. એકંદર ૩૭ અક્ષરોના શબ્દો આ કોષની અંદર ગોઠવવામાં આવ્યા છે. તેમાં સૌથી વધારે શબ્દો સ્વરમાં 'અ' ના અને વ્યંજનમાં 'સ' ના છે. સૌથી થોડા શબ્દો ખ, ધ, ઝ, ટ, ઠ, ડ, ઢ, ઘ, ફ, ના છે. આ ભાષામાં વિભત્તીય વ્યંજનોમાં ફક્ત હની સાથે ન, મ અને લ નો સંયોગ થાય છે તે સિવાયના વિભત્તીય વ્યંજનોનો પરસ્પર સંયોગ થતો નથી. સમતીય વ્યંજનોમાં વર્ગમાંના પહેલા અક્ષરનો ખીજ અક્ષર સાથે અને ત્રીજા અક્ષરનો ચોથા સાથે સંયોગ થાય છે. તે ઉપરાંત અનુનાસિક વર્ણોનો પોતાના વર્ગ સાથે સંયોગ થાય છે. સિવાય ખીજા વર્ણુ સાથે સંયોગ થતો નથી એટલે સંયુક્તાક્ષર સસ્તૃત ભાષા કરતાં ઘણા થોડા છે. ઘણા શબ્દો તો વર્ણુવિકાર અને વર્ણુ ભોપથી વધ્યા છે. દાખલા તરીકે સંસ્કૃતના અધિકરણ શબ્દના અર્ધભાગથી ભાષામાં, અધિકરણ, અધિગરણ, અહિકરણ, અહિગરણ, એમ ચાર વિકરણ થયા છે એટલે ચાર ઠેકાણે તે શબ્દ યોજવામાં આવ્યો છે. એમ કોષના બે રૂપો, કોષના ત્રણ રૂપો, કોષના ચાર રૂપો કે તેથી પણ વધારે રૂપો થયાં છે. એથી એકંદર મહોટા કોષમાં ૪૦ થી ૪૫ હજાર શબ્દો અને ન્હાના કોષમાં આશરે ૨૫ થી ૩૦ હજાર શબ્દોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જૈન આગમના પ્રાચે બધા શબ્દો પ્રાકૃત કોષમાં આવી ગયા છે.

મહોટા કોષ અને ન્હાના કોષના પ્રકાશક ભિન્ન ભિન્ન હોવાને લીધે વ્યવહારમાં સંપૂર્ણતા ન થઈ જાય એટલા માટે આ લઘુકોષનું નામ “ જૈનાગમશબ્દ સંગ્રહ ” યા “ અર્ધભાગધી-ગુજરાતી કોષ ” એનું રાખવામાં આવ્યું છે.

જૈનસિધ્ધાંતકોમુદી નામનું અર્ધભાગધી વ્યાકરણ અને જૈનાગમશબ્દસંગ્રહ નામનો અર્ધભાગધી-ગુજરાતી કોષ, આ બંને પુસ્તકો લાડારી કેશરીચંદ્ર મહોટા કોષનું અને સ્થા. કાન્હર-સના પ્રયત્નથી નેચાર કરવામાં આવેલ અર્ધ-માગધી ત્રિભાષિક કોષના પરિણામ-ફળરૂપ છે એમ, કહીએ તો

કંઈ જોડું નથી. કેમકે તે કોષની લાગતીથીજ ઉપર કહેવ બે પુસ્તકોનું નિર્માણ થોડા વખતમાં થોડી મહેનતથી થઈ શક્યું છે; એટલે મજકુર બંને પુસ્તકો મહોટા કોષનેજ આભારી

છે. વાચકો જાણીને ખુશી થશે કે મલકાપુરની કોન્કર-સમાં અર્ધભાગથી કોય તરન છપાવવાનો કરાવ થયા પછી ઉદારમાં ભંડારી સરદારમહાશયી દેખરેખ નીચે ખીજે ભાગ છપાવવાનું ગદ્ય સાલથી શરૂ થઈ ગયું છે અને થોડા વખતમાં બદાર પડવા સંભવ છે. ત્યાર પછી ત્રીજે અને ચોથો ભાગ પણ એક બે વરસમાં બદાર પડી સાદિત્યત્રેમીઓને લાભ આપશે. ત્યાંસુધી આ લઘુકોય ગુજરાતી ભાષાએને માટે મોટા કોયની થોડે ઘણે અંગે ગરજ પુરી પાડશે. તત્ત્વજિગામુએ અર્ધભાગથી ભાષાના વ્યાકરણ અને કોયની મદદથી આગમોનો અભ્યાસ કરી, માનસિક જીવન અને આધ્યાત્મિક જીવનની ઉચ્ચબુદ્ધિએ ચલાવો પ્રયત્ન કરતાં વીરધર્મનો વિજયવાવડો ફરકાવશે તો આ મારો પ્રયત્ન સફળ થશે માનીશ. સુહૃદ્ધે કિં શુભના ! ઓ શાંતિ ! શાંતિ ! શાંતિ ! શાંતિ !

સ્થળ પાંકાનેર. }
સં. ૧૯૮૩ માગશર }
શુક્લ પૂર્ણિમા. }

મુનિ રતનચંદ્ર.

પ્રકાશકે તરફથી બે બોલ.

જેનાગમ રાજ સંગ્રહ—અર્ધમાગધી-ગુજરાતી કોષનું પુસ્તક હપાવી વાચક વર્ગની સમક્ષ જાહેરમાં મુકતાં મ્હને અત્યંત આનંદ થાય છે. શ્રી શ્વેતામ્બર સ્થાનકવાસી કાન્દર-સ તરફથી લંડની કેશરીચંદ્રજીની પ્રેરણાથી પંડિતમહારાજશ્રી રત્નચંદ્રજીસ્વામીએ અર્ધ-માગધી ભાષાનો એક મોટો કોષ જુદી જુદી ત્રણ ભાષામાં તૈયાર કર્યા પછી ગુજરાતી ભાષા જાણનારા વિદ્યાર્થીઓ અને જીજ્ઞાસુઓના લાભના માટે કેવળ ગુજરાતી ભાષામાં એક ન્હાનો કોષ તૈયાર કર્યો. ગયા કાગણ માસમાં પંડિતમહારાજશ્રી રત્નચંદ્રજીસ્વામી પોતાના ગુરુવર્ષ પૂજ્ય મહારાજશ્રી ગુલાબચંદ્રજીસ્વામીની સાથે અને પધાર્યા ત્યારે અર્ધમાગધી-ગુજરાતીકોષની કોપી અમારા જેવામાં આવી. જુદા જુદા ચાર ભાગમાં હપાતા મ્હોટા કોષ કરતાં આ ન્હાનો કોષ એકજ ભાગમાં પુરો થઈ શકે અને તે સાધુ, સાધ્વીઓ તેમજ અન્ય જીજ્ઞાસુ લોકોને વધારે ઉપયોગી થઈ શકે એમ ધારી મહારાજ શ્રી પાસેથી તે કોપીની માગણી કરતાં મહારાજશ્રીએ તે માગણી સ્વીકારી. તે ખાતે તેમનો તથા મ્હોટા કોષના વ્યવસ્થાપકોનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

આ કોષ હપાવવાનો અમારો હેતુ માત્ર સાહિત્ય પ્રચારનો જ છે. નફો મેળવવાનો નથી. આ કોષની જે પડતર કિંમત રાખેલી છે તેમાંથી વસુલ થવાની કીમત પણ આગમ સંબંધી ખીજાં નવાં નવાં પુસ્તકો હપાવવામાં ખર્ચવામાં આવશે.

મહારાજશ્રીએ ધણો પરિશ્રમ લઈ આ પુસ્તક તૈયાર કર્યું છે તો આશા છે કે વાચકવર્ગ મહારાજશ્રીની મ્હેનતની કદર કરી ખતતી રીતે આ પુસ્તકનો લાભ લેશે અને બરાબર રીતે તેનું રક્ષણ કરશે.

આ કોષના મુદ્રક નિધારવામાં વાંકાનેરનિવાસી શેઠ જેઠાલાલ કીરચંદ તથા શેઠ ખીમચંદ જેઠાલાલે નિઃસ્વાર્થે ભાવે મદદ કરી છે તે ખાતે તે બંને ભાઈઓનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

પુસ્તક સંશોધનકાર્યમાં મહારાજશ્રીની ઘણીજ ખંત હોવાની સાથે ગ્રેસ મેનેજરે પણ કાળજી રાખી છે તથાપિ સંસ્કૃત ટાઇપની ખામીને લીધે કેટલાએક અનુસ્વાર, રેફ અને ખીજા અક્ષરો ઉઠી જવા પામ્યા છે તેથી શુદ્ધિપત્રક લાંચું થયું છે તે ખીના અમારા વ્યતઃ-કરણને ડુંખે છે પણ ખીજે ઉપાય ન રહેવાથી લાચાર થઈ વાચકવર્ગ પામેથી ક્ષમા માગીએ છીએ.

આશા રાખીએ છીએ કે શુદ્ધિપત્રક ઉપરથી વાચકવર્ગ બુલો સુધારી લેશે. અને ધાર્યું હતું તેટલા સમયમાં આ પુસ્તક ગ્રેસ મેનેજરે તૈયાર કરી આપ્યું તેથી તે ખાખત સંતોષ જાહેર કરીએ છીએ.

સં. ૧૯૮૩ પોસ મુદી ૧૫.

વાર મોમ.

સ્થળ લીંબડી.

હી. સંઘવી ગુલાબચંદ જશરાજ.

સઘવી ગુલાબચંદ જસરાજ-લીબડી

કોષાન્તર્ગત સંકેતોનો ખુલાસો.

પું० પુલિંગ.

સ્ત્રી० સ્ત્રીલિંગ.

ન० નપુસકલિંગ.

પું० ન० પુલિંગ અને નપુસકલિંગ.

પું० સ્ત્રી० પુલિંગ અને સ્ત્રીલિંગ.

ત્રિ० પુલિંગ, સ્ત્રીલિંગ અને નપુસકલિંગ.

કિ. વિ. ક્રિયાવિશેષણ.

અ० અવ્યય.

જે જૈનાગ્રંથો અને ગ્રંથોમાંથી શબ્દો લેવામાં
આવ્યા છે તેનું સૂચીપત્ર.

- ૧ અતગઙ્ગસા સૂત્ર.
- ૨ અનુયોગદ્વાર સૂત્ર.
- ૩ અનુતરોપવાઇ સૂત્ર.
- ૪ આઉરપચ્ચાક્ષુ પાછનો.
- ૫ આચારંગ સૂત્ર.
- ૬ આવરથક સૂત્ર.
- ૭ ઉપારાધવચન સૂત્ર.
- ૮ ઉપાસકદશા સૂત્ર.
- ૯ ઓપનિપુક્તિ.
- ૧૦ ઓપપાતિક (ઉવવાઇ) સૂત્ર.
- ૧૧ કર્મમંથ.
- ૧૨ કમ્મપથકિ.
- ૧૩ કદપસૂત્ર.
- ૧૪ ગચ્છાચાર પાછનો.
- ૧૫ ગચ્છિપિચ્છા પાછનો.
- ૧૬ ચક્રસરથુ પાછનો.
- ૧૭ ચંદ્રમેદિ સૂત્ર.
- ૧૮ જંબૂદ્વીપપ્રભતિ સૂત્ર.
- ૧૯ જીવાલિનમ સૂત્ર.
- ૨૦ જ્ઞાનાધર્મકથા સૂત્ર.
- ૨૧ કાણ્ડ સૂત્ર.
- ૨૨ તંત્રસવેચાલીય પાછનો.
- ૨૩ દશાધિકારિક સૂત્ર.
- ૨૪ દશાશ્રુતસ્કંધ સૂત્ર.
- ૨૫ નંદી સૂત્ર.

- ૨૬ નિરમાવલિસૂત્ર સૂત્ર.
- ૨૭ કપવટિસિયા સૂત્ર.
- ૨૮ પુત્રિયા સૂત્ર.
- ૨૯ પુષ્પચૂલિયા સૂત્ર.
- ૩૦ વહિરસા સૂત્ર.
- ૩૧ નિસીય સૂત્ર.
- ૩૨ પંચાસક.
- ૩૩ પિંડનિપુક્તિ.
- ૩૪ પત્રપથા સૂત્ર.
- ૩૫ પ્રવચનસારોદાર.
- ૩૬ પ્રજ્ઞાવાકરણ સૂત્ર.
- ૩૭ ભવવતી સૂત્ર.
- ૩૮ ભવપચ્ચાક્ષુ પાછનો.
- ૩૯ મહાપચ્ચાક્ષુ પાછનો.
- ૪૦ રાયપસેણી સૂત્ર.
- ૪૧ વિપાક સૂત્ર.
- ૪૨ વિશેષાવસ્થક.
- ૪૩ વેદકરપ-મૃદકરપ સૂત્ર.
- ૪૪ વ્યવહાર સૂત્ર.
- ૪૫ સંસ્તારક પાછનો.
- ૪૬ સમવાયામ સૂત્ર.
- ૪૭ સુપાસનાદ ચરિત્ર પ્રથમ ભાગ.
- ૪૮ સુવગંધ સૂત્ર.
- ૪૯ સ્યે પ્રગતિ સૂત્ર.

॥ श्रीजैनागमशब्दसंग्रहः ॥

मङ्गलावरणम्—

सुरिर्द्विदात्रियपायपोम्भं
कम्माहुर्दंसियभावहोमं
जिणोसरं तं सिरिवद्धमाणं
णमामि णिधं मणसाऽसमाणं ॥ १ ॥

संखेयेण सुत्तेहित्तो
काऊण सहसंगदं
संखेवद्धवोदाण
कोत्तो इमो रद्धज्ज ॥ २ ॥

अ]

अ

[अङ्गग्र.

अ. प्र० (च) अने; वणी (२) पादपूरुषार्थे
वपशतो व्यव्यय.

अग्रगर. पु० (अग्रगर) भोरो साप, अग्रगर.

अग्र. प्र० (अति) अतिशय, धातुं.

अग्रार. पु० (अतिवार) अत, के प्रतिज्ञा
लांगनानी तैयारी करवी; अत विराधनानी
केशिश.

अग्र. सी० (अदिति) पुनर्वसु नक्षत्रनो
अधिराता देवता.

अग्रउक्त. त्रि० (अत्युक्त्यर्थे) अलिमान रहित

अग्रकाय. पुं० (अतिशय) दक्षिण दिशाभां
रहेनार महोरम अतिना व्यतर देवतानो
धद. (२) त्रि० भोरा शरीरचाणु.

अग्रकृत. त्रि० (अतिक्रान्त) उल्लेखन करेलुं.

(२) ७० वपत मुक्षर करेल होय तेने
उल्लेखीने करेलु तप अथवा पञ्चभायु.

अग्रकृतचारि. त्रि० (अतिक्रान्तचारिन्) म-
यांछनु उल्लेखन करी नियरनार.

अग्रक्रम. पु० (अतिक्रम) क्षीयेल दत-पञ्च
भायु अथवा प्रतिज्ञा लांगनानो सहस्य
के धम्या करवी ते. (२) उल्लेखन करतु;
अतिक्रमयु करतु.

अग्रक्रमणिज्ज. त्रि० (अतिक्रमणीय) उल्लेखन
करना योग्य.

अग्रमग्र. त्रि० (अतिगम) अग्रचार भरी इरी
तेमान् उल्लेखन थपेल, पारंवार उपल्लेख.

અદ્વયમણ. નં (અતિપ્રમલ) જગ્યા આવવાનો માર્ગ.

અદ્વયુણ. પું (અતિયુગ્મ) અતિશય પ્રભાવ વાળા યુગ્મ

અદ્વચ્છિદ્રય. ત્રિં (અતિક્રાન્ત) અતિક્રમણ કરેલ, અન્યત્ર જમન કરેલ (૨) ઉલ્લ ધન કરેલ

અદ્વજાઅ. પું (અતિજાત) જાતિ અથવા પિતા કરતા વધારે સુપતિ અને કીર્તિ મેળવનાર પરાક્રમી પુત્ર (૨) નિમ્નતીય, ક્ષિપ્રજાતીય

અદ્વજા. નં (અજિન) આમકુ ચર્મ.

અદ્વજિહ્વમધુરુત્ત નં (અતિસ્નિગ્ધમધુરત્વ) જે વચનમાં અત્યંત સ્નિગ્ધતા અને મધુરતા ધી ગોળની માફક રહેલ છે એવા તીર્થકરના વચનનો અતિશય, તીર્થકરની વાણીનો ૧૬ મો અતિશય અદ્વિતેયા. સ્ત્રીં (અતિતેજા) અતુર્દશી, ઐશ્વર્યની રાત્રિનું નામ

અદ્વિત્યા સ્ત્રીં (અદ્વિત્યા) ભિક્ષા ન આપવાની ઇચ્છા

અદ્વિત્યાવળા. સ્ત્રીં (અતિસ્થાવળા) ઉલ્લન કરવા યોગ્ય કર્મસ્થિતિ અબાધાકાલ ઉપરાતની કર્મસ્થિતિ

અદ્વિત્યય. ત્રિં (અતિસ્થિત) ઉલ્લન કરી રહેલ

અદ્વિત્પરજ્ઞ નં (દેદ્યર્પ્ય) તાત્પર્ય, ભાવાર્થ ગર્ભિત તત્ત્વ

અદ્વિત્સમા. સ્ત્રીં (અતિદુષ્પમા) દુષ્પમદુષ્પમ નામે અવસર્પિણી કાલનો છટો અને ઉત્સર્પિણીનો પહેલો આરો

અદ્વિત્યાદિય. ત્રિં (અતિપ્રાક્ટિ) ભનાવેલું

અદ્વિત્પંડુકંબલસિલા. સ્ત્રીં (અતિપાણ્ડુકંબલ સિલા) મેર પર્વત ઉપરની દક્ષિણદિશ તરફની અભિષેક સિના

અદ્વિત્પદમા. સ્ત્રીં (અતિપદમા) પતાકા ઉપર પતાકા, ૧૫મળ ઉપર ૫મળ

અદ્વિપરિણામ. પું (અતિપરિણામ) શાસ્ત્રમાં બતાવેલ અપનાદ કરતા પશુ વધારે અપવાદનો આશ્રય કરનાર, ઉત્સુકમતિનાજો અદ્વિપાસ. પું (અતિપાર્થ) ભરતક્ષેત્રના કુયુનાથ સ્વામીના સમકક્ષીન ધરવત ક્ષેત્રના તીર્થકરનું નામ

અદ્વિપ્રસંગ. પું (અતિપ્રસંગ) અતિ પરિચય કરવો તે (૨) અતિપ્રાપ્તિ, લક્ષ્યને મુકી લક્ષ્યથી બહાર લક્ષ્યનું જવું તે

અદ્વિવલ્લ. પું (અતિવલ્લ) આનતી યોધીરીના પાચમ વાસુદેવનું નામ (૨) ભરત ચક્રીનો પૌત્ર મહાવશાનો પુત્ર (૩) નિ અતિ બલવાન, ધણી શક્તિવાળું

અદ્વિમાર. પું (અતિમાર) ૬૬ ઉપરાતનો ભાર (૨) પહેલા અલ્પનતનો યોધો અતિચાર

અદ્વિમારોવળા. નં (અતિમારોવળ) અતિભાર ભરવો તે, આનકના પહેલા નતનો યોધો અતિચાર.

અદ્વિભૂમિ સ્ત્રીં (અતિભૂમિ) જે જગ્યા ઉપર સાધુઓને જવા માટે ગૃહસ્થની મના છે તે જગ્યા

અદ્વિર્મચ. પું (અતિર્મચ) માયા ઉપરનો માયો

અદ્વિમદ્વિયા સ્ત્રીં (અતિમદ્વિત્તિ) માટીની ગાર, કાદવ

અદ્વિમત્ત. } ત્રિં (અતિમાત્ર) માત્રા-પરિમાણ
અદ્વિમાય. } ઉપરાતનું

અદ્વિમાયા. સ્ત્રીં (અતિમાત્ર) અધિક પ્રમાણ

અદ્વિમુત્ત પું (અતિમુક્ત) અતગદસૂત્રના ૭૩

વર્ગના ૧૫ મા અપ્રવચનનું નામ (૨)

પોલાસપુરના નિગ્ધપરાગતનો પુત્ર, 'અધ

મુત કુમાર સમણ' નામના બાળ સાધુ,

કે જેને માટે ભગવતીમાં સ્થવિર સાધુ-

ઓએ સિદ્ધિવિધકે પ્રથમ પૂજ્યો હતો

(૩) માધીવતા (૪) તિન્દુનું ગાડ

(૫) તામ્બુ ગાડ

અદ્વિમુક્તગ. પુ. (અતિમુક્ત) માધની વેન
(૨) પૂર્ણ રીતે મુક્ત થયેલો, અતિ છુટો
થયેલો.

અદ્વિમુક્તગચંદ્ર. પુ. (અતિમુક્તચંદ્ર) રાહુથી
મુક્ત થયેલો ચંદ્રમા (૨) હુદારની ધમણ
અદ્વિમુક્તવા સ્ત્રી. (અતિમુક્તિ) માધની વેળ,
વાસતી,

અદ્વિમુક્તલયા. સ્ત્રી. (અતિમુક્તલયા) માધની-
ભોગરાની વેલ

અદ્વિયાળા. ન. (અતિયાન) નગરમા પ્રવેશ
કરવો તે

અદ્વિયાળાહિંદુ. સ્ત્રી. (અતિયાનર્દિ) રાગ ન
ગરમા પ્રવેશ કરે તે વખતે બગર-હાટ
પકિત વગેરે શણુમારવામા આવે તે

અદ્વિયાળાગિહ. ન. (અતિયાનગૃહ) નગરમાં
પ્રવેશ કરતા દરનાગ પાસે જે ઘર
હોય તે

અદ્વિયાય. વિ. (અતિયાત) રક્ષના થઇ ગયેલ
અદ્વિયાયરક્ષ. વિ. (અત્યાત્મરક્ષ) પાપ કે
મંથી આત્માને સસારમા રખાધનનાર

અદ્વિયાર. પુ. (અતિચાર) (૧) જે દોષથી
નત મહીન થાય, કે ભોગે તેલો દોષ
(૨) અતિક્રમ તથા વ્યતિક્રમ પડી અને
અણુઆર પહેલાની જે દોષની સ્થિતિ
તે અપરાધ કે દોષનું ત્રીજું પગથીઉ
(૩) આવક મતના ૮૬ અતિચારમાનો એક

અદ્વિયારચરણ. ન. (અતિચારચરણ) દોરનાણુ
ચારિત્ર

અદ્વિયાર વિ. (અતિરોહિત) નહીં છુપાવેલું પ્રમદ

અદ્વિયાર પુ. (સાગર) સમુદ્ર

અદ્વિયાર ન. (અગ્નિ) આંગણ, ચોક

અદ્વિયાર પુ. (અતિગત્ર) અધિક તિથિ દિન
સની વૃદ્ધિ

અદ્વિયારતંત્રલ. સ્ત્રી. (અતિરક્તમ્મલા) મેરના
શિખર ઉપરની એક શિના

અદ્વિયાર. અ. (અચિત્) તત્કાલ એકદમ

અદ્વિયાર. } સ્ત્રી. (અચિત) ૧૬ મા તીર્થ
અદ્વિયારી. } કર અથવા ૫ મા ચક્રર્તી
શાતિનાથની માતા

અદ્વિયારિત્ત. વિ. (અતિરિક્ત) ભિન્ન બુદ્ધ (૨)
અધિક, વધારે

અદ્વિયાર. પુ. (અતિરુપ) ભૂત દેવતાની એક ભૂત

અદ્વિયારેક } પુ. (અતિરેક) વધારો, વિશેષતા
અદ્વિયારેગ }
અદ્વિયારેય }

અદ્વિયાર. અ. (અતીત) બહુ વધારે

અદ્વિયારવૃણ. ન. (અતિવર્તન) ઉલ્લંઘન કરનું

અદ્વિયારસિય. વિ. (અતિવૃત્તિ) નિર્દોષ, દોષ
રહિત (૨) ઉલ્લંઘન કરનાર

અદ્વિયાર. વિ. (અતિપાતિત્ત) હિ સા કરનાર
ધાતકી

અદ્વિયારાત્તાર. વિ. (અતિપાતિત્ત) અતિપા
ત-હિસા કરનાર, નાશ કરનાર

અદ્વિયાર. પુ. (અતિપાત) હિ સા, નાશ

અદ્વિયારાસા. સ્ત્રી. (અતિવર્ષ) બેરનો વરસાદ,
ધોધમાર વૃષ્ટિ

અદ્વિયારિગિહ. ન. (અતિવિગિહ) તથા, ચાર,
કે તેથી વધારે ઉત્તર ભેગા કરના તે,
આકરે તપ

અદ્વિયારિજ્ઞ. વિ. (અતિવિચ) આગમના સદ્
ભાવને બળનાર

અદ્વિયારિઙ્ગિ. સ્ત્રી. (અતિવૃષ્ટિ) અતિવૃષ્ટિ, હૃદયી
વધારે વરસાદ

અદ્વિયારેલં અ. (અતિવેલં) વેળા-કાળ ઉલ્લંઘીને

અદ્વિયારેલા સ્ત્રી. (અતિવેલા) સાધુના આચાર
રની મર્યાદા

અદ્વિયારપ્રયોગ. પુ. (અતિમમ્પ્રયોગ) એક દ્રવ્યની
સાથે બીજા દ્રવ્યનો અતિશય યોગ કરવો તે

અદ્વિયાર. પુ. (અતિશય) અતિશય પણુ
(૨) પ્રભાવ

અદ્વિયારગાણિ પુ. (અદ્વિયારગાણિ) અવધિ
આદિ પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનપુકા

અંદ્રસાદ નિં (અતિવાચિન) કેવલ, મન
પર્યં અને અનધિજ્ઞાનશાળા, પ્રભાવક
પુરૂષ

અંદ્રસેસ પું (અતિભેદ) અસાધારણ પ્રભાવ,
તીર્થંકર અને તેમની વાણીનો અદ્ભુત
પ્રભાવ (૨) અશિષ્ટ બાકી રહેલું

અંદ્રસેસિ. ત્રિં (અતિભેદિન) અતિચયથી
યુક્ત, પ્રભાવશાળી

અંદ્રસેસિય ત્રિં (અતિભેદિન) મહિમાનત,
સમૃદ્ધ

અંદ્રહિ પું (અતિધિ) અન્યાગત અતિધિ
અંદ્રિય ત્રિં (અતીત) પસાર થયેન, ઉલ્લંઘી
ગયેન (૨) ક્ષણ કારણસર પરુપણ્ણિ
પરિમા કરવાનું તપ કે પચ્ચખાણું પર
વીત્યા પડી કરતું તે, દશ પ્રકારના પચ્ચ
ખાણુંમાનુ ખીજું પચ્ચખાણું

અંદ્રિયકાલ પું (અતીતકાલ) ગયેલો કાલ
ભૂતકાલ

અંદ્રિયપચ્ચક્લાલ નં (અતીતપ્રત્યાક્લાલ)
ભૂતકાળમાં કરવા થોડા પચ્ચખાણું
પચ્ચખાણુના દશ પ્રકારમાનો એ પ્રકાર

અંદ્રિવ. અં (અતીત) અત્યંત, પશુજ

અંદ્રિમાર પું (અતીતાર) સમકલ્પી નામનો
રાગ (૨) એક રાગનું નામ

અંદ્રઙ્ગ ત્રિં (અવોધ્ય) પરસ્પૃયથી જેમાં
પ્રવેશ ન કરી શકાય તેમાં નગર, મિલ્લા
ગોરે યુદ્ધમાં જેની બરોબરી ખીજે કાઢ
કરી શકે નહિ તે

અંદ્રઙ્ગા સ્ત્રીં (અવોધ્યા) અધિનાત્રી ત્રિ
જ્યની મુખ્ય રાજધાની (૨) નિનીતાડપર
નામ અવોધ્યા નગરી

અંદ્રણ ત્રિં (અગુણ) વિશિષ્ટ આદિ દશમની
પૂર્વ મૂળનો શબ્દ, જેનો અર્થ એ જોડા
થાય છે

અંદ્રણટ્ટિ સ્ત્રીં (અગુણવટિ) જોડાવવાની
અર્થ ૫

અંદ્રણત્તરિ સ્ત્રીં (અગુણવસતિ) જોડાણ
સીતેર, ૬૯

અંદ્રણત્તીસ સ્ત્રીં (અગુણવિશત) જોડાણ
ત્રીસ ૨૯ ની સખ્યા

અંદ્રણપચ્ચા સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચારાત) જોડાણ
પચાસની સખ્યા ૪૯

અંદ્રણપચ્ચાસ સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચાસાત) જોડા
ણપચાસ ૪૯ ની સખ્યા

અંદ્રણપચ્ચાસ સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચાસાત) જોડાણ
પચાસ, ૪૯

અંદ્રણવીસ સ્ત્રીં (અગુણવિશતિ) જોડાણત્રીસ,
૧૯ ની સખ્યા

અંદ્રણવસત્તરિ સ્ત્રીં (અગુણવસતિ) જોડાણત્રીસ,
૬૯ ની સખ્યા

અંદ્રણાસીતિ સ્ત્રીં (અગુણાસીતિ) જોડાણા-
એસી, ૭૯ ની સખ્યા

અંદ્રમાણ નં (અપમાન) અપમાન, અનાદર
અંદય પું નં (અયુત) ૮૪ લાખ અઉચ્ચ
પ્રમાણે કાલ નિભાગ

અંદયન પું નં (અયુતાન્મ) ૮૪ લાખ અ
ર્થનિપૂર પ્રમાણે કાલ નિભાગ

અંદલ ત્રિં (અતુલ) જેની તુલના થઈ શકે
નહિ તેનું અસાધારણ કે અદ્વિતીય

અંદલ્ય ત્રિં (અર્પત) પૂર્વ ન જોડાણ

અંદ્રો અં (અત) અડીથી (૨) એટલા
માટે, એ કારણથી

અંદ્રો નં (અવળ) લેણું

અંદ્રોઘણ પું (અવણ) લોભનો દયોડો

અંદ્રોઘ્ઙ ત્રિં (અવોધ્ય) યુદ્ધ થોડા નહિ

અંદ્રોપર અં (અતપમ્) એ પડી

અંદ્રોમુદ પું (અવોમુલ) આ નામનો એક
અન્તર્દીપ (૨) ત્રિ તેમાં રહેતાર

અંદ્ર પું (અદ) એ જાતનો સફેદ મણિ
(૨) એક જાતનું રત્ન, સચિત પદ્મીનું

એ પરિણામ (૩) ખોલો ગોદ (૪)

ચિદ વાહન (૫) એકથી ના સુધીના

આકાશ. (૧) આકાશની લિપિ, ૧૮ વિ
પિમાની એક (૭) મનુષ્યના પ્રશસ્ત ૩૨
લક્ષણોમાનો એક
અંકકાંઠ પુ. (અક્ષવાળ) રત્નાપ્રભા પૃથ્વીના
અરકાડનો એક ભાગ
અંકકરેલુગ પુ. (અક્ષરેલુગ) પાણીમાની
એક જાતની વનસ્પતિ
અંકકટિહ સ્ત્રી. (અક્ષત્થિતિ) આકાશ તથા
રેખાને વિચિત્ર રીતે રચાપડા તે. (૨)
૭૨ કળામાની ૪૩ મી કળા
અંકકણ નં. (અક્ષત) તપાવેલ સળીયાથી
વાઝરડા વગેરેને આકાશ-શિયાળના પગ
વગેરેને આકારે ચિન્હ કરતુ તે (૨)
આકાશનાર અને ગણતરી મેળવનાર
અંકકળા સ્ત્રી. (અક્ષત) ચિન્હ ઠરનારી
અંકકધર પુ. (અક્ષધર) ચન્દ્ર
અંકકધાર્દ સ્ત્રી. (અક્ષધાર્ત્રી) ખોળામા એ
સાડી બાળકને રમાડનાર ધાવ માતા,
પાત્ર પ્રકારની ધાર માતામાની એક
અંકકમુદ નં. (અક્ષમુલ) પદ્માસનનો અગ્ર
ભાગ
અંકકલિપિ સ્ત્રી. (અક્ષલિપિ) એક લિપિ,
અક્ષર નિપિમાની એક
અંકકરડસય પુ. (અક્ષવત્સવ) ઇશ્વાન
ઇન્દ્રના મુખ્ય વિમાનનું નામ
અંકકરણિય પુ. (અક્ષરણિય) અન્ન રત્નના
વ્યાપારી.
અંકકહર પુ. (અક્ષહર) ચન્દ્રમા
અંકકાર્દ સ્ત્રી. (અક્ષકર્ત્રી) મહાનિરેહની
સીતોદા નદીને જમણે કાંઠે આવેલી
રમ્ય નિજ્યની રાજધાની (૨) પશ્ચિમ
મહાનિરેહના દક્ષિણ ખાડવાની પહેલી
નિજ્યની સરહદ ઉપરનો વખારાપર્વત
અંકકિલ્લ પુ. () નર, નાચનાર
અંકકિય ત્રિ. (અક્ષિત) અકિત થયેલ ચિ
ન્હ સંદિત

અંકુડગ પુ. (અક્ષુટક) નાગના દાંતના
આકાર જેની ખૂની.
અંકુર પુ. (અક્ષુર) પાદ્મનો પ્રથમ નીકળેલ
ફળગો, પાદ્મની શરૂઆતની લાલ મીસી
અંકુરિય ત્રિ. (અક્ષુરિત) અંકુરયુક્ત, જેમા
અંકુર ઉત્પન્ન થયેલો હોય તે
અંકુસ નં. (અક્ષુશ) હાથીના માથામા મા
રનાનું હથિવાર, લોદાનો એક પાસથી
વાળેલ આકડો (૨) અંકુશને આકારે હાથ
પગની રેખા (૩) નક્ષત્ર પદ્ધતિ હેઠનાનું
સન્યાસીનું એક ઉપકરણ (૪) માળા
લટનાવાનો ચઢરામાનો અંકુશાકાર
આકડો (૫) મલાશુકદેવલોકના એક વિ
માનનું નામ (૬) ન્વનાનો ઝોલો (૭)
૮૮ ગ્રહોમાનો એક
અંકુસા સ્ત્રી. (અક્ષુશ) ચાંદમા શ્રી અનંત
નાથ તીર્થકરની શાસન દેવીનું નામ
અંકેલુગ નં. (અક્ષેલન) યોગને મારવાનો આશુક
અંકેસાદિની સ્ત્રી. (અક્ષેસાદિની) ખોળામા
સુતાવાળી પુત્રી જેવી
અંકેલ પુ. (અક્ષેલ) અંકેલનું ઝાડ
અંગ નં. (અંગ) અગ્ર ફરકવાના શુભાશુભ
ફલ મતાવાનાર નિમિત્ત શાસ્ત્ર ૨૯ પાપ
સૂત્રમાનું એક (૨) ત્રિ. શરીરનો વિકાર,
શરીરસમઘી, શારીરિક
અંગ નં. (અંગ) શરીરના અવયવ, મસ્તક
વગેરે શરીરના આઠ અંગ (૨) મુખ્ય
અવયવ, પ્રધાન અંગ (૩) પુ દેહ
નિરોધ, જેને હાલ મિહાર કહે છે (૪)
અંગસૂત્ર, આચાર્યાદિ ૧૧ અંગ (૫)
અન્ન વાક્યાનકારમા 'કિમ્બ' એ રૂપે
આવે છે (૬) કારણ (૭) મિત્રતાનું
આમતજણ-સંબોધન
અંગદ પુ. (અક્ષત્રિ) ભગવાન પાર્શ્વનાથ
સ્વામી પાસે દિક્ષા અંગીકાર કરનાર એક
શુદરથનું નામ

અંગંગીમાય પુ. (અંગાંગીમાય) અબેદલાવ,
અભિનતા-ભિનતા સંકિત લા. ૧
અંગચૂલિયા સ્ત્રી. (અંગચૂલિયા) આચારાદિ
અગ્ની ચૂલિકા, કાલિક સૂત્રવિશેષ
અંગચ્છરિય ત્રિ. (અંગચ્છરિય) છેદાયેલું અંગ
અંગજનપદ ન. (અંગજનપદ) અંગ દેશ
અંગણ પુ. ન. (અંગણ) આગળુ ફગિયુ
અંગણા સ્ત્રી. (અંગણા) અગ્ની સ્ત્રી
અંગપટ્ટિયારિયા સ્ત્રી. (અંગપટ્ટિયારિકા) શ
રીરની સેવા કરનારી દાસી અંદરનું કામ
કરનાર દાસી
અંગપવિટ્ટ ત્રિ. (અંગપવિટ્ટ) અંગસાત્તા
નર્તકી શ્રુતિભાગ, આચારાગ આદિ
પાર અંગ
અંગપુરુષા સ્ત્રી. (અંગપુરુષા) અંગતુ
ફરકતુ
અંગવાહિર ત્રિ. (અંગવાહિ) શ્રુતનો એક વિ
ભાગ, ઉત્તરાધ્યયનાદિ અંગ બહારનાં સૂત્રો
અંગમંજળ ન. (અંગમંજળ) આળસ મર
ડી, શરીરના અંગપ્રયોગને મોડા
અંગમગ ન. (અંગમગ) અંગઉપાગ અ
વયરના અંગમગ.
અંગમંદિર ન. (અંગમંદિર) અપાનશરીની
બહારનું એક ઉદ્યાન
અંગમદ્ પુ. (અંગમદ્) અંગતુ મદ્દ કરનાર
માણસ
અંગમદિયા સ્ત્રી. (અંગમદિકા) અંગતુ મદ્દ
કરનાર દાસી
અંગય પુ. ન. (અંગય) માણસને બાકુ
આભારણ
અંગરક્ષ ત્રિ. (અંગરક્ષ) શરીરની રક્ષા
અંગરક્ષણ ત્રિ. (અંગરક્ષ) કરનાર
અંગરાગ પુ. (અંગરાગ) અંગ ઉપર મસા
વાના કેસર અંગ વગેરે સુગંધી પદાર્થ
અંગરાય પુ. (અંગરાય) અંગ દેશનો રાજા
કર્ણ

અંગરુદ્ર ત્રિ. (અંગરુદ્ર) શરીરથી ઉત્પન્ન
થયેલ, પુત્ર
અંગરુદ્રા સ્ત્રી. (અંગરુદ્રા) પુત્રી
અંગલોભ પુ. (અંગલોભ) દેશ વિશેષ
અંગવંસ પુ. (અંગવંસ) અંગ દેશના રા
જાનો વંશ
અંગવિગાર પુ. (અંગવિગાર) અંગ સ્પર્શના
ફલાફલનું કથન
અંગવિજ્ઞા સ્ત્રી. (અંગવિજ્ઞા) અંગ ફરક
વાના શુભાશુભ ફળ જાણનાની વિદ્યા
(૨) નિમિત્તાદિ ફલાફલ જ્ઞાનનાર
એક શાસ્ત્ર
અંગવિચાર પુ. (અંગવિચાર) શરીર સમયે
ચિન્ત્ય કરવો તે
અંગસંવાલ પુ. (અંગસંવાલ) શરીરના અ
વયવોનું સહજ-થોડુ ચાલતુ તે
અંગામંગપરિટ્ટ ત્રિ. (અંગામંગપરિટ્ટ) અંગ
પરિટ્ટ-આચારાગ વગેરે સૂત્ર અને અનંગ
પરિટ્ટ-આચાર્યક વગેરે સૂત્ર
અંગાદાણ ન. (અંગાદાણ) પુરુષેન્દ્રિય, પુરુષતુ
ચિન્દ
અંગાર પુ. (અંગાર) અગ્નિ, બગતો કાનસો
(૨) સ્વાદિદ અંગ અને તેના દાતાશરી
પ્રશસા કરતા સાધુને લાગતો આદારનો
એક દોષ, ધર્માલ દોષ
અંગારક પુ. (અંગારક) મગધ નામનો ગ્રહ,
૮૮ ગ્રહમાનો એક ગ્રહ
અંગારકહિંગી સ્ત્રી. (અંગારકહિંગી) અગ્નિ
ફેરવવાનો લોહનો સમીઓ
અંગારુદ્ર પુ. (અંગારુદ્ર) જ્યાં લોકડા
બાળી કાલસા પાડાયા આવે છે તે
સ્થાન.
અંગારપતાવળા સ્ત્રી. (અંગાર પ્રતાવળા) ટાંઠ
ઉગડાને અગ્નિ પામે જઈ શરીર તપા
વતુ તે તાપણી

અંગારમહા પુ. (અંગારમર્દક) રૂદ્ધે ના
મના એક અલગ્ય આચાર્ય
અંગારિય ત્રિ. (અંગારિય) અંગાર રાગવાળી
શેરડી, (૨) કાપવાની પેઠે બળી રહેલું
અંગાલ પુ. (અંગાલ) અંગારો, કાપલો
અંગાદિય પુ. (અંગાદિય) અંગ દેશનો રાજા
અંગિરસ ન. (અંગિરસ) અગિરસ-જૌતમ
ગોત્રની એક શાખા, (૨) પુ. આ શા
ખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ
અંગીરુદ્ધ ત્રિ. (અંગીરુદ્ધ) અંગીરુદ્ધ કરેલું,
અંગીરુદ્ધ રીતીકારેલું
અંગુષ્ઠ પુ. (અંગુષ્ઠ) અંગુષ્ઠ
અંગુષ્ઠસિંચ પુ. ન. (અંગુષ્ઠસિંચ) અંગુષ્ઠ
માં દેવતાનું આનાદન કરી અંગુષ્ઠથીજ
જનાય દેવાની વિદ્યા (૨) ' અન્ન ંના
કરણુ' સત્ત્વ એક નરમુ લુપ્ત અધ્યયન
અંગુલ ન. (અંગુલ) આગળ, આઠ આડા
જવ જેટલા ભરપનું એક માપ, વૈતનો
આરમ્ભ ભાગ
અંગુલિ સી. (અંગુલિ) આગળી (હાથ
પગની)
અંગુલિકોસ પુ. (અંગુલિકોસ) આગળીમાં
પહેરાનારી અંગુઠડી
અંગુલિજગ ન. (અંગુલીચક્ર) આગળીના
આભરણો વેદ, વીંટી વગેરે
અંગુલિપ્રોહણ ન. (અંગુલિપ્રોહણ) આગળીના
ટચાકા ધરાવનાર તે
અંગુલિમુહા સી. (અંગુલીમુહ) કાઉસઝનો
એક દોષ, કાઉસઝમાં આગળીના વેદ
ગણવાથી લાગતો દોષ
અંગુલિયા સી. (અંગુલિકા) આગળી
અંગુલંગ પુ. (અંગુલંગ) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ
અંગોવંગ ન. (અંગોવંગ) મસ્તકાદિ અંગ
અને અંગુળિ આદિ ઉપાંગ
અંગોવંગણામ ન. (અંગોવંગણામ) જેના

ઉદયથી શરીર રૂપે લીંગેવ પુરુષનો અંગ
ઉપાંગ રૂપે પરિણમે તે નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ, અંગોપાંગ નામકર્મ
અંચિ પુ. (અંચિ) ગતિ કરતી તે, જતુ તે
અંચિ પુ. (અંચિ) આનતુ તે
અંચિન્ન ન. (અંચિન્ન) એક પ્રકારનું નાટક,
દેવતાના ૩૨ નાટકમાંનું ૨૫ મું નાટક
(૨) ત્રિ. પૂજ્ય, રાજમાન્ય (૩) ન. (૩)
એકનાર જતુ તે
અંચિય ત્રિ. (અંચિય) પૂજ્યપેલું.
અંચિયચિય ન. (અંચિયચિય) ગમનાગ
મન, આદિથી ત્યા અને ત્યાથી આદિ
જતુ આનતુ તે, ગતિ આગતિ, ગમાગમ
અંચિયચિય ન. (અંચિયચિય) એક
પ્રકારનું નાટક, દેવતાના ૩૨ નાટકમાંનું
૨૭ મું નાટક
અંજણ ન. (અંજણ) ખેંચતુ તે
અંજણ ન. (અંજણ) આજણ, કાજણ (૨)
સોપીરાજન, સુરમે (૩) રસાજન, રસ
વાળી. (૪) તપાવેલ લોહની સળીથી
આખમાં દુષ્ક ઉત્પન્ન કરતુ તે (૫)
આખ આજની, આખમાં કાજણ વગેરે
આજતુ તે (૬) રત્નની એકગત (૭)
રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વીના ખરકાડનો દર્શનો
ભાગ (૮) રત્ન વિજયની પશ્ચિમ સરહદ
ઉપરનો વચ્ચેનો રત્ન (૯) આજનો
દેવલોકનું એ નામનું એક વિમાન
(૧૦) રૂચકર પર્વતનું સાતમું કૂટ (૧૧)
એ નામનો એક વેનધર દેવતા (૧૨)
દ્રીપકુમારના ઇન્દ્રના ગ્રીભ લોકવાયનું
નામ (૧૩) ઉદયિકુમારના પ્રભજન
નામના ઇન્દ્રના ચોથા લોકવાયનું નામ
(૧૪) વનસ્પતિ નિશેષ (૧૫) વાલકુમાર
જાતિના ઇન્દ્રનું નામ
અંજણદે સી. (અંજણદે) એ નામની એક
લતા-વેન

અંજળકોસિયા સી. (અંજળકોસિયા) એ
નામની એક વનરાતિ
અંજળગ પુ. (અંજળ) અંગ ૨૧મય
પરિત વિશેષ, નદીશ્વર ક્ષીપમા આવેન
અંગનગિરિ પરિત
અંજળગિરિ પુ. (અંજળગિરિ) કાળા રંગનો
પરિત વિશેષ, નદીશ્વર ક્ષીપમા આવેલ
અંગનગિરિ પરિત
અંજળગાંગ પુ. (અંજળગાંગ) ૭૨ કલામાની
સત્તાનીસમી કાળા
અંજળગાંગ પુ. (અંજળગાંગ) ધાતુ વિશેષ
સુરમે
અંજળગવદય પુ. (અંજળવદન) દીપ્તિ ૬
પનો એક પરિત
અંજળગુલક નં. } (અંજળગુલક) ૨૮ની
અંજળગુલક પુ. } એક અંગ
અંજળગુલક }
અંજળગુલક પુ. (અંજળગુલક) અંગ ૧૫
લાક કાઠ અરકાકનો ૧૧ મો વિભાગ
અંજળગુલક સી. (અંજળગુલક) ચોથી નરકનુ
નામ
અંજળગુલક પુ. (અંજળગુલક) વાધુ કુમારના
બંધનુ નામ
અંજળગુલક સી. (અંજળગુલક) આ
જ્યાની સળી
અંજળગુલક ત્રિ. (અંજળગુલક) આખમા
આજુ આજુને અદ્યથ થઈ જ્યાની
શક્તિનાગા
અંજળા સી. (અંજળા) જ્યુક્ષના નૈરત્ય
પુણીની એક વાપડીનુ નામ (૨) ચોથી
નરકનુ નામ (૩) એક પુષ્કરિણી
અંજળિયા સી. (અંજળિયા) આજુ રાખ
વાની રાખી
અંજળિ પુ. સી. (અંજળિ) જોખો, કરસ
પુ. (૨) બે હાથ જોડી મસ્તકે લગા
ડ્યા તે

અંજળિઉડ પુ. (અંજળિપુ) બે હાથનો
સપુ
અંજળિકર્મ નં. (અંજળિકર્મ) બે હાથ
જોડ્યા તે
અંજળિપ્રગટ પુ. (અંજળિપ્રગટ) બે હાથ
જોડી નમસ્કાર કરવો તે
અંજુ ત્રિ. (અંજુ) સરલ, માયા પ્રપચ ૨
હિત (૨) સમી, સમધારી (૩)
નિર્દોષ, પરિત
અંજુ } સી. (અંજુ) સતરમા તીર્થ
અંજુ } ૨૨ની મુખ્ય સાધીનુ નામ
અંજુ સી. (અંજુ) શકેન્દ્રની ચોથી અગ્રમ
હિમીનુ નામ (૨) ધનદેવ-સાધનાદની
પુત્રી (૩) 'રિપાક' સૂત્રનુ એક અધ્યયન
(૪) 'સાતા ધર્મકથા' સૂત્રનુ એક અધ્યયન
અંડ પુ. (અંડ) ઇંડુ, કીડી વગેરેના ઇંડા
(૨) રિપાક સૂત્રનુ અડનામનુ ત્રીજુ અ
ધ્યયન (૩) મોરના ઇંડાના દ્રવ્યતાના
સાતા સૂત્રનુ ત્રીજુ અધ્યયન (૪) ઉત્તર
ભરતમાનો એક દેશ
અંડઉડ નં. (અંડઉડ) ઇંડાનુ મોટલુ
અંડકડ ત્રિ. (અંડકડ) ઇંડામાથી થયેલ,
ઇંડાએ કરેલ
અંડક ત્રિ. (અંડક) ઇંડામાથી ઉત્પન્ન થયેલ
પ્રાણી (૨) કેરોટામાથી ઉત્પન્ન થયેલ
તાતણો (૩) રેશમી વસ્ત્ર
અંડકગાહિ પુ. (અંડકગાહિ) ઇંડામાથી
ઉત્પન્ન થયેલ પ્રાણીને પકડનાર
અંડસુદુમ નં. (અંડસુદુમ) ત્રીણા ઇંડા
માખી, કીડી, ગરેળી વગેરેના ઇંડા
અંડુ નં. (અંડુ) દસકળા, હાથકડી
અંત નં. (અંત) આતરડા
અંત ત્રિ. (અંત) ખાતા ખાતા વધેલુ
અંત મં. (અંત) અન્ન, માટે
અંત ત્રિ. (અંત) અતિમ, છેલ્લુ

અંત પુ. (અન્ત) પર્યંત, છેડા (૨) બેઠ, પ્રગર (૩) રાજદેવ (૪) ભૂમિભાગ, પ્રદેશ (૫) સમીપ, પાસે (૬) નિર્ણય, સુકોટા (૭) વિનાશ, ભગ (૮) રોગ, મિમારી (૯) ત્રિ. અસુદર, હૃદિયોને પ્રતિકૂળ (૧૦) ક્ષુદ્ર, પુ. ૭

અંતઃ પુ. (અન્તઃ) કામદાનો છેડા

અંતઃકુલ ત્રિ. (અન્તઃકુલ) જેણે સસારનો અંત કર્યો હોય તે

અંતઃકર્મ ન. (અન્તઃકર્મ) હુગ્રાની કાર, વસ્ત્રની કિનારી

અંતઃકર ત્રિ. (અન્તઃકર) સસારનો અંત કરનાર

અંતઃકરણ ત્રિ. (અન્તઃકરણ) નાશ કરવાનાળો

અંતઃકાલ પુ. (અન્તઃકાલ) મરણકાલ (૨) પ્રત્યક્ષ

અંતઃકિરિયા સ્ત્રી. (અન્તઃકિરિયા) સસાર થા કર્મનો અંત કરવાની ક્રિયા (૨) સકલ કર્મ ક્ષય રૂપ મોક્ષ (૩) પતનપ્રાપ્તિ વીસમા પદનું નામ

અંતઃકુલ ન. (અન્તઃકુલ) હૃદય કુળ

અંતઃકલ્પરિયા સ્ત્રી. (અન્તઃકલ્પરિયા) આહી નિપિતો એક બેઠ, ૧૮ લિપિમાની નવમી નિપિ (૨) ૬૩ મી કળા

અંતઃગ પુ. (અન્તઃગ) છેડા, અંત (૨) ત્રિ. વિનાશકારક, અંત કરનાર (૩) દુષ્ટ રિત્યજ મુશ્કેલીથી છોડી શકાય તેનું (૪) અન્નગર્ભ થઈ ગયેલું સમાધ ગયેલું (૫) પર્યંત, પ્રાંતભાગ

અંતઃગઢ ત્રિ. (અન્તઃગઢ) જેણે સસારનો અને જન્મ મરણનો અંત કર્યો એના તીર્થ કરાદિ

અંતઃગઢદસા સ્ત્રી. (અન્તઃગઢદસા) " અંત ગઢદસા " નામનું આકંસુ અગ સત્ત જેમા આકં વર્ગમા ૮૦ અધ્યયનનો સમાવેશ કરવામા આવ્યો છે

અંતઃગઢભૂમિ સ્ત્રી. (અન્તઃગઢભૂમિ) સસારનો અંત કરનાર નિર્વાણમા મહાપુરુષોની ભૂમિ-નિર્વાણસમય

અંતઃગય ન. (અન્તઃગય) આનુગામિક અવધિ જ્ઞાનનો એક બેઠ

અંતઃચરય પુ. (અન્તઃચરય) ગૃહસ્થે ભોજન કર્યા પછી અન્નશેષ રહ્યું હોય, તેની ગવે પાણી કરનાર અભિગ્રહ ધારી સાધુ

અંતઃચારિ પુ. (અન્તઃચારિ) પુ. ૭ આહાર લેવાનો અભિગ્રહ ધરનાર સાધુ.

અંતઃજીવિ પુ. (અન્તઃજીવિ) ગૃહસ્થે ખાતા રોપ રહેલ આહાર બહારી તેના ઉપર જીવન ચલાવનાર સાધુ

અંતઃજ્ઞાપ્ય ન. (અન્તઃજ્ઞાપ્ય) ગેય થઈ જતું, અદ્રશ્ય થઈ જતું

અંતઃજ્ઞાપિયા } સ્ત્રી. (અન્તઃજ્ઞાપિયા) અદ્રશ્ય
અંતઃજ્ઞાપી } થઈ જવાની વિદ્યા

અંતઃપાલ પુ. (અન્તઃપાલ) દેશની સીમા કે સરહદનું રક્ષણ કરનાર પુરુષ

અંતઃમાવ પુ. (અન્તઃમાવ) સમાવેશ

અંતઃમુહુત્ત ન. (અન્તઃમુહુત્ત) મુહુર્તથી અન્તરનો સમય, મુહુર્તથી ઓછો કાન

અંતર ત્રિ. (અન્તર) અદરનું, અંત કરણ સમધી

અંતર ન. (અન્તર) આત્મ, બંધનધાન (૨) જે વસ્તુ વચ્ચેનું અથવા એક વસ્તુની જે પરિસ્થિતિ વચ્ચેનું કાળ આથી છેડું (૩) અતરાય, વચ્ચેનો ભાગ (૪) બેઠ, વિશેષતા (૫) વખત, અન્તર (૬) મર્મ એળ (૭) વિદ્ય, આડખિન (૮) વિના વગર (૯) પુ. આચાર, કદપ

અંતરંગ ત્રિ. (અન્તરંગ) અદરનું

અંતરંગિયા } સ્ત્રી. (અન્તરંગિકા) એ નામની
અંતરંગી } એક નગરી

અંતરકંદ પુ. (અન્તરકંદ) પાણીમા ઉત્પન્ન થતી એક જાતની વનસ્પતિ

અંતરકરણ નં (અન્તરકરણ) અનિવૃત્તિકરણના
અતભાગમા મિથ્યાત્વમોહનીયના દર્શનાને
મે ભામે જ્યેસાની ક્રિયા કરનાર એક પ્ર-
કારના અધ્યવસાય, સમ્યક્કરના કારણરૂપ
અધ્યવસાય નિશેષ

અંતરગમ્ય ત્રિં (અન્તર્ગત) અતભાવ પામેલું,
અદર આની ગમેલું

અંતરગિહ નં (અન્તર્ગૃહ) જે ધરની વચ્ચેનું
અંતર

અંતરજ્ઞાય નં (અન્તરજ્ઞાત) ભાષાના જે
પુદ્ગલો અંતરાલે સમશ્રેણીમા રહીનેજ
ભાષા પરિણામને પામે છે તે ભાષા
પરિણત પુદ્ગલ

અંતરગ્ધી સ્ત્રીં (અન્તરગ્ધી) મહાનદીની
અપેક્ષાએ નાની નદી

અંતરદ્વીપ પું (અન્તર્દ્વીપ) યુક્ષહિમનત અને
શિખરી પર્વતની લવણસમૃદ્ધ તરફ નીક
ળેલ કાંઠા ઉપરના દ્વીપ, પદ અંતરદ્વીપ

અંતરદ્વીપમા પું સ્ત્રીં (અન્તર્દ્વીપમા) અંતર
દ્વીપમા રહેનાર

અંતરદ્વીપિયા સ્ત્રીં (અન્તરદ્વીપિયા) છાપન
અંતરદ્વીપમા ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી

અંતરદ્ધા સ્ત્રીં (અન્તરદ્ધા) અતર્ધાન થયું,
બ્રશ-નાશ થયો તે

અંતરદ્ધા સ્ત્રીં (અન્તરદ્ધા) સમ્યક્કર, વ
ચ્યો સમય

અંતરપહો સ્ત્રીં (અન્તરપહો) મૂળ ક્ષેત્રથી
અદી ગાઉ ઉપરનું ગામડું

અંતરપ્પ પું (અન્તરપ્પ) શરીર અર્ગળ આત્મા

અંતરમાત્ર પું (અન્તરમાત્ર) પરમાર્થ

અંતરમામિહ, પું (અન્તરમાપામિહ) ગુનાદિક
મોવના દોષ તેની વચ્ચે ભેરી ઉકનાર સિધ્ધ

અંતરમ્ભૂય ત્રિં (અન્તર્મ્ભૂત) અતર્મ્ભૂત થયેલ,
બીજનમા મળી ગયેલ

અંતરસ્મૃત્તુ પું (અન્તરસ્મૃત્તુ) કામકોધાદિ
વગેરે શરીરની અદરના સ્મૃત્તો

અંતરહિય ત્રિં (અન્તર્હિત) ગુપ્ત, અદર્ય
અંતરા મં (અન્તરા) મધ્યે, વચ્ચે, (૨)
પહેલા, અગાઉ

અંતરાદ્ય નં (અન્તરાદ્યિક) દાન આદિમા
વિધ નાખનાર અંતરાય કર્મ (૨)
અંતરાય કર્મજનક પાપ (૩) વિધ,
રોકાઈ જતું તે

અંતરાદ્યકર્મ નં (અન્તરાદ્યિકર્મ) અંતરાય કર્મ

અંતરાપદ પું (અંતરાપદ) જ્યાં જતું છે અને
જ્યાંથી જતું છે તે જે વચ્ચેનો માર્ગ

અંતરામય પું (અન્તરામય) કેવલસમુદ્ધ
ધાત ક્રિયામા મથનાકારનો સમય

અંતરાય નં (અન્તરાય) કર્મનો આક્રમો
ભેદ, દાન, લાલ, ભોગ, ઉપભોગ અને
વીર્ય-સામર્થ્યમા વિધ નાખનાર કર્મ.
(૨) વિધ, નડતર

અંતરાલ નં (અન્તરાલ) વચ્ચેનો ભાગ

અંતરામય નં (અન્તરામય) અદરનું હાલ
અંતરાવાસ પું (અન્તરાવાસ) મુસાફરીમા વચ્ચે
વચ્ચે મળ્યા હર મળ્યા મેલાણ કરતું તે

અંતરાસ પું (અન્તરર્વ) વર્ણાકાળ

અંતરિસલ નં (અન્તરિક્ષ) આકાશમા
થતા ગ્રહવેધઆદિનું ગુભાગુભ ક્ષય જાણા-
વનાર નિમિત્તશાસ્ત્ર

અંતરિસલ ત્રિં (અન્તરિક્ષ) આકાશનું,
આકાશ સમધી

અંતરિક્ષજાય ત્રિં (અન્તરિક્ષજાત) જમીનથી
અધર રહેલ મહેલ વગેરે વસ્તુ

અંતરિજ્ઞ નં (અન્તરીય) વસ્ત્ર, કપડા. (૨)
પથારી નીચેનું વસ્ત્ર

અંતરિજિજ્યા સ્ત્રીં (અન્તરીયા) પેસનાડિય
ગળ્થી નીકળેલ નીચ શાખા

અંતરિય ત્રિં (અન્તરિય) આંતરે-છેટ રહેલું

અંતરિયા સ્ત્રીં (અન્તરિકા) આતર્ક, છેડું
(૨) નિશ્ચિન વસ્તુની સમાપ્તિ

અંતરુચ્યુય ન૦ (અન્તરુચ્ચ) શેરડીની વ
ચની ગાંઠ

અંતરેણ ય૦ (અન્તરેણ) વિના, વગર

અંતરોચ્ચ પુ૦ ન૦ (અત્રોચ્ચ) પાણીની
અન્દર રહેલ ક્ષીપ

અંતલિન્મ્લ ન૦ (અન્તરીક્ષ) આકાશ (૨)
આકાશમા યતા ઉલકાપાત, ગૃધર્નગર,
ગ્રહવેધ વગેરે (૩) આકાશમા યતા
ગ્રહવેધાદિના ક્ષણકાલ યતાવનાર નિમિત્ત
શીલ્પ

અંતલિન્મ્લોદય ન૦ (અન્તરીકોદક) વર
સાધુ પાણી

અંતરંત ત્રિ૦ (અન્તર) અત-છેડવાળુ

અંતસૌ અ૦ (અન્તરાસ) છેડ, અંતે

અંતાદ ત્રિ૦ (આ નાદિન્) પુનઃ આહાર લે-
નાર, અતાહારી (મુનિ)

અંતાલિન્મ્લ ત્રિ૦ (અન્તર્લિન્મ્લ) માહે લિ પેલુ

અન્તાહાર પુ૦ (અન્તાહાર) ખાતા ખાકી
રહેલો હોય તે આહાર (૨) હલકુ
ધાન્ય, ચણા વાવ વગેરે.

અંતિ ત્રિ૦ (અન્તિન્) જા યાદિની અપેક્ષાએ
ઉત્તમેતમ

અંતિ ત્રિ૦ (અન્તિ) ૩, છેડુ, અન્તમા ઉ
ત્તમ થયેલ

અંતિમ ત્રિ૦ (અન્તિમ) છેલ્લુ છેડુ

અંતિમરાઈ સ્ત્રી૦ (અન્તિમરાત્રિ) રાત્રિનો છેડો-
છેડો ભાગ.

અંતિમલોમ પુ૦ (અન્તિમલોમ) ચાર ચોક-
ડીમાની છેડની સજ્જલની ચોકડીનો લોભ,
જેની વધારામા વધારે ૧૫ દિવસની
સ્થિતિ હોય તે લોભ

અંતિમસરીય પુ૦ (અન્તિમસારીય) ચ
રમશરીરી ૭૫, છેડુ શરીર ધારણ
કરનાર, અર્થાત્ જેને તેજ લવમા મોક્ષ
જુએ છે તે

અંતિય ન૦ (અન્તિય) પાસે, સમીપ

અંતે અ૦ (અન્તર્) માહે, અંદર

અંતેઝર ન૦ (અન્તપુર) અતપુર, જાના
નખાતુ

અંતેઝરપરિચાલ પુ૦ (અન્તપુરપરિચાર) અ
તપુરનો પરિચાર, ઘસ ઘસી વગેરે

અંતેઝરિયા સ્ત્રી૦ (અન્તપુરિકા) અતપુરમા
રહેનારી સ્ત્રી, રાજની રાણી

અંતેપુરિય ત્રિ૦ (અન્તપુરિક) અતપુર
સમીપ

અંતેચાસિ પુ૦ (અન્તેચાસિન્) શિષ્ય, પાસે
રહેનાર હજુરી (૨) આચાર ઉદાવનાર,
સમીપનર્તી

અંતો અ૦ (અન્તર્) અંદર, મધ્યે

અંતોકોડીકોડિ ત્રિ૦ (અન્ત કોન્ડિમેન્ટિ)
કોડકોડિ સાગરોપમની અંદરનુ

અંતોલ્લરિયા સ્ત્રી૦ (અન્ત લરિકા) ગામમા
રહેનાર વેશ્યા

અંતોગય ત્રિ૦ (અન્તર્ગત) અતર્જૂત, તેની
અંદર આવી ગયેલ

અંતોદુદ્ધ પુ૦ ન૦ (અન્તર્દુદ્ધ) અંદર રહી
પીધ કરનાર શત્રુ

અંતોધૂમ પુ૦ (અન્તર્ધૂમ) ધરની અંદર
ધુધનાતો ધુમાડો

અંતોમઝ્ઝાપ્સામિય ન૦ (અન્તર્મધ્યાવસાનિક)
અભિનયના ચાર પ્રકારમાનો છેલ્લો
પ્રકાર

અંતોમુહુત્ત ન૦ (અન્તર્મુહુત્ત) જે ધડીની
અંદરનો સમય

અંતોમુહુત્તિઅ ત્રિ૦ (અન્તર્મોહુત્તિક) જેનુ
કાળપરિમાણ અતર્મુહુત્તની અંદરનુ છે તે

અંતોલિન્મ્લ ત્રિ૦ (અન્તર્લિન્મ્લ) અંદર નિપેલુ

અંતોવટ ત્રિ૦ (અન્તર્વટ) અંદરના ભાગમા
ગોળ અતરંગોળ

અંતોવાહિણી સ્ત્રી૦ (અન્તર્વાહિની) કુચુરિ
જગની પશ્ચિમ સરહદ ઉપરની મહા-
નિદેહની બાર અન્તર્નદીમાની એક

અંતોસહ વિ. (અંતસાલ્ય) અદરુ શય,
બહાર ન દેખાતો જામ. (૨) જેણે
અપરાધ કરી આલોચના નથી કરી તે,
જેના મનમાં અપરાધરૂપ શય છે તે
અંતોસહમરણ ન. (અંતસાલ્યમરણ) અતો
શય મરણ-માયા નિષાલુ વગેરે શક્ય રા
ખીને મરતુ તે, ખાન મરણનો એક પ્રકાર
અંતોહિયય ન. (અંતર્હય) અત કરણ, મન
અંદુ સી. (અંદુ) ખેડી, જીર (૨) સાકલ
અંદોલન પુ. (અંદોલન) હિંડોળો, હિંચકો
અંદોલિય વિ. (અંદોલિત) આન્દોલન
આપેલું હિંચકાવેલું.
અંદોલન ન. (અંદોલન) હિંડોળાખાટ
(૨) માર્ગ નિશેષ.
અંધ પુ. (અંધ) અંધદેશ, જગત્તાથની
નીચે આવેલ એક દેશ (૨) ત્રિ. અ
ધદેશવાસી મનુષ્ય
અંધ વિ. (અંધ) આધળો, નેનહીન (૨)
જાનરહિત, અજ્ઞાની
અંધર્નદુઃખ ન. (અંધર્નદુઃખ) કાટાપર
ચાલનાર આધળા માણસની પેઠે અતિ-
ચારિત ગમન કરતું તે
અંધકાર પુ. (અંધકાર) અંધરૂ, અંધકાર
અંધા પુ. (અંધ) દક્ષ, ઝાડ.
અંધગરબિહ પુ. (અંધગરબિહ) બાદર અંજિ,
ઝાડના લાકડાને આશ્રી ઉત્પન્ન થયેલ
અંજિ (૨) સંકેત અંજિ
અંધગરબિહ પુ. (અંધગરબિહ) સમુદ્રનિર્જય
રાજતુ અમર નામ
અંધગાર પુ. (અંધગાર) અંધારૂ
અંધત્તમ ન. (અંધત્તમ) અંધકાર, અંધારૂ
અંધપુરિસ પુ. (અંધપુરિસ) જન-માધ, જ
ન-મથી આધળો
અંધયાર પુ. (અંધયાર) અંધારૂ
અંધયારગેત ન. (અંધયારગેત) જ્યાં સુર્યનો
પ્રકાશ ન પડે તે પ્રદેશ

અંધયારપક્ષ પુ. (અંધયારપક્ષ) કૃષ્ણપક્ષ,
અંધારીઈ
અંધરૂ પુ. ન. (અંધરૂ) શયાકાર, જેટું
સરીર અવયવ શય છે તે
અંધતરિહી સી. (અંધતરિહી) આધળા બ
નાનવાની એક વિદ્યા
અંધાર પુ. (અંધાર) અંધારૂ
અંધારિય વિ. (અંધારિય) અંધકારમય કરેલ
અંધિય પુ. સી. (અંધિય) ચાર. ધર્મિય
વાળા જીવની એક જાત
અંધિલ વિ. (અંધ) જન-માધ જન-મથી આધળ
અંબ પુ. (અંબ) પદર પરમાધામીમાનો એક
અંબ પુ. (અંબ) આખાનું ઝાડ, આખો
(૨) કેરી, આખાનું ફળ. (૩) કેરીના
ગોટલાનું ધોણું.
અંબ વિ. (અંબ) ખાટું
અંબ ન. (અંબ) ઝાડ વગેરેથી સરકારેન
પદાર્થ
અંબલુડ ન. (અંબલુડ) આખાના ફળની
પેઠે વક્રકારે રિયતિ કરવી તે, આસનનો
એક પ્રકાર
અંબલુડ પુ. (અંબલુડ) માતાના પક્ષની
અપેક્ષાએ આર્ય જાતિ, માતાના પક્ષે
આર્ય (૨) આહાર પુરૂષ અને વૈરય
ત્રીથી ઉત્પન્ન થયેલ એક અવાતર જાતિ.
અંબલ પુ. (અંબલ) અંગડા નામે એક સન્યાસી
(૨) જીવદીપના ભરતખડમાં થનાર
ખાલીશમાં તીર્થકરના પૂર્વજનું નામ
અંબલજીવ પુ. (અંબલજીવ) અંગડા નામના
તાપસનો જીવ
અંબલાર્ધ સી. (અંબલાર્ધ) ધાત્રીના, બા
જાકને ધારાવનારી માતા
અંબપહ્લવપવિમત્તિ ન. (અંબપહ્લવપવિમત્તિ)
જેમાં આખાના પલ્લવની રચના નિશેષ
કરનામાં આવે એવું એક નામ્ય જાતીસ
પ્રકારના નાટકમાંનું એક.

અંબેસિયા. સ્ત્રી. (અમ્બેસિકા) કેરીની ચીર.

અંબફલ ન. (અમ્બફલ) કેરી.

અંબર. ન. (અમ્બર) આકાશ (૨) વસ્ત્ર.

(૩) ઉમરાનુ ઝાડ.

અંબરતલ ન. (અમ્બરતલ) આકાશનુ તળુ-
સપાટી.

અંબરતિલય પુ. (અમ્બરતિલક) એ નામનો
એક પર્વત.

અંબરવસ્ત્ર ન. (અમ્બરવસ્ત્ર) સ્વચ્છ કપડું.

અંબરસ. ન. (અમ્બર) આકાશ

અંબરિસ } પુ. ન. (અમ્બરોષ) હુહારની
અંબરીસ } કોડનો ભાદો, ભટ્ટી. (૨) પદર
જાતિ પેટી બીજી જાતના પરમાધામી.

(૩) કોષ્ટક.

અંબરિસિ પુ. (અમ્બરિસિ) પદર જાતિ પેટી
બીજી જાતના પરમાધામી. (૨) ઉજ્જ-
યિની નગરીના રહીશ એક બ્રાહ્મણ

અંબલસાગ પુ. (અમ્બલસાગ) એક જાતની
વનસ્પતિ.

અંબસાલચળ ન. (અમ્બસાલચળ) આમલકદંપા
નગરીના ઈશાન ખુણામા આવેલુ આ-
ખાનું વન.

અંબા સ્ત્રી. (અમ્બા) માતા, જનની (૨)
નેમનાથ પ્રભુના શાસનની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી. (૩) એ નામની એક વહી.

અંબાહન } પુ. (અમ્બાતક) અખાડનુ ઝાડ,
અંબાહય } બહુ બીજવાળા જક્ષની એક
જાત. (૨) અખાડનુ ફળ. (૩) અખા
ડના ફળનુ ધોવણુ

અંબાલિયા સ્ત્રી. (અમ્બલિકા) આંબલી.

અંબારહી સ્ત્રી. (અમ્બલકી) ખાટા રસવાળી
એક વેવ.

અંબિયા સ્ત્રી. (અમ્બિયા) પાચમા વાસુ-
દેવની માતા

અંબિલ ન. (અમ્બામ્બલ) આયુષિવ. તપનો
એક પ્રમાર

અંબિલ પુ. (અમ્બલ) ખાટો રસ, ખટાશ.

(૨) ત્રિ. ખટાશ તળુ, ખાટું.

અંબિલ ન. (અમ્બલ) એક જાતની હરી
વનસ્પતિ.

અંબિલચામ ન. (અમ્બલચામ) નામ કર્મની
૯૩ પ્રકૃતિમાંની એક.

અંબિલરસ. પુ. (અમ્બલરસ) ખાટો રસ.

અંબિલિચ્છા સ્ત્રી. (અમ્બિલિચ્છા) આંબલીનુ ઝાડ

અંબુ ન. (અમ્બુ) પાણી; જળ

અંબુચાદ પુ. (અમ્બુચાદ) સમુદ્ર

અંબુચંચમ. પુ. (અમ્બુચંચમ) પાણીને રોક-
વાની એક જગા, ૭૨ કળામાંની ૧૩
મી કળા.

અંબુમન્થિલ. ત્રિ. (અમ્બુમન્થિલ) પાણી ઉપર
જીવનાર.

અંબુવાસિ. ત્રિ. (અમ્બુવાસિલ) પાણીમાં ર-
હેવાવાળો.

અંસ. પુ. (અંસ) ભાગ; હિસ્સો. (૨) અ-
વયવ, ખડ (૩) ભેદ, વિકલ્પ. (૪) પ-
ર્વાય, ધર્મ, અને ગુણ

અંસ. } પુ. (અંસ) સ્કન્ધ, ખખો.

અંસલ. }

અંસિ. સ્ત્રી. (અંસિ) ખુણો.

અંસિયા. સ્ત્રી. (અંસિય) અંસ, ગુણપ્રદેશમા
મસાનો રાગ.

અંસિયા. સ્ત્રી. (અંસ) નાનો ભાગ, હિસ્સો

અસુ. ન. (અસુ) આસુ, નેત્રજળ.

અંતુય પુ. (અંતુક) ચીન દેશમા અગા-
ઉના વખતમા જનનુ દ્રીડાની લાળનુ
હીર, ચીનાઇ હીર (૨) વસ્ત્ર વિરોધ,
મુવાળા વસ્ત્રની એક જાત. (૩) પોશાક;
વેશ

અંસોત્ય. પુ. (અંસોત્ય) પિપ્પળનુ ઝાડ

અકડ. ત્રિ. (અકલિ) અસખ્યાત, અનન્ત

અકેડ. ન. (અકાન્ટ) અનવસર: વખત વ-
ચરનું.

અકંઙ્કયગ } પુ. (અકંઙ્કયક) શરીરમા
અકંઙ્કયય. } ચમ આવે તોપણ ખજવાળે

નહિ તે, અભિગ્રહ વિરોધધારી સાધુ

અકંઙ્કત્રિ. (અકાન્ત) કાન્તિ વિનાનુ સૌ
ર્થ રહિત (૨) અણુગમતુ અગ્રિય

અકંઙ્કવિય. પુ. (અકમ્પિત) મહાવીર સ્વા
મીના આઠમા ગણધર

અકંઙ્કજ. ન. (અકાર્ય) ન કરવા ચોગ
કાર્ય અવરિત કામ

અકંઙ્કણ પુ. (અર્ઘ) લાણ સમુદમા
સાતસો જોળા ઉપર આવેલો એક
અતરદીપ, ૧૭ મો અતરદીપ (૨) નિ
તે અતરદીપમા રહેનાર મનુષ્ય

અકંઙ્કણછિન્ન. વિ. (અર્ઘછિન્ન) અખડ
કાનનાજો, જેણે કાન છેદાના નથી તે

અકંઙ્કતિ વિ. (અકતિ) ગણત્રીમા ન આવે
તેટલા, અસખ્ય

અકંઙ્કતિસંચિય. પુ. (અકતિસંચિત) એક
સમયે અસખ્યતા ઉત્પન્ન થતા છત્ર

અકંઙ્કવ્ય. વિ. (અકવ્ય) કલ્પે નહિ તેનું
ખપે નહિ તેનું

અકંઙ્કવ્યવિય. પુ. (અકવ્યવિયત) અચેતકાદિ
દશ પ્રકારના કલ્પ-મર્થાદા રહિત વ
ચેના ૨૨ તીર્થકરના સાધુ

અકંઙ્કવિય વિ. (અકલ્પિક) અચોગ્ય અ
કલ્પનિક

અકંઙ્કમ ન. (અર્ઘમ) કર્મનો અભાવ, આ
થવ નિરોધ (૨) પુ. કર્મરહિત મુક્તાત્મા

અકંઙ્કમસ પુ. (અર્ઘમસ) કર્મરજ રહિત
(૨) ધાતીકર્મ રહિત સ્નાતકનિશેષ કેશી

અકંઙ્કમકારિ વિ. (અર્ઘમકારિ) અચોગ્ય
કામ કરનાર

અકંઙ્કમમૂમ પુ. (અર્ઘમમૂમ) અસિ, મરતી
અને કસી એ ત્રણ પ્રકારના કર્મ-ભા
પાર વિના કલ્પાદિ ઉપર આધાર રાખી
છવન નિર્વાદ કરનાર જુગનિયા

અકંઙ્કમમૂમિ. સી. (અર્ઘમમૂમિ) ભોગ ભૂમિ,
કૃષિ આદિ કર્મરહિત કલ્પાદિ રાખી ભૂમિ

અકંઙ્કમમૂમિય. પુ. સી. (અર્ઘમમૂમિય) ત્રીસ
અર્ઘ્ય ભૂમિ-ભોગ ભૂમિના મનુષ્ય, જુ
ગનિયા

અકંઙ્કમયા સી. (અર્ઘમતા) કર્મનો અભાવ,
કર્મનો ઉચ્છેદ

અકંઙ્કમવીરિય. ન. (અર્ઘમવીર્ય) પડિતરીધ
પડિતભાવસહિત સામર્થ્ય

અકંઙ્કમ્હા ગ્ર. (અર્ઘમ્હા) એકદમ, અચાનક.

અકંઙ્કમ્હાદંડ. પુ. (અર્ઘમ્હાદંડ) ધાર્યા વગર
ઓચિંતિ એકને હણતા ખીજુ હણાઇ
જાય તે, યોધુ ક્રિયાર્થાનક

અકંઙ્કમ્હાદંડવસિય પુ. ન. (અર્ઘમ્હાદંડ
પ્રત્યયિક) યોધુ ક્રિયાર્થાનક, એકને
મારવાનું ધારી મારતા અર્ધસ્માત ખીજને
મારી નાખતું તે

અકંઙ્કમ્હામય ન. (અર્ઘમ્હામય) બાણ નિમિત્ત
વિના કલ્પના માત્રથી ઉત્પન્ન થતું બય,
સાત બયમાનું એક

અકંઙ્કય. વિ. (અકૃત) ન કરેલું (૨) સાધુને
ઉદ્દેશીને ન બનાવેલું

અકંઙ્કયપુણ્ય વિ. (અકૃતપુણ્ય) પુણ્યથી રહિત
હોય તે, જેણે પુણ્ય વધુ નથી તે

અકંઙ્કયલક્ષણ વિ. (અકૃતલક્ષણ) ખરાબ
લક્ષણવાળું અપલક્ષણ

અકંઙ્કયમુય પુ. (અકૃતમુય) અગીતાર્થ શા
અવેતા નહિ

અકંઙ્કયગમ પુ. (અકૃતગમ) અકૃતાચાર્યમન,
ન ઝરેલ પાપ વગેરેના ફળની પ્રાપ્તિ

અકંઙ્કયણિ સી. (અકૃતણિ) આકાશ વચનથી
કામ કરવાની ના પાડવી તે

અકંઙ્કયેર પુ. (અર્ઘયેર) શરીર રહિત, સિદ્ધ
ભાગ્યાન

અકંઙ્કસાદ પુ. (અર્ઘયવિત) કોષ નિ કપાય
રહિત અકસાદી

અકસાય. વિ० (અકસાય) ક્ષાયનો સર્થ
દાય કરનાર.

અકસાયમોહણિજ્ઞ. ન० (અકસાયમોહનીય)
હાસ્યાદિનો ક્ષાયરૂપ મોહનીય કર્મની
પ્રકૃતિ.

અકસાયિ. વિ० (અકસાયિન્) કોષાદિ ક્ષાય
રહિત; અક્ષાયી.

અકસિણ. વિ० (અકૃત્સ) અપૂર્ણ, અધુરું.
(૨) જેનાથી મોટો બીજો રકથ છે તે;
અપૂર્ણ રકથ.

અકસિણા. સ્ત્રી (અકૃત્સા) પ્રાયશ્ચિત્તનો
થોથો પ્રકાર, જેમાં વધારે તપ સમાધ
શકે તે પ્રાયશ્ચિત્ત.

અકાદય. પુ० (અકાયિક) કાયા રહિત
શૂન, સિદ્ધ ભગવાન.

અકામ. પુ० (અસામ) ઇચ્છાનો અભાવ,
ઇચ્છા નહિ. (૨) જ્યાં સર્વ ઇચ્છાની
નિવૃત્તિ થાય છે તે; મોક્ષ. (૩) ત્રિ०
વિપય-કામના રહિત.

અકામકિચ. વિ० (અકામકૃત્ય) ઇચ્છા વિના
કામ કરનાર.

અકામકુહા. સ્ત્રી (અકામકુહા) નિર્જરની
ઇચ્છા વિના પરતગપણે ભુખ વેડવી તે.

અકામણિગરણ. વિ० (અકામનિકરણ) જેમાં
અનિચ્છાનું કારણ છે એવું.

અકામણિજ્ઞરા. સ્ત્રી (અકામનિર્જરા) નિ-
ર્જરાની ઇચ્છા વિના પરાધીનપણે ભુખ
તરસ વગેરે સહન કરવાં તે.

અકામતપ્પહા. સ્ત્રી (અસામતૃપ્ણ) નિર્જરાની
ઇચ્છા વિના પરતગવશ તૃપ્તા વેડવી તે.

અકામવંશચેરવાસ. પુ० (અકામવંશચેરવાસ)
નિર્જરાની ઇચ્છા વિના કોઈના દયાણુથી
અન્નચર્ય પાળવું તે.

અકામમરણ. ન० (અકામમરણ) બાલમરણ,
અત્યંતપણે વિપય આદિની આસકિનમાં
થવું મરણ.

અકામિય. વિ० (અકામિક) નિરભિલાષી;
ઇચ્છાવગરનો.

અકામિય. વિ० (અકામ્ય) ન ઇચ્છવા યોગ્ય;
અનિષ્ટ.

અકામિયા. સ્ત્રી (અકામિતા) અનિચ્છા;
ઇચ્છાનો અભાવ.

અકાય. પુ (અકાય) કાયા રહિત શૂન; સિદ્ધ
ભગવાન.

અકારજ. } વિ० (અકારક) અપથ્ય. (૨)
અકારણ. } અકાર્યા; ક્રિયા રહ્ય (૩) અ-
રથિ, જમવાની ઇચ્છા ન થાય તેવો રોગ.

અકારણગ્રાહ. વિ० (અકારણગ્રાહિન્) આત્મા
નિષ્ક્રિય છે એવું માનનાર.

અકારિ. વિ० (અકારિન્) નહિ કરવાવાળો;
નહિ કરનાર.

અકારિય. વિ० (અકારિત) ન કરાવેલું.

અકાલ. પુ० (અકાલ) અનવસર; કુવખત.
(૨) દુઃકાળ; દુઃકાળ. (૩) ગોચરી આ-
દિનો નિષિદ્ધકાળ; કવેળા.

અકાલચારિ. પુ० (અકાલચારિન્) કુવખતે
ગોચરી આદિ કરનાર.

અકાલદોહલ. પુ० (અકાલદોહલ) કવેળાએ ઉ-
ત્પન્ન થતો દોહલ-ગર્ભવતી સ્ત્રીને થતી
ઇચ્છા.

અકાલપરિભોદ. વિ० (અકાલપરિભોજિન્)
રાત્રિ ભોજન કરનાર, રાત્રે ખાનાર.

અકાલપરિહીણ. ન० (અકાલપરિહીન) ધણુ
જલદી; તત્કાલ.

અકાલવાસિ. પુ० (અકાલવાસિન્) માવકાનો
વરસાદ, કુવખતે વરસનાર. (૨) વગર
જરૂરીઆતે દાનાદિ દેનાર.

અકાલસમય. પુ० (અકાલમય) નિપરીત
સમય.

અકાલિય. વિ० (અકાલિક) વખત પહોંચ્યા
પહેલાંનું, અકાળે પ્રાપ્ત થયેલ.

અકાહલ. વિ० (અકાહલ) સ્પષ્ટ અક્ષર લાપી.

अकिंचन. वि० (अकिंचन) प्रतिबंधकारक
धनजनकादि रक्षित, निष्परिग्रही.

अकिञ्च. न० (अकृञ्च) न करना योग्य.

अकिञ्चद्वाया. न० (अकृञ्चत्वाय) आरिचना
मूलश्रुत्यादि लाजे तेषु अङ्गुलतु स्थान.

अकिञ्ज. वि० (अक्रेञ्च) परीक्षवाने योग्य नहि

अकिञ्चि. स्त्री० (अकिञ्चि) अपकीर्ति, अपवश.

अकिञ्चिह्न. वि० (अकिञ्चिह्न) अपकीर्ति
करवावाणे.

अकिञ्चिम्. वि० (अकिञ्चिम्) रक्षाज निरु, भूण

अकिञ्चि. पु० (अकिञ्चि) अकिञ्चि, अकिञ्चि, अकिञ्चि

आदि सायद्य क्रिया रक्षित (२) स्त्री०

अदि पदार्थानां अस्तीति, नास्तिकपक्ष.

(३) वि० अदिना अस्तित्वतु अस्तित्वप

करना, नास्तिक, (४) आगम, निश्चयी.

अकिञ्चिवाह. पु० (अकिञ्चिवाह) अदि

पदार्थानां अस्तित्वतु अस्तित्वप करना,

अकिञ्चिवाह-नास्तिक.

अकिञ्चि. स्त्री० (अकिञ्चि) कुष्ठ क्रिया; नि-

त्यात्वादिकुष्ठ अनुष्ठान. (२) क्रि-

यानां अला. (३) नास्तिकता.

अकिञ्चिवा. पु० (अकिञ्चिवा) आत्माने

अकिञ्चि-क्रिया विनाशे मानवार साध्य

दर्शन वगेरे.

अकिञ्च. वि० (अकिञ्च) साधुना उद्देश्यी

नहि, परीक्ष.

अकुलोमय. वि० (अकुलोमय) अने कोष्ठी

लय नथी ते.

अकुल. न० (अकुल) अशुभ; भा. (०)

वि० अशुभ. पक्षपादजनकनी सम

विनाशे.

अकुल. वि० (अकुल) अशुभवादि कुल

रहित.

अकुल. वि० (अकुल) अशुभ.

अकुलिया. स्त्री० (अकुलिया) अने नामनी

अने गिह-मुपरी.

अकुल. वि० (अकुल) पादित; दयापेय

(२) पु. पानेन पृथ्वी साथे संधान

यतां नीकगतो अस्थित वायु. (३) अ

लिभूत; पराजय पामेल. (४) वेरा

अपेय.

अकुल. पु० (अकुल) रक्षु ते; दुःखनी भूम

पादवी ते.

अकुलवरी. स्त्री० (अकुलवरी) अने नामनी

मुद्रा वनस्पति.

अकुलवरी. स्त्री० (अकुलवरी) अने नामनी

वस्त्र.

अकुल. वि० (अकुल) परीक्षा योग्य नहि ते.

अकुल. वि० (अकुल) क्रिया रक्षित,

निष्कृ.

अकुल. वि० (अकुल) अकुल वयनथी

आवावे.

अकुल. वि० (अकुल) परीक्षा न शक्य

तेषु; अशु.

अकुल. पु० (अकुल) आकुल वयन;

अकुल वयन. (२) साध.

अकुल. न० (अकुल) अने नामनी अति

नष्ट ०/०, हिसकपक्ष, पर्वन के

नदी वगेरे उपर्युक्त होय तेषु; साधुने

आभासु रक्षेवते अयोग्य क्षेत्र.

अकुल. स्त्री० (अकुल) निरक्षर;

अकुलपरिपक्ष. पु० (अकुलपरिपक्ष) निर-

क्षर अक्षर वयनने परिपक्ष; साधुना

रक्ष परिपक्षमाने रक्षेवते परिपक्ष.

अकुल. पु० (अकुल) आभासी धरी (२)

रक्षमाना पासा. (३) रक्षाक्षेपे भण्डा.

(४) यार साथ परिपक्ष अने अक्षर,

धनुष. (५) अक्षर, आभा. (६) अक्षर

अकुल. वि० (अकुल) अकुल

पाणीवायु, सद्य पाणीधरी अक्षर.

अकुलवर्म. न० (अकुलवर्म) पाणी का-

पानी काय, भसक. (२) पञ्चा. .

અક્ષરણ. ન૦ (અક્ષર્યાન) કહેવું; આખ્યાન કરવું.

અક્ષરમ. ત્રિ૦ (અક્ષરમ) અસમર્થ; અનુચિત.

અક્ષરય. પું૦ (અક્ષર) અણીશુદ્ધ યોગ્યા. (૨) ત્રિ૦ પરિપૂર્ણ; આખંડ.

અક્ષરય ત્રિ૦ (અક્ષર) અવિનાશી; અક્ષય.

અક્ષરયણિહિ. પું૦ (અક્ષરયણિ) અક્ષય લં-
કાર; અખુટ લંકાર.

અક્ષરયણીવિ. સ્ત્રી૦ (અક્ષરયણી) અખુટ મુદ્રી.

અક્ષરર. ન૦ (અક્ષર) સ્વર અંગનારૂપ અ-
ક્ષરમાળા. (૨) સંશાક્ષર, વ્યંજનાક્ષર
અને લઘ્વિ અક્ષર એ અક્ષરશ્રુતના ત્રણ
ભેદમાંનો એક. (૩) અચર; અવિનશ્વર.
(૪) શાન; ચેતના.

અક્ષરરમ. પું૦ (અક્ષરરમ) ઘસ; શુભામ.

અક્ષરરમુણ. પું૦ (અક્ષરમુણ) અનંતાગમા,
પર્વાય, ઉચ્ચાર વગેરે અક્ષરના શુભ.

અક્ષરરમુહિયા. સ્ત્રી૦ (અક્ષરમુહિયા) અદાર
ક્ષિપિમાંની નવમી ક્ષિપિ.

અક્ષરરત્નમ. } પું૦ (અક્ષરરત્નમ) શબ્દની
અક્ષરરત્નામ. } જાતિ, અર્થ વગેરેનું શાન.

અક્ષરરત્નશ્વ. પું૦ (અક્ષરરત્નશ્વ) જે શબ્દમાં
અક્ષર સ્પષ્ટ હોય તે.

અક્ષરરસાણશાય. પું૦ (અક્ષરરસાણ) અ-
ક્ષરોનો સંગોગ; અક્ષરોનું ભેગાણું.

અક્ષરરસમ. ન૦ (અક્ષરરસમ) ક્ષર, દીર્ઘ,
શ્રુત વગેરે જે અક્ષર જેવો હોય તેવો
બોલવો તે; ચેપસરવિશેષ.

અક્ષરરસમાસ. પું૦ (અક્ષરરસમાસ) અકારાદિ
અક્ષરોનો પરસ્પર મેલાપ-ભેગાણું.

અક્ષરરસુચ. પું૦ (અક્ષરરસુચ) શ્રુતશાનનો
એક ભેદ.

અક્ષરરણુસાર. પું૦ (અક્ષરરણુસાર) શ્રુત અ-
ચરો અનુસરવું તે.

અક્ષરરોપત્તમ. પું૦ (અક્ષરરોપત્તમ) શ્રુત શા-
નનો ઉપયોગ.

અક્ષરલિય. ત્રિ૦ (અક્ષરલિય) અસ્પષ્ટિત; સ્પષ્ટ.

અક્ષરલયત્ત. ન૦ (અક્ષરલય) પૂર્ણનું પાત્ર.

અક્ષરલઘાડગ. પું૦ (અક્ષરલઘાડગ) ચોરસ આ-
સન; બાજોડ. (૨) અખાડો; કુસ્તી કર-
વાની જગ્યા.

અક્ષરલઘાય. પું૦ (અક્ષરલઘાય) આયદર્શનના પ્રણેતા
અક્ષરપાદ નામના આચાર્ય; ગૌતમ મુનિ.
અક્ષરલઘિય ત્રિ૦ (અક્ષરલઘિય) ક્ષય કરેલ નહિ;
અપાવેલ નહિ.

અક્ષરલઘ્ય. ન૦ (અક્ષરલઘ્ય) સાધ્ય ક્રિયાપદ.

અક્ષરલઘ્ય. ત્રિ૦ (અક્ષરલઘ્ય) સ્થાયી; શાશ્વત.

અક્ષરલઘ્યઠાણ. ન૦ (અક્ષરલઘ્યઠાણ) કથા-
વાર્તા કરવાનું સ્થાન.

અક્ષરલઘ્યશિસ્તિય. ન૦ (અક્ષરલઘ્યશિસ્તિય)
દંતકથા આશ્રિત શુદ્ધાણું; મૃપા-શુદ્ધનો
નવમો ભેદ.

અક્ષરલઘ્યા. સ્ત્રી૦ (અક્ષરલઘ્યા) વાર્તા;
કથિત કથા.

અક્ષરલઘ્ય. પું૦ (અક્ષરલઘ્ય) અખાડો; મહોને
કુસ્તી કરવાની જગ્યા. (૨) ગ્રેક્ષરોને
બેસવાનો ઓટલો; મિત્રલસનું સ્થાન.

અક્ષરલઘ્ય. ત્રિ૦ (અક્ષરલઘ્ય) કહેવું; પસંદ.
(૨) ન૦ ક્રિયાપદ.

અક્ષરલઘ્ય. પું૦ (અક્ષરલઘ્ય) શુભાશુભ ફળ
કહેનાર; નિમિત્ત પ્રકાશક.

અક્ષરલઘ્યવજ્જા. સ્ત્રી૦ (અક્ષરલઘ્યવજ્જા) ધર્મ
દેશના સાંભળી બોધ પામીને દીક્ષા લેતી
તે; પ્રવ્રજ્યાનો એક ભેદ.

અક્ષરલઘ્યાર. પું૦ (અક્ષરલઘ્યાર) કહેનાર; કથન
કરનાર.

અક્ષર. ન૦ (અક્ષર) નેત્ર; આંખ.

અક્ષરિ. ત્રિ૦ (અક્ષરિ) આકર્ષણ કરેલ;
અપેલ. (૨) લગ્નચાલેલ; લાલચ આપેલ.
(૩) મુકી દીધેલ; ફેટી દીધેલ.

અક્ષરભાગ. પું૦ (અક્ષરભાગ) આંખનું અંગ
સોષરો આદિ.

અમિલગણ. ન૦ (આલેપણ) ચિત્તનુ વ્યવસ્થા
 અમિલવેયણા. સી૦ (અભિવેદના) આખની
 પીડા (૨) આખનો રોગ
 અમલીણ. વિ (અતીણ) ક્ષય ન પામેલું,
 પુર ન થયેલું (૨) અખૂટ
 અમલીણપડિમોદ. પુ૦ (અલીણપરિમોગિન્)
 સચેત આહાર લેનાર
 અમલીણમહાણસિય પુ૦ (અલીણમહાનસિક)
 જે લક્ષિના પ્રભાવથી હનરો માણસોને
 જમાડે તોપણ પોને ન ખાય ત્યામુધી અન
 શુદે નહિ તેની લક્ષિનાગો માણસ સાધુ
 અમલીણમહાણસી. સી૦ (અલીણમહાનસી)
 જેનાથી થોડા અનમા હનરો માણસોને
 જમાડી શકાય તેની એક પ્રકારની લક્ષિ
 અમલીરમહુસપ્પિય. પુ૦ (અલીરમહુસપ્પિક)
 દૂધ, ઘીઆદિ નળનાર અભિગ્રહધારીસાધુ
 અનલુહિઅ. વિ૦ () ઠેસ લાગેલ,
 આખડેય
 અનલુહ પુ૦ (અનુદ) ગમીર-ઉદાર આવક,
 આવકના એકનીસ શુભમાનો પહેલો શુભ
 અનલુપુરી. સી૦ (અનુપુરી) એ નામની એક
 નગરી
 અનલેસ ન૦ (અલેવ) ખાર જમીન, પાકને
 અયોગ્ય ભૂમિ
 અનલેસગણિ. વિ૦ (અલેવગિન્) ઉખર
 જમીનમાં યરસતાર (૨) જાતજાતની
 પરીક્ષા વિના ઘન હેનાર
 અનલેવ પુ૦ (આલેવ) પૂરપક્ષ આશકા
 કરી પૂઝુ તે (૨) ખીખતા હાથમાથી
 દૂધનુ દરણ કરુ તે, ગોણુચોરીનો ૧૯
 માં બેદ
 અવનેમણી. સી૦ (આલેવળી) જેની શ્રોતાનું
 તત્ત્વ પ્રત્યે આકર્ષનુ થાય તેની ધર્મકથા,
 ચાર ધર્મકથામાની એક
 અવનેરે વિ૦ (આલેવિન્) વશીકરણ આ
 દિથી પારકુ દ્રવ્ય હરનાર

અમ્લોહ. પુ૦ (અતોટ) અખરોટનુ ઝાડ
 (૨) ન૦ તેનુ ફળ
 અમ્લોમ. વિ૦ (અતોમ) ક્ષોભ રહિત, નિ
 શ્ચન (૨) અતગડ સૂચના પહેલા વર્ગના
 આઠમા અધ્યયનનુ નામ (૩) અધક
 વૃષ્ટિ રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર
 અમ્લોંગ ન૦ (મનોપાક્ક) ગાડાની ધરીને તેન
 વગેરે ચોપડામાં આવે છે તે
 અમ્લોંગજણ ન૦ (મનોપાક્ક) ગાડાની ધ
 રીને તેન આદિ પદાર્થ ચોપડાના તે
 અમ્લોહ વિ૦ (અમ્લોમ) ભુઓ 'અમ્લોહ'
 શબ્દ
 અમ્લહ. વિ૦ (અલહ) પરિપૂર્ણ, ભાગેય
 નહિ તે (૨) નિરતર, અનિરતર
 અમ્લંડિય. વિ૦ (અલપિડ) ભુઓ 'અમ્લંડ'
 શબ્દ
 અર્લપણ. વિ૦ () સાદ, ૨૧૨૭
 અલ્લજ. ન૦ (અલ્લવ) અખાજ, ખાવાને
 અયોગ્ય પદાર્થ
 અલ્લગ પુ૦ (અલ્લગ) એ નામનો એક
 અનાયે દેશ
 અલિલ. વિ૦ (અલિલ) આખુ, સપૂર્ણ
 અમદ. સી૦ (અપતિ) અપ્રશસ્ત ગતિ, નરક
 આદિ ગતિ
 અમથ. પુ૦ (અમથ) નિર્મથ, સાધુ (૨)
 વિ૦ ધનરહિત
 અર્ગણ પુ૦ (અર્ગળ) સર્પની એક જાત,
 કે જે આગમાં બળવાનુ પસદ કરે પણ
 ઝેર પાણુ સુસે નહિ
 અમડ. પુ૦ (અમટ) ફૂલો
 અમડ. વિ૦ (અમટ) ન કરેલ
 અમડદત્ત. પુ૦ (અમડદત) શખપુરના સુન્દર
 રાગની સુવસા રાણીનો પુત્ર
 અમડહુય વિ૦ (અમટહુ) આચારાગ,
 નિતીય આદિ સૂનનો જેણે અભ્યાસ
 કર્યો નથી તે

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) આગ; અગ્નિ.
અગ્નિનાય. પુ. (અગ્નિનાય) અગ્નિના ઇન્દ્ર;
તેઉકાય.

અગ્નિય. પુ. (અગ્નિય) એ નામનો ૮૮
અદર્શનો ૪૫ મો.અદ.

અગ્નિય. પું. (અગ્નિય) અગ્નિયાનું ૩૩
અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) આકાશ.

અગ્નિય. ન. (અગ્નિય) જેની ગાથા વગેરે
પરસ્પર સરખા નથી એવું શ્રુત; આચાર્ય
સંગાદિ કાવિક શ્રુત.

અગ્નિય. વિ. (અગ્નિય) જ્વાળાને યોગ્ય નદિ
તે. (૨) રતિ ક્રીડા કરવા યોગ્ય નદિ તે;
મા, બહેન વગેરે.

અગ્નિમિત્ત. પુ. (અગ્નિમિત્ત) મા, બહેન
સાથે વ્યભિચાર સેવનાર. પરદાર સાથે
ગમન કરનાર.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) આગ-જેમાંથી મેળું,
૩૫ વગેરે ખનીજ પદાર્થ નીકળે તે.
(૨) મીઠાના અગર.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) એક જાતનો ધૂપ; સુ-
ગન્ધી પદાર્થ.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) જે વાળીની અંદર
અક્ષર, અર્ધ વગેરે સ્પષ્ટ હોય તે વાળી

અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) અગર અદ્ભુત; એક જાતનો
સુગન્ધી પદાર્થ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ગુરુત્વ નદિ
તે; જે ભારે નદિ અને દયકુ પખ નદિ
તે-જેના આકાશ પ્રદેશ વગેરે.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) કૃષ્ણાગર; કાળો
અગર.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગર; કૃષ્ણાગર
અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) આદારાગ્નિ
તપાસ નદિ કહેવ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) જે પુદ્ગલાર્થના
ઓરારિકારિ સંગીરકે પ્રદબ્ધ ન થઈ
શે તે.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) પ્રદબ્ધ
ન થઈ શકે તેવી વર્ણણાને આંતરે રહેલ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) તત્ત્વનિષ્ઠ; જેણે
શાસ્ત્રો અવગ્રહણ છે તે. (૨) વિ. તાવ
વગેરેની સાધારણ વેદના.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) તત્ત્વમાં નિષ્ઠા
પામેથી જેની સમજ છે તે.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ભવિષ્યમાં
આવવાવાળું.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) જેની અંદર
કાંઈ ગામ નથી તેવી અટવી.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ધર; મકાન. (૨) ગૃહ-
સ્થાપન; ગૃહવાસ. (૩) છુટછાટ; મોકળ.
(૪) છુટછાટવાળો ધર્મ; શ્રાવક ધર્મ.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહવાસ;
ગૃહસ્થાશ્રમ.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) ગૃહસ્થનું
કર્મ-આચરણ; સાવચ ક્રિયા.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) અગ્નિ-થાગ વગરનું;
ગંભીર-અદ્ભુત.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગ્નિ; આગ.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) ખેદનો અભાવ;
ઉત્સાહ-હોંશ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) આનિરદિત; ઉત્સાહી.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) પરનો ભાગ કરનાર
(મુનિ).

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ગૃહસ્થાશ્રમી
નદિ થયેલ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) શાન્તનો અગ્નિ;
અગ્નિનાથ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) શાન્તનો અ-
ગ્નિ. અગ્નિનાથ

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગ્નિનાથ, પ્રચાર આદિ
આચરણ (૨) વિ. ગુરુત્વ. ગુરુત્વવરનો.

અગુણત્તીસ. સ્ત્રી. (એકોનર્તિશત્ર) એગણ-
ત્રીશ, ૨૯

અગુણપ્રેહિ. ત્રિ. (અગુણપ્રેહિન્) અગુણ
જોવાવાળો દોષદર્શી.

અગુરુ. પુ. (અગુરુ) અગર ચંદન

અગુરુમ્. ન (અગુરુ) અગરલઘુ નામકર્મ
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

અગુરુલઘુ. ત્રિ. (અગુરુલઘુ) ભુઓ અગરલઘુ
શબ્દ

અગુરુલઘુચંડસ્ક. ન. (અગુરુલઘુચંડસ્ક) અગર
લઘુ ૧, ઉપચાત ૨, પરાધાત ૩ અને
આસોચ્ચાસ ૪, એ નામકર્મની ચાર
પ્રકૃતિઓનો સમુદાય.

અગુરુલઘુગામ. ન. (અગુરુલઘુગામ) નામ
કર્મનો એક ભેદ, કે જેના ઉદયથી શ્વ
અનિ ભારે નહિ તેમ અનિ હલકુ નહિ
તેવું શરીર પામે તે

અગા. ન. (અગ) અગ્રભાગ, અગ્રણી ભાગ
(૨) ટોચ, અણી (૩) છેડાનો ભાગ,
પ્રાત ભાગ (૪) ભવોપગ્રાહી-અચાતિ
કર્મ (૫) પરિભાષ્ય, વર્ણન (૬) પ્રધાન-
રત્નાતિ (૭) ત્રિ. (૮) એક, સર્વોપરી

અગા. ત્રિ. (અગ) અગ્રેસર, શિરોમણિ

અગાઓ. મ. (અગા) આગળ

અગાકેસ. પુ. (અગાકેસ) વાવાઝ, કેશનો
અગ્ર ભાગ.

અગાજીહ્. ન. (અગાજીહ્) જીભનો અગ્ર
ભાગ ગિહ્વાગ્ર

અગાગીઘ્ર. ન. (અગાગીઘ્ર) મોરચાનું સૈન્ધ

અગાતાચસ. પુ. (અગાતાચસ) ધનિદાનક્ષત્રનું મોર

અગાત્સ. પુ. (અગાત્સ) ધરતત સેત્રના ચાનું
ચોરીસીના તેરીસમા તીર્થકરનું નામ

અગાદાર. ન. (અગાદાર) આગળ આરણ્ય

અગાવિંડ. પુ. (અગાવિંડ) શિક્ષા આપવા
માટે, અથવા કાચા કુનરનો નાખવા માટે
પરેડેથી કાઢી ગએતો ખોરાકનો ભાગ

અગાવીય. પુ. (અગાવીય) અગ્રભાગ જેનો
બીજ છે તેની વનસ્પતિ, અગ્રભાગ
રોપનાથી ઉગે છે તે

અગામહિસી. સ્ત્રી. (અગામહિસી) પટ્ટાણી.
ધંદાણી

અગારસ. પુ. (અગારસ) મુખ્ય રસ, શુભાર રસ

અગાલ. ન. (અગાલ) ૮૬ મા મહાઅલનું નામ.
(૨) ભોગળ-આરણ્યને આકુ મૂકીનું
લાકડું, આગળીઓ

અગાલપાસા પુ. (અગાલપાસા) ભોગળના
પાસા, જેમા ભોગળ નાખવામા આવે
છે તે

અગાલપાસાય. પુ. (અગાલપાસાય) જેમા ભોગળ
દેવામા આવે છે તે ધર

અગાલા. સ્ત્રી. (અગાલા) ભોગળ, આરણ્ય
વાસવાનો આગળીયો (૨) સાકળ,
જીર

અગાસિર. ન. (અગાસિર) માથાનો આગળો
ભાગ

અગાસિહર ન. (અગાસિહર) વનસ્પતિની
ટોચ-ઉપરનો ભાગ

અગાસોલ્લડ. પુ. (અગાસોલ્લડ) હાથીની સ્ત
દનો આગળો ભાગ

અગાહ પુ. (અગાહ) આગ્રહ, હા

અગાહણ ન. (અગાહણ) અરનીકાર, ન અ
લ્પ કરતું તે

અગાહણચમણા સ્ત્રી. (અગાહણચર્મણ) વર્ગણ
રિંગ, ઔદારિક શરીરાદિરૂપે અલ્પ
ન થઇ શકે એવો પદ્યન સમૂહ

અગાહણ. સ્ત્રી. (અગાહણ) ઔદારિકાતિ શ
રીરરૂપે અલ્પ ન થઇ શકે તેના પદ્ય
ગણની વર્ગણ-સમૂહ

અગાહણિય પુ. ૧. (અગાહણિય) અધરણી,
સીમતોત્સવ

અગાહણ્ય. પુ. (અગાહણ્ય) હાથનો આગળો
ભાગ

અમાળીય. ન૦ (અપ્રાયણીય) સર્વ દ્રવ્ય, ગુણ અને પદાર્થનું પરિભાષા સ્થાપનાર ૧૪ પૂર્વમાનો બ્રહ્મા પૂર્વ.

અગ્નિ. પુ૦ (અગ્નિ) અગ્નિ, દેવતા (૨) કૃતિકા નક્ષત્રનો અર્ધિષ્ઠતા અગ્નિ દેવતા (૩) ભરનપતિ દેવતાની એક જાત, અગ્નિકુમાર દેવતા

અગ્નિઉત્ત. પુ૦ (અગ્નિપુત્ર) ભરતક્ષેત્રના ૨૩ મા પાર્શ્વનાથનામિના સમકાલીન ૬૨૪૮ ક્ષેત્રના તીર્થકર

અગ્નિકાષ્ઠ. પુ૦ (અગ્નિકાષ્ઠ) અગ્નિના છાત્ર તેઉકાય

અગ્નિકુમાર. પુ (અગ્નિકુમાર) અગ્નિકુમાર નામે ભરનપતિ દેવતાની પાચમી જાતિ (૨) સ્ત્રી એ જાતની દેવી

અગ્નિશ્વ. પુ૦ (અગ્નિશ્વ) ઉત્તર તરફની બે કૃષ્ણરાશીની વચ્ચે આગ્રેશાલ વિમાનમા વસના આત્મી જાતના લોભન્તિક દેવતા (૨) ન૦ કૌશિક ગોત્રની એક શાખા (૩) પુ૦ તે શાખામાનો પુરુષ (૪) ત્રિ૦ અગ્નિ સમૃદ્ધી

અગ્નિશ્યામ ન૦ (અગ્નિશ્યામ) ઉત્તર તરફની બે કૃષ્ણરાશી વચ્ચેનું પાચમા દેવતાકેનું એક વિમાન

અગ્નિયમગ્નિયા ત્રી૦ (અગ્નિયમગ્નિયા) અગ્નિ જાળન કરનારી પિલા

અગ્નિદત્ત. પુ૦ (અગ્નિદત્ત) આર્ય જનપાદના સિધ્ધનું નામ

અગ્નિદત્ત. ન૦ (અગ્નિદત્ત) અગ્નિદત્ત મુનિ કોનો અગ્નિ સરમર

અગ્નિદામ. પુ૦ (અગ્નિદામ) અગ્નિ દેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામા આવેલું નામ

અગ્નિદેવ. પુ૦ (અગ્નિદેવ) અગ્નિ દેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામા આવેલું નામ

અગ્નિધર્મ. પુ૦ (અગ્નિધર્મ) અગ્નિદેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામા આવેલું નામ
અગ્નિપયોગ. પુ૦ (અગ્નિપયોગ) અગ્નિનો પ્રયોગ, અગ્નિ સળગાવેલો તે

અગ્નિપ્રમા. સ્ત્રી૦ (અગ્નિપ્રમા) બારમા તીર્થ કરતી મનજ્યા પાવણીનું નામ, મનજ્યા મરોત્સરમા જે પાવણીમા બેસેલા હતા તેનું નામ

અગ્નિમૂહ. પુ૦ (અગ્નિમૂહિ) શ્રી મહાતીર ત્રાશીના બ્રહ્મા અગ્નિધરનું નામ (૨) મહાતીર ત્રાશીનું આગના ઘસમા ભરનું નામ.

અગ્નિમ ત્રિ૦ (અગ્નિમ) આગધુ, આગળનું (૨) શ્રેષ્ઠ, મુખ્ય

અગ્નિમાળવ. પુ૦ (અગ્નિમાળવ) દક્ષિણ તરફના અગ્નિકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર

અગ્નિમિત્તા. સ્ત્રી૦ (અગ્નિમિત્રા) ગોશાળાના સિંચ પોલાસપુગારી શબ્દના કુલાગની સ્ત્રીનું નામ

અગ્નિમોહ. પુ૦ (અગ્નિમય) અગ્નિની પેરે શરીરમા ઘડ ઉત્પન્ન કરનાર વરસા

અગ્નિય. પુ૦ (અગ્નિય) ભરતક વ્યાધિ, જેમા આવેલું સર્વ ભગ્નકષય થઈ જાય અને બૂબ મટે નહિ તેવો એક રોગ (૨) વત્સગોત્રનું એક અનાતર-પેગગો ૧

અગ્નિરવિલય. પુ૦ (અગ્નિરવિલય) એ નામનો એક માખસ

અગ્નિહ. ત્રિ૦ (અગ્નિહ) આગનો, પહેલાનો (૨) ૮૮ મહમાના ૫૫ મા મદનું નામ

અગ્નિચેમ. પુ૦ (અગ્નિચેમન) ૫૬મા ચોદમા તિસનું નામ (૨) તિમના ૨૨ મા મુદતનું નામ (૩) કૃતિકા નક્ષત્રનું ગોત્ર

અગ્નિચેમ્વાયળ. પુ૦ (અગ્નિચેમ્વાયળ) તિસના ૨૩ મા મુદતનું નામ (૨) ગોશાળાના પાચમા તિયાચર સાધનું નામ (૩) મુખર્માત્રાશીનું નામ (૪) ત્રિ૦ તે ગ્રેહમા ઉત્પન્ન થનાર

અગ્નિસમ્મ. પુ. (અગ્નિસમ્) એ નામનો
કાંઈ આલણ

અગ્નિસિદ્ધ. પુ. (અગ્નિસિદ્ધ) દક્ષિણ દિશાના
અગ્નિકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર.

અગ્નિસીટ. પુ. (અગ્નિસિદ્ધ) આપુ અવસર્પિણીના
સાતમા અવદેવ અને વાસુદેવના પિતાનું
નામ

અગ્નિસેણ. પુ. (અગ્નિસેણ) આપુ અવસર્પિણીમા
જમુદ્રીપના ઇરવત ક્ષેત્રમા ચલેલા ત્રીજા
તથા એકનીસમા તીર્થકરનું નામ. (૨) એ
નામનો એક માણસ.

અગ્નિસેણ. ન. (અગ્નિસેણ) અગ્નિનું મેવન
કરતું, તાપણી કરી તપતું તે

અગ્નિહુય. પુ. (અગ્નિહુત) જેણે અગ્નિમા
હોમ કરીધો છે એવો તાપસ, તાપસની
એક જાત.

અગ્નિહોત્ત. ન. (અગ્નિહોત્ત) આલણપુધર્મ
પ્રમાણે મત્રોચ્ચારપૂર્વક ધી, જપ, તક્ષ
વગેરે અગ્નિમા હોમાય છે તે દ્રવ્ય
અગ્નિહોત્ત છે, અને જૈનદ્રવ્યે ધર્મધ્યાન
રૂપ અગ્નિમા કર્મરૂપ ઇષ્ટ્ય હોમવા તે
વાસ્તવિક જ્ઞાન અગ્નિહોત્ત.

અગ્નિહોત્તસાદ. પુ. (અગ્નિહોત્તસાદિનું) દ્રવ્ય-આલણ
અગ્નિહોત્તથીજ સ્વર્ગ પ્રાપ્તિ માનનાર
વાદી.

અગ્નિહોમ. પુ. (અગ્નિહોમ) અગ્નિમા હોમવું તે.

અગ્નિજ્ઞાણ. ન. (અગ્નિજ્ઞાણ) નગરની બહારનું
શ્રેષ્ઠ ઉદ્યાન

અગ્નિજ્ઞ. સ્ત્રી. (અગ્નિજ્ઞ) અગ્નિકાણ, દક્ષિણ
અને પૂર્વ દિશાની વચ્ચેનો ખુલ્લો-વિદિશા

અગ્નિજ્ઞેદિસા. સ્ત્રી. (અગ્નિજ્ઞેદિશા) અગ્નિખુલો,
પૂર્વ દક્ષિણ વચ્ચેની વિદિશા

અગ્નિગિય. } ન. (અગ્નિગિય) સાદ પૂર્વમાનો
અગ્નિગીવ. } બીજો પૂર્વ

અગ્નિગ. ન. (અગ્નિગ) વસ્ત્રોત્તરી શાખા
(૧) ત્રિ. તે શાખાનો માણસ

અગ્નેસર ત્રિ. (અગ્નેસર) અગ્નેસર-આગેવાન,
પ્રમુખ.

અગ્નેય. ન. (અગ્નેય) લવણ સમુદ્રની
વચ્ચેવચ્ચ દશકુબર જોડાન પ્રમાણે
ડગમાળો છે તેના ઉપર જે એ ગાઉની
પાણીની શિખા વધતી થાય છે તે

અગ્ન. પુ. (અર્ધ) પૂજનની સામગ્રી (૨)
મન્થ કન્થાદિ જલચર જીવ (૩) કિંમત,
મૂલ્ય

અગ્નિાદગ પુ. (અગ્નિાતર) એ નામની એક
જાતની વનસ્પતિ, અપાડો.

અગ્નિાય. ત્રિ. (અગ્નિાય) મુધેર્ધ, ગંધ લીધેલું.

અગ્નિાદ. ત્રિ. (અગ્નિાદિનું) આત્માના જ્ઞાનાર્થ
શુદ્ધિની ધાત ન કરનાર

અગ્નિાદકમ્મ. ન. (અગ્નિાતિકર્મ) આત્મશુદ્ધિની
સ્વત ધાત ન કરે તેના વેદનીય આદિ
કર્મ.

અગ્નિાકમ્મ ન. (અગ્નિાકમ્મ) આપવાની ગ-
તિનો અભાવ, ન ચાલતું તે.

અગ્નિાકારિયમદ્દા. સ્ત્રી. (અગ્નિાકારિયમદ્દા) ધ-
ન્ય રોકતી પુત્રી, કે જેને પોતાની આરા
ઉઠાવે તેના પતિ સાથે પરણાવી હતી

અગ્નિાકિય ત્રિ. (અગ્નિાકિય) પરિપક્વ આદિથી
અકિત થાય નહિ તેવો, નાસ ન પામે તેવો

અગ્નિાજી ન. (અગ્નિાજી) આખ સિવાયની
બીજી ચાર ઇન્દ્રિયો અને મન (૨) ત્રિ.
આખ વગરનો.

અગ્નિાજીવંસણ ન. (અગ્નિાજીવંસણ) આખ
સિવાય બીજી ઇન્દ્રિયોથી સામાન્ય જ્ઞાન
થાય તે

અગ્નિાજીવંસણારણ ન. (અગ્નિાજીવંસણારણ)
દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના
ઉદયથી જીવ અચક્ષુર્દર્શન ન પામે

અગ્નિાજીવંસણિ. ત્રિ. (અગ્નિાજીવંસણિનું) ચક્ષુ-
ર્દર્શન વગરનો જીવ, એઃ ઇન્દ્રિયથી નાજ
ઇન્દ્રિય પરિવર્તના જીવ (૨) અચક્ષુ દર્શનરાજો

અવનલુકાસ. પું. (અવલુક્તયત) અધકાર; અધાર્.

અવનલુકિસય. પું. (અવલુક્તિષ્વ) દષ્ટિગોચર નહિ તે; આંખથી ન દેખાય તે.

અવનલુસ. ત્રિ. (અવાલુષ) આંખથી ન દેખાય તેનું; જેનું આલુપ પ્રલક્ષ ન થાય તેનું.

અવર. પું. (અવર) પૃથ્વીઆદિ સ્થાવર જીવ.

અવરમ. } ત્રિ. (અવરમ) સસાર મધ્ય-
અવરિમ. } વર્તી; સસારને છેડે આવેલા નહિ.

અવલ. ત્રિ. (અવલ) અવાયમાન નહિ; સ્થિર. (૨) દશ દશરમાંના છઠ્ઠા દશાદ્. (૩) મધિનાથના પૂર્વ ભવનો (મહાબલના ભવનો) એક મિત્ર; કે જેણે તેમની સાથે દીક્ષા લીધી હતી. (૪) આધુ અવસર્પિણીના પહેલા બળદેવનું નામ (૫) અતમ સૂત્રના બીજા વર્ગના પાચમા અધ્યયનનું નામ; અધકટ્ટણિય રાગની ધારણી રાગીના પુત્ર.

અવલપુર. ન. (અવલપુર) અલક્ષીપની પામે આવેલા આબીર દેશમાનું એક નગર, કે જેમાં રેવતીનક્ષત્ર આચાર્યના શિષ્યોએ દીક્ષા લીધી.

અવલમાય. પું. (અવનપ્રાતૃ) મહાતીરસ્ત્રામીના નયમા ગણ્યધર.

અવલા. સ્ત્રી. (અવલા) શકેન્દ્રની સાતમી અમ્રમદિગી. (૨) પૃથ્વી.

અવલિય ન. (અવલિત) વસ્ત્ર તથા શરીર દાસે નહિ એવી રીતે પહિસેડણ કરતુ તે; પહિસેડણનો એક ગુણ. (૨) ત્રિ. અયય; અવાયમાન ન થયેલ

અવલિયકમ્મ. ન. (અવલિતકમ્મ) અગ્નિન કમ્, ઉદયમા આવેલ નહિ એતુ કમ્

અચાર્ય. ત્રિ. () અચાર, અસમર્થ

અચાય. પું. (અચાય) ન તરતુ, ત્યાગ ન કરવો

અચિઅ. પું. (અચિત) નાટકનો એક પ્રકાર.

અચિત. ત્રિ. (અચિત્ત) અકલ; અતસર્થ; કળામાં ન આવે તેનું.

અચિત્ત. ત્રિ. (અચિત) અચેત; નિર્જંવ.

અચિત્તપદ્ધિય. ત્રિ. (અચિત્તપ્રતિષ્ઠિત) અચિત્તને આશ્રી રહેલ.

અચિયત્ત. ત્રિ. () અનિષ્ટ; અપ્રિય. (૨) યુદ્ધ ઉપર પૂજ્ય ભાવ નહિ રાખનાર. (૩) સ્ત્રી. અપ્રીતિ, પ્રેમનો અભાવ.

અચિરં. મ. (અચિય) નરદી; તરતજ.

અચિરકાલ. પું. (અચિરકાલ) તત્કાલ.

અચિરવત્ત. ત્રિ. (અચિત્ત) તરતનું, થોડા વખતનું બનેલું.

અચિરા. મ. (અચિરાત્) તત્કાલ; હમણાંજ.

અચિરોમાય. પું. (અચિરોદ્યત) તરત ઉગેલો સૂર્ય; બાલ સૂર્ય.

અચેયકુટ. ત્રિ. (અચેત કૃત) અચેત વસ્તુથી બનેલું.

અચેયણ. ત્રિ. (અચેત) ચેતન રહિત; નિર્જંવ

અચેલ. ત્રિ. (અચેલ) વસ્ત્ર વગરનો. (૨) અસ્થ વસ્ત્રધારી. (૩) અચેલ-વસ્ત્રનો પરિપદ. (૪) ન. વસ્ત્રનો અભાવ. (૫) અસ્પર્શિમતી વસ્ત્ર. (૬) ત્રિ. જર્ણવસ્ત્ર-વાળા (૭) મેષાવસ્ત્રવાળા.

અચેલગ. પું. (અચેલક) વસ્ત્ર ન રાખવાનો અર્થાત્ સફેદ અને માતેપેત અસ્થ વસ્ત્ર રાખવાનો ધર્મ-આચાર, પહેલા અને છેડા તથિકરના સાધુઓનો આચાર.

અચેલગધમ્મ. પું. (અચેલકધર્મ) પહેલા અને છેડા તથિકરના સાધુઓનો આચાર.

અચેલપરિમદ. પું. (અચેલપરિપદ) વસ્ત્રની તરીકેનું કદ અન્ન કરતુ તે; ૨૦ પરિ-પદમાનિ હોય વસ્ત્રનો પરિપદ.

અચોક્કવ ત્રિ. (અચોક્ક) અગ્રહ; અપરિવ.

અર્ચારિય. ન. (અર્ચાર) ચોરીનો અભાવ.

અચ્છ. વિ. (અર્ચ્ય) અર્ચનીય, પૂજનીય
(૨) લવ નામનો એક કાળ નિલાય,
પ્રાણનો સાતપો અને મુહૂર્તનો ૭૭ મો ભાગ
અચ્છા. ન. (અ યજ્ઞ) અનિશન ભોગના અમ
મધ્યમાસાદિ.

અચ્છંત. વિ. (અત્યન્ત) અતિશય, ધણુ (૨)
અત-આરબને હિલ્લેથી ગયેલા, અનાદિ

અચ્છંતિય. વિ. (અત્યન્તિક) અત્યત, ધણુ
(૨) જેનો કદીપણ નાશ નથી એવું શાશ્વત

અચ્છંતલટ. ન. (અચ્છંત) હોત તેથી અધિક
અક્ષર બોલુ તે, જાગનો એ. અતિચાર

અચ્છણ. ન. (અર્ચન) અર્ચા પૂજન

અચ્છણા. સી. (અર્ચના) સુખ. થન આદિનું
પિલેન કરુ તે

અચ્છણિયા સી. (અર્ચનિક) અર્ચન પિલેપન
આદિ કરના તે

અચ્છણિજ્ઞ. વિ. (અર્ચનીય) પૂજન કરના
યોગ્ય, અર્ચન આદિથી અર્ચના યોગ્ય

અચ્છાત્ય. ન. (અત્યર્થ) અતિશય ધણુ
(૨) નિ. મનીર અર્થનાળુ

અચ્છાત્યત્ત. ન. (અત્યર્થત્ત) સત્ત્વરે વાણીના
૩૫ અનિશયમાનો આહ્વાનો અનિશય,

૨૬૨૫નુક વચન બોલુ તે

અચ્છાવ. પુ. (અચ્છવ) રિધ, નિનાશ

અચ્છવણ. પુ. (અચ્છવન) પક્ષનો ખારમો
દિવસ, ખારસનું નામ

અચ્છા. સી. (અર્ચ) શરીર, દેહ (૨)
કાષના અધ્ધરસાપની જાગા (૩)

લેરયા (૪) તેજ

અચ્છાસણયા. સી. (અચ્છાસણ) આસન
જમાવું એક જાએ ધણુ વચન મુખી

બેસી રહેવું તે

અચ્છાસણયા. સી. (અચ્છાસણ) અત્યત
ખાતુ તે

અચ્છાસ્યણ. } વિ. (અચ્છાસ્ય) અતિ નજીક,
અચ્છાસ્ય. } એક જાએનું

અચ્છાસાહ્ય. } વિ. (અચ્છાસાહિત) ઉપસર્ગ
અચ્છાસાદિય. } કરેવ, (૨) આશાતના કરેલ

અચ્છાસાયણયા. } સી. (અચ્છાસાહિત) હીનના
અચ્છાસાયણયા. } કરેલી તે, હવેકુ પાકુ તે

અચ્છિ. સી. (અર્ચિ) કિરણ (૨) રતનાદિના
તેજની જાગા (૩) શરીરમાથી નીક

ળતી ક્રાંતિની જાગા (૪) અગ્નિની
છુટી પડી ગયેલી જાગા (૫) દીનાની

સિખા (૬) કૃષ્ણરાજની વચ્ચે આવેલુ
એક લોકાક્રાંતિ દેવતાનું નિમાન

(૭) સૂર્ય

અચ્છિષ્પમા. સી. (અર્ચિષ્પમા) એક દેવીનું
નામ

અચ્છિમાલિ. વિ. (અર્ચિમાલિ) કિરણોની
માળાથી લીધેલો (૨) પુ. સૂર્ય (૩)

ન. કૃષ્ણરાજની વચ્ચે આવેલુ લોકા-
ક્રાંતિ દેવતાનું એક નિમાન

અચ્છિમાઙ્ગી સી. (અર્ચિમાલિની) સૂર્ય અને
ચંદ્રની રીછ અમ્રમહિવીનું નામ (૨)

અગ્નિ ખુણાના રતિકર પર્વતની પશ્ચિમે
આવેલી શકેન્દ્રની અમ્રમહિવીની શક-

ધાની (૩) ' જાતા સૂર ' ના બીજાનું
સ્થપના એક અપરધનનું નામ

અચ્છિય. વિ. (અર્ચિત) અર્ચન, પૂજન (૨)
એ નામનું એક નિમાન

અચ્છુઅરહ. પુ. (અચ્છુઅરહિ) અગ્નીપારમા
અને ખારમા દેવલોકનો ધન

અચ્છુદ્વિય. વિ. (અચ્છુદ્વિત) અત્યત અ-
દિત કાંઈ કરનારે તેપર થયેલ

અચ્છુગરહ. વિ. (અચ્છુગરહ) ધણુ ગરમ
અચ્છુત. પુ. (અચ્છુત) ખારમો દેવલોક

(૨) ૧૧ મા અને ખારમા દેવલોકના
ધનું નામ (૩) ખારમા અચ્છુત દેવ-

લોકનાથી દેવતા (૪) વિ. અવિનાશી
અચ્છુતકવ્ય. પુ. (અચ્છુતકવ્ય) ખારમો
દેવલોક.

અચ્ચુદય. ન૦ (અચ્યુદક) ધણો વરસાદ,
ધણુ પાણી.

અચ્ચુદય. ત્રિ૦ (અચ્યુત) ધણુ ઉચ્ચ

અચ્ચુય. પુ૦ (અચ્યુત) ભુઓ 'અચ્યુત'
શબ્દ

અચ્ચુયકાવ્ય. પુ૦ (અચ્યુતકાવ્ય) ભુઓ
'અચ્યુતકાવ્ય' શબ્દ

અચ્ચુયર્થસિદ્ધાંત પુ૦ (અચ્યુતાર્થસિદ્ધાંત) બા-
રમા દેવલોકેનુ એક વિમાન.

અચ્ચુયા સ્ત્રી૦ (અચ્યુતા) શ્રીપદપ્રભુ તથા
શ્રીકૃષ્ણનાથ સ્વામીની શાસનદેવી

અચ્ચ ત્રિ૦ (અચ્ચ) રક્ષકના જેવું સ્વચ્છ,
નિર્મળ (૨) પુ૦ મેરૂપરિત
(૩) એ નામનો એક આર્યદેશ
(૪) રક્ષિત.

અચ્ચ પુ (અચ્ચ) રીંછ

અચ્ચ ન૦ (અચ્ચ) આખ.

અચ્ચન્દ્ર ત્રિ૦ (અચ્ચન્દ્ર) પરાધીન, પરતત
અચ્ચણ ન૦ (અચ્ચણ) બેઠક, આસન (૨)
પાપખી વગેરે સુખાસન

અચ્ચણ પુ (અચ્ચણ) અર્ધસા, દયા

અચ્ચણામ્ર. ન૦ (અચ્ચણામ્ર) સ્નાધ્યાયભૂમિ,
સ્નાધ્યાય સ્થાન

અચ્ચણાચર ન૦ (અચ્ચણાચર) બેઠકનું સ્થાન,
નિશામ સ્થાન

અચ્ચણાજોય. પુ૦ (અચ્ચણાજોય) અર્ધસામય
પ્રતિ.

અચ્ચણિગર. ન૦ (અચ્ચણિગર) ૮૪ લાખ
અક્ષનિકુરાગ પ્રમાણ કાળવિભાગ

અચ્ચણિગરંગ. ન૦ (અચ્ચણિગરંગ) ૮૪ લાખ
નનિન પ્રમાણ એક કાળવિભાગ

અચ્ચમહુ. પુ૦ (અચ્ચમહુ) રીંછ

અચ્ચત્કારક. ત્રિ૦ (અચ્ચત્કારક) આશ્ચર્ય
ઉપગમે એવું, વિસ્મયકારી

અચ્ચત્ત. પુ૦ (અચ્ચત્ત) એક જાતનું
પથારીપર નિહાનવાનું વસ્ત્ર.

અચ્ચરસ. ત્રિ૦ (અચ્ચરસ) અતિ નિર્મળ;
એટલું નિર્મળ કે જેમા પાસેની વસ્તુનું
પ્રતિબિંબ પડે.

અચ્ચરસા. } સ્ત્રી૦ (અચ્ચરસ) દેવાગના,
અચ્ચરા } અપ્સરા (૨) સૌધર્મન્દ્રની
બીજી અગ્રમહિળી. (૩) શકેન્દ્રની છઠી
અગ્રમહિળી (૪) જ્ઞાતાધર્મકથાનું એક
અધ્યયન.

અચ્ચરા. સ્ત્રી૦ () ચપટી વગાડવી તે.
અચ્ચરાણિગાય. પુ૦ () આખનો
પથકારો મારીએ કે ચપટી વગાડીએ
તેટલો કાળ.

અચ્ચરિય. ત્રિ૦ (અચ્ચરિય) આચ્છરિત, ઠાંકેલું
અચ્ચરિવિ. પુ૦ (અચ્ચરિવિ) કાયાના યોગને
રોકનાર સ્નાતક, ચૌદમા ગુણગણાવાળા
સાધુ (૨) જીવનમુક્ત યોગી

અચ્ચરિવિકર. પુ૦ (અચ્ચરિવિકર) પ્રસરત નિન-
યનો એક પ્રકાર, પોતાને અને પરને દુઃખ
ન ઉપજે તેવી રીતે મનને યોગ્યુ તે

અચ્ચરા. સ્ત્રી૦ (અચ્ચરા) વસ્ત્ર દેશની રાજધાની.

અચ્ચિ. ન૦ (અચ્ચિ) નેન, ચક્ષુ

અચ્ચિગ્જ. ત્રિ૦ (અચ્ચિગ્જ) બાળકાદિ પાસેથી
છીનની લઇને આહારાદિ સાધુને આપ
વાથી લાગતો એક દોષ, ઉદ્દગમનના ૧૬
દોષમાનો ૧૪ મો દોષ

અચ્ચિગ્ગામ. ત્રિ૦ (અચ્ચિગ્ગામ) અવિચ્છિન્ન,
નિરતર

અચ્ચિગ્ગામચ્છેદનદાય. ન૦ (અચ્ચિગ્ગામચ્છેદનદાય)
અચ્છિન્ન-હેદ નયની અપેક્ષાએ રચેલા
સૂત્ર, ગોશાયાના મતના સૂત્રની પરિપાટી

અચ્ચિગ્ગામચ્છેદનદાય. પુ૦ (અચ્ચિગ્ગામચ્છેદનદાય)
પરસ્પર અવિભક્તચ્છેદનો હેદ-નિભાગ
છેડનાર નય વિશેષ

અદ્વિત્તિ. સ્ત્રી૦ (અદ્વિત્તિ) અ.પવરહેદ;
નિ-હેદનો અભાવ (૨) ત્રિ૦ નિત્ય;
નાશરહિત

અચ્છિદ્ધ. વિ० (અચ્છિદ્ધ) જિદ વગરનું, નિગિડ
ધાતુ (૨) એશાળાના ૬ દિશાચર
સાધુમાના એથા દિશાચર સાધુ (૩)
નિર્દોષ

અચ્છિવપ્ત. ન० (અત્તિવપ્ત) આખની પાપણ
અચ્છિવપ્ત. ન० (અત્તિવર્ણ) આખનો
સાધો, બે આખ વચ્ચેનો અતરાવ

અચ્છિમલ. પુ० (અત્તિમલ) આખનો
મેન, પીયો-પોપડ

અચ્છિય. ન० (અત્તિય) કોઇ એક વક્ષનું
ફળ, રંગામા ઉપયોગી કોઇ ઝાડનું ફળ

અચ્છિરોહય. પુ० (અત્તિરોહક) ચાર ધન્દિય-
વાળા છત્રની એક જાત

અચ્છિલ. પુ० (અત્તિલ) ચાર ધન્દિયવાળા
છત્રની એક જાત

અચ્છિલ્લ વિ० (અત્તિલ્લ) આખવાળુ પ્રાણી,
ચાર ધન્દિયવાળો છત્ર

અચ્છિવિચિત્ત. ન० (અત્તિવિચિત્ત) નિશ્ચિત્ત
આખાળો અતુરિચિત્ત છત્ર વિશેષ

અચ્છિવેહા. પુ० (અત્તિવેહ) ચાર ધન્દિય
વાળા છત્રની એક જાત

અચ્છિસૂલ પુ० (અત્તિસૂલ) આખનું શ્વ,
૧૬ રાગમાનો એક રાગ

અચ્છી. સ્ત્રી० (અચ્છી) અચ્છ દેશમા
ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી

અચ્છુસા. સ્ત્રી० () ૨૦ મા તીર્થ-
કરની શાસનદેવીનું નામ

અચ્છુય વિ० (અચ્છુય) આચ્છુયિત કરેલું,
દાકેલું

અચ્છેજ્જ. ન० (અચ્છેય) કોઇના હાથમાથી
લઇ સાધુને આપવું તે, આદારનો એક
દોષ

અચ્છેર. પુ० (અચ્છેર) આશ્વકારક બનાવ,
અછેર

અચ્છેઝ ન० (અચ્છેઝ) જોરથી પહાડનું-
ગ્રીધુ તે

અજ પુ० (અજ) બકરી

અજઙ્ઙ. સ્ત્રી० (અજયિ) અવિરતિ, અનતીપણ

અજય. વિ० (અજય) યત્ના-જયણા રહિત
(૨) સાવધ ક્રિયાથી નિરૂત ન થયેલ
સાધુ (૩) નિ० અવિરતસમ્યગ્દષ્ટિ,
એથા ગુણધર્માનાજો (૪) નં યત્નાનો
અભાવ

અજયગુણ પુ० (અજયગુણ) અવિરતિ સમ્ય-
ગ્દષ્ટિગુણવાળુ, એથુ ગુણધર્મ

અજર. વિ० (અજર) જરા રહિત, ધડપણ
વગરનો (૨) પુ. સિદ્ધભગવાન-મુક્તાત્મા

અજરામર. ન० (અજરામર) જરા જરા મરણ
નથી એવું સ્થાન (૨) પુ० જરા મરણ
રહિત, અમર

અજસ. ન (અજસ) અપયશ, અપક્રાંતિ.

અજસોક્તિ. સ્ત્રી० (અજસોક્તિ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી
છત્ર અપયશ પામે

અજસોક્તિગામ. ન० (અજસોક્તિગામ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી
છત્ર અપક્રાંતિ પામે

અજસસં. મ० (અજસસં) નિરતર, હમેશા

અજહરણમણુકોસ. } વિ० (અજહરણમણુકોસ) }
અજહરણુકોસ. } જય-ય કે ઉત્કૃષ્ટ
નહિ તે, મધ્યમ.

અજહર્ય. ન० (અજહર્ય) અપયાર્થ નામ,
ગુણહીન નામ

અજા. સ્ત્રી० (અજા) બકરી.

અજાગિયા. સ્ત્રી० (અજાગિયા) અગ્નણી
સ્ત્રી, સમજ વગરની (૨) જાણ્યા વિના
દેખાદેખીથી કે કોઇના કહેવાથી કરેલી
પાપની નિરૂતિ

અજાણુય. વિ० (અજાણુય) અજા, નહિ
જાણવાવાળા

અજાણુ. સ્ત્રી० (અજા) જુઓ 'અગ્નણિયા'
સન્દ

અજ્ઞાય. વિ० (અજ્ઞાત) નહિ બનેયુ, નહિ ઉત્પન્ન થયેયુ (૨) અગીતાર્થ, શાસ્ત્રના અમણ્યુ

અજ્ઞાયા. સ્ત્રી० (અજ્ઞાતા) સાધુએ નાખી દેવાની ચીજ યતના સહિત પરકાષ્ટી તે અજ્ઞાયાહાર. વિ० (અજ્ઞાતાહાર) નિર્દોષ આહાર ન મળનાથી આહાર વિના ચલાવી લેનાર (સાધુ)

અજિષ્ઠ. પુ० (અજીવ) અજીવ, જીવ નહિ તે અજિષ્ઠા. સ્ત્રી० (અજિષ્ઠા) બીજા તીર્થેકર અજીવનાથની શાસનદેવીનું નામ

અજિણ. ન० (અજિત) દરથુ આનિ આમકુ (૨) આમકુ ધારથુ કરવુ તે (૩) પુ० જીવ-તીર્થેકર નહિ તે, વીતરાજ નહિ તે (૪) ત્રિ० જીવ-ભગવાનની બરોબર સત્ય ઉપદેશક જેન સાધુ

અજિણા. ન० (અજીર્ણ) અપચો, ખોરાક પાચન ન થાય તે

અજિત પુ० (અજિત) અજિત નામે બીજા તીર્થેકર.

અજિય વિ० (અજિત) કાષ્ઠી જિતાય નહિ તેવો, કાષ્ઠી પરાજય પામે નહિ તેવો (૨) ભરતક્ષેત્રની ચાતુ ચોરીરીના બીજા તીર્થેકરનું નામ (૩) નવમા સુવિધિનાથ તીર્થેકરના યક્ષનું નામ

અજિયર્જિન્દ્ર પુ० (અજિતવિન્દ્ર) ચાતુ અવસર્પિણીના ભરતક્ષેત્રના બીજા તીર્થેકર

અજિયમેળ પુ० (અજિતમેળ) જીવહીપા ॥ ધરતક્ષેત્રમા ચાતુ અવસર્પિણીમા થોડા નવમા તીર્થેકરનું નામ (૨) અનગદ્ય મના ત્રીજા વર્ણના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૩) લ વપુર વિવામી નામ આ થાપનિની પત્ની સુનસાના પુત્ર (૪) ચોથા કુવગર

અજિયા મી० (અજિજા) ચોથા તીર્થેકર શી અભિનન્દન રસામીની મુખ્ય સાપી

અજીર }
અજીરણ } ન० (અજીર્ણ) અપચો, અજીર્ણ
અજીરય }

અજીવ પુ० (અજીવ) જીવ, ચૈતન્યસંહિત પદાર્થ

અજીવકરણ ન० (અજીવકરણ) જીવના પ્રયોગથી નિર્જીવ વસ્તુને લેપ, રૂપ વગેરે સરકાર કરના તે

અજીવકાય પુ० (અજીવકાય) જીવ સંહિત કાય-ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશસ્તિકાય અને પુદ્ગલસ્તિકાય

અજીવકાયસંજમ પુ० (અજીવકાયસમ) પુસ્તક, વસ્ત્ર, પાન આદિ લેતા મૂકતા યત્ના રાખવી તે, કોઈ જીવને દુખ ન ઉપજાવવું તે

અજીવકાયારમ્ભ. પુ० (અજીવકાયારમ્ભ) વસ્ત્ર, પાત્રાદિ લેતા મૂકતા જીવને દુખ ઉપજાવવું તે, આરભિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવકિરિયા. સ્ત્રી० (અજીવકિરિયા) અજીવનો વ્યાપાર, અજીવપુદ્ગલનસમૂહનું ધર્મ-પથિકમ્પ કે સાપરાધિકમ્પરૂપે પરિણમવું તે

અજીવગિસ્તિય. વિ० (અજીવગિસ્તિ) અજીવને આશ્રી રહેના

અજીવગિસ્તિય. વિ० (અજીવગિસ્તિ) અજીવથી નીકળેલું

અજીવદ્વય ન० (અજીવદ્વય) અજીવ ૫ ધર્મ, ધર્માસ્તિકાય આદિ ૫ દ્રવ્ય

અજીવદિહિયા. સ્ત્રી० (અજીવદિહિયા) અજીવ ચિત્રામણ્યાદિ જોડાથી લાગતી ક્રિયા, દિહિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવદેસ પુ० (અજીવદેસ) અજીવનો એક નિભાગ, અજીવરૂપ આખી વસ્તુનો એક કક્ષેત્ર

અજીવપણ્ડવ. પુ० (અજીવપણ્ડવ) અજીવના પર્વાપ, અજીવના વિશેષ ધર્મ

અજીવપરણવણા. સી૦ (અજીવપ્રણામ) અ-
છાનું નિરૂપણ કરતું અછાનું સ્વરૂપ
અને પ્રકાર બતાવવા તે

અજીવપદ. ન૦ (અજીવપદ) પદવણા સૂત્રના
પાંચમા પદનું નામ

અજીવપરિણામ. પુ૦ (અજીવપરિણામ) બંધન,
ગતિ વગેરે અછાનના પરિણામ

અજીવપાડસિયા સી૦ (અજીવપ્રાદેપિયા)
અછાન પદાર્થ-પદારા વગેરે ઉપર દેવ
કરવાથી લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ

અજીવપાદુલ્લિયા સી૦ (અજીવપ્રાતીલિકી)
અછાન પ્રત્યે રાગદ્વેષ કરવાથી લાગતો
કર્મબંધ, પાદુલ્લિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવપુટ્ટિયા સી૦ (અજીવપુટ્ટિકા) અછાનને
રાગદ્વેષે સ્પર્શ કરવાથી લાગતી ક્રિયા-કર્મ
બંધ, પુટ્ટિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવવ્યપ્સ પુ૦ (અજીવવ્યપ્સ) અછાન
દ્રવ્યનો પ્રદેશ, અછાનદ્રવ્યનો ગ્રીણામા
ગ્રીણો ભાગ રૂઢિની સાથે લાગેલ પરમાણુ

અજીવમાનકરણ ન૦ (અજીવમાનકરણ)
સ્વાભાવિકરીતે રિંદનસાભાવે વાદળો
વગેરેનું રૂપાન્તર થાય છે તે

અજીવમિસ્તિયા. સી૦ (અજીવમિસ્તિયા) સલ
મૃયાભાષાનો એક ભેદ, જ્યાં થણા
માણસો મરી ગયેલ છે થોડા છતાં
હોય ત્યાં કોઈ બોલે કે “અહો આ
બધા મરી ગયેલ છે” આમા કંઈ સાચું
અને કંઈ ખોટું અને વળી તે અછાન
આશ્રિત માટે અછાનમિત્રિત સત્યમૃયા

અજીવવિજય. પુ૦ ન૦ (અજીવવિજય) અનત-
પર્યાયવાળા ધર્માસ્તિત્વાદિ આદિ અછાન
રૂપનું ચિત્તન કરતું તે.

અજીવવેદાર્થિયા. સી૦ (અજીવવેદાર્થિકા)
અછાનને વિદ્યાર્થી કે અછાન વસ્તુ
નિમિત્તે કાળને હેતુરૂપથી લાગતી ક્રિયા-
કર્મબંધ વિદ્યાર્થિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવસામંતોવશિવાદ્યા. સી૦ (અજીવ
સામંતોપનિપાતિકી) પોતાની વસ્તુના
વખાણુ થતા સાબળી મનમા રાછ થવાથી
લાગતું કર્મબંધન, સામંતોવશિવાદ્યા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવસાહચરિયા સી૦ (અજીવસાહચરિકા)
ખૂણ વગેરે લઈ પોતાને હાથે અછાનને
મારતા લાગતું કર્મબંધન સાહચરિયા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવવાણવણિયા સી૦ (અજીવવાણવણિકા)
અછાન પરત્વે આરા આદેશ કરવાથી
લાગેનું કર્મબંધ, આચુવણિયા ક્રિયાનો
એક ભેદ

અજીવવાણવણિયા સી૦ (અજીવવાણવણિકા) અ
છાન પરત્વે આરા આદેશ કરવાથી
આનાયની ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવવપ્સસ્વાણકિરિયા સી૦ (અજીવવપ્સ-
સ્વાણકિરિયા) મદિરા વગેરે અછાનનું
પ્રત્યાખ્યાન નહિ કરવાથી લાગતી ક્રિયા
અપચ્ચક્ષાણુ ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવમિયમ પુ૦ (અજીવમિયમ) શુભ પ્ર
ત્ય અરધિ આદિ જ્ઞાનથી અછાનપુદ્ગ
લાદિનો બોધ થવો તે

અજીવમિયમ સી૦ (અજીવમિયમ) છાન
રૂપને કયેર નિમિત્તે આત્મ કરવાથી
લાગતી ક્રિયા-કર્મ બધાય તે, આશ્ચર્યા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજુત્ત વિ૦ (અજુત્ત) અનુચિત અયોગ્ય.
(૨) યોગતાનો અભાવ

અજુત્તકારિ વિ૦ (અજુત્તકારિ) અયોગ્ય
કાર્ય કરવાનાળા

અજુત્તરૂપ વિ૦ (અજુત્તરૂપ) અનુચિત વેગનાળો

અજુરણ્યા સી૦ (અજીરણ્યા) શરીરને છૂર્ણ
બનાવનાર રોક ન કરવો તે

અજોગ વિ૦ (અજોગ્ય) અયોગ્ય, યોગ્ય
નહિ તે

અર્જોગ. પું. (અયોગ) યોગની ચપળતા રહિત
શૈલેશી અવસ્થા; મન, વચન અને કાયાના
વ્યાપારનો અભાવ.

અર્જોગહૃદય. ત્રિ. (અયોગ્યહૃદય) અયોગ્ય; અધટિત.

અર્જોગિ. પું. (અયોગિન્) યોગ રહિત-મન,
વચન અને કાયાના યોગ વિનાનો; ઘૈદ્રમા
શુશ્રુક્ષાવાળો છવ તથા સિદ્ધભગવાન.

અર્જોગિકેવલિ. પું. (અયોગિકેવલિન્) ઘૈદ્રમા
શુશ્રુક્ષાવાળા શૈલેશી અવસ્થાને પામેલ
કેવલી ભગવાન.

અર્જોગિકેવલિગુણદ્વાણ. ન. (અયોગિકેવલિ-
ગુણસ્થાન) ઘૈદ્રમા શુશ્રુક્ષાનું નામ.

અર્જોગિમવત્ત્વ. પું. (અયોગિમવત્ત્વ) શૈલેશી
અવસ્થાને પહેંચેલ કેવલી ભગવાન;
ઘૈદ્રમા શુશ્રુસ્થાનકવર્તી કેવલી ભગવાન.

અર્જોગિમવત્ત્વકેવલિ. પું. (અયોગિમવત્ત્વકેવ-
લિન્) શૈલેશી અવસ્થાને પહેંચેલ કેવલી.

અર્જોગ. ત્રિ. (અયોગ્ય) અનુચિત; અધટિત.

અર્જોગિય. પું. (અયોગિક) યોનિરહિત-સિદ્ધ
ભગવાન; મુક્તાત્મા.

અર્જોસિય. ત્રિ. (અનુદ) ન સેવેયું; ન
પામેયું.

અર્જ. અ. (અય) આજ; આજે.

અર્જ. ત્રિ. (આર્ચ) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ. (૨) પું.
માનો બાપ; નાનો. (૩) બાપનો બાપ;
દાદા. (૪) ગોત્ર પ્રવર્તક અગિ વિશેષ;
જેના ગોત્રમાં શાંકિત્વના સિન્ધુ છતધરમુરિ
થયા. (૫) વૈભાર પર્વતની નીચેનો
એક દ્વ.

અર્જઆસાદ. પું. (આર્ચ્યાસાદ) શ્રી વીરનિ-
ર્વાણ પછી ૨૧૪ વર્ષ, જે અવ્યક્ત દષ્ટિ-
મન આદ્ય તે અવ્યક્તવાદીના ગુરુ
સ્વેનામિકા નગરીમાં કાળ કરી દેવલોકે
ગયા પછી પોતાના મૃતક શરીરમાં પ્રવેશ
કરી સિન્ધોને ભળ્યાના જેવી સિન્ધોને
આશંકા રત્ન, કે આપણમાં દેવતાનો

પ્રવેશ કેમ ન હોય? માટે કાઠને વંદના
ન કરતી. આમ અવ્યક્તવાદી પંથ થોડો
વખત ચાલ્યો. આ મતના મૂળ નિમિત્ત
આર્યઆપાદ હતા.

અર્જસિવાલિય. પું. (આર્ચ્યર્વિપાલિત) માક-
રસગોત્રી આર્ય શાન્તિશ્રેણિના મોથા સિન્ધ.

અર્જસિવાલિયા. ત્રી. (આર્ચ્યર્વિપાલિત) આર્ય
અર્ધિપાલિતથી નીકળેલ એક શાખા.

અર્જસુત. પું. (આર્ચ્યસુત) ધર્મ મામાપનો પુત્ર.

અર્જઓમાસિ. ત્રિ. (આર્ચ્યઓમાસિન્) આર્ય
નદિ છતાં આર્યની પેઠે ભાસતો; આર્યાભાસ.

અર્જકરહ. પું. (આર્ચ્યકરહ) દિગમ્બર મતના
સ્થાપક શિવભૂતિના ગુરુ.

અર્જકવ્પ. ત્રિ. (આર્ચ્યકવ્પ) જે આર્યા-
સાધ્વીનેજ દષ્ટે સાધુને નદિ તે.

અર્જકાલગ. પું. (આર્ચ્યકાલક) સ્વાતિમુરિના
સિન્ધ; સ્વામાર્ય નામના આચાર્ય.

અર્જકુચેર. પું. (આર્ચ્યકુચેર) આર્ય શાન્તિ-
સેનના સિન્ધ.

અર્જકુચેરી. ત્રી. (આર્ચ્યકુચેરી) આર્ય કુચેરથી
નીકળેલી શાખા.

અર્જગ. પું. (આર્ચ્યગ) બાપનો બાપ; દાદા.

અર્જગંગ. પું. (આર્ચ્યગંગ) એ નામના એક
નિદ્ધાનાચાર્ય; એક વખતે આર્યગંગ નદી
ઉતરના દના, સારે પગે પાણીની ઠંડક
અને માથે તાપ લાગ્યો, એટી સાથે બે
કિયાનો અનુભવ થાય છે જે શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ
છે. આ ઉપરથી તેમણે પોતાનો જૂદો
મત સ્થાપ્યો.

અર્જઘોસ. પું. (આર્ચ્યઘોસ) પારંનાથ સ્વા-
મીના ખીમ અબ્ધર.

અર્જવંદ. પું. (આર્ચ્યવંદ) એ નામના
એક મુનિ.

અર્જવંદના. ત્રી. (આર્ચ્યવંદના) ખડાપીર
સ્થામીની પ્રથમ સાધ્વી: ૩૬૦૦૦ સા-
ધ્વીમાં મુખ્ય સાધ્વી.

અજ્ઞજંવુ. પું. (આર્યજમ્વુ) સુધર્મા સ્વામીના શિષ્ય.

અજ્ઞજક્ષિણી. સ્ત્રી. (આર્યજક્ષિણી) નેમનાથ સ્વામીની પ્રથમ શિષ્યા-સાધ્વી.

અજ્ઞજયંત. પું. (આર્યજયન્ત) આર્ય-વજ્ર-સેનના ત્રીજા શિષ્ય.

અજ્ઞજયંતી. સ્ત્રી. (આર્યજયન્તી) આર્યરથ નામના સ્થવિરથી નીકળેલ એક શાખા.

અજ્ઞજસમદ્. પું. (આર્યજસોમદ) આર્ય-શય્યમ્ભવના શિષ્ય.

અજ્ઞજાહ. ત્રિ. (આર્યજાતિ) ભતિએ કરી આર્ય; આર્ય ભતિમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

અજ્ઞજીયધર. પું. (આર્યજીતધર) કૌશિક ગોત્રના શાશ્વિધસૂરિના શિષ્ય; જીતધર નામના સૂરિ.

અજ્ઞજેહિલ. પું. (આર્યજેહિલ) આર્યનાગના શિષ્ય.

અજ્ઞજ. ન. (અર્જન) બેટું કરવું; એકદું કરવું તે.

અજ્ઞજાંદિલ. પું. (આર્યજાંદિલ) આર્યમંથુના શિષ્ય અને આર્યનાગહસ્તિના સૂર.

અજ્ઞજાંકલ્લ. પું. (આર્યજાંકલ) આર્યભદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞજાંહલ. પું. (આર્યજાંહલ) આર્ય વજ્ર-સેનના પ્રથમ શિષ્ય.

અજ્ઞજાંહલા. } સ્ત્રી. (આર્યજાંહલા) આર્ય
અજ્ઞજાંહલી. } નાગિલ નામના સ્થવિરથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞજાંયસ. પું. (આર્યજાંયસ) આર્ય વજ્ર-સેનના મોથા અંતેવાસી-શિષ્ય.

અજ્ઞજાંયસી. સ્ત્રી. (આર્યજાંયસી) આર્ય તાપસથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞજ. ત્રિ. (અર્જક) આપુનિક; આજ્ઞાકવનો.

અજ્ઞજિણ. પું. (આર્યજિણ) પાર્શ્વનાથના પદેલા મળપર. (૨) કાર્યપ ગોત્રી ઇન્દ્રવતના શિષ્ય.

અજ્ઞદ્ય. પું. (આર્યદિક) મહાવીર સ્વામીના શિષ્ય આર્ય આર્દ્રકુમાર.

અજ્ઞધમ્મ. પું. (આર્યધર્મ) આર્યમંથુના શિષ્ય અને ભદ્રસુપ્તના સૂર. (૨) આર્યહસ્તિના શિષ્ય.

અજ્ઞનાગ. પું. (આર્યનાગ) આર્યરક્ષના શિષ્ય.

અજ્ઞનાગહસ્તિ. પું. (આર્યનાગહસ્તિ) આર્યનન્દિ લક્ષમણના શિષ્ય.

અજ્ઞપડમ. પું. (આર્યપદમ) આર્યવજ્રના બીજા શિષ્ય.

અજ્ઞપડમા. સ્ત્રી. (આર્યપદમા) આર્યપદથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞપૂસગિરિ. પું. (આર્યપુણ્યગિરિ) આર્યરથના શિષ્ય.

અજ્ઞપોમિલ. પું. (આર્યપોમિલ) આર્ય વજ્રસેનના બીજા શિષ્ય.

અજ્ઞપોમિલા. સ્ત્રી. (આર્યપોમિલા) આર્ય પોમિલથી નીકળેલી શાખા.

અજ્ઞપમવ. પું. (આર્યપ્રમવ) કાર્યપ ગોત્રના આર્ય જૂનાસ્વામીના શિષ્ય.

અજ્ઞપ્મિદ્. મ. (અર્જપ્રમુતિ) આજ્ઞથી માંડીને.

અજ્ઞપ્મુમિત્ત. પું. (આર્યપ્મુમિત્ત) આર્ય પુણ્યગિરિના શિષ્ય અને આર્ય ધનગિરિના સૂર.

અજ્ઞમદ્. પું. (આર્યમદ) આર્ય શિવજૂનિના શિષ્ય.

અજ્ઞમદ્વાહુ. પું. (આર્યમદ્વાહુ) આર્ય વજ્ર-સેનના શિષ્ય.

અજ્ઞમાસિ. ત્રિ. (આર્યમાસિ) આર્યભાષા બોલનાર.

અજ્ઞમ. પું. (અર્જમ) અર્થમા; પૂર્વાશાસ્ત્રબી નક્ષત્રનો દેવતા. (૨) ઉત્તરાશાસ્ત્રબી નક્ષત્રનો સ્વામી-દેવતા. (૩) નં. ઉત્તરાશાસ્ત્રબી નક્ષત્ર.

અજ્ઞમંગુ. પું. (આર્યમંગુ) આર્ય સમુદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞમણ્ણ. પું (આર્યમણ્ણ) શય્યભવસરિના શિષ્ય અને પુત્ર.

અજ્ઞમહાગિરિ. પું (આર્યમહાગિરિ) આર્ય સ્થૂલ-ભદ્રના શિષ્ય, કે જે જિનકલ્પી માફક ઉપ વિદારી હતો. એમણે આર્યસુદસ્તીથી આદાર પાણી જૂદું કરી જૂદો ગચ્છ થયાઓ ત્યારથી ગચ્છની લિંગતા થઇ.

અજ્ઞય. પું (આર્યક) પિતામહ; દાદો.

અજ્ઞય. ત્રિ (અર્જક) ઉપાર્જન કરનાર; પેદા કરનાર. (૨) એ નામનું એક વૃક્ષ; પુલ્લરીનું ઝાક.

અજ્ઞરફલ. પું (આર્યરજ) આર્ય નક્ષત્રના શિષ્ય.

અજ્ઞરવિલય. પું (આર્યવલિત) તોસલિપુત્ર આ-આર્યના શિષ્ય, કે જેણે વજ્રસ્વામી પાસે નવ પૂર્વ કરતાં કાંઈક અધિક અભ્યાસકર્મો હતો.

અજ્ઞરણ. પું (આર્યરણ) આર્ય વજ્રસ્વામીના શ્રીંગ શિષ્ય.

અજ્ઞરૂપ. ત્રિ (આર્યરૂપ) જેનો વેપ આર્ય છે તે; દેખવામાં આર્ય.

અજ્ઞરોહણ. પું (આર્યરોહણ) આર્ય સુદ રિના શિષ્ય.

અજ્ઞલ. પું (આર્યલ) દેશ વિશેષ. (૨) ત્રિ એ દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય.

અજ્ઞર. ન (અર્જર) સરજના; માયા કપટનો અભાવ. (૨) દશ પ્રમણુ ધર્મમાંનો ત્રીજો ધર્મ. (૩) ૩૧ યોગ સંપ્રદમાંનો ૧૦ મો યોગ સંપ્રદ. (૪) સંવર.

અજ્ઞયર. પું (આર્યવર) આર્ય સિદ્ધિગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞયરમેળ. પું (આર્યવરમેળ) આર્ય વ-રના શિષ્ય.

અજ્ઞયરરી. સ્ત્રી. (આર્યગીરી) આર્ય વજ્રથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞયયા. સ્ત્રી. (અર્જય) સરજના; માયા, કપટ તથા ત્મનો ત્યાગ. દશ પ્રમણુ ધર્મમાંનો ત્રીજો ધર્મ

અજ્ઞવિ. મન (અર્જવિ) આજ સુધી; આજ પર્વત.

અજ્ઞવિ. ત્રિ (અર્જવિત્) સરજ; નિષ્કપટી. અજ્ઞવિગદ્. પું (આર્યવિગ્ન) આર્ય જોડિ-લના શિષ્ય.

અજ્ઞવિય. ન (અર્જવ) માયા-કુટિલતાનો ત્યાગ કરવો તે; સરજતા.

અજ્ઞવુહદ. પું (આર્યવુહ) આર્યસંપ્રસિક અને આર્યભદ્ર એ બેના શિષ્ય.

અજ્ઞવેદય. ન (આર્યવેદક) શ્રીશુભથી નીકળેલ ચારણ મળનું હટ્ટુ કુલ.

અજ્ઞસંઘપાલક. પું (આર્યસંઘપાલક) આર્ય વૃદ્ધના શિષ્ય.

અજ્ઞસંઢિલ. પું (આર્યસાગિરિય) આર્યધર્મના શિષ્ય.

અજ્ઞસંતિસેગિમ. પું (આર્યસાન્તિમેનક) આર્યદિનના શિષ્ય.

અજ્ઞસંપલિય. પું (આર્યસંપલિક) આર્ય-કાલકના શિષ્ય.

અજ્ઞસંભૂયવિજય. પું (આર્યસંભૂતવિજય) આર્ય યશોભદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞસમિય. પું (આર્યસમિન) આર્ય વજ્ર-સ્વામીના મામા અને આર્ય સિદ્ધિગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞસમુદ્. પું (આર્યસમુદ) સાધિકદય સ્વામીના શિષ્ય ઉદ્ધિ આચાર્ય, જેનું જંગલ ભગ દીનુ યવાથી અપરાધમ મરણ થયું હતું.

અજ્ઞસામ. પું (આર્યસામ) જેનું બીનું નામ કાલકચાર્ય હતું તે સ્વામાચાર્ય.

અજ્ઞસિહ. પુ (આર્યસિહ) આર્ય ધર્મના શિષ્ય.

અજ્ઞમિત્રમય. પુ (આર્યમિત્રમય) આર્ય-પ્રજાવસ્તામિના શિષ્ય.

અજ્ઞમિપમૂહ. પુ (આર્યમિપમૂહ) આર્ય પત્નિગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞસીહગિરિ પુ. (આર્યસિહગિરિ) આર્ય
દિનના શિષ્ય
અજ્ઞસુપ્ત મ. (અવશ્વ) આજકાન, આજે
કે કાલે
અજ્ઞસુદૃષ્ટિ પુ. (માધ્યસુદૃષ્ટિ) આર્ય સ્થુલ
ભક્ષના સ્થિર શિષ્ય
અજ્ઞસુદૃષ્ટમ પુ. (આર્યસુવમન) મહાનીર
સ્વામિના પાત્રમા ગણધર, કે જેનો જન્મ
બ્રાહ્મણને ત્રીયો હતો પ. વરસની
ઉમરે શ્રી મહાનીર સ્વામિ પાસે દીક્ષા
લીધી ૩૦ વરસ તેમની સેવા કરી વીર
નિર્નાય પછી ૧૨ વરસે કેનગિજાન ઉ
પજ્ય અને ૧૦૦ વરસનુ આનુષ્ઠ બોમની
જીજ્ઞસામિને પટે બસાડી નિર્નાય પાત્રમા
અજ્ઞસેગિય પુ. (આર્યપ્રગિય) આર્ય શાન્તિ
શ્રેણિકના બીજા શિષ્ય
અજ્ઞસેગિયા સી. (આર્યપ્રગિયા) આર્ય શ્રે
ણિકની નીકળેલી શાખા
અજ્ઞહરિય પુ. (આર્યસ્તિન્) આર્ય સન
પાળકના શિષ્ય
અજ્ઞા સી. (આર્યા) શાન્તદેવી અખા (૨)
આર્યા સાધી (૩) આર્યાદ બનાવવા
અને પિત્રનગની કળા ૭૨ કળામાની
૨૧ મી કળા (૪) આર્યા નામે માતા
૭૬, પ્રાકૃતમા જેને ગાથા કહે છે તે
(૫) પારમા તીર્થેશ્વરી પ્રથમ સાધીનું
નામ
અજ્ઞાવપ્ત પુ. (આર્યાવપ્ત) આર્યાએ લાવેલ
આદાર
અજ્ઞિમ ત્રિ. (અર્જન) મેળવેલુ એમ કહેલુ
અજ્ઞિમા સી (અર્જિવા) દાદી, મા કે
બાપની માતા (૨) આરગ્ન, સાધી
(૩) માન્યા પૂજ્યા
અજ્ઞુ પુ. (અજ્ઞ) બહુ બીજવાનુ એક
બાતનું જણ કપ્પાનું જાડ (૨) પાસ
પિંગે (૩) સફેદ રંગ (૪) સફેદ સુતરું

(૫) જોતમ પુન અર્જુન, કે જેના ચરી
રમા ગોશનાએ છીવાર પરાનર્ત પરિહાર
કર્ચો છે એમ તે કહેતો હતો (૬) પાડ
રાખેનો ત્રીજો પુત્ર અર્જુન (૭) અર્જુન
નામના ટક્કનુ પુષ્પ
અજ્ઞુગાઘ પુ. (અર્જુનક) રાજગૃહ નિવાસી
એક માળી, કે જે યક્ષની મહદથી સાત
માણસોના ખૂન કરતો હતો, પરંતુ મહાનીર
પ્રભુના સમાગમથી દીક્ષા લઈ, છંદ ઝંકના
પારણા કરી, સમતા લાવે ૭ માસમા
કર્મ ખપારી, સિદ્ધપદ પામ્યો
અજ્ઞુગાસુવર્ણ ન. (અર્જુનપુર્ણ) સફેદ મોનુ
અજ્ઞેય મ. (અર્જેય) આજે, આજેજ
અજ્ઞો પુ. (હે આર્ય) શ્રેષ્ઠ સમોદયન
અજ્ઞાદિમ ન. (આખ્યાત્મિક) અધ્યાત્મસાધ,
પરિણામ
અજ્ઞાત ન. (અધ્યાત્મ) મન, ચિત્ત
અજ્ઞાત્ય ત્રિ. (અધ્યાત્મ) મનમા ઉત્પન્ન
થેલ સુખ, દુઃખ (૨) ન. અત કરણ
ચિત્ત (૩) આત્મધ્યાન, આત્મભાવના
(૪) પુ. આત્મા (૫) ન. આત્મામા
આત્મ વિષયક (૬) મનમા, મન સુગંધી
અજ્ઞાત્યદ્વંડ પુ. (અધ્યાત્મદ્વંડ) કામ્ય કે
આત્મધ્યાનાદિ નિમિત્તથી લાગતો કર્મમુદ્ધ
આદ્યુ કિયાસ્થાનક
અજ્ઞાત્યદ્વંસ પુ. (અધ્યાત્મદ્વંસ) અ.રના
કામ્ય કોધ, માન, માયા અને લોભ
અજ્ઞાત્યવત્તિમ (અધ્યાત્મવત્તિક) આત્માને
આથી ઉત્પન્ન થેલ કોધાદિ કામ્ય, અથવા
આત્મધ્યાનાદિ નિમિત્તે લા તે કર્મમુદ્ધ
કિયાના વેર સ્થાનકમાનુ આદ્યુ સ્થાનક
અજ્ઞાત્યવચન ન. (અધ્યાત્મવચન) અધ્યાત્મ
વચન, વચનના મોળ પ્રકારમાનો સા
તમો પ્રકાર
અજ્ઞાત્યમુદ્ધ સી. (અધ્યાત્મમુદ્ધ) ચિત્તનિ
રોધના ઉપાયો બતાવનાર શાસ્ત્ર

અર્જુનવિદ્યા. સ્ત્રી. (આધ્યાત્મિકી) કંઈ પણ કારણ વિના મનમાં બળતરા કર્યા કરતી તે; આદ્યું ક્રિયારથાનક.

અર્જુન. ન. (અધ્યાત્મ) બુદ્ધિ. “અર્જુન” શબ્દ.

અર્જુનયોગ. પું. (અધ્યાત્મયોગ) અધ્યાત્મ યોગ; ધર્મધ્યાન.

અર્જુનયુગ. ન. (અધ્યયન) શાસ્ત્રનું પ્રકરણ; સૂત્રનો પેટા વિભાગ. (૨) ભણતું; અભ્યાસ કરવો તે. (૩) નામ; અર્થવાચક શબ્દ.

અર્જુનયુગ્મકરના. પું. (અધ્યયનપદ્ધતિ) ૭ અધ્યયનના સમુદાયરૂપ આવશ્યક સૂત્ર.

અર્જુનયુગ્મ. } ન. (અધ્યવસાન) અંતઃકર-
અર્જુનયુગ્મ. } યુતીરૂપિત; મનના પરિણામ.
(૨) લેશ્યા.

અર્જુનયુગ્મવરણિજ. ન. (અધ્યવસાનાવરણીય) અધ્યવસાન-ભાવ ચારિત્રને અટકાવનાર એક કર્મપ્રકૃતિ; ચારિત્રમોહનીયની પ્રકૃતિવિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યવસાય) મનના સૂક્ષ્મ પરિણામ; માનસિક સંકલ્પ.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અધ્યવસાય) અધ્યવસાય; મનોભાવવિશેષ. (૨) વિ. ચિન્તવેલું.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યવસાય) અત્યંત; અનિશ્ચય.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યારોહ) બીજા આડ ઉપર ઉગતી કામરૂઢ નામની લીલી વનસ્પતિ. (૨) રૂઢવિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યાપના) ભણાવતું તે.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યાપક) ઉપાધ્યાય; વિદ્યાધાર.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યાપન) સદન કરતું તે; પરિસદ બમવો તે.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યાહાર) આકાંક્ષિત પદનું અનુસંધાન કરતું તે; મૂળમાં ન દેખાતું પણ બીજા સૂત્રમાંથી તેતુ તે.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અર્જુન) શાસ્ત્રનું અધ્યયન; પ્રકરણ. (૨) વિ. ક્ષય ન પામેલ; અખૂટ.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યુપન) વિપયભોગમાં ત-મય બનેલો; વિપયાસક્ત.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યુપિત) આશ્રિત; આશ્રયે આવેલ.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યેત) પાકે કરનાર; ભણનાર.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યેયણ) સત્કારપૂર્વક આરા.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યવપૂર) સાધુને માટે આધારણમાં ઉમેરો કરી આહાર પાણી આદિ આપવા તે; આહારનો એક દોષ.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યુપાદના) વિપય આસક્તિ.

અર્જુનયુગ્મ. } વિ. (અધ્યુપન) વિપયમાં
અર્જુનયુગ્મ. } આસક્ત; મુહિત.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યુપાત) ચિત્તની એકાગ્રતા; તક્ષીનતા.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અર્જુન) લોભ રહિત; માયા રહિત.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અર્જુન) શારીરિક યા માનસિક પીડાથી પીડાતો; દુઃખી. (૨) ન. દીક્ષગીર થતું; રૂઢ કરતું. (૩) ધ્યાન વિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અર્જુન) આર્તધ્યાન; ચિંતા.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અર્જુન) ઉચ્ચ રસરસી હસતું તે; ખડખડ હસતું તે.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અર્જુન) અદૃશ્ય નામનો ઉત્કૃષ્ટ-ભીંતરો એક મધ.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અર્જુન) અમર કરતું તે. (૨) કસરત કરતી; શારીરિક શ્રમ લેવો તે.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અર્જુન) કસરતશાળા; કસરત કરવાની જગ્યા.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અર્જુન) અરુણાનું ઝાડ; ગુરુ વનસ્પતિની એક વન.

અટ્ટસ્સર પુ. (આર્તસ્વ) આર્તનાદ, દુ ખનો
શબ્દ (૨) ત્રિ. જેનો અવાજ દુ ખથી
પીડિત હોય તે

અટ્ટાસ. પુ. (અટ્ટાસ) ખડખડ કરીને હસવું તે
અટ્ટાલગ. } પુ. ન. (અટ્ટાલક) ગઢ ઉપર
અટ્ટાલય } રહેનાનું સ્થાન, ઝરખો (૨)
ગઢ તથા કિલ્લાના કોસ ઉપર બાધેલ
શસ્ત્ર રાખવાનું મકાન

અટ્ટિ. સ્ત્રી. (આર્તિ) પીડા, દુ ખ.

અટ્ટિય. ત્રિ. (આર્તિત) પીડિત, દુ ખી (૨)
શોકમા હુબેલો

અટ્ટ. પુ. (અર્થ) અર્થ, આચારાગાદિ સ્ત્ર-
ત્રોનો ભાવ (૨) પ્રયોજન, ઉદ્દેશ્ય (૩)
પદાર્થ, તત્ત્વ. (૪) કામ (૫) પ્રસંગ
(૬) પરમાર્થ, મોક્ષ (૭) ધારણા. (૮)
પુ. ન. ફળ, લાભ (૯) ધન,
પૈસા

અટ્ટ ત્રિ. (અટ્ટ) આઠ, આઠની સખ્યા

અટ્ટા ન. (અટ્ટા) નવમા પૂર્વની ત્રીજી
આચાર વસ્તુભાથી નીકળેલ શુભાશુભ
સૂચક નિમિત્તશાસ્ત્ર, હોમ, ઉત્પાત, સ્વ-
પ્ન, આતરિક્ષ, આગ, સ્વર, લક્ષણ અને
વ્યજન એ આઠ અંગનાનું નિમિત્તશાસ્ત્ર

અટ્ટંગણિમિત્ત. ન. (અટ્ટાંગનિમિત્ત) જુઓ
" અટ્ટંગ " શબ્દ

અટ્ટંગાઠવેષ્ઠ પુ. (અટ્ટાંગયુવેદ) આઠ અંગ
સહિત આયુર્વેદ

અટ્ટકણિય. ત્રિ. (અટ્ટકર્ણિક) આઠ ખુણા
વાળું

અટ્ટકમ્મ ન. (અટ્ટકર્મ) આઠ કર્મ,
૧ હું જ્ઞાનાત્મક, ૨ જીવ દર્શના-
ત્મક, ૩ જીવ વેદનીય, ૪ યુ મોહનીય,
૫ યુ આયુષ્ય ૬ હું નામ, ૭ યુ ગોત્ર,
૮ યુ અનરાય એ આઠ કર્મ

અટ્ટકર. પુ. (અટ્ટકર) પ્રધાન, મંત્રી.
(૨) નિમિત્ત પ્રકાશક, નિમિત્તિઓ

અટ્ટકિરિયા. સ્ત્રી. (અર્થકિયા) કંઈને કંઈ
પ્રયોજન પડે આરભાદિ ક્રિયા કરતી તે,
ક્રિયાના તેર સ્થાનકમાનું પહેલું સ્થાનક.

અટ્ટગદ. સ્ત્રી. (અટ્ટગતિ) આઠ ગતિ, ૧ નરક-
ગતિ, ૨ તિર્થ ૩ તિર્થ સ્ત્રી, ૪ નર,
૫ નારી ૬ દેવ, ૭ દેવી ૮ સિદ્ધગતિ.

અટ્ટગુણ. પુ. (અટ્ટગુણ) ગીતના આઠ ગુણ,
આઠ ગુણે કરી યુક્ત

અટ્ટજાય ત્રિ. (અર્થજાત) ધનાર્થી, ધનની
જરૂરીયાતવાળો (૨) સયમથી ચલાયમાન
ચલેવ.

અટ્ટટ્ટમિચ્છા. સ્ત્રી. (અટ્ટાટ્ટમિચ્છા) આઠ અર્થ-
વાડીઆ અને ૨૮૮ દાનની એક ભિક્ષુ
પડિમા, કે જેમા પહેલે. આઠ દિવસે
એક એક દાત અન્નપાણી લેનાય, ૫મી
ખીજ અષ્ટકે પ્રત્યેક દિવસે બે બે દાત,
એમ દરેક અષ્ટકમા એક એક દાત
વધારતા આઠમે અષ્ટકે આઠ આઠ દાત
અન્નપાણી લેવાય.

અટ્ટહાણ ન. (અટ્ટહાણ) ઠાણાગ સ્થાનનું
આઠમું સ્થાન.

અટ્ટત્રીસ. સ્ત્રી. (અટ્ટત્રીસ) આઠત્રીસ, ૩૮

અટ્ટત્રીસ ત્રિ. (અર્થત્રીસ) અર્થવેત્તા, શાસ્ત્રના
અર્થને બાણનાર

અટ્ટદુગ. ત્રિ. (અર્થદુર્ગ) પરિણામે ગહન,
કુર્ગમ

અટ્ટપડલ. ત્રિ. (અટ્ટપલ) આઠ પડવાળું

અટ્ટપય ન. (અર્થપદ) સદમ બુદ્ધિથી વિ-
ચારવા યોગ્ય વાક્ય

અટ્ટપિટ્ટિગિટ્ટિયા. સ્ત્રી. (અટ્ટપિટ્ટિગિટ્ટિયા) આઠ-
વાર પિસનાથી ઉત્પન્ન થયેલ મદિરા વિશે

અટ્ટફાસ. પુ. (અટ્ટફાસ) શીત, ઉષ્ણ વગેરે
આઠ રસ

અટ્ટમાદ્યા. સ્ત્રી. (અટ્ટમાગિસ) માણીના
આઠમા ભાગ જેટલું રસ માપનાનું માપ
ખત્રીસ પન પ્રમાણે રસમાન વિરોધ

અટ્ટમાગપલિઓવમ. નં (અટ્ટમાગપલિઓવમ)
પલ્લોપમનો આઠમો ભાગ.

અટ્ટમ. ત્રિં (અટ્ટમ) આઠમું. (૨) તથા ઉપવાસ;
સાત ટંક ઉલ્લંઘી આઠમે ટંકે આહાર લેવો તે.

અટ્ટમંગલ. નં (અટ્ટમંગલ) દર્પણ, સ્વસ્તિક
આદિ આઠ માંગલિક પદાર્થો.

અટ્ટમમત્ત. પું નં (અટ્ટમમત્ત) અડમતપ;
તથા ઉપવાસ ભોગ કરવા તે.

અટ્ટમમત્તિય. ત્રિ (અટ્ટમમત્તિક) અડમ તપ
કરનાર; અટ્ટમ, અટ્ટમના પારણા કરનાર.

અટ્ટમય. પું (અટ્ટમય) આઠ મઠ; જાતિ,
કુલ, બલ, રૂપ, તપ, ધુન, લાભ અને
ઐશ્વર્ય એ આઠ વસ્તુ પરવે મઠ
કરવો તે.

અટ્ટમહાવાહિહાર. નં (અટ્ટમહાવાહિહાર્ય)
તીર્થંકર મહારાજનો દેવતાઓ તરફથી
આઠ પ્રકારે બતાવાતો પ્રભાવ; અશોકટક્ષ,
દિવ્ય પુષ્પટુષ્ટિ, દિવ્ય ધ્વનિ, આમર,
સિંહાસન, લામડસ, દેવદુહની અને છત્ર
ઉપર છત્ર એ આઠ પ્રાનિદાર્ય.

અટ્ટમી. સ્ત્રીં (અટ્ટમી) અટ્ટમી; આઠમ.

અટ્ટમીપોસદિય. ત્રિં (અટ્ટમીપોષધિક) આઠ-
મનો પોસા કરનાર.

અટ્ટમુત્તિ. પું (અટ્ટમુત્તિ) શિવ, મહાદેવ

અટ્ટવ. નં (અટ્ટવ) આઠનો વસ્થા.

અટ્ટયા. સ્ત્રીં (અટ્ટયા) અપેક્ષા.

અટ્ટયસ. પું (અટ્ટય) શૂળાર આદિ આઠ
રસ; શૂળાર, વીર, કર્ણા, દાસ્ય, રૈદ,
ભયાનક, બીભત્સ અને અહ્ભુત એ
આઠ રસ.

અટ્ટરજ્ઞ. સ્ત્રીં (અટ્ટરજ્ઞાન્) અટ્ટરજ્ઞ, ૫૮

અટ્ટવીસ. સ્ત્રીં (અટ્ટવિંશતિ) આઠ અને
વીસ; ૨૮.

અટ્ટવર્યા સ્ત્રીં (અટ્ટવર્યા) સંકેતો અર્થ
જેમથી હે એકી વાળી.

અટ્ટસદ્ધિ. સ્ત્રીં (અટ્ટસદ્ધિ) અસદ્, ૬૮.

અટ્ટસયસિદ્ધ. પું (અટ્ટસયસિદ્ધ) યશભદ્રેવ
સ્વામી સાથે ઉત્કૃષ્ટી અવગાહનાવાળા
તેમના ૨૦૮ સાધુઓ એકજ વખતે
સિદ્ધ થયા તે અટ્ટેઃ; દસ અટ્ટેરમાર્તુ
એક અટ્ટે.

અટ્ટસામય. ત્રિં (અટ્ટસામયિક) આઠ
સમયમાં નિષ્પન્ન થાય તે; કેવળ સમુદ્ધ-
ધાત વગેરે, કે જે આઠ સમયમાં પૂર્ણ
થાય છે.

અટ્ટસેણ. પું (અટ્ટસેન) વત્સગોત્રની શાખા
અને તેમાં જન્મેલો પુરુષ.

અટ્ટસેણ પું (અર્થસેન) અર્થસેન નામનો
પુરુષ.

અટ્ટસોવણિય. ત્રિં (અટ્ટસોવણિક) આઠ
સોનામહોર પ્રમાણ; જેનું વળન આઠ
સોનામહોર જેટલું હોય તે.

અટ્ટહત્તરી. સ્ત્રીં (અટ્ટહત્તરી) અટ્ટોતર; ૭૮.

અટ્ટા. સ્ત્રીં (અટ્ટા) મુઠ; લોચ કરવાને કેશ
મુઠિમાં લેવા તે.

અટ્ટા. સ્ત્રીં (અટ્ટા) શ્રદ્ધા; વિશ્વાસ.

અટ્ટાણ. નં (અટ્ટાણ) અસ્થાન; અનુચિત
સ્થાન. (૨) અયોગ્ય; ગેરવ્યાખ્યાની.

અટ્ટાણ. નં (અટ્ટાણ) ખેડક; સજા.

અટ્ટાણક. ત્રિં (અટ્ટાણક) અદમ્ય; ૬૮.
અટ્ટાણક. ત્રિં (અટ્ટાણક) અદમ્ય; ૬૮.

અટ્ટાણકવ્યા. સ્ત્રીં (અટ્ટાણકવ્યા) ઉપધિ
રાખવાને અનુચિત સ્થાનમાં પડિલેલ્ય
કરેય ઉપધિ રાખી તે, પ્રમાણપડિલે-
લ્યાનો એક ભેદ.

અટ્ટાગમંદવ. નં (અટ્ટાગમંદવ) ખેડકટ્ટક;
ખેડકનું સ્થાન.

અટ્ટાગિચ્છ. ત્રિં (અટ્ટાગિચ્છ) આધાર નદિ
તે, અનાધાર

અટ્ટાર્દઙ્ગ. પું (અર્થઙ્ગ) પોતાના મુખને માટે
કે પારકા મુખને માટે છાતી દિસા
કરી તે, પ્રથમ દિવાસ્થાનક.

અટ્ટાદંડવત્તિય. પુ. ન. (અર્થદળપ્રત્યયિક)
૬ સમાધાનના તેર ક્રિયાસ્થાનકમાનુ
પ્રથમ ક્રિયાસ્થાનક, પોતાનેઅર્થે કે સ્વ-
જ્ઞતાદિના અર્થે દિસાદિ પાપ કરવુ તે

અટ્ટાપય. ન. (અટ્ટાપદ) જુગટુ, જુગાર
અટ્ટાર. } ત્રિ. (અટ્ટાદરાનુ) આઠ+દસ,
અટ્ટારસ } અઢાર

અટ્ટારસટ્ટાણ. ન. (અટ્ટાદશસ્થાન) સાધુએ
સયમમા મનને સ્થિર કરવામોટે રિયા-
રવાના ૧૮ સ્થાન, વૈરાગ્ય ભાવનાના
૧૮ વિચારસ્થાન.

અટ્ટારસપાવટ્ટાણ. ન. (અટ્ટાદશપાપસ્થાન)
પ્રાણાતિપાત આદિ અઢાર પાપસ્થાન.

અટ્ટારસમ. ત્રિ. (અટ્ટાદશાતમ) અઢારમુ,
૧૮ મુ (૨) આઠ ઉપનાસ બેગા કરના તે

અટ્ટારસસીલંગસદ્દસ (અટ્ટાદશસીલાંગસદ્દસ)
અઢાર હળર શીલના પ્રકાર

અટ્ટારસસેણિ સી. (અટ્ટાદશસેણિ) પ્રભના
૧૮ વર્ગ, અઢાર વર્ણ

અટ્ટાવણા. સી. (અટ્ટાવણા) અઠાવન,
૫૮ ની સખ્યા.

અટ્ટાવય. પુ. ન. (અટ્ટાવ) ઘૂતકોડ, જુ
ગાર (૨) ચોપટ, શે ૧૨જની રમત. (૩)
શેતરજ રમવાની કળા, ૭૨ કળામાની
૧૩ મી કળા (૪) જુગારનું ચોપટ, શે-
તરજ વગેરેનો પટ (૫) જેના ઉપર
અગભદેવ સ્વામી નિર્વાણ પદ પામ્યા તે
પરિત, અષ્ટાપદ પરિત (૬) અષ્ટાપદ
નામનો દીપ

અટ્ટાવય ન. (અર્થવ) અર્થશાસ્ત્ર ધન ધા-
ન્યાદિ ઉપાજ્ઞન કરનાનું શાસ્ત્ર.

અટ્ટાવયસેલ. પુ. (અટ્ટાવયસેલ) અષ્ટાપદ
નામનો પરિત

અટ્ટાવીસ } સી. (અટ્ટાવિસ) } વીસ
અટ્ટાવીસદ. } (અટ્ટાવિસદિ) } અને
આઠ, અઘ્યાવીસ

અટ્ટાવીસદમ. ત્રિ. (અટ્ટાવિસદિતમ) અઘ્યા
વીસમુ (૨) ન. ૧૩ ઉપનાસ બેગા
કરના તે, ૨૭ ટક ઉલ્લધીને ૨૮ મે ટકે
આઠાર લેવો તે

અટ્ટાસીદ સી. (અટ્ટાસીતિ) ૮૮, અઘ્યાસી
અટ્ટાહ. ન. (અટ્ટાહ) આઠ દિવસ આઠ
દિવસનો સમુદાય.

અટ્ટાહિય. ત્રિ. (અટ્ટાહિક) નિરતર આઠ
દિવસનુ (૨) ઉત્સવ

અટ્ટાહિયમહિમા સી. (અટ્ટાહિયમહિમ) આઠ
દિવસનો મહોત્સવ, અઠાધ મહોત્સવ

અટ્ટિ. ત્રિ. (અર્થિત) પ્રયોજનનાજો, અભિવાળી
અટ્ટિ. ન. (અર્થિત) ૮૧૩, હાઠ

અટ્ટિઅ. ન. (અર્થિત) ગોટલી, કળાના કળીઆ
વગેરે.

અટ્ટિઅગમ. પુ. (અર્થિકગમ) વેશવતી નદીને
કઠિ આવેલુ વહેમાનપુર નામનુ ગામ,
જેનુ પ્રથમ નામ વહેમાન હતું

અટ્ટિઅપ્પ. ત્રિ. (અર્થિત) જેનો આત્મા
અસ્થિર છે એવો

અટ્ટિકચ્છમ. (અર્થિકચ્છમ) ધણા હાડકાનાજો
કાચમે

અટ્ટિકલિણ. ત્રિ. (અર્થિકલિણ) કલ્પુ હાડકાજો

અટ્ટિલુદ. ન. (અર્થિકલુદ) હાડકાના હથિયારથી
એકે ખીજાને પ્રહાર કરવા તે

અટ્ટિલ્લામ ન. (અર્થિકલ્લામ) કાનુ પડેલુ
હાડકું

અટ્ટિલ્લામ ન. (અર્થિકલ્લામ) ૮૧૩કાની માળા

અટ્ટિમંજણ ન. (અર્થિકમંજણ) શરીરદડ,
કરોડનુ હાડકુ

અટ્ટિમિંજા. સી. (અર્થિકમિંજા) હાડકાનો માવો
જેમાથી વીરું ઉત્પન્ન થાય છે તે (૨)
હાડકાની ચરખી, હાડકાનું તર

અટ્ટિય ન. (અર્થિક) મોક્ષ સાધક (૨) ત્રિ.
ખંડ કરનાર, યાચક (૩) અર્થનું કારણ,
અર્થ સમધી

અટ્ટિય. ત્રિં (અર્થિત) ધન્યેલું; પ્રાર્થના કરાએલું.

અટ્ટિય. ત્રિં (અસ્થિત) સ્થિર ન રહેલ; અવ્યવસ્થિત.

અટ્ટિયકપ્પ. પું (અસ્થિતકપ્પ) અનવસ્થિત આચાર મર્યાદા; વચ્ચેના બાવીસ તીર્થ-કરોના સાધુઓનો આચાર, કે જેનો એક સરખો નિયમ નથી. અર્થાત્ તે સાધુઓ મદિનાથી વધારે રહી શકે, અતિચાર ન લાગ્યા હોય તો પડિકમણું ન કરે, રાજ-પિંડ લે, રંગીન વસ્ત્ર મળે તો પશુ વાપરે, વગેરે આચાર એક સરખો નહિ મારે તેઓનો અનવસ્થિત કદપ.

અટ્ટિયગામ. પું (અસ્થિકામ) વર્દમાનપુર શહેરનું અપર નામ, કે જ્યાં શવપાણી પક્ષનું સ્થાન હતું.

અટ્ટિહ્લપ્પ. પું (અસ્થિક) કપાસીયા; કપાસનું ખીજ.

અટ્ટિમુહા. સ્ત્રી (અસ્થિમુગ) હાડકાની અંખી; શરીર યા શરીરના અવયવ દબાવવા તે.

અટ્ટુત્તર. ત્રિં (અન્નોત્તર) આડે કરી અધિક; આડે ઉપર.

અટ્ટ. પું (અટ્ટ) રામરાયની પાંખવાળા પારેવા ચક્રા વગેરે.

અટ્ટ. ત્રિં (અટ્ટ) આંત્રી સંખ્યા; ૮.

અટ્ટહ. નં (અટ્ટ) ૮૪ લાખ અડધાં પ્રમાણ કાળ વિશેષ.

અટ્ટહંગ. (અટ્ટાહ) ૮૪ લાખ કુરિત પ્રમાણ કાળ વિશેષ.

અટ્ટળ. નં (અટ્ટ) અટન કરવું; રખડું.

અટ્ટીમ. સ્ત્રી (અટ્ટાક્ષિત) આડત્રીસ; ૩૮.

અટ્ટનહ. સ્ત્રી (અટ્ટાનગતિ) અડાણું; ૯૮.

અટ્ટપહાળ. નં () વાદન વિશેષ.

અટ્ટપાલ. સ્ત્રી (અટ્ટપાલિત) અડનાળીસ; ૪૮.

અટ્ટપાલ. પું () પ્રસંસા; કીર્તિ.

અટ્ટપાલીમ. ત્રિં (અટ્ટપાલિત) અડનાળીસ; ૪૮.

અટ્ટવત્ત. સ્ત્રી (અટ્ટાવત્ત) અડાવન; ૫૮.

અટ્ટવિ. સ્ત્રી (અટ્ટવી) જંગલ; અટવી. (૨) ભયંકર જંગલ; ધોર વન.

અટ્ટવિજ્ઞા. સ્ત્રી (અટ્ટવીજ્ઞા) જંગલની મુસાફરી.

અટ્ટવી. સ્ત્રી (અટ્ટવી) જંગલ; અટવી. (૨) ભયંકર જંગલ; ધોર વન.

અટ્ટવીવાસ. પું (અટ્ટવીવાસ) જંગલમાં વસવું તે; અટવી નિવાસ.

અટ્ટવીસ. સ્ત્રી (અટ્ટવિગતિ) અડાવીસ; ૨૮.

અટ્ટસટ્ટિ. સ્ત્રી (અટ્ટાપટ્ટિ) ૬૮; અડસડ.

અટ્ટિહ્લ. પું () ચામડાની પાંખ-વાળો એક પક્ષી; ચમગીહ.

અટ્ટોવિય. ત્રિં (અટ્ટોવિત) ભરેલ.

અટ્ટવિયહ્. ત્રિં (અટ્ટવિય) આમતેમ; આધું પાધું.

અટ્ટહ. ત્રિં (અટ્ટ) ધન ધાન્યાદિથી પરિપૂર્ણ; સમૃદ્ધિવાન.

અટ્ટહ. નં (અટ્ટ) અર્ધ; અડધો ભાગ.

અટ્ટહક્ષેત. નં (અટ્ટહક્ષેત્ર) એક અહોરાત્ર પરિમિત ક્ષેત્ર પર્યંત ચંદ્રની સાથે જોગ જોડનાર નક્ષત્ર; ઉત્તરાભાદ્રપદ, ઉત્તરાશ્વિની, ઉત્તરાષાઢ, રોહિણી, પુનર્વસુ અને ચિત્તારા એ ૭ નક્ષત્ર.

અટ્ટહમરહ. પું (અટ્ટહમ) ભરત ક્ષેત્રનો અર્ધ ભાગ.

અટ્ટહરત્ત. પું (અટ્ટહરત) અર્ધરાત; મધ્ય-રાત.

અટ્ટહાગ્ગ. ત્રિં (અટ્ટહાગ્ગ) અડી; બે અને અર્ધ.

અટ્ટહાગ્ગદીવ. પું (અટ્ટહાગ્ગદીવ) અડીડીપ; જલુડીપ, પાતડીખંડીપ અને અર્ધપુષ્પ-રડીપ એમ અડી ડીપ.

અટ્ટહાપકંતિ. સ્ત્રી (અટ્ટહાપકંતિ) અનુ પ્ર-માણે ૮૫-૯૫, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ તપસવાના પરિમાણમાં વધવટ દર્શી તે.

અડ્ડોટા. પુ. (અડ્ડોટા) કેડ અને સાથળ
ઉપર વીંટવાનું સાધીનું એક ઉપગરણ,
કે જે મધની ચણી જેવું, અનુસંધાનતક
પટ્ટની ઉપર કેડને વીંટી લઈ સાથળ
ઉપર કસથી બધાય છે

અગા નં. (અગ) પાપ (૨) કોધાદિ ચાર
કપાય (૩) પુ. શબ્દ, અવાજ (૪)
ગમન, ગતિ (૫) નં. કર્મ (૬) ત્રિં
અરાય

અણ નં. (અણ) કરજ, ખંજી
અણા. અ. (અણિ) અત્યંત નહિ (૨) અ
નિકમણનો અભાવ

અણાદિલંબિયસ ૧૦ (અણિલંબિયસ)
સત્ય વચનના ૩૫ અંતિષ્ઠમાનો ૨૮
મો અનિશ્ચય, પિનખે નહિ પણ અખડ
પ્રનાહે બોલવું તે

અણાસ્તધાણ. નં. (અણિસ્તધાણ) અનુચિત,
ન હેતરવું તે

અર્ણા નં. (અર્ણ) નિયમ સેવનના મુખ્ય
અગ સિવાયના અગ (૨) બનાવની લિખ
આદિ (૩) નિયમ સેવન કે દસ્તકર્મ
આદિની ધર્યા (૪) બાર અગસત્રથી
લિખ (૫) કામ

અર્ણાકીડા સી. (અર્ણાકીડા) અનેરે અગે
કામજેષ્ઠા કરવી તે, આવકના ચોથા અ
ણતનો ત્રીજો અતિચાર

અર્ણાગરિયી સી. (અર્ણાગરિયી) રતિ,
કામદેવની સ્ત્રી

અર્ણાગપડિમેવિમ્બી. સી. (અર્ણાગપડિમેવિમ્બી)
અનેરે અગે નિયમસેવન કરનારી, પર
પુરવ સાથે બળિચાર સેવનારી (૨)
અમ્યાદિત રીતે નિયમસેવન કરનારી

અર્ણાગવિટ્ટ. નં. (અર્ણાગવિટ્ટ) અગ બના
વના રતિ, ઉપવાહ વગેરે સુત્રો

અર્ણાગલેખા. સી. (અર્ણાગલેખા) કૃષ્ણ વાસુદે
વના વખતમાં દારકાની મુખ્ય ગણિધ

અર્ણા. ત્રિં. (અર્ણ) અતઃપરનું અસખ્યા
તને પણ ઉલ્લેખી ગમેલ (૨) નં. કેવળ
શાન (૩) આકાશ (૪) પુ. ભરતક્ષેત્રના
ચાતુ અસપિણીના ૧૪ મા તીર્થકર
અનતનાથ (૫) ત્રિં અત્યંત, પ્રભૂત
(૬) પુ. અનન્ત કાય, કન્દમૂલાદિ (૭)
ત્રિં નાશપરનું સાશ્વત

અર્ણાતકાય. પુ. (અર્ણાતકાય) અનન્તકાય,
કંદમૂલાદિ

અર્ણાતકાળ. પુ. (અર્ણાતકાળ) અનન્તકાળ,
છેડા વગરનો કાળ

અર્ણાત્ત નં. (અર્ણાત્ત) આભરણપિરિય,
ભુગ્મમાં પહેરવાનું એક ધરેણું (૨) શા-
શ્વત, અરિનાશી (૩) ગણત્રીરૂપ સખ્યા
વિશેષ ભુતઅનન્ત, પરિત્તઅનન્ત અને
અનન્તાનન્ત એ ત્રણ અથવા એકેકના
બદ્ધ, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ એમ ત્રણ
ત્રણ ભેદ હોવાથી નવ ભેદમાનો ગમે તે
એક (૪) ઉનનું વસ્ત્ર, કામળ વગેરે

અર્ણાત્તગુણ પુ. (અર્ણાત્તગુણ) અનન્તગુણ
અનન્તગુણ

અર્ણાત્તગુણિય ત્રિં. (અર્ણાત્તગુણિય) અનન્તગુણ-
વધારે અનન્તગુણ

અર્ણાત્તપાદ. પુ. (અર્ણાત્તપાદ) આત્માના
મૂળ ગુણની ધાત કરનાર-કર્મ પ્રકૃતિ,
ધાતિ કર્મની પ્રકૃતિ

અર્ણાત્તવચ્ચુ. પુ. (અર્ણાત્તવચ્ચુ) અન નિનાનું
ચતુ છે જેનું તે, કેવળજ્ઞાની

અર્ણાત્તજિજ્ઞા. પુ. (અર્ણાત્તજિજ્ઞા) ચાતુ અન-
સપિણીના ભરતક્ષેત્રના ૧૪ મા તીર્થકર

અર્ણાત્તજીવ. } ત્રિં. (અર્ણાત્તજીવ) અનન્તમાયિક
અર્ણાત્તજીવિય. } છત્રવાળી વનરપતિ, કંદમૂળ
વગેરે સાધારણ વનરપતિ

અર્ણાત્તજ્ઞાણ નં. (અર્ણાત્તજ્ઞાણ) કેવળજ્ઞાન

અર્ણાત્તજ્ઞાણિ પુ. (અર્ણાત્તજ્ઞાણિ) અનન્તજ્ઞાની,
કેવળજ્ઞાની

અણંતશ્વ. પું० (અનન્તશ્વ) ધરવત ક્ષેત્રના આવતી
ચોવીસીના વીસમા તીર્થકરનું નામ.

અણંતદંત્તિ. પું० (અનન્તદંત્તિ) કેવળ દર્શની;
કેવળી તથા સિદ્ધભગવાન.

અણંતપાર. સ્ત્રી० (અનન્તપાર) અપાર.

અણંતભાગ. પું० (અનન્તભાગ) અનંતભો ભાગ.

અણંતમિસ્તિયા. } સ્ત્રી० (અનન્તમિસ્તિયા)

અણંતમીસિયા. } પ્રત્યેક વનરપતિ પાસે

પહેલ અનંતકાય જોઈને એમ કહેવું કે

“ આ બધું અનંતકાયિક છે ” તે સત્ય

મુખા ભાષાનો એક ભેદ.

અણંતમોહ. ત્રિ० (અનન્તમોહ) આંત વિનાનો

મોહ જોને છે તે; મિથ્યાત્વી.

અણંતય. પું० (અનન્તય) રંગેદરણ. (૨)

જ્યુડીપના ધરવત ક્ષેત્રના આઠું અવ-

સર્પિણીના ચોદમા તીર્થકર. (૩) અનન્ત

કાય. (૪) મુદપતિ; મુખ વચ્ચિકા. (૫)

ત્રિ० અન્તરહિત.

અણંતર. ન० (અનન્તર) અન્તરવિના; અન્તર

રહિત. (૨) પછી; બાદ. (૩) નજીક. (૪)

વિચ્છેદ મળેલ આરમા દ્રષ્ટિવાદ અમના

બીજા વિભાગસૂત્રનો પાંચમો ભેદ. (૫)

પું० વર્તમાન સમય.

અણંતરંગઠિય. ત્રિ० (અનન્તરંગઠિય) આંતરા

વિના એક માંની સાથે બીજી, બીજીની

સાથે ત્રીજી એમ મુલેલ.

અણંતરણિમાય. ત્રિ० (અનન્તરણિમાય) આંતરા

વિના એકજ સમયે નીકળેલ.

અણંતરપ્પજાકઠ. ત્રિ० (અનન્તરપ્પજાકઠ) વર્ત-

માનની જોડેનો આગલો સમય, વર્તમાનથી

પહેલાનો સમય.

અણંતરપ્પજ્જત્તગ. પું० (અનન્તરપ્પજ્જત્તગ) પહેલા

સમયનો પર્વાપ્ત; પર્વાપ્ત થવાનો પ્રથમ

સમય.

અણંતરપુરુષવટ. ત્રિ० (અનન્તરપુરુષવટ) વર્તમા-

નની જોડેનો પાછલો સમય, બીજો સમય.

અણંતરવંધ. પું० (અનન્તરવંધ) આંતરા વિ-

નાનો અંધ.

અણંતરસિદ્ધ. પું० (અનન્તરસિદ્ધ) પ્રકૃત સમયમાં

સિદ્ધ થયેલ હોય તે; પ્રથમ સમયના સિદ્ધ.

અણંતરહિય. ત્રિ० (અનન્તરહિત) સચિત; શ્વ

સહિત.

અણંતરાગમ. ન० (અનન્તરાગમ) તીર્થકરે મણુધરને

સંભળાવેલ આગમ; આગમનો એક ભેદ.

અણંતરાહાર. પું० (અનન્તરાહાર) શ્વે ઉપન

થવા પછી પહેલે સમયે લીધેલો આહાર.

અણંતરાહારગ. પું० (અનન્તરાહારગ) શ્વના

પ્રદેશની છેક પાસે રહેલા પુદ્ગલનો

આહાર કરનાર નરકી વગેરે શ્વે.

(૨) ઉપન થવા પછી પહેલે સમયે

આહાર લેનાર.

અણંતરોગાદ. ત્રિ० (અનન્તરોગાદ) પ્રકૃત સમ-

યમાં આકાશ પ્રદેશને અવગાહી રહેલ.

અણંતરોચણિદ્વા. સ્ત્રી० (અનન્તરોચણિદ્વા) અનન્તર

યોગસ્થાન સાથે તેના પછીના યોગ

સ્થાનની માર્ગજ્ઞા કરતી તે.

અણંતરોચચચણ. પું (અનન્તરોચચચણ) પ્રથમ

સમયમાં ઉપન થયેલ શ્વ; જોને ઉપન્યે

એક સમય થયો છે તે.

અણંતરોચિયાણુપ્પેહા. સ્ત્રી० (અનન્તરોચિયાણુપ્પેહા)

શુક્લધ્માનની એક ભાવના; અનંત

કાળથી ભવ બ્રમણ થાય છે તેનાથી નિ-

વર્તવાનું ચિત્તવન કરવું તે.

અણંતરવિજય. પું० (અનન્તરવિજય) ભરતક્ષેત્રમાં

આવતી ચોવીસીમાં ચનાર ૨૪ મા તી-

ર્થકર. (૨) જ્યુડીપના ધરવતક્ષેત્રમાં આવતી

ઉત્તરર્ષિણીમાં ચનાર ૨૦ મા તીર્થકર.

અણંતરોચિય. પું० (અનન્તરોચિય) ભરત ક્ષેત્રના

આવતી ચોવીસીના ત્રીસમા તીર્થકરનું

નામ.

અણંતસંસારિ. ત્રિ० (અનન્તસંસારિ) જોને સં-

સારમાં અનનાભવ રખાવું છે તે.

અણતસેણ પુ. (અનન્તસેણ) ગદ્ય અસર્પિણીના
૪ થા કુલગર (૨) ભલપુરનિવાસી નાગ
ગાથાપતિની ભાર્યા સુવસાનો પુત્ર, ખરી
રીતે વસુદેવ અને દેવકીનો પુત્ર, કે જેણે
૨૦ વરસ દીક્ષા પાળી ૧૪ પૂર્વનો અવ્યાસ
કર્યો અને શત્રુજય ઉપર સિદ્ધ થયા (૩)
અતઃગતના નીમ વર્ષના ખીજ અધ્યયનનું
નામ

અણતહિય ન. (અનન્તહિત) મેક્ષ

અણતાગત, ત્રિ. (અનનાન) અનત ગુણ
અનત, અનતાગત

અણતાણુવધિ. પુ. (અનન્તાણુવધિન્) અનત
કાળ સુધી આત્માને સસાર સાથે સસર્ગ
કરનાર કપાયની ચાર ચોકડીમાની
પ્રથમ ચોકડી

અણતાણુવધિનોદ. પુ. (અનનાણુવધિનોદ)
અનતભર પર્વત રખડાનાર કોષ, કે
જે ઉપજ થયા પછી પર્વતની કાઠની
પેઠે મરણ સુધી પણ જુસાય નહિ અને
સમકિતને અટકાવે તે કોષ

અણતિય. ત્રિ. (અનન્તિક) પાસે નહિ નજીક
નહિ તે (૨) ત્રિ. અતરગરનું ઉગ્ર
વગરનું

અણસુવાદ. પુ. (અનસુવાતિન્) માર્ગનો થાક
લાગેો હોય તો પણ આસ ન ખેરનાર
ધોગ વગેરે.

અણકર પુ. (અનકર) પાપ કેરનાર, ચોવી-
સમે ગોણુ પ્રાણુતિપાત

અણકર પુ. () મલેન્દ્ર દેશ વિશે
(૨) ત્રિ. મલેન્દ્ર દેશમા રહેનાર

અણકમિયણ ત્રિ. (અનામામિત્ર) નાથના વ
ગરનો, નાથેન નહિ

અણકલ પ () અદેખાદ, રોપ (૨)
ગુસ્સો, કોષ

અણકલર. ન. (અનકલર) અનક્ષર
શ્રુત

અણનલરસુય ન. (અનન્તરુત) અનક્ષર શ્રુત,
શ્રુતજ્ઞાનનો એક ભેદ, અથા પિના
ઈકથી, ચપટી વગાડી માયુ હલાવી આદિ
સકેતોથી ખીજનો અભિપ્રાય જાણવો તે
અણગાદ. ન. (અનાગાદ) પ્રમળ કારણનો
અભાવ.

અણગાર. પુ. (અનગાર) ત્યાગી, ગૃહવગરના
સાધુ (૨) લિપ્તુક '૩' ભરનક્ષેત્રના ભગિ
ધના પાત્રમા તીર્થકરના પૂર્વભવનું નામ

અણગાર. ત્રિ. (અણકાર) કરજ કરનાર
(૨) દુષ્ટ શિષ્ય અપાત્ર

અણગાર પુ (અનાકાર) દર્શનને ઉપયોગ, જેમા
આકાર સ્પષ્ટ પ્રતીત ન થાય તે ઉપયોગ
(૨) આકૃતિ શૂન્ય, આકાર રહિત

અણગારધર્મ પુ. (અનગારધર્મ) મુનિધર્મ,
સર્વવિરતિ ચારિત્રરૂપ યતિધર્મ

અણગારવ્યાક્રમા. સી. (અનાકારવ્યાક્રમા)
ગદ્ય આથી અનાકાર ઉપયોગને યોગ્ય
પ્રકૃતિ

અણગારમમા પુ. (અનગારમાર્ગ) ઉત્તરાધ્યયન
સૂત્રના ૩૫ મા અધ્યયનનું નામ, જેમા
સાધુનો માર્ગ દર્શાવવામા આ યો છે તે

અણગારવાદ પુ. (અનગારવાદિન્) સાધુના ગુણ
રહિત હોના છતાં પોતાને સાધુ તરીકે
ઓળખાનાર, વેશમાન ધરનાર શાક્યાદિ

અણગારસામાદય. ત્રિ. (અનગારસામાયિક)
સર્વવિરતિરૂપ સામાયિક, સાધુનો
આચાર

અણગારસીદ્ધ પુ. (અનગારસિદ્ધ) મુનિમા સિદ્ધ
સમાન

અણગારસુય. ન. (અનગારુત) સૂત્રાગ્ર સૂત્રના
ખીજ શ્રુત સ્કંધનું પાત્રમુ અણગાર શ્રુત
નામનું અધ્યયન

અણગારિ. પુ. (અનગારિન્) સાધુ, યનિ
અણગારિય. ત્રિ. (અનગારિ) સાધુ સગંધી
અનુગન વગેરે

अण्गारिया. स्त्री० (अण्गारिता) साधुपण्यं ; साधुवृत्ति.

अण्गण्य. वि० (अण्गण्य) अभूदय; अण्डु किम्बती.

अण्गच्छंतिय. पुं० (अण्गच्छन्ति) भद्रं भाग-
नारने भूषणे लागी न ण्त्तुं, परंतु छेवट
भुधी भद्रं आपणी ते

अण्गच्छाविय. न० (अण्गच्छति) पडिलेहणु करतां
पोताते तथा वस्त्रेने दुसायवां नहि ते;
पडिलेहणुने अेक शुभु.

अण्गज. वि० (अण्गज्य) अन्नाय युक्त;
अयोय.

अण्गज. वि० (अण्गज्य) अन्नाय; कूर. (२)
न० पापकर्म; अन्नाय अनुष्ठान.

अण्गजधम्म. वि० (अण्गजधम्म) अन्नाय स्व-
भावपाणो. (२) धर्मेने नागे अन्नाय कर्म
करनार.

अण्गजभाय. वि० (अण्गजभाय) केषादि दुर्भुल्य-
पाणो भायुस.

अण्गजस्तप. पुं० (अण्गजस्तप) निर्विकल्पतान,
विशेषरदिन साभान्य बोध.

अण्गट. वि० (अण्गट) आर्तध्यानधी रहित.

अण्गट. वि० (अण्गट) अर्थरहित; निरर्थक.
(२) न० हानि; नुकसान.

अण्गट्ट. पुं० (अण्गट्ट) २८ भो गौल्य परिभद.

अण्गट्टादंड. पुं० (अण्गट्टादंड) स्वार्थं विना
आत्मने दंडवे ते; निष्कारण पाप
करवां ते.

अण्गट्टादंडवत्तिअ. न० (अण्गट्टादंडवत्तिअ)
पगर प्रयोगने भाव क्रीडा के व्यसनधी
अण्गट्टादि पापरथान सेवतुं; भीन्तुं
किपास्थानक.

अण्गट्टादंडवेरमण. न० (अण्गट्टादंडवेरमण) अ-
नर्थदंभी निवर्तुं ते; आवकनु आह्म वन.

अण्गट्टादंडविय. वि० (अण्गट्टादंडविय) विना प्रयो-
गने पञ्चवादीआभां भे नय वार पात्र
पणेरेने जय आपनार (साधु साध्वी)

अण्गण. वि० (अण्गण) अलिप्त; अपृथग्भूत.
(२) मोक्षमार्ग. (३) असाधारण; अद्वितीय.

अण्गणद्वंसि. वि० (अण्गणद्वंसि) यथायोग्य
पदार्थ ज्ञेनार. (२) अन्यथा ज्ञेनार नहि ते.

अण्गणनेय. वि० (अण्गणनेय) भीतधी न
द्वेखाय तेवो; स्वयंभूद.

अण्गणपरम. पुं० (अण्गणपरम) सयम; आरित.

अण्गणमण. वि० (अण्गणमण) अेकत्र अित-
पाणो; तक्षीन.

अण्गणहय. पुं० (अण्गणहय) आश्रयनिरोध;
नवां कर्मने आवतां अटकायवां ते.

अण्गणहयकर. वि० (अण्गणहयकर) आश्रय
निरोध करनार; नवां कर्मने आवतां
अटकावनार.

अण्गणविलंबियत्त. न० (अण्गणविलंबियत्त)
अनिविलंब्य रहित ओलतुं ते; पयतना
उप अतिसयभांने अेक.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) अण्गु; करणार.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) दुःपथी न अयावनार.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) नहि लेवाअेधुं; नहि
स्वीकारेधुं.

अण्गत्तद्विय. वि० (अण्गत्तद्विय) पोतातुं करेस
नहि ते; अस्वीकारेधुं.

अण्गत्तपण. वि० (अण्गत्तपण) जेनी भुद्धि
आत्महित करवाभां नथी लागी ते.

अण्गत्तवत्त. वि० (अण्गत्तवत्त) कपायधी युक्त.

अण्गण्य. अ० (अण्गण्य) भीन्ने स्थणे; भीन्ने
टकाजे.

अण्गण्य पु० (अण्गण्य) अनर्थ तेतु; अेक-
वीसभो गौल्य परिभद. (२) अधेरदिन;
निष्प्रयोग.

अण्गण्यतर. न० (अण्गण्यतर) अेकत्र अधर्वाणो
शब्द.

अण्गण्यदंड पु० (अण्गण्यदंड) प्रयोगविना
कर्मजनमां पणु ने; विना मनयने
कर्मधी दणुं ते.

અણત્યદ્વંદ્વય પુ० (અનર્થદગ્ધવ્રત) વિના પ્રયો
જને આત્માને દહાવા ન દેવો તે, આનંદનુ
આનંદુ મત

અણત્યમિયસંરુપ્પ વિ. (અનન્તમિતસરૂપ)
જેને દિવસમા આવોનો સકલ્પ છે તે
અણત્યવાય પુ० (અનર્થવાદ) નિષ્પ્રયોજન
બોધનુ તે

અણધારણ પુ० (જ્ઞાણધારક) કરજદાર, દેણદાર
અણપરિણય પુ० (અણપર્ણિક) કુતૂહલમિય
વ્યતર દેવતાની એક જાત, વ્યતરની સોળ
જાતમાની નવમી જાત

અણપ્પર્મથ. વિ० (અન્યપ્રમથ) આધ્યાત્મિક
અથની માફક જેને તેને આપના યોગ્ય
નહિ તે, અર્પણ કરવા અયોગ્ય જ્ઞાનાદિ

અણપ્પર્મથ. પુ० (અન્યપ્રમથ) બહુસૂત્રી,
અણપ્પર્મથ. પુ० (અનાત્મપ્રમથ) પરિગ્રહ રહિત,
અપરિગ્રહી

અણપ્પિય ન० (અર્પણ) અનિર્ણયિત, સા
માન્ય (૨) વિ० નહીં આપેલું

અણપ્પિયણય પુ० (અર્પણિત્વ) સર્વ વસ્તુ
સામાન્યજ છે એમ નિરપેક્ષ સામાન્ય
આદી નયનિરોપ

અણર્મજગ પુ (અજગમજ્ઞ) દેણુ ન આપે તે,
દેવાગીએ

અણમિજ્ઞત, વિ० (અનમિજ્ઞાન્ત) ઉણધી મથેય
નહિ, અનુક્રુધિત

અણમિજ્ઞંતકિરિયા સી० (અમિજ્ઞાન્તકિરિયા)
જેમા બીજા કોઇ મતના લિપ્તુ ઉત્તરો
નથી એની જગ્યા

અણમિમારિયા સી० (અનમિગૃહીતા) જેના
અર્થ જણાય નહિ એની ભાષા

અણમિરાણ. વિ० (અનમિત્ર) અગ્નિ,
મૂર્ખ.

અણરહ. } વિ० (અનર્હ) અયોગ્ય નાવાયક
અણરિહ. }
અણરહ. }

અણલ પુ० (અનલ) અગ્નિ, આગ (૨) વિ०
અજ્ઞેય, નાવાયક

અણલંકિય. વિ० (અનલકૃત) અવકાર વ-
ગરનો, આભૂષણાદિ રહિત

અણલંકિયવિમૂસિય. વિ० (અનલકૃતવિમૂસિય)
અવકાર અને વસ્ત્રાદિની શોભાથી રહિત

અણલક્ષિય વિ० (અલક્ષિત) અગપ્યુ
અણલુક્ક. વિ (અનલોક્ય) નજરે દેખાય
તેનુ, દષ્ટિગોચર.

અણર્વત પુ० (જ્ઞાણવત્) દિવસનુ ૨૬ મુ
લોકાત્તર મુહૂર્ત

અણર્કલ્પવત્તિ ન० (અનર્કલ્પવત્તિ) જેમા
પરબ્રાહ્મની અથવા પોતાના પાપના
પરિહારની અપેક્ષા રાખનામા નથી
આવતી એવા વર્તનવાળુ વૈર

અણર્કલ્પવત્તિયા સી० (અનર્કલ્પવત્તિયા)
પોતાની કે પરની છદ્મગીની અપેક્ષા
રાખ્યા વિના સાદસથી પાપ દિવા
આય તે

અણર્ગહ્ય વિ० (અનર્ગહ્ય) ગ્નાનિ રહિત,
જરા વગરનો

અણર્જય વિ० (અનર્જય) સન્તાન રહિત,
નિર્વંશ

અણવજ્ઞ વિ० (અનર્જય) નિર્દોષ, પાપરહિત
(૨) ન० પાપદોષનો અભાવ

અણર્જયભાસા સી० (અનર્જયભાસા) દોષરહિત
ભાષા, નિરતલ ભાષા

અણર્જય. ન० (અનર્જય) દોષ માટે
સાધુને આપના પ્રાયશ્ચિત્તનો એક પ્રકાર,
જેમા અમુક વખત સુધી સાધુને વ્રતથી
બહાર રાખી તે પત્રી લેનામા આવે તેનુ
એક પ્રાયશ્ચિત્ત (૨) વિ० અનર્જયથાપ
નામે પ્રાયશ્ચિત્તને યોગ્ય

અણરદ્વિય વિ० (અનર્જય) અસ્થિર (૨)
અનિયમિત પ્રમાણુરાજો, જેનુ એક સરખુ
પ્રમાણુ નથી તે

અણવદ્વિયકરણ. ન૦ (અનવસ્થિતકરણ) સામા-
યિક્તો વખત પુરે થયા પહેલાં પાળવું તે;
આવકના નવમા વતનો પાંચમો અતિચાર.

અણવદ્વિયસંદાણ. ન૦ (અનવસ્થિતસંધાન)
એક ઠેકાણે સ્થિતિ ન કરવી તે; નિરંતર
ગતિ કરવી તે.

અણવચ્ચોચ. ન૦ (અનવચીત્વ) કારક, કાળ,
વચન, સિંગ આદિ દોષથી રહિત; સત્ય
વચનનો ૨૫ મો અતિશય.

અણવચ્ચિય. પું૦ (અણવચ્ચિક) વ્યંતર દેવોની
એક જાત.

અણવચ્ચપ્પયા. સ્ત્રી૦ (અનવચ્ચપ્પતા) અંજ
હીનતા.

અણવચ્ચા. સ્ત્રી૦ (અનવચ્ચા) અનવસ્થા દોષ;
જે દલીલનો ક્યાંય પશુ હોય ન આવે
ત્યાં અનવસ્થા દોષ ઉપસ્થિત થાય છે.
(૨) અવ્યવસ્થા.

અણવચ્ચમા. } વિ૦ (અનવચ્ચમા) અત વચરનું;
અણવચ્ચમા. } અનંત. (૨) અપરિમિત;
નિસ્સીમ. (૩) અવિનાશી.

અણવચ્ચ. ન૦ (અનવચ્ચ) નિરંતર; દમેશ.
(૨) અવિચ્છિન્ન.

અણવચ્ચિત્વ. સ્ત્રી૦ (અનવચ્ચિત્વ) અપેક્ષા ન
રાખવી તે.

અણવચ્ચા. ન૦ (અનવચ્ચા) દમેશને માટે કે
ચોડા વખતને માટે અનવચ્ચાણીનો ત્યાગ
કરવો તે; ઉપવાસ અથવા સત્યારો.

અણવ. વિ૦ () નાચ વચરનું; દાનિ
રહિત.

અણવ. વિ૦ (અનવ) પાપ વચરનું; નિરવધ.
અણવ. વિ૦ (અણવ) નવુ; વાપરેલું નહિ તે.

અણવચ્ચમા. વિ૦ (અનવચ્ચમા) સ્વોસસામત
માપ અને કુટુંબવાળો; રસ્તામાં ચોરાદિ-
કથી જેનું ધન હુણ્યોયું નથી તે.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અનવચ્ચિય) અગીતાર્થી.
સામ્યેના નહિ તે.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અનવચ્ચિય) સ્વાધીન; પરંતુ નહિ.
અણવચ્ચિય. વિ૦ (અનવચ્ચિય) અભ્યાસ ન કરેલ;
ન લેલો.

અણવચ્ચિયપરમત્થ. પું૦ (અનવચ્ચિયપરમાર્થ) અ-
ગીતાર્થ; સામ્યેના નહિ તે.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિય) આદિ વચરનું; અનાદિ
કાળથી આદ્ય આવતું. (૨) નિત્ય.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિય) કુટુંબ વચરનો;
એકલો.

અણવચ્ચિય. ન૦ (અણવચ્ચિય) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી માણસનું વચન
આન્ય ન થાય.

અણવચ્ચિયવચ્ચ. વિ૦ (અણવચ્ચિયવચ્ચ) અનાદિય
વચનવચ્ચ; જેનું વચન કોઈપણ માન્ય
ન કરે તે.

અણવચ્ચિયવચ્ચ. વિ૦ (અણવચ્ચિયવચ્ચ) જેનાં
આદિ અને અંત નથી તેનું; સામ્યત.

અણવચ્ચિય. } વિ૦ (અણવચ્ચિય) સાધુને આ.
અણવચ્ચિય. } ચરવા યોગ્ય નહિ; પર
અનાચીર્ણમણિ ગમે તે એક.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિય) પાપને પાપ થયેલું;
પાપી.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિય) કરજવાળો; દે-
હુદાર. (૨) સંસાર; દુનિયા.

અણવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિય) સ્વચ્છ. (૨) પાપ
રહિત.

અણવચ્ચિય. પું૦ (અણવચ્ચિય) અનાદિ
પ્રવાહ; અનાદિ પરપરા.

અણવચ્ચિયવચ્ચિય. વિ૦ (અણવચ્ચિયવચ્ચિય)
જેની આદિ નથી જન્મ હોય છે તે.

અણવચ્ચિય. પું૦ (અણવચ્ચિય) આપુર્યું રહિત;
સિદ્ધમનસન (૨) જેને ફરીથી ઉત્પન્ન
થવું નથી તેવા કેવળી તીર્થેકર પગે.

અણવચ્ચિય વિ૦ (અણવચ્ચિય) ઉપયોગ
રહિત, અનાવધાન

અગ્નાઉત્ત. ત્રિં (અનાયુક્ત) ઉપયોગ રહિત;
ઉપયોગ વિનાનો.

અગ્નાઉત્તમજ્ઞાયા. સ્ત્રીં (અનાયુક્તપ્રમાર્જન)
ઉપયોગ રહિત પુંજવાથી લાગતું કર્મબંધન.

અગ્નાઉત્તાદ્વયા. સ્ત્રીં (અનાયુક્તાદાક્તા) વિના
ઉપયોગે વસ્તુ સેવા મૂકવાથી લાગતું
કર્મબંધન; અણુભોગપ્રત્યયક્રિયાનો એક
ભેદ.

અગ્નાઉલ. } ત્રિં (અનાકુલ) આકુળતા રહિત.
અગ્નાકુલ. }

અગ્નાગદ્. સ્ત્રીં (અનાગતિ) ન આવવું તે. (૨)
સિદ્ધશિક્ષા; જ્યાંથી ફરી આવવું નથી તે.

અગ્નાગમ. પું (અનાગમ) આગમ લક્ષણહીન
આગમ; અપૌરુષેષ આગમ.

અગ્નાગમણ. નં (અનાગમન) સંયમ લઇને
પાછા ઘેર ન આવવું તે.

અગ્નાગમણઘર્મિનિ. ત્રિં (અનાગમનઘર્મિનિ)
લીધેલી પ્રતિજ્ઞાનો નિર્વાહ કરનાર; સંયમ
લઇને પાછા ઘેર ન જનાર.

અગ્નાગય. પું (અનાગત) ભવિષ્યકાળ; આપતો
કાળ. (૨) ન આવેલું. (૩) ત્રિં ભવિ-
ષ્યમાં મળવાનું; ભાવી જન્મ સંબંધી.
(૪) નં પશુપણમાં કરવાનું તપ કંઇ
કારણસર અગાઉથી કરી લેવું તે; દસ
પચ્ચખાણમાંનું એક.

અગ્નાગયલેષ. નં (અનાગતલેષ) હવે પછી
આવવાનું ક્ષેત્ર; જે ક્ષેત્રમાં ગતી નથી કરી
તેવું ક્ષેત્ર.

અગ્નાગયદ્વા. સ્ત્રીં (અનાગતદ્વા) ભવિષ્યકાળ.

અગ્નાગયવયણ. નં (અનાગતવચન) ભવિષ્યકાળનું
વચન; ભવિષ્યકાળ વાચક વિભક્તિપ્રત્યય.

અગ્નાગલિય. ત્રિં (અનાગલિત) નિવારણ ન
કરેલ; અટકાવેલ નહિ.

અગ્નાગલિય. ત્રિં (અનાગલિત) પ્રમાણ ઉપ-
રાંતનું; અપરિમિત. (૨) નહિ જાણેલું;
અશક્તિન.

અગ્નાગાદ નં (અનાગાદ) સાધારણ કારણ;
ગાદ કારણ નહિ તે.

અગ્નાગાર. ત્રિં (અનાકાર) આકાર રહિત;
આકૃતિ શૂન્ય.

અગ્નાગાર. નં (અનાકાર) પચ્ચખાણમાં દુકાળ,
અટવી વગેરેની છુટ ન રાખવી તે;
અનાભોગ અને સહસા એ એ સિવાય
બાકીના આગાર વિનાનું પચ્ચખાણ. (૨)
આકાર રહિત ઉપયોગ; સામાન્યગ્રાહી
દર્શનોપયોગ.

અગ્નાગારોવડત્ત. ત્રિં (અનાકારોપયુક્ત) સામા-
ન્યગ્રાહી દર્શનના ઉપયોગવાળો; દર્શનના
ઉપયોગ સહિત.

અગ્નાગારોવઝયોગ. પું (અનાકારોપયોગ) સા-
માન્યગ્રાહી દર્શનનો ઉપયોગ.

અગ્નાજીવ. ત્રિં (અનાજીવ) આશુવિકા રહિત;
આશુવિકાની ધ્વજા નહિ રાખનાર. (૨)
નિરૂપી.

અગ્નાજીવિ. ત્રિં (અનાજીવિ) તપના ફલની
ધ્વજા વગરનો; નિરૂપી.

અગ્નાદિય. પું (અનાદિત) અણુદિઅ નામે
જંબૂદીપનો અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૨) કાંદદી
નગરીનો એક ગૃહસ્થ, કે જે સ્થવિરની
પાસે દીક્ષા લઈ પહેલા દેવલોકમાં અણુ-
દિઅ વિમાનમાં એ સાથરને આહિમે
ઉત્પન્ન થયો. ત્યાંથી ચવી મહાવિદેહમાં
મોક્ષ જશે. (૩) નં પહેલા દેવલોકનું
“અણુદિઅ” નામનું વિમાન. (૪)
અનાદિપૂર્વક વંદના કરવી તે; વંદનાનો
પહેલો દોષ.

અગ્નાદિયા. સ્ત્રીં (અનાદિતા) જંબૂદીપના
અધિષ્ઠાતા અનાદિત દેવતાની રાજધાની.

અગ્નાણ. નં (અગ્ન) અગ્નિ.

અગ્નાણા. સ્ત્રીં (અનાણા) આજ્ઞાનો અભાવ.
(૨) ત્રિં જેમાં પીતરાગની આજ્ઞા
નથી તે.

અણાણામિ. નં (અણાણામિ) જે જગ્યાએ
ગાન ઉત્પન્ન થયું હોય તેજ જગ્યાએ
રહે ખીછ જગ્યાએ સાથે ન ગય એવું
અવધિતાન; અવધિતાનનો એક ભેદ.

અણાણુવૃત્તી. સીં (અણાણુવૃત્તી) અનુક્રમ
નહી તેમ બુદ્ધિમંત્ર નહિ તે.

અણાણુવંધિ. નં (અણાણુવંધિ) પડિલેહણ
કરતાં વસ્ત્રનો કોઈ પણ ભાગ નજર બ-
હાર ન રહે તે; અપ્રમાદ પડિલેહણનો
એક પ્રકાર.

અણાણુવાદ. પું (અણાણુવાદિ) વાદિએ ક-
હેલ હેતુનો અનુવાદ કરવાની પણ
વ્યાકુળપણને લીધે જેનામાં શક્તિ
નથી તે.

અણાણાધિય. ત્રિં (અણાણાધિય) જે સાધુ
પોતાનાં વસ્ત્ર, ખાત્ર વગેરે બિનાશવાળા
ઉપકરણને તડકામાં ન નાખે તે.

અણાણીય. પું (અણાણીય) સંસાર સમુદની
પાર જનાર; સંસારને ઉત્તંબી પેલે પાર
પહોંચનાર છત્ર.

અણાદિ. ત્રિં (અણાદિ) પ્રવાદની અપેક્ષાએ
આદિરહિત; શરૂઆત વગરનું.

અણાદેહ. નં (અણાદેહ) અનાદેહ નામ.

અણાવાદ. પું (અણાવાદ) સ્વાભાવિક સુખ.
મેક્ષ સુખ. (૨) ત્રિં આધારરહિત સુખ;
અઆધિત સુખ.

અણામિયોગિય. પું (અણામિયોગિય) સ્વતંત્ર
દેવ; જેનો કોઈ સ્વામી નથી તેવો દેવતા.

અણામોગ. પું (અણામોગ) બેખબર; અ-
ગત. (૨) અત્યંત વિસ્મૃતિ.

અણામોગમ્ભાગ. નં (અણામોગમ્ભાગ) અત્યંત
વિસ્મરણ થયાનું ભાન આવતુ તે; જેમ
પ્રસન્નચંદ્ર રાત્રિને વિસ્મરણ થયેલ ન-
તની ચાંદિરી થઈ.

અણામોગવહિસેવણ. સીં (અણામોગવહિસેવણ)
આનંદપદ્મે કોઈ દોષ મેળવો તે.

અણામોગવહિસ. ત્રિં (અણામોગવહિસ) અગ-
વે દોષ લગાડનાર બહુશ નિયંત્રી.

અણામોગવહિસિયા. સીં (અણામોગવહિસિયા)
અગતથી ઉપયોગશ્યપણે કર્મ બં-
ધાય તે.

અણાય. પું (અણાય) આત્માથી બિન્ન
પદાર્થ; જડ.

અણાયયણ. નં (અણાયયણ) નાટકશાળા,
વેસ્થાગૃહ આદિ સાધુને નદિ રહેવા યોગ્ય
સ્થાન. (૨) જ્યાં સજ્જન પુરોનો સં-
સર્ગ નથી એવું સ્થાન. (૩) પાસથા
વગેરેને ઉતરવાનું સ્થાન. (૪) પશુ, ન-
પુસક વગેરેના ગ્રહેણયુવાળું સ્થાન.

અણાયર. પું (અણાયર) નિરક્ષર; અપમાન.

અણાયરણ. નં (અણાયરણ) અનાચાર; ખરાબ
આચરણ.

અણાયરણાયા. સીં (અણાયરણાયા) આચરણ
યોગ્ય નદિ તે; માયા અને કાયાનું પ-
ર્યાય નામ.

અણાયરિય. પું (અણાયરિય) આર્ય નદિ તે; કૂર.

અણાયાર. ત્રિં (અણાયાર) જુઓ “અણાયાર”
શબ્દ.

અણાયાર. પું (અણાયાર) સાધુ કે શ્રાવકના
આચાર વ્યવહારનો ભંગ; પચ્ચખાબુની
દડનું ઉત્તંબન કરવું તે. (૨) સાધુને ન
આચરના યોગ્ય પર અનાચારીઓમાંનો ગમે
તે એક.

અણાયારમુય. નં (અણાયારમુય) સુવર્ણાંગના
ખીન મુનરક-ધના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ, કે જેમાં અનેકાંતવાદનું સમર્થન
કરતાં આચારનું કેવી રીતે પાલન કરવું
અને અનાચારનો કેવી રીતે ત્યાગ કરવો
તે બતાવ્યું છે.

અણાયાધિ. ત્રિં (અણાયાધિ) આનાપના
વગેરે પરિસદ સદન ન કરનાર સાધુ;
ગીન, ઉખ વગેરે સદન ન કરનાર.

અગ્રારંભ (અગ્રારંભ) છાને ઉપદ્રવ ન કરવો
તે (૨) ત્રિં સાનલ વ્યાપારરહિત

અગ્રારંભજીવિ ત્રિં (અગ્રારંભજીવિ) સર્વ
આરંભથી નિમ્ત થોલ સાધુ, સા
વધાનુદાન અને પ્રમાદ રહિત જીવિ
ગાળનાર

અગ્રારિય ત્રિં (અગ્રારિય) ન કરવા યોગ્ય કામ
મરનાર, અનાચારી (૨) અનાય્ય દેશનાસી,
એવં (૩) નં એવંને જાજતુ આ
ચરણ, અસત્ અનુદાન (૪) અનાય્યજીવિ,
અનાય્ય ક્ષેત્ર

અગ્રારિયદ્વાણ નં (અગ્રારિયસ્થાન) સાનલ
આરંભનું સ્થાન

અગ્રાલાય પું (અગ્રાલાય) કુત્સિત ભાવથી,
ખરાબ બોલતું તે

અગ્રાલોરુ નં (અગ્રાલોરુ) અગ્રાન

અગ્રાવાય નં (અગ્રાવાય) માણસની આન
ગન નિનાનું સ્થાન, નિર્જન સ્થાન

અગ્રાવિલ ત્રિં (અગ્રાવિલ) રામપરથી
મનરહિત, સ્વચ્છ

અગ્રાવિલ ત્રિં (અગ્રાવિલ) કરજથી
મેલુ

અગ્રાવુદ્ધિ સ્ત્રીં (અગ્રાવુદ્ધિ) અનાદિ, વર
સાદની મોસમમા વરસાદ ન વરસે તે

અગ્રાસરણ ત્રિં (અગ્રાસરણ) ડેક પાસે નદિ
બહુ નજીક નદિ તે

અગ્રાસય ત્રિં (અગ્રાસય) મોટાછતી લાવસા
વગરનો, દ્રવ્યથી સમનસરણાદિ ધના
ભાવથી તેના અનાકાક્ષી તીર્થં (૨)
ફળની આશા નિનાનો

અગ્રાસન ત્રિં (અગ્રાસન) કર્મનું રહિત
(૨) પું આશ્રમનો અભાવ (૩) પું સ્ત્રીં
યુરના વચન ઉપર લક્ષ્ય ન આપનાર,
યુરનો આદેશ ન સાબળનાર (૪) પું
નં આશ્રમના અભાવનાથી મહાનતાદિ
(૫) પું અદિસા દયા

અગ્રાસાયગ્ના સ્ત્રીં (અગ્રાસાયગ્ના) તીર્થં કરાદિકના
ધર્મની અશાતના ન કરી તે, દર્શન
નિનયનો એક ભેદ

અગ્રાસાયગ્નાનિય પું (અગ્રાસાયગ્નાનિય)
ભુઓ “ અગ્રાસાયગ્ના ” શબ્દ

અગ્રાસાસ પું (અગ્રાસાસ) અરિશ્વાસ, અ
ભરોસો

અગ્રાસિય ત્રિં (અગ્રાસિય) ભૂખનાણુ

અગ્રાસિય ત્રિં (અગ્રાસિય) આશ્રયરહિત
અગ્રાસેરગ્ના સ્ત્રીં (અગ્રાસેરગ્ના) અતિચારાદિ
ન સેવ્યા તે

અગ્રાદ ત્રિં (અગ્રાદ) અશરણ, અનાથ
(૨) રાક, લિખારી (૩) પું અનાથી
મુનિ, કે જેણે શ્રેણિક રાગને પોતે
અનાથ હોવાની ખાત્રી કરાવી ધર્મ
પમાઓ તેનું નિસ્તૃત ચરિત્ર ઉત ૨૦ મા
અધ્યયનમા છે

અગ્રાદપરજ્ઞા સ્ત્રીં (અગ્રાદપરજ્ઞા) ઉત્તરાધ્ય-
યન સૂત્રના ૨૦ મા અધ્યયનનું અપરનામ

અગ્રાદર્પિડ નં (અગ્રાદર્પિડ) અનાથને માટે
તેયાર કરેલો ખોરાક

અગ્રાદરણ નં (અગ્રાદરણ) ધરી રાખવાને
અશક્ત

અગ્રાદાર પું (અગ્રાદાર) કરજદાર, દેણુદાર.

અગ્રાદાર પું (અગ્રાદાર) આહારનો અભાવ

અગ્રાદારગ } પું (અગ્રાદારક) અનાદારી

અગ્રાદારય. } છા, આહાર ન લેનાર છા

અગ્રાદારિય ત્રિં (અગ્રાદારિય) ભૂતમળની
ખાનાની ક્રિયાથી પરિણામ પામેલું
નદિ તે

અગ્રાહિટ્ટ પું (અગ્રાહિટ્ટ) વસુદેવ રાગથી
થોડા ધારણી રાણીનો પુત્ર (૨) અતગ્ધ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ણના તેરમા અધ્યયનનું
નામ

અગ્રાહિટ્ટિ પું (અગ્રાહિટ્ટિ) ભુઓ “ અગ્રા-
રિડ ” શબ્દ

અગાહુઅ વિ० (અગાહુ) આમનણુ ન કરેલ,
મુનિ આમનણુ નિના આહાર લેવા જાય
માટે તે અનામનિત

અગિદ્ય વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, ચિરંજીવ
નહિ રહેનાર

અગિદ્ય પુ० (અનિત્ય) જેનું ૨૧૩૫ નિયત
નથી તે, સસાર

અગિપ્ય વિ० (અનિત્ય) અનિયમિત, અ
પ્રતિમદ્ધ

અગિપ્યચારિ. પુ० (અનિયતચારિ) અપ્રતિમદ્ધ
નિહારી, અપ્રતિમદ્ધપણે ચિત્તરનાર

અગિગાલુ વિ० (અનિત્ય) ધ્યાલ દોડથી રહિત
અગિદ્ વિ० (અનિત્ય) ધ્વંસ નિનાનું

અગિદિય પુ० (અનિત્ય) ધ્વંસ તથા તેના
ઉપરોગ નિનાના સિદ્ધભગવાન તથા

કેનથી (૨) વિ० જેણે ઇન્દ્રિયપર્વાપ્તિ
આધી નથી તે (૩) વિ० જે ઇન્દ્રિયોથી

જાણી શકાતા નથી તે અગિદિય

અગિદિયા સ્ત્રી० (અનિત્ય) ઉપરોક્તનારી
છટ્ટી દિશાકુમારી

અગિદ્ધ વિ० (અનિત્ય) દ્રવ્યથી સ્થૂન
સારીરનાગો અને જાનથી કળાયને વશ

નથી થયાં તે

અગિસ્કારાદ પુ० (અનિત્ય) પ્રત્યેકોગા
કોઈ અપેક્ષાએ એકપણુ હોના છતાં પણ

તેને ન જોતા સર્વથા પદાર્થોનું અનેકપણુ
સ્થાપિત કરનાર વાદી, અક્રિયાસાદી

અગિસ્તત્ત વિ० (અનિત્ય) ત્યાગ કરેન
નહિ, છોડી દીધેન નહિ (૨) અસ્થિતિ, નિરંતર

અગિગમ પુ० (અનિત્ય) અકર્મજનિતા લુગ
નિવાનેવશ્યપુગ પાડનાર કલ્પદ્રુ (૨) વિ०

જેઓ નગાસ્થામા નથી, પાનુ વસ્ત્રોથી
સ્પર્શેલા છે તે

અગિગમ વિ० (અનિત્ય) પરિમિત (૨)
પુ-૭

અગિગમ વિ० (અનિત્ય) જેણે ઇન્દ્રિયોનો
નિગ્રહ નથી કર્યો તે, અસયતી (૨)
ઉદ્ધત, સ્વચ્છેદી (૩) ના અગીયારમું
ગોણુ અથ્થલ સેવન

અગિચ્ચ વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, કાલુષ્યકર
અગિચ્ચજાગરિયા સ્ત્રી० (અનિત્યજાગરિયા)

સસારનું અનિત્ય સ્વરૂપ ચિંતનનું તે

અગિચ્ચમાવળા. સ્ત્રી० (અનિત્યમાવળા)
સસારનું સ્વરૂપ અનિત્ય છે એવી જાનના

જાનની તે

અગિચ્ચા સ્ત્રી० (અનિત્ય) અનિત્યપણુ,
નશ્વરપણુ

અગિચ્ચાણ્ણેટા સ્ત્રી० (અનિત્યાણ્ણેટા) ધન,
પુત્ર, શરીર તથે સર્વ અનિત્ય છે એવી

જાનના

અગિચ્છિય વિ० (અનિત્ય) ઇન્દ્રિય નહિ,
અનિત્ય

અગિચ્છુદ વિ० (અનિત્ય) મોહના પ્રથમથી
સક્ષિમરૂપે ઉદ્ધાર કરેન નહિ

અગિદ્ધ વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, અગ્રિય

અગિચ્છરૂપ ના (અનિત્યરૂપ) જેની પામે
અનાસ કર્યો હોય તેનું નામ ન છુપા-

વતું તે, જાનનો પાંચમો આચાર

અગિચ્છિય વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, કાલુષ્યકર

અગિચ્છિય પુ० (અનિત્ય) લુઓ “અગિચ્છિ”
શબ્દ

અગિચ્છિય વિ० (અનિત્ય) કોઈ કૌશિક
પ્રકારથી ન રહેનાર, અગિચ્છિ પ્રકારની

સ્થિતિનાગુ સંગમ્ય

અગિચ્છિયસંઘાત ના (અનિત્યસંઘાત)

અનિત્ય સંસ્થાન સિદ્ધોનું સંગમ્ય

અગિદ્ધ સ્ત્રી० (અનિત્ય) અનિત્યપણે કરેલી

નિસા, સામા પ્રાણીને અસ્થિતિનામા

મારવો તે (૨) ચિન્ટનનનનનનનનનન

જેખજખજખ (૩) અનિત્યપણું અ

નોત્તરપણું

અણિમિસ ત્રિ० (અનિમિષ) આખનો પનકારો
માર્ગ વગરનું (૨) વનસ્પતિ નિરોપ
અણિમિસણયણ. પુ० (અનિમિષણયન) જે
આખનો પનકારો મારતા નથી તે,
દેવતા

અણિમુસ્ત. પુ० (અનિર્મોક્ત) મોક્ષનો અભાવ
અણિય ન० (અનીય) સૈન્ય, હરકર
અણિય ન० (અનૃત) અસત્ય જૂઠું
અણિય ન० () ધાર, અણી
અણિયદ્ધ. પુ० (અનિર્ત) મોક્ષ મુક્તિ (૨)
એ નામનો એક મોટો ગ્રહ

અણિયદ્ધિ ન० (અનિર્તિત) મુક્તિ મેળ ના
વિના નિર્તે નહિ તેવું પ્ધાન, યુક્ત
પ્ધાનનો નીજો પામે (૨) પુ० ૭૬ મો
ગ્રહ (૩) જ્યોત્સ્વીપના ભરતક્ષેત્રમાં આનતી
ચોનીસીમા થનાર ૨૦ માં તીર્થકર

અણિયદ્ધિકરણ ન० (અનિર્તિતરણ) સમકિત
પ્રાપ્ત કરતી વખતે રાગદ્વંદની અધિને
બેદનાર નિશુદ્ધ અધનસાય નિશેન, કે
જે અધિને બેઠા વિના નિર્વર્તે નહિ
તે કરણ નિશેન, આત્માનું નિશુદ્ધ
પરિણામ

અણિયદ્ધિવાયદ ન० (અનિર્તિવાયદ) નરમે
ગુણદાએ વર્તેલા છન (૨) નરમા ગુણ
સ્થાનકનું નામ, આદિ કપાયોદય દસમા
ગુણ સ્થાનકની અવેક્ષણે સ્થૂન છે વળી
આ ગુણદાએ વર્તેલા ધણા છવેના
અધનસાયો પરસ્પર વ્યાર્તિ પામતા
નથી, માટે “અણિયદ્ધિવાયદસપરાય”
એવું સાર્ય નામ છે

અણિયણ. પુ० (અણ) જુઓ “અણિગણ”
શબ્દ

અણિયત ત્રિ० (અનિયત) નિયમિત નહિ તે,
અચોક્કસ

અણિયત ત્રિ० (અનિયત) નિમત્ત નહિ થોડા,
નિગતિ ન પામે

અણિયય ત્રિ० (અનિયત) અપ્રતિબદ્ધ, પ્રાપ્ત
બધાયેવ નહિ (૨) અન્યારિયત, અનિશ્ચય
(૩) વસ્ત્ર આપનાર કપટક્ષની એક જાત
(૪) ન૦ એકલા નિયતિથી નહિ પણ પાંચે
સમનાપિ કારણથી ઉત્પત્ત થતું સુખ
વગેરે (૫) પુરુષાર્થથી અન્યથા થઈ શકે
તેવો ભાન, ભાતી ભાવથી ભિન્ન

અણિયયચારિ પુ० (અનિયતચારિ) જુઓ
“અણિએઅચારિ” શબ્દ

અણિયાણ ત્રિ० (અનિદાન) જેણે સયમતપ
વગેરેનું ભાવી ફળ માગી નથી લીધું તે,
નિયાણ ન કરનાર (૨) સાનઘાનુદાન
રહિત (૩) ભોગ અને ઋણિની પ્રાર્થના
રૂપ આર્તપ્ધાન વિનાનો

અણિરુદ્ધ. ત્રિ० (અનિરુદ્ધ) ક્યાય પણ અંગે
નહિ તેવું (૨) પુ० પ્રધુમ્ન કુમારથી થોડા
વેદર્થી રાણીનો પુત્ર, કે જે તેમનાથ પ્રભુ
પાસે દોષા બધા શત્રુગ્રાસ પર સિદ્ધ થયા
અણિરુદ્ધપણ પુ० (અનિરુદ્ધપણ) જેની જુદી
ક્યાય પણ સ્થપિત ન થાય એવા
તીર્થકર, કેરણી આદિ

અણિલ પુ० (અનિલ) નામ, પાન (૨) ગદ્ય ચો-
વીસીના ભરતક્ષેત્રના એવીસમા તીર્થકર

અણિલા. સ્ત્રી० (અનિલા) બાવીસમા તીર્થ
કરની પ્રથમ સાધી

અણિચારિયા. સ્ત્રી० (અનિચારિકા) જેને સાથ
નરસુ કરતા કોઈ અટકાવનાર નથી
તેવી સ્ત્રી

અણિસ મ० (અનિસમ) સદૈવ, નિરતર

અણિસદ્ધ } ત્રિ० (અનિચ્છ) ધણીની કે
અણિસિદ્ધ } સહીયારીની અનુમતિ નિ

નાનું ધરના મુખ્ય માણસોએ કણુપ ન
કરેલું (૨) ધણા ભાગીદારોની સાધારણ
વસ્તુમાથી એકની પણ રજા વિના સાધુને
આદારાદિ આપનાથી લાગતો એક દોષ,
૧૬ ઉદ્ભવનના દોષમાનો ૧૫ મો દોષ

अणिसिद्धः वि० (अतिपिद्ध) संभति आपेक्ष;
निषेध न करेत्. (२) सावधानुष्ठानथी
निवृत्ति न पामेक्ष.

अणिस्त. वि० (अतिश्र) सर्व ज्ञानी त्याज्य;
निराधार.

अणिस्तिय. वि० (अतिश्रित) अनासक्त;
आसक्ति रहित. (२) प्रतिबंध रहित;
भभता विनाश. (३) असंयम; अप्रवृत्त.
(४) अनाश्रित; कोपनी पणु सहाय न
धृष्टतो. (५) न० विंग या पुस्तकनी
अपेक्षा विना यत्न ज्ञान; अवग्रह ज्ञाननो
अेक भेद. (६) कृति आदिनी अपेक्षा
विना वैषाव्य वगेरे करवी ते.

अणिस्तब्रह्महाण. न० (अतिश्रितोपधान)
भीजनी सहाय विना करवाभां आपतुं
तप; निष्काम तप.

अणिह. वि० (अनीह) कोपादिथी अपीडित;
सहिष्णु. (२) भाषा, अप्रयत्नरहित; कष्ट
रहित. (३) भभतारहित; निरुपद्रव.

अणिह. वि० (अतिहत) उपसर्गादिथी अ-
पराश्रित; उपसर्गाथी पराश्रय न पामेक्ष.

अणिह. वि० (अस्नेह) शत्रुद्वेष वगरेना; स्नेह
वगरेना.

अणिहयरिड. पुं० (अतिहतयि) लहिवपुरना
रहेवासी नाग नामे गाथापतिनी स्त्री
सुखसानो पुत्र.

अणिहुत. वि० (अतिश्रुत) उपशांत यथेक्ष
नहि; शान्तिरहित.

अणीद. स्त्री० (अनीति) अतिवृष्टि; अनावृष्टि
आदिनो अभाव.

अणीय. न० (अनीक) हाथी, घोडा वगरेनु
सैन्य.

अणीयस्त. पुं० (अणीयस्त) लहिवपुरना नि-
पासी नाग नामे गाथापतिनी स्त्री
सुखसाये उछरेल पुत्र.

अणीया. स्त्री० (अनीका) सेना; कटक.

अणीहारि. } न० (अनीहारिम) ज्ञानां
अणीहारिम. } सभनुं अजिनसंस्कार कर-
नार न भजे तेवे विषम स्थजे पर्वतादिनी
शुक्रभां संथारे करवे ते; संथारानो अेक
प्रकार.

अणु. अ० (अणु) पश्चात्; पञ्जी. (२) पासे;
नशुक. (३) लघु; नानु. (४) कृम; परि-
पाटी. (५) अंदर; मांडे. (६) योग्य;
उचित. (७) अनुकूल; हितकर.

अणु. वि० (अणु) प्रमाणभां अनिथोडुं.
(२) सूक्ष्म; आरीक. (३) पुं० परमाणु;
सूक्ष्मभां सूक्ष्म पुद्गलांश.

अणुअ. वि० (अणुअ) अनुसरनार.

अणुअचक्र. वि० (अणुवर्तक) अनुकूल वर्तनार.

अणुआ. स्त्री० (अणुआ) लुवार; धान्यनी
अेक जल.

अणुआस. पुं० (अणुकास) विकास; ईलावो.

अणुइरण. वि० (अणुवीर्य) आवेक्ष.

अणुइरण. वि० (अणुवीर्य) लराध रहेडुं;
व्याप्त. (२) सरी नहि जतुं; अपतित.

अणुइरण. वि० (अणुवीर्य) अदार नही
नीकलेडुं.

अणुइन्न. वि० (अणुवीर्य) उदीरणा न करेत्.

अणुओइअ. वि० (अणुयोजित) प्रवर्तविक्ष;
गोडवेक्ष.

अणुओग. पुं० (अणुयोग) सूत्रनो अर्थनी
साथे संबंध योग्यते ते; व्याख्या. (२)
द्रव्यानुयोग, गणितानुयोग, धर्मकथानुयोग
अने यरलुकरणानुयोग अे बारमानो
गमे ते अेक. (३) दृष्टिवाद अंगनो योथो
विलाग. (४) उपक्रम, निक्षेप अनुगम,
नय धर्मादि अनुयोग द्वारमानो गमे
ते अेक द्वारनुं ज्ञान; अनुज्ञाननो अेक
प्रकार.

अणुओगदायक. पुं० (अणुयोगदायक) सूत्रार्थ
आपनार; सुधर्मास्त्राभी वगेरे.

અણુઓગદાર. પુ. (અનુઓગદાર) વ્યાખ્યા કરનાના ઉપક્રમ, નિક્ષેપ, અનુગમ અને નય એ ચાર દાર, વ્યાખ્યાની રીતિ
અણુઓગદારસમાસ. પુ. (અનુઓગદારસમાસ) અનુઓગદારના સમુદાયનું જ્ઞાન, જ્ઞાનજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
અણુઓગધર. પુ. (અનુઓગધર) સૂનાર્થ ધારણ કરનાર, અનુઓગી
અણુઓગસમાસ. પુ. (અનુઓગસમાસ) એકથી વધારે અનુઓગદારોનું જ્ઞાન થતું તે, જ્ઞાન જ્ઞાનનો એક પ્રકાર
અણુઓગિ. પુ. (અનુઓગિ) સત્ત્વ અનતરણ કરનાને પ્રથમ કરવામાં આવે તે જેમ “ વરહિ સમર્હિ લોગો ” એ સત્ત્વ અવતરણ કરવાને “ વરહિ સમર્હિ ? ” એમ પૂછતું તે.
અણુઓગિઅ. વિ. (અનુઓગિક) અનન્યા લીધેલ, દીક્ષિત
અણુઓયણ ન. (અનુઓયણ) સમધન જોડી દેતું તે
અણુરૂપગ. વિ. (અનુરૂપગ) દયા કરનાર, હિતચિતક (૨) આત્મહિતમાં પ્રવૃત્ત થનાર.
અણુકપણ ન. (અનુરૂપ્પણ) કુળી ઉપર અનુકંપા કરવી તે (૨) ભક્તિ, સેવા
અણુરૂપય. વિ. (અનુરૂપ્પય) ઉચિત પ્રવૃત્તિ કરનાર, સેવા કરનાર
અણુરૂપા. સ્ત્રી. (અનુરૂપ્પા) અનુકંપા, દયા (૨) ભક્તિ, પ્રેમની લાગણી
અણુરૂપાદાણ ન. (અનુરૂપ્પાદાણ) દયાથી કુળીને દાન દેતું તે.
અણુરૂપિ. વિ. (અનુરૂપ્પિ) અનુકંપાવાળા, દયાળુ (૨) સેવા કરનાર, ભક્ત
અણુરૂપિ. સ્ત્રી. (અનુરૂપ્પિ) અનુરૂપિ કરતું તે
અણુરૂપણ ન. (અનુરૂપ્પણ) અનુદાન
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ, સમવક પડતું

અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ કરેલ, સેવન કરેલ (૨) આચરેલ
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ કરેલ, આચરેલ
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ, પરિપાટી
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ, પરિપાટી } સત્કાર આદિ-
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) અનુકૂળ, પરિપાટી } ની ઉત્કૃષ્ટતા
અભાવવાળો. (૨) સ્વરૂપ કપાથી, મદ કપાથી
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) પોતાની અપ્રકૃષ્ટ, માનકપાથ (૨) ઉત્કૃષ્ટતા અભાવ, ઉત્કૃષ્ટ રહિત
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) દયા, કરેણી
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) પાછળ ફેરવેલું
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુસરનાર, પાછળ પાછળ જનાર
અણુરૂપ. સ્ત્રી. (અનુરૂપ્પ) સત્કાર કરવાને શરૂની સામા જતું તે
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) નિક્ષેપથી પાડેલ બેદમાથી પ્રકરણ યા પ્રસંગને અનુકૂળ અર્થ યોજવા તે, સત્ત્વના અનુકૂળ અર્થનું કહેતું તે (૨) પદ, પદ-કેદ, વિગ્રહ, અન્ય વર્ગે વ્યાખ્યાનના પ્રકાર
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુસરેલ, અનુકરણ કરેલ (૨) જાણાયેલ (૩) અગાઉની માફક બરાબર આગળ આવતું. (૪) પ્રાપ્ત થયેલ (૫) વ્યાપ્ત (૬) આશ્રિત
અણુરૂપ. પુ. (અનુરૂપ્પ) ગામાનતર જતા વચ્ચે ગામ આવે તે, ગામ પડીનું ગામ (૨) નાનું ગામ (૩) શહેરની પાસેનું ગામ
અણુરૂપ. વિ. (અનુરૂપ્પ) અનુકરણ કરનાર, નકલ કરનાર (૨) જનાર (૩) અનુચર, સેવક (૪) સાધ્ય સાધક હેતુ, દોષ વગરનો હેતુ (૫) જે કંઈક અવધિ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું હોય ત્યાંથી બીજો રચો પણ આપની માફક સાથે સાથે જાય તે, અવધિજ્ઞાનનો એક પ્રકાર

અગ્રગામિય. પુ० (અગ્રગામિક) અન્વય વ્ય તિરેથી હેતુથી થતો વસ્તુનો નિર્ણય, આનુમાનિક નિશ્ચય (૨) અકર્તવ્યરૂપ ૧૪ અસદ્ અનુદાન (૩) ક્ષેત્રાતરમા સાથે સાથે જનાર અવધિમાન, અધિમાનનો એક ભેદ (૪) ત્રિ० પાછળ જનાર, ખીજને અનુસરનાર. (૫) ભવ પરપરા સાથે આનતા સુખને ઉત્પન્ન કરનાર (૬) અનુચર, નોકર

અગ્રગામિયતા સ્ત્રી० (અગ્રગામિયતા) ભવ પરપરામા સાથે જનાર સાનુમધ સુખ અગ્રગમિતિ. સ્ત્રી० (અગ્રગમિતિ) અનુકરણ, નકલ અગ્રગમિદ્ધ. ત્રિ० (અગ્રગમિદ્ધ) અત્યંત આસક્ત, લોપુપતાનાળો

અગ્રગમીય. ત્રિ० (અગ્રગમીય) પાછળથી ગાનામા આવેલ, તીર્થેકરાદિની પાસેથી સાલળીને પાછળથી રથવિરોએ સપાદન કરેલ

અગ્રગુણ. પુ० (અગ્રગુણ) ગુણ ઉપર ગુણ કરવા તે

અગ્રગ્રાહ. પુ० (અગ્રગ્રાહ) ઉપકાર (૨) કૃપા, મહેરબાની.

અગ્રગ્રાહમ. ન० (અગ્રગ્રાહમ) ગુરૂ પ્રાયશ્ચિત્ત, મહોદ્ધ તપ (૨) પુ० સ્ત્રી० ગુરૂ પ્રાયશ્ચિત્તને યોગ્ય સાધુ સાધી

અગ્રગ્રાહ્ય. પુ० સ્ત્રી० (અગ્રગ્રાહ્ય) જેણે એવો દોષ સેવ્યો હોય કે પ્રાયશ્ચિત્તમા પટાડો કરી શકાય નહિ તે (૨) ન० જેમા અનુદ્વાતિમ પ્રાયશ્ચિત્તનું વર્ણન છે એવા અથવા એક ભાગનું નામ

અગ્રગ્રાહ્ય. પુ० (અગ્રગ્રાહ્ય) પ્રાયશ્ચિત્તમા ધટાડો ન થાય તે (૨) ત્રિ० ઉદ્વાત રહિત (૩) ન० નિશીથ સૂનો એક ભાગ, કે જેમા અનુદ્વાનિક પ્રાયશ્ચિત્તનો વિચાર કરેલો છે.

અગ્રગ્રાહ્યણ. ન० (અગ્રગ્રાહ્યણ) કર્મને દૂર કરવા તે, કર્મની ધાત કરવી તે

અગ્રગ્રચર. ત્રિ० (અગ્રગ્રચર) અનુચર, સેવા કરનાર

અગ્રગ્રચરિય. ન० (અગ્રગ્રચરિય) ચારિત્રને અનુસાર (૨) ત્રિ० આસેવિત, આચરેલ

અગ્રગ્રચરિયા. સ્ત્રી० (અગ્રગ્રચરિયા) ગદ અને વસ્તિ વચ્ચેના રસ્તાની પાસે

અગ્રગ્રચિણ. ત્રિ० (અગ્રગ્રચિણ) સસર્ગમા આવેલ (૨) અનુદાન કરાવેલ, આચરેલ (૩) પરિણામ પામેલ

અગ્રગ્રચિય. ત્રિ० (અગ્રગ્રચિય) અધટિત, અથોગ્ય.

અગ્રગ્રચ્ચ. ત્રિ० (અગ્રગ્રચ્ચ) ઉચ્ચ નહિ તે

અગ્રગ્રચ્ચકુલ. ત્રિ० (અગ્રગ્રચ્ચકુલ) જેનું આસન ગુરૂ કરતા ઉચ્ચ તેમજ ચલાયમાન નથી તે (૨) નીચા અથવા સ્થિર આસનવાળા.

અગ્રગ્રજ્ઞતા. સ્ત્રી० (અગ્રગ્રજ્ઞતા) નીચળીનું તે, પાછળ જવું તે

અગ્રગ્રજ્ઞાય. ત્રિ० (અગ્રગ્રજ્ઞાય) સપતિ અને ગુણ વગેરેથી પિતાતા તુલ્ય થાય તે પુત્ર જેમકે આદિત્યયજ્ઞાનો દીકરો મહાવરણ રાજા (૨) સદશ, સરખું (૩) પાછળ ગયેલ.

અગ્રગ્રજ્ઞાયવળા. સ્ત્રી० (અગ્રગ્રજ્ઞાયવળા) રંગ અપાવવી તે

અગ્રગ્રજ્ઞિતિ. સ્ત્રી० (અગ્રગ્રજ્ઞિતિ) યુક્તિપૂર્વક હેતુ ગર્ભિત દષ્ટાત (૨) અનુકૂળ યુક્તિ, ઉચિત ન્યાય

અગ્રગ્રજેદ્ધ. ત્રિ० (અગ્રગ્રજેદ્ધ) સૌથી મહોટા પડી ત્રીજે નમરે જે હોય તે

અગ્રગ્રજોગ. પુ० (અગ્રગ્રજોગ) તીર્થેકર, કુનકર, ચક્રાર્તી વગેરેના અધિકાર જેમા દર્શાયા હતા તે દષ્ટિવાદનો એક વિભાગ કે જે હાલ વિચરેલ થઈ ગયેલ છે

અગ્રજોગિ. પુ. (અલ્યોગિ) જુઓ “ અ-
જોગિ ” શબ્દ

અગ્રજ્ઞા. સ્ત્રી. (અજ્ઞા) મહાનીરત્વામીની
દીવરી પ્રિયદર્શનાનુ અપર નામ

અગ્રજ્ઞુ. વિ. (અનજ્ઞ) સરલ નહિ તે, ડપી
સ્વભાવવાળો

અગ્રજ્ઞાઈ વિ. (અજ્ઞાયિત) અનુદાન કરનાર

અગ્રજ્ઞાણ. ન. (અજ્ઞાણ) આચાર, ક્રિયાક્રવાપ

અગ્રજ્ઞિય વિ. (અજ્ઞિત) આચરેલ, સેવેલ

અગ્રજ્ઞિય વિ. (અજ્ઞિત) ઉઠેલ નહિ જ્ઞાન,

દર્શન અને આચરના ઉદ્દેશથી રહિત

અગ્રજ્ઞાઈ (અજ્ઞાદિત) પડઝોડો પડે એની

રીતે બોલનાર, ગર્જના કરતી તાણીના

બોલનાર

અગ્રજ્ઞાઈત્ત ન. (અજ્ઞાદિત) પડઝોડો પડે

એવો અનાજ, સતર વચનના ઉપ અતિ

શરમાનો એ

અગ્રજ્ઞાસ પુ. (અજ્ઞાસ) નાકમાંથી ગાતુ

તે, ગાયનના ઠ દોષમાનો એકે દોષ

(૨) પુ. ન. નાકમાંથી બોલાતા અનુ

નાસિક અક્ષરો (૩) વિ. અનુસ્વારયુક્ત

અગ્રજ્ઞાય. વિ. (અજ્ઞા) ઉચિત નહિ તે

ગર્વિનાનો (૨) નમ્રતાવાળો

અગ્રજ્ઞાયણા } સ્ત્રી. (અજ્ઞાયણ) આજ્ઞા,

અગ્રજ્ઞાયણા } રજા (૨) અનુભોદન

સમતિ

અગ્રજ્ઞાયણી સ્ત્રી. (અજ્ઞાયણી) મમનની

રજા મારગની ભાષા

અગ્રજ્ઞા સ્ત્રી. (અજ્ઞા) અધિમર આપવો.

(૨) અનુભોદન દેવ સમતિ આપી

અગ્રજ્ઞાય વિ. (અજ્ઞાત) આજ્ઞા આપેલ

અગ્રજ્ઞાઈમેદ } પુ. (અજ્ઞાઈમેદ અજ્ઞાઈ

અગ્રજ્ઞાઈયામેય. } મેદ) શેરડીને ચીરનાથી

છોના ઉતરે તેમ કોઈ પગ ચીરની ત્રવ

ઉતરે તે જાનનો દ્રવ્ય બે

અગ્રજ્ઞાય પુ. (અજ્ઞાય) પશાન્નાપ

અગ્રજ્ઞાય વિ. (અજ્ઞાય) પશાન્નાપ કરનાર,

ખેદ પામનાર

અગ્રજ્ઞાવિયા. સ્ત્રી. (અજ્ઞાવિયા) પરને સતાપ

ઉપજાવનાર ભાષા

અગ્રજ્ઞાત વિ. (અજ્ઞાત) જ્ઞેનાથી પ્રધાન બીજી

નથી તેવું (૨) પુ. વિજય, વિજયત

આદિ પાત્ર અનુત્તર વિમાન (૩) અનુત્તર

વિમાનવાસી દેવતા

અગ્રજ્ઞાતગઈ પુ. (અજ્ઞાતગઈ) સિદ્ધગતિને

પ્રાપ્ત થયેલ

અગ્રજ્ઞાતગઈ સ્ત્રી. (અજ્ઞાતગઈ) ધર્મત પ્રાગ્ભાર

પૃથ્વી, આદમી પૃથ્વી-સિદ્ધશિના

અગ્રજ્ઞાતગઈ વિ. (અજ્ઞાતગઈ) કેવલજ્ઞાની

અગ્રજ્ઞાતગઈ વિ. (અજ્ઞાતગઈ) કેવલ દર્શન

અગ્રજ્ઞાતગઈ ન. (અજ્ઞાતગઈ) વિજય,

વેજયત, જયત, અપરજિત અને સર્વર્થ

સિદ્ધ, એ પાત્ર અનુત્તર વિમાન

અગ્રજ્ઞાતગઈ પુ. (અજ્ઞાતગઈ) અનુત્તર

વિમાનના દેવતામા ઉપજ્યા

વાળા, અનુત્તર વિમાનના દેવતા

અગ્રજ્ઞાતગઈવદસા સ્ત્રી. (અજ્ઞાતગઈવદસા)

દશા) નરમા નમરના અગમ્યનુ નામ, કે

જેમા જે મુનિઓ અનુત્તર વિમાને ઉપ

જ્યા તેના તથુ વર્ગ છે, “ અનુત્તરોત્તરવા

ધ્ય ” નામે નરમ અગમ્ય

અગ્રજ્ઞાઈ વિ. (અજ્ઞાઈ) ઉદય ન પામનાર

અગ્રજ્ઞાઈ પુ. (અજ્ઞાઈ) કમના રિપાકોદયનો

અભાન

અગ્રજ્ઞાઈગઈ } વિ. (અજ્ઞાઈગઈ) નજીકના બ

અગ્રજ્ઞાઈગઈ } રિખમા જેની ઉદીરણ થ

વાની નથી એની ઈર્મ પ્રકૃતિ (૨)

ઉદયમા ન આવેન

અગ્રજ્ઞાઈ વિ. (અજ્ઞાઈ) ઉદયમા ન આવેન

અગ્રજ્ઞાઈવદ મ. (અજ્ઞાઈવદ) નિપ્રતિનિ

અગ્રજ્ઞાઈસા સ્ત્રી. (અજ્ઞાઈસા) જ્ઞાનજ્ઞાની

પદની (૨) વિદિશા મુળો

અણ્વિસો. સી० (અવિસા) વિદિશા; ખુણે.

અણ્વુ. પું० (અનુ) પોતાને વખત નહિ;

પોતાના સમયથી પહેલાં અથવા પછી.

અણ્વિદ્. વિ० (અવિદ્) ઉદ્દેશ દોષ રહિત
આદાર આદિ.

અણ્વદરિ. પું० (અવદરિ) હુદ જનુ; કંથ-
વાની એક જાત.

અણ્વધુય. વિ० (અવધુત) તપાવીને સળગ
કરેલ. (૨) તમથેલું નહિ તે; છાંડી
દીધેલું નહિ તે.

અણ્વધ્મ. પું० (અવધ્મ) ગુરુચર્મ.

અણ્વધ્મ. પું० (અવધ્મ) અનુકૂળ ધર્મ;
હિતકર ધર્મ.

અણ્વધ્મચારિ. વિ० (અવધ્મચારિ) તીર્થ-
કરારના પરપેલ ધર્મ પ્રમાણે ચાલનાર;
હિતકર ધર્મના અનુયાયી.

અણ્વધ્મિય. વિ० (અવધ્મિક) ધર્મોચિત;
ધર્મને અનુકૂળ.

અણ્વનાદિ. વિ० (અવનાદિ) પ્રતિબ્ધિ કરનાર.

અણ્વજ્ઞા. સી० (અવજ્ઞા) જુઓ “અણ્વ-
વજ્ઞવજ્ઞા” શબ્દ.

અણ્વજ્ઞા. વિ० (અવજ્ઞા) જિનસમત; પીત-
રાગે આચાર આપેલ.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) પરસ્પર મળી
ગયેલ.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) ઉપપત્ત નહિ
થયેલ.

અણ્વજ્ઞ. ન० (અવજ્ઞ) પરિઅમણ
કરવું તે.

અણ્વજ્ઞ. ન० (અવજ્ઞ) પરિવર્તન
થવું; ફેરફાર થઈ જવો.

અણ્વજ્ઞ. પું० (અવજ્ઞ) પરિહાર
તપવાળો જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં ત્યાં તેની
પાછળ ફરી તેને સદાય કરનાર સાધુ.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) શિક્ષણ
આપનાર; ઉપાધ્યાય.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) પાછળ પ્રવેશ
કરેલ.

અણ્વજ્ઞ. પું० (અવજ્ઞ) શુભાશુભ કર્મ
અને તેના પરિણામને જોવાવાળો;
વિવેચક.

અણ્વજ્ઞ. સી० (અવજ્ઞ) સંકટ પડ્યે
પણ સંધિલ પચ્ચખાણુ બરાબર પાળવાં તે.

અણ્વજ્ઞ. ન० (અવજ્ઞ) પચ્ચખાણુનો એક ભેદ; દુકાળ, અટવી
વગેરે અપવાદે પણ પચ્ચખાણુ બરાબર
પાળવું તે.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) આત્મ સંયમની
અનુકૂળતાપણે પાળેલું.

અણ્વજ્ઞ. ન० (અવજ્ઞ) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞ. સી० (અવજ્ઞ) સંતતિ.

અણ્વજ્ઞ. ન० (અવજ્ઞ) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞ. સી० (અવજ્ઞ) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞ. સી० (અવજ્ઞ) નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી જીવ એક
ચતિમાંથી બીજી ચતિમાં સિદ્ધિ રીતે
જઈ શકે છે.

અણ્વજ્ઞ. પું० (અવજ્ઞ) નિર્ગ્રંથ; પરિ-
મહરહિત. (૨) સંતોષી; અદ્યપરિમહયાળા.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) વર્તમાન સમયમાં
જેનું અસ્તિત્વ નથી વે; ઉત્પત્ત ન થયેલ.

અણ્વજ્ઞ. પું० (અવજ્ઞ) નવમા પૂર્વનું
નામ; નિશ્ચયપ્રવાદ તેનું અપર નામ છે.

(૨) એકના કલા પછી કહેવું તે; અનુવાદ.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) પ્રવેશ કરેલ;
પ્રવેશ.

અણ્વજ્ઞ. સી० (અવજ્ઞ) એક પછી
એક કામ કરવાની યોજના. (૨) પાછળ
જવાની ક્રિયા.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) જન્મેનું; ઉત્પત્ત
થયેલું.

અણ્વજ્ઞ. વિ० (અવજ્ઞ) ઈડ; અનુકૂળ.

अणुपेहा. स्त्री० (अणुपेहा) लावना, पिया-
रणा (२) स्वाध्याय विशेष
अणुपेहि. वि० (अणुपेहिन्) चिंतन करूनार
अणुपरिहा. स्त्री० (अणुपरिहा) आधनी
समीपनी ज्ञाना, आधनी पासतु स्थण
अणुपुष्पास पु० (अणुपुष्पास) अनुभाव, भक्तिभा
अणुबंध पु० (अणुबन्ध) सतन, निरंतर
(२) शास्त्रना आरंभभा कहेना योज्य
अधिकारी नियम, प्रयोगन अथवा समुध
अणुबंधगा. स्त्री० (अणुबन्धगा) अनुसंधान,
बुद्धी गयेव वातनु स्मरण करी साध
भेगवनी ते.
अणुबंधि वि० (अणुबन्धिन्) हेतु साधन
(२) निरंतर वत्तादि निशान भेगा कर-
वाथी पडिलेहलुभा अननुमधी दाय लागे
ते दाय टाणने पडिलेहलु करतु ते
अणुबद्ध वि० (अणुबद्ध) आधिल, निरंतर
ग्रहण करेल (२) निरंतर, सतत (३)
व्याप्त (४) पूर्ण सञ्चित, द्वेय अधनथी
अधारेय (५) अत्यंत, अद्भुत (६) उत्पन्न
अणुबद्धिर्निरंतर वि० (अणुबद्धिर्निरंतर)
निरंतर; हमेशा
अणुबुद्धि. वि० (अणुबुद्धि) अभिमानरहित
(२) स्पष्ट नदि ते, शुद्ध नदि ते
अणुभाग. पु० (अणुभाग) कर्मना स्वीकारा
अध्यवसायानुसार जे रस पडे ते (२)
अनुभाग, स्वभाव (३) प्रमाण, भा-
दाय्य (४) शक्ति, सामर्थ्य
अणुभागकर्म न० (अणुभागकर्म) कर्मना
रस, तीन, तीनतर, भद्र, भदतर वजेरे
कर्म प्रणिमानो शुभ अशुभ रस
अणुभागगामनिहताडय. न० (अणुभागगाम-
नियन्ताडय) नाम कर्मनी अनिआदि प्र-
णिना अनुभागमधनी साधे आयुष्य
कर्मना नियन्त्रण करवो ते, आडिआना
अपना जेक भेद

अणुभागबंध. पु० (अणुभागबन्ध) कर्मनी
अदर तीन, तीनतर आदि रसना अध
अणुभागबंधद्वारा न० (अणुभागबन्धद्वारा)
अनुभाग अधना स्थानक, जे जे अध-
वसाधे जेक समयना कथाय समधी
अध्यवसायथी ग्रहण करेल कर्मपुद्गलना
रससमुदायतु परिणाम थाय ते कथायोदय
इय अध्यवसायविशेष
अणुभागसंकर्म. पु० (अणुभागसंकर्म) कर्मना
रसभा संकर्मणु थु ते, संकर्मणुना
जेक भेद
अणुभागसंतकर्म. न० (अणुभागसंतकर्म)
अनुभाग समधी कर्मनी सत्ता, कर्मना
अनुभागनी सत्ता
अणुभागोदय पु० (अणुभागोदय) कर्मना
रसइये थतो उदय
अणुभागोदीरणा. स्त्री० (अणुभागोदीरणा) उ-
दयभा आवेक्षा कर्मना रसनी साधे उद-
यभा न आवेक्ष रसने भंयनी तेभा
भेगवी भेगवरो ते
अणुभाव. पु० (अणुभाव) प्रभाव, शक्ति,
(२) सुष (३) तीन, भद्रइये कर्मना
रसना अनुभाव करवो ते
अणुभावकर्म. न० (अणुभावकर्म) निपाकइये
वेद्यतु कर्म
अणुभासत्र वि० (अणुभासत्र) शुद्ध पासे
सालणीने पत्री भोतनार. (२) अनुवादक,
अनुवाद करनार
अणुभासणा. स्त्री० (अणुभासणा) शुद्धा भो-
द्या प्रभावे भोवतु ते.
अणुभू. स्त्री० (अणुभूति) अनुभव.
अणुभूय वि० (अणुभूय) अनुभव करेन
अणुभूय स्त्री० (अणुभूय) अनुभूति, समति
अणुभूय. न० (अणुभूय) पत्री, पाठन
अणुभूयजाय. वि० (अणुभूयजाय) पाठन
जन्मेन, न्दानेन प्राप्त के जन्मेन

અણમરાણા. સ્ત્રી. (અણમરિ) અનુમોદના,
અમરિ (૨) અનુમોદનન્ય એક દોષ

અણમરત, } નિ. (અણમર) અણમર નેયા
અણમરય } પછી પણ નેના ઉપરથી

પ્રીતિ ન ઉતરે તેણે ઇષ્ટ, ઇચ્છિત (૨)

અનુકૂળપણથી સમત, માન્ય

અણમરાણ. પુ. (અણમરાણ) અદ્યમાન, થોડો
પણ મરિ

અણમરાણ. ન. (અણમાન) હેતુથી થતુ સાધ્યનુ
જ્ઞાન, અનુમાનજ્ઞાન

અણમાય. નિ. (અણમાન) અણમાન, ધણ
થોડુ

અણમોદય નિ. (અણમોદિત) અનુમતિ આપી
ઉત્સાહી બનાવેલ, ઉત્તેજિત કરેલ

અણમોદય નિ. (અણમોદક) અનુમોદન કરનાર

અણમોદય ન. (અણમોદન) } અનુમોદન,
અણમોદયણ. સ્ત્રી. (અણમોદના) } સમતિ

અણમ. નિ. (અણમ) જુઓ "અણમ" શબ્દ

અણમસ્યા. સ્ત્રી. (અણમસ્યા) કુખીની મેરા
કરતી તે, અનુકૂળપણે વર્તતુ તે

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) આચરેલું,
અનુમાન કરાયેલું

અણમરિયાર. નિ. (અણમરિ) પાછળ જનાર,
અનુસરનાર

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) પ્રમથનો નિસ્તાર,
વિરોધ પ્રકાશ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) રાજ. આસક્તિ

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) સમઘય
કમથી રજાપેન

અણમરિય નિ. (અણમરિ) સ્નેહશીલ, અનુરાગી

અણમરિય. ન. (અણમરિ) મહેરેથી પોષર
કરવો તે, અવાજ કરવો તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) અનુરણ, પ્રીતિ (૨)
વર્ણ, કિરમજ આદિનો રંગ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) અનુકૂળઆમન,
અનુકૂળપણે આવતુ તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) જુઓ "અનુરણ"
શબ્દ

અણમરિય. સ્ત્રી. (અણમરિ) અનુરણ નામનુ
નક્ષત્ર

અણમરિય નિ. (અણમરિ) લાવક, ઉચિત (૨)
અનુકૂળ (૩) વૃત્ત, સરળ

અણમરિય નિ. (અણમરિ) પાછળ લાગેલુ

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) ચારનાર બોલતુ
તે, ફરીફરી આનાપ કરવો તે

અણમરિય. ન. (અણમરિ) એક વાર લીં
પેતી જુમિ ફરીથી લીંપતી તે, ફરી

નિલેપન કરતુ તે

અણમરિય નિ. (અણમરિ) ચંદન વગેરેનુ
નિલેપન કરેલ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) નિલેપન કરતુ તે

અણમરિય ન. (અણમરિ) કમ, અનુકમ

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) અનુકૂળ, મનને
મમતુ (૨) માહોમાહે અનુકૂળ કરનારે

પૂજતુ તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિયલોમ) આપ
ભવ કરતી તે, જતુ અને આવતુ તે

અણમરિય. } (અણમરિ) એ ધર્મિય જન
અણમરિય પુ. } નિલેપ

અણમરિય પુ. (અણમરિ) મોગે ઉદાપ,
કુસિત રીતિથી વર્ણન કરતુ તે (૨)

ખસામ કથન, કુપ્ત ઉક્તિ

અણમરિય નિ. (અણમરિયલોમ) ન્યા સયમ
આદિની ધાત ન થાય તેનુ રચન

અણમરિય. નિ. (અણમરિયલોમ) નેના
આધુધ્યનુ અપવર્તન ન થાય તેના દેવતા,
નારડી વગેરે

અણમરિય નિ. (અણમરિ) ખીજનાર પ્રગત થોડ.

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) અનુસરનાર,
સેવક

અણમરિય નિ. (અણમરિ) અનુકૂળ પ્રગતિ
કરનાર. સેવક કરનાર

અણુવત્તિ. સ્ત્રી० (અણુવત્તિ) અનુકૂળ પ્રવૃત્તિ; યુરનો
મનોભાવ વર્તીને તેને અનુકૂળ વર્તવું તે.
અણુવમ. વિ० (અણુવમ) અનુપમ; ઉપમા રહિત.
અણુવમા. સ્ત્રી० (અણુવમા) ખાવવિશેષ;
મિઠાઈની એક જાત.

અણુવરય. વિ० (અણુવરય) સાવલ વ્યાપારથી
નિવૃત્તિ નહિ પામેલ; અવિરતિ યુક્ત. (૨)
નિરંતર; અવિચિત્ત.

અણુવરયકાયકિરિયા. સ્ત્રી० (અણુવરયકાય-
કિરિયા) અવિરતિપણે શરીરને વાપરવાથી
લાગતું કર્મબંધન; કાયિકીક્રિયાનો એક ભેદ.

અણુવરયવંદ. વિ० (અણુવરયવંદ) મન, વચન
અને કાયાના દંથી નિવૃત્ત ન થયેલ.

અણુવરિ. ઇ. (અણુવરિ) ઉપર નહિ તે; નીચે.

અણુવલલ્લિ. સ્ત્રી० (અણુવલલ્લિ) અભાવ;
અપ્રાપ્તિ.

અણુવસંત. વિ० (અણુવસંત) ઉપશાન્ત થયેલ
નહિ કિન્તુ ઉદ્વેષમાં આવેલ કપાયવાળા;
જેના કપાય ઉપશમ્યા નથી તે.

અણુવસુ. વિ० (અણુવસુ) રાગવાળો; રાગ
સહિત. (૨) સ્થવિર. (૩) આવક.

અણુવાદ. વિ० (અણુવાતિ) પાછળ જનાર;
અનુસરનાર. (૨) કરનાર.

અણુવાદ. વિ० (અણુવાદિ) અનુવાદ કરનાર;
બોધાયેલા અર્થને કહી બતાવનાર.

અણુવાય. પું० (અણુવાય) અનુસાર; અનુસરવું.
(૨) હસારો. (૩) સંપન્ન; સંયોગ.

અણુવાય. પું० (અણુવાય) અનુકૂળ વાણી. (૨)
અનુકૂળ પવનવાળો દેશ; જે દેશમાંથી
અનુકૂળ વાણી આવે તે.

અણુવાલય. પું० (અણુવાલક) અનુપાલક નામે
ગોશાળાનો મુખ્ય આવક. (૨) વિ० ર-
ક્ષક; પરિપાલન કરનાર.

અણુવાસ્તવા. સ્ત્રી० (અણુવાસ્તવા) આમડાની
નળાથી ચુલ મળે પેટમાં તેલવિશેષ
નાખતું તે.

અણુવાસરં. ઇ. (અણુવાસરં) દરરોજ; પ્રતિદિન.
અણુવાસિઞ્. વિ० (અણુવાસિત) સંસ્કાર વડે
વાસિત કરેલ.

અણુવિત્તિ. સ્ત્રી० (અણુવિત્તિ) પ્રવૃત્તિ; ઇષ્ટ
વસ્તુને પ્રાપ્ત કરવાની ક્રિયા.

અણુવિરહ. સ્ત્રી० (અણુવિરતિ) દેશવિરતિ;
શ્રાવકપણું.

અણુવિવાગ. પું० (અણુવિવાક) કર્મનું અનુરૂપ
પરિણામ.

અણુવેલંઘર. પું० (અણુવેલંઘર) વેલ-ધર જા-
નિના દેવતાના અનુયાયી (દુક્રમ ઉદ્ધવ-
નાર) નાગકુમાર.

અણુવેહ. પું० (અણુવેષ) જોડાણ; મેલાપ.

અણુવ્યવહર. વિ० (અણુવત્તિક) અણુવત સંબંધી;
અણુવતરૂપ.

અણુવ્યવ. ન. (અણુવત્) મહાવ્રતની અપેક્ષાએ
નહાનાં વ્રતો; આવકનાં પ્રથમનાં પાંચ વ્રતો.

અણુવ્યવધારિ. વિ० (અણુવ્યવધારિ) અણુવત
ધરનાર; વ્રતધારી આવક.

અણુવ્યવય. વિ० (અણુવ્યવ) પાછળ ચાલનાર;
અનુસરનાર.

અણુવ્યયા. સ્ત્રી० (અણુવ્રતા) પતિવ્રતા સ્ત્રી;
પતિવ્રતા ધર્મે પાળનાર સ્ત્રી.

અણુવ્યસ. વિ० (અણુવ્રસ) વશ થયેલ;
આધીન.

અણુવ્યાણ. વિ० (અણુવ્યાણ) કંઈક સિંગમ
અને ધણે ભાગે કરમાયેલું.

અણુસંગિય. વિ० (અણુપત્તિક) પ્રાસંગિક; પ્રસંગે
પ્રાપ્ત થયેલ.

અણુસજ્જણ. સ્ત્રી० (અણુવ્રજ્ઞા) અનુસરણ
કરવું; અનુવર્તન કરવું તે.

અણુસજ્જિય. વિ० (અણુવ્રજ) કાળ પરંપરાથી
આદ્યું આવેલ.

અણુસદ્ધિ. સ્ત્રી० (અણુવાસિત) સદ્ગુણની
સ્થિતિ. (૨) શિખામણ; ભદ્રામણ. (૩)
દોષ દર્શાવી શિક્ષણ આપવું તે.

અણસય. પું. (અનુસય) ગર્વ; અહંકાર. (૨)
પશ્ચાતાપ.

અણસરણ. નં. (અનુસરણ) રમરણ; ચિંતવન.

અણસરણ. નં. (અનુસરણ) અનુવર્તન; પાછળ
પાછળ જતું તે.

અણસરિયાર. વિ. (અનુસર્તૃ) પાછળથી
રમરણ કરનાર.

અણસાર. પું. (અનુસાર) પાછળ જતું તે;
અનુસરતું તે.

અણમાર. પું. (અનુવ્યાર) અક્ષર ઉપરનું બિન્દુ;
અનુનાસિક વર્ણ.

અણસારિ. વિ. (અનુસારિ) અનુસરનાર;
અનુકરણ કરનાર.

અણસાસણ. નં. (અનુસાસન) શિક્ષા; શિક્ષણ.
(૨) ઉપદેશ આપવો તે. (૩) આસા;
હુકમ.

અણસાસિષ્ટ્ર વિ. (અનુસાસિન) જેને શિષ્યા-
મણ આપવામાં આવે તે, શિક્ષિત

અણસિદ્ધ. વિ. (અનુશિષ્ટ) શિષ્યામણ આપેલ.

અણસિદ્ધિ. સ્ત્રી. (અનુશિષ્ટિ) દિતકારક ઉપ-
દેશ; ભેદ.

અણમ્ય. વિ. (અનુમ્યત) બીજાની નેત્રાવે
રહેલ-નહું, માફ વગેરે.

અણમેદિ. સ્ત્રી. (અનુમેણિ) લઘુશ્રેણી, આકાશ
પ્રદેશપક્ષિ, તેને અભિમુખ રહીને અનુ-
કૂળપણે ગતિ કરવી તે.

અણમોચ. નં. (અનુમેત્ત) નદી વગેરેનો
પ્રવાહ; વેગ.

અણમોચવારિ. વિ. (અનુમેત્તવારિ) નદીના
પ્રવાહને અનુસારે ચાલનાર માછલા
વગેરે. (૨) અભિપ્રદ વિગેયથી ઉપામય
પામેથી કમસર ગાયરી કરનાર સાધુ.

અણમ્મુય. વિ. (અનુમ્મ) અવધારેલું.
(૨) સાંભળેલું. (૩) નં ભારત આદિ
પુરાણ.

અણમ્મુય. વિ. (અનુમ્મ) ઉત્કંઠા રહિત.

અણમ્મુય. નં. (અનુમ્મુય) દિવ્ય અને
માનુષિક કામભોગમાં નિરપેક્ષતા.

અણહિયાસણ. નં. (અનુધ્યાસન) અડગ રહી
સહન કરતું તે.

અણમ્મ. વિ. (અનુમ્મ) અનુભવ કરેલ;
અનુભવેલ.

અણમ્મ. વિ. (અનુમ્મ) ઓછું નહિ તે.

અણેક. વિ. (અનેક) એકથી વધારે.

અણેકસિદ્ધ. પું. (અનેકસિદ્ધ) એક સમયે
એક કરતાં વધારે સિદ્ધ થાય તે.

અણેકાવાહ. વિ. (અનેકવાદિ) ધણા
આત્માને માનનાર વાદી; અક્રિયાવાદ
મતના અનુયાયી.

અણેગ. વિ. (અનેક) અનેક; એકથી વધારે.

અણેગંત વિ. (અનેકાન્ત) અનિશ્ચય; એકાંત
નહિ તે.

અણેગંતયાય. પું. (અનેકાન્તયાદ) વસ્તુનું એકાન્ત
સ્વરૂપ ન માનવું તે; અનત ધર્મયાગી
વસ્તુનું અનેકાન્તપણે પ્રતિપાદન કરતું તે.

અણેગંતિય. } (અનેકાન્તિય) સાધ્યને મુક્તિ
અન્યત્ર રહેનાર હેતુ;
અભિચારી હેતુ. (૨) એકાન્તિક નહિ;
અનિશ્ચિત.

અણેગલંડી સ્ત્રી. (અનેકલંડી) જેમાં નીક-
ળવાને અનેક બારીઓ હોય એવી નગરી.

અણેગમુલ. પું. (અનેકમુળ) અનેકમૂળ.

અણેગજોગંધર. પું. (અનેકજોગંધર) અનેક
લગ્નિધના ધરનાર; અનેક લગ્નિધંપત્ર.

અણેગમ્મ. વિ. (અનેકમ્મ) અનેક પ્રકારનું
વિવિધ પ્રકારનું

અણેગમ્મપુત્રા. સ્ત્રી. (અનેકમ્મપુત્રા) વધેા
સાથે પડિવેદયાથી અથવા તપ્તથી વધારે
વખત વચ્ચેને પુત્રાવત્તથી ભાગતો દોષ;
પડિવેદયા દોષનો એક પ્રકાર.

અણેગસિદ્ધ. પું. (અનેકસિદ્ધ) એક સમયે
અનેક સિદ્ધ થાય તે.

અગ્નેલિસ. વિ. (અગ્નીલા) અનન્ય સદશ;
અનુપમ.

અગ્નેસ્થા. સી. (અગ્નેષ્ઠા) પ્રમાદદિ
દોષ સહિત એવણા. (૨) ગવેપણનો
અભાવ.

અગ્નેસ્થિજ. } વિ. (અગ્નેષ્ઠીય) સાધુને ન
અગ્નેસ્થિય. } કદપે તેવું; કાષ્ઠપથ દોષથી
દુષ્ટ થયેલ.

અગ્નેઝયા. સી. (અગ્નેઝયા) ઋતુકળ વગરની
બી; રજસ્વલા નહિ.

અગ્નેઝત. વિ. (અગ્નેઝત) અગ્નિત; જેનો
પરાક્રમ થયો નથી તે.

અગ્નેઝ. વિ. (અગ્નેઝ) નિર્દોષ; શુદ્ધ.

અગ્નેઝા. સી. (અગ્નેઝા) મહાવીર સ્વામિની
પુત્રીનું નામ.

અગ્નેમ. વિ. (અગ્નેમ) મિથ્યાદિ, અવિરતિ
આદિ કર્મબંધના હેતુ જેણે દૂર કર્યા છે
તે; મિથ્યાત્વ, અવિરતિ આદિ કર્મબંધ
હેતુ રહિત.

અગ્નેમર્દસિ. પું. (અગ્નેમર્દસિ) ન્યૂનદર્શી
નહિ; ઉચ્ચ જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રવાળો.

અગ્નેમાણ. વિ. (અગ્નેમાણ) છુટા છુટા;
આપ્ત નહિ તે.

અગ્નેમાણ. ન. (અગ્નેમાણ) સતકાર; અનાદર
રાહિ તે.

અગ્નેપાર. વિ. (અગ્નેપાર) આરપાર વગરનું;
આરપાર રહિત. (૨) અતિવિસ્તીર્ણ.

અગ્નેવણિદિઆ. સી. (અગ્નેવણિદિ) એક
વસ્તુમાં અનુક્રમની ધટના; દ્રવ્ય આનુ-
પૂર્ણનો એક પ્રકાર.

અગ્નેવદ્મ. વિ. (અગ્નેવદ્મ) અંત વગરનું
અનંત.

અગ્નેવમ. વિ. (અગ્નેવમ) ઉપમારહિત; તુલના
રહિત.

અગ્નેવમર્દસિ. પું. (અગ્નેવમર્દસિ) ઉચ્ચ જ્ઞાન,
દર્શન અને ચારિત્રવાળ.

અગ્નેવમા. સી. (અગ્નેવમા) નિદાબની એક
ગત.

અગ્નેવલેવય. વિ. (અગ્નેવલેવય) કર્મબંધનથી
રહિત.

અગ્નેવસંસ્થા. સી. (અગ્નેવસંસ્થા) અશ્વન;
અવિદ્યા.

અગ્નેવસિમ. વિ. (અગ્નેવસિમ) નિવાસ નહિ
કરેલ; અગ્નિવસિત.

અગ્નેવંતર. વિ. (અગ્નેવંતર) જે પ્રકારના
ઓધને નહિ તરનાર; દ્રવ્યઓધ-નદીપૂર
અને ભાવઓધ-આદિ કર્મને ન તરનાર.

અગ્નેવદ્મય. વિ. (અગ્નેવદ્મય) ગમે તેમ વર્તતાં
છતાં જેને હાથ પકડી રોકનાર કાષ્ઠ નથી
તે; નિરંકુશ.

અગ્નેવિદ્યા. સી. (અગ્નેવિકા) જેની અંદર
પાણીનું કાષ્ઠપથ સ્થાન નથી એવી અટવી.

અગ્ને. વિ. (અગ્ને) પોતાથી ભિન્ન; બીજું.

અગ્ને. ન. (અગ્ને) પાણી; જલ.

અગ્ને. ન. (અગ્ને) ભાત વગેરે ધાન્ય; અ-
નાજ. (૨) ભોજન; મોદક વગેરે ખોરાક.

(૩) શિક્ષા; ગોચરી.

અગ્નેવડિય. પું. } અગ્નેવડિય } તીર્થાન્ત-
} અગ્નેવડિય } રીય;

જેન સિવાયના શાક, ચરક, પરિમાળક,
કેપિલ, આશ્વક, વૃદ્ધશાક વગેરે.

અગ્નેવડિયવદેવ. ન. (અગ્નેવડિયવદેવ) અ-
ન્યમતિઓએ માનેલ હરિહરદિ દેવ.

અગ્નેવડિયવરિગાહિય. વિ. (અગ્નેવડિયવરિ-
ગાહિય) અન્ય તીર્થિઓએ પ્રદણ કરેલ;
અન્યમતિઓએ પોતાનું કરી લીધેલ.

અગ્નેવગિતાયક. પું. (અગ્નેવગિતાયક) અન વિના
ગ્લાનિ પામનાર સાધુ; ભુખ્યા ન રહેવાથી
અથવા અભિગ્રહ વિશેષથી સવારમાં
આહાર કરનાર સાધુ.

અગ્નેવર્જમગ. પું. સી. (અગ્નેવર્જમગ) અગ્નિ
દેવતાની દસ ગુણમાંની પહેલી ગુણ.

અગતર. ત્રિં (અન્યતર) ગમે તે એક; બે-
માંનું કે અનેકમાંનું કોઈ એક.

અગત્યતિથિય. પું (અન્યતીર્થિક) અન્યમતિ;
અન્યદર્શની.

અગત્યતિથિયપચત્તારુગ્રોમ. પું (અન્યતી-
ર્થિકપ્રત્યુત્થાનયોગ) કપિશાદિકે પ્રવર્તાવેલું
શસ્ત્ર; પાપશુનવિશેષ.

અગત્યત્તમાવશા. સ્ત્રી (અન્યત્વમાવશા) દેહથી
આત્મા છુટો છે એમ ભાવના ભાવની તે.

અગત્ય. પું (અન્ય) અર્થથી વિપરીત;
અનર્થ.

અગત્ય. ઇ (અન્ય) બીજે ક્યાંક; સિવાય.

અગત્ય. પું (અન્યર્થ) યથાર્થ; વ્યુત્પત્તિને
અનુસારે થતો અર્થ.

અગત્યજોગ. પું (અન્યર્થયોગ) શબ્દ અને તેના
અર્થનો વ્યુત્પત્તિ અનુસારી સંબંધ.

અગત્યદત્તહર. પું (અન્યદત્તહર) બીજાએ બ-
ક્ષીય કરેલી હોય તેને રસ્તામાં છુટનાર.

અગત્યદા. ઇ (અન્યદા) બીજા કોઈ કાળમાં.

અગત્યઅસ્મિય. ત્રિં (અન્યધાર્મિક) બિન
ધર્મવાળા.

અગત્યપાણ. નં (અગત્ય) અગ્રપાણી.

અગત્યપુણ. નં (અગત્ય) અનુક્રંપાભાવે
ભોક્તા આપવાથી થતું પુણ્ય; અગ્રપુણ્ય.

અગત્યપ્રમત્ત. ત્રિં (અગ્રપ્રમત્ત) આવના લોકપી.

અગત્યમોગ. પું (અગ્રમોગ) આવ આદિ ભો-
ગ પદાર્થ.

અગત્યમગ્ન. ત્રિં (અન્યોન્ય) અન્યોન્ય; પ-
રસ્પર.

અગત્યમગ્નક્રિયા. સ્ત્રી (અન્યોન્યક્રિયા)
સામસામા એક બીજાના પર પુંજા,
ચોગવા, મદન કરતું વગેરે.

અગત્યમગ્નકાંટિય. ત્રિં (અન્યોન્યમયિત) પર-
સ્પર માંથી યુગેયુગે પરસ્પર માંથી.

અગત્યમગ્નગુરુત્તા. સ્ત્રી (અન્યોન્યગુરુતા)
પરસ્પર ગુરુતાથી થયેલ નિશ્ચિન્નતા.

અગત્યમગ્નઘડતા. સ્ત્રી (અન્યોન્યઘડતા)
પરસ્પર સમુદાય રચના; પરસ્પર સંબંધ.

અગત્યમગ્નગુરુત્તા. ત્રિં (અન્યોન્યગુરુતા) એક
બીજાને અનુક્રંપણ વળગેલ.

અગત્યમગ્નગોઘાટ. ત્રિં (અન્યોન્યગોઘાટ) પર-
સ્પર ક્ષીરનીરની પેઠે અવગાહીને રહેલ.

અગત્યર. ત્રિં (અન્યતર) ગમે તે એક; બે-
માંનું કે અનેકમાંનું કોઈ એક.

અગત્યથા. ઇ (અન્યથા) કોઈ વખતે; ક્યારેક.

અગત્યયાકયાઈ. ઇ (અન્યયાકયાઈ) કોઈ
એક વખતે; અનિર્ધારિત સમયે.

અગત્યલિંગ. નં (અન્યલિંગ) અન્યલિંગ; જી-
નેતર વેપ.

અગત્યલિંગસિદ્ધ. પું (અન્યલિંગસિદ્ધ) જીન
સિવાયના વેગે સિદ્ધ થાય તે.

અગત્યવ. પું (અગત્ય) સમુદ. (૨) સંસાર.

અગત્યવંત. નં (અગત્ય) ૨૭ મુ લોકોનાર
મુહર્ત.

અગત્યવવસ્ત. પું (અન્યવવસ્ત) સાધુ બ્રહ્મ-
રથા આબ્યા હોય ત્યારે પોતાની વસ્તુને
બીજાનો વ્યવહાર કરવાથી સાધુ ન લે
તેથી લાભનો આરમા પ્રતનો ત્રીજો અ-
નિચાર.

અગત્યવાલય. પું (અગત્યવાલય) એ નામનો
એક અન્યનીર્થિક; કાલોદાયી ધત્યાદિમાનો
એક.

અગત્યવિદિ. પું (અગત્યવિદિ) અગ્ર ઉત્પન્ન
કરવાની, મોધવાની અને રાંધવાની કળા.

અગત્યસંમોહ. ત્રિં (અન્યસંમોહિત) અન્ય-
ગમના સાધુ સાથે આદાર પાળીના
વ્યવહારવાળો.

અગત્યદા. ઇ (અન્યદા) અન્યથા; અગર.

અગત્યદામાય. પું (અન્યદામાય) વિપરીત
ભાવ; સત્યને અસત્ય માનતું તે

અગત્યદાથાઈ. ત્રિં (અન્યદાથાઈ) અસત્ય
ભાવનાર

અચરણાચ્ર. ત્રિ० (અજ્ઞાત) અપરિચિત.

અચરણાદ્વિ. ત્રિ० (અન્વાવિષ્ટ) દેવતાના આવે-
શથી પરવશ થયેલ.

અચરણાપસિ. પું० (અજ્ઞાતેષિન્) ભતિ, વિદતા
આદિથી અજ્ઞાત થઈને આહારાદિની એવણા
કરનાર; પોતાનું માહત્ત્ય ન બળ્યતા
હોય તેવા કુળમાં લિક્ષા કરનાર સાધુ.

અચરણાણ. ન० (અજ્ઞાન) અબળ્યપાણું; ત્રિપરીત
બુદ્ધિ. (૨) મિથ્યાજ્ઞાન, (૩) ત્રિ० જ્ઞાન
રહિત; મૂર્ખ.

અચરણાણકિરિયા. સ્ત્રી० (અજ્ઞાનક્રિયા) અજ્ઞાન-
પણે કરવામાં આવતી એવાથી લાગતું
કર્મબંધન; અજ્ઞાનક્રિયાનો એક ભેદ.

અચરણાણદોષ. પું० (અજ્ઞાનદોષ) કુશાસ્ત્રના
સંસ્કારથી દિસાદિ કૃત્યોમાં ધર્મબુદ્ધિ
રાખવાથી લાગતો એક દોષ; શૈદધ્યાનનું
નીનું લક્ષણ.

અચરણાણપરિસહ. પું० (અજ્ઞાનપરીપહ) અજ્ઞાન
પરિસહ; અજ્ઞાન એટલે વિદ્યા ન આવ-
ડવાથી થતું કષ્ટ સહન કરવું તે.

અચરણાણવાહ. ત્રિ० (અજ્ઞાનવાહિન્) અજ્ઞાનનેજ
શ્રેય માનનાર વાહી; જ્ઞાનમાં દોષ દર્શાવી
અજ્ઞાનનું સ્થાપન કરનાર.

અચરણાણસ્તથ. ન० (અજ્ઞાનશાસ્ત્ર) અજ્ઞાનશાસ્ત્ર;
ભારત, કાવ્ય નાટકાદિ લૌકિક શાસ્ત્ર.

અચરણાણમિ. ત્રિ० (અજ્ઞાનિન્) અજ્ઞાની; બળ્ય-
પણાથી રહિત.

અચરણાણિય. પું० (અજ્ઞાનિષ્) અજ્ઞાની; જ્ઞાનહીન.
(૨) અજ્ઞાનવાહી; અજ્ઞાનવાદના અનુયાયી.

અચરણાણિયવાહ. પું० (અજ્ઞાનિસ્વાહિન્) અજ્ઞાન-
વાહી; જ્ઞાનમાં દોષ દર્શાવી અજ્ઞાનનેજ
શ્રેયરૂપ માનનાર વાહી.

અચરણાય. ત્રિ० (અન્વાસ્ય) અન્વાયી; ન્યાય-
રહિત.

અચરણાય. ત્રિ० (અજ્ઞાત) અજ્ઞાતપું; બળ્યા
વગરનું.

અચરણાયહંત. પું० (અજ્ઞાતોન્હ) પરિચય કરાવ્યા
વિના ઉચિત લિક્ષા-અન્ન ઉપગરણ વગેરે
સાધુએ ગવેયવા તે.

અચરણાયચરચ્ર. પું० (અજ્ઞાતચરક) સ્વગત્યાદિ
દર્શાવ્યા વિના ગવેયણા કરનાર.

અચરણાયર્પિડ. પું० (અજ્ઞાતર્પિષ્ઠ) અમર્યા
કુળની લિક્ષા; અન્તર્માન્ત લિક્ષા.

અચરણાયયા. સ્ત્રી० (અજ્ઞાતયા) અજ્ઞાતપણે
યજ્ઞ કીર્તિની દરમિયાં તપઃયા વગેરેનો
પ્રકાશ ન કરવો તે.

અચરણાયસીલ. ત્રિ० (અજ્ઞાતસીલ) જેનો રા-
ભાવ પંડિતો પણ ન બળ્હી શકે તેવો.
(૨) જેણે અલ્પચર્ચ અંગીકાર નથી કર્યું
એવો.

અચરણાયપાઠત્ત. પું० (અચરણાયપાઠ) જ્યસિંહ
નામે વણિફુવત્રી પુત્રી અનિકાનો દેવ-
દત્તથી થયેલ પુત્ર.

અચરણાયણ. ત્રિ० (અન્વોન્ય) જુઓ “ અ-
ણ્યમણ્ય ” શબ્દ.

અચરણોસણ. ન० (અન્વેષણ) તપાસ કરી જોવું તે.

અચરણોસણા. સ્ત્રી० (અન્વેષણા) પ્રાર્થના. (૨)
ગુરુચથી અપાતી લિક્ષા ગ્રહણ કરવી તે.

અચરણોસિ. ત્રિ० (અન્વેષિન્) ગવેયણા કરનાર;
માગણી કરનાર.

અચરણોસણ. ત્રિ० (અન્વોન્ય) જુઓ “ અ-
ણ્યમણ્ય ” શબ્દ.

અચરણોસણપરાહિયત્ત. ન० (અન્વોન્યપ્રગૃહીતત્ત્વ)
વચ્ચ વાક્યની અને ૫૬ ૫૬ની ૫૨૨૫૨
સાપેક્ષતા; સત્ય વચ્ચના ૩૫ અનિશ્ચય-
ભાવો ૧૭ મો.

અચરહ. ન० (અહ) દિવસ; દિન.

અચરહગ. પું० (અધ્રગ) પાપનું દાર; કર્મ
અચરહય. આવવાનો માર્ગ. (૨) દિસાદિ
કર્મબંધનું કારણ.

અચરહયરુર. પું० (અધ્રયરુર) આશ્રય કરનાર
નવા કર્મ બાંધનાર.

अव्ययभाषणा. श्री० (आध्यात्मिक) आश्रमना
अनिष्ट इणु चिन्तन करु ते, आर
आरनामानी सातमी आरना

अतय वि० (अतय) असत्य, अतय
अतर पु० (अतर) रत्नाकर, सयुद्ध (२) वि०
दुस्तर, तरपाने असत्य

अतरंत. वि० (अतर) रोगी, उनात. (२)
असत्य, असत्य

अतरण वि० (अतरण-लान) दुर्गन्ध, उनात
पाभेने

अतर पु० न० (अतरण) तपश्चर्याना अवलोकन
अतसी. श्री० (अतसी) वनस्पतिविशेष,
अवसीती छोड

अतह न० (अतह) असत्य, भिन्ना
अतहणा वि० (अतहणा) अव्ययार्थ

अतहणा वि० (अतहणा) अव्ययार्थ
अतहणा वि० (अतहणा) अव्ययार्थ
अतहणा वि० (अतहणा) अव्ययार्थ

अतार. वि० (अतार) तरपाने असत्य,
अगाध

अतारकरेत्त न० (अतारकरेत्त) तापनु क्षेत्र
नडि ते, रानि

अति म० (अति) धातु, अतिशय
अतिउट्ट. वि० (अतिउट्ट) पोताना इत्यने न
अताना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना

અતિરાઝલ. ન૦ (અતિરાઝલ) અતિ સમૃદ્ધિ-
વાળું કુળ.

અતિરિત્ત. ત્રિ૦ (અતિરિક્ત) જુઓ “અધરિત”
શબ્દ.

અતિરિત્તસેજ્ઞાસણિય. પું૦ સ્ત્રી૦ (અતિરિક્ત-
શબ્દાસનિક) મર્યાદાથી અધિક શબ્દ, પાટ
પાટલા વગેરે રાખનાર; અસમાધિનું
ચોથું સ્થાનક સેવનાર સાધુ.

અતિરેગ. પું૦ (અતિરેક) જુઓ “અધરેગ”
શબ્દ.

અતિવાતિ. ત્રિ૦ (અતિવાતિન) જુઓ “અધ-
વાધ ” શબ્દ.

અતિવિજ્ઞ. ત્રિ૦ (અતિવિય) જુઓ “અધ-
વિજ્ઞ ” શબ્દ.

અતિવેલ્લ. મ૦ (અતિવેલ્લમ્) જુઓ “અધવેલ્લ”
શબ્દ.

અતિસેસ. પું૦ (અતિશેષ) જુઓ “અધસેસ”
શબ્દ.

અતિદિ. પું૦ (અતિધિ) અભ્યાસત; ભોજન
વખતે આવેલો પ્રાણી. (૨) જેને આવ-
વાની તિથિ મુકરર નથી એવા સાધુ.

અતિદિસંવિભાગ. પું૦ (અતિધિસંવિભાગ)
શ્રાવકનાં બાર મત પૈકી બારમું મત;
જન્મતી વખતે પોતાના ભોજનમાંથી અમુક
ભાગ અનિધિને આપવાની ભાવના
ભાવતી તે.

અતીત. પું૦ (અતીત) ભૂતકાળ; મત
સમય.

અતીતદ્વા. સ્ત્રી૦ (અતીતદ્વા) અનતા પુદ્ગલ
પરાવર્તન પ્રમાણે ભૂતકાળ.

અતીય. પું૦ (અતીય) ભૂતકાળ. (૨) ત્રિ૦
ભૂતકાળનું.

અતીયદ્વા. સ્ત્રી૦ (અતીતદ્વા) અતીતકાળ;
ભૂતકાળ.

અતીયવચ્ચ. ન૦ (અતીયવચ્ચ) ભૂતકાળવાચક
પદ; જેમકે કયું, ખાધું, પીધું વગેરે.

અતીરંગમ. ત્રિ૦ (અતીરંગમ) કાંઠે જવાને
અસમર્થ; સંસારને કાંઠે નહીં પહોંચનાર.

અતીવ. મ૦ (અતીવ) અતિ; ધણું.

અતુટ્ટિ. સ્ત્રી૦ (અતુટ્ટિ) અસંતોષ, અનૃપિત.

અતુલ. ત્રિ૦ (અતુલ) જેની તુલના ન કરી
સકાય એવું અસાધારણ.

અતો. મ૦ (અત્ત) એથી; અદિથી.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) દુઃખ હરનાર; સુખ આપનાર.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) યથાર્થદર્શી, શગદ્વાદિ
સર્વ દોષ રહિત. (૨) જ્ઞાનાદિયુક્ત સંપન્ન;
ગુણી. (૩) એકાન્ત દિતકર.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) મહત્ત્વ કરેલ; સ્વીકારેલ.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) પીડિત; દુઃખી.

અત્ત. પું (અત્તમ) આત્મા; જીવ. (૨) પોતે;
જાતે. (૩) સ્વભાવ; પ્રકૃતિ.

અત્તમ. ત્રિ૦ (અત્તમ) આંતરિક; આંતરિક.

અત્તમામિ. પું૦ (અત્તમામિ) આત્માને પ્રાપ્ત
કરવા મોક્ષ માર્ગમાં ચાલનાર મુનિ; મુમુક્ષુ.

અત્તદ્વ. પું૦ (અત્તમદ્વ) તપશ્ચર્યા સૂત્રના
પહેલા અધ્યયનના પહેલા ઉદ્દેશના પાંચમે
અર્થાધિકાર, કે જેમાં પાંચ ભૂત અને
હૃદય આત્માનું નિરૂપણ છે.

અત્તદ્વ. પું૦ (અત્તમાર્થ) સ્વર્ગ, મોક્ષાદિક
આત્માનો અર્થ. (૧) પોતાની મતલબ;
સ્વાર્થ.

અત્તતા. સ્ત્રી૦ (અત્તતા) આત્માનું અસ્તિત્વ;
જીવની હયાતી. (૨) પોતાના કરેલ કમનું
પરિણામ.

અત્તત્તાસંવુડ. ત્રિ૦ (અત્તમાત્મસંવુડ) આત્મા
વડે આત્મામાં લીન થયેલ.

અત્તપચ્ચોસિ. પું૦ (અત્તમપ્રત્યેય) આત્મ સંબંધી
પ્રશ્નને હથુનાર; પાપ શ્રમણનું એક
લક્ષણ.

અત્તપચ્ચોસિ. પું૦ (અત્તમપ્રત્યેય) આત્મ
સાધનો શોધક; આત્મહિતની ગેરવળ
કરનાર જીવ.

અત્તપરહ. પુ. (આત્મપ્રગટ્) આત્મ સમગ્રી
પ્રશ્ને દર્શનાર, પાપ ગ્રમણુ એ-
લક્ષણ

અત્તપ્રોસિ ત્રિ. (આત્મપ્રોસિ) સર્વગની
ઉક્તિનુ અન્વેષણ કરનાર

અત્તમદ ત્રિ. (આત્મમદિ) આત્મધ્યાનમા
ભોગ્યેય

અત્તય પુ. (આત્મય) પુત્ર, દીકરો

અત્તયા સ્ત્રી. (આત્મયા) પુત્રી, દીકરી

અત્તર્ત. પુ. (આત્મર્ત) આત્માના ઉપયો-
ગના, સારથેન સાધુ (૨) અકપાથી
આત્મા,

અત્તસંપનાહિય. ત્રિ. (આત્મસંપ્રહીત) આત્મ
પ્રસાદ કરનાર

અત્તસમ ત્રિ. (આત્મસમ) આત્મસુખ,
આત્મનત્

અત્તસમાહિય. ત્રિ. (આત્મસમાહિત) સદા
સ્વઉપયોગમા ભોગ્યેય, નિર્વિકલ્પ સમા-
ધિપુક્ત.

અત્તહિય ન. (આત્મહિત) આત્મહિત

અત્તગમ. પુ. (આત્મગમ) તીર્થકરની અપે-
ક્ષાએ મૂળ સુખાર, અત્યગમ

અત્તુક્તરિસ } પુ. (આત્મોત્કર્ષ) અભિમાન,
અત્તુક્તસ. } આત્મઆધા

અત્તુક્તસિય. ત્રિ. (આત્મોત્કર્ષિક) ગર્વપુક્ત
વાનપ્રસ્થ, અભિમાની

અત્તુરણીય. પુ. (આત્મોરણીત) દુરાશ્રદ્ધ કરી
પોતાનો મત સ્થાપન કરવો તે, પોતાના
મતમા દોષ આવે તેની રીતે પરમતનુ
ઉચ્ચાપન કરતુ તે.

અત્તેય પુ. (આતેય) આગ્રેય; અત્રિ-કનિયા
પુત્ર (૨) એક જાન મુનિ

અય ન. (અન્ત) આયમતુ તે, ગદ, મું
વગેરેનું ક્ષેત્રાતરમા જતુ તે

અય ન. (અન્ત) તીવ્ર વગેરે ફેકનાના દધિવાર
અય મ. (અન્ત) અડી, છંદ્ર

અત્ય. પુ. (અર્થ) ધન, દ્રવ્ય (૨) લક્ષ્મીના
અપ્નાના રૂપ પર્યત, મેર પર્યત (૩) તા-
ત્પર્ક, મતનય (૪) સન્દેહો અભિધેય;
વાચ્યાર્થ (૫) અપેક્ષા (૬) અભિલાષ્ય
પદાર્થ (૭) સન્દેહિ પાત્ર મિય (૮)
મોક્ષ, પરમાર્થ

અત્ય. પુ. (અન્ત) મેરપર્યત (૨) દિ. ૦
અનિચ્છમાન

અત્યગ્નો. મ. (અર્થત્વ) અર્થની અપેક્ષાએ,
અર્થરૂપે

અત્યર્થ પુ. (અસ્તાર્થ) ભરતક્ષેત્રના મધ્ય
ઓરીસીના પદરમા તીર્થકરનુ નામ

અત્યગ્નય ત્રિ. (અન્તગ્નય) આધમેક્ષો, અસ્ત
પામેક્ષો

અત્યક્ત ત્રિ. (અર્થક્ત) ધન મેળવનાર

અત્યક્તમય ત્રિ. (અર્થક્તમય) દ્રવ્યની
વાળાવાળો

અયક્ત. ન. () અનસર નિના,
વખત વગર

અત્યગ્નહણ ન. (અર્થગ્રહણ) પદાર્થનુ જ્ઞાન,
પદાર્થનો નિશ્ચય કરવો તે.

અત્યગ્ન ત્રિ. (અર્થગ્ન) અર્થની જ્ઞાન કરનાર

અત્યગ્ન. ત્રિ. () મધ્યતર્તી

અયજોતિ સ્ત્રી. (અર્થજોતિ) પેસાની ઉત્પત્તિના
સ્થાન, પેસા મેળવવાના ઉપાય, જોતિ

સામ, દામ, દરક, ભે- વગેરે

અત્યગ્નચરિત પુ. (આત્મચરિત) જ્યાં દે-
વતા મુએ ભેમે જોરા થર

અત્યગ્નય પુ. (અર્થગ્નય) અર્થ પ્રધાનનય, નૈગમ,
સગ્રહ, વ્યવહાર અને યજુમુન એ ચાર

નયરૂપ અર્થનો આશ્રય કરનાર (૨) સન્ ।
છોડી અર્થનેજ મુખ્ય વસ્તુમાનનારો પદ

અત્યગિરં પુ. (અર્થગિરં) ૮૪ પાપ
અર્થેનિકુશલ પ્રમાણ કાવિગેય

અત્યગિરં પુ. (અર્થગિરં) ૮૪ સાપ
નરિન પ્રમાણકાળ વિશે ।

અત્યથિ. ત્રિ० (અર્થાથિ) ધનનો અર્થા;
ધનનો વાચક.

અત્યવંદ. પુ० (અર્થવંદ) શરીરાદિ નિર્વાહ
અર્થે કર્મબંધ થાય તે; સ્વાર્થે રૂંડતું તે.

અત્યધર. ત્રિ० (અર્થધર) શાસ્ત્રનો અર્થ
ધરનાર; અર્થવેતા.

અત્યનિજ્ઞવચ. ત્રિ० (અર્થનિર્ણયક) નવપ્રમાણ
લાગુ પાડી સૂત્રના અર્થનો નિર્વાહ કરનાર.

અત્યપજ્ઞવ. પુ० (અર્થપર્યવ) અર્થના એક દેશનું
પ્રતિપાદન કરનાર પર્વાય; અર્થરૂપ પર્વાય.

અત્યપય. ન० (અર્થપદ) " ઉત્પાદ, વ્યય અને
દ્રોણયુક્ત સત્ " ધર્યાદિ અર્થ પ્રતિ-
પાદકપદ.

અત્યપુદ્ગલ ન० (અર્થપુદ્ગલ) શબ્દાદિ પદાર્થના
વિસ્તારરૂપ સ્તુતશાન; સામાન્ય સ્તુતશાન.

અત્યમાવ. પુ० (અર્થમાવ) શબ્દના અર્થમાં
ઉપરોગ એકવૈ તે

અત્યમ. ન० (અસ્તમયન) અસ્ત થઇ જતું;
અદૃશ્ય થઇ જતું.

અત્યમણ. ન० (અસ્તમન) સૂર્યનું આથમતું તે;
સૂર્યનું અસ્ત થતું તે.

અત્યમય. ન० (અસ્તમય) સૂર્ય વગેરેનું અસ્ત
થતું તે.

અત્યમાસ. પું० (અર્થમાપ) માસો; સૌનું રૂપું
તોળવાનું ૮ રતિભારનું એક વજન.

અત્યમિશ્ચોદિય ત્રિ० (અસ્તમિતોદિત) જે
આથમીને પાછા ઉઠ્યા હોય તે; અર્થાત્
હીનકુળમાં જન્મી મહત્ત્વદ મેળવ્યું હોય
તે, જેવાકે હરકેશી સુનિ.

અત્યમિય. ત્રિ० (અસ્તમિત) અસ્ત પામેલ;
આથમેલ. (૨) ઢકાછપમેલ.

અત્યમિયાત્યમિય. ત્રિ० (અસ્તમિતાસ્તમિત)
આથમીને પુનઃ આથમેલ હોય તે, અર્થાત્
હીનકુળમાં ઉત્પન્ન થઇ પુનઃ એવા
દુષ્ટર્મ કરે કે મરીને દુર્ગુણમાં આત્મા
જાય-જેમ કાલસુરિએ કસાઇ.

અત્યરગ. ન० (આસ્તર) આચ્છાદન; ઓળા.
અત્યરણ. ન० (આસ્તરણ) ઓળા. (૨) ગિલાનું;
પથારી કરવી તે.

અત્યરય. ત્રિ० (આસ્તર) આચ્છાદન કરનાર.
(૨) પું० ગિલાના ઉપરનું વસ્ત્ર.

અત્યરય. ત્રિ० (અત્તરજત) નિર્મળ; શુદ્ધ.

અત્યવાય. પુ० (અર્થવાદ) ગુણવર્ણન. (૨)
દોષનિરૂપણ. (૩) ગુણવાચક શબ્દ. (૪)
દોષવાચક શબ્દ.

અત્યવાયગ. ન० (અર્થવાચક) અર્થવાચક પદ,
જેમકે ૧૨૬ છે, ધટ છે છત્યાદિ.

અત્યચિ. ત્રિ० (અર્થચિત્) શબ્દાર્થને જાણનાર.

અત્યચરણ. પું० (અર્થચરણ) અર્થર્થનું નામે ચાર
વેદમાંનો એક વેદ.

અત્યસંપય. સ્ત્રી० (અર્થસંપદા) ધનનો વૈભવ,
ધનની સંપદા.

અત્યસત્ય. ન० (અર્થસાત્) અર્થશાસ્ત્ર; પૈસો
કેવી રીતે વધે તેની રીત બતાવનાર
શાસ્ત્ર.

અત્યસાર. પુ० (અર્થમાર) પ્રધાનધન; રાકડડોય

અત્યસિદ્ધ. પુ० (અર્થસિદ્ધ) જંજીરપના એરવત
ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં થનાર ભીજન
તીર્થકર (૨) પક્ષના દસમા ત્રિયસનું લોકા-
તર નામ (૩) ત્રિ० પુષ્કળ ધનવાન

અત્યા. સ્ત્રી० (આસ્ત્યા) જિનશાસન પ્રત્યે
ખડુમાનપણ; શ્રદ્ધા. (૨) વિશ્વાસ.

અત્યાણ. ન० (આસ્ત્યાન.) } સલામુદ્ક; બે-
અત્યાણી. સ્ત્રી० (આસ્ત્યાની) } ઠંક.

અત્યાત્યમણપરિમિતિ. પું० (અસ્તાસ્તમનપરિમિતિ)
જેમાં ચદમા સૂર્ય આથમવાના દૃશ્ય બતા
વવામાં આવે એવો એક નાલ્ય પ્રકાર,
દેવતાના ૩૨ પ્રકારના નાટકમાંનો નવમો
પ્રકાર.

અત્યાદાણ. ન० (અર્થાદાણ) દ્રવ્ય ઉપાર્જન
કરવાના કારણરૂપ અષ્ટાંગ નિમિત્ત; આઠ
પ્રકારના નિમિત્ત પ્રકારવા તે.

અત્યામિમુહ. વિ० (અર્થામિમુહ) અર્થગ્રહણ કરનામાં અતુર.

અત્યામિસંકિ. વિ० (અર્થામિસંકિ) ધનની આડના કરનાર.

અત્યાલિય. ન० (અર્વાલીક) દ્રવ્યને માટે બૂકું બોલવું તે.

અત્યાવગ્રહ. પું० (અર્થાવગ્રહ) પદાર્થોના ઇન્દ્રિયોની સાથે સ્પષ્ટ સંબંધ થાય તે; મતિ-જ્ઞાનનો એક ભેદ. (૨) નિર્વિકલ્પજ્ઞાન.

અત્યાવત્તિ. સ્ત્રી० (અર્થાવત્તિ) પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણથી જાણાયેલ અર્થ જોના વિના ઉપપન્ન ન થાય, તેવા અદૃષ્ટ અર્થની કલ્પના કરી તે અર્થોપત્તિ, જેમ “ ધીનો દેવદત્તો દિશ ન મુંકે ” એ વાક્યમાં દેવદત્તનું પુટપણું રાત્રિભોજન વિના ઉપપન્ન નથી, તેથી રાત્રિભોજનની કલ્પના થાય છે તે અર્થોપત્તિ.

અત્યાવત્તિદ્વાસ. પું० (અર્થાવત્તિદોષ) જ્યાં અર્થોપત્તિથી અનિષ્ટપણાની પ્રાપ્તિ થાય ત્યાં લાગતો સૂત્રનો એક દોષ. જેમ “ પ્રાક્ષણો ॥ હસ્તઃ ” એવું સૂત્ર આંધું દોષ તો બ્રાહ્મણ ન મારવો સારે અબ્રાહ્મણાદિકને મારવાનું અર્થોપત્તિથી આવી પડે છે, કે જે અનિષ્ટ છે. માટે ત્યાં અર્થોપત્તિ દોષ છે. સૂત્ર રચનામાં તે દોષ રાજવો જોઈએ.

અત્યાદ. વિ० (અસ્તાય) અગાધ; ધણું ઉંડું. (૨) ગંભીર.

અત્યાદિગાર. પું० (અર્થાદિગાર) પ્રકરણ વગેરેનું અભિધેય; ઉપક્રમનો એક ભેદ.

અત્યિ. મ० (અસ્તિ) છે; વિદ્યમાન. (૨) પું० ધર્માસ્તિશય આદિના સૂક્ષ્મ અંશ-પ્રદેશ. (૩) પત્તવણા સૂચના ત્રીજા પદના એકવીસમા હારનું નામ, જેમાં ધર્માસ્તિશય આદિ ૪૪ દ્રવ્યનું આયોજનદ્વરે દર્શાવ્યું છે.

અત્યિ. વિ० (અર્થિન્) ધનિક; શ્રીમંત. (૨) સૂત્ર અને અર્થને જાણનાર ગુરુ. (૩) માલિક; સ્વામી.

અત્યિ. ન० (અત્યિ) હાડકું.

અત્યિમ્ર. વિ० (અર્થિક) અર્થી; લાલચુ.

અત્યિમ્ર. પું० (અત્યિક) જાડુ ખીજનાળું વૃક્ષ વિશેષ; અગત્યિયાનું ઝાડ. (૨) ન० તે ઝાડનાં ફલ. (૩) હાડકું.

અત્યિઝહેસય. પું० (અત્યિઝહેસ) ભગવતીસૂચના ૨૦ માં સતકના ખીજા ઉદ્દેશાનું નામ.

અત્યિકાય. પું० (અસ્તિકાય) પ્રદેશના સમૂહ ૩૫ કાળ સિવાયનાં પાંચ દ્રવ્ય.

અત્યિક્ર. ન० (અસ્તિક્ર) આસ્તિકપણું; શુદ્ધ, અશુદ્ધ, સ્વર્ગ, નરકાદિને માનવાં તે.

અત્યિત્ત. ન० (અસ્તિત્વ) અસ્તિત્વ; વિદ્યમાનપણું.

અત્યિત્તિનય. પું० (અસ્તીતિત્વ) દ્રવ્યાર્થિકનય.

અત્યિનત્યિવ્યવચાય. પું० (અસ્તિનાસ્તિપ્રવાદ) અસ્તિનાસ્તિ નામનો ચોથો પૂર્વ; મોદ પૂર્વ શાબ્દમાંનું એક.

અત્યિમાય. પું० (અસ્તિમાય) અસ્તિત્વ; વિદ્યમાનપણું. (૨) સત્પદાર્થ; વિદ્યમાન વસ્તુ.

અત્યિમિજ. ન० (અત્યિમજા) હાડકાંની મજાગ.

અત્યિય. વિ० (અસ્તિક) શુદ્ધ, અશુદ્ધ, સ્વર્ગ, નરક, મોક્ષઆદિને માનવાવાળો; આસ્તિક.

અત્યિયા. સ્ત્રી० (અસ્તિયા) અસ્તિત્વ; દેવાપણું.

અત્યિય. વિ० (અત્યિય) અપરિચિત. (૨) અટકાઉ; ધણો વખત આલે નાદિ એવું.

અત્યિયરણામ. ન० (અત્યિયરણામ) જોના ઉદ્દેશી જ્ઞાન, આંખ વગેરે ચરીરના અવયવો અસ્થિર મળે તે નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ.

અત્યિયાય. પું० (અત્યિયાય) સત્પદાર્થોનું અસ્તિત્વ સ્થાપનું જેમ આત્મા છે, કર્મ છે, મોક્ષ છે, મોક્ષનો ઉપાય છે ઇત્યાદિ સર્વ પદાર્થનું સર્વ અને ચરત્ક્રમ, અપુષ્પ આદિ અસત્પદાર્થોનું અસત્તા સ્વીકારનું તે.

અત્યુગ્મહ. પું (અર્ચાવગ્રહ) વ્યજનાવગ્રહ ૫૪ી
અર્ચનું સામાન્યપણે ગ્રહણ કરવું તે; પાંચ
ધૃતિ અને મના સાથે પદાર્થનો વ્યક્ત
સમ્બંધ થાય તે.

અત્યુગ્મહાહ. ન૦ (અર્ચાવગ્રહણ) કરણીના કૃત્તનો
નિશ્ચય કરવો તે.

અત્યુચ. ત્રિ૦ (માતૃત) મિત્રાવેશું
અત્યેગદ્ય. ત્રિ૦ (અત્યેગદ્ય) છે કોઈ એક;
ગમે તે કોઈ એક.

અત્યેગદ્ય. ત્રિ૦ (અત્યેગ) છે કેટલાએક.
અત્યોગ્મહ. પું (અર્ચાવગ્રહ) જુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અત્યોગ્મહાહ. ન૦ (અર્ચાવગ્રહણ) જુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અત્યોગ્મહ પું (અર્ચાવગ્રહ) જુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અય. મ૦ (અય) ૫૪ી; પશ્ચાત્
અયવરણ. પું (અયવરણ) ચોથા વેદનું નામ.
અયવરણવેદ. પું (અયવરણવેદ) જુઓ “ અ-
ત્યવેશું ” શબ્દ.

અધિર. ત્રિ૦ (અધિર) જુઓ “ અધિર ”
શબ્દ.

અધિરણામ. ન૦ (અધિરણામ) નામ કર્મનો
એક ભેદ.

અર્ચસણ. ન૦ (અર્ચસણ) દર્શનનો અભાવ;
આંખિકરી ન જોતું તે. (૨) ત્રિ૦ દ્રષ્ટિ-
વિનાનો; આધણો. (૩) ચિહ્નિ દિનિના
ઉદયવાળો. (૪) સમકિત વગરનો; મિ-
થ્યાત્વી (૫) પરાક્ષ, જેને પ્રત્યક્ષ દર્શન
નથી તે

અર્ચસિયા. ન૦ (અર્ચસિયા) એક પ્રકારની
મિષ્ટ વસ્તુ

અર્ચસુ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અર્વાગ દર્શનવાળો,
કુટી દષ્ટિવાળો.

અર્ચસુ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અન્ધ, આધણો.
(૨) અસર્વત.

અર્ચસુ ત્રિ૦ (અર્ચ) અનિપુણ; કુશળ
નહિ તે.

અર્ચસુર્ચસણ. ત્રિ૦ (અર્ચસર્ચસણ) અર્ચસર્ચ
શાસનના અનુયાયી; અન્ધ દર્શની.

અર્ચસુદર. ત્રિ૦ (અર્ચસુદર) અર્ચસુદર હરનાર
અર્ચસુદાર. ત્રિ૦ (અર્ચસુદાર) ચોર.

અર્ચસુદારિ ત્રિ૦ (અર્ચસુદારિ) ચોર.

અર્ચસુદાણ. ન૦ (અર્ચસુદાણ) અર્ચસુદાણ;
ચોરી.

અર્ચસુદાર. પું (અર્ચસુદાર) દીધા વિનાતું
હરનાર; ચોર.

અર્ચમ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અનર્ચ; ધણું.
અર્ચમયાહ. ત્રિ૦ (અર્ચમયાહ) ધણો યોગે
ઉપાડી જનાર ધોડા વગેરે.

અર્ચિ. પું (અર્ચિત) જુઓ “ અર્ચિ ” શબ્દ.

અર્ચિજ્ઞ. ત્રિ૦ (અર્ચિજ્ઞ) ન દેવા યોગ્ય. (૨)
જ્યાં દેવા દેવા કરવાની મના કરવામાં

આવી હોય તેનું નગર વગેરે.

અર્ચિહ. ત્રિ૦ (અર્ચિહ) નહિ જોએયું; નહિ
જોણું. (૨) ન૦ પૂર્વજન્મનાં કર્મ.

અર્ચિહલામિય. પું (અર્ચિહલામિય) પૂર્વે નહિ
જોયેલ છતાર આપે તોજ લેતું એવા

અભિપ્રાયથી ગવેયણ કરનાર (સાધુ).

અર્ચિહસેગ. પું (અર્ચિહસેગ) દેશ પાર થ
યેલ સેવક; સ્વામિને મો ન બતાવનાર

સેવક.

અર્ચિહહ. ત્રિ૦ (અર્ચિહહ) દીઠા વગર અર્ચ
કરેલ

અર્ચિહાદાણ. ન૦ (અર્ચિહાદાણ) જુઓ “ અ-
ર્ચિહાદાણ ” શબ્દ.

અર્ચિહાદાણવત્તિય. પું (અર્ચિહાદાણવત્તિય)
અર્ચિહ વસ્તુ અર્ચિહ કરવાથી આત્મા દં
શય તે; તેર ક્રિયાસ્થાનકમાંનું સાતથ
ક્રિયાસ્થાનક.

અર્ચિહાદાણવેરમણ ન૦ (અર્ચિહાદાણવેરમણ)
અર્ચિહ વસ્તુ લેવાનો ત્યાગ; ત્રીજું વ્રત

અદિતિ. (અદિતિ) બુધો “અદિ” શબ્દ.
અદિત્ત. વિ. (અદિત) અદિત્તક.
અદિત્તવિત્તિ. સ્ત્રી. (અદિત્તવિત્તિ) પોતાને કે
પરને અર્થે અણદીધું લેવાની વૃત્તિ; સા-
તમું ક્રિયાસ્થાનક.

અદીણવિત્તિ. વિ. (અદીણવિત્તિ) દીનવૃત્તિ
વગરનો.

અદીણસત્ત્વ. પું. (અદીણસત્ત્વ) કુરદેશના હ-
સ્તિનાગપુર નગરના રાજાનું નામ. (૨)
બાપીશમા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વભવનું
નામ. (૩) ચંપાનગરીના જિતશત્રુ
રાજાનો અદીણસત્ત્વ નામે ધ્રુવરાજ
કુમાર.

અદુ. મ. (અદુ) પછી; પશ્ચાત્. (૨) અદિ.

અદુસ્ત્રમસુહા. સ્ત્રી. (અદુસ્ત્રમસુહા) જેમાં
દુઃખ નથી તેમજ સુખ નથી તેવી સ્થિતિ.

અદુત્તર. મ. (અદુત્તર) અથવા; હવે પછી.
(૨) હમણાં.

અદુત્તરચર્ચા. મ. (અદુત્તરચર્ચા) બુધો “અ-
દુત્તર” શબ્દ.

અદુર્ય. મ. (અદુર્ય) વિદ્યાર્થી; ઉતાવળે નહિ.

અદુર્યક્ત. ન. (અદુર્યક્ત) સત્ય વચનના ઉપ-
અતિશયમાંનો ૨૭ મો અતિશય.

અદુર્યવધાન. ન. (અદુર્યવધાન) દીર્ઘકાળનું અંધન.

અદુવ. } મ. (અદુવ) અથવા; યા.
અદુવા. }

અદુર. વિ. (અદુર) પાસેનું; નજીકનું. (૨)
ન. પાસે; નજીક.

અદુરસામંત. પું. (અદુરસામંત) અનિદુર કે
અનિ નજીક નહિ એવો ઉચિત પ્રદેશ.

અદ. પું. (અદ) આકાશ.

અદ. વિ. (અદ) બીનું; લીધું. (૨) આદ્ર
રાજાના યંશમે. (૩) પું. આ નામના
એક રાજા. (૪) એક પ્રસિદ્ધ રાજકુમાર
કે જે પાછળથી જૈન યુનિ થયા. (૫)
એ નામનું એક નગર.

અદ્વજ્ઞ. ન. (અદ્વજ્ઞ) સ્વયંગ સત્રના
બીજા-શ્રુત સ્કંધના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ,
કે જેમાં આદ્રકુમાર યુનિને ગોશાલા
વગેરેની સાથે વાદ થયો છે તેનું વર્ણન છે.

અદ્વજ્ઞ. વિ. (અદ્વજ્ઞ) આદ્રકુમાર સંબંધી.

અદ્વજ્ઞકુમાર. પું. (અદ્વજ્ઞકુમાર) આદ્રકુમારના
આદ્રક રાજાનો આદ્રક નામે કુમાર, કે
જેને અભયકુમારે મોકલેલ બક્ષીસ
ઉપરથી જાતિ રમરણ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થતાં
પોતાની મેળે દીક્ષા લીધી.

અદ્વજ્ઞપુર. ન. (અદ્વજ્ઞપુર) એ નામનું અનાર્થ
દેશનું પ્રાચીન નગર, કે જ્યાં આદ્રકુમારનો
જન્મ થયો હતો.

અદ્વમુક્ષા. સ્ત્રી. (અદ્વમુક્ષા) કન્દ વિશેષ.

અદ્વ. વિ. (અદ્વ) નહિ જાણેલું.

અદ્વા. સ્ત્રી. (અદ્વા) આદ્રાં નક્ષત્ર.

અદ્વાગ. } પું. (અદ્વાર્ણ) અરીસો; દર્પણ.
અદ્વાય. } (૨) સ્ફટિક મણિ.

અદ્વાગપતિણ. પું. (અદ્વાર્ણપત્ર) પ્રશ્નવિદ્યા
વિશેષ. જે વિદ્યાવરે અરીસામાં દેવતાનું
આલ્વાન કરી તેની મારફતે જવાબ
અપાવવામાં આવે. (૨) પ્રશ્ન વ્યાકરણનું
અરીસાની પ્રશ્નવિદ્યાવાળું આંકડું અધ્ય-
યન, કે જે હાલ વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે.

અદ્વ. પું. (અદ્વજ્ઞ) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્વ. ન. (અદ્વ) અર્ધ; અર્ધું.

અદ્વકરિસ. પું. (અદ્વકરિ) એક પક્ષનો આક્રમે
ભાગ; મગધ દેશમાં પ્રસિદ્ધ એક પ્રકારનો
તોલ.

અદ્વકુડવ. } પું. (અદ્વકુડવ) મગધ દેશ
અદ્વકુલવ. } પ્રસિદ્ધ પાત્રનું એક માપ.

અદ્વચંદ. વિ. (અદ્વચંદ્ર) અર્ધચંદ્રાકાર. (૨)
અવવિરોધ. (૩) અચંદ્ર આકારનાં
પગથીયાં.

અદ્વચક્રવાલ. ન. (અદ્વચક્રવાલ) ગતિ વિશેષ;
જેમાં અર્ધ ચક્ર પર એવી ગતિ.

અર્ધચક્રવાલ. સ્ત્રી. (અર્ધચક્રવાલ) અર્ધ-ચક્રાકાર શ્રેણી.

અર્ધચક્રિ. પુ. (અર્ધચક્રિ) ચક્રવર્તી કરતાં જેની અરધી સત્તા હોય તે; વાસુદેવ.

અર્ધગારાય. ન. (અર્ધગારાય) જેને એક પડખે મહાદેવ બાધન અને બીજે પડખે બીજી હોય તેવું હાડકાનું બંધારણ; ૭ સંધયણ-માનું ચોથું સંધયણ.

અર્ધતુલા. સ્ત્રી. (અર્ધતુલા) પચાસ પલની અર્ધતુલા; પ્રાચીન સમયમાં મગધ દેશ પ્રસિદ્ધ તોલ વિશેષ.

અર્ધવ્ર. ન. (અર્ધવ્ર) અર્ધાનું અર્ધ; પા ભાગ.

અર્ધવ્રા. સ્ત્રી. (અર્ધવ્રા) દિવસ યા રાત્રિનો એક ભાગ; પ્રહર વગેરે.

અર્ધવ્રામીસય. ન. (અર્ધવ્રામીસય) દિવસ રાત્રિ આશ્રી મિશ્ર ભાષા બોલવી, જેમ પહેર દિવસ ચઢો હોય છતાં કહેવું કે બપોરનો ઘન મયા ઇત્યાદિ; સત્યજ્ઞા ભાષાનો એક પ્રકાર.

અર્ધપલ. ન. (અર્ધપલ) બે કર્ષ પ્રમાણ; અર્ધપલ.

અર્ધપલિયંકા. સ્ત્રી. (અર્ધપલિયંકા) અરધી પ-લાડીએ બેસવું તે; એક પગ સાથળ ઉપર અને એક પગ જમીન ઉપર મૂકવો તે; આસનવિશેષ.

અર્ધપેટા. સ્ત્રી. (અર્ધપેટા) સાધુ મૂંઝવણનાં ધરોની ચારે દિશામાં ચાર પંક્તિ કટપી, તેમાંથી બધે પક્ષિને છેડે વહેરે, વચમાં ખાલી રાખે તે; ગાયત્રીની આઠ વીથી-માંની છઠી વીથી

અર્ધમરહ. પુ. (અર્ધમરહ) ભરતખંડનો અ-રધો ભાગ.

અર્ધમાર. પુ. (અર્ધમાર) અર્ધો ભાર; તોલ વિશેષ.

અર્ધમાગહ. ન. (અર્ધમાગહ) ધર વિશેષ.

અર્ધમાગહ. } સ્ત્રી. (અર્ધમાગહી) પ્રાપ્ત અર્ધમાગહી. } ભાષાની એક પેટા

ભાષા, કે જે મહાવીર રાખીના વખતમાં મગધદેશના અર્ધ ભાગમાં બોલાતી હતી અને જે ભાષામાં તીર્થંકરોએ ઉપદેશ આપ્યો છે તે ભાષા; જૈન આગમની મૂળ ભાષા.

અર્ધમાગિષ્ઠા. સ્ત્રી. (અર્ધમાગિષ્ઠા) } અર્ધા-અર્ધમાગિષ્ઠી. સ્ત્રી. (અર્ધમાગિષ્ઠી) } માણી; ૧૨૮ પદ્ય પ્રમાણ.

અર્ધમાસ. પુ. (અર્ધમાસ) અર્ધમાસ; પક્ષ.

અર્ધમાસિય. વિ. (અર્ધમાસિક) પાશ્વિક; પક્ષ સંબંધી. (૨) પાશ્વિકતપ; પંદર દિવસના બેમા ઉપવાસ કરવા તે.

અર્ધરાજ્ય. પુ. (અર્ધરાજ્ય) અરધા રાજ્યનો ધણી; અર્ધ રાજ્યનો માલિક.

અર્ધરાત્ર. ન. (અર્ધરાત્ર) મધરાત; મધ્ય રાત્રિ.

અર્ધવેણી. સ્ત્રી. (અર્ધવેણી) વૈતામિ વિદ્યાને દબાવનારી વિદ્યા.

અર્ધસમ. ન. (અર્ધસમ) બે ચરણમાં સરખ અક્ષર હોય અને બે ચરણમાં સરખા હોય તેવો છંદ.

અર્ધસાગર. પુ. (અર્ધસાગર) અર્ધસાગરોપમ દશકોડ અર્ધપર્યોપમ પરિમિત કાળ વિભાગ; કાયસ્થિતિ અને કર્મસ્થિતિમાં આ સાગરોપમનો ઉપયોગ થાય છે.

અર્ધહાર. પુ. (અર્ધહાર) નવસરો હાર; ગળામાં પહેરવાનું આભરણ વિશેષ.

અર્ધહારમહ. પુ. (અર્ધહારમહ) અર્ધહાર દીપનો અધિપતિ દેવતા.

અર્ધહારમહામહ. પુ. (અર્ધહારમહામહ) અર્ધહાર દીપનો અધિપતિ દેવતા.

અર્ધહારમહાવર. પુ. (અર્ધહારમહાવર) અર્ધહાર સમુદ્ર અને અર્ધહારવર સમુદ્રનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારવર. પું. (અદ્રહાર) અર્ધહાર સમુદ્રનો
અધિશાયક દેવતા. (૨) એ નામનો એક
દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અદ્રહારવરમદ્. પું. (અદ્રહારવરમદ્) અર્ધહારવર
દ્વીપનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રહારવરમહાવર. પું. (અદ્રહારવરમહાવર)
અર્ધહારવર સમુદ્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રહારવરવર. પું. (અદ્રહારવરવર) અર્ધહારવર
સમુદ્રનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસ. પું. (અદ્રહારાવમાસ) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અદ્રહારોમાસમદ્. પું. (અદ્રહારાવમાસમદ્)
અર્ધહારાવમાસ દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસમહામદ્. પું. (અદ્રહારાવમાસ-
મહામદ્) અર્ધહારાવમાસ દ્વીપનો અધિ-
પતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસમહાવર. પું. (અદ્રહારાવમાસ-
મહાવર) અર્ધહારાવમાસ સમુદ્રનો અધિપતિ
દેવતા.

અદ્રહારોમાસવર. પું. (અદ્રહારાવમાસવર) અર્ધ-
હારાવમાસ સમુદ્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રા. સ્ત્રી. (અદ્રા) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્રા. સ્ત્રી. (અદ્રા) ભૂત, ભવિષ્ય અને
વર્તમાન કાળ. (૨) કાળ આશી મિત્ર
વચન બોલતું, જેમ રાત છતાં કાઠને
કહેવું કે “ ઉઠ ઉઠ દિવસ ઉભી ગે”
મિત્ર ભાષાનો નવમો પ્રકાર. (૩) સંકેત.
(૪) લક્ષિ; શક્તિ.

અદ્રાલય. પું. ન. (અદ્રાલય) કાળપ્રધાન
આયુષ્ય; મનુષ્ય અને તિર્વચનું આયુષ્ય
કાળ પ્રધાન છે, એટલે કે એક ભવ
થવા પછી પણ કાઠને પુનઃ તેજ ભવ
પ્રાપ્ત થતાં મનુષ્ય કે તિર્વચનું આયુષ્ય
ફરી બોગવાય છે.

અદ્રાવાલ. પું. (અદ્રાવાલ) સર્પદિવાનાળા
અની દ્વીપમાં વસેલો કાળ.

અદ્રાલેષ. પું. (અદ્રાલેષ) કર્મની સ્થિતિરૂપ
કાળનો ઉચ્છેદ; સ્થિતિધાત.

અદ્રાલય. પું. (અદ્રાલય) એક પ્રકારનું પરિ-
ભાણુ; આટલો અર્ધો ભાગ.

અદ્રાણ. ન. (અદ્રાણ) પ્રયાણ કરવું તે;
મુસાફરી કરવી તે.

અદ્રાણ. પું. (અદ્રાણ) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્રાપચસ્ત્રાણ. ન. (અદ્રાપચસ્ત્રાણ) કા-
ળની મર્યાદા બાંધી પચ્ચખાણુ કરવાં તે;
પચ્ચખાણુનો દસમો પ્રકાર.

અદ્રાપલિય. } ન. (અદ્રાપલિય) એક જોડ-
અદ્રાપલ. } નો લાળો, પહોળો અને
ઉંડો કુવો વાળામધી લરેલો હોય, તે-
માંથી સો સો વરસે એક વાળામ કાઢતાં
જેટલા વખતમાં ખાલી થાય તેટલો વખત.

અદ્રામોસય. ન. (અદ્રામોસય) } કાળઆ-
અદ્રામોસિયા. સ્ત્રી. (અદ્રામોસિયા) } શ્રી સત્ય
મુળાભાષાનો એક પ્રકાર; જેમકે દિવસ
હોય છતાં “ઉતાવળ કરો રાત પડી ગઈ”
એમ કહેવું તે.

અદ્રાસમય. પું. (અદ્રાસમય) કાળનો ઝીણામાં
ઝીણો અંશ. (૨) વસ્તુનું પરિવર્તન કર-
નાર એક દ્રવ્ય; ૭ દ્રવ્યમાંનું કાળ નામે
એક દ્રવ્ય.

અદ્રિદ. સ્ત્રી. (અદ્રિદ) અધીરાઇ; ધીરજનો
અભાવ.

અદ્રુદ્. ત્રિ. (અદ્રુદ્) સાડા ત્રણ.

અદ્રુવ. ત્રિ. (અદ્રુવ) અનિશ્ચય; અસ્થિર.

અદ્રુવવધિયો. સ્ત્રી. (અદ્રુવવધિયો) જે પુરુષ
પ્રકૃતિમાંથી એકનો બંધ થતાં ખીણો
બંધ ન થાય તે, જેમ દારૂ અને રતિનો
બંધ થતાં શોક અને અસ્થિરતા બધ ન
થાય તે.

અદ્રુવસંતકમ્મ. ન. (અદ્રુવસંતકમ્મ) (અદ્રુવ
સત્તાનાળા કર્મ; જે કદાચ બંધાય કદાચ
ન બંધાય એવી કર્મ પ્રકૃતિ.

અદ્ધુવસક્રમિયા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવસક્રમિયા)
ધ્રુવ સત્કર્મની પ્રતિપક્ષ પ્રકૃતિ.

અદ્ધુવસત્તાગા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવસત્તાગા) જેની સત્તા
ક્રોધ વખતે હોય ક્રોધ વખતે ન હોય
એવી કર્મપ્રકૃતિ.

અદ્ધુવોદયા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવોદયા) જેને ઉદય
વિજિત થયા પછી પણ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ,
ભાવ અને ભવરૂપ હેતુના સાનિધ્યથી
પુનઃ ઉદય થાય એવી કર્મ પ્રકૃતિ.

અદ્ધોદ્યા. ન. (અદ્ધોદ્યા) સાધીને સાથગપર
ધારણ કરવાનું વસ્ત્ર; સાધીના રૂપ ઉપ-
કરણમાંનું એક.

અદ્ધોવમિય. ન. (અદ્ધોવમિય) પદ્યોપમ, સા-
ગરોપમ આદિ ઉપમા કાળ; ઉપમા વિના
જેનું પ્રદણ ન થઈ શકે તેવો કાળ.

અદ્ધ. અ. (અદ્ધ) નીચે.

અધરણ. વિ. (અધરણ) અકૃતાઈ; નિઘ.

અધમ. વિ. (અધમ) દલકું; દુષ્ટ.

અધમ. પું. (અધમ) રિયતિહેતુભૂત અ-
ધર્મસ્તિકાય; ૭ દ્રવ્યમાંનું બીજું દ્રવ્ય.
(૨) મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, પ્રભાદ, કપાલ
અને અશુભ યોગરૂપ કર્મઅંશ કારણભૂત
આત્મપરિણામ. (૩) સાવધાનુદાન રૂપ
પાપ. (૪) અપ્રભવર્યનું સોળમું ગોણ
નામ.

અધમ્મેક. પું. (અધમ્મેક) અધર્મની જગત
ફરકાવનાર પાપિષ્ઠ.

અધમ્મલાદ. વિ. (અધમ્મલાદિ) અધર્મ ત-
રીકે જેની પ્રસિદ્ધિ હોય તે.

અધમ્મલાદ. વિ. (અધમ્મલાદિ) અધર્મનું
પ્રતિપાદન કરનાર.

અધમ્મજીવિ. વિ. (અધમ્મજીવિ) અધર્મ
રૂપિણી જીવનાર.

અધમ્મજુત્ત. ન. (અધમ્મજુત્ત) તદાપ ઉદાહરણનો
એક પ્રકાર, કે જે સાંભળવાથી શ્રોતાને
અધર્મ બુદ્ધિ થાય.

અધમ્મલિખાય. પું. (અધર્મલિખાય) ૭૧
અને પુદ્ગળની ગતિ અટકાવવામાં સ્થાય
આપનાર દ્રવ્ય; ૭ દ્રવ્યમાંનું અધર્મલિ-
કાય નામે બીજું દ્રવ્ય.

અધમ્મદાન. ન. (અધર્મદાન) અધર્મને અપાતું
દાન કે જે અધર્મને ઉત્તેજન આપે.

અધમ્મદાર. ન. (અધર્મદાર) આશ્રવદાર; પ્રશ-
બ્યાકરણ સૂત્રનું પ્રથમ દ્વાર.

અધમ્મપચ્છ. પું. (અધર્મપચ્છ) ક્રિયાવાદી,
અક્રિયાવાદી, અજ્ઞાનવાદી, વિનયવાદી
વગેરે પાખંડી; અધર્મપક્ષ.

અધર્મિ. વિ. (અધર્મિ) ધર્મહીન; અધર્મી.

અધર્મિજોય. પું. (અધર્મિજોય) નિમિત્ત,
વસીકરણ આદિ પ્રયોગ કરવો તે.

અધર્મિદ્ધ. વિ. (અધર્મિદ્ધ) પાપીઆને વદાહ.

અધર. વિ. (અધર) નીચેનું.

અધરિત. વિ. (અધરિત) બધાં અમુક વખત
માટે ક્રોધએ ક્રોધની પાસેથી કરજ લેવું
- નહિ કે તે સંબંધી તકરાર કરવી નહિ
એવો તુકમ ફરમાવવામાં આવ્યો હોય
એવું નગર વગેરે.

અધરી. સ્ત્રી. (અધરી) વાટવાની છિપ્પર;
ખરલ.

અધરીલોટ્ટ. પું. (અધરીલોટ્ટ) વાટવાનો
પથરો; ઓરસીઓ.

અધરુટ્ટ. પું. (અધરોટ્ટ) નીચેનો હોહ.

અધા. સ્ત્રી. (અધા) અધોદિશા; નીચનીદિશા.

અધારણિજ્ઞ. વિ. (અધારણીય) જુઓ “અ-
ધરિમ ” શબ્દ. (૨) પ્રાણ ધારણ
કરવાને અસમર્થ; નિર્વાદ ન - થઈ
શકે તેવું.

અધિ. અ. (અધિ) અધિકપણું.

અધિકરણ. ન. (અધિકરણ) કલાદ; કણ્થો.
(૨) એરણ; લોહાર કે સોનીનું એક
ધડવાનું સાધન. (૩) કૃતિઆદિ આરંભનું
દશિયાર.

અધિગમ. પું. (અધિગમ) ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળવાથી થયેલ બોધ.

અધિગમરુદ્ધ. પું. સ્ત્રી. (અધિગમરચિ) ગુરુનો બોધ સાંભળી થયેલ તરત જ્ઞાસા; સમ-ક્રિયાનો એક પ્રકાર.

અધિગમસમ્મદૈન્યજ્ઞ. ન. (અધિગમસમ્યગ્દર્શન) ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળવાથી થયેલ સમ્યગ્ દર્શન.

અધિગય. ન. (અધિકૃત) અધિકાર.

અધિગય. ત્રિ. (અધિગત) જનજુવામાં આવેલ

અધિગરણ ન. (અધિકરણ) જુઓ “ અધિકરણ ” ૨૭૬.

અધિગરણકિરિયા. સ્ત્રી. (અધિકરણક્રિયા) તલવાર આદિ આરંભ સમારંભના નિમિત્તથી લાગતું કર્મબંધન.

અધિગરણિયા. સ્ત્રી. (અધિકરણિકા) કલેશ કે દિસાદિકનાં સાધનો ઉભાં કરવાથી લાગતી ક્રિયા; અધિકરણિકી ક્રિયા.

અધિગરણી. સ્ત્રી. (અધિકરણી) એરણ.

અધિગરણીસાલા. સ્ત્રી. (અધિકરણીસાલા)

છુદારની કાઠ; જ્યાં લોટું ધણથ તે ધર.

અધિગાર. પું. (અધિકાર) આપાર.

અધિય. ત્રિ. (અધિક) ધણું; વધારે.

અધીર. ત્રિ. (અધીર) શુદ્ધિ રહિત; ધીરજ વગરનો.

અધુવ. ત્રિ. (અધુવ) જુઓ ‘ અહધુવ ’ ૨૭૬.

અધુવચ્ચિત્તા. સ્ત્રી. (અધુવાચિતા) ધુવ અચિત દ્રવ્યની વર્ગણા પછીની અધુવઅચિત પુદ્ગળની વર્ગણા.

અધુવવંધી. સ્ત્રી. (અધુવવંધી) જે યુગલ પ્રકૃતિમાંથી એકનો બધ થતાં બીજો બંધ ન થાય તે, જેમ હાસ્ય અને રતિનો બંધ થતાં શોક અને અરતિનો બંધ ન થાય તે.

અધુવસત્તા. સ્ત્રી. (અધુવસતા) જે કર્મ પ્રકૃતિની સત્તા જીવને સર્વદા ન હોય તે.

અઘો. ઇ. (અઘસ્) જુઓ “ અધ ” ૨૭૬.

અઘોગામિ. ત્રિ. (અઘોગામિન્) પાણીના પ્રવાહની પેઠે નીચે જવાર.

અઘોહિ. પું. (અઘોવધિ) પરમાવધિથી ઉતરતા પ્રકારના અવધિજ્ઞાનવાળો જીવ.

અર્નત. ત્રિ. (અર્નત) પાર વગરનું; જેનો પાર આવી શકે નહિ તે.

અર્નતરિય. ન. (અર્નતરિત) મોક્ષ

અનન્ન. ત્રિ. (અનન્ન) જુઓ “ અણુણ ” ૨૭૬.

અનલ. પું. (અનલ) અગ્નિ; આગ.

અનલસ. ત્રિ. (અનલસ) આલસ્ય રહિત; ઉત્સાહી.

અનવરય. ઇ. (અનવરતમ્) સતત; નિરતર.

અનહ. ત્રિ. (અનય) વિધ વગરનું.

અનાડત્ત. ત્રિ. (અનાયુક્ત) ઉપયોગ વગરનું.

અનાગય. ત્રિ. (અનાગત) આવતા કાળનું.

(૨) ભવિષ્યમાં થનારું.

અનાગાર. ત્રિ. (અનાગાર) આકાર વગરનું.

(૨) પું. દર્શનનો ઉપયોગ.

અનાણ ન. (અજ્ઞાન) જુઓ “ અણાણ ”

૨૭૬.

અનાદેઝ્ઞ. ત્રિ. (અનાદેય) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવે કહેલ દિતકારી વચન પણ કાઢ સ્વીકારે નહિ, અને ઉપકૃત માણસ પણ તિરસ્કાર કરે છે.

અનાવાહ. ત્રિ. (અનાવાધ) જુઓ “ અણા-આહ ” ૨૭૬.

અનાય. ત્રિ. (અજ્ઞાત) જુઓ “ અણાય ” ૨૭૬.

અનાય ત્રિ. (અનાયસ) આત્મલિપ્ત.

અનાયમાસિ. ત્રિ. (અનાયમાસિ) યદાતદા ન્યાય નિર્દ્ધ બોધનાર.

અનારિય. ત્રિ. (અનાર્ય) જુઓ “ અણારિય ” ૨૭૬.

અનાસત્ર. વિ. (અનામ્ન) નશક નહિ તે; દ્વરવર્તી.

અનિઘટ્ટિવાયર. પું. (અનિઘટ્ટિવાદર) કપાચના અંદકને ખખચવાના આરંભથી અને નપુંસક વેદના ઉપશમાથી માંડી બાદર લોભને ખખાવે કે ઉપશમાવે ત્યાં સુધીની સ્થિતિમાં નવમે ગુણદાણે વર્તેલો શુભ.

અનિમ્લિત્ત. વિ. (અનિમ્લિત) નિરંતર; ખાંચો પાડ્યા વિના.

અનિગિણ. પું. (અગ્ન) કદપટ્ટક્ષની દસમી ગત; નમપણાને ટાળવા વસ્ત્રાદિક આપનાર કદપટ્ટક્ષ.

અનિચ્ચ. વિ. (અનિત્ય) અનિત્ય; અચિયર.

અનિરૂદ્ધ. વિ. (અનિરૂદ્ધ) જૂઠું કદોરું જાં જૂઠું વહેતી નહિ આપેલું.

અનિદ્ધ. વિ. (અનિદ્ધ) ધષ્ટ નહિ તે; અશુભ.

અનિદ્ધા. સ્ત્રી. (અનિદ્ધા) જુઓ “ અણિદ્ધ ” શબ્દ.

અનિમિત્તી. સ્ત્રી. (અનિમિત્તી) મિષિ વિશેષ.

અનિયદ્ધ. પું. (અનિયદ્ધ) જ્યાંથી ફરી નિવર્તવાનું નથી તે; મોક્ષ.

અનિયદ્ધ. વિ. (અનિયદ્ધ) નિયતિ પામેલ નહિ.

અનિયદ્ધિ. ન. (અનિયદ્ધિ) જુઓ “ અણિ-યદ્ધિ ” શબ્દ.

અનિયદ્ધિવાયર. પું. (અનિયદ્ધિવાદર) જુઓ “ અણિયદ્ધિવાયર ” શબ્દ.

અનિયદ્ધીકરણ. ન. (અનિયદ્ધીકરણ) જુઓ “ અણિયદ્ધીકરણ ” શબ્દ.

અનિયયવિત્તિ. વિ. (અનિયતવૃત્તિ) અપ્રતિ-બદલણે વિહાર કરનાર.

અનિયા. સ્ત્રી. (અનિયા) જુઓ “ અણિયા ” શબ્દ.

અનિરુદ્ધ. પું. (અનિરુદ્ધ) પ્રભુના કુમારની વૈભવી રાણીને પુત્ર (૨) અતઃ સંતના ચોથા વર્ષના આઠમા અધ્યયનનું નામ.

અનિલ. પું. (અનિલ) પવન; વાયુ. (૨) ભરતક્ષેત્રના મધ્ય ચોડીસીના સતરમા તીર્થકરનું નામ.

અનિલા. સ્ત્રી. (અનિલા) ૨૧ મા તીર્થકર મુનિસુવત સ્વામીની પ્રથમ સાધીનું નામ.

અનિલુડ. વિ. (અનિલુડ) અચિત થયેલ નહિ; સચિત.

અનિહત. વિ. (અનિહત) નિરૂપકમ આયુષ્યવાળો; જેનું આયુષ્ય કોઈથી હણાય નહિ એવો.

અનોઞ. ન. (અનોઞ) સૈન્ય; ભરકર.

અનોઞાદિવદ્ધ. પું. (અનોઞાધિવતિ) સેનાનો નાયક

અનોસા. સ્ત્રી. (અનોસા) પીગમની અપેક્ષાનો અભાવ.

અનોહામિ ન. (અનિહારિમ) જુઓ “ અણી-હારિમ ” શબ્દ.

અનુમૂય. વિ. (અનુમૂય) અનુભવેલું; પરિચયમાં આવેલું.

અનુરત્ત. વિ. (અનુરત્ત) અનુરાગી; પ્રેમી.

અનુલામ. વિ. (અનુલોમ) જુઓ “ અણુ-લોભ ” શબ્દ.

અન્ન. ન. (અન્ન) અનાજ; દાણા.

અન્ન. વિ. (અન્ન) જુઓ “ અણ્ણ ” શબ્દ.

અન્નહતિય. વિ. (અન્નહતિય) જુઓ “ અણ્ણ-હતિય ” શબ્દ.

અન્નજીવિય. વિ. (અન્નજીવિય) અન્નને આધારે જીવનાર.

અન્નતર. વિ. (અન્નતર) જુઓ “ અણ્ણપર ” શબ્દ.

અન્નતિરિય. વિ. (અન્નતીરિય) અન્યતીર્થી, જેનેતર મતાવલંબી.

અન્નતિરિયદેવ. પું. (અન્નતીરિયદેવ) અન્યમતના દેવ; અહ્યા, વિષ્ણુ, પ્રભૃતિ.

અન્નત. ન. (અન્નત) અન્યત્વ ભાવના; સંકળ સંબંધી વસ્તુતઃ પેતાથી જુદા છે એમ ચિન્તાવનું તે.

અપમ્ત્વેયગ. ત્રિ० (અપ્રત્યયગ) માર્ગની વચ્ચે
જેનું દ્વય-અરચાધ ગયું હોય તે.

અપમંડ. ત્રિ० (અમળઃ) નિર્દોષ; દોષરહિત.
(૨) ન૦ ખણીના શીખ.

અપચય. પું० (અપચય) પડતી સ્થિતિ; લીનતા.

અપચસ્ત્રાણ. પું० ન૦ (અપચાસ્ત્રાણ) પચ્ય-
ખાણનો અભાવ. (૨) દેશ વિરતિ પરિ-
ણામને અટકાવનાર કપાય; અપચ્યખાણ
વરણીય કપાયની ચોકડી.

અપચસ્ત્રાણસ્ત્રાપ. પું० (અપચાસ્ત્રાણસ્ત્રાપ)
જેના ઉદયથી દેશ વિરતિ પરિણામ ન
આવે, એવી કપાયની ચોકડી

અપચસ્ત્રાણકિરિયા. સ્ત્રી० (અપચાસ્ત્રાણકિરિયા)
પચ્યખાણ ન કરવાથી લાગતી ક્રિયા;
અપચ્યખાણ ક્રિયા.

અપચસ્ત્રાણકોદ. પું० (અપચાસ્ત્રાણકોદ) જે
કોષ ઉત્પન્ન થયા પછી તળાવની કાટ
પેઠે એક વરસ સુધી ભુંસાય નહિ, અને
કોષપણ પચ્યખાણ આવના દે નહિ તે;
અપચ્યખાણવરણીય કોષ.

અપચસ્ત્રાણિયા. સ્ત્રી० (અપચાસ્ત્રાણિયા)
અપચ્યખાણ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા,

અપચય. પું० (અપચય) અસત્યનું એક નામ.
(૨) અવિશ્વાસ. (૩) અદતાદાનનું સત્ત-
રનું નામ.

અપચયકારક. ત્રિ० (અપચયકારક) વિશ્વાસ-
ધારી; હરેસો તોડનાર.

અપચ્છદ્રાણ. ત્રિ० (અપચ્છદ્ર) યુક્ત નહિ; પ્રગટ.

અપચ્છાણતાવિ. ત્રિ० (અપચ્છાણતાવિ) અપ-
રાધ આલોચીને પશ્ચાતાપ ન કરનાર;
ચૂરની સમીપે દોષની આલોચના કરી
રાચ થનાર.

અપચ્છિન્ન. ત્રિ० (અપચ્છિન્ન) સાથી છેલ્લું;
અંત સમયનું.

અપચ્છિન્નમારણતિયસંલેહણ. સ્ત્રી० (અપચ્છિ-
ન્નમારણતિયસંલેહણ) મરણ સમયે કપા-

યને ઉપરખાતી દેવની મૂર્તિદામી કરવામાં
આવતો સંચારો.

અપજ્ઞ. ત્રિ० (અપર્જામક) અપર્જાપો; જેણે
આદારાદિ છ પર્વાંજિમાંની પર્વાપિત પુરી
નથી કરી તે.

અપજ્ઞત્ત. ત્રિ० (અપર્જામ) નામ કર્મના ઉદ-
યથી આદારાદિ પર્વાપિત ખાંધીને પુરી
કરી ન હોય તે; તે બે પ્રકારના હોય,
જે પોતાની જાતને યોગ્ય પર્વાપિત પૂર્ણ
કર્તા વિના મરણ પામે તે સ્થિતિ અપર્જા-
પો, અને જેણે હજી પર્વાપિત પૂર્ણ કરી
નથી પણ અવરૂપ પૂર્ણ કરી પર્વાપો થશે
તે કરણ અપર્જાપો. (૨) અપૂર્ણ; પૂર્ણ
નહિ તે.

અપજ્ઞત્તણામ. ન૦ (અપર્જામનામ) નામ કર્મની
એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી છત્ર પો-
તાને યોગ્ય પર્વાપિત પૂર્ણ કરવામાં સમર્થ
થતો નથી.

અપજ્ઞત્તિ. સ્ત્રી० (અપર્જામિ) પર્વાપિતની અ-
પૂર્ણતા; પોતાના સ્થાન યોગ્ય પર્વાપિત
ખાંધી પૂર્ણ કરી ન હોય તે.

અપજ્ઞવસિય. ત્રિ० (અપર્જવસિય) જેનો છેડા
નથી તે; અનંત. (૨) નાસ રહિત.

અપઙ્કિકમ્મ. ન૦ (અપઙ્કિકમ્મ) જેમાં શરીર
સંસ્કાર, શરીર ચેષ્ટા વગેરે કંઈ ન થઈ
શકે તેવો સંચારાત્મે એક પ્રકાર; ખટોય
મન સંચારાત્મે એક બેદ.

અપઙ્કિમ્મહા. સ્ત્રી० (અપઙ્કિમ્મહા) જે બંધાતી
કર્મ પ્રકૃતિમાં બીજી પ્રકૃતિના દલિયાનું
સંક્રમણ ન થાય તે પ્રકૃતિ ત્યારે ' અપ-
તદ્ગ્રહા ' કહેવાય, જેમ-સંજવલન
કપાયની ચોકડીની એક સમય ઉણી
તણ આવલિકાની સ્થિતિ શેષ રહે ત્યારે
તે ' અપતદ્ગ્રહા ' કહેવાય.

અપડિગ્ગ. ત્રિ० (અપરિગ્ગ) નિયાણું ન કરનાર;
કરણીનું કળ માગી ન લેનાર. (૨)

ક્રોધાદિના આવેશમાં ' અમુકને ભારીશ, અમુકનું અનિષ્ટ કરીશ ' ઇત્યાદિ પ્રતિજ્ઞા ન કરનાર. (૩) રાગદ્વેષ રહિત.

અપરિવદ્ધ. ત્રિં (અપ્રતિવદ્ધ) વિષયભોગ કે સ્થાનના પ્રતિગ્રંથથી રહિત.

અપરિવેશીલ. ત્રિં (અપ્રતિવેશીલ) જેને જેઠને ચાલવાની ટેવ નથી તે.

અપરિલોમયા. સ્ત્રીં (અપ્રતિલોમના) અનુકૂળતા.

અપરિવાહ. ત્રિં (અપ્રતિપાતિ) અપરિવાહ; આવ્યું જાય નહિ તેવું ક્ષાયિક સમકિત, કેવળજ્ઞાન વગેરે. (૨) નં કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય ત્યાં સુધી રહેવાવાળું અવધિજ્ઞાન.

અપદમ. ત્રિં (અપ્રયમ) પ્રથમતારરહિત; અનાદિ. (૨) પહેલું નહિ; ખીજું, ત્રીજુંવગેરે.

અપદમસમય. પું (અપ્રયમસમય) પ્રથમ સમય નહિ; ખીજો, ત્રીજો સમય વગેરે.

અપદમસિદ્ધ. પું. (અપ્રયમસિદ્ધ) સિદ્ધપણાના ખીજા, ત્રીજા આદિ સમયમાં વર્તમાન સિદ્ધભગવાન; જેને સિદ્ધ થયાને એકથી વધારે સમય થયા છે તે.

અપત્ત. ત્રિં (અપાત્ત) અયોગ્ય; લાયક નહિ તે.

અપત્ત. ત્રિં (અપ્રાપ્ત) પામેલ નહિ; પ્રાપ્ત ન કરેલ.

અપત્તકારિ. નં (અપ્રાપ્તકારિ) સ્વવિષય સાથે સંબંધ પામ્યા વિના વિષયને અદ્ભુત કરનાર ઇદિયો; આંખ અને મન. (૨) ત્રિં વસ્તુને સ્પર્શ કર્યા વિના દૂરથી જ્ઞાન ઉત્પન્ન કરનાર.

અપત્તજ્ઞાત. ત્રિં (અપ્રવજ્ઞાત) જેને પાંખો નથી આવી એવું પક્ષીનું અવ્યું.

અપત્તજોચણ. સ્ત્રીં (અપ્રાસયોચના) ચોવન અવરથાને ન પ્રાપ્ત થયેલ સ્ત્રી; કુમારિકા.

અપત્તવિસય. નં (અપ્રાસવિષય) અપ્રાપ્યકારી ઇદિય; જે ઇદિય વિષયને પામ્યા વિના વિષયને અદ્ભુત કરે તે આંખ અને મન.

અપત્તિ. સ્ત્રીં (અપ્રાપ્તિ) અપ્રાપ્તિ.

અપત્તિગ. ત્રિં (અપ્રીતિક) પ્રીતિ વગરનું.

અપત્તિય. ત્રિં (અપ્રાત્રિક) પાત્રરહિત; જેને કાંઈ આધાર નથી તે.

અપત્ય. ત્રિં (અપ્રપ્ય) અપય; શરીરની પ્રકૃતિથી પ્રતિકૂલ. (૨) નં અપત્ય ભોજન.

અપત્યપ્રતિચ્છ. ત્રિં (અપ્રપ્યપ્રાર્થિત) અનિષ્ટને ઇચ્છનાર.

અપત્યિય. ત્રિં (અપ્રાર્થિત) ન ઇચ્છેલું; ન માગેલું.

અપત્યિયપત્યિય. ત્રિં. (અપ્રાર્થિતાર્થક) જેને કાંઈ ન ઇચ્છે તે મરણ, તેને ઇચ્છનાર; મોતનો અભિલાષી.

અપદ્. પું (અપદ) મુક્ત આત્મા; સિદ્ધ ભગવાન. (૨) દાડિમ, આંખો, ખીજોરા વગેરે ઝાડ. (૩) સૂત્રનો એક દોષ.

અપદ્વાર. નં (અપદ્વાર) નગરની ખાળ વગેરે; દુરુપાર્ગ.

અપમર્જિય. ત્રિં (અપ્રમાર્જિત) રળેદરણુ આદિથી પુંજેલું નહિ; પ્રમાર્જન ન કરેલ.

અપમર્જિયચારિ. પું (અપ્રમાર્જિતચારિ) પુંજ્યા વિનાના સ્થાનમાં એસનાર, ચાલનાર, પરકંવનાર સાધુ; અસમાધિનું ખીજું સ્થાનક સેવનાર.

અપમત્ત. ત્રિં (અપ્રમત) મદ, વપય, કપાય, નિદ્રા, વિકથા આદિ પ્રમાદ વગરનો; અપ્રમાદી. (૨) સાવધાન; ઉપયોગવાળો.

અપમત્તસંજય. પું (અપ્રમત્તસંજય) સાતમે ગુણદાણે વર્તેલો જીવ; અપ્રમાદી સાધુ.

અપમત્તસંજયગુણદ્રુણ. નં (અપ્રમત્તસંજયગુણ-સ્થાન) અપ્રમત્તસંજય નામે સાતમગુણદાણું.

અપમાણ. નં (અપ્રમાણ) પ્રમાણથી શિત્ર; પ્રામાણ્ય રહિત. (૨) પ્રમાણ ઉપરાંત આધાર કરવાથી સાધુને લાગતો એક દોષ; આહારનો ખીજો દોષ. (૩) ત્રિં વિશેષ; અધિક.

અપમાણમોહ. ત્રિ० (અપમાણમોહિન) બનીશ
કવળથી વધારે આહાર કરનાર.

અપમાય. પું० (અપમાદ) પ્રમાદનો અભાવ;
બનીશ યોગસંગ્રહમાંનો ૨૬ મો યોગ
સંગ્રહ. (૨) સાવધાની

અપમાયપડિલેહા. સ્ત્રી० (અપમાદપ્રતિભ્રેષ્ટા)
પ્રમાદ વળને પડિલેહણ કરતુ તે. “અણુ-
આવિય ” ઇત્યાદિ ૭ પ્રકારે પડિલેહણ
કરતું તે.

અપમેય. ત્રિ० (અપમેય) પ્રમાણ માલ નહિ;
જેનું માપ ન થઈ શકે તે.

અપર. ત્રિ० (અપર) અન્ધ; પૂર્વે કહેલ હોય
તેનાથી જુદું. (૨) પશ્ચિમ વિભાગ.

અપરક્ષમ. ત્રિ० (અપરક્ષમ) સામર્થ્યહીન; જેનું
બંધાબળ ક્ષીણ થયું છે તે.

અપરાદ્ય. પું० (અપરાજિત) આવતી ચોવી-
સીના ૭૮૬ પ્રતિવાસુદેવનું નામ. (૨)
આઠમા બળદેવના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું નામ.
(૩) પાંચ અનુત્તર વિમાન પૈકી ચોથા
અનુત્તર વિમાનનું નામ. (૪) અનુત્તર
વિમાનના દેવતા. (૫) જંજીરીયા કોટના
ઉત્તર દિશાના દરવાજાનું નામ. (૬) ૮૮
મહાગ્રહમાંનો ૭૨ મો મહાગ્રહ. (૭)
ભવણ સમુદ્ર, માતકીખંડદીપ, કાલોદધિ
સમુદ્ર અને પુષ્કરોદ સમુદ્રના એક દર-
વાજાનું નામ. (૮) અપરાદેવ સ્વામીના ૬૩
મા પુત્રનું નામ. (૯) મેરૂની ઉત્તરે રૂચક
પર્વતનું એક કૂટ. (૧૦) ૧૮મા તીર્થંકરને
પ્રથમ ભિક્ષા આપનાર ઝૂઠસ્થનું નામ.
(૧૧) ત્રિ० પરાજય નહિ પામેલ; અજિત.

અપરાધ્યા. સ્ત્રી० (અપરાજિતા) મહાવચ્છા
વિજયની મુખ્ય રાજ્યાની. (૨) વચ્ચાવતી
વિજયની રાજ્યાની. (૩) દશમની રાત્રિનું
નામ. (૪) અંજનત્રિરિની ઉત્તર તરફની
વાવડીનું નામ. (૫) અંગારક મહાગ્રહની
અગ્રમહિષી. (૬) બધા મહાગ્રહની ચોથી

અગ્રમહિષી. (૭) રૂચક પર્વતવાસી આઠમી
દિશા કુમારિકા. (૮) બળદેવ અને વામ-
દેવની માતાનું નામ. (૯) આઠમા ચંદ્રગ્રહ
તીર્થંકર દીક્ષા લેતી વખતે જે પાવખીમાં
બેસે હતા તે પાવખીનું નામ.

અપરાજિત. પું० (અપરાજિત) જુઓ “અપ
રાધય ” શબ્દ.

અપરાજિતા. સ્ત્રી० (અપરાજિતા) જુઓ “અ-
પરાધયા” શબ્દ.

અપરાજિય. પું० (અપરાજિત) જુઓ “અ-
પરાધય ” શબ્દ.

અપરાજિયા. સ્ત્રી० (અપરાજિતા) જુઓ “અ-
પરાધયા ” શબ્દ.

અપરાહ. પું० (અપરાધ) યુદ્ધો; અપરાધ.

અપરિક્ષમ. ત્રિ० (અપરિક્ષમ્) જુઓ “અ-
પડિક્ષમ ” શબ્દ.

અપરિચેદિતત્ત્વ. ન० (અપરિચેદિતત્ત્વ) અના-
યાસે ઉત્પત્તિરૂપ ૩૪ મો વચ્ચનાતિશય.

અપરિમાહ. ત્રિ० (અપરિમહ) નિષ્પરિમહી;
જેની પાસે ધર્મના ઉપગરણ વિના કંઈ
પરિગ્રહ નથી તે. (૨) ધન ધાન્યાદિ પ-
રિગ્રહથી રહિત. (૩) મમતા રહિત.

અપરિમાહિયા. સ્ત્રી० (અપરિમહીતા) વેશ્યા;
અનાથ સ્ત્રી. (૨) વિધવા. (૩) દાસી.

અપરિમાહિયાગમણ. ન० (અપરિમહીતાગમન)
અપરણેત સ્ત્રીની સાથે મૈથુન સેવનું તે;
શ્રાવકના ચોથા વ્રતનો બીજો અતિચાર.

અપરિણય. ન० (અપરિણત) જે વસ્તુ પુરેપુરી
અચિત ન થઈ હોય તે વસ્તુ લેવાથી
મુનિને લાગતો એપણા દોષ; એપણાના
દશ દોષમાંનો આઠમો દોષ. (૨) ત્રિ०
રસ, રૂચિરરૂપે પરિણામ ન પામેલ ખોરાક.

અપરિણામ. પું० (અપરિણામ) ત્રણ પ્રકારની
શિષ્ય પૈકી પ્રથમ પ્રકારનો શિષ્ય; અર્ધ
શુદ્ધિવાળો અને જિન વચનના રહસ્યનો
અજાણ શિષ્ય.

અપરિતંતજોગિ. ત્રિં (અપરિતંતજોગિ)
કટાળા વિના સમાધિવાજો; અનિશ્ચાન્ત
સંપ્રમવાજો.

અપરિત્ત. પું (અપરિત) અનંત જીવ વચ્ચે
એક સાધારણ શરીરવાજો જીવ. (૨)
અનંત કાળ સુધી સંસારમાં પરિભ્રમણ
કરનાર જીવ; અનંત સસારી જીવ. (૩)
ત્રિં અપરિમિત; અનંત.

અપરિચ્છ. ત્રિં (અપરિચ્છ) જે કર્મક્રમ
પોતાના બંધ કે ઉદય વખતે ખીજ
ક્રમિતો બંધ અટકાવે નહિ તે, અપરાવ-
ર્તમાન કર્મક્રમ.

અપરિસ્તાહિ. પું (અપરિસ્તાહિ) ખાતાં ખાતાં
નીચે એક ન વેરવી તે.

અપરિસ્થ. ત્રિં (અપરિસ્થ) નિઃસ્થ; સર્વ.

અપરિસ્થિય. ત્રિં (અપરિસ્થિય) જેમાં કાંઈ
શેષ રહ્યું નથી તે; પૂરેપૂરું.

અપરિસ્થવ. પું (અપરિસ્થવ) કર્મબંધના
ઉપાદાન કારણનો અભાવ.

અપરિસ્તાવિ. ત્રિં (અપરિસ્તાવિ) જેમાંથી
પાણી ઝરી ન જાય તેવા પુખ્ત વગેરે;
ન ઝરનાર. (૨) કર્મબંધ રહિત; જેનો
કર્મ પ્રવાહ આવતો અટક્યો છે તે. (૩)
શિષ્યે આલોચેષ પોતાના દોષ ખીજ
કાઢી પાસે પછી ન પ્રકાશનાર ગુણ;
સાગર જેવા ગંભીર પેટવાળા આચાર્ય
વગેરે.

અપરિહારિય. પું (અપરિહારિય) મૂળ ગુણ
દોષ અને ઉત્તર ગુણદોષનો ત્યાગ કરનાર
નહિ; પાસત્યો. (૨) અન્યતીર્થી ગૃહસ્થ.

અપરિહરિય. ત્રિં (અપરિહરિય) ચારે
પાણીના જ્ઞાનવાજો નહિ; વિશાળ જ્ઞાન
રહિત.

અપરિમા. પું (અપરિમા) મોક્ષ.

અપરિહય. પું (અપરિહય) તવો; તાવડી.

અપરિહ. પું (અપરિહ) ઓરડો; કોઠો.

અપસ્તકાયવિણય. પું (અપસ્તકાયવિણય)
દુષ્ટ કાર્યથી કાયાને રોકવી તે; અશુભ-
કાર્યમાં શરીરને ન પ્રવર્તાવવું તે.

અપસ્તિ. પું (અપસ્તિ) અશ પૂજ્યા વિના
વિધિપૂર્વક વિદ્યા કે મંત્રના જપવા માત્રથી
શુભાશુભ ફળ કહી સકાય તે.

અપસુ. પું (અપસુ) આપ, ભેંસ, ઘોડા વગેરે
જેની પાસે નથી તે; સાધુ.

અપહય. ત્રિં (અપહય) દણુપેલ; અટકેલ.

અપહિદ્ધ. ત્રિં (અપહિદ્ધ) 'સપદિ ગય ન હ્યો'
સંપત્તિ મળે પુલાઈ ન જનાર; શુભ
વસ્તુ મળવાથી રાજી ન થનાર.

અપાણ. નં (અપાણ) ગુદ (૨) પાણી જેવી
હડી પીવાની વસ્તુ. (૪) પું નં અપાણ-
વાયુ. (૪) ત્રિં જલવર્જિત; નિર્જલ.

અપાણ. } ત્રિં (અપાણ) પાણી વિનાનું.
અપાણ. } (૨) દાહને શમાવનાર પાણી
જેવા શીતળ સ્થાળીપાનક આદિ પદાર્થ,
કે જે ગોશાળાને સંમત હતા. (૩) જેમાં
દૂધ, કાવો, સળડી, પાણી વગેરેનો ત્યાગ
કરવામાં આવે એવા ઉપવાસ વગેરે.

અપાવાણ. નં (અપાવાણ) કારકવિશેષ કે
જેમાં પાંચમી વિભક્તિ આવે છે.

અપાર. ત્રિં (અપાર) તીર વિનાનું; જેનો છેડો
નથી તે.

અપારસંસાર. પું (અપારસંસાર) જેનો પાર
નથી એવો સંસાર.

અપાવ. ત્રિં (અપાવ) પાપરહિત; સર્વથા શુદ્ધ.
(૨) નં પુણ્ય.

અપાવય. પું (અપાવય) શુભ ચિંતનરૂપ
પ્રકાશ મનોવિજ્ઞાન. (૨) પાપ વિનાની
વાણી બોલવા રૂપ વાણી વિનય. (૩)
સર્વથા કર્મક્રમ રહિત.

અપાવા. સ્ત્રીં (અપાવા) જ્યાં મહાતીર સ્થા
મી નિર્વાણ પદ પામ્યા તે નગરી; દસ્તી-
પાત રાગની રાજધાની.

અપુટ્ટ. વિ० (અપુટ્ટ) જેને પૂછ્યું નથી તે; પૂછવામાં ન આવેલ.

અપુટ્ટલાભિચ્ર. પું० (અપુટ્ટલાભિચ્ર) 'શું આપું ?' એમ પૂછવા વિના લિહ્યા આપે તે લેવી એવો અભિગ્રહ ધરનાર સાધુ.

અપુટ્ટવાગરણ. ન० (અપુટ્ટવાગરણ) પૂછવામાં ન આવ્યું હોય છતાં પ્રતિપાદન કરતું તે.

અપુણ. ઇ० (અપુણ) ફરી નહિ.

અપુણશ્ચય. પું० (અપુણશ્ચય) દેવતામાંથી ચીનીને ફરી તેમાં ઉત્પન્ન ન થતું તે; ફરીને મરવાનો અભાવ.

અપુણર્વચ્ચ. } વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જેણે રાગ-
અપુણર્વચ્ચ. } દેખી મળ્યાત માંડ બેઠી
છે એવા; મોઢનીયની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ ફરી ન પાંધનાર.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જેને ફરીને જન્મ નથી કરવો તે; પુનર્જન્મ રહિત.
(૨) મુક્તિપ્રદ.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પુનરુક્તિ દોષરહિત.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જ્યાંથી ફરી જન્મ ધારણ નથી કરવો તે; મોક્ષ.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) ફરીને મરવાનો અભાવ; અમરપણું.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પ્રવચીન; બેનશીખ.

(૨) તીવ્ર અસાતા વેદનીયના ઉદયવાળો.

(૩) અનાય; પાપાચરણી. (૪) નં પાપ.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્ણ) અધુરું; અપૂર્ણ મનો-રથવાળો.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પુન વિનાનો; દીકરા વિનાનો.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસક; પુરુષાત્તન વગરનું.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસક; પુરુષાત્તનો અભાવ.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસકવાદ; કોઈના ઉપર નપુંસકપણાનો આરોપ મૂકવો તે.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્ણ) નવીન; વિલક્ષણ. (૨) પૂર્વે ન અનુભવેલ અપૂર્વકરણ; તથા કરણમાંનું એક.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્વકરણ) સ્થિતિધાત, રસધાત, ગુણશ્રેણિ, ગુણસંક્રમ અને અન્ય સ્થિતિ બંધ એ પાંચની પહેલીવાર નિષ્પત્તિ કરનાર જીવ; આઠમે ગુણકાણે નિરૂપ્ત પાંચ સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરનાર જીવ. (૨) નં જે પરિણામથી સ્થિતિધાત, રસધાતાદિ અપૂર્વ અર્થની એકજ સમયે સાથે સાથે નિષ્પત્તિદ્વય થતે પરિણામ વિશેષ; સમક્ષિ આદિને અનુકૂળ લભ્ય જીવના વિશુદ્ધતર પરિણામ વિશેષ. (૩) આઠમું ગુણસ્થાનક.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપૂર્વજ્ઞાન) અપૂર્વજ્ઞાન; નવું નવું જ્ઞાન.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપૂર્વજ્ઞાનમહત્ત્વ) નિરંતર અપૂર્વ અપૂર્વજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરતું તે; તીર્થકર નામ કર્મ ઉપાજ્ઞાનાં વીશ સ્થાનકમાંનું ૧૮ મું સ્થાનક.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્વજ્ઞાન) નિરંતર સંયમભોગમાં વર્તનાર.

અપૂર્વચયણ. નં (અપૂર્વચયણ) બોદયું પાળે તેવા ઉત્તમ પુરુષોનું વચન; નિરર્થક જાપ તેવું વચન નહિ.

અપૂર્વ. પું० નં } (અપૂર્વ) પુરી; માલપુઆ.
અપૂર્વ.

અપૂર્વિચ્ચ. વિ० (અપૂર્વિચ્ચ) અપૂર્ણ; અધુરું.

અપૂર્વ. પું० (અપૂર્વ) અવાય; નિશ્ચય.

અપેક્ષ. વિ० (અપેક્ષ) મદિરા વગેરે અપેક્ષ પદાર્થ.

અપેક્ષ. વિ० (અપેક્ષ) અપેક્ષા કરનાર.

અપોમ્મલ. પું० (અપોમ્મલ) કર્મપુદ્ગલ રહિત; સિદ્ધ લગવાનું.

અપોરિસિય. } વિ० (અપોરિસિય) પુરુષ
અપોરિસિય. } પ્રમાણથી અધિક ઉંઝ;
અપોરિસિય. }

अपोरिस्तीय. त्रि० (अपौरुषेय) भाष्यसुनुं न-
नावेक्षुं नहि ते; नित्य.

अपोह. पुं० (अपोह) निश्चयमान; भविष्यमानो
त्रीन्ने भेद. (२) पृथग्भाव; श्रिताता (३)
विपक्षनी कुयुक्तिओनो त्याग करवाने वि-
शेष विचार करवे ते; बुद्धिनो छट्टो शुशु.
(४) पडिलेहुणुनो अेक प्रकार.

अप्य. वि० (अप्य) थोडु; नश. (२)
अभाव; नहि.

अप्य. पुं० (आत्मन्) आत्मा; श्रु. (२)
स्वयं; पोते. (३) देह; शरीर. (४) स्व-
भाव; स्वस्व.

अप्यद्विष्टाण. पुं० (अप्रतिष्ठान) लुओ " अ-
पि पदद्विष्टाणु " शब्द.

अप्यद्विष्ट. वि० (अप्रतिष्ठित) लुओ " अप-
पि पदद्विष्ट " शब्द.

अप्यद्विष्टाणपसरियत्त. न० (अप्रकीर्णस्वरूप)
लुओ " अपपदद्विष्टाणपसरियत्त " शब्द.

अप्यद्विष्टाण. वि० (अप्रज्वलित) अपक्षय;
परान्तर रंधायेल नहि

अप्यकप. वि० (अप्रकल्प) अलग; अत्यंत.

अप्यकर्म. वि० (अप्रत्यक्षकर्म) छगवा कर्मा;
नेने थोडां कर्म भोगववानां छे ते.

अप्यकर्मपच्चायाय. वि० (अप्रत्यक्षकर्मप्रत्यायाय)
भोगवतां छे अपचायतां थोडां कर्मां व्याप्ती

रक्षां तेथी इरी भनुष्य योनिमां नमेस;
थोडां कर्मां साथे भनुष्यस्वप्ने नमेस.

अप्यकालिय. वि० (अप्रत्यक्षकालिक) थोडा
वपत रहेनार; थोडा काणनुं.

अप्यकाल्याण. न० (अप्रत्याख्यान) लुओ
" अपप्यकाल्याणु " शब्द.

अप्यकाल्याणरत्तिया. स्त्री० (अप्रत्याख्यान-
प्रत्यया) पय्यप्पायु न करवाथी लागती
हिया.

अप्यजुहिअ. वि० () पाडीने तैयार
थोस; रंधाछ रहेल.

अप्यजोग. पुं० (अप्ययोग) न्यन्ययोग-
भनव्यादिनो व्यापार.

अप्यजोड. पुं० (आत्मज्योतिष्) ज्ञानस्वरूप.

अप्यजिकम्म. न० (अप्रतिक्कम) लुओ " अ-
पडिकम्म " शब्द. (२) त्रि० संस्काररहित.

अप्यजिकुट्ट. वि० (अप्रतिक्कट) अनिचारित;
रोडी न सकाय तेनुं.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिह) लुओ " अप-
डिअ " शब्द.

अप्यजिम. वि० (अप्रतिम) दह वगरनुं.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिह) नेनी परान्तर
णीनुं स्व नथी ते.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिपात्त) लुओ
" अपडिअ " शब्द.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिह) प्रतिधातरहित;
अपडिअ. (२) कथाय पणु रूपलना पामेल

नहि. (३) कोछ अटकावी न शके छे कोछ
तेनुं छेखधन न करी सके तेनुं.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिह) अप्रति-
बंध विहारी.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिह) थोडी रिद्धिवाणा;
अप्य वैलवी.

अप्यण. न० (अप्रण) अपर्ण करनुं ते; भेद
आपनी ते. (२) शुष्क रूपणी प्रतिपादन

अछ शके ते.

अप्यण. पुं० (आत्मन्) आत्मा; पोते. (२)
श्रु; येतन. (३) देह; शरीर. (४) स्व-
भाव; स्वस्व.

अप्यण. पुं० (आत्मार्थ) स्वार्थ; पोतानुं
प्रयोगन.

अप्यणिअ. वि० (आत्मीय) आत्म
अप्यणिअ. वि० (आत्मीय) संधी; पोतानुं.

अप्यत्तवंध. पुं० (अप्रत्यक्षवंध) अत्यंत थोडा
कर्मान्ध; न्यारे आठ प्रकृतिनो बंधक
यधने सागनो बंधक थाय तयारे प्रथम
यलो थोडा बंध होय.

અપ્પત્ત. ત્રિ० (અગ્રાસ) ન પ્રાપ્ત થયેલ.

અપ્પત્ત. ત્રિ० (અપત્ર) પાંખથી રહિત.

અપ્પત્તકારિ. ત્રિ० (અગ્રાસકારિન્) ભુએ
“ અપત્તકારિ ” શબ્દ.

અપ્પત્તિય. ન० (અપ્રીતિક) અપ્રીતિ; દેવ.

(૨) પ્રેમનો અભાવ. (૩) ક્રોધ; ગુસ્સો.

(૪) માનસિક પીડા.

અપ્પત્તિટ્ટાણ. ન० (અપ્રતિષ્ઠાન) ભુએ “ અ-
પત્તિટ્ટાણ ” શબ્દ.

અપ્પત્તિય. પું० (અપ્રત્યય) અનિશ્ચાસ. (૨)
દુષ્ટ પદાન.

અપ્પત્થ. ત્રિ० (અગ્રાથ્ય) પ્રાર્થના કરવાને લા-
યક નહિ તે; ચાહવા યોગ્ય નહિ તે.

અપ્પત્થણ. ન० (અગ્રાથ્ય) અનિચ્છ; અપ્રેમ.

અપ્પત્થિય. ત્રિ० (અગ્રાથિય) ભુએ “ અ-
પત્થિય ” શબ્દ.

અપ્પદુટ્ટ. ત્રિ० (અગ્રદિટ્ટ) જેના પર દેવ નથી
તેવું; પ્રીતિકર.

અપ્પપાણ. ત્રિ० (અલ્પપ્રાણ) પ્રાચુરહિત; જ્યાં
કાંઈપણ પ્રાણી નથી તેવા ઉપાશ્રય
વગેરે.

અપ્પપુગાણ. ત્રિ० (અલ્પપુગ) પુરુષહીન; પાખી.

અપ્પવહુ. ત્રિ० (અલ્પવહુ) એણુંવતું; થણું થોડું.

અપ્પવહુઅ. ન० (અલ્પવહુઅ) } એવ્ય-
અપ્પવહુતા. સ્ત્રી० (અલ્પવહુતા) } વતાપણું;

અપ્પવહુલ. ન० (અલ્પવહુલ) } સરખા-

મણી કરતાં કાંઈ કેટલું વધુ એણું છે
તે બતાવવું તે.

અપ્પમક્કિલ. ત્રિ० (અલ્પમક્કિન્) અલ્પાહારી;
મિતાહારી.

અપ્પમાર. ત્રિ० (અલ્પમાર) જેનું મૂલ્ય થણું

છતાં ભાર થોડો હોય તે; થોડા વજનવાળું.

અપ્પમાસિ. ત્રિ० (અલ્પમાસિન્) મિતભાષી;
નિકયા આદિથી રહિત.

અપ્પમત્ત. ત્રિ० (અપ્રમત) ભુએ “ અપમત્ત ”
શબ્દ.

અપ્પમત્તસંજય. પું० (અપ્રમત્તસંજય) સર્વથા
પ્રમાદરહિત સાધુ; સાતમે ગુણક્રમે વર્તેલો
શબ્દ.

અપ્પમહગ્ગ. ત્રિ० (અલ્પમહર્ષ) જેનો ભાર
થોડો અને કિંમત ઘણી હોય તેવું.

અપ્પરય. ત્રિ० (અત્પરજસ) કર્મરજરહિત;
અલ્પકર્મી.

અપ્પરય. ત્રિ० (અત્પરત) કીડારહિત અનુતર
નિમાનના દેવતા વગેરે.

અપ્પરિચ્છ. ત્રિ० (અપરિચ્છ) નહિ તાન્યેયું;
નહિ મૂકાયેલું.

અપ્પરિસાહિય. ન० (અપરિસાહિય) ભોળા
પદ્ધતિનું નીચે ખરવું ન થાય તે, અથવા
ચાવતાં ચાવતાં ‘ બચ બચ ’ એવો
અવાજ ન કરવો તે.

અપ્પરલીણ. ત્રિ० (અપરલીણ) અસંબદ્ધ; અનાસક્ત.

અપ્પલેયહા. સ્ત્રી० (અલ્પલેયહા) જેથી વાસણ
ન ખરડાય તેવા ચણા, વટાણા વગેરેની
બિજા લેવી તે; એવણાનો એક પ્રકાર.

અપ્પલેવા. સ્ત્રી० (અલ્પલેવા) જેનાથી પાત્ર
ખરડાય નહિ એવા ચણા, પહુંવા વગેરે
આહાર લેવાની પ્રતિષ્ઠા કરવી તે;
પિંડેપણાનો ચોથો પ્રકાર.

અપ્પલોમ. } પું० (અલ્પલોમ) લોભ ધટાડવો
અપ્પલોહ. } થા ન કરવો તે; ભાર
ઉણોઢરનો એક પ્રકાર.

અપ્પવસ. ત્રિ० (અત્મવશ) સ્વતંત્ર; પરવશ
નહિ.

અપ્પવહ. પું० (અત્મવચ) આત્મધાત; આપધાન

અપ્પવાહ. પું० (અત્મવાદિન્) ‘ પુરુષ એવે
સ્વં ’ જે કંઈ દેખાય છે તે સર્વ આત્મા
સિવાય બીજું કાંઈ નથી આમ એકજ
આત્મ તત્ત્વને પ્રતિપાદન કરનાર વાદી;
અદ્વૈતવાદી.

અપ્પસત્તિય. ત્રિ० (અલ્પમાત્તિક) સરવવાળા.

અપ્પસાગરિય. ત્રિં (અપ્પસાગરિક) દ્રવ્યા-
દિક્કથી રહિત.

અપ્પસુઅ. ત્રિં (અપ્પસુત) શાસ્ત્રનો અગ્રણ્ય;
અદ્વય.

અપ્પહિદ્ધ. ત્રિં (અપ્પહટ) સમભાવી; સુખ
દુઃખમાં સમભાવ રાખનાર.

અપ્પહિય. ત્રિં (અપ્પહિત) અપ્રસિદ્ધ; અવિસ્તૃત.

અપ્પાહડ. પું (અપ્પાહ્ત) વસ્ત્ર ન પહેરવાનો
અભિગ્રહ ધરનાર; વસ્ત્ર પરત્વે અભિગ્રહ
વિશેષ ધારી મુનિ. (૨) અનાજહિત;
નંગ વા દિગમ્બર.

અપ્પાહરણ. પું (અપ્પાહરણ) વસ્ત્ર ન પહેર-
વાનો અભિગ્રહ ધરનાર; વસ્ત્ર વિના રહેવું
એવી પ્રતિજ્ઞા લેનાર મુનિ.

અપ્પાણ. પું (આત્મન્) આત્મા; છત્ર.

અપ્પાણરક્ષિણ. ત્રિં (આત્મરક્ષિન્) પાપથી
કે દુર્ગતિથી આત્માને બચાવનાર; આ-
ત્માની રક્ષા કરનાર.

અપ્પાવહુઅ. } નં (અપ્પવહુત્વ) એ વસ્તુની
અપ્પાવહુઅ. } સરખામણીમાં પરસ્પર
અપ્પાવહુત્ત. } એ બાબતોપણું કહેવું તે;
મુકાબલામાં ન્યુનાધિકતા બતાવવી તે.

અપ્પામિણિવેસ. પું (આત્મામિણિવેસ) પુત્ર,
કલત્રાદિકમાં પોતાપણના આગ્રહ; જે
સ્વાભાવિક રીતે પોતાના નથી તેને વિષે
આગ્રહપૂર્વક મમત્વ રાખવું તે.

અપ્પાવય. ત્રિં (અપ્પાહ્ત) ઢાંકેલ નહિ; બધ
ન કરેલ. (૨) વસ્ત્રરહિત; નગ્ન.

અપ્પાવયદુવાર. પું (અપ્પાહ્તદ્વાર) દંડ સમક્તિ-
વાળો આવક, કે જેણે ઘરનાં દાર ખુલાં
મુકાબાં છે એટલા માટે કે કોઇપણ દુઃખી,
લાચાર સ્થાય લેવાને આવે અથવા કોઇ
પણ વાદી વાદ કરવાને આવે તો તેનો ઉત્તર
આપવાને સમર્થ છે.

અપ્પાહમિ. પું () સંદેશો;
સમાચાર.

અપ્પાહિત. ત્રિં () સંદેશો મોકલેલ.

અપ્પિણિચ્ચિય. ત્રિં (આત્મીય) સ્વકીય; પોતાનું.

અપ્પિય. ત્રિં (અર્પિત) અર્પણ કરેલ; હવાલે
કરેલ. (૨) વિશેષને મુખ્યતા આપેલ;
વિશિષ્ટ કરેલ. (૩) પું પર્યાયાર્થિક નય.

અપ્પિય. ત્રિં (અપ્પિય) અનિષ્ટ; અશ્ચિકર.
(૧) નં મનનું દુઃખ; ચિત્તની શંકા.

અપ્પિયકારિણી. સ્ત્રીં (અપ્પિયકારિણી) અનિષ્ટ
સમાચારવાળી ભાષા; સામાને અપ્રિય
લાગે તેવી બોલી.

અપ્પિયવવહાર. પું (અર્પિતવ્યવહાર) 'આ શાતા
આનું જ્ઞાન' ઇત્યાદિ વચનરૂપે વક્તાએ
સ્થાપિત કરેલ બ્યવહાર.

અપ્પિયાણપ્પિય. નં (અર્પિતાનર્પિત) દ્રવ્ય
સામાન્ય અને વિશેષ ઉભય રૂપ છે એમ
પ્રતિપાદન કરવું તે; દ્રવ્યમાનુચોગનો
એક પ્રકાર.

અપ્પીદ. સ્ત્રીં (અપ્પીતિ) અપ્રીતિ; અશ્ચિં.

અપ્પીકય. ત્રિં (આત્મીકૃત) આત્મપ્રદેશ સાથે
એકતા પામેલ; આત્મા સાથે બંધાયેલ.

અપ્પુદ્ધ. ત્રિં (અપ્પુટ) નહિ પૂછેલું.

અપ્પુત્થાઈ. ત્રિં (અપ્પોત્થાચિન્) પ્રયોજન
છતાં પણ વારંવાર ઉઠેસ કરવાનો જેનો
સ્વભાવ નથી તે.

અપ્પેગ્ગય. ત્રિં (અપ્પેગ્ગ) કોઇ એક; ગમે
તે એક.

અપ્પોલંભ. પું (આત્મોપાલમ્ભ) અર્વાધિએ ચાલતા
શિષ્યને ઠેકાણે લાવવાને ગુરુએ આપેલ
દ્રવ્યોત્ત, મુક્તિ અને ઠપકા સાથે
શિષ્યામણ.

અપ્પોહ. ત્રિં () પોલ વિતાનું; નક્કર.

અપ્પોસ્સુય. ત્રિં (આત્મોત્સુક) આત્મ પ્રશંસા
કરનાર.

અપ્પાલણ. નં (આપ્પાલન) હાથે કરી થાપોટા
મારવા; થાપવું તે. (૨) લંબા, હોદામ
વગેરે વાજાંતનું વગાડવું.

અપ્કુડિય. વિ. (અપ્કુટિ) પુટલ નહિ,
અખડ, (૨) સર્વ વિરાધનાનો ત્યાગ
સ્વસ્થી અતિથાર રહિત કરેલ, અખડ
રાખેલ.

અપ્કુડિયવંત. વિ. (અપ્કુટિવંત) મર્જિત
કે વેખાવળા દાતનાળો નહિ મજનૂન
દાતનાળો

અપ્કુરણ. } વિ. (અપ્કુર્ણ) પૂર્ણ, ભરણ
અપ્કુરણ } ગમેલું

અપ્કોડિય. } વિ. (અપ્કોડિય) હાથના
અપ્કોલિય. } થાપોટા મારેલું, આરક્ષા
લિન (૨) નં આરક્ષાવન, પગડુ

અપ્કોયા. સ્ત્રી. () એ નામની
એક વેલ, વનસ્પતિ વિશેષ

અપ્કોવ. વિ. () નક્ષ, શુરુ, શુરુ,
શુરુ, લતા વગેરેથી વ્યાપ્ત, ગીચ ઝા-
ડીયાળો (૨) નિનિઝ, મહન

અપ્કોવમંડવ પુ. () નાગરવેન,
અમરવેલ અને દ્રાક્ષ આદિ ધટુ લતાઓથી
વીરાયેલ મહપ

અપ્કલ વિ. (અપ્કલ) નિષ્ફળ, નિરર્થક.

અપ્કાય. પુ. () વનસ્પતિ વિશેષ

અપ્કામ. વિ. (અપ્કામ) સ્પર્શરહિત, સ્પર્શ
નિનાનુ (૨) અરાય સ્પર્શતાનુ

અપ્કાસુય. વિ. (અપ્કાસુય) સજીવ, સચિત,
(૨) અગ્રાધ.

અપ્કુડિઅ વિ. (અપ્કુટિ) સર્વ વિરાધના
રહિત, અખડિત

અપ્કુમમાણગદ. પુ. (અપ્કુમમાણગદ) અતરાલના
આકાશ પ્રદેશને સ્પર્શ્યાં નિના ઉર્ધ્વગતિ
કરનાર જીવ, સિદ્ધલગવાન

અવંચ પુ. (અવંચ) કર્મના બધનો
અભાવ

અવંચગ વિ. (અવંચગ) કર્મને ન બાધનાર

અવંચદિદ્ધ. સ્ત્રી. (અવંચસ્થિતિ) કર્મનો બધ
ન હોય તે વપનની સ્થિતિ.

અવંધવ. વિ. (અવંધવ) અધુરન રહિત,
અનાથ

અવંમ નં. (અવંમ) અવધાર્ય, મૈયુન

અવમનજ્ઞણ નં. (અવમનજ્ઞણ) મૈયુન સેન-
નો લાગ કરવો તે, શ્રાવકની ઘટ્ટો
પડિમા

અવઝ્મમાળી સ્ત્રી. (અવઝ્મમાળી) જેનો
અવઝ્મા. (અવઝ્મા) ઉદય

થાય પણ બધ ન થાય તેની સમક્તિમા-
હનીય, મિશ્રમાહનીય વગેરે ઝર્મ પ્રકૃતિ.

અવઝ્મા. સ્ત્રી. (અવઝ્મા) મધિના વિજયની
મુખ્ય રાજધાની. (૨) અધોધ્યાનગરી

અવઝ્મ. નં. (અવઝ્મ) પદ્યમધ રહિત ગ્રંથ

અવહિય. પુ. (અવહિય) 'જીવ અને ઝર્મનો
બધ થતો નથી પણ સ્પર્શ થાય છે'

એમ માનનાર એક નિન્દન, ગોપ્તા
માહિલના અનુયાયી

અવલ વિ. (અવલ) બળરહિત, દુર્બળ

અવહિમ્મણ. વિ. (અવહિમ્મણ) મનને ન્યા
ત્યા ભટકાવનાર નહિ, ધર્મિષ્ઠ

અવહિલેસ. } વિ. (અવહિલેસ) સયમમા
અવહિલેસ. } મનોગત રાખનાર,

નિરતર આત્મસયમમા રમી શેલ
(૨) સયત

અવહુવાદ. } વિ. (અવહુવાદિ) વધારે
અવહુવાદિ. } નાહ ખોલનાર

અવહુસંપન્ન વિ. (અવહુસંપન્ન) ધણાને નહિ
દર્શાવેલ

અવાધા સ્ત્રી. } (અવાધા) અબાધાકાળ,
અવાહ પુ. } ઝર્મના બધ અને ઉદય

અવાહા. સ્ત્રી. } વચ્ચેનો કાળ (૨) જે પ્રદેશ
કે જે વસ્તુ વચ્ચેનું વ્યવધાન, અન્તર

(૩) આક્રમણનો અભાવ, પીડા ન
કરવી તે

અવાહાકાલ. પુ. (અવાહાકાલ) કર્મના બધ
અને કર્મના ઉદય વચ્ચેનો કાળ

અવદહિણિયા. સ્ત્રી (મરાથોન્તિ) અઆધાકને
જાણી કર્મ સ્થિતિ.

અવિતિજ્ઞ. } ત્રિ (અદ્વિતીય) બીજું કાષ
અવોષ. } સાથે નહિ; એકાકી.

અવુદ્ધ. ત્રિ (અવુદ્ધ) તરવને ન બાણુનાર;
અવિવેધી. (૨) અજ્ઞાન; મૂર્ખ

અવુદ્ધિય. } ત્રિ (અવુદ્ધિ) હુદ્ધિરદિત;
અવુદ્ધોય. } તરવના ન બાણુનાર.

અવુધ. } ત્રિ (અવુધ) અજ્ઞાન; હુદ્ધિરદિત.
અવુહ. }

અવોદ્ધિ. ત્રિ (અવોધિ) બોધરદિત; અજ્ઞાન.
(૨) સ્ત્રી (અવોધિ) બોધરદિત; અજ્ઞાન.
નં મિથ્યાજ્ઞાન.

અવોદ્ધિકલુસ. ત્રિ (અવોધિકલુસ) મિથ્યાદષ્ટિ;
અજ્ઞાની.

અવોદ્ધિવોય. નં (અવોધિવોય) સમ્યગ્ માર્ગના
અભાવનું કારણ; અજ્ઞાનનું બીજ.

અવોદ્ધિય ત્રિ (અવોધિક) બોધરદિત; અજ્ઞાની.
(૨) ધર્મપ્રાપ્તિમાં ભંગાણ પાડનાર.

અવોદ્ધિયા. સ્ત્રી (અવોધિયા) અબોધિ;
સં-માર્ગની અપ્રાપ્તિ.

અવન. નં (અવ) આકાશ. (૨) મેધ.

અવનંગ. પું (અવનંગ) } તેજ આદિથી
અવનંગા. નં (અવનંગ) } મર્દનકરતુ તે

અવનંગાવય. ત્રિ (અવનંગાવય) તેજ જોળા-
નાર; મર્દન કરનાર.

અવનંગિણદુય. } ત્રિ (અવનંગ) તેજ આદિથી
અવનંગિય. } મર્દન કરેલ.

અવનંતર. ત્રિ (અવનંતર) અદર; માંદે.

અવનંતરણ. } ત્રિ (અવનંતર) આંતરિક;
અવનંતરણ. } નજીકનું.

અવનંતરકાવગિજ્ઞ. પું (અવનંતરકાવગિજ્ઞ) અંગ નોકર; અમત માણસ

અવનંતરતપ. પું (અવનંતરતપ) આંતરિક
તપ; મોક્ષના અનરજ દેવજાત પ્રાપ્તિ
આદિ ૭ પ્રકારનું તપ

અવનંતરપરિસા. સ્ત્રી (અવનંતરપરિસા) સ-
મિતિ નામે દેવેન્દ્રની આંતરિક સલા; મિત્ર
આદિ સમાન માણસોની સલા.

અવનંતરપાણીય. ત્રિ (અવનંતરપાણીય) જેના
પડમાં પાણી છે એવા ચોરપટ્ટી આદિ
સ્થળ.

અવનંતરપુનઃસર. પું (અવનંતરપુનઃસર) પુનઃ
કીપતો અંદરનો ભાગ.

અવનંતરપુનઃસરદ. નં (અવનંતરપુનઃસરદ))
માનુગીતર પર્વતની અંદરનો પુનઃ કીપતો
અર્ધ ભાગ; અરી કીપ અંતર્ગત પુનઃસર
કીપ.

અવનંતરવાસ. પું (અવનંતરવાસ) આંતરિક
નિવાસ સ્થાન; અંદરનો વાસ.

અવનંતરસંવુક્કા. સ્ત્રી (અવનંતરસંવુક્કા) મા-
નની અદરથી સંખના આપર્તનની માફક
ગોચરી કરતાં અદાર નીકળતું અથવા
અદારથી તેવી રીતે ગોચરી કરતાં અંદર
આવતું તે; ગોચરીનો એક પ્રકાર.

અવનંતરસગઢુદિયા. સ્ત્રી (અવનંતરસગઢુદિયા)
પગના જે અંતરે ભેગા અને પાની પહેળી
કરી કાઢેલ કરવો તે; કાઢેલભોનો એક
દોષ.

અવનંતરિય. ત્રિ (અવનંતરિક) અંદરનો;
અંદર રહેનાર.

અવનંતરવદ્ધ. ત્રિ (અવનંતરવદ્ધ) કાષના ઉપર
બોક્ષે આરોપ થકેલો તે; ચોર ન હોય
તેને ચોર કહી દોષારોપણ કરતું તે.

અવનંતરવણ. નં (અવનંતરવણ) કાષના ઉપર
પ્રગટ રીતે બોક્ષે આજ અગ્રવતું તે; બુદ્ધિ
દોષ દેવો તે.

અવનંતરવણા. સ્ત્રી (અવનંતરવણા) દર્શનાનુ-
નની અનુમતિ દેતી તે; અનુમતિ નિવેશ
આના.

અવનંતરવણાય. ત્રિ (અવનંતરવણાય) દર્શનરૂપે
આજા આપેય; દર્શનરૂપે અનુમતિ.

અન્વય. વિ. (અન્વય) અન્વય કરે, વારનાર આદિ કરેલ (૨) ગુણધાર કરેલ, ગુણેય

અન્વયગા. સી. (અન્વય) આગળથી નહિ પણ તેની ઇન્દ્રિયે કાય કરનાર કહેવું તે અન્વયિય વિ. (અન્વયિત) પ્રાર્થના કરેલ (૨) સત્કાર કરે

અન્વયહત ન. (અન્વયહત) અન્વય, સચિત કર્યા પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) વાદ્યનો સમૂહ

અન્વય. પુ. (અન્વય) અન્વય

અન્વયજ્ઞ. પુ. (અન્વય) જાણે આપરે પરિણમે વાદ્ય.

અન્વયહત. ન. (અન્વયહત) પાણીવાળા વાદ્ય

અન્વયહાર. પુ. (અન્વયહાર) બોજન, બોરાક

અન્વયહત. સી. (અન્વયહત) અન્વયથી મિશ્રિત થયેની રેતી, કંઠણ બાદર પૃથ્વીનો એક પ્રકાર

અન્વયસંઘ. પુ. (અન્વયસંઘ) વાદ્યોની ધટા

અન્વયસંગ્રહ. સી. (અન્વયસંગ્રહ) સંગ્રહ સંગ્રહે રંગ બેરંગી વાદ્ય દેખાય છે તે

અન્વયસંઘ. ન. (અન્વયસંઘ) વાદ્યથી આ કાશનું જાણે જુલું તે

અન્વયિય. વિ. (અન્વયિય) મિત્રેય નધારે

અન્વયગમિત } વિ. (અન્વયગમિત) સન્નિધિ
અન્વયગમિય. } આવેનો (૨) પુ. આ
અન્વયગમ્ય } અન્વય, અતિથિ

અન્વયગાસિય ન. (અન્વયગાસિય) જાણી હવાયેની અગાથી

અન્વય. પુ. (અન્વય) અન્વય કરવો, વારનાર આદિ કરેની (૨) સમીપ, નજીક (૩) આદત દે

અન્વયસરણ ન. (અન્વયસરણ) ધર્મથી પતિત થયેલ પાસત્યાદિ પુન ધર્મમાં સ્થાપન કરી તેની સાથે આદાર પાણીને વ્યવહાર કરવો તે સંબોધનો એક પ્રકાર

અન્વયસમુહ પુ. (અન્વયસમુહ) પૂર્વના અન્વયસમુહ સરનાથી ઉત્પન્ન થયેલ ગુણ, જે બાળક જન્મતા સીધાવા નિનાજ સ્તનપાન કરે છે તે

અન્વયસચિય ન. (અન્વયસચિય) } ગુરુ
(અન્વયસચિય) } આ

દિની પામે બેસનામા પ્રીતિ રાખી તે, લોકાપચાર વિનયનો એક પ્રકાર

અન્વયસવિત્તિ સી. (અન્વયસવિત્તિ) નરેન્દ્ર આદિની પાસે બેસવું તે

અન્વયસાસણ ન. (અન્વયસાસણ) પાસે બેસવું તે

અન્વયહય. વિ. (અન્વયહય) દુ પથી દુષ્ટાચેલ અભિર્ભા. પુ. (અન્વયહય) બુદ્ધિ “ અન્વય ”

શબ્દ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) બુદ્ધિ “ અન્વય મિય ” શબ્દ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) બુદ્ધિ “ અન્વય તર ” શબ્દ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) અંદરનું આત્મિક (૨) પુ. ન. આત્મિક તપ, પ્રાપ્તિ, નિન, રેખામત્ય, સ્વાધ્યાય, ધ્યાન અને કોરોત્સર્ગ એક પ્રકારનું અન્વયતર તપ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) અંદરનું આત્મિક તપ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) અંદરનું આત્મિક તપ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) અંદરનું આત્મિક તપ

અભિર્ભા. વિ. (અભિર્ભા) અંદરનું આત્મિક તપ

અન્વયમમ પુ. (અન્વયમમ) ઉદય, ઉત્થાન

અન્વયમમ વિ. (અન્વયમમ) આકાશમાં પહોંચે તેટલું ઉચ્ચ, ઉન્નત

અન્વયમમ. વિ. (અન્વયમમ) આરોહણથી બહાર નીકળે, ઉઠી આવેલ (૨) બેનારને ગમણીય લાગે તેની રીતે રહે

(૩) ઉપારેલ, ઉપરી લીધેલ

અમુજય. વિ. (અમુજય) વધવા માટેન,
ત્રિવિધ (૨) ઉચ્ચમુજય, ઉચ્ચ નિહારી
(૩) તૈયાર

અમુજયમરણ ન. (અમુજયમરણ) જિન
કક્ષી આદિ અમુજય નિહારીનું પાદ
પગમનાં રીતે થતુ મરણ

અમુદ્ગમ ન. (અમુદ્ગમ) શુભાંકિ
પામે આવે ત્યારે ઉડી ઉભા થતુ તે,
દસ પ્રકારની સામાયારીમાનો નવમે
પ્રકાર

અમુદ્ગિય. વિ. (અમુદ્ગિય) ઉચ્ચ થયેન
સન્માન કરના અર્થે ઉભા થોલ

અમુદ્ગતાર. વિ. (અમુદ્ગતાર) શુભાંકિની
સન્મુખ જનાર

અમુદ્ગમય વિ. (અમુદ્ગમ) ઉચ્ચ, જાદર
નીકળેન

અમુદ્વય. પુ. (અમુદ્વય) ઉદય, અગ્ની

અમુય. પુ. (અમુય) કાષ્ઠજ અપૂર્વ વસ્તુ
જોનાથી કે સાલગવાથી આપાર્શ્વ રસ
ઉત્પન્ન થાય તે, નવ રસમાનો એક રસ
(૨) વિ. આશર્શજનક

અમુયગમ. પુ. (અમુયગમ) અગીકાર રી
કાર કરવો તે

અમુયગય. વિ. (અમુયગય) પ્રાપ્ત થોલ,
સામે આવેન

અમોચગમિય. વિ. (અમોચગમિય) પોતાની
ધ્મજથી રીકારેન

અમોચગમિયા મી. (અમોચગમિયા) પોતાની
ધ્મજથી રીકારેન શિરોધુવન, અમિય
યન, અમયર્થ, ઉપાસ રંગે ચારિત્રના
કથરી થતી વેળા

અમયમેળ પુ. (અમયમેળ) રિજનનામે ચો
રના મેનાપતિનો પુત્ર કે જે પુરિમના
નગરને ધરાવ ખૂલે આવેતી સાતની
નામે ચોરપત્રીમા પાચમે ચોની સાથે
રહેતો હતો

અમસ્ત. વિ. (અમસ્ત) ખાસ ચોર નહિ,
લક્ષણ કરવા ચોર નહિ

અમમ. વિ. (અમમ) ભાગેવ નહિ, અખડ
(૨) ન. વિપાક સૂત્રના પ્રથમ શ્રુત ૨૦
ધના રીજ અધ્યયનનું નામ (૩) પુ.
આ નામનો એક ચોર

અમદ્ગયેસ. વિ. (અમદ્ગયેસ) “જ્યા અ-
મુક વખત માટે કાંઈ પણ શુદ્ધ્યને ઘેર
કાંઈ પુષ્ક વધ જાય નહિ” એમ મનાઇ
કરવામા આતી છે તેનું નગર રંગે

અમત્ત. ન. (અમત્ત) અત્તનો ત્યાગ ઉપાસ

અમત્તદ્. પુ. (અમત્તદ્) ભોજનનો ત્યાગ
કરનાના પન્થખાણ, ઉપાસ

અમત્તિ. સી. (અમત્તિ) ભક્તિનો અભાવ
(૨) વિ ભક્તિરહિત ભક્તિ વિનાનો

અમય ન. (અમય) નિર્ભયપણ (૨) પુ.
એલિક રામની નદ રાણીનો પુત્ર અભય
કુમાર (૩) અહતયેનરાઇ સૂત્રના પ્રથમ
વર્ણના દસમા અધ્યયનનું નામ (૪)
પ્રાણિ રક્ષા, સપ્તમ (૫) છવિત મરણનો
અભાવ (૬) વિ. ભયરહિત

અમયંકર. પુ. (અમયંકર) સર્વ છત્રને પોતે
અભયદાન આપી ખીજની પામે અભય
અપાવનાર મહાત્મા (૨) વિ. અભાવ
આપનાર, અદિસક.

અમયંકર. મી. (અમયંકર) ૧૭ મા તીર્થકર
પ્રવન્યા લેતી વખતે જે પાનખીમા ભેધ
દતા તે પાનખીનું નામ

અમયકુમાર. પુ. (અમયકુમાર) એલિક રામનો
પુત્ર અભયકુમાર

અમયજંદા. મી. (અમયજંદા) નદ રામની
પુત્ર, શુદ્ધિધાન અભયકુમાર

અમયદાણ ન. (અમયદાણ) રૂપિતના. કાલે
ભયમાથી ડોચાનું તે

અમયવ્વદાણ. ન. (અમયવ્વદાણ) છત્રી
અચરી તે

અમયા. સ્ત્રી० (અમયા) દરડે (૨) દંધરાહન
રાગની અભયા નામે એક રાણી

અમયારિદ્ધ. ન૦ (અમયારિ) મધ વિશેષ
અમવત્થ. પુ० (અમવત્થ) સસારમા ન ફરનાર,
સિદ્ધભગવાન

અમયસિદ્ધિ પુ० (અમયસિદ્ધિ) સિદ્ધિ
પામવાને અયોગ્ય, અભવ્ય છત્ર

અમયિય } પુ० (અમય) સિદ્ધિ મેળવવાને
અમવ્ય. } અયોગ્ય, અભવ્ય છત્ર (૨)
ત્રિ० અમુદર, અચાર

અમાર. પુ० (અમાર) કુત્સિતભાવ, નિષ્ઠ
ભાવ (૨) અભાવ, નિષેધ (૩) અસમજાન
(૪) અશુભ પરિણામ

અમાત્રિત. ત્રિ० (અમાત્રિત) યોધ ન પામે
અમાવિય. ત્રિ० (અમાવિત) સમજાવવાને
યોગ્ય નહિ, અનુભવ રહિત (૨) અયોગ્ય,
અનુચિત

અમાલુક ત્રિ० (અમાલુક) ખીજ વસ્તુને
યોગ પામીને પણ તેના શુભમા પરિણત
ન થતા પોતાના સંસ્પર્શમા અસ્થિત
રહે તે, જેના પર ખીજના સગની અસર
થતી નથી તે

અમાસ. પુ० (અમાસ) પ્રભા, આભાસ
અમાસગ. } ત્રિ० (અમાસ) ભાષા પયાંમિ
અમાસય } વિનાનો, નદિ યોગનાર
(૨) જેને યોગવાની શક્તિ ઉત્પન્ન થઈ
નથી તેવો (૩) પુ० એકેન્દ્રિય છત્ર (૪)
મુક્ત આત્મા, સિદ્ધ

અમાસા. સ્ત્રી० (અમાસા) મૃત્યુ અને સત્ય
મૃત્યુ એ બે પ્રકારની ભાષા, જોડુ અથવા
મિથ્ર જોડુ તે

અમાસિય ત્રિ० (અમાસિય) ભૂમિ આદિ
પ્રમાણ વિનાના પદાર્થ

અમિ. મ૦ (અમિ) સન્મુખ, સામુ (૨)
ઉદ્ધવન, અતિક્રમણ (૩) અત્યન, વધારે
(૪) વધવ (૫) પ્રતિકૂલ (૬) નિરર્થક

અમિત્રાસણ. ત્રિ० (અમિત્રાસણ) સન્મુખ
આવેવ

અમિદ્ધ ન૦ (અમિદ્ધ) અભિય નામે નક્ષત્ર
(૨) વીતભય નગરના ઉદાયન રાગને
પુત્ર અણિજીત કુમાર.

અમિત્રોગ. પુ० (અમિત્રોગ) દયાશુ, બાળા
ત્કાર (૨) આત્મા, હૃદય (૩) મન, જન
વગેરેથી વશીકરણનો પ્રયોગ કરવો તે,
જેથી આભિયોગિક જાતના દલકા દેવ
તામા ઉત્પન્ન થયું પડે તેની ભાવના (૪)
પરાભવ (૫) ગર્હ, અભિમાન

અમિત્રોગપરણતિ. સ્ત્રી० (અમિત્રોગપરણતિ)
વિદ્યા વિશેષ

અમિત્રોગિય. પુ० સ્ત્રી० (અમિત્રોગિક) તામેદાર
દેવતા

અમિત્રોગી. સ્ત્રી० (અમિત્રોગી) આભિયોગિક
દેવતામા ઉત્પન્ન થયું પડે તેની ભાવના,
મન જન, વશીકરણ આદિ પ્રયોગ

અમિયોગણ. ન૦ (અમિયોગણ) જુઓ
“ અભિયોગ ” શબ્દ

અમિકંઠા. સ્ત્રી० (અમિકંઠા) અભિલાષા,
ધમ્મજ

અમિકંઠિ. } ત્રિ० (અમિકંઠિજન) આકાશ
અમિકંઠિર } રાખનાર, ધમ્મજ કરનાર

અમિકંઠ ત્રિ० (અમિકંઠ) જુઓની ઉલ્લસી
મયેવ, મોતની નજીક આવેન. (૨) પરા
ભવ પામેવ, (૩) ચેતન રહિત (૪)
પ્રમત થોલ

અમિકંઠકિરિયા. સ્ત્રી० (અમિકંઠકિરિયા)
ચરક આદિ પથના સાધુઓએ ન સેવેલી
જગ્યા, જે મહાનમા ખીજ કાઢ મતના
ત્યાગીઓ ઉત્તરો ન દોષ તે મહાન

અમિકંઠકૂરકમ્મ. ત્રિ० (અમિકંઠકૂરકમ્મ)
દિસાદિ ક્રિયામા પ્રવૃત્ત થયેવ

અમિક્રમ પુ० (અમિક્રમ) ઉદ્ધવન (૨)
પ્રાત્ય (૩) સન્મુખ ગમન (૪) ગતિ

અમિક્રમણ. ન૦ (અમિક્રમણ) સન્નુપ જતું;
સામા આવતું તે.

અમિક્ષણ. ઘ૦ (અમિક્ષણ) નિરંતર; વારંવાર.
અમિક્ષણોણાણોચ્છ્રોમ. પું૦ (અમિક્ષણો-
પયોગ) વારંવાર જ્ઞાનમાં ઉપયોગ લગાડવો
તે; તથિકર નામ જોત્ર બાંધવાના ૨૦
પ્રકારમાંનો એક.

અમિક્ષ્ણા. સ્ત્રી૦ (અમિક્ષ્ણા) નામ; સંતા.
અમિક્ષ્ણાલામિય. પું૦ (અમિક્ષ્ણાલામિક)
જોશ્યરી સંબંધી અલિપ્રદ વિશેષ ધરનાર
સાધુ.

અમિગચ્છ્રણયા. સ્ત્રી૦ (અમિગમન) સન્નુપ
જતું તે.

અમિગમ. પું૦ (અમિગમ) સન્નુપ જતું; સામા
જતું. (૨) ઉપદેશ સાંભળવાથી થતો
બોધ; સમક્તિનો એક પ્રકાર. (૩)
સાધુઓની પાસે જતાં ઉપાશ્રયની હદમાં
દાખલ થવી વખતે આવકાએ સચિત
વસ્તુનો ત્યાગ કરવો, પહેરેલ વસ્ત્રો
મર્યાદામાં રાખવાં, ખસા ઉપર ખેસનો
ઉત્તરસંગ કરવો, બે હાથ જોડી અંગૂઠિ
બાંધવી અને મનની વૃત્તિઓ એકાગ્ર
કરવી, એ પાંચ નિયમ સાચવવા તે;
આવકનાં પાંચ અમિગમન. (૪) આદર-
માન; સત્કાર.

અમિગમણ. ન૦ } (અમિગમણ) સન્નુપ
અમિગમણયા. સ્ત્રી૦ } જતું; નિત્ય જતું.

અમિગમણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (અમિગમણીય) આલીને
સામે જવા યોગ્ય.

અમિગમણ. સ્ત્રી૦ (અમિગમણીય) ઉપદેશ
સાંભળી યોગ્ય તત્ત્વજ્ઞિ; સમક્તિનો એક
પ્રકાર.

અમિગમસમ્પ્રદેસણ. ન૦ (અમિગમસમ્પ્રદેસ)
નવ તત્ત્વની ખરિદાપૂર્વક સમક્તિ પ્રાપ્ત
પાપ તે; નવ તત્ત્વની સમજણ પૂર્વકનું
સમ્યક્ત્વ.

અમિગય. ત્રિ૦ (અમિગય) જાણેલું; સમજેલું.
(૨) પ્રાપ્ત કરેલું; સન્નુપ આવેલું.

અમિગહિત્ર. ન૦ (અમિગહિક) ગુણ અવગુણ
જન્યના વિના કુમતનો આગ્રહ કરવો તે;
મિથ્યાત્વનો એક પ્રકાર.

અમિગહ. પું૦ (અમિગહ) આહારાદિ વહો-
રાવવામાં ટૂંકી મર્યાદા બાંધવી તે; અમુક
વેશ કે રંગનો માથુસ અમુક રિયતિમાં
આપે તોજ લેવું ઇત્યાદિ નિયમ ધારવો
તે. (૨) સ્ત્રી૦ જેનો અર્થ બરાબર સમજ
શકાય તેવી ભાષા. (૩) પું૦ ગ્રહણ કરવું;
હાથમાં લેવું. ૪) આગ્રહ; હદ.

અમિગહિય. ત્રિ૦ (અમિગહિક) કુમતની હદ
કરનાર; દુસમઢી. (૨) ન૦ કુમતની હદ
કરવી તે; અલિપ્રદિક નામે મિથ્યાત્વ.
(૩) સ્ત્રી૦ જેનો અર્થ ૨૫૯ સમજ
શકાય તેવી ભાષા.

અમિગહિય. ત્રિ૦ (અમિગહીત) જે બાજતનો
અલિપ્રદ લીધેલ હોય તે. (૨) ન૦ અ-
વધારણ; નિશ્ચય.

અમિગાય. (અમિગાય) લાકડી વગેરેથી પ્રહાર
મારવા તે; ગોણુ વગેરેથી ગોળા ફેંકવા
તે. (૨) મારફટ; હિંસા.

અમિગંદ. પું૦ (અમિગંદ) અંધકટુણિ
રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર. (૨) અંત
ગત સત્રના બીજા વર્ગના આદ્યમાં અધ્ય-
યનનું નામ. (૩) દિવસના છઠા મુહૂર્તનું
નામ. (૪) ગાથુ અવસર્પિણીમાં ભરત-
શેત્રના પંદરમાંના દસમા અને સાનમાંના
ચોથા કુચગરનું નામ. (૫) મદાગલ રા-
ગનો એક અભિગંદ નામથી પ્રસિદ્ધ મિત્ર.

અમિગયંત. ન૦ (અમિગયંત) માખૂયગણથી
નીકજેલ કુગનું નામ.

અમિજસ. ન૦ (અમિજગ્) આ નામનું એક
જેન સાધુઓનું કુળ; એક આચાર્યનો
પરિચાર.

અભિજાદ. સી० (અભિજાતિ) કુલીનપણુ,
ખાનદાની

અભિજાદ્ય. } ત્રિ० (અભિજાતિય) કુલીન,
અભિજાદ્ય } ખાનદાન

અભિજાત. ત્રિ० (અભિજાત) કુલીન, ખાન
દાન કુળમાં જન્મેલ (૨) અગીયારસનું
નામ (૩) ઉત્પત્ત

અભિજાત્ય. ન० (અભિજાત્ય) ભૂમિદાને
અનુસરના ૩૫ સ્તંભ વચનના ૩૫ અને
શયમાનો એક

અભિજુત. ત્રિ० (અભિજુત) પડિન, પ્રાગ
(૨) અપરાધી, ગુ-હેગાર

અભિજ્ઞા સી० (અભિજ્ઞા) અસતોત્ર, લોભ
(૨) રિપય ચિન્તાન, રેફ ધ્યાન (૩)
આસક્તિ, લેખપત્ર

અભિજિમ્ય. ત્રિ० (અભિજિમ્ય) અભિયાપ
નાળો, ધ્વજનાળો

અભિજિમ્યતા. સી० (અભિજિમ્યતા) અનૃપિ,
વસ્તુ મેળવવાને વારનાર ઉદ્દેશવતી
ધ્વજ

અભિજ્ઞુય ત્રિ० (અભિજ્ઞુ) વર્ણવેલું પ્રવચન
કરાયેલું

અભિજ્ઞુય. ત્રિ० (અભિજ્ઞુ) ગભાંધાનાદિ
કુળમાંથી પીડાયેલ (૨) અધનવસાય રૂપે
વ્યાપ્ત

અભિગંદ પુ० (અભિગંદ) આત્મ મહિતાનું
લોભાત્તર નામ

અભિગંદણ પુ० (અભિગંદ) આત્મ અવસ
ર્ગભીમા થએલ ભારત દેશના ચોથા
તીર્થકરનું નામ

અભિગય. પુ० (અભિગય) આગણીસમાં
મહીનાય તીર્થકરના એક ગણધરનું નામ
(૨) અભિનય ભારતગજ એટલે રિશય

અભિગય ત્રિ० (અભિગય) નીલન, નનન
અભિગાય. પુ० (અભિગાય) આવગુમાસનું
લોભાત્તર નામ

અભિણિકંત. ત્રિ० (અભિણિકાન્ત) આચાર-
ગાદિ શાસ્ત્રના અર્થનું મનન કરનારો આ-

રિતરૂપ પરિણામ જેનો દર્શિગત થયો છે તે

અભિણિવારિયા. સી० (અભિણિવારિયા) એકઠા
થઈને નિચરતું તે, સમુદાયરૂપે આવતું તે.

અભિણિવાદ. પુ० (અભિણિવાદ) મનિજ્ઞાન,
આભિનિષેધાધિક્ષાન (૨) મનિજ્ઞાના વર

ણીય કર્મનો ક્ષયોપશમ

અભિણિવદ્ય. ન० (અભિણિવર્તન) પાળા ફે-
રતું તે

અભિણિવિદ્ય. ત્રિ० (અભિણિવિદ્ય) આગ્રહી,
એક નિશ્ચયનાળો (૨) વાત થઈને પ્રવેશ

કરેલ, વ્યાપ્તપણે મળતી રીતે એકતા
પામેલ

અભિણિવેસ પુ० (અભિણિવેસ) ખોટી વાતની
પકડ, દુરામક

અભિણિવગદા. સી० (અભિણિવગદા) જ્યાં
દરેકની ખડકા જૂદી જૂદી છે તેની જગ્યા

અભિણિવગદ. ત્રિ० (અભિણિવગદ) સાગોપાગ
નિપજવેલું, પેશીમાંથી અગોપાગરૂપે

પરિણત થયેલ

અભિણિચુડ. ત્રિ (અભિણિચુડ) ક્રોધાદિ કે
પાપને ટાળી રીતળ થયેન, પરમ શાન્તિ

પામેલ (૨) પેશીમાંથી અગોપાગ રૂપે
પરિણામ પામેલ (૩) પુષ્પ, માંડવી

નિરૂપ

અભિણિસિદ્ધ. ત્રિ० (અભિણિસિદ્ધ) જેનો અન-
યવ બહાર નીકળેલ છે તે

અભિણિસિદ્ધા સી (અભિણિસિદ્ધા) જ્યાં
એસીને મુનિ દિવસે સ્વાધ્યાય કરે તે

વસતિ, સ્વાધ્યાય ભૂમિકા

અભિણિસિદ્ધ. (અભિણિસિદ્ધ) બહાર નીકળતું
બનાવેન

અભિણિસેહિયા સી० (અભિણિસેહિયા) વિશે
સ્વાધ્યાય કરીને રાત્રે મુનિ જ્યાં રહે તે
વસતિ

अभिनिस्सड. वि० (अभिनिस्सड) ७६३
नीकेने

अभिगुम. न० (अभिगुम) भाषा, ७५२

अभिगुमकूट. वि० (अभिगुमकूट) भाषा के
कर्मथी अभिगुम करे

अभिगुम. वि० (अभिगुम) भेदेन नडि, अप्प
(२) गूढ नडि, ऐधीयूत

अभिगुमगट्टि. पु० (अभिगुमगट्टि) गेटेने अथि
मे० वरी ऐकेर ५५ समन्ति प्राप्ति केरु
नरी ने ७५

अभिगुमणय वि० (अभिगुमणय) गन्धुसभा
आवेन, निनि थयेन

अभितत्त० वि० (अभितत्त) अभिथी नपावेन
गम्भ करेन

अभिताव. पु० न० (अभिताव) तापनी न्हावे
सुनेनी सन्धुन (२) सत्ता, दु ५ (३)
हाय, पीडा

अभिधुव. वि० (अभिधुव) निगिष्ट शुभ
धीर्तन वरी धर्यवेन स्तुति करायेन

अभिदुमा. न० (अभिदुम) अनि निमस्थान
(२) दु गोत्पादके स्थान

अभिदुदुय. वि० (अभिदुदुय) दु भन्ता अथ
वसाय इये वसाय (२) गर्भासास आदि
दु भन्ती पीडायेन

अभिधाइ वि० (अभिधाइ) वेगनवार,
कहेनार

अभिधारण. न० (अभिधारण) भनभा धारणा
धारनी ते

अभिधारण स्त्री० (अभिधारण) भाषा,
अपेभा.

अभिर्नन्दन. पु० (अभिर्नन्दन) लुओ = अलि
लक्षण " २५२

अभिर्नन्दिय. वि० (अभिर्नन्दिय) अभिन १
पावेन, मान पावेन

अभिन्न पु० (अभिन्न) लुओ " अनि
५५ " ५५६

अभिनिविट्ट. वि० (अभिनिविट्ट) लुओ " अलि
विट्ट " २५६.

अभिनिवेमिग्र. न० (अभिनिवेमिग्र) पोतानु
वयन स्थापना भाटे कुटुम्बि वगडी
सुनो रिपरीत अर्थ करेवे ते, अभि
निवेमिग्र मिश्रत

अभिनिवुड. वि० (अभिनिवुड) लुओ
" अलिपि पुड " ५५६

अभिनिस्सड. वि० (अभिनि स्सड) लुओ
" अलिपिस्सड. " ५५६

अभिप्राण न० (अभिप्राण) निराली,
मिन्ह

अभिप्युट्ट. वि० (अभिप्युट्ट) परसेत,
नरसाह थयेन

अभिप्याइयणाम पु० न० (अभिप्रागिक्रामन्)
अभिप्राय प्रमाणे पाडेय नाम, गेग
आगे, वयरे छत्पादि शुभ निगरेग
मरुत शुभय पाडेय नाम

अभिप्राय. पु० (अभिप्राय) लान, आगन

अभिप्येअ वि० (अभिप्येअ) धारेय, छट्टेय.

अभिभन पु० (अभिभन) पगन, पगनय

अभिभूय. वि० (अभिभूय) छत्तायेन, पगन
पावेन. (२) दु.भन्ती पीडित

अभिभूयणाणि पु० (अभिभूयणानि) केरन
राली

अभिभय. वि० (अभिभय) समत, छट्ट

अभिभरण. पु० (अभिभरण) अदकार, अ
भिभान

अभिभरणम् वि० (अभिभरणम्) अभिभाननु
धर, धरेभा अभिभान

अभिमुह. वि० (अभिमुह) सन्धुय थयेन,
मोदा आगन

अभियायण. पु० (अभियायण) आगमन,
आननु ते

अभियायण वि० (अभियायण) आगन-
नननभा तत्पर थयेन

અભિયોગ. પુ. (અભિયોગ) આલિયોગિઃ
દેવતા, ચાકર દેવતા

અભિયોગિષ્ઠ. ત્રિ. (અભિયોગિક) હુકમ
ઉદાનનાર, તામેદાર

અભિરક્ષક. ત્રિ. (અભિરક્ષ) રક્ષા કરનાર

અભિરામ. ત્રિ. (અભિરામ) રમણીય, સુદર

અભિરુદ્ધ. ત્રિ. (અભિરુદ્ધિ) રૂચિયથેલ,
મનપસંદ પડેલ,

અભિરુવ (અભિરુવ) ક્ષણે ક્ષણે નુ નુ
દેખાય તેડુ સુદર, મનોહર

અભિરુચા. સ્ત્રી. (અભિરુચા) મધ્યમ આમની
સાતમી મૂડના

અભિરોહિય. ત્રિ. (અભિરોહિત) રોકાઇ ગયેલ,
રોકામા આવેલ

અભિલપ્ય. ત્રિ. (અભિલાપ્ય) વાણીથી જેડુ
કથન થઇ શકે તેડુ, નિવેચનીય

અભિલસણિજ્ઞ. ત્રિ. (અભિલસણીય) ધ્વજના
ચોડા, અભિનાન કરવા ચોડા

અભિલાષ. પુ. (અભિલાષ) શબ્દ,
અભિલાષ. પાનિ (૨) સલામત,

કથન કરડુ (૩) શબ્દ સદર્ભ, સૂત્રપાત્ર

અભિલાસપુરિસ. પુ. (અભિલાસપુર્ય) નરજન
નિના શબ્દ, જેમ પટ, પટ ધર્યાદિ

અભિલાસ. પુ. (અભિલાસ) ધ્વજ, પ્રાર્થના

અભિલાયણ. ન. (અભિલાયણ) બધા ઉભા રહે
વાથી દૂરની વસ્તુ દેખી શકાય તેડુ સ્થાન

અભિરંદણ. ન. (અભિરંદન) નમસ્કાર, સ્તુતિ

અભિવન્દય. ત્રિ. (અભિવન્દક) પ્રણામ કરનાર

અભિવંદિષ. ત્રિ. (અભિવંદિત) જેને વદન
કરેન હોય તે

અભિવર્દિય. ત્રિ. (અભિવર્દિત) અધિકમાસ,
એકનારા દિવસ અને એકમે ચોવીસીયા
૧૨૧ ભાગેના મહીને (૨) અધિક
માસવાગુ વરસ, જે વરસમાં ૧૩ ચાન્દ્ર
માસ હોય તે, ૩૮૩ દિવસ અને ૩૩૩
ભાગનું વરસ

અભિવચણ. પુ. ન. (અભિવચન) પર્વાય શબ્દ,
એ ને એ અર્થનો બીજો શબ્દ, જેમ

પટ, કળશ ધર્યાદિ

અભિવાદણ. પુ. (અભિવાદન) વચનથી
અભિવાચણ. સ્તુતિ કરી (૨) મરતક

નમાની ચરણ સ્પર્શ કરવો તે, પ્રણામ

અભિવાહરણ. સ્ત્રી. (અભિવ્યાહરણ) ગુરૂ
શિષ્યની ઉકિત પ્રત્યુકિત, સનાદ

અભિવાહાર. પુ. (અભિવાહાર) કાલિક શ્રુત
પરવે શિષ્ય ગુરૂનો સનાદ, પ્રશોત્તર

અભિવુદ્ધિ. પુ. (અભિવુદ્ધિ) વધારો (૨)
ઉત્તરાભાદ્રપદ નક્ષત્ર

અભિવૃંજણ. ન. (અભિવ્યજ્ઞ) પ્રાદુર્ભાવ

અભિસંક્રા. સ્ત્રી. (અભિસાદ્ધા) આશા, સશય
(૨) સદેહ

અભિસંકિ. ત્રિ. (અભિસાદ્ધિ) શકા રાખનાર,
સદેહ કરનાર (૨) બીર, કરનાર

અભિસંગ. પુ. (અભિવ્યજ્ઞ) ભાવરાગ,
દબાવિ પ્રતિમથ (૨) આસક્તિ

અભિસંજાય. ત્રિ. (અભિસજાત) કલલ અન
સ્થામાથી પેરીરૂપે બનેન

અભિસંધારણ. ન. (અભિસંધારણ) પર્વાલોચન,
નિચારણ

અભિસંધિજ્ઞ. ન. (અભિસંધિજ્ઞ) બુદ્ધિ કે
ધરાદાપૂર્વક કરામા આવતી ક્રિયારૂપે

પરિણમનાર વીર્ય, વીર્યનો એક પ્રકાર

અભિસંધિય. ત્રિ. (અભિમરિત) અદ્ભુત
કરેલ

અભિસંતુદ્ધ. ત્રિ. (અભિમત્તુદ્ધ) વિજ્ઞાન
મેળવેન, બોધ પામેન

અભિસંમૂય. ત્રિ. (અભિમન્મૂત) પ્રાદુર્ભાવ
પામેન, પ્રગટ થોન (૨) વીર્ય અને

રૂધિરના મિત્રણથી કનન રૂપે થોવ

અભિસંતુદ્ધ. ત્રિ. (અભિમત્તુદ્ધ) પ્રસૂતી પામી
વધવા માડેલ, જન્મ પામી ઉત્તરના
પામેન

અમિત્સમરાણાગય. ત્રિં (અમિત્સમરાણાગય) સન્મુખ રહેલ છંદાનિષ્ઠ પદ્યોનું અવધારણ કરી શબ્દાનુસારે જણાવેલ; સખ્દ સ્વરૂપ સમજીને અવધારણ કરેલ. (૨) મળેલ; સન્મુખ આવેલ. (૩) નં આધ્યા પછી સર્વ તરફથી ઉદ્ભાવલિકામાં આવેલ; વિ-
પાકે અપ્રાપ્તવાને સન્મુખ થયેલ.

અમિત્સમાગમ. પું (અમિત્સમાગમ) અર્થાભિ-
મુખપણે, સંશય રહિત, મર્યાદા સહિત
જ્ઞાન; અર્થાત્ અર્થવિષયક સશયરહિત
મર્યાદાપૂર્વક જ્ઞાન; (૨) સન્મુખ ગમન.
(૩) પ્રાપ્તિ. (૪) નિર્ણય.

અમિત્સમાગય. ત્રિં (અમિત્સમાગય) સન્મુખ
આવેલ.

અમિત્સરણ. નં (અમિત્સરણ) સન્મુખ જતું
તે; સામા જતું તે.

અમિત્સેક. ત્રિં (અમિત્સેક) અભિષેક કરવા
થોડ્ય; મુખ્ય.

અમિત્સેજ્ઞા. સ્ત્રીં (અમિત્સેજ્ઞા) અભિનૈરેધિ-
કીમાં દિવસની કે રાત્રિની સજાય કરી
રાત્રવાસો રહી સવારમાં યુનિ જે જાગ્યો
આવે તે જગ્યા.

અમિત્સેવ. પું (અમિત્સેવ) સર્વ ઔપધિસદ્ગુણ
તીર્થના પવિત્ર જગ્યાથી મન્ત્રોચ્ચારપૂર્વક
શબ્દ આદિ પદ્યોનું આરોપણ કરવાને
મસ્તક ઉપર સિંચન કરતું તે; શબ્દ-
શિષેક્ષી ક્રિયા. (૨) સ્નાન મહોત્સવ;
સ્નાન. (૩) અભિષેક કરવાનું સ્થાન.

અમિત્સેવસિલા. સ્ત્રીં (અમિત્સેવસિલા) મેર
પર્વતના પંડગવન ઉપર આવેલી ચાર
અભિષેક શિલા, કે જેના ઉપર છદ્ધા
તીર્થકર મહારાજનો અભિષેક કરે છે.

અમિત્સમ. પું (અમિત્સમ) લુઓ “ અ-
ભિસંગ ” શબ્દ.

અમિત્સ. ત્રિં (અમિત્સ) સન્મુખ આણેલું.
સામે લઇ આવેલ (૨) નં સાધુને મારે

ઘેરથી કે દુકાનેથી ઉપાશ્રયમાં લઇ આવેલ
ગ્વાહારોદિ આપવાથી સાધુને લાગતો દોષ;
ઉદ્ગમનના ૧૬ દોષમાંનો ૧૧ મો દોષ.

અમિત્સહણ. નં (અમિત્સહણ) સન્મુખ આવતાને
હણવું તે; સામે લાતો મારવી તે.

અમિત્સહય. ત્રિં (અમિત્સહય) પગથી દયાવેલ;
લાત મારેલ.

અમિત્સહા. નં (અમિત્સહા) નામ; સંતા.

અમિત્સિય ત્રિં (અમિત્સિય) ઉક્ત; કહેલ.

અમિત્સિય. પું (અમિત્સિય) વાચ્ય; પદાર્થ.

અમીદ. પું (અમિત્સિય) લુઓ “ અભિષિ ” શબ્દ.

અમીય. ત્રિં (અમીય) } નીડર; સાત પ્ર-
અમીર. (અમીર) } કારના લય

વિનાતો. (૨) મધ્યમ ગ્રામની એક
મૂર્છા.

અમૂય. ત્રિં (અમૂય) અસદ્ભૂત; ન બનેલું.

અમૂયામિસંકલ. પું (અમૂયામિસંકલ) ભૂતોને
લય ન આપનાર; જેનાથી પ્રાણીઓ
બીએ નદિ તે.

અમ્મેજ્ઞ. ત્રિં (અમ્મેજ્ઞ) ન બેદી શકાય તેવું;
ધાણું મજબૂત.

અમ્મેજ્ઞા. સ્ત્રીં (અમ્મેજ્ઞા) લોભ; લોભુષતા.

અમેલ. ત્રિં (અમીર) નિર્ભય; નિડર.

અમંગલ. નં (અમંગલ) અમંગલ; અનિષ્ઠ.

અમમા. પું (અમાર્ગ) મિથ્યાત્વ કાળ્ય આદિ
અમાર્ગ.

અમમ્વાય. પું (અમાષાત) ચોરી ન કરવી
તે; કામને મારતું નદિ તે.

અમમ્વ. પું (અમાત્ય) પ્રધાન; મત્રી.

અમમ્મ. ત્રિં (અમમ્મ) મધ્ય વિનાનું; જેમાં
જે લાય ન થઈ શકે તેવું. (૨) પરમાણુ.

અમમ્મ. નં (અમમ) જાણવું તે; આંતરિક
નિર્ણય (૨) અંત; અવસાન.

અમમ્મ. } ત્રિં (અમમ) અપ્રીતિકર;
અમમ્મસ્ત્ર. } (અમમ્મ) અનિષ્ઠ. (૨)

અસખી: મનરહિત. (૩) વિચાર મન્ય.

અમણામ. વિં (અમનમાપ) } મનને આલ
 (અમનમા) } ન થાય તે,
 (અમનોમ) } હમેત મનને

અપ્રિય લાગે તેડુ (૨) અનિષ્ટ

અમણામ. વિં (અમનમા) ખીણકારક, દુ ખો
 તપાક

અમન. નં (અમન) મુખા, અમન (૨)
 ક્ષીરોપાધ સમુદ્ધનુ જળા

અમતિ. સ્ત્રીં (અમતિ) કુમતિ, કુશુદિ

અમત્ત મં (અમત) પાન, લાજન

અમમ. વિં (અમમ) મધપાત્ર વગુ ઉપર
 જેને મારાપાત્ર નથી તે, નિરૂપી (૨)
 જશુક્રોપના લગ્નક્ષેત્રમા આવતી ચોવી
 રીમા થનાર બરમા તીર્થકર (૩) દિન
 સત્તા ૨૫ મા મુદર્જનુ નામ (૪) દેન
 કુર ઉત્તરકુરની જુગનિયા મનુષ્યની
 એક જાત

અમમના. સ્ત્રીં (અમમના) અગ્નિવિત
 વાણી, જેમા અચમય નદિ તેની વાળી

અમય. વિં (અમય) અસમત અમાન્ય

અમય. નં (અમય) જુઓ " અમત "
 શબ્દ

અમયઘોસ. પું (અમયઘોસ) કાકી નગરીનો
 એક પ્રાચીન રાજ્ય, કે જે સજમ લઈ
 પરમ પદ પામેલ હતો

અમયફલ. નં (અમયફલ) અમતોપમ ફલ,
 અતિ સ્વાદિષ્ટ ફલ

અમયમેહ પું (અમયમેહ) ભરત આદિ ક્ષે-
 તમા ઉત્સર્પિણીનો ખીને આરો બેસતા
 સાત દિનસ સુધી એ થો નરસા નરમે
 તેનુ નામ

અમયરસ પું (અમયરસ) અમૃતરસ

અમયરત્નો સ્ત્રીં (અમયરત્નો) અમરવેલ

અમયવાસ. પું (અમયવાસ) તીર્થકરના જન્મ
 આદિ પ્રસંગે દેવતા યજ્ઞ કરે તે. સુ
 ધારિટ

અમર. પું (અમર) દેવતા, દેન (૨) મુક્ત
 આત્મા, સિદ્ધભગવાન (૩) નાપભદેન
 સ્વામીના તેરમા પુનનુ નામ

અમરકંકા. સ્ત્રીં (અમરકંકા) દ્રોપદીનુ દરબુ
 કરનાર ધાનકી ખડના પંખોતર રાગતની
 મુખ્ય રાજધાની

અમરજિઘ. પું (અમરજિઘ) અમર કુમારનો
 જન, કે જે આત્મી ચોવીરીમા ત્રેતીસમા
 અનતરીય નામે તીર્થકર થયે

અમરવદ. પું (અમરવતિ) જાત રક્ષનો એક
 કુમાર, કે જેએ મક્ષાનાય પ્રભુ સાથે
 પ્રનજ્યા લીધી હતી

અમરસામિ પું (અમરસામિ) ધન્ધ

અમરમેળ. પું (અમરમેળ) જાત રક્ષનો એક
 કુમાર, કે જેએ મક્ષાનાય પ્રમુની સાથે
 પ્રનજ્યા લીધી હતી

અમરિસ. પું (અમરિ) ધર્મ, અસ્યા (૨)
 કોપ, રોપ (૩) મદાક્રમિયક

અમરિસજા વિં (અમરિસ) અપરાધ સદન
 નદિ કરનાર, અપરાધી ઉપર ક્ષમા ન
 રાખનાર (૨) કોપી (૩) સદિન,
 ક્ષમાશીલ

અમરિસજા. વિં (અમરિસ) ઉદ્યમી,
 ઉદ્યોગી

અમલ. વિં (અમલ) નિર્મળ, ૨૫૦ (૨)
 પું સિદ્ધભગવાન (૩) નાપભદેવનામીના
 સાતમા પુનનુ નામ

અમલા. સ્ત્રીં (અમલા) રોકેન્દની પાચમી
 અગ્રમહિષીનુ નામ

અમરસ્તા સ્ત્રીં (અમાસ્તા) અમાતાસ,
 કૃષ્ણ પક્ષનો છેલ્લો દિન

અમાદ. વિં (અમાદિ) માયારદિત, સરન
 (૨) નિષ્કપની

અમાદલ વિં (અમાદલિ) માયારદિત

અમાઘાય પું (અમાઘાય) જુઓ " અમ-
 ઘાય " શબ્દ

અમાળ. વિ. (અમાળ) અર્થ રહિત. નમ્ર.

અમાય. વિ. (અમાય) માયા રહિત, સરલ
અમાયિ વિ. (અમાયિ) જુઓ “અમાઈ”
શ. ૬

અમાયિસમવિદિ. પુ. (અમાયિસમવિદિ) માયા રહિત સમ્યક્દષ્ટિવાળો છત્ર, કૃત્રિયતા રહિત સમક્ષિતી

અમાવસ્તા. સ્ત્રી. (અમાવયા) } અમાવાસ,
અમાવાસા. (અમાવાસા) } કામ્યક્ષેત્રો
હેત્યો વિસ

અમિત્તા. ન. (અમેય) અમિત્તા ૧૨૦ માપીને
આપવાની અમુક સમય માટે ત્યાં મનાઈ
કરવામાં આવી છે એવું નમર વગેરે
(૨) વિ. માય ન અમ શેકે તે
અસખ્ય

અમિત્ત. ન. (અમિત્ત) વિષા અયુચિ ૧૨૦
અમિત્તરસ. પુ. (અમિત્તરસ) અમી વિષા,
અયુચિ રસ

અમિત્ત. ન. (અમિત) અમિત કરનાર દુરભન
અમિય. પુ. (અમિત) જેનો મરણનો પર્વ
નથી તે, સિદ્ધભક્તિ (૨) ન
અમૃત, શુધ્ધ

અમિય. વિ. (અમિત) અપરિમિત અસખ્ય
(૨) પરિમાણરહિત અનત (૩) દક્ષિણ
તરફના શિકાકુમાર દેવતાનો હન્દ્ર

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) દક્ષિણ શિયાના
શિકાકુમાર મનિવા દેવતાનો હન્દ્ર બાલ
પતિના ૨૦ હન્દ્રમાનો એ

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) અનતનામી,
સર્વ (૨) એ રત્નક્ષેત્રના એ તીર્થસ્થ
દેવનું નામ

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) જુઓ અમ
પમેદ. શ. ૬

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) ઉત્તર
શિયાના શિકાકુમાર દેવતાનો હન્દ્ર બાલ
પતિના ૨૦ હન્દ્રમાનો એ

અમિયાસમિય. પુ. (અમિયાસમિય) ૧૫૫૨
દેકાણુ બાળાવનાર, ઉપોસ કરનાર

અમિલ. ન. (અમિલ) અમિલ દેરાની બના-
વટનું રત્ન, ઉત્તરનું રત્ન (૨) પુ. મેય,
હેડકે

અમિલક્ષ. પુ. (અમિલક્ષ) મહેન, બાળ
ન બાળનાર, આર્થ

અમિલા સ્ત્રી. (અમિલા) ૨૦ મા તીર્થકરની
પ્રથમ સિધ્ધાનું નામ

અમિલાય વિ. (અમિલા) ન ક્રમાગેન

અમિલિત્ત વિ. (અમિલિત્ત) એ સુત્રમા
બીજા સુત્ર મેળવી ન જોવાનું તે, મિ-
નિત દેવ જેમા નથી એવું

અમુચ. વિ. (અમુચ) અમિતમા નદિ આવેલું

અમુચ વિ. (અમુચ) સમિત કાને ન
જોવાનાર

અમુચ વિ. (અમુચ) અમુચ, ગમે તે કાંઈ
એ

અમુચિયમ્. વિ. (અમુચિયમ્) જેની
સંજ્ઞા જાણવામાં નથી તે, અપરિમિત

અમુચ. વિ. (અમુચ) સાર્થકી મુલ નથી
થો તે, સસારી.

અમુચ વિ. (અમુચ) અમુચ કાંઈ, ગમે,
રસ અને અર્થ રહિત મર્યાદિતમય અને

અમુચ વિ. (અમુચ) અતીન્દ્રિય મિથ્યા
અમુચ. } જ્ઞાન રિશિય જેમ દેવતાનું
પુદ્ગલ ગદિત શરીર જોઈને એમ માને
કે જ્ઞાન શરીર પુદ્ગલનું અનેક નથી
હત્યાદિ

અમુચ વિ. (અમુચ) જુઓ “અમુચ” શ. ૬

અમુચ વિ. (અમુચ) અમિતમા નદિ આરેન

અમુચ. સ્ત્રી. (અમુચ) સત્પત્રન

અમુચ વિ. (અમુચ) નિરતર, નામ ન
આપી શકે તે

અમુચ. વિ. (અમુચ) મુદ નદિ તે, નામે
જાણનાર (૨) અમુચ સિન્ધાન

અમૂલદિદ્ધિ. સી૦ (અમૂલદિ) અન્યર્થનની
ધામધુમ તરફ મોહ વગરની દષ્ટિ,
સમક્ષિતા આઠ આચારમાનો એથો
આચાર (૨) અનિચ્છિત બુદ્ધિ

અમૂલલક્ષ્ય. ત્રિ૦ (અમૂલલક્ષ્ય) વસ્તુના
સ્વરૂપને યથાર્થ જાણનાર

અમૂલહત્ય. ત્રિ૦ (અમૂલહત) હાથની કળામા
દોશિયાર, હસ્તકળા કુશળ

અમૂલ. ત્રિ૦ (અમૂલ) જુઓ “ અમૂલ ”
શબ્દ

અમોક્ષ. ત્રિ૦ (અમોક્ષ) જુઓ “ અમિત્ત ”
શબ્દ

અમોક્ષ. ત્રિ૦ (અમોક્ષ) અપરિત્ર

અમોક્ષણિ ન૦ (અમુક્ષણિ) પડિભેદથી કરતા
વસ્ત્રને સામેનાની માફક ઉંચુ નીચુ કરી
ઉપર કે નીચે જાળીતને ન અડાડુ તે
પડિભેદણને એક શુભ

અમોહ. ત્રિ૦ (અમોહ) અનૃધ, સફલ (૨)
પુ૦ કાષ્ઠ વખતે સૂર્યના મિત્રની નીચે
નિરજોતા વિગરથી ગાઢની ઉંધને આધારે
કળા કે ખીજ રંગની રેખા દેખાય છે
તે (૩) વાદળા વગરની વિજળી (૪)
એક યજ્ઞનું નામ

અમોહ. ત્રિ૦ (અમોહ) મોહ રહિત (૨) પુ૦
જામહરના રથક પરિવનું એક કૂટ

અમોહણ. ત્રિ૦ (અમોહણ) મુખ્ય નહિ
કરનાર

અમોહરંસિ. ત્રિ૦ (અમોહરંસિ) યથાર્થ
જેનાર (૨) પુ૦ ચત્ર વિશેષ (૩) ન૦
ઉદાત વિશેષ

અમોહા. સી૦ (અમોહ) જામ સુદર્શનનું
અપર નામ (૨) પશ્ચિમ દિશાના અજન્-
નક પરિવનની દક્ષિણ તરફની અંક સારકીનું
નામ

અમ્મ સી૦ (અમ્મા) માતા, મા

અમ્મગા સી૦ (અમ્મા) માતા મા

અમ્મટ. પુ૦ (અમ્મટ) એ નામનો એક સ-
ન્ધારી, કે જેણે મદારી રસાળીના શા-
રનમા નીચે કરનામ જોત ઉપાકર્તે ક્યુ

અમ્મતાથ. પુ૦ (અમ્માત્ર) મા આપ. માતા
પિતા

અમ્મધાદ. સી૦ (અમ્માધાતી) ધાવમાતા, ધાધ

અમ્મયા. સી૦ (અમ્મિયા) માતા; મા (૨)
પાચમા વાસુદેવની માતાનું નામ

અમ્મા. સી૦ (અમ્મા) માતા, મા

અમ્માપિડ. } પુ૦ (અમ્માપિટ) માતાપિતા,

અમ્માપિતિ. } માઆપ

અમ્માપિયર. }
અમ્માપેદ્ય. ત્રિ૦ (અમ્માપેદ્ય) માતાપિતા
સમ્પત્તિ

અમ્મ. ત્રિ૦ (અમ્મ) હું, પોતે.

અમ્મરિસ ત્રિ૦ (અમ્મારિસ) અમારા જેના

અય. પુ૦ (અય) પૂર્વભાદ્રપદ નક્ષત્રનો અધિ
લતા દેવતા. (૨) બકરો (૩) આમ્મા
મહાગ્રહનું નામ.

અય. પુ૦ (અય) ગમન; ગતિ (૨) લાભ,
પ્રાપ્તિ (૩) અતુલન (૪) ન૦ પુણ્ય

અય. ન૦ (અયસ) લેહુ, ધાતુ વિશેષ

અયતિય. ત્રિ૦ (અયતિય) જેના ઉપર રાગની
મુદા નથી એવો સિદ્ધો વગેરે

અયંપુલ. પુ૦ (અયંપુલ) અયપુય નામે ગો
શાખાનો એક સેવક

અયંસંધિ ત્રિ૦ (અયસંધિ) જે વખતનું રંગ
ધાય, પ્રવિલેખ આદિ જે કામ હોય
તે વખતેજ તે કામ કરનાર, વખતસર
કામ કરનાર

અયંકરણ. પુ૦ (અયંકર) અક્ષારી અક્ષરોનો
૧૭ મહાગ્રહ

અયંકરણ. ન૦ (અયંકરણ) લોગનો તવો,
લોટી

અયંકુડિયા. સી૦ (અયંકુડિયા) લોગની
કુડી

અયકોટ્ટય. નં (અસ્ત્વોટ્ઠ) લોદુ તપાવનાની
ભાગી

અયાર. પું (અજાર) બકરાને પણ ગળી
જનાર, સર્પની એક જાત

અયગોલ પું (અયોગોલ) લોદાનો ગોળો

અયણ. પું (અયન) સૂર્ય અદરને માણેથી
બહાર જાય કે ગહારના માણેથી અદરના
માણે આ રી એક આદૃતિ પુરી કરે
તેટલો વખત. (૨) નં ગમન. (૩)
પ્રાપ્તિ, લાભ (૪) રાગ, નિર્ણય (૫)
નિં પ્રાપ્ત કરનાર

અયણ. નં (અતન) અનાદિ કાગથી નિરતર
ઉત્પન્ન થનામા અનર્તેલુ, હમેશા રહેનાર

અયણ નં (અદન) અત, ખોરાક

અયસ. ત્રિં (અયસ) જવણા નિનાનુ, યતના
રહિત

અયર. પું નં (અતર) સાગરોપમરૂપ કા-
ળપરિભાષુ નિરોત

અયલ. પું (અલ) અધક ઝિલ્હિના પુન
છટ્ટા દસાદ. (૨) અતગ્ધ સૂતના પહેવા
વર્ગના છટ્ટા અધ્યયનનુ નામ. (૩) પ્રથમ
બપોરનુ નામ (૪) ત્રિં નિશ્ચય, સ્થિર.

અયલમાદ. પું (અલમાદ) ભુએ “ અથ
લભાય ” તાદ

અયલા. સીં (અલ્લા) ભુએ “ અથના ”
તાદ

અયસીદિ. સીં (અસીધિ) હરત, ચિના,
રનાનિ, નિતાખા અને અનુરાધા એ પાચ
નક્ષત્રની ગતિનુ નામ

અયસ. નં (અયસ) અપવશ અપકીર્તિ
અયસી સીં (અસી) અસી, એક જાતનુ
તેનણુ પા-પ (૨) અસીનો છેડ

અયહારિ. ત્રિં (અયોહારિ) સોનુરુપ વચેરેને
પડતુ મૂળી લોદાને- ઉપાગાર લોદ
વાળિયો

અયા. સીં (અયા) બકરી

અયાકિવાશિજ્ઞ. પું (અયાકાણીય) ન્યાય
રિસેય, બકરીના ગળાપર જેમ અણુધારી
છરી આની પડે છે તેમ અણુધારુ આની
પડેલુ કાર્ય.

અયાણમ. ત્રિં (અયાય) અથ, ન જાણનાર

અયાર. પું (અકાર) “ અ ” અક્ષર

અયાગશિજ્ઞ. ત્રિં (અયાગનીય) જેનાથી કાર્ય
ન સરે તેનુ, પ્રયોગનુ પુરતુ નહિ

અયાગ્ય પું (અગામ) બકરીનો વાડો

અયાગ્યટ્ટ ત્રિં (અયાગ્ય) અપરિપૂર્ણ,
જેમએ તેટલુ નહિ

અયુત નં (અયુત) ભુએ “ અઉઅ ” શબ્દ

અયો નં (અયસ) લોદુ, લોદ

અયોકમલ નં (અયલ્લ) તલો, લોટી

અયોગણ. નં (અયોગ) લોદુ કુટવાનો ધણુ

અયોમુહ. પું (અયોમુહ) લવણુ સમુદ્ધા
વાયવ્ય પ્રણામા પાચસો જોગન ઉપર
આવેય એક અતરકીપ, ૫૬ અતરકીપ
માનો ૧૧ મો અતરકીપ (૨) ત્રિં
અયોમુહ અતરકીપમા રહેનાર મનુષ્ય

અર. પું (અર) આનુ અનસર્પિણીમા ભરત
ક્ષેત્રના સાતમા ચક્રનર્તી અને અદારમા
તીર્થકર (૨) નં ધરી, પેશનુ નયનુ લોકુ

અરઅ. પું (અરજ) ૮૮ મહાગ્રહમાનો
૭૦ મો મહાગ્રહ

અરઅ. નં (અન) પાચમા પ્રભદેર્યોકનો
અરત નામે એક પાથેડો (૨) ત્રિં
રખરદિન, પ્રીતિ રિનાનો

અરદ્ધ સીં (અર્ધ) સયમમા ઉદ્દેગ, ગાન,
છાંન, ચારિત્ર, તપ અને ધર્મ એ પાચ
આચારમા એએની (૨) સાધુના આરીય
પરિદમાનો એક પરિપત્ર (૩) ઈદ
રિયોગ કે અનિદ સયોમથી થતુ માન
મિક કુ અ

અરદ્ધકમ્મ નં (અર્ધકર્મ) જેના ઉદ્ધર્થી
છડને સયમ વચેરેમા અરનિ ઉત્પત

આય તેની એક નોકાથ મોહનીયની
 પ્રકૃતિ, અરતિ મોહનીય કર્મ
 અરહપરિસહ. } પુ. (અતિપરિપદ) સાધુના
 અરહપરીસહ. } ૨૨ પરિપદમાનો એક
 અરતિ નામે પરિપદ
 અરહમોહગિજ્ઞ. ન. (અતિમાહનીય) અરતિ
 નામે મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ
 અરહટ્ટ. સ્ત્રી. (અતિરતિ) અરતિગતિ ધમમા
 અરતિ અને પાપમા રતિ (૨) સુખદુઃખ
 અર્તજર પુ. ન. (અર્ત) એ- પ્રમરનો
 પાણીનો ધડો
 અરકાલુરી સ્ત્રી. (અ નાલુરી) ગિતિઅર્ધનર
 રાગની એક નગરી (૨) રાંની અમ
 મદિયી
 અરગ પુ. (અર્ગ) ભુઓ “અર-” સમ
 અરજજુયપાસ પુ. (અર્જજગ) દોર. ૫
 ગરનુ બધન
 અરણિ. પુ. (અરણિ) અરણિનુ લોકકુ જેને
 માહોમાહે ધસનાથી અગ્નિ ઝરે તેનુ
 લોકકુ
 અરણિયા સ્ત્રી. (અરણિકા) જેનો બધ બી
 જરૂર છ એની એક વનરપતિ
 અરણ્ય ન. (અરણ્ય) નિર્ગુન જગત, વસતિ
 વિનાની અટની
 અરણ્યાર્કિસગ પુ. (અરણ્યારતમ) અગ્ની
 યારમા દેવલોકનુ અરણ્યાનનસકે નામે
 એક વિમાન
 અરતિ. સ્ત્રી. (અરતિ) ભુઓ “અરધ”
 શબ્દ
 અરતિપરિસહ પુ. (અરતિપરિપદ) ભુઓ
 “અરધપરિસહ” સમ
 અરતિરતિ સ્ત્રી. (અતિરતિ) ભુઓ “અરધ-
 રધ” શબ્દ
 અરય પુ. (અરક) પૈશના આરા
 અરય. પુ. (અરય) કર્મરજ રહિત, સિદ્ધ
 જગના (૨) ૮૮ અદ્ધમાનો એક મહા

અદ્ધ (૩) પાગમા દેવનોકના વિમાનનો
 એક પાથો (૪) ત્રિ. મેવ રહિત,
 નિર્મળ (૫) ન. રંગેયુગ્મનો અમા
 અરય. ત્રિ. (અર્ત) અનાસક્ત, નિરુદ્ધ
 અરયગિ. પુ. (અર્તિ) નિરુત આગળી
 સહિત હાથ, પરિભાણુ વિગે.
 અરયા. સ્ત્રી. (અર્જા) કુમુ વિગતની મુખ્ય
 રાગધાની
 અરયગ ત્રિ. (અર્ક) અર્દેશમા રેતના
 મનુષ્ય વચેરે
 અરવિન્દ. ન. (અરિન્દ) કમળ, પદ્મ
 અરસ. ત્રિ. (અર્સ) દીર્ઘ આર્તિ દ્રવ્યથી
 સરકારેલ નદિ, રસવિનાનુ
 અરસજીરિ પુ. (અર્સજીવિત્) અરસ આ
 હારથી છપનાર, અભિગ્રહ ધારી મુનિ
 વિરોપ
 અરસમેહ. પુ. (અર્સમેષ) રસ વિનાનો નર
 સાદ, જે વરસાદથી બહોળા પ્રમાણમા
 અને મીઠું અનાજ ન પાકે તેવો
 વરસાદ
 અરસાહાર. પુ. (અર્સાહાર) રસ વિનાનો
 આહાર (૨) તીરસ આહાર લેનાનો અ
 ભિગ્રહ ધારણ કરનાર સાધુ
 અરહ ત્રિ. (અર્હ) પરિગ્રહ રહિત
 અરહ પુ. (અર્હ) કષ્ટપણુ રહસ્ય જેની
 બાણુ બહાર નથી તે, અરિહત ભગવાન
 ગિર્નદેવ (૨) ત્રિ. અગદ.
 અરહ } પુ. (અર્હ) ઇન્દ્ર આદિના પૃ
 અરહત } જ્ઞનીય, તીર્થકર (૨) અ
 વધિશાની અને મન પર્યવગાની
 અરહંત. ત્રિ. (અર્હોન્તર) સર્વ, બધુ જન
 છનાર (૨) પુ. જિન ભગવાન
 અરહંત ત્રિ. (અર્હાન્ત) નિરુદ્ધી, મમતા
 રહિત (૨) પુ. જિનદેવ
 અરહટ્ટ પુ. (અર્હટ્ટ) પાણી કાઢનાનુ રેટ,
 ધર્મીયત

અરહતગણ. પુ. (મહાનક) ચપાનગરી નિ-
વામી એક વહાણુવદી આવક, કે જેને
સમુદ્રમાં દેવતાએ પરિવહ આપ્યા હતા
(૨) તારી નગરીના દુનનો પુત્ર કે જેણે
પોતાના માતાપ સાથે અર્હન્મિત્ર આ-
ચાર્ય પાસે દીક્ષા લીધી હતી

અરહતજાલિ. પું. (મર્હતજાલિ) પોતે અ-
રિહંત નહિ છતાં પોતાને અરિહંત તરીકે
ઓળખાવનાર; છુ “અરિહંત છું” એમ
મિથ્યા પ્રત્યાપ કરનાર.

અરહસ્ત. ન. (મર્હત) ગુપ્ત ગુપ્ત હે
શાસ્ત્ર ૨૬૨૫.

અરહસ્તમાત્રિ. પું. (મર્હત યમાત્રિ) જેનાથી
કાંઈ રહ્યું ગુપ્ત નથી તે, સર્વજ્ઞ

અરિહ. ત્રિ. (મર્હત) નિરતર, વિજીત
ચિન્તા.

અરિ. પું. (મર્હત) દુસ્મન, યદુ

અરિહ. પું. ન. (મર્હત) લીધાગુ ૪૭ (૨)
અગીશનું પ્રકા અને કૃષ્ણ (૩) પદરમાં
ધર્મનાથ તીર્થેકરના પ્રથમ ગૃધ્રાનું નામ
(૪) ગ્રામાસુર. (૫) આયુ ચોરીમીના
ગાંભીરમાં તીર્થેકર નેમીનાથનું અપર નામ
(૬) પામમાં દેવલોકના ત્રીજા પાથગ્રનું
નામ.

અરિહનેમિ. પું. (મર્હતનેમિ) આનું ચોરીમીના
ભરતદેવના ગાંભીરમાં તીર્થેકર.

અરિહપુત્ર. ત્રી. (મર્હતપુત્ર) કન્ડાવાની
નિગ્ધની મુખ્ય રાજાની

અરિહ. ત્રી. (મર્હત) મહાકન્ડા નિગ્ધની
મુખ્ય રાજાની.

અરિહમણ. પું. (મર્હતમણ) મી કુપામદે
સ્વામીના સિનેરમાં પુત્રનું નામ (૨)
વસંતપુરનો એક રાજા કે જેની સગીએ
ચોરને અન્યથા આપ્યું હતું

અરિસ. ન. (મર્હત) દુસ્મ, એક
અરિસા. ત્રી. (મર્હત) પ્રધારનો રાજા

અરિસુ. } ત્રિ. (મર્હત) હરસના રાજા
અરિસિહ. }

અરિહ. ત્રિ. (મર્હત) યોગ્ય; લાયક. (૨) આ-
ચાર્ય આદિની પદ્ધતિને યોગ્ય; પૂર્ણ. (૩)
પું. તીર્થેકર દેવ.

અરિહ. પું. (મર્હત) મુદ્ધ; ક્રિમ્મત.

અરિહંત. પું. (મર્હત) અરિહંત ભગવાન.

અરિહંતચેદય. પું. ન. (મર્હતચેદય) અરિ-
હંત સગંધી કાંઈપણ સ્મારક ચિન્દ-સાધુ,
સાધુનો વેશ, યુલ વચેરે.

અરિહંતસાસણ. ન. (મર્હતસાસણ) તીર્થેકરનું
સામન, જેનું દર્શન. (૨) જેનું આગમ.
(૩) જેનું આગમ.

અરિહંત. પું. (મર્હત) આર્ય મુનિથન અને
મુખનિશુદ્ધતા પાત્રમાં સ્થિતનું નામ.

અરિહવિણ. } પું. (મર્હત) આર્ય સિંહ
અરિહવિણ. } મિરિના મોથા રિષ્ટ

અરહ. ત્રિ. (મર્હત) રાજા રહિત; નિગેમી.

અરહ. પું. (મર્હત) હરિવાસ ક્ષેત્રના રિષ્ટ-
લવણ નામે વાલકા વૈતાલ્ય પરતનો
અધિગત દેવતા. (૨) ૮૮ મહાપ્રદર્શનો
પ્રમો એ પ્રદ. (૩) મૂર્ત્યની પ્રત્યા પ્રુટવાનો
સમય. (૪) નદીચરવર સમુદ્ર અને
અંતર્યામી સમુદ્રની વચ્ચેનો દ્વીપ. (૫)
દેવ નિગેમ. (૬) નં. વિમાન નિગેમ.

અરહાગ્ધ. પું. (મર્હતગ્ધ) અનુવેનધર દેવોના
મોથા નાગરાજાનું નામ (૨) સનનું
સમુદ્રમાં ઉત્તર દિશાએ ૪૨ દરવર જેવું
ઉપર આવેલ અનુવેનધર દેવોનો આવાસ
પરંત. (૩) રાહુનાં પાત્ર કાન્તિરાગાં
પુરુષમ

અરહાગ્ધમા. ત્રી. (મર્હતગ્ધમા) નવમાં તીર્થ
કરતી પ્રવચના પાવણીનું નામ.

અરહામંદ. પું. (મર્હતમંદ) } અરહામંદ
અરહામંદમંદ. પું. (મર્હતમંદમંદ) } અનુદનો
અરિષ્ઠિ દેવતા

અરુણવર્ડિસંગ. પુ. (અરુણવર્ત્તમક) અગીયારમા દેવલોકનુ એ નામનું એક વિમાન.

અરુણવર. પુ. (અરુણવર) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અરુણવરદીવ. પુ. (અરુણવરદીવ) એ નામનો એક દ્વીપ.

અરુણવરમહ. પુ. (અરુણવરમહ) } અરુ-
અરુણવરમહામહ. પુ. (અરુણવરમહામહ) } હુવર
દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા.

અરુણવરસમુદ્ર. પુ. (અરુણવરસમુદ્ર) એ નામનો એક સમુદ્ર કે જ્ઞેમાથી તમસ્કાય નીકળેલ છે

અરુણવરોભાસ. પુ. (અરુણવરોભાસ) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અરુણવરોભાસમહ. પુ. (અરુણવરોભાસમહ) } અરુ-
વમાગમહ } ગુપ્તર-
અરુણવરોભાસમહામહ પુ. (અરુણવરોભાસમહામહ) } આન.

દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા

અરુણવરોભાસમહારર પુ. (અરુણવરોભાસમહારર) } અરુ-
વમાગમહારર } વરોભાસ
અરુણવરોભાસવર. પુ. (અરુણવરોભાસવર) } સમુદ્રનો

અધિપતિ દેવતા

અરુણામ. પુ. (અરુણામ) રાહુના લાગકાન્તિ વાળી પુરુષણ (૨) પાત્રમા દેવલોકનુ અરુણામ નામનું વિમાન.

અરુણોત્તરવર્ડિસંગ. પુ. (અરુણોત્તરવર્ત્તમક) પાત્રમા દેવલોકનુ એક વિમાન

અરુણોદ. પુ. (અરુણોદ) અરુણોદ નામે એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર

અરુણોદરા. } પુ. (અરુણોદક) અરુણોદીપને
અરુણોદય. } કરનો અરુણોદય નામનો સમુદ્ર.

અરુણોદયસમુદ્ર. વિ. (અરુણોદયસમુદ્ર) જુઓ "અરુણોદય" ૩૫.

અરુણોવચાય. પુ. (અરુણોવચાય) ૭ સૂત્રમાનુ એક ગ્રંથિક સૂત્ર, કે જ્ઞેમા અરુણ ૬૫

તાની ઉત્પત્તિ સગથી દર્શાવેલ હતી. હાલ તે વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે.

અરુણ. વિ. (અરુણ) ગ્રંથમ; ધા.

અરુણ. વિ. (અરુણ) નીરોગી; રોગરહિત.

અરુહ. પુ. (અરુહ) તીર્થકર; અરિહત.

અરુહ. વિ. (અરુહ) યોગ્ય; લાયક.

અરુહ. વિ. (અરુહ) ગ્રંથમ રહિત. (૨) પુ. સિદ્ધલગવાનુ; મુક્ત આત્મા.

અરુહંત. પુ. (અરુહંત) અરિહત લગવાનુ (૨) વિ. ઉત્પન્ન નહિ થનાર; ગ્રંથમ નહિ લેનાર.

અરુન વિ. (અરુન) રૂપ રહિત, વર્ણ રહિત.

અરુવચાય. પુ. (અરુવચાય) ધર્માગ્નિકાય, અધર્માગ્નિકાય, આકાશાગ્નિકાય અને હવાગ્નિકાય.

અરુવિ. વિ. (અરુવિ) રૂપ રહિત, રૂપ વગરનું

અરુવિઅગીય. પુ. (અરુવિઅગીય) ધર્માગ્નિકાય આદિ ચાર અગ્નિ ૬૦૫.

અરુચિકાય. પુ. (અરુચિકાય) જુઓ "અરુચિકાય" ૨૦૬.

અરોગ. } વિ. (અરોગ) પીડારહિત; રોગ
અરોગ. } રહિત.

અરોસ. વિ. (અરોસ) યુગ્મ રહિત. (૨) પુ. એક ક્ષેત્ર દેશ (૩) તેમા રહેનારી ક્ષેત્ર બનિ.

અલ. વિ. (અલ) ઈદ કાર્ય કરવામા સમર્થ (૨) ન. અધારેવીનું સિદ્ધાસન.

અલ. અ. (અલમ) પરિપૂર્ણ, પર્વાત (૨) સમર્થ (૩) પ્રતિપેદ. નિપેદ. (૪) અનિ, વાહુ.

અલંકરણ. વિ. (અલંકરણ) શોભાકારક.

અલંકાર. પુ. (અલંકાર) આભૂષણ, કેશાધાર, માળાવગર, વસ્ત્રાધાર અને આભરણાવગર એ ચાર પ્રકારના અલંકારમાનો ગમે તે એક પ્રકાર

અલંકારસમા. સ્ત્રી. (અલંકારસમા) પ્રેરણા પદ્યનાની એક.

अलंकारिय. वि० (अलङ्कारित) आभूषण
पदेरेथी अनङ्कृत करेव

अलंकारिय. पु० (अलङ्कारि) दम्भ, नाथ
(२) अनङ्कार, धरेणु

अलंकारियकम्म न० (अलङ्कारिकम्मेन) केश
आदि सभारवानु कर्म, क्षौरकर्म (२)
दम्भमत.

अलंकारियसभा. } स्त्री० (अलङ्कारिण्यभा)
अलंकारियसहा. } जया भेमी अनङ्कार
पदेरेथ तेनु अथान, आभूषण पदेरेथानी

अलंकारिय. वि० (अलङ्कारित) अथङ्कृत, सुकुट
आस्थि शशुगारेथ. (२) न० अथग
अथग स्थरेथी आनु ते, गायनने ओक
शुणु

अलंब. वि० (अलम्ब) बाधु नदि, डङ्क.
अलंबुसा. स्त्री० (अलम्बुसा) उत्तर स्थक
पर्यंत उपर वननारी आङ्भानी पदेरेथी
मिश्राङ्गभारिका

अलङ्कारपुरी. स्त्री० (अलङ्कारपुरी) शैवि
प्रभाजे दुमेरेनी नगरी

अलङ्कार. पु० (अलङ्कार) वाराङ्गी नगरीने गङ्गा
अलङ्कार. पु० (अलङ्कार) अनङ्कार सूचना
पदेरेथी भोगभा अथपननु नाम (२)
भदानीर आभीना सभयभा नगरीनगरीने
ओक शाल.

अलङ्कारण. न० (अलङ्कारण) अधनक्षत्र (२)
वि० आरा वक्ष्य गदिन

अलङ्कारणाय. स्त्री० (अलङ्कारणा) अभय-यस
आगण, पदा तदा भानु ते

अलङ्कारपुरी. स्त्री० (अलङ्कारपुरी) लुओ
" अलङ्कारपुरी " श.

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) निरङ्कार मेधम
अलङ्कार. पु० (अलङ्कार) आगारेथ, अनना

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) रीतिना
आभारनु ओक दधिपार

अलङ्कारिणी स्त्री० (अलङ्कारिणी) अथादेवीनी
पूर्वनी भाता

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) समर्थ, शक्तिमान्
(२) निषेधक, निवारक

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) यस करे, न
उरे ओरी रीति निषेध करनार

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) रीतिना कटि

अलङ्कारपुरी. स्त्री० (अलङ्कारपुरी) लुओ " अ-
लङ्कारपुरी " श.

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) भौतनतधारी.

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) आगम, प्रभावी. (२)
भङ्ग, धीमु (३) पु० अलङ्कारिणी. (४)
उत्तर अलङ्कारने ओक देश

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) शिक्षा शिक्षण,
आगमने ओक देश

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) आगम, प्रभावी

अलङ्कारिणी. स्त्री० (अलङ्कारिणी) वाराङ्गनी नगरीना
अन गाथापनिनी श्री, धरेरेन्दनी अथा

अलङ्कारिणी. स्त्री० (अलङ्कारिणी) अलङ्कारिणी; धान्य
रिने

अलङ्कार. वि० (अलङ्कार) अत्यन्त सुक्ष्म,
नेनाथी गीते अङ्क नधु नथी ते

अलङ्कार. स्त्री० (अलङ्कार) परमेष्ठनी प्रथम अङ्क-
भङ्गिणीनु नाम (२) विष्णुभङ्ग गननी
भोगि रे

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) लुओ

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) लुओ " अलङ्कार " श.

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) लुओ " अलङ्कार " श.

अलङ्कार. न० (अलङ्कार) लुओ " अलङ्कार " श.

अलङ्कारपरिस्थ. १ (अलङ्कारपरिस्थ) आदा-
गदिनी अङ्गभिने पदिर

અલાય. નં (અલાય) ઉપાધિ; સમગ્રનું
જાણું અથવા લોકું.

અલાવહિસય. નં (અલાવહિસય) અધારેલીનું
ભાવન.

અલાહિ. ઙં (અલાય) નિવારણ; નિષેધ
(૨) સંપૂર્ણ; પર્ણાપ્ત.

અલિંજર. પું (અલિંજર) ધડો; ભાગીયો.

અલિંદ. નં (અલિંદ) ઓટલો; ચોનરો.
(૨) ફુંડ.

અલિત્ત. નં (અલિત્ત) દલેચું; વાચાને દલા-
વવાનો વાંસડો.

અલિપત્ત. પું (અલિપત્ત) વીંછીની પાછીની
આધારે જેનાં પાંદડાં છે એવું રજા

અલિય. નં (અલીક) નિષ્ફળ; નિર્ધક.

અલિયા. સીં (અલીક) ભુક્ષણવાળી ભાષા;
અસત્ય ભાષા.

અલિસંદ. પું (અલિપ્યન્દ) ચોળાની એક
ગળ; માન્ય નિષેધ.

અલુગ. નં (અલુક) અટાટ; કંદ નિષેધ.

અલુસઝ. વિં (અલુક) અવિરોધક; જરૂર-
પણ સંપત્તિ વિરોધના ન કરનાર

અલેવકક. વિં (અલેવક) જેનાથી પાત્ર
અરણ્ય નહિ તેવી વસ્તુ, યજમાન, યજ્ઞ,
વટાણા વગેરે.

અલેવક. } વિં (અલેવક) ભુખો
અલેવક. } “અલેવક” શબ્દ.

અલેસિ. પું (અલેસિય) લેસ્યારદિન છન;
સિદ્ધભગવાન તથા અલેસી એકમાત્ર ભુખ-
ણવાળો છન

અલેસ. પું (અલેસ) લેસ્યારદિન છન.
એકમાત્ર ભુખણવાળો તથા સિદ્ધભગવાન

અલોગ. } પું (અલોક) જગત અધારને
અલોગ. } પ્રદેશ; અલોક. (૨) છન
પુદ્ગળ આદિ રહિત આધાર.

અલોગાકાસ. પું (અલોકાકાસ) લોકાકાસની
અદાર અલોકાકાસ.

અલોમયા. સીં (અલોમયા) લોકોનો અભાવ;
૩૨ યોગસંપ્રદમાનો આક્રોશ યે.નસંપ્રદ.

અલોચામાન્. પું (અલોચામાન્) ભુખો
“અલેચામાન્” શબ્દ.

અજોલ. વિં (અજોલ) અજુગ્ધ; લોકપતારદિન.

અજ. વિં (અજ) લીધું; ભીનું.

અજ્ઞ. સીં (અજ્ઞ) ગુપ્ત જાતની એક
વનસ્પતિ; દૂધી.

અજ્ઞક. નં } (અજ્ઞક) આદ.
અજ્ઞ. પું }

અજ્ઞકચૂર. પું (અજ્ઞકચૂર) એક જાતની
આદ વનસ્પતિ; લીલો કચૂરો.

અજ્ઞમુત્યા. સીં (અજ્ઞમુત્યા) નાગરભેદ.

અજ્ઞિયાવળ. વિં (અજ્ઞિયાવળ) કળાય નહિ
તેવો સંધિ.

અજ્ઞિયાવળવંચ. પું (અજ્ઞિયાવળવંચ) એક
જ્યને બીજા જ્યની સાથે ચોંટાડું તે;

સંધિ કળાય નહિ તેવી રીતે ગુંદર
વગેરેથી ચોંટું તે.

અજ્ઞીળ. વિં (અજ્ઞીળ) ગુર્વાદિકને આશ્રિ
રહેલ. (૨) ગંભીર એક કરનાર. (૩)

મન, વચન અને કાપાથી ગુપ્ત થયેલ.
(૪) ઉત્પલ થયેલ; દહિ પામેલ. (૫)

મનોદર; સુન્દર. (૬) નિઃસંગ; લેપ રહિત.
(૭) નં સરીર.

અજ્ઞીળપહોભાગુત્ત. વિં (અજ્ઞીળપહોભાગુત્ત)
અજ્ઞીળાંશ વગેરેને સારી રીતે સંયમમાં
રાખનાર.

અજ્ઞીળયા. સીં (અજ્ઞીળયા) ગુપ્તદિવપણું.

અવ. ઙં (અવ) અધિકપણું. (૨) મર્ણાદ.

અવચ્ચા. વિં (અવચ્ચા) ઉતરેલું; તરીને
પાર થયેલું.

અવતર. નં (અવતર) ઓક મરણી તે.

અવતરકર્મધણ. નં (અવતરકર્મધણ) મરણ-
કને મરણીને ભુજ સાથે પીડના ભાગમાં
બાંધવું તે; મુશ્કેટાદ બાંધવું તે.

ધ્રુવકુન્ડસંગમ, નં (જાવનમન) નરુ પિના
 રડી ટાલ વગેરે મહન કરના તે, નપ
 ગિય મેથુ તે

અર્ચક. ત્રિં (અર્ચ) વાક નહિ તે, સરવ
ધારીત. પું (અમદ) આપતો ખુણો (૨)
ત્રિં અચની ખોડ ખાખવાળો

અચર્ય. ત્રિ. (અપાત) ઉ. ૧૧૩ મૂકેલું,
પ્રકૃત મૂકેલું.

અર્ચજાગ૞ય. વિ. (અચક્ષ્ણનાત) જ્ઞેને મદી
મૂ. વગેરે ઉચ્ચા નથી ઝેવે.

प्रारंभ. वि० (अग्रगण्य) ५५१ नदि सङ्ग
मार्ग दर्ता (२) सङ्ग (३) पु० गुला
गुल कर्मता निवेशन गजो ११ मे पृ०

અવંશ. ત્રીં (અવંશ) ગદિના વિજયની
મુખ્ય રાજધાની

अरुन्धतिबुधभाल, पु० (मन्त्रिज्ञानार) ७८४५
नीनगरीनि सगी अत्र गेयाजीने पुन

અંતર્ગત શ્રી (અર્જુન) ગોપાળના
મતને અનુસાર એક દાગ દિવાલ

अरुणोदयः पु० (अरुणोदयः) अरुणोदयः
अरुणोदयः पु० (अरुणोदयः) अरुणोदयः

અમરકાંત. ૨૦ (અ. ૨૦) ૧૩૨૦.
ઉત્કલ.

अथकस्मि. ५० (अथकस्मि) अथकस्मि, दानि
अथकस्मि ५० (अथकस्मि) अथकस्मि, दानि

अप्रकीर्ण, न० (अप्रकीर्ण) गेडी देव, १७३३
अप्रकीर्ण, न० (अप्रकीर्ण) भाथ नभाडी

અયંતિ નિ. (મામાન) અર્થ નાના બાપી

अथ शेषं
अथ शेषं (अथ शेषं) अथ शेषं, १. ३

त. (२) निम्नम्
प्रयति. गी० (प्रत्ययान्ति) भान भानि
प्रयति. गी० (प्रत्ययान्ति) भान भानि

१५५८ द०, १५५८ अ०

અચર્યાસ.૫૦ (મધ્યમાગ) અભિમાનથી બંધ
થયું તે, મોહનીય કર્મને એક બેઠ (૨)
અ.૫૩૨, અ.૫૩૩.

अथकास. पु० (अथकास) समद्विनु अत्यंत
अभिमान राखतु ते (२) दानि, गुःमान
अथकास. पु० (अथकास) श्रीमान धर्मात्

अवस्थान, ५ (अवकाश) भाग, अ. ५१३

अव्यञ्जनम्. १० (अक्षरम्) मि० २१, भ० ॥
अव्यञ्जनम्. न० (अक्षरम्) २५५१५६

अथ यत्नः (२) सहाय्युत्पत्तिः अथवा
अथ यत्नः (२) सहाय्युत्पत्तिः अथवा
अथ यत्नः (२) सहाय्युत्पत्तिः अथवा

अवस्तेय. १० (भक्षणेप) निम्न, आम्ना
अवस्तेयण १० (भक्षणेप) नीम्न हे द्यु ते.

ઉત્તરપાદિ પાત્ર દર્શન પેલી બી-તુ દર્શન
અવગ. ન. (અવગ) પાત્રીમા ઉત્તરપાદિ થતી

અવગંટ. નં (અવગંટ) સુ (૨) પામીના

प्रथमशिष्य. नि० (आसक्ति) अ. १३/११।

કચ્છ, અનામર કચેરી
અગામી ત્રિ. (જાગલ) નંદ યોગ, કામુ
૩૧/૫

अथर्वश्रुति. १० (अ. १०) निधाय. निधाय
(३) शान्त

પ્રદગય. નિ. (જ્ઞાત) મગી મગધુ (૨)
૨૨ મગધુ (૩) નાસ પામેધુ

મગધ. વિ. (મગધ) જાણેલું, અ. ૧૫૦. ૧.
કુટેય

प्रदशन्. पु० (प्रदशन्) इति०.

પ્રશ્નકાંડ. ૧૦ (અભ્યાસ) અ (પાઠ)ને સંદેશ,
આપીને સંદેશ

પ્રથમગામ. ન- (અષ્ટમ) ઉત્પત્તિ ૨૫ ન

અવગાહ. પુ. (અવગાહ) અવગાહના, સે. ૧
સ્પર્શના (૨) અવગાહ

અવગાહના. સી. (અવગાહના) સારીઝાનિની
ઉચ્ચાર, ગરીશનિ જે આગાહ પ્રદેશને
અવગાહીને રહેલ છે તે-આગાહ પ્રદેશનું
પરિમાણ (૨) અવગાહના આપણે તે (૩)
અવગાહ પ્રદેશ કરવો તે

અવગાહ. ત્રિ. (અવગાહ) બા. ૧, આપણે.

અવગાથ. પુ. (અવગાથ) યા. ૩૦, દાનિ.

અવગાથ. ત્રિ. (અવગાથ) યા. ૩૦, દૃશ થયેલું.
(૧) ૭૫ પ્રદેશ રહિત, અગિયાર

અવગાથ. પુ. (અવગાથ) } બુલાની પા
અવગાથની સી. (અવગાથ) } મેનો ઓળો.
અવગાથ. ન. (અવગાથ) ચોટલી નીચે
રહે તેની રીતે મળક નમાવુ તે.

અવગા. ત્રિ. (અવગા) ન કરેલા યોગ્ય,
અકથનીય

અવગા. ન. (અવગા) અનાન, પુ. ૫૫, ૫૬

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અનાન સમ. ૫
પુત્ર પુત્રાદિકને બચવું

અવગા. પુ. (અવગા) વિભાગ, અશ

અવગા. પુ. (અવગા) પિતાના કરતા ઓ. ૧
શુભાંગો પુત્ર, જેમ ભરત અકાશના
પુત્ર આલિયશા

અવગા. ન. (અવગા) પા. ૫, નિ. ૫ કર્મ (૨)
ત્રિ. (અવગા)

અવગા. ન. (અવગા) મા. ૬, ધ્યાન,
આત અને ગૌ ધ્યાન.

અવગા. ત્રિ. (અવગા) દુધાનનો
રિપા. ૧૨) નિરુદ્ધાણેલું, અવગા. ૫
કરવેલું

અવગા. પુ. (અવગા) ભોત આલ્યા ન
ગેરેને ટેકા આપવો તે

અવગા. સી. (અવગા) મહાનનનું
આરોપણ કરવું તે

અવગા. સી. (અવગા) મહાનનનું

અવગા. ત્રિ. (અવગા) યિથર ગદ્ય, ૫-
૫૫૮ ન થાય તે (૨) ગા. ૫, નાન
ન ૫ ને તે (૩) પુ. અપ્રતિપાતિ અ-
ગિયાર અપ્રતિપાતિ, યા. ૫૫૮ ૫૫૮
રહે તે (૪) પ્રથમ સમયે
જેટલી પ્રતિ આધે તેટલીજ બીજી ત્રીજી
આદિ સમયે આધે તે અવગા. બધ

અવગા. પુ. (અવગા) પહેલે સ-
મયે જેટલી પ્રતિ આધે તેટલીજ બીજી
ત્રીજી આદિ સમયે આધે તે, પ્રતિપા-
તિ એક પ્રકાર

અવગા. પુ. (અવગા) કુલો.

અવગા. પુ. (અવગા) બુ. ૫૫.

અવગા. પુ. (અવગા) મે. ૫૫, ભદ-
સા. ૫૫, આ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. } પુ. (અવગા) મુ. ૫૫, નિ. ૫૫
અવગા. } (૨) મે. ૫૫

અવગા. પુ. (અવગા) ડા. ૫૫, પા. ૫૫, ભા. ૫૫

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫ (૨)
ન. ૫૫, નિ. ૫૫

અવગા. ન. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫
૫૫૮ મુ. ૫૫ મુ. ૫૫ સાથે યોગ
કરનાર નક્ષત્ર.

અવગા. પુ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫
અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫
અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. ન. (અવગા) મ. ૫૫, અ. ૫૫
અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫
અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. પુ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫
અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અ. ૫૫, અ. ૫૫

અવગણના, નં (અવગણ) નિષેધ કરવો તે;
દૂર કરવું તે

અવગણવચન નં (અવગણવચ) દોષ દર્શક
વચન, નિન્દા વચન.

અવગિ, સ્ત્રી (અવગિ) પૃથ્વી; ભૂમિ.

અવગીય, નં (અવગીય) નિન્દા સૂચક. (૨)
ત્રિં દૂર કરેલ.

અવગીયચરમ, ત્રિં (અવગીયચર) ક્યાંક
મોકલવામાં આવ્યું હોય, એક સ્થાનેથી
બીજા સ્થાને ગમવામાં આવ્યું હોય તેની
ગવેપણા કરનાર, અભિપ્રય વિશેષ ધારી.

અવગીય, પું (અવગીય) દૂર કરવું તે (૨)
વર્ગ કરવું તે

અવગણ ત્રિં (અવગણ) વર્ણવેલ નગરકિં
(૨) નિન્દા.

અવગણવંત, ત્રિં (અવગણ) અવગણના
ખોલનાર, નિન્દક

અવગણવાદ, ત્રિં (અવગણવાદ) અપશીની
કરનાર, નિન્દક

અવગણવાર, પું (અવગણવાર) અવગ ખોલનાર
તે, નિન્દા કરતી તે

અવગણ સ્ત્રી (અવગણ) અપમાન, અનાદર
(૨) નિરંકાર.

અવગણના નં (અવગણ) ખરી નાન છું
પાવતી તે

અવગણના નં (અવગણ) સ્ત્રી મિશ્રિત
ગળાથી આન કરવું તે -

અવગણ ત્રિં (અવગણ) છોડીને પાન કરેલું
અવગ પું (અવગ) આ વગસની અદરનો

ખાણ, કાચી વપનો માગક (૨) ત્રિં
અવગણ.

અવગણ ત્રિં (અવગણ) કહેવા વાગ્ય નહિ,
અનિર્ણયનીય

અવગણ નં (અવગણ) હાં કે અહીં
સાચી કહેવા વાગ્ય નહિ તે, એકની
સખા

અવગણના ત્રિં (અવગણના) એક સમય એક જ ઉત્પત્તિ થાય તેવા
નારકી વર્ગ.

અવગણવંત પું (અવગણવંત) અવગણના
બધ, જે કંઈ પ્રકૃતિનો અવગણ થયા
પછી પુનઃબધ થાય તે પ્રથમ સમયે
અવગણના બધ કહેવાય.

અવગણ સ્ત્રી (અવગણ) ન કહેવા વાગ્ય
હોય.

અવગણ નં (અવગણ) એક જગ્યાએ
મત, નિન્દા અર્થનિત એક મત. (૨)
ત્રિં તે નિન્દા મના અનુયાયી

અવગણ નં (અવગણ) પૂર્વાપરના સમય
સિનાની નાન રચના, સુનો એક દોષ
(૨) ત્રિં નિર્ણય; વર્થ.

અવગણ સ્ત્રી (અવગણ) દશા, રિથિ.

અવગણ નં (અવગણ) રિથિ, એક
કેકાણે સ્થિર રહેવું તે

અવગણના નં (અવગણના) હાથ,
કેડાગી અને સિદ્ધ એ ત્રણ દશા

અવગણ ત્રિં (અવગણ) પસારેલ, ખીટાવેલ
અવગણ ત્રિં (અવગણ) નિર્ણય, અર્થસંધ.

(૨) પું અભાન

અવગણ નં (અવગણ) અત, છોડા.

અવગણ ત્રિં (અવગણ) દયાર નહિ તે,
તકાલી (૨) સારેલ (૩) કાચું

અવગણ નં (અવગણ) અમુક પ્રકારનો ડાહ.

અવગણ ત્રિં (અવગણ) નિર્ણય, શુદ્ધ

અવગણ ત્રિં (અવગણ) મોર સફેદ

અવગણ ત્રિં (અવગણ) વિકસિત,
પ્રકૃતિ

અવગણ નં (અવગણ) નાની આરી, ખીટી
અવગણ નં (અવગણ) બુઝો "અવ
ગણ" શબ્દ

અવગણ પું (અવગણ) આદિ નથા નેના
કાળે નિ.સાર વળાવનાર ખાનના, કે

ને ભાવનાથી અસુગતિકા ઉત્પત્તિ
 થાય તે
 અવહસિ ત્રિં (અવહસિ) ધ્વજ રનાર,
 નાશ રનાર
 અવધટ્ટ ત્રિં (અવધટ્ટ) તમ થોન
 અવપુટ્ટ ત્રિં (અવપુટ્ટ) રૂપાં કરેલ
 અવવોહ પું (અવવોહ) રમૂનિ, રમગ્ય
 અવભાસ પું (અવભાસ) દેખાવ (૨) તેજ,
 પ્રકાશ
 અવભાસ્ય ત્રિં (અવભાસ) ગણનાર
 પત્રધેનો અવભાસ કરનાર (૨) પ્રા
 અવમ ત્રિં (અવમ) રીન ઓધુ
 અવમહ પું (અવમહ) મન કરતુ તે
 અવમદ્ગ ત્રિં (અવમદ્ગ) મન કરનાર
 અવમાણ નં (અવમાણ) હાથ, ગજ, ડુ
 વગેરેથી નરતુને ભરતી તે ભરપ વિશે
 (૨) પું નં અવમા તિગ્ગકા
 અવમાણ નં (અવમાણ) અપમાન અનાર
 અવમાણા નં (અવમાણ) અનાદર અવમા
 અવમાણિય ત્રિં (અવમાણિ) અપમાન
 પામેન
 અવમાર પું (અવમાર) રોગ નિશા, વેમા
 પર્વતી હમીડતનુ વિગ્ગકા થઈ ગયે એવી
 ગતતેનો એક રોગ ના
 અવમારિય ત્રિં (અવમારિ) અપરમાર
 રોગવાળો વાધના રોગવાળો
 અવય નં (અવય) એ સાધારણ રનપતિ
 એવા
 અવય નં (અવય) રમળ પક્ષ
 અવય ત્રિં (અવય) નીચુ હનકુ (૨) જ
 ધ ન અશ્રિષ્ટ (૩) પ્રાન, ગ
 અવયમા પું (અવયમા) અ ન હો
 અવયમા નં (અવયમા) નિ હ રચન અ
 થોગ્ય રચન
 અવયરણ નં (અવયરણ) ઉત પુ નીચે
 આવી

અવયરિસ પું (અવયરિસ) દાનિ અનનિ
 (૨) ત્રિં અટપ, થોડુ
 અવયય પું (અવયય) અવયવ, અવયવિનો
 એક વિભાગ
 અવયવિ ત્રિં (અવયવિ) અવયવના, જેના
 ભાગ પડી વકે એવુ
 અવયાર પું (અવયાર) અપકાર
 અવયાર પું (અવયાર) સમાવેશ અનર્થાન
 (૨) સગતિ થોળના (૩) પ્રવેશ
 અવયાસ ત્રિં () ગાડા, મૂર્ખ
 અવયાસ નં (અવયાસ) આલિંગન, બેટુ તે
 અવયાસાનિય ત્રિં (અવયાસિ) આનિગન
 આપેન
 અવર ત્રિં (અવર) અન લીટુ (૨)
 પટી પાડીતુ (૩) પર નહિ તે પોને
 (૪) રાં પશ્ચિમ દિશા
 અવરક્કા સીં (અવરક્કા) નાનળી પળા
 ભન્ટકાની પશોતર રાગની રાગધાની
 અવરક્ક નં (અવરક્ક) અસમક્ષ ચારી
 કરતી તે ચોરીનુ નાસનુ નામ
 અવરણ નં (અવરણ) રાકે વિગત
 અવરણ પું (અવરણ) વિસનો પાળો
 ભાગ
 અવરત્ત પું (અવરત્ત) રાત્રિનો પાળો
 ભાગ પાળી રાત
 અવરદક્ષિણા સીં (અવરદક્ષિણા) નૈનદર
 ખુલો પશ્ચિમ અને દક્ષિણ વચ્ચેની
 વિદિશા
 અવરદારિય ત્રિં (અવરદારિય) પશ્ચિમ તરફ
 રહી ચ ની સાથે જોગ જોડનાર નક્કર
 અવરદાહિયા પું (અવરદક્ષિણ) પશ્ચિમ અન
 દક્ષિણ વચ્ચેનો પ્રદેશ નૈનદર ખુલ
 અવરદ નં (અવરદ) અપરાધ કરવો તે
 બીબને પા ઉપગતવી તે (૨) ત્રિં
 વિનાશ કરેન (૩) અવરતી
 અવરદિગા સીં (અવરદિગા) પસલી ફાલી

अवरोहिय. पु० (अवरोहिक) सर्पदंस. (२)
लूता रोगनो होरयो.

अवरोहममवेहित. न० (अवरोहमवेहित) भी-
जनना भर्मे विधाय नदि येतु भोक्तुं ते;
सत्य वचननो २० भो अतिशय.

अवरोहय. पु० (अवरोहय) पाठनी रात.

अवरोहिविदेह. पु० (अवरोहिविदेह) भेरी पश्चिम
तरङ्गनो भद्रविदेह क्षेत्रनो अर्धो लाग.

अवरोहिविदेहज. नि० (अवरोहिविदेहज) पश्चिम
भद्रविदेह क्षेत्रभां जन्मेव.

अवरोहिविदेहकृद. न० (अवरोहिविदेहकृद) निपथ
परितनुं आडमु तथा नीलवन परितनुं
सातनु शिपर.

अवरोहिविदेहवास. पु० (अवरोहिविदेहवास) लुओ
“ अवरोहिविदेह ” शब्द.

अवरो. स्त्री० (अवरो) नमिना विजयनी
मुष्प नगरी. (२) पश्चिम दिशा.

अवरोहज्जा. स्त्री० (अवरोहज्जा) पश्चिम भद्र-
विदेहना दक्षिण भाङ्गानी पांयभी वप्रा
विजयनी मुष्प राजधानी.

अवरोहजिया. स्त्री० (अवरोहजिया) राजविजयनी
मुष्प नगरी.

अवरोह. पु० न० (अवरोह) अपराध, शुद्धी.
(२) अतिचार, मत लांगवानी होसीय.

अवरोहपय. न० (अवरोहपय) धीय क्पाय आदि.
अवरोह नि० (अवरोहपि) शुद्धेगार, अपराधी.

अवरोह. नि० (अवरोह) पाश्चात्य; पश्चिम
तरङ्गनुं.

अवरोहत्तर. पु० (अवरोहत्तर) वायव्य जुष्टो.
(२) नि० वायव्य जुष्टाभां रदेव.

अवरोह. पु० (अवरोह) नारङ्गीना दाधपय
लागनार परभाषाभीनी जेक मत.

अवरोह. नि० (अवरोह) वेरावेतु

अवरोहत्तर. पु० (अवरोहत्तर) उत्तर अने
अवरोहत्तरा. स्त्री० (अवरोहत्तरा) पश्चिम दि-
शा पम्पेनो प्रदेश; वायव्य जुष्टो.

अवरोहपर. वि० (अवरोहपर) अन्योन्य.

अवरोह. पु० (अवरोह) अन्तःपुर. (२)
आवरण. (३) अन्तःपुरभां रहेनारी स्त्री.

(४) सक्षेप. (५) अतिशय.

अवरोह. नि० (अवरोह) पग उँया अने
भायुं नीयुं करी लटकनार.

अवरोहवण. न० (अवरोहवण) वस्तुना सामान्य
तथा विशेष अंशनो अवग्रह. (२) आ-
शय; आधार. (३) ओटलो. (४) भस्त्रक
नभावन ते. (५) लटकनुं.

अवरोहवणवाहा. स्त्री० (अवरोहवणवाहा) छोडो;
छोडो.

अवरोहवणया. स्त्री० (अवरोहवणया) अवग्रह;
भतिमाननो जेक भेद.

अवरोहविय. नि० (अवरोहविय) अवग्रहभन करेव.
(२) लटकी रदेव; आश्रित.

अवरोह. नि० (अवरोह) अपमान पूर्वक
भयेतु; अनादरणी प्राप्त करेतु.

अवरोह. स्त्री० (अवरोह) अप्राप्ति.

अवरोह. पु० (अवरोह) जेक देशनुं नाम.
(२) अथ अथय पुष्टीलोपी व्याप्त स्थान.

अवरोह. नि० (अवरोह) व्याप्त.

अवरोह. नि० (अवरोह) नदि वजेतु; धरी
पारेव नदि.

अवरोह. न० (अवरोह) दक्षिण; नारते अथ-
वचनुं जेक उपारण.

अवरोहगिया. स्त्री० (अवरोहगिया) वांसनी
छपनी अथ.

अवरोहिया. स्त्री० (अवरोहिया) यादण.

अवरोहो. स्त्री० (अवरोहो) वांसनी छोड.

अवरोहो. पु० (अवरोहो) वस्तुना सहभावने
धुपावने ते; असत्यनुं त्रिस्तुं नाम.

अवरोह. न० (अवरोह) ८४ लाभ अवरोह
अभाण अग निगे.

अवरोह. न० (अवरोह) ८४ लाभ अट्ट
अभाण अग निगे.

અવવક્ત્રા. સ્ત્રી (અવવક્ત્રા) તવી; નાનો તવો.
અવવદ્વાળા. સ્ત્રી (અવવદ્વાળા) અધ્યવસાયથી
કર્મની દીર્ઘ સ્થિતિ અને તીવ્ર રસમાં
ઘટાડો કરવામાં આવે તે અધ્યવસાય
વિશેષ.

અવવાઘ્ર. પું (અવવાઘ્ર) આગમન; આવવું તે.
અવવાય. પું (અવવાય) નિન્દા; અપભ્રંશ.
અવવિહ. પું (અવવિહ) જાણનાનો એક
આવક.

અવસ. વિ (અવસ) પરવસ; પરતન.
અવસક્રાળ. નં (અવસક્રાળ) પાછળ જવું
તે; પાછળ હઠવું તે.

અવસક્તિ. વિ (અવસક્તિ) દૂર રહેનાર;
પાછા હઠનાર.

અવસત્ર. વિ (અવસત્ર) નિમગ્ન; તક્ષીન.

અવસપિ. વિ (અવસપિ) એડીને ભાગી
જનાર; તળનાર.

અવસપિણી. સ્ત્રી (અવસપિણી) દસ, કેડા-
કેડી સાગરોપમ અમાણ ઉતરતો કાળ;
સમયે સમયે દાન દર્શાવનાર જે આરા
પરિમિત કાળ વિભાગ.

અવસપ. વિ (અવસપ) પુર; અધમ.

અવસત્વસ. વિ (અવસત્વસ) પરવસ; પરતન.

અવસત્વ. નં (અવસત્વ) અદની ચાલ વિશેષ.

અવસહ. પું (અવસહ) ધર; આગમ.

અવસાળ. નં (અવસાળ) છેડા; અંત.

અવસિઘ્ર. વિ (અવસિઘ્ર) સમાપ્ત; પરિપૂર્ણ.
(૨) શાત; જાણવું.

અવસિદ્ધંત. પું (અવસિદ્ધંત) અસત્ય

સિદ્ધાન્ત; દ્વિત સિદ્ધાન્ત.

અવસેઘ્ર. વિ (અવસેઘ્ર) જાણવા યોગ્ય.

અવસેસ. પું (અવસેસ) આક્રી; સેપ. (૨)

વિં સર્વ; સમગ્ર.

અવસોહિય. વિ (અવસોહિય) શોભવું;
શોભનીક.

અવસ્સ. નં (અવસ્સ) અવસ; તક્ષીન.
અવસ્સય. પું (અવસ્સય) ઓઠિણ અપવાતું
સાધન.

અવહટ. સ્ત્રી (અવહટ) વિનાશ.

અવહટ્ટુલેસ્સ. વિ (અવહટ્ટુલેસ્સ) જેણે
લેશ્યા દૂર કરી છે તે.

અવહટ્ટુસંજમ. પું (અવહટ્ટુસંજમ) ઉચ્ચારાદિ
અનિધિએ પરકવવાથી લાગતો અસંજમ;
અસંજમના ૧૭ પ્રકારમાંનો એક.

અવહટ. વિ (અવહટ) લંબને બીજો મૂકેલ.

અવહરિઘ્ર. વિ (અવહરિઘ્ર) હાથ પકડીને
બહાર કાઢી મૂકેલ.

અવહરિઘ્ર. વિ (અવહરિઘ્ર) અપહાર કરેલ;
લંબ લીધેલ.

અવહાણ. નં (અવહાણ) સાક્ષાત્ અર્થનું જ્ઞાન.

અવહાર. પું (અવહાર) ગણવું અપહાર કર-
વું તે. (૨) ચોરી; હરણ. (૩) દૂર કરવું
તે; તળવું તે. (૪) ભાગાકાર. (૫) જલ-
ચર પ્રાણી વિશેષ.

અવહારણ. નં (અવહારણ) અવધારણ કરવું
તે; નિશ્ચય કરવો તે.

અવહિ. પું (અવહિ) અવધિજ્ઞાન; પાંચ
જ્ઞાનમાંનું ત્રીજું જ્ઞાન. (૨) મર્યાદા.

અવહિઘ્ર. વિ (અવહિઘ્ર) જેનું મન દીન
નથી તે.

અવહિઘ્ર. વિ (અવહિઘ્ર) આકાષાયેલ; એ-
ચાયેલ. (૨) અપહાર કરેલ; લંબ
લીધેલ.

અવહિઘ્ર. નં (અવહિઘ્ર) મૈથુન; ઓપુરપ
સમાગમ.

અવહિય. વિ (અવહિય) નિયમિત; ચોક્કસ
કાચેલ.

અવહિય. વિ (અવહિય) કહેલ. (૨) સાવધાન.

અવહિયમળ. વિ (અવહિયમળ) સાવધાન;
તક્ષીન.

अवहिरिय. वि० (अवहृत्) अपहरण करेह;
लघु धीधल.

अवहृय. वि० (अवहृत्) हलङी बुद्धिवाला.

अवहृष्टिय. वि० (अवहृष्टि) मायु नीये
नभावेह; पीड सुधी डोड नभावेह.

अवहृष्टी. स्त्री० (अवहृष्ट) भोजक; दासी.
(२) तिरस्कार.

अवहृष्ट. वि० (अवहृष्टि) वक्तृत्वात् रदित;
अवहृ.

अवहृष्ट. वि० (अवहृष्ट) अधोभुज्यमाण.

अवहृष्ट. वि० (अवहृष्ट) वायुधी न पडे
अथा हृ भूषणानु.

अवहृष्ट. वि० (अवहृष्ट) वस्त्ररदित; नभ.
(२) न० वस्त्रनो अलाय.

अवहृष्ट. वि० (अवहृष्ट) नञ् अथ
आतापना सेनार

अवहृष्ट. पु० (अवहृष्ट) उदापोह करी वस्तुनो
निश्चय करेव ते. (२) सशस्त्ररदित निश्च-
यात्मकतान विशेष; भविजननो जेह भेद.

अवहृष्ट. पु० (अवहृष्ट) रागादिथी उत्पन्न भवेह
दोष; अनर्थ. (२) उदाहरण विशेष.

(३) विवेक.

अवहृष्टिस्ति वि० (अवहृष्टिस्ति) अनर्थ वगेरे
दोष अतापना; दोषदर्शी. (२) लापी
अनर्थोने गणनार.

अवहृष्टि. स्त्री० (अवहृष्टि) हलङी वस्तुनो
निश्चय करेव ते; भविजननो जेह भेद.

अवहृष्टिजय. न० (अवहृष्टिजय) रागद्वेष
आदि दोषानु गितन करव ते; धर्म
भाननो परेवो भेद.

अवहृष्टि. न० (अवहृष्टि) जे वस्तुभानी जेह
वस्तु, जेनापी धुन पडे ते अपावन.
पांयभी वि० भिन्नो अर्थ

अवहृष्टिपेहा स्त्री० (अवहृष्टिपेहा) आशय
आदि दोषानु गितन करव ते. अर्थ
भाननो जेह भेद

अवहृष्टि. वि० (अवहृष्टि) निवारण; नृदि
करेह; डोडये अटकावेह नृदि.

अवहृष्ट. पु० (अवहृष्ट) स्तोत्र. ;

अवहृष्ट. स्त्री० (अवहृष्ट) शास्त्रो लात
वगेरे भोजन संभंधी वातयित करवी, ते.

अवि. न० (अवि) पण. (२) संभावना.
(३) निश्चय. (४) समुच्चय.

अवि. पु० (अवि) घेडा. ;

अवि. न० (अवि) समुच्चय.

अविचारि. वि० (अविचारि) जे स्थितिमां
भन वगेरे योगानु परिपत्तन, नथी, ते;
शुद्ध भाननो भीजे जेह.

अविचारि. वि० (अविचारि) अज्ञान; नृदि
गलेह.

अविचारि. वि० (अविचारि) जेनी साधे भीजे
नथी ते; जेहो.

अविचारि. वि० (अविचारि) उत्पत्ति
रदित. (२) जेमां, जे भरी गंधा, नृदि
ते; सशित.

अविचारि. न० (अविचारि) तज्जु नदि
ते; पासे शब्द ते.

अविचारि. स्त्री० (अविचारि) अशित
वस्तुनवर वगेरेने व्यवस्थित शब्दानु, ते;
शब्दानां पांय अभिगमनमानु, भीजुं
अभिगमन.

अविचारि. वि० (अविचारि) अशित; स्थिर.

अविचारि. वि० (अविचारि) परिपूर्ण, भवि
नदि ते

अविचारि. वि० (अविचारि) जेनु उपानार
न थाय ते. अविचारि

अविचारि. वि० (अविचारि) जेह करनार

अविचारि. न० (अविचारि) अपेक्षा; परवा.

अविचारि. वि० (अविचारि) अपेक्षा
करवा भोज.

अविचारि. वि० (अविचारि) विवेक; नृदि
(२) उपपन्नपदं भवन करनार.

અવિક્લિય ત્રિ० (અવેક્ષિત) નજરે જોયેલું;
દાંડગોચર કરેલું

અવિગદ્ય ત્રિ० (અવિકૃતિક) ઘી આદિ
વિકારી વસ્તુઓનો સાથ કરનાર

અવિગપ્પ પુ (અવિકલ્પ) નિશ્ચય, નિકલ્પનો
અભાવ

અવિગલ્લ ત્રિ० (અવિકલ) દક્ષ, ચતુર

અવિગિદ્ધ ત્રિ० (અવિકૃષ્ટ) છટ્ટની અદરનું
તપ કરનાર.

અવિગ્રહ ત્રિ० (અવિગ્રહ) સરળ, અવક

અવિગ્રહગદ્ સ્ત્રી० (અવિગ્રહગતિ) સરલગતિ,
વાક વિનાની ગતિ (૨) અકુટિલ ગતિ

અવિગ્ધ ન૦ (અવિગ્ધ) નિર્વિધનપાત્ર, અત
રાયનો અભાવ *

અવિગ્ધુ ન૦ (અવિગ્ધુ) બેસુર ન થાય તેવી
રીતે ગાતુ તે, ગાયનનો એક ગુણ.

અવિચ્છુદ સ્ત્રી० (અવિચ્છુતિ) રશ્મિ, ધારણા

અવિચ્છિન્ન ત્રિ० (અવિચ્છિન્ન) વિચ્છેદ ન
પામેલ, અક્ષતિત (૨) જેમા પ્રતિપક્ષીનો
સદેહ હેવામા નથી આવ્યો તે

અવિચ્છેદ પુ० (અવિચ્છેદ) વિચ્છેદનો અ-
ભાવ, નિરતરપણું

અવિજાણમ્ ત્રિ० (અવિજ્ઞાયક) અજ્ઞાણ,
વિજ્ઞાનરહિત.

અવિજ્ઞા સ્ત્રી० (અવિજ્ઞા) અજ્ઞાન (૨)
કુશાભ.

અવિજ્ઞા પુ० (અવિજ્ઞા) બેઅજ્ઞી, અનિવંધ

અવિજ્ઞીમ્ ત્રિ० (અવિજ્ઞીત) અનિવંધમાન
નિનપરહિત

અવિજ્ઞા સ્ત્રી० (અવિજ્ઞા) અજ્ઞાણે દોષ
સેવો તે. (૨) અનુપયોગ, ખ્યાનનો
અભાવ.

અવિજ્ઞાનવદ્ય ન૦ (અવિજ્ઞાનવદિ) અજ્ઞાણ-
પણે કરેલ કંઈ

અવિજ્ઞા ત્રિ० (અવિજ્ઞા) ન જાણેલ,
અવિદિત

અવિતહ ત્રિ० (અવિતહ) સત્ય, સાચુ (૨)
ન૦ સમ્યાધ.

અવિતિહાસ ત્રિ० (અવિતૃણા) જેને ધામ
જોગની તૃષ્ણા મળી નથી તે

અવિતિત્ત ત્રિ० (અવિતૃપ્ત) અતૃપ્ત

અવિતિય ત્રિ० (અવિતૃય) જુઓ “અવિ
ધય” શબ્દ

અવિદિશ્વ ત્રિ० (અવિદિત) અણુદીધેલું

અવિદ્યત્ય ત્રિ० (અવિદ્યસ્ત) જેમા શુન
નાશ પામેલ નથી તે, અચેત નહિ તે

અવિવ્વકુટ ત્રિ० (અવિવ્વકુટ) નજીક, દુર
નહિ તે

અવિવ્વગઢ ત્રિ० (અવિવ્વગઢ) અમટ,
હૃપ.

અવિમજ્જ ત્રિ० (અવિમાજ્ય) જેનો વિભાગ
ન થઈ શકે એવું અવપય વિનાનું

અવિમાદમ ત્રિ० (અવિમાગિન) ભાગ શૂન્ય,
ભાગ રહિત

અવિમાદ્ય ત્રિ० (અવિમાજ્ય) જુઓ “અ
વિભાજ્ય” શબ્દ

અવિમાગ પુ० (અવિમાગ) વિભાગનો અભાવ,
અનંતર રતિપણું (૨) ત્રિ० જેના એ

કના બે ભાગ ન થાય તે, નિર્વિભાજ્ય

અવિમાગોત્તરિય ત્રિ० (અવિમાગોત્તર) રસના
એકેક અસે ઉતરેતર વધતું.

અવિમાવ ત્રિ० (અવિમાવ્ય) પરાભવ કરવા
ચોખ્ખ નહિ.

અવિમણ ત્રિ० (અવિમન) શૂન્ય ચિત્ત મગરનું
અશૂન્ય ચિત્તમાજો (૨) જોગાદિ વિપયમા

જેનું મન લાગેલું છે તે

અવિમુક્તયા સ્ત્રી० (અવિમુક્તતા) પરિશ્રદ્ધ મતિ,
પરિશ્રદ્ધ રાખવો તે

અવિમુક્તિ સ્ત્રી० (અવિમુક્તિ) લોભમતિ, લોભ
કરવો તે (૨) ન મુક્તુ તે

અવિય. (મ) (અવિય) વમી, બીજી

અવિય. પુ० (અવિય) મેટા, ઘેટા

અવિચત્ત. વિ. (અવ્યક્ત) અસ્પષ્ટ (૨) જ્ઞાન
અને વચમા અપરિપક્વ

અવિચત્ત. વિ. (અપ્રીતિ) અપ્રીતિભરક.

અવિચત્તજંભા. વિ. (અવ્યક્તજૂમ્બક) જલકા
દેવતાની એક જાત

અવિચત્તવિસોદિ. પુ. (અપ્રીતિવિસોદિ) પ્રેમ
વગર વિરોધિ થતી તે, વિરોધનો
એક ભેદ

અવિવત્તોચ્ચાચ. પુ. (અપ્રીતિકોપચાત) પ્રેમના
અભાવને લઈને નિનગનો નાશ

અવિવાહ. ઇ. (અપિ વ) વળીપાશુ, સભાવના
(૨) સમગે, અનસરે.

અવિચાડરી. સ્ત્રી. (અવિચનચિત્રી) વન્ધ્યા સ્ત્રી.

અવિચાર. ન. (અવિચાર) એક યોગમાથી
બીજા યોગમા કે અર્થમાથી વ્યજનમા
જડુ આવડુ જ્યાં નથી તે, શુદ્ધધ્યાનનો
એક પ્રકાર (૨) નિશ્ચેષ્ટ, હલન ચલન
નિનાનો સથારો (૩) વિ. વિચાર્યા
વગરનું, અસંગત

અવિરુદ્ધ. } સ્ત્રી. (અવિરતિ) પાપની અનિ
અવિરતિ. } વૃત્તિ, અસંગમ (૨) અથ
હાથર્થ. (૩) વિરામનો અભાન.

અવિરતિવાદ પુ. (અવિગતિવાદ) મૈથુન ૨૦
બધી અર્થાં

અવિરત્ય. વિ. (અગિત) સાવધ જોગથી
નિરૂત થયેલ નદિ, પાપ સ્થાનથી નિગતિ
પામેલ નદિ (૨) અવિરતિસમગદાદિ
આદિ ગુણસ્થાન

અવિરત્ય. ઇ. (અવિચત્ત) સતત, નિરતર
અવિરત્યમરણ. ન. (અવિચત્તમરણ) અવતીવણે
મરતુ તે, બાળમરણ.

અવિરત્યનાદ. પુ. (અવિચત્તનાદિ) “ અવિરત
પુ ” એમ બોલનાર, પરિચ્છ, ધારી

અવિરત્યસમ્મત્ત. પુ. (અવિચત્તમ્મત્ત) અ
નિરતસમગદિશો, એથા ગુણમા
વાળો જન

અવિરત્યસમ્મદિદિ. પુ. (અવિચત્તમ્મદિદિ))
નિરતિ વિનાનો કેવળ સમગિ દિદિવાળો.

એથે ગુણકણે વર્તેલો જન

અવિરત્ત. વિ. (અવિચત્ત) છુટાં પવાયા નદિ,
ધટ. (૨) નિરતર આંતર રહિત.

અવિરુદ્ધ. પુ. (અવિરુદ્ધ) નિરુદ્ધનો અભાન.

અવિરુદ્ધિ. વિ. (અવિરુદ્ધિ) નિરુદ્ધરહિત,
નિરતર

અવિરુદ્ધ. વિ. (અવિરુદ્ધ) પૂર્વાપર વિરોધ
રહિત, સમગિપુજા (૨) વિનયવાદી,
દેવતા, મનુષ્ય, તીર્થ, પશુ, પક્ષી વગેરે
સર્વનો વિનય કરનાર (૩) પુ. ન. ૦
પરસ્પર વિરોધ ન હોય એવા રાજ્યના
આમાદિ (૪) વડીલોની મર્માંગુ ઉદ્ધાન
ન કરનાર

અવિરુદ્ધિ. વિ. (અવિરુદ્ધિ) વિરુદ્ધ-
રહિત, ઉતાવળો

અવિલા. સ્ત્રી. (અવિલા) ટેડી, ગાડર

અવિવચાસ. વિ. (અવિવચાસ) વિવર્ણસ
રહિત

અવિવજ્ઞય. પુ. (અવિવજ્ઞય) વિપરીત શુદ્ધિનો
અભાવ (૨) તત્ત્વના અધ્યયસાધક
સમકિત

અવિવરિય. વિ. (અવિરત) વિવરણ કરેલ
નદિ, અર્થરૂપે બ્યાખ્યાન ન કરેલ

અવિવર્ધિ. પુ. (અવિવર્ધિ) જેનો સાધો
વિષદ નહિ તે, પૂર્વાપર વિરોધ આવે
નહિ તેડુ

અવિસવાદ. } વિ. (અવિસવાદિ) રિસ
અવિસવાદિ. } વાદી નદિ, અવધાર્ય નદિ.

અવિસવાદગ્ગજોગ. પુ. (અવિગગ) } યથાર્થ
કલયોગ } બોધડુ,
અવિસંગાયગ્ગજોગ. પુ. (અવિગગ) } બોધીને
દ્વાયોગ } ફરી ન

જડુ અને યથાર્થ પ્રગતિ કરતી તે.
અવિસમ. વિ. (અવિચત્ત) સમતળ, સપાટ.

अविसादः । वि० (अविषादिन्) अस्त्ररहित
अविसाति ।

अविसेसः वि० (अविशेष) । विशेष रहित,
अविसेसण न० (अविशेषण) । सामान्य

(२) पु०

अविसेसियः वि० (अविशेषित) सामान्य,
विशेष रहित

अविसेसोहिः पु० (अविशेषोवि) निशुद्धिनो
अलान (२) अनिश्चयः, आरिने भयान
करुते

अविसेसोहिकोडिः स्त्री० (अविशेषोहिकोटि)
समभने अनिशुद्ध करनार आधा कर्मादि
छ होयोनो समुद्ध

अविस्सामः न० (अविश्राम) निशानो वीधा
। पिना, निश्चय

अविहवाः स्त्री० (अविवाया) पतिनाणी अ,
। सधना.

अविहि पु० (अविधि) अनिधि, शास्त्र निहित
विधिनो अलान

अविहिंसः वि० (अविहित) अहिंसक
दयालु

अविहिंसाः स्त्री० (अविहिंसा) हिंसानो अ
। लाय, अहिंसा.

अविहिंसियः वि० (अविहिंसित) सारी रीते
निर्जुन धयेक्ष, अशित

अविहेडयः वि० (अविहेड्य) क्राधने पीडा
उपगतनार नदि (२) आदर करनार

अवीड वि० (अवीचि) कथायना तरंगथी
रहित

अवीडद्वयः न० (अवीचिद्वय) सम्पूर्ण आहार
द्रव्य, सर्वोत्कृष्ट आहार पर्णत्रा

अवीयः वि० (अद्वितीय) अलानो सदाय
निनानो, ऐक्यो (२) अनुपम, नाना
नवो अलानो न होय ते

अवीयराम पु० (अवीरगम) पीतशय नदि
ते, उद्भव

अवीरियः वि० (अवीर्य) मननी शक्ति
निनानो, वीर्यहीन

अवीसंमः पु० (अविश्रम) अनिश्वास, प्राण
तिपातनु नीलु गौण नाम

अवुकंतः वि० (अव्युत्क्रान्त) मरी न
भयेक्ष

अवुकंतजीवः वि० (अव्युत्क्रान्तजीव) सवेत,
नभाथी छन नीकणी गया नथी ते

अवुच्छिन्नः वि० (अव्यवच्छिन्न) छन रहित
नदि, छन सहित,

अवेद्यः वि० (अवेद) वेदरहित, अवेदी
अवेदवियः वि० (अवेदिय) अव्यक्तारहित

अवेक्षः स्त्री० (अवेक्षा) अपेक्षा, आशय
अवेत वि० (अवेत्) नृपु, विन

अवेडः वि० (अवेद) वेद रहित, दसभा
गुणधराथी मोडी सध पयंतना छन

अवेयगाः वि० (अवेदन) साता, असाता वे
दना रहित (२) पुं० सिद्धलयान

अवेरमणः न० (अविरमण) पापथी न निश्च
युते

अवोगडः वि० (अव्यवकृत) निभान नदि
पाडेक्ष लायातेअ वेदथी न क्षयिषु (२)

निशेयलोथी वेद न पाडेय

अवोगडाः स्त्री० (अव्यवकृता) गभीर अर्थ-
वाणी लाया (२) अव्यक्त अक्षरनाणी
लाया.

अवोच्छिन्नः वि० (अव्युच्छिन्न) व्यय-वेद
रहित पृथक्तर रहित.

अवोच्छिन्तिगयः पु० (अव्यवच्छिन्तिगय) द्रव्य
सित नय, वस्तुनु निश्चय, अस्ति, नय

अवोच्छेदः पु० (अव्यवच्छेद) पृथक्करणेन
अलान

अयोहः पु० (अयोह) निशय, निर्णय

अथर्वमानः पु० (अथर्वमीमांसा) अव्ययीमान
सभास, सभासोनो ऐक प्रकार

અર્થવિસ્તાર. ત્રિ० (અર્થવિસ્તાર) વિશેષ રહિત;
વિશિષ્ટાવૃત્તિવાળો નહિ. (૨) તત્ત્વીન;
એકાગ્ર.

અર્થગમ. ત્રિ० (અર્થગમ) સ્વસ્થ; ચિન્તા
વગરનું.

અર્થદ્વિભાગ. ત્રિ० (અર્થદ્વિભાગ) અર્થભાગ.

અર્થવૃત્ત. ત્રિ० (અર્થવૃત્ત) નામ, ભવિતિ આદિથી
કથન કરવા યોગ્ય નહિ. (૨) જ્ઞાન અને
ઉભયમાં ન્હાનો; આઠ વર્ષ સુધીનો બા-
ળક. (૩) અર્થગમ; છેલ્લે સૂચના રહસ્યનો
અભાસ. (૪) સાધુતામાં સહેલે રાખનાર
અન્યકતાવાદી એક નિન્દવ.

અર્થવૃત્તગમ. ત્રિ० (અર્થવૃત્તગમ) નામવાને
અસમર્થ. (૨) અરુપેતિ ગતિવાળો. (૩)
પું० ગમનનો અભાવ.

અર્થવૃત્તદર્શણ. પું० નં (અર્થવૃત્તદર્શન) અરુપેતિ
દર્શન; સ્વપ્ન દર્શનનો એક ભેદ.

અર્થવૃત્તરૂપ. ત્રિ० (અર્થવૃત્તરૂપ) અન્યકતરૂપી
રૂપ; આત્મા.

અર્થવૃત્તલિંગ. નં (અર્થવૃત્તલિંગ) અન્યકતલિંગ,
જિનકલિંગનો વેપ.

અર્થવિચારિ. પું० (અર્થવિચારિ) અવ્યભિ-
() ચારી હેતુ; સાધ્યને છોડી બીજે ન
'ગતાર' હેતુ.

અર્થવ્ય. નં (અર્થવ્ય) વ્રતનો અભાવ. (૨)
'ત્રિ०' વ્રતરહિત.

અર્થવ્યય. ત્રિ० (અર્થવ્યય) નાશરહિત. 'અખ-
'રહિત. (૨) નિત્ય; સાચત. (૩) પું०
આગમ. (૪) આચારંગ આદિ બાર અંગ
સાચ.

અર્થવસણ. ત્રિ० (અર્થવસણ) વ્યસનરહિત. (૨)
નં પક્ષનો ૧૨ મો દિવસ; બારસનું નામ.

અર્થવહ. ત્રિ० (અર્થવહ) પીડારહિત. (૨) દેવ
વગેરેના ઉપસર્ગથી ન બીજે તેવો. (૩)
નં વ્યથાનો અભાવ; શુદ્ધ બ્યનનું એક
આવગમન. (૪) નિશ્ચય બ્યન.

અર્થવહિય. ત્રિ० (અર્થવહિય) ઉદ્ધત ચિત્તવાળો;
ધીર. (૨) જ્ઞેને કાષ્ઠ દુઃખ ન આવે તે.

અર્થવાદિ. ત્રિ० (અર્થવાદિ) અધિપરીત;
ઉલટું મુલટું નહિ તે.

અર્થવાગ્દ. ત્રિ० (અર્થવાગ્દ) અન્યકન;
અરુપેતિ.

અર્થવાણ. ત્રિ० (અર્થવાણ) થોડું રિનંદ અને
વધારે કરમાયેલું.

અર્થવાવાહ. નં (અર્થવાવાહ) જેમાં દ્રવ્યથી
શરીર પીડા અને ભાવથી મિથ્યાત્વાદિ
દોષની બાધા નથી એવું શુવાદિકને વેદના
કરતી વખતે સુખ પૂછવું તે. (૨) શરી-
રની પીડાનો અભાવ. (૩) વિવિધ બાધા
વિનાનું સુખ. (૪) બ્યાબાધારહિત, સિદ્ધિ-
સ્થાન, મોક્ષ. (૫) કૃષ્ણરાશીની વચ્ચે
આવેલ મુખતિગ્રાભ વિમાનવાસી લોકા-
ન્તિક દેવતાની એક ભવત.

અર્થવામોહ. પું० (અર્થવામોહ) વ્યામોહનો
અભાવ.

અર્થવાય. ત્રિ० (અર્થવાય) કરમાયેલ નહિ.

અર્થવાચક. ત્રિ० (અર્થવાચક) વ્યાપાર કરવાને
અયોગ્ય વસ્તુ.

અર્થવાચન. ત્રિ० (અર્થવાચન) ભેદેલ નહિ;
નાશ પામેલ નહિ.

અર્થવાહ્યપુરુષાચરત્ત. નં (અર્થવાહ્યપુરુષાચરત્ત)
પૂર્વાપર વાક્યનો વિરોધ ન આવે તેવી
રીતે બોલવું તે; સાચ વચનના ઉપ
અતિસમમાંનો એક.

અર્થવો. ત્રિ० (અર્થવો) શોક સૂચક અર્થવ્ય.
અર્થવોગદ. ત્રિ० (અર્થવોગદ) બુઝો " અવો-
ગદ " શબ્દ.

અર્થવોગદા. સી० (અર્થવોગદા) બુઝો " અ-
વોગદા " શબ્દ.

અર્થવોચ્ચિત્રણ. ત્રિ० (અર્થવોચ્ચિત્રણ) દેવ
વગરનું; માપ વિનાનું. (૨) અખંડિત;
છેદન કર્યા વિનાનું.

अव्वोच्छित्ति. वि० (अव्वोच्छित्ति) ने
बुद्धि न यथा निरंतर प्रवाद इषे आत्तु
आवे ते. (२) श्री० व्यवच्छेदने अभाव.

अव्वोच्छित्तिनय. पु० (अव्वोच्छित्तिनय)
परंतुने कोषने कोष इषेयी स्थायी मान-
नारे पक्ष, द्वयार्थिक नय.

अव्वोयडा. श्री० (अव्वोयडा) लुओ "अ-
वोयडा " शब्द.

असह. श्री० (असति) अनाह भापवानु
अेक भाप, पसति.

असहं. प्र० (असकृत) वारवार, अनेकवार
असहं. श्री० (असती) कुलटा; असती.
(२) दासी.

असहपोसणा. न० } (असनीपोषण) द्विसह
असहपोषणाया. श्री० } अथवा कुंभनी
प्राणी वेरया, दासी आदिनु पोषण करतु
ते, सातभा मतने अेक अतिथार.

असंक. वि० (असाङ्ग) निःशङ्क; शङ्का
वगरेना.

असंकि. वि० (असाङ्गिन्) शङ्का नहि करनार.
असंकिण. वि० (असाङ्गि) शङ्का करना योज्य
नहि; शङ्कानु स्थान नहि.

असंकिलिड्ड. वि० (असङ्गिष्ठ) दुष्ट नहि;
विशुद्ध परिशुभवाजो.

असंक्लेश. पु० (असङ्गेश) सेकलेशने
अभाव; परिशुभमनी विशुद्धि.

असंख वि० (असङ्ख) सङ्ख्यातीत; नेनी
गणनी न यथ शङ्के तेतु.

असंखज. पु० (असङ्ख्याज) असङ्ख्यातमे
लाग.

असंखगुण. वि० (असङ्खगुण) असङ्ख्यात-
गणुं, सङ्ख्याती गुणाय नहि तेतु.

असंखगुणिय. वि० (असङ्खगुणित) असङ्ख-
गणुं.

असंखड. } पु० () कलह; कलओ.
असंखडि. }

असंखय. वि० (असङ्कृत) संस्कार यथ शङ्के
नहि तेतु; कायना वासलुनी पंडे वृष्टुं
कोषपणु रीते संघाय नहि तेतु. (२) उत-
राध्ययन स्रुता योथा अध्ययननु नाम.

असंखय. वि० (असङ्खय) सङ्ख्यातीत; नेनी
गणनी न यथ शङ्के तेतु.

असंखिज. वि० (असङ्खेय) नेनी सङ्ख्या
यथ न शङ्के अेवुं; सङ्ख्याने उल्लंघी गयेतु.

असंखिजस. पु० (असङ्खेयांश) असङ्ख्या-
तमे लाग.

असंखियभाग. पु० (असङ्ख्यभाग) असङ्ख्या-
तमे लाग.

असंखेज. वि० (असङ्खेय) लुओ " अ-
संखेज " शब्द.

असंखेजइ. वि० (असङ्खेय) लुओ " अ-
संखेजइ " शब्द.

असंखेजगुण. वि० (असङ्खेयगुण) असं-
ख्यातगणुं.

असंखेजकाल. पु० (असङ्खेयकाल) असं-
ख्यातो जण; पक्षोपम, सागरोपम,
उत्सर्पिणी, अवसर्पिणी वगेर.

असंग. पु० (असङ्ग) परिग्रह तथा कपायनी
उपाधि रहित आत्मा. (२) मोक्ष. (३)
सिद्धलभवान. (४) वि० व्याख्य अने आ-
व्यन्तर सग रहित; अनासक्त.

असंगह वि० (असङ्ग्रह) संग्रह न करनार.
(२) पुं० विवादने अभाव.

असंगहइ. वि० (असङ्ग्रहचि) उपगम्य
आदिने सयय करवानी इयि न करनार;
बोलावृत्तिवाजो नहि.

असंगहिय. वि० (असङ्ग्रहि) संग्रह नहि
करनार. (२) पुं० नेगम नयने अेक लेद.

असंगहिय. वि० (असङ्ग्रहीत) आश्रय विनानो;
कोषयी संग्रह करयेतु नहि.

असंघयणि. वि० (असङ्घयनि) संघयणु प-
गरना; नारपी देवता प्रभृति.

અસંજમ. પું. (અમયમ) સંવમનો અભાવ;
પ્રાણુતિપાત આદિ સાવલ અનુશન.

(૨) સંવમની વિરોધના. (૩) અજાન.

અસંજય. ત્રિ. (અસયત) બુદ્ધિ “અવિરય”
શબ્દ. (૨) પું. સાધુથી બિન્ન; મૃદસ્થ.

અસંજયપૂવા સ્ત્રી. (અવેપતજ્ઞા) અસંજય
આત્મિ મિથ્યાત્વની પૂજા, કે જે નવમા
અને દસમા તીર્થકરના આંતરામાં ચાલુ
થઈ હતી; દસ અઢેસમાં ઝોક
અઢેર.

અસંજલ. પું. (અનજલ) ધરવતક્ષેપના ચાલુ
અવસર્પિણીના આઠમા તીર્થકર.

અસંજોગિ. ત્રિ. (અમયોગિ) સયોગરહિત.
(૨) પું. સિદ્ધલભવાન; મુક્તાત્મા.

અસંજાયિવ. ત્રિ. (અસત્વાપિત) સંરક્ષર
વગરનું.

અસંત. ત્રિ. (અન્ત) અરિથમાન; ખોટું. (૨)
અનુ-દર.

અસંતક. ન. (અનક) જૂઠું, અસત્મ. (૨)
ત્રિ. અનુ-દર.

અસંતવ. ન. (અવન્ત) રાગારિની પ્રવૃત્તિ.
અસંપદ. } ત્રિ. (અસંતુત) અશક્ત;
અસંપદિષ્ટ. } અસમર્થ

અસંપ્રય. ત્રિ. (અસંપ્રુત) અસંબદ્ધ; સ-
બદ્ધ નહિ.

અસંવિદ્ધ. ત્રિ. (અવન્દિધ) સન્દેહ રહિત.

અસંવિદ્ધત. ન. (અવન્દિધ્ય) શ્રોતાને
સન્દેહ ન રહે તે; સત્ય વચનનો ૧૧ મો
અતિશય.

અસંવિદ્ધા. સ્ત્રી. (અવન્દિધ્યા) શક્ય રહિત
રજુડ ભાષા.

અસંવૃણ. ત્રિ. (અવન્વીન) પદર દિવસ સુધી
જગમાં મુસાફરી કરતી પડે એટલા
છેડાનું સ્થાન; સિદ્ધલક્ષી આદિ. (૨)
સમુદાની વેગ (ભારતી) અડધે પણ પાણીમાં
ફળે નહિ તેવો દ્રાવ.

અસંધિમ. ત્રિ. (અસધિ) સંધાન રહિત;
અખણ.

અસંપન્નહ. પું. (અસમ્પન્નહ) અનિ આદિના
મદનો અભાવ

અસંપન્નહિય. ત્રિ. (અમ્પન્નહીત) માન રહિત.

અસંપત્ત. ત્રિ. (અમ્પન્નાત) લાગેલ નહિ;
વળગેલ નહિ. (૨) પ્રાપ્ત નહિ થયેલ;
ન પહોંચેલ. (૩) શ્રી આદિના સંમમ
થવા પહેલાની કામની દશા; શ્રીનું
સ્મરણ વગેરે.

અસંપદિદ્ધ. ત્રિ. (અમ્પન્નહ) બીજાને ધિ-
ક્કારવામાં હર્ષ વગરનો.

અસંપુઢિય. ત્રિ. (અવપ્તુક્તિ) પરસ્પર ન
મળેલ; ખુલ્લું.

અસંપુરણ. ત્રિ. (અમ્પન્નપૂર્ણ) અપૂર્ણ; સમ્પૂર્ણ
નહિ.

અસંવદ્ધ. ત્રિ. (અવમ્પવ) સમ્બન્ધ રહિત;
પરિબ્રહ્મ આદિકમાં અમૂર્છિત.

અસંવુદ્ધ. ત્રિ. (અવમ્પવુદ્ધ) તત્ત્વવેતા નહિ;
સમન્વયવાળો નહિ.

અસંમંત. ત્રિ. (અવમ્પન્નાન્ત) જમ રહિત;
ખાન્તિ રહિત.

અસંમય. પું. (અવમ્પન્ન) ન હોવું; અસ-
મ્ભાવના.

અસંમયિ. ત્રિ. (અવમ્પન્નિવ) જેનો કપારે પણ
સમ્ભવ ન હોય તે; શૂન્ય.

અસંમોહ. ત્રિ. (અવમ્પન્મોહ) જેને દેવતા વ-
ગેરેની માયાથી મોહ લાગે નહિ તે. (૨)

પું. મૂઢતાનો અભાવ; શુદ્ધ આત્મનું
એક લક્ષણ.

અસંમોહય. ત્રિ. (અવમ્પન્મોહક) ઉપયોગ શૂન્ય;
અનુપયુક્ત.

અસંલપ્પ. ત્રિ. (અવલપ્પ) અનિર્વચનીય;
વાણીચોત્તર ન થાય તેવું.

અસંજોય. પું. (અવલોક) અપ્રકાશ, (૨)
જ્યાં માણસોનું આવું જનું ન થતું હોય

તેવુ સ્થાન, બીડરહિત સ્થાન (૩) નિં
અપ્રકાશનાળુ, અધારાવાળુ (૪) નં
ન્યા દૂર રહેલ માણસની નજર ન પડે
તેવુ સ્થાન

અસંવચ્ચયા. સ્ત્રીં (અસમ્પન્ના) અરસપરસ
અનાપાધપાત્રુ અર્થાત્ એક ક્રિયા બીજી
ક્રિયાને વિધરેષ થતા ન પામે તે

અસંવર. પું (અસવર) આશ્રય, સવરનો
અભાવ

અસંવિમા ત્રિં (અસવિમ) શિથિન આચાર-
વાળા, પાસત્યા આદિ

અસંવિમાપચ્છિદ્ય ત્રિં (અવચ્છિદ્યાલિર)
સુસાધુની જુથુખા કરનાર, પાસત્યાઆદિનો
પક્ષપાતી

અસંવિમાગ પું (અસવિમાગ) સનિભાગનો
અભાવ, સરખા ભાગ ન પાડના તે

અસંવિમાગિ ત્રિં (અસવિમાગિ) આહાર
રિકમા સરખો ભાગ ન કરનાર, બીજાની
સાથે નિમતા રાખનાર

અસંતુહ ત્રિં (અસત્) પાપના નિરોધરહિત,
જેણે આશ્રયના દાર રોક્યા નથી તે
(૨) બકુશ નિયંત્રો એક પ્રકાર, લોક
બજે તેવી રીતે પ્રગટપણે દોન લગાડી
સયમને મલીન કરે તે

અસંતુહવડસ પું (અસત્તરવડસ) પ્રગટ રીતે
દોન લગાડનાર સાધુ

અસસદ્ય ત્રિં (અસસદ્ય) અસદિય

અસસદ્ય ત્રિં (અસસદ્ય) બીજાના આહારમા
નહિ મળેલુ (૨) નહિ ખરાજયેવ,
લેપ રહિત

અસસદ્યચરય પું સ્ત્રીં (અસસદ્યચરક) નિના
ખરાજયેવ હાથે અપાય તેજુ એરી ગ
વેણુ કરનાર, અસિમ્મનિરો પારી સાધુ

અસસદ્ય સ્ત્રીં (અસસદ્ય) હાથ તથા પાત્ર
ન ખરાજય તેવી રીતે બિદ્યા લેવી તે,
પિપ્પેણાનો પહેલો પ્રકાર

અસસંસત્ત ત્રિં (અસમસ) સસર્ગ રહિત,
અભિલિત (૨) અનાસકન, આસકિત
રહિત

અસંસાર પું (અપમાર) સસારનો અભાવ,
મોક્ષ

અસંસારસમાવચ્ચ પું (અસસારસમાવચ્ચ)
સસારને ઉદનથી થયેવ છતાં, મુક્ત છવ

અસકશ ત્રિં (અસમ્કત) સરગર રહિત

અસકશ ત્રિં (અસમ્કત) સત્કાર રહિત

અસકાર. પું (અસત્કાર) અસત્કાર, અનાદર

અસકારિત. ત્રિં (અસત્કારિત) અનાદર

અસકારિય ત્રિં કરાયેલ, સત્કાર નહિ કરેલ

અસકિરિયા સ્ત્રીં (અસત્કિરિયા) ખોટી
ક્રિયા, ખરાબ ચેષ્ટા

અસમાહ પું (અસવ્યહ) ખોટો આગ્રહ,
દુરાગ્રહ

અસમ્. ત્રિં (અસમ) સનાના ન કરવા
થોડ્ય

અસચ્ચ ત્રિં (અસત્ય) મિથ્યા, નિષ્ફળ
(૨) નં અસત્ય, જૂઠું

અસચ્ચમણજાગ. પું (અમત્યમનોયોગ)
મનમા ખોટી રીતે ચિન્તનન કરતુ તે,
અસદ્બુત કે નિપરીત પદાર્થનુ ચિન્તન
કરતુ તે

અસચ્ચમોસ. ત્રિં (અસત્યમુષા) સત્ય નહિ
તેમ અસત્ય પણ નહિ તેવુ વ્યવહાર
માન

અસચ્ચમોસમાસા સ્ત્રીં (અમત્યમુષામાયા)
સત્ય નહિ તેમ અસત્ય નહિ તેરી ભાષા,
વ્યવહાર ભાષા

અસચ્ચમોસમણજાગ પું (અમત્યમુષામનોયોગ)
સત્ય નહિ તેમ અસત્ય પણ નહિ એવો
મનનો વ્યાપાર, મનોરોગનો એક બેદ

અસચ્ચમોસા સ્ત્રીં (અમત્યમુષા) સત્ય
નહિ તેમ અસત્ય નહિ એરી ભાષા,
વ્યવહાર ભાષા

અસંચયજોગ. પુ. (અમત્યવાયોગ) મિથ્યા
વચન વ્યાપાર; વચનજોગનો એક ભેદ.

અસંચયવાદ. ત્રિ. (અમત્યવાદિન) અસંચય
બોધનાર.

અસંચયસંધત્તણ. ન. (અમત્યસંધત્તણ) અસંચય
સંકેત; જૂઠું ૨૬ મુ નામ

અસંચય. સ્ત્રી. (અમત્ય) અસંચય ભાષા.

અસંચયમોસ. ત્રિ. (અમત્યમૃણ) જુઓ
“ અસંચયમોસ ” શબ્દ.

અસંચયમોસમાસા સ્ત્રી. (અમત્યમૃણમાસા)
વ્યવહાર ભાષા.

અસંચયમોસમણજોગ. પું. (અમત્યમૃણમનોયોગ)
જુઓ “ અસંચયમોસમણજોગ ” શબ્દ

અસંચયમોસમણવ્યયોગ. પું. (અમત્યમૃણમણ
વ્યયોગ) જુઓ “ અસંચયમોસમણવ્યયોગ ”
શબ્દ

અસંચયમોસવશજોગ. ત્રિ. (અમત્યમૃણવાયોગ)
વ્યવહાર વચનનો યોગ, વાગજોગનો
એક ભેદ.

અસંચયમોસા. સ્ત્રી. (અમત્યમૃણ) જુઓ
“ અસંચયમોસા ” શબ્દ.

અસંચય. ત્રિ. (અમત્ય) અસંચય, અ-
શક્ય.

અસંચયમ. પું. (અમત્યધ્યાય) સંજ્ઞાપતો
વ્યભાષ

અસંચયમિત્ર. ન. (અમત્યધ્યાયિક) સંજ્ઞાપતો
અટકાવનારા સંજ્ઞો, થોડી ૫૩ માસ
વગેરે, અત્રીય અસંચયમિત્રના કારણોમા
ગમે તે એક

અસંધ. ત્રિ. (અસં) સંધનારહિત, સંજ્ઞા-
(૨) રાગદેવરહિત, ગુદ અને કંઠસંજ્ઞો.

અસંધકરણ ત્રિ. (અસંધકરણ) નિઃસંધ
ભાવથી અનુવન કરનાર

અસંધ. ન. (અસં) બોધન, બોધક

અસંધ. પું. (અસં) બીજામા માક (૨)
લેખણ, ફેકા ૧

અસંધિ. પું. સ્ત્રી. (અસંધિ) વળ; ધન્ધનું
આયુધ. (૨) આકાશમાંથી ખરતો અ-
ગ્નિનો કણ. (૩) કરા.

અસંધિમેહ. પું. (અસંધિમેષ) કરાનો. વરસાદ.

અસંધી. સ્ત્રી. (અસંધી) બહેનના લોકપાળ
સોમની ચોથી અથ્રમહિષી (૨) વૈરાય-
નેદની ચોથી અથ્રમહિષી.

અસંધિશ. ત્રિ. (અસંધિ) મનની સજા
રહિત; મનોજ્ઞાનથી રહિત. (૨) સમ્યક્
દર્શિન

અસંધિશર્વચંદિય. પું. (અસંધિશર્વચંદિય)
અસંધી પચેન્દિય શબ્દ; સમુદ્ભૂત
મનુષ્ય, સમુદ્ભૂત તિર્યક વગેરે.

અસંધિશર્વચંદિય. ત્રિ. (અસંધીશર્વ) મિથ્યા દર્શિ.
(૨) મનરહિત તિર્યક પચેન્દિય વગેરે.

અસંધિશર્વચંદિય. ન. (અસંધિશર્વ) જોતેનાર
શાસ્ત્ર, મિથ્યા દર્શિનું શાસ્ત્ર

અસંધિશર્વચંદિય. પું. સ્ત્રી. (અસંધિશર્વચંદિય)
જોતી પાસે વાસી ખાવાનું નથી તે;
જુગલિયા.

અસંધિ. અ. (અમત્ય) જુઓ “ અસંધ ”
શબ્દ.

અસંધ. ત્રિ. (અસંધ) અસંધ; સામર્થ્ય વગરનું.

અસંધ. ત્રિ. (અસંધ) નિઃસંધ; અનાસંધન.

અસંધ. ન. (અસંધ) અભાવ; અસતતા (૨)
પારકે રૂપે અવિદ્યમાનપણું, જેમ મા-
ટીનું સુવર્ણરૂપે અસત, સુવર્ણનું માટી
રૂપે અસત.

અસંધ. ન. (અસંધ) નિર્દોષ આચાર-રૂપ
સંજ્ઞા (૨) અગ્નિ આદિ શસ્ત્રનો
અભાવ.

અસંધિપરિણામ. ત્રિ. (અસંધિપરિણામ) અગ્નિ
આદિ શસ્ત્રથી પરિણામ ન પામેય; સચેત
વસ્તુ.

અસંધિયામ. પું. (અસંધિયામ) અસંધિયામા
નામે એક ચાંદ્ર કુમાર.

અસદ્દશ્ય. નં (અશ્વદાન) અશ્વદા, અવિશ્વાસ
અસદ્દેય ત્રિં (અશ્વદેય) અશ્વ કરવા યોગ્ય
નહિ

અસત્ત્રિ. ત્રિં (અસત્ત્રિ) જુઓ “અસત્ત્રિ”
શબ્દ

અસત્ત્વ ત્રિં (અસત્ત્વ) ૨૧ સખળા દોપથી
દુર રહેનાર, આરિત્રના અતિચાર ટાળી
શુદ્ધ સખમ પાળનાર (૨) અભિચિત
(૩) નિર્દોષ, ખવિત્ર

અસત્ત્વ ત્રિં (અસત્ત્વ) અસત્ત્વ, ત્રિવેક
રહિત

અસત્ત્વાવ પું (અસત્ત્વાવ) આકાશ કુસુમની
પેઠે અસદ્દશ્ય, ન જાનેત બનાવ (૨)
ત્રિં અસત્ત્વ, અધર્મ

અસત્ત્વાવદ્યુષણ ક્ત્રિં (અસત્ત્વાવદ્યુષણ)
તે આકાર ન હોય છતાં તેમાં તેની
સ્થાપના કરવી તે, જેમ લાકડીનો ઘોડો
બનાવી ઘોડાની કંપના કરી તે

અસત્ત્વાવદ્યુષણ ક્ત્રિં (અસત્ત્વાવદ્યુષણ) અસત્ત્વ
બાવના,

અસત્ત્વાવદ્યુષણ પું (અસત્ત્વાવદ્યુષણ) ૫૨
પર્યાયની અપેક્ષાએ અસદ્દર્શ પર્યાય

અસત્ત્વાવદ્યુષણ ક્ત્રિં (અસત્ત્વાવદ્યુષણ)
અસત્ત્વ અર્થની કંપના

અસત્ત્વ નં (અસત્ત્વ) અસત્ત્વ, બૂઝુ,
અસમંજસ. ત્રિં (અસમંજસ) અસમત,
અપટિત

અસમણ. પું (અસમણ) અસાધુ, સાધુ નહિ
અસમત્ત. ત્રિં (અસમત્ત) અપૂર્ણ, અપર્યાપ્ત
(૨) અસમાપ્ત વિધિ

અસમત્ત. નં (અસમત્ત) અસમત્ત, સમ્યક્
નહિ

અસમત્તર્દસિ ત્રિં (અસમત્તર્દસિ) સમ્યક્
દર્શી નહિ, ભિચારદર્શી

અસમત્ત ત્રિં (અસમત્ત) અસમત્ત કરી
આખથી પણ ખીનાર

અસમય. પું (અસમય) અસમય આચાર,
બૂઝુ ૨૫ મુ નામ

અસમગ્રાહ નં (અસમગ્રાહ) નૈયાયિક
અથવા વૈશેષિક મત પ્રસિદ્ધ દારબુ
વિશેષ

અસમાણ ત્રિં (અસમાણ) અસાધારણ,
સર્વોત્કૃષ્ટ

અસમાહુત ત્રિં (અસમાહુત) અશુદ્ધ, શુદ્ધિથી
રહિત (૨) રીકારેલ નદિ, અદ્ય
નહિ કરેલ

અસમાહિ. પું (અસમાહિ) અસમાધિ, ચિત્તની
અસ્પૃશ્યતા

અસમાહિદુષ્ટા. ત્રિં (અસમાહિદુષ્ટા) અ
સમાધિના ૨૦ ત્યાગ

અસમાહિમરણ નં (અસમાહિમરણ) બાવ
મરણ

અસમાહિય. ત્રિં (અસમાહિય) ખીલત, બૂઝુ
(૨) મોક્ષ માર્ગરૂપ બાવ સમાધિથી દૂર
વર્તનાર, શુભ અધ્યસાય રહિત

અસમિત. ત્રિં (અસમિત) શાન્ત ન થયેલ
અસમિતિ. ક્ત્રિં (અસમિતિ) બોલનામા,

આલવામા, વસ્તુ લેના મુકવા કે ૫૨
કવવામા થતા ન રાખી તે, સમિતિનો
અભાવ

અસમિત. પું (અસમિત) ક્ષણિક વાદને
માનનાર અશ્વમિત્ર નામનો ઘોષો
નિહવ

અસમિય પું (અસમિત) બોલના, ચાલવા,
ખાવા, પીના વગેરેમાં ઉપયોગ થતો

અસમિય } અં (અસમ્યક્) અયુક્ત
અસમિયા }

અસમોહય ત્રિં (અસમોહય) મૂંઝવણ વખતે
સમુદ્ધાત કર્યા વિના બુદ્ધિના ભગ્ગાની
માફક એકી સાથે જે જીવના પ્રદેશ શ-
રીરને જોડી પરલોક તરફ પ્રયાણ કરે
તે અસમોહિયા મરણે મરનાર જીવ

અસમોહ્યમરણ નં (અમમલતમરણ) બુદ્ધિ
“ અસમોહ્ય ” શબ્દ

અસમ્મ ત્રિં (અમમ્મ) સમન્ન દાહ સંહિત,
સમગ્નિ વિનાને

અસર્વ મં (અસર્વમ્) પોતાના વિના

અસરણ ત્રિં (અસરણ) આધાર સંહિત
શરણુ સંહિત (૨) નં જેમા શરણુ-૪૨
નથી તે, સયમ (૩) અશરણુ ભાવના,
સસારમા ધર્મ વિનાય અન્ય કોઇ શરણુ
નથી એમ ચિન્તનુ તે

અસરણમાવણા સ્ત્રીં (અસરણમાવણા) ‘મરણુ
સમી અરિહતદેવ સિવાય કોઇ શરણુ
આપે તેમ નથી’ એમ ચિન્તનુ તે, માર
ભાવનામાની ખીણ ભાવના

અસરણાણુપેક્ષા સ્ત્રીં (અસરણાણુપેક્ષા) છ
વને જિનક્ષમાયન સિવાય કોઇ શરણુ
નથી એવી ભાવના

અસરિસ ત્રિં (અસરિસ) અસમાન સમા
નપણાથી સંહિત

અસરીર ત્રિં (અસરીર) શરીર સંહિત સિદ્ધ

અસરીરિ પું (અસરીરિ) શરીરસંહિત છંદ,
સિદ્ધભાવના

અસલેસા સ્ત્રીં (અલેસા) અલે ॥ નક્ષા

અસહ પું સ્ત્રીં (અસહ) દેવકરે અને હિતર
કરે સેવના મનુષ્યની એક જાતિ

અસહાય ત્રિં (અસહાય) સહાયરસંહિત

અસહિજ ત્રિં (અસહાય) સહાય ॥ ઇન્દ્ર
ન મનાર

અસટીણ ત્રિં (અસટીણ) પરત્વ પરાધીન

અસહુ ત્રિં (અસહ) ચારિત્રનુ કષ્ટ સદન
કરવાને અસમર્થ રાજકુમારદિ સુકોમળ
શરીરવાળો

અસદેજ ત્રિં (અસદાય) બુદ્ધિ ‘ અસ
દિનના ” શબ્દ

અસાદમ્મ પું (અસાદમ્મ) રાષ્ટ્રપાન નામ
નાન્ક ભવનાર એ પનિન મુનિ કે

જે વિશ્વકર્મા નટની બે પુત્રીઓ સાથે
લુબ્ધ થયા હતા

અસાદ પું (અપાદ) અપાદમાસ (૨)
એક જાતની ગાઠાળી વનસ્પતિ

અસાદય નં (અસાદય) તૃણ નિશય

અસાય નં (અસાય) વેતીય કર્મની એક
પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી છાંદ અ
સાના પામે

અસાયણ પું (અસાયણ) અશ્વ ઝાંચિના
રશ્મી

અસાયેયગિજ્ઞ ત્રિં (અસાયેયગિજ્ઞ) નં (અસાયેયગિજ્ઞ)
અસાયેયગિજ્ઞ } વેદનીય કર્મની એક પ્ર
કૃતિ કે જેના ઉદયથી છાંદ અ પામેછે

અસાર ત્રિં (અસાર) સાર સંહિત

અસારમ્મ પું (અસારમ્મ) પ્રાણીના નધનો
સકે પ ન કરશે તે પ્રાણાતિપાતના
સકરપનો અભાવ

અસારજ્ઞા સ્ત્રીં (અસારજ્ઞા) નિર્દોષ ભારા
પાપસંહિત ભાષા

અસાસવ ત્રિં (અસાસવ) નાશનત
અનિત્ય

અસાહારણ ત્રિં (અસાહારણ) સાધારણ નહિ
અનુભવ અનુપમ

અસાહારણકારણ નં (અસાહારણકારણ)
મુખ્ય કારણ ઉપાધાન મરણ

અસાહુ ત્રિં (અસાહુ) અવિનીત (૨)

અમમન અમુદર (૩) અનધર્મ, અન
ચહેતુ (૪) જોશના આદિ કુદર્શનના
સાધુ (૫) અસવની, અવની

અમિ પું (અમિ) ખડક, તત્તવાર (૨)

નારખીના છાંદને તનનાર પડે છેતનાર
પરમાધામીની એ જાત (૩) પું નં
તનનાર બાધી મોઢી કરવી તે, તથિ
ધાર કર્મ

અસિદ્ધેશ્વર નં (અસિદ્ધેશ્વર) વરનાર સંહિત
માન

અસિષ્વેચની સ્ત્રી (અસિષ્વેચની) દાઢ
અસિચ્છમપાય નં (અસિચ્છમપાય) તથા
સહિત સ્નાન

અસિદ્ધ. ત્રિં () ન કહેલું.

અસિગાદ. ત્રિં (અસિગાદ) સ્નાન નદિ
કરનાર

અસિગાણ ત્રિં (અસિગાણ) સ્નાન રહિત
(૨) નં સ્નાન નદિ કરતું તે

અસિગાણમહિદ્ધા ત્રિં (અસિગાણમહિદ્ધા)
જેમા સ્નાનનો પ્રતિષેધ છે એટલે અનુદાન
કરનાર

અસિત. ત્રિં (અસિત) પુત્ર કલનાપ્તિ
અગદ

અસિત્ય નં (અસિત્ય) પ્રસાદી આદાર,
કૃપાઆ વગી ન શકે એવો આદાર

અસિદ્ધ. પું (અસિદ્ધ) સસારી જીવ (૨)
ત્રિં અનિષ્પન્ન (૩) તર્કશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
કુટ હેતુ

અસિદ્ધિ. સ્ત્રી (અસિદ્ધિ) સિદ્ધિનો અભાન,
મોક્ષનો અભાન

અસિદ્ધિમાર્ગ નં (અસિદ્ધિમાર્ગ) જેમા મોક્ષ
માર્ગ નથી તે, મોક્ષ માંગથી વિપરીત
અનુદાન

અસિધારાચર્ય નં (અસિધારાચર્ય) તથા
ધારપર ચાલતા જેવું મત અતિક્રિંત નવ

અસિધારા નં (અસિધારા) જુઓ
“ અસિધારાચર્ય ” શબ્દ.

અસિપંજર નં (અસિપંજર) તલનારનું પાગર
કરતી તલનારથી બનેલું પાગર

અસિપત્ત નં (અસિપત્ત) તલનારની ધાર
જેમા પાદાવાળું ઝાડ, શાદમલી નામે નરકનું
એક ઝાડ (૨) તલનારના જેમા પાદાવાળું
શાદમની નામે વૃક્ષ ત્રિકુર્વા તેની નીચે
જેસાડીને નારકીના કક્કા કરનાર પરમા-
ધામી દેવતાની નમ્રી ભત (૩) તર
વાર (૪) તરવારની પતરી

અસિષ્વજીવિ. પું (અસિષ્વજીવિ) શિષ્ય
આદિ ધર્મો મરી જીવન ચલાવનાર નહિ,
કરીગરી વગેરે સાનધ વ્યાપારને તજનાર

અસિય. નં (અસિય) દરસનો રોગ

અસિય. ત્રિં (અસિય) કૃષ્ણ, અમેત (૨)
અશુભ (૩) વિગ્યાનિકમા ન બધાયેય,
અવગ્નિન

અસિય નં (અસિય) નાની તથા (૨)
મતરકું

અસિચર્ય. ૧ (અસિચર્ય) અકર્તાના સાત
એકેદિય રત્નમાનુ એક રત્ન, બ્રહ્મ રત્ન

અસિચર્ય. નં (અસિચર્ય) તલનારના
લક્ષણે બધાની વ્યાખ્યા

અસિલટ્ટિ સ્ત્રી (અસિલટ્ટિ) તથા
લાકડી, યુષ્ની (૨) અગ્નિ, તથા

અસિલેસા. સ્ત્રી (અસિલેસા) અમરેણા નામનું
નક્ષત્ર

અસિલોચ. } પું (અસિલોચ) અપયશ
અસિલોચ. } અપ્રશસા

અસિય. નં (અસિય) અમરગન, અશુભ
(૨) વિનાશ (૩) દેવતાદિનું ઉપદાન,
તાવ, મર્યા વગેરે

અસી }
અસીદ. } સ્ત્રી (અસીતિ) ૮૦, એશીની
અસીતિ } સખ્યા

અસુદ ત્રિં (અસુદ) અપરિત, અશુદ્ધ (૨)
નં અપરિતતા, અશુદ્ધતા (૩) નિષ્ઠા

અસુદત્ત નં (અસુદત્ત) અશુચિભાવના,
આ શરીર અશયિનું ભાગ્ય છે એમ
ચિંતિતું તે

અસુદત્તમાવળા સ્ત્રી (અસુદત્તમાવળા)
‘ આ દેવ અશુચિમય ’ એમ ચિંતિ
તત્ત્વ તે બાર ભાગ્યમાની છઠી ભાગના

અસુગમકાલ પું (અસુગમકાલ) વિવક્ષિત
સ્થાનમા કોષ બધારથી નવો જીવ આવી
ઉત્પન્ન ન થાય અને તેમાથી મરીને

કોઈ બહાર જાય નહિ તેટલો કાળ, અ
નિરહમળ

અસુદ. વિ० (અસુદ) અશુદ્ધ, દોષ સહિત
(૨) સાનધાનુશાન કરનાર

અસુમ ત્રિ० (અસુમ) અશક્ત, અમગ્ન
(૨) અશુભનામકર્મ (૩) પાપકર્મ

અસુમળામ. ન० (અસુમનામ) અશુભ નામ
કર્મ, નામ કર્મની અનિષ્ટ પ્રકૃતિ

અસુમધિવાળ. ન० (અસુમધિવાળ) અસાતા
વેદનીયાદિ રૂપે પરિણામ આપનાર કર્મ

અસુમાણુવેદા. સ્ત્રી० (અસુમાણુવેદા) સસા
રની અશુભનાતુ ચિત્તન કરતુ તે

અસુમળ. વિ० (અસુમળ) શુભભન વિનાનો,
અપ્રસન્ન

અસુય. વિ० (અસુય) પુન રહિત
અસુય. ત્રિ० (અસુય) નહિ સાબળેલ

અસુયસ્તરપરિણામ સ્ત્રી० (અસુયસ્તરપરિણામ)
શુનાતુસાર રહિત સ્ત્રી માન પરિણામ
વાળી મનિ

અસુયણિસ્તિય. ન० (અસુયણિસ્તિય) સાલના
મિના ઉત્પાતકી આદિ બુદ્ધિથી થતુ જ્ઞાન,
ઉત્પાતકી, વૈનયિકી, કાર્મિકી અને
પારિણામિકી એ ચાર બુદ્ધિ

અસુયપુ ધ ત્રિ० (અસુયપુ) પૂર્વ કદી નહિ
સાબળેલ

અસુયવંત. વિ० (અસુયવંત) જ્ઞાનથી રહિત
અસુર. પુ० (અસુર) ભ્રાત્રપતિ અને વાણ
અતર એ બે જાતના દેવતા. (૨) અસુર
કુમાર દેવતા

અસુરકુમાર. પુ० (અસુરકુમાર) ભ્રાત્રપતિ
દેવતાની એક જાતિ (૨) બારમા તીર્થકર
વાસુપુજ્યના વધાનું નામ

અસુરકુમારવાસ પુ० (અસુરકુમારવાસ)
અસુરકુમાર દેવતાનું નિવાસ સ્થાન

અસુરહાર. ન० (અસુરહાર) સિદ્ધાચનનું
દક્ષિણ દાર કે જ્યાં અસુરો વસે છે

અસુરિન્દ. પુ० (અસુરિન્દ) અસુરકુમાર
દેવતાના ઇન્દ્ર, ચમરેન્દ્ર અને બલેન્દ્ર

અસુહ. ન० (અસુહ) દુઃખ
અસુહ. વિ० (અસુહ) જુઓ “અસુહ”

શબ્દ
અસુહગદ. સ્ત્રી० (અસુહગદિ) અશુભ ગતિ,
નરકઆદિ અશુભગતિ

અસુહજોગ પુ० (અસુહજોગ) અશુભજોગ-
બાધાર

અસુહજામ ન० (અસુહજામ) જુઓ “અ
સુહજામ” શબ્દ

અસુહનયમ. ન० (અસુહનયમ) કાળો, નીલો
એ બે રથ, દુરભિગ્રધ, તીખો, કડવો એ
બે રત્ન, ગુરુ, ખરખરો, જુઓ અને શીત
એ ચાર રત્ન, એ નામકર્મની નવ
પ્રકૃતિઓનો સમૂહ

અસુહાસ ત્રિ० (અસુહાસ) સત્યના નહિ
કરેલ (૨) વ્યભનાદિથી રહિત (૩) કલ્યા-
નના આપેલું અલ વગેરે

અસુયા સ્ત્રી० (અસુયા) સ્પુટ વચન
અસુરિય ત્રિ० (અસુરિય) સૂર્યરહિત, અન્ધ
કારમય. (૨) પુ० નરકનાસો.

અસેત્ત. વિ० (અસેત્ત) નિ શેષ, સમગ્ર
અસેત્તિય. વિ० (અસેત્તિય) સાસારિક, મોક્ષ
સમધી નહિ

અસોગ પુ० (અસોગ) આસોપાલનનું ઝાડ (૨)
જેની નીચે ૧૬ મા તીર્થકર મહીનાથ સ્વા
મીને કેરળજ્ઞાન ઉપજ્યુ તે ઝાડ (૩) ચોથા
બ્રહ્મવતુ નીચ પૂર્વ ભાનું નામ (૪)
અશોક નામે ૭૨ મો મહાગ્રહ (૫) સ
ર્વાલ વિમાનના અશોક વનનો દેવતા
(૬) અરુણદીપના દેવતાનું નામ (૭)
કિન્નર દેવની સભા આગળનું ચૈત્યરક્ષ
(૮) એ જામની એક લતા, અશોકવતા
(૯) એક જાનનો રથ.

અસોગજન્મ. પુ. (અસોગજન્મ) પ્રાચીન
કાગમા રિજ્યપુર નગરના નન્દનના ના

મના ઉદાનનો એક યજ્ઞ

અસોગલયા સ્ત્રી. (અસોગલયા) અશોક /
ક્ષને રીંગને રહેતી લતા

અસોગલલિય પુ. (અસોગલલિય) એથા
બ્યદેનના પૂર્વજન્મનું નામ

અસોગવર્ડિસમ. પુ. નં. } (અસોગવર્ડિસમ)
અસોગવર્ડિસમ } પહેલા દે

વલેકના સૌધર્મ રિમાની રૂં દિશામા
આવેન રિમનનું નામ

અસોગવળા પુ. (અસોગવળા) સુધાંભ રિમા
નના પૂર્વે દરનાજેથી ૫૦૦ જોજનને
અતરે સાડાનાર હજાર જોજન લાલુ અને
૫૦૦ જોજન પહેલુ અશોક / ક્ષનું વન

અસોગવળિયા સ્ત્રી. (અસોગવળિયા) અશોક
દક્ષનું નાનું વન

અસોગસિરિ પુ. (અસોગસિરિ) અન્દ્રપ્રથના
દીકરા બિન્દુસારનો પુત્ર અશોક મહારાજ,
પાટલીપુત્ર નગરનો એક પ્રાચીન રાજા

અસોગ સ્ત્રી. (અસોગ) નામકુમાર ઉદના
લોકપાલ હાલની પહેલી અગ્રમહિષી (૨)
શીતગનાથ રમણીની શાસન દેવીનું નામ
(૩) નલિનનિજ્યની મુખ્ય રાજધાની

અસોમ્મ ત્રિ. (અસોમ્મ) કુર, સૌમ્ય નહિ

અસોવ નં. (અસોવ) અપનિરતા

અસોવ પુ. (અસોવ) બુઓ "અસોગ" શબ્દ

અસોવ પુ. (અસોવ) આસો માસ

અસોવળયા સ્ત્રી. (અસોવળ) શોકનો
અભાવ

અસોવપન્નવપ્રિભત્તિ નં. (અસોવપન્નવપ્રિભત્તિ)
મક્તિ જેમા અશોકના પાદપ્રાની રચના
કરનામા આવે છે એવું નાટક ૩૨
નાટકમાનું એક

અસોવર્ડિસય નં. (અસોવર્ડિસય) બુઓ
" અસોગવર્ડિસય " શબ્દ

અસોયા. સ્ત્રી. (અસોયા) કુમુદરિજ્યની
મુખ્ય નગરી (૨) દસમા શીતગનાથ
તીર્થકરની શાસન દેવીનું નામ

અસોદિ. સ્ત્રી. (અસોદિ) અશુદિ (૨)
રિતપના

અસોદિદ્ધમ. નં. (અસોદિદ્ધમ) પાપકર્મ
(૨) અશુદિનું સ્થાન (૩) દુર્જનનો
સસર્ગ

અસ્ત ત્રિ. (અસ્ત) ૬૦૧૨દિન, નિર્ધન (૨)
પુ. નિર્ધેય, સાધુ

અસ્ત પુ. (અસ્ત) ઘોડા (૨) અમિની
નક્ષત્રનો દેવતા, અશ્વનીકુમાર (૩) એ
નામના એક નદી

અસ્તવળિ. ત્રિ. (અસ્તવળિ) સજનન-
સધવળુ રહિત

અસ્તર્કતા. સ્ત્રી. (અસ્તર્કતા) મધ્યમ ગ્રામ
ની પાંચમી મૂર્તિ

અસ્તરુણ પુ. (અસ્તરુણ) એ નામનો એક
અતરદાપ, ૫૬ અતરદાપમાનો એક

અસ્તરુણી. સ્ત્રી. (અસ્તરુણી) ઘોડાના કાન
જેના પાદપ્રાણી વનરૂપિ, એક
ગતનો કંઠ

અસ્તરુણ. નં. (અસ્તરુણ) ન્યા ઘોડાને
બાધવામા આવે છે તે સ્થાન, તમેલો

અસ્તમીવ પુ. (અસ્તમીવ) પહેલા પ્રતિ
વાસુદેવનું નામ

અસ્તવોરગ પુ. (અસ્તવોરક) ઘોડાની ચોરી
કરનાર ઘોડાનો ચોર

અસ્તવર. પુ. (અસ્તવર) એક ગતનો ઘોડો,
ખચ્ચર

અસ્તવ્ય. પુ. (અસ્તવ્ય) પીપજો, અમુરક
મારનું ચેતન વૃક્ષ

અસ્તપુર સ્ત્રી. (અસ્તપુરી) પશ્ચિમ મહારિ
દેહના દક્ષિણ બાજુની પ્રથમ વિજ્યની
મુખ્ય રાજધાની

અસ્તમિત્ર. ત્રિ. (અસ્તમિત્ર) થમ રહિત

अस्तमुह. पुं० (अस्तमुह) आर्द्धं भुज उ-
परतो ओके अन्तर द्वीप; ५६ अन्तरद्वी
पभांनो ओके.

अस्ममेद. पुं० (अस्ममेय) आ नामनो ओके
यन; तेभां घोडानुं अविद्वान आपराभां
आवे ते यन.

अस्ममेता. स्त्री० (अस्मेवा) अस्मेवा नक्षत्र.
अस्ममेत. पुं० (अस्मेत) २३ भा तीर्थकर
पार्श्वनाथ स्वामीना पितानुं नाम. (२)
१४ भा अद.

अस्तादिय. वि० (आतादित) प्राप्त करेहुं.
अस्ताय. न० (अस्तात) असाता वेदनीयना
उदयपी प्राप्त भयेहुं दुःख.

अस्तायक. पुं० (अस्तायन) अभिनी नक्षत्रनुं
गोत्र. (२) अथ अभिनी वंशज.

अस्तायगिज्ञ. वि० (आस्तादनीय) स्वाद
लेवा योग्य.

अस्तायि. वि० (आस्तायिन्) उदयानुं; तेभां
पाणी आवे भेयु. (२) अरतुं. ८५३तुं.

अस्तित. स्त्री० (अस्ति) भुजो.

अस्तित. पुं० (अस्तिन्) अभिनी नक्षत्रनो
देवता.

अस्तिणी. स्त्री० (अस्तिनी) अभिनी नामनुं
नक्षत्र.

अस्तित. वि० (आस्तित) आश्रय करी रहेय;
हाथने आशरे रहेय.

अस्तित. वि० (अस्तित) न सांभलेहुं.

अस्तित. वि० (अस्तित) बाह नदि करेय.

अस्तोता. स्त्री० (अस्तोता) अस्तोता नक्षत्र
अस्तोता. स्त्री० (अस्तोता) आमा आमा
पतिमा तथा अमावास्या

अस्तोता. स्त्री० (अस्तोता) अस्तोता
मागनी पांयभी मूर्च्छता.

अह. न० (अह) दने. दने पट्टी (२) अ-
हम ते नामनी राखान (३) माग
१५. (४) पता-नर देवापु. (५) रिमाय

(६) विशेष. (७) वाक्यांतर. (८) प्रभ.
(९) उत्तर. (१०) यथार्थता; वास्तविकता.
(११) पूर्वपक्ष.

अह. न० (अहम्) नीये; अधोभाग. (२)
अधोगति; नीची गति. (३) अधोलोक;
पानात्र लोक. (४) अधो दिशा.

अह. न० (अहम्) दिवस; दृढोडा.

अहम. न० (यथायम) यथायम; कभ अ-
नुसार.

अहमसाय. न० (यथायसाय) यथायसाय
नामे आरित्रनो पांयभो अहार.

अहमसायचरण. न० (यथा-
यसायचरण) } नामे पांयभु
यसायचरण

अहमसायचरित. न० (यथा-
यसायचरित) } आरित्र.

अहमसायसंजम. न० (यथायसायसंजम) यथा-
यसाय नामे पांयभु आरित्र.

अहमसायसंजय. वि० (यथायसायसंजय) यथा-
यसाय आरित्रवानु; अक्षाय आरित्र.

अहमसं. पुं० (यथायसं) सूत्र रिद्ध आ-
यसु करे अने उद्भूत पक्षपात करे
ते साधु.

अहम. न० (अहम्) नयन ११; नयनपात्र.

अहम. न० (अहम्) नीये.

अहम. वि० (यथाय) यथायसिधन; तेहुं दोय
तेहुं रहेयु.

अहम. वि० (यथाय) यथाय; अक्षय.

अहमचिद्विज्ञ. वि० (अहमचिद्विज्ञ) अहम-
दाययोगी

अहमहाय. न० (यथायहाय) प्रधानने अनु-
सरीने, मुख्य वस्तुने अनुसार.

अहम. वि० (अहम्) अधम; नीय.

अहमति पुं० (अहमतिन्) अति आदिना
अभिमानवातो.

अहम. पुं० (अहम्) अधम; साय अनु-
यान. (२) वि० अधम देव (३)
अहमति.

અદ્વત્તમજીવિ. વિ० (અધર્મજીવિન્) અધર્મથી
છુડનાર

અદ્વત્તમતિથિકાય. પુ० (અધર્મતિથિકાય) જુઓ
“ અધર્મતિથિકાય ” શબ્દ

અદ્વત્તમદાણ. પુ० ન० (અધર્મદાન) ચોરાદિને
દાન આપતું તે, અધર્મ દાન

અદ્વત્તમસેવિ. વિ० (અધર્મસેવિન્) અધર્મ સે
વનાર

અદ્વત્તમિ. વિ० (અધર્મિન્) જુઓ “ અધર્મિ ”
શબ્દ

અદ્વત્તમિદ્વ. વિ० (અધર્મિદ્વ) જુઓ “ અધ
ર્મિદ્વ ” શબ્દ

અદ્વત્તમિય વિ० (અધર્મિક) જુઓ “ અધ
ર્મિક ” શબ્દ

અદ્વત્ત. વિ० (અદ્વત્) અખડ, કોટેકું વ્રટેકું
નહિ (૨) નવું, કાપા કુધી વગરનું

અદ્વત્. પુ० (અધર) હોઠ (૨) વિ० ની
ચેનો, નીચલો (૩) નીચ, અધમ

અદ્વત્તગદ્દ લી० (અધરગતિ) અધોગતિ,
નીચીગતિ

અદ્વત્તમિ વિ० (અધરિમ) જુઓ “ અધરિમ ”
શબ્દ

અદ્વત્તરિય વિ० (અધરિત) નિરસ્માર કરેલ
અદ્વત્તરી. લી० (અધરી) જુઓ “ અધરી ” શબ્દ

અદ્વત્તરીલોટ્ટ પુ० (અધરીલોટ) જુઓ “ અધરી
લોટ ” શબ્દ.

અદ્વત્તરુટ્ટ } પુ० (અધરોટ્ટ) નીચેનો હોઠ
અદ્વત્તરુટ્ટ }

અદ્વત્તલ વિ० (અધલ) કળ પિનાનું નિષ્કળ
અદ્વત્તલંદ. પુ० ન० (અધાલંદ) લિનો હાથ

સુકાય તેટલા વખતથી માડી ધાય રાત્રિ
પર્યંતનો કાળ

અદ્વત્તલંદિ. પુ० (અધાલંદિ) પિનકંપી જેવી
કડિન ક્રિયા કરનાર

અદ્વત્તલોય પુ० (અધોલોક) નીચેનો લોક,
પાતાન લોક

અદ્વત્ત. મ० (અધવા) અથવા, અગર
અદ્વત્તવણ. મ० (અધવા) અથવા.

અદ્વત્તવા. મ० (અધવા) રિક્ત, અથવા.

અદ્વત્તવ્યણ. પુ० (અધર્મ) ચાર વેદમાનો ચોથો
અર્થજી વેદ

અદ્વત્તસુહુમઘ. પુ० (અધાસુહુમઘ) મનમાને
મનમા કોધાદિ કુશીલનો સેવનાર, કપાય

કુશીન

અદ્વત્તસિર. વિ० () ખરા
ખોટા કારણ વગર હસનાના રસભાવ

વાળો નહિ

અદ્વત્ત. મ० (અધર્) નીચે, નીચી શિશા

અદ્વત્ત. મ० (અધ) જેમ, જેની રીતે

અદ્વત્ત. મ० (અધ) જુઓ “ અધ ” શબ્દ

અદ્વત્તઅર્થ મ० (અધર્થ) અર્થ, અર્થગર

અદ્વત્તઅરિત્ત. વિ० (અધારિત્ત) પોતાને માટે
ઉપભોગ કરતા વધે તે

અદ્વત્ત. ન० (અધાયુષ) જેટલું આયુષ્ય આધુ
હોય તેટલું.

અદ્વત્તઅભિવ્યત્તિકાલ પુ० (અધાયુર્નિર્વૃત્તિકાલ)
જેટલું આયુષ્ય આધુ હોય તેટલું ભોગ

વધુ તે, અધેલ આયુષ્ય પુરેપુરી રીતે
ભોગવાનો સમય

અદ્વત્તઅય ન० (અધાયુષ) જેટલું આયુષ્ય
આધેલ હોય તે પ્રમાણે ભોગવનાનો કાળ

અદ્વત્તઅકલ વિ० (અધાકલ) ગૃહસ્થ પોતાને
માટે કરેલ આહારાદિ, આધાકર્મોદિ દોષ

રહિત (૨) સાધુને માટે ખાસ તૈયાર
કરેલ આહારાદિ, આધાકર્મ આદિ દોષ

અદ્વત્તઅર્થ. મ० (અર્થકલ્પ) કલ્પ પ્રમાણે
જે ક્રિયાનો ક પ-નિધિ શાસ્ત્રમા બતાવેલ

હોય તેને અનુસરીને, કલ્પની રીતે

અદ્વત્તઅમ્મ ન० (અધાવર્મન્) સાધુને માટે
ખાસ આરજ સમાજ કરી નીપજાવેલ

આહારાદિ, ઉદ્વગમનના ૧૬ દોષમાનો
પહેલો દોષ

અહામહ. ત્રિં (યથાકૃત) ભુજો “અહાકૃત”
શબ્દ.

અહાચર. ત્રિં (અવચા) દરમાં રહેનાર સાથે
વચેરે.

અહાચક્ર. પું (યથાચક્ર) પોતાની મરજી
મુજબ વર્તનાર; સાતની આસાને આધીન
ન રહેતાં પોતાના અભિપ્રાય પ્રમાણે
વર્તનાર સાધુ.

અહાચક્રંદવિહારિ. ત્રિં (યથાચક્રંદવિહારિ)
પોતાની મજી મુજબ આક્રમણ;
સ્વેચ્છાચારી.

અહાજાપ. નં (યથાજાત) જેમ વખતે જેમ
હાય જોડાય હોય તેવી રીતે હાય જોડીને
વંદના કરી તે; વંદનાનો એક પ્રકાર.

અહાજાપુત્રી. સ્ત્રી (યથાજાપુત્રી) અનુક્રમ;
પરિપાટી.

અહાતત્ત્વ. નં (યથાતત્ત્વ) સત્ય; વાસ્તવિક.

અહાતત્ત્વજ્ઞ. નં (યથાતત્ત્વજ્ઞ) સ્વપક્ષ સત્તાના
તેરમા અધ્યયનનું નામ.

અહાતદં. મં (યથાતત્ત્વ) જેમ હોય તેમ.

અહાપજ્ઞ. ત્રિં (યથાપજ્ઞ) ધ્યેય પુરતું
પ્રાપ્ત થયેલ; જોઈએ તેટલું મળેલું.

અહાપદ્ધિ. ત્રિં (યથાપદ્ધિ) ઉચિત;
યોગ્ય. (૨, યથાયોગ્ય.

અહાપદ્ધિવિ. ત્રિં (યથાપદ્ધિવિ) યથા-
વસ્થિત.

અહાપવત્ત. ત્રિં (યથાપવત્ત) અનાદિકાગથી
જે સ્થાવે વર્તે છે તે સ્થાવે વર્તનાર,
સ્થાવાનારને ન પામેલ.

અહાપવિત્ત. ત્રિં (યથાપવિત્ત) આહુ પ્રગતિમાં
જેટલું જોઈએ તેટલું; યથાયોગ્ય.

અહાપવિત્તિ. ત્રિં (યથાપવિત્તિ) ઉચિત પ્રગતિ.

અહાપવિત્તિકરણ. નં (યથાપવિત્તિકરણ) સ-
મકિતને અનુકૂળ અધ્યવસાય વિશેષ.

અહાવદ્. ત્રિં (યથાવદ્) જોઈએ તેવું મજ-
બુન બધેલું; દં મોકલેલું.

અહાવાદર. } ત્રિં (યથાવાદર) સ્થૂન; જનું.
અહાવાપર. } (૨) નિરસાર; સાર રહિત.

અહાવુદ્ધ. નં (યથોક્ત) જેમ કહ્યું
હોય તેમ.

અહામૂત. ત્રિં (યથામૂત) જેમ હોય તેમ;
તાલિક.

અહામ્મ. નં (યથામ્મ) જ્ઞાન આદિ મોક્ષ
માર્ગને અનુસરિ.

અહારાપણિય. નં (યથારાપણિય) દીક્ષામાં
નાના મોટા હોય તેના અનુક્રમે અનુસાર.

અહારિય. નં (યથેય) જેમ ધરિયા સમિતિ
જળવાય તેવી રીતે.

અહારિહ. ત્રિં (યથારિહ) યથાયોગ્ય; ઉચિત.

અહારીય. નં (યથારીય) યથાયોગ્ય રીતિ;
આહુ પદ્ધતિને અનુસરી. (૨) સ્વભાવ
માફક.

અહાલં. પું (યથાલં) જેટલા વખતને
માટે કહ્યું હોય તેટલો વખત; યથાલ-
દક્ષણ જ્યેષ્ઠ હોય તો પાણીથી બીનો
હાય સુકાય તેટલો વખત, ઉત્કૃષ્ટ યથા-
લંદક્ષણ પાંચ દિવસ અને મધ્યમ
યથાલંદક્ષણ તે બેની વચ્ચેનો વખત.

અહાલંદિય. પું (યથાલંદિક) ભુજો “અ-
લંદિક” શબ્દ.

અહાલંદુગ. } ત્રિં (યથાલંદુગ) અનિલધુ;
અહાલંદુહ. } અતિનાનો.

અહાલંદુસ્ય. ત્રિં (યથાલંદુસ્ય) કંઈક નાનો
અને દલકો; ન્હાનામાં ન્હાનો.

અહાવગત્. નં (યથાવગત) જેવું ઉત્પાન સ્થાન
હોય તે પ્રમાણે; અવગત અનુસાર.

અહાવય. પું (યથાવય) પુત્ર સ્થાનીય;
પુત્ર સમાન.

અહાવયદેવ. પું (યથાવયદેવ) પુત્ર સ્થાનીય
દેવ; પુત્ર સમાન દેવ.

અહારં. મં (યથાવય) ત્યાર પછી;
પછી બીજું.

અહાવિહિ ન૦ (યથાવિધિ) શાસ્ત્રના ન્યાય
અનુસાર, બરાબર વિધિપૂર્વક
અહાસંધડ. ન૦ (યથાસ્તુત) જેઠાં તેની
રીતે પાથરેલ, સમયમોચ
અહાસંધડ ન૦ (યથાસ્તુત) જેની રીતે ઉપ
ભોગ થઈ શકે તેની રીતે સરકાર પમાડેલું
અહાસંધિમાળ. પુ૦ (યથાસ્તુત) ગૃહસ્થે
જમતી વખતે પુરાકર્મ અને પચાકર્મ
દોષ ન લાગે તેની રીતે પોતાના ખોરા
કમાથી " અમુક ભાગ સાધુ પધારે તો
બોરાતુ " એવી ભાવના ભાવવી તે,
આવકતુ ખારતુ મત
અહાસંધ ન૦ (યથાસ્તુત) વાસ્તવિક રીતે,
બરાબર
અહાસુત્ત. ન૦ (યથાસ્તુત) સૂત્રાનુસાર, સૂત્રમા
કહ્યું છે તે પ્રમાણે
અહાસુત્ય ન૦ (યથાસ્તુત) જેટું સાશાંતુ હોય
તેતુ, સાભાળા પ્રમાણે
અહાસુહ ન૦ (યથાસ્તુત) ધર્મજનુસાર, જેમ
પોતાને સુખ ઉપજે તેમ કરતુ તે
અહાસુહુમ પુ૦ (યથાસ્તુત) નિર્ગ્રંથનો એક
પ્રકાર, સર્વ સમયાર્થ નિર્ગ્રંથ (૨) ન૦
જેઠાં તેતુ સૂક્ષ્મ
અહાસુહુમકસાયકુસીલ પુ૦ (યથાસ્તુત) મનથી સૂક્ષ્મ રીતે કાધાદિનું
સેવન કરનાર
અહાસુહુમગિયંદ પુ૦ (યથાસ્તુત) સુ
ભાગ્યવાન સર્વ સમયમા વર્તમાન નિર્ગ્રંથ
ચરમ સમયાદિ વિશેષ બેદરદિન સામા
ન્ય નિર્ગ્રંથ
અહાસુહુમપુલ્કાય પુ૦ (યથાસ્તુત) મનથી
ગાન આદિના અતિચાર સેવી સમયને
નિ સાર જનાનનાર (સાધુ)
અહાસુહુમવડસ. પુ૦ (યથાસ્તુત) ધરીર
સમયથી કે ઉપચરણ સમયથી દિવિન દોષ
વગાડનાર (સાધુ).

અહિ. પુ૦ (અહિ) સાપ, સર્પ
અહિઆર. પુ૦ (અધિસાર) અધિકાર, હોદ્દો
અહિસયા. } સી૦ (અહિસા) દિસાનો અ-
અહિસા. } ભાવ, આણીના વધનો અભાવ
અહિક ત્રિ૦ (અધિક) અધિક, વિશેષ
અહિકય. ત્રિ૦ (અધિકૃત) જેનો અધિકાર
આલતો હોય તે, પ્રસ્તુત
અહિકરણ. ન૦ (અધિકરણ) ભુઓ " અધિ
ચરણ " શબ્દ
અહિક્ષેવ પુ૦ (અધિક્ષેપ) નિન્દા (૨) તિર
સ્કાર
અહિ. ત્રિ૦ (અધિક) ભુઓ "અધિક" શબ્દ
અહિમ પુ૦ (અધિમ) ઉપચાર, આનંદના
પાત્ર અભિગમનમાનો ગમે તે એક
અહિમ પુ૦ (અધિમ) ભુઓ " અધિમ " શબ્દ
(૨) જ્ઞાન (૩) સેના, ભક્તિ
અહિમય ન૦ (અધિમય) જ્ઞાન (૨)
નિર્ણય (૩) પ્રાપ્તિ
અહિમય ત્રિ૦ (અધિમય) અર્થને જતા-
નનાર, અર્થને જાણનાર
અહિમય પુ૦ (અધિમય) ઉપદેશ સા
ભાગવાથી ચોક્કસ સમ્પત્તિ, સમ્પત્તિનો
એક પ્રકાર
અહિમય. ન૦ (અધિકૃત) ભુઓ "અધિમય" શબ્દ.
અહિમય ન૦ (અધિકરણ) એરણ (૨)
આત્મલિંગ નાજ વસ્તુ (૩) પાપજનક
ક્રિયા (૪) આધાર (૫) ઉપદાર, ભેદ
(૬) કલેશ, વિવાદ
અહિમયિયા સી૦ (અધિમયિની) ભુઓ
" અધિમયિયા " શબ્દ
અહિમયી સી૦ (અધિમયી) ભુઓ "અ
ધિમયી" શબ્દ
અહિમયીલોડી સી૦ (અધિમયીલોડી)
જે લોકપ્રમા એરણ ખેસાડેલી દોષ છે
તે લોકુ

अहिहार पु० (अधिकार) व्यापार, प्रवृत्ति
(२) पैलन, संपत्ति (३) ढक, सत्ता.

(४) प्रस्ताव, प्रसंग

अहिहारि त्रि० (अधिकारिन्) अधिकारी
अहिच्छत्ता. स्त्री० (अहिच्छन्ता) जलन देशनी
मुख्य नगरी

अहिच्छत्ताण्यरी. स्त्री० (अहिच्छन्तानगरी)
लुओ " अहिच्छत्ता " शब्द

अहिजाय त्रि० (अभिजात) कुक्षीन, उखा
कुण्ठा उपभूत थपेल.

अहिज्जम. } त्रि० (अभ्येतुक) लघुनार,
अहिज्जग } अभ्ययन करना

अहिगिम्भय. त्रि० (अभिगिम्भय) लोष रङ्गिन,
अधुपधु

अहिह्म त्रि० (अधिक) अधिकता,
विधायक

अहिह्मण न० (अभिधान) जेसु, आश्रय
करेते ते (२) भाविक जगु ते

अहिह्मिहार त्रि० (अभिहार) अनुपान करना

अहिह्मि त्रि० (अभिहित) निवास करेल,
रहेय (२) पश थपेल, तामे थपेल (३)
आकाश, आकाश थपेल

अहिगन. त्रि० (अभिगन) नवो, नवीन
गुणगणो

अहिगिबोह पु० (अभिगिबोह) गान रिगे,
मनिगान (२) मनिगानना आरम्भनो
शोपशम

अहितत्त. त्रि० (अभिगत) अनि पीप्रवेयो,
तपेयो (२) सताप पायेयो

अहिताय. पु० (अभिताय) ताप, गरमी

अहिरुह. न० (अहिरुह) सर्प छ

अहिनर. त्रि० (अभिनार) लुओ " अहिनर "
शब्द

अहिप्राय त्रि० (अभिप्राय) समन

अहिमर. पु० (अभिमर) सामे रटीने भरे
अपता भारे ते

अहिय. त्रि० (अधिक) अधिक, वधारे.

अहिय. त्रि० (अहित) अहित करना (२)
पु० अहित, असुख

अहियगामिणी स्त्री० (अहितगामिनी) अहित
कारी लापा

अहिया. स्त्री० (अहिता) लघवान् श्री नमि-
नाथ स्वामीनी प्रथम शिष्या

अहियास. पु० (अभ्यास) परिपक्व वगेरे
सारी रीने सहन करना ते, उपसर्गथी

अनाथमान न यना आरिन अनाथ
पागु ते

अहियासण. न० (अभिप्राय) अधिक लोचन,
अशुभ

अहियासण. } न० (अभ्यागत) सहन
अहियासणया } करु, अभु ते.

अहियासिय त्रि० (अभ्यासित) परिपक्व
सहन करेय, उपसर्ग आदि छतेय (२)

न० सहन करु ते

अहियासिय. त्रि० (अभिप्राय) वधारे नछ
छनु, धातु पासेनु

अहिरि. त्रि० (अहारिन्) अनिष्ट, अभिनोय.

अहिरीअ त्रि० (अहीर) जेशरम, निर्दोष

अहिरीमण त्रि० (अभिमानम्) वीर, उच्च
आदि परिसद अभिमान पात्र न
राभनार.

अहिजाण न० (अभिजात) मुख्यमन,
लगाय

अहितान पु० (अभिताय) शब्द (३) अ-
वाज, धनि

अहिनाविची स्त्री० (अभिनायिनी) शब्द
प्रसाधमा श्री, श्री मनिनो शब्द, नेम
गता, भाता इत्यादि

अहिलाम पु० (अभिताय) अभिनाय, इत्यादि

अहिनामि त्रि० (अभिनायिन्) अभिनाय
पात्र इत्यादि

अहिलोच न० (अभिनाय) उभय भयान

Handwritten: 2000, 10/10, 10/10

2019. 10. 1. 10:00 ~ 10:30
 10:30 ~ 11:00

[illegible]

ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ୧୫ (ପଞ୍ଚଦଶ) ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦିଅନ୍ତୁ ।
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ୨୦ (ଦଶ) ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଆମେ, ଶିବ (ପ୍ରଭାତ) ସମ୍ପାଦକ, ସମ୍ପାଦକ
ଶିବ.

આભાગ. ૧૩ (૪૧૬) આગા કુરુચ.
આભાગ. ૧૩ (૪૧૬) આગા, કુરુચાલક.

निर्वाणस्य भवेत्, (२) विदुः प्राप्ति आ-
दिभिर्भूतं धनवान्, धीरा, (३) विनयवान्

정리. (1) 해산수-물고기 해산수
정리. (2) 해산수-물고기 해산수

ਆਰਥਿਕ (ਆਰਥਿਕ) ਆਰਥਿਕ
 ਆਰਥਿਕ (ਆਰਥਿਕ) ਆਰਥਿਕ ; ਆਰਥਿਕ ਆਰਥਿਕ
 ਆਰਥਿਕ (ਆਰਥਿਕ) ਆਰਥਿਕ

જાણેલ વિન (માલિક) ૨૫/૫
 જાણેલ વિન (માલિક) ૨૫/૫
 જાણેલ વિન (માલિક) ૨૫/૫

1944 2월 14일 4월 14일, (8) 1월 14일

ਆਰਥ, (ਵਿ० (ਆਰਥ) ਆਰਥ,
 ਆਰਥ, (ਵਿ० (ਆਰਥ) ਆਰਥ,
 ਆਰਥ, (ਵਿ० (ਆਰਥ) ਆਰਥ,

[illegible]

સાદગી જુદાકારે મળે ને,
પાદપ, વિન (પાદ) આદર પામેય.

भा.प. १० (भा.प. १) ध्या. (२) संवि. ३०३

[illegible]

६४७) श्री १० वीं पदवी रीतरीती संस्थांनी
६४८)

३४६ हि (कृष्ण) २५५ : अक्षर
 ३४७) हि (कृष्ण) १५९ : अक्षर

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 श्रीकृष्णार्चनम् (ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥)

ਸਾਹਿਬ, ਤਿਸੇ (ਕਰਤਾ) ਕਰਮ, ਕੀਮਤ (੧)

ନଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଂଶ
ପ୍ରାୟ: ୧୦ () ପୃଷ୍ଠା 'ଆମେ'

शुद्धः
आश्रितः न० (अश्रितः) यमभय-यमभयः

વચ્ચ વિશેષ ૩ જે કામગીરીનાં મુદ્દા
કેસ દ્વારા જે (૨) પુ. જો નામનો

अंक ३१५ तथा अंक समुह.
 आर्याभट्ट. पुं० (आर्याभट्ट) आर्यन क्षीपने।

આવેપાન દેવતા.
આદિગમોદ. વિ. (આદિગમોદિન્) રૂપા દાખેસો.
ગિરનાર, ગુજરાત.

आदिशमशमद. पु० (आजिमशमद) आशुव
११५००. आदिशमशमद. पु०

આરંગમહાલ. પું (માશિનમહાલ) આજના
મમદ નથા આજનાવર મમદને. અધિપતિ

પ્રાર્થનાથર. પૃ. (પ્રાર્થનાથર) એ નામનો એક

હોય તથા જોકે સમુદ્ર. (૨) આગિત
સમુદ્ર તથા આછતવર સમુદ્રનો અધિપતિ

प्रतिपाद्यमानं पुं० (आनित्यमन्त्र) - }

आश्विनवद दीपनो अग्निपति देवता

गामेने ओक दीप तय्य सभुद.
प्रार्दणवरीगावसमह. पु. (मानि.) आदि.

नरयणसंग्रहम्	{	पत्रे ७५
प्रार्थनासंग्रहम्		सूत्रे १००
विष्णुसंग्रहम्		अध्याय १०

As a result, the model is able to capture the

આદિશંખરોભાસમહાવર. પું. (મા-
જિનશવભાગમહાવર) } આત્રિ-
નવરો }
આદિશંખરોભાસવર. પું. (આત્રિ-
શવભાગવર) } ભાસ-
સમુદ્રો }

અધિશતા દેવતા.

આદિશવિત્તિ. ત્રિ. (આદીશવિત્તિ) અત્યન્ત દીન
લિશ્તુ ભાગશુ વગેરે.

આદિય. ત્રિ. (આદીય) વિશેષ યાત. (૨)
સંસારમાં ધુમનાર; સંસાર પ્રાપ્ત.

આદિરણ. ત્રિ. (આદીરણ) લગ્ન છતનાર.

આઠ. મ. () અથવા.

આઠ. સ્ત્રી. (ઇષ) પાણી. (૨) અ-
પ્રકય; પાણીનો છવ. (૩) પૂર્વાપાદ
નક્ષત્રો દેવતા.

આઠ. ન. (આઠ) નેના ઉદયથી છવ
છંદગી ભોગવે છે તે: આપુખ્ય કર્મ,
આઠ કર્મમાંનું પાંચમું કર્મ.

આઠચણ. ન. (આઠચણ) અવયવ સંકે-
ચતા તે.

આઠટણ. ન. (આઠટણ) સંકેચન.

આઠદિય. ત્રિ. (આઠદિય) સંકેચેશું.

આઠકમ્મ. ન. (આઠકમ્મ) આઠ કર્મમાંનું
૫ મું આપુખ્ય કર્મ.

આઠકાવ. પું. (આઠકાવ) પાણીના છવ.

આઠકાય. પું. (આઠકાય)

આઠકાવ. પું. (આઠકાવ)

આઠકાય. પું. (આઠકાય)

આઠકાલ. પું. (આઠકાલ) મૃત્યુકાળ;
મરણનો અવસર.

આઠકલવ. પું. (આઠકલવ) મરણ; મોત.

આઠકમે. ન. (આઠકમે) છવન; આવર-
ણનું પાતન.

આઠજ. પું. (આઠજ) મન વચન અને
કાયાનો શુભ વ્યાપાર. (૨) ત્રિ. શુભ-
પ્રેરણ કરનાર.

આઠજ. ત્રિ. (આઠજ) એક ખીન સાથે
નેરેલ.

આઠજ. પું. (આઠજ) વીણા આદિ વાદ્ય.

આઠજ. ન. (આઠજ) મન, વચન અને
કાયાનો શુભ વ્યાપાર.

આઠજિય. પું. (આઠજિય) ઉપયોગપૂર્વક
વર્તનાર; યાત્રી.

આઠજિયકરણ. } ન. (આઠજિયકરણ)
આઠજિયાકરણ. } કેવલસમુદ્ધાતનો
આઠજીકરણ. } પદ્ધતિ કરવામાં આ-

વતો શુભ મન, વચન, કાયાનો વ્યાપાર-
ક્રિયા; એક અંતર્ગતચુધી કર્મપુદ્ગલને
ઉદયાવશિકામાં નાખવારૂપ ઉદીરણ
વિશેષ.

આઠટ. ત્રિ. (આઠટ) અમુક તરફ વળેલ.
(૨) વ્યવસ્થિત અંગ.

આઠટ. પું. (આઠટ) પ્રાણીના અવયવો
છેલ્લા તે; દિશા કરવી-મારવું તે.

આઠટણ. ન. (આઠટણ) પાસું ફેરવવું તે. (૨)
અભિપ્રાય. (૩) નિશ્ચિત. (૪) અભિપ્રાય
હોવું; તત્પર હોવું. (૫) બ્રમણ કરવું;
ફેરવું.

આઠટણ. ત્રિ. (આઠટણ) મતિતાનનો
ભેદ ને અવાચ તેનું અપર નામ. (૨)
જુઓ " આઠટણ " ચૈ. ૬.

આઠટણ. ન. (આઠટણ) અભિપ્રાય કરવું;
તત્પર કરવું.

આઠટિ. સ્ત્રી. (આઠટિ) દિશા.

આઠટિ. સ્ત્રી. (આઠટિ) સન્નિધિ થઈને રહેવું
તે. (૨) ફરી ફરી અભાસ કરવો તે;
વારંવાર સ્વાખ્યાય-આરણ કરવી તે.
(૩) સૂર્ય તથા ચંદ્રનું અદરશ માંડેથી
જદાર જવું, અને જદારના માંડેથી
અદર આવવું તે.

આઠટિ. ત્રિ. (આઠટિ) જાણી જુઝી દિશા
કરનાર; ધ્યાનપૂર્વક પ્રાપ્તિ હેતુ ભેદન
કરનાર. (૨) અપ્રકર કરનાર.

આઠટિ. ત્રિ. (આઠટિ) હેરેધુ; નિદરેધુ.

અહોગિસં } મં (અહોગિસં) રત
અહોગિસિ } દિવસ, અહોરાત્ર
અહોદાણ નં (અહોદાણ) આશ્ચર્યકારી
દાન; બેદ દાન
અહોદિસા. સીં (અહોદિસા) નીચેની દિશા,
અધોદિશા.
અહોનિસં. મં (અહોનિસં) રાત્રિરસ
અહોમાગિ. ત્રિં (અહોમાગિ) કમભાગી.
અહોમુહ. ત્રિં (અહોમુહ) નરકદિમા લઇ
જનાર
અહોરત્ત. નં (અહોરત્ત) રત્રિરસ
અહોરત્તિયા. સીં (અહોરત્તિયા) સાધુ-
અહોરાત્રિદિયા સીં (અહોરાત્રિદિયા) નીચે
અહોરાત્રિયા. સીં (અહોરાત્રિયા) થી પ
અહોરાત્રિ સીં (અહોરાત્રિ) દિમા,
કે જેમા પડેનું તપ કરનામા આવે છે
અને એક અહોરાત્ર પ્રમાણ ગામ બ
દાર રવી અમુક આસને કહિસગ
રનામા આવે તે બિહુની ૧૧ થી
પડિમા
અહોલોભ } પું (અહોલોભ) નીચેનો
અહોલોભ. } લોક; પાતાળ લોક
અહોભાવ. પું (અહોભાવ) નીચી દિશાનો
વાડ (૨) અપોનાપુ; અપાનસાડ
અહોગિહર પું (અહોગિહર) આશ્ચર્યકારક
રિવાર, યથોક્ત સંબંધનુ અનુદાન
અહોમિત્ર. ત્રિં (અહોમિત્ર) જેનું માથુ
નીચુ છે તે
અહોદિ. ત્રિં (અહોદિ) પગ અ
અહોદિમ. ત્રિં (અહોદિમ) બિજાનસાગા
કના ઉતરના અરધિજાનસાગા (૨)
પગ અં નીચના દગ્ધનુ અરધિજાન,
અરધિજાનનો એક બેદ

આ મં (આ) મર્યાદા, દં (૨) વાક્યા
વકાર (૩) સન્મુખ (૪) થોડુ, ધાતુ,
વત્સક (૫) વ્યાપ્તિ (૬) સિંચના
(૭) વિસ્મય, આશ્ચર્ય
આમ પું (આમ) લાભ, પ્રાપ્તિ (૨)
જેનાથી જ્ઞાન આપ્તિ પ્રાપ્તિ થાય તે,
અધ્યયન, પ્રકરણ
આદ. પું (આદિ) આદિ, પ્રથમ, શરૂઆત
(૨) નાબીની નીચેનો ભાગ (૩) ઇલાદિ,
૧મરે (૪) સસાર (૫) સમીપ, પુસે
(૬) બેદ, પ્રમાર (૭) અપવિત્ર, અશ
આદિઅતિયમરણ. નં (આદિઅતિયમરણ) દેદ
અને શરૂ અત્યત લુપ્ત પડે તે, અત્ય
આદિ મં (આદિ) વાક્યાનમર
આદિલિચી સીં (આદિલિચી) કાંપિયાગિમા
પિલા.
આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) શુભાશુભ કરનાર
આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) કથન, ઉપદેશ
આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) કથન કર
આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) વાર્તા, કથા
(૨) એક પ્રકારની મેરી પિલા
આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) આદિ શરૂઆ
તમા આદિઅમ આદિ અત્યત કરનાર,
તીથર.
આદિઅમ પું (આદિઅમ) સૂર્ય, સુરજ (૨)
કૃત્યશક્તિ આતરમા રેદન અરિમારી
નામના રિમાનના વામી લોભનિક દેવના
(૩) ક્રેવેરક રિમાનરિમેષ અને તેના
દેવના (૪) સુરમાસ, સાગ્રત્રીમ નિસ
પ્રમાણ આદિઅમાસ
આદિઅમ પું (આદિઅમ) ભરત મર
તનિ આદિઅમ મર નામે પ
આદિઅમ પું (આદિઅમ) સુરમાસ,
કના દિમાનો મામ
આદિઅમ પું (આદિઅમ) અત્યત
અત્યત અમ નિમ પ્રમાણ માં ના

આઝઢિયા સીં (આકુટિયા) જાણી શુઝીને
ધરણપૂર્વક ડરેતુ તે

આઝઢિમ્. ત્રિં (આકુટિ) અક્ષર કાતરી
નામ પાડેલ. (૨) હજીયેન, મારેલ

આઝસ ત્રિં (આયુક્ત) ઉપયોગ સહિત,
સાન્ધેન (૨) રધાધને તૈયાર થેન

આઝત્ત. ત્રિં (આયુષ) યુતિથી ગોપલેલ,
રક્ષણ ડરેન (૨) સપત-સાધુની ગતિ
ચેલ વગેરે (૩) સક્ષિત

આઝધાગાર. પું (આયુધાગાર) આયુધશાળા,
હથિયારો રાખનાની જગ્યા

આઝર. ત્રિં (આતુર) આકુલ-આકુલ (૨)
શેળી, પીડિત

આઝરવચ્ચસ્થાણ નં (આતુરવચ્ચસ્થાણ)
૨૯ ઉદાહરણસ્થાનમાં ૨૯ મુ આઝર
પચ્ચપાણ નામે એક પદ્ધતિ

આઝરિત્ર ત્રિં (આતુરિત) મદનાડીઓ,
આતુર થયેન

આઝલ ત્રિં (આકુલ) આકુલ-આકુલ, વ્યગ્ર
(૨) વ્યાગ્ર, ભરેલ (૩) પું સમૃદ્ધ

આઝલિય ત્રિં (આઝલિત) વ્યાકુલ થયેલ
આઝલીકરણ નં (આઝલીકરણ) પ્રચુરીક-

રણ-નણ કરેન-નધારેન તે, સસારને
વધારેલ તે

આઝવેય પું (આઝવેદ) ચિકિત્સાશાસ્ત્ર,
વેદિશાસ્ત્ર

આઝસ નં (આયુષ) આયુષ્ય આનર-
આઝસ પું (આજોશ) આકાશ ભરેલ નયન,

કપાળના વચન
આઝસ ત્રિં (આયુષ્યમ્) દીર્ઘાયુ,
ચિરંજીવી

આઝસંત ત્રિં (આયુષ્યમ્) દીર્ઘાયુ, ચિરંજીવી
આઝસાણ સીં (આજગ્ના) આકાશ કરેલ તે

આઝસ્ત. પું (આકોશ) આકાશ-કર્કશ વચન
આઝસ્તિય ત્રિં (આવચ્ચર) જરેરી (૨)

કિ મિ જરેર, અનર

આઝસ્તિયકરણ નં (આવચ્ચરકરણ) મન,
વચન ને કાયાનો શુભ વ્યાપાર (૨)

મોક્ષ મેળવનાની પ્રકૃતિ
આઝહ નં (આયુષ) આયુષ, શસ્ત્ર,

હથીયાર
આઝહચર નં (આયુષ્યક) આયુષ્ય, આ

યુધશાળા, હથીયાર રાખનાતુ સ્થાન
આઝહચરિય ત્રિં (આયુષ્યક) આયુષ

શાળાના ઉપરી.
આઝહિ. ત્રિં (આયુષિન્) હથીયાર ધારણ

કરનાર, મોદી
આઝસિય ત્રિં (આયુષિત) પ્રવેશ કરેલ

(૨) સકુચિત
આપજ્ઞ. ત્રિં (આદેય) પ્રદણ કરના મોઝ્ય,

માનનીય
આપજ્ઞામ ત્રિં (આદેયનામ) નામ

આપજ્ઞાનામ. } કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે
જેના ઉદયથી મોલેલુ વચન પ્રદણ કરના

મોઝ્ય મનાય છે
આપસ ત્રિં (અવ્યત) આવતુ, આવનાતુ

આપસ પું (આદેશ) પ્રાણી, પદાણી
(૨) પ્રકાર, ભેદ (૩) નિર્દેશ, વ્યક્તિરૂપ

(૪) સૂન, આગમ, શસ્ત્ર (૫) ઉત્પાદ
વ્યય અને ક્રોધ એ ત્રિપદી કે જે ગણ

ધરને પ્રથમ સહજાનામા આવે છે (૬)
વ્યપદેશ, વ્યપદાર (૭) હુન્મ, આદા

(૮) મત (૯) ઉપચાર, આરોપ
આપસણ. નં (આદશન) ગરખાતુ,

સિ પશાળા
આપસસન્ધ્ય પું (આદશર્વ) ઉપચારથી

સર્વ, પ્રચુર અચરા પ્રધાન વસ્તુમા સર્વો
ઉપચાર કરેલ તે. જેમ જોગનમા ઘી

વધારે હોય તે આજ તે એકલુ ઘી જ
ખાધુ. આમા ઘીની પ્રધાનતાને લીધે ઘી

શિનાયની વસ્તુમા પણ ઘીનો ઉપચાર
કર્મો

આપસિ. વિ० (આદેશિન્) આદેશ કરનાર.
(૨) અભિલાષી.

આપસિય. ન० (આદેશિક) સાધુને દેવા માટે
કદમી રાખેલ આહારાદિ; આહારનો
એક દોષ.

આમ્મોગ. પું० (આયોગ) દ્રવ્ય સંપાદન
કરવાનો ઉપાય; ધર્મો આપાર વગેરે.
(૨) પૈસાની આવક; વટાવ. (૩)
સરંભ.

આમ્મોગપ્રમોગ. પું० (આયોગપ્રયોગ) દ્રવ્ય
સંપાદન કરવાનો ઉપાય; દ્રવ્ય વૃદ્ધિ માટે
ધીરધાર કરવી તે.

આમ્મોજિયા. સ્ત્રી० (આયોજિકા) તીવ્ર પરિ-
ણામથી કરવામાં આવતી ક્રિયા કે નેત્રાથી
સંસાર સાથે સંબંધ વધે છે.

આમ્મોજ. પું० ન० (આતોય) વાદ્ય; વાગ્ગિત્ર.

આમ્મોજ. વિ० (આયોજ્ય) મર્યાદાપૂર્વક
નેહવા યોગ્ય.

આમ્મોસ. પું० () પરોદિઠ; સુરોદય
પહેલાની બે ધડી. (૨) પ્રદોષ સમય;
સંપ્રાકાશ.

આમ્મોસણ. સ્ત્રી० (આત્મોત્તમ) તિરસ્કાર;
તરછાડવું.

આંતાદ. વિ० (આન્તાદિન્) આતાંપીતાં આપી
રહેલ આહાર લેનાર. (સાધુ).

આંદોલિર. વિ० (આન્દોલિન્) કંપનશીલ.

આકંઠા. સ્ત્રી० (આકાન્ઠા) ધન્ય; અભિલાષી.

આકંઠિર. વિ० (આકાન્ઠિન) આકાંક્ષા
કરનાર; આકાંક્ષણ શીલ; અભિલાષી.

આરઠ. વિ० (આરઠ) સામે ખેંચેલ.

આકરૂદ. પું० (આરૂદ) સામે ખેંચવું તે.

આકરૂચિકરૂદિ. સ્ત્રી० (આરૂચિકરૂદિ) આમ
તેમ ખેંચવું તે; ખેંચાખેંચ કરતી તે.

આકરૂચિય. વિ० (આરૂચિય) શુભ; સાંભળેલું.

આકરૂચિય. વિ० (આરૂચિય) આકરૂચિય;
અરેવું; કારણ વગરનું.

આકાર. પું० (આકાર) આકૃતિ; ચંદ્રેર;
આકાર.

આકાસ. પું० ન० (આકાશ) ગગન; આકાશ.

આકાસફલોવમા. સ્ત્રી० (આકાસ-
ફલોવમા) } પાદ
વિશિષ્ટ;
આકાસિઆ. સ્ત્રી० (આકાસિકા) } આવા-
નો એક પદાર્થ.

આકિરૂ. સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકાર; આકૃતિ;
દેખાવ.

આકિચણ. ન० (આકિચલ્ય) પરિશ્રદ્ધ રદિ-
તપણું; મુવર્ણ આદિ પરિશ્રદ્ધનો અભાવ.

આકિતિ સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકાર; દેખાવ;
આકૃતિ.

આકીલવાસ. પું० (આકીલવાસ) ગૌતમ
કોપમાં રહેના લવણ સમુદ્રના અધિપતિ
સુરિયક દેવતાનો કીડવાસ.

આકુંચણ. ન० (આકુંચન) સંકોચવું તે;
સંકેપ.

આકુંચણપટ્ટા. ન० (આકુંચણપટ્ટ) પશાંત્રી
કે કમર બાંધવાનું વસ્ત્ર.

આકુંચિય. વિ० (આકુંચિત) સંકોચેલ.

આકુંદ. વિ० (આકુંદ) જેને આકોશ ભરેલ
વચન સંલગ્નાયતમાં આવે તે.

આકુંલ. વિ० (આકુંલ) લુપ્તો “આકુંલ”
શબ્દ.

આકૂત. ન० } (આકૂત) અભિપ્રાય; આ-
આકૂત. ન० } સથ. (૨) અભિપ્રેત-શ-
ચિહ્ન વસ્તુ.

આકુંચણ. ન० (આકુંચણ) આકુંચ કરવો તે.

આગદ. સ્ત્રી० (આગતિ) આગમન; પરભવ-
માંથી આ ભવમાં આવવું તે. (૨) ઉત્પત્તિ.

આગરૂદ. સ્ત્રી० (આગરૂદિ) આવવું વત્તુ
તે; ગમનામન; ગત્યાગતિ.

આગંગાર. } ન० (આગંગાર) મુસાફર-
આગંગાર. } કાપડિ વગેરેને ઉતરવાનું
સ્થાન; ધર્મસ્થળ.

આગંતુ. ત્રિ० (આગન્તુ) } અતિથિ; મુ-
આગંતુગ. ત્રિ० (આગન્તુક) } સાકર.

આગતિ. સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકૃતિ.

આગતિ. સ્ત્રી० (આગતિ) જુઓ “આગમ”
૧૭૬.

આગમ. પું० (આગમ) આગમ; સિદ્ધાંત.
(૨) આગમપ્રમાણ; આપ્ત વાક્યથી થતું
જ્ઞાન. (૩) આગમ વ્યવહાર. (૪) આકાશ.
(૫) આગમન; આવતું તે. (૬) કેવલ,
મનઃપૂર્વક અને અવધિજ્ઞાન. (૭) નવમા
પૂર્વથી ચૌદ પૂર્વ સુધી.

આગમણ. ન० (આગમણ) આગમન; આવતું તે.
આગમણગિહ. ન० (આગમણગૃહ) ધર્મશાળા;
મુસાફરખાનું.

આગમણાગમણપવિમસિ. ન० (આગમણાગમણ-
વિમસિ) જેમાં ચંદ્ર આદિનું આગમન
ગમન દર્શાવવામાં આવે તેવું બન્નીશ
પ્રકારના નાટકમાંનું સાતમું નાટક.

આગમવ્યવહાર. પું० (આગમવ્યવહાર) નવ
પૂર્વથી ચૌદ પૂર્વ સુધી જાણનાર તથા
કેવલીનો વ્યવહાર-આધારિત જ્ઞાનદિ વિધિ.

આગમવ્યવહારિ. પું० (આગમવ્યવહારિ) અત્યક્ષ
જ્ઞાની; નવ પૂર્વ ઉપરાંત કેવલી સુધી.

આગમિ. ત્રિ० (આગમિન) આવનાર;
આવવાનું.

આગમિસ્સ. } ત્રિ० (આગમિવ્યક્ત) ભવિષ્યમાં
આગમેસિ. } થનાર; આવતું.

આગમેસિમદ. ત્રિ० (આગમિવ્યર્થ) એકભવ
કરી જેને મોક્ષ જવાનું છે તે. (૨)
ભવિષ્યનું કથ્યાણ.

આગમેસ્સ. ત્રિ० (આગમિવ્યત) આવતા
જાણતું; ભવિષ્યનું.

આગય. ત્રિ० (આગય) આવેલ. (૨) પ્રાપ્ત
યોગ.

આગર. પું० (આગર) સોનું રૂપ વગેરેની
ખાખ. (૨) મીઠાના અગર.

આગરિ. ત્રિ० (આગરિન) } ખાણનો ધણી.
આગરિય ત્રિ० (આગરિક) } (૨) ખાણમાં
કામ કરનાર.

આગરિસ. પું० (આગરિય) આકર્ષણ; ખેંચતું
તે. (૨) ફરીથી ગ્રહણ કરતું તે. (૩) તેવી
રીતના (ખેંચવાના) પ્રયત્નથી કર્મ પુદ્-
ગણતું ગ્રહણ કરતુ તે. (૪) ચારિત્રની
પ્રાપ્તિ.

આગલ્લ. ત્રિ० (આગલ્લન) બિમાર; માંદું.

આગહિષ્મ. ત્રિ० (આગહીત) સંગ્રહ કરાવેલું.

આગાદ. ત્રિ० (આગાદ) કર્કશ; કઠણ; આકર્ષ.
(૨) ગાંઠું કારણ; પ્રત્યક્ષ કારણ. (૩)
અતિ અશક્ત.

આગાદજોગ. પું० (આગાદયોગ) ગણિયોગ;
આચાર્ય યોગ વહન કરતું તે.

આગામિ. ત્રિ० (આગામિન) ભવિષ્યમાં મળ-
નાર; પ્રાપ્ત થવાનું.

આગામિય. ત્રિ० (આગામિક) ગામ-શહેર
વગરનું.

આગાર. પું० (આગાર) આકૃતિ; સંકાલ. (૨)
આકાર; સિકલ; ગ્હેરો (૩) ભેદ; પ્રકાર.
(૪) સ્વરૂપ; વિશેષ લક્ષણ. (૫) ખાલ-
ચેટા; આંતરિક અભિપ્રાયસૂચક આંખ
મુખ હાથ વગેરેની ચેટા. (૬) કાલિસંજના
અપવાદ-છુટ. (૭) પચ્ચખાણના અપવાદ-
છુટ; પચ્ચખાણમાં મુકેલ આગાર.

આગાર. ન० (આગાર) ધર; સ્થાન. (૨)
ત્રિ० ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

આગારચરિત્તધર્મ. પું० (આગારચરિત્તધર્મ)
સમકિતપૂર્વકે ગ્યાર તતરૂપ ગૃહસ્થનો
ચારિત્ર ધર્મ.

આગારધર્મ. પું० (આગારધર્મ) ગૃહસ્થધર્મ.

આગારવાસ. પું० (આગારવાસ) ગૃહવાસ;
ગૃહસ્થાશ્રમ.

આગારવિણય. પું० (આગારવિણય) ગૃહસ્થનો
વિનયરૂપ ધર્મ-ગૃહસ્થ ધર્મ.

આગારવાસ. પું. (આગારવાસ) ગૃહસ્થાવાસ;
ધર સંસારમાં લપટાઈ રહેવું તે.

આગારિ. પું. (આગારિ) ગૃહસ્થ.

આગારિય. ત્રિ. (આગારિક) ગૃહસ્થ સંબંધી.

આગારિય. ત્રિ. (આગારિ) બોલાવેલું. (૨)
તુભ્યેષુ.

આગાલ. પું. (આગાલ) કર્મની બીજ સ્થિતિ-
માંથી કર્મના ફલિયાને ઉદીરણ પ્રયોજે
ખેંચીને ઉદયમાં નાખવા તે; ઉદીરણાનું
અપર નામ. (૨) સમાન પ્રદેશમાં રહેવું;
લાયથી રહેવું.

આગાસ. પું. ન. (આગાસ) આકાશ; લોકા-
લોક વ્યાપી અનંતપ્રદેશાત્મક ૭ દ્રવ્યમાંનું
એક અમૂર્ત દ્રવ્ય; ધર્માસ્તિત્વ આદિ
પાંચ દ્રવ્યના આધારબૂત દ્રવ્ય.

આગાસગ. ત્રિ. (આગાસગ) પ્રકાશક.

આગાસગય. ત્રિ. (આગાસગય) આકાશવર્તિ;
આકાશમાં અધર રહેલું. (૨) અતિ ઉંચું;
આકાશનલ રૂપશી.

આગાસગમિ. ત્રિ. (આગાસગમિ) આકાશમાં
ફરનાર પ્રાણી; પક્ષી વગેરે.

આગાસતલ. ન. (આગાસતલ) આકાશનું
તરીયું. (૨) ગગનતલરૂપશી-ઉચ્ચ મહેલ.

આગાસતલગ. ન. (આગાસતલગ) અગાસી;
ઝરખો.

આગાસતલિય. પું. (આગાસતલિય) દરેક
વસ્તુને અવકાશ આપનાર દ્રવ્ય; ૭
દ્રવ્યમાંનું ત્રીજું દ્રવ્ય.

આગાસપિમલ. ન. () ઘરદ
નાનું રવચ્છ આકાશ; વાદળથી છુટું થતું
આકાશખંડ કે જે અતિ સ્વામ દેખાય
છે; ધિગદ્રશ્ય આકાશ.

આગાસપંચમ. પું. (આગાસપંચમ) આકાશ
જેમાં પાંચમુ છે તે; પાંચ મહાબૂત;
પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, અને
આકાશ.

આગાસપય. ન. (આગાસપય) દર્શિવાદાંતર્ગત
સિદ્ધત્રેણિપરિકર્મના ચોથો ભેદ.

આગાસપ્યસ. પું. (આગાસપ્યસ) આકાશનો
અવિલામ્ય અંશ.

આગાસફલિઓવમા. સી. (આગાસફલિઓવમા)
આકાશ અને રશ્મિકના જેવી નિર્મળ
એક જાતની મીઠા રસવાળી ખાદ્ય વસ્તુ.

આગાસફલિહ. પું. (આગાસફલિક) અતિ
સ્વચ્છ રશ્મિક; નિર્મળ રશ્મિક.

આગાસફલિયા. સી. (આગાસફલિયા) એક
મિષ્ટ દ્રવ્ય.

આગાસાતિવાદ. પું. (આગાસાતિવાદ) આ-
કાશમાં ઉડી આકાશમાંથી મુગધું થઈ
આદિ કરી દિવ્ય પ્રભાવ દર્શાવનાર.

આગાસિય. ત્રિ. (આગાસિય) આકાશ કરેલ;
ઉપારેલ.

આગાસિય. ત્રિ. (આગાસિય) આકાશવર્તિ;
આકાશમાં રહેલ.

આગિહ. સી. (આગિહ) આગિતિ; આકાશ;
સંકાષ્ઠ.

આગિહિતિ. ન. (આગિહિતિક) આગિતિ-
સંકાષ્ઠ ૬ સપ્તમ ૭ અને જાતિ પાંચ
એ નામની ૧૭ પ્રકૃતિનો સમુદાય.

આગિતિ. સી. (આગિતિ) જુઓ "આગિહ"
શબ્દ.

આગ્ય. (આગ્યાન) દહેનાર; કંપન કરનાર;
આખ્યાન કરનાર.

આગ્યગ્રમ્યય. ન. (આગ્યાતરદ્યય) સુવ-
ચકાંત સૂત્રના મહેલા શ્રુતરૂપના ૧૦ માં
સમાધિ અધ્યયનનું અપરનામ.

આગ્યંસ. ત્રિ. (આગ્યં) પાણી સાથે પસીને
પીવા યોગ્ય ઓષધિ વગેરે.

આગ્યવળ. ન. (આગ્યવળ) વપસ્યાન.

આગ્યવસ્તાર. ત્રિ. (આગ્યાન) આખ્યાન કર-
નાર; કથા કરનાર.

આગ્યવળ. ન. } (આગ્યાન) આખ્યાન;
આગ્યવળ. સી. } સામાન્ય કથન.

આઘવિય ત્રિ० (આર્યાન) ઠહેલુ (૨)
૨ીકારેલ

આઘાય. ત્રિ० (અઘ્યાત) ઠહેલુ

આઘાય પુ० (અઘ્યાત) મરણ, મૃત્યુ

આઘાયણ. ન० (આઘાતન) વધ્યાન, ફારી
દેવાની જગા.

આઘાયમંદલ. ન० (આઘાતમંદલ) વધ્યાન
માડલો

આઘરણ ન० (અઘરણ) આચાર, અનુદાન

આઘરણ. ત્રિ० (અઘીર્ણ) આચરેલ, આ-
ચરણ કરેલ

આંચેલક ન० (આંચેલણ) પરિભાષુ ઉપરાત
વચ્ચ ન રાખતા તે, પહેલાં અને છેલ્લા
તીર્થેરના સાધુઓને માટે બાધેલી એક
મર્યાદા.

આઘ્ઘાયણ ન० (આઘ્ઘન) ઓઠાડ

આઘ્ઘિદિત્તાર. ત્રિ० (આઘ્ઘેત) જગાણ
પાડનાર.

આઘાહ. સ્ત્રી० (આઘાતિ) પૂર્ણવમાથી
આતડુ તે (૨) ભવિષ્યકાળ.

આઘાહ. સ્ત્રી० (આઘાતિ) જન્મતુ તે, જન્મ,
ઉત્પત્તિ (૨) ભવિષ્ય, પ્રકાર (૩) આચાર,
આચરણ

આઘાહટ્ટાળ ન० (આઘાતિષ્ઠાન) ઓઠ-
પાતિ સ્થાન-સભાર (૨) અઘાતકાળ
નામે દશાશુ નૃપ. દશમ અધ્યયન.

આઘાહટ્ટાળકમ્પણ. ન० (આઘાતિષ્ઠાનકમ્પણ)
દશાશુ રમ્પનુ અપરનામ, આચાર દશા
સનતુ ૧૦ મુ અધ્યયન

આઘીવ. } પુ० (આઘીવ) આશુવિકા,
આઘીવન. } ઈતિ, રીત. (૨) આજ

વિકા પુરતો દ્રવ્ય સચય (૩) ઉપાયજ્ઞના
૧૬ દોષમાનો એથો દોષ, ભવિષ્ય વગેરે
જગ્યાનીને આધારાદિ લેવા તે (૪) ગોશ્વ
લાના મતનું નામ (૫) ગોશ્વનાના મ
તનો સાધુ

આઘીવન. પુ० (આઘીવન) પેસાનો મદ. (૨)
સંકળ ૭૨

આઘીવણ. સ્ત્રી० (આઘીવિના) આશુવિકા

આઘીવવિત્તિયા. સ્ત્રી० (આઘીવવિત્તિ) ભવિ
કુલ આદિ દર્શાનીને આધાર લેવા તે,
ઉપાયજ્ઞનો એથો દોષ

આઘીવિ ત્રિ० (આઘીવિ) ગોશ્વનાનો શિષ્ય,
ગોશ્વનાના મતનો અનુયાયી (૨) જે
સાધુ પેતાની ભવિ કુલ શિષ્ય તપ વ
ગેરેની પ્રશસા કરી આધાર લેવા તે, પેદ
ભરે સાધુ.

આઘીવિય. ત્રિ० (આઘીવિક) ગોશ્વનાનો
સાધુ, ગોશ્વનાના મતનો અનુયાયી

આઘીવિયા. સ્ત્રી० (આઘીવિકા) નિર્વાહ (૨)
જેન સાધુનો શિક્ષાનો એક દોષ

આઘીવિયોવાસવ. પુ० } (આઘીવિયોવાસવ)
આઘીવિયોવાસવ } ગોશ્વનાના
મતનો આવક.

આઘેવર. પુ० (આઘેવર) ભેદું નગાર. (૨)
વાચનો અવાજ.

આઘા. સ્ત્રી० (આઘ) પાણીમા તરનાર એક
જાતનું પક્ષી

આઘોલિય ત્રિ० () રોકાયેલું, અ
ટકાવેલું

આઘોલિયા. સ્ત્રી० (આઘોલિયા) નાના બા
ળકાને રમવાનું એક રમકડું

આઘોવ પુ० (આઘોવ) વિસ્તાર

આઘોવિય. ત્રિ० (આઘોવિય) આટોપ-આડ-
બરડાનો.

આઘે સ્ત્રી० (આઘી) ગુવેરનું ઝાડ, વન-
સ્પતિ વિશેષ.

આઘ્ય. પુ० ન० (આઘ્ય) ચાર પ્રકર પ્રમાણે
ધાન માપ વિશેષ

આઘત્ત. ત્રિ० (આઘત્ત) આઘેલું (૨)
પ્રારબ્ધ

આઘ્ય. પુ० (આઘ્ય) ચાર પ્રકર પ્રમાણે
ધાન માપ વિશેષ

આણ. પુ. (આણ) આમેશ્વસ (૨) સ
ખ્યાન આસનિક પ્રમાણે કાનનો એક
વિભાગ તન્નુરત માણસના એક ઉપાસ
પ્રમાણનો ૫૦

આણસ પુ. (આણ) નરમા દેવોડનું નામ

આણદ પુ. (આણદ) આનદ, હાં (૨)

એક અહોરાત્રિના ત્રીસ મુર્તિમાના ૧૬
મા મુર્તિનું નામ (૩) આનતી ચોરી
સીના ઝાખનદેવ નામ (૪) સીતનનાથ

સ્વામીના પહેલા મુશ્વર (૫) ભગવાન

મહાવીર સ્વામીનો અનોસરી એક શિખર

(૬) આણદ નામે એક મૃદપતિ કે જેને

ધેર ભગવાન મહાવીરસ્વામીએ ખીંગ

માસખમણ, પારણ કથું હતું (૭)

મધમાદન નામના વખાણ પરંતો

વસનાર દેવ (૮) ભગવેનના આતુ

ચોરીમીના ઝાખાવેવનું નામ (૯)

વાણીજ નગરનો નિરાગી આણદ

આંક (૧૦) ઉપાશક દશાસનના પહેલા

અધ્યયનનું નામ (૧૧) અપતરોનસાધ

સૂતના ૭ મા અધ્યયન નામ (૧૨)

ધ્રુવેના રથની મેનાનો અધિપતિ

(૧૩) રાગ એણિકના એક પાનનું નામ

(૧૪) “ નિર્યાસનીકા સૂતના એક

અધ્યયન નામ

આણદફુડ ન. (અનન્દફુડ) મધમાદન નામે

વખાણ પરંતુ સાતમું વિખર

આણદત્રીર પુ. (આનન્દત્રીર) આનતી ઉ

ત્સર્પિણીમા યનાર પેચન નામના ૮ ગ

તીર્થકરના પૂર્વ ભાગ નામ, આનનો

આત્મા

આણદમ્ભયણ ન. (અનન્દમ્ભયણ) ઉત્ત

સગરસા સૂતના પહેલા અધ્યયન નામ

(૨) અનરોસાધ સૂતના ૭ મા અ

ધ્યયન નામ (૩) નિગ્ધાગિમ સૂતના

૨ ના પાંચમા નવમા અધ્યયનનું નામ

આણંદપુર. ન. (આનન્દપુર) એક નગર, નામ

આણંદરક્ષિત્ય પુ. (આનન્દરક્ષિત્ય) એ

નામના પાર્થનાથના એકધિર સાધુ

આણંદા ત્રી. (આનન્દા) પૂર્વ દિશાના રથ-

પરંત ઉપર વસનારી આરમાની ત્રીણ

દિશા કુમારિ (૨) પૂર્વના અગ્નિ ૫

વેત ઉપરની એક ચાનનું નામ

આણંદિય ત્રિ. (અનન્દિય) આન પામેન,

આનદનુપત

આણણ ન. (આણ) મુખ, મોઢુ

આણન પુ. (આણ) નરમા દેવનોકનું

નામ

આણત્ત ત્રિ. (આણ) આગા આપેન

આણત્ત ન. (અણત) ૫૨૨૫૨ ભેદ,

લિનપણ ભુદાધ

આણત્તિ સી. (આણતિ) આગા, હુકમ

આદેશ

આણત્તિરુકર ત્રિ. (આણતિરુકર) આગા

પાનક નોકર

આણવાળ. પુ. (આણવાળ) આમેશ્વસ

પ્રમાણમા

આણવ્ય ત્રિ. (આણવ્ય) જેને આગા હુકમ

કરી શકે તે, આગા ઉપર ૧૧૨

આણવ્ય પુ. ન. (અણવ) નરમા દેવનોક

(૨) નરમા દેવોકનું વિમાન (૩) પુ.

નરમા દેવોકનામી દેવતા

આણવણ ન. (આણવણ) મહારથી નાનું તે

આણવણવણ પુ. (આણવણવણ) દેવમા

ત્રનો પ્રથમ અનિચાર

આણવેદ પુ. (અણવેદ) નરમા દેવનોક ૧૧

દેવતા

આણવણ ન. (આણવ) આદેશ પ્રતિ

બોધન, પ્રત્યન

આણવગિયા મા. (આણવગિયા) પાપનો

આદેશ-હુકમ કુવાળી અર્થે થાય તે,

૨૫ દિશામાની એક

આણવણી. સ્ત્રી૦ (આણવણી) આણ આપ-
વાની ભાષા; વ્યવહાર ભાષાનો એક પ્રકાર.
આણ. સ્ત્રી૦ (આણ) આણ; આદેશ; હુકમ.
(૨) આમનો ઉપદેશ. (૩) બોધિ; સમ્યક્ત્વ.
(૪) આણવ્યવહાર. (૫) આગમ; સિ-
દ્ધાંત. (૬) સૂત્રની વ્યાખ્યા.
આણાદેસર. પું૦ (આણેશ્વર) આણ ફરમા-
વનાર માલિક.
આણાકારિ. } ત્રિ૦ (આણકારિ) સર્વજ્ઞની
આણાકારિ. } આણ પ્રમાણે વર્તનાર.
આણાદ્વિષ્ઠ. ન૦ (આણદિક) નિરચાવધિકા
સૂત્રના ત્રીજા ભાગરૂપ પુષ્પિકાસૂત્રનું અ-
પર નામ.
આણાશિદેસ. પું૦ (આણશિદેશ) રિધિ નિ-
યેધું પ્રતિપાદન કરતું તે. (૨) આણનો
સ્વીકાર.
આણાપાણ. પું૦ (આણપાણ) આસોઆસ.
(૨) આસોઆસ પરિમિત કાલ.
આણાપાણપ્રજાતિ. સ્ત્રી૦ (આણપાણપ્રજાતિ)
જેથી આસોઆસ લઈ શકાય એવી શક્તિ;
આસોઆસ પ્રજાતિ.
આણાપાણ. સ્ત્રી૦ (આણપાણ) જુઓ “આ-
ણાપાણ” શબ્દ.
આણાપાણપાંગલપરિચદ. પું૦ (આણપાણપુદ્ગ-
લપરિચત) લોકની અંદરના બધા પુદ્ગલ
જુદ. જુદા ભગ્નમાં આસોઆસપણે ભેદવા
વખતમાં લઈ અને મુકે તેટલો વખત.
આણામ. પું૦ (આણમ) ઉચ્ચાસ; અન્તઃઆસ.
આણામિય. ત્રિ૦ (આણમિત) થોડું નમાવેલું-
વાંકું કરેલું.
આણાદર. સ્ત્રી૦ (આણદર) સર્વજ્ઞના વચન-
ફરમાનથી ઉત્પન્ન થયેલી રચિ; સમક્ષિતનો
એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ૦ તેવી રચિવાળો;
સમક્ષિતના દશ પ્રકારમાંનો એક.
આણાવ્યવહાર. પું૦ (આણવ્યવહાર) ગીતાર્થ
બે આચાર્યો જુદે જુદે રચેલા હોય,

અવસ્થાને લીધે એક બીજાની પાસે જઈ
શકે એવી સ્થિતિમાં નથી ત્યારે અગી-
તાર્થ પણ મતિધારણામાં કુશલ એવા
કાંઈ શિષ્યને ગ્રામ અર્થમાં અતિચારો
કરી, બીજાની પાસે મોકલે; બીજા
આચાર્ય તે શિષ્યની મારફત પ્રથમ
આચાર્યની ગ્રામ શબ્દોમાં ફરમાવેલ
આણ પ્રમાણે પ્રાયશ્ચિત વગેરે લ્યે તે
આણ વ્યવહાર.

આણાવિજય. પું૦ (આણવિજય) ભગવાનની
આણનો નિર્ણય કરવો તે; ધર્મ ધ્યાનનો
પ્રથમ ભેદ.

આણાસાર. ત્રિ૦ (આણસાર) આમ વચનને
પ્રધાન માનનાર.

આણિય. } ત્રિ૦ (આણિત) આણેલું; લાવેલ.
આણીષ્ઠ. }

આણાકંપિય. ત્રિ૦ (આણકંપિક) અનુકંપા
કરનાર; દયાળુ.

આણાગમિષ્ઠ. ન૦ (આણગમિક) આંખની
પેડે સ્વામિની સાથે સાથે જનાર અવધિ-
જ્ઞાન. (૨) ઉપાર્જિત પાપપુણ્યનું જીવન
સાથે આવતું તે.

આણપુણ્ય. ન૦ (આણપુણ્ય) અનુકંમ; પરિપાટી.

આણપુણ્યો. સ્ત્રી૦ (આણપુણ્ય) અનુકંમ;
પરિપાટી; પૌર્વાપર્યભાવ. (૨) વિશિષ્ટ
રચના.

આણપુણ્યવિહાર. ન૦ (આણપુણ્યવિહાર) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે બલદને નાથની
પેડે જીવને જે ગતિનું આયુષ્ય ઉદયમાં
આવ્યું હોય તેજ ગતિમાં લઈ જાય;
બીજી ગતિમાં જવા ન આપે તેવી નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

આણપુણ્યવિહારિ. ત્રિ૦ (આણપુણ્યવિહારિ)
પ્રત્યક્ષાકાળને અનુસરી સંપન્નની તે તે
ક્રિયા કરનાર.

આણુલોમિષ્ઠ. ન૦ (આણુલોમિક) મધુર
વચન; મનોહર વચન; અનુકૂલ વચન.

આણોદ. પુ. (આણોધ) સમગ્ર દર્શન રહિત
આણામાય

આત પુ. (આત્મન્) આત્મા

આતક. પુ. (આતક) ઇશનેયુ રેણ, યય
ઝેરી તાર વગેરે (૨) રોમનો પરીસ

આતંવડકમયણ ન. (આતમ્વાધ્યયન) જ્ઞાતાધર્મ
કથાના બીજા શ્રુતસ્વધના ૭ મા વર્ગના
બીજા અધ્યયન નામ કે જેમા
શૂંની અગ્રમહિ'ભીનો વિરનારપૂર્વક
દેશ છે

આતન. ન. (આતન) લગાઈ

આતપ પુ. (આતપ) નામકર્મની એક પ્ર
કૃતિ કે જેના ઉદ્દેશથી જીવને સ્વરૂપથી
ગરમ નહિ દોવા છતાં ઉષ્ણતા અને
પ્રકાશ આપનાર શરીર મેળે, જેમ સ
ર્વમુલ્ય મન પૃથ્વિકાનિક ઇશ

આતપત્ત (આતપ) જન, જના.

આતર. પુ. (આતર) પ્રકાશ, તકા (૨)
ન. એ નામનું અહોરાત્રિનું ૨૪ યુ
મુદર્ત

આતરણામ. ન. (આતરણમન્) લુઓ
" આતપ " શબ્દ

આતરવંત પુ. (આતરવન્) એ નામનું
અહોરાત્રિનું ૨૪ યુ મુદર્ત

આતવા. મી. (આતવા) શૂંની અગ્રમહિ
'ભીનું નામ

આતવામા. મી. (આતવામા) શૂંની અગ્ર
મહિ'ભીનું નામ

આતવાયમ. પુ. (આતવાય) આત્માપના સદન
કરનાર, સર્વની આત્માપના લેનાર

આતરણ. ન. (આતરણ) આત્માપના
આતરણમા. મી. (આતરણમા) લેવી તે

આતરિ. વિ. (આતરિન્) નાપ શીનાદિ
મદન કરનાર

આતિત્તમ વિ. (આતિત્તમ) પાથવેયુ,
મિત્રવેયુ

આતીય. વિ. (આતીય) સર્વ અત્યત
બાલ્યએન (૨) સમગ્રપણે ઉચ્ચ
ગણેય

આતુર વિ. (આતુર) વ્યાકુલ, તીનાભિયાપી
(૨) વિપથકાલ આદિ દોષાકુલ

આતોહ પુ. (આતોહ) વાછા

આત્ત પુ. (આત્મન્) આત્મા, જન (૨)
શરીર, દેહ (૩) સ્વપ, મોતે

આત્તમાર. પુ. (આત્મમાય) સ્વાભિમાય,
સ્વજ્ઞપણુ

આત્તરસ્ત્રમ. પુ. (આત્મરક્તક) પોતાના
સ્વાભીના શરીરનું રક્તશુ કરનાર દેશતાની
એક જાત, આત્મરક્ષક દેવતા

આત્તદિમ. ન. (આત્મલિ) આત્મશ્રેય,
આત્મકામણુ

આત્તીકય વિ. (આત્મીકૃત) ખીર નીરની
પેરે આત્માની સાથે એકમેક કરેય

આર્દસ. પુ. (આર્દશ) એક જાતની નિધિ
(૨) અરિમો (૩) બાદને ગમે બાધનાનું
એક ધરેલુ

આર્દસિઆ. મી. (આર્દસિ) ખાલ મિલેય,
એક જાતનો ખાસનો પદાર્થ

આર્દ. પુ. (આર્દ) આદર સત્કાર (૨)
પરિમલ, અસતોષ

આર્દણ. ન. (આર્દણ) ઝીકાર

આર્દરિસ. પુ. (આર્દરિ) લુઓ " આર્દ સ "
શબ્દ

આર્દસ્સલિયિ. મી. (આર્દરિનિયિ) અદ્ય
નિધિમાની એક

આર્દણ ન. (આર્દણ) આપનું, ગરમ
કરેલું પાણી, તેનું મોરે

આર્દણ પુ. ન. (આર્દણ) લેવ, મદન
કરવું (૨) કર્મનું ઉપાદાન કરવું

આર્દણફલિહ. પુ. (આર્દણફલિહ) આર્દણ
બંધ કરવાની ઓચળ.

આદાણમંડમત્તનિક્ષેપણાસમિદ્ સી૦ (આદાણમંડમાત્રનિક્ષેપણાસમિતિ) ઉપગરણુ આદિ યત્નાપૂર્વક લેના મુકના તે, સાધુની પાત્ર સમિતિમાની ચોથી સમિતિ

આદાણમંડમત્તનિક્ષેપણાસમિય. ત્રિ૦ (આદાણમંડમાત્રનિક્ષેપણાસમિતિ) બાડઉપગરણુ વત્ત પાનાદિ જતનાથી લેનાર મુકનાર, પાત્રમાની ચોથી સમિતિ પાવનાર સાધુ

આદાણિજ્ઞાન્મયણ. ન૦ (આદાણીયાધ્યયન) સૂચકાગ સૂચના પ્રથમ શ્રુતસ્કધના ૧૫ મા અધ્યયનનું નામ

આદાણીય. ત્રિ૦ (આદાણીય) આદેવચન, જે વચન સ્વર્ભાન્ય થાય તે

આદાવાર પુ૦ (આદાવૃ) અદ્ય કરનાર, સીકારનાર

આદિ. પુ૦ (આદિ) જુઓ "આધ" શબ્દ

આદિકર. } ત્રિ૦ (આદિકર) જુઓ "આ
આદિગર. } ધર" શબ્દ

આદિશ્વ પુ૦ (આદિત્વ) જુઓ " આધિશ્વ " શબ્દ

આદિજ્ઞ ત્રિ (આદેય) જુઓ " આએજ્ઞ " શબ્દ

આદિદ્. ત્રિ૦ (આદિ) જુઓ " આધિદ્ " શબ્દ

આદિહ ત્રિ૦ (આદિમ) જુઓ " આધિહ " શબ્દ

આદી સી૦ (આદી) ગયામા મળતી એક નદી

આદીણ ત્રિ૦ (આદીન) જુઓ " આધિણ " શબ્દ

આદીણમોદ ત્રિ૦ (આદીનમોજિન) દૂપિત આહાર લેનાર

આદીણચિત્તી પુ૦ (આદીનચિત્તિ) જુઓ " આધિણચિત્તિ " શબ્દ

આદીણિય. ત્રિ૦ (આદીનિક) અત્યત ગરીમ સમધી

આદેજ્ઞ ત્રિ૦ (આદેય) જુઓ " આએજ્ઞ " શબ્દ

આદેસ. પુ૦ (આદેશ) જુઓ " આએસ " શબ્દ.

આધા સી૦ (આગ) ખાસ સાધુનેમાટે આહારાદિ બનાવવા તે

આધારુમ્મ. ન૦ (આધાર્કમ્મ) ખાસ સાધુને માટે બનાવેલ આહારાદિ લેનાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

આધાર. પુ૦ (આધાર) આધાર-આશ્રય, ટેકા (૨) આકાશ

આધારગિજ્ઞ ત્રિ૦ (આધારણીય) ધારણ કરનારે ચોગ્ય.

આધિ. પુ૦ (આધિ) માનસિક પીડા

આધુણિય. પુ૦ (આધુનિક) અક્યારી પ્રક માનો પાત્રમો મહામહ

આધોધિય. પુ૦ (આધોધિક) અમુક જ આએજ્ઞ રહે એવું અધિષ્ઠાન, અધિષ્ઠાનનો એક પ્રકાર

આનંદ પુ૦ (આનન્દ) જલુદીપના ભરત ક્ષેત્રમા ચનાર આહમા તીર્થકરના પૂર્વ ભનનું નામ

આનય. પુ૦ ન૦ (આનત) જુઓ " આણય " શબ્દ

આનામિય. ત્રિ૦ (આનામિત) જુઓ " આણમિય " શબ્દ

આપણ. પુ૦ (આપણ) દુકાન, હાટ (૨) શેરી

આપાદિય ત્રિ૦ (આપાદિત) પેદા થયેલ, ઉત્પન્ન કરેલ

આપુચ્છણ ન૦ (આપ્રચ્છન) પુછતુ તે, પ્રશ્ન કરવો તે

આપુચ્છણા સી૦ (આપ્રચ્છના) પુછતુ તે, પ્રશ્ન કરવો તે (૨) વિનયપૂર્વક ચુરપાસે આપણ માગવી તે, દસ સામાચારીમાનો ૩ જો પ્રકાર

આપુચ્છણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (આપ્રચ્છનીય) પુછવા ચોગ્ય

આપુરાણ. ત્રિ० (આપૂર્ણ) પુરૂં ભરેલ.

આપૂર. ત્રિ० (આપૂર) પૂરનાર.

આપૂરિય. ત્રિ० (આપૂરિત) મર્યાદાપૂરકે પૂર્ણ ભરાયેલું.

આપૂચિય. ત્રિ० (આપૂચિક) પુરી કે માલપુવા બનાવનાર.

આપ્તાલિત્તાર. ત્રિ० (આપ્તાલયિતૃ) વગાડનાર.

આવાહા સ્ત્રી० (આવાચ) પીડા. (૨) અન્તર. (૩) અદ્ય બાધા.

આમંકર. પું० (આમંક્ર) એ નામનો ૮૮ શ્લોકોના ૬૮ એ શ્લોક. (૨) ત્રીજા દેવ-લોકના એક વિમાનનું નામ.

આમરણાણ. ન० (આમરણાણ) ખોટો આ રોપ મુકવો; કલકે અગ્રવતુ તે

આમટ્ટ. ત્રિ० (આમાપિત) બોધાવેલ.

આમરણ. ન० (આમરણ) ધરેણા, અલકાર; આબૂથણ. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

આમા. સ્ત્રી० (આમા) કાન્તિ, તેજ, પ્રભા. (૨) આકાર, છબી

આમાર. પું० (આમાર) એ નામનું ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

આમાણ. પું० (આમાણ) પડિલેલુંનું અપર-નામ.

આમાણિ ત્રિ० (આમાણિ) ભાગીદાર, દિ-સ્તેદાર. (૨) ભોક્તા.

આમાસિય. પું० (આમાસિ) એ નામનો ૫૬ અંતરદ્વિત્તમાનો એક (૨) તે અન્તરદ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય. (૩) પું० એ નામનો એક દેવ (૪) તે દેવમાં રહેનાર મનુષ્ય; ગ્લેન્ડની એક જાત.

આમાસિયદીવ. પું० (આમાસિયદીવ) લગ્ન સમુદ્રમાં ચૂલદિમ્બવત પર્વતની પ્રતા ઉપરનો એ નામનો એક દ્વીપ

આમાસી. સ્ત્રી० (આમાસી) આભાસિક દા-પત્ની રહેવાગી બી

આમિઓગ. પું० (આમિઓગ્ય) આભિયોગિક જાતના દેવતા. (૨) નોકરપણું; સેવકભાવ. (૩) નોકર; સેવક.

આમિઓગપણત્તિ. સ્ત્રી० (આમિઓગ્યપણત્તિ) વિદ્યાધરની એક વિદ્યા.

આમિઓગસેદિ. સ્ત્રી० (આમિઓગ્યસેદિ) વેતાલ્ય પર્વત ઉપર વિદ્યાધરની શ્રેણીથી ૧૦ જ્ઞેજન ઉચે અભિયોગી દેવતાને રહેવાની જગ્યા.

આમિઓગા. સ્ત્રી० (આમિઓગ) વિદ્યાધરની એક વિદ્યા.

આમિઓગિય. ત્રિ० (આમિઓગિક) નોકર દેવતાની એક જાત (૨) વિદ્યા, મંત્ર, વશીકરણ, આદિ અભિયોગ કર્મ કરનાર સાધુ.

આમિઓગિય ત્રિ० (આમિઓગિક) વશીકરણ આદિથી સરકારાયેલ.

આમિઓગિયદેવ. પું० (આમિઓગિકદેવ) અભિયોગ જાતના નીચા દેવતા.

આમિઓગ પું० (આમિઓગ્ય) જુઓ " આભિઓગ " શબ્દ.

આમિઓગિય. ત્રિ० (આમિઓગિક) અભિઓગથી કાપોત્સર્ગાદિ કરનાર. (૨) અભિઓગ ધારણ કરીને કાલિસજા વગેરે કરવા તે.

આમિઓગિયોહિય. ન० (આમિઓગિક) મતિ-જાળ, મન અને હૃદયથી થતું જ્ઞાન; જ્ઞાનના પાંચ પ્રકારમાંનો પહેલો પ્રકાર.

આમિઓગિયોહિયણાણ. પું० (આમિઓગિકિયજ્ઞ) જુઓ " આભિઓગિયોહિય " શબ્દ.

આમિઓગિયોહિયણાણાચરણ. ન० (આમિઓગિકિયજ્ઞાણાચરણ) મનિ જ્ઞાનાવસ્થા; મનિ-જ્ઞાનને દર્શાવનાર કર્મ.

આમિઓગિયોહિયણાણાચરણિજ્ઞ. ન० (આમિઓગિકિયજ્ઞાણાચરણિજ્ઞ) મનિનાવસ્થાથી કર્મ; મનિજ્ઞાનને અટકાવનાર જ્ઞાનાવસ્થાથી કર્મની એક પ્રકૃતિ.

આભિપ્રાય. ત્રિ. (આભિપ્રાય) અભિ-
પ્રાયનાળુ, અભિપ્રાયયુક્ત
આભિયોગ. પુ. (આભિયોગ) જુઓ “આભિ
યોગ” શબ્દ
આભિસેક. ત્રિ. (આભિસેક) રાજ્યાભિસેક
કરવા યોગ્ય, જેનો અભિસેક કરવામાં
આવે છે તે (૨) મુખ્ય, પ્રધાન
આભીરી. સ્ત્રી. (આભીરી) આદિરજ
આમ્બુ. ત્રિ. (આમ્બુ) પેદા થયેલ
આમોગિ. ત્રિ. (આમોગિ) જોયેલ, દેખેલ
આમોગ. પુ. (આમોગ) ઉપયોગ વિરોધ
(૨) જ્ઞાન, સમજ, ખબર (૩) જાણી
જુઝીને કરેલ પ્રતિ (૪) વિસ્તાર (૫)
ઉપકરણ, સાધન (૬) પ્રતિસેવન (૭)
ખ્યાલ
આમોગળ. ન. (આમોગળ) વિચારણા
આમોગળયા. સ્ત્રી. }
આમોગળિજ્વલિય. ત્રિ. (આમોગળિર્જ્વલિય)
જાણી જુઝીને કરેલ (૨) ક્રોધ વિરોધ,
ક્રોધનું પરિણામ જાણના છતાં પણ કરેલ
ક્રોધ
આમોગલડસ. પુ. (આમોગલડસ) જાણીને
દોષ લગાડનાર સાધુ
આમોગિણી. સ્ત્રી. (આમોગિણી) માનસિક
નિર્ણય ઉત્પન્ન કરાવનાર વિદ્યા પ્રિય
આમોય. પુ. (આમોય) જ્ઞાન, સમજણ
આમ. ત્રિ. (આમ) અપકલ, કાચુ (૨)
સદોર આદાર
આમય. પુ. (આમય) રોગ
આમય. ત્રિ. (આમય) રોગી પ્રિય
આમંતણ. ન. (આમંત્રણ) સંબોધન (૨)
આમંત્રણ, નોતર
આમંત્રણવચન. ન. (આમંત્રણવચન) સંબોધન
વિલક્ષિત
આમંત્રણી. સ્ત્રી. (આમંત્રણી) જે દેવદત્ત
ધર્માદિ સંબોધનરૂપ ભાષા, વ્યવહાર

ભાષાનો એક પ્રકાર (૨) સંબોધન
અર્થમાં વપરાતી વિલક્ષિત, આઠમી
સંબોધન વિલક્ષિત
આમંતિય. ત્રિ. (આમંતિય) પુછેલ, આ-
મનણ કરેલ
આમય. ત્રિ. (આમય) કાચુ, અપરિપક્વ
(૨) સચિત
આમયંધ. પુ. (આમયંધ) આધાર્મ આદિ
દોષ
આમયકરણી. સ્ત્રી. (આમયકરણી) વિદ્યા-
વિરોધ, રોગ ઉત્પન્ન કરનાર એક વિદ્યા
આમયંત્રણ. પુ. (આમયંત્રણ) મરણ
પર્યંત પણ કાળસૂચિયા કસાઈની પેઠે પા
પેનું પગાતાપ ન થાય એવા પ્રકારનો
દોષ, રોગ પાનનું એક લક્ષણ
આમરિસ. પુ. (આમરિસ) સમધ, રૂપક
આમલ. પુ. (આમલ) આમલાનું વૃક્ષ
આમલક. ન. (આમલક) આમલાનું ફળ
આમલકળ્પા. સ્ત્રી. (આમલકળ્પા) એ ના
મની એક નમરી
આમલગ. પુ. (આમલક) મારી, મરફી (૨)
મરફી સમધી અધિકારનાળુ રિપાક
સંજનું હ મુ અધ્યયન
આમલગ } પુ. ન. (આમલક) આમલાનું
આમલય } ઝાડ
આમિત્રા. સ્ત્રી. (આમિત્રા) કાચી ફળી વગેરે
આમિસ. ન. (આમિસ) માસ (૨) ધન
ધાન્યાદિ ભોગ્ય પદાર્થ (૩) આસક્તિનું
કારણ
આમિસાવત્ત. પુ. (આમિસાવત્ત) માસાર્થી
સમગ્રી વગેરે જે આકાશમાં આરતન
કરે તે, આરતનનો એક પ્રકાર
આમુદ્ધ. ત્રિ. (આમુદ્ધ) મૂઢ (૨) ઉલટું
કરેલું
આમેડળા. સ્ત્રી. (આમેડળા) રિપરીન કરતું,
ઉલટું કરતું

અમેલ } પુ. (આપીડ) મસ્તક જૂથણ,
અમેલગ } મુગટ ઉપરની કૂનની માગા
અમેલન ન. (અમેલક) સ્તનનો અપભ્રાંશ,
બીડી-ડીટુ (૨) પરસ્પર થોડા સમ
ધનાળુ

અમોસ્ત્રા સ્ત્રી. (અમોત્ર) છુટકારો (૨)
પરિભાગ

અમોડા ન. (અમોડ) કૂનોથી વાળને
કૂચના તે

અમોડળ. ન. (અમોડળ) થોડું મરડું તે
અમોય પુ. (અમોય) અચરનો દબેનો
ઉકરડો

અમોસ પુ. (અમોસ) અર્ધ જરૂરો તે
અમોસ પુ. (અમોસ) ચોતરફથી ચોરી
કરનાર

અમોસહિ સ્ત્રી. (અમોસોધિ) નાથના અર્ધ
માત્રથી સર્વ હૃદ મળી જતી એની જાતની
મેળવેની શક્તિ ૨૬ લક્ષ્મીમાની એ-
(૨) પુ. એની લક્ષ્મીસાથે સાધુ

અય ત્રિ. (અય) બકરીના વાળનું મનેના
બકરી સબધી

અય પુ. (અય) લાભ ધનાઢિની પ્રાપ્તિ
આત્મ, કમાણી (૨) ધર્મની આવક
આત્મ (૩) અધ્યયન તથા ઉદ્દેશાદિ
(૪) કોલાની એમ જાત વનસ્પતિ પ્રિશે
(૫) કારણુ ટેવુ (૬) ગમન

અય પુ. સ્ત્રી. (આત્મ) આત્મા, જીવ
(૨) રસ, પોતે (૩) દેહ (૪) આત્મ
ચુચ સાનાદિ

અયઅ ત્રિ. (અયઅ) લાણુ

અયઈ સ્ત્રી. (અયઈ) લક્ષ્મીકાળ

અયફલ. ન. (અયતિફલ) પરભાવનું
ધર્મકર્મ

અર્ધ મ. (અર્ધ) વાક્યાનુસાર

અર્ધક પુ. (અર્ધક) જુઓ આત્મ
શબ્દ

આયંશુલ પુ. (આત્માશુલ) આત્માશુલ,
શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણોપેત ઉચ્ચવાળા ઉત્તમ
પુરુષના શરીરની ઉચ્ચતા ૧૦૮ મો
ભાગ આત્માશુલ જોવાય છે આ અશુલથી
કુળ નદી ધર ક્ષેત્ર વાડી વગેરે પદાર્થોનું
માપ થાય છે

આયંચળિયા સ્ત્રી. (આત્મચળિ) ગાનીનાળુ
પાણી ગળનાનું કુભારનું વાસણ

આયંચળિયાકુદ્ય ન. (આત્મચળિ)
કુભારના વાસણમાં રહેલું મટીનાળુ પાણી
આયંત્રિ નિ. (આત્મત્રિ) ચતુરેલ પાણીથી
હાય મોટું સાફ રેલ

આયંત્રિ નિ. (આત્મત્રિ) સમ વગેરેથી
આત્માને દમનાર (૨) અજ્ઞાની કોપી
આયતા સ્ત્રી. () આચાર્ય સુતના

પાયમાં અધ્યયનનું નામ

આયંતિયમરણ ન. (આત્મચિત્તમરણ) એમના
મરી તથા પત્ની ફરી બીજાનાર તે ચિત્તનું
મરણ ન થાય તે

આયંદમ ત્રિ. (આત્મદમ) આત્માને દમનાર
(૨) પોતાની જાતે અધ્યાત્મને દમનાર

આયવ નિ. (આત્મવ) આ ઇશ્વર-થોડી
રત્નાશાળુ

આયંચિર ત્રિ. (આત્મચિર) લાન રમ

આયંચિલ ન. (આત્મચિલ) જેમાં જાત
રંગેરું નુકનું અનાજ દિસમાં એમ વખત
ખવાય તેનું આયંચિન નામનું એમ તપ

આયંચિલવટ્ટમાળ ન. (આત્મચિલવટ્ટમાળ)
થોડા ૧૨૫ ત્રણ માસ અને ૨૦ દીનસે
થનું એમ તપ કે જેમાં એક આયંચિનને
પારણે એક ઉપવાસ કરી બે આયંચિન
કરવામાં આવે છે, ૧મી એક ઉપવાસ
કરી ત્રણ આયંચિન, એમ એક આયંચિન
રહારતા ૧૦૦ આયંચિન સુધી ચલાય છે
આયંચિલિય પુ. (આત્મચિલિ) આપે નનું
તપ કરનાર

આયંભર } ત્રિં (આત્મમ્મરિ) સ્વાર્થી,
આયંભરિ } પોતાનુજ પોપણ કંઠનાર
આયંસ } પું (આદસ) અરીસો દર્પણ
આયંસગ. } (૨) મળદની ડોકનુ એક
આલરણ

આયંસમંદલ નં (આદસમંદલ) અરીસાને
આલરે મડન-ગુ ળળો વાળનાર સર્પની
એક જાત (૨) મડલાલરે ગોઠવેન અરીસા

આયંસમુદ. પું (આદસમુલ) લયણ સમુદ્રમાં
અગ્નિપ્રણા તરફ રહેલ આયસમુખ
નામનો એક અતરદ્વીપ (૨) ત્રિં તે
દ્વીપમાં રહેનાર

આયંસલિપિ સ્ત્રીં (આદસલિપિ) ૧૮ જા
તની નિપિમાની એક નિપિ.

આયકાય પું (આયકાય) ૧૫રૂપિત નિશેષ
આયન ત્રિં (આયક) બકરીના વાળનુ બ-
નાવેન વસ્ત્ર

આયગુત્ત ત્રિં (આયગુમ) મન વચન અને
કાયાને દ્રી આત્માને પાપથી ગોપનનાર,
આત્મરક્ષક, છતેન્દ્રિય

આયછદ્ધ. પું (અતવગ્ર) આત્મા જેમાં
મે છે એના પાપ જૂત

આયજસ. નં (આત્મવશ) આત્માના ય
શરૂપ સમમ

આયજોગિ. ત્રિં (આત્મયોગિ) } સદા ધર્મ
આયઙ્કિ. ત્રિં (આત્માયિન્) } ધ્યાનમાં
નિમગ્ન, મુમુક્ષુ

આયત ત્રિં (આયત) લાણુ, દીર્ઘ (૨)
પું મોક્ષ મુખિ (૩) ત્રિં અંચેન (૪)
પું દીર્ઘાકાર સમ્પ્રાપ્ત

આયતચન્દ્ર ત્રિં (આયતચન્દ્ર) દીર્ઘદર્શી
આયતદ્ધ પું (આયતાર્થ) મોક્ષ મુખિ
આયતદ્વિષ્ટ પું (આયતાર્થિક) લાગ્યા વ
ખનથી મોક્ષની અભિલાષાનાગો

આયતળ. નં (આયતન) સ્થાન, આશ્રય,
નિવાસસ્થાન (૨) દેહદૃ. દેશના (૩)
દેશની બાહુનો આરોહ (૪) કર્મનુ ઉ-

પાદન કારણ (૫) પ્રગટ કરતુ, પ્રશ્નનો
ખુલાસો કરવો તે (૬) વધન્ધાન (૭)
નિર્ણય નિશ્ચય

આયતત્ત નં (આત્મતત્ત) પરમ પદાર્થ,
ગાનાદિ તથા રત્ન

આયતસંઢાળ નં (આયતસમ્પ્રાપ્ત) દીર્ઘાકાર,
લાકડીની પેઠે લગાડવાનો આલર-સંઢાળ,
પાત્ર સંઢાળુમાંનુ એક

આયતિ સ્ત્રીં (આયતિ) જુઓ “આયધ”
શબ્દ

આયત્ત ત્રિં (આયત્ત) મિશ્રિત કરેલુ,
એકકુ દરેલુ

આયન્નણ નં (આયન્ન) શ્રવણ કરતુ તે

આયન્નવાય નં (આત્મવશ) એ નામનો
એક પૂર્વ-શ્રુત નિશેષ, આદ પૂર્વમાનો એક

આયમાર પું (આત્મમાર) મિશ્રાત નિપય
ગુદિપણુ વગેરે (૨) સ્વ-પોતાનો અ-
ભિપ્રાય-મત (૩) આત્મ સ્વરૂપ

આયમણ નં (આયમન) મળ લાગ કર્યા પડી
જગથી શુદ્ધિ કરી તે, લેપ રત્નિપણુ

આયમિત્તી સ્ત્રીં (આયમિત્તી) નિઘા નિરોધ

આયય ત્રિં (આયત) જુઓ “આયન”
શબ્દ

આયયગતુવધાગયા. સ્ત્રીં (આયતગ ગયથાદગતા)
કોઈ સાધુ એક રોરીમાં સિધા આગળ
જઈ પાછા વળતા આવ્યરી કરે તે, ભિ
ક્ષાનો એક પ્રકારનો અભિપ્રદ

આયયણ નં (આયતન) જુઓ “આય-
તણ” શબ્દ

આયયણસેચણ. સ્ત્રીં (આયતનસેચના) સાધુ
પ્રભૂનીની સેવના કરી તે, સમક્તિનુ
ત્રીજુ ભૂપણ

આયયસંઢાળ નં (આયનસમ્પ્રાપ્ત) લાકડીના
જેવો લામો આમર-સમણુ

આયર પું (આદર) જુઓ “આદર”
શબ્દ

आयस्वय वि० (मात्सर्य) अंगरक्षि,
आत्मेक्षिः

आयस्कन्ददेव पु० (आत्मरत्नसूत्र) आत्म
२११३ देवता

આયરણ નં (આચારણ) અનુગત કરતુ તે

आयराणा न० } (आदरणा) माया-उपट
आयराणाया, स्त्री० } निरोपथी डारपण

वस्तुनो रसीजार करषो ते

आयस्य. त्रि० (आचर्य) आचरना मोक्ष

आयुर्वि. पु० (प्राचारिक) आधार संधी
१२३

આયરિય ત્રિ. (ઘાતરિત) આયરેલુ

આચાર્ય. પુ. (આચાર્ય) આચાર્ય સાધુ
સમુદાયના નામક (૨) તીર્થંકર (૩) ગુરુ

आयस्य. वि० (आर्य) पू०, पवित्र
(२) न० त० (३) यु० आर्यमति,
पा० न० के० न० म०

प्रायश्चित्तेत्त. न० (आर्य्यसेन) आर्य्यक्षेत्र

આયુર્યિમાસિય. નં (માચાર્યમાપિત) પ્રેમ
બાહરુથુ સૂત્રનુ ચોથુ અધ્યયન

आयुर्यविष्वडिद्यन्ति. सी० (आचार्यविप्रतिपत्ति)
 ५५६॥ सूत्रं भावमु अध्ययनं

આચાર્ય પુ. (જ્ઞાદર્શ) અરીસો, હર્ષણ
આદર્શ

ଧ୍ୟାୟ ୨୦ (ଭାଗ୍ୟ) ଶ୍ରୁତ୍ୟୋ 'ଆତ୍ମ' ୧୫୫

आयंत वि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

આયવણામ ત્વ (આત્માનામન્) નામ કર્મનો
એક ભેદ

આયવત્ત નં (આત્મન) ૭૩, ૭૪

आयचवंत न० (आतपवत्) अहोरात्रम्
२४ मा भूतं नमः

આચાર્ય સી. (માતા) આતપા નામની
મુર્તિ એક અગ્રમદિધી (૨) આ નામનું

“ज्ञातार्थमकेया” सूत्रतु ओके अध्ययन

આયદિ ત્રિ. (પ્રા મર્તિ) આત્મજાની.

प्रायवेद्यावच्छर वि० (आप्रवेशानुत्तर)
 आनसु (२) विसर्गोक्ति-साधु समुदायती
 सिद्ध

आयस वि० (आयस) लोहमय, लोहा
समृधी

आयसर्वेयणीय पु० (आत्मसर्वदनीय) इत्य
उपसर्गो अत्र प्रकृत, पोतानाग्नः सारज्ये
शरीरं ते सयमनी उपसात-पीडा धाय ते

आयसरीरमण्यनंजयसिया स्त्री० (आत्म
रतिगननकाप्रत्यया) अथानुदभनसिया
द्विगानो अ० ओद, पोताना शरीरने नास
याय तेना कर्म करनाथी लागती द्विपा

આયસી સી. (આયમી) લોહાની કાશ

આયહ્મ ત્રિ. (માત્રમચાત્ર) આત્માની
ધાત ક૨૧૧૨

આયાત્રિ (આયાત) આવેલું

આયાઈ સ્ત્રી. (આયાતિ) જુઓ ' આગાઈ'
 શીખ

આવાઈટ્ટાયા નં (આપાતિસ્થાન) સ સાર,
જમત (ર) " આચારાડમ " મુનની
એક અધ્યયનતુ નામ

આચાર્ય પુ. ન. (આદ્યત) લેતુ મહત્વ
કરતુ, સ્વીકારતુ તે (૨) ભોગ્ય નામ
વાતુ સ્થાન (૩) વાચ (૪) પરિભ્રમ
(૫) ઉપયોગપૂર્વક વસ્તુ લેતુ સ્તંભ,
આવાણ્ણાકમતનિષેરણા સમિતિ, પાચ
સમિતિમાના ચોથી સમિતિ (૬)
કર્મનુ ઉપાદાન કારણ (૭) જ્ઞાનાવસ્થા
વાદિ આઠ પ્રકારના કર્મ (૮) અદાર
પાપસ્થાન, દિસાદિ આશ્રવસ્થાન (૯)
સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર (૧૦)
મોક્ષ (૧૧) આરંભતુ પ્રથમ નત મહત્વ
કરતુ તે (૧૨) ઇન્દ્રિય, શ્રેત્ર આદિ પાચ
ઇન્દ્રિયો (૧૩) રમણીય, રમ્ય (૧૪)
સયમ (૧૫) મહત્વ કરના યોગ્ય વસ્તુ
(૧૬) કારણ, હેતુ (૧૭) આદિ, પ્રથમ

આયાણપય. ૧૦ (આદાનપદ) અધ્યયન કે
શ્રુતસ્કંધનુ આદિપદ-શર્યાતનુ વાક્ય-જેમ
' ધમ્મોભગવત્ '

આયાણમંડમત્તગિમ્મ્મેયણાસમિદ્દ સીં (આ
દાનમાણમાનનિક્ષેપણાસમિતિ) જુઓ ' આ-
દાણભક્ષમતશિષ્યેનણાસમિદ્દ શબ્દ

આયાણમંડમત્તગિમ્મ્મેયણાસમિય ત્રિં (આ
દાનમાણમાનનિક્ષેપણાસમિત) જુઓ આ
દાનભક્ષમતશિષ્યેનણાસમિદ્દ શબ્દ

આયાણમય પું (આદાનમય) આદાન-૪ ૨
સખધી ભન, સાન ભનમાનુ એક

આયાણવત્. ત્રિં (આદાનવત્) આદાન જા
નશી અને આરિયનાજો

આર્યગસોદ. નં (આદાનગોતર) દુષ્ટ ધરિય
૩૫સ્તોત-૭મ્ આનનાનુ દાર ધરિયનો
દુષ્ટ-ઉપયોગ૩૫ આશ્રય

આયાણિજ્ઞ ત્રિં (આદાનીય) પ્રહણ કરના
યોગ (૨) શ્રુત, શાસ્ત્ર (૩) કર્મ (૪)
સયમ, સયમાનુગત (૫) મોક્ષ

આયાણીય ત્રિં (આદાનીય) પ્રહણ કરના
યોગ, ગ્રાહ

આયાણુકપય ત્રિં (આત્માનુકમ્પક) આ-
ત્મહિત કરવામા પ્રદત્ત, પ્રત્યેકજીવ અથ
વા જિનશ્રદ્ધા

આયામ નં (આચામ્લ) આનમિત તપ.

આયામ નં (આચામ) ઓસામણ, યોખા
આદિનુ ૫ છી

આયામ પુ (આયામ) } લગાઇ,
આયામણ્યા સીં (આયામના) } લાગપણ

આયામવિકરમ પું નં (આયામવિક્રમ)
લગાઇ પટોળાઇ

આયાર પું (આચાર) આરુપિ, આચર

આયાર પું (આચાર) જાનાદિ આચાર
(૨) વ્યવહાર વિધિ માર્ગ (૩) વર્તન,
આરિય (૪) આચાર્યસૂત્ર ૧૨ અગ-
માનુ પદેસુ અગસૂત્ર (૫) નિપુણ સિધ્ધ

આચારંગ નં (આચારાંગ) ૧૨ અગસૂત્રમાનુ
પ્રથમ અગસૂત્ર

આચારંગચૂલા સીં (આચારાંગચૂલ) આચાર્ય
સૂત્રના ખીમ શ્રુતસ્કંધનો પાઠલો ભાગ

આચારકમ્પ. નં (આચારકમ્પ) નિરીધ
સૂત્રનુ અપરનામ

આચારસ્પ પું (આતરસ્પ) જુઓ " આ
ચરકમ્પ " શબ્દ

આચારકલેવણી સીં (આચારાક્ષણી) સા
લણનારને આચાર-અનુગત તરફ ખેચ-
નારી કથા, કથાનો એક પ્રકાર

આચારંગ નં (આચારાંગ) આચારાંગ સૂત્રના
ખીમ શ્રુતસ્કંધનો આગલો ભાગ

આચારચૂલા સીં (આચારચૂલા) } આ-
આચારચૂલિયા સીં (આચારચૂલિકા) } આચાર્ય
સૂત્રના ખીમ શ્રુતસ્કંધની ચૂલિકા

આચારચિન્તુતિ સીં (આચારચિન્તુતિ) આ
ચારાંગ સૂત્રની નિરુક્તિ

આચારસ્તેણ ત્રિં (આચારસ્તેણ) આચારનો
ચોર, અણુચારી જતા પોતાને આચારી
ઠહેનકાવનાર

આચારદસા સીં (આચારદસા) આચાર
દશા નામનુ સૂત્ર

આચારપરુપ્પ પું (આચારપરુપ્પ) નિસીધના
નણ અધ્યયન સહિત આચારાંગ સૂત્રના
૨૫ અધ્યયન

આચારપણિદિ પું (આચારપણિદિ) આચાર
પ્રતિપાદન કરનાર દર્શનગ્રાંથિક સૂત્રનુ
૮ મુ અધ્યયન

આચારપત્ત. ત્રિં (આચારપાત) અન્નચર્ય વ્રત
આદિ આચારનાજો

આચારમંડય પું (આચારમાડક) પાના, પાટ,
રબ્બેદગણ આદિ ઉપચરણ, જાનાદિના
સાધન

આચારવત્થુ નં (આચારવત્થુ) નવમા પૂર્વના
ખીમ પ્રકરણનુ નામ

આચારવિણય પુ. (આચારવિણય) વિન. ૧
પૂર્વક આચાર પાળવો તે, વિનયનો એક
પ્રકાર

આચારસમાધિ પુ. (આચારસમાધિ) આચાર-
૩૫ સમાધિ, સમાધિનો એક પ્રકાર

આચારોચગય ત્રિ. (આચારોચગય) ૧૪ મો
યોગસંપ્રદ, આચાર રિશિષ્ટ પાળવો તે

આચાર પુ. (આચાર) અસરકારક ભાવના
દેવતાની એક ભાવ

આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) આત્માપના
આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) સૂર્યની સન્મુખ
દષ્ટિ રાખી સૂર્યનો તાપ સહેનાર

આચાર્ય ન. (આચાર્ય) આત્માપના, શીતા
કિંતુ સહન કરતું તે

આચાર્યમૂર્તિ સ્ત્રી. (આચાર્યમૂર્તિ) આત્મા
પના લેનાની નૃત્યા

આચાર્યા સ્ત્રી. (આચાર્યા) આત્માપના
લેની

આચાર્યાદિ. ત્રિ. (આચાર્યાદિ) આત્માના
યથાર્થ સ્વરૂપને સ્વીકારનાર, આસ્તિક

આચાર્યા પુ. (આચાર્યા) આત્મવાદ,
પ્રેતાના સિદ્ધાંતનો વાદ, સ્વસિદ્ધાંત
સ્થાપન

આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) આત્માપના લેનાર.

આચાર્ય પુ. (આચાર્ય) ચિત્તનો એક (૨)
૧૮ લિપિમાની ૧૫ મી લિપિ (૩) ૫
રિપ્રદ, અસતેષ

આચાર્યલિપિ. સ્ત્રી. (આચાર્યલિપિ) ૧૮
લિપિમાની ૧૫ મી લિપિ

આચાર્યિણ. મ. (આચાર્યિણ) દક્ષિણ તરફથી
માડી, જમણી તરફથી શરૂ કરીને

આચાર્યિણપદાર્થિણ સ્ત્રી. (આચાર્યિણપદાર્થિણ)
જમણી તરફથી શરૂ કરીને ફરી જમણી
તરફ સુધી આવર્તન કરતું તે

આયુ. ન. (આયુ) આયુષ્ય

આયોગ. પુ. (આયોગ) ધનની આવક

આર. પુ. (આર) આલોક (૨) સ સાર,
અલોક. (૩) મુદ્ગમપણુ (૪) ચોથી
નરકનો એક નરકનામો (૫) ૧૦
અગાઉ.

આરમ્ભ. મ. (આરમ્ભ) આલોક (૨) પહેલા
અર્થ, આપાર (૩) શરૂ કરી

આરંભ. પુ. (આરંભ) પાપકારી વ્યાપાર,
આરંભ સમારંભ (૨) ત્રિ. જેનો આરંભ
થય તેવા શ્રવ

આરંભકરુ. સ્ત્રી. (આરંભકરુ) ભોજનાદિકમા
થતા આરંભ સમારંભના વખાણ કરના તે

આરંભ. ત્રિ. (આરંભ) આરંભ કરનાર
(૨) હિસક, પાપકર્મ કરનાર

આરંભજ ત્રિ. (આરંભજ) સામઘકિયાના
અનુષ્ઠાનથી ઉત્પન્ન થયેલ

આરંભજીવિ ત્રિ. (આરંભજીવિ) આરંભ-
સામઘકિયાથી આશ્રિકા થનારનાર
(મુદ્ગમ)

આરંભપરિણાય ત્રિ. (આરંભપરિણાય)
આરંભની આડંબી પડિમા આદરનાર
આરંભ કે જે આડંબીના સુધી પોતે
આરંભ સમારંભ કરે નહિ

આરંભ ત્રિ. (આરંભ) જુઓ. “ આ
સ્વચ્ચ ” શબ્દ

આરંભવજ્રય ત્રિ. (આરંભવજ્રય) આરંભ-
પાપના વ્યાપારનો ત્યાગ કરનાર,
આરંભની આડંબી પડિમા સેરનાર

આરંભવિણય પુ. (આરંભવિણય) આરંભનો
અભાવ

આરંભસમારંભ પુ. (આરંભસમારંભ) આરંભ
સમારંભ, પાપના વ્યાપારથી અરંભ થત
કરતી તે

આરંભિ. ત્રિ. (આરંભિ) પાપનો આરંભ
કરનાર

આરંભિયા. સ્ત્રી. (આરંભિયા) પાપના વ્યા
પારથી લાગતી ક્રિયા.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) રાગના આત્મ-
આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) રક્ષક. (૨) પું
ઉત્તરેશ. (૩) ત્રિં તે વચમાં ઉત્તર
થયેલ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) કાટવાળ.
આરવ્હ. પું (આરવ્હ) ચક્રનો આરો; પૈડાનો
આરો.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) ઇન્દ્રિયોની સમીપ
આવેલ; ઇન્દ્રિય જોતર થયેલ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) આકન્દન કરતું તે.
આરવ્હ. પું (આરવ્હ) ૧૧ મો દેવલોક.
(૨) તે દેવલોકના વાસી દેવતા. (૩)
નં જુમ પાડવી તે; આરવ્હું તે.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) ૧૧ મો દેવલોક.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) } આરવ્હ-વ.
આરવ્હ. ત્રિં } નમાં નં
આરવ્હ. ત્રિં } વસનાર;
વાનપ્રસ્થ.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) નિવૃત્તિ પામેલ; ઉપ
રત-વિરામ પામેલ. (૨) આત્મનુવૃત્ત.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) આરવ્હ કરેલ.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) જુઓ “ આ-
રવ્હ ” શબ્દ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) ઉત્તર ભરતમનો આ-
રવ્હ નામે એક દેશ; અર્થસ્થાન. (૨)
અરવસ્થાનના રહેવાસી મનુષ્ય; આરવ્હ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) આરવ્હ; આરવ્હ
દેશનો રહેવાસી.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) અર્થસ્થાનમાં વ-
મેલ દાસી.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) ૩૨ નાટકમાંનું
૨૮ મું નાટક.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) ૩૨ નાટકમાંનું
૩૦ મું નાટક.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) પદ્મિલેખ કરતી
વખતે વચ્ચે ઉતાવળે લેતાં ચુકતાં કે

જોતાં લાગતો એક દોષ; પાડલેખનો
એક દોષ.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) નાટ્યની વિધિનો
એક પ્રકાર.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) નિવૃત્તિ પામેલ. (૨)
મયેલ; દૂર થયેલ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) શબ્દ; અવાજ.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) અરણ્ય પાડેલ;
આરવ્હ.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) આર-માડી વિગેરેના
પૈડાના મધ્ય ભાગમાં જે લાકડાં જોડાયેલાં
હોય છે તે (૨) આર; બગદને મારવાની
લોહની અણીવાળી શાકડી; હાથીવાર વિશેષ.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) પાસે; નજીક. (૨)
પૂરે ભાગ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) પૂર્વનો ભાગ;
પાસેનો ભાગ.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) ઉપવન; બાગ;
સ્ત્રીપુરોને આરામ લેવાનો મંડપ. (૨)

ત્રિં આરામ કરનાર-આપનાર.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) આરામ-આનંદ
રક્ષણ કરનાર માણી.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) આરાધક; સંપત્તિ
આદિનો પાળનાર.

આરવ્હ. ત્રિં (આરવ્હ) સાનાદિકનો
આરાધક. (૨) મોક્ષનો સાધક.

આરવ્હ. નં (આરવ્હ) આરાધન; સેવન.

આરવ્હ. પું (આરવ્હ) સંચારો.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) સંચારો; (૨)
મુન-શાસ્ત્રનું સમ્પન્ન પ્રકારે આરાધન-
આસેવન.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) મોક્ષ માર્ગરૂપ
સાન આદિની સેવા.

આરવ્હ. સ્ત્રી (આરવ્હ) જેનાથી મોક્ષ
માર્ગની આરાધના કરાય એવી ભાવા;
દ્રવ્ય ભાવાનો એક પ્રકાર.

આરોહિય. ત્રિ० (આરોહિત) આરોધના કરેલ.
 આરિદ્ધ. પું० (આરિદ્ધ) મંડપગેત્રની શાખા.
 (૨) તે શાખામાંનો પુરુષ.
 આરિય. ત્રિ० (આરિય) બોલવેલ.
 આરિય. ત્રિ० (આર્ય) જ્ઞાની તીર્થંકર. (૨)
 પવિત્ર; વિશુદ્ધ; શ્રેષ્ઠ; નિષ્પાપ. (૩)
 આર્ય દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ; શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય.
 (૪) પું० મોક્ષ માર્ગ. (૫) આર્ય દેશ.
 ભુએ " અર્ય " શબ્દ.
 આરિયદંસિ. ત્રિ० (આર્યદંસિ) ન્યાય દ-
 ણિવાળો; ન્યાય દૃષ્ટિએ જોનાર.
 આરિયપત્ર ત્રિ० (આર્યપત્ર) પ્રશંસનીય ભુ-
 દ્ધિવાળો; શાસ્ત્રીય જ્ઞાનવાન.
 આરોગ્ય ન० (આરોગ્ય) નિરોગીપણું; સ્વાસ્થ્ય.
 આલસિય. ત્રિ० (આલસ્ય) કાંધી થયેલ.
 આરોહણ. ન० (આરોહણ) સ્વાર થવું; અડવું.
 આરુઢ. ત્રિ० (આરુઢ) ઉપર ચડેલ; આશ્રિતે
 રહેલ. (૨) પ્રાપ્ત થયેલ; ઉત્પન્ન થયેલ;
 ઉગેલ.
 આરેણ. ઘ० (આરેણ) નજીક; પાસે. (૨)
 આતરક; આ કાઠે. (૩) હાલનું. (૪)
 પ્રારંભકર.
 આરોગ્ય. ન० (આરોગ્ય) નિરોગીપણું; તન-
 ફરસ્તિ. (૨) ત્રિ० રોગરહિત; નિરોગી.
 આરોપ્ત. પું० (આરોપ્ત) ભુદ્ધ શાસ્ત્રમાં કહેલ
 એક દેવતાની ભત.
 આરોવણા. સ્ત્રી० (આરોવણા) આરોપણા-
 એક અપરાધનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરનાં પુનઃ
 તેજ અપરાધ બીજાર કર્યો તેનું પ્રાય-
 શ્ચિત્ત પ્રથમ પ્રાયશ્ચિત્તમાં ઉમેરવું-આરોપવું
 તે. (૨) પ્રરૂપણા; વ્યાખ્યાનો એક પ્રકાર.
 (૩) પ્રશ્ન.
 આરોસ. પું० (આરોસ) એ નામનો એક
 દેશ. (૨) તે દેશાસી રહેલો એક
 ભત.
 આરોહ. પું० (આરોહ) શરીરની ઉંચાઈ.

આરોહ્ય. ત્રિ० (આરોહ્ય) હાથીની સ્વારી
 કરનાર. (૨) હસ્તિપાલક.
 આરોહપરિણાહ. પું० (આરોહપરિણાહ) શરીરની
 ઉંચાઈ જોટકી બે ભુગની પહોળાઈ હોય
 તે આરોહપરિણાહ.
 આલક્રમ. ત્રિ० (આલક્રમ) ગૃહી; આશ્રય-
 વાળા. (૨) અલંકાર શાસ્ત્રના ભણનાર.
 (૩) અલંકાર સંબંધી. (૪) અલંકાર યોગ્ય.
 આલક્રમ. ત્રિ० (આલક્રમ) યથાથોગ્ય સ્થાને
 પહેરેલ.
 આલંકારિય. ત્રિ० (આલંકારિક) જ્યાં અ-
 લંકાર-ધરેલા પહેરવામાં આવે તે સ્થાન.
 આલંકારિયસમા. સ્ત્રી० (આલંકારિકસમા)
 અલંકાર પહેરવાની સભા.
 આલંદ. પું० (આલંદ) પાણીથી બીનો-
 લીલો હાથ મુકાય તેટલા વખતથી માંડી.
 ૫ રાત દિવસ સુધીનો કાળ.
 આલંદિય. ત્રિ० (આલંદિક) ઉપર કહેલા
 સમયનું વિહંબન ન કરનાર.
 આલંદ. પું० (આલંદ) આધાર; આલમ્બન.
 આલંદણ. ન० (આલંદ) } આધાર;
 આલંદણા. સ્ત્રી० (આલંદ) } આશ્રય; ટે-
 કા. (૨) ધર્માંસમિતિનું આલંબન-જ્ઞાન
 દર્શન અને આશ્રિત. (૩) કારણ; પ્રયોગન.
 આલંભિય. ન० (આલંભિક) એક શહેરનું
 નામ. (૨) ભગવતી સૂત્રના અગીયારમા
 શતકના આરંભ ઉદ્દેશનું નામ.
 આલંભિયા. સ્ત્રી० (આલંભિકા) આલંભિકા
 નામની એક નગરી.
 આલક. પું० (આલક) હડકાપો કુતરો.
 આલભિયા. સ્ત્રી० (આલભિક) એ નામની
 એક નગરી.
 આલય. પું० ન० (આલય) રહેવાનું સ્થાન; ઘર.
 આલવણ. ન० (આલવણ) બોલવું; વાનચિત્ત
 કરી.
 આલસિય. ત્રિ० (આલસિય) આલસુ; મન્દ.

આલસ્ટ નં (આલસ્ટ) આલસ, પ્રમાદ.
આલાવ. પું (આલાવ) થોડુ ઓવતુ તે,
આલાપ કરવો તે (૨) સરઆતનુ ભા-
વણુ. (૩) એકનાર ઓલાએલ

આલાવઝ. } પું (આલાવઝ) આલાવો,
આલાવગ. } એક સમઘનાળા વાગ્યોનો
સમૂહ. (૨) ગ્રથનો થોડો ભાગ, પેરેઆઝ

આલાવણ નં (આલાવણ) ૫૨૨૫૨ એ વસ્તુ
મળવાથી થતો બધ

આલાવણવંધ પું (આલાવણવંધ) ૫૨૨૫૨
એ વસ્તુ ભેગી થવાથી થતો બધ, જેમ
ખડી ભારી અને દોરડુ એ બેનો બધ

આલિ પું (આલિ) એક જાતની વનસ્પતિ
આલિંગ. પું (આલિંગ) મુરુ-માદ્ય ના-
મનુ વાણ (૨) આલિંગ-સાધુનો વેધ

આલિંગણ. નં (આલિંગણ) આલિંગન, થોડો
સ્પર્શ કરવો તે

આલિંગણવટ્ટિ. સ્ત્રીં (આલિંગણવટ્ટિ) શરીર
પ્રમાણે લાલુ ઓસીકુ

આલિંગણિયા. સ્ત્રીં (આલિંગણિયા) શરીર
પ્રમાણે લાલુ ઓસીકુ.

આલિંગપુસ્કર. નં (આલિંગપુસ્કર) મુરુ-
માદ્ય વાણત્રુ મોડુ.

આલિંગિની. સ્ત્રીં (આલિંગિની) ધુણુ અને
કાણી નીચે રાખવાનો આકળો

આલિંગર. નં (આલિંગર) આલિ નામની
વનસ્પતિ રિશેપનું બનાવેલ ધર-મડપ

આલિસ. વિં (આલિસ) નાવાને ચનાન-
વાના હવેસા.

આલિસ. વિં (આલિસ) સર તરફથી
અનિત-મળી રહેલ

આલિદ્ધ. વિં (આલિદ્ધ) આનિમન કરાયેલ
આલિદ્ધ વિં (આલિદ્ધ) વાગેન, જોડેલ

આલિસંદગ પું (આલિસંદગ) } ધાન્ય
આલિસિદ્ધ. પું (આલિસિદ્ધ) } રિશેપ,
યોળા (૨) અગસિ

આલીણ વિં (આલીણ) ઇદ્રિયનિગ્રહપ
મર્યાદામાં તથાલીન (૨) આશ્રિત (૩)
થોડુ લાગેલ-નળેલ (૪) આલિંગન
કરેલ, ભેટેલ.

આલીણુત્ત વિં (આલીણુત્ત) જેણે ઇદ્રિ-
યોનો નિગ્રહ કરી ગોપની રાખી તે,
જિતે દ્રિય.

આલીપગ } વિં (આલીપગ) આગ લગા
આલીવક } ડનાર, અગ્નિ સળગાવનાર
આલીવગ. }

આલીવણ નં (આલીવણ) રોશની કરની તે

આલીવિત. વિં (આલીવિત) અગ્નિમાં બાળેન

આલુ પું નં (આલુ) બગાડ, કન્નિરોપ.

આલુદ્. સ્ત્રીં (આલુદ્) એક જાતની વેલ

આલુપ. વિં (આલુપ) હિસા, ચોરી, દારી
વગેરે અકૃત્ય સેવનારા, છોનની લેનાર

આલુગ. } પું નં (આલુ) સાધારણ વન
આલુય } સ્પતિ રિશેપ, બટાટા.

આલુયવગ પું (આલુયવગ) આયુ-બટાગ
સમઘી લગવતી સૂત્રના ૨૩ માં શત
ક્રમે ખીલે વર્ગ.

આલેવણ. નં (આલેવણ) થોડુ લેપન

આલોઘ. પું (આલોઘ) વિલોકન, સારી
રીતે જોતુ તે (૨) પૃથ્વીનો સરખો ભાગ,
સમ ભૂભાગ. (૩) મનાક્ષ આદિ પ્રમથનુ
સ્થાન (૪) જમર સસાર (૫) જ્ઞાન
(૬) પ્રકાશ (૭) રૂપી પદાર્થ

આલોઘત્તાર વિં (આલોઘત્તાર) જોનાર, અ
વલોકન કરનાર

આલોઘ્ય વિં (આલોઘ્ય) નિરીક્ષણ કરેન

આલોઘ્ય વિં (આલોઘ્ય) આયોચન ક
રેલ, નિવેદન કરેલ.

આલોક } પું (આલોક) જુઓ " આ
આલોગ } લોચ " શબ્દ

આલોય. પું (આલોય) અવલોકન, નિરીક્ષણ,
દર્શન, દેખતુ તે (૨) દીરાનો પ્રકાશ

આલોચના નં (આલોચન) દર્શન
 આલોચના નં (આલોચન) } શિષ્યે ગુરુ
 આલોચનાયા સીં } પાસે પો
 આલોચના સીં (આલોચના) } તાના દોષનુ
 આલોચન કરતુ-નિવેદન કરતુ તે
 આલોચનારિહ નં (આલોચનાર્હ) ગુરુ પાસે
 નિવેદન કરનાથી જે પાપની શુદ્ધિ-
 નિરારણ થાય તે આલોચના ચોગ
 પાપ (૨) આલોચના ચોગ પ્રાયશ્ચિત
 આલોચદરિસ્તણિજ્ઞ ત્રિં (આલોચદશનીય)
 જે દષ્ટિગોચર થતા ઉચામા ઉચુ
 દેખાય તે
 આલોચમાયણ નં (આલોચમાજન) જેમા
 પ્રમાણ પડે એવુ ભાજન
 આલોચિય ત્રિં (આલોચિત) આનંદન
 કરેલ
 આપ પું (આપ) લાભ નફો
 આવદ સીં (આપદ) આપતિ-દુષ્ટ
 વિપતિ
 આવતિઅન્નમયણ નં (આવત્યધ્યયન) આ
 ચાગના પ્રથમ શ્રુતકથના પાચમા અ
 પચતનુ નામ
 આવતી ત્રિં (યાવત્) જેટલા
 આવરુદ નં (યાવત્કથમ્) } જાન ૭૭૧
 આવરુદા સીં (યાવત્કથા) } સુધી ૭૭૬
 ગાં પર્યન્ત
 આવરુદિય ત્રિં (યાવત્કથિક) યાન૭૭૫
 સુધીનુ દર્શનનુ ધણા વખતનુ
 આવગા સીં (આપગ) નદી
 આવજગ ત્રિં (આવર્જક) પ્રસન્ન મરનાર
 આવજ્ઞા નં (આવર્જન) કેનશીનો ઉપાગ
 (૨) માનસિન્ વ્યાપાર રોડ રહેના
 મંત્રો ઉદ્યાનિગ્રામા પ્રસેપ મરનાનો
 વ્યાપાર-ક્રિયા
 આવજીરુણ નં (આવર્જીરુણ) ભુએ
 " આવર્જીરુણ " શબ્દ

આવદ પું (આવર્ત) સમુદ્રાદિકમા ચક્રાગરે
 ધુમરી ખાતુ પાણી દેખાય તે (૨) રખ
 ઝુ પરિભ્રમણ કરતુ તે (૩) મોહપાશ
 ભૂલપણી (૪) સસાર (૫) સસારના
 કારણરૂપ-નિપયના શબ્દાદિક ગુણ (૬)
 ઉત્કટ મોહના ઉદયથી નિપયની પ્રાર્થના
 કરી તે (૭) ફરીફરીને ઉત્પન્ન થતુ તે
 (૮) મહાધોનનામે યથિત કુમારના
 ધના લોકપાલનુ નામ (૯) જ્યુદ્ધી
 પમાનો એક દીર્ઘ રૈતાય પરંત (૧૦)
 એન્ ખરીવાળા સ્થળચર તિર્યચ પચે
 યની એન્ જાત (૧૧) અટોરાત્રના રખ
 મા મુદર્તા નામ (૧૨) આનર્ત નામ
 એન્ રિમાન (૧૩) જ્યુદ્ધીપના મેરની
 પૂર્વે સીતા મહાનદીની ઉત્તરે આનર્ત
 નામની એન્ રિજ્ય (૧૪) આવર્તનામે
 ૩૨ નાટકમા એન્ નાટક (૧૫) મ
 શિ એક લક્ષણ
 આવદ્કૂડ નં (આવર્તકૂટ) મહા વિદેહમાના
 નાનવકૂટ નામે વખારા પરંત એ નામનુ
 એક શિખર
 આવડ પું (આપત) મિરાત દેશના બિલ્લની
 એક જાત
 આવડણ ૧૦ (આપતલ) ભાગતુ કમ્પા કરવા
 આવડિય ત્રિં (આપતિ) ચારે તરફથી
 આવી પડેલુ લાગેલુ
 આવણ પું (આપણ) હાટ દુમાન (૨)
 બગર
 આવણ ત્રિં (આપત) પ્રાપ્ત થયેલ આ-
 થીને રહેલ (૨) ઉત્પન્ન થયેલ
 આવણસત્તા સીં (આપત્તવા) ગર્ભવતી
 સગલાં સી
 આવત્ત પું (આવર્ત) ભુએ " આવદ " શબ્દ
 આવત્તકૂડ નં (આવર્તકૂટ) નવિનકૂટ નામે
 રૂપારા પરંતના ચાર કૂટમાનુ ની ૭
 કૂટ-શિખર

આવત્તણ નં (આવર્તન) ઉવાડુ નાસુ
 આવત્તણપેટિયા સીં (આવર્તનપીટિકા) જેમા
 ભોગ્ય રહે તે સ્થાન
 આવત્તા સીં (આવર્તા) આનર્તા નામની
 એક રિગ્ય.
 આવત્તિ. સીં (આપત્તિ) પ્રાપ્તિ (૨)
 ઉત્પત્તિ (૩) દોઢ પ્રસંગ (૪) દુ ખ
 આવત્ત. ત્રિં (આપત) પ્રાપ્ત થયેલ
 આવયા સીં (આપદ) આદત-આપતિ
 સંકટ
 આવર ત્રિં (અવર) બીજી
 આવરણ નં (આવરણ) ઘર, બપતર
 (૨) દાલ (૩) દાકડુ તે દાકણ (૪)
 મજિઠ આદિ દ્રવ્ય (૫) સર્વ વિરતિ
 અથવા દેશ વિરનિરૂપ પચ્ચખાણુને અટ
 કાનનાર કયાય મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ
 • (૬) જ્ઞાન આદિ શક્તિને આનરનાર-
 દાકનાર જ્ઞાનાવરણીયાદિ કર્મ
 આવરણાવરણપરિમત્તિ. નં (આવરણાવરણ
 પ્રવિમત્તિ) ૩૨ પ્રકારના નાટકમાનુ એ
 આવરણાજ્ઞ ત્રિં (આવરણીય) આત્માની
 જ્ઞાના શક્તિને આનરનાર જ્ઞાનાવરણી
 યાદિ કર્મ
 આવરણી સીં (આવરણી) આનરણુકારી વિદ્યા
 આવરિય ત્રિં (આવૃત) દાકેલ, આચ્છાદન
 કરેલ
 આવરિસણ નં (આવરણ) સુગધિ પાણીને
 જીવા કરવે
 આવલણ નં (આવલન) અગ મરડુ તે
 આવલિ. સીં (આવલિ) દાર, પકિન લાઇન
 આવલિયપવિમત્તિ નં (આવલિપ્રવિમત્તિ)
 નાટ્યપરિધિ વિશે
 આવલિયા સીં (આવલિયા) અસખ્યાત
 સમય પ્રમાણે એક માત્ર વિભાગ, એક
 આસોઆસનો સખ્યાતમા ભાગ (૨)
 એળિ, પકિન

આવસહ પું (આવસય) મકાન, ઘર, રહે
 ઠાણ (૨) તાપસનો આશ્રમ, મઠ
 આવસહિય પું (આવસથિક) આશ્રમ-ગ્રુ પ
 ડીમા રહેનાર, સન્યાસી (૨) ગૃહસ્થ
 આવસિય } ત્રિં (આવસયક) અનર્યનુ
 આવસ્સગ } જરૂરી (૨) નં સાધુ
 આવસ્સય. } અને આવકને બે વખત અવરન કરનાની
 ક્રિયા, અતિક્રમણ (૩) તે ક્રિયા પ્રતિપાદક
 આનર્યક નામ] સૂત્ર (૪) આધાર
 આવસ્સયકરણ ૧૦ (આવસ્યકકરણ) કેરળ
 સમુદ્ધાત કર્યા પહેલા કેવળીને અવર્ય
 કરવા મોગ્ય વ્યાપાર
 આવસ્સયસુચલંઘ. નં (આવસ્યકશુલ્ક વચ)
 એ નામ] એક સૂત્ર
 આવસ્સયા સીં } (આવસ્યકી) સાધુએ
 આવસ્સિયા સીં } અવર્યમામ પડે
 બહાર જતી વખતે “આવસ્સદિ” શબ્દ
 બોલવે તે, સામાચારીનો એક પ્રકાર
 આવહ. ત્રિં (આવહ) ધારણ કરનાર
 આવાય પું (આપાક) નિભાડો
 આવાડ પું (આપાત) ઉત્તર ભરતમાની
 શિશત નામે લિલ્લની એક જાત
 આવાય પું (આપાક) નિભાડો
 આવાય પું (આપાત) આનંદ, માણસો]
 ગમનાગમન (૨) પ્રથમ મેળાપ
 આવાયમહ. પુ (આપાતમહ) પ્રથમ મેળા
 પમા બોલના આલસા રિગેરેમા સુખ
 આપનાર
 આવાયકહા સીં (આવાપચ્યા) બોજન સ
 બધી કથા કરવી તે
 આવાસ પું (આવાસ) મહેન, હનેલી (૨)
 શરીર (૩) આવાસ નામનો એક દીપ
 અને એક સમુદ્ર (૪) નરકાવાસ
 આવાસગ પું (આવસ્યક) લુઓ “ આન
 રસય ” શબ્દ

આનાસપત્ર. પુ. (આનાસપત્ર) નાગરાગ્નનો
આનાસ પત્ર

આવાસ્ય પુ. (આવાસ) પક્ષિ ૫૨,
માળો (૨) નં નિત્ય ડમ. (૩) આ
૨૦૬૬

આવાસ્ય નં. (આવાસ) આનાસ્યક
૨૦૬૫

આવાહ પુ. (આવાહ) પિનાહ પહેના તામુન
દેનાનો ઉત્સવ (૨) નાપરણિત વધુરને
પ્રથમ વેર લાવ્યા તે

આવાહ્ય નં. (આવાહ) આનાસ્ય દેડ,
બોલાવતુ

આવિ. ઘ. (આવિ) સલાવના (૨) સમુ
આવ, પશુ

આવિ ઘ. (આવિ) પ્રગટ, ગદેર.

આવિષ્ઠ ત્રિ. (આવિષ્ઠ) અવિષ્ઠ દેશમાં
ઉત્પત્ત થયેલ

આવિર્ઘી સી. (આવિર્ઘી) અવિર્ઘી દેશમાં
ઉત્પત્ત થયેલ સી

આવિક્ષ્મ નં. (આવિક્ષ્મ) ખુલ્લુ-પ્રગટ
કામ (૨) ઉત્પત્તિ (૩) અલિ રક્તિ

આવિક્ષ્. ત્રિ. (આવિક્ષ્) યુક્ત થયેલ, બેઝ-
યેલ (૨) અધિકૃત

આવિક્ષ્. ત્રિ. (આવિક્ષ) પહેરેલ, ધારણ
કરેલ (૨) વીટલું, યથોચિત બાધેલ

આવિક્ષ્માવ પુ. (આવિક્ષ્માવ) પ્રગટ થયુ, આ
દુર્લાભ થયેલ

આવિક્ષ્મય ત્રિ. (આવિક્ષ્મય) પેદા થયેલ
(૨) પ્રગટ થયેલ

આવિલ ત્રિ. (આવિલ) આગુ (૨) ક-
લુપિત, ડાળુ

આવીક્ષ્મય નં. (આવીક્ષ્મય) સમયે સ
મયે આયુષ્યના દગનો અપચય થાય તે,

આયુષ્ય સમયે સમયે આયુ થાય તે
આવીક્ષ્મય. નં. (આવીક્ષ્મય) આગીય
નામનું મરણ

આવીક્ષ્મ નં. (આવીક્ષ્મ) બુધો “આ
નિક્ષ્મ” રામદ

આવુત ત્રિ. (આવુત) ત્રિ કીધેલ, ૫૨
કીધેલ

આવેદિય ત્રિ. (આવેદિ) આરે તરફથી
વીટલ (૨) એક વાર વીટલ

આસ પુ. સી. (આસ) બોજન

આસ. પુ. (આસ) ફેંકુ

આસ નં. (આસ) મુખ, મો

આસ પુ. (આસ) ધોડા, અથ (૨)
અથિની નક્ષત્રો અધિકૃતા દેનતા (૩)
અથદેનતાથી ઉપલક્ષિત અથિની નક્ષત્ર
(૪) મન, ચિત

આસંગ પુ. (આસંગ) રાગ

આસંદ્ય નં. (આસંદ્ય) એક મતનુ
આસન

આસંદિયા સી. (આસંદિયા) } એક
આસંદી. સી. (આસંદી) } મતનુ
આસન, માત્રી (૨) દાકડીનુ માત્રકુ.

આસંસદ્ય ત્રિ. (આસંસદ્ય) જેમાં સદેહ
નથી તેવુ

આસંસપ્પગોગ પુ. (આસંસપ્પગોગ) આ
શસા-અલિનાથ કરી તે

આસંસા સી. (આસંસા) કામભોગ મેળ-
વનાની ઇચ્છા, અલિનાથ

આસંસિ ત્રિ. (આસંસિ) અલિનાથી

આસંસરણ પુ. (આસંસરણ) લાણ સમુદ્રમાં
પદ અતરડીપમાંનો અથકર્ણ નામનો
એક અતરડીપ (૨) ત્રિ. તે કીપના
રહેવાસી

આસંસરણ નં. (આસંસરણ) ધોધને કળા
સીખવનાની જગ્યા

આસંસિસાર. પુ. (આસંસિસાર) મતનાન
ધોધ ૭-૮, ૧૨૩૩

આસંસિસારી. સી. (આસંસિસારી) મતનાન
૧૨૩૩

આસન પુ (આસન) શીલ
 આસનગીવ પુ (અસનગીવ) લરતથેના
 ચાનુ અસનગીવના પહેલા પ્રતિનાસ
 દેવનુ નામ
 આસનુદ્ધ ન (અસનુદ્ધ) વોડા પુદ્ધ
 આસનુદ્ધ ન (આસન) કિના રિશેન
 આસન ન (આસન) આસન, મેકન, સિંહ
 સન ભદ્રાસન મયુરાસન વગેરે (૨)
 આસનનાળી ખેસુ તે (૩) શ્યા
 આસન ત્રિ (આસન) નથ પાસે
 આસન ત્રિ (અસન) ભૂમિમા લાગેન,
 ઉપગ્રી નીચેના ભાગ સાથે લાગેન
 આસન ત્રિ (આસન) પરિવ્રજ અદિમા
 ગૃહિ
 આસનોસન ત્રિ (આસનોસન) ઉપરના
 ભાગથી નીચેના ભાગને લાગેન
 આસન ત્રિ (આસન) આરામ લીવેલ,
 રતરથ
 આસન પુ (અસન) પીપળો
 આસન ત્રિ (અસન) ધોડા પાળો,
 સોદાગર
 આસન ન (આસન) ભુઓ “ આસન ”
 શીલ
 આસન ત્રિ (આસન) ભુઓ “ આસન ”
 શીલ
 આસનમય પુ (આસનમય) ધોડા વખતમા
 મોક્ષ નના યોગ લવ્ય શુ
 આસનુદ્ધ લી (અસનુદ્ધ) પદારિજનની
 મુખ્ય નગરી
 આસનોસન ત્રિ (અસનોસન) ધોડાનો પો
 નાર, મોદાગર
 આસનમદ્ધ ત્રિ (અસનમદ્ધ) ધોડાને
 કળા શીખવનાર
 આસન પુ (આસન) આશ્રમ, તાપસ લો
 કાને રહેનાની જગ્યા (૨) ચાર આશ્રમ
 પેટી એક આશ્રમ (૩) તીર્થસ્થાન

આસનમિત્રિયા. લી (અસનમિત્રિયા) ધોડાની
 માખ, બગા (૨) ચાર ધન્દિન ગળા
 શુવની જાત
 આસનમદ્ધ પુ (અસનમદ્ધ) ધોડાના સમારનાર
 આસનમદ્ધ. } પુ (અસનમદ્ધ) ધોડાને મ
 આસનમદ્ધ } દેન કરનાર
 આસનમય ન (આસનમય) એ નામનો
 એક બાગ
 આસનમિત્ર પુ (અસનમિત્ર) અશ્વમિનાચાર
 નામના યોગા નિહન કે જેણે દરેક
 પદાર્થ છૂલે શણે નાશ પામે છે એમ
 સ્થાપન વર્ધુ
 આસનુદ્ધ પુ (અસનુદ્ધ) લવ્ય સમુદ્રમા
 ઘડા ઉપર જતા વિશિષ્ટામા રહેલ અશ્વ
 મુખ નામનો એક અતરદીપ (૨) તે
 દીપમા રહેનાર મનુષ્ય
 આસન પુ (આસન) આશ્રમ, સ્થાન, મ
 કાન (૨) સેવના યોગ (૩) આશ્રમ,
 આધાર
 આસન. પુ (આસન) સ્થિતિ, પરિણામ.
 (૨) અભિપ્રાય
 આસન પુ (આસન) ખાનાર
 આસનમય ન (અસનમય) અશ્વરત્ન, ચક્ર
 વર્તિના ચોદ રત્નમાનુ એક રત્ન
 આસનમદ્ધ પુ (અસનમદ્ધ) ધોડાગાડી, જેમા
 ધોડા બેસાય એવો રથ
 આસનમય પુ (અસનમય) અશ્વરાજ, ઉત્તમ
 ધોડા
 આસનમદ્ધ } પુ (અસનમદ્ધ) ધોડાચાર
 આસનમદ્ધ. }
 આસન ત્રિ (આસન) સ્વાદ લેના યોગ,
 ખાવા યોગ
 આસન પુ (આસન) દાર, મદીરા, મદ
 શરાબ
 આસન પુ (આસન) શરૂરૂપ તળાવમા
 કર્મરૂપ પાણીને આનાના ગરનાનું, કર્મ

આનના હાર, જિંથાન અવિરતિ
પ્રમાદકપાય અને અશુભયોગ એ પાય
માડુ ગમે તે એક (૨) ત્રિ. શ્રોના, ગર
વચન સાભળનાર

આસનર. } પુ. (અશ્વત્થ) અસ્વાર,
આસનર. } ધોડેન્વાર.

આસનાદશિયા. સ્ત્રી. (અશ્વનાદશિકા) શ્રેણીની
સ્વારી અશ્વક્રીડા

આસનાદગા સ્ત્રી. (આસનોદગા) મીઠા પા
ણીની નાન

આસસણ ન. (આસન) દિસા પ્રાણીનો
પિનાશ

આસસા સ્ત્રી. (આસના) ઇન્દ્ર-આકાશ
આરા

આસસેણ પુ. (અસન) કારીના રાગન
નામ (૨) યાતુ અનસારિણીના એથા
ચક્રવર્તીના પિતા (૩) ૨૩ મા તીર્થકર
પાર્શ્વનાથના પિતાનું નામ

આસા સ્ત્રી. (આસા) ઇન્દ્ર અભિનાપા
(૨) ભોળની આપણા (૩) ઉત્તર
અથક પરત પર રહેનારી એક દેવીનું
નામ

આસાદિય ત્રિ. (આસાદિત) પ્રાપ્ત થયેલ

આસાદ પુ. (આપાદ) આસા મદિનો
(૨) વજ્રપિશિત (૩) આસાદાચાર્ય નામના
રીઝ નિહાન કે જેણે દરેક વસ્તુ અન્યત-
સદિગ્ધ છે, એટલે કોનામા સાધુતા
છે અને કોનામા નહિ તેનો નિશ્ચય
ન થઇ શકાયથી કોઈને પગે લાગવું નહિ
એમ સ્થાપન કર્યું

આસાદમૂદ પુ. (આપાત્મતિ) જુઓ ' અ
સાડમૂદ ' શબ્દ

આસાદા સ્ત્રી. (આપાત) એ નામનું નદન
પૂર્વોક્ત અને ઉત્તરોક્ત નદન

આસાદાચાર્ય. પુ. (આપાત્તચાર્ય) આસાદ
નામના ત્રિઞ નિન્દન આચાર્ય

આસાદો સ્ત્રી. (આપાદો) આસામાસની
પૂર્ણિમા

આસાદણ. ન. (આપાદન) મેળવવું અદણ
કરવું

આસાદણતા સ્ત્રી. (આપાદતા) અનિનય
આશાતના

આસાદિય ત્રિ. (આસાદિત) પ્રાપ્ત કરેલ

આસાદેત્તાર ત્રિ. (આસાદેતિત્વ) સ્નાદ
લેનાર

આસામર પુ. (આસામર) સાતમા વાસુદેવ
અથવા અગ્રદેવના પૂર્વજનના ધર્મગુરુ
નામ

આસાય પુ. (આસાદ) સ્નાદ, રસ

આસાયણ ન. (આસાદન) આરનાદન,
રસ લેવા તે

આસાયણ ન. (આસાદન) અદણ કરવું,
મેળવવું

આસાયણ ન. (આસાતન) અનન્તાનુમધી
સાથ પેન (૨) અપમાન, તિરસ્કાર

આસાયણા સ્ત્રી. (આસાતના) આશાતના,
નિનય મર્ગાંશન ઉલ્લંઘન

આસાયણિજ ત્રિ. (આસાદનીય) સ્નાદ
લેના યોગ્ય આખરા યોગ્ય.

આસાલય ન. (આસાલક) જેના ઉપર
સુધ સમય કે મેસીને આરામ લઇ શ-
કાય તેવું એક આસન

આસાલિયા સ્ત્રી. (આસાલિના) એ જતને
સર્પ કે જે પદર કંઈભૂમિમા ચક્રવર્તીની
સેના નીચે પૃથ્વીમા સમુર્જિતમપણે અ
તર્જુર્જતને આઉએ ઉત્પત્ત થાય છે

આસાલિગી સ્ત્રી. (આપાલિગી) ઊદરાણી
નારા જેમાં પાણી આવે એવી નાન

આસાસ પુ. (આપાસ) આપાસન (૨)
પિત્રામનુ સ્થાન, યાક લેનાની જગ્યા
(૩) એક ક્ષીપન નામ

આસાસન પુ. (આસાસન) એક જતનું ટકા

આસાસણ. નં (આસાસ) આશાસન ના-
મનો અદ્

આસાસણ્યા. સ્ત્રીં (આસાસ) આશિર્વાદ
આસાસિય. ત્રિં (આસાસિ) આશાસન
આપેન, પ્રિશ્રમ સ્ત્રીલ

આસિ. સ્ત્રીં (આસિ) દાદ
આસિત્ત ત્રિં (આસિત્ત) થોડું- જરૂર
જકાન કરેલ

આસિત્તિઆ સ્ત્રીં (આસિત્તિ) એઃ
પાદ પદ્ધતિ

આસિય. ત્રિં (આસિય) આશ્રય પામેલ

આસિય. ત્રિં (આસિય) બુધો “ આ
સિત્ત ” શબ્દ

આસિયાયાય. પું (આસિયાય) આશિર્વાદન
આસિલ પું (આસિલ) એ નામના એક
અન્યનીથી પ્રાચીન રતિ

આસી સ્ત્રીં (આસી) સર્પની દાદ

આસીણ ત્રિં (આસીણ) બેઠેન, આશ્રય કરેન

આસીવિસ. પું (આસીવિસ) જેની દાદમાં
ઝેર રહેલું છે તેવો સર્પ (૨) સીતોદાન-
દાને પશ્ચિમ નિનારે લખ રિજ્યની
પશ્ચિમ સગદ ઉપરનો વખાસ પડેત (૩)
નિગ્રહ અથવા અનુગ્રહ કરવામાં સમર્થ
આસીવિસત્ત નં (આસીવિસત્ત) ઇદઅ-
નિષ્ઠ કરનાર સામર્થ્ય

આસીવિસમારણા. સ્ત્રીં (આસીવિસમારણા)
ઇદાનિષ્ઠ કરનારા સામર્થ્ય સમધી દબી
કન જેમાં બનાવેલ છે તેનું અથવા
એ મનિકસૂન

આસીવિસા સ્ત્રીં (આસીવિસા) સીતોદાનમાં
નદીને વચ્ચે કરે આવેલી આવીરના
નામની નગરી

આમુ મં (આમુ) જલ્દી ગીત એકદમ

આમુશર પું (આમુશર) જેથી તત્કાલ
મન નિપજે તે, મરજુનો અસર ના
વનાર સર્પ થ રિમુચિમ વચેરે

આમુચર. ત્રિં (આમુચર) સીધ ચા-
લનાર

આમુપણ ત્રિં (આમુપણ) તીવ્ર બુદ્ધિવાળો,
ઉત્પાતકી બુદ્ધિમાન (૨) કેવળજ્ઞાની,
દિવ્યજ્ઞાની

આમુર નં (આમુર) આમુરી ભાવના, જેથી
અમુરયોનિમાં થતા યોગ્ય કર્મ બધાય
તેની ભાવના (૨) ત્રિં અમુર સમધી,
ભાવનપતિ અને વ્યતર સમધી

આમુરત્ત ત્રિં (આમુરત્ત) ક્રોધથી બાવ
યોગ થયેલ

આમુરત્ત નં (આમુરત્ત) આમુરી ભાવના,
અમુર દેવતામાં ઉત્પન્ન થતું પડે તેની
ભાવના

આમુરા. સ્ત્રીં (આમુરા) જેનાથી અમુર
યોનિમાં ઉત્પન્ન થતાય એવી ભાવના

આમુરિય ત્રિં (આમુરિય) અમુર સમધી
(૨) પું પૂર્વભાવમાં તીવ્ર ક્રોધ કરનારથી
અમુરપણે ઉત્પન્ન થનાર

આમુરિય નં (આમુરિય) અમુરપણું

આમુરી સ્ત્રીં (આમુરી) અમુરપણે ઉત્પન્ન
થોડા ભાવના, સાધુ યદને કહ્યા કરે,
સમમ તપ કરે, નિમિત્ત પ્રકાશે, નિર્દય
પાતુ કરે તે

આમુરત. ત્રિં (આમુરત) અનિ ક્રોધા

આમુરત્ત ત્રિં (આમુરત્ત) પમાન થેન

આમુરત્ત ત્રિં (આમુરત્ત) જલ્દી ક્રોધા
માન થનાર.

આમુણિ નં (આમુણિ) મૂળપાનાદિક નિષ્ઠ
આપ કે જેની માન્યતા મળવાનું થાય
(૨) રસાયણ દ્રવ્ય

આમુણિય ત્રિં (આમુણિય) કાષ્ઠક વાનુ
બનેલું

આમુય નં () ક્રોધ દેવને મા
નવા માનસમાં આવે છે તે.

આમ્વેણ નં (આમ્વેણ) મેરુ તે

આસેવણા સ્ત્રી (આમેક્ષા) સયમમા
અનિચાર દોષ લગાડના તે (૨) સૂત્રનું
અનુક્રાંત કરતુ તે (૩) આરોપણ કરતુ-
આરોપણ (૪) સયમનું પરિપાતન
આસેવણાલોચન પુ (આસેવણાલોક) પુન
પુન પાપ કરી પ્રાચલિત લેનાર (સાધુ)
આસેવિય ત્રિ (આસવિત) થોડા રનાદ
લોધિય-આરોલ (૨) આરે તરફથી પાનન
કરાયેલ
આસોમ પુ (આસુમ) આસો માસ
આસોઈ. સ્ત્રી (આસુવી) આસો મુદિ પુનમ
આસોક્તા સ્ત્રી (આસોક્તા) મધ્યમ
આમની એક મૂર્તિના
આસોગ પુ ન (આસોગ) અશોક / ક્ષેત્ર
પુલ
આસોદ્ધ } પુ (આસુત્ય) પીપળા, પી-
આસોત્ય } પગાનું ઝાડ
આસ્તાદિય ત્રિ (આસાદિત) જુઓ આ-
સાદિત" શબ્દ
આસ્તાયગિજ્ઞ ત્રિ (આસાદનીય) રનાદ
લેના થોડા
આસ્તાયિની સ્ત્રી (આસાયિની) જેમા
પાણી ચાતુ આવે તે (નારા)
આહ્ય મ (આહ્ય) ધાત્ય કદાચિત (૨)
અ (સીધા જલદી (૩) ઉપચિત થ
યેન. (૪) વનસ્થા કરનાર (૫) લાગ
પાડનાર (૬) છેદનાર
આહ્યા. સ્ત્રી (આહ્યા) ધાત કરવો, મારતુ તે
આહ્. ત્રિ (આહ) આણેયુ વાવેયુ (૨)
ચોરેય, છીનરી નીધેન
આહિયા સ્ત્રી (આહિયા) યદારથી આ-
વેલી લાણી પીરસણુ
આહત. ત્રિ (આહ) એ- દેખવેથી બીન્ને
કેકાણે આણેયુ
આહતદીય ન (આહતદીય) યાચાનથી
નેધએ તેડુ (૨) યથાર્થ ઉપદેશનુ ૨૧૩૫,

સત્ય, વાસ્તવિક ૨૧૩૫ (૩) સૂચકાગના
૧૩ મા અધ્યયનનું નામ કે જેમા યથાર્થ
ઉપદેશનુ ચરુષ બતાવ્યુ છે
આહમિમત્રપય ન (આધમિમત્રપદ) અધા
મિત્રપદ ધર્મ નિરૂપદ
આહ્ય ત્રિ (આહ્ય) હણેલુ (૨) વગાડેયુ,
બળવેલુ (૩) પ્રેરણાકરેલ (૪) પુ ઢોલ
આહ્યા સ્ત્રી (આહ્યા) કુદુભિ
આહરણ પુ ન (આહરણ) ધરેણુ, દાગીનો
આહરણ પુ ન (આહરણ) દષ્ટાત, ઉદા
ધરણુ (૨) લેતુ, સ્ત્રીકાર કરવો (૩)
વ્યવસ્થા કરી (૪) લાડતુ, લઇ જતુ
આહરણતદેસ પુ (આહરણતદેશ) એક દેશી
દષ્ટાત
આહરણતદોસ. પુ (આહરણતદોષ) સદોષ
દષ્ટાત
આહવણ પુ (આહવણ) ઓવાડતુ
આહવ્ય ત્રિ (આહવ્ય) ક્ષેત્ર, શિબ, ભાત,
પાણી, વચ, પાત્ર વગેરે
આહવ્યની સ્ત્રી (આહવ્યની) તાત્કાલિક
અનર્થ કરનાર એક વિદ્યા
આહવ્યાય ન (યથાગત) નિરૂદ્ધ ગમેન યા
રમા દષ્ટિનાદ અગના બીજા વિભાગ
સૂત્રનો ૧૦ મા ભેદ
આહાકટ ત્રિ (આહાકટ) ખાસ સાધુને
માટે નિષ્કલ્પવેલ આદારાદિ
આહાકર્મ ન (આહાકર્મ) આધાકર્મ,
આનારનો એક દોષ
આહાકર્મ ન (યથાકર્મ) પોતાના જેવા
કર્મ હોય તે પ્રમાણે, સ્વકૃત ઝર્માનુસાર
આહાકર્મિય ત્રિ (આહાકર્મિક) સાધુના
માટે મનાવેલ આદાર
આહાનંદ. ત્રિ (યથાનંદ) પોતાની મરજી
મુજબ નેન ૨
આહ્યા ન (આહ્યા) સ્થાપન (૨) યથાન,
આથા

આહારતત્ત્વ નં (યાચાતત્ત્વ) જે વખતે જેની હોય તેનીજ દેહથી તે, યથાર્થ સત્ય
 આહારતત્ત્વ. નં (યાચાતત્ત્વ) યાચાતત્ત્વ-
 સત્યવાત જેમા પ્રતિપાદન કરી છે તે
 સુશ્રેયસૂત્રના ૧૩ મા અધ્યયનનું નામ
 આહાર પુ. (આહાર) આહાર, આશ્રય,
 અવલમ્બન, ટેકા (૨) આકાશ
 આહાર, પુ. (આહાર) આહાર, ખોરાક
 આહારહત્તાર. ત્રિ. (આહાર) આહાર કરનાર,
 ખાનાર
 આહારણ. નં (આહારણ) આહારકે શરીર,
 પાચ શરીરમાનુ ત્રીજી શરીર (૨) ત્રિ. (૩)
 આહાર કરનાર, ખાનપાન વગેરે કરનાર
 (૩) પુ. આહારકે શરીરની લક્ષિણા
 સાધુ (૪) આહારકે સમુદ્ધાત, આહારકે
 શરીરમા આત્માના પ્રદેશ વિસ્તારવા તે
 આહારગોપાંગણામ. નં (આહારગોપાંગણામ)
 નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ-
 યથી આહારકે શરીરના અંગોપાંગ પ્રાપ્ત
 થાય
 આહારગજુગલ. નં (આહારગજુગલ) આહારકે
 શરીર અને આહારકે અંગોપાંગ એ બે
 નામકર્મની પ્રકૃતિની જોડ
 આહારગણામ. નં (આહારગણામ) જેના
 ઉદયથી આહારકે શરીર મળે એવી નામ
 કર્મની એક પ્રકૃતિ
 આહારગમીસા. સ્ત્રી. (આહારગમીસા) આહારકે
 મિશ્રાંગ, આહારકે શરીર બનાવતી
 વખતે ઉદારિક આદિ શરીરની સાથે
 મિશ્રણ થાય તે વખતનો યોગ-શારીરિક
 આપાર
 આહારગલદ્ધિ. સ્ત્રી. (આહારગલદ્ધિ) આહારકે
 શરીર બનાવનાની લક્ષિણ શક્તિ
 આહારગમ્મણ. સ્ત્રી. (આહારગમ્મણ) આ-
 હારકે શરીરની રચનામા ઉપયોગી થાય
 તેના પુદ્ગલનો જાતો

આહારગસમુદાય. પુ. (આહારગસમુદાય)
 આહારકે શરીર બનાવના માટે આત્માના
 પ્રદેશ શરીરથી બહાર કાઢવા તે
 આહારગમરીર. નં (આહારગમરીર) આહાર-
 કે શરીર
 આહારગસરીરકાયપ્પત્રોમ પુ. (આહારગસ-
 રીરકાયપ્રયોગ) આહારકે શરીર રચીને તે
 શરીરથી પ્રકૃતિ કરી તે, આહારકે શ-
 રીરનો આપાર
 આહારગસરીરિ પુ. (આહારગસરીરિ) આ-
 હારકે શરીરનાજો (૭૫).
 આહારગુત્ત. ત્રિ. (આહારગુત્ત) આહાર પરત્વે
 મન વચન અને જ્ઞાને પાપથી ગોપની
 રાખનાર.
 આહારણ. નં (આહારણ) દેહાત .
 આહારપજ્જત્તિ. સ્ત્રી. (આહારપજ્જત્તિ) જે
 ક્રિયાથી આહાર લઇને શરીરરસે પરિણમ
 પમાડી શકાય તે શક્તિની પૂર્ણતા
 આહારપરિણા. સ્ત્રી. (આહારપરિણા) સુષ-
 યગ્રાગ સૂત્રના બીજા અનુવચનના ત્રીજા
 અધ્યયનનું નામ
 આહારપોસહ પુ. (આહારપોસહ) એક અ-
 હારાન સુધી ચારે આહારનો ત્યાગ કરવાતે
 આહારવ નં (આહારવ) ૫ શરીરમાનુ એક
 શરીર કે જે ૧૪ પૂર્વધારી લક્ષિણા
 સાધુ બનાવી શકે
 આહારસંપજ્જણ. નં (આહારસંપજ્જણ) આહાર-
 રની સપત્તરસને ઉત્પન્ન કરનાર,
 ગીહુ.
 આહારસમણ } સ્ત્રી. (આહારસમણ) આહાર
 આહારસન્ના. } લેવાની સમ્મતિ
 આહારસમુદાય. પુ. (આહારસમુદાય) આ-
 હારકે શરીર બનાવતી વખતે જન પ્રદે-
 શી ઉદારિક શરીરથી બહાર નીકળતુ
 અને પ્રકૃત પ્રકૃતિનું બોધરો કરી
 નિર્ધારિતુ તે

આહારિત. વિ० (આહારિત) આહાર અર્થે
કરેલ, લક્ષણ કરેલ

આહારિત્તાર. વિ० (આહારયિતૃ) આહાર
કરનાર (૨) અર્થ કરનાર

આહારિય. વિ० (આહાર્ય) પાણી સાથે ઉતા
રવા યોગ્ય, ખાદ્ય ઔષધ-ચૂર્ણ વગેરે

આહારિય. વિ० (આહારિત) લુઓ ' આ
હારિત ' સંજ્ઞ

આહારોદ્દેશ્ય પુ० (આહારોદ્દેશ) 'પતનભ્યા'
સૂત્રના પ્રથમ ઉદ્દેશનું નામ.

આહારોત્તાર. વિ० (આહારયિતૃ) આહાર
કરનાર

આહારત્વિદ્ય. પુ० (યથાલન્દિત) ઉત્કૃષ્ટ
આચારી એક પ્રકારના જૈન સાધુ

આહારણ સ્ત્રી० (આહારણ) ધારણા,
સંવધ, ઉદ્દેશ

આહારિય પુ० (આહારિય) એ નામનો
એક અન્તર્દીપ (૨) નિ० નેમા
વસનાર મનુષ્ય

આહિત્ર. વિ० (આહિત્ર) આહરથી અર્થ કરેલ

આહિત્રમિ. પુ० (આહિત્રમિ) અગ્નિને સ્થાપન
કરનાર બ્રાહ્મણ, અગ્નિહોત્રી

આહિત્રમિ } વિ० (આહિત્રમિ) બ્રમણુલી ૧,
આહિત્રમિ } મુસાફર

આહિત્રમિ. વિ० (આહિત્રમિ) મોક્ષલેન

આહિત્ર નં (આહિત્ર) અધિકારી રિશે
પપણ

આહિત્રમિયા. સ્ત્રી० (આહિત્રમિયા) દાગ,
ઉપન, ખડગ વગેરે અધિકાર્ય મેળનાથી
લાગતી ક્રિયા.

આહિય. વિ० (આહિય) કરેલ, આજથી મુકેલ
(૨) સપ્ત દિનકર

આહિયવિમેસત્ત નં (આહિયવિમેસત્ત) સત્ય
વચનને એક વ્યતિસૂચ

આહીર પુ० (આમીર) દેશ વિશેષ (૨)
આહીર નામની હલકી જાત

આહીર. વિ० (આહીર) દાતા, ત્યાગી

આહીર. સ્ત્રી० (આહીર) અગ્નિમા ધી તત્ત
જ્ય વગેરે હોમના તે

આહીગિજ વિ० (આહીગીય) આહીગીન ૭
રના યોગ્ય (૨) હોમના યોગ

આહીય પુ० (આહીય) ૮૮ અદ્ભુતો
૫ મો અદ્ (૨) નિ० આજકાલનું નીન

આહીય. વિ० (આહીય) યોગાવેન

આહીય નં () વિનાશ થવા પડી
વરને ત્યા કન્યાને તેડું કરી જમાડે તે

આહીય વિ० (આહીય) આધારમા રહેના
યોગ્ય વસ્તુ

આહીય. સ્ત્રી० (આમીરી) આદિરણ, ભરવા-
કણ, યોનાલણ.

આહીય. નં (આહીય) અધિપતિપણ,
નાયકપણ, સ્વામીપણ

આહીય. નં (આહીય) શહેરને ઘેરા
ધાવવા-થાપો મારવા તે (૨) ક્ષોભ

ઉત્પન્ન કરવા તે

આહીય. વિ० (આહીય) જ્ઞાનનો એક
મકાર

આહીય. પુ० (આહીય) નિયમિત ક્ષેત્રમા
રહેનાર અવધિ જ્ઞાન (૨) નિયત ક્ષેત્રને

અધિજ્ઞાનથી રેખનાર

૬.

૬. ઇ. ઇ. (૬) બાન્ધુવ્ય (૨) વાક્યાયનર
(૩) સમાધિ.
૬મ્ય વિ. (૬ત) પ્રાપ્ત થયેલ સ્થિત રહેલ
(૨) ગયેલ
૬મ્યર. વિ. (૬તર) બીજી, અપર.
૬મ્યર. ઇ. (૬તર) અન્યથા
૬મ્ય. ઇ. (૬તિ) એમ; એવીરીતે (૨)
૩૫ પ્રદર્શન, ૮૪ નિર્દેશ કરી બતાવતુ
(૩) અનધિ, ૬૬ (૪) હેતુ, કારણ
૬૬હાસ. પુ. (૬તિહાસ) પુરાણ, ઇતિહાસ
(૨) પુરુષની ૭૨ કળામાંની એક કળા
૬૬ઓ. ઇ. (૬ત) અધિષ્ઠી (૨) અસીઆ
૬૬લિગિયા. સી. (૬૬લિગિયા) } નિ-દા
૬૬લિગી સી. (૬૬લિગી) }
૬૬માર } પુ. (૬૬માર) અગારા, કોલસો,
૬૬માલ. } ધુમાડારૂપિત અગ્નિ (૨) કોલ
લાગી મારફત અથમને કાળો કરનાર એક
પ્રકારનો આહારનો દોષ (૨) અગાર
નામનો એક ગ્રંથ
૬૬માલ. વિ. (૬૬માર) અગારા સમધી,
દેવતા સમધી
૬૬માલક. પુ. (૬૬મારક) એ નામનો એક
ગ્રંથ, મુગળ ગ્રંથ
૬૬માલકમ્મ. ન. (૬૬મારકમ્મ) કોલવા બના-
વવા અને વેચવાનો વ્યાપાર, પદ્મ કર્મા-
નમાં. એક
૬૬માલકારિયા. સી. (૬૬મારકારિયા) સમધી.
૬૬માલક. પુ. (૬૬મારક) મુગળ ગ્રંથ.
૬૬માલકદા. પુ. (૬૬મારકદા) અગારા પાડાની
જગ્યા
૬૬માલકર્ડિસમ્ય. પુ. (૬૬મારકર્ડિસમ્ય) અગારક
નામે ગ્રંથના વિમાનનું નામ
૬૬માલકગરિયા. સી. (૬૬મારકગરિયા) અ-
ગારી, દેવતા સમધીની સમધી

- ૬૬મિણી. સી. (૬૬મિણી) શાસ્ત્રમાં જ્ઞેય હ-
ન્માં રહી વૈયાવચ્ચ કરાવ્યા વિના સધારો
કરવો તે, અનુશન ક્રિયા.
૬૬મિણીમરણ ન. (૬૬મિણીમરણ) સંધારો કરી
વૈયાવચ્ચ કરાવ્યા વિના ઇમિત-નિયમિત
પ્રદેશની હન્માં રહી સમાધિ મરણ
કરવું તે
૬૬મિય. ન. (૬૬મિય) મનોભાવ જાણાવાની
નિશાની, ઇસારો, આંખ વગેરેની સા
ભિપ્રાય એટલા.
૬૬મિયમરણ પુ. ન. (૬૬મિયમરણ) જીવો
“ ઇમિયુ ” શબ્દ
૬૬મિય. } સી. (૬૬મિય) આ જાતનું એક
૬૬મિય. } નક્ષ, કે જેના ઇંગમાથી તેવ
ધણ નીચે છે
૬૬ પુ. (૬૬) ઇન્દ્ર, એક. (૨) ઇન્દ્ર; દેવ-
તાનો રાજા; પુરુષ (૩) જ્યેષ્ઠા નક્ષ
ત્રનો અધિપતિ દેવતા. (૪) એ નામનો
એક દીપ અને એક સમુદ્ર (૫) પરમેશ્વર,
ધર્મ. (૬) જીવ, આત્મા. (૭) પૃથ્વી
કાયનો એક અધિષ્ઠાપક દેવ (૮) ૧૬
મા તીર્થકરના એક ગણધર (૯) સમગ્રી
તિથિ, સાતમ (૧૦) નં એ નામનું
એક દેવતાનું વિમાન.
૬૬ વિ (૬૬) ઇન્દ્ર સમધી
૬૬કંત. પુ. (૬૬કંત) ઇન્દ્રગંત નામે એક
વિમાન કે જેના દેવતાઓની સ્થિતિ ૧૬
આગરોપમની છે
૬૬કાંચ. પુ. (૬૬કાંચ) ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળો
એક જીવ, ઇન્દ્રોપ
૬૬કીલ પુ. (૬૬કીલ) નગરના દરવાજાનો
એક અનુચ, જેને આધારે દરવાજાના
બે કમાડ બંધ રહી શકે તે
૬૬કુંભ પુ. (૬૬કુંભ) કવચ મહોટો ઘડો,
બાવિઓ (૨) વીતરોડ નગરીના ઇશાન
જુગાનું એક ઉદ્યાન. (૩) નેમનાથના

प्रथम सिंहा (४) २० भा मुनिसुनत
तीर्थिकरना प्रथम गणधरनु नाम
इंदकेड पु० (इन्दकेड) छद्रपट्टि, छद्र म
टोत्सवमा अनावेष स्थल (२) छद्रपट्टि
इंदखील पु० (इन्दखील) लुओ "छद्रपट्टि"
शब्द
इंदग पु० (इन्दग) तेछद्रिप ७५ निरी
इंदगोप पु० (इ इगोप) छद्रगोप, मेमभेले
इंदगद पु० (इन्दगद) व्यन्तर देवना ७५
दरथी यनो शत्रु, वणगाड (२) अछ निरीप
इंदगि पु० (इन्द्रगि) निशाभा नक्षत्रनो
अधिगना देवता (२) ७७ भा अछनु
नाम
इंदजसा खी० (इन्दजसा) पायास देशना
अक्षरामनी राणी
इंदजालि वि० (इन्द्रजालि) निनिध रयना
करी निरमय पत्राज्जानर, छद्रगोपी
(आछगर)
इंदजालिय वि० (इन्द्रजालिक) छद्रगोप ८२
नार, गोडनिधा अताननार
इंदजम्ब पु० (इन्द्रजम्ब) छद्रपट्टि, भीछ
धननी अपेक्षाओ भोनी धन
इंदहाण न० (इ इहाण) छद्रपट्टि, छद्रपट्टि
(२) छद्र निरासस्थान
इंदणीज पु० न० (इन्दणीज) छद्रनी ५
भल्ली, नीनम
इंदवत्त पु० (इन्द्रवत्त) छद्रवत्त, योथा तीर्थ
करने प्रथम शिक्षा आपनार (२) १२
भा पाछु १०५ रनामीना नागन पूर
लानु नाम
इंदद्रिगण पु० (इन्द्रद्रिग) ओ नामना अछि
गन्तना ओछ आयाय
इंदधणु न० (इन्द्रधणु) छद्रधनप्य,
कायणी
इंदनील पु० (इन्दनील) लुओ "छद्रणी" ५
शब्द

इंदपाडिन्या खी० (इन्द्रपाडिन्या) लाहरना
सुदी १५ पत्रीने पावो (२) आसो
सुदी पुनम पत्रीने पावो
इंदपुर न० (इन्द्रपुर) ओ नामनु ओड नगर
(२) पु० ओ नामना ओड साधु
इंदपुरग न० (इन्द्रपुरग) वेसनायिगणुथी
नीम्वेल ओ नाम ७५
इंदभूट पु० (इन्द्रभूट) मछारीर स्वा
इंदभूति } भीना प्रथम गणधर, गो
तमरनामी
इंदमर पु० (इन्द्रमर) लाहरनामासनी पुनमे
भतानरे आसो शुभ पुनमे यनो छद्र
महेत्सव
इंदमुखाभिसिच पु० (इन्द्रमुखाभिसिच) प-
अनाडीयाना सातमा दिनसनु (सातमनु)
नाम
इंदयगिरय पु० (इन्द्रयगिरय) शैथी मोटो
नरकावासो
इंदयाल न० (इन्द्रयाल) ओ नामनी ओड
निधा
इंदयालि पु० (इन्द्रयालि) छद्रगोप निधाने
गणधनार
इंदलाट्टि खी० (इन्द्रलाट्टि) छद्र भरोत्स
वमा ओ स्तल शेषनामा आवे ते
छद्रपट्टि
इंदसिरी खी० (इन्द्रसिरी) पायान देवाना
अनिध नगरना अक्षरत राजनी ओ
राणी
इंदसेणा खी० (इन्द्रसेणा) छद्रमेना नामनी
ओड नदी डे ओ मेडने छितरे रक्तपती
नदीमा भणे छ (२) छद्रनु सेन्य
इंद खी० (इन्द्र) छद्र नामनी नदी डे
ओ मेडनी छितरे रक्तपतीने भणे छ (२)
छद्र नामनी ओड देवी (३) धरणे इती
पायथी अग्रभट्टिनीनु नाम
इंद खी० (ऐन्दी) पूर दिशा

દેવાહ. નં (હિન્દ્રાયુષ) ૯૬ ધનુષ્ય.

દેવાણી સ્ત્રીં (હિન્દ્રાણી) ઇન્દ્રાણી, ઇન્દ્રની
અગ્રમહિપી

દિવ્ય પું નં (હિન્દ્રિય) આત્માના ચિન્દ્ર
અને હિન્દ્રિય જ્ઞાનના સાધનભૂત આખ, કાન, નાક, જીભ અને ત્વચા-એ પાંચ
હિન્દ્રિય (૨) પત્તવણી સૂત્રના પદરમા પદ
નામ (૩) પત્તવણીના ત્રાગ્ન પદના ત્રાગ્ન
દ્વાર નામ (૪) અગ્ર, શરીરના અવયવ.

દિવ્યઅવાય. પું (હિન્દ્રિયાવાય) હિન્દ્રિયોથી
ઉત્પન્ન થતુ વસ્તુઓનુ નિશ્ચયાત્મક જ્ઞાન.

દિવ્યહૃદય. પું (હિન્દ્રિયોદેશ) પત્તવણી
સૂત્રના પદરમા પદના પ્રથમ ઉદેશનુ નામ.

દિવ્યમોગાદિ. સ્ત્રીં (હિન્દ્રિકામરૂપ) એક
પ્રકારનુ હિન્દ્રિયોદ્ધારા ઉત્પન્ન થતુ જ્ઞાન

દિવ્યવચ્ચ. નં (હિન્દ્રિયચતુષ્ક) મન અને
ચક્ષુ સિવાયની ચાર હિન્દ્રિયો; કાન, નાક,
જીભ, અને સ્પર્શ હિન્દ્રિય

દિવ્યદ્વાર નં (હિન્દ્રિયસ્થાન) હિન્દ્રિયોનુ ઉ-
પાદાન કારણ

દિવ્યગિવ્યસાગ્રા સ્ત્રીં (હિન્દ્રિયનિર્ગતતા)
હિન્દ્રિયોના આકારની નિષ્પત્તિ

દિવ્ય ય. પું (હિન્દ્રિયાર્થ) હિન્દ્રિયોથી જાણવા
યોગ્ય વસ્તુ, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮ વગેરે.

દિવ્યપ્રજ્ઞાસિ. સ્ત્રીં (હિન્દ્રિયપ્રજ્ઞાસિ) હિન્દ્રિયની સ-
પૂર્ણતા, હિન્દ્રિયપ્રમાણિ આધીને પુરી કરેલી તે

દિવ્યપદ્ધિસંલીલતા સ્ત્રીં (હિન્દ્રિયપ્રતિમજીવના)
હિન્દ્રિયોને વચ કરેલી તે

દિવ્યપય. નં (હિન્દ્રિયપદ) પત્તવણી સૂત્ર !
૧૫ યુ ૫૬

દિવ્યમનોનિમિત્ત. નં (હિન્દ્રિયમનોનિમિત્ત)
ચત્ર વગેરે માંથી હિન્દ્રિય અને મન ઉ

નિમિત્ત જેમા એનુ જ્ઞાન; મનિશ્રુત જ્ઞાન.

દિવ્યમનોમય. નં (હિન્દ્રિયમનોમય) હિન્દ્રિય
અને મનથી ઉત્પન્ન થતુ જ્ઞાન, મતિશ્રુત
જ્ઞાન.

દિવ્યલક્ષિ. સ્ત્રીં (હિન્દ્રિયલક્ષિ) પાંચ હિન્દ્રિ-
યની પ્રાપ્તિ.

દિવ્યલક્ષિયા. સ્ત્રીં (હિન્દ્રિયલક્ષિયા) જુઓ
“ ઉપલો ” શબ્દ.

દિવ્યવિસય. પું (હિન્દ્રિયવિષય) જુઓ
“ હિન્દ્રિય ચ ” શબ્દ

દિવ્ય પું (હિન્દ્રુ) ચન્દ્ર, ચંદ્રમા.

દિવ્યસર્વાર્થસંગ પું (હિન્દ્રોત્તરાવતમક) એ
નામનું એક પ્રિમાન.

દિવ્યસ. નં (હિન્દ્રુક) મોટો સુડો.

દિવ્યકંત નં (હિન્દ્રુકાન્ત) એ નામનું એક
પ્રિમાન.

દિવ્ય. નં (હિન્દ્ર) હિન્દ્રી, બળતણ,
જણા આકાશ વગેરે. (૨) ઉત્તીપન,
ઉત્તેજન.

દિવ્ય. ત્રિં (હિન્દ્રિય) સળગાવેલ; ઉદ્દીપન
કરેલ.

દિવ્ય. નં () પ્રવેશ, દાખલ થતુ તે
દિવ્ય ત્રિં (એક) એક સંખ્યાવાચક. (૨)
એકલો; અદિતીય

દિવ્ય પું (દિવ્ય) ચટાઇ સાદડી બનાવવાનુ
ક્રામજ ધાસ. (૨) હંડની બનાવેલી

ચટાઇ. (૩) આ નામનુ પર્વજ જ્ઞાતનું ઝાડ.

દિવ્યમિત્ર. ત્રિં (એક) એક (૨) પરસ્પર;
અન્યોન્ય, એક ખીજી.

દિવ્યસીમા સ્ત્રીં (દિવ્યસીમા) ૨૧; એકનીસ
દિવ્યસીમા સ્ત્રીં (દિવ્યસીમા) એકનીસ; ૮૧.

દિવ્ય. ત્રિં (એક) એક (૨) પરસ્પર;
અન્યોન્ય, એક ખીજી.

દિવ્યસંગ. પું (દિવ્યસંગ) આચારાગાદિ
૧૧ અંગસૂત્ર

દિવ્યસી. સ્ત્રીં (દિવ્યસી) અગીઆરસ.

દિવ્ય. ત્રિં (એક) એકએક,
પ્રત્યેક
દિવ્ય. પું (દિવ્ય) અપભ્રંશ રચામીનો
વચ, હિન્દાક કુલ. (૨) કોરાલ દેશ.

इन्खाणकुल. पु० न० (इन्खाणकुल) लुओ
“ छुआम ” शब्द

इन्खाणभूमि स्त्री० (इन्खाणभूमि) छद्वाकु
पशु न्या छप्पल थो ते भूमि, अयोध्या.

इन्खाणरेश. पु० (इन्खाणरेश) नपलदेव
रथाभीने पशु

इन्खाणकुल. न० (इन्खाणकुल) छद्वाकु
नामनु कुप.

इन्खु पु (इन्खु) शेरडी

इन्खुतेडिया. स्त्री० (इन्खुतेडिया) भेरी,
शेरडी (२) शेरडीना कड

इन्खुघर. न० (इन्खुघर) ओ नामनु ओ
छान, आग

इन्खुचोय न० () शेरडीना कुन्या

इन्खुडालग न० () शेरडीना कड
जो ओ छान

इन्खुमेर न० (इन्खुमेर) शेरडी

इन्खुस्त. पु० (इन्खुस्त) शेरडीना रस.

इन्खुघर. पु० (इन्खुघर) ओ नामनु ओ
छाप अने ओ छान

इन्खुवाड पु० (इन्खुवाड) शेरडीना वाड,
न्या शेरडी भीनाथ ते स्थान (२)

शेरडीनु भेतर

इन्खुवाडिया स्त्री० (इन्खुवाडिया) छु-शे-
रडीनी वाडी

इन्खुसालग न० () शेरडीनी लाली
शब्द

इग वि० (एक) ओकनी सभ्या, १

इगनर स्त्री० (इगनर) ओकनी, ८१

इगाला स्त्री० (इगाला) ओकनी, ४१

इगना स्त्री० (इगना) ओकनी, ५१

इगोसा स्त्री० (इगोसा) २१ नी स
भ्या, ओकनी

इगसट्टि स्त्री० (इगसट्टि) ६१, ओकनी.

इगसी. स्त्री० (इगसी) ओकनी, ८१

इगार. वि० (इगार) अगीवार, ११

इगिदिय. वि० (इगिदिय) ओने ओकनी ६१
छाप ते, पृथी आदि रथावर छान

इगानर स्त्री० (इगानर) न्यासा, ८८

इगोवोसा स्त्री० (इगोवोसा) ओग
छाप, १८

इगोसट्टि. स्त्री० (इगोसट्टि) ओगछाप, ५८.

इगोसी. स्त्री० (इगोसी) ओगछाप.
सी, ७८

इग. वि० (एक) ओकनी सभ्या

इगय पु० (इगय) आ प्रकारे अर्थ

इगड. पु० न० (इगड) ओआदि, छापदि

इगन. न० (इगन) आ प्रकार, ओनी रीते

इगोकार. पु० (इगोकार) छापपूरी छाननी
आता छापनी-अनुष्ठान करु ते, दश
सायायीरानी ओक.

इगो स्त्री० (इगो) छप्पल, अलिछाप
(२) पणछापानी पदर शरिओमानी
अगारभी शरि

इगोसाम. पु० (इगोसाम) अगार १
छाननी आकाश

इगोकार. } पु० (इगोकार) लुओ
इगोकार. } “ छुआम ” शब्द

इगोकर. वि० (इगोकर) छप्पल, अलिछाप,
छप्पल मुष्पल वरु ते

इगोपणीय वि० (इगोपणीय) ससार वधे
तेरी निपथानुकेल प्ररतिना प्रनादभा
धसपणेन

इगोपरिमाण न० (इगोपरिमाण) छप्पल
परिमाण-मयाँ छापनी ते, पायपु
अछान

इगोमुच्छ स्त्री० (इगोमुच्छ) अगार
छप्पल, अलि आकाश

इगोलोम. पु० (इगोलोम) अगार लोभ

इगोलोमिय. वि० (इगोलोमिक) मदापनी

इगोलो. पु० (इगोलो) मदा लोभ
(२) मदा लोभी

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રાપ્ત કરનાની
ધર્મનાળો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મછેલુ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મછેલુ, ધર્મ, વાંછિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) યાગ, દેવપૂજન

શ્રિચ્છય ત્રિં () મા, જનની

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પૂજનની આ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) બિલાડાનાળો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ (૨) સેન,

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) આધારિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મના કંકડા

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ પકડનાનું સ્થાન

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રિય, વાંછુ, મનગમતું

(૨) પૂજ્ય

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ ધર્મ અને

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ અને, સાડાં નરસુ

શ્રિચ્છય ત્રિં () ગાડુ, ગાડી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સમૃદ્ધિવાન

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સમૃદ્ધિ, વેલવ (૨) આ

મરી આધારિત આદિ લાંબી, શક્તિ (૩)

પદવી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) નરેન્દ્રાદિકની

તથા આચાર્યની શ્રદ્ધાએ અભિમાન કરી

આત્માને ભારે કરવો તે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રદ્ધા-આત્મા આ

પદ્ધિ આદિ જેને પ્રાપ્ત થયેલ છે એવો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રદ્ધા-આત્મા આ

મરી આધારિત, અકર્મી, બનદેવ,

વાસુદેવ, ચારણ મુનિ અને વિદ્યાર્થી

શ્રિચ્છય ત્રિં () મગધની

એક નામ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) હમણા, અહીં

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) તુલ્ય વિશેષ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) જુઓ “ ધર્મ ” સમ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રાચીનકાળની હ-

કીકત દર્શનનાર ધર્મશાસ્ત્ર શાસ્ત્ર, પૂર્વ

વ્રતાન્ત (૨) પુરાણ શાસ્ત્ર

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અર્થથી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અર્થકાલનું (૨) અ

ધર્મ, થોડું

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

વખતનેમાટે ગ્રહણ કરેલ વેશ્યાદિ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

નાની ઉમરની પરણેલ સ્ત્રી (૨) થોડા

વખતમાટે રાખેલી રખાત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

મન) નાની ઉમરની પરણેલ સ્ત્રી સાથે

ગમન કરતું-મૈથુન મેનુ તે, આવકના

ચોથા વતનો પ્રથમ અતિથાર

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા વખતનું, થોડા

સમયનું (૨) પાટાપગમન મરણની

અપેક્ષાએ થોડા વખતનું ધર્મિત મરણ

કરતું તે (૩) જવાનાનું, ગમનશીલ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા વખતમાટે

રાખેલ વેશ્યા આદિ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એવું, એવી રીતે, આ

પ્રકારે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એટલું, એટલા

પ્રમાણનું

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અહિં, અહિં,

આ દેકાણે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એવી રીતે, આ પ્રકારે.

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) લોકપ્રસિદ્ધ આકારે

રહેલ, લોકિક સરખાનવાનું (૨) નિયમિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રી, નારી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રી (રચનાની) સ્ત્રીને

આદેશ કરનારી બોલાવવાની ભાષા

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રીને વશ કર-

વાનું ક્રમ (૨) હસ્તકર્મ વગેરે સાધન

અનુદાન

શ્રુતિકલા સ્ત્રી (સ્ત્રીલા) સ્ત્રીની ચોસક કથા

શ્રુતિમહા સ્ત્રી (સ્ત્રીમહા) સ્ત્રીસમધી કથા, ચાર રિકથાઓની એક

શ્રુતિગમ પુ (સ્ત્રીગમ) સ્ત્રી સમધી ગર્ભ-સજીવ પુદ્ગમ પિંડ

શ્રુતિગુરુમ નં (સ્ત્રીગુ મ) સ્ત્રીઓનો સમુદ

શ્રુતિચોર. પુ (સ્ત્રીચોર) સ્ત્રીના રૂપનો ચોર, પરસ્ત્રી લપટ

શ્રુતિચામ. નં (સ્ત્રીચામ) જેથી સ્ત્રીરૂપે જન્મ લેવો પડે તેની નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

શ્રુતિચામગોવક્રમ નં (સ્ત્રીચામગોવક્રમ) સ્ત્રીના ગોત્રના-અતિમા જન્મ લેવો પડે તેવું કર્મ

શ્રુતિતિથ નં (સ્ત્રીતિથ) સ્ત્રી રૂપે જન્મેના મહિનાથ તીર્થકરનું તીર્થ-શાસન, દશ અઠરામાં એક

શ્રુતિપચ્છાકુટ. નિં (સ્ત્રીપચાત્કુટ) જેણે સ્ત્રીપણ પાઠના કર્યું છે-ટાક્યું છે તે

શ્રુતિપચ્છાગમી. સ્ત્રી (સ્ત્રીપચ્છાગમી) સ્ત્રીના લક્ષણનું પ્રતિપાદન કરનાર મોદજનક લાખા

શ્રુતિપચ્છાગમી. સ્ત્રી (સ્ત્રીપચ્છા) સ્ત્રીના સુત્રના ચોથા અધ્યયનનું નામ

શ્રુતિપચ્છાગમી પુ (સ્ત્રીપચ્છા) સ્ત્રી સમધીનો પરિપદ, કોઈ સ્ત્રી સમધી ચનારના હાથના કરે તે પગ ચનિત ન થયું તે, ૨૨ પરિદમાનો એક (૨) અભિયં

શ્રુતિપચ્છા નં (સ્ત્રીપચ્છા) સ્ત્રીનું નામ, સ્ત્રીના ૨૨૮૧૫૭૧ પર્વ છે તે

શ્રુતિપચ્છા નં (સ્ત્રીપચ્છા) ચક્રાર્તિની મુખ્ય ૫, ૨૧૭, ચક્રાર્તિ ૧૧ ૨૨૮૧૫૭૧ એક

શ્રુતિપચ્છાગમી. નં (સ્ત્રીપચ્છા) સામુદાયિક શાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ સ્ત્રીના લક્ષણ ૭૨ કથા માંની એક કથા (૨) એ પ્રતિપાદન કરનાર પાપક્રમ એક અપાવન

શ્રુતિલિંગ. નં (સ્ત્રીલિંગ) સ્ત્રીના, સ્ત્રી સ્ત્રી

શ્રુતિલિંગસિદ્ધ પુ (સ્ત્રીલિંગસિદ્ધ) સ્ત્રીપણે પ્રિદ્ધ થયું તે, સ્ત્રી લાખા મોક્ષ જનું તે

શ્રુતિવચ. સ્ત્રી (સ્ત્રીવચ) } સ્ત્રીના પ્ર શ્રુતિવચ નં (સ્ત્રીવચ) } તિપાદક વ

ચન, નારી જનિ ૧૧ ૨૨૮, વીણા, કન્યા આદિ

શ્રુતિવિવિપચ્છા. ત્રિં (સ્ત્રીવિવિપચ્છા) સ્ત્રીનો પરિપાગ કરનાર (૨) પુ સાધુ, મુનિ

શ્રુતિવિવિપચ્છાસિય. નં (સ્ત્રીવિવિપચ્છાસિય) ૨૨૫૫મા સ્ત્રી સાથે ભોગ ભોગવ્યા હોય તે

શ્રુતિવેદ પુ (સ્ત્રીવેદ) સ્ત્રીવેદ, મોદનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ, સ્ત્રીને રિકાર થાય તે

શ્રુતિવેદમ } પુ (સ્ત્રીવેદ) સ્ત્રીવેદના શ્રુતિવેદ્ય. } ઉદ્યનાનો ૭૧

શ્રુતિવેદ્ય પુ (સ્ત્રીવેદ) સ્ત્રીવેદ, સ્ત્રીને પુરુ સાથે ભોગ ભોગવાની છપ્પા થાય તે

(૨) જેના ઉત્પત્તિ સ્ત્રીવેદ પ્રાપ્ત થાય એની નોંધ મોદનીયની એક પ્રકૃતિ

(૩) સ્ત્રી ભોગ સમધી રિપયનું પ્રતિ-પાદન કરનાર શાસ્ત્ર, કામશાસ્ત્ર

શ્રુતિવેદ્ય પુ (સ્ત્રીવેદ) સ્ત્રીવેદ, સ્ત્રીને પુરુ સાથે ભોગ ભોગવાની છપ્પા થાય તે

શ્રુતિવેદ્ય પુ (સ્ત્રીવેદ) સ્ત્રીવેદ-સ્ત્રી ચરિત્રમા નિપુણ, સ્ત્રીવેદ-કામશાસ્ત્રને બાજુનાર

શ્રુતિ સ્ત્રી (સ્ત્રી) સ્ત્રી નારી

શ્રુતિતિથ નં (સ્ત્રીતિથ) ૧૦ મા મહિનાથ તીર્થકર સ્ત્રી રૂપે દના પ્તના તીર્થ

પ્રતર્તાવ્યુ તે દશ અઠરામાંનું નાનું અઠેક

શ્રુતિપચ્છાગમી. નં (સ્ત્રીપચ્છા) સ્ત્રીના સુત્રના ચોથા અધ્યયનનું નામ

શ્રુતિપચ્છાગમી. નં (સ્ત્રીપચ્છા) સ્ત્રીના સુત્રના ચોથા અધ્યયનનું નામ

इत्थीवेद. } पुं० (स्त्रीवेद) स्त्रीने यती
इत्थीवेय. } पुरष सभाभमनी अलिवाया.
इदार्गि. म० (इदानीं) हभष्यां; अद्भुष्टा.
इदुर. न० (इदुर) सुंलो. (२) मोटी पाट.
(३) गाडी उपरनी छत्री.

इन्हि. म० (इदानीम्) अधुना; हवे.
इन्म. पुं० (इन्म) नेटला द्रव्यथी अंग्वाडी
सहित हाथी दंडाय तेटला द्रव्यवाला
गृहस्थ.

इन्मकुल. न० (इन्मकुल) साढुकारतुं कुण.

इन्मजाह. स्त्री० (इन्मजाति) आर्यमति.

इन्मसेष्टि. पुं० (इन्मसेष्टिन्) नमरशेड.

इम. पुं० (इम) हाथी.

इम. त्रि० (इमम्) आ; ओ; प्रत्यक्ष.

इमचण. म० (इमचन) ओटलाभां; ते इर-
भ्यान; ओ वभतभां.

इमेयारुव. त्रि० (एतद्वप) आ प्रकार; आ
प्रभावे.

इमेरिस्. त्रि० (एतादृश) आ नेतुं; आ प्रकारतुं.

इय. त्रि० (इत) गयेछुं. (२) आभ. (३)
गलेछुं.

इय. म० (इति) आ प्रकारे; ओ प्रभावे.
(२) सभाप्ति.

इयर्गिह. म० (इदानीं) हभष्या; हावभां.

इयर. त्रि० (इतर) भीजुं; अन्य; भिन्न. (२)
हीन; न्यन्य.

इयरत्य. म० (इतर) भीजे स्थले.

इयरहा. म० (इतरया) अन्यथा; नहि तो.

इयार्गि. म० (इदानीम्) हभष्या; अधुना.

इयाज. स्त्री० (एकवक्त्रारित्त) ओकतावीस; ४१
नी संख्या.

इरिय. त्रि० (ईरित) प्रेरणा करेव.

इरियज्मयण. न० (ईर्याज्मयण) व्यापारं
सूत्रनी प्रथम अदिक्षां नीजुं अध्ययन.

इरिया. स्त्री० (ईर्या) भभन क्रिया; उपयोग
पूर्वक आगतुं ते; समितिना ओक प्रकार.

इरियावह. पुं० (ईर्याव) भार्गभां नुं. (२)
न्याना भार्ग-रतो. (३) केवण शरीरथी
यनारी क्रिया.

इरियावहिष्म. त्रि० (ईर्यावधिक) तेरभुं क्रिया
स्थानक; समिति शुभियुक्त यत्नावंत सा-
धुने हावनां आगततां आपनी पांपष्य
हवावतां योगनिमित्ते क्रिया लागे ते.

इरियावहिया. स्त्री० (ईर्यावहिकी) इरियावही
क्रिया; १२-१२ अने १३ मे शुल्लक्षणे
उपशांत मोह के क्षीय मोहवाणा साधुने
केवल योग निमित्ते शातावेदनीय कर्म
रूपे कर्मबंध थाय ते.

इरियासमिह. स्त्री० (ईर्यासमिति) आलयाभां
यत्ना राभरी ते; पांय समितिभांनी
पहेली समिति.

इरियासमिय. त्रि० (ईर्यासमिति) यत्नापूर्वक
आवनार; धर्मा समिनिपुक्त.

इल. पुं० (इल) वाराधुसीना ओक प्रख्यात
गृहस्थ. (२) न० छत्रादेवीना सिंहासन
नाम.

इलसिरी. स्त्री० (इलथी) छत्र नामना गृ-
हस्थनी स्त्री.

इला. स्त्री० (इला) न्यपूदीपभांतुं ओक क्षेत्र.
(२) छत्रावर्धननगरनी ओक देवी. (३)
पश्चिम इयक पर्वत उपर रहेनारी ओक
दिशाकुमारी. (४) धरणेन्द्रनी ओक अग्र-
महिणी. (५) छत्र नामना गृहस्थनी पुत्री.

इलाकुड. न० (इलाकुट) यत्न दिभवंत पर्वत
उपर छत्रादेवीना वासवातुं योयुं शिभर.
(२) शिभरी पर्वतनां ११ कूटमांतुं नयभुं
कूट-शिभर.

इलादेवी. स्त्री० (इलादेवी) पश्चिम इयक
पर्वत पर रहेनारी आठ दिशा कुमारि-
काभांनी पहेली.

इलापुत्त. पुं० (इलापुत्र) छत्रावर्धन नगरना
रहेनारी ओक शैलना पुत्र ओशानी कुमार.

इलायद. पु० (इलायति) ऐनायत गोमनो
प्रकाशक आदि पुराण

इलायदस्य न० (इलायतक) धनादेरीनो
भलेय

इलायदस्य न० (इलायत) धनायी पुननु
निरासस्थान धनायधन नगर

इलिया सी० (इलिया) धनाय, ऐन, योया
वगेरे धान्यभा पक्षो ओक डोडा

इली. सी० (इली) कराय, ऐ धारनागी
तनार

इल घ० (इल) गेडे, पदे, जेतु, भाइक

इलणा सी० (इलणा) अन्वेष्टा, छोट
वस्तुभा प्रगति अने अनिष्ट वस्तुभा
त्याग शुद्धि

इसि पु० (इषि) करि, शानत सधु
भुनि (२) धन्विण

इसिगणिआ. सी० (इषिगणि) ऐ नामना
अनार देशभा जन्मेय दारी

इसिगुन. पु० (इषिगुन) वशिष्ट गोत्रना
मुदसि आचार्यना ओक धियर शिष्य (२)

न० ऐ नामनु भाष्यगण्युनु प्रथम कुण

इसिगुनिय न० (इषिगुनीय) ऐ नामनु
भाष्यगण्युनी नीकजेन कुण

इमिण पु० (इमि) ऐ नामने ओक
अनार्य देश

इमिगिया. सी० (इमिगिया) इसिगुन नामक
अनार्य देशनी ओ

इमिद्विषय. पु० (इषिद्विषय) करिगुन धि
वरयी मानगण्युनु नीकजेन भीनु कुण

इमिद्वाम. पु० (इषिद्वाम) आइनेरामाध
अना नीग वजेना नीग अन्वेष्टननु

नाम (२) डाकडी नगरी निवासी अदा
सायदादीनो पुन

इमिद्वामप्रकरण. न० (इषिद्वामप्रकरण) अ
नारैपपानि सार सा नीग वजेना नीग
अन्वेष्टननु नाम

इसिद्विषय पु० (इषिद्विषय) अन्वेष्टनीना ऐ
रनन क्षेत्रना आनु अन्वेष्टनीना पायभा
तीर्थकर (२) डानीडाक-दकाचार्यना
थरिरे शिष्य

इसिपाल पु० (इषिपाल) पायभा वामुदेनना
नीग पूरिलनु नाम (२) इसिराय

गतिना व्यतर देवतो छद

इसिपालिय पु० (इषिपालिय) धरन क्षेत्र
ना पायभा तीर्थकर

इसिपालिया सी० (इषिपालिया) जेन भु
नियोनी ओक शाभा

इसिमद्वपुत्त. पु० (इषिमद्वपुत्त) आनभिभ
नगरीना मुख्य आरक

इमिगसिय न० (इषिगसिय) करि भासित
नामनु ओक अनिकसन (२) नि० करि-
भुनिओ छदेन उतररामन वगेरेना अ
ध्ययतो (३) प्रथम व्याकरण सूत्रनु
नीनु अध्यायन

इसिमसियप्रकरण न० (इषिमसियप्रकरण)
प्रथम व्याकरण सूत्रनु उ वतु अध्यायन

इसिया सी० (इषिया) पासनी सणी

इसिरंस. पु० (इषिरंस) गण्युधर सिरायना
तीर्थकरना शिष्योना वश (२) ते रथनु

प्रतिपान करनार सावे समरायथ वगेरे

इसिराद पु० (इषिरादित्) गण्युधरनी
१६ जनमाना ११ भी जन

इसिराल पु० (इषिराल) लुओ " इमि
पाय " शब्द

इसिरालिय पु० (इषिरालिय) इसिराल
निना जननेन छद (२) भादरसगोरी

आरंशानि सेनिना धियर शिष्य (३)
तेना उपरधी नीकजेन शाभा

इनीयभार. सी० (इष्यभार) सिद्ध
शिष्य

इन्म. पि० (इष्य) अरिभार (२)
थनार, भागी

इस्सर पु० (ईश्वर) दक्षिणना भूतवादी
जतना व्यतर देनतानो छिद्र (२) भाविक,
सरदार, सामान्य राज
इस्सरवाइ. पु० (ईश्वरवादिन्) धर्मर जगत
कर्ता छे ओवो पाद करनार
इस्सरिय. न० (ऐश्वर्य) ऐश्वर्य, महोद छ
इस्सररीकय त्रि० (इस्सररीक) धनाल्य नयी
तेने धनाल्य जनावेव
इस्सा स्त्री० (ईश्या) अहेभाछ
इह } प्र० (इह) अहिआ, आ लोकमा
इहं- }
इहं. }
इहगय त्रि० (इहगत) अहिआ रहले
इहत्य त्रि० (इहार्थ) आलोकना अर्थ-सुभनो
अभिलाषी
इहभव पु० (इहभव) आ लन, आ जन्म,
भनुष्य जन्म.
इहभविय. त्रि० (इहभविक) आ लन स
जधी, आ लनमा रहे तेनु
इहत्ता } प्र० (इहत्ता) अन्यथा, जीछ
इहत्ता. } रीते
इहलोज्य त्रि० (इहलोजिक) आ लोक
समधी
इहलोग पु० (इहलोग) आवोके, आ जन्म,
भनुष्यजन.
इहलोगमय पु० (इहलोगमय) भनुष्य ति
वैयान्त्रिकी उत्पन्न थनु लय, सात लय
मानु ओके
इहलोगमेयगोत्र त्रि० (इहलोगमेयगोत्र) आ
लनमाज वेनाथी वेगछ लय तेनु कर्म,
अप्रभत सपनिओ भन्ने निना मान
कायगोत्री आपेन कर्म
इहलोगसंवेगिणी. स्त्री० (इहलोगसंवेगिणी)
आ ससारनु स्वरूप जगुने वैराग्य प-
माय तेरी कथा
इहलोगार्मस्वयंयोग पु० (इहलोगार्मस्वयंयोग)

आ लोकमा छु राज थाई धत्यादि भन्ने
करपी ते, सथारानो अथम अतियार
इहलोय पु० (इहलोक) लुओ " भदलोम "
शम्भ
इहेश्व प्र० (इहेश्व) अहिज
ईश्व } स्त्री० पु० (ईति) (१) स्वयं लय
ईश्व } (२) परयं लय. (३) अति वृद्धि
ईति } (४) अनावृद्धि (५) उद्देश (६) तीव्र
अने (७) शुक्ल ओ सात धनि कहेलाम छे
ईश्व. त्रि० (ईशित) प्रेरणा करेल, डाकेल,
दलावेन (२) कहेल, प्रतिपादन करेल
ईश्या स्त्री० (ईश्या) लुओ " धरिया "
शम्भ
ईश्यासमिह स्त्री० (ईश्यासमिति) लुओ
" धरियासमिह " शम्भ
ईस पु० (ईश) धर्मर (२) न ऐश्वर्य,
प्रभुता
ईसकल. त्रि० (ईशकल) धर्मर-नायक
तरीके जेनी प्रसिद्धि होय ते
ईसगिया. स्त्री० (ईशगिया) धर्मर देशमा
उत्पन्न थयेल दारो
ईसत्य न० (ईश्वर) धनुष, धनुषिवा.
योधु धनुष अने धनुषानु योधु लरकर
जनावानी उर कगामानी ओके कणा.
ईसर. पु० (ईश्वर) धर्मर, परमेश्वर (२)
मानिक, धर्मी-नायक. (३) पुनराज (४)
सामान्य भाषनिक राज (५) अभात्य,
अधान (६) श्रीमत, शेर (७) लयल
समुद्रनी मधमा छितर दिशाओ धर्मर
नामनो महा पाताल कगरो (८) भूत-
वादि जतना व्यतर देनो छिद्र (९)
अभिमानि नदिसाओ. समर्थ (१०)
योथा तीर्थकरना यक्ष देनतानु नाम.
(११) वेनधर देवानु रोगल
ईसरिय न० (ऐश्वर्य) ऐश्वर्य, भोगछ, सपति
ईसा स्त्री० (ईसा) अहेभाछ,

ઈસા સી૦ (ઈસા) ધર્માણીની અપરની સભા
(૨) વાણુઅતર ધર્મની અવતર સભા
ઈસાળ પુ૦ (ઈસા) ધર્માન નામે બીજો
દેવલોક (૨) એ દેવલોકના નિનાસી દે
વતા (૩) ધર્માન દેવલોકનો ઈદ્ર (૪)
એક અદોરણિના ૨૪ મુર્તિમાનુ ૧૨
મુ અથવા ૧૬ મુ મુર્તિ (૫) ધર્માન
કોણુ-ખુણો (૬) પ્રભુ, સ્વામી

ઈસાળક્રમ્ય પુ૦ (ઈસાલક્રમ્ય) બીજો દેવલોક
ઈસાળાગ પુ૦ (ઈસાલક) બીજા ધર્મા દેવ
લોકનાસા દેવતા

ઈસાળદેવ પુ૦ (ઈસાલદેવ) બીજા ધર્માન
દેવલોકના દેવતા

ઈસાળમર્દિસય પુ૦ (ઈસાલમર્દિસય) ધર્માન
દેવલોકમાનું સાથી મોટું નિમાન, ધર્માને
નંતું મધ્યનુ નિમાન

ઈસાળા સી૦ (ઈસાળા) ધર્માન ખૂણો

ઈસાળિદ પુ૦ (ઈસાલેન્દ) ધર્માન દેવલોકનો
ઈદ્ર

ઈસાળિયા સી૦ (ઈસાલિકા) ધર્માન ખુણો.

ઈસાલોપ. પુ૦ (ઈસાલોપ) ધર્માનપદો.

ઈસાલુ નિ૦ (ઈસાલુ) ધર્માવાગો

ઈમિ } મ૦ (ઈમ્) ચોટુ અર્થ, ૦૨૧

ઈસિ. } (૨) સિદ્ધિ, મુક્તિ, મુક્તિ

ઈસિવંત. નિ૦ (ઈસિવંત) ચોટી શિક્ષા
પામેલ દાથી

ઈમિપુરવાત } પુ૦ (ઈમિપુરવાત) ચોટી

ઈમિપુરવાય } પૂર્વ દિશાનો વાણુ

ઈમિપમ્મારા સી૦ (ઈમિપમ્મારા) } મિદ્ર

ઈસિપ્પમા સી૦ (ઈસિપ્પમા) } સિદ્ધિ,

મુખિશિના

ઈસિમત્ત નિ૦ (ઈસિમત્ત) ચોટીની ચર્યા

તમાળા ચોટી ઉત્તમ દાથી વગેરે

ઈમી. સી૦ (ઈમ્) મિદ્ર સિદ્ધિનું એક નામ

ઈમિપમ્મારા સી૦ (ઈમિપમ્મારા) લુઓ

“ઈસિપમ્મારા” ચંદ્ર.

ઈહા. સી૦ (ઈહા) અવલોકન, તપાસીને
જોવું તે

ઈહા. સી૦ (ઈહા) વિચારણા, આયોચના,
અવગ્રહ થયા પછી તે આમ છે કે તેમ
એવી વિશેષ વિચારણા કરી તે, મનિ
જનનો બીજો બેદ (૨) મૃગ વિગેષ

ઈહાપોહ પુ૦ (ઈહાપોહ) ગિરાપોહ, તર્ક
નિતર્ક (૨) સમ્રામ-પુદ્ગલીનિ, એક ગ
તની બુદ્ધ રચના

ઈહામદ. સી૦ (ઈહામતિ) ઈદ્રાપમનિ-વિ
ચારણા, મનિજાનનો એક બેદ

ઈહામિમ } પુ૦ (ઈહામિમ) વર, નાદર (૨)
ઈહામિય. } નાદરનો એક પ્રકાર

ઈહિય ત્રિ૦ (ઈહિય) ચોટી કરેલ (૨) વિચારેલ.

ઉ.

ઉ ઘ્રં (ઝા) નિપરીત ઉનદુ (૨) અખાન

ન હોવાપણુ (૩) નિરોન વધારે

ઉ પું (ડ) ઉરોગ રાખવો ખ્યાલ
રાખવો

ઉ ઘ્રં (ટુ) નક્કી નિશાન (૨) મિતકં
(૩) કિન્તુ પરન્તુ

ઉઘ્ઘર નં (ડર) પેઠા ઉદર

ઉઘ્ઘવિષ ત્રિં () ઉરિહા અ
શુકુ (એકુ)

ઉઘ્ઘર પું (ડવાર) ઉનાર મરવો તે
ખોનતુ તે

ઉદદ્ધ ત્રિં (ઘપકુ) દગાલેલ સમય પામેન

ઉદરણ ત્રિં (ઘક્તીર્ગ) જૂમિતર આવેન
અનતરેલ

ઉદરણ ત્રિં (ડકીર્ગ) ઉદય પામેન કર્મના
ઉદયથી પ્રાપ્ત થોન (૨) ઉદીરણા કરી
ઉદયમા લાવેન (૩) ઉત્કટ પ્રગળ (૪)
ફળાનુખ (કર્મ)

ઉદય ત્રિં (ઉદિત) મહેતુ (૨) ઉદય
આવેન

ઉદંણ ત્રિં (ડકીવીન) ઉત્ત પ્રદેશ સાથે
સમય રાખનાર ઉત્તર દિશામા ઉત્પત્ત
થોન

ઉદંણપરંણ પું (ડકીવીનપ્રાચીન) પૂર્વીનાર
દિશા ધિશાન ખુલ્લો

ઉદંણમાય પું (ડકીવીનમાય) ઉત્તર દિશાનો
માયુ

ઉદંરણ નં (ડકીરણ) પ્રેરડા મરી

ઉદંરણમા } સીં (ડકીરણ) પ્રેરણા સ
ઉદંરણા } મય વિના પણુ પ્રત્યતથી
થતો કર્મનો અનુભવ

ઉદંરિય ત્રિં (ડકીરિત) ઉદીરણા કરેન
પ્રેરણા કરેન (૦) મ્યન કરેલ પ્રતિપાત્ન
કરેન (૩) પેલ થોલ કરેન (૪)

સમય વિના પણુ પ્રત્યતથી ઉદયમા આવી
ફળનો અનુભવ કરાવનાર (કર્મ)

ઉડ પું (ઋતુ) નતુ બેમાસ પ્રમાણનો
એક કાગમિલાગ, હેમત શિશિર આદિ

૭ નતુ (૨) સ્ત્રીકુસુમ, રત્નેદર્શન

ઉડંવર પું (ડુમ્મર) ઉદુમ્બરતુ ઝાડ અને
તેતુ ફળ, યુદનર

ઉડંવરદત્ત પું (ડુમ્બરદત્ત) પાટનીખડ
નગરના રહેનારી સ ગરદત સાધનાહનો
પુત્ર (૨) પાટનીખડ નગરના ઉદ્યાન
માનો એક વક્ષ

ઉડંવરપણ નં (ડુમ્બરપણ) ૧ વડ, ૨
પીપળો ૩ ઉદુમ્બર, ૪ પલ્લ, ૫ કાકો
દુમરી એ પાંચ વૃક્ષનો સમૂહ

ઉડદેવી સીં (ઋતુદેવી) વસન્ત ગ્રીષ્મ, વર્ષા,
શરદ વગેરે રતુના નામનાળી દેવી

ઉડવદ્ધ પું (ઋતુવદ્ધ) નતુ ખલ્લકાળ, શીયાળો
અને ઉન્નાળો, ચોમાસા સિનાયનો કામ

ઉડમાસ પું (ઋતુમાસ) રતુમાસ પરિપૂર્ણ
ત્રીસ દિવસ પ્રમાણનો મળ વિલામ,
કર્મમાસ

ઉડય ત્રિં (ઋતુજ) રતુ સમયી, મોસમતુ
કાગને ઉચિત

ઉડવાસ પું (ઋતુર્વ) નતુ મધકાગ ચો
માસા સિનાયના આ માસ

ઉડસંધિ પું સીં (ઋતુમધિ) એક નતુનો
આરલ અને મીઠનો અત

ઉડસન્ઘ્ઘર પું (ઋતુમઘ્ઘર) નતુ સન
ત્સર ન નતુ પ્રમાણનો કાગ

ઉઙ્ઙ પું (ડન્ઙ) લિક્ષા થોડુ થોડુ અઢણ
કરતુ તે

ઉઙ્ઙત્રીવિયા સીં (ડન્ઙત્રીવિયા) એરડા
થોડો થોડો આહાર લઈ શુનિકા ચના
વની તે

ઝંજાયળ નં (ઝંજાયન) વસિત ગોનની એ
શાખા (૨) તે શાખાનો પુર

ઉંડગ પુ० () મૂનપાન, માત્ર ક-
રનાનુ કામ (૨) માસનો પિણ્ડો, લોચો
(૩) ચાલતા પગને બગાડે તેટલો કામ
ઉંડી સી० (ડંડી) પિણ્ડી, પેશી
ઉંડુય ન० (ડંડુક) ભોજન કરનાનુ સ્થાન
ઉંડેરિય ન० () રેવડી, ખાવાની
એક વસ્તુ
ઉંડુપાણિય ન० () ઉંડુ પાણી
ઉંદર } પુ० સી० (ડંદર) ઉંદર
ઉંદર }
ઉંદર. }
ઉંદુરુક ન० () દેવતા પૂજન
વખતે મોટેથી બગદના જેવો શબ્દ
કરવો તે
ઉંદર પુ० (ડુમ્મર) ઉંમરાનુ ઝાડ, યુદ્ધરનુ
ઝાડ (૨) નિર્ભયકુમાર દેવતાનુ ચેત્ય
રક્ષ
ઉંદરવત્ત પુ० (ડુમ્મરવત્ત) એ નામનો વક્ષ
(૨) એક સાધનાહનો પુત્ર
ઉંદરવંચન } ન० (ડુમ્મરવંચક) વડ, પીપર,
ઉંદરવણન } મૃતર ઇત્યાદિ પાત્ર દ્વેશના રૂઝ
ઉંદરવુલ્લ ન० (ડુમ્મરવુલ્લ) યુવરાના ઝાડનુ ફૂલ
ઉંદરિ સી० () વનસ્પતિ ત્રિલોપ
ઉંદરિયા સી० (ડરિયા) ધઉ, જવ, ચોખા
વગેરેની ઉમડી-મગરી
ઉંદરિયારિયા સી० () એ નામનુ એક
જનનું ઝાડ
ઉંદુય પુ० (ડંડુક) એ નામના એક જન-
દવકુમાર
ઉંદુરિયા સી० () ઉંદરડી ઉંદરડો
ઉંદુરણ. ન० () શીએ ચાલ
પાને ઉંચે ઉંચકુ તે (૨) યુગ વગરના
માણસના બોલ રખાણ કરવા તે, ખુ
સામન (૩) મરીજનો વધારે દડ કરવો
તે (૪) કામો હેતરસામા પામે ઉંચેનો
પ્રલો માણસ જાણી જો એમ જાણી

વાર્તાયિત બધ રાખરી તે (૫) લાય,
રેસત
ઉંદુચણદીપ પુ० (ડંડુચણદીપ) મસાલ
ઉંદુચણયા સી० () મુઝ જનને
હેતરના દોષ કરવો તે
ઉંદુચિય. ત્રિ० (ડંડુચિય) ઉત્કલાવાળો, ઉ
ત્સુક થયેલ
ઉંદુપિય. ત્રિ० () ધોગુ કરેત
ઉંદુચણ ન० () ધરની છત
બાધરી તે
ઉંદુચિય. ત્રિ० (ડંડુચિય) વાસની કામ
દીધી બાધેલ
ઉંદુચિયયા સી० (ડંડુચિય) સાધરીના
૨૫ ઉપકરણમાનુ એક ઉપકરણ, જમણી
બાલુની ધાતીએ કામ સુધી સી પાવ
મર ધારણ કરવાનુ વસ્ત્ર કે જે અરી
દાધનો ચોરસ કટકો હોય છે
ઉંદુચિ. સી० (ડંડુચિ) ઉંદુચી
ઉંદુચ. ત્રિ० (ડંડુચ) પૃથ્વી ઉપર શરીર
રાખીને પરિનતાએ બેસેલ (૨) બેઠક
આસન
ઉંદુચ ત્રિ० (ડંડુચ) મૃદુ, ઉમત, ઉંચુ
(૨) પસરેન (૩) અધિક, વધારે (૪)
કુતિત, ડોગુ (૫) બગાડાન
ઉંદુચુય ન० (ડંડુચુ) ઉંદુચ આસન, ઉભ
કે પગે બેસુ તે
ઉંદુચ પુ० (ડંડુચ) ચોરને બોનારી
ચોરી કરનાર (૨) ચોરને મદદ કરનાર
(૩) ચોરની એક જાન
ઉંદુચ ત્રિ० (ડંડુચ) કાપેન, બામ કરેન
ઉંદુચણ ન० (ડંડુચણ) ખાન ઉનારરી,
ચામડી ઉનારરી તે
ઉંદુચ પુ० (ડંડુચ) પમાનુપૂર્ણ, ઉંદુચ કામ
ઉંદુચિય ત્રિ० (ડંડુચિ) પ્રારંભીએ પ્રાપ્ત
થોવ, (૨) ક્ષીણ.

उत्कर पु० (उत्कर) समूह, सधात (२)
नि० वर रति

उत्करियामेय पु० (उत्करियामेद) अरु
गीत जानथी अनग थाय तेम अनग
थु ते

उत्करिस पु० (उत्कर्ष) उत्कर्ष अनिसन
(२) मर्, अलिमान

उत्कर्तडिया स्त्री० () उत्कर्तडा मनीन
परुतो सप्रद

उत्कर्त नि० (उत्कर्त) यङी गानाणु वृद्धि
पाभनार (२) तेधदिय छन निरोन
(३) वर्म रति (४) न० योरी

उत्कर्तिका स्त्री० (उत्कर्तिका) उपरा उपरी
वत्तु आननु ते

उत्कर्तिय नि० (उत्कर्तिय) ओक प्रक्षरने
अव्यक्त राग

उत्कर्तिया स्त्री० (उत्कर्तिया) वधारे नाने
समुदाय (२) तेधदिय छन निरोन करे
णीओ (३) लहेर-तग (४) वातुनी
माइक यक इरु ते

उत्कर्तियामाय पु० (उत्कर्तियामाय) थोडी
थोडी वारने अनरे वातो ओक प्रक्षरने
वायु

उत्कर्स पु० (उत्कर्ष) मान, अहकार (२)
वधारेमा वधारे

उत्कर्साद नि० (उत्कर्सादिन्) सम्माननी उ
त्कर्मानागे

उत्कर्साद नि० (उत्कर्सादिन्) प्रमण कसप-नागे

उत्कर्स्स पु० (उत्कर्ष) मान, अहकार

उत्कर्स्स नि० (उत्कर्षन्) मदनानु अलि
मानी (२) उत्कर्ष

उत्कर् गी० (उत्कर्) भूग अग्निथी धुग
पडेय आगना तपुआ (२) स्त्रिग
(३) आकाशमा व्यनगद्विदृत अग्नि देवाय
ते (४) तेजनी ज्ञाना (५) उत्कर्षात,
तागनु भरु

उत्कर्षाय पु० (उत्कर्षाय) उत्कर्षात, आ-
भशमाथी ताशओनु पधु

उत्कर्षाया स्त्री० (उत्कर्षाया) उत्कर्षात-
ताश भरे तेनु दुलाशुल मलुनानी रिघा

उत्कर्षुर पु० (उत्कर्षुय) लवण समुद्रमा
आम्सो जेज्जल उपर आवेन उत्कर्षुय
नाभने ओक अतरङ्गी (२) नि० तेमा
रटेनार भनुय (३) गगा नदीनी अधि
मानी हेरीने निवास परत

उत्कर्षालिय. वि० (उत्कर्षालि) यार अकाग
सिनाय यारे परेन लवण ओनु सूत,
उनराध आदि उत्कर्षालिकसूत

उत्कर्षामाय पु० (उत्कर्षाय) लुओ " उत्कर्षा
पाय " राग

उत्कर्षास पु० (उत्कर्ष) अभिमानथी पोतानी
समृद्धिना वभायु करी ते, मोहनीय
जर्मनी ओक प्रकृति

उत्कर्षाट्ट नि० (उत्कर्ष) उत्कर्ष सर्वोत्तम,
अर (२) क्षरिण, दुमग, लीग वगेरेने
भोरीने करेन गीला ककग (३) करेन
वगेरे अमुक वभत भाटे भागु
नहि ते

उत्कर्षाट्टा स्त्री० (उत्कर्षा) ओक प्रक्षरनी
हेनतानी वेगवाणी गति मनोहर गति

उत्कर्षाट्टि स्त्री० (उत्कर्षाट्टि) आनदजनक
भानि, दर्शने अराग

उत्कर्षाण वि० (उत्कर्षाण) उपेडेयु, जोरी
क्षरेयु (२) अत्यन्त प्रग, लुपु (३)
डावरेल (४) मिश्रित

उत्कर्षात्त नि० (उत्कर्षात्त) उपेडेय

उत्कर्षात्तण न० (उत्कर्षात्त) यउरिस,यो,
योरीस गीर्धकरनी स्तुति

उत्कर्षात्तित वि० (उत्कर्षात्तित) धार्तन करेन

उत्कर्षाट्ट न० (उत्कर्षाट्ट) लीना भानने लुओ

उत्कर्षाट्ट वि० (उत्कर्षाट्ट) उत्कर्षाट्ट, आनद
भानि

અમ્કુદુમ. } નં (અમ્કુદુમ) ઉલ્લેખ આસન,
અમ્કુદુમ. } ઉલખણીએ એસના આસન,
ઉલખણ આસન

અમ્કુદુયા મીં (અમ્કુદુયા) ઉલખણ એસુ
તે, પાચ પ્રકારની નિપચા-મેકકમાની એક

અમ્કુદુયાસળ. નં (અમ્કુદુયાસળ) ઉલ્લેખ
આસન, ઉલખણ પગે એસુ તે

અમ્કુદુયાસળિય વિં (અમ્કુદુયાસળ) ઉલખણ
આસને ખેલેલ.

અમ્કુદુય પું () ઉલ્લેખ
અમ્કુદુયિયા. મીં ()

અમ્કુદુય. નં (અમ્કુદુય) મહાન અવ્યક્ત
ધનિ

અમ્કુલ વિં (અમ્કુલ) મ-માર્ગે અથવા
ન્યાયના કૂળ-તટથી દૂર કરનાર (૨)

દ્વં ઓળખી ગયેલ, (૩) ચોરી

અમ્કેર પું (અમ્કેર) રાશિ, સમૃદ્ધ, દગબો
(૨) ત્રિદિ, ઉદ્ધર્તન, કર્મની સ્થિતિ વગે

રેમા સ્થાપે કરવો તે

અમ્કોદા મીં () વાચ, ૩૨૧૦
અમ્કોદિય વિં () ૩૨૧૧

ખાનાર, લાચ લેનાર, વાગીઓ

અમ્કોયા. મીં (અમ્કોયા) લાચ
અમ્કોમ પું (અમ્કોમ) ઉચ્ચ મોટું કરી શ

કરનાર પક્ષી, ચાતક, અંધેરો

અમ્કોમ. પું (અમ્કોમ) ઉચ્ચ, વધારેમા
વધારે, પ્રજામા રાજ (૨) માન, અદ

દાર (૩) ઉત્તમ

અમ્કોસિય. વિં (અમ્કોસિય) ઉચ્ચ, વધારેમા
વધારે

અમ્કોસિય. પું (અમ્કોસિય) એ નામના
ગોત્રના પ્રસન્ન સ્ત્રી (૨) નં એ ના

અમ્લંદ પું (અમ્લંદ) ગેરે માવવો, ક
પટ્ટી શરૂના સૈન્યને મારુ તે

અમ્લંમ. પું (અમ્લંમ) બેરથી રોકુ તે

અમ્લંમિય. નં (અમ્લંમિય) બેરથી રોકુ-
અટકાવુ

અમ્લંગા નં (અમ્લંગા) ઉબેડુ તે,
અમ્લંગિય વિં (અમ્લંગા) ઉબેડેલ, ખોદેલ

અમ્લવ. વિં ()

અમ્લલ પું નં (અમ્લલ) ઉખન, ખાણી
અમ્લા મીં (અમ્લા) આળી, લેનારી, દાડવી

અમ્લિય. વિં () ખરડાયેલ

અમ્લિત વિં (અમ્લિત) સિંચેલ, રિંચેલ
કરેલ

અમ્લિત્ત વિં (અમ્લિત્ત) ઉચ્ચ કરેલ, ઉ
પાડેલ-ઉધવેલ (૨) જાતાધર્મ કથા સુ

ત્રના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૩)
ગાયનના ચાર પ્રકારમાનો એક પ્રકાર,

(૪) આકાંક્ષ કરેલ, ખેંચેલ

અમ્લિત્તમ વિં (અમ્લિત્તમ) ગીતનો
એક પ્રકાર, શરૂઆતથી ચડેને સ્વરે

વાડુ તે

અમ્લિત્તચરમ વિં (અમ્લિત્તચરમ) રાધ
અમ્લિત્તચરમ } વાના વામચુમાથી

ખાનાના વાસચુમા મુદ્ધે પોતાને ખાસ
કરેલુ દેવ તેજ લેલુ એવો અભિગ્રહ

ધારી ગોચરી કરનાર

અમ્લિત્તગામ. નં (અમ્લિત્તગા) જેએ મ
સવાને ઉમારના પગ ઉપા રાખે તે ઉ-

દિષ્ટિ મેરકમાર, તેનું દા'ટાન જેમા આ-

પામા આનુ છે તે અપ્પરન, જાના

ચનનુ પ્રથમ અધ્યયન

અમ્લિત્તણિમ્લિત્તચરમ. પું (અમ્લિત્તણિમ્લિત્તચરમ) રાધનાના વાસચુમાથી ખાનાના વાસચુમા કરેલ દેવ તેને ખીન વાસચુમા નાખે તે વેનાર. અભિગ્રહધારી મુદિ

અસ્તિત્વપુલ્કરસહિ પુ. (અસ્તિત્વપૂર્વગતિ)

આ વસતિ-મધ્યમમાં રહેલ એક કહી સા-
ધુને પહેલ પહેલો બતાવેલ ઉતારો.

અસ્તિત્વ નં. (અસ્તિત્વ) ગીતનો પ્રથમ
પ્રકાર

અસ્તિત્વવિવેક પુ. (અસ્તિત્વવિવેક) જ્ઞાત
વજેરેમાં પહેલ અણુખપના ક્વચેને જુદુ

કાદી નાખતુ તે

અસ્તિત્વ. ત્રિ. (અસ્તિત્વ) જાટેલ

અસ્તિત્વવળા ત્રી. (અસ્તિત્વવળા) જ્ઞાતર ફેકતુ

અસ્તિત્વ. પુ. (અસ્તિત્વ) ઉચે ઉપાડતુ (૨)

ઉચે ફેકતુ (૩) પ્રારભવાક્ય (૪)

અધિકાર, અભિધેય (૫) ઉપોદ્ધાત,
પ્રત્યાવના.

અસ્તિત્વ ત્રિ. (અસ્તિત્વ) ઉચે ફેકનાર,
(૨) પુ. એક જાતનો પખો

અસ્તિત્વવળ. નં. (અસ્તિત્વવળ) ઉચે ફેકતુ,
ન્યાય દર્શન સમત પાત્ર કર્મ પૈકી પ્રથમ
કર્મ

અસ્તિત્વવળ. પુ. (અસ્તિત્વવળ) પ્રસ્તાવના, ઉપો-
દ્ધાત (૨) આભાસ, અભાસ (૩)
પાન નાખવાનો નાસનો પખો (૪)
ત્રિ. ફેકનાર

અમ નં. (અમ) અમહત્તાત્તમ પ્રભુએ રક્ષક
તરીકે નીમેષુ કુળ. ઉત્પન્ન. (૨) ત્રિ.
ઉત્પન્નમાં ઉત્પન્ન થયેલ (૩) ઉત્પન્ન,
પ્રમાણ, જાણાર (૪) ઉત્કટ, આકર,
દુષ્ટિ આચરી શકાય તેવું (૫) ઉત્તમ
સદિત

અમહત્તાત્તમ પુ. (અમહત્તાત્તમ) ઉત્પન્ન, જે કુળને
અમહત્તાત્તમ રક્ષક તરીકે સ્થાપ્યુ તે કુળ

અમહત્તાત્તમ નં. (અમહત્તાત્તમ) ઉત્પન્ન, ધર્મી ક
હમ તપશ્વર્ષી (૨) ત્રિ. ઉત્પન્ન કરનાર

અમહત્તાત્તમ પુ. (અમહત્તાત્તમ) સાધુને અર્થે આદારાત્તિ
નિપાત્રતા શ્રદ્ધાથી વાચના આધારક-
માંદિ ૧૬ દા.

અમહત્તાત્તમ ત્રી. (અમહત્તાત્તમ) ઉત્પન્ન પક્ષ.

આધારક અને ઉત્પન્નના ત્રણ ત્રણ બેદ-
એકદર છ બેદ ઉત્પન્નકાળી તરીકે ગણેલ છે

અમહત્તાત્તમ નં. (અમહત્તાત્તમ) ઉત્પન્ન તે, સર્વનો ઉત્પન્ન

અમહત્તાત્તમ. નં. (અમહત્તાત્તમ) જ્ઞાતર નીકળતો બાચ

(૨) ત્રિ. ઉત્પન્ન થયેલ (૩) ઉત્પન્ન, ઉત્પન્ન
પાયેલ

અમહત્તાત્તમ ત્રિ. (અમહત્તાત્તમ) દિનસ ઉત્પન્ન
પત્રી જેને ત્રિ-પ્રકાર મેળવનારુ છે તે

અમહત્તાત્તમ ત્રી. (અમહત્તાત્તમ) પડવો, જક, અને
અચારસ એ રાત્રિની ત્રણ નિધિનુ નામ

અમહત્તાત્તમ નં. (અમહત્તાત્તમ) ઉત્કટ ત્રિ. (૨)
પુ. આકર વિપરાયો સર્પ.

અમહત્તાત્તમ. પુ. (અમહત્તાત્તમ) કસના ત્રિ. ઉત્પન્ન
સેન રાજ

અમહત્તાત્તમ પુ. (અમહત્તાત્તમ) મન અને ધર્મિયોની
સાથે વસ્તુનો સમય થના પ્રથમ સામાન્ય
બોધ થાય તે, મતિજ્ઞાનના ચાર પ્રકાર-
માનો પહેલો પ્રકાર (૨) ઉપપન્ન,
આશય (૩) આશા, રજા, સમતિ (૪)
અભિપ્રાય, નિયમ. (૫) પરિપ્રાય (૬)
આનાસ, નિરાસસ્થાન (૭) અતર, આતર
(૮) અવધારણ, નિશ્ચય (૯) સાધીઓનું
એક ઉપકરણ (૧૦) યોનિદ્વાર (૧૧)
મદ્ય કરના યોગ્ય વસ્તુ (૧૨) ગીતાની
માલેકીની ચીજ.

અમહત્તાત્તમ. નં. (અમહત્તાત્તમ) સામાન્ય અણુ
મદ્ય કરતુ-ચિચારતુ (૨) સ્થાનની
આશા (૩) ધર્મિયોના ઉત્પન્ન થતુ સા-
માન્ય ચીજ

અમહત્તાત્તમ નં. (અમહત્તાત્તમ) } નાનાને
અમહત્તાત્તમ } પુ. નં. } આકર

અમહત્તાત્તમ } (અમહત્તાત્તમ, ૪) } સાધીનું
એક વસ્તુ કે જેને યુદ્ધ પ્રદેશ ડાકનામાં
ઉપયોગ થાય છે, સાધીના ૨૪ ઉપકરણ
માનુ એક

उगहमइ. मी० (अग्रप्रहमति) ध्रिय अने
अर्थनो समथ थाय ते, भविषाननो
ओक बेद.

उगहमइसंपया मी० (अग्रप्रहमतिम्पइ)
भनिसपदानो ओक प्रक्षर, सामान्यपणे
वस्तुनु अदणु करतु ते

उगहिय न० (अग्रप्रहिक) पाद्विआरा उप
गरथ, अभुक् वपत सुधी वापरिने पात्र
धण्णिने मोपरायोअ उपगरथ

उगहिय त्रि० (अग्रहूत) पीरसरा भाटे
उपाडेखु (२) सामान्यइपथी ज्ञापेय

उगहिया. मी० (अग्रहूता) गृहस्थने थाणी
वगेरेभा पीरसेसु भोजन साधुओ यत्ना
पूरक लेतु ते, पिडेपणानो पायभो प्रक्षर

उगाढ त्रि० (उद्गाढ) रसथ, तदुरस्त

उगाढ पु० (उद्गाढ) ओडक्षरनी साथे
अनाज के पाण्णी पेटभाथी मोदाभा
आवे ते.

उगाहणा मी० (अगाहना) शरीरनी उवाध.

उगाहिम त्रि० (अगाहिम) धी आदिभां
नगेरी वस्तु

उगाहिय. त्रि० (उद्गाहित) दाधभा वीरिय.
उपाडेय

उगाहण त्रि० (उद्गाहण) ओडेय. रमेन

उगाहणा मी० (उद्गाहणा) गोधतु. ओगणा
क्षरी

उगाहिय. त्रि० (उद्गाहिय) मुद्राध गयेन.
आनिभा पडेय (२) मुख डारेय

उगह. त्रि० (उद्गाह) गृहस्थाश्रमनो त्याग
करनार, घरगार छोडी सन्यास लेनार

उगाह. पु० (उद्गाह) होकर लागवी. प्रति-
पान यमे ते (२) भाग पाडी नानु
करतु (३) उपोद्घातन. भूमिडा के प्र-
माना. (४) क्षीयता (५) न० प्रा-
यमित्त निनेय (६) निशीथ भुनने ओक
अरु के नेमा प्रायमित्तनु नर्जन के

उगहाम. न० (उद्गातिम) लघु प्रायश्चित (२)
त्रि० लघु. नानु

उगहिय. त्रि० (उद्गातिम) लघु प्रायश्चित
(२) नाश पाभेय.

उगहाड त्रि० (उद्गाट) थोडु दाडेखु-नाभेय
थोडु भुइय, भोगय न दीधेल

उगहाडन न० (उद्गाटन) उराउनु. भोगनु

उगहाडपोरिसी. मी० (उद्गाटपोरिसी) पडोरनो
पाठये लाग, पोडो पडो

उगहाडिय त्रि० (उद्गाटिय) उराडेय, भुइय
क्षरेय

उगहाडियण त्रि० (उद्गाटियण) छेय
मान नानुनार

उगाय पु० (उद्गाय) लुओ ' उगाय '
शब्द

उगायण न० (उद्गायण) क्षय-नाश करेयो
(२) पून्यभ्यान, उत्तम गरा (३)
सरोवरभा जगनो भाग

उगुट. त्रि० (उद्गुट) धोपणा क्षरेय

उगोसणा. मी० (उद्गोसणा) उद्गोसणा-
दरेयो.

उगोसिय. त्रि० () पसेन, मानेन

उगिय त्रि० (उगिय) योग्य, क्षयक (२)
नेडेय, भगेय.

उग. त्रि० (उग) उच्य, उत्तम, पून्य (२)
उया शरीर तथा उया कुपरायो (३)
गोवर्धननी ओक प्रहृति के नेयी उच्यगोव
प्राप्त थाय

उगंत पु० () दाननो ग, नराय

उगंषिय. त्रि० () नेरधी दरेयो
क्षरेय

उगोय न० (उद्गोय) उय गोव नामे
गोव कर्भनी गुण प्रहृति के नेया
उद्यथी उय उय गोव पाभे

उगच्छेद त्रि० (उगच्छेद) आनी, गे
नरायरी

उच्चत्त न० (उच्चत्त) उच्चपत्त (२) ३६
 (३) उच्चपत्त, अक्षरान्ति अमुं १२
 उच्चत्तमयम् पु० (उच्चत्तमयम्) उच्चत्त
 आपी वाम द्वासीये ते सेरु
 उच्चत्तरिया स्त्री० (उच्चत्तरिया) अक्षर नि
 पिमानी ओ
 उच्चत्ता. स्त्री० () मक्षत, कछ मन्त्रो
 क्षेत्रानी छत्र न द्वासी ते
 उच्चत्तयगात्र पु० (उच्चत्तयगात्र) उच्च
 मोदानु भाग्य निशेन, यमु
 उच्चय पु० (उच्चय) द्वासी, सभ
 उच्चयवर्ध. पु० (उच्चयवर्ध) उच्चय उच्चरी मुक्षी
 ग्वासी करवो ते २५ मध
 उच्चयरा न० (उच्चयरा) अक्षरान्ति उच्चय
 करवो
 उच्चयरिय. त्रि० (उच्चयरित) कथित, उच्च
 उच्चय म० (उच्चय) उच्चय अक्षर
 उच्चयम् त्रि० () थाडी गयेव,
 आन्त
 उच्चयुया स्त्री० (उच्चयुया) १० मीनथी
 उच्चयुया स्त्री० (उच्चयुया) १० उच्चय अने
 द्वासीये नदी तेनी शम्भा
 उच्चय पु० (उच्चय) दिभायन परित
 उच्चयम् त्रि० (उच्चयम्) दिभायनभा उच्च
 लवेन-उच्चयन येन
 उच्चयोत्त १ न० (उच्चयोत्त) उच्चय अक्षर
 उच्चयोत्त १ गोन कर्मनी उच्चय अक्षर
 उच्चयानगरी स्त्री० (उच्चयानगरी) ओ नामनी
 उच्चयानगरी नीडेगी शाष्वा आर्ष
 सनिमेणिनी शाष्वा
 उच्चय. पु० (उच्चय) उच्चय, अक्षर,
 निष्ठा (२) उच्चयनीत करी मन त्याग
 करवो (३) उच्चय अने यत्
 परित परित. पायभी पादिसान्तिगा
 सभिति
 उच्चयरा. पु० न० (उच्चयरा) ओ नु ते

उच्चयभूमि स्त्री० (उच्चयभूमि) उच्चय उच्चयनी
 उच्चय
 उच्चय. त्रि० (उच्चय) उच्चय, उच्चय
 करव
 उच्चयलम् त्रि० (उच्चयलम्) उच्चय उच्चय,
 अक्षरान्ति
 उच्चयलिय त्रि० (उच्चयलिय) उच्चय उच्चय,
 उच्चय
 उच्चयम् त्रि० (उच्चयम्) उच्चय उच्चय उच्चय
 माधम (२) अनुक्तप्रतिष्ठा (३)
 अक्षरान्ति (४) निरिध, नाना प्रान्त
 (५) उच्चय, अनि उच्चय
 उच्चयम् त्रि० (उच्चयम्) मक्षनतधारी,
 उच्चय नतगात्रो (२) न० मक्षनत
 उच्चयम् त्रि० (उच्चयम्) उच्चय
 उच्चय. पु० (उच्चय) उच्चयनी नीये ल
 उच्चय तेनी रीते उच्चय करव मायु
 उच्चय. पु० (उच्चय) उच्चयनी गगानी ओ
 आलुओ उच्चय ओ उच्चय उच्चय
 उच्चयम् पु० (उच्चयम्) अक्षरान्ति अक्षर
 उच्चय अक्षरान्ति नाम
 उच्चय. त्रि० () नून, लीन
 उच्चय पु० (उच्चय) उच्चय, उच्चय
 उच्चयम् त्रि० (उच्चयम्) उच्चय
 उच्चय न० (उच्चयम्) उच्चयाना उच्चय अने
 उच्चय उच्चय उच्चय अक्षरान्ति
 उच्चय अक्षर
 उच्चय त्रि० (उच्चय) अक्षर उच्चय उच्चय
 उच्चय. त्रि० (उच्चय) उच्चय "उच्चय" अक्षर
 उच्चयलीना स्त्री० (उच्चयलीना) उच्चय उच्चय ते
 उच्चयलिय. त्रि० (उच्चयलिय) उच्चय
 उच्चयलीना स्त्री० () अक्षरान्ति,
 अक्षरान्ति
 उच्चय. पु० (उच्चय) उच्चय अक्षरान्ति मक्षनत
 उच्चय त्रि० (उच्चय) अक्षरान्ति अक्षर
 करव, उच्चय

उच्छादणया गी० (उच्छादना) उच्छेदन
करतु ते

उच्छाय. पु० (उच्छाय) ॥ याथ

उच्छायणा. गी० (उच्छादना) व्यास-
ध्यायिता करती

उच्छाट. पु० (उच्छाट) उत्साह, उत्थान

उच्छिद्य. न० (उच्छेदन) उच्छिद्य-उच्छाद
हेतु ते

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) चोर निरोध,
भीष्म भीम वगेरे चोरनी मत्त

उच्छिद्य. न० (उच्छेपण) उच्छेप इत्यु.
पक्षार कर्तु

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) आता आना
पथेय

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) उच्छेद करेय,
नाश पायेय.

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) उच्छेप करेय

उच्छु पु० (शुभ्र) शेरदी

उच्छु. त्रि० () उच्छेप आवेय

उच्छु. त्रि० () वेरायेय, निभेरेन
(२) पतित

उच्छु. त्रि० (उच्छिद्य) चोरचोर (२)
तत्तेन (३) पानाना स्थानथी दूर करेय
पक्षार करेय.

उच्छेद } पु० (उच्छेद) नाश.

उच्छेप. }

उच्छेपण न० (उच्छेपण) निर्भूय करतु, उ
च्छेदन करतु.

उच्छोम. त्रि० (उच्छोम) सोम २दिन

उच्छोलण. न० (उच्छालन) अश्वतथाने हाथ
पथ घेया ते

उच्छोलित्ताट. त्रि० (उच्छालित्ताट) उच्छालनाट

उच्छु. त्रि० (उच्छु) सत्य, निष्पक्ष

उच्छ न० (उच्छ) जग. (२) उत्पत्ति स्थान
नमां आधान पायेय पुष्टमनोना सधु
(३) आनेन, अनुभव

उच्छ. न० (उच्छ) तेज, प्रताप (२) अग
उच्छम. पु० (उच्छम) विद्यम, धर्म, प्रवृत्ति

उच्छय. त्रि० (उच्छय) तत्पर, तेषां

उच्छयमरण. न० (उच्छयमरण) मरण निरोध

उच्छयंत पु० (उच्छयंत) गिरनार परंत

उच्छयंतसेल पु० (उच्छयंतसेल) गिरनार परंत

उच्छल त्रि० () निर्भय, २१२०,
योद्धु, शुद्ध; ६५६ २दिन (२) उत्कृष्ट,
तीव्र

उच्छल त्रि० (उच्छल) सुखां पसिनाना म-
मेय मेयनुका, भविन

उच्छलिय. त्रि० (उच्छलित) प्रकाशित, हे-
दीपमान

उच्छाण न० (उच्छाण) दूध दूधवागा आडेयी
व्याम आय (२) उच्छेपणीन, टेकरे.

उच्छाणगिह न० (उच्छाणगिह) उच्छाणभा पा-
येय भक्षण

उच्छाणजत्ता गी० (उच्छाणजत्ता) उच्छाणभा
जुते, उच्छाणनी याता

उच्छाणपाल. त्रि० (उच्छाणपाल) उच्छाणने २
क्षक, भागी

उच्छाणसाला. गी० (उच्छाणसाला) उच्छाण
साला.

उच्छाणियलेण न० (उच्छाणियलेण) उच्छाण-
नीयाणी अश्नु निराभशुद

उच्छायण. पु० (उच्छायण) पुष्पानक्षानु गोत्र

उच्छालन. त्रि० (उच्छालन) अग्नि सन-
माननार

उच्छालण न० (उच्छालण) सगमातु ते

उच्छालिय. त्रि० (उच्छालित) सगमायेन

उच्छित. पु० (उच्छित) मोर २ देशभा जु
नाय २ पाये आवेय गिरनार परंत

उच्छु त्रि० (उच्छु) सन, अवक, अशुभ
(२) भाषा ६५६ २दिन, मयमधारी

उच्छुभ्र पु० (उच्छुभ्र) उच्छ, सध पथेमेनु
६२-२१२०.

उज्जुकड. वि० (कजुकूट) निष्कपट तपस्वी;
सरल स्वभावी.

उज्जुग. वि० (कजुक) दृष्टिवाहना ८८ सूत्र-
भांतुं पहेलुं सूत्र. (२) निष्कपटी; सरल

उज्जुगद. स्त्री० (कजुगति) साधु पोताना
स्थानथी निकणी सिधेसिधु गृह पंक्तिअ
जह गेहारे, वज्रतां न गेहारे ते; गौयरीना
आठ प्रकारभांतो पहेलो प्रकार.

उज्जुजड. वि० (कजुजड) सरल पथु ७४;
तात्पर्य नदि समञ्जनार.

उज्जुस. वि० (कजुस) उद्यम गणो; उद्यमी.
(२) सावधान.

उज्जुसि. वि० (कजुसि) कजुभावा-भो-
क्षसाधकसंयमने जेनार; संयमालिवापी.

उज्जुमइ. स्त्री० (कजुमति) मनःपर्यवसानो
अेक भेद; सामान्यथी मनना पर्यवोने
ज्यावनार गान (२) पुं० कंठक न्युन
(अहीअंशुलनून) अहीद्रीपना संशी
प्राणियोना मनोभावन जेनानार साधु.

उज्जुय. वि० (कजुक) सरल; सीधो; नि-
ष्कपटी. (२) पुं० जमलो हाथ.

उज्जुपार. वि० (कजुपार) संयमधारी; संयम
पालनार.

उज्जुयालिया. स्त्री० (कजुयाल्य) जलिया गा-
मनी अहार वहेती अेक नदी, के जेने कठे
महादीरस्थामीने डेवगगान उत्पन्न थयुं.

उज्जुसुत्त. पुं० (कजुसुत्त) अतीत अनः-

अज्जुसुत्त. पुं० (कजुसुत्त) अत कणश्च
वक्तु विना मात्र वर्तमानकण वर्ति
वस्तुनेज जे देखाउ, पारकी वस्तु नि-
प्रयोगन होअने असत् समान माने,
त्रिग वयन सिद्ध जना अेकज पदार्थ
माने, निक्षेपाचार स्वीकारे ते; सात
नयमानो योथो नय. (२) निच्छेद गयेथ
आरभा दृष्टिसद अंगना भीम विलास-
सूत्रो प्रथम भेद.

उज्जुहृत्य. पुं० (कजुहस्त) जमलो हाथ.
उज्जोणी. स्त्री० (उज्जिनी) मालव देशनी
अेक नगरीनुं नाम.

उज्जोइय. वि० (उजोति) प्रकाशिन; अगजगुं.

उज्जोय. पुं० (उजोय) प्रयत्न; परिश्रम.

उज्जोय. पुं० (उजोय) तेज-प्रकाश-उद्योत;
अज्जगुं. (२) नामकर्मनी अेक प्रकृति
के जेना उद्यथी उद्य-गरम नही जनां
प्रकाश करनार शरीर प्राप्त थाय जेम
अंद नक्षत्र रत्न वजेरेनां शरीर.

उज्जोयग. वि० (उजोतक) उद्योत करनार.

उज्जोयण. न० (उजोयण) जेजुनुं; तैयारी
करपी.

उज्जोयणाम. न० (उजोयणाम) नाम कर्मनी
अेक प्रकृति.

उज्जोविय. वि० (उजोति) रत्न आदिथी
प्रकाशित.

उज्जुअ. वि० (उज्जुअ) सहविवेक वगरनो.
(२) लाग करनार; छोडी देनार.

उज्जुण. न० (उज्जुण) प्दार लघु जनुं.
(२) लाग.

उज्जुत्त. पुं० (उज्जुत्त) पर्यंतभांथी पडतो
पाष्णिनो अरे; गिरिनिर्जरे.

उज्जिम्य. पुं० (उज्जिम्य) उज्जिम्य नामे वि-
ज्जिम्य साधवाहनो पुत्र. (२) विपाक
सूत्रना प्रथम श्रुतरुंधना भीम अभ्यसननुं
नाम. (३) वि० तज्ज; त्याग करेथ.
(४) विज्ज. (५) न० परित्याग.

उज्जिम्यधम्मा. स्त्री० (उज्जिम्यधर्मा) जे वस्तु
नाभी देवा योग्य होथ, जेने काष्ठ देवा न
छूछे तेवी वस्तु छोडरवी ते; अेपयाना
सात प्रकारभांतो अेक.

उज्जिम्यधम्मिय. वि० (उज्जिम्यधर्म्मिय) नाभी
देवा योग्य; निश्चयोगी.

उज्जिम्या. स्त्री० (उज्जिम्या) धनासाधवाहनो
पुत्र धनपात्र साधवाहनो स्त्री.

હજૂ પુ. સી. (હજૂ) સાદીઓ, બિટ
હજૂ વિ. (હજૂ) હજૂના પાગનું
અનેક સુત, લાગી વગેરે.
હજૂ સી. (હજૂ) હજૂના આકારનું
લાગી મળાના વાસણ, શિરોષ્ઠ
હજૂવાસમણ પુ. (હજૂવાસમણ) મોટા
માટીના વાસણમાં બેસી તપશ્ચર્યા કરનાર,
ગોશાળાના સાધુની એક જાત
હજૂ સી. (હજૂ) હજૂ, સાદણી
હજૂનાલ પુ. (હજૂનાલ) હજૂ પાગનાર
હજૂ વિ. (હજૂ) હજૂ, હજૂ થયે
હજૂ પુ. (હજૂ) એક જાતનું જન્યર
પ્રાણી
હજૂ. પુ. (માણ) હજૂ, હજૂ (૨) વાસણનો
કાગી
હજૂના ન. (હજૂના) હજૂના હજૂ
કરતું તે
હજૂ સી. (હજૂ) શરીરો હજૂ કરતું,
હજૂ થતું
હજૂના વિ. (હજૂના) હજૂનાર
હજૂના. ન. (હજૂના) હજૂ થતું હજૂ ને
(૨) સાલમણને શુક પામે જતું તે (૩)
હજૂના, પત્ન (૪) હજૂના (૫) આરબ,
પ્રારબ (૬) હજૂ આરબ બહાર
નીકળવું
હજૂનાપરિવારિય. ન. (હજૂનાપરિવારિય)
જામથી માટી હજૂના હજૂના શુધીમાં
બેસના દરેક જાતનો દેશવ, જન્ય
ચરિત્ર
હજૂનાપુ. પુ. (હજૂનાપુ.) કાનિક સુત-
માનું એક
હજૂના. ન. (હજૂના) હજૂના તે, હજૂ
પના કરી
હજૂના ન. (હજૂના) સમાપિક ચારિત્ર-
માથી હજૂનાપાત્રીય ચારિત્રનું આગે
પુ તે

હજૂનાપરિવારિય. વિ. (હજૂનાપરિવારિય)
પાય મહાનતની ઉપસ્થાપના કરી કરે
દિવ્ય
હજૂના. વિ. (હજૂના) હજૂ, હજૂ થયે,
તેવાર થયે (૨) હજૂ પામે, હજૂના.
(૩) હજૂનાપુ. માટે તેવાર થયે,
પ્રત્યક્ષ લેવાને તેવાર થયે (૪) હજૂના,
પરિવારનું
હજૂ. પુ. (હજૂ) હજૂ
હજૂ પુ. (હજૂ) શરિ, હજૂ
હજૂ } પુ. (હજૂ) તાપસનો આશ્રમ
હજૂ. } હજૂ
હજૂ. પુ. (હજૂ) વસન્ત ગ્રીષ્મ આદિ ૬
ઋતુ (૨) સી. હજૂના, સીધમ
હજૂ ૧. (હજૂ) નક્ષત્ર
હજૂનાપરિવારિય. સી. (હજૂનાપરિવારિય) જો મુ
નિજોની એક શાખા
હજૂનાપરિવારિય. સી. (હજૂનાપરિવારિય) ચ
કાર્તીની ૩૨૦૦૦ રાષ્ટ્રી
હજૂના. ન. (હજૂ) હજૂ (૨) પુ. ચન્દ્રમા
હજૂનાપરિવારિય. ન. (હજૂનાપરિવારિય) હજૂ
બહાન-જોમાસા ગિરાના વખતમાં
રહેવ-નિવાસ કરેવ
હજૂના. પુ. (હજૂના) હજૂના = હજૂના "
શબ્દ.
હજૂના. વિ. (હજૂના) હજૂના અને હજૂ
હજૂના સાધુઓનો માસકર્ય નિદાર
હજૂના. પુ. ન. (હજૂ) નાવ, હજૂ (૨)
નાવો
હજૂના પુ. (હજૂના) નક્ષત્રનો રાશી, ચન્દ્ર
હજૂના. પુ. (હજૂના) ચન્દ્ર
હજૂનાપરિવારિય. પુ. (હજૂનાપરિવારિય) બહાર
સ્થિતિથી નીચેના એક ગણ.
હજૂનાપરિવારિય. પુ. (હજૂનાપરિવારિય) સીધમ દેવ-
નોકના પદેના પાયમાંનું એક ગિરાન
હજૂના. પુ. (હજૂના) હજૂના, હજૂના

ઉદ્ધુ પુ. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુ નામનો એક આત્મા
દેશ જોને લાવ ઉડીયા જલે છે (૨) ત્રિ. ૦
તે દેશના રહેવાસી

ઉદ્ધુચગ પુ. () કવચનાદ

ઉદ્ધુચગ ન. (વચન) આકાશ

ઉદ્ધાટ પુ. (ઉદ્ધાટ) ઉપધાન નામ (૨)

પ્રત્યક્ષની લગભગ કરી તે (૩) તેના

પ્રતિષ્ઠા (૪) લાગી, ન્યૂના

ઉદ્ધાટક ત્રિ. (ઉદ્ધાટક) લાગી કરનાર

ઉડ્ડી. સી. (ઉડ્ડી) લિપિ નિરોધ.

ઉડ્ડીયા ત્રિ. (ઉડ્ડી) આકાશમા ઉડેના

ઉડ્ડમહા. પુ. (ઉડ્ડમહા) એ નામનો એક

દેશ (૨) ત્રિ. ૦ તેના રહેવાસી

ઉદ્ધુ ન. () આકાશ

ઉદ્ધુનાદિય પુ. (ઉદ્ધુનાદિય) ભગવાન

મહાનીરના એક ગણનું નામ

ઉદ્ધુ ન. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુ ઉપર (૨)

ઉદ્ધુનોક રંગનોક (૩) ઉદ્ધુ દિશા,

ઉદ્ધુ દિશા (૪) વચન, ઉડ્ડી

(૫) ઉત્તમ મુખ્ય (૬) લાકડીની આકૃતિ

ઉદ્ધુ રહેડ (૭) ત્રિ. ૦ ઉદ્ધુ, ઉત્તમ

ઉદ્ધુરુદ્ધય પુ. (ઉદ્ધુરુદ્ધય) નાભિની

ઉપર ખગોળનાર તાપસનો એક પ્રકાર

ઉદ્ધુકાય પુ. (ઉદ્ધુકાય) માથા

ઉદ્ધુભામિ ત્રિ. (ઉદ્ધુભામિ) ઉપર જનાર

ઉદ્ધુભાવપરિણામ પુ. (ઉદ્ધુભાવપરિણામ)

આનુષ્ઠ પરિણામનો એક પ્રકાર ૩ જે

નાથી છા ઉદ્ધુ ઉદ્ધુ ગતિમા આ

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) ઉપર ચાનનાર

આકાશમા ઉડનાર

ઉદ્ધુજાણ ત્રિ. (ઉદ્ધુજાણ) જ્યાં ઉદ્ધુ રહે

તેવે આસને બેસનાર

ઉદ્ધુદિશા સી. (ઉદ્ધુદિશા) ઉદ્ધુ દિશા, ઉ

પની દિશા

ઉદ્ધુદિસિપમાણાદિકમ પુ. (ઉદ્ધુદિસિપમાણાદિકમ) ના દિશિ નતનો પ્રથમ અતિયાર.

ઉદ્ધુભામિ ત્રિ. (ઉદ્ધુભામિ) આકાશમા રહેનાર

ઉદ્ધુમુદ્ગ પુ. (ઉદ્ધુમુદ્ગ) ઉદ્ધુ મોળાનારો ઠેના

ઉદ્ધુરુદ્ધ પુ. સી. (ઉદ્ધુરુદ્ધ) આકાશ સન્ધિ આ રંગના ભેગા થનારી જાનેના મોટા રંગના

ઉદ્ધુલોગ પુ. (ઉદ્ધુલોગ) ઉદ્ધુનો,

ઉદ્ધુલાય પુ. રંગનોગ, લોકનો ઉપરનો ભાગ

ઉદ્ધુચાદ્ય પુ. (ઉદ્ધુચાદ્ય) ઉદ્ધુનાનિક

નામનો મહાનીર રસામીના નવ ગણમાનો

પાચમો ગણ

ઉદ્ધુચાપ પુ. (ઉદ્ધુચાપ) ઉદ્ધુદિશાનો વાડ

ઉદ્ધુ સી. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુદિશા

ઉદ્ધુ મ. (ઉદ્ધુ) ફરીથી ફરી (૨) બે,

રિશા (૩) નિશ્ચય (૪) અધિકાર,

પ્રસ્તાવ (૫) પદાન્તર (૬) સમુચ્ચય

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) નીચું નમેના

ઉદ્ધુચાનીસ સી. (ઉદ્ધુચાનીસ) ૩,

ઓગચાનીસ

ઉદ્ધુચરિયા સી. (ઉદ્ધુચરિયા) ખોરાક

ઉદ્ધુ વગેરે જોઈએ તે રતા ઓછા

લેના તે

ઉદ્ધુચર સી. (ઉદ્ધુચર) ઉત્તરિ

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) ઉત્તર, ઉદ્ધુ

ઉદ્ધુચરપાસ પુ. (ઉદ્ધુચરપાસ) ધેગાના

વાળ, ઉત્તર

ઉદ્ધુચર પુ. (ઉદ્ધુચર) નીલિનો અખાન

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) ઉદ્ધુ ઉત્તર, આનાદ

(૨) નીકળતું ચડતું (૩) મુખ્યના (૪)

અભિમાનરૂપ મોહનીય કર્મ (૫) અ

ભિમાની

ઉદ્ધુચાવટ પુ. (ઉદ્ધુચાવટ) ઉદ્ધુ આનર્તન

કરતું તે, આનર્તનનો એક પ્રકાર

उपगणा. श्री० (कर्णा) ७-१.

उराणास पु० (उनास) अर्ध; अक्षर, गद.

(૨) મદનાં પરિણામથી અધાતું મોડનીય
કેમ.

उद्यमालोम. पु० (कर्णरोमन्) छिन्ना रोम-
रेखा.

હાથિમાથ, ત્રિ० (શ્રીશક્તિ) ઉનનુ. (૨) ઉનના
બનેલ રત્નેદરશ્યાદિ

કચ્છ. ત્રિ. (કચ્છ) ગરમ, ઉજુ. ઉ'ચ્છ. (૨)
પુ. ગરમી, ઉ'ચ્છતા, તાપ, તડકા

उपस्थान, न० (उपस्थान) द्वितीय ते.

उत्त. त्रि० (अक्त) ६३५

उत्त. त्रि० (बत) वावेय (२) अनावेय

ઉત્તમ વિ. (રૂઢા) જેમા ધાસ ઉમેયુ છે
તે; ઉત્પન્ન થયેલ તુખવાળુ.

उत्तर. प्रि० (उपर) आसपुम्न, अय नीत

उत्तम. त्रि० (उत्तम) वित्तम, सर्वोत्कृष्ट, म
मान (२) सयम, त्याग

उत्तम. त्रि० (तत्तमम्) अज्ञान रहित

उत्तरांग, न० (दत्तमान) भ० १३, भा० ३

ઉત્તમકૃષ્ણત ત્રિં (ઉત્તમગામ) ઉત્તમ
અવસ્થાએ પહોંચેલ, ઉગ્રી સ્થિતિને પ્રાપ્ત
થયેલ

उत्तमरुद्रा गी० (उत्तमरात्र) प्र१८ अ०
२५. उत्तम स्थिति

उत्तमजांगित. न. (न्तपयोहि।) अयोः॥
अ. १२५॥३१॥ अ. १२५॥३२॥

उत्तमश्रु पु० (अथर्व) उगम पामं.
मोक्ष (२) उगमानी नरे नरे. (३)
भद्रम्

उत्तमभाग. न० (उत्तराग्न) भेदाध्ययन

उत्तमगिर्मुक्त. व० (उत्तमनिर्देशा प्रथम
दृष्टान्त-उत्तमनिर्देशा

उत्तमपुरिम पु० (३१, ३२) तीर्थेऽयं ग
हती, जगदे, चामदे। आदि उग्रम
पुत्र

उत्तमा. श्री० (उत्तमा) यक्षना छद्रपूज्यदत्ता
 श्री० अग्रमहिषी. (२) पञ्चवासीयानी पक्ष
 रात्रिभांती पहेली रात्रि (३) “ जायाय-
 म्मसहा ” नं अक्ष अक्षयन.

उत्तर. प्रि० (ज्ञा) श्रेष्ठ, प्रधान; उत्तम.
 (२) श्रीशु; धतर, अन्य (३) त्रिद्विगत.
 (४) अंतरत क्षेत्रमा आपत्ती उत्सर्पिणीमा
 यनार २२ मा तीर्थक्षर. (५) उत्तरायु;
 उत्तरयु ते (६) अपिदि, (७) मुख्य नदि,
 पेशा भाग; भूवनी शाखा. (८) उत्तर
 दिशा; उत्तर प्रदेश (९) उपर. (१०)
 उत्तर दिशाभा रह्य. (११) उनतु यना-
 वेय वस्त्र, कामशी वजरे. (१२) पु०
 वर्षां कल्प (१३) मन्त्रिदिना प्रथम
 शिष्य, जोक न्तेन मनि.

ઉત્તરંગ. નં (ઠાણ) દરવાજા ઉપર આ
લાકુ રથાપવામાં આવે છે તે

उत्तरकंचुय. ५० (वक्राक्ष) ओष्ठ प्रक्षारण
अपतर.

उत्तररुग्णा. न० (उत्तररुग्ण) सञ्जादिते पत्थर
साथे प्रगी भादवा ११ तथा साक्षरुत्ते.
(२) दिनेय युगभावन.

उत्तरक्रिया. मा० (उत्क्रिया) वैदिक शरीर
६१२ अभिन ३३१ ते

उत्तराङ्ग १० मी० (अपूर) मेरुती उत्तर
महाविद्यालय लुभयिपानु मेरु क्षेत्र १.
(२) २२ मी० मेरुती प्रनन्ता पापपीनु
नाम

ઉત્તરકુદ પુ. (જાગુદ) એ નામનું જુઓ
 નાનું એક ક્ષેત્ર (૨) તે ક્ષેત્રના મનુષ્ય.
 (૩) તે ક્ષેત્રના અધિગતા તે નાનું નામ.
 (૪) ઉત્તરકુદ નામનો એક દ્વ

उत्तराखण्ड नं. (२०१४) भा. ३११
नाम १ भा. ३११ नाम २ भा. ३११ (२)
महाविद्यालय नं. १ भा. ३११ भा. ३११
विभाग नं. १ भा. ३११ (३) भा. ३११

ઉત્તરકુલજ્ઞાણ. નં (ઉત્તરકુલજ્ઞાણ) એ નામનું
સાકેતપુર નગરની બહારનું એક ઉદ્યાન
ઉત્તરકુલજ્ઞાણ. પુ. (ઉત્તરકુલજ્ઞાણ) ઉત્તરકુલ
નામનો ૨ જો પ્રદેશ.

ઉત્તરકુલજ્ઞાણ. પુ. (ઉત્તરકુલજ્ઞાણ) એક જાતના
વાનપ્રસ્થ-તાપસ કે જે ગંગા નદીના
ઉત્તર કાંઠે રહેતા હતા.

ઉત્તરકોટિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરકોટિ) ગાન્ધર્વ આ-
મની ૭ મી મૂર્તિના.

ઉત્તરગંધારા સ્ત્રી. (ઉત્તરગંધારા) ગાંધાર
આમની પાંચમી મૂર્તિના.

ઉત્તરગિહ. નં (ઉત્તરગિહ) ઉપરનું બીજું ધર
ઉત્તરગુણ. પુ. (ઉત્તરગુણ) મૂળગુણની અપે-
ક્ષાએ ઉત્તર ગુણ; સ્વાધ્યાય પિણ્ડ-
ગુણિ આદિ દશ પ્રકારના પચ્ચઆય.

ઉત્તરગુણપચ્ચમહાણ. પુ. (ઉત્તરગુણપ્રત્યાસ્થાન)
ઉત્તર ગુણરૂપ પચ્ચસ્થાણ, પચ્ચક્રઆણનો
એક પ્રકાર.

ઉત્તરગુણલક્ષિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરગુણલક્ષિ) ઉત્તર-
ગુણ-પિણ્ડવિશુદ્ધિ આદિ તપની લક્ષિ.

ઉત્તરચૂલ. નં (ઉત્તરચૂલ) } વદના
ઉત્તરચૂલિયા. સ્ત્રી. (ઉત્તરચૂલિકા) } કરીને
પછી ' મત્થએણુ વદમિ ' કહેવું તે,
વદનાનો ૧૯ મો દોષ.

ઉત્તરજ્ઞાણ. પુ. (ઉત્તરજ્ઞાણ) ઉત્તરજ્ઞાણ
મુત્રના વિન્યાદિ ઇતીસ અધ્યયન.

ઉત્તરકુલ. નં (ઉત્તરકુલ) ઉત્તરકુલ; વૈતાલ્યથી
કે મેરથી ઉત્તર બાજુનો પ્રદેશ.

ઉત્તરકુલમરત. પુ. (ઉત્તરકુલમરત) વૈતાલ્ય
પર્વતથી ઉત્તર નરકનો ભારત પ્રદેશ

ઉત્તરકુલમરતકુલ. પુ. (ઉત્તરકુલમરતકુલ) ૪૫-
કોપના વૈતાલ્ય પર્વતનું ૮ મું સિખર (૨)
તેનો અધિગત દેવતા.

ઉત્તરકુલમરતા. સ્ત્રી. (ઉત્તરકુલમરતા) ઉત્તરકુલ
ભરતકુલની પામે ઉત્તરકુલ ભરતા નામની
રામધાની.

ઉત્તરણ નં (ઉત્તરણ) તરીકનું પાંચ ઉત્તરવું.
(૨) અવતરણ; નીચે આવવું.

ઉત્તરદારિયણમ્મલ્લ. નં (ઉત્તરદારિયણમ્મલ્લ)
ઉત્તર દિશા તરફ મુખ રાખનાર નક્ષત્ર,
સ્થાનિ આદિ સાત નક્ષત્ર.

ઉત્તરદિશા. સ્ત્રી. (ઉત્તરદિશ) ઉત્તરદિશા
ઉત્તરપગડ. } સ્ત્રી. (ઉત્તરકૃતિ) જાનાવ-
ઉત્તરપગડિ. } રણીયાદિ મૂળ આઠ ક-
ર્મના અચાન્તર બેદ, કર્મની ઉત્તર
મૂર્તિ.

ઉત્તરપચ્ચલક્ષિમ. } પુ. (ઉત્તરપચ્ચલક્ષિ)
ઉત્તરપચ્ચલક્ષિમિહ. } વાયવ્ય ખુણા; ઉ-
ઉત્તરપચ્ચલક્ષિમ. } તર અને પશ્ચિમ
ઉત્તરપચ્ચલક્ષિમિહ. } વચ્ચેનો પ્રદેશ.

ઉત્તરપદ. પુ. (ઉત્તરપદ) પધારી ઉપર પાથ
રવા. ૧૭.

ઉત્તરપવડિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરપવડિ) બુદ્ધિ "ઉત્તર-
પવડિ" શબ્દ.

ઉત્તરપુરલક્ષિમ. } પુ. (ઉત્તરપુરલક્ષિ) ઉત્તર
ઉત્તરપુરલક્ષિમિહ. } અને પૂર્વ દિશાની
ઉત્તરપુરલક્ષિમ. } વચ્ચેનો પ્રદેશ.

ઉત્તરપુરજ્ઞા. સ્ત્રી. (ઉત્તરપુરજ્ઞા) પ્રદેશ ખુણા;
ઉત્તર અને પૂર્વ વચ્ચેની વિદિશા.

ઉત્તરપોદુવયા. સ્ત્રી. (ઉત્તરપોદુવયા) ઉત્તર
ભાદ્રપદ નક્ષત્ર

ઉત્તરપાણી. સ્ત્રી. (ઉત્તરપાણી) ઉત્તર
દિશાની નક્ષત્ર.

ઉત્તરવલિય. પુ. (ઉત્તરવલિય) ઉત્તર અધિય
નામે એક ગણ.

ઉત્તરવલિસદ. } પુ. (ઉત્તરવલિસદ) ઉત્તર
ઉત્તરવલિસદ. } અધિસદ સ્થિતિથી
નિરુદ્ધ એક જાતનો ગણ; ભગવાન
મહારીરનો બીજો ગણ. (૨) એક પ્રસિદ્ધ
જૈન સાધુ.

ઉત્તરમહાવ્યા સ્ત્રી. (ઉત્તરમહાવ્યા) ઉત્તર
ભાદ્રપદ નક્ષત્ર.

उत्तरमंदा. स्त्री० (उत्तरमंदा) गंधार २३२
अन्तर्गत ऐक भूज्जा; मध्यम आगनी
पहेली भूज्जा.

उत्तरवर्द्धिमान. न० (उत्तरवर्द्धिमान) ओ नामनु
ऐक विमान.

उत्तरवाय. पु० (उत्तरवाय) उत्तरवाय.

उत्तरवेद्यविय. त्रि० (उत्तरवेद्यविय) जन्म
पक्षी अमे ते पक्षी वैद्यिक शक्तिथी
वैद्यिक शरीर जनायनाय.

उत्तरवेद्यविया. स्त्री० (उत्तरवेद्यविया) भूषण रा-
रीथी न्दातु या भेदातु इय जनायनाय
आम धयेय शरीरनी अयगादना

उत्तरसमा. स्त्री० (उत्तरसमा) मध्यम आ-
मनी योथी भूज्जा

उत्तरसाला. स्त्री० (उत्तरसाला) ऐक जालतु
धर. मेससालु स्थान-मध्य पगेरे.

उत्तरा स्त्री० (उत्तरा) उत्तरापादा आदि न-
क्षत्र (२) मध्यम आमनी पहेली अने
त्रीथ भूज्जा (३) उत्तर दिशा (४)
ऐक दिशा कुमारी देवी (५) गिअर
मनना आचार्य शिखरिनी जेहना.

उत्तराहोडि. स्त्री० (उत्तराहोडि) ओ नामनी
गंधार आमनी सातमी भूज्जा

उत्तराग्नयण. न० (उत्तराग्नयण) ओ नामनु
ऐक भूषण यंत्र; ज्वाला अध्ययनना सभ
दरप उत्तराग्नयण नामे यंत्र.

उत्तराग्नयणी. स्त्री० (उत्तराग्नयणी) ओ
नामनु नक्षत्र.

उत्तराग्नयया. स्त्री० (उत्तराग्नयया) ओ नामनु
नक्षत्र.

उत्तराग्नय. न० (उत्तराग्नय) भूषण इति
शाभाथी उत्तर दिशाया जग ते

उत्तराग्नयण. पु० (उत्तराग्नयण) कर्क सहा-
न्तिनो दिस. (२) उत्तराग्नयण प्रवेत
करेता भूष.

उत्तराग्नयणियट. पु० (उत्तराग्नयणियट) भूष
उत्तरने भायेथी दक्षिणे भाये जग ने

उत्तराग्नया. स्त्री० (उत्तराग्नया) गंधार आ-
मनी सातमी भूज्जा.

उत्तराग्नय. पु० (उत्तराग्नय) उत्तराग्नय देशनो
इपानो ऐक सिद्धो.

उत्तराग्नय पु० (उत्तराग्नय) उत्तर तरङ्गनो
ऐक देश

उत्तरासंग पु० (उत्तरासंग) भूषण उपर दु
पक्षी आवर्तन करतु ते; उत्तरासंग
करतु ते.

उत्तरासमा स्त्री० (उत्तरासमा) मध्य आमनी
योथी भूज्जा

उत्तरासादा. स्त्री० (उत्तरासादा) उत्तरासादा
नक्षत्र

उत्तराहुत्त. न० (उत्तराहुत्त) उत्तर तरङ्ग.
(२) त्रि० उत्तर समुद्र भूषण करेव

उत्तरिज्ञ. न० (उत्तरिज्ञ) ज्वाला उपर रा-
ज्यातु पक्ष-दुपक्ष

उत्तरिय. पु० (उत्तरिय) उत्तरगुण समिनि
पगेरे (२) त्रि० प्रधान, ऐक (३) न०
दुपक्ष, जग राज्या पक्ष

उत्तरिज्ञ त्रि० (उत्तरिज्ञ) उत्तर दिशाभातु.
उत्तर दिशा सज्जथी. (२) उत्तर दिशा या
क्षेत्रमा उत्तर धयेय; उत्तरिय

उत्तरिज्ञ. त्रि० (उत्तरिज्ञ) उत्तरया योय.

उत्तरीरुत्त न० (उत्तरीरुत्त) जेनी आ-
लोचना करी छे तेनी यधारे रिगुद्धि
करता क्षोभित्य करेते ते.

उत्तरीरु. पु० (उत्तरीरु) उपयो ते।

उत्तरांतर पु० (उत्तरांतर) उत्तरांतर. ऐक
जीमथी द्रव

उत्तरांतर. पु० (उत्तरांतर) उपयो ते।

उत्तराण न० (उत्तराण) ऐक प्रधान
पात्र

उत्तराण त्रि० (उत्तराण) यगुपाद; सभ; सिद्धि
(२) धी-दक्ष; उत्तर नदी ते. (३) न०
पक्षमे भाया सिना आय भुमी रा-

अरी ते (४) वि० यत्ता सुमानो अभि
ग्र५ धरनार

उत्ताणग्र } वि० (उन्नत) यत्ता सुमान
उत्ताणग्र } (२) लाघु ऋषेः, पसारेषु
उत्ताणग्र वि० (उन्नत) यत्ता सुमानो
अभिग्र५ धरनार

उत्ताणोदधि पु० (उन्नतोदधि) छी २५
पाणीनामो धरीयो

उत्तार पु० (उत्तर) नदीनो उत्तार, पा
णीनो आरौ (२) उत्तरु पाद लाघो
(३) परिष्ठाण

उत्तरण न० (उत्तरण) उत्तरु-पाद
ते (२) आदर नीकगु (३) दूर
वरु

उत्ताज वि० (उत्ताज) ताव अर गातु ते,
गायनो ओ० दौ०

उत्तासहत्तार. वि० (उन्नागवित्) अतिशय
नास आपनार

उत्तासगम } वि० (उन्नागम) नास उ
उत्तासगम } अनार, लाय उत्पन्न
धरनार

उत्तासगिज्ञ. वि० (उन्नागिज्ञ) भदा लभ्य
उत्तामिय वि० (उन्नामि) नास आपेय
(२) परम्पर भजेय

उत्ति मी० (उत्ति) पाणी, वयन

उत्तिल पु० (उत्तिल) श्रीपाद छोडीनु २
(२) न० वि०, गाकु. (३) पु० पासना
अग्र भाग पर गेयु पाणीनु गीपु (४)
गिनाडीनो रोप

उत्तिगनेण. न० (उत्तिगलन) श्रीपाद

उत्तिगण वि० (उत्तिग) पाद उन्नय

उत्तिपिय वि० () अन्न, गीकपु

उत्तेडग्र } वि० (उत्तेड) उत्सादरागु,
उत्तेडग्र } अन्नागगु

उत्तेड पु० () नास उपर न
मे० ओभना गिदु.

उत्थ. न० (उत्थ) स्तोत्र विशेष (२) याग
विशेष

उत्थय वि० (उन्नत) दाकेय, आ० ग
उत्थय } मन ऋषेः

उत्थय पु० (उत्थय) ओभार, उन्नयो

उत्थल. न० (उत्थल) धूगो टेकरे

उत्थाण. न० (उत्थान) उठु, उभा थु
(२) अग, पराक्रम

उत्थिय. वि० (उन्नत) आ० गान ऋषेः,
दाकेय

उत्थुमण न० (उन्नतोदन्) ओ० प्रकारनु
कैतक, थु, थु, अनाज करवो

उद्. न० (उद्) पाणी, २५

उद्द. वि० (उद्दिन्) उद्द पाभनार

उद्दग्र. वि० (उद्दिग) कर्भना उद्द (२)
कर्भना उद्दयी निष्पन्न यमेय भा०,
७ लारमानो ओ० भा०

उद्दग्रभाप पु० (उद्दिग्रभाप) लुओ
“ उद्दिग्र ” शब्द

उद्दल वि० (उद्दल) पाणीयी लीनुधमे०

उद्दलचर वि० (उद्दल) जगत्तर

उद्दोदर. पु० (उद्दोदर) जगत्तर रोग

उद्दु पु० (उद्दु) पाणीना ओ० पाननु नाम

उद्दचण न० (उद्दचन) उपर देकु, (२)
वि० उद्दे देकुनार

उद्दे. पु० (उद्दे) दण्डित, सभाधार

उद्दु } पु० न० (उद्दु) पाणी, जगत्तर

उद्दग } (२) ओ० जगत्तर ननुपति

(३) जगत्तर (४) पु० ओ० जगत्तर

(५) आ० गी यो गीतीना सातभा तीर्थिकर

उद्दगम. पु० (उद्दगम) पाणीनो गर्भ-
पाणीये यनार पुद्ग १ परिष्ठाण, ना० गी.

उद्दगजोभिय. पु० (उद्दगोभिय) पाणीभा
उत्पन्न यनार ७५

उद्दगणाय पु० (उद्दगण) आ० ॥ पाणीना
द० सात ॥ गी जगत्तरनु १२ पु० अ० गी.

उद्गङ्गाणि, स्त्री० (उद्गङ्गा) पाणी जेथ-
पाणी जेथ (२) न्हाणी होडी, भज्जो.
(३) लोहारनी पाणीनी कुडी के जेभा
तपोयु बोहु क्षरनाभा आवे छे (४)
नामो धो

उद्गङ्गामाल न० (उद्गङ्गामाल) पाणीना
पुद्गङ्गामो समुद्र, पाद्गु. (२) नरसाः
उद्गङ्गामञ्जु, पु० (उद्गङ्गामञ्जु) धन धन्यना
उद्गङ्गामञ्जु.

उद्गङ्गामाल पु० स्त्री० (उद्गङ्गामाल) उद्गङ्गा उद्गङ्गा
रहेन पाणीनी शिखा, शिखाजो
उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) नाम आवे तेज्या
पाणिमा आवनु, नदी उद्गङ्गा ते (२)
पाणीना जेथ, पाणीनी लिङ्गानु ते
उद्गङ्गामाल, स्त्री० (उद्गङ्गामाल) पाणीनी
भसक.

उद्गङ्गामारगिञ्ज, वि० (उद्गङ्गामारगिञ्ज)
पाणीने गुद्गङ्गामानी ननु

उद्गङ्गामाला स्त्री० (उद्गङ्गामाला) पाणीनु पर्व
(५२५)

उद्गङ्गामाला, स्त्री० (उद्गङ्गामाला) दरीसानी
वेग, पाणीनी लरनी ओड

उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) ओ नामनो
ओक वेदधर नामराजो आरास पर्वत

उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) उद्गङ्गा, उद्गङ्गा, उद्गङ्गा
उद्गङ्गा गिद्गङ्गा (२) प्रधान, मुख्य

उद्गङ्गा वि० (उद्गङ्गा) उद्गङ्गा, प्रधान, ओड
(२) अक्षरान्तरनो ओक प्रधान

उद्गङ्गाम, पु० (उद्गङ्गाम) उद्गङ्गा जेवना
ओक नामो अने तेजो पुद्ग

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) समुद्र

उद्गङ्गा पु० न० (उद्गङ्गा) गङ्गा, पाणी (२)
पाणीमानी ओक वनरपनि (३) पर्वत

गङ्गानी वनरपनि, ओक वनरपनि (४)
पु० ओ नामना ओक अन्धपिण्डि विद्ग

(५) गङ्गागङ्गा ओक मुख्य आराजु

नाम. (६) उद्गङ्गा नामे (अपर नाम पे
दाग पुन) ओक पार्थिवना सतानी न
निर्धय के जे जेवना रानी राधे स
वाह यो हतो

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उद्गङ्गा, प्रथम यहु, उद्गङ्गा
अने ते (२) अन्धपिण्डि, अन्धपि (३)
उद्गङ्गा, उद्गङ्गा. (४) उद्गङ्गापना लर
नभसमा यार सतमा तीर्थकरनु नाम
(५) उद्गङ्गापना लरत क्षेत्रमा यनार नीम
तीर्थकरना पूर्व लरनु नाम (६) उद्गङ्गा
रिपाटलिमुप यहु ते, नामान्तरणी
बादि उद्गङ्गा उद्गङ्गा (७) उद्गङ्गापना, उ
लारमानी प्रथम लार

उद्गङ्गासीम पु० (उद्गङ्गासीम) लार समुद्रमा
उद्गङ्गा सिद्धा ओक आवेये ओक आरास
पर्वत

उद्गङ्गामाल, पु० (उद्गङ्गामाल) गङ्गापना ने लर-
सेनो पिता

उद्गङ्गायल, पु० (उद्गङ्गायल) उद्गङ्गापना पर्वत
उद्गङ्गा न० (उद्गङ्गा) उद्गङ्गा, पेड

उद्गङ्गाजी स्त्री० (उद्गङ्गाजी) उद्गङ्गा, कपेगु
उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) पेडनो गङ्गा, गङ्गापना

उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) उद्गङ्गापना गङ्गा
उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) गङ्गापना

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) गङ्गापना नामो प्र
वाह (२) वि० पाणी यहु गङ्गा

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) समुद्र, दगि (२)
उद्गङ्गापना नामे लरनपनि देवानी

ओक गङ्गा (३) घनोदधि (४) समुद्र-
सागरपम, उद्गङ्गापनापनि

उद्गङ्गापना पु० (उद्गङ्गापना) उद्गङ्गापना
नामे लरनपनि देवानी ओक गङ्गा

उद्गङ्गापनापना पु० (उद्गङ्गापनापना)
उद्गङ्गापनापना देवानी गङ्गापना

गङ्गापना

उद्विह्वारी स्त्री० (उद्विह्वारी) उद्विह्वार
जनना लननपनिनी देरी

उद्विह्वारिस्त्रि० (उद्विह्वार) सागराभम,
हस कोडाकोडी पयोपम प्रभासु अग
निलाग

उद्विह्वार पु० (उद्विह्वार) कुटिकायन जोनमा
जन्मेन उद्विह्वारी नामनो ओक भासुस के
ने गोशायानो जो गोद परिचार हतो.
(२) कृष्णिक रागनो उद्विह्वार नामनो ओक
दाथी (३) कोशिकनो ओ पुन के नेजे
कोशिकना अरमान पत्री पाटनीपुन
नगर रसासी तथा पोनानी रागधापी
स्थापी

उद्विह्वारिन् पु० (उद्विह्वारिन्) कोशिकना
पुन-उद्विह्वारि रागनो छत्र के ने आनी
योरीसीमा नोग सुपाथ नामना नीर्थ
कर थरो

उद्विह्वार पु० (उद्विह्वार) सिंधुसौरीर देशना
पीतिव्य नगरना रागन के नेजे दिवराते
रागन न आपता केरी नामना लाजे-
जने रागन आपी मलादीररनामी पास
दीक्षा दीधी (२) कोशामी नगरना रागन
शतानीकनो पुन

उद्विह्वारि पु० (उद्विह्वारि) कोशिक मन्त्रागनना
दाथीनु नाम

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वार) उद्विह्वार, प्रधान, ओध
उद्विह्वार न० (उद्विह्वार) उद्विह्वार, सत्य
रथनो २२ भो अतिव्य

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) रागद्वेप रक्षित,
रान्न, मन्त्रस्थ (२) उपेक्षा करना

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वार, द्वाविन
उद्विह्वारिन् न० (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वार, द्वाविन
(२) रथन, प्रतिपादन

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) कथन करेन,
उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) व्याख्यान करेन

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) विद्वान्, अथवा

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) आ लोक
अने परयोक जन्मे आशी उद्विह्वार पाभेन
नेम लरतमलाराग

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ ' उद्विह्वारिन् '
शब्द

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्)
हना उद्विह्वारिन्

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन्, उद्विह्वारिन्
आवेन

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ ' उद्विह्वारिन् '
शब्द

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन्, उद्विह्वारिन्
(२) उद्विह्वारिन् (३) उद्विह्वारिन्, कथिन

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् शिवा

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् शिवा
सगध रागनार, उद्विह्वारिन् उद्विह्वारिन्
थरो

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्)
भूजे,

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्)
पातु

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् दिशा

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् करना
(२) प्रतिपादन (३) प्रेरक, प्रवर्तक

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् करना ते
उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ " उद्विह्वारिन् "
उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) रथुया " शब्द

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ " उद्विह्वारिन् "
शब्द

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ, ' उद्विह्वारिन् '
शब्द

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्)
उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) प्रेरणा करना

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ, भोसम

उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ, भोसम
उद्विह्वारिन् (उद्विह्वारिन्) लुओ, भोसम
सुननु आगु अध्यापन

उदुंबरिजिया स्त्री० (ओदुम्बरिका) उद्देस
गणुथी नीकलेन ओक शाखा

उदुम्भेय पु० (उदुम्भेय) परितट आ
दिमाथी पाष्णीनु निकगु

उदुहल पु० न० (उदुहल) आसुथी, उभन
उद् न० () सिध देशमा थरी उद्देस
गतनी माठनीना आभजानी अनावटनु
पत्र

उद्द } पु० (उद्द) उद्देस ह्नु करी आने
उद्दङ्गा } ते, तापसनी ओक गत.

उद्दपुर पु० (उद्दपुर) उद्देसपुर नामनु
ओक नगर

उद्देस पु० (उद्देस) उद्देस ओक
उद्देसगा स्त्री० (उद्देसगा) गतने तेध
पि अ० (२) भाकड (३) भधमाथी

उद्देस पु० (उद्देस) रत्नप्रभा पृथ्वीना
सीमन्तप्रभ नामे पूर्ण तरङ्गना आव
निकायध नरकावासाथी २० भा नरका
वासानु नाम

उद्देसमस्मिन् पु० (उद्देसमस्मिन्) रत्नप्रभा
पृथ्वीना सीमन्तप्रभनामे उत्तर आ
वनिकायध नरकावासाथी २० भा नर
कावासानु नाम

उद्देसवर्त पु० (उद्देसवर्त) रत्नप्रभा पृथ्वीना
सीमन्तक आवर्त नामे पश्चिम आव
निकायध नरकावासाथी २० भा नरकावासा

उद्देसवासिष्ठ पु० (उद्देसवासिष्ठ) रत्नप्रभा
पृथ्वीना सीम तकावर्त नामे पश्चिम आ
वनिकायध नरकावासाथी २० भा नर
कावासा

उद्देसिय वि० (उद्देस) कर्मरूपी शत्रुने
उत्तराने भगइर थनेन (२) अलिमानी

उद्देस न० (उद्देस) भारतु घात
उद्देसगा स्त्री० (उद्देसगा) करनी, उभ
दन, भरणात कट

उद्देसितार. वि० (उद्देसितार) उद्देस करनार,
हु भ आभनार

उद्देसिय वि० (उद्देसिय) उद्देस पाभेय
उद्देसिया स्त्री० (उद्देसिया) भरडी

उद्देसक पु० (उद्देसक) अन्नी वगेरेने दाढ
करनार

उद्देस म० (उद्देस) अथवा

उद्देस वि० (उद्देस) उद्देस, उद्देस

उद्देसिय वि० (उद्देसिय) लटकी गयेस,
नमायेस

उद्देस पु० (उद्देस) अथवा अथवा अथवा
आ (२) रेती वगेरेने पोयो-दिलो थर

(३) अवसरिपुष्पी काणने प्रथम आरो

उद्देस पु० (उद्देस) भोटो दाढ

उद्देस पु० (उद्देस) आग लगाउनार

उद्देस वि० (उद्देस) सामा यपुले उद्देस
करेन, कलेस, प्रतिपादन करेस (२) सा
धुने उद्देस अनावेन आकारादि

उद्देसकड } वि० (उद्देसकड) साधु आदिने
उद्देसकय } उद्देसिने करेस

उद्देसमत्त पु० (उद्देसमत्त) साधुने उद्देसिने
अनावेस ओलन

उद्देसमत्तपरिणाय वि० (उद्देसमत्तपरिणाय)
दशमी पडिमा आदरनार आयक के ७
दशभाससुधी उद्देस लकतपान ओटले
पोताने उद्देस करेस लात पाष्णीने
लाभ करे

उद्देस स्त्री० (उद्देस) अभावास्थ अभास.

उद्देस वि० (उद्देस) प्रकृतनित प्रकाशमान

उद्देसिअ वि० (उद्देसिअ) लुओ ' उद्देस ' शब्द

उद्देस पु० (उद्देस) सामान्य आदेश,

सामा य कथन (२) बोध, शिष्याभु

(३) क्षेत्र काण निहाय (४) अध्यायन

के शकने ओक येन निहाय (५)

व्यन्हार (६) लक्ष्य (७) अलिप्राय,

मतनय (८) श्रुतिप्रतिष्ठा, श्रुत वयन

ઉદ્દેશણ નં (કેવળ) અગમ્ય આદિ
પણ કરુ તે (૨) યોગતા, અધિકારપણ.
ઉદ્દેશાંતેરાસિ. વિં (કેશાન્તેરાસિ) જેને
સત્ર મૂળ પાડે લણાવવામાં આવ્યા હોય
તે સિધ્ધ
ઉદ્દેશણસાલ. પું (ઉદ્દેશણ) વર્ગ અખચન
કે શતકનો એક વિભાગ, ઉદ્દેશો
ઉદ્દેશણારિય. પું (ઉદ્દેશણાર્ય) આચાર્ય
સત્ર આદિ સત્ર, મૂળ પાડે લણાવનાર
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશ) સાધુએ પચારીની
મનેપણ કરવાને લેનાના અભિપ્રાયમાનો
એક.
ઉદ્દેશિય નં (ઉદ્દેશિય) એક સાધુને ઉદ્દેશી
બનાવેલ આદારાદિ બીજાઓને પણ ન
ખપે એવો મહેત્તા બને છેલ્લા તીર્થંકરના
સાધુઓનો ક્રમ (૨) નિ અચુક સાધુને
ઉદ્દેશીને તીર્થજવેલ આદાર પાણી,
ઉદ્દેશ દોષનામ
ઉદ્દેશણ પું (ઉદ્દેશ) એ નામનો મહા-
વીરનામીનો એક ગણ, નન મહામાનો
એક
ઉદ્દેશિયા. સીં () ઉદ્દેશ, નણ
ઉદ્દેશિયા] ઉદ્દેશવાળો અવધિશેષ
ઉદ્દે. વિં (કર્ત) ઉચ્ચ
ઉદ્દેશ. વિં (ઉદ્દેશ) અભિમાની (૨) અતિ
પ્રમન
ઉદ્દેશણ. સીં (ઉદ્દેશ) તિરસ્કારી વચન
(૨) નિન્દા (૩) હિંસા
ઉદ્દેશણવર્ધક પું (ઉદ્દેશણવર્ધક) ઉચે પણ
આધારપ થીરવર્ધક
ઉદ્દેશ. સીં (ઉદ્દેશ) મુત્રે પોતાના માટે
રાધનાના વાસણમાંથી જીવ વાસણમાં
થયુ દોષ તે ભિક્ષા લેથી તે, નીક
પિંગળા
ઉદ્દેશ. વિં (ઉદ્દેશ) ઉચ્ચ, ઉત્કટ (૨) ઉ-
દ્દેશ, રમેશ્વરારી

ઉદ્દેશ. સીં (ઉદ્દેશ) દેવતાની મતિ વિરોધ
ઉદ્દેશણ નં (ઉદ્દેશ) ખેંચી કાઢુ, બહાર
કાઢુ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશ) ઉખેડેલ, મૂળથી
કાઢી નાખેલ (૨) ધારણ કરેલ
ઉદ્દેશણ. સીં (ઉદ્દેશ) ભુખો “ઉદ્દેશણ”
શબ્દ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશિય) દોડી આવેલ,
ઉતાવળથી આવેલ
ઉદ્દેશ. પું (ઉદ્દેશ) ગોશ્વળાના મતને અ-
નુસાર કાળ પ્રમાણ વિશેષ (૨) અપદરણ,
ઉદ્દેશણવિગ્રહોમ નં (ઉદ્દેશણવિગ્રહોમ) } એક
ઉદ્દેશણ. નં (ઉદ્દેશણ) } બેજ
નના કુવામાં કાસાને ભરેલ વાકાક્રમાંથી
સમયે સમયે એકેક વાવામ અપદરતા
જેટલા વખતમાં કુવો ખાલી થાય તેટલો
વખત
ઉદ્દેશસમય પું (ઉદ્દેશસમય) અત્રી સામરો-
પમના સમયનો સમય
ઉદ્દેશસાગરોમ નં (ઉદ્દેશસાગરોમ) દશ
દોષકાંડ પરોપમ પશ્ચિમિત કાંડ નિરોધ
ઉદ્દે. સીં (ઉદ્દેશ) ગાડાની ઉધ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશ) ઉખેડી નાખેલ (૨)
દેશ બહાર કરેલ.
ઉદ્દેશી સીં (ઉદ્દેશ) જે પચના આગવા
ફણ પાસે પાસે રાખી પેતીને વિસ્તારી
પહોળી રાખી કાઉસમ કરવો તે, કાઉ-
સમના ૧૯ દોષમાનો એક
ઉદ્દેશિય વિં () પરિપૂર્ણ, ભરેલ
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશ) ઉચે ફેલાયેલ, ઉચે
ફરકેલ (૨) ઉત્કટ, પ્રગટ (૩) ઉત્પત્ત
થયેલ, ઉચેલ (૪) પ્રકરિત,
ઉદ્દેશિય સીં (ઉદ્દેશ) આક્રમમાં ઉડાવી
ધુગના જેવી તરિત મતિ
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશ) લાયેલ, કપેલ
ઉદ્દેશ. વિં (ઉદ્દેશ) ઉત્તમ, માની.

અનુદય. ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદયસુ. પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદયસુ. (૨) પર્વત ઉપર જતો
કરતો માર્ગ
અનુદય પુ. (અનુદય) માન કથાપનો પર્વાય
(૨) ઉત્પત્તિ.
અનુદયસુ ત્રિં (અનુદય) અનુદય નામની
પ્રસિદ્ધિ પામેલ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ના-
ગુના પર્વત
અનુદય ત્રિં () ધીપુ થયેન,
ભિન્ન
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ માન
અનુદય પુ. (અનુદય) અનુદયના નામ પથુનાર,
પરિવર્તિ
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ આપી
સાધન અને સાધનનો સમય મેળવવો તે
અનુદય ત્રિં (અનુદય) બીનુ થયેલ,
પરિવર્તિ થયેલ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
સહિત.
અનુદય } અ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ, ઉત્પત્તિ
અનુદય }
અનુદય ત્રિં (અનુદય) મેડેલ
અનુદય. પુ. (અનુદય) ધરતિ સ્ત્રીના નામ
માન ચોરીસીના પર્વત તીર્થકરનુ નામ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) જ્ઞાનાદિકને માટે
બીજા ગુરુનો આશ્રમ લેવો તે
અનુદય ન. (અનુદય) તપ વિશેષ
અનુદયપદિમા. ત્રિં (અનુદયપદિમા) માર
ભિન્નની અને અગીવાર શ્રાવકની
પદિમા
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ, કારણ
અનુદય. ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ પર્વાયેન
અનુદય ત્રિં (અનુદય) મેડેલર રહેતો તે

અનુદય ત્રિં (અનુદય) સમય લેતી વખતે
સિંહની પરે ઉડેલ સમયને ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય-કર્મ મારેલ (૨) ઉત્પત્તિનાગુ, આદેશ,
ઉત્પત્તિનાગુ. (૩) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
(૪) નામ મહાર આનુ, ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) નેત્રી અનુદયના
અનુદયનાગુ તર્કીયુગ આદેશ તેની
શુદ્ધિ, તર્કીયુગ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) આનુ કથા.
અનુદય. પુ. (અનુદય) તેમજિય છાન વિશેષ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ થયેલ, ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ ઉત્પત્તિનાગુ
આદેશ તરફ મતિ કરેલ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિ, આનુદય
અનુદય ત્રિં (અનુદય) તર્કીયુગ, આનુદય
સ્વાભાવિક મતિ
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ તે (૨)
ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય ન. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ તે
અનુદયનાગુ. ત્રિં (અનુદયનાગુ) નીચેથી
અનુદયનાગુ. ત્રિં (અનુદયનાગુ) ઉત્પત્તિનાગુ
કાનની નિધ
અનુદયનાગુ. પુ. (અનુદયનાગુ) ઉત્પત્તિનાગુ
નીચે આનુ (૨) નામ વિધિનો એક
પ્રકાર
અનુદય ન. (અનુદય) સુર પિકાશી કમળ
નીચ કમળ (૨) અધ દ્રવ્ય વિશેષ (૩)
દશમા કમળ ઉત્પત્તિનાગુ નામનુ એક વિ
માન (૪) ૮૪ લાખ ઉત્પત્તિનાગુ પ્રમાણ
કામ વિલાય (૫) પુ. એ નામનો એક
દીપ તથા એક સમુદ્ર
અનુદય પુ. (અનુદય) ૮૪ લાખ કુદ
પ્રમાણ એક કામ વિલાય
અનુદયનાગુ ત્રિં (અનુદયનાગુ) નેત્રી ૪૬૫
અનુદયનાગુ ૪૬૫ પર્વાયેન પર્વાયેન
ઉત્પત્તિનાગુ એક વાનરી

उपपलवेन्द्रिय पु० (ऊपलवृत्तिक) कभणना
मिद्वजनी लिखा लेनार गोशाखाना मतनो
अनुयायी

उपपलहत्थग पु० (ऊपलहत्तक) कभण हूँ
निशेष

उपपला स्त्री० (ऊपला) सारथी नगरीना
रहेवासी शम्प नामना आरकनी स्त्री (२)
पिशाचना ईद्रकाणनी त्रीश अत्रमडीपी
(३) न्यूँ क्षणा अग्नि भुषाभाना वन
भुषणी ऐक नावडीनु नाम (४) हस्ति
नापुर निमसी बीम नामना कसाछनी
स्त्री (५) ग्राताधर्म कथाना ओम् अध-
यननु नाम

उपपलिणीकंद पु० (उपलिनीकन्द) ऐक गतनी
पाण्डुनी वनस्पति

उपपलुज्जला स्त्री० (उपलोज्ज्वला) न्यूँ क्षणा
अग्नि भुषाणा वनभुषणी ऐक वारडी

उपपलुहेसय पु० (उपलोहसक) कभलना
अधिकारवाणे लगनतीना २१ भा शत
गो ऐक उद्देशो

उपपह पु० (उपप) उन्मागं उन्मा भागं
उपपहजाइ त्रि० (उपपयायिन्) उन्मा २स्ते
नूनार, विपथगामी

उपपा स्त्री० (ऊपाद) उत्पत्ति प्रादुर्भाव
उपपाइ त्रि० (ऊपादिन्) उत्पन्न थनार
उपपाइसार त्रि० (ऊपादितृ) उत्पादक उत्पन्न
करनार

उपपाइय त्रि० (औत्पातिक) सहज, २ना
भाविक (२) न० उत्पात करनार अनिष्ट
सत्यक मनान उत्पातादि उपपन्न

उपपाइण न० (ऊपाण) उभेडी नाणतु
मृण्थी उभेडतु

उपपाडित } त्रि० (ऊपाडित) उपाडे १
उपपाडिय }

उपपातिया स्त्री० (ऊपातिनी) लुओ " उ
पपातिया " शब्द

उपपाय. पु० न० (ऊपात) उडु उये कु-
दु (२) भूतिनो पिडार-इधिर इष्टि
आदि (३) आकाशमाथी दोडी वजेरेनी
इष्टि आय छे तेना वक्षसुस्यक शास्त्र,
२८ पापसूत्रमानु ओऽ

उपपाय पु० (ऊपाद) वृद्धि, वधारो यवो
(२) उत्पत्ति (३) उत्पादनहो १ साधुने
पोताथी लागता आहारना धाना आदि
१६ होय (४) यौद्ध पूर्वमानु प्रथम
उत्पाद नामे पूर्वशास्त्र

उपपायक } त्रि० (ऊपादक) उत्पन्न कर
उपपायग } नार

उपपायण न० (ऊपादन) उत्पन्न करतु पेदा
करतु (२) उपपायणुना १६ होय

उपपायणा स्त्री० (ऊपादना) उत्पन्न करतु
पेदा करतु (२) धानी आदि आहारना
१६ होय क ने साधुने पोता आग्नि
ब्राह्मे छे

उपपायपदवय पु० (ऊपातवर्त) सूर्याभिन
मानना ननभमानो ओम् परित (२)
सभरेदने उपर आनवानो परित

उपपायपुव्व न० (ऊपावपूर्व) ६ १५पर्यायना
उत्पादने न्हेमा वरुण छे ते उत्पाद
नामे १४ पूर्वमानो प्रथम पूर्व-शास्त्र

उपपाया स्त्री० (ऊपाता) त्र्यु छद्रियवा गा
छरनी ऐक गत

उर्पि म० (उपरि) उपर, उये
उर्पिजल त्रि० (उर्पिजल) क्षोभाजनक,
०नाकुण

उपिब्ध त्रि० () अधर आसे न
वहीथी गातु ते, गाननो ऐक होय

उपिलण न० (ऊप्लावन) शरीर उपर
आणु रेशु

उष्णीलिय त्रि० (ऊपीडिन्) अंगीने पायेतु
तन करव

અપ્પુય નં (અપ્પુય) આયનનો એક દોષ
(૨) ધિ. ભયભીત

અપ્પૂર. પુ. (અપ્પૂર) પાણીનો પ્રચડ પ્રસાદ
(૨) ધણુ, ઝાંઝુ

અપ્પાલગ વિ. () નદારે બોલનાર,
નિદા કરનાર

અપ્પિકંત પુ. () તીડ

અપ્પુલ્લ. વિ. (અપ્પુલ્લ) વિદ્યસિત

અપ્પેળઅપ્પેળિય વિ. (અપ્પેળઅપ્પેળિય) દૂધ-
ના ઉપકાણીની પેઠે ઉકળેલ-કેપ્પાયમાન
થયેલ

અપ્પેસ પુ. () મુગટ, તાજ

અપ્પેચા. નં (અપ્પેચા) ઉચે શાખદિગ્ધા
લટકી મરતુ તે

અપ્પેચ્ચ પુ. (અપ્પેચ્ચ) નિઘા મત્ર યત્ર
રંગેરેમા બહેમાયેલો કે જેને દીક્ષા આપ
વાની મના કરેલ છે

અપ્પેદુ. વિ. () માગેલુ ચાચેલુ

અપ્પેદુ. વિ. (અપ્પેદુ) ખુલ્લું, ઉધાડુ (૨)
નિકરણ, ભયકર

અપ્પેવ પુ. (અપ્પેવ) ઉત્પતિ

અપ્પેસુક્ક. વિ. () ઝાડમાને ઝાડમા
ઉભા ઉભા સુગ્રામ ગયલ

અપ્પેમા પુ. (અપ્પેમા) ભિક્ષાને વાસ્તે શ્ર
મણ કરતુ તે (૨) ત્રિ. પરિશ્રમણ
કરનાર

અપ્પેમામ. } પુ. (અપ્પેમામ) જાત, બલિ
અપ્પેમામ. } આરી. (૨) એક જાતનો
વાયુ, રોળીઓ

અપ્પેમામિણી સી. (અપ્પેમામિણી) કુલટા સી

અપ્પેમાણા. સી. (અપ્પેમાણા) પ્રગટ કરતુ
જાહેર કરતુ, ઉત્પન્ન કરતુ (૨) પ્રભા
વના (૩) ઉત્પેક્ષા

અપ્પેમા વિ. (અપ્પેમા) જમીન બેદી કણુગા
રૂપે બહાર આવનાર મેથા વિગેરે ભાજ-
પાલો (૨) અજનક આદિ ૭૧

અપ્પેમા. વિ. (અપ્પેમા) સાધુને ઘી આદિ
વહોરાવવા માટે કમાડ ઉઠાડીને કે ઘટો
ઉપેડી આપવાથી લાગતો દોષ, ૧૬
ઉદ્ગમનમાનો ૧૨ મે (૨) અડકુર આ
વેલ (૩) બેદીને બહાર આવેલ (૪)
બોલેલુ

અપ્પેમા. વિ. (અપ્પેમા) બેદીને નીકળેલ-
જન્મેલ, ખજરીડ કેડા વગેરે

અપ્પેમાલોમા નં (અપ્પેમાલોમા) દરિયા પાસે
ખારા પાણીથી ઉત્પન્ન થતુ લવણ,
દરિયાઈ મીઠું

અપ્પેમા. સી. (અપ્પેમા) એ નામની
૨૫૫ વાસુદેવની ભેરી

અપ્પેમા નં (અપ્પેમા) સમુદ્ર આદિમા
ઉત્પન્ન થતુ લવણ મીઠું

અપ્પેમા. ગ્ર. (અપ્પેમા) બે બાળુઓ, બે
તરફ (૨) ત્રિ. બે

અપ્પેમાપાસિ. ગ્ર. (અપ્પેમાપાસિ) બે પડબે,
બે બાળુ

અપ્પેમા વિ. (અપ્પેમા) બે.

અપ્પેમામા પુ. (અપ્પેમામા) ચક્રને બે પડબે
રહી જોય જોડનાર નક્ષત્ર

અપ્પેમાવાય પુ. (અપ્પેમાવાય) બંને તરફનો
વાયુ

અપ્પેમા. ગ્ર. (અપ્પેમા) બે પ્રમારે, બંને
રીતે

અપ્પેમા સી. (અપ્પેમા) જીજ્ઞ વાસુદેવની માતાનું
નામ

અપ્પેમા નં (અપ્પેમા) નિરરનાર, અનાર

અપ્પેમા. નં (અપ્પેમા) પાણીમાંથી ઉપર
આડતુ, તરતુ

અપ્પેમા પુ. (અપ્પેમા) ઉચે આડનાનો
માર્ગ, કુખડી મારીને બહાર નીકળનાનો
માર્ગ (૨) ઉપરો માર્ગ (૩) ઉન્માર્ગ
દર્શન (૪) અકાર્ય કરતુ તે (૫)
જિ

અહ પુ (અહ) ઉપના, ગરમી. (૨)
સતપ

અય પુ (અય) નસત આદિ નય

અય અ (અ) અથા

અયંતિ ત્રિ (અયંતિ) આગરની, અધિઃ
મનોભગનાજો

અયદ્ ત્રિ (અયદ્) નરક મતિમાથી બહાર
નીકળેન, મૃત

અયદ્ ત્રિ (અયદ્) } અર્ભની વાળી
અયદ્દા નં (અયદ્દા) } સ્થિતિને દુષ્ટી
કરની તે

અયર પુ (અયર) પે, બંદર

અયરિય ત્રિ (અયરિય) જનોધર ચેગનાજો.

અર, પુ નં (અર) વક્ષસ્થન ખાતી (૨)
ત્રિં મુદર

અરંદેશં અ () ખતી સાથે
મુદ્દા કરતુ તે, ખતી સરખો (૨)
સાક્ષાત્

અરગ પુ સીં (અરગ) પેટ ચાલનાર, સર્પ વગેરે

અરગપરિસ્પર્શી સીં (અરગપરિસ્પર્શી) નાગણ,
ખાતીએ ચાલના સર્પની સીં

અરગપીઠી સીં (અરગપીઠી) શુકની ઉરગ
નામની વીધિ-ગતિ નિશેષ

અરતન પુ (અરતન) ગોશાલાના ઉપાસનુ
એક જાતનુ તપ

અરત્ય નં (અરત્ય) ખાતીમા પહેરનાનુ
આભરણુ

અરપરિસ્પર્શ્ય પુ (અરપરિસ્પર્શ્ય) ખાતીથી ચા-
લનાર પ્રાણી સર્પ ત્રિગેરે.

અરપરિસ્પર્શી સીં (અરપરિસ્પર્શી) નાગણ
સર્પની સીં

અરભ પુ સીં (અરભ) મેદુ ઘેડુ

અરભિય નં (અરભિય) ઉતરાધ્યયન સ્થાન
સાતમુ અધ્યયન

અરય પુ (અરય) એક જાતનો ગુરુએ

અરસ ત્રિં (અરસ) પોતાનો પુત્ર

અરસ્ય પુ (અરસ્ય) ખાતીએ ચાલનાર
તિર્યચ, સર્પ વગેરે

અરસી સીં (અરસી) એક જાતનો ગુરુએ

અરસુતિયા સીં (અરસુતિયા) ખાતીમા
પહેરનાનુ આભરણુ

અરસ્ય ત્રિં (અરસ્ય) ખાતીનુ ખાતી સ
બધી (૨) સેતાન, બચ્ચુ (૩) દ્વાદિક,
આબ્યન્તર

અરણ ત્રિં (અરણ) સમર્થ, શક્તિમુક્ત
(૨) ઉત્તમ સ્વભાવનાજો (૩) ઉદાર
(૪) પ્રધાન, શ્રેષ્ઠ (૫) અતિ અદ્ભુત
(૬) નિશાળ, નિસ્તારનાનુ (૭) નં
એક જાતનુ શરીર, ઉદારિક શરીર. (૮)
ત્રિં ઉદારિક શરીર સમધી (૯) સ્થૂપ,
પ્રસિદ્ધ. (૧૦) નં પ્રધાન તપ (૧૧)
એ નામની લીલી વનસ્પતિ

અરણમિસ્સ પુ (અરણમિત્ર) ઉદારિક મિત્ર
યોગ

અરણિય ત્રિં (અરણિય) દ્વાદ માસ
રૂધિરનાનુ શરીર, મનુષ્ય અને તિર્યચનુ
સ્થૂપ શરીર

અરણિયમરીર નં (અરણિયમરીર) લુઓ
ઉપયોગ થતું

અરિયા સીં (અરિયા) એક પ્રકારની
વિધિ

અરુ ત્રિં (અરુ) નિસ્તીર્ણ, નિશાળ

અરુણ પુ () વનસ્પતિનો પૂર,
એક સુનાજો પાત્ર

અરુનુંવણ સીં (અરુનુંવણ) નણુ ઇદિય-
વાજો થતું

અરુરુદ્દ નં (અરુરુદ્દ) સ્નાન (૨) જ્ઞેન
સાધીઓનુ એક જાતનુ ઉપકરણુ

અરોવિસુદ્ધ નં (અરોવિસુદ્ધ) ચાલનાની શુ
દ્ધિનો એક પ્રકાર

અભ્યાસ ત્રિં (અભ્યાસ) જ્ઞાન થયેલ, દુર્બલ
થયેલ

उम्माजला. स्त्री० (उम्माजला) तिभिस-
गुक्षने मध्य छात्रे ओ नामनी ओक नदी
इ जेभा कोल वस्तु पडे तेने उम्माजनीने
अहार ईप्पी दीओ

उम्मागला स्त्री० (उम्मागला) जि, निर
उम्माज पु० (उम्माज) पाष्णीनी अदरथी
सप गी उपर आवतु ते (२) ससारनी
सपागी-भोक्ष उपर लक्ष जनार अक्षा
सथम वीर्य उगेरे

उम्माजक } पु० (उम्माजक) स्नान कराने
उम्माजम } ओक वार पाष्णीभा पेसा
तरत अहार नीकणे तेवे तापस, ताप
सनी ओक जल

उम्माजगिमजिया स्त्री० (उम्माजगिमजिया)
पाष्णीभाथी उपर आनु अने नीचे
जतु ते, कुपनी भापी ते

उम्माजा स्त्री० (उम्माजा) पाष्णीभा नीचेथी
उपर आवतु ते

उम्मात. नि० (उम्मात) गाडो, उद्धत (२)
गरिष्ठ, भूत वगेरेना वजगाडगाणु

उम्मातजला स्त्री० (उम्मातजला) रम्यद नि-
ज्यनी पत्रिम सरद उपरनी नदी, भाग
रिद्वन्ती आर अतर नदीभानी ओक.

उम्मादगा. न० (उम्मादगा) उद्यगी इरागीओ
भईन वस्तु ते

उम्मादिया स्त्री० (उम्मादिया) उद्यगी इरा
गीओ भईन करनार दसही

उम्माण. न० (उम्माण) तोयथी परिभाष
थाय ते, रोर गभू ई, भासा उगेरे (२)
जेने तोयता अर्ध छार थाय तेवे पुरा
उम्मानोपेन कटेय (३) साभा त्रा-
न्यामा जेप नाभी वस्तुने जेपनी-
तोयनी ते.

उम्माद. पु० (उम्माद) गाडपण, यित्तिरिअन
(२) अत्यन्त कामथी उम्मात (३) य
क्षान्ति आवेश (४) आनिर्जन

उम्मादगा. न० (उम्मादगा) कामनु उद्योपन
थाय ते

उम्माय. पु० (उम्माय) लुओ " उम्माद "
शब्द

उम्मा पु स्त्री० (कर्मि) तरग, भोज, लहेर
(२) भोजने आनारे जन समुपाय

उम्मालिनी स्त्री० (कर्मिमालिनी) सुप्र-
विज्यनी पूर्व सरद उपरनी अ-
तर नदी

उम्मालित. } त्रि० (उम्मालित) विकसित,
उम्मालिय. } भीलक्ष, उरुक्ष

उम्मालिर. त्रि० (उम्मालिर) भीलनार

उम्मासिय नि० (उम्मासिय) प्रकाशित (२)

पु० आष रिआधने उरु तेदेवो काण

(३) न० रिक्षस

उम्मास्त. त्रि० (उम्मास्त) मेणसेणगाणु,
ओक थोक्ष, (२) ओपगातो उ मे दाय

उम्मालिय. नि० (उम्मालिय) भीलक्ष (२)

न० रिक्षस

उम्मास नि० (उम्मास) लुओ ' उम्मास '
शब्द

उम्माक नि० (उम्माक) उये ई केक्ष (२)
संथा त्याग करेक्ष, छोडक्ष

उम्मागा. त्रि० (उम्मागा) पाष्णीभा तरनार
(२) न० पाष्णीभा तरतु

उम्मागनिमुभिया स्त्री० (उम्मागनिमुभिया)
लुओ ' उम्मागनिमुभिया ' शब्द

उम्मागा. } स्त्री० (उम्मागा) पाष्णी उपर
उम्माजा. } आरु. तरतु

उम्मायणा. स्त्री० (उम्मायणा) त्याग.

उम्मालगा स्त्री० (उम्मालगा) भूजथी उगेरु;
युगी अहार कोडु

उम्मालिय. नि० (उम्मालिय) नरु भूजथी
उगेरु

उम्मेस पु० (उम्मेस) आष वीर्यनी उना
उरी ते, आषनो पनदरे

અમ્હ પુ० સ્ત્રી० (અમર) ઉપજીતા, ગરમી (૨),
સત્તાપ

અપ પુ० (અપ) રસત આદિ સ્થુ

અપ ઘ० (અપ) અથા

અપેસિ ત્રિ० (અપેસિ) ઓગરની અધિ-
મનોભાગાજો

અપદ્ધ નિ० (અપદ્ધ) નરક ગતિભાથી નહાર
નીકળેન, મૃત

અપદ્ધ નિ० (અપવર્ત) ૧ ડર્બની નાખી
અવદ્ધ નં (અવવતા) ૨ સ્થિતિને ડુકી
કરવી તે

અવર પુ० (અવર) પેટ, જરૂર

અવરિય ત્રિ० (અવરિક) જોધર રાગનાજો

અવ. પુ० નં (અવ) વક્ષસ્થન જાતી (૨)
ત્રિ० હુદર

અવરેણ ઘ० () જાતી સાથે
અવથ કરતુ તે, જાતી સરસો (૨)
સાક્ષાત્

અવ પુ० સ્ત્રી० (અવ) પેટે ચાલનાર, સર્પ વગેરે

અવપરિસ્પર્ષી સ્ત્રી० (અવપરિસ્પર્ષી) નાગથુ
જાતીએ ચાલતા સર્પની સ્ત્રી

અવગ્રીહી સ્ત્રી० (અવગ્રીહી) શુકની ઉરગ
નામની વીધિ-ગતિ નિશેષ

અવત્તર પુ० (અવત્તર) ગોશાલાના ઉપાસનુ
એક જાતનુ તપ

અવત્થ નં (અવત્થ) જાતીમા પહેરવાનુ
આભરણુ

અવપરિસ્થ પુ० (અવપરિસ્થ) જાતીથી ચા-
લનાર પ્રાણી સર્પ વિગેરે.

અવપરિસ્પર્ષી સ્ત્રી० (અવપરિસ્પર્ષી) નાગથુ
સર્પની સ્ત્રી

અવમ્ પુ० સ્ત્રી० (અવ) મેદુ ઘેડુ

અવમિય નં (અવમિય) ઉગરાધમન સ્થન
સાતથુ અધ્યયન

અવય પુ० (અવ) એક જાતનો યુગ્મ

અવસ ત્રિ० (અવસ) પોતાનો પુત્ર

અવસપ્થ પુ० (અવસપ્થ) જાતીયે ચાલનાર
તિર્થેય, સર્પ વગેરે

અવસી સ્ત્રી० (અવસી) એક જાતનો યુગ્મ

અવસુતિયા સ્ત્રી० (અવસુતિયા) જાતીમા
પહેરવાનુ આભૂષ

અવસ્સ ત્રિ० (અવસ્સ) જાતીનુ જાતી સ
બધી (૨) સેતાન, જમ્યુ (૩) હાદિ,
આબનતર

અવલ ત્રિ० (અવલ) સમર્થ, શક્તિયુક્ત

(૨) ઉત્તર સ્વભાવનાજો (૩) ઉદાર

(૪) પ્રધાન, શ્રેષ્ઠ (૫) અતિ અદ્ભુત

(૬) નિશાળ, નિસ્તારનાળુ (૭) નં

એક જાતનુ શરીર ઉદારિક શરીર. (૮)

ત્રિ० ઉદારિક શરીર સમધી (૯) સ્થૂન,

પ્રસિદ્ધ (૧૦) નં પ્રધાન તપ (૧૧)

એ નામની રીતી વનસ્પતિ

અવલમિસ્થ પુ० (અવલમિથ) ઉદારિક મિથ
યોગ

અવલિચ્છ. ત્રિ० (અવલિચ્છ) હાડ માસ

શ્ધિરવાળુ શરીર, મનુષ્ય અને તિર્થેયનુ

સ્થૂન શરીર

અવલિચ્છમરીર નં (અવલિચ્છમરીર) જુઓ

ઉપનો શબ્દ

અરિક્ષા સ્ત્રી० (અરિક્ષા) એક પ્રકારની

નિધિ

અરુ ત્રિ० (અરુ) નિસ્તીર્ણ, નિશાળ

અરુણ પુ० () વનસ્પતિનો ગુરુ

એક સુનાજો પતથે

અરુનુંવા સ્ત્રી० (અરુનુંવા) નથુ ધરિય

વાજો જીવ

અરુહ નં (અરુહ) સ્નાન (૨) જેન

સાધીઓનુ એક જાતનુ ઉપકરણુ

અરોવિસુદ્ધ નં (અરોવિસુદ્ધ) ગાયનની શુ

દ્ધિનો એક પ્રકાર

અલુમા ત્રિ० (અલુમા) જ્ઞાન થયેન, દુર્બલ

ચોલ

ઉલ્લઝ } પુ. (ઉલ્લઝ) ધુલ, ધુલ (૨)
 ઉલ્લઝ } વેશિક દર્શનના નેતા કથાદ્યુનિ
 ઉલ્લઝી. સી. (કલ્પી) એક પ્રકારની વિદ્યા
 (૨) ધૂનની માદ

ઉલ્લ વિ. (પ્રાર્થ) શીલુ, બીનુ

ઉલ્લઝા ન. (ઉલ્લઝ) ઉલ્લઝ, કંદી જુડ
 તે (૨) વિ. નિવધ મર્યાદા ઉલ્લઝનાર

ઉલ્લઝા ન. (ઉલ્લઝ) આંત્રી ડાળીએ
 લટકતુ બાધુ, (૨) કાસી નાખી
 લટકતુ તે

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) આંત્રી લગડેલ

ઉલ્લઝ વિ. (પ્રાર્થ) આંત્રી લિનુ

ઉલ્લઝા ન. (પ્રાર્થ) નિલેક મણુથી
 નીકળેન એ નામનુ એક કુલ (૨)

કાશ્યપગોત્રથી નીકળેન ત્રીજે જગ

ઉલ્લઝ ન. () આસામણ (૨)

બીનુ શરીર હુજુ તે

ઉલ્લઝિયા સી. (પ્રાર્થ) બીના શરીરને

મત્ત હુજાનુ વચ

ઉલ્લઝિય ન. (ઉલ્લઝિય) કામદેન સમન-ધી
 વાતચીત કરતી તે, કામકથા (૨) વિ.

કથિત, ઉત્ત

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) ઉલ્લઝ-આનંદ પામેલ.

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) માગી જાણાદિથી
 વિષેય

ઉલ્લઝ પુ. () પ્રહાર, લાત (૨)

વક વચન (૩) કથન

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) તાડન કરેન,

ઉલ્લઝિય

ઉલ્લઝ પુ. (ઉલ્લઝ) વાતચિત (૨) ગક

વચન બોલતુ તે (૩) પ્રત્યુત્તર, જવાબ

ઉલ્લઝ પુ. (ઉલ્લઝ) પ્રગટ કરતુ તે

ઉલ્લઝિય ન. (ઉલ્લઝિય) ઉલ્લઝિય કરવા તે,
 લખતુ તે.

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) બસાયેન, ઉત્ત
 રમ પાડેય

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) થમ રહેય, એકાતમા
 રહેય

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) ઉલ્લઝિય, સુલેય

ઉલ્લઝિયા સી. (ઉલ્લઝિય) એ નામની

એક નદી

ઉલ્લઝાતીર. } ન. (ઉલ્લઝાતીર) ઉલ્લઝા

ઉલ્લઝાતીર } નામની નદીને કાંઠે આ.

વેયુ એક નગર કે જેમા મગાચાર્ય ના-

મના નિહા થયા હતા

ઉલ્લઝ. વિ. () શુભ, સુકુ

ઉલ્લઝિય ન. (ઉલ્લઝિય) ખડી માગી વગે-

રથી લિત વગેરેનુ લેપન કરતુ તે (૨)

અરવો બાધેન, ઉલ્લઝિયથી શય્યાગારેલ

ઉલ્લઝ } પુ. (ઉલ્લઝ) ૭૮ (૨) ચદ

ઉલ્લઝિય. } રવો, ઉલ્લઝિય (૩) વિ. કે

ખના થોડા, દર્શનિય

ઉલ્લઝ પુ. (ઉલ્લઝ) અગાસી ૭૮

ઉલ્લઝ ન. (ઉલ્લઝ) સમીપ-પાસેના અર્થમા

(૨) સમસ્તપણ, સમગ્રપણ (૩) સદ

શના, ધૃતતા (૪) એક વાર (૫) ભીત,

અદર

ઉલ્લઝ વિ. (ઉલ્લઝ) ઉપદેશ, બોધ

બોધયુ

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) યુક્ત (૨) ઉત્ત

(૩) માસય, પુટ (૪) પુ. એક જાતનો

તે ઇન્દ્રિય જીવ કે જે જમીનમા ધર કરી

રહે છે

ઉલ્લઝ વિ. (ઉલ્લઝ) ઉપયોગ સદિત

(૨) સાધધાન, સાધયેત

ઉલ્લઝિયા સી. (ઉલ્લઝિય) ઉપયોગ, સા-

વચેતી

ઉલ્લઝ પુ. (ઉલ્લઝ) ઉપદેશ, રોપ (૨)

પ્રતિપાદન (૩) શાસ્ત્ર, સિદ્ધાંત.

ઉલ્લઝિય વિ. (ઉલ્લઝિય) ઉપદેશ-બોધ
 કરનાર

उपसर्ग } न० (उपदेश) उपदेश, मोक्ष
उपसर्गाया } स्त्री० (२) उपदेश आपो
उपसर्गा } ते, जीमने कोष धर्मभा

प्रस्तावितु ते

उपसर्ग त्रि० (उपदेश) उपदेश कराने
उपसर्ग स्त्री० (उपदेश) उपदेश
देश साधनी ज्ञान यथेय तराश्वि,
श्वि-समकिततो ओं अक्षर (२) नि०
तेरी श्विनागे।

उपसर्ग त्रि० (उपदेश) उपदेश

उपसर्ग पु० (उपयोग) उपयोग दान दर्शन
भय व्यापार, ज्ञान शक्ति (२) साध
धानी, साधनी (३) पनश्या सनना
२० भा पदनु नाम (४) पनश्या
सनना निग्न पदना १३ भा क्षरतु
नाम।

उपसर्ग न० (उपयोग) पनश्यासनना
२६ भा पदनु नाम

उपसर्ग पु० न० (उपज्ञ) शरीरना अययना
अयय, भुज्य अययना अययन,
उपाग (२) अययनी पामेना उपाग
सन, उपसर्ग आदि पार उपागो

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञशरीरना
अयोपाग रेष्ठिशरीरना अयोपाग अने
आदाश शरीरना अयोपाग अने नथुने
समूह

उपसर्ग न० (उपज्ञ) आदीना पैपने
उपसर्ग हेतु-मीकणो पदार्थ लमायेव ते
उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञ कराने,
अनुगृहीत

उपसर्ग न० (उपज्ञ) साधन, उपज्ञरथ,
पञ्चादि परिग्रह (२) ज्ञान धर्मि वि०
उपसर्गमोयरिया स्त्री० (उपज्ञमोयरिया)
उपज्ञरथनी विज्ञास्त्री

उपसर्ग न० () शरीरना अ-
वयव, भाग

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ नक्षत्रनी पा
सेना नक्षत्र, ज्ञेय अश्विनी उप तो
लक्ष्मी उपज्ञरथ कृतिज्ञरथ तो शक्ति
उपज्ञरथ

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) पामे लावेव (२)
आरम्भ, प्रस्तावित

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) उपज्ञ २६ भा वस्तुने
प्रतिपादन शरीरनी नक्षत्र लावीने निक्षेप
योग करनी (२) ज्ञेय शक्तिनी अ-
आवे-आपुष्य पुनी ज्ञय ते, (३) अ-
नुनि कर्मने उपज्ञना लावना ते (४)
अधने आरम्भ-शक्ति (५) उपाय,
धन (६) कर्मनी परिष्कृतिना वस्तु
ज्ञान उपज्ञ प्रथम विशेष (७) ज्ञान,
निक्षेप (८) अनुवर्तन, अनुवर्तन, वृत्ति
(९) सकार, परिकर्म

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ कराने,
विशेषता करनी

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) आरम्भ
समूह राशना

उपसर्ग स्त्री० (उपज्ञ) शक्तिनी
क्षरथी यती पीडा

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) सकार,
शुद्ध

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) लुओ " उपज्ञ "
शब्द

उपसर्ग न० (उपज्ञ) लुओ " उपज्ञ "
वस्तु शब्द

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) राशना अ-
उपज्ञरथ } २६ भा, राशेव (२)
वस्तु स्थापित ज्ञान, सकार पमाउव
(३) पु० न० उपज्ञ, पञ्चान

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) धनना उपज्ञरथ,
धनधारी (२) विज्ञ आदि

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञ
कार-विज्ञ आश्वि वधारव

उलूअ } पु० (उलूअ) धु१३, धु३ (२)
 उलूअ } पेशेनिक धर्मना नेवा कल्याण्युनि
 उलूगी. सी० (उलूगी) ओ० प्रकाशनी निधा
 (२) धू१३नी भाध
 उलू. वि० (आर्द्र) गीधु, गीनु
 उलूयया न० (उलूयन) उलूयु, उदी नउ
 ते (२) वि० निनय भयाँध उलूयनार
 उलूयया न० (उलूयन) आ१नी अणीओ
 लटकुतु माधु, (२) दोसी नाभी
 लटकुतु ते
 उलूविय वि० (उलूवित) आ१भा लटकुतु
 उलूय वि० (आर्द्र) आर्द्र लिनु
 उलूयलू न० (आर्द्रलू) उलूय गलूथी
 नीकणेन ओ नामनु ओक कुव (२)
 काश्यपगोत्रथी नीकणेन श्रीने गग
 उलूय न० () ओसाभलू (२)
 गीनु शरीर धु१३ ते
 उलूयिया सी० (आर्द्रयिमा) गीना शरीरने
 मत्त धु१३नु वल्ल
 उलूयिय न० (उलूयित) अमटेन समनधी
 वातयित करी ते, अमकथा (२) वि०
 कथित, उलूय
 उलूयिय वि० (उलूयित) उलूय-आनद पाभेव
 उलूयिय वि० (उलूयित) भा१ उलूयिथी
 निपेक्ष
 उलूय पु० () अद्वार, वात (२)
 वक वयन (३) उयन
 उलूयलिय वि० (उलूयित) ता१न करेन,
 उलूयनेन
 उलूय पु० (उलूय) वातयिन (२) अकु
 वयन भोनु ते (३) प्रतुतर, नयान
 उलूय पु० (उलूय) अमट करु ते
 उलूयिय न० (उलूयन) उलूयन करेवा ते,
 लम्बु ते
 उलूयिय. वि० (उलूयित) धसायेन, उलू
 २५ पाडेव

उलूयि वि० (उलूय) अमट रलेव, ओकातमा
 रलेव
 उलूयिय वि० (उलूयित) उलूयन, उलूय
 उलूयया सी० (उलूय) ओ नामनी
 ओ० नदी
 उलूययातीर. } न० (उलूययातीर) उलूयया
 उलूययातीर } नामनी नदीने ओके आ.
 वेधु ओक नगर के ओमा अगाथाय ना
 मना निहान यवा दता
 उलूय. वि० () उलूय, उलूय
 उलूयिय न० (उलूयित) अदी भा१ वगे-
 रथा लिंत वगेरु लेपन करु ते (२)
 अद्वेय भाधेन, उलूययी शलूयारेव
 उलूय } पु० (उलूय) उत (२) यद
 उलूय } रवे, उलूय (३) वि० दे.
 अमा यो१५, धीनीय
 उलूय पु० (उलूय) अगासी, उत
 उलूय न० (उलूय) समीप-पासेना अर्थमा
 (२) समस्तपलू, समअपलू (३) सद्
 शया, दुःखता (४) ओक वार (५) गीन,
 अद्वे
 उलूय वि० (उलूय) उलूयेशु,
 भाधेधु
 उलूय वि० (उलूयित) उलूय (२) उलूय
 (३) भासन, पुष्ट (४) पु० ओक नतने
 ते उलूय उत के ओ नमीनमा धर करी
 रहे छे
 उलूय वि० (उलूय) उलूययोग सदिन
 (२) सावधान, सावयेत
 उलूयया सी० (उलूय) उलूययोग, सा-
 वयेती.
 उलूय पु० (उलूय) उलूयेश, शोध (२)
 प्रतिपादन (३) शोध, सिद्धात
 उलूयय वि० (उलूय) उलूयेश-भाध
 करना

ઉવપસણ. } નં (ઉવંદેશન) ઉપદેશ; બોધ.
ઉવપસણ્યા. } મીં (૨) ઉપદેશ આપવો.
ઉવપસણા. } તે; બીજાને કાષ કાર્યમાં
પ્રવર્તાવવું તે.

ઉવપસય. વિં (ઉવંદેશક) ઉપદેશ કરનાર.
ઉવપસરહ. સ્ત્રીં (ઉવંદેશરતિ) ગુરુનો ઉપ-
દેશ સાંભળી જાણ થયેલ તત્ત્વશ્રિય;
શ્રિય-સમકિતનો એક પ્રકાર. (૨) વિં
તેની શ્રિયાબો.

ઉવપસિય. વિં (ઉવંદેશિત) ઉપદિષ્ટ.
ઉવમોગ પું (ઉવમોગ) જીવનો જ્ઞાન દર્શન
મય વ્યાપાર; જ્ઞાન-ય શક્તિ. (૨) સાવ-
ધાની; સાવચેતી. (૩) પત્રવણા સૂત્રના
૨૬ મા પદનું નામ. (૪) પત્રવણા
સૂત્રના ત્રીજા પદના ૧૩ મા પદનું
નામ.

ઉવમોગપદ. નં (ઉવમોગપદ) પત્રવણાસૂત્રના
૨૬ મા પદનું નામ.

ઉવંગ. પું નં (ઉવંગ) શરીરના અવયવના
અવયવ; મુખ્ય અવયવના અવયવ;
ઉપાંગ. (૨) અંગસૂત્રની પામેના ઉપાંગ
સૂત્ર; ઉવવાર્ધ આદિ આર ઉપાંગો.

ઉવંગતિગ. નં (ઉવંગતિગ) ઉદારિકશરીરના
અંગોપાંગ વૈદિકશરીરના અંગોપાંગ અને
આદારક શરીરના અંગોપાંગ એ ત્રણનો
સમૂહ.

ઉવંજળ. નં (ઉવંજળ) માટીના પૈદ્રને
ઉંચળ દેવું-ચીકણો પદાર્થ લગાડવો તે.

ઉવકવ. વિં (ઉવકવ) ઉપકાર કરાવેલ;
અનુચીદીત.

ઉવકરણ. નં (ઉવકરણ) સાધન; ઉપકરણ;
વસ્ત્રાદિ પરિમડ. (૨) જાન ઇન્દ્રિય વિશેષ.

ઉવકરણોમોચરિયા. મીં (ઉવકરણોમોચરિયા)
ઉપકરણની ઉઠોડરી.

ઉવકાસિય. નં () શરીરના અ-
વયવ; જાન.

ઉવકુલ્લ. નં (ઉવકુલ) કુલ નક્ષત્રની પા-
સેના નક્ષત્રો, જેમકે અશ્વિનીકુલ તો
ભરણી ઉપકુલ કૃતિકાકુલ તો રોહિણી
ઉપકુલ.

ઉવક્લંત. વિં (ઉવક્લંત) પાસે લાવેલ. (૨)
પ્રારબ્ધ; પ્રસ્તાવિત.

ઉવક્લમ. પું (ઉવક્લમ) દ્વર રહેલ વસ્તુને
પ્રતિપાદન શૈલીથી નજીક લાવીને નિક્ષેપ
યોગ્ય કરવી. (૨) જેથી જાંદગીનો અંગ
આવે-આયુષ્ય તુટી જાય તે; (૩) અ-
નુક્રિત કર્મને ઉદ્યમમાં લાવવા તે. (૪)
બંધનો આરંભ-શરૂઆત. (૫) ઉપાય;
પ્રયાત્ન. (૬) કર્મોની પરિણતિના કારણ-
ભૂત જીવનો પ્રવૃત્તિ વિશેષ. (૭) જ્ઞાન;
નિશ્ચય (૮) અનુવર્તન; અનુકૂળપ્રવૃત્તિ.
(૯) સંસ્કાર; પરિકર્મ.

ઉવક્લમણ. નં (ઉવક્લમણ) ઉપક્રમ કરવો;
વિશેષતા કરવી.

ઉવક્લમિય. વિં (ઉવક્લમિય) આરંભ;
સંબંધ સ્થાપનાર.

ઉવક્લમિયા. સ્ત્રીં (ઉવક્લમિયા) રોગાદિક
કારણથી થતી પીડા.

ઉવક્લર. પું (ઉવક્લર) સંસ્કાર;
શુશ્રૂષા.

ઉવક્લમ. પું (ઉવક્લમ) જુઓ " ઉવક્લમ "
શબ્દ.

ઉવક્લમણ. નં (ઉવક્લમણ) જુઓ " ઉ-
વક્લમણ " શબ્દ.

ઉવક્લહ. વિં (ઉવક્લહ) રાંધવાને આ-
ઉવક્લહિય. } રમેલું; રાંધેલું (૨)
વધારી સ્વાદિષ્ટ બનાવેલ; સંસ્કાર પમાડેલ.

(૩) પું નં સ્પોષ; પકવાન.

ઉવક્લર. પું (ઉવક્લર) ધરના ઉપકરણ;
ધરવખરી. (૨) દિગ આદિ.

ઉવક્લરસંપ્રણ. વિં (ઉવક્લરસંપ્રણ) ઉપ-
સ્કાર-દિગ આદિથી વધારેલ.

उपसर्गाद्व्या स्त्री० (उपसर्गाद्व्या) उपसर्गा,
आसर्गिक कथा

उपसर्गाद्व्या. नि० (उपसर्गाद्व्या) अर्थानि-
प्रसिद्धि भेगान्तर.

उपसर्ग वि० (उपसर्ग) पासो अनार

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) पासो, आसर्गिक
(२) युक्त (३) शांत (४) अन्तर्भूत,
अन्तर्गत

उपसर्गस्तलाहत्त. न० (उपसर्गस्तलाहत्त) २४ भो
सत्य वचनो अतिशय.

उपसर्गण न० (उपसर्गण) वस्त्र पान वगेरे
निर्वाहना साधन (२) आसर्गिक धर्मिय
निर्देश

उपसर्गणवृत्तमोयरिया स्त्री० (उपसर्गणवृत्तमोयरिया
मोयरिया) साधुने राभना मोयरे तेना
करता पथु ओठा उपसर्गण राभना ते,
द्रव्य उल्लेखीने ओके प्रकार

उपसर्गणवृत्तमोयरिया. न० (उपसर्गणवृत्तमोयरिया)
लोडिक उपसर्गण-गुडाणि अने लोडिकतर
उपसर्गण-वस्त्र पात्रादि तेनु प्रसिद्धान
उपसर्गण-प्रवर्तन

उपसर्गणसज्जम पु० (उपसर्गणसज्जम) भदा-
मुननागा वस्त्रो त्याग करी सादा घाणा
वस्त्र पहरेया ते, सयभनो ओके प्रकार

उपसर्गणसंघर. पु० (उपसर्गणसंघर) साधुओ
प्रभासु उपसर्गण तथा अकल्पनीय उप-
सर्गण न लेना ते

उपसर्गणवृत्तमोयरिया न० (उपसर्गणवृत्तमोयरिया) शब्दादिने
गण्यमाना हेतुशप शक्ति रिशेय

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) उपसर्ग.

उपसर्गण न० (उपसर्गण) उपसर्ग करवो
करवो ते

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) उपसर्ग करनार.

उपसर्गणवृत्तमोयरिया. न० (उपसर्गणवृत्तमोयरिया) आसा-
दभा दाभय यवाने उपसर्गण थाय तेवो
योनरो वगेरे, आसाद्व्या.

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) सप्तृष्ट, अष्टक.
(२) युक्त (३) छुपाष्ट रहेव, लार्ध
रहेव

उपसर्गण. न० (उपसर्गण) आसिगन

उपसर्गणवि० (उपसर्गण) आसिगन करेव

उपसर्ग. न० (उपसर्ग) सगीपभा, नजिकभा

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) उपसर्ग, जेथी लय
वधे ते (२) अन्तर्भूत, टोका (३)
आजा (४) पुष्टि, पोषण (५) प्रहृष्ट,
उपादान (६) उपसर्ग, साधन

उपसर्गकर्म न० (उपसर्गकर्म) लोपापभाडी
कर्म, वेनीय आयुष्य नाम अने गोत्र
ओ यारभानु गमे ते ओके

उपसर्गवि० (उपसर्गवि०) पाहीया,
साधुओ थोडा वषत राभी पाधु धडुने
सोपी देवा योअ वस्तु-उपसर्ग

उपसर्गवि० (उपसर्गवि०) उपसर्गपन करेव
उपसर्ग पु० (उपसर्ग) प्रस्ताव, उपसर्ग
उपसर्ग नि० (उपसर्ग) धात करनार,
भारनार.

उपसर्गवि० (उपसर्गवि०) उपसर्ग-नाश
करनार (२) दिसाभा समर्थ राभनार

उपसर्गवि०. स्त्री० (उपसर्गवि०) प्रायश्चित्तने
ओके प्रकार, लारे प्रायश्चित्तभाथी थोडा
वषत जाद करी लधु प्रायश्चित्त आपु
ते (२) २८ आयार प्रकल्पमानु ओके

उपसर्ग पु० (उपसर्ग) निनाश, भरण,
सहार (२) आधात-आनादि धर्मियने
वाचन वगेरेना सन्धी धडो लागे ते
(३) पिंड सप्ता वगेरेनु अकल्पनिकपलु,
जेथी साधुने आहार सप्ता वगेरे करे
नदि तेवो दाय

उपसर्गकर्म. न० (उपसर्गकर्म) ज्योतनी
धान थाय तेरी क्रिया

उपसर्गणाम न० (उपसर्गणाम) नाभकर्मनी
ओके प्रवृत्ति

ઉવગ્રાયાગિસ્તિય. નં (વગ્રાતનિષ્ઠિત) ઉપ
ધાત આથી મૃષા-ભુંઠ

ઉવચય. પું (વાચ્ય) પુષ્ટિ, વધારો, મદિ
(૨) હૃદય યોગ પુષ્ટિનો સમ્મલ કરી
હૃદય પર્વાણિ ગાધની તે (૩) સમ્મલ
(૪) શરીર

ઉવચર્ય ત્રિં (વાચક) સેવાને મિત્રે ખીજને
ઉતારી પાડવાની તક બેનાર

ઉવચરિચ ત્રિં (વાચકિત) ઉપચાર
કરેલ

ઉવચાર. પું (વાચાર) પૂજા સામગ્રી

ઉવચિય ત્રિં (વાચિત) પુષ્ટિ થયેલું, મદિ
પામેનું (૨) જીવના પ્રદેશથી વામથયેલું
(૩) સન્નિ (૪) સ્થાપેન, ગોઠવેલ (૫)
સમારેલું, કમાવેલું

ઉવજીવિ. ત્રિં (વાજીવિન) આજીવિન ચ
લાવનાર, ઉપકારક

ઉવજુક્ત ત્રિં (વાજુક્ત) ઉપયોગ સદિત.

ઉવજ્ઞોદય ત્રિં (વાજ્ઞોતિષ્ઠ) અગ્નિ પામે
રહેનાર, રસોઇઓ (૨) અગ્નિદોત્રી

ઉવજ્ઞોદ ત્રિં (વાજ્ઞોતિષ્ઠ) જ્ઞોતિ-અગ્નિ
સમીપરતી

ઉવજ્ઞય. } પું (વાજ્ઞય) ઉપાધ્યાય,
ઉવજ્ઞાય } શાસ્ત્રનું અધ્યાપન કરનાર
(૨) સનના અધ્યાપક જેને મુનિને આ
પદામા આપી એક પત્રી

ઉવજ્ઞમ પું (વાજ્ઞમ) ગ્રંથ (૨) અનુગ્રંથ
કરના

ઉવજ્ઞપ્ત ત્રિં (વાજ્ઞપ્ત) ઉપસ્થિત કરના
યોગ (૨) દીક્ષા લેતા યોગી

ઉવજ્ઞપ્તા સ્ત્રીં (વાજ્ઞપ્તા) મદાનનું
આરોપણ કરતું તે

ઉવજ્ઞમીય ત્રિં (વાજ્ઞમીય) જુઓ
" ઉવજ્ઞમ " સં"

ઉવજ્ઞાન નં (વાજ્ઞાન) બેઠા મળા
મડપ (૨) સામ અનુગન

ઉવજ્ઞાનસાલા. સ્ત્રીં (વાજ્ઞાનસાલા) સલા
મડપ, સલાસ્થાન

ઉવજ્ઞાણિય નં (વાજ્ઞાણિક) બેઠા, બક્ષીસ,
નગરગણ

ઉવજ્ઞાણિયા સ્ત્રીં (વાજ્ઞાણિકા) પાસે બે
સનારી ઘસી

ઉવજ્ઞાણ્ય નં (વાજ્ઞાણ્ય) દીક્ષા લીધા
પત્રી સાન દિવસે ચાર મહિને કે છ
મહિને મદાનત, આરોપણ કરતુ-મોની
દીક્ષા આપી તે, છેદાપસ્થાપનીય આરિન
આરોપતુ તે

ઉવજ્ઞાણ્યારિય } પું (વાજ્ઞાણ્યારિય)
ઉવજ્ઞાણ્યારિય } મોની દીક્ષા આ-
પનાર આચાર્ય-ગુરુ

ઉવજ્ઞિય ત્રિં (વાજ્ઞિય) પામે આવેન,
સાગર થએન (૨) આશ્રિત (૩) પ્રન-
જ્યા જેવા તૈયાર થએન

ઉવજ્ઞિતાર. ત્રિં (વાજ્ઞિતાર) આગનાર

ઉવજ્ઞગર નં (વાજ્ઞગર) શાખાનગર,
શહેરની પામેનું પર્ક

ઉવજ્ઞય ત્રિં (વાજ્ઞય) તૈયાર કરેન

ઉવજ્ઞમ્મ ત્રિં (વાજ્ઞમ્મ) યજ્ઞ (૨) યજ્ઞિત, યુક્ત

ઉવજ્ઞમય. પું (વાજ્ઞમય) પ્રકૃત વસ્તુની સાથે
ઉપકારગની ધરના કરી તે (૨) બેઠણ,
મક્ષીસ (૩) મુખની તારીફ, પ્રશસા
(૪) ઉપસદાર

ઉવજ્ઞમયમ્મ નં (વાજ્ઞમયમ્મ) કનાચાર્ય પામે
ગામકને કળા સિખારી તે (૨) ઉપરીન
સરખર નોંધ આપી તે.

ઉવજ્ઞમયવમ્મ નં (વાજ્ઞમયવમ્મ) પ્રશસા
સ્થન જેમ અમુક ગ્રંથપાત્ર અને
મુથીન છ તે

ઉવજ્ઞિમ્મિવત્. ત્રિં (વાજ્ઞિમ્મિવત્) મુકેન
નાથા કરેન

ઉવજ્ઞિમ્મય ત્રિં (વાજ્ઞિમ્મય) નીકરેન. ગા. ગ.
આવેન

ઉચ્ચર સીં (ઉચ્ચર) નિરામ, નિર્ગતિ
ઉચ્ચરમ. પું (ઉચ્ચર) અભાન, નિર્ગતિ (૨)
નાશ

ઉચ્ચરય વિં (ઉચ્ચર) પાપથી નિર્ગતિ પામેલ
(૨) પેરલાન નિનાનો

ઉચ્ચરાગ. } પું (ઉચ્ચરાગ) અદ્ય
ઉચ્ચરાય. }

ઉચ્ચરાય. પું (ઉચ્ચરાય) દિવસ

ઉચ્ચરિ. } અં (ઉચ્ચરિ) ઉપર, ઉચે
ઉચ્ચરિ. }

ઉચ્ચરિચર વિં (ઉચ્ચરિચર) આકાશમાં અધર
કરનાર

ઉચ્ચરિપુન્ગી સીં (ઉચ્ચરિપુન્ગી) સાદીની
ન ઉપર શીથા તરણાનું મજાનું
આનંદનું

ઉચ્ચરિમ વિં (ઉચ્ચરિમ) ઉપરનું ઉપરનું

ઉચ્ચરિમોરેજા પું (ઉચ્ચરિમોરેજા) ઐવેય
ના નર રિમાનમાંના ઉપરના નથ
રિમાન (૨) ઉપરની નિકના દેવતા

ઉચ્ચરિમોરેજાગુપ્તીય નં (ઉચ્ચરિમોરેજા
યગુપ્તીય) ઉપરની ઐવેયકના મુપાતીત
દેવતા

ઉચ્ચરિમોરેજા પું (ઉચ્ચરિમોરેજા) બુઓ
" ઉચ્ચરિમોરેજા " શબ્દ

ઉચ્ચરિમા સીં (ઉચ્ચરિમા) નર ઐવેયકની
નથ નિકમાંની ઉપરની નિક-નથ
રિમાન

ઉચ્ચરિમાઉચ્ચરિમ પું (ઉચ્ચરિમાઉચ્ચરિમ) ઉ
પર નિકમાં ઉપર-નામાં ઐવેયકમાં
રહેનાર દેવતા

ઉચ્ચરિમાઉચ્ચરિમ પું (ઉચ્ચરિમાઉચ્ચરિમ) ઉ
પર નિકમાં મધ્યમ આમાં ઐવેયકમાં
દેવતા

ઉચ્ચરિમાઉચ્ચરિમ પું () ઉપરની
નિકમાં અધરના સાનમાં ઐવેયકમાં દેવતા

ઉચ્ચરિલ { () ઉપર-ઉપર

ઉચ્ચર. નં (ઉચ્ચર) નારડીના અગોપાન
તોડી દુ અદે તે ઉપરોક્ત. પરમાધામીની
મી જાત

ઉચ્ચરવિ. અં (ઉચ્ચરવિ) એક ખીજની
ઉપર

ઉચ્ચરોહ. પું (ઉચ્ચરોહ) દુ મ, પીડા (૨)
આગ (૩) અટકાવ, રોકાય (૪) શ
હેર ઉપર ઘેરો

ઉચ્ચરોહિ વિં (ઉચ્ચરોહિ) અગ્રયણ કરનાર

ઉચ્ચર પું (ઉચ્ચર) પદ્ય, પાછો

ઉચ્ચરલંબા. પું (ઉચ્ચરલંબા) સાકળનાજો
એક જાતનો દીવો

ઉચ્ચરલંબ પું (ઉચ્ચરલંબ) હરિપ સાન સાક્ષા
કાર (૨) સમૂહ

ઉચ્ચરલંબા સીં (ઉચ્ચરલંબા) હપકા, ઉપરનો

ઉચ્ચરલંબા નં (ઉચ્ચરલંબા) પરિશાન-
હપાય, મુખ્ય વસ્તુનું જ્ઞાન થનાથી ગોળ
વસ્તુનું જ્ઞાન નેથી થાય તે

ઉચ્ચરલંબ વિં (ઉચ્ચરલંબ) જાણનામાં આવેન
(૨) પ્રાપ્ત થએલ

ઉચ્ચરલંબ. વિં (ઉચ્ચરલંબ) વસ્તુને સાક્ષા
તમર કરનાર, વસ્તુને જાણનાર

ઉચ્ચરલંબિ. સીં (ઉચ્ચરલંબિ) જ્ઞાન, સાક્ષાત્કાર
(૨) વાણ

ઉચ્ચરલંબિય નં (ઉચ્ચરલંબિય) એક જાતની
કામચોદા

ઉચ્ચરલંબિ વિં (ઉચ્ચરલંબિ) પ્રાપ્ત પડે વિષેય
(૨) કંઈથી નિમ થયેલ

ઉચ્ચરેય પું (ઉચ્ચરેય) કંઈનો ચેપ (૨)
સંચેય (૩) આચરે

ઉચ્ચરેય નં (ઉચ્ચરેય) નય પચેથી
નિપત્તુ તે

ઉચ્ચરેય વિં (ઉચ્ચરેય) અધર રહેનાર
અપરપણે રહેનાર

ઉચ્ચરજ્ઞ વિં (ઉચ્ચરજ્ઞ) મેનાપતિ, પ્રધાન,
ગણ, ચેરેને નેસકા ગોળ.

અવગણ નં (અવગણ) નાનું વન, વનની પામેનું વન

અવગણ ત્રિં (અવગણ) ઉત્પન્ન થએલ, પેદા થયેલ (૨) પ્રેરિત (૩) ન ઉત્પત્તિ, જન્મ

અવગતાર ત્રિં (અવગતાર) ઉત્પન્ન થનાર

અવગતિ. ત્રિં (અવગતિ) ઉત્પત્તિ, ઉપજવું તે

અવગત. ત્રિં (અવગત) લુપ્તો "અવગત" શબ્દ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) એક લગભગી

બીજા લગભગી (૨) દેશના અને

નારખી જે સેજા અને કુબીમા ઉપજે

છે તે (૩) ઔષધીય ઉદ્ધાનિક સ્વ-

માનુ પાચકુ ઉત્પાદ (ઔષધીય) નામે

પ્રથમ ઉપાગસૂત્ર

અવગતિગમ. નં (અવગતિગમ) ઔષધ

નિક સ્વમા દર્શાવેલું છે તે પ્રમાણે

અવગતિ પું (અવગતિ) ઉત્પન્ન થયું, ઉત્પ-

તિ (૨) ઉત્પત્તિ-દેશના અને નાતબીનો

જન્મ થાય તે (૩) વિગત દેશનાની

સભાનું નામ (૪) લગભગી સ્વના એ

કનિચમા શનકનું નામ (૫) ઉપાર,

કાચ (૬) મેસા, ભક્તિ (૭) સમીપે-

નશ્વમા ગિયનિ જરી, પામે એસકુ

અવગતિગમ ત્રિં (અવગતિગમ) આમા

વાદિની પામે ગિતસ કરી તેમનો આદેશ

ઉપાગનાર

અવગતિગમ. ત્રિં (અવગતિગમ) અરબ

મેનનારી દામી

અવગતિગમ. ત્રિં (અવગતિગમ) અરબ

પુદ્ગલને એક લગ છોડીને બીજે લગ

પ્રદલ કરવો કે એક સ્થાનેથી બીજે

સ્થાને જવું તે

અવગતિગમ. ત્રિં (અવગતિગમ) દેશના

ઉપાગનાની સમા.

અવગમ પું નં (અવગમ) એક વિષ

અને એક ગત અથવા પાણીનો વિધિ

પૂર્વ ત્યાગ કરવો તે.

અવગતિ નં (અવગતિ) યસૂના, જનોઈ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) યુક્ત, સહિત

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) યથાગતિ પ

ધર્મગાન

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) રીતરિવાજ

(૨) ઉપસદ્ધાર રીત

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) શાન્ત ગતિગા

(૨) આકુળતા રહિત (૩) ક્ષમાવાન

(૪) સૌદર્દ્ય નિરીક્ષણ વગેરે રિકાર્ડી

નિહિત પામેલ (૫) ઉદ્ગમ આવેલ

નદિ, દમાયેલ (૬) પુ જીવુડીપમા

અંરત ક્ષેત્રના આન અસર્પિગીના પ

રમા તીર્થકર (૭) ત્રિં નષ્ટ, અપગત

અવગતિગમ પું (અવગતિગમ) જેના

ક્રોધ વગેરે કામ નાશ પામ્યા છે તે

અવગતિગમ પું (અવગતિગમ) જેના

કામ નાશ પામ્યા છે તે, ૧૧ મા ગુણધ્યાનર્તી

અવગતિ. ત્રિં (અવગતિ) ઉપશમ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) પદ્મીના રીતરિ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

અવગતિ ત્રિં (અવગતિ) ઉપ

उद्योगिमतण न० (उद्योगिमतण) निमन्त्रण
उद्योगिविद्. वि० (उद्योगिविद्) सगीप रहेल,
पासे जेहेल

उद्योगिहि पु० स्त्री० (उद्योगिहि) पासे लावेल
(२) स्थाना, निर्माणा

उद्योगिहिआ. स्त्री० (उद्योगिहिआ) लुडी लुडी
अनेक रस्त्यांना पोरनीपर्यंत अनुक्रमणी
येवणा, आनुपूर्वी-अनुक्रमणे ऐक प्रसार

उद्योगिहिय वि० (उद्योगिहिय) पासे स्था
पेय, (२) पु० विशेष नियम धारण
करावर साधु

उद्योगीय वि० (उद्योगीय) पासे आवेय,
प्राप्त यथेय (२) लक्ष्य आयेय,
समर्पण करेय (३) प्रस्ता, तारीफ,
भक्षिभा (४) सज्जन (५) प्रस्तावना
उपसहाय्य गिरेथी युक्त (६) येवणा करेय

उद्योगीयचरम. पु० (उद्योगीयचरम) क्वाकथी
आजेल होय के लक्ष्य आणी होय तेनी
गवेपणा करानार, अभिग्रह विशेष धारण
करानार साधु

उद्योगीयप्रयत्न. न० (उद्योगीयप्रयत्न) प्रस्ता
इय वयन जेमेक आ आरी इपाणी छे
उद्योगप्रयत्नी स्त्री० (उद्योगप्रयत्नी) आका
शमा अना उतराणी रिघा

उद्योगास्त. पु (उद्योगास्त) प्रस्तावना, उ-
पेक्षास्त (२) दृष्टान्त विशेष

उद्योग्य पु० (उद्योग्य) सत्ताय, पीडा
उद्योग्य. वि० (उद्योग्य) आसपास दृष्टयेय
उद्योग्यागिअ न० (उद्योग्यागिअ) लुओ "उ-
द्योग्यागिअ" शब्द

उद्योग्यागिअ स्त्री० (उद्योग्यागिअ) लुओ
" उद्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) लुओ " उ-
द्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्यागिअ पु० (उद्योग्यागिअ) नीवत पर्यंत उप-
रनु न म्मु शिपर (२) देखाडु, गणात

उद्योग्यागिअ पु० (उद्योग्यागिअ) नीवत
पर्यंत उपरनु ऐक शिपर

उद्योग्यागिअ. स्त्री० (उद्योग्यागिअ) नामनी अर्थ
साथे येवणा करी वस्तु निदर्शन करतु ते
उद्योग्यागिअ. वि० (उद्योग्यागिअ) दर्शावेय, य
लावेय

उद्योग्यागिअ स्त्री० (उद्योग्यागिअ) पाणी आप-
नार दारी

उद्योग्यागिअ. वि० (उद्योग्यागिअ) उपदेश, दर्शावेय
उद्योग्यागिअ पु० (उद्योग्यागिअ) उपदेश, धर्मो जोय

उद्योग्यागिअ. वि० (उद्योग्यागिअ) उपदेश, धर्मो जोय
पनार, उपदेश

उद्योग्यागिअ न० (उद्योग्यागिअ) लुओ " उ-
द्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्यागिअ. स्त्री० (उद्योग्यागिअ) लुओ
" उद्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्यागिअ पु० (उद्योग्यागिअ) भक्षक, आक्ष
उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) पीडावेय, लयनीन
अयेय

उद्योग्यागिअ स्त्री० (उद्योग्यागिअ) अर्थान
अस्तु ऐक नाम (२) धारण करतु

उद्योग्यागिअ. वि० (उद्योग्यागिअ) धारण करे
उद्योग्यागिअ पु० (उद्योग्यागिअ) आपसभूत

उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) आपसभूत
नियमा ऐक नामना ऐक शिपर

उद्योग्यागिअ न० (उद्योग्यागिअ) सयध (२)
नियम सयध हेतु

उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) गृहस्थ जेणे
होय तेनी नष्टकमा जे आहारान होय

उद्योग्यागिअ तेनी गवेपणा करानो अभिग्रह धरानार,
उद्योग्यागिअ. पु० (उद्योग्यागिअ) साधने
नियमाने प्रसार आपवे ते

उद्योग्यागिअ. } न० (उद्योग्यागिअ) नामनीनिने
उद्योग्यागिअ } अर्थाने प्रसार, पदेय

प्रसारथी दुस्मन वश न थाय तो पक्षी
अक्ष आपी-नयासी नेने वश करानो
नीति

ઉચ્ચૂહ. પુ. (ઉચ્ચૂહ) સમાન ધર્મિઓના સદ્ગુણની પ્રશંસા કરી તેમના મનને ઉત્સાહિત કરના તે

ઉચ્ચૂહણ ન. (ઉચ્ચૂહણ) નિબાન, રક્ષણ, શુદ્ધિ, પોષણ

ઉચ્ચૂહણિય ત્રિ. (ઉચ્ચૂહણિક) શુદ્ધિ-પુષ્ટિ કરક

ઉચ્ચૂહા. સ્ત્રી. (ઉચ્ચૂહા) ગુણી જનોના ગુણની પ્રશંસા કરી, સમક્ષિતા આઠ આચારમાનો પાત્રમે આચાર

ઉચ્ચુત્ત ત્રિ. (ઉચ્ચુત્ત) ભોગવેવ.

ઉચ્ચમોગ્ર. } પુ. (ઉચ્ચમોગ્ર) ઉપભોગની વ
ઉચ્ચમોગ્ર } ત્વ. જેનો વારંવાર ઉપયોગ થઈ શકે તેના સ્ત્રી વસ્ત્ર બૂપણ વગેરે તથા એકવાર ઉપભોગ થાય તેના ખાનપાન વગેરે

ઉચ્ચમોગ્રતરાય. ન. (ઉચ્ચમોગ્રાન્તરાય) અતરાય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી વસ્ત્ર આભૂષણ વગેરેનો ઉપભોગ થઈ શકે નહિ

ઉચ્ચમોગ્રપરિભોગપરિમાણ. ન. (ઉચ્ચમોગ્રપરિભોગપરિમાણ) ગૃહસ્થોના સાતમા નનનુ નામ કે જેમા એકવાર કે વારંવાર ભોગવાય તેની વસ્તુઓનું પરિમાણ માપવામા આવે છે

ઉચ્ચમોગ્ર. } ત્રિ. (ઉચ્ચમોગ્ર) ઉપભોગ કરના
ઉચ્ચમોગ્ર. } યોગ્ય

ઉચ્ચમા. સ્ત્રી. (ઉચ્ચમા) મુકાબલો, સરખામણી, ઉપમા (૨) ધારણા, માન્યતા. (૩) એક ઈન્દ્રાણી (૪) એક ખાના યોગ્ય પાત્ર (૫) અનકાર વિશેષ (૬) " પ્રથમ વ્યાકરણ " સૂત્રનું એક ગ્રંથ અધ્યયન

ઉચ્ચમાણ ન. (ઉચ્ચમાણ) પ્રમાણ વિશેષ

ઉચ્ચમિય. ત્રિ. (ઉચ્ચમિય) ઉપમાયુક્ત (૨) ન ઉપમા, સરખાપણ

ઉચ્ચમિય. ત્રિ. (ઔપમિક) જેનું કાળ પ્રમાણ ઉપમા વિના બીજાથી બાણી ન શકાય માત્ર ઉપમાથીજ બાણી શકાય તે, પદ્યોપમ સામરોપમ વગેરે

ઉચ્ચરિય ત્રિ. (ઉચ્ચરિય) ઉપચાર કરેલ

ઉચ્ચરિય. ત્રિ. (ઉપચારિય) પ્રાર્થના કરાવેવ, અભ્યર્થના કરાવેવ (૨) ન. એક જાતની માનતા, કેાઈ દામ પુર કરવા વાગતે દેવતાની આરાધનાનો માનસિક સંસ્કૃત

ઉચ્ચરણ ન. (ઉચ્ચરણ) પાસે જતું તે

ઉચ્ચર. પુ. (ઉચ્ચર) પૂજા સામગ્રી (૨) કારણમા લઈતો અને કાર્યમા કારણનો આરોપ કરવો તે (૩) સમૂહ, દમયો (૪) એક વિષયથી બીજા વિષયનું પ્રહણ કરવું (૫) લોકાભ્યનકાર

ઉચ્ચર. પુ. (ઉચ્ચર) ઉપદાર, મદદ, બેટ ઉચ્ચરણ. ન. (ઉચ્ચરણ) અન્યદારા ઉપકાર કરવો તે

ઉચ્ચરિ ત્રિ. (ઉચ્ચરિય) ઉપાર કરનાર.

ઉચ્ચરિય પુ. (ઔપચારિક) ઔપચારિક વિનય, વિનયનો એક પ્રકાર.

ઉચ્ચરિયલયણ પુ. (ઉચ્ચરિયલયણ) સૂચના વનખડમાના મધ્ય ભાગનું એક ધર-ભુવન કે જે એક વાણ જોગનનું બાણ પહેાણું છે

ઉચ્ચરિય. પુ. (ઉચ્ચરિય) અત્યંત સૂત્રના યોગ્ય રૂપના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૨) વસુદેવ, રાજાની ધારણી બાણીના પુત્ર (૩) અણુતરોનવાદના પ્રથમ વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૪) શ્રેણિક રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર

ઉચ્ચયોગ પુ. (ઉચ્ચયોગ) શબ્દાદિ વિષય તરફ ઈન્દ્રિયની પ્રગતિ-વ્યાપાર (૨) પાત્ર જ્ઞાન ત્રણ અજ્ઞાન અને ચાર દર્શન એ ચારમાનું ગમે તે એક

उवरइ स्त्री० (उवति) निराभ, निजति
उवरम पु० (उवम) आलाप, निजति (२)
नाश

उवरय. वि० (उवत) पापशी निजति पापेव
(२) वैरलाप विनाश

उवराग } पु० (उवराग) अक्ष
उवराय. }

उवराय. पु० (उवराय) द्विष

उवरि. } अ० (उवति) उपर, उवे
उवरि. }

उवरिचर वि० (उवति) आक्षेप आक्षेप
करना

उवरिपुंज्जी स्त्री० (उवरिपुंज्जी) साक्षीनी
न उपर श्रीधर नरथानु भगवत
आश्रित

उवरिम वि० (उवति) उपर, उपर
उवरिमोवेज्ज पु० (उवरिमोवेज्ज) अवेव
ना न विमानमाना उपरनी न
विमान (२) उपरनी निजना देवता
उवरिमोवेज्जगुरुपातीय न० (उवतिमोवेज्ज
गुरुपातीय) उपरनी अवेवकना नपातीय
देवता

उवरिमोवेज्ज पु० (उवतिमोवेज्ज) लुब्ध
" उवरिमोवेज्ज " शब्द

उवरिमा स्त्री (उवतिमा) न० अवेवकनी
न० निजमाना उपरनी निज-न
विमान

उवरिमाउवरिम पु० (उवतिमोवतिम) उ
पति निजमा उपर-नमा अवेवकना
देवता देवता

उवरिमामउवरिम पु० (उवतिमामउवरिम) उ
पति निजमा अक्षम आक्षेप अवेवकना
देवता

उवरिमाद्विष्टि पु० () उपर
निजमा अक्षम साधमा अवेवकना देवता

उवरि वि० (उवति) उपर, उपर

उवइ. न० (उवइ) नाशनीना अंगोपांग
तोडी दु पदे वे उपरोक्ष, परमाधीनी
नी अत

उवरि. अ० (उवति) अ० पीननी
उपर

उवरोह पु० (उवरोह) दु प, पीन (२)
आश्रित (३) आक्षेप, शोभा (४)
देर उपर वेर

उवरोहि. वि० (उवरोहि) अक्षम करनार
उपल पु० (उवल) प, थर, पात्र

उवलंय. पु० (उवलंय) साक्षीगंगा
अ० नतनी दीव

उवलंम पु० (उवलंम) अक्षम साक्षी
न० (२) सभू

उवलंमया स्त्री० (उवलंमया) अक्ष, उव

उवलमया न० (उवलमया) परिज्ञान-
अक्षम शुभ वस्तुन साधन यथाथी अक्ष
वस्तुन साधन नथी थाय ते

उवलद वि० (उवलद) नक्षत्रमा आवेव
(२) आक्ष अक्ष.

उवलद्वार. वि० (उवलद्वार) वस्तुन साक्षी
तमर करनार, वस्तुन नक्षत्रनार.

उवलदि स्त्री० (उवलदि) साधन, साक्षी
(२) पात्र

उवललिय न० (उवललिय) अक्ष नतनी
अक्षम

उवलित्त वि० (उवलित्त) अक्ष वदे विवेक
(२) अक्षी विवेक थोव

उवले पु० (उवले) अक्षन लेप (२)
समवेप (३) आक्षेप

उवलेवण न० (उवलेवण) न० वस्तुन
निपु ते

उवली वि० (उवली) अक्ष देवता,
अक्षपदे देव

उवज्ज वि० (उवज्ज) मेनापति, प्रधान,
सम, अक्षेपे वेसा योय.

અવગણ નં (અવગ) નાનું ૧-૧, ૧-૧ની
પામેનું ૧-૧

અવગણ. વિં (અવગ) ઉત્પન્ન થએલ, પેદા
થેલ (૨) પ્રેરિત (૩) ન ઉત્પત્તિ, જન્મ

અવગણ વિં (અવગ) ઉત્પન્ન થનાર

અવગણ. સીં (અવગ) ઉત્પત્તિ, ઉપજવું તે

અવગણ વિં (અવગ) જુઓ "અવગણ" શબ્દ

અવગણ. વિં (જ્ઞાનાત્મિક) એક જાતના
ખીન જાતના જનાર (૨) દેવતા અને
નારકી જે સેજના અને ડુનીયા ઉપજે
છે તે (૩) જ્ઞાનાત્મિક ઉત્પત્તિ સ્વ-
માનુ પામ્યું જનાર (જ્ઞાનાત્મિક) નામે
પ્રથમ ઉપાગમ.

અવગણગમ નં (જ્ઞાનાત્મિક) જ્ઞાપના
તિક સ્વમા દર્શાવેલું છે તે પ્રમાણ

અવગણ. પું (અવગ) ઉત્પન્ન થવું, ઉત્પ-
ત્તિ (૨) ઉત્પત્તિ-દેવતા અને નારકીનો
જન્મ થાય તે (૩) નિર્જય દેવતાની
સમાર્પુ નામ (૪) જાતની સ્વતંત્રતા એ
કનિયમા શત્રુ નામ (૫) ઉપા, ૪
કારણ (૬) સેના, લડિ (૭) સમીપે-
નજીબા સ્થિતિ કરી, પામે એસવું

અવગણકારિ વિં (અવગણકારિ) આથા
ધાંદિની પાસે નિવાસ કરી તેમનો આદેશ
ઉદાહરનાર

અવગણકારિયા. સીં (અવગણકારિકા) ચરત્ર
સેનનારી દાસી

અવગણગમ સીં (અવગણગમ) જીવ અથવા
પુદ્ગલને એક જા જોડીને ખીને જા-
મદગ કરવો કે એક સ્થાનેથી ખીજે
સ્થાને જવું તે

અવગણસ્તમા. સીં (અવગણસ્તમા) દેવતાને
ઉપજવનાની સજ્જા.

અવગણ પું નં (અવગણ) એક દિવસ
અને એક રાત્રી અથવા પાણીનો નિધિ
પૂર્વક ત્યાગ કરવો તે.

અવગણ નં (અવગણ) ચરત્ર, જીવ

અવગણ વિં (અવગ) પુકત, સહિત

અવગણ. સીં (અવગણ) ધર્મશાસ્ત્ર ૫
ધર્મશાસ્ત્ર

અવગણ. વિં (અવગણ) રીકાર કરેલ
(૨) ઉપજાવ કરેલ

અવગણ વિં (અવગણ) શાત કૃતિનાથો

(૨) આકૃષ્ટતા રટિ (૩) જ્ઞાનાત્મિક

(૪) સૌંદર્ય નિરીક્ષણ વગેરે નિર્ણયથી

નિર્ણય પામે (૫) ઉદાહરના આદેશ

નહિ, દગાથે (૬) પુ જ્ઞાનાત્મિક

અવગણ દેવતા આનુ અવગણપણીના પુ

રમા તીથે (૭) વિં નં, અવગણ

અવગણકારિ પું (અવગણકારિકા) જેના

કોથ વગેરે વાચ્ય નામ પામ્યા છે તે

અવગણકારિયા પું (અવગણકારિકા)

વૈભવ) જેના કપાલ શાન્ત થયા છે

તે, ૧૧ મા મુલ્યનાર્થી.

અવગણ સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણજ્ઞ નં (અવગણ) પદ્ધતિના રીકાર

અવગણજ્ઞાન નં (અવગણ) ઉપ

સપાળજ્ઞાને આ પરિકર્મનો અવગણ બેદ

અવગણજ્ઞાને. સીં (અવગણજ્ઞાને)

દષ્ટિનાદર્શન પરિકર્મનો એક નિભાગ

અવગણજ્ઞાને પરિકર્મ પું (અવગણ

જ્ઞાને પરિકર્મ) દષ્ટિનાદર્શન પરિકર્મનો

આથો બેદ

અવગણજ્ઞાને વિં (અવગણ) ઉપશમ થએલ

અવગણ સીં (અવગણ) આદિ સપત્તિ

માટે આઆર્થિકની નિશા રીકારથી

તે (૨) લાભ, પ્રાપ્તિ

અવગણ. પું (અવગણ) સમેગી લેવું (૨)

રોકવું, નિરોધ કરવો

અવગણ પું (અવગણ) પ્ર ' પરિ ' ઉપ '

પ્રતિ ' નિ ' આ ' સમ, ધર્મદિ ધાતુની

આદિમા રહેનાર શબ્દ સમૂહ. (૨) કષ્ટ,

પરિપદ (૩) દેવતાએ કરેલ ઉપદન
(૪) તીર્થંદર મિચરે ત્યા સપાસો જોજ
નમા માર મરકી ન હોન છતા મહા
વીરસ્વામિના સમનસરણુમા ગોશાળાએ
બે સાધુઓના ઉપર તેજુવેરમા મુકી
ઉપસર્ગ આપ્યો તે, દશ અઠેરામાનુ
પહેલુ અઠેર

ઉચ્ચસંગપરિણામ સીં (ઉચ્ચસંગ) સૂચ
ગણગ સૂનતા નીમ અધ્યયનનુ નામ

ઉચ્ચસંગ નં (ઉચ્ચસંગ) ઉપસર્ગ, ઉપદવ
(૨) અપ્રધાનભૂત-ગોણુપ (૩) સમધ

ઉચ્ચસત્તિ ત્રિં (ઉચ્ચસત્તિ) ગાઠ આસક્તિનાજો

ઉચ્ચસમ પું (ઉચ્ચસમ) ક્ષમા, શાન્તિ, (૨)

પાપરાડીયાના પદરમા ક્રિસનુ નામ

(૩) અહોરાનના નીસ મુદ્દર્તમાના પદ

રમા અથવા વીરમા મુદ્દર્તનુ નામ (૪)

મોહનીયની ઉદયમા આવેલી પ્રકૃતિનો

ક્ષય કરવો અને ઉદયમા આનવાની હોય

તેને દમાવી દેની ઉદયમા આનવા ન દેવીતે.

ઉચ્ચસમગ્ર } પું (ઉચ્ચસમગ્ર) ઉપશમભાવ

ઉચ્ચસમગ્ર } વાળા મુનિ-ઉપશમ શ્રેણિએ

ચાનાર

ઉચ્ચસમગ્ર સીં (ઉચ્ચસમગ્ર) જુઓ “ઉચ્ચ

સમ” શબ્દ

ઉચ્ચસમનિષ્કલ્પ પું (ઉચ્ચસમનિષ્કલ્પ) જે

પ્રકૃતિનો ઉપશમ કરનામા આવ્યો છે-

ઉપશમની નિષ્કલ્પિત અમુકી છે તે

ઉચ્ચસમસમ નં (ઉચ્ચસમસમ) સમન

કર નિરો.

ઉચ્ચસમસેષિ. સીં (ઉચ્ચસમસેષિ) અનતાનુ

અધિ આપિ પ્રકૃતિઓને સાઅમા કહેન

કમ પ્રમાણે ઉપશમાનતા ઉપશમાનતા

ગુણશ્રેણિ ઉપર અડુ તે, આ શ્રેણિથી

અગીવારમા ગુણગણા પર્વત જવાય છે

ઉચ્ચસમિ ત્રિં (ઉચ્ચસમિ) આપશમિક-

ઉપશમ સમકિતનાજો

ઉચ્ચસમિય પું (ઔચ્ચસમિક) મોહનીય કર્મની

પ્રકૃતિનો ઉપશમ (૨) ઉપશમ નિષ્કલ્પ

ઓપશમિક ભાવ (૩) ત્રિં તાત

ઉચ્ચસમ. પું (ઉચ્ચસમ) જુઓ “ઉચ્ચસમ”

શબ્દ

ઉચ્ચસમગ્ર. } પું (ઉચ્ચસમગ્ર) મોહનીયની

ઉચ્ચસમગ્ર. } ૨૮ પ્રકૃતિઓને સૂચ

ઉપશમાવનાર (૨) ઉપશમમા સમધ

શાખનાર

ઉચ્ચસમગ્રવા. } સીં (ઉચ્ચસમગ્ર) શાન્તિ-

ઉચ્ચસમગ્રવા. } ઉપશમકૃતિ.

ઉચ્ચસમિય. ત્રિં (ઔચ્ચસમિક) ઉપશમ

સમધી. (૨) ભાવ નિરો (૩) સમધ

કલ્પ વિશેષ

ઉચ્ચસુદ્ધ ત્રિં (ઉચ્ચસુદ્ધ) નિર્દોષ

ઉચ્ચસેરગ નં (ઉચ્ચસેરગ) સેરા કરની

ઉચ્ચસંભિય ત્રિં (ઉચ્ચસંભિય) સંભિય

ઉચ્ચસંહિય } ધમેષુ

ઉચ્ચસંહિય ત્રિં (ઉચ્ચસંહિય) નિર્ભય કરેન,

શોધેન

ઉચ્ચસસય પું (ઉચ્ચસસય) સાધુ સાધીને

રહેનાનુ સ્થાન, ઉપાશ્રય

ઉચ્ચહૃદ. ત્રિં (ઉચ્ચહૃદ) વાસણમા કહેન

દોષ તેજ વ્દોરડુ એવે અભિગ્રહ નિરોષ

(૨) વાસણમા કહેલુ-પીરસેલુ

ઉચ્ચહૃણ નં (ઉચ્ચહૃણ) પાત કરવો તે

(૨) નાસ કરવો તે

ઉચ્ચહૃતિ સીં (ઉચ્ચહૃતિ) વ્યાપાત-અતર.

ઉચ્ચહૃય ત્રિં (ઉચ્ચહૃય) લોકોમા પરાભાવ

પામેય નાસ પામેય (૨) દુનિ

ઉચ્ચહૃસિઝ. ત્રિં (ઉચ્ચહૃસિઝ) દરની

કહાડેલ

ઉચ્ચજ્ઞાન નં (ઉચ્ચજ્ઞાન) અનશન આદિ આર

પ્રમરનુ તપ (૨) કરડુ તે, વિધાન (૩)

ઓસિકુ (૪) સૂની વાચના ઉપર તપ

કરડુ તે

उपहाससुय न० (उपहाससुय) उपहास
श्रुत नामनु आचार्यसन्तु आहसु
अध्यायन

उपहार. पु० (उपहार) बेट, अक्षीस (२)
निरुतार, देनाये

उपहारिअ वि० (उपहारिअ) अनधारित,
निधित

उपहि. पु० स्त्री० (उपाधि) वस्त्र, धरेखा, ध
रुमार वगेरे उपधि उपहरण, सामग्री
(२) भाषा ६५०

उपहिय. वि० (उपहिय) अपर्णु वरेय, पासे
मुडेन

उपहिय वि० (औधिक) भागानडे पापने
टाकनार

उपाहृत वि० (उपाहृत) अन्याय थयेन,
पमार थल थरेन

उपाह्व वि० (उपाह्व) थायेनु छंछेछु
(२) देवनी आराधनाथी प्राप्त थयेन
(३) न देवनी भागता

उपायज्ज } वि० (उपायज्ज) आत्म, अहसु
उपायय } करवा योअन

उपायय वि० (उपायय) प्राप्त थयेन,
भेगवेन

उपायय वि० (उपायय) लरेन, नाना

उपायय वि० (उपायय) उपेडेय

उपायय स्त्री० (उपायय) पगरभा, जेडा

उपायय न० (उपायय) मुष्कन कारण (२)
नदसु, रीक्षर

उपायय वि० (उपायय) उपायय-आहर्ना
योअ वस्तु

उपाय पु० (उपाय) आचार्यने निहंथ-
आसा (२) भाडा

उपाय पु० (उपाय) उपाय, साधन (२)
युक्ति (३) प्रतिक्षर

उपायय न० (उपायय) बेट (२) थायना
करनी, भागणी करनी

उपाययज्ज. स्त्री० (उपाययज्ज) गुर्नी
सेना करी दीक्षा लेनी ते

उपायय. वि० (उपायय) पासे थावेन

उपायय. पु० (उपायय) ठपडा आपवे
ते, ओनवे

उपाय पु० (उपाय) अरुण, आकाश
(२) उपायय, निवासस्थान

उपायय न० (उपायय) धनना त
नया वगेरेनी वयेनु आकाश, आताराप
आकाश

उपायय वि० (उपायय) साधुनी उपायना
करनार धर्म साधनानी अलिभाया
वागा (२) पु० आरु, जैन गुरुस्थ

उपाययस्त्री स्त्री० (उपाययस्त्री) उपायय-
आरुना अधिकारना दस अध्यायन जेभा
छे जेना सातभा अगस्तनु नाम, उ
पाययस्त्री

उपाययस्त्री स्त्री० (उपाययस्त्री) उपा-
ययनी-आरुनी ११ पडिभा

उपायय वि० (उपायय) उपायना करनार,
सेनक.

उपायय स्त्री० (उपायय) सिद्धात सा
लगावानी छंछासणी स्त्री, आरुना.

उपायय. स्त्री० (उपायय) पगरभा, आसु

उपायय पु० स्त्री० (उपायय) उपाय, धर्म
जनित निरोपण (२) सामीप्य, समिधि.

उपायय वि० () सस्कार पागेन

उपायय वि० (उपायय) उपेक्षा करनार,
भेदकार

उपायय. स्त्री० (उपायय) उपेक्षा

उपायय स्त्री० (उपायय) परने पीडा उ-
पययपी ते

उपायय वि० (उपायय) युक्त, सयुक्त,
सन्ति

उपायय. पु० () कर्मगनी जेक
नार

ઉવેહા સી. (ઉવેહા) જ્ઞાન, સમગ્રણ. (૨)
કલ્પના (૩) નિશ્ચય

ઉવેહા સી. (ઉવેહા) તિરસ્કાર, અનાદર
ઉવેહિષ્ઠ. મિ. (ઉવેહિષ્ઠ) ઉપેક્ષા કરેલ

ઉવ્યદ્. મિ. (ઉવ્યદ્) નારકી અને દેવતાનો
ભવ પુરો કરી બીજી મનિમા મયેન

ઉવ્યદ્વાન ન. (ઉવ્યદ્વાન) કર્મની સ્થિતિ દુખી
થાય એવો છુટનો પ્રયત્ન.

ઉવ્યદ્વાન ન. (ઉવ્યદ્વાન) કર્મની દુખી સ્થિતિને
અધ્યવસાય મિશેપથી લાગી કરી તે

(૨) ઉપરી રૂવાટીએ મર્દન કરતું તે (૩)
પદ્મુ ફેરવતું તે (૪) શરીર પરથી મેલ

વગેરે દૂર કરવો તે (૫) શરીરને નિર્મળ
કરનાર દ્રવ્ય (૬) એક ભવ પુરો કરી

બીજા ભવમા જતું, મરણ
ઉવ્યદ્વાના. સી. (ઉવ્યદ્વાના) દેવતા અને ના-

રકીનો ભવ પુરો કરી બહાર નીકળવું
તે (૨) ઉત્કૃષ્ટ, મર્દન નિરોધ

ઉવ્યદ્વાનાય મિ. (ઉવ્યદ્વાનાય) પાપી ક-
રાનનાર

ઉવ્યદ્વિય. મિ. (ઉવ્યદ્વિય) નરક આદિનો ભવ
પુરો કરી બહાર નીકળેલ (૨) ઉપદ્રવ

કરેલ, પાપી મોળેલ (૩) પદ્મુ થયેલ
ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉત્કટ.

ઉવ્યદ્વા મિ. (ઉવ્યદ્વા) શેખી જિનાન કે
સધારો કરનાર સાધુની વૈયાવચ્ચ કરનાર

નિર્ધારક સાધુનો એક વર્ગ કે જે શેખી
ની ઉદ્ધર્તના-પાત્રુ ફેરવતું વગેરે રૂપે

મુખ્ય કરે
ઉવ્યદ્વાન ન. (ઉવ્યદ્વાન) અધર રહેતું, ઉર્ધ્વ
વર્તન

ઉવ્યદ્વા. મિ. () આહારનો એક
રોપ (૨) જુદું કાઢેલ

ઉવ્યદ્વાન ન. (ઉવ્યદ્વાન) ઉલ્લી રૂવાળી
મર્દન કરતું મર્દન કરી મેલ ઉતારવો તે

ઉવ્યદ્વાના. સી. (ઉવ્યદ્વાના) ઉપેક્ષુ

ઉવ્યદ્વા મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉદ્વેગ પામેન, અ
શાન્ત થયેલ.

ઉવ્યદ્વા મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉર્ધ્વ (૨) ઉર્ધ્વ, ન,
ઉચ્ચ. (૩) મદન, મહીર.

ઉવ્યદ્વા પુ. (ઉવ્યદ્વા) ગોશાવાના મુખ્ય
આનન્દુ નામ

ઉવ્યદ્વા મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉચે ફેરવેલ
ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉચ્ચ આથુ

ફેરવેલ.
ઉવ્યદ્વા. પુ. (ઉવ્યદ્વા) આનોયથુના

લેનારને લગ્ન થતી હોય તે સમજની
દૂર કરનાર

ઉવ્યદ્વા. પુ. (ઉવ્યદ્વા) ઉદ્વેગ ઉત્પન્ન
થાય એવો રોગ

ઉવ્યદ્વા. } પુ. (ઉવ્યદ્વા) ઉદ્વેગ, ખેલ (૨)
ઉવ્યદ્વા } બાકુળતા

ઉવ્યદ્વા. } મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉદ્વેગ કર
ઉવ્યદ્વાના } નાર, ઉદ્વેગનક

ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉદ્વેગકારી
ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉત્સારિત, દૂર

કરેલ
ઉવ્યદ્વા. પુ. (ઉવ્યદ્વા) જમીનમા ઉઘડ, ઉઘ

પથ
ઉવ્યદ્વા. સી. (ઉવ્યદ્વા) એક જાતની

વનસ્પતિ.
ઉવ્યદ્વા. પુ. (ઉવ્યદ્વા) સપમથી થાકેલ,

ખીટ સાધુ
ઉવ્યદ્વા. મિ. () મોટે લાગે,

પ્રાપે
ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) સ્વદ્વેગ (ઉવ્યદ્વા)

ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) અનત વ્યવહારિક
પરમાણુ ભેગ થયાથી બનેલ નહાનામા

નહાના રૂઢની સમા, ઉર્ધ્વરેણુનો ૧૪ મો
ભાગ

ઉવ્યદ્વા. મિ. (ઉવ્યદ્વા) ઉપર આધેન.

ઉવ્યદ્વા. મિ. () અહલતા, પ્રાપે

उत्तम. पु० (कृष्ण) प्रथम तीर्थंकर, ऋष-
लदेव स्वामी (२) त्रि० उत्तम, श्रेष्ठ
(३) पु० पद्ममा कुलवरनु नाम. (४)
अगद, जे. (५) अगीवारमा गारमा
देवलोचना धनु विन्द (६) अगदना
वित्रागु वस्त्र अथवा आभारण (७)
आभरणो पाटो (८) आहारण विशेष

उत्तमकूट. पु० (कृष्णकूट) એક જાતનું
રત્ન. (૨) અગદની ડોક

उत्तमकूट पु० (कृष्णकूट) એક પર્વતનું
નામ (૨) સિંધુ કુળી પૂર્વે ગંગા કુળી
પશ્ચિમે નીલવત પર્વતના દક્ષિણ કાંઠે ઉ-
ત્તરાદ્ય કન્ઠ નિઝમખાનો આઠ જોળખનો
ઉંચો એક કૂટ-સિખર

उत्तमदत्त. पु० (कृष्णदत्त) ऋषभदत्त नामे
એક બ્રાહ્મણ કે જેના ધરમા મહાવીર
સ્વામી પ્રથમ આવ્યા હતા (૨) ઉચુવાર
નગરનિવાસી એક ગાથાપતિ

उत्तमनारायसंघयण. न० (कृष्णनारायण)
જેમા હાડકાના સાત પાટા જેવા પદ્મ-
ધૈથી વિંટાયેલ અને ઉપરા ઉપરિ મડેટ
બધથી બધાયેલ હોય તે સરયણ. છ
સરયણમાનું ખીજું સરયણ.

उत्तमपुर न० (कृष्णपुर) એ નામનું એક
નગર કે જેમા નિષ્કયુષ્ઠ નામે એક નિ-
હદય થયા

उत्तमसेण. पु० (कृष्णसेन) ऋषभदेव २॥
મીના મોગમી દ્વાર સ પુત્રોમાના
મુખ સાધુ (૨) ૨૦ મા તીર્થંકરને
પ્રથમ બિડ્ધા આપનાર મુરરથ

उत्तमा. स्त्री० (कृष्णा) शाश्वती यार प्रति
માઓ પૈકી પહેલી પ્રતિમાનું નામ

उत्तमासण पु० न० (कृष्णस्य) अगदना
આકારનું આસન

उत्तह. पु० (कृष्ण) आदि तीर्थंकर, પહેલા
તીર્થંકરનું નામ

उत्तह. पु० (कृष्ण) अगद

उत्तहकूट पु० (कृष्णकूट) એ નામનો એક
પર્વત ગંગાકૂટ અને સિંધુકૂટની વચ્ચે
ચુલકિમવત પર્વતને દક્ષિણ તરે છે.

उत्तहसेण. पु० (कृष्णसेन) જુઓ. “ ઉત્ત-
હસેણ ” શબ્દ.

उत्ता. स्त्री० (उवा) गार, अकण (२) પ્રભાત

उत्तिण पु० न० (उण्ण) ઉચ્ચપર્શ,
ઉચ્ચતા, ગરમી (૨) ત્રિ० ઉતુ, ગરમ
(૩) ઉચ્ચગળ, ઉનાળો

उत्तिणपरिसर. पु० (उण्णपरिषद) ताप-
ગરમીનો પરિપદ.

उत्तिणफास. पु० (उण्णफास) ઉચ્ચ ૨૫ર્શ,
ગરમી, આઠ ૨૫ર્શમાનો એક

उत्तिणोदग. न० (उण्णोदक) ઉતું પાણી,
ગરમ પાણી.

उत्तिणोसिण त्रि० (उण्णोसण) ઉતું ઉતું
ઉસિય ત્રિ० (उस्य) વ્યાપી રહેલ, ફેલાયેલ.
उत्तिय. त्रि० (उक्ति) निवास કરેલ, રહેલ
उत्तीर न० (उतीर) વાળો, એક સુબધિ
દ્રવ્ય, વીરણના મૂળ.

उत्तु. पु० (इष्ट) गाल, तीर, કામકુ

उत्तुय पु० (इष्टुक) ગાળને આકારે ગા-
ળનું એક આભરણ

उत्तुकारिज्ज न० (इष्टकारीय) ઉત્તરાધ્યયનના
ચોદમા અધ્યયનનું નામ જેમા ઇષુકાર
રાગ કમળાવતી રાણી બસુ પુરોહિત અને
તેની સ્ત્રી તથા તેના પુત્રોનો અધિગાર છે

उत्तुगार. पु० (इष्टगार) धानकी ખડમા ૬
દિવસ અને ઉત્તર દિશાનો વિભાગ કરનાર
એક પર્વત

उत्तुवार. पु० (इष्टवार) એ નામનું ઇષુકાર
રાગનું નગર (૨) ઇષુકાર નગરીનો
રાગ

उत्तुवाल. न० () ઉખન

उमलग पु० () ખાઈ

ઉસોવળી. સી૦ (અમરગામી) સામા મા-
 ધુસને ગાઢ નિદ્રા આવી જાય તેની નિદ્રા
 ઉસ્સ. પુ૦ (ઉપ) ઓસ, દાર, ઝાકળ
 ઉસ્સઘ. પુ૦ (ઉચ્છ્રય) ઉન્નતિ
 ઉસ્સંકલિઘ. વિ૦ (ઉત્સંકલિ) તત્ત્વમેવ
 ઉસ્સંજ્ઞા. ન૦ (ઉત્સંજ્ઞા) જેને માટે જે
 કામ નિર્માણ કરેલ છે તેને ઉલ્લઘીને
 તે કાર્ય કરતું તે (૨) ઉચે કુદ્ધુ
 ઉસ્સામ પુ૦ (ઉત્સામ) કાઉસ્સઝ, કાયાના
 વ્યાપારનો ત્યાગ (૨) મગમૂત્રાનિનો ત્યાગ
 ઉસ્સામિ વિ૦ (ઉત્સામિ) ઉત્સર્ગ માર્ગ
 તથા અપનાદ માર્ગને જાણી માર, શાસ્ત્રીય
 પારીક નિયમોને સમજનાર
 ઉસ્સણ વિ૦ (અમળ) નિમજન.
 ઉસ્સણ. ય૦ () અદુલતા, ધણે
 ભાગે, પ્રાચે
 ઉસ્સાહસિદ્ધિયા સી૦ (ઉચ્છ્રાદિગમ)
 અનત વ્યવહાર પરમાણુ ભેગા થયાથી
 બનેલ રક્ષકની સત્તા
 ઉસ્સઘ. ય૦ () જુઓ “ઉરસપણ”
 શબ્દ
 ઉસ્સપિળી સી૦ (ઉત્સપિળી) અડતા
 ઉસ્સપિળીકાલ પુ૦ (ઉત્સપિળીકાલ) જ આ
 રા પુરા થાય તેટલો કાળ ફરકાડાકોડી
 સામરોપમ પ્રમાણનો અડતો કાળ
 ઉસ્સ. પુ૦ (ઉચ્છ્રય) ઉન્નતિ, ઉચ્ચતા
 (૨) અદિસા.
 ઉસ્સંયગુલ. ન૦ (ઉચ્છ્રાગુલ) તથા પ્રકારના
 અણુલ પૈકી પીળું ઉત્સેધાણ, જેનાથી
 અશાશ્વતી રસ્તુની વગાધ પહેલાધ વગે
 રેનો માપ થાય અથવા સૂરીની અડ
 ગાહના મપાય તે અણુન
 ઉસ્સયણ પુ૦ (ઉચ્છ્રય) માન, અદકાર
 ઉસ્સ. પુ૦ (ઉચ્ચ) ધંદ્ર આદિનો મહોત્સવ
 ઉસ્સવળયા સી૦ (ઉચ્છ્રવળતા) ઉચ્ચ કરતું તે
 ઉસ્સસળા ન૦ (ઉચ્છ્રામ) ઉશ્વાસ

ઉસ્સસિઘ ન૦ (ઉચ્છ્રસિત) ઉચો શ્વાસ
 લીધેલ
 ઉસ્સા સી૦ (ઉપ) ઝાકળ
 ઉસ્સાર. પુ૦ (ઉચ્ચાર) અનેક દિવસ ભ
 ધુના થોડા પ્રથનું છેડ એક પણ દિવસ
 પડત કરતું તે
 ઉસ્સારા. વિ૦ (ઉચ્ચાર) દૂર દરનાર
 ઉસ્સારણ ન૦ (ઉચ્ચારણ) દૂર દરતું
 ઉસ્સાસ પુ૦ (ઉચ્છ્રામ) પ્રગાપનાના માતૃમા
 પત્નુ નામ (૨) ઉચો શ્વાસ લેવો તે
 (૩) નામ કમંતી એક પ્રકૃતિ કે જેના
 ઉચ્ચથી જીવ શ્વામોશ્વાસ વધ શકે કે
 ઉસ્સાસા વિ૦ (ઉચ્છ્રામ) શ્વામોશ્વાસ
 લેનાર
 ઉસ્સાસનિસાસ. પુ૦ (ઉચ્છ્રામનિશ્વાસ) શ્વામે
 શ્વાસ લેવો તે, ઉચ્ચથી નીચે તેનીચેથી
 ઉચે શ્વાસ લેવો તે.
 ઉસ્સાસપથ પુ૦ (ઉચ્છ્રામપથ) ઉચ્ચસપથ,
 પ્રગાપના મૂત્રના સાતમા પત્નુ નામ
 ઉસ્સાસય. વિ૦ (ઉચ્છ્રામ) જુઓ “ ઉ
 ષ્વાસય ” શબ્દ.
 ઉસ્સાસવિસ પુ૦ (ઉચ્છ્રામવિસ) જેના શ્વા
 સમા ઝેર છે એની જાનિનો એક સર્પ
 ઉસ્સિઘ વિ૦ (ઉચ્છ્રિત) ઉચ્ચ કરેલ, ઉચે
 ઉપાડેલ
 ઉસ્સિચળ ન૦ (ઉચ્ચેચ) તમાનાનિ પાણી
 ઉચેથી પહાર કાદતું તે (૨) કાદતું તે
 (૩) કાદાનું સાધન
 ઉસ્સિચિત્તાર વિ૦ (ઉચ્ચેતૃ) પાણી ઉ
 લેવનાર.
 ઉસ્સિત વિ૦ (ઉચ્ચ) ઉચ્ચ દરેલું.
 ઉસ્સિત વિ૦ (ઉચ્ચ) ઉચ્ચ કાચેલું (૨)
 ગાર્ધ, ઉદ્ધત
 ઉસ્સિય વિ૦ (ઉચ્ચ) દેલાયેલ પસરેલ
 (૨) ઉચ્ચ કરેલ

ઉસ્તીસ. નં (ઇન્ડીય) ઓસીકું.
 ઉસ્તુચ. નં (ઇન્ડીય) ઉચાંચકાપણું.
 ઉસ્તુક. વિં (ઇન્ડીય) કંર રહિત; જગત
 રહિત.
 ઉસ્તુગ. વિં (ઉત્તુક) ઉત્કંઠિત; ઉત્સાદયુક્ત.
 ઉસ્તુજ. વિં (ઉત્તુક) સૂત્રથી વિરહ; સિ-
 દ્ધાન્તથી ઉત્કંઠ.
 ઉસ્તુય. વિં (ઉત્તુક) ઉત્કંઠિત; ઉત્સા-
 દયાળો. (૨) પું ઉત્તુક નામના એક
 કુમાર.
 ઉસ્તુય. નં (ઇન્ડીય) ઉત્તુકપણું; ઉત્કંઠ.
 ઉસ્તુજ. પું () દુરમનના લ-
 રકરને પાડવા માટે દાંડથી છુપી ખાડ;
 એક જાનની ખાડ.
 ઉસ્મેશ. વિં (ઉત્તુક) લોટનું ધોવણ;
 ડાંગર વગેરેનો લોટ ઓસાવવામાં આવે
 તે લોટવાળું પાણી.
 ઉસ્મેયળ. નં (ઉત્તુક) ઓસામળનું પાણી.
 ઉસ્મેડ. પું (ઉત્તુક) ઉત્તુક; અવગાદના.
 (૨) શિખર.
 ઉસ્મેશુલ. પું (ઉત્તુક) ઉત્તુકાંશુલ;
 આંક જ્યમથી પ્રમાણ એક લાખ;
 આ અણુથી નારકી નિર્ધેય વગેરે સર્વ
 જીવોના શરીરની અવગાદના-ઉત્તુકનું
 પ્રમાણ ગણવામાં આવ્યું છે.
 રાહ. નં (રાહ) નાનું ધર; રહેણાંતની
 પાસેનું ધર.
 રાહસગમિક્ષા. સ્ત્રી. (રાહસગમિક્ષા)
 પોતાની ઓગળાણ આપીને બિશા
 લેતી તે.

ક.

કળા. વિં (કળ) ઉલું; ઓળું; નૂન.
 કળાશિત્તમિચ્છાદંસણ. નં (કળાશિત્તમિ-
 ચ્છાદંસણ) શરીરના પ્રમાણથી જીવને
 ન્દાનો અથવા મ્હેલો માનવો તે; મિથ્યા-
 ત્વનો એક પ્રકાર.
 કળિય. વિં (કળિ) નૂન.
 કળોચરિયા. સ્ત્રી. (કળોચરિયા) દમેશના
 ખોરાક કરતાં કંઈક ઓળું ખાતું તે;
 જીજીશરી તપ.
 કરગી. સ્ત્રી. () ગાડર.
 કરગીચ. પું (કૌર્મિક) ગાડર પાળનાર;
 રજારી.
 કરસ. વિં (કૌર્મ) પોતાનો પુત્ર.
 કર. પું (કર) સાથળ.
 કરગ્રંથ. સ્ત્રી. (કરગ્રંથ) } સાથળ
 કરગ્રંથિયા. સ્ત્રી. (કરગ્રંથિયા) } ઉપર લ-
 ટકતી ધંટડી.
 કરગ્રાલ. નં (કરગ્રાલ) નંધ મુખી લટકતું
 એક ધરેણું.
 કરસ. પું (કર) ખારે; લવણમિશ્ર રેતી;
 ખારી માટી.
 કરસ. વિં (કરસ) ઉચું કરેલ.
 કરસ. વિં (કરસ) મદિ સંપદા વગેરેથી
 ઉચું. (૨) સાંકે રસનાર મુગધિ બોજન.
 (૩) ઉછરીને મ્હેલો થઈ આવેલ (પ્રાંચા
 વગેરે.)
 કરસ. વિં (કરસ) તળેણું; નાખી
 દેવાનું.
 કરસર્પિડ. નં (કરસર્પિડ) નાખી દેવાનું
 પિંડ-બોજન.
 કરસ. નં (કર) ખારી જમીન.
 કરસ. નં (કરસ) ઉપર ગાડનું.
 કરસ. પું (કરસ) ઉત્તર; મ્હેલોત્તર.

ऊसविय. वि० () छंयुं करेस.
ऊसस. पुं० (उच्छ्वास) छंयो आस.
ऊससिय. म० (उच्छ्वासिन्) छंयो आस लेवे ते.
ऊसारिय. वि० (ऊसारिन्) पसारेश;
रिरनारेस.
ऊसास. पुं० (उच्छ्वास) आस छंयो लेवे
ते. (२) सासनं ओक यरण गोदतां
नेदसो वप्पन लामे तेदवा पप्पत अ-
भायुतो क्षम विक्षम (३) यरण.
ऊसामग पु० (उच्छ्वासक) आस लेनार.
ऊसामणीसास. पु० (उच्छ्वासनि.शाम) आमो-
आस.
ऊसासणाम. न० (उच्छ्वासणम्) नाम छ-
भनी ओक प्रकृति के लेना उदयथी अण
आमोआस दध सके.
ऊसासद्धा. स्त्री० (उच्छ्वासस्थान) उदयथीस
प्रमाणु क्षम-समय.
ऊसिय. वि० (उच्छ्वित्) छंयुं करेस. (२)
उन्नत.
ऊसिय. वि० (उच्छ्वत्) छंयुं करेस; छंयुं
भुकेस. (२) व्याप्त.
ऊसियादी. स्त्री० () भीक्षादी.
ऊसीस. न० (उच्छ्वीर्ष) ओसीसुं.
ऊसीसमूल. न० (उच्छ्वीर्षमूल) ओसीसानी
पासे-नीये.
ऊई. पु० (ऊई) ओध-साथान-य संता;
आदार, अय, भैयुन अने परिग्रहविषयके
समा-धिया. (२) तर्कितई.
ऊह न० (ऊहस) गाय-लेश वजेरेतो आछि;
स्तन.
ऊहसयणा. स्त्री० (ओषमजा) छुयो "ऊह"
शब्द.

ए.

ए. म० (ए) संभोषन. (२) वाक्याद्वयार.
ए. म० (ए) आ प्रभावे.
एइय. वि० (एजित) छंके छंयेसुं; धूरेसुं.
एक. वि० (एक) ओक; ओकसुं; ओकय.
(२) असदय; निःसदय. (३) अय;
भीसुं. (४) समान; तुल्य.
एकचर्ग. म० (एकचर्ग) ओक; डाहओक
एकचत्तालीसा. स्त्री० (एकचत्तारिंशत्) ओक-
तालीस.
एकजडि. पुं० (एकजडि) ओक जटायालो-
पुं० तीरालो अद. ८८ अदभानि ओक.
एकनीसा. स्त्री० (एकनिश) ओकनिस; ३१.
एकपाइया. स्त्री० (एकपाइया) ओक शनिनी
पाइथी शिकथु पडिमा.
एकलविहार. } पुं० (एकलविहार) साधुये
एकलविहार. } ओकसा निचरतु ते.
एकवीसा. स्त्री० (एकविंशति) ओकवीस; २१.
एकवाइह. स्त्री० (एकवति) ओकवां.
एकामिय. वि० (एकामिन्) ओकसुं; सदाय
यगरनुं.
एकारस. वि० (एकारसन्) अगीयार; ११.
एकारसंग. न० (एकारसाङ्ग) आसासंगानि
११ अर्थसूत्र.
एकारसी. स्त्री० (एकादशी) अगीयारस.
एकावली. स्त्री० (एकावली) कनकापदीना
लेतु ओक प्रक्षरनुं तप; अनुक्रमे अदता
कितरता तपनी आवनी-सपद. (२) ओक
सरो दार; ओक जलतनुं धरेणुं
एकासण न० (एकसण) आभा दिवसभां
ओकय वप्पत आवानुं मत लेनुं ते.
एकासणिय. वि० (एकासणिक) दभेसां ओक
वप्पत नभनार.
एकासीद. स्त्री० (एकासीति) ८१; ओकयाशी.

પગતદુસમા સૌં (પગાન્તદુસમા) અનસ
પિંશી કાગનો ખે અથવા ઉત્સર્પિણી
કાગનો પટેલો આરો

પગતવંડિય ત્રિં (પગાન્તવંડિય) એનાત પ
જિન-પાપથી નિમત્ત, સર્વ રિતિ સાધુ

પગતવલિ, પું (પગાન્તવલિ) સર્વથા પાપ
અમાની છુત, મિથ્યાદિ અને અ
નિરતિ

પગતવારિ ત્રિં (પગાન્તવારિ) એનાન્ત-ગ
નરહિત સ્થાનમા નિચરનાર, એનાનરામી

પગતટ, ત્રિં (પગાન્તટ) એન્એ દિનસને
આતરે આનતા આગિન ઉત્ત્રાસ નિ-
જેર, એનાનર તપ (૨) અનન્તર સમય,
અન્તર રહિત-એ સમય

પગતરિય, ત્રિં (પગાન્તરિય) એક એડને
અતરે આવેલ, એકાતર (ઉપરાસ, આ
યનિય વગેરે)

પગતસુત્ત નં (પગાન્તસુત્ત) એનાન્ત-નિશ્ચયે
સુતેય, ભાગનિદ્રા મોહમા ઉધેન

પગતસુસમા સૌં (પગાન્તસુસમા) અનસ
પિંશી કાગનો પ્રથમ અને ઉત્સર્પિણી
કાગનો ઢોલો આરો

પગતસોં પ્રં (પગાન્તસોં) એકાતથી, સર્વથા

પગતિય ત્રિં (પગાન્તિય) “ અવન્યભાષી ”
માનનાર

પગલુર ત્રિં (પગલુર) એક ખરીદાળા
તિર્વચયોદિય થોય અધેડા રિજેર,
યનચર તિર્વચ પચેદિયનો એક બેદ

પગલુણ ત્રિં (પગલુણ) એઅણો, વધું
મધ આનિની સરખામણી કરતા જે
ખમલો નચુચલો ન હોય કિન્તુ એક
મલો હોય તે (૨) પું નં સિદ્ધ-
લિયા અને મણુસસેલિયા પતિકર્મનો
સાતમો બેદ અને પુસેલિયાદિ પાચ
પરિકર્મનો ચોથો બેદ

પગમા નં (પગમા) ચિત્તની એકાગ્રતા,
એક સુ. ઉપર મનની ધિરતા (૨)
ત્રિં ચિત્તની એકાગ્રતાનાળો

પગચમ્પુ ત્રિં (પગચમ્પુ) યુનતાન અને
અનધિજ્ઞાન રહિત માત્ર એક ચમ્પુચરિત્ર
રૂપ કવ્ય ચમ્પુ ધરનાર (૨) એક આખ
વાળો, કાળો

પગચરિયા ત્રિં (પગચરિયા) એકમ નિહારી,
થુ-એકવા નિચરતુ તે

પગચારિ ત્રિં (પગચારિ) એકન નિહારી,
એકાકી વિચરનાર

પગચ પું (પગચ) એનાનતરી પુરૂષ, જેને
એનાર ફરી મનુષ્યમા અનતાર લલ
મોલે જવાતુ છે તે

પગચક્ર ત્રિં (પગચક્ર) એકન છતુ (૨)
પુર્ણ પ્રભુત્વાળો

પગચંચુય પું (પગચંચુય) ઉદનુગીર નગ
રીની બહારનો એ નામનો એક અગીયો

પગચાદિ ત્રિં (પગચાદિ) જુઓ “ એક
બદિ ” શબ્દ

પગજાય ત્રિં (પગજાય) એકપુ, બીગ
નમર વગરનું (૨) સદાય નિનાતું

પગટુ ત્રિં (પગટુ) એકનિત, એકુ થયેન

પગટુ ત્રિં (પગટુ) એક અર્થનાળો, પર્વાય
શબ્દ

પગટુમા નં (પગટુમા) જેમા દિનસમા
એક વખત એક દેખણે યેસીનેજ ખનાય
તે તપ, એકસાણુ

પગટ્ટિય ત્રિં (પગટ્ટિય) એક અર્થનાળો,
સમાન અર્થનાળો

પગટ્ટિય પું (પગટ્ટિય) એક મોટલીનાણુ
ફાંકરી વિગેરે

પગટ્ટિયપય નં (પગટ્ટિયાદ) સિદ્ધ સેણિયા
અને મણુસસેલિયા પરિર્મનો ખીને
બેદ (૨) ત્રિં એક અર્થનાણુ સમાન
અર્થનાણુ

एगट्टिया. स्त्री० (एगट्टिका) नानी नाचा;
छोटी, नरी.

एगणासा स्त्री० (एगणा) ओके दिशाकु-
मारीनु नाम

एगतर. वि० (एगतर) ओके अनेकमानो ओके
एगतालीसा स्त्री० (एगतालिंसात्) ओके
तालीस, ४१

एगतिथ पु० (एगति) डाढओके

एगत्त. प्र० (एगत्त) ओकेन, ओके स्थाने,
ओकेन डेकाओ

एगत्त न० (एगत्त) ओकेपणु ओकेनापणु

एगत्तमियङ्ग पु० (एगत्तमियङ्ग) ओके प्र०
आन्नी रहेन पर्यायानु अभेदइपे यित्तनु
अथरा, अनेकपथयोमाना ओके पर्यायने
अननगी यिननन करु ते

एगत्ताएगपेहा. स्त्री० (एगत्ताएगपेहा) आ ७५
ओकेयो आओओ छे अने ओकेयो नरानो
छे ओम यित्तनु ते

एगत्तीकरण न० (एगत्तीकरण) ओ
एगत्तीभाजकरण. न० (एगत्तीभाजकरण) डा-
प्रपणु करु ते

एगत्थ. प्र० (एगत्थ) ओके स्थणे, ओके
डेकाओ

एगनाणि पु० (एगनाणि) डेवण ज्ञाननाओ

एगनासा. स्त्री० (एगनासा) पश्चिम दिशाना
इयक परत पर वसनारी आठ दिशा
कुमारिनामानी पाथमी

एगनिङ्गमण न० (एगनिङ्गमण) गुडनी
मयाद्यमाथी वदना वअने ओकेनार अर
मदथी न्दर निङ्गनु ते

एगनसिशा. स्त्री० (एगनसिशा) ओके अटे-
थनी (ओगि)

एगनस्त वि० (एगन) निष्प्रतिपक्ष,
प्रतिपक्ष वगरनु.

एगनस्त्रिय वि० (एगनस्त्रिय) ओके गुडना
येना, ओके पक्षना

एगनज्जवसिय पु० (एगनज्जवसिय) ओ स-
अयाने आरे लागना ओके आडी रहे ते

एगनासग नि० (एगनार्क) तप करवाभा
ओकेन तरुनी भूमि साथे समथ राप्पनार

एगमत्त न० (एगमत्त) ओकेसणु, दिनसभा
ओके वार नभनु ते

एगमविग्र. वि० (एगमविग्र) ओके लयने
आतरे ओ इपे उत्पन्न थनानु होय ते,
नभ ओके लय पजी राप्प इपे उत्पन्न
थनु होय तो ते ओकेलपिक राप्प कहेवाय

एगभूय वि० (एगभूय) ओके करेस, मेणवेन

एगमेग. वि० (एगमे) ओकेके, प्रत्येके, दरेके.

एगय. वि० (एगय) ओकेना नरनार

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

एगय. वि० (एगय) ओकेडी, ओकेपु

ઉપર કલા પ્રમાણે તપ કરવામાં આવે તે એકમતા તપ.

પગકુ ત્રિં (પગકુ) એકાકી; એકલો.

પગવિહારિ. ત્રિં (પગવિહારિ) એકવ વિહારી; એકલા વિચરનાર.

પગપ્રીસા. સ્ત્રીં (પગપ્રીસા) એકપ્રીસ, ૨૧.

પગસટ્ટિ. સ્ત્રીં (પગસટ્ટિ) એકસટ્ટ, ૬૧.

પગસરિયા. સ્ત્રીં (પગસરિયા) એકાવળી દાર.

પગસાહિય નં (પગસાહિય) એક પનાવાગુ સાધ્યાવગરનું વસ્ત્ર, સાડી; ખેલુ.

પગસાલ. ત્રિં (પગસાલ) એક માળવાયુ (ધર), એક ભોંયાળી (મેટી).

પગસિદ્ધ. પું (પગસિદ્ધ) એક સમયમાં એકજ થય સિદ્ધ થાય તે

પગસેલ. પું (પગસેલ) પુષ્કળાવતે અને પુષ્કલાવતી વિનયની વચ્ચેનો વખારા પર્વત.

પગસેલકૂડ. પું નં (પગસેલકૂડ) એકરોષ વખારા પર્વતના આર કૂટમાંનું ખીનું કૂટ-શિખર.

પગસેસ. પું (પગસેસ) વ્યાકરણમાં આવેલ સમાસનું નામ.

પગહા. પ્રં (પગહા) એક પ્રકારનું

પગહ પું (પગહ) એ નામનો એક ફર રામીડ

પગગાર ત્રિં (પગગાર) એકાકાર થયેલો; સરખા આકારવાળો

પગાગિ. ત્રિં (પગાગિ) એકલો; એકાકી.

પગાલિય ત્રિં (પગાલિય) એકલુ

પગાળી. સ્ત્રીં (પગાળી) એકલી સ્ત્રી.

પગાણુપેહા સ્ત્રીં (પગાણુપેહા) હ એકલો છુ, માર કાઈ નથી, હુ કાઈનો નથી એવા પ્રકારની ભાવના

પગામોસ ત્રિં (પગામોસ) પડિલેલવાના વસ્ત્રનો મખલાગ પકડી એ તરફના છેડાને એકી સાથે ધસવાથી લાગતો દોષ, પડિલેલુના દોષનો એક પ્રકાર

પગાયય. ત્રિં (પગાયય) એક સાથે બંધાયેલ.

પગારસ ત્રિં (પગારસ) બુઓ “ એકારસ ” શબ્દ.

પગારસી. સ્ત્રીં (પગારસી) એકારસી; અગીવારસ.

પગાયલી. સ્ત્રીં (પગાયલી) મળિ જડિત દાર; એકસરો દાર.

પગાયલીપવિમત્તિ. નં (પગાયલીપવિમત્તિ) એકાવધિ દારની વિશેષ રચનાથી પુકતનાથ વિશેષ; ૩૨ નાટકમાંનું એક.

પગાયાદ. પું (પગાયાદ) સર્વમાં એક આત્મા માનનાર દર્શન; વેદાન્તદર્શન.

પગાસણ. નં (પગાસણ) એક સ્થાનમાં બેસીને દિવસમાં એકજ વખત જમનું તે

પગાસી. સ્ત્રીં (પગાસી) બુઓ “ એકસીધ ” શબ્દ.

પગાહ પું નં (પગાહ) એક દિવસ.

પગાહચ ત્રિં (પગાહચ) એક ધાપે મારવા યોગ્ય; એક ધાથી બે કટકા કરવા યોગ્ય.

પગાહિય. ત્રિં (પગાહિય) એક દિવસનું (૨) પું એકાંતરીઓ તાપ.

પર્ગિદિય ત્રિં (પર્ગિદિય) ફક્ત એક રપશે દિવવાળા (છપ).

પર્ગિદિયસય. નં (પર્ગિદિયસય) એકદિય સતક; ભગવતી સૂચના ૩૩ માં સતકના ખીન ઉદ્દેશનું નામ.

પર્ગીમૂઝ ત્રિં (પર્ગીમૂઝ) અનેક મટીને એક થયેલો.

પર્ગુતરિય. ત્રિં (પર્ગુતરિય) એક જેનો ઉત્તર અવધ છે તે; એક વધતુ-જમ-૧૧-૨૧ વગેરે.

પર્ગૂ. ત્રિં (પર્ગૂ) એકજીલુ; એક આહુ.

પદ્યગુચ્ચત્તાલીસા. સ્ત્રીં (પદ્યગુચ્ચત્તાલીસા) એકગુચ્ચાળીય, ૩૯.

પરાવચ્ચ પુ० (પેરાવત) જુઓ “ એરવય ”
શબ્દ.

પરાવર્દ. સ્ત્રી० (પેરાવતી) કુલાવાનગરી પાસે
વહેતી એરાવતી નામની નદી

પરાવચ્ચ. પુ० (પેરાવચ્ચ) પ્રથમ દેવનોકના
ધર્મનો હાથી, જે દેવતા હાથીનું ૩૫ લઘ
ધર્મને પોતાના ઉપર બેસાડે તે (૨)
શકેન્દના હાથીના લરકરનો અધિપતિ
(૩) એ નામે એક શુચ્છ જાતની વન
રૂપિ (૪) ઉત્તરકુશ્વેત્રમાનો એક
શ્રદ્ધ કે જેની બે પાસે વીચ કચનક
પરિત છે.

પરાવત પુ० (પેરાવત) એરાવત ક્ષેત્રના
પ્રથમ ચક્રવર્તી (૨) એરાવત ક્ષેત્રનો
અધિરાતા દેવતા

પરાવતી. સ્ત્રી० (પેરાવતી) જુઓ “ એરા
વર્ધ ” શબ્દ

પરિસ. ત્રિ० (રિસ) એના જેવું

પલ. પુ० (પલ) ઘેટો, મેંટો (૨) મૂળની
એક જાતિ

પલદ્વજ. ન० (પલવીચ) ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના
સાતમા અધ્યયનનું નામ

પલગ પુ० (પલ) ઘેટો, મેંટો

પલગા સ્ત્રી० (પલગ) ગાડર.

પલમૂયસ્ત. ન० (પલમૂવત) ગાડરની પેરે
(બે) ન સમજી શકાય તેવું બોલવું તે,
બોબડાપણું.

પલ્લ પુ० (પલ) બકરી, મેંટો

પલા. સ્ત્રી० (પલા) એલચી

પલાલુય પુ० ન० (પલાલુક) બટાટા, ર-
તાણું ઇત્યાદિ કદ

પલાવચ્ચ પુ० (પલાવચ્ચ) મહુડ ગોત્રની
શાખા ૩૫ એડ ગોત્રનું નામ (૨) ત્રિ०
તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ

પલાવચ્ચસુત ન० (પલાવચ્ચસગોત્ર) આર્ય
મહાગિરિનું ગોત્ર

પલાવચ્ચા સ્ત્રી० (પલાવચ્ચા) પખવાડીયાની

૧૫ રાત્રિઓમાની ત્રીજી રાતનું નામ

પલિંઘ પુ० (પલિંદ) એક જાતનું ધાન્ય

પલિમ્લ. ત્રિ० (રિલ) એતુ, એના જેવું

પલ્લુય પુ० ન० (પલ્લ) ધરનો ઉમરો,
(ઉમરો) (૨) ડેલી

પલ્લ મ० (પલ) અધારણ, નિશ્ચય, નક્કી

પલ્લુલુત્તો મ० (પલાવલુલ્લુત્ત) એમલીસાર.

પલ્લુય. ત્રિ० (પલ્લ) આટલું

પર્વ મ० (પર્વ) એ પ્રકાર, પૂર્વોક્ત રીતે,
પહેલા કંઈ તેમ.

પર્વપિ મ० (પર્વપિ) એમ પણ

પર્વમૂત પુ० } (પર્વમૂત) જે શબ્દનો જે
પર્વમૂય } અર્થ થતો હોય તે અર્થ

પુરેપુરી રીતે, તે વસ્તુમા જુઓ ત્યારેજ

તેને તે વસ્તુ કહે, એમ માનનાર એક

નય, સાત નયમાનો ૭ મો નય (૨)

પિન્હેડ ગયેલ આગમા દષ્ટિવાદ અગ્રની

ખીજા રિલામ સૂત્રનો ૧૬ મો બેદ

પરતિય ત્રિ० (પલ્લ) જુઓ “ એરવય ”

શબ્દ

પરમાદ. ત્રિ० (પર્વમાદિ) ઇત્યાદિ, વગેરે

પર્વમેન } મ० (પર્વમેન) એમજ

પર્વામેન. }

પસ ત્રિ० (પસ્યત) આનતુ, ભરિધ્યનુ-

ભવિધ્યમા થનાનું

પસકાલ પુ० (પસ્યતકાલ) આવતો કાળ

પસમ. ત્રિ० (પર્વ) તપાસીને જોનાર

પસજ્ઞ ન० (પર્વજ્ઞ) વેલડ, સપતિ

પસળા ન० (પસળ) એપણીય નરતુ, નિર્દોષ

આહારાદિ

પસળા સ્ત્રી० (પસળ) આહારાદિની ગવેષ
જ્ઞામા સાધુ અને ગૃહસ્થી બન્નેથી લાગતા
શકિત્તાદિ દશ દોષ (૨) ઉપયોગપૂર્વક
આહારાદિની ગવેષણા કરવી, એપણા
નામની ત્રીજી સમિતિ (૩) પ્રાપ્તિ, લાભ.

(૪) પ્રાર્થના (૫) નિર્દોષ બિદ્યા (૬)
બિદ્યાનું પ્રદણ કરવું.

પસળાસમિદ્ સ્ત્રી (દમ્પત્યમિતિ) ૪૨
પ્રકારના દ્વંદ્વ ટાળી શુદ્ધ આહાર પાણીની
ગવેશણ કરી તે, પાચ સમિતિમાની
ત્રીજી સમિતિ

પસળિજ્ઞ] ત્રિં (દમ્પત્ય) મુનિને એ-
પસળિય] યજ્ઞ કરના યોગ્ય, લેતું
કર્યે તેવું, દોષ નગરનું

પસિ. ત્રિં (દમ્પત્) ગવેશણ કરનાર, તપા
સનાર

પસિય ત્રિં (દમ્પત) ગાયત્રીની વિધિથી
પ્રાપ્ત થયેન, (આહારાદિ)

પસિય પું (દમ્પત) અસખ્યાત એકદ્રિય
જીવોની હિંસા થાય એવા આત્મ કરતા
એક દાથીને મારી ખાતું તે શ્રેય એમ
માનનાર એક તાપસ, દાથી તાપસ (૨)
ગવેશણ કરનાર, તપાસ કરનાર (૩)
શિકારી (૪) પાપણિક વિગેય (૫)
મનુષ્યની એક નીચ જાતિ

પસિય ત્રિં (દમ્પત) ગવેશણ કરાયેન

પસ્ત. પું (દમ્પત) ભવિષ્યનજ, ભાષી
પદ્ધત્ સ્ત્રી (દમ્પત) શબી, ખીજડીના કાંડ,
કાંધણ

પદિશ્ચ ત્રિં (દેહિ) આલોકસમન્ધી,
આલોકનું

ઓ.

ઓ ઋં (ઋ) પાત્તપતિ

ઓઞ્સિ ત્રિં (ઞ્ચરિત) મનની ધીરજ
વાળો, ધૈર્યમાન, ધીર

ઓઞ્ચરિશ્ચ ત્રિં (ઞ્ચરિત) પેટ ભરનાર,
પેટ ભરનાની ચિંતા કરનાર

ઓઞ્ચરણ નં () વિજય વશ કરતું

ઓઞ્ચાર પું (ઞ્ચાર) અન્યત્રણ (૨)
પ્રવેશ

ઓઞ્ચણ ત્રિં (ઞ્ચતીર્ણ) અનતરેન, ઉતરી
આવેન

ઓઞ્ચાર પું (ઞ્ચાર) ડેંક દારનો ઉચ્ચાર
કરવો

ઓઞ્ચન્દ્રિયા સ્ત્રી (ઞ્ચરિત) જુઓ
“ ઉચ્ચન્દ્રિયા ” શબ્દ

ઓઞ્ચુ ત્રિં (ઞ્ચુ) જેથી કાઢેન (૨)
નં ઉલટું વર્તન જેવું

ઓઞ્ચુ પું (ઞ્ચુર્ણ) જુઓ “ ઉચ્ચ-
ર્ણ ” શબ્દ

ઓઞ્ચુગ્ના સ્ત્રી (ઞ્ચુર્ણ) અપવર્તના

ઓઞ્ચન્ત ત્રિં (ઞ્ચન્ત) વિરાટ, પરાજિત
ઓગદિય. ત્રિં (ઞ્ચદ્વિત) પીરસેલ ભો-
જનમાંથી દાથમા લીધેલ

ઓગદ ત્રિં (ઞ્ચગદ) આકાશ પ્રદેશને
અગાદી-પદ્ધત્ કરીને રહેન (૨) જ-
મીનમાં ઉડતું (૩) અગ્નિન, અધિષ્ઠિત
(૪) વ્યાખ્યા (૫) નિમગ્ન.

ઓગદરદ્ સ્ત્રી (ઞ્ચગદરદિ) ઉપદેશ કે
શાસ્ત્રને અગાદવાથી ઉત્પત્ત થતી
ધર્મશ્રેયિ

ઓગદસેગિઆપરિકમ્મ નં (ઞ્ચગદસેગિ
આપરિકમ્મ) દદિતાદના પરિકર્મનો જીવો
ભેદ

ઓગદાવત્ત. નં (ઞ્ચગદાવત્ત) ઓગાદ
સંબિધા પરિકર્મનો ૧૪ મો ભેદ

ઓગાસ પુ. (અગાસ) અગાસ-ખુદી
જીન

ઓગાહ પુ. (અગાહ) અગાહના, અગાસ
(૨) આગસનું લક્ષણ

ઓગાહના ન. (અગાહના) જીન શરીર આદિ
વસ્તુ જેટલા ક્ષેત્રને અગાસી રંગે એ-
ટલું ક્ષેત્ર

ઓગાહનાગ. વિ. (અગાહના) અગાહનાર

ઓગાહનાસેમિયા સ્ત્રી. (અગાહનાસેમિયા)
અગાહના શ્રેણી નામે દર્શિતદાનતર્જન
પરિકર્મનો એ- ભાગ

ઓગાહના સ્ત્રી. (અગાહના) શરીર આ
દિની ઉચ્ચાઇ (૨) આધારભૂત આગાસ
પ્રદેશ (૩) શરીર (૪) અવસ્થાન,
અવસ્થિતિ

ઓગાહનાનામનિદ્ધાતય ન. (અગાહનાનામ
નિવતાયુષ્ય) ઔદારિમદિસીરનાન નર્મ
સાથે આયુષ્ય કર્મનો બધ થાય તે,
આયુષ્યનુધનો એક પ્રકાર

ઓગાહનાસંટારા ન. (અગાહનાસમ્પાન)
પ્રસાપનાના ૨૧ મા પદનું નામ

ઓગાહિમ વિ. (અગાહિમ) પ નામ, સુ
ખડી, માનપુત્ર વગેરે

ઓગિશ્વર ન. (અગિશ્વર) અર્થાત્ત્રદનું
એ- નામ

ઓગિશ્વરનાયા સ્ત્રી. (અગિશ્વરનાયા) સામા
ન્યતાન નિર્ણય અથાત્ત્રદનું એક નામ
(૨) મનથી બાળુ

ઓગુંદિય વિ. (અગુંદિય) નિપ્ત

ઓગુંદિય વિ. (અગુંદિય) આનિર્જિત

ઓગાહ પુ. (અગાહ) આગા સમતિ રજા

ઓગાહના સ્ત્રી. (અગાહના) ધરિયાના વિ
પાસપ પુદ્ગલોનું ગ્રહણ કરતું તે

ઓગાહિય વિ. (અગાહિય) અવગ્રહ જ્ઞાનથી
બંધન (૨) આગાથી લીધેલ (૩)
મધાયેલ (૪) આપવા માટે ઉદાત્ત

ઓગાહિય. વિ. (અગાહિય) આગાથી લેનાર.
ઓગાસિય વિ. (અગાસિય) ધરીને સાફ
કરેલ

ઓગ પુ. (ઓગ) પ્રસાદ (૨) સમૃદ્ધ રાશી,
જથ્થો (૩) સામાન્ય, સમુચ્ચય. (૪)
સસાર (૫) અરિ-કેદ, અરિ-અગતા

ઓગસગા. સ્ત્રી. (ઓગસગા) મતિજ્ઞાના
વસ્તુ કર્મના ક્ષેત્રપરમથી સામાન્ય બોધ
થાય તે

ઓગસસરા સ્ત્રી. (ઓગસસરા) અમરવચ્ચ
રાજધાનીના દેવતાઓને સંદેશો પોચા
કનારી ધટા

ઓગાદેસ પુ. (ઓગાદેસ) સામાન્ય નિરક્ષા

ઓચાર પુ. (અચાર) ધાન્યનો લાભો
પ્રાપ્ત

ઓચૂલક ન. (અચૂલક) લગામ, ચોકડો

ઓચ્છમ. } વિ. (અચ્છમ) આનંદાદન

ઓચ્છદ્ય } કરેલ (૨) અટકાવેલ

ઓચ્છ્રાણ } વિ. (અચ્છ્રાણ) ઢાકેલ,

ઓચ્છ્રાણ } આનંદાદિત (૨)
આક્રમણ કરેલ

ઓચ્છ્રાદ્ય વિ. (અચ્છ્રાદિત) આનંદાદિત,
ઢાકેલ

ઓચ્છ્રાદિય વિ. (અચ્છ્રાદિત) ઉત્સાહનાત
કરેલ નબાળુ સ્ત્રી ઉત્સાહ ગણાવેલ

ઓચ્છ્રાણ વિ. (અચ્છ્રાણ) આનંદાદિત

ઓજ ન. (ઓજ) મન તામત

ઓટ્ટ પુ. (ઓટ્ટ) હોઠ

ઓણ્ય વિ. (અણ્ય) વાકુ વળેલું નીચે
નમેલું (૨) ન. પ્રણામ

ઓતાર પુ. (અતાર) પ્રવેશ કરવો, અદર
ઉતરતું

ઓતિય વિ. (અતિય) પાર ઉતરેલો
પાર પામેલો

ઓદ્ય વિ. (ઓદ્ય) ઉદન, કર્મનિપાક
(૨) ઉદય નિષ્પત્ત (૩) કર્મોદયરૂપ ઉદય
ભાન (૪) ઉદન પર ઉદય, ઉપરા ઉપર

ઓદણ. નં (ઓદન) ભાત, રાધેના ઓળા.
ઓધારિણી. સ્ત્રી (અધારિણી) નિશ્ચય કા-
રિણી (ભાષા)

ઓનિયટ્ટ. ત્રિ (અનિયત) પાંચ હોન
ઓપ્પુ ત્રિ () કુલિકત થએવ

ઓપાદય. ત્રિ (ઔત્પાતિક) ઉત્પાત સમધી
ઓવદ્ધય ત્રિ (અવદ્ધક) અમુક સમય
સુની કાઈની મધ્યસ્થીમા આવેન, પરંતુ

ઓમટ્ટ. ત્રિ () માગેવ, યાચેલુ
ઓમાવણ સ્ત્રી (અમાવણ) ઉપહાસ, હેનના,
મથનરી

ઓમાસ. પુ (અમાસ) ૧૫ મા મહાઅહનુ
નામ (૨) પ્રજ્ઞા, ઝાઈ

ઓમાસણ નં (અમાસન) પ્રજાસતુ તે,
ઉદ્યાન થયે (૨) આનિર્ભાન (૩) પ્રાપ્તિ

ઓમાસિય ત્રિ (અમાસિય) યાચના કરેવ,
માગી લીધેવ (૨) નં યાચના, આર્થના

ઓમુગ. ત્રિ (અમુગ) વક્ર, વાકુ
ઓમ ત્રિ (અમ) ઉલુ, ઓણુ, ન્યૂન,
અધુર (૨) નં કુદાળ, કુલિકા (૩)

ત્રિ (અસાર, પુ (૪) લુ. ન્દા
ઓમથિય ત્રિ () નીચુ મસ્તક
કરીને ઘેરેલ

ઓમચય. ત્રિ (અમચય) આહારનો એક
દોષ.

ઓમકોટ્ટ. ત્રિ (અમકોટ) ઉલોદર, થોડુ
ખાધેવ દોષ તે

ઓમવેલગ. ત્રિ (અમવેલગ) જૂના ને
મેના કપડા પહેરનાર

ઓમજાણ પુ (અમજાણ) એક ઝડિતુ
નામ

ઓમરત્ત પુ (અમરાત) કાવતિય, ધટવ
તિય (૨) અહોરાત્ર. રાતદિન

ઓમરાણિય. પુ (અમરાણિક) દીક્ષાપે
ન્દાનો (સાધુ)

ઓમાણ નં (અમાણ) ક્ષેત્રાનિકની ભરપ

ઓમાળ. પુ (અમાળ) અપમાન, માન
ભગ, અનાદર

ઓમિણણ નં (અમાળ) પોખતુ
ઓમિસ ત્રિ (અમિસ) મિશ્રિત (૨)

સમીપસ્થ (૩) નં સમીપના..
ઓમુદ્ગ ત્રિ (અમુદ્ગ) ઉલુ મસ્તક કરેલ

ઓમુય નં (ટચુક) અગારો, બળતો
કોવસો

ઓમોય. પુ (ઓમોક) આભૂપણ, ધરેણી
ઓમોયર ત્રિ (અમોદર) ઓણુ ખાનાર.

ઓમોયરણ. નં (અમોદર) ઉલોદરી તપ,
નિત્ય જોરાથી ઓણુ ખાતુ તે

ઓમોયરિસ નં (અમોદરિક) કુદાળ,
કુલિકા (૨) થોડુ ખાતુ, ઉલોદરીતપ

ઓમોયરિયા. સ્ત્રી (અમોદરિકા) ઉલોદરી
તપ, બનાલ તપમાનુ ખીજી

ઓય. ત્રિ (ઓજ) એક, અસહાય (૨)
મધ્યસ્થ, તટસ્થ

ઓય નં (ઓજ) વિપમસખ્યા, ઝેવી
કે એક-નયુ-પાય નિગેરે (૩) ત્રિ

નિષ્કિચન, નિષ્કરિચદી (૩) રાગ દૂપથી
રહિત, કર્મમય રહિત-શુદ્ધ (૪) પુ

અન ઉત્પન્ન થના વેત પ્રથમ આહાર
અદણ કરે તે, માતાનુ રેતસ અને પિતાનુ

વીર્ય. (૫) તેજ, પ્રજાર

ઓવેસિ. ત્રિ (ઓવેલિ) મનોજાળવાગુ
(૨) તેજસ્વી

ઓયણ. પુ (ઓદન) રાધેના ઓળા, ભાત

ઓયરણ નં (અવરણ) પાણુ ફરતુ, પાણુ
હડતુ

ઓયરણ. નં (અવરણ) ઉપરથી ઉતરતુ,
હેડે જતુ

ઓયવિય. ત્રિ () પરિઝર્મન, સરકારિત

ઓયસિસ ત્રિ (ઓજવિન્) લુઓ “ ઓ-
યસિ ” શબ્દ

ઓયા. સ્ત્રી (ઓજ) શક્તિ, સામર્થ્ય

ઓયાય ત્રિં (ઝયાત) આમ ક્રેય, પામે
આવેન

ઓયાર. પું (અઝાર) સમાવેશ, અતર્ભાન

ઓયારમ ત્રિં (અઝારમ) ઉત્તરનાર, પ્ર
થમિ. ૨૨નાર

ઓયાહાર ત્રિં (ઓઝાહાર) ઓઝ આ
હારનાળા

ઓરસ ત્રિં (ઓરમ) અનુરાગી, રનેહથી
નેપાયેલ

ઓરસ. ત્રિં (ઓરસ) અગમન પુન ફત.
નહિ તે (૨) ઉરસ્ય, 'હ'ગાતના

ઓરસસ ત્રિં (ઓરસ) ગાતી સમધી
(દિગ્ભત)

ઓરાલ. ત્રિં (ઓરા) ઉત્તર પ્રધાન (૨)
સ્થૂન, મ્હોડુ (૩) ઐદારિશરીર, પાચ
શરીરમાનુ એક

ઓરાલસરીર નં (ઓરાસરીર) ઉદારિક
શરીર, પ્રધાન શરીર

ઓરાલિય પું નં (ઓદારિક) ઉદારિક
શરીર મનુષ્ય અને તિર્મથનુ સ્થૂન
શરીર (૨) ત્રિં ઉદારિક શરીરનાળો

ઓરાલિયપોગલપરિયદ્ધ પું (ઓદારિકપુદ્ધ
ગલપવિર્ત) ઓદારિક પુદ્ધન પરાનર્તન,
લોકના તમામ પુદ્ધગોને એક જન જેટલા
વખતમા ઉદારિક શરીર રૂપે મ્હોડુ કરી
પરિચુમાતી પુરા કરે તેમ્હો વખત

ઓરાલિયમીસમ પું (ઓદારિકમિશ્રમ)
વેદિક આદિ સાથે મિશ્રિત થયેલ ઉદારિક
શરીર યોગ

ઓરાલિયસરીર નં (ઓદારિકશરીર) ઓ
દારિક શરીર હાડ માસનાળુ શરીર

ઓરહણ નં (અઓરહણ) નીચે ઉતરડુ

ઓરોહ પું (અઓરોષ) અતેપુર, જ્ઞાનખાનુ
(૨) દરનાગમની અદરનો અવાતર કોઠો

ઓરોહિયા સ્ત્રી (અઓરોધિમા) અતેપુરમા
રહેનાર સ્ત્રી

ઓલંવ પું (અમલમ્વ) નીચે લટકડુ

ઓલંવલ્લદીપ પું (અમલવલ્લદીપ) સા. ગથી
બાધેયો દીવો, લટકતો દીવો

ઓલંવિય. ત્રિં (અમલવિત) દોરડી બાધી
લટકેન

ઓલંમ પું (અમલમ્મ) કપડા

ઓલમ્મ ત્રિં (અમલમ્મ) ગાનિ પામેન, મિ
માર (૨) દુર્ગમ

ઓલિસ ત્રિં (અલિસ) બાણ વગેરેથી
લીંપી મુખ બધ ક્રેન (૨) લેપારેન,
ખરડાએન

ઓલુમ્મ ત્રિં (અમલમ્મ) માદો, ગાનિ
પામેન (૨) નાસ પામેન

ઓલુમ્મસરીર ત્રિં (અમલમ્મસરીર) દુર્ગમ
શરીરનાળો, માદો

ઓલોદશ ત્રિં (અલોક્ષિત) નેરેણુ

ઓલોય પું (અલોક) પ્રગલ

ઓવદગી. સ્ત્રી (અવગાતિની) વિદ્યા વિશે

ઓવદય પું સ્ત્રી () નથુ ધિદિ
યનાળા જતુ

ઓવગારિય ત્રિં (ઓવગારિક) ઉપદાર ક
રનાર

ઓવગારિય ત્રિં (ઓવગારિક) ગન્ગસા
ધારણુ, એકનાનુ નહિ (૨) દડ-લાકડી
આદિ સાધુના પાદીયારા ઉપકરણુ

ઓવગાદય ત્રિં (ઓવગાતિક) ઉપનાત કર-
નાર, પીડ કરનાર

ઓવચિય પું () નગ ધનિયાનાળા
જવની એક જન

ઓવદ્યુષ્ણ સ્ત્રી (અવપરર્ક્ષા) અપરર્ક્ષા
ભાગાકર

ઓવદ્યુષ્ણ ત્રિં (અવપરર્ક્ષિત) અપરર્તન કરેલ,
ભાગ પાડેલ

ઓવદ્ધિ સ્ત્રી (અવદ્ધિ) બાન

ઓવગિહિઅ ત્રિં (ઓવગિહિક) ગુરુસ્થે
સમીપે આજેન અનાદિની ગવેણુ
રનાર

ઔરણિહિયા સ્ત્રી (ઔરણિહિવી) અનુપૂર્ણ
પિરો, અનુક્રમ પિરો

ઔરણિહિ સ્ત્રી (ઔરણિહિ) ઉપરથી નીચે
પાડનાની પિદા

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) ફેરવે, ધુમાવે

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) સભાનુ
કામ કરનાર નોર

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) ઉપમા વડે
ફાંસાય તેવું

ઔરણિહિ નં (ઔરણિહિ) ઉપમાન પ્રમાણ,
એક નરુની સરખામણીથી થતું ખીજ
સદશ નરુનું જાન

ઔરણિહિ પુ (ઔરણિહિ) ઉપમા
મત, જેમ મોટું તમાન જેમ કહે કે
સમુદ્ર જેવું તમાન છે તે ઉપમાસત્ય

ઔરણિહિ નં (ઔરણિહિ) પોખતુ ઔરણિહિ
લેના (૨) નીચે ઉતરતું, નીચે આનતું

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) જેની ઉત્પત્તિ
થાય છે તે (૨) પુ. સસારી, પ્રાણી
(૩) દેવને નરક ગતિના છા (૪) નં
જનાગમ ઔરણિહિ સૂત

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) માનનાથી
પ્રાપ્ત કરેત

ઔરણિહિ પુ (ઔરણિહિ) ઔરણિહિ

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) ઉપસર્ગ
કરનાર (૨) પુ. પ્ર, પર આદિ ઉપસર્ગ
રૂપ શબ્દ

ઔરણિહિ નં (ઔરણિહિ) ઉપસર્ગ
સમક્ષિ

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) પોતાના દોષને
ઢાંકનાર (૨) કપાય નિમિત્તક કર્મ

ઔરણિહિ નં (ઔરણિહિ) પિદરતું, ચીરતું

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) પિદરતું,
ચીરતું

ઔરણિહિ } પુ (ઔરણિહિ) પડનાનું સ્થાન,
ઔરણિહિ } ફેસાગે તેની આડવાળી જ
ગીન (૨) સેવા, લક્ષિ

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) ઉપાય સાધન સમધી
ઔરણિહિ પુ (ઔરણિહિ) ગુર
સેના રૂપ સાધનથી લીધેલી દીક્ષા

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) નમ્ર, નિ
નરના

ઔરણિહિ ત્રિ () સરખી રીતે
ગોઠવે, સમારેલ, જડેલ (૨) પ્રકાશિત

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) ખીજને નિ
જા કરનાર

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) જુઓ " ઉ
નીચ" શબ્દ

ઔરણિહિ સ્ત્રી (ઔરણિહિ) જુઓ " ઉવેડા "
શબ્દ

ઔરણિહિ પુ (ઔરણિહિ) મેલ, ખારી જમી
નમાંથી નીકળી તરણા ઉપર જામેના પા
ણીના બિન્દુ (૨) ઝાકળ, ઠાર

ઔરણિહિ નં (ઔરણિહિ) અમુક ક્રિયાનો
જે સમય નિયમિત હોય તે પહેલા તેની
શરૂઆત કરી જેમકે ગોચરીનો મધ્યાન્હ
સમય હોય છતાં રાધરાત્રે વખતે ગોચરી
જવું તે (૨) ઉત્તેજન

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) અનુસર કરના
લાયક ધર્મક્રિયા કરનામા આગસ કરનાર,
સમયમા ખેડ ધરનાર (૨) જુઓ
ઔરણિહિ, ફાસાઈ ગયે

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) પ્રાપ્ત કરી,
ધણ કરી

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) સિધિ આચારસાગે (૨) સ્નાધ્યાયાદિ
ન કરનાર

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) સમઢ, સમુક્ત

ઔરણિહિ પુ (ઔરણિહિ) જુઓ " ઔરણિહિ "
શબ્દ

ઔરણિહિ ત્રિ (ઔરણિહિ) જુઓ " ઔરણિહિ "
શબ્દ

ઓસપિળો મી० (અગર્ણિણી) દસ કોડા
કોડી સાગરોપમ પ્રમાણે ઉતરતો એક
કાળવિભાગ, ઉતરતા છ આરા પુરા થાય
તેટલો કામ

ઓમપિળોકાલ. પુ० (અગર્ણિણીકાલ)
ઉતરતો કાળ, દસ નામકોડી સાગરોપમ
પ્રમાણુ વાળ વિભાગ

ઓસમિત્ર. ત્રિ० (ઊત્તમિત) શાન્તિ પ્રાપ્ત.

ઓસર પુ० (અગર) અનસર, સમય

ઓસરણ. નં (અગરણ) સાધુઓનો
સમુદાય

ઓસચિય. ત્રિ० (ઊત્તમિત) શાન્ત યથેવ,
શાન્ત જીતિનામુ

ઓસહ. નં (ઓષધ) ઓસ-સુદ, વર્વિગ,
મરી, મિગેરે દવા

ઓસહા સી० (ઓષા) પુ'ત્વા મિજ્યની
મુખ્ય રાગધાની

ઓસહિ. સી० (ઓષધિ) કળ પાકે ત્યા
મુધી રહેનાર વનસ્પતિ, જુવાર, બાજરા
વગેરે.

ઓસા સી० (અસાય) ઓસ, ત્રેહ (૨)
ઝાડળી.

ઓસાણ નં (અમાન) સમીપ, નજીક
(૨) અત, અવસાન

ઓમાયણ નં (અમાદન) નાશ કરવો તે

ઓસારિય ત્રિ० (અગારિત) અનનમિત,

ઉપરથી કટકેલ

ઓસાસ પુ० (અન્ધાસ) હવે આસ મુકવો તે

ઓસિચિત્તાર ત્રિ० (અમચકિત) છાતનાર

ઓસિત્ત ત્રિ० (અમિક) સિંચેન

ઓસિય ત્રિ० (અમિત) પધારસિત (૨)
ઉપશાન (૩) છતાએવ

ઓસીર નં (સીર) જુઓ " ઉસીર "
શબ્દ

ઓસુપ નં (ઓસુપ) ઉત્સુકતા,
હેતુકર્મ

ઓસેદમ. નં (અન્નેદિમ) લોટ આદિ
ધોનાનુ પાણી, ધોનપુ.

ઓસોવળી મી० (અવવામિની) અવસ્થાપિતી
નિદ્રા, અતિઆદ નિદ્રા

ઓહ. પુ० (ઓષ) સસારસમુદ્ર (૨) અ
સયમ (૩) સહોષ. (૪) સમૂદ્ર; જલ્યો
(૫) પ્રનાહ (૬) સમુચ્ચય. સામાન્ય.
(૭) નં સન, શાન્ત સમધી વાક્ય

ઓહંજલિયા સી० () આર ધદિ
યનાળા છવની એક જાત

ઓહંતર. ત્રિ० (ઓષતર) ઓન-સસાર
પ્રનાહને તરનાર, સસાર પારગામી

ઓહટ્ટ. } ત્રિ० (અષટ્ટક) નિવારણ ૮-
ઓહટ્ટય } રનાર, હકાનનાર

ઓહનાળ નં (ઓષનાળ) ઓષિક શાન.

ઓહય. ત્રિ० (અહન) હજેવ, મિનાશ કેવ

ઓહ્ય. ત્રિ० (ઊહત) ઉપવાત પ્રાપ્ત

ઓહર નં (ઊષર) નાનુ ધર.

ઓહરિય. ત્રિ० (અહન) ઉતારેલુ, હેકે મુકેલુ

ઓહસણા. સી० (ઓષના) સામાન્ય બોધ

ઓહસુય નં (ઓષુત) ઉત્સર્ગીશ્રુત-શાન્ત

ઓહાહય. ત્રિ० (અહીન) આરિન-સયમથી
બંધ થયેલ

ઓહાહગી. મી० (અવહાતી) ડમાડ બધ
કરનાની ટાકી (૨) પાતળી છોઈની

મુથેથી ડના સાદી મિરોય

ઓહાહિય ત્રિ० (અવહાતિ) બાધેલુ

ઓહાણ. નં (અધાન) ઉપયોગ, ખ્યાન

ઓહાદેસ પુ० (ઓષાદેશ) સામાન્ય પ્રકાર,
ડોન સામાન્ય

ઓહામિય. ત્રિ० () નિરંકાર
રેલુ

ઓહાર પુ० () કાચમે

ઓહારદત્તાર. ત્રિ० (અધારવિત) નિશ્ચયકારી
ભાષા બોલનાર, અસમાધિતુ ૧૧ મુ
સ્થાનક સેનનાર

ઓહારણી. સ્ત્રી (અગ્રાસિની) નિશ્ચયપરિણી
ભાષા, હુ આમજ કરીશ, એવી ચોક્કસ
૩૫ વાણી.

ઓહારણ નં (અગ્રવાન) અપકીર્તિ,
અપદેવના

ઓહાસણ નં (અગ્રમાણ) યાચના, વિશિષ્ટ
ભિક્ષા.

ઓહાસિત્ર ત્રિં (અગ્રમાપિત) ઇચ્છેલુ,
પ્રાર્થનાપૂર્વક માગેલુ

ઓહિ. પું સ્ત્રી (અગ્રધિ) ઇદ્રિયોની રક્ષાય
રિના આત્મ પ્રકાશથી રૂપી પદાર્થોનું
હર્ષનાનુ જ્ઞાન, અધિજ્ઞાન, નિકળ પ્રત્યક્ષ
જ્ઞાનનો એક પ્રકાર (૨) જનવચ્ચુના
તેત્રીશમા પદનું નામ કે જેમા અધિ
જ્ઞાનનું વર્ણન છે (૩) અધિ, હર્ષ,
મયોદા

ઓહિજલિયા સ્ત્રી (અગ્રધિજલિકા) ચો
ઇદ્રિય છત્ર નિશેપ

ઓહિજિણ. પું (અગ્રધિજિલ) અધિજ્ઞાન
નાળા સાધુ

ઓહિજાણ. નં (અગ્રધિજ્ઞાન) અધિજ્ઞાન ઇદ્રિય
અને મનના વ્યાપાર રિના માત્ર આત્મ
જ્યોતિથી અમુક હર્ષમા પ્રત્યક્ષરિતે રૂપી
પદાર્થોનું જાણુ જ્ઞાનના પ્રાય પ્રકારમાનો
ત્રીજો પ્રકાર

ઓહિજાણિ ત્રિં (અગ્રધિજાનિન) અધિ
જ્ઞાનનાગો છત્ર

ઓહિદંસણ. નં (અગ્રધિદંસણ) કંપ, ક્ષેત્ર,
જાળ, ભૂમની મયાંનથી રૂપી પાર્થોનું
જેનુ, જે અધિજ્ઞાનની પહેલા થાય
છે તે

ઓહિદંસણારણ. પું નં (અગ્રધિદંસણારણ)
દર્શનાવરણીય કર્મનો એક પ્રકાર કે જે
અધિ દર્શનને રોકે છે

ઓહિદંસણિ. ત્રિં (અગ્રધિદંસણિત) અધિ
દર્શનનાગો છત્ર

ઓહિનાણ નં (અગ્રધિજ્ઞાન) અધિજ્ઞાન

ઓહિનાણારણ નં (અગ્રધિજ્ઞાનાવરણ)

ઓહિનાણારણિજ્ઞ પું (અધિજ્ઞાનાવરણુ
જ્ઞાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

ઓહિનાણિ ત્રિં (અગ્રધિજાનિત્ર) અધિ
જ્ઞાનનાગો

ઓહિપદ્. નં (અગ્રધિપદ) પન્નવચ્ચુ સૂત્રના
તેત્રીશમા પદનું નામ

ઓહિમરણ નં (અગ્રધિમરણ) અધિમરણુ,
એકનાર એક ગતિના આત્મના દનિયા
ભોગરી મરી, ફરી તેના સ્વીયા ભોગરીને
મરે તે

ઓહિય પું (ઓધિય) સામાન્ય, અરિશેપ,
સમુચ્ચય

ઓહીરિત્ર ત્રિં (અગ્રધિરિત્ર) તિરસ્કાર કરેલ

ઓહીણ નં (અગ્રધીજ્ઞ) કંપ (૨) ઉન્ન
ધન (૩) અપૂર્વકરણુથી ભોગ્યેન પ્રથિતો
ભે કરવો તે

ઓહ્ય ત્રિં (અગ્રધી) ઉત્તરન કરેલ,

क.

क वि० (किम्) डेट्वा ? १ ?

कइ वि० (कति) डेट्वा ?

कइ पु० (कवि) कवि

कइत्य. वि० (कतिव) डेट्वायु. कंछ स
प्यानायु

कइय वि० (कतिर) अरीहना, आरुह

कइयय न० (कैतव) कपट

कइया भ० (कश्चित्) कंछ वपत

कइर पु० (कइर) रासनी ओक जल

कइलास पु० (कैलास) अनुवेनधर नामे
नामराज देवताने आरास परंत (२)
ते देवतानी राजधानी (३) ओ नामना
ओक अनुवेनधर देवता (४) नदीवर
क्षीपता पूराईने अधिपति देवता

कइलासा जी० (कैलासा) ओक देवतानी
राजधानी

कइयय वि० (कतिवय) डेट्वा ?

कइयिया जी० (कैतविया) कालिंधी भयिनुध
सुधीने हाथने लाग

कइयिया जी० () पीकसनी

कइविह वि० (कतिविह) डेट्वा प्रकटनु

कइहसिभ न० (कविहसित) २५२० आडा
शभा अथानक पीकणीनु ध्येन (२)

गाइरानी पेडे निडित भुज करीने हसनु ते
कउह पु० न० (कउर) अगली भाध
(२) नि प्रधान भुज

कउहि पु० (कउर) भुगी

कओ भ० (कुत्त) शशी, उपाधी ?

कओ भ० (क) कथा, कथा स्थानमा

कओर्हितो भ० (कुत्त) कथाधी

कंक पु० (कइ) ओक जलनु पक्षी

कंकड. पु० (कइ) कवय, अक्षतर

कंकडइय वि० (कइति) कवय जडेन

कंकण न० (कइण) कंकण

कंकय. पु० (कइत) नामना नामनी
ओरधि (२) सर्पनी ओक गति (३)

पु० ओ० राज ओगानु साधन, कंकरी
ककावस पु० (कइता) गाईरानी वनरथ
तिनी ओक जल

कंकलि } पु० (कइलि) आगोपावनु
कंकलि } गाई, अरोक नक्ष

कंकाल पु० (कइल) ओक प्रभरती
वनरथति

कंखा जी० (कइता) धर्म (२)
आसक्ति, भुद्धि

कंखापदोस पु० (कइतापदोस) मिथ्या
मोहनीयने ओक प्रभर

कंखामोहयिञ्ज न० (कंखामोहनीय) लुओ
उपलो शम्भ

कंखि वि० (कइति) धर्मना

कंखिय वि० (कइति) धर्मनु

कंगली. जी० () ओक जलनी
वेन, कंगनी

कंगु जी० न० (कङ्गु) ओक जलनु धान्य,
काग (२) ओक वेननु नाम

कंगुलया जी० (कंगुलता) ओ नामनी ओक
जलनी वेथ

कंगुलिया जी० (कंगुलिना) लधुनीत अ
यथा वडीनीत करी ते

कंचण न० (कंचन) सुनयु सोनु (२)
अन नामने ओक परंत (३) अन
परंतना अधिपति देवतानु नाम

कंचणउर न० (कंचणुर) कनिश देशनु ओक
प्रख्यात नगर

कंचणकूड न० (कंचनकूट) अत्यंत नामनु
नीज योथा देवोक्तनु ओक निमान (२)
सोमनस पञ्चारा परंतना सात दूटमानु
जुहु दूट-शिपर (३) इत्य परंतनु ओक
शिपर

કંચગાન પુ. (કાચનક) નીલવત આદિ
દશ દ્રહને બાને કઠિ આવેલા વીથ વીથ
પરિતો, એકદર ૨૦૦ પરિતો એ નામના
છે (૨) કાચનક પરિતના નિસાસી
દેવતા

કંચગા સ્ત્રી. (કચ્છા) એક પ્રખ્યાત સ્ત્રી
કંચણિયા સ્ત્રી. (કાચનિકા) રૂદ્રાક્ષની માળા
(૯) કચન પરિતના અધિપતિ દેવતાની
રાજધાનીનું નામ

કંચીમેહલા. સ્ત્રી. (કાચીમેહલા) કંદોરો
કંચુદ પુ. (કચુક્તિ) અતેપુર રક્ષક. (૨)
સર્પ

કંચુદમ. ત્રિ. (કચુક્તિ) કાચગીરાળા.
કંચુદજ્ઞ. પુ. (કચુક્તિ) નાજર,
કારપાળ

કંચુગ } પુ. (કચુક) યોળી, કચ્ચો (૨)
કંચુય } સર્પની કાચગી (૩) વાળ,
રોમરાશ (૪) વર્મ, વચ

કંચરુ } પુ. (કચરુ) કોટો (૨) પ્રતિ
કંચગ } પક્ષી (૩) વીંછીનો આકાર
કંચય } (૪) શત્રુ (૫) કુ ખોતપાદક
વરુ

કંચ પુ. (કચ) કંક ગરદન
કંચમુરય. ૧૦ (કચમુરય) એક જાતનું
આભૂષણ

કંચમુરવી સ્ત્રી. (કચમુરવી) ગળાનું એક
જાતનું ધરણું

કંચમુદ્રી સ્ત્રી. (કચમુદ્રી) માદગિયુ
કંચવિસુદ્ધ. ન. (કચવિસુદ્ધ) ચોકખા કચ્ચી
ગાન કરુ

કંચલુત્ત. ન. (કચલુત્ત) કોકમાં પહેરવાનો
મોનાનો દોરા.

કંચાકંઠિ મ. (કચાકંઠિ) ત્વામ આમે
ગળ પકડુ તે

કંચિયા સ્ત્રી. (કચિચ) કંઠી (૨) કંઠ
પ્રદેશ (૩) પુલકનું પુકું

કંઢ પુ. ન. (કાઢ) ધનુષ બાણ (૨)
એક જાતની વનસ્પતી (૩) પરિતમા
કાનરેલુ ઘર (૪) અગ્યારમા દેવલોકનું
એક નિમાન (૫) કર્મના સ્થિતિ સ્થાન-
કાનો સમૂહ

કંઢગ. પુ. ન. (કાઢક) કાઢ, પાથકા,
પડ (૨) બાણ (૩) સયમના સ્થાનકાનો
સમુદાય.

કંઢય. પુ. ન. (કાઢક) કાળનો એક
સૂક્ષ્મ ભાગ (૨) રાક્ષસની સભા આ
ગળનું ચૈત્ય વૃક્ષ

કંઢરીય પુ. (કચરીય) મૂળદેવની સહા
યથી કોઈ સ્ત્રીને લઈ જનાર લુન્ધો
માણસ (૨) એ નામના એક મુનિ કે
જે તથા વરસ દીક્ષા પાળી છેવટે પ
તિત થયા હતા

કંઢવા. સ્ત્રી. (કાઢવા) એક જાતનું વાણ ત્ર
કંઢા સ્ત્રી. (કાળ) પરિત જાતિનું
એક ઝાડ

કંઢાદેહી સ્ત્રી. (કાઢાદેહી) વનસ્પતિ નિશેષ
કંઢિય. ત્રિ. (કચિત્ત) ખાડેલું, ઝડેલું

કંઢિયાયણ ન. (કચિત્તયાયન) રૈશાલીનગરી
પાસેનું એક ઉદ્યાન

કંઢિલ્લ. પુ. (કાચિલ્લ) કાચિલ્લ ગોત્ર
પ્રવર્તક એક ઋષિ (૨) ન. કાચિલ્લ
ગોત્ર (૩) પુ. સ્ત્રી. તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન
થયેલ

કંઢિલ્લાયણ પુ. (કાચિલ્લાયણ) એ નામના
એક ઋષિ.

કંઢુ પુ. સ્ત્રી. (કંઢુ) તપો (૨) ખસનો
રોગ

કંઢુદય ત્રિ. (કાઢમત્) ખસવાળો
કંઢુયણ ન. (કાઢયણ) ખણુતુ, ખુરનિ.
ચર કરી

કંઢ. સ્ત્રી. પુ. (કાઢ) ચર, ખરજ્યાળ.
કંઢાય. ન. (કાઢયિન) ખરજ, ચર.

કંઙ્કયગ ત્રિં (કંઙ્કયક) ખજાણનાર
કંત વિં (કાન્ત) મનોહર, સુદર (૨) ના
સચુદના દેવતાનું નામ (૩) નં ગતિ.

પ્રભા.

કંત વિં (કાન્ત) આકર્ષણ કરેવ.
કતા. સ્ત્રીં (કાન્તા) સુધરી
કંતાર નં (કાન્તાર) અટલી, જંગલ
કંતિ. સ્ત્રીં (કાન્તિ) ગતિ, પ્રભા (૨)
અર્ધિસા

કંતિલુ ત્રિં (કાન્તિમત્) ધર્મિનાઓ.
કંતેત્તુ પું (કાન્તેત્) મહા ગોત્રની શાખા
(૨) મહા ગોત્રની શાખામાંનો પુરુષ
કંચદ્ર. } પું (કચ્ચક) ભત્રાનું થોડો
કંચગ. }

કંચીકવ ત્રિં (કચ્ચીકલ) ઘાની માફક
થીંગણ મારેલ વસ્ત્ર

કંદ પુ (કન્દ) વ્યતર દેવોની એક ગત.
કંદ પું (કન્દ) કમળ (૨) આડના
મૂળ અને ઘડી વચ્ચેનો ભાગ (૩)
કમળાકિના મૂળ ઉપરનો ગોળ ભાગ

કંદગાયા સ્ત્રીં (કન્દગ) આકર્ષન કરતું
કંદુષ્પ પું (કન્દુષ્) હાથ મર્મિત મોહક
મેદા (૨) કામદેવ (૩) કુતુહલી દેવ
(૪) મામદેવની ભાતના (૫) િ કામી.
કામકુત.

કંદુષ્પિય. ત્રિં (કન્દુષ્પિ) કામચેખા-
હાથ મરહરી કરનાર બાડ વગેરે (૨)
હાથ મરહરી કરી આછરિયા ચનાર-
નારની એક ગતિ (૩) બાડ જેના કંપે
દેવતાની એક ગતિ (૪) ત્રિં કામ
સંગથી.

કંદમૂલ નં (કન્દમૂલ) કન્દમૂલ
કંદર. નં (કન્દર) કાલ, પરંતુની ચક્ર
કંદરા સ્ત્રીં (કન્દરા) ચક્ર
કંદલ પું (કન્દલ) કેળું આડ (૨)
વના વિશે.

કંદલગ પું (કન્દલક) એક ખરીશાળા
પશુની એક ગત.

કંદલી સ્ત્રીં (કન્દલી) એક ગતનો કં
(૨) કેળું આડ (૩) વાની વનસ્પતિ
કંદાહાર પું (કન્દાહાર) ઢનો આહાર
કરનાર વાપસનો એક વર્ગ

કંદિદ પું (કન્દેન્દ) કન્દિદ નામના દેવ
નિકાયના ઇન્દ્ર

કંદિય પું નં (કન્દિત) રિયોગિની સ્ત્રીનું
કન્દ (૨) વાણ્યનાર દેવતાની એક
ગત

કંદુ પું સ્ત્રીં (કન્દુ) લોહાનું વાસણ,
તાવડી

કંદુક પું (કન્દુક) એક ગતની વનસ્પતિ
કંદુકુંભી સ્ત્રીં (કન્દુકુંભી) લોહાની કડાઇ,
તાવડી

કંદુકચ્ચ નં (કન્દુકચ્ચ) એક ગતનો ધ્રુવનો
સુમધી પદાર્થ

કંદુ સ્ત્રીં (કન્દુ) નારકીને ઉપજાવાની
કુળી

કંદ પું (કન્દ) આધ

કંપ પું (કન્પ) સ્પારી, ધ્રુવરો

કંપક નં (કન્પક) સ્પત્ત, ધ્રુવ, લયન.

કંપકચ્ચાદ્ય ત્રિં (કન્પકચ્ચાદિ) કંપકચ્ચ
નામના રોચરાણો

કંપિલ પું નં (કન્પિલ) કપિલપુર ના
ચનુ કરેખાનાર છાનાનું એક છુનું નગર.
(૨) અનમક સૂત્રના ૧ લા વર્ગના સા-
તમા અધ્યયનનું નામ (૩) અધ્યકરણના
પુન સાતમા પ્રસાર.

કંપિલપુર નં (કન્પિલપુર) કપિલપુર નામે
નગર

કંપલ પું નં (કન્પલ) કમલ; કામગો;
કામગો (૨) ચાવના મળાનું આમકું.

કંપલકદ પું } (કન્પલકદ) કામગો
કંપલકિડુ નં }

કંતુ પુ. (કન્તુ) શબ્દ (૨) નં ક્ષુ
નામે પાચમા દેવલોકનુ એક નિમાન કે
જેમા વસ્તા દેવોનુ આર સાગરનુ આ-
યુષ્ય છે

કંતુગીર. નં (કન્તુગીર) ક્ષુગીર નામે
પાચમા દેવલોકનુ એક નિમાન

કંતુ સ્ત્રી (કન્તુ) એ નામની એક સાધારણ
વસ્ત્રપતિ

કંતોય પુ. (કન્તોય) કન્તોય દેવ, કા
શુન દેશ

કંતોય વિ. (કન્તોય) કન્તોય દેશમા
જન્મેય.

કંત પુ. (કન્ત) ૮૮ મહામાનો ૨૨ મો
મહ (૨) મથુરાનો સગન, શ્રીકૃષ્ણનો
મામો (૩) કાશુ નામની ધાતુ

કંત નં (કાન્ત) કાસાની એક ધાતુ

કંતણામ પુ. (કન્તણામ) નેત્રીશમા અનુ
નામ

કંતતાલ નં (કાન્તતાલ) વાદ્ય વિરોધ, કાસાની
ઝાંઝર

કંતપારં સ્ત્રી. (કાન્તપારં) કાસાની
થાળી

કંતપાત્ર નં (કાન્તપાત્ર) કાસાનુ પાત્ર

કંતરણામ પુ. (કન્તરણામ) અદાનીસમા
અનુ નામ

કંતરણ પુ. (કન્તરણ) કંતરણ નામનો
અંક

કંતસાલો સ્ત્રી. (કન્તસાલો) વાગ્ધનો એક
મહારનો અનાજ, તાલ

કંતિશ્રા સ્ત્રી. (કન્તિશ્રા) તાલ (૨) તાલ
વિરોધ.

કંતિય પુ. (કાન્તિય) કાસાનુ વાગ્ધિય.
(૨) કંસાર

કંતીય નં (કન્તીય) કાસાનુ પાત્ર.

કંતરણવિમત્તિ પુ. (કન્તરણવિમત્તિ) કંક
રની રચનાનાશુ નાટક

કંતુધ } પુ. નં (કન્તુધ) બળદની ખુધ
કંતુદ્ધ } (૨) રાગચિન્હ (૩) પાં
તની રાચ (૪) નિ પ્રધાન, મુખ્ય

કન્ત પુ. (કન્ત) સુગંધી પદાર્થ, એક
કપાચવા દ્રવ્યનો ઉકાળો (૨) નં પાપ
(૩) કપટ, માયા.

કન્ક પુ. (કન્ક) અભદત ચક્રવર્તીના એક
મહેનનુ નામ

કન્કંથ પુ. (કન્કંથ) મૃદાધિગત્ય દેવ વિરોધ
કન્કકુલયા સ્ત્રી. (કન્કકુલયા) કન્કથી બ્રાહ્મણને
છેતરતુ તે

કન્કાલો નં (કન્કાલો) માયા, કપટ

કન્કાડ વિ. (કન્કા) ખગ્ગ

કન્કાડ નં (કન્કાડ) હૃદયનો એક પ્રકારનો
વાયુ

કન્કાડગ પુ. (કન્કાડ) કાકડી, શાકની
એક જાત

કન્કાડલ પુ. (કન્કાડલ) કાકડી

કન્કાડય નં (કન્કાડ) દેહના યોગના
પેટમા ઉગ્ગતો વાયુ

કન્કાડિયા સ્ત્રી. (કન્કાડિયા) કાકડી

કન્કાડી સ્ત્રી. (કન્કાડ) કાકડી

કન્કાળા સ્ત્રી. (કન્કાળા) પાપ (૨) માયા

કન્કાવ પુ. (કન્કા) ઉકાળેલ શેરડીનો રસ.

કન્કાવર પુ. (કન્કા) જેને આનતા ૨૨ કા
માય તેની વસ્તુ (૨) કાંડો

કન્કાવરણા સ્ત્રી. (કન્કાવરણા) શય્યા ઉપધિ
વગેરેમા દોર કાકડી પડાવડાટ કરતુ તે

કન્કાવય પુ. (કન્કાવ) સુખિક્ષાના ટેવ
થીબવવા

કન્કાવય નં (કન્કાવય) દોરનાશુ આ-
ચરણ (૨) દોપનુ કહેતુ, દોપાનુ અગદ
કરતુ

કન્કાવી સ્ત્રી. (કન્કાવ) ગાયર

કન્કાસ વિ. (કન્કા) કડિન, આકર
(૨) પ્રજ્ઞાચરણ (૩) તીન, અગાદ.

(૪) અનિષ્ટ, હાનિજરક (૫) નિષ્કુર,
નિર્દય (૬) તોષક, ક્રોધ વચન
કન્કાવંસ પુ૦ (કર્કસ) વાસની એક જ્વન
કર્કસ્ય ન૦ (કલ્ક) માસ
કન્કેયણ પુ૦ ન૦ (કર્કેન) એક જ્વતનુ
સ્તન
કન્કોડૈ સી૦ (કર્કોટકી) કારેલા તથા
કોકોડાની વેવ
કન્કોડય પુ૦ (કર્કોટક) વેનધર જ્વતના
દેવતાનુ નામ (૨) કોકોડ દેવને રહેવાના
પરંતનુ નામ (૩) અનુવેનધર દેવનાના
રાજનુ નામ (૪) અનુવેનધર દેવોનો
આનાસ પરંત (૫) ન૦ શાક નિરોધ,
કારેલા, કોકોડા
કન્કોલ પુ૦ ન૦ (કર્કોલ) સુગંધી એક
જ્વતનુ ફળ
કન્કલ પુ૦ (કલ) કાષ, જગત (૨) વન,
જગત
કન્કલક વિ૦ () પુષ્ટ
કન્કલક વિ૦ (કર્કસ) જુઓ " કક્કસ "
શબ્દ
કન્કલકા સી૦ (કર્કસ) કોકોર વેદના,
કુ સહ પીકા
કન્કલા સી૦ (વક્ત્ર) કાષ જગત
કન્ક ન૦ (કલ) કર્તવ્ય, કરવાને યોગ્ય
કન્કાયણ પુ (કાલ્યાણ) એ નામના એક
મંત્રિ (૨) કાલ્યાણ પુત્ર શ્રી પ્રહરાજના
ગોત્રનુ નામ (૩) ન૦ કૌશિક ગોત્રની
સાખારૂપ એક ગોત્ર (૪) પુ૦ સી૦
કૌશિક ગોત્રની સાખામા ઉત્પન્ન થયેલ
(૫) ન૦ મૂળ નક્ષત્રનુ ગોત્ર
કન્કોલય પુ૦ ન૦ (કન્કોલક) પચાવો, કચોલા
કચ્છ પુ૦ ન૦ (કચ્છ) કાઠડી, કચ્છોટો
(૨) કમિ (૩) મહારિદેહ ક્ષેત્રમાની એક
નિગમ (૪) ચારેકાર જગતી દગમે
પ્રદેશ (૫) કચ્છ નિગમના વૈનાદ્ય પરં

તના નવ દૂટમાના બીજા અને સાતમા
દૂટનુ નામ (૬) થોડા જગતુ સ્થાન
(૭) શેરડીની વાડી (૮) નદીના પાણીથી
વીંટાયેલુ વન (૯) કચ્છ નિગમના
એક રાજા (૧૦) કચ્છ નિગમના અધિ
રાયક દેવ
કચ્છ પુ૦ (કલ) કાષ, જગત (૨) વન,
જગલ
કચ્છકૂટ ન૦ (કચ્છકૂટ) ચિત્રદૂટ વખારા
પરંતના ચાર દૂટમાનુ નીચું દૂટ-શિખર
(૨) માલત પરંતના નવ દૂટમાના
ચોથા દૂટ-શિખરનુ નામ
કચ્છકાવતી } સી૦ (કચ્છકાવતી) જલ
કચ્છકાવતી } દૂટ વખારા પરંતની
પશ્ચિમે અને દ્રહાતી નદીની પૂર્વે અનેની
વચ્ચે મહારિદેહાતર્જતક્ષેત્ર વિશેષ, એક
વિજય
કચ્છમ પુ૦ (કચ્છ) કાચબો (૨) રાત્રીનુ
નામ
કચ્છમરિગિય ન૦ (કચ્છારિગિય) કાચ
ખાતી પેડે આગળ કે પાછળ મરજી પ્ર
માણે ચાલીને વદના કરે તે, વદનાનો
એક દોષ
કચ્છમાળી સી૦ () કેશરનુ ગાંઠ
કચ્છમી સી૦ (કચ્છમી) નારદની વીણા
(૨) કાચમી (૩) એક જ્વતનુ પુસ્તક
કચ્છમી સી૦ (કચ્છમી) છેડે પાતપુ અને
વચ્ચે પહોલુ એનુ પુસ્તક, પુસ્તકના પાચ
પ્રકારમાનુ એક
કચ્છા સી૦ (વક્ત્ર) હાથીને છાતીમા
બાધવાની રાસડી (૨) મહારિદેહની
જાતીસ નિગમમાની એક (૩) કાષ,
જગત (૪) શ્રેણિ પદ્ધતિ (૫) અન્ત પુર,
જનાનખાનું
કચ્છાવદ સી૦ (કચ્છાવતી) જુઓ " કચ્છ
માવદ " શબ્દ

कच्छु खी० (कच्छु) अरज उत्पन्न करनार
औपधि, इपि कच्छु
कच्छुय पु० (कच्छु) अरजवो, असनो
रोम
कच्छुरी खी० (कच्छु) धमासो, धमासानो
गुच्छे
कच्छुल पु० (कच्छुल) गुग्म गतनु ओके
मा३ (२) नि० अरजनाना रोमराजो
कच्छुव पु० (कच्छुव) कच्छुव नामनो
नार
कच्छु खी० (कच्छु) अरज, भा ४, कच्छु
रोम
कच्छुक पु० (कच्छुक) भाग पस
कच्छुल, त्रि० (कच्छुल) पुष्पानी
हर्ष
कज्ज. न० (कज्ज) कर्ष, अयोजन
कज्जकरि त्रि० (कज्जकरि) सार्धक, स
अयोजन
कज्जल. न० (कज्जल) आगन्ध, कज्ज
कज्जलगी. खी० (कज्जली) कज्जली भाटे
हीना उपर रपाउ पात्र.
कज्जलपभा खी० (कज्जलभा) ०५
वृक्षाना नैऋत्य पुष्पाना वनपानी ओके
वापरीनु नाम
कज्जलवेमाण त्रि० () पाष्णीथी
भराधने कुशु
कज्जसेण पु० (कज्जसेन) कज्जसेन नामे गध
अवसर्पेष्णीना पायभा कुशु
कज्जोरम } पु० (कज्जोरम) ८८ भागा
कज्जोवग } छितरेमा अदनु नाम
कच्छुय पु० (कच्छु) कच्छु २५
कच्छु पु० (कच्छु) (१) अस (२) यच्छु
(३) गरम मशानो (४) अज, अश
कड. त्रि० (कड) कडवी भेडेन
कड न० (कड) कड, कु अ, भुच्छेदी
कड. न० (कड) वाकु

कडकमत्त न० (कडकमत्त) वाकुअनु
कडकानु
कडकरण न० (कडकरण) २५ मके नामना
गुच्छेमा ओके भेतरनु नाम.
कडकर पु० (कडकर) सुतार.
कडकोलव पु० (कडकोलव) आनी आनी
नीये लटको अगलो भाग
कडखाय पु० (कडखाय) अजभाध लाके
अमा रहेनार ओके गतनो छीडे
कडपाडया खी० (कडपाडया) वाकुअनी
आभाडी
कडपुत्तलिया. खी० (कडपुत्तलिया) वाकुअनी
पुतणी
कडपेजा खी० (कडपेजा) भगनो कनाथ
(२) बीमा करी योभानी राय
कडभुव त्रि० (कडभुव) कडनी पेडे ०५,
येतन वगरनो
कडमुल न० (कडमुल) द्विदण धान्य, यच्छु,
भग वगेरे
कडहार पु० (कडहार) नल्ल धदियवाणा उप
कड खी० (कड) कडा, अवस्था (२)
द्विदण
कडहार पु० (कडहार) वाकुअने भाध
०५ ओके गतनो छीडे, नल्ल धदिय-
वाणा उप
कडिअ त्रि० (कडिअ) वाकुअनी अनावेदी
भात वगेरे
कडिअ त्रि० (कडिअ) कडिअ आकर, कडिअ
कड त्रि० (कड) खाडी (२) हाथीनु ग
उरथान, गल (३) भायो पनग वगेरे
(४) परितनो ओके भाग (५) धास
(६) वस
कड. त्रि० (कड) करेय, आयेय, अनु-
धान करेय (२) यार, यारनी सभ्यानो
सकेत (३) सयिते अरयेय (४) पुग
रिसेन, सत्यपुग

કડઅ. પુ. (કટક) ભીત.

કડંગર ન. (કડંગર) કૃષિશાસ્ત્ર એક જાતનું
ધાસ

કડંગ. પુ. (કડંગ) એક જાતનું વાણવ

કડકલ. પુ. (કડકલ) કટાક્ષ

કડકિલ્લવ. ત્રિ. (કડકિલ્લ) કટાક્ષ ભરેલ

કડગ પુ. ન. (કટક) કંકણ, કંકુ (૨)

સમૂહ. (૩) સૈન્ય-૧૨૩૨નું રહેવાનું સ્થાન

(૪) ભિતનું મૂળ, પાથો (૫) પર્વતનો

તટ, તળેટી (૬) પર્વતનો ઉપલોભાગ.

(૭) પર્વતની મેખાના મધ્ય ભાગ (૮)

પુ. આ નામનો એક દેશ

કઢમિવાહ. પુ. (કટમિવાહ) વારાની અગ્નિ

વડે બાળુ તે (૨) આગળ પાળાયી

કટ નામનું ધાસ વીટાળીને સળગાવી

મુકવું તે.

કઢચ્છેજ ન. (કટચ્છે) સોનાના આ

ભૂષણ તથા પર્વતના મધ્ય ભાગને છેદ

વાની કળા

કઢજુગ. ન. (કટજુગ) સત્યયુગ, ૧૭૨૮૦૦૦

વર્ષનો આદિયુગ

કઢજુમ્મ પુ. (કટજુમ્મ) જે સખ્યાને ચારે

ભાગના શબ્દ શેષ રહે તે સખ્યા, જેમકે

૧૬ (૨) સમશશિ

કઢજુમ્મકઢજુમ્મ પુ. ન. (કટજુમ્મકટજુમ્મ)

ભાગ્ય સખ્યા અને લબ્ધ સખ્યા એ

બંનેને ચારે ભાગના શબ્દ શેષ રહે તે

સખ્યા, જેમકે સોળની સખ્યા (૨)

શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મકલિગ્રોય પુ. (કટજુમ્મકલિગ્રોય)

જે સખ્યાને ચારે ભાગતા એક શેષ રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે સત્તર

(૨) શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મતેમોગ પુ. (કટજુમ્મતેમોગ) જે

સખ્યાને ચારે ભાગતા ત્રણ ગેય રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે ઓગ-

ણીશ (૨) શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મશવલુમ્મ. પુ. (કટજુમ્મશવલુમ્મ)

જે સખ્યાને ચારે ભાગતા શેષ છે રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે અઠાર.

(૨) શશિ વિશેષ

કઢજોગિ ત્રિ. (કટજોગિ) ગીતાર્થ, યાત્રી

કઢચા સી. (કટચ) ધરનો એક ભાગ

કઢપૂવળા. સી. (કટપૂવળા) કંડપૂતના

નામની દેવી, અન્તરી વિશેષ

કઢપ્પ. પુ. (કટપ) સમૂહ

કઢમૂ પુ. (કટમૂ) એ નામનો એક કંદ.

કઢય પુ. ન. (કટક) લરડર, સૈન્ય

કઢય ન. (કટક) શેરડી, જાડ, વગેરેના

સાંઠા, કંબળ.

કઢયડિય ત્રિ. () પાછું ફરેલ,

ફેરવાઈ ગયેલ

કઢવાહ પુ. (કટવાહિ) સૃષ્ટિને નૈસર્ગિક

નહી માનતા કોઈની અનાવેલી માનનાર,

જગત્કર્તૃત્વવાદી

કઢસકકરા સી. () વાસની

ખીલી-શીલી

કઢહ. પુ. (કટૂ) એ નામનું એક વૃક્ષ

કઢાહ. પુ. (કટાહિ) ભુએ “કાન્નેગિ” શબ્દ.

કઢાય પુ. (કટાપાસ) સથારે કરનાર

સાધુની સેના ભક્તિ કરનાર કઢાયા સાધુ.

કઢાલી. સી. (કટાલિકા) ધોડાના રનારને

પગ ટેકવવાને પંડાણની એ બાળુએ

લટકતા પેગાડ. (૨) ધોડાના મોઢા પર

બાંધવાનું મુખ બંધન.

કઢાસળ. ન. (કટાસ) આસન, પથરણું

કઢાહ પુ. (કટાહ) લોઢાનું દામ; કઢાઈ.

(૨) કાચાના પીઠ (૩) પાંસનના

દાઢાં.

કાંડિ સ્રીં (કાંડિ) કેડ, કમર (૨) વૃક્ષાદિનો
મધ્ય ભાગ.

કાંડિ પું (કાંડિ) સાદીયાનો

કાંડિષ્ય. વિં (કાંડિ) સાદીયાથી બાકેલું
(૨) સાદીયાથી સુરોભિત કરેલું (૩) એક
ખીનમાં મેળવેલું

કાંડિષ્યકાંડિ. વિં (કાંડિયકાંડિ) સાદીયા
પદાની માફક એક ખીન સાથે મળેલ,
અત્યંત નિષ્ક્રિય

કાંડિય. પું () વાસમાં ઉત્પન્ન
થતું એક જાનતું ખાસ કે જેથી પુત્ર
શુભાપ છે

કાંડિતક નં (કાંડિત) કટીતથ (૨) મધ્ય
ભાગ

કાંડિસ. નં (કાંડિ) કેડ ઉપર પહેરનાનું
ચામડાનું કવચ

કાંડિપટ્ટ. નં (કાંડિપટ્ટ) પોતીઉં

કાંડિપત્ત. નં (કાંડિપત્ત) સર્પાદિ વૃક્ષની સર્પી
(૨) પાતળી કમર

કાંડિવંધ પું (કાંડિવંધ) કોરો

કાંડિવંધ્યા. નં (કાંડિવંધ્યા) કેડે બાંધનાનું
વસ્ત્ર, ચરોટો

કાંડિમિલ્લ નં () શરીરના એક
ભાગમાં હોનાર

કાંડિપલ્લ નં (કાંડિપલ્લ) કમર

કાંડિલ્લ પું નં (કાંડિલ્લ) મોટી કાપડ (૨)
નં કટી વસ્ત્ર કમર પર પહેરનાનું તથા-
પોતીઉં વગેરે (૩) ઉપકરણ વિશેષ

કાંડિસુત્ત. નં (કાંડિસુત્ત) કમરપટો, કોરો.

કાંડુ. } વિં (કાંડુ) કમર કે શસમાં
કાંડુષ્પ } (૨) પું કાંડો રસ (૩) વિં
અનિષ્ટ (૪) પ્રાચીન ભાષા

કાંડુયા. સ્રીં (કાંડુ) કટી પુત્રાદિની વેન

કાંડુચ્છદા } પું સ્રીં () ધૂપનો
કાંડુચ્છદા } કાંડો, કાંડી

કાંડુવ નં () એક જાનતું સાધન

કાંડુસર્ગવંધન. નં () એક ભાગ

સૂત્ર, એક ભાગ ઉપર અને એક ભાગ
કાંડો એ ત્રણના મિથિલથી બનાવેલ દોરો

કાંડેવર. નં (કાંડેવર) શરીર, દેહ

કાંડુ પું (કર્પ) ખેંચતું, આકર્ષણ.

કાંડુણ નં (કર્પણ) (૧) ખેંચતું (૨) ખેંચતું

કાંડુવ } વિં (કાંડુ) ખેંચતું

કાંડુવ }

કાંડુકાંડુ સ્રીં (કર્પાકર્પા) ખેંચાખેંચ,
તાણતાણ

કાંડણ પું (કાંડણ) કમર ઉકાળવું

કાંડિણ વિં (કાંડિ) કોર, મળકાત (૨)

વાસની સાદી, ચમક (૩) નં તૃણ

વિશેષ (૪) પર્ણ, પાદ્ય

કાંડિય વિં (કાંડિય) ઉકાળેલું

કાંડ પું (કાંડ) કાચકી, ચોખાના ખડિત

દાણા (૨) સાતમાં મળતું નામ (૩)

વનસ્પતિ વિશેષ (૪) ચોખા, ભાત

કાંડાર પું (કાંડાર) કોર નામની

વનસ્પતિ

કાંડાર નં (કાંડાર) પથ્થરનું એક જાનતું

હથિયાર

કાંડ પું (કાંડ) કાંડ નામની સાધુ

કાંડક પું (કાંડક) ખાણ

કાંડકાંડક } પું (કાંડક) નામની મળતું

કાંડકાંડક } નામ

કાંડકાંડક પું (કાંડકાંડક) કાંડ-ખાણ

અથવા શારંગ ધનુષ્ય જેના દાયમાં છે

તે સામુદાય.

કાંડકાંડક પું (કાંડકાંડક) ચોખાની ખના

વેની ખાસ ચોખા વસ્તુ

કાંડક નં (કાંડક) સુશુભ, મોનુ (૨)

પૂનઢીપના દેવનાનું નામ (૩) રેખા-લીંગ

અથવા તેજનો ભાગો (૪) ચાર ઇંદિય-

वालो ओके छन (प) ओके जतनु आणु
(६) ओके जतनु वार्जित (७) कूयनो
छार

कण्णकूड न० (कनककूट) विद्युत्प्रभ वज्रा
पर्वतना नव कूटमानु पायमु कूट-शिखर
(२) पु सुवर्णभय शिखरवालो पर्वत

कण्णकूड पु० (कनककुट) अहिच्छत्रा
नगरीनो कनककुट नामे राजा (२) हस्ति
नापुर नगरनो कनककुट नामे राजा

कण्णगगिरि. पु० (कनकगिरि) मेरु पर्वत
कण्णगज्जय पु० (कनकज्जय) तेतीनपुर नभ-
रना कनकरथ राजनो पुत्र

कण्णगपुर. न० (कनकपुर) कनकपुर नामे
नगर

कण्णगप्पभा. स्त्री० पु० (कनकप्रभा) धृत
द्वीपना अधिपति देवतानुं नाम (२)
देवी विशेष (३) न० शाता सूत्रनु ओके
अध्ययन !

कण्णगमाला. स्त्री० (कनकमाला) ओके निघा-
धरनी पुत्री

कण्णगरह. पु० (कनकरथ) तेतीनपुर नगरनो
कनकरथ नामनो राजा, हे के आवती
योरीसीभा पहुँचा भद्रापत्र तीर्थंकर
पासे दीक्षा लेसे

कण्णगलया स्त्री० (कनकलया) कनक नामनी
वेव (२) यमरेंद्रना लोकपाव सोमनी
भीष्ट अग्रभद्रिणी

कण्णगवियाण पु० (कनकवित्तवक) कनक
रितान नामनो अह

कण्णगसंताण पु० (कनकमन्तानक) ८८मानो
ओके अह

कण्णगसंताण पु० (कनकमन्तानक) सतो
तेरभा भद्रनुं नाम

कण्णगसत्तरी. न० (कनकसत्तरी) सुवर्णनी दक्षी
क्षतनागु आगमना वज्रनु ओके लोम्बिक
शास्त्र

कण्णगा स्त्री० (कनका) कनका देवी (२)
राक्षसना छन्द भीमनी त्रीष्ट अग्रभद्रिणी
(३) यमरेंद्रना लोकपाव सोमनी पहुँची
अग्रभद्रिणी (४) “ शाता धर्म कथा ”
सूत्रनु ओके अध्ययन (५) सार धर्म
वाणा छननी ओके जत

कण्णगावलि स्त्री० (कनकावलि) ओके प्रकाशना
तपनो समुद्र के जंजी स्थापना कनकानि
छारने आकारे थाय डे. (२) सुनर्ण अने
भण्डिओथी अनावेव आभूयण (३) पु०
द्वीप विशेष (४) समुद्र विशेष

कण्णगावलिपविमसि. न० (कनकावलिप्रविमसि)
ओके जतनु नाथ

कण्णगावलिमह पु० (कनकावलिमह) कनका
वलि द्वीपनो अधिपति देव

कण्णगावलिमहामह पु० (कनकावलिमहामह)
कनकावलिवर समुद्रनो देवता

कण्णगावलिमहार. पु० (कनकावलिमहार)
कनकावलिवर समुद्रनो देव

कण्णगावलिवर. पु० (कनकावलिवर) आ
नामनो ओके द्वीप (२) आ नामनो ओके
समुद्र (३) कनकानिवर समुद्रनो अधि-
पति देव

कण्णगावलिवरमह पु० (कनकावलिवरमह)
कनकावलिवर द्वीपनो देव

कण्णगावलिवरमहामह पु० (कनकावलिवर
महामह) कनकावलिवर द्वीपनो अधि-
पति देव

कण्णगावलिवररोभास पु० (कनकावलिवररोभास)
आ नामनो ओके द्वीप (२) आ नामनो
ओके समुद्र

कण्णगावलिवररोभासमह पु० (कनकावलिवर
रोभासमह) कनकावलिवररोभास द्वीपनो
आधिपति देवता

कण्णगावलिवररोभासमहामह पु० (कनका
वलिवररोभासमहामह) कनकावलिवररोभास
द्वीपनो ओके अधिपति देवता

કળાગાવલિચરોભાસમહાચર પુ. (કલ્પાવલિ
ચરોભાસમહાચર) કનકાવનિવરાવભાસ સમુ-
દ્રનો અધિપતિ દેવતા

કળાગાવલિચરોભાસચર, પુ. (કનકાવલિચર
ભાસચર) કનકાવનિવરાવભાસ સમુદ્રના
અધિગતા દેવતા

કળાગાવલી સ્ત્રી. (કલ્પાવલી) પાંચ વરસ
ના ભાસ અને અદાર દિવસમાં થતું
એક તપ કે જેની આકાશમાં સ્થાપના
કરતા કનકાવનિવો આકાશ થાય છે (૨)
કોકમાં પહેરવાનો સોનાનો હાર

કળાગૂપલિયા સ્ત્રી. (કળાગૂપલિયા) કલ્પકીની
બનાવેલી ખાનાની વસ્તુ

કળાય પુ. () જુઓ “કલ્પય” શબ્દ

કળાય પુ. (કલક) સોનું (૨) આકાશમાં
અહનું નામ (૩) જુઓ “કલ્પય”

શબ્દ (૪) વૃક્ષ વિશેષ

કળાયર પુ. (કલ્પીર) કલ્પેર નામનું ગુહ્ય
જાનિતું ઝાડ

કળવા સ્ત્રી. (કલ્પા) અમરેશના લોકપાત્ર
સોમની કનકા નામની મુખ્ય દેવી

કળાયાર પુ. (કલ્પેર) કલ્પેરનું ઝાડ

કળાયાલી સ્ત્રી. (કલ્પાલી) ધરનો એક
ભાગ

કળાન પુ. (કલ્પા) કલ્પના નામનું એક જાતનું
ધાસ

કળાવિચારણ, પુ. (કળાવિચારક) દશમાં
અહનું નામ

કળાવીર, પુ. (કલ્પીર) કલ્પેરનું વૃક્ષ (૨)
૧. કલ્પેરનું પુત્ર

કળાદ પુ. (કળાદ) વૈશેષિક મતના પ્રવર્તક
એક નામ

કળિય ન. (કળિય) આર્તશ્વર (૨) અ
વાજ, ધ્વનિ

કળિક્ષક ત્રિ. (કળિક્ષક) એક જાતનો મનઃ

કળિક્ષ ત્રિ. (કળિક્ષ) ન્હાનો, લઘુ

કળિય } પુ. સ્ત્રી. (કળિકા) યો-
કળિયા } ખાની કલ્પકી (૨) આદાની
કલ્પકી

કળિયા સ્ત્રી. (કલ્પિયા) એક જાતની વીણા

કળિયાર પુ. (કળિયાર) થણિતકુમાર દેવ
તાનું કલ્પેર નામે ચૈત્ય વૃક્ષ (૨) કલ્પિકાર

નામના સાધુ

કળિર ત્રિ. (કલ્પિર) વાગવાના સ્વભા
વવાળું.

કળીયસ ત્રિ. (કળીયસ) ન્હાનો, કનક

કળુગ ન. (કળુક) આખમાં પડેલું કલ્પ

કળુય ન. (કળુક) કલ્પ, રમકડું રમ
(૨) આમડી રંગેર અમર

કળેર } સ્ત્રી (કલ્પેર) કાથણી

કળેલ્યા } કળેલ્યા

કળણ પુ. (કળ) આ નામના એક નર

કળણ પુ. ન. (કળ) કાન (૨) અંગ
દેશના આ નામના એક રાજા, યુધિ

ધિરના ભાઈ

કળણક્લા સ્ત્રી. (કળણક્લા) સર્પ એક મા
ડનેથી બીજો માણે જે મતિએ જાય છે

તે મતિ

કળણગા સ્ત્રી. (કળણગા) કુમારિક

કળણતિય, પુ. (કળણતિય) એક જાતનો
પાખાળો હિંદુ મોહદ્રિય જન

કળણધાર, પુ. (કળણધાર) નારિક, નિર્ધારક

કળણપાડરણ પુ. (કળણપાડરણ) કલ્પ સ

મુદ્રમાં સાતસો જોગ્ય ઉપર આવેલ

જુગાનત્વ નામનો એક અતરદીપ (૨)

તે અતરદીપમાં રહેનારા મનુષ્યો

કળણપાલિ સ્ત્રી. (કળણપાલી) કનકામાં પહે

રવાની વાળી—એક આભૂષણ

કળણપીઠ ન. (કળણપીઠ) કાનનું ધરણું

કળણપૂર, ન. (કળણપૂર) કાનમાં પહેરવાનું

આભરણ (૨) જુગાન નામે કાથીના મનનું

આભૂષણ

કરાળલોચના પુ૦ (કર્ણલોચન) સતલિપક
નક્ષત્રના ગોત્રનું નામ
કરાળપાલિયા સ્ત્રી૦ (કર્ણપાલિકા) કાનના
ઉપરના ભાગમાં પહેરનાની વાળી
કરાળવેદ્યાના ન૦ (કર્ણવેદ્યનક) ઉત્સવ ત્રિ
શેષ, કર્ણવેદ્યાત્સવ
કરાળસન્કુલી સ્ત્રી૦ (કર્ણસન્કુલી) કાનનું
છિદ્ર (૨) કાનની લામાઈ
કરાળાસ્ત્રોદ્યાન ન૦ (કર્ણાસ્ત્રોદ્યાન) કાનને
ખોતરનાની સગી કાન ખોતરણી-ચાદુડી.
કરાળા સ્ત્રી૦ (કર્ણા) કન્યા, પુત્રી
કરાળાચોલય ન૦ (કર્ણાચોલક) એક ભાતનું
ધાન્ય
કરાળાલિય ન૦ (કર્ણાલીક) કન્યાની બા
બનમાં ખોલાવે બૂક
કરિણ્યા સ્ત્રી૦ (કર્ણિયા) ખુણે (૨) અમળ-
નો ખીજકાશ કમળનો મધ્યભાગ,
(૩) એક ભાતની રતરપતિ (૪) કાનની
વાળી (૫) ઇંગ્રો અદરનો ભાગ
કરિણ્યાર પુ૦ (કર્ણિયાર) કંઠેરનું ઝાક
(૨) ન૦ કંઠેરનું કુત્ર (૩) પુ૦ ગોશા
લાનો એક ભક્ત
કરાળીરહ પુ૦ (કર્ણીરથ) એક પ્રકારનો
નિશિષ્ટ રથ કે જે ખાસ અદ્ધિમત
માણસોને ત્યાજ હોય તે
કરાહ પુ૦ (કર્ણ) કૃષ્ણ નામે નવમા નાસુ
દેવ (૨) કૃષ્ણ નામના એક પરિમાજ-સ
ન્યાસી (૩) અત્યત મનિન પરિણામ
(૪) પાચમા જગદેવ વાસુદેવના પૂર્વ-
ભવના ધર્માચાર્ય (૫) કાળો રંગ (૬)
કૃષ્ણ નામની વેન (૭) કાળી તુમરલી
(૮) એક પ્રકારનો ઋદ (૯) સ્ત્રી૦ ૦
લેશ્યામાની કૃષ્ણ નામની પહેની લેશ્યા
(૧૦) નિરધારમિત્ર સૂત્રના એથા અધ્ય
યનનું નામ (૧૧) તિગ્ધનર મત પ્રવર્ત-
શિરબિન મુનિના ગુરુ

કરાહબ્રોરાજ પુ૦ (કર્ણબ્રોરાજ) એક ભાતની
વનરપતિ
કરાહકન્દ પુ૦ (કર્ણકન્દ) એક પ્રકારની
કદ ભાતની વનરપતિ
કરાહકરિણ્યાર પુ૦ (કર્ણકરિણ્યાર) કાળી
કંઠેરનું દક્ષ
કરાહકુમાર પુ૦ (કર્ણકુમાર) રાત્રી શ્રેષ્ઠિ-
કના એક પુત્ર
કરાહદીવાલય પુ૦ (કર્ણદીવાલય) એ નામના
એક આહાલ્ય સન્યાસી
કરાહપરિણય પુ૦ (કર્ણપરિણય) જેને અર્ધ
પુદ્ગલ પરાવર્તન કરતા વધારે સસારમાં
પરિભ્રમણ કરનાનું હોય તે છત્ર (૨)
ત્રિ૦ કૂર કર્મ કરનાર
કરાહપરિવ્યાય પુ૦ (કર્ણપરિવ્યાય) નારા-
યણની ભક્તિ કરનાર પરિમાજક.
કરાહવંધુજીવ પુ૦ (કર્ણવંધુજીવ) શ્યામ
પુષ્પવાળુ એક ભાતનું ઝાક
કરાહમૂમ } પુ૦ (કર્ણમૂમ) કાળી જમીન
કરાહમામ }
કરાહરાઈ સ્ત્રી૦ (કર્ણરાજિ) પાચમા દેવ
લોક ઉપર જમીનની કાંઠ જેવી લોકાતિક
દેવતાના નિમાનને ફરતી કાળી રેખાઓ
છે તે કૃષ્ણનજી. (૨) ધિશાનેદની ખીજી
અગ્રમદિધીનું નામ (૩) રાતા ધર્મ કથા
સૂત્રનું એક અધ્યયન
કરાહરાઈ સ્ત્રી૦ (કર્ણરાજિ) કૃષ્ણરાત્રી દેવી
કરાહલેસા સ્ત્રી૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
નામની પહેલી લેશ્યા
કરાહલેસસ ત્રિ૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
નાળો
કરાહલેસસા સ્ત્રી૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
કરાહવર્ડિસયવિમાણ ન૦ (કર્ણવર્ડિસયવિમાણ)
કૃષ્ણાવતમકવિમાણ
કરાહવહ્ની સ્ત્રી૦ (કર્ણવહ્ની) નાગદમની
નામની વેન

કન્ના. સ્ત્રી (કન્યા) જુઓ " ૬૫૫ " શબ્દ

કન્નાલીય. પુ. ન. (કન્નાલીક) કન્ના આશ્રી જુહુ બોવુ તે નન વરસની હોય અને ૧૫ વરસની છે એમ કહેવુ તે

કન્નિયા સ્ત્રી (કર્ણિકા) જુઓ " ૬૬૧૫ " શબ્દ

કન્નીરહ પુ. (કર્ણીય) એક પ્રકારનો રથ, પૈસાદારનુ એક પ્રકારનુ વાહન

કન્હ. પુ. (કૃણ) જુઓ " ૬૬૫ " શબ્દ
કન્હસહ ન. (કૃણસહ) જેના સાધુઓના કૃણનુ નામ

કર્પિજલ પુ. (કર્પિજન) ઘરિ તલપક્ષી, ચાતક

કર્પિત્ય ન. (કર્પિત્ય) કોહુ, કોડ

કર્પિલ. પુ. (કર્પિલ) ધાનકીખડમાના ભરતખડની ચપાનગરીના કાનિ નામના વાસુદેવ

કર્પિહસિય ન. (કર્પિહસિન) વાદરાના દાતીયાની પેટે વાદળા વગર આકાશમા વિજળી થાય તે

કર્પાંત પુ. (કર્પાંત) કણુતર, પારેવુ

કર્પ પુ. (કર્પ) કદમ્બ, ચેત્ત, ઉચિત (૨) આચાર (૩) કદમ્બશાસ્ત્ર, વેદધર્મની નિધિ ખતાનનાર એક ધર્મ શાસ્ત્ર (૪) ઔદનાની પટેડી, સાધુનુ એક ઉપકરણ (૫) કદમ્બ નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૬) એ નામનુ આચારની મર્યાદા બનાવનાર કાનિકસુત (૭) સૌધર્મ આદિ દેવલોકના નામવાળા દ્વીપ અને સમુદ્ર (૮) ખારમો દેવલોક. (૯) નિ. સરખા, ખરાતર (૧૦) પુ. કદમ્બ (૧૧) ખારમા દેવલોક નિવાસી દેવ (૧૨) અધિવાસ, સ્થાન (૧૩) નિ. સમર્થ શક્તિમાન

કર્પટ. પુ. (કર્પટ) માગક.

કર્પટ્ટિ. સ્ત્રી (કર્પટ્ટિ) સાધુસમાચારીની સ્થિતિ-મર્યાદા

કર્પટ્ટિય. પુ. (કર્પટ્ટિય) કદમ્બરિયત, સામાચારીની મર્યાદામા રહેવ મુનિ

કર્પટ્ટિયા. સ્ત્રી (કર્પટ્ટિયા) તરણ સ્ત્રી
કર્પટ્ટ પુ. (કર્પટ્ટ) લુગડાને વળ દબને બનાવેય ગોરા, જીર્ણ વસ્ત્ર.

કર્પટ્ટિય. પુ. (કર્પટ્ટિક) કાપડી, કાપડ બધ લિક્ષા માગનાર (૨) કપડી, મામાની

કર્પણ ન. (કર્પણ) છેદવુ

કર્પણા. સ્ત્રી (કર્પણા) કપડા, સહાનના
કર્પણિજ્ઞ નિ. (કર્પણીય) ઉદ્ગમાદિ દોષ રહિત, કપટુ

કર્પણી. સ્ત્રી (કર્પણી) કાતર (૨) ખરી

કર્પતર પુ. (કર્પતર) કપડા

કર્પત્થી. સ્ત્રી (કર્પત્થી) દેવની સ્ત્રી, દેવી

કર્પદુમ પુ. (કર્પદુમ) કદમ્બ

કર્પપાયર. પુ. (કર્પપાયર) કપડા.

કર્પર પુ. (કર્પર) કપાળ, માથાની ખોપરી

કર્પરસલ પુ. (કર્પરસલ) કદમ્બ; જુગનિયા અને દેવતાને વાનિ કૃણ આપનાર ગ્રાહ

કર્પરહ પુ. (કર્પરહ) કપડાસી દેવતાના અધિપતિ ધંદ

કર્પરહિસય ન. (કર્પરહિસય) વિમાન વિશેષ (૨) પુ. આ નામના વિમાન વાસી દેવતા

કર્પરહિસિયા. સ્ત્રી (કર્પરહિસિયા) એ નામનુ એક કાનિકસુત.

કર્પરિમાણાસ. પુ. (કર્પરિમાણાસ) દેવલોકના એકદેશરૂપ વિમાનમા નિવાસ

કર્પરિમાણોચલિયા સ્ત્રી (કર્પરિમાણોચલિયા) જેથી દેવલોકમા ઉત્પત્ત થાય તેવી આચરણ

કર્પસુત ન. (કર્પસુત) શ્રી ભદ્રાદુશ્માની વિરચિત ૧ મથ.

कप्यसुय न० (क श्रुत) ज्ञान विनिय (२)
 ओ नामतो ओऽ अथ

કર્પાડિય પુ. (કચ્છાનીત) સંસ્કૃત-સાહિત્યના
નિયમને ઉ નધી ગમેલા દેવતા, નવઆવેક
અને પાત્ર અનુસર વિમાનના દેવતા

ક શક્તિય નં (કન્યાકલ્પિક) રૂપે અને
અકરૂપ દર્શાવનાર એક યૌકિં ધર્મશાસ્ત્ર

क्याग पु० (कयक) ओक ज्ञाना धया
मानिका पैथी ओकने मुज्य भाविक कल्पवो
ते मेततरीओ।

कपात पु० (क शक) सिद्धि जगुनार
साधु

कल्याणमित्रानु. पु० (ब-पाषाणिनु) छेदोप-
पत्तीर्य आरित् स्थापना योग्य साधु

કચ્છાચીત પુર (કચ્છાચીત) કચ્છાચીત દેવ
 લોકમા ઉપાસ થીન નનઆવેકથી માડી
 પાથ અનુતર વિમાન સુધીના દેવના
 (૨) સ્થિતિકૃપ આદિ સાધુના આચારની
 મહામાને ઉપધી ગમેલ તીર્થદર, કેરગી
 પગેર

कण्ठाय पु० (कण्ठाय) ३२, राजस्ते व्याप
वाने भाग

पञ्चाय. न० (वन्दर) ३६५

५५५५ पु० (वाराणसी) ओ३ प्राचीन नैऋतिक
 भूत (२) ५५५५ उत्पन्न यत्तु सन

कण्ठास्थि. पु० (वागंगास्थि) १३ छद्वि
११०१ ओ३ क्पासने ७७१

કળામિત્ર. ૭૦ (વાર્તાવિત્ર) કપાસડે વે
પારી (૨) એ નામનું કપાસનું જ્ઞાન
આપનાર એક સાગ્ર (૩) ૧૦ કપાસનું
ખેતુ, સુતર વગેરે

काशीमी स्त्री (काशीमी) क साक्षभा रत्ननाई
७१५

कपिम. नि० (कर्णा) क्षेपु. छेपु
कपिमक्षिम. पु० (कर्णा) ओग
निग उमपि सुत्रमान् श्रीगु

कपिआ सी० (कल्पिआ) ओ नाभनु ३
विड सूत्र, निर्या-निज अतर्गत उपाय
सुन

कपिय. वि० (कलित) साधुने लेना योग्य,
साधुने रूपे तेनु (२) गोप्येषु, २येषु,
ग्यापेषु (३) व्यनस्थिन (४) छेदेषु,
कटका करेना

कप्पूर पु० (कर्पूर) कपूर
 कप्पोन्ग } पु० (कम्पोग) पहेया देव-
 कप्पोचय. } लोड्थी आरभा देनलोड
 सुधीना वैमानिक देवता

कपोत्रपराणा पु० (व-सोपमक) लुओ।
“ कपोत्रपरा ” शब्द

कपोतशक्ति ५० स्त्री० (व-नोमलि) ६
६५-११२ हेनोडोडा उत्पन्न थयेव येमा-
निक हेरता

क पोत्रयनग पु० (क-गोपनक) लुओ।
" ५१५१ " २५६

सर्वध पु० (कन्ध) माथा रिनातु ७५तु धः
कवट्टिगा. मी० () पुनी, दीकरी
वावडी. मी० () नानी छेकरी.

કચ્છ નં (૧૧૨) નાના ગામી નિંદાપત્ર
 ત્રેર, નાંઈ શર (૨) દયકી વસતિનું
 રોધીયુ (૩) નિં નશરા શરેરના રહેવામી
 કચ્છમ પુ (૧૧૩) કમ્પેક નામનો મદ
 (૪) તે નામનો દેવ

કત્રાડમયય. પુ= () ગમીન ખો
સાનું કામ કરનાર મજૂર

कचुर. } १० (कुरंग) अद विनोप (२)
कचुरय } अदाधियासः देव विनोप

કમન્ડ નં () પા ૧૨, ૧૧મી
કમ પૃ (૪૪) અનુક્રમ (૨) ૨૩ મ, ૫૪
(૩) મર્ચ ૧, ૨૧મા (૪) નિયમ

कर्मदत्त पु० न० (बरगड) ३५:१
रामहरिया मी० (बनरसि) ३६:१११
॥३३॥

કક્ષા. સ્ત્રી० (કન્યા) બુઓ “ ઇપ્સા ”
શબ્દ

કક્ષાલીય. પુ० નં (કન્યાલીક) કન્યા આશ્રી
બૃહુ બોલતુ તે, નર વરસની હોય અને
૧૫ વરસની છે એમ કહેતુ તે

કક્ષિયા. સ્ત્રી० (કર્ણિકા) બુઓ “ ક્ષિપ્તિયા ”
શબ્દ

કક્ષીરહ પુ० (કર્ણીરથ) એક પ્રકારનો રથ,
પૈસાદારનુ એક પ્રકારનુ વાહન

કન્હ. પુ० (કૃષ્ણ) બુઓ ‘ ૧૩ ’ શબ્દ
કન્હસહ નં (કૃષ્ણમહ) જેના સાધુઓના
કુળનુ નામ

કર્પિજલ પુ० (કર્પિજન) અપિ-વલપક્ષી,
આતક

કર્પિથ નં (કર્પિથ) કોકુ કોક.

કર્પિલ. પુ० (કર્પિલ) ધાનકીખડમાના
ભરતખંડી અપાનચરીના કર્પિન નામના
વાસુદેવ

કર્પિહસિય નં (કર્પિહસિત) વાદશના
દાતીનાની પેઠે વાદળા વગર આકાશમા
વિજળા થાય તે

કર્પોત પુ० (કર્પોત) ઇથુતર, પારેડુ

કવ્ય પુ० (કવ્ય) કલ્પ, યોગ્ય, ઉચિત
(૨) આચાર (૩) કલ્પશાસ્ત્ર, વેદધર્મની
મિષિ બતાવનાર એક ધર્મ શાસ્ત્ર (૪)
ઓઢનાની પછેડી, સાધુનુ એક ઉપકરણ
(૫) કવ્ય નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર
(૬) એ નામનુ આચારની મર્યાદા બના-
વનાર કનિકસુત્ર (૭) સૌધર્મ આદિ
દેવલોકના નામનાગા દ્વીપ અને સમુદ્ર
(૮) આરમ્ભ દેવલોક. (૯) નિં સરખા,
બગમર. (૧૦) પુ० કવ્યદક્ષ (૧૧)
આરમ્ભ દેવલોક નિવાસી દેવ (૧૨)
અધિવાસ, સ્થાન (૧૩) ત્રિં સમર્થ,
શક્તિમાન

કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) આગક.

કવ્યટ્ટિદ. સ્ત્રી० (કવ્યસ્થિતિ) સાધુસમા-
ચારીની સ્થિતિ-મર્યાદા

કવ્યટ્ટિય. પુ० (કવ્યસ્થિત) કલ્પસ્થિત, સામા-
ચારીની મર્યાદામા રહેવ મુનિ.

કવ્યટ્ટિયા. સ્ત્રી० (કવ્યસ્થિયા) તરણ સ્ત્રી
કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) લુગડાને વળ દધને
બનાવેવ ગોટા, છૂર્ણ વસ્ત્ર

કવ્યટ્ટિય પુ० (કવ્યટ્ટિક) કાપડી, કાપડ લઇ
ભિક્ષા માગનાર (૨) કપડી, માયાની

કવ્યટ્ટ નં (કવ્યટ્ટ) છેદતુ

કવ્યટ્ટા. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટા) કવ્યટ્ટા, શ્રીલાલના
કવ્યટ્ટિજ્ઞ નિં (કવ્યટ્ટીય) ઉદ્વેગમાદિ દોષ
રહિત, કલ્પવૃક્ષ

કવ્યટ્ટી. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટી) કાતર (૨) ધરી

કવ્યટ્ટલ. પુ० (કવ્યટ્ટલ) કલ્પદક્ષ.

કવ્યટ્ટી. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટી) દેવતી સ્ત્રી, દેવી

કવ્યટ્ટમ પુ० (કવ્યટ્ટમ) કવ્યટ્ટલ

કવ્યટ્ટવ. પુ० (કવ્યટ્ટવ) કલ્પદક્ષ.

કવ્યટ્ટર પુ० (કર્પર) કપાળ, માયાની ખોપરી
કવ્યટ્ટમ્લ પુ० (કવ્યટ્ટમ) કલ્પદક્ષ, લુગ-
ડિયા અને દેવતાને વજિત ફળ આપ-
નાર ઝાડ

કવ્યટ્ટર પુ० (કવ્યટ્ટર) કવ્યટ્ટી દેવતાના
અધિપતિ ધર્મ

કવ્યટ્ટરિસય નં (કવ્યટ્ટરિસય) વિમાન
વિશેષ (૨) પુ० આ નામના વિમાન
વાસી દેવતા

કવ્યટ્ટરિસિયા. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટરિસિયા) એ
નામનુ એક કવિચંદ્ર.

કવ્યટ્ટિમાણાસ. પુ० (કવ્યટ્ટિમાણાસ)
દેવલોકના એકદેશરૂપ વિમાનમા નિવાસ

કવ્યટ્ટિમાણોગવત્તિયા સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટિમાણોગ-
વત્તિયા) સ્ત્રી દેવલોકમા ઉત્પન્ન થાય
તેની આચરણ

કવ્યસુત્ત નં (કવ્યસુત્ત) સ્ત્રી ભદ્રાદુ-
સ્ત્રામી નિરચિત એક જેન મથ.

કવચસુય નં (કવચ) જ્ઞાન વિશેષ (૨)
એ નામનો એક ગ્રંથ

કવચક્રિય પું (કવચાતીત) રાજ્યવ્યવસ્થાના
નિયમને ઉપદેશી ગણેલા દેવતા, નવગ્રંથોક
અને પાંચ અનુનાર વિમાનના દેવતા

કવચકરિય. નં (કવચાકરિય) કદમ્બ અને
અકમ્બ દર્શાવનાર એક યૌકિક ધર્મશાસ્ત્ર

કવચાગ પું (કવચ) એક ગરજાના ઘણા
માનિકો પૈકી એકને મુખ્ય માનિક કહેવા
તે, એજાતરીઓ

કવચાગ પું (કવચ) વિધિ જાણનાર
સાધુ

કવચાગમિકલુ પું (કવચાગમિક) હેઠોપચા-
પતીના ચારિત્ર સ્થાપના યોગ્ય સાધુ

કવચાતીત પું (કવચાતીત) કવચાતીત દેવ
લોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ નવગ્રંથોકથી માઠી
પાંચ અનુનાર વિમાન સુધીના દેવતા
(૨) રિયતિકદ્વય આદિ સાધુના આચારની
મુદ્રાંગને ઉપદેશી ગણેલ તીર્થંકર, કેવળી
વર્ગે

કવચાય પું (કવચાય) કર, ગરજને આપ
વાનો ભાગ

કવચાય. નં (કવચ) કવચ

કવચાસ પું (કવચાસ) એક પ્રાચીન નૈકિક
મત (૨) કવચાસથી ઉત્પન્ન થતુ સન

કવચાસધિ પું (કવચાસધિ) નવું ધર્મિય
વાગ્દેશ એક કવચાસનો અર્થ

કવચાસિમ. પું (કવચાસિમ) કવચાસને વે-
પારી (૨) એ નામનું કવચાસનું જ્ઞાન
આપનાર એક શાસ્ત્ર (૩) વિન કવચાસનું
બનેતું. સન. વર્ગે

કવચાસી સીં (કવચાસી) કવચાસના રહેનાર
અર્થ

કવચિમ. પિં (કવચિ) કવચેતુ હેતુ

કવચિમકવચિમ. પું (કવચાકર) એક મત
વિદ્ય ઉત્પાદિક સ્વભાવનું બીજું

કવચિયા સીં (કવચિયા) એ નામનું કા-
નિક સૂત્ર, નિર્યાદવિદ્યા અતર્ગત ઉપાગ
સન

કવચિય. પિં (કવચિ) સાધુને લેના યોગ્ય,
સાધુને કવચે તેતુ (૨) ગોમ્બેતુ, રમેતુ,
સ્થાપેતુ (૩) વનસ્થિત (૪) હેતેતુ,
વટકા કરેલા

કવચૂર પું (કવચૂર) કવચૂર

કવચોગ } પું (કવચોગ) પહેના દેવ-
કવચોવ. } લોકથી આરંભા દેવલોક
સુધીના વૈમાનિક દેવતા

કવચોચરણ પું (કવચોચરણ) ભુઓ
" કવચોચરણ " શબ્દ

કવચોચરણ પું સીં (કવચોચરણ) ક
દ્વય-ગાર દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ વૈમા-
નિક દેવતા

કવચોચરણ પું (કવચોચરણ) ભુઓ
" કવચોચરણ " શબ્દ

કવચે પું (કવચ) માથા નિનાતુ અનુધ
કવચદ્વિગા. સીં () પુત્રી, દીકરી
કવચકી સીં () નાની દીકરી.

કવચક નં (કવચ) નાના ગરથી પિંગયેતુ
રહેર. નવગ્રંથ સર્ગે (૨) લગ્ની નસનિતુ
રહેમણ (૩) વિન નવગ્રંથ સર્ગેના રહેનારી

કવચકગ પું (કવચક) કવચક નામનો અર્થ
(૨) તે નામનો દેવ.

કવચાકમચય. પું () જ્ઞાનને ખો-
વાનું કામ કરનાર મનુષ્ય

કવચુર. } પું (કવચુર) અર્થ વિનો (૨)
કવચુરય } અદાધિગત દેવ વિનો

કવચ નં () અવગ, વીજડી

કવચ પું (કવચ) અનુધ (૨) ચગ્ગ, પગ
(૩) મર્ચા, ગીમા (૪) નિયમ

કવચેતુ પું નં (કવચેતુ) કવચ

કમકરિયા સીં (કમકરિયા) એક જાનનું
સાધન

કમલદગ. } નં (કમલક) કમલ, સાધી-
કમલદય, } ઓતુ એક પાત્ર (૨) સાધી
એને પહેરાતુ એક વસ્ત્ર

કમણ નં (કમણ) આક્રમણ કરતુ

કમણિયા. સ્ત્રી. (કમણિકા) } ઉત્તાનહ,
કમણી. સ્ત્રી. (કમણી) } પમરખા

કમલ પુ. (કમલ) કમળ (૧) એક
જાતનો ફરજી, શુભ (૩) ઝૂકા તીર્થકર
લાઠન (૪) કમલાદેવીના પૂર્વ ભાના
પિતા

કમલપ્પમા સ્ત્રી. (કમલપ્પમા) પિત્રાચના
મહારાજ કાળની બીજી અમ્રમદિપી (૨)
“ શાતા ધર્મ કયા ” સૂત્રનુ એક અધ્યયન

કમલવર્ડિસયમચણ નં (કમલાવત્તવજન)
કમલાવત્તસક નામે ભવન, કમલા નામની
ધર્મણીનો મહેલ

કમલસિરી સ્ત્રી. (કમલસી) કમળથી
નામની રાણી, કમલા નામની ધર્મણીની
પૂર્વ જન્મની માતાનુ નામ

કમલા સ્ત્રી. (કમલા) પિત્રાચના ધર્મ કા
ળની અમ્રમદિપી કમળા દેવી (૨) “ શાતા
ધર્મ કયા ” સૂત્રનુ એક અધ્યયન

કમલાગર. } પુ. (કમલાગર) કમળાનો
કમલાયર } સપૂડ (૨) સરોવર, જળાશય

કમલાપીઢ } પુ. (કમલાપીઢ) ભરત
કમલામંજ } અકર્મણી અથ રત્ન

કમલારાવણાઈ સ્ત્રી. (કમલારાવણાઈ)
કમળા દેવીની કમળા નામે રાજધની

કમલાવર્ડે. સ્ત્રી. (કમલાવર્ડે) ધર્મકાર રાજની
રાણી

કમલાસીહાસગ નં (કમલાસિહાસગ) પિ-
ત્રાચના ધર્મ કાળની મુખ્ય દેવી કમળા
દેવીનુ કમળ સિંચાવન નામનુ આસન

કમ્મો. મં. (કમ્મ) અનુક્રમણી, ક્રમેકરી

કમા સ્ત્રી. (કમા) કમાદેવી, ધર્મજનની
અમ્રમદિપીનુ નામ

કમાડ નં (કમાડ) કમાડ

કમ્મ પુ. (કર્મણ) કર્મણશરીર, પાત્ર
શરીરમાનુ એક (૨) કર્મણયોગ, ૧૪
યોગમાનો એક (૩) કર્મણશરીર યોગ
પુણ્ય રક્ષકની વર્ણણા (૪) નિ. કર્મ
સાધી, કર્મનિર્મિત

કમ્મ પુ. નં (કર્મ) ઉત્પત્તિ, અવસ્થે
પણ, આકુચન, પ્રસારણ, ગમન, એ
પાત્ર કર્મમાનુ ગમે તે એક કર્મ (૨)
કારીગરી (૩) કામ, ધર્મ (૪) આરભ,
પ્રકૃતિ (૫) આત્માની શક્તિને દમાનનાર
જાનાવરણાઈ આઠ કર્મ (૬) છત્ર કાગ
મહાશુ કરતા અત્યંત સૂક્ષ્મ પુણ્ય (૭)
જ્યા ચૂનો વગેરે પદાર્થમા આવે
છે તે સ્થાન (૮) પૂર્વ કૃતિ, ભાગ્ય

કમ્મમ પુ. (કર્મ) આઠ કર્મના જગ્યા
૩૫ કર્મણુ શરીર

કમ્મદયા. સ્ત્રી. (કર્મદિપા) કામ કરતા
કરતા ઉત્પન્ન થયેલી શુદ્ધિ, આર. શુદ્ધિ
માની એક

કમ્મત. પુ. (કર્મત) કર્મ અધનનુ કારણ
(૨) કારણાનુ

કમ્મકર નિ. (કર્મકર) ધરતુ કામકાર
કરનાર નોકર

કમ્મકરણ નં (કર્મકરણ) કર્મનુ કરણ-
સાધન, છત્ર વીર્ય વગેરે

કમ્મકરી. સ્ત્રી. (કર્મકરી) મમગરી, કારી

કમ્મકાર નિ. (કર્મકાર) કામકરનાર, કાસ
કમ્મકારઅ. નિ. (કર્મકારક) કામ કરનાર,
કાસ

કમ્મકિવિસ નિ. (કર્મકિવિસ) કર્મ અ-
ચળ, અચળ કામ કરનાર

કમ્મ નં (કર્મ) કર્મણ શરીર; કર્મ
સમુદાયરૂપ દ્રવ્ય

કમ્મગર. પુ. (કર્મગર) કારીગર, પુદાર
વગેરે.

કમ્મજોય. પુ. (કાર્મણયોગ) વચીરરણાદિ
વ્યાપાર

કમ્મટ્ટાણ. ન. (કર્મસ્થાન) ધારખાનુ

કમ્મટ્ટિહ. સી. (કર્મસ્થિતિ) કર્મ પુદ્ગલોના

અવસ્થાન સમય (૨) ત્રિ. સસારી છા

કમ્મણ. ન. (કાર્મણ) મરતી શક્તિથી

કામને વશ કરવું, ગામ બનાવવું વગેરે

(૨) કર્મણુ શરીર.

કમ્મગિસેગ પુ. (કર્મનિપેક) એક જાતની

કર્મ પુદ્ગલોની રચના

કમ્મધારય. પુ. (કર્મધારય) કર્મધાન્ય સ

માસ, સમાસનો એક પ્રકાર

કમ્મનિસેમ્મ. પુ. (કર્મનિપેક) અગાધાકામ

શિખાપતી કર્મસ્થિતિ, અગાધાકામ પત્રી

કર્મનો અનુભવ થાય તેની રીતે કરેલી

કર્મની એક રચના-વ્યવસ્થા

કમ્મપરિસાહણા સી. (કર્મપરિસાહના) કર્મ

પુદ્ગલોનું છા પ્રદેશોથી પૃથક્કરણ

કમ્મપુરિસ. પુ. (કર્મપુણ્ય) કર્મ મહારહાદિ

તત્ત્રપ્રધાન પુરુષ, વાસુદેવ (૨) કારીગર,

શિખી વગેરે કર્મપ્રધાન પુરુષ

કમ્મવ્વવાય ન. (કર્મવ્વવાદ) કર્મ સમધી

વિવેચન જેમા છે તે કર્મપ્રમાદ નામનો

આક્રમો પૂર

કમ્મવૈધ. પુ. (કમ્મવૈધ) કર્મોથી આત્માનું

બંધન

કમ્મવૈધ ન. (કર્મવૈધ) કર્મનું બીજ,

રાગદ્વેષાદિ

કમ્મમૂલમ ત્રિ. (કર્મમૂલિક) કર્મ બુદ્ધિના

ક્ષેત્રમા રહેનાર અભિમતી અને કર્મી

(તત્ત્રવાર, કામ અને ખેતી) એ ત્રણ

કર્મ ઉપર નિર્ભર ચલાવનાર

કમ્મમૂમિ સી. (કર્મમૂમિ) કર્મબુદ્ધિ

મનુષ્યને રહેનાના પાંચ ક્ષેત્ર પાંચ ભાગ

પાંચ ધરત અને પાંચ મહારિદિદ એ

પાંચ ક્ષેત્ર

કમ્મમૂમિ. ત્રિ. (કર્મમૂમિક) કર્મબુદ્ધિ-

કમ્મમૂમિય ત્રિ. (કર્મમૂમિન) મા પેદા

થયેવ મનુષ્ય

કમ્મમાસય. ન. (કર્મમાપક) પાંચ ગુણ

(રતિ) ચાર કામણી અથવા ત્રણ નિષ્પાપ

પ્રમાણનું વચન-માપ

કમ્મમૂલ. ન. (કર્મમૂલ) કર્મનું મૂળ કારણ, મિ

શ્ચાત, અનિરતિ, પ્રમાદ, વ્યાપ અને યોગ

કમ્મય. ન. (કર્મય) કર્મણુશરીર (૨)

ત્રિ. કર્મથી ઉત્પન્ન થયેવ.

કમ્મયા ત્રિ. (કર્મયા) કામ કરતા કરતા

ઉપજે તે શુદ્ધિ, ચાર પ્રકારમાની ત્રીજા

પ્રકારની શુદ્ધિ

કમ્મમેહસા. સી. (કર્મમેહસા) નામ કર્મની

પ્રકૃતિ રૂપ છ લેશ્યા

કમ્મમેયય. પુ. (કર્મમેયક) પ્રજાપનાના

પત્નીશ્રમા પદનું નામ

કમ્મમસાલા સી. (કર્મમસાલા) કારખાનું

(૨) કુભારનું વાસણ બનાવવાનું સ્થાન.

કમ્મા સી. (કર્મ) ક્રિયા, વ્યાપાર

કમ્માજીવ. ત્રિ. (કર્મજીવ) કારીગર (૨)

કારીગરીનું કોષ/પણ કામ બતાવી ભિક્ષાદિ

પ્રાપ્ત કરનાર સાધુ

કમ્માદાણ ન. (કર્મદાણ) પદર પ્રકારના

કર્મદાન, આરકને ન કરના યોગ કર્મ-

ધર્મ (૨) કર્મોને આવવાનો માર્ગ

કમ્માવરિય પુ. (કર્મવૈ) કર્મમા આર્ય,

નિર્દોષ વ્યાપાર કરનાર

કમ્માર. પુ. (કર્માર) જુદાર

કમ્માર ત્રિ. (કર્મકાર) મામ કરનાર, નોકર

(૨) કારીગર, શિખી

કમ્માવાદિ પુ. (કર્મવાદિ) કર્મસાદી, કર્મને

માનનાર

કમ્માસતીર ન. (કર્મણશતીર) કર્મણશરીર.

કમ્મિ } ત્રિ. (કર્મિન) પાપ કર્મ કર-

કમ્મિય } નાર

કમ્મિયા સીં (કાર્મિકા) અભ્યાસ કરતા
કરતા ઉત્પન્ન થયેલ શુદ્ધિ (૨) અવશેષ
રહેલ કર્મ, કર્મઅશ
કમ્મા મં (કમ્માન્) સથી / કયા કા
રણથી ?
કચ પું (કચ) બાવ કેશ
કચ ત્રિં (કચ) શુઓ “ કચ ” શાખ
કચ પું (કચ) ખરીદ્યુ, લેયુ
કચ. નં (કચ) કમળ
કચમ્મ ત્રિં (કચ) કરેલ, આચરેલ
કચંગલા સીં (કચંગલા) શ્રાવસ્તી નગરીની
પાસે આવેલી નગરીનુ નામ
કચત. પું (કચત્ત) દેન, ભાગ્ય (૨)
યમરાજ
કચંવ પું (કચંવ) કદમ્બનુ ઝાડ.
કચવગ. નં (કચવગ) કદમ્બના ઝાડના
ફુલ.
કચવિય. ત્રિં (કચવિય) અનૃત, નિબૃપિત
કચવ્યુચ. નં (કચવ્યુચ) કદમ્બ વૃક્ષનુ પુષ્પ
કચકજ્ઞ. ત્રિં (કચકજ્ઞ) કૃતાર્થ, સફળ
મનોરથ.
કચકરણ. ત્રિં (કચકરણ) અભ્યાસી, અ
ભ્યાસ કરનાર
કચક. પું (કચક) નિર્મળી વૃક્ષ (૨) નં
તેનુ રૂળ
કચક. ત્રિં (કચક) કૃત્તમ, કરેલ (૨)
પોતાની ઉત્પત્તિમા બીજાની અપેક્ષા
દરનાર (૩) પ્રયત્ન જન્ય
કચક. ત્રિં (કચક) ખરીદ્યુ
કચક. પું (કચક) ભરતક્ષતના મર્મ ઓ-
પીરીના ૧૯ મા તીર્થકર
કચક. ત્રિં (કચક) ભાગ્યશાળી.
કચક. ત્રિં (કચક) કરેલ ઉપકારને જન-
બુનાર
કચક. ત્રિં (કચક) જેને પોતાનુ કાર્ય
સિદ્ધ કરું છે તે, કૃતાર્થ

કચનાસિ ત્રિં (કચનાસિ) કૃત્તમ, કરેલ
શુભનો નાશ કરનાર
કચન્ન ત્રિં (કચન્ન) કરેલ ઉપકારને જન-
બુનાર.
કચપડિકા સીં (કચપડિકા) શુભનો
અલો વાગવો તે, લોકાપચાર વિનયનો
એક પ્રકાર
કચમાલ પું (કચમાલ) એક જાતનુ વૃક્ષ
(૨) તિમિસ શુદ્ધનો અધિપતિ દેવતા
કચમાલય પું (કચમાલક) વૈત લ્હની નિ-
મિસ શુદ્ધનો રામી દેવતા (૨) વૈતા-
લ્હની શુદ્ધનુ નામ (૩) મેરૂ પર્યનની
પૂર્વે સીતા નદીની ઉત્તરે આઠ દીર્ઘ વૈતા-
લ્હની આઠ તિમિસ શુદ્ધના અધિપતિ
દેવતા
કચર ત્રિં (કચર) એ કે ચાચુમાનો કોણુ-
કો એક ?
કચલી સીં (કચલી) કેળુ ઝાડ.
કચરત ત્રિં (કચરત) કરનાર.
કચરમ્મ પું (કચરમ્મ) તેરમા તીર્થકરના
પિતા.
કચધર પું (કચધર) કચરો, પુણે. (૨)
નિષ્ઠા
કચવરગ્મિકયા સીં (કચવરગ્મિકા) કચ
રાને શોધી સાફ કરી બહાર ફેંકનાર
દાસી
કચવોરિય પું (કચવોરિય) કાર્તીર્થના પિ-
તાનુ નામ
કચવચકમ્મ નં (કચવચકમ્મ) શ્રાવસ્તી
બીજી પડિમા
કચા મં (કચા) કચારો.
કચાઈ મં (કચાઈ) કોમ વખતે, ક
કચાઈ મં (કચાઈ) દાનિય (૨) નિ-
તર્ક છોતક અન્યથ
કચામ્મ નં (કચામ્મ) કરીયાણુ
કચાર પું () કચરો

કર. પુ. (કર) હાથ (૨) હાતીની સુદ
(૩) ત્રિ. કરનાર (૪) પુ. ૮૨ મ
મધનુ નામ (૫) ડર, વેરા (૬) કિરણ
(૭) રામના ડરની પેઠે અરિહતના કર
તરીકે માની વદના કરે તે, વદનાના
ડર દોષમાનો પચીશમે દોષ (૮) કા
મના ચોનીમ પ્રકારમાનો એક, રતિસભોગ
માટે કામના આસન વગેરે રાખના તે

કરમ્મ પુ. (કર્મ) કરા, જામેયુ પાણી

કરંજ પુ. (કરજ) કરંજ નામનું ઝાડ

કરંડ પુ. (કરણ) કરંડિયો

કરંડગ } પુ. (કરણક) કરંડીયો, કામનો
કરંડય }

કરંડિયા સ્ત્રી. (કરંડિકા) નાનો કડો

કરંડુય ન. () પુઠનું દાઢકુ, પીઠ
પાસેનું દાઢકુ

કરંવ પુ. (કરમ્વ) દહિ ચોખાના મિશ્રણથી
બનતો એક ખાદ્ય પદાર્થ, કરંબો

કરંવિષ ત્રિ. (કરમ્વિત) કામરચિતરા
રંગાઓ

કરક. પુ. (કરક) કરા (૨) કરંડા જેવું
એક પાત્ર, ઝારી

કરકંડ પુ. (કરકાંડ) એ નામનો એક
ખાદ્ય સન્યામી

કરકંડુ પુ. (કરકાંડ) કરંડુ નામના
એક પ્રત્યેક છુદ્ડ કે જેને બાળની પા
દાતી અવસ્થા જોઇ વેરાગ ઉત્પન્ન થયો
હતો.

કરકચિય ત્રિ. (કરકચિત) કરવત વગેરેથી
કાંડેલ

કરકાંડ ત્રિ. (કરકાં) કાંડ

કરકાંડી સ્ત્રી. (કરકાં) એક જાતનું નિન્દ
નીય વસ્ત્ર, જે પ્રાચીન કાળમા કાસીના
કેદીને પહેતાનનામા આવતું

કરકવ પુ. (કરકવ) લામ્બા વેદેરનાનું
ઓળંગ, કરવત

કરકર પુ. (કરકર) વદણ પાણીમા કુબળી
વળતે કરકર આગ કરે છે તે

કરકરસુંઠ પુ. ન. (કરકણસુંઠ) એક જા-
તની વનસ્પતિ

કરકરિંગ પુ. (કરકરિંગ) કરકરિંગ નામનો
મધ, મદ્યાધિન્યક દેવ વિશેષ

કરકુચિ પુ. () કાસીની સળ
પામેન ટેદીનું એક વસ્ત્ર

કરગ પુ. (કરગ) કરંડો, એક જાતનું
વાસ્ત્ર (૨) ત્રિ. કરનાર (૩) પુ.

નરસાદનો કાચો મળાં કંગ (૪) શાખ
પક્ષિની એક જાત

કરગય પુ. (કરગ) કરંડી, કરંડત

કરમા ન. (કરમા) હાથનો અમ્રભાગ,
આગળી

કરડ પુ. (કરડ) એક જાતનું નાજીત્ર

કરડી સ્ત્રી. (કરડી) એક જાતનું વાજીત્ર

કરડુયમત્ત ન. () મરી ગયેલાની
પાછી જમણ થાય તે, મૃતક જોજન.

કરણ ન. (કરણ) સાધનક્રિયાને સિદ્ધ કર
નામા અથવા સહાયક સાધન (૨) ધર્મિય

(૩) પ્રયોગ કરી બતાવવું (૪) જ્યોતિષ
શાસ્ત્રમા દર્શાવેન જાલન વગેરે અગીયાર

કરણ (૫) કરણ-અભિપ્રાય (૬)
કરંડ (૭) ચારિત્ર ધર્મ. (૮) પિપરિ

શુદ્ધિ આદિ જેન શાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ ૭૦ જો
લનો સમૂહ (૯) પૂર્વે કોઈ વખતે નથી

ઉત્પન્ન થયા તેના અપ્પરસાય વિશેષ,
અપૂર્વ કરણ (૧૦) જે અપ્પરસાયથી

કર્મના બન્ધન, સક્રમણ, ઉદ્ધર્તના, અપ્પર-
તના, ઉદીરણ, ઉપશમના, નિધતિ અને

નિકાચના થાય તે

કરણયા સ્ત્રી. (કરણતા) અનુગ્રાહ, ક્રિયા
(૨) સપમાનુગ્રાહ

કરણગીરિય ન. (કરણગીર) ઉત્થાન આદિ
ક્રિયાએ પરિણામ પામેયુ પીર

करणासच न० (करणस्य) क्रिनाभा देणालु
सत्त, पडिलेल्या किंवा यथोक्त रीते
उरती ते

करणि. स्त्री० () सादर, सभानता
करणिज्ज. त्रि० (करणीय) उर्त य करी
नेग

करपत्त न० (कपन) उरत, लाव्यावेरानु
साधन

करभ पु० (काम) ठिटु गत्यु

करमी स्त्री० (कमी) अनान्न करानु ऐक
भोटु पात्र

करमह पु० (कर्म) उरभानु आः

करय पु० (कर) लुओ " करग " शब्द

करयल न० (कल) लुथेगी

करयलपुड पु० (कलपुड) करतय सपुड,
जेजे

करव पु० न० (कव) नाग्यानागु पाणी
पीतानु पान

करवत्त पु० न० (कपव) उरत

करह पु० (काम) हाथी अथवा ठिटु गत्यु

करही. स्त्री० (कमी) ठंडी, सादणी

कराल त्रि० (कल) उन्नत गळर नीळणु

करि त्रि० (करिन्) हाथनागो (२) पु हाथी

करिष्म पु० (करि) नाशीभा अल्लु नाम

करिह न० () नाशना अकुर, कुपन,
पाडानो अभलाग (२) शाकनी ऐक
जल, करेला

करिस् पु० (करीष) करीतु आः

करिस्म त्रि० (करि) जेती करार, जेकुत

करिस्मण न० (करि) जेयकु जेकु (२)

यास पा.ना जेती करी (३) कृति जेती

करिस्मण पु० न० (सर्पाण) ऐक वन
तलो सिद्धो

करिस्मित } त्रि० (कृत्ति) सुकम, पातपु,
करिस्मिय } दुर्ग

करीर. पु० (करी) उरडानु आ.

करीरञ्च पु० (करीक) उरडाने नामे पडेसु
कोष्ठ पुरपुनु नाम

करीस पु० (करीष) अजामु, जालु

कहण त्रि० (करण) दाननक, उरल्यापात्र

कहणा. स्त्री० (करण) उरल्यानक शब्द

(२) दया

करेण स्त्री० (करेणु) हाथशी

करेणुदत्ता स्त्री० (करेणुदत्ता) } अन्नदत्त

करेणुमेणा. स्त्री० (करेणुमेणा) } अन्ननीनी

ऐक स्त्री

करेणुया स्त्री० (करेणुस) हाथशी

करोडिय पु० (करोटिक) तापस, क्षापासिक

(२) नाभ्युलपटीनो अन्वो वगेरेउपाडनार

सज्जनो माथुस (३) भागीनी भेटाटा

भोडानी कुडी.

करोडिया स्त्री० (करोटिका) } भोटा भोटा

करोडी स्त्री० (करोटी) } वागुकासतु

ऐक पात्र (२) पानदान (३) भा

गीनु ऐ- जतनु पान (४) शिक्षातु

पात्र

कन त्रि० (कन) मधुर, मनोहर (२) पु

ऐ- जतनु धान्य (३) हृदय अने काने

मधुर लागे तेवो अ-यक्त (४नि) (४)

भान, क्षीय

कर्नक पु० (कलक) अथो, ला जल

कर्लेक पु० () नासनी अन्वोवेनी वाः

कलकल. त्रि० (कलकल) अशुभ अयोग्य

कलकनीमाव पु० (कलकलीमाव) मलनाद,

दु अने गलराट (२) ससारमा पर्यन्त

करु ते

कलंद पु० (कलन्द) कुपुड निशे। रगनु

कु (२) आर्य ज्ञानिना ऐक जतना

भनु

कलंग पु० (कलम्ब) उरडानु आः

कलवचीरपत्त न० (कलवचीरपत्त) शस्त्र

निने।

કનકચીરિગાપત્ત. } નં (કદમ્બચીરિગાપત્ત)
 કનકચીરિયાપત્ત } તીક્ષ્ણ ધારવાળુ ધાસ
 કનકવાલુયા સ્ત્રી (કદમ્બવાલુયા) જેની
 રેતી વજ્ર જેની છે એવી વજ્રવેલુકા
 અથવા હરગવેલુકા નામની નરકની
 નદી (૨) હરમના પુત્ર જેની તેલુ
 કનકુચ પું } (કનકુચ) } એક જાતની
 કનકુચ. નં } પાણીની
 કનકુચા સ્ત્રી (કનકુચા) } વનરપતિ
 કનકલ. પું (કનકલ) કલકલાટ, વણ
 માણસોનો અનાજ (૨) ચૂરણિ મિશ્ર
 જળ (૩) વ્યક્ત શબ્દ, રપટ અનાજ
 કનકલલત્રિ. (કનકલાવમાન) કલકલાટ
 કરતુ, કલકલ એવો અનાજ કરતુ
 કનકલલિત. ત્રિ. (કલલલિત) કલકલાટ
 શબ્દ સાહત.
 કનકા નં (કનક) શબ્દ, અનાજ (૨)
 સખ્યા, ગણતરી
 કનકત નં (કનક) સ્ત્રી
 કનકધોય નં (કનકધોય) સુનય, સોનુ
 (૨) ચાદી, રૂપુ
 કનકમ. પું સ્ત્રી (કનક) હાથીનુ બચ્ચુ
 કનકમિયા. સ્ત્રી (કનકમિયા) નાની હાથપૂતી
 કનકમ. પું (કનકમ) ડાઘર, કમોડ (૨)
 ચોર, તરકર
 કનકમલ. પું (કનકમલ) જરકરમા રહેલા
 ક્રમનો સમૂહ
 કનકમાય. ત્રિ. (કનકમાય) ચણામાન, ચગ
 જેડુ
 કનકયલ પું (કનકયલ) કલકલાટ શબ્દ.
 કનકલ નં (કનકલ) ગર્ભની પ્રથમ સાન
 નિસની અવગ્યા.
 કનકમ. પું (કનક) ધડા કાશો (૨)
 આદ્ય માગનિકાનુ છ. (૩) અમિકુચાર
 દેનતાનુ ચિહ્ન (૪) ઝોગપીસમા તીર્થકરનુ
 લાઝન

કલસિચ્છા સ્ત્રી (કનકશિષ) નાનો કાશિરો
 (૨) નાનો ધડા
 કલહ. પું નં (કનહ) કલેશ. કલ્પો
 કલહસ પું (કનહસ) રાગહસ
 કલહોય નં (કનહોય) ચાદી
 કલા. સ્ત્રી (કલા) ભાગ, અગ (૨)
 શોભા (૩) કુબર, કારીગરી (૪) ચંદની
 ટળા (૫) પુરોને માણુનાની ડર અને
 સ્ત્રીઓને માણુનાની ૧૪ કળા (૧)
 કાગનો સુક્રમ ભાગ
 કલાદ. } પું (કલાદ) સોની
 કલાય }
 કલાય પું (કનાય) એક જાતનુ ધાન્ય
 કલાયરિય પું (કનાયરિય) ડર કળા
 શીખનાર, કળાચાર્યની પદવી મેળવેન
 અધ્યાપક
 કલાવ. પું (કનાવ) મોરના પીઠા (૨)
 સમૂહ (૩) ડાઘમા પહેરનાનુ આભરણ
 કલાવ. પું (કનાવ) એ નામનુ એક
 અનાજ
 કલાયમ. નં (કનાયમ) ડાઘમા પહેરનાનુ
 આભરણ (૨) ચાર સ્ત્રીકાની એક
 વાકયતા
 કલાચિ પું સ્ત્રી (કનાચિ) મપુર, મોર
 કલાસિવલિયા. સ્ત્રી (કનાચિવિયા) એક
 જાતનુ શીંગવાળુ ધાન્ય, વદાણુ ચોળા
 ભેરે
 કલિ. પું (કલિ) એક, એકની સખ્યા
 (૨) કલ્પો, કલેશ
 કલિઝોગ પું } (ક યોગ) જે સખ્યાને
 કલિઝોગ નં } ચાગે ભાગતા એક રો
 રહે તેવી સખ્યા
 કલિઝોગકુડજુમ્મ પું (કન્યોચકુડજુમ્મ)
 જે સખ્યાને ચાગે ભાગતા ચાગ ગેવ રહે
 અને લખ્યાકને ચાગે ભાગતા એક રો
 રહે તે સખ્યા મહાપુ.મ સખ્યાનો તે
 રમે પ્રકાર

કલિઝોગકલિઝોગ. પુ० (કવ્યોજ્જયોત)
જે રાશીને આરે ભાગતા એક રોપ રહે
અને લખ્યાકને પશુ આરે ભાગતા એક
રોપ રહે તે સખ્ય, મહા યુગ્મ સખ્યાનો
સોળમો પ્રકાર

કલિઝોગત્તેઝોગ પુ० (ક યોગ યોગ) જે
સખ્યાને આરે ભાગતા ત્રણ રોપ રહે અને
લખ્યાને આરે ભાગતા એક રોપ રહે તે
સખ્યા, મહા યુગ્મ સખ્યાનો ઔદ્દમો પ્રકાર.

કલિઝોગદ્વાનરુદ્ધમ પુ० (ક યોગદ્વાનરુદ્ધમ)
જે સખ્યાને આરે ભાગતા મે રોપ રહે
અને લખ્યાકને આરે ભાગતા એક રોપ
રહે તે સખ્યા મહા યુગ્મ સખ્યાનો ૫
દરમો પ્રકાર

કલિંગ પુ० (કલિંગ) આર્ય દેશમાનો કનિગ
નામે યોધો દેશ (૨) તનુશ્ચ, કનિગકુ

કલિંગ નં (કલિંગ) કનિગ દેશમા અનેયુ
વત્ત

કલિંગ પુ० (કલિંગ) મુડ્યો (૨) સુકી
ભાડી

કલિન્દ પુ० (કલિન્દ) એક આર્ય જાત.

કલિન્દ પુ० (કલિન્દ) એક જાતનું લોકક

કલિત્ત નં (કલિત) કેરે બાધવાનું ધુન
રોમાંજુ બુદ્ધ્ય ક્ષોરો (૨) કેક ઉપર
પહેરવાનું એ જાત આમણનું કન્ય

કલિય. ત્રિ० (કલિય) યુક્ત (૨) રચેયુ
કલિસિયા સી० (કલિકા) કનિસીયાના
આકારનું એક વાજન

કલુણ ત્રિ० (કલ્પ) ડણા ઉત્પાદક, દા
પાન, ગરીમ (૨) વરણારસ, નીચસ-
માનો એક રસ

કલુણ સી० (કલુણ) કન્ય, દા

કલુસ ત્રિ० (કલુ) પ્રાણ મેયુ

કલુસ પુ० નં (કલુવ્ય) પાપ મેં ચિતની

કલેર. નં (કલેર) વરીર, દેહ

કલેસુય નં (કલેસુક) એક જાતનું રાસ
કનોનાઈ સી० () વાશનો વરડીયો

કલ્પ નં (કલ્પ) આવતીકાવ. બીજો
ત્રિસ (૨) પ્રાત કાળ, પ્રભાતનો સમય
(૩) આરોગ (૪) શમ્ભ, અશમ્ભ (૫)
સખ્યા, ગણતરી (૬) ત્રિં રોગ રવિત.

કલ્પકલ્પિ જ્ઞં (કલ્પાકલ્પ) પ્રતિદિન,
દમ્ભેશ (૨) પ્રતિપ્રભાત

કલ્પાણ પુ० નં (કલ્પાણ) સુખ, કન્યા
(૨) એ નામનું પદ્મ જાતનું ઝાક (૩)
એક પ્રકારના પ્રાપચિતનું નામ (૪)
તીર્થસ્નાન ૭ કન્યાશુકમાનુ ગમે તે એક
(૫) નિર્વાણ મોક્ષ (૬) સમૃદ્ધિ, વૈભવ
(૭) પુણ્ય, શુભકર્મ (૮) ત્રિં કિતકાગ્રક,
સુખમરક

કલ્પાણકારિ. ત્રિ० (કલ્પાણકારિ) સુખા-
વક, મગ રકાગ્રક

કલ્પાણમ પુ० (કલ્પાણમ) પડિયેકથુનો વ
ખત વીત્યા પછી પડિલેલ્ય થાય તેનું
પ્રાપચિત, કન્યાશુક તપ વિશેષ (૨)
ત્રિં નિર્વાણકારી

કલ્પાણિ. પુ० (કલ્પાણિ) એક જાતની
તરપાતિ (૨) ત્રિં કન્યાશુકારી

કલ્પાલ પુ० (કલ્પાલ) છાંત તાડી વેચનાર,
પીયસાજો

કલ્પુવ પુ० (કલ્પુ) મે ઇન્દ્રિયાઓ છાં

કલ્પોડય. પુ० () દમનીય નાનક, સાદ

કલ્પોલ પુ० (કલ્પોલ) તરંગ હહેર

કલ્પાર. નં (કલ્પર) એક જાતનું સર્કે-
કમળ

કલ્પય. ત્રિ० (કલ્પિત) અખતરનાજો

કલ્પચિયા સી० (કલ્પચિ) એક જાતનું મામ

કલ્પક નં (કલ્પ) કલ્પ

કલ્પકિયા સી० (કલ્પકિ) કાડી

કલ્પય પુ० નં (કલ્પ) અખતર, કન્ય
(૨) જાળ, સમૃદ્ધ

कवल. पु० (कवल) कोणीये

कवलिकृत त्रि० (कवल्यमान) भवातु

कवलु. पु० () दोहानु क्षम, द्यष्ट

कवल्लो. स्त्री० () गोण उदणानु क्षम.

कवाड न० (काल) जोपरी

कवाड. पु० न० (क्वाट) क्वाट, आरलु
(२) केरण समुद्रान क्रियाभा केरणी
आत्माना प्रदेशने अहार काही प्रसारि
क्वाटने आकारे अनावे ते

कवाडभयम् पु० (क्वाडभक्त) जे हाथ
अथवा तथु हाथ जमीन जोहे तो अमुक
पैसा आपीश, जेपी शरत वरी राखेवो
आकर

कवाज. पु० न० (काल) धडनो अर्धलाग
(२) भक्त, जोपरी (३) शिक्षा
पान

कवि पु० (कवि) कविता करनार

कवि पु० (कवि) वादरो

कविजल पु० (कविजल) जेके जलतु पक्षी

कविरुच्छु पु० (कविरुच्छु) जेके जलतनी
वेन के जेने अजता शरीरमा अरज
उत्पन्न थाय छे

कविट्ट पु० (कविट्ट) कोणीनु क्षम, कोक्ष

कविया स्त्री० (कविता) लगाम

कविल पु० (कविल) कपिन केरणी (२)

भूरो रंग (३) जेके जलतनु पक्षी (४)
कपिनमुनि साध्य शास्त्र प्रयोग अने
तेना अनुयायीओ (५) जेके आवाज
मदपि (६) आ नामना जेके वामुदेव

कवित्रम. पु० (कवित्रम) राहुना पुद्गनना
पदर प्रभारमानो जेके

कविसायण पु० न० (कविसायन) जेके जल-
तनी भक्ति

कविमीम्रम्. } पु० न० (कविमीम्र) क्ष-
कविमीम्र. } मीसा.

कविहसिय. न० (कविहसित) आकाशमा
अस्मात् अगती लखर जराणा दे-
आय ते

कवेल्लु. पु० } () पान विशेष,
कवेल्लुय } अहोटी क्वाड (२) न
गिया (३) क्वाडओ.

कवोड पु० (कोत) पारेवो (२) न०
कुष्माड, कोक्ष

कवोतालि स्त्री० (कोतमालिका) पक्षीने पाण-
वानी जगा, ज्युतरपानु

कवोय पु० (कोत) ज्युतर, पारेवो.

कवोयसरोर. न० (कोतशरीर) पारेवाना
शरीरना रगवाजु क्षम, कोक्ष

कवोल. पु० (कोल) गाय, लमलु

कव न० (कव्य) काव्य, कविनी अनावेन
कृति

कवरड. पु० न० (कर्वट) लुओ "कव्यड"
शब्द

कवडड पु० (कर्वड) ७६ मा अहुतु नाम.

कस पु० (कस) आलभो, कोरडे

कस पु० (कस) धरिने कोटी करी ते
(२) त्रि० दिसक, हार भारनार (३)
पु० न० ससार, लव, जगत (४) न०
कर्म, कर्मपुद्गल

कसट न० () कसनर, कथरो.

कसट्टिय पु० (क्वाट) कोटीने पक्षी.

कसपट्ट. पु० (क्वाट) कोटीने पक्षी

कसर. पु० न० () भस

कसा. स्त्री० (कसा) आशुक्ष, कोरडे

कसाह. त्रि० (क्वाडिय) साय जगराओ
(२) कोष, मान माया ने जोभराओ

कसाय पु० (क्वाय) लगरा यम् (२)
कसाययो यम् (३) पलपणा मूनना
नाम पन्ना मातमा क्षरनु नाम. (४)
प्रजापताना यजुमा पदनु नाम (५)
मान समुद्राणामानी गीष् अमुद्रापात

(१) कौध भान भाया अने दोल (७)
 ॥३॥ निगेप, लीया, पीणा ॥३॥
 कसायकुसील पु० (कसायकुसील) क'पा
 युक्त साधु. ७ प्रकारना निर्ग्रहभातो एक
 कसायपद. न० (कसायपद) पत्ररथा सन्ना
 योथा पदनु नाम.
 कसायमोहणिज्ज. न० (कसायमोहणीय) क'पा
 य३५ मोहनीय कर्मनी प्रकृति
 कसायसमुत्ताय पु० (कसायसमुत्ताय) कौधा
 दि क'पायने उदये ज्ञाना प्रदेश शरी
 अदर अने मदार निम्नरनाथी नेत्र नि
 कार क मुष्प निकारनु थनु अने क'पाय
 मोहनीयनेो भोगरतो करी क'पायना पुद्
 गणेने निर्गहरा ते
 कसायात पु० (कसायातम्) क'पायनाणे
 आत्मा
 कसाहि. पु० स्त्री० (कसाहि) अेद न्तनो
 मुद्रित सपे
 कसि. पु० (कसि) भेती, कृषि कर्म
 कसिण नि० (कस्तिन) पुरेपुर (२) अ'प'उ,
 अ'जिन न थरेक्ष (३) पु० परिपूर्ण रक्ष,
 मदाररक्ष, नेनाथी भेराटो पीने रक्ष
 नथी ते
 कसिण नि० (कस्तिन) जगु, जगोशरागु
 कसिणा. स्त्री० (कस्तिना) ने आयश्रितभा
 अधिक समाध शके नही ते, आयश्रितनेो
 अेक प्रकार
 कसेह पु० न० (कसेह) पाणीभा उत्पन्न
 यतो उशेउ नामनेो प्रसिद्ध हह
 कसेल. पु० (कसेल) जेउ नामनी पा-
 णीभा उगनी नन'पति
 कस्सई अ० (कस्सई) कौध अेकनु
 कह } अ० (कस्स) क'म शा भाटे, ३-नी
 कह } रीते ?
 करंरुहा स्त्री० (ककरुहा) निकथा, रागदेप
 उ. ॥३॥ करनारी कथा

कहंचि अ० (कचिचि) कौध प्रकारे.
 कहरुह पु० (कहरुह) यथा न'पुनेो पुशा-
 लीनेो अ'प'उ
 कहरुहकह. पु० (कहरुहकह) पुशा-लीनेो पो'उर
 क'पा पु० (क'पा) कथा करना
 कहगा न० (क'गन) } कथन
 कहगा. यो० (क'गना) }
 कहल पु० न० () अ'प'उ
 कहवि. अ० (कचमपि) कौधपग रीते
 कहा स्त्री० (कथा) कथा, वार्ता
 कहाणन न० (कचानन) कथा, वार्ता
 कइसमुत्ताय पु० (कइसमुत्ताय) प'उरप'उ
 वार्तायाप
 कहि. त्रि० (कचिल) कहेनार
 कहि अ० (क) कथा, कये क'काणे ?
 कहिअ. नि० (कचित) कहेयु
 कहि अ० (क) क'पा
 कहि. अ० (क'पा) क'पा
 कहिचि अ० (स्वचित्) क'पायप'पु, कौध'प'पु
 कहित नि० (कचित) कहेय
 कहित्तार त्रि० } (कचयित्) क'नेनार, यो
 कहित्तार } लनार
 कहार. न० (कहार) स'प'नानिकारी स'ई
 कभग
 काइ. अ० (काचित्) कौध, अ'व'नति निगेप
 पदार्थ
 काइय नि० (काचित्) शरीर स'प'धी,
 शारीरिक.
 काइया स्त्री० (काचिनी) शरीरना व्यापारथी
 थनी किया, पाय कियामानी अेक (२)
 भूत, पेशाण
 काई. स्त्री० (काकी) जगडी
 काईअडअ. न० (कास्यअड) कागडीना छ'डा
 काउ स्त्री० (कागोती) कापोतवेरना, आ
 तमाना अेक अ'प'उरनु परिणाम
 काउवरि पु० (काकोवम्वरि) अेक न्तननु जाउ

કાઝબરિય પુ. (કાઝબરિય) વૃક્ષ વિશેષ.
 'કાઝબરી સ્ત્રી. (કાઝબરી) એક જાતની
 એપધિ
 કાઝકામ વિ. (કાઝકામ) ડરવાની ધ્વજાવાળુ.
 કાઝજુયયા સ્ત્રી. (કાઝજુયા) શરીર થો-
 રાની સરસતા, સીધાપણું
 કાઝકામ ન. (કાઝકામ) દૂર રહીને
 ખીજના શરીરનું આકર્ષણ કરતું તે
 કાઝદર પુ. (કાઝદર) એક જાતનો ફેણ-
 વાળો સર્પ
 કાઝરિસ પુ. (કાઝરિસ) કાચર, ખીકણ
 કાઝલિ સ્ત્રી. (કાઝલી) એક જાતની
 વનસ્પતિ.
 કાઝલેસા. } સ્ત્રી. (કાઝલેસા) ૭ લેસ્યા
 કાઝલેસા } માની ૧૭ કાગળ લેસ્યા
 કાઝસમ પુ. (કાઝસમ) કાવાના વ્યા-
 પારનો ત્યાગ, કાઝસમ કરવો તે. (૨)
 આવશ્યક સૂત્રના પાઠમાં અધ્યયનનું
 નામ (૩) શરીર પરના મહત્વનો ત્યાગ
 કાઝોદર. પુ. (કાઝોદર) એક જાતનો સર્પ
 કાઝોય. પુ. (કાઝોય) જુઓ "કાઝ" શબ્દ.
 કાઝોલી. સ્ત્રી. (કાઝોલી) એ નામની
 એક વનસ્પતિ; કદ વિશેષ
 કાઝોય પુ. (કાઝોય) સસાગી આત્મા
 કાઝી સ્ત્રી. (કાઝી) કાચી નામની એક
 નગરી
 કાક. પુ. (કાક) કાગડો (૨) અથવા વિશેષ
 (૩) મદાધિગ્રાહક દેવ વિશેષ.
 કાકતિય પુ. (કાકતિય) પેાકરી
 કાકત્ત. પુ. (કાકત્ત) } એક જાત
 કાકત્તિય. પુ. (કાકત્તિય) } મદર્ષિ
 કાકત્તિયા. } સ્ત્રી. (કાકત્તિયા) જીનસ
 કાકત્તી } સંગતની કાકત્તી નામની
 નગરી. (૨) જાત મુનિઓની એક જાત.
 કાકગી સ્ત્રી. (કાકગી) અકર્ષણના ચોદ
 રત્નમાંનું એક રત્ન.

કાકજંઘા સ્ત્રી. (કાકજંઘા) એક જાતની
 વનસ્પતિ
 કાકલિ. સ્ત્રી. (કાકલિ) સૂક્ષ્મ ગીતિધ્વનિ.
 કાકલિ પુ. સ્ત્રી. (કાકલી) એક જાતની
 વનસ્પતિ
 કામ. પુ. (કામ) કાગડો (૨) કાક ના-
 મનો અર્થ
 કામંદી સ્ત્રી. (કામંદી) જુઓ "કામંદી"
 શબ્દ
 કામણિ ન. (કામણિ) સંખ્ય (૨) એ
 નામની એક વેધ (૩) ચક્રવર્તીના ચોદ
 રત્નમાંનું એક કે જેથી ચક્રવર્તી નિમિસ
 શુદ્ધિમાં પ્રકાશ કરવાને માટે આ-
 લેખે છે
 કામણિરચણ ન. (કામણિરચણ) ચક્રવર્તીનું
 કાકિણી નામનું રત્ન
 કામણિરચણ. ન. (કામણિરચણ) કાકિણી
 રત્નને જોવાની કળા.
 કામણી સ્ત્રી. (કામણી) કાઠી, એનું રૂપ
 માપવાનું એક વજન, સવા ચણી
 ભારનું માપ. માસાનો ચોથો ભાગ
 કામતાલિજ્ઞ ન. (કામતાલીય) કાકને
 એસતું ને નાખતે પડતું તેમ અનાયામે
 કાક કાર્ય બની જાય તે દેશને વપરાતો
 આય
 કામર્ષિદી સ્ત્રી. (કામર્ષિદી) અમર્ષિદક.
 કામસ્તર પુ. (કામસ્તર) કાગડાની પેઠે
 કચેર સ્વચ્છી ગાતું તે, ગાયનનો
 એક દોષ
 કામણી. સ્ત્રી. (કામણી) ચક્રવર્તીના ચોદ
 રત્નમાંનું એક રત્ન કે જેને ૭ તળા
 આઠ ખુણા અને ચાર દામો હોય છે.
 (૨) કાઠી, માસાનો ચોથો ભાગ.
 કામણીમંસ. ન. (કામણીમંસ) કાઠીને
 આકારે કાઠી જેવું માસના કદમાં થયે-
 રમાથી કાદા તે

કાગિળીમસલાઈમ નં (કાગિળીમસલાઈમ)
કોડી પ્રમાણે પ્રમા કરી પોતાનું માસ
પોતાને ખરડવે તે

કાગિળીમસલાઈમ વિં (કાગિળીમસલાઈમ
વિતાઈ) કોડીને આપે માસના કંડા
કરના તે એ પ્રમારની શારીરિક
શિક્ષા

કાગી સ્ત્રીં (કાગી) મગડી (૨) મગડા
સમધી વિધા માં વિધા

કાગાણદ પું (કાગાણદ) આ નામની એ
મેરુ જાતિ

કાણ વિં (કાણ) } ડિનાળુ ૧૫ (૨)
કાણ } એ આખનાજો કાજો

કાણક નં (કાણક) આળુ

કાણક નં (કાણક) શેરડીના એક રોગ
કે જેથી તેમા ડિંડ ડિંડ પડી જાય (૨)
તેમા ડિંડાળી શેરડી

કાણક વિં () ચોરેલું

કાણક નં (કાણક) પ્રકીર્ણ કોડાનાળુ વન
જાલ (૨) ઉપન બગીચો

કાણિકા સ્ત્રીં () મોગી ઇંટ

કાણિક નં (કાણિક) ૧૫૧૫૫ સોળ
રોગમાનો એ રોગ

કાદંબ પું (કાદંબ) એક જાતનો સ

કાદંબસિયા સ્ત્રીં (કાદંબસિયા) તમરકાચના
પ્રભ વધી મદ થયેલી આની કાંતિ

કાપાલિક પું (કાપાલિક) કાપાલિક રોગી

કાપિસાયણ નં (કાપિસાયણ) એક જાતની
માદરા

કાપુરિસ પું (કાપુરિસ) મયર પુર

કામ પું (કામ) મનોરા શબ્દ અને મનોરા
૩૫ (૨) શબ્દાદિ પાત્ર વિષય (૩)
છંદા રમના સાસના અભિનાસ
(૪) મકંદપ મથુન સેવા

કામ ગ્રં (કામ) અથવા અનિશય
(૨) અપારણ (૩) રીપર

કામગ નં (કામગ) કામોત્તેજ આન
વગેરે

કામકલ નં (કામકલ) દેવ વિમાન
વિશે

કામકલ વિં (કામકલ) છંદા પ્રમાણે
ગતિ પ્રનાર સ્વચ્છે આનનાર (૨)
લાન નામે છંદા દેવોના છંદુ મુસા
ફરી વિમાન

કામકામ વિં (કામકામ) વિના ૧૧ છંદા
વાજો

કામકુટ નં (કામકુટ) દેવ વિમાન વિશે

કામક વિં (કામક) અભિનાસવાજો (૨)
આહનાર

કામગમ પું (કામગમ) છંદા દેવોના
છંદુ વિમાન (૨) છંદા દેવો ના છંદના
આન વિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા (૩)
ત્રિં સ્વેચ્છાચારી

કામગુણ પું (કામગુણ) મમને-વિષયને
શુભ કરનાર-ઉત્તમ આપનાર શુભો
શબ્દાદિ પાત્ર વિષય (૨) નં મૈથુન

કામજલ નં (કામજલ) સ્નાન પ્રનાર
આજોડ

કામજુગ પું (કામજુગ) પક્ષી વિશે

કામજ્ઞ નં (કામજ્ઞ) દેવ વિમાન વિશે

કામજ્ઞયા સ્ત્રીં (કામજ્ઞયા) મધન
નામની એક વેશ

કામદિ વિં (કામદિ) વિવાહિનારી

કામદિય પું (કામદિક) જેન સાધુઓનો
એક ગુણ

કામદુહા સ્ત્રીં (કામદુહા) જોષએ તેલ
દૂધ પૂર્ણ રનાર કામદુહા ગાય

કામદેવ પું (કામદેવ) એ નામના એક
શ્રાવક મહારીર સ્વામિના દશ શ્રાવક
માના એક

કામવિપાસિય વિં (કામવિપાસક) વિષા
ભિનારી

કામપ્પમ ન૦ (કામપ્રમ) દેવવિમાન વિશેષ
 કામકાસ. પુ૦ (કામસ્વર્ગ) ૪૭ મા અહનુ
 નામ
 કામમહારણ ન૦ (કામમહાવન) કાર્થી-
 વાણારસી નગરી બહારનું એક ચૈત્ય-
 ઉદ્યાન
 કામય પુ૦ (કામક) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કામરૂચિ ત્રિ૦ (કામરુચિ) ઇચ્છાનુસાર
 ૩૫ બનાવનાર
 કામલેસ્ત. ન૦ (કામલેસ્ત્ર) દેવ વિમાન
 વિશેષ
 કામવરણ ન૦ (કામવર્ણ) એક દેવવિમાન
 કામસમરણણ ત્રિ૦ (કામસમનોર) કામાન્ધ
 કામસિંગાર ન૦ (કામગ્રજાર) દેવ વિમાન
 વિશેષ
 કામસિદ્ધ ન૦ (કામશિષ્ટ) દેવ વિમાન વિશેષ
 કામાવદ્. ન૦ (કામાવર્ત) દેવ વિમાન વિશેષ
 કામાલંસા સ્ત્રી૦ (કામાલંસા) વિપથાભિવાધ
 કામિ ત્રિ૦ (કામિન) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કામિત્ર ત્રિ૦ (કામિક) કામની ઇચ્છાવાળો
 કામિત્રા, સ્ત્રી૦ (કામિકા) ઇચ્છા, અભિલાષ
 કામિત્રુગ પુ૦ (કામિત્રુગ) એક તરેહના
 રૂવાની પાખરાણુ પક્ષી
 કામિટ્ટિ પુ૦ (કામિટ્ટિ) આર્ય સુકરનીના
 શિશ્વ
 કામિટ્ટિયણ પુ૦ (કામિટ્ટિયણ) કામિટ્ટિ
 નામનો મહારીર આમીના નન ગણુમાનો
 એક ગણુ.
 કામિય. ત્રિ૦ (કામિત) ઇચ્છેતુ
 કામુત્તરવાડિસગ. ન૦ (કામોત્તગવત્તક) દેવ
 વિમાન વિશેષ
 કામુય ત્રિ૦ (કામુક) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કાય. પુ૦ () પાણી લાવનાની કાનડ

કાય. પુ૦ (કાક) કાગડો (૨) વનસ્પતિ
 વિશેષ, કાળા ઉચ્ચર
 કાય. ન૦ (કાક) કાય
 કાય. પુ૦ (કાય) કાયા, શરીર (૨) એ
 નામનો એક અનાર્થ દેશ (૩) પૃથ્વી, જળ,
 અગ્નિ, વાયુ, વનસ્પતિ અને વ્રક્ષ એ ૭
 કાય (૪) કાય દેશમાં રહેવાનાળા મનુષ્ય
 (૫) એ નામની વનસ્પતિ (૬) પ્રકાર,
 ભેદ (૭) કાક દેશમાં ઇન્દ્ર નીલમણીના
 રગનો કપાસ થાય છે તે કપાસના સુત-
 નું બનેલું વસ્ત્ર (૮) ૩૬ મા અહનુ
 નામ. (૯) પત્રાણા સૂત્રના ત્રાગ પદના
 ચોથા દારનું નામ. (૧૦) સમૂહ
 કાયંદગ ત્રિ૦ (કાન્દક) કાકડી નગરીમાં
 વસનાર
 કાયંદી. સ્ત્રી૦ (કાન્દી) પ્રાચીન સમયની
 કાકડી નામની નગરી
 કાયંવ ન૦ (કદમ્બ) કદમ્બનું વૃક્ષ
 કાયંવગ પુ૦ (કાદવક) કવલસ
 કાયરુ. ન૦ (કાયક) વસ્ત્રની એક
 જાત
 કાયકોડિય. પુ૦ (કાયકોટિક) કાવડીઓ,
 કાનડથી લાર ઉપાડનાર
 કાયગુત્ત ત્રિ૦ (કાયગુત) શરીરને વશ રા-
 ખનાર
 કાયગુત્તિ. સ્ત્રી૦ (કાયગુતિ) શરીર વશ
 રાખતુ, જીતેન્દ્રિયના
 કાયજોમ્. } પુ૦ (કાયયોગ) શારીરિક
 કાયજોગ. } ક્રિયા
 કાયજોગિ. ત્રિ૦ (કાયયોગિ) શરીરનુ
 ક્રિયાવાળો
 કાયટ્ટિદ્ પુ૦ (કાયસ્વિતિ) પૃથ્વી વગેરે ન
 યમાં અવિન્નિજનપણે રહેતુ તે (૨)
 પ્રસાપના સૂત્રના અદારમાં પનું નામ
 કે જેમાં નરકાન્તિ જીવોનું કાયમ્યિનનું
 વર્ણન આપેલ છે.

कायशिरोह. पु० (कायशिरोह) शरीरना व्या-
पारनो परिस्थाय.

कायतिगिच्छा स्त्री० (कायचिच्छा) शरी-
रना शैव भटाङ्गानु चित्तिना द्दर्शनान्तर
शास्त्र व्यापुर्द्वेनो अेड लाग

कायपात्र न० (कायपात्र) काय देशभा
अनेय वस्त्र

कायपुराण. न० (कायपुण्य) कायाअे सेना
दरनाथी थपु पुष्ट

कायवलिष्ठ त्रि० (कायवलिष्ठ) भग्नशुत
शरीरनालो, कायाना मग्ननालो

कायभङ्ग्य. त्रि० (कायभङ्ग्य) भाताना म
भेभा ग्हेन

कायमत त्रि० (कायवत्) उँव्या शरीरनालो
कायमति पु० (कायमति) कायनो द्दर्डो

कायमाई स्त्री० (कायमाई) भीडु दण आ
पनारी अेक वनग्ननि

कायय. त्रि० (कायक) काय देशनु अनेपु
कायर. त्रि० (कातर) काय, निर्भात्य, ना

दिग्भत (२) अे नाभनो अेड देश
कायरिय. पु० (कातरक) गोशागाना मुग्ध्य

शान नु नाभ.

कायरिय पु० (काय) द्दर्दता विशेष
कायरिया स्त्री० (कातरिका) भाया, द्दर्पट

कायवज्ज पु० (कायवज्ज) अे नाभनो अेड
कायवायाम पु० (कायवायाम) काययोग,

भायानो व्यापार

कायसवेह पु० (कायसवध) शरीरनी
स्थिति

कायसमाधारण्य } स्त्री० (कायसमाधारण्य)
कायसमाहारणता } सयभभाज्ज कायानु

अनर्तन करु ते
कायसमिह स्त्री० (कायसमिति) कायाने नृत-
नाये अनर्तारनी ते, काय समिति

कायसमिय त्रि० (कायसमिति) यत्नपूरक
कायाने अनर्तारनार

कायसुप्पगिहाण न० (कायसुप्पगिहाण) कायानु
सुप्पगिहाण, कायाने शुभ कृत्यभा अेकाग्र-
ताथी गेकनी ते

कायाइक्क त्रि० (कादाचित्क) अेड वधननु
कायाग पु० (कायाक) नट विशेष, अटुइपी

कायोरग त्रि० (कायोरग) अेड कायाभाथी
भीछ कायाभा ननार

कार पु० (कार) क्रिया, कृति, व्यापार
कार पु० न० (कारा) कारागृह, कैदखाना.

कारंड पु० (कारण) अतक पक्षी
कारग त्रि० (कारक) करनार (२) न०

भारुसगकित, समकितना दश प्रकारभातो
अेक (३) द्दर्शनानार (४) न० कर्ता,

उर्भे वजेरे व्याकरणुप्रसिद्ध कारक (५)
उद्योदरण, द्दर्धन्त

कारण न० (कारण) कारण, निमित्त (२)
आहार लेनाना अनावेन द्दर्धणु सिवाय

आहार लेनाथी यतिने लागतो अेक
दो (३) अयोग्य (४) अप्रवाद

कारणिष्ठ त्रि० (कारणिक) कर्तृपणु कारणथी
निष्पन्न थयेव (२) पु० न्याय करनार,

न्यायाधीश

कार्यारिष्ठ. पु० (कार्यारिक) कारणारी,
द्विवाण (भनी)

कारय १० (कारक) लुओ "कार" शब्द
कारवाहिष्ठा स्त्री० (कार्यवाहिष्ठा) कार्यवहन

करनारी

कारावण न० (कारण) करनारु, द्दर्शनाने प्रेरनु
काराविय त्रि० (कारित) करवेन, मनावेव

कारि त्रि० (कारिन्) करनार, कर्ता
कारिय न० (कार्य) कार्य, अयोग्य

कारिय त्रि० (कारित) करवेन, अनावेव
कारियल्लुइ स्त्री काराणी करेवानी वेव, करेवी

कारिया स्त्री० (कारिका) काम करनारी
कारिल्लुअ न० (कारिल्लुअ) करेव

कारिल्ली स्त्री० () करेवानी वेव, करेवी.

કારીસ પુ. (કારીય) જાણના અગ્નિ
 કારીસંગ ન. (કારીપાત્ર) જેનાથી અગ્નિ
 પ્રભવલિત થાય તે અગ્નિ પુકવાનો ધમ્મે
 કારહજ્જ. ત્રિ. (કારહીય) ડરીગર સાથે
 સમય સમનાર
 કારહમિય. ત્રિ. (કારહમિક) દયાળુ, દરજ્યાવાન
 કારહલ } ન. (કારહલ) ડરજ્યા, દયા
 કારહમ }
 કારેહ્ય ન. () કારેહ્ય, તરડરી
 નિશેષ
 કારોહિય પુ. (કારોહિક) બિલુકે નિરોધ,
 કાપાયિક (૨) તામ્બુલ વાહક
 કાલ પુ. (કાલ) સમય, વખત અવસર
 (૨) સ્થિતિ (૩) માત કાળ (૪) પદ મા
 અનુ નામ (૫) જાણના, કાળ સ્વરૂપ,
 (૬) વેનમ તથા પ્રભાવન ધનના લોક
 યાજનુ નામ (૭) વાતુકમાર જાનિના
 દેવતાના ધંડુ નામ (૮) જે નારકાને
 કડાયામાં રાધે અને પોતે રહે કાળો તે
 કાળ નામે પરમાધામીની એ. જાત (૯)
 ન. આકાશ દેવલોકનું એ. નિમાન (૧૦)
 પુ. પૂર્વ દિશામાંના કાળ નામનો સાતમી
 નરકનો નરકનાસો (૧૧) ન. જુનીને
 નરી અને નવી વસ્તુને જુની બનાવનાર,
 પર્વાવને પનટાવનાર એક દ્રવ્ય, ૭ દ્રવ્ય
 માત્ર એક દ્રવ્ય (૧૨) અકર્ણના નવ
 નિધાનમાત્ર એક કે જેમાં મર્મ કારીગરી
 શિષ્ય કર્મનો સમાવેશ થાય છે (૧૩)
 ત્રિ. કાળાચતુ (૧૪) પુ. કૃષ્ણપદ્મ
 (૧૫) પિશાચ જાતના બ્યતર દેવતાનો
 ધંડ (૧૬) મરણ, મૃત (૧૭) ન. નિ-
 રસાવનિશ્ચિતા પહેલા અધ્યવનનુ નામ
 (૧૮) પુ. પૂર્વના વચણ સ્મુદ કે પાતા
 જના અધિષ્ઠાતા દેવ (૧૯) રાજા એગ્નિ
 કના એક પુત્ર (૨૦) કાળ નામના એક
 યુદ્ધપતિ (૨૧) અજ્ઞાન (૨૨) પિશાચ

દેવોની એક જાત (૨૩) ન. કાળી દે-
 વીનું સિંહાસન
 કાલક ન. (કાલક) કાળી પુદ્ગલ
 કાલકંઠિ ત્રિ. (કાલકાંઠિ) કાળ-પ્રતિ
 મરણને આહવાર (૨) સમયની અપેક્ષા
 કરનાર (૩) અવસરના જાણનાર
 કાલકાલ પુ. (કાલકાલ) મૃત સમય
 કાલકૃત ન. (કાલકૃત) નિષ, મેર
 કાલક ત્રિ. (કાલક) કાળી રમતુ (૨)
 પુ. કાળકાર્ય
 કાલમય. ત્રિ. (કાલમય) મરણ પામેન,
 કાલમાહાયદ પુ. (કાલમહાયદ) કાળ નામના
 યુદ્ધ પતિ-શી
 કાલચક્ર ન. (કાલચક્ર) વીશ સાગરા
 પદમપરિમિત સમય
 કાલચારિ ત્રિ. (કાલચારિ) પોતાના
 ડરાવેલ સમયે આવે તે
 કાલદ્વિ } સ્ત્રી. (કાલસ્થિતિ) કાળ
 કાલદ્વિતિ } પરિમિત ગ્રિથિતિ, આતુષ્ય,
 કાલદૂરત્ત. ન. (કાલદૂરત્ત) અધારીયા પક્ષની-
 અભાસની અર્ધી રાત્રિ
 કાલજ્ઞાણ ન. (કાલજ્ઞાણ) કાળસમર્થ જ્ઞાન
 કાલજ્ઞાણિ. ત્રિ. (કાલજ્ઞાણિ) કાળજ્ઞાની,
 અચુક માણસનું કારે ભેત થયે તે જા-
 જનાર
 કાલજ્ઞાણ મ સ્ત્રી. (કાલજ્ઞાણ) અવસર વા
 જીવો તે, દેશજાગી ઓળખાણ
 કાલતુલ્ય. ત્રિ. (કાલતુલ્ય) કાળની અ
 પેક્ષાએ મરામર, સમાનમર્યાદા
 કાલવર્મ પુ. (કાલવર્મ) કાલવર્મ, મરણ
 કાલવ્ર ત્રિ. (કાલવ્ર) દર્શન્ય પરાયણ, ન
 અને જાણનાર, ઉચિત અનુચિત સ
 મયને જાણનાર
 કાલપડિલેહમ્યા સ્ત્રી. (કાલપડિલેહમ્યા) કાળ-
 વખતનું નિરીક્ષણ, જે વખતનું જે કામ
 શાસ્ત્રમાં બનાવ્યું હોય તેના પ્રત્યે જાણનાર
 ગેરુ તે

કાલપરમાણુ. પુ० (કાલપરમાણુ) સુદૃઢમા
સુદૃઢકાળ, સમય

કાલપરિયાય પુ० (કાલપરિયાય) મોતને વ
ખતે કરવાનો સંવેષનારિધિ ભક્તપરિ-
ગાદિ પડિતમરણ.

કાલપરિહીન પુ० (કાલપરિહીન) વિચર્ય દીન

કાલપાલ પુ० (કાલપાલ) એ નામના
ધરજેન્દ્ર અને જૂતાનદના લોકપાળ

કાલપિસાયકુમારિંદ્ર. પુ० (કાલપિસાયકુમાર)
કાળ નામે નિશ્ચયોનો છંદ

કાલપુરિસ પુ० (કાલપુર) જે પુરુષવેદ
કર્મનો અનુભવ કરતા દોષ તે

કાલપ્રમ પુ० (કાલપ્રમ) એ નામનો એક
પરિત

કાલમાસ પુ० (કાલમાસ) મગધ સમય

કાલમાસિગી સ્ત્રી० (કાલમાસિની) પ્રસન્ન
સમયને પ્રાપ્ત થયેન ગર્ભાતી સ્ત્રી

કાલમિગ પુ० (કાલમિગ) કાળા મૃગની
એક જાતિ

કાલમુહ પુ० (કાલમુહ) ઉત્તર ભરતમાનો
એક દેશ

કાલય પુ० (કાલય) કાળોનહેલું

કાલલોય પુ० (કાલલોક) કાળની અપે
ક્ષાએ લોક

કાલવર્ધિસયમવણ નં० (કાલાવર્તમકમવન)
કાળીદેવીનું કાળાવર્તસક નામનું ભવન

કાલવર્ણ પુ० (કાલવર્ણ) કાળો રંગ

કાલવાદિ ત્રિ० (કાલવાદિન્) જ્યોત્સ્ને કાળ
કૃત માનનાર

કાલગાલ પુ० (કાલગાલ) ધરજેન્દ્રના લોક
પાળનું નામ

કાલગાસિ પુ० (કાલગાસિ) સમયે વરસ
નાર, યોમાસામા વરસનાર (મેઘ)

કાલસંસાર પુ० (કાલસંસાર) રાતદિવસ,
માસ, વર્ષ પચોપમ, સાગરોપમ પર્યંત
ભટકવું તે કાલસંસાર

કાલસમય પુ० (કાલસમય) કાળરૂપી સમય

કાલસિરી. સ્ત્રી० (કાલસીરી) કાળ મૃદપતિની
કાળશ્રી નામની ધર્મ પત્ની

કાલસીંહાસણ નં० (કાલસિંહાસન) કાળ
નામનાનું સિંહાસન

કાલા સ્ત્રી० (કાલા) કાલેન્દ્રની કાળા નામની

રાગધાની (૨) ચમરેન્દ્રની એક અમ્ર

મદિષી (૩) એ નામની એક વેશ્યા

કાલાઈકંત પુ० (કાલાઈકાન્ત) ભુખને સમયે
નહિ પણ તેને ઉલ્લસીને મળેલો ખોરાક

(૨) કાળની જે મર્યાદા બાધેન હોય
તેને ઉલ્લસી ગયેન

કાલાઈયર પુ० (કાલાઈયર) કાળ-આતુ
ધના પ્રમાણનું અતિચાર-ઉત્સવન કરવું

તે આતુષ્ય તોડી નાખવું તે

કાલાગુરુ પુ० (કાલાગુરુ) ગણુ અગર,
સુગંધિ ધૂપનું દ્રવ્ય, કૃષ્ણાગર

કાલાગુટ્ટાઈ ત્રિ० (કાલાગુટ્ટાઈ) વખતસર
અનુકાન કરનાર નામો વખત નહિ
ગાળનાર

કાલાગુપુત્રી સ્ત્રી० (કાલાગુપુત્રી) કાળપિત્રીએ
અનુપૂર્વ-અનુક્રમ

કાલાદેસ. પુ० (કાલાદેસ) કાળની અપેક્ષા

કાલામિગ પુ० (કાલામિગ) પહેલે પહેલે
રે કે હેરને પહેલે અમુક વખતે મળે તોજ

લેવું એમ કાળ સમયથી નિયમ ધારવો તે

કાલાયસ નં० (કાલાયસ) કાળુ લોક
ખોનાદ, ગમવેન

કાલાલાણ નં० (કાલાલાણ) કાંઈ પરિતમા
ઉત્પન્ન થતું કાળુ મીઠું

કાલાવમાસ પુ० (કાલાવમાસ) કાળી ગ્રાહ,
કાળી પ્રભા

કાલાસંવેસિયપુત્ર પુ० (કાલાસંવેસિયપુત્ર)
શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના એક
સાધુ પાર્શ્વનાથના સનાનિયા કે નેજે
થિત સાધુઓને પ્રભો પુજ્યા હતા

કાલિંગો. સ્ત્રી૦ (કાલિકા) તરશુચ, તર
શુચની વેન

કાલિજર પુ૦ (કાલિજર) એ નામનો એક
પરંત

કાલિંગી સ્ત્રી૦ (કાલિકી) સગા પિરોય
ધણા સમય પહેના થઈ ગયેલી વસ્તુનું
પણ બેનાથી રમરણ થાય છે તે

કાલિજ્ઞ. ન૦ (કાલય) મગજી, શરીરની
અદરનો એક અવયવ

કાલિય. ત્રિ૦ (કાલિક) ગત અને દિવસના
પહેને તથા છે ને પહેરે લણાય પણ
ખીન્ને ત્રીન્ને પહેરે ન લણાય તેનું સૂત્ર,
આચાર્ય આદિ કાનિ- સૂત્ર (૨) કા
લાતરે મગરાનું અનિશ્ચિત (૩) એ
નામનો એ. દ્વીપ-ખેટ

કાલિયદીન. પુ૦ (કાલિકદીન) કાળી ના
મનો દ્વીપ

કાલિયપુત્ર પુ૦ (કાલિકપુત્ર) કાલિકપુત્ર
નામે શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના
એક નિદાન ધિરર સાધુ

કાલિયથાય પુ૦ (કાલિકાત) પ્રથમ વાત.
પ્રતિદૂળનાતુ

કાલિયસુય ન૦ (કાલિકસુત) } આ
કાલિયાણુઓ પુ૦ (કાલિકાનુયોય) } આ
રાગાદિ, કાલે વચાય તે સૂત્ર

કાલિયા સ્ત્રી૦ (કાલિકા) કાગડાદેની (૨)
એક પ્રમરનો તોડાની પતન

કાલી સ્ત્રી૦ (કાલી) અનગદ સૂત્રના
આક્રમા વર્ગના પહેના અધ્યયનનું નામ
(૨) શ્રેષ્ઠિક રાગની રાણી અને કાણિ
કની એરમાન માતા (૩) નનસ્પર્શિ
વિશેષ મન્ત્રના (૪) ગળાગળની સ્ત્રી
(૫) ચમરેન્દની મુખ દેની (૬) અલિ
નન આમિની શાસન દેનીનું નામ

કાલીદારિકા સ્ત્રી૦ (કાલીદારિકા) કાળી
કુમારી

કાલીવર્ડિસયમવણ ન૦ (કાલ્યવતમકમવન)
કાળીદેનીનું કાનાનસક નામે ભવન

કાલુણ ન૦ (કાલુણ) દયા, કરુણ

કાલુણવડિયા. સ્ત્રી૦ (કાલુણવડિ) બીખ
માગી આજીવિમ ચલાવનાર

કાલુણિય ત્રિ૦ (કાલુણિક) કલ્યાણનક

કાલેય ન૦ (કાલેય) ભુઓ "કાનિગમ"
શબ્દ

કાલેયણ સ્ત્રી૦ (કાલેયણ) કાગ આશ્રી
એગના-કપન

કાલોગાહણ સ્ત્રી૦ (કાલાગાહણ) કાળની
અગાહના ક્ષેત્ર વિસ્તારે અદિકીપ પ્રમાણ

કાલોદ પુ૦ (કાલોદ) } ધાતકી ખ

કાલોદદિ પુ૦ (કાલોદધિ) } અને કરતો

આક લાખ બેગન પ્રમાણનો કાલોદધિ
સમુદ્ર

કાલોદધિ પુ૦ (કાલોદધિ) કાલોદધી
નામના એક અન્ય દર્શની ગુરુસ્થ

કાલોભાસ. પુ૦ (કાલાભાસ) કાળી પ્રભા

કાલોય પુ૦ (કાલોય) ભુઓ "કાલોદ" શબ્દ

કાન પુ૦ (કાન) મવ્ય બનારીને સમ-
જાનનાર

કાન } પુ૦ () કાન

કાવડ }

કાવલિય પુ૦ (કાવલિક) કવન આહાર

કાવિ. ક૦ (કાવિ) કાવપણુ

કાવિદ્ પુ૦ (કાવિદ) કવિદ નામનું એક
નિમાન

કાવિલ ન૦ (કાવિલ) કપિન શાસ્ત્ર, સા-
ખ્ય દર્શનનું શાસ્ત્ર (૨) ત્રિ૦ સાખ્ય
મતના અનુયાયી.

કાવિલિય ન૦ (કાવિલિક) કપિન મતનો
એક અન્ય (૨) "ઉત્તરાધ્યયન" સૂત્રનું
આક્રમ અધ્યયન (૩) ત્રિ૦ કપિન સમધી

કાવિસાયણ પુ૦ ન૦ (કાવિસાયણ) ભુઓ
"કવિસાયણ" શબ્દ

કાવોય પુ. () કાવડ ફેરવી ભિક્ષા
માગનાર એક વર્ગ.

કાવોયા સ્ત્રી. (કાવોતિમા) પારેની મતિ,
કનૂતરની માફક ધણી સલાળથી આહાર
દિવ લેવું તે

કાસ પુ. (કાસ) ઉધરસ, ખાસી

કાસ પુ. (કાસ) કાસ નામનો ચઢ (૨)

કાસ નામની વનસ્પતિનો શુભો (૩)

રસ (૪) સસાર, જગત

કાસંકસ. વિ. (કાસવ) પ્રમાદી, અસ્વસ્થ
આકુળ-માકુળ.

કાસગ પુ. (કાસ) એકુત, ખેતી કરનાર

કાસગ પુ. (કાસ) એક જાતની વનસ્પતિ

કાસગ. ન. (કાસ) ઉધરસ ખાતી, ખો
ખારતુ

કાસમદગ. પુ. (કાસમદ) એક જાતની
વનસ્પતિ

કાસવ. પુ. (કાસવ) કાસવ ગોત્રીય મ

હાનીરસનામી, ચોપીશમાં તીર્થંકર (૨)

વિ. કાસવ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ, મુનિ

સુવ્રત અને તેમી સિનાયના બાપીશ તી

થંકર ચક્રવર્તી વગેરે (૩) ન. એક

પ્રસિદ્ધ ગોત્રનું નામ, કાસવ નામે ગોત્ર

(૪) પુ. શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના

એક નિદાન સાધુ (૫) ન. અનગડ

સનના બહુ વગના ચોથા અધ્યયનનું નામ

(૬) પુ. રાગજીક નિરાસી એક ગાથાપતિ

(૭) જનમ (૮) ન. ઉત્તરાકાંડગુણી ન

ક્ષત્રનું ગોત્ર

કાસવગ પુ. (કાસવગ) નાની હવનમ

કાસવગુત્ત } પુ. (કાસવગોત્ર) સિદ્ધાર્થ

કાસવગાત્ત } રાજા વગેરેનું ગોત્ર

કાસવનાલિયા સ્ત્રી. (કાસવનાલિકા) શ્રી

પર્ણાનું કલ

કાસવ પુ. (કાસવ) લુઓ " કાસ

વગ " શબ્દ

કાસવિજ્ઞયા. સ્ત્રી. (કાસવીયા) જેન મુ-
નિઓની એક શાખા

કાસવી. સ્ત્રી. (કાસવી) પાચના તીર્થંકરની

મુખ્ય સાધી, યશસ્વ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન

થયેલ સ્ત્રી.

કાસવીર. સ્ત્રી. (કાસવીરતિ) ભગવાન

સુમતિનાથની પ્રથમ શિષ્યા,

કાસાદ્ય ન. (કાપાયિક) નાહીને શરીર

હુળાનું વસ્ત્ર

કાસાદ્યા } સ્ત્રી. (કાપાયી) કપાય રમથી

કાસાદ } રંગેની સાડી, ભગની સાડી

કાસિહ વિ. (કાસિક) ખાસીનાજો

કાસિવદુણ પુ. (કાસિવર્ધન) આ નામનો

એક રાજા, જેણે ભગવાન મહાનીર પ્રભુ

પાસે દીક્ષા લીધી હતી

કાસિહ પુ. (કાસિહ) જગ્યાવારી મત્સ્યાહારી

એક જાતનું પક્ષી

કાસી સ્ત્રી. (કાસી) નર્મીપુર, વધારસી

નગર (૨) કાશીદેશ, આર્ય દેશમાનો

એક

કાસીરાય પુ. (કાસીરાય) કાશી દેશનો

રાજા

કાહલ વિ. (કાહલ) અસ્પષ્ટ, અવ્યક્ત (૨)

પુ. ન. વાઘ વિશેષ

કાહલિયા સ્ત્રી. (કાહલિકા) કાહલિકા નામે

એક સોનાનું આભરણ

કાહાર પુ. (કાહાર) કાવડ

કાહાવણ પુ. (કાવણ) મુદ્રા, સિક્કો

કાહિય પુ. (કાહિક) યૌવરથને ઘેર બનાવી

બનાવી કથા કહેનાર સાધુ

કાહે ગ્રં. (કદા) ક્યારે ?

કિદ્રુમ્મ ન. (કલિકમ્મ) સુવાંદિકને નિધ

પૂરક વધના કરવી તે (૨) કાર્ય કરણ

કિં વિ. (કિમ્) કાણુ, શું, કયો ?

કિંકત્તવયા સ્ત્રી. (કિંકત્તવયા) શું કરનાનું

છે તે બાણુ તે

કિંકમ્મ નં (કિંકર્ન) અત્યંત સૂત્રના
છમ વર્ગના ખીખ અધ્યયનનુ નામ (૨)

રાજ્ય નિરાસી એક ગાથાપતિ

કિંકર. પું (કિંકર) દાસ, ચાકર

કિંકિરિટ પું (કિંકિરીટ) ત્રણ ઇંદિનાળા
છાની એક જાત

કિંચ મં (કિંચ) અને, વળી

કિંચણ મં (કિંચ) કષ્ટપણ, કષ્ટ (૨)
નં ૬૦૧, પરિમલ

કિંચિ મં (કિંચિ) કિંચિત્માત્ર, કષ્ટ

કિંચિમ્મત્ત ત્રિં (કિંચિત્માત્ર) કિંચિત્માત્ર

કિંજરક. પું (કિંજર) પરાગ, પુષ્પરજ

કિંતુ મં (કિંતુ) પણ મિત્રોના બતાવ-
વાને આ અન્ય વપરાય છે

કિંતુચ્ચ નં (કિંતુચ્ચ) ૧૧ વસ્તુમાનુ ૧૧ ચુ
ક-ચુ

કિંનર પું (કિંનર) કિંનર જાનના વ્યતર
દેવતા (૨) અમરેશ્વરના રથની સેનાનો

ઉપરી (૩) એક ઇંદ

કિંનરકંઠ. પું (કિંનરકંઠ) એક જાતનું
રત્ન

કિંનરી સ્ત્રીં (કિંનરી) એક સ્ત્રી કે જેને
બીધે યુદ્ધ થયું હતું

કિપાગ પું (કિપાગ) કિપાગ દક્ષ, એક
ઝેરી ફળનાડુ દક્ષ

કિપિ. મં (કિપિ) કષ્ટ કષ્ટપણ

કિપુણ } મં (કિપુણ) વેમા તો કહેતુજ

કિપુણો } શુ એની મદદવાળો મિત્ર

દર્શનામા આનો ઉપયોગ થાય છે

કિપુરિસ. પું (કિપુરિસ) કિપુરિ દેવતા,

વ્યતર દેવતાની એક જાત (૨) પેશચન

ઇશ્વરના રથની સેનાનો અધિપતિ (૩)

મિત્ર નિકાનના ઉત્તર દિશાના ઇંદ

કિપુરિસકંઠ પું (કિપુરિસકંઠ) એક જા
તનું રત્ન

કિમ્મત્ત ત્રિં (કિમ્મત્ત) અમાર, નિ સાર

કિમય ત્રિં (કિમય) ૨૫૨૫ કે પ્રાધાન્ય
મિષયક પ્રત્યાર્થમા વપરાતું, આનુ શુ

૨૫૨૫ છે કે આમા પ્રધાનપણે શુ છે
એમા પ્રત્યાર્થમા આ ૨૫ વપરાય છે

કિંવા મં (કિંવા) અથવા

કિંસુચ પું (કિંસુચ) કેશુચનું ઝાંડ, ખા-
ખરાનું દક્ષ

કિંસુચ નં (કિંસુચ) જુઓ "કિંસુચ"
શબ્દ

કિચ નં (કચ) કૃત્ય, કાર્ય, પ્રયોજન
(૨) ત્રિં કૃતિ-વસ્તુને લાપડ, યુર, આ-

ચાર્ય વગેરે (૩) નં પચન, પાચનાદિ

કૃત્ય (૪) કરના યોગ (૫) પું મુદ્ગ્ય

(૬) નં શાસ્ત્રોક્ત અનુકૂળ

કિચ્ચ નં () ધોડુ

કિચ્ચાકિચ્ચ નં (કચાકચ) કૃત્યાકૃત્ય, કાર્ય
અને અકાર્ય

કિચ્ચ નં (કચ્ચ) કષ્ટ, મુશ્કેલી

કિચ્ચ ત્રિં (કચ) ખરીદવાને યોગ

કિદ. પું (કિદ) લોહાનો કાંટ

કિદ્ધકરણ્ણ સ્ત્રીં (કિદ્ધકરણ્ણ) સજ્જનન
લોહની પ્રથમ સ્થિતિના ત્રણ ભાગ વ-

રીએ તેમાના ખીખ ત્રિભાગની સમા
કિદ્ધિકરણ્ણા છે

કિદ્ધ નં (કીર્તિ) મુનિ (૨) રંગન
પ્રતિપાદન (૩) કથન, ઉક્તિ

કિદ્ધિ. સ્ત્રીં (કિદ્ધિ) સૂક્ષ્મ

કિદ્ધિક પું (કિદ્ધિક) એક જાનની વનગતિ,

કિદ્ધિકર ત્રિં (કીર્તિકર) કીર્તિનું ગાન
કરનાર

કિદ્ધિય ત્રિં (કીર્તિય) વર્ણવેલું, ભગવેલું

કિદ્ધિયા સ્ત્રીં (કીર્તિયા) એક જાનની
સાધારણ વનગતિ

કિદ્ધિસ નં (કિદ્ધિય) એ ત્રણ જાનના
માથના મિત્રમુથી અનેનું સૂત્ર (૨)

ગોળ, તન આનિ તેન ગદિન ચૂગ,

કિટ્ટી સીં (વિટ્ટી) એક જાતની વનખનિ
કિટ્ટુ ત્રિં (કુટ) હળથી ખેડેલ (૨) ન
દેવ વિમાન

કિટ્ટુ ત્રિં (કિટ) ક્યેશ યુક્ત
કિટ્ટિ પું નં (કુટિ) ત્રીજા ચોથા દેવ
લોકોનું એક વિમાન (૨) નં ખેલ્યું
ખેડ્યું

કિટ્ટિકુડ નં (કુટિસ્ટ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન.

કિટ્ટિયોસ. નં (કુટિયોષ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયુક્ત નં (કુટિયુક્ત) એ નામનું ત્રીજા
અને ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિજ્ઞાન નં (કુટિજ્ઞાન) કુટિજ્ઞાન ના
મનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિપ્રમ. નં (કુટિપ્રમ) ત્રીજા ચોથા દે
વલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયાપન્ન નં (કુટિયાપન્ન) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયાવર્ત નં (કુટિયાવર્ત) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિલેસ નં (કુટિલેસ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિંગ નં (કુટિસિંગ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિદ્ધ. નં (કુટિસિદ્ધ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિદ્ધ પું નં (કુટિસિદ્ધ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટુસર્વહિસગ પું નં (કુટ્ટુસર્વહિસગ) ત્રીજા
ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિકિટ્ટિયા સીં (કિટ્ટિકિટ્ટિયા) કુર્બલ
શરીરવાળા માણસના માસ પિનાના હા
કાનો ઉઠતા ખેસતા અનાજ ચાલ તે

કિટ્ટિમ પું (કિટ્ટિમ) કીડીઆર રાષ્ટ્રી
(૨) એક જાતનો રોગ

કિટ્ટુસ. ત્રિં (કીડાસ) કીડાસર

કિટ્ટુ સીં (કીડા) કીડા રમત, ગમત,
રતિ, આનંદ (૨) બાધવાનરથા

કિટ્ટાવિયા. સીં (કીટ્ટા) કીડા રમતનારી
દાસી

કિટ્ટિ. ત્રિં () રથપર, મદ

કિટ્ટિય નં (કિટ્ટિય) એક જાતનું વાણું
કામ, તાપસનું એક ઉપદેશ, કાવ્યની
બે બાળુના ગમત

કિટ્ટિયપટિકુલ ત્રિં (કિટ્ટિયપટિકુલ)
કાવ્યના આકારની નરત

કિટ્ટિયસંકાદય નં (કિટ્ટિયસંકાદય) મારક
કિરણ નં (કિરણ) ખરીદ્યું તે

કિરિયત } નં (કિરિયત) એક જાતનું
કિરિય } વાજન

કિરિયા સીં (કિરિયા) એક જાતનું
વાજન

કિરણ ત્રિં (કીર્ણ) આકીર્ણ, વ્યાપ
(૨) કિર્ણ, કીર્ણ

કિરણી મં (કિર્) કુ ? કુ ?

કિરણમુંડ પું (કીર્ણમુંડ) એ જાતનું
વાજન

કિરણર પું (કિર્ણર) વાનર જાતના દેવતા
ની એક જાત

કિરણા મં (કમ) કીની રીતે

કિરણાઈ મં (કિર્ણ) કિર્ણિય

કિરણા મં (કિર્ણ) પ્રથમ (૨) નિર્મ (૩)
સાદરથ (૪) સ્થાન (૫) નિર્મ

કિરહ પું (કુર્ણ) કાળો રંગ (૨) ત્રિં
કાળો રંગનું સ્થાન (૩) પું કૃષ્ણ ના-
મના નવમા વાસુદેવ (૪) કૃષ્ણપદ્મ,
અધારીયુ

કિરહકેસર પું (કુર્ણકેસર) કાળો
કેસર

કિરહપડલ નં (કુર્ણપડલ) એ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ

किराहपडिचमख. पु० (कृष्णप्रतिपत्त) अधा
रीयु पञ्चमारीयु

किराहपत्त. पु० (कृष्णपत्र) चार धदिथराणे
अेऽ ७५

किराहमिग. पु० (कृष्णमृग) जणीयार भृग,
वायो हरथु

किराहलेसा } स्त्री० (कृष्णलेस्या) कृष्ण
किराहलेस्मा } लेसा

किराहसिरी. स्त्री० (कृष्णसी) ठंडा यक
तीती कृष्णश्री नाभनी ओ

किराहा स्त्री० (कृष्ण) भेऱना छितरभा व्या
वेनी रक्ता नदीभा जेधने भगती अेऽ
नदी (२) कृष्णलेसा (३) अेऽ जलनी
पनरपति (४) क्षणी प्रभा

किराहमास त्रि० (कृष्णमास) कृष्ण २९
जेनु देभापु, जणी प्रभा

किराहोमास. पु० (कृष्णवमास) क्षणीप्रभा
किराण न० (कीर्ण) वप्पायु, प्रशसा,
रुति (२) वर्धन, प्रतिपादन (३) जन,
छित

किरावोरिध. पु० (कार्वाण्य) भरतनी गा-
दीअे तेजनीय पञ्च व्यावेन तेनो पुन

किरि स्त्री० (कीर्ति) धीर्ति, प्रसिद्धि, यय
(२) धीर्तिदेवीनी प्रतिभा (३) धीर्तिदेवी,
नीलनत परितना डेशरी प्रदनी अधिवात्री
देवी (४) सौधर्भ देवलोडनी अे- देवी
(५) नीलनत परितनु शिपर

किरि. स्त्री० (कृति) आभयनो योअडा
कडा के जे जेसनाने पाथरसभा नम
आवे ते

किरिअ त्रि० (कीर्ति) नप्पाखेन

किरिआ. स्त्री० (कृत्वा) कृतिडा नक्षन

किरिहूड पु० (कीर्त्तु) नीलनत वप्पारा
परितना नन कृत्मानु पाथयु कृट-
शिपर

किरिअ त्रि० (कृत्वा) जनावनी, डोअे करेयु

किरिअ त्रि० (कृत्वा) डेटु

किरिअमिअ त्रि० (कृत्वा) डेटु

किरिअ पु० (कृत्वा) किरिअ जलतना देनता,
व्यतर देनतानी अेऽ जल (२) धर्मना
यजना यक्षनु नाभ.

किरिअ पु० (कृष्ण) लुओ " ८५५ " शब्द

किरिअ त्रि० (कृत्वा) अधम, नीय,
भीलत्स, भीलभयु (२) न० किरिअ,
भायानु पर्याय नाभ, पाप (३) पु०
याएडाव स्थानीय देन जति

किरिअसत्त न० (कृत्वा) असुर जलन,
असरपलु

किरिअसिय पु० (कृत्वा) हलडी जल
तना देनतानी जलत, यडाणी जेवा देव-
तानी अेऽ जल (२) भीलने हसाडनार,
निद्वप (३) अतुर्विध सध तथा ज्ञानादिनु
अनर्थावद भोलनार (साधु) (४) त्रि०
अधम, नीय (५) पापनु कृष्ण भोगन
नार हरिद, पागणा वगेरे

किरिअसियभावना. स्त्री० (कृत्वा) कृत्वा
अरुनिध, अरुदोह, वगेरे दुर्गुणो के जेथी
किरिअ जलतना देनताभा छितपन यनु
पडे ते

किरिअसिया. स्त्री० (कृत्वा) कृत्वा
वेधारी साधुनी वृत्ति

किमअ० (कृत्वा) ' किमअपुथ ' अे
रिशेयर्थ जलतनार वाक्यभा सदयोगी
तरीके नपरातु अव्यय

किमअपुथ अ० (कृत्वा) शु भेनु
नेमा तो डेटुअ शु ? अथवा सामान्य
आम छे, रिशेय वाततो शु करी ?

किमअ० (कृत्वा) शा भाटे

किमअ त्रि० (कृष्ण) गरीय, रक, दीन
(२) हरि, निर्धन (३) क्षयर

किमि पु० (कृमि) अेऽ जलनो भीडे,
अभीयो (२) वाय (३) अेऽ जलतनु जे.

કિમિચ્છિય નં (કિમિચ્છક) આ ચીજછે ?
આ છે ? એમ ઇચ્છા પ્રમાણે માગી માગી
લેતુ તે, સાધુના પર અનાચીણુમાનુ
એક

કિમિણ ત્રિં (ક્રમિણ) કૃમિણનુકન
કિમિયકવલ. પું (ક્રમિયકવલ) ઝરમીયાનો
કવલ-કેળીએ

કિમિયા. સ્ત્રીં (ક્રમિયા) ઝઠરમા ઉત્પન્ન
થતા જન્તુ, કરમિયા

કિમિણ } નં (ક્રમિણ) કિરમણ રગ-
કિમિયાય. } વાગુ સૂત્ર, લોહી પાષ ઉ-
છેરેય કીડની લાળમાથી લોહીના રગમા
બનેયુ સૂત્ર (૨) કિરમચી રગ, એક
જાતનો પાકો રગ

કિમિપાસિ. પું (ક્રમિપાસિ) એ નામની
એક વનસ્પતિ.

કિમુ ઇં (કિમુ) શુ ? પ્રશ્ન
કિમુય. ઇં (કિમુત) પ્રશ્ન (૨) ત્રિં-પ
(૩) પિતકે (૪) આતિશય

કિયકમ નં (કૃતકમ) કૃતકર્મ વંદના
કિર ઇં (કિલ) નિશ્ચય, ખરેખર
કિરણ પું નં (કિરણ) કિરણ, તેજ,
પ્રભા.

કિરાય પું (કિણ) કિરાય નામનો એક
અનાર્થ દેશ

કિરિકિરિયા સ્ત્રીં () લાડ લો
કેતુ એક નાજીત

કિરિમર પું (કિરિમર) એક જાતનું સુગંધી
દ્રવ્ય

કિરિયવિસાલ નં (કિરિયવિસાલ) એ ના-
મનો ચો. પૂરમાનો તેરમો પૂર

કિરિયા સ્ત્રીં (કિયા) કર્મબંધન હેતુ, કા
પિપ્પા આદિ પાચ કિસા (૨) પ્રજાપના
સૂતના રીશમા પન્તુ નામ કે જેમા
કાપિપ્પા આિ પાચ કિસાનું વર્ણન કરેય
છે (૩) આત્મા તથા પરચો છે એમ

માનતુ તે (૪) કૃતિ, પ્રયત્ન (૫) શા-
સ્ત્રોક્ત અનુજ્ઞાન, ધર્માનુજ્ઞાન (૬) સાવધ
વ્યાપાર

કિરિયાઠાણ. નં (કિયાઠાણ) સુવગડાગ
સૂતના ખીજા શ્રુતરકધના ખીજા અધ્યયનનું
નામ (૨) કર્મ બંધનનું દારણ

કિરિયારહ સ્ત્રીં (કિયારહિ) કિયા-અનુ
જ્ઞાનમા રચિ-ઇચ્છા, સમક્રિતનો એક
પ્રકાર

કિરિયાવાદ } ત્રિં (કિયાવાદિ) કિયા
કિરિયાવાદિ } નેજ મોક્ષ સાધક માન-
નાર (૨) કિયાનુ-શ્રદ્ધાનાદિ પદાર્થનું
અસ્તિત્વ સ્વીકારનાર

કિરિયાવિસાલપુચ પું (કિયાવિસાલપૂરં)
કિયાવિશાલ નામે તેરમો પૂર.

કિરીહ. નં (કિરી) મુકુટ

કિલ. ઇં (કિલ) નિશ્ચય

કિલંજય પું (કિલિજક) વાસની સુગંધી

કિનંત ત્રિં (ક્લાન્ત) કુ બધી પીડિત

કિલામ પું (ક્રમ) પીડા (૨) થા

કિલામણવા સ્ત્રીં (ક્રમણ) પીડા, કુ ખ

કિલામિચ ત્રિં (ક્રમિત) ગનાનિ પામેયુ,
સુખાદિ ગયેયુ

કિલિંચ નં () વાસની અપાદ

કિલિહ ત્રિં (કિહ) સક્રિય પરિણામી,
શબ્દોપના પરિણમણો. (૨) કનેશકુશ,
કુ ખી (૩) અશુભ, કુષ્ટ

કિલિણ } ત્રિં (કિમ) આદ, બિન્તુ
કિલિન. }

કિલિસ્સ. પું (કિસ) કુ ખ, કનેશ

કિલો સ્ત્રીં (કિનો) ચનાકા, સપી, ખીરી

કિલેસ. પું (કિસ) કનેશ, કુ ખ (૨)

કુ ખનું કરણ (૩) શુભાશુભ કર્મ

કિન પું (કિ) આ નામના એક નરિ,
કૃપાચાપ

કિરણ ત્રિં (ક્રમ) કૃપમ, દરિદ્રી, રાક,
ગિખારી (૨) કૃપી, કાપર

કિરાણ. પુ. નં (ક્રાણ) ખડા, તવવાર.
કિચિણ. વિ. (ક્રાણ) જુઓ. “ કિવણુ ”
શબ્દ

કિસ વિ. (ક્રા) પાતળુ કુપી

કિસલય. પુ. નં (કિલય) પચાડર,
ડીસી, કુપી

કિસિ સી. (ક્રિ) ખેતીવાડી, ખેતી-મં

કિસોર. વિ. (કિશોર) કિરોર અવસ્થાવાળો

કિસોરી. સી. (કિશોરી) કુમારી, યુવતી

કિહ મ. (ક) કયા ? કયે ઠેકાણે

કિહં. મ. (કયમ્) કેમ ? કેની રીતે

કોડ પુ. (કોટ) જાતુ, કોડા (૨) ચાર
ધિવવાળા છાતી એક વાત

કોદ્ય ન. (કોટન) ડીઝની લાળથી
ઉત્પન્ન થતુ કાપડ. (૨) વસ્ત્ર વિશેષ

કોડા સી. (કોજ) જુઓ “ કિડી ” શબ્દ
(૨) માણસની દશ દશાઓ પૈકી બીજી દશા

કોડાકારી. સી. (કોડકારણી) કીપ કે
રાનનારી દામી

કોળાસ પુ. (કીનાસ) યમરાજ

કોવ ન. (કલીવ) ઘણર, નપુસક (૨)
એક જાતનુ પક્ષી (૩) કલીમ કુમાર

કોવ. વિ. (કીત) ખરીદિલુ, વેચાતુ બીધેલુ
(૨) સાધુને માટે આહારાદિ વેચાતુ લખને

આપનાથી લાગતો એક દોષ, ૧૧ ઉદ્-
ગમનમાનો આક્રમો દોષ (૩) નં કપ,
ખરીદ

કોવ પુ. (કીચક) વાસ

કોવકડ વિ. (કોલ્કવ) સાધુને વાતને
અગાઉથી વેચાતુ લઈ રાખે

કોવગ પુ. (કીચક) કીચક નામનો રાગ

કોવગડ વિ. (કીચક) જુઓ “ કીચકડ ”
શબ્દ

કોયા સી. (કોરા) આખની કીમી

કોર. પુ. (વીર) કાશ્મીર દેશ (૨) વિ.
કાશ્મીર દેશ સમધી (૩) કાશ્મીર દેશમા
ઉત્પન્ન થો

કોરી સી. (કીરી) નિષિ વિરોધ, કીર
દેશની વિધિ

કોલ પુ. (કીલ) ખીતિ, ખીસો

કોલગ પુ. (કીલક) ખીચો

કોલગ ન. (કીલગ) કીડા, રમત

કોલગધાર્દ સી. (કીલગધારી) બાળકને
રમકાનાર દાઈ

કોલા સી. (કીલ) રમત

કોલાવગ ન. (કીલગ) રમકાનુ

કોલાવગ વિ. (કીલગ) કીડા કરાનનાર

કોલાવગધાર્દ સી. (કીલગધારી) કીડા
કરાવનારી આ-ધાવમાતા

કોલિય. ન. (કીલિય) કીડા કરવી, રમકાનુ,
ખેલુ

કોલિય વિ. (કીલિય) મત્રાદિથી ખીસી
થો

કોલિયા. સી. (કીલિકા) જેમા હાડકાના
સાધા ખીનીથી જડેન હોય તે સધયણુ,

છ સધયણુમાનુ પાચમુ સધયણુ

કોલિયાસંઘવણ. ન. (કોલિકાજનન)
છ સધયણુમાનુ પાચમુ ‘ કોલિકા ’

સધયણુ

કોલિયાસંઘવણિ વિ. (કીલિકાજનન)
કીલિકા સધયણુવાળો

કોન પુ. (કીવ) એ જાતનુ એક પક્ષી

કોસ. વિ. (કીસ) કેટુ ?

કોસ વિ. (કીસ) કેના સ્વભાવવાળો

કુ મ. (કુ) કુસિન, નયાર (૨) કુમાર
(૩) અધિ. વિશેષ.

કુચ્ચ વિ. (કુચિ) ખરેલુ, ઝરેલુ

કુચ્ચણ પુ. (કુચિર્ણ) ધડીગાયોનો ધણી
જો મડગતો અધિર્ણ (૨) આ નામનો

એક શ્રુતપતિ

કુડમ પ ન. (કુપ) આમ નુ ધી ભર-
વાનુ કુટુંબ, કુટુંબી

કુચ્ચો મ. (કુચ્ચ) કપાળી ?

કુંકળા નં () કાન્થ, રક્ત કમળ
(૨) પુ. આર ધરિયાળો એક જી
કુંકળા પુ. (કોઈ) દેશ વિશેષ
કુંકળામ્ ત્રિ. (કોઈજ) કાન્થ દેશમાં
જન્મેન, કાન્થ દેશનો વસનાર
કુંકુમ. નં (કુકુમ) કેશર (૨) ડકું
કુંચ પુ. (કૌચ) કૌચ પક્ષી (૨) પાચમાં
તીર્થકરતુ લાગળ
• કુંચ. પુ. (કૌચ) કુચ નામનો એક અનાર્થ
દેશ
કુંચિય ત્રિ. (કુંચિ) ગોળ વળેન, કુડ્યા
કારે થોલ, પાકું
કુંચિયા. સ્ત્રી. (કુંચિયા) કુચી
કુંજર. પુ. (કુંજર) હાથી
કુંજરસેળા. સ્ત્રી. (કુંજરમા) કુંજર તથા
વર્તીની એ. રાણી
કુંડ ત્રિ. (કુંડ) નિર્મિત હાથનાળો, કુંડો
(૨) કુંડો, હીમણો
કુંડ નં (કુંડ) કુંડી (૨) જલાશન વિ
શેષ (૩) આરા, આદેશ
કુંડકોલિય. પુ. (કુંડકોલિક) એ નામના
મહાનીર રનામીના એક શ્રાવક, દશ શ્રા
વકમાંનો એક
કુંડગ પુ. (કુંડગ) કંથુસહ
કુંડધાર પુ. (કુંડધાર) એક જાતના દેન
કુંડધારિ. ત્રિ. (કુંડધારિન્) આરાકારી
કુંડપુર. નં (કુંડપુર) એ નામનું એક ગામ
કુંડમોય પુ. (કુંડમોદ) હાથીના પગના
આકારનું કુંડ જેવું માટીનું હાથ
કુંડય. પુ. (કુંડ) એક જાતનું વાસણ કુંડો
કુંડરીય પુ. (કુંડરીક) કુંડરિક નામનો
એક રાજકુમાર
કુંડલ પુ. નં (કુંડલ) જાનમાં પહેરનાનું
એક આભૂષણ (૨) કુંડા નામે દશમે
હીપ અને દશમે સમુદ્ર (૩) દેન
વિશેષ (૪) પવેત વિશેષ

કુંડલમહ. પુ. (કુંડલમદ્ર) કુંડા હીપના
અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલમહામહ. પુ. (કુંડલમહામદ) કુંડાહી
પના અધિપતિ દેનતાનું નામ.
કુંડલર. પુ. (કુંડલર) કુંડાનર નામનો
હીપ તથા સમુદ્ર (૨) કુંડા હીપને આરે
તરફ ફરતો કુંડાનર નામનો પરિત (૩)
કુંડાનર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતા
કુંડલરમહ. પુ. (કુંડલરમદ્ર) કુંડાનર
હીપના અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલરમહામહ. પુ. (કુંડલરમહામદ્ર)
કુંડાનર હીપના અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલરોમાસ પુ. (કુંડલરોમાસ) કુંડા
વરોમાસ નામનો એક હીપ તથા સમુદ્ર
કુંડલરોમાસમહ. પુ. (કુંડલરોમાસમદ્ર)
કુંડાનરોમાસ હીપના અધિપતિ દેનતાનું
નામ
કુંડલરોમાસમહામહ. પુ. (કુંડલરોમાસ
મહામદ્ર) કુંડાનરોમાસ હીપના અધિપતિ
દેવતાનું નામ
કુંડલરોમાસમહાર પુ. (કુંડલરોમાસ
મહાર) કુંડાનરોમાસ સમુદ્રના દેન
તાનું નામ
કુંડલરોમાસર પુ. (કુંડલરોમાસર)
કુંડાનરોમાસ નામે સમુદ્રના દેવતાનું
નામ
કુંડલા સ્ત્રી. (કુંડા) કુંડાનરની
મુખના રાજધાની
કુંડલોદ. પુ. (કુંડલોદ) કુંડલોદ નામનો
એક સમુદ્ર
કુંડિય પુ. (કુંડિક) કમંડા
કુંડિયા. સ્ત્રી. (કુંડિકા) ભાગ્યન વિશેષ,
કુંડી (૨) કમંડા
કુંડિયાયણીય. પુ. (કુંડિકાયનીય) કુંડિ
કાચન ગોત્રનાગો
કુંત પુ. (કુંત) ભાગ્ય

કુંતમા. નં (કુંતામ) ભાવાની અણી
કુંતમાહ વિં (કુંતામહ) ભાવો રાખનાર
કુંતીદેવી સ્ત્રી (કુંતીદેવી) પાણકુ રાખની
રાણી

કુપુ. પું (કુપુ) કુપુનાથ નામના ચાતુ
ચોડીમીના ૧૭ મા તીર્થંકર અને ૭૬
ચક્રર્તી (૨) નવ ઇન્દ્રિયાઓ એક છત્ર,
કુચે (૩) ચમરેન્દ્રની હાથીની સેનાનો
અધિપતિ દેવ

કુદ પું (કુદ) પુષ્પમ્લ શિષેય (૨) નં
મયકુન્ડુ કુચ, મોગરાનું કુચ (૩) કુદ
નામની વનસ્પતિ, વેન

કુદુક પું (કુદુક) નવગ્રંથિ રિશો

કુદુક પું (કુદુક) એક ભતની સાધા
નવ વનગ્રંથિ (૨) ચીક-એક જાનનું
ગુગળી ધૂપ દ્રવ્ય, મીનારસ

કુમ પું (કુમ) ધડો, કાશ (૨) ૧૯
મા નિર્ધારના પિતા (૩) ૧૮ મા અરનાથ
તીર્થંકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ (૪)
કુબીમા નારકીને પદ્મનાભ પરમાધ્યાત્મી
(૫) કુભ સ્વામ, ચૌદ સ્વામ તીર્થંકર
ગઢનાનીની માતા જુએ છે તેમાનું એક
(૧) સાદ આદક અથવા ૨૪૦ પ્રાચ
પ્રમાણ માન વિશે

કુંમકાર. પું (કુંમકાર) કુભાર

કુંમકારકડગ. નં (કુંમકારકડગ) એક
પ્રાચીન નગરનું નામ, જ્યાં પાપકે અધ
કના પાપમે શિષ્યોને પાછીમા પીટ્યા
દના

કુંમકારી. સ્ત્રી (કુંમકારી) કુંભારની સ્ત્રી,
કુંભારી

કુંમા પું (કુંમા) મિથિન નગરીના રા
જાનું નામ

કુંમા નં (કુંમા) મધ્ય દેશનું એક માપ

કુંમય પું (કુંમય) કુંભરાખ, અગિના
પના પિના

કુંમરાય પું (કુંમરાય) કુંભરાખ

કુંમાર પું (કુંમાર) કુંભાર

કુંમારાચ. પું (કુંમારાચક) કુંભારનો
નિભાડો

કુંમિ પું (કુંમિ) ઉત્તર મોહના ઉદયથી
જેનું પુરૂષ ચિન્હ તથા કુલ જેનક
મોહા યના હોય તે, દીક્ષાને અપેક્ષ
પુરૂષમાને એક

કુંમિય નં (કુંમિય) મગધદેવપ્રસિદ્ધ,
એક પ્રમાણ (૨) વિં કુલ પ્રમાણ,
ધમ જેનકુ (૩) પું એક ભતની વ
નસ્પતિ

કુંમી. સ્ત્રી (કુંમી) હાથીનો કુંભચા.
(૨) કુહી (૩) નારકીનું ઉત્પત્તિ
સ્થાન

કુંમીપાળ પું (કુંમીપાળ) કુંભી નામના
પાનમા પકાનું, (૨) નારકીની એક
પ્રકારની વાનના

કુંમીમુદ નં (કુંમીમુગ) સાંભ મોહરાગી
હાડી

કુમ પું (કુમ) કાચો.

કુકમિ વિં (કુકમિ) કુલિન કામ-નયો
કરનાર. કુકાર, કુભાર વગેરે

કુકમ્મ નં (કુકમ્મ) અગમ કામ

કુકુદમ્મ નં (કુકુદમ્મ) ઘેરીરાત્રીની અપનાઈ-
કુચી

કુકુદમ્મ વિં (કુકુદમ્મ) કુચકુચ એક
અસાદ કરનાર

કુકુલ. પું () ખત્રા

કુકુલ પુ- () પાન આદિના
કાગ, ખમ્બે કુસમ રંગેર

કુકુલ. પુ- (કુલ) ખજાનો અગિ

કુકુલય નં () એક ભતનું
ધણ

કુકુલ. નં (કુકુલ) કુને ડા, કામે ૧૮
અન રિગર

કુસ્કુઝા ત્રિં (કુસ્જ) આક્રંદ કરનાર
 કુસ્કુઝા. સીં (કુસ્કુઝા) ખરડુ, ઝરડુ
 કુસ્કુઝા. ત્રિં (કૌકુચિ) ભાડની માફક
 કુચેષ્ટા કરનાર, કામ ચેષ્ટા કરનાર
 કુસ્કુઝા નં (કૌકુચ) મુખ નેત્રના ત્રિકાર-
 વાળી ક્રિયા-ચેષ્ટા
 કુસ્કુઝા પું (કુસ્કુઝ) કુકડા (૨) એ
 નામની એક વનસ્પતિ
 • કુસ્કુઝામંસપ. નં (કુસ્કુઝામંસ) કુકડાનું
 માંસ (૨) કોળાપાક
 કુસ્કુઝા. નં (કુસ્કુઝ) ભુઓ “કુસ્કુઝ”
 શીર્ષક
 કુસ્કુઝાલક્ષણ નં (કુસ્કુઝાલક્ષણ) કુકડાના
 લક્ષણો જોવાની કળા.
 કુસ્કુઝાવસમ પું (કુસ્કુઝાવસમ) મોટા કુકડા
 કુસ્કુઝિયા. સીં (કુસ્કુઝિયા) મુરબી, કુકડી
 કુસ્કુઝી સીં (કુસ્કુઝી) કુકડી (૨)
 માયા, કપડ
 કુસ્કુપ. નં () ખુખણા, ધુધરા
 કુસ્કુર પું (કુસ્કુર) કુતરા
 કુસ્કુસ પું () ભુઓ “કુકુસ”
 શીર્ષક
 કુસ્કુદ પું (કુસ્કુદ) ચાર દંડિયાળો
 છંદ
 કુલગાઢ સીં (કુલગતિ) અશુભ વિદાયસ
 ખતિ-આવવાની ગતિ
 કુલગાઢ પું (કુલગાઢ) મોટા આમદ કદાચદ
 કુલગાઢીય. ત્રિં (કુલગાઢીય) નદારીરીતે પ્રદય
 કરેલું
 કુલચર ત્રિં (કુલચર) નમદ આચરણ કર
 નાર, ચોર, પરચી ગમન કરનાર વગેરે
 કુલેલ. ત્રિં (કુલેલ) ખરાબ વસ્ત્રધારી,
 કુલિન કપડા પહેરનાર
 કુલ્ય નં (કુલ્ય) દાતીયા, વાળ ઓળવાનું
 સાધન (૨) એક જાતનું ધાસ (૩) ઘડી
 કુલ્યંધર. પું (કુલ્યંધર) ઘડી-વાળો

કુલ્યમ નં (કુલ્યમ) ૨ નામના રોપાનું
 પાથરણ જેના કુલ્યા અને છે તે
 કુલ્ચિય ત્રિં (કુલ્ચિક) ઘડી મૂંઝાળા
 કુલ્ચ પું (કુલ) નકરિ વિશેષ (૨) જોન
 વિશેષ
 કુલ્ચમ. પું (કુલ્ચક) એક જાતનું ધાસ,
 વનસ્પતિ.
 કુલ્ચગિજ્ઞ. ત્રિં (કુલ્ચનોમ) નિદા કરાવે
 ચોચ, નિદાપાત્ર
 કુલ્ચા. સીં (કુલ્ચા) નિદા
 કુલ્ચિ પું સીં (કુલ્ચિ) કુખ (૨) પેટ,
 અર્ધજીવન (૩) મોઢાસ પ્રમથ મુખ, ગળ
 કુલ્ચિકિમિ પું (કુલ્ચિકિમિ) પેટમાં ઉત્પન્ન
 થતા કૃમિ, જે ક્ષત્રિયરાજા જન
 કુલ્ચિધાર. પું (કુલ્ચિધાર) નાવાનો નિર્ધા
 મક, મુકાની (૨) એક પ્રકારનો વહાણનો
 વેપારી
 કુલ્ચિય ત્રિં (કુલ્ચિય) ખરાબ
 કુલ્ચિવેષણ સીં (કુલ્ચિવેષણ) પેટનો એક
 જાતનો રોગ
 કુલ્ચિસૂત્ર પું નં (કુલ્ચિસૂત્ર) એક પ્ર
 કારનો રોગ
 કુલ્ચુમરિય પું (કૌલુમરિક) એક જાતનું
 વૃક્ષ
 કુલ્ચમ. પું (કુલ્ચ) જેનો જય કુલ્ચિત-
 નિર્મિત છે તે, ભુમારિ
 કુલ્ચ ત્રિં (કુલ્ચ) કુખડો, ઠીંગણો
 કુલ્ચય પું (કુલ્ચક) સેનતીનું ગાઢ
 કુલ્ચિ. ત્રિં (કુલ્ચિ) વાકુચુક, વક
 કુલ્ચ પું (કુલ્ચ) પરિચાર
 કુલ્ચ નં (કુલ્ચ) કુટુંબ મારડ
 કુલ્ચા સીં (કુલ્ચ) સારીરિક પીડા
 કુલ્ચી સીં (કુલ્ચી) સામેલું મૂલન
 કુલ્ચિતિયા સીં (કુલ્ચિ) અનાજને ખાક-
 નારી
 કુલ્ચિ પું (કુલ્ચિ) જુમિતળ, જોતળીય

કુટિય ત્રિ. (કુટિ) કુટેલ (૨) કપેલ
કુટિલશ્ર. પુ. (કુટિલ) એ નામના એક
સાધુ

કુટ્ટ પુ. નં. (કુટ) કોઠ, એક જાતનો
સુગંધી દ્રવ્ય (૨) કુટરોચ, કોઠ

કુટ્ટ પુ. (કોટ) કોટો, અનાજ ભરનાનો
કોશર

કુટ્ટુદિ ત્રિ. (કોટુદિ) એકનાર જાણ્યા
પડી નહીં જુવનાર

કુટ્ટા. સ્ત્રી. (કુટ) આમની

કુટ્ટાશ નં. (કુટ્ટાશ) કુટ્ટાશ

કુટ્ટિ. ત્રિ. (કુટ્ટિ) કોટી

કુટ્ટિશ્રા સ્ત્રી. (કોટ્ટિ) માગીની કાગી

કુટ. પુ. (કુટ) કોડનો રોગ.

કુટ. પુ. (કૂ) પર્વત (૨) દષ્ટાત, દા
ખયો (૩) અસત્ય (૪) એક પ્રકારનો
પાશ (૫) ધડો, કાગશ (૬) હાથી વ
ગેરેને બાંધનાનું સ્થાન

કુટંગ. પુ. નં. (કુટંગ) ધરનું ઢાંકણું જા-
પડ (૨) એ નામનો એક દીપ (૩)
વાસનું વન

• કુટંગ. પુ. (કુટંગ) પાશ વિશેષ

કુટંગિશ્ર. ત્રિ. (કુટંગિશ્ર) લાકડી ભારી
છીનની લીધેલું દ્રવ્ય

કુટંગ પુ. (કુટંગ) જુએ કુટ " શ્રા"

કુટમિ સ્ત્રી. (કુટમિ) ન્દાની ધરમ

કુટય પુ. નં. (કુટ) ધરનું જાડ

કુટય. પુ. (કુટ) અનાજ ભરનાનું એક માપ

કુટહ. ત્રિ. () મૂરપો, મોડાગ

કુટાગાર પુ. (કુટાગાર) પર્વતના સિખરમા
કોતરેન ધર

કુટાલ પુ. () દગનો ઉપનો ભાગ

કુટિલ ત્રિ. (કુટિલ) સાકુચુક

કુટિલ્ય પુ. (કુટિલ) ધરમા ગડી હા
માદિ કાપ કે અદમરનો ત્યાગ કરે
તેના પરિવાર

કુટી. સ્ત્રી. (કુટી) ઓરડી ઝુપડી

કુટીર. નં. (કુટીર) ઝુપડું, નિર્ધનનું ધર

કુટુંબ નં. (કુટુંબ) કુટુંબ પરિવાર.

કુટુંબય. પુ. (કુટુંબય) વનસ્પતિ વિશેષ
(૨) કન્દ વિશેષ

કુટુંબિ ત્રિ. (કુટુંબિ) સમન્ધી

કુટુંબિય. ત્રિ. (કૌટુંબિક) કુટુંબી, ખાસ
કુટુંબનો માણસ (૨) હઝુરી

કુટુય પુ. () પર્વતની ટોચ શીખર.

કુટુ નં. (કુટુ) દીસાલ, ભીંત

કુટ્ સ્ત્રી. (કુટ્) પાતાળ કાગશાની ઠીંકરી

કુટાવય. નં. () અનુગમન, પડવાડે
જવ

કુણક પુ. (કુણક) કુણક નામની એક
વનસ્પતિ

કુણાલ પુ. (કુણાલ) કુણાન નામનો એક
દેશ (૨) કુણાન રાજા, જેનું બીજું નામ
સપ્તિ રાજા હતું

કુણાલા સ્ત્રી. (કુણાલા) કુણાલા નામે
ઉત્તર તરફની એક તરરી, ઉત્તરની તર-
રીનું બીજું નામ કુણાલા હતું એમ પણ
કાક લખેન છે

કુણાલાદિવર પુ. (કુણાલાદિવર) કુણાલ
દેશનો અધિપતિ

કુણિ ત્રિ. (કુણિ) હાથ અથવા પગ ન્દાનો
ઢોટો દોષ એવા ગર્ભના દોષરાજો

કુણિમ. પુ. નં. (કુણ) માસ (૨) શન,
મંદુ (૩) નગમવાસ વિશેષ (૪) શનનું
રૂપિર

કુણિય પુ. (કુણિક) કુણિકરાજા, ક્રિષ્ણકનો
પુત્ર

કુણિયા. સ્ત્રી. (કુણિયા) જેથી એક હાથ
અથવા પગ ન્દાનો ઢોટો અગમો દોષ
તે, મોગ રેગમાનો એક રોગ

કુમારિ. સ્ત્રી. (કુમારી) કન્દરી નામનું નં
(૨) એ નામની એક વનસ્પતિ

કુતિત્થ નં (કુતીર્થ) દોષવાળા દર્શન,
કુન્દર્શન.

કુતિત્થિ. ત્રિં (કુતીર્થિ) } પાખડી અ
કુતિત્થિય ત્રિં (કુતીર્થિક) } સલને ભજ
નાર, મિથ્યાત્વી

કુતુંબ પું (કુતુમ્બ) એક જાતનું પાણન
કુતુબ પું નં (કુતુબ) ડબથરના બનાવેલા
આમણનો ડુકાનો

કુત્તાર ત્રિં (કુતાર) ખરાબ તાર, પોતે
કુમે અને બીજાને કુનાડે તેવો

કુતિશ્રાવણ પું નં (કુતિશ્રાવણ) તથા
લોભા નિપજતી દરેક સ્ત્રીજા જ્યાંથી
વેચાતી મળી શકે તેની મહેતી ડુકાન

કુતિય નં (કુતિક) સ્વર્ગ, મર્ત્ય અને
પાતાળ એ ત્રણ લોક (૨) તથા
જગતમા રહેતી પદાર્થ

કુરુપ મં (કુરુ) કથા ?

કુરિયચ્છ ત્રિં (કુરિયત) નિન્દિત, ખરાબ
કુન્દુમ્બ સ્ત્રીં (કુન્દુમ્બરી) ધાણનો ચુન્ન
કોથમરી

કુરુડ પું (કુરુડ) એક જાતનું બધન
કુરુડગ પું (કુરુડગ) ખૂબાર મારવાનો
કોરડો

કુરુડિમ નં (કુરુડિ) કુતિસિત નં, ચુન્ન
કરતા એણો દડ

કુરુસણ નં (કુરુસણ) વિપરીત શ્રદ્ધાન,
મિથ્યાત્વ દર્શન

કુરુદિદિ સ્ત્રીં (કુરુદિ) મિથ્યાત્વદષ્ટિ, વિપ
રાતદાષ્ટિ

કુરુહાલ પું (કુરુહાલ) કોદાળી. (૨) એ ના
મનુ એક વૃક્ષ

કુરુદ ત્રિં (કુરુ) કોઈ, ગુસ્સે થયેન
કુપસ્ત્ર ત્રિં (કુપસ્ત્ર) નીચ પક્ષનો

કુપ્પ નં (કુપ્પ) આસન સમ્યા વગેરે
રાયરચીપુ, ધરનાખરી

કુપ્પર પું (કુપ્પર) ગાંડે રચની પિંગળી
(૨) કોખી

કુપ્પાવયણિય. નં (કુપ્પાવચનિક) પાખડી
ઓના પ્રવચનને આધારે તેઓને કરનાનું
આવશ્યક દિનકૃત્ય (૨) ત્રિં દ્વિપિત
સિદ્ધાન્તને અનુસરનાર.

કુવેર પું (કુવેર) એક જૈન મુનિ
કુવેરા સ્ત્રીં (કુવેરા) જૈન સાધુ ગણની
એક શાખા

કુવ્વર પું (કુવર) ધોસરી, ગાડાની ધુરી
(૨) મશ્તિનાથ પ્રભુનો યક્ષ

કુમડ પું (કુમાડ) એક જાતના દેવ

કુમહિદ. પું (કુમાહિદ) કુભાડ દેવોનો
ધંધ

કુમોદ ત્રિં (કુમોજિત્) દુષ્ટ બોળન
કરનાર

કુમદ પું (કુમદ) સાતમા દેવલોકનું
કુમદ નામે એક વિમાન

કુમર પું (કુમાર) બાળક.

કુમાર પું (કુમાર) કુમાર, કુવર, અગ્નિ
વાહિત (૨) ખરાબ મરણ, (૩) અસુ.
કુમાર આદિ દેવતા (૪) યુવરાજ,
રાજપાલ પુરુષ (૫) લોહકાર, લોહાર
(૬) આશિન માસ

કુમારગામ પું (કુમારગામ) એ નામનું
એક ગામ

કુમારપુતિય પું (કુમારપુત્ર) એ નામના
એક નિર્ગેશ સાધુ

કુમારમિષ્ઠ. પું (કુમારમિષ્ઠ) આનુરોધ શા
અને એક ભાગ કે જેમા ન્દાના છોકરા
ઓના રોગની ચિકિત્સા બતાવી છે

કુમારવાસ પું (કુમારવાસ) કુમાર અન-
સ્થામા રહેતું તે, અભયવાશ્રમ

કુમારસમણ પું (કુમારસમણ) કુમાર
વસ્થામાંથીજ દીક્ષા લીધેન, બાળ
ઘઠચારી

કુમારિચ્છ. પું (કુમાર) ખરાબ શીમરી,
કસાઈ

કુમારિયા. સ્ત્રી૦ (કુમારિકા) કન્યા; કુમારિકા.
કુમારી. સ્ત્રી૦ (કુમારી) કુમારિકા; અવિવા-
દિત સ્ત્રી; કન્યા.

કુમુદ. ન૦ (કુમુદ) સદૈવ કમળ; ચંદ્રવિકાસી
કમળ. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ
ખાંડવાની મેર તરફથી છત્રી વિજય. (૩)
પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાંડવાની
મેર તરફથી છત્રી વિજયનો રાગ. (૪)
આઠમા દેવસોકનું કુમુદ નામે એક
વિમાન. (૫) આ નામનું એક શિખર.

કુમુદકૂટ. પું૦ (કુમુદકૂટ) ભદ્રસાધવનનાં
આઠ દિગ્દશિકાકૂટમાંનું પાંચમું કૂટ-શિખર.

કુમુદગ ન૦ (કુમુદક) એક જાતનું ધાસ.

કુમુદગુમ્મ. ન૦ (કુમુદગુમ્મ) આઠમા દે-
વસોકનું કુમુદગુમ્મ નામે એક વિમાન.

કુમુદપ્રહા. સ્ત્રી૦ (કુમુદપ્રહા) જંબુવૃક્ષના
ઈશાન પુષ્પાના વનખંડમાં પ૦ જોગન
ઉપર આવેલ એક વાવડી.

કુમુદા. સ્ત્રી૦ (કુમુદા) કુમુદ નામની મ-
હાવિદેહની એક વિજય. (૨) જંબુવૃક્ષના
ઈશાન પુષ્પાના વનખંડમાં પ૦ જોગન
ઉપર આવેલ એક વાવડીનું નામ.

કુમુદાગર. પું૦ (કુમુદાગર) કુમુદથી ભરપૂર
વન.

કુમુદ. ન૦ (કુમુદ) ચંદ્રવિકાસી કમળ (૨)
સદૈવ ફૂલ.

કુમુદા. સ્ત્રી૦ (કુમુદ) દક્ષિણ દિશાના
અંગનક પર્વતની કુમુદ નામની એક
વાવ.

કુમ્મ. પું૦ (કુમ્મ) કાચબો. (૨) કાચબાના
દર્શનવાળું જાતાસરનું ચોથું અખ્યવન.
(૩) કુર્મ નામનું એક ગ્રામ. (૪) વીરમા
તીર્થકરનું ઘાંઘન.

કુમ્મગામ. પું૦ (કુમ્મગામ) મગધ દેશના એક
ગામનું નામ.

કુમ્મપલ. ન૦ (કુમ્મપલ) અંદરથળ; ગામ.

કુમ્માસ. પું૦ (કુમ્માસ) એક જાતનું ધાન્ય;
અડદ. (૨) કળથી. (૩) બાદેલા અડદ;
બાકળા.

કુમ્મુશાળ્યા. સ્ત્રી૦ (કુમ્મોન્નતા) કાચબાના
જેવી ઉત્તરનોનિ-ઉત્પત્તિ સ્થાન કે જેમાંથી
અસ્તિત્વ ચક્રવર્તી બળદેવ અને વામુદેવનો
જન્મ થાય છે.

કુચ્ચા. સ્ત્રી૦ () એ નામની એક
વેલ.

કુરમ્મ. પું૦ (કુરમ્મ) એ નામની એક
ફૂલ વનસ્પતિ.

કુરંગ. પું૦ (કુરંગ) હરણ; મૃગ.

કુરજ્જ. ન૦ (કુરજ્જ) ખરાબ રાગન.

કુરયા. સ્ત્રી૦ (કુરયા) ન્હાની શેરી-ગાલી.

કુરપ્. પું૦ (કુરક) એ નામની એક
વનસ્પતિ.

કુરર. પું૦ (કુર) પાણીને કિનારે રહેનાર
એક જાતનું પક્ષી; કુરલ.

કુરરી. સ્ત્રી૦ (કુરી) એક જાતનું પક્ષી;
ટીટાડી.

કુરલ. પું૦ (કુલ) એક જાતનું ફેંબાની
પાંખોવાળું પક્ષી.

કુરલી. સ્ત્રી૦ (કુલી) કરચલી.

કુરવિંદ. પું૦ (કુરવિન્દ) એ નામનું પર્વત
ખતિનું ગાડ.

કુરા. સ્ત્રી૦ (કુરા) અકર્મજીમિક્ષેત્રવિગેષ.

કુરાપ. પું૦ (કુરાપ) ખરાબ રાગન;
સીમાપ્રત્યે રાગન.

કુરિજ. ન૦ () મોટું જંગલ.

કુરુ. પું૦ (કુરુ) કુર નામનો દેશ. (૨)

કુર નામનો દીપ તથા સુમર. (૩) મહા-
વિદેહ ક્ષેત્રમાં આવેલ લુગનીવાનાં ક્ષેત્ર;
દેવકુર અને ઉત્તરકુર નામનાં ક્ષેત્ર. (૪)

પું૦ સ્ત્રી૦ કુર વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ;
કુર વંશીય.

કુરારાય. પું૦ (કુરાર) કુરદેશનો રાગન.

કુલ્લમ. પુ. (કુલ્લ) માયા કધાય. પર્યાય
વાચક નામ.

કુલ્લકુન્દ ન. (કુલ્લકુન્દ) એક જાતનું ધાસ
કુલ્લકુયા. સ્ત્રી. (કુલ્લકુયા) સ્થડિલે ગયા પછી
આચમન લેવું, પણ ધોવા વગેરે શાચ-
ક્રિયા કરવી તે.

કુલ્લત્તપુત્ર. પુ. (કુલ્લત્તપુત્ર) કુલ્લત્તપુત્ર
નામના શ્રીમહાવીર ભગવાનના એક શિષ્ય
કુલ્લમર્. સ્ત્રી. (કુલ્લમર્) કુલ્લમર્તી નામની
૧૨ મા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી.

કુલ્લપા. સ્ત્રી. (કુલ્લપા) જુઓ “ કુલ્લકુયા ”
શબ્દ.

કુલ્લવિંદ. પુ. (કુલ્લવિંદ) એક જાતનું ધાસ;
નાગરભોય (૨) કેળસ્તલ (૩) કુટિલિક
નામનો એક પ્રકારનો જધારોગ.

કુલ્લવિંદાવસ પુ. ન. (કુલ્લવિંદાવસ) એ ના-
મનું એક જાતનું ધરેણું.

કુલ્લવ. પુ. (કુલ્લવ) ખરાબ રૂપ, કદરૂપ
(૨) મોહનીય કર્મ.

કુલ્લ. પુ. (કુલ્લ) પૂર્વજ, આપઘાતાની પર-
પરા; વશ; ઓશાદ. (૨) પિતાનોપક્ષ,
આપના વડીલોની પાસરા (૩) ચાંદાદિ
કુળ, ગણનો એક ભાગ. (૪) કુળ,
ગોત્ર. (૫) ધર (૬) સમુદય, જમ્થો;
સમુદ. (૭) મહીનાના નામ સરખાં ના-
મવાળાં નક્ષત્રો.

કુલ્લપ. પુ. (કુલ્લપ) આ નામનો એક
અનાર્થ દેશ (૨) તેમા રહેનારી જાતિ
કુલ્લકોટિ સ્ત્રી. (કુલ્લકોટિ) કુલ્લકોટિ, જી-
વની ઉત્પત્તિ સ્થાનના પ્રકાર.

કુલ્લપ્તલ. પુ. (કુલ્લપ્તલ) કુલ્લપ્તલનો મનુષ્ય
કુલ્લપ્તલ ન. (કુલ્લપ્તલ) અપવક્ષણ; ખ-
રાબ ચિન્હ.

કુલ્લગર પુ. (કુલ્લગર) જીવલીયાનો રાજા;
જીવલીયાની વ્યવસ્થા કરનાર.

કુલ્લયર. ન. (કુલ્લયર) પિતૃ ગૃહ.

કુલ્લણામ ન. (કુલ્લનામ) કુળપરંપરાથી
લેવાતું નામ.

કુલ્લતિલગ. ત્રિ. (કુલ્લતિલક) કુળમાં શ્રેષ્ઠ.
કુલ્લત્ય ત્રિ. (કુલ્લત્ય) કુલીન; ખાનદાન
વશનો.

કુલ્લત્ય. પુ. (કુલ્લત્ય) કળથી; એક જાતનું
ધાન્ય.

કુલ્લત્ય પુ. (કુલ્લત્ય) કુલ્લત્ય નામે એક
અનાર્થ દેશ.

કુલ્લત્યા. સ્ત્રી. (કુલ્લત્યા) કુલીન સ્ત્રી.

કુલ્લવિનયર. પુ. (કુલ્લવિનયર) કુળમાં શ્રેષ્ઠ.

કુલ્લવીર. પુ. (કુલ્લવીર) કુળપ્રકાશક; કુ-
ળમાં શ્રેષ્ઠ.

કુલ્લધર્મ પુ. (કુલ્લધર્મ) કુળાચાર.

કુલ્લપર્વત. પુ. (કુલ્લપર્વત) પર્વતની માફક
કુળનો રક્ષક.

કુલ્લપુત્ર. પુ. (કુલ્લપુત્ર) વંશરક્ષક પુત્ર.

કુલ્લમય. પુ. (કુલ્લમય) કુળનું અભિમાન,

કુલ્લય. ન. (કુલ્લય) સ્થાન કે ગાથાનો સ-
મુદાય; એક સમુદયવાળી આઠ કે તેથી
વધારે ગાથાનો સમુદ. (૨) આર સેતિ-
કા અથવા આઠ પસવિમ્રમાણ માન
વિશેષ.

કુલ્લરોગ. પુ. (કુલ્લરોગ) આખા કુળને લાગુ
પડે તેવો વ્યાધિ.

કુલ્લલ પુ. (કુલ્લલ) ગીધ પક્ષી (૨) સ-
મડી (૩) ખીલાડો. (૪) કુરર પક્ષી.

કુલ્લલય. પુ. () પાણીનો કેળગો
કરવો તે.

કુલ્લવહ પુ. (કુલ્લવહ) તાપસમગ્નનો ઉ-
પરી, તાપસ ગુરુ.

કુલ્લવંસ. પુ. (કુલ્લવંસ) વંશ; કુળરૂપ વંશ.

કુલ્લવંમ. પુ. (કુલ્લવંમ) કુળમાં ઉત્પન્ન
થયેલ; વંશમાં જન્મેલો.

કુલ્લવર્ડિસય. પુ. (કુલ્લવર્ડિસય) કુળજ્ઞપત્ર;
કુળદીપક.

કુલતવહ. સી૦ (કુલતવહ) કુલીન સી, કુ
લાજીના

કુલતિહિ. પુ૦ (કુલતિહિ) ભુઓ " કુવ
કોડી " સહ

કુલસંપણ. ત્રિ૦ (કુલસાન) કુલીન, ખા
નદાન કુમો

કુલસમય પુ૦ (કુલસમય) કુળાચાર

કુલાજીવ ત્રિ૦ (કુલાજીવ) પોતાના કુળની
આર્થ ભારી આશુપિદા ચનાવનાર

કુલારિય. પુ૦ (કુલાર્ય) પિતૃપક્ષની અ-
પેક્ષાએ આર્થ

કુલાલ. પુ૦ (કુલાલ) માગ્નર, મિલાડો
(૨) આદ્ય ત્રિમ

કુલાલ. પુ૦ (કુલાલ) કુલાર

કુલાલય પુ૦ (કુલાલક) મિનાડીની પેરે
મુદ્ધ ધઇ ધરોધર કરનાર લિસુ

કુલાનકુત. પુ૦ (કુલાનકુત) અભિય સન
મિપક, આદ્રાં અને અનુરાધા એ ચાર
નક્ષત્ર

કુલિંગ ન૦ (કુલિંગ) કુલિંગ-શાકર વગેરેનો
વેપ (૨) પુ૦ કીમની એક જાત, માક

કુલિંગદ્વાય પુ૦ (કુલિંગદ્વાય) જાતુ ત્રિમેય

કુલિંગાલ. પુ૦ (કુલાકાર) કુળમા કનક
વગાડનાર, દુરાચારી

કુલિંગિ ત્રિ૦ (કુલિંગિ) કુલીધી, ખાખડી
(૨) પુ૦ કીમ વગેરે મુદ્ધ જાતુ

કુલિય ન૦ (કુલિક) કુલીપુ (૨) ૬૧
(૩) ૫૧

કુલિય. ન૦ (કુલ્ય) જાત

કુલિયકદ. ત્રિ૦ (કુલિયકદ) કુલપાને
આધારે દબાયે કીપેવ

કુલિયય પુ૦ (કુલિય) એક જાતના
જાતુની, ધરમા રતી કોપાદિ પર રિજય
મેળવનાર મુદ્ધ

કુલીકામ. પુ૦ (કુલીકામ) જાતુના એક
જાતનું પક્ષિ

કુલામ પુ૦ (કુલામ) મગધ દેશનું એક ગામ
કુલ્લુડિયા. સી૦ (કુલ્લુડિયા) ઘટિકા, ધડી

કુલમ્મ. પુ૦ (કુલમ્) અતઃગચ્છના ત્રીજા
વર્ણના અગ્રીઆરમા અધ્યપનનું નામ
(૨) દારકાના બળદેવ રાજાની ધારણી
રાણીના પુત્ર

કુલ ન૦ (કુલ) નાનાનો આગવો ભાગ,
નાનાનો મોરચાનો ભાગ

કુલલય ન૦ (કુલલય) કમળ (૨) તીલો-
તપ્ય કમળ

કુલિન્દ. પુ૦ (કુલિન્દ) વલુકર

કુલિન્દવલ્લી. સી૦ (કુલિન્દવલ્લી) એ નામની
એક વેવ

કુલિય ત્રિ૦ (કુલિ) કોપેવ, શુભે થયેવ.

કુલિય. ન૦ (કુલ્ય) શાસણ વગેરે ધરનખરી

કુલિયમિહ પુ૦ (કુલ્યમિહ) ધરનખરી રાખ
વાનું ધર

કુલિયસાલા. સી૦ (કુલ્યસાલા) જાતુ ધર
વખરી રહે તેવું ધર

કુલિયામગ્ન. સી૦ (કુલિયામગ્નિ) અશુભ
રિવાજો જનિ, ઉડીયાતી માકક અગ્ન
મનિ

કુલુટ્ટિ સી૦ (કુલુટ્ટિ) જાતુ વિનાનો વરસાદ,
માકક

કુલેન્ન પુ૦ (કુલે) ખરાબ વેવ, ઉદરેદ

કુલેળી સી૦ (કુલેળી) એક જાતનું દથીવાર

કુલકારિયા. સી૦ (કુલકારિયા) એ નામની
વનખપનિ

કુલ્લમા સી૦ (કુલ્લ) કંરુ

કુલ્લ પુ૦ ન૦ (કુલ) દર્બ, દાખડી

કુલ્લમયણ ન૦ (કુલ્લમ) ૬૫કુ અપરજ-
શરીરનો ખાધો.

કુલ્લમિય ત્રિ૦ (કુલ્લમિય) ખરાબ આગરે
રહેવ

કુલ્લમ ન૦ (કુલ્લમ) દબેલો આગનો
તીપ્પા ભાગ

કુસળ નં () દહીં ગોરસ
 કુસળિય નં () દહીંમા જાશ
 વગેરે મશાલા નાખીને બનાવેન ડરમે
 કુસત્ત પુ (કુસત્ત) પથારી ઉપર મિઝા
 વનાના વસ્ત્રની એક ભત
 કુસત્ત પુ (કુસત્ત) કુસાનત્ત નામનો દેશ
 કુસમય પુ (કુસમય) કુસાત્ત પાખડ
 મતના શાસ્ત્ર (૨) ત્રિં કુસાત્તના
 અનુયાયી
 કુસલ ત્રિં (કુસલ) નિપુણ કુસલ (૨)
 શુભ સાર (૦) નં સુખ સિત
 કુસરર પુ (કુસર) એ નામનો એક દ્વાર
 કુસિસ્ત પુ (કુસિસ્ત) ખગબ સિંહ
 અવિનીત એનો
 કુસીલ ત્રિં (કુસીલ) કુસિત આચારી
 અસદત્તનાજો અણાચારી કુદરનાભાવ
 વાજો (૨) નં અણાચાર કુદરઆચાર
 કુસીલપરિભાસિય નં (કુસીલપરિભાસિય)
 સુપગડાગ સૂતના સાતમા અધ્યયનનું
 નામ કે જેમા કુસીન અસદાચારી કે
 નિગીનું નર્જન છે
 કુસુમ પુ નં (કુસુમ) મુખ્યાનું ગાઠ
 (૨) એ ભતનું ધાન્ય (૩) નં કમુ-
 ખાનું પુષ્પ કે જેનો રંગ બનાવનામા
 આવે છે
 કુસુમગ પુ (કુસુમગ) મુખો મુખી
 કુસુમપ પુ (કુસુમપ) રંગ (૨) એ ભતનું ધાન્ય
 કુસુમ નં (કુસુમ) પુષ્પ પુલ (૨) પુ-
 પદમલ પ્રભુના વક્ષનું નામ
 કુસુમકુદલ નં (કુસુમકુદલ) પુનના
 આકારનું મનનું આભરણ મનનું ન
 કુસુમદામ નં (કુસુમદામ) કુસોની માગા
 કુસુમનગર નં (કુસુમનગર) પાનીપુનનું
 અપર નામ
 કુસુમપુર નં (કુસુમપુર) એ નામનું શહેર
 પાનીપુન (૫૮ના)

કુસુમસમવ પુ (કુસુમસમવ) વૈશાખ
 માસનું લોકાત્તર નામ
 કુસુમસર પુ (કુસુમસર) ભદેર
 કુસુમાસર પુ (કુસુમાસર) પરાગ પુષ્પરેણુ
 કુસુમિત } ત્રિં (કુસુમિત) કુસુમિત
 કુસુમિય } ગીલેનું
 કુસેજા સીં (કુસેજા) કુદર રાખા રથાન
 કુહ પુ (કુહ) વૃક્ષ
 કુહમ્મ પુ (કુહમ્મ) ઉદ્યોગ કુદર
 કુરહ પુ (કુરહ) વ્યતર દેવતાની એક ભત
 કુરહય પુ (કુરહય) કોચોનું શાસ્ત્રી
 એક ભત
 કુરહિયા સીં (કુરહિયા) કોચોગાની વેન
 કુરહી સીં (કુરહી) કોચી નં
 કુરકુર પુ (કુરકુર) કુદર વૃક્ષ એવો અગ્રજ
 કુરુ પુ (કુરુ) કંઈ મિશે
 કુરુપ નં (કુરુપ) એક ભતની વનસ્પતિ
 ભૂમિદેશ (૨) ત્રિં કુરુપદશનો ૨
 હેવાસી
 કુરુપ ત્રિં (કુરુપ) કોચી કોચ વનર
 કુરુપા સીં (કુરુપ) બનીતા આ રની
 વનસ્પતિ ભૂમિદેશ
 કુરુમ્મ પુ (કુરુમ્મ) ખોટા-પાખડુધમ
 કુરુપ પુ નં (કુરુપ) કુદરનાદિ ત્રિં
 કુરુર નં (કુરુર) પંતની શુદ્ધ
 કુરુડ પુ (કુરુડ) કુદર (૦) કુરુસી
 કુરુપ્રાપ્ત ત્રિં (કુરુપ્રાપ્ત) અત્યંત
 સહેલું
 કુરુપિય ત્રિં (કુરુપિય) કુદર કોચી
 કુરુપિ ત્રિં (કુરુપિ) કોચી ગયેનું સડી
 ગયેનું (૨) સિંહ
 કુરુપ પુ (કુરુપ) જુઓ કુદર રાખ
 કુરુપ્ય પુ (કુરુપ્ય) એ ભતનો મદ
 કુદેડ પુ (કુદેડ) અમરકારિક મર
 કુદેડમ્મ પુ (કુદેડમ્મ) ત્રાદિ નાન
 (૨) વકોદિ મિશે

કુહડાગ. પું. નં. () અગ્રભો.

કૂમળા. નં. (કૂમળ) અવ્યક્ત શબ્દ. (૨)

ત્રિં. એવો અવાજ કરનાર.

કૂમળાયા. સ્ત્રીં. (કૂમળા) પાણિત સ્વસ્થી રહ્યું તે.

કૂદા. નં. (કૂદિત) પક્ષિના જેવો અવ્યક્ત શબ્દ.

કૂચિયા. સ્ત્રીં. (કૂચિ) પરપોટો.

કૂચિય. નં. (કૂચિ) અવ્યક્ત ધ્વનિ.

કૂડ. પું. નં. (કૂડ) કૂટ નામનો દ્વીપતથા સમુદ્ર. (૨) શિખર; પર્વતની ડુંક. (૩)

સ્નેહ; રાગબંધન. (૪) કુડ કપટ. (૫)

તોલમાં અને માપમાં ન્યૂનાધિક ન રાખતી

તે. (૬) પાશતો; ફાંસી. (૭) નરક. (૮)

દુઃખનું ઉત્પત્તિસ્થાન. (૯) દરવાજાનો

ઉપરનો ભાગ; માટ. (૧૦) ત્રિં. ખોદું;

અક્ષત; દગાવાળું. (૧૧) આનિજનક

ગરુ. (૧૨) પર્વતનો મધ્ય ભાગ. (૧૩)

મારવાનું એક પ્રકારનું પાપાણનું યંત્ર.

(૧૪) સમૃદ્ધ; દયો.

કૂડનાહ પું. (કૂડનાહ) દગાથી શ્વેતોને ફસાવનાર.

કૂડજાલ. નં. (કૂડજાલ) પાશપુત્રી તથા; ફાંસી.

કૂડનુના સ્ત્રીં. (કૂડનુના) જુદો તોલ.

કૂડપાલ. પું. (કૂડપાલ) મૃતકને ફસાવવા કપટ કરીને પાશ રચવો તે. (૨) નં. આઠમાં પકડવાની તથા.

કૂડપ્રમોગ. પું. (કૂડપ્રમોગ) પ્રચ્છલ પાપ.

કૂડમાળ. નં. (કૂડમાળ) ખેડા માપ રાખવા તે; આવકના ચોખ મનનો એક અનિયાર.

કૂડનેહકરમ. નં. (કૂડનેહકરમ) ખોટો લેખ લખવો તે; ખોળા મનનો પાંચમે અનિયાર.

કૂડપાદિ. પું. (કૂડપાદિ) બેગ; બગદ.

કૂડસમિલ્લ. નં. (કૂડસમિલ્લ) ખોટી સાક્ષી પુરવી.

કૂડસામલિ. પું. (કૂડસામલિ) નરકમાં રહેલ કૂટશાસ્ત્રથી નામનું દુઃખ; (૨) આ આકારનું એક સ્થાન કે જ્યાં ગરુડ મનિના દેવતા રહે છે.

કૂડસામલીપેદ. પું. (કૂડસામલીપેદ) દેવ-કુરુક્ષેત્રના પશ્ચિમાર્ધને મધ્યભાગે આવેલ કૂટશાસ્ત્રથી દુઃખનું પીઠ-ઓટયો.

કૂડાગાર. નં. (કૂડાગાર) શિખર બંધ ધર; શિખર ઉપરનું દેવાલય. (૨) પર્વતમાં કાતગેલ ધર. (૩) ભંડારનું સ્થાન.

કૂડાગારસાલા. સ્ત્રીં. (કૂડાગારસાલા) શિખરને આકારે શાલા-સલા-બેડક.

કૂડાદ્ય. નં. (કૂડાદ્ય) એક ધા મારવાથી પર્વતથી શિખર પડે તેમ ધડ ઉપરથી માથું ઉતરી નીચે પડે તેને યોગ્ય; એક ધાએ શિખરની માફક નીચે પાડતા યોગ્ય.

કૂમળા. પું. (કૂમળ) ફળનો ગોટકો.

કૂમિય. પું. (કૂમિય) ચંપાનગરીનો રાગ.

કૂવર. પું. (કૂવર) મધિનાથજીના વક્ત્રનું નામ.

કૂમ્મળા. પું. (કૂમ્મળ) ક્ષયખો.

કૂય. પું. (કૂય) ઘી, તેજ વગેરે રાખવાનું પાત્ર.

કૂર. નં. (કૂર) ભાત. (૨) સાથવો. (૩) એક જાનની વસ્તુપતિ.

કૂર. ત્રિં. (કૂર) કૂર; અવકેર; નિર્દય; થાતકી.

કૂરમદુમ્. પું. (કૂરમદુમ્) એક દેવે મદનિ.

કૂરિ. ત્રિં. (કૂરિ) કૂર; નિર્દય. (૨) નિર્દય પરિવારવાળો.

કૂલ. નં. (કૂલ) કોણ; કિનારો.

કૂલધમ્મ. પું. (કૂલધમ્મ) નદીને કાંઠે ઉભા રેડી, સંખ ધમી, રામ શબ્દ પેકારી, જ્યે નેરા તાપસ; તાપસની એક જાન.

કૂલચાલગ. પું. (કૂલચાલગ) આ નામના એક દેવે મનિ.

કૂવ. નં () ચોરાઈ ગયેલી વસ્તુને
પાછી વાળતા વારે ચડતુ તે
કૂવ. પું (કૂવ) કુવો
કૂવય પું (કૂવક) કૂવાયલ વહાણનો મધ્ય
થાભલો, કે જ્યાં સદ્ બાધરામાચ્યાવે છે
કૂવય પું (કૂવક) આ નામના એક
જૈનમુનિ
કૂવર પું નં (કૂવર) વડાણનો મુખ ભાગ
કૂવિય ત્રિં () ચોરાઈ ગયેલી વ
સ્તુની વારે ચડનાર (૨) ચોરની તપાસ
કરનાર
કૂરડ. પું (કૂરમાળ) બાતર દેવોની એક
જાત
કૂરણ નં (કૂરણ) કૂહણ વગરની
કેમણ નં (કેતન) નાકી વસ્તુ ધનુષ્યની
કમાન વગેરે
કેમગ } નં (કેતક) ચિહ્ન, નિશાન
કેમય }
કેમ્મા સ્ત્રીં () રંગુ, દોરડી
કેદ. ઘં (કથિત) કોષ્ટક
કેડ પું (કેડ) કેડ નામનો ગ્રહ (૨)
ધન (૩) ચિહ્ન નિશાન
કેડલેસ નં (કેડલેસ) નરસાથી અજ
ઉત્પન્ન થાય એવું ક્ષેત્ર
કેડગ. પું (કેડક) કેડક નામનો લગણ
સમુદ્રના દક્ષિણ તરફનો પાતાળ કળછો
કેડમૂય નં (કેડમૂય) સિદ્ધમેણિયા અને
મહાસ્સસેણિયાપરિકર્મનો પાત્રમે ભેદ
અને પુદ્ગમેણિયાદિ પાત્ર પરિકર્મનો
સાતમે ભેદ
કેડમઈ સ્ત્રીં (કેડમની) કિનર દેવતાના
ધૃત કિનરની ખીજ અગ્રમદિથી
કેડય. પું (કેડક) લગણ સમુદ્રની મધ્યમા
દક્ષિણ દિશામાં રહેલ કેડ નામનો મહા
પાતાળ કળછો
કેડર પું (કેડર) બાલુમધ, એક આભરણ

કેકઈ સ્ત્રીં (કેકયી) આકાંમા વાસુદેવની
માતા (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહની સતિ
લાવતી મિત્રની વીનશોકા નગરીનું
ખીજુ નામ
કેકય પું (કેકય) કેકય નામનો એક
દેશ (૨) ત્રિં તે દેશના રહેવાસી
કેકયદ પું (કેકયાર્દ) કેકય દેશનો અર્ધ
ભાગ, પરદેશી રાજ્યનો દેશ
કેકાદય નં (કેકાવિત) મોરનો શબ્દ
કેકારવ } પું (કેકારવ) મોરનો શબ્દ
કેકારવ }
કેકા ત્રિં (કેક) વેચના યોગ
કેતઈ સ્ત્રીં (કેતકી) કેતકી
કેતુ પું (કેતુ) ૮૮ મા ગ્રહનું નામ
કેતુમઈ સ્ત્રીં (કેતુમતી) કિનરની ખીજ
અગ્રમદિથીનું નામ
કેદાર નં (કેદાર) ક્યારો
કેય નં (કેતવ) ગુહ, ધર
કેયદમ્પટુ નં (કેકયાર્દ) કેકય દેશનો અર્ધો
ભાગ.
કેયઈ સ્ત્રીં (કેયકી) કેતકીનું ઝાડ
કેયકદલી સ્ત્રીં (કેતકદલી) એક જાતનો
ગ્રહ
કેયણ નં (કેતવ) ધનુષ્યની કમાન (૨)
મત્સ્યમધન, જાળ (૩) જે પ્રકારનું
કેતવ (૪) દેવકેતવ-આલિની અથવા
સમુદ્ર (૨) ભાવકેતવ-લોભેચ્છા. (૪)
માઠની પકડાની જાળ (૫) સ્થાન, જગા
કેયતી પું (કેતકી) કેડાનું વૃક્ષ.
કેયાઘડિયા સ્ત્રીં () દારીને
છે બાધેલ ઘડી
કેયાર. પું (કેદાર) ક્યારો
કેયાવતી. ઘં (કેવ) કેટલાએક
કેયૂર. પું (કેયૂર) બાલુમધ
કેરિસ ત્રિં (કેરિસ) કેવ કેવા પ્રકારનું
કેના જેવું

કેલાસ પુ. (કલાસ) અન્યસ્યના હકા
ર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ (૨)
સાકેતન નગર નિવાસી એક ગાયપતિ
(૩) રાત્રીના નામના પ્રકાશનું પુસ્તકનું
નામ

કેલાસ પુ. (કેલાસ) કેલાસ નામનો
પરંત મેરૂ પરંત (૨) કુમેરના તાનાનો
પરંત (૩) લાચુ સમુદ્રના પશ્ચિમદિશાએ
બેનાનીસ દ્વંદ્વર ભેજન ઉપર આવેલ
અણુવેનધર દેવોનો નિવાસ પરંત (૪)
આ નામનો નામરાજનો આનાસ પરંત
(૫) ન મટીનું એક તરેહનું પાત્ર

કેલિ સી. (કલિ) ક્રોધ, બેન રમત
કેલી સી. (કર્લી) કેળાનું જલ કળ
કેલસ્ય વિ. (ચિકર) કેલુ કેટલા પ્ર
માણનું ?

કેલચિર } મ. (વિષયિષ્) કેલો ૧
કેલચિરં } અત ?
કેલચિરેણ }

કેલતિય વિ. (ચિકર) બુઓ ' કેલપ્પઅ
શી. ૨૦

કેલલ વિ. (કેલ) સપૂર્ણ પરિપૂર્ણ (૨)
એક કેલ (૩) અભિચિત્ત દુઃખ (૪)
અનુપમ અદિતીય (૫) અનન્ય અન
રતિ (૬) ન. સર્વ શ્રે. જ્ઞાન કેલ
જ્ઞાન સંજ્ઞા

કેલલકાપ વિ. (કાલકપ) મૂર્ત કેલ
જ્ઞાનની આકૃતિ પરિપૂર્ણ

કેલલણાણ ન. (કલજાવ) કેલજાવ
સપૂર્ણ-રિપૂર્ણ જ્ઞાન

કેલલણાણારણ ન. (કાલજાવણ) કે
લજાવણનું આરંભ-આરંભ જ્ઞાન
સ્વીકારની એક પ્રતિ

કેલલણાણારણિજ્ઞ ન. (કલજાવણીય)
કેલજાવણે દશાવતાર મ્હં જ્ઞાનાસ્વીકાર
કર્મની એક પ્રતિ

કેલલણાણિ પુ. (કાલજાવણિ) કેલજાવણી,
કેવળી તીર્થકર અને સિદ્ધભગવાન

કેલલક્ષણ ન. (કેલલક્ષણ) કેલલક્ષણ
સમૂર્ણ દર્શન

કેલલક્ષણારણ ન. (કલલક્ષણારણ)
દર્શનાસ્વીકારની એક પ્રતિ કે
જ્ઞાન ઉદ્ધતી જીવ કેલલક્ષણ ન પામે

કેલલક્ષણિ પુ. (કલલક્ષણિ) કેલ
લક્ષણી જીવ

કેલલનાથ ન. (કેલજ્ઞાન) બુઓ ' કેલ-
ણાથ ' શી. ૨૦

કેલલનાથારણિજ્ઞ પુ. (કાલજ્ઞાનાસ્વીકાર)
બુઓ ' કેલજ્ઞાનાસ્વીકારણિજ્ઞ ' શી. ૨૦

કેલલનાથિ પુ. (કલજાવણિ) બુઓ
કેલજાવણિ ' શી. ૨૦ (૨) અતીત ઉત્સ
ર્વિપ્પી મગમા થોડા પહેલા તીર્થકર

કેલલમરણ ન. (કેલલમરણ) કેલજાવણ
સરિત મરણ (૨) કેલ-અદિતીય
મરણ, પડિતમરણ

કેલલાજામ પુ. (કાલાજામ) કેલજાવણ,
પરિપૂર્ણજ્ઞાન

કેલલિ વિ. (કાલિ) કેલજાવણી, કે
વળી તીર્થકર અને સિદ્ધભગવાન (૨)
પુ. કેલજાવણમાં સાત સમુદ્રના
માની મત્તમી

કેલલિપ્રકિલ્લય વિ. (કેલિપ્રકલિલ) સ્વય-
ભુષ (૨) જિનદેવ, તીર્થકર

કેલલિય ન. (કેલિય) કેલજાવણ પાતિ
ક્રમો વિરોધ.

કેલલિય વિ. (કેલિય) કેલજાવણી સ
પરી (૨) કેલિપ્રોપ્ત (૩) ન. કેલ-
જ્ઞાન, સપૂર્ણજ્ઞાન

કેસ પુ. (કેસ) મેરૂ દુષ્ટ

કેસ પુ. (કે) નાળ કેસ

કેસંત પુ. (કેસંત) કેસો પરંત ભાગ,
માથની આમડી

કેસમૂમિ. સ્ત્રી૦ (કેસમૂમિ) કેસની ભૂમિ,
માથાની આમડી

કેસર પુ૦ ન૦ (કેસર) પુલનો કેસર, પણ
વગેરે પુલમાં થતું કેસરના આકારે તત્તુ
(૨) કપિલપુરની અદારના એક ઉઘાન-
અગીઆતુ નામ (૩) દક્ષની એક જાત,
અકુલનું ગ્રાહ (૪) સિંહની કેસનાળી

કેસરિ પુ૦ (કેસરિ) કેસરી સિંહ (૨)
કેસરી રંગનું વસ્ત્ર (૩) કેસરિ નામનો
ફ્રહ, નીલનત પરત ઉપરનો એક ડ્ર
(૪) કેસરી-આનતી ચોરીસીના ચોથા
પ્રતિવાસુદેન

કેસરિદ્ધ પુ૦ (કેસરિદ્ધ) જેમાંથી સીતા
નદી નીકળે છે તે નીલનત પરત ઉપરનો
એક ફ્રહ

કેસરિયા. સ્ત્રી૦ (કેસરિયા) } જમીન કે
કેસરી (કેસરી) } હાથ પણ
સાક કરવાને સન્યાસીને રાખવાનો ભુગ
ડાનો વડો, લાકડીએ આધિન રમાલ
(૨) પાના પુજવાનું સાધન, પૂજણી

કેસલોચ પુ૦ (કેસલોચ) વાળનો લોચ,
વાળ ખેંચી લેના તે

કેસવ પુ૦ (કેસવ) કૃષ્ણ વાસુદેવનું નામ
(૨) અર્ધ ચક્રવર્તી રાજ્ય

કેસવાણિજ. ન૦ (કેસવાણિજ) કેસનાળા
શવેનો વ્યાપાર

કેસવુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ (કેસવુદ્ધિ) કેસ-વાળની દૃષ્ટિ
કરી ખતાવવાની વિધા (૨) કેસ-વાળની
દૃષ્ટિ

કેસદય પુ૦ (કેસદય) વેણી, અમેરડો

કેસિ. પુ૦ (કેસિ) પરદેલી રાજ્યને સમ
જાનનાર પાશ્વર્યશુના સત્તાનીયા (૨)
કેસીકુમાર ઉદયનરાજ્યનો ભાજોજ
(૩) કેસી વાસુદેન

કેસિ ત્રિ૦ (કેસિ) કેસનાળો, દુ ખરાગો

કેસિયા સ્ત્રી૦ (કેસિયા) માથા ઉપર લાખા
કેસ ધરાવનારી સ્ત્રી

કેસી. સ્ત્રી૦ (કેસી) સાતમા વાસુદેવની
માતા (૨) કેસનાળી સ્ત્રી

કેસી. સ્ત્રી૦ (કેસી) કેવી ? કેવા પ્રમ
રની ? (સ્ત્રી)

કોગ્રાસિય ત્રિ૦ () પદ્મની પેરે
નિકસેલ

કોહ. જ૦ (કોહ) કોહએક

કોહલ પુ૦ સ્ત્રી૦ (કોહલ) કોપલ

કોહલચ્છવ પુ૦ (કોહલચ્છવ) તેનક
નામની એક નવરપતિ

કોહલા. સ્ત્રી૦ (કોહલા) કોપલ

કોડગ } ન૦ (કોટુક) કુટુબલ, (૨) ગ
કોડય } ભાંધાન નિ સંગ્રહ, મહોત્તમ

વિશેષ (૩) ઉતાર કાઢવો વગેરે કોટુક
કર્મ (૪) રક્ષા, રક્ષણ (૫) મંગલક્રિયા,
કપાળે નિનક કરવું તે

કોડયકમ્મ ન૦ (કોટુકકર્મ) મંગલ-સૌભાગ્ય
માટે કપાળે તિવક કરવું તે

કોડહલ ન૦ (કોટુલ) કોટુકભાવ

કોડહલ પુ૦ (કોટુલ) (૨) અભુક્તભોગની
ધ્રુજ અને ભુક્ત ભોગની રમ્પતિ

કોડહલિલ. ત્રિ૦ (કોટુલિક) કુટુબની,
મરકરો

કોરુણ પુ૦ (કોરુણ) એ નામનો એક
દેશ

કોરુણ ત્રિ૦ (કોરુણ) કોરુણ દેશનો
રહેવાસી

કોચ. પુ૦ (કોચ) કોચ પક્ષી. (૨) ત્રિ૦
કોચ દેશનો રહેવાસી

કોચવર પુ૦ (કોચવર) આ નામનો એક
દીપ

કોચરીય પુ૦ ન૦ (કોચરીય) એક પ્ર-
ધરનું વહાણ

કોચાસણ. ન૦ (કોચાસણ) એક જાતનું
આસન

કોચિય. ત્રિ૦ (કોચિય) સકુચિય

कोटलअ न० () निमित्त शास्त्र
समधी सुचना

कोटलग पु० (कुण्डलक) अंक ज्ञातनु
पक्षी

कोटलमेत्ता. पु० (कुण्डलमिव) अंक ज्ञानर
देननु नाम

कोटिया श्री० (कुटिडा) लुओ "कुडिया"
शब्द

कोत पु० (कुन्त) लाओ

कोतिय. पु० (कौन्तिक) अंक ज्ञातनु वास

कोती श्री० (कुन्ती) लुओ "कुती" शब्द

कोकतिय. पु० श्री० () डादपु
(२) बोहडी

कोकुराय. न० (कोकुर) लान कभण

कोकासिय वि० () कोकास-याय
कभणी पेटे विस्सित, प्रदुषित

कोकिल पु० श्री० (कोकिल) कोकिलपक्षी

कोकुइअ } (कोकुइअ) लाओनी

कोकुइअ वि० } पेटे येष्टा करणार

कोच्छ वि० (कोल) उदर समधी, उदर
साथे समध राभना (२) न० उदर
भ्रेश

कोच्छ पु० (कोल) अे नामना अंक देस
(२) न० मोत्र विशेष (३) पु० श्री०

मेत्सगीनभा उत्पन्न थयेन

कोच्छुमरि. पु० (कुम्भुमरि) अंक ज्ञातनु
धान्य

कोज पु० (कुज) कुज्ज अंक ज्ञातनु
मा (२) वि० लुओ "कुज्ज" शब्द

कोटि. पु० (कोटि) अग्रभाग, आपी (२)
करिड, सच्चा निशेष

कोटिल पु० १० (कोटि य) नातो भुम्भ

कोट पु० () मिओ (२) प १ पु.
कुपु

कोट्टिया श्री० (कुट्टिय) लान वगेरे
पक्षी लानी थापी

कोट्टिकिरिया श्री० (कोट्टिया) अडिडा,
दुर्गा वगेरे इदर-इप देरी

कोट्टा पु० (कोट्टा) सुत्तार (२) वीना
इण सुकेनवानु आन

कोट्टा न० (कुट्ट) लुओ "कुट्ट" शब्द

कोट्टणी श्री० () डिहा उपरनी
भूमि

कोट्टवीर. पु० (कोट्टीर) आ नामना अंक
भुनि, आया शिन्धनिना शिथ

कोट्टा पु० (कोट्टा) सुत्तार

कोट्टिम पु० न० (कुट्टिम) भोयतणीयु (२)
रत्नभयभूमि (२) इरसमधीनागी जमीन

कोट्टिमरार वि० (कुट्टिमरार) भोय तणीयानो
जनावनार.

कोट्टिमतल न० (कुट्टिमतल) भोयतणीयु

कोट्टिल. } पु० (कोट्टि) भुगण, भोगरी

कोट्टिल } पु० (कोट्टि) भुगण, भोगरी

कोट्टियाणी श्री० (कोट्टियाणी) जेन भुनि
भयुनी अंक साभा.

कोट्ट पु० न० (कुट्ट) लुओ "कुट्ट" शब्द

कोट्ट पु० (कोट्ट) कोमे, धान्य लरनानो
कोमार (२) कोमे, जती (३) अंक

ज्ञातनु सुगधी रूप, कोड (४) धाजानु
अंक नान. (५) शरीरनी अदर पोवाण-

वागो अरथन (६) उद्यान विशेष (७)
आश्रय विशेष

कोट्टा पु० (कोट्ट) कोमे, धार (२)
ओरडो (३) आरती नगरी प्दारनो

अंक प्पाम

कोट्टुडि श्री० (कोट्टुडि) कोमारना जेरी
लुडि, कोमा पेटेन धान्य जेम सडे

जमरे नदि तेम भोगपेटु ज्ञान ज्ञान
परन नष्ट थाय नदि ओरा भगवती

कुडि-सनि

कोट्टय पु० (कोट्ट) लुओ "कोट्टय" शब्द

कोट्टागार पु० (कोट्टागार) धान्य, कोमार.

કોટ્ટિ. વિ. (કુટ્ટિ) કુષ્ટ-રોગી.

કોટ્ટિય. વિ. (કોટ્ટિક) કોઠવાળો; જેની

પાસે કોઠ નામે સુગંધી દ્રવ્ય છે તે.

કોટ્ટિયા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિકા) નાનો કોઠો.

કોટ્ટેડ. પું. (કોટ્ટદ) ધનુષ્ય; કામકું; આણુ.

કોટ્ટેડિય. ન. (કુટ્ટદ) ભુઓ "કુટ્ટિમ" શબ્દ.

કોટ્ટેવ. પું. (કોલવ) રક્ષની નમેવી શાખાનો અગ્રભાગ.

કોટ્ટેવાળી. સ્ત્રી. (કોટ્ટવિની) એ નામની એક શાખા.

કોટ્ટણ. ન. (કોટ્ટ) કુટુંબું તે.

કોટ્ટાકોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટાકોટ્ટિ) એક કોઠા કોઠ; કરોડે ગુપ્તવા કરોડ.

કોટ્ટાલ. ન. (કોટ્ટલ) કોઠાલ નામે એક ગોત્ર; અપભ્રંશ અ.લણું ગોત્ર. (૨) પું. આ ગોત્રના પ્રવર્તક પુરુષ.

કોટ્ટાલસગોત્ર. વિ. (કોટ્ટાલસગોત્ર) કોઠાલ ગોત્રમાં જન્મેલ; કોઠાલગોત્રવાળો.

કોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટિ) કરોડ; સો લાખ. (૨) ખુણો. (૩) છેડો; અત્ય પ્રદેશ. (૪) હ થીયારની ધાર. (૫) અણિ; અગ્રભાગ. (૬) ધનુષની પશુચ. (૭) પચ્ચખાણુના ભાગા; કરણ અને જોગના સંયોગથી ઉત્પન્ન થતા વિકલ્પના પ્રકાર.

કોટ્ટિકોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટિકોટ્ટિ) ભુઓ "કોઠાકોટ્ટિ" શબ્દ.

કોટ્ટિગાર. પું. (કોટ્ટિગાર) એક પ્રકારનો કારીગર; હથીયારની ધાર સમી કરનાર.

કોટ્ટિણ. ન. (કોટ્ટિ) કોટ્ટિના નામનું એક નગર.

કોટ્ટિણ. } ન. (કોટ્ટિણ) વશિષ્ઠ ગો-
કોટ્ટિજ્ઞ. } ત્રની શાખાથી એક ગોત્ર.

(૨) પું. કોટ્ટિણ ગોત્રના પ્રવર્તક પુરુષ.

(૩) ત્રિ. કોટ્ટિણ ગોત્રીય. (૪) પું. આ-
આર્ય શિવજીતના શિષ્ય; એક જ્ઞેન મુનિ.

(૫) મદાગિરિમુરિના શિષ્ય, એક જ્ઞેન મુનિ.

કોટ્ટિજ્ઞા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિજ્ઞા) કોટ્ટિજ્ઞ ગો-
ત્રીય સ્ત્રી.

કોટ્ટિમા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિમા) ગંધારઆમણી સાતમી મૂર્ચના.

કોટ્ટિય. પું. (કોટ્ટિક) એક જ્ઞેન મુનિ.
(૨) એક જ્ઞેનમુનિગણ.

કોટ્ટિયમણ. પું. (કોટ્ટિકમણ) કોટ્ટિક નામનો મદારીર સ્વામીનો એક ગણ.

કોટ્ટિલ. પું. (કોટ્ટિલ) આ નામના એક નરિપ; ચાણક્ય મુનિ.

કોટ્ટિલ્લય. ન. (કોટ્ટિકલ) કોટ્ટિકલનું અર્થ સાત્ત. (૨) ચાણક્યપ્રણીત નીતિસાત્ત.

કોટ્ટિસહિય. ન. (કોટ્ટિસહિય) એક પચ્ચ-
ખાણુનો છેડો ખીમ પચ્ચખાણુની શર-
આતને મળતો હોય તેવું તપ.

કોટ્ટી. સ્ત્રી. (કોટ્ટી) કરોડની સંખ્યા.

કોટ્ટીણ. ન. (કોટ્ટીણ) કોટ્ટિ ગોત્રની શાખાથી આ નામનું એક ગોત્ર. (૨) ત્રિ. આ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

કોટ્ટીદુગમિલ્લણ. ન. (કોટ્ટિકમિલ્લણ) વ્રતના એ છેડાનું મિલ્લણ કરવું તે; એક વ્રત પુરું થવું કે તે પાળ્યા વિના ખીમનો આરંભ કરવો તે.

કોટ્ટીમાતસા સ્ત્રી. (કોટ્ટિમાતસા) ગાંધાર આમણી એક મૂર્ચના.

કોટ્ટીવરિસ. ન. (કોટ્ટિવરિ) ભાટ દેશનું એ નામનું એક નગર.

કોટ્ટીવરિસિયા સ્ત્રી (કોટ્ટિવરિકા) એ નામની એક જ્ઞેનમુનિગણની શાખા.

કોટ્ટીસર. પું. (કોટ્ટીસર) ધનાઢ્ય; કોટ્ટિપતિ-
ચાહુકાર.

કોટ્ટિવિ. વિ. (કુટ્ટિવિ) અહોળા કુટ્ટિ-
વાળો. (૨) સંખંધી.

કોડુંવિળી સીં (કૌટુંબિક) કુટુંબની સ્ત્રી.

(૨) ઘસી

કોડુંવિય પું (કૌટુંબિક) કુટુંબનો નાયક

(૨) સેનક, હજુરી (૩) ગામનો નાયક.

(૪) ત્રિં કુટુંબમાં પેદા થયેલ

કોડુંવિયપુરિસ. પું (કૌટુંબિકપુરુષ) કુટુંબનો

માણસ, હજુરી, સેનક

કોદસ પું (કોદસ) એક જાતનું ધાન્ય,

કોદરો.

કોદ નં () જુઓ " કુડું " શબ્દ

કોદ પું (કુડ) એક પ્રકારનો રોગ, કોદ

કોદિ ત્રિં (કુડિ) કોદ રોગનાજો, કોદીયો

કોણ પું () રીણ વગાડનારો હાથો

કોણ પું નં (કાળ) ખુણો

કોણાલ. પું (કાળાલ) છાત્રિગેય

કોણાલ પું (કોનાલક) એક જાતનું જ

ખચર પક્ષી

કોણાલી. સ્ત્રીં () ગોળી, ગોડ

કોણિય. પું (કોણિક) અપાનગ્રીનો રાગ,

ત્રિણિક રાગનો પુત્ર

કોતર નં (કોલ) ઉદરના રાગનું બના-

વેલું સ્તન

કોતિય પું (કોતિક) બ્રહ્મપર સયન ક

રનાર તાપસની એક જાત (૨) નં એક

પ્રકારનું મધ

કોંચ. ત્રિં (કૌંચ) કુતસંગ્રહમાં ઉત્પન્ન

થોડા પુરૂં સિંહાનિ વગેરે.

કોંચ પું (કોંક) કોચ, ઉદર પ્રદેશ

કોંચર નં () ગાંડની બાજી

કોંચલ પું () થેનો. કાથળો

કોંચલકાર. સ્ત્રીં (કોંચલકારી) કાથળા

જેનું પડ કરનારી બમરી

કોંચલયાદ્યા સ્ત્રીં (કોંચલયાદ્યા) નવ

દિવસના છાત્રી એક જાત

કોંચુમ પું (કોંચુમ) કોંચુ આમળ

(૨) કોંચુમાંથી થતું નામનો મણિ

કોંચુહ પું (કોંચુમ) અગીયારમા તીર્થ-

રના ૧ લા ગણધરનું નામ

કોંચુમચ પું (કોંચુમચ) કાથમરી

કોંચંડ. પું (કોંચંડ) ધનુષ્ય

કોંચંડિય પું (કુંચંડ) કુતસિત્ત, અયોન્યંડ

કોંચસ પું (કોંચસ) એક જાતનું ધાન્ય.

કોંચરા

કોંચ પું (કોંચ) કોંચ

કોંચાલ. પું (કુંચાલ) એક જાતનું દક્ષ

(૨) કોંચાળી

કોંચાલિયા. સ્ત્રીં (કુાલિયા) કુંચાડી (૨)

નાની મહાળી

કોંચ. ત્રિં (કોંચ) અપ્રીતિકર, દ્રુષ્ય

કોંચર. પું નં (કોંચર) કોંચી, કાથનો મ-

ધ્ય ભાગ (૨) નદીનો કિનારો

કોંચ. પું (કોંચ) પક્ષી વિશેષ

કોંચલ ત્રિં (કોંચલ) કુંચામળ, કુંચ (૨)

એક જાતનું દરણ

કોંચલિયા. સ્ત્રીં (કોંચલિયા) કુંચામળ સ્ત્રી

કોંચાલમિષ્ટ નં (કોંચાલમિષ્ટ) કુંચારને

દીગદિકે કરી રીતે પોપડું તેનું વર્ગન

જેમાં છે એવું શાસ્ત્ર

કોંચારી સ્ત્રીં (કોંચારી) કુંચાર અવસ્થામાં

દીક્ષા લીધેલ સાધ્વી, આગ્રહસ્થાનમાં.

કોંચુદ્યા. સ્ત્રીં (કોંચુદ્યા) શ્રી કુંચુ

વામુદેનું એક બેરી વાંછન, બેરી

કોંચુદિય

કોંચુદ. સ્ત્રીં (કોંચુદી) કાંચની પૂર્ણિમા

(૨) અન્નપ્રાશન, અન્નપ્રાશન

કોંચુદિયમેરી. સ્ત્રીં (કોંચુદિયમેરી) કોંચુદી

ઉત્સવનું એક રાત્રી

કોંચુદિયા સ્ત્રીં (કોંચુદિયા) કોંચુદિયમેરી,

વોકોને ખાતર આપવા માટે મહોત્સવ

પ્રસંગે વગાડવાની બેરી વાંછન

કોંચુદી. સ્ત્રીં (કોંચુદી) ચાંદની

કોયવ, નં (કોયવ) કોયવ દેશના વચ્ચની
એક જાત (૨) કોયવ નામનો એક દેશ
કોયવી સ્ત્રી () રમ્મધ, શુરદી
કોરંગ પુ (કોરજ) પક્ષી વિશેષ
કોરંટ પુ (કોરજ) કોરંટ જાતનું એક
ઝાડ, પુલના ચુરગારાનું એક દર્શક
કોરંટગ પુ (કોરંટક) દર્શક વિશેષ (૨)
નં કોરંટક દર્શકનું પુષ્પ (૩) એક જા
તનું પ્રાણી
કોરણ નં (કોરણ) કોરંટનું તે
કોરવ પુ નં (કોરક) નાર, મજરી (૨)
કચિ
કોરવ. પુ (કોરવ) કુરંચ (૨) તે વચ્ચના
જન્મેન
કોરવિમા સ્ત્રી (કોરવિકા) ૧૩૪ ગ્રામની
ખીજ મૂર્જના
કોરવ્ય પુ સ્ત્રી (કોરવ્ય) કુરંચમા ઉ
ત્પન્ન થયેન (૨) કોર વ ગોત્રીય (૩) પુ
ખારમા ચક્રવર્તી બ્રહ્મદત્ત
કોરવિયા સ્ત્રી (કોરવિકા) ૫૨૭ ગ્રામની
ખીજ મૂર્જના
કોરંગ પુ (કોરજ) એક જાતનું પક્ષી
કોરંટ પુ (કોરજ) એક જાતનું ઝાડ.
કોરંટગ } પુ (કોરંટક) ભુજો 'કો
કોરંટય } રંટગ" શબ્દ
કોરિલ્લમ ત્રિ (કોરિલક) કોરી ખાધેલું
કોર પુ (કોર) ધુજો, ઉદ્ધ, કીડી વગેરે
(૨) બેરડીનું વૃક્ષ (૩) કુચ્છર ભુડ (૪)
મુલિકના આકારનું કોન નામે પ્રાણી
(૫) ન બોર
કોલ. ત્રિ (કોલ) બોર સમ્બધી
કોલવ. પુ (કોલવ્ય) નમેના ઝાડની શા-
ખાનો અથભાગ
કાલચરિય ત્રિ (કોલચરિક) કુમ્મળ અને
પિત્તૃક સમ્બધી
કોલચુગા નં (કોલચૂર્ણ) બોરનું ચૂર્ણ,
બોરકુંડો

કોલજ્ઞા સ્ત્રી () ધાન્ય રાખવાની
ખાણ
કોલદ્રિય નં (કોલાલ્પિક) બોરનો
દીઓ
કોલવ. નં (કોલવ) કોલવ નામનું નીચું
કરણ
કોલગાલ પુ (કોલગાલ) ધરંગેદના ખીજ
લોકપાળનું અને ભૂતાનદ ધરના લોકપાળનું
નામ
કોલસુગા } પુ સ્ત્રી (કોલસુગ) મોડું
કોલસુગા } કુચ્છર, જમની ભુડ (૨)
શિવરી કુતરો
કોલાલ ત્રિ (કોલાલ) કુભાર સમ્બધી
(૨) નં માગીનું પાત્ર
કોલાલિય. પુ (કોલાલિક) માગીના વાસણ
વેચનાર, કુભાર
કોલાનાસ પુ નં (કોલાનાસ) કાષ્ઠ,
લાકડું
કોલાહ પુ (કોલામ) એક જાતનો ફેણ
વાગો સર્પ.
કોલાહલ પુ (કોલાહલ) શેરડીકોર,
ગલસાદ
કોલિમ્મ પુ () કરેલીઓ
કોલુચા નં (કોલુચ) દયા, કૃષ્ણ
કોલેજ્ઞા સ્ત્રી () નીચે ગોળ
અને ઉપર ખાધના આકારની કોડી
કોલ પુ (કોલ) કોળ વૃક્ષ
કોલગ } પુ (કોલગ) કોળાક નામનો
કોલગ } સાનવેશ-ગ્રામ
કોલ્લુગ પુ () શિવાગ (૨) શેરડી
ખીજાનો ચિત્રોડો
કોવ પુ (કોવ) કોવ, કોવ
કોવચર નં (કોવચ) કોવ કરવાનું ધર,
રીસાધને બેસે તે ગ્રામ
કોચિય ત્રિ (કોચિદ) પદ્ધિ હોશીઆર,
કુશળ

કોસ. પું (કોસ) ગાલિ; જે હમર ધનુષ પ્ર-
માણ્ય ક્ષેત્ર; કોસ.

કોસ. પું (કોપ) આંખને; કોણો. (૨)
પેશાળ કરવાનું ક્ષમ. (૩) ગર્ભાશય;
ગર્ભસ્થાન. (૪) હંડાર; ખમ્મનો. (૫)
કમળનો કોડો. (૬) તલવારની આન.

કોસર. પું (કૌશલ) દારકા || પાંડુ
મથુરા જતાં વચ્ચે આવતું એ નામનું
એક વન. (૨) એ નામનું એક ઝાડ.
(૩) કૌશલ્ય ઝાડનું ફળ.

કોસવિયા. સ્ત્રી (કૌશલિયા) એ નામની
એક શાખા.

કોસંચી. સ્ત્રી (કૌશલ્ચી) એ નામની એક
નગરી.

કોસગ. પું (કોશક) એક જાતનું ક્ષમ-
વાસણ.

કોસલ પું (કોષલ) કાશ્ય દેશ. (૨) તે
દેશના રાજા. (૩) ત્રિં કોશ્ય દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલ.

કોસલગ ત્રિં (કોશલક) કાશ્યદેશવાસી.

કોસલા. સ્ત્રી (કોશલા) અયોધ્યા પ્રાંત;
કાશ્ય દેશ.

કોસલિય. ત્રિં (કોશલિય) કાશ્યદેશમાં
જન્મેલ. (૨) પું અયોધ્યા નગરીનો
અધિપતિ રાજા. (૩) ત્રિં કોસલ દેશ
સંબંધી; અયોધ્યા સમ્બંધી.

કોસાગાર. પું (કોપાગાર) હમર; ખમ્મનો.

કોસિકાર. પું (કોશિકાર) એક અનન
રેશમનો કાડો.

કોસિજ. નં (કૌશિય) રેશમી વસ્ત્ર.

કોસિય. નં (કૌશિક) કૌશિક નામનું ગ્રામ.
(૨) પું સ્ત્રી કૌશિક ગ્રામમાં ઉત્પન્ન
થયેલ.

કોસિયાર. પું (કોશિકાર) રેશમનો કાડો.
(૨) નં રેશમી વસ્ત્ર.

કોસી. સ્ત્રી (કૌશી) કૌશી નામની નદી
કે જે ગંગામાં મળે છે.

કોસી. સ્ત્રી (કૌશી) તલવારની આન.

કોસેજ. નં (કૌશિય) રેશમી વસ્ત્ર. (૨)
તલરનું બનાવેલું વસ્ત્ર.

કોહ. પું () કાપળો; થેલી. (૨)
સાડુ; કોહાડું.

કોહ પું (કોર) કોમ; રોપ; શુભો.

કોહુગર. પું (કોમત્રક) એક જાતનું પદાર્થ.

કોહુડ નં (કુવાડ) કહેલું; કુપી.

કોહળ. ત્રિં (કોવ) કાળે કાળે તપીજનાર;
કાધી, અસમાધિનું નવમુ સ્થાનક સેવનાર.

કોહવિંડ પું (કોષવિંડ) આદારનો
એક દાપ.

કોહમુંડ ત્રિં (કોમુગ) કાધ રહિત.

કોહસળ્યા. સ્ત્રી (કોમ્પા) કાધમોહ-
નીયના ઉદયથી કાધિ મનુષ્યના મુખ
નેત્ર દાન્ત ત્રિગેરે અગો ધુળે છે તે;
કાધસગા.

કોહિ ત્રિં (કોધિ) કાધનાળો; કાધી.

કોહિત્ત. ત્રિં (કોધિત્) કાધિનો; ખારીસો;
ઝેરી.

કલોડી. સ્ત્રી () મોટું લાકડું.

સ.

સ્વ નં (સ) આકાશ (૨) ધર્મિય
 સ્વપ્ન નં (જત) ધા જામ
 સ્વદિ નિં (જ્ઞાન) ક્ષયરોગનાગો
 સ્વદિ પું () નભાન
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ડમ્મ પ્રકૃતિને ક્ષન
 પ્રનાથી ઉત્પત્ત થતો ભાન કેન નાનાદિ
 ક્ષાયિત્ત ભાન (૨) ત્રિં ક્ષય સમધી
 મંક્ષયમા સમધ રાખ ॥૨
 સ્વદિ નિં (જ્ઞાન) અપાવેનુ ક્ષય
 કરેલુ
 સ્વદિ ત્રિં (સ્વિત) જડેલુ
 સ્વદિ ત્રિં (સ્વિત) અનારેન આધેન
 (૨) નં ભોજન
 સ્વદિ પું (સ્વિત) ખેરનુ વૃક્ષ
 સ્વદિ પું () જુઓ અપ્રમ
 શબ્દ
 સ્વદિ પું નં (સ્વિત) સપારીના ના ડા
 માથી અનાવેન તાપસનુ પાન (૨) ખેર
 વગેરેનો ચીકજો રસ ગુદર
 સ્વદિ પું (સ્વિત) અપસનુ
 એક પ્રારતુ પાત્ર
 સ્વદિ ત્રિં (જુઓ) મેનુ ડોગુ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ઉદયમા આ
 વેલ પ્ર્થના ક્ષય અને ઉપમા ન આવેન
 પ્ર્થના ઉપશમ કરવો તે
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ક્ષો
 પશમ સમધી ક્ષાપશમ ભાવે પ્રાપ્ત
 થતા મતિનાન આદિ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ગાઠની ઉંચુ (૨)
 એક જાતનુ પક્ષી (૩) દીનાની મેસ
 પ્રાજ્ઞ
 સ્વદિ પું નં (રજ) ભાગ કટકો (૨)
 વનખડ (૩) ખડ

સ્વદિ પું (જ્ઞાન) અનિજનના વેતાલ
 ઉપરના નવ ફૂટમાનુ ત્રાગુ ફૂટ-શિખર
 (૨) કર્મસ્થિતિના ખડ-૫૩
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) જુઓ
 ' ખડપનાયગુડા ' શબ્દ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) એક જાતનુ
 સિન્ધુનુ જળપાન
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) અપૂર્વુ નુગડાવાળો,
 ગરીમ (૩) જા જુઓ (૩) અનાથી
 વનખડ કરનાર
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ખોખરા ડોલનાળો
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) વે
 તાલ્ય પરત રચે પૂર્વ ખાલુની એક
 ગુફા જેમાથી ચક્રવર્તી ઉત્તર ભરત દેશે
 સાધી પાઝ દક્ષિણ ભરતમા વળે છે
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) વેતાલ્ય પવત ઉપરના નવ ફૂટમાનુ
 ત્રાગુ ફૂટ શિખર
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) પદાર્થનુ એક જા
 તનુ પૃથક્કરણ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ભિક્ષાપાન
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) દાણી દાણુ લે
 નાર (૨) કાઠવાળ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) રિગ્ધ નામે
 ચોર સેનાપતિની જ્ઞાનુ નામ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) મિત્રી સામર
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ખડેખડ ડકડે
 ક ડા
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) કટક કટકે ભા
 ગુ તે ખડ-ક ધ યાય તેની રીતે ભેદનુ તે
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) શિખ વિદ્યાર્થી
 સ્વદિ ત્રિં (જ્ઞાન) અણિત ખાડેન
 (૨) એક દેશથી ભગ્યેન અણિત થયેલ

સડી સી૦ () ગદમા પાડેલી બારી,
ગ્રીડી (૨) ખાખ, ઈંદિયરા (૩) કિધાનુ
ઊંદ.

સંદુયગ ન૦ (સ્વદુય) ખાડરા, ખડ, વિભાગ
સંદેય પુ૦ (વગદય) અનક, પક્ષીરિગેય
સંત ત્રિ૦ (જ્ઞાન્ત) ક્ષમારાજો (૨) પુ૦
પિના, આપ

સંતિ સી૦ (જ્ઞાન્તિ) સદનશીનતા, કોધને
નિમ્મદ કરવે તે, ક્ષમા

સંતિપ્રમા. સી૦ (જ્ઞાન્તિપ્રમા) કોધને રોકીને
સદનશીનતા રાખી તે

સંતિયા સી૦ (જ્ઞાન્તિયા) જનની, માતા
સદ પુ૦ (સ્વન્દ) કાર્તિકવામી, કાર્તિકેય.

સંદમાહ. પુ૦ (સ્વન્દમાહ) ૨૬-૬ ફૂન ઉપદન
(૨) જાગર રિશેય

સંદમહ. પુ૦ (સ્વન્દમહ) કાર્તિકેયઅભિનો ઉત્પન
સંદ્ય. પુ૦ (સ્વન્દ) અધક સન્ધ્યાસી, ગદ-

ભારીના સિંચ કે જે થી ગોનમસ્ત્રામીના
મિત્ર દતા, જેને પિંગનનિર્ણે પ્રજો
પુગ્યા દતા, તે પ્રજોના જન્મ ન આપી
સમવાથી મદારીરજ્વામી પામે જન્મ
પ્રજોના ખુનાસા મેગની થી મદારીરજ્વામિ
પામે દીક્ષા વીધી

સંદમિતી. સી૦ (સ્વન્દમી) એક નોર
મેનાપનિની સ્ત્રીનું નામ

સંદિલ પુ૦ (સ્વન્દિલ) સિદ્ધચરિના સિંચ
સંદિયાચાર્ય

સંદ્ય પુ૦ (સ્વન્દ) બોદમનમા ૨૫, વે
ન, વિજ્ઞાન, સના અને સન્ધાર એ
પાયને ૨૬.૫ મ્દેશમા આવે કે (૨)
કામ, અભો (૩) દિગ્દેશાદિક વગા ૫
રમાપુઓ મળીને જોય એક જાથો
(૪) માંત્રુ થ.. (૫) અમમ રત્નુ મહર્ણ
પદાર્થ (૬) માત્રા રિગે. (૭) દ્યનો
(૮) બે ઈંદિયરાજો એ ૭૧ (૯) ક
મના રકથ.

સંધ્યકરણી સી૦ (સ્વન્દકરણી) સાધીને
અભો નાખરાનુ વચ્ચ, સથારીઓ

સંધ્યા પુ૦ (સ્વન્દક) લુઓ "અધ" રામ્દ
સંધ્યકરણી સી૦ (સ્વન્દકરણી) લુઓ "અ
ધરણી" રામ્દ.

સંધ્યેસ પુ૦ (સ્વન્દ્યેસ) મ્દન્ધનો આખી
વસ્તુનો એ- ભાગ

સંધ્યવસ પુ૦ (સ્વન્દ્યવસ) આખી વસ્તુનો
એ- જારીકમા બારીક અશ

સંધ્યોય પુ૦ (સ્વન્દ્યોય) અધ-થડકપ
બીજ જેને કે તે, થડ વાવવાથી જે થાય

તે, મોગરો, ચપેરી, સક્ષમી, ધુપેડો રિગેરે

સંધ્યમત ત્રિ૦ (સ્વન્દ્યમત) રન્ધ્યાગો
સંધ્યાર પુ૦ (સ્વન્દ્યાર) મેનાનો પડાન,

લક્ષરનુ નિવાસ સ્થાન-ઠાણી
સંધ્યારમાળ. પુ૦ (સ્વન્દ્યારમાળ) સેન્ધને

ગોડવરાની કળા

સંધ્યારાર પુ૦ (સ્વન્દ્યારાર) લુઓ "અધ્યાર" રામ્દ

સંધિ ત્રિ૦ (સ્વન્દિ) મ્દન્ધ્યાગો
સંધ્યવ ન૦ () આપણ, મહા

ઉપર નાખરાનુ વચ્ચ.

સંમ પુ૦ (સ્વન્મ) થાભનો, થબ

સંમ્માલન ન૦ (સ્વન્માલન) થાભયા સાથે
આપણુ તે

સંકારણચિમસિ ન૦ (સંકારણચિમસિ) અ
અક્ષરના આખરની ગ્યનારાગુ નાનક,

૩૨ પ્રમળના નાટકમાનુ એ

સગ. પુ૦ (ગા) પરી
સગા સી૦ (ગાનિ) ગાન, ગનિ

સગ પુ૦ ન૦ (ગજ) નનવાગ
સગપુગા સી૦ (ગજપુગ) મુરદુવિજાની
મુખ્ય રાજ્યાની.

સગા સી૦ (ગજા) નાનાંરિતની
મુખ્ય રાજ્યાની.

| ગમિ પુ૦ (મજિ) ગેમ.

खगो स्त्री० (खगो) लुओ ' अजा ' श०

खगूड त्रि० () अराग रसवा १५
लुओ (२) धर्मदीन नागिन (३)
निद्रागु (४) रसपट

खचिय त्रि० (खचित) अडेयु भीयेयु
(२) डेशर रिगेरेथी रगेयु

खज त्रि० (खज) आग रिगेरे-आग
गोअय पदार्थ

खज्जू स्त्री० (खज्जू) अज्जनी, अरज्जु
रज्जूर पु० (खज्जूर) अज्जुर ओड जतनो
मेवे

खज्जुरी स्त्री० (खज्जुरी) अज्जुरीनु अड
खज्जोत } पु० (खजोत) पतभीओ
खज्जोय } अलुओ

खट्ठ त्रि० () आट

खट्ठग पु० (खट्ठाग) आटनाना अग-
पाया वगेरे

खट्ठमेह पु० (खट्ठमघ) आग पाएणीनो
वरसाह

खट्ठामह पु० (खट्ठामह) निभारीने वीधि
आटवाभाथी छेरी शम्ता नथी ते

खट्ठा स्त्री० () आड आध

खट्ठिआ स्त्री० (खट्ठिआ) गधार आभनी
भीछ भूअना

खट्ठु न० } () आगणीमा पहे
खट्ठु पु० } रानाणी वींगी डेरना वगेरे
धरेणु

खट्ठुया स्त्री० () आगणीना टकेरा
आगणीथी भारु ते (२) डे २ आघात

खण पु० (खण) अरसर वभन (२)
नानाभा नानो (३) सभ्यान प्राणुरथ
आगविभाग भूदत्त

खणग त्रि० (खण) ओदनार

खणजोड त्रि० (खणयोगिन) प्रतिक्षेपे नाथ
पाभनार क्षेपे

खणन त्रि० (खणन) अरसर नगुनार
खणलव पु० (खणलव) क्षणमान डे लर
मात्र रैरागवाथी ध्यान अरु ते तीर्थ
कर नाम गोन आधनाना वीथ अमार
मानो ओ

खणि स्त्री० (खणि) आग

खणिय त्रि० (खणिक) क्षणभगुर

खण्य त्रि० () ओदधु

खत न० (खत) धा, आहो अभम

खतम पु० (खतम) राना पुद्गगनी पदर
जतमानो ओ जत

खत्त पु० (खन) क्षत्रिय (२) गसीपुन
वर्णसकर

खत्त न० () धाज जेवा रसगु
(२) आतर पाडेन (३) आतर पाडु
लीतभा आकु करु ते

खत्तखण पु० () लीतभा भागु
पाडी योरी करनार योर

खत्तखण न० () आतर पाडु
योरी करवाने अरर गभल यन लीतभा
आकु पाडु ते

खत्तमेह पु० () धागना रस जेवो
वरसाह

खत्तय पु० (खतक) रा देननु नाम (२)
ओतर ओदनार (३) योर

खत्ति पु० स्त्री० (खत्तिन) क्षत्रिय जतना
भनुअ

खत्तिय पु० स्त्री० (खत्तिय) क्षत्रिय जति
आर वर्णमानो भीजे वर्ण

खत्तियकुडगाम पु० (खत्तियकुणग्राम) क्षत्रिय
कुड नामे ग्राम ज्या जमालि रहता दता

खत्तियकुडपुर न० (खत्तियकुणपुर) भटारीर
स्वागीनी जम भूमिनु गाम सिद्धार्थ
राजनी राजधानी

खत्तियकुमार पु० (खत्तियकुमार) क्षत्रिय
कुमार राजपुत्र

સ્વત્તિયકુળ. નં (સ્વત્તિયકુળ) સામાન્ય કા-
ત્રિય તરિકે સ્થાપેલું કુળ.

સ્વત્તિયવિજ્ઞા. સ્ત્રીં (સ્વત્તિયવિજ્ઞા) ક્ષત્રિયની
ધનુર્વિદ્યાદિ વિદ્યા; ૪૦ વિદ્યામાંની એક.

સ્વત્તિયાળી. સ્ત્રીં (સ્વત્તિયાળી) ક્ષત્રિયની સ્ત્રી.

સ્વત્તિયસાર. પું (સ્વત્તિયસાર) ખેરસાર.

સ્વદ્. } વિં (સ્વદ્) મનોહર; સ્વાદિષ્ઠ;
સ્વદ્. } રસભર.

સ્વદ્. વિં () આપક; પ્રમાણથી
પદાર. (૨) મોટું. (૩) અં. જલદી;
શિથ

સ્વદ્. મં (સ્વીક્રમ) જલદી; ઉત્તરવળે.

સ્વદ્વાદાગિમ્. વિં () સમૃદ્ધિવાળું.

સ્વપુષ્પ. નં (સ્વપુષ્પ) આકાશના પુષ્પની
પેઠે થતું.

સ્વપુસ્તા. સ્ત્રીં () એક પ્રકારના જોડ.

સ્વમ. વિં (સ્વમ) સન્નિમાન; સમર્થ. (૨)
શુભ; હિનકર.

સ્વમગ. પું (સ્વમગ) માસખમણ આદિ
તપ કરનાર; તપગ્રવી સાધુ.

સ્વમગ. પું (સ્વમગ) સદનશીલતા રાખનાર
સાધુ. (૨) તપ; ઉપવાસ.

સ્વમય. પું (સ્વમય) જુઓ " ખમય "

સ્વમરિહ. વિં (સ્વમરિહ) ક્ષમા કરવાને યોગ્ય.
સ્વમા. સ્ત્રીં (સ્વમા) સદનશીલતા; ક્ષમા.
સ્વમારણયા. સ્ત્રીં (સ્વમારણયા) અપરાધની
મારી માગવી-ખમાવતું; મિત્રમિત્રકુલ
કેવું તે.

સ્વમાસમગ. પું (સ્વમાસમગ) ક્ષમાધારી
સાધુ.

સ્વય. પું (સ્વય) મૂળથી ઉત્પન્ન; સમૂળગો
નાશ.

સ્વયનાભિ. પું (સ્વયનાભિ) સર્વથા આવ-
રજીના કાચથી ઉત્પન્ન થએલ કેવળ
માનવાનું કેવળી.

સ્વયનિષ્પન્ન. વિં (સ્વયનિષ્પન્ન) કર્મના
ક્ષયથી પ્રાપ્ત થયેલ ભાવ; ક્ષાયકલાવે
પ્રાપ્ત થતાં કેવળજ્ઞાનાદિ.

સ્વયર. પું (સ્વયર) ખેરતું ઝાડ.

સ્વયસ્મજ. નં (સ્વયસ્મજ) ઉદીરત મિથ્યા-
ત્વનો ક્ષય અને અનુદીરિતનો ઉપશમ
કરવાથી ઉત્પન્ન થતું ક્ષયોપશમ સમકિત.

સ્વયમ્. વિં (સ્વયમ્) જુઓ " ખમ્ "

સ્વર. વિં (સ્વર) નાશવંત; અસ્થાયી.

સ્વર. વિં (સ્વર) કહિન; ખરખરો; કંઈશ;
તીક્ષ્ણ. (૨) નં તલતું તેલ. (૩) વિં
ગધેડું. (૪) પું રાહતું અપરનામ.

સ્વરમ્. પું () કામગરો; નોકર;
દાસ.

સ્વરંદ. વિં (સ્વરંદ) તિરસ્કારક. (૨)
અશુભ પદ્ય.

સ્વરંદા. નં (સ્વરંદા) પ્રેરણા.

સ્વરંદા. સ્ત્રીં (સ્વરંદા) નિંદા; તિરસ્કાર;
અપમાન.

સ્વરંકંદ. પું (સ્વરંકંદ) તીક્ષ્ણ કાંટા સરખો;
શીખામણ દેનાર સાધુને હુર્વચન રૂપ
કાંટાથી પીધનાર આવક.

સ્વરંકંદ. નં (સ્વરંકંદ) કહિન ભાગ. (૨)
પહેલી નરકનો પહેલો કાંડ-અંશ વિશેષ.

સ્વરંકમિમ્. વિં (સ્વરંકમિમ્) ખરાબ કામ
કરનાર (૨) કાંટવાળા.

સ્વરંકિમ્. વિં () લેપ કરાવેલ.

સ્વરં. નં () ખોરડીની કાંટાવાળી
ઝાળી.

સ્વરંપુદવી. સ્ત્રીં (સ્વરંપુદવી) કહિન પૃથ્વી.

સ્વરંપુદ. વિં (સ્વરંપુદ) પલું કંઠાર.

સ્વરમુદ. પું (સ્વરમુદ) ખરમુખ નામે એક
અનાર્થ દેશ.

સ્વરમુદિયા. સ્ત્રીં (સ્વરમુદિયા) ગાય વિશેષ;
કાંડલા.

સ્વરમુહી સીં (સ્વમુહી) કાદવા, એક
ગતનુ યાજ્ઞ

સ્વરય પું () રાદુ દેવનુ એક
નામ (૨) ત્રિં કડિન (૩) પું કામ
કરનાર નોકર

સ્વરસમય નં (સ્વસમય) તલનુ તેન
સ્વરસાવિદ્યા. સ્ત્રીં (સ્વસાવિદ્યા) નિષિ રિશેષ
સ્વરસાહિયા. સ્ત્રીં (સ્વસાહિયા) અદાર વિ-
પિમાની એક

સ્વરસ્સર. પું (સ્વસ્સર) વજ્ર જેના કાટા
વાળા શાદ્મથી મ્હા ઉપર નારફીને ચ
દારીને ગધેડાના જેવો અનાજ કાટા
નારફીને આમતેમ એ એ તે પરમાધામી

સ્વરા સીં (સ્વરા) દાથથી આનનાર જનુ
રિશેષ

સ્વરાવદ્. પું (સ્વરાવત્) કડિન ચકની પેઠે
પાણીનુ ગોળ કુશળ થાય તે, વમળ

સ્વરિષ્ટા સીં () દાસી

સ્વરિસુય પું (સ્વરિક) કંદ રિશેષ

સ્વરોદિયા સીં (સ્વરોદિયા) અદાર નિષિ
માની એક

સ્વરોદી સીં (સ્વરોદી) બુઓ " ખરા-
દિઆ " શબ્દ

સ્વલ નં (સ્વલ) ખળાનાડ (૨) ત્રિં
બુઓ, દુબન

સ્વલણા સીં (સ્વલણા) બુન, ત્રિં

સ્વલનાઈ પું (સ્વલનાઈ) ખળાવાડ

સ્વલિમ્. નં (સ્વલિત) રખનાના બૂલ,
અતિચાર (૨) ત્રિં તીવથી રખવના
પામેન

સ્વલિળ. નં (સ્વલિન) ધોડાની લગામ,
ચોકડુ (૨) નદીની બેખડ

સ્વલિળમદિયા. સ્ત્રીં (સ્વલિળમદિયા) બેખ
ડની માગી

સ્વલીળ નં (સ્વલીન) લગામ ચોકડુ
(૨) નદીનો ઝિનારો

સ્વલુ જાં (સ્વલુ) અરધારણ અર્ધમા અને
વાખના અનકર ઉપે ખલુ શબ્દ આવે

છે (૨) પુન, ફરીથી (૩) પાદપૂર્તિ

સ્વલુમ્ નં (સ્વલુમ્) પગની એડી

સ્વલુક ત્રિં (સ્વલુક) અનિતિત, મુદ્દ અને
વાકા રચનાનાળો (૨) પું ગળીયો

ખાદ કે ગોડો (૩) કામ મમ્ડર વિગેરે
મુદ્દ જનુ.

સ્વલુકિજ ત્રિં () ગળીયા મળદ
સમથી (૨) નં ઉતરાધ્યયન સ્ત્રનુ

આ નામનુ એક અધ્યયન

સ્વલુગ પું નં () ખાખરાના પાદ
ડાનો પડીયો (૨) બોડા, મોજડી, પગરખા

સ્વલુક. પું (સ્વલુક) એક ગતનો વંદ

સ્વપ્ત ત્રિં (સ્વપ્ત) કર્મોના ક્ષય કરનાર
(૨) પું ક્ષપકશ્રેણિગત સાધુ

સ્વપ્ત પું (સ્વપ્ત) ક્ષપકશ્રેણિગ્રામ
સાધુ (૨) મોહનીયને ખપાવના રૂપ-
ક્ષપક શ્રેણિ

સ્વપ્તસેદિ. } સ્ત્રીં (સ્વપ્તસેદિ) ક્ષપક
સ્વપ્તસેદિ. } શ્રેણિ, કર્મોના નાશ કરનારી

પરિપાત્રી

સ્વપ્તગાડ. પું (સ્વપ્તગાડ) આયુષ્યને ખપાવ-
નાર-સૂક્ષ્મસપરાય અને અપૂર્વ કરણ

ગુણસ્થાનવાળો જન

સ્વપ્ત નં (સ્વપ્ત) કર્મોના ક્ષય કરવો તે,
અમુક અશે કર્મની નિર્જરા કરવી તે

(૨) પ્રકરણ, અપનાન (૩) પું સાધુ,
મુનિ

સ્વપ્ત સીં (સ્વપ્ત) અપનાનનુ અપર
નાન

સ્વપ્ત પું (સ્વપ્ત) એક ગતનુ માણુ

સ્વપા સીં (સ્વપા) રાત્રિ રાત

સ્વપાજલ નં (સ્વપાજલ) દિમ

સ્વચિત } ત્રિં (સ્વચિત) ખાલેન, ક્ષય
સ્વચિય } કરેન.

લસ ૩ (લસ) ખસ નામનો એક
દેશ (૨) પુ. સ્ત્રી. તે દેશના
રહેવાસી

લસલ્હાસિય પુ. (લસલ્હાસિય) ખસખાસિ-
નામનો એક દેશ (૨) વિ. તે દેશના
રહેવાસી માણે

લસર પુ. () ખસનો રોગ, ખસ

લહ. નં. (લ) આકાશ

લહર પુ. (લેહર) પક્ષી

લહરી સ્ત્રી. (લહરી) પક્ષી

લહર પુ. સ્ત્રી. (લહર) પક્ષી (૨)
પિઠાધર

લહરી સ્ત્રી. (લહરી) પક્ષી (૨) વિ-
ધાધરની સ્ત્રી

લાગ્ર. વિ. (લાત) ખોદેલું. (૨) નં. ખો-
દેલું જગાણ (૩) ઉપર વિસ્તારવાળી
અને નીચે સાકડી તેમજ ઉપર અને
નીચે સરખી એવી ખાઈ

લાહ સ્ત્રી. (લ્યાતિ) પ્રખ્યાતિ, પ્રસિદ્ધિ
લાહ પુ. (લ્યાતિ) જુઓ “ ખાઈ ”
૨૮૬

લાહ. નં. () શોભાદર્શક અવ્યય
લાહ્યા સ્ત્રી. (લાહ્યા) નીચે અને ઉપર
સરખી ખોદેલી ખાઈ.

લાહમ. વિ. (લાહિમ) સુખડી મેવો ગરે
ખાના લાવક પાત્ર

લાહવ. વિ. (લાહિત) ખનસાવેલું, લાહવ
કરાવેલું

લાહવિ. (લ્યાત) પ્રગટ કરેલ, કહેવ

લાહવ નં. (લ્યાત) લાવકલાવે લાહ
સમકિત કેવળજ્ઞાન વચ્ચે

લાહલહ. પુ. (લાહલહ) એ નામનો માથો
નરકનો એક નરકનામો

લાહલિહ. પુ. () જેના શરી-
ર પર ધોળા તથા કાળા પડા હોય છે તેનું
એક પ્રાણી

લાહિ સ્ત્રી. (લાહિ) ખાણ
લાહિયા. સ્ત્રી. (લાહિયા) જુઓ “ લાહિ ”
૨૮૬

લાહા. પુ. (લ્યાણ) ગ્રામનું હુંડું (૨) ખીલો,
ખુટો

લાહાસમાણ. વિ. (લ્યાણમાણ) સુકેવ
ગાડના હુંડા જેવા, પોતાની ખોળી હાં
હાં નહિ તે, ખોટા આગ્રહ કરનાર

લાત. વિ. (લાત) ખોદેલું (૨) નં
ખાઈ

લાતિયા. સ્ત્રી. (લાતિયા) જુઓ “ લા-
ધ્યા ” ૨૮૬

લાત નં. (લાત) ખાતર

લાતલગા વિ. (લાતલગ) ખાતર પાડ-
નાર, ચોર,

લામણ નં. (લામણ) ખમાવતું

લામણા સ્ત્રી. (લામણ) અપરાધની માથી
માગરી, ખમાવતું તે

લામિય. વિ. (લામિત) ક્ષમા કરેલ; માથો
આપેલ

લાય વિ. (લાત) ખોદેલું

લાય વિ. (લ્યાત) પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ (૨)
ખાડો, કૂવો (૩) ખાઈ

લાર વિ. (લાર) ખાઈ (૨) પુ. જગ્યા
વચ્ચે ખાઈપણું (૩) વેર (૪) ખાઈ
રસ (૫) સ્ત્રી. ખાઈવાળી જૂમિ
(૬) વિ. જુગપગ સર્પની એક ગત
(૭) પુ. ક્ષરણ, સચળ (૮)
ભાગ, ખાખ

લારગાલણ. નં. (લારગાલણ) સાથખાઈ
વિગેરેને માગવાનું પાત્ર.

લારતડસી સ્ત્રી. (લારતડસી) કડી પુનડી,
વનખાનિ વિગે.

લારતંત પુ. (લાતંત) વાજકરણ સાથ,
આપુંદરનો એક ભાગ

લારતિહ નં. (લારતિહ) ખાઈ તેનું

સાર્વદાહ. પુ. (સાર્વદાહ) સાશ્વત્તારાદિ ૫
કાર્યાની જગ્યા.
સારમેદ પુ. (સારમેય) સાલદક્ષના રસ
જેના જગ્યાનો મેધ-નરસાદ.
સારવત્તિય ત્રિ. (સારવત્તિય) આરા પા
ત્રમા જમાવેય, આરા પાનમા રહેન
સારવત્તિય. ત્રિ. (સારવત્તિય) આર લભ
રાવેય, આરમા નાખેય.
સારવાની સ્ત્રી. (સારવાની) ક્ષારથી ભરેની
વાવ
સારવણ. પુ. (સારવણ) મધ્ય ગોત્રની
શાખાભૂત એક ગાન (૨) તે શાખાનો
પુરુષ
સારિશ્ર પુ. (સારિક) આરિયુ મૂળા
વગેરેના પાદ્યમા મીઠુ ભભરાની અથાણા
જેતુ ખનાનમા આવે છે તે
સારી સ્ત્રી. (સારી) એક જાનનુ પ્રાણી
સારાણિય પુ. (સારાણિક) એ નામનો
એક અનાર્થ દેશ. (૨) ત્રિ. તે દેશના
રહેવાસી
સારાલિય ત્રિ. (સારાલિય) ધોએયુ
સારાણ. સ્ત્રી. (સારાણ) પ્રસિદ્ધિ
સારાવિયત ત્રિ. (સારાવિયત) જે આનામા
આવે છે તે
સારાવિયગ ત્રિ. (સારાવિયગ) જે ખનાન ગ
યેલું છે તે
સારસ પુ. (સારસ) ખાસીનો રોગ, ઉધરસ
સારસિશ્ર ન. (સારસિ) જુઓ “ સારસ ”
શબ્દ
સારસિય પુ. (સારસિક) એ નામનો એક
દેશ (૧) ત્રિ. તે દેશના રહેવાસી
સારિ સ્ત્રી. (સારિ) પૃથ્વી
સારિણી. } સ્ત્રી. (સારિણી) ધુધરી,
સારિણી } ધરી
સારિણ ન. (સારિણ) નિદા તિરસ્કાર,
અપમાન.

સારિણ. સ્ત્રી. (સારિણ) લોહ સમક્ષ મર્મ
ઉપાડ પાડી અનસા કરી
સારિણિજ. ત્રિ. (સારિણીય) તિરસ્કાર
કરના યોગ્ય
સારિમા. સ્ત્રી. (સારિમા) નિદા
સારિસિય. ત્રિ. (સારિસિય) મર્મભેદી વચનથી
તિરસ્કાર કરેય
સારિસિયંત, ત્રિ. (સારિસિયમાન) ‘પિ’ ‘પિ’
અન.જ કરનાર
સારિજણ. સ્ત્રી. (સારિજણ) ખેદ
સારિજણિય. ત્રિ. (સારિજણીય) ખેદ કરવાને યોગ્ય
સારિજણિયા. સ્ત્રી. (સારિજણિયા) ખેદ દિવા,
અશોષ, મનનો ઉદ્વેગ
સારિજિય. ત્રિ. (સારિજિય) ખેદ પામેયુ (૨)
ન. પ્રયુક્તન્ય રાય
સારિજીકર. ત્રિ. (સારિજીકર) શિદ્ધિદિના કરનાર,
ખેય કરનાર
સારિતિ. સ્ત્રી. (સારિતિ) પૃથ્વી.
સારિત. ન. (સારિત) આનંદ પ્રદેશ (૨)
આર અનાર્થ દેશ (૩) દ્વિપનો એક
ભાગ, ખડ-રિજય, જેમ ભરતક્ષેન આદિ
(૪) ખુદી જમીન, ધાન્ય વાનગીની જમીન
સારિત ત્રિ. (સારિત) ફેકેલું
સારિતશ્ર. ત્રિ. (સારિત) ક્ષેન સ્ત્રીથી ઉપજેલા
છેકન
સારિતસત } ત્રિ. (સારિતસત) જ્ઞાનંત ચિત,
સારિતસત } આડે
સારિતવાલ પુ. (સારિતવાલ) દેવ નરોય, જે
તગપાળ
સારિશ્ર ત્રિ. (સારિશ્ર) ખેદ પામેયુ
સારિપ. ત્રિ. (સારિપ) સીધ, તરવાણુ
સારિપ્યં ત્રિ. (સારિપ્યં) જલદી, ઉનાનગુ
સારિપ્પગદ પુ. (સારિપ્પગતિ) દિશાકુમારના
લોકપાળનુ નામ (૨) અભિતગતિ તથા
અભિતનાહન ઇન્દ્રના લોકપાળનુ નામ
(૩) ત્રિ. શીત મનિવાળા

खिप्पामेय. अ० (चित्रमेव) ७८५ दीर्घी, पु० त०
खिल. न० (खिल) अ० ७८५ भूमि
खिलीकृत्य त्रि० (खिलीकृत) भीली भारीने
कर्मने निरुद्ध करेव, निरुद्धित अन्धने
आधेव

खिल्लुड पु० () क० ६ विशेष
खिल्लुह पु० () न० ५५५, उ० विशेष
खिचिय त्रि० (खित) केंद्र
खीण त्रि० (क्षीण) अपी गयेव, नाश पा
मे० (२) पु० दुर्भाग, कृश (३) आरमा
क्षीणमोह शुश्रूषानकनु कंडु नाम
मीलकसाय न० (जीलकसाय) आरमु शु
शुश्रूषानक के ७८५ अपाधने सर्मथा क्षी
क२५५५ आवे ७

खीणवुड त्रि० (जीणवुड) दु० अ० रक्षित
खीणमोह त्रि० (जीणमोह) मोह रक्षित
खीणराग त्रि० (जीणराग) वीतराग, राग
रक्षित (२) पु० तीर्थकर दे०

खीर न० (जीर) दुध (२) क्षीर नामने
पायमे समुद्र अने पायमे क्षीप (३)
पु० क्षीरनर समुद्रना अधिग्राय दे०
खीरव त्रि० (जीरव) नेमा दुध पेढ
थेयु छे ते, सज्जन भीर

खीरकात्रोली. } स्त्री० (जीरकात्रोली) अ
खीरकात्रोली. } नामनी साधारण व
नरूपति

खीरणी स्त्री० (जीरणी) दक्ष विशेष

खीरदुम पु० (जीरदुम) दुधनागा आ३,
थोर आ३३३ विशेष.

खीरघाई स्त्री० (जीरघाई) आ३३३ धर
रावनारी धारमाना

खीरपु पु० (जीरपु) उ० ५५५ दुध
खीरपु पु० (जीरपु) क्षीरनर क्षीपना
अधिपति देवता

खीरभुस पु० (जीरभुस) अ० नामनु पर्जन्य
नानु अ० आ३

खीरमेह. पु० (जीरमेह) लरतक्षेत्रमा उ० स-
पिंशीनो भीजे आरे मेसता सात दिनस
पु० ३२ सर्मत नामने मे० वर२५५ प० ३
भीजे मे० सा० दिनसमुधी वरसे
तेनु नाम

खीरवई स्त्री० (जीरवई) धधु दुध आपनारी

खीरवर पु० (जीरवर) क्षीप विशेष.

खीरसमुद्र पु० (जीरसमुद्र) क्षीर सागर

खीरसागर पु० (जीरसागर) क्षीर समुद्र

खीरसाला. स्त्री० (जीरसाला) दुधनी शाणा-
दुक्षान

खीराइय त्रि० (जीरवित) नेमा क्षीर-० स
उ० प० थो० ७ अ० ५

खीरसज पु० (जीरसज) नेनु वयन
दुधना नेनु साक्षगनारने मधुर लागे
तेनी शक्ति-वर्धनागे माशुम

खीरिणि. स्त्री० (जीरिणि) दुधनाणी,
दुग्धणी

खीरिणी स्त्री० (जीरिणी) भी३५५ आ३नी
वे० (२) दुधनाणी

खीरादम } पु० (जीरोदक) क्षीरसमुद्र,
क्षीरोदक } क्षीरसागर

खीरोदा स्त्री० (जीरोदा) पश्चिम मदानि-
देहना दक्षिण आ३५५ नी३५५ नि३५५
पश्चिम सर३३३ उ० ३५५ मदानदी

खीरोय न० (जीरोय) क्षीरसागर

खीरोया स्त्री० () लुओ "जीरोया"
श३३

खील पु० न० (कील) भीने.

खील. पु० (कील) लुओ "भीन"
श३३

खीलमगा पु० (कीलमगा) मार्ग विशेष,
नेमा धूग वधारे होवाथी भीनी के नि-
शा० क२५५ आ३५५ होय ते

खीलावण न० (कील) क्षीप क२५५,
र३५

સોલામળધાઈ સીં (સીંઝામી) રમાડનાર
રાઇ, ધારમાતા

સુ મં (સુ) વાડ્યાનકાર (૨) નિશ્રે

સુ. સીં (સુ) મુધા, બૂખ

સુદ મીં (સુનિ) ઝીં (૨) ઝીંકનું નિશાન

સુંમણ ત્રિં (સોમળ) કોલ ગલગટ ઉ
પમરનાર

સુમ્મ. પું (સમ) દોડના ધોડાને “પુડપુ”
શબ્દ થાય છે તે

સુજ. પું (કુજ) જેના દાથ પગ મગતક
અને ઝાના-ડોક લક્ષણુકત પ્રમાણપેત
હોય અને પેટ ઝતી પીક વગેરે લક્ષણહીન
હોય તે સરથાનનું નામ, ૮ સમણમાનું
ચોથું સમણ (૨) ત્રિં કુમડો (૩) નં
જે પ્રકૃતિના ઉદયથી ઉપગ્રપણુ પ્રાપ્ત
થાય તે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

સુજ્જરુણી. સીં (કુજ્જરુણી) ખંભા ઉપર
રાખનાતા સથારીઆ વસ્ત્રને ખભા
નીચે પીક ઉપર એક પટાથી બાધી
રાખતું તે

સુજ્ઞા સીં (કુજ્ઞા) કુમડી, ઘસી (૨)
ડુબ્બદેશની ઘસી (૩) યુકનાનું પાન
(યુકંદાની) ધારણ કરનારી ઘસી

સુજ્ઞિયા સીં (કુજ્ઞિયા) સોળ રોમખાનો
એક રોમ

સુહા } ત્રિં (કુહા) ન્હાનું, લઘુ,
સુહા } ૬૧કું.
સુહિય }

સુદ ત્રિં (કુદ) ન્હાનો લઘુ (૨) પું
નાનો શિખ (૩) પું નં એક પ્રકારની
અગૂરી

સુદ પું (જોદ) મદિરા

સુદુલુદુ ત્રિં (કુદકુદક) ન્હાનામા ન્હાનો,
બહુ ન્હાનો

સુદુમ } ત્રિં (કુદ) જુઓ “પુડ”
સુદુમ } શબ્દ

સુદુલય. પું (કુદુલય) થોડા ઝુપડાવાળું
ગામ, ન્હાનું ગામ

સુદુલિય ત્રિં (કુદુલ) નાનું, ન્હાનું

સુદુમ ત્રિં (કુદુમ) જુઓ “પુડ”
શબ્દ.

સુદુમુદિય ત્રિં (કુદુમુદક) ન્હાનામા
ન્હાનો

સુદુમ ત્રિં (કુદુક) જુઓ “પુડ” શબ્દ

સુદુમણિયંડ. (કુદુમણિયં) ઉત્તરાર્ધધ્યન
સત્રનું ડું અર્ધધ્યન

સુદિયા. સીં (કુદિયા) નહિ ખોદેલું નાનું
તળાવ (૨) ન્હાની સાધી

સુદિય ત્રિં (કુદિય) જુઓ “પુડિય”
શબ્દ

સુદિયાવિમાણવિમલિ. સીં (કુદિયાવિ
માત્રવિમલિ) એ નામનું એક કાનિક
સડ

સુણિય ત્રિં (કુણ) બુમિ ઉપર ખુદેડું

સુત્ત ત્રિં () ખુચી ગયેલ, કુચી
ગયેલ

સુદ ત્રિં (કુદ) કુદ, નીચ (૨) હંકું,
તુડ (૩) લઘુ, ન્હાનું

સુદામ ત્રિં (કુદામ) જુઓ “પુદ” શબ્દ

સુદિમા. સીં (કુદિમા) ગાધાર આમની
ખીછ મૂડુંના

સુધિય. ત્રિં (કુધિય) કુધાતુર, બૂખ્યો
રહેલ.

સુધિયાસા સીં (કુધિયાસા) બૂખ અને
તરસ

સુમિય ત્રિં (કુમિય) કોલ પામેન, ડોળા
ચમાન થયેલ (૨) નં કોલ, બળભળાટ
(૩) કયેશ, ઝડો

સુમિય. ત્રિં () નમેડું, કાચમાની
પેટે ઢળા ગયેલું

સુર પું (સુ) ઉત્તરભરતમાનો ખોરાસાન
દેશ (૨) પગની ખરી

ચુર. પુ. (ચુર) અચો, સચો
 ચુરદુગ ત્રિ. (ચુદિક) ગાય હોસ વગેરેની
 આમડીમા ઉત્પન્ન થના ડીટ વગેરે
 ચુરપત્ત. ન. (ચુરપ) છરી, અચો (૨)
 ૭૨પનો (૩) ત્રિ. છરી જેવા પાદ્ય
 વાગુ (૪) ન. અચાની ધાર.
 ચુરણ પુ. (ચુરણ) અચો (૨) ખરપો
 (૩) દાતરડું
 ચુરમુંદ્ય ન. (ચુલુન્દક) હળમત ડરનાર,
 નાની
 ચુરિ ત્રિ. (ચુરિ) ખરીવાગુ જાનનાર
 ચુલ પુ. ન. (ચુલ) ખે ઈદ્રિયાના છાન,
 નાના શખવા
 ચુલ્લવ. ત્રિ. (ચુલ્લ) ઢાડી
 ચુલ. પુ. (ચુર) નાનો છાડવો
 ચુલક પુ. () ખોખો
 ચુલ. પુ. () અકુશાકાર (૨) અ-
 કુશાકાર આકાશ પ્રદેશની શ્રેણી
 ચુલ્લ મી. (ચુલ) કુધા, જાખ
 ચુલ્લિ. ત્રિ. (ચુલિ) ક્ષેત્ર પામેલ, નાસ
 પામેલ
 ચુલિય ત્રિ. (ચુલિ) બુખેન, બુલુક્ષિત
 ચેત્ર. પુ. (ચેત્ર) સયમ, રિરિતિ (૨)
 શાન્તિ
 ચેત્ર પુ. ન. (ચેત્ર) આકાશ (૨) ખેડાની
 જમીન, ખેતર (૩) જમીન, બુમિ (૪)
 દેશ, ગામ, નગર વગેરે સ્થાન (૫)
 ભાર્યા, સ્ત્રી
 ચેત્ર પુ. મી. (ચેત્ર) બુઓ “ ખયર ”
 શબ્દ
 ચેત્રણા મી. (ચેત્ર) ખેડસયક સાણી,
 ખેડ.
 ચેત્રણા ન. (ચેત્ર) ખાજના, ખાજ
 ચેડ ન. (ચેડ) ગામ ડરના મ્હોડું અને
 શહેર કરતા થોડી વચનિનુ ધ્યાન, જેને
 કરતો ધૂળનો મદ દોષ તે ખેડા (૨) આ-

સપાસ નદી કે પર્વત આવેલા દોષ તેડુ
 સ્થાન (નગર)
 ચેટગ ન. (ચેટ) લાવ.
 ચેટણ. ન. (કર્ણ) ખેડુ.
 ચેટય. પુ. (ચેટ) લાકડાની નાની પગી
 ચેટુ ન. (ચેલ) ખેલ, ૨૪ કળામાની એક
 ચેટુ મી. (કીટ) કીડ, ચોપાટ ગળપા
 વગેરે રમત
 ચેગાવાણ. પુ. (ચેગણ) આકાશમાણુ, શસ્ત્ર
 રિશોળ
 ચેત્ર ન. (ચેત્ર) આકાશ, જેમા ઝાન્તિ
 પાઈ નિરાસ કરી શકે તે (૨) દેશ
 (૩) જગ્યા, સ્થાન (૪) ઉનાડી-ખુલ્લી
 જમીન, ધાનના ખેતર, ગગસ (૫)
 રાહતુ નામ (૬) પત્રનજાના ત્રીમ
 પદના ચોવીસમા દારતુ નામ
 ચેત્રકલ્પ પુ. (ચેત્રકલ્પ) દેશનો રિનાજ
 ચેત્રપરમાણુ. પુ. (ચેત્રપરમાણુ) ક્ષેત્રઆત્રી
 પગમાણુ, આકાશ પ્રદેશને અનગાવી
 રહેલ પુદ્ગળ પરમાણુ
 ચેત્રપલિમોપમ ન. (ચેત્રપલિમોપમ) } ક્ષેત્ર
 ચેત્રપલિય ન. (ચેત્રપલિય) } પંચ,
 ક્ષેત્રઆત્રી પંચોપમ, પંચોપમનો એક
 પ્રકાર
 ચેત્રલોચ પુ. (ચેત્રલોચ) ક્ષેત્રપનોડ,
 ચોકાકાશ
 ચેત્રવિના મી. (ચેત્રવિના) ખેતરિયાળી
 કર્મપ્રક્રિયા
 ચેત્રાણુ પી. મી. (ચેત્રાણુ) ક્ષેત્રરિપચક
 અનુપૂર્ણ-અનુક્રમ
 ચેત્રાદેસ. પુ. (ચેત્રાદેસ) ક્ષેત્રની અપેક્ષા,
 ચેત્રિ ત્રિ. (ચેત્રિ) ક્ષેત્રસાગો, ખેતરનો
 ધગી
 ચેત્રણા મી. (ચેત્રણા) ક્ષેત્રની અપે-
 ક્ષાએ ટપલુ તે.
 ચેડ. પુ. (ચેડ) પીડ, ખે.

લેખ નં (લેખ) કલ્યાણ, ઉપદ્રવનો અ
ભાવ. (૨) પ્રાપ્ત વસ્તુનું પરિપાલન (૩)
ત્રિં કુશળતા યુક્ત, હિતર

લેખચ. પું (લેખક) અતગત્સુનના
છટ્ટા વર્ગના પાત્રમાં અપવનનું નામ
(૨) કાકદી નગરીનો રહેવાસી એક
ગાથાપતિ.

લેખકર. ત્રિં (લેખકર) લેખકુશળ (૨ક્ષા)
કરનાર (૨) પું એ નામનો અડસઠમો
મહાગ્રંથ (૩) પાત્રમાં કુળકરનું નામ
(૪) જન્મદીપમાં ઔરપતલેનમાં થનાર
ચોથા કુલકર.

લેખધર પું (લેખધર) જન્મદીપના ઔરપત
લેનમાં થનાર પાત્રમાં કુલકર (૨) છટ્ટા
કુલકરનું નામ (૩) ત્રિં ઉપદ્રવ દર
કરનાર

લેખકર ત્રિં (લેખકર) મુખકારી

લેખપુરી સ્ત્રી (લેખપુરી) સુવર્ણ-નિભયની
મુખ્ય નગરી-રાજધાની

લેખય પું (લેખક) આ નામના એક
અન્તકૃદ્દ જૈનમુનિ

લેખસ્થ ત્રિં (લેખસ્થ) કલ્યાણકારક,
ઉપદ્રવ રહિત

લેખલિજિયા સ્ત્રી (લેખલિજા) જૈનમુનિ
ગણની એક સાખા

લેખા સ્ત્રી (લેખા) કરકદીનગરીના ૨૨૭
રાજની મુખ્ય રાજધાની.

લેખ પું (લેખ) ખેડ, શ્રમ (૨) કર્મને
ખેડ કરાવનાર સંયમ

લેખચ. } ત્રિં (લેખક) સચારના ખેડને-
લેખચ } કુ ખને જાણનાર

લેખર ત્રિં (લેખર) આગમગામી, પક્ષી
(૨) વિદ્યાધર

લેખિ સ્ત્રી () નાસ

લેખ. ત્રિં (લેખક) વંશાગ્રે ખેલ કરનાર
નદ વિશેષ

લેખ. પું (લેખક) નાક તથા મુખમાંથી
ચીકવો કદ નીકળે તે, સલેખમ.

લેખાગ્રાધાર્દ સ્ત્રી (લેખાધારી) આગને
રમણના કામ કરનાર ધાવમાતા.

લેખોસદિ. સ્ત્રી (લેખોસદિ) એક પ્રકારની
લખિ-સકિત, યુક્તી દર્શનું દર્શ મટી
જન એવી જાતની શક્તિ

લેખ નં (લેખ) કીડ, રમત

લેખના. સ્ત્રી (લેખ) રમત મમત

લેખલુહ. પું () કદની એ- જન

લેખ. પું (લેખ) ફેકુ તે (૨) રથાપન
કરતું તે

લેખિય ત્રિં (લેખિત) ફે-વેય

લેખોદય પું (લેખોદય) શેરડીના રસ
જેના પાણીવાળો એક સમુદ્ર

લેખોન્મમાણ. ત્રિં (લેખોન્મમાણ) અતિશય
ક્ષોભ પામતું, આકુળ-પાકુળ થતું

લેખ પું () મોઢું લાંબુ (૨)
પ્રદેશ, વિભાગ, સ્થળ (૩) પ્રસેદાન,

પ્રમાર્જન

લેખ પું (લેખ) વસ્ત્રાદિકનું પરિવેશણ
કરના એક ભાગ જેવા પટ્ટી તેના ઉપ
રની રજ તરણ કે કાંઈ જન્મનું ખે
રના તે ભાગનું પ્રમાર્જન કરતું તે

લેખી સ્ત્રી () મોઢું લાંબુ.

લેખિ સ્ત્રી (લેખિ) પૃથ્વી

લેખોત્તર. પું (લેખોત્તર) કોદનર નામનો દ્વીપ

લેખોદ પું (લેખોદ) કોદોદ નામનો સમુદ્ર

લેખ પું (લેખ) ચૂર્ણન, વિદારણ (૨)
ધક્કારસ, શેરડીના રસ

લેખોદય પું (લેખોદય) એ નામનો એક દ્વીપ

લેખોદય } પું (લેખોદ) સમુદ્ર વિશેષ

લેખોદ } જેનું પાણી શેરડીના રસ

જેનું મધુર હોય છે (૨) મધુર પાણી-

વાળી વાવ (૩) નં ચીકું પાણી, શેર
ડીના રસ જેનું મધુર પાણી.

હોદોદગ. નં (હોદોદગ) શેરડીના રસ
જેવું પાણી
હોદ. નં (હોદ) મધ
હોમ પું (હોમ) ભય, ક્ષોભ
હોમણ નં (હોમણ) આકુળતા, વિ
હનળતા
હોમિય ત્રિં (હોમિય) મ્યાનથી ચલાવેલ,
ક્ષોભ પમાડેલ
હોમ નં (હોમ) સુતરાઉ કપડું
હોમપસિય નં (હોમપસિય) વિદ્યા વિરોધ,
જે વસ્ત્રમા દેવતાનું આવાહન કરી શ
કાય છે તે

હોમિય નં (હોમિય) શય તથા સુતરાઉ
વસ્ત્ર (૨) રેશમી વસ્ત્ર (૩) ત્રિં શય
સંબંધી
હોય. પું (હોય) શેરડી (૨) સાતમા
દીપ અને સાતમા સમુદ્રનું નામ
હોચ. નં () એક જાનનું ગોળ
વાસણ
હોલ પું (હોલ) ખોળ, તલ પગેરેનો
કુચ્ચો (૨) ગુમચર, જામુસ.
હોસિય ત્રિં () જીનું ડરી નાખેલું
હોદ પું (હોમ) ભય, ક્ષોભ.

ગ.

ગ ત્રિં (ગ) જનાર (૨) પ્રાપ્ત થનાર.
ગઢ ક્ષીં (ગતિ) આલ, ગમન, ધર્માસ્તિ
વાપનું ખાસ લક્ષણ (૨) એક લાનમાથી
ખીજા લાનમા જતું તે, ગત્યતરમા જતું
તે (૩) નિસ્તાર કરનાર, આશ્વપરચાન,
શરણ્યોચ્ચ (૪) મરીને જ્યાં જતું તે
ગતિચાર, નરક, નિર્યય મનુષ્ય અને
દેવતા (૫) જ્ઞાન (૬) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ નરકઆદિ
ગતિમા જાય છે (૭) પત્રનણી સરળ
ત્રીજા પદના ખીજા દ્વારનું નામ, કે જેમા
નરક આદિ ગતિ આથી જીવેનું અપા
બહુલન કહ્યું છે
ગઢનામ નં (ગતિવામન) દેવાદિ ગતિનું
કારણભૂત કર્મ
ગઢપવાય પું (ગતિપ્રવાય) ગતિનું નિષ્પત્ત
પણું (૨) એ નામનો પ્રથમો એક ભાગ
ગંગ. પું (ગંગ) મધ્યાહ્ને નદી ઉતરતા
પગે દડી અને માથે ગરમીનો અનુભવ
થાય છે, માટે એક સમયે એ ઉપયોગ

હોધ શકે એમ સ્થાપન કરનાર ગંગ
નામનો પાયમો નિહાર, દ્વિક્રિય મતના
પ્રવર્તક આચાર્ય
ગંગદત્ત પું (ગંગદત્ત) નવમા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૨) જટા બ
જાદેન તથા વાસુદેવના પૂર્વભવના ધર્મા-
ચાર્ય (૩) હસ્તિનાપુરનો રહેવાંસી એક
માથાપતિ
ગંગદત્તા ક્ષીં (ગંગદત્તા) એક સાર્થનાહની
સ્ત્રીનું નામ
ગંગપ્રવાય પું (ગંગપ્રવાય) દિમવત પવન
ઉપરથી નીકળતી ગંગા નદીનો દરેડો
જ્યાં પડે છે તે કુડ
ગંગા. ક્ષીં (ગંગા) ગંગા નદી (૨) ગોશા-
ળાના મત પ્રમાણે કાળ પરિમાણ વિરોધ
(૩) બીજાપિનામહની માતાનું નામ.
ગંગાકુંડ. પું (ગંગાકુંડ) ગંગા નદીને કડિ
રહેનાર એક જાતના તાપસ.
ગંગાકુંડ નં (ગંગાકુંડ) દિમવત પરિતપર
રહેલ એક કુંડ કે જેમાથી ગંગા નદી
નીકળે છે

ગંગાકૂડ. ન૦ (ગંગાકૂટ) દ્વિમંત પર્વતનું એક શિખર.

ગંગાદીવ. પુ૦ (ગંગાદીવ) આ નામનો એક ખેટ જ્યાં ગંગાદેવીનું લાવન છે.

ગંગાદેવી. સ્ત્રી૦ (ગંગાદેવી) ગંગા નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવી.

ગંગાવત્ત. પુ૦ (ગંગાવત્ત) એ નામનો એક દ્વ.

ગંગાસવ. ન૦ (ગંગાસવ) ગોશાળાના મન પ્રમાણે કાળપરિભાષુ વિશેષ.

ગંગાસાગર. પુ૦ (ગંગાસાગર) આ નામનું એક પ્રસિદ્ધ તીર્થ કે જ્યાં ગંગા સમુદ્રને મળે છે.

ગંગેય. પુ૦ (ગાંગેય) એ નામના એક પાર્શ્વનાથના સંતાનીયા. (૨) ગંગાનો પુત્ર-ભીષ્મપિતા.

ગંજ. પુ૦ (ગજ) ગાળો. (૨) એક પ્રકારની ખાદ્ય વસ્તુ.

ગંઠ પુ૦ (પ્રય) પુસ્તક; શાસ્ત્ર.

ગંઠિ. પુ૦ સ્ત્રી૦ (ગન્ધિ) ગાંઠ. (૨) રાગદ્વેષની નિવડ ગાંઠ.

ગંઠિઆ. સ્ત્રી૦ (ગન્ધિઆ) મોહનીય કર્મની રાગદ્વેષપદ ગાંઠ.

ગંઠિગ ત્રિ૦ (ગન્ધિગ) કર્મની ગાંઠ સહિત.

ગંઠિમેય. ત્રિ૦ (ગન્ધિમેદ) } ગાંઠ છોડી

ગંઠિમેયગ. ત્રિ૦ (ગન્ધિમેદક) } ચોરી કરનાર. (૨) પુ૦ ચોરની એક જાત.

ગંઠિમ. ન૦ (ગન્ધિમ) ગાંઠ દ્ધને ગુંથેલ માળા વગેરે (૨) શુદ્ધ જ્ઞાનનું એ નામનું ઝાડ

ગંઠિમગ. ન૦ (ગન્ધિમગ) એ નામનું શુભ જાતનું વૃક્ષ

ગંઠિય ત્રિ૦ (ગન્ધિય) ગુંથેયુ, ગંઠેયુ

ગંઠિલ. { ત્રિ૦ (ગન્ધિમલ) ગાંઠરાણું.

ગંઠિલ. } ગંઠ પુ૦ ન૦ (ગઠ) કપાળ; ગાય. (૨) ગુંમડ, કપડામાળ, રસોળી વિગેરે. (૩)

દડો. (૪) ગેંડુ. (૫) ૧૧ મા તીર્થકરનું સાંજન. (૬) થાનોલો; જનન. (૭) નાવી; હજમ.

ગંઢઝ. પુ૦ (ગઢઝ) ટેલીઓ. (૨) ઢંઢેરો પીટનાર.

ગંઢમાણિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢમાણિયા) દેશવિશેષ પ્રસિદ્ધ ધાન્યનું માપ.

ગંઢલેહા. સ્ત્રી૦ (ગઢલેહા) ગાલપાક્ષી; ગાલપર ચોપડેલી કંતુરી વગેરેની જાત.

ગંઢવચ્છા. સ્ત્રી૦ (ગઢવચ્છા) પીન-પુષ્પ સ્તનપુકત છતીવાળી સ્ત્રી.

ગંઢવાણિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢવાણિયા) ડાસાથી નાનું વાંસનું પાત્ર; મુંડપી.

ગંઢાગ. પુ૦ (ગઢાગ) હજમ.

ગંઢિ. પુ૦ (ગઢિ) જનુ વિશેષ.

ગંઢિ. ત્રિ૦ (ગઢિજ) કંઠમાળના રાગ-વાળો.

ગંઢિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢિયા) સામાન્ય અર્થના અધિકારવાળી અન્ય પદ્ધતિ. (૨) સોનીની એરણ. (૩) શેરડીના કકડા; ગંઢેરી.

ગંઢિયાણામોગ. પુ૦ (ગઢિયાણામોગ) દષ્ટિવાદ સુચનાર્થેત અનુયોગનો એક વિભાગ.

ગંઢી. સ્ત્રી૦ (ગઢી) સોનીની એરણ ગાંઠ-વવાનું લાકડું (૨) ગડી પુસ્તક; પહોળાઇમાં અને જાડાઇમાં સરખુ હોય તે ગરિ; પુસ્તક. (૩) કમળની કશિકા.

ગંઢીપદ. } પુ૦ (ગઢીપદ) ગરુડી-સોનીની
ગંઢીપય. } એરણ અથવા કમળની કશિકા જેના પગવાળા જતાવર, હાથી, ગેડા, વિગેરે.

ગંઢીપોત્તય. પુ૦ ન૦ (ગઢીપુત્તક) ગરુડી નામનું પુસ્તક

ગંઢીયલગ પુ૦ (ગઢીયલ) બે ઇંદિયવાળા જીવની એક જાત.

ગંઢીલ. પુ૦ (ગઢીલ) પેટમાં ઉત્પન્ન થતા દૂધિ.

ગંડોવહાણ્ય } નં (ગગડોપગતક) ગાવ
ગંડોવહાણ્ય. } મસરીય

ગંતાર. ત્રિં (ગન્તુ) જનાર, ચાલનાર

ગંતિય નં (ગન્તુક) તથા ત્રિગેય

ગંતુપચ્ચામયા. સ્ત્રીં (ગત્વાપત્યામતા) એડ તરફ
ગોચરી કરતા છેડે જઈ ખીજી એણી તરફ
ગોચરી કરતી તે, જેન મુનિઓની ભિક્ષાનો
એક પ્રકાર

ગંતુમણ પું (ગન્તુમનમ) જનાની ધનજ-
નાજો અર્થાત્ અમુક સત્ર સમર્પણ કરેતો
પડી ભણીને કે સાલગીને જઈ એમ
ઓપનાર અધિનીત શિષ્ય

ગંધ. પું (ગન્ધ) ડંભેનો બધ, ડંભેની
ગાંઠ (૨) ગ્રંથ, પુસ્તક (૩) બાહ્ય અને
અભ્યંતર પરિગ્રહ, બાહ્ય-ધન ધાન્યાદિ
અને અભ્યંતર-કનાયાદિ. (૪) સૂયગ્ધાગ
સૂતના યોદ્ધા અધ્યયનનું નામ (૫)
સત્રાર્થ, શાસ્ત્રની મતનમ (૬) રસજન,
સમધી લોક

ગંધાર્દ્ર. પું (ગન્ધાર્દ્ર) પગિગ્રહરહિત જેન
મુનિ

ગંધિ પું સ્ત્રીં (ગન્ધિ) ગાંઠ

ગંધિમ. ત્રિં (ગન્ધિમ) બુઓ ' ગંધિમ ' "

ગંધ. પુ (ગન્ધ) નાસિકા-જ્ઞાણેન્દ્રિયનો ત્રિપય,
સુગંધ કે દુર્ગંધ (૨) ગંધ નામનો દ્રીપ
તથા સમુદ્ર (૩) આધારકર્મ આદિ ઉદ-
ગમનના દોષ (૪) ચૂર્ણ ત્રિશેષ (૫)
નં દેન નિમાન ત્રિશેષ (૬) ત્રિં
ગન્ધયુક્ત પદ્યર્થ

ગંધકાસાદ્યા સ્ત્રીં (ગંધકાપાયિકા) સુગંધી
કપાય રંગની સાડી

ગંધજુતિ સ્ત્રીં (ગંધજુતિ) સુગંધિ તેન, અતર
ત્રિગેરે બનાવવાની યુક્તિનું નિમાન

ગંધદ્ય નં (ગંધાદ્ય) ગન્ધમાળા દ્રવ્યનું
ચૂર્ણ

ગંધદ્વ. ત્રિં (ગંધાદ્ય) ગન્ધપૂર્ણ, સુગંધથી
ભરપુર

ગંધશ્વ. પું (ગંધન) ગંધન જાતનો સર્પ,
કે જે મૂકેલ એર મત્ર પ્રયોગથી પાછું
ચુસી લે છે

ગંધશામ. નં (ગંધનામનું) ગન્ધના હેતુ
જૂત ડંભે ત્રિશેષ

ગંધવદ્વ. નં (ગંધવદ્ય) સુગંધિત વસ્તુ,
સુનાસિત દ્રવ્ય

ગંધદેવી સ્ત્રીં (ગંધદેવી) સૌધર્મ દેવકોડની
એડ દેવી

ગંધદ્વણિ. સ્ત્રીં (ગંધદ્વણિ) ગન્ધ ત્રિમિ

ગંધમાદ્યા. } પું (ગંધમાદ્ય) એ નામનો
ગંધમાયણ. } યોગના રુકંતને આકારે એક
વખારા પંત (૨) તેનું શિખર

ગંધવદ્વ. નં (ગંધવદ્ય) સુગંધિત લેપદ્રવ્ય.

ગંધવદ્વિ. સ્ત્રીં (ગંધવદ્વિ) સુગંધની વાદ,
અગરમતી, સુગંધમય મુટિકા

ગંધવદ્વિમૂય. ત્રિં (ગંધવદ્વિમૂય) જેમા ઉતમ
સુગંધ હોય તેની મુટિકા વગેરે

ગંધધ્વ. પું (ગંધધ્વ) ગાયનપ્રિય વ્યંતર
દેવની એક જાત (૨) એડ જાતની
ત્રિપિ (૩) કુચુનાયજના યજ્ઞનું નામ
(૪) ગરેથો, ગાન કરનાર (૫) નં એક
અહોરાત્રિના ત્રીસ મુહુર્તમાનું ૨૨ મુ
મુહુર્ત (૬) ગંધરવિષ્ણુ, નાટક, (૭)
નૃત્યયુક્ત ગાન

ગંધધ્વ. ત્રિં (ગંધધ્વ) ગંધરવસમધી, ગંધરવ
સાથે સમધ રાખનાર

ગંધવંકઠ નં (ગંધવંકઠ) એડ જાતનું
રત્ન

ગંધજ્વલ નં (ગંધજ્વલ) સગીતગૃહ,
સગીતશાળા

ગંધચ્ચનગર પું (ગંધચ્ચનગર) આકાશમા
ગંધરવ નગરને આકારે થતો વાદળાનો
દેખાવ

ગંધવ્યલિવિ. સ્ત્રી (ગંધવ્યલિવિ) અધાર
દ્વિધિમાંની એક.

ગંધહરિય. પું (ગંધહરિય) સુગંધિ મદ
ઝરતો હાથી. (૨) કૃષ્ણ વાસુદેવનો વિજય
નામનો હાથી.

ગંધહારક. } પું (ગંધહારક) ગંધાર દેશ.
ગંધહારણ } (૨) ત્રિં તે દેશનો નિવાસી.

ગંધાર. પું (ગંધાર) સાત સ્વરમાંનો
ત્રીજો સ્વર. (૨) એ નામનો એક
દેશ.

ગંધારગામ. પું (ગંધારગામ) નન્દી આદિ
સાત મૂર્છનાનો આશ્રયભૂત શુનિ
સમૂહ.

ગંધારી. સ્ત્રી (ગંધારી) અંતઃકસૂત્રના
પાંચમા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ.
(૨) કૃષ્ણવાસુદેવની એક પદ્મરાણી. (૩)
નમિનાથજીની દેવીનું નામ. (૪) એ ના-
મની એક ત્રિદા

ગંધાચાર. પું (ગંધાચારિ) એ નામનો હ.
રિવર્ધકોત્રમાંનો વાટલો વૈતાલ્ય પર્વત.

ગંધાવાસિ. પું (ગંધાવાસિ) સ્વયંવાસ
ક્ષેત્રના મધ્ય ભાગમાં આવેલ એક વાટલો
વૈતાલ્ય પર્વત

ગંધિ. ત્રિં (ગંધિ) ગંધવાળું

ગંધિય ત્રિં (ગંધિક) સુવાસિત; ગંધ-
વાળું. (૨) ધરીવાળું, ગંધીઆણું.

ગંધિલ. પું (ગંધિલ) પશ્ચિમ મહાવિદેહની
૭ મી વિજય. (૨) એ વિજયનો
રાજા.

ગંધિલા. સ્ત્રી (ગંધિલા) ગંધિલા નામની
એક વિજય.

ગંધિલાવર્દ. સ્ત્રી (ગંધિલાવર્તી) પશ્ચિમ
મહાવિદેહની આઠમી વિજય.

ગંધિલાવર્દકૂટ. નં (ગંધિલાવર્તીકૂટ) ગંધ-
માદન પર્વતનું એક શિખર. (૨) એ
નામનું વૈતાલ્ય પર્વતનું એક શિખર.

ગંધોદગ. } નં (ગંધોદગ) સુગંધિ ઝગ.
ગંધોદય. }

ગંમીર. ત્રિં (ગંમીર) સાગરપેટા; ગંબીર.
(૨) યાગ વિનાનું (૩) ગદન; ગીચઝાડી-
વાળું. (૪) પ્રકાશ સ્વરૂપ; અધારાવાળું.
(૫) પું નં ગદન સ્થાન; ગદન પ્રદેશ.
(૬) પું યદુવંશી રાજા અન્ધકૃષ્ણના
એક પુત્રનું નામ.

ગંમીરપોષ. નં (ગંમીરપોષ) એ નામનું
એક નગર.

ગંમીરમાલિગી. સ્ત્રી (ગંમીરમાલિગી) સુવ-
શ્યવિગયની પૂર્વ સરહદ ઉપરની એક
અન્તરનદી. (૨) મહાવિદેહક્ષેત્રની એક
એ નામની નગરી.

ગંમીરવિજય. પું (ગંમીરવિજય) અગાધ
આથય; અધારાવાળું સ્થાન.

ગંમીરા. સ્ત્રી (ગંમીરા) ચાર ધ્વનિયવાળા
જીવની એક જાત.

ગંકારપવિમત્તિ. પું (ગંકારપવિમત્તિ) નાટ-
કનો એક પ્રકાર; ૩૨ પ્રકારનાં નાટક-
માંનું એક.

ગંગા નં (ગંગા) આકાશ.

ગંગાવહુમ. } નં (ગંગાવહુમ) વૈતાલ્ય
ગંગાવહુદ. } પર્વતની દક્ષિણ એણીનું
મુખ્ય નગર.

ગંગ. પું (ગંગ) ગાર્ગ્ય ગોત્રમાં ઉત્પન્ન
થયેલ ગર્ગ નામના આચાર્ય (૨) ગૌતમ
ગોત્રની એક શાખા. (૩) ત્રિં તેમાં
ઉપજેલ પુરુષ.

ગંગાય. } નં (ગંગ) શાસ સ્થાતા
ગંગર } બોલવું તે; ગંગ કહે બો-
લવું તે.

ગચ્છ પું નં (ગચ્છ) સમુદાય; સમૂહ.
(૨) ગણ; સઘ, સાધુસમુદાય. (૩) એક
આચાર્યનો પરિવાર.

गच्छवास पु० (गच्छवास) साधु समुदायमा
रहेतु ते

गच्छिद्वि वि० (गच्छिद्वि) गच्छिद्वि गच्छिद्वि
रहेनार

गजसुमाल पु० (गजसुमाल) देवकीश्वरो
न्दा ॥ पुत्र

गज न० (गज) गजमध लेख

गजफल न० () गजम वस्त्र

गजर पु० (गजर) गजर

गजितार नि० (गजितार) गजितार, गजितार
भरनार

गजिय न० (गजिय) गजितार गजितार ते

गज्ज नि० (गज्ज) गज्ज करवा योज्य

गह पु० (गह) गहो

गह्य न० () गह्य

गह्यिणी } स्त्री० () गह्यिणी (२)

गह्यिणी } धेनी गह्यिणी

गह्य स्त्री० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य स्त्री० () गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० () गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)

गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)

गह्यिणी गह्यिणी करी (३) गह्यिणी गह्यिणी
समुदाय (४) गह्यिणी समुदाय गह्यिणी
साधुनो समुदाय (५) गह्यिणी कुनो
समुदाय गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
नार गह्यिणी गह्यिणी

गह्य न० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी
करी

गह्य स्त्री० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी, दस,
मो, हत्यादि कर्मणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)
सेनापति

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी तीर्थकरना
मुष्म शिष्य (२) गह्यिणी गह्यिणी
अनुसार साधु समुदायने लक्ष भक्षीम
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी साधु

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी साधुगह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी } पु० (गह्यिणी) गह्यिणी
गह्यिणी } साधुगह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी } गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी पु० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (२) गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
साधु गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी न० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी (२) गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी वि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी न० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (२) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
(३) न० गह्यिणी गह्यिणी (४) गह्यिणी
साधुगह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी पु० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी १८ गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

ગણેત્તિયા સ્ત્રી૦ () સન્યાસીના
હાથનુ આબરણુ, રૂદ્રાક્ષની બનાવેલી
હાથની માળા
ગત ત્રિ૦ (ગત) ગરેન (૨) પ્રાપ્ત થએન
ગતિ સ્ત્રી૦ (ગતિ) જુઓ ' ગત ' શબ્દ
ગત્ત ન૦ (ગત) શરીર
ગત્ત પુ૦ (ગત) ખાડો
ગત્તા ન૦ (ગત્ત) પનગાદિની ઇસ અને
ઉપના
ગત્તા સ્ત્રી૦ (ગત) મ્હોની ખાઈ
ગત્થ ત્રિ૦ (ગ્રસ્ત) ગ્રાસ કરેલ
ગદ્તોય પુ૦ (ગદ્તોય) લોચાતિક દેનતાની
નન જાતિ પેકી એ જાત
ગદ્મ પુ૦ } (ગદ્મ) ગધેડો
ગદ્દ }
ગદ્મય પુ૦ (ગદ્મય) ગાયેના વાડામા ઉ-
ત્પન્ન થતા એક જાતના જ તુ
ગદ્મલિ પુ૦ (ગદ્મલિ) ગદ્મલિ નામના
સાધુ (૨) અધક સન્યાસિના ગુરુ
ગદ્ધ પુ૦ (ગદ્ધ) ગીધ પક્ષી
ગદ્ધા સ્ત્રી૦ (ગદ્ધા) સખ્યા ગણુના
ગદ્મ પુ૦ (ગદ્મ) ગર્ભાશય પે (૨)
અધ્ય વચ્ચે ભાગ (૩) રેશમનો કા
શેટો (૪) ઉત્પત્તિસ્થાન જન્મસ્થાન
ગદ્મગરા સ્ત્રી૦ (ગદ્મગરી) જેના પ્રભાવે ગર્ભ
ઉત્પન્ન થાય તેની વિદ્યા ૪૦ નિશામાની
એક
ગદ્મધર ન૦ (ગદ્મધર) સૌથી વચ્ચેનો
ઓરડો અન્દરનો હોન (૨) ભોયરુ.
ગદ્મત્થ ત્રિ૦ (ગદ્મત્થ) ગર્ભમા રહેનાર
ગર્ભીની ઉત્પન્ન થનાર મુખ્ય વગેરે
ગદ્મવક્રતિ સ્ત્રી૦ (ગદ્મવ્યુત્ક્રાન્તિ) ગર્ભાશયમા
ઉત્પત્તિ
ગદ્મવક્રતિષ્ર ત્રિ૦ (ગદ્મવ્યુત્ક્રાન્તિક) ગર્ભા
શયમા જેની ઉત્પત્તિ થાય છે તે
ગદ્મિજ્ઞ પુ૦ (ગદ્મિજ્ઞ) વજ્રજ્ઞનો નોકર

ગદ્મિણી સ્ત્રી૦ (ગદ્મિણી) ગર્ભવતી સ્ત્રી
ગદ્મિય ત્રિ૦ (ગદ્મિય) ગર્ભિત વચ્ચે પોવ
સહિત (૨) અન્દર ગર્ભનાં
ગદ્મિયા સ્ત્રી૦ (ગદ્મિયા) ગર્ભવતી સ્ત્રી
ગદ્મિજ્ઞ પુ૦ (ગદ્મિજ્ઞ) જુઓ "ગદ્મિજ્ઞ" શબ્દ
ગમીર પુ૦ (ગમીર) ૧ અતગમ્યના
પહેના વર્ણના ૪ થા અધ્યયનનુ નામ
(૨) અન્ધક વૃષ્ણરામના પુત્ર યોથા
દશાર (૩) ઉંડુ (૪) મ્હોડું
ગમ પુ૦ (ગમ) સૂત્રનો આનાવો (૨)
જ્થન, વર્ણન (૩) જડુ ચાલડુ (૪)
પ્રખર બેદ (૫) અર્થપરિચ્છેદ અર્થની
જુદી જુદી બગી, (૬) વ્યાખ્યાના, નીકા
(૭) બોધ જ્ઞાન સમજ (૮) ભાગ, રસ્તો
ગમય } પુ૦ (ગમક) આલાવો, સરખા
ગમ્મા } પાકનો ટાકયસમૂહ (૨) વર્ણન,
અધિખર (૩) ગમનશીન (૪) ત્રિ.
બોધ
ગમણ ન૦ } (ગમન) ચાલડુ જડુ (૨)
ગમણયા સ્ત્રી૦ } બોધ થવો જાણવું
ગમણિય ત્રિ૦ (ગમણીય) ગમણ, રચણ
(૨) ઉન્નયના-પાર પામના યોગ્ય (૩)
જાણના યોગ્ય, પ્રકાશના યોગ્ય
ગમણી સ્ત્રી૦ (ગમણી) એક જાતની આ-
કાશમા ઉડનાની વિદ્યાધરેની નિદા
ગમિય ત્રિ૦ (ગમિય) બોધ કરેન, નિવેદન
કરેન
ગમિય ન૦ (ગમિક) જેમા એક સરખા
ધણ પાક હોય તે ખારસુ દિવાદ નામે
અગસૂત્ર
ગમ્મ ત્રિ૦ (ગમ્મ) મેળવી શકાય તેડુ ૫
હોતી શકાય તેડુ (૨) ગમન કરવા યોગ્ય
ગમ્મ ત્રિ૦ (ગમ્મ) ગરેલ અન્ધ થયેલ (૨)
પ્રાપ્ત થયેલ (૩) પ્રદત્ત (૪) રહેન (૫)

પ્રવિષ્ટ. (૬) વ્યવસ્થિત. (૭) નં ગતિ; ગમન.

મય. પું (મય) રોગ; જિભારી.

મય. પું (મય) હાથી. (૨) ગુચ્છ. (૩) અંતઃસૂત્રના ત્રીજા વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું નામ (૪) વાસુદેવ રાજની દેવકી રાણીના સૌથી ન્હાના પુત્ર. (૫) સાતમા દેવલોકના ઇંદ્રનું ચિહ્ન-નિશાની. (૬) દિશાકુમાર જાનના દેવતાનું ચિહ્ન; તેના મુગટમાં હાથીને આકારે નિશાની હોય છે તે. (૭) ખીજ તીર્થકરનું લાંછન.

મયંક. પુ (મજાજ) દેવોની એક જાત.

મયંદ. પું (મજેન્દ) હાથીમાં ઇન્દ્ર સમાન ઔરણત હાથી.

મયન્નય. પું (મજર્ણ) મજર્ણ નામનો જીંદો અન્તર દ્વીપ. (૨) તે દ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય.

મયન્ન પું (મજર્ણ) એ નામનો એક અનાય દેશ. (૨) મજર્ણ નામનો એક અન્તરદ્વીપ. (૩) ત્રિં તે દ્વીપમાં અને તે દેશમાં રહેનાર.

મયણ. નં (મજ્જ) આકાશ.

મયપુર. નં (મજ્પુર) કુડ દેશમાંનું એક પ્રસિદ્ધ નગર; હસ્તિનાપુર

મયમારિણી. સ્ત્રીં (મજ્જમારિણી) ગુરુવાળી એ નામની વનગ્રામી.

મયમુદ. પું (મજ્જમુદ) મજ્જમુદ નામે અનાય દેશ.

મયમ્ ૩૦ (મજ્જાતિ) મજ્જેન્દ, ઐર દમ્બી
મયમ્ ૩૦ (મજ્જાતિ) વિધવા સ્ત્રી
મયમ્ ૩૦ (મજ્જાતિ) વિધવા સ્ત્રી

મયવિજંવિય. પું (મજ્જવિજંવિય) હાથીની વિશેષ ગનિશાળ નાટક, નાટકનો એક પ્રકાર.

મયવીહો. સ્ત્રીં (મજ્જવીહો) રોડિંગી આદિ નક્ષત્રમાં મુક ગતિ કરે તે ગતિથી.

મયસુકુમાલ. પું (મજ્જસુકુમાલ) કૃષ્ણ મહારાજના ન્હાના ભાઈ; મજ્જસુકુમાલ નામથી પ્રસિદ્ધ જૈન મુનિ.

મયા. સ્ત્રીં (મયા) કૌમોદકી નામે ગદા; વિષ્ણુનું એક આયુધ.

મયાહર. પું (મયાહર) વાસુદેવ.

મર. પું (મર) ઝેર; વિષ.

મરલ નં (મરલ) રહસ્ય. (૨) ત્રિં ન્યવ્યક્ત; અસ્પષ્ટ.

મરહણ્યા. સ્ત્રીં (મરહણ્યા) ગુરૂની સાક્ષીએ મરહણ્યા. } પોતાના અતિઆર-

દોષોની નિન્દા કરવી, પશ્ચાત્તાપ કરવો તે.

મરહણિજ્ઞ. ત્રિં (મરહણિય) નિન્દનીય, નિન્દવા લાયક.

મરહા. સ્ત્રીં (મર્હા) નિન્દા.

મરહિમ. ત્રિં (મર્હિત) મર્દા કરેલ; તિરસ્કાર કરેલ.

મરહિજ્ઞમાણ ત્રિં (મર્હિમાણ) લોક સમક્ષ નિન્દાને યોગ્ય.

મરહિત. } ત્રિં (મર્હિત) નિરોધ; મર્દા કરેલ.
મરહિય. }

મરાદ. નં (મરાદિ) દરેક માસના ગુરુ પક્ષમાં સાતમ અને ચૌદશને દિવસે તથા ખીજ અને દશમની રાતે તેમજ કૃષ્ણ-પક્ષમાં જીદ અને તેરશને દિવસે તથા ખીજ અને નોમની રાતે આવતું સાત ચરકરણમાંનું પાચમુ કરણ, ૧૧ કરણમાંનું પાચમુ કરણ.

મરિટ્ટ. ત્રિં (મરિષ) સૌથી મોટું.

મરિહણ્યા સ્ત્રીં (મરહણ્યા) નિન્દા.

મરિહણિજ્ઞ. ત્રિં (મરહણિય) ગુરુ સન્મુખ નિન્દવા યોગ્ય.

મરિહા. સ્ત્રીં (મર્હા) ગુરૂની સાક્ષીએ કરેલા પાપની નિન્દા કરવી તે.

મરહં સ્ત્રીં (મરહં) મોટી; ભારે.

મરહડ. પું (મરહડ) શનિનાથજીના પક્ષનું નામ.

મટ્ઠાસણ નં (મટ્ઠાસણ) ગરુડના આકાર
જેનું આસન

મટ્ઠોવવાય પું (મટ્ઠોવવાય) ૭૨ સૂત્રમાનું
એક

મરુય ત્રિં (મરુય) ભારે, મરુનધર

મરુલ પું (મરુલ) ગરુડ પક્ષી (૨) ગાય
બાતર દેવતાની એક જાત (૩) સુનર્ણ
કુમાર દેવતાનું ચિહ્ન તેના મુગટમાં
રહેલ ગરુડાકાર નિશાની (૪) ભગવતપતિ
દેવતાની એક જાત સુનર્ણ કુમાર દેવ

મરુલકેડ પું (મરુલકેડ) ગરુડના ચિહ્નનાળી
જેની ખાત્ર છે તે, વાસુદેવ

મરુલક્રમ્ય. } પું (મરુલક્રમ્ય) ગરુડપક્ષીના
મરુલક્રમ્ય } ચિત્રનાળી ખાત્ર (૨) કૃષ્ણ
વાસુદેવ (૩) દેવ જાતિ વિશેષ સુનર્ણ
કુમાર દેવ

મરુલક્રૂર પું (મરુલક્રૂર) ગરુડને આકારે
બુદ્ધરચના કરવાની કળા

મરુલનાસણ નં (મરુલનાસણ) જુઓ “ ગરુડ
સણ ” શબ્દ

મરુલોવવાય નં (મરુલોવવાય) શાસ્ત્ર વિશેષ,
જેને મદ્ય કરવાથી ગરુડ દેવ પ્રત્યક્ષ
થાય તે

મરુલ પું (મરુલ) ગરુડ કણ્ઠ અર્ધન (૨)
માનનાનું ગરુડ નિધનાર જાળની અન્ધરનો
કાટો

મરુલકેચન પું (મરુલકેચન) ગાયને ગળે
લટકતી આમડી હોય છે તે ગલમ્મન

મરુલકેચલ પું () ગરુડ પક્ષી પાછું
હઠાવવું

મરુલકેચલ પું () હાથથી ગરુડ પકડવું

મરુલિ. ત્રિં (મરુલિ) ગમીયો, નિયતખોટો

મરુલિય ત્રિં (મરુલિય) ગમી મરેલું પિંજણી
ગયેલ (૨) વરસી રહેલ.

મરુલોઈ સ્ત્રીં (મરુલોઈ) યુવને નામની વ
નસ્થિત.

મરુડ પું (મરુડ) ગાય

મરુડ પું સ્ત્રીં (મરુડ) પશુ, જાનવર (૨)
ગાય

મરુલકેચલ પું (મરુલકેચલ) ગાય, અરખો, બારી.
(૨) ગવાક્ષની આકૃતિનું રત્ન નિશાન.

મરુલકેચલ નં (મરુલકેચલ) રત્નનો ૬
ગયો, (૨) જાળીનાળી બારી

મરુલકેચલ પું () ઢાંચું, આશિષાદન

મરુલકેચલ ત્રિં () આશિષાદિત,
હાકેવ

મરુલ નં (મરુલ) ગાયનો ખોરાક, વાસ

મરુલ પું (મરુલ) રોઝ ગાય જેવો એક
ચોપગો પશુ

મરુલ પું () એક જાતની વનસ્પતિ

મરુલ નં (મરુલ) ભેંસ કે પાંડુ
શિંગડું

મરુલોઈ સ્ત્રીં (મરુલોઈ) ગાયને ખાનાની
તથા રહેવાની જગ્યા, ગમણ

મરુલોઈ નં (મરુલોઈ) ગાયની ખામતમાં
જુડું બોલવું તે

મરુલોઈ ત્રિં (મરુલોઈ) એપણા ગવેલણા
દોષ રહિત શોધેલું, ખોળેલું

મરુલોઈ ત્રિં (મરુલોઈ) અભિમાની

મરુલોઈ સ્ત્રીં (મરુલોઈ) જાત મુનિ
ગણની એક શાખા

મરુલોઈ } પું સ્ત્રીં (મરુલોઈ) ગાડર,
મરુલોઈ } મેઢો (૨) ગાય અથવા મેઢો

મરુલોઈ પું (મરુલોઈ) અન્વેષણા-ગોધ
કરનાર

મરુલોઈસત્તાર. ત્રિં (મરુલોઈસત્તાર) ગવેલણા કર
નાર શોધનાર

મરુલોઈસણ નં (મરુલોઈસણ) બાતરેક ધર્મનું
આલોચન

મરુલોઈસણ } સ્ત્રીં (મરુલોઈસણ) દોષ ત-
મરુલોઈસણ } પાસ (૨) દુર્લભ આહારની

ગાયના (૩) આહાર અદલ કરવો તે.

ગમેસાવિય ત્રિ. (ગમેવિત) બીજા પામે
તપાસાવેલ

ગમેસિય. ત્રિ. (ગમેવિત) શોધી-તપાસી
આણેલુ

ગમ પુ. (ગર્મ) ગરમ, માન અહકાર.

ગમિય. ત્રિ. (ગર્વિત) અભિમાની

ગસિય. ત્રિ. (પ્રસિત) ધસાઇ ધએલુ

ગહ ન. (ગૃહ) ઘર, નિવાસસ્થાન

ગહ પુ. (ગ્રહ) ૮૮ ગ્રહ, જ્યોતિષી દેવતાની
ત્રીજી જાતિ (૨) ગાયનના આરભનો
આત્માપ (૩) લેવુ, પકડવુ (૪) કર્મનો
બન્ધ (૫) ગૃહિ, આસકાત

ગહગજિય. ન. (પ્રહર્જિત) ગ્રહો ચળાય
માન થવાની ગર્જના થાય તે

ગહચરિય. ન. (પ્રહચરિત) જ્યોતિષ શાસ્ત્રનું
જ્ઞાન

ગહયુદ્ધ. ન. (પ્રહયુદ્ધ) બે ગ્રહોનું એક
નક્ષત્રની દક્ષિણ ઉત્તરે સમશ્રેણીમાં
રહેવું તે

ગહણ ત્રિ. (ગહન) નિષિડ, ઝાડીરાગુ,
ગદન (૨) જેનો પાર પામી ન શકાય
તેવું (૩) નિર્જન પ્રદેશ (૪) અન્યને
છેતરવા માટે કપટ કરવું તે

ગહણ ન. (પ્રહણ) ગ્રહણ કરવું, સ્વીકારવું,
લેવું. (૨) ત્રિ. આકર્ષણ કરનાર, ખેંચ
નાર. (૩) માલ, ગ્રહણ કરના યોગ્ય (૪)
પુ. ન. અવાજ, શબ્દ (૫) દન્ડિય
(૬) ચંદ્રમુર્તિ ઉપગમ (૭) શિક્ષા
વિશે.

ગહણય ન. () આજીવન-ધરેલું
ગહણયા સ્ત્રી. (પ્રહણ) ગ્રહણ કરવું ધારવું
ગહણી. સ્ત્રી. (પ્રહણી) ગ્રહણ રોગ, અ
નિમાર રોગ. સમદંબી (૨) યુગલય,
યુગલ સ્થાન.

ગહરંદ. પુ. (પ્રહરંદ) ગ્રહોની દડની પે
નીડી બેળી.

ગહમિત્ર ન. (પ્રહમિત્ર) જે નક્ષત્રની વચ્ચે
થઈ ગ્રહ પસાર થાય તે નક્ષત્ર કે જેમાં
દીક્ષા આદિ કાર્ય કરવાથી હાનિ થાય
માટે વર્જના કહેવ છે.

ગહમુસલ ન. (પ્રહમુસલ) મુશળને આકારે
ગ્રહોની ઉંચી શ્રેણી

ગહર પુ. (છપ) ગીધ પક્ષી

ગહવર પુ. (ગ્રહવતિ) ગૃહપતિ, ગૃહસ્થ

ગહવડમો. સ્ત્રી. (ગ્રહવત્તી) ધરધણીયાણી,
ગૃહસ્થામિની

ગહવેહ પુ. (પ્રહવેષ) સૂર ચન્દ્રાદિ સાથે
ગ્રહનો વેધ

ગહસિંચાડગ ન. (પ્રહમગાદક) શીંગોડાના
ફળની પેડે ગ્રહોનું રહેવું તે (૨) ગ્રહયુગ્મ,
ગ્રહનું જોડકું.

ગહિષ્ટ. ત્રિ. (શુદ્ધ) આસક્ત; તક્ષીન

ગહિય ત્રિ. (શુદ્ધિત) લીધેલું, ગ્રહણ કરેલું
(૨) પકડેલું (૩) જાણેલું

ગહિર. ત્રિ. (ગભીર) ગહેરું, અગાધ.

ગાગ્ર પુ. (ગો) બગદ

ગાગ્ર. ન. (ગાગ્ર) શરીર, દેહ (૨) શરીરના
અવયવ

ગાદમ્ર ન. (ગીત) ગાયન; ગીત

ગાદર પુ. (ગાયક) ગાનાર, ગરંગો.

ગાઈ સ્ત્રી. (ગો) ગાય

ગાડ પુ. (ગમ્યત) ગાઉ, બે દગર ધનુષ્ય
પ્રમાણ ક્ષેત્ર.

ગાડય ન. (ગમ્યત) બે દગર ધનુષ્ય પ-
રિમિત ક્ષેત્ર, ગાઉ

ગાગર. પુ. () એક જાનનું માળખું.
(૨) ઓઝોને પહેરવાનો ધાધરા

ગાગરી સ્ત્રી. (ગર્ભી) પાળી ભરવાની ગામર.

ગાગલિ. પુ. (ગમલિ) એ નામના એક
જેનું મુનિ

ગાઢ ત્રિ. (ગઢ) દઢ, મજબૂત (૨) સપાંદિના
ગ્રહની તીવ્ર વેગના-મરજીન કષ્ટ. (૩)
અત્યંત, ધણ

ગાથાગણિય ત્રિં (ગાથાગણિક) ૭ માસની
અ દર એક ગણ છેડી બીજા ગુરુમા
દાખલ થનાર

ગાત્ર નં (ગાત્ર) શરીરના અવયવો
ગાથા સ્ત્રીં (ગાથા) આર્યા ગેરે ૭૨ પ્રોપ્ત
ગામ પું (ગામ) ગામ વસ્તી (૨) ગ્રામી
સમૂહ (૩) સગીતશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ મૂર્તીના
આશ્રયસ્થ ૧ ગદિ નજી ગામ (૪) ઇ
દ્રિય સમૂહ

ગામડડ } પું () ગામનો મુખી
ગામઝડ }
ગામતિય નં (ગામતિક) ગામની મીમા
(૨) ત્રિં ગામની સીમામા રહેનાર (૩)
જીનેતર એક નિહાન

ગામકુડા } પું (ગામકુટક) ઇદ્રિય સ
ગામકુડય } મૂલરૂપ માગ (૨) કુર્મોતોના
નકારા શબ્દો ગાથો દેરી તે

ગામધર્મ પું (ગામધર્મ) ગામ ઇન્દ્રિય સ
મૂલના ધર્મ-શુભ-રૂપ રૂપ રસ ગુણ અને
રૂપો એ પાત્ર નિય (૨) ગામગતો
આચારવિચાર (૩) નિયમની ક્રમ (૪)
ઈન્દ્રોતો નાજાર (૫) વિધિ પ્રકાર
મૈથુન

ગામર્પિટોલગ પું () બીજા માગી
પેટ ભરવાને ગામગતો આશ્રય લેનાર
બીખારી

ગામરક્ષ પું (ગામરક્ષ) ગામનું રક્ષણ
કરનાર કોપનાગી

ગામરક્ષિય પું (ગામરક્ષક) કાટનાગ
ગામેતિ

ગામિ ત્રિં (ગામિત્ર) જગાર પહેલ્યનાર

ગામિય ત્રિં (ગામિક) ત્રિંનામિ સપ્તી

ગામિહ ત્રિં (ગામીજ) ગામનાસી
ગામડીસ

ગામેયમ ત્રિં (ગામેયક) ગામગાના ગીર
ગામડીએ

ગામેલુઅ } ત્રિં (ગામેલ) જુઓ "ગા
ગામેહ } મિથ " રા"
ગામેલ્ય }

ગાય પું (ગો) બગદ

ગાય નં (ગાય) શરીરના અવયવો

ગાયમેય પું (ગાયમેદ) શરીરનો નાશ કરી
કુટનાર ચોરની એ જાત

ગાર નં (ગ્રાગર) મૂલ મકાન

ગારત્ય પું સ્ત્રીં (ગ્રાત્ય) મુદરથાશ્રમી
ધરનારી

ગારત્યી સ્ત્રીં (ગ્રાત્ય) મુદરથની સ્ત્રી

ગારત્યિય પું સ્ત્રીં (ગ્રાત્યિત) મુદરથ
સસારી

ગાર્ય પું નં (ગૌર્ય) મુરપણ મોટાઇ
(૨) મુદિ આસકિન (૩) ગર્ભ અભિમાન

ગારવિય ત્રિં (ગૌરવિત) ગર્ભના મુર્ધા
(૨) લાનસાવાળા અભિનાયી

ગારહથિયા સ્ત્રીં (ગાહથિકા) મુદરથની
બાહા મેટા બાપ આમા વગેરે શબ્દોથી
ગાથને બોલાવતુ તે

ગારિ પું સ્ત્રીં (ગ્રાતિત્ર) સસારી મુદરથ

ગારહ } ત્રિં (ગાર) મુદર સમપી (૨)
ગારલ } ૧૦ શાસ્ત્ર વિરોધ સર્પનું એર

ઉતારનાના મગે જોમા છે તે

ગારહિન્ન ત્રિં (ગારહિક) ગારહી નિહા-સર્પ
ઉતારનાની પકડનાની નિથા નાથનાર

ગાલય નં (ગાલન) ગાળતુ અણુ

ગાલિત ત્રિં (ગાલિત) ગાળેણુ

ગાલી સ્ત્રીં (ગાલી) ગાળ દેવી તે

ગાવ પું (ગો) બગદ

ગાવી સ્ત્રીં (ગો) ગાય

ગાસ પું (ગાસ) કાગીરો પ્રલ

ગાહ પું (ગાય) ગાય તરીકુ

ગાહ પું (ગાહ) મગરમરુ (૨) પકડતુ
(૩) મગર કરી ગાનાર (૪) આગ્રહ
હક (૫) સર્પને પકડનાર ગારહી

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહક) ગ્રીહારના લેનાર.

(૨) ગુરુ વિદ્યા આપનાર

ગાહ્ય નં (ગાયાત્ર) ગાયાનુ રિમાણુ

ગાહ્ય નં (ગ્રાહ્ય) એક નયન, ઉપદેશ

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહક) ભુઓ " ગાહ્ય " શબ્દ

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) એ નામની એક નદી

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગાયા) પ્રાકૃત ભાષાનુ પદ,

એક (૨) સામાન્ય પ્રાકૃતગાયા બના

વરાની તથા જાણનાની ડગા (૩) સૂચ

ગણન સૂચના પ્રથમ જીવરજનના ૧૬ મા

અધ્યયનનુ નામ (૪) પ્રતિજ્ઞા, નિશ્ચય

ગાહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) નયુ ઇન્દ્રિયનાળા

જીવની એક જાત

ગાહ્ય પુ० (ગાયાપતિ) કુડબને નિભાવ-

નાર નાપક, કુનપતિ (૦) પ્રમારનો

ઉપરી, ચક્રવર્તીના ૧૪ રત્નમાનુ એક

(૩) એ નામના એક અન્યતીર્થિ વિદ્વાન

ગાહ્ય પુ० (ગ્રહણ) ધરધણી, ગૃહસ્થ

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રહણી) ધરધણીવાણી.

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગાયાપતિ) ચક્રવર્તીના

૧૪ રત્નમાનુ એક

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) નદી વિશેષ (૨)

દીપ વિશેષ (૩) સરોવર વિશેષ, જે

માથી પ્રાહાવની નદી નીકળી

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) ૨૮ હજાર ન

દીઓના પરિવારે સીતા નદીમા ભગતી

મુકત્ય અને મદાકત્ય વિજયને જીવી

પાડતી એક મહા નદી

ગાહ્ય સ્ત્રીકુડ પુ० (ગ્રાહ્યનીકુડ) મુકત્ય

વિજયની પૂર્વે મદાકત્ય વિજયની પશ્ચિમે

નીવવત પર્વતને દક્ષિણમે પ્રાહવની ન

દીનો દરેકો જેમા પડે છે તે કુન્

ગાહ્ય સ્ત્રીકુડ પુ० (ગ્રાહ્યનીકુડ) પ્રાહવની

કુન્ડ વચ્ચેનો દીપ

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) શીખાવેન, મદાજ

રાવેય

ગાહ્ય વિ० (ગાથીકૃત) એકનિત, એકહુ

કરેવ

ગિહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) મદાજ કરવા યોગ્ય

ગિહ્ય વિ० (ગિહ્ય) મદાજ કરવા યોગ્ય

દા વગેરેની રમત

ગિહ્ય નં (ગ્રાહ્ય) પકડવું

ગિહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્ય) પકડવું

ગિહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) લાવવું, આસકત

ગિહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) ગીધ, માસાહારી પક્ષી

વિશેષ

ગિહ્ય પિટ્ટ (ગ્રાહ્ય) કાંઈ જનારના કને-

વરમા પડી ગીધાદિના મુથી ખાવાથી

મરતું તે, બાર અકામમરણમાનુ એક

ગિહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્ય) આકાશ, આસકિત,

આતુરતા

ગિહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) ગરમીની મોસમ, ઉનાળો

ગિહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) ગ્રીષ્મ ઋતુમા

થયેલું

ગિર સ્ત્રી० (ગિર) વાણી

ગિરિ પુ० (ગિર) પર્વત, કુશર, પહાડ

ગિરિકવચાર્ધ સ્ત્રી० (ગિરિકવચાર્ધ) ગિરિ-

ગિરિકવચાર્ધ સ્ત્રી० (ગિરિકવચાર્ધ) ગિરિ-

કવચાર્ધ નામની એક

વેન

ગિરિકવચાર્ધ સ્ત્રી० (ગિરિકવચાર્ધ) ગિરિકવચાર્ધ

ગિરિકવચાર્ધ સ્ત્રી० (ગિરિકવચાર્ધ) ગિરિકવચાર્ધ

નામની વેન

ગિરિકુમાર પુ० (ગિરિકુમાર) મુલ દિમવત

પાત સમથી એક શિખરના અધિરાતા

દેવતા

ગિરિજાણ પુ० (ગિરિજા) કોકણ દેશમા

યોમાસામા યનો એક જાનનો ઉત્સવ

ગિરિપટ્ટ પુ० (ગિરિપટ્ટ) પર્વતથી પડીને

મગળ નિપજવતું તે, એક પ્રકારનું બાજ

મગળ

ગિરિયા પુ० (ગિરિયા) પર્વતનો રાજ,

મેર પર્વત

ગિરિવર પુ० (ગિરિવર) શ્રેષ્ઠ પર્વત, મેર પર્વત

- ગિરિસિયા. સ્ત્રી (ગિરિસિયા) એક જાતનું વાજિત્ર
- ગિલા. સ્ત્રી (ગ્લાનિ) બિમારી, રોગ (૨) ખેદ, શોક
- ગિલાણ ત્રિ (ગ્લાન) ગ્લાનિ પામેલ, અશક્ત. (૨) રોગી, દુર્બળ (૩) ઉદાસીન
- ગિલાણિ સ્ત્રી (ગ્લાનિ) ગ્લાનિ, ખેદ
- ગિલાયય. ત્રિ (ગ્લાયક) ગ્લાનિ યુક્ત, ખેદ પામેલ
- ગિલાસણ. પુ (ગ્લાણિ) ભરમક રોગ, ભરમક વ્યાધિ
- ગિલાસિ પુ સ્ત્રી (ગ્રાસ્ત્ર) એક પ્રકારની વ્યાધિ
- ગિલિષ્ત્ર ત્રિ (ગિલિત) ગમી ગમેલ, ગળા નીચે ઉતારેલ
- ગિહ્નિ સ્ત્રી () હાથીની અખાડી (૨) ખે માણસોએ ઉપાડેલી ગ્રાણી ડાળી (૩) ઉંટનું પક્ષાણુ.
- ગિહ નં (ગૃહ) ઘર, મકાન
- ગિહકોકિલિયા. સ્ત્રી (ગૃહકોવિલા) ગૃહ ગોધિકા, ઢેઘારોળી
- ગિહ્થ પુ સ્ત્રી (ગૃહસ્થ) ગૃહસ્થાશ્રમી ગૃહસ્થ
- ગિહ્વ પુ સ્ત્રી (ગૃહવતિ) ગૃહસ્થ, ધરમણી
- ગિહ્વાસ પુ (ગૃહવાસ) } ગૃહસ્થપણે રહેતું
- ગિહ્વાવટ પુ (ગૃહવાતે) } તે
- ગિહિ. પુ (ગૃહિત) ગૃહસ્થાશ્રમવર્તી, ગૃહસ્થ
- ગિહિર્લિંગ નં (ગૃહિર્લિંગ) ગૃહસ્થનો વેશ, સસારી જીવન
- ગિહિલુગ પુ (ગૃહિલુક) ઉંઘરો, બારણા
- ગિહિલુય પુ () નીચેનો ભાગ
- ગોઘ્રત્ય ત્રિ (ગોઘ્રત્ય) બહુસત્રી
- ગોઘ સ્ત્રી (ગોઘિ) ગીતિ, જન્મ નિશેષ (૨) ગાયન, ગીત
- ગોઘ્ય પુ (ગોઘિક) ગીત-કવિતા બનાવવાની વિધિ

- ગીત. નં (ગીત) ગાયન, ગીત (૨) સૂત તથા અર્થને બાણનાર
- ગીય નં (ગીત) ગીત-ગાયનદળા (૨) આગમનો બાણ (૩) ત્રિ ગાના યોગ્ય (૪) કથિત, પ્રતિપાદિત
- ગીયજમ. પુ (ગીતયજમ) ગન્ધર્વ જાતના વ્યન્તર દેવતાનો ખીન્ને ધન્દ્ર
- ગીયસ્ય. પુ (ગીતાર્ય) શાસ્ત્રના અર્થને બાણનાર, બહુશ્રુત
- ગીયરૂ પુ (ગીતરૂતિ) દક્ષિણ તરફના ગન્ધર્વ દેવતાનો ધન્દ્ર (૨) સ્ત્રી સંગીત ક્રીડા (૩) પુ ગન્ધર્વ સેનાના અધિપતિ દેવ વિશેષ (૪) ત્રિ સંગીતપ્રિય, ગાયનપ્રિય
- ગીવા સ્ત્રી (ગ્રીવા) ડોક, ગરદન, ગળુ.
- ગુંજા સ્ત્રી (ગુજા) ચણેલી (૨) વાલ વિશેષ (૩) પરિભ્રાણુ ત્રિગય. (૪) ગુન્નરવ, ગુન ગુન અવાજ (૫) ગુન્નરવ કરતો વાયુ
- ગુંજાલિયા. સ્ત્રી (ગુજાલિકા) વાકી વાવ (૨) નીક, નહેર વગેરે (૩) વાકી નદી
- ગુંજાગય. પુ (ગુજગત) શબ્દ કરતો સુ — સવાટા મારતો પવન
- ગુંજિય ત્રિ (ગુજિત) ગુન્નરવ કરેલ
- ગુઝણ. નં (ગુજ્ઞ) રજથી ખરડાડુ તે
- ગુઝિય ત્રિ (ગુજિત) રજથી ખરડાયેલ (૨) વીંટાએણુ, ઘેરાએણુ (૩) પ્રેરાયેણુ.
- ગુંદકમ્ભ પુ (ગુન્દકમ્ભ) એક જાતનું ઝાડ, ગુદી
- ગુંદલ નં (ગુન્દલ) ક્રીડા, ખેલ
- ગુન્દ પુ (ગુન્દ) રીંગણી પ્રખુખના ગુન્દા (૨) ગુન્દા, શરીર વગેરે ઉપરથી રજ કે જાણે પુણે દૂર કરવાનું એક સાધન-ધર્મનું ઉપકરણ (૩) વૃક્ષની એક જાત (૪) પાદમનો સમૂહ

ગુચ્છગ. } પું (ગુચ્છક) ઉત્તનો મુચ્છો-
ગુચ્છક. } ગોચ્છો.

ગુચ્છિય. ત્રિં (ગુચ્છિત) ગુચ્છવાળું.

ગુચ્છ. ત્રિં (ગુચ્છ) ગુચ્છ વાત. (૨) પું
ગુચ્છભાગ; ગુચ્છોન્નિય. (૩) ભવનપતિ
દેવનાનો એક અવાન્તર ભેદ. (૪) મૈથુન;
સંભોગ.

ગુચ્છગ. પું (ગુચ્છક) ભવનપતિ દેવની
એક જાત. (૨) ત્રિં ગુચ્છ; અદશ્ય.

ગુચ્છદેસ. પું (ગુચ્છેશ) ગુચ્છસ્થાન.

ગુચ્છસાલા. સ્ત્રીં (ગુચ્છસાલા) ગુચ્છ ધર.

ગુચ્છ. પું (ગોચ) ગાયોને રહેવાનો વડો.

ગુચ્છ. પું (ગુચ્છ) ગોચ; શેરડીના રસથી
બનેલ ખાદ્ય પદાર્થ.

ગુચ્છા. સ્ત્રીં (ગુચ્છ) હાથીનું કવચ. (૨)
ધોણનું કવચ.

ગુચ્છિય. ત્રિં (ગુચ્છિત) મદી લીધેલ.

ગુચ્છાપારિ. ત્રિં (ગુચ્છાપારિ) પોતાનો કુટા-
ચાર છુપાવનાર.

ગુચ્છ. પું નં (ગુચ્છ) ગુચ્છ-મૂળગુચ્છ અને
ઉત્તરગુચ્છ; મૂળગુચ્છ-મહાનન; ઉત્તરગુચ્છ-સ-
મિતિ આદિ. (૨) આવકનાં ત્રણ ગુચ્છવત;
છટ્ટુ, સાતમુ અને આઠમુ વત. (૩) દ-
વ્યમાં રહેલ ધર્મ; વસ્તુ સ્વભાવ. (૪)
શબ્દ, રૂપ, રસ, આદિ કામના ગુચ્છ; ઇન્દ્રિય
વિષય. (૫) કામા, વિનય, માન, સૌભાગ્ય,
સરક્ષતા આદિ, સદ્ગુણ. (૬) સૂત્રનાં
તાંત્રણાં; દોરી. (૭) ગણતુ; ગુણકાર
કરવો. (૮) પ્રશંસા. (૯) કાર્ય; પ્રયોજન.
(૧૦) અંશ; વિભાગ.

ગુચ્છકાર. પું (ગુચ્છકાર) ગુણકાર-એક
રકમને બીજી રકમથી ગુણતુ તે.

ગુચ્છાદા. નં (ગુચ્છવાન) મિથ્યાત્વ આદિ
૧૪ ગુણસ્થાન.

ગુચ્છા. નં (ગુચ્છ) આશ્રિત; પ્રયત્નિયાર.

ગુચ્છપુરિસ. પું (ગુચ્છપુરિસ) ગુચ્છવાળુ પુરિસ.

ગુચ્છરચણ. નં (ગુચ્છરત્ન) સોળ મહિનાનું
એક તપ.

ગુચ્છરચણસંવચ્છક. નં (ગુચ્છરત્નસંવચ્છક) એ
નામનું એક તપ.

ગુચ્છવેરમણ. નં (ગુચ્છવેરમણ) શ્રાવકનું છટ્ટુ
સાતમુ અને આઠમું એ ત્રણવત.

ગુચ્છવચ. નં (ગુચ્છવત) જુઓ, “ ગુચ્છવે-
રમણ ” શબ્દ.

ગુચ્છસંકમ. નં (ગુચ્છસંકમ) અબધમાન
પ્રકૃતિના દ્વિતિયાને બધમાન પ્રકૃતિમાં
પ્રતિસમય અસંખ્યગુણવૃદ્ધિએ ઉમેરવા તે.

ગુચ્છસંકમણ. પું (ગુચ્છસંકમણ) જુઓ “ ગુ-
ણસંકમ શબ્દ.

ગુચ્છસિલ. નં (ગુચ્છસિલ) એ નામનું રા-
જગૃહ નગરી પાસેનું એક ઉદ્યાન.

ગુચ્છસેદિ. સ્ત્રીં (ગુચ્છસેદિ) ગુણકાર પ્રદેશની
રચના; જ્યાં ગુણની વૃદ્ધિએ અસંખ્યાત-
ગુણી નિર્જરા અકેક સમયે અધિક
થાય તે ગુણશ્રેણિ.

ગુણિ. ત્રિં (ગુણિ) ગુણવાળું.

ગુણિજમાણ ત્રિં (ગુણમાન) ગુણકાર કરાતું.

ગુણિય. ત્રિં (ગુણિત) ગુણેકું; ગુણકાર કરેલ.
(૨) પકન કરેલ; અધ્યયન કરેલ.

ગુણ. ત્રિં (ગુણ) ગુણને લાયક.

ગુત્ત. નં (ગોત) ગોત્ર; અટક. (૨) સાતમુ
ગોત્ર કર્મ.

ગુત્ત. ત્રિં (ગુત્ત) ગુપ્તિવત; મન વચન
અને કાયાને પાપમાં ન જવા દેતાં
ગોપની રાખનાર. (૨) સ્તબ્ધ; દિઝૂદ
બનેલ. (૩) છુપાવેલ; દોકેલ. (૪) રક્ષણ
કરેલ; બચાવેલ. (૫) ગુપ્ત ધર-ભોયકું
વગેરે.

ગુતાસ. પું (ગોત્રાસ) વિપાક સૂત્રનું એ નામનું
બીજું અધ્યયન.

ગુત્તિ. સ્ત્રીં (ગુત્તિ) મન વચન અને કાયાને
અગુપ્ત પ્રતિનિધી રોકી ગોપની રાખવાં તે.

ગુતિદિય ત્રિં (ગુપ્તિદિય) ધન્વિય નિમ્ન
કરનાર. સયમી

ગુતિગુત ત્રિં (ગુમિગુમ) મન વગેરેની
નિર્દોષ પ્રવૃત્તિ કરનાર, સયતિ

ગુતિય. પું (ગોમિત્ર) મટના (૨) ત્રિં
રક્ષા રક્ષણ કરનાર

ગુતિસેવ પું (ગુતિસેવ) ગુપ્તીપના ઔરવન
ક્ષેત્રમાં આન આનસર્વિપણીમાં થયેન સો-
ળમાં તીર્થકર.

ગુદ પું સીં (ગુદ) ગુપ્ત ગુહ્યસ્થાન

ગુપ્ત ત્રિં (ગાપ્ત) છુપાવના યોગ્ય (૨)
૧૦ એકાન્ત

ગુપ્ત પું (ગુલ્પ) પગની એડી, ધુળી
ગુમ્મમંત. ત્રિં (ગુમ્મમંત) } ગુમ્મમાટ
ગુમ્મમાદ્ય ત્રિં (ગુમ્મમાદ્ય) } કરતો, ગુ-
મ્મમા એવો અવાજ કરતો

ગુમ્મમાયંત. ત્રિં (ગુમ્મમાયમાન) ધમધમાટ
કરતુ ગયુગણાટ કરતુ, મધુર શબ્દ
કરતુ

ગુમ્મ પું નં (ગુમ) વશમ્બ નનમાં
નિમ્ન આદિ, વૃક્ષની એક જાત (૨)
સમૂહ, નરિવાર (૩) ગ-જોનો એક ભાગ,
જેન મુનિ મુખનો એક અંશ (૪) સ્થાન,
ગંગા

ગુમ્મદિય. ત્રિં (ગુલ્મિત) મૂઠ અને ૧

ગુમ્મિ પું (ગુલ્મિન્) કાનખજુરો.

ગુમ્મિય ત્રિં () મદમાં રમી રહેલ.
મદાપ્ય

ગુમ્મિય પું (ગુલ્મિક) કિલ્લાનુ રક્ષણકરનાર.
ચોપાદાર (૨) જુદા વગેરે પુલકાડ

ગુહ પું (ગુહ) મોક્ષનો માર્ગ દર્શાવનાર, ગુરુ
(૨) શિક્ષક, નિષાદતા (૩) અધોગતિ લાઇ
જનાર નહાદોષ (૪) માતાપિતા વગેરે
વડીન (૫) જેના ઉદયથી જીવ લોહા
જેનુ ભારે શરીર પામે તે નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ (૬) ત્રિં ભારે, નજનદાર

ગુહુલ. નં (ગુહુલ) અભ્યાસ કરના માટે
ગુરુસમીપે રહેતુ તે, ગુરુનુ નિનાસરથાન.

ગુહ્ય સીં (ગુહ્યતિ) ગતિ વિશેષ

ગુહ્યહુ ત્રિં (ગુહ્યહુ) એકાદ ભારે નદી
અને એકાદ હવકુ નદી ત્રિંતુ એક અ-
પેક્ષાએ ભારે અને બીજી અપેક્ષાએ
હવકુ

ગુહ પું (ગુહ) ગુહ, ગોળ

ગુહ્ય ત્રિં (ગુલ્મિત) ગુરુ-ગુરુએ
મળેલા ન્દાના ખાડો.

ગુહ્યગુહ. નં (ગુહગુહ) હાથીનો ગુનગુનાટ
શબ્દ, ગુન ગુન એવો ધ્વનિ.

ગુહ્યગુહત. ત્રિં (ગુહ્યગુહત) ગુનગુનાટ કરતો,
ગુનગુન એવો અવાજ કરતો

ગુહ્યગુહાદ્ય. } નં (ગુહ્યગુહ વિક) હાથીનો
ગુહ્યગુહિય } ગુનગુન અવાજ, હાથીની
મર્જના

ગુહ્યગુહિયા. સીં (ગુહ્યગુહિયા) ગોળ
પાપડી

ગુહ્યગુહી સીં (ગુહ્યગુહી) ગોળ મિશ્રિત
ધાણા

ગુહિયા સીં (ગુહિકા) ગુરુકા, દયાની
ગોળી (૨) સુગન્ધી દ્રવ્ય વિશેષ

ગુહ પું (ગુહ) જુઓ ' ગુન ' શબ્દ

ગુહ્ય ત્રિં (ગુમ્મત) જુઓ ' ગુનધ્વનિ ' શબ્દ

ગુહિય. ત્રિં (ગુમ) નાકુળ, કુખ્ય

ગુહિલ ત્રિં (ગુહિલ) કુદિલ, મહન (૨)
વ્યાપ્ત

ગુહિણી સીં (ગુહિણી) સગર્ભા સ્ત્રી ગ
ભંડની સ્ત્રી

ગુહા સીં (ગુહ) ગુહ

ગુહિ. ત્રિં (ગુહ) ગુહીર, ગુહર

ગુહ ત્રિં (ગુહ) ગુહ, ગુમ, જાનુ

ગુહવંત પું (ગુહવંત) અધ્યુતરણનાઇ મૂલના
બીજા વર્ગના યોગ્યા અધ્યયનનુ નામ

(૨) શ્રેણિક રાજની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૩) વૃંદાવીપના ભરતમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર ત્રીજા ચક્રવર્તી. (૪) લવણ સમુદ્રમાં નવમો જોડાન પર આવેલ ગૃહસ્થ નામનો એક અંતરદીપ. (૫) તે અંતરદીપમાં રહેનાર માણસ. (૬) એક જોડાન મુનિ.

ગુઢપય. નં (ગુઢપદ) ગુપ્તપદ, સાંકેતિક શબ્દ.

ગુઢસિરાગ નં (ગુઢસિરાક) એક સાધારણ વનસ્પતિ.

ગુહણ. નં } (ગુહન) પોતાના રૂપને
ગુહ્યતા સીં } છુપાવી દેતું તે, કપટનું
અપર નામ

ગેજ. નં (ગેય) ગાવા લાયક, ગીત

ગેહ. ત્રિં (ગૃહ) જુઓ “ ગિહ ” શબ્દ.

ગેય. નં (ગેય) ઉત્ક્રિષ્ઠ, પાદાન્ત, મન્દક અને રશ્મિનાવસાન એ ચાર જાનના ગીતમાંનું ગમે તે એક જાનનું ગીત

ગૈરિષ્ઠ. પું નં (ગૈરિક) ગૈરિક ધાતુ, ગેઠ. લાપ રંગની માટી (૨) એક જાતનું રત્ન; મણિ.

ગૈલ્ય પું (ગૈલ) ભગવા વસ્ત્ર પહેરનાર પરિવાજક, સન્ધ્યાગી. (૨) એક જાનનો મણિ.

ગૈલયાગ } નં (ગ્લાન્ય) ખાનિ પામરી;
ગૈલય } સુગ્રાવુ. (૨) ગેમ, વિમારી

ગેર ત્રિં (ગેર) કાંચ મધી

ગેવિજ્ઞ. નં (ગૈવ) કંઈ ધરતું. ડેકનું આભરણ (૨) પ્રેવેષક નામનું વિમાન

ગેવિજ્ઞ. નં (પ્રેવેષક) પ્રેવેષક વિમાન. (૨) નવ પ્રેવેષકાગી દેવ. (૩) ત્રિં મીઠા સમધી.

ગેવિજ્ઞિમાણ. નં (પ્રેવેષકવિજ્ઞ) પ્રેવેષક દેવતાનાં નિવાસસ્થાન.

ગેવેજ્ઞ. નં (પ્રેવેષ) જુઓ “ ગેવિજ્ઞ ” શબ્દ.

ગેવેજ્ઞ નં } (પ્રેવેષક) જુઓ “ ગેવિ-
ગેવેજ્ઞ. } જાગ ” શબ્દ.

ગેવેજ્ઞવિમાણ નં (પ્રેવેષવિમાન) જુઓ “ ગેવિજ્ઞવિમાણ ” શબ્દ.

ગેવેય. નં (પ્રેવેય) કંઈનું ભૂષણ.

ગેહ. નં (ગૃહ) ઘર; મકાન.

ગેહવાસ. પું (ગૃહવાસ) ઘરવાસ; ગૃહસ્થાશ્રમ.

ગેહસમ. નં (ગૃહસમ) વીણા વગેરે વાદ્ય-
ગ્રાએ જે ધાર ઉપાડ્યો હોય તેજ અ-
રમાં ગાતું તે.

ગેહાગાર. ત્રિં (ગૃહાગાર) ઘરની પેઠે ટાઢ તડકા અને વરસાદથી બચાવનાર ઘરને આકારે પરિચુત થયેલ કંપવૃક્ષની એક જાતિ.

ગેહિ. ત્રિં (ગૃહિ) આસક્તિ; ઇચ્છા.

ગેહિ. ત્રિં (ગૃહ) આત્મામક્ત, લોપુષ.

ગેહિ ત્રિં (ગૃહિત) } ધરવાણ; ગદ-
ગેહિષ્ઠ. ત્રિં (ગૃહિષ્ઠ) } સ્થાશ્રમી. (૨)

પું ભર્તા; ધણી; પતિ.

ગેહિણી ત્રિં (ગૃહિણી) સ્ત્રી; પત્ની.

ગો. પું ત્રિં (ગો) ગાય. (૨) બગદ (૩) વાણી; વાચા.

ગોચમ પું (ગૌતમ) મદાવીરનામીના પ્ર-
થમ ગૃધર-જોનમનામી. (૨) ઇન્દ્રજિતિ
ગૃધરનું ગોત્ર. (૩) વિચિત્ર બગદને
શય્યાગી તેની મારફત નિદ્રા ઉદરાવનાર
એક ભિતુક વર્ગ.

ગોચર પું (ગોચર) આદાર લેવાની રિતિ;
ગોચરી, મધુકરી.

ગોડર નં (ગોપુર) નગરનો દરવાજો.

ગોડલ. નં (ગોપુલ) ગાયોનો સમૂહ.

ગોફ. પું (ગુલ્ફ) પગની ગાંઠ; એડી.

ગોકવળ પું (ગોવર્ગ) એ ખરીનાજો
ગાયના જેવા કાનવાજો પશુ વિશેષ (૨)
એ નામનો એક અંતરદીપ. (૩) તેમાં
રહેનાર માણસ.

ગોકર્ણાદીવ પુ. (ગોર્ણદ્વીપ) લવણ સમુદ્રમાં ચારસો જોજન પર ચૂલહિમવતની ઝાડ ઉપરે આવેલ ગોકર્ણ નામનો અન્તર-દ્વીપ

ગોમ્મહ. પુ. (ગોમ્મહ) ગાયની ચોરી, ગાયને છીનવી લેવી તે

ગોચર. ન. (ગોચર) ગાયોને ચરવાનું જગલ (૨) પુ. ગાયોને ચરવાની રીતિ

ગોચરી સ્ત્રી. (ગોચરી) શિક્ષા, ગોચરી ગોચરુ પુ. ન. (ગોચરુ) ગુન્હો, પુજવાનું એક ઉપકરણ

ગોચરુ પુ. (ગોચરુ) વસ્ત્ર, પાત્ર, હસ્તશાસ્ત્રો (ઉત્તરો) ગોચરો

ગોચરુ ત્રિ. (ગોચરુ) પુલના ગુન્હવાળું ગોજલોયા. સ્ત્રી. (ગોજલોયા) બે ઇન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત.

ગોઢામાહિલ. પુ. (ગોઢામાહિલ) ગોઢામાહિલ નામના સાતમા નિહલ

ગોઢિષ્ઠ પુ. (ગોઢિષ્ઠ) એક ગોઢી મ-ગોઢિષ્ઠ } પુ. (ગોઢિષ્ઠ) એક ગોઢી મ-ગોઢિષ્ઠ } પુ. (ગોઢિષ્ઠ) એક ગોઢી મ-ગોઢિષ્ઠ } પુ. (ગોઢિષ્ઠ) એક ગોઢી મ-ગોઢિષ્ઠ } પુ. (ગોઢિષ્ઠ) એક ગોઢી મ-

ગોઢી. સ્ત્રી. (ગોઢી) વ્યભિચારી પુરુષોની મણ્ડી (૨) મિત્રમણ્ડી

ગોઢ. પુ. (ગોઢ) ગોઢ દેશ (૨) તે દેશમાં રહેનાર

ગોઢી. સ્ત્રી. (ગોઢી) ગોળની બનાવેલી મ દિરા, ગોળનો દાર

ગોઢ ત્રિ. (ગોઢ) ગુડ સમઘી, ગોળનું બ નાવેલ (૨) મધુર, મીઠું

ગોળ ત્રિ. (ગોળ) ગુણથી બનેલુ-વચ્ચર્થ, ગુણનિષ્પન્ન (૨) અપ્રધાન, મુખ્ય નહિ તે

ગોળ. પુ. () બળદ, આખનો (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ

ગોળસ પુ. (ગોળસ) કૈલુ પિનાનો સર્પ

ગોણિસજ્ઞા સ્ત્રી. (ગોણિસજ્ઞા) એક પ્રકારનું આસન, ગાયની માથું બેસતું તે.

ગોણી સ્ત્રી. () ગાય

ગોણ. ન. (ગોણ) ગુણ નિષ્પન્ન નામ, પ્રકૃતિ પ્રત્યક્ષના અર્થને અનુસરતું નામ. (૨) ત્રિ. ગોણ, મુખ્ય નહિ તે

ગોતમ. પુ. (ગોતમ) અતગઢસૂત્રના પહેલા વર્ગના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૨) અધકર્ણિય રાજાનો પ્રથમ પુત્ર (૩) ગોતમ ગણધર, મહાવીરવામીના મુખ્ય શિષ્ય (૪) રાહુણી નક્ષત્રનું ગોત્ર (૫) ત્રિ ગોતમ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ (૬) ન. લવણ સમુદ્રના અધિપતિ સુસ્થિક દેવતાનો એક દ્વીપ (૭) પુ. ગોશાળાનો છૂટો પડેલ પરિહાર (૮) નાનો બળદ (૯) બળદદ્વારા શિક્ષા માગી નિર્વાહ કરનાર એક વર્ગ

ગોતિથ. ન. (ગોતિથ) તળાવમાં ઉતરવાનો આરો, સપાટીથી નીચી જમીન (૨) લવણ સમુદ્ર વગેરેની એક જગા

ગોત ન. (ગોત) વસતો મૂળ પુરુષ, જે નામથી અટકથી તે વસ એળખાતો હોય તે (૨) ત્રિ. સર્વ આગમનો આ-ધાર. (૩) ન. ગોત્રકર્મ, આઠમાનું સાતમું કર્મ, જેના પ્રભાવથી માણસ ઉચ્ચ થા નીચ જાતિનો કહેવાય (૪) ગોત્ર, કુળ, વંશ

ગોત્તાસ. ત્રિ. (ગોત્તાસ) ગાયોને ત્રાસ આ-પનાર. (૨) પુ. એક કૂટ ગ્રાહનો પુત્ર

ગોધૂમ પુ. (ગોધૂમ) લવણ સમુદ્રમાં ચારે દિશાએ જળદીપની જળતીર્થી બેતાળીસ હજાર જોજન ઉપરે આવેલ વેનધર દે-વોને રહેવાનો પર્વત (૨) ૧૧ માં શ્રેયાસ પ્રભુના પ્રથમ ગણધરનું નામ

ગોધૂમા સ્ત્રી. (ગોધૂમા) પશ્ચિમ દિશાના અજનન પર્વતની પશ્ચિમ તરફની વાવનું

નામ. (૨) શહેરની એક અગ્રમહિષીની રાજધાની.

ગોદાસ. પું (ગોદાસ) એ નામના મુનિ; હરપાહુ સ્વામીના પ્રથમ શિષ્ય. (૨) એક જૈનમુનિગણ.

ગોદાસગણ. પું (ગોદાસગણ) મહાવીરસ્વામીના નવ ગણમાંનો એક ગણ-સાધુ સમુદાય.

ગોદોહિયા. સ્ત્રી (ગોદોહિયા) ગાય દહોવાને જે આસને બેસાય તે આસને બેસી ધ્યાન ધરતું કે આત્માત્મા લેવી તે; આસન વિશેષ. (૨) ગાયને દહોવી તે.

ગોધા. સ્ત્રી (ગોધા) ગોઠ; ભુજપરિસરની એક જાત.

ગોધૂમ. પું (ગોધૂમ) ગોધૂમ; ધઉ.

ગોપુર. નં (ગોપુર) શહેરનો દરવાજો.

ગોપ્પદ. નં (ગોપ્પદ) ગાયના પગલા જેટલું; જેમાં ગાયનો પગ છુટે તેટલું ખાઓચીયુ. (૨) ગોપદ પરિમિત ભૂમિ.

ગોપ્પહૃતિયા. સ્ત્રી (ગોપ્પહૃતિયા) ગાયોને ચરવા માટે થોડા ધામવાળી ભૂમિ.

ગોફ. પું (ગુન્ફ) છુટી-પગની એડી.

ગોફુસ્તિયા. સ્ત્રી (ગોફુસ્તિયા) એ નામની એક વેપ.

ગોવહુલ. પું (ગોવહુલ) ચરવણ નામના ગામમાં રહેનાર એક બ્રાહ્મણનું નામ.

ગોગ્ગર. પું (ગોગ્ગર) મગધ દેશમાંનું એ નામનું એક ગામ.

ગોમતિય. ત્રિ (ગોમતિક) ગાયની ધેર આહાર કરનાર.

ગોમદ. પું (ગોમદ) શાલિહરના પિતાનું નામ.

ગોમ } ત્રિ (ગોમર) ગાયવાળો.
ગોમંત. }

ગોમડ. નં (ગોમડ) ગાયનું દંડેવર.

ગોમવ. નં (ગોમવ) ડાણ.

ગોમાઝ. } પું (ગોમાયુ) શૃગાલ; શિયાળ.
ગોમાડ. }

ગોમાડપુત્ર. પું (ગોમાડપુત્ર) ગોમાડપુત્ર નામના એક સાધુ.

ગોમાણસિયા. સ્ત્રી (ગોમાણસિયા) શ્યામ; પથારી. (૨) લાંબો ઓટલો.

ગોમાણસી. સ્ત્રી (ગોમાણસી) જુઓ " ગોમાણસિયા " શબ્દ.

ગોમિ. } ત્રિ (ગોમિન) જુઓ " ગોમંત "
ગોમિષ્ઠ. } શબ્દ.

ગોમિજ્ઞાન. પું (ગોમદક) એક જાતનો મણિ; સચિત કહિન પૃથ્વીનો એક ભાગ.

ગોમિત્રી. સ્ત્રી (ગોમિત્રી) ગાયવાળી સ્ત્રી.

ગોમુતિયા. સ્ત્રી (ગોમુત્રિકા) ચાલતી ગાય મુતરે તેને આહારે વાંછી ગાયરી કરવી તે. (૨) ગાયનું મૂત્ર.

ગોમુત્તી. સ્ત્રી (ગોમુત્રિકા) ગાય કે બગદ મુતરે તેનો જે આહાર થાય તે.

ગોમુદ. પું (ગોમુદ) લવણ સમુદ્રમાં પાંચસો જોગન ઉપર ધ્યાન ખુલામાં આવેલ ગોમુખ નામનો એક અન્તરદીપ. (૨) તે અન્તરદીપમાં રહેનાર માણસ. (૩) શ્રી ઋષભદેવ સ્વામીના યક્ષનું નામ.

ગોમુહિષ. નં (ગોમુલિત) ગાયના, મુખના આહારવાળી ઢાલ.

ગોમુદી. સ્ત્રી (ગોમુની) એ નામનું એક વાણંત.

ગોમોઝ. પું (ગોમેદ) એક જાતનો મણિ.

ગોમોદ. પું (ગોમેધ) નેમનાથજીના યક્ષનું નામ.

ગોમ્મિષ્ઠ. પું (ગોમ્મિક) કાટવાળ; નગર રક્ષક.

ગોમ્હિ. પું (ગોમ્મિન) ત્રણ દ્વિવવાળો જીવ; કાનખજુરો.

ગોંધ. નં () ઉડુગર વગેરેનું ફળ.

ગોંધ. પું (ગોંધ) સાતમું ગોત્રકર્મ જેના

ઉદયથી છપ ઉચ અથવા નીચ ગોત્ર પામે છે (૨) પુ. ન. ગોત્ર, વશ, અટક (૩) માન ધારણ કરતુ તે, વારસયમ ગોયમ. પુ. (ગૌતમ) જુઓ “ ગૌતમ ” શબ્દ

ગોયમકુમાર. પુ. (ગૌતમકુમાર) અધક વૃષ્ટિ રાખતો કુમાર દશ દશારમાનો એક ગોયમકેસિજ્ઞ. ન. (ગૌતમકેસીય) ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનુ એક અધ્યયન, જેમા ગૌતમસ્વામી અને કેશિરનામિનો સવાદ છે ગોયમક્ષિયા. સ્ત્રી. (ગૌતમાર્ચિકા) જેનું મુનિઓની એક શાખા

ગોયમદ્રીય પુ. (ગૌતમદ્રીય) લગણ સમુદા ગૌતમદ્રીય નામનો ટાપુ છે, જ્યાં સુસ્થિત નામનો લગણ સમુદાનો અધિપતિ રહે છે

ગોયમપુત્ર પુ. (ગૌતમપુત્ર) ગૌતમના પુત્ર અર્જુન

ગોયમસગુત્ર ત્રિ. (ગૌતમસગોત્ર) ગૌતમ ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

ગોયર પુ. (ગોચર) ગાયરી, સાધુએ ગૌવૃત્તિથી ભિક્ષા લેની તે (૨) સ્થાન (-) સન્મુખ, પ્રત્યક્ષ (૪) નિયમ સનધી (૫) ગાયે તે ચરનાની જગા

ગોયરમા ન. (ગોચરામ્ય) આધા કર્માંદિ દોષરહિત ભિક્ષા-ગાયરી

ગોયાગાય પુ. (ગોત્રાદ) ગોત્રના નામથી ક્રોધને બોનાનતુ, જેમકે દે ગૌતમ

ગોર. ત્રિ. (ગૌર) સફે ઉજળુ ધોળુ

ગોરચ્ચર. પુ. (ગોરચ્ચર) ગવેગ્રની એક જાતિ

ગોરમિત્ર પુ. (ગૌરમૃત) દરણીની એક જાતિ (૨) ન. તે દરણીના ચામગ્રનુ બનાવેલુ વસ્ત્ર

ગોરવ ન. (ગૌર) ગૌરન, મદિમા, મોટાઇ (૨) આદર, સ માન (૩) ગમન, ગતિ

ગોરસ પુ. ન. (ગોરસ) દર્દિ, દુધ હાસ વગેરે.

ગોરહમ. પુ. (ગોરવ) તણુ વર્ધનો નાનો વાઝરડો

ગોરી. સ્ત્રી. (ગોરી) અતગડસૂત્રના પાચમા વર્ગનો જીજ્ઞ અધ્યયનનુ નામ (૨) કૃષ્ણાસુદેવની એક પદરાણી. (૩) પાર્વતી (૪) ગૌરવર્ણવાળી સ્ત્રી

ગોરોચળ ન. (ગોરોચન) ગોંડ ચંદન

ગોલ. ત્રિ. (ગોલ) ગોળ, લખોટો, ગોળી વગેરે (૨) કાચપ ગોળની એક શાખા. (૩) તેમા ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ (૪) કોઈ એક દેશમા વપરાયેલ અપમાનસૂચક સંબોધન (૫) નિષ્કુરતા, ડોરડા

ગોલંગુલ. પુ. (ગોલાંગુલ) વાનર

ગોલય. પુ. (ગોલક) ગોળો, ગોળપિડો, દડો

ગોલચ્છ ત્રિ. (ગોલચ્છ) ગોળાકાર વર્તુલ

ગોલવાચાત્ર ન. (ગોલવાચન) અનુરાધા નક્ષત્રનુ ગોત્ર.

ગોલિકાયણ પુ. (ગોલિકાયન) કૌશિક ગોત્રની શાખા (૨) તે શાખામાનો પુરુષ

ગોલિયસાલા સ્ત્રી. (ગોલિકસાલા) ગોળ વેચવાની દુકાન (૨) ગાયોને દોહનાતુ સ્થાન

ગોલિયા સ્ત્રી. () ગોળી, ગુમ્ફા (૨) મોઢું કુંક મોળી થાળી

ગોલિયાયણ ન. (ગોલિકાયન) જુઓ “ ગોલિકાયણ ” શબ્દ

ગોલિયાલિન્દ્ર } ન. (ગુટિલાલિન્દ્ર) ચુલો
ગોલિયાલિન્દ્ર } (૨) અગ્નિ નિશેષ

ગોલુકી. પુ. (ગોલુકી) ગોલુકી નામનુ નાછત્ર

ગોલેહચિયા સ્ત્રી. (ગોલેહચિકા) ગાયોને ચરવાની જગ્યા (જીડ)

ગોલોમ પુ. (ગોલોમ) જાણમા થતા બે ઇન્દ્રિયવાળા છત્રની એક જાત

ગોહ ન. () કૃષિ નિશેષ

ગોહ. ન. (ગોલ્ય) ગોત્ર નિશેષ, કાચપ

ગોત્રની એક શાખા (૨) ત્રિં ગોત્ર ગો
તમા ઉત્પન્ન થયેલ
ગોષ પું (ગોષ) ગોવાળ
ગોચર પું (ગોચર) ગોટા બાદ
ગોચર પું (ગોચર) દશકગર ગાયોનુ ટોળુ.
ગોચરપણ. નં (ગોચરપણ) પૂર્વદિગ્ધાની
નક્ષત્રનુ ગોત્ર
ગોવાલ. પું (ગોવાલ) ગોવાળિઓ, ગાયો
ચારનાર
ગોવાલિયા સ્ત્રી (ગોવાલિકા) ગોવાળિકા
નામની આધાર (૨) ગોપી, આદિગણ
ગોવાલી સ્ત્રી (ગોવાલી) એ નામની એક
વેધ
ગોવિષ્ણ. ત્રિં (ગોવિષ્ણ) છુપાવેલ. (૨) ગદ્ય
કરાયેલ

ગોવિંદ પું (ગોવિંદ) વિંદ્ય દૃષ્ટ્ય (૨)
એક જોન મુનિ.
ગોવીંદ સ્ત્રી (ગોવીંદ) ગુફની ગતિ વિશેષ
ગોવિંદ્ય ત્રિં (ગોવિંદ) ગાયનુ વ્રત રા-
ખનાર
ગોસ પું () ગ્રાત ગામ, સનાર
ગોસાલ } પું (ગોસાલ) ગોશાળો, મ-
ગોસાલગ } ખવિનો પુત્ર
ગોસીસ નં (ગોસીસ) ગાયના મસ્તકમાથી
નિઙ્ગતુ ગોશાયન (૨) ગાયનુ મસ્તક.
ગોહ પું (ગોહ) } ધો, મુત્પર નિર્ધ-
ગોહ. સ્ત્રી (ગોહ) } યની એક જાત
ગોહિયા સ્ત્રી (ગોહિયા) ભાડ લોકનુ એક
જાતનુ વાણી (૨) સામાન્ય ધો.
ગોહી. સ્ત્રી (ગોહી) જુઓ ' ગોહી ' શબ્દ.
ગોહમ. પું (ગોહમ) ધણ, ધાન્યની એક જાત

ઘ.

ઘમ્મોઘ } પું (ઘમ્મોઘ) સમુદ્ધ વિશેષ, જેનુ
ઘમ્મોઘ. } પાણી થી જેનુ મીઠાશાણુ છે
ઘંચ ત્રિં () ગરીમ, અનાથ
ઘંચસાલા. સ્ત્રી (ઘંચસાલા) અનાથાચય,
ધર્મશાળા
ઘંટ. પું (ઘંટ) } ધંડી, ટોકરી (૨)
ઘંટા. સ્ત્રી (ઘંટા) } કાસાની ગાયર
ઘંટિય. પું (ઘંટિય) ઘટ્ટા ગયાડી બિસા
માગનાર, રાઉનિક
ઘંટિયા સ્ત્રી (ઘંટિયા) નટ્ટી ધુધરી
એક જાતનુ આભરણ
ઘંતુ ત્રિં (ઘંતુ) માગનાર ધાન કનાર
ઘંસણ. નં (ઘંસણ) ધમતુ
ઘંમિષ્ણ ત્રિં (ઘંમિષ્ણ) અનની પે ધમેધુ.
નટ્ટુ.

ઘઠારણ્યવિમ્ભિતિ પુનં (ઘઠારણ્યવિમ્ભિતિ) "ધ"
ના આકાર જેનુ બનાવ નાટકમાનું એક.
ઘટ્ટા નં (ઘટ્ટા) ધસવાનો પાણી.
ઘટ્ટણ નં (ઘટ્ટણ) સંદોષ થવો, અધ્યાત્મ
ઘટ્ટણ. પું (ઘટ્ટણ) ધસવાનો એક જા-
તનો પરચર.
ઘટ્ટણયા. } સ્ત્રી (ઘટ્ટણ) સંદોષ કરવો;
ઘટ્ટણ. } ભાર દેને ધસવુ (૨) મારવુ;
ઘટ્ટણ (૩) ઘાવવુ. ચાવવુ (૪) વિચાર,
જેમ (૫) પીપ્ર. કુ ખ. (૬) ગપ્પ.
ઘટ્ટિય. ત્રિં (ઘટ્ટિય) માદોમાદિ ગપ્પ થાય
તેની રીતે દવાવેલ, ઘટ્ટના-કરસનાપામેલ.
(૨) રૂપ (૩) પ્રેરણા કરેલ.
ઘટ્ટ ત્રિં (ઘટ્ટ) ધમેધુ, પોલીમ કરેધુ,
પાન્યની પે સાદ કરેધુ.

ઘડ-પુ. (ઘટ) ધડા, ડગીશ

ઘડકાર પુ. (ઘટકાર) ઘડનો જનાવનાર,
કુભાર

ઘડગ. પુ. (ઘઠ્ઠ) નાનો ધડો

ઘડણ. ન. (ઘન) ઉઘમ, પ્રવત્ન

ઘડણા સ્ત્રી. (ઘટ્ટા) ઘટના કરવી, યોગ્ય

ઘડદાસ પુ. (ઘટદાસ) પાણી ભરનાર
નોકર

ઘડદાસી સ્ત્રી. (ઘટદાસી) પાણી ભરનારી
દાસી

ઘટિ ત્રિ. (ઘટિન્) ડગનાળો

ઘટિયા સ્ત્રી. (ઘટિકા) માગીની કુલડી

ઘટિય. ત્રિ. (ઘટિત) ઘટના કરેન, મેળવેન

ઘણ પુ. (ઘન) દહિનો જામેન ચકકો (૨)
વાગિત્ર, કાસિયા, ઝાઝ નગેરે. (૩) દંડ,
કંઠ્ય, મજાણ, ઝિ વગરનુ (૪) ધાડુ,
ગાઠ, જાકુ (૫) નિસ્તાગ (૬) મેઘ (૭)
આત્માના અસખ્યાત પ્રદેશનુ ધનરૂપ
પિંડ (૮) કોઈ પણ સખ્યાને તેજ સ-
ખ્યાથી ત્રણ વખત ગુણનાથી જે આડો
આવે તે, જેમકે એનો ધન આઠ, ત્રણનો
સત્તાવિસ, ચારનો ચોસઠ વગેરે (૯)
લંબાઈ પહોળાઈ અને જાગાઈ એ ત્રણેનુ
માન જેમા આવે તે, ધનરૂપે આ
લોકનુ પરિમાણ સાત રાજ છે (૧૦)
ધણ બહુ (૧૧) નાગરમોથ (૧૨)
કાસિયા વગેરે વાગિત્રનો શબ્દ (૧૩)
ન. એ નામનુ એક દેવ વિમાન (૧૪)
પિંડ

ઘણઘણાઈય ન. (ઘણઘણિત) રથનો ધણ
ધણ એવો અનાજ થાય તે

ઘણધાર ન. (ઘણધિત્ર) ધનધાની કર્મ,
શાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય, મોડનીય
અને અનરાય એ ચાર કર્મ

ઘણચડરંસ ન. (ઘણચુલ) નક્કર વસ્તુનુ
ચોરસ સળ

ઘણતંસ. ન. (ઘણચલ) નક્કરરૂપે ત્રિપાણ
સંકાણ

ઘણતવ ન. (ઘણતવ) પ્રતરને શ્રેણિગુણ
કરતા ધન થાન જેથી પ્રતર તપ પ્રમા-
ણેજ ચાર વાર તપ કરનાથી ધન તપ
થાય છે

ઘણંત પુ. (ઘણંત) લવણ સમુદ્રમા નવ
સો જોગન પર આવેલ ધનદત નામનો
અતરદીપ (૨) ત્રિ. તે અતરદીપમા
રહેનાર

ઘણપરિમંડલ ન. (ઘણપરિમંડલ) નક્કરરૂપે
વર્તુલ આકાર, ધનપરિમંડલ સંકાણ

ઘણમુંડ પુ. (ઘણમુંડ) મહોડુ નગાર

ઘણજી. સ્ત્રી. (ઘણજી) જેની લખાઈ પ
હોળાઈ અને જાગાઈ સરખી થાય એની
રીતે રાજનુ પરિમાણ કરવુ તે

ઘણવટ ન. (ઘણવટ) નક્કર ગોળાકાર, લા
ડનાના જેવો આકાર

ઘણવાત. પુ. (ઘણવાત) ધનોદધિ અથવા
ઘણચાય. } નિમાન આદિના આધા-
રૂપ જામેના બરફ જેવો અથવા થીજેના
થી જેવો એક પ્રકારનો કઠિન વાયુ

ઘણચાયવજાય. પુ. (ઘણચાયવજાય) વળવાકારે
રહેલ ધનવાયુ

ઘણચિગ્નયા સ્ત્રી. (ઘણચિગ્ન) ધરજેન્દ્રની
જી અગ્રમહિનીનુ નામ (૨) ડપલ દિશા
કુમારીમાની એક

ઘણસંતાણ. પુ. (ઘણસંતાણ) કરોળીયાનું
પડ

ઘણસંમદ પુ. (ઘણસંમદ) જે યોગમા ચર
અને સૂર્ય ગ્રહ તથા નક્ષત્રની વચ્ચમા થઇ
ચાને તે યોગ

ઘણસાર. પુ. (ઘણસાર) કપડ

ઘણા. સ્ત્રી. (ઘણ) ધણ દેવી, ધરજેન્દ્રની
એક અગ્રમહિની

ઘણાયત નં (ઘણાયત) જાણ અને પહેલાણી યુક્ત આયતસંધાય, નક્કર વસ્તુની લખાઈ

ઘણોદધિ } પું (ઘણોદધિ) પ્રત્યે નરકની
ઘણોદધિ } પૃથ્વી નીચે બગ્ગની પેરે
જામેન વનરૂં પાણી કે જે નીચે હંબર
જોગન પ્રમાણે છે

ઘત નં (ઘૂત) ધી
ઘત્ત ત્રિં (ઘાત) યાન ગગના મોગન,
મરણેય

ઘાત ત્રિં (ઘત) પક્ષએણુ ઘેરાએણુ
(૨) રસાઈ મેન ખરાઈ મેન

ઘન ત્રિં (ઘન) ગાઠ મનીગ (૨) પું
મેન, રસાઈ

ઘમ્મ પું (ઘર્મ) ગામ બહારે ગરમી
ઘમ્મા સ્ત્રીં (ઘર્મા) પહેલી નગ્મનુ નામ
ઘય નં (ઘૂત) ધી. (૦) જૂન નામના દીપ
તથા સમુદ્રનુ નામ

ઘયટ્ટ પું (ઘૂત) ધીનો મેન બીડુ

ઘયપુચ્છા નં (ઘૂત) મેન

ઘયપુર પું (ઘૂત) મેન

ઘયમઢ પું (ઘૂત) જૂનસાર ઉપ
રનુ ધી

ઘયમેઢ પું (ઘૂત) લગ્નસેત્રમા ઉત્સ
રિપણીનો બીજો આરે બેસના ૧૪
દિવસ મુધી બે મેન રસયા પડી સાન
દિન મુધી જાને મેન વરમે તેનુ નામ,
ધીના જેવો રસતો વરસાદ

ઘર પું નં (ઘર) મન ગહેરાનુ ધ્યાન,
ધ

ઘરકુડી સ્ત્રીં (ઘરકુડી) ધરની મદારની
કાંડી (૦) નોકની અદરની કુડી

ઘરકોદના } સ્ત્રીં (ઘરકોદના) મરોગી,
ઘરકોદલિયા } બીનમરોગી

ઘરવળા પું () એ જાનનુ
ગેનુ આપૂત્ય

ઘરજામાડય પું (ઘરજામાડય) ધર જમાઈ
ઘરણી સ્ત્રીં (ઘરણી) ધરધણિયાણી, સ્ત્રી,
ભાઈ

ઘરવાસ પું (ઘરવાસ) ગૃહાશ્રમ, ગૃહસ્થાશ્રમ,
ઘરસમુદાણ નં (ઘરસમુદાણ) સાધુ સામાન્ય
પ્રકારે બધે ઘેરથી ગોચરી કરે તે

ઘરસમુદાણિય પું (ઘરસમુદાણિક) દરેક ધરે
બિજા લેનાર ગોચાગાના મતનો અનુ
યાયી, આજીવિક મતના અનુયાયી સાધુ

ઘરિણી. સ્ત્રીં (ઘરિણી) સ્ત્રી, વગ્ધણિયાણી
ઘરિસ પું (ઘરિ) ધર્મ, અરસપરસ
ધમાનુ તે

ઘરોલિયા } સ્ત્રીં () નાની મરોગી
ઘરોલી. }

ઘલઘલ પું (ઘલઘલ) એ જાનનો અગાજ
ઘસ નં (ઘસ) જમીનની મોટી કાટ,
કાળી જમીનનો ચીરીંગ

ઘસા સ્ત્રીં () કારનાગી બૂમિ

ઘમિય. ત્રિં (ઘૂત) ધમેણુ

ઘસિર ત્રિં (ઘસિર) અધગણે, બહુ ખાનાર

ઘસી સ્ત્રીં () જમીનનો કોગ
(૦) બોલક

ઘાદ ત્રિં (ઘાનિ) યાન કગનાર, હિસક

ઘાદઘા. સ્ત્રીં (ઘાતિ) વિનાગ મરનારી સ્ત્રી

ઘાદકમ્મ નં (ઘાનિકમ્મ) માનારખીય,
દર્શનારખીય, મોદતીય અને અનગાય એ
ચાક કર્મ આત્મિક મુજોની ધાત કર-
નાક કર્મ

ઘાદય ત્રિં (ઘાનિ) મારી નખાવેન, ધાન
કરાવેન (૨) ધરાવેન, શકિત મદિન.

ઘાડકામ ત્રિં (ઘનુકામ) લુટનાની ધમ્મા
વાજો

ઘાઢ. પું (ઘટ) મિત્રના. ભાઈમધી (૦)
માથાની નીચેનો ભાગ

ઘાડિય. ત્રિં (ઘનિ) મિત્ર, ભાઈમધ
ઘાર. નં () ધામી

ઘાણ પુ. નં (ઘ્રાણ) ઘ્રાણેન્દ્રિય, નાસિકા.
 ઘાણારિસ પુ. નં (ઘ્રાણારિસ) નાકમા
 થતો મસાનો રોગ
 ઘાણેન્દ્રિય નં (ઘ્રાણેન્દ્રિય) નાસિકા, સુ-
 ધવાની શક્તિ ધરાવનાર ઈન્દ્રિય, નાક
 ઘાત. પુ. (ઘાત) મારવું (૨) નરક
 ઘાતમ્ર. ત્રિ. (ઘાતક) ધાતકરનાર, મા-
 રનાર
 ઘાતિ ત્રિ. (ઘાતિત્ર) હણનાર, વધ કરનાર
 (૨) નં ચાર ધાતી કર્મ
 ઘાતિય, ત્રિ. (ઘાતિત) હણેલું
 ઘાય. પુ. (ઘાત) વધ કરવો, ઘાત કરવી
 (૨) નરક (૩) સમાર.
 ઘાયમ્ર. } ત્રિ. (ઘાતક) ભુઓ“ધાતમ્ર”
 ઘાયક } શબ્દ.
 ઘાયગ. }
 ઘાયણ નં } (ઠાળ) મારવું. ધાત
 ઘાયણા સી. } કરવી.
 ઘાયાવણ નં (ઘાતણ) ધાયલ ઢસવું.
 ઘાયાવણા સી. (ઘાતણ) મારવું. બીજા
 પાસે મરાવવું.
 ઘાસ. પુ. (ઘાસ) કાળિયો (૨) ભોજન
 ઘાસ. પુ. (ઘાસ) વૃથ, ઘાસ.
 ઘાસેસણા સી. (ઘાસેસણ) આધાર આ-
 બનમા શુદ્ધિ અશુદ્ધિનું પચાવોચન
 કરવું તે
 ઘિમ્ર નં (ઘન) ઘી.
 ઘિમ્રોદ્ધ્ર પુ. (ઘૃષેદક) ધૂતોદધિ સમુદ્ર;
 ઘીના જેવા પાણીવાળો સમુદ્ર
 ઘિ. } પુ. (ઘીમ) ગરમીની મોસમ,
 ઘિસુ. } ઉનાળો (૨) તાપ, ગરમી.
 ઘિમિત્ર ત્રિ. (ઘૃણાત્ર) દયાલુ; દયાવાન
 ઘિસરા. સી. () માછની પકડવાની
 એક જાનની જાત.
 ઘુદ્ગ પુ. (ઘૃદ્ગ) વિષેય પાત્રને ધસવાનો
 પથરો.

ઘુદ્ગ. ત્રિ. (ઘુદ્) ઉંચે સ્વરેબોલાએલ; ઉદ્-
 ઘોપણા કરેલ.
 ઘુણ. પુ. } (ઘુણ) ઘુણો; લાકડાને કાર-
 ઘુણા સી. } નાર જતું વિશેષ.
 ઘુણિય ત્રિ. (ઘુણિત) કીડાથી વિધાયેલ.
 ઘુણા. સી. () બે ઇન્દ્રિયવાળો જીવ;
 શંખસા વગેરે.
 ઘુસિણ. નં (ઘુસણ) કેસર.
 ઘૂઘ. } પુ. સી. (ઘૂઘ) ઘુવડ.
 ઘૂય. }
 ઘૂરા. સી. () જાનવ વિગેરે શરીરના
 અવયવ.
 ઘેરોલિયા સી. (ઘૂલ્લોલિયા) મરોળો.
 ઘોડ. પુ. (ઘોડ) ઘોડો.
 ઘોડગ. } પુ. (ઘોડક) એક જાતનો ઘોડો.
 ઘોડય. }
 ઘોડયમુહ નં (ઘોડકમુહ) ઘોડાનાં લક્ષણો
 જોવાનું ચાલ.
 ઘોંડિય. પુ. () મિત્ર.
 ઘોર ત્રિ. (ઘોર) ઘેર, બપોર; દારૂ. (૨)
 જેમા જીવવાનો પણ સશય રહે તેનું
 કુકર કૃત્ય.
 ઘોલ. પુ. (ઘોલ) દહને કપડામા બાંધી
 માળીનાખવું-પાણી કાઢી નાખવું તે.
 ઘોલણ. નં (ઘોલણ) ઘોલવું; અગ્નિ અને
 આંગળીવતી ફેરીની પેઠે ઘોળવું-મસાવવું.
 ઘોલવડ નં (ઘોલવડક) દહિં ઘોળીને તેમાં
 વડા નાખે તે, દહિવડા.
 ઘોલિત } ત્રિ. (ઘોલિત) વલોવેલું; મ
 ઘોલિય. } મેયુ, ફેરીની પેઠે ઘોળેલું.
 ઘોલિર. ત્રિ. (ઘોલિર) ચક્રપણે કરનાર;
 ધુમનાર.
 ઘોસ પુ. (ઘોપ) મોકુલ; માથોને રહેવાનું
 ચાન (૨) ત્રીજા અને ચોથા દેવ-
 લોકનું એક વિમાન. (૩) ચર; અ-
 વાજ. (૪) ઉંચે નીચે કે સમત્પર વિશેષ

ઉચ્ચાર, ઉદાતાદિ સ્વર બોલના તે (૫)
સ્તનિત કુમાર જાતના લગ્નપતિનો ઇન્દ્ર
(૬) ઘોસ નામનું પાચમ દેવ્યોનું
એક મિમાન

ઘોસણ. નં (ઘોષણ) } વદાનો શબ્દ
ઘોસણ સ્ત્રી (ઘોષણ) } હૃદય પીગ
વધે તે

ઘોસય. પુ () આરસી, નાનો અ-
રિસો (૨) નર્પણનું નર. (૩) નર્પણ રા
ખનાની ઘોડી

ઘોસાડ પુ નં (ઘોમાતક) ગીસોડા, શાઃ
વનસ્પતિની એક જાત

ઘોસાડઈ સ્ત્રી (ઘોષાતકી) ગીસોડા-તુરી
યાની વેન

ઘોસાડિયા. સ્ત્રી (ઘોષાતકી) વનસ્પતિ
વિશેષ, ગીસોડા

ઘોસાલઈ } સ્ત્રી () શરદ-કુતુમા
ઘોસાલી. } ઉત્પન્ન થતી એક જાતની વેન.

ઘોસિમ ત્રિ (ઘોષિત) જાહેર કરેલું, સાદ
પ્રાવેસો.

હ.

હકારપવિમ્ભિ પુ (હકારપ્રવિમ્ભિ) હકારના આગર જેવું નાટક વિશેષ

ચ.

ચ ઇ (ચ) અને, ૧ગી (૨) પાદપૂરણ
(૩) અતિશય, અધિક

ચઘ પુ (ચય) જથ્થો (૨) ઇટ વિગેરેનું
ચણતર (૩) શરીર (૪) શરીરનું તજડું

ચહય ત્રિ (ત્યક) ઝોડેનું તજડું

ચહ ત્રિ (ચતુર) ચાર ચારની સખના

ચહકન ત્રિ (ચતુર્જન) ચાર ને ગયેન
(વાર્તા)

ચહક પુ (ચતુરક) ચાર સ્ત્રી બેગા થતા
હોય તે સ્થળ એક ચોનાગે (૨) ચારનો
સમૂહ-જથ્થો

ચહકણય ત્રિ (ચતુર્જનિક) ચાર નયથી
વસ્તુનો વિચાર કરનાર, જે નેગમના
સામાન્ય અંશને સમજાવે અને વિશેષ

અંશને બ્યવહારમાં સમાવી ત્રણ શબ્દ
નયને એક રૂપે માની સમજાવે બ્યવહાર,
મજબુસત અને શબ્દ એ ચાર નય માનતા
હતા તે

ચહકણય પુ (ચતુર્જનય) ચાર નયને
માનનાર એક આશ્ચર્ય મત

ચહકર ત્રિ (ચતુરકર) ચાર હાથનાગા,
ચતુર્ચક્ર

ચહકોણ ત્રિ (ચતુરકોણ) ચાર ખુણાવાળું,
ચોરસ

ચહકલ્પો ઇ (ચતુરકલ્પ) ચારવાર

ચહગઈ સ્ત્રી (ચતુર્ગતિ) નરક, નિર્ધય, મનુષ્ય
અને દેવતા એ ચાર ગતિ

ચહગમણ. નં (ચતુર્ગમન) ચાર દિશાએ
જવું તે

ચડગુણ ત્રિં (ચતુર્ગુણ) } ચારગણ
ચડગુણિય ત્રિં (ચતુર્ગુણિય) }

ચડવત્તા. સ્ત્રીં (ચતુર્વત્તારિણ) ચુમાત્રીસ,
૪૪.

ચડજામધમ્મ પું (ચતુર્વામધમ્મ) ચાર મહા
તત્ત્વ ધર્મ; અહિંસા, સત્ય, અચોર્ય અને
અપરિગ્રહ-એ ચાર મહાવનઉપ વચ્ચેના
બાવીસ તિર્થકરોએ બતાવેલ ધર્મ

ચડઅદ્યા. સ્ત્રીં () સાપની એક
જાતિ

ચડદ્વાણ. નં (ચતુ સ્થાન) ઈર્ષનો ચોદાણિઓ
૨૨

ચડદ્વાણચડિષ્ઠ ત્રિં (ચતુ સ્થાનગતિ) ચાર
પ્રકારનું

ચડણાહ. સ્ત્રીં (ચતુર્ગતિ) ચોરાણુ

ચડત્રીસ. } સ્ત્રીં (ચતુર્સ્ત્રિણ) ચોત્રીસ;
ચડત્રીસ } ૩૪.

ચડત્રીસમ્મ } નં (ચતુર્સ્ત્રિણમ) સોળ
ચડત્રીસમ્મ } ઉપવાસ ભેગા કરવા તે.

(૨) ત્રિં ચોત્રીસમો, ૩૪ મો

ચડત્ય. ત્રિં (ચતુર્થ) ચોથું ચોથા નખરનું

(૨) પું નં ચોથ ભક્ત, એક ઉપવાસ

ચડત્યચડત્ય. પું નં (ચતુર્થચતુર્થ) એક
એક ઉપવાસ.

ચડત્યગ. } પું (ચતુર્થક) ચોથીથો તાવ,
ચડત્યગ } ત્રણ ત્રણ દિવસને આનંદ
આવે તે તાવ

ચડત્યમત્ત નં (ચતુર્થમત્ત) ચોથ ભક્ત
તપ, એક ઉપવાસ.

ચડત્યાદિષ્ઠ. પું (ચતુર્ણાદિ) ચોથે ચોથે
દિવસે આવતો તાવ.

ચડત્યી સ્ત્રીં (ચતુર્થી) પક્ષની ચોથી તિથિ,
ચોથ (૨) ત્રિં ચોથા નખરનું.

ચડદંત. પું (ચતુર્દંત) ચાર દાંતવાળો-દા-
થીરત, દંદનો એરાવત નામનો દાથી

ચડદમ્મ. ત્રિં (ચતુર્દમ્મ) ચોદ, દશ અને
ચાર.

ચડદમ્મપુલ્લ નં (ચતુર્દશપૂર્વ) ચોદપૂર્વ-આગમ
નિગેપ કે જે હાલ નિહિત થઈ ગયેલ છે.

ચડદમ્મપુલ્લિ પું (ચતુર્દશપૂર્વિન્) ચોદ પૂર્વના
જાણનાર (સાધુ)

ચડદમ્મપુલ્લી સ્ત્રીં (ચતુર્દશપૂર્વી) ચોદ પૂ-
ર્વનો સમૂહ,

ચડદમ્મ. નં (ચતુર્દશ) એક સાથે છ દિવ-
સના ઉપવાસ કરવા તે (૨) ત્રિં ચોદમ્મ

ચડદમ્મી સ્ત્રીં (ચતુર્દશી) ચોદશ

ચડદિસં } નં (ચતુર્દિશ) પૂર્વ, પશ્ચિમ,
ચડદિસિં } ઉત્તર અને દક્ષિણ-એ ચાર
દિશાઓ તરફ; ચારે દિશામાં.

ચડનવદ સ્ત્રીં (ચતુર્નવતિ) ચોરાણુ, ૬૪ ની
સખ્યા.

ચડનાણ. નં (ચતુર્જ્ઞાન) ચાર પ્રકારનું જ્ઞાન;
મતિ, શ્રુત, અવધિ અને મન-પર્યવ.

ચડપદ્મવસિય ત્રિં (ચતુ પર્યવસિત) ચાર-
ચારના થોડે દરતા જેમાં ચાર રોપ
રહે તે

ચડપણ. } સ્ત્રીં (ચતુ પદ્માણ) ચોપન ૧૧
ચડપણ. } સખ્યા

ચડપ્પહ્યા. સ્ત્રીં (ચતુ પદિકા) ચાર પગ-
વાળા જીવપરિસરપની એક જાત

ચડપ્પદી સ્ત્રીં (ચતુ પદી) નિર્ધન સ્ત્રી,
ચોપગી.

ચડપ્પણ } સ્ત્રીં (ચતુ પદાણ) જીવો
ચડપ્પણ } “ ચઉપણ ” શબ્દ.

ચડપ્પય પું સ્ત્રીં (ચતુ પદ) ચોપગો;
ચાર પગવાળા ગાય, ઘોડો, દાથી નિગેરે.

(૨) દરેક માસની અમાયાસ્થાને દિવસે
આવતું ચાર ગિયર કરણમાંનું બીજું
કરણ, ૧૨ કરણમાંનું નવમું કરણ.

ચડપ્પાય. પું (ચતુ પાદ) જીવો ‘ચઉપાય’
શબ્દ.

ચડખાલ. નં (ચતુ ખાલ) સપ્તાબદેવનું પ્ર-
દરજીકોટ

ચડપ્પુડ. ત્રિં (ચુપ્પુટ) ચાર પડનાળુ, ચો
સર, ચોપડ.

ચડપ્પુડિયા સ્ત્રીં (ચુપ્પુડિયા) ચપની વગા
ડી તે

ચડપ્પાલ ત્રિં (ચુપ્પાલ) ચોક્ષણ, ચાગ
પડનાળુ

ચડખાગ પું (ચુખાગ) ચતુર્થાશ, ચોથો
ભાગ

ચડમંગ પું નં (ચુમંગ) ચાર પ્રકાર,
ચાર વિભાગ.

ચડમંગી સ્ત્રીં (ચુમંગી) ચોલંગી

ચડમાદધા સ્ત્રીં (ચુમાંગિયા) માણીનો
ચોથો ભાગ, રસ માપનાનુ માપ ૬૪
પગનુ એક માપ

ચડમાસા. સ્ત્રીં (ચુમાસી) ચાર માસનો
સમૂહ, ચોમાસુ

ચડમાસિય નં (ચાતુર્માસિક) ચોમાસી તપ,
ચાર માસના ઉપવાસ કરવા તે.

ચડમાસિયા. સ્ત્રીં (ચાતુર્માસિકા) લિંગપુત્રી
ચોથી પડિમા કે જેમા એક માસ સુધી
ચારદાત અજની અને ચારદાત પાણીની
કરે

ચડમાસ્ત. નં (ચુમાત્ય) આસાદી ૧૫ થી
કાર્તિકી ૧૫ સુધીનો સમય

ચડમુહ ત્રિં (ચુમુહ) ચાર મુખનાળુ
જેની ચારે દિશામા દરવાજા હોય તેવો
ખાસાદ-હવેલી

ચડર ત્રિં (ચુર) કુશળ, હોથીચાર

ચડર. ત્રિં (ચુર) ચાર, ચારની સખ્યા

ચડરંગ ત્રિં (ચુરંગ) જેમા ચાર અંગ
અવયવ છે તેવી વસ્તુ ધર્મના ચાર અંગ-
દાન, લીધન, તપ અને લાવ, શરણના
ચાર અંગ-અરિહન્ટ, સિદ્ધ, સાધુ અને
ધર્મ (૨) હાથી, રથ, વોઝ અને પાવલ
એ ચાગ જેમા અંગ છે એવી મેના-સૈન્ય

ચડરંગિણી. સ્ત્રીં (ચુરંગિની) ચતુરંગી સેના,
ચાર વિભાગવાળી

ચડરંત પું (ચુરંત) ચાર પ્રકારની મતિ
જેમા છે એવો સંસાર (૨) ત્રિં ચાર
પદ્યંતવાળો

ચડરંસ ત્રિં (ચુરંસ) ચોરસ, ચારખુણવાળુ

ચડરણ પું (ચુરંક) ચકારપક્ષી.

ચડરણ પું () ચોરો, ચણતરો

ચડરાસી. } સ્ત્રીં (ચુરણીતિ) ચોરાસી,
ચડરાસીદ } ૮૪

ચડરંદિય. ત્રિં (ચુરંદિય) રૂપશી, દ્રાણ,
રસના, નેત્ર, એ ચાર હંદિયવાળો

ચડચન સ્ત્રીં નં (ચુ પદ્મારાત) ચોપન,
પદ

ચડચન. પું (ચુર્વર્ણ) વર્ણચતુષ્ટક, વર્ણ, ગધ,
રસ અને રૂપશ-એ નામકર્મની ચાર
પ્રકૃતિ

ચડચીસ. સ્ત્રીં નં (ચુર્વિસાતિ) ચોવીસ,
વીસ અને ચાર

ચડચીસદમ. નં (ચુર્વિસાતિતમ) ૧૧ ઉપ-
વાસ (૨) ત્રિં ચોવીસમુ

ચડચીસતથ } નં (ચુર્વિસાત્તવ) ખીજી
ચડચીસતથ } આનંદયક સૂત્ર, લોગ
રસનો પાઠ, જેમા ૨૪ તિથેકરની સ્તુતિ છે.

ચડચિહ. ત્રિં (ચુર્વિંધ) ચાર પ્રકારનુ

ચડસદ્ધિ સ્ત્રીં (ચુર્વપ્પાદિ) ચોસઠ, ૬૪

ચડસદ્ધિયા. સ્ત્રીં (ચુ પદ્ધિકા) રસ તોળવાનુ-
માણીના ચોસમ્મા ભાગનુ માપ.

ચડસયારિ સ્ત્રીં (ચુ સમતિ) અયોતેર,
૭૪ ની સખ્યા

ચડસરણ. નં (ચુરણ) અરિહન્ટ, સિદ્ધ,
સાધુ અને ધર્મ એ ચારનુ શરણ (આશ્રય)
લેવુ તે (૨) દશ પદ્ધતિમાના એક પદ્ધતિ
(પુત્રક) નું નામ.

ચડસાલ ત્રિં (ચુ સાલ) ચતુ શાવ, ચાર
માળનાળુ (૪૨)

ચરસિયા. સ્ત્રી (ચૌકુશિકા) ચોકુશ ના
મના દેશની સ્ત્રી

ચરસિર નં (ચુ શિર) વન્દનામા ચાર
વખત ગુરને મસ્તકે નમાડુ તે

ચચોર પું સ્ત્રી (ચોર) ચકોર પક્ષી
જમ્બોવચ્ચ. ત્રિ (ચયોપચયિક) ન્યૂનાધિક
થનાર, ચયોપચય-હાનિશુદ્ધિ પામનાર

ચંકમણ નં (ચમ્મણ) આમતેમ કરુ તે
(૨) બાહુ ચાલુ (૩) વારવાર ચાલુ
તે (૪) વાકુ ચાલુ તે

ચકમિત્ર ત્રિ (ચમિત) અતિશય ચાલેય

ચકાર પું (ચકાર) ચકાર, ચ અક્ષર

ચંગદેર. પું () કથરોટ (૨) ચગેરી

ચગિમ પું સ્ત્રી (ચગિમ) સુન્દરતા,
સૌન્દર્ય

ચગેરિયા } સ્ત્રી () પુલ રા
ચગેરી } ખવાની જામડી

ચંચલ. ત્રિ (ચલ) ચ ચગ, અચિર,
ચપળ

ચંચલાયમાણ. ત્રિ (ચલાયમાન) ચયાય
માન, ચયળ

ચંચુ સ્ત્રી (ચચુ) ચાચ

ચંચુલિચય. નં (ચલુલિ) યોગની એક
પ્રકારની ગતિ, યોગી ચાલ

ચચુમાલિચય ત્રિ () હર્ષથી નિહાસ
પામેલ, રોમાચ થયેલ

ચંચુય પું (ચચુ) એ નામનો એક અ-
નાર્થ દેશ. (૨) તે દેશના નિવાસીમનુષ્ય

ચંહ ત્રિ (ચઠ) પ્રયત્ન, તીક્ષ્ણ (૨)
અતિક્રોધી (૩) પું ક્રોધ, ક્રોધ

ચંહનોસિય પું (ચાન્નોસિય) એક સર્પ,
જેણે ભગવાન મહાવીર સ્વામીને ઘણો
પરિસદ આપ્યો હતો

ચંહદ પું (ચાન્દ) એ નામના એક
ક્રોધી આચાર્ય

ચંહવાલ. પું (ચાન્વાલ) એ નામનો એક
રાજા

ચંહા. સ્ત્રી (ચાન્હા) ચમરેદ વગેરેની મધ્યમ
પર્ણ-સખા (૨) જેમ ક્રોધી માણસને
શ્રમ ન લાગે તેમ જેમા શ્રમ ન જણાય
એવી દેવતાની એક ગતિ

ચંહાલ. પું (ચાન્હાલ) નીચ ભાત (૨)
ભગી, ઢેડ (૩) વર્ણશકર ભગિ

ચંહાલગ. નં (ચન્હાલક) દેવપૂજા નિમિત્તે
પુલ રાખવાનું તાબાનું વાસણ

ચંહાલિય. નં (ચાન્હાલિય) ચણગળના જેવું
કર્મ

ચંહાલિય. નં (ચાન્હાલીક) ક્રોધને વશ
થઈને જૂઠું બોલુ તે

ચંહાલિય ત્રિ (ચાન્હાલિક) ચણ સખધી,
ચણ ભાતિમા ઉત્પન્ન થયેલ

ચંહિક. પું નં (ચાન્હિક) ક્રોધ

ચંહિકિય ત્રિ (ચાન્હિકિય) ક્રોધ પ્રગટવાથી
રોદરૂપ ધરેલ, ભયકર

ચંહી સ્ત્રી (ચાન્હી) એ નામની સાધારણ
વનખપતિ (૨) ચંહીદેવી

ચંદ પું (ચન્દ) ચન્દ, ચન્દમા (૨) ચન્દ
નામનું ત્રીગ દેવલોકનું એક વિમાન (૩)

વખનિજ્યની પૂર્વ સરહદ ઉપરનો વખારા
પર્વત (૪) જ્યોતિષી દેવતાનો ધન્દ (૫)

ઉત્તર કુસ્થેનમાના એક દલ કે જેને બે
પાસે કથનક પર્વત છે. (૬) ચન્દ નામનો

દ્રોણ તથા સમુદ્ર. (૭) જે વર્ષમા અધિ-
કમાસ ન હોય તે સન્તસર (૮) ચન્દ

પુષ્પિનનું પહેલું અખ્યયન (૯) આદમા
તીર્થકરનું લાઠન (૧૦) સંધાવેધની પુ

તગીની આખનો ડાળો

ચંદક. પું (ચન્દક) મોર પીઝ ઉપનો
ચાદનો

ચંદકાંત. નં (ચન્દકાન્ત) ચન્દકાન્ત નામનું
ત્રીગ દેવલોકનું એક વિમાન.

ચંદ્રકંતા. સ્ત્રી० (ચંદ્રકાન્તા) આતુ અવસાપિ-
ણીના ખીખા કુલચરની સ્ત્રી

ચંદ્રકૂટ ન० (ચંદ્રકૂટ) ચંદ્રકૂટ નામનું ત્રીજા
દેવલોકનું એક વિમાન (૨) પુ० ૩૫૪
પર્યંતનું એક શિખર .

ચંદ્રવેજ્ઞ. પુ० (ચંદ્રવેજ્ઞ) રાધાવેધ-અંક
કરતી રાધા પુતળીની તના નચ્ચેથી આપ
નિધની તે

ચંદ્રગુપ્ત. સ્ત્રી० (ચંદ્રગુપ્ત) મૌર્યવંશી ચંદ્રગુપ્ત
રાજા

ચંદ્રચરિયા સ્ત્રી० (ચંદ્રચર્યા) ચંદ્રની ચરિ-
ત્તથાવાની વિદ્યા

ચંદ્રચ્છાય પુ० (ચંદ્રચ્છાય) ચંદ્ર-અથવા નામે
અગ દેશનો રાજા કે જોણે મલ્લિનાથ પ્રભુ
સાથે દીક્ષા લીધી હતી

ચંદ્રજસા સ્ત્રી० (ચંદ્રજાસ) વિમળ નાહન
કુલચરની સ્ત્રી

ચંદ્રજોગ પુ० (ચંદ્રજોગ) નક્ષત્રના સાથે
ચંદ્રનો યોગ

ચંદ્રજન્મ. ન० (ચંદ્રજન્મ) ચંદ્રજન્મ નામનું
ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન

ચંદ્રણ પુ० ન० (ચંદ્રણ) મલયાગર, ચંદ્રન
(૨) સુખાડનું ઝાડ (૩) અક્ષ-કોણનો
છાન (૪) ચંદ્રનમણિ, સચિતામકિન ૬
ધીનો એક પ્રકાર (૫) ૩૫૪ પર્યંતનું
એક શિખર

ચંદ્રણકલસ } પુ० (ચંદ્રણકલસ) ચંદ્ર
ચંદ્રણઘટ } નિર્મિત કળશ મંગળકળશ

ચંદ્રગાજ્ઞા સ્ત્રી० (ચંદ્રગાજ્ઞા) ચૌનીસમા તી-
ર્થકરની મુખ્ય સાધી, ચંદ્રનખાળા નામની
આરગ્ન

ચંદ્રણપેસિયા સ્ત્રી० (ચંદ્રણપેસિયા) ચંદ્રન
ધસનારી દાસી

ચંદ્રણ સ્ત્રી० (ચંદ્રણ) ચંદ્રનખાળાસાધી
ભગવાન મહારીરની પ્રથમ સાધી

ચંદ્રણાગરી સ્ત્રી० (ચંદ્રણાગરી) જૈન મુનિ-
ઓની એક શાખા

ચંદ્રગી સ્ત્રી० (ચંદ્રગી) આચમન

ચંદ્રત્યમણપવિમસિ સ્ત્રી० (ચંદ્રાસ્તમણપવિમસિ)
ચંદ્રાસ્તની વિશેષરચનાવાળું નાટક

ચંદ્રદિણ ન० (ચંદ્રદિન) ચંદ્રનો દિવસ,
સોમવાર

ચંદ્રદીપ પુ० (ચંદ્રદીપ) ચંદ્રમા નામનો દીપ

ચંદ્રદ્વ. ન० (ચંદ્રાર્ધ) અર્ધો ચંદ્ર, આઠમનો
ચંદ્ર

ચંદ્રન. ન० (ચંદ્રન) ચંદ્રન

ચંદ્રનાગરી. સ્ત્રી० (ચંદ્રનાગરી) એ નામની
એક જૈન મુનિઓની શાખા

ચંદ્રપટિમા. સ્ત્રી० (ચંદ્રપટિમા) ચંદ્ર
નામની પ્રતિમા-અભિગ્રહ કે જેમા ચંદ્ર
માની પેટે ગુહ્ય પક્ષમા દરરોજ એકેક
કોળિઓ વધારતા અને કૃષ્ણ પક્ષમા
એકેક કોળિઓ ઘટાડતા જમાવાર્યાએ
એકેક કોળિઓ લેનામા આવે તે, એક
પ્રકારનું ઉણાદરી તપ

ચંદ્રપણતિ સ્ત્રી० (ચંદ્રપણતિ) જેમા ચંદ્ર
સમઘી વર્ણન કર્યું છે તે ચંદ્રપ્રણતિ
નામનું એક જાનક સુન

ચંદ્રપ્રચય પુ० (ચંદ્રપ્રવૃત્ત) ધાતકી ખડના
મહાવિદેહમાનો એ- પર્યંત (૨) એ
નામનો ચીતોદાનદીનો વક્ષરગર પર્યંત

ચંદ્રપ્પમ પુ० (ચંદ્રપ્રમ) ચંદ્રકાન્ત
મણિ (૨) છત્રાનો દાડો (૩) નં ચંદ્ર-
પ્રભ નામનું ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન
(૪) પુ० આઠમા ચંદ્રપ્રભ તીર્થ. (૫)
એક જૈન મુનિ (૬) નં ચંદ્રનું સિદ્ધાસન

ચંદ્રપ્પમા સ્ત્રી० (ચંદ્રપ્રમા) ચંદ્રાસ નામની
મદિરા-દાર (૨) ચંદ્રમાની મોની અગ્ર
મહિરી (૩) ચંદ્રપ્રભાદેની (૪) દશમા
અને ચૌનીસમા તીર્થેરની પ્રવચ્યા પા-
લખીનું નામ

ચંદ્રપ્પહ પુ० (ચંદ્રપ્રમ) રત્નમાળ ચૌવીસીનો
૮ મા તીર્થકરનું નામ

ચંદ્રવિજય. સ્ત્રી (ચંદ્રવિજય) જુઓ " ચંદ્ર
 ૧૫૫ " શબ્દ
 ચંદ્રવિજયવિમાન નં (ચંદ્રવિજયવિમાન) એ
 નામનું એક વિમાન
 ચંદ્રમાળા. સ્ત્રી (ચંદ્રમાળા) ચંદ્રમાળા નામની
 એક નદી, કે જે સિંધુમાં જઈને મળે છે
 ચંદ્રમ પુ (ચંદ્રમ) ચંદ્રમા
 ચંદ્રમંડલ. પુ નં (ચંદ્રમંડલ) ચંદ્રનું મં
 ડળ, ચંદ્રનું વિમાન (૨) ચંદ્રનું મિત્ર
 ચંદ્રમંડલપરિભ્રમણ. પુ (ચંદ્રમંડલપરિભ્રમણ)
 ચંદ્રમંડળની વિશેષ રચનાનાં નાટક
 ચંદ્રમસ પુ (ચંદ્રમસ) ચંદ્રમા
 ચંદ્રમહત્તર. પુ (ચંદ્રમહત્તર) એ નામના
 એક આચાર્ય કે જેણે સમસ્તિ નામે
 ગ્રંથ રચ્યો છે
 ચંદ્રમાલિયા. સ્ત્રી (ચંદ્રમાલિકા) ચંદ્રાચાર
 , હાર (૨) એ નામનો એક ૭૬
 ચંદ્ર પુ (ચંદ્ર) મોરપીંછનો ચાદરો
 ચંદ્રગુપ્ત પુ (ચંદ્રગુપ્ત) પાટલીપુત્રનો
 પ્રાચીન રાજા, ચંદ્રગુપ્ત નામે મોરપીંછનો
 એક રાજા
 ચંદ્રલેસ. નં (ચંદ્રલેસ) ચંદ્રલેસ નામનું
 નીળ દેવલોકનું એક વિમાન
 ચંદ્રલેસ્તા સ્ત્રી (ચંદ્રલેસ્તા) ચંદ્રના વિ
 માનની કાંતિ
 ચંદ્રવર્ણિસમ્રાટ પુ (ચંદ્રવર્ણિસમ્રાટ) ચંદ્રમાનુ
 વિમાન
 ચંદ્રવર્ણ નં (ચંદ્રવર્ણ) ચોથા દેવલોકનું
 ચંદ્રવર્ણ નામનું એક વિમાન
 ચંદ્રસાલિયા. સ્ત્રી (ચંદ્રસાલિકા) મેડી માગ,
 મજા
 ચંદ્રસિંગ નં (ચંદ્રસિંગ) નામનું ચોથા દેવ
 લોકનું એક વિમાન
 ચંદ્રસિંહ નં (ચંદ્રસિંહ) ચંદ્રસિંહ નામનું
 ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

ચંદ્રસિરિ. સ્ત્રી (ચંદ્રસિરિ) ચંદ્રસિરિ નામની સ્ત્રી,
 ચંદ્રસિરિ નામના પીંગળ કુલકરની માતા
 ચંદ્રસૂર્યસાવિત્રિ. } સ્ત્રી (ચંદ્રસૂર્ય દર્શનિકા)
 ચંદ્રસૂર્યસાવિત્રિ } જન્મથી વિશેષ
 દિવસે બાળકને કરાવવામાં આવતું સૂર્ય
 ચંદ્રનું દર્શન (૨) તે પ્રસંગે થયેલ ઉત્સવ.
 ચંદ્રસૂર્યમાલિકા. સ્ત્રી (ચંદ્રસૂર્યમાલિકા) એક
 જાતનું ધરણી-દર્શન
 ચંદ્રહોરા સ્ત્રી (ચંદ્રહોરા) ચંદ્રની હોરા,
 ચંદ્રલગ્ન
 ચંદ્ર. સ્ત્રી (ચંદ્ર) ચંદ્રમાની રાજધાની,
 ચંદ્રદીપતી રાજધાની
 ચંદ્રાગમણપરિભ્રમણ. નં (ચંદ્રાગમણપરિભ્રમણ)
 ચંદ્રાગમનની રચનાવાળું નાટક વિશેષ
 ચંદ્રાણ પુ (ચંદ્રાણ) જ્યોત્સ્નાપતિ એવંત
 ક્ષેત્રમાં ચંદ્રનું અવસર્પિણીના પહેલા
 તીર્થકર
 ચંદ્રાણના સ્ત્રી (ચંદ્રાણના) ચંદ્રના માર્ક
 આવડ ઉત્પન્ન કરનારી શાસ્ત્રવતી જિન
 પ્રતિમાઓ પૈકી ત્રીજી પ્રતિમાનું નામ
 ચંદ્રામ. નં (ચંદ્રામ) ચંદ્રામ નામનું પાંચમા
 દેવલોકનું એક વિમાન (૨) પુ અગ્ની
 ચારમાં કુળગરનું નામ.
 ચંદ્રાચાર. નં (ચંદ્રાચાર) જુઓ " ચંદ્ર
 ડિમા " શબ્દ
 ચંદ્રાલગ નં () એક જાતનું
 તાગાનું પાન
 ચંદ્રાવત. પુ (ચંદ્રાવત) ચંદ્રાવત નામનું
 નીળ દેવલોકનું એક વિમાન.
 ચંદ્રાવરણપરિભ્રમણ. નં (ચંદ્રાવરણપરિભ્રમણ)
 ચંદ્રાવરણ દાકનાની વિશેષ રચનાવાળું
 નાટ્ય વિશેષ
 ચંદ્રાવલિપરિભ્રમણ. નં (ચંદ્રાવલિપરિભ્રમણ)
 ચંદ્રાવલિપરિભ્રમણ રચનાવાળું એક નાટક
 ચંદ્રાવિજય. નં (ચંદ્રવિજય) ૭૬ ઉત્કલિક
 ચંદ્રમાનુ ૧૫ મુ

ચંદિમ. પું (ચંદ્રમ્) ચંદ્રમા. (૨) ચંદ્ર-
માના દેશાન્તવાળું જાતાસૂત્રનું ૧૦ મું
અધ્યયન. (૩) આ નામના એક જૈન
મુનિ.

ચંદ્રિમસૂરિય. પું (સૂર્યાચંદ્રમ્) ચંદ્ર અને
સૂર્ય.

ચંદિમા. સ્ત્રી (ચંદ્રિકા) અણુતરોચવાઇ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના ૭૬ા અધ્યયનનું
નામ. (૨) કાકંદી નગરી નિવાસી ભદ્રા
સાર્થવાહીના પુત્ર. (૩) ચંદ્રિકા; જ્યોત્સ્ના.

ચંદ્રોત્તરવર્ધિસગ પું (ચંદ્રોત્તરાવતમક) ચં-
દ્રોત્તરાવતસક નામનું ત્રીજા દેવલોકનું
એક વિમાન.

ચંદ્રોત્તરઞ્ચ ન (ચંદ્રોત્તરણ) દેશાશ્ચી નગરીનું
એક ઉધાન.

ચંદ્રોત્તરાવણ. ન (ચંદ્રોત્તરાવન) દેશાશ્ચી
નગરીના બહારનો ચંદ્રોત્તરાવણ નામનો
એક બાગ.

ચંદ્રોવરણ. ન (ચંદ્રોત્તરણ) એ નામનું એક
ચૈત્ય કે જે ઉદ્ધપુર નગરની બહાર હતું.

ચંદ્રોરગ ન (ચંદ્રોરક) સન્ધ્યાસીનું એક
ઉપકરણ.

ચંદ્રોવરાળ. પું (ચંદ્રોરગ) ચંદ્રમદ્ય.

ચંપક. } પું (ચમ્પક) ચંપાનું ઝાડ.

ચપા. }

ચંપક. પું (ચમ્પક) કિમ્બુદરદેવની સજ્જા
આગળનું ચૈત્યરક્ષા, ચંપાનું ઝાડ. (૨)
સૂર્યાના સપ્તક વનનો રક્ષક દેવતા.
(૩) ચંપાનું વન તથા ત્યાં રહેનાર દેવ.
(૪) ચંપો; ચંપાનું ફૂલ (૫) ચંપાનું
રક્ષ કે જેની દેડે વીસમા તીર્થંકરને
કેવળગાન થયું.

ચંપવચકમય. ન (ચમ્પચકમક) સપ્તકા-
વનસક નામનું એક વિમાન.

ચંપા. સ્ત્રી (ચમ્પા) ચંપા નામની નગરી;
કોણિક રાજાની રાજધાની; અંબ દેશનો

પાયતખત; આગકાલ ભાગલપુરના નામથી
ઓળખાય છે તે.

ચંપાણયરો. સ્ત્રી (ચમ્પાનગરી) ચંપાનગરી.

ચંપાપવિમત્તિ. ન (ચમ્પાપવિમત્તિ) ચંપા-
નગરીની બગરની શેભાપુકા નાટક.

ચપિલ્લિયા. સ્ત્રી (ચમ્પીયા) જૈન મુનિગણ-
ની એક શાખા.

ચક્કારવગ્ગપવિમત્તિ. પું (ચકારવગ્ગપવિમત્તિ)
ચ અક્ષરના આકારની રચનાવાળું નાટક;
નાટકના ૩૨ પ્રકારમાંનો એક.

ચક્ક. ન (ચક) પૈડું. (૨) વામુદેવનું
મુદ્ધન ચક. (૩) ચક્રરત્ન; ૧૪ રત્નમાંનું
એક. (૪) ધર્મચક્ર (દેવતાનું બનાવેલ)
તીર્થંકરની આગળ રહે છે તે. (૫) કુંભા-
રનો ચાકડો. (૬) ચક્રાકારે હાથની રેખા.
(૭) સમુદ્ર; મડળ. (૮) મુશળ; સાંભેનું.
(૯) આકાશમાં ચક્રાકારે ગોળ ફુંકાળા
જેવું થાય છે તે. (૧૦) પું. ચક્રવો પક્ષી.

ચક્રંગ. પું (ચક્રાંગ) ચક્રવાક નામે એક
પક્ષી.

ચક્રગ. પું (ચક્રક) ચક્ર; આભરણ વિશેષ.

ચક્કાતોહિ. પું (ચક્રોત્તિ) ચક્રથી લગનાર
ચોદો. (૨) વામુદેવ; તથા ખંડ પૃથ્વીનો
રાગ.

ચક્કામ્મય. પું (ચામ્મય) ચક્રની નિશા-
નીવાળી રચના.

ચક્કાપુરા. } સ્ત્રી (ચાપુરી) મદાવિદેદ
ચક્કાપુરી } ક્ષેત્રની વચ્ચેવિજયની મુખ્ય
ગામધાની-નગરી.

ચક્કરવલ. પું (ચક્કર) ચક્રનું રક્ષણ
કરનાર દેવ

ચક્કરવણ. ન (ચક્કર) ચક્રવર્તીનાં ચાક
રત્નમાંનું એક ચક્રરત્ન.

ચક્કર. પું (ચક્ક) સિદાસનનો પડવાયો.

ચક્કલિગ્રામિયણ. વિ () ગો-
ળાકાર ખંડ; ગોળ કકરો.

चक्रवर्ध पु० (चक्रवर्ति) } यक्षवर्ती गज,
चक्रवर्दि (चक्रवर्तिन्) } सभ्राट, लरत-
सेवता ७ भण्डो अधिपति

चक्रवाक } पु० (चक्रवाक) यक्षो पक्षी
चक्रवाग }
चक्रवाग

चक्रवाल न० (चक्रवाल) यक्षाया, यक्षुड,
भङ्गा. (२) गाडानु पैड (३) सिद्धासन
नीयेतो पाये (४) पु० परित गि०प.

चक्रवालविक्रम. पु० (चक्रवालविक्रम)
गाण परिध, यक्षावर धेरे

चक्रवाला. स्त्री० (चक्रवाला) भङ्गाकारे
श्रेणी, गाण पक्ति

चक्रवृद्ध पु० (चक्रवृद्ध) यक्षाकारे व्यूड
यना कर्तानी कर्ता

चक्रवृद्ध पु० (चक्रवृद्ध) सुदर्शन यक्षने धारण
कर्ता वासुदेव (२) ७ भण्डो स्वाभी,
यक्षवर्ती

चक्राउड पु० (चक्राउड) भोगभा शान्ति-
नाथ तीर्थकरना प्रथम गणधरनु नाभ

चक्राग न० (चक्राग) यक्षाकार वस्तु

चक्राग. पु० (चक्राग) यक्षनाड पक्षी

चक्रागमज्जमाण. त्रि० (चक्रागमज्जमाण)
जे इण, पाड्डु, के इणी तोडता यक्षाकारे
गाण चिन्हा थाय ते.

चक्रावर्ध. न० (चक्रावर्ध) यक्षु

चक्राट पु० (चक्राट) भोगभा तीर्थकरना
प्रथम दिव्य

चक्रि. पु० (चक्रि) } यक्षवर्ती गज

चक्रिक. पु० (चक्रिक) } (२) त्रि० यक्ष
नाभनु आनुध यर्ध आनवार (३) तेरी
(४) कुलार

चक्रिक. त्रि० (चक्रि) लयनीन.

चक्रिक. पु० (चक्रिक) यक्षी वज्रार
योद्धा. (२) विभुकी ओके जनि

चक्रोत्तर. पु० (चक्रोत्तर) यक्षवर्ती, सभा

चक्रोत्तरी स्त्री० (चक्रोत्तरी) यक्षवर्ती
प्रभुनी देवीनु नाभ

चक्र न० (चक्र) यक्षु, आभ

चक्रिन्द्रिय न० (चक्रिन्द्रिय) यक्षु धन्द्रिय,
जेरानी शक्तिनागी धन्द्रिय, आभ

चक्र पु० न० (चक्र) आभ (२) ना-
श्रीयज्ञान

चक्रवृद्धि न० (चक्रवृद्धि) ने०,
आभ

चक्रवृत्त पु० (चक्रवृत्त) कुण समुद्रना
देवतानु नाभ

चक्रवृत्ता. पु० (चक्रवृत्ता) यापु अव-
सर्पिणीना पायभा दुषकरती ला

चक्रवृत्त (चक्रवृत्त) आपथी नेपेय
वस्तुतो प्रथम सामान्य मोध थाय ते

चक्रवृत्तसङ्ग्रहिया स्त्री० (चक्रवृत्तसङ्ग्रहिया)
आपथी जेरानो नियम, आपथी जे-
वानो समय

चक्रवृत्तसङ्ग्रहण न० (चक्रवृत्तसङ्ग्रहण)
दर्शनावरणीय कर्तनी ओके प्रकृति के जेना
उदयथी ए० यक्षुदर्शन (आपथी सा-
मान्य मोध थाय ते) न पाये

चक्रवृत्तसिद्धि त्रि० (चक्रवृत्तसिद्धि) यक्षुदर्श-
नरायो एव

चक्रवृद्ध त्रि० (चक्रवृद्ध) गानउपी
आभ आपथी, शान्ति

चक्रवृद्धिसिद्धि. न० (चक्रवृद्धिसिद्धि) लुओ "य-
क्षुदर्शन" शब्द

चक्रवृद्धिसिद्धिसङ्ग्रहण न० (चक्रवृद्धिसिद्धिसङ्ग्रहण)
लुओ "यक्षुदर्शनसङ्ग्रहण" शब्द

चक्रवृद्धिसिद्धि. न० (चक्रवृद्धिसिद्धि) ३५
विषयक ज्ञान, आपथी यनु ज्ञान.

चक्रवृद्ध पु० (चक्रवृद्ध) नेत्रमार्ग, आ-
भनो उपोषा.

चक्रवृद्ध पु० (चक्रवृद्ध) दर्शन, अव-
योद्धा.

चमदगीय वि० (चमदगीय) अथवा
मात्रेयी उरी गयेन

चमदगीय वि० (चमदगीय) आपनी पुरे
आधार ३५

चमदगीय पु० (चमदगीय) चमदगीय नामे
नाथ अथवा पिगीना पीना उर ३२. (२)
आ'मा उर ३२ पु नाम (३) वि० आप-
नाथ

चमदगीय पु० (चमदगीय) अथवा, आपनी
प्रेम

चमदगीय वि० (चमदगीय) अथवा अथवा
आ मने अथवा आ-आप अथवा ते

चमदगीय वि० (चमदगीय) आपनी
अथवा नाथ

चमदगीय वि० (चमदगीय) आपनी
अथवा ३५ नाथ

चमदगीय वि० (चमदगीय) नेत्राथ पार्थ
आपनी अथवा नाथ

चमदगीय न० (चमदगीय) अथवा, आप
अथवा पु० (चमदगीय) अथवा ३५ नाथ

चमदगीय न० (चमदगीय) आपनी अथवा
आपनाथ

चमदगीय पु० (चमदगीय) आपनी

चमदगीय न० (चमदगीय) अथवा, आपनी
अथवा अथवा नाथ ते अथवा अथवा

चमदगीय न० (चमदगीय) आपनी आपनी
अथवा

चमदगीय न० (चमदगीय) अथवा अथवा नाथ

चमदगीय वि० (चमदगीय) आपनी आपनी
पुन अथवा अथवा

चमदगीय न० (चमदगीय) आपनी आपनी
आपनाथ, अथवा (३) अथवा, अथवा

चमदगीय पु० () आपनी

चमदगीय न० (चमदगीय) आपनी आपनी
आपनाथ

चमदगीय पु० () आपनी, आपनी
(२) आपनी, अथवा (३) आपनी अथवा (४)
(४) आपनी अथवा (५) आपनी

चमदगीय पु० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय पु० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय वि० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय वि० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय वि० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय पु० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय वि० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

चमदगीय न० () आपनी, आपनी
अथवा, आपनी

(५) वदथेना जरी ते, पीडा करी ते
(६) निन्दा (७) लात पाडु

चमर. पु० (चमर) दक्षिण दिशाना असुर
उभारनो राग, यमरेन्द्र (२) यमरीगाय
(३) पायमा तीर्थरना १ ला गणधरनु
नाम

चमरचव पु० (चमरचव) यमरेन्द्रनो रते-
हायनो परत

चमरचवा. ली० (चमरचवा) यम.य.या
नामे यमरेन्द्रनी रागधानी.

चमरी. ली० (चमरी) यमर पशुनी भाद्य.

चमरोत्पात्र. पु० (चमरोत्पात्र) यमरेन्द्र
शब्द साधे लडवाने उपर पडेने देवलोडे
गथे ते, दश अउठेगमानु ओके

चमस पु० न० (चमस) आटवो, झी.
(२) यमस नामनो ओके देश

चमू ली० (चमू) सेन, लश्कर

चम्म न० (चम्म) आभडु, आभडी (२)
आभडानी अगुनी.

चम्मन्न पु० (चम्मन्न) आभडानी तगी

चम्मकिड त्रि० (चम्मकिड) आभडानी लावेन

चम्मकोस पु० (चम्मकोस) } आभ

चम्मकोसिया ली० (चम्मकोसिका) } डानी
जनावेनी बेनी (२) ओम् जतना आभडना
लुता-पगडभा

चम्मसद्वि. नि० (चम्मसद्वि) आभड-
नास सरे उपकडुने गजना ओके
निशुक्वर्ग

चम्मगा न० (चम्मगा) पाडुम सन्यासीनु
ओम् उपरलु (२) त्रि० आभडनु जना
वेन, यममय

चम्मन्देद्रण न० (चम्मन्देद्रण) आभडु डा-
पानु शस्त्र (२) वाधो विजेरेनो क-
डेडा-परी

चम्मद्विज पु० (चम्मद्विज) पक्षिवशेष
आभावेरी

चम्मपखिज पु० (चम्मपखिज) आभडानी पा
अनाणा पक्षी, छापा, वागुनी जेरे जेयर
तियेय पखेयिनो ओके वेद

चम्मपट्ट पु० (चम्मपट्ट) आभडानी पगे

चम्मपाय. न० (चम्मपाय) आभडानु पात्र

चम्मरयण. न० (चम्मरयण) यकवर्तना बौद्ध
गतमानु ओके ३ जे नदी समुद्र आदि
स्थले नागानी (होडीनी) गरज सारे

चम्मरकल पु० (चम्मरकल) यमरकल वन
रूपनि पिरीय

चम्मर. पु० (चम्मर) यमा पगडभा
जनावनार

चम्मिग्र. त्रि० (चम्मिग्र) आभडानी आधेन

चम्मिट्ट } पु० (चम्मिट्ट) मुद्गग, असरतनु
चम्मेट्ट } ओके साधन, आभडानी वी-

टाणेन पथरगागु हथियार

चम्मेट्टग न० (चम्मेट्टग) लुडारनो लोडु गी-
पानो ओ-ओमर. (२) मुद्गर

चय पु० (चय) देवलोभाधी यरनु ते.

चय न० (चयन) तगनु जडु

चय पु० (चय) शरीर, देह (२) दगयो,
समृद्ध (३) ओडु होउ (४) वृद्धि

चयण न० (चयन) व्यसन, वैभानिक अने
न्योनियानु भरल (२) पतन, सरी जनु

चयाचइय त्रि० (चयाचइय) वधनु धटनु
नूराधिक यनार

चर. पु० (चर) हातता, आयता प्रसज्य

चर त्रि० (चर) } आयनार, इरनार

चरय. त्रि० (चरय) } (२) मेरनार, आ
यनार (३) धाडगडी हवे करी निक्षा
भागनार वर्ग

चरग पु० (चरग) धाडगडी हनेरी
निक्षा लेनार नर्म (२) जस, मज्जर नि-
जेरे (३) सन्यासीओनो समुदाय

चरगपरिव्यायग पु० (चरगपरिव्यायग) तापस
विगे, जिन्दी

ચરણ. નં (ચણ) સંયમ; ચારિત્ર. (૨)
ગમન; વિહાર. (૩) બ્રહ્મભાટ કે ચરણ.

(૪) ચરણ; પગ. (૫) સેવન; આદર.

ચરણકરણ. નં (ચરણચરણ) સંયમના મૂળ
અને ઉત્તર મૂળ

ચરણાણય. પું (ચરણણ) ક્રિયાને મુખ્ય માન-
નારનો મન.

ચરણમોહ. પું (ચરણમોહ) ચારિત્ર અશને
અટકાવનાર મોહનીય વિભાગ; ચારિત્ર
મોહનીય.

ચરણમોહણિય. નં (ચરણમોહનીય) મોહનીય
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્વેગથી જીવ
ચરણ-ચારિત્ર ન પામે

ચરણવિદિ. પું (ચરણવિધિ) ૨૯ ઉત્કલિક
સૂત્રમાંનું ૨૭ મું સૂત્ર.

ચરમ. ત્રિં (ચમ) છેલ્લું; છેવટનું (૨)
પાંચમા સુમતિનાથ તીર્થકરના પ્રથમ
ગણધરનું નામ. (૩) જેને ફરીથી તે
ભવમાં આવતું નથી તે; છેલ્લા ભવવાળો.

ચરમંત. નં (ચમાન્ત) ચરમાન્ત પ્રદેશ.

ચરમતિસ્થયર. પું (ચરમતીર્થયર) છેલ્લા
તીર્થકર; મહાવીરસ્વામી.

ચરમનિશાકાલ. પું (ચરમનિશાકાલ) ઉ-
નાળાનો આખર વખત.

ચરમમય. ત્રિં (ચરમમય) છેલ્લા ભ-
વમાં રહેલ; ચરમશરીરી.

ચરમગરિસારત્ત. નં (ચરમગરિગત) ચોમા-
સાનો આખર સમય.

ચરમસમય. પું (ચરમસમય) છેલ્લો વખત.

ચરિમ. નં (ચરિત) ચેષ્ટા; આલયચરણ.
(૨) જન્મ ચરિત; જીવન દર્શાવ.

ચરિમા. સીં (ચરિમ) ગદ અને શબ્દ
વચ્ચેનો આઠ હાથ પ્રમાણે રંગો. (૨)
પરિમાણ.

ચરિત્ત. નં (ચરિત) સયમ અનુધાન;
સમચાર.

ચરિત્તકુસીલ. વિં (ચરિત્તકુસીલ) ચારિત્રને
દ્વિપત બનાવનાર.

ચરિત્તપુરિસ. પું (ચરિત્તપુરિસ) ચારિત્રવાળો.
પુરુષ.

ચરિત્તપુલાય. પું (ચરિત્તપુલાય) ચારિત્રને
નિઃસાર બનાવનાર પુલાય લલિધવંતસાધુ.

ચરિત્તવુદ્ધ. પું (ચરિત્તવુદ્ધ) ચારિત્ર રૂપે
બોધ પામેલ.

ચરિત્તબોધ. સીં (ચારિત્તબોધિ) ચારિત્ર રૂપે
ધર્મની પ્રાપ્તિ થતી તે.

ચરિત્તમોહ. પું (ચારિત્તમોહ) } ચારિત્રને
ચરિત્તમોહણ. નં (ચારિત્તમોહણ) } અટકાવ-
નાર-મોહનાર મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ;
સોળ કપાય અને નવ નોકપાય એ પ-
ચીસ પ્રકૃતિ.

ચરિત્તમોહણિજ્ઞ. } નં (ચારિત્તમોહનીય)
ચરિત્તમોહણિય. } બુદ્ધિ “ચરિત્તમોહણ”
શબ્દ.

ચરિત્તલલિયા. સીં (ચારિત્તલલિયા) ચા-
રિત્રની પ્રાપ્તિ.

ચરિત્તલોગ. પું (ચારિત્તલોક) સામાયિકાદિ
પાંચ ચારિત્રરૂપ લોક.

ચરિત્તવિણય. પું (ચારિત્તવિણય) ચારિત્રનું
સમ્યક પ્રકારે પાલન કરવું તે.

ચરિત્તવિરાહણ. સીં (ચારિત્તવિરાધના) ચા-
રિત્રનું અપહન કરવું તે; વનમાં ભંગ
પાડવો તે.

ચરિત્તાચરિત્ત. નં (ચારિત્તાચરિત) એક દેશે
ચારિત્ર અને એક દેશે અચારિત્ર-અચરિત્ત;
વિરતાવિરતિ, આવકપણું.

ચરિત્તાચાર. પું (ચરિત્તાચાર) પાંચ સમિતિ
અને ત્રણ ગુપ્તિ એ આઠ ચારિત્રના
આચાર.

ચરિત્તાચરણા. સીં (ચારિત્તાચરણા) ચારિત્રની
આચરણા.

ચરિત્તારિય. પું (ચરિત્તારિય) વિગૂઢ ચારિત્ર-
વાળા આધુ.

ચરિતાવરણ. નં (ચરિતાવરણ) ચારિ-
ત્રને ટાકનાર ચારિત્ર મોહનીય ડર્મ

ચરિત્તિ. પુ. સ્ત્રી. (ચરિત્ર) ચારિત્રનાણે
ચારિત્રી, આધુ સાધી

ચરિત્તિદ પુ. (ચરિત્ર) યથાખ્યાત ચારિત્ર
વાન

ચરિત્ર ત્રિ. (ચરિત્ર) અનિમ-હેલુ (૨)
ચરમ શરીરી છા (૩) પતનગાસનના
ત્રીજા પદના માનીસમા દારતુ નામ

ચરિય. નં (ચરિત) આચરણ વર્તન (૨)
ત્રિ. સેવિત, આશ્રિત

ચરિય પુ. (ચરિત) વનસ્પતિ નિશેષ

ચરિયનિવદ્ધ. નં (ચરિતનિવદ્ધ) ૩૦ નાનું
માનુ છેલુ નાનક કે જેમા તીર્થકરના
૭ વડાશિષ્યા ચરિત્રોનુ જ્ઞાન આપ
વામા આવ્યુ છે

ચરિયા સ્ત્રી. (ચર્યા) ચાનુ નિહાર કરવો
તે (૨) ધર્મસમિતિ (૩) ચાનવાનો
પરિષદ (૪) ભિક્ષા, ગોચરી

ચરિયાપરિસદ પુ. (ચર્યાપરિસદ) ચાનવાનો-
નિહાર કરવાનો પરિષદ

ચર પુ. (ચર) હાડી (૨) સ્થાળી (૩)
યજમા દેવોને મગિદાન આપવાનુ પાન
ચરેદ્ધા. નં (ચર) રોમરાછ-રૂઝાની
પાખોનાનુ પક્ષા

ચલ ત્રિ. (ચલ) ચાનુ અગ્નિચર ચનિત
ચલણ નં (ચલ) ચાનુ ગતિ, ચાન
ચલણ. પુ. (ચલ) ચરણ પગ (૨) ભગવ
તીના પ્રથમ શનના દશમા ઉદ્દેશાનુ નમ

ચલગમલિયા સ્ત્રી. (ચલગલિકા) પગનુ
ધરેલુ ઝાઝા તોડા, બેડી રંગેરે

ચલણા. સ્ત્રી. (ચલના) ગતિ ચાનુ ને
(૨) કંપ, ધનનુ તે

ચલણિયા સ્ત્રી. (ચલિયા) સાધીનુ ની
વસ્ત્ર-જાગીરો (૨) આત્મી (૩) પગ
ડુમે તેડવો કાપ

ચલણી સ્ત્રી. (ચલની) પગ ડુમે તેડવો
નાન

ચલાચલ ત્રિ. (ચલાચર) ચલાચલ, અગ્નિચર
ચલિદિય ત્રિ. (ચલેન્દ્રિય) હૃદય નિગ્રહ
રનામા અસમર્થ, જેની હૃદયો કાષુમા
નથી તે

ચલિય ત્રિ. (ચલિત) ચનાયમાન થયેલુ
(૨) પ્રગત.

ચર. પુ. (ચર) મરણ, મોત

ચરચર નં (ચરચર) ચનચન એવો
આવાજ

ચરણ નં (ચરણ) દેવલોક નિગેરથી
ચાનુ-મરણ પામુ, દેવતા કે નારીનુ
મરણ.

ચરલ ત્રિ. (ચરલ) ચચળ, ચપળ, ઉતા
વળુ (૨) આકુળી વ્યાકુળ.

ચરલા સ્ત્રી. (ચારા) દેવતાની એક પ્રકારની
ગતિ (૨) પીઝળી, નિહુન

ચરલિય નં (ચરલિત) ભાજન નિશેષ

ચરિયા સ્ત્રી. (ચરિયા) તીખા રસનાળી
એવ વનસ્પતિ

ચરેદ્ધા સ્ત્રી. (ચરેગ) આગનીતી ચપળી
વગાડી તે

ચસગ પુ. (ચસ) દાર પીનાનો પ્યાનો
ચામ્ર પુ. (ત્યામ) તજનુ હોડુ

ચાદ ત્રિ. (ત્યાલિ) ત્યાગ કરનાર, ત્યાગી,
સમર્થ

ચાદ્ય ત્રિ. (ચક્ર) ચક્રિતવન્ત, સમર્થ

ચાઉકાલ પુ. (ચાઉકાલ) બે સધા અને
બે મધ્યાહ્ન એમ ચાર નિસમા ચાર
વખત

ચાઉકોળ ત્રિ. (ચાઉકાળ) ચાર ખુણવાળુ

ચાઉમટ } પુ. (ચાઉમટ) જેની ચારે
ચાઉમટ. } બાજુએ ચારે દિશામા નિજ
યથચય ધડડી બાધેતી હોય તેવો રથ
(૨) નિ. ચાઉ નદાનાળુ.

ચાડજાતક નં (ચતુર્વત્) ત-૪, એનથી
કેશ મરી એ ચાર વસ્તુનું મિશ્રણ
ચાડજામ પું (ચતુર્ગામ) આસા સત્ત
અને એ અતિથિ એ ચાર મહા
નતમા શ્રમણપણ જેમા દર્શાવે છે તે
ધર્મ સાધુધર્મ રચેના બીસીસ તીર્થ
રેનો ધર્મ

ચાડજાનધર્મ પું (ચાતુર્યામર) આ
મહાનતર ધર્મ

ચાડવિય પું (ચતુર્વિ) ચોવીસો તાન
રેશ રિશે

ચાડહસિય ત્રિં (ચાતુર્હસિ) ચાંદસને દિસે
જામે

ચાડહસિયા સ્ત્રીં (ચતુર્હસિ) } ચોદા
ચાડહસી સ્ત્રીં (ચતુર્હસિ) } નિધિ
પિશે

ચાડખાવ ત્રિં (ચતુર્ગદ) ચિત્તિસાના ચાર
પાયા રમત રિચેત મન અને રવે
દન (૨) પૈદ બોધી દરદી અને
સારના કરના માણસ (૩) અજન
બધન લેપન અને મદન

ચાડમાયા સ્ત્રીં (ચતુર્માય) આથા લાગ
ચાડમાસ નં (ચાતુર્માસ) ચોમાસુ આ
ગુમાસ

ચાડમાસિય ત્રિં (ચતુર્માસિક) ચાતુર્મા
સિય, ચાર મનિતાનુ

ચાડલ નં (ચતુર્લ) ચાર અંગ

ચાડલિજ નં (ચતુર્લિજ) ઉત્તગધ્યવનના
રીજ અધ્યવનનુ નામ (૨) ચાર લાગ
માથે સમધ ગખનાર

ચાડલિગી સાં (ચતુર્લિગી) જુઓ ચડ
ગિગી' ૧૦

ચાડલ ત્રિં (ચતુર્લ) નારના નિવય મનુષ્ય
ઓદેવના એ ચાર ગતિ ૭ અન્ત અ
૧૧ જેનીતે ચગતિ ૫ આ અચન
સો નમાર (૨) ચગ દિશાના ચા

રિભાગના (૩) નણ તરફ સમુદ્ર અને
ચોથો હિમાચન એ ચાર જેના અન્ત
પરિત લાગ છે એવો દૃષ્ટી પ્રદેશ (૪)
જુઓ " ચડિત ૨૦૬

ચાડરંત, પું (ચતુરંત) ચક્રાંતિ રામ

ચાડરંત પું (ચતુરંત) ખાડ, ગાળ, સા ર
દ્ધ રિગેરેથી બનાવેન ખાધ વિશે
(૨) ત્રિં આ ચાર પરિણત થોન

ચાડરંતનાવીર નં (ચતુરંતનાવીર)
ચાનાર પરિણત રેન ગાયનુ દ્ધ
દ્ધ રિં ચાનારુ દ્ધ બીજ આપને પાડુ
ઓ તેનુ દ્ધ રાગી ત્રીજ ગોરોને પાડુ
એમ ચાર વખત કરી ચોથી વખતનુ જે
ચાનારુ દ્ધ ઉત્પત થાય તે

ચાડરંત પું (ચતુરંત) ચોધિના તાન

ચાડલ પું () ચોખા આનન લાન

ચાડરંત } નં (ચતુર્ગત) બ્રાહ્મણ
ચાડરંત } ક્ષત્રિય રેશ અને શ્વ-એ
ચાર વર્ણ (૨) સડુ સાધવી નાન
જાનિમ એ ચતુર્વિધ સન (૩) ત્રિં
ચાર વર્ણના

ચાડરંતસાલગ } નં (ચતુર્સાલગ) ચાર
ચાડરંતસાલગ } માગના જાન

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્સાલ) ત્રિન રચન બોનના

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્સાલ) જુઓ ચાડરંત

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્સાલ) શી-મધુર એ
નાર (૨) ખુશામતિ

ચાગર પું (ચાગર) પાનીપુનના ચ
નામ રામનો મની

ચાગર સાં (ચાગર) એ નામની એક
નિધિ

ચાગર પું (ચાગર) એ નામનો એક મન
કે જેને અની સમામા નામુદેવે મારો

ચામર પું નં (ચમર) જેનાથી પવન
નખા ૭ તે ચામર ચાગી ગાયના
ચામનુ બનાવેનુ હોય છે તે

ચામરા. સ્ત્રી० (ચામર) ચમરી, ચામર
 ચામીકર } ન૦ (ચામીકર) સુર્ણ, મોનુ
 ચામીયર. }
 ચાય પુ૦ (ત્યાગ) ત્યાગ, ગ્રહાવ
 ચાર પુ૦ (ચાર) જનસુસ, છુપી પોલીસ
 (૨) ચન્દ્રાદિત્રી ગતિ, ચાન (૩) સૈન્યનુ
 માપ કરવાની કળા (૪) ભ્રમણ કરુ
 કરુ (૫) એ નામનુ એક વૃક્ષ (૬)
 ન૦ કળા વિશેષ મેના વિશેષ
 ચારપુરિસ પુ૦ (ચારપુર) ઝાની ખમર
 મેળવનાર, જનસુસ
 ચારખ. } ન૦ (ચાલક) કેદખાનુ, ડારાઈ.,
 ચારા } જેન
 ચારાપાલક પુ૦ (ચાલકાલક) જેનર
 ચારામંડ ન૦ (ચાલકમાંડ) કેદીને શિક્ષા
 કરવામા જે વપરાય છે તે
 ચારાસરહ. ન૦ (ચારકસરહ) એ- જાતનુ
 કળાનુ વૃક્ષ
 ચારાસાલા સ્ત્રી० (ચારકસાલા) કેદખાનુ
 જેન
 ચારાસોહણ ન૦ (ચારકસોહણ) જેનમાથી
 કેદિઓને છુટા કરના તે
 ચારણ. પુ૦ (ચારણ) ચારણ નિધિનાળા
 સાધુ, જનાચારણ અને વિદ્યાચારણ
 ચારાગમણ પુ૦ (ચારકગમણ) એ નામનો
 મહાવીરસ્વામિનો એક ગણ
 ચારણિયા. સ્ત્રી० (ચારણિકા) ગણિત વિશેષ
 ચારમંડ. પુ૦ (ચારમ) સુભટ (૨) ચોગ
 ચારિ ત્રિ० (ચારિત્ર) ચાલનાર, ચાનના
 સ્વભાવવાળુ
 ચારિ સ્ત્રી० (ચારિ) ચારો, નાસ
 ચારિયા સ્ત્રી० (ચારિકા) પતિનાજિદા,
 સામી
 ચારિત ન૦ (ચારિત્ર) નિયતદિએ આત્મ
 ગ્રંથાત્મા સ્થિતતા અને ગ્રંથદાર દિએ
 અયમાનુષાન

ચારિય ત્રિ० (ચારિત) નિર્દાપિત
 ચારિય પુ૦ (ચારિક) જનસુસ (૨) લડાયો,
 ચોદો (૩) હેર, ચોર
 ચારી. સ્ત્રી० (ચારી) ચારો, ખડ-ચાર
 ચાઈ ત્રિ० (ચાઈ) સુન્દર, મનોહર (૨)
 હથીયાર (૩) પુ૦ ભરતક્ષેત્રના ચાહુ
 ચોનીસીના ત્રીજા તીર્થકરના પ્રથમ
 ગણધરનુ નામ (૪) ન૦ એક પ્રકા-
 રનુ શબ્દ
 ચાઈણય. પુ૦ (ચાઈનિક) } એ નામનો
 ચાઈણય પુ૦ (ચાઈનિક) } એક દેશ
 (૨) ત્રિ० તે દેશના નિવાસી
 ચાઈણય પુ૦ (ચાઈનિક) એ નામનો
 એક પહાડ
 ચાઈમાસિ ત્રિ० (ચાઈમાસિ) મીઠું મીઠું
 બોલનાર
 ચાઈ પુ૦ (ચાઈ) ત્રાજ સહનનાથ તીર્થ
 કરના પ્રથમ ગણધરનુ નામ
 ચાઈસ પુ૦ (ચાઈસ) ચાઈસ નામે
 વનગ્રામિતિ વિશેષ.
 ચારોચરમ ત્રિ० (ચારોચર) ચાર ગતિ
 યુગ્મ જ્યોતિષશાસ્ત્ર, તેમા ઉત્પન્ન થયેલ
 જ્યોતિષી દેવતા
 ચાલક. પુ૦ (ચાલક) ચાલણી
 ચાલક ન૦ (ચાલક) } સમાધાન કર-
 ચાલણ. સ્ત્રી० (ચાલણ) } વાન શકા ક
 રી તે, પૂરવક્ષ (૨) સ્થાનાન્તરે લઈ
 જુ તે
 ચાલણી સ્ત્રી० (ચાલણી) ધાન્ય ચાળવાની
 ચાળણી
 ચાલિય ત્રિ० (ચાલિત) ચનાયમાન કરેલુ,
 ચાલેન
 ચાલી સ્ત્રી० (ચાલા) એક જાતનુ વાદ્ય-
 વાદ્ય
 ચાલી. } સ્ત્રી० (ચાલી) ચાલીસ
 ચાલીસા }

ચાવ. પુ. (ચાવ) ધનુ' ૧
 ચાવિત } ત્રિ. (ચાવિત) પ્રાણી બ્રહ્મ
 ચાવિય. } કરનામા આવેન, મારો નાખેવ
 ચાવોણય. પુ. (ચાવોના) અગીઆરમા
 દેવલોકનુ એક નિમાન
 ચાસ પુ. (ચાર) ચાપ પક્ષી, અપૈયો
 ચિમ્ર. ત્રિ. (ચિત્ર) ઇટ પાણી વગેરેથી
 ચણેતુ (૨) એકકુ કરેન.
 ચિમ્રગા. સ્ત્રી (ચિત્ર) ચિત્રા, ચે
 ચિમ્રત્ત. ન. () મનનો પ્રેન
 ચિમ્રામ્ર પુ. (ત્યામ) પારમહંસ ત્યામ
 (૨) સુપાત્રમા આહારાદિક આપના તે,
 દાન
 ચિદ્ર સ્ત્રી. (ચિત્ત) લાઈની ચિત્રા, ચેદ
 (૨) ચેય, ચિત્રા ઉપર કરેલ મારક ચિદ્ર
 ચિદ્રકમ. ન. (ચિત્તકર્મ) વદન, એક
 પ્રકારના પ્રણામ
 ચિદ્રા સ્ત્રી. (ચિત્તિકા) જુઓ ' ચિદ્ર'
 શબ્દ.
 ચિદ્ર. પુ. (ચિદ્ર) જેમાથી પીળો રંગ
 થાય તેનુ એક દ્રવ્ય-પદાર્થ
 ચિવદ્ર પુ. () મહેતુ વચ્ચમારેયુ
 ચિવા. સ્ત્રી. (ચિવા) આમનીનુ ટક્ષ (૨)
 ધાસનો બનાવતી પુરુષ-ઓકુ
 ચિચિચિમ્રા સ્ત્રી. (ચિચિચી) આમનીનુ ટક્ષ.
 ચિત્ત ત્રિ. (ચિત્તક) ચિત્તવનાર, વિચારક
 ચિત્ત ત્રિ. (ચિત્ત) } પ્રિય ગુ, ચિ
 ચિત્ત સ્ત્રી. } વન કરતુ
 ચિત્તિયા. સ્ત્રી. (ચિત્તિયા) } તે (૨) સ્મ
 ચિત્તન ન. (ચિત્ત) } રણ, સ્મૃતિ
 ચિત્તય ત્રિ. (ચિત્ત) વિચાર કરનાર
 ચિત્તા. સ્ત્રી. (ચિત્તા) ચિત્રા ફિકર મનની
 વ્યવસ્થા (૨) ધ્યાન (૩) સ્મૃતિ, સ્મરણ
 ચિત્તાર ત્રિ. (ચિત્તાર) ચિત્તમા ચગક
 થયેનો
 ચિત્તામયિ પુ. (ચિત્તામયિ) મને ઇન્દ્રિય
 પૂર્ણ કરનાર મયિ. ચિત્તામયિ રત્ન

ચિત્તિય ત્રિ. (ચિત્તિય) ચિન્તાવેયુ, યાદ
 દરેય (૨) જેને ચિન્તા ઉત્પન્ન થઈ છે
 તે (૩) ન. મરણ, સ્મૃતિ
 ચિંચ ન. (ચિંચ) ચિદ્ર, નિશાની, લક્ષણ
 ચિંચપટ્ટ. પુ. (ચિંચપટ્ટ) ચાદ, ખાસ નિ-
 શાનીનુકત પટ્ટો
 ચિંચપુરિસ. પુ. (ચિંચપુરિસ) દાદી મુઠ્ઠા આદિ
 પુરુષ ચિન્હનાળો પુરુષ (૨) પુરુષનો વેશ
 ધારણ કરનારી સ્ત્રી વગેરે
 ચિન્કણ ત્રિ. (ચિન્કણ) ચિન્કણનાળુ,
 સિન્ક (૨) દુર્બેધ, દુર્બળી કુટના
 ચોગ્ય
 ચિન્કલ } પુ. ન. (ચિન્કલ) કીચક,
 ચિન્કલ } કાદવ (૨) પગ થુડે તેના
 કાદવનાળો માર્ગ
 ચિન્કલુ. ત્રિ. (ચિન્કલુ) દવા કરનાર,
 ઇનાવ કરનાર (૨) પુ. પેદ
 ચિચિ. પુ. (ચિચિ) મારક અનાગ
 ચિચિસા. સ્ત્રી. (ચિચિસા) વાદ્ય રિંગેય
 ચિદ્ર. મ. (ચિદ્ર) ધણુ અત્યન્ત.
 ચિદ્રા ન. (ચિદ્રા) ઉભા રહેતુ તે
 ચિદ્રા સ્ત્રી. (ચિદ્રા) એક, નિશ્ચિતિ
 ચિદ્રા સ્ત્રી. (ચેગ) હાથ વગેરેની ચેષ્ટા
 કરતી તે
 ચિદ્રિ. ન. (ચેન્નિ) ચેષ્ટા, સપિંચા અગ
 પ્રત્યક્ષ મરકના તે (૨) ત્રિ. ચેષ્ટા
 કરેય
 ચિદ્રિ ન. (ચેન્નિ) જુઓ ચિદ્રિ-ન' શબ્દ
 ચિદ્રિતાર ત્રિ. (ચિદ્રિ) ઉભો રહેનાર
 ચિદ્રિય ત્રિ. (ચિદ્રિ) ચિદ્રિ ગેન
 ચિદ્ર. પુ. (ચદ્ર) ચક્રો
 ચિદ્રા સ્ત્રી. (ચદ્ર) ચક્રી, ચીડી
 ચિદ્રિ. પુ. (ચિદ્રિ) એક જાનનુ પક્ષી
 ચિદ્રા ત્રિ. (ચોર્ણ) પ્રકર કરેયુ. (૨)
 એકકુ કરેન () આચારિ (૪) ત્રિ
 દિન, દન

ચિત્રાણ ત્રિં (ચૈત્ર) ચીન દેશમાં ઉત્પન્ન થયેન

ચિત્રાદ નં (ચિત્ર) નિશાન, ચિહ્ન

ચિત્રહપટ્ટ ત્રિં (ચિત્રહ) આદ ખાસ નિશાનીયુક્ત પટ્ટો

ચિત્તિ સ્ત્રીં (ચિત્તિ) ચિતા, ચે

ચિત્તિ સ્ત્રીં (ચૈય) ચિતા ઉપરનું સ્મારક

ચિત્તિય નં (ચૈય) ભુઓ ' ચિત્તિ ' શબ્દ

ચિત્ત નં (ચિત) ચિત્ત, અન્તરજ્ઞ,

મન (૨) પું ચિત્ત નામના સુત્રિ (૩)

પરદેશી રાગનો સારથી. (૪) જીવ,

ચેતન (૫) જ્ઞાન, ચેતના (૬) અભિપ્રાય,

આશય (૭) ઉપયોગ, ખ્યાન

ચિત્ત પું નં (ચૈત્ર) ચૈત્ર મહિનો

ચિત્ત. નં (ચિત્ર) ચિત્તરામણ, ઇમી, રોટા.

(૨) ત્રિં નિચિન, નાનાપ્રકારનું (૩)

પું ચિત્તો, એક જગલી માસાહારી

પશુ (૪) ત્રિં આશ્વર્થકારી, નવાઇ જેવું

(૫) પું ચિત્ર નામનો એક પર્યંત (૬)

વેણુદેવ અને વેણુનાં ઇન્દ્રના લોકપા

ળનું નામ (૭) જૂનાનેન્દ્રના પ્રથમ

લોકપાળનું નામ (૮) ગદ્ય નિર્ણય

(૯) ત્રિં કાબર, કાગરચિતરે

ચિત્તડત્ત પું (ચિત્તપ) જન્મૂદીપના

ભરતખંડમાં થનાર ૧૬ માં તીર્થકર

ચિત્તગ પું (ચિત્રાગ) રત્ન મેરગી પુત્ર

આપનાર ક પત્રક (૨) ચિત્તાની એક

ગત, દિસક પશુની એક ગત

ચિત્તકટ્ટર. નં () સુનાનું

નીચનું તળીયું

ચિત્તકળ્યા સ્ત્રીં (ચિત્તકલા) નિશાના

અથક પર્યંત ઉપર રહેનારી આર દિશા-

કુમારિ માની ગીચ. ભગવન્તના જન્મ

સમયે દીવી નહને ઉગી ગહેલી એક

વિદ્યુ કુમારી

ચિત્તક્રમ્મ નં (ચિત્તકર્મ) ચિત્રનું (ચીત

રનાનું) ક્રમ

ચિત્તકાર પું (ચિત્તકાર) ચિત્ત કરનાર,

ચિત્તારો

ચિત્તકૂડ પું (ચિત્તકૂ) ૨૭વિજયની પૂર્વ

સંક્રુદ ઉત્તરનો ૪ખારા પર્યંત (૨)

દેવકુરુક્ષેત્રમાં નિપથ પર્યંતથી ૮૩૪

જોગન અને સાતીયા આર ભાગ ઉત્તરે

સીના નદીને પૂર્વ દોરે આવેલ એક

પર્યંત (૩) જન્મૂદીપના મેરથી પૂર્વ

દિશામાં સીતા મહાનદીના ઉત્તર કાંઠા

ઉપરનો એક વખારા પર્યંત

ચિત્તગ પું (ચિત્રક) ચિત્તોર, પશુ નિર્ણય

ચિત્તગર. પું (ચિત્તગ) ચિત્તારો, ચિત્ત

કરનાર

ચિત્તગુત્ત પું (ચિત્તગુત્ત) ચિત્રગુપ્ત નામે

ભરતક્ષેત્રમાં આવતી ચૌવીસીમાં થનાર

૧૬ માં તીર્થકર

ચિત્તગુત્તા સ્ત્રીં (ચિત્રગુત્તા) ચમરેન્દ્રના

લોકપાળની નીચ અગ્રમહિષી (૨)

નક્ષિત્ર દિશાના રચક પર્યંતપર વસનારી

આઠ દિશા કુમારિકામાંની સાતમી

ચિત્તચણ. ત્રિં (ચિત્ત) મનને જાણનાર

ચિત્તપન્થ પું (ચિત્તપન્થ) વેણુદેવ અને

વેણુદાની ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ (૨)

આર ઇન્દ્રધનાગા જીવની એક ગત

ચિત્તપત્તમ પું (ચિત્તપત્ત) ચિત્રપત્રક, ચિ-

ચિત્ર પાખરાગો ચઉરિન્દ્રિય જીવ વિશે

ચિત્તપરિચ્છેદ ત્રિં () ન્દાનું

લઘુ

ચિત્તમિત્તિ સ્ત્રીં (ચિત્તમિત્તિ) ચિત્રરાગી

લીંત (૨) સ્ત્રીની ઇમી.

ચિત્તમત ત્રિં (ચિત્તમત) સચિત, સજીવ

પરનું

ચિત્તચર પું (ચિત્તચર) ભુઓ "ચિત્તચર"

શબ્દ

વિત્તરસ પુ० (ચિત્તરસ) વિચિત્ર રસના
ભોજન-ખાદ્ય પાર્થ આપનાર વ્યવસ્થા

વિત્તલ પુ० (ચિત્તલ) બાળની પશુ ચિત્તો
(૨) ત્રિ० વિચિત્ર રંગનું કાળરચિત્તુ

વિત્તલિ પુ० સ્ત્રી० (ચિત્તલિ) મુકુતિ તા
કે જે ચિત્ત નામથી ઓળખાય છે

વિત્તવિદ્યમ પુ० (ચિત્તવિદ્યમ) ચિત્તવિદ્યમ
ધેનલ

વિત્તસમૂહ્ય ન० (ચિત્તસમૂહ્ય) ચિત્ત અને
સમૂહ નામના આદ્યનનુ જના તરાગુ
ઉત્તરાધ્યયન સ્ત્રનુ વેરસુ અધ્યયન

વિત્તસમા સ્ત્રી० (ચિત્તસમા) બીજાના ધર

વિત્તા સ્ત્રી० (ચિત્તા) ચિત્તા નામનું નક્ષત્ર
(૨) પહેલા દેવનોકના ઇન્દ્ર શકના લો
પાળ સોમની ખીજી અગ્રમદિની (૩)
ભગવતના જ મ નખતે દીવો લઈને
ઉભી રહેનાર એ પિણુ કુમારી દેવી (૪)
નિદિશાના ડચ પર્વત ઉપર રહેનારી
માર દિશા કુમારીમાની પહેલી

વિત્તાણ્ય વિ० (ચિત્તાણ્ય) ખીજના (આ
આપના) ચિત્તને અનુસરી નવનાગ ન
નહી નહિ ત

વિત્તમૂલ્ય પુ० (ચિત્તમૂલ્ય) નીખા રસ
વાળી એક જાતની વનસ્પતિ

વિત્તાર વિ० (ચિત્તાર) ચિત્તારો

વિત્તિ વિ० (ચિત્તિ) ચિત્તમા ચિત્તારો

વિત્તિય વિ० (ચિત્તિય) ચિત્તરેતુ

વિત્તિયા સ્ત્રી (ચિત્તિયા) એ સ્ત્રિમંત્રી પાડના
માધા ચિત્તરી

વિત્ત વિ० (ચિત્ત) આચરેન મારેન (૨)
જેમા એ વખત જરાધુ મેલ તમે
પ્રદેશ

ચિપિટ વિ० (ચિપિટ) ચપટુ

ચિપિટ્ય પુ० () અગ્ર નિગે

ચિપિણ્ય પુ० () મિનાશનો પ્રદેશ

(૨) મ્પારા મ્પા નાગો પ્રેમ

ચિન્મદિયા સ્ત્રી० (ચિર્મિન્મિ) મકડીની
વેન (૨) માઠાની એ જાતિ

ચિમિટુ } વિ० (ચિમિટ) ચપટા ના નાગુ
ચિમિટ } ચપટુ

ચિય વિ० (ચિ) ઉપચય-ટ્ટિ પામેન

ચિયકા } સ્ત્રી० (ચિતા) ચિતા એ
ચિયગા }

ચિયત્ત વિ० () પ્રેમ ઉપજાવનાર
લોપ્રિય (૨) અભિમત સમ્મત (૩)
૧૦ પ્રીતિ

ચિયત્ત વિ० (ત્યક્) તજેતુ છોડેતુ

ચિયા સ્ત્રી० (ચિતા) ચિતા, એક

ચિયાગ } પુ० (ત્યાગ) ત્યાગ

ચિયાય }

ચિર ન० (ચિર) લાંબો વખત, ધણો મગ

ચિરદિદિ } વિ० (ચિરસ્થિતિક) લાંબા

ચિરદૃશ્ય } આપુષ્યવાળા દીર્ઘમગ
રહેનાર

ચિરણ ન० (ચિલણ) ધણો વખત નામે
મગ જાણુ સુધી

ચિરાદ્ય વિ० (ચિરાતીત) વણો પુરાનની
બાહુ પ્રાચીન

ચિરાદ્ય વિ० (ચિન્તવ) પુરાતન પ્રાચીન

ચિલાદ્યા સ્ત્રી० (ચિરાતિકા) મિગન દેશમા
રહેનાર સ્ત્રી

ચિલાદ્યુત્ત પુ० (ચિત્તામુત્ત) રાજ્ય
નિમગ્ની ધનાશા મેમ્ની ચિત્તાતી નામે
સીનો પુત્ર એ દેવ સાધુ

ચિલાતિયા } સ્ત્રી० (ચિગતિકા) મિગત
ચિલાતી } દેશમા ઉત્પન્ન થયેન દામી

ચિનાય પુ० (ચિરાવ) ધના સાધનાડનો
એ સ (૨) મેચ્છ બીનની એ
અન (૩) વિ મિગન દેશમા નેનાર

ચિલિચિટુ } વિ० () આ
ચિલિચિટ } બીન

ચિલિચીલ }

ચિલિણ વિ० () અનુચિ અપનિન

ચિલિમિળી. } સીં () પડદા,
ચિલિમિલિયા } ઢાકાનું વસ્ત્ર (૨) દોરી
ચિલિમિલી. } દોરડી
ચિલિનિહિંગા. }

ચિહ્ન ત્રિં () દેહીપમાન, પ્રનાશ
માન (૨) નીન, આસક્ત

ચિલ્લડ. પું સીં () શિમરી
પણુ વિશેષ, ચિત્તો (૨) કાદનનાળુ
જળાશય, નાનું તળાવ (૩) ત્રિં દેહી
પમાન

ચિહ્નડય. પું () લોકડી, એક
જગની જગીર.

ચિહ્ન્યા સીં (ચિન્ના) શ્રેણિક રાગની
પટ્ટાણીનું નામ

ચિહ્નય ત્રિં () ચગકતુ, દેહી-
પમાન

ચિહ્નજ પું સીં () જળમિશ્ર
કાદનનાળુ ધ્યાન, નાનું તળાવ (૨)
ત્રિં દેહીપમાન, અમકતુ (૩) પું
શીં ચિતરો

ચિહ્નિત } ત્રિં () સુરોક્ષિત
ચિહ્નિય } પ્રદીપ (૨) નીન, આસક્ત

ચિહ્ની (ચિહ્ની) એ નામની લીની વનપતિ
ચિહ્નર પું (ચિહ્નર) કેશ, તાળ

ચીણ પું (ચીન) ચીન દેશ (૨) ત્રિં
ચીન દેશનો રક્ષીશ (૩) ન્હાતું લણુ

ચીણસુય નં (ચીનાશુક) ચીન દેશની બા
નાનટ, રેશમી વસ્ત્ર (૨) ચીન દેશના
ખીજાઓની તાળથી ઉત્પન્ન થતું ચૂન,
રેશમ

ચીણપટ પું (ચીનપટ) ચીન દેશમાં ચનાડ
એ જાતનું વસ્ત્ર

ચીણપિટ્ટ } પું (ચીનપિટ) સિન્દૂર (૨)
ચીણપિટ્ટ. } દિગ્ગો

ચીર નં (ચીર) વસ્ત્ર લુગડુ (૨) ગાંઠી
પાનું વસ્ત્ર

ચીરડ પું (ચીજ) ચીરન, પક્ષી વિગેર

ચીંગિ } પું (ચીરિંગ) શેરીમાં કે રસ્તા-
ચીરિય } માં પડેલ ચીથરાનો છુરખો
બનાની ધારણ કરનાર એક ભિક્ષુક, વર્ગ
(૨) કાટેલા કપડા પહેરનાર એક જાતના
સાધુ

ચીવર. નં (ચીવર) વસ્ત્ર, લુગડુ

ચુમ્ર ત્રિં (ચુન) બ્રહ્મ થયેલ, પતિત
(૨) ચયેલ, મરણ પામેલ. (૩) મિનબ્ર

ચુમ્રાચુમ્રસેળિયા સીં (ચ્યુતચ્યુતપ્રેમિકા)
ચ્યુતાચ્યુત શ્રેણીપણના, દષ્ટિનાશનર્થેન
પરિકર્મનો એક ભેદ

ચુમ્રાચુમ્રસેળિયાપરિકર્મ (ચ્યુતાચ્યુતપ્રેમિકા-
પરિકર્મ) દષ્ટિનાશનર્થેન પરિકર્મનો
સાતમો ભેદ

ચુમ્રાચુમ્રાચન નં (ચ્યુતાચ્યુતાર્ત) ચુઆ
ચુઅસેપિઆ પરિકર્મનો ચૌદમો ભેદ

ચુંચુણ પું (ચુંચુન) એક આર્થગાનિ,
વેશ્ય જાતિ

ચુંચુય પું (ચુંચુક) એક જાતનો એક
ભેદ.

ચુદી. સીં () નાની કુદ (૨)
નાનો અખાત

ચુલળ નં (ચુલન) ચુમન, ચુમી

ચુમ્મ ત્રિં () સેટેલ, લુગડુ

ચુમ્મ ત્રિં (ચોલ) ચોખ્ખુ, પરિત્ર

ચુચુય પું (ચુચુક) ચુચુક નામનો દેશ
(૨) ત્રિં તે દેશમાં વસનાર

ચુચુયા. સીં (ચુચુક) સ્તનનો અગ્રભાગ,
દોટી

ચુન્ચુય. નં (ચુચુક) સ્તનની દોટી, ખાંટડી

ચુડણ નં () જુનું થતું, કાની જતું,
સડી જતું

ચુડલિય નં () ઉમાડિયાની પેડે
જોડેરણ ફેરના રંધના કરવાથી લા
ગતો દોન, વદનાનો ગમીસમો દોપ

ચુડિલી ચીં () ઉમાડિય

સુદ્ધિ. સ્ત્રી () સળગતો ખડો
પુણે.

સુરણ પુ (નૃ) બૂકો, રેત. (૨)
એ નામનો સુરુષો-સુરુષવનસ્પતિ (૩)
કેશર કરતુરી વગેરે સુગંધિ દ્રવ્યનું ચૂર્ણ
(૪) ચમત્કારી ચૂર્ણ; મત્રેવ બૂકો. (૫)
સુનો (૬) આટો; લોટ

સુરણાક્ષોસય ન (ચૂર્ણાક્ષોસય) એક જાતનો
ખાવાનો પદાર્થ

સુરણાજ્વલિ. સ્ત્રી (ચૂર્ણયુક્તિ) અખીગ, સુવાસ
વિગેરે ચૂર્ણ જનાવવાની વૃક્તિ-વિજ્ઞાન.
૭૨ કળામાની એક

સુરણજોય પુ (ચૂર્ણયોગ) રત્નભનાદિકર્મ,
ચૂર્ણયોગ

સુરણય. પુ (ચૂર્ણક) સુનો
સુરણયપેસિયા સ્ત્રી (ચૂર્ણપેસિયા) ચૂર્ણ
પીસનારી દારી

સુરણાસ પુ (ચૂર્ણર્પ) ચૂર્ણ-કેશર વગેરે
સુગંધિ દ્રવ્યની ટુટિ

સુરિણમ્ર વિ (ચૂર્ણિત) સુરેચુરો કરેલ,
ચૂર્ણ થયેલ.

સુરિણમ્રા સ્ત્રી (ચૂર્ણિકા) ચૂર્ણરૂપે વગ્નનો
ભેદ, એક જાતનો પૃથ્વ્યાગ

સુરિણગામાગ પુ (ચૂર્ણિગામાગ) ભાગનો
પથ ભાગ, અશનો અશ

સુરિણયામેદ પુ (ચૂર્ણિયામેદ) વસ્તુનો
ચૂર્ણ રૂપે ભેદ.

સુત વિ (સુત) પ્રાણગદિત અનેવુ.

સુત પુ (સૂત) ભદ્રુધ ચૂર્ણ (૨) આટો.
લોટ. (૩) ચૂર્ણ. બુકો.

સુત્રગ. પુ (સૂત્ર) મોચરો-સુગ્રાદિક ચૂર્ણ

સુત્રી સ્ત્રી (સૂત્રી) ચૂર્ણ. બૂકો. (૨)
લોટ.

સુપ્તલય પુ () વિનય નામના
દેવનું આરુધાવય-સખો રાખવાનું યગ.

સુલણી સ્ત્રી (સુલની) કપિલપુત્રના રાગની
રાણી; અભિદત નામના આરમા ચક્રવર્તી-
ની માતા.

સુલણીપિય પુ (સુલનીમૃ) ભગવાન
મહાલીંગના એકમુખ ઉપાસક.

સુલસી. } સ્ત્રી (સુલસી) ચોરાસી,
સુલસીદ. } ૮૪

સુષ વિ () ન્હાતું, લધુ

સુષ્ણ પુ () ભાત, ખોરાકની
એક વસ્તુ.

સુષ્ણીદેવી. સ્ત્રી (સુષ્ણીદેવી) કુપરરાગની
સુષ્ણી નામની દેવી (રાણી)

સુષ્ણપિટમ્ પુ (સુષ્ણપિટ) પિતાનો નાનો
ભાઈ, કાકા

સુષ્ણમાડ. સ્ત્રી (સુષ્ણમાડ) ખોરાકના મા

સુષ્ણમાડયા સ્ત્રી (સુષ્ણમાડયા) ખોરાકના
માતા. (૨) કાકી.

સુલસયગ પુ (સુલસય) સુલસતક નામનો
મટાવીગતવામિનો એક આવક; દશ આવક-
માનો એક

સુલસિમંત પુ (સુલસિમંત) ભરતક્ષેત્રની
મર્થાના પાપનાર પર્વત; ભરત અને
દેવવધને બુદ્ધ પાડનાર (એની વચ્ચે
આવેલ) પર્વત.

સુલસિમંતકુડ. (સુલસિમંતકુડ) સુલ-
સિમંત પર્વત ઉપરનાં અગ્નિ આર દેવમાતૃ
ખીન્ન દેવ-શિખર

સુલસિમંતગિરિકુમાર પુ (સુલસિમંતગિરિ-
કુમાર) દેવ સિને, જે સુલ સિમ-
વદ્દના અધિગતા છે.

સુલસિમંતા. સ્ત્રી (સુલસિમંતા) સુલસિમ-
વન્નગિરિ કુમાર દેવનાની રાગધાનીનું
નામ.

સુત્રી સ્ત્રી (સુત્રી) સુવરી, ચૂરી; ન્હાનો
ચૂનો

ચૂડામણિ પ (ચૂડામણિ) ચૂડામણિ; સુગ્ર.

ચૂં પુ. (ચૂત) આખાનુ દક્ષ (૨) સૂયાં
ખના આમ્ર વનનો રક્ષક દેવતા (૩) એ
નામની લના

ચૂંપર્વદિસમ્મ ન. (ચૂતપર્વત) એ નામનુ
એક ધંતુ નિમાન

ચૂંપર્વદિસા સી. (ચૂતપર્વત) સૌધર્મ
ન્દની અમ્રમદિરી દેવીની રાજધાની (૨)
ધંદાણી નિશેષ

ચૂંપર્વ ન. (ચૂત) સૂયાંલિમાનના
ઉત્તર દરનાળેથી ૫૦૦ જોજન ઉપર
આવેન આખાનુ એક વન કે જે સાડા
માર હજાર જોજન લાંબુ અને પાચસો
જોજન પહોળુ છે

ચૂંયા સી. (ચૂતા) સૌધર્મે ની અમ્રમદિ
વીની રાજધાની (૨) શંકે ની એ
અમ્રમદિરી

ચૂંલણી સી. (ચૂલની) અભદત અકર્તની
માતા

ચૂંલા સી. (ચૂલ) ચોગી િખા ચોની

ચૂંલામણિ પુ. (ચૂલમણિ) મુગ

ચૂંલિચગ ન. (ચૂલિચગ) ચોરાલીનાખ
પ્રતુત પરિમિત કાગરિભાગ

ચૂંલિચા સી. (ચૂલિકા) દષ્ટિનાદ અમ્રના
નાચ નિભાગમાનો પાચમે છે નો નિભાગ
(૨) મૂળસૂતમા ન બતાવલ હખીત
સાદ કરી અતમા બતાવવી તે
(૩) ચોરાલીનાખ ચૂનિચગ પ્રમાણનો
માળનિભાગ (૪) ચૂનિકા ચોની
શિખર

ચૂંલિય પુ. (ચૂલિક) ચૂનિ દેશ (૨)
ત્રિ. તે દેશમા વસનાર (૩) સી. ન. ૧૦
સખ્યા વિશેષ

ચૂંલિયા સી. (ચૂલિક) ચૂલો સગડી

ચૂંનોવળયણ ન. (ચૂનોવળય) ચોટની
ઉતારવાનો-મુદ્દાન મારનાનો સરમર

ચે મ. (ચે) જો

ચેષ્ટ ન. (ચેષ્ટ) જ્ઞાન ચેન ૫ (૨) મન
ચિત આન મુલ્ય

ચેષ્ટ ત્રિ. (ચેષ્ટ) મેલુ મનાવેનુ
ચગાવેનુ

ચેષ્ટ પુ. ન. (ચેષ્ટ) યક્ષ રંગે વન
દેવનાનુ આયતન-સ્થાન દેવસ્થાન (૨)
વનસ્થાન આયતન-સ્થાન અથવા નેના વિ
ભાગે બાગ ઉદ્યાન અ રામ બગીચો
(૩) તીર્થ-સ્થાન જ્ઞાન કેવળસ્થાન (૪)
અમલ સાધુ (૫) વનસ્થાન આ દેવતા
(૬) નિ. ચિતને બ્યાન ઉચ્ચત્તરનાર
(૭) ન. કાર્ત મહાપુરની એક ઉપર
મેનુ સ્મૃતિ ચિદ્ર કે રમાર અવશેષ
રાખ અગ્નિ ધ્રુવ રંગે (૮) જતદી
ઉતારનુ (૯) સભાવક્ષ સભાવક્ષ પાસેનુ
૧૩ (૧૦) અશુભરનાનુ વક્ષ (૧૧)
દેવતા ચિદ્ર જૂત વક્ષ જ્યા તીર્થ-સ્થાને
કેવળસ્થાન ઉત્પત થાય તે

ચેષ્ટલમ પુ. (ચેષ્ટલમ) મુધર્મા સભાની
૧૨મે મણિપીઠિમ ઉપર જે સાં જોજન
હાયો માચુરક નામનો થલ છે તે

ચેષ્ટમુમ પુ. (ચેષ્ટમુ) ચેત્યદક્ષ અને
પ્રેક્ષાધરની વચ્ચે મણિપીઠિકા ઉપરનુ
ચિતને આહ્વાનજનન સૂપ

ચેષ્ટમુમ પુ. (ચેષ્ટમુ) વાળ વ્યતરની
મુધર્માદિ સભાની આગળ મણિપીઠિકા
ઉપર રત્નમય વક્ષ કે જેની આઠ જોજ
નની ઉચ્ચ છે (૨) જેની નીચે તીર્થ
સ્થાને કેવળસ્થાન અશુ હાય તે વક્ષ
દેવતાઓની સભાના દરેક દરનાજ આગળ
મહાધર્મ અને ચેત્યદક્ષની વચ્ચેનુ વક્ષ
(૩) જેની નીચે ચોતરો આધેનો હાય
ત વક્ષ

ચેષ્ટા સી. (ચેષ્ટ) ક્રિયા આચરણ (૨)
પ્રથમ

ચેષ્ટિય ત્રિ. (ચેષ્ટિ) ચેષ્ટા કરેલુ

ચેડ પુ. (ચેટ) પથ પામ રહેનાર નોકર
(૨) માળાં

ચેડા. પુ. (ચેટક) વિશાવા નગરીનો ચેટક
નામનો રાજા કે જે મહારીઝ પ્રભુનો
પરમ ભક્ત હતો (૨) દાસ

ચેડય પુ. (ચેટક) કુમાર, ડોકરો (૨)
દાસ, નોકર

ચેડિયા સ્ત્રી. (ચેટિયા) દાસી, માનડી, બાદી
ચેટિય ન. (ચેય) જુઓ ' ચેટય '
શબ્દ.

ચેલ. પુ. (ચેન) ચેત્રમાસ (૨) જૈન મુનિ-
ઓનો એક ગ્રંથ

ચેલી સ્ત્રી. (ચેલી) ચેત્ર માસની પુનમ
ચેલિ. પુ. (ચેલિ) ચેલિ નામનો દેશ (૨)
ત્રિ. તે દેશના રહીશ

ચેય ન. (ચેતય) ચિત (૨) ગણાન (૩)
છા, આત્મા

ચેય મ. (ય) એમજ, એકમ

ચેયણ. પુ. (ચેત્ત) આત્મા, છા (૨)
ત્રિ. જ્ઞાનવાળા ચેતનવાળા

ચેયણા સ્ત્રી. (ચેત્તા) જ્ઞાનાદિ ચેતના,
ચેતન્ય

ચેયણ. ન. (ચેત ય) છાત્ત, છાત્તપાત્ત.

ચેયા. સ્ત્રી. (ચેત્તા) ચેતના-જ્ઞાનશક્તિ

ચેલ. ન. (ચેલ) વસ્ત્ર લુગડું

ચેલગ ન. (ચેલક) સન્યાસીઓનું એક
ઉપકરણ

ચેલગોલ. ન. (ચેલગોલ) એક જાતનું વસ્ત્ર

ચેલા સ્ત્રી. (ચેલતા) ચિન્તા (ડિરાત)
એવડ દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ દાસી

ચેલગ ત્રિ. () જુઓ ' ચિન્તા '
શબ્દ

ચેણા. સ્ત્રી. (ચણ) શ્રેષ્ઠ રાગની
રાણી, ચેણ રાગની પુત્રી

ચેન. મ. (ચે) નિશ્ચય અવધારણ

ચેવ. મ. (હા) સાદરપણેતક અવધ

ચોમ્મ ત્રિ. (ચોદક) પ્રેરક, પ્રશ્નકર્તા,
પૂર્વપક્ષી

ચોમ્મ પુ. (ચાયક) એક જાતનું ફળ

ચોમ્મ. ન. (ચોદન) } પ્રેરણા.

ચોમ્મણા. સ્ત્રી. (ચોદના) }

ચોદ્દ ત્રિ. (ચોતિ) પ્રેરણેલુ પ્રેરણા
કેલ, પુટેન

ચોક્ક. ત્રિ. (ચાક) ત્ર્યંબક, પવિત્ર, સાદ

ચોક્કલિ. ત્રિ. (ચોજશીલ) ચોખ્ખો, શ
રીર વસ્ત્રાદિને સાદુસુદ રાખનાર

ચોક્કા સ્ત્રી. (ચોક્કા) ચોક્કા નામની
પરિવારક-સન્યાસણ

ચોજ ન. (ચોય) આશ્ચર્ય, નિરમય

ચોજ ન. (ચોય) ચોરી, તરકરપણુ

ચોંડિ ત્રિ. () ગદુ, સગામણુ

ચોમ્મ ન. () વાક વગેરે લાન
વાનું હવકુ કામ

ચોત્તીસા સ્ત્રી. (ચુત્તિસા) ચોત્તીસ

ચોદ ન. () ચામડી છાલ

ચોદ્દ ત્રિ. (ચોદક) જુઓ ' ચોમ્મ '
શબ્દ

ચોદ્દ ત્રિ. (ચુદ્દાન) ચોદ

ચોદ્દમ. ત્રિ. (ચુદ્દાતન) ચોદમ (૨)
પુ. ૭ ઉપવાસ બેગા કરવા તે

ચોમ્મ પુ. () તેન વિગેરે ચોપડુ તે

ચોપાલ પુ. (ચમ્મલ) સુધાભિદેવના આ
મુધાગાર-હથિયારશાળાનું નામ

ચોપાલગ ન. () મતનારણ, હાથી

ચોય પુ. () ત્રયા, ઝાલ (૨)
કરી વગેરેના રજા (૩) મધ દ્રવ્ય વિશેષ

ચોયમ પુ. (ચાયક) એક જાતનું ફળ.

ચોયમ ત્રિ. (ચોદક) શક કરનાર, પ્રશ્ન
પૂજનાર (૨) સ્ત્રી પુત્રની નાથ

ચોયણા. સ્ત્રી. (ચોદના) પ્રેરણા, ચેતનાણી

ચોચાલ પુ. () ગદ ઉપા બેસનાનું
આન

ચોયાલા સ્ત્રી (ચુલ્લ મરિશન) ચુમા
ચોયાલીસા } નીસ
ચોર. પુ (ચોર) ચોર હેર, તપ્કર
ચોરગ પુ ન (ચોર) એ નામની એક
મુશ્મિલ વનગીત (૨) પ્રિં ચોરનાર
ચોરિય ન (ચોરિય) ચારી
ચોરિય વિ (ચોરિય) ચોરેલું ચોરી
હોયેલું
ચોરિય. પુ (ચોરિય) માલસોને મારી
ચોરી કરનાર (૨) જામુમ
ચોરી સ્ત્રી (ચોરી) ચોરી, ચોરુ તે
ચોલક ન (ચોલક) ચૂડાપનન, જાળ
પ્રાનુ પ્રથમ શિરોમુકન કરાવતું તે
ચોલગપટ્ટ પુ (ચોલગટ) મુનિને નીચે
પહેરનાનું વસ્ત્ર, ચપોટો

ચોલપટ્ટ પુ (ચોલપટ) સાધુઓનું કટિ
વસ્ત્ર, ચપોટો
ચોલોપણ્ય. ન (ચૂડોપણ્ય) જુઓ 'ચોનક'
શબ્દ
ચોનોયણ. } ન (ચૂડોપણ્ય) સરકાર
ચોનોયણ } વિશેષ, મુકન કરાવતું તે
ચોનોયણ્ય. } (૨) શિયા ધારણ,
ચોટની ગણાની તે.
ચોજક } પુ ન () બોજન,
ચોજક } ખાણ
ચોજિય. વિ () દેહાધિમાન
ચોજતરિ સ્ત્રી (ચુલ્લ) ચુમોતેર,
જા
ચોંબીસા સ્ત્રી (ચુલ્લિગતિ) ચોવીસ, ૨૪
ચોસત્રિ સ્ત્રી (ચુલ્લ) ચોસક, ૧૪

છ.

છ વિ (છ) ૮, ૮ની સખ્યા
છા પુ (છા) દહાણુના બાપનું નામ
છાવ્ય વિ (છાવિય) દાકણ
છાઉમ પુ ન (છાઉમ) ૮૦૨થ અસ્થા,
સરાગ દશા (૨) આત્માનું આસ્ત્રવન
ગનાગ જાનાવરણીયાદિ આર કર્મ (૩)
૮૧૮ માથા
છાઉમથ વિ (છાઉમ) અપૂર્ણ જ્ઞાનના
માણસ કેળવણી નહિ શરૂ કરે સહિત
છાઉમતિય વિ (છાઉમતિય) જા થ અન
આમા રહેનાર
છેર પુ ન (છેર) જા થ અ
ભિપ્રાય (૨) નિપાસિનારા (૩) જા
પ્રાનુ રનશ પતાવનાર શાસ્ત્ર પિત્રન
શાસ્ત્ર

છદ્વા. ન (છદ્વા) ખડીયાનું દાકણ
છદ્વા. સ્ત્રી (છદ્વા) સાધુએ કાઢપણ
વસ્તુ મુદ્દથને ત્યાથી બેરારી લાવ્યા પછી
ચુનાઈને તે વસ્તુ આગનથ કરતું-
પ્રાર્થના કરી તે, સામાચારીનો પ્રાંચમાં
પ્રકાર
છદ્વા. સ્ત્રી (છદ્વા) દીક્ષાનો એક ભેદ,
ખીખના અભિપ્રાયથી દીક્ષા લીધી
રોષ તે
છદ્વાણુવત્તિ વિ (છદ્વાણુવત્તિ) અધને-
અભિપ્રાયને અનુસરનાર, પોતાની મરજી
પ્રમાણે ન આત્મા ચુરની મરજી પ્રમાણે
વર્તનાર.
છદ્વાણુવત્તિ. સ્ત્રી (છદ્વાણુવત્તિ) કાઢના
અધને-અભિપ્રાયને અનુસરી. વર્તતું તે

ક્રંદાનવાર ત્રિં (ક્રંદાનવાર) આચાર્ય વ-
ગેત્રી ધ્વજાનુસાર વર્નનાર તથા તેમની
મેલા ક્રનાં

ક્રમક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય (૨)
હાન્યાદિ ૭, હાન્ય, રતિ, અગ્નિ, શોધ,
ભય, ભુગુપ્ત

ક્રમક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય (૨)
હાન્યાદિ ૭, હાન્ય, રતિ, અગ્નિ, શોધ,
ભય, ભુગુપ્ત

ક્રમક પુ (વર્ગ) પૃથ્વીનાય અગ્નિ
તેજસ્ય, વાહિન્ય, વનસ્પતિન્ય અને
નસકાપ-એ ૭ પ્રનારના છોડોનો સમુદાય

ક્રમક પુ (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય આ
હાન્યાદિ ગંગા સિંધુ અને રેનાદર પર્વતથી
પડેલા ૭ રિભાગ

ક્રમ નં () નિષ્ઠા

ક્રમ નં () ગણ

ક્રમગિયા સીં () ગણ

ક્રમ પુ (વર્ગ) મો ૩ (૨) આધા
દેવનાના ધ્વજાનુ ચિદ્ર (૩) સગરમા
તીર્થેરુ નાગ

ક્રમપુર નં (વર્ગ) એ નામનુ એ
વહેર

ક્રમગણ } ત્રિં (વર્ગ) ગણ
ક્રમગણ }

ક્રમ ત્રિં (વર્ગ) ૭, ૮

ક્રમવત્સલા ગાં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
સની સખ્યા

ક્રમસદ્ધિ સીં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય

ક્રમસા સીં () ૭-૮ નો સમુદાય
નિગેરે સખ્યાની ગણ

ક્રમવત્સલા પુ (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
છોડોનો સમુદાય પૃથ્વીનાય અગ્નિ તેજસ્ય
વાહિન્ય વનસ્પતિ અને નસકાપ

ક્રમવત્સલા સીં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
૭-૮ નો સમુદાય પૃથ્વીનાય અગ્નિ તેજસ્ય
વાહિન્ય વનસ્પતિ અને નસકાપ

ક્રમ નં () સીંધુ ગાં

ક્રમ ત્રિં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
બેલા ક્રનાં

ક્રમવત્સલા ગાં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
૭-૮ તપ કરુ તે

ક્રમવત્સલા નં (વર્ગ) ૭-૮ તપ એ ઉ
પાસ સાથે ક્રનાં

ક્રમવત્સલા નં (વર્ગ) એ ઉપાસ બેલા
ક્રનાં

ક્રમવત્સલા ત્રિં (વર્ગ) નાગનાગદ મે
ઉપાસ ક્રનાં

ક્રમ નં (વર્ગ) અનન્ય નાગ હોનાધિ-
અમખ્યાત ભાગ હોનાધિ, સખ્યાન ભાગ
હોનાધિ, સખ્યાનશ હોનાધિ, અમ
ખ્યાતશુદીધિ અને અનન્યશુદીના
ધિક એ હાનિદિના , મ્યાનની
સા

ક્રમ ગાં (વર્ગ) ૭-૮, પક્ષીની ગી નિધિ
(૨) ગી નિધિ સમવિધિ (૩)
ગી નગ, મધા નામે ગી પૃથ્વી

ક્રમક્રમ સીં (વર્ગ) એ. પ્રકાગે
અ રમ અનામ

ક્રમ ત્રિં () ખાડેનુ ગેડુ

ક્રમ નં (વર્ગ) ૭-૮ તપ (૨)
વમન, ઉત્તરી

ક્રમવત્સલા નં (વર્ગ) ૭-૮ તપ તપ

ક્રમવત્સલા ત્રિં (વર્ગ) વમન કરેન

ક્રમવત્સલા } ત્રિં (વર્ગ) ઉત્તરી કરેન
ક્રમવત્સલા } વમન કરેન (૨) વમન
ગાંને હાથે ઘોડાથી સાધુને લાગે

એ એ લાગે દોર

ક્રમ પુ (વર્ગ) વમન, અરસ (૨)
દિસા (૩) ઉત્તરી

ક્રમ નં (વર્ગ) દિસા

ક્રમ ત્રિં (વર્ગ) દિસા (૨)
પુ મેર મર

દ્રવ્ય. ત્રિં (દ્રવ) દાકેયુ; સનાકેયુ; અનુ.

(૨) જનસમુદાયે મળી બોળા કરવું તે.

(૩) બંધાદિનો મહોત્સવ (૪) નં ભાષા,

૩૫૨

દ્રવ્યણક્રી સીં (વળવળતિ) અનુ, ૬૬

દ્રવ્યણાલક્ર નં (વળણાલક) ત્રિજાદિક,
સન્ધ્યામીનુ એક ઉપકરણ.

દ્રવિણાક્ર પું (દ્રવિણ) એ નામનો એક
કસાઈ

દ્રવ. નં (દ્રવ) ઇત, ૭૧૨ (૨) ચદ્ર
વગેરેનો ઇસાકારે થતો નક્ષત્ર સાથેનો
યોગ, ઇતયોગ

દ્રવંતિયા. સીં (દ્રવંતિકા) એક પ્રકારની
સલા.

દ્રવત્કાર. ત્રિં (દ્રવત્કાર) ૭૧ બનાવનાર

દ્રવત્માહ. ત્રિં (દ્રવત્માહ) ઇતને ધારણ
કરનાં

દ્રવત્ધાર ત્રિં (દ્રવત્ધાર) } ઇત ધરનાર.
દ્રવત્ધારિ ત્રિં (દ્રવત્ધારિ) }

દ્રવત્પ્રજાસય નં (દ્રવત્પ્રજાસય) કંપનવા
નગરીની બહારનો એ નામનો એક
મળીઓ

દ્રવત્સય. નં (દ્રવત્સય) ચક્રવર્તીના ચોદ
રત્નમાંનું નવસુ રત્ન

દ્રવત્તરિ સીં (વત્સવતિ) છોતર, ૭૬ની સખ્યા

દ્રવત્જનલક્ષણ. નં (દ્રવત્જનલક્ષણ) ઇતના વક્ષણ
પારખવાની એક કળા

દ્રવત્તા. સીં (દ્રવ) અનન્તકાલ વિશેષ

દ્રવત્તતિદ્રવ. નં (દ્રવત્તતિદ્રવ) ભગવાનનો
એક અનિશય, ભગવાન માથે ઇત ઉપર
૭૧ ધારણ થાય તે

દ્રવત્તાર ત્રિં (દ્રવત્તાર) ઇત બનાવનાર,
ઠારીગર

દ્રવત્તાદ પું (દ્રવત્તાદ) એક વક્ષ કે જેની
દેડે હડા થી પગપ્રભ તીથકરને કેવળ
જ્ઞાન થયું હતું

દ્રવત્તિ ત્રિં (દ્રવત્તિ) ઇતીવાળો, ઇતવાળો.

દ્રવત્તીસા. સીં (વત્તીસા) ઇતસ; ૩૬.

દ્રવત્તોમ્ર. પું (વત્તોમ્ર) ઇત્તાકારે વર્ષાદ પડી
તરત ઉગતી એક વનસ્પતિ.

દ્રવત્તોવ. પું (વત્તોવ) } એક જાનનુ

દ્રવત્તોમ્ર. પું (વત્તોમ્ર) } ૪૬.

દ્રવત્તોહ. પું (વત્તોહ) ૪૬ વિશેષ.

દ્રવ. નં (દ્રવ) પાખ, પીણ.

દ્રવંત પું (વડન્ત) ઇ દાનવાળો હાથી.

દ્રવિસિ. નં (વડિસિ) ઇ દિશા; પૂર્વ,
પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ, બધી અને અધી
એ ઇ દિશા.

દ્રવનર } સીં (વળવળતિ) અનુ, ૬૬

દ્રવ. ત્રિં (દ્રવ) શુભ રાખેલ. (૨) આં

તેની રીતે શુભ સંદેશો પહોંચાડનાર
એક દૂતી

દ્રવનર. સીં (વળવળતિ) અનુ, ૬૬.

દ્રવપદ } નં (દ્રવપદ) માયા-આન,
દ્રવપય. } ૬૫૨

દ્રવપ્રા સીં (દ્રવ) જુઓ " ઇતપદ " ૨૦૬.

દ્રવપ્રયા. સીં (વદપ્રિકા) વડુ, ભમરી વિગેરે.

દ્રવપ્રયા. } સીં (વદપ્રિકા) ઇતપ્ર, ૫૬

દ્રવપ્રા. } ની સખ્યા.

દ્રવપ્ર પું (વદપ્ર) ભમરી (૨) ત્રિં ૭

સ્થાનવાગુ (૩) ઇ પ્રકારનું.

દ્રવપ્ર } નં () ધીરણી (૨)

દ્રવપ્ર } આલણી (૩) આખરીઓ.

દ્રવમાત્ર. પું (વડમાત્ર) ઇતે ભાગ

દ્રવમાત્રી. સીં (વડમાત્રી) વીણા; સતાર

દ્રવમાસિદ્ધ. ત્રિં (વળમાસિક) ઇમાસી

તપ, ઇ મહિનાના ઉપાસ કરવા તે.

દ્રવમાસિદ્ધમત્ત નં (વળમાસિકમત્ત) ૭ મા-

નના ઉપાસનું વ્રત

દ્રવમાસિયા. સીં (વળમાસિકી) સિક્કાનું

છડી પડિમા કે જેમાં એક માસ પર્યન્ત

જ્ઞાન નં (જ્ઞાન) દાકુ
જ્ઞાપ. વિં (જ્ઞાપ) કશા માનથી નમુખ
જ્ઞાપિ વિં (જ્ઞાપિત) ૧૫-૨૧ની
ગોલામાં તેની
જ્ઞાપન નં (જ્ઞાપન) ૨૫ રિગેથી નાકુ,
આપન (૨) પર ઉપરનું નાસ ખ
પાટ રિગેનું માપન-વપન (૩) વખ
વપુ
જ્ઞાપા સ્ત્રીં (જ્ઞાપા) નાપડો જાપા (૨)
કાન્તિ, દીપ્તિ (૩) અમાને બોલે પ
મિત્ર-પ્રાપ્ત (૪) તાપનિનાનો દેવ
જ્ઞાપાગ ન્ત્રીં (જ્ઞાપાગ) બ્રાપાની પેઠે
જુ તે (૨) નાપને અપનનીને જુ તે
જ્ઞાપાલા. } સ્ત્રીં (જ્ઞાપાર્જન) ૬૫
જ્ઞાપાલોસા } બીજા ૪
જ્ઞાપોચ્ચ. પું (જ્ઞાપોચ્ચ) ધખી ગપામાં
જાક
જ્ઞા. નં (જ્ઞા) ગખ ભસ્મ. (૨)
કાચ (૩) ખારો (૪) અસદિપકા
જ્ઞારિય. નં (જ્ઞારિય) ભસ્મ.
જ્ઞારિયમુચ્ચ વિં (જ્ઞારિય) રખ જેવું
થેલું
જ્ઞારિયા સ્ત્રીં (જ્ઞારિયા) ગખ
જ્ઞારિમુચ્ચ વિં (જ્ઞારિમુચ્ચ) લુઓ ' ગમિ
બુધ ' શમ્દ
જ્ઞારિમુચ્ચા સ્ત્રીં (જ્ઞારિમુચ્ચા) ગખ
માળનારી આ
જ્ઞાર પું (જ્ઞાર) ગમ્યુ માગક
જ્ઞારક્રિ સ્ત્રીં (જ્ઞારક્રિ) ગસ ૬૬
જ્ઞારક્રિ. સ્ત્રીં (જ્ઞારક્રિ) જોલે ૭૪
જ્ઞારક્રિ સ્ત્રીં (જ્ઞારક્રિ) ગસ ૬૬
જ્ઞારક્રિ સ્ત્રીં (જ્ઞારક્રિ) ગપાસી ૮૬
હિંડી સ્ત્રીં () માકની ગ્રેડી નાની
પારીનો માર્ક
હિંડણ નં (હેડન) હેડ, ભાગ કગા તે
હિંડ વિં (હીલ્ડ) ડી, છી, કરેલું

હિંડપરોહ્યા સ્ત્રીં (હિંડપરોહ્યા) એ
બનની એક વનસ્પતિ
હિંડાગિય. વિં (હિંડાગિય) અપ્યમ
અપાની બોનાવેવ
હિંડિકાર પું (હિંડિકાર) કુતગ વગેરેને
દાકાને ડિ, ડિ દન, દન રગેરે મા
કરેલા ને
હિંડ વિં (હિંડ) જેના ચોગ્ય ખલિ
થ ' રહે નેન (૨) નં ૭૦ માપ
હિંડ. નં (હિંડ) ડિ, કાપુ બામર (૨)
દેવ (૩) આકાલ (૪) અપાન, અ
પમ
હિંડિયા સ્ત્રીં (હિંડિયા) આપા
હિંડિય વિં (હિંડિય) હેડેલું, કાપેલું
હિંડિયદહા સ્ત્રીં (હિંડિયદહા) કાપી નાખી
તેવ તેજ ઉગે એરી એક બનની વ.
નમ્પનિ, મનુષી વગેરે
હિંડિયમલ પું () ગર, ઉપપનિ
હિંડિયમલ વિં (હિંડિયમલ) જેમા જુ
આપુ ન અને એવ આપન-પર્વત, ગગ-
વ વગેરે
હિંડ વિં () અપાન, અડેલું
હિંડરા સ્ત્રીં () ગપક, ઠત
હિંડાર. વિં (હિંડાર) હેડ ૨૨ના નાસ
કગાર
હિંડિ સ્ત્રીં (હિંડિ) હેડ રિગેરે,
ખપડન
હિંડ. નં (હિંડ) લુઓ " હિંડુ " શમ્દ
હિંડ વિં (હિંડ) હેડેલું, કાપેલું (૨)
નિયમિત રીતે લુડ પાડેલું નિભાગ કરેન
(૩) નિર્ધારિત નિશ્ચિત (૪) નં ૭૦
ખપડન
હિંડિય વિં (હિંડિય) એડરદિન (૨)
પું ત્યાગી, સાડુ, નિગેય
હિંડિયદહા વિં (હિંડિયદહા) જે સુત
કે ગાથા મનન અર્થ દર્શાવે, બીજા સુત

કે માથાની અપેક્ષા ન ગણે તે જિન
 ડેનયરાગુ ડેવાય જોમ-ધમ્મો મળસુકિદ
 દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દ્વિત્વવાન્તર) જ્યા
 મામ, નગર વિગેરે કાઇ ન રોય એવો
 રંગો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર) એ- જાનની રત-
 અપિ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () દવખી જાનનો
 યાગ કે મોડો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (સ્વરૂપ) અપે- કયા વાપ-

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () પુછક

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિતર) ઉનાવગી

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિતર) ઉનાવગી સાગનાર
 વાતુ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિતર) નાહી નમ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (જોરિકા) એ- જાનની
 આધારણ વન-પણિ, કન્દ વિગેરે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () મીતમગે કવો તે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (મવાલ) છેવડુ નવરખ
 ૭ મરખમીમાંનું ઝું સરખ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () આમણનો વા-વોલો,
 આમણો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (હરગવિવલ્લ) પુખ્તના
 પાથ પ્રમગમાનો એ- જે પુખ્તકની પ
 દોળામ રખારે અને જાણક ઓડી રોય
 તેવું પુખ્ત

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () મીં () સીંગ,
 દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () કળી. (૨) જાડની ૧૧

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિગાઠ) મોગની ગિખા

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિગાઠ) મોગ (૨) વિં
 મોરપીં ધા-જી મનાગ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () શિખા નાની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) } જીવુ તે જિ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) }

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) મી દુધવાળી એ- સ
 પા ૧૧ વન-પણિ.

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (લીલ) બુગ/પરિસર્પવિગેરે.

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (જોરિકા) કન્દ
 વિગેરે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (જોરિકા) એ- જા-
 તની વન-પણિ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (વિગાઠ) નિદા, ધિદ્ધારવુ તે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દુલ્લુદ્ધાર) કાગાને દાખી
 કાદવાને છુ, છુ, સમ કવો તે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દુલ્લુદ્ધાર) આભરણ વિગેરે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) વધુ દવડ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (જોરિકા) એ- જાનનું ૧

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () ૨

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) નપુમ્ન (૨) વિં ચૂપ
 કવેન (૩) નામ કવેન (૪) અપ્રયાસ
 કવેન

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુનાય) ખામી ભરેય
 આયા-વાગુ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) અસો, સગ્રમો (૨)
 નં એ- પ્રમગનુ રાસ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) અપ્રા રંગે ગખ-
 વાની રાગની પ્રથમી

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) નિનપ્તુ રાઠ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દુરિકા) ઠગી

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (મુગ) ચુનો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) અખ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) નુરધાગિકર્મ,

આલખીને એમ નિષ્કામવાનુ મ્યાન

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) અખનો

પુરિદ અખ મદન કરી તે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) નુર વે નીય

અર્મ, જેના ઉદારી અખ લાગે છે તે-કર્મ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (નુર) અખ અખ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં () નાખેયુ કેકેયુ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિં (દુરોચ્યવલ) એ નામનું
 ખીન્ન ચગિત, પુરપણને ઠગી મદા-
 વતેનું આનોય ૧ કવુ તે

કેશોવદ્વાવણિય. નં (કેશોવ્યામ્નોય) છેદા-
પસ્થાપનીય નામે ળીઝુ ચારિત્ર

કેજ ત્રિં (કેજ) છેદા વાપડ ચારિ-
ત્રનો છેદ

કેત. નં (કેત) ધ્યાન, ધ્યય

કેતાર. ત્રિં (કેત) છેદનાર કાપનાર

કેદ પું (કેદ) ખડ, કકડો (૨) મિઝેદ,
મિનાશ

કેશોવદ્વાવણ નં (કેશોવ્યામ્નોય) ળુઓ
“ છેઓવદ્વાવણ ” શબ્દ

કેશોવદ્વાવણિય. નં (કેશોવ્યામ્નોય) ળુઓ
“ છેઓવદ્વાવણિય ” શબ્દ

કેવ નં (કેવ) પુછક, લાગૂ

કેવ. ત્રિં (કેવ) અનસરનો બચકાર કશય,
હાથીયાર

કેવ પું (કેવ) નિશીથ આદિ છેદ્વત્ર (૨)
પ્રાયશ્ચિત્ત મિશેષ (૩) મિઝેદ, અટમયત

કેવગ. ત્રિં (કેવ) છેદ કનાર, કાનનાર

કેવળ નં (કેવ) અગ્ર મિશેરથી કાપવું
તે (૨) ઈર્ષની સ્થિતિનો ધાન કરવો
તે (૩) મિનાશ, તુ-શાની (૪) ખડ,
કકડો. (૫) કમી નૂનતા (૬) શત્રુ,
હથિયાર (૭) નિશ્ચાત્મ નચન, (૮)
સૂક્ષ્મ અનન

કેવળગ } નં (કેવળ) મે ક્રમ કરના
કેવળય } તે (૨) આમણને છેદવાનું શત્રુ

કેવાયરિય. પું (કેવાચાર્ય) શિ પાચાર્ય,
કળાચાર્ય.

કેવારિહ નં (કેવાર) પ્રાયશ્ચિત્ત મિશેષ

કેવરિણિયા ત્રીં (કેવરિણિયા) વન-
સ્થાન મિશેષ

કેવ. પું ત્રીં () અગ્ર, મકરો.

કેલિગ્ર. નં () નામ ઈન્દુ (૨)
સીંગ વગાડી તે.

કેલિયા ત્રીં () જાણી, નાની
બડી

કેવટ } પું (મેવાર્ત) ૨ સમયમાનુ ઠડું
કેવટ } સમય

કેવટસંચયના નં (મેવાર્તવત) છેવટ સ
ધપણ

કેવટસંચયણિ ત્રિં (મેવાર્તવતવિન્) છેવટ
સંધયણવાલો

કોમ્ર પું (કોમ) છોતરા

કોંડિગ્ર. ત્રિં (કોંટિ) છુટા કરેલ

કોંડિય ત્રિં (સ્ફોટિ) ફાડેલું, નિદરેલું.

કોમ ત્રિં (કોમ્ય) ક્ષોભ પામેન, ક્ષો
ભરાણ

કોમ ત્રિં (કોમ્ય) સદાય મિનાનો, દીન,
મરીન (૨) નં અવગમ્યાન, કનક,
દોષારોપ

કોમગ નં (કોમ્યક) આળ, કનક

કોમ. પું નં (કમન) ળુઓ “ કમિ ”
શબ્દ

કોલણ નં () છોલવું, ડાવ
છોતારથી તે

જ.

જ ત્રિં (જ) ઉત્પન્ન થનાર

જ ત્રિં (યજ) જો

જહ પું (યતિ) યવનાનત સાધુ મુનિ,
યતિ

જહ ત્રિં (જયિન્) જય મેળવનાર

જહ ત્રિં (યતિ) જોડણ

જા ત્રિં (યદિ) જો કદિ, જોકે, જો, યદિ

જરજ્ઞા. ત્રીં (યરજ્ઞ) અણધાર્યું પામવું

તે, કાગડાને બેસતુ અને તાડને પશુ તે
યદ્યયોગ.

જહઞ્ઞાવાદ પુ (યદ્યવાદિન્) દરેક પ
દાર્થની ગરુણ નિના અણુધારી ઉત્પત્તિ
થાય છે એમ વર્નાર

જહણ ત્રિં (જૈન) નિન-તીર્થકરે દર્શાવેન,
નિનસંમધી (૨) નિનદેવના ભક્ત,
નિનધર્મી.

જહણ ત્રિં (જયિન્) નિત ભેગનનાર (૨)
શ્રીં ધણી ઉતાનગી મર્તિ

જહણ ત્રિં (જયિન્) વેગનાન્ વેગવાળુ.

જહણા સ્ત્રીં (યત્ના) એક જાતની ગતિ

જહણી સ્ત્રીં (જયિની) વેગનાગી

જહસ્ત. ત્રિં (જૈન) જીતનાર, વિજયી

જહસ્તાર પુ (જતુ) શત્રુના સૈન્યને જીતનાર

જહય ત્રિં (જયિક) જય કરનાર, નિત
નાર (૨) પુ. જયજય શબ્દ

જહય ત્રિં (યત્) યાજ્ઞ, યજ કરનાર

જહવા પ્રં (યદિના) અથવા

જહવિ પ્રં (યદિવિ) બેકે બે પશુ

જહ. નં (જતુ) યાજ બેગણી

જહણા. સ્ત્રીં (યમુના) યમુના, જમના
નદી

જહણાર્ચક. નં (યમુનાર્ચક) જમુના નદીને
કહે એ નામનુ એક નગર

જહવેય પુ (યતુર્વેદ) ચાર વેદમાનો એક
વેદ

જહ્મો પ્રં (યત) જેથી જેથી કરી,
જેમાથી

જ. પ્રં (યત) જેથી કરીને, જે કાગજ માટે

જંકિચિ પ્રં (યત્કિચિ) જે કાષ

જંગમ ત્રિં (જહમ) હાલતુ ચાલતુ (૨)

નં જંગમ મિલન (૩) પુ. હાલતા
ચાલતા જીવ, નસતી

જંગલ પુ (જહલ) એ નામનો એક
આપરેશ (૨) જળ નિનાનો પ્રદેશ

જંગિય નં. (જાહ્નિક) કાશીના વગેરે ત્રસ
જના અશ્વનથી ઉત્પન્ન થયેલ વસ્ત્ર

(૨) નિં જંગમ વસ્તુથી સમઘ રાખનાર,
જંગમ સમધી

જગોલ નં (જાહુલ) એર ઉતારનાના
ઉચ્ચ મતાનનાર શાસ્ત્ર, આયુર્વેદનો
એક ભાગ જેમા નિયંત્રી ચિકિત્સાનુ
પ્રતિપાદન છે

જગોલી. સ્ત્રીં (જાહુલી) ગારડી નિધા

જંઘા સ્ત્રીં (જઙ્ઘા) બાધ, સાધન

જંઘાચર ત્રિં (જઙ્ઘાચર) પાણી, પગે ચાલનાર

જંઘાચારણ પુ (જઙ્ઘાચારણ) તપ વિશૈષથી
પ્રાપ્ત થયેલી શકિતનાગા ચારણ મુનિ

જંઘાચારણા. સ્ત્રીં (જઙ્ઘાચારણા) એ નામ-
ની નિધા કે જેના પ્રભાવથી આકાશમા
ઉરે ચડી શકાય

જંઘાસંતારિમ ત્રિં (જઙ્ઘાસંતાર્ય) બાધ
મુધી પાણી દોષ તેટલુ ઉંચુ જળાશય

જંત નં (યન્ત) વચીકરણાદિ પ્રયોગમા
વપરાતો વા (૨) નિયમન, નિયંત્રણ
(૩) એક પ્રકારનુ રથનુ ઉપકરણ. (૪)
ધાણી, ચિથોડા, મોક્ષણ વગેરે

જંતપિચ્ચકમ્મ } નં (યન્તપીચ્ચકર્મ)

જંતપોલ્લયકમ્મ } ધાણી, ચિથોડા વગેરે
ફેરનાનો ધધા કરવો તે, આનકના પદ
માંલનમાનુ બારમુ કમાંલન, સાતમા
નનો એક અનિચાર

જતપાહ. પુ (યન્તપાહ) મેરડીનો પાહ

જંતિય. ત્રિં (યન્તિ) નિયંત્રિત, નિયંત્રિત,
કનકે કનક

જંતુ પુ (જન્તુ) પ્રાણી, જીવ (૨) જીવ
નિનય નામનુ ગાનાં યુગવાળુ જીવ,
જીવનો એક પ્રકાર

જંતુગ. } નં (જન્તુ) એક જાતનુ ધામ

જંતુય. } કે જેથી ફેર ચુકાય છે. (૨)
જંતુક નામના ધામનુ પાથરણ

જંગમ. } ત્રિં (જંગમ) બોલનાર
જંપય }
જંપાણ નં (જમ્પાણ) એ પ્રકારનું તાલન,
પાતળી રિશેષ
જંપિય ત્રિં (જલ્પિય) મોક્ષેન, કહેન.
જંપિર ત્રિં (જલ્પિન) બાનનાર
જંબર સ્ત્રીં (જામ્બરી) શ્રી દુષ્કાની
એક સ્ત્રી
જંબાલ પું નં (જમ્બાલ) કાદન, કાચક
(૧) મેનાગ (૩) જંગનુ, ગર્ભ ઉપર
ચીંટાએની આમડી
જંબુ નં (જમ્બુ) જાણુડ (૨) જાણુડનું
ઝાડ (૩) જાણુડામી (૪) જાણુડાપ
જંબુદીવ. નં (જમ્બુદીવ) જાણુડાપ નામનું
પ્રથમ દ્વીપ
જંબુદીવપ્રતિ. સ્ત્રીં (જમ્બુદીવપ્રતિ) એ
નામનું પાત્રપુ ઉપાગ મન
જંબુફલકાલિયા. સ્ત્રીં (જમ્બુફલકાલિયા)
એક જાતનો દારૂ.
જંબુય પું (જમ્બુક) શિઆગ. (૨) જાણુડ
ફળ, જાણુડ
જંબુચતી સ્ત્રીં (જમ્બુચતી) અનમદસૂત્રના
પાત્રમા વર્ણના છૂંતી અધ્યયનનું નામ
જંબુસુદંસણ સ્ત્રીં (જમ્બુસુદંસણ) એ નામનું
ઝાડ કે જેના ઉપરથી આ દ્વીપનું નામ
જમ્બુદીપ પડ્યું છે
જંબુ પું (જમ્બુ) સુધર્મા આમિના સિખ
જમ્બુવામી (૨) વૃક્ષ નિશેષ, જાણુડ
ઝાડ (૩) જાણુડકાના આકારનો એક
રતનમય શાશ્વત પદાર્થ કે જે કારણથી
આ દ્વીપ જમ્બુદીપ કહેવાય છે.
જંબુદ } નં (જામ્બુદ) સોનું, સુવર્ણ
જંબુદાય. }
જંબુદીવ પું (જમ્બુદીવ) એ નામનો અ-
સખ્યાત દ્વીપસમુદ્ધાનો પ્રથમ દ્વીપ

જંબુદીવગ ત્રિં (જમ્બુદીવગ) જાણુડાપમા
ઉપજ થનાર મનુષ્ય.
જંબુદીવપ્રતિ ત્રિં (જમ્બુદીવપ્રતિ) જેમા
જાણુડાપનું પ્રકારનું કંઈ છે તે જાણુ-
દ્વીપપત્તન નામે એક કાવિ કે મન
જંબુદીવાહિવદ. પું (જમ્બુદીવાહિવદ) જાણુ-
દ્વીપને અધિપતિ અનાદન નામનો દેવના.
જંબુદીવપરિમતિ નં (જમ્બુદીવપરિમતિ)
જાણુડ પ્રકારના નાટકમાનું ૨૦ સુ-
નાટક જેમા જાણુડના પાત્રકાનો વિભાગ
દર્શાવવામા આવે છે તે
જંબુદીવ } નં (જમ્બુદીવ) જાણુડનો અ-
જંબુદીવ } ધિરાન પ્રદેશ
જંબુફલકાલિયા. સ્ત્રીં (જમ્બુફલકાલિયા)
જાણુડના જેવી કાગા ગની મહિરા
જંબુય પું (જમ્બુક) શિઆગ, શિઆગ
જંબુજય પું નં (જમ્બુજય) અણુ, કાળી
કેનાડા પાણીનું કામ
જંબુર સ્ત્રીં (જમ્બુરી) કૃષ્ણ પાસુદેનની
છટ્ટી પદમણી કે જે તેમનાથ પ્રભુ પામે
દીક્ષા બધ મોક્ષ પદાર્થ
જંબુસુદંસણ સ્ત્રીં (જમ્બુસુદંસણ) સુદંતન
નામે જાણુડનું ઝાડ જેના ઉપરથી જાણુ-
દ્વીપ નામ પ્રસિદ્ધ થયેલ છે.
જંમગ પું (જમ્મગ) નિરંજનોવાસી દેવ
તાની એક જાત
જંમણી સ્ત્રીં (જમ્મણી) એ નામની એક
વિદ્યા
જંમય પું (જમ્મય) જુઓ " જમ્મય "
શબ્દ
જંમા. સ્ત્રીં (જમ્મા) બગાસુ
જંમાદય નં (જમ્મિત) બગાસુ ખાનું
જંમિયગામ નં (જમ્મિયગામ) બગાસામા
પાર્થનાથ પદ્માની પાસે આવેલ એક
ગામ કે જેની પાસે મહારીર આમિને
કેવળ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું હતું

જન્મલ. પું (યત) યક્ષ; વ્યંતર દેવની એક
ભત. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ અને
એક સમુદ્ર. (૩) માન; કુતરો.

જન્મલકહમ. પું (યત્તકર્મ) એ નામના એ
વાણીયા. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ
અને એક સમુદ્ર.

જન્મલગાહ. પું (યત્તમહ) યક્ષકૃત ઉપદ્રવ.

જન્મલણાયગ. પું (યત્તનાયક) યક્ષોના અ-
ધિપતિ કુબેર.

જન્મલદિયા. સ્ત્રી (યત્તદત્ત) બાવીસમા
તીર્થેકરની મુખ્ય સાધીનું નામ.

જન્મલમહ. પું (યત્તમદ) યક્ષ દ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલમંડલપવિમસિ. પું નં (યત્તમગ્નલપ્રવિ-
મસિ) ૩૨ નાટકમાંનું ૧૦ મું નાટક.

જન્મલમહામહ. પું (યત્તમહામદ) યક્ષ દ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલપદ. પું (યત્તપદ) યક્ષ સમુદ્રનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલસિતી. સ્ત્રી (યત્તસી) યક્ષત્રી ના-
મની એક બ્રાહ્મણી.

જન્મલા. સ્ત્રી (યત્તા) ઔષધિશદ્ધની બહેન.

જન્મલાદિટ્ટ ત્રિં (યત્તાદિટ્ટ) યક્ષના આવેશ-
યાત્રું; યક્ષાધિપતિ.

જન્મલાદિત્તવ. } નં (યત્તાદીપક) એક
જન્મલાલિત્તવ. } દિશામાં થોડે થોડે અતરે
વીજળીના જેવા ભક્ષ દેખાય તે; બૂત
પિરાય વગેરેના આગા.

જન્મલવેસ. પું (યત્તલવેસ) યક્ષનો મનુષ્યના
શરીરમાં પ્રવેશ; યક્ષકૃત આવેશ

જન્મલદ. પું (યત્તેન્દ્ર) યક્ષોનો દંડ. (૨)
અરનાયકના યક્ષનું નામ

જન્મલગો. સ્ત્રી (યત્તલગો) ૨૨ મા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધી.

જન્મસી. સ્ત્રી (યત્તસી) એક જાનની
વિધિ.

જન્મલુત્તમ. પું (યત્તોત્તમ) યક્ષના ૧૩ પ્ર-
કારમાંનો છેલ્લો પ્રકાર.

જન્મલોદ. પું (યત્તોદ) યક્ષોદ નામનો
સમુદ્ર.

જગ. નં (યત્તાર) શરીરની અંદરનો એક
અવયવ; પીડા; કલેઝું.

જગ. પું () પ્રાણી.

જગ. પું (જગત્) જગત; દુનિયા.

જગદ. સ્ત્રી (જગતી) પૃથ્વી. (૨) જગદી-
પને ફરતો કોટ.

જગદિપચ્ચય. પું (જગતીપચ્ચય) પર્વત
વિશેષ; સુધાંભ વનખંડમાંનો એક
પર્વત.

જગત્તણ. નં (જગત્તણ) એ નામની એક
ભતની લીલી વનસ્પતિ.

જગતી. સ્ત્રી (જગતી) પૃથ્વી. (૨) જગદીપ
આદિ ક્ષેત્રનો કોટ-કિલો.

જગતીપચ્ચય. પું (જગતીપચ્ચય) જુઓ “જગ-
દિપચ્ચય” શબ્દ.

જગપ. નં (યત્તપ) કલેઝું. (૨) તે ભાગનો
રોગ.

જગારી. સ્ત્રી () સગરો; એક
ભતનું ધાન્ય.

જગણ. નં (જગણ) જગત્તણ; નિશ ન
લેતી તે; ઉત્તમરો કરવો તે.

જગ્ગુણ ત્રિં (યત્તગુણ) જટશાળું.

જઘણ. નં (જઘન) સાધન.

જઘણ. } ત્રિં (જઘન્ય) યોગમાં થોડું;
જઘણિણ્ય. } યોગમાં યોગ્યું.

જઘ. ત્રિં (જઘ) સ્વાભાવિક. (૨) જાન-
વાન. જાનિયું; પ્રધાન; શ્રેષ્ઠ. (૩) સમ-
તીય. (૪) શુદ્ધ.

જઘ્વંજણ. નં (જઘ્વંજણ) એક અંગના.
(૨) યોગમાંનું અંગ; તેજ વગેરેથી
મર્દિન અંગના.

જાચરિણ્ય. } નિ= (જાત્યન્વિત) સારા
જાચરિણ્ય. } કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલ; શ્રેષ્ઠ
ગતિનું.

જાનુચ્ચેય. પું (જનુચ્ચેદ) ચાર વેદમાંનો
બીજો વેદ; આશિષુધર્મનું મૂળ પુસ્તક.

જાનર. વિં (જર્જર) ઘર્ષ.

જાનરિય વિં (જર્જરિત) ઊંઘવાળું; ખોખરું;
ઘર્ષ થયેલ.

જાજીવ. નં (ચાત્રજીવ) છવતા સુધી.

જડ. વિં (જડ) જડનાવાળો; રિવેક રહિત;
મૂર્ખ.

જઙ્ઘા. સ્ત્રીં (જઙ્ઘા) જડા.

જઙ્ઘિ. વિં (જઙ્ઘિત) જડાધારી; જડાપુકત.
(૨) પું જડાધારી તાપસ.

જઙ્ઘિય. નં (જઙ્ઘિત) જડાધારિનો ભાવ;
જડા.

જઙ્ઘિયાજ્ઞ. પું (જઙ્ઘિતલક) ૮૮ મહર્ષિઓ
એક મહ.

જઙ્ઘિયાલ. પું (જઙ્ઘાલ) ૮૮ મહર્ષિઓ
એક મહ.

જઙ્ઘિલ. વિં (જઙ્ઘિલ) જડાધારી; જડાવશ્ય.
(૨) પું રાહુ. (૩) સિંહ; કેસરી. (૪)
જડાધારી તાપસ.

જઙ્ઘિલય. પું (જઙ્ઘિલક) રાહુનું બીજું
નામ.

જઙ્ઘલ પું (જઙ્ઘિલ) કેસરીસિંહની માથે
જડાધારી એક ગતનો સાપ

જઙ્ઘ. પું () હાથી

જઙ્ઘ. વિં (જડ) બોલવામાં, દેખાવમાં
અને કાર્યમાં જડ-મૂર્ખ કે જે દીક્ષા દેવા
ચોખ નથી.

જઙ્ઘ. વિં (હીન) તથા દીધેલ; ઊંડેલ;
મૂંડેલ

જઙ્ઘ. પું (જન) માણસ. (૨) જન-સમા
વડાણ. (૩) વિં ઉત્પાદક; ઉત્પન્ન
કરનાર.

જઙ્ઘાતાર. વિં (જનયિતૃ) ઉત્પાદક; ઉત્પન્ન
કરનાર.

જઙ્ઘા. પું સ્ત્રીં (જનઠ) જનક; માતાપિતા
પગેર.

જઙ્ઘા. પું નં (જનન) ઉત્પત્તિ.

જઙ્ઘાળી. સ્ત્રીં (જનની) માતા.

જઙ્ઘાવ. પું (જનવ) દેશ.

જઙ્ઘાય. પું (જનક) પિતા.

જઙ્ઘવા. પું (જનવતિ) બોધિનો મુખી.

જઙ્ઘવય. વિં (જનવદ) દેશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ; દેશના નિવાસી.

જઙ્ઘવય. પું (જનવદ) દેશ; રાષ્ટ્ર. (૨) દેશ
નિવાસી; જન સમૂહ.

જઙ્ઘયકલ્પાગિમા. સ્ત્રીં (જનવદ્વ્યાપિકા)
અકવર્તની રાણીઓ.

જઙ્ઘયસચ્ચ નં } (જનવદ્વ્યાપિકા) દેશ
જઙ્ઘયસચ્ચા. સ્ત્રીં } પ્રકારનાં સત્પત્નો
પહેલો પ્રકાર; દેશ પરત્વે સત્ય.

જઙ્ઘવાય. પું (જનવાદ) લોકવાદ; માણસોની
અરસપરસ ચર્ચા.

જઙ્ઘિય. વિં (જનિત) ઉત્પન્ન થયેલ.

જઙ્ઘી. સ્ત્રીં (જની) સ્ત્રી; મારી; મહિલા.

જઙ્ઘમિ. સ્ત્રીં (જનોમિ) તરંગની માથે
માણસોની બીડ.

જઙ્ઘા. પું (યજ્ઞ) યજ્ઞ. (૨) વ્યવસ્થા હજી
દેવની પૂજા. (૩) શ્રાદ્ધ.

જઙ્ઘાદ. વિં (યજિતૃ) યજ્ઞ કરનાર તાપ-
સની એક વ્રત.

જઙ્ઘાજ્ઞ. નં (યજ્ઞીય) એ નામનું ઉત્તરા-
ધ્યવન સૂત્રનું પચીસમું અધ્યયન. (૨)
વિં યજ્ઞ સંબંધી.

જઙ્ઘાં. મ= (યજ્ઞ) જે કંઈ (૨) જેથી;
જેથી કરીને; જે માટે.

જઙ્ઘાજઙ્ઘ પું (યજ્ઞાગિતૃ) યજ્ઞ કરનાર.

જઙ્ઘાદત્ત. પું (યજ્ઞદત્ત) એ નામના એક
સાધુ.

જગન્નાથ. પુ. (યજ્ઞાથ) યજ્ઞાડો, ન્યા
યસ થાય તે બેતો-ગગા

જગ્ગોપરીય. ન. (યગોપવીત) ગગેષ, યગો-
પવીત

જગદ્. ઘ. (યમ્પાત) જેથી, જેમા

જગદ્ગો. સી. (પાઢી) ગયાનદી

જતિ. ઘ. (યદિ) ભુઓ "ગદ્" ગમ

જતિ પુ. (યતિ) સાધુ, યુનિ.

જતુ ન. (જતુ) વાપ, જોગણી.

જત પુ. (યત) યત, મનેનત, પ્રયામ
(૨) ત્રિ. યતવત.

જતા. સી. (યાત્રા) પ્રયાય, જતુ (૨)
સપમ નિર્વાહ (૩) શુભ પ્રગતિ.

જતામયમ્ } પુ. (યાત્રામુનક) દેશાતરમા
જતામયમ્ } મુસાફરી કરતી વખતે
સાથે રાખેલો નોકર

જતાસિદ્ધ પુ. (યાત્રાસિદ્ધ) જે બાર વખત
સમુદ્રની યાત્રા કરી ક્ષેમકુશળ સહીસના-
મન ધરે આવે તે યાત્રાસિદ્ધ કહેવાય

જતિય ત્રિ. (યાત્ર) જેવું, જેટલા
પ્રમાણનુ

જતો. ઘ. (યત્ર) જેથી, જે પાસેથી

જય ઘ. (યજ) ન્યા, જેમા, જે યજો.
જે જમાએ

જદ્. ઘ. (યદ) ન્યારે, જે વખતે

જદિ ઘ. (યદિ) ભુઓ "ગદ્" ગમ

જદિદ્ગદ્ સી. (યદ્ગા) રતનગા, રવે
અત્યાર

જદિદ્ગદ્ ત્રિ. (યાત્રાસિદ્ધ) યથેચ્છ-
અકરમાન બનેલું

જદુ. પુ. (જદુ) આ નામના એક પ્રખ્યાત
રાત્રી (૨) આ નામનો એક વચ

જદુર્ગદ્. પુ. (યદુર્ગદ) શીફા

જન પુ. (જન) મનુષ્ય.

જનપ પુ. (જન) ભુઓ "ગદ્" ગમ

જનપમ. પુ. (જનાત) દેશ રાષ્ટ્ર

જન્ન. પુ. (જન્) ભુઓ "ગદ્" ગમ

જન્નપાદ પુ. (યજ્ઞપાદિન્) યજ્ઞપાદી, અન્ન-
મેધ દિ દ્યયયજ્ઞની આપના કરનાર.

જન્નોપરીય. ન. (યનોપવીત) ભુઓ "ગદ્" ગમ
વધી " ગમ.

જન્દુલો સી. (જાદુલી) ભુઓ "ગદ્" ગમ
ગમ.

જપ. ન. (જપ) મત્રાતિનો નપ.

જપા. સી. (જપ) ચીનાઇ યુનામનો છોડવો.

જપ્ત પુ. (જપ) બમડુ તે, બોધુ તે
જપ્તમિદ્ } ઘ. (યત્રમૃતિ) જે કાળથી,
જપ્તમિદ્ } જે વખતથી, ન્યારથી.

જમ પુ. (યમ) પ્રાણાનિપાત વિરતિ આદિ
પાય મહાવત (૨) શક તથા ઇશાન
ધંદા દક્ષિણ ધિયાના લોકપાળુ નામ
(૩) ભરણી નક્ષત્રનો અધિગતા દેવતા
(૪) મૃતું મૈત

જમદગ્ધ ન. (યદનીત) એ નામનુ સ્વયં
કાગમનુ ૧૫ મુ અધ્યયન.

જમકાર્ય. પુ. (યમકાર્ય) દક્ષિણ તરફના
યમ જાનના દેવ, પગમાધામી દેવ

જમગ. પુ. (યમગ) દેવકુડ ઉતરકુર ક્ષે-
ત્રમાના એ નામના પર્વત (૨) જમગ
પર્વતમામી દેવનાનુ નામ (૩) પગિ
રિમે. (૪) દ્વ રિમે

જમર્ગ } ઘ. (યમત્તમક) એથી

જમગતમર્ગ } સાથે, યુગપત, એથી વખતે

જમગા સી. (યમગ) જમક દેવનાની ગા-
ન્યાની

જમજગ્ન પુ. (યમજગ્ન) અદિસા, મત્ર, અન્નેય, જ્ઞાનયર અને અપગ્નિદ એ
પાય યમઅયમકપ યત, બાવ યત

જમગિયા સી. (જનગિયા) જમણી કાપમાં
ગામગાનુ સાધુનુ એક ઉપકરણ

જમગિનિ પુ. (યમગિનિ) એ નામના એક
નાયમ, પગગમન પિતા

जमदग्निपुत्त पु० (यमदग्निपुत्र) जमदग्निने।
पुत्र, परशुराम

जमदेवकाइय पु० (यमदेवकायिक) यम दे
वताओंनी ओके जगत.

जमप्यम पु० (यमप्रम) यमदेवनी ओ ना
भनो उत्पत्त परेत

जमल न० (यमल) समश्रेष्ठीओ रहेउ,
सरभेसरधु, जेअनेउ रहेउ (२) न०
ओ नाभनु दक्ष के जेनु ३५ कृष्ण वा-
सुदेवना पेंरी सिधाधरे धारधु कर्तु दनु
(३) यु०म, जेकु (४) सभान, पु०य

जमलजुपल न० (यमलजुगन) सरभे सरभी
जेउ समश्रेष्ठीओ रहेय जेउनु

जमलजुगमंजग. पु० (यमलजुगमंजग) श्री
कृष्ण वासुदेव

जमलपय. न० (यमलपद) आठ आर आ
छानो अकेके जथो

जमनपतिगि पु० (यमनपतिगि) भुक्ति

जमलिय त्रि० (यमलित) ओके दिशाभा
यमश्रेष्ठीओ रहेन (२) यु०म ३५ रहेल

जमनोदय पु० (यमनोदिक) परमाधाभी
गेरे यमदेवकासी देवता (२) त्रि०
यमदेव ० १धी

जमा स्त्री० (यामी) दक्षिण दिशा (२)
यमनोदपाजनी राजधानी

जमालि पु० (जमालि) ओ नाभना क्षत्रिय
राजकुमार भदानीरराभिना जभाध के
जेले प्रभु पासे दीक्षा नीधी अने पाठ
जधी ओके पथ यनाओ

जमिगा स्त्री० (यमिका) जमके परितना
देनतानी राजधानी

जमिय त्रि० (यमिय) नियन्त्रित करेन

जमुणा स्त्री० (यमुना) जमना नदी

जम्भ पु० न० (जम्भ) जन्म उत्पत्ति

जम्भतर न० (जम्भान्तर) अन्त्यजन्म,
पूँजन्म

जम्भण न० (जम्भन्) जन्म, उत्पत्ति

जम्भणचरिय न० (जम्भचरिय) जन्मचरिय,
जन्मचरिय

जम्भणचरियगिवद्ध न० (जम्भचरियगिवद्ध)
तीर्थकरना जन्मभारिकेना देवानवागु
नाटक, उर नाटकमानु ओके.

जम्भणमवण न० (जम्भमवण) प्रभृति धर

जम्भभूमि स्त्री० (जम्भभूमि) जन्मभूमि,
मातृभूमि

जम्मा स्त्री० (याम्मा) दक्षिण दिशा

जय त्रि० (यज) उपयोग राजधानी, ययान
राजधानी (२) न० ययान, सावधानपथ

जय. पु० (जय) शत्रुओंने जितना ते नि-
जय (२) ओ नाभना वर्तमान अन्त
र्लिणीना १२ भा यकनर्ती (३) ओ
नाभनी त्रीज आठम अने तेरस ओ
नथु तिथिओ. (४) ओ नाभनो ओके दे
वता (५) १३ भा तीर्थकरने प्रथम शिक्षा
आपनार गृहस्थ

जय. न० (जयन्) ससार, लोक दुनिया

जयंत पु० (जयन्त) जन्मदीपना आरक्षार
मानु पश्चिमदिशा तरहेतु क्षार (२)
जयत नामे पाय अनुत्तर निमानमानु
त्रीज निमान (३) ते निमानवासी
देवता (४) मेर परितनी उत्तर दिशाओ
आवेया हयकवर परितना आठ कूटमानु
७ भु कूट (५) आरती योरीसीभा य
नार प्रथम जगदेव (६) वज्रसेनसूरिना
आर शिष्यमाना त्रीज शिष्यनु नाम
(७) तेनाथी नीकलेन शापानु नाम
(८) ओके जैन मुनि, जे वज्रसेन मुनिना
त्रीज सिष्य हुता

जयंती स्त्री० (जयन्ती) काशीनी नगरीनि
वासी जयती नामे भदानीर स्वाभीनी
भोगी आदिआ (२) सातभा जगदेवनी
मातानु नाम (३) सातभी विशाकुमारी.

(૪) સર્વપ્રદની ચાર અગ્રમદિધીમાંની ત્રીજી અગ્રમદિધીનું નામ (૫) મહાપ્ર વિજયની મુખ્ય રાજધાની. (૬) ઉત્તર-દિશાના અગ્રન પરંતની એક પશ્ચિમની વારનું નામ (૭) પપ્પાડીઆની પદર ગતિમાની ૬ મી ગતિનું નામ (૮) સાતમા તીર્થેકરની પ્રવ્રજ્યા પાવખીનું નામ (૯) એ નામની એક શાખા. (૧૦) લતા નિશેષ

જયઘોસ. પુ० (જયઘો) એ નામના એક મુનિ.

(૨) જય ધ્રુવિ

જયજય. પુ० (જયજય) જય થાઓ, જય થાઓ, એવો ધ્રુવિ

જયણ. ન० (યજન) યાગ, પૂજા (૨) અભયધન

જયણ. ત્રિ० (જન) વેગનાડુ, વેગયુક્ત

જયણ ન० (જયન) જી, વિજય (૨) નિઠ છતનાર

જયણ ન० (યજન) પ્રાણીનું રક્ષણ કરવું

(૨) યત્ન કરવો તે, ઉદયમ કરવો તે

જયણા સ્ત્રી० (યત્ના) જતના, કાર્યમા ઉપયોગ રાખવો તે

જયણા સ્ત્રી० (યત્ના) બધી ગતિ ઉપર છત મેળવે એવી દેવતાની ગતિ

જયણા સ્ત્રી० (યત્ના) મમકિતમા છ પ્રમ રની યતના-વિવેક

જયણારણિજ્ઞ. ન० (યજ્ઞારણીય) જેથી પ્રવ્રત-ઉદયમા અપરાધ પડે તેની કર્મની એક પ્રતિ

જયદ્દ. પુ० (જયદય) એ નામના એક રાજકુમાર, જે દુર્યોધનના અનેરી યાવ

જયમયિ પુ० (જયમયિ) યુગીક ગતના મનોનું નામ.

જયમદ. પુ० (જયમદ) વિજયસૂચક અવાજ

જયા ધ० (યા) જ્યારે, જે વખતે

જયા સ્ત્રી० (જયા) જારમા તીર્થેક વાસુ-ધન્યની માનનું નામ (૨) ગ્રીહ, આરમ

અને તેરસની રાત્રિનું નામ (૩) યોથા ચક્રવર્તીની મુખ્ય સ્ત્રી (૪) એક જાતની મિથાઇ

જયારમયાર પુ० (જયારમયાર) જયાર મહાર-કપ અપરાધ

જર પુ० (જર) તાન (૨) ના સતાપ

જરગ. ત્રિ० (જરજ) છૂંટું, પુરાણ

જરગ. } પુ० (જરગ) ધરડો બાદ
જરગત. } (૨) જરક નામનું જનાવર

જરઘ ત્રિ० (જરઘ) ધરક, છુટું, છૂંટું (૨) કંપ્લુ

જરય પુ० (જર) પહેલી નરકના મેરૂથી દક્ષિણ તરફનો એક નરકવાસો.

જરયમઝક પુ० (જરજય) પહેલી નરકનો ઉત્તર દિશા તરફનો એક નરકવાસો

જરવારસ પુ० (જરવાર) પહેલી નરકનો પશ્ચિમ દિશા તરફનો એક મહોટા નરકવાસો.

જરવારસિદ્ધ પુ० (જરવારસિદ્ધ) પહેલી નરકનો દક્ષિણ દિશા તરફનો એક મહોટા નરકવાસો

જરસ પુ० (જર) એક જાતનું જયપી પથ્થ.

જરા સ્ત્રી० (જા) ધણપ, દહાવસ્થા

જરાઝમ. ત્રિ० (જરાજ) જરાપુ-ઓર સાથે જન્મ પામનાર, મર્મોશયથી જન્મ પામના મનુષ્ય અને પથ્થ

જરાઝ. } ત્રિ० (જરાજ) જુઓ " જરા
જરાઝ. } ઉત્તર " સાર

જરાકુમાર પુ० (જરાકુમાર) યાત્ર વસના એક કુમાર, શ્રીકૃષ્ણના એક ભાઇ

જરામુલ પુ० (જરામુલ) મન્વન્તર નરકના

જરામિલ (જરામિલ) રામ, નવમા

જરામિલ (જરામિલ) પ્રતિ વામદેવ

જરિ ત્રિ० (જરિ) તાવવાનો

જરિમ. ત્રિ० (જરિ) જાત-જાત વચેરે

રોમવાડુ

જરૂતા સીં (જરૂતા) ચાર ધરિયાળા
છત્રની એક જાત

જલ ત્રિં (જલ) દેદીપ્યમાન ચમકનાળુ

જન નં (જન) પાણી જળ (૨) જન
મન તથા જનપ્રજા ઇ ના પ્રથમ લોક

પાણુ નામ (૩) પાણીના છત્ર (૪)

પરની (૫) જગત્થાન, તમામ ગ્રેરે

જલદિપ્તિ પું (જલદિપ્તિ) જનકાત ઇના
એક લોકપાણુ નામ

જલકલ્પ પું (જલકલ્પ) ચદ્રમતમણિ
સચિત મંડિત પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨)

દક્ષિણ તરફના ઉપકુમારના ઇદ્રનુ
નામ (૩) જનકાત ઇ ના ત્રીજા લોક

પાણુ નામ

જનકારિ પું સીં (જલકારિ) ચોધિય
છત્ર વિશે.

જલકિદ્ધ નં (જલકિદ્ધ) પાણીનો મેન,
મેનાગ શીશુ ગ્રેરે

જલકોટા } સીં (જલકોટ) પાણીમા
જલકોલા } રમણી રમત જળપ્રેતિ

જલઘરિય ત્રિં (જલઘરિક) પાણીની બ
રૂપા પ્રતાપ સાધી ચાનાર

જલચર પું (જલચર) પાણીમા ઉત્પન્ન
થઈ પાણીમા રહેનાર પચેત્રિય તિરિય

જલચરી સીં (જલચરી) પાણીમા રહેનાર
માણી મનરી ગ્રેરે જનચર નિર્ધ

ચત્રી સી

જલચાર ત્રિં (જલચાર) પાણીમા ચાનાર
જલચારિયા સીં (જલચારિકા) ચાર ધરિ

યાગો એક જાતનો છત્ર

જલજ નં (જલજ) પાણીમા ઉત્પન્ન થ
નાર કમળાદિ

જલજલિત ત્રિં (જાગૃત્યમાન) દેદીપ્યમાન
ચાણુ

જલદ્વાણ નં (જલદ્વાણ) જગાસથ પા
ણીનું સ્થાન

જલણ પું (જલણ) દેદીપ્યમાન અગ્નિ
આગ દેવતા (૨) ક્રોધ ગુસ્સો (૩)

દિં સળગાવનાર (૪) પું જ્ઞાનાદિ
ગુણો પ્રકાશ કરવો તે (૫) અગ્નિ

કુમાર દેવતા (૬) નં સળગાવવું, બાળવું

જલણકાય નં (જલણકાય) તેજસ્વી
અગ્નિ

જલણપરસ્વદ્ય નં (જલણપરસ્વદ્ય) અ
ગ્નિમા પડી મરી જવું તે બાળમરણનો

એક પ્રકાર

જલણપ્રવેશ નં (જલણપ્રવેશ) અગ્નિની
બહાર પડી બાળી મરવું તે બાળમરણનો

એક પ્રકાર

જલન પું (જલન) જુઓ "જપણ શબ્દ
જલનિદિ પું (જલનિધિ) સમુદ્ર

જલપરચવ્ નં (જલપરસ્વદ્ય) પાણીમા
કુપી મરી જવું તે બાળમરણનો એક

પ્રકાર

જનપરસ્વદ્ય નં (જનપરસ્વદ્ય) જુઓ
ઉપનો શબ્દ

જલપ્રવેશ નં (જલપ્રવેશ) જુઓ જન
પરસ્વદ્ય શબ્દ

જલપ્રમ પું (જલપ્રમ) ઉત્તર તરફના
ઉપકુમાર બાનિના ભવનપતિ દેવતાનો

ઇ (૨) જનકાન્ત તથા જનપ્રજા ઇદ્રના
ચોથા લોકપાણુ નામ

જનપ્રવેશ નં (જલપ્રવેશ) જુઓ જન
પરસ્વદ્ય શબ્દ

જલપ્રદ પું (જલપ્રમ) જુઓ 'જન
પ્રમ' શબ્દ

જલમાલા સીં (જલમાલા) પણુ પાણી
જલપ પું (જલપ) મેન વરસાદ

જનપ નં (જનપ) કમળ

જલચર પું સીં (જલચર) પાણીમા ઉ
ત્પન્ન થઈ પાણીમા રહેનાર પચેત્રિય
નિર્ધય

જલગરી. સ્ત્રી (જલગરી) નિર્ધાર નિર્ધાર
પરિવર્તન સ્ત્રી

जलरश्मि पु० (जलरश्मि) जलरश्मि तथा १
जलरश्मि पु० (जलरश्मि) जलरश्मि तथा १

जलरम्यस पु० (जलरम्यस) राक्षसना
पाथमे २१०

जलरक्षण न० (चक्रमण) १/१११, १/११२
जलरक्ष पु० म० (चक्रमण) १/११३, १/११४

सन्तपति, कुम्भग, गेवाग नमोः

જલરૂપ. } પુ. (વક્તવ્ય) ઉદયિ કુમારના
 જલરૂપ } ઇ. સ. ૧૭૫૫ ના પીઝ લોક
 પાત્ર નામ

જલવાસિ પુ. (જનશક્તિ) જગતી બદર
વસનાર તાપમની એ. જન (૨) ત્રિ.
પાણીમા ન્હોના

जलविद्युत् ५० (जलशक्ति) गङ्गा
वि. प्र., भा. ३, पृष्ठ १२३

जलघोरिय. पु० (जनवीय) गार ६ दिवस
वाजो अय रिगे। (०) काभहेन रस-
भीपी तेभना नसभा थोयो सातमे
गगत, धंदवाकु नसभा छापन थोय ओके
मध्यमान गगत

जलमूग पु० (वषट्क) ४४३१११ ६१११
श्रीमद् योगपादगु नाम (२) १० मेराग

જલસોયયાદ. પુ. (જગજીવણદિવ) પાખીથી
ગુદિ માનનાર નાપસની એ જાન

जलहर ५० (जलपा) मेघ, पर्वत, वायु।
जलदि ५० (जलधि) समुद्र।

अज्ञाभिमेवकटिणगाय ५० (नृणाभिरहृष्टि
मात्र) पानप्रोथ तापसनी ओ० ३११

જેનું સગીર પાખીના વારનાર સિયનથી
રૂઝિન યજ્ઞ ગોલ્ય દોલ્ય તે

जलाय पु० (नगर) रागना गुण भो-
भनाय.

अजायत नः (उपपन्न) सगमायतु अग्नि
प्रभः १.३१

जलासय पु० न० (जलाशय) जलाशय,
जलाशय-तलाव धरोवर

જલાસયસોસણ નં (અનાનવસોષણ) ૪૭૫-
 યત-તથાપ ચરે મોમરા તે, શ્રીકન્તા
 સાનમા નતના અનિયાગ્ધ ૧૫ કર્માં
 દાનમાનું ચાખુ કર્માંદાન

जलय त्रि० (जलित) ११११ (०) ७-
११११, अन्तिपुष्प

અલિર ત્રિં (અલિર) મમના, મમનાના
રૂપાવાણી

જલુગા } સી. (વર્ગીકમ) બગડેલુ લોદી
જન્યા } પીનાર, જગો, બેદિય છા
વિશે : (૨) ચર્મ પક્ષીની એક જાત

જક્ર પુ. (નક) સરીઃ ઉપર મતમેન કાપ્યુ
મેન (ગ) નટ. મળમીઆ (ઝ) નિઃ
થોઝ મપતથી દૂર થાય તેવુ (ધ) જલદેસ
માસી મેઝ્ઝી એક મત (પ) કાન.
લધ જલ્લો

जङ्घरिसिद्ध. पु० (जङ्घरिसिद्ध) शरीराना मे
 लगे। पगि १५, २२ भागे १८ मे। पगि १५.

જાણી શ્રી (મળી) ઝાન
જાણી ન (વાક) સ્ત્રીસ્ત્રી મેન.

જઙ્ગસાહિ. સ્વી. (જગીસ) એક પ્રકારની
વધિ, જેના મેનના અપરેલી દર્ મટ
એના પ્રકારની સમિ.

જવ ૭૦ (૪) માં, ફરીફરીને મનનો
આગ દાવો તે.

જય પુઠ (મક) રત્ન એક ગળનુ ધાન્ય
(૨) એક પ્રમાની ઔષધિ. (૩) આપુ
પ્રમાણુ નવો દાણો, અગ્રનો આપો
જય (૪) મવાને પદેસાની એક રા
તની યોષી (૫) એ નામનો એક
માણસ.

અવ. ૫૦ (ગા) મતિ વેમ. જ્ઞેમ્

जयजय पुं (दत्त) मे नामनु मे।
५५

જવણ પુ (જવન) વેગ, સીધપતિ
 જવણ ન (વાપન) નિર્વાહ, ગુભરો
 જવણ પુ (જવન) એવેરૂ વપન દેશ
 વાસી, (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ
 જવણીય પુ (જવનદીય) વપનની રસતિ
 વાળો દ્વીપ
 જવણા સી (વાળા) શરીરનિર્વાહ છનન
 નિર્વાહ (૨) સપમનો નાના
 જવણાણિયા સી (વજનાલિકા) એક જાતની
 ચિપિ
 જવણાલિયા સી (વજનાલિકા) નાને
 પહેરનાની એક જાતની ચોની (૨)
 વન દેશની નિર્ણ ૧૮ નિષિમાની
 એક
 જવણિજ્ઞ ત્રિ (વાપનીય) વખત ગુભરવા
 થોગ (૨) ઇદ્રિયો અને મનને છનના તે
 જવણિયા સી (વજનિકા) કનાત પડે
 જવણી સી (વાજની) વનનની સી (૨)
 વપનની નિષિ
 જવગણ ન (વજાન) એક જાતનું જવનું
 બનાવેન અન
 જવનાજિયા સી (વજનાલિકા) ભુઓ
 “જવણુનિયા” શબ્દ
 જવતમ્મ પુ (વજમજવ) જવના મધ્ય
 ભાગ રિખિત એક ભરપ (૨) જવનો
 મધ્ય ભાગ (૩) ત્રિ જવના મધ્ય
 ભાગના આમરણુ
 જવમમ્મર્ણપડિમા સી (વજમજવવરતિમા)
 જવ મધ્યભાગ જેની મધ્યપડિમા એટલે
 કે જે છેડે પાવળી અને નચે પુષ્ટ,
 જેમ કેઈ સાધુ ગુરુ પહોને પડવેથી
 એ કાગિયો આદાર નહ પડિમા
 શર કરે, પુનઃ ૫૨ કાગિયા સુધી
 પડેલી પત્રી દરેજ એક કાગિયો
 ૫૨૫ના ૫૬ ૦) એક કાગિયો આ
 ૫૨ નહ પડિમા પુરી કરે ને

જવમમ્મ સી (વજમજવ) ભુઓ ઉપનો
 શબ્દ
 જવવારય. પુ (વજવારક) જવના અકર,
 જવારા
 જવસ ન (વગ) કોણ ધાન્ય (૨) ધર્મ
 વજેરે ધાન્ય
 જવ સી (જવા) એક જાતની વનરપતિ
 જવાસ્ય પુ (જવાસ્ક) વનરપતિ રિશો,
 જવાસો
 જવાસા પુ (જવાસ) રાજા પુલવાગુ એક
 જાતનું શાક
 જવિ ત્રિ (જવિન) વેગવાળો (૨) પુ ધોડો
 જસ પુ (જસત્) વજ, કાર્તિ, આબર (૨)
 સપમ, ચારિત્ર (૩) શ્રી પાર્શ્વનાથના
 આકાશ ગણધરનું નામ (૪) ચૈદમા
 તીર્થકર શ્રી અનંતનાથજીના પ્રથમ ગણ
 ધરનું નામ. (૫) વિનય
 જસંસ પુ (જસત્તિવ) મહાવીર સ્વામિના
 પિનાનુ એક નામ
 જસસિ ત્રિ (જસત્તિવ) પ્રખ્યાત, વજસી,
 જેની શુભ કીર્તિ એતરફ પ્રસરી હોય
 તે (૨) મહાવીર સ્વામીના આપનું અમર
 નામ
 જસસ્ત્ર ત્રિ (જસત્) સર્વ દિશામાં વજ
 મેળનનાર (૨) નાભોદેવરાયોનો એ
 નામનો ૪૨ મો દીકરો,
 જસકિસિ સી (જસત્તિવ) જસ, આબર,
 પ્રખ્યાતિ
 જસકિસિણમ ન (જસત્તિવ) નામ
 કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી છન
 જવા વજ ત્યા શુભ કાર્તિ મેળવે
 જસગોસ પુ (જસગોષ) એરત શેવમા
 ભારિ ત્રીજી તીર્થકર
 જસવ પુ (જસવન્દ) એ નામના એ
 ગણી

જસદ. પું (જસદ) જસત; એક જાતની ધાતુ.

જસઘણ. પું (યસોઘન) એ નામનો એક રાગ.

જસઘર. પું (યસોઘર) પખવાડીઆના પાંચમા દિવસનું નામ.

જસમદ. પું (યસોમદ) સમ્યક્ભવસૂરીના એક શિષ્ય. (૨) એ નામના એક આચાર્ય કે જે માકરસંગોત્રના આર્યસંભૂતવિજયના શિષ્ય હતા. (૩) પખવાડીઆના પંદર દિવસમાંના ચોથા દિવસનું નામ. (૪) નં યસોભદ્રથી નીકળેલ એ નામનું કૃષ્ણ (૫) પું એ નામના શ્રી પાર્શ્વનાથના એક ગણધર.

જસમંત. પું (યસોમંત) એ નામના એક કુલગર. (૨) ત્રિં યસસ્વી, કીર્તિવાળા.

જસવર્દ. } સ્ત્રી (યસોમતી) ખીંગ સગર
જસવતી. } ચક્રેતીની માતા. (૨)

શ્રમણ ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામિની પુત્રીની પુત્રીનું નામ. (૩) ત્રીજા આક્રમ અને તેરસ એ ત્રણ રાત્રિની તિથિ.

જસગય. પું (યસોગદ) ધન્યનાદ.

જસર્તિસ. ત્રિં (યગચ્ચિત્) યસવાન; યસસ્વી.

જસહર. પું (યસોઘર) જૂઠ્ઠીપના ભરત ખામાં થનાર ૧૬ મા તીર્થંકર. (૨) પખવાડીઆના યદર દિવસમાંનો પાંચમે દિવસ. (૩) ત્રેવેયક વિમાનનો એક પાથકો. (૪) સ્ત્રી દક્ષિણ રથક પર્વત ઉપરની આઠ દિશાકુમારીમાંની ચોથી દિશાકુમારી. (૫) પદની પદર રાત્રિમાંની ચોથી રાત્રિનું નામ (૧) જૂઠ્ઠા ગુર્જના નામે ગદા (૭) ત્રિં યસસ્વી. યસવાન.

જસા. સ્ત્રી (યગા) કૈલાષીના રડીસ કારપની આ ન્ખને કપિવની માના. (૨) બધા પુરોહિતની સ્ત્રી.

જસો. પું (યસા) યશ; આપર; કીર્તિ. જસોવંદ. પું (યસાવંદ) જુઓ “ જસ-વંદ ” શબ્દ.

જસોદ. પું (જમદ) જુઓ “ જસદ ” શબ્દ.

જસોઘણ. પું (યસોઘન) એ નામના એક રાગ.

જસોઘર. પું (યસોઘર) જુઓ “ જસઘર ” શબ્દ.

જસોઘરા. સ્ત્રી (યસોઘર) પંદર રાત્રિમાંની ચોથી રાત્રિનું નામ. (૨) દક્ષિણ રથક પર્વત પર રહેનારી એક દિશાકુમારી હતી. (૩) જમ્બુવૃક્ષ વિશેષ; સુદૃશના.

જસોનામ. નં (યસોનામ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ જશ પામે છે.

જસોવા. સ્ત્રી (યસોદા) મહાવીરસ્વામીની સ્ત્રી. (૨) કૃષ્ણવાસુદેવની પાલક માતા.

જસોવર્દ. સ્ત્રી (યસોમતી) જુઓ “ જસવર્દ ” શબ્દ.

જસોહર. પું (યસોઘર) ભરતક્ષેત્રના ગદા ચોવીસીના ૧૬ મા તીર્થંકર. (૨) આવની ચોવીસીના ભરતક્ષેત્રના ૧૬ મા તીર્થંકરનું નામ.

જસોહરા. સ્ત્રી (યસોઘર) દક્ષિણ દિશાના રથક પર્વત પરની આઠ દિશાકુમારીમાંની ચોથી દિશાકુમારી. (૨) જમ્બુવૃક્ષનાનું અપર નામ.

જહ. જન (યગ) જેમ, જેની રીતે.

જહકમ નં (યથાકમ) કમ અનુસાર; કમસર, અનુક્રમે.

જહસ્તાય નં (યથાસ્તાય) કયાપ રતિન યથાખ્યાન નામનું પાચમુ આદિત.

જહદ્વિય. નં (યથાધિય) યથાધિય; જેમ હોય તેમ.

જહગ નં (જન) જન્ય.

જટણિજ્ઞ ત્રિ० (હથ) આત્મા યોગ
જટણ ત્રિ० (જપ્ત) ઓળખા ઓહુ,
નાનામ ન્હાનુ યોગમા યોહુ (૨) અ-
ધમ, નીચ
જટણિણય. ત્રિ० (જપ્ત) બુઓ “ જટણિણય ”
શબ્દ
જહતહ. મ૦ (યાત્રા) જેમતેમ આહુ
અવગુ
જહત્થ. ત્રિ० (ક્ષાણ) યથાર્થ, ખરેખર
જહત્થામ ન૦ (યથાર્થામ) યથ શક્તિ
જહત્થ ત્રિ० (જપ્ત) બુઓ “ જટણિણય ”
શબ્દ
જહરિહ. ન૦ (કાઠ) યથાર્થ, ખરાખર,
ખરેખર.
જહસત્તિ સ્ત્રી० ન૦ (યથાશક્તિ) યથાશક્તિ,
શક્તિ પ્રમાણે.
જહા મ૦ (યમ) જેની રીતે, જેમ, જે
પ્રમાણે
જહાચ્છદ પુ૦ (યથાચ્છદ) રસપ્રદ
જહાજાય ત્રિ० (યથાજાય) જેમથી નખતની
સ્થિતિ નેહુ નજ (૨) જટ, મૂર્ખ
જહાજેટ્ટ ન૦ (યથાજેટ્ટ) મોટાછના
ક્રમથી
જહાજોગ ન૦ (યથાજોગ) યથાજોગ જેમ
રે તેમ
જહાજામય. ત્રિ० (યથાજામય) જેનો નામ
નિર્ણય કર્યા નથી તે કોઈ એક
જહાજિસંત ન૦ (યથાજિસંત) અનધાર્યા
પ્રમાણે જેમ ધાય દોષ તેમ
જહાજુપુત્રિ ન૦ (યથાજુપુત્રી) ક્રમસર,
અનુક્રમ પ્રમાણ
જહાતથ ન૦ (યથાતથ) સાતતિક સત્ય,
ખ-ખ
જહાતહ ન૦ (યથાતથ) સ્વયંચાલ સત્ય
તેરમુ અધ્યયન (૨) સાતતિકપણ,
સત્યતા

જહાનામ ત્રિ० (યથાનામ) યથાનામ, સ
લાનના, કોઈક
જહાનામય ત્રિ० (યથાનામય) જેમ કોઈક,
દેહાત ઉત્તનાસ (૨) વાત અનના
જહાનાય ન૦ (યથાનાય) યથાપ્રોગ્ય, રીત
સરનુ, બાજગી
જહાપત્રકરણ ન૦ (યથાપત્રકરણ) આત્માનુ
પરિણામ ત્રિગે
જહાફુડ ન૦ (યથાફુડ) ખરેખર, ખરેખર
જહામૂત ત્રિ० (યથામૂત) જેની રીતે
જહામૂત } અનેનુ દોષ તેની રીતે, સત્ય
રીત
જહામાલિય ન૦ (યથામાલિય) જેમ ધાન્ય
વૃંદુ ન૦
જહારિહ. ન૦ (યથાર) યથાપોગ, જેમ રે
તેમ
જહાનાહ ત્રિ० (યથાનાહ) ખરેખરનાર
ચાગ કહેનાર, સત્ય જોનાર
જહાસંલ ન૦ (યથાસંલ) સખ્યા પ્રમાણે,
ક્રમનાર
જહાસત્તિ સ્ત્રી० ન૦ (યથાશક્તિ) શક્તિ
પ્રમાણે, યથાશક્તિ
જહાસુહ ન૦ (યથાસુહ) જેમ સુખ પડ તેમ
જહિ. મ૦ (યથા) જે સ્થાને, જ્યાંપર
જહિચ્છ ન૦ (યથાચ્છ) ઇચ્છા પ્રમાણે
જહેટ્ટ ન૦ (યથા) મનમનુ, ઇચ્છાનુસંગ.
જહેર. મ૦ (યથા) જેમ, જેવી રીતે
જહોસ્ય } ન૦ (યથાશક્તિ) યથાપોગ,
જહોચિય } યથાચિત
જહોચિય }
જહોચિય ન૦ (યથાચિત) જેની રીતે કહ-
નામા-કેપેશનામા આ યુ દોષ તેપ્રમાણે
જહુવી. સ્ત્રી० (યથા) મગા નવી
જા મ૦ (યથા) જ્યાં સુધી
જાદ. મ૦ (યથા) જેમ, ઉત્પત્તિ (૨)
એકત્રિય, તે દિવિ આપિ પાચ મનિ

(૩) જ્ઞાનિ; જ્ઞાનિ; ક્ષત્રિય આદિ વર્ણ.
(૪) માતાપક્ષ. (૫) જ્ઞાનું ઝડ; પુષ્પ
પ્રધાન વૃક્ષ. (૬) સામાન્ય નૈયાયિકાના
મત પ્રમાણે એક પ્રકારનો વ્યાપક ધર્મ;
જેમ મનુષ્યનું મનુષ્યતા અને માણસ
ગોત્ર. (૬) મધ વિશેષ.

જાદ. વિ. (યાચિન્) જનાર.

જાદ્ય. વિ. (યાચિત) પ્રાર્થના કરેલ; યાચના
કરેલ.

જાદ્યંધ્ર. પું. (જાદ્યંધ્ર) જન્યંધ્ર; જનન-
થીજ આંધળો.

જાદ્યાઝીવ. પું. (જામ્યાઝીવ) જ્ઞાનિ જ-
ગ્યાની આદાર લેનાર સાધુ.

જાદ્યાચરિત્ર. પું. (જામ્યાચરિત્ર) જ્ઞાનિએ કરી
આર્થ; હૃદયજ્ઞાનિની સ્ત્રીથી ઉત્પન્ન થયેલ
જ્ઞાનિ; અન્યથા, કવિદ, વિદેહ, વિદેહજ,
દરિના અને યુંચુળા એ ૭ આર્થ જ્ઞાનિ.

જાદ્યાસીવિસ. પું. (જામ્યાસીવિસ) જન્ય-
થીજ ઝેરી; સર્પ, વિધી, આદિ

જાદ્યકર્મ. ન. (જાતિર્કર્મ) જન્ય કરકાર.

જાદ્યક્રિય. વિ. (યાદ્યક્રિય) હૃદય પ્રમાણે
કરનાર.

જાદ્યામ. ન. (જાતિનામ) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેથી છુપ લુપી લુપી જ્ઞાનિ-
માં ઉત્પન્ન થાય.

જાદ્યવિદ્. ન. (જાતિવિદ) મુદ્રદશ્યાનો
એક પ્રકાર; મવપણાદિ મુદ્ર દેખના.

જાદ્યવિગ. ન. (જાતિવિદ) પાંગળનિ, આ-
દ્યનિ અને એ નિદાપેયનિ એ ત્રિપુટીની
અગ્રાર પ્રકૃતિનો સમુદાય.

જાદ્યેર. પું. (જાતિયર્ચ) સાથી વધારે
વરસતી ઉમરના સાધુ

જાદ્યોત્ત. પું. (જાતિયોત) જ્ઞાનિદોષ; જ-
ન્યોનો દોષ.

જાદ્યમ્મય. વિ. (જાતિર્મય) ઉત્પાનિ-
સ્વભાવવાળો.

જાદ્યામ. ન. (જાતિનામ) જુઓ "જાદ-
્યામ" શબ્દ.

જાદ્યંગુલ. વિ. (જાતિંગુલ) જન્યથીજ
પાંગળો-લુંથો.

જાદ્યપદ. પું. (જાતિપદ) જન્યમરણનો માર્ગ;
સંસાર.

જાદ્યપસરણ. સ્ત્રી. (જાતિપસરણ) એક
જ્ઞાનનો દારૂ.

જાદ્યવિદિ. વિ. (જાતિવિદિ) જન્યથીજ થયેલું.

જાદ્યમત. વિ. (જાતિમત) જ્ઞાનવાન; સારી
જ્ઞાનનો.

જાદ્યમૃમ. વિ. (જાતિમૃમ) જન્યનો મુંગો.

જાદ્ય. વિ. (યાચિત) જાએલું; માંગેલું.

જાદ્યવચસંસ. પું. (જાતિવચસંસ) એ
નામનું હયાત છંદનું ચોથું વિમાન.

જાદ્યલિંગ. ન. (જાતિલિંગ) જ્ઞાનિમયક ત્રિંગ-
શરીર અવયવ.

જાદ્યલક્ષ. સ્ત્રી. (જાતિલક્ષ) જન્યથીજ
વધ્યા-વાંઝણી.

જાદ્યવ. પું. (જાતિવર) ઉત્તમ જ્ઞાનિ.

જાદ્યસંપરણ. વિ. (જાતિસંપરણ) સંપૂર્ણ શુભ-
વાળી જેની માતા દોષ ને; માતાનો
પક્ષ જેનો સાગ દોષ ને.

જાદ્યમર. વિ. (જાતિમર) પૂર્વ જન્યનું
મરણ કરનાર. (૨) પું. પૂર્વ જન્યની
શ્રુતિ.

જાદ્યસરણ. ન. (જાતિસરણ) મત જન્યોના
અનાવેનું સમરણ; મનિજ્ઞાનમાં પારણાનો
એક ભેદ.

જાદ્યમરણાવરણિય. ન. (જાતિમરણાવરણિય)
જાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ; જ્ઞાનિ
મરણને આવરનાર કર્મ પ્રકૃતિ.

જાદ્યમ્મ. વિ. (જાતિમ્મ) જુઓ "જાદ-
મ્મ" શબ્દ.

જાદ્યિંગુલ્ય. પું. (જાતિદિંગુલ) આંગે
રિંગો.

જાદિ. સ્ત્રી. (જાતિ) જુઓ “ જાદ ” શબ્દ
 જાદિસરણ નં (જાતિસરણ) જુઓ “ જાદ ”
 સરણ ” શબ્દ
 જાદિસરણાવરણિજ્ઞ. નં (જાતિસરણાવરણીય)
 જુઓ “ જાદિસરણાવરણિજ્ઞ ” શબ્દ
 જાદિદિગ્ગુલુપ પુ. (જાતિદિગ્ગુલુક) જુઓ
 “ જાદિદિગ્ગુલુપ ” શબ્દ
 જાદ પુ. (જાદુ) દવા, ઓસડ
 જાદવા. સ્ત્રી. (યાત્રુ) દેશધી.
 જાદલ પુ. (જાદુલ) એક પ્રકારની યુગ્મ
 નસપતિ
 જાદુકરણ. નં (જાદુકર્ણ) એ નામનું એક
 ગોત્ર
 જાદુકરણીય નં (જાદુકર્ણીય) એ નામનું
 એક ગોત્ર
 જાદુશય. નં (જાદુશય) એક પ્રકારનું સોતું
 જાગ પુ. (યાગ) યજ્ઞ (૨) દેવપૂજા
 જાગર ત્રિ. (જાગર) અસયમરૂપ નિદ્રા
 વગરના, અગત્ય, નિદ્રાના અભાવનાગો
 (૨) પુ. જાગરણ, નિદ્રાનો ત્યાગ
 જાગરણ ત્રિ. (જાગરણ) જાગરનાર
 જાગરણ નં (જાગરણ) જાગરણ નિદ્રાનો
 ક્ષય.
 જાગરિત્તાર. ત્રિ. (જાગરિત) જાગરનાર
 જાગરિય ત્રિ. (જાગર) } અગત્ય, નિદ્રા
 જાગરિય ત્રિ. (જાગર) } રક્તિ
 જાગરિયા સ્ત્રી. (જાગરિયા) આગતના જાગર
 પડી ઇડી રાત્રે ઘરના માણસો રાત્રે
 જાગરણ કરે તે
 જાગરિયા સ્ત્રી. (જાગરિયા) ચિત્તન, વિ-
 ચારણ
 જાગીય મં. (જાગીય) ઇશ્વરીપૂર્વક
 જાગ પુ. નં (યાગ) ગાડી, ગાડા, રથ,
 સપાત્ર વગેરે ગાડી (૨) રિમાન (૩)
 યાનપાત્ર, વદાણ
 જાગમ ત્રિ. (જાગમ) જાગનાર, સમજનાર

જાગમિહ નં (યાગમિહ) રથ મુકનાનું ધર
 જાગમ નં (જાગ) જાન, જાણવું તે
 જાગમ. સ્ત્રી. (જાન) જોનાથી વસ્તુનો નિર્ણય
 થાય તે
 જાગમ ત્રિ. (જાગમ) જાણનાર, સમજ-
 નાર, (૨) પુ. પોતે જાણે નહિ છતાં
 પોતાને જાણકાર માનનાર બોદાદિ
 જાગમ. ત્રિ. (જાગમ) સમજનાર, જા-
 ણનાર
 જાગયા સ્ત્રી. (જાન) જાન, સમજ
 જાગરહ. પુ. (યાગરહ) એક પ્રકારનો રથ
 જાગરવત્ત નં (યાગરવત) વદાણ
 જાગરવ ત્રિ. (જાગરવ) દેશમાં વસતા અ-
 થ્યા આવેલા લોકો, દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ
 જાગરવિમાન ત્રિ. (યાગરવિમાન) દેશમાં
 ગમન કરનાનું-સુસાધરિના કામનું રિમાન
 જાગરસાલા. સ્ત્રી. (યાગરસાલા) ગાડી, રથ,
 નહેલ રિગેરે રાખવાની જગ્યા-તળેયો
 (૨) વાહન બનાવવાનું કારખાનું
 જાગરસાલિય પુ. (યાગરસાલિક) ગાડા, રથ
 વગેરે રાખવાની યાનશાળાના ઉપરી
 જાગરિય ત્રિ. (જાગર) જાણનાર
 જાગર ત્રિ. (જાગર) જાણનાર પાપની નિ-
 વૃત્તિ કરનાર, જાણનાર
 જાગર નં (જાગર) છુટણ, દીંચણ
 જાગરનોપ્પરમાયા. સ્ત્રી. (જાગરનોપ્પરમાયા) વધ્યા
 સ્ત્રી, વાગણી.
 જાગરપાપરિય ત્રિ. (જાગરપાપરિય) દીંચ
 છુટણે પડેલ
 જાગરુ ત્રિ. (જાગર) જાણનાર
 જાગરહ સ્ત્રી. (જાગરહ) ગયા નહી
 જાત. ત્રિ. (જાત) જાતનો, ઉત્પન્ન થયેલ
 (૨) નં પ્રકાર
 જાતકમ્મ નં (જાતકમ્મ) જાતકમ્મકાર
 જાતના સ્ત્રી. (જાતના) પીડા

જાતરૂપ. ત્રિ० (જાતરૂપ) સુદર, ચળવુ
(૨) ન૦ મોનુ (૩) જાતરૂપ-મોનાનો

કાણ, રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ખર કાણનો
૧૩ મો વિભાગ

જાતિ સ્ત્રી० (જાતિ) જુઓ " જાધ " શબ્દ

જાતિકર્મ. ન૦ (જાતિકર્મ) જુઓ " જાધ
કર્મ " શબ્દ

જાતિપસદ. પુ० સ્ત્રી० (જાતિપસદ) એક
જાતનો દારૂ

જાતિય. ત્રિ० (યાચિન) માગેલ, યાચેલ.

જાતિસંપન્ન ત્રિ० (જાતિસંપન્ન) જુઓ " જાધ-
સંપન્ન " શબ્દ

જાતિસરણ. ન૦ (જાતિસરણ) જુઓ
" જાધસરણ " શબ્દ

જામ. પુ० (યામ) મહાનત, સંસ્થા પ્રાણી-
નિપાનવેરમણ અદિ ઝોટા પાચ પ્રત
(૨) પહેર, ત્રિસ કે રાત્રિનો એથો
ભાગ (૩) આડથી બીસ, બીસથી
સાઠ અને સાઠથી વધારે ઉમર

જામાડય. પુ० (જામાતૃક) જમાધ

જામિચ્યુ. પુ० (યામિક) પહેરગીર, સિપાઈ

જામુગકુતુમ ન૦ (જગકુતુમ) રાતા કુલ
વાળા જાપા નામે ઝાંડુ પુલ

જાપ. પુ० (યાગ) યજ (૨) પૂજ

જાય ત્રિ० (જાત) ઉત્પન્ન થયેલ, ઉત્પન્ન, જન્મેલ.

(૨) પુત્ર, દીકરા (૩) ત્રિ० પ્રાપ્ત થયેલ, મેળવેલ (૪) ન૦ પ્રકાર,

જે (૫) ત્રિ० શુદ્ધ, જાતિનો (૬) પુ० અકુર (૭) ત્રિ० શાસ્ત્રવિધિ ગ્રંથનાગ

ગીતાર્થ (૮) ન૦ ગમન, ગતિ

જાયકર્મ ન૦ (જાતકર્મ) પ્રશ્નનિ કર્મ

જાયમ. ત્રિ० (યાજક) યાજક, યજ કરનાર

જાયમ. ન૦ (યાજન) પીપ્પ કરી તે

જાયમ ન૦ (યાજન) માચુડા, યાચુડા તે.

જાયમપીયલ. ત્રિ० (યાજનપીયલ) જેના

છાનનો આધાર માગવા ઉપર છે તે,
ભિષ્મુદ.

જાયણા સ્ત્રી० (યાત્રા) પીપ્પ

જાયણા. સ્ત્રી० (યાજના) યાચના, માગણી,
ભિષ્મ માગની તે

જાયણાપરિસહ પુ० (યાજનાપરિસહ) બિદ્યાનો
પરિપદ, પરિપદનો એક પ્રકાર

જાયળી. સ્ત્રી० (યાજની) આહારાંકિની
માગણી કરનાની ભાષા

જાયતેય. પુ० (જાતેય) અગ્નિ

જાયનિર્દુયા. સ્ત્રી० (જાતનિર્દુતા) જેનું જ
જેનું જાત તરફળ મરણ પામે છે

અથવા મુવેલુ અતરે છે તે માતા

જાયરૂપ ન૦ (જાતરૂપ) એક જાતનું મોનુ
(૨) રૂપ, આદી (૩) ત્રિ० રૂપનાળુ

જાયરૂપકંઠ. પુ० (જાતરૂપકાંઠ) રત્નપ્રભા
પૃથ્વીના ૧૨ કાણમાનો ૧૩ મો કાણ

જાયવ પુ० સ્ત્રી० (યાજવ) યદુરાજા,
જામલ

જાયવેય. પુ० (જાતવેદ્ય) અગ્નિ

જાયા સ્ત્રી० (યાજા) યાજા, શરીરનિર્વાદ
(૨) સપ્તમયાન, સપ્તમ નિર્વાદ (૩)

નિદાર, પ્રશ્નિ

જાયા સ્ત્રી० (યાજા) સ્ત્રી, ભાયા.

જાયા. સ્ત્રી० (જાતા) યજારેન્દ્ર વગેરેની
બહારની સભા કે જેના સભાસદો વચર

જોનાએ આવે

જાયાહ. પુ० (યાજાહર) અતરે યજ કરનાર

જાર પુ० (યાર) મળિનું એક લક્ષણ

જારા સ્ત્રી० (યારા) જાગ્યર પ્રાણિની એક જાન.

જારાચિમત્તિ પુ० (યારાચિમત્તિ) એક
પ્રમારની નાટક વિધિ, જારા (એક જાનનું

જાગ્યર પ્રાણી તે) ની યજનાસારું એક

પ્રમારનું નામ

જારામાર પુ० (યારામાર) જાગ્યર પ્રાણીની
એક જાન

જાગમાગપરિભત્તિ. પુ નં (જાગમાગપરિભત્તિ)
ત્રયમાર-૪/૧૫૨ પ્રાપ્તિની એક જાન-
તેની ગુનાસાગ્ર ૩૦ નાટકમાં એ-
નાટક

જાગિસ ત્રિં (જાગ) જેનું જેવા પ્રમારનું
જાન પું (જાન) એ નામની એક સાધા
રૂપે વનસ્પતિ કૃત્તી એ- જાન

જાનકરુહ. } પું (જાનકરુહ) વસિ
જાનકરુહ. } જોતની એ- શાખા (૨) તે
જોતનો પુત્ર

જાલ પું (જાલ) નવાળા, અગ્નિ ગિખા
જાલ. નં (જાલ) માળ્યાં પડવાની જાળ
(૨) શુભ વ્યવસ્થા પશુને પડવાનો પાશ.
(૩) મુક્તાશ્વનો ગુન્ડો. (૪) નં એક
જાતનું પશુ ધરેણું (૫) જાળી, નાના
નાના ાણવાળી ધારી. (૬) સમૂહ

જાલધર. નં (જાલધર) દેશનાં જાલ
ખીનું જોત

જાલધરસંગુત્ત. ત્રિં (જાલધરસંગુત્ત) જાળ-
ધર જોતમાં ઉત્પન્ન થોત

જાલધરવગા. નં (જાલધરવગા) જોત વિશે
જાલકુટન પું (જાલકુટન) જિહ્વાળી
ધારીનો સમૂહ. (૨) જિહ્વાળી ધારીઓથી
જોડાયેલો પ્રદેશ

જાલન. પું (જાલન) જાળી, માત્રી (૨)
પશુ એ- જાતનું આશરણ (૩) જે
ઈદિય થતું વિશે

જાલધર નં (જાલધર) જાળીમાં ધર
જાલદ નં (જાલદ) અર્ધ નદીમાં
નીસરતી

જાલપંજર પું (જાલપંજર) માખ
જાલપ પું (જાલપ) જુઓ ' જાનપ શબ્દ
જાલદર નં (જાલદર) જાળીમાં ધર.
જાલા શૌં (જાલા) નાના જાળી, અ-
ગ્નિની ગિખા (૨) ૮ મા અર્ધસર્તની
માના (૩) અર્ધપ્રજાપતિની નામનદેવી

જાલાડ પું (જાલાડ) એક પ્રકારનો
જે ઈદિય થતું

જાલિ. પું (જાલિ) અત્યગમનના ચોથા
વર્ણના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ (૨)
મુદેર રાજની ધારણી રાખીના પુત્ર
(૩) અત્યગમનના પ્રથમ વર્ણના
પ્રથમ અધ્યયનનું નામ. (૪) શ્રેણિક
રાજની ધાગળી રાખીના પુત્ર (૫) શ્રી
દૃષ્ટના એક પુત્ર, જે દીક્ષા વધ
મેરુજ્ય પર મોકલે ગયા

જાલિયા શૌં (જાલિકા) જાળી, ધારી
જાન મં (જાન) જ્યાં મુધી, જ્યાં વગી
(૨) ત્રિં જેટલું

જાવ. પું (જાવ) જાવ, મન્ત્રાકિનું ઉચ્ચારણ
જાવદશ્ય. ત્રિં (જાવદ) જેટલું

જાવઈ શૌં (જાવિયો) ગુરુ વનસ્પતિનો
એક પ્રકાર (૨) એક જાતનો દંડ.

જાવંચમાં મં (જાવંચ) જેટલામાં

જાવંત ત્રિં (જાવંત) જેટલા (૨) નં જાવંતની
મુત્રના પ્રથમ અવકાશ હેઠળ ઉદ્દેશાનું નામ

જાવંતાથ મં (જાવંતાથ) એક પ્રકારનું
મણિન, સખાનો એક પ્રકાર

જાવગ પું (જાવગ) માણેપ કરનાર હેતુ
હેતુનો એક પ્રકાર

જાવચામ મં (જાવચ) જુઓ " જાવંચન "
શબ્દ

જાવજીવ. શૌં નં (જાવજીવ) જીવે ત્યાં
મુધી, જીવંતીપરંત

જાવજીવિયં મં (જાવજીવિયં) જ્યાંમુધી
થતું રહે ત્યાંમુધી

જાવજ. નં (જાવજ) નિર્વાં, કુવો

જાવતિષ્ત ત્રિં (જાવત્) જેટલું

જાવતી શૌં (જાવતી) જાવંતી, એક જા-
તનું નામ

જાવદશ્ય નં (જાવદશ્ય) જાવ રો ત્યાંમુધી
રહે ને

जायय. वि० (जायय) नमो ते नत्ता ८
ना ० (२) पु० तं शास्त्र प्रमाणे क्षण-
क्षयः हेतु

जायय. वि० (जायय) नमो ते नत्ता ८

जायमिअ वि० (जायमिअ) अना आग वा

रना ० (२) धान्दली युग्मन नाना ८

जायिअ वि० (जायिअ) ओगगी २२२

जास पु० (जास) निगयने ओ ३ १०

जासुअ. } पु० न० (जायमनय) नगुना

जासुमण } ५५

जासुमिण } ५५

जासुयण. } ५५

जाहय पु० (जाहय) नमो, दाहाय

ओ ३ १०

जाहय न० (जाहय) यथार्थ १५

जाहे म० (जाहे) ना ०

जिअ पु० (जिअ) ७५ १०

जिअ. वि० (जिअ) अतेन (०) भविनि

जिअती गा० (जीदली) ओ ३ १०

जिअद्वान्. न० (जीदली) अना १०

जे, अत ओ ३ १०

जिअरिगा गा० (जाहयगा) अना १०

रिपा १० १०

जिअसत्तु पु० (जिअसत्तु) भदानी १०

भीना ययनभा भिधिया नगरीना गा०

(२) लमसान् अग्निनाथना रिगा

जिअमि पु० (जिअमि) अमसान् अमर

नाथना रिगा

जिअदिअ वि० (जिअदिअ) अग्निना १०

अना, अतेन १०

जिअगा. गा० (जिअगा) नुप १०

जिअ वि० (जिअ) अना १०

जिअ गा० (जिअ) नमो १०

१० १० (३) अमसान् भदानी नी पु १०

(४) लमसान् भदानी नी पु १०

ओ नमनु ओ ३ १०

जिअमल. पु० (जिअमल) अतेन पुनमे

अतेन १० भूगनक्षानी साथे अमसा अतेन

अतेन ते भविना, अमसा

जिअ न० () ओ ३ १०

जिअ पु० (जिअ) अमसा ते सार्था अत

ना ०, तीर्थ १०, अमसा आदि, अत अम

गान् (२) अमसा अमसा (३)

अतेन सात्तु रिगे, अमसा पुनि (४)

अमसा अमसा अमसा अमसा

जिअरूप पु० (जिअरूप) अमसा आमसा

पागना सात्तो-अमसा अमसा

रिधि

जिअरूपि पु० (जिअरूपि) अमसा

सात्तु

जिअरूपि पु० (जिअरूपि) अमसा

सात्तु, अमसा आमसा सात्तु.

जिअदत्त. पु० (जिअदत्त) अमसा रिगा

ओ ३ १०

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) अमसा

जिअधम्म गा० (जिअधम्म) अमसा

अमसा अमसा अमसा अमसा

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) ओ नमना

ओ ३ १०

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) ओ नमना

अमसा अमसा आमसा

जिअधम्म न० (जिअधम्म) ना तीर्थ १०

अमसा, अमसा

जिअधम्म गा० (जिअधम्म) अमसा

अमसा अमसा अमसा अमसा

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) अमसा

नामो अमसा अमसा अमसा

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) अमसा

रीनो रहेवाशी भाकन्दि सार्थवाहनो पुत्र.
 जिणसासन. न० (जिणसासन) जैनदर्शन.
 जिणिन्द्र. पुं० (जिनेन्द्र) जिनेन्द्र लगवान्;
 तीर्थंकर.
 जिणेसर. पुं० (जिनेसर) तीर्थंकर.
 जिणोत्तम. पुं० (जिणोत्तम) तीर्थंकर.
 जिण. वि० (जीर्ण) लुप्त; शून्य.
 (२) वृद्ध; धरती.
 जिणकुमारी. स्त्री० (जीर्णकुमारी) वृद्धा स्त्री;
 वृद्धा सुधी कुमारी रहेव स्त्री.
 जिणसा. स्त्री० (जिणसा) लघुवानी धर्मज्ञा.
 जिणगुज्जाण. न० (जिणोण) राजगृह न-
 गरीनी पश्चिमभां आवेहुं ओक उद्यान.
 जित. वि० (जित) जयदी उपस्थित थाय
 तेनुं; याद आवे तेनु. (२) जितप्रेष.
 जितसत्तु. पुं० (जितराज) ओ नामनो ओक
 राज.
 जितिविय. वि० (जितिविय) लुओ "जित-
 दिव" शब्द.
 जिन्न. वि० (जीर्ण) शून्य; लुप्त.
 जिम्मा. स्त्री० (जिम्मा) शूल.
 जिम्मागर. पुं० (जिम्माकर) शूलनो आकार
 बनावनार ओक प्रकारनो शरीगर.
 जिम्मिम्मा. स्त्री० (जिम्मा) पाणी नीकण-
 वानी परनाण. (२) शूल.
 जिम्मिविय. न० (जिम्मिविय) रसेन्द्रिय;
 रसना; शूल.
 जिमिय. वि० (जिमिय) भोजन करी क्षीय.
 जिम्म. } वि० (जिम्मा) कपटी; भावावालो.
 जिम्ह. } (२) आगसु; मन्द. (३) न०
 कपट; भावा. (४) शून्य नामनो मेघ;
 ओ वरमे सारे प्राये ओक वरस त्रेद आवे.
 जिय. न० (जित) शत, गण. (२) त्रि०
 शतत्रय; वरस करेव. (३) जयदी भोक्षी
 राक्षस तेनुं; जयदी आनडे तेनुं. (४) पुं०
 शत-आधार व्यवहार.

जियंतग. } पुं० न० (जीवन्तक) ओ नामनी
 जियंतय. } ओक प्रकारनी वनरपति.
 जियंती. स्त्री० (जीवन्ती) ओक गतनी वेत्र.
 जियवंत. वि० (जितवत्) गण भेजवेव.
 जियसत्तु. पुं० (जितराज) अशतनाथरवा-
 मीना पितानुं नाम. (२) वाणिज्य
 नामनो राज. (३) यंपा नगरीनो राज.
 (४) उज्जयिनी नगरीनो राज. (५)
 सर्वतोभद्र नगरना राजानुं नाम. (६)
 भिक्षुना नगरीनो राज. (७) पांचाण
 देशनो राज के गेजे भिक्षुनाथशु साधु
 दीक्षा लीधी हनी. (८) आमलकक्षपा
 नगरीनो राज. (९) सावर्था नगरीनो
 राज. (१०) वायारसी नगरीनो राज.
 (११) आक्षुभिया नगरीनो राज. (१२)
 पोश्वासुपुर नगरनो राज. (१३) त्रि०
 शत्रुने शतनार.
 जियसेण. पुं० (जितसेन) लश्तक्षेत्रना त्रीण
 कुलकरनुं नाम.
 जियारि. पुं० (जितारि) त्रीण तीर्थंकर
 संलवनथना पितानुं नाम.
 जीमूत. } पुं० (जीमूत) शून्य नामनो मेघ
 जीमूय. } के गे ओकवार वरसे तो. इस
 वरस सुधी पृथ्वीमां तेनो त्रेद रहे.
 जीय. पुं० (जीव) शव. (२) शवन;
 शङ्खी.
 जीय. न० (जीत) परंपराधी ब्राह्मो आ-
 वतो व्यवहार; आधारपद्धति. (२) इन्द्र;
 इन्द्र. (३) श्रुत. (४) भर्षाद्य; स्थिति;
 व्यवस्था.
 जीयकण. पुं० (जीवकण) पूर्याचार्योनी
 परंपराधी ब्राह्मो आवतो आधार.
 जीयकण्ठि. वि० (जीवकण्ठि) शतकरिपक;
 परंपरासारी आधारवालो.
 जीयघर. वि० (जीवघर) ओ नामना आर्षगा-
 नमां यवेव आधार; शारिङ्गना शिल्प.

જોરવ. ન૦ (જીરક) શરૂ. (૨) એક જાતની વનસ્પતિ.

જોરવ. પું૦ (જીરક) એક જાતની વનસ્પતિ.

જીવ. પું૦ (જીવ) આત્મા; ચૈતન્ય. (૨) જીવતત્ત્વ; નવ તત્ત્વમાંનું પ્રથમ તત્ત્વ; ૭ દ્રવ્યમાંનું એક દ્રવ્ય. (૩) જીવન; પ્રાણધારણ; (૪) બળ; પરાક્રમ.

જીવંજીવ. પું૦ (જીવજીવ) જીવનનો આધાર. (૨) જીવની શક્તિ. (૩) જીવન. (૪) એક જાતનું પક્ષી.

જીવંજીવક. } પું૦ (જીવજીવક) એક જાતનું પક્ષી; ચક્રાર. (૨) એક જાતની વનસ્પતિ.

જીવકાય. પું૦ (જીવકાય) જીવલોક; જીવરાશિ. જીવગાહ. ત્રિ૦ (જીવગાહ) જીવતાને પ્રહણ કરનાર.

જીવંઘણ. પું૦ (જીવંઘણ) જીવધન-અસંખ્યાત પ્રદેશના પિંડરૂપ.

જીવદ્વાણ. ન૦ (જીવસ્વાન) જીવસ્થાન-ગુણસ્થાન.

જીવણ. ન૦ (જીવન) જીવન; પ્રાણધારણ. જીવણિકાય. પું૦ (જીવનિકાય) જીવરાશિ. જીવણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (જીવનીય) જીવવા યોગ્ય. જીવતત્ત્વ. ન૦ (જીવતત્ત્વ) જીવતત્ત્વ; ચૈતન્ય-પદાર્થ.

જીવધિકાય. પું૦ (જીવધિકાય) ચૈતન્ય-ઉપયોગ લક્ષણવાળું ૭ દ્રવ્યમાંનું એક દ્રવ્ય. (૨) જીવ સમહ; જીવરાશિ.

જીવદ્રવ્ય. ન૦ (જીવદ્રવ્ય) જીવદ્રવ્ય; ૭ દ્રવ્યમાંનું એક.

જીવદિદ્વિયા. સ્ત્રી૦ (જીવદિદ્વિયા) જીવને જોવા નતાં રાગદ્વેષાદિ કરવાથી લાગતી ક્રિયા.

જીવપરસિય. પું૦ (જીવપરસિય) જીવના અસંખ્યાત પ્રદેશમાં ઊંછા પ્રદેશમાં ન જીવ માનનાર તિષ્ઠ્યુષ્ઠ આચાર્યનો અનુયાયી.

જીવપાડસિયા. } સ્ત્રી૦ (જીવપાડેવિકી) જીવપાડોસિયા. } કોષ/પાણુ જીવ ઉપર દેવ કરવાથી લાગતી ક્રિયા.

જીવપાડુચિયા. સ્ત્રી૦ (જીવપ્રાતીતિકા) જીવને આશી લાગતી ક્રિયા.

જીવમિસ્સિયા. સ્ત્રી૦ (જીવમિશ્રિતા) સત્યા-મૃયા ભાષાનો એક પ્રકાર; ન્યાં થોડા મરી ગયા હોય અને થોડા જીવતા હોય ત્યાં બધા-મરી ગયા છે એમ કહેવું તે.

જીવરાશિ. પું૦ (જીવરાશિ) જીવનો સમૂહ-જથ્થો.

જીવલોચ. પું૦ (જીવલોચ) જીવલોક; સંસાર.

જીવંત. ત્રિ૦ (જીવંતવત્) પ્રાણી.

જીવવિવ્યજ્ઞ. ત્રિ૦ (જીવવિવ્રહીય) પ્રાણુક; જીવરહિત.

જીવવિવાળા. સ્ત્રી૦ (જીવવિવાળા) જીવને વિવાહ દર્શાવનાર કર્મપ્રકૃતિ; જીવવિવાહી કર્મપ્રકૃતિ.

જીવવુદ્ધિય. ન૦ (જીવરહિક) અતુલા; સંભનિ; અતુભતિ.

જીવસાહતિયા. સ્ત્રી૦ (જીવસાહસ્તિકા) પોતાના હાથથી જીવને મારવાથી લાગતી ક્રિયા.

જીવા સ્ત્રી૦ (જીવા) ધતુબ્ધની-પશુચ; દોરી. (૨) ધતુબ્ધાકરે ક્ષેત્રનો પશુચ સ્થાનીય પ્રદેશ; હરત આદિ ક્ષેત્રના લાંબા છેડાની પહોળાઈ. (૩) એક બાબુથી બીજી બાબુ સુધીની સિધી લોટી.

જીવાજીવ. પું૦ (જીવાજીવ) જીવ અને અજીવ પદાર્થ. (૨) ન૦ જીવ અજીવની સંબંધિતાવાળું ઉત્તરાધ્યયનનું ૩૬ મુ અધ્યયન.

જીવાણુસાસન. ન૦ (જીવાણુસાસન) જીવની શિક્ષા-સમગ્ર. (૨) એ નામનો એક ગ્રંથ.

જીવાભિગમ. પુ० (જીવાભિગમ) જીવની સ
મજ, જીવનુ બાણુ (૨) ૧૯ ઉત્કલિક
સૂત્રમાનુ જીવાભિગમ નામનુ સૂત્ર.

જીવાતંભિચ્ચા. વિ० (જીવાતંભિચ્ચા) જીવના
આરમ્ભથી વર્તમાનધાય તે, કિયાનો એક
પ્રકાર

જીવિ ત્રિ० (જીવિ) જીવનાજો, જીવ
વાનાજો (૨) પુ० પ્રાણધારક, જીવ

જીવિતચ્ચ ત્રિ० (જીવિતચ્ચ) અનુક્રમિત જી-
વન દયાપાત્ર જીવગી

જીવિય ન० (જીવિય) જીવન, જીવિતચ્ચ

જીવિયસ્સમ પુ० (જીવિયસ્સમ) સાધારણ
બાહર નનરપતિ કાપનો એક પ્રકાર

જીવિયરિસિકા સી० (જીવિયરિસિકા) એક
પ્રકારની વનરપતિ

જીવિયા સી० (જીવિયા) આજીવકા, વૃત્તિ

જીવિયોસવિય ત્રિ० (જીવિયોસવિય) જી-
વનમા ઉત્સવ તુલન, જીવનોત્સવ સમાન

જીવિયોસાસિય ત્રિ० (જીવિયોસાસિય)
જીવનને વધારનાર

જીવોદરણ ન० (જીવોદરણ) મન આસ્થનો
એક પ્રકાર

જીહા ચા० (જીહા) જીહા રસેન્દ્રિય

જીર્ણદિય ન० (જીર્ણદિય) જીહા, રસેન્દ્રિય

જુમ્મ ન० (જુમ્મ) ગામ નિશેષ

જુમ્મ ત્રિ० (જુમ્મ) યુમ્મ, સાદત

જુમ્મણ્ડ પુ० (જુમ્મણ્ડ) એક પ્રકારનો ચંદ્ર
અને નક્ષત્રનો યોગ

જુમ્મલ ન० (જુમ્મલ) જોડુ બેની જોડી

જુમ્મલધમ્મ પુ० (જુમ્મલધમ્મ) જુમ્મલીયાનો
ધમ્મ જુગનપણે ઉત્પલ થનુ વગેરે

જુમ્મલિય ત્રિ० (જુમ્મલિય) જોડાયેલ યુગ્મ-
સક્રિય

જુદ સી० (જુદિ) ક્રાંતિ, તેજ, દીપ્તિ (૨)
એ નામનું નિરમાવનિય સૂત્રના પાંચમા
ગાનું હુ અધ્યયન

જુદ સી० (જુદિ) ક્રાંતિ, તેજ, દીપ્તિ, સંયોગ.

જુદ્ધમંત ત્રિ० (જુદ્ધમંત) ક્રાંતિનાનુ તેજસ્વી
(૨) ન० સયમ (૩) મોક્ષ

જુર્ગિચ્ચ ત્રિ० (જુર્ગિચ્ચ) જ્ઞાતિ, કર્મ અને
શરીરથી દૂષિત હોય તે

જુર્ગિચ્ચં ત્રિ० (જુર્ગિચ્ચં) અપચ

જુજ્ઞા ન० (જોજ્ઞ) યોગનુ, જોડુ (૨)
વ્યાપાર કરવો તે, મન, વચન અને કાયાની
પ્રવૃત્તિ

જુજ્ઞાયા } સી० (યોજના) જુઓ " ઉ
જુજ્ઞા } પને " ૨૫૬

જુર્ગિચ્ચ ત્રિ० () જુઓ

જુમ્મ ન० (જુમ્મ) રાશિ નિશેષ, બેટી સ
ખ્યા સમસખ્યા

જુગ ન० (જુગ) આર હાથ પરિમિત એ-
કરપ (૨) ધોસર, ધોસરી (૩)
ધોસરાના આઠરનુ પુરના હાથ પગનુ
વક્ષણ (૪) પુ० સત્ય, દાપર, પેતા
અને જનિ એ આર યુગ (૫) પાંચ વર્ષ
પ્રમાણનો ગામ નિલાસ (૬) એક જાતનો
મચ્છ (૭) ગોવદેશ પ્રસિદ્ધ એક જાતનુ
બે હાથ પ્રમાણનુ વાહન, પાનખી

જુગંતરુદ્ધમ્મ સી० (યુગાન્તરુદ્ધમ્મ) ગુરુ
શિષ્ય પગપરએ અનિર્નિજપણે સસારનો
અત કરનાર જીવોની પરપરા

જુગંતરુદ્ધમ્મ } સી० (યુગાન્તરુદ્ધમ્મ) જુ
જુગંતરુદ્ધમ્મ } ઓ ઉપવે ૨૫૬

જુગતર ન० (યુગાન્તર) પરિભાણુ નિશેષ
આજ હાથ જમીન

જુગતરપલોચણા સી० (યુગાન્તરપલોચણા)
આનતા આનતા આર હાથ જમીન પર
દષ્ટિ રાખવી તે

જુર્ગધર પુ० (જુર્ગધર) રથ મનાવવાના
ઉપોદગમા આનતું એ જાતનું વાહનું

જુગણ્ડ પુ० (જુગણ્ડ) જુઓ "જુગણ્ડ"
૨૫૬

જુગપહાણ (યુગપ્રધાન) } યુગ પ્રધાન
જુગપ્રચર. વિ. (યુગપ્રચર) } યુગ
જુગપ્રધાણ (યુગપ્રધાન) }

જુગવાહુ પુ. (યુગવાહુ) ૯ મા તીર્થસ્નાના
ત્રીજા પૂર્વભાગનું નામ (૨) વિ. વાગા
દાથવાણી, દીર્ઘવાહુ

જુગમચ્છ. પુ. (યુગમચ્છ) એક જાતનો
મચ્છ

જુગલ ન. (યુગલ) જોડી, જોડ (૨) પુ.
સ્ત્રી. જુગનીયા

જુગલિય. વિ. (યુગલિય) જોડીડુંકત

જુગત્ર વિ. (યુગત્ર) કાળના ઉપદ્રવથી
ગદિત, ત્રીજા નથા ચોથા આરાના
જન્મેય

જુગત્ર. } મ. (યુગત્ર) એકી વખતે, એક
જુગત્ર. } કાળે, એક સાથે.

જુગસંતત્તર પુ. (યુગસંતત્તર) ચંદ્ર, ચંદ્ર, અભિ-
વાધન, ચંદ્ર અને અભિવર્ધિત એ પાંચ
સંતત્તર પ્રમાણ સમય, ૧૮૩૦ દિવસ
પ્રમાણ યુગસંતત્તર

જુગસાલા સ્ત્રી. (યુગસાલા) પાંચખી રાખ-
વાની સાળા

જુમ્મ વિ. (યોગ્ય) વાપક, ઉચિત

જુમ્મ ન. (યુમ્મ) ગોષ્ઠ દેશમાં પ્રસિદ્ધ એક
જાતની પાંચખી (૨) ધોસરી (૩) ધોસરી
વહેનાર યોગ, બગદ વગેરે (૪) પુગપથી
ઉગાય એવું આકાશ વિમાન

જુમાયરિયા } સ્ત્રી. (યુમાયરિયા) વાદનની
જુમારિયા } મનિ

જુજ વિ. (યોગ્ય) યોગના વડના કરતા
યોગ

જુમ્મ ન. (યુદ) યુદ્ધ, યુદ્ધ.

જુમ્માજુમ્મ ન. (યુદ્ધાતિયુદ્ધ) ૬-૦ યુદ્ધ
૭૨ કળામાની એક કળા,

જુમ્મ. વિ. (યોગ) જુમ્મ, જુમ્મ. ૧૬

જુમ્મમારો. સ્ત્રી. (યીજુમ્મ) જુમ્મો
" જીજુમ્મારી " શબ્દ

જુમિણ્ય વિ. (જીર્ણિત) જીર્ણ .

જુમ્મજ્ઞાણ ન. (જીર્ણોચાન) જુમ્મો " જી-
મ્મજ્ઞાણ " શબ્દ

જુતિ સ્ત્રી. (જુતિ) કાન્તિ

જુત્ત વિ. (યુગ) યુક્ત, સહિત. (૨)
જોડેલ (૩) યોગ્ય (૪) અસખ્યાત
અને અનતનો એક પ્રકાર,

જુત્ત. ન. (યોગ) જોતર.

જુત્તિ. સ્ત્રી. (યુક્તિ) યુક્તિ, કળા, રીતિ
(૨) મેળવણી. (૩) એ નામના એક
કુમાર (૪) એ નામનું વલ્લિદેશાસનનું
એક અધ્યયન (૫) સાધન, હેતુ

જુત્તિયમ્. વિ. (યુક્તિ) યુક્તિના જાણનાર

જુત્તિમુચ્ચ પુ. ન. (યુક્તિમુચ્ચ) બનાવડી
સોનું

જુત્તિસેગ પુ. (યુક્તિસેગ) જુમ્મીપના એર-
વન ક્ષેત્રમાં આપુ અસપિંધીમાં થયેલ
આત્મા તીર્થકર

જુદ પુ. (યુદ) યુદ્ધ; લડાઈ, લડનાની કળા.

જુદાજુદ ન. (યુદ્ધાતિયુદ્ધ) ૬૩૭
યુદ્ધ, યુદ્ધમાં યુદ્ધ

જુદ્ધ. વિ. (જીર્ણ) જુમ્મો " જુદ્ધ " શબ્દ.

જુદ્ધા સ્ત્રી. (યુદ્ધા) આદની રાત

જુદ્ધ ન. (યુદ્ધ) જુમ્મ; જોડી, જોડ
જોડ (૨) પુ. સમશરણ

જુદ્ધપરિસય વિ. (યુદ્ધપરિસય) સમય
ખ્યા-જોડી પ્રદેશથી બનેલું

જુદ પુ. (યુગ) યુગ, પાંચ સંતત્તર પ્રમાણે
કાળ વિભાગ (૨) એ, સખ્યાવાચક

જુદ પુ. (યુદ્ધ) વચળ સમુદ્રમાંના આ
મોટા પાનાવચનામાંનો એક.

જુદલ ન. (યુદ્ધ) જોડી, જોડ

જુદ પુ. (યુદ્ધ) યુવાન, જુવાન

જુદા સ્ત્રી. (યુદ્ધ) યુવતિ, યુવાન સ્ત્રી

જુદાજાળ પુ. (યુદ્ધાતિયુદ્ધ) યુવતિ, જુવાન

જુદગન પુ. (યુદ્ધ) નામે બગ.

જુવતિ. સ્ત્રી० (જુવતિ) યુવતિ; જુવાન સ્ત્રી.
જુવરક્ત. ન० (જોવરાજ્ય) યુવરાજ્ય તરિકે
અભિષિક્તા થયેલાનું રાજ્ય.

જુવરાય. પું० (જુવરાજ) અભિષેકનો રાજા;
પાટવી કુમાર.

જુવલ. ન० (યુગ્મ) જોડી.

જુવલિય. ત્રિ० (યુગલિત) જોડીરૂપે રહેલ.

જુવાળ. પું० (જુવન) જુવાન; યુવાવસ્થાને
પ્રાપ્ત થયેલ.

જુવ્વળ. ન० (યોજન) યુવાવસ્થા.

જુસિય. ત્રિ० (જુટ) પ્રસન્ન; પ્રીત.

જુહિદ્દિલ. પું० (યુધિદ્ધિ) હસ્તિનાપુર નગ-
રના પાણ્ડુરાજના મહોટા પુત્ર; ધર્મરાજ.

જૂય. પું० (યૂર) યસસ્તમ્ભ. (૨) એ
નામનું પુરૂષના હાથ અથવા પગનું લક્ષણ.
(૩) એ નામનો પશ્ચિમ દિશાનો પાતાળ
કળશો. (૪) ધોંસરી.

જૂય. ન० (યૂત) જુમડું. (૨) ૭૨ કળા-
માંની એક કળા.

જૂયઘ. ન० (યૂક) શુક્લપક્ષના પ્રથમ ત્રણ
દિવસની સંધ્યા; ચંદ્ર અને સંધ્યાની પ્રભા
મિશ્રિત થાય તે.

જૂયંકર. ત્રિ० (યૂતંકર) } જુમારી.
જૂયકાર. (યૂતકાર) }

જૂયસ્ત્રલય. ન० (યૂતસ્ત્રલય) જુમાર ખેલવાનું
ધર.

જૂયગ. પું० (યૂક) શુક્લ પક્ષના પ્રથમ ત્રણ
દિવસની ચંદ્રની કળા અને સંધ્યાને
પ્રકાશ મિશ્ર થાય તે. (૨) પશ્ચિમદિશાનો
એ નામનો પાતાળ કળશો.

જૂયા. સ્ત્રી० (યૂવા) જુ; માથામાં થતો
એક જંતુ. (૨) ચોસક વાળાનું અથવા
આદિ ત્રિપ પ્રમાણુ એક ભરપ.

જૂયાસેજાવર. ત્રિ० (યૂકાગમ્યાતર) જુને
સ્થાન આપનાર.

જૂરણ. ન० (જૂર) ઝુરણ કરવી; ઝુરવું.

જૂરાવળ. ન० (જૂરણ) શરીરની જીર્ણતા
થાય તે.

જૂરિઘ. ત્રિ० (જીર્ણ) જીર્ણ થયેલ.

જૂવ. પું० (યૂર) યસસ્તમ્ભ. (૨) પશ્ચિમ દિ-
શનો પાતાળ કળશો.

જૂવગ. } પું० (યૂવક) જુઓ “ જૂવગ ”
જૂવય. } રાખે.

જૂસ. પું० ન० (યૂપ) કદી; ઓસામળ.

જૂસણ. સ્ત્રી० (જોપણ) સેવા; સેવના.

જૂસિય. ત્રિ० (જુટ) સેવન કરેલ. (૨)
ક્ષીણ થઈ ગયેલ.

જૂહ. ન० (યૂ) જૂથ; ટોળું.

જૂહવદ પું० (યૂવતિ) } સમૂહના અ-
જૂહાદિવદ. પું० (યૂવાધિપતિ) } ધિપતિ;
ટોળાના નાયક.

જૂહિય. ન० (યૂધિક) જૂહનું કૂં. (૨) ત્રિ०
ટોળામાં ઉત્પન્ન થયેલ.

જૂહિયા. સ્ત્રી० (યૂધિકા) જૂહ.

જૂહી. સ્ત્રી० (યૂધિકા) જૂહનો વેલો. (૨)
જૂહનું કૂં.

જે. મ० (જે) પાદપૂરણ તથા વાઘપાસંકારમાં
વપરાતું અવ્યય.

જેટ્ટ. ત્રિ० (જ્યેષ્ઠ) જ્યેષ્ઠ; મહોટું; પ્રથમ
ઉત્પન્ન થયેલ.

જેટ્ટા. સ્ત્રી० (જ્યેષ્ઠ) મહોટી બહેન. (૨)
જ્યેષ્ઠી. (૩) જ્યેષ્ઠ નામનું નક્ષત્ર.

જેટ્ટામૂલ. પું० (જ્યેષ્ઠામૂલ) જેઠ માસ; જેઠ
મહિના.

જેટ્ટામૂલમાસ. પું० (જ્યેષ્ઠામૂલમાસ) જેઠ માસ.

જેટ્ટામૂલી. સ્ત્રી० (જ્યેષ્ઠામૂલી) જેઠ મહિનાની
પુનમ.

જેયોવ. મ० (યૌવ) જ્યાં; જે ભાગમાં.

જેમણ. ન० (જેમન) મિષ્ટ ભોજન.

જેમણગ. ન० (જેમનક) આળસ ખાતાં શીખે
તે પ્રસંગે સંસ્કાર કરવામાં આવે તે.

જેમાવળ. ન० (જેમન) ભોજન કરાવવું તે.

જેમિણિ. પું (જેમિનિ) મીમાંસા દર્શનના
સ્થાપક મુનિ.

જેમિય. ત્રિં (જેમિત) જોડે; જોડનાકરેલ.

જેયાર. ત્રિં (જેતૃ) છતનાર; જય કરનાર.

જેહિલ. પું (જેહિલ) એ નામના વશિષ્ઠ
ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ આર્યનામના
શિષ્ય થિવરમુનિ.

જોષ. પું () યુમધ; જોડું.

જોષ. પું (યોષ) સંયમ વ્યાપાર; ક્રિયા.
(૨) ચંદ્રમાનો યોગ. (૩) મન વચન
અને કાયાનો વ્યાપાર.

જોષગ. ત્રિં (યોતક) પ્રકાશ કરનાર. (૨)
નં વ્યાકરણ પ્રસિદ્ધ નિપાત વગેરે પદ.

જોષણ. નં (યોજન) જોડન; ચાર ગાઉ
અથવા ચાર હજાર ગાઉ પ્રમાણ એક
ક્ષેત્રનું માપ. (૨) સંબંધ; સંયોગ.

જોષાવહતાર. ત્રિં (યોજવિતૃ) જોડનાર;
સંયુક્ત કરનાર.

જોડ. પું (યોગિન્) યોગમતનો અનુયાયી;
યોગદર્શનને જ માનનાર.

જોડ. પું (જ્યોતિષ) અગ્નિ; પ્રકાશ; તેજ;
જ્યોતિ. (૨) જ્ઞાન. (૩) ચક્ર, નક્ષત્ર, તારા,
આદિ પ્રકાશક વસ્તુ. (૪) જ્યોતિષી-
મહાદિકનાં વિમાન વિશેષ. (૫) જ્યોતિષ
સંબંધી જ્ઞાનયાત્રું શાસ્ત્ર. (૬) નં દીવાની
જ્યોત. (૭) જેમાંથી અગ્નિ ઉત્પન્ન
થાય તેવી જાતનાં કદપવક્ષ. (૮) ત્રિં
સત્કાર્ય કરવાથી ઉજ્જવળ સ્વભાવવાળો.

જોડંગ. પું (જ્યોતિંગ) જેમાં જ્યોતિ-
પ્રકાશ જણાય તેવા કદપવક્ષની એક જાત.

જોડજલ. પું (જ્યોતિજલ) દીવાની જ્યોત.

જોડય. ત્રિં (યોગિક) યોગિક શબ્દ; જેના
પ્રકૃતિ પ્રત્યયનો અર્થ શબ્દમાં થતે તે.
(૨) યોગવાળા.

જોડય. ત્રિં (યોગિત) યોગેષ; જોડેલ.

જોડસ. નં (જ્યોતિસ) એક જાનનું રત્ન.

જોડસ. નં (જ્યોતિષ) જ્યોતિષ ચક્ર. (૨)

પું, જ્યોતિષ ચક્રની અંદર રહેતા દેવો;
સૂર્ય, ચંદ્ર વગેરે. (૩) જ્યોતિષ શાસ્ત્ર.
(૪) આકાશ.

જોડસ. પું (જ્યોતિષ) સૂર્ય, ચંદ્ર આદિ દે-
વોની એક જાતિ. (૨) ત્રિં જ્યોતિષ
શાસ્ત્રના જાણનાર; જ્યોતિષી.

જોડસગણરાય. પું (જ્યોતિંગણરાજ) જ્યોતિ-
પગણ (તારા નક્ષત્ર વગેરેનો સમૂહ તે) ના
રાજા; ચંદ્ર અને સૂર્ય.

જોડસચક્ર. નં (જ્યોતિચક્ર) જ્યોતિષચક્ર;
સૂર્ય, ચંદ્ર, ગ્રહ, નક્ષત્ર, તારા, વગેરેનો
સમૂહ.

જોડસરાય. પું (જ્યોતિરાજ) ચંદ્ર તથા સૂર્ય.

જોડસામયણ. નં (જ્યોતિંગાલ) જ્યોતિષ
શાસ્ત્ર.

જોડસાલય. પું (જ્યોતિસાલય) જ્યોતિષના
સૂર્ય આદિ દેવ.

જોડસિંદ. પું (જ્યોતિસિન્દ્ર) જ્યોતિષીના
ધર્મ; સૂર્ય તથા ચંદ્ર.

જોડસિણા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સ્ના) જ્યોત્સ્ના;
કોમુદી; ચાંદની.

જોડસિણાપસ્થ. પું (જ્યોત્સ્નાપક્ષ) શુક્લપક્ષ.

જોડસિણામા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સ્નામા) ચંદ્રની
ખીજ અગ્રમહિષીનું નામ.

જોડસિણી. સ્ત્રીં (જ્યોતિષી) દેવી વિશેષ.

જોડસિય. પું (જ્યોતિષિક) સૂર્ય, ચંદ્ર,
ગ્રહ, નક્ષત્ર અને તારા એ પાંચ જાતના
દેવતા.

જોડસિયદેવ. પું (જ્યોતિષિકદેવ) જ્યોતિષી
દેવ; ચંદ્ર, સૂર્ય વગેરે.

જોડસિયદેવિત્તી. સ્ત્રીં (જ્યોતિષિકદેવતી)
જ્યોતિષના દેવતાની સ્ત્રી.

જોડસિયરાય. પું (જ્યોતિષિરાજ) ચંદ્ર.
(૨) સૂર્ય.

જોડે. પું (જ્યોતિષ) જુઓ "જોડે" શબ્દ.

જોઈરસ નં (જ્યોતીસ) એક જાતનું રત્ન
જોઈસર પું (યોગીશ્વર) યોગીશ્વર, યોગી
ઓના ધર્મર

જોડકશિળામ્ પું (યોગકર્મિન) પુર્નાભાદ્રપદ
નક્ષત્રનું જોન.

જોગ પું (યોગ) સમઘ, મિલાપ, જોડાણ
(૨) અભાને નક્ષત્રનો સબધ (૩)
અભામ નસ્તુની પ્રાપ્તિ (૪) યુક્તિ
ઉપાય (૫) પત્નનણાસૂત્રના ત્રીજા પદના
પાચમા દ્વારનું નામ (૬) વશીકરણ
આદિયોગ (૭) ચિત્તની ગતિનો નિરોધ
(૮) પડિસેજી વગેરે શુભ વ્યાપાર-
પ્રગતિ (૯) મન વચન અને કાયાનો
વ્યાપાર (૧૦) સપથ

જોગંતિયા સ્ત્રીં (યોગ્યન્તિકા) જે પ્રકૃતિ
ઓનો તેરમે ગુણદાહો અત આપે છે
તેની ઈર્મ પ્રકૃતિઓ

જોગસ્થેમ નં (યોગસ્થેમ) અભામની પ્રાપ્તિ
અને પ્રામનું ગ્હણુ

જોગપરિણામ નં (યોગપરિણામ) જીનના
પરિણામનો એક પ્રકાર

જોગપરિવિનાયકા સ્ત્રીં (યોગપરિવિકા) સમા
ધિનાગી પરિવાગિજન-સન્ધાસિની

જોગમુહા. સ્ત્રીં (યોગમુહા) હાથથી આગળો
ઓ પગરપર અન્તરિન કરી સપુટ બનાવી,
ગણિયોના લાગ ઉદર પામે રાખી, વદનાનો
પાઠ ઉચ્ચારતા પાચ અંગ (જે હીંચણ,
મે હાય અને મગ્ત) નમાડના તે

જોગમત્ર વિં (યોગમત્ર) શુભ પ્રગતિવાળા
(૨) યોગી, સમાધિ કરનાર

જોગમહિ વિં (યોગમહિ) શાસ્ત્રજ્ઞાનની
આરાધનાને માટે શાસ્ત્રોક્ત તપશ્ચર્યા
કરનાર (૨) સમાધિમા રહેનાર

જોગાણુયોગ. પું (યોગાણુયોગ) નક્ષીકરણાદિ
ઉપાય બતાવનાર દરમેજનાદિ શાસ્ત્ર

જોગિ વિં (યોગિ) યોગમદિન, સયોગી.

જોગિય. વિં (યોગિક) બુઓ " જોધય " શર્મ

જોમા વિં (યોમ્ય) યોગ્ય, ધટિત, ઉચિત,
બરાબર, લાયક

જોમાયા સ્ત્રીં (યોમ્યા) યોગ્યતા, લાયકાત

જોમ્મા સ્ત્રીં (યોમ્યા) ગુણાકાર કરવો
તે (૨) શાસ્ત્રનો અભ્યાસ (૩) ગર્ભ
ધારણ કરવાને લાયક થોનિ

જોજિત. } વિં (યોજિત) જોડેકુ, લગ્ના
જોડિય. } ડેકુ

જોણ પું (યોન) અનાર્થ દેશમાનો એક

જોમામ્. પું (યોનમ્) ઉત્તમ ભગતમાનો
એક દેશ

જોણિ. સ્ત્રીં (યોનિ) થોનિ, ઉત્પત્તિ સ્થાન,
સ્ત્રીનો ગુણભાગ (૨) પત્નનણા સૂત્રના
નવમા પદનું નામ (૩) ગીતની એક
જાત (૪) આધાર (૫) એ નામનો
ભગ અપર નામધારી દેવ (૬) જેનો
દેવતા ભગ કે એવું પુર્વાદાસ્યની નક્ષત્ર
(૭) કમળ, હેતુ, ઉપાય

જોગિપદ નં (યોનિપદ) થોનિના અધિમાર
વાગુ પત્નનણા સૂત્રનું એક પદ

જોગિય. વિં (યોનિક) થોનિમા ઉત્પન્ન
થયેન (૨) થોનદેશમા ઉત્પન્ન થયેલ

જોણિયા સ્ત્રીં (યોનિકા) થોનિ, ઉત્પત્તિ
સ્થાન

જોણિયા સ્ત્રીં (યોનિકા) થોન નામના
અનાર્થ દેશમા જન્મેથી ઘસી

જોગિવિહામ્. નં (યોનિવિધાન) ઉત્પત્તિશાસ્ત્ર.

જોગિમૂલ. નં (યોનિમૂલ) થોનિનો એક
રોગ

જોગહા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સના) ચાદની, કૌમુદી.

જોતિ નં (જ્યોતિષ) બુઓ " જોધ " શર્મ

જોતિય વિં (યોજિત) જોતરેકુ

જોતિરસ પું (જ્યોતીરસ) જ્યોતિરસકાર,
અગમનો નવમો લાગ

જોતિસ. નં (જ્યોતિષ) જ્યોતિષશાસ્ત્ર
જોતિસિય પું (જ્યોતિષિક) જુઓ “જ્યેષ્ઠ
સિય” શબ્દ.
જોતિસિહ. પું (જ્યોતિષિય) ૬ પદ્ધતી
એક જાત કે જેમાંથી યુગનીગને સૂર
જેવો પ્રકાશ મળે છે
જોત્ત } નં (યાજ) જોત્ત.
જોય. }
જોયણ. નં (યાજન) ચા. માઉ, ચાર
માઉ પ્રમાણે ક્ષેત્ર (૨) જોડતુ તે
જોયણ. નં () યજ્ઞ, ડગી (૨)
ધાન્યનું મહેન
જોગણ. નં (યોગન) યુગાનસ્થા, જુનાની

જોગ્યણ. નં (યોગ) યોગન, યુગાનસ્થા
જોગ્યણિયા સ્ત્રી (યોગિનિ) યુગાનસ્થા
જોસણ. સ્ત્રી (જોષણ) પ્રીત (૨) મેના
જોસિયા સ્ત્રી (યોષિ) સ્ત્રી
જોસિય ત્રિં (જુ) મેવેન.
જોહ પું (યોહ) યોદ્ધા, વડેયો, મુખટ
જોહટ્ટણ નં (યોહગાન) અગ મચના પિ
જેા લડેયાઓનો યુદ્ધ સમયે શરીર
નિયાસ
જોહાર પું (યાજાર) યોદ્ધા, યુદ્ધ કરનાર.
જોદિ. ત્રિં (યોધિ) યુદ્ધ કરનાર
જોદિયા. સ્ત્રી (યોધિકા) યદન ધો, એક
જાનનું પ્રાણી

ઙ.

ઙ પુ (ઙ) ધ્યાન
ઙલ પું () જખના કરવી
ઙલ પું (ઙલ) ધધ, કનહ, ટો (૨)
બેઠ
ઙલ સ્ત્રી (ઙલ) વ્યાકુળતા નિહનળતા
(૨) કટથો, તોફાન (૩) માયા, કપટ
(૪) કોષ, ચુસ્તો (૫) વૃષ્ટિ, લોલ
ઙલાર પું (ઙલાર) જેથી સપ્રેક્ષ્યમા
બેઠ પડે તેની ખટપટ કરનાર, અસમા-
ધિનું ૧૮ મુ સ્થાનક મેવનાર
ઙલવાય પું (ઙલવાય) વર્ણસહિત નિ
જુગ વાયુ
ઙલિય ત્રિં (ઙલિય) જુઓ
ઙલિ યં (ઙલિ) શીઘ્ર જનદી
ઙલિય ત્રિં (ઙલિય) એક જાતના
વાગ્વિના અવાગવ્યા
ઙલિ યં (ઙલિ) જુઓ ઝગિ શબ્દ

ઙલ પું (ઙલ) } ધ્વનિ (૨)
ઙલ સ્ત્રી (ઙલ) } એક સ્વરના
માનુ આશ્રુ સ્વરન
ઙલ પું () સમરથ કરનાર
ઙલિય ત્રિં (ઙલિય) ઝરી ગયેન, નીકળી
ગયેલ
ઙલિય સ્ત્રી (ઙલિય) ઝાલર (૨) ખજરી,
એક જાતનું વાગ્વિન (૩) ઢાંકા, ઝાંકુ
(૪) જમજમીયા, ઝાઝર
ઙલિય સ્ત્રી (ઙલિય) નાશ વિનાશ
(૨) અધ્યયન, પાન
ઙલિય ત્રિં (ઙલિય) નિર્મૂલ કરવ, ખ
પાવી નાખેલ
ઙલ પું (ઙલ) માછલુ (૨) નાની
માઝી
ઙલ ત્રિં (ઙલિય) } ધ્યાન કરનાર,
ઙલ ત્રિં (ઙલિય) } ચિન્તન કરનાર

માણ. પુ. નં (ધ્યાન) ધર્મ ધ્યાન વગેરે;
અત્યંતર તપનો એક પ્રકાર. (૨) ચિત્તનું
એકાગ્રપણું; મનની સ્થિરતા (૩) મનન;
સ્મૃતિ. (૪) ચિન્તા; વિચાર. (૫) દૃઢ
પ્રવૃત્તિ મન વગેરેનો વ્યાપાર.

માણંતરિયા. સ્ત્રી. (ધ્યાનંતરિક્ષ) આરબેલ
ધ્યાનની સમાપ્તિ અને અપૂર્વ ધ્યાનનો
અનારંભ; જે ધ્યાનની મધ્ય અવસ્થા.
(૨) શુદ્ધધ્યાન વિશેષ.

માણચિમ્તિ. સ્ત્રી. (ધ્યાનચિમ્તિ) ૨૯
ઉત્ક્રાંતિક સૂત્રમાંનું ૨૧ સુ.

મામ. વિ. () બળેલું, દાઝેલું.

મામયંકિલ. નં (મામત્પચિલ) બળી ગયેલ
ભૂમિ.

મામિય. વિ. (ધ્યામિત) ઓતવાયેલું; છ-
ડાયેલું.

માય. વિ. (ધ્યાત) બળી ગયેલ; હરમીકૃત.

મારી. સ્ત્રી. () કીટ વિશેષ.

મિગિર. } પુ. () તેષદ્રિયછવની
મિગિરહ. } એક જાત.

મિમિય. વિ. () ભુખ્યા.

મિમિરી. સ્ત્રી. (મિમિરી) એક જાતની
વેલડી.

મિમિય. } નં () શરીરના
મિમિય. } અત્યંત બલ્યાઈ બળ તે,
મેળા રંગમાનો એક રંગ.

મિલિયા. સ્ત્રી. (મિલિકા) તથા હિન્દિયવાળા
છવની એક જાત.

મિલિરી સ્ત્રી. () માછલા પકડ-
વાની જાત.

મિલ્હી. સ્ત્રી. (મિલ્હિકા) આ નામની કાઠ
વનસ્પતિ.

મીણ. વિ. (મીણ) ક્ષય પામેલ.

મુંમિત. } વિ. () કુધાધી પીડિત;
મુંમિય. } ભુખ્યા.

મુંમ્યા. નં () પ્રાસભ્ય; ભ્રમણ.

મુણિ. સ્ત્રી. (મુણિ) અવાજ.

મુરળ. પુ. (મુરળ) ઝુરડું; પસ્તાડું.

મુસદાહ. પુ. (મુસદાહ) ભુસાને બાળવાનું
સ્થાન.

મુસિય. વિ. (મુટ) સેવિત; આરાધના
કરાવેલ. (૨) તળાયેલ.

મુસિર. વિ. (મુષિ) છિદ્રપાણું; પોટું. (૨)
નં છિદ્ર; પોલ. (૩) વાંસળી આદિ
સજ્જિ વાગિત્ર. (૪) આકાશ. (૫) વા-
સળી આદિ સજ્જિ વાગિત્રનો સંગ.
(૬) મુહી જમીન.

મુસળા. સ્ત્રી. (જોપણ) કમોનો કાપ કરવો.
(૨) સેવા કરવી. (૩) ગ્રહણ કરવું.

મુસિત. } વિ. (મુટ) સેવેલું. (૨) ક્ષય
મુસિય. } કરેલ; શોષવેલ. (૩) સેવા
કરેલ; આરાધેલ.

મોડ. } નં () આમથી ૫-
મોડળ. } ત્રાહિનું ખંખેરડું. (૨) પત્ર
રહિત વક્ષ; અર્થ મધ.

મોલિયા } સ્ત્રી. (મોલિકા) જોળી; કા-
મોલિયા. } થળી.

મોસ. પુ. () દર કરવું; ખસેડવું.

મોસળા. સ્ત્રી. (જોપણ) સેવા; આરાધના.

મોસિય. વિ. (મુટ) ભુખ્યા "મુસિય"
સમ.

ટ.

ટંકા. પું. (ટક) જેના કાંઠા તુટી ગયા હોય તેવું તળાવ. (૨) પર્વતની ટોચ. (૩) એક તરફથી તુટેલ પર્વત. (૪) છાપેલું નાણું; સિક્કો; અપ. (૫) તલવાર આ-
 દિતો અગ્ર ભાગ. (૬) એક જાતનું પક્ષી.
 ટંકણ. પું. (ટકણ) ટકણ નામનો દેશ.
 (૨) ત્રિ. તે દેશના મ્હેમ્જોની એક જાત.
 ટકારવમાપવિમલિ. પુ. ન. (ટકારવગ્રવિ-
 મલિ) ૩૨ પ્રકારનાં નાટકમાંનો એક
 પ્રકાર.

ટાલ. ન. () જેમાં ગોટલી કે ઠ-
 ણિયા બંધાયા ન હોય તેવું ફળ; કુમળું
 ફળ.

ટિદિમી. સ્ત્રી. (ટિદિમી) ટિટોડી.

ટોપિયા. પું. () પાથડી; ટોપી.

ટોલ. પું. () પતંગીઓ. (૨) તીડ.

ટોલગદ સ્ત્રી. (ટોલગતિ) ટોળ-નીડની
 પેડે કુદતો કુદતો વંદના કરે તે; વંદનાના
 બીજા દોષમાંનો પાંચમો દોષ.

ઠ.

ઠાલ. ત્રિ. (સ્થાપિત) સાધુ આવશે ત્યારે
 આપણું એમ ધારી સ્થાપી રાખેલું; સા-
 ધુએ ટાળવા યોગ્ય હવણા નામના દોષવાળું.

ઠાવ. ત્રિ. (સ્થપિત) ઠાંકેલું.

ઠંઠિલ. ન. (સ્થંઠિલ) ધંધિલ-દિશાએ જ-
 વાની ભૂમિ.

ઠમિય. ત્રિ. () ઠંપાયેલ.

ઠપ્પ. ત્રિ. (સ્થાપ્ય) સ્થાપવા યોગ્ય; એક
 બાળુ મૂકી દેવા યોગ્ય. (૨) વ્યવહાર
 કરવા યોગ્ય નહીં; અસંવ્યવહાર્ય; લો-
 કેના વ્યવહારમાં અનુપયોગી.

ઠવક. ત્રિ. (સ્થાપક) સ્થાપન કરનાર.

ઠવણ. ન. (સ્થાપન) સ્થાપન કરવું; મુકવું.

ઠવણા. સ્ત્રી. (સ્થાપના) ઇવવાગી કે નિર્જીવ
 વસ્તુમાં તેના જેવા આકારવાળી કે લિંગ
 આકારવાળી ખીજ વસ્તુની કલ્પના કરવી
 તે; સ્થાપના નિષ્કેષો. (૨) સાધુને માટે

અમુકકાળ પર્વત સ્થાપીને રાખેલ આહા-
 રાદિ આપવાથી ભાગતો એક દોષ; ૧૬
 ઉદ્ગમનમાંનો ૫ મો દોષ. (૩) ધાર-
 ણાનું એક નામ. (૪) અનુતા; સંમતિ.

ઠવણાકમ્મ. ન. ((સ્થાપનાકર્મન્) પરમતત્ત્વ
 ઉત્થાપન કરી સ્વમતત્ત્વ સ્થાપન કરવું તે.

ઠવણાપુરિસ્. પું. (સ્થાપનાપુરિ) પુરુષની
 સ્થાપના-આકૃતિ.

ઠવણાસદ્ધ. ન. (સ્થાપનાસદ્ધ) સ્થાપના
 સત્ય; છોકરાની લાકડીને ઘોડો કહેવો તે.

ઠવણિજ્ઞ. ત્રિ. (સ્થાપનીય) સ્થાપી રાખવા
 યોગ્ય; એક બાળુ મૂકી દેવા યોગ્ય.

ઠવિય. ત્રિ. (સ્થાપિત) સાધુ સાધીને માટે
 સ્થાપી રાખેલ (આહાર વગેરે).

ઠવિયા. સ્ત્રી. (સ્થાપિતા) આચાર્યાદિકની
 વેશાવસ્થામાં વ્યાધાત પડે તેથી કરવાનું
 પ્રાયશ્ચિત વર્તમાનમાં ન કરતાં આગળ
 ઉપર કરવાનું રાખે તે.

ઠાઠ ત્રિં (સ્થાવિત્ર) સ્થાવિત્ર, સ્થિત
રહેનાર

ઠાણ પું નં (સ્થાવ) સ્થાવ, ઠેકાણુ. જ-
આ, મકાન (૨) કાઉસઅ, કાયાને જરી
પણ દયાનથી નહીં તે (૩) લેશ્યા કે
અધ્યવસાયોનુ સ્થાવ (૪) ઠાઈ (૫)
સ્થિતિ કરતી તે, અધર્મોસ્તિકાવનુ લ
ક્ષણ (૬) આક્રમણ સ્થાવ (૭) ઉત્પ
તિસ્થાવ, ઉપજવાનુ ઠેકાણુ (૮) અનકાશ,
ભૂમિ પ્રદેશ (૯) સરીરને અધિક સ્થિતિમા
રાખતુ તે, આસન (૧૦) પત્નરણના
બીજા પદનુ નામ (૧૧) ત્રીજુ અગસત્ર
કે જેમા એકથી દસ પ્રકારની વસ્તુઓનુ
વર્ણન છે (૧૨) સ્થિતિ પરિણામ (૧૩)
સ્થિતિ ક્ષપ ગુણ (૧૪) યોગ-મન વચન
નાવાન વાચારના સ્થાવક (૧૫) ઉભા
રહેતુ તે (૧૬) નિવાસ, રહેતુ તે (૧૭)
કારણ, નિમિત્ત (૧૮) પ્રકાર, ભેદ (૧૯)
કાણાગસત્રના કાણાનુ નામ

ઠાણુગુણ પું (સ્થાણુગુણ) અધર્મોસ્તિકાવ,
સ્થિતિમા સ્થાવ કરવાનો જેનો ગુણ છે તે
ઠાણુપદ નં (સ્થાણુપદ) પ્રતાપના સત્રના
દ્વિતીય પદનુ નામ

ઠાણુમદ્દ ત્રિં (સ્થાણુમદ્દ) પોતાની જગ્યાથી
ખસેલ, (૨) આરિયથી બ્રહ્મ થયેલ

ઠાણુદાય ત્રિં (સ્થાણુદાય) કાઉસઅને આ-
સને બેઠેન કાઉસઅ કરનાર

ઠાણુવય નં (સ્થાણુવય) ઉચ્ચ સ્થાવ

ઠાણિ ત્રિં (સ્થાણિ) સ્થાવસ્થિત, સ્થા-
વમા રહેનાર

ઠાણુકકરિય. } ત્રિં (સ્થાણુકકરિય) ઉત્ક
ઠાણુકકરિય } કુક આસનવાળા

ઠાણુલંક નં (સ્થાણુલંક) કુક વૃક્ષને એક
ભાગ-અવયવ (૨) ત્રિં કુક વૃક્ષની
પેઠે ઉભા અને સિયર રહેનાર, સ્થાવિત્ર
ગરીરવાળા

ઠાણુ પું (સ્થાણુ) પક્ષને સ્થાવનાર
હેતુ

ઠાણુક્તાત્ર ત્રિં (સ્થાણુક્તાત્ર) સ્થાવનાર

ઠાણુ. નં (સ્થાણુ) સ્થાવન કરતુ તે

ઠાણુગુણ } સ્ત્રીં (સ્થાણુગુણ) જુઓ
ઠાણુગુણ } કાણુ " શબ્દ

ઠાણુ ત્રિં (સ્થાણુ) સ્થાવન કરનાર

ઠાણિ ત્રિં (સ્થાણિ) સ્થાવન કરેલ,
રાખેલ

ઠાણી સ્ત્રીં (સ્થાણી) આપુષ્પમાન, જીવન-
કાળ (૨) પત્નવલ્લાના યોગાપદનુ નામ
(૩) જાનારણીયાદિ કર્મની સ્થિતિ-અન-
સ્થાવ કાળ (૪) બેસતુ, સ્થિત થતુ (૫)
અસ્થા, ક્રમ, મર્યાદા

ઠાણુમ નં (સ્થાણુમ) સ્થાવિત્રે
અધાયેલ કર્મ, મર્મની સ્થિતિ (૨) ક્ષિતિ
કર્મ, જન્મ સંસ્કાર

ઠાણુકકરિય. ત્રિં (સ્થાણુકકરિય) કલ્યાણુરૂપ
ઉત્કૃષ્ટમા ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિવાળા

ઠાણુલંક. પું (સ્થાણુલંક) સ્થિતિનો કાળ,
આપુષ્પની સમાપ્તિ

ઠાણુલંક પું (સ્થાણુલંક) કર્મની સ્થિ
તિમા કર્મના દરિયા નાખના તે

ઠાણુલંક નં (સ્થાણુલંક) પ્રતાપના સત્રના
ચતુર્થ પદનુ નામ

ઠાણુલંક પું (સ્થાણુલંક) કર્મની સ્થિતિનો
અધ, કર્મનુ કાલમાન

ઠાણુ. ત્રિં (સ્થાણુ) ઉચ્ચ રહેલ, સ્થિત
ચોલ (૨) સ્થિતિવાળો

ઠાણુ સ્ત્રીં (સ્થાણુ) ક્ષિતિ

ઠાણુકકરિય. સ્ત્રીં (સ્થાણુકકરિય) કુશપર-
સથી ચાની ચાલીની જન્મ મહોત્સવાદિ
ક્રિયા

ઠાણુ ત્રિં (સ્થાણુ) ચિત્રમાં સ્થિત રહેલુ

ઠાણી સ્ત્રીં (સ્થાણી) ગતિનો આભાર. (૨)
ચિત્ર આપુષ્પમાળ (૩) મર્યાદા

ઠિતિમેઘ. પુ० (સ્થિતિમેદ) કર્મની જે સ્થિતિ
આધેલ હોય તેમા અધ્યવસાયાદિ બળથી
નૂનાધિકતા કરવી તે

ઠિતિય પુ० (સ્થિતિક) ઉભે રહેનાર (૨)
ત્રિ० સ્થિતિરાજો

ઠિતિવડિયા સ્ત્રી० (સ્થિતિવતિતા) કુળકમાગત;
કુળમા આવેલી સ્થિતિ પ્રમાણે જન્મે
સવાદિ ક્રિયા

ઠિય ત્રિ० (સ્થિત) સ્થિર રહેન, વ્યવસ્થિત
કરેલ; ઉભુ રાખેલ

ઠિયકણ પુ० (સ્થિતિકણ) ભરત અને
ધરવત ક્ષેત્રમા પહેલા અને છેલા તીર્થ-
કરના શાસનના સાધુઓને માટે નિયત
કરેલ આચાર વ્યવસ્થા-મર્યાદા.

ડ.

ડંક. પુ० () ડખ, વીંછી આદિનો
કાટો.

ડંડ. પુ० (ઢગ) દડ

ડંડિ. પુ० (ઢગિયર) દરકારી

ડંડિ સ્ત્રી० () શીવેલા વસ્ત્રનો કંકડો

ડંડિલડ. પુ० (ઢગિલડ) ઢુકડા ઢુકડા
સીવીને બેડેય વસ્ત્ર

ડંમણ નં (ઢમન) દહાકરી ખીજાને કંગુ
તે, (૨) એક પ્રકારનું શસ્ત્ર

ડંમણયા. } સ્ત્રી० (ઢમ્મણ) કાપા (૨)
ડંમણા. } માયા, કપટ

ડંસણ નં (ઢસન) ડખુ, કંરુ

ડંચક નં (ઢચ) જગમ સર્પાદિનું એર (૨)
ત્રિ० ડખ દીપેન

ડંપકા. સ્ત્રી० (ઢકા) શિશુ પાંચુ ડમર

ડંગલગ. પુ० () નાના નાના પથરા,
કાકરા

ડંડિ. ત્રિ० (ઢય) મળી મળેલુ, ભગ્ન
થયેલુ

ડમર. પુ० નં (ઢમર) બે રાજ્યોનો કે રા
જકુમારોનો પરસ્પર વિરોધ થાય તે
ઉપદન (૨) હુણ, તોફાન, બળવો

ડમરુય નં (ઢમરુક) ડમર નામે વાણ ન

ડહણ નં (ઢહન) બાળુ

ડહર ત્રિ० () હવકુ, પુચ્છ, નાતુ

(૨) બાળક (૩) તરણ, યુવક

ડાણી સ્ત્રી० (ઢાકિની) ઢાકણ.

ડાળ } પુ० નં (ઢાક) વૃક્ષની ડાળખી,
ડાય. } નાની ડાળ. (૨) ડાભો, રાંવ
વગેરેની લાણ. (૩) ત્રિ० સાં

ડાગિણી. સ્ત્રી० (ઢાકિની) જુઓ “ડાણી”
શબ્દ

ડામરિય ત્રિ० (ઢામરિક) લડાઈ કરનાર

ડાયટિઈ સ્ત્રી० (ઢાયસ્થિતિ) જે સ્થિતિથી
આડીને તે પ્રકૃતિની ઉત્કૃષ્ટચિત્તિનો બન્ધ
થાય ત્યાં સુધીની બધી સ્થિતિઓની
અચિત્તિ એની સરા છે

ડાયલ નં () હવેનીનું તળીયુ,
મહેનીની જમીન.

ડાલ સ્ત્રી० નં () શાખા, ઝાંડી
ડાળ (૨) શાખાનો એક ભાગ, ડા-
ખળી (૩) કળના પતિકા, ન્હાની કંકડી

ડાજા. સ્ત્રી० () શાખા, ડાળ.

ડાહ પુ० (ઢાહ) અગુ, દાઝુ

ડિંડિમ નં (ઢિંચિ) વાદ્યવિગેય, નાળે દોલ.

દિંધ. પુ. નં (દિંધ) ઉપદ્રવ; અગવો
(૨) હરકત, વિધ. (૩) રિધવ, ફેરફાર
દિંધ. પુ. (દિંધ) આગક
દિંધય પુ. (દિંધ) આગક
દિંધિયા સ્ત્રી. (દિંધિયા) આગિકા, કન્યા
ડિંધો. સ્ત્રી. () જળજનુ વિશેષ.
ડુંગર. પુ. () ડુંગર, પર્વત
ડુંબ. પુ. () ભાવત (૨) સાગવ
(મહેનર)
ડુટ્ટ ત્રિ. (ડુટ) ડુટ, ડુટન
ફૂતિપલાસમ્. પુ. (ફૂતિપલાસક) ફૂતિપ-
લાસ નામે ઉદ્યાન.
ફેવણ. નં () ઉક્ષંધન, ઓડગુ

ડોમ્. પુ. () વાકાનો માટવો
ઢોંગર પુ. () પર્વત, ચોરોને રહે-
વાનુ સ્થાન
ઢોંવ. પુ. () ડાળ દેશ (૨) ત્રિ-
ડોંવ દેશ નિવાસી.
ઢોંવિલમ. ત્રિ. (ઢોંવિલક) ડામિયદેશ નિ-
વાસી (૨) પુ. ઢ્યેચ્છ દેશ વિશેષ
(૩) અનાર્થ જાતિ
ડોંધિયી. સ્ત્રી. () ધામણી, ધા-
મણ જાતિની સ્ત્રી.
ઢોંલ પુ. () મધુગાના કુળ (૨)
જનુ વિશેષ
ઢોંહલ નં (ઢોંહલ) દોહલો

ઢ.

ઢંક પુ. (ઢક) ઢક પક્ષી (૨) ડામડો
(૩) કાકડોઆ (૪) કુભાર જાતિનો એક
જેન ઉપાસન.
ઢંકણ પુ. () ચાર હિન્દિયનાગી
જાતની એક જાત, અગાઈ
ઢકુણ પુ. () માક (૨) એક
જાતનુ વાજી
ઢકવરથુલ. પુ. (ઢકવાસુલ) શાક વનસ્પ-
તિની એક જાત

ઢકુર પુ. (ઢકુર) અનુકરણ શબ્દ, જાલરો
અવાજ (૨) શબ્દોવનુ નામ.
ઢંક પુ. (ઢંક) પક્ષી વિશેષ
ઢંકણ. } પુ. () માક (૨) જ.
ઢંકુણ. } આધ
ઢેશિયાતમ પુ. (ઢેશિકાલક) } પક્ષી
ઢેશિયાલિયા સ્ત્રી. (ઢેશિકાલિકા) } વિશેષ,
ઢેય
ઢોલ પુ. () ઢેલ

જ.

જા જ. (જ) ના, નટિ.
જાંચ ત્રિ. (જાંચ) નયયુક્ત, વિશેષ
અભિપ્રાયવાળા.

જાર્. સ્ત્રી. (જારી) નદી
જાર્કચ્છ પુ. (જાર્કચ્છ) નદીના કિનારા
પરની ઝાડી

શાંદવદ્ પુ (નદીપતિ) સમુદ્ર, સાગર
 શાંદ સ્ત્રી (નવતિ) ૮૦, નેતુ
 શાંદય. સ્ત્રી ૦ નં (નવત) નેતુ ૮૦
 શાંદય નં (નયુત) ૮૪ લાખ નિયુતાગ
 પ્રમાણ કાળવિશેષ
 શાંદયંગ નં (નયુતાગ) ૮૪ લાખ અયુત
 પ્રમાણ કાળવિશેષ
 શાંદલ પુ (નકુલ) નોળાઉં (૨) નં
 વાણવિશેષ (૩) પાપકુ રાજાનો દીકરો,
 પાપ પાડવોમાનો સૌથી નાનો ભાઈ
 શાંદલી સ્ત્રી (નકુલી) સર્પને વશ કરવાની
 વિદ્યા
 શાંદ મં () નાકપાતકાર
 શાંદગર પુ () લગર, વહાણને રોકી
 રાખવાની દોરડી કે સાકા
 શાંદગર } નં (લાજલ) હળ
 શાંદગલ }
 શાંદગલઈ સ્ત્રી (નજલજી) એ નામની એક
 સાધારણ વનસ્પતિ
 શાંદગલિય પુ (લાજલિક) સોનાનો હળ
 હાથમા લઈ રવારીમા આગળ આતનાર
 મુબદ
 શાંદગલ } નં (લાજલ) પુણ્ડ
 શાંદગલ }
 શાંદગલિ પુ (લાજલિ) } લાચવિક
 શાંદગલિય પુ (લાજલિક) } નામનો એક
 અતરદીપ, ૫૬ અતરદીપમાનો એક.
 (૨) પુ સ્ત્રી ૦ તે અતરદીપમા વસનાર
 મનુષ્ય
 શાંદગ નં () વસ્ત્ર
 શાંદ વિં (નન્દ) સમૃદ્ધ (૨) પુ ૦ રાજ્યુડી
 નગરીનો નદ મણીયાર નામનો શેર (૩)
 ૧૧ માં તીર્થકરને પ્રથમ શિક્ષા આપ
 નાર (૪) આવતી ઉત્સપિણીમા ચનાર
 પ્રથમ વાસુદેવ (૫) એક જાતનું લોધાનું
 આસન (૬) આતમા દેવલોનું એક

રિમાન (૭) બાર જાતના રાજાનો
 સાથે શબ્દ કરવો તે (૮) એ નામનો
 એક રાજકુમાર (૯) પુ ૦ એ નામના
 એ- પાટનીપુત્ર નગરના રાજા (૧૦)
 ભરતક્ષેત્રમા થયેલા નરમા તીર્થકરના
 પૂર્વભવનું નામ
 શાંદકંત પુ (નન્દકાન્ત) સાતમા દેવલોકનું
 એક રિમાન
 શાંદકુડ પુ (નન્દકુ) સાતમા દેવલોકનું
 એક રિમાન
 શાંદગ પુ (નન્દક) એ નામની કૃષ્ણ વા
 મુદેવની તવવાર
 શાંદગ્મય પુ (નન્દગ્મય) સાતમા દેવલો-
 કનું એક રિમાન
 શાંદગ પુ (નન્દ) સમૃદ્ધિ (૨) પુત્ર (૩)
 ભરતક્ષેત્રના સાતમા બળદેવ (૪) મેરૂ
 પર્વત ઉપરનું દેવતાઓને ક્રીડા કરવાનું
 વન (૫) મક્ષિનાથ રામિનો પૂર્વભવ
 (૬) મોકા નગરીની બહારનું ઉદ્યાન (૭)
 ભરતક્ષેત્રના ભરિધ્વના સાતમા વાસુદેવ
 (૮) શ્રેણિકરાજાનો એક પુત્ર (૯) જુદી
 શાંદગકુડ પુ (નન્દગ્મય) નદનવનના નવ
 દૃટમાનું એક
 શાંદગમદ પુ (નન્દગમદ) માઈરસ ગોત્રના
 આર્ય સમૃદ્ધિરજ્યના પહેલા સ્થિય
 શાંદગમ્મ પુ (નન્દગમ) જમીનની સપા
 યથી પાચ્યો જોળન ઉચે મેરૂ પર્વત
 ઉપર આવેલ એક વન (૨) વિજયપુર
 નગરીની પાસેનું ઉદ્યાન
 શાંદગમ્મકુડ વિં (નન્દગમ) નદન વ
 નના નવ દૃટમાનું પહેલું દૃટ-શિખર
 શાંદગમ્મ નં (નન્દગમ) જુઓ “ જુઓ
 વણ ” શબ્દ
 શાંદવ્યમ પુ (નન્દવ્યમ) સાતમા દેવલોનું
 એક રિમાન

શંદમદ્ સી. (નન્દમતી) એક અન્તકૃત સાધી

શંદમગિયાર પુ. (નદમગિયાર) એ નામનો એક રોહ-સાધુકાર

શંદમાયાગ પુ. (નન્દમાલક) પદ્મીની એક જાત

શંદમિત્ત. પુ. (નન્દમિત્ર) ભરત ક્ષેત્રમાં થનાર ખીજા વાસુદેવ

શંદલેસ્ત પુ. (નન્દલેસ્ત) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલયા પુ. (નન્દલય) સ્થતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલધિગી. સી. (નન્દલદિની) પૂર્વ દિશાના રથક પરંત ઉપર વસનારી આઠમાની ચોથી દિશાકુમારી

શંદલિંગ પુ. (નન્દલિંગ) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલિટ્ટ પુ. (નન્દલિટ્ટ) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલેચિયા. સી. (નન્દલેચિયા) એક જૈન સાધી

શંદા સી. (નન્દ) પદ્મો, હડ્ડ અને અગ્નિપારસ એ નણ નિધિનું નામ (૨) સ્ત્રીતલનાથ પ્રભુની માતાનું નામ (૩) પૂર્વ રથક પરંત પર વસનારી આઠમાની ખીજા દિશાકુમારી (૪) રતિકર પરંત ઉપર દિશાન હડ્ડની અગ્નિપીની રાજધાની (૫) અગ્નિ પરંત ઉપરની એક વાવનું નામ. (૬) શ્રેણિક રાજની એક રાણી, અભયકુમારની માતા

શંદાપુસ્કલરિણી. } સી. (નન્દાપુસ્કલરિણી)
શંદાપાસ્કલરિણી. } મેરુથી વાયવ્ય પુલ્ક પ. જૈનન ઉપર ભદ્રસાધનનામાની ચાર વાવડીઓ (૨) સ્થાપના વનખખના મહેન્દ્રપાન આગળની એક વાવ (૩)

અપાનગરીની બહારની એક વાવડીનું નામ

શંદાવત્ત. પુ. (નન્દાવર્ત) પાચમાં દેવલોકના ઇના નિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા (૨) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) નવ ખુણાવાળો સાધીઓ. (૪) ચાર ઇન્દ્રિયવાળો જીવ વિશેષ

શંદિ. પુ. સી. (નન્દિ) આનંદ, પ્રમોદ (૨) ગૌતમોદ્ધતિયર્થ (૩) બાર પ્રકારના વાજત્રોનો સમુદાય, (૪) એક જાતનું જાડ (૫) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર (૬) મતિજ્ઞાન આદિ પાચ જ્ઞાન (૭) ઇન્દ્રના અર્ધની પ્રાપ્તિ (૮) મગન (૯) સમૃદ્ધિ (૧૦) જૈન આગમ વિશેષ (૧૧) અભિયાપ, આહના (૧૨) ગાધાર આમની એક મૂર્તિ (૧૩) એ નામના એક રાજકુમાર

શંદિચ્ચ વિ. (નન્દિત) સમૃદ્ધ (૨) પુ. એ નામના એક જૈન મુનિ

શંદિચ્ચાવત્ત પુ. (નન્દાવર્ત) નવખુણાવાળો સાધીઓ (૨) પાચમાં દેવલોકના ઇન્દ્રનું વિમાન

શંદિકર. } ત્રિ. (નન્દિકર) મગલકારક
શંદિગર }

શંદિઘોસ પુ. (નન્દિઘોષ) બાર પ્રકારના વાજત્રોનો અવાજ (૨) નન્દિના જોષો અવાજ કરનાર (૩) ન. દેવ વિમાન વિશેષ

શંદિઘોસા સી. (નન્દિઘોષ) યજ્ઞિતકુમાર દેવતાની ઘટા

શંદિચ્ચુલ્લ પુ. (નન્દિચ્ચુલ્લ) અમુક દ્રવ્યના સયોગથી બનાવેલુ ચૂર્ણ

શંદિજ્ઞ ન. (નન્દીય) સ્થિર આર્થ રોહણથી નિકળેન ઉદ્દેશ્યજનું પાચમુ કુળ

શંદિગ્ગીપિય. પુ. (નન્દિગ્ગીપિય) સાવર્ધી નગરીનો રહેવાસી એ નામનો ગાથાપાત.

ગાંધિતુર. નં (નન્દિતુર્ય) એક સાથે વાગતાં
આર પ્રકારનાં વાગિત્ર.

ગાંધિપૂર નં (નન્દિપુર) શાસ્ત્રિક દેશની
રોજધાની.

ગાંધિફલ. ત્રિં (નન્દિફલ) એ નામનું વૃક્ષ.
(૨) એનું પ્રતિપાદન કરનાર સાતાસત્રનું
ત્રીજું અધ્યયન.

ગાંધિમાત્ર. નં (નન્દિમાત્ર) એક જાતનું
ઉપકરણ.

ગાંધિમિત્ર. પું (નન્દિમિત્ર) મહીનાથ સાથે
દીક્ષા લેનાર નાન્દિમિત્રકુમાર.

ગાંધિમુરંગ. નં (નન્દિમુરંગ) એક મકરનું
વાગિત્ર.

ગાંધિમુદ. પું (નન્દિમુદ) એ આંગળી પ્ર-
માણ્ય શરીરધારી પક્ષી વિશેષ.

ગાંધિયા. સ્ત્રી (નન્દિયા) ગાંધાર આમની
પહેલી પૂરઠાના.

ગાંધિયાવત. પું (નન્દિયાવત) નવ ખુણવાળો
સાથીઓ. (૨) બ્રહ્મદેવલોકના ઇદ્રનું
મુસાફરી વિમાન. (૩) એ ઇદ્રવવાળો
જ્યવિશેષ. (૪) ધોપ અને મહાધોપ
ઇદ્રના લોકપાળનું નામ.

ગાંધિરાય. પું (નન્દિરાય) પાવકવોના સમ-
કાલીન એક રાજા.

ગાંધિરક્ત. પું (નન્દિરક્ત) પીપળો; એક
જાતનું ઝાડ.

ગાંધિચરણ. પું (નન્દિચરણ) એ નામના
એક રાજકુમાર. (૨) ભગવાન મહાવીરના
મોટા ભાઈ. (૩) પક્ષ વિશેષ.

ગાંધિચરણા. સ્ત્રી (નન્દિચરણા) અજ્ઞાપર્વત
ઉપરની એક વાવડી. (૨) રૂચક પર્વત
ઉપરની એક દિશાકુમારી.

ગાંધિસિંઘા. સ્ત્રી (નન્દિસિંઘા) પશ્ચિમ અં-
ગના પર્વત ઉપરની એક વાવડી.

ગાંધિસેણ. પું (નન્દિસેણ) મથુરા નગરીના
દામરામના કુમારનું નામ. (૨) મોતમનો

પુત્ર; નન્દિવર્ધનનો શિષ્ય. (૩) ઇદ્રવત
ક્ષેત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ ચોથા તીર્થકર.

ગાંધિસેણા. સ્ત્રી (નન્દિસેણા) પૂર્વ અંગના
પર્વત ઉપરની એક વાવડી નામ (૨)
પૂર્વ રૂચક પર્વત ઉપર રહેનારી એક દિ-
શાકુમારી.

ગાંધિસેણિયા. સ્ત્રી (નન્દિસેણિકા) શ્રેણિક
રાગની રાણી.

ગાંધિસ્તર. પું (નન્દિસ્તર) આર પ્રકારનાં
વાજાંત્રોનો અવાજ. (૨) આઠમો નન્દી-
શ્વર નામનો દીપ.

ગાંધિસ્તરશીવ. પું (નન્દીશ્વરીપ) નન્દીશ્વર
નામનો આઠમો દીપ.

ગાંધિસ્તરા. સ્ત્રી (નન્દીશ્વરા) વાયુકુમાર
દેવતાની ધંતા.

ગાંધી. પું સ્ત્રી (નન્દિ) જુઓ " જુદિ "
શબ્દ.

ગાંધીધુણશય. નં (નન્દિચૂર્ણક) જુઓ
" જુદિધુણશય " શબ્દ.

ગાંધીમુદ. પું (નન્દિમુદ) પક્ષી વિશેષ.

ગાંધીસ્તર. પું (નન્દીશ્વર) આઠમો નન્દી-
શ્વર દીપ.

ગાંધીસ્તરવર. પું (નન્દીશ્વર) એ નામનો
એક દીપ.

ગાંધીસ્તરવરોદ. પું (નન્દીશ્વરોદ) એ નામનો
એક સમુદ્ર

ગાંધુત્તર. પું (નન્દોત્તર) ભયનપતિના ઇદ્રના
રથનો અધિપતિ.

ગાંધુત્તરાં. સ્ત્રી (નન્દોત્તરા) રતિકર પવત
ઉપરની ઇશાનેન્દ્રની અગ્રમહિષીની રાજ-
ધાની. (૨) પૂર્વઅંગના પર્વત ઉપરની
એક વાવડીનું નામ (૩) મન્દર પર્વતના
દિશ્કુટ ઉપર વસનારી દિશાકુમારીમાંની
એક. (૪) પૂર્વ દિશાના રૂચક પર્વત
ઉપરની એક દિશાકુમારી. (૫) એ નામની

શ્રેણિક મહારાજની રાણી, (૧) એ નામની એક વાવ.
 શંદુત્તરાવડિસગ. પું (મન્દોત્તરાવતંક) સા-
 તમા દેવલોકનું એક વિમાન.
 શંદોત્તરા. સીં (મન્દોત્તર) જુઓ “શંદુત્તરા”
 શબ્દ.
 શકાર. પું (શકાર) ‘શ્’ અક્ષર.
 શક્ક. પું () નાક; નાસિકા.
 શક્ક. પું (નક) એક માતનો મરુ.
 શક્ક. પું (નક) નખ.
 શક્કલસ. પું નં (નક્ત) અભિનિત્ત વગેરે
 ૨૮ નક્ત.
 શક્કલસમંડલ. પું (નક્તમણ) નક્તને
 આકાશમાં આલવાનો રસો; નક્તના
 માંડા.
 શક્કલસમાસ. પું (નક્તમાસ) નક્તમાસ;
 ૨૮ નક્ત અંદા સાથે જોગ જોડી હો
 તેડલો વખત.
 શક્કલસંવત્સર. પું (નક્તસંવત્સર) ૩૨૭
 અહોરાત્ર અને એક અહોરાત્રના ૬૭
 ભાગ કરીએ તેવા ૫૧ ભાગ પ્રમાણ
 નક્ત સંવત્સર.
 શક્કલસંગ. નં () નખ છેડવાનું
 અને કાંટા કાઢવાનું ઓમર.
 શક્કિલ. ત્રિં (નક્તિ) મુંદર નખવાળું.
 શક્ક. પું (નક) નખ
 શક્કલેયણ. નં (નક્કલેયણ) નખ હરણી-
 નેયણી; નરેણી.
 શગ. પું (ના) પર્વત.
 શગર. નં (ના) શહેર.
 શગરગુત્તિય. પું (નાગુત્તિય) કોટવાળ;
 દરોજો.
 શગરધમ્મ. પું (નાગધમ્મ) શહેરનો આચાર.
 શગરનિદમ્મ. નં (નાગનિદમ્મ) નગર-શ-
 હેરનું પાણી નીકળવાનો માર્ગ; આળ.

શગરમાણ. નં (નામાન) નગર વસાવવાની
 વિધિ; ૭૨ કળામાંની ૪૫ મી કળા.
 શગરરક્ષિય. પું (નાગરક્ષક) નગરનું ર-
 ક્ષય કરનાર; કોટવાળ.
 શગરાય. પું (નાગરાય) પર્વતનો રાગ; મેર
 પર્વત.
 શગરાવાસ. પું (નાગરાવાસ) રાજધાની; પા-
 ટનગર.
 શગરી. સીં (નાગરી) નગરી; પુરી.
 શગવર. પું (નાગર) શ્રેષ્ઠ પર્વત.
 શગિન્દ. પું (નાગેન્દ્ર) મેર પર્વત.
 શગિણ. } ત્રિં (નાગ) નિષ્પરિગ્રહી; નિર્ગ્રહ.
 શગ્ગ. } (૨) નગ; વસ્તુ સ્થિત.
 શગ્ગ. પું (નાગજિત) ઝંધાર (કંઈકાર)
 દેશનો રાજ. (૨) એ નામના એક ક્ષ-
 ત્રિય રાજર્ષિ.
 શગ્ગમાય. નં (નાગમાય) નખપણું; સાધુપણું.
 શગ્ગોદ. પું (ન્યગ્રોધ) વડનું ઝાડ. (૨) વડના
 આકારનું સંકીર્ણ.
 શગ્ગોદપરિમંડલ. નં (ન્યગ્રોધપરિમંડલ)
 ન્યગ્રોધપરિમંડળ સંકીર્ણ. (૨) ત્રિં તે
 સંકીર્ણવાળું.
 શગ્ગ. પ્રં (ના) નહિ.
 શગ્ગ. નં (નૂત) નાથવું તે; નાથ.
 શગ્ગ. નં (નર્ત) નાથ; નાથવું તે.
 શગ્ગસીલય. પું (નૂતસીલક) નાથરાના
 સ્વભાવવાળો; મોર.
 શગ્ગાવિય. નં (નર્તિત) નાથવનુ-હલાવનું
 તે. (૨) ત્રિં નાથેશ.
 શગ્ગાસપ્ત. નં (નાથાસપ્ત) ધણું પાસે નહિ.
 શગ્ગિય. ત્રિં (નર્તિત) નાથેશ.
 શગ્ગુવહ. ત્રિં (નાલુગ) જે ધણું ગરમ
 નથી તે.
 શટ્ટ. પું (નટ) નાચનાર; નટ લોકોની એક જાત.
 શટ્ટ. નં (નાટ) નાચ; નાટક. (૨) નાટક-
 કળા; નાટક સંબંધી વિજ્ઞાન;

શાંદ્રગ. વિ. (નર્તક) નૃત્ય કરનાર.

શાંદ્રમાલ. પું. (નર્તમાલ) વૃક્ષ વિશેષ.

શાંદ્રમાલય. પું. (નૃત્યમાલક) વૈતાલ્ય પર્વ-
તની ખંડપ્રપાત યુક્તો સ્વામી દેવતા.

શાંદ્રવસ્તુ. ન. (નાટ્યવસ્તુ) નાટ્ય, નાટક
આદિનું પ્રતિષ્ઠાન કરનાર શાસ્ત્ર; ૨૯
પાપશ્રુતમાંનું એક.

શાંદ્રવિધિ. (નાટ્યવિધિ) નાટ્ય કળા; નાટક
કરવાની વિધિ-રીતિ.

શાંદ્ર. વિ. (નટ) નાટ્ય પામેલ; નટ થયેલ.
(૨) રાતદિવસનું ૧૭ યુ મુહર્ત.

શાંદ્રવૈત. પું. (નટવૈ) અહોરાત્રનું ૨૬ યુ
મુહર્ત.

શાંદ્રસુરશ્ર. વિ. (નટ્યુત્તિક) અહેરો.

શાંદ્ર. પું. (નટ) નાટક કરનારની એક
જાત; નટ.

શાંદ્રહાસતા. સ્ત્રી. (નટ્યાદિતા) એક જાતની
પ્રવ્રજ્યા; નાટકની આરંભ ધર્મશાસ્ત્ર કથા
કરીને આશ્ચર્યજન્ય અભાવની તે.

શાંદ્રિય. વિ. () પીડિત.

શાંદ્રી. સ્ત્રી. (નટી) નટની સ્ત્રી, નટડી. (૨)
નાથનાર સ્ત્રી. (૩) એક જાતની વિધિ.

શાંદ્રાદા. સ્ત્રી. (નાનદુ) નણ્ણ; પ્રતિની બહેન.

શાંદ્ર. વિ. (નટ) નમેલ. (૨) પું. નત
નામે એક વિમાન.

શાંદ્ર. ન. (નક) રાત્રિ.

શાંદ્રિયા. સ્ત્રી. (નટ્યકા) દીકરાની દીકરી.
(૨) દીકરીની દીકરી.

શાંદ્ર. પું. (નટ) } પૌત્ર; પુત્રનો પુત્ર.

શાંદ્ર. પું. (નટ) } (૨) દોહિત્ર; પુ-
ત્રીનો પુત્ર.

શાંદ્રા. સ્ત્રી. (નટ્યકા) જુઓ 'શુતિઆ'
શબ્દ.

શાંદ્રાવશ. પું. (નટ્યકાગતિ) પૌત્રીનો વર.

શાંદ્રાણી. સ્ત્રી. (નટ્યકી) દીકરાના દીકરા
કે દીકરીના દીકરાની વહુ

શાંદ્રુ. સ્ત્રી. (નટ્યકી) જુઓ 'શુતિઆ'
શબ્દ.

શાંદ્રુણિય. પું. (નટ્યક) પુત્રનો પુત્ર; પૌત્ર.

શાંદ્રુણિયા. સ્ત્રી. (નટ્યકા) દીકરાની દીકરી.

શાંદ્ર. વિ. (ન્યસ્ત) સાધુને પારતે સ્થાપી
રામેલ. (૨) નથ; બળદની નાથ.

શાંદ્રિય. પ્ર. (નાસ્તિ) નથી.

શાંદ્રિય. વિ. (નાસ્તિક) નાસ્તિક; અહિ-
યાવાદી.

શાંદ્રિય. ન. (નાસ્તિક) નાસ્તિક; અસ્તિ-
ત્વનો અભાવ.

શાંદ્ર. પું. (નદ) નાદ; અવાજ.

શાંદ્રી. સ્ત્રી. (નદી) નદી. (૨) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

શાંદ્રિય. ન. (નર્વિત) બળદ વગેરેનો અવાજ.

શાંદ્ર. વિ. (નદ) અધિલ.

શાંદ્રસંગ. ન. (નટ્યક) નટ્યક; નામદ.

શાંદ્રસંગપણવચી. સ્ત્રી. (નટ્યકજ્ઞાની)
નટ્યકના લક્ષણ અભાવનારી બાપા.

શાંદ્રસંગાંગિસિદ્ધ. પું. (નટ્યકલિંગસિદ્ધ)
નટ્યકપણ સિદ્ધ થાય તે.

શાંદ્રસંગવચન. ન. (નટ્યકવચન) નાન્યનર
જાતિના શબ્દ.

શાંદ્રસંગવેદ. પું. (નટ્યકવેદ) તથા વેદમાંનો
એક.

શાંદ્રસંગવેદ. } પું. (નટ્યકવેદ) નટ્યક
શાંદ્રસંગવેદ. } વેદવાણી જીવ.

શાંદ્રસંગવેદ. પું. (નટ્યકવેદ) જુઓ "શુપ્ત-
સમવેદ" શબ્દ.

શાંદ્રસંગવેદ. પું. (નટ્યકવેદ) જુઓ
"શુપ્તસમવેદ" શબ્દ.

શાંદ્રસંગ. ન. (નટ્યક) જુઓ "શુપ્તસંગ" શબ્દ.

શાંદ્રસંગવેદ. ન. (નટ્યકવેદનો) જેથી
નટ્યકપણ વેદવામાં આવે તેવી એક
ગોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ.

શામ. ન. (નમ) આકાશ.

ગામસૂર પુ. (ગમસૂર) સહુ
 ગામસ્થા ન. (ગમસ્થા) નમસ્કાર
 ગામસ્થાયા સ્ત્રી. (ગમસ્થા) કરવા તે
 ગામસ્થાનિ વિ. (ગમસ્થાનીય) નમસ્કાર કે
 રવા થોડા
 ગામસ્થિય વિ. (ગમસ્થિય) નમસ્કાર કરે ન
 નમે ન
 ગામયા ન. (ગમય) નમન, પ્રણામ
 ગામણી સ્ત્રી. (ગમણી) ખીણ ગોણ
 આગા
 ગામિ પુ. (ગમિ) ચાર પ્રત્યેકશુદ્ધમાના
 એક પ્રત્યેક શુદ્ધ (૨) એકપીસામાં તીર્થકરતુ
 નામ (૩) પૈતાદયની ઉત્તરશ્રેણિમાના
 વિદ્યાધરનો ગળા (૪) અતગણદશા સ
 નના પહેલા અધ્યયનમાં જેનો અધિકાર
 છે એવા એક સાધુ
 ગામિપવ્વજ્ઞા સ્ત્રી. (ગમિપ્રવજ્ઞા) એ નામનું
 ઉત્તરધ્યયનનું ૮ મું અધ્યયન
 ગામિવ વિ. (ગમિત) નમ્ર
 ગામિયા સ્ત્રી. (ગમિતા) એ નામની એક
 સ્ત્રી (૨) શાતાધર્મકથા સૂત્રનું એક
 અધ્યયન
 ગામુરકાર પુ. (ગમસ્કાર) નમસ્કાર
 ગામુદય પુ. (ગમુદય) એ નામનો ગોશા
 ણોનો એક શ્રાવક આશ્ચર્યિક મતનો એક
 ઉપાસક
 ગામા ગ. (ગમ) નમસ્કાર કરવા તે
 ગામાકાર } પુ. (ગમકાર) નમસ્કાર (૨)
 ગામાકાર } પત્ય નરભેડિમન
 ગાય પુ. (ગર) બુઝો છુ. શ. ૨૬
 ગાય ગ. (ગવ) નરિક
 ગાય વિ. (ગત) નમ્ર થાન નમે ન (૨)
 ન. દેવ નિમાન વિશેષ
 ગાય પુ. (ગય) અનેક ધર્મવાળા વસ્તુના
 એક ધર્મનો એક કરાવનાર અભિપ્રાય
 નેમમ આદિ સાત નયમોના ગમે તે એક

(૨) મત, દાદ અપેક્ષા (૩) ન્યાય,
 તીર્થ (૪) વિધિ
 ગાયકા સ્ત્રી. (ગાયકા) નેમમ આદિ ન
 મેએ પોતપોતાના મતનું પોષય-સ્થાપન
 કરતુ તે, પરમ્પર સાપેક્ષ સર્વ નયોપી પ્ર
 માણને બાધ ન આવે તેની રીતે વસ્તુનું
 વ્યવસ્થાપન કરતુ તે
 ગાયકા ન. (ગય) આખ, તેન, સ્થુ (૨)
 જાન નિશ્ચય
 ગાયકા પુ. (ગય) એ. જાતનું ઉત્તરુ બ
 નાવેનું અસ્તર
 ગાયકા ન. (ગય) નમર જ્યા હનીકી વસ્તુ
 ઉપર કર ન હોય તેનું શહેર
 ગાયકાન્તિય પુ. (ગમકાન્તિય) નમર રક્ષક,
 કોટવાળ
 ગાયકી સ્ત્રી. (ગમી) નમરી, રાજધાનીનું
 શહેર
 ગાય પુ. (ગર) નર મનુષ્ય પુરુષ
 ગાયકાન્તિય ન. (ગમકાન્તિય) જ્યા
 હનીકી મ. ૨ પરિવર્તી ઉત્તરમાં આવેલી
 નરકાન્તા નદીનો દરેડો
 ગાયકાન્તા સ્ત્રી. (ગમકાન્તા) શુદ્ધિ પરિવર્તના
 મહાપુરુષીક શ્રદ્ધાથી દક્ષિણ તરફ ની
 મેલી એક મહાનદી
 ગાયકાન્ત કુલ ન. (ગમકાન્તા) શુદ્ધિ
 પવન ઉત્તરના આઠ દુરમાંનું ચોથું દુર-
 સિખર
 ગાયકા પુ. (ગત) નરકાન્તો નારકીના
 ૬ વોને રહેનાનું સ્થાન
 ગાયકાન્ત પુ. (ગમકાન્ત) નરકના રક્ષક
 પદર જાનના પરમાધારિક
 ગાયકાન્તિય સ્ત્રી. (ગમકાન્તિય) નરકના
 નિલાય (૨) તેનું અતિપાદન કરનાર
 સુચક ગચનનું પાચમું અધ્યયન
 ગાયકાન્ત પુ. (ગમકાન્ત) નરકનાનો,
 નારકીનું સ્થાન

શરંગિંદ્ર પુ૦ (નરકેન્દ્ર) મ્હોટામા મ્હોટો
નરકાનાસો

શરદેવ. પુ૦ (નરદેવ) ચક્રવર્તી (૨) એ
નામનો નરપલદેવ સ્વામિનો એક પુત્ર

શરણ્ય પુ૦ (નરક) રત્નપ્રભાદિ સાત નરક

શરણ્ય પુ૦ (શરણ્ય) માણસનો સ્વામી,
નાયક રાજા

શરવરીસર. પુ૦ (નરવરેશ્વર) શ્રેષ્ઠ રાજા

શરવસહ પુ૦ (નરવસ) ઉત્તમ પુરુષ

શરસીહ પુ૦ (નરસિંહ) પુરુષમા સિંહ સ
માન (૨) અરધા ભાગમા પુરુષના અને
અરધા ભાગમા સિંહના આકારવાળો.

શરાહિષ પુ૦ (નરાહિત) રાજા

શરિંદ્ર પુ૦ (નરેન્દ્ર) રાજા, ચક્રવર્તી આદિ

શરિંદ્રકંત ન૦ (નરેન્દ્રકાન્ત) દેવ વિમાન
વિશેષ

શરિંદ્રવસહ પુ૦ (નેન્દ્રવસ) મ્હોટો રાજા

શરિંદ્રતરવર્હિસગ ન૦ (નરેન્દ્રતરવતસક) દેવ
વિમાન વિશેષ

શરીસર. પુ૦ (નરેશ્વર) રાજા

શલ. પુ૦ (નલ) એક જાતની વનસ્પતિ
(૨) નન, વૈશ્રમણ્યનો પ્રખ્યાત પુત્ર

શલદામ પુ૦ (નલદામન) એ નામનો એક
વધુકર

શલિણ ન૦ (નલિન) યોડુ રાણ કમળ (૨)

૬૪ જાળ નીનળ પ્રમાણનો કાળ

વિભાગ (૩) સાતમા દેવોનાં એક વિ

માન. (૪) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ

ખાડાની મેર તરફથી સાતમી નિજ્ય

(૫) સાતમી નિજ્યનો રાજા (૬) જ

મુનુદર્શનની પૂર્વમા આવેલી એક ના

શલિણ ન૦ (નલિનજ) ૮૪ નાળ પદ્મ

પ્રમાણનો કાળ વિભાગ

શલિણકૂટ પુ૦ (નલિનકૂટ) સીતા મહા

નદીને ઉત્તર કિનારે અને આરત નિજ

યની પૂર્વ સરદ- ઉપરનો વખાગ પાંચ

શલિણમુખ પુ૦ (નલિનમુખ) શ્રેણિ

રાજાની સ્ત્રી નલિનમુખમાનો પુત્ર (૨)

મહાપદ્મનામીના વખતનો એક રાજા

(૩) આકાશ દેવલોકનુ એ નામનુ એક

વિમાન (૪) એ નામનુ એક અધ્યયન.

શલિણવણ. ન૦ (નલિનવણ) પુષ્કલાવતી

નિજ્યમા પુરુષીક નગરીની ઉત્તર પશ્ચિમ

દિશામા આવેલુ એક ઉદ્યાન

શલિણા સ્ત્રી૦ (નલિના) એક વાંવનુ નામ

શલિણાવર્હ સ્ત્રી૦ (નલિનાવતી) મહા વિદેહ

ક્ષેત્રની એક વિજ્ય, એ નામનો એક પ્રદેશ

શલિણિવણ ન૦ (નલિનીવણ) પદ્મનતાનુ વન

શલિણી. સ્ત્રી૦ (નલિની) કમલિની, પદ્મલતા

શલિણીવણ. ન૦ (નલિનીવણ) એ નામનુ

એક ઉદ્યાન.

શવ ત્રિ૦ (નવ) નવીન, નવુ, તાજુ

શવ ત્રિ૦ (નવર) નવ, ૯ ની સખ્યા

શવર. સ્ત્રી૦ (નવતિ) નેતુની સખ્યા, ૯૦

શવગ. ન૦ (નવાજ) એ કાન, એ આખ,

એ નાસિકા (નસકોરા), જીભ, સ્પર્શ અને

મન એ નવ અંગ જાગૃત થતા જુનાની

પ્રગટે છે

શવણકર સ્ત્રી૦ (નવનવતિ) ૬૬, નવાણુ.

શવણમિયા સ્ત્રી૦ (નવનવમિકા) નવનવ-
૮૧ દિવસનુ એક અભિગ્રહ તપ

શવણોદયા સ્ત્રી૦ (નવનીતિકા) એક પ્રકારની

વનસ્પતિ

શવણીય } પુ૦ ન૦ (નવનીત) માખણુ

શવણીત }

શવવમચર ન૦ (નવવમચર) નવ પ્રકારના

અભ્યયનુ પ્રતિપાદન કરનાર

શવમ ત્રિ૦ (નવમ) નવમો-મી-મુ

શવમાલિયા સ્ત્રી૦ (નવમાલિકા) એ નામની

એ વે

શવમિયા સ્ત્રી૦ (નવમિકા) કિંપુરુષના ૭૬-

સુપુરુષી બીજી અઅમિતી (૨) શકે.

ન્દની છટ્ટી અગ્રમહિષી.. (૩) મન્દર પર્વ-
તની પશ્ચિમે આવેલા રૂચક પર્વતના
રૂચકાત્મ નામના સિખર ઉપર વસનારી
એક દિશાકુમારી. (૪) નવમિશા દેવી.

શબ્દમી. સ્ત્રી (નવમી) નામ.

શબ્દય. પું (નયત) એક જાતનું ઉનનું
કપડું.

શબ્દર. } મં (નવમ) પથ આટલું
શબ્દરિ. } વિગેષ; અંતર; પૂર્વના અતિદેશ
કરતાં કષ્ટક વિશેષતા દોતક.

શબલક. પું (નવલક) જાળ.

શબ્દિય. ત્રિ (નવ્ય) નવું.

શાસના. નં (ન્યસન) મુકતું; આરોપણ
કરવું તે.

શાહ. નં (નમત્) આકાશ.

શાહ. પું (નત્) નખ. (૨) કરજ; દેહું.

શાહચ્છેદગાય. નં (નહચ્છેદલક) નખ ઉતા-
રવાનું હથીઆર; નેરણી.

શાહયજ્ઞ. નં (નમસ્તલ) આકાશ.

શાહસિર. નં (નહગિર) } નખનો આ-

શાહસિહા. સ્ત્રી (નહશિજા) } મલો ભાગ.

શાહહરણી. સ્ત્રી (નહહરણી) નખ ઉતારવાનું
શસ્ત્ર; નેરણી.

શાહિ. પું (નહિત્) નહોરવાળાં પ્રાણી; શિ-
કારી પ્રાણીઓ.

શાહિ. મં (નહિ) નિષેધાર્થક અવ્યય; નહિ.

શાહ. મં (નહ) નહિ; નિષેધાર્થક અવ્યય.

શામ્. ત્રિ (શત) જાણેલું. (૨) નં હર્ષાંત.

શામ. સ્ત્રી (જ્ઞાતિ) જ્ઞાતિ; જાતિ; ન્યત;
(૨) સજ્જતીય માતા પિતાદિ સુખંધી.

(૩) જ્ઞાન; જોષ.

શામ. ત્રિ (જ્ઞાતિ) જોષે સર્વ પદ્ધર્થો જ્ઞાત-
જાણેલા છે તે; સર્વજ્ઞ.

શામ. મં (નતિ) થેહું; અદ્ય.

શામ. પું (જ્ઞાતિ) ઇદવાકુ વંશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ ક્ષત્રિય વિશેષ.

શાહ. મં (નય) નહિ.

શાહપુત્ર. પું (જ્ઞાતિપુત્ર) } ભગવાન શ્રી

શાહસુય. પું (જ્ઞાતિસુત્ર) } મહાવીર.

શાહ્ય. ત્રિ (નાદિત) નાદ કરેલ; પોષકરેલ.

(૨) નં પશ્ચંદો; પ્રતિષ્ઠાનિ. (૩).

અવાજ; શબ્દ.

શાહિજ. પું (નાગિજ) આર્ય યજ્ઞસેનના
અંતેવાસી.

શાહિલા. } સ્ત્રી (નાગિલા) જૈન મુનિ.

શાહિલી. } એની એક શાખા.

શાહ્યંત ત્રિ (જ્ઞાતિમત્) સ્વજાતીય; નાતિલો.

શામ. પું (નાગ) ભવનપતિ દેવોની નાગ-

કુમાર નામે એક જાત. (૨) ત્રિ નાગ

વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ. (૩) પું હાથી.

(૪) નાગકુમાર દેવતાનો મહોત્સવ. (૫)

સર્પ. (૬) આર્યરક્ષિતના શિષ્ય; એના-

મના આચાર્ય. (૭) નાગકેસર; એક

જાતનું જાડ. (૮) ૮ મા તીર્થકરનું ચૈત્ય-

ગૃહ. (૯) અમાવાસ્યાની રાતે આવતું

ચાર (દ્રુવ) સ્થિરકરણમાં નીળું કરણ.

(૧૦) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક

સમુદ્ર. (૧૧) વહ્નિવિજયની પૂર્વ સરહદ

ઉપરનો એક વખાસ પર્વત. (૧૨) એ

નામના એક ગૃહસ્થ.

શામકુમાર. પું (નયકુમાર) નાગકુમાર દેવતા;

ભવનપતિની એક જાત.

શામકુમારવય. પું (નયકુમારવય) નાગકુમારના

રાજા; ધરણેન્દ્ર.

શામકુમારિન્દ. પું (નયકુમારેન્દ્ર) નાગ કુમા-

રના ઇન્દ્ર; ધરણેન્દ્ર.

શામમ્હ. પું (નામમ્હ) ત્રાગ દેવતાના આ-

વેશથી થયેલ રાગ-જ્વર વગેરે.

શામજયણ. પું (નમજય) નાગપૂજા; નાગ

દેવતાનો ઉત્સવ.

શામગ્રુણ. પું (નામગ્રુણ) હિમવંત આચા-

ર્યના શિષ્ય.

શામળિય. ન૦ (શામળ) નામના; નિર્ગ્રીય-
ભાવ; સંયમ અનુદાન.

શામન્ત. પું૦ (શામન્ત) લોહાની વાંકી
વળેલી ખીંટી.

શામન્ત. પું૦ (શામન્ત) એ નામના એક
રાજપુત્ર. (૨) બળરામની સ્ત્રી મુલદા-
ના પુત્ર.

શામન્તા. સ્ત્રી૦ (શામન્તા) ૧૬ મા તીર્થ-
કરની પ્રવ્રજ્યા પાંચખીનું નામ.

શામન્દાર. ન૦ (શામન્દાર) સિદ્ધાયતનની પ-
શ્ચિમ દિશામાં નાગકુમારના આવાસનું દ્વાર.

શામપદ. પું૦ (શામપતિ) નાગકુમાર દેવતા-
ઓના રામ; નાગેન્દ્ર.

શામપરિવાશિયા. સ્ત્રી૦ (શામપરિવાશિકા)
એ નામનું એક કાલિક શ્રુત.

શામપદ્મય. પું૦ (શામપદ્મ) જ્યૌહીપના
મંદર પર્વતની પશ્ચિમે શીતોદ્ય નદીની
ઉત્તરે આવેલો એક પર્વત.

શામપુર. ન૦ (શામપુર) હસ્તિનાપુર; કુરુદેશનું
મુખ્ય નગર.

શામપ્રજ્ઞા. સ્ત્રી૦ (શામપ્રજ્ઞા) સર્પની દેહ.
(૨) નાગકુમાર દેવતાનું મુગટમાં રહેલું
ચિહ્ન.

શામવાણ. પું૦ (શામવાણ) એક જાતનો દિવ્ય
(દેવી) થોડો.

શામમહ. પું૦ (શામમહ) નામદ્વીપનો અધિ-
પતિ દેવતા.

શામમૂય. ન૦ (શામમૂય) આર્ય રેહણ રથ-
ચરથી નીકળેલ ઉદ્દેહ ગચ્છનું પ્રથમ
કુળ.

શામમહારહ. પું૦ (શામમહારહ) નામદ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા.

શામમહાવર. પું૦ (શામમહાવર) નામસમુદ્રનો
અધિપતિ દેવતા.

શામમિત્ત. પું૦ (શામમિત્ત) આર્યમહાગિરીના
એક સિંધ.

શામર. ત્રિ૦ (શામર) નગરમાં રહેનાર મનુષ્ય;
નામરિક.

શામરાજ. પું૦ (શામરાજ) નાગકુમાર દેવ-
તાનો રામ.

શામરી. સ્ત્રી૦ (શામરી) નગરમાં રહેનાર
સ્ત્રી. (૨) એક જાતની ત્રિપિ; હિન્દી
ત્રિપિ.

શામરુક્ષ. પું૦ (શામરુક્ષ) નાગરુક્ષ.

શામલયા. સ્ત્રી૦ (શામલયા) નામલતા; ના-
ગરવેલ.

શામવર. પું૦ (શામવર) પ્રધાન હાથી; ઉત્ત-
મહસ્તી. (૨) નાગસમુદ્રનો અધિપતિ
દેવતા. (૩) ઉત્તમ સર્પ.

શામવીરી. સ્ત્રી૦ (શામવીરી) શુકની નવ
વીથીમાંની એક.

શામસિરી. સ્ત્રી૦ (શામસિરી) પ્રતિજ્ઞાનપુર ન-
ગરના નાગવસુ શેઠની સ્ત્રી અને નાગદ-
તની માતા. (૨) ચંપા નગરીના સોમ
બ્રાહ્મણની સ્ત્રી કે જેણે ધર્મરૂચિ ના-
મના તપસ્વી મુનિને ક્યારેય ટુંખીનું શાક
વહેરાવ્યું હતું.

શામસુદમ. ન૦ (શામસુદમ) એ નામનું એક
લોકિક શાસ્ત્ર.

શામહરિય. પું૦ (શામહરિય) આર્ય નન્દિશ-
ક્ષમણના શિષ્ય.

શામિન્દ. પું૦ (શામિન્દ) નાગકુમારના ધન્દ.

શામી. સ્ત્રી૦ (શામી) નામણી; સાપણી.

શામિન્દ પું૦ (શામિન્દ) જુઓ “ શામિન્દ ”
શબ્દ.

શામોદ. પું૦ (શામોદ) એ નામનો સમુદ્ર.

શામ. ન૦ (શામ) જુઓ “ શુદ્ધ ” શબ્દ.

શામહરિ. ત્રિ૦ (શામહરિ) નાટકનાં પાત્ર;
એકર.

શામહરિ. સ્ત્રી૦ (શામહરિ) નદી; નાચનાર સ્ત્રી.

શામડ. ન૦ (શામડ) નાટક. (૨) પું૦ નાટક
કરનાર; નાચ કરનાર.

શાહીય. પું (શાહી) વનસ્પતિ વિશેષ.
શાણ. નં (જ્ઞાન) જ્ઞાન; સમજણ; બોધ.

(૨) આભિનિબોધિક જ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અ-
વધિજ્ઞાન, મનઃપર્યાયજ્ઞાન અને કેવળજ્ઞાન
એ પાંચ પ્રકારમાંનું ગમે તે એક. (૩)
પદ્મવણી સૂત્રના ત્રીજા પદ્મના દશમા
દ્વારનું નામ.

શાણકસાચકુસીલ. પું (જ્ઞાનકસાચકુસીલ)
જ્ઞાન આશ્રિત કસાચ કુસીલ.

શાણકુસીલ. ત્રિ (જ્ઞાનકુસીલ) જ્ઞાનને
દ્વેષિત બનાવનાર.

શાણત્ત. નં (નાનાત્વ) } નાના પ્રકાર;
શાણત્તા. સ્ત્રી (નાનાતા) } નાના ભાવ;
નાનાપણું.

શાણપુરિસ. પું (જ્ઞાનપુરિસ) જ્ઞાનવાન પુરિષ;
જ્ઞાન પ્રધાન પુરિષ.

શાણપુલાઝ. પું (જ્ઞાનપુલાઝ) જ્ઞાનને નિઃ-
સાર બનાવનાર પુલાઝ લક્ષ્મિવાળો સાધુ

શાણપ્પ્રમોસ. પું (જ્ઞાનપ્રમોસ) શ્રુત આદિ
જ્ઞાનમાં અથવા જ્ઞાનીમાં અપ્રીતિ-દ્વેષ
કરવો તે; જ્ઞાનાવરણીય કર્મ આધવાનો
એક હેતુ.

શાણપ્પ્રકાર. ત્રિ (નાનાપ્રકાર) નાના પ્રકારનું;
વિચિત્ર.

શાણપ્પવાય. નં (જ્ઞાનપ્પવાય) એ નામનું
પાંચમું પૂર્વશાસ્ત્ર.

શાણવિ. ત્રિ (જ્ઞાનવિ) જ્ઞાનવાળો.

શાણવિસંસ્થાવણાજોમ. પું (જ્ઞાનવિસંસ્થાવણાજોમ)
જ્ઞાની સાથે ખોટા ઝવઝા, મિથ્યા વિવાદ
કરવો તે; જ્ઞાનાવરણીય આધવાનો એક
હેતુ.

શાણા. મં (નાન) નાના પ્રકાર; અનેક વિધ.

શાણાચાર. પું (જ્ઞાનાચાર) - કાળે-અવસરે
લાણું. (૨) નિનય સહિત લાણું. (૩)
બહુ માનપૂર્વક લાણું. (૪) ઉપધાન
તપ સહિત લાણું. (૫) અનિહ્નવપણું

લાણું. (૬) શબ્દ. (૭) અર્થ. (૮)
તદુભય-શબ્દ અને અર્થ બંનેને ગ્રાહ્યા
સિવાય લાણું, એ આઠ જ્ઞાનોત્તમક
અનુદાન તે જ્ઞાનાચાર.

શાણાચરણ પું (જ્ઞાનાચરણ) જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર-
વામાં આડે આવતું આઠ કર્મમાંનું પ-
હેલું કર્મ.

શાણાચરણિજ્ઞ. નં (જ્ઞાનાચરણીય) જ્ઞાન
શક્તિને દબાવનાર આઠ કર્મમાંનું પહેલું
કર્મ.

શાણાધિહ. ત્રિ (નાનાધિ) નાના પ્રકારનું;
અનેક પ્રકારનું.

શાણિ. ત્રિ (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનિ; યથાર્થ તત્ત્વ
સ્વરૂપ જાણનાર.

જ્ઞાત. પું (જ્ઞાત) વંશ વિશેષ. (૨) ત્રિ
વંશ વિશેષમાં ઉત્પન્ન થયેલ. (૩) પું
એ નામનું એક આર્વકુળ કે જ્યાં મ-
હાવીર સ્વામી ઉત્પન્ન થયા હતા. (૪)
ત્રિ જ્ઞાત કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

જ્ઞાતિકુમાર. પું (જ્ઞાતિકુમાર) જ્ઞાત વંશના
એક રાજકુમાર.

જ્ઞાતિલંહ. નં (જ્ઞાતિલંહ) એ નામનું એક
વન કે જ્યાં મહાવીરસ્વામીએ દીક્ષા
લીધી હતી.

જ્ઞાતિ. સ્ત્રી (જ્ઞાતિ) સ્વજન; સંબંધી.

જ્ઞાદ. પું (જ્ઞાદ) ધોષ; અવાજ.

જ્ઞાદિત. } ત્રિ (જ્ઞાદિત) નાદ કરેલ; અ-
જ્ઞાદિય. } વાજ કરેલ.

જ્ઞામિ. પું (જ્ઞામિ) જાણનો એક ભાગ.
(૨) નાભિ; હુંડી. (૩) ઋષભદેવ પ્રભુના
પિતાનું નામ; પંદરમા કુલકર.

જ્ઞામિરસહરણી. સ્ત્રી (જ્ઞામિરસહરણી) ના-
ભિની નાળ.

જ્ઞામ. પું (જ્ઞામ) પરિજ્ઞામ; ભાવ; સંજ્ઞા
વિશેષ. (૨) નમન.

શામ ઇન્ (નામ) વાક્યાનકાર, પાદપૂરણ
(૨) નન્ અભિધાન, નામ (૩) સભા-
વ ॥ (૪) જેના યોગે શરીર, રૂપ,
આધા, આકૃતિ, જાતિ વગેરે શારીરિક
સપતિ શુભ કે અશુભ પ્રાપ્ત થાય છે
તે નામકર્મ (૫) આમન્ત્રણ સંબોધન
(૬) પ્રસિદ્ધિ, ખ્યાતિ (૭) અનુસા, અ-
નુમતિ

શામ નન્ (નામન્) નામ, આખ્યા, અભિધાન.
શામંક્રિય ત્રિન્ (નામાક્રિત) નામાક્રિત ના
મનાણુ

શામકર્મ નન્ (નામકર્મન્) નામકર્મ, આઠ
કર્મમાનુ છઠુ કર્મ

શામકરણ. નન્ (નામકરણ) નામકરણ
સરકાર, આરમે દિનસે બાળકનું નામ
રચાપુ તે.

શામગુણ } નન્ (નામગોત્ર) નામ અને
શામગોત્ર } ગોત્ર કર્મની પ્રકૃતિ

શામણ નન્ (નમન) નમનુ, નીચું કરવું

શામધિજ્ઞ } નન્ (નામધેય) નામ, અભિ-
શામધેજ્ઞ } ધાન
શામધેય }

શામપુરિસ્ત પુન્ (નામપુલ્ય) નામનો પુરુષ
(૨) જેનું નામ પુરુષ છે તે

શામય પુન્ (નામક) નામ, સભાવના

શામલોગ પુન્ (નામલોક) નામનો લોક,
જેનું નામ લોક રાખનામા આ પુ
હોય તે.

શામવીર. પુન્ (નામવીર) વીર એવું નામ
ધરાનાર જીવ વા અજીવ પદાર્થ

શામસત્ત્વ નન્ (નામસત્ય) સત્ય જેનું નામ
છે તે, નામનું સત્ય

શામિન્દ. પુન્ (નામેન્દ્ર) નામનો ઇન્દ્ર, જેમા
ઈન્દ્રના શુભ નથી પશુ કેવળ નામ જેનું
ઈન્દ્ર છે તે (૨) ઈન્દ્રનું નામ

શામિય નન્ (નામિક) વાચક શબ્દ, પદ

શાય પુન્ (ન્યાય) ન્યાય, નીતિ (૨) ઉપ-
પતિ, પ્રમાણ

શાય ત્રિન્ (જ્ઞાત) જાણેલું, સમજેલું. (૨)
નન્ ઈન્દ્રનાકું વશનું એન્ અનાતર કુળ,
મહાવીર સ્વામીનું કુળ (૩) ત્રિન્ તે
વશમા જન્મ પામેવ (૪) નન્ દષ્ટાત
(૫) જ્ઞાતા સત્ત્વનો અથ મતનય

શાય. પુન્ (નાદ) નાદ, અનાજ, ખૂમ

શાયક. પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા

શાયકુમાર. પુન્ (જ્ઞાતકુમાર) જુઓ “ જ્ઞા-
તકુમાર ” શબ્દ

શાયકુલ નન્ (જ્ઞાતકુલ) એ નામનો એક
વ શ

શાયકુલચંદ. પુન્ (જ્ઞાતકુલચન્દ્ર) } ભગ-
શાયકુલનન્દ પુન્ (જ્ઞાતકુલનન્દ) } વાન્
શ્રી મહાવીર.

શાયલંક. નન્ (જ્ઞાતલંક) જુઓ “ જ્ઞાતખડ ”
શબ્દ

શાયમ પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા (૨)
પ્રરૂપણ કરનાર

શાયપુત્ર પુન્ (જ્ઞાતપુત્ર) જ્ઞાતાપુત્રમા ઉત્પન્ન
થેલ, જ્ઞાત-અજ્ઞાત સિદ્ધાર્થરાગના
પુત્ર મહાવીરસ્વામી.

શાયય પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા

શાયસંક નન્ (જ્ઞાતલંક) ક્ષત્રિયકુળપુરની
બહારનું ઉછાન, જ્યાં મહાવીર સ્વામીએ
દીક્ષા લીધી

શાયસુય. પુન્ (જ્ઞાતપુત્ર) ભગવાન્ શ્રી મહાવીર

શાયમુય નન્ (જ્ઞાતપુત્ર) જ્ઞાતાધર્મકથા
નામનો જેન આગમ ગ્રંથ

શાયા સીન્ (જ્ઞાતા) જેમા દષ્ટાત
સહિત અધિભર છે એવું જ્ઞાતા નામનું
છન્ અગસ્ટ

શાયાધર્મકહા સીન્ (જ્ઞાતાધર્મકથા) જેમા
દષ્ટાત સહિત અધિકાર છે એવું એ
નામનું છઠુ અગસ્ટ

આર્ય. પું. (નારદ) નારદ રૂપિ. (૨) સૌર્યપુર
નગરના રાજા સમુદ્રવિજયનો દીકરો.
(૩) ગન્ધર્વના લક્ષ્મીનો આધપતિ ગંધર્વ.
આર્ય. પું. (નારક) નરકમાં ઉત્પન્ન થયેલ
પ્રાણી; નરકના જીવ; નારકી.
આર્યપુત્ર. પું. (નારદપુત્ર) ભગવાન મહા-
વીરસ્વામીના એક શિષ્યનું નામ.
આરાય. ન. (નાગચ) સામસામે બે વસ્તુનો
મર્કટઅંધ; છ સંઘર્ષમાંનું ત્રીજું સંઘર્ષ.
આરાયણ. પું. (નારાયણ) દ્વિતીય રાજાના
પુત્ર રામના ભાઈ લક્ષ્મણનું અપર નામ.
આરિકંતા. સ્ત્રી. (નારીકાન્તા) નીલવંન પ-
ર્વતથી નીકળી ઉતર તરફ રમકવાસ
ક્ષેત્રમાં બેઠેલી એક મહાનદી.
આરિકંતાકૂટ. ન. (નારીકાન્તાકૂટ) નીલવંન
પર્વતનું ઊંડું કૂટ.
આરી. સ્ત્રી. (નારી) નારી; સ્ત્રી જાતિ.
આરીકંતપ્રવાય. પું. (નારીકાન્તાપ્રવાય) એ
નામનો એક વૃક્ષ.
આરીકંતા. સ્ત્રી. (નારીકાન્તા) જુઓ “આરિ-
કંતા” શબ્દ.
આલ. ન. (નાલ) કમળ આદિના દાંડા;
કંદ ઉપરનો ભાગ. (૨) નાળ; ડુંદો.
આલંદ્રજ્ઞ. ન. (નાલંદ્રીય) સુધગાંગસૂત્રના
ખીખા મુનરકથના હાથ અધ્યયનનું નામ.
(૩) ત્રિ. ગાલ-દા સંબંધી.
આલંદ્રા. સ્ત્રી. (નાલંદ્રા) રાજ્યક નમરનો
એ નામનો એક લતો-મહોદ્ધો.
આલંદ્રિજ્ઞ. ન. (નાલંદ્રીય) નાલંદ્રીય નામે
સુધગાંગ સૂત્રનું ૨૩ મું અધ્યયન.
આલિપર. પું. (નાલિકેલ) નાળીએરી; ના-
ળીએરનું ઝાડ. (૨) ન. તેનાં ફળ.
આલિવદ્. ન. (નાલવદ) નાળાંધ નાળી-
વાળાં ફળ; અખ, જૂઠું, મેઘરાદિ.
આલિયા. સ્ત્રી. (નાલિકા) કમળ આદિની
દાંડી; નાલિકા. (૨) ઘૂલકો. (૩) કત-

મ્બુકા નામનું ઝાડ. (૪) એ નામની વેલ.
(૫) સમય માપવાનું યંત્ર; ધડી.
આલિયાલેટ્ટ. ન. (નાલિકાલેટ) ઘુતકીડા
વિશેષ; એક પ્રકારનો જુગાર. (૨) ગ્રહોની
ગતિ સમજવાને માટે ધડી જેવી નળી
બનાવવામાં આવે તે. (૩) કમળઆદિની
નાલિકા છેદવાની કળા.
આલિયાવદ્. ન. (નાલિકાવદ) નાલિકા-
દાંડીનાળાં ફલ.
આલી. સ્ત્રી. (નાલી) વખત માપવાની
ધડી. (૨) એક જાતની વેલ.
આલી. સ્ત્રી. (નાલી) નાડી; સિરા; નસ.
આલીય. ત્રિ. (નાલીય) નાસ સંબંધી.
આલણ. ન. () દાન.
આલા. સ્ત્રી. (નાલા) નાવ; વહાણ; જહાજ.
આલાપુરય. પું. () અંજલિ; ખોખો.
આલાવશિયગ. પું. (નાલાવશિયક) નૌકા
દ્વારા વ્યાપાર કરનાર.
આલાસંતારિમ. ન. (નાલાસંતાર્ય) ન્યા-વહાણ
આવી શકે તેટલું પાણી.
આલિય. પું. (નાલિક) વહાણ અથવાનાર.
આલિયા. સ્ત્રી. (નાલા) નૌકા; વહાણ.
આસ. પું. (નાસ) નાક.
આસ. પું. (નાસ) સ્થાપન; ધાપણ.
આસા. સ્ત્રી. (નાસ) નાક; નાસિકા.
આસાપુડ. પું. (નાસપુડ) નાકના ફેમણાં;
નસકારાં.
આસિ. ત્રિ. (નાસિન) નાસ પામનાર;
નાસવંત.
આસિકકપુર. ન. (નાસિકકપુર) ગોધવરી
નદીની દક્ષિણે આવેલું એ નામનું નગર.
આસિયપુડ. ન. (નાસિકપુડ) જુઓ “આસા-
પુડ” શબ્દ.
આસિયાસિયાળમ. ન. (નાસિકાસિયાળક) નાકનો ખેત્ર; લોટ ગુંગાં વગેરે.
આદ. પું. (નાય) નાય; ધમી.

અને નસવાય એ ઠ પ્રકારના છાત્રો
સમૂહ (૩) આવશ્યક, અવશ્ય કરના
યોગ્ય અનુષ્ઠાન નિર્દેશ
શિક્ષાયા પુ (નિકાચ) નિમન્નશુ કરુ,
આમન્નશુ કરુ.
શિક્ષાયાણા સ્ત્રી (નિકાચા) ડગ્ગુ નિર્દેશ,
એમા કર્મનો નિર્દેશ બધ ડ તે
શિક્ષુરુચ ન (નિકુરુચ) સમૂહ (૨) કાળી
મેન વદા
શિક્ષેય પુ (નિકલ) આનાસ, વર
શિક્ષક ત્રિ () શુદ્ધ, મેન
વગરુ
શિક્ષકકકડ. ત્રિ (નિક્ષક) નિશનરુ,
આનગ્ગુ રહિત
શિક્ષિલિય ત્રિ (નિકાલિત) અન્ય દર્શનની
આકાક્ષા રહિત, પક્ષપાત રહિત (૨)
નં આકાક્ષાનો અભાન
શિક્ષિત ત્રિ (નિકાલ) શુદ્ધઆવમથી
શુદ્ધ થયેન દીક્ષા નધેન
શિક્ષકતાર ત્રિ (નિક્ષમિત) બહાર નીક
બનાર.
શિક્ષકાર ત્રિ (નિકાલ) બગનથી બહાર
મહેન
શિક્ષકક ત્રિ (નિક્ષુ) દુનના તરીરવાળો
(૨) બહાર ખેચેન
શિક્ષકણ ત્રિ (નિક્ષણ) કણુ-વાન્ય રહિત,
અત્યન્ત મરીન
શિક્ષકમણ. નં (નિક્ષમણ) દીક્ષા, આરિન
શિક્ષકમ્મ. પુ (નિક્ષમ્) મોક્ષ (૨) સવર.
કર્મનો નિર્દેશ
શિક્ષકલ ત્રિ (નિકલ) ડગા રહિત
શિક્ષકલ ત્રિ () નકર
શિક્ષકલુણ ત્રિ (નિક્ષલુ) દવા રહિત
શિક્ષકનય ત્રિ (નિક્ષવ) આનરુ રહિત
(૨) કન્ય વિનાનો
શિક્ષકમણ નં (નિક્ષમ) નિર્મમન

શિક્ષકસાય. ત્રિ (નિક્ષાય) ડપામ રહિત
(૨) પુ બગતથેનના એક બારી તીર્થ
કર દેન
શિક્ષકામ ત્રિ (નિકામ) અભિનાના રહિત
શિક્ષકારણ ત્રિ (નિક્ષારણ) } દારણ
શિક્ષકારણિય. ત્રિ (નિક્ષારણિય) } રહિત
શિક્ષકાસિય ત્રિ (નિક્ષામિત) નીકળેલ,
કાલી મુકેલ
શિક્ષિકચણ ત્રિ (નિક્ષિકચ) નિષ્પરિમહા
શિક્ષિય ત્રિ (નિક્ષિય) ક્રિયા રહિત
શિક્ષિકવ. ત્રિ (નિક્ષુ) દુપા રહિત
શિક્ષકોડણ નં (નિકોડ) બન્ધન નિર્દેશ
શિક્ષકોરણ નં (નિક્ષોરણ) પન વગરેનુ
મોદુ બધ કરુ તે
શિક્ષલત. ત્રિ (નિક્ષાલત) નીકળેલ (૨)
સસારમાથી નીકળીને દીક્ષા લીધેલ
શિક્ષલમ પુ નં (નિક્ષલમ) હાપાધિ છાત્રી
નીળુ-દીક્ષા લેરી તે મુખનો એક
પ્રનર
શિક્ષલમણ નં (નિક્ષલમણ) સુધ અનુ
તેના માડનામાથી બહાર નીળુ તે (૨)
દીક્ષા લેરી તે (૩) ધરમાથી બહાર
નીકળુ તે
શિક્ષલમણચારિયશિક્ષલ નં (નિક્ષલમણચરિ
નિક્ષલ) મહાવીરરવાથી આદિ તીર્થકરના
દીક્ષા મહાત્સન મેરે દરય બતાનનાર
નાત્યનિધિ, ડ નાદકમાનુ એ-
શિક્ષલમણમહિમા પુ સ્ત્રી (નિક્ષલમણમહિમ)
દીક્ષા મહાત્સન
શિક્ષલમણમિસેય પુ (નિક્ષલમણમિસેય)
દીક્ષાનો અભિરેક, દીક્ષાની ક્રિયા
શિક્ષિલત ત્રિ (નિક્ષિલ) છાત્રેલ, શુદ્ધ
(૨) વાવન્ધાપન કરેન મખેન (૩)
રાધનાના વાસણમા રાખેલ
શિક્ષિલતચરત્ર. ત્રિ (નિક્ષિલતચર) રસોધના
વાસણમાથી બહાર કઢાડુ ન હોય તેવા
આહારની ગવેશુ ગનાર

શિક્ષણ. પુ. (નિકુ) પદન દિગેષ (૦)
નિ. નિષ્કપ, ધિય

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) નાપતુ તે (૦)
નામનાનાદિએ નિષેષ એ તે

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) ઉપમદ, ૦,
આનાપ (૨) મપતુ તે

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના
શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

શિક્ષણ. પુ. (નિવે) આપના

गिज्ञाप्य वि० (निर्वाप्य) सत्त्व रक्षित
(भोजन). (२) निर्वाहकश्च.

गिज्ञारण. न० (निर्गत्य) निर्वाहः कर्मभुं
भरतुं.

गिज्ञारा. स्त्री० (निर्वाह) कर्मभुं अेक देशे
अरतुं-भरतुं ते; आत्माथी कर्मभुं छुटा
यतुं; नय तत्त्वभानुं अेक.

गिज्ञारिय. वि० (निर्गत्य) क्षय करेह; नि-
र्वाह करेह.

गिज्ञावध. } वि० (निर्वापक) भेदा प्राय-
गिज्ञावध. } श्रिताने निर्वाह करनार.
(२) निर्वाह करनार. (३) आराधना
करनार; आराधक.

गिज्ञावणा. स्त्री० (निर्वापना) प्राप्तिभाना
प्राप्तुने प्रयास करवयानुं कृत्य; हिसानुं
अेक नाम.

गिज्ञाण. न० (निर्वाण) न्याथी पाछुं
आवतुं न होय तेतुं गमन; भोक्ष गमन.
(२) स्वतंत्र गमन. (३) भरतुं कले शरीर-
भाथी आत्मानुं अहार नीकणतुं ते. (४)
नगरथी अहार नीकणतुं ते. (५) नगर-
भाथी नीकणवानो रतो. (६) निस्तार;
छेडा.

गिज्ञाणभूमि. स्त्री० (निर्वाणभूमि) अेक देशे
निर्वाणपद भरतुं होय ते भूमि.

गिज्ञाणमग. पुं० न० (निर्वाणमार्ग) भोक्ष
मार्ग. (२) छुपने नीकणवानो मार्ग.
(३) नीकणवानो रतो; अहार नवानो
मार्ग.

गिज्ञाणिय. वि० (निर्वाणिक) निर्वाण सगंधी;
निर्गम संगंधी.

गिज्ञाणियलेण. न० (निर्वाणिकलय) नगर-
भाथी नीकणवाना मार्गभानुं मकान.

गिज्ञामग. } पुं० (निर्वापक) अवासी
गिज्ञामय. }

गिज्ञाय. वि० (निर्वात) नीकणय.

गिज्ञास. पुं० (निर्वास) आडनो रस; अुंदर
वजेरे नीकणो पदार्थ.

गिज्ञायण. वि० (निर्वाण) क्षीय; क्षय करेह.

गिज्ञिय. वि० (निर्वात) छुतेतुं.

गिज्ञीव. न० (निर्वाव) सेानुं आदि धातु
भारथी ते; अ नी कणा. (२) त्र०
छवरहित.

गिज्ञुत्त. वि० (निर्वाक) अमीत. (२) अं-
धायेह.

गिज्ञुत्ति. स्त्री० (निर्वाक) धुक्ति सहित
सूचना अर्थ अतावनार; अर्थ विशेष.
(२) व्याख्या; टीका.

गिज्ञूढ. वि० (निर्वाह) अहार कादी भूक्ष.
(२) अुंदर नदी ते.

गिज्ञूह. न० (निर्वाह) आरसाभ पात्रे
अहार कादेतुं लाकतुं; धाडलो. (२) गोप.
(३) गोपवाण धर.

गिज्ञूहणया. } स्त्री० (निर्वाहणा) परित्याग.
गिज्ञूहण. } (२) विरथना; निर्वाण.

गिज्ञोण. } पुं० (निर्वाण) सेयक. (२) वस्त्र

गिज्ञोय } पात्रादि उपकरण; सामग्री.

गिज्ञमर. पुं० (निर्वाक) पदाभाथी अरतुं
पाथी; अरो.

गिज्ञमाह. वि० (निर्वायित्) लेनार.

गिज्ञमाहसार. वि० (निर्वायित्) अनित्यता
करनार.

गिज्ञमोसहसार. वि० (निर्वायित्) पूर्वनां
करेह कर्मने अपावनार.

गिह्वण न० (निष्पन्न) निष्पन्नयतुं.

गिह्वय. वि० (निष्पन्न) सभास करनार.

गिह्वा. स्त्री० (निष्पन्न) कार्यसिद्धि; कार्यसमाप्ति.
(२) अन्न; अवसान.

गिह्वण. न० (निष्पन्न) सारा अणुवाणु;
संश्लेष भोजन.

गिह्वणकहा. स्त्री० निष्पन्नका) अेक प्रकारनी
भोजन कहा.

गिह्वाभासि. स्त्री० (निग्रमापिन) निश्चय-
पूर्वक आपत्त्य करनार

गिह्विक. वि० (नैतिक) धर्मभां श्रद्धापूर्वक
भजन रहनार.

गिह्विय. वि० (निश्चित) स्वकार्य सिद्ध करेव-
पुं० करेव. (२) पु० मोक्ष; परिसमाप्ति.
(३) वि० समावागुं, निग्रावागु (४) न०
आपत्ती; श्रद्धा.

गिह्विय. वि० (नैतिक) निग्रावागु.

गिह्वियद्. वि० (निश्चित्य) कृतकृत्य; कृतार्थ.

गिह्वियद्भि. वि० (निश्चितार्थिन्) सुभक्त; मो-
क्षदा धर्मनार.

गिह्विभय. वि० (निष्ठीवक) युं० कनार.

गिह्विर. वि० (निष्ठुर) निष्ठुर; कठोर; कठिन.

गिह्विचय. न० (निश्चय) युं०; अगम्यो. (२)
वि० युं० कनार; अगम्यो आदि कें० कनार.

गिह्विल. } न० (ललाट) ललाट; कपाण.
गिह्विल. }

गिह्विय. पु० (निग्रा) अग्राह्य; ध्वनि.

गिह्विय. वि० (निग्रा) नीयुं. (२) अ० नीये;
हे.

गिह्वियता. स्त्री० (निग्रा) नदी.

गिह्वियार. वि० (निग्रा) नगर अहार कदेव.

गिह्वियमेस. वि० (निर्निमेष) आभवा प-
क्षकार रहित. (२) वेष्टा रहित. (३)
अनुपयोगी.

गिह्विरह्या. स्त्री० (नेत्रविक्री) ओं० अक्षरनीसिपि.

गिह्विरह्य. } पु० (निग्रा) सिद्धांतना सत्य
गिह्विरह्य. } अर्थने गोपनार; सत्यसिद्धांतना
उत्थापक; न्यायी आदि सिद्धांतवादी.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) उत्थापन करनार;
छपावनार.

गिह्विरह्य. न० (निग्राहक) छपावन ते.

गिह्विरह्य. पुं० (निग्राहक) परंतनी डेड; परंतनो
प्रांत भाग. (२) अनीनी डेडो पाछो
भाग.

गिह्विरह्य. न० (निग्राहक) न्यां साधु
नित्य पछेवनार, न्याय ते कुण.

गिह्विरह्य. वि० (नैतिक) निग्राह; निगमित.
(२) नित्य पिड लेनार.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) हर्षेयानुं; सदानुं.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) पदार्थनुं
अंकंतपछे नित्यपछे स्थापनार.

गिह्विरह्य. पु० (निग्राहक) हर्षेयानुं ओं०
डेडो निग्राह करवो ते; ग्रिह्यास.

गिह्विरह्य. स्त्री० (निग्राहक) न्यायसुदर्शनानुं अ-
पर नाभ.

गिह्विरह्य. न० (नेत्र) नेत्र; आभ.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) शरायुथी न उत-
रेव; अनिग्राह (२) निग्राह नदी
पामेव.

गिह्विरह्य. वि० () स्नेह रहित; धी
आदिथी वर्जित.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) हर्षेयानुं रहित; विशुद्ध.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) तेज रहित. (२)
वीर रहित.

गिह्विरह्य. न० (निग्राहक) पार पामनुं.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) स्थानअर्थ.

गिह्विरह्य. पुं० (निग्राहक) पार; डेडो. (२)
अभाव; रक्षा. (३) उदार.

गिह्विरह्य. स्त्री० (निग्राहक) पार पामनुं ते.

गिह्विरह्य. वि० (निग्राहक) अभाव; र-
क्षण करेव.

गिह्विरह्य. न० (निग्राहक) उदारपण. (२)
निग्राह जेनुं ते.

गिह्विरह्य. स्त्री० (निग्राहक) हिंसा. (२) लानसहित
वेदना.

गिह्विरह्य. पुं० (निग्राहक) ओं० महिनानुं लो-
कांतर नाभ.

गिह्विरह्य. न० (निग्राहक) कारण; हेतु. (२)
वतना इगनी प्राप्तिना संक्षय. (३) मृग
कारण.

शिवाय पु० } (निदाक) लानपूर्वक
शिवाया. स्त्री० } वेदना

शिवाह. पु० (निदाह) असाधारण दह.

शिदाह पु० (निदाह) ग्रेट् भासनुं लोकात्तर
नाम. (२) धाम; अक्षरो. (३) गरभीनी
मोसम.

शिदुडु. पु० (निर्वध) भीम-नक्षत्रभा नामे
नरकेन्द्री पूर्वी आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो. (२) त्रि० आगी नाभेधः
क्षरम करेत्.

शिदुडुमग्न. पु० (निर्दग्धमग्न) भीम-नक्षत्रभा
नरकेन्द्री उत्तर आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो.

शिदुदायत्त. पु० (निर्दग्धावत्त) सीम-नक्ष
नरकेन्द्री पश्चिम आरविदाभानो २१ मे
नरकायासा.

शिदुदोस्तिदु पु० (निर्दग्धावशिष्ट) सीम-नक्ष
नरकेन्द्री दक्षिण आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो.

शिद्वय त्रि० (निर्द्वय) निर्द्वय, कउल्य रदित.

शिद्वलण न० (निर्द्वलन) भर्दन; विदारण.

शिदा स्त्री० (निदा) निदा, उद

शिदाशिदा. स्त्री० (निदाशिदा) गाढनिदा

शिदारिय. त्रि० (निर्दासित) क्षाडेय, ककडा
करेत्.

शिदिदु त्रि० (निर्दिष्ट) छेलेय, द्वावेले

शिदुद्विया स्त्री० (निर्दुग्धिया) दूधरदित
(गाय वगेरे)

शिदेस. पु० (निर्देस) आजा, दुकम. (२)
सिग या अर्थभावनु कथन. (३) विशेष
आपत्तनुं अविधान. (४) निश्चयपूर्वक
कथन. (५) प्रतिपादन. निरूपण.

शिदेसग. } त्रि० (निर्देशक) निर्देश करनार.
शिदेसय }

शिदेसवत्ति त्रि० (निर्देशवर्तिन्) आजा प्र-
भावे वर्तनार.

शिदोस. त्रि० (निर्दोष) निर्दोष, दोषरहित.

शिद्व. त्रि० (स्निग्ध) स्निग्धवागुं, शिक्कलु.

(२) स्नेहवागु. (३) सुंवागु. (४) क्ष-
न्त, तेजस्वी. (५) न० स्नेह, अक्ष प्र-
कारनो रस

शिद्वन्त. त्रि० (निष्वात) अग्निमा नाप्ती
धमेत्, तथावेत्त-विशुद्ध करेत्. (२) भण
गदित.

शिद्वन्धस. त्रि० () निर्द्वय; निर्दुग्ध.

शिद्वलण त्रि० (निर्वल) निर्धन, गरीय

शिद्वफास पु० (स्निग्धफास) स्निग्धरूपः, स्निग्ध.

शिद्वमण न० (निर्मल) तिरस्कार. (२) पु०
यत्त विशेष.

शिद्वमण. न० () भाण; मोरी

शिद्वम्म. त्रि० (निर्द्वम्म) धर्मरहित

शिद्वडण न० (निर्द्वडण) अक्षर कडु ते.

शिद्वारण. न० (निर्धारण) गुण या जनि
आदिने लघने समुदायना अक्ष लागतु
पृथक्करण (२) निश्चय, अवधारण.

शिद्वय त्रि० (निर्द्वय) दूर करेत्.

शिद्वोभास त्रि० (स्निग्धोभास) स्निग्ध-
पलाथी अक्षरु.

शिद्वण. न० (निष्ण) नारा, पर्यवसान;
छेडा.

शिद्वन्त. न० (निष्ण) अक्ष प्रकारनो कर्मनो
अध. (२) त्रि० निष्ण लायथी प्राप्त
थयेत् कर्मपुद्गल

शिद्वि पु० (निधि) लज्जर, भजनो.

शिद्वहया स्त्री० (निर्द्विका) अक्षर सिपि-
भांती अक्ष.

शिपाह. त्रि० (निपातित्) नीचे उतरी
ज्ज्जार.

शिपुण. त्रि० (निपुण) निपुण; होशीयार;
अतुर

शिष्यस. त्रि० (निष्पद्य) प्रदेय रदित.
(०) पु० परमायु

શિષ્યક વિ० (નિષ્ક) આરા વગરનું, કીચક રહિત.

શિષ્યકવ. વિ० (નિષ્કવ) અતિ નિષ્કવ, રિચર

શિષ્યગલ. વિ० (નિષ્કગલ) દપકનગ, ઝરનાર

શિષ્યચક્ષુવાળ વિ० (નિષ્કચક્ષુવાળ) પ્રત્યા-
ખાનરહિત

શિષ્યચરણ વિ० (નિષ્કચરણ) પ્રત્યાચરણ
રહિત, અટકાય રહિત (૨) નિર્મિત

શિષ્યદ્વ. વિ० (નિષ્કદ્વ) જેમા પુત્ર પડે
નહી તેડુ અપદ, અસિન્ધ (૨) અપદ, અન્યકા

શિષ્યદિકમ્મ વિ० (નિષ્કદિકમ્મ) સન્કાર
રહિત, મનિત

શિષ્યદિવાર. વિ० (નિષ્કદિવાર) ચિદિત્યા
રહિત

શિષ્યપણ. વિ० (નિષ્કપણ) સિદ્ધ, નિષ્કપણ
અગ્રેય

શિષ્યપત્તિ. સ્ત્રી० (નિષ્કપત્તિ) સિદ્ધિ

શિષ્યવન વિ० (નિષ્કવન) પ્રભારહિત

શિષ્યવિગ્રહ વિ० (નિષ્કવિગ્રહ) પરિચ્છેદરહિત

શિષ્યવિલયણ વિ० (નિષ્કવિલયણ) નિરૂપર,
ઉતાર આપનામા અસમર્થ

શિષ્યવાળ. વિ० (નિષ્કવાળ) પ્રાણુરહિત

શિષ્યવા પુ० (નિષ્કવા) વાવ, એક જાતનું
ધાન્ય

શિષ્યિવાસ વિ० (નિષ્કિવાસ) પિપાસા-ના-
લસા રહિત (૨) રનેદરહિત

શિષ્યિલણ. ન૦ (નિષ્કિલણ) દયાણુ દયાધ
જડુ તે

શિષ્યુલાય પુ० (નિષ્કુલાય) આનતી ઉત્સ
પિણીમા ભરતક્ષેત્રમા થનાર ૧૪ મા
તીર્થકર

શિષ્યદ. વિ० (નિષ્કદ) અનન આનિ ક્રિયા
રહિત, રિચર

શિષ્યજ્ઞાન. વિ० (નિષ્કજ્ઞાન) પૂરું, ભરપૂર,
ભરેલું (૨) પેદા થયેલું, ઉપજેલું

શિષ્યકાય. વિ० (નિષ્કકાય) નીપજાવેલ,
સિદ્ધ કરેલ

શિષ્યકવ. પુ० (નિષ્કકવ) વાવ, એક જાતનું
ધાન્ય

શિષ્યકેદિય. વિ० (નિષ્કકેદિય) દગલુ દગલ,
બધ બીધેલ

શિષ્યક પુ० (નિષ્કક) અનધ, સયોગ

શિષ્યકમ્મ ન૦ (નિષ્કકમ્મ) હેતુ

શિષ્યક વિ० (નિષ્કક) મુંધેલ, આધેન

શિષ્યકોહ. પુ (નિષ્કકોહ) ઉત્તમ જ્ઞાન (૨)
અનેક પ્રકારનો બોધ

શિષ્યલ વિ० (નિષ્કલ) અગ્રહીત, દુર્મળ.

શિષ્યલ વિ० (નિષ્કલ) અત્યંત અદાર

શિષ્યુક વિ० () નિર્મળ, મૂળ
રહિત

શિષ્યચક્ષુ ન૦ (નિર્મલ) આકાશથી
કડુવચન કરેલું, ઠપકા દેવો તે

શિષ્યચક્ષુ. સ્ત્રી० (નિર્મલ) ઠપકા દેવો

શિષ્યચક્ષુ. વિ० (નિર્મલ) ઠપકા આપેલ

શિષ્યમય. વિ० (નિર્મય) ભય રહિત

શિષ્ય. વિ० (નિષ્ક) સદશ, સરખું, પુ ૫

શિષ્ય પુ० (નિષ્ક) ભાગડું, કુદડું તે

શિષ્યલ ન૦ () ધર, સ્થાન

શિષ્યલ. સ્ત્રી० (નિષ્કલ) આમનજી કરેલું
(૨) પ્રાર્થના કરવી

શિષ્ય વિ० (નિષ્ક) કુબેલ, પ્રુ એન,
તહીન.

શિષ્યજ્ઞાન. સ્ત્રી० (નિષ્કજ્ઞાન) તિથિરુ યુ
ક્તી અદર વહેતી નહી

શિષ્યજ્ઞ પુ० (નિષ્કજ્ઞ) કુબકી મારી
સ્થાન કરનાગ તાપસની એક જાત

શિષ્યજ્ઞ ન૦ (નિષ્કજ્ઞ) જામા પ્રવેશ
કરેલો, કુબકી મારવી

શિમિત પુ. (નિમિત) કારણ હેતુ (૨)
એક પ્રકારનું જ્ઞાન, નિમિત શાસ્ત્રથી
જૂત લખિય જાણુ તે (૩) જેન સા
ધુઓની લિદ્ધાનો એક દોર

શિમિતપિંડ પુ. (નિમિતપિંડ) સાધુએ
લખિય પ્રમણી મેળવેનો પિંડ-આહાર
(૨) તે આહાર લેનારી સાધુને લાગતો
એક દોર

શિમિસ પુ. (નિમિસ) આખનો પનકારો

શિમિસિદ્ધ પુ. (નૈમેષિક) આખના પન
કારા જેટલો વખત

શિમેસ પુ. (નિમર) આખનો પનકારો

શિમ્મસ ત્રિ. (નિર્મસ) માસ રહિત

શિમ્મદ્ધ પુ. (નિર્મદ્ધ) આગનાને મારીને
ચોરી રનાં છુમરો. (૨) ત્રિ. હમેશા
મન પ્રનાર

શિમ્મદિય ત્રિ. (નિર્મદિત) મન દરેક
જેન

શિમ્મમ ત્રિ. (નિર્મમ) મમતારહિત (૨)
પુ. જારતનાના એક લાંબી તીર્થસ્થ

શિમ્મલ ત્રિ. (નિર્મલ) નિર્મળ, રત્ન (૨)
પુ. મર્મકપી મેનથી વિશુદ્ધ થયેન સિદ્ધ
લગનાન (૩) જ્ઞાનોનાના ારિમાન
માનુ ચોધુ વિમાન

શિમ્મરહસાર ત્રિ. (નિર્માવિત) સફળતા
પરંત ૧૧ પ્રનાર માસિદ્ધિ મેળવનાં

શિમ્માણ ન. (નિર્માણ) ગ્યના બનાવ (૨)
નામ મેનથી એક પ્રકૃતિ

શિમ્માય પુ. (નિમાય) નિમાય કરેન (૨)
ત્રિ. નિપુણ કુશળ

શિમ્માયિત ત્રિ. (નિમાયિત) બનાવેલ
ગ્યેન

શિમ્મિય ત્રિ. (નિર્મિત) નિમાય કરેન
ગ્યેન

શિમ્મિયવાદ ત્રિ. (નિર્મિતવાદિ) જગત
ધર્મે બનાવેન છે એમ બોલનાર

શિમ્મિસિય ત્રિ. (નિર્મિપિત) આખ મીચી
પતમરો મારેન

શિમ્મૂલ ત્રિ. (નિર્મૂલ) મૂળ વગરનું

શિમ્મેર ત્રિ. (નિર્નર્વાદ) મર્યાદા રહિત

શિમ્માયણી સ્ત્રી. (નિર્માવની) સર્પની ગાયણી

શિય ત્રિ. (નિય) પોતાનું અંગત

શિયદ્ધ સ્ત્રી. (નિયતિ) નિય લાગ્ય (૨)
લાનીલાન

શિયદ્ધ સ્ત્રી. (નિયતિ) માના વપ

શિયદ્ધક્રમ ન. (નિયતિકર્મ) માયા
રનાં તે.

શિયદ્ધવ્યય પુ. (નિયતિવ્યય) એ નામનો
એ પરંત કે જ્યાં વાણુવ્યય દેવો
કોપ્રથ વેકિય શરીરના બિનબિન ગ્યો
ધારણુ જે છે

શિયદ્ધ ન. (નૈયતિક) નિય અનશ્યપણુ

શિયદ્ધવાદ ત્રિ. (નિયતિવાદિ) લાવિલાનને
માનનાર

શિયદ્ધિય ત્રિ. (નિયતિ) પ્રત્યાખ્યાનનો
એક પ્રકાર ગ્યે તેવી મુર્યાનત હોય
જા પચ્ચદ્ધાણ ન ઠોવા તે (૨) નં
અનશ્ય કર્તવ્ય

શિયદ્ધ પુ. (નિર્વિન્ય) બાહ્ય અને અંતર
અથ-પરિગ્રહ રહિત સાધુ (૨) જિન
બનાવ (૩) ત્રિ. ધનરહિત

શિયદ્ધિપુત્ર પુ. (નિર્વિન્યપુત્ર) એક વિદ્યાધરનો
પુત્ર જેનું બીજું નામ 'સત્ય'
હતુ (૨) એક જેન મુનિ જે લગનાન
મહાવીરના સિધ્ધ હતા

શિયદ્ધિય ત્રિ. (નૈર્વિન્યિક) નિગ્રન્થ સમધી
જિનદેન સમધી

શિયદ્ધી સ્ત્રી. (નિર્વિન્યી) સાધી

શિયદ્ધ પુ. (નિન્ય) પરંતનો એક લાગ
પદન ઉપગુ વસતિનું ગ્યાન (૨) કેડનો
એક લાગ થાપા

શિયદ્ધસળ ન. (નિન્ય) વચ્ચે પોશા

ગિયડિ સ્ત્રી (નિહતિ) માયા, ૬૫૮
કગુ તે

ગિયડિહ્યા. સ્ત્રી (નિહતિ) માયા, ૬૫૮

ગિયગિય. ત્રિ (નિગ્ગિય) પોતપોતાનું

ગિયત ત્રિ (નિયત) સાથત

ગિયત્તિ. સ્ત્રી (નિયતિ) બુઝો “ ગિયત ”
૨૧૪

ગિયતિપદ્ય પુ (નિયતિપદ્ય) એ ના-
મનો એ પદ્ય

ગિયતિચાદ્ર. ત્રિ (નિયતિચાદ્ર) ભરિધ્ય
વાદી, ભાપીભાન દોષ તેજ અને અને પુર
પાર્ય અર્થિચિદર છે એમ એવના

ગિયત્ત. ત્રિ (નિયત) નિદાત, નિદાત પામેન

ગિયત્ત ત્રિ (નિયત) ઉદન દરેય, કાપેન

ગિયત્તણ ન (નિયત) } ક્ષેત્રનુ માપ

ગિયત્તણિય ન (નિયતિ) } નિરોપ (૨)

ત્રિ (નિયત) પરિમાણનાગુ (૩) નિવૃત્ત

ગિયથ ત્રિ (નિયતિ) પહેરેય, ધારણ
દરેય.

ગિયમ પુ (નિયમ) નિયમ, અભિગ્રહ
(૨) પિંડ વિશુદ્ધિ આદિ ઉતાર ગુણ (૩)
નિશ્ચય નક્કો ચોક્કસ (૪) અનશ્ચ
ભાનના

ગિયમ્મ ન (નિયમ) સપથ

ગિયય ત્રિ () સાથત, નિત્ય રહે-
ના (૨) નિયમ મદ નિયમાનુસારી

ગિયયચારિ. ત્રિ (નિયતચારિ) અનિયમ
વગર વિહાર કરનાર

ગિયયપિંડ પુ (નિયતિપિંડ) હમ્મેશા એ
વેરથી લેનામા આનતો પિંડ-આહાર

ગિયર. પુ (નિયત) સમૂહ જથ્થો

ગિયલ ત્રિ (નિયત) બધન, બેરી

ગિયલ્લ પુ (નિયત) ૮૮ મહાગ્રહમાનો
૫૩ મો મહાગ્રહ

ગિયાદ્ય. ત્રિ (નિયતિ) બુઝો બિ
૪૧ ” સમ

ગિયામ. પુ (નિયામ) મોક્ષ (૨) ન
આમ-નણ આપી શિક્ષા આપતી તે.

ગિયામ. ન (નિદાન) નિયામ કરવું. (૨)
અર્થ કામના નિયાર

ગિયામકડ ત્રિ (નિદાનકડ) } નિયામ
ગિયામકારિ ત્રિ (નિદાનકારિ) } કરનાર,
કરણના ફળની કમળ રાખનાર

ગિયામમરણ ન (નિદાનમરણ) નિયામ
ગાધીને મરવું તે, બાળ મરણનો એક
પ્રકાર.

ગિયામસહ ન (નિદાનસહ) સપત્તિ પા-
મનાને નિયામ કરવું તે, નથુ રાખમાનું
એક

ગિયામમ. } ત્રિ (નિયામ) નિયમમા
ગિયામમ. } રાખનાર

ગિયામ પુ (નિયામ) મોક્ષ

ગિયામચારિ. ત્રિ (નિયતચારિ) પદાર્થો એ
નિત્ય છે એવા મતવાળો

ગિયુત્ત. ત્રિ (નિયુક્ત) નિયુક્ત કરેન,
જોડેલ

ગિયુદ્ધ. ન (નિયુદ્ધ) મધનુ યુદ્ધ

ગિયોગ પુ (નિયોગ) અનુયોગ વ્યાપાર
(૨) નિશ્ચય ચોક્કસ

ગિર સ્ત્રી (નિર્હતિ) રાક્ષસ (૨) ખૂળ
નક્ષત્રો અધિગતા દેવતા

ગિરપાર પુ (નિરતિપાર) પહેલા અને છેલ્લા
તીર્થકરના વખતમા અનિયાર લાગના વિના
એ સામાયિક ચારિત્ર છેડી બીજી ચારિત્ર
આરોપવામા આવે છે તે, છેડાપસ્યાપનીય
ચારિત્રનો બીજો બેદ (૨) ત્રિ અતિચાર
રહિત.

ગિરમ્મ ત્રિ (નિરમ્મ) સમરહિત, નિર્દેષ

ગિરંજણ. ત્રિ (નિરંજન) સગથી રહિત, મુક્ત

ગિરંતર ત્રિ (નિરંતર) હમ્મેશા, નિરંતર

ગિરંતરિય ત્રિ (નિરંતરિય) જરાપણ
અતર રહિત

ગિરાલંબણ. વિ० (ગિરાલંબણ) આશ્રયન-
આધાર રહિત.

ગિરાવકંઠિ. વિ० (ગિરાવકંઠિ) આકાશ
રહિત; નિઃસ્પૃહી.

ગિરાવપક્ષ. વિ० (ગિરવેષ) અપેક્ષા રહિત

ગિરાવરણ. વિ० (ગિરાવરણ) આવરણ રહિત.

ગિરાસ. વિ० (ગિરાસ) નિરાશ થયેલ. (૨)
૧૦ આશાનો અભાવ.

ગિરાસવ. વિ० (ગિરાસવ) આશ્રવ રહિત;
કર્મ બંધનના કારણથી રહિત

ગિરિધગધા. સ્ત્રી० (ગિરિધગધા) કંધન-
બગતથીનો અભાવ.

ગિરિક્ષણ. ન० (ગિરિક્ષણ) બારીકાથી
જોયું; અવલોકન કરતું તે.

ગિરિક્ષણા. સ્ત્રી० (ગિરિક્ષણ) અવલોકન;
પ્રતિલેખના.

ગિરિક્ષિય. વિ० (ગિરિક્ષિત) અવલોકન
કરેલ; નિરીક્ષણ કરેલ.

ગિરિણ. વિ० (ગિરિણ) ઋણમુક્ત.

ગિરિતિ. સ્ત્રી० (ગિરિતિ) એક રાત્રીનું નામ.

ગિરિમણ. ન० (ગિરિમણ) અટકાવત; રોકાયું,
રંધું તે.

ગિરિમા. સ્ત્રી० (ગિરિમા) એ નામની એક
દેવી.

ગિરિજાહ. વિ० (ગિરિજાહ) ઉત્સાહ રહિત

ગિરિજા ન० (ગિરિજા) રોગનો અભાવ. (૨)
ત્રિ० રોગ રહિત

ગિરિજાદ. વિ० (ગિરિજાદિ) નદી ઉત્કનાર

ગિરિજા. ન० (ગિરિજા) વેદમા આવેલા શ
બદાની નિરૂપિત-વ્યુત્પત્તિ દર્શાવનાર
શાસ્ત્ર. (૨) નિશ્ચિત ઉક્તિ.

ગિરિજા સ્ત્રી० (ગિરિજા) વ્યુત્પત્તિ

ગિરિજાદિ. વિ० (ગિરિજાદિ) વ્યુત્પત્તિ પ્રમાણે
જેનો અર્થ યદ્ય શકે તેવો શબ્દ.

ગિરિજા. વિ० (ગિરિજા) નાના પેટવાળો;
સહૃદયી નહિ તે.

ગિરિજા. વિ० (ગિરિજા) ગોકુલ. (૨) આવૃત્ત;
આવ્યવસ્થિત. (૩) પુ० માણસની એક
ગત.

ગિરિજાવકમ. વિ० (ગિરિજાવક) કષ્ટપાત્ર નિ-
મિત મળ્યે જેનું આઉપુ ત્રુટે નહી તે;
જેટલું બાધુ હોય તેટલુંજ આયુષ્ય ભો-
ગવે તે. (૨) મનના શોક આદિથી રહિત.

ગિરિજાવિક્રમ. વિ० (ગિરિજાવિક્રમ) સ્વગત શોક
આદિ કલેશ રહિત; દુઃખ રહિત.

ગિરિજાવિકેસ. વિ० (ગિરિજાવિકેસ) શોક આદિ
કલેશ-આધા રહિત.

ગિરિજામાહ. વિ० (ગિરિજામાહ) ઉપકાર નહિ
કરનાર.

ગિરિજાવરિય. વિ० (ગિરિજાવરિય) ઉપચાર
નહિ કરેલ. (૨) વાસ્તવિક; યથાર્થ.

ગિરિજાદ્રાણિ. વિ० (ગિરિજાદ્રાણિ) નિરૂપિત;
આજ્ઞા.

ગિરિજાદ્રવ. વિ० (ગિરિજાદ્રવ) ઉપદ્રવ રહિત.

ગિરિજામ. વિ० (ગિરિજામ) ઉપમા રહિત.

ગિરિજાવરિય. વિ० (ગિરિજાવરિય) જુઓ “ગિ-
રિજાવરિય” શબ્દ.

ગિરિજાલેવ. વિ० (ગિરિજાલેવ) કર્મરૂપી લેવ
રહિત. (૨) સ્નેહ વગરનો.

ગિરિજાસમા. પુ० (ગિરિજાસર્ગ) જન્મ, મરણ
આદિ ઉપસર્ગ રહિત, મોક્ષ; મુક્તિ. (૨)
ત્રિ० ઉપસર્ગ રહિત.

ગિરિજાદ્રવ } વિ० (ગિરિજાદ્રવ) રોગાદિથી
ગિરિજાદ્રવ } નહિ હણાયેલ. (૨) વિચાર
રહિત (૩) જન્મરૂપિ ઉપદ્રવ રહિત.

ગિરિજાવિમા. વિ० (ગિરિજાવિમા) ઉદ્વેગ રહિત.

ગિરિજાસ્તાહ વિ० (ગિરિજાસ્તાહ) ઉત્સાહ-ઉદ્વેગ
રહિત.

ગિરિજા. પું० (ગિરિજા) નાદીમાથી લોહી
કાઢતું તે

ગિરિજા. વિ० (ગિરિજા) } નિષ્પ્રકર; નિ-
ચિરંયણ. વિ० (ગિરિજા) } ચય.

શિરોદર. વિ० (નિરુદર) નાના પેટવાળો,
ઉદરના પિઝાર વિનાનો

શિરોચ વિ० (નીરોચ) રોગ રહિત

શિરોચચાર વિ० (નિરુચ્ચાર) ઉપચારને નહીં
માનનાર

શિરોહ પુ० (નિરોહ) નિરોધ. અટકાવ
(૨) ઈર્દ્યાદિનો નિગ્રહ કરવો તે

શિલય ન० (નિલય) ઘર

શિલયણ ન० (નિલયન) નસતી, રહેઠાણ

શિલાહ ન० (લલાહ) કાળી મરુનડનો
આગલો ભાગ

શિલાહપટ્ટિયા શા० (લલાહપટ્ટિ) કપાળ
ઉપર ઢરવામાં આવતી કંકુની પટ્ટી,
પીળી ખીજના ચદ્દ જેવી આડ

શિલુક વિ० (નિલેક્ય) ગુમ

શિલુક્ય ન० (નિર્લાન્ક્ય) નપુસક કરવું
તે, ખુદીઆ આદિને સમારના તે.

શિલુજ્જ વિ० (નિર્જ્જ) ૬૦૦૧-શરમરહિત

શિલ્લાલિય વિ० (નિર્લાલિત) પસરેલ, નીકળેલ

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) લેપરહિત

શિલ્લેયણ ન० (નિર્લેય) લેપનો અભાવ
મેનનો અભાવ

શિલ્લેયણકાલ પુ० (નિર્લેયણકાલ) નરરમા
નિવશિત સમયનો એક સખ નારકી છાન
ન હોય તે સમય

શિલ્લેચિત્ર વિ० (નિર્લેચિત્ર) લેપરહિત -રેલ
(૨) તાલ ખુદી ગયેન

શિલ્લેહણ ન० (નિર્લેહણ) ઉદ્ધાર્તન,

શિલ્લે. પુ० (નૃપ) } રાજ્ય, નરપતિ

શિલ્લે. પુ० (નૃપતિ) }

શિલ્લેચાર. વિ० (નિર્લેચાર) ઉપચાર, પડનાર

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) પડેલ (૨) ન૦ એક

પ્રકારનું એ, તવચા એર, દટિ એરઆદિ

શિલ્લેચાર. પુ० (નિર્લેચાર) જેમાં ઉચે
ચડુ પાડુ નીચે પડુ થાય, તેવા પ્રનારનું
એક નાનકડું કર નાટકમાંનું એ

શિલ્લેચાર ન० (નિર્લેચાર) નિગ્રહ, પ્રવૃત્તિનો
અભાવ (૨) પાપ આવવાનો માર્ગ બંધ
થાય તેવું સ્થાન

શિલ્લેચાર ન० (નિર્લેચાર) નીચે પડુ

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) નીચે પડેલ

શિલ્લેચાર. પુ० (નિર્લેચાર) કાચોત્સર્ગ નિર્ણય,
જેમાં ધર્મ આદિ કાંઈ પ્રકારનું ધ્યાન
ડરાવું નથી તેવો કાઉસગ.

શિલ્લેચારશિલ્લેચાર પુ० (નિર્લેચારશિલ્લેચાર) જેમાં
આર્ત અને રોદધ્યાન ડરાવામાં આવે
છે તે કાઉસગ

શિલ્લેચારસ્થિય પુ० (નિર્લેચારસ્થિય) કાચો
ત્સર્ગ નિર્ણય, જેમાં ધર્મ ધ્યાન અને
શુદ્ધ ધ્યાન ડરાવામાં આવે છે તે કાઉસગ

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) વીતી ગયેલ, પસાર
થયેલ

શિલ્લેચાર કી० (નિર્લેચાર) બધ થવ અનકુ
(૨) નિર્લેચાર

શિલ્લેચાર ન० (નિર્લેચાર) વસ્ત્ર

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) નીચે પડનાર

શિલ્લેચાર. } વિ० (નિર્લેચાર) નીચે
શિલ્લેચાર. } પડેલ

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) નીચે પડુ (૨)

મેસુ તે (૩) નિપાત, વાંચરણ તાલ
પ્રસિદ્ધ ચ વા આદિ અવ્યય (૪) ચપની
ગાડી તે (૫) સયોગ, સખન્ધ

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) વાનુ સચારરહિત,
સ્થિર

શિલ્લેચાર ન० (નિર્લેચાર) ખાકમાં પાડુ
(૨) વ્યાકરણ પ્રસિદ્ધ શબ્દસિદ્ધિ

શિલ્લેચાર. ન० (નિર્લેચાર) નિવારણ-અટકાવ
વડુ તે (૨) દાદ તાપને મેનાર-વર,
વસ્ત્ર મેરે

શિલ્લેચાર વિ० (નિર્લેચાર) નિવારણ કરનાર,
અટકાવ કરનાર

शिपारिय त्रि० (निवारित) रोड-न, अटकावे-
 शिवास पु० (निवास) निवास रहस्य
 शिपिट्ट त्रि० (निमित्त) मेगवे-न प्राप्त करेव
 (२) आसकन

गिविद्वक्यपट्टि श्री० (निविष्कल्पमिति)
परिहारपरिरक्षतप हर्ष करनारनी २०५
ग्रंथि सा. साभायारी निशेध

पिण्डिकाइयकपट्टि श्री० (निविप्रसायिक
कर्मस्थिति) परिहारिशुद्ध तपः श्री महार
नीयेन साधुनी परिस्थिति

तिविसि मी० (निविसि) आरंभ पत्रे पा
पथी निवृत्त थनु ते, निवर्तन

गिविसमाणकपट्टि श्री० (निर्विशमानक-प
न्यायि) परिहाररिशुद्ध ६६५ आचरना
रती २५स्थिति

शिवुडि श्री० (निवृद्धि) मदिनो व्यसाम
(२) धनु हानि थनी

एविवेक्य वि० (निवदिन) निवेदन २५

निवेदन (निवेदन) निवेदन ११३२
२२५ ते

गिरिम्ह पु० (निवृत्त) स्थापन भ्रुते
मेभाङ्ग ते (२) आवासस्थान

ગિથેમણ નં (નિવૃત્ત) મ્થાન એલ (૨)
એ ૨૨૧૭૧, ૧૧૧૧૧૧ ૧૧૧૧

गित्वद्वा प्रि० (निर्दिष्ट) अनामना
हर्षा.

गि-पट्टा न० (निवर्तन) नभरभाथी नी
प्राप्तो भार्ज

ગિરિવિદ્ય ત્રિ. (નિર્વાર્તિ) બનાવે નિ
૧૫૪ ૨૨૧

गिद्यगा वि० (निर्माण) है। रा, आरा आदि
रूपम गति

गिद्यन वि० (निवृत्त) ५१ दिना

गोप्यस्त वि० (निर्दूत) निग्न योऽय (२)
अनिग्नमय श्रेत (३) उत्प० योऽय

शिववत्तण न० (निर्वर्तन) } उत्पत्ति
 शिववत्तणया श्री० (निर्वर्तना) } (२) नि
 शिववत्तणया } पत्ति सि

દિ. (૩) છુટતુ નિગતિ પામની
 શિવચત્તણાધિકરણિયા } સી. (નિર્વર્તનાધિ
 શિવચત્તણાધિગરણિયા } કરણિ) ત
 નનાર પગેરે અધિકરણને તડન નીન
 તૈયાર કરનાથી લાગતી ક્રિયા

ગિચત્તય ત્રિ૦ (નિર્વૈક) બનાવનાર નિ
બુદ્ધ ૨૨નાર

મિલકતિ સ્ત્રી (નિવૃત્તિ) સ્ત્રીની ઉત્પત્તિ,
મતાનુ (૨) નિવૃત્તિ

गिन्वसिय त्रि० (विवर्तित) द्विपक्ष द्वेय
अनावेन विपक्षान्न द्वेय (२) व्यपक्ष
पक्ष द्वेय (३) गोपक्ष द्वेय.

प्रिन्सिप (निर्मात) नत रक्षित

शिचयण न० (निर्वक्त) पुनासे। ज्याम

શિવાવાઈમ ત્રિં (નિર્યાવાતિમ) ગ્રાહાનિ-
 કુદરતી કોઈ નમુના આનરણ્યથી ન
 બને ન

गिन्नाघाय नि० (निर्वाणित) न्यायात रदित,
नित निनात (२) न० २ यथज्ञान

ગિજ્યાળ નં (નિર્વાણ) મોક્ષ (૨) પુ
જન્મૂપના એરનક્ષેનમા આવતી મોની
મીમા થનાઝ નીમ તીર્થપર (૩) નં
પ્રાપ્ત જન્મ (૪) ત્રિં પ્રાપ્ત ગયેન

मिथ्या वि० (निराकार) मयुग्मवित

शिवायकहा श्री० (निर्वाणसभा) अंक २५
तनी योजना २५

गिवाविय त्रि० (निर्वाचित) शीतल करेन,
६३ पाडेन

पिन्नासिय. त्रि० (निवाग्लि) ६८ ॥२॥
३२५

गिर्विहगिन्ऋ न० (निर्विहगिन्ऋ) } ३/१
 गिर्विहगिन्ऋ स्त्री० (निर्विहगिन्ऋ) } आभि
 भा सग्नो अभ्या।

गिच्छिद्वय } न० (निर्दिष्ट) दुध आदि
गिच्छिद्वय } अने परित्याग, गिच्छिद्वय
पञ्चभाष्य

गिच्छिद्वय पु० (निर्दिष्ट) गेहो परित्याग
गिच्छिद्वय आदि अने ७ ते साधु

गिच्छिद्वयकपटिह. श्री० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
परित्याग गिच्छिद्वय आदिने पूज करिता
साधुनी १५ स्थिति

गिच्छिद्वयकपटिह. पु० (निर्दिष्ट) परित्याग
गिच्छिद्वय आदिने पूज करिता अने आदिने
मदरा नीदगनार साधु

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
(२) निरत थरेन

गिच्छिद्वयचारि वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
थरेन १५

गिच्छिद्वयगवरा श्री० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
परित्याग श्री

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
थरेन

गिच्छिद्वयविग्रह न० (निर्दिष्ट) गेहो १५
थरेन गिच्छिद्वय त्वाग करिता आवे
७ ते तप, नीधी (२) वि० गिच्छिद्वय

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
परित्याग (२) गेहो

गिच्छिद्वयगवरा न० (निर्दिष्ट) गेहो १५
२५ आदि (२) वि० ते आदिने
परित्याग

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
परित्याग (२) गेहो १५ १५, १५
गेहो आवेन

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५
१५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
परित्याग

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५ (२)
गिच्छिद्वय गेहो (३) पु० गेहो
परित्याग

गिच्छिद्वय श्री० (निर्दिष्ट) गेहो १५
समाधि (२) गेहो १५ (३) गेहो
परित्याग गेहो १५ (४) गेहो
गिच्छिद्वय गेहो १५ (५) गेहो
गिच्छिद्वय गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गिच्छिद्वय
गेहो, गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५
(२) गिच्छिद्वय गेहो, गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गिच्छिद्वय श्री० (निर्दिष्ट) गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५, गेहो १५
गेहो १५ गेहो १५ गेहो १५

गिच्छिद्वय न० (निर्दिष्ट) गेहो १५ (२)
गिच्छिद्वय गेहो १५

गिच्छिद्वय श्री० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गेहो १५ गेहो १५

गिच्छिद्वय पु० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गिच्छिद्वय श्री० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गेहो १५

गिच्छिद्वय पु० (निर्दिष्ट) गेहो १५, गेहो १५
गेहो १५ (२) गेहो १५

गिच्छिद्वय पु० (निर्दिष्ट) गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गिच्छिद्वय न० (निर्दिष्ट) गेहो १५ (२) १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गिच्छिद्वय (२) गेहो १५ (३) गेहो १५
गेहो १५ गेहो १५

गिच्छिद्वय वि० (निर्दिष्ट) गेहो १५

गिच्छिद्वय पु० (निर्दिष्ट) गेहो १५, गेहो १५
गेहो १५

गिच्छिद्वय श्री० (निर्दिष्ट) गेहो १५
गेहो १५ गेहो १५ गेहो १५
गेहो १५

गिसिजा स्त्री० (निपया) आसन

गिसिजिप्र वि० (नैपथिक) पथिक आसने
भेसना

गिसिद्र वि० () प्रयुक्त, ७२ रीते
गिसिद्र वि० (निष्ठ) निकट १ तमो-
(२) आपेन (३) युक्त छुगे (४)
द्वेन

गिसिद्र पु० (निष्ठ) मण्ड (२) निष्ठ
नामे ओके या १ उभार (३) मण्डविदेहनी
मयाद्य आधना मेथी दक्षिण तरङ्गेना
निष्ठ नामे परन

गिसिद्रकूड न० (निपकूट) निष्ठ पनतु
पीलु दूट-शिष्य

गिसिद्रदह पु० (निष्ठदह) म दह परननी
दक्षिणे देवकुक्षेत्रभागे मोटा दह-अरं

गिसिद्रण वि० (निष्ठण) ओरे (२) दक्षि
समोना ओके ओ

गिसिद्रमभासि वि० (निष्ठमभासि) निष्ठा
रीने भेसना

गिसिद्रण न० (निष्ठण) नीमगु ते

गिसिद्र वि० (निष्ठण) भाषा निष्ठा अने
मिष्टादक्षिणे ओ नष्ट गत्य रहित

गिसिद्र पु० (निष्ठ) लुओ ' गिसिद्र
शब्द

गिसिद्रकूड पु० (निष्ठकूट) लुओ गिसिद्र
शब्द शब्द

गिसिद्रदह पु० (निष्ठदह) देवकुक्षेत्रा भिन्न
प्रियङ्गु पर्यंत ८३४ लोचने सा

नीया आग लाग छिते नीया नदीनी
रन्ने आपेन ओ दह

गिसिद्र स्त्री० (निष्ठा) रात्रि (२) रात्रीना
नेना अधभारसगी नग भूमि (२)
रात्रीना पदधर

गिसिद्र पु० (निष्ठ) मर निने
गिसिद्राद न० (निष्ठानाद) रात्रीना
पदधर

गिसिजा स्त्री० (निपया) आसन भेसना

गिसिद्र वि० (निष्ठ) द्वेन (२) युक्त
(३) अनुगत

गिसिद्र वि० (निष्ठ) निष्ठ करेन
अटकावेन

गिसिद्र न० (निष्ठानाद) रात्रि भेसना

गिसिद्र वि० (निष्ठ) तीक्ष्ण पाष्ठीद्वार,
तीक्ष्ण धारसगु

गिसिद्रा न० (निष्ठानाद) नीमगु ते (२)
रात्रि

गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठानाद) दान त्याग
गिसिद्रा (२) नीमगु ते

गिसिद्रा वि० (निष्ठ) तन्त्रेन युक्त

गिसिद्रा न० (निष्ठानाद) भेसना ते

गिसिद्र न० (निष्ठानाद) नैन आगम नि
शेन निष्ठा सुन

गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठानाद) दान त्याग
रात्री भूमि (२) पाप क्षिप्ताना त्याग
(३) साभायारीना ओके प्रक्षर व्यापा-

शान्तनो निष्ठेन व्यापा

गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठानाद) दान त्याग
भूमि अधभारस्थान (२) व्यापाग
सुन ओके अधभार

गिसिद्र न० (निष्ठानाद) निनास (२) नि०
भेसना

गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठानाद) दान त्याग
पाष्ठी अधभारस्थान

गिसिद्र पु० (निष्ठ) उर्ध्व पुद्गली प्रति
अभय अनुभास दान

गिसिद्रा वि० (निष्ठ) भेसना, आशचना

गिसिद्रा वि० (निष्ठ) आशचना करेन
गिसिद्र पु० (निष्ठ) अपरा
गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठ) निनास
गिसिद्रा स्त्री० (निष्ठ) भेसना
गिसिद्रा वि० (निष्ठ) निष्ठ, भेसना

શિસ્તિક્રિય ત્રિ० (નિસ્ક્રિય) નાન ગદિન
(૨) ન૦ ગકોનો અભાન

શિસ્તિચાર. ત્રિ० (નિસ્તિચાર) સચા રહિત,
જે નગરમા માણસોને આનરા જવાનુ
મથ હોય તે

શિસ્તિંત ત્રિ० (નિશાન્ત) અનિશન સાત થોન

શિસ્તિદિદ્ધ ત્રિ० (નિસદિદ્ધ) સદેહ રહિત

શિસ્તિંદેહ ત્રિ० (નિસ્તિંદેહ) સદેહ રહિત

શિસ્તિંધિ ત્રિ० (નિસ્તિંધિ) સાધ-ક્રિદ રહિત

શિસ્તસ ત્રિ० (નિશમ) પ્રસા રહિત

શિસ્તેસ. ત્રિ० (નિશસ) ધાતમી, કૂર

શિસ્તિગણ. ત્રિ० (નિશગ્ન) સદા ગદિન

શિસ્તિયર ત્રિ० (નિશયર) કર્મને ભુદા

પાહનાર

શિસ્તિરણ ત્રિ० (નિશરણ) } સરથ રહિત.
(નિશરણ) } (૨) ન૦

મદાગ નીકમીનુ.

શિસ્તિ ત્રિ० (નિશન્ય) માયા, નિયાય
અને મિન્દાસથ એ નય સમ્ય રહિત

શિસ્તિસિય ન૦ (નિશમિત) નીચે આસ
મુ-પો તે

શિસ્તિહ ત્રિ० (નિસહ) અનિચરક્રત, મંદ

શિસ્તિ ત્રા० (નિશ્રા) આશ્રય આનંદન.

શિસ્તિણ. ન (નિશાણ) અનિશન

શિસ્તિણપય ન૦ (નિશાણપદ) અપનાદ

શિસ્તાર ત્રિ० (નિશાર) સાગ રહિત, નિ
ધ (૨) યન પુરાણુ

શિસ્તારિય ત્રિ० (નિશારિત) મદાગ કાદેન
(૨) બ્રહ્મ કટન

શિસ્તારણ ન૦ (નિશારણ) કાદને પ્ર
નિમોધ પમાડનાને તેના મુજરાગાનુ ઓઈ
પાન આપતુ તે

શિસ્તિસ પુ० (નિશામ) નિશાસ, ની
ચોશાસ

શિસ્તિધિય ન૦ (નિશિધિય) અનિશન
રિગે

શિસ્તિય ત્રિ० (નિશિત) મેળવેન. (૨)

નિશ્રમે બાધેન (૩) લિજ્ઞમિત (૪)

આશ્રિત (૫) આસક્ત થયેલ. (૬) ન૦

ગગ, આહાર આદિની લોપતા.

શિસ્તિય ત્રિ० (નિશ્રુત) નીકલેય

શિસ્તિલી ત્રિ० (નિશીલ) સારા સ્વભાવથી

રહિત દુશીન. (૨) આચાર રહિત (૩)

સમાધિ-શાન્તિ રહિત (૪) શીયગ વગ-

નો, અભયનન રહિત (૫) મદાનન

કે અણુનત રહિત

શિસ્તેષિ સી० (નિશ્રેણિ) નિસમ્બી

શિસ્તેયસ. ન૦ (નિશ્રેયસ) કન્યાયુ, મગન

(૨) મોક્ષ, નિર્વાણ. (૩) અબુદ્ધ, ઉત્તતિ

શિસ્તેયસિય ત્રિ० (નિશ્રેયસિક) મોક્ષાલિ

લાપી, મુખ્ય

શિસ્તેસ પુ० (નિશ્રેયસ) મોક્ષ

શિસ્તેસ ત્રિ० (નિશ્રેય) સમ્પૂર્ણ, સર્વ

ગિહ. ત્રિ० (નિહ) માયાની (૨) કોષ

આદિથી પીડિત (૩) આધાતનું ઠેકાણુ.

યાતના સ્થાન

ગિહ ત્રિ० (નિહ) રાગી, મમત્વનાગો

(૨) ન૦ તેય.

ગિહદ્ધ ત્રા० () છુદ્ડ કરતુ તે. (૨)

સ્થાપન કરતુ તે

ગિહણ ન૦ (નિશ્ર) વિનાશ હોડો

ગિહસ ન૦ (નિશ) વરરપ મંગલ કર્મ

પુદ્ગલોને દડપણે ધારણ કરવા તે, કર્મ

બંધનો એક પ્રકાર.

ગિહસણ ન૦ (નિશ્ર) કર્મનુ નિબિઝ

બંધન

ગિહય ત્રિ० (નિહ) દણેન, મારેન.

ગિહરણ. ન૦ (નિશ્રણ) નિર્ગમન, બહાર

નીકગતુ તે (૨) અપનયન

ગિહસ પુ० (નિશ્ર) ક્રોડી, ક્રોડી કાઢ

વાનો પત્થર

ગિહા સી० (નિહ) માયા, કપ

શિહાણ નં (નિધાન) ચક્રવર્તીના નર નિધાન

(૨) ખગનો

શિહાર પું (નિહાર) જોયક્રિયા

શિહારિમ નં (નિહારિમ) જેના રાખે
મરાર કાઢીને સરકાર કરનામા આવે
તેનુ મગણ (૨) ત્રિં દૂર જનાર

શિહિ પું (નિધિ) ભણત ખગનો (૨)
એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર
(૩) ધન આદિથી ભરેલુ પાન (૪) ચ
કર્તા રાજની સપત્તિ નિરોધ, નેસર્પ
આનિ નર નિધિ

શિહિપદ પું (નિધિપતિ) ભણારી, નિધાનનો
ધણી, ખગનથી

શિહિરચય નં (નિધિચલ) ચક્રવર્તીનું નિ
ધાન-ખગનો

શિહી સ્ત્રીં (નિહી) અનન્યનાગી વન
અપત્તિ એક જાત

શિહુ સ્ત્રીં (સ્નિહુ) એ નામની એક વ
નઅપત્તિ કદ વિશેષ (૨) આપધિ
વિશેષ

શિહુય ત્રિં (નિમૂત) નિમૂત થયેન પ્રદ
તિરતિ (૨) પ્રસાતકૃતિનાજો (૩)
નિશ્રેય, અચય

શિહુચ. નં () અકિચિકર

શિહા ઇં (ન્યહ) નીચે

શીષ્યગોચ. નં (શિષ્યગોચ) જોનર્મની અ
શુભ પ્રકૃતિ

શીઈ સ્ત્રીં (નીતિ) નેગમ આનિ નય (૨)
નીતિ, ન્યાય

શીચ. ત્રિં (નીચ) નીચો હનકા

શીદુટ નં (નિમૂત) શુકેય, ચ

શીજુહ નં (નિયં) જુઓ “ શિલગુણ ”
૫૫૫.

શીશિય ત્રિં (નિનીત) બહાર કાઢેય

શીશિયા સ્ત્રીં (નીનિકા) એ જાનનો
ચાગ ઈયિવાજો ૭૫

શીતિ સ્ત્રીં (નીતિ) નીતિ, ન્યાય

શીમ પું (નીમ) કદ મનુ ઝાડ

શીય. ત્રિં (નીત) લાવેય, આણેન

શીય ત્રિં (નિચ) નિચ, હમેશ રહેનાર

શીય. ત્રિં (નીચ) નીચુ, નાનુ, ઈગણુ
(૨) નીચ, હનકા, નીચા કુળનો

શીયાગોય નં (નીચગોત્ર) ગોત્રકર્મની અ
શુભ પ્રકૃતિ, હવકુ ગોત્ર (૨) ત્રિં નીચ
ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

શીયાગોયકમ્મ નં (નીચગોયકમ્મ) ગોત્ર
કર્મની અશુભપ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
છન નીચ ગોત્ર પામ કરે છે

શીરચ ત્રિં (નીરચ) રમરહિત, નિર્મળ
(૨) પું બહાદેવલોકનો એક પ્રસ્નર

શીરિતિ પું (નેરિતિ) મૂળ નક્ષત્રનો અધિ
શાતા દેવતા

શીરિચિયા ત્રિં (નિરિચિયા) ઉદ્દેશ ગહિત,
ચિતા રહિત

શીરોમ ત્રિં (નીરોમ) રાગ રહિત (૨)
ગાનિ રહિત

શીલ ત્રિં (નીલ) રામ, નીલુ (૨) પું
નીલો રગ (૩) નીલમ, એક જાતનો

મણિ (૪) છન (૫) રન મા પ્રહનુ
નામ (૬) સ્ત્રીં નીલેશ્યા, છ લેશ્યામાની

ખીછ લેશ્યા (૭) માણુસમૂહ (૮) અ
દાધિધાયક દેવ વિશેષ (૯) પત્રેન
વિશેષ

શીલકંઠ પું (નીલકંઠ) રાકેન્દ્રની મદિય
મેનાનો અધિપતિ દેવતા

શીલકંઠય પું (નીલકંઠય) મોર, મયૂર

શીલકચવીર પું (નીલકચવીર) ની નાગની
કોર. દક્ષની એક જાત

શીલકૂટ. પું (નીલકૂટ) નીલવત પર્વત
પર્વતનુ એક શિખર.

શીલગુણિયા સ્ત્રીં (નીલગુણિકા) એક જા
તનુ રત્ન

ગીતવંધુજીવ પુ. (ગીતવંધુજીવ) નીચા
મના પુ.પા.ગુ એક માનનુ ઝાડ

ગીતલેસ્સ ત્રિ. (ગીતલેસ્સ) નીચવેશ્ય -
વાળો ૭૨.

ગીતલેસ્સા સ્ત્રી. (ગીતલેસ્સા) ૧ વેશ્યા-
માની બીજી વેશ્યા, અનુભવ અધ્યવસાય
વિશે.

ગીતવંત પુ. (ગીતવંત) ખીતા નદીને વચ્ચે-
ગાળે આવેલ એ નામનો એક દ્વ. (૨)
તેના વાસી નામકુમાર દેવ. (૩) મન્દર
પરિતનુ ખીજી શિખર (૪) નીચવત
પરિત. મદાવિદેહની ઉત્તર તટની સીમા
માધનાર પરિત. (૫) નીચવત પરિતનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા.

ગીતવંતકુડ પુ. (ગીતવંતકુડ) નીચવત ન-
પરિત પરિતનુ ખીજી શિખર

ગીતવંતવદ્ધકુમાર. પુ. (ગીતવંતવદ્ધકુમાર)
નીચવત દ્વનો અધિપતિ નામકુમાર
દેવ.

ગીતવંતવચ્ચ. પુ. (ગીતવંતવચ્ચ) નીચવત
પરિત

ગીતા સ્ત્રી. (ગીતા) નીચવેશ્યા (૨) નીચકા
પના મેઝની ઉત્તરે રમ્યા મદાનદીને મ
ળની એ નામની એક મદાનદી

ગીતામાસ પુ. (ગીતામાસ) ૨૧ મે મદા મદ

ગીતાસોગ પુ. (ગીતાસોગ) નીચા અનુ
અગોક્તમ (૨) એ નામનુ મુર્ચના નેત્રનુ
ઉદ્યાન.

ગીતાસોય ન. (ગીતાસોય) નામધિમા ન
મરીની ગદાનુ એક ઉદ્યાન

ગીલી સ્ત્રી. (ગીલી) નીચી, ગીલી (૨)
મુન્દર વનઅપતિનો એક પ્રમુદ

ગીલિયલ. ન. (ગીલિયલ) નીલાતપાવ, કમળ.

ગીલોમામ ત્રિ. (ગીલોમામ) મુદ્રના
મળા જેતુ પ્રમથમ ન (૨) પુ. ૨૧ મા
મદનુ નામ

ગીવ પુ. (ગીવ) કદમ્બનુ ઝાડ (૨) ન. ન
તેના ફળ.

ગીવાર પુ. ન. (ગીવાર) ખેડા વચગની
જમીનમા ઉમેલ ધાન્ય વિશેષ, સામે,
ચોખા પ્રભૃતિ

ગીસંક ત્રિ. (ગીસંક) રાકા રદિત

ગીસદ્ધ. ત્રિ. (ગીસદ્ધ) વિમુક્ત (૨) પ્રત

ગીસદ્ધ ત્રિ. (ગીસદ્ધ) કેકેય, મુકેય.

ગીસચ્ચ. ત્રિ. (ગીસચ્ચ) નિર્ગર કરનાર

ગીસસિદ્ધમિશ્વર (ગીશ્વર) નીચે આમ

મુકેયો

ગીસા. સ્ત્રી. () ધની.

ગીસાસ પુ. ન. (ગીસાસ) નીચે આસ
મુકેયો તે

ગીસેયસ ન. (ગીસેયસ) નિશ્ચિત કસ્યામ,
મોક્ષ

ગીહડિયા સ્ત્રી. (ગીહડિયા) પીંગસાથ

ગીહરમ. ન. (ગીહરમ) મગળ મગનાર (૨)
નીચવનુ તે

ગીહાર. પુ. (ગીહાર) નિશાએ-ગીથડિયાએ
જનુ

ગીહારમ. ન. (ગીહારમ) કાદો મુદ્દનુ

ગીહારિ ત્રિ. (ગીહારિ) ન્યાપીંગનાર, વિ-
નાર પામનાર (૨) અવાન્યાગુ

ગીહારિમ ન. (ગીહારિમ) જેના યગનુ
નિદાનુ-અગ્નિમરકાગ રમર મગમ મરમર

ય, મક ને ચ્યર સંધારા કુવે તે
(૨) રવે ફર સુધી પહોંચે તેનુ

ગીહ સ્ત્રી. (ગીહ) કન્ની એક નવન

જી મ. (ગી) પ્રજ (૨) વિન

જીજ્ઞાસ પુ. (ગીજ્ઞાસ) નુમર અન્દ કરેલો ને
જીલી મ. (ગી) નક્કી, મોક્ષ (૨)
નર્, પ્રજ, દેવ હાથિ અર્થમા વપનાનુ
અ વપ

ગુમ નં (ગુમ) ગાઠ અધાર (૨) પર્વતની
ગુફા વગેરે ગુમ સ્થળ. (૩) ઢાંડુ. (૪)
માયા, ટપટ (૫) કર્મ

ગુમગિહ નં (ગુમગિહ) ગીચ ઝાડીમાં આ-
વેલું ધર, કુચ્છર

ગો. ઘં (ગે) પાદપરણ

ગોઆદ્ય. વિં (નૈયાયિક) } ન્યાયયુક્ત,
ગોઆદ્ય વિં (ન્યાય) } યુક્તિ પ્ર-
યુક્તિ સહિત (૨) પું જેમાં નિષ્કે
મુક્તિ મળે તેવા માર્ગ (૩) ત્રિં ન્યાય
શાસ્ત્ર જાણનાર

ગોડગિમ્ન વિં (નૈપુણિક) નિપુણ, ચતુર.
(૨) નં અનુપ્રવાદ નામના પૂર્વ ગ્રંથની
એક વસ્તુ

ગોડવાન નં (નૈપુણ) નિપુણતા, ચતુરાઈ

ગોડર. નં (ગુપ્ત) પગલું આભરણ, ઝાઝર
(૨) બે ધન્દિય છત્ર વિશેષ (૩) ચાર
દિશનાળા છત્રની એક જાત

ગોન ત્રિં (નૈક) અનેક, બહુ

ગોમમ નં (નૈમ) વાણીયા—યાપારીઓનું
નિવાસ સ્થાન (૨) પું શાસ્ત્રના અર્થમાં
કુશળ (૩) સાત નયમાનો પહેલો નય

ગોઠ્ઠાદ્ય. પું (નૈવૈયિક) નિશ્ચય નય

ગોતાર વિં (નતુ) નાયક

ગોસ્ત પું નં (નય) આખ (૨) નેતર
(૩) નેતરની છડી, મોતી

ગોસ્તસૂત્ર નં (નયજ્ઞ) નેતરના આખનો
કદાપી

ગોમ પું સ્ત્રીં (નમ) જમીનથી ઉઘે
નામગતો પ્રદેશ, હિતની કિનારી (૨)
નં મૂળ, જડ

ગોમિ પું (નમિ) પૈશનો પેશવો, પેઢાની
ધાર (૨) ગાંધીસમા તીર્થકર.

ગોમિત્તિય નં (નિમિત્ત) નિમિત્તશાસ્ત્ર,
૨૯ પાપશાસ્ત્રમાનુ એક

ગોમ્મ વિં () સમાન, સરખું

ગોમ્મ સ્ત્રીં () જમીનથી નીકળતો
પ્રદેશ

ગોય. વિં (જ્ઞેય) જાણના યોગ્ય

ગોયતિય વિં (નૈયતિક) નિત્ય

ગોયાદ્ય વિં (નૈયાયિક) ન્યાયયુક્ત (૨)
ન્યાયદર્શન-જોતમ શાસ્ત્રને જાણનાર
(૩) મોક્ષમાર્ગ જાણનાર ન્યાયયુક્ત
શાસ્ત્ર

ગોયાર વિં (નેતુ) નેતા નાયક

ગોરદ્ય પું (નૈરદિક) નરકમાં ગહેનાર છત્ર
નારકી (૨) નરકગતિ નરકનો ભવ-
અવતાર

ગોરયાવાસ પું (નૈરિકાવાસ) નરકવાસો

ગોરદ. સ્ત્રીં (નૈરદી) નૈરદી-રાક્ષસ જેનો
દેવતા છે એનું નક્ષત્ર, મૂળ નક્ષત્ર (૨)
દક્ષિણ અને પશ્ચિમ વચ્ચેની દિશા

ગોરસ નં (નૈરવ) બુદ્ધપતિ પ્રમાણે
અર્થનો નાયક શબ્દ (૨) ત્રિં નિરક્ત
શાસ્ત્રના જાણકાર

ગોરસિ. સ્ત્રીં (નૈરિક) બુદ્ધપતિ

ગોરસિય. વિં (નૈરિક) બુદ્ધપતિ કરી
સકાય તેનું બુદ્ધપતિનાયક

ગોલ. ત્રિં (નૈલ) ગળીનો રિકાર

ગોલય નં (નવપ્ય) વેડ, પોશાક (૨)
પહેલો (૩) અનકાર આજીવન

ગોલાદ્ય વિં (નૈવાતિક) નિપાત નિષ્પન્ન
નામ, અથવા આદિ

ગોસલિ ત્રિં (નૈવયિન) નિપાત-પનારી
આસને બેસનાર

ગોસલિયા સ્ત્રીં (નૈવયિની) નિવાસ-પનારી
આસને બેસનાર (સ્ત્રી)

ગોસલિયા. સ્ત્રીં (નૈવયિની) પત્થર વગેરે
ફેકનાથી લાગતી કુષા

ગોસપ્પ પું (નેમ) અઘડતીના નવ નિ-
ધાનમાનુ એક, જેમાં ગામ, નગર આદિનું
વર્ણન છે

મોસાય. પુ० (નિષાદ) નિષાદ નામનો અર, સાત ગ્રામીનો એક

મોહ. પુ० (સ્નેહ) સ્નેહ, રાગ, પ્રીતિ (૨) ચિકાશ

મોહુર. પુ० (નેહુર) એ નામનો એક અ- નાર્ય દેશ (૨) ત્રિ० તે દેશના અનુષ્ઠ

મો. મ્ર० (મો) નહી, નિર્ગેષ (૨) મિથ્યુ (૩) દેશ, ભાગ, અશ

મોઝાગમ પુ० (મોઝાગમ) આગમનો અ ભાગ (૨) આગમ સાથે મિથ્યુ (૩) આગમનો એક અશ (૪) નં પાંચનું અપરિણામ.

મોહંદિય. નં (મોહંદિય) હંદિયમિત્ર અને હંદિય સદશ, મન

મોકસાય. પુ० (મોકસાય) હામ્, રનિ, અરનિ, ભય, મોષ, ભુશુષ્ણા, સીવેદ, પુગ્ધવે, નપુસકવે એ નં મોદની યકર્મની પ્રકૃતિ કાશમિત્ર કાશમદશ, ઉપર્યુષ્ણ નં પ્રકૃતિનો સમુપાય

મોકસાયવેયમિત્ર નં (નાકવાયવદનીય) મોદનીય કર્મની હામ્પાનિ નં પ્રકૃતિ

મોકેયલનાળ નં (નાકલજ્ઞાન) અપધિ અથવા મન પર્વતમાન

મોગુણ ત્રિ० (મોગુણ) અયથાર્થ અસત્ત્વિત્ત્વ મોગીવ પુ० (મોગીવ) અભા. નિર્ભા (૨) છવનો પ્રદેશ

મોતહ ત્રિ० (મોતહ) તેના પ્રનારનું નહીં મોદિય ત્રિ० (મોદિત) પ્રેરણા કરેલ, જ વાને સમુષ્ણ કરેલ

મોમહિયા. } મી० (નમમ્પિકા) નં મા મોમહિયા } યનિ નામનું એક વક્ષ

મોહિય ત્રિ० (મોદિત) પ્રેરણા કરેલ

મહરગા. નં (સ્ત્રાન) રનાન

મહરિય ત્રિ० (સ્ત્રાનિ) આનંદ પ્રેલ નાહેલ

મહાણ. નં (સ્ત્રાન) આનંદ ગુ તે

મહામયીદ પુ० નં (સ્ત્રાનવીદ) આનંદ ગાનો પામ્યો-પામ્યો

મહામમહિયા મી० (સ્ત્રાનમ્પિકા) આનંદા ઉપગોગી એક જાનનું મુગધી વક્ષ મોગી માયતી

મહાય ત્રિ० (સ્ત્રાત) નાહેન, આનંદ કરેલ

મહા નં (સ્ત્રાત) આપુ, નસ

મહામ્પી મી० (૨) માસ તપુ

મહાવિયા મી० (સ્ત્રાવિકા) આનંદ પ્રાપ્તનાગી દાસી

મહુસા મી० (સ્ત્રાવ) પુત્રની નં છા- ગની મી

ત.

ત ત્રિ० (તત્ત્વ) તે, પદ્યુ

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) તેમ્પુ-લી-લો.

તત્ત્વ મ્ર० (તત્ત્વ) તાગે. તે વખતે

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) ત્રીજે-છ-છ

તત્ત્વ મી० (તત્ત્વ) ત્રાજ

તત્ત્વ મ્ર० (તત્ત્વ) તે વખતે, તે મમ્પે.

તત્ત્વ નં (તત્ત્વ) તેન

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) જુઓ " તત્ત્વ " મત્ત્વ.

તત્ત્વ મી० (તત્ત્વ) જુઓ " તત્ત્વ " મત્ત્વ.

તત્ત્વ નં (તત્ત્વ) તત્ત્વ, મત્ત્વ (૨) મીનુ.

તત્ત્વગણેય. પું. (ધ્રુવગણેય) એક માત્રમાં
ત્રણપાસ નાણિ પ્રમાણે જળવાળી નદીમાં
ઉતરવું તે.

તત્ત્વમ. ત્રિ. (તત્ત્વમ) તેની જરોજર, તેના
જેવું.

તત્ત્વ. ન. (વચુક) કથલ; તરબો.

તત્ત્વર. પુ. (ચતુર) રોગ વિશેષ.

તત્ત્વ. ન. (વચુક) એક જાનની વેધ; કા-
કડી. (૨) ચીખડું.

તત્ત્વમિજગા. } સ્ત્રી. (વચુકમિજગા) એક
તત્ત્વમિજગા. } પ્રકારનો ત્રણ ઇદ્રિયવાળો
જંતુ.

તત્ત્વસી. સ્ત્રી. (વચુકી) કાકડી; વનસ્પતિ
વિશેષ.

તત્ત્વ. મ. (તત્ત્વ) ત્યાર પછી; તે પછી.
(૨) તે કારણથી.

તત્ત્વો. મ. (તત્ત્વ) ત્યાર પછી; ત્યારે.

તં. મ. (ત્વ) વાક્યાસંકાર. (૨) કારણ;
હેતુ.

તંત્રજ્ઞ. મ. (તત્ત્વજ્ઞ) તે આ પ્રમાણે; ઉદ્ધ-
રણ જ્ઞતાવનાર અન્યથ.

તંત્રય. ન. (તાત્રય) નૃત્ય; નાચ.

તંત્રુલ. પું. (તન્ત્રુલ) ચોખા; જાન. (૨)
દીપ્તિરેનું ઝાડ.

તંત્ર ત્રિ. (તાન્ત્ર) ખિન્ન થયેલ; ખેદ પામેલ.

તંત્ર. ન. (તન્ત્ર) શાસ્ત્ર; સિદ્ધાંત; સૂત્ર. (૨)
વિદ્યા. (૩) તાંત્રવાળા વનિત; સગાર
વગેરે.

તંત્રય. પું. (તાન્ત્રય) ચાર ઇદ્રિયવાળા જીવની
એક જાન.

તંત્રિય. ત્રિ. (તાન્ત્રિક) તંત્રી-વીણા વ-
ગાનનાર.

તંત્રી. સ્ત્રી. (તન્ત્રી) વીણા, વાદ્ય વિશેષ.
(૨) વીણા વિશેષ. (૩) તાંત્ર; આમગ્રની
દોરી.

તંત્રુ. પું. (તન્ત્રુ) તાંત્રણ; દોરા; તાર.

તંત્રુજ. } ત્રિ. (તન્ત્રુજ) વસ્ત્ર; કંપણ.
તંત્રુય. }

તંત્રુવાય. પુ. (તન્ત્રુવાય) વળકર; કપડાં
વળનાર.

તંત્રુવાયસાલા. સ્ત્રી. (તન્ત્રુવાયસાલા) વળકરની
શાળા; વળાટશાળા.

તંત્રુલ. પું. (તન્ત્રુલ) ચોખા; ચાવણ. (૨)
તંત્રુલ નામનો ચોખાના જેવડા શરીરવાળો
એક જાનનો મચ્છ. (૩) એ નામની
એક જાનની શીલી વનસ્પતિ.

તંત્રુલમચ્છ. પું. (તન્ત્રુલમચ્છ) ચોખાના
દાણા જેવડો મચ્છ; તંત્રુલીયો મચ્છ.

તંત્રુલયેયાલિય. ન. (તન્ત્રુલયેચારિક) ૨૬ ઉ-
દ્ધાસિક સૂત્રમાંનું ૧૪ મું સૂત્ર.

તંત્રુલેજગ. } પું. (તન્ત્રુલીયક) તાંત્રગણે.
તંત્રુલેજગ. }

તંત્ર. ન. (તાન્ત્ર) તાંત્રું; ધાતુની એક જાન.
(૨) ત્રિ. રાત્રું.

તંત્રવ. પુ. (તાન્ત્રવ) એ નામનો ચાર ઇદ્રિ-
યવાળો જીવ.

તંત્રવૂલ. પુ. (તાન્ત્રવૂલ) કુકડો.

તંત્રૂલ. } ન. (તાન્ત્રૂલ) પાનપટ્ટી; તાંત્રૂલ.
તંત્રૂલ. }

તંત્રૂલી. સ્ત્રી. (તાન્ત્રૂલી) નાગરવેલ.

તંત્રમ્ ન. (તન્ત્રમ્) દેવદત્ત વગેરેનું ધડાદિ
ચિયથમાં મન તે તન્મન કહેવાય.

તંત્ર. ત્રિ. (ત્ર્યંત્ર) ત્રિકાળાકાર; ત્રણ
ખુણાવાળું.

તત્ત્વ ન. (તત્ત્વ) જાણ.

તત્ત્વ. પુ. (તર્ક) તર્ક-જ્ઞાન વિશેષ. (૨)
વિચાર; તર્ક; ઉદાગોહ.

તત્ત્વ. ત્રિ. (તર્ક) તર્ક કરનાર.

તત્ત્વવિત્તિ. સ્ત્રી. (તર્કજ્ઞવિત્તિ) તર્ક-જ્ઞાનવાળું
વગેરેનું કુળ.

તત્ત્વમસેવિ. ન. (તત્ત્વમસેવિ) મેયુન કર્યા
પછી કુતરાની પેડે ચોખાના વીંચેને આટ-
નાર; નપુંસકનો એક પ્રકાર.

तत्पर. पु० (तत्पर) योऽ
 तत्परपञ्चमो पु० (तत्परपञ्चम) आरुहना
 नाग्न अन्ताग्नानननो भीने अनित्यार,
 योऽने प्रेगणा इरी ते
 तत्कालि } मी० () म्म विगे
 तत्काली }
 तत्का. मी० (तत्) नई इरपना
 तत्कालं म० (तत्कालम्) तत्त, नदी
 तत्कालम् न० (तत्काल) तत्तना नेर नपने
 तत्तार. पु (तत्तार) नभर ओर अननु मुग्धी इ-
 तत्तार मी० (तत्तार) नभर नदी
 तत्त वि० (तत्तार) नागे छ-छु (२)
 रीछया.
 तत्त. न० (तत्त) साग, पञ्चाध
 तत्त वि० (तत्त) सत्य, सान्निधिक, अरपार,
 पारमार्थिक (२) न० सत्यना
 तत्त म० (तत्त) नधुवा
 तत्तनाय पु० (तत्तनाय) } दृष्टिगद,
 (तत्तनाय) } नरनवा
 तत्तिल. वि० (तत्तिल) नेमा नेनु भन
 यागेपु होय ते तत्तान
 तत्तुण न० (तत्तुण) पाकड नभर छापर
 तत्तुण वि० (तत्तुण) छापर
 तत्तुण न० (तत्तुण) } नरना इरी,
 तत्तुण मी० (तत्तुण) } उपोदेवे, न
 ११५
 तत्तुण वि० (तत्तुण) पुत्रे सिपने
 सिपामपु आपता ने सन्दे इता, न-
 सन्दे सिप पुत्रे सभगवे के नभे इम
 नगी इता ते (२) मभान अनित्यागु
 (३) मापुने आपता राज इ व-आप
 पताप
 तत्तुण वि० (तत्तुण) नत्ता ओय
 तत्तु वि० (तत्तु) इ पापेय (२) न०
 भूतनि वि०
 तत्तु. वि० (तत्तु) नदी मीपु इरपु

तत्तु न० (तत्तु) भूतनि विशेष
 तत्तुार पु० (तत्तुार) यिना नक्षत्रो अनि-
 धाता देवता
 तत्त. पु० न० (तत्त) इनादे, इमि
 तत्तुड्ड मी० () आरु
 तत्तुण वि० (तत्तुण) तत्तुण मध्यम
 तत्तुण पु० (तत्तुण) तत्तुण, सरीर
 तत्तु. मी० (तत्तु) विरगणी, विरुण.
 तत्तुण पु० (तत्तु) इमि, भेभ
 तत्तुण वि० (तत्तु) विरुण, इयापेय.
 तत्तुण मी० (तत्तु) मोरुदी, पञ्चपञ्च.
 तत्तुण वि० (तत्तु) विरगणी, विरगणी
 पे विरगणी पापेय.
 तत्तुण मी० (तत्तु) विरगणी, विरुण
 तत्तु मी० (तत्तु) नदी आदिना इनादे
 तत्तु न० (तत्तु) पास, भ, इभ, मो वगे
 तत्तु
 तत्तुण न० (तत्तुण) ओर अननु पास (२)
 पासनु पापपु, मग
 तत्तुण न० (तत्तुण) नत्तुण अनपेय
 प, छुपदी
 तत्तुण न० (तत्तुण) पास अनना तत्तु.
 शानि, नदी, इरप, इम आने रयाभा
 ओ पास अनना पयाय नया तर ना
 तत्तुणविमह पु० (तत्तुणविमह) } इमपनी
 तत्तुणविमह पु० (तत्तुणविमह) } पञ्चमीमा
 नर ना साभ ते २२ भावे २२ भावे पञ्चप
 तत्तुण पु० (तत्तुण) पुन
 तत्तुणविमह } पु० (तत्तुणविमह) नदी इम
 तत्तुणविमह } नागा छुप विगे.
 तत्तुणविमह } मी० (तत्तुणविमह) सन्दे
 तत्तुणविमह } इयगणी वनपनि वि-
 मी मापिभ
 तत्तुण. पु० (तत्तुण) पास आने छ
 ना. पन्ने मी. नदी छ
 विगे

तणहारप्र. पु० (तणहारक) धास सारनार,
धास वेयनार.

तण त्रि० (तल) पारीक, अक्षम. (२) पु०
स्त्री० देव, शरीर. (३) न० २५; वधु
परिभाष. (४) छेडे अक्षम होनाथी सि
द्धशिवानु ओक नाम. (५) शरीरनाम,
नामकर्मेनी ओक प्रकृति के जेना उदवथी
छा उद्विगिहदि गरीर पावे.

तण्णई. स्त्री० (तन्वी) नाशुक अगनागी
स्त्री. (२) सिद्धशिवानु ओक नाम.

तण्ण न० (तल्ल) शरीर. (२) नि० अक्षम
तण्णज. पु० (तल्ल) पुन

तण्णाम न० (तल्लामन्) शरीरनाम, ना
मकर्मेनी ओक प्रकृति

तण्णतण्ण स्त्री० (तल्लतल्ल) } सिद्धशिवानु,
तण्णतण्णई स्त्री० (तल्लतन्नी) } सुप्रतिशिवानु,
धर्मप्रागभास नामनी १५नी.

तण्णनाम. न० (तल्लनामन्) शरीरअप नाम
कर्मेनी ओक प्रकृति

तण्णपज्जत्ति. स्त्री० (तल्लपज्जत्ति) ७ पर्याप्ति
भानी जीछ शरीर नामे पर्याप्ति.

तण्णय. त्रि० (तल्ल) जीछ, अक्षम, २५५
(२) दरिद्री, अरीय (३) पायक. (४)
न० अभलाग (५) शरीर

तण्णय. त्रि० (तल्ल) तलु-देवथी उत्पन्न
थपेल, पुन पुनी वजेरे

तण्णल न० (तल्ल) शारीरिक गुण

तण्णवत्तुल. न० (तल्लवत्तुल) ओ नामनी
ओक वनरपनि

तण्णवात } पु० (तल्लवात) धनवानो आ
तण्णवाय } धारभूत तनुना, आदर वायु
अथनो ओक ओक

तण्णसोद्धिय न० (तल्लसोद्धिय) भावनीनु कृप
तण्ण. स्त्री० (तल्ल) धर्मप्रागभास नामनी
१५नी

तण्णमतरा. स्त्री० (तल्लमतरा) } सिद्धशिवानु
तण्णमरी स्त्री० (तल्लमरी) }

तण्ण पु० (तल्ल) } वा. ७२३.
तण्णय. पु० (तल्लय) }

तण्ण स्त्री० (तल्ल) तृष्णा, लायसा, पि-
पासा. (२) तृष्णा; तरस.

तत न० (तत) तानथी वागे ते; वीष्णा,
सारंगी वजेरे. (२) वज्जे पोसा अने जे
नरक्षी चर्मादिकथी भडेल वागिननी
ओक जल, डोल, भादव वजेरे. (३) त्रि०
विस्तार पावेव.

ततगति. स्त्री० (ततगति) ओक गामथी जीछे
गाम जता सामे गाम न पहुँचाय त्या
मुधी गनिने विस्तार थाय ते ततगति

ततिय. त्रि० (तृतीय) त्रीने-छ-जु

ततिया स्त्री० (तृतीया) त्रीन.

ततो. म० (तल्ल) त्पार पती.

तत्त. न० (तल्ल) २५५; सार; तत्त. (२)
वस्तु, सत्पदार्थ. (३) परमार्थ-पथावस्थित
(जेवे छे तेवे) होकनो २५५.
(४) छा, अक्षय, पुण्य, पाप, आश्रय,
सपर, निर्गम, अध अने मोक्ष ओ
नय तर.

तत्त. त्रि० (तल्ल) तपेल, अक्षम थपेल

तत्तज्जला. स्त्री० (तल्लजला) सुवच्छविगमनी
पश्चिम सरहद उपरनी ओक अतर नदी.

तत्तच्चिन्न. न० () रंगेल वस्त्र.

तत्तत्त पु० (तल्लतत्त) परमार्थ, सारार्थ.

तत्तत्तत्त. त्रि० (तल्लतत्तत्त) तपीने अथित
थपेव.

तत्तत्तत्तत्त न० (तल्लतत्तत्तत्त) अक्षम करेव
अथेत पाणी

तत्तत्तई. स्त्री० (तल्लतत्तई) सुधोस नगरना
अथुन राजनी राणीनु नाम.

तत्ताण्णिवुड. त्रि० (तल्लतत्तत्त) तपेव पण
आशुक-अथेत नहीं थपेल

तत्ताण्णरूपत्त न० (तल्लतत्ताण्णरूपत्त) १५ मे
सत्य वचननो अनिश्य, तरने अनुसरी
भोचु ते

તત્તિ. સ્ત્રી૦ (તૃપ્તિ) સંતોષ; તૃપ્તિ.

તત્તિ. સ્ત્રી૦ (તત્તિ) તાપ; ક્રોધ. (૨) કાર્ય; પ્રયોગન.

તત્તિય. ત્રિ૦ (તાવ) તેટલું.

તત્તિહ ત્રિ૦ (તાવ) તેટલું.

તત્તો ઇ૦ (ત્ત.) ત્યાર પછી.

તત્થ ન૦ (તથ) સત્ય

તત્થ ત્રિ૦ (સ્વસ્ત) સ્વસ્થ અર્થે.

તત્થ ત્રિ૦ (વસ્ત) તાસ પામેય.

તત્થ ઇ૦ (તત) ત્યા; તે ઢેકાણું.

તત્થેય. ઇ૦ (તથેય) ત્યાગ.

તથાકુય ત્રિ૦ (તથાકુય) શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે તેના પ્રકારનો.

તદ્વત્થ ત્રિ૦ (તદ્વત્થ) મૂળ હતું તેડું ને તેડું.

તદ્વા ઇ૦ (તદ્વા) ત્યાગે, તે વખતે.

તદુભય ત્રિ૦ (તદુભય) તે બે

તદ્વિય. પુ૦ (તદ્વિય) અપત્યાદિ અર્થ બતાવનાર પ્રત્યય. (૨) તદ્વિન પ્રત્યયની પ્રાપ્તિના કારણજૂન અર્થ

તદ્વિયથ. ત્રિ૦ (તદ્વિયજ) તદ્વિનથી બનેલું.

તદ્ધા ઇ૦ (તદ્ધા) તે પ્રકારે.

તદ્ધ. પુ૦ ન૦ (તદ્ધ) ત્રાપો (૨) ત્રાપાને આકારે થતું નારકીનું અવધિગાન.

તત્ત્વમ્. ત્રિ૦ (તત્ત્વમ્) પધારી પર જનાર, મુનાર.

તત્ત્વમ્મયા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વમ્મયા) મોની પહેલા; શરૂઆત

તત્ત્વજ્ઞ. ન૦ (તર્જ) એક ઉપકરણ. (૨) સાધવો. (૩) તેજ આદિ ગ્નિગ્ન પદાર્થ.

તત્ત્વજ્ઞોદિય. ન૦ (તર્જજ્ઞોદિય) પાણીથી લેવો પાણેસ સાધવો.

તત્ત્વમિદ્ ઇ૦ (તત્ત્વમિદ્) ત્યારથી માટીને.

તત્ત્વુત્તિ. પ૦ (તત્ત્વુત્તિ) નત્તુગ નામનો મમાસ; સમાસનો એક પ્રકાર.

તત્ત્વમ્. પુ૦ (તદ્ભવ) તે ભવ; વર્તમાન ભવ.

તત્ત્વમ્જીવિય. ન૦ (તદ્ભવજીવિત) ઉદારિત શરીરવાળા મનુષ્ય અને તિર્યચનું જીવન.

તત્ત્વમ્મરણ. ન૦ (તદ્ભવમરણ) તદ્ભવ મરણ; જે ગતિનું આયુષ્ય બેગવે છે તેજ ગતિનું કરી આયુષ્ય બાંધી મરણ પામે તે; બાળમરણનો એક પ્રકાર.

તત્ત્વારિય. પુ૦ (તદ્ભાર્ય) દાસ.

તત્ત્વારિય. (તદ્ભારિક)

તત્ત્વમ્. ત્રિ૦ (તદ્ભોમ) તે બુદ્ધિમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

તત્ત્વ પુ૦ ન૦ (તત્ત્વ) અધિકાર; અધાર. (૨) મોલ. (૩) અસાન.

તત્ત્વકાય પુ૦ (તત્ત્વકાય) તમસ્કાય કે જે અગ્નિયર, સમુદ્ધી નિકળી પાંચમા દેવલોક સુધી પહોંચેલ છે.

તત્ત્વતમ્. પુ૦ (તત્ત્વતમ્) સાતમી નરકના જીવ

તત્ત્વતમ્મમા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વતમ્. પ્રમા) સાતમી નરક, સાતમી નરકની પૃથ્વીનું ગોત્ર.

તત્ત્વતમા. સ્ત્રી૦ (તત્ત્વતમા) ગાદ અધિકારવાળી સાતમી નરક.

તત્ત્વતિમિર. (તત્ત્વતિમિર) અધિકાર (૨) અધિકારનો સમુદ.

તત્ત્વપ્રમા. } સ્ત્રી૦ (તત્ત્વ પ્રમા) છઠી નરકની તત્ત્વપ્રમા. } પૃથ્વી.

તત્ત્વજલ ત્રિ૦ (તત્ત્વજલ) અસદાચારી, તન્ક. (૨) ન૦ અસાનનું બળ.

તત્ત્વકુય. ન૦ (તત્ત્વકુય) તમસ્કાય; અગ્નિયર સમુદ્ધાથી અધિકારમય ધૂમસ થકે છે તે.

તત્ત્વસ પુ૦ ન૦ (તત્ત્વ) અધિકાર.

તત્ત્વમ્સર્ગ. સ્ત્રી૦ (તત્ત્વમ્સર્ગ) ધોર અધિકારવાળી રાત્રિ

તત્ત્વા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વા) છઠી નરક પૃથ્વી. (૨) નીચી નિશાનું નામ.

તમાલ. પુ૦ (તમાલ) નમાસનું માલ.

तमिस्र. न० (तमिस्र) अथात्र
तमिस्रध्वार. पु० (तमिस्रध्वार) आद अथात्र.
तमिस्रगुहा. स्त्री० (तमिस्रगुहा) इत्यत्रिगुणा
पैताक्ष उपराना नन इत्यनु श्रु शिपर
तमिस्र न० (तमिस्र) आद अथात्र
तमिस्रगुहा. स्त्री० (तमिस्रगुहा) पैताक्ष प
पैतनी नये पक्षिभ मातुनी ऐक गुहा
३ जेभा यर् अकती उत्त अरतभा
देश साधवा नय ३
तमुक्काय पु० (तमुक्काय) नमः ३५
२१३ ६१
तमुक्काय पु० (तमुक्काय) अत्रिगुणा सभु-
प्रमाना पाणीना अक्षम पक्षिभ ३५
अनकागो सभु
तमुय वि० (तमुय) नमः २ (२) अ
त्यन्त अशानी
तमोक्सिय वि० (तमोक्सिय) अरी भीनानो
दा० पीछोश २१३ ६१
तममण. वि० (तममण) तमोन, तमियत
तममय वि० (तममय) तममय, ते २१३५
(२) तेनो पिदा
तममयय } न० (तममयय) पाय तममा-
तममेयय } यथी उत्पत्त यरेन आभश
आदि पाय भदाभूत
तमहा. प्र० (तमहा) तेटना भाटे
तय वि० (तय) निरुत्त पक्षारन (२)
न० वाद्य निरो
तय स्त्री० (तय) तय तेजानानी ऐक
गत
तयस्त्राय पु० (तयस्त्राय) वाद्यनी गहा
गनी पक्ष आनार पुष्पा
तयगान्त्युक पु० (तयगान्त्युक) उद्य-
दरुणो ऐक प्रका
तया प्र० (तया) तयरे, ते वभते
तया स्त्री० (तया) तय ननस्पतिनो ऐक
प्रका (२) आभडी, जन तया

तयगान्त्यु. न० (तयगान्त्यु) तय ५३
तयागुण. वि० (तयागुण) तेनु अनुसरण
कनार
तयामंत वि० (तयामंत) तयानागा
तयाविस पु० (तयाविस) आभडी मानना
अपरी जे यडे जेना सर्पनी ऐक नन.
तयाहार पु० (तयाहार) आभडी पायनो
आहार कनार यानप्रस्थनी ऐक नन
तर पु० () तदी पगेरे उपर जे
तय हाय ते
तर न० (तर) वेध, जग
तरंग पु० (तरंग) तय, भोग, लहे
(२) वीन
तरंड पु० (तरंड) मज्जा, न्दानु वहाय
तरंग वि० (तरंग) तरंग, पार पाभना,
तरङ्ग पु० (तरङ्ग) तरंग, दीपको, याननी
ऐक नन
तरण. न० (तरण) तरु ते पारपाभु.
(२) नौदा वहाय
तरणि स्त्री० (तरणि) नाना, नहाय
तरणिज वि० (तरणिज) तयना योय
तरतम. वि० (तरतम) न्यूनाधि आयराजो
तरमहि वि० (तरमहि) वेध धारण कनार,
जगाना
तरमहिहायण वि० (तरमहिहायण) वेधनी
होडी शके ते अनयाने आभ यथेय, बोडा,
जगद पगेरे (२) तय, पुयान
तरय वि० (तरय) तरंग.
तरल वि० (तरल) ययग
तरलिय वि० (तरलिय) ययग
तरिअ. वि० (तरिअ) तरी यथेय
तरिअ प्र० (तरिअ) वीध, ननदी.
तरियार वि० (तरियार) तरंग
तरी स्त्री० (तरी) तरंगानु साधन मज्जा
तर पु० (तर) तय, जग, (२) वन
रथिकाय

તસ્કાલ. પુ. (તસ્કાલ) વનસ્પતિકાળ;
અનંતકાળ.

તસ્મા. વિ. (તસ્મા) યુવાન; લુવાન. (૨)
તપીન; તાપુ.

તસ્મગ્ન. } વિ. (તસ્મગ્ન) ન્દાનો બાળક;
તસ્મગ્ન. } અનંત. (૨) તપુ. (૩) કાચુ.

તસ્મગ્નહસ. પુ. ન. () રાગ;
બિભારી.

તસ્મિયા. સી. (તસ્મિયા) કાળી વનસ્પતિ.

તસ્મી. સી. (તસ્મી) યુવાન બી, યુવતિ.

તસ્મીપટિકમ્મ ન. (તસ્મીપટિકમ્મ) અંબે
શોભાવવાનું પિનાન, ૩૨ મી કળા

તસ્પક્ષલંબલય. વિ. (તસ્પક્ષલંબલય) આડ
ઉપરથી પડીને મરનાર; આગમરખીનો
એક પ્રકાર.

તસ્પદ્મ. ન. (તસ્પદ્મ) આડ ઉપરથી
પડીને મરતુ તે; આગમરખીનો એક પ્રકાર.

તત. પુ. (તત) કાચુ તળીડ, કથેગી. (૨)
મધ્યમ ખડ. (૩) તળીડ, બુધિનું તળુ.

તત. પુ. (તત) તાડ ટક્ષ અને તેનું કળા.
(૨) કાચતા તાપ; તાપીનો અવાજ.

તત. પુ. (તત) તપ, એક પ્રકારનું ધાન્ય
તત્ત્વજ્ઞોદ્ધા. સી. () એ તામનો
મૂરડો; તેવેદ્ય

તત્ત્વ. ન. (તત્ત્વ) તળુ, બુદ્ધિ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) શાવનના તાપ પ્ર-
માણે એ કથેગીથી પાડવામાં આવતા
તાપ. (૨) તાપ વિશેષ

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) બુદ્ધિમાં પડે-
રવાનું આત્મજ્ઞ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) રાત્રીએ પ્રસન્નતાથી
જાણીત આપેલ અનંતિત નુવર્તનપદ
મત્તક પડનાર પાનવાન મૂરખ. (૨) રો-
ટવાળ. (૩) તળાડી.

તત્ત્વજ્ઞ. } પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તળાડ; મરોતર.
તત્ત્વજ્ઞ. }

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) અટવાળ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તથેવ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) બેડા-પમરખાથી
રક્તવેલ પમ.

તત્ત્વજ્ઞ. } સી. (તત્ત્વજ્ઞ) મપાટ; મોઝડી
તત્ત્વજ્ઞ. }

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) પાતળુ; શીઘ્ર.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) કસ્તાલ; વાધ વિશેષ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. ન. () મપા, પમર
વગેરે.

તત્ત્વજ્ઞ. સી. (તત્ત્વજ્ઞ) વાધ વિશેષ

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તથેવ; બંનેવ.

તત્ત્વજ્ઞ. સી. (તત્ત્વજ્ઞ) એક જાતનું વાસળ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) લુઓ “ તત્ત્વ ”

સાબ.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) એક જાતનું ખડ

તત્ત્વજ્ઞ. } વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપીન; તપમ્મ.

તત્ત્વજ્ઞ. } તથ. પુ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) જોવાથી કંઈનો કાપ

થાય તે તપ, અનશન આદિ આગ પ્રકા-

રવા તપ; તપમ્મ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તાપડો.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) ત, થ, દ, ધ, ન, ‘ ત ’

નો વર્ગ.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) એ (તત્ત્વજ્ઞ) એ
તપનું ૩૨ તાટકમાં ૧૮ મૂ તાટક.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) તપનું આગરખ
કરતું તે.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપાનુપાન
કસ્તાલ, તપ-લી.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) રીં, તપ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપાનુપાન
કસ્તાલ અં.

તત્ત્વજ્ઞ. સી. (તત્ત્વજ્ઞ) તપને તાપ; આનુપાન.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) તપ નેનુ. તપ-
વેવ નેનુ

તમિસ. નં (તમિસ) અંધારું.

તમિસંધ્યાર. પું (તમિસાન્ધ્યાર) ગાદ અંધાર.

તમિસગુહા. સ્ત્રી (તમિસગુહા) કચ્છવિશ્વના
વૈતાલ્ય ઉપરનાં નવ કૂટમાંનું છુડું શિખર.

તમિસ્સ. નં (તમિસ) ગાદ અન્ધકાર.

તમિસ્સગુહા. સ્ત્રી (તમિસગુહા) વૈતાલ્ય પ.
વૈતની યમ્મે પશ્ચિમ બાજુની એક ગુફા
કે જેમાં યજ્ઞ ચક્રવર્તી ઉપર ભરતમાં
દેશ સાધવા વ્તય છે.

તમુકકાદય. પુ (તમુકાદિક) નમસ્કાય
કરનાર દેવ.

તમુકકાય. પુ (તમુકાય) અગ્નિપર સમુ-
દ્રમાંના પાણીના સદમ પરિણામ રૂપ
અન્ધકારનો સમૂહ.

તમુય. વિં (તમય) જન્માન્ધ. (૨) અ-
ત્યન્ત અગ્ની.

તમોક્કસિય. વિં (તમોક્કિક) ખરી બીનાનો
ઢાંક પીછોડો કરનાર; યુધ્ધ ક્રિયા કરનાર.

તમ્મણ. વિં (તમ્મણ) તક્ષીન; તસ્મિન્.

તમ્મય. વિં (તમ્મય) નન્મય; તે સ્વરૂપ.
(૨) તેનો ચિહ્ન.

તમ્મિયય. } નં (તમ્માવજ) પાંચ તન્મા-
તમ્મેયય. } ર્થી ઉત્પન્ન થયેલ આકાશ
આદિ પાંચ મહાબૂત.

તમ્મહા. મં (તમ્માત્) તેટલા માટે.

તમ. વિં (તમ) વિદ્યુત; પસારેલ. (૨)
નં વાદ્ય વિશેષ.

તમ. સ્ત્રી (તમ) તમ; તેમનાની એક
ગત.

તમકલ્પાય. પુ (તમ્કલ્પ) લોકમાંની બહા-
રની બાલ ખાનાર ધુણો.

તમગણવત્થુક. પું (તમ્ગણવત્થુક) ઉદ્ધ-
રણનો એક પ્રકાર.

તયા મં (તદા) ત્યારે; તે વખતે.

તયા. સ્ત્રી (તય) નૃપ વનસ્પતિનો એક
પ્રકાર. (૨) સામડી; છાલ; ત્વચા.

તયાર્ગતર. નં (તદનન્તર) ત્યાર પછી.

તયાણુગ. વિં (તદ્વુગ) તેનું અનુસરણ
કરનાર.

તયામંત. વિં (ત્યમંત) ત્વચાવાળા.

તયાવિસ. પું (ત્યવિસ) સામડી માવના
સ્પર્શથી જેર થયે એવા સર્પની એક ગત.

તયાહાર. પુ (તયાહાર) ગાળી છાકનો
આહાર કરનાર વાનસ્પતિનો એક ગત.

તર. પું () ર્થી વગેરે ઉપર જે
તર હોય તે.

તર. નં (તાર) વેગ; બળ.

તરંગ. પું (તરજ) નરંગ; મોગન; લહેર.
(૨) ઢીલો.

તરંડ. પું (તરંડ) મહાવો; ન્હાનું વહાણ.

તરગ. વિં (તરક) તરનાર; પાર પામનાર.

તરચ્છુ. પુ (તરજ) તરસ; દીપડો; વાધની
એક ગત.

તરણ. નં (તરજ) તરતું તે; પારપામતું.
(૨) નૌક; વહાણ.

તરણિ. સ્ત્રી (તરણિ) નાવા; વહાણ.

તરણિજ. વિં (તરણિવ) તરવા યોગ્ય.

તરતમ. વિં (તરતમ) ન્યૂનાધિક ભાવવાળો.

તરમહિ. વિં (તરોમહિ) વેગ ધારણ કરનાર;
બળવાન.

તરમહિહાયણ. વિં (તરમહિહાયન) વેગથી
દોડી શકે તે અવસ્થાને પ્રારંભ થયેલ; વેગ,
બળદ વગેરે. (૨) તરણ; યુવાન.

તરય. વિં (તરક) તરનાર.

તરલ. વિં (તરલ) ચંચળ.

તરલિય. વિં (તરલિત) ચંચળ.

તરિચ્ચ. વિં (તીર્થ) તરી થયેલ.

તરિચ્ચં. મં (તરિત્) શીઘ્ર; જલદી.

તરિયાર વિં (તરિ) તરનાર.

તરી સ્ત્રી (તરી) તરવાનું સાધન; મહાવો.

તર. પુ (તર) વૃક્ષ; ઝાડ. (૨) વન-
સ્પતિકાય.

તત્કાલ. પું. (તત્કાલ) વનસ્પતિકાળ;
અનંતકાળ.

તત્કાળ. વિ. (તત્કાળ) યુવાન; ભુવાન. (૨)
નવીન; તાઘ્નું.

તત્કાળા. } વિ. (તત્કાળ) ન્દાનો આગક;
તત્કાળા. } અનંધય. (૨) નવુ. (૩) કાચું.

તત્કાળહસ. પું. ન. () રોગ;
બિમારી.

તત્કાળિયા. સ્ત્રી. (તત્કાળિ) કાચી વનસ્પતિ.

તત્કાળી. સ્ત્રી. (તત્કાળી) યુવાન બી; યુવાન.

તત્કાળીપટ્ટિકમ્મ. ન. (તત્કાળીપટ્ટિકમ્મ) અંબી
શોભાવવાનું વિજ્ઞાન; ૩૨ મી કળા.

તત્કાળપદ્મલય. વિ. (તત્કાળપદ્મલય) આ
ઉપરથી પડીને મરનાર; આગમરખુનો
એક પ્રકાર.

તત્કાળપદ્મ. ન. (તત્કાળપદ્મ) આ ઉપરથી
પડીને મરવું તે; આગમરખુનો એક પ્રકાર.

તલ. પું. (તલ) હાથનું તળીડ; હથેળી. (૨)
મધ્યમ ખંડ. (૩) તળીડ; બિનિનું તળુ.

તલ. પું. (તલ) તાડ વૃક્ષ અને તેનું ફળ.
(૨) હાથના તાલ; તાલીનો અવાજ.

તલ. પું. (તલ) તલ; એક પ્રકારનું ધાન્ય.

તલમ્મોહા. સ્ત્રી. () એ નામનો
શુભો; તેલેડા.

તલજ. ન. (તલજ) તળવું; ભુજવું.

તલતાલ. પું. (તલતાલ) આપના તાલ પ્ર-
માણે બે હથેળીથી પાડવામાં આવના
તાલ. (૨) વાદ્ય વિશેષ.

તલમંગય. ન. (તલમંગય) ભુમ્મમા પહે-
રવાનું આભૂષણ.

તલવર. પું. (તલવર) રાગએ પ્રસન્નનાથી
બહીસ આપેલ રત્નઅગ્નિ મુવર્ણપદ
મરનાર ધરનાર ધનવાન શૂદ્ર. (૨) કો-
ટવાળ. (૩) તળાટી.

તલગ. } પું. (તલગ) તળાવ; સરોવર.
તલાય }

તલાર. પું. (તલાર) કોટવાળ.

તલિધ. વિ. (તલિન) તળેલ.

તલિધ. વિ. (તલિક) બેડા-પગરખાંથી
ટંકાયેલ પગ.

તલિધા. } સ્ત્રી. (તલિક) સપાટ; મોઝડી.
તલિમા. }

તલિણ. વિ. (તલિન) પાતળું; ઝીણું.

તલિમ. ન. (તલિમન) દરતાલ; વાદ્ય વિશેષ.

તલિમ. પું. ન. () શય્યા; પથંગ
વગેરે.

તલિમા. સ્ત્રી. (તલિમા) વાદ્ય વિશેષ.

તલિય. વિ. (તલિત) તળેલ; ભૂંજેલ.

તલિયા. સ્ત્રી. (તલિકા) એક જાતનું વાસણ.

તલુણ. વિ. (તલ્લ) ભુણે “ તલ્લ ”
શબ્દ.

તલ્લજ. ન. (તલ્લજ) એક જાતનું ખડ.

તલ્લસ. } વિ. (તલ્લસ) તલીન; નાસકાત.
તલ્લસ. }

તલ. પું. ન. (તલ) જેનાથી કર્મનો ક્ષય
થાય તે તપ; અનશન આદિ આર પ્રકાર-
નાં તપ; તપસ્યા.

તલધ. પું. (તલધ) તાવડો.

તલધ. પું. (તલધ) ત, થ, દ, ધ, ન; ‘ ત ’
નો વર્ણ.

તલધપ્રવિભક્તિ. ન. (તલધપ્રવિભક્તિ) એ
નામનું ૩૨ નાટકમાંનું ૧૮ મુ નાટક.

તલધરણ. ન. (તલધરણ) તપનું આચરણ
કરવું તે.

તલધરણિ. વિ. (તલધરણિ) તપોનુષ્ઠાન
કરનાર; તપસ્વી.

તલધ. પું. (તલધ) રવિ; સૂર્ય.

તલધિમાલિ. પું. (તલધિમાલિ) તાપ
કરતો વ્યક્તિ.

તલધા. સ્ત્રી. (તલ) સૂર્યનો તાપ; અ.

તલધિ. ન. (તલધિ) રાતું મોનું;
વેલ મોન

તયગિજ્ઞકૂટ. પું (તમીયકૂટ) જંગ્મીપના
૩૪૬ પર્વતનું એક કૂટ-શિખર.

તયગિય. વિ (તમીય) તપના યોગ.

તયતેણ. વિ (તયસ્તે) તપ સંબંધી બુદ્ધ
બોધનાર; તપ યોર.

તયય પું (તયક) તાવયે; કડાઇ.

તયસમાચારી. સ્ત્રી (તરસમાચારી) આર
પ્રકારે તપ કરતું તે; તપનું અનુધાન.

તયસમાહિ. પું (તરસમાયિ) તપની સમાધિ;
કેવળ નિર્જરા અર્થે સમાધિઆવે તપ
કરતું તે.

તયસ્સિ. વિ (તયસ્વિન્) અનશન આદિ
આર પ્રકારે તપ કરનાર.

તયાચાર. પું (તરમાચાર) આર પ્રકારના
તપનો આચાર; જેથી તપ શુદ્ધ થાય તે.

તયારિહ. વિ (તયોર્હે) તપને યોગ; પ્રા-
યશ્ચિત્તો છો પ્રકાર.

તયિય. વિ (તય) તપેલ; અરમ ધયેલ.

તયિય. વિ (તાતિ) તપાવેલ. (૨) સંતાપિત.

તયોકમ્મ. ન (તયઃકર્મન્) કર્મને તપાવનાર
તપકર્મ; તપોનુધાન.

તયોકમ્મર્ગિહિયા. સ્ત્રી (તયઃકર્મર્ગિહિકા)
તપકર્મના આધિકારવાળું પુરતક.

તયોધણ. ન (તયોધન) તપસ્વી; તપ એજ
જેનું ધન છે તે.

તયોમમાદ. સ્ત્રી (તયોમર્ગગતિ) ઉત્તરાર્ધ-
યનસત્રના ૩૦ મા અધ્યયનનું નામ.

તયોવણ. ન (તયોવન) તપોવન; તપ કર-
વાનું સ્થળ.

તયોવહણ. ન (તયવહન) ઉપધાન તપ.
તલ્લગિય. પું () બોદધર્મને આન-
નાર; બોદનો અનુયાયી.

તય્વયુષ્ઠ. પું (તય્વયુષ્ઠ) ચાદીએ જે
સાધનનો ઉપચાર કર્યો હોય તેને લઈ-
નેજ પ્રતિવાદી ઉપપત્તિપૂર્વક પ્રત્યુત્તર
આપે તે.

તલ્લયણ. પું ન (તલ્લય) વ્યુત્પત્તિ અનુ-
સાર થતાં અર્થને કહેનાર શબ્દ-બોધક
શબ્દ પંક્તિ વગેરે.

તલ્લિય. વિ (તલ્લિય) તે પ્રકારનું.

તસ. પું (તસ) દુઃખથી ત્રાસ પામી એક
સ્થાનથી બીજે સ્થાને જવાની ગતિ
શક્તિવાળા પ્રાણી; તસ જીવ; બે દિવ્ય
આદિ જીવ. (૨) તસકાય માર્ગજ્ઞા. (૩)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ તસપણું પામે.

તસકાય. વિ (તસકાયિક) તસકાય જીવ;
જંબમ પ્રાણી.

તસકાય. પું ન (તસકાય) દાક્ષતા આ-
લના જીવ; બે દિવ્ય, તેદિવ્ય, ચોદિવ્ય
અને પંચેદિવ્ય જીવ; તસ તમૂદ.

તસજિય. પું (તસજીવ) તસજીવ.

તસણ. ન (તસન) દાક્ષતું આલયું. (૨)
પદાલન.

તસનાડી. સ્ત્રી (તસનાડી) તસ જીવોને
રહેવાનો પ્રદેશ કે જે લોકની વચ્ચે એક
રાજ પ્રમાણુ લોકના નીચેના છેડથી
ઉપરના છેડ મુધી છે.

તસનામ. ન (તસનામ્) જેના ઉદયથી
તસપણું મળે, તેવી નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ.

તસપણ. પું (તસપણ) દાક્ષતા આલતા
પ્રાણી.

તસરેણ. પું (તસરેણ) વાલામનો ૬૪ મો
ભાગ; રથરેણને આદ્યો ભાગ.

તસયાદયા. સ્ત્રી (તસયાદિકા) તપ્ય દિવ્ય જીવ
વિશેષ.

તસિય વિ (તસ) ત્રાસ પામેલ.

તદ્. વિ (તય) યથાર્થ.

તદ્. પું (તય) આચારકરક; દાસ; નોકર.

તદ્. ચ (તયા) તે પ્રકારે; તેવી રીતે.

તદ્. ચ (તયા) તેમજ; તે પ્રકારે.

તહકાર. પુ० (તથાકાર) મુકાએ તત્ત્વ પ્રતિ-
પાદન કરતી વખતે કે શાસ્ત્રનો પાક
આપતી વખતે શિષ્ય તહત્તિ-તે તેમજ
જ એમ કહે તે, સામાન્યજનો આશ્ચર્ય
પ્રકાર.

તહગણ વિ० (તથાગણ) પ્રશ્ન અને ઉત્તરને
જાણનાર (૨) નં સત્યજ્ઞાન

તહત્તિ ઇ० (તથેતિ) તેમજ, તહેન, મરતુ
પ્રતિપાદન કરતી વખતે જોનારાનો મન

તહપિ. ઇ० (તથાપિ) તોપણ

તહપ્પગાર વિ० (તથાપ્રકાર) તથા પ્રકારનું,
તેની રીતનું

તહા ઇ० (તથા) તેમજ તેમ વગી.

તહામય પુ० (તથામય) તથા-જનમજીવથી
ગત-નીકળેલ, જનમજીવમયથી નિવૃત્ત

થયેલ, અરિહત, મજીવર વિગેરે. (૨) સર્વજ્ઞ
તહામૂઝ વિ० (તથામૂઝ) તેના પ્રકારનું,
યથાર્થ

તહામુસિ સ્ત્રી० (તથામૂર્તિ) સ્ત્રી ૨૧૭૫
તથા૩૫

તહારૂઝ. વિ० (તથારૂઝ) શાસ્ત્રમાં રહ્યા ના
છે તેના, યથોક્ત મુજીના ધરનાર.

તહારૂઝસાહુ પુ० (તથારૂપમાહુ) આશ્ચર્ય
જતાવેન આશ્ચર્ય પાળનાર સાધુ

તહાધિ ઇ० (તથાધિ) તોપણ

તહાધિ વિ० (તથાધિ) નિપુણ અગુર
(૨) પુ० સર્વજ્ઞ

તહાધિ વિ० (તથાધિ) તે પ્રકારનું
તર્હિ ઇ० (તત્ત્વ) ત્યા, તે દેહજો

તહિય. વિ० (તથ્ય) સત્ય, વાસ્તવિક

તહિય. ઇ० (તત્ત્વ) ત્યા, તે દેહજો

તહેવ ઇ० (તથેવ) તે પ્રકારે, તેમજ

તા ઇ० (તમાત્) તેથી

તા. ઇ० (તાવત્) ત્યામુધી

તામ્ પુ० (તાત) તાત, જાપ (૨) પુત્ર.

૫૮૯

તાહ વિ० (તાચિન્) } મોક્ષમા જનાર
તાહ વિ० (તાચિન્) } (૨) ૨૫ અને ૫

ગ્નો રક્ષક, પરિપાવક

તાહ વિ० (તાચિન્) તાપડુકા

તામંઘ પુ० (તમંઘ) તેની ગંધ (૨) તે
ગંધની મરજીગ ગંધ

તાહણ નં (તાહન) તાહન, મારતુ તે

તાણ નં (તાણ) રક્ષણ કરતુ તે (૨) શમણ

તાળ નં (તાળ) શમ આનામાં પથળ મા
રવા તે

તામરસ પુ० નં (તામરસ) કમળ

તામલિ પુ० (તામલિ) અનામ જમ્યાન
એક તાપસ

તામલિત્તિ સ્ત્રી० (તામલિત્તિ) એ નામની
મઘદેશની એક નગરી, કે જ્યાં નામનિ

તાપસનો જન્મ થયો હતો

તામલિત્તિયા સ્ત્રી० (તામલિત્તિકા) ગોપાસ
ધિરથી નીકળેલ ગોપાસ મુજીના પ્રથમ

શાખા

તામસ વિ० (તામસ) અજ્ઞાન જાવનાનો,
(૨) નં અન્ધકાર

તામસવાણ. પુ० (તામસવાણ) રજસઆમમા
અન્ધકાર ફેલાવે તેવું આણુ

તાય પુ० (તાત) પિતા, આપ

તાયત્તીસ. સ્ત્રી० (તાયત્તીસ) ૩૩, તેત્રીસ

તાયત્તીસગ પુ० (તાયત્તીસક) ધંધના પૂજ્ય
આનીય ગ્રામગ્રંથક જાનિના દેવતા

તાર નં (તાર) આદી સોનાનો તાર (૨)
નીચો સ્વર, અતિ ઉચો સ્વર

તારગ. નં (તારક) આખની યોગ (૨)
વિષેકજન્ય જ્ઞાન (૩) ખીજા પ્રતિ

પાસુદેવ. (૪) તારા (૫) પુ० મુર્ચ્યાદિ
નં ૩૬.

તારગા સ્ત્રી० (તારક) વક્ષતા ઇંદ્ર પૂર્વજ્ઞની
એથી અગ્રમદિયો (૨) નક્ષત્ર,

તારણ વિ० (તારણ) તારનાર પાર ઉતારનાર

તારય ત્રિ० (તારક) તારનાં (૨) પુ०
બીજા પ્રતિપાસુદેવનું નામ

તારયા, સ્ત્રી० (તારકા) જુઓ “ તારંગા ”
શબ્દ

તારા, સ્ત્રી० (તારા) સુગ્રીવની સ્ત્રી (૨)
તારા, નક્ષત્ર (૩) આકાશ અઘવર્તી ૩
ભૂમની માના (૪) એ નામની એક
મહાનદી

તારાગણ નં (તારંગણ) એ નામના એ-
કાની

તારાપહ, પુ० (તારાપથ) આકાશ ગગન
તારાવલિપવિમસિ પુ० નં (તારાવલિપ્રિ-
મસિ) ૩૨ નાટકમાંનું એક નાટક.

તારિષ્ઠ ત્રિ० (તારિત) તારેશ

તારિમ ત્રિ० (તાર્ય) તારના યોગ્ય

તારિયા સ્ત્રી० (તારિકા) તારિકા દેવી (૨)
આખની કીર્તી

તારિસ ત્રિ० (તારણ) તેના જેવો, તેના
સરખો

તારુણા } નં (તારુણ) ધોરન, યુવાનપદ
તારુણ } ૩

તારુ પુ० (તારુ) તાર (તારુ) નું ઝાડ (૨)
તેનું ફળ (૩) માસાયા ઝાડ ૪૩૨ે
(૪) દામનો તારુ ગાયનના ૨૨મા તારુ
આપવો તે (૫) એ નામનો ગોશાળાનો
મુખ્ય આરંક (૬) તારુ

તારુડક નં (તારુડ) તારુડકનામનું એર,
તત્કાલે પ્રાણુ જન્ય તેનું એર

તારુજઘ ત્રિ० (તારુજઘ) તારુના જેવી લાગી
જાયવાળી

તારુણ નં (તારુણ) ચપેટા દહીં મારડુ,
તારુણા, સ્ત્રી० (તારુણા) } તારુ કરેનું

તારુદ્રધ્ર પુ० (તારુધ્ર) તારુ ધ્રુવની
ધ્રુવના ચિદ્રવાળા, બુદ્ધિવ

તારુના સ્ત્રી० (તારુના) ટીપ્પુ, કુટુંબ તે
તારુપટ્ટ નં (તારુપટ્ટ) તારુના ઝાડનો પખો

તારુપલંબ પુ० (તારુપલંબ) ગોશાળાનો
એક આરંક (૨) તારુનું ફળ

તારુપિસાય પુ० (તારુપિસાય) વાળી ટાપા-
રાળો રાક્ષસ

તારુપુટવિસ નં (તારુપુટવિસ) તારુપુટ એર.

તારુપુટવિસ નં (તારુપુટવિસ) તારુનું
કાડી નાખે એનું એર

તારુમૂલ્ય નં (તારુમૂલ્ય) તારુમૂલ્યના મૂલ્યની
પેઠે નીચે રિશાળ અને ઉપર મકીર્ણ
એનું એક જાતના પ્રાણિનું ધર

તારુચર પુ० (તારુચર) એક મનુષ્ય જાતિ,
આરુણ

તારુચમા પુ० (તારુચમા) તારુના અધિકાર
વાળો વર્ગ-પ્રમુખ

તારુવિટ નં (તારુવિટ) તારુના પાદાંગો
પખો

તારુસંબુદ પુ० (તારુસંબુદ) તારુના પાદાંગો
પડીઓ

તારુસમ નં (તારુસમ) સમખા તારુમા
ગાડુ તે (૨) ત્રિ० તારુ અનુસાર અર.

તારુાચર. } ત્રિ० (તારુાચર) તારુાચર વગાડી
તારુાચર } નાચના, તારુાચરનો એક
વર્ગ (૨) પ્રેક્ષક રિજે, તારુ આપનાર
પ્રેક્ષક

તારુાચરકમ્મ નં (તારુાચરકમ્મ) તારુાચર,
તારુાચર

તારુાચર ત્રિ० (તારુાચર) તારુ કરેન

તારુાચર નં (તારુાચર) તારુના પાદાંગો
પખો

તારુાચર ત્રિ० (તારુાચર) તેનું તેના પ્રકારનું

તારુ. નં (તારુ) તારુ (૨) તારુ,
સાચનાથ

તારુાચરકમ્મ સ્ત્રી० (તારુાચરકમ્મ) તારુાચર
ઉપાસનાની વિદ્યા

તારુાચર નં (તારુાચર) } તારુાચર
તારુાચર સ્ત્રી० (તારુાચર) }

તાવ મ્ (તાવ) ત્યાસુધી. (૨) પહેલા
તાવ પુ (તાવ) મૂર્તિનો તડકો (૨) તપા
વુ તે (૩) સતાપ, દુઃખ

તાવશ્ય. વિ (તાવ) તેટલુ, તેટલા પ્ર
માણનાગુ

તાવં મ્ (તાવ) ત્યા સુધી
તાવંચળં મ્ (તાવ) તેટલામા.
તાવચ્ચેત ન (તાવચ્ચે) મૂર્તિનો તાવ
જેના ક્ષેત્રમા પડે તેટલુ ક્ષેત્ર.

તાવચ્ચાં. મ્ (તાવ) તેટલામા
તાવચ્ચીય વિ (તાવચ્ચી) તાવના યોગ
તાવતિય વિ (તાવ) તેટલુ

તાવસ પુ (તામ) તપસની તાવસ (૨)
માદર ગોત્રના આર્યશાન્તિ-શ્રેણીના સિધ્ધ
તાવસા સ્ત્રી (તામ) જૈન મુનિઓની
એક શાખા.

તાવસી. સ્ત્રી (તાવ) તાવસી તપ સ-
રનાર સ્ત્રી

તાવિચ્છ. પુ ન (તાવિચ્છ) નમાન દુઃખ
તાવિય વિ (તાવિ) તપાવેતુ

તાસ પુ (તાસ) તાસ, ખીક, બા
તાસણમ્. વિ (તાસણ) તાસ-આસ્મિ
બધ ઉપગવનાર

તાસન વિ (તાસ) તાસ ઉપગવનાર
તાસિ. વિ (તાસિ) ગોત્રે ખીએ અને
ખીજને ખીજાવે તે

તાસિય. વિ (તાસિ) તાસ પામેવ
તાહે મ્ (તા) ત્યારે, તે વખતે
તિ મ્ (તિ) આ પ્રકારે આમ (૨)
ધતિ, સપૂર્ણ, સમાપ્તિ.

તિ. મ્ (તિ) તથાવાર
તિ વિ (તિ) તથા

તિમ્મગ ન (તિમ્મ) તથાનો સમૂહ
તિમ્મય. ન (તિમ્મ)

તિમ્મસિદ પુ (તિમ્મસિદ) દેવતાનો અધિ
પતિ, દેવ

તિમ્મલ સ્ત્રી ન (તિમ્મલિગત) તેતાલીસ,
૪૩

તિમ્મિય પુ (તિમ્મિય) તથા દ્રવિયાના ૭૫

તિમ્મલા સ્ત્રી (તિમ્મલા) કામા સમિપ્તતા

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) તટ

તિમ્મગ. પુ () ધાન્યની એક જાત

૨૪ પ્રકારના ધાન્યમાનુ એ

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) તથાગણ

તિમ્મત્ત વિ (તિમ્મત્ત) તથા ઉપર તથાથી

અધિ

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) મન વચન અને

તથા એ તથાની પુનઃ કરીને છતનાર

તિમ્મ પુ (તિમ્મ) વસ્ત્રવિગ્રહના પશ્ચિમ

સરદ ઉપરનો વખારા પરત

તિમ્મય ન (તિમ્મય) વિવિધ રાશિ

વિશેષ

તિતિમ્મિય ન () ખેડના તથા

ખાના તે બાકી કરતુ તે (૨) વિ

તિતિમ્મ કરનાર

તિતિમ્મ } પુ (તિતિમ્મ) તથા ખીજનાગા

તિતિમ્મ } કાનાગુ એક જાતનુ ઝા

તિતિમ્મ } (૨) વાણારસી નગરીનુ

તિતિમ્મના ઝાડનાગુ તિતિમ્મ નામે ઉદ્યાન

(૩) સાનર્થી નગરીની મહારતુ એ

નામનુ એક ઉદ્યાન (૪) ૧૧ મા તીર્થકનુ

ધાન્યક

તિતિમ્મ પુ (તિતિમ્મ) તથા ખી

તિતિમ્મ } જા કા

તિતિમ્મય (તિતિમ્મય) } વાગુ એ

કે ઝાડ (૨) દેડા

તિક પુ (તિક) તથાનો સમૂહ

તિકકુય ન (તિકકુય) સુદ, મરી અને પિપર

એ તથા વડુ

તિકણશ્ય. વિ (તિકણશ્ય) ૬ વાચિક ૫

વાચિક અને ઉભવાચિક એમ ૪ ન

વખતે આશ્રય કરનાર

તિકરણ વિ० (તિકરણ) મન રચન અને
કાયા એ નણ કંણ

તિકલ્લ ન૦ (તિકલ્લ) તણ જળનો તિપય
તિકાલ્લ પુ० (તિકલ) બૃત, લાગિય અને
પર્વમાન એ નણ કાળ

તિકૂડ પુ० (તિકૂડ) નમૂનીપના મેડની પૂર્વે
આવેલી ગીતોદા મદાનદીની દક્ષિણ
દિશામા આવેલો એ નખારા પર્વત

તિકોળા. વિ० (તિકોળ) તિકોળાકાર પદ્મ
(૨) ન૦ સીમેન્ટનું ફળ

તિકલ્લ વિ० (તોલળ) તીમુ તીન (૨)
વેગરાન (૩) ડોર, નિષ્કુર

તિકલુતો. મ૦ (તિકલુ) નણગર

તિગ ન૦ (તિગ) નણ રંગાનો સગમ

તિગદુય ન૦ (તિકદુલ) મુદ, પાપ અને
મરી-તીખા એ તણ ઔપધિ

તિગરણ ન૦ (તિગરણ) મન, રચન અને
કાયા એ નણ કંણ

તિગિચ્છકૂડ ન૦ (તિગિચ્છકૂડ) શિખરી
પર્વતના ૧૨ દૃટમાનુ અગાધારમુ દૃટ

તિગિચ્છિદ્દ પુ० (તિગિચ્છિદ્દ) નિરધ પ
ર્વત ઉપરનો દ્વલ

તિગિચ્છ પુ० (તિગિચ્છ) એ નામનો એક
દ્વલ (૨) દ્વલમા દેવોએનું એક વિમાન

તિગિચ્છ પુ० (ચિકિત્સ) ચિકિત્સા કરનાર, વૈદ

તિગિચ્છા ત્રિ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા
કરનાર, વૈદ, દર્દીમ રોગે

તિગિચ્છણ. ન૦ (ચિકિત્સા) ચિકિત્સા કરેલી

તિગિચ્છ્ય ન૦ (ચેકિત્સ) ચિકિત્સા

તિગિચ્છ્ય ત્રિ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા
કરનાર, વૈદ

નિગિચ્છા. સ્ત્રી० (ચિકિત્સા) ચિકિત્સા, રોગ
નિનાગ્ય ઉપાય (૨) ઉપાયણના ૧૬
દોષમાનો ઝોલો દોષ

તિગિચ્છાયણ પુ० (ચિકિત્સાયણ) જોડા ન
ક્ષતનું ગોડ

તિગિચ્છાસત્ય. ન૦ (ચિકિત્સાસાસ) ચિકિત્સા
સાસ, આપુર્વ

તિગિચ્છિ. પુ० (તિગિચ્છિ) શિખરી પર્વતનું
એક ગિખર (૨) નિપદ પર્વત ઉપરનો
એક દ્વલ (૩) પુર્વની ગર

તિગિચ્છિકૂડ પુ० (તિગિચ્છિકૂડ) અમરેદનો
એક ઉત્પાત પર્વત

તિગિચ્છિગયતી. સ્ત્રી० (તિગિચ્છિગયતી) તિ-
ગિચ્છિ નામની નગરી

તિગિચ્છિદ્દ પુ० (તિગિચ્છિદ્દ) નિરધ
પર્વતની નચેનો એક દ્વલ

તિગિચ્છિય. પુ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા
કરનાર વૈદ

તિગિચ્છિય. ન૦ (ચેકિત્સ) રોગની ચિ-
કિત્સા કરીની તપાસ

તિગુણ. વિ० (તિગુણ) નણગપુ (૨) દ્વલિ-
વાદતથેન સિદ્ધ શ્રેણી પરિકર્મનો નવમે એક

તિગુત્ત વિ० (તિગુત) મન રચન અને કાયાથી
ગુપ્ત-મુરસિન

તિગુત્તિ સ્ત્રી० (તિગુત્તિ) મન રચન અને
કાયાને પાપથી ગોપનાર નણ ગુપ્તિ

તિગ્ધર્તરિય વિ० (તિગ્ધર્તરિક) તણ યરને
આતરે લિક્ષા યેનાર ગોશાળાના મતનો
અનુયાયી

તિચ્છલુ પુ० (તિચ્છલુ) અમુરિદિય પરમશુન
અને પરમ અર્ધિ એમ નણ ગાનરપો

અમુ ધરનાર તથા રપના સાધુ

તિચ્છ પુ० (તિચ્છ) તણલોહ

તિટ્ટાણ ન૦ (તિટ્ટાણ) સરખા તણસ્થાન-
હદય, કર અને મત્તક (૨) પુ૦ કર્મનો
ત્રિગણીયો ગ્લ

તિટ્ટ. પુ० () તિટ્ટ

તિણ ન૦ (તુણ) ધાસ/ ખ.

તિણ્ણય ન૦ (ત્રિણિક) તણ નપનાગુ સત્ર

તિણ્ણય વિ० (ત્રિણ) આનિ મધ્ય અને
અવસ્થાનમા નમેય

તિથિયણ. પુ. (ત્રિયણ) સંકર; સિવ.
તિથિસૂય. ન. (તૃણસૂય) તૃણનો આગલો ભાગ.
તિથિસૂય. પુ. (તૃણસૂય) ધાસના પૂર્ણ.
તિથિસ. પું. (તિથિ) રૂઢવિશેષ; નેતરનું
ગ્રાહ.

તિથિસજ્જણ. સ્ત્રી. (તિથિજ્ઞાણ) નેતરની
છડી.

તિથિ. ત્રિ. (તોષ) પાર પામેલ; તરી
ગમેલ.

તિથિયાણિ. ત્રિ. (તિથિયાણિ) મતિ, ધુન અને
અવધિ એ ત્રણ જ્ઞાનવાળો.

તિથિયાણ. પુ. (તીર્થ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય

તિથિ. સ્ત્રી. (તૃણ) તૃણ; પિપાસા.

તિથિજ્ઞ. ત્રિ. (તિથિજ્ઞ) પરિપક્વ આદિ
સદન કરનાર; દીનતા રહિત.

તિથિજ્ઞણ. ન. (તિથિજ્ઞ) સદન કરવું તે.

તિથિજ્ઞા. સ્ત્રી. (તિથિજ્ઞ) તિથિજ્ઞ; પરિ-
પક્વ સદન કરના તે, સદનથીવના.

તિથિજ્ઞિય ત્રિ. (તિથિજ્ઞિય) સદન
કરેલ.

તિથિ. ત્રિ. (તૃણ) તૃણ. સવૃદ્ધ.

તિથિ. પુ. (તિથિ) તીર્થો રસ. (૨) ત્રિ.
તીર્થારસવાળું; તીર્થ. (૩) તિથિરસનામ
કર્મ; નામકર્મથી એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી છવ તીર્થો રસ પામે છે.

તિથિજ્ઞામ. ન. (તિથિજ્ઞામ) નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ.

તિથિરસજ્ઞામ. ન. (તિથિરસજ્ઞામ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

તિથિજ્ઞાણ. ન. (તિથિજ્ઞાણ) કડવી તુંબડી.

તિથિ. સ્ત્રી. (તિથિ) તૃણ; સંતોષ.

તિથિર. પુ. (તિથિ) નેતર પક્ષી.

તિથિરનસજ્ઞા. ન. (તિથિરનસજ્ઞા) તેતરના
અંશનું પ્રતિપાદન કરનાર અન્ય
વિશેષ.

તિથિસ. } સ્ત્રી. નં. (ત્રિયણ) ૩૩;
તિથિસ. } તેત્રીસની સંખ્યા.

તિથિ. પું. (ત્રિય) } સાધુ, સાધ્વી, શ્રી-
તિથિ. પુ. (ત્રિય) } વક, આવિકાનો સ
મુદાય; જેન સંધ,

તિથિ. પુ. નં. (તીર્થ) ગંગા જમુના-વગેરે
ઔદિક તીર્થ. (૨) સાધુ, સાધ્વી, આવક,
આવિકા રૂપ સંધ-સમુદાય. (૩) શાસન;
તીર્થકરનું સામ્રાજ્ય. (૪) તરવાનું સ્થાન.
(૫) તીર્થકર નામ; નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી છવ તીર્થકરપણું પામે.
(૬) દર્શન; મત. (૭) નદી વગેરેમાં ઉ-
તરવાનો રસ્તો. (૮) યાત્રાનું સ્થાન.

તિથિયંકર. } પુ. (તીર્થકર) } આર તી-
તિથિયર. } ધને સ્થા-
તિથિયંકર. } પુ. (તીર્થકર) } પનાર; તી-
તિથિયર. } થકર. (૨)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ, જેના ઉદયથી
છવ તીર્થકર પદ પ્રાપ્ત કરે છે.

તિથિયરસિદ્ધ. પુ. (તીર્થકરસિદ્ધ)-તીર્થકરપદ
પ્રાપ્ત કરીને સિદ્ધ થનાર.

તિથિનાહ. પુ. (તીર્થનાહ) તીર્થના અધિ-
શ્વતા; તીર્થકર.

તિથિયરસજ્ઞામગોપકર્મ. (તીર્થયરસજ્ઞા-
મગોપકર્મ) ૩૨ નાટકમાંનું એક પ્રકારનું
નાટક.

તિથિયર. પું. (તીર્થયર) તીર્થમાં બેઠ
પાડવો તે.

તિથિયર. પુ. (તીર્થયર) સાધુ, સાધ્વી,
આવક, આવિકા, એ ચાર તીર્થ સ્થાપનાર.

તિથિયરસિદ્ધિ. સ્ત્રી. (તીર્થયરસિદ્ધિ) તીર્થ-
કરના ચરિત્રવાળો ગ્રંથ વિભાગ.

તિથિયરસજ્ઞામગોપકર્મ. ન. (તીર્થયરસજ્ઞા-
મગોપકર્મ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી છવ તીર્થકર નામ ગોત્ર પામે.

તિથિયરસિદ્ધ. પું. (તીર્થયરસિદ્ધ) તીર્થકરપણું
સિદ્ધ થનાર.

તિથસિદ્ધ પુ. (તીથસિદ્ધ) તીથ સ્થપાયા
પડી સિદ્ધ થનાર

તિથાહિર પુ. (તીથાહિર) ચતુર્થ તીથના
અધિપતિ, તીથેકર

તિર્થોચ વિ. (તીર્થોચ) ધર્મોચ, તે તે
ધર્મના સિદ્ધાન્ત (૨) કાલચર્ય ધર્મનો
અનુયાયી

તિર્યુગાલિય ન. (તાર્યોગલિય) એ નામનો
એક પત્નો, ૬૪ પત્ન્યામાનુ એક

તિરૂદ પુ. (તિરૂદ) સન્માનીત એક મા-
નુ ઉપદેશ, તિરૂદીના કાંડી (૨) તેને
ધાન્ય કરનાર, સન્માની

તિરૂદિ પુ. (તિરૂદિ) નચ ૬૩ ધારણ ક-
નાર સન્ધાસી, તિરૂદી

તિરૂદિય ન. (તિરૂદિય) સન્માનીને શ-
ખવાની નાકડી, જેના યોગથી તિરૂદી
કહેવાય છે તે

તિરિસા } સી. ન. (તિરિસ) આર ત્રિ
તિરિસિસ } શામાની ગમે તે નચ ત્રિ

તિરુલ ત્રિ. (તિરુલ) મન વચન અને
ગયાને ડોનાવનાર

તિરુરદ સી. (તિરુર) ત્રાકુ ૬૩ ની
મખ્યા

તિરુ વિ. () આદ્ય થનાર, પાણીથી
પરેન

તિરુ વિ. (તારુ) તરી મેન પા પામેવ

તિરુણ ન. (તિરુણ) મતિ, શુન અને
અપાધ એ નચ જ્ઞાન

તિરુવ. વિ. (તિરુવ) ૫૬૨, ૧૫

તિરુવસિય વિ. (તિરુવસિય) દોરાના નચ
વેશન-આટથી બાધેલ

તિરુવંત ન. (તિરુવંત) શુદ્ધ અશુદ્ધ અને મિશ્ર
એ નચ પુદ્ગલનો સમૂહ

તિરુવડ વિ. (તિરુવડ) ત્રણ પડનાર

તિરુવળ ન. (તિરુવળ) આખમાથી

તિરુવળયા સી. (તિરુવળયા) ત્રીયા તરી રોકુ (૨)
દુ ખ દેવુ કિસા ૨૨ી

તિરુવસ પુ. (તિરુવસ) આર સ્પર્ધમાના
નચ સ્પર્ધ

તિરુવગ પુ. (તિરુવગ) તૃતીયાક, નાંગે
ભાગ

તિરુવર ન. (તિરુવર) ઘી, સા. અને મધ.

તિરુવસિય. વિ. (તિરુવસિય) નચ માસનુ,
નચ મહિનાનુ

તિરુવસિયમસ ન. (તિરુવસિયમસ) નચ
માસના ઉપનામ

તિરુવસિયા. સી. (તિરુવસિયા) બિખુની
નાંચ પડિમા જેમા એક મહિના
સુધી નચ દાત અગતી અને નચ દાત
પાણીની ૧૪ સકાય

તિરુવિ પુ. (તિરુવિ) મોટુ માનુ, મરુતી
એક જાત

તિરુવિગિલ પુ. (તિરુવિગિલ) એ નામનો એક
જાતનો મરુ

તિરુવિગિલગિલ. પુ. (તિરુવિગિલગિલ) એ
મકારનો મહાન મરુ

તિરુવિર. ન. (તિરુવિર) અધકાર (૨) પરેનની
વનસ્પતિનો એક પ્રકાર

તિરુવિરિસ પુ. () દક્ષિણેશ

તિરુવિસા સી. (તિરુવિસા) ભરતના પેનાક્ય
પરેનની એક શુદ્ધ કે જેમા થઇ અકર્તા
દક્ષિણ ભરતાદમાથી ઉતસાર્દમા જઇ
શકે છે

તિરુવિસ્સગુહા. સી. (તિરુવિસ્સગુહા) જુઓ
“ તિરુવિસા ” શબ્દ

તિરુવિસ્સા સી. (તિરુવિસા) જુઓ “ તિ-
રુવિસા ” શબ્દ

તિરુવહ પુ. (તિરુવહ) ત્રીજા સહવનાથ તી
ચક્રેનના પક્ષનુ નામ

તિરુવિય ન. (તિરુવિય) ત્રણનો સમુદાય (૨)
શરીરનો એક અવયવ વાસના કરેડનો
એક ભાગ (૩) નચ માર્ગ બેગા યાવ તે
સ્થળ, ત્રિકાચુ માર્ગ

તિય. ત્રિં (તૃતીય) ત્રીજું.

તિયસ. પું (ત્રિદસ) દેવતા.

તિયાહ. પું (ત્રિકાહ) ત્રણ દિવસ.

તિરિચ્છિય. ત્રિં (તિર્યચીન) ત્રિચ્છે.

તિર્યક્ષ નં (ત્રિવલ્લ) સમ્યગ્ જ્ઞાન, સમ્યગ્
ર્જન અને સમ્યકે આરિજ એ મોક્ષ સા-
ધન રૂપ ત્રણ રત્ન.

તિરાય. ત્રિં () તાડન કરેલ.

તિરાસિ. નં (ત્રિરાશિ) ત્રેરાશિકે મત પ્ર-
માણે છવ, અછવ અને છવાછવ એમ
ત્રણ રાશિ-પદાર્થ સમૂહ.

તિરિ. ત્રિં (તિર્યેચ્) નિર્ધેય.

તિરિસ્સ ત્રિં (તિર્યેચ્) નિર્ધેય. (૨) પું
પશુ પક્ષી વગેરે આણી. (૩) મર્ત્યલોક,
મધ્યલોક. (૪) નં મધ્ય, વચમા.

તિરિક્ષણાદ સ્ત્રીં (તિર્યેણનિ) નિર્ધેયની
ગતિ.

તિરિક્ષણજંમગ. પું (તિર્યેણજન્મક) દેવોની
એક ગતિ.

તિરિક્ષણજોણિ. પું (ત્રીયેણાણિ) પશુ,
પક્ષી વગેરે નિર્ધેય.

તિરિક્ષણજોણિ. સ્ત્રીં (તિર્યેણોણિ) } તિર્ધે-
તિરિક્ષણજોણિણી. સ્ત્રીં (તિર્યેણોણિકા) } અણી;
તિર્ધેયની સ્ત્રી.

તિરિક્ષણજોણિય ત્રિં (તિર્યેણોણિક) નિર્ધેય
યોનિમા ઉત્પન્ન થયેલ.

તિરિક્ષણદિસા. } સ્ત્રીં (તિર્યેણદિશ) પૂર્વ
તિરિક્ષણદિસિ. } આદિ દિશા.

તિરિક્ષણવચ્ચ. પું (તિર્યેણવચ્ચ) વચમા
પડેલો પર્વત; માર્ગને અટકાવનાર પર્વત

તિરિક્ષણમિત્તિ. સ્ત્રીં (તિર્યેણમિત્તિ) વચ્ચી
ભોળ

તિરિક્ષણવસદ. સ્ત્રીં (તિર્યેણવસનિ) નિર્ધેય
યોનિ.

તિરિચ્છ. ત્રિં (તિર્યચીન) ત્રિચ્છે. (૨)
નિર્ધેય સંખ્યા.

તિરિચ્છિય. પું (તિર્યેચ્) નિર્ધેય; પશુ.

તિરિય. ત્રિં (તિર્યેચ્) પશુ પક્ષી વગેરે
નિર્ધેય. (૨) ત્રિચ્છે. (૩) પું ત્રિચ્છે
લોક; મધ્યલોક. (૪) સ્ત્રીં ત્રિચ્છે
દિશા; ત્રિચ્છી દિશા. (૫) નં મધ્ય.

તિરિયલોગ. } પું (તિર્યેણલોક) અદારમે
તિરિયલોગ. } યોગન પ્રમાણે ત્રિચ્છે લોક.
(૨) મર્ત્યલોક; મધ્યલોક

તિરીડ. પું નં (તિરીડ) ત્રણ શેખરવાળો
મુગટ.

તિરીડ. પું (તિરીડ) લોધરનું નાડ

તિરીડપટ્ટય. નં (તિરીડપટ્ટ) લોધ નામના
ઝાડની છાલનુ બનાવેલુ વસ્ત્ર

તિરીડિ ત્રિં (તિરીડિ) મુકટધારી.

તિરુવાહય. ત્રિં (ત્રિપાહન) ત્રણે શુભેવ;
ત્રણગણુ.

તિરોમાવ. પું (તિરોમાવ) અંતર્ધાન; છુપા
રહેતુ તે.

તિલ. પું (તિલ) તણ. (૨) ૮૮ અક્ષમાનો
૩૧ મો અક્ષ

તિલગ. પું (તિલક) છુઓ " નિવય "
શબ્દ.

તિલગકરણી. સ્ત્રીં (તિલકકરણી) કપાળે
તિલકે કરવાની સગી.

તિલગરચણ. નં (તિલકચણ) એક પ્રકારનું
તિલક.

તિલપણ્ણિગ. } સ્ત્રીં (તિલપણ્ણિકા) નક્કની
તિલપણ્ણિયા. } બનાવેલ એક ખાવાની
ચીજ, તથાસાધ્ણી.

તિલપિ. નં (તિલપિટ) તણપટ.

તિલપુણ્ણવર્ણ. પું (તિલપુણ્ણવર્ણ) ૩૨ મો
મદાઅક્ષ

તિલમટ્ટ પું (તિલમટ્ટ) તળની જેની કર-
નાર એક આભણુ.

તિલય નં (તિલક) નિયં; આમડીઉપર
કાળા રંગનો નિલના જેવો ઝાવ. (૨)

આપો, ડીલુ (૩) તિવનુ આડ (૪) ૨૨
મા તીર્થકરનુ ચૈત્ય વૃક્ષ (૫) એ નામના
આપવી ચોવિસીના પ્રથમ પ્રતિ વામુદેન
(૬) એ નામનો એક દોષ અને એક
સમુદ.

તિલસંગલિયા સીં (તિલસંગલિયા) તપની
ધર્મી

તિલસમ્મુલિયા સીં (તિલસમ્મુલિયા)
તપસાધર્મી

તિલાગણિ. પું (તિલાગિ) તપના આડની
અગ્નિ

તિલિતિલય પું () નામના નુ
નિશેષ

તિલિમ પું (તિલિમ) નાથ નિગેષ

તિલુન્ક. નં (તિલોન્ક) સ્વર્ગ, મર્ત્ય અને
પાતાળ એ ત્રણ લોકોનાં જનસમુદાય

તિલોંઈ સીં (તિલોંઈ) } સ્વર્ગ મર્ત્ય
તિલોંન્ક. નં (તિલોંન્ક) } અને પાતા-
તિલોં } પું (તિલોં) } ણ એ ત્રણ
તિલોંપ. } લોક

તિલ્લ નં (તિલ) તેષ

તિલ્લકુટ્ટી સીં (તિલકુટ્ટી) તપના

તિલ્લગ ત્રિં (તિલક) તેષ ધ્યેયનાર

તિલ્લપૂય પું (તિલપૂય) તેષ પૂઆ, તેષના
માનપૂઆ

તિલ્લમલ્લી સીં (તિલમલ્લી) તનનો ખોળા

તિરકંતી. સીં (તિરકં) પહેલવાનની એક
પ્રકારની ચાન (૨) લામ વગેરેનું ત્રણે

પગે ઉભા રહેતું, મોઝાની એક પ્રકારની
ચાન. (૩) દાથીનું પલાન માધવાની

રસ્તી-દોરડી (૪) કુદવાનો એક પ્રકાર
(૫) ત્રણ પડેનો સમૂહ

તિરમા પું (તિરમ) વર્મ, અર્થ અને કામ
એ ત્રણ પુરુષાર્થ

તિવટ્ટ પું (તિવટ્ટ) ભરતક્ષેત્રના ભરિષ્ઠના
નરમા વામુદેન

તિવરિસ પું સીં (તિવર) ત્રણ વગસની
પ્રત્યક્ષાનાળા સાંતુ સાધી

તિવરિ સીં (તિવરિ) પેટ ઉપર ત્રણ
વાટા હોય છે તે

તિવરિયા. સીં (તિવરિયા) કોપ દગ્ગી
વખને કપાળ ઉપર નચાવી-વિટી પડે

તે (૨) પેટ ઉપર પડના ત્રણ વાટા

તિવરિ સીં (તિવરિ) પેટ કે કપાળ ઉપર
થતી ત્રણ રેખા

તિવરિ. પું (તિવર) મન વચન અને
કાયા એ ત્રણનું પાડતું

તિવરિ. નં (તિવરિ) } મન વચન
તિવરિ. સીં (તિવરિ) } કાયાનો નાશ

કરવો, ધર્મિય આપુષ્ય અને દેહ એ ત્રણનો
નાશ કરવો તે (૨) ત્રણનો અનિપાત

કરવો તે.

તિવિટ્ટ. પું (તિવિટ્ટ) આપુ ચોવીસીના
પ્રથમ વામુદેન (૨) આપવી ચોવીસીના

નરમા વામુદેન.

તિવિહ. ત્રિં (તિવિહ) ત્રણ પ્રકારનું

તિવિ. ત્રિં (તિવિ) તીક્ષ્ણ, આક્ર, દુ સદ
(૨) રોદ (૩) અત્યંત, ગાદ. (૪) પું

અત્યંત મરણ નિપજો તેવો રોમ (૫)
પું તીવરસ, કંડવો રસ

તિસંક નં (તિસંક) } પ્રાત કાળ,
તિસંક. સીં (તિસંક) } મધ્યાહન અને

સાંજ એ ત્રણ સમયો સમૂહ

તિસંધિ ત્રિં (તિસંધિ) આતિ, મધ્ય અને
અન્ત છેડે સાધા ત્રણ

તિસત્તમ્મુલો. ત્રિં (તિસત્તમ્મુલ) ૨૧ વાર,
૨૧ વખત

તિસમુદ. ત્રિં (તિસમુદ) ધર્મ, અર્થ અને
કામ એ ત્રણ વસ્તુથી બનેલ

તિસર. પું (તિસર) ત્રણ સરોવર (૨)
ત્રણ સરોવરો માળા.

તિસરા. સીં (તિસરા) મન્ય બન્ધન નિ-
ગેષ, માળવા પકડવાની જાળ.

તિસલા. સ્ત્રી (તિસલા) ભગવાન મહાતીર
સ્વામિની માતાનું નામ

તિસદ્. નં (તિસદ્) માયા, નિયાળ અને
ગિરિદાસના એ ત્રણ શબ્દ

તિસા સ્ત્રી (તૃપ્તા) તરસ

તિસાલમ પુ (તિસાલક) તથા પદ્મળવાળુ ૪૦

તિસિય ત્રિ (તુષિત) તૃપ્તાનું અર્થ, તૃપ્તાયુક્ત

તિસુદ્ધિ. સ્ત્રી (ત્રિસુદ્ધિ) સમક્રિતની ત્રણ
ગુણ, દેવ, શુદ્ધ અને ધર્મ શિવાય બા-
કીની સાસારિક વસ્તુ માનને તુર-
નિ. માગ માનની ને

તિસૂલ નં (તિસૂલ) ત્રિશૂલ

તિસુલિયા. સ્ત્રી (તિસુલિયા) બાબી સુખ
(૨) નાનું ત્રિશૂલ

તિસોવાળ. નં (તિસોવાળ) ત્રણ દિશામાં
રોપાન-પ્રગટીવાનો સમૂહ

તિહા. જન (તિહા) ત્રણ પ્રકારે

તિહિ પુ સ્ત્રી (તિપિ) નિધિ, દિવસ

તિહુયણ પુ (તિહુયણ) ઉર્ધ્વ, અધો અને
ત્રિ-કો એ ત્રણ બોલ.

તોફલ નં (તોફલ) તેનિન નામનું દ્રવ્ય,
૧૧ દરબુમાનુ એ.

તોત ત્રિ (જનીત) જૂતકાળનું, જનકાળનું

તોતસા સ્ત્રી (મતીતાસા) જનકાળ

તોય. ત્રિ (તૃતીય) ત્રીજું

તોય ત્રિ (જનીત) જનકાળનું મતદાનનું
(૨) પુ જનકાળ

તોયસા સ્ત્રી (જનીતાસા) જનકાળ

તોર પુ (તોર) કાગે, દિવારો

તોરંગમ. ત્રિ (તોરંગમ) પાસામાં, પાર
જળાગ.

તોરિય. ત્રિ (તોરિય) પાગ ઉતારેલ (૨)
સમાપ્ત, પૂર્ણ કરેલ

તોસ. } સ્ત્રી (ત્રિંગ) ત્રીમ, ૩૦
તોમદ }

તોસમ ત્રિ (ત્રિંગમ) બાગવાગટ ચોર
દિગ્ગોના ઉપવાસ

તોસયુક્ત. પુ (ત્રિયુક્ત) તિષ્ઠયુક્ત નામના
બીજા નિદ્રા કે જાગે જાગના અસખ્યાત
પ્રદેશ પૈકી છેલ્લા પ્રદેશમાં જીવત છે,
બીજામાં નહિ, એવી રીતે સ્થાપન કર્યું.

તોસમદ. પુ (તિષ્ઠમદ) એ નામના માંદર
જોતના સમૂહિવિરુદ્ધ ચિતરના શિષ્ય

તોસય પુ (ત્રિયક) એ નામના ભગવાન
મહાતીર સ્વામિના એક શિષ્ય

તોસયદેવ. પુ (ત્રિયકદેવ) મહાતીર સ્વા-
મિના નિષ્ઠક નામના સાધુ કે જે કાળ
સરીને મથમ દેવલોકના સામાનિક દેવના
અથા તે

તોસા. સ્ત્રી (ત્રિસ) તોસ, ૩૦

તુ. જન (તુ) સમુદાય. (૨) અવધારણ,
(૩) પ્રિયણ (૪) પ્રિતક, પથ (૫)
પાદપથ (૬) તેના માટે (૭) અને,
વળી (૮) બેઠ, બિલના

તુઝદુહ. નં (તુઝદુહ) બામા સધને પદ્મ

તુઝર. પુ (તુઝર) એક જનનું ધાન્ય, તુઝેર

તુંગ ત્રિ (તુંગ) ઉચ ગુણવાળું, ઉચત
(૨) અદાર નીકળતું

તુંગિય. પુ (તુંગિક) એ નામનું ગોત્ર (૨)
પુ સ્ત્રી તુંગિક ગોત્રી

તુંગિયા. સ્ત્રી (તુંગિયા) એ નામની એક
પ્રસિદ્ધ નગરી, કે જ્યાં મહાતીરગ્યામીના
પણા જ્ઞાનકા રસતા હતા,

તુંગિયાપણ પુ (તુંગિયાવન) તુંગિક ગોત્ર-
ના વારિ (૨) નં એ નામનું એક ગોત્ર.

તુડ. સ્ત્રી નં (તુડ) મેલું, મુખ (૨)
માચ

તુદિલ ત્રિ (તુદિલ) દુદાળો, ફાદાળો.
(૨) મોટા પેટવાળો

તુંવ નં (તુંવ) તુંવડું, પુંમડી (૨) તુંવ-
ડીના દર્શનવાળું જ્ઞાનાચરનું પદ અર્થ

યન. (૩) ચક્ર અથવા પેઠાની વચ્ચેનો
ગોળ અવયવ.

તુલસી. પુ. (તુલસી) ભયથી અબધ
થયેલ.

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસીના અધિ
કારવાળું નાતામયનું છઠું અધ્યયન.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીની વીણા
વગાડનાર.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) તુલસીની વીણા.
તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) ચમરેન્દ્ર તથા જ્યેષ્ઠની

અભ્યંતર પરિપદ-સભા (૨) મૃત્યુ તથા
ચંદ્રની અભ્યંતર પરિપદ

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસી, તુલસી.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) તુલસીની વેલ.

તુલસી. પુ. (તુલસી) શ્રી મુખનિનાથ પ્રભુનો
યજ્ઞ. (૨) શકેન્દ્રની ગન્ધર્વ મેનાનો અ-
'ધિપતિ. (૩) ત્રીજો ગન્ધર્વ (૪) જલ
નિશેષ (દીપ્ત)

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) નજીવ, નિઃસાર, અમ્બ;
દયકુ (૨) યોધ, નોમ અને ચઉદમ એ
ત્રણ તિથી. (૩) શન્ય (૪) અપૂર્ણ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) ગભીરતા વિનાનું.
તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) દયકુ, (૨) નિર્ધન; દરિદ્રી
(૩) ગર્વિષ્ઠ, તોળડો

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) યોધ, નોમ અને
સોદસની નિયિનું નામ.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) યોધ, નોમ અને
સોદસની નિયિનું નામ.

તુલસી. નં. (તુલસી) તૂટી, ત્રાસ વિશેષ.

તુલસી. નં. (તુલસી) ત્રાસ, વાન્નિત

તુલસી. નં. (તુલસી) વિચ્છેદ, પૃથક્કણ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) સતુષ્ઠ, સતોષ પામેલ,
પુશી થયેલ

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) સતોષ, તુષિ

તુલસી. નં. (તુલસી) તૂટી, વીણા આદિ
વાન્નિત (૨) ૮૪ શાખ તુલસીના પ્રમા-
ણનો કાળ વિભાગ. (૩) બાલુઅન્ધ;
ગેરખા. (૪) અન્ન પુર. (૫) ચમરેન્દ્રની
અભ્યંતર પરિપદ.

તુલસી. નં. પુ. (તુલસી) ૮૪ શાખ
પૂર્વનો એક તુલસીના. (૨) જેમાંથી વા-
ન્નિત જેવો અવાજ નીકળે તેવા કલ્પવૃક્ષ.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) વાલુઅન્ધ, કોઈ
પાળ, સર્પ, ચંદ્ર અને કુદરતી મધ્યમ
સભા. (૨) દાંધનુ આબુપાણુ; આબુપાણુ.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીનાર;
તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) વચ્ચના કાટક ભાગને તુલસીને
ગોળનાર.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીનાર તુલસીને
જિદ પૂરેલ, સાધેલ.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) મોન મારણ
કરનાર.

તુલસી. પુ. (તુલસી) આશુક, આખખો

તુલસી. પુ. (તુલસી) આશુક; આખખો.

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસી; સાધો કરવો તે
તુલસી ત્રિ. (તુલસી) જુઓ "તુલસી" શબ્દ.

તુલસી. નં. () ઘી. (૨) ત્રિ. ધીથી
મસળેલ, ઘી લગાડેલ. (૩) નિન્ન, અનેક
યુક્ત

તુલસી. ત્રિ. () તેમથી મસળીને
ઓપ ચણવેલ.

તુલસી. પુ. () કોષ્ટન મનોવિ-
કાર વિશેષ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુ, તમે, આપ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તમારા જેવા.

તુલસી. નં. () તુલસીના આડે પડખે પ-

તુલસી. ત્રિ. () તુલસીના આડે પડખે પડેલ.

તુલસી. ત્રિ. () તુલસીના આડે પડખે પડેલ.

તુલસી. ત્રિ. () તુલસીના આડે પડખે પડેલ.

તુયારી સ્ત્રી (તુયારી) તુગ્ગ, તુવેગ્ગી
દાગ

તુયાવૃત્તા. સ્ત્રી (તોડવૃત્તા) યથા ઉત્પન્ન
કરીને પ્રત્યક્ષ આપનામા આવે તે, પ્ર
ત્યક્ષાનો એક પ્રકાર

તુરગ. પુ (તુરગ) } અથ તોડો
તુરંગમ પુ (તુરંગમ) }
તુરુ પુ (તુરુ) }

તુરુમુહ પુ (તુરુમુહ) અનાથ દેશ
નિશેષ

તુરુમહેશ. પુ (તુરુમહેશ) અનાથ દેશ
નિશેષ

તુરુગ્ધ પુ (તુરુગ્ધ) નાથ હૃદયસાગ
છાવની એક જાત

તુરુય પુ (તુરુય) તોડો (૨) નાગ નીચ
વરતુ પાવન

તુરુયમુહ પુ (તુરુયમુહ) એ નામનો અ
નાથ દેશ

તુરુય ત્રિ (તુરુય) ચોથો નાથા નમરનો
તુરુય ન (તુરુય) બેરી, મૃદ્ધ, જ્ઞાન
વગેરે નાથ-નાથિન

તુરુય ન (તુરુય) શીઘ્ર તગિન, ઉનાગ
(૨) નિ ઉતાવળ (૩) નં ચીમ ગતિ

તુરુયગ પુ (તુરુયગ) અભિતગતિ
તથા અભિતરાહન હદના લોકપાળનુ
નામ (૨) નિ શીઘ્ર ગતિનાગ

તુરુયા સ્ત્રી (તુરુયા) મન જેવા વેગ
વાળી દેવતાની એક પ્રકારની ગતિ

તુરુક. ન (તુરુક) મેઢારસ, બેરી
લોપાન

તુરુકી સ્ત્રી (તુરુકી) નિપિ નિશેષ

તુરુમણિ સ્ત્રી (તુરુમણિ) તુરુમણિ નામની
એક નગરી.

તુલણા સ્ત્રી (તુલણા) તુલના સરખામણી

તુલસી. સ્ત્રી (તુલસી) તુલસીનું ઝાડ (૨)
અન દેવતાની સખા આગળનું ચેતન ઝક્ષ

તુલા સ્ત્રી (તુલા) તુલના, સરખામણી
(૨) તોળનાનું નાજુનું, ડોટો

તુલિય ત્રિ (તુલિય) તોળેન

તુલ ન (તાલ્ય) માપ

તુલ ત્રિ (તુલ્ય) સરખું, બરાબર

તુલર. ન (તુલર) તુલેર ધાન્ય (૨) પુ
કસાયેલો રસ (૩) નિ. ન્યુ. કસાયેલુ

તુલરી સ્ત્રી (તુલરી) ધાન્યની એક જાત,
તુલેર

તુલ પુ (તુલ) રાતરા, બુસ્મો (૨) મળી,
ઢાઢગ આદિ બનકું ધાન

તુલદાહ ન (તુલદાહ) રાતરા આળનાની
જગ્યા

તુલાર ન (તુલાર) મરકે દિમ (૨)
હડ-

તુલારકર. પુ (તુલારકર) ચંદ્રમા

તુલિણી. ઇ (તુલિણી) મુગા રહેતુ મૈન
રહેતુ

તુલિણીય. ત્રિ (તુલિણી) મૈનધારી

તુલિય પુ (તુલિય) લોકાતિક દેવતાની
નવ જાતિમાની એક

તુલદાગ } ન (તુલદાગ) ચોખાના બુસાનું
તુલોદય } પાણી ડાગરતુ ધોણ

તુલ પુ (તુલ) એક જાતનો કા

તુલિમાયલ પુ (તુલિમાયલ) હિમાનય

તુલ. પુ (તુલ) માણ સખાનાનું ભાણ

તુલકલ ત્રિ (તુલકલ) તુલુ નામનું વાછ ન
વગાડી લિક્ષા માગનાર

તુલય ન (તુલય) તુલકે નામનું નાથ
વાછ ન

તુલા. સ્ત્રી (તુલા) આણ ગખાનાનું ભાણ
(૨) એ નામનું નાછ ન

તુર પુ ન (તુર) વાછ નિશેષ

તુરપ પુ (તુરપ) નોડોનો મુખી

તુલ ન (તુલ) કસાય ૨

તુલા સ્ત્રી (તુલા) નગાઈ, સેજ ધાયા

તૂલિયા સ્ત્રીં (તૂલિયા) તમાઈ માઈ (૨)
ચિત આનેખાની પીછી

તૂલો સ્ત્રીં (તૂલો) તમાઈ (૨) જેનુ
પડિનેય ન થઈ શકે એનુ વચ્ચ

તેમસિ ત્રિં (તમ્સિ) તેમની, સગીરના
તેમનાજો

તેમ્ય નં (તમ) ભંયુશરીર સદયાગી
સદમશરીર રિશે

તેમસિ ત્રિં (તમ્સિ) તેમની

તેમ્યાહિય પું (ત્યાહિ) નથ નથ ત્રિસને
આતરે આતરો નાન તરીઓ નાન

તેદિય પું (ધીન્દિય) શરીર મોટુ અને
નાક એ નથ ધનિયાજા છા

તેદ્દ નં (ચૈન્દિય) ચિત્સા ઠરી તે
રોગનો ઉપાય

તેદ્દ સ્ત્રીં (ચિન્દિયા) ચિત્સા રોગનો
ઉપચાર

તેદ્દિય ત્રિં (ચૈન્દિય) ચિત્સા
બનાઈ (૨) પું ૩૬ હીમ (૩) નં
ગગનો ઉપચાર

તેદ્દ સ્ત્રીં (ચૈન્દિયા) ઉપાન ધનાજ

તેદ્દ ત્રિં (તમ્સ) તેમનાજા

તેડ પું (તમ્) અગ્રિ (૨) ગરમી તાન
બકારો (૩) તેજુનેશ્યા (૪) અગ્રિશિય

તથા અગ્રિમાયુન ઇદના પહેલા લામ્પા
પુ નામ (૫) તાન અભિભાપ (૬)
પ્રકાશ ઉદ્ધાત

તેડકત પું (તમ્કાન્ત) અગ્રિશિય તથા
અગ્રિમાયુન ઇદના લોમ્પાગનુ નામ

તેડકાય પું (તેસ્ક વિક) } અગ્રિમય

તેડકાય પું (તેસ્કાય) } અગ્રિના

તેડકાય પું (તેસ્કાય) } છા

તેડકાય પું (તેસ્કાય) }

તેડકાય પું (તેસ્કાય) }

તેડકાય પું (તેસ્કાય) }

તેડકાય પું (તેસ્કાય) }

તેડલેસા ચાં (તનાલ્પા) તેજુનેશ્યા
લેશાનો ચોથો પ્રખર

તેડલેસા ત્રિં (તનાલ્પા) તેજુનેશ્યાનો

તેડલેસા ચાં (તનાલ્પા) તેજુનેશ્યા

તેડસિહ પું (તવ શિલ) અગ્રિશિય તથા
અગ્રિમાયુન ઇદનો બીજો નો માગ

તેડસાય નં (તવ શોષ) બમ્મ આશી
સાતો જોય

તેડાઅ નં (તવાપ) જે સખાને

તેડાઅ પું } આરે ભાગના નથ શેન
રહે તે

તેડાઅકડ્ડુમ્ પું (તાજ હવપુમ) જે
સખાને આરે ભાગના શેન શેન રહે

અને લખ્યાને આરે ભાગના નથ રોન
રહે તે સખા

તેડાઅકલિમ્ પું (તાજ વાજમ) જે
સખાને આરે ભાગના એ શેન રહે

અને લખ્યાને આરે ભાગના નથ શેન
રહે તે સખા

તેડાઅત્તેમ્ પું (તોત્તમ્ તાજમ) જે
સખાને અને ન ધાડને (મનેને) આ

ભાગના નથ શેન રહે તે સખા

તેડાઅદ્વારુમ્ નં (તોત્તમ્ તાજમ) જે
સખાને આરે ભાગના એ શેન રહે

અને લખ્યાને આરે ભાગના નથ શેન
રહે તે સખા

તેડાલેસા સ્ત્રીં (તનાલ્પા) તેજુનેશ્યા

તેડુ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેડુઅ પું (તિડુ) ૧૬ રિશે

તેગિચ્છાચણ. વિં. (ચિકિત્સાચણ) ચિકિત્સ
ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

તેગિચ્છાકૂટ. પુ. (તિગિચ્છાકૂટ) અસખ્યા-
તમા સમુદમાં એ નામનું એક કૂટ-સિખર.

તેગિચ્છાદહ. પુ. (ચૈકિત્સ્યદહ) નિપથ પર્વત
ઉપરના ધૂતિક દેવતાનો દહ.

તેગિચ્છાચ. વિં. (ચૈકિત્સિક) જુઓ “ નિ-
ગિચ્છા ” શબ્દ.

તેગિચ્છાચસાલા. સ્ત્રી. (ચૈકિત્સિકસાલા)
દવાખાનું; ઔષધાલય.

તેજ. ન. (તેજઃ) તેજ.

તેજ. પુ. (સ્ત્રેજ) ચોર. તટ્ટર

તેજાદહ. સ્ત્રી. (ત્રિવર્ણ) ૯૩. ગાણની સખ્યા.

તેજારટ. પ્ર. (તત્ત.ત્ત.) સ્વાર પટ્ટી

તેજયર્થ. પુ. (સ્ત્રેજયર્થ) ખીખને કળ-
વામાં ન આવે તેની રીતે સાધવું તે;
ચોરીયોગ્ય

તેજાદહ. ન. (સ્ત્રેજાદહ) ચોરી આગ્રેય
માસ ક્ષેત્રો તે; આપકના ત્રીકને મળતો
પ્રથમ અતિચાર.

તેજાચ્છ. } ન. (સ્ત્રેજ) ચોરી. અદત
તેજાચ. } વસ્તુનું પ્રહસ્ય કરવું તે.

તેજાસ. વિં. (તેજાસ) તથુત્ત નામના ગ્રાહ
સખધી.

તેજેષ. પ્ર. (તૈજેષ) સ્વા. નિહા

તેજણ. ન. (સ્ત્રેજ) ચોરી.

તેતલ પુ. (તલ) નાગકુમારના છંતી
અર્ધ સેનાનો અધિપતિ

તેતલિ. પુ. (તેતલિ) દક્ષ વિશેષ. (૨)
મનુષ્યની એક જન. (૩) એક મત્રાના
પિતાનું નામ. (૪) અર્ધ સેનાનો
નાયક.

તેતલિપુત. પુ. (તેતલિપુત) તેતલિપુત ના-
મના એક સાધુ.

તેતલિપુતકેચલિ. પુ. (તેતલિપુતકેચલિ)
તેતલિપુત નામના કેચળી-કેચળાની.

તેતલિપુર ન. (તેતલિપુ) એ નામનું એક
નગર.

તેતલિસુય. પુ. (તેતલિસુ) તેતલિપુત; એ
નામનો તેતલિપુર નગરના રાગ કનક-
રથનો પ્રધાન. (૨) તેતલિપુત પ્રધાનના
અધિકારવાળું ગાતાસૂત્રનું ૧૪મું અધ્યયન.

તેતલિદ્વિ. પુ. (તેતલિદ્વ) તેતલિપુતના
અધિકારવાળું ગાતાસૂત્રનું ૧૪મું અધ્યયન.

તેતલિ. ન. (તેતલિ) જુઓ “ તીલ્લ ”
શબ્દ.

તેતલિ. સ્ત્રી. ન. (ત્રયલિંગ) તેતલિ; ૩૩.

તેતલિ. પુ. (ત્રિલિ) તેતલિ પક્ષી

તેતલિ. સ્ત્રી. ન. (ત્રયલિંગ) ૩૩; તેતલિ.

તેતલિમિત્રિયા. સ્ત્રી. (ત્રિવર્ણમિત્રિયા) તથુ
ધરિયવાળા છંતીનો એક જાત.

તેતલિસિય. વિં. (ત્રિમાસિક) તથુ માસમાં
થનાર.

તેત. ન. (સ્ત્રેજ) ચોરી

તેત. પુ. (તેત) તેજ; કાન્તિ; પ્રકાશ. (૨)
તેતસ શરીર નામ, નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે તેના ઉદયથી છવ તેતસ શરીર
પામે. (૩) તાપ, સૂર્યનો તડકો. (૪)
અગ્નિ. (૫) સાન સમુદ્ધાતમાંની પા-
ચમી સમુદ્ધાત.

તેતધ. ન. (તેતધ) ખોરાકનો રસ નિપ-
ત્તની યથાવી પરિભ્રમણનાર એક શરીર;
પાચ શરીરમાનુ એક.

તેતલિ. વિં. (તેતલિ) તેતલિ.

તેતલિ ન. (તેતલિ) તેતલિ શરીર, પાચ
શરીરમાનુ એક. (૨) પુ. અગ્નિ. (૩)
તેતલિ શરીરયોગ્ય પુરુષવસ્તુધની વર્ગજા-
સમુદાય

તેતલિલિ સ્ત્રી. (તેતલિલિ) તેતલિલિ
ઉત્પન્ન કરવાની લિપિ-શક્તિ.

તેતલિસમુદાય. પુ. (તેતલિસમુદાય) આન
સમુદાયમાંની પાચમી સમુદાય

તેયગસરીર. ન૦ (તેજસ્વરીર) તેજસ શરીર
તેયગસરીરણામ ન૦ (તેજસ્વરીરનામ) નામ
ઝંખની એક પ્રકૃતિ
તેયગસરીરિ. ત્રિ૦ (તેજસ્વરીરિન્) તેજસ
શરીરવાળો. (૭૫)
તેયણિસમા. ન૦ (તેયોનિર્ગ) ભગવતીસુતના
૧૫મા સનકના પહેલા ઉદ્દેશાનુ
નામ
તેયલિ ન૦ (તેયલિન્) શાતાસુતનુ તેતની
પુતના અધિકારવાળુ ૧૪ મુ અધ્યયન
(૨) દેવકુર ઉત્તરકુરના મનુષ્યની એક
ગત (૩) એક મત્રીના પિતાનુ નામ.
તેયલિપુત્ત. પુ૦ (તેયલિપુત્ત) તેતથીપુર નગ-
રના રાજા કનકચથેનો એ નામનો પ્રધાન
તેયલિપુર ન૦ (તેયલિપુર) જુઓ " તેનિ-
પુર " શબ્દ
તેયલેસ્સ. ત્રિ૦ (તેયોલેસ્સ) તેજુલેશ્વાનાળો
તેયલેસ્સા સી૦ (તેયોલેસ્સા) તેજુલેશ્વા
તેયરીરિય પુ૦ (તેયોરીરિય) ભરતના વશમાં
પાંચમી પેઢીએ મહાબળનો પુત્ર
તેયસમુગ્રાય. પુ૦ (તેયસમુગ્રાય) તેજુલેશ્વા
મુકતી વખતે જીવ પ્રદેશનુ વિસ્તરતુ અને
પ્રકૃત પ્રકૃતિનુ નિર્જરતુ તે
તેયસરીરિ. ત્રિ૦ (તેજસ્વરીરિન્) તેજસ
શરીરવાળો
તેયસિસ ત્રિ૦ (તેયસિસ) તેજસી
તેયા સી૦ (તેજસ) તેજસ શરીર (૨)
તેરસની રાત્રિનુ નામ
તેયા ન૦ (તેજસ) જુઓ " તેઅય " શબ્દ
તેયાણુવંધિ ન૦ (તેયાણુવંધિ) ચોરને
મારવા સમર્થિનુ ગૌરધ્યાન, ગૌરધ્યાનનો
એક પ્રકાર
તયાપોમલપરિયટ્ટ ન૦ (તેય પુલ્લપર્વિત્)
લોડના સર્પ પુલ્લપર્વિત્ને તેજસ શરીર રૂપે
જેટલા વખતમાં પૃથ્વીમાનીને ઝાડે
તેટલો વખત

તેયાલ સી૦ ન૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩, તે-
તાથીસ.
તેયાલિ. પુ૦ (તેયાલિ) એક મતનુ ઝાડ.
તેયાલી સી૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩, તેતાથીસ
તેયાલીસ સી૦ ન૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩;
તેતાથીસ.
તેયાસરીર પુ૦ ન૦ (તેજસ્વરીર) તેજસ
શરીર.
તેયાસીદ. સી૦ (ત્ર્યસીતિ) ૮૩, ત્ર્યારી,
તેયાહિય. પુ૦ (ત્ર્યારિક) નથુ દિવસને આ-
તરે આવતો તાવ, તરીઓ તાવ
તેરસ. ત્રિ૦ (ત્ર્યોદશાન્) ૧૩, તેરની સખ્યા.
તેરસયા સી૦ () જેના મુનિઓની
એક સાખા.
તેરસી સી૦ (ત્ર્યોદશી) ૫૬થી ૧૩ મી
તિથિ, તેરસ.
તેરાસિય. ત્રિ૦ (ત્રેરાગિક) જીવ અજીવ
અને જીવજીવ એમ ત્રણ ગણિનુ
આપન કરનાર શેઠમુખ આભાર્પના મ-
તનો અનુયાયી (૨) ન૦ મત પ્રિશેષ
તેરિંદિય ત્રિ૦ (સીન્દિય) ત્રણ ઇન્દ્રિયાળો જીવ
તેરિચ્છ ત્રિ૦ (તિરચ્છીન) તિર્યચ સાખી
(૨) ન૦ તિર્યચ પશુ પક્ષી વગેરે
તેરિચ્છિય ત્રિ૦ (તિરચ્છિય) તિર્યચ સાખી,
તિર્યચનુ કરેલુ
તેરિચ્છી સી૦ (તિરચ્છીના) પશુની માદા,
તિર્યચણી
તેલ. ન૦ (તેલ) તેલ (૨) ગોત્ર વિશેષ,
માન્ય ગોત્રની એક સાખા
તેલકેલા. સી૦ (તેલકેલા) તેન રાખવાનુ
ઘમ
તેલવમ્મ ન૦ (તેલવર્મ) જેના ઉપર એસી
તેનનુ મર્દન કરાય તે ચામડુ
તેલુચ્ચક } પુ૦ (કેલોચ્ચ) નથુલોક, રવર્ગ
તેલોચ્ચક. } મર્ત્ય અને પાતાળ એ
ત્રણ લોક

તેલ. નં (તૈલ) તેલ.

તેલકેલા. સ્ત્રીં (તૈલકેય) ભુઓ " તેલ-
કેલા " સુદ.

તેલક. નં (તૈલક) એક જાતની મદિરા.

તેલવમ્મ. નં (તૈલવર્મ) તેલ મદન કર-
વાને ખેસવાનું આસન.

તેલપલ્લ. નં (તૈલપલ્લ) એક જાતનું સૌરાષ્ટ્ર
દેશ પ્રસિદ્ધ તેલનું કામ.

તેલપૂય. નં (તૈલપૂય) માણપૂઆ.

તેલપેલ્લા. સ્ત્રીં (તૈલપલ્લ) સૌરાષ્ટ્ર દેશ
પ્રસિદ્ધ મૃન્મય તેલનું જાળન.

તેલમા પું (ત્રિવર્ગ) ધર્મ અર્થ અને કામ
એ ત્રણ વર્ગ.

તેલપટ્ટ. } સ્ત્રીં નં (ત્રિપટ્ટિ) ત્રેસકં; ૬૩.
તેલપટ્ટ. }

તેલપણ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપણ) ૫૩; ત્રેપન.

તેલપ્પરિ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પરિ) ૭૩; તોંતેરની
સંખ્યા.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપ્પાણ) ૫૩; ત્રેપન.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપ્પાણ) ૨૩; ત્રેપીસ;

તેલપ્પ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પિ) ૬૩; ત્રેસકની સંખ્યા.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પી) ૮૩; ત્રાપીની
સંખ્યા.

તેલપ્પ. ત્રિં (ત્રિપ્પી) ત્રણ દિવસનું. (૨)
તરીઓ તાવ; ત્રીજીદીવસે આવે તેવે તાવ.

તો. પ્રં (તત્ત્વ) તેથી; તેટલા માટે.

તોડન. નં (તોડન) પીઝ કરવી તે.

તોડદિયા. સ્ત્રીં () એક પ્રકારનું
વાજાંત્ર.

તોડ. પું () ચાર ઇંદ્રિયવાળા જી-
વની એક જાત.

તોણ. પું નં (તૂણ) બાજુ રાખવાનું બાધું.

તોણ. નં (તોણ) આશુક.

તોણ. ત્રિં (તોણ) વ્યથા ઉપગમવાનાર;
પીઝ કરનાર.

તોમર. નં (તોમર) જેને બાપામાં ગણસા
અથવા સવળી કહે છે તે અન્ન; એક
પ્રકારનું બાધું.

તોય. પું (તોય) પીઝ.

તોય. નં (તોય) પાણી; જળ.

તોયધરા. } સ્ત્રીં (તોયધરા) એક દિશા
તોયધરા. } કુમારી દેવી.

તોયપિટ્ટ. નં (તોયપિટ્ટ) પાણીની સપાટી.

તોરણ. નં (તોરણ) તોરણ.

તોલ. પું નં (તોલ) તોલ; માપ વિશેષ.

તોસ. પું (તોપ) પ્રભેદ; સતોપ.

તોસલિ. પું (તોમલિ) તોમલિના રહેવાસી
એક આચાર્ય.

તોસિય. ત્રિં (તોપિય) સંતોષ પમાડેય;
પુશી કરેય.

તિ. પ્રં (તિ) સમાપ્તિ દોલક અવ્યય.

ત્ય. ત્રિં (ત્ય) રથાધ રહેય; ત્રિયર રહેય.

ય.

ય. પ્રં (ય) યાચસંકાર; (૨) યાદપુરજી.

ય. સ્ત્રીં (યાચ) પાન રાખવાની

ડાળી; પાનધની.

યોદિહં. } નં (યોદિહં) સંધારો કરવાને
યોદિહં. } યોગ્ય અર્થ. (૨) સાધુને શ્રેય
જવાની જગ્યા; દિશાએ જવાને ઉચિત
અર્થ. (૩) કોપ; યુગ્મો.

થેવ પુ. (સ્તમ્બ) યાસનો જથ્થો (૨)
 યુમખો

થેમ. પુ. (સ્તમ્બ) અ મગ, ગર, માન
 (૨) થાભયો

થેમણ ન. (સ્તમ્બ) થભતુ (૨) અમકાનતુ.

થેમણયા. સ્ત્રી. (સ્તમ્બ) થોભતુ (૨)
 થેમણા સ્ત્રી. } અટમનતુ

થેમળી સ્ત્રી. (સ્તમ્બ) અભન - રસાની
 વિદ્યા.

થમય પુ. (સ્તમ્બ) અરીમાની ફગમ,
 (ફેમ) યોગકુ

થમિય ત્રિ. (સ્તમ્બ) થોભાવેન, અમ્બ
 ડગેલ, રોડેલ

થમ્ક પુ. () પયાંય (૨)
 અવસર, સમય

થમ્કથમ્ક ક્ર. (સ્થિવાસ્થિત્વા) ઝલી
 રહીવે

થમણ ન. (સ્તમ્બ) હાનુ

થમિય ત્રિ. (સ્થિતિ) આનંદાદિન, હાથેલ

થમ પુ. (સ્તમ્બ) માન, માન

થમજીતિમી સ્ત્રી. (સ્તનત્રિકી) હાઈ,
 માનમાના

થમણ ન. (સ્તમ્બ) ગમના (૨) આકન્દ
 (૩) નેરથી નિશાસો મૂખો તે.

થમય ન. (સ્તન) ફધ.

થમિય ન. (સ્તનિ) ગમના, મેનનો શબ્દ
 (૨) રતિકીડા સમયનો શબ્દ (૩) પુ.
 અનિતકુમાર દેવના ભવનપતિ દેવતાની
 એક જાત

થમિયકુમાર પુ. (સ્તનિકુમાર) ભવનપાત
 દેવતાની દશમી જાત

થમિયકુમારી સ્ત્રી. (સ્તનિકુમારી) સ્તન
 તકુમાર દેવતાની દેવી

થમ્ક ત્રિ. (સ્તમ્બ) અહારી અભિમાની

થય પુ. (સ્તન) } સ્તોત્ર અનન.

થયળ. ન. (સ્તમ્બ) }

થરહરિય. ત્રિ. () નુજેવ, ડપેવ
 થલ. ન. (સ્વલ) થામ્પી ન ભરાય તેવો
 ભૂમિ નિભામ

થલચર પુ. (સ્વલચર) તિરિય પચે દિયની
 એક જાત

થલચરી સ્ત્રી. (સ્વલચરી) થમય તિરિ-
 ચની સ્ત્રી, આર્ય થમયર તિરિય

થલજ } ત્રિ. (સ્વલચ) જમીનથી ઉત્પન્ન
 થલય } થયેવ

થલચર ત્રિ. (સ્વલચર) જુઓ "થનચર"
 શબ્દ

થલી. સ્ત્રી. (સ્થલી) જમીનનો ઉચો પ્રદેશ

થય પુ. (સ્તન) જુઓ "થય" શબ્દ

થયય. ત્રિ. (સ્તવકિત) કુલ અને ગુલ,
 જેમા થાગેર છે તે

થયળ ન. (સ્તવન) નુતિ વરની તે

થયય પુ. (સ્તવક) કુલનો ગુલો

થયરિ ત્રિ. (સ્થિર) પરિપક્વ-સ્થિરભુક્તિ
 માગો (૨) સ્થિરરક્ત-મ-ગ-રાસિ સાધુ

થયરિકુલ પુ. (સ્થિરિકુલ) મનુષ્ય
 રહેલ આચાર્ય આદિની સામાયારી-
 વ્યવહાર મર્ગદશ

થયરિભુમિ સ્ત્રી. (સ્થિરભુમિ) સ્થિરરની
 પદની

થમળ ન. (સ્થાન) માન, દેવાણુ

થમળ પુ. (સ્થાણ) જાનુ કુંક

થમ ન. (સ્થામન) યગ, સામર્થ્ય (૨)
 ક્રિયા, અનુદાન

થારમિણિયા સ્ત્રી. (સ્થારકિનિકા) આરકિન
 દેશમા ઉત્પન્ન થયેલી દાસી

થારમિય ત્રિ. (યારકિન) એ દેશમા ઉત્પન્ન
 થયેન

થાલ પુ. ન. (સ્થાલ) પાત્ર નિગેન, થાળ.

થાલક પુ. (સ્થાલકિન) થાળ. જેવું એક
 હામ રાખનાર તાપસ તાપસનો એક વર્ગ

થાલપાળ પુ. (સ્થાલપાક) જમણાર

શાલેપાણય નં (સ્થાલીપાન) દાહને ઉપ-
 શમાનનાર કુભારની માટીનું પાણી
 શાલી સ્ત્રી (સ્થાલી) થાળી, ભાગ્ય વિશેષ
 શાલીપાન. પું (સ્થાલીપાન) થાળી-નપેવી
 વગેરેમાં રાંધેલું તે
 શાલ્યા સ્ત્રી (સ્થાલ્યા) એ નામની એક
 ગાથાપનિણી; ગૃહિણી
 શાલ્યાપુત્ર પું (સ્થાલ્યાપુત્ર) આદ્ય-આ
 ગાથાપનણીનો દીકરો કે જેણે એક
 દગ્ગર જથ્થુ સાથે દીક્ષા લીધી હતી
 શાલ્ય પું (સ્થાલ્ય) સમર્થ હેતુ, અપક્ષ
 સાધનાર હેતુ
 શાલર. પું (સ્થાલર) પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ,
 વાયુ અને વનસ્પતિ એ પાંચ સ્થાવર,
 (૨) નં સ્થાવરનામ-નામકર્મની એક
 પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ભવથી જ્ય સ્થાવર-
 પદ્ય પામે
 શાલરકાય. પું (સ્થાલરકાય) રૂપી આદિ
 પાંચ સ્થાવર
 શાસન પું (સ્થાસન) અગ્રીમા (૨) શે
 ધની પૃથ્વી અવકાશ (૩) એક જાતનું
 દર્પણના આકારનું પાન
 શાસ્યા. સ્ત્રી (સ્થાસ્યા) આગ્રસી, દર્પણ.
 શાહ. પું (સ્થાહ) અગ્રાપ નહો કિન્તુ ના-
 સિકા પર્યંત જગ
 શિમ્બલ પું () શરદ ઋતુના આકા-
 શનો ખ. (૨) ચિત્રો (૩) બીનમા
 પારેલી ખારી
 શિજ્ઞ નં (સ્થેજ) ચિત્રના, ધીંગલ
 શિયુગ પું (સ્થિયુગ) પાખીનો પરપોટો
 શિમિય. ત્રિં (સ્થિમિય) ભયથી રહિત,
 નિભેય (૨) નિમગ્ન, ચિતર (૩) નં
 અત્યઃસૂત્રના ૧ ના ર્જના ૫ મા
 અપ્યનનું નામ (૪) રાગ અન્ધક
 રૂઢિના એક પુત્રનું નામ.
 શિય ત્રિં (સ્થિય) રહેય

ચિર ત્રિં (સ્થિર) ચિતર રહેલું. નિશ્ચય
 (૨) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ (૩) નિષ્પત્ત,
 અપત્ત
 ચિરણામ. } નં (સ્થિરણામ) નામકર્મની
 ચિરનામ } એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ભવથી
 દાત દાહકા આદિ અવયવોની ચિતરતા
 થાય છે
 ચિરા સ્ત્રી (સ્થિરા) ચિતર-નિષ્પત્ત થયેય
 વનસ્પતિ, વનસ્પતિની એક અનન્ધા
 ચિરાવલિયા. સ્ત્રી (સ્થિરાવલિકા) ભુજપ-
 રિસર્પિણીનો એક પ્રકાર
 ચિરીકરણ નં (સ્થિરીકરણ) કષ્ટથી મી-
 નના ધર્મિજનને દિવાલો આપી ચિતર
 કરવે તે, અમકિના આદિ આચારમાનો
 હોય આચાર (૨) ચિતર કરવું, કદ
 કરવું
 ચિહ્નિ સ્ત્રી () ઉદનો પદાથ (૨)
 દાથીની અગાડી (૩) પાન વિશેષ. (૪)
 ગોદનો એક ઉપકરણ (૫) જે ગોદની
 ગાડી (૬) જે અન્યની ગાડી
 ચિહ્ન. સ્ત્રી (સ્થિનિ) સાધાગમ પાત્ર વન-
 સ્પતિનો એક ભેદ.
 ચી સ્ત્રી (સ્ત્રી) આ, ભાષા
 ચીળ ત્રિં (સ્થાન) એક; કરેય (૪)
 થીજીદિનિદ્રા
 ચીળગિદિ. સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) રૂંધનાવરણીય
 કર્મની એક પ્રકૃતિ, એક પ્રકારની નિદ્રા.
 ચીળગિદિ સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) જુઓ ' ચીળ
 ગિદિ ' શબ્દ (૨) અધમ નિદ્રા વિશેષ.
 ચીપગિદિ સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) આ પગિના
 નામનું સુષપ્તચાત્રનું ૪ યુ અપ્યન.
 ચીલિંગ નં (સ્થાનિંગ) આ ગનિ
 ચીલિલોચન નં (સ્થાનિલોચન) ૧૧ કર
 જમાનું ચોથું કરણ
 ચીવેય. પું (સ્થાવર) આવેદ.
 ચુદ સ્ત્રી (સ્ત્રી) મુનિ, યજ્ઞ માત્રા તે.

યુક્તાર. પું (યુક્ત) યુય કરતુ તે; પિહ્ના-
રતું તે.

યુઙ. પું (યુઙ) વનસ્પતિનો સંકલ્પાગ.

યુતિ. સ્ત્રી (યુતિ) સ્તવતું, તે, યુતિ
કરવી તે.

યુલ્લ. ત્રિં (સ્થલ) જાડું; સ્થૂલ.

યૂળ. નં (સ્થૂળ) થાંભલો.

યૂળા. સ્ત્રી (સ્થૂળા) થાંભલી. (૨) એ
નામની પશ્ચિમ દિશામાં એક નગરી.

યૂળામંડપ. નં (સ્થૂળામગજ) તમ્બુ; થાંભલી
ઉપર કરેલ માંડવો.

યૂમ. પું (સ્તૂપ) પ્રેક્ષા ધરના મણપ
આગળની મણિપીઠિકા ઉપર સોળ
જોજળનો લાંબો પહોળો અને સોળ
જોજળનો ઉંચો સફેદ રંગનો ચૈત્યસ્તૂપ.
(૨) અવયવ સમુદાય રૂપ અવયવી. (૩)
કુવા. વગેરેનો તટ-કાંઠો. (૪) ખજાં.
(૫) યુલ-રમરણ સ્તમ્ભ. (૬) સ્તૂપ-મુ-
તક ધર; એની જગ્યાએ બાંધેલ દેરી
જનરદી વગેરે. (૭) સિખર. (૮) ઢગલો.

યૂમકરંડગ. નં (સ્તૂપકરણ) રૂપભરુરની
પાસેનું એક ઉદ્યાન.

યૂમિયા. } સ્ત્રી (સ્તૂમિકા) લઘુ સિખર.
યૂમિયાળા. } (૨) પ્રાસાદ ઉપરની મ-
ણિમય સ્તૂપિકા. (સિખર)

યૂલ. ત્રિં (સ્થૂલ) સ્થૂલ; જાડું. (૨) મ્હોડું.
(૩) પુષ્ટ.

યૂલમદ. પું (સ્થૂલમદ) આર્થ સમ્બૂતવિ-
જયના શિષ્યનું નામ.

યેગ. પું (સ્તેક) યેગ; કદની એક જાત.

યેજ. નં (સ્વેર્) ધેંય; નિચરલાવ.

યેર. પું (સ્થિર) ૧૦ વરસની ઉંમરના
વય સ્થિર, વીસ વરસની દીક્ષાવાળો
બ્રવજ્ઞ સ્થિર અને ઠાણાં સંભવાયાં
વગેરેના જાણનાર શુન સ્થાવર, એમ ત્રણ

પ્રકારે થિવર. (સાધુ). (૨) નિં ૪૬; પ્રાદ.

યેરકપ્પ. પું (સ્થિરકપ્પ) ૧૪ ઉપગરણ-
ધારી સાધુઓની વ્યવહાર મર્યાદા. (૨)
વિશેષ આચારનો પ્રતિપાદક ગ્રંથ.

યેરકપ્પટ્ટિ. સ્ત્રી (સ્થિરકપ્પસ્યિતિ) ગમ્ભી-
રનિબંધ આચાર્યાદિના કલ્પની કથિતિ-
વ્યવહારમર્યાદા.

યેરકપ્પિય. પું (સ્થિરકલ્પિક) સ્થિર
કલ્પવાળા સાધુ; ગમ્ભીર પ્રતિબંધવાળા
સાધુ.

યૈરમૂમિ. સ્ત્રી (સ્થિરમૂમિ) સ્થિર ૫૬-
વીની યોગ્યતા.

યૈરાવલિ. સ્ત્રી (સ્થિરાવલિ) સ્થિર
સાધુઓની પરિપાટી-એક પાછી એકનું
અનુક્રમે વર્ણન. (૨) એ નામનો મુનિ-
ઓના ચારિત્રનો પ્રતિપાદક ગ્રંથ.

યૈરિયા. } સ્ત્રી (સ્થિરિ) સ્થિર સાધ્વી.
યૈરી. } (૨) વૃદ્ધ સ્ત્રી.

યૈરોવવાદ્ર. પું (સ્થિરોવવાતિક) થિવર
આચાર્ય ગુરુ વગેરેના દોષ કાઢી તેની
ધાત કરનાર; અસમાધિનું હટું સ્થાનક
સેવનાર.

યેવ. ત્રિં () થોડું; સ્વલ્પ.

યોઞ. } ત્રિં (સ્તોક) થોડું.

યોળ. }

યોત્ત. નં (સ્તોત્ર) તીર્થકર આદિની સ્તુતિ;
સ્તોત્ર.

યોમ પું (સ્તોમ) } 'ય' 'વ' વ-
યોમય. પું (સ્તોમક) } ગેરે પાદપૂરણ
અર્થે વપરાતા અન્યયોનો સમૂહ.

યોવ. ત્રિં (સ્તોક) થોડું. (૨) પું કાળનું
એક જાતનું પ્રમાણ.

યોવઞ. પું (સ્તોક) ચાતક પક્ષી.

યોવંચોલં. ઙ (સ્તોત્રસ્તોત્ર) થોડું થોડું.

યોહરી. સ્ત્રી (યોહરી) યોરનું ઝાડ.

દ.

દ્રષ્ટ્ર નં (દ્રક) પાણી.
 દદ્ર સ્ત્રીં (દતિ) મસક
 દ્રહ્ય પું (દયિત) વધણ, પતિ
 દ્રહ્યા સ્ત્રીં (દયિતા) પ્રિયા, વધણા, ઓ
 દ્રહ્યા સ્ત્રીં (દતિકા) ચામડાની મસક.
 દ્રહ્યત } નં (દેવન) દેવ, નશીમ
 દ્રહ્યય }
 દ્રહ્યદ્ર } નં (દ્રહ્યદ્ર) જલોદર, એક
 દ્રહ્યદ્ર } જનતનો પેટનો રોગ
 દ્રહ્યોમ્સ પું (દ્રહ્યોમ્સ) વેનધર દેવતાનો
 નિનાસ પર્વત
 દ્રહ્ પું (દ્રહ) જ્યેષ્ઠી આત્મા દ્રહ્ય તેવી
 મન, વચન અને કાયાની પ્રવૃત્તિ કરતી
 તે. (૨) ચાર હાથ પરિમિત એક ભરપ.
 (૩) દડ-પાકડીના આકારે કેનળ સમુદ્ધાત
 વખતે આત્માના પ્રદેશ વિસ્તારવા તે
 (૪) ખભા પ્રમાણે ઉંચી પાકડી, દાડના
 પાચ પ્રકારમાનો એક (૫) પાણી ચરમ
 દરતા પાણીમા ઉકાગે આવે તે (૬)
 દડ, મામાન્ય પાકડી. (૭) સંપાસીનું
 એક ઉપકરણ (૮) શિક્ષા, સંજ્ઞા (૯)
 દડ રતન, ચક્રવર્તીના મોદ રતનમાનું
 એક (૧૦) મૂળપાદ, શબ્દ સદર્ભ (૧૧)
 આગા (૧૨) પું નં સૈન્ય, લશ્કર
 દ્રહ્દ્રહ્ય. પ્રં (દ્રહ્દ્રહ્ય) દડ ઉપર દડ
 દ્રહ્ક. પું } (દ્રહ્ક) નિહાનો કાટો.
 દ્રહ્ગ. પું } (૨) નારકી આદિ ચો-
 થીસ દડકે (૩) લાકડી, દોડો (૪) કથન,
 નર્મન (૫) નર્મોત્પન્ન આદિ પાદ
 દ્રહ્ય નં } (દ્રહ્ય) દડુ તે
 દ્રહ્યપા સ્ત્રીં }
 દ્રહ્યપા પું (દ્રહ્યપા) કાટવાળ (૨)
 દ્રહ્યપા (૩) મેનાપતિ

દ્રહ્યોદ્ર. સ્ત્રીં (દ્રહ્યોદ્ર) દ્રહ્ય કરવો,
 શિક્ષા કરવી તે, શાળાનીતિનો એક પ્રકાર
 દ્રહ્યદ્ર પું (દ્રહ્યદ્ર) કાળમય દડ, ધ્રુવ
 ચારીનું એક ઉપકરણ.
 દ્રહ્યધારિ ત્રિં (દ્રહ્યધારિ) દ્રહ્ય ધારણ
 કરનાર
 દ્રહ્યનાયક પું (દ્રહ્યનાયક) જુઓ "દડખા
 ધમ" શબ્દ
 દ્રહ્યોદ્ર } જ્ઞાં (દ્રહ્યોદ્ર) જુઓ
 દ્રહ્યોદ્ર } "દડખા" શબ્દ.
 દ્રહ્યપદ પું (દ્રહ્યપદ) ગાય વગેરે પશુઓને
 ચરનાનો માર્ગ, કેડી
 દ્રહ્યપાસિ પું (દ્રહ્યપાસિ) થોડા અપ-
 રાધને માટે ભારે શિક્ષા કરનાર
 દ્રહ્યપુંજ્ઞાન નં (દ્રહ્યપુંજ્ઞાન) કાઠવાળી
 સાવરણી.
 દ્રહ્યમી ત્રિં (દ્રહ્યમી) દ્રહ્યથી-પાપ પ્રા-
 પ્તિથી ખીનાર
 દ્રહ્ય પું (દ્રહ્ય) જુઓ "દડ્ય" શબ્દ
 દ્રહ્યસ્થિય. પું (દ્રહ્યસ્થિય) દ્રહ્યથી ગદાણું
 કરનાર, કાટવાળ
 દ્રહ્યસ્થા. નં (દ્રહ્યસ્થા) ચક્રવર્તીનું દડ
 રતન, મોદ રતનમાનું એક
 દ્રહ્યગીરિષ્ઠ. પું (દ્રહ્યગીરિષ્ઠ) ભરતની ગા-
 દીએ આવેલ કીર્તીર્થ પત્રી તેનો પુત્ર
 દ્રહ્યપ્રહ્ય. ત્રિં (દ્રહ્યપ્રહ્ય) દડની માફક
 પથ નાના કરી ભેસનાર
 દ્રહ્યપ્રહ્ય. નં (દ્રહ્યપ્રહ્ય) દ્રહ્યસન, આસનનો
 એક પ્રકાર (૨) ત્રિં દડની માફક
 લાભો
 દ્રહ્યપ્રિય ત્રિં (દ્રહ્યપ્રિય) દડાપય
 દ્રહ્યપ્રિય. ત્રિં (દ્રહ્યપ્રિય) દ્રહ્યસને
 ભેમનાર

દંડિ વિં (દંડિન્) દંડ ધારણ કરનાર
 દંડિયા મીં (દંડિયા) નાની વાકડી,
 ડંડીકા (૨) સમસ્યકા
 દંડિલંક પું (દંડિલંક) દોરાથી ગાળેલ
 નચ, યોગ્ય દાધેન નચ.
 દંડિગી સીં (દંડિગી) એ નામની એક
 ગાનની એ ગીતો
 દંડિમ વિં (દંડિમ) દંડા મેન (૨)
 નં દંડી નચેલ ધરના રંધ
 દંડિય પું (દંડિક) વિશેષી રાગ
 દંડી. સીં () સાધેલુ જીનુ નચ
 દંત નં (દંત્ય) સુખડીની એક વળત, યુ
 ખીત જેવો ખાનાનો એક પદાર્થ
 દંત પું (દંત) દાંત
 દંત વિં (દંત) દીપ્ત દમન કરત,
 નંતેન્દ્રિય
 દંતકટ્ટ નં (દંતકાઠ) દાનથ
 દંતકર્મ નં (દંતકર્મ) દાંતની કારીગરી
 દંતકાર પું (દંતકાર) દાંતનો કારીગર
 દંતઘાવણ નં (દંતઘાવન) ગત સાધે કરના
 તે (૨) દાંતથ
 દંતનિશાય પું (દંતનિગત) હોઠમા દંત
 કાંત કરતુ તે, મમચેષ્ટાનો એક પ્રકાર
 દંતમણિ પું (દંતમણિ) હાથી આંખના
 દાંતમાથી નીકળતો મણિ
 દંતમાલ પું (દંતમાલ) મક્ષ વિશેષ
 દંતચક્ક પું (દંતચક્ક) ચક્રનાર્તી, જેના
 પચન માંથી શત્રુ દાંત-દમિત થાય છે તે
 દંતચણ. નં (દંતચણ) ધાનજી (૨) ગત
 સાધે કરના તે
 દંતચણિજ્ઞ પું (દંતચણિજ્ઞ) દાંતનો
 વ્યાપાર કરવો તે સાનમા જીવોગ
 પરિભોગ નતનો એ- અતિચાર
 દંતસાહણ નં (દંતસાહન) દાંત ખોતરણી
 દંતાર પું (દંતાર) ગત કોનરનાર
 રીગર

દંતાલી. મીં (દંતાલી) વાસ, પરાગ
 વગેરે એકજુ ઝગાનુ એક તાડાનુ દંથી
 વાગ, દતાળી
 દંતિ પું (દંતિન્) હાથી
 દંતિદિય. વિં (દંતેન્દ્રિય) હૃદય મન
 કરનાર, જીવેન્દ્રિય
 દંતિક. નં () ચોખાનો બાટો.
 દંતિયા સીં (દંતિયા) એ નામનુ એક
 સુખ કરાવતુ વૃક્ષ
 દંતી. સીં (દંતી) એ નામની એક
 નનરખનિ, ઉદુમ્બર
 દંતુચ્છલિય વિં (દંતુચ્છલિય) ધા
 ખાનાગ નાપસનો એક વર્ગ.
 દંદ નં (દંદ) ગમરૂપ આનિ મનમે વસ્તુની
 નેક (૨) દંદ નામે સમાસ સમાસનો
 એક પ્રકાર
 દંમ પું (દંમ) ડોળ, ખાગે આડખા
 દંમણ નં (દંમન) ડાહ
 દંસ પું (દંસ) દર્શન, સમક ન (૨) સા
 માન્ય જોધ
 દંસ પું (દંસ) ડાસ
 દંસણ પું (દંશન) દાંત
 દંસણ પું નં (દંશન) સામાન્ય ઉપયોગ,
 અમુ અચમુ અચિ અને કરના એ ચારે
 દર્શન (૨) તત્ત્વાર્થનુ યથાર્થ શ્રદ્ધાન-સદ્-
 બુદ્ધિ (૩) પત્રનાથા શ્રુતના રીતન પદનુ
 નામ (૪) આખ, નેન (૫) દેખતુ,
 જોતુ (૬) સવેદન, વેદુ તે (૭) દર્શન,
 દષ્ટિ (૮) ઉપદેશ (૯) અભિપ્રાય
 દંસણપટ્ટિભોયયા સીં (દર્શનપ્રત્યનોક્તા)
 દર્શન-સમ્યક્ત્વ પ્રતે શરૂતા દર્શના
 નરણીયકર્મ માધ્યમનો એક હેતુ
 દસણપટ્ટિમા સીં (દર્શનપ્રતિમા) શ્રાવક
 એક માસ મુધી બરાબર રીતે સમ્યક્ત્વનુ
 પાલન કરતુ તે શ્રાવકની ૧૧ પટ્ટિમા
 માની પટ્ટી પટ્ટિમા

દમ્ભણપરીસહ. પુ૦ (દર્શનારીપહ) દર્શન-
સમ્યક્ત્વનો પરિપદ, ગાનીશ પચિપદ-
માનો એક

દંસણપુરુષ ત્રિ૦ (દર્શનપુરુષ) સમ્યક્ત્વનાનું
પુરુષ

દંસણપુલાય પુ૦ (દર્શનપુલાય) દર્શનને
નિ સાર ગનાવનાર પુનાકે પચિધરત
માનુ

દંસણપુલ્ક પુ૦ (દર્શનપુલ્ક) દર્શન મોહનીયના
હોરોપશમપ્રીતી નરનશ્ચદાન-શચિવડે બોધ
પામેય

દંસણબોહિ ત્રિ૦ (દર્શનબોહિ) દર્શન મો-
હનીય કર્મના હોરોપશમપ્રીતી નરનશ્ચદાન
પામનાર

દંસણમેદળી સ્ત્રી૦ (દર્શનમેદળી) દર્શન-
સમકિતને બેદનારી નિકથા

દંસણમોહણિકા ન૦ (દર્શનમોહનીય) દર્શન-
સમ્યક્ત્વમા મુજાનનાર મોહનીય કર્મની
પ્રકૃતિ, સમ્યક્ત્વમોહનીય મિથ્યાત્વમોહનીય
અને મિશ્રમોહનીય એ ત્રણ પ્રકૃતિ

દંસણજોગ પુ૦ (દર્શનજોગ) અમ્યક્ત્વના
દર્શનરૂપ યોગ

દંસણચાવણણ પુ૦ (દર્શનચાવણ) બેબે
દર્શન-સમ્યક્ત્વ પશ્ય હે-નિદ્ધન નગેરે

દંસણચિંતકાવણાજાગ પુ૦ (દર્શનચિંતકાવણ
જોગ) સમકિત પદ્ધતિ બોરો રિખાદ
કરેવા તે, દર્શનાવરણીય કર્મ માધ્યાનો
એક હેતુ

દંસણસાવગ } પુ૦ (દર્શનસાવગ) આરકની
દંસણમાવગ } ૧૧ પદિમા પીટી
પદેશી પદિમા આજનાર આવક કે જે
એક માસ સુધી શરદિ ગદિન નિર્મળ
સમકિતનું પાપન કરે

દંસણચાર પુ૦ (દર્શનચાર) દર્શન-સમકિતનો
આ પ્રસંગનો આચાર. ૧ નરતમા નિ-
વરણીય ૨ અનરતને પ્રદાન કરવાની

અનિવરણ, ૩ કરણીના ફળની અસદિગ્ધતા-
અસદેહ, ૪ દષ્ટિનો અ-આમોહ, ૫ શક્તિનું
અગ્રોપનુ, ૬ પદનાને સ્થિત કરેવા, ૭
સાધર્મી પ્રત્યે વત્સલભાવ રાખેવા અને
૮ ધર્મની પ્રભાવના કરી.

દંસણાય પુ૦ (દર્શનત્તમ) દર્શન રૂપ આ
ત્મા, આત્માનો જો પ્રકાર

દંસણાચાર પુ૦ (દર્શનચાર) બુદ્ધિ “ દસ-
બાચાર ” શબ્દ

દંસણાવરણ. ન૦ (દર્શનાવરણ) આત્માની
દર્શન શક્તિને સ્માનનાર કર્મ, કર્મના
આક પ્રકારમાનો બીજો પ્રકાર

દંસણાવરણિકા ન૦ (દર્શનાવરણીય) દર્શના-
વરણીય કર્મ, આક કર્મમાનું બીજું

દમ્ભણ. ત્રિ૦ (દર્શન) દર્શની, દર્શનવાળો.
(૨) તત્ત્વમા અદ્યાનારો

દંસર્મિદ્ર. પુ૦ (દર્શનેન્દ્ર) ક્ષાપિક સમકિતનો
ધણી

દંસર્મિજ } ત્રિ૦ (દર્શનીય) દર્શન કરવા
દસર્મિય } યોગ

દંસર્મિયા ત્રિ૦ (દર્શનિકા) દર્શન, અનુદોષન.

દંસર્મિ ત્રિ૦ (દર્શન) જોનાર, અનુદોષન
કરનાર

દસિય ત્રિ૦ (દર્શન) દેખાડેત.

દસલ ન૦ (દર્શન) દર્શના, આતુરી,
આનાકી

દસલ ત્રિ૦ (દર્શન) અતુર, બુદ્ધિમાન; નિપુણ

(૨) ઉત્તર તરફના ભવનપતિ ઇન્દ્રી
પાવદગ મેનાનો ઉપરી

દક્ષિણ સ્ત્રી૦ (દક્ષિણ) દક્ષ-દશાખ

દક્ષિણ પુ૦ (દર્શન) મન આમોમા
મગ્ધો મગ રાખના નાચકનો એક
પ્રકાર (૨) દક્ષિણ દેશ-રિખાગ.

દક્ષિણગૂલ } ત્રિ૦ (દર્શનગૂલ) જમાને
દક્ષિણગૂલ } દક્ષિણ દર્શન રેખાગ
નાપસ. ૧ પમની એક જગ

વકિલગૃહમરહ પુ. (વકિલગૃહમરહ) દક્ષિણ-
ધર્મરત ભરતકેનુ દક્ષિણધર્મ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દક્ષિણ
શામા મહનાર (અસુરકુમાર આદિ)

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દક્ષિણ દાન
વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) એ નામનો
એક દેવ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દક્ષિણ
શાનુ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) દાન નેના
વકિલગૃહ } ન. (વકિલગૃહ) ૩૩૧ રથ
વકિલગૃહ } આપુરી, અપુરાર્ધ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) અપુર નિપુણ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દેખનાર, સર્વજ્ઞ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) એને (૨) પુ. ગિ
નદેન સર્વજ્ઞ

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) પાણી (૨) એ નામનો
૩૩ મો મહ (૩) રક્ષક કાટ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) અમ્ર નાદગા

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પશ્ચિમ નિશેન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૮૮ અમ્રાનો
૩૪ મો મહ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) અમ્રાનનાસી દેન
તાઓના નનખડમાનો મહિમ્મથ ક્રીડા
પર્યન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પાણી ભરવાનો
માગ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૦૮૧ નહેન
(૨) રક્ષક રતનો બનાવેલા મહેલ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) એ નામની
એક લીલી વનસ્પતિ

વકિલગૃહ } ન. (વકિલગૃહ) પાણીઆર
વકિલગૃહ }

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) વેનધ નાગરાજ
નો એક આનાત પરન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) રક્ષક રતનોમથ

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) અમ્રાન દેનનાના
વનખ માનો ક્રીડા મહ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) જેમા પાણી
૩૩ ઠે એવો માડવો (૨) રક્ષક
રતનો બનાવેનો માડવો

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પાણીનો માર્ગ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) સચિત પાણી
સચિત જાદન કીનો કીચ. (૨) પાણી
અને માગીના સચેતનુ વિજ્ઞાન જમીન
અને પાણી લીજનનાની કમા ૭૦
મળામાની ૧૫મી કમા

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) મેન સચિત પાણી,
મેનુ-અદુ પાણી

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સમર્પણ દેનતાનુ
એક ક્રીડાસ્થાન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૦૮૧ નર નિશેન
વકિલગૃહ પુ. ન. (વકિલગૃહ) પાણીનુ બિડુ-
૨ / કણ

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) પાણીના શીચ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) નાભિ પ્રમાણે
પાણીમા ઉતરતુ તે

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૩૪ મો મહામ્ર

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) નાનો વડો

વકિલગૃહ } પુ. (વકિલગૃહ) પાણીનો
વકિલગૃહ } નાનો ધડો

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) પાણીનો
ધોરીઓ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) મનસિનાક નામના
વેનધ નાગરાજનો આવાસ પરન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સાખ્ય
મતના અનુયાયી કે જે પાણી દોળનારા
તરીકે પ્રસિદ્ધ હતા જમીના શીકારી

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) જુઓ ' વગ
ભાસ શબ્દ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સંદેહ કાદની એક
ગત

વન્દ્ર વિં (વન્) દક્ષ, ચતુર, નિપુણ
 વદ્ધ વિં (વ્) દેખેન
 વદ્ધ. વિં (વ્) ડમેલ, કડેલ
 વદ્ધાર. વિં (વ્) જોનાર, પ્રેક્ષક
 વદ્ધુમાળ વિં (વ્) જોનારી ધર્મ પ્રાણી
 વદ્ધુ વિં (વ્) બળેલ, ઘડેલ
 વદ્ધ વિં (વ્) દડ, સ્થિર, નિશ્ચય, મ
 નિપુણ (૨) સમર્થ (૩) અનિ નિમિત્ત,
 પ્રમાણ

વદ્ધકેડ. પું (વ્) ઓરત ક્ષત્રમા થ
 નાગ યોગમાં તીર્થકરનુ નામ

વદ્ધોમિ પું (વ્) જોનારી ગામીઆ નેમનાથ
 તીર્થકરના ભાઈનુ નામ

વદ્ધધણ પું (વ્) જૂઠાપના ભરત
 ક્ષેત્રમાં થનાર આદમાં કુલ્ય (૨)
 જૂઠાપના ઓરત ક્ષેત્રમાં થનાર સા
 તમાં કુલ્યકર

વદ્ધનેમિ પું (વ્) જોનારી અતગમ્યના યોધા
 યર્જના દશમાં અધ્યયનનુ નામ (૨)
 નેમનાથ પ્રભુના ભાઈ

વદ્ધપદ્મણ પુ (વ્) મુર્ખાબ દેવતાના
 આનતાભવનુ નામ (૨) અદ્ભુત સન્ધ્યા
 મીના આનતા નીમ ભરનુ નામ (૩)
 ગોશાળાના છત્રનુ નામ (૪) એ નામનો
 એક શ્રાવ્ય (૫) વિં પ્રાણમાં દડ
 રહનાગ

વદ્ધપદ્મણ વિં (વ્) મુર્ખાબ (૨) મુર્ખ
 પ્રદાર કરનાર (૨) પું એક નેન મુનિ
 ક જેઓ પ્રથમ ઓરોના નામ દના
 પાળી દીક્ષા વધ મોક્ષે ગયા

વદ્ધરહ પું (વ્) દલમાં તીર્થકર મીન
 નાથના પિતાનુ નામ (૨) એ નામના મન
 અપરિણીતા આદમાં કુલ્યકર

વદ્ધરહા સીં (વ્) વાગ્ય રત્નના ધર્મી
 પદા પાળી આગ પરિદ (૨) અનન

પતિના ધર્મના લોકપાળની દેવીની ગાય
 પતિપદ

વદ્ધાડ પું (વ્) જૂઠાપના ભરતક્ષે
 ત્રમાં થનાર પાત્રમાં તીર્થકરના પૂર્વભરનુ
 નામ (૨) ભરતપાડના એક ભાવી
 કુલ્યકર

વદ્ધાડલ પું (વ્) જૂઠાપના એ નામનો એક
 માગ્ય

વદ્ધાય. પું (વ્) રાક્ષસ

વદ્ધ વિં (વ્) આપેલ, દીધેલ (૨)
 નં નાન, આપુ તે (૩) વિં છોડેલ,
 રથાપેન (૪) પું ભારતમાં થઇ
 ગયેલ સાનમાં મુદ્દે (૫) જૂઠાપના
 ભરતક્ષેત્રમાં આરતી ઉત્સર્પણીમાં થનાર
 પાત્રમાં કુલ્યકર (૬) વિષામ્યત્રના નામ
 અધ્યયનમાં ઉદાહરણ આપેન દેવદત્તનો
 પિતા (૭) પુષ્પિકામ્યત્રના સાતમાં અ
 ધ્યયનનુ નામ (૮) મધ યોગીનીના
 ૮ મા તીર્થકર

વદ્ધિ સીં (વ્) અન્ન ક પાળીની
 ઘાત-શર, એક રાખમાં જેલુ માન
 આપી શમય તે

વદ્ધિય પું (વ્) આદાર પાળીની
 ગતનો અભિમદ માન્ય કરનાર
 (સાધુ)

વદ્ધેસળા સીં (વ્) ઉત્પા આ
 એત્પા દોની તપાસ કરતી તે

વદ્ધર વિં (વ્) મુર્ખ, દડ (૨) નં
 ગાય વિગે (૩) થાપે ભારે તે,
 ચપેગનો એક પ્રમ. (૪) ઘડેલ, નિ
 મની (૫) પું એક ભંત (૬) દેડ
 મની માફક પદ પડતા (૭)
 વચનનો આગ (૮) ગિપ્તમાં દફર
 નામના પદા ઉત્તર (૯) અ
 ધાન, પ્રદાન

દહરણ પુ. } (દરંક) પચમી ૬૨ ૬૨
દહરણ. નં. } એવો અનાજ કરવો તે.

(૨) એક જાતનું ચાંદિય. (૩) ચામળનું
માં આંખનાનો હુમડાનો કડકો.

દહરિયા. સીં. (દરંક) ચાલ-ચાંદિય વિ-
ગેય. (૨) પ્રસાર; આપાન.

દહુ. પું. (દહુ) પાપર; ચામડીનો એક ઝામ.

દહુ. પું. (દહુ) દેડકો. (૨) એ નામનો
એક પર્વત (૩) રાહનું અપરનામ. (૪)
ચામડાથી મોટું આંધેલ કળસ. (૫) કુટી
આંધિ ભાજનનું મુખ. (૬) દેડકાના ભ-
વમાંથી દહુરાવતંત્રક નિમાનમા ઉત્પન્ન
થયેલ દેવ. (૭) પાંચમા દેવસોહના ઉદનું
ચિદ્ર.

દહુદેવ પું. (દહુદેવ) પહેલા દેવસોહનો
એક દેવના.

દહુર્યદિસય. નં. (દહુર્યક) એ નામનું
પહેલા દેવસોહનું એક વિમાન.

દહુરી સીં. (દહુરી) દેડકી.

દધ. ત્રિ. (દધ) બળેલ.

દધિ. નં. (દધ) દહીં.

દધિઘન. નં. (દધિઘન) અરાખર જામેલું-
કાંચ ધણેલ દહીં.

દધિફોલ્લે. સીં. (દધિફોલ્લી) વનસ્પતિ
વિશેષ.

દધિમુદ. નં. (દધિમુદ) નદીપરદીપના
અગળ પર્વતની વાવડી વચ્ચેના પર્વતનું
નામ

દધિવણ. પું. (દધિવળ) રૂક્ષ વિશેષ.

દળ. પું. (દા) અહ કાર; ગર્વ (૨) કૃષ્ટતા.

દળણ. પું. નં. (દળણ) અરીસો; આયનો.
(૨) આઠ મગનિકાઓનો એક. (૩) ત્રિ-
લેખનકે.

દળણા. નં. (દળણક) અરીસો પકડવાનો
હાથો.

દળણિજ. ત્રિ. (દળણ) બળ આપી
ઉત્સાદ શક્તિને વૃદ્ધ કરનાર; જાણિ
પ્રતીમ કરનાર. (૨) નં. જેથી કામ
ઉત્પન્ન થાય એનું એક પ્રકારનું મર્દન.

દળિદ્ધ. ત્રિ. (દળિ) ગર્વી; અદંકારી.

દળિય. ત્રિ. (દળિ) ગર્વિષ્ઠ.

દળમ. પું. (દળ) દાખડો; એક જાતનું ખાં.

દળમકુલ. નં. (દળમકુ) દાખડો.

દળમપુલ. પું. (દળમપુ) દર્શકર-મર્પની
એક જાત.

દળમય. પું. (દળમ) મુળ સરિત દાખડો
જાડ.

દળમસંધારણ. નં. (દળમસંધાર) દાખડાની
પથારી.

દળમિયાયળ પું. (દળમિયાય) ચિત્રા નક્ષત્રનું
ગોત્ર.

દળ. પું. (દળ) ઇંદિય દમન; આભટાળનો
નિરોધ. (૨) દમન; નિમ્રદ.

દળગ. ત્રિ. (દળગ) રાંક; ભિખારી. (૨)
દરિદ્રી.

દળમધોસ. પું. (દળમધ) શિશુપાળ રાગના
બાપનું નામ; એનું દેશના રાજા.

દળમળ. નં. (દળમ) દમન કરવું તે; પશુ
આદિને પીડનાં તે. (૨) વૃક્ષની એક
જાત.

દળમળા. } પું. (દળમળ) પ્રુલની એક જાત.
દળમળય. }

દળમળ. સીં. (દળમ) એક જાતનું મન્ય
દ્રવ્ય.

દળમંત. પું. (દળમંત) એ નામનો દરિત-
શીર્ષકપુરનો એક રાગ. (૨) એક
જોત મુનિ.

દળિ. ત્રિ. (દળિ) ઇંદિય નિમ્રદ કરનાર;
જિતેન્દ્રિય.

દળિય. ત્રિ. (દળિય) દમન કરેલ; નિમ્રદ
કરેલ.

દમિલ પુ. (દમિલ) એ નામનો એક ભ-
રતખડાનો દેશ. (૨) પુ. સ્ત્રી.
તે દેશના રહેવાસી

દમિલા } સ્ત્રી. (દમિલ) દમિલ દેશમા
દમિલી. } ઉત્પન્ન થયેલ ત્રણી
દમીસર. પુ. (દમીસર) જિતેન્દ્રિયમાં
અગ્રેસર

દમ્ય ત્રિ. (દમ્ય) દમન કરના યોગ્ય
દ્ય. ન. (દક) પાણી, જળ

દ્ય. ત્રિ. (દ્ય) આપનાર.

દયમીમ પુ. (દક્ષમીમ) બરાબ સમુદ્ધા
રહેલ એક આવાસ પર્વત

દયા. સ્ત્રી. (દયા) દયા, કૃપા. (૨) ઝવ
રક્ષા

દયાલુ. ત્રિ. (દયાલુ) દયાળુ, દયાવાન.

દર. ત્રિ. () અધુ. (૨) થોડુ

દરસ્તિજ. ત્રિ. (દર્શનીય) દર્શન કરવા
યોગ્ય.

દરસિય. ત્રિ. (દર્શિત) દેખાડેલ.

દરિદ્ર ત્રિ. (દરિદ્ર) દરિદ્ર, ગરીબ, નિર્ધન.

દરિય ત્રિ. (દર) ગર્વિષ્ટ, ગર્વયુક્ત.

દરિય. ત્રિ. (દીર્ઘ) હાડેલ, વિગરેલ.

દરિસણ ન. (દર્શન) મમકિન. (૨) આ-
ગમ. (૩) સવેદન. (૪) પ્રકાશનુ. પ્રગટ
કરવું. (૫) વાક્ય (૬) દર્શન-મન.

દરિસણાચરમિજ. } ન. (દર્શનાચરમીય)

દરિસણાચરમીય. } આત્માના દર્શન ગુણનું
આવડાવન કરનાર આદ્ય કર્મમાનું બીજું
કર્મ.

દરિસિજ } ત્રિ. (દર્શનીય) જોવા
દરિમિય } યોગ્ય.

દરિસાયણ ન. (દર્શન) દર્શન, સાક્ષાત્કાર.

દરિસિ ત્રિ. (દર્શિત) સર્વદર્શી

દરી સ્ત્રી. (દરી) પર્વતની યુક્ત. (૨) ડર
આડાએ કરેલી નાની ખાડ

દર ન. (દર) પગ; પાદ (૨) ભાગ;

ખડ. (૩) સમૂહ, જગથો. (૪) કર્મના ન-
વીયા, કર્મના અણુનો જગથો. (૫) ઉ
પાદન કરણુ.

દલિય. ન. (દલિક) વિભાગ, અવયવ વિ-
ગેષ. (૨) કર્મના પરમાણુ. (૩) વસ્તુ-
પદાર્થ.

દલ પુ. (દલ) કીડા; ગમ્મત. (૨) પાણી
વગેરે પ્રવાહી. (૩) વેગ. (૪) સંયમ;
વિરતિ (૫) રસીલી ચીજ.

દલ. પુ. (દલ) દાવાનળ, વનનો અગ્નિ.

દલકર. ત્રિ. (દલકર) દાગ્યકારક.

દલકારી સ્ત્રી. (દલકારિણી) દાસી-ગમ્મત
કરનારી. (ભાષા)

દલમિ. પુ. (દલમિ) દાવાનળ

દલમિદાવણયા. સ્ત્રી. (દલમિદાવણ) સાતમા
ઉપભોગ પરિભોગ પ્રતનો ૧૩ મો કર્મા-
દાન રૂપ અનિચાર; કુચર વગેરેને સળ-
ગાવડા તે.

દલણ. ન. (દલન) વાદન.

દલદલ. મ. () 'દલ દલ' કરનાં
આવતુ તે.

દલદલચારિ. ત્રિ. () દલ દલ
એવો અવાજ કરતાં ઉતાવળે આસનાર
સાધુ; અસમાપિતુ પ્રથમ સ્થાન મેળનાર

દલદલસ્ત્ર મ. () ઉતાવળે
ઉતાવળે

દલર. પુ. () રોડ, દોરડું

દલરા પુ. () દોરડું.

દલરિયા. સ્ત્રી. () નાની રસી.

દલમીલ ત્રિ. (દલમીલ) જળની જળની
ભાષણ કરનાર

દલિડ પુ. (દલિડ) એ નામનો એક અ-
નાય દેશ

દલિડી. સ્ત્રી. (દલિડી) વિપિ વિગેષ.

દલિય. ન. (દલિય) ધન; સપન.

દલિય. ત્રિ. (દલિ) બીજાપેસી; દવયુક્ત.

દવિય પુ. (દવિક) સપત્તી (૨) મોક્ષ
જાતને મોક્ષ, ભવ્ય (૩) તુલ્ય આદિ
દ્રવ્યસમુદાય, જીડ

દવિય પુ. નં. (દવ્ય) દ્રવ્ય, મૂળનુ.
(૨) ધન, સપત્તિ (૩) નિ. ભવ્ય, મુ-
ખિને મોક્ષ (૪) સુન્દર, શુદ્ધ (૫) રાગ-
દ્વેષથી રહિત, વીનરાગ

દવિયાણુધોત પ (દવ્યાનુવાગ) પદાર્થ
રિચા

દવિયાત. પુ. (દવ્યાત્મક) દ્રવ્યાત્મા, આ-
ત્મદ્રવ્ય

દવિલ ત્રિ. (દવિક) દવિડ દેશાગ્રી (૨)
પુ. દેશ ત્રિમે.

દવિસાધિય પુ. (દવ્યસાધિક) નન-પતિ
વિશેષ.

દવ્વ. નં. (દવ્ય) યુષ્ઠ અને નર્મયનુ આશ્રય
ભૂત અને ભાવિ પર્માયનુ કારણ વરતુ-પ
નર્મ, પર્માસ્તિકાશ આદિ ૭ દ્રવ્ય. (૨)
અંગ, કર્મના દવિઆ.

દવ્યદ્વિય પુ. (દવ્યાર્થિક) દ્રવ્યાર્થિકનય,
દ્રવ્યની અપેક્ષા બગાડી રિચાર કરવો તે

દવ્યધવ પુ. (દવ્યસ્તવ) દ્રવ્યસ્તવ-સ્તુતિ,
ભાવ રિના સ્તુતિનો ઉચ્ચાર માત્ર કરવો તે

દવ્યદેવ પુ. (દવ્યદેવ) આનતા ભવમા
દેવપણે થનાર મનુષ્ય અને નિર્વ્ય

દવ્યપુરિસ પુ. (દવ્યપુર) પુરુષના રહિત,
દ્રવ્યમાત્રે કરી પુરુષ

દવ્યવધ પુ. (દવ્યવન્ધ) દ્રવ્યમધ રનેહ
યા રજ્યુથી માધુ તે

દવ્યમણ નં. (દવ્યમક્ષ) કાયયોગની સ
હાયથી જીવ ગ્રહણ કરેલ ચિંતા-વિચારણા
પ્રવૃત્તિ કરાનાર મનોનર્ગણનો દ્રવ્યસમૂહ

દવ્યલિંગ નં. (દવ્યલિંગ) દ્રવ્ય બ્યવહાર,
મહારતો વેદ

દવ્યલેસ્તા સ્ત્રી. (દવ્યલેક્ષ્યા) દ્રવ્ય લેક્ષ્યા,
કૃત્ત્વાદિ ૭ લેક્ષ્યાનુ દ્રવ્ય (૨) શરીર

આદિ પૌદ્ગલિક વસ્તુનો રૂપ, ગ
દવ્યલોગ. } પુ. (દ્રવ્યલોક) ધર્માસ્તિ ત
વ્યલોગ. } આદિ જીવજીવ દ્રવ્યરૂપ લોખ.

દવ્યમંસાર. પુ. (દ્રવ્યમંસાર) જીવ પુદ્ગલ
રૂપ દ્રવ્યનુ ભ્રમણ તે દ્રવ્ય મંસાર

દવ્યસુય નં. (દ્રવ્યસુત) દ્રવ્યસુત, ભાવ-
શ્રુતના કારણરૂપ સન્ન સમુદ, આચાર્યગ
આદિ શાસ્ત્ર

દવ્યસ્રોય પુ. (દ્રવ્યસ્રોય) શરીરશાસ્ત્ર,
મહારતી પરિચના

દવ્યહલિયા સ્ત્રી. (દ્રવ્યહલિકા) એ નામની
એક વનગપતિ

દવ્યહોમા. સ્ત્રી. (દ્રવ્યહોમા) ઉચ્ચારનાદિ
નિમિત્તે મધ, ઘી, તલ વગેરે હોમનાની
રિવા, ૪૦ વિદ્યામાની એક

દર્વિક્ક. પુ. (દ્રવ્યક) જે શરીર ભરિષ્યમા
ધનુ સામર્થ્ય મેળવનાર છે અથવા
ભૂતકાળમા જેણે મેળવ્યું છે વર્તમાનમા
ધ.ભાવ રહિત છે તે શરીરને આગમની
અપેક્ષાએ દ્રવ્યદ દહેવાય

દર્વિક્કિય પુ. (દ્રવ્યન્નિય) જ્ઞાન, નાક,
આખ આદિ નિર્ગતિ અને ઉપરજી ૩૫
દ્રવ્ય ધરિય, સ્થૂન છન્દિન

દર્વિક્કર પુ. (દર્વીકર) એક જાતનો સર્પ
દર્વી. સ્ત્રી. (દર્વી) કાકી, ચાવો (૨)

આ નામની એક વનગપતિ, કાળીજ,
કુનકોતી

દર્વીચર } પુ. (દર્વીકર) એક જાતનો
દર્વીકર. } સર્પ

દર્વેયણા. સ્ત્રી. (દ્રવ્યેયણા) દ્રવ્ય પરત્વે
કાપુ તે

દર્વોગાહણા સ્ત્રી. (દ્રવ્યોગાહણા) દ્રવ્ય આશ્રી
અનગાહના-ઉચ્ચાર

દર્વોમોયરિયા સ્ત્રી. (દ્રવ્યોમોયરિકા) ખાન
પાનના કે પહેરવા ઓઢવાના દ્રવ્યો
ધરાવવા તે, દ્રવ્ય ઉછોદરીનો એક પ્રકાર.

વસ્ત. ત્રિ. (વસ્ત્ર) દશ, ૧૦, દશની સખ્યા

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) ૧૮, અદાર

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દશ જેના અગ-અરધવો છે એવું મુખ્ય મેળાનાં ૭૧, દશાગી મુખ પ્રાપ્ત કરનાં

વસ્ત્રાદિ. ન. (વસ્ત્રાદિ) દશકા, દશનો થોડ.

વસ્ત્રાલિય ન. (વસ્ત્રાલિય) ગર્વ-ગર્વિષ્ઠ નામનું મૂળ સૂત્ર

વસ્ત્રાણ ત્રિ. (વસ્ત્રાણ) ગર્વગો

વસ્ત્રાણિય. ત્રિ. (વસ્ત્રાણિય) ગર્વ ગર્વો, ગર્વગો

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) અદાર, ૧૮

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દાન.

વસ્ત્રાણ. પુ. (વસ્ત્રાણ) એ નામનો એક દેશ

વસ્ત્રાણપુર. ન. (વસ્ત્રાણપુર) એ નામનું એક નગર

વસ્ત્રાદિમિયા. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિમિયા) દશ દશક-નો વિસત્રુ અભિગ્રહ-૧૧, જેમાં એકેક વિશે અથવા ના દશ વિશે એકેક નાત અમપાણીની સ્થાપના એક ના નથી દશ નાત મુખી અમ પાણીની વધ ગણાય છે

વસ્ત્રાદિ પુ. ન. (વસ્ત્રાદિ) દશનું અવ પાત્ર ૫

વસ્ત્રાદિયણ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિયણ) પાત્ર ૨૫નું પચરમી

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) ગુપ્તપના એરના ક્ષેત્રમાં આવી ઉત્સર્પિણીમાં થનાર ૮૬ કુલ ૨૨ (૨) ભરતક્ષેત્રની આવતી ઉત્સર્પિણીના ૧૦ મા કુલ ૨૨

વસ્ત્રાદિ. પ (વસ્ત્રાદિ) દાન

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) ગુપ્ત. "અમર" માં

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દશ નું દેશનો રામ.

વસ્ત્રાદિ ન. (વસ્ત્રાદિ) દશનું નામનું નગર

કે જેમાં ગોષ્ઠાદિવ નિદ્રવ થયા

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પૂર્વ-અથવાના અમ્યાગી.

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશમો-મી-મુ (૨) નાં આગ ઉપનાસ

વસ્ત્રાદિમત્ત. ન. (વસ્ત્રાદિમત્ત) આર ઉપનાસ જેમાં ૨૦ના તે.

વસ્ત્રાદિમત્તિય. પુ. (વસ્ત્રાદિમત્તિય) આર ઉપ નાસનાથો.

વસ્ત્રાદિ. } સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) દશમ, પક્ષની
વસ્ત્રાદિ } ૧૦ મી તિથિ

વસ્ત્રાદિ સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) આગમાં પહે ગ્નાનુ આભુપથ

વસ્ત્રાદિયાગતક. } પુ. (વસ્ત્રાદિયાગતક)
વસ્ત્રાદિયાગતક } આગમાં પહેરનાનું એક આભુપથ

વસ્ત્રાદિદિવદિયા. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિદિવદિયા) કુળાચાર પ્રમાણે દશ દિવસ મુખી પુન પુનાનો ગ્રન્થ મહોત્સવ કરવો તે

વસ્ત્રાદિ. પુ. (વસ્ત્રાદિ) આપુ અસર્પિણીના આદમાં બાદેર તથા વાસુદેવ, રામ નદમાયના પિતા, શ્વરમ ગગન (૨) એ નામના આપુ અસર્પિણીના હમાં કુલ

૨૦ (૩) એ કુમારનું નામ (૪) વન્દિદેશ સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પ્રકારનું

વસ્ત્રાદિયણ ન. (વસ્ત્રાદિયણ) એ નામનું ગુ. ઉત્તરનાં મુખમાં પહેલું

વસ્ત્રાદિ ન. (વસ્ત્રાદિ) દશગની અખ્યા

વસ્ત્રાદિ. મ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પ્રકારનું

વસ્ત્રાદિ. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) દશ ગિયનિ, અરથા (૨) દશ પ્રકારના અધિભાગનાં એક

પાત્રિક સૂત્ર (૩) મુળના અથવા ઉત્તરના નાના ને પાનના દેગ

દસાકપ્પયવહાર. પું (દસાકપ્પયવહાર)

દશાશ્રુતરકંધનાં દશ, શ્રુતરકંધનાં ૭

અને વ્યવહાર સૂત્રના દશ અધ્યયન-સર્વ

મગ્ગાને છીસ અધ્યયન.

દસાકપ્પયવહારધર. પું (દસાકપ્પયવહારધર)

દશાશ્રુત, યજ્ઞનકરકંધ અને વ્યવહાર સૂત્રના

ધરનાર.

વસાર. પું (વસાર) સમુદયિજ્ઞા પગેરે દશ

ભાષ; એકાદશાં અર્ધ-સાયક હોવાથી

દશાર્ધ કહેવાય છે. (૨) વાસુદેવ; શ્રીકૃષ્ણ.

(૩) વાસુદેવનું કુંડળ.

વસારગોહિયા. સ્ત્રી (ગોર્ધાગણિકા) ગ્રેમાં

દશાર્ધનો અધિકાર છે એવો મત.

વસાહિય. વિં (વસાહિક) દશ દિવસ

સંબંધી.

વસાહિયા. સ્ત્રી (વસાહિકા) દશ દિવસ

પર્યંત થતી પુત્રની ગર્ભક્રિયા.

વમ્મી. સ્ત્રી (વમ્મા) વખતો છોકા કે જે

ભાગ વપ્પા વગરનો હોય તે.

વલ્લુ. પું (વલ્લુ) ચોર; નરકર.

વલ્લુય. }

વલ્લુ. પું (વલ્લુ) ચોર

વહ. વિં (વહા) દશ, ૧૦.

વહ. પું (વહ) પાણીનો ઉડો કરો, દહ.

(૨) એ નામનો એક દીપ અને એક

સમુદ. (૩) એ નામની એક વેશ

વહણ. નં (વહ) આગીતુ, ભસ્મ કરતુ.

(૨) એ નામનો કૃતિકા નક્ષત્રનો દેવતા.

(૩) પું અગ્નિ, વહ્નિ.

વહણય વિં (વહણ) દાહ કરનાર.

વહણુહિયા. સ્ત્રી (વહણુહિકા) એ નામની

એક વેશ.

વહણઈ. સ્ત્રી (વહણી) મહાવિદેહની

વહવતી. } આર અંતર નદીમાની

એક; કન્ઝગાવનીવિજય અને આર્કત-
વિજય વચ્ચેની નદી.

વહાવઈ. સ્ત્રી (વહાવતી) આર અંતર નદી-

માની એક.

વહાવઈકુંડ. નં (વહાવતીકુંડ) દશાવતી

નદીનો કુંડ.

વહિ. નં (વહિ) છડી.

વહિકામુય. પું (વહિકામુય) એ નામની

એક વનસ્પતિ.

વહિચણ. પું (વહિચણ) છડીનો ગિંઝ; કાણ

અને છડી.

વહિમુહ. પું (વહિમુહ) એક પર્વતનું નામ.

(૨) વહિમુખ નામનો દેવ.

વહિય. વિં (વહિ) તપાવેશ.

વહિયણ. પું (વહિયણ) એ નામનું એક

ઝાડ. (૨) દીપકુમાર દેવતાનું ચૈત્યરક્ષ.

(૩) ૧૫ મા તીર્થંકરનું ચૈત્યરક્ષ.

વહિવાસુયા. સ્ત્રી (વહિવાસુયા) એ નામની

એક વનસ્પતિ.

વામ. નં (વાવ) કન્યાને પરણ્યા પછી

આપવાની વસ્તુ; દાન; ક્રિયાવર.

વાહય. પું (વાહિક) ભાયાન; ગોપાલ,

કુંડળી.

વાહય. વિં (વાહિય) દેખાડેશ; ખતાવેશ.

વાઈ. સ્ત્રી (વાહી) દેનારી; દાતાર સ્ત્રી.

વામ્મોયરિય. વિં (વામ્મોયરિક) ગદોદર

રોગવાળા.

વામ્મજસ. પું (વામ્મજસ) પાણીનો

કળશીયો.

વાકુંમ. પું (વાકુંમ) પાણીનો ધડો.

વાહિમ પું (વાહિમ) દાડમનું ઝાડ; દાડમી.

(૨) નં તેનું ફળ; દાડમ.

વાદ. વિં (વાદ) ઘઘ્ઘી ફાડી ખાનાર

પ્રાણી-સિંહ વગેરે.

વાદા. સ્ત્રી (વાદ્યા) દાદ

વાદિ. વિં (વાદિ) મહાવાળા. (૨) પું

દિસક પશુ.

દાદિગણિ સી૦ (દાદિગણિ) જેનું પડિ-
લેકર અરામર ન થઈ શકે એવું આહુત્યને
પહેરના યોગ્ય એક વસ્તુ (૨) દાદીની
પત્નિ.

દાદિયા સી૦ () દાદી મુન્ડ

દાણ. પુ૦ ન૦ (દાન) દાન, ત્યાગ.

દાણેનરાય ન૦ (દાનાનરાય) દાન દેતાં અત-
ગય પાડવાથી વાધેન અંનરાય કર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જેને .લીને પોતે દાન
આપી શકે નહીં

દાણમય. ત્રિ૦ (દાનમય) જેમા દાન દેવું
મુખ્ય ધર્મ છે તે, એક પ્રકારની તેની
પ્રત્યક્ષા

દાણવ પુ૦ (દાના) ભવનપતિની એક જાત,
દાનવ, અસુર.

દાણવિંદ્ર. પુ૦ (દાનવન્દ્ર) અમરેન્દ્ર આદિ દા-
નના ઈન્દ્ર

દાણમા સી૦ (દાનમયી) જેમા મુખ્ય કર્મન્ય
દાન છે એની પ્રત્યક્ષા-દીક્ષા

દારિણિ ઇ૦ (દાર્ણીય) અત્યારે, હમણા.

દાતાર. ત્રિ૦ (દાતૃ) દાન કરનાર, દાતાર.

દાન. ન૦ (શન) જુઓ “ દાણ ” શબ્દ

દામ. ન૦ (દામન) ધુનની માળા (૨)
દોરડું. (૩) હવણ સમુદ્રમા ઉત્તર દિશાએ
૪૨ દામર જે જાન ઉપર વેનધર દેવનો
નિવાસ પડેલ.

દામગ. ન૦ (દામક) પગ વાધવાનું દોરડું.
ઝામણ

દામિ. પુ૦ (દામિર્ન) } શકે ક્રની ઉપભોગે-

દામિટ્ટ. પુ૦ (દામિટ્ટ) } નાનો અધિપતિ

દામણ ન૦ (દામન) ઝામણ, બધન

દામણી સી૦ (દામણી) ઝામણ (૨) ૧૮
મા તીર્થંકરની મુખર સાધીનું નામ

(૩) દામની આકારનું સ્ત્રીનું એક મુનક્ષય.

દામજિત્રિ. સી૦ (દામજિત્રિ) આહી નિરિનો
૧૭ મો પ્રકાર.

દામા સી૦ (દામન) ધુનની માળા

દામિણી. સી૦ (દામણી) ઝામણ

દામિલ પુ૦ (દામિલ) દામિલ દેશ

દામિલલિચિ. સી૦ (દામિલલિચિ) દામિલ
અક્ષરની વિધિ.

દામિત્રી. સી૦ (દામિત્રી) દામિત્રી વિદ્યા.

દામી. સી૦ (દામી) વિધિ વિશેષ

દામોયર. પુ૦ (દામોદર) ભરતક્ષેત્રના ગર્ભ
એનીમીના ૯ મા તીર્થંકર

દાય. ન૦ (દાય) દાન; દેવાનો ભાગ.

દાયઝ ત્રિ૦ (દાયક) દાતાર

દાયગ ત્રિ૦ (દાયક) એવશ્યાના દશ દોષ-
માનો જુદો દોષ (૨) દાતાર.

દાયણ. } ન૦ (દાન) દેવું; આપવું

દાયણા } સી૦

દાપણા. સી૦ (દાપણ) પ્રમત્તુ નિરાકરણ
કરવું તે.

દાપાદ } પુ૦ (દાપાદ) ભાષાત; ગોત્રગી.
દાપાય } (૨) વડીયોની સપતિમાં
ભાગ લેવાને હક્કદાર.

દાપાર પુ૦ (દાપૃ) દાતાર, આપનાર.

દાપાર ત્રિ૦ (દાપાર) યાચક; માગણ

દાર પુ૦ (દાર) પત્ની; સ્ત્રી

દાર ન૦ (દાર) દરવાજો; આરણું (૨) ન૦
પ્રકરણ. (૩) અર્થ મેળવવાનો ઉપાય

દારણ. પુ૦ (દારક) આગક; ઊકરો.

દારવેડી. સી૦ (દારવેડી) આરણ

દારદ્ર. ત્રિ૦ (દાર્દ્ર્ય) દરવાજા પામે રહેથ.
(૨) પુ દરવાજા

દારણ. ન૦ (દારણ) રિદારવું તે.

દારવિંડ પુ૦ (દારવિંડ) આરણ.

દારમાય પુ૦ (દારમાય) દારભાગ; આર-
ણનો ભાગ

દારય પુ૦ (દારય) આગક; ઊકરો.

દારવતી સી૦ (દારવતી) સેરાપૂ દેશમાંની
પ્રસિદ્ધ દારિકા નગરી

દારવિંડ. નં (દ્વારખિટ) બારસાંખ.

दारिद्र. न० (दारिद्र्य) दरिद्रता.

दारिया, स्त्री० (दारिका) दीक्षरी; पुत्री.

दारु. न० (दारु) ३।४.

दास्ता. पुं० (दास्त) वसुदेव राजना अक्ष
पुत्रानुं नाम. (२) इष्ट्या सारथी.

(२) એક અહોરાત્રના ત્રીસ મુહર્તમાંના પંદરમા મુહર્તનું નામ.

દારુપચ્ચય. ૫૦ (દારુચંત) એ નામનો એક
પર્વત વિશેષ.

દારુપચ્ચયગ. પું. (દારુપચ્ચય) સૂર્યાલ વિમા-
નના વનખડમાંનો લાકડાનો બનેલ
દેખાતો એક પર્વત.

દારુપાય નં (વઠગાગ્ર) લાઠ્યાતું બનાવેલું
પાત્ર.

दादमङ्ग. पु० (दादमङ्ग) ७७५३१५५५ अरत-
 ङ्गमां थनार २३ भा तीर्थेकरना पूर्व-
 लयनं नाम.

દાહ્ય. પું (દાહક) અતઃપુત્રના ત્રીજા
 વર્ગના બારમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
 વસુદેવ રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર.
 (૩) લોકકું; કાઠ. (૪) કૃષ્ણ વાસુદેવના
 સારથિનું નામ. (૫) કૃષ્ણ વાસુદેવના
 એક પુત્ર.

द्वारसंक्रम. पुं० (शस्त्रसंक्रम.) शस्त्रप्रयोग. अस्त्र-
वेद्यो. पुं०.

दालण. न० (दारण) इत्युः विदारणं ते.

દાલિ. સ્ત્રી. (દાલિ) ચણા વગેરેની દાળ.
(૨) રેખા.

दालिह. न० (दारिद्र्य) हरिद्रता.

દાલિમ. પુ. નં (દાઝિમ) દાઝમડી. (૨)
તેનું ૩૭; દાઝમ.

દાલિયંબ. નં (દાલિકમ્લ) આમલી ના-
ખેસ દાળ; ખાટી દાળ.

दालिया. स्त्री० (दालिच) दण.

દાળી. સ્ત્રી० (દાલી) ધાળ. (૨) ક્ષાટ; તડ.

दावणा. श्री० (दापन) अ० पापतुं ते.

दावद्व. पु० (दावद्व) समुद्रना झांडा उपर
उभतुं ओक नततुं जाड. (२) दावद्व
नाभना वक्षना दृष्टांतवातुं सतिता सूत्रतुं
११ मु अध्यायन.

દાવર. પું. (દ્વાપર) બે; બેની સંખ્યા. (૨)
ત્રીજો દ્વાપર યુગ.

દાવરજીમ્મ. નં (દાવરજીમ્મ) નેતે ચારે
લાગતાં જે શેષ રહે તે સખ્યા; ૬, ૧૦,
૧૪, વગેરે.

વાવરજીમ્મકડજીમ્મ. નં. (દ્વાપરયુગ્મકૃતયુગ)
 જે રાશિને ચારે ભાગતાં ૬૪ શેષ ન રહે
 અને લખ્ય સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
 શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાવજ્ઞમ્મકલિઓગ. પું. (દ્વાનુમ્મકયોગ)
 જે રશિને ચારે ભાગતાં એક શેષ રહે
 અને લખ્ય સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
 શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાવાજીન્મતેશ્રોગ. પું. (દ્વાપાયુગ્મન્મોજત્)
જે સંખ્યાને ચારે ભાગતાં ત્રણ શેષ રહે
અને લઘ્વ સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાવરજીન્મદાવરજીન્મ. નં (દ્વાપરયુગમદ્વાપરયુગમ)
 જે રાશિને અને લબ્ધ સંખ્યાને ચારે
 ભાગતાં જે શેષ રહે તે સંખ્યા.

दावारग. } न० (इक्कात्क) धडा; भाषीतुं
दावारय. } ' पासथ.

दावाविय. त्रि० (दापित) अपावेत्त.

दास. पु० (दास) 'दास; नोकर; आकर.

दासचेडग } पु० (दासपेढक) दास पुन;
दासचेडय. } नोकरेनो छोकरे.

दासचेडिआ. स्त्री० (दासचेडिका) दास दासी.

दासचंडी. स्त्री. (दासचंडी) दास दासी.

दासदासा. स्त्रो० (दासदामा) दास अन
दासी: नोकर-यादर.

દાસવાય પુ. (દાસવાદ) દાસનો આરોપ
અણવેલો તે

દાસિ ન. (દાસિ) એ નામનો એક ગુરૂડો,
વનરપતિ નિરોધ

દાસી. સ્ત્રી. (દાસી) ઘસી આડરૂડી
દાસીલપટ્ટિયા સ્ત્રી. (દાસીલપટ્ટિકા) ગો-
દાસ ચિરંજી દાદેની ગોદાસગણુની ચોથી
શાખા

દાસીચોર. પુ. (દાસીચોર) ઘસીને ચોરનાર.
દાહ પુ. (દાહ) દાહજનર, નગતરીયો તાન
દાહ પુ. (દાહ) દાહ, બગતરા (૨)
શસ્ત્ર નિરોધ

દાહગ. ત્રિ. (દાહક) બાળનાર.
દાહવક્રંતિય ત્રિ. (દાહવુક્રાન્તિક) જેને
દાહ ઉત્પન્ન થયેલો છે તે

દાહિણ. ત્રિ. (દક્ષિણ) જમણું, જમણી
બાણુનુ (૨) સ્ત્રી. દક્ષિણ દિશા
દાહિણાગમિ ત્રિ. (દક્ષિણાગમિ) દક્ષિણ
દિશા તરફનું

દાહિણકુ. ન. (દક્ષિણાર્ધ) દક્ષિણાર્ધ-દક્ષિણ
તરફનો અર્ધ ભાગ

દાહિણકુમરહ. પુ. (દક્ષિણાર્ધમરહ) દક્ષિણ
ર્ધ ભરત, ભરતક્ષેત્રનો દક્ષિણ તરફનો
અર્ધ ભાગ

દાહિણકુમરહફૂડ. પુ. (દક્ષિણાર્ધમરહફૂડ)
વેતાલ્ય પર્વતના નવ ફેટમાંનું બીજું ફેટ
દાહિણકુમારહ પુ. (દક્ષિણાર્ધમારહ) દક્ષિણાર્ધ
ભારત

દાહિણકુમારહવાસ પુ. (દક્ષિણાર્ધમારહવાસ)
દક્ષિણાર્ધ ભારતના-ભરતક્ષેત્ર

દાહિણદાહિય ન. (દક્ષિણદારિક) અધિની
આદિ સાત નક્ષત્ર, દક્ષિણબુખી

દાહિણપચ્છિદ્રમા. } સ્ત્રી. (દક્ષિણપચ્છિદ્રમા)
દાહિણપચ્છિદ્રિયમા } નૈર્ઋત્ય ખુણા.

દાહિણપચ્છિદ્રમ પુ. (દક્ષિણપચ્છિદ્રમ) નૈર્ઋત્ય
કાણુ

દાહિણપટ્ટીન પુ. (દક્ષિણપટ્ટીચીત) દક્ષિણ
પશ્ચિમનો મધ્યભાગ, નૈર્ઋત્ય ખુણા.

દાહિણપુરચ્છિદ્રમ } પુ. (દક્ષિણપુરચ્છિદ્રમ)
દાહિણપુરચ્છિદ્રિયમા } અગ્નિકાણુ

દાહિણપુરત્ય } પુ. (દક્ષિણપુરત્ય)
દાહિણપુરત્યિયમા } અગ્નિકાણુ

દાહિણ્ય પુ. (દક્ષિણ) દક્ષિણ દેશ
દાહિણ. સ્ત્રી. (દક્ષિણ) દક્ષિણ દિશા

દાહિણાયાન પુ. (દક્ષિણાયન) દક્ષિણાયન,
અર્ધનું દક્ષિણ દિશા તરફ જવું તે

દાહિણાચત્ત. પુ. (દક્ષિણાચત્ત) જમણા શબ્દ,
દક્ષિણાચત્ત શબ્દ

દાહિણિહ ત્રિ. (દક્ષિણાત્ય) દક્ષિણ દિશામાં
થનાર, દક્ષિણ દિશાનું

દાહિણિહપુરત્યિયમિત્ત પુ. (દક્ષિણાત્યપુરત્યિયમિત્ત)
અગ્નિ ખુણા

દિઞ્ચંત. પુ. (દિગ્ચંત) દિશાઓનો અગ્ર છેડો

દિઞ્ચ સ્ત્રી. (દિગ્ચંત) પાણી ભરનાની મશક

દિગ્ચા સ્ત્રી. (દીગ્ચા) દીક્ષા, સસાર ત્યા-
ગની ક્રિયા

દિગ્ચિત્તય ત્રિ. (દીગ્ચિત્ત) દીક્ષા આપેન
દિગ્ચિત્ત્વા સ્ત્રી. (દિગ્ચિત્ત) બૂખ

દિગ્ચિત્ત્વાપરિસહ. } પુ. (દિગ્ચિત્ત્વાપરિસહ)
દિગ્ચિત્ત્વાપરીસહ. } બૂખનો પારસહ

દિગ્ચ પુ. (દિગ્ચ) દિગ્ચ સમાસ

દિગ્ચ ત્રિ. (દીર્ઘ) દીર્ઘ લાણુ

દિગ્ચ ત્રિ. (દેય) દેવા યોગ (૨) જે
દેવાનું છે તે (૩) પુ. ૧૦ ૨૦ વિગે

દિગ્ચ ત્રિ. (દે) દેવો, દેવો, દેવો
(૨) અભિમન (૩) સાત (૪) ૧૦
દેવ

દિગ્ચ ત્રિ. (દિય) દેશમાવેનું, કહેવું

દિગ્ચ. પુ. (દિગ્ચ) દેશ, દાખલો,
ઉદ્ધરણ

વિદ્યુતિય. ત્રિં (દાર્શનિક) અભિનયના
આર પ્રકારમાનો પહેલો પ્રકાર. જેનાપર
ઉદાહરણ આપનામા આવ્યુ હોય તે
વિદ્યુપાદિ ત્રિં (છાંદિત્ર) ચરક, મુશ્તુત
આદિના જાણનાર
વિદ્યુલાભિય. ત્રિં (લક્ષ્યાભિય) દોરેલા
અને પરિચિત દાતા પામેથી દોરેની વ
સ્તુની ગવેષણા કરનાર
વિદ્યુસાહસ્ય નં (છાંદ્ય) એક વસ્તુ
જેમ તેના ઉપરથી તેના જેની વસ્તુનું
જ્ઞાન થાય તે, અનુમાનનો એક પ્રકાર.
વિદ્વિ. સ્ત્રીં (દિ) દષ્ટિ, નજર (૨) જ્ઞા-
ન, સમજણ (૩) મત, પક્ષ, દર્શન. (૪)
સમ્યક્ દષ્ટિ. (૫) આખ, નેન. (૬)
જ્ઞાદિ, મતિ (૭) વિવેક, વિચાર.
વિદ્વિજુદ્ધ નં (દિયુદ) દષ્ટિયુદ્ધ-આખથી
યુદ્ધ કરતુ તે
વિદ્વિમંત ત્રિં (દિમંત્ર) સુદષ્ટિનાળા, સ-
મકિતી
વિદ્વિમોહ પું (દિમોહ) દર્શન મોહનીય
વિદ્વિયા સ્ત્રીં (દિકા) જોવાથી કમ અ
ધાપ તે, ૨૫ ક્રિયામાની એક (૨)
નજર, જોતુ તે
વિદ્વિધાડરપ્સા. સ્ત્રીં (દિક્ષાદોરદેશિકા)
સમ્યક્ દષ્ટિરૂપ સજ્જા, સજ્જાનો શ્રીજો
પ્રકાર
વિદ્વિધાય પું (દિક્ષાદ) આરમુ અગસત
વિદ્વિવિપરિયાસ પું (દિક્ષિવિર્માસ) દષ્ટિનો
વિપર્યાસપ્રાપ્તિ, મિત્રને શત અને શત્રુને
મિત્ર તરીકે જોતુ તે
વિદ્વિવિપરિયાસદંડ પું (દિક્ષિવિર્માસદ
વિદ્વિવિપરિયાસિયાદંડ. } ણ્ડ) પ્રાપ્તિ
યા મિત્રને દુશ્મન માની લઈ તેની ધાત
કરવાથી લાગતી ક્રિયા, તેરમાનુ પાચમુ
ક્રિયા સ્થાનક

વિદ્વિવિપરિયાસિયાદંડચતિય. પું (દિક્ષિવિ
ર્માસદંડચતિય) પાચમુ ક્રિયા સ્થાનક,
મિત્રને દુશ્મન માની તેનો વધ કરવો તે
વિદ્વિવિવજ્ઞાસ. પું (દિક્ષિવિર્માસ) પ્રાપ્તિથી
એકને બન્ને બીજાને મારનાથી વાગતી
ક્રિયા, ક્રિયાના તેર સ્થાનકો પૈકી એક
વિદ્વિવિસ પું (દિક્ષિવિ) જેની દષ્ટિ-
માત્રમા એર લેાય એવો સર્પ
વિદ્વિવિસમાત્રજ્ઞા. સ્ત્રીં (દિક્ષિવિમાત્રજ્ઞા)
એ નામનુ એક કાનિક ચત્ર.
વિદ્વિસંચાલ. પું (દિક્ષિવિચાર) જરી જરી
આખ હવાવધી તે.
વિદ્વિસલ પું (દિક્ષિવિ) આખનુ શ્રી.
વિણ. પું નં (વિ) દિનસ
વિણકય. પું (વિનકય) સર્પ
વિણકર પું (વિનકર) સર્પ
વિણનાહ પું (વિનનાય) સર્પ.
વિણપર. પું (વિનકર) સર્પ
વિણ ત્રિં (વિ) આપેતુ, દીધેતુ (૨)
પુ ૨૧મા તીર્થકરને પ્રથમ ભક્ષા આપ
નાર ગૃહસ્થ (૩) આઠમા ચત્રમજ
તીર્થકરના પ્રથમ ગણધર નામ (૪)
૧૪ મા શ્રેયાસનાથ સ્વામીના ત્રાજા
પૂર્વ લગનુ નામ (૫) અષ્ટાપદ પરત
ઉપર રહેનાર એ નામનો એક તાપસ
(૬) ૨૩ મા પાર્શ્વનાથ પ્રભુના પ્રથમ
ગણધર (૭) ત્રિ નિવેશિત, સ્થાપિત
વિણપદ્મ. પું (વિણપદ્મ) આઠમા તીર્થકરના
પહેલા ગણધર
વિત્ત ત્રિં (વિત્ત) પ્રસિદ્ધિ, જાન્યેનમાન
(૨) દીપ્તિમાન, તેજસ્વી (૩) પ્રચ્છ,
તીક્ષ્ણ (૪) ઉજ્જવળ (૫) પુષ્ટ (૬)
પ્રસિદ્ધ (૭) મારનાર
વિત્ત ત્રિં (વિ) કામથી ઉદીપ્ત (૨)
અનિષ્ઠ, અહકારી (૩) ભૂત પિશાચ વગે
રેના આવેશવાળુ (૪) હાનિકારક

વિત્તિશ્ત. વિં (વત્તિ) ગનિ, દર્શનયો

વિત્તિ સીં (વીતિ) ગોલા, કાનિ, પ્રનાય

વિત્તિ સીં (વીતિ) કામ (૨) અલ-૧૦

વિત્તયર. પું (વિત્તર) સૂર્ય

વિત્ત વિં (વત્ત) લુઓ “દિવ્ય શઃ”

વિત્તવ્ય વિં (વત્ત) બોલે બેસાડેય, ૬

નક રીધેય

વિય પું (વિય) સાસ અમંગવાગો આલય

(૨) પક્ષી

વિયર પું (વેર) પનિનો નાનો ભાન, દેર

વિયરાડ. મં (વિરાત) રાત નિસ

વિયસ } પું (વિય) નિમ.

વિયહ. }

વિયા મં (વિયા) દિનસે

વિયાવંમયારિ. પું (વિયાવંમયારિ) આનકની

પાયમી પડિમા આદરનાર કે જે પાય

માસ સુધી દિવસે અલયર્થ પાળે

વિયાલોક. પું (વલોક) દેવલોક, રનર્ગ

વિલિવેદ્ય. પું (વિલિવેદ) એક જાતનો

જળાયર પચેદિય ૨૭

વિલી. પું (વિલી) એક જાતનો જળાય

પચેદિય ૨૭

વિય. નં (વિય) રનર્ગ

વિયટ. વિં (વિયાર્દ) દોડ, એમને અ-ધે

વિયમ. પું (વિયમ) દિનસ, દનાડે

વિયસપુદુત નં (વિયસપુદ) મેથી

નર દિનસ સુધીનો અમય.

વિયમમય. પું (વિયમમય) ઘડીઓ

મનુ

વિયમિય વિં (વિયમિય) દિવસમા થનાર

નિસ અમધી.

વિયા મં (વિયા) દિવમ

વિયાવર. પું (વિયાવર) સૂય

વિયાવરફટ પું (વિયાવરફટ) જનુકાપના

મનની શિલે આવેય ૩૨. પર્વનું

આમું ૬૮-વિષય

વિવાગર પું (વિવાગર) લુઓ “દિનાઃ”

શઃ

વિવાવંમયારિ. પું (વિવાવંમયારિ) દિવસે

અલયર્થ પાળનાર, પાયમી પડિમાધારી

આનક

વિવાયર પું (વિવાયર) સૂર્ય

વિવ્ય વિં (વિવ્ય) ઉતમ, એક (૨)

દિ-ય, અર્થર્થ (૨) પ્રધાન, મુખ્ય (૪)

દેવતા સમધી (૫) મુકુલી સર્પની એક

જાત. (૬) દેવતાઈ, દેવાધિનિ

વિવ્ય નં (વેવ) ભાગ્ય, નશીન

વિવ્યા પું (વિવ્યા) મુકુનિ સર્પની એક

જાત

વિસા. સીં (વિસા) પૂર્વ આદિ દશ દિશા

(૨) દિશાકુમાર દેવતા, ભવનપતિ દે-

વની એક જાત (૩) એ નામનુ દશમા

દેવલોકનુ એક વિમાન

વિસાઈ પું (વિસાઈ) નિશા વિદિશાની

શરૂઆત જપાથી થાય છે તે મેર પર્વત

વિસાકુમાર પું (વિસાકુમાર) એ નામના

ભવનપતિ દેવતાની એક જાત

વિસાકુમારિયા. } સીં (વિસાકુમારિયા)

વિસાકુમારિકા } નિશાઓની અધિપતિ

વિસાકુમારી } ભવનપતિ જાતની દેવી

કે જે તીર્થગંગા જન્મ મળેત્મર ૩૨

સૌથી પ્રથમ પાવે છે

વિસાચક્રગાત્ર. નં (વિસાચક્ર) એક

પ્રકારનુ નપ (૨) દિશાઓનો સમુદ

વિસાચર વિં (વિસાચર) દિશાચર, જુદી

જુદી દિશાઓમા ફરનાર, મુખાગુભ રાગ

પ્રમથ

વિસાણવાય. પું (વિસાણવાય) દિશાનુ અનુસંધ

વિજાદાહ. પું (વિજાદાહ) દિશાઓ અગતી

દેખાય તે, અથવા અગિની જ્વાળા દે-

ખાય તે (૨) દિશાઓ ઘડતી દેખાય

તેનુ મુખાગુભ જ્વાળાની વિદ.

વિસાદિ પુ. (વિચાદિ) મેર પર્વત
વિસાપોન્નિલ પુ. (વિશ્વોન્નિલ) આરે દિશા
નરક પાણી છાતી કળ પ્રુલાન્કિ લે એના
તાપસની એક જાત

વિસ્માભાષ્ય પુ. (વિગ્લાન) વિગ્લાન.
વિસામોહ પુ. (વિસ્મોહ) દિશાનો મોહ,
દિગ્મુહતા

વિસાવસિય ત્રિ. (વિગ્લાવિક) દેશાન્તરમા
ગમન કરનાર

વિસાગ્લાસિય ન. (વિગ્લાસિક) } આન
વિસાગ્લાસ ન. (વિગ્લાસ) } કવન
આર વ્રતમાનુ દશમુન્દશાની વિશેષ મ-
યાંદા બાધનાનુ વ્રત

વિસાસોવત્થિય પુ. (વિસાસોવરિક) વિ
શાઓમા પાણી છાતી આહાર લેનાર
તાપસનો એક વર્ગ (૨) જુહીપના
રથક પર્વતનુ આઠમુ શિખર (૩) ગ્રન્થિક
વિશેષ (૪) ન. દેવ રિમાન

વિસાસોવત્થિયાસણ ન. (વિક્સોવસ્તિકાડસ))
એ નામનુ એક આસન

વિસાહતિય પુ. (વિગ્લાસિય) } ભદ્ર-
વિસાહતિયકૂડ પુ. (વિગ્લાસિકૂડ) } સાન
વનનુ એક કૂટ (૨) દિશામ' રહેવા
હાથીના આગરવાળા શિખર વિશેષ,
પદ્મોત્તર, નીલનન્ત, મુહરતી, અજનગિરિ,
કુમુદ, પદ્માશ, અવતસ, રાયનગિરિ

વિસિ કી. (વિશ્વ) દિશા (૨) દિશાકુમાર
દેવતા (૩) પલવણા સૂત્રના પહેલા પદના
ત્રીજા હારનુ નામ

વિસિચક્ક પુ. (વિશ્વક) દિશાચક્ર
વિસિવાહ પુ. (વિગ્લાહ) જુઓ " વિસા-
દાહ " શબ્દ.

વિસિચ્ચય ન. (વિગ્લાય) આવકનુ છદુ વન
વિસી કી. (વિશ્વ) દિશા
વિસોવિસિ મ. (વિશિવિસિ) આરે દિશાએ

વીણ ત્રિ. (વીણ) ગરીમ, ગક, નિર્ધન
(૨) હોન, ન્યૂન (૩) ગોકાતુર.

વીણાર. પુ. (વીનાર) સોના મટોર, સીકો
વીનારમાલિયા. કી. (વીનારમાલિકા) એ
નામનુ એક આભૂષણ, મોહનમાળા

વીચ પુ. (વીચ) બેટ, હીપ. (૨) હીપ-
કુમાર નામે ભવનપતિ દેવની એક જાત
(૩) હીપડો

વીચ પુ. (વીચ) હીવો. (૨) જેમાથી
હીપક સમાન જોયોતિ નીકળે તેવા કટપવૃક્ષ.

વીચંગ પુ. (વીચંગ) એ નામનુ એક કટપ-
વૃક્ષ, જેમાથી હીવા સરખી જોયોતિ
અગરે એનુ એક જાતનુ કટપવૃક્ષ

વીચકુમાર. પુ. (વીચકુમાર) ભવનપતિ
દેવતાની છટ્ટી જાત

વીચકુમારી. કી. (વીચકુમારી) હીપકુમાર
દેવની દેવી

વીચકુમારદેસય. ન. (વીચકુમારદેશક) ભગ-
વતીના સોગમ શતકના ૧૦ મા ઉદ્દેશાનુ
નામ

વીચગ ન. (વીચક) હીવો (૨) એ નામનુ
એક જાતનુ સમકિત.

વીચચપય ન. (વીચચમ્પક) હીવાનુ ઢાકણુ

વીચણ. ન. (વીચન) } પ્રકાશ કરવો

વીચણા. કી. (વીચના) }

વીચણિજ્ઞ ત્રિ. (વીચણીય) જહરાજિને
વધારનાર, (ખોરાક.) (૨) શોભાવમાન,
દેહીપ્યમાન

વીચય પુ. ((વીચક) હીપડો, ચિતો

વીચર. પુ. (વીચ) એ નામની એક
જાતની વનસ્પતિ

વીચસમુદ્દેસ. ન. (વીચસમુદેશ) એ ના-
મનો જાનાલિચમ સૂત્રનો એક ઉદ્દેશ

વીચસાગરપદ્ધતિ કી. (વીચસાગરપદ્ધતિ)
જેમા હીપસાગરનો અધિકાર છે એવુ
એક કાલિકમુન

દોષસિદ્ધ પુ० (દોષસિદ્ધ) ડૉષસિદ્ધાની એક જાત.

દોષસિદ્ધા. સ્ત્રી० (દોષસિદ્ધા) બ્રહ્મદત્ત ચક્ર વર્તની બીજું નામ.

દોષાયણ પુ० (દોષાયણ) એ નામના એક મહર્ષિ (૨) ભરતખંડમાં થનાર વીસમાં તીર્થંકરના પૂર્વજનું નામ

દોષિગ પુ० (દોષિગ) ચિત્તો

દોષિચ્છા } ત્રિ० (દ્વૈવ) દોષ સમૂહી,
દોષિચ્છવ } દોષમાં ઉત્પન્ન થયેલ

દોષિય. પુ० (દોષિય) દોષગ્રે, ચિત્તો.

દોષિય. ત્રિ० (દોષ) પ્રકાશિત

દોષિયગાહ. ત્રિ० (દોષિકાગાહ) દીનીને પ્રહણ કરનાર, મશાન પકડનાર

દોષિયા. સ્ત્રી० () વાધના પાત્રગમાં રાખેલું તિતિરપક્ષી

દોષિયા સ્ત્રી० (દોષિયા) દીની, મશાન

દોષ. ત્રિ० (દોષ) લાભુ નિરાણ

દોષકાલિગી. સ્ત્રી० (દોષકાલિની) નણા મતકાળની સ્મૃતિ અને ભાવિ વસ્તુની નિચારણા રૂપ સત્તા.

દોષકાલોત્પત્તિયા. સ્ત્રી० (દોષકાલોત્પત્તિકા) અતીત અને અનાગત વસ્તુ નિયમક જ્ઞાનવાળી સત્તા, સત્તાનો પ્રથમ પ્રકાર

દોષલિપ્ત પુ० (દોષલિપ્ત) કમ્પિતપુરનો એક રાજા

દોષદત્ત પુ० (દોષદત્ત) અણતરોપપાનિક સૂત્રના પ્રથમ વર્ણના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ (૨) શ્રેષ્ઠિક રાજની ધારણી રાણીના પુત્ર (૨) જન્મદોષના ભરતમાં આવતી ઉત્સર્પણીમાં થનાર ૧૦ માં તીર્થંકર. (૩) એક જૈન મુનિ

દોષદક્ષા સ્ત્રી० (દોષદક્ષા) એ નામનો એક ગ્રંથ

દોષપાસ. પુ० (દોષપાસ) એરત સેતમાં થનાર ૧૫માં તીર્થંકર

દોષપુટ્ટ. પુ० (દોષપુટ્ટ) સર્પ (૨) યવ-રાજનો એક મંત્રી

દોષવાહુ પુ० (દોષવાહુ) આવતી ચોવીસીના ત્રીજા વાસુદેવ (૨) આઠમાં તીર્થંકરના ત્રીજા પૂર્વજનું નામ

દોષમહ પુ० (દોષમહ) સભૂતિનિર્ગમના શિષ્ય

દોષમહ ત્રિ० (દોષમહ) દીર્ઘકાળથી જાણીતું

દોષર ત્રિ० (દોષ) વાણુ, મોડું

દોષલોગસ્તથ. ન० (દોષલોગસ્તથ) અગ્નિ

દોષલોચ પુ० (દોષલોચ) વનસ્પતિકાય.

દોષયેષુ પુ० (દોષયેષુ) લાભો વૈતાલ્ય પૂર્વે

દોષસેણ પુ० (દોષસેણ) અણતરોપવાદ સૂત્રના બીજા વર્ણના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ

(૨) શ્રેષ્ઠિક રાજની ધારણી ગણીના પુત્ર (૩) ધરવનજેનના વર્તમાન ચોરી-મીના આઠમાં તીર્થંકરનું નામ

દોષાસણ ન० (દોષાસણ) શાખા, પથારી

દોષિયા. સ્ત્રી० (દોષિકા) પાણીની નીક, ધોરીઓ (૨) નહેર (૩) લાખી વાન

દુ સ્ત્રી० (દુ) સત્તા, સામાન્ય

દુ ગ્રં (દુર) અભાવ (૨) ખરામ, ભૂરું (૩) મુશ્કેલી (૪) નિન્દા

દુ ત્રિ० (દિ) બે. ૨

દુષ્પ્રાણ પુ० (દુષ્પ્રાણ) એ પરમાણુઓનો સ્કંધ

દુષ્પ્રાણસ્ત. ત્રિ० (દુષ્પ્રાણ) દુષ્પ્રે કહેવાય એવું

દુષ્પ્રાર ન० (દુષ્પ્રાર) ખારણ

દુષ્પ્રારાહ. ત્રિ० (દુષ્પ્રાર) જેનું આરાધન મુશ્કેલીથી થઈ શકે તે

દુષ્પ્રારિયા. સ્ત્રી० (દુષ્પ્રારિયા) નાનું ખારણ, ખારી. (૨) યુગ દાગ.

દુષ્પ્રાવૃત્ત. ન० (દુષ્પ્રાવૃત્ત) દષ્ટિવાનું અનિર્ણયિતપણું મોઘમ સૂત્ર

દુર્ય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી

દુર્યોણય નં (દુર્યોણ) યુરને વદના કરતા
બેનાર મસ્તક નમાડુ તે, 'દુર્યોણમિ-
અમાસમણો' એ પાઠમાં 'અણુઅણુલ'
એ પદ બેની આરા માગતા મસ્તક
નમાડુ તે

દુર્યુમ્ભ. } પુ० (દુર્યુમ્ભ) ૮૮ પૈકી ૧૮માં
દુર્યુમ્ભ } મદાગ્રહનું નામ

દુર્યુમ્ભિ. } પુ० (દુર્યુમ્ભિ) મોટું નગર,
દુર્યુદિ } એઃ જાતનું મોઝિત

દુર્યુલિ પુ० (દુર્યુલિ) એ નામનો એક અ-
નાય દેશ

દુર્યુલિ પુ० (દુર્યુલિ) નનગ્ધનિ નિશેઃ

દુર્યુલિ નં } (દુર્યુલિ) યજ્ઞ નિશેષ (૨)
દુર્યુલિ પુ० } ત્રિ० દુર્યુલિ યજ્ઞની અમનું

અનાવેન નરમ આદિ

દુર્યુલિ નં (દુર્યુલિ) પાપ, દુર્યુલિ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) નારકી, મહાપાપી

દુર્યુલિ નં (દુર્યુલિ) પાપકર્મ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ મુરકેય, અધર,
દરનાને અશકત.

દુર્યુલિ પુ० (દુર્યુલિ) અદાગ, દુર્યુલિ

દુર્યુલિ નં (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ, કષ્ટ કનેશ (૨)

ત્રિ० દુર્યુલિ આપનાર (૩) નં અસાતા
વેનીય કર્મ (૪) લગ્નનીસૂત્રના પ્રથમ
શતકના બીજા ઉદેશાનું નામ (૫) શારી
રિક અને માનસિક દુર્યુલિ

દુર્યુલિ નં (દુર્યુલિ) જુઓ દુર્યુલિ
શબ્દ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ
દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) પશ્ચિમ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) અસમથ (૨)
અસમથ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) મીઠાની પ્રેરણાથી
ઉત્પન્ન થયેની અસાતા વેદના-પીડા

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) વેદના, પીડા

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ પામેન, દુર્યુલિ
થયેલ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) મુરકેયીથી પાર
પામના યોગ્ય

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) બે વાગ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) જેને બે ખરી હોય
તે ગાય બે સ ગરે

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) બે

દુર્યુલિ પુ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ, અસાતા
(૨) ત્રિ० અગમ ગમનાયુ (૩) દુર્યુલિ
બિગ્ધ નામની નામ કર્મની એક પ્રતિ
કે જેના ઉદ્દેશથી જુર્યુલિ પામે છ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) જુર્યુલિ દરનાગ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) નિન્દનીય વસ્તુ
જોનાથી થી ધૂણા

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) જુર્યુલિ
દરના યોગ્ય

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) દુર્યુલિ ગામી રસ્તુ
તરફ જોતા આરનો અશુભો (૨) મો-
હનીય કર્મની એક પ્રતિ જેનાથી
ધૂણા થાય

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) જુર્યુલિ દરનાગ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) ધણિત નરતુ
નિન્દ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) અભણ (૨) દુર્યુલિ
અન્તર્ગતસિદ્ધિ શ્રેણીયા અને મણુસાશ્રેણીયા
પરિકર્મનો આદ્યો ભેદ અને પુરુષોણી
આદિ પાચ પરિકર્મનો પાચમો ભેદ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) જુઓ 'દુર્યુલિ'
શબ્દ

દુર્યુલિ ત્રિ० (દુર્યુલિ) એ નામની એઃ
વેન

દુર્યુલિ પુ० (દુર્યુલિ) વિપ્ર પ્રદેશ, દુર્યુલિ સ્થાન.
(૨) પુ० નં મિથો, કાદ (૩) કષ્ટ,
દુર્યુલિ

દુગ્ધ. નં () કષ્ટ; દુઃખ.
દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુઃખી; ધનહીન; ઉપકાર
વગેરેથી રહિત.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) દુષ્ટ બળદ.
દુગ્ધાઝ. સ્ત્રી (દુર્ગતિ) નરક તિર્થંચ આદિ
દુર્ગતિ. (૨) ત્રિપતિ. (૩) દુર્દશા. (૪)
દરિદ્રતા.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત્ય) ખરાબ ગત્ય. (૨) ત્રિં
દુર્ગત્યવાણું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત્યિન્) દુર્ગત્યવાણું; નકાર.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દરિદ્ર; ગિભારી.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગમ) દુઃખે સમગત્ય-જાણ્ય
એવું.

દુગ્ધાઝ. સ્ત્રી (દુર્ગા) દુર્ગાદેવી.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) જેમાં પ્રયાસથી ખા-
વાનું મળતું હોય તે; દુર્લભ.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ગ્રહણ
દુર્ગતમ્. } થઈ શકે-ગણી શકાય તેવું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) જેનું મુશ્કેલીથી આ-
ગ્રહણ કરી શકાય તે.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) દુર્લભ; દુઃખ.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) ધણ; હુકારનું એક
આગર.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) એક ધેર
લિક્ષા લઈ વચ્ચે બે ધર છોડી ત્રીજેથી
લિક્ષા લેવાનો અભિપ્રાય ધરનાર સાધુ-
ગોશાળાના અનુયાયી.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) જેને બે પેઢાં હોય
તેનું વાહન.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુષ્ટ રીતે કરેલું કામ.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) બીજું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુઃખેથી છોડાય તેવું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ચલાય તેવું
સ્થાન. (૨) મુશ્કેલીથી આચરવા યોગ્ય.

દુગ્ધાઝ. નં } (દુર્ગત) ખરાબ આચરણ;
દુર્ગતિ. } નકારી ચાલચલન.

દુગ્ધાઝ. નં (દુર્ગત) દુષ્ટ ભાવથી કરેલ
કાર્ય-હિસા આદિ. (૨) દુષ્ટ આચરણ.
(૩) ભેગી કરેલી દુષ્ટ વસ્તુ.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગતિ) દિગ્દી નામનો ગ્રહ;
૮૮ મહાગ્રહમાંનો એક.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) એ નામના એક આચાર્ય.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) ખરાબ મનુષ્ય.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુઃખેથી છોડાય તેવું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુઃખેથી જવાય તે.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) દુષ્ટ જીવ. (૨) નં

આજીવિકાની મુશ્કેલી.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ખપા-
વા યોગ્ય.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) ધૃતરાષ્ટ્રનો મોટો
પુત્ર; દુર્ગત.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દોહવા યોગ્ય.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) રૂઢિધાન આદિ
દુષ્ટ ધ્યાન ધરેલ.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) જેની સેવા
કષ્ટથી થઈ શકે એવા.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) જેનો મુશ્કેલીથી
નાશ થઈ શકે એવું.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુઃખ પામેલ.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) કષ્ટથી નાશ
પામેલ.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દેવવાળા.

દુગ્ધાઝ. વિં (દુર્ગત) દુષ્ટ; ખરાબ.

દુગ્ધાઝ. નં (દુર્ગત) ખરાબ સ્થાન; કાંસ
મચ્છર વગેરે કષ્ટ જનકવાળું સ્થાન.

દુગ્ધાઝ. નં (દુર્ગત) એ નામનું કાણું-
મચ્છરનું બીજું કાણું.

દુગ્ધાઝ. પું (દુર્ગત) બેકાણીઓ
રસ; પચ્યાખાણવરણીય કાણાને યોગે
કચમાં જે રસ પડે તે.

દુગ્ધાઝ. નં (દુર્ગત) અગિમની આ-
સન; પગ ઉપર પગ ચાલી બેસવું તે.

કુટુંબ ગ્રં (કુટુંબ) કુટુંબ, અચોગ્ય

કુટુંબકિચ્છિય વિં (કુટુંબકિચ્છિય) કુટુંબ-
નાલાયગને જ્ઞાન આપેલું હોય તે, જ્ઞાનનો
એક અતિચાર.

કુટુંબામ. નં (કુટુંબામ) કુટુંબ ૨૧લાવવા
નામ (૨) અપખાનિ (૩) કુટુંબ નામ
(૪) ગર્ભ

કુટુંબાસકમ વિં (કુટુંબાસકમ) જ્યાં કુટુંબથી
નીકળનાનું હોય તે

કુટુંબાસીદિયા. સીં (કુટુંબાસી) કુટુંબ ૩૫
સ્વાધ્યાય ભૂમિ

કુટુંબ. નં (કુટુંબ) ઉતાવળે ઉતાવળે જાતું તે,
ગાયનનો એક દોષ (૨) જનની, ઉતાવળ
(૩) નાટકવિધિ નિશેષ

કુટુંબલેખિત નં (કુટુંબલેખિત) એક પ્રકારનો
નાટકનિધિ

કુટુંબતિમ્બ વિં (કુટુંબતિમ્બ) કુટુંબથી સ
હન થાય તે

કુટુંબ. વિં (કુટુંબ) કુટુંબે તરી શકાય તે
કુટુંબ વિં (કુટુંબ) મુશ્કેલીથી તરી શ-
કાય તે

કુટુંબતિમ્બ. વિં (કુટુંબતિમ્બ) જે મુશ્કેલીથી
સહન થાય તે

કુટુંબોસ વિં (કુટુંબોસ) મુશ્કેલીથી સતોષ
પામનાર

કુટુંબોસમ્. પું (કુટુંબોસ) આહારાદિકથી
અસતુષ્ટ (સાધુ) મુશ્કેલીથી પ્રસન્ન થાય તે

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબ, કુટુંબ

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું મુશ્કેલીથી દમન
થઈ શકે તે

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું ૩૫ ખરાબ
હોય તે

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું કુટુંબથી દમન
થાય તે

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબ-દમનવાળા

કુટુંબ નં (કુટુંબ) ધૂળીયા વાદળન
ધેરાવાથી સૂર્ય ન દેખાતા અધારા જે
વાગે તે.

કુટુંબ નં (કુટુંબ) કુટુંબ, કુટુંબ.

કુટુંબાદ સીં (કુટુંબાદિ) મદિરા નિગેષ
જેનો સ્વાદ કુટુંબના જેવો છે તે

કુટુંબાદી સીં (કુટુંબાદી) બગી, પ્રસન્ન વખ
તના કુટુંબને પકડી બનાવવામાં આવે છે તે

કુટુંબા. સીં (કુટુંબા) કુટુંબ આપનારી
(મૃત્યુ સ્ત્રી વગેરે)

કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબથી-પકડી શકાય
તે (૨) મદન.

કુટુંબસિ વિં (કુટુંબ) પાસે ન જઈ
શકાય તેનું જેને તાબે કરનાની હામ
ન બીજાય તેનું, ઉર્જા

કુટુંબલેહી સીં () કુટુંબની તર, મનાઈ

કુટુંબસાદી. સીં () કુટુંબમાં
ચોખ્ખાની કણકી નાખી રાધવામાં
આવે તે, ખીર

કુટુંબ. સીં (કુટુંબ) દોષેલી ગાય, હોંસ
આદિ.

કુટુંબ સીં (કુટુંબ) બાણ, ૬૨ ની સખ્યા

કુટુંબ પું (કુટુંબ) કુટુંબ નીતિ

કુટુંબોદ વિં (કુટુંબોદ) જે પ્રયાસથી
જાણી શકાય (૨) કુટુંબ

કુટુંબ નં (કુટુંબ) કુટુંબથી સચિત
થેલ અશુભ કર્મ

કુટુંબરિપ્ત વિં (કુટુંબરિપ્ત) કુટુંબે જોઈ
શકાય તે

કુટુંબસમ્. વિં (કુટુંબસમ્) કુટુંબ રીતે ખેડેલ

કુટુંબ પું (કુટુંબ) હાથી

કુટુંબઉત્તકાચ પું (કુટુંબઉત્તકાચ) કુટુંબ વિં
યની પ્રાપ્તિથી મુખી થતા અને અનિષ્ટ
નિયમની પ્રાપ્તિથી કુટુંબ વેદતા કુટુંબ પ્રતિ
દિત પ્રમત સમયની કાયાનો વ્યાપાર

દુપ્પસ. ત્રિં (દ્વિપ્રદેશ) એ અવયવવાળા. (૨)
પું. ૦ દયણુક.

દુપ્પક. ત્રિં (દુપ્પક્વ) દુષ્ટ રીતે પકવેલું.

દુપ્પક્વ. પું. (દુપ્પક્વ) દુષ્ટ પક્ષ.

દુપ્પક્વ. નં (દ્વિપક્વ) એ પક્ષ. (૨) ત્રિં
એ પક્ષવાળા.

દુપ્પક્વલાહ. ત્રિં (દુપ્પત્યાલ્યાયિન) દુષ્ટ
રીતે-અવિધિએ પ્રત્યાખ્યાન-પચ્ચખાણ
કરનાર.

દુપ્પક્વલાય. ત્રિં (દુપ્પત્યાલ્યાય) અવિધિએ
પચ્ચખાણ કરેલ.

દુપ્પડિગાહ. નં (દ્વિપ્રતિગ્રહ) દષ્ટિવાદનું એક
સૂત્ર.

દુપ્પડિયાણંદ. પું. (દુપ્પત્યાનન્દ) માહું કરી
રાજી થનાર; દુષ્ટત્વમાં આનંદ માનનાર.

દુપ્પટ્ટોચ્ચાર. ત્રિં (દ્વિપદાવતાર) } એ સ્થા-
દુપ્પટ્ટોચ્ચાર. ત્રિં (દ્વિપ્રત્યવતાર) } નમાં
જેનો સમાવેશ થઈ શકે તે.

દુપ્પદ. } ત્રિં (દ્વિપદ) એ પગવાળા. (૨)
દુપ્પદ. } પું. મનુષ્ય. (૩) નં ગાહુ.

દુપ્પદ. પું. (દુપ્પદ) કાંપિશ્યપુરના એક
રાજા.

દુપ્પરિચ્છય. ત્રિં (દુપ્પરિત્યજ) દુઃખેથી છો-
ડાય તે.

દુપ્પદેસ. પું. (દ્વિપ્રદેશ) વંદના કરતાં અવ-
ગ્રહમાં ચુરની મર્યાદામાં એ વખત
પ્રવેશ કરવો તે.

દુપ્પરસ. ત્રિં (દુર્પરી) મુશ્કેલીથી જોવાય તે.

દુપ્પમ્મ. ત્રિં (દુપ્પદ) દેવકું; રિચર ન રહે
તેવું; વાંકું વળી જાય તેવું.

દુપ્પડત્ત. ત્રિં (દુપ્પયુક્ત) ખોટી રીતે ઉપ-
યોગ કરેલ. (૨) ખોટી રીતે ઉપયોગ
કરનાર.

દુપ્પડલિય. ત્રિં (દુપ્પગ્ગલિય) દુષ્ટ રીતે
પાડેલું.

દુપ્પડલિયોસહિમક્કલણ્યા. (દુપ્પગ્ગલિતોપ-
વિમક્કલણ્યા) દુષ્ટ રીતે પાડેલ અનનું
ભક્ષણ કરવું તે; સાતમા વ્રતનો એક
અતિચાર.

દુપ્પગ્ગોમ. પું. (દુપ્પયોગ) દુરુપયોગ.

દુપ્પચ્ચન્દ્રાણ. ત્રિં (દુપ્પત્યાલ્યાય) દુષ્ટ
રીતે-અવિધિએ પચ્ચખાણ કરેલ.

દુપ્પડિકંત. ત્રિં (દુપ્પતિકાન્ત) મુશ્કેલીથી
જેનું આક્રમણ થાય તેવું; દુર્ગમ.

દુપ્પડિમાહ. પું. (દુપ્પતિગ્રહ) વિચ્છેદ ગયેલ
બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા વિભાગ
સૂત્રનો વીસમો ભેદ.

દુપ્પડિવૂહા. ત્રિં (દુપ્પતિવૂહક) વધારી સ-
કાય નહિ તેવું.

દુપ્પડિયાણંદ. ત્રિં (દુપ્પત્યાનન્દ) ઉપકારનો
બદલો વાળવો પડશે એવા ભયથી
તેના ઉપકારમાં દોષ દર્શાવી નારાજી
ખતાવનાર; મુશ્કેલીથી રીતે તેવો.

દુપ્પડિયાર. ત્રિં (દુપ્પતિકાર) જેનો સ્હે-
લાઈથી પ્રતિકાર-પ્રત્યુપકાર ન થઈ શકે
તે.

દુપ્પડિલેહગ. ત્રિં (દુપ્પતિલેહક) જે દષ્ટિ-
ગોચર ન થઈ શકે તેવું; જેનું પરિણેદણ
ન થઈ શકે તેવું.

દુપ્પડિલેહગા. સ્ત્રી. (દુપ્પતિલેહના) અવિ-
ધિએ પરિણેદણ કરવું તે.

દુપ્પડિલેહિય. ત્રિં (દુપ્પતિલેહ્ય) જેનું
પરિણેદણ બરાબર ન થઈ શકે તે.

દુપ્પગ્ગિહાણ. નં (દુપ્પગ્ગિહાણ) દિસા આદિ
દુષ્ટત્વમાં પ્રણિધાન-ચિત્તની એકાગ્રતા.

દુપ્પગ્ગોહિય. ત્રિં (દુપ્પગ્ગોય) દુઃખે-
મુશ્કેલીથી પ્રેરણા કરવા યોગ્ય.

દુપ્પતર. ત્રિં (દુપ્પતર) જે તરી ન થકાય તે.

દુપ્પધંસ. ત્રિં (દુપ્પધં) દુર્ગમ.
દુપ્પમજ્જણા. સ્ત્રી. (દુપ્પમાજ્ઞા) દુષ્ટ રીતે-
અવિધિએ પ્રમાણ ન કરવું તે.

દુષ્પમજ્ઞિય. વિ० (દુષ્પમાર્જિત) દુષ્ટ રીતે-
અવિધિએ પ્રમાણ કરેલ.

દુષ્પમજ્ઞિયચારિ. વિ० (દુષ્પમાર્જિતચારિ)
અવિધિએ-દુષ્ટ રીતે પુંછને ચાલનાર;
અસમાધિના ત્રીજા સ્થાનકનો સેવનાર.
(સાધુ).

દુષ્પય. પું० (દ્વિપદ) જુઓ “દુપય” શબ્દ.
દુષ્પયાર. પું० (દુષ્પચાર) ચોરી વિગેરે માટે
આચાર; અન્યાય.

દુષ્પરહંત. વિ० (દુષ્પરાક્રાન્ત) જેના ઉપર
મુશ્કેલીથી પરાક્રમ થઈ શકે તેવું.

દુષ્પવેસ. વિ० (દુષ્પવેશ) જેમાં ધણી મુશ્કે-
લીએ પ્રવેશ થઈ શકે તેવું.

દુષ્પસહ. પું० (દુષ્પસહ) એ નામના એક
આચાર્ય કે જે પાંચમા આશને છેડે
થવાના છે.

દુષ્પસ્ત. વિ० (દુર્ગંધ) મુશ્કેલીથી દેખાય તે.
દુષ્પર્હસ. વિ० (દુષ્પર્હસ્ય) કઠિનતાથી નાશ
કરાય તે.

દુષ્પરંસ. વિ० (દુષ્પરંસ્ય) અભેય; દુર્બળ.
દુષ્પિચ્છ. વિ० (દુષ્પિચ્સ્ય) કઠિનતાથી દેખાય તે.
દુષ્પૂરક. વિ० (દુષ્પૂરક) જે કઠિનતાથી
ભરી શકાય તે.

દુષ્પરિસ. } વિ० (દુઃસ્વર્ણ) જેનો સ્પર્શ
દુષ્પાસ. } ખરાબ છે તે.
દુષ્પાસ. }

દુષ્પાસ. વિ० (દ્વિસ્પર્શ) સિંગધ અને શીત
આદિ અવિરૂદ્ધ બે સ્પર્શોથી યુક્ત.

દુષ્વદ્ધ. વિ० (દુર્વદ્ધ) ખરાબ રીતે બાધિત.

દુષ્વલ. વિ० (દુર્વલ) બળહીણ.

દુષ્વલિય. વિ० (દુર્વલિક) દુર્બળ.

દુષ્વલિયાપૂર્સમિત્ત. પું० (દુર્વલિકાપુન્યમિત્ત)
એ નામના એક જન આચાર્ય.

દુષ્મગ્ગામ. ન० (દુર્મેગ્ગામન્) નામકર્મની
એક પ્રતિ કે જેના ઉદયથી ઉપકાર
કરનાર સોકેને અપ્રિય થાય છે.

દુષ્મગ્ગાકરા. સ્ત્રી० (દુર્મેગ્ગકરા) જેથી સૌ-
ભાગી માણસ દુર્ભાગી બને તેવી વિદ્યા;
૪૦ વિદ્યામાંની એક.

દુષ્માસિય. ન० (દુર્માપિત) ખરાબ વચન.
દુષ્મિ. વિ० (દુર્મિ) દુર્ગંધી. (૨) અશુભ;
અનિષ્ઠ.

દુષ્મિન્ન. ન० (દુર્મિત્ત) જે દેશ યા કાળમાં
શિક્ષા ન મળતી હોય તેવો દેશ યા કાળ.
(૨) શિક્ષાનો અભાવ. (૩) દુઃકાળ.

દુષ્મિન્નમત્ત. ન० (દુર્મિત્તમત્ત) દુઃકાળના
વખતમાં બૂખે મરતાં ગરીબોને ખોરાક
અપાય તે.

દુષ્મિર્ગંધ. પું० (દુર્મિર્ગંધ) દુર્ગંધ. (૨)
નિ० દુર્ગંધવાળું.

દુષ્મિસહ. પું० (દુર્મિસહ) અશુભ શબ્દ.
દુષ્મૂઝ. વિ० (દુર્મૂઝ) દુરાચારી; નિન્ધ.
(૨) પું० ન૦ નુકસાન કરનાર જન.

દુષ્મૂઝ. સ્ત્રી० (દુર્મૂઝિ) અમંગળ.
દુષ્મેય. વિ० (દુર્મેય) દુઃખથી બેદવાલાયક.
દુષ્મગ. ન० (દુર્મગ) નામકર્મની એક પ્રતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ દુર્ભાગી બને છે.
(૨) વિ० દુર્ભાગી.

દુષ્મમા. વિ० (દૌર્માય) દુર્ભાગી.

દુષ્માગ. વિ० (દ્વિમાગ) બીજો ભાગ; અર્ધ.

દુષ્માગાદિષ્ઠ. વિ० (દ્વિમાગાદિષ્ઠ) બે
ભાગે ઉકાળેલું; સેરનું અધશેર રહે તેવી
રીતે ઉકાળેલ; બેઠાણીઓ રસ.

દુષ્મ. પું० (દુષ્મ) અલ્પતરોવવાઈ સૂતના
બીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
શ્રેણિક રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર.
(૩) વૃક્ષ; ઝાડ. (૪) ચમરેદના પાવણ
લસકરનો અધિપતિ. (૫) દુષ્મ નામનું
આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન.

દુષ્મણ. ન० () ધોળું કરતું તે.

દુષ્પત્ત. ન० (દુષ્પાત્ર) વૃક્ષનું પાંદડું. (૨).
ઉત્તરાધ્યયન સૂતનું એક અધ્યયન.

દુમપુષ્પિયા. (દુમપુષ્પિકા) દશ વૈદાલિક-
સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ.

દુમસેણ. પું (દુમસેન) અણ્ણતરોવપ્રાઇ
સૂત્રના બીજા વર્ગના આદ્યમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) ઔણિક ગજની ધારણી
રાણીના પુત્ર. (૩) નવમા બળદેવ વાસુ-
દેવના પૂર્વ ભવના ધર્માચાર્ય.

દુમિય. ત્રિ () ધોણું કરેલ.

દુમુહ. પું (દિસુહ) એ નામના એક યાદવ
કુમાર.

દુમ્મદ. સ્ત્રી (દુર્મતિ) દુર્મતિ. (૨) ત્રિ. દુષ્ટ
બુદ્ધિવાળો.

દુમ્મણ. ત્રિ (દુર્મેન) ૪૯ વિયોગાસ્થિ
જેનું મન ખિન્ન થયેલું હોય તે. (૨)
દીનતાયુક્ત. (૩) દેવયુક્ત.

દુમ્મણિય. ન (દૌર્મન્ય) દુષ્ટ મનોભાવ;
ઉદ્દેશ.

દુમ્મહિલા. સ્ત્રી (દુર્મહિલા) દુષ્ટ સ્ત્રી.

દુમ્મુહ. પું (દુસુહ) અતગઙસૂત્રના ત્રીજા
વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
દારકાના બળદેવ રાજની ધારણી
રાણીના પુત્ર. (૩) દુર્મુખ નામની પ્રત્યેક
બુદ્ધ કે જેને હિન્દસ્તાનની પશ્ચાતી
અવસ્થા ઉપરથી વૈરાગ્ય ક્રિપ્ત થયો હતો.

દુમ્મેદ. ત્રિ (દુર્મેદ) દુષ્ટબુદ્ધિવાળો.

દુય. ન (દુત) બત્રીસ પ્રકારનાં નાટક-
માંના બાવીશમા પ્રકારના નાટકનું નામ.
(૨) ઉતાવળું ગાનું તે; ગાયનનો એક
રૂપ. (૩) ત્રિ. વેગવાળું.

દુયં. મ (દુતમ) જલદી; ઉતાવળથી.

દુયવિલંબિય. પું ન (દુતવિલંબિત) બત્રીશ
નાટકમાંનું બોવીશમું નાટક. (૨) હંદ
વિશેષ. (૩) અલિનય વિશેષ.

દુયાવત્ત. (દિક્ષવત્) વિવિધ પ્રયેષ 'આરમા'
દષ્ટિવાદ અંગના બીજા વિભાગસૂત્રનો
સત્તરમો ભેદ.

દુરદ્વકામ. ત્રિ (દુરતિક્રમ) દુર્વૈધ; મુશ્કે-
લીથી ઓળંગી શકાય એવું.

દુરંત. ત્રિ (દુરન્ત) નકારા પરિણામવાળું.

દુરવલ્લ. ત્રિ (દુરલ) મુશ્કેલીથી બચાવી
શકાય તેવું.

દુરણુચર. ત્રિ (દુરગુચર) દુઃખે આચરણ
કરી શકાય તેવું; મુશ્કેલીભર્યું.

દુરણુણેય. ત્રિ (દુરગુણેય) માદા સ્વભાવવાળો.

દુરણુપાલ. ત્રિ (દુરુપાલ) દુઃખેથી પાળી
શકાય તેવું.

દુરતિકર્મણિજ્ઞ. ત્રિ (દુરતિકર્મણીય) દુઃખે
ઉલ્લંઘન થઈ શકે તેવું.

દુરણ્ય. ત્રિ (દુરતમ્) દુષ્ટાત્મા; ખરાબ
સ્વભાવવાળું.

દુરમિગંધ. ત્રિ (દુરમિગંધ) દુર્ગંધી; ખરાબ
વાસવાળું. (૨) પું. દુર્ગંધ; ખરાબ
ગંધ.

દુરમિગમ. ત્રિ (દુરમિગમ) જ્યાં દુઃખથી
પહોંચી શકાય તેવું.

દુરવગાહ. ત્રિ (દુરવગાહ) દુઃખે પ્રવેશ કરી
શકાય તેવું.

દુરસ. ત્રિ (દુરમ) ખરાબ રસવાળું; રસહીનું.

દુરહિ. પું (દુરમિ) દુરમિગંધ નામક મૂર્તિ
જેના ઉદયથી જીવ દુર્ગંધ પામે.

દુરહિગમ ત્રિ (દુરહિગમ) દુર્બોધ; મુશ્કે-
લીથી સમગ્ર્ય તેવું.

દુરહિદ્રિય. ત્રિ (દુરહિદ્રેય) મુશ્કેલીથી સિદ્ધ
થઈ શકે તેવું; દુરાસપ્ત.

દુરહિયાસ. ત્રિ (દુરહિયાસ) દુઃખે કરી
સહન થાય તેવું.

દુરારાહ. ત્રિ (દુરારાહ) દુઃખે કરી આરાધી
શકાય તેવું.

દુરારોહ ત્રિ (દુરારોહ) મુશ્કેલીથી ચઢી
શકાય તેવું.

દુરાલોહ્ય. ત્રિ (દુરાલોક્ત) બેદરકારીથી
બોધેલું.

દુરાસય ત્રિ० (દુરાસદ) દુર્નૈશ (૨) દુર્નય
(૩) દુ સહ

દુરાસય પુ० (દુરાસય) જેનો મુશ્કેલીથી
આશ્રય થઈ શકે તે અતિ પ્રત્યક્ષ
પ્રકૃતિનાનો.

દુરાસય ત્રિ० (દુરાસય) ઉડા આશ્રયવાળો,
જેનો સામાન્ય બુદ્ધિથી થાઉં (પાર) લઈ
શકાય નહિ તે (૨) અત્યંત દુર્બળી
પણ સહન ન થાય તેવું

દુરિય નં (દુરિત) પાપ

દુરુદ્ર ત્રિ० () થોડું થોડું પીસેલું,
નહીં પીસેલું.

દુરુત્ત ત્રિ० (દિરુક્ત) બે વખત ઉચ્ચાર
કરેલું, પુનરુક્ત.

દુરુત્તર ત્રિ० (દુરુત્તર) દુ બે કરી તરી
શકાય તેવું, દુસ્તર, દુર્નિધ્ય

દુરુદ્ધર ત્રિ० (દુરુદ્ધર) દુ બે નીકળે તેવો,
અડ મુશ્કેલીથી જેનો ઉદ્ધાર થઈ શકે નેવો

દુરુસ્તાસ પુ० (દુરુસ્તાસ) દુષ્ટ ઉશ્કાર,
દુર્નિવાર

દુરુદ્ધ ત્રિ० (દુરુદ્ધ) આરંભ થયેલો, થયેલો
દુરુપ } નં (દુરુપ) બેડાળ રૂપ

દુરુષ }
દુરુર ત્રિ० (દુરુર) બેડપ, બેની સખ્યા

દુરુપસંભવ ત્રિ० (દુરુપસંભવ) દુરુપ-
પર્યેન્દ્રિયના મગધૂનાદિને વિષે ઉત્પન્ન
થતા છત્ર

દુરોવળીઘ્ર ત્રિ० (દુરુવળીઘ્ર) દુષ્ટ રીતે-
અસંગતપણે ઉપનય મેળવવો તે, સાધ્યને
અનુપયોગી ઉદાહરણ આપવું તે

દુરુહ ત્રિ० (દુર્નમ) દુર્નૈશ

દુરુધ ત્રિ० (દુર્નય) દુ બે કરી ઉત્પાદ્ય
એવું.

મ ત્રિ० (દુર્નમ) દુર્નય, દુ બે મળે તેવું
દુર્ધિય ત્રિ० (દુર્ધિય) મુશ્કેલીથી
ધ પામે તેવો

દુરુદ્ધ ત્રિ० (દુર્નમ) બુદ્ધિ “ દુર્નૈશ ”
શબ્દ

દુરુદ્ધ નં (દુર્નમ) ઉપતાપ, પીડન
દુરુદ્ધ } પુ० (દુર્નૈશ) અરામ રજ (૨)
દુરુદ્ધ } ત્રિ० અરામ રજનાણું

દુરુવ. પુ० (દુરુવ) દુષ્ટ નામનો પાયાળ
દેશનો રાજા, દ્રોણનો પિતા

દુરુવણ નં (દુર્નૈશ) દુર્નયન, બેની સ
ખ્યા બતાવનાર પ્રત્યય

દુરુવમ ત્રિ० (દુર્નૈશ) અતિ મુશ્કેલીથી
વમના-તરતવા યોગ્ય

દુરુવર નં (દુર્નૈશ) દાર, બારણું દરવાજો
દુરુવરવાહ. સ્ત્રી (દુર્નૈશ) દાર ભાગ

દુરુવરવણ નં (દુર્નૈશ) દરવાજાના કમાડ
દુરુવર સ્ત્રી (દુર્નૈશ) બારણું, નાની બારી.

દુરુવરિય પુ० (દુર્નૈશ) દારવાળ, દરવાજા
દુરુવરિયા સ્ત્રી (દુર્નૈશ) નાની બારી

દુરુવલસ ત્રિ० (દુર્નૈશ) બાર, ૧૨
દુરુવલસંગ સ્ત્રી (દુર્નૈશ) આચારગ

આદિ બાર અંગ સુત્રો

દુરુવલસંગ ત્રિ० (દુર્નૈશ) બાર અંગ
સુત્રો (શસ્ત્ર)ના ધરનાર, અંગ શાસ્ત્રવેત્તા

દુરુવલસમ ત્રિ० (દુર્નૈશ) બારનો. (૨)
નં પાત્ર ઉપનાસ બેગા કરવા તે

દુરુવલસાવસ પુ० (દુર્નૈશ) ધર્મશાસ્ત્ર
અમાસમથાની વંદનામા બાર આવર્તન
આપના તે.

દુર્વિચિત્તિઘ્ર. ત્રિ० (દુર્વિચિત્તિ) દુષ્ટ ચિંત-
વના કરેલ

દુર્વિદ્ધ. પુ० (દુર્વિદ્ધ) આવતી ચોરીસીના
ભરતકેતના આકાશ વાસુદેવ (૨) ચાલુ

ચોરીસીના બીજ વાસુદેવ
દુર્વિધ } ત્રિ० (દુર્વિધ) બે પ્રકારનું

દુર્વિદ્ધ }
દુર્ધિમજ્ઞ ત્રિ० (દુર્ધિમજ્ઞ) જેના વિભાગ
કરના કંથુ છે તે.

દુઘીસ. સ્ત્રી. નં (દુર્વિચારિ) બાનીસ
 દુઘ્વચ્ચ. ત્રિં (દુઘ્વત) નંદારા આચરણ કર
 નાર, માહા વત આચરનાર (૨) વત
 રહિત (૩) નં દુષ્ટ નિયમ
 દુઘ્વજ્ઞ ત્રિં (દુઘ્વજ) ખરામ દેખાનાણુ
 દુઘ્વચણ નં (દુઘ્વજ) ખરામ વચન
 દુઘ્વસુ ત્રિં (દુઘ્વસુ) વસુ-ભવ્ય-મોક્ષ જ
 વાને યોગ, દુષ્ટ-નસુ અર્થાત્ અભવ
 દુઘ્વહ ત્રિં (દુઘ્વહ) દુ ખેથી વહન કરવા
 યોગ
 દુઘ્વા સ્ત્રી. (દુઘ્વા) ધ્રો વનરપતિ નિશેષ
 દુઘ્વાહ ત્રિં (દુઘ્વાહ) ખરામ બોનનાર,
 અપ્રિયકતા.
 દુઘ્વિજ્ઞાણય. ત્રિં (દુઘ્વિજ્ઞ) દુ ખથી જાણી
 શકાય તેવું, જાણવાને અશક્ય
 દુઘ્વિગણાય ત્રિં (દુઘ્વિગણ) બોની રીતે જાણેય
 દુઘ્વિમત્ત ત્રિં (દુઘ્વિમત્ત) } દુનંદ્ય જે સુ
 દુઘ્વિમાત્ર. ત્રિં (દુઘ્વિમાત્ર) } રક્ષીથી જો-
 ઇ રામય તે
 દુઘ્વિચયક ત્રિં (દુઘ્વિચય) વસ્ત્ર નિનાનો, નમ્ર
 દુઘ્વિચયક ત્રિં (દુઘ્વિચય) દાધારીગા, અ
 ધંદગ્ય (૨) અશિક્ષિત જ્ઞાનનું જુદું
 અભિમાન કરનાર
 દુઘ્વિસહ ત્રિં (દુઘ્વિસહ) મુશ્કેલીથી સહન
 કરતું તે
 દુઘ્વિસોજ્ઞ ત્રિં (દુઘ્વિસોજ્ઞ) દુ ખે શુદ્ધ
 કરી શકાય તેવું
 દુઘ્વિચિય ત્રિં (દુઘ્વિચિય) અપવશનાજો
 દુઘ્વુદ્ધિ સ્ત્રી. (દુઘ્વુદ્ધિ) ખરામ વૃદ્ધિ, માનકું
 દુઘ્વચાર ત્રિં (દુઘ્વચાર) મુશ્કેલીથી ચારી
 શકાય તેવું
 દુઘ્વચણ્ય. ત્રિં (દુઘ્વચણ્ય) દુ ખે કરી
 સમજાવવા યોગ્ય, દુર્મોખ્ય
 દુઘ્વમ પુ. (દુઘ્વમ) અવસર્પિણી કાળનો
 પાચમો આરો અને ઉત્સર્પિણી કાળનો
 બીજો આરો

દુઘ્વમદુઘ્વમા સ્ત્રી. (દુઘ્વમદુઘ્વમા) અવસ-
 ર્પિણીનો બીજો આરો અને ઉત્સર્પિણી
 કાળનો પહેલો આરો
 દુઘ્વમદુઘ્વમાત્ર ત્રિં (દુઘ્વમદુઘ્વમાત્ર) જેમા
 એકાત દુ ખમા દુ ખ છે એના આરામા
 જ-મેલ
 દુઘ્વમસુસમા. સ્ત્રી. (દુઘ્વમસુસમા) ઉત્સર્પિ-
 ણીના ત્રીજા અને અવસર્પિણીના ચોથા
 આરાતુ નામ, જેમા દુ ખ ધણુ અને
 સુખ થોડું હોય એવો કાળ
 દુઘ્વમાત્ર ત્રિં (દુઘ્વમાત્ર) જેમા એકજી
 દુ ખ છે એના આરામા જ-મેન
 દુઘ્વસોહ ત્રિં (દુઘ્વસોહ) દુ ખે કરી બોધ
 પમાડી શકાય તેવો
 દુઘ્વમદુઘ્વમાકાલ પુ. (દુઘ્વમદુઘ્વમાકાલ)
 અવસર્પિણીનો બીજો આરો અને ઉત્સર્પિ-
 ણીનો પહેલો આરો, ૨૧૦૦૦ વર્ષના
 પરિભાણવાળો કાળ
 દુઘ્વમસુસમાકાલ પુ. (દુઘ્વમસુસમાકાલ)
 અવસર્પિણી કાળનો ચોથો આરો અને
 ઉત્સર્પિણીકાળનો ત્રીજો આરો, ૪૨૦૦૦
 વર્ષ ઉભો એક કેળગકાળ સાગરોપમ
 પરિમિત સમય
 દુઘ્વમાત્રોદેસય પુ. (દુઘ્વમાત્રોદેસય) ભગવતી
 સૂત્રના એક ઉદ્દેશાનું નામ
 દુઘ્વમાકાલ પુ. (દુઘ્વમાકાલ) અવસર્પિ-
 ણીકાળના પાચમા આરાતુ અને ઉત્સ-
 ર્પિણીના બીજા આરાતુ નામ
 દુઘ્વસર પુ. (દુઘ્વસર) નામ કર્મની એક
 પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્દેશથી જીવ કોર ૨૧૨
 પામે
 દુઘ્વસલ. ત્રિં (દુઘ્વસલ) અનિનીત
 દુઘ્વસહ. ત્રિં (દુઘ્વસહ) } મુશ્કેલીથી સ
 દુઘ્વસહિય ત્રિં (દુઘ્વસહ) } હન થાય તેવું
 દુઘ્વસાહડ. ત્રિં (દુઘ્વસાહડ) દુ ખે કરી
 મેળવેલું

દુસ્સિદ્ધા. સી૦ (દુશ્યા) દ્વિતિય સ્થા-મ-
કાન.

દુસ્સીલ ત્રિ૦ (દુશીલ) અસામ સ્વભાવ-
વાળો. (૨) દુરાચારી

દુસ્સીલ. ન૦ (દૌશીલ્ય) અસામ સ્વભાવ

દુસ્સીસ. પુ૦ (દુશિસ્ય) દુષ્ટ શિષ્ય

દુસ્સુમિણ } પુ૦ ન૦ (દુસ્મ) દુષ્ટ

દુસ્સુવિણ. } ૨૧મું અસામ સ્વભાવ

દુસ્સુય ન૦ (દુશુય) દુષ્ટ શાસ્ત્ર (૨) નિ-
શ્રુતિ કંટુ

દુસ્સેજ્ઞા સી૦ (દુશ્યા) દુષ્ટ વસતિ, દુષ્ટ
દાયક મકાન

દુહ ન૦ (દુહ) દુષ્ટ, પીડા

દુહમ્ પુ૦ (દુમ્) દુર્ભાગ્ય, કમનસીમ

દુહમ્ ત્રિ૦ (દુમય) બને, બે

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મત) અસામ રીતે મારેલ

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મત) બેથી મારેલ

દુહમ્નો ઇ૦ (દુષ્ટાત્મ) બંને તરફથી, અને
પ્રકારે

દુહમ્નોરત્ત પુ૦ (દુષ્ટાત્મ) બે ઇન્દ્રિયાવાળો
છા

દુહમ્ ન૦ (દુર્મ) દુર્ભાગ્યનામ, નામ ક
મંત્રી એક પ્રકૃતિ, જેના ઉદ્ભવથી છા
દુર્ભાગ્ય પામે છે

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મ) દુર્ધર્મ કામિ

દુહમ્ પુ૦ (દુષ્ટ) દુષ્ટગત્તિ, સ્વરત્ત
એ સાધન

દુહમ્ ન૦ (દુહમ) દોડતુ તે

દુહમ્ ત્રિ૦ (દુહમ્) દુષ્ટાચાર

દુહિમ્. ત્રિ૦ (દુષ્ટ) દોષ

દુહિમ્. ત્રિ૦ (દુષ્ટ) દુષ્ટ પીડા, નોકમત,
પીડા

દુહિયા સી૦ (દુહિ) કન્યા દામી

દુહિ ત્રિ૦ (દુહિ) દોષનાર દોષી,

નાસ ન૦ (દુહિ) વાલિન્ય નગ-
ની નગરનું એ નામનું એક ઉદ્ધાન

દુર્દ સી૦ (દુર્ત) બચસ સી. (૨) ઉપાય
લાગતા ૧૬ દોષમાનો બીજો દોષ.

દુર્દર્પિઙ્. પુ૦ (દુર્તર્પિઙ્) ગૃહસ્થનો સંદેશો
પહોચાડી આહાર લેવો તે, ઉપાયલાગતા
૧૬ દોષમાનો બીજો દોષ

દુર્ત. પુ૦ (દુર્ત) સંદેશો પહોચાડનાર, દુર્ત

દુર્તી સી૦ (દુર્ત) સંદેશો આપનારી સ્ત્રી

દુર્મમ ન૦ (દુર્મમ) બુદ્ધિ "દુર્ભાગ્ય" શબ્દ.

દુર્મમસત્તા. સી૦ (દુર્મમસા) દુર્ભાગી
બાળકને જન્મ આપનાર સ્ત્રી

દુર્મમ } ત્રિ૦ (દાવક) દુઃખ કરનાર
દુર્મમ }

દુર્મણ ન૦ (દુર્મ) દુષ્ટ પીડા કરતુ તે

દુર્મણ ન૦ () ધોળા કરતુ તે.

દુર્મણ ત્રિ૦ (દુર્મણ) દુષ્ટ મનવાળો

દુર્મિત્ર ત્રિ૦ (દાવિત) દુષ્ટ થયેલ

દુર્મિત્ર ત્રિ૦ () ધોળા થયેલ (૨)
બાળક, દાએન

દુર્મ પુ૦ (દુર્મ) સંદેશો પહોચાડનાર, દુર્ત

દુર્મક્રમ ન૦ (દુર્મક્રમ) બુદ્ધિ "દુર્દર્પિઙ્" શબ્દ.

દુર્ ન૦ (દુર્) દુર્, છેટે આવે (૨) ત્રિ૦
છેટે આવેલ (મોક્ષ), અસમીપવર્તી

દુર્ગા . } ત્રિ૦ (દુર્ગતિક) દુર્ ૪નાર

દુર્ગામ્ } (૨) સોપાન આદિ દેવતાકર્મ
ઉત્પન્ન થનાર.

દુર્ગતરામ ત્રિ૦ (દુર્ગત) અત્યન્ત દુર્

દુર્ગા ઇ૦ (દુર્ગા) દુર્ગતી

દુર્ગતરત્ત. પુ૦ (દુર્ગતરિક) મોક્ષમાર્ગી

દુર્ગતરત્ત પુ૦ (દુર્ગતર) દુર્ રહેલ આશ્રય
(૨) મોક્ષ (૩) મોક્ષનો માર્ગ

દુર્મ ન૦ (દુર્) વસ્ત્ર. આદર.

દુર્મગણિ પુ૦ (દુર્મગણિ) લોભિનામાર્પના
સિધ્ધ

દુર્મગ ન૦ (દુર્મ) કાલ

દુસમા સ્ત્રી (દુસરા) જુઓ “ દુસમા ”
શબ્દ

દુસર પુ (દુસર) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ ખરાબ સ્વર-
અનાગ પામે

દુસરવચ્ચા. મં (દુસરવચ્ચા) પ્રધાન-એક વચ્ચ

દુસર. ત્રિ (દુસર) જુઓ “ દુસર ” શબ્દ

દુસિ નં (દુસિ) તક, યશ

દુસિ પુ (દુસિ) નપુસકનો એક ભેદ

દુસિત. } ત્રિ (દુસિત) દુસિત, દોષપુકત

દુસિય } (૨) પુ. એક પ્રકારનો નપુસક

દુહા ત્રિ (દુહા) દુહાંગી, પામર દીન

દેડજ. નં (દેડજ) દેનાનય દેવળ

દેડલિમ્ પુ (દેડલિમ્) દેનાની સજાળ
લેનાર પૂનારી

દેવ ત્રિ (દેવ) દેવા યોગ્ય

દેવડ. પુ () એક પ્રકારનો સિદ્ધી-
મણિગ

દેવ પુ નં (દેવ) ભાનપતિ, નાથુ-અતર,
જોનાનિક અને પેમાનિક દેવતા (૨)
૨નામી રાજા માનિક. (૩) અજ્ઞાનક
પરિનના સિદ્ધાપતનના એક દારતુ નામ
(૪) ગધિનિગ્રયની પૂર્વ સગદ ઉપ
રનો વખારા પરત (૫) દેવદારના
અધિપતિ દેવતાનુ નામ (૬) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર (૭) મેન
(૮) આકાશ (૯) દેવાધિદેવ પરમાત્મા
(૧૦) સાધુ મુનિ

દેવઈ સ્ત્રી (દેવકા) નમુદેવની એક ગણી
દુષ્ટવાસુદેવની માતા (૨) જમૂદીપના
ભરતખડમા યના ૨૧ મા તીર્થકરના
પૂર્વભાનુ નામ

દેવડત્ત ત્રિ (દેવડત્ત) દેવકૃત

દેવડત્ત ત્રિ (દેવડત્ત) દેવથી રક્ષિત

દેવડત્ત પુ (દેવડત્ત) દેવપુત્ર

દેવડત્ત નં (દેવડત્ત) દેવની

દેવધંકાર } પુ (દેવાધંકાર) દેવોને સ
દેવધંકાર } તાઈ જના માટે અંધકારનુ

સ્થાન હોનાથી તમસ્કાપનુ એક નામ

દેવકચ્છા સ્ત્રી (દેવકચ્છા) દેવકચ્છા, દેવ-
કુમારી

દેવકહરુદય પુ (દેવકહરુદય) દેવતાઓનો
કોવાહન

દેવકિલ્લિસ } પુ (દેવકિલ્લિસ) દેવતાની
દેવકિલ્લિસિય } હાની ગત, કિલ્લિપ

ગતના દેવતા

દેવકિલ્લિસિયા સ્ત્રી (દેવકિલ્લિસિયા) ભા
વના પ્રિયો જે હાની દેવોનિમા ઉત્પત્ત

યનાનુ કારણ છે

દેવકુમાર. પુ (દેવકુમાર) દેવકુમાર

દેવકુરા સ્ત્રી (દેવકુરા) મેક પરતની દક્ષિણે
મહાનિદેહાન્તર્ગત એક જુગનીયાનુ ક્ષેત્ર
(૨) ૨૧ મા તીર્થકરની પ્રતજ્ઞા પાલ-
ખીનુ નામ

દેવકુર પુ (દેવકુર) જમૂદીપના મહા
નિદેહક્ષેત્ર અન્તર્ગત એક જુગનીયાનુ ક્ષેત્ર
(૨) એ નામનો દેવકુર ક્ષેત્રનો એક
પ્રદ (૩) એ નામનુ એક કૂટ (૪)
જમૂદીપના સોમનસ વખારા પરતનુ
ચોથું કૂટ શિખર (૫) જમૂદીપના ત્રિ
છુનપ્રભ પરતનુ એ નામનુ ત્રીજું કૂટ-
શિખર (૬) સ્ત્રી ગનિકર પરતની ઉત્તરે
આવેન ધર્માનેન્ની અગ્રમદિધીની રાજ
ધાની

દેવકુલકુડ. પુ (દેવકુલકુડ) સોમનસ વ
ખારા પરતના સાત કૂટમાનુ ચોથું કૂટ
(૨) ત્રિછુન પ્રભ વખારા પરતનુ ત્રીજું કૂટ

દેવકુલમહદુમ પુ (દેવકુલમહદુમ) એ નામનુ
એક દુમ-જા.

દેવકુલય પુ સ્ત્રી (દેવકુલય) દેવકુર
ક્ષેત્રમા જાએન

દેવકુલ નં (દેવકુલ) દેવમન્દિર, દેવગ

દેવગાઈ સીં (દેવગતિ) દેવની ગતિ નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ
દેવગણિયા સીં (દેવગણિકા) અપ્સરા
દેવગુપ્ત પું (દેવગુપ્ત) એ નામના એક
બ્રાહ્મણ સંપાત્રી

દેવચન્દ્રકાં } પું (દેવચન્દ્રક) દેવ, હદો,
દેવચન્દ્રકાં } જમીનથી બે ત્રણ હાથ ઉંચો
એવો દેવમૂર્તિને એસાડનાનો એવો
દેવજસ પું (દેવજસ) એક જાન મુનિ
દેવજિજિ પું (દેવજિજિ) ભારતનામાં થનાર
૨૨ માં તીર્થંકર

દેવકુંત્રિં (દેવકાંત્રિં) દોઢ
દેવણિકાયા પું (દેવણિકાયા) દેવનિકાયા
સમાન ધર્મનામાં દેવોનો સમૂહ
દેવતમસ નં (દેવતમસ) દેવતાને અધમાર
૨૫ તમસ્કાય એક પ્રકારનો અધમાર
દેવતા સીં (દેવતા) દેવ
દેવતી સીં (દેવતી) કૃષ્ણ વાસુદેવની
માતા

દેવદત્ત પું (દેવદત્ત) એક પુરુષનું નામ
દેવદત્તા સીં (દેવદત્તા) અપા નગરીની
રહેનારી એક ગણિમા-વેશ્યા (૨)
રિપાત્ર સુત્રનું એ નામનું નવમું અધ્યયન
દેવદ્વાર નં (દેવદ્વાર) અગ્નિગિરિના સિદ્ધા
પાનની પૂર્વ દિશામાં આવેલું દ્વાર
દેવદ્વાર પું (દેવદ્વાર) વૃક્ષ વિશેષ
દેવદાલી સીં (દેવદાલી) બહુ છત્રનામાં
એ નામની એક નાના ચેડિણી

દેવદિગ્ધા પું (દેવદિગ્ધા) ધન શેઠનો તેની
ઓ બાપથી ઉત્પન્ન થયેલ પુત્ર
દેવદીવ પું (દેવદીવ) એ નામનો એક
દાવ

દેવદુર્લભિ } પું (દેવદુર્લભિ) દેવ દુર્લભિ
દેવદુર્લભિ } નાથ નિશેષ
દેવદુસ નં (દેવદુસ) નિયમ દેવનાનો
વચ

દેવન્તુ પું (દેવન્તુ) બેલિપી
દેવપદિક્ષોભ પું (દેવપ્રતિક્ષોભ) દેવતાને
ક્ષોભ પમાડનાર તમસ્કાય
દેવપ્રવેશગાય પું (દેવપ્રવેશગાય) દેવગતિમાં
પ્રવેશ કરનાર છવ
દેવપન્થ પું (દેવપન્થ) એ નામનો સિ
તોદા નદીના કિનારા ઉપરનો એક વ-
ખારા પર્વત (૨) પશ્ચિમ પાનખડની
વેદિકાની પૂર્વ આવેના પર્વતનું જોડું

દેવપલિક્ષોભા સીં (દેવપલિક્ષોભા) દેવ
તાને ક્ષોભ પમાડનાર ૨૫ કૃષ્ણરાજનું
એક નામ

દેવપલિહ પું (દેવપલિહ) દેવને ભોગન
૨૫ તમસ્કાય

દેવપલિહા સીં (દેવપલિહા) આઠ કૃષ્ણ
રાજમાની એક

દેવમહ પું (દેવમહ) દેવદીપના અધિપતિ
દેવતાનું નામ

દેવમહામહ પું (દેવમહામહ) દેવદીપના અ
ધિપતિ દેવતાનું નામ

દેવમહાર પું (દેવમહાર) દેવસમૂહનો
અધિપતિ દેવતા

દેવય નં (દેવય) દેવ, દેવતા (૨) ત્રિં
દેવસ્વરૂપ દેવસમધી

દેવયા સીં (દેવયા) દેવ, દેવતા

દેવર પું (દેવર) દીધર પતિનો નાનો
ભાઈ

દેવરથ પું (દેવરથ) દેવરથ નામે એક રાજા

દેવરણ્ય નં (દેવરણ્ય) દેવતાનું અરવ્ય-
જાન તમસ્કાય

દેવરમણ નં (દેવરમણ) સાભાજનના નમ
રીની બહારનું એક ઉદ્યાન

દેવરાજ } પું (દેવરાજ) દેવતાનો રાજા
દેવરાય } ૬૬

દેવલ પું (દેવલ) એ નામના એક અન્ય
તીર્થંકર

દેવલોગ. પું. (દેવલોક) દેવલોક; દેવોને રહેવાનું સ્થાન; સ્વર્ગ. (૨) દેવગ્નિ.

દેવલોચ. પું. (દેવલોક) દેવલોક.

દેવવર. પું. (દેવવર) દેવસમૂહનો અધિપતિ દેવતા.

દેવવરચહુ. સ્ત્રી. (દેવવરચહુ) દેવતાની અગ્ર-મહિષી-મુખ્ય દેવી; દેવાંગના.

દેવદૂહ. પું. (દેવદૂહ) દેવતાના સંગ્રામની રચનારૂપ તમસ્કાયનું એક નામ.

દેવસંપ્રાપ્તિ. સ્ત્રી. (દેવસંપ્રાપ્તિ) દેવકૃત પ્રતિ-ષ્ઠા. (૨) દેવનાઓના પ્રતિષ્ઠાધર્મી લીધેલી દીક્ષા.

દેવસંપ્રિયાય. પું. (દેવસંપ્રિયાય) દેવસમાગમ. (૨) દેવસમૂહ. (૩) દેવોની ભીડ.

દેવસમુદ્. પું. (દેવસમુદ) એ નામનો એક સમુદ.

દેવસમ્મ. પું. (દેવસમ્મ) જંબૂદ્વીપના ઐર-વત ક્ષેત્રમાં આશુ અવસાપણીમાં થયેલ ૧૧ માં તીર્થંકર. (૨) ગૌતમસ્વામીએ પ્રતિષ્ઠાધર્મ એ નામનો એક બ્રાહ્મણ.

દેવસ્યયિજ્ઞ. પું. ન. (દેવસ્યયીય) દેવતાની સેના.

દેવસિદ્ધ. ત્રિ. (દેવસિદ્ધ) દિવસ સંબંધી; દિવસને લગતું.

દેવસેણ. પું. (દેવસેન) અતમગમ્યના ત્રીજા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ. (૨) ભદ્રિલપુર નિવાસીના ગાયાપતિની પત્ની સુદક્ષાના પુત્ર. (૩) ઐરવતક્ષેત્રના વન-માન યોગીસીના તીર્થંકરનું નામ. (૪) ગોશાળાના ભાષી જન્મનું એક નામ. (૫) ભગવાન નેમિનાથના એક શિષ્ય; એક અન્તર્યમુનિ.

દેવસોમ્મ. સ્ત્રી. (દેવસોમ્મ) દેવરૂપ સદ્ગુણિ.

દેવસ્તુવ. પું. (દેવસ્તુ) જંબૂદ્વીપના ભરત-ખંડમાં થનાર ૭૬ તીર્થંકરનું નામ.

દેવાણ્દ. પું. (દેવાનન્દ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પણીમાં થનાર ૨૪ માં તીર્થંકર.

દેવાણ્દા. સ્ત્રી. (દેવાનન્દા) બ્રાહ્મણકુંડ ગામ નગરના ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણની સ્ત્રી અને મહાવીર સ્વામીની પ્રથમ ગર્ભધારણ કરનારી માતા. (૨) પાપવાડીયાની પદ્મરી રાત્રિ.

દેવાણ્દુર્ગ. સ્ત્રી. (દેવાણ્દુર્ગ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ સિધ્ધિ સિધ્ધ-દેવતાની ગતિમાં જાય.

દેવાણ્દુરિય. ત્રિ. (દેવાણ્દુરિય) ભદ્ર; મહા-શય; મહાનુભાવ; દેવ સરખો પ્રિય; દેવના જેવો વહાલો. (કામધ સંબોધન.)

દેવાતિદેવ. પું. (દેવાતિદેવ) દેવોના પાત્ર દેવ; તીર્થંકર.

દેવાધિદેવ. પું. (દેવાધિદેવ) તીર્થંકર.

દેવાન્દા. સ્ત્રી. (દેવાન્દા) જુઓ "દેવાણ્દા" શબ્દ.

દેવારચણ. ન. (દેવારચ) દેવતાને જન્મકરું સ્થાન; તમસ્કાય.

દેવાહિદેવ. પું. (દેવાધિદેવ) ૧૮ દોષ રહિત તીર્થંકર.

દેવાહિવ. પું. (દેવાધિવ) દેવતાનો અધિપતિ, ઇન્દ્ર.

દેવાહિવ. પું. (દેવાધિવ) ઇન્દ્ર.

દેવિન્દ. પું. (દેવેન્દ) દેવતાનો ઇન્દ્ર.

દેવિન્દ્ર. પું. (દેવેન્દ્રસ્તવ) ૨૬ ઉત્કલિક સૂત્રમાંનું ૧૩ મું સૂત્ર.

દેવિન્દ્રવાય. ન. (દેવેન્દ્રોપાસ) એ નામનું એક કલિક સૂત્ર.

દેવિન્દ્ર. સ્ત્રી. (દેવિન્દ્ર) દેવનો વેલવ. (૨) પું. એક સુપ્રસિદ્ધ જૈન આચાર્ય.

દેવિન્દ્રી. સ્ત્રી. (દેવિન્દ્રી) દેવતાની સ્ત્રી; દેવી.

દેવી. સ્ત્રી. (દેવી) દેવી; દેવાંગના. (૨) રાગની મુખ્ય રાષ્ટ્રી; પદ્માષ્ટ્રી. (૩) સાતમા ચક્રવર્તીની માતા. (૪) ૧૦ મા

અકનર્તી હરિષેણી સી (૨૮૧) (૫)
૧૮ મા તીર્થકરની માતા.

દેવુષ્કલિયા. સી૦ (દેવોત્કલિકા) દેવોની
૬૬-ભીડ

દેવુદેસય પુ૦ (દેવોદેશ) જીવલિગમ સુ
ત્રનો એક ઉદેશો.

દેવેન્દ્રોષવાસ્ય ન૦ (દેવેન્દ્રોપવાત) ૭૨ સુત્ર
માત્ર એક માનિક સુત્ર

દેવેસર પુ૦ (દેવેશ્વર) ૬૦૬

દેવોદ. પુ૦ (દેવોદ) એ નામનો એક સમુદ્ર

દેવોદવાસ્ય પુ૦ (દેવોપવાત) જમૂદ્રીપના
ભરતપદમા થનાર ૨૩ મા તીર્થકર

દેસ પુ૦ (દેવ) દેવ, શક્તિ

દેસ ત્રિ૦ (દેવ) દેવ કરવા યોગ.

દેસ. પુ૦ (દેશ) દેશ, જનપદ (૨) ૧૦૦
લાય માપેની જમીનને દેશ કહે છે (૩)
મદેશ, જગ્યા, સ્થાન (૪) દેશનિરતિ
શુભસ્થાનક (૫) વસ્તુનો એક લાગ,
અશ, હિસ્સો, મદેશ (૬) દેશકાળ,
જમાનો. (૭) સ્થૂળ મ્હોડુ મ્હોડુ (૮)
અવસર.

દેસઆરન્નિસય ત્રિ૦ (દેશાન્નિત) દેશનો
અધિકારી

દેસઆરાહય પુ૦ (દેશારાધક) એક દેશનો
આરાધક, સર્વથા આરાધક નહીં.

દેસકાલ પુ૦ (દેશકાલ) દેશકાળ, શુભ
શુભ કાર્યનો નિશ્ચય કરેલ સમય

દેસકાલયથયા સી૦ (દેશકાલજ્ઞતા) દેશકાળને
જાણુ તે

દેસકાલવદ્ધતા સી૦ (દેશકાલવ્યતીતત્વ)
તીર્થકરની નાણીનો ૧૪ મા અતિશય

દેસગ ત્રિ૦ (દેશક) ઉપદેશ કરનાર

દેસગ. પુ૦ (દર્શક) દર્શક, દર્શાવનાર

દેસગાર ત્રિ૦ (દેશગાત્ર) દેશગાત્રી, આ
તમાના એક દેશની ધાત કરનાર કર્મ
મૂર્તિ.

દેસચરિત્ત. ન૦ (દેશચારિત્ર) દેશનિરતિ, આ-
વકપણુ

દેસજદ. પુ૦ (દેશયતિ) આવક, એક દેશથી
યતિ જેવો (૨) દેશનિરતિ, સ્થૂળ પાપની
નિવૃત્તિ

દેસણ. ન૦ (દેશન) ઉપદેશ, શિક્ષા

દેસણ ન૦ (દેવણ) દેવ કરવો તે

દેસણા. સી૦ (દેશના) દેશના, ઉપદેશ,
ધર્મોપદેશ.

દેસવંધ. પુ૦ (દેશવધ) એક દેશે બધ ધાય તે

દેસવંધન } પુ૦ (દેશવધક) દેશથી બધ
દેસવંધય } કરનાર, સર્વ બધક નહીં

દેસય ત્રિ૦ (દેશક) દેશના આપનાર,
ઉપદેશક

દેસરાગ. ન૦ (દેશરાગ) કેદ દેશમા પ્રસિદ્ધ
એક વસ્ત્રની ભાત

દેસવિરમ્. ત્રિ૦ (દેશવિરત) એક દેશે પા
પથી નિવૃત્તિ પામેલ, આવક

દેસવિરદ સી૦ (દેશવિરતિ) એક દેશે
પાપથી નિવૃત્તિ પામી તે, આવકપણુ,

અણુનત સ્વીકારવાના પગિથામ

દેસવિરત. ત્રિ૦ (દેશવિરત) જુઓ “ દેસ
નિરમ્ ” શબ્દ

દેસવિરાહય. ત્રિ૦ (દેશવિરાધક) એક દેશે
વિરાધના કરનાર

દેસાવગાસ. પુ૦ (દેશાવગાર) જેમા દેશ-
ક્ષેત્ર-જમીની હદ બાધનામા આવે છે
તે, આવકનું દશમુ વત.

દેસાવગાસિય ન૦ (દેશાવગાશિક) દિશાઓ
અને પ્રબળી મર્ચાઈ રૂપ આવકનું દશમુ
વત

દેસાદિવદ. પુ૦ (દેશાદિવાનિ) દેશનો અધિ
પતિ, દેશનો રાજા

દેસિ ત્રિ૦ (દેશિન) દેશમા જન્મેલ.

દેસિગણિ. પુ૦ (દેશિગણિ) એ નામના
એક આચાર્ય

વેસિભાસા સ્ત્રીં (વેસિભાસા) જુદા જુદા
દેશની ભાષા

વેસિય પું (વેસિક) ઉપદેશ કરનાર, કથન
કરનાર ગુરુ (૨) ભાગદાર

વેસિય. ત્રિં (વેસિય) દેખાડેલ (૨) ઉપ-
દેશક, પ્રતિપાદન કરેલ (૩) મોટા ક્ષેત્રમાં
વિસ્તાર પામેલ

વેસિય ત્રિં (વેસિક) દિવસ સખધી
વેસિય ત્રિં (વેસિક) દેશમાં ઉત્પન્ન થ
યેલ, દેશ સખધી

વેસી. સ્ત્રીં (વેસી) દેશમાં જન્મેલી, દેશની

વેસી. સ્ત્રીં (વેસી) દેશી (ભાષા)

વેસીભાસા સ્ત્રીં (વેસીભાસા) અત્યંત પ્રા-
ચીન પ્રાકૃત ભાષાનો એક ભેદ

વેસુણ ત્રિં (વેસુણ) થોડું કમી

વેહ ત્રિં (વેહ) શરીરના ચિન્હ, મસ લિન
વગેરે

વેહ પું (વેહ) દેહ, શરીર (૨) એક જા-
તના પિશાચનું નામ

વેહલિયા સ્ત્રીં (વેહલિકા) બિહારગતિ

વેહલ્ય ત્રિં (વેહલ્ય) શરીરમાં રહેનાર

વેહિ પું (વેહિ) દેહધારી, આત્મા, જીવ

વોકિરિય પું સ્ત્રીં (વોકિરિય) એક સમયે
એક જાતે જે દ્વિયા વેદે એવી રીતે સ્થાપન
કરનાર ગંગાચાર્યના મતના અનુયાયી

વોન્કર. પું (વોન્કર) નવપુત્રક

વોગ્ગ ત્રિં (વોગ્ગ) દરિદ્રતા, દુર્વિશા

વોગિદ્વિદ્વાસા સ્ત્રીં (વોગિદ્વિદ્વાસા) એ નામનો
એક જીવ વિભાગ

વોગુંચિત્ત ત્રિં (વોગુંચિત્ત) જીવુષ્ણ-ધૃત્યા
કરનાર.

વોગુંદગ પું (વોગુંદગ) ઘણી કીડા કરનાર
દેવતાની એક જાત

વોમાદ સ્ત્રીં (વોમાદ) ખરાબ ગતિ, નરક
આદિ ગતિ.

વોચ ત્રિં (વોચ) બીજો-જીવ

વોચ. નં (વોચ) દૂતપણું

વોચ્ચંગ નં (વોચ્ચાંગ) બીજું અંગ (૨)
રાધેયુ શાક (૩) કદી

વોચ્ચ ત્રિં (વોચ) દોહવા યોગ્ય

વોમા પું (વોમા) આર આદકનું માપ (૨)
દ્રોણકુમાર. (૩) પાણ્ડવોના ગુરુ-
દ્રોણાચાર્ય

વોગ્ગમુહ. નં (વોગ્ગમુહ) બદર કદી

વોગ્ગમેહ પું (વોગ્ગમેહ) જેટલા વખતમાં
પાણીના બિંદુથી મોટી ગાગર ભરાય તે
પ્રમાણનો વરસાદ

વોગ્ગસુરિ પું (વોગ્ગસુરિ) અલ્પહિલપુરપટ્ટન
નગરના એક આચાર્ય

વોગિચ્ચ. પું (વોગિચ્ચ) જળથી ભરેલી
મોટી કુડીમાં પુરપ્ર પ્રવેશ કરે તે એક
દ્રોણપાણી તેમજ બહાર નીકળે તેટલા
વજનનાનો પુરપ્ર

વોણી સ્ત્રીં (વોણી) નોકા, નાવ (૨) પા-
ણીનું મોટું કુડું

વોતિપ્પમા. સ્ત્રીં (વોતિપ્પમા) અદ્વની અ-
ગ્રમહિયોનું નામ.

વોધાર ત્રિં (વોધાર) જે ધારવાળું

વોધમ્મુલી સ્ત્રીં (વોધમ્મુલી) પૂર્વાશસ્થની
અને ઉત્તરાશસ્થની એ બે નક્ષત્ર

વોવલ્લ નં (વોવલ્લ) દુર્બળપણું

વોમ્મ નં (વોમ્મ) દુર્ભાગ્ય

વોમ્મસિય ત્રિં (વોમ્મસિય) ખિન,
શોકગ્રસ્ત

વોમ્મસસ નં (વોમ્મસસ) નાસીપાસી, ચિંતા

વોમાસિય ત્રિં (વોમાસિય) જે માસનું
(૨) જે મહીનાના સાથે ઉપવાસ કરના
તે, દ્વિમાસિક તપ

વોમાસિયા સ્ત્રીં (વોમાસિયા) ભિક્ષુની
આર પડિમામાં બીજી પડિમા-અભિગ્રહ,
આમાં એક માસ સુધી બેઠત અન્ન
અને બેઠન પાણી લઈ શકાય

દોમિલી. સ્ત્રી (દોમિલી) એક પ્રકારની
શાસ્ત્રીનિધિ

દોર. પુ (દોર) દોરો, તાતલો

દોરુચ્ચ ન (દોરુચ્ચ) એ, એનો આકાર

દોલા સ્ત્રી (દોલા) આ ઇદ્રિયવાળા
જીવની એક જાત

દોલ પુ (દોલ) એક પ્રકારની અનાથ જાત

દોલઈ } સ્ત્રી (દોલઈ) દોલઈ
દોલઈ. }

દોલાંગ પુ (દોલાંગ) અરિસાનો હાથો

દોલારિજ } પુ (દોલારિજ) દોલારિજ
દોલારિજ }

દોલ પુ (દોલ) દોલ, અનુચિત, દુષ્ટ

દોલ પુ (દોલ) દોલ, દોલનો પર્ચાય, અ
પ્રીતિ

દોલારિજ સ્ત્રી (દોલારિજ) ૧૮ નિધિ
માની એક

દોલારિજ પુ (દોલારિજ) દોલારિજ જાતનાર

દોલારિજ સ્ત્રી (દોલારિજ) જુઓ "દો
લારિજ" શબ્દ

દોલારિજ સ્ત્રી (દોલારિજ) અપ્રીતિ-
કારક ક્રિયા દેખતી ઉત્પન્ન થતી ક્રિયા.

દોસા. સ્ત્રી (દોસા) ૧૮ લિપિમાની એક
દોસિણ ન () ટાકુ-રાતનાસી અન

દોસિણ સ્ત્રી (દોસિણ) જ્યોત્સ્ના, કાતિ,
તેજ, ચંદ્રલેખા

દોસિણમા સ્ત્રી (દોસિણમા) જ્યોતિ-
પીના ઇદ્રિય તથા સુર્યની ખીજ અન
મહિષી.

દોસિય. વિ (દોસિય) કાપડીઓ, કાપડનો
બાપારી

દોસિયસાલા. સ્ત્રી (દોસિયસાલા) કાપડ
વેચનાની જગ્યા, કાપડની દુકાન

દોસિજ વિ (દોસિજ) દોલારિજ

દોસીણ. ન () વાસી-ટાકુ અન

દોહ. પુ (દોહ) કપડ, વેર મુદિ રાખી
અપકાર કરવા તે

દોહમા ન (દોહમા) દુર્ભાગ્ય

દોહદિ પુ (દોહદિ) એ નામનું એક ગામ

દોહલ. ન (દોહલ) દુષ્ટ દોહવાનું વાસણ

દોહલ ન (દોહલ) અર્ધવતી સ્ત્રીને બીજો
ત્રીજો મહિને ગર્ભના જીવના ભવિષ્ય

પ્રમાણે સારી માડી ઇન્દ્રિય-આતુરતા
થાય તે

ધ.

ધંત્રિ. વિ (ધંત્રિ) અગ્નિઆદિથી તપાવીને
શોધેલું, નિર્મળ કરેલું

ધગધગાદિય વિ (ધગધગાદિય) ધગ્ ધગ્
અવાજવાળું

ધહજુણ પુ (ધહજુણ) દુષ્ટ રાગનો
પુત્ર, એક રાગકુમાર

ધન ન (ધન) દ્રવ્ય, લક્ષ્મી, સમૃદ્ધિ (૨)

૨૩ માતૃકાકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર
ગુરુચ (૩) એ નામનો એક શેઠ (૪)

ધન સાધવાદનો એક પુત્ર.

ધર્મજય પુ (ધર્મજય) ઉત્તર ભાદ્રપદ ન-
ક્ષત્રનું જાત (૨) પાખાડીઆના નવમા
દિવસ-નેમનું નામ (૩) એ નામના
એક શેઠ

ધર્મજય. પુ (ધર્મજય) ધ-નતરી વેદ

ધર્મજય પુ (ધર્મજય) એક મુનિનું નામ,
આર્ય કૃત્યમિતના શિષ્ય

ધર્મજય. પુ (ધર્મજય) ધનશત્રુ નામે મહા
ગિરિ આચાર્યના એક શિષ્ય

ધળગોષ પુ० (ધનગોષ) રાજગૃહનગર નિવાસી ધન્ય સાર્થવાહનો ત્રીજો પુત્ર
ધળાહુ. પુ० (ધનાહુ) એ નામના એક જૈન મુનિ.

ધળાવૃત્ત. પુ० (ધનવૃત્ત) ત્રીજા નાસુદેવના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું નામ (૨) એ નામનો એક સાર્થવાહ.

ધળાદેવ. પુ० (ધનદેવ) ધન્ય સાર્થવાહનો બીજો પુત્ર

ધળાપાલ પુ० (ધનપાલ) ધન્ય સાર્થવાહનો પહેલો પુત્ર

ધળાય પુ० (ધનદ) વૈશ્રમણ્ય, કુબેર ભઠારી
ધળાવૃત્તિય પુ० (ધનવૃત્તિ) ધન્ય સાર્થવાહનો ચોથો પુત્ર

ધળાવૃદ્ધ પુ० (ધનવૃત્તિ) વૈશ્રમણ્ય કુબેર ભઠારી (૨) એક રાજકુમાર

ધળાવૃત્ત વિ० (ધનવૃત્ત) ધનવાન શ્રીમત
ધળાવૃત્તિ પુ० (ધનવૃત્તિ) કુબેર, ધનનો અધિષ્ઠાયક દેવતા

ધળાવૃદ્ધ. પુ० (ધનવૃદ્ધ) એ નામના એક રાજા
ધળાસત્યવાહ પુ० (ધનમાર્થવાહ) રાજગૃહ નગરનિવાસી ધન નામે એક સાર્થવાહ

ધળાસિત્તી સ્ત્રી० (ધનત્રી) એક નાણીયાની સ્ત્રી
ધળાસેટ્ટિ પુ० (ધનસેટ્ટિ) રાજગૃહ નગરનો રહેવાસી ધન નામે એક શેઠ

ધળાવૃદ્ધ વિ० (ધનવૃદ્ધ) એ નામના એક રાજા
ધણિ પુ० (ધનિ) શબ્દ ધનિ, અનાજ.

ધણિ સ્ત્રી० (ધ્રાણિ) અસતોષ, લોભીપ્રકૃતિ (૨) તપ્તિ, સતોષ

ધણિક વિ० (ધનિક) ધનવાન
ધણિક્કા સ્ત્રી० (ધનિક્કા) એ નામનું એક નક્ષત્ર.

ધણિય વિ० (ધનિક) ધનવાન (૨) ધણી, માત્રીક, ગ્રામી
ધણિય વિ० () મજાન, કહિન, દંડ
ધણિય મ० () અતિશય ધણી

ધણ નં (ધણ) ધનુષ, તીરકામકુ (૨) સારહાથનુ માપ, વાલ (૩) પુ० ધનુષ્યવતી નાગકીઓને કુખ આપનાર ધરમાધામી

ધણક નં (ધણક) બુઝો “ધણ” શબ્દ
ધણકાઈ પુ० (ધણકાઈ) ધનુર્વા, એક પ્રકારનો વાયુનો રોમ

ધણકવ્ય પુ० (ધણકવ્ય) એ નામનો રાગ કે જે આવતી ચોવીસીમા પહેલા મહાપદ્મ તીર્થંકર પામે દીક્ષા મેશે

ધણપુટ્ટ } પુ० (ધણપુટ્ટ) ધનુષ્યની પીઠ-
ધણપુટ્ટ } કમાન (૨) ધનુષ્યની પીઠના આકારનું ક્ષેત્ર

ધણવેય પુ० (ધણવેય) માણ છોડવાની વિધાનો ગ્રંથ પાંચમો વે

ધણાહ નં (ધણ) ધનુષ્ય

ધણા. વિ० (ધન્ય) સન્માનનું પાત્ર, આદરણીય, ભાગ્યશાળી (૨) એક સાર્થવાહનું નામ. (૩) એ નામના એક જૈન મુનિ (૪) “અનુત્તરોપપાતિકદશા” સૂત્રનું એક અધ્યાયન (૫) યજ્ઞ વિશેષ

ધણા. નં (ધાન્ય) ૨૪ પ્રકારનું ધાન્ય, અનાજ, દાણો

ધણાતરિ પુ० (ધનત્તરિ) કનકરથ રાજાનો એક વેદ

ધત્ત. પુ० () વનસ્પતિ વિશેષ

ધત્તરુદ્ધ પુ० (ધનત્તરુ) કાળા મુખ અને ધગવાળો એક જાતનો હસ.

ધન્ન વિ० (ધન્ય) ધન્યવાદને લાયક (૨) નં અણ્વતરોપપાતિક સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના પ્રથમ અધ્યાયનનું નામ (૩) પુ० કાકદી નગરીનિવાસી ભદ્રાસાર્થવાહીનો પુત્ર

ધન્ન નં (ધાન્ય) અનાજ, ધાન્ય

ધન્નસિદ્ધિ પુ० સ્ત્રી० (ધાન્યસિદ્ધિ) ધાન્ય ગળવાનું ધર, કોમર

ધન્નપુનિજિય નં (પુનિજિય) એક કુંકરેલું અનાજ

ધર્મવિવિલિપ્ત. ન૦ (વિવિલિપ્તવાચ) પેરેલું
અનામ.

ધર્મવિરલિપ્ત. ન૦ (વિરલિપ્તવાચ) પવનથી
એકું કરેલું અનામ.

ધર્મસંકલ્પ. ન૦ (સંકલ્પવાચ) બનરમાંથી
કાપીને ખળામાં ગાણેલું ધાન.

ધર્મા. સ્ત્રી૦ (ધર્મા) એ નામની એક સ્ત્રી.

ધર્માવદ. પુ૦ (ધર્માવ) એ નામનો એક રાજા.

ધર્મસ. ત્રિ૦ (ધર્મસ) ધર્મનાર

ધર્મસ ન૦ (ધર્મ) ચાલુ પડેલા ને (૨)
ધર્મથી.

ધર્મણી. સ્ત્રી૦ (ધર્મણી) નાડી, નસ

ધર્માસલાદ. પુ૦ (ધર્માસલાદ) એક પ્રકારની
વનરપતિ, ધર્માઓ.

ધર્મ પુ૦ ન૦ (ધર્મ) દુર્ગતિમાં પડના ધર્મી
રાખનાર માન, દર્શન, આરિત્રરૂપ ધર્મ.
સ્વા, કામ, લાભચાર અદિ આત્મ પ્રેમની
મામધી. (૨) વસ્તુને માલવા. (૩)
દશરૂપિત સત્તા પદેના અધ્યયનનું
નામ. (૪) સુખસાગર સત્તા નવમાં અ
ધ્યયનનું નામ (૫) છત્રનો ધર્માધ (૬)
૧૫ માં નર્થકરનું નામ (૭) દરેક
વસ્તુને મનિ આપનાર અદ્વૈતી દેવ;
ધર્માસ્તિકાધ (૮) પુણ્ય, સદ્ગત (૯) એ
નામના એક જોન મુનિ. (૧૦) આચાર;
અવદા

ધર્મ ત્રિ૦ (ધર્મ) ધર્મયુગ, ધર્મને કાયક.

ધર્મતેલિપ ત્રિ૦ (ધર્મતેલિપ) ધર્મની આ-
દનાવાળો.

ધર્મસા. સ્ત્રી૦ (ધર્મસા) ધર્મની ચર્ચા;
ધર્મપ્રદેશ, ધર્મપ્રધાન મન સ્ત્રી ૧૫ ભાવ
મંગે મનથી દેવા

ધર્મસદ્ધિ. ત્રિ૦ (ધર્મસદ્ધિ) ધર્મદેવ કહેનાર;
ધર્મના ઉપદેશક

ધર્મસલાદ. ત્રિ૦ (ધર્મસલાદ) ધર્મ પ્રતિ-
પાદક.

ધર્મસલાદ. ત્રિ૦ (ધર્મસલાદ) ધર્મની ખ્યા-
તિવાળા; ધર્મતા.

ધર્મસો. પુ૦ (ધર્મસો) એ નામના એક
સ્થપિર સાધુ.

ધર્મચક્ક. ન૦ (ધર્મચક્ક) ધર્મને પ્રકાશ
કરનાર ધર્મચક તીર્થકરની આગળ આલે
ને ચક, તીર્થકરના ૩૪ અનિશ્ચયમાંને
૨૧ માં અતિશય

ધર્મસ. પુ૦ (ધર્મસ) એ નામના એક
જોન મુનિ.

ધર્મસાગરિયા. સ્ત્રી૦ (ધર્મસાગર) ધર્મને
માટે અચરણ કરતુ તે. (૨) કુળધર્મ
પ્રમાણે આગકના જન્મને હડે દિવસે જા-
ગરણ થાય છે તે.

ધર્મસીધિ. ત્રિ૦ (ધર્મસીધિ) સંધ્યમાં
છવન ગાળનાર.

ધર્મસમ. પુ૦ (ધર્મસમ) અસુહીપના એ-
રવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં
ચનાર પાંચમા તીર્થકર. (૨) ધર્મસમ;
ધર્મજોનકર.

ધર્મસમા. ન૦ (ધર્મસમા) આત્માતિ-
સ્થાન ૩૫ ધર્મચિન્તન; ધર્મવિચારમાં
તક્ષીનલા; આર પ્રકરનાં પાનમાંનું એક.

ધર્મસા ન૦ (ધર્મસા) પુક માંથી; ચાલુ
પુરવે તે.

ધર્મસિલ્પવદ. પુ૦ (ધર્મસિલ્પવદ) છત્રમગવાન
ધર્મસિલ્પકામગ્ધવળ. ન૦ (ધર્મસિલ્પકામગ્ધવળ)

ધર્મસિલ્પકામ એ ત્રિમર્થ સંબંધી દશરૂપ-
વિકસેતનું હકુ અધ્યયન.

ધર્મસિલ્પકા. પુ૦ (ધર્મસિલ્પકા) એ પ્રકરનું
જોકવ્યાપી દ્રવ્ય કે જે સર્વે મનિમાં
સકાય કરે છે.

ધર્મસદ. ત્રિ૦ (ધર્મસદ) ધર્મની પ્રાપ્તિ ક-
રાવનાર; ધર્મદેશક.

ધર્મસદ. પુ૦ (ધર્મસદ) ધર્મમાં દેવ સમાન;
સાધુ; મુનિ.

ધમ્મમિત્ત. પુ० (ધર્મમિત્ર) ૭૩ તીર્થકરના
ત્રીગ પૂર્વભનુ નામ

ધમ્મરૂડ પુ० (ધર્મરૂચિ) ધર્મમા પ્રેમ, સ-
મકિતનો એક પ્રકાર (૨) એ નામના
એક સાધુ (૩) ત્રિ० ધર્મમા રૂચિનાળા

ધમ્મહસ્તર. પુ० (ધર્મહસ્ત) એ નામનુ વનય
ગનિતુ એક વૃક્ષ

ધમ્મધિ. } ત્રિ० (ધર્મધિ) ધર્મના ગ્વલુ
ધમ્મવિડ } કાર

ધમ્મવિરત્તિ. પુ० (ધર્મવિરતિ) એ નામના
એક સાધુ

ધમ્મસરણા } સ્ત્રી० (ધર્મસરણા) ધર્મ પર
ધમ્મસપ્પા } નિશ્વાસ, (૨) ધર્મશુદ્ધિ

ધમ્મસીલ ત્રિ० (ધર્મસીલ) ધાર્મિક

ધમ્મસીહ. પુ० (ધર્મસિંહ) શુભુદ્ધિ મનાનો
મિત્ર એક રાજા (૨) એથા તીર્થકરના
નામ પૂર્વભનુ નામ (૩) એક સાધુનુ
નામ. (૪) ૧૫ મા તીર્થકરને પ્રથમ
ભિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ

ધમ્મસેણ પુ० (ધર્મસેન) સાનમા બગદેનના
ત્રીગ પૂર્વભનુ નામ

ધમ્મા સ્ત્રી० (ધર્મા) એ નામની એક આ

ધર્માવરિય. પુ० (ધર્માવર્ય) ધર્મના આ
આર્ય, ધર્મ પાળનાર તથા પાળનાર સાધુ

ધર્માગાય. પુ० (ધર્મગાય) ધર્મ ચર્ચા (૨)
બારમેા જૈન અગ્રથ

ધર્માપિચ ત્રિ० (ધર્માપિ) ધર્મશુદ્ધિ ઉનુ
કરેય (૨) ધર્માથી ધર્મેય

ધર્મિટ્ટ ત્રિ० (ધર્મિટ્ટ) ધર્મપ્રિય

ધર્મિટ્ટ ત્રિ (ધર્મિટ્ટ) ધર્મમા તત્પર, ધ
ર્મની ઉડી લાગણીવાળો, ધર્મ પ્રેમી

ધર્મિય. ત્રિ० (ધર્મિક) ધર્માગ્રહી ધર્મ
સાન (૨) ધર્મ સત્તી

ધર્મિલ્લ પુ० (ધર્મિલ) કેસનધ, વેણી,
અમેરોડા (૨) એ નામના એક જૈન
મુનિ

ધર્મીસર. પુ० (ધર્મીસર) ભરતક્ષત્રમા થઈ
ગથેય ગઈ ચોતીસીના ૨૦ મા તીર્થકરનુ

નામ

ધય પુ० (ધ્વજ) } ધ્વજ, વાનટો
ધયા સ્ત્રી० (ધ્વજા) }

ધર ત્રિ० (ધર) ધારણ કરનાર, ધારી
રાખનાર (૨) જમૂડીપના એરનત ક્ષે-
ત્રમા ચાલુ અવસરિણીમા થયેય ૨૦
મા તીર્થકર. (૩) ૭૩ તીર્થકરના પિતા
(૪) એ નામનો મથુરા નગરીનો રાજા

ધરણ. પુ० (ધરણ) દક્ષિણ દિશાના નાગકુ
મારોનો ઇન્દ્ર, ધરજેન્દ્ર (૨) ધરજેન્દ્રનો
મિત્ર (૩) અનગકસૂતના બીજા વર્ગના
૭૩ અધ્યયનનુ નામ (૪) અધિક વૃષ્ટિ
રાજાની ધારણી રાણીનો પુત્ર

ધરણ નં () બાનથુ કરની

ધરણપ્રમ. પુ० (ધરણપ્રમ) ધરજેન્દ્રનો ઉ-
ત્પાત પર્વત

ધરણા. સ્ત્રી० (ધરણા) ધરજેન્દ્રની ધરણા
નામે રાજધાની

ધરણિ. સ્ત્રી० (ધરણિ) પૃથ્વી, ધરા, ભૂમિ
(૨) બારમા તીર્થકરની મુખ્ય સાધ્વી. (૩)
અરનાથજીની શાસન દેવીનુ નામ

ધરણિધરા સ્ત્રી० (ધરણિધરા) તેરમા
તીર્થકરની મુખ્ય સાધ્વી

ધરણિયહાણી સ્ત્રી० (ધરણિયહાણી) એ
નામની એક રાજધાની.

ધરણોવગાઝ પુ० (ધરણોવગાઝ) એ નામનુ
એક કાનિડ સત્ર

ધરા સ્ત્રી० (ધરા) તેરમા તીર્થકરની મુખ્ય
સાધ્વીનુ નામ (૨) પૃથ્વી

ધરિમ નં (ધરિમ) રાજધાની તોળીને વેચી
વકાવ તેની વસ્તુ (૨) ઋષુ, કરગ

ધરિય ત્રિ (ધરિય) ધાન્ય કરચુ

ધરિય. ત્રિ० () લાંબુ

ધરિસિણ સ્ત્રી० (ધરિસ) યાત્રા, ધરના

ધરિસણા સાં (ધરણ) નયનથી તરછોડતું
ધિકારતું

ધવ પું (ધવ) એ નામનું એક વૃક્ષ ધા
તીડું ઝાડ (૨) પતિ સ્ત્રી

ધવલ ત્રિં (ધવલ) ધાતુ સદૈવ મ્વેન

ધસ પું (ધમ) ધસ એવો અના /

ધામ્ન } પું (ધાતુ) દક્ષિણ નરકના પગ

ધાદ્ } પાંચમું જાતની વ્યવસ્થા દેવ
તાનો ધ-

ધાદ્યસંઘ પું (ધાતકીવંશ) ધાતમી મડ
નામે બીજો દીપ

ધાર્દ સ્ત્રીં (ધાર્દ) ધાવમાતા (૨) ધાવનું
૧મ કરીને પ્રાપ્ત મ્વેલ ભિક્ષા

ધાર્દિપંઘ પું (ધાર્દિપંઘ) ધાર્દની પેઠે
બાળકને રમણી-બોલાવીને ભિક્ષા લેવી
તે ભિક્ષાનો એક દાપ

ધાડ પું (ધાડ) સોનું રૂપ ત્રિગેરે ધાતુ

(૨) ગેર વગેરે જાતની માત્રી પથ્થર

(૨) શરીરની અદરના વાત, પિત્ત, કફ

વગેરે ધાતુઓ (૪) ક્રિયાવાચક શબ્દ

ક્રિયાપદ (૫) ધ્વી જગ તોજ અને

નાયુ એ ચાર મહાજન

ધાડમ ત્રિં (ધાડમ) ધાતુથી બનેલું ધા

તુનાડું (૨) નામ શબ્દ

ધાડળ નં (ધાડળ) પ્રેરણા (૨) નાશ

ધાતી સ્ત્રીં (ધાતી) ધારમાતા

ધાતુ પું (ધાતુ) ક્રિયાવાચક શબ્દ ક્રિયા /

(૨) ખનિજ પદાર્થ, ધાતુ

ધામ નં (ધામ) બા, તોજ

ધાય નં (ધાય) સુભિક્ષ સુખાગ (૨)

તમ સપુટ

ધાયર્દ સ્ત્રીં (ધાયર્દ) નવજ સમુદ્ધને કરતા

ધાતમીના ઝા થી બોળખાનો બીજો

દીપ (૨) એક પ્રકારનું વૃક્ષ

ધાયર્દસંઘ પું (ધાયર્દસંઘ) એ ૧૧મનો

એક દીપ

ધાયર્દસંઘ પું (ધાયર્દસંઘ) આખાખાતું

ઝાડ, જેની નીચે ૨૩ મા તીથકરને

કેવળ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું હતું

ધાયર્દસંઘ પું (ધાયર્દસંઘ) જુઓ ધાધ

યમડ' રાખ

ધારણ ત્રિં (ધારક) ધારણ કરનાર

ધારણ નં (ધારણ) ધારણ કરનારી અન

સ્થા (૨) ગ્રહણ (૩) રક્ષણ (૪) પરિ

ધાન (૫) અનન્યમન

ધારણા સ્ત્રીં (ધારણા) મનિ જ્ઞાનનો એક

પ્રકાર, સ્મૃતિ ધારણા (૨) ધારણા

નામનો વાનહાર (૩) જેના ઉપર આડ

સર રહે છે તે થાલની (૪) મનની

સ્થિતતા

ધારણાવ્યવહાર પું (ધારણાવ્યવહાર) વ્યવહાર

નિર્ણય

ધારણિજ્ઞ ત્રિં (ધારણિય) ધારણ કરના

ચોગ

ધારણી સ્ત્રીં (ધારણી) ૧૧ મા તીથકરની

મુખ્ય સાધી (૨) અધિકૃતિય જ્ઞાનની

રાણી (૩) સિદ્ધ જ્ઞાનની એ નામની

રાણી (૪) શ્રેષ્ઠિક મહારાજની રાણી

(૫) ધારણ કરનારી

ધારણ ત્રિં (ધારક) ધારણ કરનાર

ધારા સ્ત્રીં (ધાર) સત્તાદિની ધાર (૨)

કુદ્ધ પાણી, તેન ત્રિગેરેની ધાર-ઝે

ધારાવારિય ત્રિં (ધારાવારિક) નવા ધારાથી

પાણી પડતું હોય તે-ટુવારો વગેરે

ધારાવારિયલેખ પું (ધારાવારિકલેખ) ૬

વારાવાળું ધર

ધારાહય ત્રિં (ધારાહય) વરસાદથી ખડામેય

ધારિ ત્રિં (ધારિ) ધારણ કરનાર

ધારિયા સાં (ધારિય) ધારણ કરનારી

ધારિણી સ્ત્રીં (ધારિણ) મિથિનાના જિત

યનું જ્ઞાનની રાણી (૨) કૌશિક જ્ઞાનની

ધીનું નામ (૩) બાળજ્ઞાનની રાણી

નામ (૪) સમ્યુધધારી-સમ્યુધ્ધી સ્ત્રી
(૫) રૂપી ગમ્મની રાણીનું નામ (૬)
ચપા નગરીના િતગતુ ગમ્મની ગાળીનું
નામ

ધારણ નં (ધારણ) દોડતું ભગતું
ધાવણ્ય પુ (ધાવણ) ફળ, દોડનાર મેન
ધાહા સ્ત્રી () અસા / મેન
ધિઙ્ઙ સ્ત્રી (ધૃતિ) ધીરજ, ચિત્તની સ્વ
ચના (૨) ધૃતિદેરી, નિર્ધ પર્વતના
તિગિઙ્ઙદની અધિગાત્રી દેરી (૩) ધૃતિ
દેરીની પ્રતિમા-મૂર્તિ (૪) ધારણ્યા
સ્મૃતિ (૫) અર્પિસા (૬) રણ
અવસ્થાન

ધિક્કય ત્રિ (ધિક્કય) ધિક્કાગેન (૨)
નં ધિક્કા નિરમ્મર

ધિક્કાર. પુ (ધિક્કાર) ધિક્કાર તિરમ્મર
(૪) અગિયારમાથી પદ્મમા કુળમ્મરના
સમયમા ૧૫૨ની દંડીનિ ધિક્કારની
શિક્ષા

ધિજ્ઞ. નં (ધેય) ધીરજ, ધેય
ધિજ્ઞ. ત્રિ (ધેય) મ્મન કરના યોગ
ચિન્તનીય

ધિજ્ઞાણ પુ સ્ત્રી (ધિજ્ઞાતિક) આલથ
ધિજ્ઞીવિત નં (ધિજ્ઞીવિત) ધિક્કારપાત્ર
અનન

ધિતિ. સ્ત્રી (ધૃતિ) વીરજ (૨) નિર્ધ
પર્વતના તિગિઙ્ઙદની અધિગાત્રી દેરી

ધિતિક્ક. પુ (ધૃતિક્ક) નિર્ધ પર્વતના
નવકૂટમાનુ ઠકુ કૂટ-શિખર

ધિતિવર } પુ (ધૃતિજ) અતગમ્યનના
ધિતિહર. } ળા વર્ષના ળા અધ્યયનનું
નામ (૨) મમ્મી નગરી નિરાગી એ
ગાથાપતિ

ધિદિક્કાર પુ (ધિદિક્કાર) ધિર શમ્મી
અતિશય તિરમ્મર કરવા તે

ધિક્કી મં (ધિક્કી) ધિક્કારવાની સમ

ધિરુદ્ધ મં (ધિરુદ્ધ) ધિર ૧૨ હો

ધી સ્ત્રી (ધી) વી, બુદ્ધિ

ધીમત ત્રિ (ધીમત) બુદ્ધિસામુ

ધીર ત્રિ (ધીર) ગનીર ધીર (૨) વિવેકી,
ભટ્ટ. (૩) સદિય (૪) પુ પરમાત્મા
નિદે (૫) ગણધર દેવ

ધુણા નં (ધૂન) કપાનુ, હવાનુ

ધુણા ત્રિ (ધાણ) કુ કરના યોગ
(૨) નં પાપ (૩) કર્મ

ધુત ત્રિ (ધૂત) દુર કરેય (૨) આચારાગ
મ્મનુ ઠકુ અધ્યયન (૩) આકં પ્રકા
રના કર્મ

ધુત ત્રિ (ધૂત) ધુતારો, હમ

ધુમ્મ પુ (ધૂમ) ધુમાડો

ધુવ ત્રિ (ધુત) કપાવેલુ હવાવેલુ (૨)
નં સંયમનુ અનુધાન (૩) મોક્ષ (૪)
ત્રિ તળેયુ (૫) નં કર્મ

ધુવ પુ (ધુવ) સયમ

ધુર પુ (ધુર) એ નામનો ૪૧ મો ગ્રહ

ધુરા સ્ત્રી (ધુરા) રથ આગ્ની ધોસરી
(૨) ભાર, જ્વાળાદારી

ધુરી સ્ત્રી (ધુરી) ધરી, ધોસરી

ધુવ ત્રિ (ધુવ) નિશ્ચય, સ્થિર, શાશ્વત
(૨) પુ ધુવ મળ, જે ૧ખતે જે મર્
મ્મનાનુ હોય તે સમય (૩) નં મોક્ષ
અને તેના સાધન (૪) અવસ્થા ભાવી
(૫) નિશ્ચિન નિયત (૬) મોક્ષ મુક્તિ
(૭) સયમ ધિન્દ્રિયાદિ નિશ્ચય (૮) સ-
સા (૯) અત્યન્ત, અનિગમ

ધુવડદ ત્રિ (ધુવોદયિત) જેનો ઉત્તર
વિરિજન નથી થયો એરી કર્મ પ્રકૃતિ

ધુવડદયા. સ્ત્રી (ધુવદયા) ધવોદયી પ્રકૃતિ

ધુવડદીરણા સ્ત્રી (ધુવોદીરણા) અવસ્થાભારી
ઉદીગણા

ધુવ મં (ધુવમ) નોમ્મ નક્કા, અપિ
ચળપણ

ધુવકર્મિમ્મ પુ૦ (ધ્રુવકર્મિમ્મ) નિત્ય-ચંચારી
પુદારાદિ બાનિ

ધુવચારિ. વિ૦ (ધ્રુવચારિ) સુખશુ, મોતના
અભિયાપી

ધુવણ. ન૦ (ધ્રુવણ) ધોતુ સાક કંઠ

ધુવગિમાહ પુ૦ (ધ્રુવગિમાહ) આતરત, અનુપાન વિશેષ

ધુવગાદિ ચી૦ (ધ્રુવગાદિ) પાચ તાપી
નરણ, નન દર્શનાતરણ, મિથ્યાત્વભો-
નીય, મોતપાપ, ભય, જુઓસા, તેતસ,
કામણ, વર્ણાદિ આગ, અશુર્યધુ, ઉપ
નાન, નિર્માણ, પાચ આતરાય, એ ૪૭

મૂંનિ અનિચ્છિત હોય ને માગે ધ્રુવ
મૂંનિ કહેનાય છે.

ધુવગ્ધ પુ૦ (ધ્રુવગ્ધ) } જે મૂંનિમધ
ધુવગ્ધી. સી૦ (ધ્રુવગ્ધી) } હેતુ મત્તે
અવરણ બધાય તેને રચાને ખીજ મૂંનિ
ન બધાય તે ધ્રુવગ્ધી (મૂંનિ)

ધુવગમ પ૦ (ધ્રુવગમ) મોક્ષમાર્ગ

ધુવગાહ પુ૦ (ધ્રુવગાહ) ચાંડની સાથે ગે
નાર નિત્ય મહુ

ધુવગણા પુ૦ (ધ્રુવગણ) સપત્ત (૨) મોક્ષ
(૦) શાશ્વત ધર.

ધુવસંક્રમ પુ૦ (ધ્રુવસંક્રમ) ધ્રુવસંપાધાણી
મૂંનિનુ સંક્રમણ-સંભાવી મૂંનિનતરમા
પ્રવેગ

ધુવમતકર્મિમા સી૦ (ધ્રુવમતકર્મિમા) કર્મની
૧૫૮ ઉત્તર મૂંનિમા નરકકીડ, અનુ-
નદિ, દેવદિ, વેદિયમમ- આતરક
મમક, વીર્ય-રવામ, સમ્પાદનામોદનીય,
મમામિથ્યાત્વમોદનીય, ઉચ્ચગોપન, ચાર
આનુષ્ય એ અમલીસ મૂંનિ અ-
નુસરનાતી, ગામીની ૧૩૦ મૂંનિ ધ્રુવ-
મતાની છે.

ધુવસત્તા ચી૦ (ધ્રુવસત્તા) નુસના, જેની
સત્તા અને સર્વમ હોય પગુ બાકમવા-
નિ મરચિક ન દોષ તે

ધુવસીલયા. સી૦ (ધ્રુવસીલતા) ૧૮ સદક્ષ
નીનામ રથને ધારણ કરવા તે.

ધુવમુજ. વિ૦ (ધ્રુવમુજ) શાશ્વત શ.ન્ય એ-
ટવે જે કાષ પાન કાળે અનિત્યમા ન
આવે એવી દ્રવ્ય વર્ણણ

ધુવં મ૦ (ધ્રુવ) નિશ્ચળ, સ્થિર, નિત્ય

ધૂત વિ૦ (ધૂત) પૂર્વે બાધેલ કર્મ

ધૂતા ચી૦ (ધૂરિ) પુત્રી, કન્યા

ધૂમ પુ૦ (ધૂમ) ધુમાડો (૨) ધૂમાડાની
માફક સપમને મયિન કરનાર આહાગનો
એક દોષ (૨) દોષ, અપ્રાપ્તિ.

ધૂમકેડ પુ૦ (ધૂમકેડ) ધૂમકેડુ નામનો
૨૬ મો પ્રહ (૨) વહ્નિ, અગ્નિ

ધૂમણ. ન૦ (ધૂમણ) ધૂમપાન

ધૂમગ્ધ પુ૦ (ધૂમગ્ધ) પાચમા ન-
ધૂમગ્ધા } સી૦ (ધૂમગ્ધ) } ૨૬, ૭૫ ધુમાડ જેવો
પ્રકાર હોય છે

ધૂમગદ્ધિ. સી૦ (ધૂમગદ્ધિ) ધુમાડાની વાટ,
ધુમાડના મોક્ષ

ધૂમસિદ્ધા ચી૦ (ધૂમસિદ્ધા) ધુમાડનો આ-
ગયો બાગ

ધૂમામા. સી૦ (ધૂમામા) એ નામની પાચમા
નરક ભૂમિ.

ધૂમિય ન૦ (ધૂમિય) અગર વગેરે સુગંધી
પદાર્થનો ધુપ દેવો તે

ધૂમિયા. સી૦ (ધૂમિયા) ધુવગ,

ધૂમ્મ પુ૦ (ધૂવ) ધુમાડો

ધૂવ વિ૦ (ધૂવ) દૂર કરે

ધૂવણ ચી૦ (ધૂરિ) પુત્રી (૨) પુત્રીની
પુત્રી

ધૂયા. ચી૦ (ધૂરિ) દીકરી, કન્યા, પુત્રી

ધૂલિ ચી૦ (ધૂલિ) ધૂન, રમ.

ધૂલિયા. ચી૦ (ધૂલિયા) ધૂનિ

ધૂલી. ચી૦ (ધૂલિ) ધૂન, રમ

ધૂવ. પુ૦ (ધૂવ) ધુપ, સુગંધી દ્રવ્ય વિશેષ.

ધૂવકડુચ્છુય પુ. (ધૂવકડુચ્છુક) વપનો
કડો

ધૂવઘડિયા. સ્ત્રી. (ધૂવઘડિકા) ધૂવ ગળ-
વાનુ ભાગન

ધૂવઘડી સ્ત્રી. (ધૂવઘડી) જેમા ધૂવ ઉમે
સ્વામા આવે તે

ધૂવણ. ન. (ધૂવ) રેગ નિવૃત્તિ માટે
ધૂવણયા સ્ત્રી. (ધૂવમા વપરાતો મુગ

નિધુકત પદાર્થ (૨) ધૂવ દેવા તે

ધૂવિય ત્રિ. (ધૂવિ) ધૂવાવેણુ, ધૂવ દીધેલ

ધૂવજ. ન. (ધૂવ) ધૂવ, ધૂવજ

ધૂવ સ્ત્રી. (ધૂવ) ગાય, વેનુ.

ધૂવ ત્રિ. (ધૂવ) ધૂવજ કરના પોત

ધૂવ. ત્રિ. (ધૂવ) ધૂવ કરના પોત

ધૂવત. } પુ. (ધૂવ) નાભીથી ઉડેનો

ધૂવત. } નાભી, ધૂવ ને ધૂવના સ્થાનમા જે

અનાગ નારણ કે તે ના સાતમાનો
મે ના.

ધોગ્રણ ન. (ધોગ્ર) ધોગ્ર, માફ કરુ
ધોત } ત્રિ. (ધોત) ધોગ્રેણુ, માફ કરુણુ
ધોય }

ધોયણ ન. (ધોય) ધોય, સા નુ

ધોયપોત્તી સ્ત્રી. (ધોયપોત્તી) સાક્ષીને
પહેરાનુ રસ્ત

ધોરણ ન. () આનનાની અનુરાદ

ધોરણી સ્ત્રી. (ધોરણી) ધોરણી નિગ્ન
આલની રાસ, ધોરણી

ધોરણી સ્ત્રી. (ધોરણી) દેશ વિશેષમા
ઉત્પન્ન થોન દારી

ધોરણ ત્રિ. (ધોરણ) ધોરણ નુન નાનાર-
ભતનાના મગદ રંગે

ધોરણ ન. (ધોરણ) ધોય સાફ કરુ

ન.

ન. પ્ર. (ન) ના, ના નિર્ધારક અ ના
નદ સ્ત્રી. (નદી) નદી, અગમ યમુના સિન્દુ
હત્યાતિ (૨) નદી નામે એ- દ્વી. અને
સમુદ્ર

નદઈ } સ્ત્રી. (નવતિ) નેનુ
નદતિ. }

નદય પુ. (નદુત) ૮૪ વાખ નુતામ
પ્રમાણે કાગ નિભાગ

નદયંગ પુ. (નદુતા) ૮૪ વાખ અનુત
પરિમિત કાગ નિભાગ

નદલ પુ. (નદુલ) નોગીયો

નદલી સ્ત્રી. (નદુલી) નોગીઆની માદ (૨)
નકુન સમધી વિદા

નં પ્ર. (નુ) શકાસ્યક અ-યય

નંગલ. પુ. (લાગલ) હળ

નંગુલિ. ત્રિ. (લાગુલિ) પૂજીવાળુ બનાવર

નદ પુ. (નદ) આની ચોરીમીના પ્રથમ
સમુદ્ર (૨) આન, પ્રસન્નતા (૩)
લોહાનુ આસન (૪) નનદ

નદ્ય. પુ. (નદ્ય) નનદ નામનુ વાસુદેવનુ
અર્જુનનાર

નંદણ ત્રિ. (નંદણ) આનનં ઉપમનના

(૨) પુ. પુત્ર (૩) ભરતક્ષેત્રના આનુ
ચોરીસીના ચોરીસમા તીર્થકરના ત્રીજા
પૂર્ણનનુ નામ (૪) દેવતાઓને રમનાનુ
આનંદ કરનાનુ સ્થાન, મેરુપર્વત ઉપર
આવેણુ નનદનન (૫) આવતી ચોરી-
સીના સાતમા બગદેનુ નામ (૬) ચો-
ગણીસમા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્ણનનુ નામ

નંદણમદ. પુ. (નંદણમદ) સમુતિવિજયના
શિષ્ય

નદગામણ, નં (નદગમ) મેરૂ પરિત ઉપર
આવેનો એ નામનો ગીચો વેળાઓનું
ક્રીડાસ્થાન

નંદમિત્ત. પું (નન્દમિત્ત) આત્મી ચોવીસીના
ખીજા રાસુદેવનું નામ

નદવત્તી સ્ત્રીં (નન્દવત્તી) અતગડસૂતના
સાતમા રૂંના મીજા અધ્યયનનું નામ (૨)

ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક રાજાની ગણી

નદસેણિયા સ્ત્રીં (નન્દમનિકા) અતગડ
સૂતના સાતમા રૂંના ચોથા અધ્યયનનું
નામ (૨) ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક
રાજાની રાણી

નદા સ્ત્રીં (નન્દા) અતગડસૂતના સાતમા
રૂંના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૨)

ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક રાજાની ગણી
(૩) એકમ, ૭, અને અગીરાગસ એ
નથુ નિધિઓનું નામ (૪) ૧૦ મા
તીર્થગંગા માતા (૫) અજાનગિરિની
દક્ષિણ તરફની પુષ્કળિયી નાનું નામ

નદાંચપાપવિમત્તિ પું નં (નન્દાચપાપવિમત્તિ)
૩૨ પ્રમાણના નામોમાંનું એક

નદાપત્તિમત્તિ પું નં (નન્દાપત્તિમત્તિ) એ
નામે નાટ્ય નિધિ

નંદાવત્ત પું નં (નન્દાવત્ત) એક જાનનો
સાથીઓ (૨) આર ઇન્દ્રિયસાગા ૭
વની એક જાન (૩) દરિયાકાંઠાનું સિદ્ધ
મેળિયા પત્તિકર્મનો ૧૩ મો બેઠ (૪) તિલ્લ
મેળિયા અને મણસ મેળિયા પરિકર્મનો
તેરમો અને પુ, મેળિયાદિ પાંચ પરિ
કર્મનો દસમો બે (૫) નિન્દે એક
બારમા દરિયાદ અગના ખીજા વિભાગ
મુત્રનો ૧૭ મો બેઠ (૬) અગગમા તી
ર્થકરનું લાહન

નંદિ પું નં (નન્દિ) નદીસૂત્ર (૨) નદી
વાર્જિતનો સમ (૩) રમતમગન
મોહ, દર્

નદિઆવત્ત પું (નન્દિઆવત્ત) એ નામનું
આત્મા મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન
(૦) એક વોડપાળનું નામ

નદિવોસ પું (નન્દિવોસ) એ નામનું
પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન (૨)

બાર પ્રમાણના વાર્જિતનો અવાજ

નદિગીપિડ પું (નન્દિગીપિડ) મહારી
સ્વામિના દત્તા શ્રાવકમાના એક

નદિપુર નં (નન્દિપુર) સાડિય દેશનું પ્રસિદ્ધ
નગર

નદિફલ નં (નન્દિફલ) નદિફળના દૃષ્ટાત
સાગુ સાતાનું ૧૫ મું અધ્યયન

નંદિમાળા પું (નન્દિમાળા) એક જાતનું
પક્ષી

નદિય પું (નન્દિક) નદીસૂત્ર, નદીસિદ્ધાન્ત

નદિય ત્રિં (નન્દિ) વ્યાનનપુક્રા (૨)
મમૃદિહાન

નદિલક્ષમણ પું (નન્દિલક્ષમણ) એ નામનો
મગુનમિતો એક શિષ્ય

નદિવદન પું (નન્દિવદન) મહારીર
આમીના મોળાભાઇનું નામ

નંદિનદ્વણા સ્ત્રીં (નન્દિવર્ણા) અજાનગિરિ
પરિતની ઉત્તરદિશાની પુષ્કળિયી વાવડીનું
નામ

નંદિસેળ પું (નન્દિસેળ) જૂનીપના એ
રવન સેનના આનુ અવસરિપણીમા થયેન
ચોથા તીર્થગંગ (૨) વિપ કમુત્રનું નિર્ણય
નામનું ૭૬ અધ્યયન

નદિસેણા સ્ત્રીં (નન્દિસેણા) પતિમ તરફના
અજાનગિરિ પરિતની પૂરે બાલુની પુક-
રિણી વાવનું નામ

નંદિસ્સર પું (નન્દિ) નદીપર નામનો
આમો દીપ

નંદિસ્સરવર. પું (નન્દિસ્સર) એ નામનો
દીપ અને સુખ

નંદી. પું. સ્ત્રી. (નદી) ૨૯ ઉદ્ધાવિક
મૃત્તમાનું ૧૧ મું સન. નંદીનામે મૂળ
મન. (૨) લોહનો પર્વાપવાયક શબ્દ.
(૩) ગન્ધાર ગ્રામની પહેલો મૂર્છના.
(૪) આરંભા દ્વીપ અને અમુદનું નામ.
(૫) પોદિયો; આખરો; સાંઠ. (૬) હર્ષ;
આનંદ. (૭) મતિશુન અર્થે મન:પર્થ
અને કેવળ એ પાંચ જાન.

નંદીચુલ્લગ. ન. (નંદિચૂલ્લગ) હોઠ રંગવાનું
એક ચૂલું.

નંદીમાળ. ન. (નંદિમાળ) પાત્ર વિશેષ.

નંદીમુર્ચન. પુ. (નંદીમુર્ચન) એક જાતનું
મુંદા-માદલ.

નંદીમુહ. પુ. (નંદીમુહ) એક જાતનું પક્ષી.

નંદીસર. પું. (નંદીસર) એક દ્વીપનું નામ.

નંદીસરદ્વીપ. પું. (નંદીસરદ્વીપ) નદીશર
નામનો આરંભ દ્વીપ.

નંદીસરવર. પુ. (નંદીસરવર) એ નામનો
દ્વીપ.

નંદુત્તર. સ્ત્રી. (નંદુત્તર) પૂર્વ નરકના
અંગનગિરિ પર્વતની પૂર્વગાળુની પુષ્કરિણી
વાવનું નામ.

નંદુત્તર. સ્ત્રી. (નંદુત્તર) અત્યંતશુભતા સા-
તમા વર્ગના ગ્રીમ અધ્યયનનું નામ
(૨) રાગવૃદ્ધ નગરના શ્રેષ્ઠિક રાગની
નંદુત્તર નામની રાણી.

નનુલ. પું. (નનુલ) નોળાથો.

નનક. પુ. (નનક) નાક, કાણેદિય.

નનકચિદ્ર. ત્રિ. (નનકચિદ્ર) નાક
પેદાયથો; નકટો.

નનર. પું. (નન) નખ.

નનલત્ત. ન. (નનલ) જ્યોતિ:શાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
૨૮ નક્ષત્ર.

નન. પું. (નન) નખ.

નન. પું. (નન) પર્વત; પદા.

નન. ન. (નન) નખર; શબ્દ.

નનગુણિય. પું. (નનગુણિય) નગરની રક્ષા
કરનાર હોટવાળ, ફાગલર વિગેરે.

નનરી. સ્ત્રી. (નરી) નખરી; નગર.

નનિણ. ત્રિ. (નન) વસ્ત્ર રંદિત; નાગો.
નન. }

નન. ન. (નન) નખ; નિરૂપાધિપણું.

નનમાત્ર. પુ. (નનમાત્ર) નમ્રરૂતિ; સાધુરૂતિ.

નનમોહ. પુ. (નનમોહ) વસ્તુ ગ્રાહ.

નનથ. ન. (નન) નાથ; જાનતાન કરવું.

નનથી. સ્ત્રી. (નનથી) નાથ કરનારી; નદી.

નનિર. ત્રિ. (નનિર) નાથનાર.

નનુતંત્ર. પુ. (નનુતંત્ર) ચોરાસી સાથ
નજીવપરિમિત કાળવિભાગ.

નટ. ન. (નટ) ૩૨ પ્રકારના નાટક
પ્રયોગ, વૃત્તચાનાદિ. (૨) નાટ્યકળા. (૩)

ત્રિ. નાટક કરનાર; નાટકીઆ.

નટ. ત્રિ. (નટ) નાથ કરનાર.

નટમાલ. પુ. (નટમાલ) ચેતાલક્ષની
અપ્રપાત શુદ્ધતા અધિપતિ દેવતા.

નટ. ત્રિ. (નટ) નાથનાર.

નટસાક્ષી. સ્ત્રી. (નટસાક્ષી) નાટકસાક્ષી.

નટિયા. સ્ત્રી. (નટિયા) નાથ કરનાર સ્ત્રી.

નટ. ત્રિ. (નટ) નટ થયેલ; નાથ પામેલ.

(૨) દિવસના ત્રીસ મુહૂર્તમાંના સત્તરમા
મુહૂર્તનું નામ.

નટુર્થ. પુ. (નટુર્થ) એ નામનું ૨૬ મ
મુહૂર્ત.

નટ. પુ. (નટ) નટ, નાટકીઆ.

નટિ. ત્રિ. () વિરમિત; ખેદ પ-
મારેલ.

નણ. ન. (ન) સકલચક્ર અન્યથ.

નત્તમાલ. પુ. (નત્તમાલ) વસ્તુ વિશેષ; અમુની.

નતુ. પું. (નતુ) રોડિંગો.

નત્તમા. સ્ત્રી. (નત્તમા) પૌત્રી; દીકરાની કે
દીકરીની દીકરી.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) છુઓ “ નરુદ્ધ ”
રાખે.

નરુદ્ધ. ટિં (નરુદ્ધ) રાખેલુ. (૨) છેડેલુ. નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) અગર એને નાકમા
આધેલુ દેરડી, નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. ઘં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ, ૫ નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) મરુદ્ધ, નાક, ૫ નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે; જેમા આ
અને પુરુષ અનેના કક્ષાનું હોય તે

નરુદ્ધ. } નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકે, નામક
નરુદ્ધ }

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકે
અને; નામકેલેલુ નરુદ્ધકે પ્રત્યય.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે, નરુદ્ધકેલે
અને; જેમાનો એક.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે, નરુદ્ધકેલે
અને; જેમાનો એક

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) આડાન.

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે

નરુદ્ધ. ટિં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે ૩૨૫
આડા

નરુદ્ધ. ટિં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે આડા.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) મિથિયા નરુદ્ધકેલે સગ્ન.
(૨) આડા અવસ્થામાં ૨૨ મા તીર્થ-
કેલે નામ

નરુદ્ધ. ટિં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ, નિનવા

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે
ગણી પાથે નહીં ત્યાં સુધી સચારના
પહેરમા એ ધડી સુધી અધિવિહારના
પર્યાયમાં ૩૨૫ તે

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) એ નામનો એક
આડાન મતનો ઉપાસક

નરુદ્ધ. ઘં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) પ્રત્યામ; નરુદ્ધકેલે.
નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે ૩૨૫
પર્યાય.

નરુદ્ધ. ટિં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે; નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. ઘં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) એક નરુદ્ધકે અનેક ધર્મ-
માર્ગી એક ધર્મને મુખ્ય રાખી અન્યને
ગાળી રાખી વિચાર કરેલો તે; જુદી
જુદી અપેક્ષાએ પદાર્થને જોવાની અને
અમર્યાદાની દૃષ્ટિ. (૨) ન્યાય. (૩) શાસ્ત્ર.
(૪) મન.

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; આખ. (૨) અર્થ
જુદુ, દેરી જુદુ.

નરુદ્ધ. નં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ, ૩૨ વિનાનું ગામ.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; શહેર.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) મનુષ્ય; પુરુષ. (૨) મનુષ્ય
ગણિતમાં નામકેલેની એક પ્રકૃતિ.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) રમકડાસ ક્ષેત્રની
પૂર્વ તરફ કવચ સમુદ્રમાં ભગતી એ
નામની એક મોટી નદી.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; નરુદ્ધકેલે.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે નારકીઓને
કર્મનું ફળ આપનાર પરમાધારી.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેલે.

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) નારકીઓનું નિવાસ
સ્થાન; રત્નપ્રભા આદિ સાત નરુદ્ધ
પાતાળ લોક.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) સુવર્ણ-
અથવા પાંચમા અધ્યયનનું નામ.

નરુદ્ધ. } પું (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; રાત.
નરુદ્ધ. }

નરુદ્ધ. પું (નરુદ્ધ) પુરુષકેલે.

નરુદ્ધ. સીં (નરુદ્ધ) મનુષ્યની
અનુપૂર્વિ; નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે
જીવને જીજ્ઞાસુતાથી મનુષ્યની ગતિમાં
સિધેસિધુ થઈ આવે.

નરહિય. પુ૦ (નરહિય) નરોનો અધિપ,
નૃપ, રાજા

નરિંદ્ર પુ૦ (નેરિંદ્ર) નરેન્દ્ર, રાજા (૨) એ
નામનુ પાચમા દેવલોકનુ એક વિમાન

નરિંદ્રકંઠ પુ૦ (નેરિંદ્રકંઠ) એ નામનુ
પાચમા દેવલોકનુ એક વિમાન

નરિંદુત્તરર્વાક્ષિણ પુ૦ (નેરિંદુત્તરાર્વાક્ષિણ)
એ નામનુ પાચમા દેવલોકનુ એક
વિમાન

નરેસર. પુ૦ (નેરેસર) નરેશ્વર, ચક્રવર્તી

નલ. પુ૦ (નલ) તૃતીય વિશેષ, નળ, બર

નલકૂચર. પુ૦ (નલકૂચર) વૈશ્રમણ્ય દેવનો
પુત્ર સમાન એક દેવ, અતિનાનિત્યનાન
એક દેવ

નલિણ પુ૦ ન૦ (નલિન) કમળ (૨) ૮૪
બાષ્પ નનિનાગપરિમિત કાગવિભાગ
(૩) એ નામનુ આઠમા દેવલોકનુ એક
વિમાન

નલિણા પુ૦ (નલિણા) ચોરાલી લાખ
પડિમાગપરિમિત કાગ વિભાગ

નલિણામુક્ત પુ૦ (નલિણામુક્ત) આઠમા
દેવલોકનુ એક વિમાન.

નલિણા સ્ત્રી૦ (નલિણા) નનિના નામની
મયારિદેહની એક નિઝય (૨) બ્રહ્મરૂક્ષના
અભિષુગાના વનખડની એક વાનડીનુ
નામ

નલિણાપદે ગા૦ (નલિણાપદે) મહાવિદેહની
એક નિઝય

નલિણી સ્ત્રી૦ (નલિણી) કમનિની

નલિન પુ૦ (નલિન) નનિન રાજા કે જે
આવતી ચોરીસીના પ્રથમ તીર્થે ગયા
પત્ની પામે દીક્ષા લેતે

નલિનમુક્ત પુ૦ (નલિનમુક્ત) લુઆ ન
નિમુખમ " શબ્દ

નલિય ન૦ (નલિય) એક જાતની વનખડિ

નર. પિ૦ (નર) નવની સંખ્યા

નર પિ૦ (નર) નવ, રૂપાણી, નવન

નરગ. ન૦ (નરગ) નવનો સમૂહ

નરણીય ન૦ (નરણીય) માખણ

નરતય ન૦ (નરતક) ઉત્તરનુ વસ્ત્ર વિશેષ

નરનર સ્ત્રી૦ (નરનરતિ) નવાણુ ૯૯ ની
સંખ્યા

નરનરમિયા સ્ત્રી૦ (નરનરમિયા) ૮૧ દિવ
સોમા થતી ૪૦૫ દ્યતની એક જિજ્ઞ
પડિમા-અભિગ્રહ વિશેષ

નરનીચ. ન૦ (નરનીચ) માખણ

નરનીયા સ્ત્રી૦ (નરનીયા) યુગ્મ જાતનુ
એક ગ્રહ

નરમરુદ્ધ પુ૦ (નરમરુદ્ધ) નવ મહાવશના
ચેડા રાજાના પક્ષના રાજા કે જે મહા
વીરગામીના પરમસક્ત હતા.

નરમા. સ્ત્રી૦ (નરમા) નરમી, નોમ

નરમાલિકા. સ્ત્રી૦ (નરમાલિકા) નરમાનિ-
વાની વેન

નરમિયા સ્ત્રી૦ (નરમિયા) પશ્ચિમ દિશાના
રથકે પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમા
રીમાની છઠી. (૨) સાધર્મેન્દ્રની ત્રીજી
અગ્રમહિષી (૩) સત્પુરિની બીજી અગ્ર
મહિષી

નરયમ પુ૦ (નરયમ) ઉત્તરનુ વસ્ત્ર વિશેષ.

નરય ઇ૦ () વિશેષતાસૂચક અર્થ.

નરય. ઇ૦ () કેવળ, માત્ર

નરયેન્દ્ર પુ૦ (નરયેન્દ્ર) નવ નેરુકિ
જાતિના રાજા

નરય ઇ૦ (નેર) નદી, નિષેધમુખ શબ્દ.

નરય પિ૦ (નર) નવન, નવ

નરસર પિ૦ (નરસર) નાવ થનાર

નહ ન૦ (નહર) આકાશ

નહ પુ૦ (નહ) નખ

નહરુદ્ધેશ્વર ન૦ (નહરુદ્ધેશ્વર) નખનેડે

નાગ, નેરળી

નહર પુ૦ (નહર) નખ

નહિ. ત્રિ० (નહિત્) નખ-નહોરવાગુ બનવર
નહુ. ઇ० (નેર) નહીં

નાઘ પુ० (ન્યાય) સન્માર્ગ, યુધ્ધુજનોના
આચાર (૨) પદાર્થનુ રસરૂપ જણાવનાર
ન્યાય-કોટી (૩) ત્રિ० યોગ્ય, ઉચિત
(૪) નં આવશ્યકસ્થનનુ પર્યાયવાચક નામ

નાદ ઇ० (નેર) નહીં, નિર્ણયાર્થક અવ્યય
નાદ સ્ત્રી० (જ્ઞાતિ) જ્ઞાતિ, કુટુંબ

નાદિષ્ટ ત્રિ० (નાદિત) સન્દ, અવાજ
(૨) ગીતાદિ

નામ પુ० (નામ) સર્પ (૨) દ્વારી (૩)
નામકુમાર, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત (૪) અનીયસાદિ ૭ બાધનો પિતા,
સુનસાનો પતિ. (૫) ૧૧ કરણમાનુ એક
કરણ (૬) અગ્નિ પરિતના સિદ્ધાપતનના
ત્રીજા દ્વારનુ નામ. (૭) નામદ્વારના અ
ધિપતિ દેવનુ નામ (૮) એ નામનો એક
છોડવો, નામકેસર

નામકુમાર પુ० (નામકુમાર) ભવનપતિ દે-
વતાની એક જાત

નામકુમારી સ્ત્રી० (નામકુમારી) નામકુમા-
રની દેવી

નામદ્વાર પુ० (નામદ્વાર) દ્વારનીના નામના
આકારવાળી ખીંટી

નામપરિયાવળિયા. સ્ત્રી० (નામપરિયાવળિકા)
૭૨ સૂત્રમાનુ એક

નામપરિયાવળિયા સ્ત્રી० (નામપરિયાવળિકા)
એ નામનુ એક કાનિકસૂત્ર

નામપરવશ્વ. પુ० (નામપરવશ્વ) એ નામનો
સીતોદા નદીને કિનારે આવેલો એક
પર્વત

નામવાણ પુ० (નામવાણ) એક જાતનુ બાણ,
જે છુટ્યા પછી નામની પેરે મનુષ્યને
પાશરૂપે વીટાઈ શરીરમાં પ્રવેશ કરે છે તે

નામમંડલપરિમત્તિ પુ० (નામમંડલપરિમત્તિ)
નામમંડળની વિશેષ રચનાયુક્ત નાટક.

નામમિત્ત પુ० (નામમિત્ત) આર્ય મહાગિરિના
શિષ્ય.

નામરપરિમત્તિ પુ० (નામરપરિમત્તિ) નગર
સમઘી વિશેષ રચનાવાળુ નાટક.

નામરુપ્ત. પુ० (નમરુપ્ત) મહોરગદેવની
સભા આગળનુ વૃક્ષ (૨) નામકેશરનુ ઝાડ

નામજ્ઞતા. સ્ત્રી० (નામજ્ઞતા) તાલુકાની વેત,
નાગરવેત.

નામગીરિ. સ્ત્રી० (નામગીરિ) શુક્રમંડળની ગતિ
વિશેષ

નાટકજ. ત્રિ० (નાટકીય) નાટક સમઘી
(૨) નાટકના પાત્ર.

નાટક } નં (નાટક) પત્રીશ પ્રકારના
નાટક. } નાટક (૨) નાટકશાસ્ત્ર

નાટકીયા સ્ત્રી० (નાટકીયા) ૨૪ મિનિટ પ્ર
માણકાળ, ધડી

નાણ. નં (જ્ઞાન) જ્ઞાન, સમજણ, બોધ
નાણંતરાય પુ० (જ્ઞાનાન્તરાય) જ્ઞાનમાં અ
તરાય પાડવી, જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો
એક હેતુ

નાણદ્વ ત્રિ० (નાણર્થ) અનેક અર્થવાળુ
નાણત્ત નં (નાણત્વ) વિવિધપણુ

નાણનિયહયણયા સ્ત્રી० (જ્ઞાનનિશ્ચય) જ્ઞાની
જ્ઞાન આપનારનો ઉપકાર ન માનવો તે,
જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો એક હેતુ

નાણપરિણીયયા સ્ત્રી० (જ્ઞાનપરિણીય) જ્ઞા-
નથી પ્રતિકૂળ વર્તવું તે, જ્ઞાનાવરણીય
કર્મ બાધનાનો એક હેતુ

નાણપ્રદોષ પુ० (જ્ઞાનપ્રદોષ) જ્ઞાન ઉપર
દેવ રાખવો તે, જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બા-
ધનાનો એક હેતુ

નાણપ્રવાય પુ० (જ્ઞાનપ્રવાય) જેમાં જ્ઞાન
વિષયક વિચાર છે તે પાચમો પૂર્વ

નાણપ્રવાયપુષ્પ પુ० (જ્ઞાનપ્રવાયપૂર્વ) જ્ઞાન-
પ્રવાદ નામે ચલિત પૂર્વમાંનો એક પૂર્વ-
શાસ્ત્ર.

નાણવિસંવાદજોગ પુ૦ (નાણવિજ્ઞાનજોગ)
જ્ઞાનયોગને નિયમભાવે પ્રવર્તતા તે,
જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો એક હેતુ
નાણવિ ત્રિ૦ (જ્ઞાનવિ) જ્ઞાનના નૃપ્યથર્થ
પણે પદાર્થને બાધનાર

નાળા ઘ૦ (નાળ) અનેકરૂપે, વિવિધપ્રકારે
નાળાચાર પુ૦ (નાળાચાર) ગમે બચ્ચુ,
નિનયસહિત બચ્ચુ વગેરે આદિ પ્રવર્તનો
જ્ઞાનનો આચાર

નાળાચરણ ન૦ (જ્ઞાનાચરણ) જ્ઞાનાવરણીય
કર્મ

નાળાચરણીજ્ઞ ન૦ (જ્ઞાનાચરણીય) જ્ઞાનને
હાકના કર્મ

નાભિ ત્રિ૦ (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનના જ્ઞાની
નાભિ સ્ત્રી૦ (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનનો માણસ
નાભિ પુ૦ (નાભિ) નાભિ, કુળી (૨) શ્રી
નૃપબહેનના પિતા, નાભિરાજ (૩)
પેડાની નાભિ-નુન

નામ. ન૦ (નામ) નામ, અભિધાન, સદા
(૨) આદિ કર્મોમાનુ હુડુ કર્મ (૩) કામગી
આમર્શગૃહ (૪) શુભ દોષ કે ન દોષ
જના અમુક શુભદૃષ્ટિ નામ પાડ્યુ તે,
નામનિરોધ

નામ ઘ૦ (નામ) નામે, નામનાણો (૨)
અજ્ઞાનનાર્થમા વપરાયુ અ વય

નામકર્મ ન૦ (નામકર્મ) નામકર્મ અના
આદિ પ્રકારમાનો હોય પ્રમર

નામચરણ ન૦ (નામચરણ) એ નામનો એક
સરખર કે જેમા નામ પાડનાની ક્રિયા
પ્રકાર આલે છે.

નામધિજ્ઞ } ન૦ (નમધય) નામ નામની
નામધેજ્ઞ } આપના
નામધેવ }

નામય. ઘ૦ (નમય) સજ્ઞાના અર્થે વપ
રાયુ નામય

નામિય ત્રિ૦ (નમિય) નામવેદ.

નામુદય પુ૦ (નામોદય) એ નામના એક
અન્યતીર્થિ વિદ્વાન (૨) ગોશાખાનો એક
આદિ

નાય ત્રિ૦ (જ્ઞાત) અણેહુ, સમજાવે ન
(૨) ન૦ ઉદાહરણ દર્શાવે (૩) પુ૦
મહાવીર સ્વામીનો વય જાત નામનુ
કુળી. (૪) હટ્ટા અગમનુ નામ (૫)
ર્થનો નેતા, આત્મા (૬) જ્ઞાતિ, નાત

નાયમ પુ૦ (જ્ઞાત) જ્ઞાતકુળમા ઉત્પન્ન
થયેન મહાવીરસ્વામી (૨) ત્રિ૦ નાતનો
જ્ઞાતિનો

નાયનુ ન૦ (જ્ઞાતકુળ) એક પ્રખ્યાત
ક્ષત્રિય કુળી (૨) પિતૃકુળી

નાયગ ત્રિ૦ (નાયક) નાયક, સ્વામી

નાયપુત્ર પુ૦ (જ્ઞાતપુત્ર) જ્ઞાત નામે કુળીમા
ઉત્પન્ન થયેન શ્રી વર્ધમાનસ્વામી

નાયસટ ન૦ (જ્ઞાતવચક) મહાવીરસ્વામીએ
જે વનમા દીક્ષા લીધી તે વનનુ નામ

નાયાધર્મકહા સ્ત્રી૦ (જ્ઞાતધર્મકયા) જ્ઞાતા
ધર્મયા એ નામનુ ધર્મકથાકપ હુ
અગમન

નાયાર પુ૦ (જ્ઞાત) અણનાર, આત્મા

નારંગ. ન૦ (નર) નારંગીકુળી

નારય. પુ૦ (નર) નરકનો નૃપ

નારય. પુ૦ (નર) નૃપદ્વીપના ભરતખંડમા
થનાર રામા તીર્થકરના પૂર્વજનુ નામ

નારાય પુ૦ (નારાય) બાણ (૨) મર્દનક
એક જાતનુ હાડનુ બધાગળ

નારાયણ પુ૦ (નરાયણ) વદમળ અપ૦
નામક નારાયણ નામના રામુદેવ

નારાયમધયણ ન૦ (નરવડાજી) એ પ્ર
કારનુ વરીરનુ બધારનુ

નારિય ત્રિ૦ (નરિય) ને-૦, અનાવ.

નારી સ્ત્રી૦ (નરી) નારી શ્રી

નારીફંતા સ્ત્રી૦ (નરીફંતા) રમ્યપ્રસ
સેનની એક નદી, નીતવંત પવનના કે-

शरी द्रवता उत्तर तोरबुथी नीकगी रम्य
क्यास क्षेत्रभा व्हेती अेक महानदी
नारीकूड. पु० (नारीकूड) नीलवत पर्यंतना
नयदूटमानु छु दूट-शिपर.

नाल पु० (नाल) उभणने दाडा (२)
पाणी ज्वानो रेतो, परनाण
नालंदइज्ज न० (नालदीय) सुयशमय सुवना
धीन श्रुतरकेधना सातभा अध्ययननु
नाम

नालग. न० (नालक) लसणुनी दाडी
नालिपर पु० (नालिकेर) अे नाभने अेक
दाप (२) नाणीअेर

नालिपरी. स्त्री० (नालिकेरी) नागिअेरनु
काक

नालिदा. स्त्री० (नालिन्दा) राजगुडीनी
अेक गेरी, नानदा पाडा.

नालिया त्री० (नलिका) भापमानु अेक
साधन, धनुष्य, यार हाथ प्रभाणु भाप
(२) काण भापमानु अेक साधन, धडी
(३) शरीर कर्ता यार आगण वधारे
बाणी बाकडी (४) घूतनी सर्प कगा
(५) वासनी नणी (६) वनस्पति निशे।

नाली स्त्री० (नाडी) धटिका, धडी

नारण न० (स्नान) स्नान वरेतु ते

नारा स्त्री० (नां) नाव, डोडी, नोका

नारणुड पु० (नौण) नवरा अाकरे
करेव हवेगीतो आकार, घाणे

नावायध पु० (नौन्य) डोडीनी चोरे अध
टोवा-साधनु ते.

नाविग्र. पु० (नाविक) नाव यनावनार,
अनासी.

नास पु० (न्यास) थापणु, निक्षेप

नास पु० (नास) नाच, निनास

नासग त्रि० (नशक) नास कनार.

नासणा. न० (नाशन) नास कचे ते. (२)
पसायन, नाधी जनु ते

नासणा स्त्री० (नाशन) निनास

नासा स्त्री० (नासा) नासिका, नाक

नासि त्रि० (नाशिन) नाशरत

नासिका स्त्री० (नासिका) नासिका, नाक

नासिय. त्रि० (नष्ट) नष्ट थवेल

नासिया स्त्री० (नासिका) नाक

नाह पु० (नाथ) रनाभी, भायिक, नायक

नाहि स्त्री० (नाभि) कुटी

नाहिय. पु० (नास्तिक) नास्तिक

नाहियवाद. पु० (नास्तिकवाद) नास्तिकवाद

नाहियवादि त्रि० (नास्तिकवादिन) नास्तिक
वादि, नास्तिक मतनाणे।

निग्रंव पु० (नित्य) पर्वतने उपरने भाग

निग्रट्टि. न० (निवृत्ति) आठभु निवट्टिआडर
शुभस्थानक

निग्रम पु० (नियम) निश्चय, नक्षी

निग्रमिग्र त्रि० (नियमित) निर्भाणु करेल,
रवेव

निग्रय. त्रि० (नियत) नित्य, शाश्वत, स्थिर

निग्रलिग्र त्रि० (निगलित) अधनयी आ
धेल

निग्र. त्रि० (नित्य) नित्य, स्थिर (२)
न० दररोज, प्रतिदिन.

निउण त्रि० (निवृण) यतुर, प्रनीणु, जालो

निउत्त. त्रि० (निवृत्त) गोधेन, योनेन

निउय. पु० (निगोद) निर्गोदाआ अवनु
शरीर

निउरंव न० (निकुल्य) समूह, जम्या.

निउयोग. पु० (नियोग) आना, दुकम (२)
नियम (३) व्यापार

निउयोय पु० (निगोद) अनंतकाय अवन

निउयोय पु० (निगोदक) निर्गोदाआ अवन
शरीर

निंदयया. } मी० (निन्दता) आत्माना
निंदया } साक्षिणे पोताना रगेती निन्द
करी पथाताप करेते ते

નિન્દા. સી૦ (નિન્દા) નિન્દા.

નિન્દુય. વિ૦ (નિન્દુત) જન્મતાં મરેલ; મૃત
જન્મેલ.

નિન્દ. પું૦ (નિન્દ) લોભડા.

નિન્દમ્. પું૦ (નિન્દક) એ નામનો માણસ.

નિન્દકરય. પું૦ (નિન્દકરજ) એ નામનું એક
ઝાડ.

નિન્દર. પું૦ (નિન્દર) સમૂહ.

નિન્દરણ. ન૦ } (નિન્દરણ) કાઢીને પણ
નિન્દરણયા. સી૦ } શારીરિક યા માનસિક
દુઃખ ઉત્પન્ન કરતું તે. (૨) કારણ.

નિન્દરણા. સી૦ (નિન્દરણ) નિર્ણય; નિશ્ચય.

નિન્દસ. પું૦ (નિન્દવ) સોનું ધસવાળી
કસોડી.

નિન્દસામ્. પું૦ (નિન્દસામ) જન્મકીપના
ભરતખડમા થનાર ૧૩ માં તીથકર.

નિન્દામ્. પું૦ (નિન્દામ) સમૂહ; જથ્થો.

નિન્દામ્. વિ૦ (નિન્દામ્) નિપુક્તિ હેતુ
ઉદાહરણાદિકારા વ્યવસ્થાપિત કરેલ. (૨)
અત્યંતગાઢ અધ્યવસાય પડે બાધેલ કર્મ
કે જે ક્ષણે બોળ્યા વિના નાશ થાય
નહિ તે.

નિન્દામ્. સી૦ (નિન્દામ્) કર્મનો નિશા-
ચનઅધ.

નિન્દામ્. ન૦ (નિન્દામ) અત્યન્ત; અતિશય.
(૨) નિશ્ચય.

નિન્દામ્. વિ૦ (નિન્દામ્) આધાક-
મોદિ નિર્મિતો અત્યન્ત કરનાર.

નિન્દામ્. સી૦ (નિન્દામ્) આક્રમાનું કા-
લપણ કરણ પ્રવર્તી ન શકે એવી અ-
વસ્થામાં કર્મને સ્થાપનાં તે.

નિન્દમ્. ન૦ (નિન્દ) આશ્રય; ત્યાગ;
ઉપાશ્રય.

નિન્દ. વિ૦ () નિમ્ન.

નિન્દકર. વિ૦ (નિન્દકર) કંટક રૂઢિત;
નિન્દ રૂઢિત.

નિન્દકરિય. વિ૦ (નિન્દકરિય) આક્રમણ-
અભિલાષા વિનાનું.

નિન્દકર. વિ૦ (નિન્દકર) અડચણ-વિ-
ધરૂઢિત.

નિન્દમ્. વિ૦ (નિન્દમ્) અચળ; સ્થિર.

નિન્દમ્. ન૦ (નિન્દમ્) કર્મરૂઢિત-મોક્ષ.

નિન્દમ્. વિ૦ (નિન્દમ્) સર્વ કર્મ-
રૂઢિત-આત્માને બેનાર; આત્મતા.

નિન્દમ્. ન૦ (નિન્દમ્) નીકળવું.

નિન્દલ. વિ૦ (નિન્દલ) કળાહીન.

નિન્દમાય. પું૦ (નિન્દમાય) બુદ્ધિ "નિન્દ-
માય" શબ્દ.

નિન્દકર. ન૦ (નિન્દકર) કારણ વિના.

નિન્દકર. વિ૦ (નિન્દકર) અધમ; નીચ.

નિન્દકરિય. વિ૦ (નિન્દકરિય) કિયારૂઢિત;
અધિય.

નિન્દકરિયા. સી૦ (નિન્દકરિયા) નિર્દયતા.

નિન્દલ. વિ૦ (નિન્દલ) નીકળેલ; બહાર
આવેલ; સંસારથી બાળેલ, દીક્ષિત થયેલ.

નિન્દમ્. પું૦ (નિન્દમ્) નીકળવું તે; દીક્ષા
લેતી તે.

નિન્દમ્. વિ૦ (નિન્દમ્) આવી નીકળવું;
સંસાર છોડી દીક્ષા લેવી.

નિન્દમામિમેય. પું૦ (નિન્દમામિમેય) દી-
ક્ષામર્યાદા.

નિન્દમ્. વિ૦ (નિન્દમ્) મુકેલ; ગમેલ.

(૨) એવગુના દસ દોષમાનો ત્રીજો
દોષ, જે સચિત વસ્તુ ઉપર શબ્દો
વગ્નુ લેવાથી લાગે છે.

નિન્દમ્. પું૦ (નિન્દમ્) રાંધવાના
વાશનમાંથી બહાર કાઢેલ દોષ તેજ લેવું
એવો અભિપ્રાય કરનાર.

નિન્દમ્. પું૦ (નિન્દમ્) એવગ
દોષમાં આતુ અવઅર્પિતીમાં થયેલ આ-
રમા તીથકર.

નિષ્કલ્પ પુ. (નિષ્કલ) સ્થાપન કરતુ,
મુકતુ

નિષ્કલ્પણ ન. (નિષ્કલ) મુકતુ ફેંકતુ
નિષ્કલ્પ પુ. (નિષ્કલ) ધમ્મી પાસેનુ વન
(૨) ગોખ વગેરે સ્થાન (૩) ભરત
આદિ ક્ષેત્રનો એક વિભાગ, ખડ

નિષ્કલેષ પુ. (નિષ્કલ) થાપણ રાખેલુ ધન
(૨) નિક્ષેપ, કર્મનિવૃત્તિનો નિક્ષેપ કરવો
તે (૩) શબ્દાર્થ વ્યાપાર, નામ, સ્થાપના,
દ્રવ્ય અને બાન, એ ચાર પ્રકારના
નિક્ષેપ (૪) અનુભવગદાર મુત્રનો ખીંચો
ભેદ (૫) મુકતુ તે

નિષ્કલેષઞ્ચ પુ. (નિષ્કલ) નિગમન, ઉ-
પસહાર

નિષ્કલેષણ. ન. } (નિષ્કલેષ) મુકતુ
નિષ્કલેષણા. સ્ત્રી. } રાખતુ
નિષ્કલેષણા. સ્ત્રી. (નિષ્કલેષ) સ્થાપન કરતુ
તે, રાખતુ, મુકતુ તે.

નિગમ પુ. (નિગમ) વ્યાપારીઓનુ નિરાસ
સ્થાન (૨) વેરના વ્યાપારી

નિગર પુ. (નિગર) સમૃદ્ધ જથ્થો
નિગરિત ત્રિ. (નિગરિત) સજ્જ કરેન
નિગરિય ત્રિ. (નિગરિત) શોધિત, આગીને
શુદ્ધ કરેલ

નિગાદ્ય પુ. (નિગાદિત) ભોગવ્યા વિના
ખીજી રીતે છુટે નદી તેવો મજશુત કર્મ
ન-ધ

નિગામ ન. (નિગામ) અત્યંત ધણુ આતિ
શય, હદ ઉપનાત.

નિગિદ્ધ ત્રિ. (નિગિદ્ધ) અધમ, નીચ

નિગિણ. ત્રિ. (નગન) નગન, નાગો

નિગુંજ પુ. (નિગુંજ) લતાનો માડવો

નિગૂદ ત્રિ. (નિગૂદ) ગુપ્ત, નહીં દેખાય તેવુ.

નિગૂહ્ય ન. (નિગૂહ્ય) ઠાકેયુ છુપાવેયુ

નિગોય. પુ. (નિગોદ) અનતકાલ છવ.

નિગમ. ત્રિ. (નિષ્કલ) નીકળેલ, દૂર થયેલ.

નિગમ. પુ. (નિર્ગતિ) એ નામના એક
પ્રત્યેક શુદ્ધ કે જેને આખાની પલટાયલી
દશા જોઈ વૈરાગ્ય થયો હોતો

નિર્ગમ્ય. પુ. (નિર્ગમ્ય) પરિગ્રહની અથવા
રાગ દેવની અધિ-ગાઈ રહિત સાધુ

નિર્ગમ્ય ત્રિ. (નૈર્ગમ્ય) નિર્ગમ્ય સખધી
(ધમ, પ્રત્યન, વગેરે)

નિર્ગમ્યી સ્ત્રી. (નિર્ગમ્યી) સ્ત્રી આર્થ

નિર્ગમ્ય ત્રિ. (નિર્ગમ્ય) નીકળેલુ, દૂર થયેલુ

નિર્ગમ્ય પુ. (નિર્ગમ્ય) નીકળેલુ તે

નિર્ગમ્ય ન. (નિર્ગમ્ય) નીકળેલુ તે

નિર્ગમ્ય ન. (નિર્ગમ્ય) ઉત્પત્તિ

નિર્ગમ્ય ત્રિ. (નિર્ગત) બુદ્ધો 'નિર્ગત'
શબ્દ

નિગમ. પુ. (નિગમ) દડ, શિક્ષા; દમન
(૨) પગત્રય વાહીને યુક્તિ ધારી
પકડવો તે

નિગમદ્વય ન. (નિગમદ્વય) એક પ્રકારનુ
વાદિને પરાજય કરનાનુ સ્થાન, વચન
ચાતુરી.

નિગમ્ય ત્રિ. (નિગમ્ય) ગુણ વિનાનો, મૂર્ખ

નિગમ્ય ત્રિ. (નિગમ્ય) ગુણહીનતા.

નિગોહ પુ. (નિગોહ) નિગોહપરિમંડળ
સંકલ્પ (૨) વડનુ ગાંડ

નિગોદમદ્વલ ન. (નિગોદમદ્વલ) જેનો
નાભિ ઉપરનો ભાગ શાસ્ત્રમા કહેના
પ્રમાણ જેવુ હોય તે, છ સંકલ્પમાનુ એક

નિગ્યાડ્ય ન. (નિગ્યાન) કાલુ બહાર
કરતુ, બહાર કરવો તે

નિગ્યાય પુ. (નિર્ગત) કર્મનો નાશ. (૨)
ગર્જનાનો દડાકો

નિગ્યાય ન. (નિર્ગત) મારતુ, નાશ
કરવો તે

નિર્ગમ્ય ત્રિ. (નિર્ગમ્ય) નિર્ગમ્ય, ધાતકી.

નિર્ગમ્ય પુ. (નિર્ગમ્ય) અનાજ, શબ્દ

નિઘંટુ. પુ० (નિઘંટુ) એ નામનો વેદકનો
અન્થ

નિઘસ પુ० (નિઘસ) કસ, કમોટી

નિઘય પુ० (નિઘય) સમૃદ્ધ, જથ્થો (૨)
કર્મદયની રચના

નિઘિય. વિ० (નિઘિ) પુષ્ટ, મગ્નપૂત;
નિઘડ.

નિઘ. વિ० (નિઘ) નિત્ય; સ્થિત, અપિનાસી.
(૨) અન્થ નિર્ગત, હમેશા, મદા

નિઘં. ઘન્થ (નિઘમ) નિત્ય, હમેશા

નિઘમત્તિય. પુ० (નિઘમત્તિક) હમેશા એક
વખત ખાનાર સાડુ

નિઘમંડિયા. સ્ત્રી० (નિઘમવિષ્ણુ) નિઘમ-
ર્શનાનુ અપર નામ

નિઘલ. વિ० (નિઘલ) સ્થિત, મગ્નપૂત

નિઘાલોગ પુ० (નિઘાલોક) નિઘાલોક
નામનો ગ્રંથ

નિઘિદ્ધ વિ० (નિઘિ) ચેદાર્દિન

નિઘુજોય પુ० (નિઘુજોત) એ નામનોગ્રંથ

નિઘ્વેદ્ધ. વિ० (નિઘ્વ) જુઓ "નિઘ્વેદ્ધ"
શબ્દ

નિઘ્વોપગ વિ० (નિઘ્વોપ) જેમા હમેશ
પાણી રહેતુ હોય તે, અગાધ જળનાડું

નિઘ્વદ્વિષ્ટ વિ० (નિઘ્વદ્વિષ્ટ) નિઘ્વનયથી
વાન કહેનાર, પરમાથ દષ્ટિવાળો

નિઘ્વય. પુ० (નિઘ્વય) નિઘ્વય, દૃઢ વિચાર.
(૨) નિઘ્વનય

નિઘ્વનય પુ० (નિઘ્વનય) નિઘ્વનય, વ-
સ્તુને પરમાર્થથી જોવાની દષ્ટિ

નિઘ્વાયા સ્ત્રી० (નિઘ્વાયા) હાથ રદિન

નિઘ્વિગ્ધ. વિ० (નિઘ્વિગ્ધ) બીજાથી જુદું
કરેવ.

નિઘ્વિગ્ધ. વિ० (નિઘ્વિગ્ધ) તરી પાર પામેવ

નિઘ્વિદ્ધ. વિ० (નિઘ્વિદ્ધ) જેમા હિંદ ન
હોય તે

નિઘ્વિય વિ० (નિઘ્વિ) નિઘ્વ કરેવ.

નિઘ્વીર વિ० (નિઘ્વીર) દૂધરદિત

નિઘ્વુદ વિ० () કાઠી નાખેલું
(૨) નિખેરેલું

નિઘ્વુમ પુ० (નિઘ્વુમ) અદિષ્ટાર કરવો.

નિઘ્વુમણ નન્થ (નિનોમણ) સમુદાયમાથી
દૂર કરવો; અદિષ્ટાર કરવો

નિઘ્વુય વિ० (નિઘ્વુય) મુખ સમાધિયુક્ત

નિઘ્વુદ્ધ. નન્થ (નિઘ્વુદ્ધ) ધુકવું.

નિઘ્વોદ્ધા સ્ત્રી० (નિઘ્વોદ્ધા) હવકાઈ
કરવી.

નિઘ્વોદ્ધિ. વિ० (નિઘ્વોદ્ધિ) કુછી નાખેલું.

નિઘ વિ० (નિઘ) પોતાનું.

નિઘુત્ત વિ० (નિઘુત) અગાધ ગોઠવેલું

નિઘરણ નન્થ (નિઘરણ) ગરુ

નિઘરણ. સ્ત્રી (નિઘરણ) કર્મની નિઘરગ

નિઘરા. સ્ત્રી (નિઘરા) એક દેશથી કર્મને

દૂર કરના તે, નવ તરવમાનુ સાતમુ તરવ

નિઘરિય. વિ० (નિઘરિય) નિઘરો કરેશ

નિઘરણ પુ० (નિઘરણ) સંધાગનો નિર્વાદ
ગવનાગ, સંધારો કહેલો હોય તેને સ-
દુપદેશથી દૃઢ કરના

નિઘરણ સ્ત્રી० (નિઘરણ) નિઘમન ઉપે
ગ્રંથપાઠા જેમ ધૂમ હોવાથી અગ્નિની
આપના કરી તે.

નિઘરય પુ० (નિઘરય) સર્વ પાલન કરી
શકે એવા પ્રકારે પ્રાયશ્ચિત આપનાર.

નિઘરાય નન્થ (નિઘરાય) રાગ વગેરેને નીક-
ળવાનો માર્ગ (૨) કર્મથી છુટવું તે,
સંસારથી નાકાગતુ તે

નિઘરાય. } વિ० (નિઘરાય) મુખ્ય અ-
નિઘરાય } લાભી (૨) સંધારો કરનારની
પરિચર્યાનના કરનાર સાધુ

નિઘરાયાર. વિ० (નિઘરાયાર) નિર્વાદ
કરનાર, પાગ પાડનાર.

નિઘરિય વિ० (નિઘરિય) દૂર ક્રેવ; નિઘરેવું

નિઘરિય. વિ० (નિઘરિય) છોડેવ

નિજીવ પુ (નિર્જીવ) ૭૫ ન હોય તેની
ગીતે નિષ્કેષ બની સુવેના જેવો દેખાવ
કરનાની ડગા

નિ-નુતિ સ્ત્રી (નિનુતિ) સૂના અર્થની
નિરોધરૂપે નુકિત નગાડી ધટના કરતી તે,
નિષ્કેષ, ઉપોદ્દાન અને સુન્દર શૈલિ એમ
નથુ પ્રકારની નિનુતિ (૧) સૂના
અર્થની નુતિ દર્શાવનાર વાક્ય વા અથ

નિઝૂક વિ (નિઝૂક) ગાત્રમાથી સારાસા
નારની નહેન (૨) અમનોગ

નિઝૂકણ ન (નિઝૂકણ) ગ-૦ મહાર
મુકુ તે

નિઝૂકણા સ્ત્રી (નિઝૂકણ) નિગેય રચના.
(૨) નક્કી કરેલું

નિજોષ } પુ (નિર્જોષ) ઉપકરણ (૨)
નિજોષ } યોગ્ય તે

નિઝમ્મર પુ (નિર્ક) પાણિના ગ્રંથ,
પ્રવાહ

નિઝમાદ વિ (નિઝમાદ) વારનાર જોરાની
દેવનાગુ

નિઝમાદસાર વિ (નિ યાત્ર) ખાન કરનાર,
એમગ્રપણે ચિનન કરનાર

નિઝમોસદ્દતાર વિ (નિર્જોગયિત્ર) કર્મનો
ક્ષય કરનાર

નિટ્ટપિય વિ (નિટ્ટપિય) દૂર કરેય, ક્ષય
કરેન .

નિટ્ટા સ્ત્રી (નિટ્ટા) ભક્તિ (૨) સિદ્ધિ,
સમાપ્તિ (૩) નિશ્ચયમારી બાના

નિટ્ટાણ ન (નિટ્ટા) દિ રમેરે ખાણ રસુ
નિટ્ટાણ વિ (નિટ્ટા) રથાનરનિ

નિટ્ટામાલિ વિ (નિઝમાયિત્ર) નિશ્ચયમારી
વચન મોવના

નિટ્ટિક વિ (નિટ્ટિક) ધમની પરામાણુકલ
નિટ્ટિય વિ (નિટ્ટિય) નિય વામેન, સમાપ્ત
રેન. (૨) નિદ કરેન નિષ્કલવેન (૩)
સારી રીતે સ્થાપેલું

નિટ્ટીયણ ન (નિટ્ટીયણ) યુંકુ

નિટ્ટુર વિ (નિટ્ટુર) ધીકાઈ કરનાર, કૂ

નિટ્ટાલ ન (નિટ્ટાલ) ભાવ, વ્યાખ્યા,

નિટ્ટાણ વિ (નિટ્ટા) નીચુ, ગમીર, ઉકુ.

નિટ્ટાણ } પુ (નિટ્ટા) જેન દર્શનથી
નિટ્ટાણ } અધિક અથવા વિપરીત
નિટ્ટાણ } નદનાર, સત્ય વાતને છુ

પાવનાર, નિહન

નિતિક વિ (નૈતિક) નિત્યનુ, રોજનુ

નિત્ત ન (નેત્ર) નેન, આપ

નિત્તસ વિ (નિત્તુપ) નિર્મળ, ફાતરા
રિનાનુ

નિત્તેજ } વિ (નિત્તેજ) તેજ રિનાનુ
નિત્તેજ } આપુ

નિત્યારણા સ્ત્રી (નિત્યારણા) પારેન કામને
પાર પાડુ તે

નિત્યારિય વિ (નિત્યારિય) કાઢેયુ, બહાર
કરેયુ

નિર્દેસણ ન (નિર્દેસ) ઉદાહરણ, દૃષ્ટાત.

નિર્દેસિય વિ (નિર્દેસિય) દેખાડેયુ, બતાવેયુ

નિર્દેસણા ન (નિર્દેસ) દાખવે, દૃષ્ટાત

નિશ સ્ત્રી (નિશ) સમગ્રથુપૂર્વક વેદના
વેની તે

નિશાય ન (નિશ) કારણ, મૂળ.

નિશાઈ પુ (નિશાય) ઉનાળો

નિશય વિ (નિશય) દયા નિનાનો.

નિશા સ્ત્રી (નિશા) નાન, ઉંચ (૨) દર્શનાવર-
ણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

નિશાનિશા સ્ત્રી (નિશાનિશા) ગાદ નિશા,
દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

નિશારિય વિ (નિશારિય) કાઢેવ, નિદારેન.

નિદિટ્ટ વિ (નિદિટ્ટ) કહેયુ; બતાવેયુ.
(૨) પુ પડેની નગમો ગેડપી દક્ષિણ
નગમો એક નગમમો

નિદુષ્ટ વિ (નિદુષ્ટ) કુ ખગદિન.

નિષ્ક્રમ ત્રિં (નિઃક્રમ) તેવાર થયેન
નિષ્કાદ્ય ત્રિં (નિઃકાદિ) ઉત્પન્ન કરેન
નિષ્કાયા ત્રિં (નિઃકાદક) મનાવનાર,
ઉત્પન્ન કરનાર

નિષ્કાપ પું (નિઃકાપ) ધાન વિશેષ, નાન
(૨) માસાના નામ લાગ જેવડો એક
તોય

નિષ્કેદગ. ન૦ (નિષ્કેદગ) હેગનગનિ
નિર્વંધ પું (નિર્વંધ) નિર્વંધ (૨) આગ્રહ
નિર્વંધ ત્રિં (નિર્વંધ) આધેધુ, ગ્યેધુ,
ગોઠવેધુ

નિર્વંધ, પું (નિર્વંધ) આગ્રહ
નિર્વુદ્ધ. ત્રિં (નિર્વુદ્ધ) પાણીમા કુએય
નિર્મમ્બણા. સ્ત્રીં (નિર્મમ્બણા) ડરામણી,
નિરંકાર

નિર્મમ્બણા ન૦ (નિર્મમ્બણ) પુરી પડનાન
ગેરે તળી લીધા પડી અવગેરે રહેય
ગણેય ઘી, દંધેય બૂન

નિર્મમ્બજ્ઞ ન૦ (નિર્મમ્બજ્ઞ) નિરંકાર કરવો,
ડરાવવું

નિર્મમ્બ. ત્રિં (નિર્મમ્બ) લયગદિત, લાડવિનાનું
નિર્માટ. ત્રિં (નિર્માટ) વ્યાપ્ત.

નિમ ત્રિં (નિમ) સમાન, તુલ્ય, અગમર
નિર્મતણ. ન૦ (નિર્મતણ) } નિમ નથુ,
નિર્મતણા. સ્ત્રીં (નિર્મતણ) } આમ નથુ,
તેવરં

નિર્મતિશ્ર ત્રિં (નિર્મતિશ્ર) નિમ નથુ દોરેશ,
તેવરં.

નિમમા ત્રિં (નિમાત) ગ્યેય

નિમમાજલા સ્ત્રીં (નિમામજલા) નિમિસ
ગુફાને મધ્યભાગે આવેલી એક નદી કે
જેના પાણીમા કપેરર વગેરે પ ની રસુ
ડાળી જાય છે

નિમમ્બક. ત્રિં (નિમમ્બક) સ્નાન કરના પા-
ણીમા ડાળી મારી થોડો વખત પા-
રડનાં તાપમ, તાપસની એક જાત

નિમિત્ત. ન૦ (નિમિત્ત) નરથુ, હેતુ (૨)
શુભાશુભસમ્યક નિમિત્તશાસ્ત્ર, શુકન
આદિ ચિહ્નથી શુભાશુભ ફગની કંપના
નિમિત્તર્પિડ. પું (નિમિત્તર્પિડ) નિમિત્ત ભા-
ષીને શિક્ષા લેનામા આવે તે

નિમિત્તયાદિ. ત્રિં (નિમિત્તયાદિ) મૃદિના
નિમિત્તરૂપે ઇશ્વરને માનનાર

નિમિત્તિશ્ર પું (નિમિત્તિક) નિમિત્ત શાસ્ત્રથી
ભૂત લખિય જાયનાર.

નિમિસ. ન૦ (નિમિસ) આખનો પચકારો
નિર્મોલિય ત્રિં (નિર્મોલિય) આખ મધ
કરેલ, આખ મીચેન

નિર્મમ્સ ત્રિં (નિર્મમ્સ) માસ રહિત; કુખગુ.

નિર્મમ્ગામિણી સ્ત્રીં (નિર્મમ્ગામિણી) નદી

નિર્મમ્બિક્ષ્ય. ત્રિં (નિર્મમ્બિક્ષ્ય) માખી ન
હોય તેડુ એકાન્ત ધ્યાન

નિર્મમ્હ્ય ત્રિં (નિર્મમ્હ્ય) મન કરનાર.

નિર્મમ્હ્ય. ત્રિં (નિર્મમ્હ્ય) મૃદુપણથી રહિત
કાંચુ

નિર્મમ્મ ત્રિં (નિર્મમ્મ) મમતા-આસક્તિ
રહિત (૨) બૂઝીપના ભરતખામા થના
૧૫ મા તીર્થકરતુ નામ

નિર્મમ્લ ત્રિં (નિર્મમ્લ) મગરનિન, ગુદ
(૨) પાચમા દેવલેખમાનો નિર્મમ્લ ના
મનો એક પાથડો

નિર્મમ્લ ન૦ (નિર્મમ્લ) દેવપૂજના અર્પણ
રેન પુષ્પાદિ

નિર્મમ્મરૂત્તર ત્રિં (નિર્મમ્મરૂત્તર) જનાનાગ,
ધાન્ય આદિ નીપજવનાર

નિર્મમ્મણ. ન૦ (નિર્મમ્મણ) જનાનુ, નિપ-
જવતુ

નિર્મમ્મવિય. ત્રિં (નિર્મમ્મવિય) જનારેન

નિર્મમ્મહિય ત્રિં (નિર્મમ્મહિય) મન્યન કરેન

નિર્મમા. સ્ત્રીં () રડી ઉપરનો
ભાગ.

નિર્મમાગ્ર. ત્રિં (નિર્મમાગ્ર) માયા-કપટ રહિત

नियमाङ्कन त्रि० (निमाचन) भ००००, ६६
नियाम न० (नित्यक) ७२ आभनगु -२२

नियाम न० (नित्यक) ने आभन्नगु -ने
साथी लिखा वेनी ते नित्यपिड

स्योऽपि शिक्षा वेदां ते नित्यपि३

नियोग पु० (नियोग) मोक्ष मुक्ति

નિયાણ નં (નિદાન) કરણ, હેતુ (૨)
તપના કાળની અગાઉથી માગણી કરતી
તે, નિયાણ, ત્રણ સંપ્રમાણ એક

नियमाणमरण न० (निगनमरण) भोग ५गे
रेनी भागली करी भृत्यु पाभनु ते

नियणसह न० (विद्वानशाल्य) धन्वाङ्गिनी
पद्मिनी माटे सदाशिव तपस्वु ते, ज्ञा-
त्माना पिकाशमार्गमा शक्य-विम

निर्याय. पु० (निर्याय) भोक्षभार्ग.

નિયુક્ત નં. (નિયુક્ત) એસ્ટ મુદ્દ કરનાની કમી

नियोग पु० (नियोग) नियोग, अनश्वभान,
१३३१

निरुद्ध पु० (निर्दिष्ट) भूगणनक्षत्रतो रचामी

નિરૂપણ. ત્રિ. (નિરૂપણ) અનિચાર-દોષ
રહિત. (નિરૂપણ)

निरञ्जोद्यग त्रि० (निम्नोपग) नरहादि दुर्गनिभा
३२१।३

निरंकुस नि० (निष्पुत्र) निरंकुश, २५१०३,
२५५०८

निर्गण्य त्रि० (निष्पन्न) अमराभरुद्धित
२५५१ ५१६

निरागम्या. त्री० (निरङ्गता) समवे १०॥
२५॥१॥

निरजरा } त्रि० (मिथुन) व्यग्र-राध
निरजन } रत्नि, संग्रह रत्नि

निरंतर न० (निरन्तर) दमेश प्रनिक्षाल
निरंतरिय दि० (निरन्तरि) साधु ३ ३४

निर्भ्रा स्त्री० (निम्न) वैरोयनेद्रनी

चतुर्थी अत्रमदिपी.
निरूप्य } वि० (निगूढ) द्व० ३२१.

निर्गम्य.} त्यागे-1

નિરુદ્ધ ષિં (નિર્વ) અર્થ-પ્રયોજન વિનાનું,
નિર્ધન

નિરૂપણ નિં (નિર્ણય) અર્થ વિનાનું
પ્રકાશ

निर्याकृष वि० (निगुक्कम्प) द्या विनातु,
निर्दय, क० भनन

निरणुतावि वि० (निमुताविन्) पश्चात्ताप न
३२५३

નિરતિયાર ત્રિં (નિતિચર) સ્થાન દાક્ષિણિ
અનિયાર દેવ રહિત.

निरतिसत्र त्रि० (निरतिशय) के अन्तर्गत
अतिशय शक्ति

निरुध्य. मि० (निरर्थक) अर्थ विनाश
१-१३

નિરભિસ્સંગ ત્રિ. (નિરભિજ્ઞ) નિ ૨૫.
ધર્મિય વિનાનો.

निरय त्रि० (नीरजम्) २५१ विनातु
निरय त्रि० (निरत) २५२ विनातु (२)

પુ. પાચમા દેવલોડનો નિરત નામનો
પાચડો.

निरय पु० (निरय) १२५.
निरयगइ जी० (निरयगति) १२६० गति

निरयवाल् पु० (निरयपाल) नरकने पागनार,
परभाधामी देव

નિરયવિભક્તિ ક્ષી૦ (નિરયવિભક્તિ) એ ના
મનુ સૂક્ષ્મગ્રાગસૂત્રનુ પાઠ્યમુ અધ્યયન

निर्याणपुत्री स्त्री० (निर्याणपुत्री) नरकानु
पुत्री नामे नामकर्तृनी अक प्रकृति

નિર્યાપાલિયા ઘી- (નિર્યાપાલિયા) એ ના
મનુ એક કાનિકસન

निर्यायास. पु० (निर्यावाग) नरक्षेत्रा नि
वास, नरक्षेत्रास

॥७॥ निरुद्धमस्त्रं वि० (निरुद्धमस्त्रं) आकाशं च
॥८॥ निरुद्धमस्त्रं निरुद्धमस्त्रं

निखचय नि० (निग्नय) दानरीयी २६८८
निखज्ज. वि० (निखय) नि२४६, नि२४५.

નિરયયમ્સ. વિ. (નિરયય) આદ્યક્ષાથી રહિત
નિરયસેસ વિ. (નિરયસે) સમગ્ર, સપૂર્ણ
નિરચાય વિ. (નિરચાય) દોષરહિત, વિન
વિનાનુ

નિરવિમ્સ. } વિ. (નિરવે) કોઈ પણ
નિરવેમ્સ. } વાતની અપેક્ષા વિનાનો
નિરવેમ્સા. સ્ત્રી. (નિરવે) નિમ્ન, ધન્ય
નહિ તે

નિરસણ ન. (નિરસ) બોજાવનો અભાવ
નિરસાય વિ. (નિરસાય) ચાલુ વિનાનુ,
મોડુ, શીકુ.

નિરહંકાર વિ. (નિરહંકાર) અદમ્ય રહિત,
નિરાભિમાની

નિરહિગરણ. વિ. (નિરહિગર) મ્હોળા
આબા વિનાનુ.

નિરાડધ. વિ. (નિરાડધ) આડધ વિનાનુ,
આડધ કર્મનો ક્ષય કરેલ

નિરાગરણ. પુ. (નિરાગર) ખુનામો,
નિરાકરણ

નિરાગાર વિ. (નિરાગાર) આગર રહિત

નિરાતંક. વિ. (નિરાતંક) નીરોગી

નિરામર્ગધ. વિ. (નિરામર્ગ) આમર્ગ-ધ-
મુજાતર મુજાતી અવસ્થા દોષથી રહિત

નિરામય. વિ. (નિરામય) રોગ-પોડથી
રહિત

નિરામિત વિ. (નિરામિત) વિવિધ આ-
મિતથી રહિત, વિવિધ સામનાથી નિવૃત્ત
થેલ.

નિરાયંક વિ. (નિરાયંક) રોગ વિનાનુ,
નીરોગી.

નિરાયવ વિ. (નિરાયવ) તડકાથી રહિત

નિરામ્મ. વિ. (નિરામ્મ) આબ-પાપક્રિયા
ના કરનાર

નિરાલંબણ ન. (નિરાલંબણ) આલેખ અને
પરચોખી આશુસાથી રહિત, નિષ્કામ
(૨) આનન-આખા વિનાનુ

નિરાલય. વિ. (નિરાલય) ૪૨ વિનાનો,
રહેણાંની જરૂર વિનાનો

નિરાલોચ વિ. (નિરાલોચ) પ્રકાશથી રહિત
નિરાલોકિ. વિ. (નિરાલોકિ) આશા-
વાન્થી રહિત, નિરશુદ્ધ.

નિરાવરણ. વિ. (નિરાવરણ) આનરણ-કર્મ
રહિત, ઉનાકુ, ખુદુ

નિરાસ. વિ. (નિરાસ) આશાથી રહિત

નિરાસંસ વિ. (નિરાસંસ) આલેખ અને
પરચોખી આશુસા-કર્મ રહિત

નિરાસવ વિ. (નિરાસવ) આશ્રય વિનાનુ,
પાપરહિત

નિરિંધણ. વિ. (નિરિંધણ) ધન્ધન રહિત

નિરિક્ષણ (નિરીક્ષણ) પરિચેડનુ, જોવું-
તપાસનુ તે

નિરિમ્લિષ્ઠ. વિ. (નિરિમ્લિષ્ઠ) જોયેલુ, ત
પામેલુ.

નિરિયા સ્ત્રી. (નિરિયા) કન્નડિગેય.

નિરમ્મ વિ. (નીરમ્મ) રોગ વિનાનુ

નિરમ્મ સ્ત્રી. (નિરમ્મ) મૂળ નક્ષત્રનો અધિ-
શતા રેખા

નિરમ્મ. ન. (નિરમ્મ) રોગ અટ-નાડુ તે

નિરમ્મ. વિ. (નિરમ્મ) જોનો પુરિત્તારસર્ગ-
મળ ત્યાગ કરવાનો માર્ગ અથ હોય તે.

નિરમ્મ. વિ. (નિરમ્મ) ઉમાદથી રહિત

નિરમ્મ વિ. (નીરમ્મ) રોગ વિનાનુ

નિરમ્મસિદ્ધ. પુ. (નીરમ્મસિદ્ધ) આદ્ય ઉપાસ
અને પાપો આલેખિત ૩૫ તપનો એક
પ્રકાર

નિરમ્મ. વિ. (નિરમ્મસિદ્ધ) આનર ઉમેમ
ના કરનાર

નિરમ્મ ન. (નિરમ્મ) નિરમ્મસિદ્ધ; શાન્તી
દુરતિ દર્શાવનાર શાન્ત.

નિરમ્મ સ્ત્રી. (નિરમ્મ) દુરપતિ, સિદ્ધ

નિરમ્મ વિ. (નિરમ્મ) દુરપતિથી
અને

નિરુદ્ધ. ત્રિ० (નિરુદ્ધ) આરંભાન્તિ કરેલ
(૨) દુકઃ સ્વરૂપ. (૩) જળચર જીવ
વિશેષ

નિરુપહસ્ય. ત્રિ० (નિરુપહસ્ય) રોગાન્તિથી હ-
ણાયેલ નહી

નિરુચકંચિ. ત્રિ० (નિરુચકંચિ) આગ્રહા
રહિત.

નિરુચક્રમ ત્રિ० (નિરુચક્રમ) ઉપક્રમ રહિત

નિરુચક્રિદ્ધ. ત્રિ० (નિરુચક્રિદ્ધ) રોગાન્તિથી
રહિત.

નિરુચ્ચારિ ત્રિ० (નિરુચ્ચારિ) ઉપચાર ન
કરનાર

નિરુચ્ચય. ત્રિ० (નિરુચ્ચય) ઉપચય-રૂઢિ
રહિત

નિરુચ્ચરિત ત્રિ० (નિરુચ્ચરિત) ઉત્પન્નામા
ન આવે તેવું, ઉપચાર રહિત.

નિરુચ્ચવાન. ત્રિ० (નિરુચ્ચવાન) સર્વસા પ્રખ્યાત
સાધનાર-અનુદાન રહિત

નિરુચ્ચમ. ત્રિ० (નિરુચ્ચમ) અતિ નુર્ધર, અનુપમ.

નિરુચ્ચલેય. ત્રિ० (નિરુચ્ચલેય) નિર્ચય, લેપ
રહિત.

નિરુચ્ચસમ ત્રિ० (નિરુચ્ચસમ) ઉપસર્ગ રહિત;
નિરૂપદય

નિરુચ્ચહય ત્રિ० (નિરુચ્ચહય) ઉપદય રોગરહિત

નિરુચ્ચિદ્ધ ત્રિ० (નિરુચ્ચિદ્ધ) નિરૂપાયું કરેલ.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) કપ-મબસમય
રહિત

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) કપનો અભાવ,
નિરૂપપાત્ર.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) રોગ રહિત,
નીરોગી

નિરુચ્ચ પું () આગ્રહ, દુક્રમ

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) અટકાવ, રોકાણ.
(૨) તીવ્ર, મરમી. (૩) અન્ય કર્મનો ક્ષય

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ૪૨.

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) કપાળ

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) ગોધવા પાડા વ-
ગેરે સમારવા તે.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લગ્નનહીન:

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લપ લપ કરતું
અવાજ નીકળેલ.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લેપથી રહિત.

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) લેપન ન કરવું તે.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) જેનો લેપ ન
લાગે એવા વાદ્ય અથવા વગેરે લેવા તે,
ગાયરીનો એક પ્રકાર

નિરુચ્ચ પું (નૃપ) નૃપ; ગમત.

નિરુચ્ચ પું (નૃપ) ગમત.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નીપજેલ, તૈયાર
થયેલ

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) પડતું.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) પડી ગયેલ.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) તૈયાર થયેલું

નિરુચ્ચ. પું (નૃપ) રાગ, પ્રમપાયક.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) ઉત્પન્ન થયેલ.

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) યોગસ્થાનોનો કંઈક
વિશેષ

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નિપજેલ,
નિપજ થયેલ

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) વર્ણ-રંગથી રહિત.

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ઉપરથી પડતું તે.

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) વસ્ત્ર; કપડા

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નીચે પાનાર.

નિરુચ્ચ. } ત્રિ० (નિરુચ્ચ) ઉપરથી
નિરુચ્ચ. } નીચે પાડેલું.

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ચ, વા, અદ ક્રિયાદિ
અવ્યય સમૂહ (૨) પડતું; નીચે
સરકતું તે

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) પવન વિનાનો
પ્રદેશ

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) જુઓ "નિવાય"
સં.

निवारण. न० (निवारण) निवारण, पा३
वागधु ते

निवारण. श्री० (निवारण) येनश्च, अट्टायन.

निवास. पु० (निवास) अट्टायन; अथान,
पञ्च

निविष्ट. वि० (निविष्ट) आयाज. (२) मे-
जयेय. (३) छानना प्रदेश (४) तीन
अनुभास्यी उत्पन्न भवेय, अथानो अट्टायन
अथ (५) अथानु, अथान भवेय, अथान
अथान.

निविष्टि. वि० (निविष्टि) सा निम्न
यत् तप अना०

निवृद्ध. वि० (निवृद्ध) टिटि अ०.

निवेद्य. वि० (निवेद्य) निवेद्य अ०,
अनुवेद्य.

निवेद्या. श्री० (निवेद्या) नेवेद्य, देवतायी
पामे उपद्रव नदी अत्रादि धराया
आवे ते

निवेद्य. न० (निवेद्य) निवेद्य, अथानु

निवेद्य. पु० (निवेद्य) अनादी, अ०, अट्टायन
(२) साध, क्षयदी (३) अथान, आ
अथान.

निवेद्य. न० (निवेद्य) अ० आट्टायनी
अथान अथान तेना अ० अथान अथान
अथान.

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अ०,
अथान.

निवेद्य. वि० () अथान अथान
अथान अथान अथान ते.

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अ०

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान
(२) निवेद्य अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान
अथान अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान.

निवेद्य. श्री० (निवेद्य) अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान, अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान, अथान

निवेद्य. न० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान अथान

ते, अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. न० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. पु० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. पु० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. श्री० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. न० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. न० (निवेद्य) अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवेद्य. वि० (निवेद्य) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

નિવિગ્ધ. ન૦ (નિર્વિગ્ધ) વિવિધ અભાસ
નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) વિવિધ વિનાનો,
મૂર્ખ

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) મેળવેનું
નિવિગ્ધકાચ વિ૦ (નિર્વિગ્ધકાચ) પરિવ્રજ
વિશુદ્ધચરિત્રને પૂર્ણ કરનાર

નિવિગ્ધાણ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધાણ) ખિન્ન થયેન,
ઉદાસ મનન

નિવિગ્ધિગિચ્છ વિ૦ (નિર્વિગ્ધિગિચ્છ) ઝમ્મના
દ્વંશમા સદેહ ન કરનાર

નિવિગ્ધિગિચ્છા સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિગિચ્છા) સશય
નો અભાસ

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) નિષ્પાતિ સિદ્ધિ
નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિવિગ્ધ-રેગગત
પામેય

નિવિગ્ધાર. વિ૦ (નિર્વિગ્ધાર) નિગરહિત,
શુદ્ધ

નિવિગ્ધસય વિ૦ (નિર્વિગ્ધસય) ઉપભોગ કરનાર

નિવિગ્ધસય પુ૦ (નિર્વિગ્ધસય) દેશસારની શિક્ષા
(૨) વિ૦ ન ગણી શકાય એવું

નિવિગ્ધસેસ વિ૦ (નિર્વિગ્ધસેસ) વિરોધતા ગહિત
સામાન્યરૂપ

નિવિગ્ધ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિર્વિગ્ધપદ પામેન

નિવિગ્ધ. સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધ) છુટકારો, મોક્ષ

નિવિગ્ધકૃતી સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધકૃતી) ૧૮ મા
નીચેથી પ્રવર્તતા પાવખીનું નામ.

નિવિગ્ધ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિર્વિગ્ધપદ પામેન

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) હુમી થયેન

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) અપયન હાની

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) મોક્ષપુષ્પ

નિવિગ્ધ } પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) સસાનથી વિરક્ત

નિવિગ્ધ } થતું તે, રેગગત

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) સાના અસાનારૂપી
વેના વિનાનો

નિવિગ્ધ. ન૦ (નિર્વિગ્ધ) નેશનું પાખી

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) સાબરેન

નિવિગ્ધ. પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિશા-રાત્રિનું અન-
સાન, આત ઢાંગ (૨) ન૦ સંપૂર્ણતા.

નિસર્ગ પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) સ્વભાવ (૨) ગુણો
ઉપદેશ સાબરૂપા વિના પૂર્વસરગારથી
સમવર્તન ઉપજે તે, અમવર્તનનો એક
પ્રકાર

નિસર્ગારહ. સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધારહ) સહજ રૂચિ-
વ્રક્ષા, પ્રાપ્તિનો ઉપદેશ સાબરૂપા વિના
પોતાની મેજે ધર્મરૂચિ થાય તે

નિમજ્જા સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધ) મેસનાનું સ્થાન
(૨) રજોદરણી દાડી ઉપર વચ્ચેનું વે
જન, નેસથીઓ (૩) ઉપાશ્રય (૪)
એક, આસન

નિસદ્ધ. વિ૦ () વાણ, વધારે.

નિસદ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) દીધેય, આપેય
(૨) કુકેન

નિસદ્ધ પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) હરિસાક્ષેન અને મ-
હાવિદેહ ક્ષેત્રની નચ્ચે આવેન એક પર્વત,
નિવિગ્ધ નામનો રીત (૨) એ નામનો
એક વાદનકુમાર, કૃષ્ણ મહાગાનનો પુત્ર

નિસર્ગાણ વિ૦ (નિર્વિગ્ધાણ) એવેય (૨) નિ-
ર્ગત પામેન, નિર્ગત

નિસર્ગ વિ૦ (નિર્વિગ્ધાણ) એકેય, ગિર થયેય

નિસર્ગભાસિ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધભાસિ) વિશા-
રિતે બોલનાર

નિસર્ગ પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) મહાવિદેહની મીમા
કરનાર એક પર્વત

નિસા સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધ) ગરિ (૨) શિયા,
પત્થર.

નિસાપુ પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) આત ગરમાનો
છનો ન્વર

નિસાદ્યાર. પુ૦ (નિર્વિગ્ધાણ) ગરે જે અનિ-
ચાગ-દોષ વાગ્યા હોય તે

નિસાપાઠાણ. ન૦ (નિર્વિગ્ધાણ) ઉપરવેશ
આદિ દનનિશા.

निसामण. न० (निशमन) सांख्यशुं.
 निसामिञ्च. वि० (निशमित) सांख्यशुं.
 निसाय. वि० (निशाल) तीक्ष्ण.
 निसाय. पु० (निषाद) सातमे निषाद ना-
 भनो २५२.
 निसायर. वि० (निशाय) राक्षस, पिशाच
 ५३७.
 निसालोद. पु० (निशालोद) शिवापुत्र;
 पीनशानो ५४२.
 निसावसाण. न० (निशवसान) रात्रिनु अ-
 वसान; प्रातःकाण.
 निसिजागरण न० (निशजागरण) रात्रे अ-
 गतु ते.
 निसिञ्जा. ग्री० (निषा) लुब्धो “ निस-
 ४४१ ” शब्द.
 निसिद्ध. वि० (निष्कृ) दूर करेव.
 निमिद्ध. वि० (निषिद्ध) निषेध करेव.
 निसिभक्त. न० (निशामण) रात्रिनु भोग्य
 निमिष. वि० (निमित्त) तीक्ष्ण
 निसिष. वि० (निमित्त) रात्रेव
 निमिषर. वि० (निमिष) चोर (२)
 राक्षसादि
 निसिरण. न० (निमर्ष) नीकशत्रु ते.
 निसीदस्तार. वि० (निषीदयितु) भेसना२.
 निसीदण. } न० (निषीदन) भेसतु ते.
 निसीयण }
 निसीयायण. न० (निषादन) भेसाडतु.
 निमीह. पु० (निमीष) अभ्यगन. (२) ओ
 नाभनु ओक शक्तिश्च
 निमीहिता. ग्री० (निमिषि) धर्मस्थानके
 वृत्तां भसादना कर्मनो निषेध सत्यनार
 निमीदि शब्द ओपवा न. आभायारीनो
 ओक प्रकार.
 निसीहिता. ग्री० (निमिषि) अङ्क (२)
 भेसनाभो परिभद (३) पापकार्यं निषे
 धराने निमीदि शब्द कहेवा ते. (४) रा-
 भायनं स्थान.

निसुंभ. पु० (निष्कम्भ) पांथभा प्रतिवासुदेव.
 निसूरण. वि० (निवृत्त) भारना२; नाशक.
 निसेवणिञ्ज. वि० (निषेवणीय) भेस करवा
 योग्य
 निस्संक. वि० (निशङ्क) संका रहित.
 निस्संक्रिय. वि० (निरुद्धित) शका विनानो.
 (२) देव शुद्ध धर्मप्रत्ये शकानो अलाव;
 अभक्तिना आह आचारभानो प्रथम
 आचार.
 निस्संग. वि० (निवृत्त) संगरहित; ओकलो.
 निस्संद. पु० (निवृत्त) सा२; २५ (२)
 तत्त्वज्ञ ५४४
 निस्संस. वि० (निवृत्त) धातुही; कू.
 निस्संसदय. वि० (निवृत्त) शकाथी
 रहित.
 निम्सकड. वि० (निवृत्त) डोचनी नेत्राये-
 अपेक्षा राप्ती करेव
 निस्सन्न. वि० (निवृत्त) ओक.
 निस्सन्न. वि० (निवृत्त) भाषा आदि
 तथ शक्यथी रहित.
 निम्सा. ग्री० (निष्ठा) निष्ठा; आधार;
 अवसंभन, आश्रय.
 निम्सामयता. ग्री० (निवृत्त) भाभा-
 यनानो अलाव.
 निम्साय. पु० (निवृत्त) निवृत्त-नेत्रा.
 निम्सार. वि० (निवृत्त) सा२विनानुं. भासी
 निम्सारिय. वि० (निवृत्त) अदर डोचनुं.
 निम्सास. पु० (निवृत्त) निवृत्त; आस
 लेवा ते
 निम्सासय. वि० (निवृत्त) नीये आस
 लेवा
 निम्मिषिय. न० (निमित्त) वा सगरतु;
 पादु ते.
 निम्मित्य. वि० (निमित्त) आश्रय. २४५.
 (२) अश्रुदादि अतुष्टय. (३) यन्त्रे
 अन्वयार्थे भद्रं कर्तु ते.

નેમીસર પુ. (નેમીસર) ભરતકોત્રના મધ્ય
ચોરીમીના ૧૧ માં નર્થકર

નેમ્મ નં. () મૂળધન, મુડી

નેમ્મા સ્ત્રી. (નેમા) જ્ઞાતીની વેદિના
ઉપરનો ભાગ

નેય વિ. (હેય) ભણત યોગ્ય

નેયાડય પુ. (નેયાધિષ્ઠ) ન્યાય સપત

નેયાર વિ. (નય) અગ્રેસર, નાયક

નેરદ્ય વિ. (નેરયિક) નરકમાં રહેનાર છત્ર

નેરદ સ્ત્રી. (નેરંતી) નેરકમાં ખુણાની દિશા

નેરદત્ત. પુ. (નેરદત્ત) શબ્દના અર્થને ભા-
ણનાર

નેલ પુ. (નેલ) તીનીનો પ્રકાર, તીવરજ.

નેલમ્મ પુ. (નેલમ્) ડાચી નગરીનો પ્રાચીન
સિદ્ધો

નેલવંત પુ. (નેલવન્) એક દ્રવ્યનું નામ

નેરથ નં. (નેરથ) પોષાક, વેદ

નેરયાળ નં. (નિર્વાળ) મોક્ષ.

નેસાગિય વિ. (નેસાગિક) સ્વાભાવિક

નેસાગિય વિ. (નેસાગિક) પલાળીયાળી
ખેસનાર

નેસવ્વ પુ. (નેસવ) ચક્રવર્તીના નવનિધાન-
માંનું એક કે જેમાં આમ નગરદિનો
સમાવેશ થાય છે

નેહ પુ. (નેહ) ગ્રેહ, રાગ, પ્રીતિ (૨)
ધી તેન આદિ સ્ત્રીકાસરાગ પદાર્થ (૩)
કર્મ પુરુષના પડતો રસ

નેહુર પુ. (નેહુર) એ નામનો એક દેશ
(૨) વિ. તે દેશમાં રહેનાર

નો મં. (નો) નિષેધાર્થક અવ્યય

નોઈદિય. પુ. નં. (નોઈદિય) કેરળમાં
અને કેરળદેશનું પુણ્ય છત્ર કે જેને
ઈદિયોનું પ્રયોગન નથી રહ્યું (૨) મન

નોઈસામ્મ. પુ. (નોઈસામ) } દામ્ય, ગ્નિ,
નોઈસામ્મ નં. (નોઈસામ) } અરતિ,
ભય, ગોઠ, દુઃખ, અવેદ, પુત્રવે,
નપુત્રવે એ નવ પ્રકૃતિનો સમુદાય

નાપજ્ઞત્તમનોઅપજ્ઞત્તમ ન. (નોપર્માસાપર્માસ)
પર્મામ નદિ તેમ અપર્મામ નદિ એના
સિદ્ધ ભગવાન

નોપરિત્તનોઅપરિત્ત. પુ. (નોપરિત્તપરિત્ત)
સિદ્ધ ભગવાન

નોમમસિદ્ધિઅનોમમસિદ્ધિય પુ. (નમ
મસિદ્ધિઅમસિદ્ધિ) ભય નદી તેમ
અભય નદી એના છત્ર સિદ્ધ
ભગવાન

નોમિડર. વિ. (નામિડર) બેદાય નદિ તેનું
નામાલિયા. સ્ત્રી. (નમ્માલિકા) મુગધી
ફૂલવાળું તેનું નામનું વૃક્ષ

નોસજયનોઅસજય પુ. (નમયતાડસયત)
જેને સયમ કે અસયમ નથી એવા
સિદ્ધ ભગવાન

નોસયિયનોઅસયિય. પુ. (નોસયસયિય)
સસી નદી તેમ અસસી નદી એવા
સિદ્ધ ભગવાન

નોસહ પુ. (નોસહ) નકાર વાચક શબ્દ

નોસશિનોઅસશિ. પુ. (નોસશયસશિ) સમી-
પણા કે અસમીપણા રહિત સિદ્ધ ભગવાન

નોસમ્માવાદિ. વિ. (નોસમ્મવાદિ) સમ્ય-
વાદી ન હોય તે, મિથ્યાદષ્ટિ

નોસુહમ્મોવાદર પુ. (નોસુમ્મવાદર) સદમ-
કે આદરપણા રહિત, સિદ્ધ ભગવાન

ન્હવળ. નં. (સ્વળ) ન્હાતું સ્નાન
કરતું તે.

પરિણ ત્રિ० (પ્રતીર્વાન) પશ્ચિમ દિશાનુ
પરિચ. પુ० (પ્રવીણ) દીપક દીવો. (૨)
પ્રદીપકમાર ભાનપતિ દેવતાની એક
સ્તન

પડચ. પુ० (પ્રચુત) ચોરામીનાખ પ્રતુનાચ
પ્રમાણે એક નામ વિભાગ

પડચગ. પુ० (પ્રચુનાઠ) ચોરામીનાખ અડ
તનો એક પ્રતુનાચ કાચનુ એક માપ

પડંજાગ્યા. } સ્ત્રી० (પ્રયોજના) પ્રયોગ
પડંજાળા. }

પડંજિતાર ત્રિ० (પ્રધાન) પ્રગતિ પ્રગાર

પડજિતાર. ત્રિ० (પ્રયોજિત) પ્રગતિ કરાવનાર

પડજ ત્રિ० (પ્રયોગ) પ્રેરણા કરના યોગ્ય,
યોગ્યતા લાવે

પડક. પુ० (પરિકર્ન) પરિવર્તન, એક શરી
રમાંથી બીજા શરીરમાં પ્રવેશ કરવો તે

પડક પુ० (પ્રકોટ) ટાંચનો પોચો, કાગળીથી
પોચા સુધીનો ભાગ

પડળ ત્રિ० (પ્રગુલ) પ્રકૃષ્ટ શ્રેષ્ઠ ગુણસાગુ.

પડત નં (પ્રચુત) જુઓ " પડિઅ "

શીબ

પડત ત્રિ० (પ્રચુત) જોડેલુ યોડેલુ (૨)
અજમાવેલુ (૩) નં પ્રયોગ

પડત. ત્રિ० (પ્રવૃત) જોડે પ્રવૃતિ કરેલી
ઝે તે.

પડતિ સ્ત્રી० (પ્રવૃત્તિ) પ્રવૃત્તિ પ્રગતિ

પડતિ ત્રિ० (પ્રવૃત્તિ) પ્રવર્તન

પડતિનાડય. ત્રિ० (પ્રવૃત્તિ-વ્યાપ્ત) નાથ ક
રનામાં લાગેન

પડત્ય ત્રિ० (પ્રોક્ત) કાપથી તમ થયેન
રીસાઈને લાગી ગયેન.

પડત્યવૃદ્યા સ્ત્રી० (પ્રોક્તવૃદ્યા) જેનો
પતિ-ધણી પરદેશ ગયો એ તેની વિયો-
ગિની સ્ત્રી

પડપપ. પુ० (પ્રયોજિત) વશપર પરા (૨)
શિષ્યના શિષ્ય. (૩) પ્રયોગ, પરપોતરો

પડમ નં (વચ) સૂર્યવિકારી કમળ (૨)

પદ્મ નામનો દીપ અને સમુદ્ર (૩) પદ્મ-

નામની વેદીકા, જે દ્રાપ સમુદ્રોની ચાર

નગ્ક દોષ ૭ (૪) ચોરાલી લાખ ઉ-

ત્પન કરાવેનો એક પદ્માગ, એવા ૮૪

લાખ પદ્માગનો એક પદ્મ, કાળનુ એક

માપ (૫) રમવાસ ક્ષેત્રના પૈતાલ્ય

પરતનો અધિભાગ દેવતા. (૬) પદ્મના-

મનો ગમ ક જે આવતી ચોરિમીના

પ્રથમ તીર્થદર મહાપદ્મની પાસે દીક્ષા

લેશે (૭) જમૂદીપના ભગત ક્ષેત્રમાં

આવતી ઉત્તરિપીમાં થનાર આઠમા

ચક્રવર્તી (૮) પાંચમા તીર્થદરને પ્રથમ

ભિક્ષા આપનાર (૯) આવતી ચોરીમીના

આઠમા ગમદેવનુ નામ (૧૦) સાતમા

દેવોયોકનુ પદ્મ નામે વિમાન (૧૧) આ-

ઠમા દેવોયોકનુ એક વિમાન (૧૨) ગન્ધ

દ્રવ્ય રિસે (૧૩) સુધર્મા સભાનુ એક

સિદ્ધાસન (૧૪) દક્ષિણ ચક્ર પરતનુ

એક શિખર (૧૫) શ્રેણિક મહાગજના

એક પૌન (૧૬) એ નામનો દ્રવ

પડમંગ નં (વચ) ૮૪ લાખ ઉત્પન્નનો

એક પદ્માગ, કાળનુ એક માપ

પડમગ પુ० (વચ) કેસર

પડમગુમ્મ. પુ० (વચગુણ) પદ્મગુમ્મ નામે

રાજા કે જે આવતી ચોરીમીના પહેલા

તીર્થદર-મહાપદ્મની પાસે દીક્ષા લેશે

(૨) નં એ નામનુ એક વિમાન (૩)

શ્રેણિક મહારાજના એક પૌન.

પડમણામ. } પુ० (વચ) ધાતકીખડની

પડમણાહ } અમરકકા રાજધાનીનો રાજા,

કે જે દ્રાપદીને ઉપાદી ગમે દત્તો,

મ્પિન વાહદેવના એક માડવિક રાજનુ

નામ

પડમદ્વહ. પુ० (વચ) નુલ્લદિમર્તન પરત

ઉપરનો પદ્મ નામે એક દ્રવ

પડમદ્વય. પુ० (પદ્મધ્વજ) પદ્મધ્વજનામનો
રાગ ૩ જે આવતી ચોનીસીના પહેલા
મહાપદ્મ તીર્થંર પામે દીક્ષા લેશે

પડમનાહ પુ० (પદ્મનાભ) ભગત શેત્રમા

આવતી ચોનીસીના પહેલા તીર્થંરનું નામ

પડમવ્વહ પુ० (પદ્મવ્રત) ૪૬ તીર્થંરનું

નામ

પડમવ્વહા સ્ત્રી० (પદ્મવ્રતા) જન્મજીવનના

ઈશાન ખુશાના વનમા પચાસ જોડન

ઉપર આવેલી એક પુણ્ડ્રિણી વાનનું નામ

પડમભદ્ર પુ० (પદ્મભદ્ર) એ નામનો શ્રેણિક

મહારાજનો એક પૌત્ર

પડમરાય. પુ० (પદ્મરાય) સાતળી ખડની

અમરકંઠાનગરીનો એ- નામ જેજો

દ્રોપદીનું દરથ્ય ટુંકું હતું

પડમરાય પુ० (પદ્મરાય) લાલ જોનો મળિ

પડમચક્ક પુ० (પદ્મચક્ક) ઉત્તર કુરુક્ષેત્રમા

રહેલું એક મક્ક

પડમલયા. સ્ત્રી० (પદ્મલતા) કમનિની

પશ્ચિની. (૨) કમળના આઠરનાળી વેન

પડમવર્તિસયધિમાણ ન० (પદ્મવર્તનયધિમાણ)

એ નામનું નિમાન

પડમચરચેદયા. સ્ત્રી० (પદ્મચરચેદયા) નનખબ્ડ

શ્રેણી વગેરેની સીમા ઉપરની રડી (૨)

કમળોની શ્રે- વેનિકા

પડમટૂંહ. પુ० (પદ્મટૂંહ) જૈનની પદ્માકાં

ગ્યના

પડમસર. ન० (પદ્મસર) કમળપુષ્પ સરોવર

કમળનાગુ નગાન

પડમસિરી સ્ત્રી० (પદ્મસીરી) રાજા આદમા

ચક્રવર્તીની આ (રત્ન)

પડમસીંહામણ ન० (પદ્મસિંહામણ) રાજા

નામે મિદામન

પડમમેળ પુ० (પદ્મમેળ) નામ શ્રીજીના

એ- તાવનું નામ, જેજો મહારીગરામી

પામે દીક્ષા લીધાં દની

પડમા. સ્ત્રી० (પદ્મા) પદ્માદેવી (૨) ગક્ષ-

સના ઈન્દ્ર લીમતી પહેલી અગ્રમદિધી (૩)

નનખપતિ નિશેષ (૪) પદ્માવતી નામે

સીસમા તીર્થંરની માતા (૫) ચોદમા

તીર્થંરની મુખ્ય સાધરી (૬) જન્મદીપના

જન્મજીવનના ઈશાન ખુશાના વનમા પચાસ

જોડન ઉપર આવેલી એક રાવનું નામ

(૭) એ નામની સાખા (૮) સૌધર્મ દેન-

સોમના ઈન્દ્રની એક અગ્રમદિધી

પડમાવર્ડ સ્ત્રી० (પદ્માવર્તી) અનગમનના

પાચમા રંગના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ.

(૨) દૃષ્ટ મહારાગની એક પદ્માણી

(૩) પશ્ચિમ દિશાના રમ્ય પરત પર

સનારી આદ દિશા કુમારીમાની ચોથી.

(૪) કેશિક ગમ્મતી પદ્માણી (૫) મહા

પદ્મરાગની પદ્માવતી દેવી (૬) રાક્ષસના

ભોમેન્દની બીજી અગ્રમદિધી (૭) ઉદા

યન ગમ્મતી દેવીનું નામ (૮) કનકગથ

ગમ્મતી દેવી (૯) મહારાગ ગેયકની

કરણી (૧૦) દિગ્વિખાલ રાગની

પુત્રી (૧૧) મતિશુદ્ધ ગમ્મતી ગણી (૧૨)

પાચનાથની શાસન દેવીનું નામ (૧૩)

સીસમા તીર્થંરની માતા (૧૪) ચપાના

નામ નિધિરાદનની નાણીનું નામ (૧૫)

નિકના પુત્ર કાનકુમારની પત્નીનું નામ

(૧૬) મહાનન ગમ્મતી રાણીનું નામ

(૧૭) અપરિવ્રતની ગમ્મતાની

પડમાસળ ન (પદ્માસળ) એ નામનું એક

આસન પદ્મામને મેસડુ તે

પડમિણી સ્ત્રી० (પદ્મિણી) કમનિની, રોળી

પોયધ્વી.

પડમુત્તર પુ० (પદ્મુત્તર) ૮ મા ચક્રવર્તીના

પિતા

પડમુત્તરફૂડ પુ (પદ્મુત્તરફૂડ) અસાવરના

ના- નિમ્ન જિન દુઃખાન પડેલું દુ-

શિખ

पउमुत्तरा. स्त्री० (पञ्चोपनिषद्) ओ३ ज्ञाननी
भीक्षुः (२) ओ३ ज्ञाननी साऽऽ

पउमुपल न० (पञ्चोपनिषद्) पञ्चकर्मण

पउर वि० (प्रपु) प्रपुः १॥ निवे

पउर. वि० (पोर) शङ्खी नरे०भा
नरे०भा

पउल पु० न० (पाल) नन०पनि निश

पउलण. न० (प्रउलण) पौरा नरे० मङ्ग
ते (२) पान० पङ्कज ने

पउलिय वि० (प्रउलित) अग्नि उपु
पाङ्कज (२) मणी मयन

पउस. पु० (प्रउस) पउम नामनो देश
(२) नि० पउम देशभा गङ्गना

पउस पु (प्रउस) गेय २५

पउसिया स्त्री० (प्रउसिया) पउस नरे०भा
नरे०भा नीसी

पण म० (प्रण) सना०भा, प्रभातभा (२)
पूरे, पङ्कज

पणमिदार. पु० (प्रणमिदार) नाननी ओ३
नानि

पणम पु० (प्रणम) नरे०भा मे निशाग यध
नरे०भा, ओ३ पउतुनो सद्धमभा सद्धम

अश (२) श्रुता अमपाना प्रदेशाना
उभा प्रदेशभा श्रु सगा मानना ओ३

निहृ (३) नमिनो निहृ (४)
योगनरथान (५) नरे०भा प्रदेश नन्ध

पणस्र वि० (प्रणस्र) प्रहृष्ट उपदेश
करना, सारी रीते नमाना

पणस्रम न० (प्रणस्रम) नरे०भा प्रदेशनो
आत्म प्रदेशनी साधे धीः नीगन स
नन्ध थाय ते

पणस्रम न० (प्रणस्रम) मोना गनु
नरिमाथु

पणस्रम न० (प्रणस्रम) प्रदेश धन,
निमि०-१००२ प्रदेशउपे आत्मानि
स्थिति था ते सिद्ध श्रुतेनु सन्धान.

पणमन्त्रेयण न० (प्रणमन्त्रेयण) प्रदेशउपे
शुद्धि निशाग करपयो ते

पणमन्त्रेय पु० (प्रणमन्त्रेय) प्रदेशउपे नरे०भा
नन्ध

पणस्रसंक्रम. पु० (प्रणमन्त्रेय) नरे०भा प्रदेशनु
सद्धमण, नम०-प्रियवाने निमन नमाना-

सागा निशामा नाथना ते

पणमि पु० (प्रणमि) अर्धकथ देवानो
गगन नरे०भा देवी आमीमे प्रतिमोष

पमाना दतो

पणसिणी स्त्री० (प्रणसिणी) पङ्कजी आगणी
अगुम पामेनी आगणी, तन्नी.

पणसिय वि० (प्रणसिय) प्रदेशनो

पणोम्र. पु० (पणोम्र) वाङ्मु

पणोम्र पु० (प्रणोम्र) आशुके, करडे

पणोम्रम न० (प्रणोम्रम) प्रयोगन, निमित्त,
काष्ठ, लेतु

पणोम्र पु० (प्रणोम्र) उपाय, साधन (२)
वीच्याय, व्यापार, प्रसि (३) प्रता-

पनाना मोगभा पङ्कज नाम (४) मन,
नमन, नाना योगकाग पुङ्कजयनु मङ्कज

उतु ते

पणोम्रम न० (प्रणोम्रम) श्रुतना व्या
पारथी रतु ते

पणोम्रमिदिया स्त्री० (प्रणोम्रमिदिया) मन
आनिनी नरे०भा

पणोम्रमपु पु० (प्रणोम्रमपु) प्रणोम्रम सनना
मोगभा पङ्कज नाम

पणोम्रमपु पु० (प्रणोम्रमपु) श्रुतना प्रयोगथी
नानापारथी यतो नन्ध

पणोम्रमपु स्त्री० (प्रणोम्रमपु) वाङ्मिवाद
प्रसज भनिनो नरे०भा उपयोग क
रतो ते.

पणोम्रमपु स्त्री० (प्रणोम्रमपु) वाङ्मिवाद
प्रसज भनिनो नरे०भा उपयोग क
रतो ते.

पणोम्रमपु स्त्री० (प्रणोम्रमपु) वाङ्मिवाद
प्रसज भनिनो नरे०भा उपयोग क
रतो ते.

પ્રયોગમરણ. નં (પ્રયોગમરણ) નિષાણુ કરી
મરવું તે.

પ્રયોગસંપદા સ્ત્રીં (પ્રયોગસંપદ) પ્રકૃષ્ટપોષણ
સંપત્તિ

પ્રયોક્ત. નં (પ્રયોક્ત) આશુક. (૨) શાકડી.

પ્રયોક્તચર. પું (પ્રયોક્તચર) બળદ ગાડી
લાંકનાર.

પ્રયોદ. પું (પ્રયોદ) આશુક. (૨) વાકડી

પ્રયોપય. પું (પ્રયોપયિક) લુઓ “પડેપય”
શબ્દ.

પ્રયોલ. પું (પ્રયોલ) ધરતી

પ્રયોલી. સ્ત્રીં (પ્રયોલી) નગની અંદરનો
રસ્તો.

પ્રયોસ. પું (પ્રયોસ) દેવ, દર્બા.

પ્રયોસ પું (પ્રયોસ) રાત્રિનો પહેલો ભાગ,
સાંજનો સમય.

પ્રયોદર. પું (પ્રયોદર) રતન, યાદોલો

વંક. પું નં (વંક) કાંદા, કીચડ, ગારો.
(૦) પાપ

વંકુરમા } સ્ત્રીં (વંકુરમા) ચોથી નરક
વંકુરહા }

વંકુરહુત. ત્રિં (વંકુરહુત) ૧મા કાંદવવાળુ
(૨) ધણી પાપવાળુ (૩) પું ૨ત્વ
પ્રમાણ ત્રણ કાંદામાનો ગીન્ને કાંદા,
દર્બા ધણી કાંદા છે

વંકુર. નં (વંકુર) સમગ્ર

વંકુરદ. સ્ત્રીં (વંકુરદ) પકવતી નામની
નદી; મહારિદેની આર અનર નંદીમાની
એક.

વંકા સ્ત્રીં (વંકા) ચોથી નરકનું નામ

વંકામા સ્ત્રીં (વંકામા) ચોથી નરકનું નામ

વંકાવચળ નં (વંકાવચળ) કાંદાવાળી ૨૦-૨૫

વંકાવચી. સ્ત્રીં (વંકાવચી) મચ્છરના

ચિન્હવાળી પૂર્વ સરકા ઉપરની નંદી

વંકાવચીકુંડ. પું (વંકાવચીકુંડ) જેમા

વંકાવચી નદીનો દરેક પડે છે તે કુંડ.

વંકાવચીકુંડ. પું (વંકાવચીકુંડ) વંકાવચી
નદીના કુંડમાનો કુંડ.

વંકિય ત્રિં (વંકિય) કાંદાવાળુ.

વંસ. પું સ્ત્રીં (વંસ) પાંખ; પક્ષ.

વંસાસણ નં (વંસાસણ) જે પાંખે ઉડ્યું
અને વંચમા ઢગલુ આવ્યું.

વંસિ. પું સ્ત્રીં (વંસિ) પક્ષી.

વંસણ. નં (વંસણ) ધરતી આગળ.

વંસુ ત્રિં (વંસુ) પાંખો, પગ ચિનાનો.

વંસુલ. ત્રિં (વંસુલ) પાંખો; પગ ચિનાનો;
લંગડો. (૨) પક્ષી રિંગે

વંચ. ત્રિં (વંચ) પાંખ; પાંખની
સખ્યા

વંચંગ નં (વંચંગ) જે હાથ, જે પગ અને
મસ્તક એ પાંખ અંગ.

વંચંગુલિ પું (વંચંગુલિ) હાથનો પાંગો.
(૨) હાથ

વંચંગુલિયા. સ્ત્રીં (વંચંગુલિયા) એ નામની
વેવ-સના.

વંચંગુલિતજ. નં (વંચંગુલિતજ) હાથનો પાંગો.
(૨) હાથથી પાડેલો થાગો.

વંચકતિય. પું (વંચકતિય) ભગવાન કુચ-
નાવ માંથી, જેમનાં પાંખે કલ્યાણિક
કૃતિશ નક્ષત્રમા થયા હતા.

વંચંગ. નં (વંચંગ) પાંખનો મૂલ્ય

વંચમિત્તર. પું (વંચમિત્તર) ચાર તરફ
અગ્નિ અને ઉપર સૂર્યનો તાપ તે પચા-
ગ્નિ તાપ

વંચચિત. પું (વંચચિત) ૭૫૫ તીર્થકર ધી
પદ્મપ્રભ ચામી, જેમના પાંખે કલ્યાણિક
ધી ચિત્તા કલ્યાણ થયા હતા.

વંચજગ. પું (વંચજગ) કૃતિ તામુકે રતો
૧૨૦૦ નામનો ગ્રંથ

વંચજમ. પું (વંચજમ) અદિમા, મન,
ચક્ષુર, શ્રવણ, અભિમાન અને અપરિમલ
એ ૫૨૨ વચ-વચ

પડમુત્તરા. સ્ત્રી (પદ્મા) એક જાતની
 મીઠાઈ (૨) એક જાતની સાગ
 પડમુપ્પલ નં (પદ્મપલ) પદ્મકમળ
 પડર ત્રિં (પ્રતુ) પ્રતુ ૧૧૩ વિગે
 પડર. ત્રિં (પો) ગંગી નહેમા
 પડેના
 પડલ પું નં (પાલ) નનનિ વિગે
 પડલળ નં (પ્રમલન) પાના નગરે મકના
 તે (૨) પા પડનુ ન
 પડલિય ત્રિં (પ્રજલિત) અગ્નિ ઉપર
 પાકેન (૨) મળી મયન
 પડસ પું (પ્રવશ) પડિસ નામનો દેશ
 (૨) ત્રિં ૧૬૩ દેશમા ગ્રહેના
 પડસ પુ (પ્રવપ) ગાય રૂપ
 પડમિયા સ્ત્રી (પ્રવિસા) પડિસ નેશમા
 ૪ મેની નરિ
 પપ મં (પ્રગ) સનારમા, પ્રખાતમા (૨)
 પૂર્વ પહના
 પપગિયાર પુ (પ્રગીયાર) નામની એક
 જાતની
 પપમ પું (પ્રમ) જેના મે વિભાગ થઈ
 ગઈ નહિ એવો નરુનો સુદમમા સુદમ
 અશ (૨) છના અમખનાન પ્રેશમાના
 ૭૩ પ્રેશમા ૭૪ સગા માનના એક
 નિહન (૩) ૭૪મીનો વિભાગ (૪)
 ૧૦૨૪થાન (૫) મેનો પ્રેશ ૧૬
 પપસમ ત્રિં (પ્રવશક) પ્રૃષ્ઠ ઉપદેશ
 રના, સારી રીતે પ્રજાડના
 પપમકમ્મ નં (પ્રમકમ્મ) મ પ્રેશનો
 આત્મ પ્રેશની સાથે થીર નીગર સ
 નથ થાય તે
 પપસમા નં (પ્રજામ) મોના મનુ
 પરિમાણ
 પપસમા નં (પ્રવેશન) પ્રેશ ધન,
 વિશિષ્ટ-૧૩૩૨ પ્રેશરે આત્માની
 ધિયન થાય તે સિદ્ધ છવોનુ સસ્થાન.

પમ્મદ્વેયમ નં (પ્રમદ્વેય) પ્રેશરે
 હુદિધી વિભાગ ૨૫૫૦ તે
 પમ્મવધ પું (પ્રમવધ) પ્રેશરે ઈર્મનો
 મન્થ
 પમ્મસસકમ પું (પ્રમસસકમ) કર્મ પ્રેશનુ
 સકમળ, ઈર્મદીપાન લિન અલાન-
 રાગા નિધામા નાખવા તે
 પમ્મસિ પું (પ્રમસિ) અર્ધકેવલ દેશનો
 મળ ૬ જેને કેથી અમામીએ પ્રતિભાધ
 પમાયો હતો
 પમ્મસિણી સ્ત્રી (પ્રમસિ) પટેની આગળી
 અશુભ પામેની આગળી તર્જની
 પમ્મસિય ત્રિં (પ્રમસિ) પ્રેશનાનો
 પમ્મોમ્મ પું (પ્રમાદ) વાદ્યુ
 પમ્મોમ્મ પું (પ્રમાદ) વ્યાહુક, કારકો
 પમ્મોમ્મળ નં (પ્રમાવ) પ્રયોગન, નિમિત્ત
 કારણ, હેતુ
 પમ્મળ પું (પ્રમાળ) ઉપાય સાધન (૨)
 હીનથાન, વ્યાપાર પ્રવૃત્તિ (૩) પ્રમા
 પનાના મોગમા પલ્લુ નામ (૪) મન
 નથન નાના મોગદાગ પુદ્ગલનુ પ્રવણ
 ૭૩૦ તે
 પમ્મોમ્મળ નં (પ્રમાવ) છના વ્યા
 પારથી ૨૨૦ તે
 પમ્મોમ્મિરિયા સ્ત્રી (પ્રમાવિરિયા) મન
 આત્મની ચેટા
 પમ્મોમ્મવધ પું (પ્રમાવધ) પ્રમાપના સૂત્રના
 મોગમા પલ્લુ નામ
 પમ્મોમ્મવધ પું (પ્રમાવધ) છના પ્રયોગથી
 નાપારથી થતો બન્થ
 પમ્મોમ્મદ્ર સ્ત્રી (પ્રમાવધ) વાદવિવાદ
 પ્રસંગે મનિનો તર્કરે ઉપયોગ ૬
 રવો તે
 પચ્ચોગમદ્રસંપત્તયા સ્ત્રી (પ્રયોગમદ્રસંપત્તયા)
 નાવિવાદ પ્રસંગે મનિની સ્ફૂતિ થાય તે,
 આચાર્યની ચોસ સપદામાની એક

પ્રયોગમરણ. નં (પ્રયોગમરણ) નિયાત્રુ કરી
મરતુ તે

પ્રયોગસંપદા સ્ત્રી (પ્રયોગસદ્) મરુદયોગસપ
સપત્ત મપતિ

પ્રયોગ. ન (પ્રયોગ) આત્રુ. (૨) વાઙ્ડી
પ્રયોગચર પુ (પ્રયોગચર) મપત્ત આડી
લાકેતી

પ્રયોગ. પુ (પ્રયોગ) આત્રુ. (૨) વાઙ્ડી
પ્રયોગપય. પુ (પ્રયોગિક) ભુઓ “ રઉપય ”
શબ્દ.

પ્રયોગ. પુ (પ્રયોગ) મરતુ

પ્રયોગી. સ્ત્રી (પ્રયોગી) નગની અન્નો
રતે

પ્રયોગ. પુ (પ્રયોગ) દેવ, દેવ્યાં

પ્રયોગ. પુ (પ્રયોગ) શત્રિનો પહેલો ભાગ,
સાગનો સમય.

પ્રયોગ. પુ (પ્રયોગ) રતન, થાટો

પ્રયુ. પુ નં (પ્રયુ) કાદી, કીચડ, ગારો
(૨) પાપ

પ્રયુષ્મા } સ્ત્રી (પ્રયુષ્મા) ચોથી નરક
પ્રયુષ્મા }

પ્રયુક્ત. ત્રિ (પ્રયુક્ત) મપા કાદીનાગુ
(૨) પાપા પાપનાગુ (૩) પુ. રત
મપાના તથા કાદીમાનો બીજો કાદી,
નવા થજો કાદી છે

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) મપા

પ્રયુ. સ્ત્રી (પ્રયુ) પદ્મતી નામની
નદી, મદારિદેવી ગાર અનર નામની

પ્રયુક્તી. પુ (પ્રયુક્તી) પદ્મતી
નદીના કુડમાનો કીપ.

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) મપાનાગુ

પ્રયુ. પુ (પ્રયુ) પાપ, પક્ષ

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) બે પાપે ઉચ્ચ
અને વચમા દગુ આસન

પ્રયુ. પુ (પ્રયુ) પક્ષી

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) મરતુ આગાત્રુ

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) પાગલો, પગ મિનાનો

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) પાગલો, પગ મિનાનો,
કંગડો (૨) પક્ષી મિનેપ

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) પાપ, પાપની
સપ્પા

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) બે કાથ, બે પગ અને
મરતક એ પાપ અમ.

પ્રયુ. પુ (પ્રયુ) કાથનો પગે,
(૨) કાથ

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) એ નામની
વેન-પાપ

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) કાથનો પગે
(૨) કાથથી કાઢેલો કાથ

પ્રયુ. પુ (પ્રયુ) ભગવાન કૃષ્ણ-
નાથ મપા, નેમના પાપે મપાનિક

પ્રયુ. ત્રિ (પ્રયુ) નક્ષત્રમા થયા દના

પ્રયુ. નં (પ્રયુ) પાપનો સમુદ

પ્રયુ. પુ (પ્રયુ) મપાનિક
અમિ અને ઉપર મપાનો પાપ તે મપા-
મિ પાપ

પંચજામ પુ૦ (પચજામ) અર્ધિસાદિ પાચ
યામ-મહાનત (૨) ત્રિ૦ જેમા એ
પાચે મહાનતનુ નિરૂપયુ કરેણુ છે તે
પચણિયમ પુ૦ (પચણિયમ) સૌચ, સન્નોય,
તપ, આધ્યાય અને ઇત્ય પ્રશિધાન-
એ પાચ નિયમ

પંચતણુ સ્ત્રી૦ (પચતણુ) ઉદારિત આદિ
પાચ શરીર

પંચસ ન૦ (પચસ) મરણુ, મૃતં

પંચરિત્તકાય. પુ૦ (પચારિત્તકાય) પાચ અ
રિતકાય દ્રવ્ય, ધર્મારિતકાય, અધર્મારિત
કાય, આકાશારિતકાય, પુરુષનારિતકાય,
જીવારિતકાય, એ પાચ અમિતકાય દ્રવ્ય

પંચદસ ત્રિ૦ (પચદસ) ૫૬૨

પચદિવ્ય. ન૦ (પચદિવ્ય) વસુધારા-સોના
મહોરની વૃષ્ટિ, પાચનર્ણા ફૂનની વૃષ્ટિ,
વસ્ત્રની વૃષ્ટિ, આકાશમા દેવ દુર્લભિ
અને અહોદાન મહાદાન એવો ધ્વનિ એ
પાચ દિવ્ય

પંચધર્મ. સ્ત્રી૦ (પચધર્મ) ક્ષીરધાત્રી, મ-
ન્નજલધાત્રી, મણુધાત્રી અકધાત્રી,
કીલાવણુધાત્રી એ પાચ ધાનઆતા

પચનરૂ સ્ત્રી૦ (પચનરૂતિ) પચાણુ. ૯૫

પંચનિર્ગંધ પુ૦ (પચનિર્ગંધ) પુનાક, નકુશ,
કપાય કુશીન નિર્ગંધ, સ્નાનક એ પાચ
નિર્ગંધ

પંચપંડવ પુ૦ (પચપાન્ડવ) તુધિરિર, બીમ,
અર્જુન, નકુળ અને સહદેવ એ પાચ
પાણુવો

પંચપરમેષ્ટિમંત પુ૦ (પચપરમેષ્ટિમંત) પચ-
પરમેષ્ટી મન ' નમોઅરિહતાણુ ' વગેરે
પાચ પ

પંચપુલ. પુ૦ ન૦ (પચપુલ) મત્સ્ય બન્ધન
પિરોપ, માનના પકડવાની બળળ

પંચપુરાસાદ પુ૦ (પચપુરાસાદ) દસમા
તીર્થકં શ્રી હીનગનાથ સ્વામી, તેમના

પાચે ઈશ્વાગિક પૂર્વાપાદા નક્ષત્રમા થયા
હતા

પંચપ્રસ પુ૦ (પચપ્રસ) ૫૬૨મા તીર્થકં
શ્રી ધર્મનાથ સ્વામી, જેના પાચ દેવા
શિક પુણ્ય નક્ષત્રમા થયા હતા

પંચમૂયગાદ ત્રિ૦ (પચમૂયગાદિ) આત્મા
આર્ પદાર્થને નહીં માનના કેવળ પાચ
મહાવૃત્તોને માનના, નામિત

પંચમ. ત્રિ૦ (પચમ) પાચમુ (૨) પુ૦
નાભિથી ઉત્તર નામુ નાસિકા મ્યાનમા
જે ખાસ ધ્વનિ વારણુ કરે તે, સાત
અન્યમાનો પાચમો ન્વ

પંચમહમુતિઘ. ત્રિ૦ (પચમહામોતિઘ) પાચ
મહામત શિનાય જુદો આત્મા નથી એમ
માનનાર નારિતિરિરોપ

પચમહગ્નય ત્રિ૦ (પચનરામતિક) પાચ
મહાનત ધારણુ કરના

પંચમહનય. ન૦ (પચમનય) અહિસા,
અત્ય, અસ્તેષ, બ્રહ્મચર્ય, અપરિશ્ક એ
પાચ મહામત

પંચમહામૂય ન૦ (પચમહામૂય) પૃથ્વી, જળી,
અગ્નિ, વાયુ, આકાશ એ પાચ પદાર્થ

પંચમહાવીર પુ૦ (પચમહાવીર) બળદેવ
પ્રમુખ પાચ મહાવીર-મય સુભદ્ર.

પંચમાસિયા સ્ત્રી૦ (પચમાસિકી) શિકંખુની
પાચમી પડિમા કે જેમા એક માસ
પર્યંત અન્ન પાણીની પાચ પાચ દાત કરે

પંચમિત્રા સ્ત્રી૦ (પચમિકા) પાચમી, પા
ચમા નમરની

પંચમી સ્ત્રી૦ (પચમી) પાચમી તિથિ,
પાચમ (૨) પાચમી અપાલન ત્રિલકિત

પંચમુદ્રિય ન૦ (પચમૌત્રિક) માથાની ચાર
બાજુએ ચાર અને એક વચ્ચે એમ
પાચ મુદ્રિ-ચપળીથી લેાય કરવો તે
(૨) ત્રિ૦ પાચ મુદ્રિમા આવે નેટલુ

પચય. ન૦ (પચક) પચક, પાચનો સમૂ

પંચરસ પુ. (પત્રસ) તિડખો, ઢંધો, ડ-
સાયવો, ખાટો અને મીઠો એ પાચ ગસ
પંચરુચિય ત્રિ. (પચ્ચુષિક) પાચ પ્રકારના
વર્ણનાળા

પંચલોડ્યા. સ્ત્રી. (પચ્ચલૌકિકા) શુજપરિ
સર્પ પ્રિય, હાથથી આનનાર ભુજપરિ
સર્પની એક જાતિ

પંચવણ ત્રિ. (પચ્ચર્ણ) પચ્ચગી
પંચવણા. સ્ત્રી. (પચ્ચર્ણા) ચૌદમા તીર્થ-
કરની મનજા પાવખીતુ નામ.

પંચવન્ન પુ. (પચ્ચર્ણ) મળો, નીલો રાતો,
પીળો અને ધોળો એ પાચવર્ણ-ગ

પંચવ્રાહ્મણ સ્ત્રી. (પચ્ચવ્રાહ્મણ) પચ્ચવોધ છા-
પ્રિય

પંચસદ્ધિ સ્ત્રી. (પચ્ચસદ્ધિ) પાસડ, ૬૫

પંચસત્તરિ સ્ત્રી. (પચ્ચસત્તરિ) પચ્ચોતેર

પચ્ચસિન્નિલચ ત્રિ. (પચ્ચસિન્નિલ) પ્રાણ-
તિપાતપરિમણા પાચ મહાનતરૂપ
શિક્ષાથી મિક્ષિત થયેલ

પંચસિંહ. ત્રિ. (પચ્ચસિંહ) પચ્ચશિખ-જેના
ખાગમેનાગા ઉનાગવામા આ-ચા નથી
તે

પચ્ચસીદ્ધ સ્ત્રી. (પચ્ચસીદ્ધિ) પચ્ચામી, ૮૫

પંચસુણ. ન. (પચ્ચસુણ) પાચ પ્રાણિ
વધસ્થાન

પંચસેલ. પુ. (પચ્ચસેલ) } લવણો
પંચસેલગ. પુ. } (પચ્ચસેલક) } દધિમા
પંચસેલય. પુ. } } રહેલ
અને પાચ પડોમા વિબુલિત એક
નાનો દીપ.

પંચહત્તરિ. સ્ત્રી. (પચ્ચહત્તરિ) પચ્ચોતેર

પંચહથુત્તર. પુ. (પચ્ચહથુત્તર) લગવાન
મહારીરસ્વામી, જેના પાચ મ્હયાળિક
ઉત્તમ કાચુની નક્ષત્રમા થયા હતા

પંચાણુડચ. સ્ત્રી. ન. (પચ્ચાણુડચ) પચ્ચાણુ
૮૫.

પંચાણુડ સ્ત્રી. (પચ્ચાણુડ) પચ્ચાણુ

પંચાણુ પુ. (પચ્ચાણુ) સિંહ, વાધ

પંચાણુલ્લચ. ત્રિ. (પચ્ચાણુલ્લચ) હિંસા,
અસત્ય, ચોરી. મૈથુન અને પરિચ્છા
આશિક લાગનાળા

પંચાલ પુ. (પાચાલ) પચ્ચાળદેશ, આર્ય
દેશમાનો નરમો

પંચાલિયા સ્ત્રી. (પાચાલિકા) દુપદ રાગની
દીકરી, દોપદી

પંચાસ સ્ત્રી. (પચ્ચાસ) પચ્ચાસ

પંચાસય. પુ. (પચ્ચાસય) પ્રાણાતિપાત,
મૃધાનાદ, અદતાદાન, મૈથુન અને પરિચ્છ
એ પાચ આશ્વ-કર્મ આવવાનાં દ્વા

પચ્ચાસીદ્ધ. સ્ત્રી. (પચ્ચાસીદ્ધિ) પચ્ચાસી, ૮૫

પંચિદિય ત્રિ. (પચ્ચેદિય) જેને આખ,
કાન, નાક, જિહ્વા અને શરીર એ પાચ
ઇન્દ્રિય હોય તે. (૨) ન. આખ, નાક,
કાન, જીભ અને રૂપરૂષ એ પાચ ઇન્દ્રિય

પંચિદિયતિરિક્ષજોણિય. ત્રિ. (પચ્ચેદિય-
તિરિક્ષજોણિય) તિર્યક પચ્ચેદિય છા

પંચર ન. (પચ્ચર) પીંજર, પાંજર

પંચરદીપ. પુ. (પચ્ચરદીપ) કાનસ સતિત
દીવો

પંચલિ. પુ. સ્ત્રી. (પાચલિ) કરપુત્ર, ગ-
જાનિ, જોખો.

પંચલિડ પુ. (પાચલિડ) ખે હાથ જેડી
મસ્તકે લગાડના તે

પંચલિકટ ત્રિ. (પચ્ચલિકટ) જેણે પ્રણામ
કરવાને ટાચ જોડેલા છે તે

પંડચ. } પુ. (પચ્ચક) નામદ, નપુસક

પંડગ } (૨) ન. મેર પરનની ચૂનિમ-

શિખ ઉપરનુ વન (૩) પાખડ પાપ

પંડગચ ન. (પાચકચ) મેડના શિખ

ઉપરનુ વન

પંડવ પુ. (પાચવ) પાકુ તામના પુત્રો,
પાચ પાડવો

પંડિત નં (પાંડિત્ય) પંડિતાર્થ
 પંડિય ત્રિં (પંડિત) પંડિત, ડાહ્યો, વિચ
 ક્ષણ (૨) પું સર્વ વિરતિ, શ્રમણ, સાધુ
 પંડિયમરણ. નં (પંડિતમરણ) પંડિતભાવ
 સહિત સમાધિ પરિણામે મરણ થાય તે.
 પંડિયમાણ ત્રિં (પંડિતમણ્ય) } પંડિત
 પંડિયમાણિ ત્રિં (પંડિતમાણિ) } નલિ પના
 પોતાને પંડિત તરીકે માનનાર, દુર્વિદ્ય
 પંડિયવોરિય નં (પંડિતવોરિય) પંડિતવીર્ય,
 જ્ઞાનસહિત શક્તિ, સાધુનું આત્મગુણ
 પંડિયાર્થ. સ્ત્રીં (પંડિયાર્થ) પંડિતાર્થ-ભક્તિ સ્ત્રી.
 (૨) પાપથી સર્વથા નિવૃત્ત થયેલ
 (સાધની)
 પંડુ. ત્રિં (પાંડુ) શ્રીકૃ, સફેદ, પડી ગયેલું.
 (૨) પું પાંડુ નામનો રોગ (૩) શિયામિરોષ
 પંડુશ્વ. પું (પાંડુશ્વ) અકર્તાના નવ
 નિધાનમાનું એક
 પંડુલ્ય. ત્રિં (પાંડુલ્ય) એટલે રંગનું બનાવેલ
 પંડુલ્યલસિલા. સ્ત્રીં (પાંડુલ્યલસિલા) } મેરૂ
 પંડુલ્યલસિલા સ્ત્રીં (પાંડુલ્યલસિલા) } ની
 ચૂનિકાની દક્ષિણે પાંચ વનને દક્ષિણ હડે
 અર્ધ અદ્રાકારે પાંચસો જોગનની લાખી
 અને અઢીસો જોગનની પહોળી મેરૂ
 પંડુલ્યલસિલા એક શિના
 પંડુમહ. પું (પાંડુમહ) સમૂત્પત્તિવિજયના
 શિષ્ય
 પંડુમતિયા. સ્ત્રીં (પાંડુમતિયા) કષ્ટ પીળી
 અને કષ્ટ સફેદ માત્રી
 પંડુમહુરા. સ્ત્રીં (પાંડુમહુરા) કૃષ્ણ વાસુદેવ
 તરફથી દેશવટો મળ્યા બાદ પાંડવોએ
 દક્ષિણ સુધી તે દેશને સાવેલી એ નગરી
 પાંડવોની રાજધાની
 પંડુર. ત્રિં (પાંડુર) ધોળુ શ્વેત સફેદ
 (૨) પું ધોળોરંગ
 પંડુરા પું (પાંડુરા) એ નામના દક્ષિ-
 ભુમા થયેલ એક પરિમાજક.

પંડુરતલ. નં (પાંડુરતલ) જેનું મોપતળીયું
 સફેદ હોય તેનું ધર
 પંડુરાય પું (પાંડુરાય) પાંડુરાય
 પંડુરિય. ત્રિં (પાંડુરિય) પાંડુર વર્ણવાનું
 બનાવેલ
 પંડુરોગ પું (પાંડુરોગ) પાંડુરોગ, જેથી
 શરીર શ્રીકૃ અધ નવ નેવો એક રોગ.
 પંડુચક્ષુણિયા સ્ત્રીં (પાંડુચક્ષુણિયા) એ
 નામની સાખા
 પંડુસિલા સ્ત્રીં (પાંડુસિલા) મેરૂ પંડુલ્યની
 ચૂનિકાની પૂર્વ દિશી અર્ધ અદ્રાકારે પા-
 ચસો જોગનની લાખી અને અઢીસો
 જોગન પહોળી એવી એક અભિષેક શિના
 પંડુસેણ. પું (પાંડુસેણ) પાંડુસેન નામે
 પાંડવ કુમાર
 પંડુ. ત્રિં (પાંડુ) પું, નમકે, ખરાબ,
 હવક, રસ પિનાનું. (૨) જમતા બાકી
 રહેલ ખોરાક (૩) ધર્મ જીવેલ અર્થ (૪)
 નં ખરાબ લક્ષ્ય. (૫) અપશબ્દ ગાળ
 (૬) ત્રિં અન્યત્રી, અનિત્ય (૭) દુર્નિય
 પ્રતિકૃતિ (૮) દરિદ્ર, નિર્ધન (૯) છૂટું,
 કામ્યુ છૂટું (૧૦) વ્યાપ્ત વિનષ્ટ
 પંડુલ્ય. નં (પાંડુલ્ય) અધર્મ-નીચ કુળ,
 હવકી જાતિ
 પંડુચરણ ત્રિં (પાંડુચરણ) પું, કૃષ્ણ વર્ણના
 આહારની અવેળા કરનાર, અભિગ્રહ
 વિશેષ ધારી સાધુ-તપસ્વી
 પંડુજીવિ. ત્રિં (પાંડુજીવિ) પું, આહાર
 કરી છુટનાર
 પંડાવણ. નં (પંડાવણ) સાધુકથી મારતું તે
 પંડાહાર. ત્રિં (પાંડાહાર) લખુ સક્રિય ખાનાર
 પંડિ. સ્ત્રીં (પંડિ) પંડિત, શ્રેણી.
 હાર
 પંડ. પું (પંડિ) મસ્તો માર્ગ
 પંડુકુટ્ટણ પું (પાંડુકુટ્ટણ) પાંડુકુટ્ટણ, રસ્તો
 છુટનાર.

પંથકોટ્ટ. ત્રિં (પાન્થકુટ્ટ) વાટપાહુ; રસ્તે
હુટનાર.

પંથગ. પું (પાન્થક) પંથકનામે શેલક
રાખના એક મત્રી. (૨) એક જોત મુનિ.

પંથદાસ. પું (પાન્થદાસ) ધના શેકનો પંથ
નામનો દાસ.

પંથય. પું (પાન્થક) જુઆ “પંથગ” શબ્દ.

પંથિય. પું (પાન્થક) પટેમાર્ગ; મુસાફર.

પંસુ. પું (પાંસુ) ધૂળ; રેતી.

પંસુલાર. પું (પાંસુલાર) લવણ; મીઠું.

પંસુપિસાય. પું સ્ત્રી (પાંસુપિસાય) ધૂળના
લેપથી પિસાય જેવો દેખાય તે.

પંસુલિયા. સ્ત્રી (પાંસુલિયા) પાંસળી.

પંસુલિ. સ્ત્રી (પાંસુલિ) ધૂળની વૃદ્ધિ
ઉપરથી શુભાશુભ જાણવાની વિદ્યા. (૨)
ધૂળની વૃદ્ધિ.

પંકંથક. પું (પ્રકંથક) ઉત્તમ જાતનો
એક ઘેડો; ઘેડાની એક ઉત્તમ જાત.

પંકંપ. પું (પ્રકંપ) ધૂળરો.

પંકંપિય. ત્રિં (પ્રકંપિય) પ્રકંપયુક્ત.

પંકંક. ત્રિં (પ્રકંક) પ્રકંપયુક્ત.

પંકંપિય. ત્રિં (પ્રકંપિય) કલ્પેલું, બના-
વેલું (૨) નં પૂર્વોપાજિત દ્રવ્ય.

પંકંપ. પું (પ્રકંપ) ઉત્કૃષ્ટ આચાર; ઉત્તમ
આચારજી. (૨) એ નામનું આચારંગ
મત્રનું એક અધ્યયન. (૩) વ્યવસ્થાપન.

પંકંપમથ. પું (પ્રકંપમથ) ‘ નિશીથ ’
રત.

પંકંપ. નં } (પ્રકંપ) પ્રકૃષ્ટપણે
પંકંપિયા. સ્ત્રી } કરવું; રચવું.

પંકામ. ત્રિં (પ્રકામ) અતિદય; ધણ. (૨)
પું પ્રકૃષ્ટ અભિલાષ.

પંકિણ. } ત્રિં (પ્રકીર્ણ) વિખરેલું.
પંકિણ. } વેરેલું.

પંકુવ્યય. ત્રિં (પ્રકાક) પ્રાચશિત લખ
અત્યંત શુદ્ધ મેળવનાર.

પંક. ત્રિં (પંક) પંકવેલ; પાકેલ; રાંધેલ.
પંકા. પું (પંકા) એ નામનો એક
અનાર્ય દેશ. (૨) ત્રિં તે દેશમાં
રહેનાર.

પંકાણિય. ત્રિં (પંકાણિક) પંકાણેશવાસી.
પંકાણી. સ્ત્રી (પંકાણી) પંકવણ નામના
અનાર્ય દેશમાં જન્મેલી દાસી.

પંકમ. નં (પ્રકમ) પરાક્રમ; ઉદ્યોગ;
પ્રયોગ કરવો તે.

પંકમણી સ્ત્રી (પ્રકમણી) ફેર લાવવાની
વિદ્યા.

પંકામ. ત્રિં (પંકામ) થોડું કાચું અને
થોડું પાકું; કાચુ પાકું.

પંકાકટ્ટા. સ્ત્રી (પંકાકટ્ટા) પાકી ઇંટ.

પંકીલિય. ત્રિં (પ્રકીલિય) કીડા કરેલ.

પંક્ષ. પું (પક્ષ) પખવાડીયું; પંદર દિવસ.
(૨) પાંચ; પડખું; બાજુ. (૩) પક્ષ;
વર્ગ. (૪) પાંખ; પીચું. (૫) સ્ત્રી
ધરતી છત (જળ) ની પાંખ. (૬) હેતુ
અને સાધનો આશ્રય; અનુગિતિનું
એક અંગ.

પંક્ષમ. પું (પક્ષ) પંખો; વિજીણ.

પંક્ષમો. મં (પક્ષમ) પડખે; જોડાજોડ.

પંક્ષદ. પું (પ્રકંદ) મતિ કરવી; જવું.
(૨) કુદી પડી મરવું તે.

પંક્ષદોલગ. પું (પંક્ષાન્દોલક) પક્ષીઓનો
હિચકો.

પંક્ષલ. ત્રિં (પક્ષલ) એક પખવાડીયું
રહેનાર; પખવાડીયાની રિયતવાળું.

પંક્ષપિંડ. પું નં (પક્ષપિંડ) આસન
વિશેષ.

પંક્ષવાહા. સ્ત્રી (પક્ષવાહુ) ધરતી પાંખમાં
આડસરનો બકાર નીકળતો ભાગ.

પંક્ષરા. સ્ત્રી () અથ સેના.

પંક્ષલિય. ત્રિં (પ્રક્ષલિય) સ્ખલિત થયે-
લું; પડેલું.

પન્થાર્થિક પુ. (પ્રવાર્થિક) અનાય દેશ
રિશેષ (૨) પુ. અ. ને દેશના
ગહેરાઓ

પન્થાર્થ. ન. (પ્રવાર્થ) ધોડુ તે
પન્થાર્થિક. } ન. (પ્રવાર્થ) ધોડુ, સ્થા
પન્થાર્થિક } કરેલુ તે
પન્થાર્થિક વિ. (પ્રવાર્થિક) ધોડ્યેલુ.
સાદ કરેલુ

પન્થાર્થિક. ન. (પન્થાર્થ) પમિના આકાર
જેડુ આકાર, ચક્ષાસન.

પન્થિક પુ. સી. (પન્થિક) પ. ૫
પન્થિકપાયાલ. ન. (પાન્થિકાલ) એ નામની
કોશિક ગોત્રની એક શાખા

પન્થિક. વિ. (પ્રથિક) નાખેલુ. ફેરેલુ

પન્થિક વિ. (પાન્થિક) પન્થાર્થિકાલ
(૨) પાખી, પુનઃ અને અપાપાત્ય
(૩) જેના પક્ષમાં ધણ માણસો
હોય તે

પન્થિકપાયા સી. (પ્રથેપ) ફેરેલુ તે

પન્થિકપિરલ. પુ. (પાન્થિકાલ) પિન્થાલ
જેના પક્ષ રિતેષ

પન્થિકવિ. વિ. (પ્રથોરિત) આગો દીધેન.
અપ્રોડેય

પન્થિકવિ. વિ. (પ્રથિક) સ્થાન પામેલુ.
આકૃષ્ટ અનેન

પન્થેય પુ. (પ્રથેય) ફેરેલુ, નાખાડુ (૨)
કાળાથો

પન્થોટ. પુ. (પ્રથોટ) પન્થાલ, પડિલે-
લુનો એક મંદર

પાઈ સી. (પ્રથિ) કમનો સ્વસ્થાન (૨)
મન્થા, લોક (૩) શરીર કે મનનુ બધા
રણ, તાસીર (૪) પ્રકૃત અર્થ (૫)
કર્મનો જે

પાઈર્થ પુ. (પ્રથિકર્થ) કર્મનો પ્રકૃત-
સ્વસ્થાવરણે અન્થ થાય તે

પાઈર્થકામ પુ. (પ્રથિકામ) કર્મની એક

પ્રકૃતિમાં બીજી પ્રકૃતિનો પરિણામ
થાય તે.

પાઈટ પુ. (પ્રથટ) પાઈ રિતેષ

પાઈટ્ટા પુ. (પ્રથટ) એક જાતનો બા-
નો, આનો આકારે ચોખ્ખો ચોટલો.
(૨) ચરીસાની પાઈનો ચોખ્ખો

પાઈટ વિ. (પ્રથટ) કરેલુ (૨) આનોલુ.
(૩) ઉત્પન્ન કરેલુ.

પાઈટ. વિ. (પ્રથટ) પ્રસિદ્ધ, જાહેર.

પાઈટા ન. (પ્રથટ) પ્રકારાલુ, ખૂલુ કરેલુ

પાઈટ સી. (પ્રથટ) જુઓ “ પગલ ”
શબ્દ

પાઈટિય વિ. (પ્રથટિ) પ્રથટ થયેલ;
ખૂલુ પડેલ, જાહેર થયેલ.

પાઈટિય ન. (પ્રથટિયર્થ) પ્રકૃતિરૂપે
પ્રધાન થર્મ.

પાઈટ. પુ. (પ્રથ) મોટી ખાડ, ખાડો

પાઈટ સી. (પ્રથટિ) જુઓ “ પગલ ”
શબ્દ

પાઈટ પુ. (પ્રથ) આચાર, સદાચાર. (૨)
સાધુનો આચાર બતાવનાર શાસ્ત્ર

પાઈટિય વિ. (પ્રથટિય) પ્રકૃતિ, ધર્મ

પાઈટ ન. (પ્રથા) બાધ, કૃષ્ટતા.

પાઈટ. વિ. (પ્રથા) પીર, પ્રેમ (૨)
ધર્મ

પાઈટિય વિ. (પ્રથટિય) મગર, ધર્મ

પાઈટિયાર વિ. (પ્રથટિયાર) દાતરના

પાઈટ. વિ. (પ્રથટ) ચાપલુ, મનુષ્ય. (૨)
ન. અધિકાર, પ્રસ્તાવ

પાઈટ. ન. (પ્રથટ) પ્રકરણ અન્થ.
(૨) અધિકાર, પ્રસ્તાવ.

પાઈટિય વિ. (પ્રથટિય) કોટી, શરીરે
મળી ગયેલ

પાઈટિય. પુ. (પ્રથ) અધિકાર

પાઈટિય વિ. (પ્રથટિય) કરી ગયેલ, મળી
ગયેલ

પગાઢ ત્રિં (પ્રગટ) તીવ્ર, કંઠ્ય, નીલ્ય
(૨) અત્યંત વાણુ.

પગામ. ત્રિં (પ્રગમ) અતિશય, ધાણુ

પગાર પું (પ્રકાર) પ્રકાર, બેદ (૨)
આદિ, વગેરે

પગાસ. પુ (પ્રકાશ) પ્રકાશ, તેજ, ઉદ્યોત
(૨) ખુલ્લુ (૩) ત્રિં સરખુ, પુન, સમાન (૪) પું ક્રોધ યુસ્મે

પગાસણયા } સ્ત્રીં (પ્રકાશન) પ્રકાશન
પગાસણા. } કરેલુ, પ્રગટ કરેલુ

પગાસય ત્રિં (પ્રકાશક) પ્રકાશ કરનાર

પગાસિય ત્રિં (પ્રકાશિત) પ્રકાશન

પગાસિયા. સ્ત્રીં (પ્રકાશિકા) પ્રકાશ કરનારી.

પગિટ્ટ. ત્રિં (પ્રગટ) મજામૂત, પુષ્ટ, ઉત્તમ

પગે. જનં (પ્રગ) પ્રભાતમા, સનાતમા

પગાહ. પું (પ્રગહ) પડકર, પ્રહણ કરેલુ
(૨) રાસ, દોડી (૩) ઉપધિ, ઉપકરણ
(૪) નાયક, મુખી.

પગાહિય. ત્રિં (પ્રગ્રીત) લાધેલુ, પ્રહણ કરેલુ

પગાહિયાં. સ્ત્રીં (પ્રગ્રીતા) પિંડેપણના સાત પ્રકારમાનો ઝડા પ્રકાર, જે આહાર મુદરથે પોતાના વાસણુમા ખાના માટે લીધો છે તેમાથી સાધુને વ્હોગવે તે

પર્વકમણ } નં (પ્રવકમણ) ગુણુ કે
પર્વકમણ. } ૧૬થણુવડે જમીન ઉપર વસાવેલો આવડુ તે (૨) આગક જમીન ઉપર ગુણુભર ચાલવા સીધે સારે કાવામા આવતો સરદાર

પવલિષ્ઠ. ત્રિં (પ્રવલિત) અનાયમાન થયેલ, નીકળી ગયેલ

પવોદય. ત્રિં (પ્રવોદિત) પ્રેરણા કરાવેલ

પચઅ ત્રિં (પ્રવય) જ્ઞાન (૨) નિમિત્ત (૩) પું વિશ્વાસ, ભરમે

પચાઅ ત્રિં (પ્રવચ્ચિ) પ્રત્યય-હિન્દિય અને અનિન્દિય નિમિત્તી ઉપગમ.

(૨) આનાંદર, વિશ્વાસપાત્ર (૩) નં શ્રુતજ્ઞાન, આગમજ્ઞાન

પચંગ. નં (પ્રત્યક્ષ) શરીરના અન્યરના અન્યવો, નેન નખ વગેરે ઉપાગ

પચંત પું (પ્રત્યન્ત) પાસે, નજીક (૨) ત્રિં અત્યંત નીચ, અત્યંત.

પચતિગ } ત્રિં (પ્રાત્યન્તિક) સીમાડે
પચંતિય } આવેલ, પ્રાત ભાગમા રહેલ

(૨) પું પર્વતની સમીપનો પ્રદેશ

પચસ્ત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) આત્માને હિન્દિયોની મહદ વિના પદ્મથેના સાક્ષાત્ યોગથી થતુ જ્ઞાન (૨) હિન્દિયોથી ઉત્પન્ન થતુ જ્ઞાન

પચન્નજં. જનં (પ્રત્યક્ષ) રખર, નગર આગળ

પચન્નજાણ. નં (પ્રત્યાજ્ઞા) આવડતુ દશમુ નેન (૨) પાપના ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા, સાન-દ્યોગની નિવૃત્તિ (૩) આવશ્યકના છંદા અધ્યયનનુ નામ (૪) પ્રત્યાજ્ઞાન સંબધિ હરીકેતનાજો નવમે પૂર્વ

પચન્નજાણકિરિયા સ્ત્રીં (પ્રત્યાજ્ઞાનક્રિયા) સુયગગમ સનના બીજન શ્રુતરકધના ચોથા અધ્યયનનુ નામ

પચન્નજાણનં નં (પ્રત્યાજ્ઞાનક) બાળકની રક્ષા માટે રાખવામા આવતી આધા

પચન્નજાણપ્રવાય પું (પ્રત્યાજ્ઞાનપ્રવાદ) પ્રત્યાજ્ઞાનના અધિકારનાજો ૧૪ પ્રવર્તમાનો નવમે પૂર્વ

પચન્નજાણાવરણ નં (પ્રત્યાજ્ઞાનાવરણ) જેની અસર નધારેમા વધારે ચાર મહિના સુધી રહે છે અને જે સર્વ નિરતિપણુ પ્રાપ્ત થતા દે નહિ તે દાસ, કપાલના ચાગ્ર પ્રકારમાનો નોતે પ્રકાર

પચન્નજાણિ. ત્રિં (પ્રત્યાજ્ઞાનિક) ત્યાગી, પચન્નજાણુ કરનાર

પચન્નજાણી. સ્ત્રીં (પ્રત્યાજ્ઞાના) નિર્ગેધ કરનારી ભાસ

પચ્ચમ્નાય. ત્રિ. (પ્રચારયાત) નિયમ લીધેલું,
પ્રતિજ્ઞા કરેલી, ત્યાગ કરેલું

પચ્ચમ્નાયય ત્રિ. (પ્રત્યક્ષયાયક) ત્યાગ
કરનાર

પચ્ચમ્નિ પુ. (પ્રચિન્ન) પ્રત્યક્ષ--કરનાર
જ્ઞાનને ધરનાર, કેનજી

પચ્ચમ્નિ પુ. (પચિમ) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિદિશા સ્ત્રી. (પચિમદિશા) પશ્ચિમ
(આશ્વમેધી) દિશા

પચ્ચમ્નિમા. સ્ત્રી. (પચિમા) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિમિત્ર. ત્રિ. (પાશ્ચાત્ય) પશ્ચિમ દિશા
સમઘી, પશ્ચિમનું

પચ્ચમ્નિનુત્તરા. સ્ત્રી. (પચિમોત્તરા) નામના
પુણે. પશ્ચિમ અને ઉત્તરની વચ્ચેનો
પુણે.

પચ્ચમ્નિયા સ્ત્રી. (પ્રત્યક્ષિયા) મહા લેકોના
એક પ્રકારનું કર્ણ

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પ્રત્યર્થિક) પ્રતિરક્ષી, દુશ્મન

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પચિન) પશ્ચિમ નિલાગનું
(૨) નં. પશ્ચિમ દિશા

પચ્ચમ્નિયા સ્ત્રી. (પચિના) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિમિત્ર ત્રિ. (પાશ્ચાત્ય) પશ્ચિમદિશા
તરફનું પશ્ચિમનું

પચ્ચમ્નિનુત્તરા સ્ત્રી. (પચિમોત્તરા) પશ્ચિમ
અને ઉત્તર દિશા વચ્ચેનો પુણે, નામના
પુણે.

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પ્રત્યાનુવૃત્ત) નિહાવેલું (૨)
લોકેલું.

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પ્રત્યાનુવૃત્ત) સમર્પણ, પાછું
સોંપી દેલું તે (૨) નિવેદન કરતું જાણી
તું તે

પચ્ચમ્નાસ પુ. (પ્રચાન્નાસ) નિયમન પ્રત્યક્ષ
આગળ

પચ્ચમ્નિ પુ. (પ્રચય) વિશ્વાસ ભર્યો (૨)
હેતુ કારણ નિમિત્ત (૩) નિહાનિ
વગેરેના પ્રત્યક્ષ (૪) પ્રતીતિ મોઢ (૫)

નિર્ણય, નિશ્ચય (૧) શપથ (૭) જ્ઞાનનું
કારણ

પચ્ચમ્નાસ. નં. (પ્રચમ્નાસ) સમનું સમા-
ધાન કરતું તે (૨) પ્રતિનયન ખડન.

પચ્ચમ્નાય પુ. (પ્રચનાય) દોષ ગેરતામ
(૨) નિમ્ન, અનનસય

પચ્ચા. સ્ત્રી. (પચા) નેકપાળ તથા ચક્ર
સૂર્યની યાજ્ઞ પાઠિત્વ-અર્થ (૨) એક
જાતનું નામ

પચ્ચાઉદગ્રાયા નં. (પ્રચાર્તન) પાછું ફરતું,
આવર્તન કરતું

પચ્ચામ્નિ સ્ત્રી. (પ્રત્યાપનિ) ગોચરીની ના
વીધિમાની બીજી રીધિ જતા એક
પક્ષિમા મિત્રા બધા નામના વગેરેની
બીજી પક્ષિમા મિત્રા હો તે

પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રત્યાપન) પાછું આવેલું
(૨) નં. પ્રત્યાગમન

પચ્ચાજાય ત્રિ. (પ્રચાજાત) ઉત્પન્ન થયેલ,
જન્મેન

પચ્ચાવિચિત્ર નં. () પચ્ચમ્ના નામના
ધાસને કુળને જનાવેલું રજેદગ્ધ.

પચ્ચામિત્ર પુ. નં. (પ્રત્યમિત્ર) પડોશનો દુ-
શ્મન, સીમાડાનો પ્રતિરક્ષી (૨) પ્રથમ
મિત્ર અર્થ પડી દુશ્મન થયેલ હોય તે

પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રચાયક) } જાણનાર
પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રચાયક) }

પચ્ચામ્નિ સ્ત્રી. (પ્રચાવતિ) ઉત્પત્તિ, જન્મ
અર્થ

પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રચાવતિ) જન્મ પામેલ
અવતરેન (૨) નં. પુનર્જન્મ

પચ્ચામ્નિ પુ. (પ્રચાર્તન) આવર્તનની
પચ્ચામ્નિ. } સામે આવર્તન ચક્ર સામે ચક્ર

પચ્ચામ્નિ પુ. (પ્રચાવતિ) મધ્યાદ્ય રીતો
સમય, ત્રીજો પહોર

પચ્ચાસન. ત્રિ. (પ્રચાવતિ) સમીપમ રહેન
પચ્ચાસિ ત્રિ. (પ્રચાવતિ) બીજીવાગ આગ

પચ્ચુગાચ્છણ્યા સીં (પ્રત્યુદયમના) અ-
ભિમુખ ગમન.

પચ્ચુત્તર પું (પ્રત્યુત્તર) ઉત્તર ત્યાજ્ય
પચ્ચુત્થય } ત્રિં (પ્રત્યુત્થય) પચ્ચુત્થય
પચ્ચુત્થય } દાંડુ, ગિજાવેતુ

પચ્ચુપ્પરાણ ત્રિં (પ્રત્યુપ્પરાણ) વર્તમાનકાળનું,
આનતા સમયનું (૨) ઋણુચૂનનામનો
તથ સાત તથામનો એક

પચ્ચુરસ નં (પ્રત્યુરસ) ઝાતી રક્ષામે સ
મુખ

પચ્ચુચમાર. } પું (પ્રત્યુચમાર) ઉપકારને
પચ્ચુચમાર } બંને ઉપકાર.

પચ્ચૂસ. નં (પ્રત્યુચૂસ) પ્રાત કાગ પગેલીઉ
પચ્ચામિ નં () સમુખ આગમન,
સામેયુ કરતુ તે

પચ્ચોલિષત્ત ત્રિં (પ્રત્યુલિષત્ત) ઉચે ૪૪
પાડુ નીચે પડેન

પચ્ચોયડ નં (પ્રત્યુચોયડ) નદીના કાંઠા
પામેતી બેખડ (૨) ત્રિં દાંડેન

પચ્છ ત્રિં (પચ્છ) દિતકારક, દિનમરી

પચ્છમ્. પું (પ્રચ્છમ) પટેડી, ઓહાડ

પચ્છણ નં (પ્રચ્છણ) થોડી થોડી

પચ્છણા સીં } આમડી તાડી-બેની તે

પચ્છણણ ત્રિં (પ્રચ્છણ) ગુમ, બાનુ

પચ્છણણપહ પું (પ્રચ્છણણ) જાર, ઉપપતિ

પચ્છસ્. ત્રિં (પચ્છસ્) ઉત્તગર્ભ પાડનો

અર્ધભાગ

પચ્છન્ન ત્રિં (પ્રચ્છન્ન) ગુમ, નગરે ન દેખાય

એ

પચ્છય પું (પ્રચ્છય) રત્ન મિશે પટેડી

પચ્છયધુવ. નં (પ્રચ્છયધુવ) પાડુ ૪૦

પચ્છા મં (પચ્છા) ૧૩ પાડગથી (૨)

પચ્છિમ ત્રિં (પ્રચ્છિમ) દાંડુ

પચ્છાવટ ત્રિં (પચ્છાવટ) નિરામરજ કરન

(૨) નાપુને પે. ઉતારી શુદ્ધ્ય અને

(૩) પસાગ થયેવ, અતીત થયેન

પચ્છાકમ્મ નં (પચ્છાકમ્મ) સાધુ સાધ્વીને
આહાર બોરાવી તે નિમિત્તે સચેત
પાણીથી વાસણ વગેરે ધોવા તે, પચ્છાક
મંદોપ, આહાર સમ્પદી એક દો

પચ્છાગ પું (પ્રચ્છાગ) પટેડી, બદન ઉપર
ઓહાડાનું નર, સાધુના ચોદ ઉપગ્રહ
માનુ એ

પચ્છાણુતાવ પું (પચ્છાણુતાવ) પરનાવો,
પચ્છાતાપ

પચ્છાણુપુત્રી સીં (પચ્છાણુપુત્રી) પાડગથી-
ઉચેથી અનુક્રમ ગણવો તે

પચ્છાતાવ પું (પચ્છાતાવ) પરનાવો, અનુ
તાપ

પચ્છાતાવિય. ત્રિં (પચ્છાતાવિય) પચ્છાતાવ
પરનાર

પચ્છાવણ નં (પ્રચ્છાવણ) દાંડુ તે

પચ્છાવિનાય ત્રિં (પચ્છાવિનાય) પાડગથી
સરી પનાગ, આરિત લીધા પછી તેને
ઝેડી દેના

પચ્છાપુર. મં (પચ્છાપુર) આમળ
પાડગ

પચ્છામાગ પું (પચ્છામાગ) પાડવો
દિઓ.

પચ્છાવણ. નં (પ્રચ્છાવણ) ૭૫ ઉપરનું એક
આનદનનું પડ

પચ્છાવણા સીં (પ્રચ્છાવણા) આદર,

પચ્છાવણી સીં (પ્રચ્છાવણી) પટેડી

પચ્છાવાય પું (પચ્છાવાય) પચ્છાતાપ
પરનાવો

પચ્છાવાય પું (પચ્છાવાય) પચ્છિમનો
અનુક્રમ વાવુ

પચ્છાવિ મં (પચ્છાવિ) પછી પત
પાડગથી પત

પચ્છામંવરિ રાં (પચ્છામંવરિ) પાડગ
મગમ-

પદ્યસંયમ પુ (પદ્યસંયમ) પાઠગથી
પરિચિત થયેના શુભોનો સસ્તર-મીર્તન
રુતુ તે (૨) ભિક્ષાનો એક દોર

પદ્યસંયમ ત્રિ (પદ્યસંયમ) પાઠગથી
પરિચિત થયેના સ્ત્રી સાસુ સમરા વગેરે
પદ્ધિત નં (પ્રાચીન) જેથી પાપનો
નાશ થાય તેનું તપ

પદ્ધિત ત્રિ (પદ્ધિ) પાઠગ, પાઠગનું
(૨) અન્તિમ (૩) નં પદ્ધિ દિશા

પદ્ધિમકાલ પુ (પદ્ધિમકાલ) પાઠગે
વખત સનેખણનો સમય અનુકૂળ

પદ્ધિમદ્ધ નં (પદ્ધિમદ્ધ) ઉત્તરાર્ધ ઉત્તરનો
આરંભ ભાગ

પદ્ધિમસલેહણા સ્ત્રી (પદ્ધિમસલેહણા)
છેલ્લા વખતની સનેખના અત વખતે
આપાદિને ટાળના તે

પદ્ધિમિષ્ટ ત્રિ (પદ્ધિમિષ્ટ) પાઠગથી ઉ
ત્પન્ન થયેનું પાઠગનું

પદ્ધિયા સ્ત્રી () પાસની અખડી,
ચગેરી

પદ્ધિચ્ચ ત્રિ (પદ્ધિચ્ચ) પાઠગનું

પદ્ધિચ્ચગણ } ત્રિ (પદ્ધિચ્ચગણ) પાઠ
પદ્ધિચ્ચગણ } ગથી ઉત્પન્ન થયેના

પદ્ધિચ્ચગણ નં (પ્રત્યક્ષ) આગળ એ
સત્તા શીખે તે વખતે સમગ્ર રૂનામા
આવે તે

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) એવું તે
ભાગ્ય

પદ્ધિચ્ચ ત્રિ (પ્રત્યક્ષ) ઉત્પન્ન કરનાર

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) પુરુષ ગિહ જન
નાં દમ

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) પ્રકૃષ્ટ અર્થમ
આરી રીતે જીવન નિર્વાહ થય તેટલું
દ્રવ્ય

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) ૮૪ નાખ પ્રત્યક્ષ
પરિમિતકાળ

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) ૮૪ નાખ પ્રત્યક્ષ
પરિમિતકાળ

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) ૮૪ નાખ પ્રત્યક્ષ

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) ૮૪ નાખ પ્રત્યક્ષ

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) મર્વત નામ, પ્રાપ્તિ
(૨) પરિપાત્રી સમય પ્રત્યક્ષ

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) અત-૮૩

પદ્ધિચ્ચ ત્રિ (પ્રત્યક્ષ) ઉત્પન્ન કે

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) રિનામદનો રિતા
પરિપાત્રી

પદ્ધિચ્ચ નં (પ્રત્યક્ષ) પાડુ તે પાન રૂનાપુ તે

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) વરમાદ નાદગા

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) જેણે આ ૧૨ આદિ
પદ્ધિ આધીને પુરી કરી છે તેણે જીવ

(૨) સપૂર્ણ પુરુ (૩) પત્રાસરના
ત્રીજા પંના સતરમા નારનું નામ

પદ્ધિચ્ચનામ નં (પ્રત્યક્ષ) પદ્ધિ નામ
નામરૂર્મની એક પ્રકૃતિ

પદ્ધિચ્ચસંલેહણ ત્રિ (પ્રત્યક્ષ) સખનાત
વર્ના આપુષનાજો પદ્ધિ જીવ

પદ્ધિચ્ચ સ્ત્રી (પ્રત્યક્ષ) સપૂર્ણતા છ પ્રમ
રની પદ્ધિ (૨) શક્તિ સામર્થ્ય

પદ્ધિચ્ચ સ્ત્રી (પ્રત્યક્ષ) જેનું રૂપ
સારી રીતે સમ ત્વાગા આવે તેની
ભાગ

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) મેર રિશી જે એ
વખત વરસે તો હમર વર્ષ સુધી જમો

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) પ્રપિનામદ આવેનો
દોર

પદ્ધિચ્ચ પુ (પ્રત્યક્ષ) રમિધ અર્થપાતા
સદ્ધમ નિગોદ જીવને ઉત્પત્તિ સમયે જે

મતિજન અજ્ઞાનના અશ દોષ તેને બીજે
સમય જે વૃદ્ધિ થાય ત પદ્ધિચ્ચ

પદ્ધિચ્ચનામ પુ (પ્રત્યક્ષ) પદ્ધિચ્ચનામ
સમુદાય

પંજીયણ. ન૦ (પર્યવન) સર્વત વસ્તુ પરિ
 ષ્ઠેદ૩૫ જ્ઞાન (૨) નિશ્ચય, અવધા-ણ
 પંજીય પુ૦ (પ્રતક) પટેલી નરકનો
 મેરથી દક્ષિણ તરફનો નરવાવાસો
 પંજીયમગ્ન. પુ૦ (પ્રત્તકમધ્ય) એક નગ-
 કાનામો
 પંજીયારાટ્ટ પુ૦ (પ્રત્તકારત્ત) નરનાસ વિરો
 પંજીયારાસિટ્ટ પુ૦ (પ્રત્તકારશિટ) એક
 નરનાસો
 પંજીલણ ન૦ (પ્રત્તલન) વધારે અગમ્યુ.
 પંજીલિય. નિ૦ (પ્રત્તલિત) અગમી ઉરેપુ.
 (૨) જાગૃત થયેતુ
 પંજીવ. પુ૦ (પર્યવ) દ્રવ્ય અને ગુણનુ રૂપા
 ન્તર થયુ, એ- અવગ્યામાથી ખીજ
 અવસ્થામા જતુ તે (૨) પરિ-ઠેદ,
 નિર્ભય (૩) નિરોપના, વ્યક્તિત્વ (૪)
 પર્યાય-એક રસ્તુના ભિન્ન ૨ નામો,
 એપર્યાયમક ભિન્ન ભિન્ન શબ્દો
 પંજીવસ્તર ન૦ (વચાસ્તર) સર્વ આમશ
 પ્રદેશને અનન્તયુગા મીએ એના એક
 એ- આમશ પ્રદેશના અચરુનધુ પર્યાય
 છે તે ' પંજીવસ્તર '
 પંજીવજાય ત્રિ૦ (પર્યવજાય) જ્ઞાન પ્રાપ્ત
 પંજીવક્રિય ત્રિ૦ (પર્યવક્રિય) અવસ્થાએ
 પદોત્થેતુ પાર પામેતુ
 પંજીવણ ન૦ (પર્યવન) સર્વથા રેદુ-ગાણુ
 તે, (૨) પરિ-ઠેદ નિવય
 પંજીવનય પુ૦ (પર્યવન) પર્યાયસ્થિતક
 (પર્યાયન નિયમ કરનાર) નય
 પંજીવલોટ ત્રિ૦ (પર્યવલોટ) અવસ્થાન્તર
 રૂપ પર્યાયથી અવાએન, પુત્રાના, જુડ
 થયેતુ
 પંજીવસાણ ન૦ (પર્યવસાણ) હડો, અન્ત
 પંજીવસિય. ત્રિ૦ (પર્યવસિય) અન્તગામ્યુ,
 ઉગ્રવામ્યુ (૨) રો. રહેપ, જાળી વધેન
 (૩) ન૦ અવસાન, અન્ત

પંજીય પુ૦ (પર્યાય) સમાન અર્થ, જેમ
 વન, કળાશ વગેરે. (૨) અનુક્રમ (૩)
 વગ્નુની ઉત્તરોના અવસ્થા. રૂપાતર
 (૪) સાધુપણ, આનંદપણ વગેરે અવસ્થા
 પંજીયવોચ્છેદ પુ૦ (પર્યાયવ્યવચ્છેદ) અ-
 નુક્રમે સાધુપણના પર્યાયનો વિવેક
 કરવો તે, પ્રયશ્ચિત્તનો એક પ્રકાર
 પંજીયા સ્ત્રી૦ (પ્રાર્યિકા) આપની ક માની
 મોગીમા
 પંજીદાસ પુ૦ (પર્યુદાસ) નિપેધ પ્રતિપેધ
 પંજીદ. પુ૦ (પ્રયુદ્ધ) કૃષ્ણ વાસુદેવની
 રૂકમણી રાણીનો પુત્ર (૨) અતમગમ્યુતના
 ચોથા વર્ગના હડા અધ્યયનનુ નામ (૩)
 પ્રભુ નામનો મેર કે જે એક વખત
 વરમે તો તેનો એક હગ્નર વરસ સુધી
 રેદ આને
 પંજીદાસ ત્રિ૦ (પર્યુદાસિય) ઉદ્યત થયેન,
 તેપાર થયેન.
 પંજીદાસણ ન૦ (પર્યુદાસ) સેના, ભક્તિ
 પંજીદાસણયા } સ્ત્રી૦ (પર્યુદાસ) મેરા
 પંજીદાસણા. } ભક્તિ કરી તે
 પંજીદાસણિજ્ઞ } ત્રિ૦ (પર્યુદાસનીય) પર્યુ-
 પંજીદાસણિય. } પાસના-સેના ભક્તિ
 કરવા યોગ્ય
 પંજીસણ ન૦ (પર્યુદાસ) પર્યાયગમીમા સાધુએ
 એક ધ્યાને નિવાસ કરવો તે
 પંજીસણકાપ પુ૦ (પર્યુદાસ) પર્યુદાસ-
 કાપ, પર્યાયગમીમા સાધુએ એ- ધ્યા-
 નકે નિવાસ કરવો, સત્તરી પ્રતિકમ્બ
 કરતુ, લોચ કરવો, વચ્ચાદિક વ્દોરના
 નદી વગેરે
 પંજીતિત. ત્રિ૦ (પ્રયોતિત) પ્રગટ કરેપ
 પંજીય પુ૦ (પ્રયોત) ઉદ્યોત પ્રકાશ. (૨)
 હડા તીર્થસ્થ રૂપા અચરુ
 પંજીયગર. ત્રિ૦ (પ્રયોત) પ્રગટ કરનાર,
 તેજ આપનાર

પંજોસવળ નં (પર્વણ) } પર્વણ
પંજોસવળા સ્ત્રીં (પર્વણ) } પર્વ.

આપાદી પાપીના પડવાથી ૪૯ ૩ ૫૦
મો દિવસ (૨) એન્ડ આનમા એમાસુ
વ્યતીત કરવું તે.

પંજોસવળાકપ્પ પુન્ (પ્યુપણાકપ) બુઓ
“ પંજોસવળાકપ ” રા

પંજોસવળ ત્રિન્ (પર્વણ) પંજોસવળ
કપ્પ, પર્વણમા કરનાવું વિધાન કરેલ-
આચરેલ.

પંજર પુન્ (પંજર) પ્રત્યક્ષ વિશેષ

પંજાય નં (પ્રજ્યાત) પ્રિયજનનું અતિશય
ચિન્તન કરવું તે (૨) ત્રિન્ ચિન્તિત

પટ પુન્ (પટ) વસ્ત્ર, લુગડુ

પટ પુન્ (પટ) દુપટ્ટો, પછેડી (૨) ધાતુના
પતરા (૩) સાંધીનું એક ઉપકરણ,
અવગ્રહાનન્તકને ધરી રાખવા માટે સા
ધીની ૩૩ ઉપર બાધાનો પટ્ટો (૪)
કીડાની લાળનું સૂત્ર (૫) કવચ ઉપર
માધવાનો પટ્ટો (૬) લેખની તખતી.
(૭) પટ્ટસૂત્રના બનેન પટોળા

પટ્ટહલ્લ પુન્ (પટ્ટહલ્લ) પટેલ મામનો મુખી

પટ્ટસુય. પુન્ (પટ્ટસુય) અશુન્ડો શરીર લુ
ગડાનો હવાલ

પટ્ટકાર પુન્ (પટ્ટકાર) શાલની, વણકર.

પટ્ટગ પુન્ (પટ્ટક) પાટ, આસન વિશેષ

પટ્ટણ નં (પટ્ટણ) મોડું શહેર (૨) રત્ન
ભૂમિ, સ્થાન વિશેષ

પટ્ટય નં (પટ્ટ) ન્દાવાના પાટલો

પટ્ટિયા સ્ત્રીં (પટ્ટિકા) લાકડાની પટ્ટી-
પાટની (૨) ધનુષી પટ્ટી

પટ્ટિસ પુન્ (પટ્ટિ) નાળ એ ગતનું
અસ્ત્ર

પટ્ટી સ્ત્રીં (પટ્ટી) ધનુર્ધરિ (૨) હાથ
પરની પટ્ટી

પટ્ટ ત્રિન્ (પટ્ટ) જેનો સ્પર્શ કરેલો છે તે

પટ્ટ ત્રિન્ (પટ્ટ) જેને પૂડેન ૩ તે (૨)
નં પ્રશ્ન, સવાવ (૩) ત્રિન્ અગ્રેસર
(૪) પ્રધાન, મુખી

પટ્ટ નં (પટ્ટ) પીઠ, વાસાનો ભાગ

પટ્ટવગ્ર. ત્રિન્ (પ્રત્યાપક) આપન કરનાર
(૨) અવધિજ્ઞાનનો પ્રાગ્ભ કરનાર

પટ્ટવગ પુન્ (પ્રત્યાગ) પ્રસ્થાપના કરનાર
(૨) પ્રતર્કક.

પટ્ટવણ. નં (પ્રત્યાવન) આગભ (૨) પ્રકૃષ્ટ
આપન

પટ્ટવણા સ્ત્રીં (પ્રત્યાવના) કલ્પના

પટ્ટવિય. ત્રિન્ (પ્રત્યાવિત) સ્થાપેલું, પ્રતા
માડેલું

પટ્ટવિયા સ્ત્રીં (પ્રત્યાવિતા) અપરાધનું
પ્રાયશ્ચિત્ત શરૂ કરવું તે, આરોપણ પ્રાય
શ્રિત્તો એ. પ્રકાર

પટ્ટિમંસ નં (પટ્ટમાસ) પીઠનું માંસ (૨)
વિધ

પટ્ટિય ત્રિન્ (પ્રત્યિય) પ્રધાણ કરેલ

પટ્ટીવસ પુન્ (પટ્ટીવસ) આડસર.

પટ્ટ. પુન્ (પટ્ટ) વસ્ત્ર લુગડુ

પટ્ટંગા. સ્ત્રીં () જડી લાંબી

પટ્ટકારક પુન્ (પટ્ટકારક) લુગડુ વણનારો,
વણકર

પટ્ટગ પુન્ (પટ્ટક) પટ વસ્ત્ર

પટ્ટગાર. પુન્ (પટ્ટકાર) તન્તુવાય કપડું
વણનાર

પટ્ટણ નં (પટ્ટણ) પડી જવું, પડવું

પટ્ટલ નં (પટ્ટલ) પટલ સમૂહ, જથ્થો
(૨) પડ, યડ (૩) મુન્ડ (૪) પડલો,
ગોચરી વખતે પાત્રા લાંબાનું એક વસ્ત્ર
ખણ

પટ્ટલગ સ્ત્રીં નં (પટ્ટલક) પુત્ર વગેરે
લાકવાનો પડલો, આચ્છાદન વસ્ત્ર (૨)
પોટની.

પડસાહિય } પુ. (પડસાહિય) નામે પહે.
પડસાહિય. } રવાનુ વજ, ધોતીયુ.

(૨) કુપટો

પડસાહિયા } સ્ત્રી. (પડસાહિયા) સાડી,
પડસાહિયા } પડી

પડહ. પુ. (પડહ) મોટો ઢોલ

પડાગ પુ. (પડાગ) } ધ્વજ, વાવટો

પડાગા સ્ત્રી. (પડાગા) } (૨) ચિહ્નવાળો
પડો (૩) એક જાતનો સર્પ

પડાગાપડાગા. સ્ત્રી. (પડાગાતિપડાગા) ઉપરા
ઉપરી ધ્વજ, ધ્વજ ઉપર ધ્વજ (૨)
મન્જની એક જાત

પડિ ઘ. (પ્રિ) દરેક. (૨) પ્રત્યે (૩)
પ્રતિપક્ષી, વિપરીત (૪) વિશેષ, વિશિ
ષ્ટતા (૫) વ્યાપ્તિ (૬) પડી (૭)
સન્મુખપણુ (૮) પ્રતિદાન, બદલો. (૯)
પ્રતિબેધ, નિબેધ (૧૦) સ્વભાવ (૧૧)
અધિકતા, અતિશય (૧૨) નાનાપણુ,
લઘુતા (૧૩) સ્નાયુ, પ્રશન્નતા (૧૪)
સાપ્રતિકતા, વર્તમાનતા (૧૫) નિર્ચક

પડિ વિ. (પડિ) પડનાણુ, વજનાણુ

પડિપદ ન. (પ્રવક) દરેક, પ્રત્યેક

પડિસુઝા સ્ત્રી. (પ્રતિસુઝ) અનિધ્વનિ, અતિ
શબ્દ

પડિકંટક વિ. (પ્રતિકંટક) અનિપર્યા

પડિકત્તાર વિ. (પ્રતિકર્ત) દ્વાજ કરનાર

પડિકલ્પિત વિ. (પ્રતિકલ્પિત) મન્જ
કરેન, તેવા કરેલ

પડિકમ્મ ન. (પ્રતિકમ્મ) સકલનાદિ ચ
ચિત (૨) રેડુ-ચિહ્નિત્સા

પડિકય. વિ. (પ્રતિકય) જેનો બન્ને આ
પાસા આવેન જે તે (૨) ન. પ્રાપ્ત
માર બદલો

પડિકિરિયા સ્ત્રી. (પ્રતિકિરિયા) પ્રતિમાર, બદલો

પડિકુચ્ચુડ પુ. (પ્રતિકુચ્ચુડ) પ્રતિપક્ષી
કાંચો.

પડિકુટ્ટ વિ. (પ્રતિકુટ્ટ) સમાજનો
પડિકુટ્ટિલગ. } તિગરના પામેલ નિષિદ્ધ,
નિધ.

પડિકૂલ વિ. (પ્રતિકૂલ) ઉવડ, વિપરીત
(૨) અનિષ્ટ

પડિકોહ. પુ. (પ્રતિકોહ) કોધની બદામે
કોધ કરવો

પડિક. ન. (પ્રત્યક) પ્રત્યક્, દરેક.

પડિકંત વિ. (પ્રતિકાન્ત) અનિકમળ કરેલ,
પાપથી પાછો વળેન

પડિકમ. પુ. (પ્રતિકમ) શરીરની વિભૂષા
આદિ ક્રિયા

પડિકમળ. ન. (પ્રતિકમળ) } પ્રતિકમળ

પડિકમળા. સ્ત્રી. (પ્રતિકમળા) } કરવ, પા-

પની આનેચના, દોષ નિનાશ (૨)

નિગતિ, વ્યાવર્તન (૩) પ્રમાદને વશ

ચનાથી શુભ યોગ મૂકી અશુભ યોગ પર

ચલા પછી પાછા શુભ યોગ પર ચલુતે

પડિનિવૃત્ત. વિ. (પરિવૃત્ત) વિસ્તારિત,

પડિગય. વિ. (પ્રતિગય) પાણુ ગયેલુ

પડિગાહ વિ. (પ્રતિગાહ) પ્રવચ્ચ કરનાર

પડિગાહ ન. (પ્રતિગાહ) ઉપરથી પડી

રતુને પ્રવચ્ચ કરનાર, સાધુના પાત,

પાતલ (૨) સિદ્ધ મેણિયા અને મણુરસ

મેણિયા પરિકર્મને ૧૧ મો ભેદ અને

પુઠ્ઠ સેણિયા પાત્ય પરિકર્મનો આશ્રમે

ભેદ

પડિમાહ્યારિ વિ. (પ્રતિપ્રત્યારિ) પાતરા
રાખનાર

પડિમાહિય વિ. (પ્રતિમાહિય) પ્રવચ્ચ કરેલ

પડિયામ. પુ. (પ્રતિયામ) વિનાય (૨)

પ્રતિનય, નિરોધ (૩) નિગરણ

પડિચ્ડ પુ. (પ્રતિચ્ડ) સામસામે બે ચ્ડ

દખાય તે, જે ઉપાન આદિનુ કરણુ છે

પડિચરણ પુ. (પ્રતિચરણ) જનમુખ. ચર

પુરા

પરિચાર. પુ૦ (પ્રતિચાર) ગોઠવણ, વ્યવસ્થા.
(૨) કળા વિશેષ; અદ્ય આદિની મનિનુ
પરિચાન. (૩) રાગીની એવા આકરીનું
જ્ઞાન.

પરિચોદના. સી૦ (પ્રતિચોદના) ઉપદેશ.
પ્રેરણા.

પરિચ્છેદા. પું૦ (પ્રતીચ્છેદ) પોતાના ગુરૂની
આજ્ઞા લઈ મૂલના અર્થ અદ્ય કરવાને
આઆર્થ સાથે રહેનાર સાધુ, જ્ઞાન લેવાનો
અભિલાષી

પરિચ્છેદ્ય. ન૦ (પ્રતીચ્છેદ) ખીજા ગણમાં
જઈ મૂલાર્થ અદ્ય કરવા ને.

પરિચ્છેદ્ય. ત્રિ૦ (પ્રતિચ્છેદ) ઢકાએક.

પરિચ્છેદ્ય. } ન૦ (પ્રતિચ્છેદ) આઆ-
પરિચ્છેદ્ય. } દન, ઢાંકણ.

પરિક્ષા. સી૦ (પ્રતીક્ષા) પ્રતીક્ષણ; નિરીક્ષણ.

પરિચ્છિદ્ય ત્રિ૦ (પ્રતીચ્છિદ) અદ્ય કરેલ.
(૨) વિશેષ સ્વરૂપની ઇચ્છવાળો.

પરિચ્છેદીય. (પ્રાતિચ્છેદ) ઉમેદવાર;
હતેભર.

પરિજાગર. ન૦ (પ્રતિજાગર) ઉગમગરો,
ભગતા રહેવું તે

પરિજાગરણ. ન૦ (પ્રતિજાગરણ) જિજ્ઞાસની
વેવાવચ્ચ કરવી તે.

પરિજ્ઞાવિયા સી૦ (પ્રતિજ્ઞા) સદામે
આવતી નાવા-હોડી

પરિજિજ્ઞાસ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિજ્ઞાસ) સદશ,
સરખું

પરિજિગ્માય. ત્રિ૦ (પ્રતિજિગ્માય) નીકળેલ,
નીકળી ગયેલ.

પરિજિમિ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિમિ) હેતુ વિશેષ,
વાદીના ઉપન્યાસ પુલ્ય ઉપન્યાસ કરી
પ્રતિવાદી ઉત્તર આપે તે (૨) સદશ;
પુલ્ય.

પરિજિનિયત. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનિયત) પાછા હરેલ.

પરિજિનિવૃ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનિવૃ) દેવપુકત.

પરિજિનિસંત. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનિસંત) સારી રીતે
વિશ્રામ પામેલ. (૨) નિસીન.

પરિજિગીય. ત્રિ૦ (પ્રત્યજિગીય) દુરમનાઇ રાખ-
નાર; ઉપદ્રવ કરનાર શત્રુ. (૨) નિદક.
(૩) ન૦ પ્રતિપક્ષીની સેના.

પરિજિગીયમાસા. સી૦ (પ્રત્યજિગીયમાસા) અપ-
કારી-વિરોધી ભાષા.

પરિજિગીય ત્રિ૦ (પ્રતિજિગીય) ઉકત; કથિત.

પરિજિતંત. ત્રિ૦ (પ્રતિજિતંત) સ્વશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
અર્થ.

પરિજિદંડ. પુ૦ (પ્રતિજિદંડ) મુખ્ય દંડની સમાન
ખીજો દંડ.

પરિજિદુર્ગદ્ધિ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિદુર્ગદ્ધિ) નિન્દા
કરનાર. (૨) પરિહાર-ત્યાગ કરનાર.

પરિજિદુર્વાર. } ન૦ (પ્રતિજિદુર્વાર) મ્હેડાઈ કરવાળા
પરિજિદુર્વાર. } પામેના ખીજો નાનો કરવાળો.

(૨) ખારણે બારણે.

પરિજિનકાસ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનકાસ) સરખું;
સમાન.

પરિજિનિવૃત્ત. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનિવૃત્ત) બહાર
નીકળેલ.

પરિજિનિયત. ત્રિ૦ (પ્રતિજિનિયત) પાછું વળેલ;
નિવૃત્ત થયેલ.

પરિજિનિવેસ. પુ૦ (પ્રતિજિનિવેસ) અલ્પ-નત દેવ.

પરિજિનીત્ર. ત્રિ૦ (પ્રત્યજિનીત્ર) પ્રતિપક્ષી;
વિરોધી.

પરિજિજ્ઞ. ત્રિ૦ (પ્રતિજિજ્ઞ) પ્રનિશા કરેલ.
(૨) આરેશ કરેલ

પરિજિજ્ઞા. સી૦ (પ્રતિજિજ્ઞા) જુઓ "પરિજિજ્ઞા"
શબ્દ.

પરિજિપંથ. પુ૦ (પ્રતિજિપંથ) ઉલટો માર્ગ; વિપ-
રીત માર્ગ. (૨) પ્રતિફળતા.

પરિજિપંથિ ત્રિ૦ (પ્રતિજિપંથિ) પ્રતિફળ, વિરોધી.

પરિજિપંથિયા. સી૦ (પ્રતિજિપંથિયા) પ્રતિફળતા;
વિદેશિપણ.

પરિજિપત્ર. ત્રિ૦ (પ્રતિજિપત્ર) પુકત; સહન.

पडिपह पु० (प्रतिपह) अन्तो भार्ग,
 उन्तो रस्ते (२) न अलिभुष, सभुष
 पडिपहिघ्न. वि० (प्रतिपहिघ्न) पथे आन्ता
 मुसाक्षन्ती अन्ते अन्त योरी अन्ता,
 सामे आन्ता

पडिपाद् पु० (प्रतिपाद्) पाया नीच गण
 वाने पडपाये

पडिपिडिय वि० (प्रतिपिडिय) प्रेरणा करय,
 पडिपुच्छणया } स्त्री० (प्रतिपुच्छणा) पूछ
 पडिपुच्छण } ते (२) शुद्धी अनुसाथी
 अे काम अन्ता अन्ते पानाने भाटे के
 पीन साधुआने भाटे अन्त पीन अन्त
 नीकते ते अन्ते पथ पुन अन्ते पुत्री
 समनि लघनेअ करत त, साभायारीना
 योथो प्रभर (३) शुद्धि पायेथी
 शुनामे भेगना प्रभर के वे ते (४)
 उत्तर, प्रभने अन्ता

पडिपुच्छणिक वि० (प्रतिपुच्छणिक) आन्ता
 पुछना योअ

पडिपुच्छा. स्त्री० (प्रतिपुच्छा) अन्तर पुछना
 ते (२) शुद्धि अन्ता भना करी टाय
 ते धार भाटे करीथी शुद्धि सिद्धि पुछु
 ते, दत्त साभायगीमानी सातभी सा
 भायगी

पडिपुण. } वि० (प्रतिपुण) अन्तर पु
 पडिपुण } पु

पडिप्रजिय वि० (प्रतिप्रजिय) पूछे
 अन्त

पडिपेध. पु० (प्रतिपेध) प्रतिपन्, रिपन्,
 अन्तपन् राग (२) दत्त, आभद
 (३) रिपन् अन्त अन्त आगन्त धामो
 (४) रोद अन्ति (५) आगन्ति (६)
 पेदन्

पडिपद् वि० (प्रतिपद्) अन्तपद् (२) पा
 तानु अन्तपद् (३) दत्त अन्तपद्
 (४) अन्तपद् अन्त

पडिवाहिर. वि० (प्रतिवाहिर) अधिनन्ती
 अन्तर, अन्तधिर, अन्तपद्

पडिवुच्छणया } स्त्री० (प्रतिवुच्छणा) अध
 पडिवुच्छणा. } समन्त (२) अन्तित.

पडिवुद्ध वि० (प्रतिवुद्ध) अन्तपद् अन्त,
 अन्तपद् अन्त (२) नन्त प्रतिपद्
 (३) पु० अन्तपद् अन्त नाम

पडिवुद्धि पु० (प्रतिवुद्धि) प्रतिपुद्धि नामे
 अन्तपद् अन्तपद् अन्तपद्

पडिवुहणया स्त्री० (प्रतिवुहणा) उपयन्
 पुष्टि

पडिवाह पु० (प्रतिवोह) अन्तपद् ते
 पडिवाहिय. वि० (प्रतिवोहित) अन्तपद् अन्त,
 अन्तपद्

पडिवाहिया स्त्री० (प्रतिवोहिया) अन्तपद् अन्त,
 दत्त

पडिभंड पु० (प्रतिभण्ड) वेयानु करि
 आन्त-आन्त

पडिभण. वि० (प्रतिभण) दारी गयेय,
 आन्त गयेय

पडिभणणा स्त्री० (प्रतिभणणा) सामे अन्तपद्
 दत्त ते

पडिभणितार वि० (प्रतिभणितार) अन्तपद्
 अन्तपद्

पडिभाग पु० (प्रतिभाग) अन्त, आन्त.

पडिभाह वि० (प्रतिभाह) अन्तपद् अन्त
 अन्तपद्

पडिमट्टह पु० (प्रतिमट्टह) पडिभा-
 नन्तपद् अन्तपद् पडिमा अन्तपद् अन्त
 अन्तपद् (साधु)

पडिमट्टहय पु० (प्रतिमट्टहय) पडिभा-
 नन्तपद्

पडिमा स्त्री० (प्रतिमा) अन्तपद् अन्तपद्,
 आन्तपद् अन्तपद् अन्तपद् आन्तपद्
 पडिमा अन्तपद् (२) अन्तपद् आन्तपद्
 (३) अन्तपद्

પડિમાળ. ન૦ (પ્રતિમાન) પ્રતિમાન પૈમા
વગેરેથી વરતુની કિમ્મત કરવી તે (૨) ।
જેનાથી સુવર્ણ વગેરેનો તોવ થાય છે
તે ગનિ, માસા કત્યાદિ માપ

પડિમુંઢણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિમુંઢણા) નિર્મે
નિચારણ

પડિમોચક ત્રિ૦ (પ્રતિમોચક) મુક્ત કરનાર,
ઠગાડ, ડોઝાનનાર

પડિય. ત્રિ૦ (પડિય) પડકુ

પડિયગ. પુ૦ (પ્રતિચક્ર) મવા કરનાર,
પ્રેમાનુસર કરનાર

પડિયરણ. ન૦ (પ્રતિચરણ) } નિરૂપણ
પડિયરણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિચરણા) } કરતુ, આ-

સોચના કરની તે (૨) સેના, સુશ્રૂષા
(૩) પ્રતિક્રમણ (૪) સત્કર્મમા પ્રવૃત્તિ.

પડિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિજા) ટેક, ધારણા,
પ્રતિતા

પડિયા. સ્ત્રી૦ (પડિયા) પ્રાપ્તિ દાકનીતુ
વચ્ચ

પડિયાદિશ્ચય. ત્રિ૦ (પ્રત્યાશ્ચય) પચ્ચ-
પાણ્ય કરેલ, લાગ કરેલ

પડિયાચિત્ત. ત્રિ૦ (પ્રત્યાચિત્ત) નિષેધ કરેલુ

પડિયાગય ત્રિ૦ (પ્રત્યાગય) પાળ આવેન

પડિયાણમ. } ન૦ (પટનાક) ઘોડાના

પડિયાણિય } પનાણની નીચેનું વચ્ચ,
પડકી (૨) ધિગકુ

પડિયાર પુ૦ (પ્રતિયાર) પૂર્વકર્મનો મદલો
(૨) ઉપાય (૩) શોધ

પડિયાર. પુ૦ (પ્રતિચાર) અગચેષ્ટ (૨)
પ્રતિકાર, મેવા

પડિયારગ પુ૦ (પ્રતિચારક) સેનકર્મ

પડિયારિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિચારિકા) દારી

પડિરહ. પુ૦ (પ્રતિરહ) રચની સ્થાપના રચ

પડિરુત્ર ત્રિ૦ (પ્રતિરુત્ર) સુન્દર દેખાવવાળું,
જેનારને ક્ષણે ક્ષણે નડુ લાગે તેનું (૨)
પ્રતિનિમિત્ત પડે તેની રીતે નડુ (૩)

મળતો આકાર (૮) ઉત્તર તરફના

જૂતદેવતાના જીવન ઇન્દુ નામ. (૫)

માતા અને પિતા જન્મેના કુળને સાયક

(૬) શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ, જુના વખતથી ચાલતી

આપતી રીત (૭) નમુનો

પડિરુચક } ન૦ (પ્રતિરુચક) પ્રતિનિમિત્ત,

પડિરુચય. } (૨) નિં નમુનો, તેના જેવું

પડિરુચા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિરુચા) ચાલ અવસ-

પિણીના ચોથા કુવકરની આ

પડિલંમ. પુ૦ (પ્રતિલંમ) પ્રાપ્તિ, આદાગ-

કિંને આલ

પડિલદ્ધ. ત્રિ૦ (પ્રતિલદ્ધ) મેળવેલ પ્રાપ્ત

કરેલ

પડિલાભિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલાભિય) આદાર

પાળી જોડાણેન, સાધુમુનિને નિર્દોષ

આદારાદિ આપેલ.

પડિલેહણ. ન૦ (પ્રતિલેહણ) } નિરીક્ષણ

પડિલેહણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણા) } તપાસ.

પડિલેહણિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણિયા) જુઓ

“ પડિલેહણ ” શબ્દ

પડિલેહપ. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહપ) નિરીક્ષક,

જેનાર

પડિલેહા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહા) જુઓ ‘ પડિ-

લેહણ ’ શબ્દ

પડિલેહિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહિય) પડિલેહણ

કરેલ

પડિલોમ. ત્રિ૦ (પ્રતિલોમ) પ્રિત્ત પ્રતિ

કુળ, ઉત્તર

પડિવંસ. પુ૦ (પ્રતિવંસ) નાના વાસ,

પડિવંસપ પુ૦ (પ્રતિવંસપ) પાળનારી

વચ્ચે કરતી ગોઠવેલી વાસની કાળડી

(૨) ઉભા વાસ ઉપર આગ ગોઠવેલ વાસ

પડિવક્ષ. પુ૦ (પ્રતિવક્ષ) સ્થાપનાપક્ષ, પ્રતિ-

પક્ષ, વિરોધીપક્ષ

પડિવંજિય. ત્રિ૦ (પ્રતિવંજિય) પ્રદગ કરેન

સ્ત્રીકરેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) આશી થયેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) આશી થયેલું.

(૨) આશિત. (૩) સ્વીકૃત.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રણામ-વ-દના

આદિ વિનયવિધિ; સેવાભક્તિ. (૨) અં-

ગીકાર; સ્વીકાર. (૩) દ્રવ્યાદિક પદાર્થ

પરત્વે મતાન્તર. (૪) અનુભવથી થતી

પ્રતીતિ-નિશ્ચય. (૫) કરણી; કૃત્ય. (૬)

પ્રકાર; ભેદ. (૭) જ્ઞાપિદાર; પ્રકરણ.

(૮) ઉપપતિ; યુક્તિપદના. (૯) પ્રાપ્તિ;

સાધ. (૧૦) અભિપ્રાય વિરોધ. (૧૧)

પરિપાટી; ક્રમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) સમ્યક્ત્વથી પ-

રિને વળી ખીજવાર સમ્યક્ત્વ પામનાર

જન.

પટ્ટિવેદિય. પુ० નં (પ્રતિવિજિત)

જુનજ્ઞાનનો એક પ્રકાર; ગતિ આદિ

એ આર દ્વારથી થતું જ્ઞાપિ પદાર્થનું

જ્ઞાન.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) સ્વીકારેલ; અગી-

કાર કરેલ (૨) પામ થયેલ; પામેલ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવો; એકમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) આડો રસ્તો; ઉદ્વેગ

માર્ગ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવો; એકમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) અવધિ જ્ઞાનનો

પટ્ટારો થાય તે.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) પડવાના સ્વ-

ભાવવાળું; આવીને જતું રહે તેનું. (૨)

પુ० નં અવધિજ્ઞાનનો એક ભેદ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) નાશ, દમ

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) પડવાનો; પડવ

આદિના પાયા નીચે સખચનો લાકપનો

કદડો.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) જે નજી

ખડું, સ્થાન કરતાં વાસુદેવને દાથે મરે

ને તેનું સ્થાન વાસુદેવ કરે તે પ્રતિ

વાસુદેવ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) વિદ્યાની સ્થાને

વિદ્યા; મારણ, મોહન, વગેરેની સ્થાને

તેની વિદ્યા સ્થાપવી તે.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) વિસ્તાર.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) નિવૃત્તિ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) સાવધ યોગથી

નિવૃત્ત થયેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) વિદ્યા

કરેલ; વિસર્જન કરેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) વિરોધ;

અધિક.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રત્યુત્તર.

પટ્ટિવેદિય. નં (પ્રતિવિજિત) સદ્ગુની સ્થાને

લક્ષર ગોઠવવાની કળા.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) શીત થએલ;

વિશ્રાન્ત.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) ધ્વનિયોને

નિયમમાં રાખી એકાન્તમાં રહેયું; ધ્વનિ-

વાદિકનો નિમગ્ન કરનાર.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રતિ

સંદીપ તપ; ધ્વનિયના વિષયો અને કલા-

યોનો લય કરવો તે.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવાડે

આમતુ; ઉત્કંઠીને ન જતું તે.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) ખરી પડેયું.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) અનિપક્ષી; દુશ્મન.

પટ્ટિવેદિય. નં (પ્રતિવિજિત) પરિચાલન

નામનું કરણ; ઔદારિક સ્વીકારને ઉપના

ઉપા સમયમાં સંસ્થા તે પ્રશ્નજોનો

ત્યાગ કરવો તે

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) ખીજવાનો

મનની નિન્દા કરતી તે.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) સહેલી

લેતુ; પાતું ખેતી લેતું. (૨) વિનાય.

પટિમાળ ન૦ (પ્રતિમાન) પ્રતિમાન, પૈઆ
વગેરેથી વસ્તુની પ્રિયતા કરી તે (૨)
જેનાથી સુનર્ણ વગેરેના નોન થાય છે
તે નિન, માસા ધર્માદિ માપ

પટિમુંઢણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિમુઢકા) નિષેધ
નિનારણ

પટિમોચત્ર ત્રિ૦ (પ્રતિમોચત્ર) મુખના રંગ
પનાગ, છોડાનાગ

પટિય ત્રિ૦ (પતિન) ૫૩૬

પટિયરત્ન પુ૦ (પ્રતિવાક) મના કરનાર,
પૈયાન્ય કરનાર

પટિયરણ. ન૦ (પ્રતિચરણ) } નિરૂપણ
પટિયરણા સ્ત્રી૦ (પ્રતિચરણા) } કરતુ, આ
સોચના કરી તે (૨) સના, શુશ્રૂષા
(૩) પ્રતિક્રમણ (૪) સત્કાર્યમા પ્રદર્શિત.

પટિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિજા) ૨૦, ધારણા,
પ્રતિદા

પટિયા. સ્ત્રી૦ (પત્નિકા) બાળને કાઢનાનું
વસ્ત્ર

પટિયાદિમિલય ત્રિ૦ (પ્રત્યાલયાત) પચ્ચ-
ખાણુ કરેલ સાગ કરેલ

પટિયાલિત્ત ત્રિ૦ (પ્રત્યાલિત્ત) નિષેધ કરેલુ

પટિયાગય ત્રિ૦ (પ્રત્યાગય) પાત્ર આવેન

પટિયાગમ્બ } ન૦ (પગ્તાનક) ઘોડાના

પટિયાગિય } પનાણુની નીચેનું વસ્ત્ર,

પટ્ટી (૨) ચિમ્બુ

પટિયાર પુ૦ (પ્રતિયાર) પૂર્વર્થનો મલો

(૨) ઉપાધ (૩) સોધ

પટિયાર. પુ૦ (પ્રતિયાર) અગચેષ્ટા (૨)
પ્રતિમાર, સેવા

પટિયારગ પુ૦ (પતિવાસ્ક) મેનકનર્વ

પટિયારિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિવાસ્કિ) ઘસી

પટિરહ પુ૦ (પ્રતિરહ) રથની રુદાગે રથ

પટિરુત્ર ત્રિ૦ (પ્રતિરુત્ર) સુન્દર દેખાનારુણુ,
લેનારને કાણે કાણે નહુ નાગે તેનું (૨)
પ્રતિમિત્તમ પડે તેની ૨૫૨૦ વસ્તુ (૩)

મળતો આકાગ (૮) ઉત્તર તરફના
જૂતદેવતાના બીજા ધનુ નામ (૫)
માતા અને પિતા બન્નેના કુળને કાયક
(૬) શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ, જુના વખતથી ચાલતી
આત્મી રીત (૭) નમુને

પટિરુત્રગ } ન૦ (પ્રતિરુત્રક) પ્રતિમિત્તમ

પટિરુત્રય. } (૨) નિ૦ નમુને, તેના જેવું

પટિરુત્રા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિરુત્રા) આન અનસ-

પિંબીના ચોથા કુલકગની આ

પટિલંભ. પુ૦ (પ્રતિલમ્ભ) પ્રાપ્તિ આદાગ

દિક્કો વાલ

પટિલહ ત્રિ૦ (પ્રતિલહ) મેળવેલ પ્રાપ્ત

કરેલ

પટિલામિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલામિય) આદાર

પામી બહોરાવેન, સાધુમુનિને નિર્દોષ

આદારાદિ આપેલ.

પટિલેહણ. ન૦ (પ્રતિલેહણ) } નિરીક્ષણ,

પટિલેહણા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણા) } તપાસ

પટિલેહણિયા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણિકા) જુઓ

“ પટિલેહણ ” શબ્દ

પટિલેહય. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહય) નિરીક્ષક,

લેનાર

પટિલેહા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહા) જુઓ પટિ-

લેહણુ ' શબ્દ

પટિલેહિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહિય) પટિલેહણ

કરેલ

પટિલોમ. ત્રિ૦ (પ્રતિલોમ) નિરૂદ્ધ પ્રતિ

કૃષ્ણ, ઉત્તર

પટિવંસ પુ૦ (પ્રતિવંસ) નાના વાસ

પટિવંસગ પુ૦ (પ્રતિવંસક) પાળરાની

વચ્ચે ફરતી ગોઠવેલી વાસની કામડી
(૨) ઉભા શસ ઉપર આગ ગોઠવેન વાસ
પટિવંસ પુ૦ (પ્રતિવંસ) રુદાગેપક્ષ પ્રતિ-
પક્ષ વિરોધીપક્ષ
પટિવંસિય. ત્રિ૦ (પ્રતિવંસ) મદગ કરેન
સ્ત્રીકારેલ

પટ્ટિચેદિય. વિ. (પ્રતિગિત) આશી યથેશ.

પટ્ટિચણ. વિ. (પ્રતિવળ) પ્રાપ્ત યથેશ.

(૨) આશ્રિત. (૩) સ્વીકૃત.

પટ્ટિચત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રતિચતિ) પ્રણામ-વ-દના

આદિ વિનયવિધિ; સેવાભક્તિ. (૨) અં-

ગીકાર; સ્વીકાર. (૩) દ્રવ્યાદિક પદાર્થ

પરત્વે મતાન્તર. (૪) અનુભવથી થતી

પ્રતીતિ-નિશ્ચય. (૫) કરખી; કૃત્ય. (૬)

પ્રકાર; ભેદ. (૭) છવાદિકાર; પ્રકરણ.

(૮) ઉપપતિ; યુક્તિપદના. (૯) પ્રાપ્તિ;

લાભ. (૧૦) અભિગ્રહ વિશેષ. (૧૧)

પરિપાટી; ક્રમ.

પટ્ટિચત્તિમ્. પુ. (પ્રતિચત્તિ) સમ્યક્ત્વથી પ-

ડીને વળી બીજાવાર સમ્યક્ત્વ પામનાર

છવ.

પટ્ટિચત્તિમાસ. પુ. ન. (પ્રતિચત્તિમાસ)

શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર; ગતિ આદિ

એ ચાર દારથી થતું છવાદિ પદાર્થનું

જ્ઞાન.

પટ્ટિચમ્. વિ. (પ્રતિવળ) સ્વીકારેલ, અગી-

કાર કરેલ (૨) પાપ યથેશ; પામેલ.

પટ્ટિચયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચય) પડવો; એકમ.

પટ્ટિચર. પું. (પ્રતિચર) આડો રસ્તો; ઉચ્ચટો

માર્ગ.

પટ્ટિયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચ) પડવો; એકમ.

પટ્ટિયામ્. પું. (પ્રતિચાત) અવધિ જાનનો

ધટારો થાય તે.

પટ્ટિયાહ. વિ. (પ્રતિચિત્) પડવાના સ્વ-

ભાવવાળું; આવીને મળું રહે તેડ. (૨)

પુ. ન. અવધિજાનનો એક ભેદ.

પટ્ટિયાપ. પુ. (પ્રતિચાત) નાથ, દ્વમ

પટ્ટિયાપ. પું. (પ્રતિચાત) પડવાપો, પડમ

આદિના પાયા નીચે રાખવાનો લાકડાનો

કકો.

પટ્ટિયાસુદેવ. પુ. (પ્રતિચાત) જે નવ

ખંડનું. રાજ્ય કરના વાસુદેવને હાથે મરે

ને તેનું રાજ્ય વાસુદેવ કરે તે પ્રતિ

વાસુદેવ.

પટ્ટિચિજ્ઞા. સ્ત્રી. (પ્રતિચિજ્ઞા) વિદ્યાની સ્કામે

વિદ્યા; મારણ, મોહન, વખેરની સ્કામે

તેવી વિદ્યા ચલાવવી તે.

પટ્ટિચિત્તર. પું. (પ્રતિચિત્તર) વિસ્તાર.

પટ્ટિચિર. સ્ત્રી. (પ્રતિચિરિત) નિવૃત્તિ.

પટ્ટિચિરય. વિ. (પ્રતિચિરય) સાવધ યોગથી

નિવૃત્ત થયેલ.

પટ્ટિચિસંજિય. વિ. (પ્રતિચિસંજિય) વિદ્યાપ

કરેલ; વિસર્જન કરેલ.

પટ્ટિચિસેસ. વિ. (પ્રતિચિસેષ) વિશેષ;

અધિક.

પટ્ટિચુત્તયા સ્ત્રી. (પ્રત્યુજ્ઞા) પ્રત્યુત્તર.

પટ્ટિચુહ. ન. (પ્રતિચુહ) શત્રુની સ્કામે

લશ્કર ગોઠવવાની કળા.

પટ્ટિસંત. વિ. (પ્રતિચાન્ત) શાંત થએલ;

વિશ્રાન્ત.

પટ્ટિસંજીવ. વિ. (પ્રતિચેવન) ધ્વનિયોને

નિયમમાં રાખી એકાન્તમાં રહેલું; ધ્વનિ-

વાદિઓ નિમગ્ન કરનાર.

પટ્ટિસંજીવયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચેવનજા) પ્રતિ

સંજીવ તપ; ધ્વનિયના વિષયો અને કયા-

યોનો લય કરવો તે.

પટ્ટિસંસાહયયા. સ્ત્રી. (પ્રમિતાયના) પહોવાડે

આવવું; ઉદ્દેશીને ન જવું તે.

પટ્ટિસંસિય. વિ. (પ્રતિચાતિ) ખરી પડેલું.

પટ્ટિસંસુ. પુ. (પ્રતિચાતુ) પ્રતિપક્ષી; દુરમન.

પટ્ટિસાહય. ન. (પ્રતિચાત્વ) પરિચાટન

નામનું કર્મ; આચારિક શરીરને ઊંડા

ઉપા સમયમાં સંવેધ તે પ્રુજાવાનો

ત્યાગ કરવો તે.

પટ્ટિમારણા. સ્ત્રી. (પ્રતિચાત્વ) ખીનનું

મનની નિન્દા કરવી તે.

પટ્ટિસાદરણા સ્ત્રી. (પ્રતિચાત) સહેલી

લેવું; પાતું ખેતી લેવું. (૨) વિનાય.

પડિસિદ્ધ. ત્રિ० (પ્રતિષિદ્ધ) નિષેધ કરેલું;
નિવારિત.

પડિસિવિજય. પુ० (પ્રતિવિજય) એક સ્વ-
ખનું વિરોધી ખીજું સ્વખન; સ્વખાનું
પ્રતિકૂળ સ્વખન.

પડિસીસક } ન० (પ્રતિસીર્ષક) ઘરનું
પડિસીસય. } પ્રતિરૂપ શર.

પડિસુદ્ધ. પુ० (પ્રતિશુદ્ધ) અંત્યુદીપના એર-
વતક્ષેત્રમાં આગામિ ઉત્સર્પિણીમાં થનાર
૯ મા કુલકર.

પડિસુગ્ધા ન० (પ્રતિશુદ્ધ) નિમંત્રણનો
સ્વીકાર.

પડિસુચિત્તાર. ત્રિ० (પ્રતિશ્રુત) સાંભળનાર
પડિસુચા. ત્રિ० (પ્રતિશ્રુત) ખાવી;
શ્લ.૫.

પડિસુતિ. પું० (પ્રતિશ્રુતિ) જુઓ “ પડિ-
સુત ” શ્લૃક.

પડિસુય. પું० ન० (પ્રતિશ્રુત) પ્રતિશ્રુતિ;
પડિસુદો. (૨) ત્રિ० સાંભળેલું. (૩) ન०
અગીકાર; સ્વીકાર.

પડિસુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુત) પ્રતિશ્રુતિ નિષેધ;
એક પ્રકારની દીક્ષા.

પડિસુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુત) પ્રતિશ્રુતિ; પ્રતિ-
ખનિ.

પડિસૂ. પુ० (પ્રતિશ્રુત) સૂચની સામે ખીજો
સૂચ દેખામ તે; સૂચ પ્રતિનિધિ. (૨)
ધન્વ ધનુષ.

પડિસેગ. પુ० (પ્રતિષેગ) નાકની અંદરનું
આવરણ. (૨) નખની નીચેનો ભાગ.

પડિસેજ્ઞા. સ્ત્રી० (પ્રતિષેજ્ઞા) ઉતાર ચપ્પા.

પડિસેવ. પુ० (પ્રતિષેવ) નખની નીચેનો
ભાગ.

પડિસેવણ. ન० (પ્રતિષેવણ) નિષિદ્ધ વસ્તુનું
મેવન કરતું તે.

પડિસેવણા સ્ત્રી० (પ્રતિષેવણ) દોષનું મેવન;
સંયમમાં દોષ લગાડવા તે.

પડિસેવણાકુસીલ. પું० (પ્રતિષેવણાકુસીલ)
દોષ લગાડવાથી થયેલ કુશીલ; નિમંત્રનો
એક પ્રકાર.

પડિસેવય. પુ० (પ્રતિષેવય) સયમનો વિરા-
ધક; દોષનું મેવન કરનાર. (૨) પ્રતિકૂળ
સેવા કરનાર.

પડિસેવા. સ્ત્રી० (પ્રતિષેવા) આધારમાં આ-
હારાદિનું મેવન કરવાથી દોષ લાગે તે;
સંયમની વિરાધના.

પડિસેવિ. ત્રિ० (પ્રતિષેવિ) દોષનો મેવનાર.
પડિસેવિષ. ત્રિ० (પ્રતિષેવિષ) શાસ્ત્ર નિષિદ્ધ
વસ્તુનું મેવન કરેલ.

પડિસેવેત્તાર. ત્રિ० (પ્રતિષેવેત્ત) પ્રતિષેધવાળી
વસ્તુની સેવા કરનાર.

પડિસેહ. પું० (પ્રતિષેહ) નિષેધ; મનાઈ.
પડિસેહય. ત્રિ० (પ્રતિષેહય) પ્રતિષેધ કર-
નાર; રોકનાર.

પડિસેહણ. ન० (પ્રતિષેહણ) નિષેધ; નિવારણ.
પડિસેહિય. ત્રિ० (પ્રતિષેહિય) પ્રતિષેધ કરેલ,
મનાઈ કરેલ.

પડિસોય. ન० (પ્રતિશ્રોત) કાનની સન્મુખ.
પડિસોય. પું० (પ્રતિશ્રોત) સ્થાનું પૂર;
પ્રવાહની સ્થાને.

પડિસ્સય. પુ० (પ્રતિશ્રય) ઉપાશ્રય.
પડિસ્સુમ. ત્રિ० (પ્રતિશ્રુત) સ્વીકારેલું;
કમ્પ કરેલું.

પડિસ્સુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુત) જુઓ “ પડિ-
સુયા ” શ્લૃક.

પડિહુ. ત્રિ० (પ્રતિહુ) અર્પણ કરીને.

પડિહણ. ન० (પ્રતિહણ) અટકાવનું
પડિહણા. સ્ત્રી० } તે; નિષેધ.

પડિહરય. ત્રિ० (પ્રતિહરય) પરિપૂર્ણ; ભરેલું;
ધણું.

પડિહ્ય. ત્રિ० (પ્રતિહ્ય) પાછા દયવેત્ર;
સ્ખલના પમાડેલ.

પડિહાણ. ન० (પ્રતિહાણ) પ્રતિભા; છુદ્ધિ વિગેષ.

पडिहाण न० (प्रणिधान) चित्तली अक्षत्रता
पडिहाणरंत. नि० (प्रतिमानक) अनिष्ठा-
उत्पातकी आदि बुद्धिवाणे

पडिहाणरत नि० (प्रणिधानक) अक्षत्र-
चित्तवाण

पडिहाय. पु० (प्रतिघात) प्रतिघात, प्रति-
पन्ध, अटकायत

पडिहार. पु० (प्रनिहार) हारपाय

पडिहारिया. स्त्री० (प्रतिहारिका) दारी

पडीण. पु० स्त्री० (प्रतीचीन) पश्चिम प्रदेश,
पश्चिम दिशा (२) नि० पश्चिम दिशाची
सम्यक् राखणार

पडीणयाय पु० (प्रतीचीनवात) पश्चिमने
वायु

पडीणा स्त्री० (प्रतीची) पश्चिम दिशा

पडु नि० (पड) दुशीवार, व्युत्तर, आनाक

पडुनखेन. पु० (प्रत्युत्क्षेप) टोपक, कासा
वगेरे गायन उपयोगी वाद्यने शब्द (२)
नायनारीना पणने डमके

पडुच्च म० (प्रतीत्य) आशय परतवे (२)
अपेक्षा परतवे (३) आधिगर परतवे

पडुच्चसत्त्वा. स्त्री० (प्रतीत्यसत्त्वा) सत्य
वयनने अक्षे भे०, अपेक्षा कृत सत्य
वयन.

पडुप्पण. } नि० (प्रत्युत्पन्न) विद्यमान,
प्रत्युत्पन्न } उत्तमान जगत् (२) उत्तम जग-
येक, जग (३) गुणभार करेन (४) आ-
म करेन, मेगवेन (५) पु० वर्तमानमग

पडुप्पणाय वि० (प्रत्युत्पन्नित) वाचन
वगाडेन

पडोमार पु० (प्रत्युत्पन्न) अनिष्टा उपचार

पडोच्छन्न वि० (प्रत्युत्पन्न) दमायेत

पडोयार. पु० (प्रत्युत्पन्न) समवनार, स
भावेस करेन, लागु पाडु (२) आनि-
भांर. (३) पातना उपकरण (४) रररर
(५) धनोदधि विगेरेनु वध

पडोयार पु० (पडोयार) डोड वस्तुना
पडमा मिथारने वीधे करेन अन्तरस्थ

पडोयार. पु० () परिकर

पडोयार. पु० (प्रत्युत्पन्न) प्रतिद्वेष उपचार-
उपाय

पडोल पु० (पडोल) परानने गुळो

पडोला स्त्री० (पडोला) पराननी वेन

पडुळ्ळी स्त्री० () भेस

पडिया. स्त्री० () नानी भेस, पाडी
(२) नानी गाय, वाचरडी.

पडण वि० (पाटक) लघुनार, शीघ्रनार.

पडण न० (पडण) पाड, अन्धवास

पडण न० (पडण) पडन करेन, लघु

पडम. वि० (प्रयम) पडेन, प्रयमनु (२)
प्रधान, मुख्य.

पडमकरण न० (प्रयमकरण) नयकरस्थ पैडी
यथाप्रतिनाभनु प्रथम करेन.

पडमरुसाय. पु० (प्रयमरुसाय) प्रथम कपाय,
अनंतानुमधी पाय

पडमसरय पु० (प्रयमसरय) भागसर भदिने

पडमा स्त्री० (प्रयमा) पडेनी नाथ, पडेनी
(२) पडेनी विभक्ति.

पडमालिया स्त्री० (प्रयमालिका) प्रथम
भोगन

पडमिड. वि० (प्रायनिक) पडेनानु आद्य

पडिम वि० (पडित) लघु

पण. न० (पण) अनाभनु नरभा देवनेकनु
अक्ष विमान

पण वि० (पण) पाय, सज्जनायक शब्द.

पणायी स्त्री० (प्रयन्ती) प्रेमान स्त्री,
वधवा

पणाय वि० (पण) पाय

पणाय पु० (पण) पुगी, वीनपुत्र, जरी
(२) दीनोदधन-पणाय

पणमट्टिया } स्त्री० (पणमट्टिका) नदी
पणमत्तिया. } आदिमा पाणीनु पर

હિનરી ગયા પછી નીચે ચીકણી માટી પડી રહે તે.

પણ્થિય. ત્રિ० (પ્રગર્ભિત) જૃત્મ કરેલ.

પણટ્ટ. ત્રિ० (પ્રજાટ) નાશ પામેલું.

પણટ્ટસંધિ. પુ० (પ્રજાટસંધિ) જેનાં પાદમાંની વચ્ચે સાધાની દાડી દેખાતી નથી એવી એક જાતની વનસ્પતિ.

પણ્ણાલીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પિસતા-લીસ; ૪૫.

પણ્ણીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પાંત્રીસ; ૩૫.

પણ્ણત્તિ. સ્ત્રી० (પ્રજાતિ) ધમેનાથજીની શાસન દેવીનું નામ.

પણ્ણ. ત્રિ० (પ્રજાટ) પરિગત.

પણ્ણનિદા. સ્ત્રી० (પંચનિદા) નિદા, નિદ્રાનિદ્રા, અચલા, અચલા અચલા અને ચિલ્હિદિ. નિદ્રા એ પાંચ નિદ્રા.

પણ્ણપરિણમ. પું० (પંચપ્રાણિક) કુટુમ્બ પ્રિય. વ્યત્તર દેવની એક જાત.

પણ્ણપમ. સ્ત્રી० ન० (પચ્ચારશત) પંચાવન; ૫૫.

પણ્ણપક્રિય. પુ० (પચ્ચપ્રાણિક) વાલ્યુવ્યંતર દેવતાની ૧૬ જાતમાંની દશમી જાત.

પણ્ણમિય. ત્રિ० (પ્રજાત) નમેલું; નીચે વળી ગમેલું.

પણ્ણય. પું० (પચ્ચ) લીલ કુલ, કુળ. (૨) શેવાળ. (૩) ચીકણી કાદવ.

પણ્ણય. ત્રિ० (પ્રજાત) અતિનમ્ર; વિનીત. (૨) પ્રાપ્ત.

પણ્ણય. પુ० (પ્રજાત) સ્નેહ, પ્રેમ.

પણ્ણયંજલિ. પુ० (પ્રજાજલિ) પ્રણય-પ્રેમપૂર્વક અભિવિ-હાસ જોડવા તે.

પણ્ણયલિજિય. ન० (પ્રજાલેજિય) પ્રણય-સ્નેહ જતા ખેદ શેષ દર્શાવવા તે.

પણ્ણયાલ. } સ્ત્રી० ન० - (પચ્ચારિશત)

પણ્ણયાલીસ. } પિસતાલીસ, ૪૫ ની સંખ્યા.

પણ્ણયસ. ત્રિ० (પચ્ચાર) પંદર. ૧૫.

પણ્ણસિચ્ચા. સ્ત્રી० (પચ્ચારી) પૂનમ.

પણ્ણવ. પું० (પચ્ચ) બાણ લોકોનું વાજન; ઢાલ.

પણ્ણવણ. સ્ત્રી० ન० (પચ્ચારણ) પંચાવન; ૫૫.

પણ્ણવણિય. પુ० (પચ્ચારણિક) જુઓ "પણ્ણવણિય" શબ્દ.

પણ્ણવમ્. ત્રિ० (પચ્ચરણ) પચ્ચરંગી; પાંચ રંગવાળું.

પણ્ણડીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પચ્ચીસ; ૨૫.

પણ્ણસ. પું० (પચ્ચ) કૃષ્ણનું જુદું-ગાડ.

પણ્ણસદ્ધિ. સ્ત્રી० (પચ્ચારિ) પાંસક; ૧૫.

પણ્ણસીદ્ધ. સ્ત્રી० (પચ્ચારીશત) પંચાશી.

પણ્ણમ. પું० (પ્રજામ) અણ્ણમ; નમસ્કાર.

પણ્ણમય. ત્રિ० (પ્રજામક) દુર્ગતિ તરફ નમાડનાર શબ્દાદિ પાંચ રિપય.

પણ્ણયક. } ત્રિ० (પ્રજાયક) નાયક; દોરનાર.

પણ્ણયમ. } પચ્ચાર.

પણ્ણલિચ્ચા. સ્ત્રી० (પ્રજાલિકા) પચ્ચારી.

પણ્ણલી. પુ० (પ્રજાલી) શરીર-જેવડી ઉંચી લાકડી.

પણ્ણસિચ્ચ. ત્રિ० (પ્રજાસિત) નાશ કરેલું.

પણ્ણિદિચ્ચ. પુ० (પચ્ચેન્દ્રિય) પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા જીવ.

પણ્ણિજા. ન० (પ્રજાવન) (વધ્ય ભૂમિ તરફ) લઈ જવું તે.

પણ્ણિધિ. પુ० સ્ત્રી० (પ્રજાધિ) માથા; જળ.

પણ્ણિય. ત્રિ० (પ્રજાતિ) સરસ; રસદાર. (૨) મનોહર.

પણ્ણિય. ન० (પચ્ચ) વ્યાપાર; સોદો; કપ વિક્રય. (૨) વ્યાપારની વસ્તુ; કરિયાણું.

પણ્ણિયમિદ્ધ. ન० (પચ્ચમિદ્ધ) કરીયાણાનું ધર; ડુકાન.

પણ્ણિયમંડળ. ન० (પચ્ચમંડળ) છીં તેલ વિગેરે માલ.

पणियभूमि. स्त्री० (प्रणीतभूमि) मनोरा भूमि.

पणियभूमि. स्त्री० (पणितभूमि) ओ नामनो

ओऽ अनार्य देश, जहां मद्रापीर प्रशु

ओऽ योभासुं रक्षा हता. (२) विक्रय

परतु राभवानुं स्थान.

पणियस्ताला. स्त्री० (पणस्ताला) इरीयाथानुं

हाट-दुकान.

पणियवहय. वि० (प्रणिषहित) नभेक्षुं.

पणियाय. पुं० (प्रणिपात) छत्रप्रशुभ.

पणिहाण. न० (प्रणिधान) मन वगेरे यो-

गोनी ओकाप्रता; अवधान. (२) प्रयोग;

व्यापार. (३) अभिलाषा; कामना.

पणिहि. पु० स्त्री० (प्रणिधि) मननी विसिष्ट

ओकाप्रता. (२) भाषा; कपट. (३) पुं०

नभस; हूत.

पणिदिम. वि० (प्रणिधिक) वेप नदलावी

कपट-भाषा करना.

पणिदिय. वि० (प्रणिहित) अस-भार्गथी

हरीने स-भार्गमां व्यवस्थित अर्थ.

पणीत. वि० (प्रणीत) दहेक्षु; रयेक्षु.

पणीय. वि० (प्रणीत) अक्षेपु; अक्षरीक्षु;

रयेक्षु. (२) रसहार; जेभां धी विगेरेना

भिन्दु टपके तेतु रसहार. (३) अक्षरी

हारवायेक्ष. (४) मनोरा; सुन्दर. (५)

समग्र आयरित.

पणीयरस. वि० (प्रणीतरस) सरस आहार.

पण्य. वि० (प्रत्युज) प्रेरथा करेक्ष; प्रेरयेक्ष.

पण्योस. स्त्री० (पण्योस) पनीय; रप.

पण्योली. स्त्री० (प्रणोदी) ताजथुानी लाटडी

पण्योहण. न० (प्रणोद) प्रेरथा.

पण्योहय. वि० (प्रणोदक) प्रेरक.

पण्योहि. वि० (प्रणोदिन) प्रेरक करना

(२) पुं० नजद वगेरेने हाटवानी लाटडी

पण्योहिय. वि० (प्रणोदित) प्रेरथा करेक्ष.

पण्य. पुं० (पण्य) प्रदी. शुद्धिमान् (२)

वि० प्रोदसंभंधी.

पण्य. न० (पण्य) वाणिज्य. (२) दयविक्रयनी-

परतु.

पण्य. वि० (पण्य) पांय

पण्यग. पुं० (पण्य) सर्प; नाग.

पण्यट्टि. स्त्री० (पण्यपट्टि) पांसक; ६५.

पण्यत्त. वि० (प्रण्य) दहेक्षु; पक्षेक्षु.

पण्यत्ति. स्त्री० (प्रण्य) निक्षेप; पक्षेप;

उपदेश. (२) पांयभुं अंगसूत्र; अंगवती

सूत्र. (३) जंशुदीप पनति वगेरे सूत्रो.

पण्यत्तिस्त्रेवणी. स्त्री० (प्रण्यत्तिस्त्रेवणी)

प्रण्यत्ति-संदिग्ध भाष्यसने भधुर वयने

हरी ओष आपवाक्ष व्याकषेक्ष कथा. (२)

जंशुदीपपनति वगेरे पनतिसूत्रनुं

कथाक्षेपांयन.

पण्यरस. वि० (पण्यरस) पण्य; १५.

पण्यरसी. स्त्री० (पण्यरसी) पूनभ.

पण्यवग. वि० (प्रण्यवग) जंशुवनी; ३३.

(२) अक्षेक्ष; प्रतिपादक.

पण्यवण. न० (प्रण्यवण) प्रतिपादन करतु.

(२) शस्त्र; सिद्धान्त.

पण्यवणा. स्त्री० (प्रण्यवणा) अक्षेप; नि-

क्षेप. (२) १२ उपांग पक्षी योथु

उपांगसूत्र; २६ उपांगसूत्रभांनुं ८ भु.

(३) विनति; अक्ष.

पण्यवणापद. न० (प्रण्यवणापद) प्रण्यवणा

सूत्रनुं पद-अक्ष.

पण्यवणित्त. वि० (प्रण्यवणीय) जंशुवनी

योग.

पण्यवणी. स्त्री० (प्रण्यवणी) विनयवान् शिष्यने

उपदेश देवामा वपराती भाषा; अर्थ

ओषक भाषा.

पण्यविय. वि० (प्रण्यवित) सामान्यधी

दहेक्षु; प्रतिपादन करेक्ष.

पण्यवोस. स्त्री० (पण्यवोस) पनीय; २५.

पण्यवेत्तार. वि० (प्रण्यवेत्तार) अक्षेक्ष करना; प्रतिपादन करना.

પર્યાણ. સ્ત્રી૦ (પ્રજ્ઞ) બુદ્ધિ. (૨) ત્રિઙ્ગલિક
ગાન; સમજાવતું.

પર્યાણ. સ્ત્રી૦ (પર્યાસત) પચાસ.

પર્યાણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાન) સદસદ વિવેક.
(૨) સમ્યગ્જ્ઞાન. (૩) આગમ.

પર્યાણપરિસ્તહ. પુ૦ (પ્રજ્ઞાપરિપહ) બુદ્ધિનો
ગર્વ ન કરવો. (૨) બુદ્ધિની મંદતાનો
ખેદ ન કરવો. (૩) પ્રજ્ઞા-બુદ્ધિની મંદ-
તાનો પરિપહ.

પર્યાણસ. સ્ત્રી૦ (પચાસત) પચાસ; ૫૦.

પર્યહ. પું૦ (પ્રયત્ર) પ્રશ્ન, સવાલ.

પર્યહવ. પુ૦ (પ્રયત્ર) ટપકતું. ઝરતુ. (૨)
સ્તનધારા.

પર્યહવ. પું૦ (પ્રહવ) એ નામનો એક
અનાર્યદેશ. (૨) ત્રિ૦ તે દેશનો રહેવાસી.

પર્યહવણ. ન૦ (પ્રસ્તન) ઝરતુ; ટપકતું.

પર્યહવણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાવન) જાણાવતું તે; નિ-
રૂપણ.

પર્યહવિષ્ણા. સ્ત્રી૦ (પ્રજ્ઞવિકા) પ્રહવ દેશમાં
જન્મેલી દાસી.

પર્યહાધારણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાધારણ) પ્રશ્ન બ્યા-
કરતું નામનું દશમું અંગસૂત્ર.

પરિહ. પુ૦ સ્ત્રી૦ (પાર્શ્વ) પગની પાની.

પરિહયા. સ્ત્રી૦ (પાર્શ્વિકા) પગની પાની.

પતંગવીહિયા. સ્ત્રી૦ (પતંગવીહિકા) પતંગી-
યાની ગતિ પ્રમાણે અનિર્મામતપણે કમ-
ચિના ગોચરી કરવી તે; ગોચરીનો એક
પ્રકાર.

પતણુ. ત્રિ૦ (પ્રતલ) ત્રીણ; પાતણ; સૂક્ષ્મ.

પતરગ. પુ૦ (પ્રતરક) સોના રૂપાને જતર-
ગમાં ખેંચી બનાવેલ ત્રીણ તાર

પતિ. પું૦ (પતિ) ભર્તા; સ્વામી; ધણી.

પતિકંત ત્રિ૦ (પ્રતિકાન્ત) પ્રવેશ કરેલ.

પતિટ્ટા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિષ્ઠા) આભર; ખ્યાનિ;
પ્રતિષ્ઠા.

પતિટ્ટાણ. ન૦ (પ્રતિષ્ઠાન) ત્રાણુ થરણુ; રક્ષણુ
કારક.

પતિટ્ટિય. ત્રિ૦ (પ્રતિષ્ઠિત) પ્રતિષ્ઠા પામેલું.

પતિરણ. ત્રિ૦ (પ્રતીર્ણ) પાત્ર પહેંચેલ.

પતિરણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિરણ) પ્રતિષ્ઠા; ટેક.

પતિરોહણ. પુ૦ (પ્રતિરોહન) જ્ઞાન દેવું;
જાણાવતું તે.

પતિમયકટ. ત્રિ૦ (પ્રતિમયકટ) રહામો ભય
ઉત્પન્ન કરે તેવું.

પતિમાગ. પું૦ (પ્રતિમાગ) સમાન; પ્રતિરૂપ.

પતિરિક. ત્રિ૦ (પ્રતિરિક) ખાલી; શૂન્ય.

પતુચણ. ન૦ (પ્રતુચ્ચ) જાડની છાલના વચ્ચની
એક જાત.

પત્ત. ન૦ (પત્ર) પાંદડું; પાન. (૨) પાંખ.
(૩) પુસ્તકનાં પૃષ્ઠ-પાનાં.

પત્ત. ત્રિ૦ (પ્રાપ્ત) પામેલું; પ્રાપ્ત કરેલ.

પત્ત. ન૦ (પાત્ર) પાત્ર; વાસણ. (૨) પાત્ર;
ગુણવાન; સુપાત્ર. (૩) પાત્ર; નાટકનો
ખેલ ભજવનાર; એકંદર.

પત્તમ. ત્રિ૦ (પત્રક) ગેય-ગીતનો એક
પ્રકાર. (૨) ન૦ પાત્ર; પાંદડું.

પત્તમ્ય. ત્રિ૦ (પત્તમિ) જેમાં નાનાં પાંદડાં
આબ્યા છે તે. (૨) કંઈ પાંદડાંવાળું.

પત્તકાલગ. પુ૦ (પત્રકાલક) આસંલિપ્ત ન-
ગરીની બહારનો એક ક્ષેત્ર.

પત્તચ્છેદ્ધ. ન૦ (પત્રચ્છેદ) બાણુથી પાંદડું
વિધવાની કળા.

પત્તચ્છેદ્ધક. ત્રિ૦ (પત્રચ્છેદક) જાડનાં પાંદડાં
જમીન ઉપર પાડનારનું કામ.

પત્તટ્ટ. ત્રિ૦ (પ્રાપ્તર્થ) અતિક્રમણ.

પત્તપુટ. પું૦ (પત્તપુટ) પાંદડાંનો દરીયો; દુનો.

પત્તવિટિય પુ૦ (પત્રવિટક) પાંદડાંને આશ્રી
રહેનાર તથા ક્ષત્રિયવાળા જીવની એક
જાત.

પત્તય. ન૦ (પત્રક) એક પ્રકારનું ગેય.

પત્તરફં. પું૦ (પ્રતરક) આભરણ વિશેષ.

પત્થિય. ત્રિ० (પ્રત્થિય) વિદાય થયેલું.
 પત્થિયા. સ્ત્રી० (પ્રત્થિયા) છાત્રી; ટોપલી.
 પત્થિયાપિહમ્. પુ० (પ્રત્થિયાપિહ) કાવડની
 એ બાલુની વાંસની છાત્રી-ટોપલી.
 પત્થિય. પુ० (પાથિય) રાગ.
 પત્થુય. ત્રિ० (પ્રત્થુત) આહુ, ચાલતુ. (૨)
 પ્રાપ્ત; લબ્ધ.
 પય. પુ० (પથિય) માર્ગ; રસ્તો.
 પથિય. પુ० (પથિય) મુસાફર.
 પદ. ન० (પદ) પદ; વાક્યનું એક અંગ;
 શબ્દ. (૨) છવ અછવ આદિ પદાર્થ.
 (૩) છવાદિ પદાર્થનાં પાછુંનવાળુ પ્રકરણ-
 અધ્યાય. (૪) પગ. (૫) સ્થાન; ઠેકાણું.
 પદ્મસિય. ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) દેખાડેલું.
 પદ્મય. પુ० (પદ્મય) છવાદિ પદાર્થ; તત્ત્વ.
 પદ્મચ્છ. ત્રિ० (પદ્મચ્છ) વિશિષ્ટ પદ સ્થનાથી
 રચેલ.
 પદ્મગ. પુ० (પદ્મગ) પગ રસ્તો.
 પદ્મસ. ન० (પદ્મસ) જે પદ જે સ્વરમાં
 ગાતું તેમજ એ સ્વરમાં ગાતું તે.
 પદાણ. ન० (પ્રદાણ) આપણું; હેતું તે.
 પદ્માયગ ત્રિ० (પ્રદ્માયક) દેનાર.
 પદ્માદિગા. સ્ત્રી० (પ્રદ્માદિગા) પ્રદક્ષિણા કરવી તે.
 પદિદ્ધ. ત્રિ० (પ્રદિદ્ધ) ચોપડેલ; બહારાવેલ.
 પદિસા. સ્ત્રી० (પ્રદિસા) નિદિસા; અગ્નિ,
 નેર્મતિ વગેરે ખુલા.
 પદીય. પું० (પ્રદીય) દીવો.
 પદીયગ. પું० (પ્રદીયગ) મોટો દીવો; મસાલ.
 પદુગ. પું० (પ્રદુગ) કાટ; કિલો; ગદ.
 પદુક. ત્રિ० (પ્રદુક) દરિય; દેવપુકા.
 પદ્મસિય ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) અત્યન્ત પીડિત.
 પદેસ. પું० (પ્રદેસ) સદ્મમાં સદ્મ અથ;
 પ્રદેશ; અવિભાગી અથ (૨) જગ્યા;
 સ્થાન.
 પદેસિય. ત્રિ० (પ્રદેસિય) બતાવેલ; દર્શાવેલ.

પદેસિય. ત્રિ० (પ્રદેસિય) પ્રદેશનાળો; પ્ર-
 દેશના સમુદયી બનેલ સંકલ્પ વગેરે.
 પદોસ. પું० { { પ્રદોષ } } દોષ; ખાર;
 દોષ. (૨) પ્રાતઃકાળ અને સાંધકાળ.
 પદ્મ. સ્ત્રી० (પદ્મ) પૂંકા; શ્રેણી. (૨)
 માર્ગ; રસ્તો.
 પદ્મસ. પું० (પ્રધ્મય) પંચ; નાશ.
 પદ્મસામાય. પું० (પ્રધ્મયામાય) વસ્તુનો
 પંચ થવાથી થતો અભાવ.
 પદ્મસિય. ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) ધૂપથી સુવાસિત
 કરેલું.
 પદ્મ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) ભુજો " પવય " શબ્દ.
 પદ્મ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) પ્રદાવાન; પંડિત. (૨)
 ત્રિ० પ્રતા સંબંધી.
 પદ્મગ. પું० (પન્નગ) સર્પ.
 પદ્મસ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) કહેલું; કરમાવેલું.
 પદ્મહત્તરિ. સ્ત્રી० (પદ્મહત્તરિ) પંચોતેર; ૭૫.
 પદ્મસાર. ત્રિ० (પ્રદ્માયક) પ્રદક્ષિણા કરનાર.
 પદ્મસિ. સ્ત્રી० (પ્રદ્મસિ) જળાવતું તે; નિરપાય.
 પદ્મસ. ત્રિ० (પદ્મસ) ૫૬૧; ૧૫.
 પદ્મસો. સ્ત્રી० (પદ્મસો) પુનમ; પંચમી
 તિથિ.
 પદ્મય. પુ० (પ્રદ્માયક) પ્રમતો ખુલાસો
 કરનાર-આચાર્ય.
 પદ્મવણ. સ્ત્રી० (પ્રદ્માયક) એ નામનું એક
 ઉપાંગ સૂત્ર-આગમ. (૨) ત્રિપથ કરવું;
 કહેવું.
 પદ્મવણી. સ્ત્રી० (પ્રદ્માયક) શિષ્યવર્ગને ઉપ-
 દેશ દેવો તે; ઉપદેશ આપવાની ભાષા;
 ભાષાનો એક પ્રકાર.
 પદ્મવિય. ત્રિ० (પ્રદ્માયક) જળાવેલું; સમ-
 બેલું.
 પદ્મવોસ. સ્ત્રી० (પદ્મવોસ) ૫૨મીસ; ૨૫.
 પદ્મહત્તરિ. સ્ત્રી० (પદ્મહત્તરિ) પંચોતેર; ૭૫.

પન્ના. સ્ત્રી० (પ્રજા) માણસની દશ દશાઓ પૈકી પાંચમી દશા; ૪૧ થી ૫૦ વર્ષ સુધીની માણસની સમજણવાળી અવસ્થા. (૨) બુદ્ધિ; ક્ષાપણ.

પન્નાણ. ન૦ (પ્રજા) પદાર્થનું સ્વરૂપ સારી રીતે જાણવું તે. (૨) પ્રકૃષ્ટ જ્ઞાન. (૩) આગમ; શાસ્ત્ર.

પન્નાસ. સ્ત્રી० (પચાસ) પચાસ; ૫૦.

પન્દ્ય. પું० (પ્રદ્ય) યાત્રામાંથી ઉભરાતું દૂધ; દુર્ગંથી માતાને દૂધનો પાનો ચઢે તે.

પરંચ. પું० (પ્રપચ) આડખર; ડોળ. (૨) કાગળ.

પપુત્ત. પું० (પ્રપૌત્ર) પરપોતરો; પુત્રના પુત્રનો પુત્ર. (૨) પોતાનો પુત્ર.

પપ્પા. પું० (પાક) એક જાતનું ધાસ; વનસ્પતિ વિશેષ.

પપ્પટ. પું० સ્ત્રી० (પાટ) પાપડ.

પપ્પટ્તમોદ્ય. પું० (પપ્પટ્તમોદક) મિષ્ટાન્ન વિશેષ; મગદળ અને આડદીઆ.

પપ્પટ્ટિયા. સ્ત્રી० (પાટ્ટિયા) પાપડ, વડી વગેરે ખાદ્ય પદાર્થો.

પપ્પુય. ત્રિ० (પ્રપ્તુ) ભીંજાએલ.

પપ્પકટ. પું० (પાટ) પાપડ.

પપ્પુય. ત્રિ० (પ્રપ્તુ) વિકાસ પામેલ. (૨) વહેતું; ટપકતું.

પપ્પુકુ. ત્રિ० (પ્રકુ) વિકસિત; ખીલેલ.

પન્નોડળ. ન૦ (પ્રસ્ફોટન) વિસ્ફારવું. (૨) આપટવું.

પન્નોડળા. } સ્ત્રી० (પ્રસ્ફોટના) પડિલેદળ
પન્નોડળી. } વખતે વચ્ચે આપટવું તે;
પડિલેદળના એક દોષનું નામ.

પર્વંચ. પું० (પ્રવચ) નિરંતર ચિંત્તા કરવી તે; સીક્યા, ભનક્યા, દેસક્યા અને રાજક્યા એ ચાર ચિંત્તાની પ્રતિ. (૨) રચના; નિર્માણ.

પર્વંધણ. ન૦ (પ્રવચન) પ્રબંધ કરવો; વ્યવસ્થા કરવી.

પર્વાણ. સ્ત્રી० (પ્રવાણ) વિશેષ પીઝા; પ્રકૃષ્ટ બાધા.

પર્વોદ્ય. ત્રિ० (પ્રવોદક) પ્રબોધ કરનાર.

પર્મ. ત્રિ० (પ્રક) નમ્ર.

પર્મટ્ટ. ત્રિ० (પ્રપ્રટ) ભટ્ટ; પતિત થયેલ.

પર્માર. પું० (પ્રામાર) પર્વતનો કંઈક નમી ગયેલો ભાગ-શિખર. (૨) સમૂહ. (૩) એક જાતનો કારીગર.

પર્મારગમ્મ. ત્રિ० (પ્રામારગત) નમેલું.

પર્મારા. સ્ત્રી० (પ્રામારા) માણસની દશ દશાઓમાંની આઠમી દશા. (૨) પુરૂષની ૭૦ થી ૮૦ વર્ષ સુધીની અવસ્થા.

પમ. પું० (પ્રમ) દરિકાન્ત અને દરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ. (૨) પ્રભા; કાંતિ. (૩) ત્રિ० સમાન; તુલ્ય.

પમંકર. પું० (પ્રમકર) પ્રમંકર નામે ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) લોકાન્તિક દેવતાનું એક વિમાન. (૪) એ નામનો એક મદ.

પમંકર. પું० (પ્રમાકર) તેજ આપનાર; પ્રકાશ કરનાર.

પમંકરા. સ્ત્રી० (પ્રમેકરા) ન્યોનિયીના ઇન્દ્ર ચન્દ્રમા તથા સૂર્યની ચોથી અમ્રમદિગીનું નામ. (૨) કચ્છાવતી વિજયની મુખ્ય રાજધાની-નગરી.

પમંશુર. ત્રિ० (પ્રમશુર) કાચમાં નાશ પામે તેવું; કાચબચુર.

પર્મંજણ. પું० (પ્રમજન) પ્રમજન નામે વાયુ કુમાર અગ્નિના દેવતાનો ઇન્દ્ર. (૨) પાનાસ કચ્છાના અધિગતા એક દેવનું નામ.

પર્મંજન. પું० (પ્રમજન) જુઓ “પર્મંજન” શબ્દ.

પમણિય. ત્રિ (પ્રમણિય) કહેલું.
પમવ. પું (પ્રમર) ઉત્પત્તિ; કારણ. (૨)
પ્રભવસ્થામી.

પમા. સ્ત્રી (પ્રમા) કાન્તિ; જ્યોતિ; તેજ
પમાદ્ય ત્રિ (પ્રમાદિક) પ્રાતઃકાળ સમય-
સ્થી; સંચારનું.

પમાકર. પું (પ્રમાકર) એ નામનું ત્રીજા
દેવલોકનું એક વિમાન.

પમાય. ન (પ્રમત) પ્રભાન; પ્રાતઃકાળ.

પમાર. પું (પ્રમાર) પ્રકૃષ્ટ ભાર.

પમાવ. પું (પ્રમાવ) અહિમા; પ્રનાય.

પમાઘર્ષ. સ્ત્રી (પ્રમાઘર્ષ) ઓગણીસમા
તીર્થેટલી માનાનું નામ. (૧) જગત્પાનની
રાણીનું નામ. (૩) ઉદયન રાજાની
દેવીનું નામ.

પમાઘણા. સ્ત્રી (પ્રમાઘણા) શાસન ઉભાતિનાં
જે જે કારણો હોય તેનું પ્રવર્તન કરતું
તે; સમક્ષિતના આઠ આચારમાનો ઉલ્લેખ
આચાર.

પમાસ. પું (પ્રમાસ) આરમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૨) લયણ સમુદ્ર અને
સિંધુ નદીના સંગમસ્થાને પ્રમાસ નામે
દેવતાના આવાસસ્થ એક તીર્થ કે જ્યાં
ચક્રવર્તી અહમ તપ કરે. (૩) ત્રાગ
બોધા દેવલોકનું એક વિમાન. (૪)
મહાવીર પ્રજાના એક મહાધરનું નામ.
(૫) ઐશ્વર્યવય ક્ષેત્રના વૃત્તવૈતાલ્યનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા

પમાસતિત્વકુમાર. પું (પ્રમાસતીર્થકુમાર)
પ્રશાસતીર્થનો અધિપતિ દેવતા.

પમાસા. સ્ત્રી (પ્રમાસા) અહિસા; દયા.

પમાસિય ત્રિ (પ્રમાસિય) ઉત્તમ, કથિત.

પમિર. } ન (પ્રમિર) શરણાત; આદિ;
પમિતિ. } વગેરે.

પમીઘ. ત્રિ (પ્રમીઘ) જલુ બીધેલ; લય
પામેલ

પમુ. પું (પ્રમુ) સમર્થ; દેવાધિદેવ; તીર્થ-
કર. (૨) રવાથી

પમુત. ત્રિ (પ્રમુત) ઉદ્ભવેલ; ઉત્પત્ત
સ્થેલ (૨) અનિશ્ચય; ધણું. (૩) પ્રમા-
દાનું પરિણામ; અતીત અનાગતાદિ
નિષ્પત્તિ કર્મ પરિણામ.

પમેય. પું (પ્રમેય) પ્રકાર; ભેદ.

પમજ. ત્રિ (પ્રમજિત) અનિમજિત.

પમજિલમ. ત્રિ (પ્રમજિલ) વિલિપ્ત.

પમજ્ઞ. ન (પ્રમાજ્ઞ) પૂર્ણ; સાફ કરતું.

પમજ્ઞયા. } સ્ત્રી (પ્રમાજ્ઞ) પૂર્ણ; શુદ્ધ

પમજ્ઞા. } કરતું; માર્ગન કરતું. (૨)
વાસીદું વાળનું તે.

પમજ્ઞિયા. } સ્ત્રી (પ્રમાજ્ઞી) કચરો

પમજ્ઞી. } કાઢવાનું ઝાકું; સાવરણી.

પમજ્ઞિય. ત્રિ (પ્રમાજ્ઞિય) સાફ કરેલ.

પમત. ત્રિ (પ્રમત) પ્રમાદયુક્ત; પ્રમાદી.

(૨) પ્રમતસયતિ; જહા શુભાશ્વાવાળો.

પમતચિરત. ત્રિ (પ્રમતચિત) પ્રમતસયતિ;

જહા શુભાશ્વાવાળો.

પમતસંજય. પું (પ્રમતસંજય) જેને કંઈક

પ્રમાદ રહેલો છે તેના જહા શુભાશ્વાનવર્તી

સાધુ; પ્રમાદી સાધુ.

પમદ્વણ. ન (પ્રમદ્વ) મહાદત્ત નામના

પુત્રરાજનું પ્રમદવન નામે એક ઉદ્યાન.

પમદા. સ્ત્રી (પ્રમદા) જુવાનસ્ત્રી; જિતમસ્ત્રી.

પમદ. પું (પ્રમદ) સમૃદ્ધ; મર્દન.

પમદણ. ન (પ્રમદ) મર્દન કરતું. (૨)

પરાજય કરેલો. (૩) ઓહું કરતું. (૪)

નાશ કરેલો.

પમદિ. ત્રિ (પ્રમદિ) મર્દન કરનાર;

પીઠનાર.

પમદવણ. ન (પ્રમદવ) તેનવીપુર નગરની

જહારનું એક વન.

પમયા. સ્ત્રી (પ્રમદા) જુઓ " પમદા "

શુદ્ધ.

પ્રમાદ. ત્રિ० (પ્રમાદિન્) આળસુ; બેદરકાર.
 પ્રમાણ. ન૦ (પ્રમાણ) પ્રલક્ષ્ય પરેક્ષ્ય આદિ
 પ્રમાણ. (૨) માન; દદ. (૩) આધારની
 મર્યાદા. (૪) હેતુ; કારણ. (૫) ન્યાય
 શાસ્ત્ર. (૬) યથાર્થ જ્ઞાન; સત્ય જ્ઞાન.
 (૭) સમ્પ્રા. (૮) માપ, પરિમાણ.

પ્રમાણશુલ્ક પુ० (પ્રમાણશુલ્ક) પ્રમાણશુલ્ક;
 મહાવીરસ્વામિની એક દળર આત્માશુલ્ક
 પ્રમાણ બરપ.

પ્રમાણકાલ પુ० (પ્રમાણકાલ) માસ, ઋતુ,
 અવન, રાત્રિવર્ષ, પશ્ચાત્તમ વગેરે નક્ષી
 કરેલ પ્રમાણરૂપ કાળ.

પ્રમાણપત્ર પુ० (પ્રમાણપત્ર) પ્રમાણરૂપ
 પત્રનાડિયુ; અજ્ઞાણીયુ અને અધારીયુ.

પ્રમાણસંચક્ષર. પુ० (પ્રમાણસંચક્ષર) નક્ષત્ર
 સંચક્ષર, ચંદ્રસંચક્ષર, ઋતુસંચક્ષર,
 આદિત્ય સંચક્ષર અને અભિવર્ધિત સંચ-
 ક્ષર એ પાંચ સંચક્ષરો સ્મર્યમાય.

પ્રમાદ. } પુ० (પ્રમાદ) મદ, વિચય, કથાવ,
 પ્રમાય. } નિદ્રા અને દિવસ એ પાંચ
 પ્રમાદ. (૨) પ્રમાદ, મદ્યન, આશ્રયન
 ત્રીજું રથાન.

પ્રમાયપ્રમાય. ન૦ (પ્રમાયપ્રમાય) ૨૬ ઉ-
 ત્પાત્રિક સ્ત્રમાનું ૧૦ મુ સ્ત્ર.

પ્રમાર. પુ० (પ્રમાર) મરણનો પ્રારંભ. (૨)
 નહારી રીતે માનુ તે.

પ્રમિત્તાળ. ત્રિ० (પ્રમિત્તાળ) અનિશ્ચય કરમાઈ
 મરેલ.

પ્રમુદપ. ત્રિ० (પ્રમુદિત , પ્રુદાનીપુદ્ગ, પ્રુદી
 મરેલ.

પ્રમુદત. ત્રિ० (પ્રમુદ) અમેમર

પ્રમુદ. ત્રિ० (પ્રમુદ) આગેવાન (૨) પુ०
 પ્રમુદ નામનો ૪૬ મો મદ.

પ્રમુદર ત્રિ (પ્રમુદા) } વાચાત; મહા
 પ્રમુદરિ. ત્રિ (પ્રમુદરિ) } જોડાવાર.

પ્રમેદ. પુ० (પ્રમેદિન્) , ધણા મેદવાળુ;
 નાડુ.

પ્રમેદ. પુ० (પ્રમેદ) ઉત્તરપક્ષ; જવાબ.
 (૨) મોક્ષ; કર્મથી છુટકારો.

પ્રમેદ. ન૦ (પ્રમેદ) પરિત્યાગ.

પ્રમેદ. } પું० (પ્રમેદ) મહોત્સવ; આનંદ.
 પ્રમેય }

પ્રમદ. પુ० ન૦ (પ્રમદ) કમળનો તન્તુ;
 પદ્મકેશર. (૨) પાંચમા દેવલોકનું એક
 વિમાન. (૩) પુલ્ક; લુગડાની પુંમ. (૪)
 હોડો. (૫) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ
 ખાડવાની મેર તરફથી પહેલી વિજય.
 (૬) એ વિજયનો રાગ.

પ્રમદંત. પુ० (પ્રમદંત) એ નામનું પાં-
 ચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમદકૂટ. પુ० (પ્રમદકૂટ) એ નામનું પાંચમા
 દેવલોકનું એક વિમાન (૨) રીના મહા
 નદીના ઉત્તર કાંઠા ઉપરનો એક વખારા
 પર્યંત. (૩) વિષ્ણુમંથ ' વખારાપર્યંત
 ઉપરના નવ કૂટમાંનું ચોથું કૂટ-ચિખર.

પ્રમદગંધ પુ० (પ્રમદગંધ) દેવકુર ઉત્તરકુર
 ક્ષેત્રના માખીઓનો એક જાત. (૨)
 પદ્મના જેવી મન્ય (૩) ત્રિ० કમળના
 જેવી મન્યવાળુ

પ્રમદગાર્દ. ત્રી० (પ્રમદગાર્દ) એ નામની
 મહાવિદેહની એક વિજય.

પ્રમદગ્રમ્ય પુ० (પ્રમદગ્રમ્ય) એ નામનું
 પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમદુ ત્રિ० (પ્રમદુ) જૂલી મરેલ. (૨)
 પડી મરેલ.

પ્રમદુષ્મ. પુ० (પ્રમદુષ્મ) એ નામનું પાં-
 ચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમદ. ત્રિ० (પ્રમદ) પુલકવાળુ; હુંડાત-
 વાળુ વસ્ત્ર ચિરોત.

પ્રમદજેસ્ત. પુ० (પ્રમદજેસ્ત) એ નામનું
 પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પયણગસાલા. ત્રિં (પચ્ચગસાલા) રસોષ-
ખાનું; રસોડું.

પયણ. ત્રિં (પ્રત્ય) સૂદમ; પાતળું.

પયત. ત્રિં (પ્રયત) પ્રવૃત થયેલ.

પયતિ. સ્ત્રીં (પ્રયતિ) પ્રકૃતિ; સ્વભાવ.

પયત્ત. પું (પ્રયત્ત) પુરુષાર્થ; મહેનત;
પ્રયત્ન. (૨) કંઠ તાલુ વગેરે સ્થાનનો
વ્યાપાર.

પયત્ત. ત્રિં (પ્રયત્ત) કામમાં લાગેલું;
ઉદ્યમવંત.

પયત્ત. નં (પદાત) ગેયના ચાર પ્રકાર-
માંનો ખીન્ને પ્રકાર; પાદલબ્ધ-ચરણબદ્ધ
ગીત.

પયત્ત. ત્રિં (પ્રદત) આપેલ. (૨) અનુદાત;
સંમત.

પદસાવ. નં (પદસાવ) ગીત વિશેષ.

પદત્થ. પું (પદાર્થ) વસ્તુ. (૨) શબ્દનું
પ્રતિપાદ. (૩) તત્વ.

પદપાસ. પું (પદપાસ) ભળ આદિ બાંધન.

પદપદ્મ. યં (પદપદ્મ) જ-દોબદ્ધ કાવ્ય.

પદમગ્ન. પું (પદમાર્ગ) પથ રસ્તો.

પદય. પું (પદય) વાચ્યવ્યતર દેવોની એક
જાતિ. (૨) પદય દેવોના દક્ષિણ દિશાનો
ધન્ડ.

પદયવદ. પું (પદયવતિ) પદય દેવોના
ઉત્તર દિશાનો ધન્ડ.

પયર. પું નં (પ્રયર) આકાશ પ્રદેશની
લાંબી અને પહોળી પંક્તિ. (૨) ચર;
પડ. (૩) પતર.

પયર. પું (પ્રયર) સમૃદ્ધ.

પયરભાવિત. નં (પ્રયરવત) પ્રતરરૂપે આવન
સંભળ.

પયરગ. પું (પ્રયરગ) એક જાતનો સોનાનો
શીંગો. (૨) ઘેણનો શુદ્ધચાર. (૩) પત્ર;
પાંખડી.

પયરત્તવ. પું નં (પ્રયરત્તવ) તપ વિશેષ;
શ્રેણીને શ્રેણી શુણી કરતાં પ્રતર થાય,

દાખલા તરીકે ચાર

૧	૨	૩	૪
૨	૩	૪	૧
૩	૪	૧	૨
૪	૧	૨	૩

કોષ્ટકની શ્રેણી હોય
તો ૧૬ કોષ્ટકનું પ્રતર
થાય જેમકે ક્રમથી

એક બે ત્રણ ચાર વગેરે અહીં બતાવ્યા
પ્રમાણે ઉપવાસ કરવા તે પ્રતરતપ.

પયરપરિમંડલ. નં (પ્રયરપરિમંડલ) પ્રતરરૂપે
પરિમણવ્ય સંસ્થાન.

પયરમેદ. પું (પ્રયરમેદ) પ્રતરરૂપેમેદ; કોષ
વસ્તુને મેદતાં તેના પડ ઉપડે તે.

પયરરજ્જુ. પું (પ્રયરરજ્જુ) જેની લંબાઈ
તથા પહોળાઈ હોય અને ભડાઈ ન
હોય તે રાજપરિમાણ.

પયરચદ. નં (પ્રયરચદ) પ્રતરરૂપેપટ્ટા-વાદલો
સંભળ.

પયલા. સ્ત્રીં (પ્રચલા) દર્શનાવરણીયની
એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી બેઠાં બેઠાં
પણ નિદ્રા આવે તે નિદ્રાનો એક પ્રકાર.

પયલાશ્વ. પું (પ્રચલાશ્વ) સર્પની એક
જાત.

પયલાપયલા. સ્ત્રીં (પ્રચલાપ્રચલા) બળદની
પેટે ચાસતાં ચાસતાં ઉંધ આવે તે; દર્શના-
વરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) ઝરેલું.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) અચાપમાન
થએલ; રખણિત.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) નાચ કરેલું;
ચૂર્ણ કરેલું.

પયવિમાદ. પું (પદવિમાદ) પદવિનિષેદ.

પયવિમાગ. પું (પદવિમાગ) પદવિમાગ
નામે સામાચરી; સામાચરીનો એક
પ્રકાર.

પયવિચાર. પું (પદવિચાર) પગે ચાસતું તે.

પયસમ્પાસ. નં (પયસમ્પાસ) પદના સમુદયનું

એકથી વધારે પદોનું જ્ઞાન; શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર.

પયા. સ્ત્રી (પ્રજા) રેષત; પ્રજ્ઞ. (૨) સંતતિ; પરિવાર. (૩) સંતાનવાળી સ્ત્રી.

પયાણ. નં (પ્રતાપ) વિસ્તારપૂર્વક સ્વપ્ન દર્શન; સ્વપ્નના પાંચ પ્રકારમાંનો બીજો પ્રકાર.

પયાણ. નં (પ્રદાન) આપવું; સોંપવું.

પયાણ. નં (પ્રયાણ) જવું; પ્રયાણ કરવું.

પયાણસારિ. ત્રિ (પદાનુસારિ) એક પદ ઉપરથી અનેક પદોનું અનુસંધાન કરવાની શક્તિવાળું.

પયાણસારિણી. સ્ત્રી (પદાનુસારિણી) બુદ્ધિ વિશેષ; એક પદના અર્થ કરવાથી બીજા અશ્રુત પદોને જોડવાની બુદ્ધિ.

પયાત. } ત્રિ (પ્રજાત) પ્રસવ થયેલ; જન્મ
પયાય. } પામેલ.

પયાય. ત્રિ (પ્રયાત) આલેલ; વિસ્તરેલ.

પયાયાર. ત્રિ (પ્રદાત) ધણો ઉદાર; દાતા.

પયાર. પું (પ્રચાર) પ્રવર્તન; પ્રવ્રતિ.

પયાર. પું (પ્રકાર) પ્રકાર; રીતિ; બેઠ.

પયારણ. નં (પ્રવારણ) ઠંડાઈ; છેતરવું તે.

પયાય. પું (પ્રતાપ) પ્રતાપ; તેજ.

પયાચર. પું (પ્રજાવર્તિ) ૧૯ માં મુદ્દતનું નામ. (૨) દોહિણી નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૩) કૃતિકા નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા. (૪) પહેલા વાસુદેવ અને બળદેવના પિતાનું નામ.

પયાવણ. નં (પ્રતાવન) તપાવવું.

પયાવણ. નં (પાવન) બીજા પાસે રસોઈ કરાવવી તે.

પયાસ. પું (પ્રચાસ) પ્રકાશ; અજવાળું. (૨) પ્રગટ; ખુલ્લું.

પયાસ. પું (પ્રયાસ) પ્રયત્ન; ઉદ્વેગ.

પયાસચિહ્ન. ત્રિ (પ્રચાસનીય) પ્રકાશ કરવા યોગ્ય.

પયાસય. ત્રિ (પ્રચાસક) પ્રકાશ કરનાર.

પયાસિય. ત્રિ (પ્રચાસિત) પ્રકાશિત થયેલ.

પયાદિણ ત્રિ (પ્રદક્ષિણ) જમણી તરફનું; જમણી બાજુએ વળતું.

પયાદિણા. સ્ત્રી (પ્રદક્ષિણ) પ્રદક્ષિણા; ફરતું આવર્તન દેવું તે.

પયોગ. પું (પ્રયોગ) ઉપાય; સાધન. (૨) જીવનો વ્યાપાર. (૩) વહિવાદ કરવો તે.

પયોગર. પું (પયોગર) સ્તન.

પયોયણ નં (પ્રયોજન) કારણ; વ્યાપાર.

પયોહર. પું (પયોધર) ભુઓ " પયોધર " શબ્દ.

પર. ત્રિ (પર) અન્ય; બીજું; પોતાસિ-વાચનું; પારકું. (૨) પું શત્રુ; દુશ્મન. (૩) ઉપરાંત; વધારે. (૪) પરલોક. (૫) ભોક્ષ. (૬) ઉત્કૃષ્ટ. (૭) તપસ; સાધન. (૮) નં એક જાતનું ધાસ.

પરં. જ્ઞ (પરમ) વળી; પણ.

પરંગમણ. નં (પરગમન) બીજાની મદદથી નાનાં બાળક આલે તે. (૨) બાળકની તેથી શક્તિનો આવિર્ભાવ થાય તે સમયે જે ઉત્સવાદિ સરંકાર કરવામાં આવે છે તે.

પરંતમ. ત્રિ (પરતમસ) અન્યપર ક્રોધ કરનાર. (૨) અન્ય વિષયથી અજાત રાખનાર.

પરંતમ. ત્રિ (પરંતમ) પારકા ઉપર ક્રોધ કરનાર; બીજાને હેરાન કરનાર.

પરંદમ. ત્રિ (પરંદમ) બીજાનું દમન કરનાર; બીજા ઉપર સત્તા ચલાવનાર. (૨) બીજાને જ્ઞાત કરનાર. (૩) અથ આદિને શીખવનાર.

પરંપર. પું (પરમ્પર) વિચ્છેદ ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ્યંગના બીજા વિભાગ સૂત્રનો છઠો બેઠ. (૨) પરમ્પરા; દિતીયાદિ સમય પ્રવાહ. (૩) ત્રિ સિત્તભિન.

પરંપરંગિયા સ્ત્રી (પરમપ્રતિકા) એક
પત્રી એક એમ અનુભવે મેં વાણી તે
પરંપરાય ત્રિ (પરમ્પરાય) ગુણસ્થાનકની
પરંપરાએ ઉપર ચડના સસારનો પર
પામેય

પરંપરપદ્ધતિ ત્રિ (પરંપરપદ્ધતિ) જેને
પથામિ પૂર્ણ કરે અનેક સમય થય છે તે
પરંપરપદ્ધતિ ત્રિ (પરંપરપદ્ધતિ) પરંપરાથી
આવેય

પરંપરવંધ પુ (પરંપરવંધ) જે બધને એકથી
વધારે સમય થય છે તે

પરંપરસિદ્ધ પુ (પરંપરસિદ્ધ) જેને સિદ્ધ
થે એકથી વધારે સમય થઈ ગયા
હોય તે

પરંપરા સ્ત્રી (પરંપરા) એક પત્રી એક,
અર્થાત્ત્રિ પ્રવાહ (૨) નિરંતરતા (૩)
અનંતર.

પરંપરાગમ પુ (પરંપરાગમ) મધ્યધરના
શિષ્યોની અપેક્ષાએ આગમ પરંપરાગમ
કહેવાય, મધ્યધરને પોતાના શિષ્યોને
આગમ સમગ્રતા તે

પરંપરાગત. પુ (પરંપરાગત) ઉપરાડારિ
પ્રદાર મારવા તે

પરંપરાહાર પુ (પરંપરાહાર) બીજા
ત્રીજા આદિ સમયમા અદાર કરનાર
છત્ર.

પરંપરોગમ ત્રિ (પરંપરોગમ) એ
કરનાં વધારે સમયથી આગમ પ્રદેશને
અરમાદી રહેય

પરંપરોગમ ત્રિ (પરંપરોગમ) એ
સમયથી રહે રખના ઉત્તમ યોગ

પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર પોતાને

પરંપર ત્રિ (પરંપર) કરનાર

પરંપર ત્રિ (પરંપર) ત્રિમુખ ત્રિદ.

પરંપર ત્રિ (પરંપર) ત્રિમુખ

પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર, બીજાનું.
પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર, બીજાનું.

પરંપર ત્રિ (પરંપર) ઉત્તમ, પરાક્રમ
(૨) અનુગમ

પરંપર ત્રિ (પરંપર) મર્મરૂપ દુરમ-
નને જીતવાનું સામર્થ્ય, પરાક્રમ. (૨)
ઉત્સાહ, પ્રયત્ન (૩) શત્રુનો નાશ કર-
વાની શક્તિ.

પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજા, એક બીજાનું ધાન્ય
(૨) વાસની બીજ, જાળ (૩) શત્રુ
પથરણ, અટકાવ (૪) ભાગ્યન વિશેષ

પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજી કિંમતવાળું;
કિંમતી, મોલુ.

પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર, બીજાનું અ-
પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજાનું આશય.

પરંપર ત્રિ () પરંપર, પરંપર,
પરંપર (૨) પુ. નં. પરંપર, પરા-
ધીનતા

પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજાને માટે
પરંપર ત્રિ (પરંપર) પરંપર
પરંપર ત્રિ (પરંપર) નિન્દા, પારંપર
તત્થા

પરંપર ત્રિ (પરંપર) અન્યદર્શની,
જેનેય

પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજાને, પરંપરમાં
પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર
પરંપર ત્રિ (પરંપર) નિન્દા કરવી તે

પરંપર ત્રિ (પરંપર) કોયલ
પરંપર ત્રિ (પરંપર) પારંપર-નિ-
રંપર પામેય

પરંપર ત્રિ (પરંપર) બીજાને બત, જા-માનર.

પરંપર ત્રિ (પરંપર) પરંપર-મા-
જા-માનર સયે આરનાર

પરંપર ત્રિ (પરંપર) ઉત્તમ (૨) એક (૩)
પુ. મેક્ષ મુખિ (૪) ત્રિ. અત્યંત

अत्यन्त. (५) प्रधानः शुभ. (६) पुं०
संशयः आरित्र. (७) न० शुभ.
परमद्व. पुं० (परमार्थ) मोक्षः भुक्ति. (२)
सत्य पदार्थ. (३) संशयः आरित्र.
परमराज. न० (परमाय) दुःखपाकः भीर.
परमार्थ. पुं० (परमार्थ) परमतरुणः शुवादि
नय नरु. (२) परमार्थः परेषाकार.
परमप. पुं० (परात्मनः) परमात्मा; ईश्वर.
परमसौमनस्य. त्रि० (परमसौमनस्य)
सतोपी.
परमहंस. पुं० (परमहंस) परमहंस; सं-
न्यासी; परिमार्जनो एक प्रक्षर.
परमाद. न० (परमायुष) अष्टमीनो समयः
उभर.
परमाणु पुं० (परमाणु) अ-धृती धृता पडोला
पुद्गलनो निर्गुणान्य अक्ष के जेना जे
भाग थप थके नकि.
परमाणुवागज. पुं० (परमाणुवागज) पुद्-
गलनो धजो सूक्ष्मभां सूक्ष्म भाग.
परमायत. त्रि० (परमायत) परम=उत्कृष्टः
आयत=दीर्घः परमायत=मोक्ष.
परमावतीगंगा. स्त्री० (परमावतीगंगा) सात
अवन्ती गंगापरिमित एक परमावती
गंगा; गोशाशाने भते क्षत्रभान विशेष.
परमाहम्. पुं० (परमाहम्) } नारेष्टीना
परमाहम्. पुं० (परमाहम्) } शुवाने
परमाहम्. पुं० (परमाहम्) } शिक्षा
आपनार एक देवतातो वरु; परमाधारी
देव.
परमाहोय. त्रि० (परमाहोय) परम
अवधिमानवाणी.
परमुह. त्रि० (परमुह) विभुष.
परय. न० (परक) अनिशय
परलोदय. त्रि० (परलोदय) परलोद
सम्पत्ति; परलोदय.
परलोप. } पुं० (परलोप) परलोद; न-
परलोप. } न्मान्तर.

परवाच. पुं० (परवाच) भोला वाधना
आमजानु अनेत्र वत्र विशेष
परवस. त्रि० (परवस) पराधीनः परवस.
परवाह. पुं० (परवाह) भीम दर्शनवागा.
परवाय. पुं० (परवाद) अन्मर्शन; भिन्न
भत.
परविवाहकरण. न० (परविवाहकरण) भीमनो
विवाह करवो ते; योथा मतनो एक
अतिआर.
परसंतग. } त्रि० (परसंतग) पारदुः
परसंतग. } भीमन.
परसु. पुं० (परसु) कुदाडो; इरशी नामनु
दृष्टीधार.
परस्सर. पुं० स्त्री० (परासर) गेदुः पंचेद्रिय
तिथ्यनी एक अन.
परहृत्. पुं० (परहृत्) पारदो-भीमनो हाथ.
परहृमि. पुं० (परहृमि) अंग, अं-
अरीस वजेरे पन्धर नतना परमाधानी
देवता.
परहुन. } पुं० (परहुन) केयल.
परहुय. }
परा. त्रि० (परा) अत्यन्त.
परा. स्त्री० (परा) तृथ्य विशेष.
पराहम्. त्रि० (पराहम्) पराहम् पामेक्ष;
हारेक्ष.
पराघाय. पुं० (पराघाय) वासना विशेष.
(२) नामकर्मनी एक प्रकृति के जेना
हृदयथी अत्र पोते आधारत पामे अने
भीम तेने जेनां वेतन दमाध नय ते.
पराघायनाम. न० (पराघायनाम) पराघाय
नामे नामकर्मनी एक प्रकृति.
पराजिज्ञितार. त्रि० (पराजिज्ञितार) पराहम्
करनार.
पराजिज्ञितार. त्रि० (पराजिज्ञितार) हारेक्ष.
परामव. पुं० (परामव) पराहम्; पराहम्;
तिररक्षर.

પરામિશ્રોગ. ન૦ (પરામિશ્રોગ) પરતતતા
પરામૂચ્ર ત્રિ૦ (પરામૂચ્ર) પરામૂચ્ર પામેય.
પરામુદ્ધ. ત્રિ૦ (પરામુદ્ધ) પરામર્થ કરેન (૨)
૨૫ર્થ કરેન

પરાય } ત્રિ૦ (પરાય) પરાય, બાબત,
પરાયણ } પારકુ

પરાયણ ત્રિ૦ (પરાયણ) તત્પર, સાવધાન
પરાસર પુ૦ (પરાસર) પરાસર નામના
બ્રાહ્મણ સન્યાસી

પરિ મ૦ (પરિ) પુન પુનઃ, ફરીફરીને
પરિ મ૦ (પ્રતિ) ભુઓ “ પડિ ” શબ્દ
પરિશ્ચિદ્ધ. ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) પહેરેલ,
ધારણ કરેલ

પરિશ્ચિદ્ધ ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) પ્રતર્તક, અ
કેસર (૨) પરિશ્ચિદ્ધ કરનાર

પરિશ્ચિદ્ધ સ્ત્રી૦ (પરિક્ષિતા) સુનાર્થનું
પર્યાયોચન કરતુ, ચોતણા પ્રયોગણા,
અર્થા કરવી

પરિશ્ચિદ્ધ ન૦ (પરિક્ષિત) પરિશ્ચિદ્ધ, ૨૫૫૫ટી

પરિશ્ચિદ્ધ પુ૦ (પરિક્ષિત) કમ્બર કસીને
બાધી

પરિશ્ચિદ્ધ ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) સુનાર્થનું
તીર્થકરની કેવળી અનસ્થા દરમ્યાન
અંતગત-મોક્ષગામી ભુવોની પરપરાની
મર્થાદ

પરિશ્ચિદ્ધ } પુ૦ (પર્યાય) અવસ્થા, દશા
પરિશ્ચિદ્ધ }

પરિશ્ચિદ્ધ. પુ૦ (પરિકાર) પારનાર, દાસદાસી
અને સમન્વિત

પરિશ્ચિદ્ધ ન૦ (પરિકાર) દુ ખ ઉપમવતુ

પરિશ્ચિદ્ધ ત્રિ૦ (પરિકાર) યેરાએલુ, વીટાએલુ

પરિશ્ચિદ્ધ પુ૦ (પરિકાર) મણગ, સૂર્ય કે
અદને ૧૨૦ કુમળુ થાય તે

પરિક્ષિત. ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) પહેરેલું,
ધારણ કરેલું

પરિક્ષિત ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) પીડા કરેલ

પરિક્ષિત. ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) તૈયાર કરેલું
શયુગારેલું (૨) બેડેલુ. (૩) કાપેલુ

પરિક્ષિત } ન૦ (પરિક્ષિત) અગ સરકાર,
પરિક્ષિત } શરીર મુશૂળા (૨) વસ્તુ
સરકાર, વસ્તુમાં કષ્ટ પણુ વિશેષતા
ઉત્પન્ન કરવી ને. (૩) રાગનો ઉપાય,
ચિકિત્સા (૪) બારમા દષ્ટિનાદઅગના
પાય વિભાગમાનો પ્રથમવિભાગ (૫)
અભ્યાસ.

પરિક્ષિત ત્રિ૦ (પરિક્ષિત) શરીર સ
રકાર કરેલ.

પરિકર પુ૦ (પરિકર) કેડ બાંધવી તે.

પરિકલિય ત્રિ૦ (પરિકલિય) અનૃત

પરિકલિ. સ્ત્રી૦ (પરિકલિ) નિકથા.

પરિકલિય. ત્રિ૦ (પરિકલિ) કહેલુ

પરિકલિય. ત્રિ૦ (પરિકલિ) ચારે બાજુથી
ઘેરાએલ, વ્યાપ્ત

પરિકલિય. ત્રિ૦ (પરિકલિ) ગ્યાનિ
પામેન, ચાકી મથેલ

પરિકલિય પુ૦ (પરિકલિ) કનેશ પામવો;
દુ ખ પામતુ તે

પરિકલિય ત્રિ૦ (પરિકલિ) ચાકી મથેલ
ભુદિવાળો, જડ બેવો

પરિકલિય. ત્રિ૦ (પરિકલિ) કાપેલુ.

પરિકલિય ત્રિ૦ (પરિકલિ) સપમ સમધી
પરાકમ-ઉદમ કરેન

પરિકલિય પુ૦ (પરિકલિ) ફોલોપાદક પુરપાર્ય,
પરાકમ

પરિકલિય. ત્રિ૦ (પરિકલિ) પરાકમ
કરેલું

પરિકલિય ન૦ (પરિકલિ) પરીક્ષા કરવી
બેલુ

પરિકલિય ત્રિ૦ (પરિકલિ) વિચા-
રીને બોલનાર

પરિકલિય. પુ૦ (પરિકલિ) સર પ્રમો દાપ

પરિકલિય સ્ત્રી૦ (પરિકલિ) તપાસ

परिच्छिन्न वि० (परिच्छिन्न) धेरायेलु.
विटयेतुं.

परिच्छेद. पु० (परिच्छेद) परिच्छिन्न वेलावे
(२) नगरेने इरती आध

परिच्छेदि. वि० (परिच्छेदि) शुभांशने
निराग ३०१२

परिच्छा. नी० (परिच्छा) आध

परिचय वि० (परिचय) आध

परिचलण न० (परिचलण) पाणी दुध
विगेरे मगु ते

परिगुणन. न० (परिगुणन) २१५५११, गात्र
विचार

परिग्रह पु० (परिग्रह) ०७१०१, धरमा, ३५
मोनु, ३५ उगेरे ६२ तथा ते ६५ ७१२
आसनि-मु० राभरी ते, पायमु पाप
स्थान

परिग्रहोत्तरण न० (परिग्रहोत्तरण) परि-
ग्रहणी निवृत्ति

परिग्रहसंगणा. } श्री० (परिग्रहसंगणा) लु० ना,
परिग्रहसन्ना } धननी वासना, आ-
सनाभानी ओ०

परिग्रहिय. वि० (परिग्रहिय) २१५५११,
ग्रहण करेन

परिग्रहिया श्री० (परिग्रहिया) परिग्रहणी
क्रिया परिग्रह गजनाथी लागती क्रिया.

परिग्रहिय वि० (परिग्रहिय) ६०१५११

परिग्रहिय वि० (परिग्रहिय) भूय धमेयु

परिग्रहिय. वि० (परिग्रहिय) अरुणयेलु
वेपायेलु

परिग्रहण. न० (परिग्रहण) विचार

परिचारण वि० (परिचारण) ०१५५११.

परिचारण श्री० (परिचारण) अज्ञानना
सूत्रना ओ० पदु नाभ (२) मेधुन
प्रवृत्ति.

परिचय वि० (परिचय) परिचय-समा-
गममा आवेन, ओगणीतु

परिच्छत्त वि० (परिच्छत्त) तनेलु, छोडेतु
परिच्छाह. वि० (परिच्छाह) लाग ३०१२.

परिच्छाग } पु० (परिच्छाग) लाग, परिच्छा
परिच्छाय. }

परिच्छाग. पु० (परिच्छाग) परीक्षा २२१२
कुलम.

परिच्छाग वि० (परिच्छाग) दहायेतु

परिच्छा नी० (परिच्छा) विचारण, परीक्षा
अधी

परिच्छाग वि० (परिच्छाग) निर्जीत,
निवृत्ति

परिच्छेद वि० (परिच्छेद) ५५ नातु
६५५.

परिच्छेद वि० (परिच्छेद) पराधीने वेवाय
तेतु

परिच्छेद पु (परिच्छेद) शुद्ध पाठु. (०)
नर्णय

परिच्छेद वि० (परिच्छेद) धेडु, अ५.

परिच्छेद. पु० (परिच्छेद) समर्थि भाषणे,
परिच्छेद, दसनासी उगेरे

परिच्छेद न० (परिच्छेद) अ५, भनादिने
इरी इरी भेवाय ते

परिच्छेद न० (परिच्छेद) अ५, भनादिने
भाषणी भेवाय ते

परिच्छेद वि० (परिच्छेद) समर्थि भाषणे.

परिच्छेद. वि० (परिच्छेद) नरत उपग्रहित
परिच्छेद. }

परिच्छेद वि० (परिच्छेद) अनुग्रहेतु

परिच्छेद } वि० (परिच्छेद) वसायेन (२) दुग्ध

परिच्छेद श्री० (परिच्छेद) भनना विशेष,
गरीमाधना अरणे वीरेथी दीक्षा.

परिच्छेद न० (परिच्छेद) गतनासे रतेतु

परिच्छेद. वि० (परिच्छेद) अनिच्छा

परिच्छेद पु० (परिच्छेद) रा० ना पुद्गलना
प६२ अज्ञानभाने ओ०.

परिमुसियसंपन्न वि० (परिमुसियसंपन्न) गत-
वासी राजनाथी निपण्ण-दुद्धि उगेरे

પરિણામ-કુ.અ. ઉપગમચર્યાથી લાભની દ્રષ્ટિ.
પરિણામિય. મિ. (૧૩૩૩) પરિણામ-પી.પ્ર.

પ.મે.કુ. (૨) ૧૩૬૩.

परियस्सत्रो. प्र० (परिवर्जण) पञ्चमे,
पामे, समीपे

परियात्र. पु० (पर्यात्र) ३५ न्तरे णी०
अनस्था. (२) दीक्षादपपर्थाय. अमण्य
पण्यु सधुने आर

परियाइअ नि० (पर्यात्त) सपृथपणे अदत्त
अनेन

परियाइणया स्त्री० (पर्यादान) ये तत्तद्वि
अदत्त करतु ते

परियाग पु० (पर्याय) पर्याय अनोमनलान
(२) पर्याय, दक्षा (३) अनोमया, अमण्य
पण्यु.

परियाग पु० (परिगम) इण, परियागम

परियागप्र. त्रि० (पर्यागत) व्यापेतु

परियाण. न० (परिवाण) रक्षण्य

परियाण न० (परियाण) गमन (२) वा-
हन (३) अवतरण्य

परियाणिय. पु० न० (परियाणिय) यान,
वाहन (२) ये नामनु ये निमान.

परियाणिय नि० (परिवाणित) रक्षण्यणाणु
(२) न० रक्षण्य-करण्यना स्थान

परियात्त नि० (परियात्त) पामेन

परियाय पु० (पर्याय) दीक्षा आदि अवस्था
(२) अलिप्राय, मत (३) अल्यय
(४) तीर्थकर अने उपण गाननी उत्प
त्तिना समय

परियायतगडभूमि स्त्री० (पर्यायान्तकभूमि)
तीर्थकरने उपणगान ३५ पर्याय उत्पन्न
यथा पछी निरुपपन्नपणे साधु परंपरा
मोक्ष लय त्या सुधीनी माग मर्यादा

परियाययेर पु० (पर्यायस्वविर) वीस वर
उपगतनी दीक्षानागा साधु अनोमयाये
स्थित

परियार. पु० (परिवार) श्रमदि रिगमोने
उपयोग करणे ते, रिग रिगार भेद्युन
सेवन (२) अज्जेअथ, अ्यान

परियार. पु० (परिवार) परिहार, कुटुम्ब
परियारअ नि० (परिवाण) माद भाग्यमनी
आदरी करनार, सा वार उगगा (२)
नय मेवन करनार

परियाणया स्त्री० (परिवाण) भेद्युन
परियाणया स्त्री० मेवन, रिपय भोग.

परियाल. पु० (परिवार) पोतानी पाण
अननाग दास दासी वगेरे

परियात्र पु० (परिवार) सतप, पीम,
वेना

परियावज्जण न० (पर्यागत) डादाण अणु,
सणु यमणु ते

परियावज्जणा स्त्री० (पर्यागत) आमेवन

परियावणया. स्त्री० (परितोषका) आधने
दुःख देतु ते

परियावणिया स्त्री० (परियावणिया) गान्तरे
सुधीनी अनस्था, स्थिति

परियावण. त्रि० (पर्यात्त) निम्नन थोडु
(२) वण्ये (३) पुण पाडेयु (४)
व्यापन (५) पूर्य

परियावन्न नि० (पर्यावन्न) अेक परिवाभने
छोडी पीम परिगमने पामेन

परियावस्तइ पु० (पर्यावस्त) लिपुभाने मठ

परियाविय नि० (परितोषित) रितापना
दुःख उपमवेन

परिविखय. नि० (परिविखित) रक्षग करेन,
सायवेन

परिवय पु० (परिवय) रेरावे (२) वेग
(३) हेरना भाग आडा स्तो

परिली स्त्री० () पाष रिरो

परिलोयण न० (परिलोचन) अवरोधन,
निरीक्षण

परिवइत्तार नि० (परिविचित्र) गमन कर
नार

परिवइण न० (परिवन्दन) प्रशसा, स्तुति

परिवज्जण न० (परिवर्जण) तण्यु, छोडु

परिवर्जित्य. वि० (परिवर्जित) वर्जित करेहुं;
तरेहुं.

परिवर्द्धय. न० (परिवर्द्ध) चरंचार करी-
रहुं उद्धर्तन करहुं. (२) गुण्याकाररूपे
वृद्धि.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) पडेहुं; अष्ट
थयेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धक) वृद्धि करचार.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धिन) वधेस; वृद्धि
पामेस.

परिवर्त्त. पु० (परिवर्त्त) आवर्त, लभरी.

परिवर्त्ति. स्त्री० (परिवर्त्ति) परिवर्तन; अह-
लपद्ध.

परिवर्त्तिय. वि० (परिवर्त्तित) अहवायेहु.

परिवर्त्तिय. वि० (परिवर्त्तित) वीटायेहुं;
ह्मायेहुं.

परिवर्त्तय. न० (परिवर्त्तय) निवास, रहमण.

परिवर्त्तिय. वि० (पर्युत्ति) सुषपूर्वक गृहेष.

परिवाच. पु० (परिवाद) अपवाद, निन्दा.

परिवाहणी. स्त्री० (परिवादिनी) तत्री, वीगा.

परिवाही. } स्त्री० (परिवाही) अनुक्रम;

परिवाही } परिवाही, रीति: पद्धति.

व्यवस्था. (२) तपनी श्रेणी: तपनु
गणिन करवाने अनायेव यंत्र के उद्देश्यनी
भिन्धि पद्धि (३) अभ्यास; अभ्या
येष भागभोगी पद्धि.

परिवादिनी. } स्त्री० (परिवादिनी) साग

परिवाहणी. } तारवाणी वीगा

परिवार. पु० (परिवार) कुटुम्ब कभीलो.

परिवार. पु० (परिवार) कुटुम्ब कभीलो.

परिवारण. न० (परिवारण) रोकु (२)
निगच्छण.

परिवारिय. वि० (परिवारि) घेरायेहु.

परिवारिय. वि० (परिवारि) घेरायेहु; व्याम. (२) परिवारवाण.

परिवारिया. स्त्री० (परिवारिका) वावेहुं
उभेरी पाहुं वापवाणी हने ते-छाथी

वगेरेनी कृषि. (२) दीक्षा विशेष; इरीथी
महाप्रतो धारण करवां ते.

परिविच्छेद. वि० (परिविच्छेत्त) सर्वथा छिन.

परिविच्छि. स्त्री० (परिविच्छि) लुप्तो " परि-
वृत्ति" शब्द.

परिविच्छेद. वि० (परिविच्छेत्त) विनाश
पामेस; धंस पामेस.

परिविच्छि. वि० (परिविच्छि) विच्छिष्ट;
धुका.

परिवृद्ध. वि० (परिवृद्ध) व्याप्त; वीटायेहु;
घेरायेहु.

परिवृद्ध. वि० (परिवृद्ध) पुष्ट; वृद्धि पामेस;
अपवाण.

परिवृद्धि. स्त्री० (परिवृद्धि) वधारो; वृद्ध.

परिवृत्तिय. वि० (पर्युत्ति) संयमभां उद्यन-
वधारी; संयमतत्पर. (२) वसेस; निवास
करेस.

परिवृद्ध. वि० (परिवृद्ध) समर्थ; शक्तिवान.

परिवृद्ध. वि० (परिवृद्ध) भूण.

परिवेष्टिय. वि० (परिवेष्टित) आरे तरह
वीटायेहु

परिवेष्ट. पु० (परिवेष्ट) अंश अर्थने इस्तुं
कुंअणु थाय छे ते.

परिवेष्टितिया. स्त्री० (परिवेष्टितिका) धरना
भागभोगे पीरधनारी-अभाधनारी स्त्री.

परिवेष्टि. न० (परिवेष्टि) पीरस्थु ते.

परिवेष्टाहया. स्त्री० (परिवेष्टिका) संन्यामण.

परिवेष्टाय. पु० (परिवेष्टाय) सं-पाणी;

परिवेष्टाय. पु० (परिवेष्टाय) सं-पाणी;

परिवेष्टाय. वि० (परिवेष्टाय) सं-पाणी

परिमंक्षिय. वि० (परिमंक्षित) भीयेतो;

परिमंक्षिय. वि० (परिमंक्षित) भीयेतो;

परिमंक्षिय. वि० (परिमंक्षित) भीयेतो;

परिमंक्षिय. वि० (परिमंक्षित) भीयेतो;

परिमंक्षिय. वि० (परिमंक्षित) भीयेतो;

परित्यास. पुं० (परित्यास) अकस्मात् यनारी
लय.

परितोस. पुं० (परितोष) सन्तोष; आनन्द.

परित्त. वि० (परित्त) सम्भवात्; गच्छन्तीमां
आवे ते; परिमित. (२) परस्पर निर-
पेक्ष; भिन्नभिन्न. (३) अत्येक वनस्पति.
(४) पत्रपत्रासूत्रना त्रीन्च पदना सोणमा
क्षारतुं नाम. (५) शुद्धपक्षी; अल्पसं-
सारी. (६) अष्ट; रक्षित. (७) अल्प;
थोडु. (८) ओके लुपवाणा.

परित्तजीव. पु० (परित्तजीव) अत्येक शरीरी
लुप; लुपटीके ओके शरीरवाणा लुप.

परित्तसंसार. पुं० (परित्तसंसार) जेने बोडोण
काण संसारमा परिभ्रमथु करवानुं होय
ते; अल्पसंसारी.

परित्तसंसारि. वि० (परित्तसारि) अल्प
संसारी.

परित्याग. न० (परित्याग) आरे तरहेतुं रक्षथु;
शरथु.

परित्यागत्य. न० (परित्यागत्य) आनन्तना
नव भेदभानो ओके.

परित्यासंख्येज्ज. पु० (परित्यासंख्येज्ज) अ-
संभ्यातना नव भेदभानो ओके.

परित्यास. पु० (परित्यास) नास; भेद.

परित्योम. न० (परित्योम) भस्तक. (२)
त्रि० वक्ष.

परिदाह. पुं० (परिदाह) जलतरा; जलशे.

परिदेवणया. स्त्री० (परिदेवणा) जेनी तेनी
आगण दुःख प्रकाशतु-रोहणं रोचं ते.

परिदेविय. न० (परिदेवित्त) प्रधाप करवा.

परिनिद्रिय. वि० (परिनिद्रित) निद्रा पाभेल;
पुत्र थपेल.

परिनिद्राण. पुं० (परिनिद्राण) दुःखनो सर्वथा
नाश; भोक्ष.

परिनिद्राणमम. पुं० (परिनिद्राणमम) निर्वा-
ण्युनो भाग; भोक्षभाग.

परिनिद्रुड. } वि० (परिनिद्रुड) सकल
परिनिद्रुय. } सन्तोष शान्त; निराशु पद

पाभेल. (२) शान्त; हर्ष.

परिघ्न. वि० (परिघ्न) विशेष लक्षणात्.

परिघ्ना. स्त्री० (परिघ्ना) प्रत्याभ्यास; त्याग.

परिघ्नाय. वि० (परिघ्नाय) अभ्युपार्जक
पद्मभाषु करेल.

परिपाण. पुं० (परिपाण) इण.

परिपिडिय. वि० (परिपिडित्त) ओकेत्र थ-
पेल; ओकेतुं थपेल.

परिपिरिया. स्त्री० () पाद्य विशेष.

परिपिडिय. वि० (परिपिडित्त) दंडिहुं.

परिपोलिय. वि० (परिपोलित्त) पीडा पाभेलुं.

परिपुच्छणया. स्त्री० (प्रतिपुच्छणा) सुने
प्रश्नादि प्रुठवा ते.

परिपुण्य. वि० (परिपुण्य) संपूर्ण.

परिपुण्य. पुं० (परिपुण्य) सुपरीनो भाषो.

परिपूय. वि० (परिपूय) वक्ष्यी शयेलुं;
लभेलुं.

परिपेरंत. पुं० (परिपेरंत) आरे आणु.

परिपुड. वि० (परिपुड) नाशक; विनाश
करनात्.

परिफासिय. } वि० (परिफासिय) योतश्रुथी
परिफासिय. } २पक्ष पाभेल.

परिवृत्त. स्त्री० (परिवृत्त) वृद्ध; व्यापारी.

परिव्रज. वि० (परिव्रज) अष्ट थपेल.

परिमय. पुं० (परिमय) अभ्यास; पशुनय.
(२) तिरस्कार.

परिमयण. स्त्री० (परिमयन) पशुनय.

परिमयणिज्ज. वि० (परिमयनीय) तिरस्कार
पाभया धावक.

परिमाय. वि० (परिमायित्त) विलज्ज
करेल.

परमस्यंतिया. स्त्री० (परिमाजयंतिया) पर्वना
द्विस्तोभां स्वजनवर्षमां आण भिक्षा
पजेरे आन पडतुं वडोमी आपनात् अ.

પરિભાષણ. ન૦ (પરિમાજન) લાગ પાડી વહેંચવું.

પરિભાવણીય. ત્રિ૦ (પરિભાવનીય) વિચારવા યોગ્ય.

પરિમાસદ્ર. ત્રિ૦ (પરિમાષક) સ્થાનું બોલનાર; ગુરૂની સ્થાને થનાર.

પરિમાસા. સ્ત્રી૦ (પરિમાપા) સાંકેતિકલાપા.

(૧) એ નામની હંડનીતિ; અપરાધીને શિક્ષા કરવાની લાપા.

પરિમાસિ. ત્રિ૦ (પરિમાયિત્વ) પરિભવ કર્તા.

પરિમંજણયા. સ્ત્રી૦ (પરિમંજના) પરિભોગ.

પરિમુક્ત. ત્રિ૦ (પરિમુક્ત) ભોગવેલ.

પરિમૂય. ત્રિ૦ (પરિમૂત) તિરસ્કાર પામેલું.

પરિમોગ. પું૦ (પરિમોગ) ભોગવટો; ઉપભોગ.

(૨) વારંવાર ભોગવટો કરવો તે. (૩)

જેનો વારંવાર ઉપભોગ કરી શકાય તે

વસ્ત્રાદિ. (૪) જેનો એક વખતજ ઉપ-

યોગ થાય તેના આહાર, પાન આદિ.

પરિમંડળ. ન૦ (પરિમંડલ) અલંકરણ.

પરિમંડલ. પું૦ (પરિમંડલ) વલયાકાર;

બલોપાના જેવો આકાર; પાંચ સંઘાત્ય-

માંનું એક.

પરિમંડલસંઘાત. ન૦ (પરિમંડલસત્ત્વાન)

વલય-બલોપાની આકૃતિ; પાંચ સંઘાત્ય-

માંનું એક.

પરિમંડિય. ત્રિ૦ (પરિમંડિત) અલંકૃત;

શણગારેલું.

પરિમદ્. ત્રિ૦ (પરિમદ્) માર્જીત; શોધિત.

પરિમદ્. } ન૦ (પરિમદ્) ચોળવું; મસ-

પરિમદ્. } ણવું.

પરિમલ. પું૦ (પરિમલ) મુગ્ધ; મુનાસ.

પરિમાણ. ન૦ (પરિમાણ) માપ; માન. (૨)

સંખ્યા; ગણતરી.

પરિમાણવંત. ન૦ (પરિમાણવત્) પરિમાણવાળું

પદ્યખાણ; દશ પ્રકારનાં પદ્યખાણ-માંનું એક.

પરિમાસ. પું૦ (પરિમાસ) સ્પર્શ.

પરિમાસ. પું૦ () વહાણનું એક

જાતનું લાકડું.

પરિમિત. } ત્રિ૦ (પરિમિત) માપેલ;

પરિમિય. } પરિમિત.

પરિમુક્ત. ત્રિ૦ (પરિમુક્ત) છોડેલું; મુક્ત.

પરિમોક્ષ. પું૦ (પરિમોક્ષ) પરિભાગ. (૨)

ભોક્ષ; મુક્ત.

પરિમોચણ. ન૦ (પરિમોચન) ભોક્ષ; છુટકારો.

પરિચંત. પું૦ (પરિચંત) છેડો; અન્ત પ્રદેશ.

પરિચદ્. પું૦ (પરિચદ્) પરિવર્તન; બદલવું

તે. (૨) સમયનું પરિમાણ વિશેષ; અ-

નન્ત ઉત્સર્પણી અવસર્પણી કાળ.

પરિચદ્વણ. ન૦ (પરિચદ્વણ) અદલ બદલ કરવું.

(૨) દ્વિચુષ્ણ ત્રિચુષ્ણ આદિ ઉપકરણ.

પરિચદ્વણયા. સ્ત્રી૦ (પરિચદ્વણ) લમણું;

પરિચદ્વણા. સ્ત્રી૦ (પરિચદ્વણ) લમણું; (૨) મનન

કરવું; ઉદાપોહ-વિચારણા કરવી તે. (૩)

પદ્યનું ફેરવવું.

પરિચદ્વયાગાહ. પું૦ (પરિચદ્વયાગાહ) રાગના

શરીર ઉપરથી ઉતરેલાં વસ્ત્ર તથા

આભરણ લેનાર.

પરિચદ્વિષ્ણ. પું૦ (પરિચદ્વિષ્ણ) સાધુ નિમિત્તે

આહારાદિનો અદલો બદલો કરી આપ-

વાથી લાગતો એક દોષ; સોળ ઉદ્ગમન

દોષમાંનો ૧૦ મો દોષ.

પરિચદ્વણ. ન૦ (પરિચદ્વણ) બદલવું; અદન

કરવું તે.

પરિચદ્વિય. ત્રિ૦ (પરિચદ્વિય) ખેંચાએલું.

પરિચદ્વિય. ત્રિ૦ (પરિચદ્વિય) પરિપૂર્ણ.

પરિચણ. પું૦ (પરિચણ) દાસ પુરૂષ; નોકર

વર્ગ.

પરિચત્. પું૦ (પરિચત્) ચક્ર; પેડું.

પરિચર. પું૦ (પરિચર) ભેડ; કેડ ઉપર

તાણીને વસ્ત્ર બાંધવું તે.

પરિચરિય. ત્રિ૦ (પરિચરિય) યુક્ત.

પરિસંત. ત્રિ० (પ્રસિદ્ધાન્ત) થાકી ગયેલું
 પરિસંમિત્તાર ત્રિ० (પરિસમેત્ત) બેઠે પાડનાર
 પરિસાક્ષિક ત્રિ० (પરિષ્યાક્ષિક) વિસ્તાર
 પામવાના સ્વભાવવાળુ (૨) મનન કરનાર.
 પરિસિદ્ધિ } ત્રિ० (પરિસિદ્ધિ) સડી ગયેલ,
 પરિસિદ્ધિ } પડી ગયેલ
 પરિસપ્ત. પુ० (પરિસપ્ત) પેટભર કે જાતી
 ભગ ચાલનાર પ્રાણી, સર્પાદિ
 પરિસપ્તિણી સ્ત્રી० (પરિસપ્તિ) જાતીભર
 ચાલનાર તિર્યચણી; નાગચ વગેરે
 પરિસમાપિય. ત્રિ० (પરિસમાપિય) પરિપૂર્ણ
 કરેલ
 પરિસર પુ० (પરિસર) અષ્ટાપદ, જનાવર
 (૨) શહેરની પાસેનું કે સામેનું સ્થાન
 પરિસહ. પુ० (પરિસહ) ઉપસર્ગ, ભૂખ તરસ
 વગેરે બાવીસ પરિપહ સહન કરવા તે.
 પરિસા સ્ત્રી० (પરિસા) પ્રબધ, સલા (૨)
 પરિવાર
 પરિસાદ. ત્રિ० (પરિસાદિ) જેમાથી સહે-
 જસાજ પાણી ઝરતુ હોય એવું કાચુ
 પરિસાદ. પુ० (પરિસાદ) વિનાશ કરવો તે
 (૨) પાડવું, પટકવું
 પરિસાદણ. ન० (પરિસાદણ) મર્જાપાત કરવો,
 મર્જનું પાડવું
 પરિસાદણિયા સ્ત્રી० (પરિસાદણિયા) રસ્તામા
 બેઠેરાવું-ઢોળાવું હોય તેની રીતે આહારાદિ
 વધ આવવા તે.
 પરિસાદિ. સ્ત્રી० (પરિસાદ) વેશવું, ઢોળાવું
 પરિસામંત પુ० (પરિસમંત) પર્યંત-વર્તિ પ્ર-
 દેશ, અતલાગ (૨) ચારેતરફ
 પરિસામિય. ત્રિ० (પરિસામિય) ઝાડુ થયેલું
 પરિસાચિય. ત્રિ० (પરિસાચિય) વાસી રાખે-
 ન પરિસિદ્ધ. ત્રિ० (પરિસિદ્ધ) બાકી કહેતું,
 વધારાનું
 પરિસિદ્ધ ત્રિ० (પરિસિદ્ધ) સ્ત્રીયેવ (૨)
 ન० પરિષેક, મેચન, જાટવું તે

પરિસિદ્ધ ત્રિ० (પરિસિદ્ધ) પરિપૂર્ણ.
 પરિસીસક ન० (પરિસીસક) આટા વગે-
 રથી બનાવેલો માથાનો આધાર
 પરિસુક. ત્રિ० (પરિસુક) સુકેલું
 પરિસુગ્ધ. ત્રિ० (પરિસુગ્ધ) સંસ્થા થ-ય
 પરિસુદ્ધ ત્રિ० (પરિસુદ્ધ) શુદ્ધ, નિર્દોષ.
 પરિસેવ. પુ० (પરિસેવ) પાણી જાટવું તે.
 પરિસેસ. પુ० (પરિસેસ) બાકી રહેલ,
 અવશેષ
 પરિસેસિય. ત્રિ० (પરિસેસિય) બાકી રહેલ.
 પરિસોસિય ત્રિ० (પરિસોસિય) સુકવી
 નાખેલું.
 પરિસોહિય ત્રિ० (પરિસોહિય) નિશેષ શોધેલું
 પરિસંત. ત્રિ० (પરિસંત) અતિશય થાકેલ,
 શ્રમિત થયેલ
 પરિસ્સમ પુ० (પરિસ્સમ) પરિશ્રમ, થાક
 પરિસ્સવ પુ० (પરિસ્સવ) કર્મ તજવાના
 સ્થાન, કર્મ છોડનાના હેતુ (૨) આસ્તવ,
 કર્મમધનું કારણ.
 પરિસ્સાવિ ત્રિ० (પરિસ્સાવિ) કર્મમધ કરનાર.
 પરિહ. પુ० (પરિહ) અર્જલા, ભોગળી
 પરિહ. ત્રિ० () હુશીયાર, નિપુણ
 (૨) ધણુ, ઝાડુ. (૩) ભરેલું, ભરપૂર
 પરિહરણ. ન० (પરિહરણ) ૧ દૂર કરવું.
 પરિહરણ. સ્ત્રી० (પરિહરણ) ૨ (૨) પરિભ્રમણ
 પરિહરિય ત્રિ० (પરિહર) તજેલું, છોડેલું
 પરહા. સ્ત્રી० (પરિહા) નીચે સાંઢી અને
 ઉપર પહેાળી ખોદેની ખાઇ
 પરિહાણ. ન० (પરિહાણ) વસ્ત્રાદિક પહેરવા
 તે, પોષાક
 પરિહાણિ. સ્ત્રી० (પરિહાણિ) દાનિ, ધટાડો
 પરિહાર પુ० (પરિહાર) માસ લઘુમાસાદિ
 પ્રાચિત તપનિશેષ (૨) તપનું તે,
 ત્યાગ (૩) પરિભ્રમણ
 પરિહારગ. ત્રિ० (પરિહારગ) પાપઝંખને દૂર
 કરનાર.

પરિહારવિગુહ. નં (પરિહારવિગુહ) પરિહાર
વિગુહ આરિત્ર; આરિત્રના પાંચ પ્રકાર-
માંનો ત્રીજો પ્રકાર.

પરિહારવિગુહિ પું (પરિહારવિગુહિ) પરિહાર
વિગુહ આરિત્રવાન સાધુ.

પરિહારવિગુહિય. નં (પરિહારવિગુહિય)
પરિહારવિગુહ તપવિશિષ્ટ આરિત્ર; પાંચ
આરિત્રમાંનું ત્રીજું આરિત્ર.

પરિહારિ. ત્રિં (પરિહારિ) પરિહાર કરનાર.

પરિહારિય પું (પારિહારિક) દોષનો પરિહાર
કરી શુદ્ધ આદાર લેનાર સાધુ. (૨)
ત્રિં પરિત્યાગ કરનાર.

પરિહારિય. ત્રિં (પરિહાર્ય) પરિહરવા-ત-
ળના યોગ્ય.

પરિહાસ. પું (પરિહાસ) હાસ્ય; મસ્કરી.

પરિહાસણા. સ્ત્રીં (પરિહાસણ) ઉપાલમ્બ.

પરિહિ. પું (પરિહિ) ઘેરવો.

પરિહિય. ત્રિં (પરિહિત) ધારણ કરેલું;
પહેરેલું.

પરિહીણ. } ત્રિં (પરિહીત) રક્તિ; હીન.
પરિહીન. } (૨) કમઃ મૂન. (૩) ન-
હૂસ; અપચય.

પરિહિમ. નં (પરિહિમ) આશ્ચર્ય વિશેષ.

પરીસહ. પું (પરિસહ) સાધુઓએ સહન
કરવાનું બૂખ તરસ વગેરેનું કષ્ટ.

પરવજ. નં (પરવજ) ધીન્દ્રિઓની સહાયતાથી
થતું જ્ઞાન; પરોક્ષજ્ઞાન.

પરવણ. ત્રિં (પ્રવણ) રોએલું; રૂદન
કરેલ.

પરસ. ત્રિં (પરસ) ઠડિન; કડંથ.

પરુદ. ત્રિં (પ્રુદ) ઉગેલું; વધેલું.

પરુવણશ. } સ્ત્રીં (પ્રુવણ) પ્રશ્નણ
પરુવણા. } કરતી.

પરુવિમ. ત્રિં (પ્રુવિત) નિરૂપણ કરેલ.

પરેલ્યં. મં () પરચ દિવસે.

પરોહ્ય. નં (પ્રોહિત) રૂદન કરવું.

પરોક્ષ. નં (પરોક્ષ) ધીન્દ્રિય અને મનની
સહાયથી જે જ્ઞાન થાય તે; પરોક્ષજ્ઞાન;
પ્રત્યક્ષ નહીં તે.

પરોપ્પર. ત્રિં (પરસ્પર) અન્યો-ન્ય.

પરોહડ. નં () અમાપ્યું બોયફ.

પલ. નં (પલ) એક પ્રકારનું વજન; આર
તોષા. (૨) પ્રમા દેવલોકનું એક વિ-
માન. (૩) માંસ.

પલંઘણ. નં (પ્રલજ્ઞ) ઉલ્લંઘન.

પલંડુ. પું (પલાણ્ડુ) ડુંગળી; પ્યાજ.

પલંવ. પું (પ્રલમ્વ) હુમ્મ; લટકતાં ફોનો
હુમખો. (૨) કણસલો. (૩) ત્રિં દીર્ઘ;
લાંબું. (૪) નં ફળ. (૫) પડિસેલવાના
વસ્ત્રોના ખુણા લંબાવવાથી-ખેંચવાથી લા-
ગતો દોષ; પડિસેલવાના દોષનો એક પ્રકાર.

(૬) મહાશુદ્ધ દેવલોકનું એક વિમાન.

(૭) હુમખું; એક જાતનું ધરેલું. (૮)

પ્રલમ્બ નામે આઠમું મુહૂર્ત. (૯) પ્રલમ્બ

નામનો પ્રહ. (૧૦) રચક પર્વતનું એક
શિખર.

પલંવસુત્ત. નં (પ્રલમ્વસુત્ત) હુમખું.

પલંવિય. ત્રિં (પ્રલમ્વિત) લટકાવેલ.

પલંવિટ. ત્રિં (પ્રલમ્વશીલ) ધણું લાંબું.

પલજ્ઞણ. ત્રિં (પ્રલજ્ઞ) રંજન થયેલ;
અનુરાગવાળો.

પજલ. નં (પજલ) તમનો હુંદો; તમવટ.

પજલિય. નં (પ્રલલિત) વિશેષ કીડા.

પજવણ. નં (પ્લવન) ઉગ્ગયતું તે.

પલવિય. નં (પ્રલવિત) અર્ધરહિત બંધનું તે.

પલસદમ્મા. સ્ત્રીં (પલસાતિકા) એકસો
પળની એક મુલા.

પજાપ્ય. ત્રિં (પલાયિત) ભાગી ગયેલ.

પજાણ. } નં (પલાયન) નાશી જતું તે.

પજાપણ. }

પલાલ. નં (પલાલ) પરાણ; ધર્મ વગેરેનો
હુસ્સો.

પલ્લાલિંગ. ન૦ (પલ્લાલક) પરાળનું પાથરણું.
પલ્લાલવીદ્ય. પું૦ (પલ્લાલવીદ્ય) પરાળની
બેઠક.

પલ્લાવ. પું૦ (પ્રલાપ) નિરર્થક બોલવું તે.

પલ્લાવય. વિ૦ (પ્રલાપક) પ્રલાપ-બકવાદ
કરનાર.

પલ્લાવિ. વિ૦ (પ્રલાવિન્) પ્રલાપ-બકવાદ
કરનાર.

પલ્લાસ. પું૦ (પલ્લાસ) આખરાનું આડ. (૨)
દિશાક્રમાર દેવતાનું ચૈત્યરૂક્ષ. (૩) પલાશ
નામનો દેવતા. (૪) પત્ર; પાંદડું.

પલ્લાસમ્પ. પું૦ (પલ્લાસક) આખરાને નામે
પાડેલું કાષ્ઠનું નામ.

પલ્લાસફૂદ. ન૦ (પલ્લાસફૂદ) ભદ્રસાધ
વનના આઠ દિગ્દશસ્ત કૂટમાંનું છુંડું કૂટ-
શિખર.

પલ્લાસગ. પું૦ (પલ્લાસક) માત્રોષો; આતંક-
લધુનીત કરવાનું ભાગન.

પલ્લાસિયા. સ્ત્રી૦ (પલ્લાસિકા) ઝાલની બ-
નાવેલી લાકડી.

પલ્લિમ્પંક. પું૦ (પલ્લય) પદ્મ.

પલ્લિવંચગ. વિ૦ (પલ્લિવંચક) બીજાને છે-
તરનાર.

પલ્લિવંચણ. ન૦ (પલ્લિવંચ) માયા; કપટ.

પલ્લિવંચણ્યા. સ્ત્રી૦ (પલ્લિવંચ) સાચી
સજિવચણ. સ્ત્રી૦ (પલ્લિવંચ) વળતે કુશલવતી
તે. (૨) માયા. (૩) પ્રાવશિત વિશેષ.

પલ્લિવંચિય. વિ૦ (પલ્લિવંચિક) વિશેષ ભ-
ણનાર, વિશેષજ.

પલ્લિવંચિયુત. વિ૦ (પલ્લિવંચિયુત) કુક-
પલ્લિવંચિયુત વિ૦ (પલ્લિવંચિયુત) મી.

પલ્લિવંચિયુદ. વિ૦ (પલ્લિવંચિયુદ) પ્રસારિત.

પલ્લિવંચિયમ. ન૦ (પલ્લિવંચિયમ) એક જોડા
(ચાર ગાઉ) નો લાગે પહેલો કુવો

ખારીક વાળામથી ઠાંસી ઠાંસીને ભાષા
પછી સો સો વસ્તે એકેક અણ દડાગા

જેટલા વખતમાં કુવો તદ્દન ખાસી થાય
તેટલો વખત; કુવાની ઉપમાએ ગણાતો
કાળ.

પલ્લિવંચણ્યા. સ્ત્રી૦ (પલ્લિવંચ) માયા.

પલ્લિવંચીણ. વિ૦ (પલ્લિવંચ) ક્ષય પામેલ.

પલ્લિવોવ. પું૦ (પલ્લિવોવ) કીચડ; કાદવ.

(૨) લોભ. (૩) આસક્તિ.

પલ્લિવંચણ. વિ૦ (પલ્લિવંચ) લાંકેલું.

પલ્લિવંચિય. વિ૦ (પલ્લિવંચિય) માપેલું; હલ-
વાળું (૨) પરિવાર યુક્ત.

પલ્લિય. પું૦ (પ્રલોચક) પોંચડું.

પલિત ન૦ (પલિત) સફેદ વાળ; ધોળો કેશ.

પલિતોચમ. પું૦ (પલ્લોચન) જુઓ “ પલિ-
ઓવમ ” શબ્દ.

પલિત્ત. વિ૦ (પ્રતિત્ત) દીવાલમાન; બગતું.

પલિપામ. પું૦ (પલિપાક) પરિપાક; નિષ્પતિ.

પલિવંદર. } વિ૦ (પલિવંચ) હમેશાં બહાર
પલિવંદર. } રહેનાર.

પલિભાગ. પું૦ (પ્રતિભાગ) ભાગનો ભાગ;
અંશનો અંશ. (૨) ઉપલેખ ભાગ; સપાટી.

પલિભાગિ. વિ૦ (પલિભાગિન્) સદશ; સરખું.

પલિમંચ. પું૦ (પલિમંચ) દાનિ; નુકશાન.
(૨) વિષ્ણુ; અંતરાય. (૩) વિનાશ. (૪)

સ્વાધ્યાય વ્યાધાન.

પલિમંચમ. પું૦ (પલિમંચક) કાળા અળા.

પલિમંચુ. વિ૦ (પલિમંચુ) અતિપક્ષી; ચતક.

પલિમોદક. પું૦ (પલિમોદક) વાંસની ગાંઠ
ઉપરનો અકાશર ભાગ.

પલિય. ન૦ (પલિય) નિન્દનીય કર્મ; અ-
શુભ કૃત્ય. (૨) જ્ઞાનાવરણીયાદિ આઠ

કર્મ. (૩) ધોળા કેશ. (૪) રોગ. (૫)

કર્મ; કામ. (૬) અનુશાન.

પલિય. ન૦ (પલ્લય) જુઓ “ પલિઓવમ ”
શબ્દ.

પલિયંક. પું૦ (પલ્લય) પદ્મ. (૨) ખાટલો.

(૩) પલાંડી વાળી. (૪) પલાસન.

પલિંકા. સ્ત્રી० (પર્યંક) પદ્માંડીવાળી
બેસતુ; પદ્માસન.

પલિયંત. પું० (પર્યંત) અંત; છેડા. (૨)
સીમાડા ઉપર આવેલ પ્રદેશ. (૩) ત્રિ०
અવસાનવાળું; અન્તવાળું.

પલિયટ્ટ. પું० (પરિત્ત) અર્નતીકિત્સર્પિણી
અને અવસર્પિણી પરિમિતકાળ વિશેષ;
પુદ્ગળપરાવર્તન.

પલિયટ્ટાણ. } ન० (પરિત્તયાન) કર્મસ્થાન;
પલિયટ્ટાણ. } કારખાનું.

પલિયદસમો. ધ્ર० (પરિચ્છેદ) પાસે;
આલુખાણુ.

પત્રીણ. ત્રિ० (પ્રતીન) અનિશીત. (૨) સં-
બંધ.

પલ્લીમંથ. પું० (પલિમન્ય) સપમનું વિદ્ય.

પત્રીચળ ત્રિ० (પ્રતીપક) આગનાઈ.

પત્રીચળ. ન० (પ્રતીન) સળગતુ; બળતું.

પંપણ. ન० (પ્રજોવન) પ્રલોપ.

પલ્લટ્ટ. ત્રિ० (પર્યંત) વ્યામ; ભરપુર.

પલોદ ત્રિ० (પ્રલોક્તિ) અવલોકન કરનાર;
ભોનાર.

પત્રોચળ. ન० (પ્રલોકન) } બેસતુ તે.

પત્રોચળા. સ્ત્રી० (પ્રલોકના) }

પટ્ટ. પું० (પલ્લ) પાલો; પાલાને આકારે

કુવો. (૨) ધાન્ય રાખવાનો કોડો; કોઠાર.

(૩) પદ્યોપમ; કાળમાન વિશેષ.

પટ્ટક. } પું० (સ્વચ્છ) મજબ.

પટ્ટંગ. }

પટ્ટચળ. ન० (પ્રલક્ષ) ઓળંગતું.

પટ્ટગ. પું० (પટક) પાલો; લાટ દેશ પ્રસિદ્ધ

અનાજ માપવાનું પાત્ર. (૨) લવનપતિના

અવધિસાનનો આકાર.

પટ્ટ. પું० () પર્વત વિશેષ.

પટ્ટલ. ન० (પલ્લ) નાનું તળાવ; તળાવડી.

પટ્ટવ. પું० (પલ્લ) નવાં પાંદાં.

પટ્ટવ. પું० (પર્વત) જુઓ " પલ્લવ " ૨૦૬.

પટ્ટવિય. ત્રિ० (પટ્ટવિત) નવપલ્લવ; નવાં
અંકુરવાળું.

પટ્ટવિયા. સ્ત્રી० (પટ્ટવિયા) પલ્લવ દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલી ઘસી.

પટ્ટી. સ્ત્રી० (પટ્ટી) ચોરોને રહેવાનું સ્થાન.

પટ્ટીણ. ત્રિ० (પ્રતીન) ક્ષીન થયેલું.

પટ્ટોય. પું० () બે હન્દિય જીવ
વિશેષ.

પલ્લટ્ટ. ત્રિ० (પર્યંત) મુકેશ; રાખેશ. (૨)
દેશ.

પલ્લટ્ટિયા. સ્ત્રી० (પર્યંતિકા) આસન વિશેષ;
પદ્માંડી; વચ્ચેથી કે જુનાથી બંને ધુંકણ
બાંધવા તે.

પલ્લવ. પું० (પલ્લ) પલ્લવ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ० તે દેશના રહીશ.

પલ્લવિ. પું० (પલ્લવિ) હાથીની પીઠ ઉપર
નાખવાની ઝુલ.

પલ્લવિયા. સ્ત્રી० (પલ્લવિકા) પલ્લવ દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલી ઘસી.

પલ્લહમ. પું० (પ્રલહ) આવતી ચોવીસીના
પાંચમા પ્રતિવાસુદેવ. (૨) આનંદ.

પલ્લહાયણ ન० (પ્રલહવન) ખુશી થતું.

પલ્લહાયણિજ્ઞ. ત્રિ० (પ્રલહતીય) હપે ઉપ-
ભવે તેવું.

પર્વગમ. પું० (પર્વગમ) વાનર.

પર્વચ. પું० (પ્ર.ચ) પ્રપંચ; વિસ્તાર. (૨)

વિકલ્પ; ભેદ. (૩) કલેશ. (૪) કુટિલતા.

(૫) સંસાર.

પર્વચળ. ન० (પ્રવચન) ઠમતું તે.

પર્વચા. સ્ત્રી० (પ્ર.ચા) માણસની દશ દ-

શાઓ પૈકી સાનમી દશ, ૬૧ થી ૭૦

વરમ સુધીની અવસ્થા કે જ્યાં શરી-

રચળ ઘટતાં મનનો પ્રપંચ વધે છે.

પર્વપુલ. પું० ન० () એક માતની

માછલાં પકડવાની જાળ.

પવક. } પું (પ્લક્ક) વાનરની પેઠે કુ-
પવા. } દનાર. (૨) તરનાર. (૩) પું
પક્ષી. (૪) સુવર્ણકુમાર જાતના દેવતા.
પવમાપવિમત્તિ. પું (પર્વપ્રવિમત્તિ) ૩૨
નાટકમાંનું એક.
પવહણ. નં (પ્રમત્ત) પડી જતું; અધઃપાત.
પવહણયા. સ્ત્રી (પ્રવત્તા) પડવું.
પવહુણ. નં (પ્રવર્ધન) વૃદ્ધિ હેતુ; વૃદ્ધિઋરક.
પવણ. નં (પ્રવન) કુદવું. (૨) તરવું.
પવણ. પું (પવન) પવન; વાયુ. (૨)
પવનકુમાર; અપનપતિની એક જાત.
પવણકિચ. પું (પ્રવનકૃત્ય) નૌકા; વહાણ.
પવણ. ત્રિં (પ્રવન) પામેલું.
પવત્ત. ત્રિં (પ્રવૃત્ત) પ્રવૃત્ત થયેલ. (૨)
બીજાઓને શાનાદિકમાં પ્રવર્તાવનાર.
પવત્તણ. નં (પ્રવર્તન) પ્રવૃત્તિ; ઉદ્ભવ. (૨)
ત્રિં પ્રવૃત્તિવાળા.
પવત્તય. પું (પ્રવર્તક) પ્રવર્તાવનાર; પ્રવૃત્તિ
કરાવનાર. (૨) દીર્ઘસ્વરથી આરંભાય
તેવા એક રાગ.
પવત્તિ. સ્ત્રી (પ્રવૃત્તિ) જતાનત; હીસચાલ.
(૨) પ્રવર્તન.
પવત્તિ. પું (પ્રવર્તિત) સાધુઓને સંયમ
પ્રવૃત્તિમાં જોડનાર; પ્રવર્તક.
પવત્તિણી. સ્ત્રી (પ્રવર્તિની) પ્રવૃત્તિ કરાવનાર
સાધ્વી.
પવત્તિય. ત્રિં (પ્રવર્તિત) પ્રવૃત્ત કરેલ.
પવત્તિગાડય. ત્રિં (પ્રવૃત્તિગાટ) પ્રવૃત્તિમાં
લાગેલ.
પવત્ત. નં (પ્રવસ) આસન ઉપર બિછા-
વેલું વસ્ત્ર; ઓઢાડ; ચાદર.
પવન. પું (પવન) ભુજો “ પવણ ” શબ્દ.
પવન. ત્રિં (પ્રવન) પ્રાપ્ત થયેલ; મેળવેલ.
પવય. ત્રિં (પ્રવક) કુદનાર.
પવયણ. નં (પ્રવક્ત) આગમ; શાસ્ત્ર;
સંપદ પચન. (આચારગાદિ સતો-

સિદ્ધાન્ત.) (૨) જૈનસંધ. (૩) આગ-
મજ્ઞાન.
પવયણદેવી. સ્ત્રી (પ્રવચનદેવી) શ્રુતદેવી;
શાસનદેવી.
પવયણમાયા. સ્ત્રી (પ્રવચનમાતૃ) આચારાં-
ગાદિ સૂત્રના આધારભૂત સંધની માતા;
આઠ પ્રવચન માતા; પાંચ સમિતિ અને
તથા શુભિ.
પવયણસાર. પું (પ્રવચનસાર) સિદ્ધાન્તનો
સાર; આગમ રહસ્ય.
પવર. ત્રિં (પ્રવ) શ્રેષ્ઠ; પ્રધાન.
પવરા. સ્ત્રી (પ્રવરા) વાસુપૂજ્ય પ્રજુની
શાસન દેવીનું નામ.
પવર. પું (પ્રવાહ) નદીનો પ્રવાહ; વહેણ.
પવર. ત્રિં (પ્રવહ) વહેનાર. (૨) ટપકનાર;
ચૂનાર.
પવરણ. પું નં (પ્રવરણ) જહાજ; વહાણ.
(૨) ગાડી આદિ વાહન.
પવા. સ્ત્રી (પ્રવા) જળાશય. (૨) પાણીનું
પર્વ. (૩) પાણીનો પીઆવો.
પવામ. પું (પ્રવાદ) આચાર્ય-શુરને ઉપદેશ.
(૨) ઝલ; મિષ. (૩) છુરાઇ.
પવાદ ત્રિં (પ્રવાદિત) વાદવિવાદ કરનાર.
(૨) ધર્શનિક.
પવાદમ. ત્રિં (પ્રવાદિત) વગાડેલું; બળવેલું.
પવાદય. પું (પ્રવાદુક) પ્રતિવાદી. (૨)
પરધર્મી.
પવાત. પું (પ્રવાત) ઠેસ ધાગે ને પડી જવાય
તેવું સ્થાન.
પવાદિ. ત્રિં (પ્રવાદિત) અન્યતીર્થ; જૈન-
ધર્મની સામે વાદ કરનાર.
પવાય. પું (પ્રવાદ) પરંપરા પ્રાપ્ત ઉપદેશ.
(૨) ચત; દર્શન.
પવાય. પું (પ્રવાત) વિશેષ પવન. (૨)
ત્રિં પવનવાળું સ્થાન. (૩) પવન
રહિત.

પવાય. પું. (પ્રવાત) પાણીનો દરેડો. (૨)
પતન.

પવાયગ્ર. પું. (પ્રવાચક) શાસ્ત્રનું પ્રવચન-
વ્યાખ્યાન કરનાર; અધ્યાપક.

પવાયણ. સ્ત્રી. (પ્રવાચના) પઠન; અધ્યયન.

પવાયદ્વહ. પુ. (પ્રવાત્વહ) પર્વત ઉપરનું
સરોવર જ્યાંથી નદી નીકળતી
હોય તે.

પવાલ. પુ. (પ્રવાલ) પરવાળું; એક જાતનું
ઝવેરાત. (૧) કોમળ પાદકું; પાંદડાની
દીસી. (૩) મુગો.

પવાસ. પું. (પ્રવાસ) પ્રવાસ; મુસાફરી.

પરાસિય. વિ. (પ્રવાસિત) પરદેશ ગયેલું;
પ્રવાસ કરેલ.

પરાસિય. વિ. (પ્રવૃષ્ટ) વરસેલ.

પવાહ. પું. (પ્રવાહ) પાણીનો પ્રવાહ.

પવિદ્યણ. વિ. (પ્રવિદ્યીર્ણ) વ્યાપ્ત. (૨) વિ
ક્ષિપ્ત; નિરસ્ત.

પવિદ્યણ. વિ. (પ્રવિદ્યીર્ણ) આપેલ.

પવિચરિય. વિ. (પ્રવિચરિત) ગતિદારા સ-
ર્વત્ર વ્યાપ્ત થયેલ.

પવિજ્ઞાલ. વિ. (પ્રવિજ્ઞાલ) કીચડવાળું; ર-
ધિરાદિથી વ્યાપ્ત. (૨) પ્રવૃત્તિ.

પવિટ્ટ. વિ. (પ્રવિટ્ટ) સમાપ્ત થયેલ, અત-
ર્જૂત; દાખલ થયેલ.

પવિતન્ક્રિય. ન. (પ્રવિતર્કિત) તર્ક; વિચાર;
આરોહા.

પવિત્ત. વિ. (પવિત્ર) વિશુદ્ધ; પવિત્ર.

પવિત્ત. વિ. (પ્રવૃત્ત) કાર્ય કરવા પ્રવર્તેલું.

પવિત્તપ્ર. ન. (પવિત્રક) ત્રાંજાની વીંટી,
પવિત્રી.

પવિત્તિ. પું. (પ્રવર્તિત) સાધુઓને વૈશાવમ્ય
આદિ કાર્યમાં પ્રવૃત્તિ કરાવનાર સાધુ;
પ્રવર્તક પદની ધારી મુનિ.

પવિત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રવૃત્તિ) પ્રવૃત્તિ; હીનચાલ;
સમાચાર.

પવિત્તિણી. સ્ત્રી. (પ્રવર્તિતી) સાધુઓને
સંયમમાં પ્રવર્તાવનાર સાધ્વી; પ્રવર્તિતી
સાધ્વી.

પવિત્તર. પું. (પ્રવિત્તર) ધરવખરી; પરિમહ.
(૨) વિસ્તાર.

પવિત્તરિત્ર. વિ. (પ્રવિત્તીર્ણ) ફેલાયેલું;
વિસ્તાર પામેલું.

પવિદ્ધ. વિ. (પ્રવિદ્ધ) વ્યવસ્થા વિના વંદના
કરતી તે; વંદનાના કર દોષમાંથી ત્રીજો
દોષ.

પવિદ્ધત્ય. વિ. (પ્રવિષ્ણત) ખૂંસ પામેલ;
નષ્ટ થયેલ.

પવિમત્ત. વિ. (પ્રવિમત્ત) મુકરર કરેલું;
વહેંચેલું.

પવિમત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રવિમત્તિ) } વિભાગ;
પવિમાળ. પું. (પ્રવિમાળ) } પૃથક્કરણ.

પવિમોચણ. ન. (પ્રવિમોક્ષ) મુક્તું; રાખવું.
(૨) પરિભ્રમ.

પવિયક્રિય. ન. (પ્રવિતર્કિત) વિકલ્પ; વિતર્ક.

પવિયક્ષણ. વિ. (પ્રવિચક્ષણ) પ્રવીણ;
હુશીયાર.

પવિચાર. પું. (પ્રવિચાર) મેથુન.

પવિચારણ. ન. (પ્રવિચારણ) ઢરવું ફરવું.
(૨) પત્રવણાસૂત્રના ૩૪ માં પદનું નામ
કે જેમાં પ્રવિચારણા-વિષયસેવનનું
વર્ણન છે.

પવિચાસિય. વિ. (પ્રવિચારિત) ખીલેલું.

પવિરલ. વિ. (પ્રવિરલ) થોડું (૨) સાન્તર.

પવિરલ્લિય. વિ. () વિસ્તારવાળું.

પવિલીણ. વિ. (પ્રવિલીત) હીન થયેલું;
મળેલું.

પવિસણ. ન. (પ્રવેશન) દાખલ થવું તે.

પવિસિટ્ટ. વિ. (પ્રવિસિટ્ટ) ખીન કરતાં
વધારે; વિશેષતાવાળું.

પવિસિય. વિ. (પ્રવેશિત) અન્દર દાખલ
કરેલું.

પવિસિયંગી. સ્ત્રી० (પ્રવેશિતાંગી) જોના
અંગમાં દેવતાનો પ્રવેશ છે તેની સ્ત્રી.

પવોદ્ધ્ર. ત્રિ० (પ્રવૌક્તિ) વીજેલું; હવાને
આધારે ચલાવેલ.

પવૌણ. ત્રિ० (પ્રવૌણ) ચતુર; શુદ્ધિમાન.

પવૌણયા. સ્ત્રી० (પ્રવૌણયા) ચતુરાધ.

પવૂદ. ત્રિ० (પ્રવ્યૂદ) નીકળેલું.

પવેદ્ય. ત્રિ० (પ્રવેદિત) જણાવેલ; નિવેદન
કરેલ; દર્શાવેલ. (૨) બેટ કરેલ.

પવેદિય. ત્રિ० (પ્રવેદિત) કપાયમાન થયેલ;
ધુજેલ.

પવેસ. પું० (પ્રવેશ) પ્રવેશ કરવો.

પવેસઘ. ત્રિ० (પ્રવેશક) પ્રવેશ કરનાર.

પવેસણ. પું० ન० (પ્રવેશન) પ્રવેશ કરવો.

(૨) વિગતીય જન્માન્તરમાં ઉત્પત્તિ;
વિગતીય યોનિમાં પ્રવેશ.

પવેસિ. ત્રિ० (પ્રવેશિત) પ્રવેશ કરનાર.

પવૃ. પું० ન० (પર્વ) વાંસ, શેરડી આદિની
ગાંઠ. (૨) તહેવારનો દીવસ. (૩) પશુ;
પખવાડીયું. (૪) પરજાડી; પાણીનું પર્વ.
(૫) પર્વતની મેખા. (૬) કાણી, ધુંતણ
વગેરે હાડકાનો સાધો. (૭) આંગળીનો
વેટો.

પવૃદ્ય. ત્રિ० (પ્રવૃજિત) પ્રવચન-દીક્ષા
લાંબેલ.

પવૃંગ. પું० (પર્વંગ) અઘાર હિંદવાળું વાદ્ય
વિશેષ.

પવૃગ. પું० ન० (પર્વક) ગાંઠવાળી વનસ્પતિ.
(૨) વાદ્ય વિશેષ.

પવૃજ્ઞા. સ્ત્રી० (પ્રવૃજ્ઞા) દીક્ષા; પ્રવચન.
(૨) ગમન; ગતિ.

પવૃળી. સ્ત્રી० (પર્વળી) પર્વનિથી.

પવૃત. પું० (પર્વત) પર્વત; પહાડ.

પવૃતિ. પું० (પર્વતિ) કાચપ ગોત્રની સ્ત્રી;
માનો પુરુષ.

પવૃય. પું० ન० (પર્વત) પહાડ; ડુંગર; પવત.

પવૃયઘ. પું० (પર્વતક) બીજા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ.

પવૃયવિદુમ્મ. પું० ન० (પર્વતવિદુર્ગ) પહાડવાળો
પ્રદેશ.

પવૃરાહ. પું० (પર્વરાહ) સૂર્ય તથા ચન્દ્રનું
અદ્ય કરનાર એક અહ.

પવૃરુણ. ન० (પ્રવૃથન) બપો ઉત્પન્ન કરવો;
વચા કરવી.

પવૃરિય. ત્રિ० (પ્રવૃથિત) પ્રવચન વચા-
પાડ પામેલ; દુઃખી થયેલ.

પવૃજા. સ્ત્રી० (પર્વ) સૂર્યની બાજુ પરિવહ.

પવૃજાદયા. સ્ત્રી० (પ્રગાઠિત) તપસ્વિની સ્ત્રી;
સંન્યાસણ.

પવૃણ } ત્રિ० (પ્રમ્ણાત) કરમાએલું; જરા
પવૃણ } સુકાએલું

પવૃણા. સ્ત્રી० (પ્રગાઠા) દીક્ષા આપતી તે.

પવૃણિય. ત્રિ० (પ્રગાઠિત) પ્રવચન આપેલ;
દીક્ષિત કરેલ.

પવૃસંગ. પું० (પર્વસંગ) વાદ્ય વિશેષ.

પસ. સ્ત્રી० (પ્રવૃતિ) હથેળીમાં માથ તેડલું
માન; પસતી.

પસંગ. પું० ન० (પ્રસંગ) અવસર; તક. (૨)
સંગતિ; સંબંધ. (૩) મેથુન.

પસંત ત્રિ० (પ્રસાન્ત) શાંત; ઉપશમેલ.
(૨) પું० શાન્ત રસ.

પસંચણ. ન० (પ્રસચ્ચન) સતતપણે પ્રવર્તનું.

પસંસ. પું० (પ્રસાસ) લોભ. (૨) ત્રિ०
પ્રસંસાપાત.

પસંસણ ન० (પ્રસંસન) પ્રસંસા કરતી તે.

પસંસણિજ્ઞ. ત્રિ० (પ્રસંસનીય) પ્રસંસા કરવા
ચોગ્ય.

પસંસા. સ્ત્રી० (પ્રસંગ) પ્રસંસા; વખાણ;
શ્લાધા.

પસંસિચ્ર. ત્રિ० (પ્રસંસિત) વખાણ કરેલ;
સ્તુતિ કરેલ.

પસદ. ત્રિં (પ્રસદ) શક; અતિ હુચ્ચો.

(૨) જોરાવરીથી મેગવેલું.

પસરણ. નં (પ્રસર) મઘ વિશેષ. (૨)

ત્રિં મુંદર; સ્વચ્છ; નિર્મળ.

પસત્ત. ત્રિં (પ્રસત્ત) પ્રસંગથી પ્રાપ્ત થયેલું.

(૨) દુઃખથી પીડાયેલ.

પસાય. ત્રિં (પ્રસાય) શ્રેષ્ઠ; પ્રસંસા કરવા

યોગ્ય. (૨) વખણાયેલ; પ્રસંસા પામેલ.

પસાયાદ. ત્રિં (પ્રસાદ) ધર્મશાસ્ત્ર લખનાર;

પાઠ કરનાર (૨) ગણિતના અધ્યાપક.

(૩) પ્રધાન; મંત્રી.

પસન્ન ત્રિં (પ્રસન્ન) સ્વચ્છ; નિર્મળ. (૨)

હર્ષ પામેલ.

પસન્ના. સ્ત્રીં (પ્રસન્ના) એક જાતની મદિરા.

પસપ્પગ ત્રિં (પ્રસપ્પ) દેશાન્તરમાં જનાર;

મુસાફરી કરનાર.

પસમ. પું (પ્રસમ) વિશેષ મહેનત; ખેદ.

પસમ પું (પ્રસમ) શાંતિ.

પસમણ. નં (પ્રસમણ) દવાવડું; શાન્તકરતું.

પસવ. પું () મૃગ વિશેષ. (૨) મૃ-
ગનું બચ્ચું.

પસવ. પું (પ્રસા) પ્રસર; વિસ્તાર.

પસવ. પું (પ્રસા) સફેદ ધાત્રાવાળું હરણ.

પસરિય. ત્રિં (પ્રસર) વિસ્તાર પામેલ;
પસરેલ.

પસવ. પું (પ્રસવ) ઉત્પત્તિ; જન્મ.

પસવકાલ. પું (પ્રસવકાલ) પ્રસવિનો સમય.

પસવણ. નં (પ્રસવણ) પ્રસવિ; જન્મ.

પસાય. પું (પ્રસાદ) મહેરબાની; કૃપા.

પસાયણ. નં (પ્રસાયણ) ખુશી કરતું.

પસારણ. નં (પ્રસારણ) વિસ્તાર કરવા રૂપ
ક્રિયા; ન્યાયશાસ્ત્ર સંમત પાંચ કર્મમાંનું

નોતું કર્મ.

પસારિય. ત્રિં (પ્રસારિત) પસારેલ; ફેલાવેલ.

પસાણ. નં (પ્રસાણ) શૃંગારનાં સાધન;
આખૂણું વગેરે.

પસાણધર. નં (પ્રસાણધર) અશ્વકાર પ-

હેરવા ઉતારવાનું ધર.

પસાણ સ્ત્રીં (પ્રસાણ) શાખામાંથી નીકળેલ

શાખા; ઝળ.

પસાહિન. ત્રિં (પ્રસાહિત) અત્યંત કરેલ.

પસાહિયા. સ્ત્રીં (પ્રસાહિકા) શૃંગાર કરવા-
વાળી.

પસિદિલ. નં (પ્રસિદિલ) પડિસેદવાના

વસ્ત્રાદિક મજબૂત રીતે ન પકડવાથી

લાગનો દોષ; પડિસેદવાના દોષનો એક

મેકર. (૨) ત્રિં શ્લેષ; હીલું.

પસિણ. પું નં (પ્રસ) પ્રશ્ન; સવાલ. (૨)

મન્ત્રવિદ્યા વિશેષ; દર્પણ આદિમાં દેવ-

તાનું આદર્શ.

પસિણાપસિણ. પું (પ્રધાપ્રધ) પૂજનારને

તેમજ નહિ પૂજનારને મન્ત્રવિદ્યાનાબળથી

શુભાશુભ કહેતું તે.

પસિદ. ત્રિં (પ્રસિદ) જહેર; પ્રખ્યાત.

પસિદિ. સ્ત્રીં (પ્રસિદિ) પ્રસિદિ. (૨)

શકાનું સમાધાન.

પસિસ્ત. પું (પ્રસિસ્ત) દિધ્યનો શિષ્ય.

પણ. પું (પણ) ગાય, ભેંસ વગેરે પશુ.

(૨) અજ; બકરો.

પણજાહ. સ્ત્રીં (પણજાતિ) જનવરોની જાત.

પણત. ત્રિં (પ્રપુત) સુતેલું.

પણમૂય. ત્રિં (પણમૂત) પશુ તુલ્ય.

પણવહ. પું (પણવતિ) શિવ; મહાદેવ.

પણ. } સ્ત્રીં (પ્રસુતિ) પ્રસવ; ઉત્પત્તિ.

પણતિ. } (૨) કાદ વિશેષ.

પણ. ત્રિં (પ્રમુત) પ્રસવ પામેલ; જન્મેલ.

પણેણ. પું (પ્રમેણિત) અંગત મૂત્રના

૧ લા વર્ગના નવમા અબ્ધવનનું નામ.

(૨) અધિક વૃષ્ટિના પુત્ર નવમા દશાર.

(૩) બારમા કુલગરનું નામ. (૪) પ્રસેન-
જી નામે આશુ અવસર્પિણીના પાંચમા
કુલકર.

પસેણિ. સ્ત્રી• (પ્રસેણિ) ઉપવર્ગ; છીપા, ધાંચી, મોચી, ગાજા, સઘ, હુડાર, ભિસાન, સરાણીયા, નાપી એ નવ ભતનો કારીગર વર્ગ. (૨) પંક્તિમાંથી નીકળેલ પંક્તિ.

પસેચય. પું• (પ્રસેચક) હનનની કાથળી.

પસ્ત. પું• (પ્રસ્ત) જુઓ “પસિયુ” શબ્દ.

પસ્તાસ. પું• (પ્રસાસ) વિચ્છેદ ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા વિભાગ સૂત્રનો ૨૧ મો ભેદ.

પસ્તિ. પું• (પસ્તિલ) ભેનાર; મતિજ્ઞાન ૧ મતિઅજ્ઞાન ૨ અચ્છુદર્શન ૩ એ ત્રણ ઉપયોગ મિવાય બાકીના નવ ઉપયોગ-વાળા છવ.

પહ. પું• (પચિત્) રસ્તો; માર્ગ.

પહંકરા. સ્ત્રી• (પ્રમંકરા) પ્રહંકશ નામની દેવી.

પહંજણ. પું• (પ્રમજ્જ) પ્રભંજન નામના એક ઇશ્વર.

પહંકર. પું• (પ્રકર) સમૂહ; જથ્થો.

પહંટ. ત્રિ• (પ્રહટ) આનન્દ પામેલ.

પહંણિય. } ત્રિ• (પ્રહત) મારવામાં આવેલ.

પહંય. }

પહર. પું• (પ્રહર) પહોર.

પહરણ. ન• (પ્રહરણ) આપુધ; શરમ.

પહરણરવણ. ન• (પ્રહરણલ) શરમરતન; શ્રેષ્ઠ દુષ્ટીવાર.

પહરાય. સ્ત્રી• (પવરાગિકા) એક તરેહની લિપિ; ૧૮ લિપિમાંની એક.

પહરાય. પું• (પ્રમરાજ) ભરતુ ક્ષેત્રના છઠ્ઠા પ્રતિવાસુદેવ.

પહવ. પું• (પ્રમ્ત) ઉત્પત્તિ સ્થાન.

પહવીકરણ. ન• (પ્રહીકરણ) અનઅને નમ્ર બનાવનાર.

પહસિય. ત્રિ• (પ્રહસિત) દમેલું; ખુશી થયેલું. (૨) ન• દામ્ય.

પહસિર. ત્રિ• (પ્રહસીલ) દસપુષો.

પહા. સ્ત્રી• (પ્રયા) ખ્યાતિ.

પહા. સ્ત્રી• (પ્રમા) કાન્તિ; તેજ.

પહણ. ન• (પ્રહણ) નાશ; હાનિ.

પહણ. ત્રિ• (પ્રહાન) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ; મુખ્ય.

(૨) સાંખ્યમતાભિમત પ્રકૃતિ; સત્ત્વ, રજ્જ અને તમસની સામ્ભાવરથા.

પહણવંત. ત્રિ• (પ્રહાવન્ત) સંપત્તિ; સમાધિવાળો.

પહણિ. સ્ત્રી• (પ્રહણિ) વિનાશ.

પહાય. ન• (પ્રમાત) પ્રાતઃકાળ.

પહાય. સ્ત્રી• (પ્રમત્તા) વનસ્પતિ વિશેષ.

પહાર. પું• (પ્રહાર) પ્રકાર; માર; ધા.

પહારાયા. સ્ત્રી• (પ્રમારાતિકા) અઢાર લિપિમાંની સાતમી લિપિ.

પહારેતાર. ત્રિ• (પ્રહારયિત્) ચિન્તન કરનાર.

પહાચ. પું• (પ્રમાચ) પરાક્રમ; માહાત્મ્ય.

પહાવિય. ત્રિ• (પ્રહાવિત) દોડેલ; દોડ દોડેલ.

પહાસ. પું• (પ્રમાસ) પ્રભાસનામના શ્રી મહાવીરસ્વામિના અગીવારમા ગણધર.

પહિસિય. ત્રિ• (પ્રહિસક) દિસા કરનાર.

પહિટ્ટ. ત્રિ• (પ્રહટ્ટ) ખુશી થયેલ.

પહિય. ત્રિ• (પ્રહિત) વિસ્તાર પામેલ. (૨) પ્રસિદ્ધ.

પહિય. ત્રિ• (પચિત) મુસાફર.

પહિય. ત્રિ• (પ્રહિત) મોકલેલું.

પહીણ. ત્રિ• (પ્રહીન) નષ્ટ થયેલ; હાનિ પામેલ; રહિત.

પહુ. ત્રિ• (પ્રમુ) સમર્થ; શક્તિમાન; સ્વામી.

પહુનંદ. પું• (પ્રમુન્દ) દશમા તીર્થંકરના ૧ લા ગણધરનું નામ.

પહેણ. ન• (પ્રહેણ) લાણું; ખાયાની વસ્તુ સંબંધીને ઘેર આપતી તે. (૨) વિવાદ પડી કન્યાના બાપને ઘેર ભોગ્ન થાય તે; મોરવ.

પહેરક. પું• (પ્રહેક) આમરણ વિશેષ.

પહેલિયા સ્ત્રી (પ્રહેલિકા) શુભ આશયવાળુ
પદ્ય (૨) તેવા પદ્ય બનાવવાની કળા
પહોલિર ત્રિ (પ્રવૃત્ત) નિરસામાં ઘેરાતી
આખનાળો.

પાદ. ત્રિ (પાતિ) ૫૩૫૨, બ્રહ્મ ચનાર.
પાદ્ય ત્રિ (પાતિ) પીવરાવેલું
પાદ્ય પુ (પાતિ) પેદ્ય
પાદ્ય નં (પ્રાચીન) પ્રાચીન નામનું ગોત્ર.
પાદ્ય ત્રિ (પાત્ય) ૫૩૫૧ યોગ્ય
પાદ્ય ત્રિ (પાત્ય) ૫૩૫૨ વાને યોગ્ય (૨)
કાળ પ્રાપ્ત, મૃત

પાદ્યા સ્ત્રી (પાદિયા) ૫૫
પારિ. સ્ત્રી (પારી) નાનું પાત્ર, પાતરી
પાર્શ્વ સ્ત્રી (પ્રાચી) પૂર્વદિશા
પાર્શ્વ ત્રિ (પ્રાચી) પૂર્વ દિશા સમધી
(૨) નં ગોત્ર નિરોધ. (૩) પુ. સ્ત્રી
તે ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ

પાર્શ્વ. સ્ત્રી (પ્રાચીના) પૂર્વદિશા
પાટ પુ (પાટ) શુદ્ધ.
પાટયા. સ્ત્રી (પાટકા) લાકડાની આખડી.
પાટ મં (પ્રાટુર) પ્રકાશ, પ્રગટ
પાટકા નં (પાટકા) રંગોદર
પાટકા, નં (પ્રાટુર) પ્રગટ કરવું તે
પાટકામ ત્રિ (પાટકા) પીંચાની ક્ષિતિશાળો.
પાટકા. ત્રિ (પ્રાટુર) પ્રગટ કરનાર
પાટકાલય. નં (પાટકાલય) ન્યા
ગયા પડી ૫૫ ધોના પડે તે જગ્યા,
પાટકાનું

પાટકા. નં (પ્રાટુર) અધારામાંથી
અજવાળે લાવેલો આહાર.

પાટકા ત્રિ (પ્રાટુર) મહત્વ કરવાને યોગ્ય
પાટકા. નં (પાટકા) ૫૫ લાગતું તે,
૫૬૧

પાટકા ત્રિ (પ્રાટુર) લોકલું. (૨) નં વસ્ત્ર
પાટકા સ્ત્રી (પ્રાટુર) પ્રાટ કાળી
કાનિ

પાટકા. ત્રિ (પ્રાટુર) પ્રાટ પ્રગટ.
પાટ પ્રાટ દેખાય તેવા સમય; સવાર.

પાટકા સ્ત્રી (પ્રાટુર) પ્રગટ થતું
પાટકા પુ (પ્રાટુર) પ્રગટ થતું
પાટકા. ત્રિ (પ્રાટુર) પ્રગટ થયેલ,
બહાર આવેલ

પાટકા ત્રિ (પ્રાટુર) લપેટેલું, ઓટેલું.
પાટકા. પુ (પ્રાટુર) પ્રાટુર નામનો
આહારનો એક દોષ, અધારામાં પડેલ
વસ્તુ દીવો પ્રગટાવી સાધુને આપવાથી
સાધુને લાગતો એક દોષ.

પાટકા સ્ત્રી (પાટકા) પાનડી, આખડી.
પાટકા. નં (પ્રાટુર) આહાર, કુપટો,
વસ્ત્ર

પાટકા નં (પાટકા) પાટકા, આખડી.
પાટકા. નં (પાટ) ૫૫ ધોના પાટી
પાટકા પુ (પ્રાટુર) (પાટકા) વૃક્ષની
પાટકા. નં (પ્રાટુર) શાખાની માફક
નિરોધ થઈ સ્વસ્થપણે અગમ રહી સ-
માપિ મરણ કરવું તે, સંચારનો એક
પ્રકાર.

પાટકા. સ્ત્રી (પાટકા) ૫૫
પાટકા. (પાટકા) ૫૫ ધોના
પાટી આપનાર દાસી

પાટકા. પુ (પ્રાટુર) યોગ્ય, ૫૫૫૫
પાટકા ત્રિ (પ્રાટુર) ૫૩૫૧.
પાટકા. સ્ત્રી (પ્રાટુર) મત્સરથી-
અદેખાઈથી લાગતી ક્રિયા.

પાટકા સ્ત્રી (પ્રાટુર) જુઓ “પાટકા”
શબ્દ

પાટકા. (પ્રાટુર) ધણ કરીને (૨)
અર્થથી શરૂ કરીને

પાટકા. (પ્રાટુર) ધણ કરીને
પાટકા. (પ્રાટુર) સવારનો પહોર
પાટકા. નં (પ્રાટુર) દીવાનો પ્રગટ
કરીને સાધુને આહારાદિ આપવાથી

પાણામ પુ. (પ્રાણ) નીચે શ્વાસ મુકવે તે,
નિ શ્વાસ

પાણામા. સ્ત્રી. (પ્રાણામી) આણુમિકી પ્રનળ્યા
કે જેમા દરેને પ્રણામ કરવે એ મુખ્ય
ધર્મ છે

પાણિ પુ. (પ્રાણિ) આણીનર્ગ

પાણિ. પુ. (પાણિ) હાથ

પાણિ ન. (પાનીય) પાણી, જળ. (૨)
એક જાતની પાણીમા થતી વેવ-વન-
સ્પતિ રીશેષ

પાણિગદ્ધ. ન. (પાણિગદ્ધ) પાણિ ગદ્ધ
વરુ, નિનાહ સસ્કાર

પાણિતલ. ન. (પાણિતલ) હથેળી.

પાણિપદ્મિનાદિ. પુ. (પાણિપદ્મિનાદિ) કર-
પાત્રમા ભિક્ષા લેનાર સાધુ, જિનકદંબી

પાણિય ન. (પાનીય) જળ, પાણી

પાણિયઘરિય ત્રિ. (પાનીયઘરિક) પાણી
પાનાર, પાણીપાનાની વનસ્થા કરનાર

પાણિયઘરિયા સ્ત્રી. (પાનીયઘરિકા) પાણી-
યારી, પાણી ભરનારી

પાણી સ્ત્રી. (પાની) એ નામની એક વેન

પાણુ પુ. ન. (પ્રાણ) તન્દુરસ્ત માણસના
એક શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણનો કાળ, સ
ખ્યાની આનનિકા પ્રમાણનો એક કાળ
વિભાગ.

પાણુસ્તિન ન. (પ્રાણોસ્તિન) કીડીબાર, કથના
વિશેરે સક્ષમ શ્રવે

પાત ન. (પાત્ર) પાતર, ભાજન

પાતમ પુ. (પાત્રક) પાપ

પાતવધણ ન. (પાત્રવધન) જન મુનિઓનું
એક ઉચ્ચરણ, પાતરા પાધરાનું એક વસ્ત્ર

પાતરાસ પુ. (પાત્રાસ) સનારનું આણુ,
સીરામણ

પાતાલ પુ. (પાતાલ) સમુદ્ર

પાતી સ્ત્રી. (પાત્રી) હાનું પાત્ર, પ્યાલી

પાતો. મ. (પાત્ર) પ્રાત કાળ

પાદ પુ. (પાદ) પગ

પાદકેસરિયા સ્ત્રી. (પાદકેસરિકા) પુગણી,
મુરૂજી

પાદપોઠ પુ. (પાદપોઠ) પગ રાખવાનો
બાનેઠ

પાદસમ. ત્રિ. (પાદસમ) ગેય વિશેષ

પાદુયા સ્ત્રી. (પાદુકા) આખડી

પાદોટ્ટપય ન. (પાદોટ્ટપ) દષ્ટિરાદાન્તર્ગત
સિદ્ધિરેપિ પરિકર્મનો ત્રીજો ભેદ

પાદોસિય ત્રિ. (પ્રાદોસિક) સનારનું

પામાદ્ય. ત્રિ. (પ્રામાતિક) પ્રમાતકાળનું.

પામન્ન ન. (પ્રામાન્ય) અત્પક્ષાદિ પ્રમાણમા
રહેલું પ્રમાણપણુ

પામર ત્રિ. (પામર) નીચ, દુઃખ

પામરજળ પુ. (પામરજન) નીચ માણસ.

પામિષ્ઠ ન. (પ્રામિષ્ઠ) સાધુને માટે
ઉછીનું લઈ બેસાવવું તે, ઉદ્દગમનના
૧૬ દોષમાનો નવમો દોષ

પામુસ્થ ત્રિ. (પ્રમુલ્ય) મુખન, અપ્રણી

પામૂલ. ન. (પાદમૂલ) ચરણ સમીપનીજ્યા

પામોસ્થ ત્રિ. (પ્રમુલ્ય) પ્રમુખ, મુખી,
અગ્રેસર

પાય પુ. (પાદ) પગ, ચરણ (૨) ત્રેનોક
કે ગાથાનો ચોથો ભાગ, ૫૬ (૩) પનમ,
પાટ વગેરે પાયો

પાય ન. (પાત્ર) પાત્ર પાતરા

પાય મ. (પ્રાયત્) ધણું કરીને

પાય. પુ. (પાત) પડવું

પાય. મ. (પ્રાયત્) ધણું કરીને.

પાય. જ. (પ્રાત્) પ્રાત કાળ, પ્રભાત

પાયજ્ઞલિ પુ. (પાત્રજ્ઞલિ) પત્રજનિ મુનિનું
બનાવેન પુત્રક

પાયકંચણિયા સ્ત્રી. (પાદકાચણિકા) પગ
ધોના માટેની સોનાતી પાત્રી

પાયકંબલ પુ. ન. (પાદકમ્બલ) પાયરણ,
પગે પાયરવાનો કાબજો

पायकेसरिया स्त्री० (पायकेसरिका) पात्राने
पुष्पानी पुष्पश्री, वस्त्रभूष
पायखज्ज. त्रि० (पायखज्ज) राधीने आवा
येअ
पायगहण. न० (पायगहण) पायवदन,
नभस्तर
पायचउत्थ त्रि० (पायचउत्थ) तथु वस्त्र
अने येथु पात्र धरनार
पायचार पु० (पायचार) पगे पाणायाधनुते
पायक्षिणाय न० (पायक्षिणाय) पग छेदानी
सन्ध
पायच्छिस्त. पु० न० (प्रायश्चित्त) पापने
पश्चात्ताप, शुद्धा-अपराधनी शुद्धि भाटे
हरिवेय तप वगेरे
पायजाल न० (पायजाल) आभरण्य विशेष
पायदृष्टण न० (पायदृष्टण) पात्रानी नीये
मुकनानु अेक येअभु कपकु
पायड त्रि० (प्रकट) भगट, भुट्टु
पायड. त्रि० (प्राक्त) आभूषण
पायण न० (पायण) पान कराननु पातु
पायणोडर न० (पायणोडर) पगभा पहेरनानी
आउरे निगेरे
पायतल न० (पायतल) पगनु तगीयु
पायत्त न० (पायत्त) पदाति-पायदग ल-
शेकरने सभूष
पायन्ताणिय न० (पायन्ताणिक) पायदण
सन्ध
पायदर न० (पायदर) पगे करी जमीनने
येपेटा भातवा ते
पायनिजोग पु० (पायनियोग) पात्रानी सा
भग्री, जैन साधुओना उपकरथु जेवा
के-पात्र, पात्रन-ध, पात्र स्थापन, पात्र
देशरिद्ध, पटल, रणेहरथु अने सुन्दर
वगेरे
पायपडण. न० (पायपडण) पगभा पडु,
नभु.

पायपडिमा. स्त्री० (पायप्रतिमा) पात्रा सभधे
प्रतिमा-अभिग्रह विशेष.
पायपडिलेहणिया स्त्री० (पायप्रतिलेखिका)
अेक वेंत अने चार आगणने पात्रा
पुष्पानो वस्त्रनो कडे
पायपडिलेहणी. स्त्री० (पायप्रतिलेखिनी)
पात्र पुष्पानु अेक उपगणथु, केसरिओ;
पुं-एणी
पायपालंब पु० (पायप्रलम्ब) पग सुधी
लटकतु आभरण्य विशेष, भुभथु
पायपीठ न० (पायपीठ) आगणे, पग राभ
वानु आसन
पायपुंछण न० (पायपुंछण) पगनी रज
लुनानु रणेहरथु
पायवंधण न० (पायवन्धन) पात्रा नाधनानी
के राभनानी ओगी
पायमूल. न० (पायमूल) परितनी तगेटी
(२) पग पासे, हजूरभा, सेनाभा
पायय. त्रि० (प्राकृत) आकृत, साधारथु
(२) स्त्री० आकृत भाषा, लेक भाषा
पाययजण. पु० (प्राकृतजन) सामान्य
पुं-ए
पायया स्त्री० (प्राकृता) आकृत भाषा
पायया. स्त्री० (पादुका) आभडी, पादुका
पायरास पु० (प्रातरास) सीराभएणी, सना-
रेनु जभथु
पायरेण. स्त्री० (पादरेण) पगनी धूग रज
पायलेहणिया स्त्री० (पादलेखिका) पग साध
करानु अेक काष्ठभय साधन
पायन पु० (पादप) वृक्ष, आड
पायदण न० (पाददण) पगे लागतु
पायवदय त्रि० (पादवन्दक) दीवथु पर
गेसी नीया वगी वदन करनार
पायवडिया. स्त्री० (पादवटिका) प्रथाम विशेष
पायविहार. पु० (पादविहार) पगे विहार
करवे ते

પાલિત્ત પુ. (પાલિત) એ નામના એક
જેન આચાર્ય.

પાલિય પુ. (પાલિત) એ નામના એક
બાપારી શ્રાવક (૨) ત્રિ. પાળેવુ,
બચાવેલુ

પાલિયા સ્ત્રી. (પાલિકા) વનરૂપિનિ વિશેષ
પાલિયામ્. પુ. (પારિવાત) પારિવાત વૃક્ષ
પાલિયાતય પુ. (પારિવાતક) જુઓ “પાનિ-
યામ્” શબ્દ

પાલી સ્ત્રી. (પાલી) પદ્મોપમ પ્રમાણ
કાળ રિલાગ (૨) પાણી રોકવાનો
બન્ધ, પાગ.

પાલુકિમિય પુ. (પાલુકિક) કરમીયા,
જતુ વિશેષ.

પાવ પુ. ન. (પાવ) અશુભ કૃત્યથી બધાં
અશુભ કર્મ, પાપ ના તરનાનુ ચોથુ
તરન, (૨) દુષ્ટતા, અશુભ કૃત્ય, અન-
દિસાદિ (૩) ત્રિ. પાપી, અધર્મી (૪)
અશુભ

પાવંસ. ત્રિ. (પાવંસ) પાપી, પાપ કરનાર
પાવક્રમ્મ ન. (વપક્રમ્) અશુભ ક્રમ.

પાવકિરિયા. સ્ત્રી. (પાવકિયા) પાપકારી
કિના

પાવક પુ. (પાવક) અગ્નિ

પાવજીવિ ત્રિ. (પાવજીવિ) પાપથી જીવનાર

પાવણ ત્રિ. (પાવન) પવિત્ર

પાવણ ન. (પ્લાવન) પહેલુ નાખી
દેવુ.

પાવણ ન. (પ્રાવણ) મેળવતુ

પાવણિય. પુ. (પ્રાવણિક) પ્રવચન વાચનાર
આચાર્ય

પાવરિદ્ધિ ત્રિ. (વપરિ) અશુભ દલિનાજો,
હિંમતવાદી.

પાવચમ્મ પુ. (વપચમ્) સારથ દાર્થ

પાવવપટિ સ્ત્રી. (વાવવપટિ) પાપની ૮૨
પ્રકૃતિ

પાવજલચિયાગ પુ. (વાવજલચિયાગ) વિષાક
સૂત્રનો દુ અવિષાક ૩૫ એક વિભાગ-

પ્રથમ શ્રુતરૂઢ (૨) પાપક્રમનો વિષાક

પાવય. ત્રિ. (પ્રાવૃ) દક્ષિણ, આગ્રહિત

પાવય પુ. (વાવક) અગ્નિ.

પાવય પુ. (વાવક) પ્રાપ્ત કરાવનાર

પાવયણ ન. (વાવણ) આગમ, સિદ્ધાન્ત,
જેનશાસ્ત્ર

પાવયણિ ત્રિ. (વાવણિ) સિદ્ધાન્તનુ પ્રતિ-
પાદન કરનાર, તીર્થંકર ગણધર વગેરે.

પાવયણિય. ત્રિ. (વાવણિક) આગમવેત્તા,
યુગ પ્રધાન આચાર્ય

પાવર ન. (વાવર) શેમવાગુ વલ્લ (૨)
મ્હેટો કામજો

પાવરણ. પુ. (વાવણ) વલ્લ વિશેષ, દુપટ્ટો.

પાવલોગ પુ. (વાવલોક) નરક આદિ
દુર્ગતિ

પાવસચ્ચ. ત્રિ. (વાવંચ) ચોમાસામા જન્મેય

પાવસસણ. પુ. (વાવસણ) શિકારી પક્ષી,
પાપી પક્ષી

પાવસમણ પુ. (વાવસમણ) દોષી-પાપી સાધુ

પાવસિયાલગ પુ. (વાવસિયાલગ) પાપ
શીમાગિયો.

પાવસુમિણ પુ. ન. (વાવસુમ) ખરાન રનખુ

પાવસુવ ન. (વાવસુવ) અધર્મ-નાખડીનુ
શાસ્ત્ર

પાવહિયય વ. (વાવહિય) પાપમય હાથ,
દુષ્ટ અન્ત કરણ.

પાગ સ્ત્રી. (વાગ) અરસેન દેશમાં પ્રસિદ્ધ
નગરી (૨) પાપણી સ્ત્રી

પાવાઈ } ત્રિ. (વાવહિ) વાદ કરનાર,
વાદી

પાવાઈય ત્રિ. (વાવહિ) વગાડેન.

પાગાડય. } ત્રિ. (વાવહિ) વાદી, વાદ
કરનાર, પૂર્વપક્ષી

પાગાર પુ. (વાગાર) વલ્લ વિશેષ, દુપટ્ટો.

પાવાવહો. સ્ત્રી (વાવવહો) એ નામની એક વેદ.

પાવિટ્ટ. વિ (વાવિટ્ટ) પાપી.

પાવિય. વિ (વાવિ) વાવ કરેલ; મેલવેલ.

પાવિયા. સ્ત્રી (વાવિયા) પાપાચરણવાળી સ્ત્રી.

પાવેસ. વિ (વાવેશ) રાજસભાદિમાં પહેરવા યોગ્ય વસ્ત્ર.

પાવેસ. પું (વાવેસ) વસ્ત્રની બન્ને તરફ લટકતાં ફાં.

પાસ. પું (વાવ) એ નામનો દેશ. (૨) વિ તે દેશમાં રહેનાર.

પાસ. પું (વાવે) ત્રેવીશમા તીર્થકરનું નામ. (૨) નં પામે; નજક; પડખે.

(૩) પડખું; પાડું.

પાસ. પું (વાવ) પાસલો; બન્ધન; શસ્ત્ર વિશેષ.

પાસમો. ઇ (વાવેસ) પડખે; નજક.

પાસેનિય. વિ (વાવેનિ) પ્રસંગોપાત.

પાસેન્ડ. પું (વાવડ) ધર્મને નામે આસનો દોષ; મિથ્યાદર્શન. (૨) વિ પાખંડી; નાનિક. (૩) નં મત.

પાસેન્ડલ્ય. પું (વાવડલ્ય) પાપડી; કુમનિ.

પાસેન્ડિ. વિ (વાવેન્ડિ) ખોટો મત ચલાવનાર.

પાસેન્ડિ. નં (વાવેન્ડિ) ઝરણુ; ટપકનું.

પાસેન્ડ નં (વાવેન્ડ) પાસ લાગવાની કળા.

પાસેન્ડ પું (વાવેન્ડ) ફાસી. (૨) પાસા, છુશર ખેલવાનું સાધન.

પાસેન્ડ. પું (વાવેન્ડ) સર્વત. તીર્થકર. (૨) વિ દેખાડનાર.

પાસેન્ડ. પું (વાવેન્ડ) પાસલો લઈ ચલાવનાર.

પાસેન્ડ. નં (વાવેન્ડ) દંડન. દેખડ.

પાસેન્ડ. } સ્ત્રી (વાવેન્ડ) દેખડ; નેત્ર
પાસેન્ડ. }

પાસલિય. વિ (વાવેન્ડ) શુભાશુભ પ્રશ્નોનાં ફળાક્ષર કહેનાર. (૨) અથ કરનાર.

પાસલ્ય. વિ (વાવેલ્ય) પાસ-કર્મબંધમાં રહેનાર સાધુ; સાધુપણથી પતિત.

પાસલ્ય. વિ (વાવેલ્ય) પાસલો; આચાર બ્રહ્મ.

પાસલ્યવિહારિ. વિ (વાવેલ્યવિહારિ) આદિત્રી બ્રહ્મ ચલાવ તેનું અનુક્રાન કરનાર.

પાસલ્યવળ. નં (વાવેલ્યવળ) પાસલાનું બન્ધન.

પાસલ્યવળ. નં (વાવેલ્યવળ) પેશાબ.

પાસલ્યવળા. સ્ત્રી () લુએ " પાસલ્યા " શબ્દ.

પાસલ્યવળવદ. નં () પજારણા સુવના ત્રીસમા પદનું નામ.

પાસલ્યવિ. વિ (વાવેલ્યવિ) મનને પ્રસન્ન કરનાર.

પાસલ્ય પું (વાવેલ્ય) પથર.

પાસલ્યવર નં (વાવેલ્યવર) પથરનું ધર. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

પાસલ્ય. પું (વાવેલ્ય) દવેલી; મહેલ.

પાસલ્યવિ. વિ (વાવેલ્યવિ) ચિત્તને પ્રસન્ન કરનાર.

પાસલ્યમિ. પું (વાવેલ્યમિ) એ નામનો એક વક્ત્ર.

પાસલ્ય. પું (વાવેલ્ય) મહેલ; બપન; દવેલી.

પાસલ્યવરકિસલ્ય. પું (વાવેલ્યવરકિસલ્ય) દેવતાને રહેવાનો મહેલ.

પાસલ્યવિ. પું (વાવેલ્યવિ) ૨૩ મા પાંચનાથ બપવાનના અનુવાચી-સિંચ, પ્રસિધ્ધ વહેર.

પાસલ્ય. વિ (વાવેલ્ય) પાસ-ભૂષનાં સ્થનો.

પાસલ્ય. વિ (વાવેલ્ય) દંડનીય; નેપ.

પાસલ્ય. વિ (વાવેલ્ય) પાસમા ૧૫.૧૧નાર.

પાસલ્ય પું (વાવેલ્ય) ફળ વિશેષ.

પાસિહૈ } ત્રિ० (પાર્થિવ) પડખાભર
 પાસિહ્ય } સુનાર (૨) પાસે રહેનાર
 પાસુત્ત ત્રિ० (પ્રથમ) સુનેલો, ઉંઘી ગયેલો
 પાહ્યા સ્ત્રી० (ડાહ્યા) જૂલી, મોઝડી
 પાહ્યા } ન० (પ્રાધાન્ય) મુખ્યતા, પ્રધા
 પાહ્ય } નપાણુ
 પાહ્યા પુ० (વાપણ) પથ્થર
 પાહુડ પુ० (પ્રાશ્ન) અધ્યયન અને શતકની
 માફક પૂરવું એક પ્રશ્ન, અધ્યાય (૨)
 ઉપહાર ભેટ, (૩) કેનેશ કોષ
 પાહુડપાહુડ ન० (પ્રાશ્નપ્રાશ્ન) પ્રશ્નભા
 પ્રશ્ન હોય તે પ્રાશ્નપ્રાશ્નતું જ્ઞાન,
 શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 પાહુડપાહુડસમાસ પુ० (પ્રાશ્નપ્રાશ્નમાસ)
 એકથી વધારે પાહુડપાહુડનું જ્ઞાન,
 શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 પાહુડસમાસ પુ० (પ્રાશ્નસમાસ) એકથી
 વધારે પાહુડનું જ્ઞાન શ્રુતજ્ઞાનનો એક
 - પ્રકાર
 પાહુડિયા સ્ત્રી० (પ્રાશ્નિકા) નજરાણુ ભેટ
 (૨) ન્હાનો અધ્યાય (૩) સાધુને પ્રાહુણ
 તરીકે મળી બહીસ તરીકે આહારાદિકે
 આપનાથી વાગતો એક દોષ
 પાહુણ પુ० (પ્રાધૂર્ણ) મેમાન, પ્રાહુણો
 પાહુણ પુ० (પ્રાધૂર્ણ) મેમાન, અધ્યાગત,
 પ્રાહુણો
 પાહુણિય પુ० (પ્રાધૂર્ણિક) હટ્ટા પ્રહુ
 નામ
 પાહુણિજ ત્રિ० (વાહુણીય) પ્રકૃત કરી
 આદાન કરના યોગ્ય
 પાહુજ પુ० (વાહુજ) ભાતુ
 પાહુણ ન० (પ્રાહુણ) લાહુ મિત્રેનું
 ભાણુ
 પાહુય ન० (વાહુય) સુસાદરીમા આવતું
 ભોજન, ભાતુ
 પિ મ० (પિ) પગ નળી (૨) સજાના

પિંગ્મુ. પુ० (પિંગ્મુ) પ્રિયથુ મજાપીપર
 (૨) સ્ત્રી એક સ્ત્રીનું નામ
 પિંગ્મામહ. પુ० (પિંગ્મામહ) દાદો, આપનો
 આપ
 પિહ પુ० (પિતૃ) પિતા, આપ (૨) પિતૃ
 દેવતા, અશ્વેશ નક્ષત્રનો રનામી
 પિહપજ્ય પુ० (પિતૃપ્રાર્થક) આપ દાદા,
 વડા, પૂરંગે
 પિહ્ય ત્રિ० (પૈતૃક) પિતાનું પિતા સબધી
 પિહ પુ० (પિતૃ) આપ.
 પિહચ્છા } સ્ત્રી० (પિતૃસ્વય) ફોષ, આપની
 પિહચ્છા } બહેન
 પિહપજ્ય પુ० (પિતૃપ્રાર્થક) જુઓ “પિહ
 પજ્ય ” શબ્દ
 પિહમંદ. પુ० (પિતૃમંદ) લીંબાનું ઝાડ
 પિહવણ ન० (પિતૃવ) રમશાન
 પિહસેવકવહા સ્ત્રી० (પિતૃસેવકવ્યા) અતગત
 સૂતના આઠમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું
 નામ (૨) શ્રેણિક રાજની એક
 રાણી
 પિહસ્તિયપતિ પુ० (પિતૃસ્તિયપતિ) ધ્રુવો
 પિહસ્તિયા. સ્ત્રી० (પિતૃસ્તિય) આપની બહેન,
 ફોષ
 પિહાર. પુ० (પિહાર) અધિકાર અધિ
 શબ્દ
 પિંગ પુ० (પિંગ) ચાતક પક્ષી (૨) વર્ણ-
 રમ વિશેષ
 પિંગચ્છ ત્રિ० (પિંગચ્છ) પીંગા નેનનાજી
 પિંગલ પુ० (પિંગલ) પીંગો રંગ. (૨) ત્રિ०
 પિન રંગનું (૩) પિંગલ નામનો ગ્રહ
 (૪) પિંગલ નામનો શ્રાવક, કે જોણે
 બધક સન્ધારીને પ્રભો પૂજ્યા હતા
 (૫) છન વિશેષ (૬) ચક્રવર્તીનો એક
 ભાગર
 પિંગલક્ષ્ય ત્રિ० (પિંગલક્ષ્ય) માગરી આ-
 બરાજી (૨) પુ० એક પક્ષી

પિંગલય. પુ૦ (પિંગલ) ચક્રાતીના ના
નિધાનમાનુ એક કે જેમા સર્વ પ્રકારના
આબૂપણોનો સમાવેશ થાય છે (૨)
રાહુના પુદ્ગળનો એક ભેદ

પિંગલાયણ ન૦ (પિંગલાયન) ગોત્ર વિશેષ,
કોત્સગોત્રની એક શાખા (૨) પુ૦ સ્ત્રી૦
તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

પિંગાયણ પુ૦ (પિંગાયન) કુત્સગોત્રની શાખા
(૨) ત્રિ૦ તે શાખામા જન્મેન (૩)
ન૦ મના નક્ષત્રનુ ગોત્ર

પિંગુલ. પુ૦ (પિંગુલ) પક્ષી વિશેષ

પિંગણ ન૦ (પિંગત) પીંજનુ

પિંગર પુ૦ (પિંગ) પીતરક્તવર્ણ (૨)
તે વર્ણવાળુ

પિંગ પુ૦ (પિંગ) પિંડો (૨) વનસ્પતિ
વિશેષ, કન્દની એક જાત. (૩) સમ્યક,
પરિશ્રદ્ધ (૪) ખોરાક, મોદકાદિ આહાર.
(૫) કાળીયો (૬) શરીર

પિંગમ્ પુ૦ (પિંગમ) પત્રે ચોટતા કીચડના
પિંડા વળે તેટલો કાદવ, મધ્યમ કીચડ
(૨) મોદકાદિ ખોરાકનો પિંડો (૩) સ-
શ્રદ્ધ (૪) સમુદાય

પિંગુલ. પુ૦ } (પિંગુલ) લિપ્તા તથા
પિંગુલા સ્ત્રી૦ } રનાનો ગોળ, કણુ ગોળ.

પિંગ્ણા સ્ત્રી૦ (પિંગ્ણા) ખાડ વગેરે ખા.ઘ
પદાર્થોનુ સામાન્ય ભિશ્રણુ (૨) સમૃદ્ધ

પિંગ્થ્ય પુ૦ (પિંગ્થ્ય) પદ સમુપાધનો
અર્થ, વાક્યાર્થ

પિંગનિજ્જુત્તિ સ્ત્રી૦ (પિંગનિજ્જુત્તિ) જેમા
પિંડ એટલે આહારના ગુણુદાય સમ્યન્ધી
વિવેચન છે તે પુસ્તક.

પિંગનિયર. પુ૦ (પિંગનિયર) પિંડનો જથ્થો,
પિતૃપિંડ, શ્રાદ્ધનુ ભોજન.

પિંગપદ. સ્ત્રી૦ (પિંગપદ્ધતિ) અનાન્તર
ભેદવાળી કર્મપ્રકૃતિ-જેમ નામકર્મની
ગતિ જાતિ આદિ પ્રકૃતિ

પિંગમહ પુ૦ (પિંગમહ) પિતૃપિંડ-શ્રાદ્ધનો
મહોત્સવ

પિંગલગ ન૦ () પુષ્પની જામડી

પિંગવદ્ધણ પુ૦ (પિંગવર્દન) આહારની વૃદ્ધિ

પિંગવદ્ધાવણ. ન૦ (પિંગવર્દન) બાળકના
ખોરાકની વૃદ્ધિ થાય તે પ્રસંગે સરનાર
કરવામા આવે તે

પિંગવાત } પુ૦ (પિંગવાત) ભિક્ષા, ગૌચરી
પિંગવાય }

પિંગસેનકલ્હા સ્ત્રી૦ (પિંગસેનકલ્હા) રાજા
શ્રેણિકની એક પત્ની

પિંગહલિદા સ્ત્રી૦ (પિંગહલિદા) પિંગરૂપ લ-
ળદર

પિંગાલુ પુ૦ (પિંગાલુ) કન્દ વિશેષ, પિંગાલુ

પિંગિ સ્ત્રી૦ (પિંગિ) વક્રોડો (૨) ગુમખો

પિંગિયા સ્ત્રી૦ (પિંગિયા) છિપ્પર

પિંગિત ત્રિ૦ (પિંગિત) સમ્યક કરેલુ

પિંગિમ ત્રિ૦ (પિંગિમ) પિંડ-જથ્થાશય

પિંગિય. ત્રિ૦ (પિંગિય) ભેગુ થયેલુ, એકલુ
કરેલુ

પિંગી સ્ત્રી૦ (પિંગી) ગુરૂઠો (૨) ગોળો,
વર્તુળાકાર વસ્તુ

પિંગેસણ. સ્ત્રી૦ (પિંગેસણ) પિંડેપથુ ના
મનુ આચારાગ સૂત્રના બીજા શ્રુતચક્રનુ
પ્રથમ અધ્યાયન. (૨) પિંગ-આહારની
એણા-દોસાદોષ નિરીક્ષણ

પિંગેસિય ત્રિ૦ (પિંગેસિક) ભિક્ષામા
કરનાર

પિંગોલગ. } પુ૦ (પિંગોલગ) ભિક્ષા
પિંગોલગ } ઉપર નિર્વાદ ચનારનાર,
ભિક્ષુક

પિંગુમ. પુ૦ (પિંગુ) ચાચ

પિચ્છ ન૦ (પિચ્છ) પિન્ડુ પાખ, મોર
પીંડી

પિચ્છમ પુ૦ (પિચ્છમ) પાખ (૨) પક્ષી

પિચ્છણ ન૦ (પેચણ) જોડુ, દેખડુ

પિચ્છણિજ્ઞ. ત્રિં (પ્રેક્ષણીય) જોવા યોગ્ય
પિચ્છાધર. નં (પ્રેક્ષાગ્રહ) પ્રેક્ષકાને એસ-
વાનુ સ્થાન

પિચ્છ. પું (પિચ્છન્) મોરપીંછ ધરનાર
એક પ્રાચીન અન્યતીર્થ વર્ગ

પિજ્ઞ પું નં (પ્રેમન્) પ્રેમ, સ્નેહ

પિટ્ક પું (પિટ્ક) પેટી, મળૂપ

પિટ્. નં (પેટ) પેટ

પિટ્ઘ. નં (પિત્ત) પિટ્ઘા પીટવા તે (૨)
મારવુ

પિટ્ઘ. નં (વીજ્ઞ) પીડા, કલેશ

પિટ્ઘાચ નં (પિત્ત) બીજાની પાસે
પિટ્ઘા પીટાવવા તે

પિટ્ પું નં (પિટ) લોટ, પીસેલી વસ્તુ

પિટ્. નં (ટા) પુઠ (૨) ગુઠ, પીઠ

પિટ્ઘો ઘ્રં (ઇત્ત્સ) પડવાડેથી, પુઠિ,
પીઠ તરફ

પિટ્ઘ. નં (ઇટા) અપાનહાર

પિટ્ઘરુચક્ર. પું (ઇત્ત્સચક્ર) અરડાનુ
હાડકુ

પિટ્ઘનિપ્પજ્ઞ ત્રિં (વિગ્નિપ્પજ્ઞ) ધર્મ, કોદના,
આવન વગેરે ધાન્ય તથા દરાખ આદિના
રસથી નિષ્પન્ન તૈયાર થયેલ, ગોળનો
એક પ્રકાર

પિટ્ઘંપા સ્ત્રીં (ઇટ્ઘંપા) એ નામની એક
નગરી

પિટ્ઘતો ઘ્રં (ઇત્ત્સ) પાછળથી

પિટ્ઘિ નં (■) વાસાનો ભાગ

પિટ્ઘિરુચક્ર પું (ઇત્ત્સચક્ર) પાસળી

પિટ્ઘિમંસ નં (ઇત્ત્સ) પુઠ્ઠુ માસ-નિષ્ઠા
(૨) પાછળથી કાઢીને નિન્દા કરવી તે,
ચાડી.

પિટ્ઘિમંસિ ત્રિં (ઇત્ત્સમિન્) પારકા નિન્દા
કરી પડના મર્મ ઉવાડા પાડનાર

પિટ્ઘિમંસિઘ્ર. ત્રિં (ઇત્ત્સમિઘ્ર) અસમાધિનુ
દશમુ સ્થાનક સેવનાર, નિન્દા કરનાર

પિટ્ઠિમાદ્યા સ્ત્રીં (ઇટ્ઠિમાદ્યા) એક અનુ-
તર વિમાન ગામિની સ્ત્રી

પિટ્ઠિર્વાહિસિયા સ્ત્રીં (ઇટ્ઠિર્વાહિસિયા) કાવડ

પિટ્ઠી સ્ત્રીં (પેટી) આટાનો બનાવેલો દાર

પિટ્. પું (પિટ) પેટી, પટારો.

પિટ્ઘ. નં (પિટ્ક) ટોપની (૨) બે ચન્દ્ર
તથા બે સૂર્યનુ જોડકુ

પિટ્ઘ. પું (પિટ્ક) પેટી, મળૂપા. (૨)
નેતરનો કંડીયો

પિટ્ઘ. પું નં (પિટ્ઘ) પેણી, હાણી, તપેલી

પિટ્ઘ ત્રિં (પિત્ત) હાડકુ (૨) પહેરેલુ

પિત્ત પું (પિત્) મધા નક્ષત્રનો આધિપતા
દેવ, (૨) પિતા.

પિત્તર્પિટ્ પું (પિત્તર્પિટ્) પિત્તને પિપ્પડ
દેનાની ક્રિયા, શ્રાદ્ધ આદિ

પિત્તિ પું (પિત્) પિતા, આપ (૨) મધા
નક્ષત્રનો આધિપતા દેવતા

પિત્ત પું નં (પિત્) એક પ્રકારની શરી-
રની પીળા ધાતુ પિત્ત, પિત્તોકુ

પિત્તચ્ચર પું (પિત્તચ્ચર) પિત્તચ્ચર, પિત્તનો
તાવ.

પિત્તધારિણી. સ્ત્રીં (પિત્તધારિણી) પિત્તને
ધારણ કરનારી નાડી નસ

પિત્તિજ્ઞ પું (પિત્તિજ્ઞ) કોકો

પિત્તિય પું (પેલિક) પિત્તની વ્યાધિ, ગ-
રમીતો રોગ

પિત્તિય. પું (પિત્તિય) કોકો, આપનો ભાષ

પિધાણ નં (સ્થાન) હાડકાનુ

પિન્નામ્ર. } પું (વિષયાક) તલ વગેરેનો
પિન્નામ્ર } બોળ

પિપાલિયા } સ્ત્રીં (પિંગલિકા) કીડી

પિપીલિયા }

પિપ્પરી સ્ત્રીં (પિપ્પલી) મળૂપીપર (૨)
પીપરનુ ઝાડ

પિપ્પલ પું (પિપ્પલ) ન્દાનો અસ્તરો

પિપ્પલઞ્ચ. પું (પિપ્પલ) કાંટા કાઢવાનો
ચીપીયો. (૨) અસ્તરો.

પિપ્પલગ. નં (પિપ્પલક) પીપળાના પાંદ-
ડાંનું પાથરણું. (૨) કાતર.

પિપ્પલિ. સ્ત્રી (પિપ્પલિ) પીપર; ટીપધિ
વિશેષ.

પિપ્પલિયા. સ્ત્રી (પિપ્પલિક્ષ) પિપર; વૃક્ષની
એક જાત.

પિપ્પલી. સ્ત્રી (પિપ્પલી) પિપર.

પિપ્પિયા. સ્ત્રી () દાંતનો મેલ.

પિપ્પીસગ. નં (પિપ્પીસક) એક જાતનું
વાગ્નિત્ર.

પિપ્પમ. નં (પ્રેમન્) પ્રેમ; પ્રીતિ; સ્નેહ.

પિય. ત્રિં (પ્રિય) હૃદયને ગમે તેવું; પ્રિય.
(૨) પું વક્ષસ; પતિ.

પિયઞ્ચ. પું (પ્રિયક) અસનનું આડ.

પિયંકર. પું (પ્રિયંકર) પ્રિય કરનાર; હિતેચ્છુ.

પિયંગલ. પું (પ્રિયંગલ) ચાર ધન્દ્રપવાળો
એક જીવ.

પિયંગુ. પું (પ્રિયંગુ) એક જાતનું પુલવાળું
વૃક્ષ કે જેની નીચે પાચમા તીર્થકરને
કેવળજ્ઞાન ઉપજાયું.

પિયંવાદ. ત્રિં (પ્રિયવાદિન્) પ્રિય-મીઠું
બોલનાર.

પિયકારિણી. સ્ત્રી (પ્રિયકારિણી) ભગવાન
મહાવીરની માતાનું નામ; ત્રિશક્તિદેવી.

પિયંગય. પું (પ્રિયંગય) એક પ્રાચીન જ્ઞેન
મુનિ; આચાર્ય સુરિયતના એક શિષ્ય.

પિયણ. નં (પાન) પીતું; પાન કરતું

પિયદંસણ. ત્રિં (પ્રિયદંસેન) જેનું દર્શન પ્રિય
છે તે; સુંદર દેખાવવાળું. (૨) પું મેરૂ
પર્વત. (૩) દેવ વિશેષ.

પિયદંસણ. સ્ત્રી (પ્રિયદંસના) શ્રી મહાવીર
સ્વામીની પુત્રીનું નામ.

પિયદેવ. પું (પ્રિદેવ) પિતા૩પી દેવ;
પિતૃદેવ.

પિયઘમ્મ. ત્રિં (પ્રિયઘર્મન્) ધર્મની શ્રદ્ધાવાળો.

પિયમિત્ત. પું (પ્રિયમિત્ર) છઠ્ઠા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ.

પિયય. પું (પ્રિયક) વૃક્ષ વિશેષ; વિભયસાર
નામનું આડ.

પિયર. પું (પિતૃ) પિતા.

પિયસેણ. પું (પ્રિયસેન) પ્રિયસેન નામનો
એક રાજા.

પિયા. સ્ત્રી (પ્રિયા) ભાર્યા; સ્ત્રી.

પિયાડય. ત્રિં (પ્રિયાડયુક્) જીવિત પ્રિય.

પિયામહ. પું (પિતામહ) ઘટો.

પિયાલ. પું (પ્રિયાલ) રાયણનું વૃક્ષ કે
જેની નીચે ચોથા તીર્થકરને કેવળજ્ઞાન
થયું. (૨) રાયણનું ફળ; રાયણ.

પિરિપિરિયા. સ્ત્રી () પિરિપિરિ
શબ્દ કરતી વાસની નળી; એક જાતનું
વાજીત્ર.

પિરિલી. સ્ત્રી (પિરિલી) એ નામનો વ-
નરપતિનો મુઝા. (૨) વાઘ વિશેષ.

પિલંચુ. પું (પ્લંચ) પિપળો; વૃક્ષની એક
જાત.

પિલક. પું (પિલક) કીટ વિશેષ.

પિલક્ષુ. પું (ક્ષલ) પીપળો; વૃક્ષની
એક જાત.

પિલગ. પું (પિલક) પક્ષી વિશેષ.

પિલય. પું (પિલક) કીટ વિશેષ.

પિલાગ. નં (નિલક) પાકેલ યુમડું; ફોલો.

પિલિહા. સ્ત્રી (સીહા) તહી; શરીરની
ગંદરનો એક ભાગ.

પિલુંચુ. } પું (ક્ષલ) પિપરનું વૃક્ષ;
પિલુંચુ. } પીપળો.

પિલુણ. નં (પ્રેરણ) પ્રેરણા કરતી તે.

પિલુણા. સ્ત્રી (પ્રેરણા) પ્રેરતું; પ્રેરણાકરત્રી.

પિલિઞ્ચ. ત્રિં (પ્રેરિત) પ્રેરણા કરેલ.

પિવ. ધ્રં (ક્ષલ) ઉપમાવાચક તરીકે વપ-
રાતુ અન્ય.

પિવાસય ત્રિં (પિવામ) પીવાની ઇચ્છા
વાળા

પિવાસા સ્ત્રીં (પિવાસા) પિવાસા, તરસ
(૨) સ્નેહ, અનુકરણ.

પિવાસાગય. ત્રિં (પિવાસાગ) પિવાસિન
અર્થે

પિવાસાપરિસહ પું (પિવાસાપરિહ) તૃપાનો
પરિસહ

પિવાસિષ્ઠ ત્રિં (પિવાસિત) તરસો, તૃપાતુર

પિવીલિયા સ્ત્રીં (પિવીલિયા) કીડી,
મોકોડી

પિવાય પું (પિવાય) પિશાચદેવ, વાળુ
વ્યતર દેવતાની એક જાત

પિસાચકુમાર. પું (પિસાચકુમાર) પિશાચ
કુમાર, વ્યતર દેવતાની એક જાત

પિસાચરાય. પું (પિસાચરાય) પિશાચોનો
રાજા

પિસિત. } નં (પિસિત) માસ
પિસિય. }

પિસુણ ત્રિં (પિસુણ) આડીથો સુગનીખેર

પિસુણ. નં (પેશુણ) આડીયાપાણુ

પિસુય. પું (પિસુય) આચ, તણુ ધદિય
વાળો એક જીવ

પિહ ત્રિં } (પિહ) બુદ્ધ, જિન
પિહ મં }

પિહંજણ. પું (પિહંજણ) સામાન્ય માણસ

પિહંડગ } પું (પિહંડ) બકડીયુ, રાધ.
પિહંડય }

પિહાણ નં (પિહાણ) ઢાકણુ આગળ

પિહિય ત્રિં (પિહિય) ઢાકણુ, છુપાવેલું
(૨) એપણાના દશ દોરમાનો એથો દોષ

પિહિયાસય ત્રિં (પિહિયાસ) જેણે આપ
વને રોકેલ છે તે.

પિહીકમ્ર. ત્રિં (પિહીકમ્ર) જુદું પાકેલું

પિહુ ત્રિં (પિહુ) નિત્યારાગ પહેલું,
મોટું.

પિહુ મં (પિહુ) બુદ્ધ, જિન

પિહુંડ. નં (પિહુંડ) એ નામનું એક નગર

પિહુંજણ પું (પિહુંજણ) સાધારણ માણસ

પિહુંણ નં () મોરનું પીરુ

પિહુંજહલ્ય પું () મોર પીરુનો
પગ પુખ્તી

પિહુંય. પું નં (પિહુંય) પૌવા, અવેલું

પિહુંજ ત્રિં (પિહુંજ) પહેલું

પિહું. મં (પિહું) જિન, બુદ્ધ

પીમ્ર. ત્રિં (પીમ્ર) પ્રસન્ન, હસિત

પીમ્ર સોં (પીમ્રિત) પ્રેમ, પ્રીતિ, સ્નેહ
(૨) એ જાતની લત

પીમ્રમ નં (પીમ્રિમ) આઠમા દેવલોકના
ઇન્દ્રનું નામ

પીમ્રણ નં (પીમ્રિત) પ્રીતિદાન, પારિ-
તોરિક, ધનમ, બક્ષીસ

પીમ્રણ પું (પીમ્રિત) સાતમા મહાલોક
દેવલોકના ઇન્દ્રનું સુસાહરી વિમાન (૨)

પીમ્રણ ત્રિં (પીમ્રિત) પ્રસન્નચિત્તવાળું

પીમ્રણ. પું (પીમ્રિત) કાર્તિકમહિનાનું
લોકાતર નામ

પીમ્રય. પું () ફક્ત વિશેષ

પીમ્રસ નં (પીમ્રસ) અમૃત, સુધા

પીઠ નં (પીઠ) આસન, માળે (૨)
મોડેસ્વાર

પીઠમ્હ પું (પીઠમ્હ) રાજાની નજીક
બેસનાર હથેરી

પીઠય પું (પીઠ) કાઠમય આસન, પાટ

પીઠા. સ્ત્રીં (પીઠ) કુખ, વધા

પીઠ નં (પીઠ) બુદ્ધો " પીઠ " શબ્દ

પીઠમ પું (પીઠ) પાટલો, બાળે

પીઠમ્હ. પું (પીઠમ્હ) બુદ્ધો " પીઠમ્હ " શબ્દ

પીઠય પું (પીઠ) હલેસા (૨) પાટલો
(૩) પીઠ રાખનાર પાત્રીયુ

પીઠસપ્તિ ત્રિં (પીઠસપ્તિ) બેસ બેસ
ધમણતા ધસણતા આવવાર.

પીઠાણિય નં (પીઠાણીક) અથ સેના
 પીણ. ત્રિં (પીન) સ્થૂન, પુષ્ટ
 પીણણિજ્ઞ. ત્રિં (પ્રીણનીય) તૃપ્ત કરે તેવું,
 શરીરની વૃદ્ધિ કરે તેવું
 પીણાદ્ય. ત્રિં (પૈનાથિક) ગર્ભી નિર્વૃત્ત
 પીણાયા સ્ત્રીં (પીનાયા) ગર્ભ, અહનર
 પીણિત. ત્રિં (પ્રીણિત) તૃપ્ત થયેન, પ્રસન્ન
 થયેલ (૨) વૃદ્ધિ પામેન (૩) પું સૂર્યની
 સાથે ગ્રહ કે નક્ષત્રનો યોગ થાન તે
 પીતય. ત્રિં (પીતક) પીણ, પીળા રંગનું
 (૨) પું પીળો રંગ
 પીતિ સ્ત્રીં (પ્રીતિ) પ્રાતિ, સ્નેહ.
 પીતિગમ પું (પ્રીતિગમ) સાતમા દેવલોકના
 છન્દના યાન વિમાનનો બનરથાપક દેવતા
 પીતિવાણ. નં (પ્રીતિવાળ) ખુશાનીની બક્ષીસ
 પીતિનિદ્ધણ પું (પ્રીતિનિદ્ધણ) કાર્તિક મં સનું
 લોકાત્તર નામ
 પીતિય. ત્રિં (પીતક) પીણ, પીળા રંગનું
 (૨) પું પીળો રંગ
 પીવ ત્રિં (પીત) પીળાનર્થનું પીણ (૨)
 પું પીળો રંગ
 પીવરથ નં (પીતવર) પોતાબગ, પીણવર
 પીલણ નં (પીલન) પીડનું, મર્દન કરવું,
 ગેરડીની પેઠે પીધવું
 પીલા સ્ત્રીં (પીલા) પીડા દુઃખ
 પીલિય ત્રિં (પીલિત) ગેરડીની પેઠે થન
 મા પીએવું, નાચોવેલું (૨) પું બીનું
 વસ્ત્ર નાચોવના જે પાન નીકળે તે,
 અચિત્તાયુ
 પીલુ પું (પીલ) પાતનું આડ (૨) નં
 તેનું ફળ (૩) દુધ.
 પીલુષ પું (પીલુક) પાતના આડ ઉપરથી
 પાડેલ કોઈ પુરુષનું નામ
 પીલુક પું (પીલુક) ઋક્ષ વિશેષ જેની
 નાચે ૧૦ મા તીર્થગંગે કે ગંગાના ઉપજ્યુ
 વાંચર ત્રિં (પીવા) જાડુ પુષ્ટ

પીવરગન્ધા સ્ત્રીં (પીવરગંધા) તુરનમા જ
 જન્મ આપે તેની ગર્ભવતી સ્ત્રી.
 પીસણ. નં (પેષણ) વાટનું, પીસવું (૨)
 ત્રિં દળનાર, પીસનાર.
 પીસણિયા. સ્ત્રીં (પેષણિકા) દળણુ દળ
 નારી સ્ત્રી
 પુ. સ્ત્રીં (પુર) શરીર.
 પુષ્પ. નં (પ્લુત) વાધી ગતિ
 પુષ્પજુદ્ધ. નં (પ્લુતયુદ્ધ) અધમ યુદ્ધનો
 એક પ્રકાર.
 પુંલ. પું (પુલ) એ નામનું પાત્રમા દેવ
 લોકનું એક વિમાન (૨) બાણનું પુખ્ત
 પુંચક્રણ નં (પ્રોચ્ચન) હુલુ તે (૨) ગ.
 જ્ઞેહરથ
 પુંચળી. સ્ત્રીં (પ્રોચ્ચની) સારણી, પૂજણી
 પુંજ પું (પુજ) જમ્થો, દગથો
 પુંજિય ત્રિં (પુજિત) દગલો કરેલ
 પુંજીરુદ્ધ. ત્રિં (પુજીરુદ્ધ) ઉચો દગલો કરેલ
 પુંડ. પું (પુડ) એ નામનું પાત્રમા દેવ
 લોકનું એક વિમાન (૨) પુષ્કક નામનો
 દેવ (૩) એ નામનો એક દેશ (૪)
 ચિહ્ન, ડાલો (૫) ત્રિં સફેદ
 પુંડેરોક્ષા સ્ત્રીં (પુન્ડરીકા) ઉત્તર દિશાના
 રથક પરંતપર રસનારી આઠ દિશા
 કુમારિકામાની ત્રીજી
 પુંડરોગિણી. સ્ત્રીં (પુન્ડરીકિણી) પુષ્કલાનતી
 વિજયની સુખ્ય નગરી (૨) દક્ષિણ
 દિશાના અંજનગિરિની ઉત્તર તરફની
 વાવડીનું નામ.
 પુંડરીય નં (પુન્ડરીક) સ્વેત કમળ (૨)
 એ નામે આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન
 (૩) સ્વયંભૂત સ્વતંત્ર ૧૭ મુ અધ્યયન
 (૪) પુડરીક રાગ કુડરિકનો ભાષ (૫)
 પુડરીક નામનો નુનદિમાત પરંત ઉપ-
 ગનો એક દ્રવ

પુંડરીયગુપ્ત. પું (પુન્ડરીકગુપ્ત) આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન

પુંડરીયજીવરાય પું (પુન્ડરીકજીવરાય) પુન્ડરીક નામનો પુત્રરજ.

પુંડરીયદ્વહ. પું (પુન્ડરીકદ્વહ) જેમાંથી સ વર્ણદ્વહા નદી નીકળી તે શીખરી પરત ઉપરનો એક દ્વહ.

પુંડરીયપદ્મય. પું (પુન્ડરીકપદ્મ) એ નામનો પરત, સેતુ અને

પુંડરીયમહારિસિ પું (પુન્ડરીકમહારિસિ) પુન્ડરીક નામના મુનિ

પુવ્વ પું નં (પુવ્વ) પુલિંગ શબ્દ

પુવેષ } પું (પુવેદ) પુરુષવેદ
પુવેવ }

પુંસ. પું (પુમ્) પુરુષવેદ, જેના ઉદયથી સ્ત્રીની અભિનાયા થાય તે

પુંસકોશિલગ પું (પુન્સોક્ષિત) નર કાવલ

પુન્નલી. સ્ત્રીં (પુન્નલી) પુન્નગ દેશમાં જન્મેલી સ્ત્રી

પુન્નર નં (પુન્નર) કમળ (૨) માદન વગેરે વાદ્યન ઉપર મહેલુ ચામડું (૩) કમળવાગુ તળાવ (૪) કાલોર્ધનને ફરતો નીચ નમરનો પુન્નર દીપ અને તેને ફરતો ત્રીજો પુન્નર સમુદ્ર

પુન્નરકારિયાયા સ્ત્રીં (પુન્નરકારિયા) કમળનો મધ્ય ભાગ

પુન્નરગાય નં (પુન્નગાય) વાજી વગાડનાની કળા.

પુન્નરસ નં (પુન્નસ) ત્રીજા પુન્નર દીપનો અર્ધ ભાગ, અર્ધ પુન્નર દીપ

પુન્નરવર પું (પુન્નર) એ નામનો નીચે દીપ (૨) પુન્નરવર સમુદ્ર

પુન્નરમારિયા સ્ત્રીં (પુન્નરમારિયા) એક જાતની નિષિ, અદ્યર નિષિમાંની એક

પુન્નરિણી સ્ત્રીં (પુન્નરિણી) વર્તુલ-ગોળા આખરે તથા જેમાં કમળ થતા હોય એવું જગાણ, કમળનાળા વાવ.

પુન્નરોદ } પું (પુન્નરોદ) સમુદ્ર વિશેષ
પુન્નરોય }

પુન્નલ પું (પુન્નલ) કમળ, પદ્મ (૨) પદ્મકેસર.

પુન્નલ. પું (પુન્નલ) પ્રદેશ વિશેષ, એક નિર્ણય (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ, (૩) પું સ્ત્રીં તે દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ (૪) સપૂર્ણ, પરિપૂર્ણ

પુન્નલચ્છિમ્મ. } પું નં ()
પુન્નલચ્છિમ્મય. } પાણીમાં થતી એક જાતની વનસ્પતિ

પુન્નલાયિમ્મ નં (પુન્નલિમ્મ) પદ્મ કન્દ

પુન્નલસંવદ્ધ. પું (પુન્નલસંવર્તક) એ નામનો મહામેધ, ઉત્સર્પિણી કાગળા ખીજો આરો ભેસતા જે વરસાદ વરસે છે તે

પુન્નલા સ્ત્રીં (પુન્નલા) પુન્નલાનતી નામની મહાવિદેહની એક વિનય

પુન્નલાવર્ષ } સ્ત્રીં (પુન્નલાવર્ષી) એ
પુન્નલાવર્ષી } નામની મહાવિદેહની એક વિનય

પુન્નલાવદ્ધ. પું (પુન્નલવર્તક) એક પ્રકારનો મેધ

પુન્નલાવર્ષ પું (પુન્નલવર્ષ) પદ્મનાતી નદીની પૂર્વ અને એકશેન વખાણ પૂર્વ તરીકે બન્નેની વચ્ચેનો ક્ષેત્રનિભાગ, મહાવિદેહાન્તર્ગત એક વિનય

પુન્નલાવર્ષકૂડ પું (પુન્નલાવર્ષકૂડ) એક શેડ વખાણ પર્વનના ચાર કૂટમાંનું ત્રીજું કૂટ-શિખર

પુન્નલ્લોહિય નં () શરીરની આમડી ઉતારતી તે

પુમ્મલ પું (પુમ્મલ) વર્ણ, મધ, રસ અને સ્પર્શવાગુ પુદ્ગલ નામનું એક મૂર્તિ દ્વય, ૭ દ્રવ્યમાંનું એક (૨) ગર્ભ, ફળનો મુલાગો મધ્યભાગ (૩) લોકના સર્વ પુદ્ગલો એક જ નેટલા વખતમાં

ભોગની ત્યે તેટલો કાળ, પુદ્ગળ પરાવર્તે
નામે કાળ વિભાગ

પુમ્મલદ્ધ. નં (પુદ્ગલાર્દ) અર્ધ પુદ્ગળ
પરાવર્તન

પુમ્મલપરિવટ્ટ નં (પુદ્ગલપરિવર્ત) સં
પુદ્ગળોનું પરિવર્તન જેટલા કાળમાં એક
જન કરીતે તેટલો કાળ, અનતકાળ
ચક્રપરિભિત એક કાળ વિભાગ

પુમ્મલવિનાયો સીં (પુદ્ગલવિનાયો) પુદ્-
ગળના યોગથી વિષાક પામનારી કર્મની
છત્રીશ પ્રકૃતિઓ

પુચ્છ વિં () પોચુ, બીચુ

પુચ્છ નં (પુચ્છ) પુછકુ, પુછડી.

પુચ્છ વિં (પુચ્છક) પૂછનાર

પુચ્છણા સીં (પુચ્છના) પ્રશ્નાદિ પૂછના તે

પુચ્છણી. સીં (પુચ્છની) પ્રશ્નાદિ પૂછનાની
ભાષા (૨) જત, જમ્મુ

પુચ્છા સીં (પુચ્છા) પુચ્છ કરવી, પૂછકુ

પુચ્છિય વિં (પુચ્છ) પૂછેલું, પ્રશ્ન કરેલું

પુજ્ઞ વિં (પૂજ્ય) પૂજના યોગ, પૂજનીય

પુટ્ટ વિં (પુટ) ખાતો, શરીરે ભરેલો, પુષ્ટ

પુટ્ટ વિં (સ્પૃષ્ટ) સ્પર્શ કરેલ, ફરસેલ (૨)
નં સ્પર્શ

પુટ્ટ વિં (પુટ) પૂછેન

પુટ્ટલામિત્ર. પું (પુટ્ટલામિક) હે સાધે !

“આપને શુ આપુ” એમ પૂછનાર દાતાર

આપે તોજ લેવું એના અભિગ્રહથી

ગવેશણ કરનાર (૨) “નિદોષ છે કે

સદોષ છે,” એમ પૂછી પૂછીને આહાર

લેનાર (સાધુ)

પુટ્ટયા સીં (પ્રોટ્ટયા) પૂર્વાભાદ્રપદ તથા

ઉત્તરાભાદ્રપદ નક્ષત્રનું નામ

પુટ્ટવાગરણ પું (પુટ્ટવાગરણ) પ્રશ્નોનો

ઉત્તર દેનાર

પુટ્ટસેણિયા. સીં (પુટ્ટસેણિકા) પૃષ્ઠ શ્રેણીની

ગણના, દષ્ટિનાદ્યન્તર્ગત પરિકર્મનો એક

ભાગ.

પુટ્ટસેણિયાપરિકર્મ નં (પુટ્ટસેણિકાપરિકર્મન)
દષ્ટિનાદ્યના પરિકર્મનો ત્રીજો ભેદ.

પુટ્ટાપુટ્ટ. નં (પુટ્ટાપુટ્ટ) મિત્રેદ ગયેલા બા

રમાં દષ્ટિવાદ અગના ખીજા વિભાગ

સૂત્રનો ૧૪ મો ભેદ

પુટ્ટાવચ્ચ નં (પુટ્ટાવચ્ચ) પુટ્ટસેણિયા પરિ

કર્મનો ૧૪ મો ભેદ

પુટ્ટિ. સીં (પુટ્ટિ) પુટ્ટિ, મજ્જિમાઈ

પુટ્ટિ. સીં (પુટ્ટિ) પૃષ્ઠ, પ્રશ્ન.

પુટ્ટિ સીં (સ્પૃષ્ટિ) સ્પર્શ

પુટ્ટિયા સીં (સ્પૃષ્ટિકા) સ્પર્શ કરવાથી

લાગતો કર્મબધ

પુટ્ટિયા. સીં (પુટ્ટિયા) કુતુહિતથી પ્રશ્ન

કરતા લાગતી પાપ ક્રિયા

પુટ્ટિમા પું (પુટ્ટિમાયિન) અણુતરોવાનાઈ

સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું

નામ (૨) કાકદી નગરી નિનાસી ભદ્રા-

સાર્થનાહીના પુત્ર

પુટ્ટ પું નં (પુટ) છીપતું સપુટ (૨)

પડો (૩) એક જાતનું ઔષધિ પકાવવાનું

પાત્ર

પુટ્ટઈ સીં (પુટ્ટિ) એ નામનો શુભો,

એવમી

પુટ્ટા. પું નં (પુટક) નાકના નસારા.

પુટ્ટાપાળ { પું (પુટ્ટાક) અશુભ રસનો

પુટ્ટાપાય. } પું આપી અશિમા પકવેન

ઔષધ

પુટ્ટપુટ્ટી સીં (પુટ્ટપુટ્ટી) અચુરે તથા આ

ગણથી ચપટી વગાડી તે

પુટ્ટમેયણ નં (પુટ્ટમેયણ) નાના દેશોમાંથી

આવેન (કરીયાણું) જરા વેચાય તે,

નજર

પુટ્ટય નં (પુટ) એક પાત્રમાં પાડેન

જુદા જુદા ખાના-અડ (૨) નાકના

નસકારા

પુઢવો. સ્ત્રી૦ (કૃષિકી) પૃથ્વી, ભૂમિ, જમીન,
રત્નપ્રભા વગેરે આઠ પૃથ્વી (૨) ઇશા
નેદ્રના લોકપાળ સોમની પહેલી અગ્ર
મહિષી (૩) ભગવતીસૂત્રના પહેલા
શતકના પાંચમા ઉદ્દેશાનુ નામ (૪)
ભગવતીના બીજા શતકના બીજા ઉદ્દે-
શાનુ નામ.

પુઢવીકાઠ્ય. પુ૦ (કૃષ્વીકાઠ્ય) પૃથ્વીમા
ઉત્પન્ન થયેલ જીવ

પુઢવીકાઠ્ય નિ૦ (કૃષ્વીકાઠ્ય) પૃથ્વીના જીવોનું
શરીર, સચિત્ત પૃથ્વી

પુઢવીકાલ. પુ૦ (કૃષ્વીકાલ) એક જીવ
પૃથ્વીમા નિરતરપણે જોડેલો વખત રહે
તેટલો કાળ, અસખ્યાત ઉત્સર્પિણી અ-
વસર્પિણીપરિમિત કાળ

પુઢવીઘડંસઝ. ન૦ (કૃષ્વીઘનસક) એ ના
મનો એક બગીચો

પુઢવીસત્થ. ન૦ (કૃષ્વીસત્થ) પૃથ્વી રૂપ
શસ્ત્ર (૨) પૃથ્વીનું શસ્ત્ર, હથોટી
વગેરે

પુઢવીસિરી. સ્ત્રી૦ (કૃષ્વીસી) એક સ્ત્રીનું નામ

પુઢવીસિતા સ્ત્રી૦ (કૃષ્વીસિતા) શિના રૂપે
લાખો પહોળો પૃથ્વીનો પ્રદેશ

પુઢવીસિલાપટ્ટક પુ૦ (કૃષ્વીસિલાપટ્ટક) ૫
ધીની શિનારૂપ પાટ

પુઢીમૂય નિ૦ (કૃષ્વીમૂય) જીવ થયેલું

પુઢો મ૦ (કૃષ્વ) અનેક (૨) મોઢાડું,
નિસ્તારવાળું (૩) અલગ લિલ્લ

પુઢોઢંદ નિ૦ (કૃષ્વઢંદ) ઉનટા અભિપ્રાય
વાળું

પુઢોજળ પુ૦ (કૃષ્વજળ) સાધારણ લોક

પુઢોજિય પુ૦ (કૃષ્વજીવ) વિભિન્ન પ્રાણી

પુઢોવમ નિ૦ (કૃષ્વિનુવમ) પૃથ્વીની પેઠે
બધું સહન કરનાર

પુઢોવેમાય નિ૦ (કૃષ્વેમાય) અનેક પ્રકારનું,
બહુ વિધ.

પુણ મ૦ (પુન) વાગવાર, ફરી, વળી. (૨)

ભેદ નિશેષ (૩) અવધારણ, નિશ્ચય (૪)

અધિકાર, પ્રસ્તાવ (૫) સમુચ્ચ

પુણમવ પુ૦ (પુનમવ) ફરી જન્મ લેવો તે,
પુનર્જન્મ

પુણરવિ મ૦ (પુનરવિ) વળીપણ, ફરીનેપણ.

પુણરુત્ત. ન૦ (પુનરુત્ત) પુનરુક્તિ દોષ, ફરીથી કહેતું તે

પુણવ્યસુ પુ૦ (પુનવ્યસુ) પુનર્નસુતામનું નક્ષત્ર

(૨) દશમા તીર્થધરને પ્રથમ ભિક્ષા આ-

પનાર મૃદચ (૩) આઠમા વાસુદેવના

ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ

પુણાં મ૦ (પુન) વળી, ફરી

પુણો. મ૦ (પુન) ફરીથી, બીજાનાર

પુણ. પુ૦ ન૦ (પુણ) શુભકરણોથી સચિત્ત

થતું શુભ કર્મ કે જેનું પરિણામ જીવને

સુખરૂપ આવે છે, નવતરનમાંનું ત્રીજું

તરન (૨) ત્રિ૦ પુણ્યથી પામવા યોગ્ય

(૩) ન૦ પવિત્ર, ઉત્તમ, પુણ્યશાળી

પુણ. નિ૦ (પૂર્ણ) સમ્પૂર્ણ, સમસ્ત (૨)

દક્ષિણ તરફના કોપ કુમારોનો ઇન્દ્ર

(૩) ન૦ સ્વરની સરળ કળાયુક્ત ગાત્ર

તે માનવનો એક ગુણ

પુણાકચ્છંદ્ર નિ૦ (પૂર્ણાત્મ્ય) નાના પ્રમાણના

માલથી ભરેલ.

પુણાંભોભાસિ ત્રિ૦ (પૂર્ણાંભાસિ) પૂર્ણ

નહી છતાં પૂર્ણ ભરેલો છે એમ

દેખાય તે

પુણાંભોસ પુ૦ (પૂર્ણાંભો) જન્મફોપના

અરવતક્ષેત્રમા આપતી ઉત્સર્પિણીમા થ

નાર ૧૧ મા તીર્થધર

પુણમદ પુ૦ (પૂર્ણમદ) એક યજ્ઞદેવતાનું

નામ (૨) વાણવ્યવર જાતિના યજ્ઞદેવ

તાનો ઇન્દ્ર (૩) ઇન્દ્ર સમુદના અધિપતિ

દેવતાનું નામ (૪) અતગચ્છત્રના છઠા

વર્ગના ૧૧ મા અધ્યયનનું નામ (૫)

વાણિજ્યમાનિવાસી એક શ્રદ્ધસ્થ. (૬)
ચંપાનગરીની બહારનું એક ઉદ્યાન. (૭)
સંભૂતિવિનયના શિષ્યનું નામ. (૮)
પુષ્કિઆસૂત્રનું પાંચમું અધ્યયન.

પુણ્યમહાકૂટ. પું. (પૂર્ણમહાકૂટ) વૈતાલ્ય
પવેત ઉપસ્થનાં નવ કૂટમાંનું છકું શિખર.
(૨) માલવંત પર્વતનાં નવ કૂટમાંનું
આઠમું કૂટ-શિખર.

પુણ્યમહાચૈત્ય. નં. (પૂર્ણમહાચૈત્ય) ચંપા નગરી
બહારનું પૂર્ણભદ્ર નામે ઉદ્યાન.

પુણ્યમાસિણી. } સ્ત્રી. (પૌર્ણમાસી) પૂનેમ.
પુણ્યમાસી. }

પુણ્યારવલ્લ. પું. (પૂર્ણરવ) પૂર્ણરક્ષ નામે
એક દેવતા.

પુણ્યસરૂચ. ત્રિ. (પૂર્ણસ્વસ્મ) પૂર્ણરૂપ;
સંપૂર્ણ.

પુણ્યસેણ. પું. (પૂર્ણસેન) અણ્ણતરૌવવાઈ
સૂત્રના બીજા વર્ગના તેરમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) શ્રેણિક રાગની ધારણી
દેવીનો પુત્ર.

પુણ્યા. સ્ત્રી. (પૂર્ણ) યક્ષના ઈંદ્ર પૂર્ણભદ્રની
અગ્રમદ્વિધી. (૨) પાંચમ, દશમ અને
પુનમ અથવા અમાવાસ્ય એ ત્રણ પૂર્ણ
તિથિ.

પુણ્યામ. પું. (પુણ્યા) એ નામનું એક વૃક્ષ.

પુણ્યામા. સ્ત્રી. (પૂર્ણિમા) પૂનેમ.

પુત્ર. પું. (પુત્ર) પુત્ર, દીકરો.

પુત્તંજીવગ. } પું. (પુત્તંજીવક) છયાપોતા
પુત્તંજીવય. } નામનું એક વૃક્ષ કે જોનો

ઉપભોગ સંતાનની ઉત્પત્તિ માટે કરવામાં

આવે છે. (૨) નં. તેનું બીજ.

પુત્તલિયા. સ્ત્રી. (પુત્તલિકા) પુતળી.

પુત્તા. સ્ત્રી. (પુત્રી) દીકરી; પુત્રી.

પુત્તાણપુત્તિય. ત્રિ. (પૌત્રાણુત્તિક) પુત્ર
પૌત્રાદિને યોગ્ય.

પુત્તિઆ. સ્ત્રી. (પુત્તિકા) દીકરી.

પુત્તિયા. સ્ત્રી. (પૌત્તિકા) પૌત્રદ્રિય જીવ
વિશેષ. (૨) મુદપત્તિ; મુખવચ્ચિકા.

પુત્તી. સ્ત્રી. (પોત્તિકા) મુદપત્તિ; મોપતી.

પુત્તી. સ્ત્રી. (પુત્રી) પુત્રી; કન્યા.

પુત્ય. પું. (પુત્ત) પુતળી; ઢીંગલી.

પુત્યકમ્મ. નં. (પુત્તકમ્મ) ઢીંગલી બના-
વવાનું કર્મ.

પુત્યય. } નં. (પુત્તક) પુસ્તક; ગ્રંથ.
પુત્યિય. }

પુત્યિયમ્મહ. ત્રિ. (પુત્તકમ્મહ) પુસ્તકને ગ્ર-
ંથ કરનાર; પુસ્તક હાથમાં લઈ ચાલનાર.

પુત્ત. પું. (પૂર્ણ) દીપકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર.
(૨) ત્રિ. પરિપૂર્ણ.

પુત્ત. નં. (પુણ) સંકૃત; શુભ કર્મ.

પુત્તઘોસ. પું. (પુણઘોષ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં
ભાવિ બીજા તીર્થકર

પુત્તપત્તિયા. સ્ત્રી. (પુણ્યપત્તિયા) જોન મુનિ-
ઓની એક શાખા.

પુત્તપ્યવડિ. સ્ત્રી. (પુણ્યવ્રત્તિ) પુણ્ય-શુભ-
કર્મની ૪૨ પ્રકૃતિ.

પુત્તમહ. પું. (પૂર્ણમદ્ર) જુઓ “પુણ્યભદ્ર”
શબ્દ.

પુત્તમાસી. સ્ત્રી. (પૌર્ણમાસી) પૂર્ણિમા.

પુત્તમ. પું. (પુત્તમ) વૃક્ષની એક જાત.

પુત્તિમા સ્ત્રી. (પૂર્ણિમા) પૂર્ણિમા.

પુષ્ક. નં. (પુષ્પ) પુષ્પ. (૨) ઈશાનેન્દ્રના
મુસાફરી વિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા.
(૩) દશમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૪)
શુભ વર્ણ અને શુભ ગંધથી પુકા. (૫)
૮૮ મો ગ્રહ.

પુષ્કઞ્ચ. } પું. (પુષ્પ) ઈશાનેન્દ્રનું મુસા-
ફરીવિમાન.

પુષ્કકંત. નં. (પુષ્પકાન્ત) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કકરંડય. પું. (પુષ્પકરંડક) હસ્તિશીર્ષ
નગરનું એક ઉદ્યાન.

પુષ્કકેડ. પું. (પુષ્કેટ) બમ્બડીપના
ઐરવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર સાતમા તીર્થકર. (૨) પુષ્કકેટ
નામનો એક ગ્રહ.

પુષ્કા. ન. (પુષ્ક) વાસણનું તળીયું. (૨)
પુષ્પ; ફૂલ.

પુષ્કચૂલા સ્ત્રી. (પુષ્કચૂલા) ૨૩ મા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધી. (૨) સંપાદકમારની
મુખ્ય સ્ત્રીનું નામ. (૩) એ નામની એક
સ્ત્રી.

પુષ્કચૂલિયા. સ્ત્રી. (પુષ્કચૂલિકા) એ નામનું
એક કાલિકસૂત્ર; અગીયારમું ઉપાંગસૂત્ર.

પુષ્કજંભગ. પું. (પુષ્કજંભક) બલકા દેવ-
તાની એક જાત.

પુષ્કજ્ઞય. પું. (પુષ્કજ્ઞ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કણ્દિ. પું. (પુષ્કનન્દિ) એક રાગનું નામ.

પુષ્કદંત. પું. (પુષ્કદન્ત) પુષ્પદન્ત નામે
વર્તમાન ચોવીસીના નવમા તીર્થકર. (૨)
ધ્યાનેન્દ્રના હાથીના સૈન્યનો આધ્યપતિ.
(૩) ક્ષીરવરદીપના અધિપતિ દેવતાનું
નામ.

પુષ્કધારિણી. સ્ત્રી. (પુષ્કધારિણી) પુષ્પોને
ધારણ કરનારી દાસી

પુષ્કપૂરય. ન. (પુષ્કપૂરક) ફૂલનો બનાવેલ
શિખર.

પુષ્કપ્રમ. પું. (પુષ્કપ્રમ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કમાલા. સ્ત્રી. (પુષ્કમાલા) ઉર્ધ્વલોકમાં
દશાવરહેનારી એક દિશાકુમારી દેવી.

પુષ્કય. ન. (પુષ્ક) દેવવિમાનવિશેષ;
ધ્યાનેન્દ્રનું એક પારિવાનિક વિમાન. (૨)
પુષ્પ; ફૂલ. (૩) કપાળનું એક જાતનું
પુષ્પાકાર આભૂષણ.

પુષ્કલેસ. પું. (પુષ્કલેય) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કવર્હ. સ્ત્રી. (પુષ્કવર્તી) કિપુરુષના ઇન્દ્ર
સુપુરુષની અગ્રમહિષી. (૨) એ નામનો
તુગીયા નગરીનો બગીચો.

પુષ્કચણ. પું. (પુષ્કચર્ણ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કવતી. સ્ત્રી. (પુષ્કવતી) વીશમા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધી.

પુષ્કવિન્દિય. પું. (પુષ્કવિન્દક) ત્રણ ઇન્દ્રિય-
વાળા જીવની એક જાત.

પુષ્કસિંગ. પું. (પુષ્કસિંગ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કસિદ્ધ. પું. (પુષ્કસિદ્ધ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કસુદુમ. ન. (પુષ્કસુદ્ધ) પુષ્પસુદ્ધમ; વડ,
ઉબરો વગેરેનાં ફૂલ.

પુષ્કા. સ્ત્રી. (પુષ્પા) શિખાસુધી ભરેલ
પુષ્પની યંત્રેરી કે જેને આકારે નવગ્રે-
વેયકવાસી દેવોનું અવધિતાન છે.

પુષ્કાવત્. પું. (પુષ્કાવર્ત) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કિત્રા. સ્ત્રી. (પુષ્કિત્રા) એ નામનું એક
કાલિકસૂત્ર; દશમું ઉપાંગ સૂત્ર.

પુષ્કિય. ત્રિ. (પુષ્કિત) કુલવાણું; કુલેહું.

પુષ્કુત્તર. ન. (પુષ્કોત્તર) દ્રવ્ય વિશેષ; એક
જાતની સાકર. (૨) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કુત્તરા. સ્ત્રી. (પુષ્કોત્તરા) એક જાતની
મીઠાઈ.

પુષ્કુત્તરાવર્ડિસંગ. પું. ન. (પુષ્કોત્તરાવનમક)
દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પુષ્કોત્તરા. સ્ત્રી. (પુષ્કોત્તરા) જુઓ “પુષ્ક
તરા” શબ્દ.

પુષ્કોદય. ન. (પુષ્કોદક) પુષ્પરસથી
મિશ્રિત જળ.

પુષ્કોવય. ત્રિ. (પુષ્કોલ) ફૂલનાર; પુષ્પ
આવે તેવું.

પુમ. પુ० (પુર) પુરૂષ, માણસ (૨) પુરૂષ
વેદ, પુરૂષનો વિષયવિષય
પુમચ્રાણમણી. સ્ત્રી० (પુત્રાણામણી) ભાષા
વિશેષ, પુરૂષને આજ્ઞા કરનારી ભાષા
પુમપન્નચણી. સ્ત્રી० (પુત્રાણામણી) પુરૂષના
લક્ષણનું પ્રતિપાદન કરનારી ભાષા
પુમચયણ નં (પુવચન) પુરૂષિય ચૈવંદનું
ઉચ્ચારણ
પુચણ પુ० () હાથીના જેવું ગોળ
પગનાળું એક પશુ
પુચલી. સ્ત્રી० () પુરૂષ ચિહ્ન
પુચાવચ્ચા. મં० (પ્લાવચિત્તા) ખીજી જ
આએ નસાડીને પૂળ મહારન દેખાડીને
દીક્ષા આપવી તે, દીક્ષાનો એક પ્રકાર
પુર નં (પુર) નગર, શહેર
પુરમ્મો મં० (પુરતમ્) આગળ, સમક્ષ (૨)
પ્રથમ પહેલા
પુરં. મં० (પુરુ) સમક્ષ આગળ
પુરંગમ. નિ० (પુરોગમ) આગળ ચાલનાર,
અગ્રિસર
પુરદર પુ० (પુરન્દર) પહેલા દેવલોકનો ઇંદ્ર
પુરકાર પુ० (પુસ્કાર) આગળ કરવું, સુ
ખ્યતા આપવી (૨) આદર, સન્માન.
પુરક્ષક. નિ० (પુસ્કૃત) આગળ કરેલું
પુરક્ષાય નિ० (પુરક્ષાય) પૂર્વે કરેલું
પુરન્દ્રિય. નં (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ, પૂર્વપ્રદેશ
પુરન્દ્રિય. નિ० (પૂર્વા) પૂર્વ દિશા
પુરન્દ્રિયમિહ સ્ત્રી० (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ સમન્ધી
પુરુષા. મં० (પુરુષાત્) આગળ, પાસે (૨)
પૂર્વ દિશાએ
પુરુષામિમુહ નિ० (પુરુષાદમિમુહ) પૂર્વ
દિશાની સન્મુખ બેસનાર.
પુરુષિય નિ० (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ દિશા સમન્ધી
(૨) નં પૂર્વ દિશા
પુરુષિયદાહિયા સ્ત્રી० (પૌસ્ત્યદાહિયા) પૂર્વ
અને દક્ષિણ દિશા, અગ્નિપુષ્પા.

પુરુષિયમા સ્ત્રી० (પૌસ્ત્યા) પૂર્વદિશા
પુરુષિયમિહ નિ० (પૌસ્ત્ય) પૂર્વદિશાસમન્ધી,
પૂર્વ દિશામાં રહેલ
પુરુવર પુ० (પુરુવર) શ્રેષ્ઠ નગર
પુરુવરી. સ્ત્રી० (પુરુરી) નગરી
પુરા મં० (પુરા) પૂર્વકાળે, આગળ, પહેલા
પુરાકક નિ० (પુરુકૃત) પૂર્વ ભાગમાં કરેલ,
બાધેન, આગળ સમય કરેલ
પુરાકમ્મ. નં (પુરુકર્મ) સાધુ સાધની
આબ્યા પહેલા સાધુનિમિત્તે હાથ, વાસણ
સચિત પાણીથી ધોવા વગેરે આરબ
કરવો તે.
પુરાણ નિ० (પુરાણ) જીવન, પ્રાચીન, પુરા-
તન. (૨) નં ભાગવત વગેરે પુરાણ
શાસ્ત્ર
પુરિમ નિ० (પૂર્વ) આગળનું પહેલાનું, પૂ
ર્વકાળનું
પુરિમક નં (પૂર્વક) દિવસના પહેલા બે
પહેર (૨) દિવસના પ્રથમ બેપહેર સુધી
આહારના પચ્ચખાણ કરવા તે
પુરિમકિમ. પુ० (પૂર્વાર્ધિક) પુરિમક તપ
કરનાર, પહેલા બે પહેર સુધીના પચ્ચ
ખાણ કરનાર
પુરિમતાલ. નં (પુરિમતાલ) એક શહેરનું
નામ કે જેની બહાર સ્વપ્નલેખ પ્રશ્નને
કેવળજ્ઞાન થયું
પુરિમા સ્ત્રી० (પુરિમા) પ્રસંગાટક, પરિણેદ
જુમા વચ્ચે જરીક ઝાટકનું તે
પુરિહ નિ० (પુરિહ) આગળ થયેલા,
પુરાતની
પુરિસ પુ० નં (પુરુ) પુરૂષ, માણસ (૨)
સર્વ ઉપાધિ રહિત શુદ્ધ આત્મા, ઇશ્વર.
(૩) પુરૂષવેદ, મોહનીય કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી પુરૂષને સ્ત્રી
સાથેના ભોગની ઇચ્છા થાય છે

पुरिसिद्ध. न० (पुरीय) उत्तराध्ययनना
छद्म अध्ययननुं अपर नाम.

पुरिसकारिय. न० (पुरस्कार्य) पुरषकार;
पराक्रम.

पुरिसकार. पु० (पुरषकार) पुरषाभिमान;
भरदाष्ट. (२) पुरषावतुं अभिमान.

पुरिसकारपरकर्म. पु० (पुरस्कारपरकर्म)
भर्दानगी क्षरेल पराक्रम-अहादुरी.

पुरिसत्थ. पु० (पुरषात्थ) पुरषार्थ; भनुध्य-
पञ्चानुं प्रयोक्तव्य.

पुरिसपुंडरीय. पु० (पुरषपुंडरीय) छद्म
वासुदेवतुं नाम.

पुरिसपार. पुं० (पुरस्कार) लुओ " पुरि-
सकार " शब्द.

पुरिसजकखण. न० (पुरस्जकखण) पुरषतुं
क्षम्य लक्षुवानी कथा.

पुरिसलिंग. न० (पुरषलिंग) पुरषतुं सिद्ध.

पुरिसलिंगसिद्ध. पुं० (पुरषलिंगसिद्ध) पुरष-
लिंगे सिद्ध थयेख.

पुरिसवयय. न० (पुरषवयय) पुषिभः नरभति.

पुरिसवययगहरीय. पु० (पुरषवययगहरीय)
पुरषोभां श्रेष्ठ गंधद्वरती पुरष. (२)
तीक्ष्ण भद्राशय.

पुरिसवययपुंडरीय. पु० (पुरषवययपुंडरीय) पुर-
षोभां श्रेष्ठ पद्म सभान. (२) निरुदेव.

पुरिसयिजय. पु० (पुरषयिजय) ज्ञान विशेष.

पुरिसवेद. पु० (पुरषवेद) पुरषवेदनामे मोक्ष-
नीय कर्मनी ओष्ठ प्रकृति.

पुरिसवेदग. } पु० (पुरषवेदग) पुरषवेदी
पुरिसवेदय. } छत्र.

पुरिसवेय. पुं० (पुरषवेय) लुओ " पुरिसवेदो "
शब्द.

पुरिसवेयग. } पुं० (पुरषवेयग) पुरषवेदी
पुरिसवेयय. } छत्र.

पुरिससीह. पुं० (पुरषसीह) पुरषोभां सिद्ध
सभान. (२) पुरष सिद्ध नामे, पांथभा
वासुदेव.

पुरिससेण. पुं० (पुरषसेण) अष्टतरोवपाठ
सूत्रना प्रथम वर्जना योथा अध्ययननुं

नाम. (२) श्रेष्ठिक राजनी धारणी
राष्ट्रीना पुत्र. (३) अंतगःसूत्रना योथा
वर्जना योथा अध्ययननुं नाम. (४)
वासुदेव राजनी धारणी राष्ट्रिना पुत्र.

पुरिसादाणीय. त्रि० (पुरषादानीय) जेतुं
ययन सर्व पुरषो मान्य करे ते; भाननीय.

पुरिसुत्तम. पु० (पुरषोत्तम) पुरषोभां उत्तम-
श्रेष्ठ. (२) पुरषोत्तम नामना योथा
वासुदेव.

पुरीस. पु० न० (पुरीय) विष्टा.

पुरस. पुं० (पुरष) पुरष; नर.

पुरस्नेययिया. त्री० (पुरस्नेयय्या) पुरषते।
वेप-पोशाक धारण करेसी श्री.

पुरे. पुं० (पुरष) प्रथमतुं; पूर्व जन्मतुं.

पुरेकड. न० (पुरस्कुत) पूर्वजन्मभां करेख
कर्म.

पुरेकम्म. न० (पुर.कर्मन्) साधुने आहार
वहेराण्या पहेसां समेत पाण्डीथी क्षय
के वासलु घोवे तेथी लागतुं कर्म.

पुरेककार. पुं० (पुरस्कार) सभान; आहार.

पुरेकसड. त्रि० (पुरस्कुत), आगण करेख.

पुरेघाय. पुं० (पुरोवात) पूर्व दिशानो पवन.

(२) सस्नेह वायु.

पुरेसंखडि, त्री० (पुरस्संखडि) ओष्ठ प्रकाशने
जन्मलुवार करेवो ते.

पुरेसंयव. पुं० (पुरस्संयव) दान दीर्घा पहेसां
दातार आगण पोताना वप्राणु करवाभां
आवे ते जेवा हेतुथी के दातार सारी
रीते आपे.

पुरेसंथय. त्रि० (पुरस्संथुत) पूर्वना परिचित
भा, आप, भाष, ज्ञेन, वनेन, (२)
स्वपक्षना सभा.

पुरोअ. पुं० त्रि० (पुरोग) अभिसर.

पुरोग. }

પુરોવગ પુ. (પુરોવક) વૃક્ષ વિશેષ
 પુરોહટ. નં. (પુરોહત) આગળનું બારણું
 (૨) દરવાજાનો અથ લાગ
 પુરોહિય. પુ. (પુરોહિત) રાજાનો ચોર, પા
 ઠક (૨) પુરોહિત, શાતિકર્મકારી, ચક્ર
 વર્તીના ચોદ રત્નમાંનો એક
 પુરોહિયચરણ નં. (પુરોહિતચરણ) ચક્રવર્તીના
 ચોદ રત્નમાંનો પુરોહિત નામે ચોથું ૫
 ચોદિય રત્ન
 પુલ પુ. (પુલ) નાનો ફાલો
 પુલ. વિ. (પુલ) ઉત્તમ
 પુલક પુ. (પુલક) પુતકમણિ, સચિત
 ઝડિન પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) જળચર
 જન્તુ વિશેષ
 પુલકકંઠ પુ. નં. (પુલકકંઠ) રત્નપ્રભા
 નરક પૃથ્વીનો એક ઝણ
 પુલક્ય વિ. (પુલકિત) રોમાચ થએલ
 પુલ્કપુલ નં. () નિરતર હમેશા
 (૨) ત્રિ. પ્રભૂત, ધણુ.
 પુલક પુ. નં. (પુલક) રત્ન વિશેષ
 પુલક પુ. (પુલક) રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો સાતમો
 પુલકકંઠ (૨) એક જાતનું રત્ન. (૩)
 એક જાતનું જળચર પ્રાણી
 પુલક પુ. (પુલક) રોમાચ, રોમહર્ષ. (૨)
 એક જાતનો મણિ
 પુલ્કા સ્ત્રી. (પુલ) પાણીમાં ઉત્પન્ન થતા
 ચોરા, બે ધ્રિય જાતની એક જાત
 પુલ્કાકિમિ પુ. (પુલ્કમિ) ગુદામાં ઉત્પન્ન
 થનાર કૃમિ, બે ધ્રિય જાતની એકજાત
 પુલ્કાકિમિય. પુ. (પુલ્કમિક) બે ધ્રિય
 જાત વિશેષ
 પુલ્કાગ પુ. નં. (પુલ્ક) વાવ, ચણા
 વગેરે નિ સાર ધાન્ય (૨) પુલાક નિયમો,
 નિયમના ૭ પ્રકારમાંનો એક (૩) લસણ
 આદિ દુર્ગંધી પદાર્થો (૪) કુટ્ટ રસવાળા
 દ્રવ્ય

પુલાય પુ. (પુલાક) ભુસ્સો, ધાન્યના
 ફાલરા (૨) પુલાક લમ્બિનાનુ સાધુ
 જેનું ચારિત્ર ભુસ્સા જેનું નિરસાર-દોષ
 સહિત હોય છે
 પુલિન્દ. પુ. (પુલિન્દ) પુલિન્દ નામનો એક
 અનાર્થ દેશ (૨) ત્રિ. ને દેશમાં રહેનાર
 પુલિન્દી સ્ત્રી. (પુલિન્દી) પુલિન્દ નામના
 અનાર્થ દેશમાં જન્મેલી ઘસી
 પુલિણ. નં. (પુલિન) કદી, તીર, તટ
 પુલિય. નં. (પુલિત) ધોડાની એક પ્રકારની
 ગતિ
 પુલુય પુ. (પુલક) જલચર પ્રાણીની એક
 જાત
 પુલ્ક. વિ. (પૂર્વ) દેશ અને કાળની અપે-
 ક્ષાએ પહેલાનું અગાઉનું (૨) પૂર્વ
 તરફનું (૩) પુ. પૂર્વ દિગ્વિભાગ
 (૪) ચોરાશી લાખ પૂર્વાંગ અથવા
 સીતર લાખ ઠપન હજાર કરોડ
 વરસ પ્રમાણનો એક કાળ વિભાગ,
 ૭૦૫૬૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ વરસ પ્રમાણે
 એક પૂર્વ (૪) પૂન શાસ્ત્ર, ચોદ પૂર્વમાંનું
 ગમે તે એક (૫) ૬-૬, વરનહુ આદિ
 જોડુ (૬) કારણ, હેતુ
 પુલ્ક. ઘ. (પૂર્વમ) પ્રથમ, પહેલું
 પુલ્કંગ. પુ. નં. (પૂર્વાંગ) ચોરાશીલાખ વ
 ધનો એક પૂર્વાંગ, જળવિભાગ વિશેષ.
 (૨) પખનાડીઆના પહેલા દિવસનું નામ,
 પ્રતિપદા
 પુલ્કકમ્મ નં. (પૂર્વકમ્મ) પૂર્વજન્મમાં કરેલ
 કર્મ
 પુલ્કકાલિય. વિ. (પૂર્વાલિક) પૂર્વકાળનું
 પૂર્વમાળ સાથે સમઘ રાખનાર
 પુલ્કમય. વિ. (પૂર્વમત) ઉત્પાદાદિ ૧૪ પૂર્વ
 કે જે હાલ વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે, દ-
 ણિવાદ સત્તનો એક વિભાગ
 પુલ્કગહ. પુ. (પૂર્વાગ) દિવસના આગળા
 બે પહેાર

પુવ્વતત્ત્વ પુ. (પૂર્વતત્ત્વ) પૂર્વકાદિનુ-સરાગ
અવસ્થાનુ તપ, વીતરાગ અવસ્થા પહે-
લાનુ તપ.

પુવ્વદક્ષિણ પુ. (પૂર્વદક્ષિણ) પૂર્વ અને
દક્ષિણ, અગ્નિપુણે.

પુવ્વદારિય ત્રિ. (પૂર્વદારિય) પૂર્વ દિશામાં
રહી ચર સાથે જોગ જોડનાર કલ્યાણકારી
નક્ષત્ર

પુવ્વદિશા સ્ત્રી. (પૂર્વદિશા) પૂર્વદિશા
પુવ્વદ્વ. ન. (પૂર્વદ્વિ) પૂર્વાર્ધ, પહેલો અરધો
ભાગ

પુવ્વધર. પુ. (પૂર્વધર) ચૌદ પૂર્વને ધારણ
કરનાર, પૂર્વના ભણનાર

પુવ્વપ્રયોગ પુ. (પૂર્વપ્રયોગ) પૂર્વ કાળનો
પ્રયત્ન

પુવ્વમહવયા સ્ત્રી. (પૂર્વામાદ્રવદા) પૂર્વાભાદ્રપદ
નક્ષત્ર

પુવ્વમથ. પુ. (પૂર્વમથ) ગત જન્મ, અતીત
જન્મ

પુવ્વરત્ત પુ. (પૂર્વરાત્ર) રાત્રિનો પૂર્વ ભાગ.
પુવ્વરત્તાનરત્ત. ન. (પૂર્વરાત્રપરાત્ર) મધ્યરાત્રી,
અરધી રાત

પુવ્વચંત. ન. (પૂર્વચં) પૂર્વાલીન ચિહ્નથી-
નિગંધી સાધનું જ્ઞાન થાય તે, અનુમા-
નનો એક પ્રકાર

પુવ્વચિન્ન. પુ. (પૂર્વચિન્ન) પૂર્વના જાણનાર,
પૂર્વધર-ચૌદપૂર્વી

પુવ્વચિદેહ ન. (પૂર્વચિદેહ) જન્મદ્વીપના
મધ્યક્ષેત્ર મહાવિદેહનો પૂર્વાર્ધ, મેરૂથી
પૂર્વ તરફનો નિભાગ

પુવ્વચિદેહસ્ર ત્રિ. (પૂર્વચિદેહસ્ર) પૂર્વ મહા-
વિદેહ ક્ષેત્રમાં જન્મે

પુવ્વચિદેહકુટ પુ. (પૂર્વચિદેહકુટ) નિષધ
પરંતના નવ કુટમાંનુ ચોથુ કુટ-શિખર
(૨) નીચના પરંતના નવ કુટમાંનુ ત્રીજુ
કુટ-શિખર

પુવ્વચિદેહવાસ. પુ. (પૂર્વચિદેહવાસ) પૂર્વ
મહાવિદેહ ક્ષેત્ર

પુવ્વસંગમ્ય } ત્રિ. (પૂર્વસંગતિક) પહેલાનો
પુવ્વસંગતિય } સગી, બાલ્યાવસ્થાનો
મિત્ર

પુવ્વસંજમ પુ. (પૂર્વસંજમ) સરાગસંયમ, વી-
તરાગ સંયમની પૂર્વાવસ્થા

પુવ્વસમાસ પુ. (પૂર્વસમાસ) એકથી વધારે
પૂર્વનું જ્ઞાન, જ્ઞાતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર

પુવ્વસિજ્ઞાતરી સ્ત્રી. (પૂર્વસિજ્ઞાતરી) સાધુ-
ઓને ઉપાશ્રયમાં રહેવાને પહેલી આસા
આપનાર સ્ત્રી

પુવ્વસુરિ. પુ. (પૂર્વસુરિ) પૂર્વાચાર્ય, પ્રાચીન
આચાર્ય

પુવ્વા. સ્ત્રી. (પૂર્વા) પૂર્વાપાદ, પૂર્વાકાલ્યુની
તથા પૂર્વાભાદ્રપદ નક્ષત્ર.

પુવ્વાણુપુર્વિય ઘ. (પૂર્વાણુપૂર્વમ્) અનુક્રમે

પુવ્વાણુપુર્વી. સ્ત્રી. (પૂર્વાણુપૂર્વી) અનુક્રમે;
પરિપારી

પુવ્વાફલ્ગુણી સ્ત્રી. (પૂર્વાફલ્ગુણી) પૂર્વાફા-
લ્ગુની નક્ષત્ર.

પુવ્વામહવયા સ્ત્રી. (પૂર્વામાદ્રવદા) પૂર્વાભાદ્ર
પદ નક્ષત્ર.

પુવ્વાસ્તાદા સ્ત્રી. (પૂર્વાવાદા) પૂર્વાપાદ
નક્ષત્ર.

પુવ્વિ. ત્રિ. (પૂર્વિ) પૂર્વને જાણનાર

પુવ્વિ ઘ. (પૂર્વમ્) પ્રથમ, શરૂઆતમાં

પુવ્વિહ ત્રિ. (પૂર્વે) પહેલાનું આગમનું

પુવ્વિસયય પુ. (પૂર્વસ્તય) જેનું મુનિની
લિક્ષાનો એક દોષ, લિક્ષાપ્રાપ્તિ અર્થે
પ્રથમ કાષ્ઠક વખાણ કરવા તે

પુવ્વી. સ્ત્રી. (પૂર્વી) અનુપૂર્વી નામે નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જે જન્મે એક ગતિમાથી
બીજી ગતિમાં સીધી રીતે લઇ જાય છે

પુવ્વોત્તરા સ્ત્રી. (પૂર્વોત્તરા) ઇશાન પુણે

પુસ્ત. પુ. (પુસ્ત) પુષ્ય નામનું નક્ષત્ર

(૨) નવમા તીર્થેકરને પ્રથમ લિહ્યા આપ
નાર

પુસ્તકમાળા. ૫૦ (પુણ્યમાનવ) બાદિજન,
મગલ પાઠક (૨) વખાણ કરનાર, ભાટ,
મારણ આદિ

પુસ્તકમાળા ૫૦ (પુણ્યમાનવ) રેવતી નક્ષત્રનું ગોત્ર
પુહરૂ સ્ત્રી (પુહરી) પૃથ્વી, ભૂમિ
પુહત્ત } નં (પુણ્યક્ત) બેથી માઠી
પુહત્તિય } નવ સુધીની સખ્યા (૨) ભદ્ર,
છૂટાપણ (૩) બહુપણ (૪) વિં લિખ,
અલગ

પુહરી સ્ત્રી (પુહરી) પૃથ્વી, ભૂમિ (૨)
પશ્ચિમ દિશાના રત્નક પર્વતપર વસનારી
આઠ દિશા કુમારીમાની ત્રીજી (૩)
સાતમા તીર્થેકરની માતા (૪) ત્રીજી
વાસુદેવની માતા

પુહરીસિલાપટ્ટય નં (પુહરીસિલાપટ્ટક)
પૃથ્વીમયશિનાનું પટ્ટક, પાટને આકારે
ઢોળી પૃથ્વીની શિના

પુહત્ત નં (પુણ્યક્ત) ભુઓ “ પુહત્ત ”
શબ્દ

પુહત્તદિવ્યનક ૫૦ (પુણ્યક્તવિતર્ક) શુક્લઆ
નનો પહેલો ભેદ, એક દ્રવ્ય આશ્રી રહેલ
પથથિનો ભેદ-ભુદાપણ ચિન્તવણ તે

પૂઝણ નં (પૂઝ) પૂઝ, અર્ચન

પૂઝણ સ્ત્રી (પૂઝ) પૂઝન

પૂઝ. સ્ત્રી (પૂઝ) દુર્ગંધ, સડો (૨) પદ,
રસી (૩) જેમા આધારર્મીની સીય
ભગી હોય તેવા આદાર લેવાથી લાગતો
એક દોષ

પૂઝ. વિં (પૂઝ) પૂઝયેલુ, પૂઝ પામેન

પૂઝકડ વિં (પૂઝકડ) આધારર્મી આદાર
રના અશનાનું

પૂઝકમ્મ ૫૦ (પૂઝકર્મ) આધારર્મી આ
દારના અશનાનું સાધુએ આદારમા
રાખવાના દોષમાનો એક દોષ

પૂઝ્ય વિં (પૂઝિક) સડેલુ, દુર્ગંધનાનું (૨)
અપવિત્ર, અશુદ્ધ

પૂઝ્ય. વિં (પૂઝિક) સરકાર કરાએલુ, પૂઝેલુ
પૂઝ્યાલુગ. નં (પૂઝ્યાલુક) પાણીમા થનારી
એક ગતતની વનસ્પતિ

પૂઝ સ્ત્રી (પૂઝ) એ નામનું એક વૃક્ષ,
એકાસ્થિ વૃક્ષની એક ગતિ

પૂઝ ૫૦ (પૂઝ) સોપારીનું ઝાડ

પૂઝગ વિં (પૂઝક) પૂઝનાર, પૂઝરો

પૂઝિય વિં (પૂઝિક) પૂઝેલુ, માનેલુ,
માનનીય

પૂઝિ. સ્ત્રી (પૂઝ) દુર્ગંધ, બદબો

પૂઝિકમ્મ નં (પૂઝિકર્મ) ભુઓ “ પુઝકમ્મ ”
શબ્દ

પૂઝિય. નં (પૂઝિક) ફળ વિશેષ

પૂઝિયા સ્ત્રી (પૂઝિકા) રસનિકાર, રસનું
બગડુ (૨) પદ, રસી

પૂઝ ૫૦ (ઘણ) પુડવા, માવપુવા.

પૂઝ. વિં (પૂઝ) પવિત્ર, શુદ્ધ થયેન (૨)
સુપડા આદિથી સાફ કરેલ.

પૂઝ. નં (પૂઝ) પદ, રસી

પૂઝ ૫૦ (ઘણ) પુરી, માલપુના વગેરે.

પૂઝ્ય વિં (પૂઝક) પૂઝ-સેવા કરનાર

પૂઝણ નં (પૂઝ) પૂઝન

પૂઝણ સ્ત્રી (પૂઝ) કામવિભૂષા, કામો-
દીપક ચણગાર (૨) સેના, પૂઝ.

પૂઝણ. સ્ત્રી (પૂઝ) એ નામની એક શા-
કિની કે જે પોતાના ભુવાન પુત્ર ઉપર
આસક્ત થઈ હતી. (૨) કૃષ્ણની વેરણ
એક વિદ્યાધરી, માસી પૂતના (૩) ગા-
ડરડી ઘેગી

પૂઝણિય નં (પૂઝિક) વાસણ વગેરેનું
તળીયુ

પૂઝણિય વિં (પૂઝનીય) પૂઝવા યોગ્ય

પૂઝફલ નં (પૂઝફલ) સોપારી

પૂઝફલી સ્ત્રી (પૂઝફલી) સોપારીનું ઝાડ

પ્રયલિયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠિકા) પુડલા.

પ્રયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠા) પૂજા; પૂજન; વજ્રપાત્રાદિ વગેરેથી સરકાર કરવેા તે.

પૂર. પું (પૂર) નદીનો વધેલ પ્રવાહ. (૨) સમૃદ્ધ.

પૂરણ. ત્રિ૦ (પૂરક) પૂરનાર; ભરનાર.

પૂરણ. પું (પૂરણ) એ નામનો એક ગૃહસ્થ. (૨) મદુવશી રાજા અન્ધકૃષ્ણિયુના એક પુત્ર.

પૂરણ. પું (પૂરણ) અમરેન્દ્રના પૂર્વલવનું નામ. (૨) સહિલાવતી વિજયની વીતરોહા નગરીના બળરાજાની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૩) અંતગઙ સૂત્રના બીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૪) અન્ધકૃષ્ણિયુ રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર. (૫) પૂર્ણ કરવું; પાર ઉતારવું.

પૂરય. પું (પૂરક) દૂધનો ઉદ્ધારો.

પૂરિષ્ઠ. ત્રિ૦ (પૂરિત) સમપૂર્ણ કરેલ.

પૂરિમ. ત્રિ૦ (પૂરિમ) કંઈ વસ્તુની પૂરણી કરીને બનાવેલ-માટી, ધાતુનાં પુતળાં વગેરે. (૨) વાંસની સળીમાં દૂધ પડેલીને બનાવેલ.

પૂરિમા. સ્ત્રી૦ (પૂરિમા) એ નામની મા-ધાર મામની ત્રીજી મૂર્તિના.

પૂવ. પું (પૂવ) માલપુવા; પુડ્યા વગેરે.

પૂવલિયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠિકા) એક પ્રકારનો ખાવાનો પદાર્થ; પૌઆ.

પૂસ. પું (પૂષ્પ) પૂષ્પ દેવતા; રેવતી નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવ.

પૂસ. પું (પુસ્ય) જુઓ " પુસ " સબ્દ.

પૂસગિરિ. પું (પુસ્યગિરિ) એ નામના એક જૈન મુનિ.

પૂસનંદ. } પું (પુસ્યનંદ) પુષ્યનંદ નામે
પૂસનંદિ. } (પુસ્યનંદિ) એક યુવરાજ.

પૂસફલી. સ્ત્રી૦ (પુસ્યફલી) કુખમાં-કોઈ-લાંની વેદકી.

પૂસમાણ્ય. પું (પુસ્યમાનક) જ્યોતિષીદેવતા વિશેષ; એ નામના ગ્રહાધિપાયક દેવ.

પૂસમાણ્ય. પું (પુસ્યમાનક) મણિનું એક જાતનું લક્ષણ. (૨) મંગલપાઠક; ભાટ ચારણ વગેરે.

પૂસમિત્ત. પું (પુસ્યમિત્ર) આર્યરક્ષિતસૂરિના પુષ્યમિત્ર નામના શિષ્ય.

પૂસમિત્તિય. ન૦ (પુસ્યમિત્તીય) એ નામનું જૈન મુનિઓનું એક કુળ.

પૂસા. સ્ત્રી૦ (પુસ્યા) મહાવીર સ્વામીના જીઠા કુંડકોરિય શ્રાવકની સ્ત્રીનું નામ.

પૂહ. પું (પ્રોહ) વિચાર; મીમાંસા.

પેષ્ઠાશ્વ. પું (પેષ્ઠ) હાથીની પુંછડીનો મૂળ ભાગ.

પેદ્ય. ત્રિ૦ (પૈતૃક) પિતા સંબંધી.

પેસ્ત્રણય. ન૦ (પ્રેત્તણક) ખેલ; તમાશો.

પેસ્ત્રણા. સ્ત્રી૦ (પ્રેક્ષણ) પડિલેહણનો પર્ચાય સબ્દ; નિરીક્ષણ; અવલોકન.

પેષ્ઠ. ઘ૦ (પ્રેત્ય) મરીને જન્માંતરમાં જવું તે; પરલવ.

પેષ્ઠમવ. પું (પ્રેત્યમવ) મરીને જન્મવું; બીજો અવતાર; પુનર્જન્મ.

પેષ્ઠમાવિષ્ય. ત્રિ૦ (પ્રેત્યમાવિક) જન્માંતર સંબંધી.

પેષ્ઠજ્ઞા. સ્ત્રી૦ (પ્રેક્ષણ) જોવું તે; નિરીક્ષણ.

પેષ્ઠજ્ઞાધર. ન૦ (પ્રેક્ષણાદ્ય) જેમાં બેસી વનનાં કે નાટકનાં દસ્તો જોઈ શકાય તેવું ધર; પ્રેક્ષાધર.

પેષ્ઠજ્ઞિજ્ઞ. ત્રિ૦ (પ્રેત્તજીય) જોવા યોગ્ય.

પેષ્ઠજ્ઞ. સ્ત્રી૦ (પ્રેક્ષા) જોવું; નિરીક્ષણ કરવું.

પેષ્ઠજ્ઞાધર. ન૦ (પ્રેક્ષણાદ્ય) મુખમણ્ડપ આગળની પટથાળ; પ્રેક્ષાધર; નાટક વગેરે જોવાનું સ્થાન.

પેઞ્ઞ. ત્રિ૦ (પેક્ષ) અતિશય પ્રિય; વહાણું.

પેઞ્ઞ. ન૦ (પેય) પીવા લાયક-દૂધ વગેરે પદાર્થ.

પેજ. પુ. નં (પ્રેમન્) પ્રેમ; સ્નેહ; રાગ.

પેજદંસિ. ત્રિ. (પ્રેમદંશિન્) અનુરાગી.

પેજવત્તિયા. સ્ત્રી. (પ્રેમવત્તિ) પ્રેમનિમિત્તક
મૂર્છા; માયા કપટાદિ લોભથી ધનાદિકની
મૂર્છા.

પેજા. સ્ત્રી. (પેયા) એક પ્રકારની પીવાની
વસ્તુ.

પેટ. નં (પેટ) પેટ; ઉદર.

પેટવેયણા. સ્ત્રી. (પેટવેદના) પેટપીડ; પેટનો
દુખાવો.

પેઢા. સ્ત્રી. (પેઢ) પેટી. (૨) કોઇ સાધુ
ગોશ્વરીને માટે પેટીને આકારે અભિગ્રહ
ધારણ કરે એટલે કે પેટીને આકારે
આરે દિશામાં આરે ખુલ્લે ગોશ્વરી કરે તે,
ભિક્ષાના અભિગ્રહનો એક પ્રકાર.

પેઢી. સ્ત્રી. (પેઢ) પેટી, મજૂસ.

પેઢ. નં (પીઢ) બાળેઠ. (૨) એટલો.

પેઢાલ. પુ. (પેઢાળ) પેઢાળ નામે ભાવિ
આઠમા તીર્થકર. (૨) નં એક ઉદ્ધાન.

પેઢાલપુત્ત. પુ. (પેઢાલપુત્ર) પેઢાળ નામના
વિદ્યાધરનો પુત્ર. (૨) અણ્વતરોવવાઇ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રાસાર્થ-
વાહીના પુત્ર (૪) ભરતખડના આઠમા
ભાવી તીર્થકર. (૫) ભગવાન પાર્શ્વનાથના
સત્તાનમાં ઉત્પલ થયેલ એક જૈન મુનિ.

પેઢિયા. સ્ત્રી. (પીઠિકા) માંચી; માંચડી
(૨) પેટલી; ચોતરો; પ્લાટફોર્મ. (૩)
જ્યાં ઇન્દ્રકીલિકા-કમાડ અટકાવવાનું સા-
ધન રહેતું હોય તે સ્થાન.

પેઢી. સ્ત્રી. (પીઠિકા) પીઠીયું.

પેણી. સ્ત્રી. (પ્રેણી) હરિણીનો એક
પ્રકાર.

પેમ પુ. નં (પ્રેમન્) આસક્તિ; પ્રીતિ.

પેયકાઠ્ય. પુ. (પ્રેતકાઠ્યિક) વ્યંતર દેવતાની
એક જાત.

પેયદેવકાઠ્ય. પુ. (પ્રેતદેવકાઠ્યિક) શકે-
ન્દના લોકપાળ જમની આરા માનનાર
દેવતાની એક જાત. (૨) પ્રેત દેવતાનું;
પ્રેત સમૂહી.

પેયા. સ્ત્રી. (પેયા) મ્હોટી કાહલી; વાદ્ય
વિશેષ.

પેયાલ. નં () વિચાર. (૨) પ્રમાણ;
માપ. (૩) સાર; રૂઢરૂઢ. (૪) પ્રધાન;
મુખ્ય.

પેયાલણા. સ્ત્રી. () પ્રમાણ કરવું;
માપવું.

પેયાલુય. ત્રિ. () વિચારિત.

પેરન્ત. નં (પર્યન્ત) છેડા; અન્ત.

પેરણ નં (પ્રેરણ) પ્રેરણા. (૨) ઠપકા.

પેલવ. ત્રિ. (પેલવ) મૃદુ; કામળ. (૨)
પાતળ; કૃશ. (૩) સૂક્ષ્મ; લઘુ.

પેલુ. સ્ત્રી. (પેલુ) રૂની ખૂણી.

પેલુકરણ. નં (પેલુકરણ) ખૂણી બનાવવાનું
એક સાધન; સળી આદિ.

પેલુગા. સ્ત્રી. (પીલુકા) એ નામની વન-
સ્પતિ; પીલુ.

પેલુમ્મ. પુ. (પ્રેલ) અણ્વતરોવવાઇ સૂત્રના
ત્રીજા વર્ગના ચોથા અધ્યયનનું નામ.
(૨) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રાસાર્થ
વાહીના પુત્ર.

પેલુણ. નં (પ્રેણ) પ્રેરણા કરવી; કામ
કરાવવું.

પેલુય. પુ. (પેલ્લ) ભગવાન મહાવીરની
પાસે દીક્ષા લઇ અનુતર વિમાનમાં
ઉત્પલ થયેલ એક જૈન મુનિ.

પેલ્લિય. ત્રિ. (પ્રેલિ) ધકેલાપેલુ.

પેસ. નં (પેસ) સિંધ દેશમાંના પેસ
જાતના સૂક્ષ્મ ચામડીવાળા પશુના ચામ-
ડાની બનાવટનું વસ્ત્ર.

પેસ. પુ. (પેસ) સિંધ દેશમાં થતી એક
પશુ જાત.

પેસ પુ. સ્ત્રી. (પ્રેય) નોકર, આકર
 પેસણ ન. (પ્રેય) મોકનવુ
 પેસણ ન. (વિપણ) પીસવુ તે
 પેસણ ન. () કાર્ય, પ્રયોજન
 પેસણકારિયા સ્ત્રી. (પેયણકારિકા) ચન્દન
 વગેરે પીસનારી-ધસનારી દાસી
 પેસણકારી સ્ત્રી. (પ્રેયણકારિણી) સદેશો
 પહોચાડનારી દાસી
 પેસપરિચામ્ર ત્રિ. (પ્રેયપરિચામ્ર) આવકની
 નવમી પડિમા આદરનાર આવક કે જે
 નવ માસ સુધી નોકરની પાસે પશુ આ
 રહ કે કામકાજ કરાવે નહિ
 પેસલ ત્રિ. (પેશલ) મનોહર સુદર (૨)
 ન. પેસલ નામના પશુના કીણા કપાની
 બનાવટનું વસ્ત્ર
 પેસલય ન. (પ્રેય) મોકલવુ.
 પેસારમ. પુ. (પ્રેયારમ) આર પાસે આ-
 રહ કરાવવો તે
 પેસિય ત્રિ. (પ્રેયિત) મોકલેલ
 પેસિયા સ્ત્રી. (પેયિકા) દળનારી, પીસનારી
 પેસિયા, સ્ત્રી. (પેયિકા) શેરડી વિગેરેની
 કાતળી, ચીર. (૨) ખડ, ટુકડા
 પેસી સ્ત્રી. (પેસી) માસની પેસી-કકડો
 (૨) ગર્ભની ત્રીજા અઠવાડીયાની સ્થિતિ,
 પાણીના પરપોટામાથી ગોટલાની માફક
 માસપિંડ રૂપે ગર્ભનો આકાર બધાષ તે
 પેસુણ } ન. (પેગુલ) ચાડી ચુગલી
 પેસુન }
 પેસ્ટ પુ. (પ્રેય) નોકર આકર, સેવક
 પેહણ ન. (પ્રેય) જોતુ, દેખવુ
 પેહણયા સ્ત્રી. (પ્રિયા) દામ્નુ.
 પેહમિત્ર ત્રિ. (પ્રેયીય) દેખવા મેળ
 પેહા સ્ત્રી. (પ્રેયા) અનુભવથી વિચાર
 કરવો તે (૨) આસન શબ્દારિક જોઇ
 પુછને વાપરના તે, અપમના ૧૭ પ્રમર
 મનો એક (૩) દોર દનાવના કાઉસગ

કરવો તે, કાઉસગનો ૧૯ મો દોષ (૪)
 શુદ્ધિ મતિ. (૫) ચિ તન (૬) નિરીક્ષણ
 પેહિ ત્રિ. (પ્રેયિત) નિરીક્ષણ
 પેહિય ન. (પ્રેયિત) કટાક્ષભરી રીતે
 જોતુ તે
 પેહુણ ન. (વર્દિય) મોરના પીછા, મોરપીંછ
 પોહ્ય ત્રિ. (પોતિત) નિમમ, કુબેલુ (૨)
 સ્પન્દિત
 પોઈ પુ. (પોતી) પોષ, વનસ્પતિ વિશેષ
 પોહ ન. (પોગ) વિકાસ ન પામેલુ કમળ
 પોહણ પુ. (પોગક) વનસ્પતિ વિશેષ
 પોહરી સ્ત્રી. (પોઈરી) જમ્બુદ્વીપના મેરુની
 ઉત્તર કચક પર રહેનારી એક દિશાકુ
 મારી દેવી
 પોહરીકિણી સ્ત્રી. (પુગરીકિણી) દક્ષિણ
 દિશાના અજનક પર્વતની પુગરીકિણી
 નામની વાવ (૨) એ નામની એક
 નગરી
 પોહરીય પુ. (પુગરીય) સૂયગડાગચૂતના બી
 ના શુતરકન્ધના પહેલા અધ્યયનનું નામ
 (૨) પીછાની પાખોવાળુ પક્ષી (૩) પોણ
 કમળ (૪) સાતમા દેવલોખનું એક વિ
 માન (૫) કુડરીક અને પુગરીકના
 અધિકારનાળુ સાતાસુતનું ૧૯ મુ અ
 ધ્યયન
 પોહવચ્ચિયા સ્ત્રી. (પુગ્ગવચ્ચિકા) જેન
 મુનિ ગણુની એક શાખા
 પોક્ક ત્રિ. () આગના જાગમા
 ઉત્ત અને વચ્ચમા નમેલી એવી નાસિકા
 પાક્ક પુ. (પોક્ક) એ નામનો એક અ
 નાર્ય દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમા રહેનાર
 પાક્કર ન. (પુક્કર) કમળ (૨) કમળ
 જેતુ એક વાછત્ર (૩) તે વાછત્ર વ
 ગાડનાની કળા
 પાક્સરિણી સ્ત્રી. (પુક્સરિણી) કમળવાળી
 વાવ (૨) કમળની વેન

पोत्तिया. स्त्री० () आर धन्विप्रवाणा
छपनी ओके मत.

पोत्तिया. स्त्री० (पोत्तिका) मोहपति; मुष्प
वस्त्रिका.

पोत्ती. स्त्री० (पोत्ती) मोहवानी साडी;
घोती. (२) नानु वस्त्र; लुगडानो ककडे.

पोत्तुल्लय. पु० स्त्री० (पुत्तुल्लिका) पहेरवानु
वस्त्र.

पोत्थ. पु० न० (पुत्त) वस्त्र. (२) पुस्तक.
(३) ताडपत्र. (४) लेखकर्म, भाटी वजे-
रथी अनावेस पुतणा वजेरे.

पोत्थकम्म. न० (पुत्तकम्मन्) वस्त्र तथा
पुस्तकनी अनावट.

पोत्थकार. वि० (पुत्तकार) पुस्तकना सिद्ध,
उपर छविका अनावनार.

पोत्थग. } न० (पुत्तक) पुस्तक; पोथी;
पोत्थय. } मोपडी.

पोत्थयगाह. वि० (पुत्तकगाह) पुस्तक
धरनार.

पोत्थरयण. न० (पुत्तकल) सखाभदेवतानुं
रानसमान ओके पुस्तक के जेभां देव-
नीति-देवताना कुणधर्म संजधी ज्ञान छे.

पोत्था. स्त्री० (पोत्था) भूलापति.

पोत्थार. पु० (पुत्तकार) लेखक; लकीयो.

पोम्म. न० (पम) कमण.

पोय. पु० (पोत) वहाथ. (२) अनुष्प, पथु,
पक्षी आदिनु जन्मुं. (३) न० वस्त्र.

पोयग. पु० (पोतक) जन्मुं.

पोयगपुर. न० (पोतगपुर) ओ नामनुं ओके
आयीन शहरे.

पोयय. वि० (पोतक) लुओ "पोतय" शब्द.

पोयय. पु० (पोतक) लुओ "पोय" शब्द.

पोया. स्त्री० (पोया) वाघ निक्षेप.

पोयार. स्त्री० (पोयकी) पक्षिपु. (२) पक्षी
संजधी विद्या.

पोयाल पु० (पोतक) भृग आदिनु जन्मुं.

पोर. पु० न० (पर्वन्) गांठ; वेढो. (२) शे-
रडी वजेरे.

पोरग. पु० न० (पर्वक) शेरडी वजेरेनो
साडी.

पोरपरिगह. वि० (पर्वपरिगह) अंगुष्ठनो पर्व
अने प्रदेशिनी आंगणीनुं कुपडाणुं करीअ
तेभां जराजरा समाध जय तेदकु.

पोरवीय. वि० (पर्वबीज) गांठ वाववाथी
उगे ते; शेरडी वजेरे.

पोराण. वि० (पुराण) लुनुं; पुरातन.

पोराणिय. वि० (पौराणिक) धडाकाणनुं;
आयीन.

पोरिसिअ. पु० न० (पौरसिक) पोरसी-अहरे
संजधी पन्थआथु; पोरसी मोविहार.

पोरिसी. स्त्री० (पौरसी) पडोर; दिवस
अथवा रात्रिनो मोथो भाग. (२) वि०
पुश्प प्रभावे लांछुं. (३) पुश्पनी छाया.
(४) ओके पडोरना मोविहारना पन्थआथु
करवा ते.

पोरिसीमेडल. न० (पौरसीमडल) २६
उत्सासिके सूत्रमानुं १७ मु.

पोरिसीय. वि० (पौरसिक) पुश्प प्रभाथु;
पुश्प परिमित.

पोरस. न० (पौरस्य) पडाति-पाणानो समूह.
(२) आकर. (३) अत्यन्त बृद्ध पुश्प.

पोरेकस. न० (पौरकस्य) नगर-शहरेनुं रक्षाथु
करवानी कणा.

पोरेवच. न० (पौरस्य) नगरनुं अधिपति-
पथु; अजेसरपथु.

पोलास. न० (पोलास) पोलासपुर नगर.

पोलासपुर. न० (पोलासपुर) जयां देवकीछनो
जन्म थयो हतो ते नगर.

पोलासाद. न० (पोलासाद) श्वेतविद्या
नगरनुं ओके जेत.

पोर्लिन्दी. स्त्री० (पुलिन्दी) ओके जतनी
निधि.

પોહ. } ત્રિં () ખાલી; અન્ય;
પોહક. } પોહ.
પોહક. પું () એ નામનો કન્દ.
પોસ. પું (પોસ) મળદાર; પુંદો ભાગ;
અપાન પ્રદેશ. (૨) કિંગ; ઉપરથ.
પોસ. પું (વૌપ) પોસ મહિનો. (૨) પોપક;
પુષ્ટિકારક.
પોસક. પું (પોસક) જનનેન્દિય; ઉપરથ.
પોસન. ત્રિં (પોસ) પુષ્ટિકારક. (૨) પા-
લન કર્તા.
પોસણ. નં (પોસ) અપાન; ગુદ.
પોસણ. નં (પોપણ) પોપણ કરતુ તે. (૨)
પુષ્ટિ. (૩) ત્રિં પોપણકર્તા.
પોસણયા. સ્ત્રી (પોપણ) પોપણ કરતુ. (૨)
ભરણપોપણ.
પોસય. નં (પોસક) જુઓ “ પોસ ”
શબ્દ.

પોસંહ. પું નં (વૌપ) આવકનું અગીયારમું
ત્રત-પોપો.
પોસહપહિમા. સ્ત્રી (વૌપપ્રતિમા) આવકની
ચોથી પહિમા.
પોસહસાલા. સ્ત્રી (વૌપસાલા) પોપણકર્તા
કરવાની શાળા-સ્થાન.
પોસહિય. ત્રિં (વૌપધિક) પોપણ કરનાર.
પોસહોવવાસનિરમ. ત્રિં (વૌપહોવવાસનિરમ)
આવકની ચોથી પહિમા કરનાર આવક
કે જે પાછળી નણ પહિમા સહિત આક્રમ
વગેરે પરને દિને ચાર મહિના સુધી
પોપણ કરે.
પોસિય. ત્રિં (વૌપિય) પાળીપોળી ઉછેરેલ.
પોસી. સ્ત્રી (વૌપી) પોપણમાસની પુનેમ.
પોહ. પું () જણનો પોદળો.
પોહત્ત. નં (વૌપત્ત) જાગપણ; વિસ્તાર.
પોહત્તિય. નં (વૌપત્ત) અન્યપણ. (૨)
પૃથક્ત સંબંધી.

ફ.

ફંદન. નં (ફંદન) અલન; આલન.
ફંદિય. ત્રિં (સ્પન્દિ) ચોકુક આલેશ; ચેષ્ટા
કરેલ.
ફમ્. સ્ત્રી (ફમ) બીજ તીર્થકરની
પ્રથમ સામી.
ફમ્. પું (ફમ્) ફમ્ મહિનો.
ફમ્. સ્ત્રી (ફમ્) પૂર્વાશ્વિની
તથા ઉત્તરાશ્વિની નક્ષત્ર. (૨) ફમ્
મહિનાની પુનેમ. (૩) સાચિણીપિયા
નામના આવકની સ્ત્રી.
ફમ્. પું (ફમ્) એક મુનિનું
નામ.

ફમ્. પું (ફમ્) એ નામના
એક જો મુનિ.
ફડા. સ્ત્રી (ફડા) સાપની ફેણ.
ફડાડોવ. પું (ફડાડોવ) ફેણ વિસ્તારવી
તે; ફેણ ચાપવી તે.
ફડ. નં (ફડ) આત્માની જાન જોપોતિને
બહાર નિકળવાનું સ્થાન. (૨) કાદવનો
પિંડો.
ફડ. પું (ફડ) આકાશ પ્રદેશની
ફડ. સ્ત્રી (ફડ) એક શ્રેણિના અસંખ્યાતમા
ભાગ જેટલી વર્ગજાનો એક સ્પર્ધક યાવ
છે. (૨) કટકા; કટકો.
ફઠાફઠિ. ચં (ફઠાફઠિ) મુનિનો એક
ભાગ ફૂક; એક મુનિનું સરદારી

नीचे रहेला साधुओं केगा यधने भ-
णाभा गोठवाध रहे ते
कण. पु० (कण) सर्पनी ईष्ट
कण्य पु० (कण्य) कश्चि, ईष्टी.
कण्यज्य पु० () वनस्पति विशेष.
कण्यस पु० (कण्य) इनसनु आउ (२) इ
नसनु ईष्ट
कण्य स्त्री० (कण्य) सर्पनी ईष्ट
कण्य पु० (कण्य) सर्प (२) तेवीसभा
तीर्थकरनु लाउन-यिह
कण्य पु० (कण्य) ईष्टवाणो सर्प
कण्य पु० (कण्य) शेषनाम
कण्य पु० (कण्य) भाषाना वाण ओ
जवानु साधन, अगसी
कण्यज्य पु० (कण्यज्य) ओ नामनी ओके
दक्षित वनस्पति
कण्यज्य स्त्री० (कण्यज्य) वनस्पति विशेष
कण्य न० (कण्य) दास
कण्य पु० (कण्य) इरसी, केशमी
कण्यपुम पु० (कण्यपुम) परशुराम नामनी
ओके नक्षि
कण्य पु० (कण्य) रक्ष
कण्य न० (कण्य) रक्षेन्द्रिय
कण्य स्त्री० (कण्य) आध
कण्य त्रि० (कण्य) कर्कश, कठिन (२) पु०
कठिनस्पर्श (३) न० निष्ठुर क्षाप्य,
क्षोर वन्य
कण्य पु० (कण्य) कुक्षार.
कण्य पु० (कण्य)
कण्य स्त्री० (कण्य) कर्कशता, निष्ठुरता
कण्य पु० न० (कण्य) वृक्षादिना ईष्ट (२)
परिष्ठाभ (३) कष्टपक्ष वस्तुनी प्राप्ति
(४) कार्य (५) सारास (६) अत्रलाग.
कण्य पु० (कण्य) पागीपु (२) पटो
(३) अरिसानो काय (४) रक्त विशेष,
दास (५) पन्य

कण्यज्य पु० (कण्यज्य) ईष्टवस्तु,
गलक देवतानी ओके अत
कण्यविष्टि. पु० (कण्यविष्टि) त्रय धर्मिय
वाणा छननी ओके अत
कण्य न० (कण्य) पागीपु (२) दास
कण्य न० (कण्य) भोटु पागीपु
कण्यस पु० (कण्यस) भय विशेष
कण्य न० (कण्य) रक्षि मयि, ओके
अतनो पारदर्शक पत्यर
कण्य पु० (कण्य) ईष्टी युक्त, ईष्ट
कण्यरय्य न० (कण्यरय्य) रक्षि रत्न
कण्य न० (कण्य) पाटीपु, लाकानी
तपती
कण्य पु० (कण्य) भोगण, पारपु अ
टकाववानो दाउ (२) रक्षि ओनु स्वयं
अत करपु
कण्य न० (कण्य) पागीपु, आउडे
कण्य पु० (कण्य) रक्षि नामनु रत्न,
कठिन पृथ्वीनो ओके प्रकार (२) आकाश
(३) रक्षिना ओनु निर्भण अत करपु
(४) नास्तो वगेरे (५) रत्नप्रका पृथ्वी
नो ओके रक्षिभय अउ.
कण्यकण्य पु० (कण्यकण्य) गृध्रभादन
पर्वतना सत ईष्टमानु पायपु ईष्ट-
शिभर
कण्यकण्य पु० (कण्यकण्य) ओ
नामनु भक्षण देवलोकेना छन्दनु ओके
विमान
कण्य स्त्री० (कण्य) अर्थवा, आगगीओ
कण्य स्त्री० (कण्य) आध.
कण्य त्रि० (कण्य) सुतरना कपडा
कण्य स्त्री० (कण्य) वृद्धि, वधारा. (२)
कार्ति, प्रसिद्धि
कण्य त्रि० (कण्य) ईनायेव, प्रसिद्ध
ओन

કાચુણ. પું (કાલુન) કાચુન માસ.
 કાઢિય. વિં (સ્કાટિ) } કાટેહું; ચી-
 (પાટિ) } રેહું.
 કાચિય. પું નં (કાચિ) દીલો ગોળ.
 (૨) કયાય; ઉકાળેલો રસ.
 કાય. વિં (સ્કીત) જદ. (૨) વિસ્તીર્ણ.
 (૩) ખપાત.
 કાલસિય. નં (વાલસ) મર્મભેદક વાડય;
 કોર ભાપા.
 કાલ. પું નં (કાલ) પાટીયું. (૨) એક
 ગતની લોટાની લાંબી કોથ.
 કાલણ. નં (સ્કાલ) ફાલુ; કાપુ;
 ગીરું.
 કાલિય. પું (સ્કાલિક) રફટિક રતન.
 કાલિય. વિં (સ્કાલિ) કાટેહું; ચીરેહું.
 કાલિય. નં (કાલિક) વસ્ત્રનું કાળ; પ-
 નાપને કકડો. (૨) કલાલીન; એક પ્રકાર
 રત્ન વસ્ત્ર.
 કાલિહ. પું (સ્કાલિક) રફટિક રતન વિશેષ.
 કાસ. પું નં (સ્કા) રપશં; અડકતુ તે.
 (૨) રપશં; ત્વગિન્દ્રિયનો વિષય; શીત,
 ઉષ્ણ, સ્નિગ્ધ, લુકખ, કર્કશ, ક્રોમળ,
 લઘુ, ગુરુ, એ આઠ રપશં. (૩) દશ
 મશકાદિનો પરિસક. (૪) રપશંદ્રિયના
 વિષયનો કાળોપશમ. (૫) ગુરુ શિષ્યનો
 સંબંધ. (૬) રપશં નામનો પ્રદ. (૭)
 શરીરની આમડી. (૮) કુઝાનું આવડું તે;
 (૯) શબ્દ આદિ વિષય.
 કાસઘ્ર વિં (સ્પર્ક) રપશં-અનુદાન
 કરનાર; સેવના કરનાર.
 કાસણ. નં (સ્પર્ક) રપશં છદિય; પાત્ર
 છદિયમાંની એક.
 કાસણયા. } સ્ત્રી (સ્પર્ક) રપશં ક્રિયા.
 કામણ. }
 કાસનામ. નં (સ્પર્ક) રપશં નામ;
 નામકર્મની એક પ્રતિ.

કાસપરિણામ. વિં (સ્પર્કપરિણામ) કદિનનું
 ક્રોમળ થયું અને ક્રોમળનું કદિન થયું
 તે; રપશંનું પરિણમવું.
 કાસપરિવાર. પું (સ્પર્કપરિવાર) રપશં-
 માત્રથી વિષય સેવન કરી વિકાર-શમા-
 વનાર.
 કાસપરિવારણા. સ્ત્રી (સ્પર્કપરિવારણ) રપ-
 શંથી મધુન સેવવું તે.
 કાસિદિય. નં (સ્પર્કેન્દ્રિય) રપશંદ્રિય;
 શીતઉષ્ણજાણનાની શક્તિવાળી ત્વગિન્દ્રિય.
 કાસિય. વિં (સ્પર્ક) રપશં કરેલ.
 કાસિય. વિં (સ્પર્ક) રપશં કરનાર.
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) }
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) } ઇવરકિત; અચેત
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) } નિદ્રોપ.
 કિટ્ટ. સ્ત્રી () માઁ; રસ્તો.
 કિટ્ટિય. વિં () છુંડું પડેલ. (૨)
 બૂલું પડેલ; બદ ચરેલ; પનિત.
 કિપ્પિસ. નં () ફેફસાં.
 કુંકુમા. સ્ત્રી () અગ્રવાનો અગ્નિ.
 કુક્ણાસ. } વિં (કોતકનામ) જેના
 કુક્ણાસ. } નાકની ટોચ લાંબી અને
 ઉંચી હોય તે; લાંબા અને ઉંચા નાકવાળો.
 કુક્કિય. વિં (કુક્ક) કુતકાર કરેલ.
 કુક્કુમા. વિં () અલગ અલગ-
 છટા છટા રોમવાળો.
 કુક્કિ. } વિં (સુક્કિ) કાટેહું; ચીરાઈ
 કુક્ક. } મથેહું. (૨) વિનદ.
 કુડ. વિં (કુડ) રપુટ; પ્રકટ. (૨) ઉપ-
 ડહું; નિક્ષેપ. (૩) મુત્રથી રપટ કદવાયેલું
 હોય તે. (૪) પું વ્યક્ત શબ્દ.
 કુડ. વિં (સુટ) રપશં કરેલ; અટક. (૨)
 મુખાદિ ભોગવેલ.
 કુડળ નં (કુડ) કુટુંબ; નીરાતુ.
 કુડા. સ્ત્રી (સુડ) મદોદયના કંઠ અ-
 નિશાની ચોથી આમપદિયા.

કુઢા સીં (કઢ) સાપની ફેણ
 કુઢાફા સીં ((રુપીકા) એક દેવીનું
 નામ
 કુઢિય. ત્રિં (સ્કુદિ) ફાટેલ, પુટેલ.
 કુર પું (સ્કુર) શસ્ત્ર વિશેષ
 કુરણ. નં (સ્કુરણ) ફેરકડું
 કુરુ ત્રિં (કુલ) ઉડેલું, ખીલેલું
 કુરુ પું (કુર) સીમકૂન, કૂચની આ-
 કૃતિવાળું કપાળનું ધરેણું
 કુલયા સીં (કુલા) એક જાતની વેશ.
 કુલિન પું (સ્કુલિંગ) અગ્નિના તથા
 કુલિય ત્રિં (કુલિત) વિકસિત.
 કુસ પું (સ્વર્ણ) રૂપરૂં, અડકતું તે
 કુસણ. નં (સ્વર્ણ) રૂપરૂં કરવે
 કુસણા સીં (સ્વર્ણ) રૂપરૂં કરવે
 કુસાધિત્ર. ત્રિં (સ્વર્ણ) રૂપરૂંધેલ,
 અડેય
 કુસિય પું નં (કુસ) ઊઠા
 કુસિય નં (સ્વ) રૂપરૂં કરવે
 કુસિયા સીં (કુસ) જળ બિન્દુ (૨)
 એક જાતની વેન
 ફેડળા નં (સ્ફટન) પડતું

ફેડળા. સીં (સ્ફટા) ફાડીતોડી નાખતું
 ફેડિય ત્રિં (સ્ફટિત) ફાડી નાખેલ, ચીરી
 નાખેલ
 ફેણ પું (ફેન) શીણ
 ફેણમાલિણી સીં (ફેનમાલિની) મહાવિ
 દેહના વપ્રાવતી રિજ્યની પૂર્વ સરહદ
 ઉપરની મહાનદી
 ફેણમાલિણી. પું () ધાન્યની નીચેનો
 ભાગ
 ફોડ. પું (સ્ફોટ) ફોડના (૨) ત્રિં ભક્ષક
 ફોડણ. નં (સ્ફોટ) ભૂમિ આદિ ફોડવી
 તે (૨) દાગ શાક આદિને વધાર આપવે તે
 ફોડિ સીં (સ્ફોટિ) પૃથ્વી ફોડવી-
 ખોદવી તે
 ફોડીરુમ્મ નં (સ્ફોટકર્મ્મ) ભૂમિ આદિને
 ખોદવાનો આપાર કરવે તે, પદર કર્મ
 દાનમાનો એક
 ફોફલ. નં (પૂફલ) સોપારી
 ફોફસ નં (ફોફમ) શરીરનો એક અનયન,
 ફેફસું
 ફોર્ડે સીં (ફોર્કી) એ નામની એક
 વેય

વ.

વડલ પું (વડ) મકુલશ, બોનસરી-
 વરેણીનું ઝાડ કે જેની નીચે રૂં મા
 નીચકરને કેવળાળ ઉપન્યસ હતું (૨)
 નં બકુલનું ફૂલ
 વડમ. પું (વડ) શરીર તથા ઉપમરણની
 મોખા કરતા મૂળ યુદ્ધોદય લગાડી ચારિત્રને
 મીન કંગાઠ સાધુ (૨) એ નામનો

એક દેશ (૩) ત્રિં બકુલ દેશનો
 રહેવાસી
 વડસિયા સીં (વડસિય) બકુલ દેશમાં
 ઉત્પન્ન થયેલી ઘસી
 વંદિગાણ નં (વંદિગાણ) કાષ્ઠને હુંગીને
 કેદ કરવે તે.
 વંઘ પું (વંઘ) આધતું (૨) છત્ર પ્રદેશ
 અને કર્મ પુરુષનો ક્ષીર નીરની પેઠે

થનો સંબંધ; નવ તત્ત્વમાંનું આક્રમ્ય તત્ત્વ.

(૩) પત્રવણના ત્રીજા પદના પચ્ચી-

સમા દારનું નામ. (૪) સંયોગ. (૫)

બેડી આદિનું બંધન. (૬) લેપ.

વંધવ્ય. } વિ. (વચ્ચ) બાંધનાર; કર્મ-

વંધવ્ય. } બન્ધ કરનાર.

વંધવ્યિતિહસ. પુ. (વચ્ચિત્યુદેશ) પત્ર-

વણાસત્રના એક ઉદ્દેશનું નામ.

વંધવ્ય. ન. (વચ્ચ) બંધન; બંધ. (૨) શ-

રીરનું બન્ધારણ. (૩) જન્મ મરણ. (૪)

નાવાનું બન્ધન. (૫) ઔદારિક, વૈકિય

આદિ પાંચ શરીરનાં પુદ્ગળોનું જોડણ-

મેળ. (૬) રાનાવરણીય આદિ આઠ કર્મનું

બન્ધન. (૭) કૃત્તનું બીજું. (૮) આઠ

કર્મ અને તેના હેતુઓ. (૯) જેથી કર્મનો

બન્ધ થાય તે અધ્યવસાય; આઠ કરણ-

માંનું એક.

વંધવ્યનામ. ન. (વચ્ચનામ) બન્ધન નામે

નામકર્મની એક પ્રકૃતિ.

વંધવ્યયા. સ્ત્રી. (વચ્ચ) બન્ધન.

વંધવ્ય. ન. (વચ્ચ) બાંધવું તે.

વંધવ્ય. વિ. (વચ્ચ) કર્મ બાંધનાર.

વંધવ્ય પુ. (વચ્ચ) સહોદર; ભાઈ. (૨) ભાયાત.

વંધવ્યિય. વિ. (વચ્ચિ) બન્ધાવેલ.

વંધવ્યિય. ન. (વચ્ચિય) ભગવતી સત્રના

૨૬ માં સતકનું નામ.

વંધીસા. સ્ત્રી. () વાણિશીય; વાઝું.

વંધુ. પુ. (વન્ધુ) બાતા; ભાઈ.

વંધુજીયમ. પુ. (વન્ધુજીવક) બપોરીયાનું

ઝાડ. (૨) વર્ષાઋતુમાં થતો લાલ મુવાળો

આમરીવાળો છવડો, મેમભોલો.

વંધુદેસ. પુ. (વન્ધુદેશ) પત્રવણાસત્રના

ચોવિઠમા પદના એક ઉદ્દેશનું નામ.

વંધુમતી. સ્ત્રી. (વન્ધુમતી) અર્જુનમાલીની

ઓનું નામ. (૨) મરિનાથ તીર્થકરની

મુખ્ય સાધીનું નામ.

વન્ધુય. પુ. (વન્ધુ) બન્ધુકદેશ. (૨) ત્રિ.

તે દેશના રહેવાસી.

વંધુર. વિ. (વન્ધુર) સુંદર; રમણીક.

વન્ધુવતી. સ્ત્રી. (વન્ધુમતી) ૧૯ માં તીર્થ-

કરની મુખ્ય સાધી.

વંધુસિરી. સ્ત્રી. (વન્ધુ) એક રાણીનું નામ.

વંમ. ન. પુ. (વમ) બ્રહ્મવર્ચ. (૨)

અભિજિત નક્ષત્રનો અધિકાતા દેવતા.

(૩) પાંચમે દેવલોક. (૪) પાંચમા દેવ-

લોકનો સ્વામી-ઈદ્ર. (૫) બીજા બળદેવ

વાસુદેવનો પિતા. (૬) વર્તમાન અવસ-

ર્ણીના બારમા ચક્રવર્તી. (૭) મોક્ષ.

(૮) દિવસ રાતના ત્રીસ મુહૂર્તમાંનું નવમું

મુહૂર્ત. (૯) બ્રહ્મદત્ત ચક્રવર્તીના એક

મહેવનું નામ. (૧૦) રાતસ્વરૂપ આત્માનું

આશ્રયસ્થાન હોવાથી સિદ્ધસિવાનું બીજું

નામ. (૧૧) ૧૨ માં ચક્રવર્તીના પિતા.

(૧૨) બ્રહ્મનામનું એક ઝૂલ દેવલોકનું

વિમાન. (૧૩) બ્રહ્મા; વિધાતા. (૧૪)

શાન્તિનાથજીના યક્ષનું નામ. (૧૫) એક

જેન મુનિનું નામ. (૧૬) સિદ્ધસિદ્ધા.

(૧૭) સત્ય અનુદાન. (૧૮) નિર્વિકલ્પ

મુખ.

વંમંડ. પુ. ન. (વમ્મંડ) જગત.

વંમકંત. પુ. (વમ્મકાન્ત) એ નામનું એક

જડ દેવલોકનું વિમાન.

વંમકૂટ. પુ. (વમ્મકૂટ) એ નામનું જડ

દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) મદાકાન્ત

વિજ્યની પૂર્વે અને કન્ધમાવજ વિજ્યની

પશ્ચિમે આવેલો એક વખારા પર્વત.

વંમમુક્તિ. સ્ત્રી. (વમ્મમુક્તિ) બ્રહ્મચર્યનું રક્ષણ.

(૨) બ્રહ્મચર્યનું રક્ષણ કરવાને કિયાની

પેઠે બાંધવામાં આવેલી નવ વાડ.

વંમચારિ. વિ. (વમ્મચારિ) બ્રહ્મચર્ય ધારણ

કરનાર (૨) પુ. પાર્શ્વનાથના એ નામના

એક મળધર.

વંમચેર પુ. નં (વંમચેર) અભિચાર, વિષય
ત્યાગ (૨) સપ્તમ અનુષ્ઠાન (૩) ૭
ને-૬નુ શાસન, ૭ન પ્રવચન

વંમચેરગુપ્તિ સી. (વંમચેરગુપ્તિ) અભિચારના
રક્ષણ માટે યોગ્યતાની નામ ગુપ્તિ-નામ

વંમચેરવાસ પુ. (વંમચેરવાસ) અભિચારમાં
રહેતુ તે, અભિચારનું પાલન

વંમજોગ. પુ. (વંમજોગ) અભિચાર ધારણ
કરતુ તે

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમળ પુ. (વંમમળ) આહ્વાણ, ચાર વર્ણ-
માનો એક નળ

વંમમળાય ત્રિ. (વંમમળાય) આહ્વાણ
સમધી

વંમમ્ભુત પુ. (વંમમ્ભુત) અભિદત નામના
આરમા ચક્રવર્તી (૨) ખીજા તીર્થકરને
પ્રથમ ભિક્ષા આપનાર

વંમમ્ભીષણ પુ. (વંમમ્ભીષણ) દેવતાનક્ષત્ર
આચાર્યના શિષ્યનુ નામ

વંમમ્ભીષિણી સી. (વંમમ્ભીષિકા) એ નામની
એક શાખા

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અભિપ્રય નામનુ
૭ઠા દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) પદ-મંદિરિત માત્ર
જન્મનો આહ્વાણ

વંમમ્ભારિ પુ. સી. (વંમમ્ભારિ) અભિચાર
પાળનાર (૨) અભિચારી નામના પા
ર્થનાયના એક મયુધર

વંમમ્ભિજ્ઞ નં (વંમમ્ભીય) એક જ્ઞેન મુનિ
૬ઠી

વંમમ્ભેસ્ત. પુ. (વંમમ્ભેસ્ત) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમ્ભોગ પુ. (વંમમ્ભોગ) પાચમા દેવલોકનુ
નામ (૨) પાચમા દેવલોકમાં રહેનાર
દેવ

વંમમ્ભોગવર્તિસગ પુ. (વંમમ્ભોગવર્તન) અભિ
લોકાવતસક નામનુ પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન

વંમમ્ભોગ. પુ. (વંમમ્ભોગ) અભિલોક નામે
પાચમા દેવલોક

વંમમ્ભોગવર્ત. પુ. (વંમમ્ભોગવર્ત) પાચમા
દેવલોકનુ નામ.

વંમમ્ભર્તિસગ. પુ. (વંમમ્ભર્તન) સકલ
લોકનો મુકુ ૩૫ હોનાથી સિદ્ધ શિ-
લાનુ નામ

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ વિમાન

વંમમ્ભિ ત્રિ. (વંમમ્ભિ) આત્મશાની

વંમમ્ભિસગ પુ. (વંમમ્ભિ) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમ્ભિસિદ્ધ પુ. (વંમમ્ભિસિદ્ધ) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમ્ભોગ. નં (વંમમ્ભોગ) અભિચારથી થતી
પવિત્રતા.

વંમમ્ભાવતી. પુ. (વંમમ્ભાવતી) રમ્યક વિજયની
મુખ્ય રાજધાની.

વંમમ્ભાવત. પુ. (વંમમ્ભાવત) એ નામનુ ૭ઠા
દેવલોકનુ એક વિમાન

વંમમ્ભિ } સી. (વંમમ્ભિ) આહ્વાણ સિધિ (૨)
વંમમ્ભિ } નકપલદેવ પ્રભુની પુત્રી કે જ્ઞેન
પ્રભુએ આહ્વાણ સિધિ શીખવી હતી

વંમમ્ભુતવર્તિસગ. પુ. (વંમમ્ભુતવર્તન) એ
નામનુ ૭ઠા દેવલોકનુ એક વિમાન.

વંમમ્ભ. પુ. (વંમ) અગ્નિ

વંમમ્ભાવ પુ. (વંમભાવ) અકુલ પ્રકાશ
નામે કોઈ માણસનુ પાડેલુ નામ

વંમમ્ભી. સી. (વંમમ્ભી) અકુલ દેશની
ઉત્પત્તિ થયેલી દાસી

વંમમ્ભ પુ. (વંમ) અગ્નિ
વંમમ્ભ ત્રિ. (વંમમ્ભ) અગ્નિ સમધી
વંમમ્ભી સી. (વંમમ્ભી) અગ્નિ.

વજ્રમ્. વિં (વાજ) આલવસ્તુ; અહારની વસ્તુ. (૨) અહારનું; ખીજાઓ ભણે તેની રીતનું.

વજ્રમ્. નં (વજ્ર) અંધનું કારણ; પાશવો વાધુરાદિકનું અંધન.

વજ્રમ્. વિં (વજ્ર) અંધાપેલ.

વજ્રમંતય. વિં (વજ્રમાન) અધ્યમાન કર્મ-પુણ્ય; વર્તમાન કાળમાં અંધતાં કર્મ.

વર્જિત્વ્યાયમ્. નં (વાગ્રવ્યાયમ) પૂર્વાપાદ નક્ષત્રનું ગોત્ર.

વરિસ. નં (વરિસ) માછલાને વિંધાને માટે વપરાતો લોદનો સળીઓ.

વરુદ્ધ. પું (વરુદ્ધ) નાનહો છોકરો; અલ્પચારી.

વત્તીસ. સ્ત્રીં નં (વાત્તીસ) બત્રીસ.

વત્તીસાવદ્ધ. } નં (વાત્તીસાવદ્ધ) બત્રીસ
વત્તીસાવદ્ધય. } પ્રકારનું; બત્રીસ પ્રકારે રચાયેલ.

વત્તીસામ્. વિં (વાત્તીસામ્) બત્રીસમુ (૨) નં પદર દિવસના લાગલાગટ ઉપવાસ.

વત્તીસિયા. સ્ત્રીં (વાત્તીસિયા) માણીના બત્રીસમા ભાગનું એક ધાન્ય માપવાનું માપ.

વત્તિ. પું (વત્તિ) નાભિની નીચેનો એક અંદરનો શરીર અવયવ; પેડું. (૨) છત્રનો મધ્યભાગ. (૩) પાણીની મસક.

વત્તિકમ્મ. નં (વર્ગિકમ્મ) નખ તથા બગવાના રોમ-કેશ સમારવા તે. (૨) યોગની એક શારીરિક ક્રિયા કે જોડી શરીરના અંદરના અવયવો સાફ કરાય છે.

વવર. નં (વવર) બોર.

વવ્. વિં (વવ) બંધાપેલ. (૨) છત્ર પ્રદેશની સાથે બંધાપેલ કર્મ. (૩) ગણપદ રૂપે રચાયેલ મુત્ર.

વવ્વવજ્જ. વિં (વવ્વવજ્જ) ફળવાળું.

વવ્વીમ્મક. પું (વવ્વીમ્મક) તાલ વિગેષ.

વવ્વેલ્લગ. } વિં (વવ્વ) હવની સાથે
વવ્વેલ્લય. } સમ્યન્ધ કરેલ. (૨) ગ્રહણ કરેલ.

વવ્વ. પું () પિતા; બાપ.

વવ્વ. પું નં (વાવ) વરાળ; બાફ.

વવ્વર. પું (વવ્વર) બર્બર દેશ. (૨) વિં બર્બર દેશ નિવાસી.

વવ્વરિયા. સ્ત્રીં (વાવરિયા) બર્બર દેશની દાસી.

વવ્વરો. સ્ત્રીં (વાવરો) બર્બર દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી.

વવ્વ. પું (વવ્વ) ઉત્તરાપાદ નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા. (૨) નવમા મુહૂર્તનું નામ.

વવ્વફૂડ. પું (વવ્વફૂડ) અલ્પકૂટ વખારા પર્વતનાં ચાર કૂટમાંનું બીજું કૂટ-શિખર.

વવ્વર. પું (વવ્વર) બોર.

વવ્વ. પું (વવ્વ) બંદી; ધાન્ય વિરોધ.

વવ્વ. પું (વવ્વ) બંદી; ધાન્યની એક જાત.

વવ્વિ. } પું (વવ્વિ) બોર.

વવ્વિણ. }

વવ્વ. પું () સાકડી, મુંઝા, ઇંટાણી, મુંધીયાં, મુંપડાં, ઇંટાણી બનાવનાર.

વવ્વ. નં (વવ્વ) શરીરની શક્તિ; તાકાત; સામર્થ્ય. (૨) સેના. (૩) માનસિક શક્તિ. (૪) એ નામનો પીતરોક્ષ નગ-રીનો રાજા. (૫) દરેકેલી મુનિનું અપર-નામ. (૬) નન્દનવનના બગફૂટમાં વસનાર દેવ અને તેની રાગધાની. (૭) ઉપવાય; વધાગ. (૮) દલ્લિનાગપુરનો રાજા. (૯) બધા નામનો એક રાગવિ. (૧૦) આત્મિક શક્તિ. (૧૧) નં પુષ્પિ. કા મુવના નવમા અપ્પવનનું નામ.

વવ્વફૂડ. નં (વવ્વફૂડ) નન્દન વનનાં નવ કૂટમાંનું નવમું કૂટ-શિખર.

વવ્વયમ્. વિં (વવ્વ) પોતાની શક્તિ ન-બનાર.

વલ્લદેવ. પુ० (વલ્લદેવ) કૃષ્ણ વાસુદેવના
મહાતા ભાષ (૨) જંમુદ્રીપના ભરતખડમા
થનાર ૧૪ મા તીર્થકરના પૂર્વભવનુ નામ

વલ્લહ પુ० (વલીર્હ) બળદ

વલ્લભ. ત્રિ० (વલ્લભ) બલાબલ બાલુનાર

વલ્લભક્ત. પુ० (વલ્લભક્ત) દેવને માટે ભોજ
નનુ બળિધાન

વલ્લભહ પુ० (વલ્લભહ) આવતી ચોવીસીના
સાતમા વાસુદેવ (૨) મહાબળ રાજનો
પુત્ર (૩) એ નામનો રાજા

વલ્લભહુમાર. પુ० (વલ્લભહુમાર) બળભદ્ર
કુમાર

વલ્લમિત્ત. પુ० (વલ્લમિત્ર) એક કુમાર.

વલ્લારંત ત્રિ० (વલ્લવત્) બળવાન (૨)
સૈન્યયુક્ત (૩) પુ० આઠમા મુદ્દાનુ નામ

વલ્લવમા. ત્રિ० (વલ્લવક્ત) બળવાન

વલ્લવાડય ત્રિ० (વલ્લવ્યાપૃત) સૈન્યમા લાગી
ગયેલ

વલ્લવીર્ય ન० (વલ્લવીર્ય) બળવીર્ય, પુરૂ
યાગર

વલ્લસિરી પુ० (વલ્લસી) મૃગાશયી અને
બળભદ્ર રાજનો પુત્ર કે જે મૃગાપુત્ર
નામથી પ્રસિદ્ધ છે

વલ્લહરણ પુ० (વલ્લહરણ) મેલ

વલ્લા સ્ત્રી० (વલા) માણસની દશ દશાઓ
પૈની ચોથી દશા, ૩૧ થી ૪૦ વર્ષ
સુધીની ભરજીરાનીની અવસ્થા કે જેમા
શરીરનુ બળ ખીલી નીકળે છે

વલ્લા પ્ર० (વલાત) બળાતમારથી

વલાકા સ્ત્રી० (વલાકા) બળની

વલાગ પુ० (વલાક) મગનો

વલાગા. સ્ત્રી० (વલાગ) બળતી, પક્ષી નિશિય.

વલાય. ત્રિ० (વલ્લવ) સપથથી પનિત થતા
મરજી નિપજે તે, બાળમરજીમાનું એક

વલાયમરણ ન० (વલ્લવમરણ) જીવો “બ-
શાય” શબ્દ

વલાયા સ્ત્રી० (વલાકા) બળતી

વલાયાલોય. પુ० (વલાકાલોક) મ્લેચ્છ લો-
કાનો એક દેશ

વલાહક } પુ० (વલાહક) મેધ (૨) બ-
વલાહગ } ગલો

વલાહિકા. સ્ત્રી० (વલાહિકા) ઉર્ધ્વલોકનારી
આર દિશા કુમારીમાની છેલ્લી (૨)
નન્દનવનના વજ્રકૂટમા વસનારી દેવી
અને તેની રાજધાની

વલિ. પુ० (વલિન્) ઉત્તર દિશાના અસુર
કુમારોનો ઇન્દ્ર (૨) દેવતાને બલિ ક-
ર્મમા અપાતી બેટ

વલિ પુ० (વલિ) એ નામના જૂઠા પ્રતિ-
વાસુદેવ

વલિકર્મ ન० (વલિકર્મન્) શરીરની રૂ-
ર્તિને માટે તેવાદિથી મર્દન કરવુ તે. (૨)
દેવતાને નિમિત્તે અપાય તે (૩) મૃદદેવ-
તાનુ પૂજન.

વલિચંચા. સ્ત્રી० (વલિચવા) એ નામની
બલીન્દ્રની રાજધાની

વલિપિંડ પુ० (વલિપિન્ડ) બલિકર્મ માટે
કરેલ પિંડ-દ્રવ્ય વિશેષ

વલિપેદ પુ० (વલિપેદ) સૂર્યાભની બલિ-
કર્મ કરવાની બેઠક.

વલિય ત્રિ० (વલિક) બળવાન, શક્તિવાળુ
(૨) પ્રાણવાળુ.

વલિયસરીર. ન० (વલિકસરીર) બલિષ્ઠ
શરીર

વલિસાર. પુ० (વલિસાર) ઉત્તરદિશાના
અસુર કુમારનો ઇન્દ્ર

વલિસ્સહ પુ० (વલિસ્સહ) મહાગિરિના
શિખરનુ નામ

વલીવહ પુ० (વલીર્હ) બળદ, બેવ.
વય. ન० (વય) ૧૧ કરજીમાનું પહેલું
કરજી

વહલ. પુ. (વહલ) એ નામનો એક દેશ
(૨) ત્રિ. બહુ; ધૃ. (૩) દહ મગ્ધ્ય
(૪) સખત, કઠણ

વહલિક } વિ. (વહલિક) બહલ દેશનો
વહલિય. } વાસી

વહલી. સ્ત્રી. (વહલી) બહલદેશમા જન્મેન
વાસી (૨) બહલદેશની સ્ત્રી

વહસ્ત્ર. પુ. (વહસ્ત્ર) એ નામનો એક
મહ, યુરનામે મહ (૨) બૃહસ્પતિ નામે
દેવતા. (૩) પુનર્વસુ નક્ષત્રનો અધિપતિ
દેવતા. (૪) ત્રિપાકસૂત્રનો એક અધ્યયન

વહસ્ત્રાચરિયા સ્ત્રી. (વહસ્ત્રાચરિયા) બૃહ
સ્પતિની આય જાણનાની વિદ્યા

વહસ્ત્રાવત્. પુ. (વહસ્ત્રાવત) એક બ્રાહ્મણ,
પુરોહિત પુત્ર. (૨) ત્રિપાક સૂત્રનો એક
અધ્યયન.

વહિ. } મ. (વહિ) બહાર, બાહર.
વહિષ્ઠા }
વહિ. }

વહિટ્ટ. ન. (વહિટ્ટ) મૈથુન સેરન, અથ
હથથ.

વહિટ્ટાણ. ન. (વહિટ્ટાણ) વિષય મેવન

વહિટ્ટ ન. (વહિટ્ટ) મૈથુન, સ્ત્રી સમાગમ

વહિટ્ટા મ. () બહાર (૨) મૈથુન,
સ્ત્રી સમાગમ

વહિપોગ્ગલપન્થેવ પુ. (વહિ પુગ્ગલપન્થેવ)
ઉપાશ્રયની બહાર કાકરો વગેરે પુદ્ગળ
ફેડી કંઈ લાવનાનું કહેવું તે, દશમા મ
તનો એક અતિચાર

વહિયા મ. (વહિ) બાહર, બહાર

વહિર. ત્રિ. (વહિર) મહેરો, શ્રવણ શ
કિનહીન

વહિલેસ. ત્રિ. (વહિલેસ) સમમર્થી મહારની
લેશ્યાનાળો, અસ્યમટ્ટિનાળો

વહુ ત્રિ. (વહુ) ધણુ અધિક

વહુ સ્ત્રી. (વહી) ધણી

વહુજણ પુ. (વહુજન) અનેક લોક (૨)
ન. આલેખનાનો એક પ્રકાર

વહુદક. પુ. (વહુદક) જેઓ ગામમા એક
રાત અને શહેરમા પાંચ રાત રહે અને
જે મળે તેના ઉપર સતુષ્ટ રહે એના
સન્ધાસી

વહુદેસિય. ત્રિ. (વહુદેસ) થાકુ વધારે

વહુનડ પુ. (વહુનટ) નટની માફ અને
વેશ ધારણ કરનાર.

વહુપુત્તિય. ન. (વહુપુત્રિક) એ નામનું નિ
ર્યાવલિક સૂત્રનું એક અધ્યયન (૨)
ત્રિશાખા નગરીની બહારનું એક ઉદ્યાન

વહુપુત્તિયા સ્ત્રી. (વહુપુત્રિકા) પૃથ્વીબદ્ર
યક્ષેન્દ્રની અગ્રમહિષી (૨) સાધર્મ દેવ
લોકની એક દેવી

વહુમંગિય. પુ. (વહુમંગિક) વિચિત્ર ગમેલ
બારમા દક્ષિણ અગતા ખીન્ન વિભાગ
સૂત્રનો ત્રીજો ભેદ

વહુમિત્તપુત્ત પુ. (વહુમિત્તપુત્ર) મથુરા
નગરીના શ્રીધમરાજના સુબધુ નામે
અમાત્યનો પુત્ર

વહુમોહ. ત્રિ. (વહુમૂલ્ય) ધણી કિંમતનાળુ,
બહુમૂલ્ય

વહુરય ન. (વહુરત) જમાનિનો મત (૨)
ત્રિ. વસ્તુ એક સમયમા પુરી થતી
નથી પણ ધણા લાખા કાળે થાય છે
એમ માનનાર (૩) ત્રિ. અત્યંત
આસક્ત

વહુરય ન. (વહુરજ્ઞ) એક પ્રકારનું ખાવાનું
અવેણ

વહુરવ. ત્રિ. (વહુવ) વચસરી.

વહુરિયા સ્ત્રી. () ગાકુ

વહુરુના સ્ત્રી. (વહુરુના) જૂતના ઈન્દ્ર
સૂરપની અગ્રમહિષી

વહુલ ત્રિ. (વહુલ) વધારે, ધણુ (૨)
કૃષ્ણપદ અધારિયુ. (૩) વ્યામ. (૪)

૨૮ મા તીર્થંકરને પ્રથમ લિક્ષા આપનાર
ગુરુચ. (૫) વિ-છેદ ગયેલ આરમા દષ્ટિ-
વાદ અગના ખીન્ન વિભાગસૂત્રનો ૧૩ મો
બેદ

વહુલપક્ષ પુ. (વહુલપક્ષ) કૃષ્ણપક્ષ, અ-
ધારીયુ

વહુલા સ્ત્રી. (વહુલા) શ્રી મહાવીરજીના ખીન્ના
યુગશતક નામના આવકની સ્ત્રીનું નામ.
વહુવત્તર. ન. (વહુવત્તર) પ્રજાપના સ.
ના ત્રીજા પદનું નામ કે જેમા શુવેના
અદ્યાપાપકૃત્યનું વર્ણન છે

વહુવચન. ન. (વહુવચન) બહુવચન બોધક
પ્રત્યય

વહુચીદિ પુ. (વહુચીદિ) બહુચીદિ સમાસ.
વહુસચ. ન. (વહુસચ) દશમા સુદર્ભનું
નામ

વહુસાલય. ન. (વહુસાલય) આદ્યશુક
નગરની બહાર આવેલું એ નામનું એક
ઉદ્યાન.

વહુસ્તુર્ફલ. ત્રિ. (વહુસ્તુર્ફલ) બહુશાસ્ત્ર
લક્ષ્યાવેય, બહુશ્રુત-ગીતાર્થ બનાવેલ

વહુસ્તુય ત્રિ. (વહુસ્તુય) વિદ્યાન. ધર્મા શા-
સ્ત્રોને બાંધનાર.

વહેલગ પુ. (વિમીતક) બેઠકાનું વૃક્ષ.

વાડસિય. પુ. (વાડસિય) શરીરની ગોળા
દરનામા આસક્ત થઇ આરિત્રને મહીન
દરનાર બહુશ નિયંત્રક (૨) ત્રિ. બહુશ
નિયંત્રક સમધી

વાડસિયા સ્ત્રી. (વાડસિયા) “ બહુશ ”
આરિત્રવાળી

વાદકાર. ન. (વાદકાર) નિશ્ચયકારી બોલક
તે, સીકાગ સૂચક નચન

વાણ. પુ. (વાણ) દક્ષિણે (૨) તીર,
બાણ

વાણકચ. } સ્ત્રી. (વાણકચ) બાણ, ૯૦
વાણક. }

વાણાસી સ્ત્રી. (વાણાસી) બનારસ, કાલી.

વાદર ત્રિ. (વાદર) સ્ત્રી, મોટું. (૨) પુ.
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શુનને સૂક્ષ્મ શરીરની અપેક્ષાએ મોટું
શરીર મળે તે (૩) આદર એકેન્દ્રિયાદિ
શુન (૪) મોટો દોષ; સ્ત્રી દોષ

વાદરગ્રાહ. સ્ત્રી. (વાદરગ્રાહ) આદર પાણી
વાદરનિગોદ. પુ. (વાદરનિગોદ) આદર
નિગોદ-સાધારણ વનરપતિ

વાદરપુદવિકાય પુ. (વાદરપુદવિકાય) આદર
પૃથ્વીના શુન.

વાદરવૌદિકલેચર. પુ. (વાદરવૌદિકલેચર)
એ નામે ગોસાળાને અલિખત કાળ
વિશેષ.

વાયર. ત્રિ. (વાદર) સ્ત્રી, દષ્ટિગોચર
થાય તેવું; મોટું

વાયરતેડન્કાદય. પુ. (વાદરતેડન્કાદય)
આદર અગ્નિના શુન

વાયરનામ. (વાદરનામ) આદરનામ,
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શુન આદર શરીર પામે

વાયરપરણ પુ. (વાદરપરણ) આદર-સ્ત્રી
વાયુ

વાયરપુદવી સ્ત્રી. (વાદરપુદવી) આદર
પૃથ્વી.

વાયરવ્યાસ્સદ્રઘાદ પુ. (વાદરવ્યાસ્સદ્રઘાદ)
આદર વનરપતિ કાલિકે શુન

વાયરવાડકાદય. પુ. (વાદરવાડકાદય) આદર
વાયુકાપના શુન

વાયરસપરાય. પુ. (વાદરસપરાય) નવમા
ચુલકાણાનું નામ

વાયાલ. } સ્ત્રી. ન. (વાદરવાસાન) બે-
વાયાલીસ } તાલીસ

વાર. ત્રિ. (વાદર) આદરની સખ્યા, ૧૨

વારગા સ્ત્રી. (વાદર) સોરાષ્ટ્ર દેશમા આવેલી
શીકૃષ્ણની રાજધાની, ૬૧૨૬ નગરી

વારવદ્. } સ્ત્રી (દ્વારવતી) દારિકાનગરી
વારવતી }
વારસ ત્રિ (દ્વારશન) આર
વારસમત્ત પુ (દ્વારશમત્ત) અગીયાર ૮૪
વીતાવી આરમે ૮૬ જમતુ તે, પાચ
ઉપાસ ભેગા કરના તે
વારસમિન્નુપડિમા સ્ત્રી (દ્વારશમિન્નુપડિમા)
લિક્ષ્મુ-સાધુની આર પડિમા, અલિક્ષ્મ
વિશેષ
વારસમ ત્રિ (દ્વારશ) આરમુ આરમા
નઅરતુ (૨) પાચ ઉપાસ ભેગા કરના તે
વારસય ન (દ્વારશય) આરનો સમુદ્ધ
વારસાહ ન (દ્વારશાહ) આરમો દ્વિસ
(૨) જમથી આરમે દિવસે થતો ઉત્સવ.
વારસી સ્ત્રી (દ્વારશી) આરસ
વાલ પુ (વાલ) આળક, અન્યુ (૨)
મિથ્યાતી, અશાની (૩) લધુ, નાનુ
(૪) નીન (૫) કામળ (૬) લગતી
સૂના પ્રથમ શતકના આઠમા ઉદ્દેશાનુ
નામ (૭) અસયત, સયમ રહિત,
વાલ. ન (વાલ્ય) આળપણ, મૂર્ખતા
વાલકાલ. પુ (વાલકાલ) આલ્ય અનરથા
વાલગ પુ (વ્યાલક) સર્પ
વાલગધી. સ્ત્રી (વાલગો) વાહડી.
વાલઘાષ ત્રિ (વાલઘાષ) આળહટ્યા કરનાર
વાલચંદ પુ (વાલચંદ્ર) ખીજનો ચન્દ્ર
વાલજળ પુ (વાલજન) અશાની
વાલતય પુ (વાલતમ્સ) આળ ભાવે કરણ
તપ, અશાન કષ્ટ
વાલતમસ્સિ. ત્રિ (વાલતમસ્સિ) અશાન
કષ્ટ કરનાર આળભાવે તપ કરનાર
તાપસ વગેરે
વાલતયોરુમ્મ ન (વાલતય કર્મન્) અશાન
કષ્ટ, મિથ્યાતપુક તપોનુશન
વાલપંડિત્ર } ત્રિ (વાલપંડિત) દેશપિરનિ,
વાલપંડિત } આપક, પાપથી ટકક

નિવર્તવ અને કષ્ટક ન નિવર્તન, કષ્ટક
આળભાવ અને કષ્ટક પડિનભાવ યુક્ત
વાલપંડિતમરણ ન (વાલપંડિતમરણ) આળ
પડિનભાવ-દેશપિરનિપણમા થયેલુ મરણ.
વાલમાય પુ (વાલમાય) આલ્યાનરથા,
આળચેખા
વાલમરણ ન (વાલમરણ) અશાન મરણ,
આળભાવે અશાન દશમા હાયવોય કરતા
મરણ પામતુ તે અવિરત દશાનુ મરણ
વાલય. પુ (વાલક) જુઓ "માલ" શબ્દ
વાલય. ન (વાલય) ૧૧ કરણમાનુ ખીજુ
કરણ.
વાલવિયણ પુ (વાલવિયન) આમર
વાલવોરિય ન (વાલવોરિય) આળભાન
સહિત વીર્ય-શક્તિ
વાલા સ્ત્રી (વાલા) સો વરસના માણસની
દશ દશાઓમાની પ્રથમ દશા કે જેમા
સસારની માયા કે સંતન હોતા નથી
(૨) કુમારી
વાલિ ત્રિ (વાલિન્) સુદર કેશનાળા
વાલિય ન (વાલ્ય) આળભાન, અશાન,
મિથ્યાતન (૨) આલ્ય અનરથા
વાલિયા સ્ત્રી (વાલિયા) આળપણ (૨) મૂર્ખતા
વાલિયા સ્ત્રી (વાલિકા) કન્યા, છોડી
વાલિસ ત્રિ (વાલિશ) મૂર્ખ, અવિવેચી
વાવદ્ } સ્ત્રી ન (વાવદ્) આસકંની
વાવદ્ } સખ્યા
વાવયણ સ્ત્રી ન (દ્વિવાસત) આપન
વાવત્તરિ સ્ત્રી (વાવત્તરિ) બોતેર, ૭૨
વાવત્તરિકલા સ્ત્રી (વાવત્તરિકલા) પુત્રોની
૭૨ કળા
વાવત્ર સ્ત્રી ન (દ્વિવાસત) આપન
વાવોસ સ્ત્રી ન (વાવોસતિ) આનીસ
વાવોસદ્ધમ ન (વાવોસદ્ધમ) એકીસ ૮૪
ઉદ્ધાને આનીસમે ૮૩ અ હાં લેવો તે,
દશ ઉપાસની સગા

વાસ્તવિક. સ્ત્રી (વાસ્તવિક) આસહ
 વાસીંદ સ્ત્રી (વાસ્તવિક) આસી,
 વાહ. નં (વાહ) આસુ (૨) વરાળ (૩)
 હાથ, ભુજા
 વાહણ. નં (વાહણ) આધ કરવો તે, પીડા
 કરવી તે
 વાહ્યા. સ્ત્રી (વાહ્યા) પીડા
 વાહ્ય. નં (વાહ્ય) જાણ, જાણ (૨)
 મેટાઇ.
 વાહા સ્ત્રી (વાહ) કરવાળ ઉપર વાજેલ
 તાક (૨) આકુ, ભુજા (૩) પાસુ, પા-
 થાયા (૪) ભરત આદિ ક્ષેત્રની ભુજા
 (૫) આજી, દિશા
 વાહા. સ્ત્રી (વાહ) પીડા.
 વાહિ. પ્રં (વાહિ) બહાર
 વાહિજ નં (વાહિ) બહારપણું
 વાહિયા. સ્ત્રી (વાહિ) ભુજા "આદિ" શબ્દ
 વાહિર. વિં (વાહ) બહારનું, દેખીતું (૨)
 આજ અવધિવાન, અવધિવાનનો એક
 પ્રકાર
 વાહિર પ્રં (વાહિ) બહાર.
 વાહિર વિં (વાહિ) બહારનું (૨) આ-
 ત્માની સાથે દુઃખેનો સમૂહ રાખનારનહીં
 વાહિરપેસણકારિયા. સ્ત્રી (વાહિરપેસણકારિકા)
 ધર બહારનું કામ કરનારી સ્ત્રી
 વાહિરપેસણકારી સ્ત્રી (વાહિરપેસણકારી) બહાર
 બેસી
 વાહિરિયા. } વિં (વાહિ) બહારનું.
 વાહિરિયા. }
 વાહિરિયા સ્ત્રી (વાહિરિયા) બહાર (૨)
 પર, નજરથી જુદા પડેલા પાસેનો
 વસતિનાજો પ્રદેશ (૩) બહારનું કામ
 કરનારી સ્ત્રી (૪) બહારની સજા
 વાહિરિયા વિં (વાહ) બહારનું
 વાહિસંતુર સ્ત્રી (વાહિસંતુર) ગાયત્રીની
 આદિ રીતિ, બહારના કામમાંથી તપના

આવર્તની પેઠે ફરતા અદરના ભાગમાં
 આવી ગાયત્રી કરવામાં આવે તે.
 વાહુ. પું સીં (વાહુ) ભુજા, હાથ
 વાહુ. પું (વાહુ) એ નામના એક
 તપસ્વી
 વાહુવિં પું (વાહુવિં) ભરત સ્થવતીના
 નાના ભાઈનું નામ
 વાહુયા. સ્ત્રી (વાહુયા) તથા ઇન્દ્રિયનાળા
 જીવનો એક ભાત
 વાહુલેર નં (વાહુલેર) કાળો વાહો
 વાહુલ. નં (વાહુલ) અધિક, ધણે ભાગે,
 પ્રાપ્ત બહુલતા
 વિં વિં (વિં) એ
 વિં } વિં (વિં) બીજી
 વિં. }
 વિં નં (વિં) બેનો સમુદાય
 વિંચાલ સ્ત્રી નં (વિંચાલ) બેતા-
 વીસ, ૪૨
 વિંચ વિં (વિં) બીજી બીજી
 વિં. નં (વિં) કુલની દાડી, કીટક, બિટક
 વિંચિયા સ્ત્રી (વિંચિયા) પોટની
 વિંચિયા વિં (વિંચિયા) આમડી ને જીવ એ
 બે ઇન્દ્રિયવાળા
 વિંદુ પું નં (વિંદુ) બિંદુ, ટીપુ, ટપક
 વિંદુસાર. પું (વિંદુસાર) મોખેથી ચંદ્રપ્રભને
 પુન બિંદુસાર રાગ (૨) બિંદુસાર નામે
 ગાદો પ્રા.
 વિંવ નં (વિંવ) પ્રતિબિંબ, પ્રતિબિંબ
 (૧) લાકડાનું કે લોહનું બનાવેલ મિથું
 (૩) સ્ત્રી પુરુષના આકાર અને અરુપ
 સમ બાળક જેવો તે.
 વિંવજલ નં (વિંવજલ) ગાળા, શકની
 એક ભાત
 વિંવજી સ્ત્રી (વિંવજી) જેના હોઠ બિંબ-
 જીવાળા જેવા થાન દોષ તેવી સ્ત્રી
 વિંમલ વિં (વિં) આકુળ બાકુળ

વિહંગિજ્ઞ ત્રિ० (વૃક્ષીય) ધાતુને પુષ્ટ કર
નાર-ભોજન મર્દન વગેરે
વિચમ્બુ ત્રિ० (દ્વિચ્ચ) ચક્ષુ ધન્દ્રિય અને
અપિ જ્ઞાન એમ બે ચક્ષુ ધરનાર
(દેવતા)
વિટ્ ત્રિ० (વિટ) બેઠેલું
વિટ્ નં (વિટ) વડાગર મીઠું.
વિતિય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી, બીજા
નખરતુ
વિન્ના. સ્ત્રી० (વિન્ના) એ નામની નદી,
બેના નદી
વિવ્વોમ્મણ નં () આશીક
વિવ્વોદય. નં (વિવ્વોક્ષિત) સ્ત્રીની શૃંગાર
ચેષ્ટાનો એક ભેદ.
વિવ્વોય પું (વિવ્વોક) અભિમાન (૨)
અનાદર, તિરસ્કાર
વિરાલ. પું (વિઠાલ) બિયાડો, મીઠું
વિરાલિય. નં (વિરાલિક) કદની એક
જાત
વિરાલિયા. સ્ત્રી० (વિઠાલિકા) } બિલાડી
વિરાલી. સ્ત્રી० (વિઠાલી) } (૨) છુ
જપરિસર્પ વિશેષ, ભુજાથી આવનાર
પ્રાણી
વિલ. નં (વિલ) ખાણ. (૨) પર્વતની
ચુકા (૩) ગંગા અને સિન્ધુની પાસે
વેતાક્રમે બે પડખે છત્રીસ છત્રીસ બિલ
છે તે (૪) ખાખોત્રીયુ, પાણીનો ખાડો
(૫) રાફડો, સર્પ કે ઉદરને રહેવાનું દર
(૬) ફેવા
વિલ્લોલીકારક. ત્રિ० (વિલ્લોલીકારક)
બીજાને મોહમાં નાખના વાસ્તે ઉપયોગ
વ્યવહાર
વિલ્લોળ. નં (વિલ્લવળ) ખાણથી ઉત્પન્ન
થયેલું મીઠું
વિલ્લ. પું (વિલ્લ) બિલનું જાડ. (૨) નં
બિલનું કળ.

વિલ્લ પું (વિલ્લ) અનાર્થદેશ વિશેષ
(૨) તે દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય જાતિ
વિલ્લિયાલક પું (વિલ્લિયાલક) એક જાતનું
ધાસ, તૃણવનસ્પતિ વિશેષ
વિસ. નં (વિસ) કદમૂળ (૨) કમળ
આદના નાળના તંતુ, મૃણાલ
વિસટ્ટિ સ્ત્રી० (દ્વાપટ્ટિ) આસઠ, ૬૨
વિસત્તરિ. સ્ત્રી० (દ્વાસત્તરિ) બહોતર, ૭૨
વિસયરિ } ની સખ્યા
વિહ્વપ્તિ પું (વૃહ્વપ્તિ) બહસ્પતિ પ્રદ
વિહસ્સતિ }
વીજ નં (વીજ) બીજ.
વીમ્બજ્ઞ ત્રિ० (વીમ્બજ) ભુજાસિત, ધૂણી-
વીમ્બજ } સંગ ઉત્પન્ન થાય તેનું.
વીય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી
વીય. નં (વીજ) બીજ, ઘાણ (૨) વીર્ય,
શરીરનો એક ધાતુ (૩) હેતુ; કારણ
(૪) ધર્મનું બીજ-મૂળ કારણ, સમકિત.
વીર્યવીયગ પું (વીર્યવીયગ) પક્ષી વિશેષ
વીર્યપૂર. નં (વીર્યપૂર) બીજોરનું કળ.
વીર્યવિન્દિય પું (વીર્યવેન્દિત) બીજમાં રહે
નાર તથા ધન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત
વીર્યવુદ્ધિ ત્રિ० (વીર્યવુદ્ધિ) જેમ એક બી-
જમાંથી અનેક બીજ ઉત્પન્ન થઈ શકે
છે તેમ એક અર્ધનાળા પદ્ધતી અનેક
અર્ધને અનુસરનાર, અઘવીસ લાઘિધમાની
એક લાઘિધમાળા
વીર્યહ સ્ત્રી० (વીર્યહ) અનેક અર્ધ બો
ધક એક પદ સાલણીને થયેલ તરનશ્ચિ,
સમકિતના દશ પ્રકારમાનો એક. (૨)
ત્રિ० તેની રચિવાળો
વીર્યહ ત્રિ० (વીર્યહ) બી વાનપાથી ઉગે
તેના વૃક્ષાદિ
વીર્યહ સ્ત્રી० (વીર્યહ) બીજરહ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ
વીર્યવાનઞ્ચ પું (વીર્યવાનઞ્ચ) વિકલેન્દ્રિય
જન વિશેષ

વીયસુદ્ધમ નં (વીજસૂત્ર) હાલનો આગલો ભાગ

વીયા. સ્ત્રીં (દ્વિતીયા) બીજ, તિથિ નિશેષ
વીહણ ત્રિં (મીષણ) ભય ઉપજાવનાર
વીહણકર ત્રિં (મયદ્ધર) ભયકારક, ભયકર
વીહણા. } ત્રિં (મીષણક) ભયજનક
વીહણય. }

વુદ્ધય ત્રિં (ઉક્ત) કહેલું, બોલેલ

વુંદિ. સ્ત્રીં () શરીર, દેહ

વુક્સ નં (વુક્સ) અડધ મગ રિગેરે
કેમોળ ધાન્યની જાત

વુક્સ. પું () નિષાદ પિતા અને
અમદ્રી માતા, તેનાથી ઉત્પન્ન થયેલ
એક જાત (૨) એ નામનો એક અ-
નાઈ દેશ

વુક્સાસ પું () વણકર, ડપડા
વણનાર

વુદ્ ત્રિં (વૃક્ષિત) પાણીમા કુળી ગયેલ

વુદ્. ત્રિં (વુદ્) બોધ પામેલ, વિચારવાન
પડિત (૨) પું કેવળજ્ઞાન પામેલ
આ.મા. (૩) શુદ્ધમતના પ્રથમ આચાર્ય,
શામ્યમુનિ (૪) ત્રિં જાગૃત, બોધ પામેલ
(૫) પું તીર્થેકર (૬) આચાર્ય, સુરિ

વુદ્ધપુત્ર. પું (વુદ્ધવ) આચાર્યના શિષ્ય
વુદ્ધમાણિ ત્રિં (વુદ્ધમાનિ) પોતાને પડિત
માનનાર

વુદ્ધિ. સ્ત્રીં (વુદ્ધિ) શુદ્ધિ, મતિ. (૨) અ
વાયનું એક નામ (૩) રક્તિમ પરિત
ઉપરના મહાપુરુષીક ધ્રુવની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી (૪) દેવ પ્રતિમા વિશેષ (૫) અ-
હિસા, દયા.

વુદ્ધિકાંડ પું (વુદ્ધિકા) રૂપી પરિત ઉપરના
આંક ફૂટમાનું પાયમુ ફૂટ-શિખર

વુદ્ધિહ. ત્રિં (વુદ્ધિહ) પોતે અસ હોઈને બી-
જની શુદ્ધિએ આવનાર, મૂર્ખ

વુધ પું (વુધ) એ નામનો એક ગ્રહ

વુચુય. પું (વુદ્ધવુદ) પરમોટા (૨) ગર્ભના
બીજ અકંવાડિયાની અવસ્થા

વુય ત્રિં (વુ) બોલનાર

વુસ. નં (વુસ) ફાતરા, ભુસ્સો

વુસિ સ્ત્રીં (વુપિ) મુનિનું આસન

વુસિમંત. ત્રિં { વસ્યવત } ધન્વિય વશ કર-
{ વૃષિમત } નાર, સપત્તી

વુહ. ત્રિં (વુહ) વિદ્વાન, પડિત,

અહો (૨) પું શુધ નામનો ગ્રહ

વૂર. પું (વૂર) વનસ્પતિ નિશેષ (૨) સુ
વાળા ધ્રુવની એક જાત (૩) શુરી, જગ
બાજરાના ફાતરા

વેઈંદિય. પું (દ્વીન્દિય) જેને કાયા અને
જીભ એ બે ધન્વિય હોય એવા જીવ.

વેઈંદિયકાય. પું (દ્વીન્દિયકાય) બે ધન્વિય-
વાળા જીવની કાય-ભવસમૂહ

વેંટ. નં (વુત) દીટીયુ, બિટકું

વેંદોણિય. ત્રિં (દ્વિંદોણિક) બે દ્રોણ પ્રમાણ

વેજા. સ્ત્રીં (વેજા) એ નામની એક નદી

વેયા સ્ત્રીં (વેદા) એ નામની એક લતા-
વેલ.

વેયાદિષ્ટ } પું સ્ત્રીં (દ્વિપાદિક) બે
વેદિષ્ટ } આતરિયો તાર (૨) ત્રિં
બે દિવસનું

વેહિમ ત્રિં (વેહિક) બે ભાગ કરવા
થોડા

વોડ નં () કંપાસના જીડના.

વોડિયસાલા. સ્ત્રીં (વોંકિયસાલા) કંપાસ
વેંચવાની શાખા-ફુકાન

વોદિ. સ્ત્રીં () શરીર, દેહ

વોદિધર. ત્રિં (વોદિધર) શરીરધારી, દેહ
ધરનાર

વોદિયા સ્ત્રીં () શાખા

વોંક્સ. પું (વુગ્મ) વર્ણસંકર, આત્મજીથી
શુદ્ધીમા ઉત્પન્ન થયેલ અથવા શુદ્ધી
વેશ્યાદિમા ઉત્પન્ન થાત

વૉક્સસાલિય પુ૦ () તન્નુવાય
 વોડ. વિ૦ () જેનુ મસ્તક મુડેલ
 હોય તે
 વોડાણ. પુ૦ () એ નામની હરિત
 વનસ્પતિ
 વોડિય. પુ૦ (વોટિક) દિગમ્બર જન સપ્ર-
 દાય. (૨) ત્રિ૦ તે સપ્રદાયના અનુયાયી
 વોડિય ત્રિ૦ () લોચ કરેલ
 વોષણ. ન૦ (વોષત) ઉપદેશ, શિક્ષાવચન
 વોધિ. સ્ત્રી૦ (વોધિ) સમ્યગ્દર્શન. (૨) ધ-
 ર્મપ્રાપ્તિ
 વોર. ન૦ (વદર) ખોર, બદરીફળ
 વોરી. સ્ત્રી૦ (વદરી) ખોગડી.
 વોર ન૦ (વદર) બદરીફળ, ખોર
 વોરુઠ્ઠી. સ્ત્રી૦ (વૂરોઠ્ઠી) ૩ વગેરે ભરવાની
 ખોરી
 વોલ. પુ૦ (વોલ) ખોલચાલ, કાલાહલ,
 ઘોષાટ, ગડખાટ. હલચલ
 વોલગ પુ૦ ન૦ (વોડ) ડૂબવું (૨) ખેતવું

વોલિવિલિવિ. સ્ત્રી૦ (વોલન્દિલિવિ) ૧૮
 લિપિમાની એક.
 વોલિત્તાર. પુ૦ (વ્રુલિત્) મૂડાડનાર
 વોહ. પુ૦ (વોષ) ખોધ, જાણવું, ઉપદેશ
 (૨) સૂત્રનો ધર્મ-સ્વભાવ
 વોહણ ન૦ (વોષત) જગ્યાડવું (૨) જ
 વોહણા સ્ત્રી૦ () જાવવું
 વોહય ત્રિ૦ (વોષત) ખોધ આપનાર, ઉ-
 પદેશ આપનાર (૨) જગ્યાડનાર
 વોહિ સ્ત્રી૦ (વોધિ) સમ્યક્ત્વ, સુદૃષ્ટિ
 (૨) ધર્મપ્રાપ્તિ (૩) અહિંસા, અનુકમ્પા,
 દયા
 વોહિય ન૦ () વહાણું
 વોહિવુલ્લહા. સ્ત્રી૦ (વોધિવુલ્લહા) ખોધિ ખી-
 જના દુર્લભપણાની લાવના
 વોહિય ત્રિ૦ (વોષિત) જણાવેલ, ખોધ ૫
 માટેલ (૨) નિકસિત
 વિમ ત્રિ૦ (મિત) ભેદન કરનાર, નાશ
 કરનાર.

મ.

મદ્દ સ્ત્રી૦ (મતિ) પમાર, આજ્ઞાનિકા વૃત્તિ
 મદ્દણી સ્ત્રી૦ (મર્મિની) બહેન
 મદ્દમત્ત ન૦ (મૃતમત્ત) ભૂતિ-રોજ-મુસા
 રા તરીકેનું ખોજન.
 મદ્દય. પુ૦ (મૃત્ય) સેવક, નોકર
 મદ્દય ત્રિ૦ (મત્ત) ભાગ કરેલ (૨) ખડિત
 મદ્દય ત્રિ૦ (મત્તય) વિશ્લેષથી હોવું, અ-
 ચોક્કસ હોવું
 મદ્દય પુ૦ (મૈલ) દેવ વિશેષ
 મગ પુ૦ (મત્ત) વિભાગ કરી વસ્તુનો ભેદ
 બતાવેલો તે, બાજો, પ્રસ્તાવ, વિકલ્પ

(૨) નાશ (૩) ખડ, ટુકડો, કટકો (૪)
 એ નામનો એક આર્થ દેશ
 મંગ પુ૦ (મત્ત) શ્રમર, લમરો
 મંગા સ્ત્રી૦ (મત્તા) વનસ્પતિ વિશેષ
 મંગિય ન૦ (માતિક) શણવું લુગડું, શણીયું
 વસ્ત્ર (૨) કીડાની લાળથી બનેલું વસ્ત્ર
 મગો ત્રિ૦ (મત્તી) ભગવળ, ભાગાનો
 સમૂહ (૨) એક તીખા રસવાળી વન-
 સ્પતિ, સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત
 મંગુર ત્રિ૦ (મત્તુર) ભાગનાર, પુત્રી જનાર,
 વિનશ્વર

મંદ્રા સ્ત્રી ((મન્ના) ધમણુ

મંજા પુ (મજા) એક પ્રકારનું વૃક્ષ

(૨) ત્રિ. ભાગનાર

મંજણ. ન (મજા) ભાગવુ (૨) વિનાશ

મંજણ સ્ત્રી (મજા) ભાગ, ભાગવુ તે

મંદ પુ (મન્દ) એ નામનો એક દેશ

(૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર (૩) ભાડ,

બહુરૂપી

મંદ પુ (મન્દ) માનીના કામવાસણુ

(૨) વૈશ્વવતી યીગ્ને, માલ (૩) કરિ-

યાણુ, દ્રવ્યસામગ્રી (૪) આભરણુ,

અનકાર નિશેષ (૫) પૂજના ઉપખરણુ

(૬) ગૃહ, સ્થાન

મંદકરંડન પુ (મન્દકરંડક) દ્વગીનાનો

કરંડીઓ-ગાળો

મંદસ્કિયા. સ્ત્રી (મન્દસ્કિયા) ભાડચેષ્ટા

કરવી તે

મંદગ પુ (મન્દગ) માટીના વાસણુ. (૨)

આભરણુ, ધરેણુ (૩) રત્નેહરણુ આદિ

સાધુની ઉપધિ. (૪) સન્ધ્યાસીઓનું એક

ઉપકરણુ

મંદણ ન (મન્દણ) દ્વગીથી પુદ્ કંડુ.

(૨) માળકેવી, વહુ, ભાડવુ (૩) કોધનો

પર્વાય (૪) ગાલવાનું શસ્ત્ર

મંદગાલ. ત્રિ (મન્દગાલ) સરસામાન

સામનનાર

મંદવેયાલિય પુ (મન્દવેવાલિક) કરિયા-

ણુનો વ્યાપાર કરનાર

મંદાગાર પુ (માદાગાર) ભાગર કોઠાર

મંદાગારિ પુ. સ્ત્રી (મન્દાગારિ) ભાગરી,

ભાગરનો અધ્યક્ષ.

મંદાગારિણિયા. } સ્ત્રી (માદાગારિણિ)

મંદાગારિણી } કોઠારની રક્ષા કરનાર સ્ત્રી

મંદાર પુ (માદાર) એક પ્રકારનો જા

રીંગર

મંદાર. પુ (માદાગાર) ભાગર, ખાનનો

મંદારિય. પુ (માદાગારિક) ખાનની,

ભાગરી.

મંદિયા. સ્ત્રી (માદિકા) થાળી.

મંદિયા. સ્ત્રી () ગાડી.

મંદીર. ન (મંદીર) ભડીર નામનું ઉદ્યાન.

મંદીરવર્ડિસય. ન (મંદીરાવતસક) મથુરા

નગરીનું એક ઉદ્યાન.

મંત. પુ (મન્ત) પૂજ્ય, માનનીય, ભ-

ગવાન (૨) કલ્યાણકારક. (૩) સુખ-

કારક.

મંત ત્રિ (મન્ત) સેવા કરતો

મંત. ત્રિ (માત) ચમકતો, પ્રકાશતો.

મંત ત્રિ (મવાન્ત) ભાગનો અત કરનાર,

મોક્ષનું કારણ.

મંત ત્રિ (મવાન્ત) ભાગનારક

મંત ન (માન્ત) આતિપૂર્વક ચેષ્ટા, કર

નાટકમાનું એક (૨) ત્રિ. અનવસ્થિત.

મંતિય. પુ (માન્તિક) વનરૂપિ નિશેષ

મંમસાર. પુ (મમસાર) શ્રેણિક રાજાનું

અપર નામ

મંમા પુ (મમા) વાદ્ય વિશેષ, ઢાકા (૨)

બો બોનો અનાજ

મંમામ્ય. પુ (મમામ્ય) ભાભા એ પ્રકારનો

શર્ષ

મંમસા ન (મમસા) પાણુ, સરકડુ

મંમસિ. ત્રિ (મમસિ) ખાનાર, નાચે ખામનાર

મમલ ત્રિ (મમલ) ભાડણુ કરવા યોગ્ય વસ્તુ

મમલણ. ન (મમલ) ખાણુ, ભ-

મમલણયા સ્ત્રી (મમલ) ભાણુ કરવું

મમલર. પુ (માસ્કર) સૂર્ય.

મમલરામ. પુ (માસ્કરામ) ગૌતમ ગોત્રની

શાખા અને તેનો પુરુષ

મમ્મિ. ત્રિ (મમ્મિ) ભાડણુ કરનાર,

ખાનાર

મમ્મિલ ત્રિ (મમ્મિલ) ખાણુ, ભાડણુ

કરેલ

મગ પુ. ન. (મગ) પૂર્વાક્ષાત્યુની નક્ષત્રનો દેવતા (૨) યોનિ, પ્રાણિનુ ઉત્પત્તિ સ્થાન. (૩) ઐશ્વર્ય (૪) રૂપ (૫) શ્રી. (૬) યશ, કીર્તિ (૭) ધર્મ (૮) પ્રપન્ના (૯) સૂર્ય (૧૦) માહાત્મ્ય (૧૧) વૈરાગ્ય (૧૨) મોક્ષ (૧૩) વીર્ય (૧૪) ધન્ય (૧૫) શુદ્ધ અથવા અડકાશના બીજાનું સ્થાન

મગંદર. પુ. (મગદર) ભગદર નામનો રાજા

મગંદરિય ત્રિ. (મગદરિક) ભગદર રાજાનો ભગવદ્. સ્ત્રી. (મગવતી) ઐશ્વર્યદિ ગુણ સમ્પન્ન સ્ત્રી વિશેષ. (૨) ભગવતી સૂત્ર, પાંચમું અગસૂત્ર (૩) ભગવાનની નાણી (૪) નિધા

મગર્ગત પુ. (મગર્ગ) ઐશ્વર્યદિ ગુણયુક્ત, ભગવાન્

મગવતી સ્ત્રી. (મગવતી) ભુખો “ ભગવર્ધ ” શબ્દ

મગિણી. સ્ત્રી. (મગિની) ભગિની, બહેન મગિણીવદ્ પુ. (મગિણીવતિ) બહેનનો પતિ, બહેની

મગ ત્રિ. (મગ) ભાગેલું, છુટેલું

મગાહ પુ. (મગજિત) એ નામના એક રાજર્ષિ, ક્ષત્રિય સંન્યાસી

મગમય. ત્રિ. (મગ્મ) ખરાડમુખ થયેલ, ભાગેલ

મગવેસ પુ. (મગવેસમન્) ભરણીનક્ષત્રનું ગોત્ર

મઙ્ગ. ત્રિ. (માગ્ય) ભગનાએ-નિકળે હોના યોગ્ય

મઙ્ગણ ન. (મઙ્ગળ) ભુજાનું, શેકનું

મઙ્ગણમ્ ન. (મઙ્ગળમ્) ભુજાવાનું વાસણ

મઙ્ગા સ્ત્રી. (માયા) સ્ત્રી, પત્ની

મઙ્ગિમ ત્રિ. (મઙ્ગ્ય) મેકવા વાપક.

મઙ્ગિય ત્રિ. (મઙ્ગિત) રોકે ન

મઙ્ગિયા સ્ત્રી. (મઙ્ગિકા) ભાણ.

મટ. પુ. (મ) ચોદો, મુજા

મટ પુ. (મટ) દેશ વિશેષ પ્રસિદ્ધ પ્રશસ્ત સમોદન

મટારગ } પુ. (મટાર્ગ) પૂજ્ય, પૂજનીય
મટારય }

મટિ પુ. (મટ) ભરતાર, પોપણ કરનાર (૨) રોક

મટ પુ. (મટ) શેકવાનું સ્થાન, ભાડો

મટ ત્રિ. (મટ) પડી ગયેલું, બગ્ગ થયેલું.

મટિ સ્ત્રી. () રેતી કે ચરા વિનાનો માર્ગ.

મટ પુ. (મ) ચોદો, લડવૈયો (૨) ચર, ભસુસ.

મટસ્વરૂપા. સ્ત્રી. (મટસ્વરૂપા) મુલદની માફક બળ દેખાડી ન્યા આહારાદિ મેળવવામાં આવે તે પ્રત્યક્ષ

મટગ પુ. (મટ) અનાર્થ દેશ વિશેષ (૨) તે દેશમાં રહેનાર એક મ્હેન્દ્ર ભનિ

મટગ ત્રિ. (મટગ) ભણનાર, પ્રતિપાદન કરનાર

મટિહ સ્ત્રી. (મટિતિ) કથન, બોલવાન

મટિત ત્રિ. (મટિત) કહેલ, બોલેલ (૨) મન્નથને ઉદ્દીપિત કરનાર રતિવેળાનો શબ્દ

મટિય ત્રિ. (મટિત) કહેલું, કથન કરેલું

મટિર ત્રિ. (મટિરલીલ) બોલનાર

મટિ સ્ત્રી. (મટિ) રાણ, આજીવિકા, મોકરી, મહુરી

મટિય. ન. (મટિક) એ નામનું પંચ ભનિનું વૃક્ષ

મત્ત પુ. ન. (મત્ત) ભોજન, રાધેલું અત (૨) ભક્ત પૂજારી

મત્તકહા. સ્ત્રી. (મત્તકયા) ભોજન સમધી વાત

મત્તઘટ. ન. (મત્તઘટ) ભોજનશાળા, રમોડ

મત્તપદ્મા. સ્ત્રી૦ (મત્તપદ્મા) ભોજનના પચ્ચખાણુ; સંચારાનો એક પ્રકાર. (૨) જેમાં ભક્ત પ્રતિજ્ઞાનો અધિકાર છે એવા એક પદ્ધતિ-શાસ્ત્રનું નામ.

મત્તપદ્મસ્વાણ. ન૦ (મત્તપદ્મસ્વાણ) હજીન ચલન ક્રિયાને ન તજતાં કેવળ ભોજન-દિનો ત્યાગ કરવો ને; સંચારાનો એક પ્રકાર.

મત્તપદ્મસ્વાણમરણ. (મત્તપદ્મસ્વાણમરણ) સંચારો કરી સમાધિલાભે મરવું તે; પંડિત મરણનો એક પ્રકાર.

મત્તપરિચાય. પું૦ (મત્તપરિચાય) ભોજન-ખાનપાનનો ત્યાગ; સંચારો કરવો તે.

મત્તપરિચાયા. સ્ત્રી૦ } (મત્તપરિચાયા) ભોજન-મત્તપરિચાયા. } નાદિની પરિચા-પચ્ચખાણુ કરવા તે; અનશન-સંચારો.

મત્તપાણ. ન૦ (મત્તપાણ) ભાતપાણી; અ-નજળી.

મત્તપાણોમોયરિયા. સ્ત્રી૦ (મત્તપાણોમોયરિયા) આહાર ઓછો કરવો તે; હંમેશના પ્રમાણથી થોડું ખાવું તે; ઉણોદરી તપનો એક પ્રકાર.

મત્તયા. સ્ત્રી૦ (મત્તયા) સ્વામીવાળી; સધવા; જેનો ધણી હોય એવી સ્ત્રી.

મત્તવેણ. ન૦ (મત્તવેણ) રોજી તરિકે અન્નપાનાદિનું વેતન અપાય તે.

મત્તવેણ. સ્ત્રી૦ (મત્તવેણ) ભોજન સમય.

મત્તસાલા. સ્ત્રી૦ (મત્તસાલા) રસોડું; ભો-જનગૃહ.

મત્તાર. પું૦ (મત્ત) પતિ; સ્વામી; નાથ.

મત્તિ. સ્ત્રી૦ (મત્તિ) રચના. (૨) ચિત્ર વિશેષ; ભાત. (૩) ભક્તિ; પૂજ્યભાવથી સેવા સત્કાર કરવો તે. (૪) અનેક પ્રકારે વિભાગ કરવો તે. (૫) એકાગ્ર ધૃતિ.

મત્તિઘર. ન૦ (મત્તિઘર) પર વિશેષ.

મત્તિચિત્ત. ન૦ (મત્તિચિત્ત) નાના પ્રકારના ચિત્રામણની ભાતથી ચિત્રિત.

મત્તિજ્ઞ. પું૦ (મત્તિજ્ઞ) ભત્રીજો; ભાઇનો દીકરો.

મત્તોસ. પું૦ ન૦ (મત્તોસ) શેકડા ધઉ ચણા વિગેરે.

મત્તિય. ત્રિ૦ (મત્તિય) અગ્નિથી ખાળી ભણ્યું કરવું તે.

મદ્. ન૦ (મદ) કદયાણુ; મંગલ; એવ. (૨) ધૈર્યદિ ગુણયુક્ત ભદ્ર જનિનો ઉત્તમ દાથી. (૩) આવતી ચોવીસીના ત્રીજા બળદેવ. (૪) ખીજ, સાતમ અને ખારસ એ ત્રણ તિથિ; ભદ્રાતિથી. (૫) એ નામનું મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન. (૬) વનસ્પતિ વિશેષ; કંદની એક જાત. (૭) સૂર્યભદ્ર તથા સૂર્યદીપના દેવતાનું નામ. (૮) ધનુષ્ય. (૯) ભદ્ર નામનું એક તપ. (૧૦) આવતી ચોવીસીના ભરતદેવના ચોવિશમા તીર્થકર. (૧૧) સંજીવિવિજયના સિધ્ધ. (૧૨) ત્રિ૦ સારી જાતિનું; ઉત્તમ; સુંદર; ભદ્ર; સાફ. (૧૩) સરલ સ્વભાવી; ભદ્રિક. (૧૪) ન૦ ભદ્રાસન.

મદ્. ત્ર૦ (મદ) કદયાણુ; આશીર્વાદરૂપ.

મદ્. પું૦ () ભગવાત; મૂજ્ય; શ્રીમાન.

મદ્. ત્રિ૦ (મદ) સારો; ગુણવાન; ભદ્રિક.

મદ્. પું૦ (મદ) એ નામના એક જૈન આચાર્ય.

મદ્. ત્રિ૦ (મદ) એ નામનું એક જૈન મુનિકુળ.

મદ્. પું૦ (મદ) એ નામના પા-ર્થનાથના એક ગણધર. (૨) આર્યસુદ-સ્તિના સિધ્ધ.

મદ્. પું૦ (મદ) ભરતદેવના ભાવી ચોવીસમા તીર્થકર.

મહાગંદિ. પું० (મહાગંદિ) અભયપુરના ધનાવહ રાજાના એક કુમારનું નામ.

મહાપડિમા. સ્ત્રી० (મહાપ્રતિમા) એ દિવસના કાઉસગ્ગનું એક તપ.

મહાવાહુ. પું० (મહાવાહુ) યશોભદ્રના શિષ્ય; કદપસૂત તથા નિર્ધુક્તિ આદિ અત્યંત કતાં; ભદ્રબાહુ સ્વામી.

મહામણ. ત્રિ० (મહામનસ) ભદ્ર હાથીના જેવું જેવું ધૈર્યવાળું મન હોય તે.

મહામુલ્યા. સ્ત્રી० (મહામુલ્તા) નાગરમોય; સા ધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

મહ્ય. ત્રિ० (મહક) ભદ્રજીવિવાળો; સરળ; ભદ્રિક. (૨) શુદ્ધી શિક્ષાથી ધન્વિયોને નિયમમાં રાખનાર. (૩) પું० સારો શબ્દ (૪) ભદ્રકુમાર નામે એક સુવરાજ.

મહ્યા. સ્ત્રી० (મહ્યા) સરસતા.

મહાલપુર. ન० (મહાલપુર) એ નામનું જિત-રાજ રાજનું નગર.

મહાલય. ત્રિ० (મહક) ભદ્ર પ્રકૃતિવાળો.

મહાઘય. પું० (મહાઘ) ભાદરવો મહિનો.

મહાઘ્યા. સ્ત્રી० (મહાઘ્યા) પૂર્વા ભાદ્રપદ અને ઉત્તરા ભાદ્રપદ એ બે નક્ષત્ર

મહાસાલ. ન० (મહાસાલ) મેરૂ પર્વતની તળાદીમાં આવેલું ભદ્રશાળ વન.

મહાસેળ. પું० (મહાસેળ) અસુરકુમારના ધન્વ ધરણેન્દ્રની સેનાનો આધપતિ. (૨) એ નામના એક શેઠ.

મહા. સ્ત્રી० (મહા) એ નામની કોશજ રાજાની પુત્રી. (૨) પ્રથમ બળદેવની માતા. (૩) દક્ષિણ દિશાના અંજનક પર્વતની પૂર્વ તરફની ભદ્રા નામની વાવ. (૪) પૂર્વાદિ દિશામાં ચાર ચાર પ્રદર સુધી કાઉસગ્ગ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેવી તે. (૫) એ નામની એક સ્ત્રી. (૬) જ્યૈ શુદ્ધશાનું એક નામ. (૭) કાકંદી નગરવાસી ધન્ના અણગારની માતા. (૮) સુમતિ

રાજાની ભાખાં. (૯) ત્રીજા ચક્રવર્તીની માતા. (૧૦) ગોશાળાની માતાનું નામ.

(૧૧) ખીજા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી. (૧૨) ખીજા સાતમ અને બારસ એ ત્રણ તિથિ.

(૧૩) ધન્નાસાર્થવાહની સ્ત્રી. (૧૪) અંતઃગ સૂત્રના સાતમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું નામ. (૧૫) રાજગૃહ નગરના

શ્રેણિક રાજાની રાણી. (૧૬) પશ્ચિમ દિશાના રચક પર્વતપર વસનારી આક

દિશાકુમારીઓમાંની સાતમી. (૧૭) કમદેવજી શ્રાવકની સ્ત્રીનું નામ. (૧૮)

મહાવીર સ્વામીના ત્રીજા શ્રાવક સુલણી-પિયાની ભાખાંનું નામ. (૧૯) કલાદ

સોનીની સ્ત્રી. (૨૦) તેતલિપુત્રની માતા. (૨૧) જિનદત્તસાર્થવાહની સ્ત્રી. (૨૨)

સાગરદત્તની ધર્મપત્ની. (૨૩) દરાખ; દ્રાક્ષ. (૨૪) અહિંસા; ક્યા. (૨૫) રાજા શ્રેણિકની એક પત્ની.

મહાસથ. ન० (મહાસન) એક પ્રકારનું આસન. (૨) આક મંગલિક પેટી પાંચમું.

મહિજિયા. સ્ત્રી० (મહિયા) જૈન મુનિઓની એક શાખા.

મહિયા. સ્ત્રી० (મહિકા) ભદ્રવાળી; કથાણી. (૨) ભદ્રિકા નામની એક નગરી.

મહિલપૂર. ન० (મહિલપૂર) મલય દેશનું એક સુખ્ય નગર.

મહુત્તરપડિમા. સ્ત્રી० (મહોત્તરપ્રતિમા) એ નામનું એક તપ

મહુત્તરપડિસા. ન० (મહોત્તરાવનંક) મહા શુક દેવલોકનું એક વિમાન.

મન્મ. ત્રિ० () લેવા યોગ્ય.

મમ. પું० (મમ) ચક્રાવે; ભમવુ તે.

મમણ. ન० (મમણ) ભમવું; રખડું.

મમર. પું० (મમર) ભમર; ભમરો.

મમરવેંટા. સ્ત્રી० () ભમરાની માથેક અસ્થિર આવરણવાળી.

भमररुद्र. पु० (रुद्ररुद्र) ओ नाभनो ओक
अनार्य देश.

भमरिली. स्त्री० (भमरी) लभरी.

भमरी. स्त्री० (भमरी) वाघ विशेष.

भमली. स्त्री० (भमरी) यकरी.

भमाड. पुं० (भ्रम) भ्रमण; धूमधु.

भमास पु० (भमाप) पनरपति विशेष.

भमि. स्त्री० (भ्रमि) पाणीमां यक्षकार
कुंजाला थाय ते. (२) चित्तभ्रम करवानी
शक्ति.

भमिर. त्रि० (भमिर) इरनार; भ्रमण कर-
नार. (२) लभरी.

भमुआ. } स्त्री० (भ्रु) लभर; लवां.
भमुहा. }
भमुही. }

भय. न० (भय) लय; डर; नास, पीक.
(२) भोडनीयनी ओक प्रकृति के जेना
उदयथी छव यारित्रमां लय पावे.

भयभ्र. पुं० (भ्रतक) याकर; नोकर.

भयकर. त्रि० (भयकर) लय करनार. (२)
पुं० प्राणीनो वध; हिसा.

भयंत. पुं० (भदन्त) भदन्तुल्लाप; श्रेष्ठ;
पूज्य; सुर.

भयंतर. पु० (भयन्तर) लयथी भयाननार;
लभवान.

भयक. } पु० (भ्रतक) पेटवडीओ नोकर.
भयग. }

भयण. न० (भजन) लोख; आशा; तुष्ट्या.

भयणा. स्त्री० (भजना) विदग्ध; दयंयित
होय दयंयित न होय ते.

भयणज. त्रि० (भजनीय) विकटपे होवा
योय.

भयवंत. पु० (भयन्त) लभवान; पूज्य;
भैरवपवान.

भयसरणा. स्त्री० (भयस्तन) लयनी सदा-
सागरी; यार संगामांनी ओक

भयालीय. त्रि० (भयानीत) लय लावनार;
लयानक.

भयालि. पु० (भयालि) भयानीपना लरत-
भांडमां थनार १६ भा तीर्थकरना पूर्व
लवनुं नाम.

भयावह. त्रि० (भयावह) लय देनार;
लयकर.

भर. पु० न० (भर) लार; जोगे; साभान.
(२) विनयनी प्रवृत्तिरूप व्यापार. (३)
समूह. (४) लाकप्र वगेरेनो लारो.

भरअ. त्रि० (भरक) लार लरनार.

भरण. न० (भरण) पूरवु; लरवु.

भरणी. स्त्री० (भरणी) ओ नाभनुं नक्षत्र.

भरह. पुं० (भरत) लरतक्षेत्र; लारतवर्ष.
(२) लरत नाभना प्रथम यक्षवर्ती; न-
पलदेवना पुत्र. (३) आवती उत्सर्पि
शुनीना प्रथम यक्षवर्तीनुं नाम.

भरहकूड. पु० (भरतकूट) सुक्षुब्धभवंत पर्यंत
उपरनां ११ कूटमांनुं त्रीनुं कूट-शिखर.

भरहराय. पुं० (भरताराज) लरतक्षेत्रनो राजा;
यक्षवर्ती.

भरहवास. न० (भरतवर्ष) लारतवर्ष;
लरतक्षेत्र.

भरिम. त्रि० (भरिम) लरीने लनावेन.

भरिय. त्रि० (भरित) लरेक्षु; पूर्य करेक्षु.

भर. पुं० (भर) ओ नाभनो ओक देश. (२)
त्रि० ते देशमां रहनार.

भर पु० (भर) लारु; अष्टीयाणुं ओक
रत्न.

भरुही. स्त्री० (भरुही) रींछरी.

भरुण. पुं० (भरुण) पनरपति विशेष.

भरुअ. पु० (भरुकि) विषय पधारवानी
कोछ ओक दवा.

भरुया. स्त्री० (भरुता) लधाध; सारापणुं.

भय. पुं० (भय) संस्कार; नृभ भरय. (२)
पलवथा सनना तृतीय पदना पीथमा

क्षरन्तु नाम. (३) संसारन्तु क्षरन्तु. (४)
नरक्षति येनि. (५) न० देवविमान
विशेष.

भवंत. पु० (भवन्) व्याप; त्हे.

भवंतर्. न० (भवन्तर्) जन्मान्तर्.

भवद्विद्. स्त्री० (भवद्विदि) देव आदि यो-
नभां उत्पत्तिना क्षणनी भवति.

भवण. न० (भवन्) धर; भवेत्; भासाद.

(२) भवनपति देवतानां निवासस्थान;

भवनपतिनां भवन. (३) सत्ता.

भवणमिद्. न० (भवन्मिद्) भोक्त्र

भवणवस्त्र. पु० (भवन्वस्त्र) भवनरूपे
परिणाम पामे तेवां कल्पवृक्ष.

भवणवस्त्र. पु० (भवन्वस्त्र) भवनपति जतना
देवता.

भवणवर्द्धित. न० (भवन्वर्द्धित) मुख्य
भवन; रक्षणभवन.

भवणवासि. पु० (भवन्वासिन्) भवनपति
देवता; भवनभा रक्षेता देवता.

भवत्. त्रि० (भव्य) ससारभां रक्षेत्.

भवधारिण. पु० (भवधारिण) भवना
छेद सुधी-आयुष्य पूर यतां सुधी
धारयु क्षरी शक्य ते क्षरीर; भूज
क्षरीर.

भवधारिण्या. स्त्री० (भवधारिण्या) नारदी
देवतानां भवक्षेत्र-धृती प्राप्त थयेत्
यैकेय क्षरीरनी भूज अवभाहना.

भवन्. न० (भवन्) धनु; जन्तु.

भवपञ्चर. न० (भवपञ्चरिन्) देवता तथा
नारदीनां भवने योजे उत्पन्न यत्तु अव-
धितान; अवधिताननां ऐक भेद.

भवपञ्चरश्म. न० (भवपञ्चरश्मि) ज्योति उ-
पयो रश्मि.

भवविवागा. स्त्री० (भवविवागा) भवने नि-
भने उदयभां आसी विवाक आपे तेवी
उभयभूति.

भवसिद्धि. त्रि० (भवसिद्धि) संसारथी
भोक्ष पात्रनार ज्व; सिद्धि पात्रवाने
योऽय ज्व.

भविय. पुं० (भव्य) भोक्ष ज्वाने योऽय
ज्व; भवि ज्व. (२) यवानुं; भविष्यभां
यय योऽय.

भविय. त्रि० (भविक) सिद्ध यवाने योऽय.

भवियजन. पुं० (भविकजन) भव्य जन.

भवियद्वय. व० (भविकद्वय) ज्वने भरीने
ने भर्तृभा ज्वानुं होय ते भर्तृनी
अपेक्षाये ते ज्व भवियद्वय कहेवाय.

भवियद्वया. स्त्री० (भविकद्वया) भवि;
भविय.

भवियस्तीर. पु० (भविकस्तीर) आयश्चक
आदि शास्त्र ज्ञातुता नथी पञ्च भविष्यभां
ज्वज्वरे जेवा पुश्चन् क्षरीर.

भविस्त्र. त्रि० (भविष्यन्) भविष्य क्षणभां
यनार.

भव्य. त्रि० (भव्य) योऽय; उत्तम. (२)
भोक्ष पात्रवाने लायक. (३) भवि;
यवानुं.

भव्या स्त्री० (भव्या) दाक्ष, इराज

भवेत्. पु० () शाणना कथुशयानी
अष्टी-रक्षक.

भसोत्त न० (भसोत्त) नाटकनी ऐक विधि.

भाग्र. पु० (भाग) भाग, भद्रेश, हिस्से.

भाद्र. पु० (भाद्र) भाद्र, अन्धु; सहोदर.

भाद्रणिज पु० स्त्री० } (भाद्रिण्य) भा-
भाद्रोत्त. } ज्योति, उदयेनी
दीकरो.

भाद्र त्रि० (भाद्रि) भाग लेनार; भागीदार.

भाउ. पु० (भाउ) भाद्र, सहोदर.

भाउज्जा स्त्री० } (भाउजाया) भाद्रि; भा-
भाउज्जाया. } धनी वृद्ध.

भाग पु० (भाग) भाग, हिस्से. (२) प्रभाव.

(३) पूज; जगन्.

ભાગવત નં (ભાગવત) એ નામનો એક
પુરાણ ગ્રન્થ, ભાગવત પુરાણ

ભાડય. નં (ભાટક) } ભાડુ, મુસારો
ભાડિ સ્ત્રીં (ભાટિ) }

ભાડીકમ્મ. નં (ભાડીકમ્મ) પશુ આદિથી
ભાડાનુ કામ કરવું તે પદર કર્મોદ્ધાન-
માનુ એક.

માળ નં (માળ) વાસણ, પાત્ર

માણુ પું (માણુ) ૧૫ મા તીર્થકરના
પિતાનુ નામ

માણુમિત્ત. પું (માણુમિત્ર) ભાનુમિત્ર કુમાર

મામંડલ નં (મામવડલ) તીર્થકરના
મસ્તકમા અભોદાના ભાગમા મડકાવાર
મકાશ હોય તે

મામળ ત્રિં (મામલ) ભમાનનાર, ફેરવનાર

મામરી સ્ત્રીં (મામરી) વાદ્ય વિશેષ, વીણા

મામિય ત્રિં (મામિત) ભમાવેશ, ફેરવેશ

માય પું (માતૃ) ભાષ, બન્ધુ

માય પું (મામ) ભાગ, પ્રદેશ

માયણ પું નં (માજલ) પાત્ર, વાસણ

માયર પું (માતૃ) ભાષ.

માર પું (માર) ભાર, બોળે (૨) પરિગ્રહ,
ધન ધાન્યાદિનો સમૂહ

મારહ પું (મારહ) ભારૂં પક્ષી

મારળ પું (મારલ) વળનું નિરોન

મારદાય } પું (મારદાગ) જોતમ જોતની
મારદાય } શાખા અને તેમા ઉત્પન્ન

થયેલ પુરૂષ (૨) એ પક્ષી (૩) મૃમ

ચિરનક્ષત્રનુ જોન

મારહ. નં (મારહ) ભારતવર્ષ, ભરતક્ષેત્ર

(૨) મહાભારત, એ નામનુ એક પુરાક

(૩) ભરત મુનિ પ્રણીત નાટ્ય શાસ્ત્ર

(૪) નિં ભરતક્ષેત્રમા જન્મેન ભાર-

તવર્તનુ

મારહમિલ્લ } નં (મારત્તેત્ર) ભારતક્ષેત્ર
મારહમિલ્લ }

મારહવાસ. નં (મારતવર્ષ) ભારતવર્ષ,
ભરતક્ષેત્ર

મારહિય ત્રિં (મારતીય) ભરતમા ઉત્પન્ન
થયેલ, ભરત સગંધી

મારિય ત્રિં (માત્રિક) ભારે, ભારવાળા, શુર

મારિયા. સ્ત્રીં (માર્યા) સ્ત્રી, નારી, વધુ

મારુંડ પું (મારુંડ) ભારૂંપક્ષી, જે મુખ
અને એક શરીરવાળુ પક્ષી

માલ. નં (માલ) કપાળ

માલયલ નં (માલતલ) કપાળીતલ, લલાટ

મારુંકી સ્ત્રીં (માલકી) શીયાળણી

માવ પું (માવ) વસ્તુ પદાર્થ (૨) અ

ભિપ્રાય, ચિત્તદ્રિષ્ટિ, ચિન્તાર (૩) છવની

દશ, અવસ્થા (૪) સપ્તમ સ્થાનાદિરૂપ

રિશુદ્ધ પરિણામ (૫) ૮૭ મા મહત્તુ

નામ (૬) રૂપ, રસ, ગન્ધ, રૂપરૂ

આદિ શુભ (૭) મોહ (૮) અનુભાગ,

કર્મનો રસ (૯) યોગનુ પરિણામ (૧૦)

વસ્તુનો શુભ પર્યાય, વસ્તુ ધર્મ (૧૧)

અસ, ભાગ (૧૨) ઉદય, ઉપશમ, ક્ષયો-

પશમ, ક્ષાયક, પારિણામિક અને સનિપા

તિક એ ૭ ભાગ (૧૩) અત કરણનો

ભાવ, લાગણી, ઇન્દ્રિય (૧૪) ચિત્તચિન્તાર,

માનસ વિકૃતિ (૧૫) જન્મ, ઉત્પત્તિ

(૧૬) પારમાર્થિક પદાર્થ, નિવક્ષિત કિ

યાનો અનુભવ કરનારી વસ્તુ (૧૭)

સ્વભાવ સ્વરૂપ (૧૮) ભવન, સત્તા

(૧૯) જ્ઞાન ઉપયોગ (૨૦) નિધિ કર્ત

વ્યોપદેશ (૨૧) આત્મા

માવકાલ પું (માવકાલ) ઉદયિકાદિ ૭

ભાવોની ગ્થિતિ

માવકૂડ નં (માવકૂટ) સપ્તમરૂપ ભાવને

બાધના પાશરૂપ આધાર્મ્યાદિ આ

હારદોહ

માવકેડ. પું (માવકેડ) એ નામનો અક્ષ

રમિત ગ્રહ

भाक्कवर. न० (भाक्कवर) अंतःकरुमां
रहेल अकरादि अक्षरनुं जान.

भाक्कवध. पु० (भाक्कवध) आगमथी लाव-
रुधे ते आवश्यक् श्रुतरुधे पदार्थ अने
तेना उपयोगे पदार्थ.

भाक्कजगण. पु० (भाक्कजगण) लावयस; दुष्ट
लावनी आहुती आपवी ते.

भाक्कण. न० (भाक्कण) लाववु ते.

भाक्कणा. स्त्री० (भाक्कणा) चित्तवृत्ति; पूर्व
संस्कारनुं स्फुरणु; वासना. (२) ससारनुं
अनित्यादि स्वप्न चित्तवत् ते. (३) पांथ
महाप्रतनी पथीस लावना.

भाक्कणीय. त्रि० (भाक्कणीय) लावना करवा
लायक.

भाक्कत्थ. पु० (भाक्कत्थ) तात्पर्य; मतलब.

भाक्कदेव. पु० (भाक्कदेव) आर प्रकाशना
देवता; लवनपति, वायुमन्तर, ज्योतिषी
अने वैमानिक.

भाक्कन्न वि० (भाक्कन्न) अलिप्राय लणुनार.

भाक्कपण. पुं० (भाक्कपण) ज्ञान आदि
आत्माना अन्तरंग गुण.

भाक्कवध. पु० (भाक्कवध) मिथ्यात्वआदि
लाव कर्मेना लब्ध.

भाक्कमण. न० (भाक्कमण) चित्त के ज्ञान-
रूप लाव मन.

भाक्कलय. न० (भाक्कलय) तीर्थकरने अणो-
जने देहाणु प्रकाश भंगण होय ते;
लामेजण.

भाक्कलिंग. न० (भाक्कलिंग) लावसंयम;
परिणाम सद्धित विंग.

भाक्कलेस्सा. स्त्री० (भाक्कलेस्सा) अध्यवसाय के
परिणाम रूप लेश्या.

भाक्कलोय. पु० (भाक्कलोय) लावथी लोक;
लोकना लाव.

भाक्कविडस्समा. पु० (भाक्कविडस्समा) लाव-
कायादिना परिणाम.

भाक्कसंधक. वि० (भाक्कसंधक) ज्ञाने मोक्ष
साथे साधनार.

भाक्कसंसार. पु० (भाक्कसंसार) उदय वगेरे
लावइये कर्मेनुं परिणाम.

भाक्कसच्च. न० (भाक्कसच्च) शुद्ध अंतरात्मा;
परमार्थ संगधी विचार.

भाक्कस्सुत. न० } (भाक्कस्सुत) लब्धव्यक्षररूप
भाक्कस्सुय. } श्रुतज्ञानेना उपयोग.

भाक्कामिगह. पुं० (भाक्कामिगह) भान करतो,
हसतो, अमुक जेष्टा करतो भाङ्गस आपे
तोत्र लोहेरु अम लाव संगधी अ-
लिग्रह-नियम धारवा ते.

भाक्कवि. त्रि० (भाक्कवि) थनार.

भाक्कविद्य. न० (भाक्कविद्य) ज्ञानावरणीय
कर्मेना क्षयोपशमथी ज्ञाने उत्पन्न थयेल
शुद्धादि ग्रहणु करवानी शक्ति; लब्धि
उपयोगरूप लावधन्द्रिय.

भाक्कणी. स्त्री० (भाक्कणी) लावना कर-
वावाणी.

भाक्कित्तरी. स्त्री० (भाक्कित्तरी) अे नाभनी
अेक नदी.

भाक्किय. पु० (भाक्किय) सातभा देवलोकरुं
अेक विमान.

भाक्किय. त्रि० (भाक्किय) विचारेणु; लावना
लावेणु. (२) संस्कार पाभेल; वासित
थये. (३) शुद्ध; निर्दोष.

भाक्कियत्त. पु० (भाक्कित्तात्मन्) शुद्ध
भाक्कियप्प. } आत्मा. (२) अेक अहोरा-
त्रना त्रीश सुहर्तमाना तेरभा सुहर्तनु
नाभ.

भाक्कियप्पा. वि० (भाक्कित्तात्मा) लणवान्
धर्मेनाथनी मुख्य साधनी.

भाक्किय. त्रि० (भाक्किय) थनार; नीपगनार.

भाक्किय. पु० (भाक्किय) अनेनी; जेननेा वर.

भाक्किय. त्रि० (भाक्किय) भीमनेा योग पाभी
तेना गुणमां परिणत थय जय ते

ભાવોમોદરિયા. સ્ત્રી૦ (ભાવમોદરિકા) મનના વિકાગેને રોકવારૂપ ભાવની ઉલ્લાસી કરી તે.

ભાવોદિ. પું૦ (ભાવવિ) ક્ષયોપશમ ભાવે ઉત્પન્ન થઇ ઉદ્યાદિ ભાવને જોનાર અવધિ રાત.

ભાસ્ત. ન૦ (ભાસ્ત) ભાસ્ત-વિવરણ.

ભાસ્ત. પું૦ (ભાસ્ત) તેજ; પ્રકાશ; ચમક; ઝળક. (૨) પક્ષી વિશેષ.

ભાસ્ત. ન૦ (ભસ્ત) રાખ; ભસ્મ. (૨) પું૦ ભસ્મ નામનો રહ મો મદ.

ભાસા પું૦ (ભાસ્ક) ભાષા પર્ણામિ-બોલવાની શક્તિવાળો જીવ. (૨) પત્રવધ્યાસૂત્રના ત્રીજા પદના પંદરમા દ્વારનું નામ. (૩) ત્રિ૦ વક્તા; પ્રતિપાદક.

ભાસ્ત્રા. ન૦ (ભાસ્ત્ર) ચમક; પ્રકાશ.

ભાસ્ત્રાયા. } સ્ત્રી૦ (ભાષણ) કથન; પ્ર-
ભાસ્ત્રા. } તિપાદન.

ભાસ્ત્રવ. પું૦ (ભાસ્ક) બોલનાર; ભાષા શક્તિવાળો.

ભાસ્ત્રાસિ. પું૦ (ભાસ્ત્રાસિ) પ્રકાશનો સમૂહ; સૂર્ય.

ભાસ્ત્રાસિ. પું૦ (ભાસ્ત્રાસિ) ભસ્મશાસિ નામનો ૩૦ મો મદ. (૨) રાખનો દગલો.

ભાસ્ત્રવંત. ત્રિ૦ (ભાષાવત) ભાષાના ગ્રંથ દોષોને જાણનાર.

ભાસ્ત્રા. સ્ત્રી૦ (ભાષા) ભાષા; બોલી. (૨) ભાષાધોગ્ય પુદ્ગળસ્કંધની વર્ગણા-સચ્ચદાય. (૩) ઉપયોગ અને ચતનાપૂર્વક બોલવું તે; ભાષા સમિતિ. (૪) પાનવધ્યા સૂત્રના ૧૧ મા પદનું નામ.

ભાસ્ત્રાજઙ્. ત્રિ૦ (ભાષાજઙ્) બોલવાની શક્તિ રહિત; મૂંઝો.

ભાસ્ત્રાપ્રસિ. સ્ત્રી૦ (ભાષાપ્રસિ) પુદ્ગળોને ભાષાના રૂપમાં પરિવૃત્ત કરવાની શક્તિ.

ભાસ્ત્રાપદ. ન૦ (ભાષાપદ) પ્રતાપના સૂત્રનું ૧૧ મું ભાષાપદ.

ભાસ્ત્રાવિજય. પું૦ (ભાષાવિજય) ભાષાનો નિર્ણય. (૨) દર્શિવાદ; આરમો જન અંગ અન્ય.

ભાસ્ત્રાસમિદ્. } સ્ત્રી૦ (ભાષાસમિતિ) વિ-
ભાસ્ત્રાસમિતિ. } ચારી ચતનાપૂર્વક બોલવું તે.

ભાસ્ત્રાસમિય. ત્રિ૦ (ભાષાસમિત) ભાષા સમિતિયુક્ત.

ભાસિ. ત્રિ૦ (ભાષિ) બોલનાર; કહેનાર.

ભાસિય. ત્રિ૦ (ભાષિ) બોલેલું; કહેલું. (૨) ન૦ બોલવું; કહેવું તે.

ભાસિલ્લ. ત્રિ૦ (ભાષાલ્લ) ભાષાયુક્ત; વાણીયુક્ત.

ભાસુર. ત્રિ૦ (ભાસુર) દેહીધમાન; તેજસ્વી. (૨) ભાસુર નામે ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

મિ. ત્રિ૦ (મિત) ભુઓ “ મિત્ર ” શબ્દ.

મિડડિ. સ્ત્રી૦ (મિડડિ) અકુટિ; ભસ્મર. (૨) નમિનાથજીના ચક્ષુનું નામ.

મિડર. ત્રિ૦ (મિડર) પોતાની મેળે બેદાય તેવું; નાશવંત.

મિડવ્વ. પું૦ (મિર્ગવ) ભૂચક્ષુપિના શિષ્ય.

મિંગ. પું૦ (મિંગ) ભસ્મર; ભમરો. (૨) ભુગલીયાને વાસણ આપનાર કદપ વૃક્ષની એક જાત. (૩) પક્ષી વિશેષ. (૪) કીટ વિશેષ. (૫) કાપધા.

મિંગામિમા. સ્ત્રી૦ (મિંગામિમા) જંબુવૃક્ષના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગામ્પમા. સ્ત્રી૦ (મિંગામ્પમા) જંબુવૃક્ષના નેત્રત્ય ખુણાના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગા. સ્ત્રી૦ (મિંગા) જંબુવૃક્ષના નેત્રત્ય ખુણાના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગાર. પું૦ (મિંગાર) ઝારી; સોનાનો કળશ. (૨) પક્ષી વિશેષ.

मिनिरीडि पु० (मिनिरीडि) ऐक योधिन्द्रिय
७५ लुंगरीट

मिगु. पु० (मृग) पाण्डु स्रक्ष गया पछी
तथापमा पोपडा अधाय ते

मिजा. स्त्री० () अभ्यगान, नाविश.
मिडमालिया स्त्री० (मिडमालिका) लौडीनी
भाजा

मिडिमाल } पु० (मिडिमाल) सख
मिडिवाल. } विशेष, छरे

मिमसार } पु० (विमसार) श्रेष्ठिक
मिमिसार } राजानु अपर नाम

मिमी. स्त्री० (मिमी) पाछ विशेष, डोढकु

मिक्कल न० (मेक) शिक्षा, भीष (२)
लिखा समूह

मिक्कलकाल पु० (मिक्कलकाल) शिक्षाकाल,
गोथरीना समय

मिक्कललामिय. पु० (मिक्कललामिक) अनादर
' पूर्वक पुनः पुनः भजे ते लेरी ओवे
अभिग्रह धरी गेपयु करनार साधु

मिक्कलवित्ति स्त्री० (मिक्कलवित्ति) भीष
भागीने शुभदान यथापवु ते

मिक्कला स्त्री० (मिक्कल) शिक्षा गोथरी

मिक्कलाय पु० } (मिक्कल) लिखु साधु
मिक्कलक. } (२) लिखारी

मिक्कलाग } (२) लिखारी

मिक्कलायर वि० (मिक्कलकर) भीषारी,
भागी भानार.

मिक्कलायरिया. स्त्री० (मिक्कलकर्या) शिक्षा
भागवी, गोथरी करवी

मिक्कलायरी. स्त्री० (मिक्कलकरी) शिक्षा लेना
जु ते, गोथरी

मिक्कलालामिय पु० (मिक्कललामिक) लिखुक
विशेष

मिक्कल. पु० स्त्री० (मिक्कल) लिखुक, साधु, सुनि

मिक्कलचरिया. स्त्री० (मिक्कलचर्या) लिखुकी
यथा, साधु साभायारी

मिक्कलुणी स्त्री० (मिक्कली) सापरी, आया

मिक्कलधम्म पु० (मिक्कधम्म) क्षमा, निर्दो-
षता, सज्जता, आदि दस प्रकारने यति

धर्म

मिक्कलपडिमा स्त्री० (मिक्कलप्रतिमा) लिखु-
साधुनी आर पडिमा-अभिग्रह विशेष

मिक्कलपडिया. स्त्री० (मिक्कलप्रतिमा) साधुने
उद्देश, साधुनु निमित्त

मिक्कलपु पु० (मिक्कल) साधु, लिखुक

मिक्कलोड. पु० (मिक्कल) लिखुना आधार
रहेनार औद्ध वगेरे अन्यदर्शनी साधु

(२) लिखारी

मिगु पु० (मृग) पडकी टाय (२) डाट,
गीरे

मिगुडि स्त्री० (मृगुडि) बकुटि

मिगुपडया. न० (मृगपतन) परतनी टाय
उपरथी पडी सख ते, बेरप जथापात,

भाण भरखुने ऐक प्रकार

मिह पु० (मृह) सेरक, नोकर (२) वि०
सारी रीते पोष्य करनार. (३) पोषणीय.

मिहकुंड. वि० (मिहकुण्ड) लुओ " लि-
क्याड " शब्द

मिह न० (मेह) कर विशेष, दस विशेष.

मिह्ला. स्त्री० (मिह) दोष (२) भजेना
पदार्थोभा अत्यन्त आसक्ति

मिहिकय. वि० (मिहिकयित) दोषावे तेवु,
सुद्ध

मिह्यासि पु० () पक्षा विशेष

मिरण न० (मिर) बेदधेन, डाट

मिरण स्त्री० (मिरा) भारी मुडी

मितग्र. } पु० (मृत्तक) सेवक, नोकर
मितग } याकर

मिति. स्त्री० (मृति) आशुपिका, शुभदान

मित्त. न० () नदीनी बेयाड (२)
आधीयु इणादिना अर्द्ध भाग

મિસાળ } નં () અડધીયુ, અડધુ
 મિસાળ. } ગાપેલ. (૨) કકડો.
 મિસાર ત્રિં (મેતુ) ભેદનાર
 મિત્તિ સ્ત્રીં (મિત્તિ) ભીંત, દીવાલ
 મિત્તિગુલિયા. સ્ત્રીં (મિત્તિગુલિકા) ઓટલો,
 ચોતરો
 મિત્તિય પું (મિત્તિ) ભિત્તિ દેશનાસી
 મિત્તિલ નં (મિત્તિલ) એ નામનું દશમા
 દેવલોકનું એક પિમાન.
 મિત્ત્ર ત્રિં (મિત્ત્ર) ભેદાપેલ, ફાટી મપેલ
 (૨) ભિન્ન, ગૂઢુ (૩) પ્રસ્તુતિત (૪) રિ
 લક્ષણ (૫) પરિત્યક્ત (૬) ઓછુ, ન્યૂન
 મિત્ત્રમુદ્ધુત નં (મિત્ત્રમુદ્ધુત) અત્યુદ્ધત,
 ન્યૂનમુદ્ધત
 મિયગ પું (મતક) નોકર, આકર.
 મિયગાય પું (મેદગાત) સૂર્યના એ મા-
 પડવા વચ્ચેનું અતર અર્ધાન્ એક માડ
 લેથી બીજે માડલે જવાનો માર્ગ
 મિલિંગ પું (મિલિંગ) મસૂર, ધાનની
 એક જાત
 મિલિંગ. પું () અભયગન
 મિલ્લ પું (મિલ્લક) લિલ્પ, આહોડી,
 શિકારી
 મિલ્લગા સ્ત્રીં (મિલ્લગ) જમીનની ફાટ,
 કાળી જમીનમા શીયાળામા ચીરા
 પડે છે તે
 મિલ્લુય નં (મિલ્લુક) જુઓ “મિલ્લુગા” શબ્દ
 મિલ્લ પું (મિલ્લ) એ નામનો એક અ
 નાર્ય દેશ
 મિલ્લાગ્ર પું (મિલ્લાગ્ર) લિલ્લામાનું વૃક્ષ
 મિસ નં (મિસ) કમળતન્તુ કમળનો
 કદ (૨) ખાવાનો એક પદાર્થ (૩)
 આસન પ્રિશેપ
 મિસં. મં (મિસમ) અતિશય, ઘણું
 મિસકંદ. પું (મિસકંદ) સકરપારા, મિથાન
 વિશેષ

મિસરા સ્ત્રીં () માછના પકડવાની
 એક જાતની જાળ.
 મિસિંગ. નં (મિસિકા) યોગીનું એક
 મિસિયા સ્ત્રીં } આસન
 મિસોલ. નં () નૃત્ય પ્રિશેપ
 મી. સ્ત્રીં (મી) ભય (૨) ત્રિં ડરનાર,
 ભીર, બીકણુ
 મીમ ત્રિં (મીમ) ભયકર, ડરાવનાર (૨)
 પું દક્ષિણ તરફના રાક્ષસ જાતના
 વ્યતર દેવોનો ઇન્દ્ર (૩) દ્રૌપદ આચાર્ય-
 અનુષ્ઠાન. (૪) ભરતખડના ભાવી સાતમા
 પ્રતિવાસુદેવ (૫) હસ્તીનાપુરના એક
 રાજપુરુષ
 મીમસેણ. પું (મીમસેણ) એ નામના ગત
 અવસર્પિણીના ઠંડા કુલકર (૨) આનતી
 ચોવીસીના સાતમા પ્રતિવાસુદેવ. (૩)
 બીમસેન નામનો એક કુમાર
 મીમાસુર નં (મીમાસુર) એ નામનું એક
 શાસ્ત્ર
 મીમાસુરુક્ષ નં (મીમાસુરુક) બીમાસુરનું
 એક પ્રાચીન શાસ્ત્ર.
 મીય. ત્રિં (મીત) ભય પામેલ.
 મીર ત્રિં (મીર) ડરપોક, બીકણ,
 ભયભીત
 મીસાળ. પું (મીસાળ) બીખમક નામના
 રાજા
 મીસાળ ત્રિં (મીસાળ) ભયકર
 મુગ્ધાસર. પું (મુગ્ધાસર) નાગરાજ, મોટો
 સર્પ
 મુગ્ધા. પું (મુગ્ધા) સર્પ
 મુગ્ધા ત્રિં (મોગ્ધા) પૂજક, સેવા-
 કારક
 મુગ્ધા પું (મુગ્ધા) એક દેવ જાતિ, ના
 ગુકુમાર દેવ (૨) ભોગી, વિવાસી
 મુગ્ધાગ્ર. પું (મુગ્ધાગ્ર) વ્યતરદેવની
 મહોદર નામની એક જાત

મુગ્ધગર્વદ. સ્ત્રી (મુગ્ધાવતી) } એક ધ્વજા-
મુગ્ધગા. સ્ત્રી (મુગ્ધા) } ણી; અ-

નિશાપ નામના મહોરગેન્દ્રની એક અગ્ર-
મહિષી.

મુગ્ધપરિસ્પ. પુ. સ્ત્રી (મુગ્ધપરિસ્પ) ભુ-
ગ્ધી મતિ કરનાર પ્રાણી; ગોહ, ઉદર,
ખિસકોલી વગેરે તિર્થે પચે દિય.

મુગ્ધમોચગ. પુ. (મુગ્ધમોચક) સર્પના રિપને
ઉતારવાનું એક રત્ન-મણિ.

મુજળ. નં } (મોજન) જમણ, ભોજન.
મુજળા. સ્ત્રી }

મુંજિય. નં (મુંજિત) અર્ધ શેકેલું, શેકે
વિગેરે.

મુંજિર. વિ. (મોજનશીલ) ભોજનનાર

મુંમલ પુ. (મુમલ) મર્શિનું પાત્ર

મુસ્લ વિ. (મુજ-વુમુક્તિ) ભૂખથી દુર્બળ
થયે; શુષ્ક દેહવાળો.

મુસ્લા સ્ત્રી (મુસ્લા) ભૂખ, શુધા.

મુગા વિ. (મુગ) ભાગેલું, નમી ગયેલું

મુગામગ. વિ. (મુગમગ) અત્યંત વાડુ

મુજંગ. પુ. (મુજંગ) નાગ, સર્પ

મુજંગમ. પુ. (મુજંગમ) સર્પ.

મુજ વિ. (મોજ) કંપનીય, સાધુને
ભોગવવા યોગ્ય.

મુજ. પુ. (મજ) શક્તિ વિશેષ (૨) નં
તે પ્રકારની છાન

મુજ વિ. (મૂજ) પ્રભૂત, ધણ

મુજતર } વિ. (મૂજસ્તર) મારુજ, અત્યંત.
મુજવર. }

મુજિય. વિ. (મુજ) શેકેલું ધાન્ય (૨)
પુ. ધાણા, શેકેલા જવ.

મુજો. મ. (મૂજ) વધારે, ધણ, અત્યંત
(૨) પુન, બીજી વાર.

મુજોમુજો મ. (મયોમૂયમ) તાવવાર,
પુન પુન.

મુત્ત. વિ. (મુત) ભોગવેશ; ખાધેલ. (૨)
સેવિત. (૩) અનુભૂત. (૪) નં ભક્ષણ;

ભોજન. (૫) વિષ વિશેષ

મુત્તુત્તર. નં (મુત્તેતર) ખાધા પડી;
ભોજન સમય પડી.

મુમ્મા. } સ્ત્રી (મૂ) બકરી.
મુમ્મા. }

મુય. પુ. (મુજ) ભુજ, બાહુ, હાથ

મુયંગ. પુ. (મુજંગ) સર્પ, નાગ.

મુયગ પુ. (મુજગ) સર્પ, નાગ, (૨) સર્પને
રમાડનાર ગારડી.

મુયગપરિસ્પસમુચ્છિમ. વિ. (મુજગપરિસ્પ-
સમુચ્છિમ) ભુજળગથી ચાલનાર નોળીયા
વગેરે તિર્થે.

મુયગપરિસ્પી સ્ત્રી (મુજગપરિસ્પી) ભુ-
ગ્ધી ચાલનાર તિર્થેપચેદિયની સ્ત્રી
વતિ.

મુયગવદ પુ. (મુજગવતિ) મહોરગ જનના
વાણ્યવતર દેવતા.

મુયગવદ સ્ત્રી (મુજગવતી) મહોરગના ઇન્દ્ર
અતિક્રાંતી બીજી અગ્રમહિષી.

મુયગા સ્ત્રી (મુજગા) મહોરગના ઇન્દ્ર
અતિક્રાંતી પ્રથમ અગ્રમહિષી.

મુયપરિસ્પ. પુ. (મુજપરિસ્પ) ભુગ્ધી ચા-
લનાર તિર્થે પચેદિયની એક જાત;
ઉદર, ખિસકોલી વગેરે.

મુયમોયગ. પુ. (મુચમોચક) નીશા ઝગના
રત્નની એક જાત, ભુજમોચક મણિ.

મુયસળ વિ. (મુચસાર) નોળીયુ, ઘો વગેરે,
નિર્થે પચેદિયની એક જાત.

મુયા સ્ત્રી (મુજા) ભુજન, બાહુ.

મુચ્છિય () ધગ ભરેલું;

મુલ વિ. () બ્રહ્મ થયે; બુદ્ધો
પડે.

મુચળ નં (મુજ) લોક, જગત.

મુવળપદ. પુ० (મુવળપતિ) દેવતાની એક
જાત, લવનપાત દેવતા

મુસ પુ० (મુસ) તૃણ વિશેષ, ભુસ્તે

મૂ. સ્ત્રી० (મૂ) પૃથ્વી

મૂહ સ્ત્રી० (મૂતિ) સપતિ (૨) રાખ,
ભરમ (૩) વૃદ્ધિ (૪) છવરક્ષા.

મૂહકમ્મ ન૦ (મૂતિકર્મ) રાખની ચપડી
આપવી, દોરા ધાગા કરી આપવા તે,
આશિર્વાગી ભાવનાનો એક પ્રકાર (૨)
મત્રાદિથી પરિત કરેલ વસ્તુ

મૂહકર્મિય ત્રિ० (મૂતિકર્મિક) મત્રથી
દોરા ધાગા કરી આપે તે

મૂહુ ત્રિ० (મૂવિહ) અત્યત, ઘણું

મૂહપણ } ત્રિ० (મૂતિપ્રજ્ઞ) છવરક્ષાની
મૂહપત્ર. } બુદ્ધિવાળા (૨) જાનની
વૃદ્ધિવાળા અનન્ત જ્ઞાની

મૂહલેવ પુ० (મૂહલેવ) ભૂક્ષેપ, સકેત,
ધર્મારો

મૂહાર ઘ૦ (મૂહસ્કાર) ભૂયસ્કારબધ કર્મે
બધનો એક પ્રકાર, એક બધે અનેક
ધર્મનું બાધનું તે

મૂત પુ० (મૂત) પ્રાણી, છવ (૨) વન
રપતિકાવના છવ. (૩) જૂત નામનો
દીપ અને સમુદ્ર

મૂતણ ન૦ (મૂતણ) તૃણ વિશેષ,
ધાસ

મૂતિય ત્રિ० (મૂતિક) પાચ જૂતથી અનેન,
પાચ જૂત સમન્ધી

મૂતોદ પુ० (મૂતોદ) એ નામનો સમુદ્ર

મૂમ્હ પુ० (મૂમ્હ) ભૂમદાન નામનું ૨૧
સુ મુર્તિ

મૂમિ સ્ત્રી० (મૂમિ) પૃથ્વી (૨) કાળ,
વખત (૩) સ્થળ, જગ્યા

મૂમિચ્છા સ્ત્રી० (મૂમિચ્છા) પૃથ્વી, સ્થાન

મૂમિચ્છંપ પુ० (મૂમિચ્છંપ) ધરતીકંપ

મૂમિચ્છ ન૦ (મૂમિચ્છ) ભાવર્થ શુદ્ધ

મૂમિચ્છ પુ० (મૂમિચ્છ) જમીન ઉપર ચા
લનાર પશુ અન્યર તિર્થંચ

મૂમિદેવ. પુ० (મૂમિદેવ) શાશ્વત

મૂમિમામ પુ० (મૂમિમામ) ભુમિનો પ્રદેશ,
સ્થાન

મૂમિરુહા પુ० (મૂમિરુહા) ભૂદેહા, વનરપતિ
વિશેષ

મૂમિસણ્વિ ત્રિ० (મૂમિસણ્વિ) ભૂમિમા વિ
સ્તરનાર

મૂમિસેજ્ઞા સ્ત્રી० (મૂમિસેજ્ઞા) પૃથ્વીની શય્યા,
જમીન ઉપર સુવ-પથારી કરવી તે

મૂય પુ० (મૂય) પ્રાણી, છવ (૨) જૂત
કાળ બ્યતીત સમય (૩) વનરપતિ અને
તેમા રહેલ છવ વિશેષ (૪) જૂતદેહતા,
બંતર દેવતાની એક જાત (૫) જૂત
દીપ અને જૂતસમુદ્ર (૬) જૂતેન્દ્ર નામે
નામકુમાર દેવતાનો ધન્દ (૭) ત્રિ० જ્ઞા
માન, તદ્વૃષ, તેના જ્યેષ્ઠ (૮) નિશ્ચિત
સ્થાનમા રહેલ પદાર્થ (૯) પ્રાપ્ત, લબ્ધ,
(૧૦) વાસ્તવિક, યથાર્થ (૧૧) વિદ્યમાન
(૧૨) ન૦ પ્રકૃત્યર્થ (૧૩) દક્ષ, ઝાડ.

મૂયસ્કાર. ત્રિ० (મૂયસ્કાર) ભુઓ 'ભૂગર'
શબ્દ

મૂયમાહ પુ० (મૂયમાહ) જૂતનો વળગાડ

મૂયમામ પુ० (મૂયમામ) છવ સમુદ્ર

મૂયણ્ચ સ્ત્રી० (મૂયણ્ચ) એ નામની એક
વનરપતિ

મૂયત્ય પુ० (મૂયત્ય) યથાર્થ જ્ઞાન, સાચી
વાત

મૂયવિદ્ય પુ० (મૂયવિદ્ય) નામાનુર્ન આચાર્યના
શિષ્યનું નામ

મૂયવિદ્યા સ્ત્રી० (મૂયવિદ્યા) અતગત સૂતના
સાતમા વર્ગના તેરમા ગ્રંથવધનનું નામ
(૨) રામચંદ્ર નગરના શ્રેણિક રાજની
બુધદિતા નામે રાણી (૩) સ્થિતિશક્તિની
બહેન

भूयमंडलपविमत्ति. पु० (भूतमंडलप्रविमत्ति)
 भूतमण्डली विशेष रचनायुक्त नाटक,
 नाटकना उर प्रकरमानो अेक
 भूयस्मख. पु० (भूतज्ज) भीष्मज्जु आऽ
 भूयस्व न० (भूतरूप) जे इ-गमा गोठधी
 अधाध नथी ते.
 भूयलिवि स्त्री० (भूतलिवि) लिपि विशेष.
 भूयगडिस्ता. स्त्री० (भूतवतमा) अेक
 छन्दाणी
 भूयवाह पु० (भूतवादिन्) व्यतरानी सोण
 जतिभानी अेक जत
 भूयवाय पु० (भूतवाद) दष्टिवाद नामे आ-
 रमा अगसत्रनु अपर नाम (२) यथार्थ
 वाद
 भूयविज्ञा स्त्री० (भूतविद्या) भूत विगरेने
 डाढनानी विद्या, भन्नादि प्रयोग
 भूयवेज्ज. पु० (भूतवैद्य) भूतने डाढनार वैद्य
 भूयसिरी. स्त्री० (भूतश्री) अे नामनी
 अेक आलणी
 भूया. स्त्री० (भूता) स्थुनिलदनी अहेन
 (२) सुदर्शन गाथापतिनी छीकरी (३)
 छन्दाणीनी अेक राजधानी
 भूयारण्ड. पु० (भूतानन्द) दक्षिण दिशाना
 नागकुमारनो छन्द (२) काल्पिक महाराज
 नो अेक हाथी
 भूयाधाम पु० (भूतवाद) सहभूत वस्तुनो
 वाद
 भूयइ पु० (भूयति) राज, भूपति
 भूयसण न० (भूयण) भूपण, दागीनो,
 धरेणु
 भूसा स्त्री० (भूषा) शोभा, दीप्ति
 भूस्तियगी स्त्री० (भूषिताङ्गी) भूषित थयेली
 स्त्री
 भूस्तिय पु० (भूषित) शोभायमान
 भूस्तियंग. वि० (भूषिताङ्ग) जेनु अग भू-
 णित होय ते.

भूस्तियंगी स्त्री० (भूषिताङ्गी) आभूषण्णी
 भूषित थयेव स्त्री.
 भे अ० (भोग्) सम्पादन, आमन्त्रणसूचक
 अव्यय
 भेउर वि० (भिदुर) निमलित थनार,
 दुगिदुटी जनाइ
 भेंडी. स्त्री० (भिंडी) अे नामनु वृक्ष, बींड़ी
 भेत्तार पु० (भेत्तृ) भेदन करनार, तोड़ी
 हैड़ी नामनार.
 भेद पु० (भेद) भेद, प्रकार (२) लुहु
 पडु, पडित थनु
 भेदिय वि० (भेदित) लुहु पाडेहु
 भेय. पु० (भेद) भेद, लूफा, नोभु पाडु.
 (२) राजनीतिना आर भेमानो अेक
 भेद, दुश्मनना पक्षभा भेद पाडी तेनु
 अण तोडु ते
 भेयकर. वि० (भेदकर) विभेदकर्ता
 भेयण. वि० (भेदक) भेदकारक.
 भेयण. न० (भेदन) डाडु, तोडु (२)
 कर्मप्रकृतिना रसनो धात करवो ते
 भेयणी स्त्री० (भेदनी) भेदनारी, लागनारी
 भेरव. वि० (भेर) लउकर, उराननार.
 (२) पु० राक्षस आदि लयकर आणी
 भेरि स्त्री० (भेरि) } अेक प्रकारनु वागु,
 भेरी स्त्री० (भेरी) } नगाइ
 भेरताल. पु० } (भेरताल) वृक्ष विशेष
 भेर्याल }
 भेल पु० (भेल) भुजोवननी शाखा (२)
 ते शाखानो पुइय
 भेसग पु० (भौषक) इक्षिभणीना पिता,
 भैण्ड-वनगरना अेक राज.
 भेसज. न० (भेषज) औषधि, दवा
 भेसज्ज न० (भेषज्य) औषधि, दवा
 भेसण. वि० (भेषण) लयकर, उरामणु
 (२) न० उरु भूनु
 भेसणा. स्त्री० (भेषणा) भी-देषाङ्गी.

મોચળ નં (મોજન) આહાર, ખાદ્ય પદાર્થ
(૨) ખાણ, જમણ, ભોજન.
મોચળમંદ્ય. પું (મોક્ષમંદ્ય) ભોજનશાળી.

મોચળવિપ્પરિયાસિયા. સ્ત્રીં (મોજનવિ-
પ્પરિયાસિયા) વિપરીત રીતે ભોજન
કરતું તે

મ.

મમ્મિ. પું (મદ) અદ્ધાર, અભિમાન
મમ્મ પું (મ્મ) હરણ, મ્મ
મમ્મ. વિં (મન) અભિમાન, ઇષ્ટ
મમ્મ વિં (મન) મરેણુ
મમ્. સ્ત્રીં (મનિ) મતિ, બુદ્ધિ (૨) યાન
રિગેય, ઇદ્રિય અને મનથી ઉત્પન્ન થતું
જ્ઞાન.

મમ્મ નં (મતિક) વાવેલા બીજને દાક-
વાને દતાગતી પાળ્યા બાધરાખા આપતો
લાકડાનો એક કંકડો.

મમ્મપ્રાણ. નં (મતિ-પ્રજ્ઞાન) વિપરીત
મનિજ્ઞાન, મિથ્યાદર્શન યુક્ત મનિજ્ઞાન

મમ્મ પું (મ્મજ્ઞ) સિદ્ધ

મમ્મમ્મ નં (મનિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાનનું દર્શન,
ચતુર્દશન કે અચતુર્દશન બેમાનું એક

મમ્મનાળ નં (મતિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાન. પાથ
ઇદ્રિય અને મનથી રિગેય બોધ થાય તે

મમ્મનાળાવરણ નં (મનિજ્ઞાનવરણ) જ્ઞાના-
વરણીય દર્શનની એક પ્રકૃતિ

મમ્મનાળિ વિં (મનિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાનની
મમ્મનાળિયા. સ્ત્રીં (મનિજ્ઞાનિક) એક જાત
બુનિની શાખા.

મમ્મન વિં (મતિમ્) બુદ્ધિમાન વિવેચી
મમ્મ સ્ત્રીં (મનિ) મહિમા દારૂ ધરાય

મમ્મ. વિં (મનિ) મેલું મપિન.

મમ્મલિય વિં (મનિ) મપિન થયેલું.

મમ્મ વિં (મન) મગી મપેય, મુવેલું
ન-મપેય.

મમ્મનાળ. પું (મતિમાન) વિવેચનધર્મ
ગમ્મનો મના (૨) એક સાધુનું નામ

મમ્મ વિં (મ્મ) મ્મ, કામળ.

મમ્મ. સ્ત્રીં (મ્મ) કામળ (સ્ત્રી રિગેય)

મમ્મ પું (મુન્મ) વાદ્ય વિગેય. (૨) દેવ
વિગેય

મમ્મ. પું } નં (મુન્મ) મુન્મ, મુન્મ
મમ્મ પું }

મમ્મકુન્મ. નં (મુન્મ) મુન્મકુન્મ, મુન્મ
મન્મક

મમ્મ. વિં (મુન્મ) મુન્મ કામળ

મમ્મ નં (મુન્મ) એક પ્રકારનું દ્રવ્ય

મમ્મલિય નં (મુન્મલિય) સંકેત

મમ્મલિ. પું (મૌલિ) મુન્મ (૨) પાપડી

મમ્મલિ પું (મુન્મલિ) એક પ્રકારનો સર્પ
કે જે દેખી વિન્મત્રી ન થકે તે (૩)

વિં વિન્મત્રી.

મમ્મલિય. વિં (મુન્મલિય) ધોતીઆની
દાઢી વાગેય

મમ્મલિય વિં (મુન્મલિય) મુન્મલિય-કમ-
મમ્મલિય. } વડોપતી માફક બે
દાઢ બેડી અગતિ કરેય (૨) ખીનેય

મમ્મલિય. વિં (મુન્મલિય) બુન્મ "મ-
ઉપિય" સમ

મમ્મ પું (મ્મ) મેર, મપૂ પત્રી

મમ્મ સ્ત્રીં (મ્મ) મે-પી, દેવ.

મમ્મ પું (મ્મ) મિન્મ.

મંકાદ પું (મન્મ) એક અનુદત્ત મન્મ

મંકાર પુ૦ (મકાર) મકાર, મ શબ્દ
(૨) “મ” અવ્યય
મંકુણ પુ૦ (મત્કુણ) હાથીના જેવા ગોળ
પગવાળા પશુની એક જાત (૨) માકડ.
મંલ. પુ૦ (મહુ) પેટીની અદર પાટીયામા
ગોઠવેલા ચિત્રોને કાચદારા દેખાડી આજી
વિકા ચલાવનાર એક જાતના લિઘ્નક,
મખલિલોક (૨) ગોશાળાના પિતાનું
નામ
મંલલિ. પુ૦ (મહુલિ) ચિત્રની પેરી બનાવી
આજીવિક ચલાવનાર, ગોશાળાનો પિતા
મંલલિપુત્ત પુ૦ (મલલિપુત) મખલિનો
પુત્ર ગોશાળા, આજીવકે મતનો પ્રવર્તક
એક સાધુ
મંગ. પુ૦ (મ) ધર્મ
મંગરિયા સ્ત્રી૦ () વાણીશીપ
મંગલ ન૦ (મજલ) મગળ, યત્યાજ (૨)
માગલિક પદાર્થ દ્રો, સરસન, ચદન,
અક્ષત વગેરે (૩) મગળાચરણનો પાઠ,
નમસ્કાર મત્ર (૪) નાટકનો એક પ્રકાર,
૩૨ માનુ પ્રથમ નાટક (૫) નિમ્મક્ષય
(૬) નિમ્મક્ષયનું કારણ (૭) ઇષ્ટાર્થ સિદ્ધિ
મંગલા સ્ત્રી૦ (મજલા) પાચમા તીર્થકરની
માતા
મંગલાચર પુ૦ (મજલાચર) સામસ્ય પર્વતનું
એક દૂર
મંગલાચરી સ્ત્રી૦ (મજલાચરી) પૂર્વમહા-
નિરૂદ્ધના દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી
આત્મી વિગ્ન
મંગલાચરીકૂડ પુ૦ (મજલાચરીકૂડ) સોમનસ
વખારા પર્વતના સાત કૂટમાનુ ત્રીજું કૂટ
મંગલાચર પુ૦ (મજલાચર) નનિનકૂટ વ-
ખારા પર્વતની પૂર્વ અને પશ્ચિમ તર-
ફની પશ્ચિમે બનેલી વચ્ચેનો ક્ષેત્ર ત્રિ-
ભાગ, મદાનિરૂદ્ધાત્મક એક વિગ્ન (૨)

એ નામનુ પાચમા દેવલોચન એક ત્રિ-
માન. (૩) દેવ વિગ્ન.
મંગલાચરકૂડ પુ૦ (મજલાચરકૂડ) નવિ
નકૂટ વખારા પર્વતના ચાર કૂટમાનુ ચોથું
કૂટ-શિખર.
મંગલાચર. સ્ત્રી૦ (મજલાચર) જુઓ “મ
ગલાચર” શબ્દ.
મંગલ. ન૦ (માગલ્ય) માગલિક, મગળ
મંગી સ્ત્રી૦ (મત્રી) રૂઝામતી પ્રથમ
મૂર્છના
મંજુ પુ૦ (મજુ) બગલો રણગણકો (૨)
આર્યમથુ નામના જૈન આચાર્ય
મંજુલ. ત્રિ૦ () અમુદર, અસમજસ
મંજુસ પુ૦ (મજુ) ભુજપરિસર્પની એક
જાત
મંચ પુ૦ (મજ) ખાટલો, ઢોલિયો, માચડો,
ઉંચી બેઠક
મંચાદર્મચ પુ૦ (મજાતિમચ) જે યોગમા
સૂર્ય, ચન્દ્ર અને નક્ષત્રની સ્થિતિ માચા
ઉપર ગોઠવેલ માચના આકારની હોય
તે યોગ (૨) રસ્તા ઉપર માચસોને
બેસનાને માચા ઉપર માચડો બાધી
ગોઠવેલ બેઠક.
મંચાલત્ત ત્રિ૦ (મજાણત) માચામા ગોપની
રાખેલ
મંજરી સ્ત્રી૦ (મજરી) આખાનો મોર,
મજરી
મંજિઘા સ્ત્રી૦ (મજિઘ) મોરપિંડના વચ્ચે
રહેલુ ચન્દ્રક-ધોળો ચાદલો
મંજિઘા સ્ત્રી૦ (મજિઘ) મજાઈ, રંગામા
વપરાતો એક લાન પદાર્થ
મંજિઘિય. પુ૦ (માજિઘ) મજાઈનો રંગ
મંજુ. ત્રિ૦ (મજુ) સુંદર, મનોહર (૨)
ધિય, ઇષ્ટ.
મંજુગોસા. સ્ત્રી૦ (મંજુગોસા) દિશાક્રમાર
દેવતાના નામ

મંજુલ. ત્રિં (મન્જુલ) સુન્દર, મનોહર. (૨)
કામળ.

મંજુસ્સરા સ્ત્રીં (મન્જુસ્વરા) અમિતુભાર
દેવતાની ધટા. (૨) ત્રિં મધુર અવાજ
વાળુ.

મંજૂસા સ્ત્રીં (મન્જુષા) મગળાવર્તા વિગ્ન-
યતી મુખ્ય નગરી (૨) પટારો, પેટી.

મંડ. પું નં (મગડ) સાર, તરવ. (૨)
રસ.

મંડગ પું (મગગ) ગાડા, માલપુવા, રોટલી
મિશેર. (૨) ત્રિં વિચૂષક, ગોલાવનાર.

મંડણ નં (મગડન) અવકૂટાર; ધરેણુ (૨)
પોશાક, શયુગાર

મંડણધાર્દ સ્ત્રીં (મગડનગરી) બાળકને
પોશાક પહેરાવનાર સ્ત્રી, પામ ધાવ
માતામાની એક.

મંડન નં (મગન) શયુગાર; ધરેણુ

મંડવ. પું (મગવ) જેનાથી અટી ગાઉ દૂર
ગામડા હોય તેવું અગ

મંડલ. નં (મગલ) ચન્દ્ર સૂર્યનું મડગ,
માડયું (૨) સૂર્યનું મિમાન, અર્ધનું મિમ
(૩) વાસુદેવ બળદેવની જેડી (૪)
આર મનિના મડગરૂપ સંસાર (૫) ગોળ
કુમળું (૬) ગામ કે શહેરની આજુબાજુ
ફરતો પ્રદેશ; ગામનો સીમાડો (૭) મછને
ખુશાલીમા મળેલ જમીન (૮) દેશ
(૯) અરિસાનો કાચ-ખાપ કે જેમા
પ્રતિમિમ દેખાય તે.

મંડલપ્પ પું (મગડનક) બાગ મામા અથવા
સાક રતિ પ્રમાણનું એક વજન

મંડલમા. પું (મગડલામ) તપવાર,

મડલવાય. પું (મગડવજત) મડગાકાર

જમીન બનાવવા માટે રજાદિનું ઉપેક્ષુ

મડલપચિમત્તિ સ્ત્રીં (મગડનપચિમત્તિ) મ

ડગની વિશેષ ગમ્મના પુખ્ત એક નાટક.

૩૦ માનુ દશનું નાટક

મંડલપ્પવેસ. પું (મગડલપ્પવેસ) ૨૯ ઉત્ક-
લિક સૂત્રમાંનું ૧૯ મુ.

મંડલરોમ. પું (મગડલરોમ) મડગ-દેશનો
રોગ.

મંડલવતિ પું (મગડલવતિ) દેશનો ધણી;
રાગ.

મંડલવાય પું (મગડલવાત) મડગાકારે
વાતો વાયુ.

મંડલિ પું (મગડલિ) એક પ્રકારનો મુ-
કુચિ સર્પ. (૨) કુત્સગોત્રની એક શાખા.
(૩) તે શાખામાનો પુરૂષ. (૪) માર્ગલિક
રાગ

મંડલિક. પું (મગડલિક) માનુષોત્તર પર્વત.

મંડલિવંધ. પું (મગડલિવંધ) એક પ્રકારની
હાનીતિ, અમુક ક્ષેત્રની મર્યાદા બદલ
અપરાધીને જવા ન દેવો તે (૨) મડગ-
સંપ્રદાયનું બધારણ-વ્યવસ્થા.

મંડલિમોગ પું (મગડલિમોગ) સ્વાધુની
મડગીમા બેસી બેઠાન કરવું તે.

મંડલિય પું (મગડલિક) મડગેશ્વર રાગ.
(૨) કોટની માફક આરે તરફ ફરતો
મક્કાકાર પર્વત

મંડલિયરાય. પું (મગડલિકરાય) માર્ગલિક
રાગ

મંડલિયાયાય. પું (મગડલિકવત) મડગ
રૂપે બમતો વાયુ, ચકાવો ખાતો વાયુ.

મંડલ્લી સ્ત્રીં (મગડલી) મરડાળી, સમુદાય.

મંડવ પું (મગ) જેવોથી વીંટાયેલ માડવો.
(૨) જેનાથી અટી ગાઉ દૂર ગામડા હોય
તેવું સ્થળ, ગામ વિશેષ

મંડવ નં (મગવ) ગોત્ર વિશેષ. (૨)
પું આં તે ગોત્રમા જન્મેલ

મંડવિય. ત્રિં (મગવિક) મડગબદ્ધ થઈ
કુનાર.

મંડવશયણ. પું (મગવજન) અપેક્ષાનક-
નું ગાત્ર

મંડાવળધાઈ. સ્ત્રી (મગજગત્રી) બાગકને
શશુગારનાર દારસી

મંડાવળ. પુ (મગજ) આભરણ પહેરાનાર

મંડિતપુત્ર પુ (મંડિતપુત્ર) એ નામના
ધીરપ્રભુના એક ગણધર

મંડિપાહુડિયા. સ્ત્રી (મણિપ્રાશસ્ત્રિકા) માડા
અથવા કોઈ નમુનો અથવા ભાગ કોઈને
માટે તૈયાર કરેલ હોય તે સાધુએ લીડુ
હોય તે, કિશ્કાનો એક દોષ

મંદિય ન (મણિક) નાથ વિશે

મંદિય ત્રિ (મણિક) બુદ્ધિ, શશુગારના
(૩) મહાધીર સ્વામીના જુદા ગણધરનું
નામ (૩) ગોશાળાનો નાજો પછટ્ટ
પરિહાર

મંદિયકુચ્છ પુ (મણિકુચ્છ) } રાજ
મંદિયકુચ્છ પુ ન (મણિકુચ્છ) } જુદ
નગરીની બહાર મંદિયકુચ્છ નામનું ચેત્ય-
ઉદ્યાન.

મંદિયપુત્ર. પુ (મણિકુચ્છ) મંદાનીર ના-
મીના એક ગણધર

મંદુક પુ (મંદુક) દેડકો

મંદુકપુત્ર પુ (મંદુકપુત્ર) મંદની સાથે
મંદુકગતિ સમાન થતો અન્દાદિનો યોગ

મંદુક પુ (મંદુક) નન્દમણિપારનો
જીવ મંદીને દેડકો થયો, તેના અધિકારનાજી

ચાતાસત્રનુ ૧૩ મુ અધ્યયન (૨) દેડકો

મંદુકિકા. સ્ત્રી (મંદુકિકા) શાકની એક
જાત

મંદુકી સ્ત્રી (મંદુકી) નનસ્પર્શિત વિશે

મંદુક. પુ (મંદુક) મેનક સત્ત્વનો પુત્ર
(૨) રાગત્રી નિવાસી એક આનક (૩)
દેડકો

મંદુક. ન (મંદુક) એક પ્રકારનું અનાજ

મંદ. પુ (મંદ) દેવના અધિષ્ઠિત અ-
ધાર રિતો મંદાન (૨) જાત અથવા
જોના ગોત્ર અક્ષર પદ્ધતિ (૩) ઉપા-

યણાના ૧૬ દોષમાનો એક દોષ (૪)
ગુપ્ત વાતચિત, ખાનગી વાતચિત

મંતચુરાણ. ન (મંતચૂર્ણ) મંદની મંત્રેણ
ચૂર્ણ ભરમાદિ.

મંતજમગ પુ (મંત્રજમ્મક) એક દેવ જાતિ

મંતજોય. પુ (મંત્રજોય) મંદનો પ્રયોગ

મંતપ્યયોગ પુ (મંત્રપ્યયોગ) મંદનો પ્રયોગ

મંતસાલ. ન (મંત્રસાલ) મંદ સા-
ધાનું સ્થાન

મંતાણજોગ પુ (મંત્રાણજોગ) મંત્રના
વિગેરેનું સ્વયં શાસ્ત્ર, મંદશાસ્ત્ર, ૨૬
પાપસત્રમાનું એક

મંતાર ત્રિ (મંત્ર) માનનાર, મંદના કરનાર
(૨) પુ (મંત્ર), જીવ

મંતિ. પુ (મંત્રિ) મંદનો, અમાત્ય
સલાહકાર

મંથ પુ (મંથ) મંથાનદડ, રનધો. (૨)
કેરના સમુદ્ધવાત ક્રિયામા આત્માના પ્રદેશ
શરીર બહાર કાઢી મંથાનાકારે લોકાન્ત
પર્યંત વિસ્તારના તે

મંથર. ત્રિ (મંથર) ધીમુ, મદ

મંથાણ. પુ (મંથાણ) રવધો

મંથુ પુ (મંથુ) જોર વગેરે ક્રિયાનો ભુકો
(૨) દર્દિને વસ્ત્રમા બાધી પાણીનો
ભાગ કાઢી નાખતા રોષ સત્ર ૨૬ તે

મંદ ન (માન્થ) મૂર્ખતા, ઘેરડી

મંદ ત્રિ (મંદ) મદ્યુદિવાળો, સુખદિ
રિનાનો. (૨) ધીમુ, ૨૫ રનજાનનું (૩)
અદ્ય, થોડું (૪) પુ (મદ) જાનનો દાથી,
ધેમદિ મુખ્યદીન દાથી. (૫) ગાનનો એક
પ્રકાર, (૬) ત્રિ (મંદ)

મંદક. પુ (મંદક) ગીતનો એક પ્રકાર,
જેમા મધ્ય ભાગે મૂર્ખતા યુગ સાથે
જોડાના થાય તેની જાનનું ગેર-ગીન
મંદડગિયા. ગી (મંદડગિયા) એ નામની
એક દેવી

મંદકુમાર્ય. પુ० (મન્દકુમાર્ય) ન્દાનોઆળડ
મદકુમારિયા સ્ત્રી० (મન્દકુમારિકા) આવિકા,
ન્દાની કન્યા

મન્દર પુ० (મન્દર) મન્દર, મેર પર્વત (૨)
મન્દર નામનો દ્વીપ અને એ નામનો
સમુદ્ર. (૩) તેરમા વિમળનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ ગણધર (૪) મન્દર પર્વતના
અધિગયક દેવ

મન્દરકૂડ પુ० (મન્દરકૂડ) નદનવનના નર
દૃટમાનુ ખીન્નુ દૃટ-શિખર.

મન્દરગિરિ પુ० (મન્દરગિરિ) મેર પર્વત
મન્દરચૂલિયા સ્ત્રી० (મન્દરચૂલિકા) મેર પ
ર્વતનુ શિખર

મન્દરપવ્યય પુ० (મન્દરપર્વત) મેર પર્વત
મંદા. સ્ત્રી० (મન્દા) મનુધ્યની દશ દશા-
ઓમાની ત્રીજી દશા ૨૧ થી ૩૦ વરસ
મુધીની અવસ્થા કે જેમા વિપવનાસનાના
બાળથી વિવેકની મન્દતા થાય છે.

મન્દાદ્ય. ન० (મન્દાદિત) મધ્ય ભાગમા મૂ
ર્ત્તનાશિષ્યપુત્ર એવનો એક પ્રકાર

મન્દાય. પુ० (મન્દાય) મન્દ સ્વસ્થી અવાય
તે રાગ

મન્દાર. પુ० (મન્દાર) પારિગત નુ ૩૬૧.
(૨) મન્દાર દક્ષિણ દેશ

મન્દારયમ્ત્રી. સ્ત્રી० (મન્દારા) મધ્યમઆમની
ખીન્ન મૂર્ત્તના

મન્દિષ ત્રિ० (મન્દિષ) મન્દનાનાથો, મદ
મન્દિર ન० (મન્દિર) ધર્મ, મન્દિર (૨)
એ નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૩) મેર
પર્વત.

મન્દુય પુ० (મન્દુક) જંગલનુ વિશેષ

મંધાદગ પુ० (મંધાગ) મેરો, મેરો

મસ પુ० ન० (માસ) માસ

મસચક્ષુ ત્રિ० (માસચક્ષુ) અમચ્ચમુ.
નન્યમુ ગદિત ચામણની આખવાગો

મમત ત્રિ० (મમત) માસથી બરેત. પુટ

મંસુદ્ધિ. સ્ત્રી० (માસુદ્ધિ) માસની ઝટિ
કરી બતાવવાની વિદ્યા.

મસસુહ. ત્રિ० (માસસુહ) માસને સુખ
આપનાર.

મસાણસારિ પુ० (માસાણસારિ) માસમા
બામ થવાથી એર ચડે તે

મંસી સ્ત્રી० (માસી) મન્દન્ય વિશેષ, જટા-
મામી

મંસુ પુ० ન० (મંસુ) દાદીમૂળ.

મરુત. પુ० (મરુત) મગરમંત્ર (૨) પવન
કુમાર સ્વતંત્ર દેવતાનુ ચિન્દ-મકગકાર
નિશાની

મરુતમ્ભય પુ० (મરુતમ્ભય) કામદેવ

મરુપસણ ન० (મરુપાન) મગરના આકારનુ
આસન

મરુતિ પુ० (મરુતિ) અતગ્રસત્રના બૃહા
વર્ગના પ્રથમ અધ્યયનનુ નામ (૨)
રાગ્નૃક નિવાસી એ નામનો એક ગા
થપતિ

મરુકડ. પુ० (મરુક) કરોગીઓ. (૨) કે
રોગીઆનુ સ્થાન ૫૩ (૩) વાદરો, મદ

મરુકડવંધ. પુ० (મરુકવંધ) મરુકવંધ, હા-
ના સાધાના નધનો એક પ્રકાર.

મરુકડાસંતાણમ. ન० (મરુકડાસંતાણ) કે-
રોગીયાની બાળ.

મરુર. પુ० (મારુર) નિષેધ અર્થરાગી દડ
નીતિ અપરાધીને “ મા ” એ મન્દ
સહગાવવાની શિક્ષા ત્રીજા અને ચોથા
કુલકરના વખતમા થતી તે

મરુદ્ધ પુ० (મરુદ્ધ) મરુદ્ધ

મરુતય ત્રિ० (મરુત) ચોપડેન. મસનેન
(૨) જે વસ્તુ સચિત પૃષ્ઠી આરિથી
લપગપેલી દોષ તે ચેવાથી મુનિને હા
મનો દોષ એવાના દશ દોષમાની
ખીન્ને દોષ

મગહ્ય ત્રિ० () દાધમા બાપેલ.

મગદંતિયા. સ્ત્રી૦ (મગદંતિકા) કમળ વિશેષ.

(૨) માધતી, મોગરાનું ફલ.

મગર પુ૦ (મકર) મગર; મગરમંડ.

મગરંડપવિમત્તિ. પુ૦ (મકરાગડપ્રક્રિમત્તિ)

મકરાગડની વિશેષ રચનાથી યુક્ત નાટક;
નાટકનો એક પ્રકાર

મગરાસણ. ન૦ (મઠગમન) મકરના ચિન્હ-
વાળુ આસન.

મગરિયા. સ્ત્રી૦ (મકરિયા) આહારણુ વિશેષ.

(૨) વાઘ વિશેષ.

મગસિર. સ્ત્રી૦ ન૦ (મૃગશિરસ) નક્ષત્ર વિશેષ.

મગસિરકોટ પુ૦ (મૃગશીર્ષકોટ) આર ધ-
ન્દ્રિયવાળો એક છવ.

મગહ. પુ૦ (મગધ) મગધ દેશ.

મગહવરચ્છં. પુ૦ (મગધવરાજ) આહારણુ વિશેષ.

મગુદ. પુ૦ (મુગુદ) વાગિત્ર વિશેષ

મગ. પુ૦ (મુઠ) ધાન્ય વિશેષ; મગ.

મગ. પુ૦ (માર્ગ) માર્ગ; રસ્તો. (૨) સાધન;
મોક્ષમાર્ગ. (૩) આકાશ. (૪) સૂચકાંગ-
ના અગીધારમા અધ્યયનનું નામ. (૫)
પ્રવચનનું પર્વાયવાચક નામ; મોક્ષમાર્ગ.
(૬) આયસ્થક (પ્રતિકમણ) નું પર્વા-
યવાચક નામ. (૭) યથ; મત.

મગાઝો ઘ૦ () પાછળથી; પછવાડે.

મગાણ. ન૦ (માર્ગણ) તપાસ; મેધ; રસ્તો
કાઢવો. (૨) અન્નપથર્થનું શોધન; જેમ
પાણી જોઈએ તો તેના સહચારી ધર્મની
તપાસ કરવી તે. (૩) માર્ગ; રસ્તો. (૪)
પરિવેદનનો પર્વાય શબ્દ.

મગાળા. સ્ત્રી૦ (માર્ગળ) દક્ષા; ઉદાપોહ

મગાળા. સ્ત્રી૦ (માર્ગળ) વિચાર કરવો;
તપાસ કરવી; (૨) કારણ કાર્ય વિચાર
પૂર્વક અન્નપથર્થનું આલોચન.

મગાણ. વિ૦ (માર્ગણ) માર્ગને જાણનાર.

મગાણ. વિ૦ (માર્ગણ) માર્ગમાં રહેલ.

(૦) મોળથી તથા વરસની ઉત્તરવાળા.

મમાદત્ત. પુ૦ (માર્ગદત્ત) ઔરવત ક્ષેત્રના
વર્તમાન ૨૩ મા તીર્થકર.

મમગર. વિ૦ (મમ્મર) એ દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય.

મમાવિટ. વિ૦ (માર્ગવિત) માર્ગના જાણકાર.

મમાસિર. પુ૦ (માર્ગસિર) માર્ગશીર્ષ માસ;
માગશર મહિનો.

મમાસિરી. સ્ત્રી૦ (માર્ગસિરી) માગશર મા-
સની પુનમ.

મમાય. વિ૦ (માર્ગિત) તપાસેલું.

મમાર. વિ૦ (માર્ગમિત્ર) તપાસ કરનાર.

મમાહ. ઘ૦ () પાછલું; પાછળનું.

મમી. સ્ત્રી૦ (મમી) ૧૧૪ આમની પહેલી
મૂર્છના.

મમુ. પુ૦ (મમુ) દ્રોણકાગડો; બગલો.

મમ. પુ૦ (મમ) મેષ.

મમવંત. પુ૦ (મમવન) પહેલા દેવલોકના
ધન્દનું નામ. (૨) મધવા નામના ત્રીજા
ચકવર્તી.

મમ્મા. સ્ત્રી૦ (મમ્મા) છઠો નરકનું નામ. (૨)
કૃષ્ણરાણું નામ.

મમ્મ. } પુ૦ (મર્મ) મનુષ્ય; માનવ.

મમ્મિય }

મમ્મુ. પુ૦ (મમ્મુ) મૃત્યુ; મરણ.

મમ્મુર્ગા. સ્ત્રી૦ (મમ્મુર્ગા) સાત સાદીશુ-
મયા પરિમિત કાળવિભાગ; ગોશાળાના
મત પ્રમાણે આનેસ એક કાળ વિભાગ.

મમ્મુસામગાળ. વિ૦ (મમ્મુસામાન્ય) મૃત્યુને
સાધારણ; જેમાં મૃત્યુનો દિસ્મો-ભાગ
હોય તે.

મમ્મુસાહિય. વિ૦ (મમ્મુસાહ્ય) મૃત્યુને વશ.

મમ્મ. પુ૦ (મમ્મ) મોહનું. (૨) શબ્દનું
એક નામ. (૩) આઠ મોહનું નામ.

મમ્મંડાપવિમત્તિ. પુ૦ (મમ્મંડાપ્રક્રિમત્તિ)
મત્સ્યંડાની વિશેષ રચનાથી યુક્ત નાટક;
૩૨ નાટકમાંનું એક.

મચ્છંડિયા. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યાનિત્ત્વા) ખાંડ;
મિસરી.

મચ્છંડી. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યાણ્ડી) સાકર; સાકરી
ખાંડ.

મચ્છલ. ન૦ (મત્સ્યમ્બલ) માછલા મુક-
વવાનું સ્થાન.

મચ્છવંધ. ત્રિ૦ (મત્સ્યવંધ) માછલાને
આંધનાર-પકડનાર.

મચ્છવંધિષ્ઠ. ત્રિ૦ (મત્સ્યવંધિક) મત્સ્ય
આંધનાર-પકડનાર.

મચ્છર. પું૦ (માત્સ્ય) દેવ; અદેખાહ.

મચ્છરિ. ત્રિ૦ (મત્સ્યરિ) ખીજની સપતિ
ન દેખી શકે તેવો; ધર્મ્યાણુ. (૨) અહુકારી.

મચ્છરિય. ત્રિ૦ (મત્સ્યરિત) મત્સરી; અ-
ભિમાની.

માચ્છરી. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યા) માછલી.

મચ્છિય. ત્રિ૦ (માત્સ્યિક) મચ્છીમાર; ધીવર.

મચ્છિયા. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યા) મચ્છી; માખ.
(૨) મધમાખી; મ્હોટી માખી.

મચ્છી. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યા) માખ.

મચ્છી. સ્ત્રી૦ (મત્સ્યા) માછલી.

મચ્છુલ્લસ. ન૦ (મત્સ્યોલ્લસ) માછલાની
પેડે સરડી સરડી ઉડ્યા વિના વડના
કરે તે; વંદનના આદર્શ દેખ.

મઝ. ન૦ (મય) મદિરા; દાર; મદાવિગય

મઝગ. ત્રિ૦ (માષક) મધ સખંધી.

મઝણ. ન૦ (મઝન) સ્નાન.

મઝણ. ન૦ (માર્ગન) શુદ્ધિ.

મઝણઘર. ન૦ (મઝણઘ) સ્નાન કરવાનું
ઘર.

મઝણઘાઈ. સ્ત્રી૦ (મઝણઘા) જાળકને
સ્નાન કરાવનારી ધાવમાના; પાંચ ધાવ-
માંની એક.

મઝણિય. ત્રિ૦ (મઝણિક) સ્નાન કર્યા
પછી પેરવા ઓડવાનાં વસ્ત્રાદિ.

મઝન. ન૦ (મઝન) સ્નાન.

મઝપાણ. } ન૦ (મઝપાનક) મદિરાપાન.
મઝપાણ. }

મઝાયા. સ્ત્રી૦ (મર્યાદા) મર્યાદા; ૬૬;
વ્યવસ્થા.

મઝાર. પુ૦ (માર્જાર) બિડાલ; મોઢુ. (૨)
એ નામની એક વનસ્પતિ; અંજીરનું ઝાડ.

મઝારફટ્ટ. ત્રિ૦ (માર્જારફટ્ટ) વાપુરોગની
શાન્તિને મારે મઝાર વનસ્પતિનું બના-
વેલ ઓસડ.

મઝારય. પુ૦ (માર્જારક) વનસ્પતિ વિરોધ.

મઝારી. સ્ત્રી૦ (માર્જારી) બિડાડી.

મઝાવય. ત્રિ૦ () નવરાવનાર.

મઝાવીય. ત્રિ૦ (મઝાવીત) મ્હોટું મધપાન
કરેલું છે તે.

મઝિય. ત્રિ૦ (મઝિત) સ્નાન કરેલ.

મઝિર. ત્રિ૦ (મઝિર) સ્નાન કરનાર.

મઝમ્. ન૦ (મઝ્ય) મધ્યભાગ; વચ્ચે. (૨)

ત્રિ૦ વચ્ચેનું; વચપુ. (૩) મધ્યભાગમાં
રહેલ પેટ.

મઝમ્મતિય. ન૦ (મઝ્યામ્મતિક) દિનનો મધ્ય
ભાગ, મધ્યાહ્નકાળ.

મઝમ્મમઝેણ. ઘ૦ (મઝ્યમઝ્યેન) મધ્યોમધ્ય;
વચ્ચોવચ્ચ.

મઝમ્મકાર. પુ૦ (મઝ્યકાર) મધ્ય ભાગ.

મઝમ્મય. ત્રિ૦ (મઝ્યણ) મધ્યમાં રહેલ.
(૨) પુ૦ અવધિનાનનો એક ભેદ.

મઝમ્મચારિ. ત્રિ૦ (મઝ્યચારિ) મધ્ય-પા-
ખીના પ્રવાહાદિમા ચાલનાર.

મઝમ્મટ્ટ. પુ૦ (મઝ્યમ્મ) લોખ.

મઝમ્મવહ. પુ૦ ન૦ (મઝ્યવહ) અપાર; મધ્ય
દિવસ.

મઝમ્મય. ત્રિ૦ (મઝ્યમ્મ) મધ્યમ્મ રીતે
પણપાત ગદિન કાર્ય કરનાર.

મઝમ્મદેસ. પુ૦ (મઝ્યદેસ) મધ્યદેસ.

મઝમ્મપ્પદેસ. પું૦ (મઝ્યપ્પદેસ) મધ્યપ્પદેસ
મધ્ય આર પ્રદેસ.

મજ્જમાગ. પું (મધ્યમા) વચ્ચે લાગ.
મજ્જમ. ત્રિં (મધ્યમ) મધ્યમ; ઉત્કૃષ્ટ
નહીં તેમ જઘન્ય નહીં તે.

મજ્જમાર. નં (મધ્યમાર) મધ્ય લાગ.
મજ્જમલોગનામિ. પું (મધ્યલોગનામિ) લોકના
મધ્ય ભાગમાં નાભિરૂપે રહેલ મેરૂ પર્વત.

મજ્જમ. ત્રિં (મધ્યમ) મધ્યમ, વચ્ચેનું.
(૨) મધ્યમ નામનો સાત સ્વરમાંનો
ચોથો સ્વર.

મજ્જમમહાંડ. પું (મધ્યમમહાંડ) વચ્ચેનો ખંડ.

મજ્જમમગમ. પું (મધ્યમમગમ) ઉત્તર વ્યાદિ
સાત મૂર્છાનાનો આશ્રય શ્રુતિ સમુદાય.

મજ્જમમેવેલ્લગ. પું (મધ્યમમેવેલ્લક) નવ-
ઐવેયકની ત્રણ ત્રિકાંભાની મધ્યમ ત્રિકાના
દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેયકમાંનાં
મધ્યના ત્રણ વિમાન-ચોથું, પાંચમું અને
છઠ્ઠું.

મજ્જમમેવેલ્લગકપ્પાતીય. પું (મધ્યમમેવેલ્લક-
કપ્પાતીય) મધ્યમ ત્રિકાના કલ્પાતીય
ગતિના ઐવેયક દેવતા.

મજ્જમમપુરિસ. પું (મધ્યમપુરુષ) સાધારણ
મનુષ્ય.

મજ્જમા સ્ત્રીં (મધ્યમા) વચ્ચેની આંગળી.
(૨) એ નામની એક જૈન મુનિની શાખા.

મજ્જમાસવરિમ પું (મધ્યમોગિ) મધ્યમ
ત્રિકાના ત્રણ વિમાનોમાંના ઉપરના વિ-
માનમાં રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ
ઐવેયકમાંનું છઠ્ઠું ઐવેયક વિમાન.

મજ્જમામજ્જમ પું (મધ્યમમધ્યમ) મધ્યમ
ત્રિકાંભાની મધ્યમ-પાંચમી ઐવેયકમાં
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેય-
કમાંનું પાંચમું ઐવેયક વિમાન.

મજ્જમાહિત્તિમ પું સ્ત્રીં (મધ્યમાહિત્તિ)
મધ્યમ ત્રિકાંભાની પ્રથમ-ચોથી ઐવેયકમાં
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેય-
કમાંનું ચોથું ઐવેયક વિમાન.

મજ્જમિયા. સ્ત્રીં (મધ્યમિકા) મધ્યમા.

મજ્જમિહુ ત્રિં (મધ્યમ) મધ્યમ;
વચ્ચેનું.

મજ્જમે. ધ્રં (મધ્યે) વિષે. મધ્યમધ્યભોધક
અવ્યય.

મહિ. સ્ત્રીં (મૃતિકા) ધૂળ; માટી.

મહિયા. સ્ત્રીં (મૃતિકા) ધૂળ; માટી; રંગ.

મહુ. ત્રિં (મૃત) ધસીને સાફ કરેલ;
પાલીસ કરેલ. (૨) મનોહર; સુંદર;
સાર; રમણીય.

મહ. ત્રિં (મૃત) મરેલું; વિનાશ પામેલું.
(૨) નં મહું; કલેવર.

મહંવ. પું નં (મહમ્) જેની આરે બાણ
અઢી અઢી યોજનમાં ડાઘ વસતિ ન
હોય તેવું ગામ કે નગર.

મહગ. ત્રિં (મૃતક) મરી ગયેલ.

મહગગિહ. નં (મૃતકગૃહ) કબરસ્થાન. (૨)
સ્મશાન.

મહગથંડિલ. પું (મૃતસ્થાવિજલ) મૃતક
બાળવાની જગા; સ્મશાન.

મહગથુમિય. નં (મૃતસ્તૃપિકા) મૃતકની
ચિંતાને દેકાણે પગલાં વગેરે કરવામાં
આવે તે.

મહગવચ નં (મૃતકવચ્ચ) મૃતકના હાડકાં
વગેરેનો દગલો.

મહપ્પ. પું (મૃતાત્મન) અહંકાર; અભિમાન.

મહયચેદય નં (મૃતકચેત્ય) મૃતકનું સ્મરણ
વિશ્ન.

મહયહાહ પું (મૃતકહાહ) ચિતા; ચેદ.

મહયથુમિયા સ્ત્રીં (મૃતસ્તૃપિકા) મૃતક
સ્થાનપર બનાવેલ નાનો સ્તંભ.

મહાર. ત્રિં (મૃતાદિન) પ્રાસુક-નિર્જીવ પ-
દાર્થ ખાતાર.

મહામ. નં (મૃતક) એ નામની વનસ્પતિ.

મહુય. પું (મજ્જુક) જીવ વિશેષ; બગલો.

મઢ પુ૦ (મઢ) મઢ, મન્દિર, મકાન (૨)
એ નામનો એક દેશ (૩) ત્રિ૦ મઢ
દેશમાં રહેનાર

મણ પુ૦ ન૦ (મન્ન) મન, અન્ત કરણ,
ચિત્ત (૨) વિગેષ ઉપયોગ

મણ્યગુત્તિ સ્ત્રી૦ (મનોગુત્તિ) પાપથી
મનને ન ગોપવતુ-મચાવતુ તે, પાપમાં
મનને જોડતુ તે

મણા પુ૦ (મન્ન) એક જોત માગ મુનિ,
મહાનિ શબ્દવસુદિના પુત્ર અને સિધ્ધ

મણગુત્ત. ત્રિ૦ (મનોગુત્ત) જેનું મન પાપથી
શુભ હોય તે

મણગુત્તિ સ્ત્રી૦ (મનોગુત્તિ) મનની પાપા-
દિથી શુભિ-રક્ષા, મનોનિગ્રહ.

મણગુત્તિષ્ટા સ્ત્રી૦ () ચોતરો,
જેસવાનો ચોટનો

મણજીવિય. ત્રિ૦ (મનજીવિ) મનને આત્મા
માનનાર

મણજોગ પુ૦ (મનોયોગ) સહકારી કારણ
બન મન સાથે જીવનો યોગ તે મનોયોગ

મણજોગિ ત્રિ૦ (મનાયોગિ) મનના યોગ-
વાપારવાળો

મણગ પુ૦ (મન્ન) મનન કરતુ, વિચાર કરવો
મણદ્વ પુ૦ (મનાદ્વ) મનથી દુષ્ટ વિચાર

કરી આત્માને કમથી દડવો તે
મણદુષ્કક પુ૦ (મનોદુષ્ક) મનથી કરેલું

પાપ
મણદુષ્પણિહામ પુ૦ (મનોદુષ્પણિહામ) મનથી

દુષ્ટ ખ્યાન ધરતુ, દુષ્ટ ચિન્તના કરવી તે
મણનામ પુ૦ (મનાનામ) મન પર્યં જ્ઞાન

મગીના મના પર્વાયા જ્ઞાનવાની સમિતિ,
પાપ જ્ઞાનમાનુ નોમ જ્ઞાન

મણનામિ પુ૦ (મનામિ) મન પર્યં જ્ઞાની
મગ્ગરજ્ઞતિ સ્ત્રી૦ (મન્નરજ્ઞતિ) મનની પ

ર્વામિ-સર્વજ્ઞતા, પુરુષોને મનના રસ
ગ્રપમાં પરિબળ કરવાની સમિતિ

મણપજ્ઞવ પુ૦ (મનપર્યંવ) મન પર્યં નામે
ચોથું જ્ઞાન, જીજ્ઞાના મનની વાત જ્ઞા-
ણનાર જ્ઞાન

મણપજ્ઞવચ્ચાણ. ન૦ (મનપર્યંવજ્ઞાન) મનના
પર્યંવ જ્ઞાન, મન પર્યંવ નામે ચોથું જ્ઞાન

મણપજ્ઞવચ્ચાણાવરણિજ્ઞ ન૦ (મનપર્યંવજ્ઞાના-
વચ્ચીય) મન પર્યંવ જ્ઞાનને ઢાકનાર કર્મ

પ્રકૃતિ, જ્ઞાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ
મણપજ્ઞવચ્ચાણિ પુ૦ (મનપર્યંવજ્ઞાનિ) મન-

પર્યંવ જ્ઞાનવાળો

મણપજ્ઞવચ્ચાણ ન૦ (મનપર્યંવજ્ઞાન) મનપર્યંવ
જ્ઞાન

મણપજ્ઞવચ્ચાણાવરણ ન૦ (મનપર્યંવજ્ઞાનાવરણ)
મન પર્યંવ જ્ઞાનને આવરનાર એક કર્મ

પ્રકૃતિ
મણપજ્ઞવચ્ચાણાવરણિજ્ઞ. ન૦ (મનપર્યંવજ્ઞાના-
વચ્ચીય) મનપર્યંવ જ્ઞાનને ઢાકનાર એક

કર્મપ્રકૃતિ

મણપજ્ઞવચ્ચાણિ પુ૦ (મનપર્યંવજ્ઞાનિ) મન
પર્યંવ જ્ઞાનને ધારણ કરનાર

મણપજ્ઞવિ. ત્રિ૦ (મનપર્યંવિ) મન પર્યંવ જ્ઞાન-
વાળો.

મણપરિક્રમ્મ પુ૦ (મનપરિક્રમ્મ) મનનો
નિગ્રહ

મણપરિચારણ ત્રિ૦ (મનપરિચારણ) પર્યંવ
મને મન મેળવી વિષય તૃપ્તિ કરનાર

મણપરિચારણા સ્ત્રી૦ (મનપરિચારણા) મને
મન મેળવી વિષય તૃપ્તિ કરી તે

મણપરિચારણા સ્ત્રી૦ (મનપરિચારણ) મ
નના પ્રવેશના ઉત્તર આપવાની રિદ્ધા

મણપુમ્મજપરિચિટ્ટ ન૦ (મનપુમ્મજપરિચિટ્ટ)
એક જીવ વોળના મન પુરુષો મનરૂપે

જોડ્યા મગમાં પરિવર્તમાનો દરે તેવો
કામ

મણપુત્ર ન૦ (મનપુત્ર) શુભ મન પ્રવર્ત-
વાથી થતું પુત્ર

મણ્વ્યોગ પુ. (મન પ્રયોગ) મનનો પ્ર-
યોગ-વ્યાપાર, મનની પ્રવૃત્તિ

મણ્વ્યોગ પુ. (મન પ્રદોષ) મનમાં દોષ
રાખી વદના કરે તે, વદનાનો નવમો
દોષ.

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મન પ્રવિધાન) મનનું
પ્રવિધાન-રોકડું તે, મનની એકાગ્રતા

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મન પ્રવિધાન) અન્ત કરણની
પ્રવૃત્તિ

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોવિજ્ઞાન) મનનું જ્ઞાન;
મનને જે ચનાર-લક્ષ્યાવનાર

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોવિજ્ઞાન) મનોમણનારો.

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન)
મિશ્ર પ્રયોગ પરિણામ પામેલ મન

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન)
મણ્વ્યોગિહાર (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનની એકા-
ગ્રતા

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનથી વિનય
કરવો તે

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન)
મન વિપરીતપણે વર્તે હોય તે.

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મન, અન્ત કરણ,
ચિત્ત. (૨) મનોયોગ, મનનો વ્યાપાર.

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન)
મનથી પાપોની નિવૃત્તિ કરવી, મનને
સારી રીતે એકાગ્ર કરવું તે

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન)
મનની સારી રીતે આગ્રહાકત અર્થાદાથી
ધારણા કરવી-વ્યવસ્થા કરવી તે

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનનો સયમ

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) જેનું મન
સમ્યક્ પ્રવૃત્તિમાં જ્ઞેયયુ હોય તે

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનને રના
દિષ્ટ લાગે તેવું, મનમગ્ન.

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) એક પ્રકારની
મદિશ

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) ચિત્તિત
મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનને

સારી રીતે વશમાં રાખવું

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનને હઠીય
કરનાર

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનને હઠીય
કરનાર

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર ત્રિ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણ્વ્યોગિહાર પુ. (મનોમિશ્રવિજ્ઞાન) મનોમિશ્રવિજ્ઞાન

મણિમય ત્રિં (મણિમય) મણિનુ બનેયુ,
મણિથી ભરેલુ

મણિમેહલા. સ્ત્રીં (મણિમેહલા) મણિની
મેખયા-કદોગે.

મણિયાર. પું (મણિયાર) બુઓ “મણિઆર”
શબ્દ

મણિરચણ નં (મણિરચ) ચક્રવર્તિના ચૈદ
રત્નમાનું એક

મણિલક્ષણ. નં (મણિલક્ષણ) મણિના
શુભાશુભ લક્ષણ

મણિરહયા. સ્ત્રીં (મણિરહયા) એ નામનુ
નગર.

મણિરત્નક. પું (મણિરત્નક) મણિનો વાટકા,
મણિનું પાન.

મણિસિલા સ્ત્રીં (મણિસિલા) મદિરા ત્રિશેષ
મણુ પું (મણુ) બીજા દેવપોકનુ એક

ત્રિમાન (૨) મનુસ્મૃતિ નામના પ્રસિદ્ધ
ધર્મ ગ્રંથના રચનાર

મણુઈ. સ્ત્રીં (મણુઈ) મનુષ્યની સ્ત્રી માનુષી,
મણુજ પું (મણુજ) મનુષ્ય

મણુચણ } ત્રિં (મણુ) રમણીય, નુદર,
મણુશ } મનગમતુ

મણુય. પું (મણુ) મનુષ્ય (૨) ત્રિં
મનુષ્ય સંબધી

મણુસ્ત. પું (મણુસ્ત) મનુષ્ય, માણસ
મણુસ્તવગેત. નં (મણુસ્તવગેત) મનુષ્યનુ

રોગ-ઉત્પત્તિ સ્થાન, અઢી દૈવ

મણુસ્તગદયા સ્ત્રીં (મણુસ્તગદયા) મનુષ્યની
ગતિ

મણુસ્તલોગ પું (મણુસ્તલોગ) મનુષ્ય લોગ
મણુસ્તમેણિયા. સ્ત્રીં (મણુસ્તમેણિયા) મનુષ્ય

એણીની ગણના. દષ્ટિવાદનાર્થે પતિ
કર્મનો એક વિભાગ

મણુસ્તમેણિયાપરિકમ્મ નં (મણુસ્તમેણિયા
પરિકમ્મ) દષ્ટિવાદના પરિકર્મનો બીજો
ભાગ

મણુસ્તવત્ત પું (મણુસ્તવત્ત) મણુસ્તમેણિયા
પરિકર્મનો ૧૪ મો ભેદ.

મણુસ્તિદ. પું (મણુસ્તિદ) મનુષ્યનો ઇન્દ્ર,
ચક્રવર્તી

મણુસ્ત્રી. સ્ત્રીં (માનુસી) નારી, સ્ત્રીગતિ
મણુસ પું (મણુસ) મનુષ્ય.

મણો. નં (મણમ્) મન, ચિત્ત

મણોગમ. પું (મણોગમ) સાતમા દેવપોકના
ઇદનુ ત્રિમાન.

મણોગુત્તિ સ્ત્રીં (મણોગુત્તિ) મનને પાપથી
રોકી રાખતુ તે.

મણોગુલિયા. સ્ત્રીં (મણોગુલિકા) બેક,
પીડિકા

મણોજોગ પું (મણોજોગ) મનનો વ્યાપાર
મણોજોગ ત્રિં (મણોજોગ) મનને યોગ્ય,

મનગમતુ.

મણોજ્ઞ. પું (મણોજ્ઞ) શુદ્ધ વનરપતિ ત્રિશેષ
મણોદ્રવ્ય નં (મણોદ્રવ્ય) મનનુ દ્રવ્ય

મણોદ્રવ્યમાણા. સ્ત્રીં (મણોદ્રવ્યમાણા) મ
નના દ્રવ્યની વર્ગબા-સમૂહ

મણોમય. ત્રિં (મણોમય) માનસિક
મણોમાણસિય નં (મણોમાણસિક) મનમા

રહેતુ-માનસિક કુ બ

મણોરમ. ત્રિં (મણોરમ) નુદર, મનોહર
(૧) નં પાથમા દેવપોકનુ એક ત્રિમાન

(૩) પું આઠમા દેવપોકના ઇદના પાન
ત્રિમાનનો ઉપરિ દેવતા (૪) રથક

દ્વાપના દેવતાનુ નામ (૫) પાપપ્રાપ્તિના
બીજા દિવસનુ નામ. (૬) મિથિયાનુ

એક ચૈત્ય

મણોરમા સ્ત્રીં (મણોરમા) મુદરી. (૨) ૧૮
મા તીર્થકર્તની પ્રવચ્ચ પાશ્વબીનુ નામ

મણોરહ. પું (મણોરહ) મનની ક્ષમ્પ, મનની
દક્ષતા

મણોરાગર. પું (મણોરાગર) મનનો વ્યા-
પાર, મનની પ્રવૃત્તિ

મળોસિલક્ર પૂં (મળ શિલક) વેનધર દે-
વતાના ચોથા સુગ્ધનુ નામ

મળોસિલા સ્ત્રીં (મળ શિલા) એવ પ્રકરનો
શ્વાતુ મહુસીય

મળોહર. ત્રિં (મળોહર) હુદર, સાર, રૂઢ,
મનનુ આકર્ષણ કરે તેનું

મળોહર. સ્ત્રીં (મળોહર) ૨૦ મા તીર્થ
કરતી પ્રવળયા પાલખીનું નામ

મળોહાર. પું (મળોહાર) ખખસરીયાના
ત્રીજા દિવસનું નામ

મત ત્રિં (મત) મરેલ, મરણ પામેલ

મતિ સ્ત્રીં (મતિ) શુદ્ધિ, મનિ

મતિમરણાણ ત્રિં (મત્યજ્ઞાન) મતિ અજ્ઞાન,
નક અજ્ઞાનમાત્રુ એક

મતિમરણાણિ. ત્રિં (મત્યજ્ઞાનિ) મતિ
અજ્ઞાનવાળુ

મતિય. પું (મતિક) સમાર, કૃપિસાધન
વિશેષ.

મત્ત નં (મત્તન) વાલશ્ચ, બાળન

મત્ત ત્રિં (મત્ત) મત, ઉન્નમત, અભિ
માની (૨) નં મધ, દારૂ

મત્તા પું (મત્તા) એક પ્રકારનું કંપ્યજી
૨ ને જુવનીઆને મીઠા મધુરા રસ
આપે

મત્તાયવિલસિય ત્રિં (મત્તાયવિલસિત) મત
હાથીના નિનાસનાનું નાટક, નાટકના ૩૨
પ્રકારમાને એક

મત્તજાતા સ્ત્રીં (મત્તજા) મહારિદેહની
પાર અતન દોમાની એક નદી

મત્તકપવિલસિત ત્રિં (મત્તકપવિલસિત) મ
દોન્નમત ઘોષની આનવાનું નાટક, ૩૨
પ્રકારના નાટકમાનું એક

મત્તા. સ્ત્રીં (માતા) ૬૫નું પરિમાણ, અર્થ
મર્થાલ (૨) દંપ્ત, દીર્ઘ વિચરે ખરની
માતા

મત્તિયા. સ્ત્રીં (મત્તિયા) માગી, ધૂળ, રમ્મ.

મત્તિયાવૈ સ્ત્રીં (મત્તિયાવૈ) દશાણુ દેશની
પ્રવિદ્ધ નગરી

મત્તય } નં (મત્તય) મરતક
મત્તય }

મત્તયઘોય. ત્રિં (ઘોતમસ્તક) દાસપણથી
મુક્ત

મત્તયલિગ. } નં (મત્તયલિગ) માયાનુ ભેદન.
મત્તયલિગ } (૨) માયામાથી નીકળતો
એક જાતનો ચીકણા પદાર્થ

મદ. પું (મદ) મવે, અભિમાન

મદણ. પું (મદલ) મેનાપણી (૨) ઠામદેવ
રિપવવિકાર

મદણા સ્ત્રીં (મદ્લા) શકેન્દ્રના સોમલોક-
પાળતી બીજી અગ્રમહિષી (૨) દેશચર્ત
કની પાત્રમી અગ્રમહિષીનું નામ

મદ્ગિજ ત્રિં (મદ્ગીય) મદ ઉત્પન્ન
કરનાર, કામેષતેજક

મદ્ન પું (મદન) મદન, કામદેવ

મદ્ધ. } ત્રિં (મદ્ધ) મદન કરનાર.

મદ્ધા }

મદ્ધા ત્રિં (મદ્ધ) મદન, માલેસ (૨)
હુદી કચરી નાખતું

મદ્ધલ પું (મદ્ધલ) એક જાતનું વાદ્ય,
માદલ

મદ્ધલ ત્રિં (મદ્ધલ) શમયતા, નિરભિમાન
ગતિ. (૨) નિનય, નમ્રતા

મદ્ધિ ત્રિં (મદ્ધિવિ) } નમ્ર, વિનીત,
મદ્ધિય ત્રિં (મદ્ધિવિક) }

મદ્ધુ પું (મદ્ધુ) પક્ષી વિશેષ; ખગવો

મદ્ધુ. પું (મદ્ધુ) એ નામનો એક જ-
મણીપાસક-આવક

મધુ ત્રિં (મધુ) મધ

મધુનેત્ર. પું (મધુનેત્ર) ચોથા પ્રાનીના
મુદેવનું નામ

મધુમાસ પું (મધુમાસ) એન માસ

મધુર. ત્રિં (મધુ) મધુર મીઠુ (૨) કાં
પ્રિય

મધુસિત્થગોલ. પું. (મધુસિત્થગોલ) મધનો
મધપૂડો. (૨) મધનો ગોળો.

મનુષ્ય. પું. (મનુજ) મનુષ્ય.

મનુસ્સ. પું. (મનુસ્ય) મનુષ્ય.

મનુસ્સલોગ. પું. (મનુસ્યલોક) મનુષ્યલોક;
અદીક્ષીપ.

મન્ના. સ્ત્રી. (મન્ન) મનન કરવું, વિચાર
કરવો. (૨) મતિ; ભુક્તિ.

મન્ના. સ્ત્રી. (માન્યા) અબુપગમ; સ્વીકાર.

મન્નિય. ત્રિ. (મન) વિચાર કરેલ.

મમકાર. પુ. (મમકાર) મમતા; માફ માફ
કરવું તે.

મમત્ત. ન. (મમત્વ) મમતા; માગપાણુ.

મમયા. સ્ત્રી. (મમતા) મમતા.

મમાદ. ત્રિ. (મમત્તિન્) મમત્વવાળો; માફ
માફ કરનાર.

મમાડ. ત્રિ. () જેના પર મમતા
રાખેલી છે તે.

મમ્મ. ન. (મર્મ) મર્મસ્થાન, યુગ્મસ્થાન.
(૨) કોઈની યુગ્મ વાત-જાની વાત. (૩)

મરણના કારણબૃત વચન આદિ.

મમ્મણ પું. (મમ્મણ) અત્યન્ત લોબી
મમ્મણ નામનો વ્યક્તિ.

મમ્મણ. ન. (મમ્મ) બાળકના મ, મ, એવા
અરપટ શબ્દ.

મમ્મણપજ્ઞપિય. ન. (મમ્મણપ્રજ્ઞિત) મ મ
એવો શબ્દ કરવો તે

મમ્મય. ત્રિ. (મર્મ) મર્મભેદક, માર્મિક.

મમ્મદ પુ. (મમ્મય) કામદેવ.

મવ. પું. (મ્વ) મ્વ, દરજી.

મવ. ત્રિ. (મ્વ) મરેલ; મ્વનક; મ્વદુ.

મવ. પુ. ન. (મદ) મદ; દર્પ. અવકાર.
(૨) દારૂના મરણચક્રમાથી કરતો પ્ર-
વાહી પદાર્થ.

મવ. પુ. (મત્ર) આમ પુરે આન્ય કરેલ
મિદાન. (૨) ત્રિ. માનેવું; ખીકારેવું.

(૩) ન. મનન; માન.

મયંગા સ્ત્રી. (મૃતગા) મૃતગંગા નદી.

મયકિચ્ચ. ન. (મૃતકચ્ચ) મૃતકનું કાર્ય; અ-
ગિસંસ્કારાદિ.

મયગ. ન. (મૃતક) મૃદુ; શય.

મયઙ્ગી. સ્ત્રી. (મૃગાલી) મૃગના જેવી આ-
ખવાળી સ્ત્રી.

મયણ. પું. (મદ્દ) કામદેવ. (૨) મીથુ.
(૩) ત્રિ. મદકારક; માદક.

મયણમંજરી. સ્ત્રી. (મદ્દમંજરી) શ્રીશેખર
રાજાના વંશની કાઈ કન્યા.

મયણસલાગા. } સ્ત્રી. (મદ્દસલાગા) મેના.
મયણસલાયા. }

મયણસાલ. પુ. } (મદ્દસાલ) પક્ષી
મયણસાલા. સ્ત્રી. } વિશેષ; મેના. (૨)
કપર.

મયણા. સ્ત્રી. (મદ્દા) પહેલા દેવલોકના
ઇન્દ્ર-શકના લોકપાલ મેામની ખીજ અ-
ગ્રમરિધી.

મયણિજ્ઞ. ત્રિ. (મદ્દનીય) કામોદીપક વસ્તુ.

મયર. પુ. (મકર) મત્સ્ય વિશેષ; મધર.

મયરંદ. પુ. (મકરંદ) પુષ્પરંધ. (૨)
કમળ. (૩) જમર.

મયરજ્ઞય. } પુ. (મકરજ્ઞય) કામદેવ.
મયરજ્ઞય. }

મયહરણ. ત્રિ. (મદ્દનક) દાસદાસી.

મયહરણ. ત્રિ. (મદ્દનક) સદુર્થી મોટો.

મયહરિયા. સ્ત્રી. (મદ્દનિયા) મુખ્ય
સાધ્વી.

મયાલિ. પુ. (મયાલિ) અન્ય મૃતના મોથા
વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ. (૨) વસુ-
દેવ રાજાની ધારિણી દેવીનો પુત્ર (૩)
અધ્યયનસેવવાલ મૃતના પદેના બીજા
અધ્યયનનું નામ. (૪) ઐગ્નિક રાજાની
ધારિણી ગણીનો પુત્ર.

મયાહિય. પુ. (મ્વપિ) સિંદ.

મર્યાદ. પુ. (મર્યદ) મર્યાદ; સિંદ.

મયૂર પુ. (મયૂર) મેરવો, મેરપક્ષી
 મયૂરાસણ. ન. (મયૂરાસન) આસન વિશેષ
 મયૂરી. સ્ત્રી. (મયૂરી) મેરની, ઢેન
 મરકત ન. } (મરકત) એક જાતનું રત્ન,
 મરકય } મરત મણિ
 મરગય }
 મરણ પુ. ન. (મરણ) મરણ મૃત્યુ, મોત
 મરણતિય ત્રિ. (મરણતિક) મૃત્યુ પાસે
 આવે ત્યારે કરનાનું
 મરણવિભક્તિ સ્ત્રી. (મરણવિભક્તિ) ૨૯ જી
 ત્થાનિક સૂત્રમાનું ૨૨ યુ સૂત્ર
 મરહટ્ટુ પુ. (મરહટ્ટુ) મહારાષ્ટ્ર દેશ. (૨)
 ત્રિ. તે દેશના રહેવાશી મરાઠા.
 મરીદ પુ. સ્ત્રી. } (મરીચિ) કિરણ
 મરીચિ. }
 મરીચિયા સ્ત્રી. (મરીચિકા) કિરણ
 મરુ પુ. (મરુ) મારવાડ, જળ નિનાની
 ભૂમિ, મરુ ભૂમિ (૨) ત્રિ. તે દેશના
 રહીશ
 મરુધ પુ. (મરુ) મરવો, ખડ ધાન્યની
 એક જાત
 મરુધ પુ. () શાલથું
 મરુઝા. સ્ત્રી. (મરુઝા) રાજા શ્રેષ્ઠિની એક
 પત્ની
 મરુઝી સ્ત્રી. (મરુઝી) શ્રાવણની સ્ત્રી,
 નાભણી.
 મરુ. પુ. (મરુ) મરદેશ (૨) ત્રિ.
 મરદેશ નિનારી
 મરુતા ન. સ્ત્રી. (મરુતા) અતગડ સૂત્રના
 સાતમા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ
 (૨) રાજ્ય નગરના શ્રેષ્ઠિક રાજાની
 મરતા નામે તાણી
 મરુચલ. ન. (મરુચલ) નિર્જળ પ્રદેશ,
 મારવાડ
 મરુદેવ. પુ. (મરુદેવ) ભગતદેવના ચાતુ
 અવસર્પિણીના તેરમા કુલકરનું નામ.

(૨) ભરતદેવના ચાતુ અવસર્પિણીના
 છઠ્ઠા કુલકરનું નામ. (૩) જમૂદાપના
 એસવત ક્ષેત્રમા ચાતુ અવસર્પિણીમા
 થોલ ૧૮ મા તીર્થકર
 મરુદેવા સ્ત્રી. (મરુદેવા) મરુદેવ રવા
 મીની માતા (૨) અતગડ સૂત્રના સાતમા
 વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું નામ. (૩)
 રાજ્ય નગરના શ્રેષ્ઠિક રાજાની મરુદેવા
 નામે તાણી
 મરુદેવી સ્ત્રી. (મરુદેવી) પ્રથમ તીર્થકરની માતા
 મરુપટ્ટણ. ન. (મરુપત્ત) મરુ દેશમા પડતું
 તે, નિર્જળ પ્રદેશમા જળ મરુ તે, બાળ
 મરણનો એક પ્રકાર
 મરુપગાય પુ. (મરુપગાય) નિર્જળ પ્રદેશમા
 પડી મરતું તે, બાળ મરણનો એક પ્રકાર.
 મરુ. ત્રિ. (મરુ) મરુ દેશમા ઉત્પન્ન
 થયેલ
 મરુ પુ. (મરુ) મરુ દેવતા લોકાન્તિક
 દેવતાની એક જાત
 મરુ પુ. (મરુ) મરવાનું કૂન (૨) મર
 વાનો છાડવો.
 મરુવસમ પુ. (મરુવસમ) ઇન્દ્ર
 મરુયા સ્ત્રી. (મરુ) તકમરીયા.
 મરુ પુ. (મરુ) મેન. (૨) નિષ્ઠા (૩)
 આઠ પ્રમરના કર્મ (૪) ઉદારિક શરીર
 મરુણ. ન. (મરુ) મરુ દેશ, મરુગતુ
 મરુણ પુ. (મરુ) મરુ પર્વત, મરુધા-
 મરુ (૨) શીખડ, મરુદન દક્ષ (૩)
 આર્યદેશમાનો પદરમે દેશ. (૪) ત્રિ.
 મરુ દેશમા રહેનાર મરુધ (૫) ન.
 મરુદેશના સૂત્રનું બીજું વસ્ત્ર
 મરુધ. ન. (મરુધ) મરુદેશની બના-
 વટનું વસ્ત્ર
 મરુધ ત્રિ. (મરુધ) મરુધ, મરુ
 મરુધ ત્રિ. (મરુધ) મરુદેશ (૨) મા
 નજર થોડ પુડા

મહા પુ૦ (મલ્લ) મહા, પહેલવાન, કુસ્તી
કેન્નાડ

મહા. ન૦ (માતૃ) કૂનની માળા (૨) યુવે
૫ પુષ્પાદિ, માળા યોગ્ય કૂવ (૩) એક
દેવ પ્રિમાન

મહા ન૦ (મલ) શરીરનો મેન

મહા. પુ૦ (મરુકિન્) મહિનંશમા ઉત્પન્ન
થયેલ રાજા

મહાકુચ્છા સ્ત્રી૦ (મલ્લકુચ્છા) મરનો ક
-કોટા-પગોટ.

મહાકિન્દ. પુ૦ (માલ્યકિન્દ) ૧૧ મા દેવનોકંડુ
એક પ્રિમાન

મહા પુ૦ (મલ્લક) શરાવલો, કોડીયુ,
ગમપાન

મહાચુલ ન૦ (મલ્લચુલ) મહાકુસ્તી.

મહાદામ. ન૦ (માલ્યદામન્) પુષ્પની માળા

મહાદાસ પુ૦ (મલ્લદાસ) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાદિગણ પુ૦ (મહાદત) મહાદત કુમાર,
મહારાજાનો પુત્ર, મહિનાથજીનો ન્દાનો
ભાઇ

મહાદિગણય. પુ૦ (મલ્લદત્ત) કુમારાજાનો
પુત્ર

મહાદિગ્ન. પુ૦ (મલ્લદગ્ન) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાદેવ પુ૦ (મલ્લદેવ) મહાદેવ નામે મહાનો
રાજા.

મહાધમ્મ પુ૦ (મહાધર્મ) એ નામનો કોઇ
કુસ્તીયા-મહા

મહાધ પુ૦ (મહા) સમવલો

મહારક્ષિત્તમ્. પુ૦ (મારક્ષિત) એ નામનો
એક માણસ

મહારામ પુ૦ (મરગમ) ગોસાજાનો બીન્ને
પ્રેરે પંદાર-શરીર પરિવર્તન

મહાસમ્મ પુ૦ (મહાસન્) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાસેણ પુ૦ (મરમેન) એ નામનો એક મત્ત
મહિ. સ્ત્રી૦ (મહિ) યોગણીસમા તીર્થંકર.

મહિનાથ ભગવાન. (૨) ન૦ મરિકુ વરીના
દ્ધાતનાગુ જાતાસજનુ આઠમુ અધ્યયન,
(૩) ૨૦ મા તીર્થંકરના પહેલા ગણધર.

મહિ ત્રિ૦ (મહિન્) ધરનાર, રાખનાર

મહિય. ત્રિ૦ (સ્ત) મરી ગયેલ.

મહિયા સ્ત્રી૦ (મહિયા) માવતી, લતા
વિશેષ

મહિય ત્રિ૦ (મામિત) માપેલુ.

મસ. પુ૦ (મપ) આમડી ઉપર બધાયલી .
ન્દાની ન્દાની ગાંઠ

મસમ. પુ૦ (મસાક) મસૌર

મસમસ. ધ૦ () જલદી

મસથ પુ૦ (મસાક) મસૌર

મસાણ ન૦ (મસાણ) પ્રેતભૂમિ; કમશાન,
મસાણ

મસાર્. પુ૦ (મસાર) ઇંદ નીચમણિ. (૨)
કસોડીનો પત્થર.

મસારગલ પુ૦ (મસારગલ) એક મસારનુ
રત્ન (૨) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ખરકાડનો
પાથમે વિભાગ કે જે મસારમથ રત્ન-
મથ છે.

મસિ. સ્ત્રી૦ (મસિ) શાહી (૨) મસી,
કાનળ

મસિહાર. પુ૦ (મસિહાર) ક્ષત્રિય પગિવાનક
વિશેષ.

મસિણ. ત્રિ૦ (મસણ) મુવાગુ, લપસાણ,
નિસ્સુ

મસી. સ્ત્રી૦ (મસી) મસી, શાહી

મસૂર પુ૦ ન૦ (મસૂર) મસૂર, કચેરા ધાન્યની
એક જાત (૨) રામસયની પાખવાળા
પક્ષીની એક જાત

મસૂરમ પુ૦ (મસૂર) ગાયમસૂરીઆ,
ઝાંરીકુ.

મસૂરચંદ. પુ० (મસૂરચંદ) મસૂરની દાળ
 મહ ત્રિ० (મહત્) મહાન મહોદુ, વિશાળ
 (૨) મહા પુરુષ, મહોટા પુરુષ
 મહ. પુ० નં (મહ) આચ્છવ, મહોત્સવ
 મહરમહાલય ત્રિ० (મહાતિમહત્) અતિ નિ
 શાળા, મહોટામાં મહોદુ
 મહરમહાલયા સ્ત્રી० (મહાતિમહતી) અતિ
 મહોટી
 મહર્ષી સ્ત્રી० (મહતી) મહોટી નિશાળ
 મહત્ત ત્રિ० (મહત્) મહોદુ, નિશાળ
 મહતી સ્ત્રી० (મહતી) મહોટી
 મહાગૃહ. પુ० (મહામહ) મહોટા મહ, લૌભાદિ
 ૮૮ મહામહ
 મહાઘ ત્રિ० (મહાર્થ) વધારે મૂલ્યવાળું,
 મોતુ
 મહચંદ પુ० (મહાચંદ) એ નામનો એક
 કુમાર (૨) એક રાજા
 મહચ. નં (મહાચ) મહત્વ (૨) ત્રિ०
 મહત્વવાળું
 મહચ ત્રિ० (મહાચર્ચ) મહોટાને પણ પૂજ્ય,
 સારી રીતે પૂજવા યોગ્ય
 મહચ્ચપરિસ્તા સ્ત્રી० (મહાચર્ચપરિપદ) ઉત્તમ
 માનનીય સલા
 મહચ્છેદ્ય નં (મહાધર્મ) ધણુ આશ્ચર્ય,
 મહત્ આશ્ચર્ય
 મહચ્છુદ સ્ત્રી० (મહાચુતિ) ધણી કાલિ
 મહદ્વિય ત્રિ० (મહદ્વિક) ધણી સપતિનાજો
 મહોટી મહિવાજો
 મહણ ત્રિ० (મયન) મથન કરનાર, મથનાર
 (૨) મારનાર
 મહસાળ પુ० (મહાળવ) મહોટા સમુદ્ધ
 મહતિમહાલય ત્રિ० (મહાતિમહત્) મહા નિ
 સ્તારવાળું મહોટામાં મહોદુ
 મહતી સ્ત્રી० (મહતી) શતનત્રી વીળા,
 સો નારનાળી વીળા

મહત્ત ત્રિ० (મહત્) વડીલ, મુકુટ (૨)
 અતોપુર રક્ષક (૩) નાયક, પ્રધાન
 મહત્તરાગાર પુ० (મહત્તરાગાર) મહોટરાના
 કહેવાથી કરતુ પડે તેનો પચ્ચક્રમાળુમાં
 રાખેન આગાર
 મહત્તરિયા સ્ત્રી० (મહત્તરિકા) મુખ્ય-વડીલ
 સ્ત્રી, મહોટી દેવી (૨) આદિશાકુમારી
 આમાની એક
 મહત્વ. પુ० (મહાત્વ) મહોટા અર્થ, નિશા-
 ણ તરત (૨) મહત્ત પ્રતિજ્ઞા (૩) ત્રિ०
 ઝીમલી, મોઢુ
 મહદિ. સ્ત્રી० (મહાદિ) મોટી પાચના (૨)
 પરિગ્રહ
 મહદુમ પુ० (મહાદુમ) વૈરાગ્યન ધનના
 પદ્ધતિ સૈન્યનો અપિપતિ
 મહપડમ પુ० (મહાપદ) નવ નિધાનમાનું
 એક નિધાન કે જેમાં સર્વ પ્રકારના વ-
 સ્ત્રોતી લોકીકત હોય છે
 મહપ્પ પુ० (મહાત્મ્ય) મહાન આત્મા, મ
 હાત્મા
 મહપ્પમ. નં (મહાપમ) એ નામનું વીળ
 યોથા દેવલોકનું એક નિધાન
 મહધ્વલ પુ० (મહાધ્વલ) મહાબળ નામે રો-
 હિંગ નગરનો રાજા (૨) આવતી એવી
 સીના ઠંઠા વાસુદેવ (૩) એ નામનો
 એક મોટો રાજા (૪) બળરાગનો પુત્ર
 સુદર્શન રોકેનો છત્ર-મહાબળકુમાર (૫)
 ત્રિ० અતિ બળવાન
 મહમ્મય ત્રિ० (મહદ્મય) મોટા બળવાળું.
 મહમ્મય. નં (મહામૃત) પૃથ્વી, પાણી,
 અગ્નિ, વાયુ અને આકાશ, એ પાચ
 મહાબૃત
 મહય ત્રિ० (મહત્) મહોદુ નિશાળ
 મહયર ત્રિ० (મહત્) વડીલ, મહોટા.
 મહ્યા સ્ત્રી० (મહતી) મોટી, નિશાળ

મહરટ્વિય ત્રિં (મહારાત્રિક) મહારાટ્ટ
 દેશમા ૧૮-મેન, મહારાટ્ટી-મરાઠી
 મહરિદ્ધિ પું (મહર્દિ) ઐરવત ક્ષેત્રમા
 ભાની ૨૩ મા તીર્થકર
 મહરિસિ પું (મહર્પિ) મોટા નદિ
 મહરિહ ત્રિં (મહર્દ) ધણુ ડીમતી
 મહર્હ ત્રિં (મહર્) મોટું, વિશાળ (૨)
 મોટા માણસ, રડીય
 મહર્હય ત્રિં (મહર્ક) મોટું, વિશાળ
 (૨) પું મોટા બગદ.
 મહર્હિય ત્રિં (મહર્) મોટું, વિશાળ
 મહર્હિયા સ્ત્રીં (મહર્તી) મોટી, વૃદ્ધ સ્ત્રી
 મહર્હિયામોયપડિમા. સ્ત્રીં (મહામોક્ષપ્રતિમા)
 ચાર પંખિામાની એક
 મહર્હિયાનિમાણપચિમત્તિ. સ્ત્રીં (મહાવિમાન
 પ્રતિમત્તિ) એ નામનુ એક ધાર્મિક સૂત્ર
 મહર્વીરિય પું (મહર્વીર્ય) ઐરવત ક્ષેત્રના
 ચાણુ ચોનીસીના ૧૭ મા તીર્થકર
 મહર્વનિય ત્રિં (મહાવતિક) પાચ મહાનત
 રૂપ ધર્મ
 મહર્વ્યય. તં (મહાત) સાધુના પાચ મહા
 નત, અદિસાદિ પાચ યમ, આનકના
 અધુમતની અપેક્ષાએ મહાત્મ નત
 મહર્સિય. પું (મહર્સિય) છૂટા બગદેવ તથા
 વાસુદેવના પિતાનુ નામ
 મહર્મેળ. પું (મહર્મેન) ૮ મા તીર્થકરના
 પિતા (૨) ૮૫-નત દગર નગવાન
 યાદવોના ૩૫-અગ્રેસર (૩) એ ના
 મનો એક આગળ પડતો રાગ. (૪) નં
 મન વિગે.
 મહા સ્ત્રીં (મધ) મધ નામનુ નક્ષત્ર
 મહા. ત્રિં (મહર્) મોટું
 મહામગ્ગર પું (મહારગ) અરણ્યક
 સમુ ના અધિપતિ દેવનાનુ નામ
 મહામોધસ્તરા સ્ત્રીં (મહોધસ્ત્ર) બેવેન્દની
 મજામાની એક યગ.

મહાકતાર તં (મહાકાન્તાર) મોટું અરણ્ય
 મહાકદિય. પું (મહાકન્દિત) વ્યતર દેવતાની
 એક જાત
 મહાકચ્છ પું (મહાકચ્છ) નીલગન પર્વતની
 દક્ષિણે સીતા મહાનદીની ઉત્તરે જલ
 કૂટ પર્વતની પશ્ચિમે અને ગ્રાહાનતી નદીની
 પૂર્વે મહાનિદેહાન્તર્ગન ક્ષેત્ર વિશેષ (૨)
 દેવ વિશેષ
 મહાકચ્છકૂડ. પું (મહાકચ્છકૂટ) જલકૂટ
 વખારા પર્વતના ચાર કૂટમાનુ ત્રીજુ
 કૂટ-સિખર.
 મહાકચ્છા સ્ત્રીં (મહાકચ્છા) મહોરગના
 ઇન્દ્ર અતિક્રમની ત્રીજી અગ્રમહિષી. (૨)
 મહાનિદેહની ૩૨ વિજયમાની એક
 વિજય
 મહારુગહ પું (મહારુગ) નિરધારનિકા
 સૂત્રના છૂટા અધ્યયનનુ નામ. (૨) રાગ
 શ્રેણિકના એક પુન
 મહારુગહા સ્ત્રીં (મહારુગ) અતઃગ સૂત્રના
 આઠમા વર્ગના છૂટા અધ્યયનનુ નામ.
 (૨) શ્રેણિક રાગની એક રાણી
 મહારુપ્ય. પું (મહારુપ) ગોશાળાના મતને
 અનુસારે ત્રણ લાખ સર પરિમિત કાળ
 વિભાગ.
 મહારુપ્સમુદ્ર. તં (મહારુપ્સમુદ્ર) ૨૬ ઉત્કા-
 નિક સૂત્રમાનુ યોધુ
 મહાકમ્મ ત્રિં (મહાકર્મ) જેના કર્મ ધણા
 હોય તે.
 મહાકાય ત્રિં (મહાકાય) જેનુ ચરીર
 મોટું હોય તે (૨) સાળ-વતર દેવતાની
 સાતમી જાત (૩) ઉત્તર તરફના મહોરગ
 જાતના સાલવ્યતર દેવતાનો ઇન્દ્ર
 મહાકાલ પું (મહાકાલ) ઉત્તર તરફના
 પિશાચ જાતના વ્યતર દેવતાનો ઇન્દ્ર
 (૨) આતમી નગ્નો દક્ષિણ દિશામા રહેલ
 ખીન્ને નરમસાએ (૩) પરમાધામીની

એક જાત (૪) આઠમા દેવલોકનું એક
વિમાન (૫) ચક્રવર્તીના નવ નિધાનમાનું
એક નિધાન કે જેમા ધાતુની ખાણ
સખધી હકીકત છે. (૬) વિવંચન તથા
પ્રલજન ધરના લોકપાળનું નામ (૭)
વાયુકુમાર જાતિના હરનું નામ (૮)
હારિકાની બહારનું એક રમશાન (૯)
૮૮ માનો પૃથ્વી મો ગ્રહ (૧૦) નિરયા-
વલિકાના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૧૧)
રાજા શ્રેણિકના એક પુત્ર (૧૨) દક્ષિણ
લવણસમુદ્રના દેવ

મહાકાલગ. પુ. (મહાકાલક) એ નામનો
એક ગ્રહ

મહાકાર્તિક પુ. (મહાકાર્તિક) વ્યતર જાતિ
નો ધર્મ, ઉત્તરના પિશાચ દેવોનો ધર્મ.

મહાકાલી. સ્ત્રી. (મહાકાલી) શ્રેણિક રાજાની
એક રાણી. (૨) અતગઠ સૂત્રના આઠમા
વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૩)
સુમતિનાથજીની દેવીનું નામ

મહાકિરિયા. સ્ત્રી. (મહાકિરિયા) એ નામની
એક નદી કે જે મેરના ઉત્તરે રક્તા
નદીને મળે છે

મહાકિરિયા ત્રિ. (મહાકિરિયા) જેની ક્રિયા
મોટી હોય તે, મોટી ક્રિયા કરનાર

મહાકુંડલ. પુ. (મહાકુંડલ) એ નામનો
એક સમુદ્ર.

મહાકુંડલચર પુ. (મહાકુંડલચર) મહાકુંડલ
સમુદ્રનો આધિપતિ દેવતા.

મહાકુમુદ. ન. (મહાકુમુદ) સાતમા દેવલોકનું
એક વિમાન

મહાકુલ ત્રિ. (મહાકુલ) પ્રચરત કુળમા
ઉત્પન્ન થયેલ.

મહાગંગા. સ્ત્રી. (મહાગંગા) સાત ગંગાઓની
એક મહાગંગા, ગોશાળાના મતાનુસાર
એક કાળવિલાસ.

મહાગિરિ. પુ. (મહાગિરિ) કોઈન્યાના શિષ્ય
મહાગિરિ નામના એક નિદ્રવ. (૨) સ્થૂ

વિલાદના દસ પૂર્વધારી એક શિષ્ય (૩)
મેર પર્વત.

મહાગોત્ર પુ. (મહાગોત્ર) મહાન રક્ષક (૨)
તીર્થંકર દેવ.

મહાગ્રહ પુ. (મહાગ્રહ) મહાગ્રહ, ભૌમાદિ
૮૮ મહાગ્રહ.

મહાઘોસ પુ. (મહાઘોષ) જ્યૈષ્ઠીપના ઐરવત
ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર ૧૨
મા તીર્થંકર. (૨) ન. પાચમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૩) ત્રીજા યોથા દેવલોકનું
એક વિમાન (૪) પુ. ગદ્ય ઉત્સર્પિ-
ણીના સાતમા કુલકર. (૫) ઉત્તર તરફના
સ્તનિતકુમાર જાતના લવણપતિ દેવતાનો
ધર્મ (૬) નાસી જતા નારકીને મોટી
ખમ પાડી રોકી રાખનાર પરમાધામીની
પદ્મની જાત.

મહાઘોસા સ્ત્રી. (મહાઘોષા) ધર્માર્જુનાદિની
ધરાનું નામ

મહાચંદ. પુ. (મહાચંદ) જ્યૈષ્ઠીપના ઐર-
વત ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
૮ મા તીર્થંકર

મહાચન્દ્ર પુ. (મહાચંદ્ર) ખીજા તીર્થંકર
અજિતનાથજીના યક્ષનું નામ.

મહાચણ. પુ. (મહાચણ) ધણા માણસોનો
સમુદાય, મહાજન.

મહાચસ. પુ. (મહાચસ) જ્યૈષ્ઠીપના
ઐરવતક્ષેત્રમા થનાર યોથા તીર્થંકર. (૨)
આદિત્યપથાની ગાદીએ આવેલ મહાપરા
(૩) ત્રિ. મહાપરશુરી

મહાજાદ. સ્ત્રી. (મહાજાતિ) શુદ્ધ જાતના
રક્ષાની એક જાત

મહાજાણ. ન. (મહાજાણ) મોટું વાદન. (૨)
ચારિત્ર, સયમ (૩) પુ. મોક્ષ,
મુક્તિ

મહાજુમ્મ ન. (મહાજુમ્મ) રાસિ વિશેષ;
એક પ્રકારની સખ્યા.

મહાજીમ્મસય. ન૦ (મહાજીમ્મસય) લગવતી
સૂત્રનું ૪૦ મુ રાનક.

મહાણંદિયાવત્ત. ન૦ (મહાણંદિકાવત્ત) મહા-
શુક દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) પુ૦
થોપ તથા મહાથોપ ઈત્યા લોકપાળનું
નામ.

મહાણસ. ન૦ (મહાણસ) રસોડું.

મહાણસસાલા. સ્ત્રી૦ (મહાણસસાલા) રસોડું;
ભોજનગૃહ.

મહાણસિધ્ધ. પુ૦ (મહાણસિધ્ધ) રસોડાઓ;
રાંધનાર.

મહાણસિણિયા. સ્ત્રી૦ (મહાણસિણિકા) રસો-
ડામાં કામ કરનાર દાસી; રસોડાઆણી.

મહાણસિણી. સ્ત્રી૦ (મહાણસિણી) રાંધનારી,
ભોજનસાળામાં કાર્ય કરનારી દાસી.

મહાણિજ્ઞરા સ્ત્રી૦ (મહાણિજ્ઞરા) કંઠની
ઘોડી નિર્જરા; ધણી કંઠોનો ક્ષય કરવો તે.

મહાણીલ. ન૦ (મહાણીલ) એક જાતનો મણિ,
નીલમ. (૨) વિ૦ આનિ નીલવર્ણવાળા.

મહાણુમાગ. વિ૦ } (મહાણુમાગ) અત્યંત
મહાણુમાય. } ભાગવવાનું. પુરુષાત્મા.

મહાણુમાવ. વિ૦ (મહાણુમાવ) મહા પ્રભા-
વશાળી; તેજસ્વી.

મહાતમપ્રમા. સ્ત્રી૦ (મહાતમપ્રમા) સાતમી
નરક.

મહાતીરા. સ્ત્રી૦ (મહાતીરા) એ નામની એક
નદી કે જે મેઘની ઉત્તરે ગતી નદીને
મળે છે.

મહાદંડય. પુ૦ (મહાદંડય) મહાન નિસ્વા-
રવાળુ પર્વત. (૨) પદ્મવર્ણના ત્રીજા
પદ્મનાં સત્તાવીસમા દારનું નામ.

મહાદામદ્ધિ. પુ૦ (મહાદામદ્ધિ) } ધરણે
મહાદામદ્ધિ. પુ૦ (મહાદામદ્ધિ) } ધરણી

ટપાપ મેનાનો અધિપતિ.

મહાદુર. વિ૦ (મહાદુર) ધાતુજ કાચ;
ન ચર્મ શકે તેવું.

મહાદુસ્સ. ન૦ (મહાદુસ્સ) અત્યંત દુઃખ.

મહાદુમ. પુ૦ (મહાદુમ) મોટું વૃક્ષ. (૨)
આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન. (૩)

વેરાચનના પાપદળ મેનાનો અધિપતિ.

મહાદુમસેણ. પુ૦ (મહાદુમસેણ) અણ્ણતરો-
વવાઈ સૂત્રના બીજા વર્ગના નવમા અ-
ધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેણિક રાજની

ધારણી રાણીનો પુત્ર.

મહાધણ. પુ૦ (મહાધણ) બળદેવના એક
પુત્ર.

મહાનંદિયાવત્ત. પુ૦ (મહાનંદિકાવત્ત) રતનિત
કુમારોના લોકપાળનું નામ.

મહાનલિણ. પુ૦ (મહાનલિણ) સાતમા દેવ-
લોકનું એક વિમાન.

મહાનિજ્ઞરા. વિ૦ (મહાનિજ્ઞરા) કંઠની ધણી
નિર્જરા કરનાર.

મહાનિજ્ઞરા. સ્ત્રી૦ (મહાનિજ્ઞરા) અત્યંત ક-
ંઠોનો ક્ષય; ધણી કંઠની નિર્જરા.

મહાનિજ્ઞામય. પુ૦ (મહાનિજ્ઞામય) શ્રેષ્ઠ ક-
ર્ણધાર.

મહાનિનાદ. } વિ૦ (મહાનિનાદ) પ્રખ્યાત;
મહાનિનાય. } પ્રસિદ્ધ.

મહાનિમિત્ત. ન૦ (મહાનિમિત્ત) અર્થાંગ નિ-
મિત્ત ચાચ. (૨) મોટું નિમિત્ત-
કારણ.

મહાનિરય. પુ૦ (મહાનિરય) વિશાળ નરક-
નરકવાસો.

મહાનિસીદ્ધ. ન૦ (મહાનિસીદ્ધ) એ નામનું
એક કાવિક સૂત્ર-ચાચ.

મહાનિહિ. પુ૦ (મહાનિહિ) ચક્રવર્તીનું મોટું
નિધાન કે જેની નવ જોડની લંબાઈ

પડેલાછ છે અને જેમાં ચક્રવર્તીની સર્વ
અપતિનો અમાવેશ થાય છે.

મહાનીલા. સ્ત્રી૦ (મહાનીલા) મહાનીલા ના-
મની એક નદી કે જે મેઘની ઉત્તરે રતના
નદીને મળે છે.

મહાપદમ પુ૦ (મહાપદ) મહા હિમવત
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય (૨) પુષ્પનાવતી
નિજ્યની પુડરિકિણી નગરીનો એ નામનો
એ- રાગ (૩) પત્તમાન અનસારિણીના
નનમા ચમવતી (૪) ચક્રનર્તીના નન
નિધાનમાનુ પાચસુ નિધાન કે જેમા
સર્વ જાતના નસોની નિષ્પત્તિ થાય છે
(૫) જમૂદીપતા ભરતખડમા ચનાર પ્ર
થમ તીર્થંકર (૬) ગોશાળાના ભાવી
અનતારનુ નામ (૭) સાતમા દેવલોકનુ
એક વિમાન (૮) રાગ શ્રેણિકના એક
પાન (૯) વૃક્ષ વિશેષ

મહાપદમદ્વહ પુ૦ (મહાપદ્મ) મપ હિમવત
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય

મહાપદમા સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મા) રાગ શ્રેણીની
એક પુત્રવધૂ

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) ઉત્તર
લિંગ સ્ત્રમાનુ ૨૮ મુ મ્ત્ર

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) કર્મનો
અત્યત ક્ષય કર્મનો સર્વથા છેડો લેવોતે

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) મોટું શહેર

મહાપદ્મ ત્રિ૦ (મહાપદ્મ) જેની પ્રતા ધણી
રિશાગ હોય તે

મહાપદ્મસ્થાણ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મસ્થાન) ૨૮
ઉત્તરનિષ્ સ્ત્રમાનુ ૮ મુ સ્ત્ર

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) મહાન પ્રસ્થાન
દોર્ધવાના

મહાપદ્મ ત્રિ૦ (મહાપદ્મ) રિશાગ પ્રતા-શુ-
લિવાળો

મહાપદમ ન૦ (મહાપદમ) એક દેવ વિમાન

મહાપદ્મ પુ૦ (મહાપદ્મ) પશ્ચિમ મત્તરિદેહના
દક્ષિણ પાડાની એક રિજ્ય (૨) તે
નિજ્યનો રાગ

મહાપદ્મા સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મા) જુઓ મહાપદ્મ
શબ્દ

મહાપરિણામ સ્ત્રી૦ (મહાપરિણામ) આચારાગ
ચૂનના પ્રથમ શ્રુતસ્થનુ નનસુ અધ્યયન

મહાપદ્મ પુ૦ (મહાપદ્મ) મોટો રત્નો, રા-
જમાર્ગ

મહાપાણ ન૦ (મહાપાણ) પાચમા દેવલો-નુ
એક વિમાન

મહાપાવાલ પુ૦ (મહાપાવાલ) લનણ સમુ
દ્રમાના પાતાલકનથા કે જે એક લાખ
જેજનના ઉડા છે

મહાપાલિ સ્ત્રી૦ (મહાપાલિ) સાગરોપમ
પરિમિત ભવ રિચિ

મહાપાયા સ્ત્રી૦ (મહાપાયા) મહાપાનકી સ્ત્રી

મહાપિડ પુ૦ (મહાપિડ) બાપના મોટા
ભાઈ ભાઈ

મહાપુલ્ક ન૦ (મહાપુલ્ક) પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન કે જેના દેવતાનુ આયુષ્ય
૧૨ સાગરોપમ છે

મહાપુલ્ક ન૦ (મહાપુલ્ક) પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન

મહાપુલ્કરીય પુ૦ (મહાપુલ્કરીય) રૂકિમ પરિત
ઉપરનો એક દ્રવ્ય (૨) ન૦ શ્વેત કમળ
(૩) પુ૦ પ્રહ વિશેષ

મહાપુલ્કરીયદ્વહ પુ૦ (મહાપુલ્કરીયદ્વહ) રૂપી
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય

મહાપુરા સ્ત્રી૦ (મહાપુરી) મહાપદ્માવિજ
યની મુખ્ય નગરી-રાજધાની

મહાપુરિસ પુ૦ (મહાપુરિસ) મહાત્મા પુરુષ
(૨) કિપુરિસ જાતિના વ્યતર દેવતાના
ધર્મનુ નામ

મહાપુલ્કરીય ન૦ (મહાપુલ્કરીય) સાતમા
દેવલોકનુ એક વિમાન (૨) શ્વેત કમળ

મહાવલ ત્રિ૦ (મહાવલ) અત્યત નગીના
મહા પદ્મકળી (૨) પુ૦ જમૂદીપતા
ઐરનતક્ષેત્રમા આત્તી ઉત્સર્પિણીમા
ચનાર ૨૩ મા તીર્થંકર (૩) ભરતની
ગાદીએ અતિગજ પત્ની આવેન પુરુષ
(૪) એક કુમાર (૫) મક્ષિનાથના પૂર્વ
ભનનુ નામ (૬) ભરતક્ષેત્રના ભારી
જૂઠા નાસુદેવ

મહાવાહુ પુ० (મહાવાહુ) આવતી ચોરીસીના ચોથા વાસુદેવ. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહ-ક્ષેત્રના એક વાસુદેવ.

મહાભદ્ર પુ० (મહાભદ્ર) મહાશુક દેવલોકનું એક રિમાન. (૨) એ નામનું એક તપ

મહાભદ્રપદિમા સ્ત્રી० (મહાભદ્રપદિમા) મત રિગેય, કાકિસંગ પુત્રનું એક મન.

મહામહા. સ્ત્રી० (મહામહા) પૂર્વ આદિ દરેક દિશામાં અકેક અલોચન કાઉચગ કરવાની પ્રતિતા કરતી તે, ચાર પદિમામાની ત્રીજી પદિમા

મહામાગ ત્રિ० (મહામાગ) મોટા આગ્રસાળો, લોકપૂજ્ય, શ્રેષ્ઠ

મહામાગા સ્ત્રી० (મહામાગા) એ નામની એક નદી કે જે મેરની ઉત્તરે રક્તાતી નદીને મળે છે

મહામીમ પુ० (મહામીમ) ઉત્તર તરફના રાક્ષસ દેવતાઓનો ઈદ્ર (૨) આવતી ચોરીસીના આઠમા પ્રતિવાસુદેવ.

મહામીમવેણ પુ० (મહામીમવેણ) એક કુધ-ગરનું નામ

મહામોયા સ્ત્રી० (મહામોયા) એક મદાનદી મહામેતિ પુ० (મહામેતિ) મુખ્યમની, વડો પ્રધાન (૨) કાંથી સેવના અપેક્ષા.

મહામ્મતા } સ્ત્રી० (મહામ્મતા) અનમઃ મહામ્મતા } સુતના આતમા વર્ણના સાતમા અપ્યયનું નામ (૨) રાજ્યશૂદ્ર નમનના શ્રેણિક રાજ્યની એક રાણી

મહામત્તય ત્રિ० (મહામત્તય) આનંદાન માતાના દીકરા.

મહામત્તયા. સ્ત્રી० (મહામત્તયા) માની મ્હોળી બ્હેન (૨) મોટીમા

મહામત્તર. પુ० (મહામત્તર) ધ્યાને-દ્રવી રથ સેનાને અધિપતિ

મહામત્તમ. પુ० (મહામત્તમ) ૯૪ લાખ મહામત્તેઓ એક મહામાનમ્. જોશ્વળાના મતનુસાર એક કાગડિયા

મહામોહ. પુ० (મહામોહ) ભાગે મોહમ્મત્. મહા મોહનીય

મહાયસ ત્રિ० (મહાયસ) મહાયશરની. (૨) પુ० અતીત ઉત્સર્પિણીના ચોથા તીર્થકર

મહાત્મ. પુ० (મહાત્મ) મોટા આગ્ર

મહારહ. ત્રિ० (મહારહ) મોટા રથસાળો (૨) પુ० કૃષ્ણ વાસુદેવ.

મહારાવ પુ० (મહારાવ) મોટા રાત્ર (૨) લોકપાળ દેવ

મહાર્હિ ત્રિ० (મહાર્હિ) કિ મતી

મહારોહમ. પુ० (મહારોહમ) સાનમી નરકનો ચોથો નરકનામો

મહાનંજર. પુ० (મહાનંજર) પાણીનો મોટો ધડો

મહાલય પુ० નં० (મહાલય) ઉત્સવોનું સ્થાન. (૨) મોટું સ્થાન (૩) ત્રિ० મોટા શરીરસાથ

મહાલય ત્રિ० (મહાલય) મોટું; વિશાળ

મહાલયા. સ્ત્રી० } (મહાલયા) મોની, વિશાળ. મહાનિયા. }

મહાજોદિશ્વલ પુ० (મહાજોદિશ્વલ) વેશ-અન ધરના પાણ લશ્કરનો અધિપતિ.

મહાવચ્છ પુ० (મહાવચ્છ) પૂર્વ મહાવિદેહની દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી ત્રીજી વિગ્રય (૨) તે વિગ્રયનો રાગ.

મહાવચ્છા સ્ત્રી० (મહાવચ્છા) મદાવચ્છા નામની એક વિગ્રય

મહાવચ્છ. પુ० (મહાવચ્છ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના ઉત્તર ખાડાની સીતેલ મુખ્ય તરફથી ત્રીજી વિગ્રય (૨) તે વિગ્રયનો રાગ

મહાવચ્છા સ્ત્રી० (મહાવચ્છા) લુઓ " મદા-વચ્છ " શબ્દ

મહાવચ્છ પુ० (મહાવચ્છ) દક્ષિણે-દના યોડે-સ્થાગ લશ્કરનો અધિપતિ

મહાવચ્છ. પુ० (મહાવચ્છ) યોરવ પુ. તોડાની પવન

મહાવિગ્રહ સ્ત્રી૦ (મહાવિકૃતિ) મધુ, માસ,
મધ, માખણુ આદિ નિક્ષરજનક વસ્તુ

મહાવિજયપુષ્પોત્તરવર્ડિસય. પુ૦ (મહાવિજય
પુષ્પોત્તરાવસક) એ નામનું દશમા દેવ
લોકનું એક વિમાન કે જ્યાં મહાવીર
સ્વામી પૂર્વભરમા દેવતા રૂપે હતા

મહાવિજયા સ્ત્રી૦ (મહાવિજયા) મિથિખ
રિશોર, મીઠાઇની એક જાત

મહાવિદેહ પુ૦ (મહાવિદેહ) મહાવિદેહ નામે
કર્મભૂમિનું એક ક્ષેત્ર કે જ્યાં સદા ચોથા
આસા જેવો અસ્થિતકાળ છે (૨) ત્રિ૦
મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા રહેનાર મનુષ્ય

મહાવિદેહગાલ. પુ૦ (મહાવિદેહવર્ષ) મહાવિદેહ
ક્ષેત્ર

મહાવિમાણ ન૦ (મહાવિમાન) મ્હોડું વિમાન.
(૨) ચાર લોકપાળના વિમાનોનું નામ

મહાવીર. પુ૦ (મહાવીર) ભગવાન મહાવીર
સ્વામી, ચોરીસમા તીર્થંકર (૨) મોટો
શૂરવીર, કસાયાદિ દોષને જીતનાર

મહાવીરચુદ્ર સ્ત્રી૦ (મહાવીરચુદ્રિ) મહાવીરની
રતુનિ જેમા છે એનું સ્વયગદાગ સત્રનું છદ્મ
અધ્યયન

મહાવીરિ સ્ત્રી૦ (મહાવીરિ) મ્હોટો માર્ગ
(૨) મોક્ષ માર્ગ

મહાવેપળા સ્ત્રી૦ (મહાવેદના) અતિશય દુઃખ
મહાવચ ન૦ (મહાવ્રત) જુઓ ‘મહાવચ’
શબ્દ

મહાસંગળિ સ્ત્રી૦ (મહાસંગળિ) એક વિદ્યા
ધરની સ્ત્રી

મહાસગ પુ૦ (મહાસર્ગ) સાતમા દેવલોકનું
એક વિમાન

મહાસદ્દિ ત્રિ૦ (મહાસદ્દિ) મોની શ્રદ્ધારાગી

મહાસયગ પુ૦ (મહાસયતક) શ્રી મહાવીર
આમીના દશ આનકમાના આકંઠમા
આવક

મહાસામાણ ન૦ (મહાસામાન) એક દેવ
વિમાન

મહાસામાણિયવિમાન. ન૦ (મહાસામાનિયવિમાન)
સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન

મહાસિલાકાંટય. પુ૦ (મહાસિલાકાંટક) એક
રાજાની સ્કામે કેશિક રાજાના બચાવ
માટે ચમરેંદ્ર અને શહેંદ્ર તરફથી યોગ
વામા આવેન એ નામનો એક સપ્તમ

મહાસીંહ પુ૦ (મહાસિંહ) એક રાજા, છઠ્ઠા
વાસુદેવના પિતા

મહાસીંહનિકીલિય ન૦ (મહાસિંહનિકીલિય)
એ નામનું એક તપ કે જે ચાર પરિ
પાટીદારા છ વર્ષ, બે માસ અને ચાર
દિવસે પૂર્ણ થાય છે

મહાસીંહસેણ પુ૦ (મહાસિંહસેન) અશ્વત્થરા-
વરાઇ સૂત્રના ખીખ વર્ણના ૧૨ મા
અધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેષ્ઠિક રાજાની
ધારણી રાણીનો પુત્ર

મહાસુક પુ૦ (મહાસુક) સાતમો દેવલોક
(૨) સાતમા દેવલોકનો ધંદ્ર (૩)
સાતમા દેવલોકમા રહેનાર દેવતા (૪)
સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન

મહાસુસ્ક પુ૦ (મહાસુસ્ક) અતિ ઉજ્જવળ
સૂર્ય અને ચન્દ્ર

મહાસુસ્કુરુપ પુ૦ (મહાસુસ્કુરુપ) સાતમો
દેવતા

મહાસુસ્કય ત્રિ૦ (મહાસુસ્ક) સાતમા દે
વલોકના ધંદ્ર સમધી

મહાસુમિષ પુ૦ (મહાસુમિષ) મ્હોળા સ્વપ્ન,
મહાસુમિષ } તીર્થંકર વગેરેની માતા
સિંદ વગેરેના સ્વપ્ન જુએ છે તે

મહાસુવચ પુ૦ (મહાસુવત) એ નામનો એક
આવક

મહાસુવચા સ્ત્રી૦ (મહાસુવચા) ભગવાન
નેમિનાથની એક આવિકા

મહાસેઞ્ર પુ૦ (મહાસેઞ્ર) ઉત્તર તરફના મહક
જાતિના વ્યતર દેવતાનો દંદ્ર

મહાસેણ. પું (મહામેન) ગત અવસર્પિણીના સાતમા કુલકર. (૨) લગ્નપ્રીપના ઐરવતક્ષેત્રમાં આપતી ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર ૧૫ મા તીર્થકર. (૩) અણ્ણતરોતવાઈ સૂત્રના બીજા વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ. (૪) શ્રેણિક રાગની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૫) ઐરવતક્ષેત્રના બાવી ૧૦ મા તીર્થકર. (૬) ૫૬ હજાર બળવાન પીરોના નાયક મહાસેન કુમાર. (૭) નં એક વન.

મહાસેણકુળહ. પું (મહાસેનકુળ) નિરયાવ-
ધિશાસૂત્રના દશમા અધ્યયનનું નામ.

મહાસેણકુળહા. સ્ત્રી (મહાસેનકુળ્યા) અનગ-
સૂત્રના આઠમા વર્ગના દશમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) શ્રેણિક રાગની એક રાણી.

મહાસેય. પું (મહાસે) ઉત્તર તરફના
કુખમાં જાતના બ્ધવર દેવતાનો ઉદ્ધ.

મહાસોદામ. પું (મહાસોદામ) વૈદેયન
ઉદ્ધના પોતેરવાર ઘરકરનો આધપતિ.

મહાહરિ. પું (મહાહરિ) ૧૦ મા અધ્યયનના
પિતા.

મહાહિમયંત. પું (મહાહિત) મહાદિગત
નામનો હેમવય ક્ષેત્રની સરદક ઉપરનો
પર્યંતર પર્યંત.

મહાહિમયંતકૂટ. પું (મહાહિતકૂટ) મહા
દિગત પર્યંત ઉપરના આઠ કૂટમાંનું
બીજું કૂટ-ચિખર.

મહિંદ. પું (મહેન્દ) જ્ઞાનમા મુદ્ધતેનું નામ
(૨) એક પંત. (૩) રોડિણી, લગ્ન
આદિ નક્ષત્રમાં ચયેષ ઉત્પાન કે જે વ-
ર્ગાંતી શુભ નિશાની છે. (૪) નં જહા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૫) પું ઐરવ-
તક્ષેત્રના બાવી પંદરમા તીર્થકર (૬)
ત્રિં પાણી મોટું.

મહિંદરંત. નં (મહેન્દરંત) જહા દેવલોકનું
એક વિમાન.

મહિંદરંત. પું (મહેન્દરંત) એક હજાર
ચોત્તરની ઉંચી હિંદરંત. (૨) નં
પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

મહિંદુત્તરવર્તિસમ. નં (મહેન્દોત્તરવર્તિસમ)
જહા દેવલોકનું એક વિમાન.

મહિચ્છ. ત્રિં (મહેચ્છ) મહત્વાકાંક્ષી.

મહિદ્ધ. ત્રિં () જાશ જાંટીને સં-
શ્કારિત કરેલું.

મહિત. ત્રિં (મહિત) સ્તુતિ કરેલ. (૨)
પૂજન કરેલ.

મહિત્ય. પું (મહીત્ય) એક પ્રકારનો
ગુચ્છ.

મહિમ. પું (મહિમ) મહોત્સવ; મહિમા.

મહિય. ત્રિં (મહિય) મધન કરેલ; કચરી
નાખેલ.

મહિય. ત્રિં (મહિય) વિભૂષિત; સુશોભિત.
(૨) પૂજિત. (૩) નં બારમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૪) પૂજન; સત્કાર.

મહિયા. સ્ત્રી (મહિયા) ઝાકળ; પુંવર.

મહિલા. સ્ત્રી (મહિલા) બી; નારી.

મહિલાધૂમ. પું (મહિલાધૂમ) } કૃપા વગે-

મહિલિયા. સ્ત્રી (મહિલિયા) } રેના કાશી.

મહિલિયા. સ્ત્રી (મહિલા) નારી; બી.

મહિસ. પું (મહિસ) પાડે. (૨) બીજા
દેવલોકના હન્ડનું ચિહ્ન. (૩) બારમા
તીર્થકરનું ચાંહન.

મહિમિચ્છ. ત્રિં (મહિચ્છ) બેસ અને
પાગને પાગનાર

મહિમી સ્ત્રી (મહિમી) બેસ. (૨) રાણી;
પદરાણી.

મહિસ્સર. પું (મહેસર) એક હન્ડ; જૂન-
વાદિ દેવાનો ઉપર દિશાનો હન્ડ.

મહી સ્ત્રી (મહી) પૃથ્વી. પદ્મી. (૨)
એક નદી.

મહીપર. પું (મહીપર) પંત, પદ્મ.

મહીપદ. પું (મહીપદ) મહીપતિ; રાગ.

મહોપાલ પુ. (મહોપાલ) પૃથ્વીનું પાવન
કરનાર, રાજા

મહોદ્ધ પુ. (મહોદ્ધ) વૃક્ષ, ઝાડ

મહોદર. પુ. (મહોદર) પર્વત

મહુ. નં. (મહુ) મધ (૨) મદિરા, ઘર,
શતાય (૩) મધુપ્રમેહ, ગ્રીમી પશાબનો

રોગ (૪) બહુદત નામે બારમા ચક્રવ
ર્તીના એક મહેલનું નામ (૫) સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત (૬) ત્રિ. મધુર

મહુચરી સ્ત્રી. (મહુચરી) ભમરી (૨)
ગીચરી

મહુચ્ચાસવ. પુ. (મહુચ્ચાસવ) જેનું વચન
મધની માફક સરથા દોષોપશમક અને
આસ્વાદનનું હોય તે, લઘિય નિશેષ
ધારક

મહુકર પુ. (મહુકર) ભમર, ભમરો

મહુકરી. સ્ત્રી. (મહુકરી) ભમરી

મહુનોસધ. પુ. (મહુનોસધ) મધનોકાપ,
મધપુડો

મહુગાર. પુ. (મહુગાર) ભમરો

મહુગુલિયા. સ્ત્રી. (મહુગુલિકા) એક જાતની
ગીણી

મહુમેરઘ પુ. (મહુમેરઘ) મદિરા નિશેષ.

મહુમેહણ નં. (મહુમેહન) મધુ પ્રમેહ
નામનો રોગ.

મહુમેહણ ત્રિ. (મહુમેહન) } મધના
મહુમીદ પુ. (મહુમીદ) } જેના મીઠા

પેસાનનાળો-મધુપ્રમેહનો રોગી.

મહુપર પુ. (મહુપર) ભમરો

મહુપરવિત્તિ સ્ત્રી. (મહુપરવિત્તિ) મધુકર
ત્રિ, સાધુએ ભમરાની માફક નિર્દોષ
રૂપિએ આહાર લેવો તે

મહુર. ત્રિ. (મહુર) મીઠુ, સ્વાદવાળુ (૨)
કર્પ્રિય (૩) પુ. ગાળનનો એક શુશ્રુ,
કાપની પેઠે મધુર સ્વરે ગાવુ તે (૪)
એ નામનો એક અનાર્ક દેશ (૫) ત્રિ.
તે દેશમાં રહેનાર

મહુરત્તણ. નં. (મહુરત્તણ) શનિપુષ્પાનુ વૃક્ષ,
પરંથ વનસ્પતિની એક જાત

મહુરસા. સ્ત્રી. (મહુરસા) સાધારણ વન-
સ્પતિની એક જાત, મધુપાર્ણિકા, ગુડુચી.

મહુરસ્સરા સ્ત્રી. (મહુરસ્સરા) દ્વીપકુમાર
દેવતાની ધત્રા

મહુરા સ્ત્રી. (મહુરા) મધુરા નગરી
મહુરી સ્ત્રી. (મહુરી)

મહુસિંગી સ્ત્રી. (મહુસિંગી) એ નામનું એક
કદ, સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત

મહુસિત્ત્ય પુ. (મહુસિત્ત્ય) મીઠુ (૨)
માન પચના તળીયા ભીના થાય તેટલો
ઘટ્ટ

મહુસ્સવ } પુ. (મહોત્સવ) મહાન ઉત્સવ,
મહસવ } જલસો, મેલાવડો

મહેસન્ન. પુ. (મહેસન્ન) મહેશ્વર, સ્વામી,
મહાન ઔશ્ધર્થવાન

મહેસર પુ. (મહેસર) ઉત્તર તરફના
ભૂતનાદિ જાતના વ્યતર દેવતાનો ઇન્દ્ર
મહેસરવત્ત. પુ. (મહેસરવત્ત) એક પુરોહિત.
મહેસિ પુ. (મહેસિ)) મોગા ઋષિ, મહા
મુનિ (૨) તીર્થકર.

મહેસ્સર પુ. (મહેસ્સર) ઉત્તર તરફના
ભૂતનાદિ જાતના વ્યતર દેવતાઓનો ઇન્દ્ર.

મહેસ્સરવત્ત. પુ. (મહેસરવત્ત) એ નામનો
એન્દ્રમાતૃલ.

મહેસ્સરી સ્ત્રી. (માહસરી) વિન્ધ્યાચળ
પાસેની એક નગરી

મહોરગ પુ. (મહોરગ) વાહન્યતર દેવતાની
એક જાત (૨) એક પ્રકારનો સર્પ

મહોરગવંટ પુ. (મહોરગવંટ) રતનની એક જાત.

મહોરગવિમત્તિ. પુ. (મહોરગવિમત્તિ)
મહાસર્પની નિશેષ સ્વનાયુક્ત એક
નાટક, ૩૨ પ્રકારના નાટકમાનું એક

મહોરગી. સ્ત્રી. (મહોરગી) મોટી સપિણી,
નાગણી

મા. ઘ૦ (મા) નિષેધાર્થક અવ્યય; નહીં
માઈ સ્ત્રી૦ (માતૃ) માતા, જન્મની, મા
માઈ ત્રિ૦ (માત્રિન્) માયાવી, ૨૫ટી,
લુ-ચો

માઈટ્ટાણ ન૦ (માતૃસ્થાન) માયા, કપટ.
માઈય ત્રિ૦ (માત્રિક) રીંછના પાળવાળુ
(૨) માયાવી, કપટી

માઈય ત્રિ૦ (માત્રિક) પ્રમાણપૂર્વક, હદમા
રહેન, માનોપન

માઈય ત્રિ૦ () જેમા મોર મળરી
આવેલ હાથ તે (૨) વધારે પાળનાળુ

માઈન્. ત્રિ૦ (માત્રિન્) કપટી, માયાની
માઈગાહ. ૫૦ સ્ત્રી૦ (માતૃગાહ) વાક્યમા
રહેનાર સૂણો, ઉધાધ વગેરે

માડ. સ્ત્રી૦ (માતૃ) માતા, જન્મની, મા
માડમ. ૫૦ ન૦ (માતૃક) અકાઁ આદિ
ઉતાળીશ અક્ષર

માડગાપય. ન૦ (માતૃગાપય) સિદ્ધ શ્રેણિઆ
અને મધુસ્સ મેણિઆ પરિકર્મનો પ્રથમ
ભેદ

માડગામ ૫૦ (માતૃગામ) સ્ત્રી વર્ગ

માડયા સ્ત્રી૦ (માતૃયા) માતા, મા, જન્મની
(૨) મૂડ-ધોભા-મતરા (૩) માતૃમા
૫૬, મૂડાક્ષર (૪) સખી, સાહેલી
માડયાપદ ન૦ (માતૃયાપદ) મૂડાક્ષર, અ
શાસ્ત્રી દમર સુધી (૨) સિદ્ધશ્રેણિ
પરિકર્મનો એક ભેદ

માડલ ૫૦ (માતૃલ) માતાનો બાધ
માનો.

માડલિંગ ૫૦ (માતૃલિંગ) બીજોરાનુ વક્ષ
(૨) ન૦ બીજોર (૩) અંગનજ, કા
સિય, તરનૂચ.

માડલિંગો સ્ત્રી૦ (માતૃલિકિયા) બીજોરાનો
ગુપ્ત

માડસ્તિયા સ્ત્રી૦ (માતૃસ્તિ) માતાની બહેન,
મામી

માડસ્તિયાપતિ ૫૦ (માતૃસ્તિયપતિ) માતીનો
પતિ, માસો

માકંદ્રિયપુત્ર ૫૦ (માકંદ્રિકપુત્ર) ભગવાન
મહાવીર સ્વામીના એક શિષ્ય

માંગદિ ન૦ (માંગદિ) માકદીના પુત્ર જિ
નરક્ષ અને જિનપાળકના અધિકાન્વાળુ
સાતાસનનુ નરમુ અધ્યયન

માંગદિયદારય. ૫૦ (માંગદિયદારક) માકદિ-
કના પુત્ર જિનરક્ષ અને જિનપાળ

માગધ ૫૦ (માગધ) વચ્ચ સમુદ્રમા રહેલુ
તીર્થ વિરોધ

માગધ ત્રિ૦ (માગધ) મગધ દેશમા રહે-
નાર (૨) ૫૦ શ્રીમતોની શ્રુતિ કર-
નારા ભાટ ચારણ વિગેરે (૩) ન૦
સમુદ્ર અને ગંગા નદીના સંગમને દેહાણે
આવેલુ મગધ નામે એક તીર્થ

માગધમ. ત્રિ૦ (માગધક) મગધદેશ સમધી,
મગધ દેશનુ

માગધતિથ્ય ન૦ (માગધતીર્થ) ગંગા નદીને
લગણુ સમુદ્રના સંગમ ત્રિભાગમા આવેલુ
એક તીર્થ

માગધતિથ્યકુમાર ૫૦ (માગધતીર્થકુમાર)
માગધ નામના તીર્થનો અધિપતિ દેવતા

માગધપરય. ૫૦ (માગધપરય) મગધદેશ
પ્રસિદ્ધ પાથો, ધાન્ય માપ વિરોધ

માગધિય. ત્રિ૦ (માગધિક) મગધ દેશનુ,
મગધ દેશ સમધી

માગધિયા. સ્ત્રી૦ (માગધિકા) મગધ દેશની
ભાયા (૨) મગધ દેશની ગાથા બનાવ-
વાની અને જાણવાની મગા

માગધર્દ સ્ત્રી૦ (માગધતી) આઠ કૃષ્ણતાલ
માની એક (૨) સાતમી નરમુ નામ

માગધતી. સ્ત્રી૦ (માગધતી) સાતમી નરમુ
નામ

માડંકિય. ૫૦ (માડંકિક) જેની આસપાસ
નજીકમા નમસદિ નથી તે મન અને

તેનો અધિપતિ માઢિયક (૨) મડળની
વ્યવસ્થા કરનાર-સોઠે (૩) માડીઓ
સુગીનાઓ, જલોત બેનાર

માઢર. પુ. (માઢર) મજૂનારજલના ઓતન
નામ (૨) માઢરશાસ્ત્ર, સોળતર રચાપક
ન્યાયશાસ્ત્ર (૩) શકેદના રચની સેનાનો
અધિપતિ

માઢરી. સ્ત્રી. (માઢરી) એક પ્રકારની વનરપતિ.

માઢી સ્ત્રી. (માઢી) કવચ, અખતર

માણ. પુ. નં. (માણ) ધાન્યાદિન માપવાનું
સાધન-પાલી, માપ વગેરે (૨) શરીરનું
શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણ, પાણીથી ભરેલ કુંડમાં
માણસને બેસાડતા એક દ્રોણ પાણી
મહાર નીડળે તો તે પુરૂષ માનોપેત
કહેવાય. (૩) આઢર, સઢકર, પૂજ, (૪)
પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણ કે જેનાથી વસ્તુનું જ્ઞાન
થઈ શકે (૫) સંખ્યારૂપ પરિમાણ (૬)
અહમર, અભિમાન, ગર્વ (૭) અહ-
કર કરી આહાર લેવો તે, ઉપાચારના
૧૬ દોષમાનો આઠમો દોષ

માણકસાઈ. ત્રિ. (માણકસાઈ) અહમર
રૂપી પાપવાણું

માણકસાઈ પુ. (માણકસાઈ) અહમર રૂપ
કથાય

માણા નં. (માણ) સ્ત્રી ૨ પૂજ, આઢરમાન

માણાણિજ ત્રિ. (માણીજ) માનવા યોગ્ય

માણપિઠ. પુ. (માણપિઠ) કોઈ સાધુ અ-
ભિમાન કરી અમુક ઇચ્છિત આહાર વધ
આવે તે માનપિઠ ઉપાચારના આ
ક્રમે દોષ

માણવ પુ. (માણવ) મનુષ્ય (૨) જાનુ
એક નામ. (૩) જાગવાનું મજોરીરનો
એક ગણ

માણવદયા સ્ત્રી. (માણવી) એ નામની
એક નગરી

માણવગ પુ. (માણવક) એ નામનો પ્રહ
(૨) ચક્રવર્તીના નવ નિધાનમાનું એક કે
જેમાં હથીઆર ત્રણે પુહની સામગ્રી
તથા સોનું રૂપ, મણિ, મોની વગેરે સંપ-
ત્તિનો સંગ્રહ અને તેની ઉત્પત્તિની હકી-
કત હોય છે (૩) સૌધર્મ દેવલોકનો
એક ચૈત્ય સ્તંભ

માણવગય પુ. (માણવગય) એ નામનો
મતાપીર સ્વામીનો એક ગણ

માણવસિય પુ. (માણવસિય) જાતિ કુળ
આદિના મદથી લાગતી ક્રિયા; નવમું
ક્રિયારથાનક

માણવય પુ. (માણવક) ૪૬ મા પ્રહનું
નામ. (૨) એક સાથે અને દિવ્ય ચૈત્ય
સ્તંભનું નામ (૩) બાળક

માણવયવેદ્ય પુ. (માણવયવેલ) મુખમાં
સલામાનો એક સ્તંભ કે જેમાં અર્ચના
દાદા રહે છે

માણવી સ્ત્રી. (માણવી) મનુષ્યણી, સ્ત્રી

માણસ. નં. (માણસ) મન (૨) ત્રિ. મ-
નમાં ઉત્પન્ન થતું. મન સમધી. (૩)
પુ. માન સરોવર

માણસિય ત્રિ. (માણસિય) મન સમધી,
માનસિક.

માણાવાહ ત્રિ. (માણાવાહ) અહમરી

માણિ. ત્રિ. (માણિ) અભિમાની (૨) ૦
નિરજનના વૈતાલ્ય ઉદરનાં નન કૂટમાનું
ચોથું કૂટ

માણિયક નં. (માણિય) ગ્રાહીર, માણે

માણિમદ પુ. (માણિમદ) ધક્કુ સમુદ્રના અ-
ધિપતિ દેવતાનું નામ. (૨) પુષ્પિદ્રાસુરનું
જડુ અધ્યયન (૩) મિથિના નગરીની
અહમરનું એક ચૈત્ય-ઉદ્યાન (૪) ઉત્તર
તરફના વક્ષ ભૂતિના વ્યવર દેવતાઓનો
કેન્દ્ર

માણિમદ્કૂડ. પુ. (માણિમદ્કૂડ) વૈતાલ્ય પ-
ર્વત ઉપરનાં નન કૂટમાનું ચોથું કૂટ.

માણિય ત્રિ० (માનિય) આન આપેન, ૨૨૧
ગતાદિ સત્કાર કરેન

માણિય ત્રિ० (માનિય) આહુમરી
માણુમાણ પુ० (માનોન્માન) માપ અને
તોલ

માણુમાણિય ન० (માનોન્માનિક) આન
ઉન્માન કરનાનું સ્થાન

માણુમાણિયદ્વાણ ન० (માનોન્માનિકસ્થાન)
તોન આપનું સ્થાન (૨) ઘોડા દોડાન-
નાની જગા

માણુસ ત્રિ० (માણુ) મનુષ્ય સમધી
માણુસુત્તર પુ० (માણુસુત્તર) માનુષોત્તર
પરિત કે જે પુરુષરાક્ષને કરતો છે અને
અઢીદીપની સીમા જણાવે છે (૨)
ન० એ નામનું એક વિમાન

માણુસુત્તર પુ० (માણુસુત્તર) એ નામનું
બીજા દેવોનાનું એક વિમાન (૨)
માનુષોત્તર નામે અઢીદીપને કરતો
પરિત.

માણુસ ત્રિ० (માણુ) મનુષ્ય સમધી

માતંગ પુ० (માતંગ) દાથી (૨) અઘળ

માતા સ્ત્રી० (માતૃ) માતા, જનની

માતુલિંગ ન० (માતુલિંગ) બીજોગનું વૃક્ષ

માન ત્રિ० (માન્ય) આનનીય

માન પુ० (માન) મર્મ, અભિમાન

માનવત્તિય પુ० (માનવત્તિય) અભિમાન
૨૩ અન્યને હણુ તે, નરનું ક્રિયાસ્થાનક

માનિ ત્રિ० (માનિય) આનવાણુ

મામઝ ત્રિ० (મામઝ) માફ માફ કરનાર
મમતાસાથે

મામગ ત્રિ० (મામઝ) માફ, મત્તમનધી (૨)
સાધુને પોતાને ઘેર આવનારી મમત
કરનાર. (૩) પુ० મામે આનરને લાઈ
(૪) ત્રિ० મમતાસાથે

મામાય ત્રિ० (મામઝ) ' મા ' ' મા '
આનનાર નિસાર

મામિયા } સ્ત્રી० () માની, મા
મામી } માની સ્ત્રી

માય ત્રિ० (માત) સમાર્થ ગયેલ

માય ન० (માન) સફળતા, સપૂર્ણતા
(૨) અવધારણું

માયમ પુ० (માતમ) સાતમા તીર્થકં મુ-
પાર્થનાથજીના યક્ષનું નામ (૨) થી મ
દારીર પ્રભુના યક્ષનું નામ

માયજ્ઞ પુ० (માયજ્ઞ) રમણીયનિજ્યની
પશ્ચિમ સરહદ ઉપરનો વખારા પર્વત

માયજ્ઞ પુ० (માર્તજ્ઞ) સૂર્ય

માયદિ પુ० (માકન્દિય) ચંપા નગરીનો
માકદી નામનો સાર્થસાહ

માયદિય પુ० (માયદિય) માકન્દિક પુત્ર
નામના એક જૈન મુનિ

માયણ. } ત્રિ० (માત્રાન) આહારાદિની
માયમ } માનને-પરિભાષુને જાણનાર

માયરા } સ્ત્રી० (માતૃ) મા માતા
માયા. }

માયા સ્ત્રી० (માયા) પરિભાષુ મર્થદા,
મમત (૨) ઘોડુ અદા

માયા સ્ત્રી० (માયા) કપટ, જળ, હુઆધ
(૨) જન્મદા, બીજના મતમા મનાયેલી
સસાર ઉત્પત્ત કરનાર શક્તિ (૩) માયા
કપટ કરી આદાર લેવો તે, ઉપાસજાના
૧૬ દોષમાનો ૧૪ મો દોષ

માયાક્રસાદ ત્રિ० (માયાક્રસાદિ) માયાક્રપ
ક્રાપવાળો

માયામોસ પુ० ન० } (માયામૃત) કપટ
માયામોસા. સ્ત્રી० } દક્ષિત જુદા, ૧૭ મુ
પાપસ્થાનક

માયામૃતિય પુ० (માયામૃતિય) } અગી
માયામૃતિયા સ્ત્રી० (માયામૃતિયા) } ૧૨મુ
ક્રિયાસ્થાનક માયા કપટથી લાગતી

ક્રિયા

માયાવિ ત્રિ० (માયાવિ) માયાની, કપટી

માયાવિત્તિ. સ્ત્રી (માયાવિત્તિ) ચિતવવું કંઈ,
બોલવું કંઈ અને કરવું કંઈ તે; ૧૧ મુ
દ્ધિવાસ્થાનક.

માયાસત્ત્વ. ન૦ (માયાસત્ત્વ) માયાસ્થી શબ્દ;
ત્રણ શબ્દમાત્ર એક.

માયિ. ત્રિં (માયિન્) માયાવી; કપટી.

માયિનિચ્છદિદ્ધિ. ત્રિં (માયિનિચ્છાદિ) ક-
પટસહિત મિથ્યાદિવાજો.

માર. પું (માર) મૃત્યુ; મરણ; નાશ. (૨)
હામદેવ; મદન. (૩) સસાર. (૪) ચોથી
નરકનો એક નરકવાસો. (૫) મથિનું
એક લક્ષણ. (૬) યમ. (૭) ત્રિં મારનાર.

મારઘ. ત્રિં (મારઘ) મારનાર; ધાનકી..
મારણ.

મારણ. ન૦ (મારણ) મારવું; નાશ કરવો.

મારણતિય. ત્રિં (મારણતિક) મરણના અ-
ન્તમાં થતું; મૃત્યુ વખતે કરવામાં આવતું.
(૨) પું. મરણસમયનું દુઃખ. (૩) મૃત્યુ
વખતે જીવના પ્રદેશ શરીર બહાર નીકળે
તે; સાત સમુદ્ધાતમાંની ત્રીજી મારણા-
તિક સમુદ્ધાત.

મારણતિયકર્મ. ન૦ (મારણતિકકર્મ) મરણને
છેડે વેદાતાં ભવોપપ્રાદિ કર્મ.

મારણતિયસમુદ્ધાય. પું (મારણતિકસમુદ્ધાય)
મરણ પ્રસંગે જન્મ પ્રદેશનું શરીરથી બહાર
નીકળવું અને આયુષ્ય કર્મનું નિર્ભરવું તે.

મારણય. ત્રિં (મારણ) મારનાર; હિંસક.

મારણયા. } સ્ત્રી (મારણ) માર મારવો તે.
મારણા. }

મારા. સ્ત્રી (માર) પ્રાણીવધનું સ્થાન.

મારાપવિમત્તિ. સ્ત્રી (મારાપવિમત્તિ) મારા
જળચર વિશેષતી રચના પુકા નાટક-
નિધિ; નાટકના ૩૨ પ્રકારમાંનો એક.

મારિ. સ્ત્રી (મારિ) મદામારી; મરડો; પ્લેગ.

મારિણી. સ્ત્રી (મારિણી) એ નામનો ગુચ્છ;
વનરપતિની એક જાત.

મારી. સ્ત્રી (મારી) મદામારી; પ્લેગ;
મરડો.

માર્ય. પું (માર્ય) પવન; હવા. (૨)
સંવર્તક નામનો વાયરો.

માલ. પું (માલ) માળ; મેડી; મગલો.
(૨) વનરપતિ વિશેષ. (૩) માંચી; આ-
સન વિશેષ.

માલઈ. સ્ત્રી (માલતી) માલતી; પુષ્પમતા.

માલંકાર. પું (માલંકાર) વૈગમ્યન ઉદ્દના
હાથી સૈન્યનો અધિપતિ.

માલગ. પું (માલક) પ્રાસાદ વિશેષ.

માલણિયા. સ્ત્રી (માલનીયા) કિરણ.

માલમહક. ન૦ (માલામુહક) માળા સહિત
મુગટ.

માલવ. પું (માલવ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિં તે દેશમાં રહેનાર.

માલવઘ. ત્રિં (માલવઘ) માલવ દેશમાં
જન્મેષ મનુષ્ય.

માલવંત. પું (માલ્યવ) માલ્યવંત નામે
એક પર્વત. (૨) કિરણવધ ક્ષેત્રના મધ્ય
ભાગમાંનો વાટસો વેતાલ્ય પર્વત. (૩)
મેરૂ પર્વતને વાપુ ખુણે આવેલ માલ્યવંત
નામનો એક વખારા પર્વત. (૪) ઉત્તર
કૂદ ક્ષેત્રમાંનો એક ૧૬ ક જમીને
બાબુએ ૨૦ કંચન પર્વત છે.

માલવંતકૂદ. પું (માલ્યવકૂદ) માલ્યવંત
પર્વતનાં નવ કૂદમાંનું પીઠનું કૂદ.

માલવંતપરિયાગ. } પું (માલ્યવપરિયાગ)
માલવંતપરિયાય. } એ નામનો એક
પર્વત.

માલવિણી. સ્ત્રી (માલવિની) સિપિ વિશેષ.

માલા. સ્ત્રી (માલા) દૂધ વગેરેની માળા.
(૨) પંકિત. હાર. (૩) સમૃદ્ધ. (૪) વ-
હાણ ઉપરનો માળ-મગ્ગદો.

માલાકારિયા. સ્ત્રી (માલાકારિયા) માળા
બનાવનાર; માળણ.

मालागार. पुं० (मालाकार) भाषा जनाप-
नार; भाषा.

मालि. पुं० (मालिन्) ओक प्रकारनो सर्प;
इत्यु पगरनो सर्प. (२) श्रेष्ठि; पंक्ति.
(३) वनरूपति विशेष. (४) भाषाजीनुं
वृक्ष के जेनी नीचे नवभा तीर्थकरने
ज्ञान उपपद्युं.

मालिघर. न० (मालिघह) मालिघर; अंडप
विशेष.

मालिज्ज. न० (मालीय) ओक जैन मुनि कुल.

मालिणी. स्त्री० (मालिनी) शोभित.

मालिय. नि० (मालिक) भेगवाणुं धर. (२)
तृथ्य विशेष.

मालिय. त्रि० (मालित) धारथु करेस.

मालिया. स्त्री० (मालिका) पगनुं आभरथु;
अंगुलीयां. (२) भाषा.

मालुगा. स्त्री० (मालुका) तथु छिद्रियवाणा
जवननी ओक जत.

मालुय. पुं० (मालुक) ओक छिद्रियवाणा
वृक्षनी ओक जत.

मालुया. स्त्री० (मालुका) वेधडी; लता. (२)
ओक जतनी लता. (३) तथु छिद्रियवाणा
जवननी ओक जत.

मालोहड. नि० (मालावृत्त) भाषा उपरथी
आखुं. (२) पुं० गृहस्थ भाषा उपरथी
डाधं स्त्रीज उतारी आखी साधुने व्हायवे
ते; आदरनो ओक दाय; उद्दयभनना
१६ दायमांनो तेरयो दाय.

मास. पु० (मास) भदिनो. (२) सोनारूपाने
मापवानुं साधन; मायो; पांयसति परि
मित ओक पजन. (३) परमजनिनु वृक्ष.
(४) समय; क्षण.

मास. पुं० (मास) अक्षर; ओक प्रकारनुं
मान्य. (२) अनार्यदेश विगेष.

मासंमासेर्ण. म० (मासनामेन) भदिनो
भदिनो; भदिना उपर भदिनो.

मासकण्य. पुं० (मासकन्य) शेषकाण; साधुओ
योमास सिवाय ओक गाममां ओक मास
उपरांत न रहेतुं ओवो नियम.

मासस्वमण. न० (मासस्वमण) ओक मासनुं
तप; ओक भदिनाना उपवास करवा ते.

मासतुस. पुं० (मासतुप) मापतुप नामना
ओक मुनि.

मासस्त्र. पु० न० (मासार्द्ध) भासने अर्ध
भाग; १५ दिवस. (२) पञ्चवाडीआना
उपवास करवा ते.

मासपयणी. स्त्री० (मासपयणी) ओक प्रकारनी
साधारथ्य वनरूपति; भाषाणी.

मासपरिचट्ट. स्त्री० (मासपरिचट्ट) जग
देशनी राजधानी.

मासपूरिया. स्त्री० (मासपूरिका) ओक जैन
मुनिनी शाखा.

मासाण न० () विउडे गयेथ
पारभा दृष्टिवाद अगना भीम विभाग
सुनने सातमे ओद.

मासावडी. स्त्री० (मासावडी) ओक प्रकारनी वेस.

मासिय. नि० (मासिक) ओक मास सं-
जधी; भदिनानुं.

मासियभक्त. पुं० न० (मासिकभक्त) भदिना-
ना उपवास करवा ते.

मासिया. स्त्री० (मासिकी) भिडपु-साधुनी
पार पदिमाभांती पहली पदिमा; जेमां
ओक मास सुधी ओक दाय अत्र अने ओक
दाय पाखी उपरांत वधारे आदार लेवाय
नही. (२) ओक मासनी संवेजथा-
संधारो.

माह. पु० (माघ) माघ भदिनो.

माहण. पु० (माहण) आक्रमण. (२) डाधने
थथु न दजेओ ओवो उपदेश करनार साधु.
(२) न दजेओ ओ उपदेशने अनुसरनार
आवक. (४) निपाकभूतनु ओ नामनुं
पांयभु अथवन. (५) त्रि० अदिशक.

માહ્યાકુંડ. નં (માહ્યાકુંડ) આહ્યાકુંડ.
માહ્યાકુંડ. નં (માહ્યાકુંડ) આહ્યાકુંડ નામનું
એક નગર.

માહ્યાકુંડગામ. પું (માહ્યાકુંડગામ) એ
નામનું એક નગર.

માહ્યાકુંડપુર. નં (માહ્યાકુંડપુર) આહ્યાકુંડની
વસ્તીનું એક શહેર કે જેમાં મહાવીર
સ્વામીના પ્રથમ પિતા મહાભદ્ર આહ્યાકુંડ
અને દેવાનંદા આહ્યાકુંડ રહેતા હતા.

માહ્યા સ્ત્રી (માહ્યા) આહ્યાકુંડની સ્ત્રી.
માહ્યા. પું નં (માહ્યા) માહ્યાત્મ; પ્રભાવ; મહિમા.

માહ્ય. પું (માહ્ય) ચોઇદિય છવની એક
ગત.

માહ્ય. પું (માહ્ય) ચોથા દેવલોકનું
નામ. (૨) ચોથા દેવલોકનો ઇંદ્ર. (૩)
ચોથા દેવલોકના દેવતા. (૪) એક અલ્લે-
શાનના ત્રીસ મુહૂર્તમાંના સાતમા મુહૂર્તનું
નામ. (૫) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.
(૬) ૧૪ મા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું
નામ. (૭) સાતમા તીર્થકરને પ્રથમ
લિક્ષા આપનાર.

માહ્યકવ્ય. પું (માહ્યકવ્ય) ચોથા દેવ-
લોકનું નામ.

માહી. સ્ત્રી (માહી) માધ માસની પૂર્ણિમા.
માહુર. ત્રિં (માહુર) મધુરા નગરીમાં ઉ-
ત્પન્ન થયેલ; મધુરાનું.

માહુર. નં (માહુર) મેવા. (૨) ત્રિં મધુર
રસવાળું

માહેસરી. સ્ત્રી (માહેસરી) એક પ્રકારની
બિંબી.

મિડ. સ્ત્રી (મિડ) માટી; ધન.

મિડ. ત્રિં (મિડ) કામગ; સુવાળું.

મિડકાલુણિયા. સ્ત્રી (મિડકાલુણિયા) કામગ
તથા દયા ઉપજે એવી કથા; ૪૫૮ જ-
નોનો શોક.

મિજા. સ્ત્રી (મિજા) મીઠ; અંદરનું સ્વત્વ.
(૨) પીઠ. (૩) શરીરની અંદરનો અવયવ.

મિજિયા. સ્ત્રી (મિજિયા) મદ્યર્થની અંદરનો
ભાગ.

મિઠ. પું () સ્વાધીનો માવત. (૨)
ત્રિં માહુ; અનિષ્ટ.

મિઠ. પું (મેઠ) મેઠો; ઘેટા.

મિદ્યમુહ પું (મેદ્યમુહ) એ નામનો એક
અનાર્પદેશ.

મિદ્યવિવાળા. સ્ત્રી (મેદ્યવિવાળા) મેદ્યના
શીંગણ જેવી શિશુવાળી વનસ્પતિ;
આવળ.

મિદ્યિયામ. પું (મેદ્યિયામ) એ નામનું
એક નગર જ્યાં રેવતી ગાથાપતણી વ-
સતી હતી

મિગ. પું (મિગ) હરિણ; મૃગ. (૨) પહેલા
દેવલોકના ઈન્દ્રનું ચિહ્ન.

મિગવારિયા. સ્ત્રી (મિગવારિયા) હરિણની માફક
વનના એકાન્ત પ્રદેશમાં નિઃશબ્દિકમણે
ભવિષ્યની ચિંતા કર્યા વિના રહેતું તે.

મિગલુણા. સ્ત્રી (મિગલુણા) ઉનાળામાં
ખારજીમાં દૂરથી પાણી જેવું દેખાય તે.

મિગલુણ્ય. પું (મિગલુણ્ય) મૃગના માંસનું
લક્ષણ કરનાર તાપસ; તાપસનો એક
વર્ગ.

મિગર. પું (મિગર) સિંહ.

મિગલ્યા. નં (મિગલ્યા) પરદેશી રાજાની સે-
વકિયા નગરીના ઇશાનપુણનું એક વન.

મિગલાત્રુકો. સ્ત્રી (મિગલાત્રુકો) કડવા રૂગ-
વાળી એક વનસ્પતિ.

મિગર. નં (મિગર) સિંહાર.

મિગસિર. નં (મિગસિર) એ નામનું નક્ષત્ર

મિગસીસ. નં (મિગસીસ) હરણનું મસ્તક.

મિગાલી. સ્ત્રી (મિગાલી) મેદ્યપના ભરત-
ખંડમાં મનાર ૧૮ મા તીર્થકરના પૂર્વ-
ભવનું નામ.

मिमावर्ह. } स्त्री० (मृगावती) षोडशभि
मिमावती. } नगरीना शब्दानी पदराष्ट्रीनुं
नाम.

मिमाहिष. पुं० (मृगाहिष) सिंह.

मिमी. स्त्री० (मृगी) मृगधी; हरणी. (२)
ऐक प्रकाशनी विद्या.

मिच्छ. पुं० (म्लेच्छ) अनार्य; सिद्ध;
भ्रमेच्छ.

मिच्छ. त्रि० (मिष्या) मिथ्यात्नी; मिथ्या-
दष्टि; सत्यपर विश्वास नहि रागनार.
(२) मिथ्यात्व; विपरीत मान्यता. (३)
मिथ्यात्व नामे मोहनीय कर्मेनी ऐक
प्रकृति. (४) मिथ्यात्व नामे प्रथम शुश्रू-
स्थान. (५) न० असत्य वचन.

मिच्छकार. पुं० (मिष्याकार) साधुने कंध
पक्ष होय साजे त्याचे मिच्छाभिदुष्टं
लेवुं ते; साभायारीना सातमे प्रकाश.

मिच्छज्ञाह. स्त्री० (मिष्याजाति) अनार्यजाति.

मिच्छत्त. न० (मिष्यात्व) मिथ्यात्व मोह-
नीयना उदयथी विपरीत अज्ञा-मान्यता
थाय ते. (२) विनाशिपक्ष; जोरापक्ष.
(३) सत्य धर्मेना अविश्वास.

मिच्छत्तकिरिया. स्त्री० (मिष्यात्तकिरिया) वि-
परीत अज्ञानरूप श्रव व्यापार; मिथ्या-
त्वथी सातती क्रिया-कर्मेभ्य.

मिच्छत्तमोहणिय. न० (मिष्यात्वमोहनीय)
दर्शन मोहनीयनी ऐक प्रकृति के ने
मोहाष्टीया रसवाणी अशुद्ध इतिवार्थ
होय छे.

मिच्छत्तयेमगा. त्रि० (मिष्यात्ववेदक) मि-
थ्यात्व वेदनार; मिथ्यादष्टि.

मिच्छाईसण. न० (मिष्यादर्शन) मिथ्यात्व
दर्शन; अस-मान्यता.

मिच्छविद्धि. त्रि० (मिष्यादष्टि) मिथ्यादष्टि;
जोरी मान्यतावाणे.

मिच्छपिय. न० (म्लेच्छप्रिय) ससख.

मिच्छा. न० (मिष्या) : असत्य; जोडुं.

(२) विपरीत. (३) निष्पण. (४)

मिथ्यात्व; विपरीत अज्ञान.

मिच्छाकार. पुं० (मिष्याकार) मिच्छाभि
दुष्टं लेवुं ते.

मिच्छावृद्ध. पुं० (मिष्यावृद्ध) निष्प्रयोजन
आत्मा होय ते.

मिच्छाईसण. न० (मिष्यादर्शन) अतत्त्वभां
तत्त्वनुं ज्ञान; विपरीत शुद्धि.

मिच्छाईसण्यत्तिया. स्त्री० (मिष्यादर्शनप्रत्यया)
असत्य दर्शन सेववाथी कर्मेभ्य
थाय ते.

मिच्छाईसण्यसह. न० (मिष्यादर्शनान्य)
चारवार मिथ्या दर्शनथी अतःकरत्तभां
सत्य समान दुःख ते; १८ भुं पाप
स्थानक.

मिच्छादिष्टि. त्रि० (मिष्यादष्टि) मिथ्यादष्टि;
विपरीत दष्टिवाणे; मिथ्यात्नी.

मिच्छादिष्टिय. त्रि० (मिष्यादष्टिक) जेनी
दष्टि मिथ्यात्व युक्त होय ते.

मिच्छाज्ञा. न० (मिष्याज्ञान) असत्यज्ञान;
अज्ञान.

मिच्छासुय. न० (मिष्यासुय) असत्य शास्त्र;
मिथ्यादष्टि प्रणीत शास्त्र.

मित. त्रि० (मित) अभाष्टपूर्वक ध्येक्षुं
होय ते; परिमित; मर्यादित.

मित. त्रि० (मृत्) भरी भयेक्ष.

मितचिद्ध. पुं० (मृत्चिद्ध) मृत्कनी पाठन
नीने के नवमे दिवसे स्मरणभां पित
अर्पण करवाभां आवे ते.

मितवादि. त्रि० (मितवादि) श्रव अंगुष्ठाना
पर्य समान छे जेवा भतवाणे.

मित्त. पुं० न० (मित्त) मित्त; दोस्त. (२)
अनुराधा नक्षत्रना अधिपता देवता. (३)
नव निधनभांनुं ऐक. (४) नील मुह-
तेनुं नाम.

મિત્તકેસી. સ્ત્રી (મિત્તકેસી) રચક પર્વતપર
રહેનારી એક દિશાકુમારી દેવી.

મિત્તિગા. સ્ત્રી (મિત્તિ) અર્ધાંદ્રના લોકપાળ
સોમની અગ્રમદિધી.

મિત્તિગંધિ. પું (મિત્તિગંધિ) એક રાજનું
નામ.

મિત્તિદામ. પું (મિત્તિદામ) ગદ ઉત્સર્પિણી
કાળના પ્રથમ કુલકરનું નામ.

મિત્તિદોષસત્તિય. નં (મિત્તિદોષપ્રત્યયિક)
મિત્રાદિ સંબધી જનનો યોડો અપરાધ
અર્થાં તેને બારે શિક્ષા કરવાથી લાગતી
ક્રિયા; દશમ ક્રિયાસ્થાનક.

મિત્તિનિહિ. પું (મિત્તિનિહિ) મિત્ર નામે નિધાન.

મિત્તિવાહણ. પું (મિત્તિવાહન) આપતી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર પ્રથમ કુલકરનું નામ.

મિત્તિસિરી. પું (મિત્તિરી) એ નામનો એક
શાવક.

મિત્તિ. સ્ત્રી (માત્ર) પરિભાષ.

મિત્તિષ્ઠ. નં (મૈષ્ઠ) વાત્સલ્યગ્રાન્તની શાખા.
(૨) નિં તે શાખામાં જન્મેલ.

મિત્તી. સ્ત્રી (મૈત્રી) મિત્રતા; દોસ્તી.

મિત્તુર. ત્રિ (મેતુર) દિગ્ધ; ચીકણું. (૨)
ઝામળ; લિસ્તું.

મિત્તિંદ. પું (મૃતિંદ) માટીનો પીંડો.

મિમ્મય. ત્રિ (મૃમ્મય) માટીનું.

મિય. પું (મૃય) હરિય; મૃગલો. (૨)
વનસ્પતિ વિરોધ. (૩) શરીરે કૃત્ય
અને ખીકણ મૃગ જાતનો હાથી. (૪)
પામર; અદ્ય; પશુ

મિય. ત્રિ (મૃત) મરેલ.

મિય. ત્રિ (મિત) પરિમિત; મર્યાદિત; મા-
નોપેત; નિયમિત.

મિયંક. પું (મૃગા) મૃગના ચિહ્નવાળું
ચંદ્રનું ચિહ્ન.

મિયગ. ત્રિ (મૃતક) મરેલું; અવરહિત
ય મેલ.

મિયાંધ. ત્રિ (મૃગાન્ધ) મૃગમદ-કરતુરી જેવી
ગંધવાળું. (૨) દેવકુર ઉત્તરકુરના મનુ-
ષ્યોની એક જાત.

મિયમામ. પું (મૃગમામ) એ નામનું એક
ગામ.

મિયચક્ક. નં (મૃગચક) ગંગાના પ્રાણીઓ
ગામમાં-વસતિમાં આવે તેનું કળ જાણુ-
વાની વિદ્યા

મિયલોમિષ્ટ. નં (મૃગલોમિક) મૃગના
વાળનું બનાવેલ સૂત્ર.

મિયચણ. નં (મૃગન) વીતીલય નગરીની
બહાર ઇશાન ખુણામાં આવેલ એ ના-
મનું એક ઉદ્યાન.

મિયવાહ. ત્રિ (મિત્તિવાહિ) આત્મા આદિ
પદાર્થોને પરિમિત માનનાર.

મિયવાહણ. પું (મૃગવાહન) આગામી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર પ્રથમ કુલકર.

મિયચીહિ. સ્ત્રી (મૃગચીવિ) શુક્ર ગ્રહની
એક પ્રકારની ગતિ.

મિયસિર. નં (મૃગસિરસ) એ નામનું એક
નક્ષત્ર.

મિયા. સ્ત્રી (મૃગ) બલભદ્ર રાજની
રાણી; મૃગાપુત્રની માતા. (૨) એક
રાજની રાણી; મૃગાલોદીઆની મા.

મિયાડત્ત. પું (મૃગપુત્ર) મૃગારાણીનો
પુત્ર.

મિયાપુત્ત. પું (મૃગપુત્ર) બલભદ્ર રાજનો
કુમાર, જેનું અપર નામ બલશી હતું
અને ઘણા વૈરાગ્યથી જેણે દીક્ષા લીધી
હતી. (૨) વિષાક સૂત્રના પ્રથમ અધ્ય-
યનનું નામ.

મિયાવદ્. સ્ત્રી (મૃગવતી) પ્રથમ વાસુદેવની
માતા. (૨) રાજ સલાતીકની પટરાણીનું
નામ.

મિરિય. પું નં (મિરિય) મરી; તિફાનું
ગ્રાહ. (૨) મર્યાં.

મિલનકલ્પ. પું નં (મ્લેચ્છ) અનાય; ર્થેચ્છ.

મિલન નં (મિલન) મળવું; બેટવું.

મિલન. ત્રિં (મ્લન) સુકાષ ગયેન; કર-
માષ ગયેલ.

મિલનકલ્પ. પું (મ્લેચ્છ) અનાય; ર્થેચ્છ.

મિલિય. ત્રિં (મિલિત) મળેલું.

મિલેચ્છ પું (મ્લેચ્છ) અનાય.

મિલેય. પું (મ્લેય) માટીનો લેપ.

મિલ. ઇં (ઇલ) સમાન અર્થમાં વપરાતું
ઉપમા વાચી અવ્યય.

મિસોલ. પું () નાભનો એક ભેદ.

મિસ્ત. ત્રિં (મિત્ર) મળેલ; મિત્રણ થએલ.

(૨) નં ત્રીજું મિત્ર ગુણસ્થાનક.

મિસ્તકાલ. પું (મિત્રકાલ) મિત્રકાળ;
અમુક ગતિમાં અમુક સમયે છવ સમૂહ
હોય તેમાથી થોડા નીકળી ગયા હોય
અને થોડા ખીજા નવા ઉપજ્યા હોય તે
મિત્રકાળ.

મિસ્તકેસી. સ્ત્રીં (મિત્રકેસી) ઉત્તર દિશાના
શ્યક પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારી
માંની બીજી.

મિસ્તજાણ. નં (મિત્રજાણ) સાધુ અને
ગૃહસ્થ બન્ને માટે બનાવેલ આહારાદિ
લેવાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

મિસ્તિય. ત્રિં (મિત્રિ) પરસ્પર મળી
ગયેલું.

મિહિલા. સ્ત્રીં (મિહિલા) એ નામની પ્ર-
સિદ્ધ નિરોધ દેશની નગરી.

મિહુ. ઇં (મિહુ) પરસ્પર.

મિહુણ નં (મિહુણ) જોડી, જોડેલું. (૨)
સ્ત્રી અને પુરુષની જોડ.

મિહો. ઇં (મિહુ) પરસ્પર; અન્યોન્ય.

મીળ. પું (મીન) માળવું.

મીળા. સ્ત્રીં (મેન) વેશચરને દ્રવી પ્રથમ
અમમદિયો

મીસ. ત્રિં (મિત્ર) પરસ્પર મળી ગયેલું;
ભેગભેગ. (૨) મિત્રસ્કંધ-લક્ષર વિગેરે.

(૩) અનુગામી અને અનાનુગામીરૂપ મિત્ર

અવધિતાન. (૪) ત્રીજું મિત્ર ગુણસ્થાન.

(૫) મિત્ર મોહનીય; દર્શન મોહનીયની

એક પ્રકૃતિ. (૬) મિત્રયોગ; ઉદારિકાદિ

જે શરીરનો સાથે વ્યાપાર.

મીસકાલ. પું (મિત્રકાલ) જુઓ "મિત્રસ-
કાલ" શબ્દ.

મીસજાય. પું (મિત્રજાલ) જુઓ "મિત્રસ-
જાય" શબ્દ.

મીસવરણ્યોગ. પું (મિત્રાવરણ્યોગ) મિત્ર-
વચન યોગ; સત્ય અસત્ય મિશ્રિત વચન
વ્યાપાર.

મીસાપરિણય. ત્રિં (મિત્રપરિણ) મિત્રભાવે
પરિણત પુદ્ગળ; જે પુદ્ગળ જુલે લઇને
છોડ્યા છે તે જ્યાં સુધી અન્ય બાવને
પામ્યા ન હોય ત્યાં સુધી મિત્ર પરિણત.

મીસિય. ત્રિં (મિત્રિ) પરસ્પર મળી
ગયેલું.

મીસીકય. ત્રિં (મિત્રીકય) મિત્ર કરેલ.

મીસીમાલ પું (મિત્રીમાલ) ભેગભેગ;
એકત્રપણું.

મુદ્ગ. પું (મુદ્ગ) મુદ્ગ; ઢોલક.

મુદ્ગમા. પું () મિત્રામાન.

મુદ્. ત્રિં (મોહિત) છોડનાર.

મુદ્ગ. ત્રિં () યોનિગુહ; નિદોષ
માતાવાળા.

મુદ્ગ. ત્રિં (મુદિત) પ્રસન્ન; ખુશ થએલ.

મુદ્ગ પું (મુદ્ગ) ઢોલક; તળવા. (૨)
પાર દેવલોકના દેવતાના અવધિતાનનો
આકાર.

મુદ્ગપુસ્તક. પું નં (મુદ્ગપુસ્તક) મુદ્ગનો
ઉપરનો ભાગ.

મુદ્ગલિયા. સ્ત્રીં () જોડી; મોઢી.

મુદ્ગ. સ્ત્રીં () જોડી.

મુંડલ. વિ. (મુકલ) અલ્પ વિકસ્વર; થોડું ખીલેલું.

મુંજ. પું. નં. (મુજ) એક પ્રકારનું ધાતુ.

મુંજદ. નં. (મૌજિક્ત) ગોત્ર વિશેષ. (૨) પું. સ્ત્રી. તે ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

મુંજકાર. વિ. (મુજકાર) મુંજ ધાસની દોરડી બનાવનાર.

મુંજપાડવાર. પું. (મુજપાડવાર) મુંજ નામના ધાસની પાડુકા, ચટાઇ, દોરડી વગેરે કારીગરી કરનાર.

મુંજપિચ્છિદ. વિ. (મુજપિચ્છિત) કુદીને પિચ્છ જેવું બનાવેલ મુંજનું રંગેદરજી.

મુંડ. પું. નં. (મુણ) દ્રવ્યથી મસ્તકનો લોચ કરી, બાવથી પરિગ્રહનો ત્યાગ કરી દીક્ષા લેવી તે; દીક્ષિત. થવું તે. (૨) ખુંટા; પશુને બાંધવાનો ખાલો. (૩) ત્રિ. કુંઠિત; અતીક્ષ્ણ.

મુંડકુડુંવિ. પું. (મુણકુડુંમ્બિત્ર) બોદમતના સાધુ.

મુંડળ. નં. (મુણ) મુંડન; મુંડવડું.

મુંડપરસુ. પું. (મુણપરસુ) તીક્ષ્ણ કુહાડો.

મુંડાવિય. ત્રિ. (મુણિય) મુંડાવેલો.

મુંડિ. વિ. (મુણિન્) માથે મુંડો કરનાર; મુંડન કરનાર.

મુંડિચ્છ. વિ. (મુણિચ્છ) મુંડાવેલ.

મુંડિય. નં. (મુણિય) મુંડાવડું; મસ્તક મુંડાવનારનો લાવ.

મુંડલ. નં. (મુકલ) થોડું ઉધડેલ; થોડી ખીલેલ કળી. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

મુંજક. વિ. (મુજ) ઊંડી દિધેલ; છુટી થયેલ; મુંડાએલ. (૨) પું. કર્મથી છુટેલ; મુંડાત્મા; સિદ્ધ.

મુંજકપક્ષલ. વિ. (મુજકપક્ષલ) મુંડત-મુંડી પાંખવાળો.

મુંજકમડ. પું. (મુજકમડ) બે-હાથે ઉઘો કરેલ મુગટ; બે હાથની ઉઘાઇનું પરિમાણ.

મુંજકલણ. () સ્વતન્ત્ર; સ્વાધીન.

મુંજકાવલી. સ્ત્રી. (મુજકાવલી) મુંડાવણી દાર.

મુંજકેલુગ. વિ. (મુજ) જીવે લઇને મુંજકેલુય. } કેલ; જીવે જન્માંતરમાં તળેલ.

મુંજ્જ. પું. (મોજ) મોક્ષ; કર્મથી સર્વથા છુટકારો; નવ તત્ત્વમાનું નવમું તત્ત્વ.

મુંજ. નં. (મુજ) મુખ; મોં. (૨) વાજનતી એક જાત. (૩) ગાડીનું ઢાંકણું.

મુંજવીણિય. વિ. (મુજવીણિક) મુખથી વીણા જેવો શબ્દ કરનાર.

મુંગુંદ. પું. (મુગુંદ) વિંધ વાગિત્ર. (૨) બળદેવ. (૩) વિધ્ય.

મુંગુંસા. સ્ત્રી. () જીવપરિસર્પની એક જાત; જહુંદર.

મુંગુંસિયા. સ્ત્રી. () જહુંદર.

મુંગ. પું. (મુગ) મગ; એક પ્રકારનું ધાન્ય.

મુંગપણી. સ્ત્રી. (મુગપણી) વનસ્પતિ વિશેષ; સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

મુંગર. પું. (મુગર) હથોડા જેવું એક પ્રકારનું આયુધ. (૨) વૃક્ષ વિશેષ.

મુંગડ. પું. (મુગલ) ચિત્રકુટ પર્વતનું નામ.

મુંજ્જ્યા. સ્ત્રી. (મૂર્જ્યા) જેથી રાગ વ્યાપ થાય અને શ્રોતા મૂર્ચ્છિત થાય તેવી સ્વરની ક્રમથી આરોહ અવરોહ રીતિ; ગામતનું એક અંગ.

મુંજ્જા. સ્ત્રી. (મૂર્જા) મૂર્છા; બેશુદ્ધિ. (૨) વસ્તુને રસા કરવાની ચિન્તા. (૩) અવાજની મધુરતા; મૂર્ચના. (૪) પ્રીતિ; શ્રદ્ધિ; આસક્તિ. (૫) લોભ; મમતાનો પર્વાય.

મુંજ્જિય. વિ. (મૂર્જિત) મૂર્ચ્છિત થયેલ; આસક્ત થયેલ.

મુંડ. વિ. (મુટ) ચોરાએલું.

મુંદિ. પું. સ્ત્રી. (મુદિ) મુંડી; મુંક.

મુંદિય. વિ. (મૌદિક) મુંડીથી લગનાર; મુંદિ

મહાદિ. (૨) ન્હાનો ધણ; લુહારનું એક સાધન. (૩) એ નામના દેશમાં રહેનાર. (૪) એક મહા કે જેને બળદેવે માર્યો હતો. (૫) મુષ્ટિ સંબંધી.

મુદમાલ. પું. () માદમેડી.

મુણાલ. પું. ન. (મુણાલ) કમળની નાળ; કમળની ડાંડલી. (૨) પદકેશર; કમળતંતુ.

મુણાલિયા. સ્ત્રી. (મુણાલિય) કમળની નાળ. (૨) કમળતંતુ; પદકેશર.

મુણિ. પું. (મુનિ) મુનિ; ઋષિ; સાધુ.

મુણિત. } વિ. (જ્ઞાત) જાણેલું.

મુણિય. }

મુણિયજયંત. પું. (મુનિયજયન્ત) મુનિ પ્રધાન; શ્રેષ્ઠ મુનિ.

મુણિસુવચ્ચ. પું. (મુનિસુચ) જંગલીપના ભરતખંડના ચાણુ ચોવીસીના વીઠમા તીર્થેકરનું નામ. (૨) આવની ચોવીસીના ૧૧ મા તીર્થેકર.

મુત્ત. વિ. (મુક્ત) મુક્ત; સ્વતંત્ર થયેલ; કર્મબંધનથી મુક્ત થયેલ.

મુત્ત. ન. (મુત્ત) મુત્ત; પેશાબ.

મુત્ત. વિ. (મૂર્ત) મૂર્તિમાન; સાકાર.

મુત્તા. સ્ત્રી. (મુત્તા) મોતી.

મુત્તાજાલ. ન. (મુત્તાજાલ) મોતીના સમૂહથી બનેલ આભરણ વિશેષ.

મુત્તાદામ ન. (મુત્તાદામ) મોતીની માળા; મોતીનો દાર.

મુત્તાલય. પું. (મુત્તાલય) સિદ્ધશિવાનું નામ.

મુત્તાયલિ. સ્ત્રી. (મુત્તાયલિ) મુખાવણીદાર.

(૨) તપ વિશેષ.

મુત્તાયલિપરિમત્તિ. પું. (મુત્તાયલિપરિમત્તિ)

મુખાવણીની વિશેષ રચનાથી વુઝાનાટક.

મુત્તાયલિદાર. પું. (મુત્તાયલિદાર) મુખાવણી દાર.

મુત્તાયલો. સ્ત્રી. (મુત્તાયલો) મોતીનો દાર.

મુત્તાયેયલિય. વિ. (મુત્તાયેયલિ) મોતીનો વાપારી; પ્રેરી.

મુત્તાસુત્તિ. સ્ત્રી. (મુત્તાસુત્તિ) બન્ને હાથનો સંપુટ કરી લલાટ પ્રદેશે લગાડવા તે; મુદ્રાનો એક પ્રકાર.

મુત્તિ. વિ. (મૂર્તિ) બહુમૂલ્ય રોગવાળો.

મુત્તિ. સ્ત્રી. (મૂર્તિ) આકાર; આકૃતિ. (૨) શરીર દેહ. (૩) મૂર્ત પદાર્થ; આકાર વાળી વસ્તુ.

મુત્તિ. સ્ત્રી. (મુક્તિ) મોક્ષ; કર્મબંધનથી મુક્તકારો. (૨) સિદ્ધશિવા. (૩) નિર્લોભતા; તૃષ્ણાનો અભાવ. (૪) નિસ્સંગતા.

મુત્તિય. ન. (મૌલિક) મોતી.

મુત્તોલી. સ્ત્રી. (મુત્તોલી) નીચે ઉપર-સાંકડી અને વચમાં થોડી પહોળી કાંઠી; ધાન્ય ભરવાનું સાધન.

મુદ્મા. પું. () અવગાહના ક્ષેત્રની અંદરના અને બહારના પુદ્ગળ લાઇ વે. કિંચ શરીર બનાવનાર જીવ.

મુદ્મા. સ્ત્રી. (મુદ્) હર્ષ; ખુશી.

મુદ્માર. વિ. (મુક્ત) હર્ષમુક્ત.

મુદ્ધિત. વિ. (મુદ્ધિ) દર્શિત.

મુદ્ધા. પું. () જળજનુની એક જાત.

મુદ્ધા. પું. (મુદ્ધ) એ નામનો ગુચ્છ.

મુદ્ધા. સ્ત્રી. (મુદ્ધિ) વીંટી; મુદ્ધિયા.

મુદ્ધા. સ્ત્રી. (મુદ્ધ) વીંટી; અંગુડી. (૨) સિંકો; નાચાકાર વુઝા છાપ. (૩) સોના રૂપાનું નાણું. (૪) એક પ્રકારની યોગ મુદ્ધા.

મુદ્ધિય. વિ. (મુદ્ધિ) અપેક્ષ; મુદ્ધાકિત કરેલ. (૨) જાણ માટીનો લેપ કરી મુદ્ધિયા બંધથી બાધેલું.

મુદ્ધિયવંચ. પું. (મુદ્ધિયવંચ) જાંબી ગપેશ પાત્રાદિકને સામસામે દોરાનો બંધ દેવો તે; તુટેલું જોડું ને.

મુદ્ધિયા સ્ત્રી. (મુદ્ધિયા) વીંટી; અંગુડી. (૨) મહેર છાપ; બંધ કરી સીસ માગવું તે.

મુદ્ધિયા. સ્ત્રી. (મુદ્ધિયા) દાસ; પરાખ. (૨) દાક્ષી વેન.

મુદિયાસાર. પું. (મુદીકાસાર) શ્રાક્ષાનો રસ;
મરિશ.

મુદ્દ. ત્રિ. (મુલ્ય) મૂલ્ય; અસાત; મોહિત.
(૨) સુન્દર; રૂપાળું.

મુદ્દ. પું. (મુદ્દન) મરતક; માથું.

મુદ્દગા. સ્ત્રી. (મુલ્ધિતા) બાળા; મુઝા.

મુદ્દય. પું. (મુદ્દન) કેશ; બાલ.

મુદ્દસૂત. ન. (મુદ્દસૂત) માથાનો એક
જાતનો રોગ.

મુદ્દાગય. ત્રિ. (મુદ્દાગ) મરતકે ધારણ
કરેલ.

મુદ્દાળ. પું. (મુદ્દન) મરતક; માથું.

મુદ્દાભિસિત્ત. પું. } (મુદ્દાભિષિક) રા.
મુદ્દાહિસિત્ત. ત્રિ. } જાનો અભિષેક
થયેલ.

મુમ્મુય. ત્રિ. (મુમ્મુક) અતિશય મુગે;
અસ્પૃશ્ય બોલનાર.

મુમ્મુર. પું. (મુમ્મર) અર્ધ શુભ્રાએલ અ-
જિનો તથુબો.

મુમ્મુહી. સ્ત્રી. (મુમ્મુહી) મનુષ્યની દશ
દશાઓમાંની નવમી દશા.

મુય. ત્રિ. (મુલ) યાદકરેલ.

મુય. ત્રિ. (મુલ) મરી ગયેલ.

મુર્યગ. પું. (મુરગ) મુદ્ગ; ઢોલક.

મુર્યગલિયા. સ્ત્રી. (મુરગલિકા) કીડી.

મુરય. ન. (મુર) એકાદ્યુ.

મુરજ. પું. } (મુરજ) મોટો તથલો; ઢો-
મુરય. } લક; મુદ્ગ.

મુરવ. પું. (મુર) ઢોલક; મુદ્ગ. (૨) અંગ
વિશેષ; ગલધંટિકા.

મુરવિ. સ્ત્રી. (મુરવિ) આહરણ્ય વિશેષ.

મુરિય. પું. (મુરિય) મૈયવંસ.

મુરંડ. પું. (મુરંડ) મુરંડ નામનો એક અ-
નાઈ દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર.
(૩) પાર્શ્વમક્ષરિએ-પ્રતિબોધ પમાડેલ
એક મધ્યકાલીન રાજાનું નામ.

મુરંડી. સ્ત્રી. (મુરંડી) મુરંડ દેશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ ઘાસી.

મુરુ. પું. ન. (મુરુ) મુદ્ગ; કિમ્બત.

મુસંદિ. પું. સ્ત્રી. (મુસંદિ) વનસ્પતિ વિ-
શેષ; સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.
(૨) એક પ્રકારનું આયુધ.

મુસલ. પું. ન. (મુસલ) સાંબેલું; મુશળ.
(૨) એક પ્રકારનું આયુધ; ડાંગ; સોટા.
(૩) ચાર હાથ પ્રમાણે એક ભરપ.

મુસલપાણિ. પું. (મુસલપાણિ) જેના હાથમાં
મુશળ આયુધ છે તે; બળદેવ.

મુસલિ. સ્ત્રી. (મીસલી) વસ્ત્ર પડિમેલણનો
એક હોપ.

મુસા. ન. (મુસા) ખોડું; અસત્ય.

મુસાવાદ. ત્રિ. (મુસાવાદિન) ખોડું બોલનાર.

મુસાવાદ. પું. } (મુસાવાદ) ખોટા વાદ;
મુસાવાપ. પું. } ખોડું બોલતું તે.

મુસાવાયવસિય. પું. (મુસાવાયવસિય) અસત્ય
બોલી બીજાને છેતરતું તે; હડું ક્રિયા-
સ્થાનક.

મુસાવિય. ત્રિ. (મોપિત) ચોરી કરેલ.

મુસંદિ. પું. સ્ત્રી. () સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત.

મુદ. ન. (મુલ) મુખ; મોડું (૨). ઉપાપ.

મુદગોતક. ન. (મુલગોતક) મુખનું વસ્ત્ર;
મુદપતિ.

મુદત્તરય. ન. (મુલત્તરય) મુખથી વગાડવાનું ધાતું.

મુદધોવગીય. ન. (મુદધોવગીય) મુખ ધો-
વાનું સાધન; પાત્ર (વશેષ).

મુદપતી. સ્ત્રી. (મુલપતી) મુદપતી; મુખ
વસ્ત્રિકા.

મુદપોતિ. સ્ત્રી. (મુલપોતિ) મુખે બાંધવાનું
કપડું. મુદપતિ.

મુદપોતિયા. સ્ત્રી. (મુલપોતિયા) મુખ વ-
સ્ત્રિકા-મુખે બાંધવાનું એક વેત ને ચાર
આંગુલનું વસ્ત્ર; મુદપતિ.

મુદ્દલક. પૃ. (મુદ્દલક) મુખના શણગાર
૩૫ સોનાનું પુદ્ગલ

મુદ્દમંડળ નં. (મુદ્દમાળિક) મુખનું આભરણ

મુદ્દમંગલિકા. ત્રિ. (મુદ્દમાંગલિક) મુખે મં
ગલ શબ્દ બોલનાર ચારણ ભાટ આદિ.

(૨) ખુશામત કરનાર

મુદ્દમંડલ પૃ. (મુદ્દમંડલ) દેવાયય કે ધર
આગળનો એક.

મુદ્દમંડલિકા. ત્રિ. (મુદ્દમંડલિકા) મંડલની
પેઠે મુખનો વારનાર વિચિત્ર વિકાર કરવો
તે, મો મચકોડનું તે

મુદ્દરિ. ત્રિ. (મુદ્દરિ) બહુ બોલકો, વાચાળ.

મુદ્દલ. ત્રિ. (મુદ્દલ) બહુ બોલકો, વાચાળ

મુદ્દલચણ પૃ. (મુદ્દલચણ) મુખે કરી અન્ય
તીર્થગોનું વર્ણન કરવું-વખાણ કર-
વા તે

મુદ્દલાસ. પૃ. (મુદ્દલાસ) તાણુય, સોપારી,
એવળી રિગેર.

મુદ્દા. ઘ. (મુદ્દા) બોદ, વ્યર્થ, નિષ્ફળ

(૨) નિર્દોષ વૃત્તિ, પ્રાસુક ભિક્ષા

મુદ્દાજીવિ ત્રિ. (મુદ્દાજીવિ) નિર્દોષ-પ્રાસુક
ભિક્ષા ઉપર જીવન વ્યતીત કરનાર

મુદ્દાશા ત્રિ. (મુદ્દાશા) નિર્દોષ-પ્રાસુક
આદાર આપનાર

મુદ્દાલક્ષ ત્રિ. (મુદ્દાલક્ષ) નિષ્કામ વૃત્તિએ
મલેય.

મુદ્દિયાલ. ઘ. (મુદ્દા) વ્યર્થ

મુદ્દમુદ્દ ઘ. (મુદ્દમુદ્દ) વારનાર, પુન પુન.

મુદ્દત્ત નં. (મુદ્દત્ત) બે ધડી, ૭૭ લા અ
ચા ૩૭૭૩ આમેશ્વાસ પશ્ચિમ કાગ
વિભાગ (૨) શબ વેળા (૩) અનધડી
ગોળનો વખત

મુદ્દરણ પૃ. (મુદ્દરણ) તૃણ રિશી

મુદ્દમ ત્રિ. (મુદ્દમ) મૂઝો કરેય

મુદ્દ. ત્રિ. (મુદ્દ) મૂઝો, અજાણ, બેશાન.

મુદ્દ. નં. (મુદ્દ) બોલતું નદિ તે, ચૂપડીદી

મુદ્દ. ત્રિ. (મુદ્દ) મૂક, મુગો (૨) પૃ. (૨)
બોલકાની પેઠે હુકાર કરતો કાઉસમ
કરે તે, કાઉસમનો ૧૬ મો દોષ (૩)
મુગાની પેઠે પાદનો ઉચ્ચાર ન કરતા
વદના કરે તે; વદનાનો ત્રીશમો દોષ.

મુદ્દ. પૃ. (મુદ્દ) મેનાક દેશમાં થતું એક
પ્રકારનું ધાસ.

મુદ્દ. ત્રિ. () ભાગનાર, ચૂરો
કરનાર.

મુદ્દ. નં. (મુદ્દ) મૂન, આદિ; પ્રથમ,
મુખ્ય, અસય (૨) ૮૮, મૂળીયુ (૩)
મૂળા, કન્ઠ રિશય (૪) ખીજ (૫)
દશ પ્રાચિનમાંનું આમુ પ્રાચિત (૬)
થડ (૭) મૂળ રિદ્ધા, દેવી ગેરેના
કશ્પ (૮) રોકડી ગકમ, મુડી (૯)
મૂળ નામે નક્ષત્ર. (૧૦) વલીકરગદિ
મૂળકર્મ. (૧૧) પાપો, વાશ્યાત,
પ્રારભ. (૧૨) સમીપ, નિકટ (૧૩)
મહાવતનો મોટો દોષ લાગના ફરીને
મહાવત આરોપનું તે, મૂળશુદ્ધ
દોષ (૧૪) વર્ગમૂળ, ધનમૂળ વગેરે ગણિ-
તનો એક પ્રકાર. (૧૫) નિબંધન, કાન્ય

મુદ્દક. નં. (મુદ્દક) શાક રિશી, મુગા.

મુદ્દકમ્મ નં. (મુદ્દકમ્મ) ગર્ભપાતનાર્થ
કાર્ય કરી આદાર મેળવવો તે આદારનો
એક દોષ (૨) વરીશરંગ કરી આદારાર્થ
લેવો તે, ઉપાધ્યાયનો ૧૬ મો દોષ

મુદ્દા પૃ. (મુદ્દ) મૂળા કદની એક
વળ (૨) ખીજ (૩) આદિ મગ્ગ.

મુદ્દાગતિયા મી. (મુદ્દાગતિયા) મુગાની
કાન્ય

મુદ્દાગુણ પૃ. (મુદ્દાગુણ) પાંચ મહાનન

મુદ્દાદેવ. ત્રિ. (મુદ્દાદેવ) મૂળ નામના
પ્રાચિનથી નાસ થતા યોગ

મુદ્દાદ્રાણ નં. (મુદ્દાદ્રાણ) અમગન મૂળ
કારણ કાપ, તેનું અનન્ય-રૂપ

મૂલશબ્દ. પુ० (મૂલનય) નૈમગ આદિ સાત
નય

મૂલદત્તા. સ્ત્રી० (મૂલદત્તા) અતઃગ સૂત્રના
પાત્રમા વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ

(૨) કૃષ્ણ વાસુદેવના પુત્ર સાયકુમારની સ્ત્રી
મૂલદેવી. સ્ત્રી० (મૂલદેવી) નિપિ વગેરે

મૂલપગડ. } સ્ત્રી० (મૂલપ્રકૃતિ) કર્મની મૂળ
મૂલપગડિ. } પ્રકૃત-સાનાવરણીયાદિ આઠ

મૂલપદમાણુઓગ. } પુ० (મૂલપ્રયમાણુયોગ)
મૂલપદમાણુઓગ. } દષ્ટિનાદ અતર્ગત

અનુયોગનો એક વિશાગ કે જેમા તીર્થ-
કરનું વર્ણન હતું.

મૂલવીય પુ० (મૂલવીજ) એક જાતની
વનસ્પતિ કે જેનું મૂળ રોપવાથી ઉગે
તે, જામ વગેરે

મૂલય. ન० (મૂલક) મુખ; કદની એક જાત
મૂલયેગી સ્ત્રી० (મૂલયેગી) ધરના માવનશ,

છાપસનો મૂળ આધાર

મૂલસિરી. સ્ત્રી० (મૂલસી) અતઃગ સૂત્રના
પાત્રમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું નામ

(૨) કૃષ્ણ વાસુદેવના પુત્ર સાયકુમારની
પત્ની

મૂલા સ્ત્રી० (મૂલ) મૂળ નક્ષત્ર

મૂલાહાર પુ० (મૂલાહાર) ઝાડના મૂળીયાનો
આહાર કરનાર-તાપસનો એક વર્ગ

મૂલિય ત્રિ० (મૂલિક) મૂળ સખધી, (૨)
ન० મૂળમી મુઠી મૂળ ધન

મૂસ. પુ० (મૃગ) ઉંદર (૨) અનાજની
એક જાત

મૂસગ પુ० (મૂપક) ઉંદર

મૂસગી સ્ત્રી० (મૂપકી) ઉંદરી નિવા.

મૂસય. પુ० (મૂપક) ઉંદર

મૂસા. સ્ત્રી० (મૂપા) સોનું રૂપ જાળવાની
મેતીની કુલડી, મૂસ (૨) ઉંદર

મૂસિયા. સ્ત્રી० (મૂપિકા) ઉંદરડી

મૂસિયાર. પુ० (મૂપીકાર) સોની

મૂસિયારિ પુ० (મૂપકારિ) માગર,
ગિવાડો

મેઘઙ્ગ. પુ० (મેઘાર્ય) મહારીરસ્વામીના દ-
શમા ગણધરનું નામ

મેઘી સ્ત્રી० (મેઢિની) પૃથ્વી

મેઢ પુ० (મેઢ) થેડું.

મેઢગમુહ પુ० (મેઢગમુહ) લવણ સમુદ્રમા
પાત્રસો જોડન ઉપર નેત્રત્ય પુણામા

આવેશ એ નામનો એક દીપ, હાપન
અતરદીપમાનો એક

મેઢવિસાળા સ્ત્રી० (મેઢવિસાળા) વનસ્પતિ
વિશેષ, મેઢવિસાળી

મેઢ પુ० (મેઢ) મેઢ, વાદળ.

મેઢરુપ. સ્ત્રી० (મેઢરુપ) ઉર્લ્લોકવાસી
આઠ દિશાકુમારીમાની પહેલી.

મેઢમાલિની. સ્ત્રી० (મેઢમાલિની) ઉર્લ્લોક-
વાસી આઠ દિશાકુમારીમાની ચોથી,

(૨) નન્દનવનના હેમવય કૂટમા વસનારી
દેવી (૩) મેઢમાલિની દેવીની રાજધાની

મેઢમુણિ. પુ० (મેઢમુણિ) એ નામના એક
મુનિ, શ્રેણિ રાજના પુત્ર મેઢકુમાર

કે જેણે મહાવીર સ્વામી પાસે દીક્ષા
લીધી હતી

મેઢવર્ડ. } સ્ત્રી० (મેઢવર્ડ) ઉર્લ્લોકવાસી
મેઢવર્ડી } આઠ દિશાકુમારીમાની બી-

છ (૨) નન્દનવનના મહરકૂટની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી (૩) મેઢવર્ડી દેવીની રાજધાની

મેઢસ્સરા. સ્ત્રી० (મેઢસ્સરા) ધરજોન્દની સ-
લાની ધંદા

મેઢ્ઢ પુ० (મેઢ્ઢ) યવન, અનાર્ધ

મેઢ્ઢજાડ સ્ત્રી० (મેઢ્ઢજાડ) મેઢ્ઢ જાત.

મેઢ ત્રિ० (મેઢ) જે પદાર્થ માપવા યોગ્ય
હોય તે

મેઢક ન० (મેઢક) ઘોડા, બળદ, ગાય આ-
દિન આધવાનું સ્થાન-અમાણ (૨) લા-
કડનો નોનો દાડો

મેઢમુહ પું (મેઢમુહ) ઇપત્ર અતરદીપમાનો
દશમો અતરદીપ. (૨) ત્રિં તે અતરદીપના
મનુષ્યો

મેદિ. પું (મેયિ) જગદ વગેરેને બાધવાનો
ખીલો-ખુટો. (૨) કવચ વિશેષ (૩)
ચાલકી; સ્તંભ.

મેસા સ્ત્રીં (મારા) પરિભાષ, મર્યાદા

મેસી. સ્ત્રીં (મેસી) મેમો ભાનના, ખીજનું
હિત કરવાની વિચારણા

મેદ. પું નં (મેદસ) ચરખી.

મેય ત્રિં (મેય) માપીને વેચવા વાચક,
પ્રમેય. (૨) જાણવા યોગ્ય.

મેય. પું (મેદ) ચરખી (૨) મેદ નામે
એક દેશ (૩) ત્રિં મેદ દેશ નિવાસી,
એક અનાર્થ મનુષ્ય જાનિ

મેયજ. પું (મેઝાય) એ નામના એક મુનિ
(૨) ધીર પ્રભુના દશમા ગણધર. (૩)
ઉદ્ધવપ્રેમાવપુત્ર મુનિનું ગોત્ર (૪) ત્રિં તે
ગોત્રમા જન્મેય

મેયતી સ્ત્રીં (મેદિતી) પૃથિવી.

મેયસ ત્રિં (મેયસ) તરવરાળી, પહિન,
છવ વગેરે ના તરવરને જાણનાર

મેર. પું () મુજ, તૃણ વિશેષ

મેરા પું (માર) મદિરા, દાઝ (૨) ગેઝ-
ડીના સામનો અમ્ર ભાગ

મેરય. પું (મેક) એક જાતની મરિશ
(૨) નીળ પ્રતિવાસુદેવનું નામ

મેરા સ્ત્રીં (મેરા) ૧૦ મા અકરનાર્તિની
માના.

મેરા સ્ત્રીં (મર્યાશ) મર્યાદા, સરદદ, મીમા

મેદ પું (મેલ) મેરપરત

મેઢાલ પું (મેઢલ) તાલગણ વિગે

મેઢપ્યમ પું (મેઢમ) એ નામનો એક
દારી કે જે મરીને મેષકુમાર થયો

મેઢપાત્ર પું (મેઢલ) એ નામનું વસ્ત્ર.

મેઢગ. પું (માર) મરિશ વિગે.

મેલણ નં (મેલન) મળવું, ભેગા થવું

મેલય. પું (મેલક) મેખર, જગદના મસ્ત-
કનો શેઢરો

મેલિઅ ત્રિં (મિલિત) મળેલ, એકત્ર
થયેન.

મેલિમદ. પું (મીલિમદ) એક પ્રકારનો
ફેણનાળો સર્પ

મેઝુય પું (માલ્યક) શિખર

મેસ. પું (મેરા) ઘેટો.

મેસર. પું (મેસ) એક પ્રકારનું રવાઝ
વાગુ પક્ષી

મેહ પું (મેપ) મેવ, વાદગુ. (૨) અતગઝ-
મૂત્રના છઠ્ઠા વર્ગના ચૌદમા અધ્યયનનું
નામ (૩) રાજ્યકનિવાસી એક ગૃહસ્થ
(૪) શ્રેણિક રાજના પુત્ર. (૫) પાત્રમા
વીર્યકરના પિતા (૬) સિચન કરવું, ધાર
કરવી. (૭) એક જૈન સાધુ.

મેઝંકરા. સ્ત્રીં (મેઝંગ) ઉદ્દલોકવાસિની
એક નિશકુમારી

મેઝુમાર. પું (મેઝુમાર) શ્રેણિક રાજનો
પુત્ર (૨) વરસાદ વરસાવનાર દેવતા

મેઝગિ પું (મેઝગિ) મેધગળી, આર્ય-
મુરતિના સિંધ

મેઢણ નં (મેઢ) મરવું ૮૫૨૫. (૨)
પ્રસવજી, મૂન.

મેઢિણ ત્રિં (મેઢિજ) ઝગનાર

મેઢમાલિણી સ્ત્રીં (મેઢમાલિતી) ભુઆ
“ મેધમાલિણી ” રામ

મેઢમુહ. પું (મગનુજ) સિંધુ નદીની અધિ-
દારી દેરીનું નિવાસ સ્થાન (૨) ઇપત્ર
અતરદીપમાનો એક (૩) આપાત
જાતના કિંગાતના કુળદેવ, નાયકુમાર
દેવ વિગે (૪) બાવીસમા અતરદીપમા
રહેનાર મનુષ્ય

મેઢમુહ. પું (મેઢમ) ૧૬ મા નિર્ધારના
પૂર્વજનું નામ.

મેહરાઈ સ્ત્રી (મેયરાઈ) આઠ કૃષ્ણરાજ
માની એક
મેહરાય* પુ (મેયરાજ) મેયરાજ
મેહલા સ્ત્રી (મેયલા) કટિસ્ત્ર કદારો.
મેહલાદામ ન (મેહલાદામન) કટિસ્ત્ર
કદારો.
મેહલિજિયા સ્ત્રી (મેહલિયા) એક જેન
મુનિની શાખા
મેહવઈ સ્ત્રી (મેવતી) જુઓ "મેવતી"
શબ્દ
મેહસિરી સ્ત્રી (મેસરી) એ નામની એક સ્ત્રી
મેહા સ્ત્રી (મેયા) મેધા, છુદ્ધિ, મતિ (૨)
અમરેદ્રતી મુખ્ય દેવી
મેહાત્રિ ત્રિ (મેવત્રિ) મેધાવી પડિત,
મારા ધારણા સકિતાન
મેદિ ત્રિ (મેદિ) પ્રસવણ કદાર
મેહિય ન (મેદિક) એક જેન મુનિ કુળ
મેદિલ પુ (મેયિલ) એ નામના એક
અનિર સાધુ, પાર્શ્વનાથ ભજનાનના
સત્તાનીયા કે જેણે પુગીયા નમરીના
શ્રાવકોના પ્રશ્નોના જવાબ આપ્યા હતા
મેહુણ ન (મેહુન) મિથુન કર્મ, પાનનુ
એથુ સ્થાનક અખલચર્ય
મેહુણિય પુ () મામાનો દીપ્તરો
મોમ્મચ ત્રિ (મોવક) કર્મથી છોડાવ
મોમ્મગ } નાર
મોમ્મકલિ પુ (મોવલિ) વનસ્પતિ નિશેષ
મોમ્મલ પુ (મોલ) મોક્ષ કર્મમધથી છુ
ટકારો (૨) એક જાતનુ ધાસ
મોમ્મત્રી સ્ત્રી () મેયરો મેયરાઈ વેન
મોમ્મર પુ (મુદ્ધર) એક જાતનુ આયુધ
કમરનનુ સાધન (૨) ગુહ્ય જાતનુ એક
વૃક્ષ મોગરો
મોમ્મરપાણિ પુ (મુદ્ધરપાણિ) જેના હાથમા
મુદ્ધગ નામનુ આયુધ છે એવો એક
યક્ષ દેવતા (૨) એક જેન મહર્ષિ

મોમ્મલાયણ ત્રિ (મોદલાયણ) કુન્સગોત્રમા
જન્મેવ (૨) નં અભિજાત નક્ષત્રનુ
ગોત્ર
મોચ પુ (મોચ) લઘુનીત, પ્રસવણ,
પેશાળ
મોડગ ત્રિ (મોટક) મોડનાર
મોડણા સ્ત્રી (મોટા) તોડવુ, ભાગવુ.
મોડિય ત્રિ (મોટિ) ભાગેલુ, મોડેલુ.
મોદરિ સ્ત્રી (મોટરિ) વનસ્પતિ નિશેષ
મોણ ન (મોન) મોનપ્રત, મોક્ષવુ નહીં
તે, ચૂપ બેસવુ (૨) મુનિપણ સમપ્રત
મોણચરણ ત્રિ (મોનચરક) મોન રાખીને
આહાર વિહારાદિક ક્રિયા કરનાર, વાણીના
સમપ્રતમા
મોણપય. ન (મોનપ) મુનિપદ, સમપ,
સાધુપણ
મોત્તિય. ન (મોત્તિ) મોતી
મોત્તિયા. સ્ત્રી (મોત્તિયા) મોતીની છીપ
મોત્ત્યા સ્ત્રી (મુલ્ત્યા) નાગરમોથ મુગધિ
દ્રવ્યની એક જાત
મોહાલ પુ (મોહલ) વૃક્ષ નિશેષ
મોય. પુ (મોય) મોદ નામનો એક દેવતા
મોય પુ (મોય) માનર પેશાળ મૂત્ર
મોયચ ત્રિ (મોચક) ખીજને કર્મદિ
બધનથી છોડાનાર
મોયઈ સ્ત્રી (મોચકી) એક ઠગિયાવાળા
વૃક્ષની એક જાત
મોયક પુ } (મોદક) લાડુ મોદક
મોયમ પુ }
મોયમ ત્રિ (મોચક) કર્મથી છોડાવનાર
મોયણ ન (મોચ) મુકવુ છોડવુ (૨)
મુકાવવુ છોડાવવુ (૩) વદનાનો રદ મો
દોષ વેડ તરીકે વદના કરે તે
મોયણા સ્ત્રી (મોચા) મુકિત, છૂટકારો
મોયપડિમા સ્ત્રી (મોચપડિમા) લઘુનીત
આશ્રી અભિજાત નિશેષ.

મોયય. પું. (મોદક) લાડુ.

મોયા. સ્ત્રી. (મોકા) એ નામની મહાવીર
સ્વામીના સમયની એક નગરી.

મોર. પુ. (મયૂર) મેર.

મોરન. ન. (મયૂરક) મેરના પીંછાનું પા-
થરણું. (૨) ત્રિ. મેરના પીંછાવાળું.

મોરિય. પું. (મૌર્ય) મહાવીર સ્વામીના
સાતમા ગણધર.

મોરિયપુત્ર. પું. (મૌર્યપુત્ર) મહાવીર સ્વા-
મીના સાતમા ગણધરનું નામ.

મોરી. સ્ત્રી. (માયૂરી) મેરની વિદ્યા.

મોલિ. પું. (મૌલિ) મુગટ.

મોલિકહ. પું. (મૌલીકૃત) આવકની છઠી
પડિમા કે જેમાં ૭ માસસુધી ધોતીઆની
કાઝડી વાળવાનો પ્રતિબંધ કરવામાં
આવે છે.

મોહ. ન. (મૂલ્ય) મૂલ્ય; કિંમત.

મોહમુલ્ય. ત્રિ. (મૂલ્યમુલક) મૂલ્યમાં વધારે;
ભારે કિંમતનું.

મોસ. પુ. (મોષ) મોષ નામનો એક દેશ.
(૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર.

મોસ. પું. ન. (મૃષા) અસત્ય; જૂઠું; ખોટું.

મોસપચ્છાદ્ય. પું. (મૃષાપ્રત્યયિક) સ્વાર્થ
માટે ભુકુ ખોલવાથી લાગતી ક્રિયા; ક્રિયાનું
છટું સ્થાનક.

મોસલિ. સ્ત્રી. (મૌસલિ) ખાંડી વખતે
સાંથેનું જેમ ઉંચું નીચું જાય છે, તેવી
રીતે પડિલેડખ કરતાં હુગ્રના છેડને
એકદમ ઉંચું નીચું કરવું તે મોસલિ-
ક્રિયા; પડિલેડખનો એક દોષ.

મોસા. ધ. (મૃષા) અસત્ય; ખોટું. (૨)
અસત્ય મનોયોગને ગ્રાપવણ તે; યુક્તિનો
એક પ્રકાર.

મોસાવત્તિચ. પું. (મૃષાપ્રત્યયિક) અસત્ય
ખોલવાથી લાગતી ક્રિયા; છટું ક્રિયા-
સ્થાનક.

મોહ. ત્રિ. (મોષ) નિષ્ફળ; વ્યર્થ.

મોહ. પું. (મોહ) મૂઢતા; અસાનતા; અવિ-
વેક; સગાંધના. (૨) મોહનીયકર્મ; આઠ-
માંનું ચોથું કર્મ કે જેના ઉદયથી છવને
સગ, દ્રેષ, ક્રાયા, વિષયવિકાર અને
મિથ્યાત્વ થાય છે.

મોહણ. ત્રિ. (મોહન) મોહ ઉપભવનાર.
(૨) ન. મેયુન; રતિક્રિયા.

મોહણકર્તા. સ્ત્રી. (મોહકરી) જેથી મોહાને
વ્યામોહ ઉપજે તેવી વિદ્યા; ૪. વિદ્યા-
માંની એક.

મોહણધર. ન. (મોહણહ) મોહનધર; મુંદર ધર.

મોહણિજ્ઞ. } ન. (મોહનીય) મોહનીયકર્મ;
મોહણીય. } મરનું જ્ઞાન જૂલાવનાર
આઠ કર્મોમાંનું ચોથું કર્મ. (૨) ત્રિ.
મોહનક.

મોહપયદ. } સ્ત્રી. (મોહપદ્ધતિ) મોહનીય
મોહપયદિ. } કર્મની ૨૮ પ્રકૃતિ.

મોહર. ત્રિ. (મૌહર) જકવાદી; વાચાળ;
બહુખોલો.

મોહર. ન. (મૌહર્ય) ઘાતારની કીર્તિ કરી
આહાર લેવાથી લાગતો એક દોષ. (૨)
ત્રિ. વાચાળપણથી પોતાને પુત્રવન
મનાવનાર.

મોહરિચ. ત્રિ. (મૌહરિક) અસંજલભાષી;
જેમતેમ ખોલનાર; બહુખોલો.

મોહરિચ. ન. (મૌહર્ય) જકવાદ; બહુખો-
લાપણું.

મોહિય. ત્રિ. (મોહિ) મોહી પડેલ; મુઝા-
એલ. (૨) ન. મેયુન; રતિક્રિયા.

ય.

ય ઘ૦ (ચ) અને વળી
યત ત્રિ૦ (યત) પ્રત્યક્ષીન ઉદ્યોગી
યત્તિય ત્રિ૦ (યત્તિય) યાનામા-મુસાફરીમા
ઉપયોગી (૨) યાત્રા કરનાર
યમ પુ૦ (યમ) ભરણી નક્ષત્રનો નામ
યમ નામ દેવતા

યમ પુ૦ (યમ) જન ધાન્ય
યસ ન૦ (યસ) યશ કીર્તિ (૨) ય
શોભન પાર્શ્વનાથના એક ગણધરનું
નામ
યાવદ્દય ત્રિ૦ (યાવદ્) જ્યેષ્ઠા

ર.

રહ સ્ત્રી૦ (રતિ) રતિક્રીડા વિરયાસક્તિ
પ્રીતિ (૨) રતિ નામની મોહનીયકર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્દયથી પાપમા
રતિ-પ્રુશાની ઉત્પત્તિ થાય છે (૩) છતાં
તીર્થકરની મુખ્ય સાધીનું નામ
રહસ્ય } પુ૦ (રહસ્ય) રતિકર નામે એક
રહસ્ય } પર્વત
રહસ્યમા સ્ત્રી૦ (રહસ્યમા) } પ્રિતરના ધ ની
રહસ્યમા સ્ત્રી૦ (રહસ્યમા) } ચોથી અગ્ર
મહિમી
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) બનાવેલું કરેલું (૨)
ચુરચુ ત્રિગેરે છુગી વસ્તુના ખાસ સાધુ
માટે લાકુ બનાવી રાખના ત આલ્હ
રનો એક દોષ
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રંગેલું
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) સુખ દેનાર આનંદ
આપનાર
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) ધૂળાણુ મેલું
રહસેણા સ્ત્રી૦ (રહસેણા) કિનરના ધ દની
ત્રીજી અગ્રમહિમી
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) ભયકર
રહસ્યમા સ્ત્રી૦ (રહસ્યમા) રહસ્યના સ્ત્રી
સુધર્મમા આવેન સ્ત્રી

રહ્ય પુ૦ (રહ્ય) રંગસ્થળ નાટ્યભૂમિ
રહસ્યમા ન૦ (રહસ્યમા) નાટ્ય ધર નાટ્યશાળા
રહ્ય પુ૦ (રહ્ય) રાગસંકિત છતાં
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રંગેલું
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રંગેલું
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રાગસંકિત) રાધનારી સ્ત્રી,
રસોધ્યાલુ
રહ્ય ન૦ (રહ્ય) રાધનાનું ધર રસોડ
(૨) રાધનું રસોધ કરવી
રહ્ય સ્ત્રી૦ (રહ્ય) વૈરાગ્યન ધનની ત્રીજી
અગ્રમહિમી
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રક્ષણ કરનાર રહેવાળ
(૨) પુ૦ એક જેન મુનિ
રહ્ય પુ૦ ન૦ (રહ્ય) રક્ષણ
રહ્ય ન૦ (રહ્ય) સાચરવું રક્ષણ
કરવું
રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રક્ષણ કરનાર
રહ્ય પુ૦ (રહ્ય) રક્ષણ વ્યતર
દેવતાની એક ગત (૨) રક્ષણ નામનું
ત્રીશય મુદ્દતે
રહ્યસમંડલપરિભત્તિ સ્ત્રી૦ (રહ્યસમંડલ
પરિભત્તિ) રક્ષણ મહાની વિશેષ રચના
યકન નાટક વિશેષ

રક્ષસી સ્ત્રી (રક્ષસી) રક્ષસી, રક્ષસની
સ્ત્રી (૨) એ નામની એક નિષિ
રક્ષા. સ્ત્રી (રક્ષા) રક્ષા, રક્ષણ, બચાવ
(૨) ગખ, ભરમ
રક્ષિત. ત્રિ (રક્ષિત) રક્ષા કરેલ, બચાવ
વેલ, સંભાળેલ (૨) પુ. આર્યસુદમ્નીના
શિષ્ય.
રક્ષિતયજ્ઞ. પુ (રક્ષિતાય) આર્યરક્ષિત
નામના આચાર્ય
રક્ષિતયા સ્ત્રી (રક્ષિતા) રક્ષા કરનારી
ધનગોપની સ્ત્રી. (૨) ૧૮ મા તીર્થંકરની
મુખ્ય સાધની
રક્ષસા નં (રક્ષસ) એક પ્રકારનું નાગ. ન.
રક્ષિત ત્રિ (રક્ષિત) મનાવેલું, રક્ષેલું
રક્ષત નં (રક્ષત) રૂપ, આદી
રક્ષતકુટ પુ (રક્ષકુટ) નન્દનનનના નન
કુટમાનું પાચમું કુટ-શિખર
રક્ષ નં (રક્ષ) રક્ષ્ય રાજતત્ત, સામ્રાજ્ય.
રક્ષસિરી સ્ત્રી (રક્ષસી) રક્ષસતંત્રી
રક્ષસુક નં (રક્ષસુક) રક્ષસનો કર, વેશે
નિગેરે
રક્ષુ સ્ત્રી (રક્ષુ) રક્ષુ, દોરી (૨) બેથી
નોક મપાય છે ને, ક્ષેત્ર વિભાગનો એક
પ્રમાર. (૩) રક્ષુગચિત, લેગચિત
રક્ષુગસમા સ્ત્રી (રક્ષુગમા) હસ્તિપાદ
રાગની એક જુની ઘનસાળા. (૨)
લેખક શ્વ.
રક્ષ. પુ (રક્ષ) ગધૂ દેશ
રક્ષકુટ પુ (રક્ષકુટ) રાષ્ટ્રકુટ-રાષ્ટ્ર
એક રાગના રસનું નામ
રક્ષધમ્મ પુ (રક્ષધમ્મ) દેશઆર, રાષ્ટ્રધર્મ
રક્ષપાલ પુ (રક્ષપાલ) ભરત ચક્રવર્તીના
મંત્રિગણિન એ નાટક કે જે પ્રાચી
ન મગમા આશ્વનુનિએ રચ્ય અને ભ
રપુ હુ, પ. ગાંધી નેનો નાગ રક્ષામા
આપેલ ને.

રક્ષિય પુ (રક્ષિય) સુખો
રક્ષણ નં (રક્ષ) બૃમ પાડવી, બગાડવું
રક્ષિય નં (રક્ષિત) રોવાનો શબ્દ, રોવું
ચીસ
રક્ષ. પુ નં (રક્ષ) સમ્રામ, વડાઇ
રક્ષસીસ નં (રક્ષસી) ગજુનો મોખરો
રક્ષા. નં (રક્ષ) અરણ્ય, જંગલ, વન
રક્ષિ ચી (રક્ષિ) પ્રીતિ, આસપ્તિ (૨)
મોહનીયકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના દ્વા
રથી ભોગમા આસપ્તિ થાય છે (૩)
રક્ષિ કીડ, મૈથુન
રક્ષિર. પુ (રક્ષિર) નદીશ્વર કીપમાનો
એક પર્વત
રક્ષ. ત્રિ (રક્ષ) બેલુ, રંગાણુ (૨)
પ્રેમી, અનુરાગી (૩) ત્રિ. સર્વ પ્રકા-
રથી દક્ષિણ (૪) પુ. ગાયનનો એક
ગુણ (૫) ત્રિ. જ્ઞાન, રાત્રિ. (૬) પુ.
આનંદ, પ્રેમ (૭) લાવરગ
રક્ષ નં (રક્ષ) ગતિ, ગત
રક્ષ નં (રક્ષ) રત્ન
રક્ષત્વલસિલા સ્ત્રી (રક્ષત્વલસિલા)
પગવનને ઉતારે છે અર્થે ચક્રાધારપાચમે
લેગનની લાગી અને અદીમોથોગનની
પદોગી એક અભિરેક ચિતા કે જેના
ઉપર હરત ક્ષેત્રના તીર્થંકરનો અભિરેક
કરવામા આવે ને
રક્ષકંવલા સ્ત્રી (રક્ષકંવલા) એ નામની
મેડના ચિખર ઉતરી એક ચિતા કે
જ્યાં તીર્થંકરનો જન્મભાગિરે થાય છે
રક્ષવદ્ધ નં (રક્ષવદ્ધ) વાલચંદન
રંગાગમી
રક્ષપટ પુ (રક્ષપટ) સાવ કપડું પહેનાર
પરિનારક-સુવામી
રક્ષપાલ પુ (રક્ષપાલ) એ નામનો એક
ધર્મ
રક્ષપ્રવાય પુ (રક્ષપ્રવાય) ૧૮ નિગે.

સ્તરચણ. નં (સ્તરચણ) પદ્યરાગમચિઃ
લાલ રત્ન.

સ્તરચણ } સ્ત્રીં (સ્તરચણ) એ નામની
સ્તરચણ } એક રાણી (૨) એરવત
ક્ષેત્રની પદ્મિમના સુખદમા મળતી એક
નદી.

સ્તરસિલા. સ્ત્રીં (સ્તરસિલા) મદર ચૂનિ-
કાથી પદ્મિમે પદ્મવનને પદ્મિમે છે
અર્ધ ચન્દ્રાકારે પાચમે ચોળનની લાખી
અને અડીસો ચોળનની પહોળી એક
અભિષેક શિવા કે જેના ઉપર પદ્મિમ
મહાવિદેહના તીર્થકરોનો જન્માભિષેક
કરવામા આવે છે.

સ્તરસુમહા સ્ત્રીં (સ્તરસુમહા) કૃષ્ણ મહા
રાજની ભગિની; અભુતની સ્ત્રી, અભિ-
મન્યુની માતા

સ્ત્રા સ્ત્રીં (સ્ત્રા) શિખરી પર્વત ઉપરથી
નિકળતી એરવત ક્ષેત્રની એક મ્હોટી નદી

સ્ત્રાકૂટ. પું (સ્ત્રાકૂટ) શિખરી પર્વતના
૧૧ કૂટમાનુ છઠ્ઠ કૂટ-શિખર

સ્ત્રાચર્ણ સ્ત્રીં (સ્ત્રાચર્ણ) શિખરી પર્વત-
માથી નિકળી દક્ષિણ તરફ જતી ધર
વતક્ષેત્રની એક મહા નદી

સ્ત્રાચર્ણકૂટ પું (સ્ત્રાચર્ણકૂટ) શિખરી પ-
ર્વતના ૧૧ કૂટમાનુ આઠમ કૂટ-શિખર.

સ્ત્રાચર્ણવાય પું (સ્ત્રાચર્ણવાય) શ્રદ્ધ વિશેષ.

સ્ત્રાસોગ. પું (સ્ત્રાસોગ) લાલ અસોકનું
ગાંઠ

સ્ત્રિ સ્ત્રીં (સ્ત્રિ) રાત્રિ, રાત

સ્ત્રુપ્પલ. નં (સ્ત્રુપ્પલ) લાલ કમળ.

સ્ત્રુ. સ્ત્રીં (સ્ત્રુ) ગદી શેરી

સ્ત્રુચણ. પું (સ્ત્રુચણ) આઠ ત્રસરેણુ બેગા
ચવાથી બનેલ રક્ષ, રચ ચાલવાની જે
રજકણુ ઉડે છે તે.

સ્ત્ર. ત્રિં (સ્ત્ર) રાધિકા.

સ્ત્ર નં (સ્ત્ર) વન, જમલ.

સ્ત્રુચણ પું (સ્ત્રુચણ) કીડીયારાનો રાગ.

સ્ત્રુ. નં (સ્ત્રુ) રમત; કીડા; ગમત.
(૨) પું ગ્રામી, ભાર્તા, પતિ.

સ્ત્રુચિ. ત્રિં (સ્ત્રુચિ) રમણીય; સુન્દર;
દેખાવડુ. (૨) નં રમણીય નામનુ પા-
ચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩)
સાતમી વિજયનો મુખ્ય રાગ.

સ્ત્રુચિ. સ્ત્રીં (સ્ત્રુચિ) રમણીયા
નામની પૂર્વ મહાવિદેહની સાતમી વિજય

સ્ત્રુચિ સ્ત્રીં (સ્ત્રુચિ) સ્ત્રી.

સ્ત્રુચિ. ત્રિં (સ્ત્રુચિ) ધાતુ મનોહર
સ્ત્રુચિ ત્રિં (સ્ત્રુ) તત્પર, રમેષ, વિચરેલ
(૨) નં રમણ, કીડા.

સ્ત્રુ ત્રિં (સ્ત્રુ) રમ્ય, સુદર; મનોહર.
(૨) પું રમ્યાવિજયનો મુખ્ય રાગ (૩)
નં રમ્ય નામનું પાચમા દેવલોકનું એક
વિમાન.

સ્ત્રુચ. પું } (સ્ત્રુચ) નીનરત અને
સ્ત્રુચ. નં } રૂપી પર્વત વચ્ચેનો ક્ષેત્ર
વિભાગ, ભુગણીયાનું એક ક્ષેત્ર (૨)
પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન (૩)
પૂર્વ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની છટી
વિજયનો રાગ.

સ્ત્રુચકૂટ પું (સ્ત્રુચકૂટ) રૂપી પર્વત ઉ-
પરના આઠ કૂટમાનુ ત્રીજુ કૂટ. (૨)
નીલવત પર્વતના નવ કૂટમાનુ આ-
ઠમ કૂટ

સ્ત્રુચવાસ. પું (સ્ત્રુચવાસ) એ નામનું
એક ભુગણીયાનું ક્ષેત્ર (૨) રમ્યકવાસ-
ક્ષેત્રમા જન્મેલ ભુગણીયા

સ્ત્રુચવાસ. ત્રિં (સ્ત્રુચવર્ષ) રમ્યકવાસ
ક્ષેત્રમા જન્મેલ

સ્ત્રુચ. સ્ત્રીં (સ્ત્રુચ) રમ્યક નામની પૂર્વ
મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની છટી
વિજય.

સ્ત્રુચ પું (સ્ત્રુચ) ભુગણીયાનું એક ક્ષેત્ર

રમ્યવર્ણિ નં (રમ્યવર્ણ) એ નામનું
એક જુગનિયાનું ક્ષેત્ર કે જે રૂકિમ અને
નીતવત પર્વતની વચ્ચે આવેલું છે
રમ્યા. સ્ત્રી (રમ્યા) એ નામની પૂર્વ મહા
સિદ્ધના દક્ષિણ ખાડાની પાસેથી
વિગમ

રમ્ય. ત્રિં (રત) પ્રીતિથી રમનાર, આસકત,
તત્પર (૨) નં રનિકર્મ, મૈથુન.

રમ્ય. નં (રત્ન) કીર્ણી ધૂળ, રજ (૨)
શાનાનરણીય આદિ આઠ કર્મ. (૩) કર્મ
૩૫ રજ-મેન

રમ્યગ્ધાવ. પું (રમ્યગ્ધાવ) રમ્યદૃષ્ટિ, રજ
ચડવાથી થતું અધકાર-અધી, ૩૨
અસંખ્યમાની એ.

રમ્ય. પું નં (રત્ન) રત્ન, માણિક્ય (૨)
રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો પ્રથમકાંડ (૩) રત્ન
નામના દ્વીપ અને સમુદ્ર (૪) શ્રેષ્ઠ,
રત્નનિમા ઉત્તમ. (૫) પર્વત વિશેષનું
એક દૃટ

રમ્ય. નં (રજ) વસ્ત્રાદિકને રજના-રજ
લગાડવો તે

રમ્યકંઠ. પું (રત્નકંઠ) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના
અગ્રકાંડનો પ્રથમ વિભાગ

રમ્યત્રીવ. } પું (રત્નત્રીવ) લવણ સમુદ્ર
રમ્યદ્વીપ. } માનો એ નામનો એક
દ્વીપ

રમ્યનિહિ પું (રત્નનિહિ) રત્નાકર, રત્નો
ખગનો, સમુદ્ર

રમ્યપુટ્ટી. સ્ત્રી (રત્નપુટ્ટી) રત્નપ્રભા
નામની પદેથી નરક ખમિ.

રમ્યપ્પમા. } સ્ત્રી (રત્નપ્પમા) રત્નપ્રભા
રમ્યપ્પમા. } નામે પ્રથમ નરકની પૃથ્વી
(૧) ગણપતના કંઠ ખીમની ચોથી અમ
મિત્રી

રમ્યવર્ણમય. નં (રત્નવર્ણ) રત્ન ન
રત્ના રંગના વિમાનનું નામ

રમ્યસંચન્ન. સ્ત્રી (રત્નસંચન્ન) માનુષોત્તર
પર્વતના એક શિખરનું નામ

રમ્યસંચયા. સ્ત્રી (રત્નસંચયા) મગવાવતી
નિરવની મુખ્ય રાગધાની (૨) ઇશાને-
ન્દની ચોથી અમ્રમદિપીની રાગધાની.

રમ્યસિરી. સ્ત્રી (રત્નસિરી) એ નામની
એક સ્ત્રી

રમ્યા સ્ત્રી (રત્ના) રચના, બનાવટ,
શિષ્ય વિગેષ

રમ્યા. સ્ત્રી (રત્ના) ઇશાનેન્દની અમ્રમદિ-
પીની એક રાગધાની (૨) પદેથી નરકનું
નામ.

રમ્યામર પું (રત્નામર) સમુદ્ર, દરીયા.

રમ્યામા સ્ત્રી (રત્નામા) રત્નપ્રભા નામે
પ્રથમ નરકની પૃથ્વી

રમ્યામર પું (રત્નામર) સમુદ્ર

રમ્યાવલી. સ્ત્રી (રત્નાવલી) રત્નોના હાર.
(૨) પાંચ વરસ, બે મઢીના અને આઠા-
વીસ દિવસોમાં થતું એક પ્રકારનું તપ.

રમ્યાવલીપરિમત્તિ. પું (રત્નાવલીપરિમત્તિ)
રત્નાવલીની વિગેષ ગ્યનાથી યુક્ત નામ્ય
વિશેષ

રમ્યિ સ્ત્રી (રત્નિ) મુદો દાથ

રમ્યિ. સ્ત્રી (રત્નિ) શપિ

રમ્યિકર પું (રત્નિકર) ચ દ્રમા.

રમ્યિક્ષિત્ત. નં (રત્નિક્ષિત્ત) મુર્ચની ગે-
ગદામરીનું ક્ષેત્ર

રમ્યિમર. પું (રત્નિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા

રમ્યિનાહ પું (રત્નિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા

રમ્યિમુહ. નં (રત્નિક્ષિત્ત) પ્રભાત, મતાર

રમ્યિયર. પું (રત્નિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા.

રમ્યી. સ્ત્રી (રત્ન) પદ્મ મામની ચોથી
મુર્ચના (૨) રત્નાદેવી.

રમ્યી સ્ત્રી (રત્ની) રત્ન (૨) ઇશાનેન્દના
ચોક્કથ મામની ખીણ અમ્રમદિની
(૩) ચમરેન્દની મુખ્ય દેવી (૪) પું

એ નામનો એક ગુરુગ્રંથ કે જે આમત્ર-
કાપા નગરીમાં રહેતો હતો. (૫) સ્ત્રી.
મધ્યમગ્રામની એક મૂર્ચના. (૬) પદ્ય
ગ્રામની એક મૂર્ચના.

રચણીયર. પું. (રજનીય) ચન્દ્ર.

રચણીચય. પું. (સ્તોષય) રત્નસમૃદ્ધ રૂપ
મેરૂ પર્વત. (૨) માનુષોત્તરનામા પર્વતનો
એક શિખર.

રચણોષયા. સ્ત્રી. (સ્તોષયા) ઇશાનેન્દ્રની
અગ્રમદિપીની રાજધાની.

રચણોદજાત. ન. (સ્તોદજાત) આલસરજુ
વિશેષ.

રચત. ન. (રજત) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના અર-
કાડનો પારમે ભાગ. (૨) રૂપું; ચાંદી.
(૩) રત્નની એક જાત.

રચતગિરિ. પું. (રજતગિરિ) પર્વત વિશેષ.

રચતામય. ત્રિ. (રજતામય) ચાંદીનું બનાવેલ.

રચત્તાણ. ન. (રજત્તાણ) રત્નની રક્ષા કર-
નાર; આભાસ. (૨) પાત્રનું વેકન.

રચય. ન. (રજત) રૂપું; ચાંદી.

રચયકૂડ. પું. (રજતકૂટ) માલવત પર્વતનાં
નવ કૂટમાંનું છઠું કૂટ-શિખર.

રચસ્સલ. ત્રિ. (રજસ્સલ) રજસ્વાળુ; મેલું.

રચસ્સલા. સ્ત્રી. (રજસ્સલા) રજસ્વલિથી
અધકારમય થયેલી દિશા.

રચહરણ. પું. (રજોહરણ) એધો; રજોહરણ;
જેન મુનિઓનું પ્રસિદ્ધ ચિન્હરૂપ ઉપગરજુ.

રચ. પું. (રચ) શબ્દ; નાદ; અવાજ.

રચિ. પું. (રચિ) સૂર્ય.

રચિગય. ન. (રચિગત) સૂર્ય જે નક્ષત્રમા
હોય તે નક્ષત્ર

રચિમિત્ત. પું. (રચિમિત્ર) ઔરવતક્ષેત્રના
ભાગી ૧૧ મા તીર્થકર.

રચિય. ત્રિ. () ભીનું કરેલ;
ભીંમવેલ.

રચિહોરા. સ્ત્રી. (રચિહોગ) રચિ લગ્ન;
સૂર્ય લગ્ન.

રસ. પું. ન. (રસ) રસ; સ્વાદ; જીભનો
વિષય; પુદ્ગલનો એક ગુણ; નિક્તાદિ
પાંચ રસમાંનો ગમે તે એક. (૨) ત્રિ.
રસયુક્ત પદાર્થ-ધ્વાદિ. (૩) અંતરાત્મા-
ના અનુભવથી થતો આનંદ. (૪) લેશ્યાનો
રસ. (૫) રસના ઇન્દ્રિયના વિષયનો
ક્ષયોપશમ. (૬) અધ્યવસાય વિશેષથી
કર્મપુદ્ગલમાં પડતો અનુભાગ રૂપ રસ.
(૭) રસ નામની નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ પાંચ રસમાંનો
ગમે તે રસ પામે છે. (૮) મદિરા; દારૂ.
(૯) શંગાર આદિ નવ રસ. (૧૦) મધ
આદિ રૂપ પદાર્થ.

રસા. ત્રિ. (રસા) પાંચ પ્રકારના રસને
જાણનાર ધ્યેન્દ્રિય જીવ વિશેષ; સંસી-
પન્થિન્દ્રિય.

રસગારચ. ન. (રસગૌરવ) મધુરાદિ રસના
સ્વાદનો ગર્વ કરીને આત્માને ભારે
કરવો તે; તથા ગારવમાંનું એક.

રસજ. પું. (રસજ) રસ બગાડવાથી ઉત્પન્ન
થયેલ જરૂર.

રસણ. ન. (રસન) } રસનેન્દ્રિય; જીભ.
રસણા. સ્ત્રી. (રસના) }

રસદેવી. સ્ત્રી. (રસદેવી) પુષ્પચૂલા સૂત્રનાં
દશ અધ્યયનમાંનું ૯ મું અધ્યયન.

રસનામ. ન. (રસનામ) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ શુભ અ-
શુભ રસ પામે છે.

રસન્નુ. ત્રિ. (રસજ) રસને જાણનાર.

રસપરિચાય. પું. (રસપરિચાગ) રસનો
પરિચાય, દૂધ, દહીં આદિ વિગતનો ત્યાગ
કરવો તે, જ બાલ નપમાનું એક.

રસવંધ. પું. (રસવન્ધ) રસમધ; કર્મનો
અનુભાગરૂપે બધ થાય તે.

રસમાળા. ન૦ (રમમાળ) રસ-શ્રુતાદિ આપ-
વાનું માન; પળી, પાવણું વગેરે.

રસમેહ. પું૦ (રમમેહ) ભરતાદિ ક્ષેત્રમાં
ઉત્સર્પિણીને બીજને આગે બેસનાં સાત
દિવસ સુધી પાંચમે વરસાદ વરસે છે
તે કે જે દરેક વનસ્પતિમાં રસ ઉત્પન્ન
કરે છે.

રસય. પું૦ (રસય) રસના વિકારથી ઉત્પન્ન
થતા જંતુ; રસીયા છત્ર.

રસચર્દ. સ્ત્રી૦ (રસચરી) રસોષ.

રસહરણી. સ્ત્રી૦ (રસહરણી) જેનાથી ગર્ભમાં
રસ લેવાય તેનાભિનાય.

રસાયણ. ન૦ (રસાયણ) પુષ્ટિકારક ઔષધિ.
(૨) સોનું, રૂપું, પાસે વગેરે ધાતુ માર-
વાના ઉપાય દર્શાવનાર શાસ્ત્ર; આયુ-
ર્વેદનો એક પ્રકાર.

રસાલુ. પું૦ (રસાલુ) એક ખાદ્ય પદાર્થ કે
જે ઘી, મધ, દહીં, મરી અને ખાંડ કે
ગોળ, એટલા પદાર્થો એટલા હરવાથી
બને છે.

રસિય. ન૦ (રસિય) શબ્દ, અવાજ. (૨)
મેધ ગર્ભના. (૩) આનંદ (૪) ત્રિ૦ ર-
સદાર; રસવાણું; મધુર; સ્વાદિષ્ટ.

રસિય. ત્રિ૦ (રસિય) પિપાસાવાળો;
રસિક.

રસિયા સ્ત્રી૦ (રસિયા) સ્ત્રી; યદ.

રસેત્તિ. ત્રિ૦ (રસેત્તિ) રસવાન હરવાની
દ્વિગવાળો; પિપાસુ.

રસોદગ ન૦ (રસોદગ) જેથી સર્વ વસ્તુઓ
પાકે એનું પુષ્ટકરવર સમુદનુ પાણી.

રસિ. પું૦ સ્ત્રી૦ (રસિ) કિરણ.

રહ. પું૦ ન૦ (રહ) એકાન્ત. (૨) ત્રિ૦
ગુપ્ત; છાનું.

રહ. પું૦ ન૦ (રહ) રથ; સંભ્રામ; એક
પ્રકારની માટી; સેનાનું એક અંગ. (૨)
એ નામના એક જ્વેન મંદિર.

રહકાર. પું૦ (રહકાર) રથ બનાવનાર;
સુતાર.

રહચરિયા. સ્ત્રી૦ (રહચરિયા) રથચરિયા; રથકીડ.
રહનેરસક્રવાલ. ન૦ (રહનેરસક્રવાલ)
વેનાહ્યની ઉત્તરશ્રેણીમાં વિદ્યાધરનું મુખ્ય
નગર.

રહનેમિ પું૦ (રહનેમિ) અગવાન નેમીનાથના
ભાઈ.

રહનેમિજ્ઞ. ન૦ (રહનેમીય) ઉત્તરાધ્યયન
સત્રનું બાવીશમુ અધ્યયન.

રહપવાય. ત્રિ૦ (રહપવાય) રથે આસનું;
રથની મુસાફરી કરનાર.

રહમૂમિ. સ્ત્રી૦ (રહમૂમિ) એકાન્તની ભૂમિ.

રહમુસલ. પું૦ (રહમુસલ) એકાન્ત ને કો-
ણિક રાત્રની સહાધર્માં કોણિકના બચાવ
માટે ચમરદ્ર અને શકેન્દ્રે યોજેલ રથમુશ્ત
નામનો સંભ્રામ કે જેમાં ૯૬ લાખ
માણુઓની ખુવારી થઈ હતી.

રહરેણ. પું૦ (રહરેણ) રથરેણુ; રથ આસન
રજકેણુ ઉપે તે; આકં વસરેણુ પરિમિત
રૂપ.

રહવાગ્ર. પું૦ (રહવાગ્ર) રથ આસવાથી પ-
વન સાથે ઉડતી રજ.

રહસ. પું૦ (રહસ) રેશ.

રહસા. સ્ત્રી૦ (રહસા) એકકમ; તુરત; વેગથી.

રહમ્મ. ત્રિ૦ (રહમ્મ) લઘુ; થોડું; ટુંકું. (૨)
એક માત્રાવાળા સ્વર.

રહમ્મસ. ન૦ (રહમ્મ) ગુપ્તવાત; છાની બાબત.
(૨) તત્ત્વ; તાત્પર્ય. (૩) અપવાદ સ્થાન.

રહમ્મસકદ ત્રિ૦ } (રહમ્મસ) ગુપ્ત રીતે
રહમ્મસકય. } કરેલું.

રહમ્મસદુસણ. ન૦ (રહમ્મસદુસણ) ગુપ્ત વાન
પ્રકારથી તે, કોઈનું હિં ઉપાસુ તે;
બીજા વનનો બીજો અનિયાર.

રહમ્મસમેત. ત્રિ૦ (રહમ્મસ) દીપ્તિ; વામન;
કુળેટા.

रहस्यसाला. स्त्री० (रहस्यसाला) छानी वात
 करानी शाणा, ओझन्त धर
 रहस्यस्य. नि० (रहस्यिक) अत्यन्त गुप्त.
 रहि नि० (रहित्) स्थवालो
 रहिष्य. नि० (रहिक) स्थवालो
 रहिय नि० (रहित) रहित, पत्ररतु, अत्य
 रहो. प्र० (रहत्) ओझन्त, निर्जन (२)
 शुभ, अनु
 रहोक्तम् न० (रहकर्मन्) ओझन्त कर्म,
 अनु कर्म
 रहोपत्त. नि० (रह प्राप्त) ओझन्तभा प्राप्त
 यथेय
 राह स्त्री० (राहि) पक्षि, दार. (२) त-
 र, दार, वैष्ण (३) राध, धान्य
 विशेष
 राह स्त्री० (राहि) रात्रि, रात (२) धर्म-
 नेन्दना लोकपाण सोमनी भीष्ट अन्न
 महिषी (३) यमरेक्षी अन्नमहिषी (४)
 आभयकल्पा नगरीना राध्याध्यापिनी
 पुत्री (५) ओ नमनो आभयकल्पा
 नगरी निवासी ओक आध्यापिनी
 राहस्य. नि० (राहिक) रात्रि समधी
 राहिवि न० (राहिवि) }
 राहिवि प्र० (राहिवि) } रात रित्स
 राहिवि प्र० (राहिवि) }
 राहियि. नि० (राजन्) राजवधी, राजनो
 समधी (२) राजना केवा वैभववालो,
 श्रीमत
 राहियि. नि० (राहिक) दीक्षाभा भोटा
 होय ते, यानादि गुण्ण करी अधिक
 राहिय. } पु० (राजन्) नृपलदेव प्रभुओ
 राहिय } मित्र स्थाने स्थापेत् वर
 राहिय (२) नि० ते पशुमा छेपन
 यथेय
 राहपत्नी. स्त्री० (राहपत्नी) राजननी स्त्री,
 राणी

राहमत्त न० (राहिक) रात्रिभोजन,
 रात्रे भावु ते
 राहोपयु न० (रात्रिभोजन) रात्रिभोजन,
 रात्रे भावु ते.
 राह्य न० (राहिक) रात्रि, रात (२) नि०
 रात्रि समधी
 राहस्य पु० (राहिक) राजभोजना स्वामी,
 समर्थ राज, भाषिन् राज. (२)
 युवराज
 राहसिनी स्त्री० (राजनी) आभयकल्पा
 राध्याध्यापिनी भाषा.
 राहल. पु० न० (राहल) राजन्य कृष्ण
 रात्रो. प्र० (रात्रो) रात्रे, रात्रिना भागभा
 रात्रोपयु प्र० (रात्रोपयु) अहर्निश, रात
 द्वादश.
 राग. पु० (राग) निपयभा व्यासक्ति, स्नेह,
 अनुराग (२) रज. वल्लु (३) राग,
 स्वर; गान
 रागहोस् पु० (रागहो) राग अने द्वेष
 रागवन्धु न० (रागवन्धु) राजहृषी पन्धन,
 प्रेम्थी अधातु ते
 राममंडल न० (राममंडल) सारिगम-
 पधनी आदि स्वर भुज
 रागि नि० (रागि) रागवाधु, सरागी
 राज पु० (राजन्) राज, भूपति
 राजदुःखारि. नि० (राजदुःखारिक) राजदुःख
 धारण करवा योय
 राजद्वय. पु० (राजद्वय) गुरुभागातु गी.
 राहामणि पु० (राहामणि) भयि केपे
 देवातो अत्यन्त कडका
 राति. स्त्री० (रात्रि) रात्रि रात
 रातिशिव. नि० (रातिशिव) केले प्रथम
 प्रथमा वीधी होय ते
 रातिशिवपरिभाषि पु० (रातिशिवपरिभाषि)
 आचार्यनि वहीनरी रूढमे योयनपर,
 अत्यभाषिनु पाठ्य स्थानक सेवना

રામ. પું. (રામ) બલભદ્ર; કૃષ્ણ વાસુદેવના ભાષ. (૨) જમદગ્નિનો પુત્ર પરશુરામ. (૩) એ નામનો એક દેશ. (૪) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર. (૫) પું. એ નામના એક સન્યાસી.

રામકુરુહ. ન. (રામકુરુહ) નિરુપાવલિકા સૂત્રના આરંભા અધ્યયનનું નામ.

રામકુરુહા. સ્ત્રી. (રામકુરુહા) અંતગઃસૂત્રના આરંભા વર્ગના આરંભા અધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેણિક શાળની એક શાળી.

રામગુપ્ત. પું. (રામગુપ્ત) એ નામનો એક તાપસ.

રામપુત્ર. પું. (રામપુત્ર) અલ્પતરોવવાઇ સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ. (૨) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રા સાર્યવાદીનો પુત્ર.

રામરખિલયા. સ્ત્રી. (રામરખિલયા) ઇશાનેન્દ્રની ચોથી અથમદિયોનું નામ.

રામા. સ્ત્રી. (ગમા) રામાદેવી. (૨) સ્ત્રી; ભાર્યા. (૩) ૯ મા તીર્થકરની માતા. (૪) ઇશાનેન્દ્રની ત્રીજી અથમદિયોનું નામ.

રામાયણ ન. (રામાયણ) રામચંદ્રના ચરિત્રાત્મક પ્રસિદ્ધ કાવ્ય.

રાય. પું. ન. (રાય) રાત્રિ.

રાય. પું. (રાજન્) રાજ; બૃધતિ.

રાય. પું. (રા) રોદ; શ્રેષ્ઠ.

રાયંસ. પું. (રાજાં) ક્ષયનો વ્યાપિ.

રાયંસિ. પું. (રાજાંસિ) ક્ષયરોગી; મોળ મોટા રોગમાંના એક રોગવાળો.

રાયપદ્મા. સ્ત્રી. (રાજપદ્મા) રાજ સખી કથ; ચાર નિકથમાંની એક.

રાયરુદ્ર. ન. (રાજરુદ્ર) રાજનું કુળ; રા. જા. રા.

રાયમિદ. ન. (રાજમિદ) મત્રેષ દેશનું સુખમિદ નગર.

રાયમત્ત. પું. (રાજમત્ત) એ નામનો એક મદ.

રાયણિય. પું. (રુનાધિક) જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રમાં જે મોટો હોય તે; દીક્ષામાં જે વૃદ્ધ હોય તે.

રાયણિય. ત્રિ. (રાજન્ય) રાજવંશી; રાજન્ય કુળમાં જન્મેલ.

રાયણ. પું. (રાજન્ય) રાજન્યકુળ; શ્રી આદિનાથે મિત્રસ્થાને સ્થાપેલું કુળ. (૨) ત્રિ. તે કુળમાં જન્મેલ.

રાયધમ્મ. પું. (રાજધર્મ) રાજધર્મ; રાજનીનિ.

રાયધ્વ. પું. (રાજન્ય) જુઓ “ રાયધ્વ ” શબ્દ.

રાયપત્તી. સ્ત્રી. (રાજપત્ની) રાજની શાળી.

રાયપરિયટ્ટ. પું. (રાજપરિયટ્ટ) રાજપરિવર્તન; રાજવંશાંતિ.

રાયપદ્. પું. (રાજપદ) રાજ રસ્તો.

રાયપિંડ. પું. ન. (રાજપિંડ) ખાસ રાજને માટે તૈયાર થએલ પિંડ-આદાર.

રાયપુત્ર. પું. (રાજપુત્ર) રાજપુત્ર; રાજકુમાર.

રાયપ્પસેમિગ્ગ. } ન. (રાજપ્રધીય) ૨૬
રાયપ્પસેમિગ્ગ. } ઉદ્ધારિક સૂત્રમાંનું ૪૬
રાયપ્પસેમીય. } સૂત્ર.

રાયમ્મ. સ્ત્રી. (રાજમતી) ઉદ્ધરેન રાજની પુત્રી.

રાયમ્મ. પું. (રાજમાય) રાજમાય; સક; ધોરી રસ્તો.

રાયમાસ. પું. (રાજમાય) એક પ્રકારના અન્ન.

રાયરિસિ. પું. (રાજરિ) રાજ્ય ઊડી દીક્ષા લીધેલ.

રાયગમ્મ. પું. (રાજમ) રાયમ; રાખનું દસ.

રાયલ્લપ્પી સ્ત્રી. (રાજલ્લપ્પી) રાજલ્લપ્પી.

રાયલ્લિપ્પ પું. (રાજલ્લિપ્પ) નવમા જગદેવના ત્રીજા પુરંજનનું નામ.

રાયલેહા. સી. (રાજેશ્વા) ગોલની કળા.

રાયવંસિય. વિ. (રાજવંશિક) રાજવંશમાં

ઉત્પન્ન થયેલ; રાજવંશી.

રાયચર. પુ. (રાજચર) પ્રધાન રાગ; શ્રેષ્ઠ

રાગ; ચક્રવર્તી.

રાયચલી. સી. (રાજચલી) સાધારણ વ-

નરપતિની એક જાત.

રાયવેદિ. સી. (રાજવેદિ) રાગની વેદ.

રાયસદ્ગુણ. પુ. (રાજસાદ્ગુણ) ચક્રવર્તી

રાગ; શ્રેષ્ઠ રાગ.

રાયસિતી. સી. (રાજસી) રાજ લક્ષ્મી. (૨)

એ નામની ચમરેંદ્રની અગ્રમદ્ધિપી; રા-
હદેવીની પૂર્વભવની માતા.

રાયહંસ. પુ. (રાજહંસ) હંસ પક્ષીની એક

જાત.

રાયહાલ્દી. સી. (રાજહાલ્દી) રાજધાની; રાષ્ટ્ર

શહેર; પાટનગર.

રાયારામ. પુ. (રાજારામ) એ નામના એક

ક્ષત્રિય પરિવારક.

રાયારાય. પુ. (રાજારાય) એ નામના એક

ક્ષત્રિય પરિવારક; રાજપી.

રાલ. પુ. ન. (રાલ) એ નામનું એક ધાન્ય.

રાયણ. પુ. (રાજણ) ૮ મા પ્રતિવાસુદેવનું

નામ. (૨) શુભ વિશેષ.

રાસગ. વિ. (રાસક) રાસગ ગાનાર.

રાસિ. પુ. સી. (રાસિ) રાસિક; રાસિકા. (૨)

મેય, વૃથ આદિ ૧૨ રાસિ. (૩) કદ

વિશેષ (૪) અભિતપિશેષ; ત્રિરાસિ,

૫ ચરાસિ વગેરે.

રાસિકક. વિ. (રાસિકક) દગલો કરેલ

રાસિક. ન. (રાસિક) દાદિનાદાનતર્જન સિદ્ધ

શ્રેણી પરિકર્મનો જોડો ભેદ.

રાસીજુમ્મ. ન. (રાસિયુમ) સમરાશીવિશેષ.

રાસીજુમ્મકડજુમ્મ. ન. (રાસિયુમકડજુમ્મ)

જે રાશિમાંથી ચાર ચાર બાદ કરતાં

૨ તે ચાર વધે તે સંખ્યા

રાસીજુમ્મકલિઓગ. પું. (રાસિયુમકલિઓગ)

જે રાશિમાંથી ચાર ચારના થોડા કાદતાં

અને એક વધે તે રાશિ-સંખ્યા.

રાસીજુમ્મતેઓગ. પુ. (રાસિયુમતેઓગ) જે

રાશિમાંથી ચાર ચાર કાદતાં ત્રણ વધે

તે સંખ્યા.

રાસીજુમ્મવાયરજુમ્મ. ન. (રાસિયુમવાયરજુમ્મ)

જે રાશિમાંથી ચાર ચાર કાદતાં બે વધે

તે સંખ્યા.

રાસીજુમ્મસય. ન. (રાસિયુમસય) ભગવતી

સૂત્રના ૪૧ મા શ્લોકનું નામ.

રાહાવેહ. પુ. (રાધાવેષ) ઉપર ટાંગેલી

પુતળીની આંખને બાણથી વિંધથી તે.

રાહાવેહગ. વિ. (રાધાવેષક) રાધાવેષ સાધ-

નાર; પુતળીને વિંધનાર.

રાહુ. પુ. (રાહુ) રાહુ નામનો ગ્રહ.

રાહુગય. ન. (રાહુગ) રાહુ અંદ્ર અથવા સ-

યેને આવે તે સમય; ગ્રહણ વેળા.

રાહુહય. ન. (રાહુહ) જે નક્ષત્રમાં ગ્રહણ

થયેલ હોય તે નક્ષત્ર.

રિડ. વિ. (રિડ) સરળ; સીધું.

રિડ. સી. (રિડ) ઝડપ.

રિડ. પુ. (રિડ) રિડ; રાહુ.

રિડ પુ. (રિડ) વસંત મીઠમ વિગેરે ઝડપ.

(૨) સ્ત્રીને ઝડપમાં આવે તે.

રિડકાલ. પું. (રિડકાલ) સ્ત્રીને ઝડપ આ-

વવાનો સમય.

રિડમદ. સી. (રિડમદ) મનઃપર્યવ સાનનો

પ્રથમ ભેદ.

રિડમાસ પુ. (રિડમાસ) પરાચર ત્રીશ દિ-

વસનો માસ.

રિડવેદ. પુ. (રિડવેદ) પ્રસિદ્ધ ધર્મગ્રન્થ;

રિડવેદ } ચાર વેદમાંનો એક વેદ.

રિડસુત. પુ. (રિડસુત) ૧૫ વિશેષ.

રિંગિંગ. ન. (રિંગિંગ) ધોળાતાં સ્વરે ગાયુતો.

રિંગોલિ. સી. () પંક્તિ; દાર.

રિક્ત નં (રિક્ત) નક્ષત્ર
 રિગિસંગિયા. સ્ત્રી (રિગિસંગિયા) વાઘવિગેષ.
 રિહ્ત સ્ત્રી (રિક્ત) લુઓ “ રિહ્ત ” શબ્દ
 રિહ્ત વિં (રિક્ત) લુઓ “ રિહ્ત ” શબ્દ
 રિહ્ત વિં (રિક્ત) રત્નવિગેષ (૨) વન
 રપતિ વિરોધ (૩) એક વિમાનનો પ્રસ્તર
 (૪) લોકાન્તિક દેવ વિરોધ, દેવતાની એક
 જાત (૫) જમૂદીપના ભરતમા આવતી
 ઉત્સર્પિણીમા થતાં બારમા ચક્રવર્તી.
 (૬) કાકાદિ પક્ષી (૭) વિવચન તથા
 પ્રમજ્જન ધન્દના લોકપાળનુ નામ (૮)
 પું નં કળ વિરોધ, અરીય
 રિહ્તકંડ. પું (રિહ્તકંડ) અગ્નિવિરોધનો મો-
 જાનો વિભાગ
 રિહ્ત. નં (રિક્ત) અરીયાનુ કૂવ (૨)
 પું દ્રોણ કાગડો (૩) નં રત્ન વિરોધ
 રિહ્તનેમિ પું (રિહ્તનેમિ) નેમિનાથનુ
 અપર નામ.
 રિહ્તપુરા સ્ત્રી (રિક્તપુરા) કંઠમાવતી વિ-
 જયતી મુખ્ય નગરી
 રિહ્ત્ય નં (રિક્ત) એક જાતનુ રત્ન
 રિહ્તનિમાણપત્થક પું (રિહ્તનિમાણપત્થક)
 અહ્યોક્તા ત્રીજા પ્રગરમા આવેલ કૃષ્ણ-
 રણ નિમાણનો ત્રીજો પ્રસ્તર
 રિહ્ત સ્ત્રી (રિક્ત) પાચમી નગરનુ નામ.
 (૨) મદાકંઠા નિગરની મુખ્ય નગરી
 રિહ્તમ. પું નં (રિક્ત) રિધનામક દક્ષીની
 મંદિર. (૨) એ નામનું પાચમા દેવ
 લોકનુ એક સૌકાનિક વિમાન
 રિહ્તિ પું (રિક્તિ) આશમા દેવલોકનુ એક
 વિમાન
 રિગ. નં (રિક્ત) દેવ. કંઠ
 રિગે મં (રિક્ત) વિના સિવાય, ગદિત
 રિક્ત વિં (રિક્ત) ગમ્ય આતી (૨) નં
 અખાત.
 રિક્ત. વિં (રિક્ત) અમૃદિવાળુ, અમૃદવૃક્ષ

રિક્તિ સ્ત્રી (રિક્તિ) સમૃદ્ધિ, ધન, પેસો
 રિક્તિમિત } નં (રિક્તિ) સ્વરધોવન, રામા
 રિક્તિમિય. } રાગની અગતી પડે તે. (૨)
 નાટકનો એક ભેદ, ૩૨ નાટકમાનુ
 ૨૬ મુ નાટક
 રિક્તિ નં (રિક્તિ) ગમન. (૨) સત્ય.
 રિક્તિ. સ્ત્રી (રિક્તિ) ધર્મસંમિતિ, યતના
 પૂર્વક આવડુ તે
 રિક્તિ. પું (રિક્તિ) રાત્રી, રિપુ.
 રિક્તિમ. પું (રિક્તિ) સાધાગ્ર્ય વનસ્પતિની
 એક જાત (૨) સાત સ્વરમાનો ખીન્ને
 રાગ. (૩) ૨૮ મુ મુર્તિ
 રિક્તિમા. સ્ત્રી (રિક્તિમા) અપભ નામની
 શાસ્ત્રી પ્રતિમા
 રિક્તિહ. પું (રિક્તિ) સાત સ્વરમાનો ખીન્ને
 સ્વર (૨) ૨૮ મુ મુર્તિ. (૩) આમકાનો
 પાટો (૪) શ્રી અપભદેન સ્વામી, આનું
 ચોરીસીના પ્રથમ તીર્થકર
 રિક્તિહનારાય. નં (રિક્તિનારાય) જે કાઠ
 બધારણમા મહંતમથ અને ઉપર પાટો
 હોય તે, ૭ સરવણમાનુ ખીન્ને (૨)
 નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉત્પત્તિ
 છત્ર અપભનારાય સરવણ પામે
 રિક્તિ પું (રિક્તિ) અપિ, મુનિ, મદારમા
 રીકા. સ્ત્રી (રીકા) દેવતા, મરકડી.
 રીયા સ્ત્રી નં (રીયા) લુઓ “ રીયા ”
 શબ્દ.
 રીયિય નં (રીયિય) રિત્તમ
 રમ નં (રમ) કપાસ. ૨. (૨) શબ્દ
 કરવો તે
 રમક પું (રમક) રિશકમારીના નિતાય
 સ્થાનપ એક પંચ
 રમગ પું (રમક) અનીયારમા કીપ અને
 ૧૧ મા અમુદનુ નામ (૨) કાન્તિ
 પ્રના

वज्रमङ्गल पु० (वज्रमङ्गल) नन्दननना नव
दृष्टमानु ७६ शिखर (२) निपथ परितन्ना

नव दृष्टमानु नवमु दृष्ट

वज्रमङ्गल न० (वज्रमङ्गल) भद्रादिभरत
परितनु ओक शिखर

वज्रमङ्गल पु० (वज्रमङ्गल) ओ नामनो ओक
परित (२) ओ नामनो ओक समुद्र (३)

इत्यनर समुद्रना ओक अधिपत्यक देव

वह स्त्री० (वधि) लागशी, छञ्ज (२)
भद्रा, धर्मप्रेम

वहय न० (वरित) रतिकीडा समये भानिनी
स्त्रीनो रति कसहादि शब्द (२) गीतनी

ओक समान इपनाणी गान.

वहर. नि० (वरित) सुन्दर, सरस, मनमगल

वहल वि० (वरित) सुन्दर, मनोहर (२)
पायभा देवलोकेनु ओक विमान (३)

वहमा देवलोकेनु पीश सागरपमनी स्थि
निनागु ओक विमान

वहल न० (वरित) ओक देवविमान

वहलकृत न० (वरितवान्त) ओ नामनु पा-
यभा देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु पायभा
देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु पायभा
देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु पा-
यभा देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु पायभा
देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु पा
यभा देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु
पायभा देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत न० (वरितकृत) ओ नामनु
पायभा देवलोकेनु ओक विमान

वहलकृत. पु० (वरितकृत) ओ नामनु पा-
यभा देवलोकेनु ओक विमान.

वहलकृत. पु० (वरितकृत) ओ नामनु पायभा देवलोकेनु ओक विमान.

वहलकृत. स्त्री० (वरिता) रानाना जेवो शब्द.
(२) अवज्ञा, अपमान.

वहलकृत. स्त्री० (वरिता) रानानी डिपा
रं. नि० () विस्तीर्ण, निशाण

वहलकृत. स्त्री० (वरिता) रानानी डिपा
धान्या इततरा कठनारी

वहलकृत. न० (रोषण) रोपनु, पानु

वहलकृत. न० (रोषण) रोकेनु, अटकावनु

वहलकृत. न० (वरित) लुङ्गु, लुङ्गुजेस्वर गनाउ
(२) इक्षुपयनामकर्म के जेना उद्धयी

उग्र राध जेनु लुङ्गु शरीर पामे

वहलकृत. पु० न० (वरित) वृक्ष, जाड (२)
सयम, विरति

वहलकृत. पु० (वरितकृत) वृक्षना भू-
जमा रहेनार तापसना ओक वर्ग.

वहलकृत. वि० (वरित) गुस्से थयेथ, कोपे लरायेथ
वहलकृत. न० (वरित) इह करनु, आसु ओरवा

वहलकृत. वि० (वरित) गुस्से थयेथ

वहलकृत. वि० (वरित) लयकर कार्य करनार,
लीपल स्वभाववागु (२) पु० न०

इन्द्रध्यान, परनु अनिष्ट यितननु ते, कूर
कार्य करनु ते (३) इन्द्रनी प्रतिमा (४)

शिनो महात्सव (५) प्रथम मुहूर्तनु
नाम (६) योथा यणदेव तथा योथा

वासुदेवना पिता (७) आर्द्रा नक्षत्रनो
स्वाग्नी देवता (८) इन्द्रदेव, "शक्र;

महादेव (९) पहर परमाधामी पैकी
पायभा परमाधामी

वहलकृत. न० (वरितकृत) इन्द्रध्यान, परनु
अनिष्ट यितववु कूरता राभरी ते,

आर ध्यानमानु ओक

वहलकृत. वि० (वरित) रोकेल, अटकावेन

હચિર. નં (હચિર) લોહી, રક્ત
 હપ્પ. નં (હપ્પ) ચાદી, રૂપુ (૨) ૮૮
 પ્રહમાના ૨૭ મા પ્રહનુ નામ
 હપ્પ. ત્રિં (રોપ્પ) ચાદીનુ.
 હપ્પકૂલપ્પવાય પું (હપ્પકૂલપ્રમાત) પ્રહ
 વિશેષ.
 હપ્પકૂલા સ્ત્રીં (હપ્પકૂલા) રૂકિમ પર્વતના
 મહાપુત્રીકે પ્રહના ઉત્તર તોરણે યદિ હિ-
 રણ્યમય ક્ષેત્રમા પહેલી એક નદી (૨)
 એક દેવી. (૩) પું ૩રૂકિમ પર્વતનુ
 એક કૂટ
 હપ્પકૂલાકૂટ પું (હપ્પકૂલાકૂટ) રૂપી પર્વત
 ઉપરના આઠ કૂટમાનુ ૭૬ કૂટ
 હપ્પસુગંધ પું (હપ્પસુગંધ) વનપ્રપતિ વિશેષ.
 હપ્પામાસ. પું (હપ્પામાસ) રૂપાભાસ ના
 મનો એક પ્રહ
 હપ્પિ પું (હપ્પિમ્) મેશ્વી ઉત્તરે એરણ્યવત
 ક્ષેત્રની મર્યાદા કરનાર રૂકિમ પર્વત (૨)
 કાળીન નગરનો રાજા (૩) કુણાવ દેશનો
 રાજા (૪) એ નામનો એક પ્રહ (૫) ૧૭
 મા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ ભવનુ નામ
 (૬) દેવ વિશેષ. (૭) રૂકિમ પર્વતનુ
 એક કૂટ
 હપ્પિકૂટ. પું (હપ્પિકૂટ) રૂકિમ પર્વત
 ઉપરના આઠ કૂટમાનુ ૭૧ કૂટ
 હપ્પિણી. સ્ત્રીં (હપ્પિણી) અનગઢ સુત્રના
 પાંચમા વર્ગના આરંભા અધ્યયનનું નામ.
 (૨) શ્રી રૂપ્ય વાસુદેવની માનીતી રાણી.
 હપ્પ નં (હપ્પ) કપાસ, રૂ (૨) રૂનું બના-
 વેલ વસ્ત્ર (૩) પળીનો શબ્દ
 હપ્પ પું (હપ્પ) એ સોકપાળ
 હપ્પાંદ. પું (હપ્પાંદ) રૂકિમ નામનો
 ઉત્પાત પર્વત, અસુરકુમાર દેવતાને
 વિશ્રાંતિ લેનાનો પર્વત
 હપ્પસ્ત પું (હપ્પસ્ત) પૂર્વમ્ અને
 વિશિષ્ટ નામના પ્રહના એક સોકપાળ

હયકંતા. સ્ત્રીં (હયકંતા) ભૂતાન-૬ નામના
 પ્રહની એક અગ્રમદિપી
 હયગ. પું (હયગ) મયિ, રત્ન. (૨) ગ્રીવાનું
 એક સુન્દર આભૂષણ (૩) ત્રિં પ્રીતિ-
 કારક, મનોહર (૪) રૂચક નામનો એક
 દ્વીપ (૫) નિષધ પર્વતનુ એક શિખર
 (૬) મેશ્વી મધ્ય ભાગમા આવેલ આઠ
 રૂચક પ્રદેશ કે જ્ઞાતી દિશાઓની શર-
 આત થાય છે
 હયગર્હિસમ્ર. નં (હયગર્હિસમ્ર) એ નામનુ
 એક ભવન.
 હયગર પું (હયગર) એ નામનો એક
 દ્વીપ તથા સમુદ્ર (૨) રૂચકર સમુદ્રના
 દેવતાનુ નામ (૩) રૂચક દ્વીપને દરતો
 રૂચકર નામનો પર્વત
 હયગરદ્વીપ પું (હયગરદ્વીપ) ૧૩ મો રૂ-
 ચકર દ્વીપ
 હયગરમદ્ પું (હયગરમદ્) રૂચકર દ્વી-
 પના દેવતાનુ નામ
 હયગરમહાર પું (હયગરમહાર) રૂચકર
 સમુદ્રના દેવતાનુ નામ.
 હયગવરોદ પું (હયગવરોદ) રૂચકવરોદ
 નામનો સમુદ્ર
 હયગવરોભાસ પું (હયગવરોભાસ) એ ના
 મનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર
 હયગવરોભાસમદ્. પું (હયગવરોભાસમદ્)
 રૂચકરગવભાસ નામા દ્વીપના અધિપતિ
 દેવતાનુ નામ
 હયગવરોભાસમહાર પું (હયગવરોભાસમહાર
 મદ્) એ નામનો રૂચકવરોભાસ દ્વીપનો
 દેવતા
 હયગવરોભાસમહાર પું (હયગવરોભાસમહાર-
 મદ્) રૂચકરગવભાસ સમુદ્રના દેવતાનુ
 નામ
 હયગવરોભાસર પું (હયગવરોભાસર)
 રૂચકરગવભાસ સમુદ્રના અધિપતિ કે
 તાનુ નામ,

મયગાવર્હ. સ્ત્રી (મયગાવર્હ) એક ઇન્દ્રાણી.

મયગિન્દ. પું (મયગિન્દ) ચમરેન્દ્રના રચક-
નામા ઉત્પાત પર્વત. (૨) રત્ન વિશેષ.

મયગોન્દ. પું (મયગોન્દ) સમુદ્ર વિશેષ.

મયય. પું (મયય) મેઝના મધ્ય ભાગમાના
આદિ રચક પ્રદેશ. (૨) રચક નામનો
દ્વીપ તથા સમુદ્ર. (૩) રચક નામના તે-
રમા દ્વીપમાં પ્રાકારને આકારે ૮૫ દળર
ચોત્તળની ઉચાઇનો મંડળરૂપે રહેલો
પર્વત.

મયરિમિય. પું (મયરિમિય) પક્ષીઓનો
મનોહર સંગ્રહ.

મ્હ. પું (મ્હ) મૃગની એક જાત. (૨)
વનરૂપિતિ વિશેષ. (૩) અનાર્થ દેશ વિશેષ.

મ્હ. ત્રિ (મ્હ) હરી ઉત્પત્ત ચનાર; પુન-
ર્જન લેનાર.

મ્હા. સ્ત્રી (મ્હા) વનરૂપિતિ વિશેષ.

મ્હિર. નં (મ્હિર) રથિર; રથત; લોદી.

મ્હિરુદ્ધિ. સ્ત્રી (મ્હિરુદ્ધિ) લોદીની વૃદ્ધિ
શુભાશુભ જાણવાની વિદ્યા.

મ્હાગાવર્હ. સ્ત્રી (મ્હાગાવર્હ) મધ્યમ રચક
ઉપર વસનારી એક દિશાકુમારી.

મ્હાગેવી. સ્ત્રી (મ્હાગેવી) એ નામની
એક દેવી; જૂતાનેન્દ્રની અગ્રમહિધી.

મ્હાસિમ્મા સ્ત્રી (મ્હાસિમ્મા) મધ્યરચક
પર્વત ઉપર વસનારી એ નામની એક
દિશાકુમારી.

મ્હ ત્રિ (મ્હ) ધણી કાળથી પ્રસિદ્ધ
ધર્મેશ. (૨) ઉગી નિકળેલ, અકુર અવ-
સ્થાને પામેલ.

મ્હા. સ્ત્રી (મ્હા) ખીજની ઉત્પત્તિરૂપ
અંકુરાવસ્થા

મ્હ. પું નં (મ્હ) રૂપ, સૌંદર્ય.

મ્હિ પું (મ્હિમ્) રમ્યકવાસ ક્ષેત્ર અને
એરવપવ્ય ક્ષેત્રને જુદું પાડી મર્યાદા
આધનાર વર્ણધર પર્વત.

મ્હ. પું (મ્હ) દ્વીપકુમારોના ઇન્દ્ર પૂર્ણ
તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું નામ.

મ્હસ્. પું (મ્હાં) પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠ
ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

મ્હમા સ્ત્રી (મ્હાં) જૂતાનેન્દ્રની દ્વિતીયા
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) એક દિશાકુ-
મારી દેવી.

મ્હકંત. પું (મ્હકાન્ત) પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠ
ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

મ્હકંતા. સ્ત્રી (મ્હકાન્તા) રૂપકાન્તા દેવી.
(૨) જૂતાનેન્દ્રની પાંચમી અગ્રમહિધી.

મ્હય. પું (મ્હય) એક મૃદુરૂપ. (૨) રૂપા
દેવીનું સિદ્ધાસન.

મ્હયર્ગકિસય. નં (મ્હયર્ગકિસય) રૂપાદે-
વીનું લગન.

મ્હયર્ગસિદ્ધાસન. નં (મ્હયર્ગસિદ્ધાસન) રૂપક
નામનું સિદ્ધાસન.

મ્હયર્ગસિરી સ્ત્રી (મ્હયર્ગસિરી) રૂપકમી
નામની સ્ત્રી.

મ્હયર્ગવર્હ. સ્ત્રી (મ્હયર્ગવર્હ) જૂતાનેન્દ્રની
ત્રીજી અગ્રમહિધી.

મ્હયર્ગાવધ. પું (મ્હયર્ગાવધ) રૂપ નામનો
ગાથાપતિ-મૃદુરૂપ.

મ્હયર્ગમ. પું (મ્હયર્ગમ) દ્વીપકુમારોના ઇન્દ્ર
પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું નામ.

મ્હયર્ગમા. સ્ત્રી (મ્હયર્ગમા) જૂતાનેન્દ્રની છઠી
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) એક દિશાકુમારી
દેવી.

મ્હયર્ગ. સ્ત્રી (મ્હયર્ગ) સુરૂપેન્દ્રની રૂપવતી
નામની અગ્રમહિધી.

મ્હયર્ગસિદ્ધ. પું (મ્હયર્ગસિદ્ધ) દ્વીપકુમારોના
ઇન્દ્ર પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું
નામ.

મ્હયા. સ્ત્રી (મ્હયા) જૂતાનેન્દ્રની પ્રથમ
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) રૂપ ગાથાપતિની
કન્યાનું નામ.

સ્યાર. પું (સ્યાર) રૂપ આલેખનાર; ચિતારો.

સ્યાવદ્ધઃ સ્ત્રી (સ્યવતી) એક દિશાકુમારી દેવી.

સ્ય. પું નં (સ્ય) રૂપ; વર્ણ; કાન્તિ. (૨) શરીરનો દેખાવ. (૩) મૂર્તવસ્તુ; રૂપી પદાર્થ. (૪) રૂપ પ્રાપ્તિનની કળા. (૫) સ્વરૂપ. (૬) એક. (૭) સ્વભાવ.

સ્યંધર. ત્રિ (સ્યંધર) આલેખન-રંગ-લક્ષણદિપ ધારણ કરનાર; વેપધારી.

સ્યંસા. સ્ત્રી (સ્યંસા) મધ્યમરૂપ પર્વત ઉપર વસનારી ચાર દિશાકુમારીમાની ખીણ.

સ્યગ. પું નં (સ્યગ) આધૃત; ચિત્ર; પ્રતિબિમ્બ. (૨) સોનુંરૂપ.

સ્યગ. પું (સ્યગ) રૂપીયો; સિદ્ધો.

સ્યગય. ત્રિ (સ્યગ) મૂર્તિરૂપ; રૂપી પદાર્થ.

સ્યગાવતી. સ્ત્રી (સ્યગાવતી) મધ્યમરૂપ પર્વત ઉપર વસનારી ચાર દિશાકુમારીઓમાની ચોથી.

સ્યતેણ. પું (સ્યતેણ) રૂપનો ચોર; ગુણ ન હોય છતાં ગુણનો દેખાવ કરે તે.

સ્યપરિચારગ. પું (સ્યપરિચાર) રૂપને જોવા માત્રથી વિપયતૃષ્ઠિ કરનાર.

સ્યપરિચારણ. સ્ત્રી (સ્યપરિચારણ) રૂપ જોઈને વિપયતૃષ્ઠિ કરવી તે.

સ્યવદ્ધ. સ્ત્રી (સ્યવતી) રૂપાળી સ્ત્રી. (૨) રૂપવતી દેવી. (૩) ભૂતના ધ્વજ સુરૂપની અગ્રમંદિપી. (૪) એક દિશાકુમારી મહાંતરિકા.

સ્યા. સ્ત્રી (સ્યા) મધ્યમરૂપ પર્વત ઉપર રહેનારી ચાર દિશાકુમારીઓમાની પહેલી.

સ્યાવદ્ધ. સ્ત્રી (સ્યાવતી) એ નામની અર્ધત ભગવાનની નાળ કાપનારી એક દિશાકુમારી.

સ્યિ. ત્રિ (સ્યિ) રૂપવાળું; રૂપી પદાર્થ. (૨) ગુચ્છ વિશેષ.

સ્યિદ્વ્ય. નં (સ્યિદ્વ્ય) રૂપવાળું દ્રવ્ય; રૂપી પદાર્થ.

સ્યી. સ્ત્રી (સ્યિની) રૂપવાળી સ્ત્રી. (૨) ધોળો આકાર.

સ્યાર. પું (સ્યાર) રે-અરે એવા તિર-સ્કારનું વચન.

સ્યા. સ્ત્રી (સ્યા) રમ્યલક્ષણની બહેન; એક જોન સામી.

સ્ય. પું સ્ત્રી (સ્ય) ધૂળ; રંગ; રેતી.

સ્યુવા. સ્ત્રી (સ્યુવા) એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ. (૨) ઔષધિ વિશેષ.

સ્યેગ. પું (સ્યેગ) સંગીતાનુસાર સ્વરની ગતિ વિશેષ.

સ્યેગય. નં (સ્યેગય) એ નામનું એક ઉદ્યાન.

સ્યેઈ. સ્ત્રી (સ્યેતી) બળદેવની રાણી. (૨) એક નક્ષત્રનું નામ. (૩) રેવતી ગાથા-પાતળી કે જોણીએ મહાવીર સ્વામીને બીજેરાપાક ઉત્કૃષ્ટ ભાવે બોરાવવાથી તીર્થેકર નામગોત્ર ઉપાસન કર્યું. (૪) મહાવીરસ્વામીના દશ શ્રાવકમાંના આઠમા મહાશતક શ્રાવકની સ્ત્રી.

સ્યેતમ. પું (સ્યેતમ) શિરનાર પર્વત.

સ્યેતી. સ્ત્રી (સ્યેતી) ભુજો " રેવઈ " શબ્દ.

સ્યેતીનસ્થા. નં (સ્યેતીનસ્થા) આર્યનામ-હસ્તિના શિષ્યનું નામ.

સ્યેય. પું (સ્યેય) ધૈવત નામે સાત સ્વર-માંનો છઠ્ઠો સ્વર. (૨) મોરકમાં આવેલ શિરનાર પર્વત.

સ્યેયવચ્ચ. પું (સ્યેયવચ્ચ) શિરનાર પર્વત.

સ્યે. સ્ત્રી (સ્યે) લીટી; પંક્તિ.

રોઘ્રગાગિરિકુટ પુ. (રોઘ્રગાગિરિકુટ , ૭૬-
સાલ યનના આઠ ઈગદરિત ફૂટમાનુ
આમુ ફૂટ.

રોઘ્ર. ત્રિ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, સારૂ લાગેલું
રોઘ્રાઘસાણ. ન. (રોઘ્રાઘગાલ) ગીતના
આઠ પ્રનારમાનો અનિમ પ્રકાર

રોગ પુ. (રોગ) રોગ, વ્યાધિ (૨) રોગનો
પરિધ

રોગિ. ત્રિ. (રોગિ) રોગી, વ્યાધિપીડિત
રોગિણિયા સ્ત્રી. (રોગિણિકા) રોગના કા-
રણથી લીધેની દીક્ષા.

રોઘ્ર. પુ. () રોઘ્ર નામનું ૧૦૭મી
પશુ

રોઘ્ર. પુ. ન. (લોઘ) લોટ, ચોખ્ખા ઝગરેનો
આટો

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) નવ રસમાનો એક રોઘ્ર
રસ, કોધ પ્રતિનાળો એક રસ, (૨)
પ્રથમ મુહર્તનું નામ. (૩) ત્રોગ બળ-
દેવના પિતાનું નામ (૪) ત્રિ. દારૂ,
ભયકર (૫) ન. ધ્યાન વિશેષ.

રોઘ્રજ્ઞાણ ન. (રોઘ્રજ્ઞા) અન્ય જીવોને
મારનાનો વિચાર કરવો તે, રૂઢિધાન

રોઘ્ર પુ. ન. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, રૂપાડા, બાલ,
કેસ. (૨) રોઘ્ર નામનો એક દેશ (૩)
ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ, રોઘ્રાઘ

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) ઉત્તર ભરતમાનો એક
અનાર્થ દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં
રહેનાર

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ, વાળનું
જિ.

રોઘ્રાઘ સ્ત્રી. (રોઘ્રાઘ) રોઘ્રની પકિત
રોઘ્રાલોચ ન. (રોઘ્રાલોચ) પાળથી ઉત્પન્ન
થતું મીઠું

રોઘ્રાઘ પુ. (રોઘ્રાઘ) રોઘ્રાઘથી હા
વગેરેમાંથી આહાર લેવો તે

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) ૧૦૭મી વ્યાધિ, રોગ.

રોઘ્ર ન. (રોઘ્ર) રોઘ્ર નામનું સમકિત
કે જેમાં સદ્ગુણ પ્રત્યે શ્રદ્ધા માત્ર
રહે પણ અનુધાન થઈ શકે નહિ.

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) ચોથી નરકનો એક નર-
કાવામો (૨) ત્રિ. દારૂ; ભયકર.

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) સાતમી નરકનો એક
નરકાવામો. (૨) ચોથી નરકભૂમિનો
એક નરકાવામો.

રોઘ્રિઘ્ર. પુ. (રોઘ્રિઘ્ર) ગીતનો એક
પ્રકાર

રોઘ્રિઘ્ર ત્રિ. (રોઘ્રિઘ્ર) રોઘ્રિઘ્ર, વાવેલું.

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, કોધ.

રોઘ્રાઘ. ન. (રોઘ્રાઘ) રસ, કોધ ભરાવું.

રોઘ્રિ. ત્રિ. (રોઘ્રિ) કોધી, કોધ કરનાર

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર ધાનવો

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) એ નામના એક મુનિ.
(૨) ગોસ્થાળાનો એકો પ્રોઢ પરિહાર

રોઘ્રુત્ત પુ. (રોઘ્રુત્ત) રોઘ્રુત્ત નામે શ્રી
યુમાચાર્યના શિષ્ય (૨) આર્ય મુદ્રસ્તીના
શિષ્ય. (૩) આર્ય મહાગિરિના શિષ્ય

રોઘ્ર. ન. (રોઘ્ર) ઉત્પત્તિ

રોહિઘ્રસદીન. પુ. (રોહિતાસદીન) રોહિતાશ
પ્રપાતકુળની વચ્ચેનો હાપ

રોહિઘ્રસપ્પવાયકુંડ પુ. (રોહિતાપ્રપાતકુંડ)
રોહિતાશ નદીનો જેમાં દરેક પડે છે
તે કુંડ

રોહિઘ્રસા સ્ત્રી. (રોહિતાસા) મુક્તિમનતના
પદ્મકળા ઉત્તર દિશામાંથી નીકળી છે-
મવય ક્ષેત્રમાં થઈ લવણ સમુદ્રને મળતી
એક નદી

રોહિઘ્રદીવ પુ. (રોહિતાદીવ) રોહિતા-
પ્રપાત કુળની વચ્ચેનો દ્વીપ

રોહિઘ્રપ્પવાયકુંડ પુ. (રોહિતાપ્રપાતકુંડ)
જેમાં રોહિતા નદીનો દરેક પડે છે
તે કુંડ

રોહિત્રા. સ્ત્રી (રોહિત્રા) રોહિત્રા નદી જે
હેમનપ ક્ષેત્રમાં પૂર્વ તરફ લાગુ સધુ
દ્રને મળે છે તે

રોહિટગ નં (રોહિત્ત) રોહિત્ત નામનું
એક નગર

રોહિણિદાસ. પુ (રોહિણીદાસ) રોહિણીદાસ
નામે કોઇ માણસ

રોહિણિદિન પુ (રોહિણીદિન) એ નામનો
એક પુરુષ

રોહિણિદેવ. પુ (રોહિણીદેવ) એ નામનો
એક માણસ

રોહિણિય પુ (રોહિણેય) રોહિણી નક્ષત્રમાં
ઉત્પન્ન થયેલ (૨) નથુ ઇન્દ્રિયના ગા
જનની એક જાત

રોહિણિયા સ્ત્રી (રોહિણિકા) ધનરોકના
ચોથા દીકરા-ધનરક્ષિતની પદ્મનું નામ

રોહિણિરન્નિલમ્ પુ (રોહિણીરન્નિત) એ
નામનો કોઇ પુરુષ

રોહિણિસમ્ પુ (રોહિણીસર્મ) એ ના
મનો કોઇ પુરુષ

રોહિણિસેણ પુ (રોહિણીસેન) એ નામનો
પુરુષ.

રોહિણી સ્ત્રી (રોહિણી) કિપુરુષના ઇન્દ્ર-
નુપુરુષની પહેલી અગ્રમહિષી (૨)
પહેલા દેવનોકના ઇન્દ્ર શકના લોકપાત્રની
પહેલી અગ્રમહિષી (૩) સૌધર્મના ઇન્દ્રની
ચોથી અગ્રમહિષી (૪) એક દેવી (૫)
નરમાં બગદેવની માતાનું નામ. (૬)
એક જાતની કકડી ૫૫ (૭) જમ્બૂની

પ્રગ ભરતખડમાં થનાર ૧૫ મા
તીર્થકરના પૂર્વ ભાનુ નામ (૮) એ
નામનું નક્ષત્ર (૯) ધનરક્ષિતની સ્ત્રીનું
નામ (૧૦) રોહિણીના દષ્ટાતનાનું
સાતાસત્રનું સાતમું અધ્યયન

રોહિય. નં પુ (રોહિત) તથુ નિરોય (૨)
એ જ જાનનું માળુ (૩) એક દ્વીપ
(૪) નિં રજાઇ ગયેલું (૫) પ્રગટ
થયેલ

રોહિયંસ નં (રોહિતાશ) એ નામની એક
પરંપરા વનરપતિ (૨) પુ (એ નામનો
એક દ્વીપ

રોહિયસકૂડ પુ (રોહિતાશકૂટ) યુક્ષ્મિ-
મનત પરંત ઉપરના ૧૫ પદમાનુ જ
મુ ફટ.

રોહિયસા સ્ત્રી (રોહિતાશા) એ નામની
એક નદી

રોહિયંસાપવાય. પુ (રોહિતાસાપ્રવાય) એ
નામનો એક દ્વ

રોહિયકૂડ. પુ (રોહિતકૂટ) મહાહિમનત
પરંત ઉપરના આઠ કૂમાનુ ચોથું ફટ

રોહિયગ નં (રોહિત્ત) જુઓ "રોહિટગ"
શબ્દ

રોહિયંપ્રવાય પુ (રોહિતાપ્રવાય) એ નામનો
એક દ્વ

રોહિયા સ્ત્રી (રોહિતા) મહાહિમનત પ
રંતના મહાપદ્મ દ્વમાંથી નીકળતી એ-
નદી

લ.

લક્ષ્મી સ્ત્રી () વના, વેન
લઝ પિં (લક્ષ્મિ) લાગેલું, ચોટેલું (૨)
પહેરેલું ધાગું કરેલું.

લઝડ પુ (લઝ) નાગડી, લાકડું,
દડો

લઝડયા સ્ત્રી (લઝનિકા) પાકડી

લેડડસાઈ ત્રિં (લેડડસાઈ) વકુટાસને
સુનાર, પગતી પેની અને મનતક જ-
મીનને લગાડી બાકીનું શરીર ચતુ અધર
રાખી સુનાર

લેડડ. પું (લેડડ) એ નામનું નામની-
જનાણુ એક વૃક્ષ

લેડડસ. પું (લેડડસ) એ નામનો એક અ-
નાયં દેશ (૨) ત્રિં તે દેશમાં રહેનાર
લેડડસિયા સ્ત્રીં (લેડડસિકા) લકુચ નામના
અનાયં દેશમાં જન્મેન મરતી.

લેલ્લ પું સ્ત્રીં (લેલ્લ) વાસ ઉપર ચઢનાર
નટલોક, વાસ ઉપર ચઢી ખેલ કરનાર
લેલ્લિયા સ્ત્રીં (લેલ્લિકા) વાસ ઉપર ચઢી
વખતે નટડી દીંચણ સુધી વાળી ચઢી
પહેરે છે તે

લેમલિય ત્રિં (લેમલિય) કંઠમાં મોનાનો
લળ ધરનાર

લેમૂલ. નં (લેમૂલ) પુછકુ (૨) એક
પ્રકારનું પુછકાવાળું માછલું

લેમણ. } નં (લેમણ) ઉત્તરધન કરતું
લેમણ. }

લેચન નં (લેચન) } લાચ, રસાન
લેચા સ્ત્રીં (લેચા) }

લેલ્લ પું (લેલ્લ) ચોરોની એક ભતિ
લેલ્લણ નં (લેલ્લણ) નિશાની, ચિહ્ન
લેલ્લિય ત્રિં (લેલ્લિય) જાગત લાગેલું
(૨) ખણ વગેરેથી વિખીને મોટું જડેલું

લેતક } પું (લેતક) છટો દેવલોક
લેતમ. } (૨) ઝડા દેવલોકના દેવતા (૩)
લેતય } જડા દેવલોકનો નિર્દ (૪) એ
નામનું એક નિમાન

લેંદ પું નં (લેંદ) કાગ, સમય

લેંત્ર પું (લેંત્ર) આનનન ટેકા (૨)
ત્રિં લાણુ દીર્ઘ

લેંવણ નં (લેંવણ) કનવ, કાગિયો

લેંવિયા. સ્ત્રીં (લેંવિયા) પાંચલ

લેવિય. ત્રિં (લેવિય) લાણુ કંગેલુ (૨)
પું જાડની શાખામાં લટકવાનો અભિ-
પ્રદ ધરનાર વાનપ્રથમે એક વર્ગ

લેંચુત્તર. પું સ્ત્રીં (લેંચુત્તર) નાભિથી ઉપર
અને ઘુટણથી ઉંચે ચોવપટ પહેરી કા
ઉસગ કરનારી લાગનો કાઉસગનો
આઠમો દોષ.

લેંચુસમ. નં (લેંચુસમ) માળાનું કુમકું.
(૨) આશુપણુ વિરોધ

લેંચાટુ ત્રિં (લેંચાટુ) વાળા દોઢાળો

લેંચોદર પું (લેંચોદર) જેનું લાણું ઉપર
હોય તે, ચણેશ.

લેંમ પું (લેંમ) વાલ, પ્રાપ્તિ.

લેંમલ નં (લેંમલ) નિશાન, લક્ષ્ય (૨)
લક્ષણુ રવા થોગ, જનાદિક (૩) મિસ,
ખલાનું

લેંમલ. નં (લેંમલ) લાખની સખ્યા.

લેંમલણ પું (લેંમલણ) દશરથ રાજના
પુત્ર

લેંમલણ પું નં (લેંમલણ) રસિતકાદિ
શરીરના શુભાશુભ વક્ષણુ (૨) ચિહ્ન,
નિગ (૩) શુભાશુભ લક્ષણ જાણવાનું
શાસ્ત્ર અખ્યાતિનિમિત્ત શાસ્ત્રમાનું એક,
સામુદ્રિક શાસ્ત્ર (૪) જગ્યામરણના
વક્ષણુ (૫) ઉપયોગ, (૬) શબ્દની
વૃત્તપતિ (૭) અસાધારણ ધર્મ, અતિ
વ્યાપ્તિ, અવ્યાપ્તિ, અસભન, એ ત્રણ
દોષરહિત લક્ષણુ (૮) મનુષ્ય, પશુ નગે-
રના શુભાશુભ લક્ષણુ જાણવાની વળા

લેંમલણ સ્ત્રીં (લેંમલણ) શ્રી કૃષ્ણની
એક પટ્ટરાણી (૨) અત્યાસ્રવના પા-
ચમાં વર્ણના મોથા અપ્રાચનનું નામ.
(૩) ૮ મા તીર્થિકરની માતા

લેંમલણ પું (લેંમલણ) વાળ રૂપીયાના
ખર્ચથી થો એક ભતનો પાક

લક્ષ્મ્યાણિજ નં (લક્ષ્મ્યાણિજ) વાખનો
આપા કરવો તે, ૫-૬૨ આંધાનમાનુ
એક

લક્ષ્મ્યા સ્ત્રી (લક્ષ્મ્યા) લાખ

લગંડ નં (લગંડ) વાકુ લાકુ

લગંડસાયિ, વિં (લગંડસાયિ) નાકા
લાખાની પેટે આસનનાળી મુના

લગંડ, પું (લગંડ) વાકુ, સોટા

લગંડસાઈ વિં (લગંડસાયિ) લાકડીની
પેટે માયું અને ખગની પેની જમીન ઉ-
પા મુકી શેગભાગ અધર રાખી મુનાર

લગંડસાઈયા સ્ત્રી (લગંડસાયિ) લાકડીની
પેટે વકુટાસને મુનાર આ

લગંડાઈય, વિં (લગંડાઈય) લાકડીની પેટે
લાખા થઈ મુનાર

લગ, વિં (લગ) લાગેલ, ચોટેલ (૨)
મે, વૃદ્ધિ બાર વગ

લગુપરત્તકમ પું (લગુપરત્તકમ) હશાને-દ્રના
પાયદળ લશ્કરનો અધિપતિ

લગ્ન, નં (લગ્ન) ચિહ્ન

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) વક્ષમીદેવી (૨)
સુદરતા શેભા (૩) સપતિ, ધન (૪)
ચૂલકિમવંત પર્વતના પુડીક પ્રાની
આધારી દેવી

લગ્ન, પું (લગ્ન) શિખરી પર્વ
તના ૧૧ કૂટમાનુ સાતસુ કૂટ-સિખર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) ગુલા વાસુ
દેવની માતા (૨) ૧૧ મા ચક્રવર્તીની
સ્ત્રી (૨૧)

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) દક્ષિણ દિ
શાના રૂચક પર્વત ઉપર વસનારી બાક
માની પાયમી દિશાકુમારી

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાન
લગ્ન, વિં (લગ્ન) તેવુ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) નાજ, શરમા (૨)
સપમ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) લગ્ન, શરમાળ
લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળ કરનાર.

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળેવ
લગ્ન, વિં (લગ્ન)

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળ, લગ્ન

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સપમવાન (૨)
સરળ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) રસ્તી, દોરી (૨)
નિં સરળ, સીધુ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સુદર, રમણીય (૨)
શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ. (૩) નં કુમુદો

લગ્ન, પું (લગ્ન) લગ્ન સમુદ્રમા
નવમે યોગન ઉપર આવેલ એક અત
રક્ષીય. (૨) વિં એ લીપના મનુષ્ય
(૩) અણ્વચરોવવાઈ મુના પ્રથમ વ
ગેના સાતમા અખ્યનનુ નામ. (૪) શ્રે
ષ્ઠિક રાગની ધારણી રાણીનો પુત્ર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાકડી, સોટી. (૨)
સન્ધાસીનુ એક ઉપકરણ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) (લગ્ન) રાગની
લગ્ન, વિં (લગ્ન) રાગની લાકડી લઈ
આલનાર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાકડી

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સુદર, મનોહર

લગ્ન, પું (લગ્ન) વાકા, મોદ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) ધુનીને પાલીસ કરેલુ,
કોમળ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લતા, વેલ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) વેનડી

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાત માદની

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાત, પાટુ (૨)
માશિયા, મજરા

લગ્ન, વિં (લગ્ન) મેળવેલુ, પ્રાપ્ત કરેલુ

લગ્ન, પું (લગ્ન) મગ્ન તીર્થ-દ્રના
નામ પૂર્ણવાનુ નામ

લલિ. સી૦ (લલિ) વીર્યાનરાયના ક્ષય કે
ક્ષોભપશ્યથી પ્રાપ્ત થતી શક્તિ. (૨)
શ્રુતજ્ઞાનના આપરણનો ક્ષોભપશ્ય. (૩)
પ્રાપ્તિ; લાભ; ક્ષયદો (૪) અર્હિસા. (૫)
યોગ્યતા.

લલિઅપ્પલર. ન૦ (લલિઅપ્પલર) શબ્દાર્થના
પર્યાયોચનથી થતુ શ્રુતજ્ઞાન, ઉપયોગ-
રૂપ લાવશ્રુતનો એક પ્રકાર

લલિયા. સી૦ (લલિયા) પ્રાપ્તિ.

લપ્પસિયા. સી૦ () લાપસી.

લય. પુ૦ (લય) વીજા વગાડનાં અશુભીમા
રખાતુ એક સાધન. (૨) સંપદ; આ-
શ્રય, મેળાપ.

લયણ. ન૦ (લયણ) તિરોલાવ; લીન થતુ
તે. (૨) ધર. (૩) પર્યતની યુક્ત; ભોંયર.

લયસ્મ. પુ૦ (લયસ્મ) લય; વીજાના રાગને
અનુસારે ગાતુ તે.

લયા. સી૦ (લતા) લતા; વેપરી. (૨) પ્ર-
કાર, ભેદ; (૩) છડી; લાકડી.

લયાઘર. ન૦ (લતાઘર) લનાતું બનેલું ઘર;
લનામંડપ.

લયાઘુઘ. ન૦ (લતાઘુઘ) લનાઓથી યુક્ત
કરવાની કળા.

લલણા. સી૦ (લલના) રમણ કરાવનારી
સ્ત્રી.

લલોહ. ન૦ (લલોહ) કપાળ.

લલિમ. ન૦ () પાસા પ્રમુખથી
ચોપાટ વગેરે રમતુ તે, લીલા; ગમ્મત.

લલિહંદિય. પુ૦ (લલિતેન્દ્રિય) ગર્ભસ્ત્રીમત-
રાજપુત્રાદિક.

લલિય. ત્રિ૦ (લલિત) નુદર; રમણીય.
(૨) ન૦ પાંચમા બળદેવના ત્રીજા પૂ-
ર્વલવનું નામ. (૩) એમ વિન્યાસ વિશેષ.
(૪) પ્રસન્નતા; પ્રસાદ (૫) ત્રિ૦ અભિ-
લખિત.

લલિયમિત્ત. પુ૦ (લલિયમિત) સાતમા
વાસુદેવના ત્રીજા પૂર્વલવનું નામ.

લલિયા. સી૦ (લલિતા) રાગગૃહ નગર-
માની ૭ માણસોની એક ગોઠી-મંડળીનું
નામ.

લલ્લ. ત્રિ૦ (લલ) અઠપક્કી શબ્દ.

લલ્લક. ત્રિ૦ () ભયંકર.

લલ્લિરી. સી૦ () એક જાતની
માછલાં પકડવાની જાળ.

લલ. ત્રિ૦ (લલ) ભોલનાર; બકવાદ
કરનાર.

લલ. પુ૦ (લલ) સાત સ્તોત્ર અથવા ૪
શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણ એક કાળવિભાગ.
(૨) દાનનું ફળ કહેતું તે. (૩) આઠ
પ્રકારનાં કર્મે. (૪) એક વૃક્ષ.

લલરણ. ત્રિ૦ (લલરણ) નવાં પાંદડાંવાળું;
પક્ષવિત થએલું.

લલં. પુ૦ ન૦ (લલં) લવનનું વૃક્ષ, ફૂલ
તથા ફળ.

લલણ. ન૦ (લલણ) છેલ્લું; કાપતું.

લલણ. પુ૦ (લલણ) એ નામનો જન્મ-
દીપને ફરતો એક સમુદ્ર. (૨) મીઠું;
નિમક. (૩) ત્રિ૦ ખાર.

લલણસમુદ્ર. પુ૦ (લલણસમુદ્ર) લલણ ના-
મનો સમુદ્ર.

લલણોદય. પુ૦ (લલણોદય) લલણ સમુદ્ર.

લલય. પુ૦ (લલય) કેળવવા. (૨) બિન્દુ;
લેણ; અણ.

લલયસ્તમ પુ૦ (લલયસ્તમ) મનુષ્યના લ-
વમાં સાત લવનું આપુણ્ય ઓછું હોવાથી
થેલાં કર્મ અવશેષ રહે છે તે ભોગવવા
માટે અનુત્તરવિમાનમાં ઉત્પન્ન થાય
છે તે દેવતા; સર્વોત્તમ દેવજાતિ.

લલલલ. પુ૦ (લલલલ) દરેક વખતે સા-
વધાન રહી સામાન્યારીનું અનુદાન
કરવું તે.

જવાનસંક્રિ ત્રિ० (જવાનસંક્રિ) કર્મનો અ-
પનાપ કરનાર નારિતક

જવિય. ત્રિ० (જવિય) કહેલું, બોલેલું

જસણ. ન० (જસણ) ઝડ વિગેષ, લસણ

જહરિ સી० (જહરિ) મોઢું, લહેર, તરંગ

જહુ ત્રિ० (જહુ) લહુ, નહા, હલકુ (૨)

હસ્ય (૩) જ્ય-૧, થોડામા થોડું (૪)

ન० જનદી, પુરત.

જહુલ્ય ત્રિ० (જહુલ્ય) નહાવું કરેલ.

જહુકમ્મ ત્રિ० (જહુકમ્મ) થોડા કર્મવાળો,

હુકર્મી

જહુકરણ. ન० (જહુકરણ) જેના ડરણો-

સાધનભૂત અન્યથો નાળુક શીવ ગતિ-

વાળા હોય તેવું યાન-નાહન (૨) દ-

ક્ષતા, ચાતુરી

જહુપરકમ્મ પુ० (જહુપરકમ્મ) ઇલાનેન્દ્રના

પાયદળ લશ્કરના અધિપતિનું નામ

જહુફાસ. પુ० (જહુફાસ) હાકા ૨૫૨, આઠ

૨૫૨માનો એક.

જહુભૂય. ત્રિ० (જહુભૂય) હનકુ થોડું (૨)

મોક્ષ (૩) સયમ

જહુયા સી० (જહુયા) નણ હિન્દુનાળા

છાતી એક જાત

જહુસીહનિકીલિય ન० (જહુસીહનિકીલિય)

એ નામનું એક તપ કે જેમા ૧૫૪

ઉપનાસ અને ૩૩ પારથ્યા આવે છે, ૭

માસ અને સાત વિસે તે પુર થાય છે

જહુસ્તમ } ત્રિ० (જહુસ્તમ) પુરુષ, અપ,

જહુસ્તમ } થોડું

જહુહત્ય ન० (જહુહત્ય) હનકા હાથ

જામ્ર ન० (જામ્ર) લીપતુ.

જામ્ર ત્રિ० (જામ્ર) કાપડા થોડા (૨)

રોપડા થોડા

જામ્ર ન० () બાણ માટી વગેરેથી

લીપતુ

જાઝ પુ० (જાઝ) પુત્ર

જાઝહોદ્ય ત્રિ० (જાઝહોદ્ય) લીપીને
ઉદ્દેશ્ય આધેન.

જાઝ. ન० (જાઝ) હવકાપણ, લઘુતા-

નમ્રતા, નિરભિમાન વૃત્તિ

જાઝવયા સી० (જાઝ) નિરભિમાન

વૃત્તિ, નિરપાધિકપણ, ઉપાધિની મૂન-

તા, લઘુતા

જાઝવિ ત્રિ० (જાઝવિ) લઘુતાવાળા.

જાઝવિય ન० (જાઝવિય) લઘુતા, લાનવ

જાઝવિયા સી० (જાઝ) જુઓ "જાઝવયા"

સાહ

જાઝી સી० (જાઝી) નિષિ વિશેષ.

જાઝ. ત્રિ० () પ્રસિદ્ધ, શ્રેષ્ઠ, પ્ર

ખ્યાત. (૨) સાડ કે નરસુ જે મળે

તેના ઉપર મુગરાન ચનાવનાર, આત્મ

નિમ્રહી

જાઝ પુ० (જાઝ) એ નામનો એક આર્ય-

દેશ

જામ. પુ० (જામ) તાલ પ્રાપ્તિ.

જામંતવાય. પુ० (જામંતવાય) જેના ઉદયથી

છાતી છતેજેગે પથ લાલ ન મેળવી

શકે એવી એક અતરણ્ય કર્મની

પ્રકૃતિ

જામિય. ત્રિ० (જામિય) જાલનાગુ

જામ ત્રિ० (જામ) મુદર

જાય. ત્રિ० (જાય) મદ્ય કરેન (૨)

સ્થાપિત

જાયમણ } ન० (જાયમણ) મુદરતા

જાયમણ }

જાલમણ્ય ન० (જાલમણ્ય) અનિશ્ચ

જાલમણ્યા સી० (જાલમણ્યા) આ નાપન-નકાદ

જાલસ ત્રિ० (જાલસ) નાનયુ

જાલા સી० (જાલા) મુખની થાળ (૨)

ધાત્રી અદર રહેલું લેનાર

જાલિય. ત્રિ० (જાલિય) લાનવાપાનન

કરે.

લાવક } પુ. (લાવક) લાવરી પક્ષી
લાવગ } (૨) ત્રિ. છનાર, જપનાર
લાવગિય ત્રિ. (લાવગિ) લવણસાગ્રુ
લાવગણ ન. (લાવગ) ચુદરના, ખૂમચુદરની
(૨) ચતુગ્રાહ

લાવય પુ. (લાવક) લાવરી પક્ષી
લાવલોભ. પુ. (લાવલોભ) એ નામનો એક
દેશ

લાવિયા. સ્ત્રી. () લાલચ
લાસક } પુ. (લાસક) રાસડા ગાનાર
લાસગ } (૨) જળના પોકારો કરનાર,
ભાણ

લાસય પુ. (લાસક) લાસડ નામનો એક
અનર્થ દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર
લાસિયા. સ્ત્રી. (લાસિકા) લાસડ દેશમાં
જન્મેલ ઘસી.

લાહ પુ. (લાભ) વાલ, પ્રાપ્તિ
લાહન ન. (લાષન) વલુતા
લિગ. ન. (લિગ) ચિહ્ન, વેપ (૨) સાધન,
હેતુ (૩) આ, પુરુષ આદિ જનનિ (૪)
પુરુષ ચિહ્ન

લિગકસાયકુસીલ પુ. (લિગકસાયકુસીલ)
વ્યાયકુસીલ નિયમનો એક પ્રકાર,
વિગ-માલાચારમાં દ્વિપથ ચલાવનાર
-સાયકુસીલ

લિગકુસીલ ત્રિ. (લિગકુસીલ) વિગ-વે
પને દ્વિત કરનાર.

લિગધારિ ત્રિ. (લિગધારિ) વિગધારી, વે
ધરનાર

લિગપ્રતિસેવણકુસીલ પુ. (લિગપ્રતિસેવણ-
કુસીલ) વિગનો વિગધ, વિગ-વેપ
ધારણ કરી આટનિશ કરનાર સાધુ

લિગપુલાય. પુ. (લિગપુલાય) વિના કાગળે
સાધુનો વેપ અથવા સયમને મનીષ જ-
નાવનાર સાધુ

લિગાગીર. પુ. (લિગાગીર) વેપારી સાધ

લિગિ પુ. (લિગિ) વિગ-હેતુથી સાધન,
જન (૨) હેતુથી સાધ્ય, અગ્નિ વગેરે
(૩) સાધુના વેપને ધાગણ કરનાર

લિગિય ત્રિ. (લેગિક) હેતુ વ્યાપ્ત, સાધ્ય
લિગ. ન. () ચુદનાનો આશ્રય (૨)
અગ્નિ વિશેષ

લિંડ. ન. () લીંડુ હાથી આદિની
નિશા (૨) શેવાળનાળુ પાણી (૩) ધાણ
(૪) ત્રિ. તીક્ષ્ણ

લિપણ ન. (લેપ) લીંપતુ, લેપ કરવો

લિંબ પુ. (લિંબ) ઘેટાના બન્ધાની ઉન
સહિત આમડી

લિંચ્ચય ન. (લેચ્ચય) ધર સખધા
ગમગ પન લખરા તે

લિંચ્ચા સ્ત્રી. (લિંચ્ચા) લીંબ, માથામાં
પડતુ એક જનુ (૨) આંક વાળામ
પ્રમાણુ સ્કંધ

લિંચ ત્રિ. () કામળ, સુવાગ્રુ

લિંચ્ચ પુ. () અગ્નિ

લિંચ્ચ. સ્ત્રી. (લિંચ્ચા) લાલ મેળવવાની
ધન

લિંચ્ચ ત્રિ. (લિંચ્ચ) લાલ મેળવના
ધનનાર

લિંડુ પુ. (લેન્ડ) ઢેડ

લિંત ત્રિ. (લિંત) લીંધેલ, વીંટાળેલ.
(૨) ન. એપણના દશ દોષમાંનો નવમો
દોષ

લિંપ ત્રિ. (લંપ) લીંપના મોડ્ય મીકરો
પદ્ય

લિંપિ. સ્ત્રી. (લિંપિ) } વિધિ, અક્ષરોની
લિંપી. સ્ત્રી. (લિંપી) } નિયત આદર્શ

લિંપ ત્રિ. () નમ્ર સ્વભાવનાજો.

લિંપાસણ. પુ. (લિંપાસણ) ખડીયો

લિંહણ. ન. (લેહ) ચાટતુ તે.

લિંહિય ત્રિ. (લિંહિય) લંબેયુ

લીલા. વિં (લીન) લીન થએન, મગ્ન થએય

લીલા. સ્ત્રીં (લીલા) રમણુ, ક્રીડા, આનન્દ

લીલા સ્ત્રીં (રેલા) હાથ પગની રેખા

લુંચિમ્ન. વિં (લુચિત) લુચ્ચ કરેલ, લેાચ કરેલ

લુંપણ. નં (લુપ્ત) } લેાપ કરવે, વિ

લુંપણા સ્ત્રીં (લોપના) } નાશ કરવે

લુંપિત્તાર વિં (લોપ્ત) લેાપ કરનાર

લુક્ક વિં (લોક્ક) પ્રગ્ન, ખુલ્લુ.

લુક્ક વિં (લુચિત) લેાચ કરેલ કેશરહિત

લુક્ક. વિં (લુક્ક) લુક્કુ, સુક, રસહીન,

(૨) પું પુક્ર્મો સ્પર્શ આ સ્પર્શમાને

એક

લુસ્ત્રાસ પું (લુસ્ત્રાસ) લુક્કુ સ્પર્શ

લુસ્ત્રા સ્ત્રીં (લુક્કા) રાખ ભરમ

લુનિશ્વ. વિં (લુનિશ્વ) લુક્કુ સ્પર્શનાગુ.

સ્નેહરહિત

લુગ વિં (લુગ) રોગી, દુખી

લુસ. વિં (લુસ) લેાપાયેન, નષ્ટ થયેલ

(૨) લેાચ કરેલ

લુહ. નં (લોહ) મુગધિ દ્રવ્ય નિશેષ

લુહ વિં (લુહ) લેાની (૨) લેાલુપ,

લમ્પટ. (૩) પું વ્યાધ (૪) નં લેાલ

લુલ્ક. પું (લુલ્ક) શિખરી

લુલિય. વિં (લુલિત) મદમા હક્ક થયેન

(૨) વ્યતીત થયેન

લુણ. પું (લુણ) લુણી નામની અનતકાય

વનરપતિ

લૂયા. સ્ત્રીં (લૂયા) કરોગિયો (૨) એ

બતતો રોગ, કરોગિયો

લૂસ. સ્ત્રીં (લૂસ) } હિંસક હિંસા

લૂસા } કરનાર (૨)

લૂસા વિં (લૂસ) } નિનાશ.

(૩) કર, નિંદ્ય (૪) લક્ષક (૫) દોષિત કરનાર (૬) નિરાધક, આરા નહીં

માનનાર (૭) પું હેતુ નિગેષ, બીજાને છેતરાનો હેતુ.

લૂસા. સ્ત્રીં (લૂસ) હુ શુ તે

લૂસિય. વિં (લૂપિત) નષ્ટ કરેન.

લૂહ વિં (લૂહ) લૂહુ, (૨) પું સયમ.

(૩) વિં દ્રવ્ય અને ભાન એકથી

વર્જિત

લૂહચર. વિં (લૂહચર) લૂહુ આહારની

એપણા કરનાર (સાધુ)

લૂહજીવિ વિં (લૂહજીવિ) હુહુ ખાધ

છનાર

લૂહવિતિ વિં (લૂહવિતિ) અનાસક્ત તિત

વાગા (૨) આં એક પ્રનારની સયમ

તિ

લૂહિય વિં (લૂહિય) હુહુ, હુહી

નાખેલુ

લેલ. પું (લેલ) લેખ, લખવાની ક્રિયા

લેલ્લ. વિં (લેલ્લ) અનિ આશાનાગો,

વલિહ. વ્યાપારી

લેલ્લ. વિં (લેલ્લ) લેલ્લ ૧૨મા

લેખન થયેન ક્ષત્રિય નિગેષ (૨) એક

પ્રસિદ્ધ સમ્પ્રદાય

લેલ્લારિય વિં () ખરડાયેન

લેલ્લ. વિં (લેલ) આટલા ચોગન મન

વગેરે.

લેલ્લ. પું (લેલ્લ) લેલ્લ, હંદ

લેલ્લ નં (લેલ) પર્યનમા ક્રોધરેલ થર

(૨) રહેવાની જગ્યા-ધર્મશાળા (૩)

જનનુદ્ધ

લેલ્લજંગમ. પું (લેલ્લજંગમ) જંગમ દેવતા

એક જાત

લેલ્લપુલ નં (લેલ્લપુલ) મુસાફરને રહેવા

માટે મકાન આપનારી થતુ પુણ્ય,

પુણ્યના નવ પ્રકારમાનો એક.

લેલ્લવિદિ. પું સ્ત્રીં (લેલ્લવિદિ) કળા વિગે.

લેલ્લ. નં (લેલ) લેલ્લ તે.

લેખ. ત્રિ० (લેખ) લિપિયા યોગ્ય પદાર્થ,
છાણ વગેરે

લેખકાર. ત્રિ० } (લેખકાર) લેખન કરનાર
લેખાર પુ० } એક પ્રકારનો કારીગર

લેખ પુ० (લેખ) લેખ, ખરૂં (૨) નાલિ

સુધી ઉંડુ નદી વગેરેનું પાણી (૩) રાજ

ગૃહ નગરના નાવધ પાડાનો રહીશ એ

નામનો મહાવીર સ્વામીનો એક આવક

લેખકડ. ત્રિ० (લખકડ) જેથી પાત્ર લેખાપ-
ખરડાય તેવો પદાર્થ-દૂધ, દહીં, ઘી
વગેરે.

લેખન ન० (લેખ) લેખન કરવું ચોપડવું

લેખાલેખ પુ० (લેખાલેખ) ચોપડ કે મધારે

લેખનાળી વસ્તુનો લેખ લાગે તે

લેસ પુ० (લેસ) થોડું લનનેશ

લેસ પુ० (લેસ) સખન્ધ મળવું તે, મેળાપ

લેસણ ન० (લેસણ) આલિંગન દેવું (૨)

સખન્ધ, મેળાપ

લેસણયા સ્ત્રી० (લેસણ) આનિગન દેવું

બેટવું. (૨) કુખડાની માફક વાકા ચંપ

આનવું તે (૩) સધિના, લાથપગના

સાધા રહી જાય તેવો યાવું

લેસણ સ્ત્રી० (લેસણ) સ્ત્રીકાશ કે જેથી

એ- પદાર્થ ખીમ સાથે ચોગી જાય

લેસણાવધ પુ० (લેસણાવધ) સ્ત્રીકાશથી બે

પદાર્થો પરસ્પર ચોગી જાય તે

લેસણી સ્ત્રી० (લેસણી) જેથી સામે મા-

ગસ આસન સાથે ચોટી જાય તેની

નિધા

લેસા સ્ત્રી० (લેસા) કૃષ્ણાદિ દ્રવ્યને ચોગે

થના છૂંદના અધ્યત્સાય નિશ્લેષ કૃષ્ણ,

નીન, મખોત, તેણ, પદ્મ અને શુક્ર,

એ ૭ લેશમામાની ગમે તે એક (૨)

પ્રભા, મનિ, વેજ (૩) સુફરતા (૪)

પતરાણા મુનના ત્રીજા પત્રુ આપું

દ્વાર (૫) મનોવ્રત્તિ, મનના પરિણામ

(૬) પ્રતાપના સૂત્રના સત્તરમા પદનું નામ.

લેસિય ત્રિ० (લેસિય) મસજેલ

લેસ્ટા. સ્ત્રી० (લેસ્ટા) જુઓ “ લેસા ”

શબ્દ

લેસ્ટાપય. ન० (લેસ્ટાપદ) પ્રતાપના સૂત્રના

૧૭ મા પદનું નામ

લેસ્ટુદેસા પુ० (લેસ્ટુદેશક) પ્રતાપના

સૂત્રના ૧૭ મા પદના ચોથા ઉદેશાનું

નામ

લેહ પુ० (લેહ) લેખન નિધા, લખનાની

કળા (૨) લેખ, નિમધ, વાગળ

લેહડ. ત્રિ० () પરિપૂર્ણ, સપૂર્ણ

લેહા. સ્ત્રી० (લેહા) રેખા, લીંટી

લેહાયરિય. પુ० (લેહાયાર્ય) લખતા શિખર-

નાર પ્રથમ શિક્ષક

લેહિની. સ્ત્રી० (લેહિની) લેખણ, કલમ

લેહિયા સ્ત્રી० (લેહિકા) રજનાડાનો ઇતિ-

હાસ આવેખનારી દારી

લોહ્ય ત્રિ० (લૌકિક) લોક પ્રસિદ્ધ, લોક

સમધી, લૌકિક- સાવધારિ (૨) લોક

પ્રસિદ્ધ ભારત, રામાયણાદિ શાસ્ત્ર (૩)

લૌકિક ભાવાવસ્થક, સવારે ભારતનું વા-

ચન અને બપોર પછી રામાયણનું વાચન

તે આગમથી લૌકિક ભાવાવસ્થક

લોહ્યકરણી. સ્ત્રી० (લૌકિકકરણ) લૌકિક

ક્રિયા, સસારી કાર્ય

લોહ્યત્તર. ત્રિ० (લોહ્યત્તર) લોહની સામાન્ય

મર્યાદાથી બહારનું લોકશ્રેષ્ઠ, અસાધારણ

લોહ્યત્તરિય ન० (લોહ્યત્તરિક) જ્ઞેન શાસ્ત્રની

રીતિ પ્રમાણે કરવામા આવતું આવસ્થક

પ્રતિકમ્બ, નોઆગમથી લોકોત્તરિક

ભાવાવસ્થક (૭) ત્રિ० લોહ્યત્તર શાસ્ત્ર

પ્રસિદ્ધ, જ્ઞેન આગમ સમત.

લોક પુ० (લોક) ૭ દ્રવ્યના સમૂહરૂપ

સસાર, જગત્

લોકનાલિ સી૦ (લોકનાલિ) લોકનાળ, સ
પૂર્વ યૌદ રાજપરિમિત લોક, સમગ્ર લોક
લોકપદિપૂરણ. પુ૦ (લોકપદિપૂર્ણ) સિદ્ધ-
શિનાનુ નામ

લોકવિદુસાર. પુ૦ (લોકવિદુસાર) યૌદમા
પૂર્વ (શાસ્ત્ર) નુ નામ

લોકાયત પુ૦ (લોકાયત) ચાર્વાક, ના-
ન્તિક, (૨) ચાર્વાકનુ શાસ્ત્ર, નાન્તિક
દર્શન.

લોક. નિ૦ (લોચ) જોના યોગ્ય, દેખવા
જેડું.

લોગ પુ૦ (લોક) સસાર, જાત (૨)
છઠા દેવલોકનુ એક વિભાગ (૩) પૃથ્વી-
કાન, અપ્સરાય, નગેરે છકાય. (૪) મનુ-
ષ્યલોક, જનસમાજ (૫) લોકશાસ્ત્ર,
અર્થશાસ્ત્રાદિ.

લોગતિય પુ૦ (લોકાન્તિક) લોકાન્તિક
જાનના દેવલોક કે જે તીર્થકરને દીક્ષા
લેવાની મૂચના કરના આવે છે

લોગધકાર } પુ૦ (લોકાન્ધકાર) લોકના
લોગધચાર } અન્ધકારરૂપ તમસ્કાય

લોગકૃત પુ૦ (લોકકાલ) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગકૂટ પુ૦ (લોકકૂટ) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગમ્મ. પુ૦ (લોકામ્ર) લોકનેા અગ્રભાગ

લોગમ્મચૂલિયા સી૦ (લોકામ્રચૂલિકા)
સિદ્ધશિનાનુ નામ, સુક્તિસ્થાન

લોગજ્ઞતા સી૦ (લોકજ્ઞતા) લોકમર્થાદા,
લોક રિવાજ, સિદ્ધિચાર

લોગદ્વિદ્. સી૦ (લોકસ્વિતિ) લોક વ્યવસ્થા

લોગતમિસ્ત્ર ન૦ (લોકતમિસ્ત્ર) લોકના
અન્ધમરૂપ-તમસ્કાય.

લોગદ્વ્ય. ન૦ (લોકદ્વ્ય) લોકના દ્રવ્ય-
ધર્માસ્તિશયાદિ છ દ્રવ્ય, છવ, અછવ
આનિ પાંચનો સમૂહ

લોગનાલિ સી૦ (લોકનાલિ) કન્યાના વ્યુકતે
આધારે લોકનાળ

લોગપરિપૂરણ. સી૦ (લોકપરિપૂર્ણ) ધન-
ભાગ્યદ્વારા પૃથ્વી, સુખિસ્થાન

લોગપાલ. પુ૦ (લોકપાલ) ધન્વન્તા સામ્રા-
જ્યની ચાર દિશાના રક્ષક ચાર લોક-
પાળ, સોમ, યમ, નરક અને વૈશ્રવત્ય,
એ ચાર લોકપાળ

લોગપ્પમ. પુ૦ (લોકપ્રમ) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગવિદુસાર પુ૦ (લોકવિદુસાર) લોકમા
સાર-વિદુરૂપ યૌદમેા પૂર્વ-શાસ્ત્ર, યૌદમા
પૂર્વનુ નામ

લોગમગ્ધાવસાણિય. વિ૦ (લોચમગ્ધાવસાણિક)
અભિનયના ચાર પ્રકારમાનો એક

લોગમત્થય. ન૦ (લોકમત્તક) લોકનુ મત્તક-
અગ્રભાગ

લોગમુણિ પુ૦ (લોકમુનિ) લોકમા ગણતા
મુનિ, શુક પરિવાજક વગેરે.

લોગમુચ્ચ. પુ૦ (લોકમુચ્ચ) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગલેસ્ત્ર પુ૦ (લોકલેચ્ય) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગમયણ પુ૦ (લોકવર્ણ) છઠા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગમય પુ૦ (લોકવદ) પાંચડી લોકાનેા
વાદ-માન્યના

લોગવિજ્ઞ. પુ૦ (લોકવિજ્ઞ) એ નામનુ
આચાર્ય સતનુ પીજી અધ્યયન

લોગવિપરિસ્તિ. વિ૦ (લોકવિદર્શિત) લોકાના
સુખ દુ અને જાણનાર

લોગસરણ } સી૦ (લોકસ્ર) મતિતા-
લોગસદ્ધા } નાનરૂપ કર્મના ક્ષયોપશમથી
વિશેષાવબોધ રૂપ જ્ઞાન (૨) લોકની
સજ્ઞા, મમવાસના, લોકેષાનુ

લોગસિંગ. પુ. (લોકચિત્ર) છઠ્ઠા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગસિદ્ધ. ન. (લોકચિત્ર) છઠ્ઠા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગસિદ્ધ પુ. (લોકચિત્ર) છઠ્ઠા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગહિય પુ. (લોકચિત્ર) બીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગાગાસ પુ. ન. (લોકચિત્ર) લોક સંબંધી આકાશ

લોગાયય પુ. (લોકચિત્ર) ચારાકનો એક પ્રથ-પુત્રક, નાન્ટિક પ્રણીત શાસ્ત્ર.

લોગલોગ. પુ. ન. (લોકલોક) લોક અને અગ્રીક બને; પરિપૂર્ણ આકાશ ક્ષેત્ર.

લોગાયત્ત. પુ. (લોકચિત્ર) એ નામનું છઠ્ઠા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગિંગ ત્રિ. (લોકિક) સામાન્ય લોક સંબંધી.

લોગુત્તર. ત્રિ. (લોકોત્તર) લોકિક દેવની બદારનું, શાસ્ત્રીય.

લોગુત્તરચંદ્રિસંગ પુ. (લોકોત્તરચંદ્રિક) છઠ્ઠા દેવલોકનું એક વિમાન.

લોહ. } પુ. () નાનો દાથી.

લોહિય. } પુ. () નાની દાથી.

લોહિયા. સ્ત્રી. () નાની દાથી.

લોહિય. ત્રિ. (લોહિય) ડોહુ કરેલ.

લોહ. પુ. () કમળકદ. (૨) ઉપ રંગજો.

લોહણ. ન. () લોહનું, ચરખાખા નાખ્યું તે.

લોહી. સ્ત્રી. () ચરખા.

લોહ. ન. (લવણ) મીઠું

લોહણચંદ્ર. સ્ત્રી. (લવણ) લવણ નામનું ઝાડ.

લોહ. પુ. (લોહ) લોહ તથા.

લોમ. પુ. (લોમ) લોભ; તૃષ્ણા; ધનપિ-પાસા. (૨) લોભથી આધાર લેવો તે;

લોમચિત્ર ત્રિ. (લોમચિત્ર) લવણચિત્ર; મોહક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

લોમચિત્ર પુ. (લોમચિત્ર) લોભ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમું ક્રિયા-સ્થાનક

लोयग. पु० (लोकाग्र) लोकना अग्रभाग
३५ सिद्धशिना, भुक्तिस्थान

लोयगायमिया स्त्री० (लोकाग्रमृत्तिका) सिद्ध
शिना नु ओक नाम

लोयगपद्मि पु० (लोकाग्रप्रतिष्ठित) लोक-
ना अग्रभागमा-सिद्धशिनामा प्रतिष्ठा
पामेय सिद्ध लभनान्

लोयगपडिबुज्झणा स्त्री० (लोकाग्रप्रतिरोधना)
सिद्धशिना नु नाम

लोयट्टि स्त्री० (लोकस्थिति) लोकभर्यादा

लोयण न० (लोचन) नेत्र, आभ

लोयण न० (लुखन) लोच्य करवे ते

लोयण न० (लोकन) देवपु, अपलोचन
करु

लोयनाभि पु० (लोकनाभि) लोकनी नाभि-
३५ भेड परित

लोयागास पु० (लोककान) लोकनु आकाश

लोयाणी. स्त्री० (लोयाणी) ओक प्रकाशनी
साधारण्य वनस्पति

लोयालोय पु० (लोकलोक) लोक अने
अयो

लोयायादि. नि० (लोकयादिन्) लोकनु अ
न्तित्व स्थापनार.

लोल नि० (लोल) मयग, यपग (२)
लुब्ध, आसक्त (३) पहेली नरकनो ओक
नरकावामो (४) लोभन उपर अथवा
हाथमा पडिलेहवाना वस्त्रने हवाववायी
वागते दोष, पडिलेहवुना दोषनो ओक
प्रकार

लोलण. न० (लोचन) हवानु, धडेलु.

लोलमज्ज पु० (लोलमज्ज) नरकावास
विशेष

लोलया. स्त्री० (लोलया) लपटता

लोलसिद्ध. पु० (लोलसिद्ध) नरकावास
विशेष.

लोलायत्त पु० (लोलायत्त) नरकावास विशेष

लोलिक. न० (लोच्य) लायय. (२) यप
लता (३) लभपटता

लोलिय वि० (लुटित) पलोवेय, डोहगु
करेय.

लोलुय वि० (लोलुय) लुब्ध, गृह (२) पु०
पहेली नरकनो भेडयी नक्षिण तरकनो
ओक नरकावासो.

लोलुयञ्जुय पु० (लोलुयञ्जुय) रत्नप्रभा
नरकनु ओक नरक स्थान.

लोलुय. वि० (लोलुय) रत्नाद लपट

लोव. पु० (लोप) निनाश, नाश

लोह. पु० (लोम) लोभ, सत्यवृत्ति

लोह. पु० न० (लोह) लोह

लोहजंघ. पु० (लोहजंघ) आनती ओपी-
सीना भीम प्रतिनामुदेव

लोहणंद पु० (लोभनन्द) ओ नामनो ओक
भायुस.

लोहगार पु० (लोहगार) लोकनी शाणा,
लुहगरनी डोड

लोहार. पु० (लोहगर) लुहार.

लोहि. नि० (लोभिन्) लोभी, लायय

लोहिष नि० (लौहित्य) कैशिक गोत्रमा
लभेन (२) स्त्री० कैशिक गोत्रनी ओक
शाभा. (३) पु० जूतहिनायार्थना ओक
शिल्प

लोहिषायण पु० (लौहित्यायन) आर्ष न-
क्षत्रनु गोत्र.

लोहिणी स्त्री० () ओक नतनो कंद,
साधारण्य वनस्पतिनी ओक नत

लोहित नि० (लोहित) लास गवागु

लोहितंरु पु० (लोहिताष्ट) ८८ अक्षमानो
ओक अक्ष.

लोहितम्ब पु० (लोहिताम्ब) भयिनी ओक
नत (२) रत्नप्रभा पृथ्वीना अग्राडनो
योथो लाय डे लोदिनाक्ष भयिनी
यनेनो ४

લોહિય. ત્રિં (લોહિત) રત્ન, લાલ રંગનું
(૨) પુ. લાલ રંગ, રક્તવર્ણ (૩) નં
શિવર, લોટી (૪) ગોત્ર મિશ્રેન, જે કો-
શિક ગોત્રની એક શાખા છે

લોહિયમ્સ. પુ. (લોહિતાક્ષ) રત્ન મિશ્રેષ.
(૨) એ નામનો ૮૮ મહાનાનો એક
મદ (૩) અમરેન્દ્રના પાડાના સૈન્યનો
આધિપતિ

લોહિયમ્સકુટ. પુ. (લોહિતાક્ષકુટ) લો-
હિતાક્ષ રત્નમય કાણુ-રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો
એક ભાગ

લોહિયમ્સકુટ. પુ. (લોહિતાક્ષકુટ) ગદ્ય
માહન પદ્યના સાત શિખરમાનું ઠંડું
શિખર

લોહિયમ્સા. સી. (લોહિયમ્સા) સાત ચંદ્ર
ગણપરિમિત કાગરિજાગ

લોહિત ત્રિં (લોહિત) લોહિયો

લોહી સી. (લોહી) લોહી, તલો, પદ્મવાનું
એક સાધન

લોહી. સી. (લોહી) કંઠની એક જાત

લ્હસણ. } પુ. (લલુન) લસણ

લ્હસણ }

લ્હસિય પુ. (લ્હસિક) એક અનાઈ
મનુષ્ય અતિ

લ્હસિયા સી. (લ્હસિકા) લ્હસિકા દેશની
હાસી

વ.

વ ઇ. (વ) નિકટપ, સમુચ્ચ

વ ઇ. (વ) ઉપમાવાચક અન્ય

વઘ. પુ. (વ્યય) વિનાશ (૨) અપી જનુ,
અસ્થાપ જનુ

વઘ નં (વઘ) રચન

વઘ સી. (વઘ) વાઘ, વંડી (૨) વિસ્તાર

વઘ ત્રિં (વઘ) મતધારી

વઘ. સી. (વઘ) વાઘી, વચનવ્યાપાર

વઘલ પુ. (વઘલ) એક જ્વતનો સર્પ

વઘલ ત્રિં (વ્યતિષ્ઠ) વીલી ગયેન,
પસાર થયેન

વઘલક્રમ પુ. (વ્યતિક્રમ) નતની મર્યાદા
નોડાની સામગ્રી મેળવતી કે કાર્યાય
કરતી તે (૨) ક્રમનું ઉલ્લંઘન, વ્યવસ્થા

વઘલિત નં (વેચિત્ર) નિશિતપણું

વઘલોગ પુ. (વાલોગ) વચનલોગ, વાણી
લાપા

વઘલાર. ત્રિં (વઘલ) કહેના

વઘલપરિહાસ. નં (વાલુપરિહાસ) વચ્ચ
નતી દુષ્ટ પ્રવૃત્તિ.

વઘલેહિ પુ. (વેલેહિ) વિદેહ દેશનો રાજા.

વઘલમ્. નં (વેલમ્) વિપમતા, વિમતી-
યતા, વિરહતા

વઘલમ્સા પુ. (વાલ્યયોગ) વાણીનો પ્રયોગ-
વ્યાપાર, વચનપ્રવૃત્તિ.

વઘલડિસંલીલયા. સી. (વાલ્યનિસંલીલયા)
વચનપ્રવૃત્તિ અટકાવથી તે

વઘલપરિહાસ નં (વાલ્યપરિહાસ) વચનનું
પ્રતિષ્ઠાન-પ્રવૃત્તિ.

વઘલપુલપરિવટ. પુ. (વાલ્યપુલપરિવટ)
એક જન લોકના તમામ પુરુષના વચન

રૂપે જેના રચનમાં પરિણામની દો
તેટલો વચન, કથનો એક પ્રકાર

વઘલિસ ત્રિં (વ્યતિષિ) એકું, એકન
થયેન

વઘલ. પુ. (વઘ) મોકુળ

વહયર. પુ० (વ્યતિકર) સમાચાર; ગૂઢ
રહસ્ય. (૨) આનન્દદાયક શબ્દ.

વહયા. સ્ત્રી० (વજિકા) નેસ; રખારીને રહે-
વાનું સ્થાન; લઘુ ઓકુળ.

વહયા સ્ત્રી० (પતિકા) પતિવાળી; સધવા સ્ત્રી

વહર. પુ० (વૈર) વેર; દુશ્મનાઈ

વહર. ન० (વજ્ર) વજ્ર નામનું ઇન્દ્રનું આયુધ.

(૨) હીરો, સચિત ખરપૃથ્વીનો એક

પ્રકાર. (૩) કીમિકા; ખીલી. (૪) રત્ન-

પ્રભા પૃથ્વીનો ખીજો કાંડ કે જે હીરામય

છે. (૫) આર્યવંશનામી નામના આ-

ચાર્ય (૬) વજ્રનામે પાંચમા દેવલોકનું

એક વિમાન કે જ્યાં દેવાનું ૧૩ સાગરનું

આયુષ્ય છે.

વહરફંત. પુ० (વજ્રફાન્ત) એ નામે પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરફૂડ. પુ० (વજ્રફૂટ) નન્દન વનના નવ

ફૂટમાંનું આકંડુ ફૂટ-શિખર (૨) એ નામે

જહા દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરજંઘ. પુ० (વજ્રજંઘ) એ નામના આ-

વતી ચોવીસીના ત્રીજા પ્રતિવાસુદેવ

વહરજામ. પુ० (વજ્રજામ) પહેલા તીર્થંકરના

ત્રીજા પૂર્વલવનું નામ.

વહરખમ. પુ० (વજ્રખમ) એ નામે પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરમગ્ગા સ્ત્રી० (વજ્રમગ્ગા) શુકલપક્ષ અને

કૃષ્ણપક્ષના ચંદ્રની હાનિ વૃદ્ધિ પ્રમાણે

આધારના કોમિયાની વધઘટ કરવાનો

અભિગ્રહ લેવો તે, વજ્રના મધ્યભાગ

જેવી આકૃતિવાળા તથા વિશેષનું નામ

વહરરયણ ન० (વજ્રરત્ન) વજ્રરૂપી રત્ન,

હીરો.

વહરરિસિ પુ० (વજ્રરિપિ) વજ્ર નામના

મુનિ.

વહરરુપ. પુ० (વજ્રરૂપ) એ નામનું પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરલેસ્ત. પુ० (વજ્રલેસ્ય) એ નામનું પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરવણ. પુ० (વજ્રવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું

એક વિમાન.

વહરર્સિંગ. પુ० (વજ્રરુગ) પાંચમા દેવલોકનું

એક વિમાન.

વહરસેણ. પુ० (વજ્રસેન) વજ્રસેન નામના

મુનિ.

વહરાડ. પુ० (વૈરાટ) વત્સ દેશમાં એ નામનું

પ્રસિદ્ધ નગર.

વહરાવત્ત. પુ० (વજ્રાવર્ત) એ નામનું પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરિત્ત. ત્રિ० (વ્યતિરિક) જૂદું; ભિન્ન.

વહરુત્તરવર્હિસિંગ. પુ० (વજ્રોત્તરાવત્તમક) એ

નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરેણ પુ० (વ્યતિરિક) હેતુને અભાવે સાધ્યના

અભાવનો નિશ્ચય.

વહરોદ્ધા સ્ત્રી० (વૈરોદ્યા) મહિનાયજ્ઞની

દેવીનું નામ.

વહરોચણ. પુ० (વૈરોચન) એ નામનું પાંચમા

દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) અગ્નિ. (૩)

ઉત્તરદિશાના અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર.

વહરોચણાચ. પુ० (વૈરોચનાચ) વૈરોચન

નામે અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર.

વહરોચર્ણિન્દ્ર પુ० (વૈરોચનેન્દ્ર) વૈરોચન નામે

ઉત્તર દિશાના અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર

વહરોસમણાચ. પુ० (વજ્રર્પમણાચ) જે

સરીના બધારણમાં હાડકાના સાધા

મર્કટબમથી બધાએય હોય, તેના ઉપર

નારાય એટલે પાટો અને વચ્ચે વજ્ર-

ખીલી મારેલી હોય તે સધયજી; ૭ સધ-

યજ્ઞમાનું પ્રથમ સધયજી

વહરોસમણાચસંઘયણ ન० (વજ્રર્પમણાચ-

મહત્ત) જુઓ “ ઉપલે ” શબ્દ.

વહિવિણય. પુ० (વાગવિનય) વચનનો વિનય-

સારા વચનો બોલવાં તે.

વહસ્તદેવ. પુ० (વૈધદેવ) અગ્નિદેવ
 વહસ્તમાહરણયા સ્ત્રી० (વાહમમાહરણ) વાણીને
 વસ કરી તે, વચનના. અશુભ વાણી
 રતો નિરોધ કરે તે
 વહસાહ પુ० (વૈશાહ) વૈશાખ મહિનો.
 વહસાહી સ્ત્રી० (વૈશાહી) વૈશાખ મહિ-
 નાની પુત્રેમ
 વહસ્તેસિય નં (વૈસ્તેષિક) કણાદનુ વૈસ્તેષિક
 દર્શન (૨) વૈસ્તેષિક દર્શનનુ મુખ્ય શાસ્ત્ર
 (૩) વિશેષરૂપ લક્ષણ
 વહસ્ત નિ० (દ્રેષ્ય) દ્રેષ્ય કરવા યોગ્ય
 વહસ્ત. પુ० (વૈસ્ય) વૈસ્ય, વણિદ
 વર્હમય નં (વાહમય) નચનમય, શાસ્ત્ર.
 વઙ્ગ. પુ० નં (વાચ) } વાણી, વચન
 વઙ્ગો. પુ० નં (વક્ત્ર) }
 વઙ્ગોમય નં (વચોમય) શાસ્ત્ર
 વઙ્ગ ત્રિ० (વઙ્ગ) વાક્ય કુટિબ (૨) પુ०
 અસયમ
 વળ. પુ० (વળ) બગાળા દેશ
 વળચૂલિયા સ્ત્રી० (વર્ણચૂલિકા) ૭૨ મુન
 માનુ એક
 વંચણ નં } (વચ્ચ) ઠગાર્થ, છેતરતુ
 વંચણયા. સ્ત્રી० } તે
 વંચિષ્ઠ ત્રિ० (વચિત) છેતરાએલું, ઠ
 ગાએલું
 વઙ્ગ સ્ત્રી० (વાન્ગ) હન્ગ, અભિવાધા
 વંચણ નં (વ્યજ્ઞ) શુભાશુભસંબંધ સ
 રીગનુ ચિહ્ન મસા, તિથિ વગેરે. (૨)
 શાક, રાઈનુ, ચટણી, અચાણ નિગેરે
 (૩) કથીલ મુધીના અક્ષર. (૪) ઘી,
 તેલ (૫) વીર્યરૂપ પુદ્ગળનો સમલ (૬)
 રાત્રિ વિષયરૂપે પરિણત પુદ્ગલ સ-
 મલ (૭) છિદ્રો અને શબ્દાં પુદ્ગ
 લનો પચ્છર સમય (૮) મસા, નિન
 ગેરેના શુભાશુભ ફળ દર્શવનાર શાસ્ત્ર,
 અપામ નિમિત્તાનુ એ

વંજણસ્ત્રવર નં (વ્યજ્ઞાસ્ત્રવર) બેનાથી અર્થ
 બાણાય છે-પ્રકટ થાય છે તે, દ્રવ્યાક્ષર
 નાણમાળા
 વંજણસુદિ પુ० (વ્યજ્ઞસુદિ) સાત નવપૈખ
 બે સમભિરૂ નામનો શુદ્ધ નય
 વંજણવગાહ પુ० (વ્યજ્ઞાવગાહ) વિષય અને
 ધર્મનો પ્રાથમિક સમન્વય અને તે સ
 મન્વયથી થતો અવ્યક્ત બોધ મતિમાનનો
 એક પ્રકાર
 વંજિય ત્રિ० (વ્યજિત) રપ૫૨ કરેલ, વ્યક્ત
 કરેલ
 વંજુલ. પુ० (વન્જુલ) વણુલ નામનુ એક
 વૃક્ષ. (૨) ઉદધિદુમાર દેવતાનુ ચૈત્યવૃક્ષ
 (૩) પક્ષી વિશેષ
 વંચ્ચ ત્રિ० (વન્ચ્ચ) નિષ્કળ વાગ્વિયુ
 વંચ્ચા. સ્ત્રી० (વન્ચ્ચા) વાગ્વણી સ્ત્રી
 વંટ નં (વ્ઠ) ડીંટ, બિટકુ
 વંઠ ત્રિ० (વઠ) વડી ગયેલ, શીડી ગયેલ
 વંત. ત્રિ० (વાન્ત) રમન કરેલું એકેલ.
 (૨) તથા દીધેલ
 વત્તર પુ० (વત્તર) વતાર દેવતા, દેવતાની
 ચાર જાતમાની એક જાત
 વતાર. ત્રિ० (વતિત) વમન કરનાર
 વંતાસય નં (વાન્તાશ્રવ) વમનનુ હાર,
 ઉત્તી થરી તે
 વંદ. નં (વન્દ) સમૃદ્ધ, ટોળું
 વંદણ નં (વન્દ) વન્દના, સ્તુતિ (૨)
 નીચું આપરમક, ૭ આપરમકમાનુ નીચું.
 વંદણયા. સ્ત્રી० } (વન્દના) સ્તુતિ કરતી
 વંદણ } નમતુ
 વંદણિજ્ઞ ત્રિ० (વન્દત્રીય) વન્દન કરવા
 યોગ્ય
 વંદિય ત્રિ० (વન્દિત) વન્દન કરતું
 વઘ. પુ० (વન્ચ) વનીશમા ગ્રહનું નામ
 વંમ પુ० (વા) વસ-કુળ, એક ચૂળ
 પુરતી ઉત્તરેતર ચાલેલો પુત્ર, પાત્ર,

શિષ્યાદિનો ક્રમ (૨) વાસનુ ઝાડ, વાસડો,
 ૧૫૫ (૩) વગાડનાની વાસળી
 વંસઘ્ર પુ. (વ્યઘ્ર) વ્યામોહક હેપુ
 વંસઘ્રિહ પુ. (વઘ્રલોક) વાસકારેવડા,
 વનસ્પતિ વિશેષ
 વંસકવેલુયા સ્ત્રી. (વઘ્રકવેલુયા) વળાને
 એ પડખે તિરંગા સ્થાપેલ વાસ
 વંસંગ. પુ. (વઘ્ર) વાસની સળી (૨)
 માલવરા ઉપરની આડી
 વંસઘગ પુ. (વઘ્રગ) જેમા વશ-વાસડાનો
 અધિકાર છે એના લગ્નપત્ની સૂત્રના ૨૧,
 ૨૨, ૨૩ મા શતબ્દની અદર આવેલ વર્ગ
 વસવેણ. ન. (વઘ્રવેણ) વાસળી
 વંસા સ્ત્રી. (વઘ્રા) ખીશ નરકનુ નામ
 વંસાણિય પુ. () સાધારણ વન-
 સ્પતિની એક જાત
 વંસીફળકા સ્ત્રી. ન. (વઘ્રીફળકા) વાસ
 ડાના સમૂહની વાડ, વશજળમય વાડ
 વંસીણહિયા. સ્ત્રી. (વઘ્રીણમિત્રા) કુણી
 વનસ્પતિની એક જાત
 વંસીપત્તા. સ્ત્રી. (વઘ્રીપત્તા) વાસના એ પા
 દડા ભેગા કરવાથી થતા આકારનાળી
 યોનિ, સ્ત્રીની યોનિનો એક પ્રકાર
 વંસીમુદ પુ. (વઘ્રીમુદ) એ ઇન્દ્રિયનાગા
 છાત્રની એક જાત
 વંસીમૂલ ન. (વઘ્રીમૂલ) ૧૨ના મારણાની
 બહારનો એન્ડો-એપીકો (૨) નેતર,
 વળુ વિશેષ
 વંસીવત્તિયા સ્ત્રી. (વઘ્રીવત્તિયા) વાસની
 પાતરા જેવી યોનિ કે જેમા સામાન્ય
 નિર્વચનપ્રયોગની ઉત્પત્તિ થાય છે
 વઘ્ર વિ. (વઘ્ર) શકુ
 વઘ્ર. ન. (વઘ્ર) શબ્દ સમૂહ, તામ્ર
 વઘ્રંત. વિ. (વઘ્રંત) ઉત્પન્ન થેન
 વઘ્રંતિ સ્ત્રી. (વઘ્રંતિ) પ્રતાપના સૂત્રના
 પાત્રમા પદનુ નામ (૨) ઉત્પત્તિ.

વઘ્રંતિપય. પુ. (વઘ્રંતિપય) શ્રી પ્રતાપના
 સૂત્રના એક પદનુ નામ
 વઘ્રંતિય. વિ. (વઘ્રંતિય) ઉત્પન્ન થનાર
 (૨) નં પ્રતાપના સૂત્રના ૮૬૫ પદનુ
 નામ
 વઘ્રકર વિ. (વઘ્રકર) આચાર્યોની આગા
 પાળનાર
 વઘ્રકાય. વિ. (વઘ્રકાય) વાક્યગત, વાક્યનો
 મતલબ
 વઘ્રલ ન. (વઘ્રલ) રક્ષીની જગતુ વસ્ત્ર
 વઘ્રલવંધ પુ. (વઘ્રલવંધ) વઘ્રલ-ઝાડની
 જાળનો બધ
 વઘ્રલગાસિ વિ. (વઘ્રલગામિ) વઘ્રલ
 પહેરનાર, ઝાડની છાલના વસ્ત્ર પહેરનાર
 વઘ્રલિ. વિ. (વઘ્રલિ) ઝાડની ગલ
 પહેરનાર
 વઘ્રલ. ન. (વઘ્રલ) હાથ, છાત્રી
 વઘ્રલમાળ વિ. (વઘ્રલમાળ) આગળ કહે-
 વામા આનનાર
 વઘ્રલા સ્ત્રી. (વઘ્રલા) અર્થની ચના, અર્થ
 કરનાની રીતિ
 વઘ્રલાણ. ન. (વઘ્રલાણ) ઉપદેશ
 વઘ્રલાર પુ. (વઘ્રલાર) દેવકુડ, ઉત્તરક
 રક્ષેત્રને ઘેરનાર વખારા પરિત (૨)
 વખારા પરિતના નામનાળા દીપ અને
 સમુદ્ર
 વઘ્રલારક પુ. (વઘ્રલારક) વઘ્રલારક નામનો
 દીપ અને સમુદ્ર
 વઘ્રલારવ્યય પુ. (વઘ્રલારવ્યય) ગોડાના
 બધને આગરે ગહેવ વખારા પરિત
 ગમિલ્લ વિ. (વઘ્રલિલ્લ) વ્યય, નાકુળ
 વઘ્રલેય વિ. (વઘ્રલેય) વ્યાખ્યાન કરના
 યોગ
 વઘ્ર પુ. (વઘ્ર) નાદર, ૪૩
 વઘ્રડા. સ્ત્રી. () પરિત ઉપનો ગદ
 (૨) ૧૫ (૩) ચોક, આગણુ

વગા પુ. (વગ) શાસ્ત્રનો એક વિભાગ,
પ્રકરણ અધ્યાય (૨) પશુ વિશેષ (૩)
સમૂહ, સમ્પત્તિ સમુદાય (૪) અમુક
ગણિને તેજા ગુણો કરવા, જેમ ૨ નો
વર્ગ ૪, ત્રણનો વર્ગ ૧૧ (૫) ૧૦,
પ્રમર

વગા ત્રિ. (વ્યગ્ર) વ્યાકુળ

વગા ન. (વલ્ક) વદન વચ્ચે, ઝાંઝી
ગણના રસ

વગાચૂલિયા સ્ત્રી. (વર્ગચૂલિકા) એ નામનું
એક ક્ષત્રિક સં

વગાણ ન. (વલ્ગ) ઉછળતું, કુદતું.

વગાણા સ્ત્રી. (વર્ગા) સમ્પત્તિ વસ્તુનો
સમુદાય

વગાતવ પુ. (વર્ગતવ) શ્રેણીના ધનને
ધનગુણો કરતા વર્ગ થાય તેટલા કોષ્ટક-
પરિમિત તપ કરેલું તે

વગામૂલ ન. (વર્ગમૂલ) વર્ગનો મૂળ, જેનો
૧૦ કરનામા આવ્યો હોય તે, જેમ ૨૫૬
નું વર્ગમૂળ ૧૬

વગાવગ્મતર. પુ. (વર્ગવગ્મતર) વર્ગને વર્ગગુણો
રતા વર્ગવર્ગ થાય તેટલા કોષ્ટક પ્રમા
ણનું તપ તે ૧૦૧૦ તપ

વગસીદ પુ. (વર્ગસીદ) ૧૭ માં તીર્થકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ

વગ્નિત્ર ત્રિ. (વર્ગિત) ૧૦ કરેલ તેને તે
ટલાએ ગુણેન

વગ્નુ પુ. (વગ્નુ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના ઉત્તર
ખાણનાની સીતોદા મુખના તરફથી પા
ચમી વિજય (૨) પુ. એ વિજયનો
રાગ (૩) ઉત્તર દિશામાં વેશ્રવણ લોક
પાળના વિમાનનું નામ

વગ્નુરા સ્ત્રી. (વગ્નુરા) મૃગમધન, પા-
શનો (૨) સમુદાય

વગ્નુરિય પુ. (વગ્નુરિક) પાશ આધનાર
શિખરી.

વગ્નુલિ સ્ત્રી. (વગ્નુલિ) ખેરાકમાં માખી
જવાથી થતો રોગ (૨) વડવાળા નામનું
પક્ષી કે જે ઝાડ ઉપર ઉઘે માથે
લટકે છે

વગ્નુ સ્ત્રી. (વાગ) નાણી, વચન

વગ્નુ પુ. (વ્યાગ્ર) વાધ

વગ્નુમુહ પુ. (વ્યાગ્રમુહ) લવણ સમુદ્રમાં
છસો જોળન ઉપર આવેલ વ્યાગ્રમુખ
નામનો એક અતરદીપ (૨) ત્રિ. તે
અતરદીપમાં રહેનાર

વગ્નુહિયા સ્ત્રી. (વ્યાગ્રહિયા) અત્યંત
ઉપદાસ, મસ્કરી

વગ્નુરિય ત્રિ. () વિસ્તારેલું લાખુ
કરેલું

વગ્નુવચ્ચ પુ. (વ્યાગ્રવચ્ચ) વશિષ્ઠગ્રામની
શાખા (૨) તે શાખાનો પુરુષ (૩)
ઉત્તરાપાદ નક્ષત્રનું ગ્રામ

વગ્નુ સ્ત્રી. (વ્યાગ્રી) રાવણ (૨) વાધ
સમધી વિદ્યા

વગ્નુ. ન. (વગ્નુ) વચન

વગ્નુ ત્રિ. (વાગ્ય) બહેવા યોગ્ય

વગ્નુ ન. (વર્ત્ય) ઢોલીયાની પાટી ખાટ-
લાનું વાણું

વગ્નુ ન. (વર્ત્ય) જગલ જવાની ક્રિયા (૨)
નિદ્રા, મળ (૩) સક્રિય, તેજ

વગ્નુસિ ત્રિ. (વર્ત્યસિ) પ્રભાવશાળી,
વચનના સોભાગવ્યાજો

વગ્નુકુપ પુ. (વર્ત્યકુપ) ખાળ ગદર.

વગ્નુ પુ. (વર્ત્ય) એક ગતનું વાણું

વગ્નુવર ન. (વર્ત્યવર) પાપખાનું ગામર

વગ્નુ પુ. (વર્ત્યવ) ફેરફાર, અદલપાદલ.

વગ્નુમેલિય પુ. (વર્ત્યમેલિય) એક અર્થવાળા
ગૂલગૂલ સ્વરૂપને એક દેકાણે બેગ
વીને ઉત્તારના તે

વગ્નુવિષયક ન. (વર્ત્યવિષયક) વદન-વૃણ
વિશેષને કુદીને જનાવેન (રજોદરમાં)

વચાસ પુ० (વ્યત્યાસ) શ્રાતિ, એક વસ્તુને
અન્ય રૂપે પ્રદર્શ કરતી તે
વર્ધાસંગ. પુ० (વર્ધાસક) વાઘ વિશેષ
વચ્છ નં (વચ્છ) વક્ષ સ્થળ, ઝાતી
વચ્છ પુ० (વચ્છ) વત્સ નામનો એક આ
ર્યદેશ (૨) દિકરો (૩) પૂર્વ મહાનિદેહના
દક્ષિણ ખાડાની સીતામુખ વન પાસેની
પહોળી નિગમ (૪) વનઝરિગમનો રાજા
(૫) ગાયનો વાગડો (૬) ત્રિ० વહાણ,
પ્રેમાસ્પદ

વચ્છ પુ० (વચ્છ) વક્ષ, ઝાડ
વચ્છ. પુ० (વાત્સ્ય) વત્સનો પુત્ર
વચ્છગ પુ० (વચ્છ) નાનો નાછરડો
વચ્છગાર્ધ સ્ત્રી० (વચ્છગાર્ધ) વચ્છગાવતી
નામની મહાનિદેહની એક વિગમ.

વચ્છમિત્રા સ્ત્રી० (વચ્છમિત્રા) ઉર્ધ્વલોકવાસી
આઠ દિશાકુમારીમાની છ. (૨) ન
નવનના ડચ્છ કૂટમા વસનારી દેવી.
(૩) વત્સમિત્રા દેવીની રાજધાની

વચ્છર. પુ० (વચ્છર) વરસ સાલ
વચ્છત્રિ ત્રિ० (વચ્છત્રિ) વહાણ, પ્રિય, ઉપ
કાર કરનાર.

વચ્છત્રિ નં (વાત્સલ્ય) સેવા ભક્તિ, સત્કાર
કરવો

વચ્છત્રિયા સ્ત્રી० (વચ્છત્રિયા) સેવા, ભક્તિ
વચ્છત્રિ નં (વાત્સ્ય) સાધર્મીઓની સેવા
ભક્તિ કરતી, સાધર્મી પ્રત્યે વત્સ-પુત્રના
જેવો ભાવ રાખવો તે, સમકિતના આઠ
આચારમાનો સાતમો આચાર

વચ્છા સ્ત્રી० (વચ્છા) નચ્છા નામની મહા
નિદેહની એક વિગમ

વચ્છાવર્ધ. સ્ત્રી० (વચ્છાવર્ધ) પૂર્વ મહાનિ
દેહના દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી
ચોથી નિગમ

વચ્છ. નં (વચ્છ) નાછત્ર, નાછ

વચ્છ નં (વચ્છ) વચ્છ નામનું ધન્દુ આયુધ
(૨) વચ્છ જેની કદાચ ખીલી (૩) વચ્છ

નામનું પાયમા દેવલોકનું એક વિમાન
(૪) એ નામનો ડહ. (૫) પદરમા તી
ર્યકરનું લાઝન (૬) ત્રિ० નકર,
કકળ

વચ્છ. ત્રિ० (વચ્છ) નચ્છનાનાયક વર્જિત,
નિનાનું રહિત

વચ્છ નં (વચ્છ) પાપ

વચ્છ ત્રિ० (વચ્છ) શ્રેષ્ઠ, પ્રધાન

વચ્છત્ર ત્રિ० (વચ્છ) તજનાર વર્જનાર

વચ્છસંત પુ० (વચ્છસંત) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન

વચ્છસંદ પુ० (વચ્છસંદ) દેશ વિશેષ પ્રસિદ્ધ
કદ

વચ્છસૂત્ર નં (વચ્છસૂત્ર) શરીરની આમડી
ઉતારતી તે

વચ્છકૂડ. પુ० (વચ્છકૂડ) એ નામનું પામા
દેવલોકનું એક વિમાન

વચ્છા નં } (વચ્છ) તજહેડુ, છાડી
વચ્છા સ્ત્રી० } દેવ

વચ્છાભ } પુ० (વચ્છાભ) અભિનન્દન
વચ્છાહ. } તીર્થસ્ના પ્રથમ ગણધરનું
નામ

વચ્છાણિ ત્રિ० (વચ્છાણિ) તજવા ચોખ

વચ્છપાણિ પુ० (વચ્છપાણિ) જેના હાથમા
વચ્છ નામનું આયુધ છે તે

વચ્છપ્રમ પુ० (વચ્છપ્રમ) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન.

વચ્છમર્મ નં (વચ્છમર્મ) એક માસપ
રિમિત આદ્રાણુ તપ વિશેષ

વચ્છ ત્રિ० (વચ્છ) વર્જનાર તજનાર

વચ્છરિસહનાયક નં (વચ્છરિસહનાયક) ઉપરથી
ચોખ સહિત રથ આદ્યો ગમ્ય તો પણ
જે સાધો છુટો ન પડે તેના પ્રકારનો
બાધો, છ સધાણુમાનુ પ્રથમ સમયનું

વચ્છસ્વ પુ० (વચ્છસ્વ) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન

વજ્જલેસ્સ. પું (વજ્જલેસ્ય) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જવરાણ. પું (વજ્જવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જસિંગ. પું (વજ્જસિંગ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જસિદ્ધ. પું (વજ્જસિદ્ધ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જાવત્ત. પું (વજ્જાવર્ત) એ નામે પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જિ. પું (વજ્જિ) વજ્જવાળો; પહેલા દેવલોકનો ધન. (૨) વર્ણ દેશ.

વજ્જિય. વિં (વર્જિત) રહિત.

વજ્જુત્તરવર્ડિસંગ. પું (વજ્જોત્તરાક્તમ્ક) એ નામે પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વગ્ગ. વિં (વગ્ગ) વધ કરવા યોગ્ય.

વગ્ગ. પું (વર્ગ) વાધર. (૨) આમણની પાટી.

વગ્ગકાર. પું (વર્ગકાર) વાધર અથવા આમણની પાટીનો બનાવનાર.

વગ્ગમાલા. સ્ત્રી (વગ્ગમાલા) કાંઈને કાસી દેતી વખતે પહેરાવવામા આવતી કહેરની માળા.

વગ્ગમા. સ્ત્રી (વગ્ગમા) હત્યા-વિનાશ.

વગ્ગિમયાણ. પું (વગ્ગાવન) પૂર્વાપાદાનક્ષત્રનું ગોત્ર.

વટ્ટ. નં (વર્મન) માર્ગ. રત્નો.

વટ્ટ. વિં (વટ) વર્તુળ; ગોળાકાર; દશ જેવું. (૨) પું નં લાડવા કે દશ જેવી આકૃતિ; પાંચ સંકલ્પમાનું એક. (૩) ભોજ્ય પદાર્થ. વડા. (૪) વાટકો, પાત્ર વિશેષ. (૫) વાટલા-ગોળ પર્વત.

વટ્ટંત. પું (વર્તમાન) વર્તમાનકાળ.

વટ્ટક. પું (વર્તક) વાટકો; બાજન. (૨) પક્ષી વિશેષ, ગરેરો.

વટ્ટવુર. વિં (વટ્તુર) ગોળ ખરીવાળા જ્વળવર, અશ્વાદિ.

વટ્ટવેટ્ટ. પું (વટ્તવેટ) દરે રમવાની કળા.

વટ્ટમ. પું (વર્તક) જુઓ “ વટ્ટક ” શબ્દ.

વટ્ટમમ્મા. પું (વટ્તમાર્ગ) પંથ; માર્ગ. (૨) ઉપાધન કર્મ.

વટ્ટમાણ. વિં (વર્તમાન) વર્તમાન; વિદ્યમાન.

વટ્ટય. પું (વર્તક) બટ્ટેરો એક જાતનું પક્ષી. (૨) લાખ આકૃતિ ગોળી.

વટ્ટય. નં (વટક) પટ્ટો.

વટ્ટયા. સ્ત્રી (વર્તક) લાખની ગોળી; રમવાની લખોટી.

વટ્ટયેયટ્ટ. પું (વટ્તેયટ્થ) વાટલો ચૈતાલ્ય પર્વત.

વટ્ટાવર. પું (વર્તવર) ઉપરવટલો; ગોળ પથરો.

વટ્ટિ. સ્ત્રી (વર્તિ) દીવાની વાટ.

વટ્ટિલ્લમાણવરદ્ધ. વિં (વર્ત્યમાનવરક) કાંઈને પીરમેલું હોય તેજ લેવું એવા અભિપ્રાયથી આદારની ગવેષણા કરનાર.

વટ્ટિય. વિં (વર્તિત) વળેલ; ગોળ થયેલ.

વટ્ટ. પું (વટ) વડનું ઝાડ. (૨) પવન-કુમાર દેવતાનું ચૈત્ય વૃક્ષ. (૩) વૃક્ષની મુધમાં સભા આગળનું ચૈત્ય વૃક્ષ. (૪) માછલાની એક જાત.

વટ્ટંસય. પું (વટ્તમ્ક) મુગટ. (૨) મુગટ જેવું વિમાન.

વટ્ટમ. પું (વટક) વડા; ખાદ્ય પદાર્થની એક જાત. (૨) વસ્ત્ર વિશેષ.

વટ્ટમર. પું (વટ્તર) એક જાતનો મરુ.

વટ્ટમ. વિં (વટ્ત) ખુધો; જેને છાતીમાં કે પીઠમા ખુધ નીકળી હોય તે.

વટ્ટમી. સ્ત્રી (વટ્તમી) ખુધી મગી.

વટ્ટયા. સ્ત્રી (વટ્તયા) ઘેડી.

વટ્ટયામુહ. પું (વટ્તયામુહ) લવણ સમુદ્રની

વન્મોવન્મ પૂરી લાગ્યાનો એ નામનો
એક પાતાળી કળશે

વડહિયા સ્ત્રી (કમિકા) જુઓ ' વડની ' સખ્દ

વડાર પુ (વળક) ભાગ, વૈયણી હિસ્સો

વડિસ પુ (કવતસ) ૧૧નું બૂધણ

વડિસન પુ (કવતસ) મુગ તાલ

વડિસન (૨) કાનનું એક બૂધણ

વડિસવ (૨) દેવતાઓના બૂધણ

૩૫ વિભાનોના નામને અતે જોડાતો સખ્દ

જેમકે અમોગવડિસએ, સતનનવડિસએ

ધત્યાદિ

વડિસા સ્ત્રી (કવતસ) કિનરના ઇન્દ્રની
પહેલી અમમદિયો

વડિય ત્રિ (વતિત) પડેલું

વડિયા સ્ત્રી (પ્રતિયા) પ્રતિયા નિયમ

(૨) નિમિત્ત કારણ

વડો. સ્ત્રી (વડી) વડી જ્ઞાના લોટની

બનાવેલ કથકીઓ

વડુદ પુ (વધકિ) સુતા (૨) ચક્રવર્તીના

ચૌદ રત્નમાનુ એ

વડુદરયા ન (વધકિ) મુનારનું ૧૩

રત્નના ચક્રવર્તીના ચૌદ રત્નમાનુ ત્રીજું

રત્ન

વડુકુમારી સ્ત્રી (વડુકુમારી) ઉમ્મરે મોહી

ઠતા પરજોષ ન હોય તે

વડુણ ત્રિ (વડ) નધારનાર

વડુપરિણામ પુ (વડપરિણામ) ત્રિગુણના

૧૫તાન્વેષતા પરિણામ.

વડુમાણ ન (વધમાન) અવધિતાનનો એ

બેદ ૩ જે ઉત્પલ ચયા પત્રી વૃદ્ધિ પા

મતો જન્ય.

વડુવય ત્રિ (વડક) વૃદ્ધિ ગગાર, નધા-

ગના

વડુ ત્રિ (વડ) ઉપર આપ નધાગે

વડિય ત્રિ (વધિત) વૃદ્ધિ પામેલું વધેલું

વળ પુ (વળ) નણ, જામ, ધા (૨)

અનિચાર, વનમા પડેલું ત્રિ (૩)

રોડકી, ગુમકુ

વળ ન (વળ) ૧૧, એક જ જાતના વૃક્ષનો

સમૂહ. (૨) વાણ યન્તર દેવ (૩) વન

સ્પતિ. (૪) લાડા, ઇષણ

વળકમ્મ ન (વળકમ્મ) વન કપાળી લાક

કાંતો વ્યાપાર કરેલો તે, પદર કમ્પાદા

નમાનું એક

વળકરણ પુ સ્ત્રી (વળકણ) વળકાને

કાથી.

વળકાડ પુ (વળકાડ) જુદી જુદી જા

તના કાંડો જા હોય તે સ્થળ

વળકર પુ (વળકર) વનમા કરનાર, જીન

વળકારિ પુ (વળકારિ) વાણ્યનર દેવ

તાની એક જાન.

વળકા ન (વળ) વાણ્યને પોતાની મા-

તથી વિપુરો પાડી બીજી ગાયની સાથે

ગાયેલો તે

વળકવ પુ (વળકવ) વનનો અભિ

વળક ત્રિ (વળક) બાધેલું

વળકાલિયા સ્ત્રી (વળકાલિકા) ૧૧નું પા

પણ કરનારી માનણ

વળકવડ પુ (વળકવડ) દક્ષાદિક વનગપતિ

વળકવડકાવિક પુ (વળકવડકાવિક) વનગપતિ

જાવના છા.

વળકમયૂરી સ્ત્રી (વળકમયૂરી) વનની મેરલી-

દેવ

વળકમહત્તરા ત્રિ (વળકમહત્તર) વનનો અ

ધિપતિ ૧૧મા વડેરો

વળકાલ પુ (વળકાલ) એ નામે ગારમા

દેવોન્નું એ વિમાન

વળકાલા સ્ત્રી (વળકાલા) કાંથી કાંચળ

મુધીની વાળી માથા આભરણ વિજે

ચળચ ન (વળક) પચક, દેવ

વળયર પુ. (વળર) વનમા ફરનાર, બી
વ આદિ.

વળલયા. સ્ત્રી. (વલ્લતા) એક જાતની વે
લડી, વનવતા (૨) નાટકનો એક પ્ર-
કાર, બનીશ પ્રકારમાના ત્રીજા પ્રકારનું
નાટક

વળવિદુષ્ણ પુ. (વલ્લિદુર્ગ) વનની દુર્ગમ
જગ્યા (૨) અનેક જાતના જીવોનો
સમૂહ

વળવિરોહિ. પુ. (વલ્લિવિરોધિ) આપાદ મ
હિનાનું લોકાંતર નામ

વળસહ. ન. (વલ્લસહ) જુઓ ' વલ્લુપ્પડ'
શબ્દ

વળસ્સહ સ્ત્રી. (વલ્લસહિત) વિલોતરી,
વનરૂપિત

વળસ્સહકાદ્ય પુ. (વલ્લસહકાદ્ય) વન
રૂપિતકાદ્યમા ઉપજ થયેલ શુવ, તૃણ,
વૃક્ષ વગેરેના શુવ

વળસ્સહકાપ. પુ. (વલ્લસહકાપ) વનરૂપિ
કાપ, તૃણ, લતા, ઝાડ વગેરે

વળસ્સહકાલ પુ. (વલ્લસહકાલ) વનરૂપિતમા
એક શુવ વધારેમા વધારે વખત રહે
તેટલો કાળ, અનત કાળ

વળિ નિ. (વલ્લિ) જગમગી

વળિ પુ. (વલ્લિ) વ્યાપારી

વળિય પુ. (વલ્લિ) વાણીયા, વ્યાપારી
(૨) વણિજ નામનું કરણ, ૧૧ કરણમાનું
એક

વળિયા સ્ત્રી. (વલ્લિયા) લાધા, સ્ત્રી

વળિયા. સ્ત્રી. (વલ્લિયા) ન્હાનું વન.

વળીમગ પુ. } (વલ્લિમગ) વાચક, લિષ્ટુ
વળીમય } શ્રમણ માલિણ, કૃષ્ણ,

અતિથિ અને જ્ઞાન, એ પાત્રમાનો ગમે
તે એક. (૨) ઉપાવણાના ૧૬ દોષમાનો
પાત્રમે દોષ, દીનપણુ દેખાડી લિષ્ટા
યેતી તે (૩) નીચ જાતની

વળણ પુ. (વર્ણ) ગગ, કાળો, નીલો, રાતો,
પીળો અને ધોળો, એ પાત્રમાનો ગમે
તે એક (૨) અળીર ગુલાવ (૩) સૌ-
ન્દર ૩૫ (૪) પ્રીતિ, વશ (૫) ઘડારાદિ
વ્યજન અક્ષર, વર્ણમાળા (૬) વર્ણ નામ
કર્મ (૭) ચદન (૮) વર્ણન કરવું

વળણ નિ. (વર્ણ) વર્ણન કરવા થોડા

વળણવ્ય પુ. (વર્ણવ્ય) વર્ણન કરવું

વળણવ્યો. વ્ય. (વર્ણવ્ય) વર્ણ-વગમાથી

વળણવ્ય પુ. (વર્ણવ્ય) ડડ, ચદન, વગેરે
પિલેપન દ્રવ્ય (૨) અવગત કરવું, પીગી
ચોળી તે

વળણવ્યપેસિયા સ્ત્રી. (વર્ણવ્યપેસિયા) ચદન
પીસનારી ઘસી

વળણવ્યમ ન. (વર્ણવ્યમ) વર્ણ નામ,
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શર જૂદા જૂદા વર્ણ-વગ પામે છે

વળણવ્ય પુ. (વર્ણવ્ય) ચદન

વળણવ્યમ્. (વર્ણવ્ય) શુભ વર્ણ રહિત-
અશુભ કર્મ

વળણવ્યમ્. પુ. (વર્ણવ્ય) વખાણ

વળણવ્ય નિ. (વર્ણવ્ય) આચાર્યાદિના
શુભક્રમ કરનાર

વળણવ્ય પુ. (વર્ણવ્ય) વર્ણન વિશેષ.

વળણવ્યસંજલણયા. સ્ત્રી. { (વર્ણવ્યસંજલણ) આ-
ધારના કે વર્મના
શુભ દીપાવવા તે.

વળણવ્ય નિ. (વર્ણવ્ય) વર્ણન કરાવેન.

વળણવ્યા સ્ત્રી. (વર્ણવ્યા) પીળી માગી, મ
ગમાગી

વળિહ પુ. (વળિ) ચાદન, ચાદનકુળ.

વળિહ પુ. (વળિ) બોધાન્તિક દેવતાની
એક જાત

વળિહદસા સ્ત્રી. (વળિહદસા) એ નામનું
એક મનિક સુત્ર

વળિ સ્ત્રી. (વળિ) ૧૫ની વાડ

વતિરિત્ત ત્રિં (વ્યતિરિત્ત) જૂદું, અલગ
 (૨) અધિ, ઉપરાત
 વત્ત. નં (વજ) દોરાને આપેલ વળ
 વત્ત ત્રિં (વ્યાત) વ્યાપેલું
 વત્ત ત્રિં (વ્રત) થયેલું, બનેલું
 વત્ત નં (વ્યક્ત) અક્ષર અને સ્વરને સ્પૃષ્ટ
 કરી ગાતુ તે, ગાયનનો એક ગુણ (૨)
 ત્રિં સ્પષ્ટ, પ્રગટ
 વત્તણ નં (વર્તન) ફેરવવું પાઠ કરવો
 વત્તણા. સ્ત્રીં (વર્તણ) જુના પદાર્થોને નવા
 અને નવાને જુના કરવારૂપે વર્તવું તે,
 ઘણતું એક લક્ષણ
 વત્તણી. સ્ત્રીં (વર્તણી) માર્ગ, રસ્તો
 વત્તમાણપય. પું (વર્તમાનપદ) નિઃશ્ચય ગયેલ
 આરમા દર્શિવાદ અગના ખીજા વિભાગ-
 સૂત્રનો ૧૮ મો ભેદ
 વત્તન્યા સ્ત્રીં (વત્તન્યા) વક્તવ્ય, કથન
 વિષય, કથન પરિપાત્રી.
 વત્તા સ્ત્રીં (વાર્તા) વાર્તા, વાતચિત.
 વત્તાર. ત્રિં (વત્ત) બોલનાર વક્તા
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિ) અગ વિલેપન કરવા
 થોડા મુગધી વસ્તુ
 વત્તિ. સ્ત્રીં (વ્યક્તિ) એક માણસ, સમુદાય
 કે જાતિનો એક અગ
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિન) વર્તનાર.
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિ) વાટ દીવેટ
 વત્તિય પું (પ્રત્યય) ધારણ કરવું (૨)
 હેતુ, નિમિત્ત
 વત્તિય. ત્રિં (વર્તિત) વૃત-ગોળ થયેલ
 (૨) ઉપલાવેન
 વત્તિય નં (વાર્તિક) વાર્તિક, સૂત્રની
 પૂરણીરૂપ દુકા વાક્ય
 વત્તિયા. સ્ત્રીં (વૃત્તિ) પ્રવર્તન, વર્તવું તે
 (૨) વૃત્તિ, રીતિ
 વત્તિયા સ્ત્રીં (વૃત્તિકા) વૃત્તિ, આ
 અધિમ

વત્થ પું (વત્થ) વત્સ નામનું મૂળ ગોત્ર
 (૨) ત્રિં તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન
 પુરુષ-શયલનાદિ (૩) વાછરડો (૪)
 બાળક, બચ્ચુ
 વત્થ નં (વત્થ) કપડું, વસ્ત્ર (૨) વસ્ત્ર
 નામે દ્વીપ તથા સમુદ્ર
 વત્થજંમગ. પું (વત્થજંમગ) વસ્ત્રને સાફ
 કે ખરાબ કરનાર દેવ, જાળકા દેવતાની
 એક જાત
 વત્થધર ત્રિં (વત્થધર) વસ્ત્ર ધરનાર
 વત્થધારિ ત્રિં (વત્થધારિ) વસ્ત્ર ધરણ
 કરનાર-પહેરનાર
 વત્થવિહિ પું (વત્થવિહિ) વસ્ત્ર સીંચવા,
 ધોવા અને પહેરવાની કળા.
 વત્થાણી. સ્ત્રીં (વત્થાણી) એ નામની વેન
 વત્થિય ત્રિં (વત્થિય) વસ્ત્ર વણનાર,
 કપડા બનાવનાર
 વત્થુ નં (વત્થુ) વસ્તુ, સ્ત્રી, પદાર્થ (૨)
 પૂર્વનું પ્રકરણ વિશેષ-અધ્યયન વિશેષ
 વત્થુ નં (વાસ્તુ) ઘર, મકાન (૨) શાકની
 એક જાત
 વત્થુનિવેસણ નં (વત્થુનિવેસણ) અમુક
 પાત્રમા અમુક વસ્તુ આટલે અંશે સમાશે
 એમ માની તેમા તે વસ્તુ નાખવાની
 કળા
 વત્થુલ નં (વત્થુલ) વધુવા નામની શાક
 વનસ્પતિ
 વત્થુવિજ્ઞા. સ્ત્રીં (વાસ્તુવિજ્ઞ) ઘર, હાટ,
 વગેરેની કેવી રીતે ગોઠવણ કરવી તેનું
 જ્ઞાન, વાસ્તુક વિદ્યા, ૭૨ કળામાની
 એક
 વત્થુસમાસ પું (વત્થુસમાસ) વસ્તુ સમાસ
 શ્રુત અર્થાત્ એ ચાર વસ્તુઓનું-પૂર્વના
 પ્રકરણોનું જ્ઞાન, શ્રુત જ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 વદ્વલગ પું } (વદ્વલગ) વાદળ, મેઘ
 વદ્વલગ પું }

पहलिया स्त्री० (कर्दविका) अनाम दिवस,
तोक्षणी दिवस, दुर्दिन

पहलियामत्त न० (कर्दलिक्रमक) तोक्षणी
वस्त्राद वस्त्रते राक्षने आपरातुं भोजन
घट्ट. न० (कर्षे) आम्रगनी नाथर (२) यर्म
भुज

घट्टा न० (कर्षिणि) नाथि ३८, यक-
ततिता योद रत्नभानु ओक

घट्टहरयण न० (कर्षिणि) लुओ " प
६७ " ३०६

घट्टा नि० (कर्षे) पधारनार

घट्टाणिभ्र. पु० (कर्षिणि) लान्न विरोप

वद्धमाण पु० (कर्षमाण) योपीसभा तीर्थकर
श्री महावीर आभी (२) सरावलो, (३)
रतनितकुमार देनानु सिद्ध, तेना
भुजभा रहैव सरावधाने आदारे निशानी
(४) भजे पुरपते उपाडी स्वारीभा आ
गग आपनार (५) ओक नालनु अव-
धिमान

वद्धमाणभ्र. पु० } (कर्षमाण) भजे भायुस
वद्धमाणरु } जेसाडी स्वारीभा
वद्धमाणग } आगण आपनार
(२) ६० भा महाप्रदनु नाम (३) स
रानक्ष, कोषिय (४) आठ भगनिकभानो
ओक.

वद्धमाणगिह न० (कर्षमाणह) वारु रा
स्वनी विधिनी पधावेकु धर

वद्धमाणनाम. न० (कर्षमाणनाम) वद्धमान
आपिन नामनु महापप

वद्धमाणपुर पु० (कर्षमाणपुर) र्धमानपुर
नामे ओक शहर

वद्धमाणशामि पु० (कर्षमाणशामि) योरी
सभा तीर्थकर श्री महावीरस्वामीनु
अपड नाम

वद्धमाण स्त्री० (कर्षमाण) वद्धमान नामे
सधती निरन प्रतिभा

वद्धाणिभ्र नि० (कर्षाणि) पधाद्य आपेय
खव पु० (कर्ष) दगुनु, १५ करषे

वधत्र नि० (कर्ष) वध करनार, भुनी
वधुया स्त्री० (कर्षुया) स्त्री, प३.

वध्र पु० (कर्ष) री, शरीरनी लति (२)
वर्ण, अक्षरादि अक्षर (३) आसकल,
रक्ष (४) वर्णनाम नामे नामकर्मनी
ओक प्रकृति. (५) नहुन, शुभ्रभाभ.

वध्रग पु० (कर्षक) अमीर गुणाय वगेरे.

वध्रङ्ग. नि० (कर्षक) सुन्दर पक्षपागु,
अलपु.

वध्रप. पु० (कर्ष) ओक नालनु अहन

वध्रिभ्र. नि० (कर्षित) वर्णवेपु, कहेपु

वध्रिपा. स्त्री० (कर्षिका) पीगी भारी

वन्धि पु० (कर्षि) बोझानिक देवतानी ओक
नानि.

वपु. न० (कर्षु) शरीर

वप्प. न० (कर्ष) अट, कितो (२) पापाना
कारा (३) पश्चिम महाविदेहना उत्तर
पाडवानी सीतोदाभुवन तरुथी पहेती
निजय. (४) ते निजयने राज (५)
भुतभाने ओक आवेव ओक तीर्थ

वप्पगार्ह स्त्री० (कर्षावती) पप्रकावती
विजय

वप्पडग पु० () अड

वप्पल पु० (कर्ष) कारो

वप्पा स्त्री० (कर्ष) उधर्मा राक्षानु शिभर,
रुक्षे (२) रक्षविजय (३) वप्पा नामे
२१ भा तीर्थकरनी माता (४) ११ भा
यकनतीनी माता

वप्पावती स्त्री० (कर्षावती) पश्चिम महावि
देहना उत्तर पाडवानी सीतोदाभुवन प-
नथी योथी निजय

वप्पिण पु० (कर्ष) पापुनी कारो

वप्पिमी स्त्री० (कर्षिणी) भारी

વળી. સ્ત્રી (વળી) જુઓ “૧૫૫” શબ્દ
વમિચાર પુ (વ્યમિચાર) હેતુનો એક દોષ,
સાધ્ય પિના હેતુનુ અસ્તિત્વ

વમણ. નં (વમન) વમન કરતુ, ઉપરી
કરતી તે

વમ્મ ત્રિ (વમ્ય) વમન કરના યોગ્ય

વમ્મ નં (વર્મેન્) અખતર

વમ્મધારિ પુ (વર્મધારિન્) અખતર ધારણ
કરનાર.

વમ્મિય ત્રિ (વર્મિત) જેણે કન્ય ધારણ
કરેલ છે તે.

વમ્મિયગુહિય. ત્રિ (વર્મિતગુહિત) ધોડાનો
પાખર-કન્ય ધારણ કરેલ

વમ્મીય. પુ (વર્મીક) રાફડો, ઉધઈની
ટેકરી

વય. નં (વત) અવિરતિને અટકાવવા પા-
પની નિજતિ કરવી-હદ બાધવી તે, નિ
યમ, પનચક્રબાણ, મર્યાદા, અણુવ્રત અને
મહાવ્રત

વય નં (વયન્) ઉમર, અવસ્થા

વય પુ (વજ) ૬૫ દહાસર આયોનો એક
મજ, મોકુડા

વય પુ (વય) સસાર

વય. નં (વચ્ચ) વચન

વયંસ. પુ (વયસ્ય) સરખી ઉમરનો મિત્ર
વયગુત્ત. ત્રિ (વચોગુત્ત) જેણે સાનઘ વચન
રોકેલ છે તે, જ્ઞાનધારી, વચન ગુપ્તિનાજો

વયગુત્તિ સ્ત્રી (વચોગુત્તિ) સાનઘ પ્રજ્ઞિતી
વચનને રોકતુ તે, વચનગુપ્તિ

વયછત્ક નં (વ્રતપટ્ક) પાત્ર મહાવ્રત
અને છતુ રાત્રિભોજન નિરમગ એ ૭
નતનો સમૂહ

વયજોગ. પુ (વચોજોગ) વાણીનો વ્યાપાર,
વચનનો જોગ

વયણ નં (વણ) મુખ.

વયણ. નં (વક્ષ) વચન, વાણી

વયણગુત્તિ સ્ત્રી (વચ્ચગુત્તિ) વચનગુપ્તિ,
વચનના પાપથી આત્માનુ રક્ષણ કરતુ તે

વયણજોગ. પુ (વચનજોગ) વચનજોગ

વયણસંપયા. સ્ત્રી (વચ્ચસંપત્) વચનની
સપદા, મધુર, અનિશ્ચિત અને સ્ફુટ
વચન બોલવા તે.

વયણિજ્ઞ. ત્રિ (વચનીય) મર્દ, નિન્દા
કરવા યોગ્ય નિન્દિત (૨) ખોલવા યોગ્ય

વયતેણ. પુ (વચ્ચતેન) વચનનો ચોર,
જુદાબોલો

વયદ્વઢ પુ (વચોદ્વઢ) દુષ્ટ વચન બોની
આત્માને કર્મથી દૂરવા તે

વયપ્રયોગ. પુ (વચ પ્રયોગ) વચનનો પ્રયોગ-
વ્યાપાર

વયપટ્ટિમા સ્ત્રી (વ્રતપટ્ટિમા) શ્રાવણી
ખીજ વ્રતપ્રતિમા

વયપણિહાણ નં (વચ પ્રણિધાન) વચનનું
એકાગ્રપણુ

વયપુષ્પ નં (વચ પુષ્પ) રુક્ષ વચન બોલ-
વાથી થતુ પુષ્પ, પુષ્પના નન પ્રકારમાનો
એક

વયવલ્લિય ત્રિ (વચોવલ્લિક) વચનનો -
ળીયો, દહનચની, પ્રતિજ્ઞાપાલક

વચર. પુ (વજ્ર) ધન્વનુ આયુધ (૨) હીરા,
ઝવેરાતની એક જાત (૩) વિદ્યુત્ક્રમાર
દેવતાનુ ચિહ્ન.

વચર નં (વૈર) વેર, નિરોધ

વચરકંઠ પુ (વજ્રકાન્ઠ) રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો
વજ્રમય કાંઠ

વચરમજ્જા. સ્ત્રી (વજ્રમજ્જા) વજ્રના મધ્યને
આકારે જેના કોષ્ટકનો આકાર થાય
તેનું એક તપ.

વચરસેના સ્ત્રી (વજ્રમના) નાનનનના આ
ગરચિત્કૃતમા વસનારી દેવી (૨) એ
દેવીની રાજધાની

વયસ્માધારણ્યા સ્ત્રી (વચસ્માધારણ્યા)
સ્વાધ્યાય વગેરેમાં વાણીનું નિયત્રણ
કરતું તે.

વયસ્મિદ્ સ્ત્રી (વચસમિતિ) વચનસમિતિ,
યતના પૂર્વક બોલતું તે

વયસ્મિય વિં (વચસમિત) વચન સમિતિ-
વાળા

વયસુપગિહાણ. નં (વચસુપગિહાણ) વચનનું
સારી પેઠે નિયત્રણ કરતું તે

વયહારિ પું (વચહારિ) જન્મપૂર્ણાપના
ઐરવતક્ષેત્રમાં આશુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
છઠ્ઠા તીર્થંકર.

વયો સ્ત્રી (વાય) વાયા, વાણી

વર વિં (વર) શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ (૨) પું
સૂર્યસમુદ્રના દેવતાનું નામ (૩) વર,
પતિ

વરણ પું (વર) મહિરત્ન જડિત પાત્ર
(૨) ધાન્ય વિશેષ, મીઠો, કાચ

વરણ સ્ત્રી (વરણિ) ઉત્તમ ગતિ, મોક્ષ
ગતિ.

વરણ પું (વરણ) સેતુ, પાત્ર (૨) વરતું
તે (૩) એ નામનો એક આર્યદેશ

વરતા સ્ત્રી (વરતા) વરત, આમણની રસ્તી

વરવંસણ. નં (વરવંસ) શ્રેષ્ઠશૈલ દેવળ
દર્શન

વરવંસિ. વિં (વરવંસિ) દેવળદર્શનથી દે-
ખનાર, કેવળદર્શી

વરવંસ પું (વરવંસ) અત્યંત સુત્રના છ-
ઠ્ઠા વર્ષના નવમા અધ્યયનનું નામ (૨)
રાજગૃહ નિવાસી એક ગાથાપતિ (૩)
૨૨ માં નેમનાથ તીર્થંકરના પ્રથમ ગ
ભુધરનું નામ (૪) ૨૨ માં તીર્થંકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ઋત્વિજ (૫) વ
રદત કુમાર

વરદામ નં (વરદામ) સમુદ્ર અને મહા-
તીની સવંતને ટેકાણે આવેલું વરદામ

દેવતાના નિનાસરૂપ એક તીર્થંચાન કે
જ્યાં ચક્રવર્તી અદમ તપ કરે છે

વરપુરિસ. (પું (વરપુર) શ્રેષ્ઠ પુર, પાસુદેવ.

વરસિદ્ધ. પું (વરસિદ્ધ) શકેદ્રની દક્ષિણ
શિખા લોકપાળ યમના વિમાનનું નામ

વરાહ. પું (વરાહ) કેડી. એકદ્રિય શુભ
વિશેષ

વરાહસ્ય } પું (વરાહ) મીઠો, એકદ્રિય
વરાહગ. } શુભની એક જાત

વરાય વિં (વરાય) ગરીમ, કમાપાત્ર (૨)
તપસ્વી, તપ કરનાર

વરાહ પું (વરાહ) સુવર, ભુક, કુહર (૨)
ત્રીમ દેવલોકના ધંદનું ચિહ્ન (૩)

નવમા તીર્થંકરના પહેલા ગણધન (૪)
તેરમા તીર્થંકરનું લાજન.

વરાહી. સ્ત્રી (વરાહી) શુભગી. (૨) ભુક
સમધી વિદ્યા

વરિદ્ધ વિં (વરિ) શ્રેષ્ઠ, સુદર

વરિય વિં (વર) વરેવ, પરબોલ

વરિસ. પું નં (વરે) વરસ, સાલ

વરિસક્રાવ પું સ્ત્રી (વરિસક્રાવ) કાશ્યપ
ગોત્રની શાખા (૨) ત્રિં તે શાખામાં
જન્મેલ

વરિસઘટ. પું } (વરિસ) નાગર, કૃત-
વરિસહર } નપુસક

વરિસા સ્ત્રી (વરિ) વર્ષા ઋતુ

વરિસારવ નં (વરિસારવ) ભાસ્કર તથા
આશિન માસ, વર્ષા ઋતુ

વરહ પું () એક જાતનો કારીગર,
ચટાઈ બનાવનાર

વરણ. પું (વરણ) શાલિયા નક્ષત્રનો અ
નિષ્ક્રાંતા દેવતા (૨) પાણી (૩) ચોથા

દ્વીપ અને ચોથા સમુદ્રનું નામ. (૪) વરણ
દ્વીપમાં રહેનાર એક દેવતા. (૫) શક
તથા ઇશાનેન્દ્રના પશ્ચિમ દિશાના લોક-

પાળતુ નામ. (૧) વરુણ નામે એક
ગાથાપતિ. (૭) વરુણ નામે વીસમુ મુહૂર્ત.
(૮) પદ્મમુ મુહૂર્ત. (૯) લોકાન્તિક દેવ-
તાની એક ભત. (૧૦) મુનિમુત્રત
આમીના યક્ષતુ નામ. (૧૧) એક ભતતુ
૩૬

વરુણકાંડ્ય. પુ. (વરુણકાંડ્ય) વરુણ ભ-
નિના દેવ

વરુણદેવકાંડ્ય પુ. (વરુણદેવકાંડ્ય) વરુણ
દેવેનો સમૂહ

વરુણપ્રમા. સ્ત્રી. (વરુણપ્રમા) વરુણ દ્વીપના
દેવતાનુ નામ

વરુણવર પુ. (વરુણ) એ નામનો દ્વીપ
વરુણ. સ્ત્રી. (વરુણ) વરુણ લોકપાળની
રાજધાની.

વરુણોદ. પુ. (વરુણોદ) એ નામનો સમુદ્ર
વરુણોદનામ પુ. (વરુણોદનામ) એ નામનુ
એક કાવિક સ્ત્ર.

વલ ન. (વલ) પાળતુ-મરુતુ તે
વલનુલ. પુ. (વલન) આભરણ વિશેષ
(૨) દીપાવતીના સાકળ.

વલમી. સ્ત્રી. (વલમી) વળી. (૨) જાતુ,
જાપર

વલય ન. (વલય) બલોધુ, ચૂડી, કેકુ
(૨) સંચાર. (૩) જ્યાં પાણી વલયને
આકારે વહેતુ હોય તે પ્રદેશ (૪) બલો-
ધાની આકૃતિ. (૫) વક્તા, કપટ, માયા
(૬) કેતકી, કેળા વગેરે કે જેની બાજુ
ગોળાકાર હોય છે (૭) પ્રત્યેક નરકને
દરતુ ધનોદધિ વગેરેનુ વેષ્ટન કે જે વલ
યાકારે છે.

વલય. પુ. (વલક) વાણુ લાકડુ. (૨) ત્રિ-
વાળનાર; મરુનાર

વલયમરણ. ન. (વલનમરણ) સપમથી બ્રહ્મ
થઇ-પરિપકથી પરાજીત થઇ મરે તે, એક
પ્રકારનુ બાળમરણ

વલયા. સ્ત્રી. (વલ્યા) ઘેડી

વલયામુહ. પુ. (વલ્યામુહ) લવણ સમુદ્રમાનો
પૂર્વ દિશાનો પાતાળ કાશો. (૨) સમુદ્રની
આથ, યજ્ઞવાનળ

વલયાયય ત્રિ. (વલયાયત) વલયાકાંડ અને
લાણુ, લખગોળ

વલિ. સ્ત્રી. (વલિ) આમડીની કરચલી.

વલિત્ર ન. (વલિત) ધોળા કેશ.

વલિત ત્રિ. (વલિત) વળેલુ.

વલિય. } (વલિત) વળેલુ.

વલિય. પુ. સ્ત્રી. (વલિક) પેટ ઉપર પડતી
ચાણુ-કરચલી

વલિયવિભક્તિ પુ. (વલિકવિભક્તિ) આ-
વિનિ નિગેષ રચનાવાળુ નાટક.

વલ્લ પુ. (વલ) વાલ; ધાન્ય વિશેષ

વલ્લકી. સ્ત્રી. (વલ્લી) વીણા.

વલ્લર પુ. ન. (વલ) ગાદ જગલ; ગલન
પ્રદેશ. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

વલ્લરી સ્ત્રી. (વલ્લી) વલ્લરી નામનુ વાગ્નિ.

વલ્લદ પુ. (વલ્લ) વલ્લ-પ્રિય, પતિ. (૨)
ત્રિ. પ્યાર. બહુ.

વલ્લિ સ્ત્રી. (વલ્લિ) વેલ, લના.

વલ્લી. સ્ત્રી. (વલ્લી) શુભો “ વલ્લિ ” શબ્દ.

વલ્લીમૂલયંભ પુ. (વલ્લીમૂલસ્તમ) એક ભ-
તનુ લાસ

વલ્લપસ પુ. (વલ્લપસ) કથન.

વલ્લગય. ત્રિ. (વલ્લગત) ગયેલુ; દૂર થયેલુ.
(૨) રહિત.

વલ્લગીત્ર ત્રિ. (વલ્લગીત) ગયેલુ; દૂર
કરેલ

વલ્લદેસ. પુ. (વલ્લપદેશ) વલ્લપદાર

વલ્લોચણ ન. (વલ્લોચણ) નાશ.

વલ્લોચિત્ર. પુ. (વલ્લોચિત) નાશ કરેલ;
પ્રાણરહિત કરેલ

વલ્લવંસ પુ. (વલ્લવ) એ નામે પર્વત
ભતનુ ૩૬.

વચસાય પુ० (વચસાય) વ્યાપાર, રાજગાર.

(૨) નિર્ણય; નિશ્ચય.

વચસાયસમા. સ્ત્રી० (વચસાયસમા) ચમરચા

રાજધાનીની એ નામની એક સભા.

(૨) વિજયદેવતાને વિચાર કરવાની સભાનું નામ. (૩) સુધાભદ્રેવતાનું પુનઃકા-

લ્પ-પુસ્તક રાખવાનું સ્થાન

વચસિય ત્રિ० (વચસિય) નિર્ણય કરેલું.

વચહાર. પુ० (વચહાર) ભાગાકાર, ગણિતનો એક પ્રકાર

વચહાર. પુ० (વચહાર) લોકોમાં આપતી

લોકરૂઢિ, સામાન્ય પ્રવર્તન. (૨) શાસ્ત્ર-

વિદિત મર્યાદા, બાલ આચરણ. (૩)

પ્રવૃત્તિ, વ્યાપાર. (૪) પ્રાયશ્ચિત્ત. (૫)

વ્યવસ્થા. (૬) આગમવ્યવહાર, શ્રુતવ્યવ-

હાર, આજ્ઞાવ્યવહાર, ધારણા વ્યવહાર

અને છત્રવ્યવહાર, એ પાંચ વ્યવહાર.

(૭) વ્યવહાર નામે એક ઉદ્દેશન (૮)

વ્યવદેશ, શબ્દપ્રવૃત્તિ. (૯) વિશેષ

પર્યાયેને પ્રાધાન્ય આપી લોકવ્યવહારને

અનુસરનાર સાત નમ્રાનો ત્રીજો નમ્ર.

વચહારફલ્લેષણી. સ્ત્રી० (વચહારફલ્લેષણી) વ્ય-

વહાર-પ્રાયશ્ચિત્ત, તે સમ્બંધી આકર્ષક

કથા, વ્યવહારસૂત્રનું તથા રૂપે વાચન.

વચહારણ. પુ० (વચહારણ) દેતી લેતી કર

નાર, વ્યવહારી

વચહારિ ત્રિ० (વચહારિ) વ્યવહારવાળો,

વ્યવહારોપયોગી

વચહારિષ્ઠ. ત્રિ० (વચહારિષ્ઠ) વ્યવહારને યોગ્ય.

વચેય ત્રિ० (વચેય) દૂર કરેલ.

વસ ત્રિ० (વસ) આધીન, તાબેદાર.

વસંગય ત્રિ० (વસંગય) વસ થયેલું.

વસંત. પુ० (વસંત) વસના ઋતુ. (૨)

ચેત્ર મહિનાનું લોકાત્તર નામ.

વસંતઘ્ર. ત્રિ० (વસંતઘ્ર) વસનઋતુમાં

ઉત્પન્ન થયેલ.

વસંતઠ. પુ० (વસંતઠ) વસનઋતુ.

વસંતમાસ. પુ० (વસંતમાસ) વસનઋતુની

માસ, ફાલ્ગુન તથા ચેત્ર.

વસંતલયા. સ્ત્રી० (વસંતલયા) માધની લતા.

વસદ્. ત્રિ० (વસદ્) વિષય પરતંત્ર થઈ

પીડાએલ, ઇદિયને વસ થઈ પીડાવો.

વસદ્મરણ ન० (વસદ્મરણ) ઇદિયને વસ

થઈ પતંગીયાની પેઠે મરણ નિપજો તે;

એક પ્રકારનું બાળમરણ.

વસણ. પુ० (વસણ) અડકોશ, મુંવાળીયા.

વસણ. ન० (વસણ) કપડા; દુઃખ, આફત.

વસણ. ન० (વસણ) હુમકુ; કપડું; વસ્ત્ર.

વસતિ. સ્ત્રી० (વસતિ) મકાન; નિવાસસ્થાન.

વસમ પુ० (વસમ) બળદ. (૨) ત્રિ० ઉત્તમ;

શ્રેષ્ઠ; સમર્થ; ગીતાર્થ.

વસમપુચ્છિયં ન० (વસમપુચ્છિયં) બળ-

દના પુચ્છની સાથે બાધીને શિક્ષા

કરવી તે.

વસમવાહણ પુ० (વસમવાહણ) બળદનું જેને

વાહન છે તે બીજા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

વસમવીહિ. સ્ત્રી० (વસમવીહિ) શુક્રઅંબની

વૃષભ વીધિ-ગતિ વિશેષ.

વસમાણુજાત્ર પુ० (વસમાણુજાત્ર) વૃષભાકારે-

બળદને આકારે સૂર્ય, ચંદ્ર અને નક્ષત્રોનો

યોગ થાય તે.

વસવત્તિ. ત્રિ० (વસવત્તિ) ઇદિયને વસ

કરનાર. (૨) પરવસ થયેલ.

વસદ્. પુ० (વસદ્) બળદ (૨) એક અહો-

રાત્રના ત્રીસ મુહૂર્તમાના અહાવીસમાં

મુહૂર્તનું નામ. (૩) ઋષભદેવ સ્વામીનું

લાજન.

વસદ્પુચ્છય. ન० (વસદ્પુચ્છય) બળદને

પુઠો બાધીને ક્રોધને સમન કરવી તે.

વસહવાહણ. પુ० (વસહવાહણ) જેનું વાહન

બળદ છે તે-ઈશાનેન્દ્ર, બીજા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

વહામ્. } વિ. (વચક) વધ કરનાર; ખુની
વહક }

વહમ વિ. (વ્યયક) પીડા કરનાર.

વહમ ન. (વહન) ચાન-આહુ, રથ, સઘમ
પગેરે (૨) ઉપાડતુ, લઈ જતુ. (૩)
યાનપાત્ર; વહાણ, નાવો વગેરે

વહણ. ન. } (વ્યયન) મારતુ, વધ
વહણા. સ્ત્રી. } કરવો.

વહાવહ. વિ. (વ્યવહ) પ્રાણી વધતો રસ્તો
ખતાવનાર.

વહિત. વિ. (વ્યવહિત) અવધારી ભેંધણ.

વહિય. વિ. (વ્યવિત) શબ્દ પ્રદારથી વ્યથા
પામેય.

વહુવર. પુ. (વહુવર) વહુ અને વર. સ્ત્રી
અને પતિ.

વહ. સ્ત્રી. (વહુ) વહુ; ધણીયાણી, પરણેલી
સ્ત્રી. (૨) નવોડા સ્ત્રીની પેઠે મન્નક
નમાવી કાઉસગ કરવાથી લાગતો એક
દોષ.

વા મ. (વા) અથવા, વહા. (૨) અને,
સમુચ્ચય.

વાહ. વિ. (વાહિ) વાહી, વાહ કરનાર.

વાહમ્. વિ. (વાહિક) વચન સમધી, વાણી
સમધી.

વાહમ્. ન. (વાહિ) વાહિન વગાડવાની
કળી.

વાહમ્. સ્ત્રી. (વાહિક) રીંગણી, શાક
વનસ્પતિની એક જાત

વાહસ. ન. (વાહિ) વાહન, તત, નિતત,
ધન અને શુધિર એ ચાર જાતના વા-
હમાનું ગમે તે એક.

વાહસ. વિ. (વ્યાહિ) ધણુ દહ. (૨) વાકુ-
(૩) એણુ અધિકુ એણવુ

વાહસવર ન. (વ્યાહિસવર) હોય ને
કરતા એણુ અધિકુ એણવુ તે, તાનનો
એક અનિચાર.

વાહ્ય. ન. (વાહિ) બાહ્યવેણુ. (૨) વાગ્ન;
મુદ્દન, નગારાં વગેરે.

વાહ્ય વિ. (વાહિક) વાયુના રોગગ્રાજો.
(૨) પુ. વાયુનો રોગ.

વાહ્ય વિ. (વાહિ) વચાવેલ; શીખવેલ.

વાહ્ય. વિ. (વાહિક) વાહ કરનાર.

વાઝ. પુ. (વાયુ) વાયરો; પવન. (૨)
આસોઆસ. (૩) વાયુકાયના છવ.
(૪) એક અહોરાત્રના ત્રીસ મુહર્તમાના
એથા મુહર્તનું નામ. (૫) સ્વાનિ નક્ષ-
ત્રનો અધિકતા દેવતા. (૬) શકેદ્રના
થોડેસ્વાર લશ્કરનો અધિપતિ.

વાઝમ્. વિ. (વ્યાઝ) ચોળેય; ગોઠ-
વાયેલ.

વાઝકામ્. પુ. (વાયુકામ) વાયુકાય; પવન.

વાઝકામ્. પુ. (વાયુકામિક) વાયુકાયના
છવ.

વાઝકુમાર. પુ. (વાયુકુમાર) જવનપતિ કે-
વતાની નવમી જાતિ.

વાઝકુલિયા. સ્ત્રી. (વાતોક્કલિકા) ધીમે
ધીમે-હેરી હેરીને વાયરો વાય તે.

વાઝકામ્. પુ. (વાયુકામિક) જુઓ "વા-
હિકામ્" શબ્દ.

વાઝકામ્. પુ. (વાયુકામ) જુઓ "વા-
હિકામ્" શબ્દ.

વાઝક. વિ. (વાહન) ઠાકેણુ.

વાઝસર્વાહિસમ. પુ. (વાતોક્કાવતલક) એ
નામનું ત્રીજા એથા દેવલોકનું એક વિ-
માન.

વાઝવેસ પુ. (વાયુવેસ) જેમાથી પવન
આવે તે-જોખ; હવાખારી

વાઝમામ પુ. (વાયુદ્રમામ) વટોળીઓ;
જગપાત.

વાઝમૂઢ પુ. (વાયુમૂઢ) શ્રી મહાવીર સ્વા-
મીના ત્રીજા ગણધરનું નામ

વાડમંડલિયા સ્ત્રી (વાયુમળલિક્ષ) સમુદ્રના
પાણીને મડગાકારે (નમગ) કરનાર
તોફાની પતન

વાડયાય પુ (વાયુકાય) નાયુમાય, પતન
વાડરિય ત્રિ (વાયુરિક) હરણને પાસનાથી
બાધનાર, શિખરી, વાડરી

વાડલ ત્રિ (વ્યાકુલ) આકુળ બારકુળ
વાડલિ પુ (વાલિન્) તોફાની વાડુ,
વટોગીરો

વાડકા સ્ત્રી () એ નામનો
ગુહો

વાકરણ ન (વ્યાકરણ) ઉત્તર, જગમ
વાકુનાસિ પુ (વાકુનાસિ) ઝાડની છાનના
નચ પહેરનાર તાપસનો એક વર્ગ

વાળ પુ (વાલ) ઝાડની તથા-જાન
વાળય ન (વાલ્કય) સણ આદિની છાનનું
સૂત

વાળવનુ સ્ત્રી (વાલ્કવનુ) ઝાડની છાલની
દોરડી

વાળવણ ન (વ્યાવણ) બાકરણશાસ્ત્ર,
ભાષાના નિરમ દર્શનનાર શાસ્ત્ર (૨)
પ્રત્યુત્તર, ખુનામો, જવાબ.

વાળવણી સ્ત્રી (વ્યાવણી) કોઈએ પણ
પૂડેના અર્થનો ખુનાસો આપનાની ભાષા
વાળવિય ત્રિ (વ્યાવ્રિ) ખુનાસો કરેલ
(૨) જગમ આપેન

વાળવ પુ (વાલ્કવ) વહન નચ, ઝાડની
છાનના નચ

વાળવર ત્રિ (વાલ્કવર) વહનનચને
ધારણ કરનાર

વાળવરય પુ (વાલ્કવરય) ઝાડની છા-
લના વચ્ચ

વાળિદિ સ્ત્રી (વાલ્કિ) વાણીરપ સદિ

વાળુરિય ત્રિ (વાલ્કુરિ) નાયુરા-મુગમધન
પાશવડે મુગોને બાધનાર, નાધરી,
શિખરી

વાળુની સ્ત્રી (વ્યાલુની) એ નામની એક
વેન

વાઘાદ્ર ત્રિ (વ્યાઘાત્રિક) વ્યાવાનગમ્ય,
આડખીન-અતરાયથી ઉત્પન્ન થયેલ
વાઘાદ્ર ન (વ્યાઘાત્ર) સિંહ, દાવાનળ
વગેરેનો ઉપદ્રવ થાય ત્યારે સથારો કર-
વામા આવે તે

વાઘાત્ર } પુ (વ્યાઘાત્ર) બાધાત, અત
વાઘાય } રાય, આડખીન.

વાઘાયકર ત્રિ (વ્યાઘાત્રકર) અટકાયત
કરનાર, અતરાય પાડનાર.

વાઝીકરણ પુ (વાઝીકરણ) વીર્ય વધાર
વાનો ઉપાય દર્શનનાર શાસ્ત્ર

વાઙ પુ (વાઙ) વાઙો લતો, પાઙો (૨)
ઘડાની વાઙ

વાઙિ પુ (વાઙિ) ઘડાની વાઙ

વાણપત્ય પુ (વાણપત્ય) મૃદસ્થાશ્રમ પુરો
કરી એકના અથવા સ્ત્રી સહિત વનમા
જઈ મહાઅર્થ પાળવું અને સાસારિક
કાર્યથી નિવૃત્ત થવું તે, આરમાનો ત્રીજો
આશ્રમ (૨) ત્રિ ત્રીજા આશ્રમમા
દાખન થયેલ, વનમા જઈ તપસ્યા
કરનાર

વાણમત્તર પુ (વાણમત્તર) નિઠા લોકમા
રહેનાર દેવોની એક જાત નાણ્યનર
જાનિના દેવતા

વાણમત્તરી સ્ત્રી (વાણમત્તરી) વાણ્યનરની
દેવી વાણ્યનરી

વાણ્યતર પુ (વાણ્યતર) નાણ્યતર
જાનના દેવતા

વાણહ પુ (વાણહ) જોડ, પગરખા,
મગગખા

વાણરસી સ્ત્રી (વાણરસી) મથી, મનારસ

વાણિજ્ય પુ ન (વાણિજ્ય) બાપાર,
રોજગાર (૨) સાન ચર કરણમાનુ જુ
કરણ, ૧૧ કરણમાનુ જુ કરણ

ઘાણિય. પું (ઘણિજ) વાણિયો; વેપારી.
 ઘાણિયણ. પું (ઘણિજ્યક) વ્યાપાર. (૨)
 વ્યાપારી; વાણીઓ.
 ઘાણિયગામ. નં (ઘાણિયગામ) એ નામનું
 એક પ્રાચીન નગર.
 ઘાણી. સ્ત્રી (ઘણી) વાણી; વચન.
 ઘાત પું (ઘાત) વાણ, પવન. (૨) વાણ
 રેણ.
 ઘાતલેખ. પું (ઘાતલેખ) વાણના ખંધ;
 ધનવાત, નમુવાત પગેર.
 ઘાતપલિકલોમા. સ્ત્રી (ઘાતપલિકલોમા) આઠ
 કૃષ્ણરાશ્ત્રમાંની એક.
 ઘાતફલિહા. સ્ત્રી (ઘાતફલિહા) આઠ કૃષ્ણ-
 રાશ્ત્રમાંની એક.
 ઘાતાયણ. નં (ઘાતાયણ) રાવાહ; ગોખ.
 ઘાતિ. નં (ઘાતિ) કૃષ્ણ વિશેષ.
 ઘાતિંગાળી. સ્ત્રી (ઘાતિંગાળી) રીંગણી.
 ઘાતિક. } ત્રિ (ઘાતિક) વાણના રાજ-
 ઘાતિય. } વાણો. (૨) પું વાણનો રાજ.
 ઘાદકર. ત્રિ (ઘાદકર) વાદવિવાદ કરનાર.
 ઘાદિ. ત્રિ (ઘાદિ) વાદવિવાદ કરનાર.
 ઘાખ. પું (ઘાખ) સિંહારી.
 ઘાનર. પું (ઘાનર) વાંદરો; વાનર. (૨)
 એથા તીર્થકરનું ઘાણન.
 ઘાનરિયા. સ્ત્રી (ઘાનરી) વાંદરી.
 ઘાપી. સ્ત્રી (ઘાપી) વાપ.
 ઘાવાહા સ્ત્રી (ઘાવાહા) વિશેષ પીડા.
 ઘામ. ત્રિ (ઘામ) ડાહ્ય; ડાહી બાલુનું. (૨)
 પ્રતિકૂળ; વિપરીત. (૩) પું આર દાય,
 ધનુષ્ય; વામ.
 ઘામવામેણ. ઇ (ઘામવામેણ) ડાહ્યપ્રાપ્ત;
 પ્રતિકૂળમાં પ્રતિકૂળ રીતે.
 ઘામણ. પું (ઘામણ) વામન સંકેત; કુબજથી
 ૧૫૫૨૧૮ લક્ષ્યવાળું સંકેત; ૭ સંકેતમાંનું
 એક. (૨) પાશ્વનાયકના લક્ષ્યનું નામ.
 (૩) ત્રિ વામન; રીંગણો.

ઘામણિયા સ્ત્રી (ઘામણિયા) } રીંગણી ઘા-
 ઘામણી. સ્ત્રી (ઘામણી) } સી.
 ઘામદણ. નં (ઘામદણ) ૫૨૨૫૨ અંગે-આ-
 નેનું મરુતું તે.
 ઘામલોકવાદિ. પું (ઘામલોકવાદિ) વિપ-
 રીનપણે લોકનું સ્વરૂપ કહેનાર.
 ઘામ. સ્ત્રી (ઘામ) ૨૩ મા તીર્થકરની
 માતાનું નામ.
 ઘામાવચ્ચ. પું (ઘામાવચ્ચ) ડાહી બાલુએ
 આવર્તવાણો રાંધ; ડાહો રાંધ.
 ઘામૂઢ. ત્રિ (ઘામૂઢ) વિશેષકરી મૂર્ખ.
 ઘાય. પું (ઘાય) વાદવિવાદ; તકરાર.
 ઘાય. પું (ઘાય) વાણ; પવન. (૨) વાણ-
 કુમાર નામે ભવનપતિ દેવતાની એક
 જાત. (૩) એ નામનું ત્રીજા ચોથા દેવ-
 લોકનું એક વિમાન. (૪) વાતરોગ;
 વાણનો રોગ.
 ઘાય. પું (ઘાય) ગાળી જાણનું પદ;
 વલકલ.
 ઘાયકંત. પું (ઘાયકંત) એ નામનું ત્રીજા
 ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.
 ઘાયકલહ. પું (ઘાયકલહ) વલક ગોત્રની
 શાખા. (૨) ત્રિ તે શાખાનો પુરુષ.
 ઘાયકરણ. પું (ઘાયકરણ) પાણી પિનાનું
 (સંકેત) કરક-ભાજન વિશેષ; એક જાતનો
 ખડો.
 ઘાયલુહ. પું (ઘાયલુહ) એ નામનું ત્રીજા
 ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.
 ઘાયમ. પું (ઘાયમ) ઉપાધાય; શાસ્ત્રની
 વંચાદનાર. (૨) પૂર્વધર; પૂર્વના
 જાણનાર.
 ઘાયજોમ. પું (ઘાયજોમ) વાણીનો મોગ-
 વ્યાપાર.
 ઘાયઝમ્મય. પું (ઘાયઝમ્મય) વાતવચ્ચ
 નામનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક
 વિમાન.

ધાયણ નં (વાલ) વાચુ, કથા કગી
(૨) એક જાતની વનસ્પતિ.

ધાયણાયા. } સ્ત્રી (વાચા) શિષ્યને ગુરુએ
ધાયણા } શાસ્ત્ર વચ્ચાવતુ તે, શાસ્ત્રની

વાચણી, ધર્મધ્યાનનું પ્રથમ આનંદન

ધાયણાગ્રન્થેરામિ પુ. (વાચાન્તેરામિ)
જેને અર્થ સાથે મુન ભણાવવામાં આવ્યા
હોય તેનો શિષ્ય

ધાયણાચરિય. પુ. (વાચનાચર્ય) અર્થસંદિત
મુન ભણાવનાર, નાચનાચર્ય

ધાયણાનંપયા. સ્ત્રી (વાચાનમ્પયા) નાચના-
મપદા, ઉચ્ચ વાચન

ધાયનિસંગ પુ. (વાતનિર્મ) અધીનાયુ જો-
ડવો તે.

ધાયપરિક્ષોમ. પુ. (વાતારિક્ષોમ) જેમાં
વાયુ પશુ હોભ મામે માટે કૃષ્ણરાજનું
એક નામ

ધાયવ્યગ પુ. } (વાતવ્ય) એ નામનું ત્રીજા
ધાયવ્યહ. } એથા દેવલોકનું એક
નિમાન

ધાયકલિદ્ધલોમ પુ. (વાતારિપનામ) વાનુને
ભોગમની પેઠે હોભાવનાર હોવાથી નમ-
સ્કાયનું એક નામ

ધાયકલિદ્ધા સ્ત્રી (વાતારિણા) વાયુની ખા
ધરપ હોવાથી કૃષ્ણરાજનું એક નામ

ધાયમંદલિયા સ્ત્રી } (વાતવ્યલિદ્ધ) વા
ધાયમંદલિયા } વાજોડું મરણી
કારે વાતો વાયુ

ધાયય. પુ. (વાચક) નાચનાર કથા
કરનાર

ધાયરામિ. પુ. (વાચરમિ) જાડની વાચની
દારડી

ધાયજેમ્મ. પુ. (વાતવ્ય) એ નામનું ત્રીજા
એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયવચણ પુ. (વાચરણ) એ નામનું ત્રીજા
ને મા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયવાસિ. નિ. (વલ્કવામિ) વલકવ પ
હેરનાર

ધાયવોજ્ઞ નિ. (વાતવાય) નાયથી ઉડના
ચોગ.

ધાયગા. સ્ત્રી (વાચગા) વામવ્ય ખુણો

ધાયસ. પુ. (વાચમ) કાગડો

ધાયસંજય. નિ. (વાચમજ) વચનની
વનનાવાજો, નાણીનો સમયી

ધાયસપરિમંદલા સ્ત્રી (વાચમપરિમણો)
કે આદિ પક્ષીઓના શબ્દોનું ક્ષવાકન
જાણવાની વિદ્યા

ધાયર્સિંગ પુ. (વાતવ્ય) નાતશુભ નામનું
ત્રીજા એથા દેવલોકનું એક નિમાન.

ધાયસિદ્ધ. પુ. (વાતવિદ્ધ) વાતસિદ્ધ નામનું
ત્રીજા એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાય. સ્ત્રી (વાચ) વાચા-નાણી, વચન

ધાયવિદ્ધ નિ. (વાતવિદ્ધ) અકાચે મુકાઇ
મથેવ

ધાયમ. પુ. (વ્યાયામ) કસરત વ્યાયામ,
ચેલા,

ધાયલિ નિ. (વાચલ) વાચાળ

ધાયારત્ત પુ. (વાતારત્ત) એ નામનું ત્રીજા
એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયુ. પુ. (વયુ) વચન. વાપરો.

ધાયુકુમાર. પુ. (વાયુકુમાર) વાયુકુમાર નામે
ભવનપતિ દેવતાની એક જાન

ધાયુકુમારી સ્ત્રી (વાયુકુમારી) વાયુકુમાર
જાતના ભવનપતિ દેવની દેવી

ધાયુમૂર. પુ. (વાયુમુનિ) મહાવીર પ્રજાના
એક ગણધરનું નામ

ધાર નં (વર) વાગ નામે એથી નગનો
વરકાચો (૨) વખત ગર્ભ (૩)
દાનો થકો

ધારંગ પુ. (વરંગ) અરિમાનો દાથો

ધારંધારંગ મં. (વરંગ) વા.વાગ, પુન
પુન (૨) પેનપેનાનો વારો દોષ ત્યારે,

વારક. પું } (વારક) માટલી; માટલો.
વારણ. } (૨) ત્રિં બલ અટકા-

વનાર; બૂલ સુધારનાર.

વારહિષ્ઠ. નં () લાલ વસ્ત્ર.

વારણ. પું (વારણ) દાથી. (૨) નં અટ-
કાવયુ.

વારય. ત્રિં (વારક) અશુદ્ધ પાઠ કરનારને
રોકનાર.

વારવિલયા' સ્ત્રીં (વારવિલયા) વેશ્યા, રૂડી.

વારાહ. પું (વરાહ) સુવિધિનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૨) છઠ્ઠા બળદે.
વના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ.

વારિ. નં (વારિ) પાણી; જળ.

વારિજ. પું () પરણવાની ક્રિયા;
લમક્રિયા.

વારિત ત્રિં } (વારિત) નિવારેલું; નિષેધેલું.
વારિય. }

વારિસેણ. પું (વારિસે) જન્મહીનના ઐર-
વતક્ષેત્રમાં આહુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
ચોવીસમા તીર્થકર. (૨) અહ્યુતરોવવાધ
સૂત્રના પ્રથમ વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) શ્રેણીક રાગની ધારણી
રાણીનો પુત્ર.

વારિસેયા. સ્ત્રીં (વારિસે) વારિયેણ ના-
મની શાશ્વતી જિનપ્રતિમા. (૨) ઉર્ધ્વ-
લોકવાસી આઠ દિશાકુમારીમાની સાતમી.
(૩) એ નામની એક નદી કે જે મેરૂની
ઉત્તરે રક્તવતી નદીને મળે છે.

વારણ. ત્રિં (વારણ) આદ્રા, મૂળ આદિ
નક્ષત્રોમાં થયેલ પવન સંબંધી ઉત્પાત
કે જે આવતા વર્ષની શુભ નિશાની રૂપે
મનાય છે. (૨) વરણ સમુદ્રના દેવતાનું
નામ. (૩) વારણ નામનો સમુદ્ર. (૪)
પંદરમા મુહૂર્તનું નામ.

વારણિક. પું (વારણિક) વરણ સમુ-
દ્ર દેવતાનું નામ.

વારણી. સ્ત્રીં (વારણી) નવમા તીર્થકરની
મુખ્ય સાધ્વી. (૨) મદિરા; દાર. (૩)
પશ્ચિમ દિશા. (૪) ઉત્તર દિશાના રથક
પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની ચોથી.

વારણોદધ. પું } (વારણોદક) જેનું પાણી
વારણોદગ. નં } મદિરા સરખુ છે તે
સમુદ્ર.

વાલ. પું (વ્યાલ) સર્પ. (૨) જંગલી દિ-
સકે પ્રાણી; વાધ વગેરે.

વાલ. પું નં (વાલ) વાળ; કેશ. (૨)
કાર્યપ જોત્રની શાખા. (૩) ત્રિં તે
શાખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરૂષ.

વાલગ. પું (વ્યાલક) સર્પ.

વાલગ. પું (વાલક) સુગરીનો માળો. (૨)
વાળની બનાવેલી માળણી; ધરણી.

વાલગ. પું નં (વાલાગ) આઠ રથરેણુ
પ્રમાણે દેવકુર, ઉત્તરકુરક્ષેત્રના જુગલી-
યાના વાળનો અગ્રભાગ.

વાલગપોદયા. સ્ત્રીં (વાલાગપોતિ) તળા-
વની અદર દવા ખાવાને બાધેલ મહેલ;
હવામહેલ.

વાલપુચ્છ. પું (વાલપુચ્છ) ચામર.

વાલવંધ. પું (વાલવધ) વાળ-કેશ બાંધવા
તે; અષોડો.

વાલય. નં (વાલય) પશુઓના વાળથી
ઉત્પન્ન થતું સૂત્ર.

વાલવીચણ. નં (વાલવ્યજન) ચેમરી; ચા-
મર. (૨) પખો. (૩) મોરના પીઠાનું
વીજણ.

વાલવીચણિયા. સ્ત્રીં (વ્યાલવ્યજનિકા) } ચમ
વાલવીચણી. સ્ત્રીં (વાલવ્યજની) } રી (૨)
વીજણ.

વાલિ. પું (વાલિ) વાળ-રવાટાવાળું જા-
નવર.

વાલિહાણ. પું (વાલધાન) વાળને ધારણ
કરનાર પુછ્ક.

વાલુ. પુ. (વાલુ) નજ જેતી રેતી બનાવી
તેમા નારકીને દુઃખ આપનાર પરમા
ધામીની એક જાત

વાલુક ન. (વાલુક) ચીલકુ

વાલુકો. સ્ત્રી. (વાલુકી) કાકડી, વનસ્પતિ
વિશેષ

વાલુપ. પુ. (વાલુપ) ભઠ્ઠીમા ચણા જે
તેમા નાખીને જેતીમા એકનાર પરમા
ધામી; પંદર જાતના પરમાધામીમાનો
એક (૨) રેતી, વેણુ.

વાલુવપ્પમા. } સ્ત્રી. (વાલુવપ્પમા) ત્રીજી
વાલુવપ્પમા } નરક, ત્રીજી નરકની પૃથ્વી
વાલુયા. સ્ત્રી. (વાલુયા) વેણુ રેતી

વાલુયામા. સ્ત્રી. (વાલુયામા) વાતકા
નામે ત્રીજી નરકની પૃથ્વી

વારડા ત્રિ. (વ્યારડા) પ્રવૃત્તિ થએન, વ્યા-
પાકયુક્ત

વારગણ ત્રિ. (વ્યારગણ) વણુસી મએયુ.
નાશ પામેન (૨) વ્યામ થયેયુ, ભરેયુ
(૩) સમકિનથી બહુ થએન જમાનિ
આત્મી પેઠે નિદ્રા થઇ ગયેન

વારગણસંયા. સ્ત્રી. (વ્યારગણસંયા) રેમથી
નષ્ટ થયેન મર્ણાશયવાળી

વારત્તિ સ્ત્રી. (વ્યારત્તિ) દિમાથી નિષ્ક્રિય
પામતી તે (૨) દુઃખની માન (૩)
શુનનાશક થયેયુન.

વારવહારિકા. ત્રિ. (વ્યારવહારિકા) ન્યારવાર
મગન-પી, ન્યારવારમા આવવા યોગ્ય
વારવહારિકા. પુ. (વ્યારવહારિકા) વ્યાર
વાન-નય સાન નયમાના નેયમ, સમય
ન્યારવાર મ્યારે યજુમ્યાર એ માર નય

વારવહાર. ત્રિ. (વ્યારવહાર) નષ્ટ કરેય

વારવાર. પુ. (વ્યારવાર) ઉદ્યોગ, કામકાજ
(૨) પ્રવૃત્તિ, ચેટા

વારિ. ત્રિ. (વ્યારિ) વ્યામ, વાતક

વારિત્તિ સ્ત્રી. (વ્યારિત્તિ) વિનાશ, અન.

વારિહસોયા સ્ત્રી. (વ્યારિહસોયા) વાના-
દિથી ગતિ રહિત મર્ણાશયવાળી

વારિય. ત્રિ. (વ્યારિય) વાવેયુ

વારિયા સ્ત્રી. (વ્યારિયા) જે એકવાર
વાનવાથી ઉગે તે કૃષિ

વારી સ્ત્રી. (વ્યારી) વાન, ફૂલો

વાસ. પુ. (વામ) નિવાસ, રહેઠાણ (૨)
વસતુ, નિવાસ કરવો (૩) મધ, વાસ, કોકે,
પુટ નગેરે મુગધી દ્રવ્ય

વાસ પુ. (વામ) વસ્ત્ર, કપડુ.

વાસ. પુ. ન. (વાસ) વડે, સાથ, સનસન
(૨) નગસાદ પડે તે (૩) કર્મભૂમિ, અ-
કર્મભૂમિના ભગત આદિ ક્ષેત્ર

વાસતિયા. સ્ત્રી. (વામતિયા) વાસની લતા,
માધરી વેવ

વાસતી. સ્ત્રી. (વામતી) વાસની લતા. (૨)
વાસતીનુ ફૂલ

વાસકાલ પુ. (વાસકાલ) ચોમાસુ. વર્ષાકાળ.

વાસગ પુ. (વાસક) એકદિવ જીવતી
એક જાત

વાસગર ન. (વાસગર) શયન ધર (૨)
ફૂલ અત્તર વગેરેની મુગધથી વ્યાપ્ત ધર

વાસગા. સ્ત્રી. (વાસગા) ભારના, સરકાર

વાસણિકા ત્રિ. (વામણીય) વામવા યોગ્ય
વસ્તુ.

વામત્તાણ ન. (વામત્તાણ) વગમાથી બનાવી
નકે તેવુ વસ્ત્ર, લેખકનોથ જેવુ વસ્ત્ર

વામધર પુ. (વામધર) ભગત આદિ ક્ષેત્રની
મર્ણાશયના પરત (૨) નરમા

વામમરગ ન. (વામમર) શયનધર.

વામમ. ન. (વામમ) વસ્ત્ર પુગડુ

વામમયા સ્ત્રી. (વામમયા) નો વડેની કોમી

વામનહર. ન. (વામનહર) નદીના પડ

વાસહર પુ. (વાસહર) વાન-ક્ષેત્રની મીમા
આપનાર પર્વત (૨) વાંધર નામે કૌપ
તથા સમુદ્ર

વારક. પુ. } (વારક) માટલી; માટલો.
વારમ } (૨) ત્રિ. બલ અટકા-
વના; ભૂલ સુધારનાર.

વારકિષ્ણ. ન. () લાલ વસ્ત્ર.

વારણ. પુ. (વારણ) હાથી. (૨) ન. અટ-
કાવવું.

વારણ. ત્રિ. (વારક) અશુદ્ધ પાક કરનારને
રોકનાર.

વારકિલયા. સ્ત્રી. (વારકિલતા) વેશ્યા, રડી.

વારાહ. પુ. (વરાહ) સુવિધિનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ મણ્ડપરનું નામ. (૨) છટ્ટા બળદે.
વના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ

વારિ. ન. (વારિ) પાણી; જળ.

વારિજ. પુ. () પરણવાની હિયા;
લમકિયા.

વારિત. ત્રિ. } (વારિત) નિવારેલું; નિષેધેલું.
વારિય. }

વારિસેણ. પું. (વારિસે) જન્મસૂત્રના ઔર-
વતક્ષેત્રમાં આણુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
ચોવીસમા તીર્થકર. (૨) અણુતરેવવાઇ
શરના પ્રથમ વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) શ્રેણીક રાગની ધારણી
રાણીનો પુત્ર.

વારિસેણા. સ્ત્રી. (વારિસેણ) વારિયેણ ના-
મની શાશ્વતી જિનપ્રતિમા. (૨) ઉર્ધ્વ-
લોકવાસી આઠ દિશાકુમારીમાંની સાતમી.
(૩) એ નામની એક નદી કે જે મેરૂની
ઉત્તરે રક્તવતી નદીને મળે છે.

વારણ. ત્રિ. (વારણ) આદ્રા, મૂળ આદિ
નક્ષત્રોમાં થયેલ પવન સંબંધી ઉત્પાત
કે જે આવતા વર્ષની શુભ નિશાની રૂપે
મનાય છે. (૨) વરણ સમુદ્રના દેવતાનું
નામ. (૩) વારણ નામનો સસુદ્ર. (૪)
પંદરમા સુહર્તનું નામ.

વારુશિકંત. પુ. (વારુશિકાન્ત) વરણ સસુ-
દ્રના દેવતાનું નામ.

વારુણી. સ્ત્રી. (વારુણી) નવમા તીર્થકરની
મુખ્ય સાધ્વી. (૨) મદિરા; દાર. (૩)
પશ્ચિમ દિશા. (૪) ઉત્તર દિશાના રથક
પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માંની ચોથી.

વારુણોદય. પું. } (વારુણોદય) જેનું પાણી
વારુણોદય. ન. } મદિરા સરખું છે તે
સમુદ્ર.

વાજ. પું. (વ્યાલ) સર્પ. (૨) જંગલી હિં-
સકે પ્રાણી; વાઘ વગેરે.

વાજ. પું. ન. (વાલ) વાળ; કેશ. (૨)
કશ્યપ ગોત્રની શાખા. (૩) ત્રિ. તે
શાખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ.

વાજમ. પું. (વ્યાલક) સર્પ.

વાજમ. પું. (વાલક) સુગરીનો માથો. (૨)
વાળની બનાવેલી માળણી; ધરણી.

વાજમ. પું. ન. (વાલામ) આઠ રથરેણુ
પ્રમાણે દેવકુર, ઉત્તરકુરુક્ષેત્રના ભુગલી-
યાના વાળનો અગ્રભાગ.

વાલમવોદ્યા. સ્ત્રી. (વાલામવોદ્યા) તળા-
વની અંદર દયા ખાવાને બાધિસ મહેલ;
હવામહેલ.

વાલપુચ્છ. પું. (વાલપુચ્છ) ચામર.

વાલવંધ. પુ. (વાલવંધ) વાળ-કેશ બાંધવા
તે; અંગોડો.

વાલવ. ન. (વાલવ) પશુઓના વાળથી
ઉત્પન્ન થતું સત્ર.

વાલવીયણ. ન. (વાલવ્યજન) ગોમરૂંઠ; ચા-
મર. (૨) પખો. (૩) મોરના પીછાનું
વીજણ.

વાલવીયણિયા. સ્ત્રી. (વાલવ્યજનિકા) } એમ
વાલવીયણી. સ્ત્રી. (વાલવ્યજની) } રી (૨)
વીજણો.

વાલિ. પુ. (વાલિ) વાળ-રૂવાટાવાળું જા-
નવર

વાલિહાસ્ય. પુ. (વાલધાન) વાળને ધારણ
કરનાર પુ.

વાલુ પુ (વાડ) રજ જેની રેતી બનાવી
તેમા નારકીને દુ ખ આપનાર પરમા
ધામીની એક જાત

વાયુક નં (વાલુક) ત્રીજુ

વાયુકી સ્ત્રી (વાલુકી) મકડી વનખનિ
નિજે

વાલુપ પુ (વાલુક) ભૂમા ચણા શેકે
તેમ નારકીને રેતીમા શેકનાર પરમા
ધામી, પદર જાતના પરમાધામીમાનો
એ (૨) રેતી વેળુ

વાલુચપ્પમા } સ્ત્રી (વાલુકપ્રમા) ત્રીજી
વાલુચપ્પમા } નરક ત્રીજી નરકની પૃથ્વી
વાલુચા સ્ત્રી (વાલુકા) વેળુ રેતી

વાલુચામા સ્ત્રી (વાલુકામા) વાનકાલા
નામે ત્રીજી નરકની પૃથ્વી

વાવડ ત્રિ (વ્યાવૃત) મૃત્ત થએન, વ્યા
પારનુકન

વાવણ ત્રિ (વ્યાવન) વણસી ગએલુ
નાશ પામેન (૨) વ્યાપ થયેનુ ભરેલુ
(૩) સમકિતથી ભ્રમ થએન જમાનિ
આદિની પેઠે નિહન થઇ ગયન

વાવણસોયા સ્ત્રી (વ્યાવજ્યોત્તમ) રેગથી
નદ થયન ગર્ભાશયવાળી

વાવણ સ્ત્રી (વ્યાવણ) સિદ્ધિ નિષ્ઠિત
પામવી તે (૨) દુ ખની નાન (૩)
શુભનાશક મૈયુન

વાવણારિષ્ટ ત્રિ (વ્યાવણારિક) વ્યવહાર
સમ થી વ્યવહારમા આવના યોગ્ય

વાવણારિયણ પુ (વ્યાવણારિક) વ્યવ
હારનય સાન નયમાના નૈયમ સમ્રલ
વ્યવહાર અને નયુસત્ર એ ચાર નય

વાવણારિ ત્રિ (વ્યાવણારિક) નદ કરેન

વાવાર પુ (વ્યાવાર) ઉલ્લેખ મમકાજ
(૨) મૃત્તિ ચેષ્ટા

વાવિ ત્રિ (વ્યાવિ) વ્યાપ વ્યાપ

વાવિત્તિ સ્ત્રી (વ્યાવિત્તિ) નિનાશ અત

વાવિદ્વસોયા સ્ત્રી (વ્યાવિદ્વસોત્તમ) વાના
દિથી શક્તિ રહિત ગર્ભાશયવાળી

વાવિય ત્રિ (વ્યાવિય) વાવેલુ

વાવિયા સ્ત્રી (વ્યાવિયા) જે એકનાર
વા થાથી ઉગે તે કૃષિ

વાવી સ્ત્રી (વ્યાવી) વાન કૂચે

વાસ પુ (વ્યાસ) નિનાસ રહેલા (૨)
વસતુ નિનાસ કરચે (૩) ગધ નાસ કોકે,
પુ વગેરે સુગંધી દ્રવ્ય

વાસ પુ (વ્યાસ) વચ્ચ કંપકુ

વાસ પુ નં (વ્યા) વધ સાન સનસર
(૨) વરસાદ પડે તે (૩) કર્મભૂમિ અ
કર્મભૂમિના ભરત આદિ ક્ષેત્ર

વાસતિયા સ્ત્રી (વ્યાસતિયા) વાસતી લતા
માધની વેલ

વાસતી સ્ત્રી (વ્યાસતી) વાસતી લતા (૨)
વાસતીનુ ફૂલ

વાસકાલ પુ (વ્યાકાલ) ચોમાસુ વર્ષાકાળ

વાસકા પુ (વ્યાકા) એકદિવસ જીવની
એક જાત

વાસકર નં (વ્યાકર) શયન ધર (૨)
ફૂલ અત્તર વગેરેની સુગંધથી વ્યાપ ધર

વાસકા સ્ત્રી (વ્યાકા) ભાવના સરકાર

વાસકાલ ત્રિ (વ્યાકાલ) વાસકા યોગ્ય
સ્તુ

વાસકાલ નં (વ્યાકાલ) વરસાદથી બચાવી
શેકે તેવુ વચ્ચ લેધરકોથ જેવુ વચ્ચ

વાસકર પુ (વ્યાકર) ભરત આદિ ક્ષેત્રની
મર્યાદા મરનાર પર્વત (૨) વરસાદ

વાસકાલ નં (વ્યાકાલ) શયનવર

વાસકા નં (વ્યાકા) વચ્ચ ત્રીજુ

વાસકા સ્ત્રી (વ્યાકા) મો વર્તની ડોસી

વાસકર નં (વ્યાકર) રેતીના ધર

વાસકર પુ (વ્યાકર) વર્ત-ક્ષેત્રની સીમા
બાધનાર પર્વત (૨) વર્તધર નામે દ્વીપ
તથા સમુ

વાસહરપચ્ચ પુ. (વર્ષાપર્વ) ક્ષેત્રની સીમા
આમનાર પરીત, દિગ્વત વગેરે

વાસા સી. (વર્ષા) ચોમાસુ, વર્ષાનુસુ
(૨) ગ્રંથિ. ૧૨સા. (૩) બેદ્રિયનાજો
છપ

વાસાણિય સી. (વાસાનિદ) એક જાનની
વનરપતિ

વાસારત્ત. ન. (વર્ષાત) વર્ષાનુ ચોમાસુ
વાસારત્તમ ત્રિ. (વર્ષાત) વર્ષાનુસુ
ઉત્પન્ન થયેન

વાસાનાસ પુ. (વર્ષાનાસ) ચોમાસુ વર્ષા-
કાળ.

વાસિ. ત્રિ. (વાસિ) વસનાર, રહેનાર

વાસિદ્ધિમા. સી. (વાસિદ્ધિકા) વાસિ-
ગણિ નામના અનાથ દેશમાં જન્મેની
દાસી

વાસિદ્ધ પુ. (વાસિદ્ધ) ત્રિશયા રા. પુત્ર
ગોત્ર (૨) પુનર્વસુનક્ષત્રનુ ગોત્ર

વાસિદ્ધી સી. (વાસિદ્ધી) વસિદ્ધ ગોત્રમાં
ઉત્પન્ન થયેની સ્ત્રી.

વાસિની સી. (વાસિની) નિવાસ કરનારી,
વસનારી

વાસિત્તાર. ત્રિ. (વર્ષિત) નરસનાર, મેવ.

વાસિય ત્રિ. (વાસિય) સુગંધી કરેલું,
પુશ્પોપકૃત બનાવેલું (૨) આયત્રા
દિવસનુ વાસી (૩) વસેન, રહેન

વાસી. સી. (વાસી) વાસલો કરસી

વાસીચંદ્રકવ્ય ત્રિ. (વાસીચંદ્રકવ્ય)
કાષ્ઠ વાસલાથી છેદે અને કાષ્ઠ ચંદ્રનથી
લેપ કરે તો પણ ગન્ને તરફ સમભાવ
રાખનાર

વાસીમુદ પુ. (વાસીમુદ) બેદ્રિય છવની
એક જાન

વાસીસગ પુ. (વાસીસગ) સુગમ

વાસુદેવ પુ. (વાસુદેવ) નસુદેનજના પુત્ર
કૃષ્ણ વાસુદેવ (૨) અઠનાર્તી કરતા અરધ
ખગ ધરનાર ત્રણ ખણનો રાજા.

વાસુપુજ્ઞ. પુ. (વાસુપૂજ્ય) વાસુપૂજ્ય નામના
બારમાં તીર્થંકર

વાહ. પુ. (વાહ) બાર, બોળે. (૨) પાલખી
વગેરે વાહન (૩) આક્રમે આક્રમ અથવા
આક્ર ઉત્કૃષ્ટ કુબંધમાં માન વિશેષ
(૪) ગાડાબેડુ

વાહ. પુ. (વ્યાહ) ચિદાગી

વાહણ ન. (વાહન) ગાડી, રથ, ઘોડા, વગેરે
સ્વારી (૨) નીચ તીર્થંકરના ત્રીજા પૂર્વ-
જાનનુ નામ

વાહણમણ. ન. (વાહણમણ) સ્વારીમાં બેસી
જતુ તે

વાહણ સી. (વ્યાહ) પગરખા, મોઝડી
બેડા.

વાહણીય. ત્રિ. (વાહનીય) વહન કરવા યો-
ગ્ય, ઉપાડવા યોગ્ય

વાહ્ય પુ. (વાહક) ઘોડાનો શિક્ષક, ઘોડાને
દમનાર (૨) ઘોડેનાર (૩) પાણીનો
પ્રવાહ.

વાહરણ ન. (વ્યાહરણ) બોળતુ તે

વાહિ. પુ. (વ્યાધિ) વ્યાધિ પીડા, રોગ.

વાહિગિયા. સી. (વાહિનિકા) વાહન, પાલખી
વગેરે

વાહિત્ત ત્રિ. (વ્યાહત) બોનાવેલ

વાહિમ ત્રિ. (વાહા) વહન કરવા યોગ્ય,
ગાડીમાં બેડના યોગ્ય

વાહિય. ત્રિ. (વ્યાધિક) રોગી

વિ. (વ્રિ) વળ સમુચ્ચય (૨) સભા
વના.

વિ. ત્રિ. (દ્વિ) બે

વિગ્ર ન. (દ્વિ) બેદ્રિયગતિ નામકર્મ
કે જેના ઉપરથી જીવ બેદ્રિયપણુ
પામે છે

વિગ્રંતકારક. ત્રિ. (વ્યગ્રંતકારક) વિશેષપણે
કર્મનો અર્થ કરનાર અતદ્વિયાનો કરનાર

વિશ્વદ્ર. વિ. (વ્યાજ) વ્યાજરૂપિ પામેલ;
નિવૃત્ત થયેલ.

વિશ્વદ્ર. વિ. (વિશ્વ) વિશાળ; મહીર.

વિશ્વદ્ર. વિ. (વિશ્વ) વિશાળ પામેલ;
રૂપાતર થયેલ, અચિત્ત થયેલ.

વિશ્વદ્ર. ન. (વિશ્વદ્રાવ્ય) અચિત્ત પાણી.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વદ્રાવ્ય) નિકટ-
પ્રગટ-દેવસે બેઠાન કરનાર; રાત્રે નહીં
ખાનાર.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વિશ્વદ્રાવ્ય) હરિવાસ
ક્ષેત્રનો એક વાટલો પૈતાલ્ય પર્વત.

વિશ્વદ્ર. પુ. (વ્યક્ત) મહાવીર સ્વામીના
૧૧ ગણધરમાના એક ગણધરનું નામ.

વિશ્વદ્ર. પુ. (વિશ્વ) ધાન્ય વગેરેની
નીપજ.

વિશ્વદ્ર. પુ. (વિશ્વ) ખાડો (૨) વીરડો.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) વિશાળ પામેલ,
ખીસેલ.

વિશ્વદ્ર. પુ. (વિશ્વ) શ્વાસિક પદાર્થનો
વિચાર. (૨) રૂડિલે જતુ, જમ્ય જતુ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વદ્રાવ્ય) હડિય માગાની
ભૂમિ, જમ્ય જમ્યાની જમ્યા.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વિશ્વ) સમ્પ્રદાય, સાગનો
સમય.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વિશ્વ) મહાશુક દેવ-
લોકનું વિચાર્યત નામનું એક વિમાન.

(૨) વિશ્વદ્રાવ્ય જમ્ય વ્યારમા દ્રષ્ટિસાદ અગ્નિ
શ્રીમ્ વિશ્વદ્રાવ્ય સુત્રનો ૧૫ મો ભેદ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વ્યાજવાત) વ્યાજવા
કરેલ, કથન કરેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વ્યતિક્રાન્ત) વીલી ગયેલ,
એળામી ગયેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વદ્રાવ્ય) સસય,
સદેહ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વદ્રાવ્ય) વિદુષી,
પંડિતા.

વિશ્વદ્રાવ્ય. } વિ. (વિશ્વ) રાજ તરફથી
વિશ્વદ્રાવ્ય. } આપવામાં આવેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) જાણેલ; જાણેરાતમાં
આવેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) ખીલું; ખીમ નખરતું.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વિશ્વ) વિદ્યાન, પંડિત.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વ્યુત્કર્ષ) વ્યાજ, વ્યાજકાંડ,
માન.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વદ્રાવ્ય) વિવિધ કુટુંબ-
તાડનથી થએલી પીઠ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વ્યુત્પત્ત) વિશ્વ ઉદ્ભવ
કરવાને ઉદેશ, અન્યતીર્થિક અથવા મિ-
ત્ર્યાદિ મુદ્દેશ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વ્યુત્પત્ત) રહેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) જમણું.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) રહેલ, જુડુ પડેલ,
વિયોગ પામેલ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વિશ્વ) ધણ, પ્રસુર, વિરતીર્થ
(૨) મેલસાધન, (૩) મોઢાકું. (૪) પુ.
એ નામનો એક પર્વત.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વિશ્વદ્રાવ્ય) મનપર્વ જા-
નનો એક ભેદ કે જે વિશ્વદ્રાવ્ય અન્યના
મનોજન પદાર્થોને ધણા વિશેષજ્ઞા યુક્ત
જાણે.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વ્યુત્કર્ષ) ઉપશમાવતુ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. પુ. (વ્યુત્કર્ષ) સમયથી પતન;
અપ્રતા, (૨) હિંસા.

વિશ્વદ્રાવ્ય. ન. (વૈશ્વ) વૈશ્વ શરીર.

વિશ્વદ્રાવ્ય. ન. (વિશ્વ) ઉત્તર વૈશ્વ
વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વ) શરીર કરતુ (૨) જ્ઞાના
મોઢાકું ૧૫ બનાવવાની રીતિ.

વિશ્વદ્રાવ્ય. સી. (વિશ્વદ્રાવ્ય) એક ૧૫-
માથી નાના મોટા ૧૫ બનાવવાની
રીતિ, વૈશ્વદ્રાવ્ય.

વિશ્વદ્રાવ્ય. વિ. (વૈશ્વ) વૈશ્વશક્તિનત,
વૈશ્વ શરીર બનાવનાર (૨) નં વૈશ્વ
શરીર.

વિઙ્ગિય. ત્રિ० (વૈકલ્પ) જેણે વૈકલ્પ શરીર
બનાવેલું છે તે (૨) નં વૈકલ્પ શરીર
બનાવતું તે

વિઙ્ગિયસમુદાય પુ० (વૈકલ્પસમુદાય)
વૈકલ્પ કે ઉત્તરવૈકલ્પ શરીર બનાવતી
રાખતે છત્ર પ્રદેશનું નિસ્તરતું (દગ્ધ
આકારે થતું) અને વૈકલ્પ શરીરક
નામ કમનો ભોગવટો કરી નિર્જરતું તે

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) પવિત્ર, નિહાળ
વિઙ્ગસમણ નં } (વ્યવસાય) વેદનો
વિઙ્ગસમણવા. સ્ત્રી० } ઉપશમ કરવો તે
નિકાર ટાળવો તે

વિઙ્ગસમિય ત્રિ० (વ્યવસાય) ઉપશમ
પામેલું, દબાવ ગમેલું

વિઙ્ગસરણ નં } (વ્યવસાય) તજવું,
વિઙ્ગસરણવા સ્ત્રી० } છોડવું

વિઙ્ગસત્રિય ત્રિ० (વ્યવસાય) જુઓ 'વિઙ્ગ
સમિય' શબ્દ

વિઙ્ગસિય ત્રિ० () ખેંચેલું

વિઙ્ગસ્સમ પુ० (વ્યવસાય) કાઉસમ બાપાની
તમામ પ્રવૃત્તિને સેવા સ્થિર થતું તે
(૨) દ્રવ્ય ઉપધિ-શરીરશદ્ધિ અને ભાન
ઉપધિ-કાયાદિનો ત્યાગ કરી નિસ્સંગ
થતું તે

વિઙ્ગસંગપટિમા સ્ત્રી० (વ્યવસાય)
અમુક વખત સુધી મહિસંગ કરવાની
પ્રતિજ્ઞા કરવી તે

વિઙ્ગસ્સિત ત્રિ० (વ્યવસાય) અને રીતે
પ્રવર્તવું પોતાના મતથી બંધાયેન,
મતામતી

વિઙ્ગોગ પુ० (વિશેષ) વિરોધ, વિરુદ્ધ છુટ
પડતું

વિઙ્ગોગસમિત ત્રિ० (વ્યવસાય) જાન્ય થયેલ

વિઙ્ગોગસિય ત્રિ० (વ્યવસાય) નાથ પડેન,
જાન્ય થયેન

વિઙ્ગિય પુ० (શબ્દ) નિષ્ઠા

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) વિધ્યાયગ પર્વત
(૨) વિન્ધ નામનો પ્રધાન શિષ્ય

વિઙ્ગગિરિ. પુ० (વિન્ધગિરિ) વિન્ધાચાગ
પર્વત

વિઙ્ગાચલ પુ० (વિન્ધાચલ) વિન્ધ નામનો
પર્વત

વિઙ્ગ નં (વૃત્ત) ડીંટકું, બીટકું
વિઙ્ગલિય નં () નિમિત્તાદિ પ્રમ
શન તે

વિઙ્ગિત સ્ત્રી० (વિનિઙ્ગિત) પોટની

વિઙ્ગ નં (વૃત્ત) સમૂહ, સમ

વિઙ્ગેતાર. ત્રિ० (વેદ) વીંધીને મારનાર,
વીંધનાર

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) વ્યાકુળ

વિઙ્ગિત. સ્ત્રી० (વિનિઙ્ગિત) વીસ (૨) નં
ઉપનાસ સાથે કરના તે

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) કાપન

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) પાછું ધકેલેલું

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) ધણી વિનારના

વિઙ્ગુચા સ્ત્રી० (વિઙ્ગુચા) વિઙ્ગુચ-કર્મણ
ઉત્તર કરતું તે, ટુકડી સ્થિતિની લાગી
અને મન્દ રસનો તીવ્ર રસ કરવો તે

વિઙ્ગુચ. ત્રિ० (વિઙ્ગુચ) ખેંચનાર, આકર્ષણ
કરનાર

વિઙ્ગ. ત્રિ० (વિઙ્ગ) કાપેલું.

વિઙ્ગત્ર ત્રિ० (વિઙ્ગત્ર) કાપનાર, છે-

વિઙ્ગતાર ત્રિ० (વિઙ્ગ) નાર

વિઙ્ગત્યાગ સ્ત્રી० (વિઙ્ગ ત્યાગ) રખાણું
પ્રશસ્ત

વિઙ્ગ. પુ० (વિઙ્ગ) વિઙ્ગ, બેઠ પ્રકાર
(૨) પ્રાસાદ વિશેષ

વિઙ્ગપણ નં (વિઙ્ગપણ) છેન

વિઙ્ગપણા સ્ત્રી० (વિઙ્ગપણ) કપના તં
નિતંક

વિક્રય ત્રિ० (વિઙ્ગ) કુરૂપ, નિકાર પામેન

વિકરાલ. ત્રિં (વિકરાલ) પિશાય જેવો
બીહામણો, ભંડકર.

વિકલ્પ ત્રિં (વિકલ્પ) નિકળ, કળાહીન

વિકસિપ ત્રિં (વિકસિપ) નિકાસ પામેયુ,
ખીનેહુ

વિક્ષા. સ્ત્રીં (વિક્ષા) કુચની, ગપ્પાસપ્પા.
(૨) વિપરીત કથા

વિક્ષાણુજાગ પું (વિક્ષાણુયોગ) અર્થ-
કામના ઉપાય દર્શાવનાર શાસ્ત્ર, વાત્સ્યા
યન, કાકશાસ્ત્ર વગેરે

વિકાર. પું (વિકાર) દોષ, વિમાર

વિકિટ્ટ ત્રિં (વિકિટ્ટ) દૂર રહેન, હેટાનુ

વિક્ષિપ્ત ત્રિં (વિક્ષિપ્ત) ચારે તરફ

વિકિત. ત્રિં () વિખરાએહુ, છુટછુટ

પડેયુ (૨) બામ, ભરપૂર ભરેન

વિકિરણ નં (વિકિરણ) વિખેરી નાખયુ.

વિકુરિય ત્રિં (વિકુરિય) કાપેયુ

વિકુવિય ત્રિં () વેકિય રૂપ બ-

નાવેત

વિકુન્નતા સ્ત્રીં () વેકિય શકિતહારા

મથના કરતી તે

વિકુલ્પ પું (વિકુલ્પ) વાપ, એક જાતનુ

ધાસ

વિકોનણ. નં (વિકોનણ) ફેનાવો થવો,

ઉભરાનયુ

વિકોસિપ ત્રિં (વિકોસિપ) આન બહાર

કરેહ

વિક્રંત ત્રિં (વિક્રાન્ત) પગકમી-મળવાનુ

(૨) પ્રસિદ્ધ

વિક્રંતિ સ્ત્રીં (વિક્રન્તિ) પરાક્રમ

વિક્રમ પું (વિક્રમ) પતક્રમ, પુરુષાર્થ

વિક્રમ પું (વિક્રમ) વેચયુ, વિક્રમ

કરવો

વિક્રેપાર ત્રિં (વિક્રેપ) નિકન કરનાર

વેચનાર

વિક્રંત પું (વિક્રમ) પહોળાઈ, વિસ્તાર

વિક્ષાય. ત્રિં (વિક્ષાય) પ્રસિદ્ધ, જગ-
બાહેર

વિક્ષિપ્ત ત્રિં (વિક્ષિપ્ત) વિખેરેહુ

વિક્ષિપ્ત. સ્ત્રીં (વિક્ષિપ્ત) પડિવેહયુ

કરતી વખતે પડિવેહા વચ્ચે પડિવેહા

વગરના વચ્ચેમા ફેકી દેયુ તે, પડિવેહ

જુના એક દોડનું નામ

વિક્ષિરિય ત્રિં (વિક્ષિરિય) જુઓ "વિકિ

રુણ" શબ્દ

વિક્ષિરણ. નં (વિક્ષેપણ) વીંખયુ (૨)

મિથ્યાદિને મિથ્યાદિ છોડતી સમક્રિતમા

સ્થાપવો તે, વિનયનો એક પ્રમાર

વિક્ષેપ પું (વિક્ષેપ) મુકયુ (૨) ફેંકયુ

વિક્ષેપણ સ્ત્રીં (વિક્ષેપણ) વિસ્તારનુ

(૨) નિરૂપણ કરયુ તે

વિક્ષેપણી સ્ત્રીં (વિક્ષેપણી) શ્રોતાને

સન્માર્ગમા દોરનારી ચાર પ્રમારની

કથામાની એક

વિગ પું (વિક) વર નાર

વિગા સ્ત્રીં () (વિક્રિતિ) મનોવિમાર (૦)

વિગતિ. સ્ત્રીં () દુધ દહિ વગેરે નિકાર

ઉત્પન્ન કરનાર પદાર્થ

વિગત્તા. ત્રિં (વિક્રંત) પ્રાણીઓની આમડી

ઉતરડનાર.

વિગમ્ય પું (વિક્રમ) પ્રકાર, ભે, અનેકપણુ

(૨) ભગવા, હોય કે ન હોય તે (૩)

બાલિચાર, હેતુનો એક દોષ

વિગમ્યતા સ્ત્રીં (વિક્રમતા) વિશેષ

કદના

વિગમ્ય ત્રિં (વિક્રમ્ય) કદપેહુ, એડી

કદારેહુ

વિગમ્ય ત્રિં (વિક્રમ) ખરામ, રિક્ત-નિકાર

પામેન (૨) વિમાર ઉત્પન્ન કરનાર દૂધ

દહિ વગરે વિગમ્ય

વિગમ્ય ત્રિં (વિગમ) ગમેન, નાશ પામેન

(૨) વિનાનું રહિત

વિગયપમ્સલ. પું (વિગ્નતત્ત) વસ્તુનો અ-
વસ્થાંતરરૂપ વિનાશ ધર્મ.

વિગયસંગ. પું (વિગ્નસંગ) એ નામનો
એક પ્રકાર.

વિગયસંગા. સ્ત્રી (વિગ્નસંગ) નવિનાગતી
વિગ્નપની મુખ્ય નગરી

વિગયલ્લ વિ (વિગ્નલ) ભયકર.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વિસ્ફેલિત; જે ત્રણ
અને ચાર ઇન્દ્રિયવાળા હોયો.

વિગ્નિન્દ્રિય. પું (વિગ્નિન્દ્રિય) એ ઇન્દ્રિય,
ત્રણ ઇન્દ્રિય અને ચાર ઇન્દ્રિયવાળા
હોયો.

વિગ્નહા. સ્ત્રી (વિગ્નહા) કુશળી; ગામગપાટા.

વિગ્નાર. પું (વિગ્નાર) વિકૃતિ; પ્રકૃતિરૂપ
મહાસત્તાની પેટા ભાગ અવાન્તર સત્તા.
(૨) વિકાર.

વિગ્નરિ. વિ (વિગ્નરિ) વિકાર પામવાના
સ્વભાવવાળું.

વિગ્નિચણ. ન (વિગ્નિચ) ત્યાગ કરવો, પ-
રહેવું.

વિગ્નિટ્ટ. ન (વિગ્નિટ્ટ) ઉગ્રતપ (૨) કહિન
માર્ગ. (૩) ત્રિં દૂર રહેવું.

વિગ્નિટ્ટમત્તિય. વિ (વિગ્નિટ્ટમત્તિય) ત્રણ
ઉપવાસથી વધારે તપ કરનાર.

વિગ્નુણ. વિ (વિગ્નુણ) ગુણથી રહિત.

વિગ્નુલ્લક્ષા. સ્ત્રી () વૈકલ્પિક શ-
કિતી વૈકલ્પિક બનાવવું તે.

વિગ્ન. વિ (વિગ્ન) ચિત્તની અશાંતિવાળો;
ઉદ્વેગ પામેલ.

વિગ્નહ. પું (વિગ્નહ) ત્રસનાડી કે જે લોકના
નીચેના છેડાથી ઉપરના છેડા સુધી એક
રાજ પ્રમાણુ લાંબી પહોળી છે. (૨)
શરીર; દેહ. (૩) કલહ; કળ્થો. (૪)
મૈથુન. (૫) સમાસને છુટા પાડી બના-
વવો તે. (૬) વક્રવતિ અર્થાત-કોઈ જીવ
એક ગતિમાંથી બીજી ગતિમાં જતાં

વાંક ખાંધ વાંટી ગતિએ જાય તે. (૭)
વક્ર-વોંકા આકાર.

વિગ્નહાર. સ્ત્રી (વિગ્નહારિ) એક ગતિમાંથી
બીજી ગતિમાં જતાં જીવ રસ્તામાં વાંક
ખાય તે.

વિગ્નહિય. વિ (વિગ્નહિય) કનકકારી. (૨)
સંધી; સાંધ. (૩) શરીર. (૪) સંક્ષિપ્ત;
નાનું.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વાધ.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વિગ્ન; અતરાય. (૨)
અંતરાયકર્મ.

વિગ્નાય. પું (વિગ્નાય) આધાત; દુઃખ. (૨)
ગુણોની ધાત કરનાર હોવાથી મૈથુનનું
એક નામ.

વિગ્નુટ્ટ. ન (વિગ્નુટ્ટ) ચીસ પાડવી; ભયંકર
અવાજ કરવો. (૨) ગુન્દાની યાદી આપી
ખોલાવવું તે.

વિચારિય. વિ (વિચારિત) વિચારેલું.

વિચિત્ત. વિ (વિચિત્ત) વિચિત્ર; અદ્ભુત.
(૨) અનેક પ્રકારનું. (૩) પું. વેલ્લુદેવ
અને વેલ્લુદાસિ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.
(૪) વિચિત્ર પર્વત. (૫) દક્ષિણ દિ-
શના સુવર્ણકુમારના ખીખ લોકપાળનું
નામ.

વિચિત્તકૂડ. પું (વિચિત્તકૂડ) દેવકુર ક્ષેત્રમાં
નિવસ પર્વતથી ૮૩૪ જોગન અને સા-
તીયા ચાર ભાગ ઉત્તરે સીતા નદીના
પશ્ચિમ કાંઠા ઉપરનો એક પર્વત.

વિચિત્તયમ્સલ. પું (વિચિત્તયમ્સલ) વેલ્લુદેવ
અને વેલ્લુદાસિ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

વિચેલ. વિ (વિચેલ) વસ્ત્ર રહિત, નમ્.

વિચ્છાદ્ય. વિ (વિચ્છાદ્ય) ક્ષત-ધાવલ થયેલ.

વિચ્છાદિય. વિ (વિચ્છાદિય) નાખી
વિચ્છાદિય. } (વિચ્છાદિય) નાખી
દીધેલ. (૨) ભિક્ષુ-
કોને આપેલ; દાન કરેલ.

વિચ્છારિય. વિ (વિચ્છારિત) વિસ્તારેલું.

વિચ્છિન્નરણ ત્રિ० (વિસ્તીર્ણ) પહેાળું: વિ-
સ્તારવાળું; વિશાળ.

વિચ્છિન્નરણ. ત્રિ० (વિચ્છિન્ન) વિઢેદ ગયેલ;
નષ્ટ થયેલ.

વિચ્છિન્ન. ત્રિ० (વિસ્તીર્ણ) જુઓ “ વિ-
ચ્છિન્નરણુ ” શબ્દ.

વિચ્છિન્ન ત્રિ० (વિચ્છિન્ન) ઢેદાઇ ગયેલ.

વિચ્છુ. પું० (શ્વિક) વીંછી.

વિચ્છુક. પું० } (શ્વિક) વીંછી.

વિચ્છુય. }

વિચ્છુર્દ. સ્ત્રી० (શ્વિકી) વીંછીની વિદ્યા;
વીંછી કરવાની કે ઉતારવાની વિદ્યા.

વિજડ. ત્રિ० (વિચ્ચક) છોડી મૂકેલ, તજી
દીધેલ.

વિજય. પું० (વિજય) નિર્ણય.

વિજય. પું० (વિજય) દુશ્મન ઉપર મેળવેલી

જીત. (૨) વિજય નામના જન્મ્યૂદીપના
ભરતખંડમાં થનાર ૨૧ મા તીર્થંકર. (૩)

એકવીસમા તીર્થંકરના પિતા. (૪) આપતી
ચોવીસીના ખીજા બ્રહ્મદ્ર. (૫) ૧૧

મા અકલ્પના પિતા. (૬) ૧૪ મા
તીર્થંકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર મુદ્ગલ.

(૭) જન્મ્યૂદીપનો પૂર્વ દિશાનો દરવાજો.

(૮) ક્ષેત્ર વિશેષ, વિજય. (૯) વિજય
નામે પ્રથમ અનુત્તર વિમાન. (૧૦)

વિજયવિમાનવાસી; પહેલા અનુત્તર
વિમાનના દેવતા. (૧૧) એક અહોરાત્રના

ત્રીશ મુહૂર્તમાંના બારમા અથવા ૧૭
મા મુહૂર્તનું નામ. (૧૨) આસો મહિ-

નાનું લોકાત્તર નામ. (૧૩) વિજય નામે
પવન. (૧૪) વિજય નામનો રાજા.

(૧૫) મહાવીર સ્વામીના સમયમાં
પોલાસપુર નગરનો રાજા. (૧૬) વિજય

નામે રાજ્યક નિવાસી એક ચોરસર-
દાર. (૧૭) કૃષ્ણ વાસુદેવનો વિજય

નામે એક મધદ્રસ્તી-હાથી. (૧૮) વિજય

નામે ક્ષીપ તથા સમુદ્ર. (૧૯) ચન્દ્રપ્રભજીના

યજ્ઞનું નામ. (૨૦) રાજ્યકના નાસંદા
પાત્રમાં રહેનાર એક મુદ્ગલ. (૨૧)

વિજય એવો શબ્દ.

વિજયંત. પું० (વૈજયંત) ખીજું અનુત્તર વિ-
માન. (૨) તે અનુત્તર વિમાનના દેવતા.

વિજયંતી. સ્ત્રી० (વૈજયંતી) અષ્ટમીની
રાત્રીનું નામ.

વિજયધોસ. પું० (વિજયધોપ) જયધોપ
મુનિના મોટા ભાઈ વિજયધોપ નામે

બ્રાહ્મણ.

વિજયચારત્ર. ન० (વિજયચરિત) વિમ્બેદ
ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા

વિભાગ સૂત્રનો ચોથો ભેદ.

વિજયદ્રુસ. પું० (વિજયદ્રુય) સિંહાસન ઉપર
બાંધવાનું વસ્ત્ર.

વિજયદ્વાર. ન० (વિજયદ્વાર) વિજય નામે
જન્મ્યૂદીપનો પૂર્વનો દરવાજો.

વિજયપુર. પું० (વિજયપુર) એ નામનું એક
નગર.

વિજયપુરા. સ્ત્રી० (વિજયપુરી) પદ્મકાવતી
વિજયની મુખ્ય નગરી.

વિજયમહાવિમાણ. ન० (વિજયમહાવિમાન)
વિજય નામે પ્રથમ અનુત્તર વિમાન.

વિજયમિત્ર. પું० (વિજયમિત્ર) વિજયમિત્ર
નામે માણસ.

વિજયવર્ધણ. પું० (વિજયવર્ધન) નન્દિવર્ધન-
પુરના રાજાનું નામ.

વિજયવર્ધમાણ. પું० (વિજયવર્ધમાન) એ
નામનું એક ગામ.

વિજયવેજય. ત્રિ० (વિજયવેજયિક) અતિશય
વિજય જણાવનાર.

વિજયવેજયંતી. સ્ત્રી० (વિજયવેજયંતી) વિજ-
યસચક પતાકા.

વિજયહતિચરણ. ન० (વિજયહતિચરણ)
વિજય નામે દસ્તિરત્ન.

વિજયા. સ્ત્રી (વિજયા) સાતમી સતીનું નામ. (૨) વસ્ત્ર વિજયની મુખ્ય નગરી. (૩) વિજયા-પાત્રમા બળદેવની માતા. (૪) બીજા તીર્થકરની માતા (૫) પાત્રમા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી. (૨૮૧) (૬) પાત્રમા તીર્થકરની પ્રવ્રજ્યા પાવખીનું નામ (૭) મગળઆદિ અઠવાસી મહત્તી અગ્રમહિપી નામ. (૮) પૂર્વદશના રચક પર્વતપર વસનારી આકાશની પાત્રમી દશાક્રમરી. (૯) ઉત્તરના અગ્નિ પર્વતની એક વાવ. (૧૦) વિજયા નામની મીઠાઈ. (૧૧) વસ્ત્રવિજયની મુખ્ય શાળાની (૧૨) જીજ્ઞાસુની વિજયદારના અધિકારતા વિજય નામે દેવતાની શાળાની. (૧૩) નિમળનાથજીની શાસન દેવીનું નામ.

વિજાયિય. ત્રિ (વિજયક) જાણનાર, સમજનાર

વિજિય. ત્રિ (વિજિત) જિતેલું

વિજોગ. પુ (વિયોગ) વિયોગ, વિરહ

વિજ્ઞ ત્રિ (વેચ) અનુભવ કરવા યોગ્ય, જાણના યોગ્ય.

વિજ્ઞ. પુ (વેચ) વેદ

વિજ્ઞ. પુ () જળચર જીવ વિશેષ

વિજ્ઞ ત્રિ (વિદ્વ) વિદ્વાન, પદ્ધિ

વિજ્ઞાચિંતા. સ્ત્રી (વેદચિંતા) વેદવિદ્યા, વેદક શાસ્ત્રની ચિંતા-ચિંતવન

વિજ્ઞાત. પુ (વિજ્ઞ) જાણનાર

વિજ્ઞા સ્ત્રી (વિજ્ઞ) શાસ્ત્રોપશ્રવન, કળા. (૨) રોગને સમાવનાર મત્રવિદ્યા. (૩) દેવી અધિષ્ઠિત સાધન સહિત અક્ષર પદ્ધિ (૪) ઉપાયણના ૧૬ દોષમાનો બારમો દોષ. (૫) સુભગાકર આદિ ૪૦ વિદ્યામાની ગમે તે એક.

વિજ્ઞાચરણવિદિષ્ઠ્ય પુ (વિજ્ઞાચરણવિદિષ્ઠ્ય) ૨૯ ઉત્કર્ષિત સત્રમાનું ૧૯ મું સત્ર

વિજ્ઞાચારણ પુ (વિજ્ઞાચરણ) વિદ્યાચારણ મુનિ કે જે વિદ્યાના બગીચી આકાશમાં ચમન કરી શકે તે

વિજ્ઞાજમગ. પુ (વિજ્ઞાજમગ) જંભકા દેવતાની એક જાત.

વિજ્ઞાહૃણવાય. પુ (વિજ્ઞાહૃણવાય) અનેક વિદ્યાનું જેમા વર્ણન છે તેવા દશમે પૂર્વ-શાસ્ત્ર.

વિજ્ઞાતુયોગ. પુ (વિજ્ઞાતુયોગ) રોહિણી-પ્રતપ્તિ વગેરે વિદ્યાના સાધનરૂપ શાસ્ત્ર.

વિજ્ઞાવિંડ. પુ (વિજ્ઞાવિંડ) (વિદ્યાનો પ્રયોગ બતાવી આદાર લેવો તે; ઉપાયણના ૧૬ દોષમાનો એક.

વિજ્ઞામદ. પુ (વિજ્ઞામદ) વિદ્યાનો મઠ-વિદ્યાવધ, પાઠશાળા.

વિજ્ઞાહર. પુ સ્ત્રી (વિજ્ઞાહર) વિદ્યાવાળા મનુષ્ય; વૈતાલ્ય પર્વત ઉપર વિદ્યાધરની શ્રેણીમા રહેનાર મનુષ્ય

વિજ્ઞાહરસેદિ સ્ત્રી (વિજ્ઞાહરસેદિ) વૈતાલ્ય પર્વતની ઉપર જમીનથી દશ જોગન ઉંચે દક્ષિણે અને ઉત્તરે વિદ્યાધર લોહાને રહેવાનું સ્થાન

વિજ્ઞ સ્ત્રી (વિજ્ઞ) વિજ્ઞા (૨) ધ્યાન-ને દના લોકપાળ સોમની અગ્રમહિપી. (૩) વૈરોચન ધન્વની ત્રીજી અગ્રમહિપી. (૪) અમરે દની એક અગ્રમહિપી. (૫) વિદ્યુત્કુમાર દેવતા; હવનપતિ દેવતાની એક જાત. (૬) વિદ્યુત નામે દેવી. (૭) બલેન્દના લોકપાળ સોમની ત્રીજી અગ્રમહિપી.

વિજ્ઞાંતરિય. પુ (વિજ્ઞાંતરિય) વિજ્ઞા યાવ ત્યારે શિક્ષા લેવા ન જતા વિજ્ઞાને ૨ તરે શિક્ષા લેનાર ગોશાળા મતનો અનુયાયી

વિજ્ઞકુમાર. પુ (વિજ્ઞકુમાર) વિદ્યુત્કુમાર; હવનપતિ દેવની એક જાત

વિજ્ઞકુમારી. સ્ત્રી (વિજ્ઞકુમારી) વિષ્ણુક-
માર નામે ભવનપતિની એક ભતની
દેવી.

વિજ્ઞુગાહાવદ. પું (વિજ્ઞુગાયાપતિ) વિષ્ણુ
નામે એક ગૃહપતિ.

વિજ્ઞુહિમ્મ. પું (વિજ્ઞુહિ) લવણ સમુદ્રમાં
દક્ષિણ દિશાએ ૪૨ હજાર ભોજન ઉપર
આવેલ અણુવેલંધર દેવોનો એક નિવાસ
પર્વત.

વિજ્ઞુદંત. પું (વિજ્ઞુદંત) વિષ્ણુદંત નામનો
રક્તપત્રી નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવીનો નિવાસ
દ્વીપ. (૨) લવણ સમુદ્રમાં આસો
ભોજન પર આવેલ વિષ્ણુદંત નામનો
એક અંતરદ્વીપ. (૩) ત્રિં તે અંતર-
દ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય.

વિજ્ઞુપ્પમ. પું (વિજ્ઞુપ્પમ) દેવકુરુક્ષેત્રની
પશ્ચિમ તરફનો એક વખારા પર્વત.

વિજ્ઞુપ્પમકૂડ. પું (વિજ્ઞુપ્પમકૂટ) વિષ્ણુપ્રભ
વખારા પર્વત ઉપરનાં નવકૂટમાંનું બીજું
કૂટ.

વિજ્ઞુપ્પમા. સ્ત્રી (વિજ્ઞુપ્રમા) કદંબક દેવની
રાજધાનીનું નામ.

વિજ્ઞુમતી. સ્ત્રી (વિજ્ઞુમતી) એક સ્ત્રી કે
જેને માટે પુત્ર થયું હતું.

વિજ્ઞુમુહ. પું (વિજ્ઞુમુહ) લવણ સમુદ્રમાં
આસો ભોજન પર આવેલ વિષ્ણુમુખ
નામનો એક અંતરદ્વીપ. (૨) વિષ્ણુમુખ
નામનો રક્તા નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવીનો
નિવાસદ્વીપ. (૩) ત્રિં ત્રેવીશમા અંતર-
દ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય.

વિજ્ઞુમેહ. પું (વિજ્ઞુમેઘ) વિજ્ઞાનીવાજો મેઘ.

વિજ્ઞુયા. સ્ત્રી (વિજ્ઞુ) ભુઓ " વિજ્ઞુ "
શબ્દ.

વિજ્ઞુયાદ્યતાર. ત્રિ (વિજ્ઞુયત્) વિજ્ઞા
કરનાર; વિજ્ઞાનીના જેવો પ્રકાશ કરનાર.

વિજ્ઞુલા. સ્ત્રી (વિજ્ઞુ) વિજ્ઞા.

વિજ્ઞુસિરી. સ્ત્રી (વિજ્ઞુસી) વિષ્ણુત્રી નામની
એક સ્ત્રી.

વિજ્ઞુહિય. ત્રિ () મિત્ર; વ્યાપ્ત.

વિજ્ઞુમય. ત્રિ (વિષ્ણુમય) સુગ્રાહ ગયેલ.

વિજ્ઞુમાવિય. ત્રિ (વિષ્ણુમાવિત) સુગ્રાવી નામેલ;
સમાવી દીધેલ.

વિજ્ઞુ. ત્રિ (વિજ) વેડેલ.

વિજ્ઞુર. પું (વિજર) લાગળ વિશેષ.

વિજ્ઞુ. સ્ત્રી (વિજા) વિદ્યા; અશુભિ.

વિજ્ઞિ. સ્ત્રી (વિજિ) ૧૧ કરણમાંનું સાતમું
કરણ.

વિજ્ઞિય. ત્રિ (વિજ્ઞ) સારી રીતે રહેલ.

વિજ. પું (વિજ) નર્તક; નટ.

વિજંગ. પું (વિજંગ) કપોતપાત્રી; પક્ષીનું
પાંગરું.

વિજંગા. પું (વિજંગક) ભાંડ. (૨) વિદ્યુતક.

વિજંગણા. સ્ત્રી (વિજંગા) વિટંબના; ઉપાધિ
(૨) ધેલણ. (૩) માયા.

વિજંગિય. ત્રિ (વિજંગિત) વિકારયુક્ત કરેલ.
(૨) નિરસકાર કરેલ; નકલ કરેલ.

વિજય. પું (વિજય) મુગટનું શિખર;

વિજય. શેફર. (૨) વૃક્ષ વિસ્તાર.

વિજિમ. પું () નમતી શાખાઓ
પાંચેની ઉભી શાખા; (૨) ઝાડનો મધ્ય
વિસ્તાર. (૩) અકરો.

વિજિમા. સ્ત્રી () યજ્ઞમાંથી નિકળતી
શાખા.

વિજેર. ન (વિજેર) પૂર્વ દિશામાં ગમન
કરનાર નક્ષત્ર જ્યારે પશ્ચિમ દિશાએ
ગમન કરે ત્યારે તે વિજેર કહેવાય છે.

વિજા. સ્ત્રી (વીજા) લગ્ન.

વિજુર. પું (વેડ્ય) વેડ્ય નામનો મણિ.

વિજાદ્યતાર. ત્રિ (વિજેત) દૂર કરનાર. (૨)
વિનય પ્રતિપતિ કરાવનાર.

વિજાદ્ય. ત્રિ (વિજ્ઞ) નાશ પામેલું.

વિણ્ણત. પુ. (વિનત) વિનત નામનું ૧૯
સાગરોપમની સ્થિતિવાળું એક વિમાન.
વિણ્ણમિ. પુ. (વિનમિ) વેતાલની ઉત્તર
શ્રેણીમાંનો એક વિદ્યાધર રાજ્ય.
વિણ્ણમિય. ત્રિ. (વિનત) નમેલ; વળી ગયેલ.
વિણ્ણય. પુ. (વિનય) અભિમાન મુકી શાસ્ત્રીય
મર્પાદામાં રહી ચુર્વાદિકની આસા પ્રમાણે
વર્તવું. (૨) વિશિષ્ટનય-માર્ગ; મોક્ષ-
માર્ગરૂપ જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર; સાધુનો
વિશેષ આચાર. (૩) વિનયવાદ; ઉચ્ચ
નીચ ઠાણ પચુ અને તેને નમસ્કાર કરવો
એવી માન્યતા. (૪) શુદ્ધ પ્રયોગ-
યોજના.

વિણ્ણયસમાહિ. પું. ન. (વિણ્ણયસમાપિ) દશ
વૈદ્યશિક સૂત્રના નવમા અધ્યયનનું નામ.

વિણ્ણા. ઇ. (વિના) વગર; શિવાય.

વિણ્ણાસ. પું. (વિણ્ણાસ) રચના; યોજના.

વિણ્ણાસ. પું. (વિણ્ણાસ) નાશ; વિનાશ કરવો તે.

વિણ્ણાસણ. ન. (વિણ્ણાસ) નાશ કરવો.

વિણ્ણાસિ ત્રિ. (વિનાશિન્) વિનાશ પામનાર;
નશ્વર.

વિણ્ણાસિમ્મ. ત્રિ. (વિનાશિત) વિનાશ કરેલું.

વિણ્ણાસત્ત. ત્રિ. (વિનિયુક્ત) પ્રાતસમય
પ્રવૃત્તિવાળું.

વિણ્ણાસોગ. પું. (વિનિયોગ) અર્ધધટના;
અર્થ યોજના. (૨) અદલો અદલો કરવો.

વિણ્ણાસ્મિલ્લ ત્રિ. (વિનિત્તિમ) બહાર
નીકળેલ.

વિણ્ણામ્મય. ત્રિ. (વિનિર્મત) નીકળેલું.

વિણ્ણામહ. પુ. (વિનિવ્રહ) ઇદ્રિયોનો વિશેષ
કરી નિગ્રહ કરવો; ઇદ્રિયો વશ કરવી.

વિણ્ણાયાય પુ. (વિનિષાત) અભિધાત;
વિનાશ;

વિણ્ણિચ્છદ્ય. પુ. (વિનિચય) વિશેષ નિચય-
નિર્ણય.

વિણ્ણિચ્છન્ન. ત્રિ. (વિનિચ્છિન્ન) હવાયેલું.

વિણ્ણિચ્છદ્ય. પું. (વિનિચ્છિત) વિશેષ નિર્ણય
કરેલ.

વિણ્ણિદિટ્ટ. ત્રિ. (વિનિર્દિટ્ટ) ફરમાવેલું.

વિણ્ણિમય. પુ. (વિનિમય) બદલો.

વિણ્ણિમ્મુક્ક. ત્રિ. (વિનિર્મુક્ક) મુકાયેલ; છુટો
થયેલ.

વિણ્ણિવટ્ટણ્યા. સ્ત્રી. (વિનિવર્ત્ત્તા) વિપયાદિથી
નિવર્તવું.

વિણ્ણિધાય. પું. (વિનિધાત) પાડું. (૨) સમ્બ-
ન્ધ થવો. (૩) છોકરાં વગેરેનું મરણ.

વિણ્ણિવિટ્ટવિત્ત. ત્રિ. (વિનિવિટ્ટવિત્ત) દ્રવ્યો-
પાર્જન વગેરેમાં આસક્તિ મનવાળો.

વિણ્ણિવિત્તિ. સ્ત્રી. (વિનિવિત્તિ) નિવૃત્તિ પામવી;
બંધ કરવું.

વિણ્ણિહય. ત્રિ. (વિનિહત) નષ્ટ થયેલ.

વિણ્ણિહાય. પું. (વિનિહાત) મરણ; મૃત્યુ.

વિણ્ણીય. ત્રિ. (વિનીત) વિનયયુક્ત; સમ-માર્ગ-
ચારી. (૨) પૂર્ણ કરેલ; સમાપ્ત કરેલ.
(૩) ફર કરેલ; ટાળેલ.

વિણ્ણીયા. સ્ત્રી. (વિનીતા) વિનીતા નામની
નગરી; અયોધ્યાનું અપર નામ

વિણ્ણેય. પુ. (વિનેય) શિષ્ય.

વિણ્ણોય. પુ. (વિનેય) આનન્દ.

વિણ્ણોયણ. ન. (વિનોદવ) ફર કરવો; છુટ-
કારો કરવો.

વિણ્ણાસત્ત. ત્રિ. (વિણ્ણ) કહેલું.

વિણ્ણાસત્તિ. સ્ત્રી. (વિણ્ણિતિ) વિશેષ જ્ઞાન.
(૨) વિનંતિ.

વિણ્ણાસવણ. ન. } (વિજ્ઞાપન) વિજ્ઞાપન
વિણ્ણાસવણા. સ્ત્રી. } કરવું; જણાવવું.

વિણ્ણાણ. ન. (વિજ્ઞાન) વિશેષ જ્ઞાન; હેય
જેય ઉપાદેય પદ્યથેનું તે તે રૂપે થતું
જ્ઞાન (૨) અવાય; નિશ્ચય; મતિજ્ઞાનનો
એક પ્રકાર. (૩) ઉપયોગ. (૪) કળા.

વિણ્ણાણ. ત્રિ. } (વિજ્ઞાત) ચુરફાર
વિણ્ણાણ. } જાણેલું; સમજાયેલું.

વિરાણાયપરિણયમત્ત. ત્રિ० (વિજ્ઞાતપરિણત
માત્ર) વિજ્ઞાનાવસ્થાની પરિણતિને પામેલ;
આત્માવસ્થા પસાર કરેલ.

વિરાણાયાર. ત્રિ० (વિજ્ઞાત) જ્ઞાનનાર.

વિરાણ. પું० (વિજ્ઞ) વિદ્વાન; પદ્ધિત; (૨)
જ્ઞાનનાર હોવાથી જીવનીસત્તા; આત્મા.

વિરાણેય. ત્રિ० (વિજ્ઞેય) જ્ઞાનવા યોગ્ય.

વિરાહ. પુ (વિઘ્ન) અંતઃકલ્પનાં ૧ લા
વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
અધકટુશ્વિના પુત્ર દશમા દશાહ. (૩)
૧૧ મા તીર્થેકરના પિતા. (૪) ૧૧ મા
તીર્થેકરની માતા (૫) શ્રવણ નક્ષત્રનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૬) ત્રિષ્ણુ નામના
એક મુનિ.

વિતરહ. ત્રિ० (વિતૃષ્ણ) તૃષ્ણા વિનાનું.

વિતરહા. સ્ત્રી० (વિતૃષ્ણા) વિશેષ તૃષ્ણા;
તરસ.

વિતત. પું० (વિતત) વિતત નામનો ગ્રહ.
(૨) તાંત વિના વાગે તે; તળકા ઢોલક
વગેરે (૩) ફેલાએલું; વિસ્તારેલું.

વિતતપમ્બિજ. પુ० વિતતપમ્બિજ પહેાળી થાય
તેવી પાંખવાળું પક્ષી.

વિતત્થ. પું० (વિતત્થ) વિતત્થ નામનો ગ્રહ.

વિતત્થ. ત્રિ० (વિતત) જુઓ “વિતત” શબ્દ.

વિતત્. ન० (વિતત) મિથ્યા; અસત્ય; જુઠ.
(૨) અનાચાર; વિપરીત આચાર. (૩)
વૃથા; ફેાડટ.

વિતિફિદ્ધ. ત્રિ० (વ્યતિક્ષિત) નિકટ-ગહન-
વિતિક્ષિદ્ધ. } દેશ અથવા ગહન કાળનું

વિતિક્ષણ. ત્રિ० (વ્યતિક્ષિત) વિશેષ વ્યાખ
યયેલું.

વિતિક્ષિત. ત્રિ० (વ્યતિક્ષિત) હદ બહાર
ગયેલ.

વિતિક્ષમણ. ન० (વ્યતિક્ષમણ) ઉલ્લંઘન.

વિતિગિચ્છા. સ્ત્રી० વિચિક્ષિતા) આશંકા;
સંદેહ. (૨) જુથાસા; સુખ. (૩) લાગ.

(૪) ચિત્તની પન્દર સંસારમાંની ગહનિ;
ચિત્તનું સ્વાસ્થ્ય.

વિતિગિચ્છિય. ત્રિ० (વિચિક્ષિત) સંશયયુક્ત.

વિતિણ. ત્રિ० (વિતીર્ણ) પોતાની હદ ઉલ્લંઘી
ગયેલ.

વિતિત્ત. ત્રિ० (વિતૃષ્ણ) તૃષ્ણ થયેલ.

વિતિમિર. ત્રિ० (વિતિમિર) અંધકાર વિનાનું;
પ્રકાશવાળું. (૨) પાંચમા દેવલોકનો
વિતિમિર નામનો પાથડો.

વિતિરિચ્છ. ત્રિ० (વિતિરિચ્છ) વચ્ચે વાંકું.

વિતિવ્યમાણ ત્રિ० (વ્યતિવ્યજ્ઞ) ચાલતું.
(૨) ઉલ્લંઘન કરતું.

વિત્ત. ન० (વિત) દ્રવ્ય; ધન ધાન્યાદિ. (૨)
પ્રસિદ્ધ; પ્રખ્યાત.

વિત્ત. ન० (ગત) અનુષ્ઠાન. (૨) વૃત્ત;
જન્દ. (૩) બનેલ હકીકત; બનાવ,
સમાચાર.

વિત્ત. ન० (વેત) નેતરની જડી.

વિત્તિ. સ્ત્રી० (ગતિ) આહુવિકા; નિર્વાહ.
(૨) ચતનું વિવરણ; અર્થ; વ્યાખ્યા.
(૩) વૃત્તિ; રીતિ; શેલી. (૪) આચારવૃત્તિ.
(૫) નાના પ્રકારના અભિગ્રહ ધારી થઇ
વિચરતું તે. (૬) પ્રજ્વલિત; ઉત્પત્તિ.

વિત્તિય ત્રિ० (ગતિ) આહુવિકા આપનાર.

વિત્તિસંલેય. પું० (ગતિલેય) વૃત્તિ-ભિક્ષાનો
સંલેપ કરવો; અભિગ્રહાદિ ધારણ કરવા;
બાજી તપનો એક પ્રકાર.

વિત્ત્યહ. } ત્રિ० (વિત્ત) વિસ્તાર પામેલ.
વિત્ત્યય. }

વિત્ત્યર. } પું० (વિસ્તાર) વિસ્તાર; લંબાણ.
વિત્ત્યાર. } (૨) વિસ્તારથી જ્ઞાનવાની
રૂચિ, દશ પ્રકારની રૂચિમાંની એક.

વિત્યારહ. સ્ત્રી० (વિસ્તારહ) શાસ્ત્રના
લાખા વિસ્તારથી ઉત્પન્ન થયેલ તત્ત્વરૂચિ,
સમકિનનો એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ० તેવી
રૂચિવાળો માણસ.

વિવિધગણ ત્રિ. (વિવિધ) નિસ્તારેકું
 વિવિંદ. પુ. (વિવિંદ) કામ સુધી ઉઠી
 લાકડી
 વિવિંસમ. } પુ. (વિવિંસ) માન, સિમાણી
 વિવિસગ. }
 વિવિગમ. પુ. (વિવિગ) સાનમા મુપાશ
 તીર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ
 વિવિસિસ પુ. (વિવિસિ) નિશાનર-વિચિત્ર
 વસ્તુ દર્શન
 વિવિલ પુ. (વિવિલ) વાસની ઠોષ
 વિવિલણ ન. (વિવિલ) વિદ્યરતુ. ચીરતુ.
 વિવિલિય. ત્રિ. (વિવિલિ) બદ કરેકું.
 વિવિરિયા ત્રિ. (વિવિર) દીધેકું, આપેકું
 વિવિરિયા ત્રિ. (વિવિર) ચીરેકું, કાઢેકું
 વિવિત } ત્રિ. (વિવિત) બાધીત
 વિવિય }
 વિવિસા સી. (વિવિસા) વિવિસા, ખુણી,
 વિવિસિ સી. (વિવિસિ) બુણી 'વિવિસા'
 રાખે.
 વિવિ પુ. (વિવિ) પદ્મિ, વિદ્યાન
 વિવિર પુ. (વિવિર) વિવિર પાકરાનના
 નાના બાક
 વિવિસ. પુ. (વિવિસ) પરદેશ
 વિવિહ. પુ. (વિવિહ) વિવિહ નામનો દેશ
 (૨) ત્રિ. વિવિહ દેશની રેખત (૩) પુ.
 મહાવિવિહ ક્ષેત્ર (૪) વિવિહ દેશનો રાજ્ય
 બનક (૫) વિવિહ નામે રાજ્ય, કુનિય
 પરિગ્રાજક (૬) ત્રિ. સુદર ચીરનાળુ
 વિવિહદિયાણા સી. (વિવિહદતા) વીરપ્રભુની
 માતા ત્રિશનાનુ બીજું નામ.
 વિવિહપુત્ર પુ. (વિવિહપુત્ર) કાશિ રાજ્યનું
 અપર નામ
 વિવિહય ત્રિ. (વિવિહય) મહાવિવિહ ક્ષેત્રને
 વિષે ઉપત્તિ થયે
 વિવિહરાય પુ. (વિવિહરાય) વિવિહ દેશનો
 રાજ

વિવિહા સી. (વિવિહા) બુધીપતા મધ્ય
 ભાગમા રહેત બુધીધર્મના વૃક્ષનું અ-
 પર નામ
 વિવિ. પુ. (વિવિ) વિનાશ, ઉપદ્રવ
 વિવિમ પુ. (વિવિમ) પરનાડુ
 વિવિય. ત્રિ. (વિવિય) પરાભવ પામેત
 વિવિસ. પુ. (વિવિસ) મત્સર, દેવ
 વિવિ ત્રિ. (વિવિ) જ્ઞાનાદિ શુભે કરી સ્થિતિ,
 પ્રોદ, વૃદ્ધ, અનુભવી
 વિવિ ત્રિ. (વિવિ) વિધાયેન, ધાયમ થયે.
 વિવિસ. પુ. (વિવિસ) વિનાશ
 વિવિસગ. ન. (વિવિસ) નાશ પામવો,
 વિવિસ થવો તે.
 વિવિસગધમ ત્રિ. (વિવિસગધમ) નાશ
 પામનાના સલાહનાઓ, વિનયર
 વિવિસગાય. ત્રિ. (વિવિસગ) નાશ કરનાર.
 વિવિલ. ત્રિ. (વિવિલ) શબ પરિચયેન,
 રૂપાન્તરને પામેન, અચિત થયેન
 વિવિ સી. (વિવિ) શક્તિ, વધારા.
 વિવિધ } પુ. (વિવિધ) પથપતી જાતના
 વિવિધ } બ્યતર દેવતાનો બીજો બન્ધ
 વિવિ પુ. (વિવિ) રીતિ, પ્રગર.
 વિવિમ. ત્રિ. (વિવિમ) કપાવેકું, દલાવેકું.
 વિવિર પુ. (વિવિર) અપાથ, નુશાન
 વિવિમ ત્રિ. (વિવિમ) ધૂમરકિત
 વિવિહય ત્રિ. (વિવિહય) હથાએકું નાશ
 પામેકું
 વિવિહય પુ. (વિવિહય) વધ મારતુ તે
 વિવિમ ત્રિ. (વિવિમ) શિક્ષા દધને રાખેને
 હાકરો
 વિવિત ત્રિ. (વિવિત) સમગ્રવેકું
 વિવિતિ સી. (વિવિતિ) મતિ, બુદ્ધિ (૨)
 વિવિતિ જ્ઞાન સમિક્ત જ્ઞાન
 વિવિત. ત્રિ. (વિવિત) વિવેકે બુદ્ધિવેન
 વિવિવણ સી. (વિવિવણ) સી જાતિ (૨)
 અપ્રત્યુષ પ્રાર્થના.

વિજ્ઞાન. ત્રિં (વિજ્ઞાત) જાણેલું.

વિજ્ઞાન નં (વિજ્ઞાન) સમજણ, કર્તવ્ય
કર્તવ્યની જાણખ.

વિજ્ઞાનધર્મ. પું (વિજ્ઞાન) વિજ્ઞાનમય
પિંડ

વિજ્ઞાપાર ત્રિં (વિજ્ઞાત) જાણનાર, પદાર્થોનો
પરિચયક

વિજ્ઞાસ પું (વિજ્ઞાસ) વિશેષ, આપણ

દિવ્ય ત્રિં (વિજ્ઞ) પડિત, વિદ્યાન

વિદ્યેષ્ય ત્રિં (વિદ્યે) જાણવા લાયક

વિવંચી સ્ત્રીં (વિચી) સાત તારાની
વીળા, સુતાર

વિવશભૂય. ત્રિં (વિવશ) શરૂરૂપ,
અવશ બનિશું.

વિવિધિ. સ્ત્રીં (વિવિધિ) વધો,
વિશેષ

વિવિધિય ત્રિં (વિવિધિ) વિવિધ રીત
જામને પામેલું

વિવિધિયમ પું (વિવિધિયમ) વિવિધ પરિ
ણામ, વિચિત્ર-અનેક રૂપાનાર

વિવિધિયમન નં (વિવિધિયમ) કર્મની પ-
રિણિત, કર્મનો પરિણામ.

વિવિધિયાદિદર્શ સ્ત્રીં (વિવિધિયમદર્શ)
દર્શના દરેક નસુ ગણના છે એની
જાણના જાણી ને

વિવિધિયામિય. ત્રિં (વિવિધિયમિય) વિવિધરૂપે
પરિચય પામેય

વિવિધિયાસ પું (વિવિધિયમ) ઉત્કૃષ્ટ વિષય
રીતપણું

વિવિધિયસ પું (વિવિધિયમ) ઉત્કૃષ્ટ ચુ. (૨)
ઉત્તર, જવાબ

વિવિધિયા. સ્ત્રીં (વિવિધિયા) આપણના

વિપુલ ત્રિં (વિપુલ) બહુ ઘણું પુષ્કળ
(૧) રાજ્ય નગર પાસેનો એક પર્વત
(૨) વિપુલમતિ નામે મન પાવ જાણનો
એક પ્રકાર

વિપુલપદ્મય પું (વિપુલપર્વત) એ નામનો
એક રાજ્યનગરી પહાડનો પર્વત.

વિપુલમદ સ્ત્રીં (વિપુલમતિ) મન પર્વત-
જાણનો બીજા બે, સમ્પૂર્ણ મનુષ્ય જ્ઞેવના
સરી જ્ઞેવના મનોજાણને વિશેષી
જ્ઞેવનાર જાણ. (૨) પુનેવી શક્તિવાળા
સાધુ

વિપુલવાહણ પું (વિપુલવાહન) જ્ઞેવનીપના
હારતજ્ઞેવમા આવતી ઉત્સર્જિતીમા
યનાર ૧૧ મા ચક્રવર્તી

વિષ્ણુ પું (વિષ) વિષ આપણ

વિષ્ણુ ત્રિં (વિષ્ણુ) વિષરેલું. છુટું
છુટું પડેલું

વિષ્ણુય પું (વિષયોગ) વિયોગ, વિરહ.

વિષ્ણુવિષ્ણુ ત્રિં (વિષ્ણુ) વિશેષે વેરા-
યેલ, આરેતરૂં પસરેત

વિષ્ણુય પું (વિષ્ણુય) અવિષ્ણુ, અજ-
રેસો, શમ

વિષ્ણુજડ. ત્રિં (વિષ્ણુ) વિરહિત તત્ત્વએલું.

વિષ્ણુજ્ઞેવન નં (વિષ્ણુજ્ઞેવન) વિષ્ણુ-
જ્ઞેવન સોષ આ પરિચયનો ૧૪ મો બેદ

વિષ્ણુજ્ઞેવન ત્રિં (વિષ્ણુ) ત્યાગ કરવા
થોમ

વિષ્ણુજ્ઞેવન સ્ત્રીં (વિષ્ણુજ્ઞેવન)
દર્શિનાનર્થ પરિચયનો એક વિભાગ

વિષ્ણુજ્ઞેવનપરિચય નં (વિષ્ણુજ્ઞેવન
જ્ઞેવનપરિચય) દર્શિનાના પરિચયનો
પાચમો બેદ

વિષ્ણુજ્ઞેવન. પું (વિષ્ણુજ્ઞેવન) નાશ કરવો,
મારું

વિષ્ણુજ્ઞેવન. } ત્રિં (વિષ્ણુ) વિરહ
વિષ્ણુજ્ઞેવન. } બેવ અનિશ્ચય યજ્ઞેવ

વિષ્ણુજ્ઞેવન ત્રિં (વિષ્ણુ) નાશ પામેય

વિષ્ણુમુક્ત ત્રિં (વિષ્ણુ) પ્રમદ કરી
મુક્ત-મુખ્યેવ (૨) મુક્ત થયેત રાગ
દ્વેષાદિથી છુટેત

વિભાવણા. સ્ત્રી૦ (વિભાવણ) વિશેષ પ્રકાર કરવે.

વિભાસગ. પુ૦ (વિભાસ) અનુચિતભાવે કરેન વ્યાખ્યાન પ્રમાણે જ વ્યાખ્યાન કરનાર.

વિભાસા સ્ત્રી૦ (વિભાસ) સૂત્રના અનંત અર્થ પેરી કેવાકે રચ્યા અર્થેનું કથન (૨) નિકૃપ, બે પક્ષ, સાધારણ

વિમિશ્રણ ત્રિ૦ (વિમિશ્ર) જુદુ

વિમ્બુ. ત્રિ૦ (વિમ્બુ) સમર્થ

વિમ્બુશ. સ્ત્રી૦ (વિમ્બુશ) વ્યાપકતા

વિમ્બુ. સ્ત્રી૦ } (વિમ્બુ) સમર્થ
વિમ્બુતિ. }

વિમ્બુરુણ. ન૦ (વિમ્બુરુણ) અલંકારાદિ

વિમ્બુવા. સ્ત્રી૦ (વિમ્બુવા) શરીરશૌભા, યજ્ઞ ગાર, અનકાર. (૨) હાથ પગ વગેરે ધોના, શરીરની શુભ્રતા દરવી.

વિમ્બુસિય ત્રિ૦ (વિમ્બુસિય) વસ્ત્રાલંકારની શૌભા સહિત અનકાર.

વિમેલ પુ૦ (વિમેલ) વિભેદ નામનો સર્વવેસ-પાત્ર-લગો

વિમેલય પુ૦ (વિમેલય) બહેનનું ઝાડ.

વિમ્બુલ ત્રિ૦ (વિમ્બુલ) ખીલેલુ, વિસેલુ.

વિમ્બુસા સ્ત્રી૦ (વિમ્બુસા) વિચારણા, આલોચના, ઈલા, મર્ત્યગાનનો એક બેદ

વિમ્બુશ ત્રિ૦ (વિમ્બુશ) ઉદાસીન, ચિંતાતુર

વિમ્બુય પુ૦ (વિમ્બુય) પર્વત ભાતનું ઝાડ

વિમ્બુરિસ. ત્રિ૦ (વિમ્બુરિસ) વિચાર.

વિમ્બુલ ત્રિ૦ (વિમ્બુલ) દોષ રહિત, શુદ્ધ, નિર્મળ (૨) પુ૦ વર્તમાન યોનીતીના તેરમા તીર્થકરનું નામ (૩) આઠમા સહસાર દંદનું મુસાફરી વિમાન (૪) વિમળ નામનો ઝાડ (૫) નવમા દશમા દેવલોકના ઇન્દ્રનું મુસાફરી વિમાન (૬) એ નામનું ત્રીજા યોગ દેવલોકનું એક વિમાન (૭) બારમા દેવલોકનું એક

બીસ સાગરોપમની સ્થિતિના પુ વિમાન (૮) જમ્બુદ્વીપના ઔરવત ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર ૨૧ મા તીર્થકર. (૯) જમ્બુદ્વીપના ભરતખંડમા થનાર ૨૨મા તીર્થકર (૧૦) ક્ષીર સમુદ્રના દેવતાનું નામ. (૧૧) નવમા દશમા દેવલોકના ઇન્દ્રના યાન વિમાનનો ઉપરિ દેવતા. (૧૨) મર્ધ એ નિસીના પાચમા તીર્થકરનું નામ (૧૩) બીજા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ-ભવનું નામ

વિમ્બુલકૂટ પુ૦ (વિમ્બુલકૂટ) સોમનસ વખારા પર્વતના સાત કૂટમાનું પાચમું કૂટ.

વિમ્બુલયોસ પુ૦ (વિમ્બુલયોસ) વિમનયોસ નામના મર્ધ ઉત્સર્પિણીના પાચમા કુતકર.

વિમ્બુલવ્યમ. પુ૦ (વિમ્બુલવ્યમ) ક્ષીર સમુદ્રના દેવતાનું નામ.

વિમ્બુલવાહન પુ૦ (વિમ્બુલવાહન) જમ્બુદ્વીપના ભરતખંડમા થનાર દશમા ચક્રવર્તી (૨) ગોશાલાના આવતા ત્રિજન ભવનું નામ. (૩) ચાલુ અનસાપ્પણીના પ્રથમ કુતકરનું નામ (૪) જમ્બુદ્વીપના ઔરવત ક્ષેત્રમા થનાર પ્રથમ કુતકર (૫) વિમલનાભન નામનો એક રાજા (૬) સાતમા કુલ-ગરનું નામ

વિમ્બુલા સ્ત્રી૦ (વિમ્બુલા) તેરમા તીર્થકરની પ્રવચ્ચા પાલખીનું નામ (૨) મન્ધરના ઇન્દ્ર ગીતરતિની બીજા અમ્રમહિપી (૩) ધરણેન્દ્રના લોકપાલ કાવતી બીજા અમ્ર મહિપી. (૪) ઉર્ધ્વદિશા (૫) વિમળા-દેવી (૬) નિર્મળ કાન્તિ.

વિમાણ પુ૦ (વિમાણ) વૈમાનિક દેવતાઓનું નિવાસસ્થાન-રહેઠાણ (૨) ઉર્ધ્વ લોક-માથી ત્રિજલોકમા આવતા દેવતાઓને બેસવાનું સાધન કે જે ઉત્તર દેશિય શક્તિથી બનાવવામા આવે છે (૩) વિમાનનું રાખ, ઔદ્યવનમાનું એક

विमाण्य. न० (विमान) अधमान
 विमाण्यविभक्ति. स्त्री० (विमानप्रसक्ति)
 विमान प्रविभक्ति नामे दानिक शुभ
 विशेष.
 विमाण्यरुपुड्डीय पु० (विमान रणुड्डीय)
 पहेया हेरलोभा अक्षरकुमार नामना
 भन हेरताना विमाननु नाम.
 विमाण्यवास्ति पु० स्त्री० (विमानवस्ति)
 विमानभा दहेनार देभानिक देवता
 विमाण्यजलिया. स्त्री० (विमानजलिया)
 विमानानो पणित-द्वार, आननिक्षपद
 विमान
 विमाण्यनास. पु० (विमाननास) हेरताना
 धिर विमान-विनासश्च विमान.
 विमाण्यित. वि० (विमानित) नाराज करेक्ष
 विमाय स्त्री० (विमाय) विपन्न भावा,
 विपन्नपक्ष
 विमिस्स. वि० (विमिस्स) विशेष मिश्र,
 भजेतु.
 विमुकुल वि० (विमुकुल) निक्षिप्त जिलेयु
 विमुक्त वि० (विमुक्त) मुक्त धरम, अधनथी
 छुटन.
 विमुक्ख पु० (विमाज) } त्याग, भक्तु
 विमुक्खण न० विमाजण } ते (२)
 कभना छुटार, भाक्ष (३) वि० भुम
 पना, धाजपना
 विमुक्त वि० (विमुक्त) दोष के भभनथी
 रक्षित मुक्त भयन
 विमुक्ति स्त्री० (विमुक्ति) मुक्त, भाक्ष
 (२) छुटकारे.
 विमुह. न० (विमुह) आकाश
 विमाह्य वि० (विमोक्ति) छुट करेक्ष
 सुकेक्ष
 विमोक्ख पु० (विमोक्ख) मुक्ति, भाक्ष
 विमोक्खण. न० (विमोक्खण) छुटकारे,
 अधनोने छुटके.

विमोक्खण. वि० (विमोक्खण) मुक्तपना,
 धाजपना.
 विमोयण न० } (विमोय) अधनथी
 विमोयणया स्त्री० } छुटतु.
 विमोदतगण. वि० (विमोदतगण) द्वर थछ
 सके तेतु भत्र भूवास्थी साध धाय जेतु
 विमोह वि० (विमोह) मोहथी रक्षित (२)
 अधकार रक्षित
 विमोहण न० (विमोहण) व्यमोह, विपन्नप्रसक्ति
 विमोह्य पु० (विमोह्य) आश्रय, विमोह
 विमोह्य न० (विमोह्य) विमोह्य धरी,
 छुटती छुटतु
 विमोह्यण न० (विमोह्यण) विमोह्य पभाजवे;
 आश्रय छुटपण करतु.
 विमोह्य वि० (विमोह्य) विमोह्य पागेन
 विमोह्य वि० (विमोह्य) विमोह्य पणित
 विमोह्य वि० (विमोह्य) विमोह्य अगतायु.
 विमोह्य वि० (विमोह्य) व्यमोह करेन, अगता
 करेक्ष
 विमोह्य वि० (विमोह्य) भुम हेनापन,
 भुम्य यमेयु
 विमोह्य पु० (विमोह्य) तर्क, भयना, विमोह्य.
 (२) भाभासा, विमोह्य
 विमोह्य स्त्री० (विमोह्य) स्वभनि कक्षपना,
 कपोल कक्षपना.
 विमोह्यण. वि० (विमोह्यण) विमोह्यण,
 कुराग दुष्टिपार
 विमोह्य पु० (विमोह्य) वाननी सतति.
 विमोह्य स्त्री० (विमोह्य) विमोह्य भूतकेतु
 अर्था शरीर, शय भक्तु
 विमोह्यण न० (विमोह्यण) व्यमोह,
 भूतकेतु
 विमोह्य वि० (विमोह्य) अगता, भुम्य
 विमोह्य वि० (विमोह्य) द्वर थयेय (२) पु०
 भूताने आवर्तन दध दगेय सय. (३)
 आकाश

त्रियट्टकउपमत्थ त्रि० (त्रिपट्टकउपमत्थ) अथ
आयथी दूर यत्थे, अथ अयत्था
पसार करी डेयणी यत्थेन

त्रियट्टभोजि. त्रि० (त्रिपट्टभोजि) अर्थ उज्जा
पट्टी आदार करनार.

त्रियड्ड त्रि० (त्रिड्ड) त्रिड्ड, गहन सुद्ध
सुद्धिती गत्थी शमय तेतु (२) लयकर
(३) (१) (४) पु० त्रिड्ड नामनो अथ
अथ (५) अथ गतनु भय

त्रियड्ड. न० (त्रिड्ड) पात्थी (२) त्रि०
अथित यत्थे, आसुक्

• त्रियड्ड. त्रि० (त्रिड्ड) उज्जा, दाक्ष्य त्रिनातु
(१) धुक् पडेत्तु (३) अथ, २५८

त्रियड्डगिह त्रि० (त्रिड्डगिह) जीत अथना
दाक्ष्य त्रिनातु धर

त्रियड्डजाण. न० (त्रिड्डजाण) धुक्की गाडी-
गाडु गीरे.

त्रियड्डा. न० (त्रिड्डा) } पालाना देय
त्रियड्डा. स्त्री० (त्रिड्डा) } अथना ते,
आनोयत्था.

त्रियड्डभोइ त्रि० (त्रिड्डभोइ) अथना
लोअ, दिस अना लोअन करनार, रते
न आनार

त्रियड्डा. स्त्री० (त्रिड्डा) धुक्की योनि-उत्तरति
स्थान ३ ७ त्रिड्डेय तथा देनोअने
देय छे

त्रियड्डा. त्रि० (त्रिड्डा) अथना ते,
अथना ते, अथना ते, अथना ते,
अथना ते

त्रियड्डास्तय पु० न० (त्रिड्डास्तय) तगा, ७
गगास्तय

त्रियडी. स्त्री० (त्रिडी) (१) उज्जा देय
(२) अथ

त्रियट्ट. त्रि० (त्रिड्ड) अथना ते, अथना ते

त्रियण. न० (त्रिड्ड) अथना ते, अथना ते

त्रियत्त त्रि० (त्रिड्ड) अथना ते, अथना ते

त्रियत्तपम्पि पु० (त्रियत्तपम्पि) पट्टी
पाप्पाना पुट्टी, अथना ते, अथना ते,
अथना ते

त्रियत्ति. स्त्री० (त्रियत्ति) त्रिड्ड, त्रिनाथ

त्रियत्त. त्रि० (त्रियत्त) त्रिनाथी अथ करनार,
गीनार्थी, शास्त्रवेत्ता (२) श्री महावीर
अथना ११ गत्थधरमाना अथा गत्थ-
धरनु नाम

त्रियट्ट. त्रि० (त्रियट्ट) त्रि सा करनार, धातडी,
दिस

त्रियट्ट पु० (त्रियट्ट) आकाशनु अथ नाम.

त्रियत्त. पु० (त्रियत्त) सातमा तीर्थकरना
१ ला गत्थधर.

त्रियत्त पु० (त्रियत्त) त्रिनाथ

त्रियत्तपम्पि पु० (त्रियत्तपम्पि) अथना ते,
“ त्रियत्तपम्पि ” अथ.

त्रियट्ट. पु० (त्रियट्ट) (१) उज्जा (२) आडा.

त्रियट्टा. न० (त्रियट्टा) देतु, आपतु

त्रियट्टिय त्रि० (त्रियट्टिय) आपेत्तु

त्रियट्टिय त्रि० (त्रियट्टिय) अथना ते (२) अथना ते

त्रियट्ट त्रि० (त्रियट्ट) त्रिड्डेय, अथना ते,
अथना ते अथना ते अथना ते

त्रियट्टकिट्ट न० (त्रियट्टकिट्ट) वासअनी
छातु अथना ते करडीयो, अथना ते

त्रियट्टत्त न० (त्रियट्टत्त) अथना ते

त्रियट्टिय. त्रि० (त्रियट्टिय) अथना ते, अथना ते,
अथना ते

त्रियट्टिय. त्रि० (त्रियट्टिय) त्रिनाथ पाप्पेत्तु,
अथना ते

त्रि. त्रि. पु० (त्रि.) अथना ते, अथना ते

त्रियत्त न० (त्रियत्त) अथना ते, अथना ते

त्रियत्त पु० (त्रियत्त) अथना ते, अथना ते

त्रियत्त पु० (त्रियत्त) अथना ते, अथना ते

त्रियत्त पु० (त्रियत्त) अथना ते, अथना ते

વિચાર. પુ० (ચિત્ત) તર્ક નિર્ણય કરના તે

(૨) વડીલમ આગની હાગત (૩)

કેવુ, વિદ્યાર મરવો (૪) આજ્ઞા-દુઃખ

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) ચી નાઈ ફાડનાઈ

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) દાન દેનાર

વિચારભૂમિ સ્ત્રી० (વિચારભૂમિ) જગત જ

વાની ભૂમિ સ્થાનને જગતની જગ્યા

વિચાર ત્રિ० (બાલ) કુટ મદો મત

(૨) પુ. સર્પ, વાઘ વગેરે દિસક પ્રાણી

વિચાર પુ० (વિચાર) અમારી, સંવાદમારી

(૨) રાત્રિ

વિચારણ પુ० } (વિચારણ) બીજા અર્થનુ

વિચારણ } નામ

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) અકાળે

ફરનાર

વિચારણ સ્ત્રી० (વિચારણ) અર્થનુ પર્વા

લેખન નિરીક્ષણ નિચાઈ નિચાઈની પૂર્વ

અનરથા

વિચારણ પુ० (વિચારણ) થોડા તથા મહા

થોડા ઇશ્વર લોકપાળનુ નામ

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) નિકાશનુકત

પ્રદુષિત

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) વ્યાખ્યાન

કર્તા મથા મરનાર

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) નિરોપ ખુનાસો

કરેલા

વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) થોડાના વિનાનુ

અનુચિત

વિચારણ પુ० (વિચારણ) પાંચમા દેવલોખના

નિમાનનો એક પાંચડો (૨) ત્રિ० પાંચથી

નિર્ણય પામેલ (૩) બુદ્ધિ યુગસ્થાનક

વિચારણ પુ० (વિચારણ) ૭૨ મા અનુ નામ

વિચાર સ્ત્રી० (વિચાર) પાંચથી નિર્ણય

સાધ્ય પ્રકૃતિને અભાવ

વિચારણ } ત્રિ० (વિચાર) રથેય ઉત્પત્તિ

વિચારણ } કરેલ

વિચાર ત્રિ० (વિચાર) નિર્ણય પામેલ

વિચારણ સ્ત્રી० (વિચારણ) પાંચથી સર્વા

નિર્ણય, સર્વ નિર્ણય

વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) નિર્ણય વેદાગી (૨)

અને મરણ

વિચારણ નં (વિચારણ) તથા

વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) પાંચથી નિર્ણય થયેલ

આરણ સમારણ તથા દીધેન

વિચારણ નં (વિચાર) રચના કરવી

વિચારણમાદિત્તિ પુ० (વિચારણમાદિત્તિ) એ

દેવથી નિર્ણય સંદિત સમગ્ર દર્શનાળો

પાંચમે યુગકાળે વર્તેલો છા

વિચારણવિચાર ત્રિ० (વિચારણવિચાર) પાંચથી

કેક નિર્ણય અને મધ્ય નિર્ણય

પાંચમા યુગ-ધાન્યાર્થી આરણ

વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) થોડુ થોડુ છુટ છુટ

વિચારણવૈચારિક ત્રિ० (વિચારણવૈચારિક) નિશ્ચય

જેસાડી ચોરી મરનાર

વિચારણ સ્ત્રી० (વિચારણ) ચોઈદિવ છાની

એક ભાત

વિચારણ ત્રિ० () ઉપજેલુ મથરો

ઉગાડી સાફ કરેલું (૨) વિચારણ નામેન

નિસ્તારેલ

વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) રસ વગરનુ પુનઃ

(૨) નં ચીસ પાડી તે, લયમર શબ્દ

વિચારણવૈચારિક ત્રિ० (વિચારણવૈચારિક) રસહીન

છુન ધા પતો આહાર મરી છાનાર,

વિચારણમેહ પુ० (વિચારમેહ) નિર્ણય રસવાળો

વરસાદ

વિચારણ પુ० (વિચાર) નિરોગ, નિર્ણય (૨)

નિર્ણય સ્થળ એમત સ્થળ

વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) રહિત, વિનાનુ

અભાવનાનુ થય

વિચારણવૈચારિક નં (વિચારણવૈચારિક)

આની શરૂઆત-પંચમી

વિરાટ. } વિ. (વિવક્તિ) ગોપિત;
વિરાટ. } શોભાપમાન.

વિરાગ. પુ. (વિરાગ) પેરાગ; ઉદાસીનતા

વિરાગતા. } સ્ત્રી. (વિગમ) વેરાગ્ય, નિ-
વિરાગતા. } સમતા.

વિરાટ. પુ. (વિગટ) વિરાટ નગર.

વિરાલિપ્ત સ્ત્રી. (વિગલિપ્ત) પસારકંઠ;
સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

વિરાતી. સ્ત્રી. (વિરાતી) એ નામની એક
વેધ. (૨) એ નામનો કંઠ, સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત.

• વિરાટ. } વિ. (વિગમ) જ્ઞાન દર્શન
વિરાટ. } આશિસ્ત્રને દ્વિત કરનાર. (૨)
મારનાર.

વિરાટ. ન. (વિગમ) } જ્ઞાન દર્શન
વિરાટ. સ્ત્રી. (વિગમ) } અને આશિ
સ્ત્રી વિરાધના, વનખડન, આસાજન

(૨) વિસા. (૩) મેથુન, સયમ વિગધના
વિરાટ. સ્ત્રી. (વિગમ) જેથી મોક્ષમાર્ગની
વિરાધના-ખડના થાય તેવી લાયા.

વિરાટિ. પુ. (વિગમ) સર્પની એક જાત.

વિરાટિ. વિ. (વિગમ) જ્ઞાન, દ્યોત અને
આશિસ્ત્રની વિરાધના-ખડના કરનાર

વિરાટિ. વિ. (વિગમ) વિરાધના કરે ન,
વિગમન; આજ્ઞા લગ કરેય

વિટ. પુ. (વિટ) અધિવાસી નારિતક
(૨) વિરાધ કરનાર. વિગમી.

વિટ. ન. (વિટ) આ પદ્ધતિ
એ સંસ્કારો વિરાધ દોષ તે (૨) વિ. સંસ્કાર
વિટ.

વિટ. સ્ત્રી. (વિટ) વિટ નામની આ-
ધારણ વનસ્પતિ.

વિટ. વિ. (વિટ) વિરિધ પ્રપરતુ જુદી
જુદી જાતનું. (૨) બીજાસ

વિટ. વિ. (વિટ) નાના પ્રપરતુ.
અને પ્રપરતુ.

વિર. પુ. (વિર) વિભાગ.

વિર. ન. (વિર) રેય લેવો; જુદાપણ
લેવો.

વિર. પુ. (વિર) યક્ષ વિરોધ

વિર. પુ. (વિર) અગ્નિ.

વિર. પુ. (વિર) વિરોધનાર; વેર.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) વિરોધિણી;
વિરોધ.

વિર. સ્ત્રી. () ચોરી, ધરી,
પરે ખોટાં કર્મ

વિર. પુ. () ધાડ પાડી
મારકા કરી છુટ કરનાર.

વિર. ન. (વિર) સૂર્ય સાથે યોગ
મેળવી મુકન યથેય નક્ષત્ર. (૨) મેળું;
વખનસર નહીં.

વિર. પુ. (વિર) વિરુદ્ધ (૨)
જાતી વિરિધ અવસ્થાએ પસાર કરનાર.

વિર. ન. (વિર) લટકતુ તે.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) વિરતન;
નિષ્પતિ.

વિર. ન. (વિર) :૨ પ્રકાર-
વિર. વિ. (વિર) માના એક પ્રકારનું નાટક.

વિર. ન. (વિર) ધર્મધર્મ વિ-
લગતી માત્ર તે, આવડતો એક જાત.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) લાગ; ચરમ.

વિર. વિ. (વિર) વિરોધ ચરમાયેયું.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) પોતાના ચરીત્રથી
આર આગળ નીચી લાકડી (૨) આરખા
આડી દેવાની લાકડી.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) સ્ત્રી

વિર. સ્ત્રી. (વિર) વિવાહ કરવો;
જાતી કાટ રૂપ કરતુ

વિર. ન. (વિર) રૂપનો ચાન્દ.
વિર. વિ. (વિર) વિવાહ યુગ્મ.

(૨) ન. નેત્રવેશ; કટાક્ષ.

विजसिर नि० (विजसिर) विचारणी, आनन्द
करनार

विजनाय. पु० (विनाय) आर्ग शम्भु करवे,
विनाय करवे

विजनास. पु० (विनास) वरु आदिना हाड
(२) आपना पयभरा भारवा-हटाक्ष
हैकरी ते (३) कामहीडा, सभोग

विजनाससालिणी. स्त्री० (विजनासालिनी)
विनासिनी स्त्री

विलीसत नि० (विलीसत) विनास युक्त

विलित्त. नि० (विलित) चोपडेपु, चिपेपु

विलित्तय. नि० (विलित्तय) आवेशभा
आरी गयेथ

विलिया. स्त्री० (विलीय) लज्ज, शर्म

विलिहण. न० (विलिहण) लज्जपु ते

विलीय नि० (विलीय) पीगणपु, गणपु,
रस इप अनेछु (२) दुग्ध पेग करनार,
गुग्गुलिन (३) लीन थोछु

विदुगपाम पु० () अपरिग्रही-
निष्ठयन, निर्गन्ध.

विदुवण. न० (विदुवण) लोथ करवे ते

विदुपित्तार नि० (विदुपित्तार) धाड पाडी
गाम भागनार

विलुत्त. नि० (विलुत्त) भीरेछु निहारेछु.

विलुलिय नि० (विलुलित) अण, अथग

विलेपण न० (विलेपण) अदनादिनु निहारेण

विलेय पु० (विलेय) भाडी नरेरेनो ले।

विलेयण ॥ (विलेयण) अदना चोपडपु न

विलेयणविहि पु० (विलेयणविहि) निहारेण

करनानी डण।

विलोपम नि० (विलोपम) चोरनार, चोरी

करनार

विज्जलम नि () प्रकाश क पु

विज. न० (विज) जेय, पेडे, उपभारायक
अ-१५

विजची. स्त्री० (विजची) तणु तारवाणी पीछा

विजकत. नि० (विजकत) शत्रु; प्रतिपक्षी
•(२) पु० अनुमाननो ओक अण. तथा
साध्य न होय ते, पक्षनो प्रतिपक्षी.

विजकत. गी० (विजकत) वक्रान्ती धन्व,
भोक्तवानी हन्व.

विजग. न० (विजग) भीतरना आमडानु
वरु

विज्यास पु० (विज्यास) उपदु अवदु

विज्ज पु० (विज्ज) चन्तु, त्याग करवे।

विज्जम. } नि० (विज्जक) तन्नार,

विज्जम. } ठोन्नार.

विज्जण न० (विज्जण) चन्तु, तन्नु.

विज्जय. नि० (विज्जय) निपरीत, निपया

सहाय पायेथ

विज्जय. पु० (विज्जय) निपरीत जान

आति

विज्जय नि० (विज्जय) त्याग करनार

विज्जस पु० (विज्जस) अ नि, ओने

अहरे भीछु अन्तु ते

विज्जिय. नि० (विज्जिय) रत्ति श य

विज्जिय. नि० (विज्जिय) पडी गयेपु पडेपु

विज्ज नि० (विज्ज) वयेपु वडि पायेपु

विज्ज. न० (विज्ज) वधारेनार, वडि

करनार

विज्जिभ नि० (विज्जिभ) वधारेण

विज्जि स्त्री० (विज्जि) दुजान हाट

विज्ज नि० (विज्ज) लागी गयेन, नि

पनिभा अरी पडेन, नाश पायेन

विज्ज नि० (विज्ज) भेडगी, सारा र म

निनाण अगुल वर्यराणु

विज्ज पु० (विज्ज) ७४ भा अदनु नाम

विज्जि स्त्री० (विज्जि) ४४, आपति (२)
निनाश

विज्ज पु० (विज्ज) ७५ भा अदनु नाम

विज्ज न० (विज्ज) वधारेण

વિવદ્ધિ. સ્ત્રી (વિદ્ધિ) ઉત્તરાશાદપદ
નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

વિવન્ન. વિં (વિર્ણ) હલકું; અંતઃપ્રાન્ત.

વિવન્ન. વિં (વ્યાન્ન) નષ્ટ થએલ.

વિવન્નકૈન્દ્ર. વિં (વ્યાન્નકૈન્દ્ર) પેતાના
છાંદ ન આપતાં બીજાના અભિપ્રાયને
અનુસરનાર.

વિવર. નં (વિર) હિદ્; આકાર. (૨)
ચક્ર; બોંધ. (૩) આકાર.

વિવરણ. નં (વિરણ) વર્ણન; વિવેચન.

વિવરીય. વિં (વિરીત) ઉલકું; વિપરીત.

વિવસ. વિં (વિસ) પરાધીન.

વિવાગ. પું (વિવક) કર્મ પરિણતિ; કર્મનું
ફળ. (૨) રસ.

વિવાગવિજય. પું (વિવકવિજય) કર્મોના
રસનો વિચાર કરવો; ધર્મધ્યાનનો ત્રીજો
બેદ.

વિવાગસુદ્ધ. નં (વિવકસુદ્ધ) ૧૧ મુ અંગ;
વિપાકસુત્ર.

વિવાદ. } પું (વિવાદ) વાદવિવાદ.
વિવાય. }

વિવાહ. પું (વિવાહ) સમ; વિવાહ.

વિવાહચૂલિયા. સ્ત્રી (વિવાહચૂલિકા) એ
નામનું એક કાલિક સુત્ર.

વિવાહપ્રગતિ. સ્ત્રી (વિવાહપ્રગતિ) ૫ મું
અંગસુત્ર; વિવાહપ્રગતિ (ભગવતી સુત્ર).

વિવાહિય. પું (વિવાહિત) વિવાહ
કરેલ; પરણેલ.

વિવિઙ્ગ. } વિં (વિવિઙ્ગ) સ્ત્રી, પદ્ય,
વિવિચ્છ. } પદ્ય, આદિના સંસર્ગરહિત.

(૨) સુન્દર; સ્વચ્છ. (૩) પૃથક્ થયેલ;
ભિન્ન. (૪) નિર્દોષ.

વિવિચ્છત્તીયિ. વિં (વિવિચ્છત્તીયિ) સ્ત્રી
આદિના સંસર્ગરહિત અથવા રાગ દ્વેષ
રહિત હવન માગનાર.

વિવિદિસા. સ્ત્રી (વિવિદિયા) અણવાની
ધમ્મ.

વિવિદ્ધિ. સ્ત્રી (વિદ્ધિ) બુદ્ધિ “વિવદ્ધિ”
શબ્દ.

વિવિહ. વિં (વિવિહ) વિચિત્ર; ધણી
જાતનું; વિવિધ પ્રકારનું.

વિવેક. } પું (વિવેક) આત્મા અનાત્માનું
વિવેગ. } પૃથક્કરણ; ૪૩ ચેતનનું બુદ્ધિ

પણું કરતું તે. (૨) વિવેક; સદાચાર.

(૩) પરિગ્રહનો ત્યાગ. (૪) વિતર્ક-અન્યથ-
વ્યતિરેકાદિ વડે જાણ્યું તે. (૫) છોડવા
યોગ્ય વસ્તુને છોડવી તે. (૬) સ્ત્રી આદિના
સંસર્ગનો અભાવ.

વિવેગપડિમા. સ્ત્રી (વિવેગપટિમા) બાલ
અને આશ્વપંચર પરિગ્રહના ત્યાગની
પ્રતિષ્ઠા.

વિવેગમાસિ. વિં (વિવેગમાસિ) વિવેકપૂર્વક
જોયનાર.

વિવેજિય. વિં (વિવેજિત) વિવેચનપૂર્વક
અકા કરેલ.

વિવેચણ. નં (વિવેચન) વિસ્તારપૂર્વક વર્ણન.

વિવ્ચોક્ષ. } પું () હર્ષ; કામ
વિવ્ચોચ. } ૧૪કાર; કામુક સ્ત્રીની ચેષ્ટા.

વિવ્ચોચણ. નં () આસીકું;
તરીયો.

વિસ. નં (વિ) ઝેર; વિષ.

વિસં. સ્ત્રી (વિજહ) પૃથગ્ભાવ; ભુગપણું.

વિસંજોચ. પું (વિવયોગ) વિસયોગના;
સયોગને વિખેરી નાખવો તે.

વિસંદુલ. વિં (વિવિંદુલ) અન્યવસ્થિત;
અસ્થિર.

વિસંદણ. નં (વિવિન્દન) દર્દીની તરમાં
ઘઉંનો લોટ નાખી બનાવવામાં આવતો
એક ખાદ્ય પદાર્થ.

વિસંધિ. પું (વિવિધિ) વિસંધિ નામનો
મદ.

વિસંધિકણ્વ. પુ. (વિસંધિકણ્વ) ૫૭ મા
મહત્તુ નામ

વિસંભોદય ત્રિ. (વિમ્બોઞ્ઠ) જેની સાથે
આહારાદિ લેવા દેવાનો વ્યવહાર તોડી
નાખેલા હોય તે

વિસંપાદણાજોમ પુ. (વિમ્પાદણાજોમ) ખાટી
તકરા કરી તે, વિનંદના

વિસર્ગ. પુ. (વિર્ગ) ત્યાગ, વિસર્જન કરતું

વિસર્જણયા. છી. (વિર્જન) વિસર્જન કરતું
રત્ન આપતી

વિસર્જિત } ત્રિ. (વિર્જિત) વિસર્જન
વિસર્જિય. } કરેલ વસ્તુ કરેલ

વિસ્ટૃ ત્રિ. () વિસ્તેષ (૦)
ત્રિ. વિસ્તાર પામેલ

વિસ્ટૃમાણ ત્રિ. () વિમસ
પામતું

વિસ્ટૃ ત્રિ. (વિષ્ટ) વિશેષ રીતિથી
બનેલું.

વિસરણ ત્રિ. (વિષણ) વિષય નિમગ્ન,
મશગુન, પાપમા તત્પર થએલ

વિસદ. ત્રિ. (વિશદ) વિર્ભાગ, રૂપદ.

વિસન્ન. ત્રિ. (વિષણ) કામ ભોગમા ખુચી
ગયેલ (૨) ખેદ પામેલ, થાડેલ (૩) પુ.
અસપ્તમ.

વિસન્નવસિ. ત્રિ. (વિષ્ણવસિ) વિષય-
અસપ્તમ, ઓપિત ઇચ્છનાર, અસપ્તમને
ઇચ્છનાર

વિસપગ્રોમ પુ. (વિષગ્રોમ) વિન-એરનો
પ્રયોગ, એર આપતું તે

વિસમન્નલ ન. (વિષમન્નલ) એરનું લક્ષણ
કરતું તે, એર ખાઈ મરણ પામે તે,
ખાળ મરણનો એક પ્રકાર

વિસમ ત્રિ. (વિષમ) વસતું ઉચ્ચનીચું
ખડખડતું (૨) ગદ્ય, કડક (૩) ચારે
પદના અક્ષર સરખા ન હોય કિન્તુ
ઓળખા નાના હોય તે ૪ (૪) પુ.

અસપ્તમ (૫) ૧૦ અસપ્ત. (૬) પુ.

કર્મબંધ, સત્તાર. (૭) એકીસપ્તમા (૮)

આકાશ (૯) અમ-એક સગળુ નર્તી,

વિષમ-ઓષ્ઠ અધિદુ

વિસમચારિ. ત્રિ. (વિમચારિ) જે નક્ષત્રો
મહિનાના નામવાળા નથી તે નક્ષત્ર,
જેમકે ધનિષ્ઠા, ભરણી, વગેરે

વિસમપાય. પુ. (વિષમપદ) ધોડાની પેઠે
એક પગ વાકેલા રાખી કાઢેલગ કરે તે,
કાઢેલગનો એક દોષ

વિસમેહ પુ. (વિમેય) એ જેવો વરસાદ

વિસય. ત્રિ. (વિસદ) ચોખ્ખું, નિર્ભય, રૂપદ.

વિસય. પુ. (વિષય) હિન્દીઓના વિષય-

શબ્દ, રૂપ, ગદ્ય, રસ અને રૂપદ (૨)

વિષય-હદ, સીમા. (૩) હપ્તકત, ખાનત

(૪) શક્તિ (૫) કામચીકાર, કામવાસના

(૬) ધરદિ જેવ પદાર્થ (૭) દેશ (૮)

વિનય, એચર

વિસરા છી. (વિલણ) એક પ્રકારની
માઠવાને પકડાતી બળ

વિસરિસ ત્રિ. (વિમરસ) સાદરથ રહિત,
વિલક્ષણ

વિસરીર ત્રિ. (વિરીર) એક પ્રકૃત શરીર

અને બીજું જન્માન્તરમા એક શરીર

પામીને મોક્ષે જનાર, એકાવતારી

વિસલ્લુરુરલી છી. (વિસલ્લુરુરલી) શકન
કદવાની વિદ્યા

વિસલ્લોકરણ ન. (વિસલ્લોકરણ) આત્માને
શક્ય રહિત બનાવવો તે

વિસવાણિજ્ઞ ન. (વિષ્વાણિજ્ઞ) એરનો બ્યા-
પાર કરવો તે, પદર કર્મદાનમાનો એક

વિસહર પુ. (વિષહ) સર્પ

વિસાણ. ન. (વિષાણ) શિમડું (૨) હાથી
દાંત.

વિસાણિ. પુ. (વિષાણિ) ગેડે

વિસાદ પુ. (વિષાદ) ખેદ, હેઠગ.

વિસાય પુ. (વિમાત) એ નામનું દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વિસાય પુ. (વિપાદ) ખેદ પરિશ્રમ.

વિસારણ. ન. (વિગારણ) વિખેરવું; વિખેરી નાખવું.

વિસારય. વિ. (વિગારય) કુશળ, ડું-શીપાર.

વિસાલ વિ. (વિશાલ) પહોળું, વિસ્તીર્ણું, મોટું (૨) ઉત્તર તરફના કન્દિત ભૂતના ભરતરફનાનો બીજો ધન્દ (૩) વિશાળ નામનો ૭૪ નો શ્લોક (૪) એ નામે આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન.

વિસાલગ પુ. ન. (વિશાલક) બે માળ-વાળું ધર.

વિસાલા. સ્ત્રી. (વિશાલા) દક્ષિણ દિશાના વ્યવસ્થા પૂર્વતની વિશાળા નામની વાન (૨) ત્રીશયા તીર્થકરની પ્રવ્રજ્યા પાન-ખીનું નામ. (૩) જન્મ સુસ્થાનું એક નામ (૪) એ નામની એક નગરી.

વિસાલિસ વિ. (વિવણ) વિવિધ, વિચિત્ર, ભિન્ન ભિન્ન.

વિસાલગણિ પુ. (વિગાલગણિ) વિશાળ નામના આચાર્ય.

વિસાહ. સ્ત્રી. (વિશાયા) વિશાળા નામનું નક્ષત્ર (૨) વિશાળા નામની નગરી.

વિસિદ્ધ. ત્રિ. (વિસિદ્ધ) વિગેયનાયુક્ત, ગુણી, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ (૨) ઉત્તરના દ્વીપ કુમારોનો ઇલ.

વિસિદ્ધ. પુ. (વિસિદ્ધ) બાળ, યાર.

વિમીલ વિ. (વિમીલ) નવળા આચરણ-વાળો, શીવરદિત.

વિહુ. મ. (વિવહ) ચોતરફ.

વિહુગ્મ. ત્રિ. (વિલેખ) મોઢરા મોઢા, મોઢન કરના લાપક.

વિહુગ્મમાણ પુ. (વિહુગ્મમાન) ઉપશમ એણે કે ક્ષપક એણે એ અર્થો ૭૪.

વિહુગ્મમાણ પુ. (વિહુગ્મમાનક) ઉપશમ એણે કે ક્ષપક એણે એ અર્થો સાધુનો સયમ.

વિહુત્તિયા. સ્ત્રી. (વિહોત્તિયા) સયમરૂપ ધાન્યને સુકાનનાર મનોવિકાર, અપધ્યાન.

વિહુદ. વિ. (વિહુદ) નિષ્કલ, નિર્મળ (૨) અજ્ઞાન રહિત. (૩) પાત્રમા દેવ-લોકનો એક પાત્રકો.

વિહુદમાણય. પુ. (વિહુદમાનક) ક્ષપક એણેનાળા મુનિ.

વિહુદિ. સ્ત્રી. (વિહુદિ) કર્મની નિર્જરા, અમુક અશે કર્મનું અપાવવું (૨) શુદ્ધિ, નિર્મળતા.

વિવિહ્યા. સ્ત્રી. (વિવિહ્યા) અશરણ-ગ્રાહનો રોગ (કાવેરો).

વિવિહિય ત્રિ. (વિવિહ્ય) આમડી ઉતારેલ, (૨) સજી ગયેલ.

વિવિહિય. પુ. () એ નામનું બાગમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વિવેદિ સ્ત્રી. (વિવેદિ) વિપમ એણે; વિદિશાની એણે (૨) ત્રિ. વિપમ એણેમા રદી શબ્દ પ્રકાર કરનાર.

વિવેસ. પુ. (વિવેસ) તદ્દાનત બતાવનાર અસાધારણ ગુણ, આસં લક્ષણ (૨) પ્રગાપના સૂચના પાત્રમા પડવું નામ. (૩) ન્યાયશાસ્ત્ર સમત વિશેષ નામનો એક પદાર્થ (૪) પ્રકાર (૫) વણ, બહુ (૬) વિપવ તથા વિપવના મુખો (૭) બે, તદ્દાનત.

વિવેસવિદ્ધ ન. (વિવેવન) વિગેયરૂપે પૂરે દિન રત્ન ઉપરથી અનુમાન કરવું તે, અનુમ નનો એક પ્રકાર.

વિવેસિય ત્રિ. (વિવેસિય) નિધારણ કરેલ, વિગેયરૂપે ચોક્કમ કરેલ.

વિવેસાં ત્રિ. (વિવેસાં) વિગેયી રહિત.

વિસોત્તિયા સ્ત્રી૦ (વિવોતિયા) શકા સશય
(૨) અપધ્યાન
વિસોહણ ન૦ (વિવોધન) શોધનુ, તપાસ
૨૨વી
વિમોહિ સ્ત્રી૦ (વિવોધિ) આત્મ શુદ્ધિ
નિમગ્નતા (૨) વિશુદ્ધિહેતુ આવશ્યક
પ્રતિક્રમણ (૩) આટારાદિના દોરનો
અભાવ
વિસાહિય પુ૦ (વિવોધિત) શુદ્ધ થયેલ માર્ગ
મોક્ષમાર્ગ (૨) ત્રિ૦ શુદ્ધ ૨૨૨
વિસાહિયા સ્ત્રી૦ (વિવોધિયા) વિશુદ્ધિ
૨૨નારી
વિસ્ત પુ૦ (વિષ) ઉતારાપાદ નક્ષત્રનો
અધિગતતા દેવતા
વિસ્ત પુ૦ (વિષ) આમગ્ધ ખરાનગ્ધ
વિસ્તમ પુ૦ (વિષમ) વિશ્વાસ
વિસ્તમગ્રાદિ ત્રિ૦ (વિષમવાતિન્) વિશ્વાસ
ધાત ૨૨નાર
વિસ્તમયા સ્ત્રી૦ (વિષમ) વિશ્વાસ
ભરોસો
વિસ્તમર પુ૦ (વિષમ) જુ પુ વિશેષ
વિસ્તમરા સ્ત્રી૦ (વિષમ) ડિપકની એક
ગતતુ પ્રાપ્તી
વિમ્તમિય ત્રિ૦ (વિષમિત) વિશ્વાસમા
રહેતુ વિશ્વાસ
વિસ્તનદિ પુ૦ (વિષનદિ) પ્રથમ અગ્રહેવના
ત્રીમ પૂર્ણનનુ નામ
વિસ્તમૂઢ પુ૦ (વિષમૂઢિ) એ નામનો એક
માયુસ કે જેનો અને લીધે નાસ થયો
દનો (૨) પ્રથમ નાસુદેવના ત્રીમ
દૂર્ણનનુ નામ
વિસ્તર પુ૦ (વિષ્ટર) આર્તસ્વર દીનસ્વર
(૨) ત્રિ૦ આર્તસ્વર રેનાર
વિસ્તરૂય ત્રિ૦ (વિષ્ટર) નાના પ્રકારનુ
વિસ્તવાદિય પુ૦ (વિષ્ટવાદિય) વિશ્વાદી
નામો મહાનીર પ્રણુનો એક ગણ

વિસ્સસા મ૦ (વિષ્ણુ) સ્વભાવ પ્રકૃતિ
વિસ્સસેણ પુ૦ (વિષ્ણુ) વિશ્વસેન નામે
અહોરાત્રનુ તેરમુ અથવા અઠારમુ મુહુર્ત
(૨) સોળમા તીર્થકરના પિતા (૩)
ઓગણીસમા તીર્થકરને પ્રથમ ભિક્ષા
આપનાર મૃદસ્થ (૪) પાંચમા ચક્રનર્તીના
પિતા
વિસ્સામ પુ૦ (વિષામ) થાક ઉતારવો
વિસામો ખાવો
વિસ્સામણ ન૦ (વિષામણ) પગથપી કરવી
વિસ્સાયણિજ્ઞ ત્રિ૦ (વિષ્ણુજ્ઞ) સ્વાદ
કરવાને-આખવાને યોગ
વિસ્સાસ પુ૦ (વિશ્વાસ) વિશ્વાસ ભરોસો
વિસ્સાસિય ત્રિ૦ (વિશ્વાસિક) વિશ્વાસને
યોગ્ય
વિસ્સુય ત્રિ૦ (વિષુત) વિષ્ણુપ્રાત પ્રસિદ્ધ
વિસ્સેણી સ્ત્રી૦ (વિષેણી) વિપરીત શ્રેણી
શ્રેણીના ભાગથી રહિત
વિહ ન૦ (વિષ) બાકીશ
વિહ ન૦ () અટવીનો લાખો માર્ગ
રજ્ય મેલન, જેને ઉક્ષયતા એકથી વધારે
દિવસ લાગે તેવો માર્ગ
વિહગ પુ૦ () વિભાગ ખડ
વિહગમ પુ૦ (વિહગમ) પક્ષી
વિહગ પુ૦ (વિહગ) પક્ષી
વિહગમદ સ્ત્રી૦ (વિહગમિ) વિદ્યાયોગિતિ
નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી જીવ જાનવાની શુભ-દુષ્ટીના
સરખી અને અશુભ-અધેજના સરખી
ગતિ પામે છે
વિહગમપવ્યજ્ઞા સ્ત્રી૦ (વિહગમિપ્રવ્રજ્યા)
દ્વિવ્રતાથી લીધેની દીક્ષા, સગા વહાલાનુ
ચોતણ ન થવાથી દીક્ષા તીથી હોય તે
વિહદિય ત્રિ૦ (વિષ્ટિ) જુદુ પડેલું
ઉદરેલું (૨) નીચે પાડેલું
વિહત્ત ત્રિ૦ (વિષત્) વિભાગ કરેલ

विहसि. स्त्री० (विहसि) आर आंगणं
भाप; पंत.

विहम्म. वि० (विहम्म) विशद धर्मवाणा.

विहम्मणा. स्त्री० (विहम्मणा) इहर्षणा.

विहय. वि० (विहय) नाश पाभेक्षु; हृष्टायुं.

विहयण. न० (विहयण) विहार करवा;
विहयण.

विहारि. वि० (विहार) सेवन करेन; आ-
यरेन.

विहज. वि० (विहज) निश्चय; इण रक्षित.

विहज. पुं० (विहज) अष्टतरोपवाह सजना
प्रथम वर्गेना आठमा अध्यायनं नाम.

(२) ब्रह्मिष्ठ राजनी वेदणा राजीना पुत्र.

विहय पुं० (विहय) धन; सम्पत्ति.

विहया. स्त्री० (विहया) शोभन स्त्री; पति
विनाती स्त्री; विधवा.

विहसिय. न० (विहसिय) बोद्ध हमेधुं;
मन्दस्मित करेन.

विहस्सह. पुं० (विहस्सह) पुष्प नक्षत्रतो
अधिशता देवता.

विहा. स्त्री० (विहा) भेद, भ्रष्टा.

विहा. न० (विहा) वृथा; इहा.

विहात्र. पुं० (विहात्र) विनाश.

विहाड्य. वि० (विहाड्य) व्यर्थ करनार;
अगदी नाभनार

विहाडिय. वि० (विहाडिय) उपाडेयु;
पुत्रं करेधुं.

विहाण. न० (विहाण) प्रकाश; भेद. (२)
अवस्था विरोध; आधिपापयु, उद्देशपयु
वजेरे. (३) इरु ने.

विहापण. स्त्री० (विहापण) नाम कर्मनी
अेक प्रहृति के जेना उद्योगी अथ आध-
वानी गति पाभे छे.

विहापस. पुं० (विहापस) अष्टतरोपवाह
सजना प्रथम वर्गेना नवमा अध्यायनं
नाम. (२) ब्रह्मिष्ठ राजनी वेदणा राजीना
पुत्र.

विहायार. पुं० (विहाय) इर्ता.

विहार. पुं० (विहार) क्रीडा; गम्भत. (२)

शुद्धना विहृष्टोना भक्त. (३) विहारुं; अेक

स्थलेयी भीष्मे स्थले जयुं. (४) स्वा-

ध्याय. (५) शहरे अहारनी वसित. (६)

भणसाग करवानी जया-स्थान. (७)

विशेष अनुष्ठान; अंगवत् कथित भार्यमां

पराक्रम जतावयुं ते. (८) आचार मर्यादा.

विहारकण्ठ. पुं० (विहारकण्ठ) २६ उल्कासिक
सूत्रभांनुं २६ सु.

विहारचार. पुं० (विहारचार) पञ्चे पाणा
आधनु ते.

विहारमूमि. स्त्री० (विहारमूमि) स्वाध्याय
करवानी भूमि; सज्जतीय करवानी जया.

(२) क्रीडा करवानी भूमि; अगीया वजेरे.

विहारि. वि० (विहारि) विहार करनार.

विहायण. न० (विहायण) विनयन;
विहारयु ते.

विहास. न० (विहास) आकाश.

विहि. पुं० (विहि) विधि; रीति; पद्धति.

(२) प्रकाश, भेद. (३) शास्त्रोक्त मर्यादा;

आता (४) उपाय. (५) निश्चय; कथन.

विहिंसण. वि० (विहिंसण) दिसा करनार;
धानश्री; भुनी.

विहिंस. स्त्री० (विहिंस) अथ दिसा;
प्राणीवध

विहियण. वि० (विहिय) विधिते नानुनार.

विहिय वि० (विहिय) विधान करेधुं. (२)
इवेधुं. जनावेधु.

विहीण वि० (विहीण) रक्षित.

विहीणस्तर. न० (विहीणस्तर) सूत्रना
अक्षर ओम्त्र ज्ञानवा ते; ज्ञानतो अेक
अनियार.

विहण न० (विहण) पञ्चा, वीजण.

विहय. वि० (विहय) उडेधु. (२) इर करेन.

विहयण. न० (विहयण) वीजण.

વિહુર પુ. (વિહુર) પ્રિય જાનના પ્રિયોમી
 વિહુરિય વિ. (વિહુરિય) વિખાધ ગમેલુ
 વિહુર વિ. (વિહુર) રહિત વિનાનુ
 વિહુરય ન. (વિહુર) વીજીલો પખો
 વિહુર વિ. (વિહુર) સમ્યક્ પ્રમારે પાળેન
 આચરેલ
 વિહુર વિ. (વિહુર) કરવા-આચરવા યાગ્ય
 વિહુર ન. (વિહુર) એક જાનનુ કમ
 બહેલ
 વીંદ પુ. સી. (વીંદ) તરજ મોગ (૨)
 વીંદનાનુ (૩) આકાશ
 વીંદકત વિ. (વીંદકત) પસાર થનુ
 અતીત થનુ
 વીંદ વિ. (વીંદ) અમરથી વીંદેલુ
 વીંદ પુ. સી. (વીંદ) તરજ લહેર
 (૨) તરજાકારે રેખા
 વીંદકત ન. (વીંદકત) એક આદિ મહેરો
 ન્યૂન આકાર
 વીંદકત વિ. (વીંદકત) વીંદેન, અમર કરેન
 વીંદા સી. (વીંદા) વીંદા નીચા નામનુ
 વીંદા
 વીંદ વિ. (વીંદ) તરજ કાઢેન
 વીંદધૂમ વિ. (વીંદધૂમ) ધૂમદેવ રહિત
 વીંદરાગ પુ. (વીંદરાગ) રાગદ્વય રહિત
 વિન લગવાનુ
 વીંદસાગ પુ. (વીંદસાગ) ૭૩ મા ગ્રન્થ
 નામ
 વીંદસાયા સી. (વીંદસાયા) સનિનાવતી
 વિજયતી મુખ્ય રાજધાની
 વીંદગાલ વિ. (વીંદગાલ) અગાર દોષથી
 રહિત
 વીંદમય ન. (વીંદમય) સિંધુ સેતીર
 દેશ મુખ્ય નગર
 વીંદસ પુ. (વિંદસ) પરીક્ષા (૨)
 વીંદસા સી. (વિંદસ) (૩) વિચારણા, ધંધા
 વીંદ વિ. (વીંદ) રહિત વિનાનુ

વીંદ પુ. (વીંદ) વૃક્ષ વિશે
 વીંદ ન. (વીંદ) પખો
 વીંદાવત ન. (વીંદાવત) પતન નાખવાનુ
 સાધન વીંદાવત
 વીંદા સી. (વીંદા) નાનો રીંગણો
 પખો
 વીંદમય ન. (વીંદમય) સિંધુ દેશમાનુ
 એક પ્રસિદ્ધ નગર
 વીંદરાગ પુ. (વીંદરાગ) રાગ દ્વય રહિત
 કરગી લગવાનુ તીર્થકર
 વીંદરાગક્રમવિય પુ. (વીંદરાગક્રમવિય) ઉપ
 શાન્તમોહનીય મુખ્યસ્થાન તથા ક્ષીણ-
 મોહનીય મુખ્યસ્થાનવર્તી છત્ર અગ્રીયા
 રમે અને બારમે મુખ્યકાલે વર્તનાર
 વીંદરાગસ્તુય ન. (વીંદરાગસ્તુય) ૨૮ ઉત્કા
 નિક સ્ત્રમાનુ ૨૪ મુ
 વીંદરાય પુ. (વીંદરાય) રાગદ્વય રહિત
 વિન લગવાનુ
 વીંદરાયસજય પુ. (વીંદરાયસજય) ઉપશાન્ત
 નામનામી તથા ક્ષીણ કયાપયાજા સાધુ
 વીંદસોગ પુ. (વીંદસોગ) અકલુષોપના
 દેનતાનુ નામ
 વીંદસાગ સી. (વીંદસાગ) એ નામની
 પશ્ચિમ મહાસિંદ્ધમાતી સનિનાવતી
 વિજયતી મુખ્ય રાજધાની
 વીંદમોયા સી. (વીંદમોયા) સનિનાવતી
 વિજયમાતી એ નામની નગરી
 વીંદ પુ. (વીંદ) કાષ્ઠ પણ વસ્તુમા અતિ
 શ્ય ઉત્સાહ રાખવો તે નર રસમાનો
 એક ગ્રંથ (૨) એ નામનુ ગ્રીવ યોધા
 દેવનો નુ એક રિમાન (૩) યોધીશમા
 તીર્થકર, થી મહાસિંદ્ધ રાગી (૪) મુખ્ય
 મોહો કરીર
 વીંદકત ન. (વીંદકત) એ નામનુ ગ્રીવ
 યોધા દેવનોનુ એક રિમાન

वीरकाण्ड. न० (वीरकण) निग्यापनिक
भूतना सातभा अध्ययननु नाम -

वीरकाण्डमिन्. पु० (वीरकणमिन्) वीरपुर
नगरनो गान

वीरकाण्डा. स्त्री० (वीरकणा) अतगडसनना
आडभा वर्गना सातभा अध्ययननु नाम
(१) श्रेष्ठिक राजनी ओक गणी

वीरकूड न० (वीरकूड) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरगत न० (वीरगत) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरजाय. वि० (वीरजाय) ओ भागे वी
पुरयो गया होय ते भागे

वीरजिण पु० (वीरजिण) योनीशभा तीर्थक
श्री महावीर राजा

वीरजकय. न० (वीरजकय) ओ नामनु
नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरण पु० (वीरण) धासनी ओक नत

वीरणधम. पु० (वीरणधम) धासनी ओक
नत

वीरधुर स्त्री० (वीरधुरि) सुप्रगण भूतना
श्री अध्ययननु नाम

वीरपुर. न० (वीरपुर) ओ नामनु ओक
नगर.

वीरपम. न० (वीरपम) ओ नामनु गान
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरमद. पु० (वीरमद) वीरलद नामना
पार्थनाथ प्रभुना ओक गणध

वीरवराण न० (वीरवराण) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान.

वीरवपय पु० (वीरवपय) वीरना सुयक
दायनु ओक आलरण

वीरसिग न० (वीरसिग) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसिद्ध. न० (वीरसिद्ध) ओ नामनु गान
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसुगिआ. स्त्री० (वीरसुगिआ) ५३ लस
नारी कुतरी.

वीरसेण पु० (वीरसेण) अतगडसनना योथा
वर्गना पायभा अध्ययननु नाम (२)
सुदेव राजनी धारणी राणीना पुन
(३) वृष्ण वासुदेवना २१ द्दगनर वीर
वपयधारी सुभटना प्रभुप-असेसर

वीरसेणा स्त्री० (वीरसेना) ओक राणीनु नाम.

वीरसेणिय. न० (वीरसेनिक) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसत्त व० (वीरसत्त) वीरवर्त नामनु
नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसण. न० (वीरसण) वीर पुरधने छाने
तेनु ओक आसन

वीरसण्णिय. वि० (वीरसणिक) वीरसने
भेसनार

वीरिय न० (वीरिय) छानु सामर्थ्य,
आत्मशक्ति (२) ओ नामना पार्थ-
नाथना ओक गणधर (३) सुप्रगण
भूतना आडभा अध्ययननु नाम (४)
शेद प्रभुमाना नीग पूर्वनु नाम. (५)
वीरान्तराय नामनी अनराय कर्मनी
ओक प्रभुनि (६) उत्साद

वीरियतराय. पु० (वीरियतराय) अनराय
कर्मनी ओक प्रभुनि के जेना उदयपी
छानी श्रमिनी देवपरी यध शके नदि

वीरियात पु० (वीरियात) वीर्य-सामर्थ्यरूप
आत्मा-वीर्यता, आत्माना आड प्रकाश
मानो ओक

वीरियावार पु० (वीरियावार) वीर्यावार,
गानादि मोक्ष साधन संपादन करामा
वीर्य देववु ते

वीरणी स्त्री० (वीरणी) अमपमनु छान,
परम वनपनिनी ओक नत

वीरुत्तरावडिसंग न० (वीरुत्तरावडिसंग) ओ
नामनु नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

घोस. वि० (विप्र) भरप्रयेव.

वीस. स्त्री० } (विप्रति) वीथ; संख्या

वीसह. } १११५.

वीसंभ. पु० (विप्रम्भ) विश्वास.

वीसंभवायग. वि० (विप्रम्भवातक) विश्वास-
धाती

घोसतिम. पुं० (विप्रतिम) नय विपवास
साथे करेवा ते. (२) वि० वीथयु.

घोसत्य. पुं० (विप्रत) परिश्रम दूर करेह;
स्वस्थ थयेस. (२) विश्वास पायेस;
विश्वासपात्र भयेस.

घोसरण. न० (विप्रसण) धूडी जनु.

घोसरणालु. वि० (विप्रसणकर) धूलकपुं.

घोसस्ता. म० (विप्रता) स्वभाव; कुदरत.

घोसस्तापरिणय. वि० (विप्रतापरिणत) श्रवना
व्यापार विना कुदरती रीते भयेस-जेम
संध्या, छंदधनुष्य वगेरे.

घोसस्ताबंध. पुं० (विप्रताबन्ध) स्थापानिक
बंध.

घोसस्ताप. वि० (विप्रसाज) पोताना स्व-
भावधीन परिणाम पायेस जेम वादण,
संध्या वगेरे.

घोससेण. पुं० (विप्रसेन) सकवर्ती; सार्वभौम.
(२) १७ भा मुहूर्तनुं नाभ.

घोसा. स्त्री० (विप्र) दुर्बल; अहमो.

कोसास. पुं० (विप्रस) विश्वास; जरीसो;

वीसु. म० (विप्रह) अरे तरह; सर्व
आलुये.

वीसुतायि. पुं० (विप्रज्ञानिन्) विश्वज्ञान-
वाणा साधु तथा आवडो.

वीहि. पुं० (वीहि) डंगर; योप्या.

वीहि. स्त्री० (वीधि) गेरी; गरी. (२)
मार्ग; रस्तो. (३) श्रेष्ठि; पंडित.

वुइय. वि० (उक्) छेदुं.

वुइन्. वि० (व्युत्पन्न) मूग रसथी यजिन
थयेव; रस पचटायेस. (२) वृष्टि थयेस.

वुकिंति. स्त्री० (व्युत्प्रांति) प्रतापना स्रजना
छडा पदनुं नाभ.

वुक्कम. पुं० (व्युत्कम) उया थुं; वधुं.

वुगाह. पुं० (विग्रह) छुपो; तकरार. (२)
मिथ्यालिनिवेश; दुराग्रह.

वुगाहिअ. वि० (व्युदग्राहित) निपरीत-पोटी
पड करेस; दुराग्रही.

वुगाहणा. स्त्री० (व्युदग्राहणा) अवधुं सभ-
भवनुं.

वुच. वि० (वाच्य) कडेवा गोज्य.

वुच्छिअ. वि० (व्युच्छिन्न) तुटी गयेलुं.

वुच्छेय. पुं० (व्युच्छेद) विच्छेद; विनाश.

वुच्छेयण. न० (व्युच्छेदन) परिहार-त्याग
करेवा ते.

वुट्ट. वि० (वृट्) परसेस.

वुट्टि. स्त्री० (वृष्टि) वृष्टि; वरसनुं ते. (२)
वरसाह.

वुट्टिकाय. पुं० (वृष्टिकायिक) वृष्टि करनार
देवतानी ओक भवत.

वुट्टिकाय. पुं० (वृष्टिकाय) वरसाह; मेघ.

वुड्ड. पुं० (वृद्ध) वृद्धावस्थाभां तापसनी प्र-
मत्त्या लेनार; वानप्रस्थ. (२) वि० वृद्ध;
धरडो. (३) वधेवो; वृद्धि पायेस.

वुड्डभाव. पुं० (वृद्धभाव) वृद्धावस्था; बुढापो.

वुड्डसावय. पुं० (वृद्धावयक) अरतना सभयभां
आवडो जणथी आठलु थया भाटे
आठलनुं नाभ.

वुड्डा. स्त्री० (वृद्धा) वृद्ध स्त्री; डारी.

वुड्डावास. पुं० (वृद्धावास) बुढापो; वृद्धावस्था.

वुड्डि. स्त्री० (वृद्धि) वधुं; वृद्धि पावनी;
भेदा थुं.

वुड्डिया. स्त्री० (वृद्धि) बुढी; वृद्धा.

वुत्त. वि० (उक्) छेदुं; छेदन करेस.

बुत्ताणुमासत्र. वि० (उक्तानुमायक) गोप्या
प्रमाणे गोपनार; नकल भात करनार.

બુસરાઈય. ત્રિં (વ્યુપાત્તિક) પચમહાવ્રતરૂપ
રત્ને કરી અધિક, સદાચારી, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ

બુસિત્ર ત્રિં (વ્યુપિત) વિવિધ પ્રકારે દશ
પ્રકારની સમાચારીમા વસેલો.

બુસિમંત ત્રિં (વ્યુપિત) જેની ધરિયો
પોતાને વસ છે તે, દત્તિય નિઝહી

ચૂઢ. ત્રિ (વ્યૂટ) વહન કરેલ. (૨) તથાઈ
ગયેલ

ચૂઢ પું (વ્યૂઢ) વ્યૂઢ રચના કરનાની
કળા, સૈન્ય જોડનાની કળા (૨) સમૂહ,
ટોળો (૩) નિશ્ચય (૪) ઉત્થાપન,
ખડન

ચેમ્ત્ર પું (વેદ) હિંદુ ધર્મનું મુખ્ય શાસ્ત્ર,
આર વેદ (૨) આગમ, શાસ્ત્ર

ચેમ્ત્રહૂ પું (વૈત્ત્વ) કૌશલિયના વૈનાલ્ય
ઉપરના નવ કુળમાનુ પાત્રયુ કૂટ (૧)
વૈનાલ્ય નામનો પર્વત

ચેમ્ત્રાણીય નં (વૈત્ત્વ) ત્રીજી વેદનીય
કર્મ, જેના ઉદયથી જીવને સાનાઅસાતા-
સુખ દુઃખ મળે છે તે કર્મ

ચેમ્ત્રાણી. સીં (વૈત્ત્વ) નરકની એક
નદી (૨) પું તે વૈત્ત્વથી નદીમા
નાળીને તરણનાર પરમાધામી

ચેમ્ત્રાણ્યકરણ નં (વૈશાલ્યકરણ) વૃદ્ધ,
ગ્નાન અને શુર આ કરે આહાર, ઉપધિ
વગેરે આપી, અગત્ય દૂર કરી, સદાય
આપવી તે

ચેદ. ત્રિં (વૈદિ) વેદના

ચેદમ્ત્ર. ત્રિં (વૈદિક) વેદ અનુધી

ચેદ્ય ત્રિં (વ્યવિત) વિશેષ કપેન

ચેદ્ય મં () જતી શીઘ્ર

ચેદ્ય. ત્રિં (વૈદિ) જાણથી સમજેલ
(૨) અનુમતેન બોલવેન

ચેદ્યા ત્રિં (વૈદિ) બોલતો, બોલતો

(૨) પરિવેશ કરના હાથ લીધેલ વગેરે

જે ઠેકાણે રાખના જોઈએ, તે ઠેકાણે
ન રાખતા, આધા પાઞ રાખી પડિવેડણ
જુ તે, પડિવેડણના જ દોષમાનો હોય
દોષ (૩) વંડી કોટડી, ફરતી ભીત
(૪) વેદિમા નામે વર્ણનાનો એક દોષ

વેદ્યાવજ્ઞ. નં (વૈદિકાવજ્ઞ) વેદિમાની પેઠે
બે દિવસ ઉપર હાથ રાખી વદના
દરવાથી લાગતો વદનાનો એક દોષ

વેદીચ ત્રિં (વૈદિક) બેડોગ, ચિહ્ન રૂપ
કરનાર (૨) વૈદિક શક્તિથી અનેક રૂપ
બનાવનાર

વેદચિય પું નં (વૈદિક) વૈદિક શરીર
(૨) વૈદિક શરીર બનાવનાની શક્તિ
(૩) વૈદિકઅમુદ્યાન, સાન સમુદ્યાનમાની
એક (૪) રક્તિ પુદ્ગળપત્રાનનન,
લોખના સર્વ પુદ્ગળો રક્તિ શરીર રૂપે
પન્નિમાનતા જોડલો વખત લાગે તેટલો
કાળ (૫) ત્રિં વૈદિક શક્તિથી વૈદિક
રૂપ બનાવનાર

વેદચિયસીસ પું નં (વૈદિકચિય) વૈદિક
મિશ્રકાયગોળ

વેદચિયસમુદ્યાન પું (વૈદિકચિયસમુદ્યાન)
વૈદિક રૂપ બનાવતા આત્મપ્રદેશનું દ્વા
દ્વારે અભિરૂચ થાય તે

વેદચિયસતોર. નં (વૈદિકચિય) વૈદિક
શરીર, પાત્ર શરીરમાનુ એક કે જે
નારકી દેનતાને નિયમે દોષ અને મનુષ્ય
નિર્ધારમા કોઈ એવો દોષ

વેદચિયસતોરિ ત્રિં (વૈદિકચિય) વૈદિક
શરીરવાલો જીવ

વેટ નં (જટ) પુષ્પાનુ મનુષ્ય, નિમ્ન

વેટલ નં (વટલ) નુખ કે અશુભ નિ
મિત્ર પ્રમથનુ તે

વટિયા સીં (વૈદિક) પોતી, પોતી

વમલ ત્રિં (વૈદિક) વ્યવસ્થા રિદ્ધિ

વેકચ્છ પુ. (વેકચ્છ) ઉત્તરાસગ (૨)

શરીરના જે ભાગમા જનોઇ રહે તે ભાગ

વેકચ્છિયા સ્ત્રી. (વેકચ્છિયા) સાધીના ૨૫

ઉપગરથુમાનુ એક

વેકુંથુ પુ. (વેકુંથુ) અમરેન્દના માધીના

સૈન્યનો ઉપરી.

વેગ. પુ. (વેગ) ઉતાવળી ગતિ (૨) આમ

પેશામતી હાજત

વેગચ્છ પુ. (વેકચ્છ) જુઓ “ વેક-
શબ્દ

વેગચ્છિયા સ્ત્રી. (વેકચ્છિયા) જુઓ “વેક-
” ચિ.યા = શબ્દ

વેગિયા. સ્ત્રી. (વેગિકી) વેગવાળી ગતિ, ગતિ
નિગ્રેધ

વેચિત્ત. ન. (વૈચિત્ર્ય) વિચિત્રપણુ.

વેચ્છ. ન. (વ્યૂત) ખાટલા ભરવાનું વાણ

(૨) ઢાંચીયા ભરવાની પાટી

વેજયંત પુ. (વૈજયંત) એ નામનું ખીજી

અનુત્તર વિમાન (૨) વૈજયંત વિમાન-

વાસી દેવતા, ખીજા અનુત્તર વિમાનના

દેવતા (૩) વિજયસચ્ચ પતાકા-ધ્વજ

(૪) જન્મદીપના દક્ષિણદારનું નામ

વેજયંતિય ન. (વૈજયંતિક) વાસ કરતી ઉપ
યોગમા લેવાનું પાત્ર

વેજયંતી સ્ત્રી. (વૈજયંતી) જેની બે બા

જુએ નાની ન્હાની ધ્વજ હોય તેની

ધ્વજ (૨) મગલ આદિ અહ્યાસી મોટા

ગ્રહની મીઠા અગ્રમહિષીનું નામ (૩)

સુનખા મિજ્યની મુખ્ય નગરી (૪) છટ્ટા

તીર્યંકરની પ્રત્યક્ષ પાનખીનું નામ (૫)

હટ્ટા બળદેવની આત્માનું નામ (૬) ઉત્ત

રના અગ્ર પર્વતની નાવનું નામ (૭)

પચ્ચવાડીઆની પદર રાત્રિજોમાની આ

હમી (૮) પૂર્વદિશાના રૂચક પર્વત ઉપર

વસનારી આહમાની હમી દિશાકુમારી

વેજ પુ. (વૈજ) વેષ, દવા કરનાર

વેજગ ન. (વૈજ) વેષક સખધી જ્ઞાન
(૨) વેષક; વૈદુ.

વેજમલ્લ ત્રિ. (વિજ) આકુળ આકુળ

વેડસ. પુ. (વેલ્લ) વેતસ વૃક્ષ, બરતુ ઝાડ

વેટ પું. (વેટ) વિંટનું, વેષ્ટન (૨) ત્રિ.

એક જાતનું હાદ, જૂત નિગ્રેધ (૩) એક

અર્થ પ્રતિપાદક વચન સકલના (૪)

નર્થન

વેટગ પુ. (વટક) એક જાતનું જળચર
પ્રાણી

વેટણગ. પુ. (વેટનક) ઉત્તરી, આભરણની
એક જાત

વેટિમ. ત્રિ. (વેટિય) કપડા કૂચ વગેરેને
વીંટીને બનાવેલ દડો વગેરે

વેટિમા. સ્ત્રી. (વેટિમા) વેડમી, રાટલી જેવા
એક ખાણ પદાર્થ

વેટિય. ત્રિ. (વેટિય) વીંટણ, લપેટણ

વેણદ. ત્રિ. (વૈનિય) વિનયવાળું

વેણદ્ય ત્રિ. (વૈનિક) વિનયવાદી, કાગડો

કુતરો ઉચ્ચનીચ સર્વ કોઇને નમવામાજ

શ્રેય માનનાર (૨) ન. વિનયનું ફળ,

કર્મફલ વગેરે

વેણદ્યવાદ. ત્રિ. (વૈનિકવાદિ) વિનયવાદી,
વિનયથીજ મુક્તિ છે એમ માનનાર

વેણદ્યા સ્ત્રી. (વૈનિકી) શુભાદિનો વિનય
કરનાથી ખીલેલી શુદ્ધિ ચાર પ્રકારની
શુદ્ધિમાની એક.

વેણતિયા સ્ત્રી. (વચનિકા) અહાર લિપિ-
માની એક

વેણા સ્ત્રી. (વેણ) સ્ત્રીભદ્રની બહેન

વેણિ. સ્ત્રી. (વેણ) ચોટલો

વેણ પુ. (વેણ) વાસ, જક્ષની એક જાત.
(૨) વાસળી

વેણદંડ પુ. (વેણદંડ) વાસનો દાડો

વેણદાલિ પુ. (વેણદાલિ) ઉત્તર દિશાના
સુનર્ણકુમાર દેવતાનો હાદ

વેણુદેવ. ૫૦ (વણુદેવ) દક્ષિણ તરફના
મુનર્ણકુમાર દેવતાનો છન્દ

વેણુપલાસિઆ સ્ત્રી૦ (વેણુપલાસિકા) વાસની
પપુડી, પીપી

વેણુફલ. ન૦ (વેણુફલ) નાસનું કાર્ય-
ઠરડીયો વગેરે

વેણુયાણાજાત ૫૦ (વણુકાનુયાત) જે યોગમા
અદ સૂર્ય અને નક્ષત્રની સ્થિતિ વાસને
આધારે થાય છે તે

વેણુલયા સ્ત્રી૦ (વેણુલતા) વાસની જાના
વેણુસજ્જાદ્યા. સ્ત્રી૦ (વેણુસજ્જાદ્યા) વાસની
સાનગણી

વેણુસૂદ્યા સ્ત્રી૦ (વણુસૂદિકા) નાસની સો.
વેતસ. ૫૦ (વેતન) } જેની હેઠે ૨૨
વેતસી. સ્ત્રી૦ (વેતસી) } મા તીર્થસ્થને
કેનગતાન ઉપનયુ તે, નેતર-મરુતુ ઝાક

વેતાલિય ૫૦ (વૈતાલિક) પરમાધાખી
રેફિય શક્તિપત્રે ઉચો પરાંત મનાવે તે
(૨) ચપગડાગ મુત્રનું વેતાનાક નામે
ખીનું અધ્યયન

વેતાલી. સ્ત્રી૦ (વૈતાલી) જે મનના જાપથી
અચેતન કાશ્ચિ ચેતનનાર દેખાય તેરી
રિદા (૨) મધુર કિનારો.

વેતિ. સ્ત્રી૦ (વૈતિ) વેદિમા.

વેત્ત ૫૦ (વૈત્ત) નેનગની ઝડી. મોગી. (૨)
નેનર, બરનું ઝાક

વેત્તરૂંડ. ૫૦ (વૈત્તરૂંડ) નેનરની પાખી

વેત્તવાસ ૫૦ (વૈત્તવા) નેનગની જાગ
પાશનો

વેત્તવૈદ્ય ૫૦ (વૈત્તવૈદ્ય) નેનગના આગ્ને-
શગે

વેત્તજાયા. સ્ત્રી૦ (વૈત્તજા) નેનગની ઝડી
નેનરની કાજ

વેર ૫૦ (વૈર) નમરો- શગેરે ચાર વે-
(૨) સુખ ૫ મા નાજાપી જીવનું એ-
નામ (૩) મોદનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

૬ જેના ઉદ્ભવથી જીવને પ્રિય રિધ-
ઉત્પન્ન થાય છે

વેદમ ત્રિ૦ (વૈદમ) વેદના, ભોગવના
(૨) ૫૦ એક પ્રકારની આર્ય જાતિ

વેદ્યા ન૦ (વૈદ્ય) વેદનું, ભોગવનું તે

વેદ્યા સ્ત્રી૦ (વૈદ્યા) પીંગ (૨) સાતા
અસાતા, સુખ કુ ખનો અનુભવ-ભોગ
પટો (૩) સાત સમુદ્ધાતમાની પહેલી
સમુદ્ધાત, જેમા વેદનીય કર્મની નિર્જરણ
થાય છે

વેદ્યામમુગ્રાય ૫૦ (વૈદ્યામમુગ્રાય) વેદના
સમુદ્ધાત, સાત અમુદ્ધાતમાની એક

વેદ્યાગિજ્ઞ ન૦ (વૈદ્યાગિ) વેદનીય કર્મ

વેદ્યુરિસ. ૫૦ (વૈદ્યુરિસ) પુરુષ વેદનો અનુ-
ભવ કરનાર પુરુષ

વેદમી. સ્ત્રી૦ (વૈદમી) કૃષ્ણ વાસુદેવના
પુત્ર પ્રભુમની પત્ની, અનિરૂદ્ધની માતા

વેદિ. સ્ત્રી૦ (વૈદિ) વેદિકા, ઓટલી

વેદિયા સ્ત્રી૦ (વૈદિયા) વેદિમા, ઓટનો
(૨) વડી, કાઠડી

વેધ ૫૦ (વૈધ) જાતા વગેરથી વિધનું તે

વેધન ૫૦ (વૈધન) નિરર્થના, અર્થપણું

વેમાર. ૫૦ (વૈમાર) વૈમાર નામનો રાજા
નગર પામેનો એક પરાંત

વેમેજ ૫૦ (વૈમેજ) વેમેજ નામનો સર્પ
વેશ-નેમડો

વેમ ૫૦ (વૈમ) વળવાનું એક આધન

વેમાગસ ન૦ (વૈમાગ) વૈમા દીનના

વેમાગિર્ણી સ્ત્રી૦ (વૈમાગિર્ણી) વેમાનિ-
જાનની દેરી

વેમાણિય ૫૦ (વૈમાણિક) વેમાનિક જાતના
દેવના આર દેવનો, નર જૈવેય અને
૧૫ અનુનાગ વિમાનના દેવના

વેમાણિયઝહેસ ૫૦ (વૈમાણિયઝહેસ) ૭૧
જિમ મનના એક ઉદ્દેશનું નામ.

વેમાણિયદેવ પુ. (વૈમાત્રિકદેવ) વૈમાનિક દેવતા

વેમાણિયાવાસ. પુ. (વૈમાનિકાવાસ) વૈમાનિક દેવોને રહેવાનું સ્થાન, વિમાન

વેમાય ન. (વૈમાય) વિપમમાત્રા, ઓછુ આધકુ સરખે સરખુ નહીં

વેમાયા સ્ત્રી. (વૈમાયા) વિચિત્ર, વિરિધ (૨) એક સખો કાળ નહીં, વિપમકાળ, ઓઠાવતો વખત

વેય પુ. (વેદ) ઋગ્વેદ આદિ ધર્મશાસ્ત્ર (૨) ઓ આદિવેદ-વિપવ વિકાર (૩) પતનજાના નીચ પડના છડા ફારનું નામ (૪) શૂનજ્ઞાન (૫) આચાર-ગાદિ સૂત્ર (૬) કર્મનું વેદુ-પારણામ ભોગવનું

વેદંત ન. (વેદાન્ત) વેદનું રહસ્ય, વેતા શાસ્ત્ર

વેયકાલ પુ. (વેદકાલ) કર્મ વેદનાનો-ભોગવનાનો વખત, કર્મવેદન કાળ.

વેયગ ન. (વેદક) વેદક સમ્યક્ત્વ

વેયગસમ્મદિદિ ત્રિ. (વેદકસમ્યગ્દિ) વેદક સમ્યક્ત્વ દષ્ટિબાજો

વેયજ્ઞ પુ. (વેદજ્ઞ) જુઓ “વેદ” ૧૦૬.

વેયજ્ઞિય પુ. (વેદજ્ઞક) વેદનું-પુરૂષ ચિહ્ન હિનું છેદનું

વેયકુ પુ. (વૈતાકુ) વૈતાલ પર્વત

વેયકુટ પુ. ન. (વૈતાકુટ) વૈતાલ પર્વત ઉપરના નવ કૂટમાનું પાચમું કૂટ

વેયકુગિરિ પુ. (વૈતાકુગિરિ) વૈતાલ ગિરિ-પર્વત

વેયણ ન. (વેતન) પગાર માસિક

વેયણ ન. (વેત) અનુભવનું, ભોગવનું

વેયણ સ્ત્રી. (વેતના) વેદના પીડા, દુઃખ (૨) મુલા અશુભ કર્મનું વેદનું-અનુભવનું તે (૩) પ્રજાપના સૂત્રના પાત્રસમા પદનું નામ

વેયણપદ ન. (વેદનાપદ) પત્રવણા સૂત્રના પાત્રસમા પદનું નામ

વેયણમ્મુગ્ધાય પુ. (વેદનાસમુદ્ધાન) રેગા દિકના પીડાથી આત્મ પ્રદેશનું વિતરનું અને વેદનીય કર્મનું નિર્દેશનું તે.

વેયણિજ્ઞ ન. (વેદનીય) ત્રીજી વેદનીય વેયણિય. } કર્મ (૨) વેદના યોગ-મોહનીય વગેરે કર્મ

વેયણિયા. સ્ત્રી. (વિત્તિકા) વેદિકા

વેયવંધવ્ય પુ. (વેદવંધક) પ્રજાપના સૂત્રના છત્રીશમા પદનું નામ.

વેયય ન. (વેદક) દર્શન ધાતક સાત પ્રકૃતિનો સૂત્ર કરતા છેદને સમયે ઉત્પન્ન થતું સમ્યક્ત્વ, વેદક સમકિત, પાચ સમકિતમાનું એક

વેયરણી. સ્ત્રી. (વૈતરણી) વૈતરણી નામની નરકની એક નદી (૨) વૈતરણી નદી રિકુર્નાર પરમાધામી, પદર પરમાધામીમાનો એક

વેયવાગ્ર. પુ. (વેદવાદ) વેદનું કથન, વેદની માન્યતા

વેયવિ ત્રિ. (વેદવિ) } આચારાગાદિ વેયવિઙ. } આગમના જ્ઞ-

જ્ઞનાર (૨) ઋગ્વેદ આદિ ચાર વેદના ભણનાર (૩) વેદ-શ્રુતિનો જ્ઞજ્ઞનાર

વેયવેયક. પુ. (વેદવેદક) પ્રજાપના સૂત્રના સત્તાવીસમા પદનું નામ

વેયાણવીદ સ્ત્રી. (વેદાણવી) વિપયાભિલાષા

વેયારણિયા. સ્ત્રી. (વેદારણિકા) વિદારણ કરવાથી કે છેદવાથી જે કર્મ બધાય તે, વિદારણીયા ક્રિયા

વેયારિત્ર ત્રિ. () દગાપણું

વેયાલ પુ. (વૈતાલ) વૈતાલ, વિશાચ, જુનોનો સરદાર

વેયાલિય ન. (વિદારણ) વિદારનાની ક્રિયા (૨) ત્રિ. કર્મ વિદારનાર

वेयालिय. न० (वैतालिक) स्यगगंग सूनना
भीवन अध्ययननु नाम.

वेयालिय. न० (वैकालिक) संध्याक्षण. (२)
पाळवेा पहेर

वेयालिया. स्त्री० (वैतालिका) ऐक जतनी
पीया.

वेयावस्य } न० (वैयावस्य) आहारादिक
वेयावस्य. } आपोने सुखादिकनी वेया-
वस्य-भक्ति करपी ते.

वेर. न० (वैर) शत्रुता; दुस्मनावट; वैरभाव.
(२) कर्मबंध (३) ज्ञानावरणीयादि कर्म
(४) पुराणा वैरनो उपद्रव; वैरनो अहंसा.
(५) वैर हेतु; भेद्युन.

वेरगा. न० (वैराग्य) वैराग्य; ससारथी उ-
दासीनता.

वेरज्ज न० (वैराज्य) शक्यभा अहंर अहंरनो
विरोध.

वेरत्तिय. पु० (वैरागिक) सवारनी संध्याने
समय.

वेरमण. न० (विरमण) निवृत्ति पाभवी;
अटकवु. (२) आवाकनु नयमु मन; सावध
योगनी निवृत्तिरूप सामायिक मत.

वेरगुदंधि त्रि० (वैरगुधित्त) वैरभावतु
अन्धन करनार, वेर आधनार.

वेरि. त्रि० (वैरित) दुस्मन; शत्रु

वेरलिय. पु० (वैरुष्य) वैरुष्यमधि, सचित्तकडिन
पृथीनेा ऐक प्रकार (२) महा क्षिभवत
पर्यंत उपरतु ऐक शिपर. (३) रत्न-
प्रभा पृथ्वीना भरकाडनो त्रीजे त्रिजाग.

वेरलियकूट. पुं० न० (वैरुष्यकूट) महा दि-
भवत पर्यंत उपरनां आड कूटमांनु
आडमु शिपर.

वेरलियप्रमणि. पु० (वैरुष्यप्रमणि) वैरुष्यमधि

वेरंघर. पु० (वैरंघर) लवण समुन्नी
वेरने धरनार नागकुमार जतना देवना.

वेरंघरोरवात्र. पुं० (वैरंघरोरवात्र) ७२
सूत्रमांनु ऐक क्षत्रिक सूत्र.

वेरंघ. पुं० (वैरंघ) वायुकुमार जतना
लवनपति देवतानो छंद. (२) पाताण
क्षणशना अधिष्ठाता ऐक देवतुं नाम.

वेरंघम. पुं० (वैरंघम) विद्वक्; नाना
वेरंघम. } प्रकारना वेध धारण करी लोकांने
हसाडनार; लांड.

वेरंघय. पुं० (वैरंघय) लज्जण उत्पन्न
थाय ऐवी वस्तु जेवाथी अथवा सांल-
णवाथी जे रस उत्पन्न थाय ते.

वेरंघासि. पुं० (वेरंघासि) नदी कडि डे
हरीया किनारे रवेनार तापसनेा ऐक वगै.

वेरंजा. स्त्री० (वेरंजा) समुद्रमां थती जणनी
हानि वृद्धि; लरती आट. (२) समय;
वज्रत; अयसर (३) सीमा; मर्यादा.
(४) वेरंजी; लता.

वेरंज. पु० (वेरंज) वांस; पर्यग जलनु ऐक
वृक्ष.

वेरंज. न० (वैरंज) निक्षिपुं इण.

वेरंजोदय त्रि० (वेरंजोदित) पाकवाना समयने
उचित जनेत्र

वेरंज. पु० (वेरंज) वेष्टा विशेष.

वेरंज. पु० (वेरंज) वेधडी; लता.

वेरंज. स्त्री० (वेरंज) वायुथी शरीरमां
कभारी आवे ते रोग; कंषा.

वेरंज. त्रि० (वेरंज) कपेक्षु; धुनेक्षु.

वेरंज. पु० (वेरंज) पोपाक; पहेरवेश (२)
वैश्य देवतानुं अदि.

वेरंज. त्रि० (वेरंज) दैव करवा योग्य.

वेरंज. न० (वेरंज) धाया, छत्र, भीडुं,
वगेर मसावेा.

वेरंज. स्त्री० (वेरंजारी) वेरंजा स्त्री.

वेरंज. पु० (वेरंज) कुभेर लंघरी; उत्तर
दिशानो लोकपाण. (२) कुभेर लंघरीनी
प्रातण. (३) वेसमणदेवनेा महोत्सव.
(४) वेसमणमित्र; यतना नायक. (५)
अहोरात्रना १४ भा अथवा १६ भा

મુદ્નેનું નામ (૬) કૃત્તિ નિમ્નપત્તિ રેતાલ્ય
ઉપરના નવ કૃત્તિમાં આઠમું કૃત્તિ-શિખર
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણિક) વૈશ્વકર્ણ
ભતિના દેવોનો સમૂહ
વેસમળકૃત્તિ પુ. નં. (વૈશ્વકર્ણ) દિગ્વંત
પરંત ઉપરનું ૧૧ મું કૃત્તિ-શિખર (૩)
વૈતાલ્ય પરંતના નવ કૃત્તિમાં નવમું
કૃત્તિ (૩) મહાવૃત્ત નિમ્નપત્તિ ત્રિમિ
સરદ ઉપરનો ત્રીજા પરંત
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) કુલાગા
નગરીનો એક રાજા
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્વકર્ણ
વેશ્રનથ ભતિના દેવોનો સમૂહ
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) એક આધુન
નામ,
વેસમળ. સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્વકર્ણ લોક-
પાળની-વૈશ્વકર્ણ નામે રાજધાની
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) એ
નામનું એક કવિ સત્ર, ૭૨ સૂત્રમાં
એક.
વેસર પુ. (વૈશ્વકર્ણ) પક્ષિ નિશેષ
વેસર ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) અધમ, નીચ
વેસા સી. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા, છીનામ્બરી
વેસાવતીકી. સી. (વૈશ્વકર્ણ) શુકની
ભતિ નિશેષ
વેસાવતી પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યાવતી નામનો
એક અવતરદીપ (૨) ત્રિ. તે દીપમાં
રહેનાર
વેસાવતી પુ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાલા નગ-
રીમાં જન્મેલ વેશ્યાની-નિસલા કુત્રિયા
શ્રીના પુત્ર શ્રી મહાવીર સ્વામી (૨)
ત્રિ. નિશાળ શરીરનાનો (૩) પુ.
નિશાળ-સમુદ્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ વૈશ્વકર્ણ
નામનો દીપ
વેસાલી. સી. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા રાજની
મુખ્ય નગરી

વેસાવતી ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાલાના,
અરેભો ગમ્મના લાયક
વેસાર. નં. (વૈશ્વકર્ણ) બાણ દેહવાનું આસન
વેસાહી સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યાના માસની
પૂર્ણિમા
વેસિય નં. (વૈશ્વકર્ણ) એ નામનું જુના
વખતનું એક ઔદિક શાસ્ત્ર.
વેસિય. ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા-બાણનિગ
માનથી ગ્રામ થયેલું
વેસિય. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, બાણારી, આર
વર્ણગાનો એક વર્ણ
વેસિય ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશેષ એપણુથી
શુદ્ધ કરી લીધેલ
વેસિયા સી. (વૈશ્વકર્ણ) રાજાના.
વેસિયાવતી. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યાવતી
નામના બાણતારી
વેસ. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, આર વર્ણમાંનો એક
વેસા સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, વારાગના
વેદ પુ. (વૈશ્વકર્ણ) નિધન, ઊદ્ધ પાડવું તે
(૨) નિધ, ઊદ્ધ
વેશ્વકર્ણ નં. (વૈશ્વકર્ણ) નિષમતા, સમાનપણું
નર્તિ
વેશ્વકર્ણ પુ. (વેશ્વકર્ણ) અણુવરોપવાદ સૂત્રના ત્રીજા
વર્ણના દશમા અધ્યાયનું નામ (૨)
કાકદીનિવાસી ભદ્રાસાર્થરાહીનો પુત્ર
વેશ્વકર્ણ નં. (વૈશ્વકર્ણ) વિધવાપણું, રૂપો
વેશ્વકર્ણ નં. (વૈશ્વકર્ણ) મળાકાસો ખાધ
મરતુ તે, બાળ મરણમાંનું એક (૨)
કાસી દેવાની જગ્યા
વેશ્વકર્ણસિદ્ધ ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) મળાકાસો
ખાધ બાળ મરણ મરનાર
વેશ્વકર્ણ. નં. (વૈશ્વકર્ણ) આકાશ. (૨) અ
તરાણે, વચ્ચે
વેદિમ ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) બે ભાગ કરના યોગ્ય,
કક્ષા કરના યોગ્ય

वेहिस. वि० (वैषिक) वीधीने-छेदीने परोवेव
भागा वगेरे.

वोंडय. न० (वोगडन) वेणना उठवाथी
विपत्र अतुं सूव.

वोंकृत. पुं० (व्युत्कृत) जेनी ज्ञानाणा
हांडपी विपर जती होय तेवे अग्नि

वोंकसिय. वि० (व्युत्कृत) इर थयेस.

वोंजा. स्त्री० (युजा) वाघ विशेष.

वोंगड. वि० (व्याकृत) गुरगुणे ज्ञाने.

वोंगडा. स्त्री० (व्याकृत) शुद्ध अक्षर अने
शुद्ध-रूप अक्षराणी आसा.

वोंगस्य. वि० (विपस्त) विपरीत; प्रतिपक्ष.

वोंचिद्धति. स्त्री० (व्युच्चिद्धति) विच्छेद
थवे; विरुद्ध वे.

वोंचिद्धय. } वि० (व्युच्चिद्धय) विच्छेद

वोंचिद्ध. } थप गयेस.

वोंचुद्ध. } पु० (व्युच्चुद्ध) विच्छेद;

वोंचुद्धय. } विनाश.

वोंज्ज. वि० (वाज) पढन करवा येज्ज.
वोंज्ज. न० (व्यवज्ञान) तप; तपस्या. (२)

पूर्व कर्मना अपगम-विनाश.

वोंम. न० (व्योमन्) आकाश.

वोंयड. वि० (व्याकृत) प्रगट अर्थनाणा
शुद्ध

वोंरमण. न० (व्युत्तमण) उचने प्राप्ती
रहित करवा ते; दि'सा.

वोंलीण. वि० () गंभेसु; पसार
थयेसु. (२) पुं० वनना अग्नि;

दावानग.

वोंसुद्ध. वि० (व्युत्सुद्ध) तथ दीधेस; त्याग
करेस. (२) आत्म प्रमाण.

वोंसिरण. न० (व्युत्सिरण) तज्जु; वेसरावतुं.

वोंहिय. न० () नैका; नैका.

व्य. म० (व्य) जेम; ये.

स.

स. वि० (स) पोतानुं; आपखुं

स. म० (स) साधे, सदित.

सम. न० (सत) सौ; सन संप्रसादायक.

सम. वि० (सत) पोतानुं.

समल. न० (सल) अक्ष; कडे; लाय.

समा. म० (सत) दमेस; निरंतर.

सह. स्त्री० (सति) रमति; बाधाल; रमरथ.

सह. स्त्री० (सति) मान निगेव; पसविने
अपभाग.

सहस्र. म० (सहस्र) ओक वचन. ओकरार.

सह. म० (सह) सहा; नित्य.

सह. म० (सह) ओकरार.

साय. वि० (सति) सन पविभाज. १००
परिमित.

साह. न० (सह) २५०००५५; ६००
भाइक.

सादि. वि० (सति) स्वेच्छमारी.

साई. स्त्री० (सती) पतिवता स्त्री.

साईणा. स्त्री० () तुपेरी; तुपेर.

सडण. पु० (सडन) पक्षी. (२) शुभ अ-
शुभययक सिद्ध.

सडणल } न० (सडणल) पक्षीना शुद्ध.

सडणलय. } (२) पक्षीना शुद्ध विपक्षी
शुद्ध शुद्ध, शुभ अशुभ ज्ञानाणी
ज्या.

सडणा. स्त्री० (सडन) ३००ने भारना
मारी सडना.

सडणि. पु० (सडन) पक्षी. (२) ३००

પક્ષની ચતુર્દશીની રાત્રિમા આવતુ આ
સ્થિરકરણમાનું પ્રથમ કરણ, અગિયાર
માનુ આદ્ય કરણ (૩) વેદના અનિ-
ગ્ય ઉદયથી ચક્રવાની પેઠે અચ્યન્ત
કામાનુર હોય તે, દીક્ષા આપવાને
અયોગ્યમાનો એક

સપ્તરા સો. (મતેરા) એ નામના એક
દિશાકુમારિકા

સં પ્ર. (સમ) સમ્યક્ અર્થજ્ઞતાકે ઉપસર્ગ

સંસ્કૃત ત્રિ. (સકાત) પ્રવેશ કરેન

સંસંતિ સ્ત્રી. (સન્નતિ) સહામણ

સકટ ત્રિ. (સક્ટ) સાકંકુ, તગ, સકંકર-
નાળુ

સકટ, ન. (સકટ) કુખ (૨) ત્રિ.
બામ, ભરેન, સકંકરનાળુ (૩) યુક્ત,
સહિત

સકટુકટ. ન. (સકટોકટ) આભરણ
વિશેષ.

સંકટિય. ત્રિ. (સર્કપિત) ખેતી લાવેલ

સંકળ. ન. (શકળ) શકા કરી.

સંકલિજ્ઞ ત્રિ. (સકલિય) શકા કરવા યોગ્ય.

સંકલ્પ (સકલ્પ) નિચાર, મનોભાવ,
નિઝા (૨) ઉદ્દેશ (૩) મૈથુનનું એક નામ
(૪) રાગાદિ અધ્યવસાય

સંકલ્પ પુ. (સકલ) આમળ પાડી કરવું,
ઉપરથી નીચે આનું (૨) નિષ્પન્ન
સ્વયંથી ઉત્તરનાનો માર્ગ. (૩) મધાતી
કર્મ પ્રકૃતિના રસમા પ્રકૃત્યતરવું વીર્ય
નિશેધી પરિણામવતુ

સંકલ્પ ન. (સમલ્પ) એક વર્ણનથી
ખીખ વર્ણન પર જતું (૨) આક્રમણ
કરવું ઘેરવું (૨) ચરિત્ર (૩) જ્યેષ્ઠી
કર્મની એક પ્રકૃતિનો ખીજ પ્રકૃતિમા
સકલ-પ્રવેશ થાય તે અધ્યવસાય

સંકટ. પુ. (સકટ) ધણી વસ્તુઓનો એક
ખીખથી મેળ થઈ જવો તે, મિશ્રણ

(૨) ધૂળનો ઢગલો. ઉદરકે (૩) પરિમલ;
સીકાર

સંકલિસણ પુ. (સદર્શણ) આત્મી ચોની
સીના ૯ મા બળદેવનું નામ

સંકલ. પુ. (શકલ) સાકળ
સંકલ. સ્ત્રી. (શકલ)

સંકલિષ્ઠ ત્રિ. (સકલિત) સંવાળો
કરેલ, એકમ કરેલ

સંકલિયા. સ્ત્રી. (શકલિયા) સાકળ (૨)
એક ખીખને કહે, ખીખે ત્રીખને કહે
એમ સાકળની કડીની પેઠે પરપરા ચાલે
તે, ગાડરીયા પ્રનાદ

સંકલ. સ્ત્રી. (સલ્પ) સારી વાતચીત

સંકલ. સ્ત્રી. (શકલ) આશકા, શમ

સંકામણ ન. (સ્કામણ) સર્પ વગેરે મહેનું
એક રાક્ષસાથી ખીજ રાક્ષસા જતું તે.

સંકામણ સ્ત્રી. (સ્કામણ) ઉત્પત્તિ

સંકામણી સ્ત્રી. (સ્કામણી) સહામણી
રિધા

સંકામિય ત્રિ. (સ્કામિત) એક રિથિનિ-
માથી ખીજ રિથિતમા આલેખ

સંકાસ ત્રિ. (સ્કાસ) સમાન, સદશ,
ખરાબર

સંકિ. ત્રિ. (શકિત) શકા કરનાર

સંકિટ. ત્રિ. (સકટ) ખેડાયેલ

સંકિય ત્રિ. (સર્કિય) બામ, ખીચોખીચ
ભરેલ (૨) ન. સપક્ષ અને પરપક્ષની
નાકુળતા (૩) પુ. ભદ્ર જાતિના
મિશ્રણનાળો હાથી

સંકિત્ર ત્રિ. (સ્કોર્પ) ભરેલ

સંકિય ત્રિ. (શકિત) શકા રાખનાર,
બેઠમ ધરનાર જ્યાં આધાકર્માદિ દોષની
શકા છે તે આધારસદિ લેવાથી લાગતો
દોષ, એપક્ષના દશ દોષમાને પહેલો
દોષ (૩) શકાસ્થાન બપોરપર, શમ
યુક્ત.

સરકૃત લાપાને જ પ્રધાન માની પ્રાકૃત
આદિ બીજી લાપાને ઉત્થાપનાર

સંલય ત્રિ० (સ્ખ્યાય) સરકાર કરનારે-
સાધવાને શક્ય.

સંલચણ નં (શક્ષ્ણ) આનંદિકા નગ-
રીની બહારનું એક નં.

સંલચણામ પુ० (શક્ષ્ણામ) ૨૭ મા
મહાગ્રંથનું નામ

સંલચણ પુ० (શક્ષ્ણ) એ નામનો એક
ગ્રંથ

સંલચણામ. પુ० (શક્ષ્ણામ) એ નામનો
એક ગ્રંથ.

સંલચાલ. પુ० (શક્ષ્ણલ) ધરણેન્દ્ર અને
શૂતાનંદ ઈદ્રના લોકપાળનું નામ

સંલચાલય. પુ० (શક્ષ્ણાલક) શખપાવક
નામે એક દેવ. (૨) ગોશાળાના મુખ્ય
શ્રાવકનું નામ

સંલસમય પુ० (સલ્લસમય) સાખ્ય સમ-
ય-મત, સાખ્ય દર્શન

સંલ્લા સ્ત્રી (શક્ષ્ણ) શખ દેવતાની રાજધાની
(૨) મહાવિદેહની એક વિજય

સંલ્લા સ્ત્રી (સદ્વ્યા) સખ્યા, ગણુત્રી,
ગણુના. (૨) વ્યવસ્થા (૩) પ્રતા,
શુદ્ધિ.

સંલ્લામ ત્રિ० (સલ્લ્યાત) સખ્યાવાળું.

સંલ્લાઈય. ત્રિ० (સલ્લ્યાતીત) અસખ્ય, જેની
ગણુત્રી થઈ ન શકે તેટલા

સંલ્લાણ. નં (સલ્લ્યાણ) ગણિત શાસ્ત્ર
(૨) શુદ્ધિ મતિ

સંલ્લાતીય. ત્રિ० (સલ્લ્યાતીત) બુદ્ધો “સ
ખ્યાય” શબ્દ

સંલ્લાદત્તિય. પુ० (સલ્લ્યાદત્તિક) સાધુના
પાત્રમા ધાર કુલ્યા નિના એકવાર જે
ભિક્ષા પડે તે દાત કહેવાય, તે દાતની
સખ્યાનું પરિમાણ બાધીને ભિક્ષા લેનાર
સાધુ

સંલ્લાયણ પુ० (શાસ્ત્રાયન) ત્રયશ નક્ષત્રનું
ગોત્ર.

સંલ્લાયત્તિય પુ० (સંલ્લાયત્તિક) બુદ્ધો
“સખ્યાદત્તિય” શબ્દ.

સંલ્લાર. ત્રિ० (શક્ષ્ણાર) શખનું કામ કરનાર
કારીગર

સંલ્લાલગ. ત્રિ० (શક્ષ્ણલ) આખ પામેનું
કપાળનું હાડકું શખ કહેવાય છે તે
શખવાળું

સંલ્લાવત્તા. સ્ત્રી (શક્ષ્ણાવતા) ચક્રવર્તીની
બી રતનની યોનિ કે જે શખાકારે દોષ

સંલ્લિય ત્રિ० (શાસ્ત્રિક) ચંદનનાળા શખને
હાથમા લઈ સ્વારીમા આગળ ચાલનાર.

સંલ્લિયા સ્ત્રી (શાસ્ત્રિકા) નાની શખની

સંલ્લિજ્ઞ. ત્રિ० (સલ્લેય) સખ્યા-ગણુના
થઈ શકે તેટલું.

સંલ્લિજ્ઞમ પુ० (સલ્લેયમ) સખ્યાતમે
ભાગ.

સંલ્લિત. ત્રિ० (સલ્લિત) સકુચિત, સક્ષેપવાળું

સંલ્લિય ત્રિ० (શાસ્ત્રિક) શખ વગાડનાર

સંલ્લીણ ત્રિ० (સલ્લીણ) સર્વથા ક્ષય કરેલ.

સંલ્લુલ ત્રિ० (સલ્લુલ) દુષ્પિત

સંલ્લેજ્ઞ. ત્રિ० (સલ્લેય) સખ્યા કરવા
ચોખ્ખ

સંલ્લેજ્ઞગુણ. ત્રિ० (સલ્લેયગુણ) સખ્યાત
ચુલુ

સંલ્લેજ્ઞભાગ પુ० (સલ્લેયભાગ) સખ્યાતમે
ભાગ

સંલ્લેજ્ઞગુણ. ત્રિ० (સલ્લ્યાતગુણ) સખ્યાત
ગણુ

સંલ્લેવ પુ० (સલ્લેવ) સક્ષેપ-શાસ્ત્રના દુષ્ટ
અર્થમા રૂચિ, દશ પ્રકારની રૂચિમાની
એક (૨) ૨૧૬૫, દુષ્ટાણુ

સંલ્લેવરૂ સ્ત્રી (સલ્લેવરૂચિ) શાસ્ત્રના
સક્ષિપ્ત અર્થમા રૂચિ થાય તે, સમકિતનો
એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ० થોડામા રૂચિવાળો

સંલોમ. } પુ. (સલોમ) સત્રામ, લક્ષ્મી
સંલોહ. } (૨) સંલોહ, ગલરાટ.

સંગ. પુ. (સાર્ગ) ધનુષ્ય.

સંગ. ન. (સુગ) શીંગડું

સંગ. પુ. (સગ્) સગ, સ્વજનનો સખધ
(૨) આઠ પ્રકારનો કર્મ

સંગહ સ્ત્રી. (સગ્ધ) સગતિ, સોખત

સંગહ્ય ત્રિ. (સગ્ધિક) મિત્ર, દોસ્ત,
સાથી, સોખતી (૨) સગતિ-નિયતિ-
ભાવીભાવ, તજજન્ય, ભાવીભાવ અનુસાર
થતુ

સંગહ્ય ત્રિ. (સ્વાગ્ધિક) પોતે વાપરેલું

સંગંથ પુ. (સમ્પ્રન્ય) સગાના સગા,
સમધી પરપરા

સંગત ત્રિ. (સગ્ધત) એક બીજા સાથે
સારીરીતે મળેલું (૨) ન. પ્રેમથી જતુ
તે, સગતિ

સંગતિય. ત્રિ. (સગ્ધિક) સગતનાઓ, મિત્ર
સંગમ પુ. (સગ્ધમ) નદીઓને મળવાનું
સ્થાન. (૨) મહાપીર સ્વામીને ઉપસર્ગ
કરનાર એક દેવ. (૩) સમગ્રમ મેળાપ.

સંગય ત્રિ. (સગ્ધ) સુશિક્ષિત, યુક્ત, બધ
મેસતુ (૨) ન. મેળ, સગતિ બેઝાલું
(૩) ત્રિ. સમર્થ શક્ત

સંગલિયા સ્ત્રી. (સગ્ધલિકા) ક્ષણી, શિગ

સંગહ. પુ. (સગ્ધ) સમહ કરવો, એકડું
કરવું (૨) સક્ષેપ (૩) નિશેષને ગોણ
રાખી સામાન્યનેજ મુખ્યતા આપનાર
દષ્ટિ, સમહનય

સંગહગાહા સ્ત્રી. (સગ્ધગાયા) ધણી અર્થનો
દુકામા સમાવેશ કરનાર ગાથા

સંગહણી. સ્ત્રી. (સગ્ધણી) અર્થનો સમહ
કરનાર-ગાથા પ્રભાનિ

સંગહનય. પુ. (સગ્ધનય) સામાન્ય અથ
મ્નાદી સમહનય

સંગહપરિચ્છા સ્ત્રી. (સગ્ધપરિચ્છા) શિષ્ય
ઉપરણ વગેરે સમહવાની સમજણ,
સમહ પરિચ્છા નામે આઠમી ગણિસપદા.

સંગહિણી સ્ત્રી. (સગ્ધિણી) સમહવાણી
ગાથા પ્રભૂતિ

સંગહિય. ત્રિ. (સગ્ધિય) સમહ કરેલ

સંગામ. પુ. (સગ્ધામ) યુદ્ધ, લગ્ન.

સંગામિય ત્રિ. (સગ્ધામિક) યુદ્ધ સમધી

સંગામિયા સ્ત્રી. (સગ્ધામિકા) યુદ્ધ સમયે
સામતો વગેરેને ખબર આપના વગાડ-
વામા આવતી બેરી.

સંગાર પુ. (સગ્ધાર) સકેત, મનનો ભાવ
પ્રગટ કરવાની યેધા (૨) મળવાનું શુભ
સ્થાન

સંગારપચ્ચક્ષા. સ્ત્રી. (સગ્ધારપચ્ચક્ષા) છુ દીક્ષા
લે તો છુ પછુ લઈ એમ કબુલાત આપીને
લેવાની દીક્ષા.

સંગાહિય ત્રિ. (સગ્ધાહક) સમહ કરનાર.

સંગિયા. સ્ત્રી. (સગ્ધિયા) સ્વદેષ સંગ-પરિ-
મહાદિ સમધ, વાસના

સંગુણિય. ત્રિ. (સગ્ધુણિત) શુભેન.

સંગુપ્ત ન. (સગ્ધોત) છુપાવવું, ગોપનવું

સંગેહિ પુ. () સમુદાય, જથ્થો

સંગેહિયા સ્ત્રી. () સમુદાય

સંગોપગ ત્રિ. } (સગ્ધોપગ) અગ અને
સંગોરંગ } ઉપાગ સહિત.

સંગોરંગ ત્રિ. (સગ્ધોરંગ) રક્ષણ કરનાર

સંગોવિત્તાર ત્રિ. (સગ્ધોવિત્તાર) છુપાવનાર.

સંગોવિય. ત્રિ. (સગ્ધોવિય) ઢાકેલું, છુપાવેલું

સંઘ પુ. (સઘ) સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક,
શ્રાવિકા, એ ચાર તીર્થનો સમુદાય (૨)
જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર એ ત્રણ શુભનો
સઘાત-સમુદ (૩) પ્રવચન

સંઘટ પુ. (સઘટ) સધદો, ધસારો (૨)

સ્પર્ધ (૩) અર્ધજાથ સુધીનું નદીનું

પાણી. (૪) એક જાતની વેત

સંઘટ્ટણ ય૦ (સઘન) સઘડો, ધસારો,
૨૫ર્શ

સંઘટ્ટિતાર. ત્રિ૦ (સઘટ્ટિત) ધસારો-૨૫ર્શ
કરનાર

સંઘટ્ટિય. ત્રિ૦ (સઘટ્ટિત) ધસારો કરેલ,
૨૫ર્શ કરેલ

સંઘટ્ટણ ન૦ (સઘટ્ટન) એકું થવું

સંઘપાલિષ્ઠ પુ૦ (સઘપાલિત) એક સાધુનું
નામ

સંઘયમ્. ન૦ (સઘન) શરીરના હાડ વગેરેનું
બધારણ-બાધો.

સંઘયણિ. ત્રિ૦ (સઘનિત્વ) સઘયણવાળો,
શરીરના હાડના બધારણ યુક્ત

સંઘરિસ પુ૦ (સઘર્ષ) ધર્ષણ, ધસારો.

સંઘાષ્ટ્ર પુ૦ (સઘાત) સમૂહ, અનત પર
માણુઓના એકઠા થનાથી બનેલો રક્ષ
(૨) નાશ

સંઘાદમ ત્રિ૦ (સઘાતિમ) નાની નાની
અનેક વસ્તુને એકી કરી બનાવેલી
વસ્તુ, જેવી કે ચોળી, કાચળી, કુલની
માળા (૨) ચિત્ર નિશેષ

સંઘાદય ત્રિ૦ (સઘાતિત) એક બીજાની
સાથે અથડાવી મારેલ

સંઘાઢ પુ૦ (સઘાટ) બેની બેડી, બેડણ
(૨) ધનાનહ શેઠની કથાવાળુ ચાતા
ચત્રનું બીજું અધ્યયન

સંઘાઢમ્. } પુ૦ (સઘટ્ટક) બેડણ, સધાડો,
સંઘાઢગ } બેની બેડ

સંઘાઢગ } પુ૦ (શઙ્ગાત્ક) સિધોડાને
સંઘાઢય. } આકારે તથા રસતા બેગા થાય
તેવો માર્ગ

સંઘાઢિ સી૦ (સઘાટે) પહેડી

સંઘ ઢિ ત્રિ૦ (સઘ ઢિત્વ) બલકો-જબો
પહેરનાર

સંઘાઢિય પુ૦ (સઘ ઢિક) યુગ કાર્યમા
સદાય કરનાર મિત્ર

સંઘાડી. સી૦ (સઘાટી) ઓઢવાની પહેડી
સંઘાત પુ૦ (સઘાત) સમૂહ

સંઘાતિમ. ત્રિ૦ (સઘાતિમ) જુઓ “સધા-
ધમ” શબ્દ

સંઘાય પુ૦ (સઘાત) સયોગ, બેડાણ. સ
બધ (૨) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે
જેના ઉદયથી જીવ ઔનાગિકાદિ શરીરના
બધારણને માટે પુદ્ગલો એકઠા કરે
(૩) અબેદ, એકી ભાવ. (૪) શરીરનું
સક્રિયાર્થ જતું (૫) ગતિઆદિ ચોદ
હારમાના ગમે તે એક હારનું જ્ઞાન, જુત
જ્ઞાનનો એક પ્રકાર

સંઘાયણ ન૦ (સઘાતન) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ ઔનાગિક
આદિ શરીર થોડા પુદ્ગલોને એકઠા કરે તે

સંઘાયસમાસ ન૦ (સઘાતસનસ) ધણા
હારનું જ્ઞાન, જુત જ્ઞાનનો એક પ્રકાર

સંઘય. પુ૦ (સઘય) સમૂહ.

સંઘાર. પુ૦ (સઘાર) સચરતુ થોડી ગતિ
કરવી

સંઘારસમ પુ૦ (સઘારસવ) વીણાના તારને
આગળનો જે પ્રમાણે સચાર થાય તે
પ્રમાણે ગાતુ તે

સંઘારિમ ત્રિ૦ (સઘારિમ) હાલતુ ચાલતુ

સંઘારિય ત્રિ૦ (સઘારિત) આમ તેમ ગતિ
કરેલ, સચાર કરેલ.

સંઘાલ પુ૦ (સંઘલ) ગતિ

સંઘાલિય ત્રિ૦ (સઘાલિત) ચલાવેલું

સંઘિતણયા સી૦ (સંઘ-તણ) (વચારણા,
મનન.

સંઘિટ્ટણ ન૦ } (સઘટ્ટન) સારી રીતે
સંઘિટ્ટણા. સી૦ } નિયત કરવી

સંઘિય ત્રિ૦ (સઘિત) એકું કરેલું

સંઘિરિયય. ત્રિ૦ (સઘિરિત) તોડી નાખેલ,
ચૂરા કરી નાખેલ

સંઘાયણ } ત્રિ૦ (સઘટ્ટન) હાકેલું
સંઘન. }

સંક્રમણા સ્ત્રી (સ્ત્રોમણ) સર્થા અપ-
વર્તન દરીને પદ્યોપમના અસખ્યાતમા

ભાગ પ્રમાણ હેઠા ખડમા પ્રક્ષેપ કરવો તે
સંક્રોમણ. વિ (સ્ત્રોમણ) ચરમ ખડમા

ઉત્કૃષ્ટ પ્રદેશ સક્રમ કરનાર

સંજર્હ સ્ત્રી (સયતા) સાધી, આર્થા

સંજણ્વ. } વિ (સત્ત્વ) ઉત્પન્ન કરનાર

સંજણ્વ }

સંજણ્વ વિ (સત્ત્વ) ઉત્પન્ન કરનાર.

સંજણિય વિ (સમન્નિ) પ્રગટ થયેલ,
ઉત્પન્ન થયેન

સંજત્તમ પુ (સર્વાત્મિક) દરીયની યાત્રા-
મુસાફરી કરનાર, વ્યાજીનદી

સંજત્તા સ્ત્રી (સ્વાત્રા) યાત્રા, મુસાફરી

સંજત્તાણામ સ્ત્રી (સ્વાત્રાવૈ) દેશાન્તરમા
મુસાફરી કરના લાપક નાના-વ્યાજી

સંજમ. પુ (સ્યમ) ૧૭ પ્રકારનો સ્યમ. ઇદિ
યો મન વગેરેને કાણુમા રાખીને પૃથ્વી
આદિ છવોનુ રક્ષણ કરતુ તે (૨) પન્ન-
વજા સૂત્રના બનીશમા પદનુ નામ

સંજમસામાચારી સ્ત્રી (સ્યમસામાચારી)
સત્તર પ્રકારના સ્યમના સામાચારી-
પ્રણાલિકા

સંજમસેદિ. સ્ત્રી (સ્યમસેદિ) સ્યમના
ગુણની શ્રેણી

સંજય પુ (સન્ન) ગુદલાલિના શિધ
સન્ન નામના રાજર્ષિ

સંજય પુ (સન્ન) સમમધારી, સાધુ

સંજયાસંજય. વિ (સયતાસયત) પન્નમગુણ
સ્થાનતિ આનક.

સંજલણ પુ ન (સજ્જન) મથાખ્યાત
આરિત્રને રોકનાર, વધારેમાં વધારે પદર
દિવસની રિયતિનાળા કયામની એકઠી (૨)
ત્રિ. તામસરૂણાવથી ક્ષણે ક્ષણે બળ-
તરા કરનાર-વૌહી ઉકાળનાર. (૩) ન-
ગુણ વર્ણન, ગુણ પ્રદીપન (૪) પુ

નિરતર ગેપ રાખીને અસમાધિનુ આઠમુ
આનક સેવનાર છવ

સંજલણ્વોહ પુ (સજ્જનલ્વોહ) સન્નવધનો
ક્રોધ

સંજલણ્વોહ પુ (સજ્જનલ્વોહ) સન્નવધનો
લોભ

સંજલણા સ્ત્રી (સજ્જલ) સન્નલ્વોહ કથાય

સંજાય વિ (સજાત) ઉત્પન્ન થયેલ,

સંજીવણી. સ્ત્રી (સજીવિની) નગક ભૂમિ કે
જ્યા નારડીઓને ખડખડ કરી કાપનામા
આવે તોપણ ઇવતા રહે છે તે

સંજુત. વિ (સ્યુક) ૫૨૨૫૨ જોડાયેલ;
મળી ગયેલ.

સંજુયાહિગરણ. ન (સ્યુતાધિગરણ) કામ
કરવાને યોગ્ય મત શસ્ત્રાદિક તૈયાર
રાખના તે, આઠમા વ્રતનો ચોથો
અતિચાર

સંજૂહ. પુ (સ્યૂપ) સમુદાય, સમૂહ. (૨)
સક્ષેપ, સામાન્ય. (૩) વિનંદક ગયેલ
બાતમા દૃષ્ટિવાદ અગતી બીજા વિભાગ
સૂત્રનો આઠમો જોડ

સંજોદ્વ વિ (સ્ત્રોજિત) ૫૨૨૫૨ જોડાયેલ
સંજોદ્વત્તર વિ (સ્ત્રોજિતવૃ) ૫૨૨૫૨ મેળ
કરાનાર

સંજોગ પુ (સરોગ) ૫૨૨૫૨ મેળ, જોડાય
(૨) ઓ પુત્રાદિ સાથે મમત્વયુક્ત સમ્બ
(૩) માતા પિતાદિ કુટુંબીજનના સમ્બંધરૂપ
દ્રવ્યસયોગ અને કષાગ્રાદિના સમ્બંધરૂપ
ભાવસયોગ. (૪) આહાર લેતી વખતે
સ્વાદને માટે જુદી જુદી વસ્તુઓનો યોગ
કરનાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

સંજોગિ વિ (સરોગિ) સરોગનાગુ

સંજોયણ ન (સ્ત્રોજન) હિસાકારી
સંજાયણા. સ્ત્રી } વસ્તુઓનો જોગ મેળવી
રાખવો, જેમકે ધરમા ધનુષ્ય દોષ તો
તીર લાવીને તૈયાર રાખવુ તે. (૨) સ્વાદ

ઉત્પન્ન કરવા માટે નિર્મિત રસોની યોજના
કરવાથી સાધુને લાજતો એક દોષ (૩)
અનતાનુબંધી કપાય

સંજોયણાહિમરણિયા સ્ત્રી. (મયોન્નાવિ
વરણિકી) તૈયાગ થયેલ તલવાર વગેરે
અધિકરણના અંગેને યોજી રાખનાથી
લાગતી ક્રિયા, ક્રિયાનો એક પ્રકાર

સંજ્ઞાપ્રમ. પુ. (સ્વ્યાપ્રમ) સોમ લોકપાળનુ
એ નામનુ એક વિમાન

સંજ્ઞા સ્ત્રી. (સ્વ્યા) સધ્યાકાળ સાગ
(૨) પ્રાત કાળે લેખજ સધ્યાકાળે આમ
શમા થતો રંગેરંગી દેખાવ.

સંજ્ઞાકાલ પુ. (સધ્યાકાલ) સધ્યા સમય

સંજ્ઞારાગ પુ. (સધ્યારાગ) સધ્યાનો રંગ

સંઠપ્ત ત્રિ. (સ્થાપ્ત) સ્થાપન કરવાયોગ્ય

સંઠવણ ન. (સ્થાપન) સ્થાપન કરવુ તે

સંઠવિત } ત્રિ. (સ્થાપિત) સ્થાપન કરેલ

સંઠવિય. } ત્રિ. (સ્થાપિત) સ્થાપન કરેલ

સંઠાણ. ન. (સ્થાપન) આકૃતિ, આકાર,
પરિમણ, વદ્, ત્રસ, અકિરસ અને આમત
એમાનુ ગમે તે એક (૨) શ્રુતીની
નક્ષત્રનુ નામ

સંઠાણવિજ્ઞ. } પુ. (સ્થાપનવિગ્ન) લોક,
સંઠાણવિજ્ઞ. } દીપ, સુમુદ્ર, દિશા

વગેરેની આકૃતિનુ ચિત્રન કરવુ તે, ધર્મ
આનનો એક પ્રકાર

સંઠિત્ર ત્રિ. (સ્થિત) સારી રીતે સ્થિર
રહેલ (૨) સારા આકારવાળો

સંઠિત્ર સ્ત્રી. (સ્થિતિ) સ્થિતિ, રહેવાપણુ
(૨) અસ્તિત્વ

સંઠિત. } ત્રિ. (સ્થિત) રહેલું

સંઠિય } ત્રિ. (સ્થિત) રહેલું

સંઠ ન. (સ્થ) ખડ, નિભાગ (૨) કમળ
વગેરેનો સમૂહ.

સંઠાસ પુ. (સ્થાસ) સાધુસો (૨) સા
યગના સાધા

સંઠાસગ. પુ. (સ્થાસગ) સાધુસો (૨)
ગ્રીષ્મીઓ (૩) અશુદ્ધનો અગ્રભાગ

સંઠાસતુંડ પુ. (સ્થાસતુંડ) સાધુસો જેવા
મુખવાળુ એક પક્ષી

સંઠાસય પુ. (સ્થાસ) સાધુસો

સંઠિમ ન. (સ્થિમ) બાળકને રમવાનુ
સ્થાન

સંઠિહ પુ. (સ્થાહિય) આર્ય દેશોમાનો
૧૪ મો દેશ (૨) મશ્યપ ગોત્રની એક

શાખા, (૩) ત્રિ. તે શાખામા જન્મેલ.

(૪) પુ. સ્થામાર્થના એક સ્થિતિનુ નામ

સંઠેય પુ. (સ્થેય) સાદડો, સાદ

સંઠેયમ પુ. () પત્થર વગેરેના

પથા

સંઠ પુ. (સ્થ) નપુસક

સંઠદ ત્રિ. (સ્થદ) તૈયાર, તૃપ્ત

સંઠિમ ત્રિ. (સ્થિમ) સદશ, સમાન,

સરીપુ

સંઠિયાદ્ય પુ. (સ્થિયાદિક) સનિપાત રોગ,

ત્રિદોષ.

સંઠિનિદ્ર ત્રિ. (સ્થિનિદ્ર) રહેલ, ખોલ

(૨) પુ. મહોદનો મહી

સંઠિનેસ પુ. (સ્થિનેસ) નેસડો, નાનુ

ગામ, ભરવાડ વગેરેનો મહોદ્દો

સંત. ત્રિ. (સ્થાન્ત) આન્ત, થાકેલું

સંત ત્રિ. (સ્થાન્ત) આન્ત (૨) પુ. ઉપ-

શાતમોહનામે ૧૧ મુ શુદ્ધસ્થાનક

સંત. ત્રિ. (સ્થ) વિદ્યમાન. (૨) ખર્

સત્ય (૩) સાર્. (૪) મર્મની સત્તા

(૫) રસપ્ર

સંતદ્ર સ્ત્રી. (સ્થાતિ) સત્તાન (૨) પર

પરા, પ્રવાહ

સત્તચ્છદ. ન. (સ્થાત્ત) ત્રાહુ, છોડા
ઉતારવા

સત્તઠાણ ન. (સ્થાણ) સત્તાના સ્થાનક.

સંતત્ત ત્રિ. (સ્થા) તપેલ, કટાણેલ

સંતપય નં (સત્પદ) વિદ્યમાન વસ્તુ વાચક
૫૬. (૨) છતી વસ્તુ

સંતપ વિં (સત્ત્વ) વ્યાપ્ત

સંતહત્તર નં (સાન્તરોત્તર) કોઇ કોઇ વખતે
ઓઢનાનું વસ્ત્ર (૨) અતર-નચ્ચેના
તીર્થકરોની અપેક્ષાએ ઉતર-વિશેષ
(૩) ઉપર ઉતરનું અને અદર સુતરનું
કપડું ઓઢે.

સંતસાર વિં (સન્સાર) દુનિયામાં રહેલી
વસ્તુઓમાં ઉત્તમ વસ્તુ, પ્રધાન ધન

સતા. સ્ત્રીં (સત્તા) કર્મની સત્તા

સતા સ્ત્રીં (શાન્ત્યા) સુપાર્શ્વનાયકની
દેવીનું નામ

સંતાણ પું (સન્તાણ) સમૂહ (૨) એક
ખીજની અપેક્ષાએ વિશેષ જ્ઞાનની પ્ર
શક્તિ. (૩) કરોળીયાની જાળ (૪)
સતતિ, પરિનાર

સંતાણ. નં (સન્તાણ) રક્ષણ (૨) પું
રક્ષક

સંતાણિ વિં (સન્તાણિ) કર્મ સતતિ-
કર્મની પરપરાવાળો

સંતાણ પું (સન્તાણ) પ્રનાહ, પરપરા (૨)
કરોળીયાની જાળ.

સંતાવ. પું (સન્તાવ) સતાવ, દુખ

સંતાવણી સ્ત્રીં (સન્તાવણી) ગારમ્પીઓને
સતાવ ઉપજાવનારી કુખી

સંતિ સ્ત્રીં (શાન્તિ) ઉપદ્રવ વિનાની સ્થિતિ,
શાન્તિ (૨) કપાવનો ઉપશમ (૩) અ-
હિંસા (૪) નિર્નાશ, મોક્ષ. (૫) વર્તમાન
અનસર્પિણીના સોળમાં તીર્થકર અને
પાત્રમાં ચક્રનાર્તી

સંતિકમ્મ નં (શાન્તિકમ્મ) શાન્તિ માટે
વગર કર્મ, નિવાહ આદિ પ્રસંગે શાન્તિને
અર્થે જોનારો પાઠ.

સતિત્ત્ર વિં (સત્તિત્ત્ર) સસારનો પાપ પામે-
નુકત (૨) પું સિદ્ધભગવાન.

સંતિય વિં (સત્ત) સમધી, ધણીઆલું;
માલેડીનાગુ

સંતુદ્ધ. વિં (સન્તુદ્ધ) સતોષ પામેવ.

સંતોસ. પું (સતોષ) સતોષ

સતોસિ. વિં (સતોષિ) સતોષી, નિર્દોષી

સંયંદ. વિં (સન્નૃત) પથરાયેલું (૨) ભાગ-
હિસ્સાવાગુ. ભાગનુકત (૩) પૂર્વનો
સમય કુખ્યા વગરનો. (૪) વિસ્તાર
યુકત (૫) નં નિરતર

સંયંદિત્ત્ર. વિં () સમર્થ

સયર પું (સત્તર) નિર્નાહ કરવો, પાગ
પાડવું

સંયવ પું (સત્તવ) પ્રશસા, તારીફ (૨)
અતિપરિચય, મેળ, સમય (૩) સાધુએ
આગળ પાછળની ઓળખાણ આપી
આદારાદિ લેવો તે, ઉપાયણના ૧૬
દાયમાંનો ૧૧ મો દાય.

સંયગ્ધ નં (સત્તવન) સ્તુતિ

સંયવય વિં (સત્તવક) સ્તુતિ-પ્રશસા
કરનાર

સંયાર. પું (સત્તાર) અઢી હાથ પ્રમાણ
શખા-ખિજનું દાબડા કે કાખળની
પથારી

સંયારગ પું (સત્તારક) પથારી (૨) એ
નામનો દશ પછાત્રામાંનો એક પછાનો

સંશુચ. વિં (સન્નૃત) સ્તુતિ કરાયેલ (૨)
પરિમિત, બાણિતો

સંયોમ પું (સત્તોમ) અદલો બદલો,
અશાતા વેદનીયાદિ કર્મને શાતાવેદ-
નીયાદિમાં સક્રમણ-પ્રવેશ કરાવવો તે

સંદદ્ધ વિં (સદ્ધ) દસ કરેલ, કરડેલ

સંદણ. પું (સ્વન્દન) રથ. (૨) ઝરવું,
વહેવું, ટપકવું. (૩) મધ ચોપીશીના
૨૩ મા તીર્થકર

સંદર્ભાણ્યા સ્ત્રીં (સ્વન્દનાવિકા) } પુર-
સંદર્ભાણી. સ્ત્રીં (સ્વન્દમાના) } પના
જેટલી લાખી પાવખી

સંદાવ. પુ () સમુદાય
 સંદિદ્ધ. વિ (સદિદ્ધ) આશા કરાગેલું
 સંદિદ્ધ. વિ (સદિદ્ધ) સશયવાળું. સદેહયુક્ત.
 સદેસ. પુ (સન્દેસ) આશા, સદેશ
 સદેહ. પુ (સદેહ) સશય, સદેહ
 સંદોહ. પુ (સન્દોહ) સમૂહ
 સધણ નં (સધાન) બૂલનું અનુસંધાન
 કરતું તે
 સંધયા સ્ત્રી (સન્ધયા) સાધા દેવો
 સધાણ નં (સધાન) સાધો કરવો
 સંધારિય વિ (સંધારિત) ધારણ કરેલ
 સંધિ. સ્ત્રી (સંધિ) બે વસ્તુનું જોડાણ,
 મેળ, સાધો (૨) સધિ, ચોરે દીનાવમા
 પાડેલ ખાકુ (૩) જાનાવરણીય આદિ
 આઠ કર્મનો નિવર-હેતુ (૪) છુટણ
 વગેરે અવયવોના સાધા (૫) અક્ષરોનું
 જોડાણ, સ્વરસધિ કે બ્યજન સધિ
 સંધિદ્વેદય. } વિ (સંધિદ્વેદક) ખાતર
 સંધિદ્વેદય } પાડનાર, ચોરી કરનાર
 સંધિદ્વેદય }
 સંધિય. વિ (સંધિય) સાધેલ, જોડેલ
 સંધિવાલ વિ (સંધિવાલ) રાજના સી-
 માડાનું નક્કી કરનાર
 સંનિયોગ પુ (સંનિયોગ) સારી રીતે
 પ્રવર્તન
 સંનિકેય નં (સંનિકેય) સ્થાન, શુદ્ધ
 સંનિમિલન વિ (સંનિમિલન) વ્યવસ્થાપૂર્વક
 રાખેલું, જોડેલું
 સંનિગાસ વિ (સંનિગાસ) સમાન, ગુણ
 (૨) પુ બે, ત્રણ વગેરેનો સયોગ
 સંનિચય. પુ (સંનિચય) સમૂહ, જથ્થો
 સંનિવિદ્ય વિ (સંનિવિદ્ય) ઠાસી ઠાસીને
 ભરેલ (૨) એકઠું કરેલ.
 સંનિમ્મ નં (સંનિમ્મ) સમીપપણ.
 સંનિદ્રિય. વિ (સંનિદ્રિય) પ્રાપ્ત કરેલ,
 મેળવેલ

સંનિપદિય. વિ (સંનિપદિત) મળેલ, પ્રાપ્ત
 થયેલ
 સંનિમ. વિ (સંનિમ) તુલ્ય, સમાન, સરખું
 સંનિયદ્ધ વિ (સંનિયત) પાછું વળેલું
 સંનિયદિય. વિ (સંનિયતિત) પડેલ
 સંનિવાસ્ય. પુ (સંનિવાસ્ય) ત્રિદોષ, વાત
 પિત્ત કર્મનો પ્રકાપ (૨) આદ્યિકાદિ
 અનેક ભાવોના સયોગથી નિબળ થયેલ
 ભાવ, સાન્નિપાતિત ભાવ.
 સંનિવાય પુ (સંનિવાય) મેળાવડો, અનેક
 સ્થાનેથી ઉતરી બેસુ થવું.
 સંનિવિદ્ધ વિ (સંનિવિદ્ધ) ખેડેલું (૨) ઉતારો
 કરેલ (૩) યુક્ત
 સંનિવેસ પુ (સંનિવેસ) રસ્તામા નિવાસ
 કરવો તે, બાવણી (૨) ભરનાડ રખારીને
 વસવાનું સ્થાન-નેસડો
 સંનિસરણ વિ (સંનિસરણ) ખેડું.
 સંનિસિદ્ધા સ્ત્રી (સંનિપદા) બેસનાનું
 સ્થાન, બેઠક
 સંનિહ. વિ (સંનિમ) સમાન, સરખું
 સંનિદાણ નં (સંનિદાણ) અધિકરણ, આધાર
 સંનિદિ પુ (સંનિધિ) સમઠ, સમય, રાત્રે
 થી દૂધ વગેરે વસ્તુનું રાખતું તે (૨).
 કાપાય સમય
 સંનિદિશ્ચ પુ (સંનિદિશ્ચ) અણપત્તી જાતના
 વ્યવસ્થા દેવતાનો ઇદ
 સંનિદિય. વિ (સંનિદિય) અત્યંત પાસે
 રહેલું.
 સંપદ્ધિ. વિ (સંપદ્ધિ) આ સમયે, હાલમાં,
 વર્તમાન સમય (૨) પુ ગઇ ચોવીશીના
 ૨૪ મા તીર્થંતર.
 સંપદ્ધિ. વિ (સંપદ્ધિ) વ્યાપ્ત, પરિપૂર્ણ
 સંપડત વિ (સંપડત) સારી રીતે પ્રયો
 ગમા શુદ્ધ લાગેલું, ચોક્કસ
 સંપન્નોગ પુ (સંપન્નોગ) સંસર્ગ (૨)

પ્રાપ્તિ, મેગાપ (૩) ન્યાપાર, ઉષોગ
સંપક્ર. પુ. (સમ્પર્ક) સ્પર્શ. સ્પર્શ
સંપન્નલાલ. પુ. (સપ્તલાલ) માગી વગેરે
શરીરે ધમીને સ્નાન કરે તેવા તાપસની
એક જાત

સંપન્નલાલગ. વિ. (સપ્તલાલ) માટીને
ધરી વસી સ્નાન કરનાર

સંપન્નિવૃત્ત વિ. (સમ્પન્નિવૃત્ત) નાખેલ

સંપન્નાદ. વિ. (સપ્તપાદ) અતિશાદ મળ્યૂન
(૨) આસક્ત (૩) રિયત કરેલ (૪)
વ્યાપ

સંપન્નિવૃત્ત વિ. (સમ્પન્નિવૃત્ત) ગમેલ, પ્રમાણ
કરેલ

સંપન્નિવૃત્તિ સ્ત્રી. (સપ્તિવૃત્તિ) પોતાના
આશરેની સ્ત્રીમાર

સંપન્નિવૃત્તિ પુ. (સપ્તિવૃત્તિ) પ્રણામ,
નમસ્કાર.

સંપન્નિવૃત્તિ વિ. (સમ્પન્નિવૃત્તિ) સ્થાપન
કરેલ

સંપન્નિવૃત્તિ વિ. (સમ્પન્નિવૃત્તિ) કાનને મધુર
લાગે એવો શબ્દ

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) યુક્ત, સહિત

સંપન્ન વિ. (સપ્તપાત્ર) પામેન પ્રાપ્ત કરેલ

સંપન્ન સ્ત્રી. (સપ્તિ) ધન, સંપદા, સહિત
(૨) સામર્થ્ય

સંપન્ન. સ્ત્રી. (સપ્તિ) મેગ, સંગમ,
પ્રાપ્તિ (૨) આગમન

સંપન્નિય વિ. (સમ્પન્નિય) આવેલુ, પ્રાપ્ત
કરેલ, નીકળી ચુકેલ (૨) જાહેર,
રહેલ

સંપન્નિય વિ. (સપ્તપાત્ર) ચોરોને અ
પ્રાપ્તિ ધન સહાય કરનાર

સંપન્નિય વિ. (સપ્તપાત્ર) દૂધ વગેરે વડે
સુગંધ કરેલ

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) યુક્ત, સહિત

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) જાણનાર

સંપન્નિય વિ. (સપ્તપાત્ર) સારી રીતે
સાર કરેલ

સંપન્ન મ. (સપ્તપાત્ર) આ વખતે, હમણા

સંપન્ન સ્ત્રી. (સપ્ત) લક્ષ્મી સંપત્તિ (૨)
વાકા પુર ચતા રિતમ લેવો તે.

સંપન્ન ન. (સમ્પન્ન) કાનનુ પાત્ર, જેને
દેનામા આવે તે (૧) ૭ કારકમાનુ યોધુ
કારક

સંપન્ન પુ. (સમ્પન્ન) સારી રીતે કરાતો
ઉપયોગ

સંપન્ન વિ. (સામ્પન્ન) કયાપ નિમિત્તે
લાગના આઠ પ્રમારના કર્મ

સંપન્નિય વિ. (સામ્પન્નિય) કયાપ
નિમિત્તે કર્મજન્ય

સંપન્નિય. સ્ત્રી. (સામ્પન્નિય) સપ્તપાત્ર-
કાપ, તેથી લાગતી ક્રિયા-કર્મપરિણતિ,
કયાપ નિમિત્તે કર્મપરિણામ

સંપન્ન. પુ. (સપાપ) કયાપ, ક્રોધ, માન,
માયા અને લોભ (૨) સત્તાર-ગંગત,
પદ્મવ્યંજી લોક (૩) લાગણ, યુદ્ધ, સ
આમ, કથો

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) પરિવારની
બીડાએન થેરાલેલ

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) વીડાએલ
વ્યાપ

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) અનેક પરિ
વારથી વીડાએલ

સંપન્ન વિ. (સપ્તપાત્ર) કોઈપણ કર્મમા
જોડાયેલ લાગેન

સંપન્નિય વિ. (સમ્પન્નિય) કોઈપણ
સપ્તપાત્ર વિ. (સમ્પન્નિય) પ્રયત્ન થયેલ

સંપન્નિય પુ. (સમ્પન્નિય) પનારી (૨)
આસન નિશેષ પદ્મ સન.

સંપન્નિય વિ. (સમ્પન્નિય) થાન થયેલ

સંપન્નિય વિ. (સમ્પન્નિય) સુખામ, કુદામ,
સ પુ, મેધુ વિગેરે કથાનો પ્રસાર કર
નાર (સાધુ)

સંપસારણ. ન૦ (સમ્પસારણ) પર્વાલોચન,
વિચારણ

સપસારિય. ત્રિ૦ (સમ્પસારિક) હું કહું તેમ
કરો એમ કહેનાર

સપાત્ર પુ૦ (સ્વાત) સમાગમ, મેળાપ
સંપાદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પાતિય) ઉડીને પડનાર
જાતુઓ, પતંગીયા વગેરે.

સંપાદ્યો. ઇ૦ () પ્રાત કાળે
સંપાગદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પાગદ્ય) પ્રસિદ્ધ, ખુદ્દુ
સંપાગદ્યપડિસેવિ ત્રિ૦ (સમ્પ્રવટપ્રતિવિન્)
પ્રસિદ્ધ રીતે દોઢ સેનનાર, બહુશ
નિષ્કો.

સંપાતિય ત્રિ૦ (સમ્પાતિય) થોડું થોડું ઉડી
ગતિ કરનાર-માખી, લમરા પતંગીયા
રિગેરે ઉડતા માણી

સપાવ પુ૦ (સ્વાત) પતન, પડતું તે
સંપાવણ. ન૦ (સમ્પાવણ) પ્રાપ્ત કરતું
સંપિંડણ. ન૦ (સમ્પિંડણ) અનેક ખાણ
વસ્તુઓનો સંગ્રહ

સંપિંડિય. ત્રિ૦ (સમ્પિંડિય) એકત્ર થયેલ.
સંપિણદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પિણદ્ય) બાધેલ, વીટેલ
(૨) નિકળેલ (૩) પ્રાપ્ત (૪) સારી
રીતે ઢાકેલ.

સપીલા સ્ત્રી૦ (સ્પીલા) દુ ખ, બાધા
સપુચ્છણ ન૦ } (સપુચ્છણ) સેમકુચન
સપુચ્છણા. સ્ત્રી૦ } પૂછતું તે
સંપુચ્છણી સ્ત્રી૦ (સપુચ્છણી) ઝાડુ, સાવરણી.
સપુચ્છિયા. સ્ત્રી૦ (સમ્પોચ્છિયા) પગ વગેરે
હુંનાર ઘસી

સપુડ પુ૦ (સપુડ) એક પ્રકારનું કાણનું ધન
કે જેમા ચોરને નાખી પીડા દેનામા
આવે તે

સપુડગ. પુ૦ (સપુડગ) } જેની બે બા-
સંપુડગ ન૦ (સપુડગ) } જુએ પાટલી
દોષ અને જેનો આકાર વાપારીના
નામાના ચોપડ જેવો દોષ તે પુનઃ

સંપુણ } ત્રિ૦ (સમ્પુણ) સપૂર્ણ, આખું,
સંપુણ } બધું.

સંપેસણ. ન૦ (સમ્પેસણ) મોકલવું
સંપેસિય. ત્રિ૦ (સમ્પેસિય) મોકલેલું
સંપેદા. સ્ત્રી૦ (સપેદા) વિચાર, પર્વાલોચન
સંફારિસણ ન૦ } (સ્વર્ણન) અડતું,
સંફારસણ. } સ્પર્શ કરવો તે (૨)
આરાધન, સેવા.

સંવ પુ૦ (સમ્વ) અતમઃ સૂત્રના ચોથા
વર્ણના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
કૃષ્ણ મહારાજની જન્મવતી રાત્રીનો
પુત્ર (૩) ૧૭ મા કુચુનાથ તીથકરના
પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૪) વજ્ર
સંવંધ. પુ૦ (સમ્વંધ) સમ્બંધ, સ્થેગ
સંવંધિ ત્રિ૦ (સમ્વંધિ) સમ્બંધી, સગા
બંધા.

સંવદ્ય ત્રિ૦ (સમ્વદ્ય) નેહાએલ
સંવર પુ૦ (સમ્વર) જેના શીંગડામાથી
બીજા શીંગડા ફૂટે છે તે, સાનર
સંવલિયા સ્ત્રી૦ (શાન્વલિકા) એ નામનું
દહી

સંવાદ. પુ૦ (સન્વાદ) પર્વત આદિ વિષમ
સ્થાનોમા ધાન્ય સમૃદ્ધનાના સ્થાન (૨)
મેળો કરાવ તેનું સ્થાન, ગીચ વસ્તી-
વાળું સ્થાન. (૩) સાર્થવાહના મ્હોટા
સાથને ઉતરવાનું સ્થાન, જાનણી (૪)
પર્વત ઉપરનું કે પર્વતની આસપાસનું
ગામ કે નગર

સંવાહણ ન૦ (સન્વાહણ) } દાથ પગ
સંવાહણ સ્ત્રી૦ (સન્વાહણ) } ચપાવવા,
અપી કરાવવી તે.

સંવાહ્ય પુ૦ (સન્વાહ્ય) અપી કરનાર.
સંવાહ. સ્ત્રી૦ (સન્વાહ) પીડા
સંવાહિય. ત્રિ૦ (સન્વાહિય) અપી કરેલ.
સંવુદ્ધ પુ૦ (સમ્વુદ્ધ) એક પ્રકારનો રાખ.
સંવુદ્ધાવદ્ પુ૦ (સમ્વુદ્ધાવદ્) લમના લમતીના દર

સંયુક્તકાવ્ય સીં (સમ્યુક્તકાવ્ય) કાંઈ સાધુ
શયુકે-શબના આવર્તનની પેઠે પ્રથમ
વચ્ચેના ઘેરથી લિહા લઈ આવર્તનની
પેઠેકરી ગાયરી કરે તે, લિહાના અભિ
મુદ્દનો એક પ્રકાર

સંયુદ્ધ. ત્રિં (સમ્યુદ્ધ) સમ્યુદ્ધ તરતને જાણ
નાર, નિદાન, બોધ પામેલ

સંવોદ્ધ. નં (સમ્વોદ્ધ) સમોદ્ધન, આમત્રય
(૨) સારીરીતે બોધ આપવો તે

સંવોદિ પું (સમ્વોદિ) સમ્યક્ ધર્મની પ્રાપ્તિ
(૨) સુદષ્ટિ, સમ્યગ દષ્ટિ.

સંવોદિય. ત્રિં (સમ્વોદિય) બોલાવેલ, આ
મત્રિત.

સંમંત. ત્રિં (સમ્મંત) બયભીત થયેલ,
બય પામેલ

સંમગ. ત્રિં (સમ્મગ) ભાગી ગયેલ

સંમમ્ પું (સમ્મમ્) વ્યાકુળતા, ભ્રમ,
અધીરાઈ (૨) શોભા

સંમરણ. નં (સમ્મરણ) સભારતુ-યાદ
કરતુ તે.

સંમરણીય ત્રિં (સમ્મરણીય) રમરણ કરવા
યોગ્ય

સંમચ. પું (સમ્મચ) ઉત્પત્તિ (૨) સભન,
સભારના (૩) શ્રી સભવનાથ નામના
ચાલુ ચોરિસીના નીચ તીર્થકર

સંમાર પું (સમ્માર) સમૂહ, જુથો (૨)
પરિમૂહ, ભારખૂત વસ્તુ (૩) નિપાકોદય
થતા કર્મનુ અનસ્ય ચતુ વેદન

સમારકદ. ત્રિં (સમ્મારકદ) જુથારૂપે કરેલ,
એકત્ર કરેન.

સંમારિય ત્રિં (સમ્મારિય) યાદ કરાવેલુ,
સંભારેલ

સંમિશ્રણ ત્રિં (સમ્મિશ્રણ) કંઈક ઓધુ.
(૨) વ્યાપ્તિ (૩) સપૂર્ણ. (૪) ૨૮
લબ્ધિમાની જીવી લબ્ધિ કે જેમા એક

ધર્મિયથી બીજી ધર્મિયના નિપયો જાણી
સમય

સંમિશ્રણસોતાર } પું (સમ્મિશ્રણસોતાર) શરી-
સંમિશ્રણસોતાર } રના સર્વ અવયવોથી
જે સાલળી શકે તેની લબ્ધિવાળો, પાચે
ધર્મિયોના નિપયોને એક ધર્મિયથી ગ્રહણ
કરી શકનાર

સંમિય પું (સમ્મિય) કદની બાધિ, કદ નિકાર.

સંમિય. ત્રિં (સમ્મિય) ભરેલ, પુનઃ થયેલ
(૨) સસ્કારેયુ (૩) ઉદ્ધૃત-અદરથી
બદલ કાઢેલ

સંમૂહ. ત્રિં (સમ્મૂહ) સમન

સંમૂહિવિજય પું (સમ્મૂહિવિજય) એ નામના
એક સાધુ

સંમૂય ત્રિં (સમ્મૂય) ઉત્પલ થયેલુ (૨)
પ્રથમ બળદેન તથા વાસુદેવના પૂર્વ
ભવના ધર્માચાર્ય (૩) એ નામનો એક
મનુષ્ય. (૪) યશોભદ્રના શિષ્ય, સંમૂત
નિર્ગય

સંમૂયવિજય. પું (સમ્મૂયવિજય) યશોભદ્રના
શિષ્ય.

સંમોદય ત્રિં (સમ્મોદય) એક સમાચારી
વાળા સાધુ, જેની સાથે આહારાદિ થઈ
શકે તે.

સંમોગ પું (સમ્મોગ) ઉપભોગ, એક
બીજા સાથે બોજનાદિનો ચાલુ વ્યવહાર.

સંમોગવચ્ચસ્થાણ પું નં (સમ્મોગવચ્ચસ્થાણ)
જિનકલ્પીપાણ કે એકવનિહારીપાણ અંગી
કાર કરી મગ્ધ સાથેના સંમોગનો પરિ-
હાર કરવો તે

સંમોગપ્રતિયા. સીં (સમ્મોગપ્રતિયા)
સમાન સમાચારીવાળા સાથે આહારાદિનો
સંમોગ કરવાના નિમિત્તનાગી (ક્રિયા)

સંમોગિય. ત્રિં (સમ્મોગિય) એક સમાચારી-
વાળા, પરસ્પર આહાર, પાણી, વસ્ત્ર,
પાત્રના સંમોગ-વ્યવહારવાળા

સંપસારણ. નં (સમ્પ્રસારણ) પર્વાલોચન,
વિચારણા

સપ્સારિય. વિં (સમ્પ્રસારિક) હુ કહું તેમ
રૈ એમ કહેનાર

સપાધ્ય પું (સપાત) સમાગમ, મેળાપ

સંપાદ્ય વિં (સ્માતિય) ઉઠીને પડનાર
જુઓ, પતંગીયા વગેરે.

સંપાદ્યો. જનં () પ્રાત કાળે

સંપાદ્ય વિં (સમ્પ્રકટ) પ્રસિદ્ધ, પ્રુદ્ધ

સંપાદ્યપદિસેધિ. વિં (સમ્પ્રકટપ્રતિરેખિન્)
પ્રસિદ્ધ રીતે દોષ સેનાર, બહુરા
નિપરો.

સંપાતિય વિં (સમ્પાતિન્) થોડું થોડું ઉઠી
ગતિ કરનાર-માખી, લમરા પતંગીયા
નિગેરે ઉડતા આણી

સપાય પું (સપાત) પતન, પડતું તે

સંપાવણ. નં (સમ્પ્રાવણ) મામ કરતું

સંપિઢય. નં (સમ્પિઢન) અનેક ખાધ
વસ્તુઓના સંયોગ

સંપિઢિય. વિં (સમ્પિઢિકત) એકત્ર થયેન.

સપિઢય વિં (સમ્પિઢય) બાધેહું, વીટેહું
(૨) નિરંજન (૩) પ્રામ (૪) સ્પરી
રીતે ઢાંકેલ.

સંપીઢા સ્ત્રીં (સમ્પીઢા) દુ ખ, બાધા

સપુચ્છય નં () (સપુચ્છન) ક્ષેમકુશળ

સપુચ્છણા. સ્ત્રીં () પૂછું તે

સંપુચ્છણી સ્ત્રીં (સમ્પોચ્છિતી) ઝાડુ, સાવરણી.

સપુચ્છિયા સ્ત્રીં (સમ્પોચ્છિકા) પત્ર નગેરે
હુડનાર ઘસી

સંપુઢ પું (સમ્પુઢ) એક પ્રકારનું કાઢતું ઘસ
કે જેમા ચોરને નાખી પીઢ દેનામા
આવે તે

સપુઢ પું (સમ્પુઢ) } જેની બે બા

સંપુઢપત્રગ નં (સમ્પુઢપત્રક) } બુએ પાટલી

દોષ અને જેનો આકાર વાપારીના
નામાના ચોપણ જેવો હોય તે પુઢન

સંપુણ } વિં (સમ્પૂર્ણ) સપૂર્ણ, આખું,
સંપુજ્ઞ } બધું.

સપેસણ. નં (સમ્પેણ) મોઢલતુ

સંપેમિય. વિં (સમ્પેમિત) મોઢલેહું

સંપેહા. સ્ત્રીં (સંપેહા) વિચાર, પર્વાલોચન

સંપરિસણ નં () (સ્પરશેન) અડતું,

સંપાસણ. } સ્પર્શ કરવો તે (૨)
આરાધન, સેના.

સંબ પું (સામ્ય) અતગઢ સૂત્રના ચોથા
વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)

દૃષ્ટ્ય મહારાજની જાણવતી રાણીનો

પુત્ર (૩) ૧૭ મા કુયુનાથ તીથકરના

પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૪) ૫૦૦

સંવંધ. પું (સમ્વંધ) સમંધ, સંયોગ

સવંધિ વિં (સમ્વંધિન્) સબંધી, સગા
જ્ઞાવા.

સંવદ્ય વિં (સવદ) નેડાએન.

સંવર પું (સમ્વર) જેના શીંગડામાંથી
બીજા શીંગડા કૂટે છે તે, સાગર

સંવલિયા સ્ત્રીં (શાલ્મલિકા) એ નામનું
ઢંકે

સંવાહ. પું (સન્વાય) પર્વત બાદિ વિષમ

સ્થાનોમા ધાન્ય સમૃદ્ધનાના સ્થાન (૨)

મેળા ભરાય તેલુ સ્થાન, ગીચ વસ્તી

વાતુ સ્થાન. (૩) સાર્થવાહના મોટા

સાધને ઉતરવાનું સ્થાન, જાનણી (૪)

પર્વત ઉપરનું કે પર્વતની આસપાસનું

ગ્રામ કે નગર

સંવાહય નં (સન્વાયન) } દાથ પગ

સંવાહણા સ્ત્રીં (સન્વાયના) } ચપાવવા,

ચપી કરાવવી તે.

સંવાહય. પું (સન્વાયક) ચપી કરનાર.

સંવાહા. સ્ત્રીં (સન્વાયા) પીઢા

સંવાહિય. વિં (સન્વાયિત) ચપી કરેવ

સંતુઢ પું (સામ્તુઢવ) એક પ્રકારનો રાખ

સંયુક્તકાવ્ય પું (યમ્તુકાવ્ય) ભમન ભમરીના દૃ

સંયુક્તકાવ્યદ્વા. કીં (સમ્યુક્તકાવ્ય) કાઠ આધુ
શંકુક-શંખના આવર્તનની પેઠે પ્રથમ
વચ્ચેના ઘેરથી ભિક્ષા લઈ આવર્તનની
પેઠેકરી ગાયરી કરે તે; ભિક્ષાના અભિ
મુદ્દનો એક પ્રકાર.

સંયુદ્ધ. વિં (સમ્યુદ્ધ) સમ્યક્ તત્ત્વને જાણ-
નાર; વિદ્વાન; બોધ પામેલ.

સંવોદ્ધ. નં (સમ્વોદ્ધ) સંબોધન; આમંત્રણ.
(૨) સારીરીતે બોધ આપવો તે.

સંવોદિ પું (સમ્વોદિ) સમ્યક્ ધર્મની પ્રાપ્તિ.
(૨) સુદૃષ્ટિ; સમ્યક્ દૃષ્ટિ.

સંવોદિષ્ય. વિં (સંવોદિષ્ય) બોધાવેલ; આ-
મંત્રિત.

સંમંત. વિં (સંમંત) ભયભીત થયેલ;
ભય પામેલ.

સંમગ્ન. વિં (સમ્મગ્ન) ભાગી ગયેલ.

સંમમ્. પું (સમ્મમ્) વ્યાકુળતા, ભ્રમ;
અધીરાઈ. (૨) શોભા.

સંમરણ. નં (સમ્મરણ) સંભારવું-પાલ
કરવું તે.

સંમરણીય. વિં (સમ્મરણીય) સમરણ કરવા
ગોચર.

સંમય. પું (સમ્મય) ઉત્પત્તિ. (૨) સભવ;
સંભાવના (૩) શ્રી સમવનાથ નામના
આધુ ચૌરિમીના ગીચ તીર્થકર.

સંમાર. પું (સમ્માર) સમૃદ્ધ; જીવ્યો. (૨)
પરિમદ; ભારજન વસ્તુ. (૩) વિપાકોદય
થતાં દર્મનું અવરણ થતું વેગ.

સંમારકદ. વિં (સમ્મારકદ) જીવ્યારૂપે કરેલ;
એકત્ર કરેલ.

સંમારિય. વિં (સમ્મારિય) યાદ કરાવેલ;
સંભારેલ.

સંમિચ્છ. વિં (સમ્મિચ્છ) કષ્ટે આધુ.
(૨) વ્યાધ. (૩) અપૂર્ણ. (૪) ૨૮
લઘિમાંની ૭મી લઘિ કે જેમાં એક

ઈદ્રિયથી ખીજ ઈદ્રિયના વિષયો જાણી
શકાય.

સંમિચ્છસોતાર. } પું (સમ્મિચ્છસોતાર) શરી-
સમિચ્છસોતાર. } રના સર્વ અવયવોથી
જે સાંભળી શકે તેવી લઘિવાળો; પાંચે
ઈદ્રિયોના વિષયોને એક ઈદ્રિયથી મદ્દળ
કરી શકનાર.

સંમિચ્. પું (સ્મેચ્છ) કષ્ટની વ્યાધિ; કષ્ટ નિકાર.

સંમિચ્. વિં (સમ્મિચ્) ભરેલ; પુષ્ટ થયેલ.
(૨) સંસ્કારેલું. (૩) ઉદ્ધૃત-અંદરથી
જડેલ.

સંમૂહ. કીં (સમ્મૂહિ) સંમય.

સંમૂનિવિજય. પું (સમ્મૂનિવિજય) એ નામના
એક સાધુ.

સંમૂય. વિં (સમ્મૂય) ઉત્પન્ન થયેલું. (૨)
પ્રથમ બળદેવ તથા વાસુદેવના પૂર્વે
ભવના ધર્માચાર્ય. (૩) એ નામનો એક
મનુષ્ય. (૪) યજ્ઞભદ્રના સિધ્ધ; સંમૂત-
વિજય.

સંમૂયવિજય. પું (સમ્મૂયવિજય) યજ્ઞભદ્રના
સિધ્ધ.

સંમોદ્ય. વિં (સમ્મોદિ) એક સમાચારી
વાળા સાધુ; જેની સાથે આદારાદિ થઈ
શકે તે.

સંમોગ પું (સમ્મોગ) ઉપભોગ; એક
બીજા સાથે ભોજનાદિનો આહુ વ્યવહાર.

સંમોગપચક્ષવાળ. પું નં (સમ્મોગપચક્ષવાળ)
જિનદર્શીપણુ કે એકલવિદારીપણું અંગી-
કાર કરી મગ્ન સાધેના સભોગનો પરિ-
વાર કરવો તે.

સંમોગચત્તિયા. કીં (સમ્મોગચત્તિયા)
સમાન સમાચારીવાળા સાથે આદારાદિનો
સભોગ કરવાના નિમિત્તવાળી (દ્વિયા).

સંમોગિચ્છ. વિં (સમ્મોગિચ્છ) એક સમાચારી-
વાળા; પરસ્પર આદાર, પાછી, વચ્ચે,
પાવના સભોગ-વ્યવહારવાળા.

સંમદ. સ્ત્રી (સન્મતિ) સારી મતિ; સારી બુદ્ધિ.

સંમં. ઘ્ર (સન્યસ) સમ્યક્દર્શન અને સમ્યક્ જ્ઞાન.

સંમર્ગ. પું (સન્માર્ગ) મોક્ષમાર્ગ.

સંમજ્ઞ. પું (સન્માર્જ) સંમાર્જન; યોદ્ધાનું કાર્ય તે.

સંમજ્ઞા ત્રિ (સન્માર્જક) વારંવાર સ્નાન કરનાર.

સંમજ્ઞા. ન (સંમાર્જ) સાવરણી વગેરેથી સાફ કરવું તે.

સંમજ્જિત. } ત્રિ (સન્માર્જિત) વાસીદું
સંમજ્જિય. } વાળી સાફ કરેલ.

સંમજ્જિયા. સ્ત્રી (સન્માર્જિકા) વાસીદું વાળનાર સ્ત્રી.

સંમટ્ટ. ત્રિ (સન્મટ્ટ) કાન સુધી ભરેલ.
(૨) સાફ કરેલ.

સંમત. ત્રિ (સ્મત) સંમતિ આપવા યોગ્ય

સંમત્ત ન (સન્મત્ત) સમ્યક્ દર્શન, સમકિત.

સંમત્તસિ. ત્રિ (સન્મત્તસિ) પરમાર્થ દર્શિ; વાળો. (૨) રાગદ્વેષ રહિત.

સંમત્તમોદયિય. ન (સન્મત્તમોદનીય) મોહનાય કર્મની એક પૃત્તિ કે જેમાથી મિત્થાવની કાળાશ મટી જતાં, તે શુદ્ધ થઇ સંમત્તમોદનીય રૂપે બને છે, તેના ઉદયથી ક્ષાયક સમકિત શિવાય બીજા સમકિત પ્રગટે છે.

સંમદા. સ્ત્રી (સન્મદા) વસ્ત્રને પહેળું કપાડા વિના પડ સડિત પડિતેલું કરવું તે; મસળીને પડિતેલું કરવું તે; પડિતેલુંનો એક દોષ.

સંમદિઘ્ર. ત્રિ (સન્મદિઘ્ર) મસજેબ.

સંમય ત્રિ (સન્મય) ૯૮; અભિમત.

સંમાણણિ. ત્રિ (સન્માણની) સન્માન-સૂચકર કરવા યોગ્ય.

સંમાણિય. ત્રિ (સન્માણિત) માનેલું; આદર-પૂર્વક સ્વીકારેલું.

સંમિસિમાવ. પું (સમ્મિસિમાવ) ભેળસેળ.

સંમુચ્છિદ્ધ. ત્રિ (સમ્મુચ્છિદ્ધ) માતા પિતાના સંયોગ વિના ઉત્પન્ન થયેલું.

સંમુચ્છિય ત્રિ (સમ્મુચ્છિત) મૂર્છિત થયેલ.

સંમુત. પું (સમ્મુત) મંડપગોત્રની શાખા.
(૨) ત્રિ (તે શાખામાં) જન્મેલ.

સંમુદ. ન (સમ્મુદ) સમીપે. (૨) સ્થાભે; સન્મુખ.

સંમુહી સ્ત્રી (સમ્મુહી) ૮૧ થી ૯૦ વરસ સુધીની માણસની અવસ્થા કે જે મોતને સન્મુખ રહે છે.

સંમૂદ. ત્રિ (સમ્મૂદ) અનિમૂદ બનેલ.

સંમેલ. ન (સમેલ) મીઠામીઠા; મોઠ.

સંમેહ. પું (સમેહ) } મૂઢત્વા દેવ-

સંમેહા. સ્ત્રી (સમેહા) } વિશેષની ભાવના.

સંયમ. પું (સંયમ) જુઓ "સંજમ" શબ્દ.

સંયોજણ. પું (સંયોજન) અનન્તાનુબંધી કથાય.

સંયોજણા. સ્ત્રી (સંયોજના) સંયોજન; સાથે બેસી દેવું તે.

સંયોજણાપાયચ્છિદ્ધ. ન (સંયોજનાપ્રાયશ્ચિત) અનેક જાતીય અતિચારોને મેળવી-એકત્ર કરી પ્રાયશ્ચિત દેવું તે.

સંયોયણા. સ્ત્રી (સંયોજના) મિશ્રિત કરવું તે.

સંરંભ. પું (સંરંભ) દિસાદિ સંબંધી માનસિક વાચિક અને કાષિક સૂક્ષ્મ વ્યાપાર; હિંસાદિ સંકલ્પ આદિ.

સંરંભલગ. ત્રિ (સંરંભક) રક્ષા કરનાર.

સંરંભલગ. ન (સંરંભ) રક્ષાય; પાલન.

સંરંભલગપરિમહ. પું (સંરંભલગપરિમહ) ૫૬ કાપના જીવેની રક્ષાને માટે પરિમહ-વસ્ત્રાદિ ઉપકરણ રાખવાં તે.

સંરંભલગા. સ્ત્રી (સંરંભણ) પરિમહ. (૨) માયા.

સંસ્કૃતશાસ્ત્રવિદ્યા ત્રિં (સંસ્કૃતશાસ્ત્રવિદ્યા)
પરિગ્રહ નિમિત્તે ભુક્તુ મોક્ષતુ તે, રોહ
પ્રાપ્તો એક પ્ર-૧૨

મંરમિલય. વિં (સ્મૃતિ) જેની રક્ષા કરી
હાય તે

સંસ્કૃત વિં (સ્કૃત) રોપવાળો, કોષ ભર્યો.

સંરોહ પું (સ્ત્રોત) નિરોધ, નિગ્રહ

સલગિરી સ્ત્રીં () ૫૨૨૫૨
હાય પકડીને આનુ તે

સન્નાય પું (મૈત્રય) સકામ પ્રેમપૂર્વક
૫૨૨૫૨ સંભારણ કરતુ તે

મલિહણ નં (સૌછા) કાશને પાતળા
પાડા તે, સનેખના કરી તે

સંલિહિય વિં (સનિહિય) સનેખના કરેલ

સંલીણ વિં (સૈલી) તત્પર, આસક્ત

સંલીણયા સ્ત્રીં (સૈલીયા) ઉદિય મન
રિજેરેનો નિરોધ કરવો તે

સંલેહણા સ્ત્રીં (સૈલેહણ) શારીરિક અને
માનસિક તપથી કપાસાદિનો નાશ કરવો,

તપ રિશય (૨) અનશન સધારો

સંલેહણાનુમ. પું (સૈલેહણાનુમ) ૨૯ ઉત્કા-
નિક સૂત્રમાનુ ૨૫ મુ સ્ત્ર.

સંલેહ સ્ત્રીં (સૈલેહ) સનેખણ, ધ્યાય
આદિને પાતળા પાડા તે.

સંત્રોમ પું (સંત્રોમ) ધ્વન, દેખતુ તે

સંત્રોમણિય વિં (સંત્રોમણિય) જેના હાથક,
૩૫૧૧

સંતોમ પું (સંતોમ) જોતુ, નિદાનતુ

સવન્દ્ર. પું (સવન્દ્ર) વર્ણ સમ્વત્સર

સંવન્દ્રપટિલેહણ નં (સવન્દ્રપટિલેહણ)
વર્ણમાનો સરમાર

સંવન્દ્રિય. વિં (સવન્દ્રિય) એક વરસનુ

મંપટ પું (વર્ણ) ભવનીત યોગ માણુઓને
સત્તાવાનું ગુપ્ત રથાન

સંવટ્ટમ. પું (મર્ત્તક) વટાળીયો, તેજા ॥
વાયુ

સંવટ્ટક. } પું (સર્વત્ક) પાનમા આશને
સંવટ્ટા. } છેડે દરેક કૃત્રિમ વસ્તુઓનો

સહાર કરનાર વાયુ, સહારકાર વાયુ

સંવટ્ટાગાય. પું (મર્ત્તકવાત) ભુઓ " સ
વટ્ટક " શબ્દ

સંવટ્ટણ નં (સર્વત્ત) અદ્ય ગિથિતિ. (૨)
માર્ગોનુ મળતુ

સંવટ્ટય પું (સર્વત્ક) તોફાની પરાન

સંવટ્ટયાય. પું (મર્ત્તકવાત) ભવકર
વાવાઝોડુ

સંવટ્ટિય. વિં (સર્વત્ત) વધેલુ.

સંવત્ત. વિં (સત્ત) જોળાકાર

સંવર. પું (સર) કર્મના કારને બધ કરવા
તે, નવ તરનાનુ છુકુ સવર તરવ (૨)

એથા તીર્થકરના પિતાનુ નામ (૩)

આન્ન, ૬ કથ (૪) જંગમૂપના

ભરતખડમા ચનાર ૧૮ મા તીર્થકર (૫)

સનર જાવના, બાર જાવનામાની એક
(૬) મન, વચન અને કાયાનુ નિયમન

કરતુ તે

સંવરણ નં (સ્વરણ) આશ્રવના પન્થખાણ
કરના તે

સંવરણા. સ્ત્રીં (સ્વરણી) એક જાતની
વિઘા

સંવરદાર નં (સ્વરદાર) પ્રશંસાકરખ
સત્તા ખીખ શ્રુતરકથનુ નામ.

સંવરિય વિં (સ્વર) લોકેલું

સંવરિય. વિં (સ્વરિય) બામ. (૨)
વીરતુ.

સંવરણ. પું (સ્વરણ) સારી રીતે થતો
બવદાર (૨) દિવિય પ્રત્યક્ષ

સંવરણપથસર નં (સ્વરણપથસર)
પાથ દિવિય અને મનથી વસ્તુને સાક્ષા

તમાર થાય તે

સંવરણ નં (સ્વરણ) ઉપાધુઃ વકન કરતુ

સંગાય પુ (સ્વાદ) સનાય ચર્ચા.
 સંગાસ પુ (સ્વામ) એન્ આથે નિનાસ,
 સહયાસ
 સંગાહણિય ત્રિ (સ્વાહનિક) ખેતીના ઉપ
 શેગમા વપરાના ગાડી ગાઝ વગેરે
 સંવિગ ત્રિ (સવિમ) મુદ્ધુ સવેગી (૨)
 વ્યામ, આડુગ
 સંવિમચિહારિ ત્રિ (સવિમચિહારિ) મુક્તિનુ
 અનુકાન કરનાર
 સવિતિ સ્ત્રી (સવિતિ) ગ્રાન
 સંવિદ્ ત્રિ (સવિદ) ખુદેલ, વ્યરેલ, પ
 રિચિત કરેલ
 સંવિમદ્તાર ત્રિ (સવિમદ્ત) વસ્ત્રાન્નિ
 પ્રિભાગ કરનાર
 સંવિભાગ પુ (સવિભાગ) સારી રીતે પ્રિધિ
 સહિત વિભાગ કરવો તે, સમવિભાગ
 સંવિહિય ત્રિ (સવેત્રિ) ગોળ વળેલ.
 સંવિહ પુ (સવિત) ગોશાળાના એક મુખ્ય
 શ્રાવકનુ નામ.
 સંગીત ત્રિ (સંગીત) હાથેલ (૨) વામ
 સંગુપ્ત ત્રિ (સગ) હાકેલ, છુપાવેનુ
 સંગુહ ત્રિ (સગ) હાકેલ, આગ્રહિત
 ગુમ (૨) સનર સહિત, આશ્રય નિરોધ
 કરનાર (૩) સર્વ પ્રકારે ધર્મિય અને
 મનના દર્મમાર્ગને રોકનાર (૪) સાકડી
 થોળિ-દિપતિ, ગ્રામ, કે જે એકદિન અને
 નારથી હોય છે (૫) વસ્ત્ર પહેરેલ
 સંગુહચારિ ત્રિ (સગ્તચારિ) સવરમા
 નિચરનાર સખી
 સંગુહવડસ ત્રિ (સગ્તગુહ) ઝાનો દોલ
 લગાડનાર બકુશ નિમનો એક પ્રકાર
 સંગુહવિપદા સ્ત્રી (સગ્તવિપદા) ગર્ભ
 તિર્યક અને ગર્ભન મનુષ્યની ગોન.
 સંગુહાસંગુહ ત્રિ (ગમ્યામગ્ત) કષ્ટ પાપથી
 નિવર્તેલ અને કષ્ટ ન નિવર્તેલ, દેશ
 વિરનિ આવક

સંગુહ ત્રિ (સગ્ત) વધેલ, ઉત્તરેલ
 સંગુત્ત ત્રિ (સગ્ત) ઉત્પન્ન થયેલ
 સંગુય ત્રિ (સગ) હાથેલ
 સગુહ ત્રિ (સગેહ) ધસડાતા ધસડાતા
 આવી પહેાવેન
 સંવેગ્રાસી સ્ત્રી (સવેગ્રી) સંવેગ-ભોક્ષી
 અભિનાયાને વધારનારી ધર્મ કથા
 સંગેગ પુ (સવગ) વૈરાગ્ય ભાન (૨)
 ભોક્ષી અભિયાપા (૩) રિપોથી
 નિવૃત્તિ
 સંગેગી સ્ત્રી (સવેગી) સાબળનારને
 વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન થાય એવી કથા
 સંગેલિત } ત્રિ (સવેલિત) વાકુ વળેલ.
 સંગેલિય. } (૨) ઝાનુ છુપાવેન (૩)
 એકલુ કરેલ
 સવેહ પુ (સવેહ) ભન આદિની રિચિત
 સસદ ત્રિ (સસવિત) સશયવાળો, શક-
 શીન
 સંસદ્ય ત્રિ (સારાયિક) સશયવાળો
 સંસગ પુ } (સર્ગ) સમધ મિનાપ
 સસગિ } (૨) મૈથુન
 સંસગિ ત્રિ (સર્ગિ) સમધ-પરિચયનાળુ.
 સસગિય ત્રિ (સર્ગિક) સસર્ગ-પરિ-
 ચયનાળુ.
 સસગી સ્ત્રી (સગ) સગ, સોખત
 સસદ ત્રિ (સસ) ચોટેલ, થિમ થએલ.
 સમદ્ગુપ્તિય ત્રિ (સમદ્ગુપ્તિય) ખરડેલ
 હાથે જિક્ષા આપે તે લેનાના સકલપવાળો.
 સંસદ્ગુપ્તિય ત્રિ (સમદ્ગુપ્તિય) ખરડાયેન
 હાથે આપનામા આવે તેજ લેનુ એવી
 ધારણાથી ગવેચા કરનાર
 સસદ્ગુપ્તિય પુ (સમદ્ગુપ્તિય) ખાતા ખાતા
 વધેલો પિડ-ખોરા.
 સંસત ત્રિ (સમક) આસકત, લીન. (૨)
 ચોટેન, લાગેલ (૩) પુ. શીકારી
 કુવેરો.

સંસત્તગદ્ધણિ. ત્રિં (સપ્તકપ્પદ્ધણિ) જેના
પેટમાં કે આગમાં કૃમિ આદિ એ ઇદિય
છત્ર હોય તે

સંસત્તત્ત્વ નં (સપ્તકપ્પત્ત) કષ્ટક કામ
નાથી તપ કરતું તે

સંસત્તવિહારિ ત્રિં (સ્સત્તવિહારિ) વિપયા
દ્વિમા આસક્ત થઈ નિચરનાં

સંસત્તા સ્ત્રીં (સપ્તજા) આસન્ના થયેલી આ
સસદ્ધ પું (સપ્તદ્ધ) પોકાતું. શબ્દ કરવો,
બોલાવતું

સંસપ્પા પું (સપ્પક) કીડી વિગેરે છત્ર
(૨) શિયાળા

સંસમણ નં (સ્સમણ) રોગાદિ મટવાથી
થતી શાન.

સંસય પું (સયય) સદેહ, સશય

સંસયક્કરણી. સ્ત્રીં (સયયક્કરી) સશય
કરનારી ભાયા, દિવ્યર્થા ભાયા

સંસાર પું (સમાર) સરકતું, વહેતું.

સંસાર પું (સમાર) સમાર, જગત્

સંસારપટ્ટિમાદ્ધ પું (સમારપટ્ટિમાદ્ધ) દ્વિષ્ટિ
વામાંતર્ગત સિદ્ધિશ્રેણી પરિકર્મનો આરમ્ભ
બેઠ (૨) પુરુષેણિ આદિ પાંચ પરિકર્મનો
નરમ્ભ બેઠ

સંસારસંચિદ્ધુક્કાલ પું (સમારમ્ભવાકાલ)
સમારના અદર રહેનાનો સમય નરમ્ભ નિર્ધય
મનુષ્ય અને દેવતા એ આર ગતિ રપ
સમારમાં જન્મ મરણ કરવાનો વખત

સંસારા સ્ત્રીં (સમાર) ઘણાવાળી કીડી

સંસારાણુપેહા. સ્ત્રીં (સમારણુપેહા) સમાર
પાર વિનાનો છે દુઃખ રપ છે તેમાં છત્ર
ભટક્યા કર છે એમ વિચાર કરવો તે,
આર ભાનનામાની એક

સંસારિય. ત્રિં (મણિક) નમારમાં ગદ્-
નાર છત્ર (૨) સદાપક, સદાપ કરનાર

સસારિય ત્રિં (મણિક) સર-ગ કરેલ
ચપાવેલ.

મંસારિય નં (સમાર્ય) પ્રસાર કરવા યોગ્ય,
બહેર કાનાનું

સંસિદ્ધ ત્રિં (સમ્મિદ્ધ) ચોટી ગયેલું

સંસિય ત્રિં (સમ્મિત) આશ્રયમાં રહેલ,

સંસુદ્ધ ત્રિં (સમ્મુદ્ધ) શુદ્ધ, ચોક્કસ.

સંસેદ્ધ નં (સમ્મેદિય) ત્રિં વિગેરે

ધાનના ધોવણનું પાણી (૨) જેમાં

પત્ર શાક વગેરે બાકવામાં આવે કે

ધાન ઓસાનવામાં આવે તે પાણી.

(૩) મ્વે-પરમેવાથી ઉત્પન્ન થતા જલ,

જી, માકડ વગેરે

સંસેયણ નં (સમ્મેદન) કથરોટ વગેરેના
ધોવણનું પાણી

સંસેયય. ત્રિં (સમ્મેદન) પરમેવાથી ઉત્પન્ન

થનાર જલ, જી, માકડ વગેરે.

સંસેસિય ત્રિં (સાસેસિક) કર્મ સમ્મેય-

લેપજનક, કર્મ મંધન કારક

સંસોધણ. નં (સમ્મોધન) સારી રીતે

શોધન કરતું તે

સંસોધિત ત્રિં (મમ્મોધિત) સારી રીતે
ગોધેલું

સંસોદ્ધય નં (સમાધન) વિગેયન-રથ

ચેવો તે, શોધન કરતું તે

મહરણ. નં (સદરણ) એક સ્થાનેથી બીજી

સ્થાને લઈ જતું તે, એક કુક્ષિએથી લઈ

બીજી કુક્ષિએ મુકતું તે

સંહિય ત્રિં (સમ્મિત) મળેલું, એકત્રિન

થયેલું

સક પું (સક) શક નામનો એક દેવ.

(૨) ત્રિં ને દેવમાં રહેનાર.

સક ત્રિં (સ્વક) પોતાનું, આપણું

સકમ્મ ત્રિં (સ્વકમ્મ) કાર્ય નામના દ્રવ્ય

પરિમાણુ મદિત

મકજ્ઞ નં (સ્વકર્મ) પોતાનું મર્મ

સમ્મ નં (સ્વકર્મ) પોતાનું કર્મ

મકમ્મ ત્રિં (સ્વકર્મ) કર્મસદિત

सकम्मवीरिय. न० (सकम्मवीर्य) आण पीर्य;
धर्म लागे तेजुं सामर्थ्य.

सकय. वि० (स्वकृत) पोते करेहुं.

सकल. न० (सकल) दुकडो; अंड.

सकल. वि० (सकल) समस्त; आपु; अधु;
समग्र.

सकसाइ वि० (सकसायिन्) डयाय-डोध,
भान, भाया, लोक्ष, सहित.

सकहा. स्त्री० (सन्ध) दाढ.

सकहा. स्त्री० (सकय) संन्यासीआनु अेक
उपकरण.

सकाइय. वि० (सकाविक) डया-शरीर
सहित श्रव.

सकाम. वि० (सकाम) सकाम-छन्ना
योग्य.

सकाममरण. न० (सकाममरण) पंडित लावे
समाधि परिशुभे थपु भरथ.

सकुंत. पुं० (सकुन्त) पक्षी.

सकुणिया. स्त्री० (सकुणिका) पंभिणी;
पक्षीनी भावा.

सकोरंट. पु० (सकोरंट) वृक्ष विशेष.

सक. पुं० (सक) शुद्धनो साधु.

सक. वि० (सक) यथा योग्य; यथ शक्ति
तेजुं.

सक. वि० (सक) शक्तिवाला; समर्थ.

सक. पुं० (सक) प्रथम देवलोडनो धंद.

सककयय. } न० (सकस्तव) शकस्तव;
सककयय. } नभेसुंनो पांड.

सककदुय. पुं० (सककदुय) पहेला देवलोडना
धंदनो दूत; हरिभुमभेणी देवता.

सककय. वि० (सकक) संरक्षरेहुं; स्वादिष्ट
करेहुं.

सककया. स्त्री० (सककया) सरुत लागा;
संरक्षर पाभेसी लागा.

सककर. पु० (सकर) डाकरा.

सककरणमा } स्त्री० (सककरणमा) मात
सककरणहा. } नरकभानी थी / नरक.

सककरा. स्त्री० (सककरा) सांकर. (२) डांकरा-
वाणी नभेनी. (३) डांकरा.

सककराम. पु० (सककराम) गौतम गौतमी
शाखा. (२) वि० ते शाखाभां
नभेस.

सककरामा. स्त्री० (सककरामा) थीशु नरकनी
भूमि.

सकका. स्त्री० (सकका) धरतुंननी थीशु अग्र
भद्रिणीनु नाम.

सकार. पुं० (सकार) आदर; सत्कार.

सकारण. न० (सकारण) वस्त्रादिना लाभ
इय सत्कार.

सकारणिज. वि० (सकारणीय) सत्कार
करवा योग्य.

सकारपुरकार. पुं० (सकारपुरकार) सत्कार
इपे अपातो पुरस्कार-छनाम-भेट; आदर
अनुमान.

सकारपुरकारपरिसह. पु० (सकारपुरकार-
परिसह) आदरपूर्वक सम्माननो परिपक्ष;
साधुना आनीस परिसहमानो अेक.

सककारिय. वि० (सककारित) नेनो सत्कार
कथो होय ते.

सन्धिकय. वि० (सन्धिक) सत्कार करेस;
आदरमान आपेक्ष.

सककुलि. स्त्री० (सककुलि) नभेनी. (२)
तण्सांडणी.

सककुलिकरण. } पुं० (सककुलिकरण) लयण-
सककुलिकरण } सयुद्धमां नतां आरसो

नभेन पर आवेसो सककुलिकर्णु नामनो
अेक अन्तर दीप. (२) ते अंतरदीपना

अनुप्य.

सकख. न० (सकख) मित्रता; दोस्ती.

सकख. न० (सकख) साक्षी. (२) वि०
साक्षी आपनार.

समल त्रि० (सलान्) प्रत्यक्ष, साक्षात्.
समिन्न त्रि० (समिन्) साक्षी, साक्षी
आपनार प्रत्यक्ष जेनार.

सग त्रि० (स्वक) पोतानु भाषण
सग पु० (सक) रा नामनो अनार्य देश.
सगड न० (सकड) गाड, गाडी (२)
निपा.सूत्रनु योथु अध्वयन

सगडभि त्रि० (स्वकभि) पोताना
करेना कर्भेना जेड करनार

सगडमद्विया जी० (सकडमद्वि) ओ नामनु
ओक दौकिड शास्त्र

सगडमुद न० (सकडमुल) जना कपलदेन
रनाभी केनगान पाभ्या ते उद्याननु
नाम.

सगडदूह पु (सकडदूह) गाडने आकार
यूक रचना करी ते सेनाने जोडनरानी
ओक कणा

सगडिया जी० (सकडिका) गाडी

सगडी जी० (सकडि) गाडी.

सगडुद्विप्रविमत्ति पु० (सकडद्विप्रविमत्ति)
गाडाना उधना विशेष रचनाथी युक्त
नाट, उर नाटभानु ओक.

सगर पु० (सगर) वर्तमान अरसरिष्टीना
भीगन अकरती

सगल त्रि० (सकल) संदूर्य समस्त

सगल न० (सकल) दुकडा ककडा

सगास त्रि० (सकास) सभान सरणु (२)
न० समीप पास

सगा पु० (स्वर्ग) देनयो

सगाइ जी० (सकाति) सारी गि

सगाइ त्रि० (सकाह) भग्न, शनि, आ
कूर अदमा आवेक्ष नक्षत्र के जेमा मय
करनाथी पराजय थाय ते

सगाइ पु० (सकाह) सहजान वस्तुनु
अदणु करु ते सम्यकर

सगीय त्रि० (सकीय) रार्ग समधी

सग्य त्रि० (सग्य) वभायना योज्य
सचित्त. त्रि० (सचित) यित्राभणु सचित
सचित्त. त्रि० (सचित) सधन, धनवायु
सचित्तनिभिखवण न० (सचित्तनिषेण)
अयित आकारादि न देवानी बुद्धिथी
सयित वस्तु उपर मुकना ते, पारभा
वतनो प्रथम अनियार

सचित्तपरिष्ठात्र त्रि० (सचित्तपरिष्ठात्र) आ
वकनी सातभी पडिभा आइरनार आरक
के जे सात मडिना सुधी अयिन
वस्तुनो त्याग करे

सचित्तपिहाण न० (सचित्तपिहाण) अयित
आकारादि सयित वस्तुनी डाकवा ते,
पारभा वतनो भीजे अनिया

सचित्तय. त्रि० (सचित्तक) अरदा नेत्ररागे

सवेल त्रि (सवेल) वल सजित, वलधारी

सख न० (सख) सम्बाध, यथार्थता परी
हुणीकन (२) त्रि० वा त्रि० यथार्थ
(३) पु० सयम (४) फशु मुहर्त (५)

जी० सतभा ॥, सत्य भाग

सखइ पु० (सखक) जगद्विपना करत
अभा यनार १२ भा तीर्थ रना पूर
करनु नाम

सखनेमि पु० (सखनेमि) अतगड सूत्रना
योथा र्गना नरभा अध्वयननु नाम
(२) समु.विग्रह राजनी रिराराष्टीना
पुत्र-नेमिनायना नाना लाध

सखप्पमा जी० (सखप्पमा) कृष्णसमुदेवनी
ओक राष्टी

सखप्पराय पु० (सखप्पराय) सतप्रसद
नभनु १४ पूर्वानु जुहु पूर्व शास्त्र

सखप्परायपुत्र पु० (सखप्परायपुत्र) योद
पूरमाना छडा पूर्वनु नाम.

सद्यभामा जी० (सद्यभा) अतगड सूत्रना
पायभा र्गना सातभा अध्वयननु नाम

(२) कृष्ण वामुदेवनी ओक राष्टी.

સદ્યમણજોય પું. (સદ્યમણજોય) આચા
મદ્યમણજોય. પું. (મદ્યમણજોય) મનનો
યોગ-વ્યાપાર, પદર યોગમાં એક
સદ્યમોસ પું. (સદ્યમણ) સત્ય-અસત્ય
મિશ્રિત વ્યવહાર.
સદ્યમોસમણજોય. પું. (મદ્યમણજોય)
સાચા અને ખોટાની મિશ્રિત મનનો
પ્રયોગ-વ્યાપાર, પદર યોગમાં એક
સદ્યમણજોય પું. (સદ્યમણજોય) સાચી
સદ્યમણજોય પું. (મદ્યમણજોય) વાણીનો
યોગ-વ્યાપાર, અત્ય વચનયોગ, પદર
યોગમાં એક
સદ્યમણજોય પું. (મદ્યમણજોય)
તીર્થકરની વાણીના ૩૫ આનંદયા.
સદ્યમણ. વિ. (સદ્યમણ) સત્યવાદી;
સત્ય બોલનાર.
સદ્યમણ. પું. (સદ્યમણ) અંતરની એકવચન
ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સાહિનીમાં થનાર
૧૩ માં તીર્થકર.
સદ્ય. સ્ત્રી. (સદ્ય) સત્યભાષા. (૨)
સત્ય મનોયોગ વિષયક શ્રુતિ.
સદ્યમોસ પું. (સદ્યમણ) કષ્ટક સાચુ
અને કષ્ટક ખોટું, એનું મિશ્રણ.
સદ્યમોસભાષા. સ્ત્રી. (સદ્યમણભાષા) મિશ્ર
ભાષા.
મદ્યમણજોય પું. (મદ્યમણજોય)
મિશ્ર મનનો વ્યાપાર; મિશ્ર મનોયોગ,
પદર યોગમાં એક.
સદ્યમોસવદ્યજોય પું. (સદ્યમણજોય)
સાચી ખોટી વાણીનો વ્યાપાર, મિશ્ર
વચનયોગ, પદર યોગમાં એક.
સદ્યમોસ. સ્ત્રી. (સદ્યમણ) કષ્ટક સત્ય
અને કષ્ટક ખોટું, મિશ્રભાષા
સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) સદ્યત્ત. સદ્યત્ત
સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) પવિત્ર, નિર્ભય. (૨)
પું. વૃક્ષની એક જાત.

મદ્યમણ. વિ. (મદ્યમણ) કષ્ટક પ્રમાણે
વર્તનાર, અવગત, મનમોહ. (૨) પું
પોતાનો અભિપ્રાય; પોતાની મતિ
પ્રમાણે વર્તન.
સદ્યત્ત પું. (સદ્યત્ત) કષ્ટક પ્રકારનો
મદ્ય.
સદ્યત્ત વિ. (મદ્યત્ત) યોગ સદ્યત્ત;
સમગ્રી
સદ્યત્ત વિ. (મદ્યત્ત) સમગ્રી; મન વચન
કાપાના યોગ સદ્યત્ત.
સદ્યત્ત વિ. (મદ્યત્ત) સદ્યત્ત નામે-૧૩
મુ શુભસ્થાનક.
સદ્યત્તમિત્યકેવલિ. પું. (મદ્યત્તમિત્યકેવલિ)
યોગ સદ્યત્ત અવસ્થા કેવલિ; તેમાં
શુભસ્થાનકવર્તી કેવલિતાલી.
સદ્ય વિ. (સદ્ય) તેવાર થયેલું.
સદ્ય. મ. (સદ્ય) તત્કાળ, તે સમય.
સદ્ય. પું. (વદ્ય) સાત સ્વરમાંનો પ્રથમ
સ્વર.
સદ્ય. પું. (સદ્ય) શાલવૃક્ષ.
સદ્યમણ. મ. (સદ્યમણ) સાથપાર.
સદ્યમણ. પું. (વદ્યમણ) મગી આદિ
સાત મુહૂર્તાનો આશ્રય સ્વર સમૂહ.
સદ્યમણ. પું. (સદ્યમણ) સદ્યત્ત વૃક્ષ વિશેષ.
સદ્યમણ. વિ. (સદ્ય) સારો માણસ; સદ્યમણ,
સદ્યમણ. સ્ત્રી. (સદ્યમણ) તત્કાળ
ખોદેલ પૃથ્વી, ખાણતી માટી.
સદ્ય સ્ત્રી. (સદ્ય) શયા, શયન. (૨)
કદની એક જાત.
સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) તેવાર કરેલ
સદ્યત્તવાહાર. પું. (સદ્યત્તવાહાર) સાથપાર.
સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) મૃતપ્રાપ્તને શ્રવણ
કરવાની કળા, મન આદિ પ્રયોગ. (૨)
નિ. મદ્યવેલી દોરી સદ્યત્ત (ધનુષ્ય વગેરે).
સદ્યત્ત મ. (સદ્ય) તત્કાળ, તત્કાળ.
સદ્યત્ત વિ. (સદ્ય) મિત્ર કરવા યોગ્ય.

સઙ્ગાચ પુ૦ (સ્વાચાચ) યાચાચ, શાચનુ
વાચાર વાચન

સઙ્ગિત્તગ પુ૦ () ભાષ

સઙ્ગિત્તગા મી૦ () એન

સટ્ટ. ન૦ (ઘટ્ટ) યાચા

સટ્ટ. ન૦ (ઘટ્ટ) આરમા યુક્તનુ નામ.

સટ્ટાણ. ન૦ (સ્વપાણ) પોતાનુ સ્થાન, ધ.

સટ્ટિ સી૦ (પટ્ટિ) ૬૦, સાક.

સટ્ટિય. ન૦ (પટ્ટિય) સાકી ચોખા, ચોખાની
એક જાત

સટ્ટિવંત ન૦ (પટ્ટિવંત) કપિન મનિ કૃત
એક શાસ્ત્ર

સટ્ટિમત્ત. પુ૦ (પટ્ટિમત્ત) મેળના મે ૧
ખતના ભોગ્યન પ્રમાણે મગના ત્રીસ
ત્રિસના સાઠ ભક્ત એક માસના ઉત્ત-
યાસ કરના તે, માસખમ.

સટ્ટિમાય પુ૦ (પટ્ટિમાય) એક અખડ
વસ્તુના સાકે ભાગ મરીએ તેમાનો એક
ભાગ

મટ. ત્રિ૦ (મટ) ધૂન

સટ્ટંગાધિ. ત્રિ૦ (પટ્ટંગાધિ) વં. ૧૧ ૭ અંગો
બાકરણ, શિક્ષા, મદ, નિરૂપ
અને જ્યોતિષને જાગતા

મટ્ટણ. ન૦ (મટ્ટ) સડી નુ ન

મટ્ટિય ત્રિ૦ (મટ્ટિય) સડેડુ

મટ્ટ પુ૦ (મટ્ટ) પદાના નામ (૨)
પિતૃતપંચ શ્રાદ્ધ

મટ્ટ. પુ૦ (મટ્ટ) અદા મળાતર
તામળી એક જાત

મટ્ટગ ત્રિ૦ (મટ્ટગ) અદામુ, આર

મટ્ટા ત્રિ૦ (મટ્ટ) વદા, વરવચ્ચ.

મટ્ટિ ત્રિ૦ (મટ્ટિ) અદામુ ત્રાસ

મટ્ટિય ત્રિ૦ (મટ્ટિય) અદા મળાતર
રિપાસપાત.

સટ્ટી. સી૦ (યાચી) શ્રાવિમ

સટ્ટ ત્રિ૦ (મટ) યા, લુચો, ધૂન

સળ પુ૦ (જળ) સળ એક પ્રકારનો
છોડવો (૨) એક જાતનુ ધાન્ય સળ
નામે ધાન્ય (૩) સળનુ કૂન

સળકુમાર પુ૦ (સત્કુમાર) મનતકુમાર
નામનો નીચે દેવોદ. (૨) નર્મમાન
અસર્પિણીના ચોથા અકારી (૩)
નીચ સત્કુમાર નામના દેવોદમા
રહેનાર દેવતા (૪) નીચ દેવોદનો ધંદ

સળકુમારવડિસળ પુ૦ (સત્કુમારવત્તક)
એ નામનુ નીચ દેવોદનુ એક પ્રિમાન

સળપ્પર } ત્રિ૦ (મળપ્પર) નખરાળા
સળપ્પય. } જાનરજા-મિદ વડ, વગેરે
સળપ્પર }

સળાણ ન૦ (જળ) સ્નાન, નામ

મળાતળ. ત્રિ૦ (મળાતળ) ત્રિપ હેનાર,
ચાચન.

મળાદા સી૦ (સળાયા) ધ ડીયાની બી,
સધા

મળિયં મ૦ (જનૈય) ધામે ધામે

મળિયર પુ૦ (જનૈય) એ નામના એક
મદ

મળિચરમચ્છર. પુ૦ (જનૈયચર) ૨૮
વક્ષા જેવા રખતમા શીશર ભોગરી
દે તેનો સમા નામ રા પરિમિત
શીશર નામે ના સર-૧૧

મળિચારિ. ત્રિ૦ (જનૈયચર) ધામ ધામે
આપાતર નિન-મદ

મળિચારિ ત્રિ૦ (જનૈયચર) દેવકુ ઉત્ત-
કરના મનુ જાતા એક જાતિ (૨)
અસર્પિણીમાળના ૧૬૧૧ પાગલા
નુડગયાની ૭ મનિમાલી ૧૧ી જાત

મળિચર } પુ૦ (જનૈય) એ નામનો
મળિચ્છર } એક મદ ૮૮ મદમાનો
એક મદ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞસંવચ્ચર)

ભુવો " સર્વજ્ઞસંવચ્ચર " શબ્દ

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વ) સર્વજ્ઞ ગોવ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર ન. (સર્વજ્ઞ) અ, આ, ક, ખ,

છ, જાદિ આકારરૂપ અક્ષર

સર્વજ્ઞ. વિ. (સર્વજ્ઞ) નેત્ર થયેલ, કાચ

અથ થયેલ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) કાચ વગેરે

પેરી લગાધને માટે તૈયાર થયેલ.

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વ) સારી રીતે નમેયુ

સર્વજ્ઞ ન. (સર્વજ્ઞ) જાણુ

સર્વજ્ઞ સી. (સર્વજ્ઞ) જાણુ

સર્વજ્ઞ. સી. (સર્વ) અર્થાત્સર્વ, મતિજ્ઞાનનો

એક ભેદ (૨) શ્રદ્ધા (૩) લાગણી

મનોરૂપિ (૪) જ્ઞાનસ્થાનુ રમરગ અને

હરિધ્વની વિચારણા. (૫) આદારાદિ

મેળવવાની ઈચ્છા, આદારાદિ ચાર સર્વ

(૬) પ્રદાપના સ્વભાવ આરમા પદ્મ

નામ (૭) સકેન નામ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર ન. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ પદ્મ

સર્વજ્ઞ. સી. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

વાળુ, મેરી

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ પ્રાણી,

મન સર્વજ્ઞ પાત્ર ઈન્દ્રિયાના પ્રાણી

(૨) પદ્મજાળના ત્રીજા પદ્મના ૧૯ મા

દારનુ નામ (૩) પદ્મજાળના ૩૧ મા

પદ્મ નામ (૪) પુ. શ્રાવક (૫)

અધિજ્ઞાનના કાલે જ્ઞાતિસ્થાનુ જ્ઞાન

વાળા સાધુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) એક

કરેલુ.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ,

સર્વજ્ઞ, સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ,

સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

જેમકે કરેલ.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) દારી દારી

ભરેયુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર ન. (સર્વજ્ઞ) જ્ઞાતિસ્થાનુ

જ્ઞાન, સર્વજ્ઞ દ્રવ્યના પૂર્વભાવોનું જ્ઞાન

સ્થાન થાય તેનું જ્ઞાન.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) ૫ ઇંડા, ૫ ઇંડા

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

પર્યંદ ૭૪.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) પૂર્વના સંતોના

ભરનું જ્ઞાન, જ્ઞાતિસ્થાનુ જ્ઞાન

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ, સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

(૨) સર્વજ્ઞ ઉત્પન્ન થયેલ.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

મનુષ્ય, ગર્ભજ મનુષ્ય

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ પામેલ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ અર્થાત્સર્વ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

ગોલુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

અક્ષરોના પરસ્પર સંબંધ-તેને જ્ઞાનનાર

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

(૨) આદિરનો નેહડો

સર્વિણસર્વણ ત્રિ. (સર્વિણ) સારી રીતે
ખેલુ

સર્વિણસર્વ. ન. (મજિરાત) ભગવતી
ચૂનનું મણિ નામે એક સ્તંભ.

સર્વિણચુચ. ન. (સર્વિણ) મન સગાનાળા
છાનનું શુભ શાન.

સર્વિણદ્વિ. ત્રિ. (સર્વિણ) સમાન, પુ. વ
સર્વિણદ્વાણ. ન. (સર્વિણ) આધાર, આધ-
કરણ

સર્વિણદ્વિ. પુ. (સર્વિણ) ધી વગેરે સ્તિષ્ઠ
વસ્તુઓ

સર્વિણદ્વિ. ન. (સર્વિણ) પામે, નગદીક
મળીપ (૨) પુ. દક્ષિણ તરફના અનનનિય
દેવતાનો છંદ

સર્વણીમૂલ ત્રિ. (સર્વણી) સતી રૂપ
ધોય

સર્વણ ત્રિ. (સર્વણ) કામળ ચીકણ,
સુરાણ (૨) કામળ પૃથિવીના છવ
(૩) એક પ્રકારનો મત્સ્ય (૪) એ
નામનું એક વૃક્ષ. (૫) સૂક્ષ્મ, શીણ

સર્વણકણી સ્ત્રી. (સર્વણકણી) પીસનાની
શિયા ખરન

સર્વણસર્વિણ સ્ત્રી. (સર્વણસર્વિણ)
ઉર્ધ્વરેણનો આઠમો ભાગ ઉચ્ચ સન્દિધા
કળા આઠમો એકાદો મધ્ય

સર્વણ. સ્ત્રી. (સર્વણ) એક જાતની
વનસ્પતિ

સત ન. (સત) શાન સખ્યા ૧૦૦, સો

સતમ્બ પુ. (સત્ક) જૂડીના જરન
ખડમા થનાર ૧૦ મા તીર્થસ્થના પૂર્વ
જાનનું નામ

સતમ્બ પુ. (સતમ્બ) પક્ષના તેરમા
દિનસનું નામ, તેરસનું નામ

સતંત ત્રિ. (સતત) સ્વનત્ર, સ્વાધીન
સતકિત્તિ. પુ. (સતકીર્તિ) જૂડીપના
જરનખડમા થનાર ૧૦ મા તીર્થસ્થ.

સતત્ત. ન. (સ્વતત્ત) આત્મસ્વરૂપ, આત્મ
તત્ત.

સતદુવાર ન. (સતદ્વાર) એ નામનું એક
નગર

સતપન્ક. પુ. (સતપન્ક) એક પ્રકારનો
રૂવાડાવાળો છવ.

સતપન્ક. ન. (સતપન્ક) સો પાખડીવાળું
કમળ.

સતપુન્કી. સ્ત્રી. (સતપુન્કી) વનસ્પતિની
એક જાત, સુવા.

સતરોર. પુ. (સતરોર) સોપર્વ-ગાઠવાળી
વનસ્પતિ, ગેરડી.

સતમિસદ્ધ. સ્ત્રી. (સતમિસદ્ધ) એ નામનું
એક નક્ષત્ર, સતમિસદ્ધ

સતર ન. (સતર) વૃક્ષની એક જાત

સતરિસમ પુ. (સતરિસમ) ૨૧ મુ મુહૂર્ત
સતવાદ્ય. પુ. (સતવાદ્ય) તથા ઇન્દ્રિયવાળા
છવની એક જાત.

સતસદ્ધસ્ત ન. (સતસદ્ધ) સો હગર,
એક લાખ

સતિ સ્ત્રી. (સ્ત્રી) યાદગિરી, સ્મરણ
સતિર. મ. (સતિર) સ્વધર્મ પ્રમાણે,
મરણ મુજબ

સતીણ પુ. (સતી) એક પ્રકારનું ધાન્ય-
પુત્ર

સતેણ. સ્ત્રી. (સતેણ) વિદિશાના રથક
પરંત ઉપર વસનારી ત્રિશુભારિકા
માની એક.

સનો. મ. (સ્વતત્ત) પોતે.

સત્ત ન. (સત્ત) પૃથ્વીત્રિ આર સ્થાવર.
(૨) સામાન્ય છવ, પ્રાણી. (૩) ઉત્સાહ,
હોશ (૪) પરાક્રમ, બળ

સત્ત. ત્રિ. (સત) આસક્ત, તનમય થએલ.
(૨) અહોરાત્રના બીજા મુહૂર્તનું નામ.

સત્ત. ત્રિ. (સત) સાત, સખ્યાવાચક
શબ્દ

સત્ત્વ. ૫૦ (શાન્તિક) ઝેરના ક્ષેરના
વર્તમાન ૧૦ માં લીધેકર.

સત્ત્વ નં. (મમાદ) દાંડીના સાત બગ-
૪ પગ, યુગ, પુરુ અને વિગ.

સત્ત્વપ્રત્યય વિ. (સ્વપ્રત્યય) માત
ધરને અનરે ભિક્ષા લેવાનો અગ્રિમ.
ધરનાર ગોસાગામનનો અનુયાયી

સત્ત્વજ્ઞાનોતા શ્રી. (મનક્ષાવિશ્વ) ૪૭,
સુદાનીસ

સત્ત્વદ્વિ શ્રી. (સ્વપ્રતિ) અ.મ. ૬, ૭.

સત્ત્વજડ શ્રી. (સ્વપ્રતિ) ૬૭ મનાયુ.

સત્ત્વતિ. શ્રી. (સ્વપ્રતિ) સનોને, ૭૭
ની સખ્યા.

સત્ત્વસીતા શ્રી. (સ્વપ્રતિ) સાડવીડ

સત્ત્વસિયા. શ્રી. (સ્વપ્રતિ) ભિક્ષુની
સાતમી પડિમા કે જેમા અગ્ર પાણીની
માત ભત ઉપરાંત કદપે નહીં.

સત્ત્વમી. શ્રી. (સ્વપ્રતિ) સાતમ (૨) સાતમી
નિભજિ, (૩) સાતમા નબરની

સત્ત્વસ વિ. (સ્વપ્રતિ) સત્ત્વ, ૧૭

સત્ત્વદંડિયા. શ્રી. (સ્વપ્રતિ) સાત
રાત્રિ અને સાત દિવસ પ્રમાણ ભિક્ષુની
આઠમી નબમી અને દશમી પડિમા

સત્ત્વિ શ્રી. (સ્વપ્રતિ) ૭૦, સીતેર

સત્ત્વવચ્ચ. ૫૦ (સ્વપ્રતિ) એ નામનું એક
પદ્ધ

સત્ત્વવચ્ચવચ્ચ. નં. (સ્વપ્રતિ) સમપર્થ
દક્ષિણ વન જે સુપ્રાણ નિમાનના દક્ષિણ
દરવાજાથી ૫૦૦ જોડન ઉટે આવેલુ છે.

સત્ત્વસ ૫૦ (સ્વપ્રતિ) સમપર્થ, દક્ષિણ

સત્ત્વપદ. ૫૦ (સ્વપ્રતિ) નાગકુમાર દેવનાનું
ચૈત્યદક્ષ.

સત્ત્વવચ્ચવચ્ચ ૫૦ (સ્વપ્રતિ) સમપર્થ
એ નામનું એક વિમાન.

સત્ત્વસદ્વિ શ્રી. (સ્વપ્રતિ) સડસદ, સાડ
અને સાત

મત્તમત્તમિયા શ્રી. (મત્તમમિકા) સાત
મત્તક-૪૬ દિગ્મનુ-એક અગ્રિમ ૬ તપ.

મત્તકુત્તરિ શ્રી. (મત્તકુત્તરિ) ૭૭, સીતેતેર.

મત્તા શ્રી. (મત્તા) જેને લીરે પદાર્થોનું
અગ્નિત્વ છે તે મના.

મત્તાણ્ણક. શ્રી. (મત્તાણ્ણક) ૬૭, મત્તાણ્ણ
સત્તાવચ્ચા. } શ્રી. (મત્તાણ્ણક) મત્તા-
સત્તાવચ્ચા } વન, ૫૭

સત્તાવચ્ચે શ્રી. (મત્તાણ્ણક) કમ્પાની એક
જાન.

સત્તાસીદ. શ્રી. (મત્તાણ્ણક) સત્તાસીદ.
સત્તાસીદ } ૨૭

સત્તાસીદ. શ્રી. (મત્તાણ્ણક) સત્તાસીદ, ૮૭

મત્તિ. શ્રી. (શક્તિ) એક પ્રકારનું આયુધ.

સત્ત્વની એક જાન. (૨) વશિષ્ઠ ગોત્રની

એક શાખા (૩) તે શાખામા જન્મેય.

(૪) વિ. રાક્ષિ, સામર્થ્ય, બ.ગ.

સત્તિગદ વિ. (શક્તિગદ) શક્તિ નામનું
આયુધ મહાજુ કરનાર

સત્તિપરણ ૫૦ (મત્તપરણ) સુપ્રાણના સમ-
પર્થ વનનો રક્ષક દેવતા

સત્તિપરણ ૫૦ (સ્વપ્રતિ) એ નામનું વક્ષ
કે જેની નીચે જીવન લીધેકરને કેવળજાન
થક (૨) સમપર્થ વન (૩) તે વનનો
રક્ષક દેવતા.

સત્તિવચ્ચવચ્ચ ૫૦ (મત્તવચ્ચવચ્ચ) એ
નામનું એક વિમાન

સત્ત્વ ૫૦ (શત્રુ) શત્રુ, ટેરી

સત્ત્વ. ૫૦ (શત્રુ) સાથેયો, ખાનાનો એક પદાર્થ.

સત્ત્વુચ્ચ નં. (સ્વપ્રતિ) સાથનાનો, જુએ

સત્ત્વુચ્ચ ૫૦ (શત્રુચ્ચ) અત્યંત સુત્રના

ત્રીજા વર્ગના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ (૨)

ભદ્રપુર નિવાસી નાગ ગાથાપતિની

પત્ની સુલસાનો પુત્ર.

સત્થ. ૫૦ (સાથ) સાથ, મુસાફરોનો

સથક.

સત્ય નં (શાસ્ત્ર) શાસ્ત્ર, આગમ
 સત્ય નં (ગ્રંથ) શાસ્ત્ર તત્ત્વર આદિ
 હથિનાર (૨) હાથ, કાદાળી વગેરે ખેતીના
 સાધન (૩) અસત્યમ-કામ
 સત્યગિરેસ પું (સાર્થનિવેશ) સાર્થનાદના
 સાથની ઝનખી
 સત્યપરિણમિપ } ત્રિં (શક્ત્યપરિણત) શસ્ત્રથી
 સત્યપરિણાય } પરિણત થયેલ, અચિત
 થયેલ
 સત્યપરિણા } સ્ત્રીં (શક્ત્યપરિણા) એ
 સત્યપરિણા } નામનું આચાર્ય સત્ત્વના
 પ્રથમ શ્રુતર ધના ના અધ્યયનમાનું
 પાઠ્ય અધ્યયન
 સત્ય ત્રિં (સાર્થક) અર્થ સહિત સફળ
 સત્યવાદ પું (સર્થવાદ) મોળા સાધને લઇ
 મુમાક્ષી કરનાર સાર્થના
 સત્પાતીય ત્રિં (શક્ત્યપાતીય) શસ્ત્રથી રહિત
 (૨) જેને શસ્ત્ર લાગ્યું હોય તે
 સત્પાર ત્રિં (શાસ્ત્ર) શાસન-આચાર કર
 નાર નાયક, આચાર્ય
 સત્પિય } પું (સ્વસ્તિક) સાનમા તીથ
 સત્પિય } કરેલું નાગ
 સત્પોવાહણ નં (શક્ત્યવાહણ) શસ્ત્રથી
 શરીર વિદ્યારીને મૃત્યુ પામત આગમર
 બનો એક પ્રકાર
 સદા મં (સદા) સદા હમેશ નિત્ય
 સદામતમેય પું (સ્વદામતમેય) પોતાના
 સ્ત્રીની પ્રતિમા બીજાને કહેતી તે બીજા
 મનનો નીચો અનિચાર
 સદારા. સ્ત્રીં (સદારા) ધરણદ્રવી નીચ
 અગ્રમદિપીનું નામ
 સદાવરી સ્ત્રીં (રાત્રી) નેહાદિય યુવની
 એક વસ્ત્ર
 સદેગ પું (સ્વદેશ) પોતાનો દેશ.
 સદ્. પું (શબ્દ) શબ્દ અનાજ ૭૧
 શબ્દ અશ્વ શબ્દ અને મિશ્ર શબ્દ એ

નયુમાનો મળે તે એક. (૨) શબ્દ પ્રધાન
 નય સાન નયમાનો એક
 સદ્કરણ. નં (શબ્દકરણ) ઉપાત વગેરે
 સ્વર વિશેષ
 સદ્ગણ. પું (શબ્દગણ) અર્થ કરતા શબ્દને
 પ્રાધાન્ય આપનાર દષ્ટિ, શબ્દ, સમભિ
 રૂઢ અને એવમૂત એ ત્રણ ના
 સદ્ગરિયારા ત્રિં (શબ્દગરિયારા) પરનાર
 શબ્દ સાબળીને વિપત તૃપ્તિ કરનાર,
 શબ્દરૂપ વિપતને સેવનાર
 સદ્ગરિયારા સ્ત્રીં (શબ્દગરિયારા) શબ્દ
 સાબળીને વિપતતૃપ્તિ કરતી તે, શબ્દરૂપે
 વિપત મેવન
 સદ્ગેહિ ત્રિં (શબ્દગેહિ) શબ્દનું લક્ષ્ય
 રાખી ગાય મારનાર
 સદ્દેશ નં } (નિદેશ) શબ્દ નાખવી
 સદ્દેશ સ્ત્રીં } તે
 સદ્દેશ ત્રિં (શબ્દ) શબ્દ રાખેલ,
 ખાતરીથી માનેલ
 સદ્દાણવાય પું (શબ્દાણવાય) ક્ષેત્રની
 મર્યાદાથી બહાર ગ્રહેલને સાદ કરી બો
 વાવવો તે દશમા મનનો નીચો અનિચાર
 સદ્દાણુપુત્ર પું (શબ્દાણુપુત્ર) મહાવીર સ્વા
 મિના દશ નારકમાનો એક કે જે
 જાતનો કુભાર હતો
 સદ્દાવતિ. પું (શબ્દાવતિ) એ નામના
 એક શબ્દના પેતાલ્ય પર્યત.
 સદ્દાવિત } ત્રિં (શબ્દાવિત) બોલાવેલ
 સદ્દાવિય }
 સદ્દિય ત્રિં (શબ્દિય) પ્રસિદ્ધિ પામેલ
 સદ્દિય ત્રિં (શબ્દિક) શબ્દશાસ્ત્રને બં
 લનાર પેચાકગણી
 સદ્દી સ્ત્રીં (શબ્દ) એ નામની એક નદી
 કે જે સિંધુ નદીમાં મળે છે
 સદ્દલ પું (શબ્દલ) સિ
 સદ્દ પું (શબ્દ) તિત્તલિની ક્રિયા, શબ્દ
 (૨) શાસ્ત્ર

સદ્ગા સ્ત્રી (શ્રદ્ધા) તત્ત્વજ્ઞેય, તત્ત્વનિશ્ચય
શ્રદ્ધા આસ્થા (૨) પ્રીતિ, ભક્તિ (૩)
ધર્મજ, અભિનાયા

સદ્ગાળ નં (શ્રદ્ધાન) સમ્યક્ દર્શન (૨)
પ્રીતિ નિશ્ચય

સર્વિ ધન (સર્વમ્) સાથે, સમાધે જોડે
સદેય વિનં (ધદેય) શ્રદ્ધા કરના યોગ્ય

સનપ્ત્ય ત્રિં (સનપ્ત) નહોરાગા
પગનાળા જનનર, સિદ્ધ ત્રિગેર

સન્ન ત્રિં (સ્ન) સારી રીતે જાગૃતાર
મ્ન ત્રિં (સ્ન) મને થયેત, ખુચી ગયેત
(૨) આસક્ત

સન્નત ત્રિં (સન્ન) જુઓ સંસ્કૃત્ય
શબ્દ

સન્નદ ત્રિં (સન્નદ) જાગૃત આદિ બાધેન
સન્નદ્યવદ ત્રિં (સન્નદ્યવદ) કનય પહેરી
તેપાર થોલ

સન્ના સ્ત્રી (સન્ના) આહાર, ભય, મૈથુન
અને પરિશ્રદ્ધિ રિયેની લાગણી (૨)
મતિશાન નિશેષ, સમજાણુ (૩) માન્યતા,
શ્રદ્ધા (૪) સકેત નામ (૫) હાજત,
શૌચની શમ

સન્નાક્ષર, નં (સન્નાક્ષર) બ્રાહ્મ્યઆદિ
વિધિ ગત અક્ષરોદિ અક્ષર દ્રવ્યશ્રુતનો
એક બેદ

સન્નાય ત્રિં (સ્વજ્ઞાત) પોતાના સ્વયં વ
હાત

સન્નિ ત્રિં (સન્નિ) મનવાળા પચેદ્રિય
જન (૨) શ્રાવક

સન્નિષ્ઠ ત્રિં (સન્નિષ્ઠ) સમાવાજુ

સન્નિકાસ ત્રિં (સન્નિકાસ) સમાન સરખુ

સન્નિસ્થિત ત્રિં (સન્નિસ્થિત) ઘટેતુ
મુકેદુ

સન્નિગાસ ત્રિં (સન્નિગાસ) સમાન પુ ૧

સન્નિચય પુ (સન્નિચય) ધા યદિનો સમ્રદ

સન્નિષ્ઠ નં (સન્નિષ્ઠ) સમીપતા

સન્નિધાન નં (સન્નિધાન) વસ્ત્રાનિ વાસ્તવ્ય
પૂર્વક રાખના તે

સન્નિનાશ પુ (સન્નિનાશ) પ્રતિવળ ૫૩૫

સન્નિનાય નં (સન્નિનાય) જનિસ્મરણ
ચા, જેના બાધી સતી પચેદ્રિયના
લગોનમ નવસો ભાનુ મમરણ થાય તે
જાન

સન્નિપજ્જત ત્રિં (સન્નિપજ્જત) જેજો પચામિ
બાધી પુરી કરી છે એવો સતો

સન્નિપાવ પુ (સન્નિપાવ) એકદુ કરતુ (૨)
સમ્રદ

સન્નિમ ત્રિં (સન્નિમ) સમાન સરખુ

સન્નિયદ્વારિ ત્રિં (સન્નિયદ્વારિ) નિર્નિદ
ધરતી બિહાને ત્યજ દેનાર (સાધુ)

સન્નિર નં (સન્નિર) શાક પાદકુ

સન્નિચ્છ ત્રિં (સન્નિચ્છ) રોકનામા આવેન
અટકાવેન સમ્રેયન

સન્નિવહિષ ત્રિં (સન્નિવહિષ) પડેતુ

સન્નિયાશ પુ (સન્નિયાશ) સનિપાતભાવ,
હૃદયમદિ ભાવેનો સરોગ

સન્નિચાદ્ય ત્રિં (સન્નિચાદ્ય) નાત, પિત અને
કરના નિકારથી થેનો વાધિ ત્રિદોષ

સન્નિવાત પુ (સન્નિવાત) એકન સતી

સન્નિવિદ્ ત્રિં (સન્નિવિદ્) સારી રીતે જોડેતુ

સન્નિવેસ પુ (સન્નિવેસ) યાત્રાજીએને મુ
સાફરીમા રહેવાનું સ્થાન-ધર્મશાળા નગરે

(૨) ભરનાડને જગનમા રહેવાનું સ્થાન-
નેસડા

સન્નિસગણ } ત્રિં (સન્નિસગણ) એકદુ
સન્નિસન્ન } નિપાસ કરેલુ

સન્નિહ ત્રિં (સન્નિહ) પુ ૫ સમાન

સન્નિહાણ પુ (સન્નિહાણ) આધાર

સન્નિદિ પુ (સન્નિદિ) સમ્રદ અચય

સન્નિદિય ત્રિં (સન્નિદિ) નજી નુ

સપ્તમ્ય નં (સપ્ત) ૫૩૫ જેડાનેડ
બાજુએ

સપ્તમ્ભ. પુ० (સ્વત્ત) પોતાનો પક્ષ,
સન્નતીય વર્ગ

સપ્તમ્ભઝો ઘ્ર० (સપ્તમ્ભ) જોડાજોડ,
બરાબર રીતે

સપ્તમ્ભ ઘ્ર० (સપ્ત) એક વસ્તુની સામે
ખીંછ વસ્તુ એવી રીતે સન્નુપ રહે કે
ખેના પક્ષ-પડખા બરાબર સમકક્ષામાં
આવે ત્યાં આ શબ્દ વપરાય

સપ્તમ્ભસપ્તદિશિસિ. ઘ્ર० (સપ્તસપ્તદિશિ)
જ્યાં બે વસ્તુની સામસામે દિશા
નિદિશા સમાન-એકે સરખી થાય ત્યાં
આ શબ્દ વપરાય

સપ્તમ્ભસિય ત્રિ० (સપ્તમ્ભસિય) વિનાશનાળુ,
અનસાન સહિત છેડા સહિત

સપ્તમ્ભન ન० (સપ્તમ્ભ) ભાતપચ્ચ આણુ
સથારાનો એક પ્રકાર કે જેમાં ઉઠે બેસ
થઈ શકે, શરીર હલાવી ચલાવી શકાય,
તેવું અનશન વ્રત

સપ્તમ્ભમણ. પુ० (સપ્તમ્ભમણ) પ્રતિક્રમણ
સહિત કલ્પ-અર્થાત્ મહાવીરસ્વભાના
સાધુને અનશ્ય બે વખત પ્રતિક્રમણ
કરવું જોઈએ, તેથી તેનો કલ્પ ધર્મ
સપ્રતિક્રમણ કહેવાય

સપ્તદિશિસિ ઘ્ર० (સપ્તદિશિ) એક વસ્તુની
સામે ખીંછ વસ્તુ એવી કક્ષામાં આવે
કે ખેની પ્રતિદિશા સમાન-સરખી
થાય તે

સપ્તત્તિય. ત્રિ० (સપ્તત્તિય) પાત્ર-આધાર
સહિત, કોઈને પણ આધારે રહેતો.

સપ્તિકમ્ભ ત્રિ० (સપ્તિકમ્ભ) પરિકર્મ-હવન
ચનનાદિ ચેષ્ટા-તે સહિત, સથારાનો એક
પ્રકાર (૨) પરિકર્મ-સાધુના મૂળચુલની
ધાતરૂપ દોષ, તેણે કરી સહિત

સપ્તહુડિય ત્રિ० (સપ્તહુડિય) આડુણને
માટે જેમ મમન સાક્ષુક કરી નિપ-
નામાં આવે તેમ સાધુને માટે નિપણ

ગુપ્ત કરવામાં આવે તે પાહુડિયા દોષ,
તે સહિત

સર્પિંદરસ. પુ० (સર્પિંદરસ) ખગ્ગર વગેરે
રસમય પદાર્થ

સપુઞ્ચાવર ત્રિ० (સપૂર્વાવર) પહેલા તથા
છેલા સહિત

સપાંગલ ત્રિ० (સપુગલ) કર્મ પુદગંગા
સહિત, સસારી જીવ

સપ્ત પુ० (સર્પ) સાપ, નાગ (૨) અશ્વેષા
નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા, નાગ દેવતા

સપ્તિકમ્ભ ત્રિ० (સપ્તિકમ્ભ) જુઓ
“ સપ્તિકમ્ભ ” શબ્દ

સપ્તસુગંધા. સ્ત્રી० (સર્પિંદરસ) એ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ

સપ્તહ પુ० (સપ્ત) સન્માર્ગ, સત્પુરુષો
જે માર્ગે ચાલ્યા હોય તે માર્ગ

સપ્તિ ન० (સર્પિ) ઘી, ધૂત

સપ્તિચાસવ. } પુ० (સર્પિંદરસ) ધૂત
સપ્તિચાસવ. } સમાન મધુર વચનની
લઙ્કિધનાળા સાધુ

સપ્તિસલ્લગ ત્રિ० (સપ્તિચાસવ) પિશાચના
આવેશનાળો.

સપ્તી સ્ત્રી० (સર્પિણી) નાગણી

સપ્તુરિસ પુ० (સપ્તુર) મહાપુરુષ, સન્નન
(૨) દક્ષિણ તરફના કિપુરુષ દેવતાનો ઇન્દ્ર

સફલ ત્રિ० (સફલ) સફળ, સાર્થક.

સવર. પુ० (સ્વર) એ નામનો એક રમેજી
દેશ (૨) ત્રિ० શમર દેશમાં રહેનાર

સવરિયા સ્ત્રી० (સ્વરિકા) } શમર દેશમાં
સવરી. સ્ત્રી० (સ્વરી) } જન્મેથી દાસી

સવલ પુ० (સ્વલ) ચારિત્રને દૃઢિત બના
વનાર એવી સન્નતના શમરદોષો જેવાકે

૧ હસ્તમ્ભ, ૨ મૈયુન, ૩ રાત્રિ ભોજન,
ઇત્યાદિ (૨) ચોથી સન્નતના પરમાધામી.
(૩) ત્રિ० કામર, મૈત્ર, કામુ (૪)
અતિચાર સહિત, દોષવાદ

સચ્ચલ. પું (સચ્ચલ) ભાલો; સચ્ચની એક
ગત.

સન્નાય. પું (સન્નાય) સારો ભાવ. (૨)
જિનેશ્વરે કહેલ પ્રવચન તત્ત્વ. (૩) અ-
સ્તિત્વ; દ્વપાતી. (૪) સત્ય આકાર;
વસ્તુના મૂળ આકાર જેવો આકાર. (૫)
સદ્ભૂત-વિદ્યમાન પદાર્થ.

સન્નાયઠગણા. સ્ત્રી (સન્નાયવ્યાખ્યા) વસ્તુનો
વાસ્તવિક આકાર; વસ્તુના મૂળ આકાર
જેવો આકાર.

સન્નાયપચક્ષણા પું (સન્નાયપચક્ષણ)
સંસારનો સર્વથા ત્યાગ; સર્વે સંસાર રૂપ
શેષેથી અવસ્થા.

સર્મિતતર. નં } (સર્મિતતર) અંદર;
સર્મિતતરિય. નં } માંદ.

સચ્ચૂય. ત્રિ (સચ્ચૂય) યથાર્થ; સત્ય.

સમા. સ્ત્રી (સમા) મેલાવેડા; પરિપદ;
મળા. (૨) વ્યાખ્યાનશાસ્ત્ર; કથાશ્રુત.

સમાય. પું (સમાય) પ્રકૃતિ; સ્વભાવ.

સમાયસંપન્ન. ત્રિ (સમાયસંપન્ન) કુદરતી
રીતે પાકે તે દરાખ વગેરે.

સમ. ત્રિ (સમ) બરાબર; સરખું; ઉંચુ
નીચુ નહિ તે. (૨) જેના ચારે ચરણમાં
સરખા અક્ષરો હોય તેનું પદ. (૩)
બરાબર તાલ સહિત ગાનું તે; ગાયનના
આઠ શુદ્ધમાંનો એક શુદ્ધ. (૪) ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિભાગ.

સમ. પું (સમ) પરિશ્રમ; થાક.

સમદક્ષિત ત્રિ (સમદક્ષિત) સારી રીતે
પાર પામેલ.

સમદ્ય ત્રિ (સમદ્ય) એક સમયની
સ્થિતિવાળો.

સમદ્ય નં (સમદ્ય) સાવધ યોગની
નિશ્ચિત રૂપ સામાયિક ચારિત્ર.

સમ. મં (સમ) સાથે.

સમંતઘ્રો. મં (સમંતઘ્ર) સર્વ બાજુએ;

સમંતા. મં (સમંતા) ચારે તરફ.

સમવલાય. ત્રિ (સમાવ્યાત) કહેવું.

સમયં. મં (સમયં) એકીસાથે; યુગપદ.

સમ્મા. ત્રિ (સમ્મા) સમરેત; સંપૂર્ણ;
આખું.

સમચરંસ. નં (સમચરંસ) પદ્માંડીવાળી
એસતાં શરીરની ઉચ્ચ અને પટ્ટોળાઈ
સરખી ચાપ, ચારે ખુણા સરખા પડે તે
સંસ્થાન-આકૃતિનું નામ; છ સંકલ્પમાંનું
પ્રથમ સંકલ્પ.

સમચરંસસંઘણ. નં (સમચરંસસંઘણ)
જુઓ “ઉપધો” શબ્દ.

સમચારિ. ત્રિ (સમચારિ) મદિનાના નામ
સરખા નામવાળા નક્ષત્રો જેવા કે અ-
શ્વિની, કૃત્તિકા, મૃગશિર, ઇન્દ્રાણિ.

સમચણ. નં (સમચણ) પૂર્ણ; અર્ચન.

સમચિય. ત્રિ (સમચિય) સમગ્ર કરેલું;
એવું કરેલું.

સમજા. ત્રિ (સમજા) વચ્ચેના ભાગ સહિત;
મધ્યભાગ સાદત.

સમજૂ. ત્રિ (સમજૂ) સમર્થ; શક્તિસંપન્ન.
(૨) મુક્ત; ઉચિત; મહિત.

સમજિય. ત્રિ (સમજિય) શુદ્ધ શક્તિવાળો-
(દેવ વગેરે.)

સમજા. પું (સમજા) મુનિ; નિર્ગ્રંથ; સર્વ
પાપદોષથી રહિત સાધુ. (૨) ભગવાન
મહાવીરે સ્વામીનું ઉપનામ. (૩) શાકમાદિ
બ્રાહ્મ વગેરેના સાધુ. (૪) તપશ્ચર્યા કર-
વામાં હોય; તપ વગેરે કદ સહનાર.
(૫) નિર્ગ્રંથ, શાકમ, તાપસ, ગેરૂક અને
આશ્વક એ પાંચમાંનો ગમે તે એક.
(૬) પાખડી લોક.

સમજાધમ્મ પું (સમજાધમ્મ) ખંતિ, મુતિ
વગેરે દસ પ્રકારનો મુનિધર્મ.

સમજામૂઘ. ત્રિ (સમજામૂઘ) આવકની
અગીવારથી પડિમા આદરનાર આવક
કે જે ૧૧ માસ સુધી સાધુની મારફત વર્તે.

સમણસંઘ. પુ० (ધમ્મણ્ણ) સાધુ સમુદાય.

સમણાડસ. પુ० (ધમ્મણ્ણાડસ) આયુધ્યમત

શ્રમણ-સાધુ, હે આહિષાવાળા સાધુ !

(એ સમોધનમા આ સજ્જ વપરાય છે)

સમણી. સ્ત્રી (ધમ્મણી) સાધી, આર્યા

સમણવિઘ્ન. ત્રિ० (સમણવિઘ્ન) આચરેલું, વર્તમાનમા મુકેલું.

સમણુશ્ચ ત્રિ० (સમણુ) સમ્યક્ અનુસાર-

અનુભોદન-સમનિ આપનાર (૨) મુનિ

પાસે બોધ પામેન, પ્રવજ્યાને યોગ્ય

(૩) ઉલ્લુક્તપિદારી (૪) સામોગિક, જેની

સાથે સાધુને આહાર પાણીનો વ્યવહાર

હોય તે (૫) લોકસમત, લોકમાન્ય

સમણુજ્ઞા સ્ત્રી० (સમણુ) સ્વાભાવિક ગુણ

યુક્ત પુરૂષને યોગ્ય પદવી દેવી તે

સમણુવદ્ધ. ત્રિ० (સમણુવદ્ધ) નિરતર બધાયેલ

સમણુમાધ. પુ० (સમણુમાધ) પરિણામ,

કાર્યબળ

સમણુવચણ પુ० (સમણુવચ) સમ્યક્ પ્રકારે

પામેન-ધારણ કરેલ

સમણુસ્સય. પુ० (સમણુસ્સય) વૃદ્ધિ પામેલ

પુરૂષ.

સમણોવાસગ } પુ० (ધમ્મણોવાસક) સાધુની

સમણોવાસય } સેના ભક્તિ કરનાર,

શ્રાવક

સમણોવાસિયા સ્ત્રી० (ધમ્મણોવાસિકા) સા-

ધુની સેના-ભક્તિ કરનારી, શ્રાવિકા.

સમણણ્ય પુ० (સમણણ્ય) યોગ્યરીતે વટના

કરવી, અન્ય કરવો.

સમણણમ્મ ત્રિ० (સમણણમ) યુક્ત, પ્રાપ્ત

સમણિણમ્મ ત્રિ० (સમણિણમ) સારી રીતે

સમયમા આવેલ.

સમતન. ન० (સમતલ) સરખી સપાટી

સમતલપટ્ટયા સ્ત્રી० (સમતલપટ્ટયા) જૂમિ

ઉપર બને પગ સરખા રાખના તે

સમતાલ. ન० (સમતાલ) સરખો તાલ

આપનાની કળા

સમતિકંત. ત્રિ० (સમતિકાન્ત) ઉદ્ધવી

ગયેલ.

સમત્ત ત્રિ० (સમાત્ત) પુરૂ, સમાપ્ત.

સમત્ત. ત્રિ० (સમસ્ત) સર્વ, સર્વજી.

સમત્તિ સ્ત્રી० (સમાત્તિ) પરિપૂર્ણતા,

સમત્ય ત્રિ० (સમય) સમર્થ, શક્તિમાન.

સમવિદ્ધિ ત્રિ० (સમવદ્ધિ) સમ દર્શનાળો

સમન્નાગમ્મ ત્રિ० (સમન્નાગમ) સમમ અનુ

કાનયુક્ત

સમન્નિત. ત્રિ० (સમન્નિત) યુક્ત, સહિત

સમપાયપુયા. સ્ત્રી० (સમપાયપુયા) બે પગ

તથા ધગડા જમીનને લગાડી બેસવું તે,

એક પ્રકારનું આસન.

સમપ્પમ પુ० (સમપ્રમ) ત્રીજા ચોથા દેવ-

લોકનું એક નિમાન.

સમપ્પિય ત્રિ० (સમર્પિત) અર્પણ કરેલું.

સમમર. ત્રિ० (સમમર) પરિપૂર્ણ બરેલ.

સમમાવિય ત્રિ० (સમમાવિત) શુદ્ધ અન્ત-

કરણવાળું, સમભાવિત થયેલ.

સમભિચાવચણ ત્રિ० (સમન્યાવચ) પ્રાપ્ત

થયેલ, પાસે આવેલ

સમભિલ્હ. પુ० (સમભિલ્હ) સાત નયમાનો

છત્રો નય, નિગ પર્થાય અને વચનના

બેદથી અર્થભેદ માનનાર એક દર્શિ (૨)

નિચ્છેદ ગયેલ બારમા દર્શિવાદ અગના

ખીજા નિભાગસૂત્રનો ૧૯ મો ભેદ

સમભિલોહય. ત્રિ० (સમભિલોહિત) સમ્યક્

પ્રકારથી અવલોકન કરેલ

સમભિલોય પુ० (સમભિલોક) અવલોકન

કરવું, જોવું

સમય. પુ० (સમય) ક્ષણ, કાળનો ન્હાનામા

ન્હાનો અથ (૨) સમય, વખત, કાળ.

(૩) સિધ્ધાન્ત, પ્રત્યયન, આગમ (૪)

લાગા, વિષય કરવાની વ્યવસ્થા. (૫)

संयम; सद्यचार. (६) अर्द्धा सभय-आग.
इत्य; ॥ इत्यभांनुं ओक इत्य. (७) ना-
स्तिक पगेरेना मतनुं अप्पन नेमां छे
ते सयगडभि सूचना प्रथम अप्पयननुं
नाम. (८) साभायकनन; आरकनुं नपमुं
मत.

समयं. प्र० (समय) युगपत्; ओझी सावे.
समयकिल्लत्त. न० } (समयसेव) अदी
समयकिल्लत्तिय. पुं० } इरीप प्रभाणुं मतुप्प
समयकिल्लत्त. न० } क्षेत्र.

समयान. वि० (समय) रससिद्धांत अने
परसिद्धांतने ज्ञातुनार.

समयपवाय. पुं० (समयप्रवाद) ओ नाभने
आहमे। पूर्व.

समया. स्त्री० (समता) सभभाव; सभता.

समर. पुं० (समर) संभाव; युध्. (२)
नीय भाषुसेनुं निवासस्थान.

समरत्तार. वि० (रम) संभारनार;
रभरथु करनार.

समरणीय. वि० (समरणीय) रभरथु करवा
योग्य.

समलिहिय. वि० (रमलिहित) सरणी
पंक्तिमां आक्षेपेल.

समवगड. वि० (समवगड) विटल्लेखुं; वैशवेखुं.

समवस्तद. वि० (समवस्त) भीरुजमान
अरेक; थंयरेल.

समवस्तरण. न० (समवस्तरण) जनेश्वरनी
इशनाभूमि.

समवाइ. न० (समवायिन्) सभवापि करथु;
उपासन करथु, जेभ धडनुं करथु भाटी.

समवाय. पुं० (समवाय) अजीवार अंग-
भांनुं ४ थुं सभवायां सूत्र. (२) देपारी
पगेरेने सभुधय. (३) छन्द.

समवायमद. न० (समवायमद) छन्द गहोत्तव.

समसीसिया. स्त्री० () रपधा;
रपसायसी.

समसेणि. स्त्री० (समसेणि) सरणी पंक्ति;
सारभंय.

समहिद्वय. वि० (समहिद्वय) करवारी;
अधिकारी; अधिकारता.

समहिय. वि० (समहित) अधिक; पधारे.

समा. स्त्री० (समा) आगे; सभय विशेष.

समाप्य. पुं० (समाप) सभापिक.

समाद्वि. वि० (समाद्वि) इरभावत.

समाद्वय. वि० (समाद्वय) व्याप्त; आकुण
व्यक्तुण.

समाउत्त. वि० (समाउत्त) सद्धित; युक्त;
विरिष्ट.

समाउल्ल. वि० (समाउल्ल) आकुण.

समापस. पुं० (समापस) अमुक आहार
साधुने आपवा भाटे करपी राभवो ते;
आहारने ओक होय.

समाकरिस्वय. न० (समाकरण) भैयवुं.

समाकाल. पुं० (समयकाल) छ आरानी
प्रवृत्तिरूप काण.

समागम. पुं० (समागम) सभागम; भेगाप.

समाताय. वि० (समागत) आवेत्त.

समाचार. पुं० (समाचार) आचारथु; अनुष्ठान.

समाण. वि० (सर) छनुं; विद्यमान.

समाण. वि० (समान) सरधुं; पुष्ट. (२)
अथुपनी जतवा व्यंतर देवतानो पनीजे
छन्द. (३) आठभा देवलोकनुं ओक विमान.
(४) आक्षयानी शक्ति क्षीयु यवाथी ओक
होखे स्थिर वास रहेनार साधु.

समाणइत्तार. वि० (समानेतु) अनुष्ठान करनार.

समादाय. न० (समादान) अगीकार करवुं ते.

समादेय. वि० (समादेय) अहंथु करवा योग्य.

समाधाण. न० (समाधान) सभाधान करवुं.

समाधि. पु० (समाधि) मन्त्री देवस्थता.

(२) श्रुत्यादित्रिपथधर्म.

समानीय. वि० (समानीय) सभय प्रभारे
आखेखुं.

સમામેવ. ઋ० (સમમે) એકજ વખતે.

સમાય. પું० (સમચલ) તુલ્યકાળ.

સમાય. પું० (સમાજ) સમુદાય.

સમાયાન. ન० (સમાદાન) ગ્રહણ કરવું;
સ્વીકારવું.

સમાચાર. પું० (સમાચાર) આચરણ;
અનુદાન.

સમાચારક. ત્રિ० (સમાચારક) આચરણ
કરનાર.

સમાચારી. સ્ત્રી० (સમાચારી) દશ પ્રકારની
સાધુ સમાચારી. (૨) શિષ્ટ પુરુષોએ
સારીરીતે આચારમાં મુકેલ ક્રિયા.

સમારંભ. પું० (સમારંભ) મન વચન અને
કાયાથી પરતે દુઃખ ઉપભવવું તે.

સમારચના. સ્ત્રી० (સમારચના) સુધારવું તે.

સમારુઢ. ત્રિ० (સમારુઢ) સારીરીતે આરુઢ
થયેલો.

સમાલિહણ. ન० (સમાલેખન) લેખ કરવો;
ચોપડવું.

સમાલોચણ. ન० (સમાલોકન) વિચારણા;
નિરીક્ષણ.

સમાવહિષ્. ત્રિ० (સમાપતિ) આવી પડેલું;
જોડાયેલું; બંધાયેલું.

સમાવણ. } ત્રિ० (સમાવણ) પ્રાપ્ત થયેલ;
સમાવણ. } પ્રાપ્તેલ.

સમાસ. પું० (સમાસ) સંક્ષેપ; ટુંકાણ. (૨)
જેથી વધારે પડેલાં પરસ્પર જોડાણ. (૩)
સામાયિક.

સમાસીળ. ત્રિ० (સમાસીન) સારીરીતે
જોડેલ.

સમાહત. } ત્રિ० (સમાહત) દહેલું; મારેલું.
સમાહય. }

સમાહરણયા. સ્ત્રી० (સમાહરણ) અકુશળ
મન વચન આદિનો નિરોધ કરવો તે.

સમાહણ. ન० (સમાધાન) વિષય વિકારની
નિવૃત્તિ; સ્વાસ્થ્ય.

સમાહારા. સ્ત્રી० (સમાહારા) દક્ષિણ દિશાના
ચક્ર પર્યંત ઉપર વસનારી આઠ દિશા-
કુમારીમાંની પહેલી દિશાકુમારી. (૨)
પખવાડીઆની પંદર રાત્રિમાંની આરમી
રાત્રિનું નામ.

સમાહિ. પું० (સમાધિ) સમાધિ; ચિત્તનું
સ્વાસ્થ્ય-સ્થિરતા; અંતઃકરણની એકાગ્રતા;
યોગનું એક અંગ. (૨) સૂચકાંગ સૂત્રનું
૧૦ મુ અધ્યયન. (૩) જંબુકીપના
ભરતક્ષેત્રમાં થનાર ૧૭ મા તીર્થકર. (૪)
ધર્મપ્રાપ્તિ. (૫) જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર
આદિ મોક્ષમાર્ગ.

સમાહિનામ. ન० (સમાધિનામ) સૂચકાંગ
સૂત્રના દશમા અધ્યયનનું નામ.

સમાહિય. ત્રિ० (સમાહિત) સમાધિ પ્રાપ્તેલ;
સ્વસ્થ થયેલ; શાન્ત થયેલ.

સમાહિયષ્. ત્રિ० (સમાહિતૈષ્) શાન્ત જવાળા-
વાળો.

સમિહ. સ્ત્રી० (સમિતિ) ગમન આદિ ક્રિ-
યામાં યતના રાખવી તે; ધર્મા આદિ
પાંચ સમિતિ. (૨) મળવું; એકત્ર થવું.
(૩) સામગ્રી.

સમિદ્મ. સ્ત્રી० (સમિતિમા) દર્દિ અથવા
દુધની તર. (૨) એક જાતનો ખાણ
પદાર્થ.

સમિક્ષા. સ્ત્રી० (સમીક્ષા) તત્ત્વ વિચારણા.

સમિતિ. સ્ત્રી० (સમિતિ) ગમન, લાપણ
આદિ ક્રિયામાં ઉપયોગ રાખવો તે; ધર્મા
આદિ પાંચ સમિતિમાંની ગમે તે એક.
(૨) ઋદ્ધિ.

સમિદ્ધ. ત્રિ० (સમૃદ્ધ) સમૃદ્ધિવાન; ધન-
ધાન્ય આદિથી પરિપૂર્ણ.

સમિદ્ધિ. સ્ત્રી० (સમૃદ્ધિ) ધનધાન્યાદિ વિબૂતિ.

સમિય. ત્રિ० (સમિત) આલવામાં, બોલવામાં,
ગવેષણા કરવામાં, વસ્તુને લેવા મુકવામાં
અને પરહવવામાં ઉપયોગ રાખી યતના.

થી વતનાર; પાંચ સમિતિયુક્ત. (૨)
 પ્રભાષ્યપાળો; પરિમિત. (૩) સાંત થયેલ;
 અદંકારનો ત્યાગ કરેલ. (૪) સમ્યક્ પ્ર-
 કારે પ્રાપ્ત થયેલ. (૫) સરખા અવયવ-
 પાળો. (૬) નં નિરંતર; દમેશાં; સર્વકાળ.
 સમિય. વિ. (સમ્યક્) સમ્યક્; સાદું; શ્રેષ્ઠ.
 સમિય. વિ. (શમિત) ઉપશમાવેશું.
 સમિય. સ્ત્રી. (સમિય) ઇન્ધ્રિયા. (૨) લોટ
 હોઈ વગેરે યજ્ઞોપવેશી દ્રવ્યો.
 સમિયર્વસણ. વિ. (સમ્યગ્વર્ણ) સમ્યગ્
 દર્શિતપાળો; સમ્યક્ દર્શનપાળો.
 સમિયા. સ્ત્રી. (સમિતા) ચમરેન્દ્ર વગેરેની
 અન્દરની સભા કે જેના સભાસદો તેમ-
 યા આવે.
 સમિયા. પ્ર. (સમ્યક્) સારીપેડે; સારી-
 રીતે.
 સમિયા. સ્ત્રી. (શમિતા) સમતા; સામ્યભાવ.
 (૨) ઉપશમ ભાવ.
 સમિલા. સ્ત્રી. (સમિલા) ધોંસરીમાં જોતર
 બાંધવાનો લાકડાનો ખીલો; સમેલ.
 સમિહા. સ્ત્રી. (સમિય) અધ્યય આદિ વૃક્ષની
 પ્રતિષ્ઠાપાના કટક; સમિધ-હવનને
 યોગ્ય સામગ્રી.
 સમી. સ્ત્રી. (શમી) ખીજાનું ઝાડ; દશેરાને
 હવસે પૂજાવું વૃક્ષ.
 સમીકૃત. વિ. (સમીકૃત) સરખું કરેલ.
 સમીકરણ. ન. (સમીકરણ) વિષમ હોય
 તેને સમુ કરવું તે.
 સમીરિત્ર. વિ. (સમીરિત) ચેરણા કરેલ.
 સમીચ. ન. (સમીય) સમીચે; પામે.
 સમીવીકરણ. ન. (સમીવીકરણ) દૂર હોય
 તેને પાસે લાવવું.
 સમોસિય. વિ. (સમિષ્ઠિત) મિશ્રણ યુક્ત.
 સમોદિય. વિ. (સમોદિત) ઇન્દ્રિય; કહેવેલું.
 સમુદ્યાણ. ન. (સમુદાન) ઉચિત બિંદુ
 લેવી તે.

સમુદય. વિ. (ગમુદિત) પ્રગટ થયેલ.
 સમુચ્ચકડ. પું. (ગમુચ્ચક) ઉત્કૃષ્ટ પદ્ધતી
 ઉપર સ્થપાયેલ.
 સમુચ્ચિત્ત. વિ. (ગમુચ્ચિત) ઉત્તમિત પામેલ;
 ધનાઢ્ય અનેલ.
 સમુચ્ચિત્તણ્યા. સ્ત્રી. (સમુચ્ચિત્ત) નામ
 માત્રથી વસ્તુનું પ્રતિપાદન કરવું.
 સમુચ્ચિત્ત. વિ. (સમુચ્ચિત) ફેંકેલું.
 સમુચ્ચ. પું. (સમુચ્ચ) ગમચો; ગમ્યો.
 સમુચ્ચાપિલ. પું. (સમુચ્ચાપિલ) સમુચ્ચપક્ષિ-
 ગમચની પેઠે પાંખ બંધ કરીને આકા-
 શમાં ઉડનાર પક્ષી; ખેચર નિર્વ્યય પંચે-
 દિયનો એક ભેદ, કે જે અદિ દ્વીપતી
 બહાર છે.
 સમુચ્ચ. પું. (સમુચ્ચ) ગમ્યો. (૨)
 બારણામાં જડેલ ઉભા અને આગ
 લાકડાના સંધાણથી વચ્ચે પડેલાં ચો-
 ગડાં. (૩) ચણીઆરાં.
 સમુચ્ચાય. પું. (સમુચ્ચાત) એકીસાથે
 પ્રખળપણે જીવ પ્રદેશથી કર્મ પુરુષગતે
 ઉદીરણાદિકથી આકર્ષી, ભોગવી ઝાટકવા-
 બંખેરવા તે; વેદના વગેરેથી જીવના પ્ર-
 દેશને બહાર ફેલાવવા તે; વેદના આદિ
 સાત સમુદ્ધાત. (૨) પ્રતાપના સૂત્રના
 ઇન્દ્રિયોના પદ્ધતું નામ.
 સમુચિય. વિ. (સમુચિત) સુખમાં ઉત્પન્ન
 થયેલ.
 સમુચ્ય. પું. (સમુચ્ય) સમુચ્ચય; સમુદાય.
 સમુચ્યવંધ. પું. (સમુચ્યવંધ) દગલારૂપે
 બંધ; કોઈ વસ્તુનો ઉચો દગલો કરવો તે.
 સમુચ્ચય. પું. (સમુચ્ચય) ઉદરિકાદિ શરીર.
 સમુચ્ચલિત્ર. વિ. (સમુચ્ચલિત) ઉછળેલ;
 ઉદ્ધાસ પામેલ.
 સમુચ્ચિત્તકિરિત્ર. વિ. (સમુચ્ચિત્તકિરિત્ર) જે
 સ્થિતિમાં-મનયોગ, વચનયોગ અને કાય-

યોગ, એ ત્રણે યોગની નિવૃત્તિ થાય છે તે; શુક્લધ્યાનનો યોગ પાચો.

સમુચ્છિદ્રમ. ત્રિં (સમૂચ્છિદ્રમ) ગર્ભ વિના પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થાય તે. (૨) અચિત વાયુ.

સમુચ્છિદ્રપ. ત્રિં (સમૂચ્છિદ્રપ) ઉત્પન્ન થયેલું.

સમુચ્છેદ. પું (સમુચ્છેદ) મરણ; વિનાશ.

સમુચ્છેદવાદિ. ત્રિં (સમુચ્છેદવાદિ) ક્ષણિક ભાવને માનનાર; ક્ષણિકવાદી.

સમુજ્જમ. પું (સમુજ્જમ) ઉદ્દોગ.

સમુજ્જાય. ત્રિં (સમુજ્જાય) સારી પેઢે તૈયાર થયેલ.

સમુજ્જાધ. ત્રિં (સમુજ્જાધ) નિકળેલ.

સમુજ્જાય. ત્રિં (સમુજ્જાય) સમ્યક્ ઉર્ધ્વ-લોકને પ્રાપ્ત થયેલ.

સમુજ્જિફ. ત્રિં (સમુજ્જિફ) છોડી દીધેલું; ફેંકી દીધેલું.

સમુદ્ગાહ. ત્રિં (સમુદ્ગાહ) ઉદ્ધત-તૈયાર થનાર.

સમુદ્ગાહ. નં (સમુદ્ગાહ) નિમિત્ત કારણ.

સમુદ્ગાહસુદ્ધ. નં (સમુદ્ગાહસુદ્ધ) ૭૨ સૂત્ર-માંનું એક.

સમુદ્ધિય. ત્રિં (સમુદ્ધિય) સંયમાદિ અનુશાન કરવા તૈયાર થયેલ; યથોક્ત ચારિત્ર માટે તૈયાર થયેલ. (૨) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુત્તદ્ધ. ત્રિં (સમુત્તદ્ધ) ગર્વિત થયેલ; ગર્વ કરેલ.

સમુત્તિય. ત્રિં (સમુત્તિય) તરીને પાર પામેલ.

સમુત્ત્ય. ત્રિં (સમુત્ત્ય) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુત્ત્ય. નં (સમુત્ત્ય) પવનનું વાયુ.

સમુત્ત્યા. નં (સમુત્ત્યા) કોઈ પણ વસ્તુને સારી સ્થિતિએ પહેંચાડવા માટે પ્રયત્નથી તે વસ્તુમાં યોગ્યતા લાવવી તે.

સમુત્તિય. ત્રિં (સમુત્તિય) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુદય. } પું (સમુદાય) સમૂહ, જથ્થો.
સમુદાય. }

સમુદાણ. પું નં (સમુદાણ) ઉચ્ચ નીચ કુળ સમુદાયની ગૌચરી-લિક્ષા.

સમુદાણચરચ્ર. પું (સમુદાણચરચ્ર) સામુદાયિ લિક્ષાથી વૃત્તિ કરનાર.

સમુદાણિય. ત્રિં (સમુદાણિક) ધરોના સમૂ-હથી લિક્ષા મળેલી હોય તે.

સમુદાણિયમેરી. સ્ત્રીં (સમુદાણિકમેરી) સમુ-દાયને એકઠું કરવાની મેરી-કુંડુલિ.

સમુદાચાર. પું (સમુદાચાર) સદાચાર.

સમુદિય. ત્રિં (સમુદિત) સમૂહરૂપે બનેલ.

સમુદ. પું (સમુદ) લવણ આદિ સમુદ્ર.

(૨) આક્રમા બળદેવ, વાસુદેવના પૂર્વ-

લવના ધર્માચાર્ય. (૩) અંતગઙસૂત્રના

પહેલા વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ.

(૪) અંધકવૃષ્ટિ રાજાનો પુત્ર બીજો

દશાર. (૫) અંતગઙ સૂત્રના બીજા વર્ગના

ત્રીજા અધ્યયનનું નામ. (૬) અંધકવૃષ્ટિ

રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર.

સમુદદત્ત. પું (સમુદદત્ત) ચોથા વાસુદેવના

ત્રીજા પૂર્વ લવનું નામ. (૨) એ નામનો

એક માણસ.

સમુદપાલ. પું (સમુદપાલ) પાલિત નામે

વ્હાણવરીનો પુત્ર.

સમુદલિક્ષ. પું (સમુદલિક્ષ) સમુદ્રમાં

ઉત્પન્ન થનાર એક જંતુ; જે હૃદયવાળા

જીવની એક જાત.

સમુદવાયસ. પું (સમુદવાયસ) જળ કાગડો;

સમુદ્રમાં ઉડનાર કાકપક્ષી.

સમુદવિજય. પું (સમુદવિજય) વસુદેવજીના

મોટા ભાઈ; દસ દશારમાંના સૌથી મોટા

દશાર; કારકના રાજા; નેમનાય પ્રભુના

પિતા. (૨) ત્રીજા ચક્રવર્તીના પિતા.

સમુદાણ. પું નં (સમુદાણ) જુઓ "સ-

મુદાણ" શબ્દ.

સમુદ્દેસ ૫૦ (સમુદ્દેસ) શુદ્ધે સિખને
આપેય વાચના. (૨) બોજન

સમુદ્દેસજાકાલ ૫૦ (સમુદ્દેસજાકાલ) પાઠા
વાચનાનો વખત.

સમુદ્દેસિય ૨૦ (સમુદ્દેસિક) પાખડીઓને
દેના માટે બનાવેલ આહાર લેવાથી
સાધુને લાગતો એક દોષ

સમુદ્દય. વિ. (સમુદ્દય) બાળતું

સમુદ્દિશ. વિ. (સમુદ્દિશ) સારી રીતે ઉદ્ધાર
કરેલ

સમુદ્દય વિ. (સમુદ્દય) ઉડેલ

સમુદ્દય. વિ. (સમુદ્દય) ઉડ્યું

સમુદ્દયિષ્ટ વિ. (સમુદ્દયિષ્ટ) સારી રીતે
પાસે પાસે એક આસને બેઠેલ

સમુદ્દયણ } વિ. (સમુદ્દય) ઉત્પન્ન થયેલ
સમુદ્દયણ }

સમુદ્દયણ ૨૦ (સમુદ્દયણ) ઉપર ઉડ્યું

સમુદ્દય. ૫૦ (સમુદ્દય) પ્રાદુર્ભાવ,
ઉત્પત્તિ

સમુદ્દેહ. વિ. (સમુદ્દેહ) નિવારવા યોગ્ય

સમુદ્દેહા સ્ત્રી. (સમુદ્દેહા) સારો નિવાર

સમુદ્દેહ. ૫૦ (સમુદ્દેહ) ઉત્પન્ન થયું

સમુદ્દેહ. વિ. (સમુદ્દેહ) ઉત્પન્ન થયેલ,
પેદા થયેલ

સમુદ્દય. ૨૦ (સમુદ્દય) સામુદાયી-ધર
સમુદાયમાથી મેળવેલી સિદ્ધા

સમુદ્દય. ૫૦ (સમુદ્દય) આચાર, આચ-
રણ, પ્રવર્તન

સમુદ્દયિય વિ. (સમુદ્દયિય) સ્વીકારપૂર્વક
ઉનાળેલ ઉઠાળેલ

સમુદ્દય ૫૦ (સમુદ્દય) પ્રેમપૂર્વક પાર્તીલાપ

સમુદ્દયિય વિ. (સમુદ્દયિય) મેળવેલ,
પેદા કરેલ

સમુદ્દયિય. વિ. (સમુદ્દયિય) આવી પહેા
ચેલ, આવેલ.

સમુદ્દય. વિ. (સમુદ્દય) એકલા ચએલ

સમુદ્દય ૫૦ (સમુદ્દય) શરીર સપાતિ,
પુદ્ગલસંધાત (૨) કર્મનેા ઉપચય-ધિ

સમુદ્દયસિય. વિ. (સમુદ્દયસિય) નિષ્ક્રમેલ

સમુદ્દયિય. } વિ. (સમુદ્દયિય) ખરડેલ

સમુદ્દયિય } (૨) ઉડ્યું કરેલ

સમુદ્દય વિ. (સમુદ્દય) ઉત્કર્ષિત

સમુદ્દ. ૫૦ (સમુદ્દ) સંધાત, જંથો; સમુદાય

સમેય. વિ. (સમેય) સદિન, મિશ્ર

સમોદ્ધાર. ૫૦ (સમવગાર) એક વસ્તુને
બીજી વસ્તુમા સમાવેશ કરવો તે.

સમોદ્ધાર વિ. (સમવગાર) ઉત્તરી આવેલ,
આવી પહેાચેલ

સમોદ્ધાર. સ્ત્રી. (સમવગાર) મધ્યમ
આમની પાચથી મૂર્છા

સમોદ્ધાર વિ. (સમવગાર) પ્રવિષ્ટ, પેડેલ.
(૨) આવેલ

સમોદ્ધાર વિ. (સમવગાર) દહાયેલ

સમોદ્ધાર વિ. (સમવગાર) આકાશમાથી

સમાવિષ્ટ વિ. (સમવગાર) નીચે પડેલ

સમોદ્ધાર. વિ. (સમવગાર) ઉચિત સ્થાનમા

ઉતરેલ, ઉતારે કરેલ, ગિરજામાન થયેલ

સમોદ્ધાર ૨૦ (સમવગાર) સ્વયંગમ સ્વના

આરમા અધ્યયનનું નામ (૨) જોતેતર

દર્શનીઓની માન્યતાઓનો સમાગમ,

મેળો (૩) વિશ્રામ (૪) તીર્થસ્થાની પ

ધરામણી અને આર જાતની પ્રવચન

મળવું (૫) ધણા સાધુઓ બેગા થઈ

બેસે તે, મેળો, સંમેલન (૬) ભગવાન

નિરાજતા હોય સા દેવતાએ કરેલી

સિદ્ધાસન વગેરેની રચના. (૭) વાર્તાલાપ,

વર્ણાવલોક

સમાવિષ્ટ. વિ. (સમવગાર) જુઓ "સમે

સદ" શબ્દ.

સમોદ્ધાર સ્ત્રી. (સમવગાર) સમુદ્ધાત

સમોદ્ધાર વિ. (સમવગાર) નિસ્તારેલ સમુદ્ધ-

સમોહ્યામરણ. નં (સમ્યક્ત્વમરણ) બંધુકના ભાગાકાની માફક મરણ સમયે જીવનું એકદમ નીકળી જતું તે.

સમ્મ. નં (સમ્યક્) સમકિતમોહનીયકર્મ; મોહનીયકર્મની એક પ્રકૃતિ. (૨) સમ-કિત નામે સામયિક. (૩) સમ્યક્ત્વ; સમકિત. (૪) અવિરત સમ્યક્ દષ્ટિ નામનું ચોથું ગુણકાણું. (૫) સમ્યક્ દષ્ટિ જીવ.

સમ્મ ઘનં (સમ્યક્) સારીરીતે; ધરાયર. સમ્મગ. ત્રિં (સમ્યગ્) સમ્યક્ દષ્ટિ; સમકિતી. સમ્માગ. પું (સમ્માર્ગ) સત્યમાર્ગ; શુદ્ધ-માર્ગ. (૨) મોક્ષ માર્ગ.

સમ્મજ્જક. } પું (સમ્મજ્જક) સ્નાન કરતાં
સમ્મજ્જગ. } વારંવાર પાણીમાં પેસી
બંધાર નીકળે તેવા તાપસ; તાપસની એક જાત.

સમ્મજિય. ત્રિં (સમાર્જિત) શુદ્ધ કરેલું; સાફ કરેલું.

સમ્મટ્ટ. ત્રિં (સંવટ) ઝાડીથુડી સાફ કરેલું; કચરો કઢાડી વાળેલું. (૨) કાન સુધી પૂરેલું; બરેલું.

સમ્મત. ત્રિં (સમ્મત) અભિમત, માનેલું.

સમ્મત્ત. નં (સમ્યક્ત્વ) તત્ત્વજ્ઞાન પૂર્વક તત્ત્વશ્રદ્ધાન; સમ્યક્દષ્ટિ; સમકિત. (૨) સમ્યક્ત્વ નામનું આચારાગમનું ચોથું અધ્યયન. (૩) પ્રજ્ઞાપના સૂત્રના ૧૯ માં પદનું નામ. (૪) પ્રજ્ઞાપનાના ત્રીજા પદના નવમા ક્ષારનું નામ.

સમ્મત્તકિરિયા. ક્કીં (સમ્યક્ત્વકિરિયા) સમ્યક્ત્વ સહિત કિયા. (૨) તત્ત્વશ્રદ્ધાન-સદ્દેહજ્વારૂપ જીવવ્યાપાર

સમ્મત્તપચ્છોગ. પું (સમ્યક્ત્વપચ્છોગ) સમ્યક્ત્વ સહિત મનનો વ્યાપાર.

સમ્મત્તપજ્ઞય. પું (સમ્યક્ત્વજ્ઞય) સમ્યક્ત્વના પર્વાય-પરિણામ વિશેષ.

સમ્મત્તપરિગાહિય. ત્રિં (સમ્યક્ત્વપરિગ્રહીત) સમ્યક્ત્વથી સંમદષ્ટિ જીવે સ્વીકારેલ.

સમ્મદંસણ. નં (સમ્યગ્દર્શન) યથાર્થદર્શન; સમકિતદર્શન.

સમ્મદંસણપજ્ઞવ. પું (સમ્યગ્દર્શનપર્વ) સમકિતદષ્ટિના પર્વાય-ભાવ.

સમ્મદિટ્ઠિ. ત્રિં (સમ્યગ્દષ્ટિ) - સમ્યગ્દર્શન-વાળો; સમકિતદષ્ટિવાળો; જીવ વગેરે પદાર્થોને યથાર્થ જોષ્ટ.

સમ્મમિચ્છાવિટ્ઠિય. પું (સમ્યક્મિચ્છાવિટ્ઠિ) મિથદષ્ટિવાળો; સમકિત અને મિથ્યા-ત્વના મિથજીવવાળો.

સમ્મય. ત્રિં (સમ્મત) ધણા માણસોએ માન્ય કરેલું.

સમ્મનુષ્ઠ. નં (સમ્યક્નુત) યથાર્થનુત-શાસ્ત્ર; યોગ્યપ્રવચન.

સમ્માણ. નં (સન્માન) સત્કાર કરવો.

સમ્માણણિજ્ઞ. ત્રિં (સન્માનનીય) સન્માન-બહુમાન કરવા યોગ્ય.

સમ્માણિય. ત્રિં (સન્માનિત) સન્માન આપેલ.

સમ્મામિચ્છ. ત્રિં (સમ્યક્મિચ્છા) કંઈક યથાર્થ અને કંઈક અયથાર્થ દષ્ટિ (મિથદષ્ટિ) વાળો.

સમ્મામિચ્છત્ત. નં (સમ્યક્મિચ્છાત્ત) મિ-થપણું.

સમ્મામિચ્છત્તમોહનીયોય. નં (સમ્યક્મિચ્છાત્ત-મોહનીય) દર્શન મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે શુદ્ધશુદ્ધ-મિથ દશિયા રૂપ હોય છે.

સમ્મામિચ્છદંસણ. નં (સમ્યક્મિચ્છાદર્શન) કંઈક સમકિત અને કંઈક મિથ્યાત્વ અર્થાત મિથદર્શન.

સમ્મામિચ્છુવિટ્ઠિ. ત્રિં (સમ્યક્મિચ્છાવિટ્ઠિ) કંઈક સમ્યક્ અને કંઈક મિથ્યા દષ્ટિવાળો ત્રીજે ગુણકાણે વર્તેલો જીવ.

સમ્માવાદ } ત્રિં (સમ્પલ્લાદિ) વ્યર્થ-
સમ્માવાદિ } સાર-ખોલનાર

સમ્મેયપલ્લવ્ય પું (સમ્મેતસર્વત) સમ્મેદ નામનો
પરંત, સમ્મેતશિખર પરંત.

સમ્મેયસેલ પું (સમ્મેતસૈલ) સમ્મેતશિખર
પરંત

સમ્મેહતા જ્ઞાં (સમોહતા) દેવ નિરૈષપલ્ય

સય. પું (સત્ક) સત્પુરૂષ (૨) ત્રિં સત્-
નિદ્રમાન, અસ્તિત્વવાળુ

સય. નં (સત) સો-૧૦૦ (૨) નં એક
જાતની વનસ્પતિ (૩) પું ભગવતીજ
સૂત્રના અધ્યાયોનું નામ, શ્લોક

સય ત્રિં (સ્વક) પોતાનું

સય પ્રં (સક્ત) એકવાર

સય પ્રં (સ્વયમ્) પોતે, જાતે

સર્વજ્ઞ પું (જ્ઞાજ્ય) પખનાડીયાના
તેરમા દિવસનું નામ

સર્વજ્ઞ પું (સ્વયજ્ઞ) ગધ અનસર્પિણીના
પ્રથમ કુળકરનું નામ (૨) ઐરવત
ક્ષેત્રના વર્તમાન ચોવીસીના ૧૪ મા
તીર્થકર (૩) શકેદના લોકપાત્ર-વરણના
નિમાનનું નામ

સયજ્ઞકૂટ પું (જ્ઞજ્ઞકૂટ) ત્રિધુમ્બલ
વખારા પર્યંતના ૧૧ કૂટમાનું આઠમું
કૂટ-શિખર.

સયપ્રમ, પું (સ્વપ્રમ) પોતાની મેજે પ્રકા-
શનો મેરૂ પરંત (૨) અવપ્રમલ નામનો
એક ગ્રં (૩) જન્મૂડીપના ભરતખડમા
થનાર ચોથા તીર્થકર (૪) જન્મૂડીપના
ભરતખડમા થનાર ચોથા કુલકર. (૫)
સ્વપ્રમલ નામે ગધ ઉત્સર્પિણીના ચોથા
કુલકર

સયવુદ્ધ ત્રિં (સ્વવુદ્ધ) શૂરના યોગ વિના
પોતાની મેજે બોધ પામેવ

સયંવુદ્ધસિદ્ધ પું (સ્વયંવુદ્ધસિદ્ધ) પોતાની
મેજે બોધ પામી સિદ્ધ થયેવ

સયમૂ પું (સ્વયમૂ) નિષ્ક્ર. (૨) ત્રીજા
વાસુદેવનું નામ. (૩) બ્રહ્મા (૪) જીવ
કે જે પોતાની મેજે ઉત્પત્ત થાય છે
(૫) સ્વયમૂ નામનું ત્રીજા ચોથા દેવ
લોકનું એક વિમાન (૬) રત્નભૂરમણ
સમુદ્ર, ત્રિજાલોકના અસખ્યાત સમુદ્ર
માનો છેલ્લો સમુદ્ર

સર્વમૂરમણ. પું (સ્વયમૂરમણ) એ નામનો
ઉત્તરના છેલ્લો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૨) એ
નામનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સર્વમૂરમણમંદ પું (સ્વયમૂરમણમંદ) રત્ન
ભૂરમણ દ્વીપના દેવતાનું નામ

સયમૂરમણમહામંદ પું (સ્વયમૂરમણમહામંદ)
સ્વયમૂરમણ દ્વીપના દેવતાનું નામ.

સર્વમૂરમણમહાવર. પું (સ્વયમૂરમણમહાવર)
રત્નભૂરમણ સમુદ્રના દેવતાનું નામ.

સર્વમૂરમણવર. પું (સ્વયમૂરમણવર) રત્ન
ભૂરમણ સમુદ્રના દેવતાનું નામ

સયવર પું (સ્વયવર) પોતાની મેજે
કન્યાએ વર પસંદ કરવો તે

સર્વવરમંદવ વં (સ્વયવરમંદવ) કન્યાને પો-
તાની મેજે વર વરવાને બોલાવેવ મિત્ર-
માનોને બેસવાનું સ્થાન-માડવો

સયવસ. ત્રિં (સ્વવસ) રત્નાધીન

સર્વવાદ પું (સ્વવવદિ) એ નામનું ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સર્વમં પું (શતામં) સોમો ભાગ.

સર્વસંવુદ્ધ ત્રિં (સ્વવસંવુદ્ધ) જુઓ " સર
ચુદ્ધ શમ્ભુ

સયક્રિતિ પું (સ્વક્રિતિ) આનતી ચોરી-
સીના દશમા તીર્થકરનું નામ

સયકેડ પું (શતકેડ) શકેદનું અપર નામ

સયક્રુડ પું (શતક્રુડ) શકેદનું અપર નામ

સયગ. પું (સત્ક) એ નામના એક ગ્રાંથ
કે જેનો જીવ આનતી ચોવીસીમા દશમા

તીર્થેકર થશે તે (૨) સો ગાથાનો સમૂહ.

સયમ્મસો પુ. (શતાવ્રજસ) સેંકડો વાર.

સયમ્મહ. પુ. (સ્વયમ્મહ) સાધુએ પોતાને હાથે આહારઆદિ લેવાથી લાગતો દોષ.

સયમ્મી. સ્ત્રી. (શત્ત્રી) એકી સાથે સો માણસને મારે તેની શિક્ષા અથવા તોષ.

સયમ્મક્રયા. સ્ત્રી. (શતન્ક્રયા) ૬૫ વિશેષ

સયમ્મક્રિદ. ત્રિ. (શતન્ક્રિદ) સો ઊડવાગુ, ડુટેલુ ટુટેલુ.

સયમ્મિક્યા સ્ત્રી. () પડોસમા રહેનારી; પડોસણ.

સયણ પુ. (સ્વજન) સગાન, પિત્રાઇ, ભાયાત; સગાસગાધી, કુટુંબી.

સયણ ન. (સ્વજન) ગૃહ; મકાન.

સયણ. ન. (શયન) શય્યા; શેઝ, પનગ. (૨) મુઠું-નિદ્રા કરી તે

સયણજંભગ. પુ. (શયનજંભક) જંભકા દેવતાની એક જાત.

સયણપુન્ન. ન. (શયનપુણ્ય) શય્યા, આસન, વગેરે આપનાથી થતુ પુણ્ય.

સયણવિદિ. પુ. (શયનવિધિ) શયનની વિધિ, શય્યા બનાવવાની તથા તેના ઉપયોગ કરવાની કળા.

સયણિજ્ઞ } ન. (શયનીય) યથારી; સેઝ, સયણીમ્મ. }

સયદુવાર. ન. (શતદ્વાર) એ નામનું એક નગર કે જ્યાં આવતી યોવીસીના બારમા અમમ નામના તીર્થેકરનો જન્મ થશે.

સયદુ. ન. (શતદુ) એક જાતનું વાજિત્ર.

સયધણ પુ. (શતધણ) જન્મક્રીપના એરવત ક્ષેત્રમા આગામી ઉત્સર્પિણીમા થનાર આંકમા કુળકરનું નામ.

સયપત્ત ન. (શતપત્ત) કમળ (૨) સો પાખડીવાળું કમળનું ફૂલ

સયપાળ. પુ. (શતપાળ) એકમો ઓપધી નાખી પકાવેલ તેલ.

સયપુષ્પ પુ. (શતપુષ્પ) વનસ્પતિ વિશેષ.

સયર્મિસયા. સ્ત્રી. (શતભિષજ) શતતારિકા નક્ષત્ર.

સયમેવ મ. (સ્વયમેવ) પોતે, આપોઆપ.

સયય. ન. (સતત) નિરંતર; હમેશા.

સયરહ. પુ. (શતરથ) ગત અવસર્પિણીના ૬૩મા કુળકરનું નામ.

સયરાહં. મ. (સન્ધ્યામ્) જલદી; ઉતાવળે. (૨) યુગપત; એકીસાથે

સયરિસહ ન. (શતર્થમ) ૨૩ મા મુહર્તનું નામ

સયરી. સ્ત્રી. (શલકરી) શતાનરી નામે બહુબીજવાળી વનસ્પતિની એક જાત.

સંયલ ત્રિ. (સક્લ) બધું; સમૂર્ણ, સમગ્ર.

સયવત્ત. ન. (શતવત્ત) જુઓ “સયપત” શબ્દ.

સયવસહ. પુ. (શતવસ્મ) અહોરાત્રના ત્રેવીશમા મુહર્તનું નામ.

સયસં મ. (શતસ) સેંકડો, અપરિમિત

સયસહસ્સ. ન. (શતસહસ્ત્ર) એક લાખ.

સયસાહસ્સિય. ત્રિ. (શતસાહસ્તિક) એક લાખ પરિમિત.

સયસાહસ્સી. સ્ત્રી. (શતસાહસી) સો હમર, એક લાખ.

સયા. મ. (મદ) સદા, હમેશા

સયાડ પું. (શનાયુપ્) એરવત ક્ષેત્રના વર્તમાન યોવીસીના ૯ મા તીર્થેકર.

સયાડય પુ. (શનાયુન્ક) શનાયુ નામે અતીત અવસર્પિણી કાળના બીજા કુળકર

સયાણીય પુ. (શનાનોક) કોશાખી નગરીના રાજાનું નામ.

સયાય ત્રિ. (સ્વકીય) પોતાનું.

સયાલિ. પુ. (સયાલિ) એક ગૃહસ્થ કે જે ભાવી ૧૯ મા તીર્થેકર થશે.

સયાસવ. ત્રિં (સદાશ્રવ) હિંદ્રવાળું.
 સચ્યંભવ. પું (સચ્યંભવ) શચ્યંભવ સ્વામી.
 સર. પું (સ્વર) કઠં; અવાજ; ખ્વનિ. (૨) સ્વરવિદ્યા-સ્વર ઉપરથી શુભાશુભનું જ્ઞાન થાય તે. (૩) કાકસ્વરાદિ લક્ષણશાસ્ત્ર.
 (૪) અ આ ઇ યાદિ સ્વરાક્ષર. (૫) સા-રિ-ગ-મ-પ-ધ-નિ, એ સાત સ્વર.
 (૬) સ્વર નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ.
 સર નં (સર) સરોવર; ઝોડું તળાવ; જળાશય.
 સર. પું (સર) બાથ; .તીર. (૨) મુંજ; વનસ્પતિની એક જાત.
 સરહી. સ્ત્રીં (સરહી) મહિસા.
 સરજ. સ્ત્રીં (સરજ) સરયૂ નદી.
 સરંવ. પું (સરવ) જુજપર તિર્થપંચદ્રિયની એક જાત.
 સરક પું (સરક) સેરા; ખાવાની એક વસ્તુ.
 સરન્ધ. ત્રિં (સરન્ધ) સચિતરજ-ધૂળ સહિત. (૨) જૂન પિશાબાદિ. (૩) સેવ; શિવધર્મને માનનાર.
 સરળ. પું (સરળ) શર જાતના ધાસનો બનેલ સૂપડો. (૨) બાથને આકારે શાકડાનો કકડો. (૩) શરડું કે જે જેની સાથે અરણી ધસવાથી અગ્નિ થાય. (૪) સરાવતો; ભાજન વિશેષ.
 સરણ નં (સ્વરણ) સ્વર ઓળખવાની કળા; સંગીતકળા.
 સરહ. પું (સરહ) કાકિડો.
 સરહી. સ્ત્રીં (સરહી) કાકિડી
 સરડું. ત્રિં () કામળ; મૃદુ.
 સરડુય. નં () કાચું કામળ કળ; જેમાં ટૂંકાએ બધાજો ન દોષ તેવું.
 સરળ. નં (સરળ) સરજ; આધાર; આશ્રય. (૨) ધાસનું મુંપડું.

સરણ. ત્રિં (સરણ) શરજો આપનારનું રક્ષણ કરનાર.
 સરણ. નં (સ્મરણ) સ્મરણ; યાદદાસ્તી.
 સરણ. પું (સ્વરણ) અર્થનું પ્રતિપાદન.
 સરણિ સ્ત્રીં (સરણિ) પંકિત.
 સરત. પું (સરત) શરદ ઋતુ.
 સરથંમ. પું (સરથંમ) સરકડો; વનસ્પતિ વિશેષ.
 સરદ. પું (સરદ) જુઓ "સરત" શબ્દ.
 સરદમ્બ. ત્રિં (સરદમ્બ) શરદ ઋતુમાં ઉત્પન્ન થયેલ.
 સરદકાલ. પું (સરદકાલ) શરદકાળ; શરદ ઋતુનો સમય.
 સરદ્ર. ત્રિં (સરદ્ર) રક્ષક; શરજ આપનાર.
 સરપત્ત. નં (સરપત્ત) ધનુષ.
 સરપાય. પું (સરપાય) શર-બાથ છોડવાનું સાધન; ધનુષ.
 સરપ્પમાળ. નં (સરપ્પમાળ) પરમાવતીંગા પ્રમાણ નદીમાથી સો સો વર્ષે વેળુનો એક એક કણ કાઢતાં વેળુ ખલાસ કરતાં જેટલો વખત લાગે તેટલો સમય; ગોશળાભિમત કાલવિભાગ.
 સરમ. પું (સરમ) આઠ પગવાળું જંગલનું એક પ્રાણી; અષ્ટાપદ. (૨) ગેડું.
 સરમસ. ત્રિં (સરમસ) સદર્પ; દર્શયુક્ત.
 સરય. પું (સરય) શરદઋતુ.
 સરય. પું (સરય) શળીયો. (૨) કાજ વિશેષ કે જેની સાથે અરણીનું લાકડું ધસવાથી અગ્નિ ઉત્પન્ન થાય છે.
 સરયા. સ્ત્રીં (સરદ) શરદઋતુ.
 સરમ્હ. નં (મ્હોહ) કમળ.
 સરલ. પું (સરલ) દેવદારનું વૃક્ષ. (૨) (૨) ત્રિં સરલ; ઋજુ; સીધું; પાંસરું.
 સરવ. પું () જુજપર તિર્થપંચદ્રિયની એક જાત.

સંસ્કૃત. પું (સ્ત્રવ) એ નામનો એક
સન્નિવેશ-ગામરૂં.

સસ્ત. ત્રિ (સસ્ત) રસવાળું; તાનું.

સસ્તર. નં (સસ્તર) હારખંધ આવેલાં
ધણાં તળાવો; તળાવોની હાર.

સસ્તરસ્ત. મ્ર (સસ્તર) સરસર એવો
અવાજ કરીને.

સસ્તવ. પું (સસ્ત) સરસવ; એક જાતનું
તેલવાળું ધાન્ય. (૨) સરસીયું તેલ.

સસ્તી. સ્ત્રી (સસ્તી) તથાવડી.

સસ્તસૈ. સ્ત્રી (સસ્તસૈ) વાણી; વચન
વિદ્યાસ. (૨) મન્ધર્વના ઇન્દ્ર ગીતરતિની
એથી અગ્રમહિષી. (૩) સરસ્વતી દેવી.

સરાગ. ત્રિ (સરાગ) રાગ સહિત; સરાગી.
સરાગજ્ઞમત્ય. પું (સરાગજ્ઞ) સરાગી
જ્ઞાત્ય; દશમા શુદ્ધશાસ્ત્રાવાળા જીવ.

સરાગસંજમ. પું (સરાગસંયમ) સરાગી
સંયમ.

સરાગસંજય. પું (સરાગસંયત) સરાગી
સંયત સાધુ; સરાગી સાધુ.

સરાવ. પું (સરાવ) કોડીયું; રામકોટારો.

સરાસણ. નં (સરાસન) ધનુષ્ય.

સરાસણપટ્ટિયા. સ્ત્રી (સરાસણપટ્ટિકા) ધનુષ્ય
બાંધવાની પટ્ટી.

સરિચ્છ. ત્રિ (સર) સમાન; સરખું.

સરિચ્છવ. ત્રિ (સરિચ્છવ) સરખી આમડીવાળું.

સરિય. ત્રિ (સર) ગયેલું.

સરિયા. સ્ત્રી (સરિ) નદી.

સરિચ્છવ. ત્રિ (સરિચ્છવ) સમાનવય; સરખી
ઉમરવાળું.

સરિસ. ત્રિ (સર) સરખું; તુલ્ય; સમાન.

સરિસવ. પું (સર) સરસવ; એક જાતનું
અનાજ. (૨) સરસવ નામની વનસ્પતિ.
(૩) સરસવનું ફૂલ.

સરિસવ. પું (સરિસવ) સરખી ઉમરનો
મિત્ર.

સરીર. નં (શરીર) ઉદારિક, વૈદ્ય, આહારક,
તેજસ અને કાર્મણ, એ પાંચ શરીર.

(૨) કાયથોગ-કાયાનો વ્યાપાર. (૩)
પત્રવણાસૂત્રના આરમા પદનું નામ.

સરીરચલણા. સ્ત્રી (શરીરચલના) શરીરનું
ચાલવું; શરીર યોગ્ય પુદ્ગળનું શરીરરૂપે
પરિણમવાનો વ્યાપાર.

સરીરચિંતા. સ્ત્રી (શરીરચિંતા) શરીર
ચિંતા; મગમગની હાજત.

સરીરપચ્ચક્ષણ. પું (શરીરપચ્ચક્ષણ)
ઉદારિક આદિ શરીરનો ત્યાગ.

સરીરપર્ચાસિ. સ્ત્રી (શરીરપર્ચાસિ) શરીર
પર્ચાસિ; જ પર્ચાસિમાંની બીજી.

સરીરપદ. નં (શરીરપદ) પ્રણાપના સૂત્રના
આરમા પદનું નામ.

સરીરપરિગ્રહ. પું (શરીરપરિગ્રહ) પાંચ
પ્રકારના શરીરરૂપ પરિગ્રહ.

સરીરવંધ. પું (શરીરવંધ) શરીરનું બંધાવું;
સમુદ્ધાત પછી શરીરનું સંપૂર્ણપણે
થવું તે.

સરીરવાડસિયા. સ્ત્રી (શરીરવાડસિકા)
શરીરની શુશ્રૂષા કરી સંયમને દૂષિત
કરનારી.

સરીરમેઘ. પું (શરીરમેઘ) શરીરનું ભેદાવું;
મૃત્યુ.

સરીરવર્કંતિ. સ્ત્રી (શરીરવર્કંતિ) શરીરનો
ત્યાગ કરવો તે.

સરીરવિડસ્સમ્મા. પું (શરીરવિડ્સર્ગ) શરીરનો
ત્યાગ કરવો તે.

સરીરાણુમગ્ર. પું (શરીરાણુમગ્ર) ઓહાર
ખાતાં શ્વાસ નીકળે તે; અચિત્તવાયુ.

સરીરિ. પું (શરીરિ) શરીરધારી જીવ;
સસારી જીવ.

સરીરોવહિ. પું (શરીરોવહિ) ઔદારિકઆદિ
પાંચ શરીરરૂપી ઉપાધિ.

સરીરોગાહણા. સ્ત્રી (શરીરાવગાહણ) શરીરની
અવગાહના-ઉચ્ચાઈ.

સરીસિવ. પું (સરીસ) અતીથી ચાલનાર
સપાંદિ.

સરુવ. ત્રિં (સરુવ) રૂપ-રંગ સહિત. (૨)
સમાન; સરખું; સરખા દેખાવવાળું.

સરુવ. નં (સરુવ) ચૂળરૂપ; લક્ષણ.

સરુવા. સ્ત્રી (સરુવા) ચાલુ અવસર્પિણીના
ત્રીજા કુળકરની સ્ત્રી.

સરુવિ. ત્રિં (સરુવિ) વર્ણ, ગંધ, રસ,
રૂપ, વગેરે પુદ્ગળગુણ સહિત; સંસારી
જીવ.

સરુલિષ્ઠ. ત્રિં (સરુલિષ્ઠ) લીલાયુક્ત; મનને
હરણ કરે એવું; મનોહર.

સરુહણિજ્ઞ. ત્રિં (જ્ઞાનજ્ઞ) અંગસાને
લાયક.

સરુજાગા. સ્ત્રી (જાગા) સખી. (૨) એક
જાતનું રૂંવાડાની પાંખોવાળું પક્ષી. (૩)
સરસવના દાણા. (૪) સંખ્યાની ચલુત્રી
માટે સરસવના દાણા ભરવાને કહ્યવામાં
આવેલ પાકો.

સરુહણિજ્ઞ. ત્રિં (જ્ઞાનજ્ઞ) પ્રશંસા
કરવા ચોખ.

સરુલિંગ. પું (સ્વલિંગ) રમેદરણ મુખ
વસ્ત્રિઆદિ સાધુનું ચિહ્ન; જ્ઞેનદર્શનના
સાધુનો વેષ.

સરુલિંગસિદ્ધ. પું (સ્વલિંગસિદ્ધ) સ્વલિંગ-
જ્ઞેનના વેષમાં સિદ્ધ થયેલ.

સરુલિંગિ. પું સ્ત્રી (સ્વલિંગિ) રમેદરણ
આદિ વેષના ધારણ કરનાર જ્ઞેન દર્શનના
સાધુ સાખી.

સરુલિટ્ટ. ત્રિં (લિટ્ટ) મનોહર.

સરુલિજ. નં (સરુલિ) જળ; પાણી.

સરુલિજા. સ્ત્રી (સરુલિજા) નદી.

સરુલિજાવતિ. પું (સરુલિજાવતિ) પશ્ચિમ મહા-
નિદેશમાંથી સહિસાવતી વિજ્યનો રાંભ.

સરુલિજાવતિ. } સ્ત્રી (સરુલિજાવતી) પશ્ચિમ
સરુલિજાવતી. } મહાનિદેશના દક્ષિણ
ખાંડવાની મેર તરફથી આઠમી વિજ્ય.

સરુલેસ. ત્રિં (સરુલેસ) કૃષ્ણ, નીલ, આદિ
લેસ્થાવાળો; લેસ્થાસહિત.

સરુલ. નં (સરુલ) માયા, નિયાણ અને
મિથ્યાત્વ, એ ત્રણ સ્થપ. (૨) કાંટો. (૩)
ભાલો. (૪) શંકા. (૫) ઝાડો, પેશાબ
અને અધોવા, એ ત્રણ સ્થપ. (૬) કામભોગ
રૂપ સ્થપ-આણ. (૭) દુઃખદાયક અણુલ
કર્મ. (૮) એક પ્રકારનો બુદ્ધપરિસર્પ.

સરુલિય. ત્રિં (સરુલિય) મુકાબ ગયેલ
પાંદડાંવાળું.

સરુલિ. સ્ત્રી (સરુલિ) શાલેકું; ધુપેડો;
એક જાતનું ઝાડ.

સરુલિગત્તણ. ત્રિં (સરુલિગત્તણ) માયા, નિ-
યાણ, મિથ્યાત્વરૂપી સ્થપ-કર્મને છેદનાર.

સરુલિહતા. સ્ત્રી (સરુલિહતા) બાણ, કાંટા,
વગેરે કહાડવાની ક્રિયા દર્શાવનાર શાસ્ત્ર;
આયુર્વેદનો એક ભાગ.

સરુલુદરણ. નં (સરુલુદરણ) સ્થપ કાઢવું
તે. (૨) આલેખણ; કરેલાં પાપનું
પ્રાયશ્ચિત્ત.

સરુલ. નં (ધ્રુવ) કાન. (૨) અવણ
નક્ષત્ર. (૩) અવણ કરવું; સાંભળવું તે.

સરુલણ્યા. સ્ત્રી (ધ્રુવ) સાંભળવું. (૨)
અર્થાવગ્રહનું એક નામ.

સરુલત્ત. પું (સરુલ) સહુ; વિરોધી.

સરુલત્તિયા. સ્ત્રી (સરુલત્તિ) } શોક્ય;

સરુલત્તી. સ્ત્રી (સરુલત્તી) } સપત્ની.

સરુલ. ત્રિં (સરુલ) સમાન વર્ણવાળું;
એક વર્ણવાળું.

સરુલ. પું (જાણ) સોમાન; સમ.

સરુલિચારિ. પું નં (સરુલિચારિ) સખી
અર્થમાં અને અર્થથી સખીમાં મન વગેરે
યોગ્યને રોકવાનો વ્યાપાર જ્ઞેમાં ચાલે તે;
મુક્તિપ્રાપ્તિનો પહેલો ભેદ.

સવિજ્ઞ ત્રિં (સવિય) પરલોકોપકારિણી
વિદ્યા સહિત.

સવિદ્યા. સ્ત્રીં (ધ્રુવિય) ધનિદ્યા નક્ષત્રનું નામ.

સવિય. પું (સવિતૃ) હસ્ત નક્ષત્રનો અધિ-
શતા દેવતા.

સવિચાર. ત્રિં (સવિચાર) વિચાર-મન,
વચન અને કાયાના વ્યાપાર સહિત; સચેદ.

(૨) વ્યભિચાર દોષયુક્ત.

સવિલિય. ત્રિં (સમીક) લગ્ન સહિત.

સવિસાણ. નં (સવિપાણ) હાથી દાંતની
માફક એ તરફ ઓર્ડિગણુત્રાણુ આસન
વિશેષ.

સવિલેસ. ત્રિં (સવિલેષ) વિશેષ-ઉત્તરોત્તર
ગુણ પ્રતિપત્તિ યુક્ત. (૨) કષક વધારે;
થોડું અધિક.

સવેદ. } ત્રિં (સવેદ) સ્ત્રી વેદ, પુરુષ
સવેય. } વેદ, નપુંસક વેદ, એ ત્રણ વેદ-
માંના ગમે તે એક વેદ સહિત; સવેદી,
સવિકારી.

સવ્વ. પું (સવ્વ) વૃક્ષ વિશેષ.

સવ્વ. ત્રિં (સર્વ) સર્વ; બધું; સધળું;
સંપૂર્ણ

સવ્વઘ્નો. ઇં (સર્વત્) સર્વ પ્રકારે, (૨)
આરેતરક્ષી; સર્વ બાળુથી. (૩) હમેશાં;
સર્વકાળ.

સવ્વઘ્નોમદ્. પું (સર્વતોમદ્) એ નામે
મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન. (૨)
અગીયારમા બારમા દેવલોકના ઇંદ્રનું
વિમાન. (૩) ૧૧ મા ૧૨ મા દેવલોકના
ઇંદ્રના યાન વિમાનનો ઉપરી દેવ. (૪)
વિરજેદ ગયેવ બારમા દૃષ્ટિવાદ અગ્ના
બીજા વિભાગ રૂત્રનો વીસમો ભેદ. (૫)
આર પડિમામાંની ચોથી, તપનો એક
પ્રકાર. (૬) એક નગરનું નામ. (૭)
ધશાન ઇન્દ્રના યમલોકપાલના વિમા-
નનું નામ.

સવ્વંગ. નં (સર્વાંગ) શરીરના સર્વ અવ-
યવો; સંપૂર્ણ શરીર.

સવ્વંગિય. ત્રિં (સર્વાંગીય) સર્વ શરીરમાં
રહેનાર.

સવ્વંગુમા. સ્ત્રીં () માયા; કપટ.

સવ્વંતિ. ઇં (સર્વત્) બુદ્ધિ “સવ્વંતિ”
શબ્દ.

સવ્વકામ. પું (સર્વકામ) સર્વકામ નામે
વેશમણુ અનુયાયી એક દેવવર્ગ. (૨)
સર્વકામના પૂરનાર સર્વ રસયુક્ત ભોજન
(૩) સર્વ પ્રકારના કામભોગ.

સવ્વકામસમિદ્ધ. પું (સર્વકામસમૃદ્ધ) પખ-
વાડીયાના છઠ્ઠા દિવસનું નામ

સવ્વકામિય. ત્રિં (સર્વકામિક) સર્વ કામના
પૂરનાર; ૭ રસ સહિત.

સવ્વકાલ. નં (સર્વકાલ) સર્વદા; હમેશ.

સવ્વક્ષરસન્નિયાદ. ત્રિં (સર્વાક્ષરસન્નિયાદ)
સર્વ અક્ષરોની સંધિ બાળુનાર; શબ્દાનુ-
શાસનવેતા.

સવ્વગ. ત્રિં (સર્વગ) } સર્વત્ર વ્યાપક.
સવ્વગમ. ત્રિં (સર્વગત) }

સવ્વગા. નં (સર્વાગ) સર્વ પરિભાણ.

સવ્વગાદ. ત્રિં (સર્વગતિ) આત્માની
સર્વગે ધાત કરનાર. (કર્મપ્રકૃતિ)

સવ્વગસ. પું (સર્વગસ) સર્વવશ નામે
એક દેવવર્ગ.

સવ્વગ્નુય. પું (સર્વગ્નુ) સંયમ; સદ્બર્મ.

સવ્વદ્. પું (સર્વર્થ) સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન;
પાંચમુ અનુત્તરવિમાન. (૨) એક
અહોરાત્રના ત્રીસ મુહૂર્તમાંના ઓગણ-
ત્રીસમા મુહૂર્તનું નામ.

સવ્વદૃષ્ટિસિદ્ધ. પું (સર્વાર્થસિદ્ધ) સર્વાર્થસિદ્ધ
નામે પાંચમા અનુત્તર વિમાનના દેવતા.
(૨) સર્વાર્થસિદ્ધ નામે પાંચમુ અનુત્તર
વિમાન. (૩) સર્વાર્થસિદ્ધ નામે ૨૬ મુ
મુહૂર્ત. (૪) ઐશ્વર્યતક્ષેત્રમાં બાવી ૬ દ્વા
તીથેકર.

સવ્યટ્ટસિદ્ધાદેવ. પું (સર્વોચ્ચસિદ્ધાદેવ) સર્વાર્થ-
સિદ્ધ વિમાનના દેવતા.

સવ્યટ્ટમિદ્ધિમાળ. પું (મર્ગવિદિશિમાળ)
સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન.

સવ્યટ્ટમિદ્ધા. સ્ત્રી (સર્વોચ્ચમિદ્ધા) યોધ, નોમ,
અને ચોદસ, એ ત્રણ રાત્રિ નિધિ.

સવ્યટ્ટમિદ્ધિ. સ્ત્રી (સર્વોચ્ચમિદ્ધિ) સર્વાર્થસિદ્ધ
નામે મહા વિમાન.

સવ્યટ્ટાણાવરચિજ્ઞ. ન (સર્વજ્ઞાવરણીય)
સર્વથા જ્ઞાનને ઢાંકી દેનાર કર્મપ્રપૂનિ;
કેવળજ્ઞાનાવરણીય.

સવ્યરણ. ત્રિ (સર્વ) સર્વજ્ઞ; સર્વ વસ્તુને
જાણનાર.

સવ્યતો. ઇ (સર્વ) સર્વ જાણુએ;
આરે તરફ.

સવ્યતોમહપદિમા. સ્ત્રી (સર્વતોમહપદિમા) } દશ
સવ્યતોમહા. સ્ત્રી (સર્વતોમહા) } દિ-
શમાં અનુક્રમે એકેક અહોરાત્ર કાલિષ્ઠ્ય
કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરવી તે; આર પદિમા-
માંની એક.

સવ્યત્તા. સ્ત્રી (સર્વતા) સર્વસ્વરૂપ; પૂર્ણ
સ્વરૂપ.

સવ્યસુ. પું (સર્વ) વસંતાદિ ૭ ઋતુ.

સવ્યરથ. ઇ (સર્વ) સર્વજ્ઞ; બધે રથજે;
દરેક જગાએ; દરેક વિષયમાં.

સવ્યરથ. પું (સર્વ) સર્વાર્થ; રથકદીપના
દેવતાનું નામ.

સવ્યરથોવ. ત્રિ (સર્વસ્થોક) સર્વેથી થોડું.
સવ્યવંસિ. } ત્રિ (સર્વવંસિ) સર્વ પદ-
સવ્યવરસિ. } થેનિ કેવળ દર્શનથી જ્ઞેનાર.
સવ્યવરસિ. }

સવ્યદ્ધા. સ્ત્રી (સર્વદ્ધા) જૂત, બલિષ્ઠ અને
વર્તમાન એ ત્રણે કાળ; સર્વકાળ;
હમેશાં

સવ્યન્તુ. ત્રિ (સર્વ) સર્વવેત્તા; સર્વ
પદાર્થને જાણનાર; કેવળી.

સવ્યપરિણાચારિ. ત્રિ (સર્વપરિણાચારિ)
ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન અને સર્વ. ૧૨૩૫ ચારિત્ર
પુત્ર.

મદ્યપાણમૂયજીવસત્તસુહાવહા. સ્ત્રી (સર્વ-
પ્રાણિજનગ્રીવજીવમુગ્ધા) સર્વ પ્રાણી જૂત
જીવ સર્વને સુખ આપનાર; સિદ્ધિશિલા.

મવ્યપ્પ. પું ન (સર્વત્મન) સંપૂર્ણ સ્વરૂપ.

મવ્યપ્પમ. પું (મર્ગત્મ) લોભ.

મવ્યપ્પમુળ. પું (સર્વત્વમુળ) ખીન સર્વ
પરમાણુ કરતાં અદ્ય-યોગ શુભ-રસ
વિજામવાળા પરમાણુ.

સવ્યપ્પજીવિય. ન (સર્વત્વજીવિ) સર્વથી
થોડામાં થોડું આયુષ્ય.

સવ્યપ્પણ્યા. ઇ (સર્વત્મના) આત્માના
સર્વ પ્રદેશે. (૨) સર્વાશે; સંપૂર્ણપણે.

સવ્યપ્પમા. સ્ત્રી (સર્વમા) ઉત્તર દિશાના
રથક પર્વતપર વસનારી આઠ દિશા
કુમારીમાંની જૂદી.

સવ્યપ્પાહારય. ત્રિ (સર્વપ્પાહારક) બધાથી
થોડા આહારવાળો.

સવ્યવંધ. પું (સર્વવંધ) પ્રથમ સમયમાં
બોદારિકે આદિ શરીરોનો બંધ થાય
છે તે.

સવ્યવંધવ. } ત્રિ (સર્વવંધક) સર્વબંધ
સવ્યવંધવ. } કરનાર.

સવ્યવંધતર. } ત્રિ (સર્વવંધતર) સર્વથી
સવ્યવંધતર. } અંદરનું.

સવ્યમન્ચિલ. ત્રિ (સર્વમન્ચિલ) મધું ખાનાર.

સવ્યમહા. સ્ત્રી (સર્વમહા) ૩૯૨ ઉપવાસ
અને ૪૬ પારણ્યાવાળું એક તપ.

સવ્યમહાહારય. ત્રિ (સર્વમહાહારક) સર્વથી
વધારે આહાર કરનાર.

સવ્યરચણ. પું (સર્વચ) ચક્રવર્તીનાં નવ
નિધાનમાંનું એક, કે જેમાં સર્વ જાતનાં
રત્નો ઉત્પન્ન થવાની હકીકત છે.

સવરચણા પુ. (સર્વત્વક) એ નામનું
માનુષોત્તર પરંતુ એક શિખર.

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વત્ત્વા) ઇશાને દ્રવી
ત્રીજી અગ્રમહીપીની રાજધાની

સવરચણા વિ. (સર્વત્વિક) દીક્ષામા
સૌથી મોટા હોય તે.

સવરચણા પુ. (સર્વત્વક) સર્વલોક,
સવરચણા } સમસ્ત-આખો લોક

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વચિત્તિ) સર્વથા પાપની
નિષ્ક્રિય, સર્વ વિરતિ સયમ.

સવરચણા વિ. (સર્વચિત્તક) સર્વ પ્રકારે
વિરાધના કરનાર.

સવરચણા ન. (સર્વત્વ) સર્વત્વ નામનું
સામાયિક

સવરચણા વિ. (સર્વત્વગતી) સર્વ
સંગથી વિરક્ત થએલ

સવરચણા વિ. (સર્વત્વગત) દ્રવ્ય
અને ભાવથી સંગ રહિત

સવરચણા પુ. (સર્વત્વગત) ઉત્કૃષ્ટ પ્રદેશ
સક્રમ

સવરચણા વિ. (સર્વત્વગત) નિરતર યત્ન
કરનાર સર્વથા સજ્જી

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વત્વ) એ નામની
એક દેવી

સવરચણા પુ. (સર્વત્વગત) સર્વ
પ્રકારથી સહન-અચલ-અચળ સધાતરૂપ
પદ

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વત્વ) એથ, નોમ
અને ચાદશની રાત્રીનું નામ

સવરચણા મ. (સર્વત્વ) સર્વથા, સર્વ પ્રકારે
સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વત્વ) એ નામની
એક દેવી

સવરચણા પુ. (સવ્યાન) એ નામનો એક
દેવગણ

સવરચણા પુ. (સર્વત્વ) સર્વત્વગતી અને
ક્ષેત્રમા આનતી ઉત્સર્ગિણીમા યનાર
સોગમા તીર્થકર.

સવરચણા પુ. (સર્વત્વ) સર્વત્વગતી
હરતખડમા યનાર પાયમા તીર્થકરનું
નામ. (૨) સર્વત્વગતિ નામે મહાનીર
રનામીના એક શિષ્ય.

સવરચણા મ. (સર્વ) સર્વત્વ, સર્વત્વગતી,
સર્વ પ્રકારે, તૃતીયા, પછી, સખતમા
આદિ વિભક્તિના અર્થમા વપરાતો
અવ્યય

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સવરચણા પુ. (સર્વ) સર્વત્વ ગતી તે

સસુરુજ. નં (સસુરુજ) સાસરીયા;
સાસરાનો પક્ષ.

સરસ. નં (વામ્ય) શાશ્વિ, મીઢિ, વજેર
ધાન્ય, ખીયાં.

સસ્તામિવાયણ. નં (સ્વામિવાદન) સ્વ-
સ્થામીભાવસખધ, પોતાનો અને સ્વામિનો
સખધ બતાવવો તે.

સસ્તિરીય. ત્રિં (સતીક) શોભાવાગુ;
શોભિતુ; શોભાવમાન.

સહ. મ (સહ) સાથે; સંધાતે.

સહ. ત્રિં (સહ) સહનશીલતાવાળો;
સમર્થ.

સહ. પું (સહિ) મિત્ર, સખા.

સહ. નં (સહ) બળ.

સહકાર. પું (સહકાર) આબાનું ટકા.

સહકારિ. ત્રિં (સહકારિ) સહાયકતા;
સહાયક.

સહાય ત્રિં (સહાય) સાથે પ્રાપ્ત થયેલ,
સહચારી.

સહજ. ત્રિં (સહજ) સ્વાભાવિક.

સહજાય. ત્રિં (સહજાય) સાથે ઉત્પન્ન
થયેલ, એક સમયે જન્મેલ.

સહય નં (સન) સહન કરવું તે.

સહય પું (સહય) પોતાનો હાથ

સહયપાણાદવાયકિરિયા. સ્ત્રી (સ્વસ્ત્રપાણ-
લિપાલીક્રયા) પોતાને હાથે પોતાની યા
પરની દિશા કરવી તે, ક્રિયાનો એક
અવાન્તર પ્રકાર.

સહયપારિયાવણિયા. સ્ત્રી (સ્વસ્ત્રપારિ-
પણિકા) પોતાના હાથથી પોતાના શરીરને
અથવા પારખના શરીરને કુંપ દેવું તે;
ક્રિયાનો એક પ્રકાર

સહદારદરિસિ. ત્રિં (સહદારદરિસિ) એકજ
વખતે સાથે સાથે પરચુનાર બે બંધુ.

સહદેવ. પું (સહદેવ) જરાસંધનો પુત્ર.
રાજગૃહ નગરનો યુવરાજ-સહદેવ કુમાર

સહદેવી. સ્ત્રી (સહદેવી) ૪ યા ચક્રવર્તીની
માતા.

સહપંમુકીલિય. ત્રિં (સહાપંમુકીલિય) સાથે
સાથે ધૂનમાં રમેલ.

સહમુજ્ઞ. નં (સહમુજ્ઞ) સાથે ભોજન
કરવું તે.

સહમિત્ત. ત્રિં (સહમિત્ત) મિત્રની સાથે;
મિત્ર સહિત.

સહયરી. સ્ત્રી (સહયરી) સખી; સાહેલી.
(૨) ટેલ; મધૂરી.

સહજ. ત્રિં (સહજ) સહજ; હજીસહિત.

સહયક્રિય. ત્રિં (સહયક્રિય) સાથે સાથે
વૃદ્ધિ પામેલ.

સહવાસિય. ત્રિં (સહવાસિક) પડોશી; સાથે
સાથે રહેનાર.

સહસંયુદ્ધ. ત્રિં (સહસંયુદ્ધ) યુદ્ધને ઉપદેશ
સાધનના વિના કે કોઈ વસ્તુ જોયા
વિના પોતાની મેજે જ્ઞાન પામેલો.

સહસંમદ સ્ત્રી (સહસંમદિ) સહજમાન
બલિતરમરણ આદિ જ્ઞાન

સહસંકાર. પું (સહસંકાર) અકસ્માત-
અચાનક ક્રિયા થાય તે; પ્રતિભેવનાના
દશ પ્રકારમાનો એક.

સહસંમ્મક્ષણયા. નં (સહસંમ્મક્ષણયા)
વિચાર કર્યા વિના બોલવું તે; બીજા
જતોમાં પ્રથમ અભિપ્રાય.

સહસા. મં (સહસા) એકદમ, વગર
નિચાવું; ઓચિંતુ

સહસાકાર. ત્રિં (સહસાકાર) પૂર્વાપરનો
વિચાર કર્યા વગર એકદમ કાર્ય કરનાર
સાદસિક.

સહસ્ત્ર નં (સહસ્ત્ર) હજાર

સહસ્તંતરિય ત્રિં (સહસ્તંતરિય) હજારમે
ભાગ.

સહસ્તંત્રવર્ણ. પું (સહસ્તંત્રવર્ણ) પાકુમથુરા
નગરી બહારનું એક ઉદ્યાન (૨) કાકદી

નગરી બહારનું એક ઉદ્યાન. (૩) ત્રિયિક્ષા
નગરીની બહારનો એક આંગાનો
બગીચો. (૪) હસ્તિનાગપુર નગરની
બહારનો આંગાનો બગીચો. (૫)
શિરનાર ઉપરનું એક વન.

સહસ્ત્રમ્ભ. પું. (સશ્વત્) હજાર નેત્રવાળો-
પહેલા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

સહસ્ત્રગુણિય. ત્રિ. (સહસ્રગુણિત) હજારગુણ.

સહસ્ત્રગાસો. પ્ર. (સહસ્રગાસ) હજારનું
પરિમાણ, હજારોની સંખ્યામાં.

સહસ્ત્રજોધિ. ત્રિ. (સહસ્રજોધિ) હજારો
થોડા સાથે લગ્ન કરનાર.

સહસ્ત્રપત્ત. ન. (સહસ્રપત્ત) હજાર પાંખડી-
વાળું કંમળ.

સહસ્ત્રપાગ. પું. (સહસ્રપાગ) હજાર આપ-
ધિઓથી બનાવેલું તેલ.

સહસ્ત્રપુહત્ત. ન. (સહસ્રપુહત્ત) ભુદા ભુદા
હજાર; બે હજારથી નવ હજાર.

સહસ્ત્રવદ્. ત્રિ. (સહસ્રવદ્) હજાર હજારને
થોડા બાંધેલ.

સહસ્ત્રવસ્તિ. પું. (સહસ્રવસ્તિ) હજાર કિર-
ણવાળો સૂર્ય.

સહસ્ત્રલંબા. સ્ત્રી. (સહસ્રલંબા) હજાર
સોનામહેર આપવાથી મળે તેવી સ્ત્રી.

સહસ્ત્રવત્. ન. (સહસ્રવત્) ભુઓ “ સહ-
સ્ત્રવત ” શબ્દ.

સહસ્ત્રાણીય. પું. (સહસ્રાણીય) કોશાગ્રી
નગરીનો એ નામનો રાજા.

સહસ્ત્રાર. પું. (સહસ્રાર) આઠમા દેવલોક;
આઠમું સ્વર્ગ; વેમાનિક દેવોની આઠમી
બૃગિકા. (૨) આઠમા દેવલોકમાં ઉત્પન્ન
થયેલ દેવતા. (૩) આઠમા દેવલોકનો
ઇન્દ્ર.

સહસ્ત્રારકપ્. પું. (સહસ્રારકપ્) આઠમા
દેવલોકનું નામ.

સહસ્ત્રારવર્ડિસમ. પું. (સહસ્રારવર્ડિસમ) એ
નામે આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સહસ્ત્રસુદાહ. પું. (સહસ્રસુદાહ) વિષાકસૂતના
નવમા અધ્યયનનું સાર્યક નામ.

સહા. સ્ત્રી. (સમા) સભા; સમાજ.

સહા. પું. (સ્હા) પ્રશંસા.

સહાય પું. (સહાય) સહાય કરનાર; મિત્ર;
સહચારી. (૨) સહાય; મદદ.

સહાય. પું. (સ્વામાય) સ્વભાવ; પ્રકૃતિ; સ્વરૂપ.

સહાયિક. ત્રિ. (સ્વામાયિક) સ્વાભાવિક;
કુદરતી.

સહિ. પું. (સહિત) સખા; મિત્ર; દાસ્ત.

સહિણ ન. (સહિણ) સદ્મન-ગ્રીણી વસ્ત્ર.

સહિત. પું. (મહિત) તેરમા ગ્રંથનું નામ.
(૨) ન. સાથેસાથે.

સહિય. ત્રિ. (સહિત) સહિત; યુક્ત. (૨)
એકલ થયેલ. (૩) સદ્મન કરેલ. (૪)

સાથે ઉત્પન્ન થયેલ. (૫) પું. એ
નામનો એક ગ્રંથ.

સહી. સ્ત્રી. (સહી) બહેનપણી; સહીયર.

સહીવાય. પું. (સહીવાદ) ‘હે સખે’ એવા
સખોધનથી કાળને બોલાવવું તે.

સહ. પું. (સહ) સમથે; શક્તિવાળો.

સહોદર. } પું. (સહોદર) એક ઉદરમાંથી
સહોદર. } જન્મેલ; બાઈ.

સાહ. સ્ત્રી. (સાતિ) સ્વાતિ નક્ષત્ર. (૨)
પું. સ્વાતિ નામનો હેમવચના વૈતાલ્ય

પર્વતનો અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૩) બહિ-
સ્સહનો શિષ્ય

સાહ. પું. (સાતિ) કપટથી સારા માલમાં
હવેકા માલ મેળવી દેવો ને.

સાહ. ન. (સાદિ) છ સહાયમાનું બીજું
સહાય; નાહિ નીચેની આદૃત સુંદર-

પ્રમાણ સહિત હોય તે. (૨) ત્રિ.
આદિ સહિત, જેની કાંઈ પણ કાળે
ચર્યાત થઈ હોય તે.

સાદ. ત્રિં (સાવિત્ર) શયન કરનાર.
 સાદ્ય. ત્રિં (સાદિક) જેનો પ્રારંભ છે તેવું, શરૂઆતવાળું. ઉત્પત્તિવાળું. (૨) નં નાભિની નીચેના મધળા અવયવો પ્રમાણેપેન હોય અને નાભિ ઉપરના ન્યૂનાધિક હોય તે-સાદિ સરથાન.
 સાદજ્જલ. નં (સ્વાદન) પ્રેમબળન.
 સાદગી સીં (શાંતિ) માળસની ૯૧ થી ૧૦૦ વરસ સુધીની છેલ્લી અવસ્થા કે જે શાંતિનીની માફક મનુષ્ય જીવનનું ભક્ષ્ય કરી જાય છે.
 સાદ્યુદ્ધ. પું (સ્વાતિયુદ્ધ) આપત્તિ ચોવીશીના ચોવીશમા તીર્થેકરના પૂર્વભવનું નામ.
 સાદમ ત્રિં (સ્વાદિમ) મુખવાસ, મોપારી, એવથી વગેરે.
 સાદ્ય. ત્રિં (સાદિક) આદિશક્તિ; (૨) નં આદિ સહિત શ્રુતજ્ઞાન; શ્રુતજ્ઞાનને એક બેદ.
 સાદ્યંકાર. પું (સત્યકાર) ખાત્રી; પુરાવો.
 સાદ્યાર. પું (સાતિવાર) હેંદોપસ્થાપનીય આરિત્રનો પ્રથમબેદ, જેમા અતિઆરે લાગતા કીકાપર્થાવનો હેંદ થાય છે.
 સાદેરંગ. ત્રિં (સાતિરંગ) ઘટક વિશેષ; થોડું વધારે.
 સાડ. ત્રિં (સ્વાડુ) સ્વાદિષ્ટ, સ્વાદવાળું.
 સાડગ ત્રિં (સ્વાડુક) જ્યાંથી સ્વાદિષ્ટ ભોજન મળે તેનું કુળ.
 સાડગિય ત્રિં (શાકુનિક) પક્ષીનો શિકારી.
 સાડય ત્રિં (સાયુક) આયુષ્ય-આવરણ સહિત, સસારસ્થ જીવ.
 સાદ્યગ્રા નં (સાકેત) દેલાસમુત્તિ વગેરે અત્યંત કેવળીની જા-મજૂરીનું નગર.
 સાદ્ય નં (સાકેત) કોશન દેશનું પ્રસિદ્ધ નગર, મિનીતા-અયોધ્યાનું અપરનામ. (૨) એ નામની હરિત વનસ્પતિ.

માકારોચર. ત્રિં (માકારોપયુક) જ્ઞાનની ઉપયોગવાળો.
 સાકેતપુર નં (સાકેતપુર) સાકેતપુર નામનું નગર.
 સાલ્. પું (શાલ) જાડની ઝાળ.
 સામ પું (સાલ) સામનું લાકડું. (૨) તરકારી; શાક.
 સામડ. નં (સાકટ) જાડનો સમૂહ.
 સામડૂહ. પું (સાકટડૂહ) જાડને આકારે લશ્કરની ગોઠવણી; વ્યૂહરચનાવિશેષ.
 સામડિય. ત્રિં (સાકટિક) જાડી હાંકનાર; જાડખેડું.
 સામણિય. ત્રિં (સામિક) અગ્નિવાળું; અગ્નિ સહિત.
 સામય. નં (સ્વામ) આપનારને આવકાર દેના તે, સન્માન.
 સામર. પું (સામર) સમૂહ; દરીયા. (૨) સાતગા જળદેવ તથા વાસુદેવના પૂર્વ-ભવના ધર્માર્થ. (૩) દશ કોડકોડી પદ્મોપમ પ્રમાણનો કાળવિભાગ કે જેને સામરોપમ-દરીયાની ઉપમા આપવામાં આવે છે. (૪) એ નામનું ખીજ દેવલોકનું એક વિમાન. (૫) અંતગઠ મૂત્રના ૧ લા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ. (૬) અધિકૃષ્ણિના પુત્ર ત્રીજા-દશર (૭) અંતગઠ મૂત્રના ખીજા વર્ગના ખીજા અધ્યયનનું નામ. (૮) અધિકૃષ્ણિની રાણી ધારણીનો પુત્ર. (૯) સામરદત્ત નામે જિનદત્તનો પુત્ર. (૧૦) એક જાતનો મનુષ્ય. (૧૧) સામરનું સ્વપ્ન; ૧૪ સ્વપ્નમાનું એક.
 સામરંગમા. સીં (સામરંગમા) સમુદ્રને મળનારી (નદી)
 સામરકંત પું (સામરકાન્ત) એ નામનું ખીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

સાગરકૂડ. પુ. (સાગરકૂડ) માવડત પર્વતના
નવ કૂટમાનુ પાંચમુ કૂટ

સાગરચિત્તકૂડ પુ. (સાગરચિત્તકૂડ) નદન
વનના નવ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ

સાગરદત્ત. પુ. (સાગરદત્ત) ચપા નગરીનો
એ નામનો આર્યવાહ (૨) ત્રીજા
બળદેવના ત્રીજા પૂર્વભાગનુ નામ.

સાગરદત્તા સ્ત્રી. (સાગરદત્તા) ૧૫ મા
તીર્થકરની પ્રવળ્યા પાલખીનુ નામ

સાગરનાગરપદ્મિભક્તિ. પુ. (સાગરનાગરપદ્મિ
ભક્તિ) સાગર તથા નગર સમઘી વિ-
શિષ્ટ રથનાનાળુ નાટક, ૩૨ પ્રકારના
નાટકમાનુ એક

સાગરપદ્મિભક્તિ. પુ. (સાગરપદ્મિભક્તિ) સમુદ્રના
આકાર વગેરે વાળુ નાટક, ૩૨ પ્રકારના
નાટકમાનુ એક

સાગરધર. પુ. (સાગરધર) મહાસમુદ્ર

સાગરોવમ ન. (સાગરોવમ) દશ કોડકોડી
પરોપમ પ્રમાણે કાળનો એક વિભાગ

સાગાર. ત્રિ. (સાગાર) આગાર-મોકળ
સહિત, છુટાટનાળુ

સાગાર. ન. (સાગાર) વસ્તુનુ વિશેષ રૂપથી
મદ્ય કરનાર જ્ઞાન, નિષ્ઠા સહિત
ગળણુ તે (૨) ત્રિ. આગાર-છુટાટ
સહિત તપ-પન્થુપાણ વગેરે. (૩)
આચાર્ય વગેરેની નિશા

સાગારકૂડ. ત્રિ. (સાગારકૂડ) આચાર્યની
નેશાએ કરેલુ (૨) ગૃહસ્થ થકુ કરી
રાખેન

સાગારમત્ત. પુ. (સાગારમત્ત) સાગારી
સુધારો

સાગારિ. ત્રિ. (સાગારિ) ગૃહસ્થ

સાગારિયા સ્ત્રી. (સાગારિયા) શેખતરી,

સાધુને ઉપાશ્રયની આજ્ઞા આપનારી સ્ત્રી

સાગારિય. પુ. (સાગારિક) ગૃહસ્થ, વરધણી,
શ્રાવક. (૨) સાધુને રહેવાને સ્થાનની

અનુજ્ઞા આપનાર ગૃહસ્થ, શેખતરીઓ

(૩) મેયુન, સ્ત્રીસભોગ

સાગેય પુ. (સાકેત) અથોધ્યા નગરીનુ
નામ.

સાગેયગામ. ન. (સાકેતગમ) સાકેતપુર,
અથોધ્યા

સાડ પુ. (શાટ) નાશ (૨) વસ્ત્ર, દુપટ્ટો
માડમ્ર } ન. (શાટક) સાડયો, ઉત્તરીય
સાડમ્ર } વસ્ત્ર

સાડિયા સ્ત્રી. (શાટિકા) સાડી, ઉત્તરીય
વસ્ત્ર, કેડ ઉપર પહેરવાનુ વસ્ત્ર

સાડિલુ. પુ. (શાટક) સાડી, રેશમી ધોતી

સાડી સ્ત્રી. (શાટી) સાડયો, પહેડી

સાડીકમ્મ ન. (શાટિકર્મ્મ) વસ્તુનો
સોડા રી વ્યાપાર કરવો તે ૧૫ કર્મા
ધનમાનુ એક

સાડોલુય. ન. (શાટક) ઉત્તરીય વસ્ત્ર,
સાડયો, સાડી

સાણ પુ. (જ્ઞા) કુતરો, જ્ઞાન

સાણ. પુ. (જ્ઞા) જ્ઞાનનામના એક સાધુ

સાણ ન. (જ્ઞમજ્ઞાન) જ્ઞમજ્ઞાન મસાણુ

સાણ ન. (જ્ઞા) કુતરાઓનુ ટોળુ

સાણમ્ર ન. (જ્ઞાનક) જ્ઞાનનુ અનેલુ વસ્ત્ર

સાણિમ્ર ન. (જ્ઞાનિક) જ્ઞાનિક

સાણી સ્ત્રી. (જ્ઞાની) કુતરી

સાણુપામ્ર પુ. (સાણુપાદ) દિવસની છેલ્લી

એ ઘડી, સંધ્યાવેળા

સાણુવીય. ન. (સાણુવીત) જો ખીજમા

ઉત્પાદક શક્તિ (યોનિ) નો નાશ થયો

નથી તે ખી

સાણુવાય પુ. (સાણુવાદ) જ્યાં બોલનારના

શબ્દોની પડચઢો પડે તેવુ સ્થળ

સાતસામ્મલ ન. (સાતસામ્ય) સુખશાનિ

સાતા સ્ત્રી. (સાતા) સુખરૂપ વેદના

સાતાગોરવ ન. (સાતાગોરવ) સુખનો ગોરવ-
અદ્ભુત

સાતોત્તર ત્રિં (સાતોત્તર) સુખ ભોગનનાર
પ્રત્યેક સર્ગીરી છા.

સાતિ સ્ત્રીં (સ્ત્રી) સ્વાતી નામનું
નક્ષત્ર.

સાત. પું () અરિશ્વાસ

સાતિજોગ પું (સતિજોગ) માયાનું પર્વાય
નામ, સારી વસ્તુના નમણી વસ્તુ
મેળાને પ્રાદ-ને છેવરનું તે

સાતિજગ્યા સ્ત્રીં (સ્ત્રી) ભોગવટો,
ભોગનું.

સાતિરંગ ત્રિં (સતિરંગ) જુઓ “સાધરંગ”
શબ્દ

સાદ્દી સ્ત્રીં (સાદી) કન્દ નિશ્ચય

સાદિ સ્ત્રીં (સાદિ) સ્વાતી નક્ષત્ર

સાદિ ત્રિં (સાદિ) આદિ સદિત, પ્રારભ
વાળું (૨) જેનો નાભિ નીચેનો ભાગ
પ્રમાણપેત તથા મુન્દર અને ઉપરનો
જેડાળ હોય એહનું શરીરનું સદાચ, ૭
સદાચમાનું ત્રીજું સદાચ

સાદીણગમા સ્ત્રીં (સાદીણગમા) સાત મહા
ગંગા પરિમિત ગોશાના મતાનુસાર કાગ
વિકાગ

સાદુ ત્રિં (સાદુ) સ્વાદિષ્ઠ

સાદેષ્વ નં (સાદેષ્વ) સાનિધ્યતા સાદાચ
(૨) દેવતાપ્રાતિહાર્ય-દેવતાકૃત દિવ્ય
દેખાન

સાધારણ નં (સાધારણ) સાધારણ શરીર
અનત આત્માઓના નિરાસવાળું નિગોદનું
શરીર-સાધારણ-અનતકાય વનસ્પતિ
સાધારણસરીર નં (સાધારણસરીર) નિગોદનું
શરીર

સાધુ પું (સાધુ) મોક્ષમાર્ગસાધક, સાધુ

સામરણ પું (સામરણ) એક જાતનું અન્ય
સિદ્ધે

સામાવિય ત્રિં (સામાવિય) સ્વભાવથી
ચનાઈ

સામાસ ત્રિં (સામાસ) આશાસ સદિત,
વસ્તુત, અસત્ય ત્તા સલ જેનું દેખાય તે.

સામ પું (સામ) નારકીના દાય પગ આધી
નીચે નાખનાર સ્વામ ગંગો પરમાધામી,

પદર જાતના પરમાધામીમાના નીચ
જાતના પરમાધામી. (૨) નં આકાશ

(૩) ત્રિં સ્વામ-કાળા રંગવાળું, કાળું

(૪) સામ દેશમા ઉત્પત્ત થયેલ વસ્તુ

સામ. નં (સામ) રાજનીતિનો એક પ્રકાર.

સામ નં (સામ) મુન્દર જાતની વનસ્પતિ

સામર્ય ત્રિં (સામર્ય) સમય-સાધ્યા
દિક્ષના સિદ્ધાન્ત સમધી, સમયને લગતું.

(૨) નં અતીન્દ્રિય છૂનો પર્વાય,

અધિજ્ઞાનના વિષય (૩) પું સકેતથી

બંધાર કરનાર વિદ્વાનો-શાસ્ત્રવેતા

સામત પું (સામત) પામે, નજીક

સામતોવણિવાહ્યા સ્ત્રીં (સામતોવણિવાહ્યા)

પાપના કાર્યને જ્ઞેષા મજેસા ધણા

લોકોના પાપમય પરિણામથી એકી

સાથે થતી કર્મગધક્રિયા, ક્રિયાનો એક

પ્રકાર

સામતોવણિવાહ્યા નં (સામતોવણિવાહ્યા)

અભિનયના ચાર પ્રકારમાનો ત્રીજો

પ્રકાર

સામકોટ્ટ પું (સામકોટ્ટ) જમ્બૂદ્વીપના

એરવત ક્ષેત્રમા આજુ અનસર્પિણીમા

થયેલ ૧૧ માં તીર્થકર

સામગ નં (સામગ) જેમા સામા નામનું

ધાન્ય થાય છે તે, એક જાતનું ધાસ

સામગિય નં (સામગ્ય) સામગ્રી સાહિત્ય

સામજ પું (સામાય) સ્વાનિસ્વામીના

શિષ્ય

સામણિય નં (સામણિય) શ્રમણપણું,

સાધુતા

સામણેર પું (સામણિ) શ્રમણ-સાધુના

શિષ્ય, નન દીક્ષિત સાધુ

સામણ. ન૦ (આમણ) અમણપણ,
સાધુતા, ચારિત્ર.

સામણ. ન૦ (સામાન્ય) વસ્તુનો સામાન્ય
અથ (૨) ત્રિ૦ સાધારણ

સામન્ય ન૦ (સામર્થ્ય) શક્તિ, સામર્થ્ય
સામર્થ્ય. ન૦ (સમર્થ) વિચાર કેવો,
સમર્થન કરુ

સામન્ન. ન૦ (આમણ) જુઓ “સામણ”
શબ્દ

સામન્ન ન૦ (સામાન્ય) જુઓ “સામણ”
શબ્દ

સામન્નદિદ્ધ. ન૦ (સામાન્ય) સામાન્યથી
પૂરે દીકેય વસ્તુ ઉપરથી અનુમાન કરુ
તે, અનુમાનનો એક પ્રકાર

સામલ. ત્રિ૦ (ક્યામલ) કાણુ

સામલપન્નલ પુ૦ (ક્યામલપન્ન) અધારીયુ,
કૃષ્ણપક્ષ.

સામલયા. સ્ત્રી૦ (ક્યામલતા) એ નામની
કાંઈ કતા-વેલ

સામલિ પુ૦ (શાલ્મલિ) એમલા-એચગસન
માં (૨) દેવકુર ક્ષેત્રમાં મુનર્થ કુમાર
દેવતાને કાંઈ કરનાનું જુલ (૩) વત્સ
ગોત્રની શાખા અને તેનો પુરુષ.

સામલેર પુ૦ (ગામલેર) કાગરચીતરો વાહરડો.

સામલેય. પુ૦ (સામલેય) ચાર વેદમાંનો એક
સામલેયિય પુ૦ (સામલેયિય) ભગવાન

મહાનીર રચામીના એક શિષ્યનું નામ

સામા સ્ત્રી૦ (ક્યામા) શ્યામ વર્ણની સ્ત્રી
(૨) મેળ વર્ણની સ્ત્રી (૩) ગત્રી (૪)
પ્રિયથુ, સામે, એક જાતનું અનાજ (૫)
૧૩ મા તીર્થકેત્રની માતા (૬) ત્રીજા
તીર્થકેત્રની મુખ્ય સાધ્વી (૭) પહેલા
દેવોકના ઇન્દ્ર-શકના પોતપાત્ર એમની
અમમનીથી.

સામાઞ્ચ પુ૦ (ક્યામાય) સામાયિક, આનંદનું
નવમું મત

સામાઞ્ચ. પુ૦ (ક્યામાક) ધાન્ય વિશેષ
સામાઞ્ચ ત્રિ૦ (સામાનિક) જનસમૂહ
સાધી

સામાઞ્ચ. ન૦ (સામાયિક) સામાયિક ચારિત્ર,
ચારિત્રના પાત્ર પ્રકારમાંનો પ્રથમ પ્રકાર;
સર્વ સામયોગની નિવૃત્તિ કેવળી તે.
(૨) આવકનું નવમું મત, દેશનિરતિરૂપ
સામાયિક ચારિત્ર (૩) સામાયિકશ્રુત-
આચારાગાદિ (૪) આવશ્યક સૂત્રનું પ્રથમ
અધ્યયન (૫) દ્રવ્યલેક્ષમાંડે ઉત્પન્ન
થયેન પરિણામ-અધ્યવસાય

સામાઞ્ચકુલ ત્રિ૦ (સામાયિકકુલ) આનંદની
ત્રીજી પદ્ધતિ આદરનાર આનંદ કે જે
નજી મહિના સુધી દરરોજ બે વખત
નિરતિચાર સામાયિક કરે

સામાઞ્ચચરિત્ત. ન૦ (સામાયિકચરિત્ર) સા-
માયિક ચારિત્ર, પાત્ર પ્રકારના ચારિત્રમાંનું
પ્રથમ ચારિત્ર

સામાઞ્ચસંજ્ઞમ પુ૦ (સામાયિકમયમ) સા-
માયિક ચારિત્ર, સપ્તમયુક્ત આચાર.

સામાઞ્ચસંજ્ઞય. ત્રિ૦ (સામાયિકમયમ) સામા-
યિક ચારિત્રનાનો.

સામાઞ્ચ પુ૦ (ક્યામાક) એ નામનો એક
ગાથાપતિ

સામાઞ્ચ પુ૦ (ક્યામાક) સાતમા દેવલોકનું
એક નિમાન

સામાઞ્ચિય. ત્રિ૦ (સામાનિક) સામાનિક
દેવતા, ઇન્દ્રના સમાન દેવતાવાળા
દેવતા

સામાય પુ૦ (ક્યામાક) સામે, ધાન્ય વિશેષ
સામાયારી. સ્ત્રી૦ (સમાચારી) સાધુનું કર્તવ્ય,
મુનિનો આચાર (૨) ૫૨૨૫૨ મેળાપ
સામાસ. પુ૦ (ક્યામાક) સામનું ભોજન;
વાણુ

સામાસિદ્ધ ત્રિ૦ (ક્યામાક) સમામથી
બનેયુ

સામિ. પુ० (સ્વામિન્) સ્વામી, અધિપતિ;
રામ; ધણી, ગુરુ, નાયક. (૨) ભગવાન
મહાવીરસ્વામી

સામિજિગ્ણ પુ० (સ્વામિજિ) ગદ્ય ચોની-
શીના ૧૧ મા તીર્થકર.

સામુચ્છેદ્ય પુ० (સામુચ્છેદ) ક્ષણિકવાદા
અથમિત્રનો મત. વસ્તુ ઉત્પન્ન થયા
પછી સર્વથા નાશ પામે છે, અર્થાત્
ક્ષણેક્ષણે વસ્તુ નાશ પામે છે, એવી
માન્યતા.

સામુચ્છેદ્ય. ત્રિ० (સામુચ્છેદિક) દરેક
પદાર્થનો ક્ષણે ક્ષણે ઉચ્છેદ માનનાર-
અથમિત્રના મતનો અનુયાયી.

સામુદાયિય. ત્રિ० (સામુદાયિક) મધુકરી
વૃત્તિથી થોડું થોડું લીધેલું; ધરના સમુ-
દાયથી પ્રાપ્ત થયેલ.

સામુદ. ન० (સામુદ) સમુદ્રમાં યનાદ લવણ;
મીઠું. (૨) ત્રિ० સમુદ્ર સંબંધી.

સામુદિય. ત્રિ० (સામુદિક) સમુદ્ર સંબંધી.

સાય. ન० (સાત) વેદનીય કર્મની શુભ
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ શાતા-સુખ
પામે. (૨) સુખશાંતિ. (૩) દશમા
દેવલોકનું એ નામનું એક વિમાન

સાય. પુ० (સાક) શાક; તરકારી.

સાય. ઇ० (સાયમ્) સાગ, સૂર્યાસ્તકાળ.

સાયકાર. પુ० (સાયકાર) પુરાવો.

સાયર. પુ० (સાયર) સમુદ્ર. (૨) ભાવી ત્રીચ
તીર્થકરનું નામ.

સાયવાદિ. ત્રિ० (શાતવાદિન્) સુખ ભોજનીએ
તો સુખ મળે એવા મતવાળો.

સાયવેયગિજ્ઞ ન० (શાતવેદનીય) શાતા
વેદનીય, વેદનીય કર્મની શુભ પ્રકૃતિ.

સાયા. સ્ત્રી० (સાત્ર) સુખશાંતિ; સ્નાત્ર્ય.
(૨) વેદનીય કર્મની શુભ પ્રકૃતિ

સાયાણુ ત્રિ० (શાતાણુ) સાનાસીશીયો;
સુખાર્થી.

સાયાવેદ્ય. ત્રિ० (શાતાવેદક) સુખ ભોજનનાર.

સાર. પુ० (સાર) પ્રધાન-ત્રેષ્ઠ-ઉત્તમ વસ્તુ.
(૨) તત્ત્વ; સારાંશ. (૩) લાકડાનો ગલ.
(૪) રસ.

સારઘ્ર. ત્રિ० (સ્વારત) સપમાદિ અનુધાનમાં
પ્રાપ્તિ રાખનાર.

સારઘ્ર. ત્રિ० (સ્વારક) સંભારી આપનાર.

સારઘ્ર ત્રિ० (શારદ) } સરદ ઋતુમાં
સારઘ્ર. ત્રિ० (શારદિક) } ઉત્પન્ન થયેલું.

સારંગ. પું० (સારંગ) ચાર ઇન્દ્રિયવાળા
જીવની એક જાત.

સારંગી. સ્ત્રી० (શારંગી) સારંગી નામનું
વાજાંત્ર.

સારંભ. પુ० (સંસ્મ) આરંભ-પાપ વ્યાપાર-
દિશાનો સંકરપ.

સારકંતા. સ્ત્રી० (શારકાન્તા) પડ્મ પ્રામની
પાંચમી મૂર્તિના.

સારકલ્પણ. ન० (સારકલ્પણ) એ નામનું
વસ્ત્ર જાતિનું જક્ષ.

સારપલ્લવ. ન० (સરલ્લવ) રક્ષણ; બચાવ.
(૨) રાખવું. (૩) પુરવું; બંદીખાનામાં
નાખવું.

સારમ્લગણુવંધિ. ત્રિ० (સંરક્ષણાનુવિન્)
વિગ્યાદિનું વા ધન વગેરેનું રક્ષણ
કરવામાં વ્યાકુળ રહેનાર.

સારવિલસાર. ત્રિ० (સંરક્ષિત્) રક્ષણ
કરનાર.

સારણાઘ્ર. ત્રિ० (સારણાદ) લાકડાનો અદ-
રનો જાગ કોતરી ખાનાર એક જાતનો
પીડા.

સારણ ત્રિ० (સ્વારક) રમરામ કરનાર;
સ્વાધ્યાય કરનાર.

સારણહ પુ० (સારણ) એક જાતનું ઝાડ.

સારજ ન० (સ્વારજય) સ્વર્ગનું રાજ્ય.

સારજૂય. ન० (શારજૂત) પાસાથી જુગાર
રમે તે.

સારણ પુ. (સારણ) અતઃ સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ (૨) વસુદેવ રાજાની ધારણી દેહીનો પુત્ર (૩) યથોચિત્ત વર્ણમા પ્રવર્તેલું તે (૪) સારણ નામે જાદુનકાર.

સારણ ન. (સ્મારણ) સંભારી આપડું, કાંઈની જૂન સુધારવી

સારણા. સ્ત્રી. (સારણ) હિન્ની પ્રવૃત્તિ કરાની તે

સારથિ પુ. (સારથિ) રથ હાડનાર

સારથ્ય ન. (સારથ્ય) સારથિનું કામ, રથ હાકવાનું કાર્ય

સારદ ત્રિ. (સારદ) શરદઋતુનું.

સારદંડ. ન. (સારદંડ) કીમતી વસ્તુ સારભૂત ચીજ.

સારય ત્રિ. (સારય) શરદઋતુનું, શીયાળાની મોસમનું

સારય ત્રિ. (સ્મારક) સ્મરણ કરાની શિખવનાર.

સારયણ. ન. (સમ્માર્જિત) વાળી સાફ કરડું વાળનું.

સારવિષ્ય ત્રિ. (સમ્માર્જિત) સ્વચ્છ કરેલું.

સારસ પુ. (સરસ) સારસપક્ષી

સારસાર. ત્રિ. (સરસર) સારામા સાફ, અપુત્રમ.

સારસસવ. પુ. (સારસ) સારસવ નામે લોકાનિક દેવનાની એક જાત.

સારહિ પુ. (સારથિ) રથ હાકનાર, કાચ મેન (૨) આચાર્ય

સારા સ્ત્રી. (સર) એક પ્રકારનો ભુજપરિ સર્પ.

મારિકણ. ન. (મારિક) સાદસ અનુમાન, સગ્ગે મરખી જોડીમાના એકને જોવાથી જીવનનું ગાન થાય તે (૨) ત્રિ. સરખું, સમાન

સારીર. ત્રિ. (સારીર) શારીરિક, શરીરમા ઉત્પન્ન થયેલું.

સારીરિય ત્રિ. (શારીરિક) શરીરનું શરીરને લગતું (૨) શરીરવાળો, દેહી.

સારુવિય. પુ. (સારુવિક) જૈનના સાધુનો વેષ, કચ્છ ન બાધવો, શ્વેતનરમ ધારણ કરવા, મસ્તકે મુક થતું વગેરે (૨)

ત્રિ. સમતીય, પોતાના સરખું

સારુવિયકડ ત્રિ. (સારુવિકૃત) શુભે અસમાન પુદ્ગલને પોતાના શરીર રૂપે પરિણમાની પોતા સરખું બનાવેલું

સાલ પુ. (સાલ) જેની નીચે ત્રીજા તીર્થંકરને કેનગિજાન થયું તે વૃક્ષ (૨)

જેની હેઠે ૨૪ મા તીર્થંકરને કેનગિજાન થયું તે (૩) સરસઘનુ ઝાડ (૪) સાગનું

ઝાડ (૫) સાવ-ફળ (૬) સાખા, ડાંગી (૭) સાન નામનો ૭૭ મો મધ. (૮)

આઠમા દેવોનાનું સાન નામનું એક મિમાન કે જેની રિથિતિ અતર સાગરો- પમતી છે. (૯) ગદ, કોટ

સાલ. પુ. (ક્ષાલ) સાગો પત્નીનો લાઈ

સાલહ્ય ત્રિ. (સારદિક) શરદઋતુમા થયેલું

સાલહ્ય. ન. () શાક, તરવાંગી (૨) ત્રિ. રસપુષ્પ

સાલેન્કાયણ પુ. (સાલેન્કાયન) કૌશિક ગોત્રની સાખા (૨) ત્રિ. તે સાખામા જન્મેન

સાલેવણ ત્રિ. (સલમ્મન) પુટ કાગળનાડું. (૨) આનન-ટોમ મંદિન

સાલેકોટ્ટય પુ. (સલકોટ્ટ) મેદિક ગામ બહારનો એ નામનો એક બગીચો

માલગ પુ. (મલક) ફેરી વગેરેનો રમ

માલગ. પુ. (મલક) સામી સાખા

માલેણ પુ. () તગદારી, ટાક.

સાલમંજિયા મીં (સાલમંજિયા) પુતળી;
લાકડાના કે પાપાણના આળેખેલી મૂર્તિ.
સાલસ. ત્રિં (સાલસ્ય) આવર્ય સહિત,
આળાનુ
સાલા મીં (સાલા) સખા, બેઠક
સાલા મીં (સાલા) ઝળી, સાખા. (૨)
એક પક્ષીનું નામ.
સાલામ. પું (સાલામ્ય) સમીપે કરી ઉપ-
ચાર કરવાનું શસ્ત્ર, આયુર્વેદનો એક ભાગ
સાલામ્બો. મીં (સાલામ્બો) સાલામ્બી નામે
ચોગપદ્મી
સાલિ. પુ (સાલિ) ભાત, ડાંગર, કમોદ.
(૨) એક જાતનો મરુડ.
સાલિંગણ (સાલિંગ) આપિંગન-શરીર
સંકટ સહિત, શરીરનો પૃથ્વી સ્પર્શ થઈ
શકે તેટલું લાંબુ
સાલિમદ. પું (સાલિમદ) સાલિમદ દેવતા.
સાલિમ. ત્રિં (સાલિમ) જેમા ભાત મુખ્ય
ખોગડ છે તેનું બોજન
સાલિય. પું (સાલિક) વચ્ચે વચ્ચેનાર, દુરંધી
સાલિયા સ્ત્રીં (સાલિકા) વલય જાતનું
એક વૃક્ષ
સાલિસ ત્રિં (સાલ) સમાન, તુલ્ય, સરખું.
સાલિહીપિય. પું (સાલિહીપિય) શ્રીમહાવીર
સ્વામીના દશ આવકમાના દશમા આવકનું
નામ.
સાલુય નં (સાલુક) પાણીમા થતો કંઈ,
જનનકંઈ
સાલુર. પું () ચેટો, મેદડ
સાર. પું (સાર) આપ, અપકાર
સાવ પું (સાવ) નિશ કરવી, સુધ જવું તે
સાવજ્ઞ. નં } (સાવજ્ય) ઉત્તમ દ્રવ્ય,
માવજ્ઞ. નં } ધન-દોષ
સાવક } પું (સાવક) ધર્મશાસ્ત્રનું અવધ્ય
માવક. } કરનાર, આગાર ધર્મ પાળનાર
(૨) શાળા

સાવગધમ્મ પું (સાવગધમ્મ) બારવતરૂપ
નારકધર્મ
માવજ્ઞ. ત્રિં (માવજ) અવધ-પાપ મહિત;
દોષવાળું.
સાવજ્ઞમાસા. સ્ત્રીં (માવજમાસા) દિસાકારી
ભાષા.
સાવજ્ઞામોયમી સ્ત્રીં (માવજામોયમી)
પાપનું અનુભવન કરનારી જાણ.
સાધના પું (સાધ) સાધન મહોતો.
સાધતિજ્ઞ } નં (સાધતિ) ધન, મી.
સાધતેય. } દોષ.
સાધત્યા સ્ત્રીં (સાધત્યા) એ નામની
કુળાવા દેશની એક નગરી.
સાધય. પું (સાધ) આપક.
સાધય. પું (સાધ) દિસકપ્રાણી, જગલી
પનું.
સાધયિત્તાર. ત્રિં (સાધયિત્તાર) સહજાવનાર
સાધિગા સ્ત્રીં (સાધિકા) આચારધર્મ-
આવધર્મ પાળનાર સ્ત્રી, આનિદા.
સાધિટ્ટી. સ્ત્રીં (સાધિટ્ટી) આવધી પુરુષ
સાધિય. ત્રિં (સાધિય) સાધેલું, સોગન
આપેલું.
સાધિય ત્રિં (સાધિય) સહજાવેલું
સાધિયા. સ્ત્રીં (સાધિયા) જુઓ "સાધિયા"
શબ્દ
સાધિયાવુદ્ધ પું (સાધિયાવુદ્ધ) સુવસા
આનિદા પાસેથી બાધ પામેલ અમ્મડ
પરિચાલક
સામ્મ. પું (સામ) સાસનુ દર્દ.
સામ્મ નં (સામ) સીસું, ધાતુ વિશેષ.
સામ્મ. પું (સામ્મ) પારો, સમિતખર-
કંઠિન પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) વૃક્ષ
વિશેષ
સામ્મ નં (સામ) રત્નની એક જાત
સામ્મ નં (સામ) શસ્ત્ર, આગમ
(૨) આગ્રા, દુરૂમ (૩) જનસાસન,
જનદર્શન (૪) એક જાતનું માન્ય

સામણ પુ. નં. (સામ્યાદન) સામ્યાદન નામનુ
બીજુ ગુણુચ્ચાનં.

સાસન. પુ. નં. (સાવન) બુદ્ધો “સાસણ”
શબ્દ

સાસય ત્રિ. (સાવક) સાશ્વતુ, નિત્ય,
અચી.

સાસય પુ. (સાવય) પોતાનું જન્મ અધાન-
ઉત્પત્તિનુ અર્થ

સાસયરાદય. ત્રિ. (ગામનશરિક) પોતાને
સાધન-અમર માનનાર

સાસયસેવક ન. (ગામનમોચ) નિત્ય
સુખ, મોક્ષસુખ

સાસન પુ. (મર્ણવ) સગસન

સાસાણ. નં. (સાસાદન) સમકિતના અર્થ
રસના આસ્વાદ સંપતિ છાની ધિતિ,
પાત્ર સમકિતમાનુ પ્રથમ સાસાદન
સમકિત (૨) બીજા ગુણુચ્ચાનકનુ નામ

સાસાણસમ્મદિદ્ધિ. પુ. (સામ્યાદનમ્મદિદ્ધિ)
સમકિતના જગત આસ્વાદનગો બાળે
ગુણુચ્ચે વર્તેતો છા

સાસિયા. સ્ત્રી. (સામિયા) અપિનષ્ટ યોગિ

સામિચ ત્રિ. (સામચ) સાસનાજો, દમીપન

સાસુ સ્ત્રી. (સમુ) સાસુ

સાહજાણી સ્ત્રી. (સાજના) એ નામની
એક નગરી

સાહમ ત્રિ. (સાધ) સાધક, ઉપસાધક,
મંગરી આપનાર

સાહજ. પુ. નં. (મહામ્ય) સાધામ્ય મદ.

સાહણ નં. (મધન) સાધનુ, સાધન કંતુ
તે (૨) કહેકુ. (૩) કારુ. હેતુ, ઉપાય

સાહણ નં. (મન્ન) સધાત, એકેક થનુ.

સાહણમર્ણવ પુ. (મન્નમર્ણવ) સધાનરૂપે
મધ એકેક થવા રૂપી મધ

સાહણય. ત્રિ. (મન્નક) સાધન પુર પાડનાર

સાહણિય ત્રિ. (મન્ન) એકેક કરેતુ.

સાહ્ય } પુ. (મન્ન) પોતાનો દાથ.

સાહયિ }

સાહયિયા સ્ત્રી. (સાહયિની) પોતાના
દાથથી લાગતી પાપક્રિયા.

સાહમ નં. (સાધર્મ્ય) સમાનધર્મ, સમાનતા

સાહમિ ત્રિ. (સાધર્મિન્) સમાન ધર્મવાળુ,
સાધર્મી

સાહમિણી. સ્ત્રી. (સાધર્મિણી) સમાન ધર્મ
વાળી સ્ત્રી

સાહય ત્રિ. (મહત) જેનો મધ્યભાગ
સક્ષિત-સક્રિયાવેળે દોષ તેતુ, સકુચિત.

સાહય ત્રિ. (સાધ) નર્પસિદ્ધિ કરનાર.

સાહરણ. નં. (મહત) હરી જતુ, લઇ જતુ

સાહરિજમાણચરણ ત્રિ. (મહીયમાનચર)
પસારેલી વસ્તુ ફરી સક્રિયામાં આવે તે
લેની એના અભિપ્રયથી ગવેણા કર
નાર (મુનિ.)

સાહરિય. ત્રિ. (મહત) લઇ જવામાં આ-
વેતુ, હરણેતુ (૨) એકન કરેત. (૩)
વરોડવાના પાનમાં કાઇ ન દેના યોગ્ય
વસ્તુ પડી દોષ તેને અન્યન ફેડીને
આપનાથી સાધુને લાગતો એપણાનો
પાત્રમો દોષ.

સાહલુ નં. (મજ્જ) સફળપાત્રુ

સાહસ. નં. (સાહસ) રિચાગ કર્યા વિના
એકદમ કષ્ટ કર્ય કરેતુ તે

સાહસિક ત્રિ. (માહનિક) નગર રિચાતું
જોનાનાર, સાહસિક.

સાહસિક નં. (માહનિક) માદસપાત્ર

સાહસિય ત્રિ. (માહનિક) માદમિત્ર, નાદમ
જોનાનાર વગર રિચાતું કામ કરનાર

સાહમ્મિય નં. (મહત) સદત્ત્વ, દાનર

સાહસ્મી ગા. (મન્ન) એકેક દાનર

સાહા મ. (મદ) મદા; અમરંગ

સાહા સ્ત્રી. (મન્ન) સાખા ડાળી.

સાહામંગ પુ. (મન્નમદ) પૃથ્વ, નકુ
પાદુ (૨) ઝાડની ડાખાનો કહેડો

સાહામિગ પુ. (મન્નમદ) વાનર.

સાહારણ. નં (સાધારણ) સામાન્ય; સાધારણ; જેમાં ધણા જીવોનો દિસો હોય તેવું.
(૨) અન્યોન્ય મિશ્રિત થયેલું. (૩) જેને અનત જીવો વચ્ચે એક સાધારણ શરીર પ્રાપ્ત થયેલું છે તેવા જીવ; કન્દમૂળાદિ નિગોદ. (૪) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉત્પત્તિ જીવને અનતકાયમાં ઉપજવું પડે છે. (૫) ઉપકાર.

સાહારણસરીર. પું (સાધારણશરીર) નિગોદના જીવ; અનત જીવ વચ્ચે એક શરીર-વાળા જીવ.

સાહારણનુદુમ. ત્રિં (સાધારણસૂક્ષ્મ) સૂક્ષ્મ સાધારણ વનસ્પતિકાય.

સાહાવિષ. ત્રિં (સ્વાભાવિક) રવણાવસિદ્ધ; કુદરતી; અકૃત્રિમ.

સાહિત્ર. ત્રિં (સાત્ર) બીજાના દિસાવાળું.
સાહિકરણ. } ત્રિં (સાધિકરણ) કલેશ-
સાહિગરણ } વાળું. (૨) રાજા પુકત.

સાહિજ નં (સાહાય) સહાય; મદદ.

સાહિત. ત્રિં (સાપિત) સાધેલું. (૨) કહેલું.

સાહિત્ત નં (સાહિત્ય) સાંભસમૂહ.

સાહિય. ત્રિં (સાહિત) સારીરીતે પ્રાપ્ત કરેલ; ઉપલબ્ધ થયેલ.

સાહિય. ત્રિં (સાપિત) સાધેલું; સિદ્ધ કરેલું. (૨) કહેલું.

સાહિય. ત્રિં (સાધિક) વિશેષ; કષ્ટ વધારે.

સાહિયુતા. સ્ત્રીં (સાહાયકતા) સહાય કરવા-પણું.

સાહી સ્ત્રીં () અક્રમી; ડેરી. (૨) કંઠાની વાડ.

સાહીણ. ત્રિં (સ્વાધીન) સ્વાધીન; પોતાને તાબે થયેલ.

સાહુ. પું (સાહુ) સાધુ; મુનિ; શ્રમણ; સત્પુરુષ (૨) ત્રિં સાહુ; સુંદર; શ્રેષ્ઠ.

સાહુણી. સ્ત્રીં (સાધ્વી) સાધ્વી; આપા.

સાહુલી. સ્ત્રીં () કપડાં.

સિઝ. ત્રિં (સિઝ) મૃદપાશમાં બંધાયેલ; મૃદસ્થાશ્રમી. (૨) પું સિતવર્ણ નામે નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ-પત્તિ જીવનું શરીર રાંધ જેવું ધોળું થાય છે.

સિઝંડી. સ્ત્રીં (શુષ્કી) સુંક નામે સાધારણ વનસ્પતિ.

સિઝવગ. નં (શીતોદક) ટાકું પાણી.

સિંગ. નં (સિંગ) સિંગડું. (૨) ફળી; શીંગ. (૩) યુંગી; વાઘ વિશેષ.

સિંગમ્બોડ. પું (શંગનોડ) બળદરૂપે કંપેલ ઉપાશ્રયનો શિંગડાવાળો ભાગ.

સિંગબેટ. પું (ગંબે) આકું.

સિંગમલ. પું (ગમલ) વૃક્ષ વિશેષ.

સિંગાર પું (નાર) શય્યાગાર; કપડાંની યોગ્ય વ્યવસ્થા. (૨) સ્ત્રીને જોઈ ઉત્પન્ન થતો રતિપ્રકર્ય-વિષય; નવ રસમાંનો એક રસ.

સિંગિ ત્રિં (શંખિ) શિંગડાવાળું જનાવર.

સિંગિરીડી. સ્ત્રીં (શંગીરી) ચોઈન્દ્રિય જીવની એક જાત.

સિંગલી. સ્ત્રીં (સેંગલી) સિદ્ધસદ્વીપમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી.

સિંગાડમ. } નં (ગાદક) સિંધોડાનું
સિંગાડમ. } ફળ. (૨) જ્યાં સિંધોડાના ફળને આકારે તથા ખુણા પડતા હોય તેવા માર્ગ; નિકાલ રસ્તા. (૩) રાહ દેવનું એક નામ.

સિંગાણ. નં (સિંગાણ) નાકનો મેલ; સિટ.
સિંગણ. નં (સિંગ) સિયનું, જાંડનું; ભાષણવતું.

સિંદુવાર. સ્ત્રીં (સિંદુવાર) પુરી ગયેલ જીવની માળામાંથી ફેલ નીચે પડવા માટે તે.

સિંદુવાર. પું (સિંદુવાર) નગોડનું વૃક્ષ.

સિદ્ધ. નં (સિદ્ધ) સિદ્ધ
 સિદ્ધ નં (સૈન્ય) સિદ્ધાનુષ્ઠ, મીઠું.
 સિદ્ધ સ્ત્રીં (સિન્ધુ) પશ્ચિમ તરફ લગણ
 સમુદ્રમાં મળતી ભરત ક્ષેત્રની એક મ્હોની
 નદી. (૨) એક જગતની મદિરા (૩) પું
 આર્ય દેશમાંનો પીશમો દેશ (૪) સિન્ધુ
 દેશનું વસ્ત્ર
 સિન્ધુઆયત્તણકૂડ પું (સિન્ધુઆયત્તણકૂડ)
 ચૂલદિમનત પર્વતના પશ્ચિમની પશ્ચિમે
 પૂં જોગતની ઉપરે જ્યાં સિન્ધુ નદી
 આવતીને પામે છે તે દૃટ-સિખર
 સિન્ધુકુડ. પું (સિન્ધુકુડ) સિન્ધુ નદીનો
 દરેડો પડે છે તે કુડ
 સિન્ધુકુડ. પું (સિન્ધુકુડ) ચૂલદિમનત
 પર્વત ઉપરના ૧૧ દૃટમાં આઠમું દૃટ
 સિન્ધુદેરી સ્ત્રીં (સિન્ધુદેરી) સિન્ધુ નદીની
 અધિદાની દેરી
 સિન્ધુદીપ પું (સિન્ધુદીપ) સિન્ધુપ્રપાત
 કુડની વચ્ચેનો સિન્ધુ દેરીનો દરેડો
 સિન્ધુપ્રપાતકુડ. પું (સિન્ધુપ્રપાતકુડ) જોમાં
 ચૂલદિમનત પર્વતમાંથી નીકળતી સિન્ધુ
 નદીનો દરેડો પડે છે તે કુડ
 સિન્ધુસોનીર. પું (સિન્ધુસોનીર) એ નામના એ
 પામે પામેના દેશ કે જે દાનમાં સિધ
 કરેલાય છે.
 સિન્ધુની સ્ત્રીં (સિન્ધુની) સીંચ ૩૫,
 રોડો (૨) તનવારની ધાર જેમાં પાદ્ય-
 વાગુ શાસ્ત્રિ નામનું નરકનું એક
 જગતનું ગ્રાહ (૩) નં શાસ્ત્રિ તમ્બુ ૩૫
 સિમ. નં () દવડી જાતનો એક
 પ્રકારનો કુદરોળ, કોલ
 સિમ પું (સિમ) ૩૬, ૨૬૧મ.
 સિમધરણી સ્ત્રીં (સિમધરણી) ૨૬૧મને
 પાતળી ધરણી શરીરમાં રપ નમે છે તે
 સિમિય. પું (સિમિય) જુઓ " સિમ " ૨૬૮.

સિમ્યા સ્ત્રીં (સિમ્યા) રેળી, ૨૪૬થ
 સિમ્યા નં (સિમ્યા) શિક્ષક) શિક્ષ.
 સિમ્યા }
 સિમ્યા. પું (સિમ્યા) શિક્ષકનાર, ગુરુ.
 સિમ્યા. પું (સિમ્યા) નવદીક્ષિત મુનિ,
 શિષ્ય
 સિમ્યા સ્ત્રીં (સિમ્યા) ૨૫૨ વ્યજનના
 ૨૨૩પનું પ્રતિપાદન કરનાર શાસ્ત્ર, પાશ્ચિ-
 નીય શિક્ષા વગેરે (૨) શિક્ષા, કેળવણી,
 અભ્યાસ (૩) આવકના આરવત પૈકી
 નવમું, દસમું, અગીયારમું અને બારમું એ
 આરવત
 સિમ્યાવિય. નં (સિમ્યા) શિક્ષા
 આપેય.
 સિમ્યાવ્યય. નં (સિમ્યા) આવકના
 બાર વતો પૈકી નવમાંથી બારમાં સુ-
 ધીનાં આર વત
 સિમ્યા } ત્રિં (સિમ્યા) સીમેશ્વ;
 સિમ્યા } અભ્યાસ કરેલ.
 સિમ્યા ત્રિં (સિમ્યા) શિક્ષાધારી,
 એટલી રૂપનાર.
 સિમ્યા. પું (સિમ્યા) મપૂર, મોર
 સિમ્યા. પું (સિમ્યા) શિક્ષાગિરો.
 સિમ્યા. ત્રિં () શિક્ષક.
 સિમ્યા ત્રિં (સિમ્યા) સીમ, જમણી,
 ઉતાવળ
 સિમ્યા જં (સિમ્યા) ઉતાવળથી, જલદીથી.
 સિમ્યામણ નં (સિમ્યામણ) સીમ્યામણ
 નામનું વેગવાગુ વિમાન.
 સિમ્યા સ્ત્રીં (સિમ્યા) વખાણ, પ્રશંસા.
 સિમ્યા. સ્ત્રીં (સિમ્યા) દેવનાની પ્રતિ
 વિગેર
 સિમ્યામર. પું (સિમ્યામર) પ્રશંસામીના
 શિષ્ય
 સિમ્યા. પું (સિમ્યા) જગવાન મદાવીર
 આમીના પિતાનું નામ. (૨) પદેશ

તીર્થકરને પારણ કરાવનાર શ્રેયાસકુમાર

(૩) ૧૧ મા તીર્થકરનું નામ

સિજ્ઞા સ્ત્રી (શય્યા) પથારી, મેળ (૨)

વસતિ, મકાન, ઉતરવાની જગ્યા (૩)

સુત્ર, આડે પડખે પડતુ તે

સિજ્ઞાતરી સ્ત્રી (શય્યાતરી) સાધુ સા-

ધ્વીને જગ્યામા ઉતરવાની રજા આપ-

નાર સ્ત્રી

સિજ્ઞાપરિસ્થિતિ. પુ (શય્યાપરિસ્થિતિ) સાધુને

ઉતરવાની જગ્યા ન મળે તેની પરિપત્તિ

સિજ્ઞાયર પુ (શય્યાતર) સાધુને રહેવાની

જગ્યા આપનાર

સિજ્ઞાયરપિંડ. પુ (શય્યાતરપિંડ) સાધુ

સાધ્વીને ઉતરવાની જગ્યા આપનારના

ધરનો આધાર

સિજ્ઞાસધારણ પુ (શય્યાસધારણ) મેળ

સધારણ પથારી તથા તેના ઉપકરણ.

સિદ્ધિ ત્રિ (સિદ્ધિ) કહેલું, સચવેલું (૨)

શિક્ષા આપેના (૩) ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ

સિદ્ધિ પુ (શ્રેષ્ઠ) શ્રેષ્ઠ

સિદ્ધિજ ત્રિ (શિથિલ) શક્તિનીન મન્દ

વીર્યવાન બીધુ.

સિદ્ધિલિપિ ત્રિ (શિથિલ) શિથિલ, પ્રમાદી

સિદ્ધિલીપિ ત્રિ (શિથિલીપિ) શિથિલ વરેલું

સિદ્ધિયા ત્રિ (જાત) ન્દાવુ, આન કરતુ

સિદ્ધિય પુ (જાત) બાતિકર્મરૂપમય ધો-

વાથી શુદ્ધ થયેલ, અરિહત ભગવાન

સિદ્ધિયમ પુ (જાતક) શુદ્ધના સિધ્ધ,

બોધિસત્ત્વ (૨) પદ્મર્ભસયણ આલય

સિદ્ધિજ ત્રિ (શિથિલ) સ્ત્રી (૨) ના લાપસી

ગરે સ્ત્રીકાસનાની વસ્તુ

સિદ્ધિ પુ (શ્રેષ્ઠ) પૃથ્વીમાથી જાડ જે રસ

મેંમે તે રસ. (૨) લીમ, કાકળ વગેરે

(૩) આસક્તિ રસ, ગમ, પ્રેમ

સિદ્ધિ પુ (સ્નેહ) સ્નેહજન્ય

સિદ્ધિ પુ (સ્નેહ) સ્નેહજન્ય,

પુન કવચાદિ

સિદ્ધિજ પુ (સ્નેહજન્ય) આકાશમાથી હમેશા

પડતુ અદૃશ્ય પાણી, આદર અપમયની

એક જાત

સિદ્ધિ સ્ત્રી () જાળ

સિદ્ધિજ ત્રિ (સિદ્ધિ) સેકાલું, કળ

પિંગે

સિદ્ધિ ત્રિ (સિદ્ધિ) સરેલું, ધોળું.

સિદ્ધિ ત્રિ (સિદ્ધિ) સિદ્ધિ, ધોળું.

સિદ્ધિ પુ (સિદ્ધિ) સીધ, કણ

સિદ્ધિ પુ (સિદ્ધિ) સિદ્ધિ ભગવાન,

સુકાતમા (૨) તેવાર થયેલ, નિષ્પત્ત

(૩) સિદ્ધિ થયેલું, સિદ્ધિ એવું નામ (૪)

કરુણિતજન્યના પેતાક્રમ પરંત ઉપરના ૧૫

કૂટમાનુ પહેલું કૂટ

સિદ્ધિ પુ (સિદ્ધિ) આગમ, શાસ્ત્ર.

(૨) નિર્ણિત અર્થ, ચોક્કસ વાત

સિદ્ધિ પુ (સિદ્ધિ) પો પરંત ઉપ-

રના આઠ કૂટમાનુ પહેલું કૂટ-શિખર

(૨) નીચરત પરંતના નર કૂટમાનુ

પહેલું કૂટ-શિખર (૩) મોમનસ

વખારા પરંતના સાત કૂટમાનુ પહેલું

કૂટ-શિખર

સિદ્ધિગણિયા. સ્ત્રી (સિદ્ધિગણિયા) જેમા

સિદ્ધિ ભગવાનનું પ્રિવેચન હોય તે

પુરતક.

સિદ્ધિગણિયા. સ્ત્રી (સિદ્ધિગણિયા) મોક્ષગતિ

સિદ્ધિ પુ (સિદ્ધિ) સરસવ (૨) ૨૪

મા તીર્થકરના પિતાનું નામ (૩) જન્મ-

કોપના એરત સ્ત્રીમા આવતી ઉત્ત

પિંણીમા ચનાર દશમા તીર્થકર (૪)

સિદ્ધિ નામે એમ જામ (૫) એ નામે

શ્વમા દેવયોક્તુ એક વિમાન (૬) સિ-

દ્ધિ નામના આચાર્ય (૭) અંગત

સ્ત્રીમા લાતી ૧ વા તીર્થકર (૮)

સિદ્ધિ નામનું ઉદાન (૯) મોક્ષ

સિદ્ધત્યગ } ૫૦ (સિદ્ધાર્થક) સરસવતુ કૂન.
સિદ્ધત્યય } (૨) આલ-ણુ વિશેષ

સિદ્ધત્યયણ ન૦ (સિદ્ધાર્થય) ન્યા નપલદેન
રમામીએ દીક્ષા લીધી તે ઉદ્યાનનુ નામ
(૨) સરસવતુ વન.

સિદ્ધત્યા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધા) સીમ તીર્થગ્ની
પ્રન્યા પાનખીનુ નામ (૨) યોથા
તીર્થગ્ની માતા

સિદ્ધત્યિયા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધાર્થિકા) લાપસી,
એક જાતનુ મિથાન

સિદ્ધમગ્ગોરમ ૫૦ (સિદ્ધમગ્ગોરમ) ૫૫૫૫૫
આના ખીજા નિસનુ નામ.

સિદ્ધસેણ ૫૦ (સિદ્ધમ) અંગવત ક્ષેત્રમા
ભારી ૮ મા તીર્થગ

સિદ્ધમેણિયા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધમેણિ) દષ્ટિનાદ
અન્તર્ગત સિદ્ધમેણિપરિકર્મ

સિદ્ધસેણિયાપરિકર્મ ન૦ (સિદ્ધમેણિપરિ
કર્મ) દષ્ટિનાદના પરિકર્મનો પ્રથમ ભેદ

સિદ્ધા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધા) મદાનીરપ્રભુની
શાસનદેવીનુ નામ

સિદ્ધાયતણ ન૦ (સિદ્ધાયતન) શાશન
દેવાનય.

સિદ્ધાયતણકૂડ ૫૦ (સિદ્ધાયતણકૂડ) પનાદ્ય
પરંત ઉપરના નવ કૂડનાનુ એ (૨)
નિપથ પરંતના નવકૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-
શિખર (૩) ચૂવદિમાત પરંત ઉપરના
૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-શિખર (૪)
શિખરી પરંતના ૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ
(૫) ગધમાદન પરંતના ૭ કૂડમાનુ ૧ કૂડ
(૬) મદાદિમન પરંતના ૮ કૂડમાનુ
૧ કૂડ (૭) ચિત્રકૂટ પખાગ ૧૧૧
ઉપરના ૪ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૮)
નિપથ પખાગ પરંતના આ ૪ કૂડમાનુ
૧ કૂડ (૯) એકેશ વખાન પરંતના
૮ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૧૦) નનિન ૧
ખાન પરંતના ૮ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૧૧)

નિદ્યુત્યલ વખારા પરંત ઉપરના ૮ કૂડ
માનુ ૧ કૂડ (૧૨) માનવત પરંતના
૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-શિખર

સિદ્ધાયયણ ન૦ (સિદ્ધાયતન) શાશન દે
વણ-દેવાનય

સિદ્ધાલય ન૦ (સિદ્ધાલય) સિદ્ધશિનાનુ
એ. નામ

સિદ્ધાવત્ત ન૦ (સિદ્ધાવત્ત) સિદ્ધમેણિયા
પરંતર્મનો ૧૪ મો પ્રમાર

સિદ્ધિ સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિ) સિદ્ધશિના, લોકને
અગ્રભાગે રહેલ આકર્ષી પૃથ્વી (૨)
મુક્તિ મોક્ષ સકલકર્મકષયથી પ્રાપ્ત
થતી આત્માની સ્વરૂપ સ્થિતિ

સિદ્ધિગ્ધ સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિગતિ) સિદ્ધની ગતિ,
મોક્ષ ગતિ

સિદ્ધિગઢિયા. સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિગઢિકા) સિદ્ધિના
સ્વરૂપનુ જેમા નશ્વન છે એનુ એક
પ્રકરણ

સિદ્ધિપદ ૫૦ (સિદ્ધિપદ) મોક્ષનો માર્ગ
સિદ્ધિમ્મ ૫૦ (સિદ્ધિમર્ગ)

સિદ્ધિસાગર સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિસાગર) સિદ્ધિરૂપ
સદ્ગતિ

સિધુ. ન૦ (સિધુ) મરિચ વિશેષ

સિર ત્રિ૦ (સીર્ણ) લુપ્ત થયેલુ

સ્ત્રિ ન૦ (સ્ત્રિ) મેના, લક્ષ્મી

સિપ્પ. ન૦ (સિપ્પ) કળા, દુષ્ટ, મરીમરી.

સિપ્પ ૫૦ () મોતીની ડીપ

સિપ્પકર્મ ન૦ (સિપ્પકર્મ) સિ પર્મ, મરીમરી

સિપ્પય ૫૦ (સિપ્પય) એ નામનુ મધ

સિપ્પાગ્ગો ત્રિ૦ (સિપ્પાગ્ગો) કળા-
મરીમરીથી જનન નિર્મલ જનાર

સિપ્પાયરિક્ષ ૫૦ (સિપ્પાયરિક્ષ) સિ પ-
મરીમરી શિખરનાર

મિપ્પિ ત્રિ૦ (મિપ્પિ) મરીમરી મિત્રમા
૧૧૨

સિપ્પિ. પુ૦ () છીપ, બેઘદ્રિય
વાળા છપની એક જાત (૨) ભાજન-
પાત્ર વિશેષ

સિપ્પિય પુ૦ (સિપ્પિક) કારીગર (૨)
તૃણ વિશેષ.

સિપ્પિસંપુડ. પુ૦ (સિપ્પિસમુદ્ર) છીપનું બેઠું

સિવિયા. સ્ત્રી૦ (સિવિકા) માણસ બેસી
થકે તેવડી ઢાકણાગી પાલખી (૨)
શિખિક દેવની સજ્જાનીનું નામ

સિમ્હ ન૦ (સિમ્હ) કાઠનો એક પ્રકાર,
એક જાતનો રાગ

સિય ત્રિ૦ (સિત) સી, પુત્ર, વગેરેથી
જકડાયેલ-મધાએન (૨) સફેદ ધોળુ

સિય ત્રિ૦ (ધિન) આશ્રિત, સમદ

સિય. ત્રિ૦ (સ્વિત) સારી રીતે પ્રાપ્ત
થયેલું

સિય. ઇ૦ (સ્વાત) કદાચિત, કાઠ પથ્થુ
એક અપેક્ષાએ

સિયગાંડુકી સ્ત્રી૦ (સિયાલુકી) એ નામની
એક સાધારણ વનસ્પતિ

સિયા. ઇ૦ (સ્વાત) કદાચિત, કાઠપથ્થુ
એક અપેક્ષાએ

સિયાલ. પુ૦ (સ્વાલ) સિયાગિઓ

સિયાલખલહતા. સ્ત્રી૦ (સિયાલહતા) જેમા
શીયાળની માફક ગરીબ થઈ દીનતાથી
ભોજન મેળવવામા આવે તેની અવસ્થા

સિર. ન૦ (ગિર) મસ્તક, માથું (૨)
પુણે

સિરમ્બ પુ૦ (સિરેમ) વાગ, માથાના કેસ

સિરવલિય. સ્ત્રી૦ (સિરેવલિ) માથામા
કેડાનું તેમજ રાખનાનું પાત્ર વિશેષ.

સિરસાયત્ત પુ૦ (સિરસાત્ત) મસ્તક
આસતેન દેડું તે

સિરા સ્ત્રી૦ (સિરા) નસ

સિરિ સ્ત્રી૦ (ધી) લક્ષ્મી, સપનિ (૨)
ગોખા (૩) છૂટા ચક્રવર્તીની માતા. (૪)

ચૂલહિમવત પર્વતના પદ્મદંડની અધિગતી
દેવી

સિરિડચ્છ. પુ૦ (શ્રીપુત્ર) જન્મદૂષ્ટીપના
ભરતમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
પાત્રમા ચક્રવર્તી

સિરિંકત પુ૦ (શ્રીકાન્ત) એ નામે છૂટા
દેવલોકનું એક વિમાન.

સિરિંકતા સ્ત્રી૦ (શ્રીકાન્તા) માતૃ અવસર્પિ
ણીના છૂટા કુવકરની સ્ત્રી (૨) જન્મ
વૃક્ષના વાવડા ખુણાના વનખડની એક
વાવડીનું નામ

સિરિકલ્લગ પુ૦ (ચીકલ્લક) એક ખરી-
વાળું પશુ

સિરિકૂડ પુ૦ (શ્રીકૂ) ચૂલહિમવત પર્વત
ઉપરના ૧૧ દેવતાનું છૂટું દેવ

સિરિગુત્ત પુ૦ (શ્રીગુત્ત) આર્યમુદસ્તિના
શિષ્ય, શ્રીગુત્ત નામના આચાર્ય.

સિરિધર ન૦ (શ્રીધર) ખજાનો, ભગાર

સિરિધરિય. ત્રિ૦ (શ્રીધરિક) ભગારી

સિરિચંદ. પુ૦ (શ્રીચંદ) જન્મદૂષ્ટીપના
એરવત ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર છૂટા તીર્થિકર (૨) એ નામના
એક મુનિ.

સિરિચંદ્રા સ્ત્રી૦ (શ્રીચંદ્રા) જન્મદૂષ્ટીપના
વાવડા ખુણાના વનખડની એક વાવડીનું
નામ

સિરિટ્ટુ. પુ૦ (ત્રિયાચ્છ) આર્યમદાગિરિના
શિષ્યનું નામ

સિરિચિલ્લયા સ્ત્રી૦ (શ્રીચિલ્લયા) એક
વાવડીનું નામ

સિરિદામ પુ૦ (શ્રીદામ) એ નામે અગ્ની
ચારમા દેવલોકનું એક વિમાન (૨)
એક રાગનું નામ (૩) એક જાતનું
ફૂલ

સિરિધટ. પુ૦ (શ્રીધર) શ્રીધર નામે
પાર્શ્વનાથ ભજવાનાના એક ગણપત.

સિરિનિલિયા સી૦ (શ્રીનિલિયા) જુઓ
' સિરિચિનિલા શબ્દ

નિરિમૂઢ પુ૦ (શ્રીમૂલિ) જુઓ
ભરતક્ષેત્રમા આત્મી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
છા યકર્તા

સિરિમદ્વિષ્ણુ પુ૦ (શ્રીમદ્વિષ્ણુ) એ નામે
છા દેવોડેનું એક વિમાન

નિરિમદ્વિષ્ણુ } સી૦ (શ્રીમદ્વિષ્ણુ) જુઓ
સિરિમદ્વિષ્ણુ } નાથ ન જુઓના વનખડની
એ વાનડીનું નામ

સિરિયગુમ્મ પુ૦ (શ્રીયગુમ્મ) ફળ અને
ફૂલથી ભરપૂર એક જાતનો યુગ્મ-યુગ્મો

નિરિયા સી૦ (યાયા) ૧૭ મા તીર્થંત્રની
માનાનું નામ

સિરિલી સી૦ (શ્રીલી) એક જાતનો ષ્ટ

સિરિવદ્ધ પુ૦ (શ્રીવદ્ધ) ચોથામાહે ૬
દેવોડેના ધનુ મુસાફરીવિમાન (૨)
તે વિમાનનો યજ્ઞસ્થાપક દેવતા (૩)
નવ જુઓનાથી શ્રીનિલિયા નામનો સા
થાનો શુભચિહ્ન (૪) એ નામે અગ્ની
યાદમા દેવોડેનું એક વિમાન

સિરિવદ્ધ સી૦ (શ્રીવદ્ધ) પ્રવાસ પ્રબુની
દેવીનું નામ

સિરિસમૂલા } સી૦ (શ્રીસમૂલા) પખવા

સિરિસમૂલા } ડીમાની છપી રાત્રીનું નામ

સિરિવામ પુ૦ (શ્રીવામ) જુઓ
ભગ્નમા આત્મી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
સાતમા યકર્તા

સિરિસામનસ પુ૦ (શ્રીસામનસ) એ નામનું
જા દેવોડેનું એક વિમાન

નિરિહર પુ૦ (શ્રીહર) પાર્શ્વનાથ પ્રબુના
એક મયુધરનું નામ (૨) ભરતક્ષેત્રના
ગણ મોડીથીના ૭ મા તીર્થંત્ર

સિરી સી૦ (શ્રી) પોનામપુરના વિદ્ય
ગમ્મની રાણી (૨) ઉત્તર દિશા ૧૧ રૂપ
પરન પર વસનારી આદિ દિશા કુમારી

માની સાતમી કુમારિમ (૩) ચૂનદિમ
વનના પદ્મદંતી અધિષ્ઠાત્રી દેવી (૪)
તેજ મતિ

સિરીવળ ન૦ (શ્રીવળ) ભાદરવ નગરીની
બહારનું એક ઉદ્યાન

સિરીચણી સી૦ (શ્રીચણી) કાપડના
વૃક્ષની એ જાત

સિરીસ પુ૦ (શ્રીરીસ) સરસાનું જાડ અને
તેનું ફૂલ (૨) અમ્મિકુમાર દેવતાનું
ચૈત્યવૃક્ષ (૩) માતમા તીર્થંત્રનું ચૈત્યવૃક્ષ

સિરીસિવ પુ૦ (શ્રીસિવ) સરી સરી પેન્હાર
આનંદ સર્પોદિ

સિરોધરા સી૦ (શ્રીરોધરા) શ્રીના ગર્દન

સિરોચ પુ૦ (શ્રીરોચ) આથાના કેશ

સિલા સી૦ (શિલા) શિના મ્હોટો પત્થર
ઉપર (૨) રાગપદ્મ રાગ તરફથી
મગેન મ્હોટો શિનાનેષ એક જાતનું ફૂલ

સિલામા સી૦ (શિલામા) રાનામ રાગી
માડી

સિલામાહર્યમ પુ૦ (શિલામાહર્યમ) રાગી રાગી
સાનરણી

સિલાપદ્મ પુ૦ (શિલાપદ્મ) પાટને આમરે
મ્હોટો પત્થર

સિલાવદ્ધ પુ૦ (શિલાવદ્ધ) મુકોગાગ વજ્ર
વિશે (૨) માત્ર જેવો પથર

સિલાદ પુ૦ (શિલાદ) મહા મોળ
ધા પની એક જાત

સિલિંચ પુ૦ (શિલિંચ) જૂમિદ્વારા વન
સ્થિતિ વિશે

સિલિટ્ટ વિ૦ (શિલિટ્ટ) મગેનું એક થોડું

સિલિયા સી૦ (શિલિયા) રાગી

સિનિવય ન૦ } (શિવ) રમ ઉત્તરનાથી

સિનીચય ન૦ } પગ રમેને જાત થઇ

જાવ તે રોગ આગ રોગમાનો એક રોગ

સિલુચય પુ૦ (શિલુચય) શિનાઓના
અમુકરૂપ એક પરંત

सिलेस पु० (लेष) श्लेष, लेष
 सिलेस पु० (श्लेषन्) श्लेषमनु दृष्टं
 सिलोक } पु० (लोक) श्लोक, पद्य,
 सिलोग } छन्द विशेष (२) प्रशंसा
 सिलोय. } सम्पाद्य क्रीर्तमान (३)
 अनुष्टुप् आदि श्लोक पद्यावधानी इति
 सिच. त्रि० (शिव) श्चराष्ट्रगणक, उपद्रव निनातु,
 शान्तिभय (२) शात (३) न० श्चराष्ट्र
 भुक्ति, मोक्ष (४) मोक्षना हेतुश्च तप
 (५) पु० महादेव, शस्त्र (६) अन्तर
 प्रिय (७) शिवनामे हस्तनागपुरमे
 राज (८) पोष भद्रिनातु लोकान्तर
 नाम (९) पायभा वासुदेव तथा अण-
 देवना पिता (१०) पुष्पिका चतुर् ८ भु
 अध्ययन
 सिचम पु० (सिचक) वेनधर देवताना
 भीम राजानु नाम
 सिचकर. पु० (सिचक) भरतक्षेत्रना गध
 योवीशीना २२ भा तीर्थकर
 सिचगद पु० (सिचगति) भरतक्षेत्रना गध
 योवीशीना १४ भा तीर्थकर
 सिचपुर न० (सिचपुर) मोक्षनगर, मोक्ष
 स्थान
 सिचमह. पु० (सिचमह) शिव राजानो
 शिवभद्र नामे उभा
 सिचमूर्ति पु० (सिचमूर्ति) ऐक शक्ति
 नाम
 सिचराय पु० (सिचराय) शिव नामतो
 राज
 मिचमेण पु० (सिचमेण) नृपदीपना
 अन्तर क्षेत्रमा आयु अवसर्पिणीमा
 योय दशभा तीर्थकर
 मित्रा स्त्री० (सित्रा) २२ भा तीर्थकरनी
 मातानु नाम. (२) १५ भा तीर्थकरनी
 मुख्य स्त्री (३) शक्तिरनी अग्रभद्रि-
 नीनु नाम. (४) सिचराय

सिगादेनी. स्त्री० (सिगादेनी) नेमनाथनी
 मातानु नाम
 सिवासि. पु० (सिवासिन्) भरतक्षेत्रना
 गध योवीशीना १२ भा तीर्थकर
 सिविण. पु० (रवण) २५
 सिसिर. पु० (सिशिर) शिशिर ऋतु,
 शिवाणो. (२) मान भासतु योकातर
 नाम
 सिस्नुनाम. पु० (सिस्नुनाम) अयसीये
 सिस्नुपाल पु० (सिस्नुपाल) वसुदेवनी
 अहेन माद्रीना पुन.
 सिस्स. पु० (सिस्स) येयो, शिष्य,
 अनुयायी
 सिस्सणी स्त्री० (सिस्सा) शिष्या, येथी
 सिस्सपसिस्स पु० (सिस्सप्रसिस्स) शिष्य,
 तेना शिष्य, तेना शिष्य ऐम शिष्य
 परपर
 सिस्सिरिलि. पु० (सिस्सिरिलिन्) छन्द विशेष
 सिह पु० (सिह) लुण्ण तिर्थेय पथे
 द्विपनी ऐक नत
 सिहंडि पु० (सिहण्डिन्) शिवा-योटीवी
 धरना, योटीनालो
 सिहर पु० (सिहर) शिपर, टोय,
 पर्वतनी दुः
 सिहरी पु० (सिहरीन्) शिपरवालो पर्वत
 (२) अन्तरपथ अने अन्तर क्षेत्रनी
 भीमा पाधनार पर्वत
 सिहरिकुड. पु० (सिहरिकुट) शिपरी पर्वत
 उपरनु ऐक इट-शिपर
 सिहरिणी. स्त्री० (सिहरिणी) शिष्य
 ऐक्य पदार्थ.
 सिहलि स्त्री० (सिह) शिवा योटीनी
 (२) १० योवीशीना, भरतक्षेत्र शिवा
 सम्पनार
 सिहा. मा० (सिहा) सग, टोय शिवा
 (२) अक्षि नामा (३) माया नी योटीनी

સિંહાધારમ્. ત્રિં (સિંહાધારક) માથે
શિખા-ચોટથી રાખનાર
સિંહિ પું (સિંહિન) એ (૨) ત્રિં શિખા-
વાળુ પ્રાણી (૩) પું અગ્નિ શિખા
સિંહિણ. પું () સ્તન. યાદાલે
સીમ્સોઘ્રા સ્ત્રીં (સીત્સોત્તમ) પશ્ચિમ
મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની ચોથી
નિજ્યની પશ્ચિમ અરહ ઉપરની એક
નદી
સીઘ્રા સ્ત્રીં (સીત) મહાવિદેહ ક્ષેત્રની
પૂર્વ તરફ લગણ સમુદ્રમા ભગતી રીતા
નામની એક મોટી નદી (૨) સિંહ-
શિનાની પૃથ્વી (૩) પશ્ચિમ દિશાના કચક
પરંત પગ વસનારી આઠ દિશાકુમારી-
માની ડેઘી
સીઘ્રાકૂડ પું (સીત્કુટ) માનવત પરં-
તના નવ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ (૨)
નીચવત પરંતના નવકૂટમાનુ ચોથુ કૂટ
સીઘ્રામુહ્યન. નં (સીત્મુહ્યન) કચક
નિજ્ય અને પુષ્કનામતી નિજ્યની પૂર્વ
સરહદથી લગણ સમુદ્ર સુધીનુ વન
સીઘ્રાલ સ્ત્રીં (સ્તવર્વાલ) સુગ્રાલીસ,
૪૭
સીંઘ સ્ત્રીં () નીસરણી, સીંડી
સીંઘમ્. ત્રિં (સીંઘમ્) નીનગ થયેન,
કોપાદ રહિત અનેન.
સીંઘડી સ્ત્રીં (સુખી) સુખ, વનગપનિ
નિશે.
સીંઘરહ પું (સીંઘરહ) કંઠ વિશેષ (૨)
ત્રિં ઉતુ તથા હકુ
સીંઘસિણ નં (સીંઘસિણ) રીત અને
ઉપન (૨) સુખ અને કુખ
સીંઘસિણા. સ્ત્રીં (સીંઘસિણ) નીન નથા
ઉપન ગોનિ.
સીંઘોદગ નં (સીંઘોદગ) હકુ પાણી
સચિન પાણી

સીંઘોદગપાતકુટ પું (સીંઘોદગપાતકુટ)
નીનવત પરંત ઉપરથી સીંઘોદ નદીનો
ઢરેડો જેમા પડે છે તે કુડ
સીંઘોદા સ્ત્રીં (સીંઘોદ) મહાવિદેહની
એક મોટી નદીનુ નામ
સીંઘોદાકૂડ પું (સીંઘોદાકૂટ) નિપથ
પરંતના નવ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ
સીંઘોયા. સ્ત્રીં (સીંઘોદ) નિપથ પરંત
ઉપરથી સીંઘોદ કુડમા પડી પશ્ચિમ
મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા વહેતી એક મોટી નદી
સીંઘોસાગિજ્ઞ નં (સીંઘોસાગિજ્ઞ) સીંઘોસાગિજ્ઞ
નામનુ આચાર્ય સૂત્રનુ ત્રીજુ અધ્યયન
સીંઘ નં (સીંઘ) 'ડી ૧૮ (૨) ત્રિં
હકુ, દાકુ
સીંઘપરિમહ પું (સીંઘપરિમહ) દાક સહન
કગી, હકીનો પરિપદ, ખાવીશ પરિ
પદમાનો એક
સીંઘપાસ પું (સીંઘપાસ) હકો ૨૫૨, હકી
સીંઘલ પું (સીંઘલ) દશમા તીર્થકરનુ નામ
(૨) ત્રિં હકુ
સીંઘા સ્ત્રીં (સીંઘા) નીલવત પરંતના
કેશરીદ્રના દક્ષિણ તોરણથી નીમળા
પૂર્વ મહાવિદેહના મધ્યમા વહેતી મહા
નદી (૨) ખેતગમા લગણી પાડેતી રેખા-
લીંગ
સીંઘોઘ્રા સ્ત્રીં (સીંઘોઘ્રા) લુઓ " સી
ઓયા " સમ્.
સીંઘોદાકૂડ. પું (સીંઘોદાકૂટ) ત્રિષુભ્રમ
ખાગ પરંત ઉપરના નવ કૂટમા
સાતમુ કૂટ
સીંઘ નં (સીંઘ) સાધુની સમાધાગીમા
પ્રમાદ કરવો તે
સીંધુ સ્ત્રીં } (સીંધુ) એ નાનની
સીંધુ સ્ત્રીં } મરિન
સીંમર નં (સીંમર) અદા-સમ, પસમ,
તાનમ, સપસમ, ઉપાસમ અને

સચારસમથી સાતવર યસમર નીકળે
તેની રીતે ગાતુ તે

સોમંકર પુ. (સોમકર) ગ્રન્થદ્રીપના
ઐરનત ક્ષેત્રમા થનાર બીજા કુળકર
(૨) ત્રીજા કુળકરનું નામ

સોમકર ત્રિ. (સોમાકર) સીમા-મર્યાદાનો
ધરનાર

સોમતત્ત્વ. પુ. (સોમતક) મીમતક નામનો
એક નરકાનાસો

સોમંતાવળયણ ન. (સોમલોપવળ) ગર્ભા-
ધાર્યાકયા, સીમલસરકાર

સોમંધર પુ. (સોમધર) ગ્રન્થદ્રીપના
ઐરનત ક્ષેત્રમા આગામી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર ત્રીજા કુળકર (૨) ચોથા કુલ-
ગરનું નામ (૩) ત્રિ. કરેલ મર્યાદાને
ધરનાર-નિહાનનાર

સીમા સ્ત્રી. (સીમા) હદ, મર્યાદા, અનધિ

સીમાગાર પુ. (સીમાગર) એક પ્રકારનો
ગુળચર પ્રાણી મગરમંઝ

સીમારત્નિય ત્રિ. (સીમારત્નક) મર્યાદા
પાળનાર, હદનું રક્ષણ કરનાર

સીય. ત્રિ. (સીત) હડુ, શીતળ, ટાડુ (૨)
પુ. શીતરૂપશ્વ, હડક (૩) હડી, ટાડ
(૪) શીતરૂપશ્વનામ, નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ

સીયર પુ. (સીકર) પાણીનું મિદુ, છાટા

સીયલ ત્રિ. (સીતલ) શીતળ, હડુ (૨)
વર્તમાન ચોવીરીના દશમા તીર્થકરનું
નામ (૩) શ્રીપુર નગરનો શીતળ
નામનો રાજા

સીયલિયા. સ્ત્રી. (સીતલિસા) શીતળ લેશ્યા

સીયલુન્નલ ત્રિ. (સીતલ્લ) હડુ નથા
ઉરપુ

સીયસદ. ત્રિ. (સીન્સદ) ટાડ સદન
કનાર.

સીયસીયર પુ. (સીતસિત્કાર) સીતધર
શબ્દ, હાથી વગેરેનો લયગ્નક અરાજ

સીયા સ્ત્રી. (સિલિકા) પાવખી.

સીયા સ્ત્રી. (સીતા) હડી (૨) શીતળ
લેશ્યા

સીયા સ્ત્રી. (સીતા) સીતા-રામચંદ્રજીની
ઓ (૨) ચોથા વાસુદેવની માતાનું નામ
(૩) શીતથોતિ.

સીયામહાચંદ્ર. સ્ત્રી. (સીતામહાનદી) પૂર્વ
મહાનિદેહમાની શીતા નામે મહાનદી

સીયાચલ પુ. (સીતાતપ) ટાડ અને તડકો

સીયાલ પુ. (શ્યાલ) શિયાળ

સીયાલા સ્ત્રી. (સમવર્તારિશત્) સહતાનીસ

સીયાલીસા સ્ત્રી. (સમવર્તારિશત્) બુઓ

“ ગીયાલા ” શબ્દ

સીલ. ન. (સીત) શીય, સદચા, સ
માધિ (૨) રસભાસ, પ્રકૃતિ. (૩) બ્રહ્મ
અર્થ. (૪) ચારિત્ર

સીલઈ પુ. (સીલચિત્ર) એ નામના એક
ક્ષત્રિયપરિવાજક-રાજર્ષિ

સીલંગ. ન. (સીલાંગ) શીય-શીયલનું અગ
કારણ, ચારિત્રનો અસ

સીલચર્ય. ન. (સીલચર) આનકના પાત્ર
અણુનત

સીવળ. ન. (સીવળ) સીવળ, વપડા
સીવવા તે

સીવલ્લ. પુ. (સીવલ્લ) એક વનતની વનરૂપતિ,
શીવવાનું ગ્રાહ

સીવિય ત્રિ. (સીલિત) સીવેલુ, સાધેલુ.

સોસ પુ. (સિય) સિય એનો

સોસ ન. (સીયે) મુખ્ય અગ, મસ્તક, માથું

સોસ પુ. (સીયક) સીસુ

સોસગ ન. (સીયક) સીસુ, સચિતપર
પૃથ્વીનો એક પ્રધર

સોસઘડી સ્ત્રી. (સીયેવળે) માથાની
ખાપરી

મીસત્રિગણ્ય નં (ગ્રીર્ણચ્છિન્નક) જેટું
મન્ત્ર હેઠાએય છે તે, માથુ હેઠાની
સગ્ન-શિક્ષા.

મીસત્રિગણ્ય નં (ગ્રીર્ણચ્છિન્નક) મન્ત્રનું
દાળ, પાડી યેપી.

મીસપહેલિગ્રંથ નં (ગ્રીર્ણપહેલિકા) ૮૪
લાખ ચૂનિકા પ્રમાણનો દાગવિભાગ

મીસપહેલિકા સીં (ગ્રીર્ણપહેલિકા) ૮૪
લાખ ચૂનિકા પ્રમાણનો દાગ
વિભાગ.

મીસય. પું (મીસ) મીસ

મીસવા. સીં (મીસ) મીસમનુ વૃક્ષ

મીમારેદ. નં (મીમારેદ) પાધડી,
દેડે

મીમિળી સીં (મીમિળ) ચિખા, ચેની

મીમોકંપિય. નં (મીમોકંપિય) માથુ
ધુધાવના કાઉમબ કં તે, કાઉસબનો
પરમે દોષ

મીહ પું (મીહ) સિં, સાવજ કેસરી
(૨) એ નામે સાતમા દેવોકનું એક
પિમાન (૩) અહનરૌવનાઇ ચૂનના
ખીજ વર્ગના વચ્ચે અધ્યયનનું નામ
(૪) શ્રેણી ગગની ધાગ્વી ગળીનો
પુત્ર (૫) દીપક્રમાગ અતના દેવતાનું
નામ (૬) ચોરીગમા તીર્થકરનું નામ.
(૭) એ નામના એક મદાવીગ આમીના
શિખ

મીહં ધં (મીહં) મીંચ બની (૨)
સીં નીતગતિ

મીહંત પું (મીહંત) એ નામે આનમા
દેવોકનું એ પિમાન

મીહંચણ પું (મીહંચ) અગ્નિ આનર
દીપ. (૨) ને અન-દીપમા નેનાર
નનુપ

મીહંત્રી. સીં (મીહંત્રી) દેસ વિગેર
મંત્રિ. દે. કામૂળની એક જાત

મીહંકેસર. પું (મીહંકેસર) સિદની કેસ-
વાળી-ગટા-યાળ (૨) સિદની કેસવાળી
જેના બુદીના મનાવેય લાડવા, સિદ
કેસરીઆ લાડવા

મીહંચ્છિન્ન. સીં (મીહંચ્છિન્ન) સિદની
પેરે રોષ દેખાડી જેમા આકારાદિ મેળ-
નામા આવે તે પ્રત્યયા

મીહંચ્છિન્ન. પું (મીહંચ્છિન્ન) દિશાદુભારના લોક-
પાળનું નામ. (૨) અમિતગતિ તથા
અમિતરાદન ધંદના લોકપાળનું
નામ

મીહંચિરિ પું (મીહંચિરિ) ૨૦ મા તીર્થ-
કરના ત્રીજા પૂર્વસનનું નામ. (૨) એ
નામનો એક સાધુ (૩) એ નામનો એક
સગ્ન

મીહંચુદા. સીં (મીહંચુદા) સિદચુદા નામે
ચોરપરી

મીહંચાય. પું (મીહંચાય) સિદનાદ, સિંદના
જેવો અવાજ-ગાના.

મીહંતર પું (મીહંતર) ન્દાનો સાધુ

મીહંનાય પું (મીહંનાય) જુઓ “મીહંનાય”
સંદ

મીહંનિઝીલિય. નં (મીહંનિઝીલિય) સિદની
કોમની પેરે અડતા ઉતરના ઉપરામોની
પગિપાડીનું એક પ્રમાણ તપ

મીહંનિમોહી સીં (મીહંનિમોહી) સિદની
એક (૨) ઉતરપાદા નક્ષત્રનો આકાર

મીહંપુચ્છિન્ન નં (મીહંપુચ્છિન્ન) મિદના પુચ્છ-
ચની પેરે આમડી ઉમેડી તે, એક
પ્રાગ્ની શિક્ષા

મીહંપુચ્છિન્ન વિં (મીહંપુચ્છિન્ન) ગરદનના
પાડા લાગની આમડી ઉતરડી સિદની
પુડીને આમડે માધી લટાવેન

મીહંપુચ્છિન્ન. વિં (મીહંપુચ્છિન્ન) મિદની
પુડીએ જેના અમ આખા છે તે.

મીહંપુર. નં (મીહંપુર) મિદપુર નમર.

સોહપુત્ર. સ્ત્રી. (સિંહપુત્ર) પતિમ મન્ત્રિ
દેવના દક્ષિણ ખાડાની બીજી નિજયની
મુખ્ય રાજધાની

સોહમુહ. પુ. (સિંહમુહ) નવ સમુદ્રમા
એ જોગનપર આવેનો સિંહમુખ
નામનો એક અતરદ્વીપ (૨) નિ. તે
અતરદ્વીપમા રહેનાર મનુષ્ય

સોહરુહ પુ. (સિંહરુહ) ૧૫ મા તીર્થેન્નુ
નીળ પૂર્ણનનુ નામ

સોહલ પુ. (સિંહલ) સિંહલ નામનો
એક દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશની રેવત

સોહલલિતવિક્રંત પુ. (સિંહલલિતવિક્રંત)
મિહમમાન મુદર ગતિશુ નાટક, ૩૨
નાટકમાનુ એક

સોહલિપાસગ ન. (સિંહલિપાસગ) વેણી-
ચોટલો આધવાની ઉનની કાકસી
(દોરો)

સોહલી. સ્ત્રી. (સિંહલી) સિંહદ્વીપ-
નામા જન્મેલી ઘસી

સોહધિય પુ. (સિંહધિય) એ નામે સ્થાનમા
દેવલોન્નુ એક વિમાન

સોહવિક્રમગદ પુ. (સિંહવિક્રમગદ) જુઓ
' સીડગદ ' શબ્દનો ૧ લો ૨ જો અર્થ

સોહસેણ પુ. (સિંહસેણ) અણ્ણતરોનનાઇ
સુનના બીજા વર્ષના ૧૧ મા અધ્યયનનુ
નામ (૨) શ્રેણિ રાજાની ધારણી
રાણીનો પુત્ર (૩) શ્રી અજિતનાથના
પ્રથમ મહાધર (૪) જોડમા તીર્થકરના
પિતા (૫) ઐરતત ક્ષેત્રના વર્તમાન ૧૩
મા તીર્થકરનુ નામ

સોહસાયા સ્ત્રી. (સિંહસોત્તર) એ નામની
મહાવિદેહની બાર અતર નદીઓમાની
એક

સોહાગદ સ્ત્રી. (સોહાગતિ) ઉતાવળી ચાન

સોહાસણ ન. (સિંહાસણ) સિંહાસન
સિંહના ચિહ્ન કે ચિન્નાગ્ર આસન-એકક

સોહ પુ. (મોહ) મદિગ-દાર
સુશ્રમ્ભાય ત્રિ. (સ્વામ્યાત) સારી રીતે
વેરુ

સુશ્રમ ત્રિ. (સુશ્ર) મુદર શરીરનાગુ.
સુશ્રદેવ પુ. (શ્રવદેવ) શ્રવદેવ ગણધર.
સુશ્રલકિમ્બ ત્રિ. (સ્વલકૃત) સારી રીતે
શયમારેન

સુશ્રહિજિમ્બ ત્રિ. (સ્વયીત) પ્રિધિપૂર્વક
ચુર પાસે અધ્યાયન કરેનું.

સુશ્રાહસ્ત્ર ત્રિ. (સ્વાયેય) મુખેથી કહી
રખાય તેનું.

સુદ સ્ત્રી. (શ્રુતિ) શ્રવણ વરુ, સદ્ગોષ્ઠ
સાલગવે. (૨) શુનિ, વેદ (૩) ૧૬ મા
તીર્થકરની મુખ્ય સાધી. (૪) કાન

સુદ સ્ત્રી. (સ્મૃતિ) યાદદસ્ત, સ્મરણ-
શક્તિ

સુદ ત્રિ. (શ્રુતિ) પરિન, શુદ્ધ (૨) સ્ત્રી
પરિનતા (૩) સત્ય, સયમ

સુદયા સ્ત્રી. (શ્રુતિ) પરિનતા.

સુદર ઘ. (સુચિત્) લાગે વખત

સુદરગુ પુ. (શ્રુતિગુ) જેમા લખાઇ
જ મપાય, પહેલાઇ અને જાણી નહી
તેની રીતે રાજનો માપ મરેલો તે,
રાજના માનનો એક પ્રકાર

સુદર ત્રિ. (શ્રુતિ) આનતી કાનુ

સુદર ત્રિ. (સુદર) રહેનાઇથી કાઢી
સમય તેનું

સુવ. ઘ. (શ્રુત) આનતી કાલે આવતે
દીનસે

સુક ન. (ટુક) કર, જકાત દાણ

સુગાયણ પુ. (શ્યાયણ) નિશાખા નક્ષત્રનુ
ગોન

સુઠ પુ. (સુઠ) એ નામનું પર્યગ જાતિનું
મ્હ (૨) તૃણ નિરોધ

સુઠકડ પુ. (શુષ્કકટ) સુઠ-તૃણ નિરોધની
સાધી

સુકુલિય નં (સુકુલિ) તથા વિરોધ,
 સુસોસલ પું (સુસોસલ) જળદીપના એ-
 રવતક્ષેત્રમા આગતી ઉત્સર્પણીમા
 ચનાર ૧૯ મા તીર્થકર (૨) વાધયુનો
 પરીપદ ખમનાર એ નામના એક રાજર્ષિ
 સુક પું (શુક) શુકલપ્રાન, ઉંચામા ઉચુ
 પ્રાન (૨) આં ૭ લેશ્યામાતી ૭ડી
 લેશ્યા (૩) ત્રિં સફેદ, ૨૧૨૭, ધોગુ
 સુક ત્રિં (શુક) રસ વગરનુ સુકુ, છુકુ.
 સુક. નં (શુક) દાણ-જગાત (૨) કન્યા
 દાન, વિશાલ સમપતુ દાન (૩) વ્યાજ.
 (૪) મૂલ્ય, પ્રિયત
 સુક. નં (શુક) વીર્ય, ધાતુ, મીઝ (૨)
 શુક નામનો ૪૨ મો મહ. (૩) શુક
 નામનુ પુષ્કિયાચનનુ નીચું અધ્યયન
 (૪) સાતમો દેવલોક (૫) મહાશુકેન્દ્ર,
 સાતમા દેવલોકનો ઇન્દ્ર (૬) મહાશુક
 નામે સાતમા દેવલોકનુ એક નિમાન
 સુકચરિયા સ્ત્રીં (શુકચર્વા) શુકની ગતિ
 નાથવાની નિધા
 સુકરખાણ. નં (શુકખ્યાન) આત્મપરિચ
 તિમા એકાગ્ર થયુ તે
 સુકધર્યા. સ્ત્રીં (શુકધર્મિ) નીચેને ધાગ્ય
 ઘરનારી નાડી.
 સુકપન્થ. પું (શુકપન્થ) શુકનપથ
 અજવાળીયુ
 સુકપન્થિય ત્રિં (શુકપન્થિક) જેને અર્ધ
 પુદ્ગલપરંપરાનની અન્નર મોક્ષ જવાનુ
 હોય તે છવ.
 સુકલેસ્સ ત્રિં (શુકલેશ્ય) શુકન લેશ્યા
 નાજો છવ
 સુકલેસ્સા સ્ત્રીં (શુકલેશ્યા) અતિ સ્વદ
 પુદ્ગલના યોગથી ચના અતિશુદ્ધ
 પરિણામ, શુકનલેશ્યા.
 સુકા સ્ત્રીં (શુકા) જુઓ "સુકલેશ્યા"
 રા.૬

સુગમ. પું (શુકમ) એ નામનુ એક
 લોકાન્તિક વિમાન
 સુન્નિકુ ત્રિં (શુ) ધોગુ, સફે
 સુન્નિકુત્તણ પું (શુન્નિકુ) એ નામનુ
 પદંગ જાનિનુ એક ૧૬
 સુન્નિકુત્તણ નં (શુન્નિકુ) અજવાળીયુ.
 સુન્નિકુત્તણ પું (શુન્નિકુ) ધોગો ગ
 સુન્નિકુ ત્રિં (સુન્નિકુ) સારી રીતે ખરીદેયુ
 સુન્ન નં (ગોચ) મુખ, આતા
 સુન્નતાવ ત્રિં (સ્વાલ્યાન) સારી પેર કહેન
 સુન્ન નં (સુન્ન) મુખ, શાન્તિ, મન
 સુલગદ. સ્ત્રીં (સુલગતિ) હસતી પેક ગુણ
 નિલયોગનિ-ચાવ
 સુલચિત્ર ત્રિં (સુલચિત્ર) સારી રીતે
 શગુલાગેન
 સુલસલ નં (સુલસન) સુખે એમી રાગ
 તેનુ આસન
 સુગ પું (શુ) મુકે, પોપ
 સુગમ ત્રિં (સુગ) ધનવત, પેસાદાર.
 સુગદ સ્ત્રીં (સુગતિ) સારી ગતિ, સદ્ગતિ
 (૨) સિદ્ધિગતિ
 સુગધ પું (સુગધ) સારી ગધ (૨) ત્રિં
 મુગધિ પદાર્થ
 સુગધિ પું (સુગધિ) મુગન્ધ, ખુશમે
 સુગધિય ત્રિં (સુગધિ) મુગન્ધરાગુ (૨)
 એક જાતનુ કેશનુ ફૂન
 સુગતિ સ્ત્રીં (સુગતિ) સદ્ગતિ, મોક્ષ
 સુગમ ત્રિં (સુગમ) સુખેથી જીવ શકાય
 તેનુ, સ્થેલ
 સુગય પું (સુગ) ગેતમશુદ્ધનુ અપર
 નામ
 સુપિન્ધ્યાપાદિવ્ય પું (સુપિન્ધ્યાપાદિવ્ય)
 ચેત્ર માસની પુનેષ પડીતે પડે
 સુગુણ પું (સુગુણ) સારાગુણો સદ્ગુણો
 સુગુરુ પું (સુગુરુ) સદ્ગુરુ, સન્માર્ગદર્શક
 સુગદ સ્ત્રીં (સુગતિ) સદ્ગતિ મોક્ષ

સુગ્રીવ. પું (સુગ્રીવ) નવમા તીર્થકરના પિતા. (૨) આવતી. ચોવીસીના નવમા પ્રતિવાસુદેવ. (૩) જૂતાનદ ઇંદ્રના ઘોડેરનાર લશ્કરનો અધિપતિ. (૪) સુગ્રીવ નામનું નગર-જ્યા મૃગાપુત્રનો જન્મ થયો હતો.

સુગ્રોસ પું (સુગ્રેવ) ત્રીજા ચોથા દેવ-લોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) ગદ ઉત્સર્પિણીના છઠ્ઠા કુલકરનું નામ. (૪) એ નામનું એક નગર. (૫) સીં પહેલા દેવલોકની એ નામની એક ઘટા.

સુગ્રોસા સ્ત્રી (સુગ્રેષા) ગધર્વના ઇન્દ્ર ગીતરનિની પહેલી અગ્રમદિધી. (૨) વાઘ નરોવ

સુવંદ. પું (સુવન્દ) જન્મજૂડીપના અરવત ક્ષેત્રમા ચાલુ અવસર્પિણીના ખીજ તીર્થકર.

સુવરિય. પું ન (સુવરિત) પાચ મહાવતઃ બલચર્પાદિ નિયમઃ સદાચરણ.

સુચાર વિં (સુચાર) મનોહર.

સુચિયણ } વિં (સુચીર્ણ) શુભભારથી
સુચિન્ન. } આચરેલ, સુદૃઢ.

સુચિય વિં (સુચિક) પરિવ્ર

સુચિરં. પ્રં (સુચિર) લાભો વખત, ધણા મળે મુધી.

સુજવા સ્ત્રી (સુજવા) અંતઃમય સુવના સાતમા વર્ગના અગ્રીયારમા અધ્યવનનું નામ. (૨) રાજગૃહ નગરના ઐશ્વિક રાજની મુગ્યા નામે રાણી.

સુજસા. સ્ત્રી (સુજસા) ૧૪ મા તીર્થકરની માતા.

સુજહ. વિં (સુજ્ય) મુખે તજવા ચેત્ય.

સુજાવા. સ્ત્રી (સુજવા) નામકુમારેન્દ્ર-જૂતાનંદના લોકપાળ-કાવવાસની ત્રીજી અગ્રમદિધી. (૨) જન્મજૂડીનાનું એક નામ

સુજ. પું (સુર્વ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજકંત. પું (સુર્વકાન્ત) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજકૂડ. પું (સુર્વકૂટ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજગ્મય. પું (સુર્વગ્મ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજગ્મય પું (સુર્વગ્મ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજલેસ્ત. પું (સુર્વલેસ્ય) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજવરણ પું (સુર્વવર્ણ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજસિંગ. પું (સુર્વસિંગ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજસિદ્ધ. પું (સુર્વસિદ્ધ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજાયત્ત પું (સુર્વાયત્ત) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુદ્રુત્તરચરિસિંગ. પું (સુર્વાચરિસિંગ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુગ્માદ્ય વિં (સુગ્માદ્ય) સારી રીતે અર્થ પુર સર સાબળેનું.

સુદ્રિય. પું (સુદ્રિય) લવાજ સમુદનો અ-ધિતાતા દેવ. (૨) કોઇ પણ પ્રમાણથી બાધિત થાય નદિ તે મુત્ર. (૩) એ નામના એક આચાર્ય (૪) વિં નિશ્ચય, ધિર.

સુદ્રિયા. સ્ત્રી (સુદ્રિયા) મુસ્થિન દેવનાની રાજધાની.

સુદ્રુ વિં (સુદ્રુ) મુન્દર, સાંકે (૨) અ-સમ્પદ. આરી રીતે.

સુદ્રુત્તરમાયમા સ્ત્રી (સુદ્રુત્તરમાયા) માધાર મામની હટી મૂડાના.

સુદ્ધવિમ્ન. નં (સુદ્ધવત) સુદ્ધ-લાયકને જ્ઞાન ન આપવાથી લાયકો જ્ઞાનનો એક અ-તિચાર; ચોદમાંનો એક.

સુદિય. પું () ઘેટો. (૨) ત્રિ-થાકેલુ.

સુળ. પું (યુન) કુતરો.

સુગંધ. પું (સુન્દ) એ નામે સાતમા દેવ લોકનું એક વિમાન. (૨) ૧૨ મા તીર્થકરને પ્રથમ સિક્ષા આપનાર ગૃદસ્થ.

સુગંધા. સ્ત્રી (સુન્દા) નામકુમારેન્-ભૂતાનંદના લોકપાળ કાલનાલની પહેલી અમ્રમદ્વિધી. (૨) ૩ જ ચક્રવર્તીની મુખ્ય સ્ત્રી-સ્ત્રીરત્ન.

સુળક. પું (યુનક) કુતરો.

સુળમ્બજ્જ. પું (સુલજ્જ) શ્રીમહાવીર પ્ર-ભુના શિષ્ય; કાશ્યપદેશના સુનક્ષત્ર નામના મુનિ.

સુળમ્બજ્જા. સ્ત્રી (સુલજ્જા) પંચપાડીયાની પેદર રાત્રિઓમાંની બીજી રાત્રિનું નામ.

સુળા. } પું (યુનક) કુતરો.

સુળય. }

સુળામ. પું (સુળામ) પદ્મનાભ રાજાના પુત્રનું નામ.

સુળી. સ્ત્રી (યુની) કુતરી.

સુળીહડ. વિ (સુનિહ) સુખે નીકળેલ.

સુળણ. વિ (સુલ્ય) ખાતી; રહિત.

સુળણકાલ. પું (સુલ્યકાલ) વિરહકાળ; વિવેક્ષિત ધ્યાનમાં વિવક્ષિત સમયના છવો બધાએ નિકળી ગયા હોય, તેમાંનો કોઈપણ રહ્યો ન હોય તે સમય.

સુળશ સ્ત્રી (સુળા) પુત્રવધૂ. દીકરાની વધૂ.

સુન. પું (યુન) પુત્ર, દીકરો.

સુતણ. પું (સુત) ઉત્તમ શરીર; આદારક શરીર.

સુતવસ્સિમ્ન. વિ (સુત્તવસિત) સારી રીતે કામના રહિત તપોનુશ્ઠાન કરેલ.

સુતારા. સ્ત્રી (સુતારા) મુનિધિનાથજીની દેવીનું નામ.

સુતિતિક્કલ. વિ (સુતિતિક્ક) સુખેથી સહન થાય તે.

સુતિય. વિ (સુતીય) સુખે તરવાને યોગ્ય. (૨) નં સાર તીર્થ.

સુતેમ્ન. પું (સુતેમ્ન) ભરતક્ષેત્રના ગદ્ય ચોવીશીના ૧૦ મા તીર્થકર.

સુતેમ્ના. સ્ત્રી (સુતેમ્ના) વિદિશાના શ્વક પર્વતપર વસનાર ચાર વિદિશાકુમારીમાંની ત્રીજી.

સુતોસમ્ન. વિ (સુતોમ્ન) સંતોષ રાખનાર; સંતોષી.

સુત. વિ (યુત) ઉષમાં પડેલ. (૨) મિથ્યાત્વી; અત્તાની. (૩) સર્વ પ્રકારના અપયમિ છવ.

સુત. નં (સુત) શાસ્ત્ર; આગમ; પ્રવચન; શાસ્ત્રનો મૂળપાઠ. (૨) થોડા અક્ષર અને ધણા અર્થવાળું વાક્ય. (૩) સુતર; દોરો. (૪) પૂર્વેનો બીજો બેદ, જે સૂત્ર તેના ૮૮ બેદ કહ્યા છે. (૫) આરંભ દર્શિવાદ અંગના પાંચ વિભાગોમાંનો બીજો વિભાગ.

સુતલેહ. પું (સુતલેહ) સૂત્ર બનાવવાની કળા.

સુતત્ત. નં (સૂક્ત) કેડનો કુંદોરો; એક જાનનું આજીવન. (૨) સુતર; દોરો.

સુત્તજાગર. વિ (સુત્તજાગર) સૂત્ર અને જાગર; રવમ અવસ્થાવાળું.

સુત્તઘર. વિ (સુત્તઘર) સૂત્રના ધરનાર; શાસ્ત્રપાઠક.

સુત્તય. પું (સુત્ત) સૂત્ર બજાવનાર; ઉપાધ્યાય.

સુત્તર. સ્ત્રી (સુત્તર) સૂત્ર-આગમ

ઉપરની શ્રદ્ધા, સત્ર ભણ્ણતા કે સાભળતા
ધર્મક્રમિ થાય તે, સમક્રિતનો એક
પ્રકાર

સુત્તહાર. પુ. (સુત્તપાર) નાટકનું મુખ્ય
પાત્ર. (૨) સુતાર

સુત્તાણ્ણમ પુ. (સુત્તાણ્ણમ) મૂળનો અનુ-
ગમ-સમન્ધ

સુત્તિય. પુ. (સૌત્રિક) સત્ર બનાવવાનો
તથા વેચનાનો ધંધો (૨) સુતરાઉ વસ્ત્ર.

સુદંસણ. પુ. (સુદંશન) ૨૩ માં તીર્થકરના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૨) ૧૮ માં
તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૩)
૧૮ માં તીર્થકરના પિતા (૪) ત્રીજા
બળદેવ, વાસુદેવના ધર્માચાર્ય (૫) આ
વતી ચોનીશીના પાચમા બળદેવનું નામ
(૬) ૭ માં ચક્રવર્તીના પિતા (૭) અ-
તગ્ધ સત્રના છઠા વર્ગના દશમા અધ્ય-
યનનું નામ, (૮) વાણીયગામ નગરનો
નિવાસી એક ગૃહસ્થ (૯) ધરણેન્દ્રના
દાથીના લશ્કરનો અધિપતિ (૧૦) તા-
શિજ્ઞ ગામમાં રહેનાર સુદંશન શેઠ.
(૧૧) રાજગૃહનિવાસી એક શાહુકાર કે
જેણે અભુતમાણીને મહાવીરપ્રભુનો
સમાગમ કરાવ્યો (૧૨) અપા નગરીનો
પ્રખ્યાત સુદંશન શેઠ કે જેણે નવમ
ગ્ની પૂર્ણ આરાધના કરી હતી (૧૩)
સુદંશન ગૃહપતિ કે જેને ઘેર ભગવાને
ત્રીજા માસનું પારણ કર્યું હતું (૧૪)
એ નામનો એક ગાથાપતિ. (૧૫) ચક્ર-
વર્તીના ચક્રરતનનું નામ (૧૬) જેનું શુભ
દર્શન છે તે-મેરૂપર્વત. (૧૭) સૌગધિય
નગરીનિવાસી સુદંશન શેઠ

સુદંસણા સ્ત્રી. (સુદંશના) ૧ ધા તીર્થકરની
પ્રતજ્ઞાપાવણીનું નામ (૨) ધરણેન્દ્રના
લોકપાળ દાગની ચોથી અગ્રમહિષી
(૩) ચોથા બળદેવની માતા (૪) પશ્ચિમ

દિશાના અગ્નનક પર્યતની સુદંશના નામની
વાવ (૫) ભગવાન મહાવીરસ્વામીની
મોહાની બહેનનું નામ (૬) પિશાચના
મહારાજા કાળની ચોથી અગ્રમહિષી
(૭) જમ્બૂદીપના જમ્બૂવૃક્ષનું અપર
નામ.

સુદક્ષુજાગરિયા સ્ત્રી. (સુદક્ષાજાગરિકા)
દર્શન-સમ્યક્ત્વની શુદ્ધિ માટે જગવું તે.
સુદરિસણ પુ. (સુદ્ધાન) સુદર્શન નામનો
એક જક્ષ

સુદરિસણા. સ્ત્રી. (સુદર્શના) સુદર્શના ના
મની કોઈ સ્ત્રી.

સુદામ. પુ. (સુદામ) સુદામ નામના ગત
ઉત્સર્પિણીના ખીજા કુલકર

સુદિટ્ટ ત્રિ. (સુદ) સારી રીતે જોએય-
નિર્ણય કરેય.

સુરીહ ત્રિ. (સુરીય) ધણુ નાણુ, બહુ દૂર

સુરીહવસિ. ત્રિ. (સુરીયવસિન્) લાખી
દષ્ટિએ જોનાર, દીર્ઘદર્શી

સુદુત્તાર ત્રિ. (સુદુત્તાર) ધણી મુશ્કેલીથી
તરી સકાય તેવું

સુદ. ત્રિ. (સુદ) હનકા વર્ણના લોક, શ્વર

સુદ. ત્રિ. (સુદ) શુદ્ધ, દોષ વગરનું
નિષ્કલંક, નિર્મળ (૨) અગ્નનાગીયુ
સુદ પક્ષ (૩) સચિત

સુદર્ગધારા સ્ત્રી. (સુદર્ગધારા) એ નામની
ગધાર ગ્રામની ચોથી મૂરતીના

સુદ્ધંત પુ. (સુદ્ધન્ત) લગણ સમુદ્રમાં નવ
સો જોજન ઉપર આવેલ શુદ્ધંત નામનો
એક અનરદોપ. (૨) ત્રિ. તે
અનરદોપમાં રહેનાર મનુષ્ય. (૩)
જમ્બૂદીપના ભરત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર ચોથા ચક્રવર્તી (૪)
અણ્ણતરોવવાઇ મૂળના ખીજા વર્ગના
પાચમા અધ્યયનનું નામ (૫) શ્રેષ્ઠિક
રાજની ધારણી રાણીનો પુત્ર

સુદ્ધતા. સ્ત્રી (સુદ્ધતા) શુદ્ધતા દ્રોપની
સ્ત્રી

સુદ્ધપ્રાવેસ વિ० (સુદ્ધપ્રાવેસ) સભામાં
પ્રવેશ કરતી વખતે ખેડવા યોગ્ય શુદ્ધ
વસ્ત્ર

સુદ્ધમરુ. પુ० (સુદ્ધમરુ) ભરત ક્ષેત્રના ગધ
ચોવીશીના ૨૧ મા તીર્થકર

સુદ્ધય પુ० (સુદ્ધય) એક જાતનો ગ્રાહ-
મગર

સુદ્ધવિયડ ન० (સુદ્ધવિયડ) નિર્દોષ-અચિત
પાણી.

સુદ્ધસજ્જા સ્ત્રી (સુદ્ધસજ્જા) યજ્ઞ ગ્રામની
સાતમી મૂચુંના

સુદ્ધાપાણ્ય ન० (સુદ્ધાપાણ્ય) ૭ માસની
તપસ્યા કરનાર તપસ્વીને, કેાઈ દેવતા
આવીને સ્પર્શ કરે, તે સ્પર્શને બલે
જાણે તે શુદ્ધાપાણ્ય કેહેનાય છે

સુદ્ધિ સ્ત્રી (સુદ્ધિ) નિર્મળતા શુદ્ધિ,
પરિવ્રતા (૨) સમાચાર, ખબર

સુદ્ધેવળા સ્ત્રી (સુદ્ધેવળા) એપણાના દંશ
દોષ રૂઢિત આદાર પાણીની તપાસ
કરવી તે

સુદ્ધેસણિય વિ० (સુદ્ધેસણિય) એપણા
શુદ્ધ-૪૨ દોષ રહિત આદારની ગવે
પણા કરનાર

સુધમ્મા સ્ત્રી (સુધમ્મા) એ નામની દેવ
સભા

સુધા સ્ત્રી (સુધા) અમૃત

સુનદ પુ० (સુનદ) જન્મદ્રોપના ભરતખડમાં
થનાર નવમા તીર્થકરના પૂર્ણવનું નામ
(૨) એ નામનો એક માણસ

સુનદા સા० (સુનદા) પાર્થનાથપ્રભુની
મુખ્ય ગ્રામિણી (૨) જૂનાંદેના ચિત્ર
લેખપાત્રની અમમદિથી

સુનસ્પર્શ પુ० (સુનસ્પર્શ) અદ્ભુતરો-નાથ
સુનના ત્રીજા વર્ષના બીજા અખ્યયનનું

નામ (૨) કાકડી નગરી નિવાસી બ્રાહ્મ-
સાર્યવાહીનો પુત્ર

સુનગ પુ० (સુનગ) કુતરો

સુનતિ. વિ० (સુનતિ) જેનું અતિમ પરિ-
ણામ સાર આવે તે

સુન્ન વિ० (સુન્ન) ખાતી રહિત (૨)
શન્ય, મીઠું.

સુન્નકાલ પુ० (સુન્નકાલ) વિરહકાળ

સુન્દા સ્ત્રી (સુન્દા) જુઓ " સુપ્તા "
શબ્દ

સુપદ્મ વિ० (સુપદ્મ) ધર્મજાતર આખર
દાર (૨) અત્યંત સૂત્રના છઠ્ઠા વર્ષના
તેરમા અખ્યયનનું નામ (૩) સાવર્થી
નગરીનિવાસી એક મૃદસ્થ (૪) બાદરવા
માસનું લોકોત્તર નામ

સુપદ્મ ન० (સુપદ્મ) સરાવલો

સુપદ્મપુર ન० (સુપદ્મપુર) સુપ્રતિષ્ઠનગર.

સુપદ્મીય પુ० (સુપદ્મીય) એ નામનું
પાત્રમાં દેવલોકનું એક લોકાતિક વિમાન

સુપદ્મિય વિ० (સુપદ્મિય) સારી રીતે
પ્રતિષ્ઠા પામેન, મજબૂત પાયા ઉપર
સ્થાપેલ. (૨) શરાવલા ઉપર મુકેલ
શરાવલો

સુપદ્મિયા સ્ત્રી (સુપદ્મિયા) દક્ષિણ દિશાના
સ્થાને પરેત પર વસનારી આકાશની
બીજી દિશાકુમારી

સુપક્ક વિ० (સુપક્ક) સારી રીતે પકવેલું

સુપક્કલોતરસ પુ० (સુપક્કલોતરસ) શેર
ડીના રસમાથી બનેલી એક પ્રકારની
મદિરા

સુપચક્ષ્ણા વિ० (સુપચક્ષ્ણા) વિધિ
પૂર્વક પચ્ચખાણ કરનાર

સુપચક્ષ્ણાય. વિ० (સુપચક્ષ્ણાય) સમ્યક્
પ્રમરે પચ્ચખાણ કરેના

સુપચક્ષ્ણાધિય વિ० (સુપચક્ષ્ણાધિય) સારી
ગતિ વિધિપૂર્વક પચ્ચખાણ કરાવેલ.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સારી રીતે સંબંધમાં આવેલું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામના એક આચાર્ય; આર્ય સુદસ્તિના શિષ્ય.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામનો એક ગાથાપતિ.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સરાવલો.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાંડવાની મેરૂ તરફથી બીજી વિજય. (૩) એ વિજયનો મુખ્ય રાજા.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામની મહાવિદેહની એક વિજય.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સારી પેઠે ખેડ કરેલ-કેળવેલ.

સુપરિચ્છદ. નં (સુપરિચ્છદ) અગ્નિ વગેરેના પ્રયોગથી મળ શુદ્ધ કરેલો તે.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નેષ શકાય એવું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામે વર્તમાન યોધીશીના ૭ મા તીર્થકર. (૨) જમ્બૂદ્વીપના ઐરવત ક્ષેત્રમાં થનાર ૧૭ મા તીર્થકર. (૩) જમ્બૂદ્વીપના ભરતખંડમાં થનાર ત્રીજા તીર્થકર. (૪) એ નામના મહા ઉત્સર્પણી કાળના ત્રીજા કુળકર. (૫) જમ્બૂદ્વીપના ભરતખંડમાં થનાર બીજા તીર્થકરના પૂર્વભવનું નામ. (૬) જમ્બૂદ્વીપના ઐરવત ક્ષેત્રમાં ચાલુ અવસર્પણીમાં થયેલ ૧૮ મા તીર્થકર. (૭) ભગવાન મહાવીરસ્વામીના કાકા કે જેણે મહાવીરપ્રભુના તીર્થમાં તીર્થ કરનામ ગોત્ર બાધું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં થનાર ૧૮ મા તીર્થકર.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ત્રીસ મુહૂર્તમાંનું પાંચમું મુહૂર્ત.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) કિપુરિસ જાતના વ્યતર દેવતાનો ધંધ.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સહેલાઈથી ખુસ થનાર; થોડે ઉપકારે ધણો ગુણ માનનાર.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ ઉપાય થાય તેવું.

સુપરિચ્છદ. નં (સુપરિચ્છદ) શુભ એકાગ્રતા; મન વગેરે યોગોને શુભધેયમાં એકાગ્ર કરવા તે.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) જમ્બૂદ્વીપનાં એક નામ. (૨) દક્ષિણ દિશાના રથક પર્વત પર વસનારી આકાશની ત્રીજી દિશાકુમારી.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ૭૮૫ તીર્થકર શ્રી પદ્ય પ્રભુનું બીજું નામ. (૨) હરિકાંત અને હરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ. (૩) સુપરિચ્છદ નામના ચોથા બળદેવ. (૪) જમ્બૂદ્વીપના ભરતક્ષેત્રમાં થનાર ત્રીજા કુલકર. (૫) આવતી યોધીશીના ચોથા બળદેવ. (૬) ત્રિં સારી પ્રભાવાળું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) હરિકાંત અને હરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) ધરણેન્દ્રના કાલવાલ લોકપાળની ત્રીજી અગ્રમદિધી. (૨) બીજા તીર્થકરની પ્રવળ્યા પાલખીનું નામ. (૩) ત્રીજા બળદેવની માતા.

સુપ્તસિદ્ધા. સ્ત્રી૦ (સુપ્તસિદ્ધા) ચોથા તીર્થ-
કરની પ્રવચ્ચા પાલખીનું નામ.

સુફળી. સ્ત્રી૦ (સુફળી) રાંધવાની હાંધી;
તપેલી.

સુવંધુ. પું૦ (સુવંધુ) ખીજ બળદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ. (૨) જન્મદ્રીપના
ભરતક્ષેત્રમાં ચનાર સાતમા કુળકર.

સુવંમ. પું૦ (સુવંમ) એ નામનું ૭૬
દેવલોકનું એક વિમાન.

સુવાહુ. સ્ત્રી૦ (સુવાહુ) રૂપી રાજની
કુંવરી.

સુવીય. પું૦ (સુવીય) ત્રીસ મુહર્તમાંના
પાંચમા મુહર્તનું નામ.

સુવુદ્ધિ. પું૦ (સુવુદ્ધિ) પ્રતિશુદ્ધ રાજનો
એ નામનો મંત્રી-પ્રધાન. (૨) જિતશક
રાજનો મંત્રી.

સુવ્ર. ત્રિ૦ (સુવ્ર) સાફ; ઉત્તમ.

સુમિ. ત્રિ૦ (સુમિ) સુમંધી. (૨) મનોરા.

સુમ. ત્રિ૦ (સુમ) સાફ; શુભ; પવિત્ર.
(૨) પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન (૩)
૨૧ મ્હ તીર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું
નામ. (૪) પાર્શ્વનાથપ્રભુના એક
ગણધરનું નામ. (૫) સર્વનું નામ. (૬)
શુભ નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે
જેના ઉદ્ધવથી સરીરના અવયવો શુભ
મળે છે.

સુમગ્ર. ત્રિ૦ (સુમગ્ર) ભાગ્યશાળી.

સુમર્કત. ન૦ (સુમર્કત) જેની સારી કાંતિ
છે તેનું પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુમગ. ત્રિ૦ (સુમગ) ભાગ્યશાળી; સુંદર;
મનોહર. (૨) કમળ વિશેષ. (૩) તથા
ધન્વિપવાળા જીવની એક જાત. (૪)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ધવથી
જીવ સોભાજી પામે.

સુમંગ. પું૦ (સુમંગ) પહેલા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુમગા. સ્ત્રી૦ (સુમગા) ભૂતના ઇન્દ્ર સુરપત્રી
ચોથી અગ્રમદિધી. (૨) એ નામની વેદ.

સુમગાકરા. સ્ત્રી૦ (સુમગાકરી) જેની દુર્ભાગી
માણસ મુલાગી થાય તેની એક વિદ્યા:
૪૦ વિદ્યામાંની એક.

સુમગોસ. પું૦ (સુમગોસ) શુભધોષ
નામે પાર્શ્વનાથ પ્રભુના એક ગણધર.

સુમગામ. ન૦ (સુમગામ) શુભનામકર્મ;
નામકર્મની શુભ પ્રકૃતિ.

સુમદ. પું૦ (સુમદ) ખીજ બળદેવ તથા
વાસુદેવના પૂર્વ ભવના ધર્મચાર્ય. (૨)
અરજી સમુદ્રના દેવતાનું નામ. (૩) એ
નામે મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન.
(૪) એ નામનો એક ગૃહસ્થ.

સુમદા. સ્ત્રી૦ (સુમદા) બલીન્દ્રના લોકપાળ
સોમની ખીજ અગ્રમદિધી. (૨) વૈરાચન
ઇન્દ્રની ખીજ અગ્રમદિધી. (૩) ઋષભદેવ
પ્રભુની મુખ્ય આવિઝા. (૪) કાઉતસગ
કરવાની એક પડિમા; આર પડિમામાંની
ખીજ પડિમા. (૫) પ્રથમ ચક્રવર્તીની સ્ત્રી
(૨૧). (૬) ખીજ બળદેવની માતાનું
નામ. (૭) નામકર્માર્થે જ્ઞાતાન્દના લોક-
પાળ કાલયાણની ખીજ અગ્રમદિધી. (૮)
ક્રોધિક રાજની પદારથી. (૯) અંતગઢ
સત્રના સાતમા વર્ષના દરામા અધ્યયનનું
નામ. (૧૦) રાજ્યુદ તમરના શ્રેણિક
રાજની રાણી. (૧૧) સુભદ્રા નામની
એક સ્ત્રી.

સુમનામ. પું૦ (સુમનામ) સ્વસ્તિક થી
વત્સાદિ શુભનામ. (૨) નામકર્મની
શુભ પ્રકૃતિ.

સુમફાસ. પું૦ (સુમફાસ) એ નામનું
પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) મદ્દ
આદિ શુભ સ્પર્શ.

સુમલેસ્સ. પું૦ ન૦ (સુમલેસ) પહેલા
દેવલોકનું એક વિમાન.

સુભવચણ પુ० ન० (સુભવર્ણ) પહેલા દેવ-
લોકનું એક વિમાન

સુમા સ્ત્રી० (સુમા) રમણીયા નિજ્યની
મુખ્ય નગરી (૨) વૈરાગ્યન ઇન્દ્રની
અગ્રમહિધીનું નામ

સુમિકલ્લ પુ० (સુમિક્ત) સુખળ, સુભિક્ષ

સુભૂમ પુ० (સુભૂમ) સુભૂમ નામના આઠમા
ચક્રવર્તી. (૨) જન્મદૂષિપના ભરતમા યનાર
ખીજ કુનકર

સુભૂમિમાળ પુ० (સુભૂમિમાળ) ચમ્પાનગરીની
બહાર આવેલો એ નામનો એક બગીચો
(૨) શેલકપુરની બહારનો એક બગીચો
(૩) રાજગૃહનગરની બહારનો એક
બગીચો

સુમાળા સ્ત્રી० (સુમેળા) અધોલોકવાસિની
આઠ દિશાકુમારિમાની ત્રીજી દિશા-
કુમારી

સુમૌમ પુ० (સુમૌમ) એ નામના એક
કુલકર (૨) બારમા તીર્થકરના ૧ લા
ગણધર

સુમદ્ પુ० (સુમતિ) સુમતિનાથ નામના
૫ મા તીર્થકર (૨) ગદ્ધ યોનીશીના
૧૩ મા તીર્થકર (૩) ત્રી० સારી બુદ્ધિ

સુમદ્રાવ પુ० (સુમદ્રાવ) સુમતિ નામના
એક રાજા

સુમગલ પુ० (સુમગલ) જન્મદૂષિપના ઐરતત
ક્ષેત્રમા યનાર પ્રથમ તીર્થકર (૨)
સુમગળ નામે અણુગાર, ગોશાળાના
ભાવીજન્મનું નામ (૩) ઐરવત ક્ષેત્રમા
યનાર ૫ મા તીર્થકર

સુમંગલા સ્ત્રી० (સુમંગલા) ભરતનામે પ્રથમ
ચક્રવર્તીની માતા

સુમણ ત્રિ० (સુમન્) સાગ મનનાળો
આનદી (૨) પુષ્પ કૂન (૩) ઇશા
નેદના મોમનોકપાળનું એક વિમાન

(૪) નદીશ્વર સ્મુદ્રના દેવનું નામ (૫)
૩૪૬ સ્મુદ્રના દેવનું નામ

સુમણદામા સ્ત્રી० (સુમનોદામા) કૂનની માળા

સુમણમદ્ પુ० (સુમનોમદ) અતગઙ્ગસૂત્રના

છઠા વર્ગના બારમા અધ્યયનનું નામ

(૨) સાવર્થી નગરી નિનાસી એક ગૃહસ્થ

(૩) અરણ્ય સમુદ્રના દેવતાનું નામ

(૪) સમૃતિરિજ્યના શિષ્ય

સુમણસા સ્ત્રી० (સુમન્) એ નામની એક
વેવ

સુમણા સ્ત્રી० (સુમન્) નાગકુમારેન્દ્ર

જૂતાનદના લોખાળ મનવાળની ચોથી

અગ્રમહિધી (૨) જન્મદૂષિપના પ્રમાણ

જેટની સુમના નામની શકેન્દ્રની અગ્ર

મહિધીની ગળધાની (૩) ૮ મા તીર્થ

કરની મુખ્ય સાધની (૪) અતગઙ્ગ સૂત્રના

સાતમા વર્ગના બારમા અધ્યયનનું નામ

(૫) રાજગૃહ નગરના શ્રેણિક રાજાની

એક રાણી (૬) મનને હુનારી હોવાથી

જન્મસુદર્શનાનું પહેલું નામ

સુમતિ પુ० (સુમતિ) શ્રી સુમતિનાથ

નામના ૫ મા તીર્થકર (૨) પહેલા

કુનગરનું નામ

સુમધુ ન० (સુમધુ) સુમધુ નામે એક

ગતની વનસ્પતિ

સુમક્તા સ્ત્રી० (સુમક્તા) અતગઙ્ગસૂત્રના

સાતમા વર્ગના છઠા અધ્યયનનું નામ

(૨) રાજગૃહનગરના શ્રેણિક રાજાની

એક રાણી

સુમહર્ષ ત્રિ० (સુમહર્ષ) ધણ કીમતી,

ધણ મોહુ

સુમાલિયા સ્ત્રી० (સુમાલિકા) સુકુમારિકા

નામે એક મન્યા દ્રોપદીના પૂર્વજનું

નામ

સુમિણ ન० (સ્વ) સ્વપ્ન (૨) સ્વપ્નનું

ગુણાશુભ ૬૧ દર્શાવનાર શાસ્ત્ર, ૨૯

પાપમૂનમાનુ એક (૩) સ્વપ્ન શાસ્ત્ર-
નુસાર સ્વપ્નનું શુભાશુભ ફળ કહેતું તે

સુમિશ્નપાદન પું (સ્વપ્નાયક) સ્વપ્નશાસ્ત્ર
વેતા, સ્વપ્નશાસ્ત્રનો અભ્યાસી

સુમિશ્નસત્થ. નં (સ્વપ્નાસત્થ) સ્વપ્નશાસ્ત્ર
સુમિત્ત. પું (સુમિત્ત) ૫ માં તીર્થંકરના

ગીર્ણ પૂર્વભવનું નામ (૨) ૨૦ માં
તીર્થંકરના પિતા (૩) ૧૬ માં તીર્થંકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ (૪)
સુમિત્રકુમાર

સુમિત્તવિજય પું (સુમિત્તવિજય) બીજા
અક્ષવર્તીના પિતા

સુમુર પું (સુમુર) ૦/૨ મૂહૂર્તના ઔરવત
ક્ષેત્રમાં થનાર દશમાં કુલકર

સુમુદ. પું (સુમુદ) અતગદ્ગત્રના બીજા
વર્ગના નવમાં અધ્યયનનું નામ (૨)
હારિકાનગરીના બળદેવ રાજાની ધારણી
રાણીનો પુત્ર (૩) એ નામના એક
ભદ્રકુમાર

સુમેધા સ્ત્રી (સુમેધા) ઉર્ધ્વલોકનાસી આત્મ
દિશાકુમારીમાની ત્રીજી

સુમેલ્પ્યમ. પું (સુમેલ્પ્યમ) સુમેરૂપ્રભ નામે
હાથીઓનો ગગન, મેઘકુમારના છત્રનો
પાછલો ભવ

સુમેહા. સ્ત્રી (સુમેહા) નંદનનના નિષધ
કુટુંબની અધિષ્ઠાત્રી દેવી (૨) સુમેધા
દેવીની રાજધાની

સુય. પું (સુય) સુઝા, પોપા (૨) સુઝદેવ
સન્ધ્યાસી

સુય પું (સુય) પુત્ર, દીકરો

સુય. ત્રિં (સુય) સભારેલું

સુય. ત્રિં (સુય) સાભળેલું શ્રવણ કરેન
(૨) નં વ્યાકરણ જ્યોતિષ, વેદ, વગેરે
શાસ્ત્ર (૩) સૂન, આગમ, પ્રાચીન,
ધર્મશાસ્ત્ર. (૪) શ્રુતજ્ઞાન પાત્ર જ્ઞાનમાનું
બીજું જ્ઞાન (૫) શ્રુત પદવાગ, શાસ્ત્રની

મર્યાદા પ્રમાણે ચાલતું તે, પાત્ર વ્યવહાર
માનો એક

સુયગ્રચારણ. નં (શ્રુતજ્ઞાન) શ્રુતઅજ્ઞાન,
ત્રણ પ્રકારના અજ્ઞાનમાનો બીજો પ્રકાર

સુયગ્રચારણિ ત્રિં (શ્રુતજ્ઞાનિ) શ્રુતઅજ્ઞાન
રાણો

સુયધનાણ નં (શ્રુતજ્ઞાન) જુઓ “ સુય-
અણુણ ” શબ્દ

સુયકેવલિ. પું (શ્રુતકેવલિ) શ્રુતકેવળી,
પરિપૂર્ણ શાસ્ત્રના ધરનાર.

સુયસ્થંધ. પું (શ્રુતસ્થંધ) સૂત્રનો એક
મુખ્યભાગ, અધ્યયનનો સમુદાય.

સુયસ્થર નં (શ્રુતસ્થર) અકાર વગેરે
સૂત્રના અક્ષરો

સુયસ્થાય પું (શ્રુતસ્થાય) શાસ્ત્રપ્રસિદ્ધ
ધર્મ, વીતરાગપ્રણીત ધર્મ

સુયગદ પું (સુવદ્યુત) બીજું અગસત્ર
કે જેમાં સ્વસમય અને, પરસમયનું
નિરૂપણ છે

સુયણ. નં (સ્વાન) સપન, સુતુ તે

સુયણાણ નં (સ્વાણ) સાભળવાથી થતું
શાસ્ત્રનું જ્ઞાન, પાત્ર જ્ઞાનમાનું બીજું
શ્રુતજ્ઞાન

સુયયેર (શ્રુતસ્થર) કાણાગ, સમવાયાગ
વગેરે સિદ્ધાંતના ભણનાર સાધુ, સૂત્ર
જ્ઞાનમાં શુદ્ધ-અનુભવી.

સુયદેવયા સ્ત્રી (શ્રુતદેવતા) શ્રુતદેવતા,
સરસ્વતી

સુયદેવી સ્ત્રી (શ્રુતદેવી) સરસ્વતી

સુયધમ્મ પું (શ્રુતધર્મ) શ્રુતધર્મ, જ્ઞાન
દર્શનરૂપ ધર્મ

સુયનાણ નં (શ્રુતજ્ઞાન) જુઓ “ સુયનાણ ”
શબ્દ.

સુયનાણાવરણ } નં (શ્રુતજ્ઞાનાવરણ)
સુયનાણાવરણિજ } શ્રુતજ્ઞાનાવરણીય
શ્રુતજ્ઞાનને લોકનાર જ્ઞાનાવરણીય ધર્મની
એક પ્રકૃતિ

સુચનાણિ. ત્રિં (ધ્રુવજ્ઞાનિ) શાસ્ત્રના જ્ઞાન-
વાળો.

સુચનિસ્તિષ્ઠ. ત્રિં (ધ્રુવનિષ્ઠિત) શ્રુત નિ-
ષ્ઠિત-સાંભળેલ, અનુભવેલ હોય તે
આશ્રી થતુ જ્ઞાન; શ્રુત જ્ઞાનનો એક
પ્રકાર.

સુચપરિગ્રહ. પું. (ધ્રુવપરિગ્રહ) સ્વત્ત્વનો પરિગ્રહ
કરવો તે, શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો તે.

સુચપરિચ્છાદય. પું. (શુક્રપરિચ્છાદ) શુક્રદેવ
નામના સન્ધ્યાસી.

સુચવેંદા. સ્ત્રીં (ધ્રુવવેંદા) ત્રણ ઉદિયવાળા
જનની એક જાત.

સુચવેય. પું. (ધ્રુવવેદ) પર્વગ એક જાતની
વનસ્પતિ.

સુચસંપરણ. ત્રિં (ધ્રુવસંપરણ) શ્રુતજ્ઞાન
વિશારદ.

સુચસંપયા. સ્ત્રીં (ધ્રુવસંપદ) શાસ્ત્રજ્ઞાનરૂપી
લક્ષ્મી, શાસ્ત્રનુ ઉચ્ચ જ્ઞાન

સુચસમત્ત. ત્રિં (ધ્રુવસમાત્) જેણે સંપૂર્ણ
શ્રુતનો અભ્યાસ કર્યો છે તે, યોદ્ધા પૂર્વનો
જાણનાર.

સુચસમાહિ. પું. (ધ્રુવસમાધિ) શ્રુતજ્ઞાનરૂપ
સમાધિ; શ્રુતજ્ઞાનમાં લીન થતુ તે.

સુચસાગર. પું. (ધ્રુવસાગર) જન્મમુક્તિપના
ઐશ્વર્યના ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં
થનાર નવમાં તીર્થકર.

સુચસુરા. સ્ત્રીં (ધ્રુવસુરા) એ નામની દેવી.

સુચહર. ત્રિં (ધ્રુવહર) શાસ્ત્રના ધરનાર,
શ્રુતજ્ઞાની.

સુયા. સ્ત્રીં (સુયા) દીકરી.

સુયાલ. પું. (સુચાલ) સુચિત્ત, સુચાળ,
વૃદ્ધિ અને જીતનો સમય.

સુર. પું. (સુર) દેવ, વૈમાનિક દેવતા (૨)
અરિહત દેવ (૩) દેવગણિરૂપ નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

સુરય ત્રિં (સુરયિત) સારી રીતે રમેયુ

સુરકુમાર. પું. (સુરકુમાર) વાસુપૂત્ર્ય પ્રભુના
યક્ષનુ નામ

સુરગોવ. પું. (સુરગોવ) ચૈત્રામાસમાં થતો
લાલ રંગનો કીડો; ઇન્દ્રગોપ.

સુરદ્વ. પું. (સૌરાષ્ટ્ર) કક્ષીયાવાડ અતર્ગન-
મોઝ દેશ, આર્ય દેશોમાંનો એક.

સુરદ્વજ્ઞાનય. પું. (સૌરાષ્ટ્રજ્ઞાનય) મોઝ દેશ.

સુરણ્ણચર. ત્રિં (સ્વચર) મુખે પાળી
સકાય તેવું.

સુરતિ નં. (સુરતિ) રતિ ઉપજાવનાર
(નાટક).

સુરત્ત ત્રિં (સુરત્ત) અનિરક્ત-લાય થયેલ.

સુરવિષ્ણ. પું. (સુરવિષ) એ નામના એક
યક્ષનુ સ્થાન-મંદિર.

સુરમિ ત્રિં (સુરમિ) સુગંધિ; ખુશખોદાર.
(૨) પું. સુમત્ત નામની વનસ્પતિ.

સુરમ્મ. ત્રિં (સુરમ્) મનોહર; મુંદર;
ગમણીય.

સુરય નં. (સુર) સમોગ.

સુરલોચ. પું. (સુરલોક) દેવલોક.

સુરવદ્. પું. (સુરવિ) દેવોનો રામી;
ધન્વ.

સુરવર. પું. (સુરવર) વર-શ્રેષ્ઠ દેવતા.

સુરસ. પું. (સુરસ) સારો રસ-ગાદ.

સુરહિ. ત્રિં (સુરહિ) જુઓ " સુરહિ "
શબ્દ.

સુરા સ્ત્રીં (સુરા) મંદિરા, દાર.

સુરાદેવ પું. (સુરાદેવ) મહાવીર સ્વામીના
દશ આવકમાંનો એક.

સુરાદેવી. સ્ત્રીં (સુરાદેવી) પશ્ચિમ દિશાના
રમ્ય પર્વત પર વસનારી આઠ નિશા
કુમારીમાંની બીજી.

સુરાદેવીકૂટ. પું. (સુરાદેવીકૂટ) ચૂંચ દિશા-
ના પર્વત ઉપરના ૧૧ કૂટમાંનું નવમું
કૂટ-શિખર (૨) શિખરી પર્વતના ૧૧
કૂટમાંનું પાંચમું કૂટ

સુરાલય. પુ० (સુરાલય) દેવતાઓનું સ્થાન,
સ્વર્ગ

સુરિન્દ પુ० (સુરેન્દ્ર) દેવતાઓનો ઇન્દ્ર

સુરિન્દ્રદત્ત પુ० (સુરેન્દ્રદત્ત) ત્રાજા તીર્થકરને
પ્રથમ બિશ્વા આપનાર

સુરુદ્ધ. વિ० (સુરુ) કોધાયમાન થએન

સુરુતા સ્ત્રી० (સુરુતા) એ નામની દેવી

સુરુત્વ. ત્રિ० (સુરુત્વ) સુદર રૂપવાળો, શરીરે
દેખાવડો (૨) દક્ષિણ તરફના ભૂત
જાતના બ્યતર દેવતાના ઇન્દ્રનું નામ.

સુરુલા. સ્ત્રી० (સુરુલા) ભૂતના ઇન્દ્ર-સુરપની
નીજ અગ્રમહિષી (૨) મધ્યમરચક
પરંતની ચાર દિશાકુમારિકામાની ત્રાજ
(૩) એક સ્ત્રી કે જને લીધે પુદ્ધ થયુ હણ

સુલભ. ત્રિ० (સુલભ) સહેલાઈથી મળે તેડુ.

સુલભવોદિ ત્રિ० (સુલભવોદિ) સુનભવોદિ
સહેલાઈથી બોધ ખામે તેવો

સુલલિપિ ત્રિ० (સુલલિપિ) અત્યંત કોમળ
(૨) નં સ્વરની ઘોલના કરતા આલાપ
સાથે ગાતુ તે, ગાયનના આઠ ગુણમાનો
એક ગુણ.

સુલસા સ્ત્રી० (સુલસા) અનીમસાદિ જ
લાઇને (દેવકીના પુત્રોને) ઉછેરનાર
નાગ ગાથાપતિની પત્ની (૨) રાજગૃહ
નિવાસી અવડને સમજાવનારી સુનસા
શ્રાવિકા (૩) દશમા તીર્થકરની મુખ્ય
સાધી

સુલહ ત્રિ० (સુલભ) જુઓ " સુલભ "
સ. ૨૬

સુલહવોદિ. ત્રિ० (સુલભવોદિ) જુઓ
" સુલભવોદિ " સ. ૨૬

સુલૂહવિત્તિ ત્રિ० (સુલૂહવિત્તિ) વિગમ અને
સ્નેહને તજવાથી જેની લુહાળી થત છે તે

સુલોગ પુ० (સુલોક) જહા દેવલોકનું એક
રિમાન

સુવહર. પુ० (સુવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું
એક રિમાન

સુવસ્કસુદિ. નં (સુવસ્કસુદિ) દશરેકા
સિન્દ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ

સુવર્ણ. પુ० (સુવર્ણ) પશ્ચિમ મહાસિંદહના
ઉત્તર ખાડાની રીતોડ મુખપનથી જહી
નિજ્ય. (૨) એ વિજ્યનો રાજા (૩)
ઇરાન ઇન્દ્રના વૈશ્રમણ્ય લોકપાળના પિ-
માનનું નામ

સુવર્ણ પુ० (સુવર્ણ) સુવર્ણ વિજ્યનો રાજા

સુવર્ણ સ્ત્રી० (સુવર્ણ) પૂર્વમહાસિંદહના
દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી બીજ વિ-
જ્ય (૨) ઉર્દાલોકવાસી આઠ દિશા-
કુમારિકામાની પાંચમી (૩) નદનવનના
રજતકૂટમા વસનારી એક દેવી. (૪)
સુવર્ણ દેવીની રાજધાની

સુવર્ણ. પુ० (સુવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું એક
રિમાન

સુવર્ણ. પુ० (સુવર્ણ) ગરૂડ પક્ષી

સુવર્ણ નં (સુવર્ણ) સુવર્ણ, સોનું, સચિત્ત-
ખર પૃથ્વીનો એક પ્રકાર. (૨) સુવર્ણ
કુમાર દેવતા, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત (૩) સોળ માસા અથવા ૮૦ રતિ
પ્રમાણનું વજન, સોના મહોર. (૪) અ-
જન પરંતના સિદ્ધાચનનના મોથા ઢારનું
નામ (૫) સુવર્ણદારના અધિપતિ દેવ-
તાનું નામ

સુવર્ણગુલિયા. સ્ત્રી० (સુવર્ણગુલિકા) સિંધુ
સૌવીરના ઉદાયન રાજાની પ્રભાવતી
રાણીની ઘમ્પી

સુવર્ણકુમાર. પુ० (સુવર્ણકુમાર) સુવર્ણ
કુમાર દેવતા, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત

સુવર્ણકુમારી સ્ત્રી० (સુવર્ણકુમારી) સુવર્ણ
કુમાર દેવતાની દેવી, ભવનપતિ દેવતાની
એક જાત.

સુવર્ણકલા. સ્ત્રી (સુવર્ણકલા) ઐરણ્યવય
ક્ષેત્રની પૂર્વ તરફ લવણ સમુદ્રમાં લળતી
એક મહાનદી.

સુવર્ણકલાકૂડ. પું (સુવર્ણકલાકૂટ) શિખરી
પર્વતનાં ૧૧ કૂટમાંનું ચોથું કૂટ-શિખર.

સુવર્ણગાર. પું (સુવર્ણકાર) સોની.

સુવર્ણગારભિસિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણકારવિનિકા)
સોનીનું ઉપકરણ-એરણ્ય આદિ.

સુવર્ણજ્યુત્તિ. સ્ત્રી (સુવર્ણયુક્તિ) સોનું
બનાવવાની, શોધવાની અને પરખવાની
કળા.

સુવર્ણજૂહિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણયૂથિકા) પીળા
ફૂલવાળી એક વનસ્પતિ.

સુવર્ણપાન. પું (સુવર્ણપાક) સોનું પકવવાની
કળા.

સુવર્ણમાસ. પું (સુવર્ણમાપ) એક માસો.
સોનું; સોનું તોળવાનું એક વજન.

સુવર્ણસુત્ત. ન (સુવર્ણસૂત્ર) મોનાનો દોરો.

સુવર્ણહરણા. સ્ત્રી () ઉઘમાં થતો
નસકારાનો અવાજ; ધોરાકડુ તે; ધોર.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) દક્ષિણના કદિત જાનના
વ્યતર દેવતાનો ઇન્દ્ર.

સુવર્ણ. ન (સુવર્ણ) જુઓ “ સુવર્ણ ”
શબ્દ.

સુવર્ણકુમાર. પું (સુવર્ણકુમાર) જુઓ “ સુ-
વર્ણકુમાર ” શબ્દ.

સુવર્ણજ્યુત્તિ. સ્ત્રી (સુવર્ણયુક્તિ) જુઓ “ સુ-
વર્ણજ્યુત્તિ ” શબ્દ.

સુવર્ણજૂહિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણયૂથિકા) જુઓ
“ સુવર્ણ જૂહિયા ” શબ્દ.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) સુવર્ણ વિન્યયનો રાજ્ય.

સુવર્ણ. સ્ત્રી (સુવર્ણ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના
ઉત્તર ખાંડવાની શ્રીતોદા વનથી બીજ
• વિન્ય.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુવાસવ. પું (સુવાસવ) એક કુમારનું
નામ.

સુવિક્રમ. પું (સુવિક્રમ) ભૂતાનંદ ઇન્દ્રના
હાથીના લશ્કરનો અધિપતિ.

સુવિણ. પું ન (સ્વપ્ન) સ્વપ્ન; સુપનું. (૨)
જેમાં સ્વપ્નનાં શુભાશુભ ફળ દર્શાવ્યા છે
એનું એક શાસ્ત્ર; અર્થાંશ નિમિત્ત અંત-
ર્ગત સ્વપ્નશાસ્ત્ર.

સુવિણઞ્ચ. } પું (સ્વપ્ન) સારા નરસા
સુવિણગ. } સ્વપ્ન સંબંધી નિમિત્ત.

સુવિણગવિજ્ઞા. સ્ત્રી (સ્વપ્નકવિજ્ઞા) સ્વપ્નના
વિદ્યા; સ્વપ્નના શુભાશુભ ફળ જાણ-
વાની વિદ્યા.

સુવિણમાવણ. સ્ત્રી (સ્વપ્નમાવણ) એ ના-
મનું એક શાસ્ત્ર.

સુવિધિ. પું (સુવિધિ) શ્રી સુવિધિનાથ;
વર્તમાન ચોવીશીના નવમા તીર્થકરનું
નામ.

સુવિર. વિ (સ્વાલ) ઉધણસી; નિદ્રાળુ.

સુવિદિ. પું ન (સુવિધિ) ચાલુ ચોવીશીના
નવમા તીર્થકરનું નામ. (૨) સારા અનુદાન;
સારી વિધિ.

સુવીઞ્ચ. ન (સુવીત) અહોરાત્રના પાંચમા
મુહૂર્તનું નામ.

સુવીર. પું (સુવીર) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુવૃદ્ધિ. સ્ત્રી (સુવૃદ્ધિ) સારી વૃદ્ધિ-વરસાદ.

સુવૃત્ત. } વિ (સુવૃત) સાદી રીતે વ્રત
સુવૃચ. } નિવશ પાળનાર; સારા
વ્રતવાળો. (૨) પું ૭૪ પદ્મપલ તી-
ર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૩)
જ્યેષ્ઠીપના ઇન્દ્રવત ક્ષેત્રમાં આવતી
ચોવીશીમાં થવાના ૧૮ મા તીર્થકરનું
નામ. (૪) એ નામનો એક મહા; ૮૮
માનો ૭૮ મો મહામહા. (૫) સુવ્રત
નામનો દિવસ. (૬) સુવ્રત નામે પા.

શ્રીનાથના એક મુખ્ય શ્રાવક. (૭) ૨૧

મા મુનિમુવત નામના તીર્થંકર.

સુચ્ચયા. સ્ત્રી (સુવત્રા) ૧૫ મા તીર્થંકરની માતા. (૨) સારા વ્રતવાળા-સાધી-આર્થા.

સુસરણવ્ય. ત્રિ (સુસ્રાવ્ય) સુખે સમજે તે.

સુસમદુસ્તમા. સ્ત્રી (સુપમદુષ્ટમા) જેમાં સુખ ધણું અને દુઃખ થોડું એવા આરા; અવસર્પિણીનો ત્રીજો અને ઉત્સર્પિણીનો ચોથો આરા.

સુસમદુસ્તમાઝ. ત્રિ (સુપમદુષ્ટમાઝ) સુખ ધણું અને દુઃખ થોડું એવા આરામાં જન્મેલ.

સુસમસુસમા. સ્ત્રી (સુપમસુપમા) અવસર્પિણી ઢાળના પહેલા આરાનું અને ઉત્સર્પિણી ઢાળના છઠ્ઠા આરાનું નામ.

સુસમસુસમાઝ. ત્રિ (સુપમસુપમાઝ) એકાંત સુખમાં સુખ હોય તે સુસમસુસમ આરામાં-પ્રથમ આરામાં જન્મેલ.

સુસમા. સ્ત્રી (સુપમા) સુપમા નામે એક શેઠની પુત્રી. (૨) અવસર્પિણીનો બીજો આરા અને ઉત્સર્પિણીનો પાચમો આરા.

સુસમાઝ. ત્રિ (સુપમાઝ) સુખમય આરામાં જન્મેલ.

સુસમાદ્ય. ન (સુપમાદ્ય) સુસમા નામે ધનાવદ શેઠની પુત્રીના દર્શાવવાનું માતા સુનું અદારસુ અધ્યયન.

સુસમાપલિભાગ. પું (સુપમાપલિભાગ) સુસમા-બીજા આરાના ઢાળ જેવો; દરિવર્ષ ક્ષેત્રમાં સદાય બીજા આરા જેવો ઢાળ છે તે.

સુસમારિયા. સ્ત્રી (સુપમારિયા) વાદ વિશેષ.

સુસમાહિય. ત્રિ (સુપમાહિય) સારી રીતે સમાધિ પુકત; શુદ્ધ ભાવમાં રિયર થયેલ.

સુસમાહિય. ત્રિ (સુપમાહિય) સારી રીતે ગ્રહણ કરેલ.

સુસાગય. ન (સુસાગત) ભલે પધાર્યા; ભણું આગમન.

સુસાગર. પું (સુસાગર) બીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસાણ. પું ન (સુસાણ) માણસ; પ્રેત-શ્રુતિ

સુસામાણ. પું (સુસામાણ) સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસાજ. પું (સુસાજ) આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસિર. ત્રિ (સુસિર) સહિદ્ર; પોહું. (૨) નં વાંસળી, પાલો વગેરે સહિદ્ર પોહું વાળિય. (૩) આઠમા દેવલોકનું સુસિર નામે એક વિમાન.

સુસિલિદ્ધ. ત્રિ (સુસિલિદ્ધ) સાધે સાધે સારી રીતે મળેલ. (૨) સુંદર; મનોહર.

સુસીમા. સ્ત્રી (સુસીમા) ૭ઠ્ઠા પદ્મપ્રભુ તીર્થંકરની માતાનું નામ. (૨) વચ્ચે વિગ્ધની મુખ્ય રાજધાની. (૩) કૃષ્ણ વાસુદેવની એક રાણી. (૪) અંતમહા-સૂત્રના પાંચમા વર્ણના પાંચમા અધ્યયનનું નામ.

સુસુજ. પું (સુસુજ) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસુમાર. પું (સુસુમાર) જળચર તિવંચની એક જાત.

સુસુરકુલ. ન (સુસુરકુલ) સસરાનું કુળ; સાસરું.

સુસુર. પું (સુસુર) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસુત્ત. ત્રિ (સુસુત્ત) શુદ્ધ-સેવા ભક્તિ કરનાર.

સુસેળ. પું (સુસેળ) ભરત ચક્રવર્તીના સેના પતિનું નામ.

સુસેના. સ્ત્રી (સુસેના) એ નામની એક નદી કે જે મેરની ઉત્તરે રક્તવતી નદીમા મળે છે.

સુસ્સર. પુ (સુસ્સર) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી અવાજ સારા પામે (૨) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસ્સરા. સ્ત્રી (સુસ્સરા) સુરિયાલ વિમાનની ધટા. (૨) ઉદયિકુમાર દેવતાની ધટા. (૩) ગૃધ્રવના ઇન્દ્ર-ગીતરતિની ત્રીજી અગ્રમહિષી. (૪) એ નામની એક દેવી.

સુસ્સસક. ત્રિ (સુસ્સક) સુશ્રૂષ-સેવા ભક્તિ કરનાર.

સુસ્સસળયા. } સ્ત્રી (સુસ્સસળા) શુરસેવા;
સુસ્સસળા } શુરભક્તિ. (૨) સાભળ-વાની હત્થા.

સુસ્સસળાવિગય. પુ (સુસ્સસળાવિગય) શુર આદિની સેવા કરવી તે, દર્શનવિનયનો એક પ્રકાર.

સુસ્સસા. સ્ત્રી (સુસ્સસા) જુઓ “ સુસ્સ-સળા ” શબ્દ.

સુહ. પુ (સુહ) મિત્ર; ભાઈબધ

સુહ. ત્રિ (સુહ) સાર; શુભ; રૂઢ; સુખદાયક.

સુહ. ન (સુહ) સુખ; આનંદ, મન, ક્ષેમકુશળ. (૨) ત્રિ સુખકર; આનંદદાયક. (૩) શુદ્ધ ઇન્દ્રિયવર્ણ; જીવેન્દ્રિય.

સુહમ્ર. ત્રિ (સુમ) સુંદર; શ્રેષ્ઠ.

સુહં. મ (સુહમ) અનાયાસે; સહેલાઈથી.

સુહંસુદેણ મ (સુજેનસુજેન) સુખે સુખે; સુખપૂર્વક; એક કે અમ ન લાગે તેવી રીતે.

સુહકામ. ત્રિ (સુહકામ) સુખને આહવાર, સુખનો કામી.

સુહદિ. ત્રિ (સુહાર્થિ) સુખનો અભિલાષી, સુખાર્થી.

સુહડ. પુ (સુહ) સુલટ, ચોષા; લસડેયો.

સુહણામા. સ્ત્રી (સુહણામા) પાંચમ, દશમ અને પુનેમ તથા અમાવાસ્યાની સત્રીનું નામ.

સુહણપાલ. ત્રિ (સુહણપાલ) સુખે પાળી શકાય એવું.

સુહતિ. પું (સુહતિ) ગંધહસ્તી. (૨) સ્થૂણભદ્રના ખીજા શિષ્યનું નામ. (૩) સુહરિયામના એક પરિવારક-સંન્યાસી. (૪) પુરુષોમાં શ્રેષ્ઠ-ગંધહસ્તિ સમાન.

સુહતિફૂડ. પું (સુહતિફૂડ) ભદ્રશાલ વનનાં આઠ દિગ્ગહસ્તિ ફૂડમાંનું ત્રીજું ફૂડ.

સુહદંસણ. ત્રિ (સુહદંસણ) સુખે જોષ શકાય એવું.

સુહનામ ન (સુહનામ) શુભ રૂળ આપનાર નામ કર્મ; ઉચ્ચ પ્રકારનું નામ કર્મ.

સુહમ્મ પું (સુહમ્મ) મહાવીરસ્વામીના પાંચમા ગણધર; સુધર્મોસ્વામી. (૨) આરમા વાસુપૂજ્ય તીર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૩) પહેલા દેવલોકના ઇન્દ્ર.

સુહમ્મા. સ્ત્રી (સુહર્મા) પહેલા દેવલોકના ઇન્દ્રની સભા; શહેરની રાજસભા. (૨) અમરચંદ્રા રાજધાનીની સભા. () સૂર્યાલ વિમાનની સભા. (૪) વાણવ્યતર દેવતાની સભા કે જેની ઉચ્ચાઇ નવ જોગનની છે.

સુહય. ત્રિ (સુહ) સુખ દેનાર; સુખકર.

સુહય. ત્રિ (સુમ) મનોહર.

સુહયર. ત્રિ (સુહર) સુખકર; સુખ આપનાર.

સુહર. ત્રિ (સુહર) સહેલાઈથી ઉદરપોષણ કરનાર.

સુહવિવાગ પુ (સુહવિવાક) વિવાહસૂત્રનો એક ભાગ.

સુહસંકમ. પું (સુહસાધ્ય) સુખેકરી સંકમણ-
પ્રવેશ થાય તે.

સુહસજ્ઞ. વિં (સુહસાધ્ય) સુખે સાધી
સકાય એવું; સહેલાઈથી બને તેવું;
સુસાધ્ય.

સુહસાઞ્ન. પું (સુહસાધ્ય) આદિમંત્રસુખ-
રૂપ સેનામાં શયન કરવું તે; મનની તદ્દન
નિરાકુળ સ્થિતિમાં રહેવું તે.

સુહસાયક. વિં (સુહસાધ્ય) સુખ શય્યામાં
સુનાર.

સુહસેજ્ઞા. સ્ત્રીં (સુહસાધ્ય) સુખની શય્યા;
સુખની પથારી.

સુહા. સ્ત્રીં (સુહ) સાતારૂપ વેદના.

સુહા સ્ત્રીં (સુહ) અશ્રુત. (૨) યુનો.

સુહાકર્મન્ત. નં (સુહાકર્માન્ત) યુનાતું
હારખાતું.

સુહામિગમ્મ. વિં (સુહામિગમ્ય) સુખે
સેવવા લાયક.

સુહાવહ. પું (સુહાવહ) શીતોદા નદીના
પશ્ચિમ કિનારાનો એક પર્વત. (૨) નસિન-
વિજયની પશ્ચિમ સરહદ ઉપરનો વખારા
પર્વત. (૩) સુખનો પ્રવાહ; સુખ પરંપરા.
(૪) ત્રિં સુખકર; સુખદાયક.

સુહાવહા. સ્ત્રીં (સુહાવહા) શીતોદા મહાનદીને
જમણે ઠહિ આવેલી એ નામની એક
નગરી.

સુહાવાસ. પું (સુહાવાસ) સુખરૂપ આવાસ-
સ્થાન વિશેષ; સુખસ્થાન

સુહાસણ. નં (સુહાસન) સુખપૂર્વક આસન-
બેઠક; સુખે બેસાય તેવું આસન.

સુહાસિય. વિં (સુહાસિ) સુખ-પથાર્થપણે
બાંધિત-રહેણું.

સુહિ. વિં (સુહિ) સુખી; પ્રુષ્યશબ્દ;
આનંદી.

સુહિ. પું (સુહ) મિત્ર; સદ્વત્ત્વ; પ્રેમી.

સુહિય. વિં (સુહિત) સુખ ભોગવનાર;
સુખી.

સુહિરિણિયા. સ્ત્રીં (સુહિરિણ્યકા) પીળા
ફૂલવાળી એક વનસ્પતિ.

સુહુત્તર. વિં (સુહોત્તર) સુખે સુખે ઉત્તરાય-
પાર પહોંચાય તેવું.

સુહુમ. વિં (સુહુમ) ઝીણું; ખારીક; સ્થળ
નજરે ન દેખાય તેવું. (૨) કુવળી શિ
વાયની નજરે દેખાય નહી, હરણા હણાય
નહી, તેવા સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય જીવ કે જે
આખા લોકમાં રહેલા છે. (૩) નામ-
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ
સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિયપણુ પામે. (૪) પન્નવણુ-
ના ત્રીજા પદના ૧૮ માં હારતું નામ.
(૫) જ્યૂહાપના ભરતક્ષેત્રમાં આગામી
ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર છઠ્ઠા કુલકરતું નામ.
(૬) અદ્ય; થોડું.

સુહુમકાય. પું (સુહુમકાય) સૂક્ષ્મકાયના-
સંપાતિત જીવોના રક્ષણને માટે સુખપર
રાખવાનાં વસ્ત્રાદિ

સુહુમકિરિષ્ઠ. પું (સુહુમકિય) તેરમા ગુણ
સ્થાનમાં શુકલ, જ્ઞાનને ત્રીજો પાયે વર્તમાન
જીવ, કે જેને માત્ર સૂક્ષ્મ ક્રિયા હોય છે.

સુહુમકુસીલ. વિં (સુદમકુસીલ) પ્રમાદી;
પ્રમાદનો આશ્રય કરનાર

સુહુમણિશ્રોય. } પું (સુદમણિગોદ) સૂક્ષ્મ
સુહુમણિગોય. } નિગોદ-સાધારણુવનસ્પતિ.

સુહુમતસ. પું (સુદમત) સૂક્ષ્મતસ-અગ્નિ
અને વાયુ.

સુહુમતેઝ્ઞકાદય. પું (સુદમતેઝ્ઞકાદિક)
સૂક્ષ્મઅગ્નિ કાયના જીવ.

સુહુમણિશ્રોદ. } પું (સુદમણિગોદ) સૂક્ષ્મ
સુહુમણિગોય. } નિગોદ-સાધારણુવન-
સ્પતિનો જીવ.

સુહુમપુલાત્ર. પું (સુહુમપુલાક) માનસિક
દોષ લગાડનાર પ્રુષાકે લબ્ધિવંત સાધુ.

સુહુમવસ પુ० (સૂત્રમન્ત્ર) ક્રિયાત્રમાદી,
સહજ શરીરાદિની વિભૂષા કરનાર સાધુ

સુહુમવોદિકલેવર પુ० નં (સૂત્રમવોદિકલેવર)
ગોશાલાના મતમા પન્થોપમ જેવી કાળ
ગણત્રીની એક સરા

સુહુમવલ્લસસદ્કાદય પુ० (સૂત્રમવલ્લસપતિકાવિક)
સૂક્ષ્મ વનસ્પતિકાવના ૭૧

સુહુમવાડકાદય. પુ० (સૂત્રમવાડકાવિક)
સૂક્ષ્મ વાયુકાવના ૭૧.

સુહુમસંપરાય. નં (સૂત્રમસંપરાય) જેમા અતિ
થોડા ક્યાય રહે છે એનુ સૂક્ષ્મસંપરાય
નામનુ પાંચ ચારિત્રમાનુ ચોથું ચારિત્ર
(૨) એ નામનુ દશમુ ગુણસ્થાનક

સુહુમસરાગ પુ० (સૂત્રમસરાગ) સૂક્ષ્મસંપરાય
ગુણસ્થાનવાળો

સુહુ. ત્રિ० (સુહુત) સારીરીતે હોમેલ.

સુહૈસિ ત્રિ० (સુહૈસિ) સુખનો અભિલાષી,
સુખકાંક્ષી

સુહોત્તાર ત્રિ० (સુહોત્તાર) સુખે ઉતરી
શકાય તેવુ

સુહોવભોગ ત્રિ० (સુહોવભોગ) સુખે કરી
ભોગવવા યોગ્ય

સૂઘ્રા સ્ત્રી० (સૂઘ્રા) ના પ્રસૂતા (ગાય
વગેરે.)

સૂઘ્રમ્મ નં (સૂઘ્રમ્મ) સુનાવડની ક્રિયા,
પ્રસૂતિકર્મ

સૂઘ્ય ત્રિ० (સૂઘ્ય) સૂચના કરેન, સૂચવેલ
(૨) ધાન્યના ફાતરા વગેરે ફર નેલ

સૂઘ્ય ત્રિ० (સૂઘ્ય) દાન, દાદિ વગેરેથી
આર્દ્ર-મિશ્ર નેલ (ભાત વગેરે.)

સૂઘી સ્ત્રી० (સૂઘી) સો, સોય (૨) ખીની,
નુક. (૩) આકાશના એક પ્રદેશની
એણી

સૂઘમુહ ત્રિ० (સૂઘમુહ) સોય જેના અણી
દાર મુખનાગુ પ્રાણી, સુગ્રી વગેરે

સૂણ. પુ० (સૂ) પાપનું સ્થાન, ખાડણી,
ઘટી, ચૂલો, પાણીયાર, સાવરણી એ
પાંચ સ્થાન

સૂણા. સ્ત્રી० (સૂ) વધ્યભૂમિ, જ્યા
માણસોને મારવામા આવતા હોય તે
ભૂમિ

સૂણિય નં (સૂણિય) સોળનો રાગ

સૂર. પુ० (સૂર) રસોડ, પાક (૨) શાક
વિશેષ

સૂપ. } પુ० (સૂ) મગ, અથા વગેરેની
સૂપ. } દાળ

સૂય. ત્રિ० (સૂ) સોળનાળુ, સળેહુ

સૂયમ ત્રિ० (સૂયમ) આડીઓ, સુગનખોર

સૂયમઙ્ગ નં (સૂયમઙ્ગ) સૂયમઙ્ગ નામે
ખીનુ અગસન

સૂયર પુ० (સૂયર) સુવર, કુકર

સૂયરિય. પુ० (સૂયરિય) સુવરને મારનાર,
શીતરી

સૂયરી. સ્ત્રી० (સૂયરી) શુડણી

સૂયલિ. પુ० (સૂયલિ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ० તે દેશમા રહેનાર

સૂયા. સ્ત્રી० (સૂયા) સરવો, અગ્નિમા ઘી
રડવાનો ચાટવો

સૂયા. સ્ત્રી० (સૂયા) અસ્પૃટ વચન

સૂયાર પુ० (સૂયાર) રસોડયો

સૂર. પુ० (સૂર) ધરો; ખડાકર, પરાક્રમી,
સુભદ્ર ધરતીર (૨) દાનેશ્વરી, દાનશર

સૂર પુ० (સૂર) સરજ, દિવાકર (૨)
જ્યોતિર્દેવતાનો ખીજો છન્દ. (૩) મહાવ-

પ્રવિનયની પૂર્વ સરદહ ઉપરનો વખારા
પર્વત (૪) સૂર્યના ચિહ્નનાગુ આભરણ

(૫) સૂર્ય નામે દીપ અને સમુદ્ર (૬)
૧૭ મા વીર્યકર અથવા હઠ્ઠા ચક્રવર્તી

કુચુનાયના પિતા (૭) ત્રીજા ચોથા
દેવતાકનુ એક વિમાન (૮) પુષ્કિયા

સૂરના ખીજા અધ્યનનનુ નામ

સૂક્તં પુ० (સૂક્તાન્ત) સૂર્યકાન્તમણિ,
સચિત કહિન પૃથ્વીના ઉદ પ્રકારમાનો
છેલ્લો પ્રનાર. (૨) સૂરકન્ત નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરકૂડ. પુ० (સૂરકૂ) ત્રીજા ચોથા દેવ-
લોકનું એક વિમાન

સૂરચરિયા સ્ત્રી० (સૂરચર્ણ) સૂર્યની ચાલ
જાણવાની વિધા.

સૂરમય પુ० (સૂરધ્વજ) એ નામનું ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરણ. પુ० (સૂરણ) સૂર્ય, એક જાતનો
કર્ક

સૂર્યમણપવિમત્તિ પુ० નં (સૂર્યમણપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્ય આથમવાનો દેખાવ બતાવ-
વામા આવે એવું ૩૨ નાટકમાનું
એક.

સૂરદેવ પુ० (સૂરદેવ) જૂખૂદીપના જરાત
ક્ષેત્રમા થનાર બીજા તીર્થકરનું નામ

સૂરપ્રતિ. સ્ત્રી० (સૂરપ્રતિ) જેમા સૂર્ય
સંબધી વિવેચન છે, તેનું એક કાવિક
સૂત્ર

સૂરપરિવેસ. પુ० (સૂરપરિવેસ) સૂર્યની આસ
પાસનું કુદાડું

સૂરપવ્યય પુ० (સૂરપર્વત) એ નામનો એક
વખાસ પર્વત (૨) ધાતકીખડના મદા-
વિદેહમાનો એક પર્વત

સૂરપ્પમ. પુ० (સૂરપ્પ) એ નામનું ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ
નામનું સૂરપ્રમા દેવીનું એક સિદ્ધાસન.

સૂરપ્પના સ્ત્રી० (સૂરપ્પા) જ્યોતિષીના-ધન્દ
સૂર્યની પહેલી અન્નમહિષી.

સૂરપ્પમાણમોત્તિ. વિ० (સૂરપ્પમાણમોત્તિ)
સૂર્ય ઉગ્યાથી આથમ્યા સુધી ખા-ખા
કરનાર, અન્નમાયિનું ૧૦ મુ રથાનક

સૂરપ્પદા સ્ત્રી० (સૂરપ્પા) ૧૧ મા તીર્થકરની
પ્રત્યક્ષ પાપખીનું નામ (૨) સૂર્યપ્રભા

નામે એક ગૃહસ્થ (૩) સૂર્યપ્રભા નામે
એક કન્યા.

સૂરમંડલપવિમત્તિ. નં (સૂરમંડલપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્યના માડલાનો વિશાળ દર્શા-
વનામા આવે એવું ૩૨ નાટકમાનું એક
સૂરમહિયા. સ્ત્રી० (સૂરમહિયા) એક જાતની
માલતી

સૂરલેસ્સ પુ० (સૂરલેસ્ય) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરવણ પુ० (સૂરવર્ણ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરવરોમાસ પુ० (સૂરવરમાસ) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

સૂરવરોમાસોદ્ગ. પુ० (સૂરવરમાસોદ્ગ)
એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર

સૂરધણી સ્ત્રી० (સૂરધી) એ નામની એક
ધતા-વેલ.

સૂરસિંગ. પુ० (સૂરસિંગ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરસિદ્ધ. પુ० (સૂરસિદ્ધ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરસિરી. સ્ત્રી० (સૂરી) સાતમા ચક્રવર્તીની
સ્ત્રી (રત્ના) નું નામ

સૂરસેણ પુ० (સૂરમ્ત) જૂખૂદીપના ઐરવત
ક્ષેત્રમા આનતી ઉત્તરપર્ણીમા થનાર ૧૪
મા તીર્થકર (૨) એ નામનો બાવીસમો
આર્યદેશ

સૂરાગમણપવિમત્તિ. પુ० (સૂરાગમણપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્યનું આગમન બતાવાય એવું
૩૨ નાટકમાનું છઠ્ઠું નાટક

સૂરામ. પુ० (સૂરામ) એ નામે પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામે
એક લોકાનિક વિમાન

સૂરાવત પુ० (સૂરાવૌ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂત્રાવરણપદિભત્તિ. પુ. (સૂત્રાવરણપદિભત્તિ)
સૂર્ય ઉપર વાદળ આવવાનો દેખાવ
આપનાર ૩૨ નાટકમાનું એક નાટક.

સૂત્રાવલિપદિભત્તિ. પુ. (સૂત્રાવલિપદિભત્તિ)
સૂર્યની પકિત દર્શાવનાર ૩૨ નાટકમાનું
એક.

સૂરિચ્છ. પુ. (સૂર્ય) સુરજ, દિવાકર. (૨)
(સૌરિક) ત્રિપાક સૂત્રનું સાતમું અધ્યયન.

સૂરિચ્છાવન્ત પુ. (સૂર્યાવન્ત) સૂર્ય જેને
આવર્તન કરે છે તે મેરૂ પર્વત.

સૂરિચ્છાવરણ પુ. (સૂર્યાવરણ) સૂર્ય જેને
આવરે છે- ઘેરે છે તે, મેરૂપર્વત.

સૂરિય. પુ. (સૂર્ય) જુઓ “ સૂરિય ”
શબ્દ.

સૂરિયકંત પુ. (સૂર્યકાન્ત) પરદેશી રાજાનો
પુત્ર (૨) સૂર્યકાન્તમણિ.

સૂરિયકંતા. સ્ત્રી. (સૂર્યકાન્તા) પરદેશી
રાજાની રાણી.

સૂરિયામ. પુ. (સૂર્યામ) પરદેશી રાજાનો
જીવ. (૨) પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન
કે જેમા પરદેશી રાજા ઉત્પન્ન થયા.

સૂરોત્તરધર્મિસા. પુ. (સૂરોત્તરાધર્મિક) એ
નામે ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક
વિમાન.

સૂરોદ. પુ. (સૂરોદ) એ નામનો એક દ્વીપ
અને એક સમુદ્ર.

સૂરોવરાગ પુ. (સૂરોવરાગ) સૂર્યપ્રદહ્ય.

સૂત્ર ન. (સૂત્ર) શળી, ફાસી. (૨)
ત્રિશળ, એક જાતનું હથિયાર. (૩)
શળનામે રાગ; મુદ્ધશળ ધત્વાદિ.

સૂત્રપાણિ. પુ. (સૂત્રપાણિ) જેના હાથમા
ત્રિશળ આપુધ છે તે; ખીજા દેવલોકનો
ઇન્દ્ર.

સૂત્રા. સ્ત્રી. (સૂત્રા) લાખી શળી, ફાસી
સૂત્રાદય. ત્રિ. (સૂત્રાવિત) શળીએ ચડાવેલ,
ફાસીએ લટકાવેલ.

સૂત્રાતિગ. ન. (સૂત્રાતિગ) શળીએ ચડાવવાની,
સળ, ફાસીની શિક્ષા.

સૂત્રી. ત્રિ. (સૂત્રા) શળી.

સૂવ. પુ. (સૂત્ર) ઘણ. (૨) રસોધપે.

સૂસર પુ. (સૂસર) સુસ્વરનામ; નામ-
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ભવથી
જીવ મધુર કંઠ પામે. (૨) ત્રિ. સારા
સ્વરવાળુ.

સૂસરા સ્ત્રી. (સૂસરા) સારા સ્વરવાળી
એક ઘટા.

સે. જ. (જય) પ્રકરણ કે વાક્યની શરૂ-
આતમા મગલ અર્થે વપરાતો શબ્દ
(૨) અનંતર, પછી. (૩) પ્રત્યાર્થ. (૪)
અધિકાર, પ્રસ્તાવ.

સેષ પુ. (સ્વેદ) પસીનો, પરસેવો.

સેષ પુ. (સેક) પાણિનું સિંચવું.

સેષ. પુ. (શ્વેત) કાઢક જાતનાં જ્યોત્સ્ન
દેવતાનો ઇન્દ્ર.

સેષ ન. (શ્વેત) કદવાળું, હિત; શુભ;
શ્રેય (૨) અલ્લેરાનના ૨૦ મુહર્તમાના
ખીજા મુહર્તનું નામ.

સેષ ત્રિ. (શ્વેત) એજ-કપન સહિત;
સંપ.

સેયમસ પુ. (શ્વેત) માગસર મહિનાનું
લોકોત્તર નામ.

સેયમસ. પુ. (શ્વેત) એક જાતનું વૃક્ષ.

સેયમ. ત્રિ. (સેતર) ઇતર-પ્રતિપક્ષ સહિત.

સેયમ. સ્ત્રી. (સેતિકા) એપસસિ પ્રમાણ,
ધોળો.

સેડ. પુ. (સેતુ) પાળ, પૂલ. (૨) માર્ગ,
રસ્તો (૩) આમલકરૂપા નગરીના
એક રાજાનું નામ.

સેડય. ત્રિ. (સેતિકા) સિંચનાર, પાણિ રડનાર.
(૨) ધન વૃદ્ધિ કરનાર.

સેંગાલ ત્રિ. (સેંગાલ) ઇલાચ દોષ
સહિત.

સેત્રીકા. સ્ત્રી. (મેત્રીક) કર્મની જે ઇચ્છિ-
ઓમાં સેત્રની કલ્પના થઈ શકે તે મેત્રીકા
કહેવાય છે.

સેત્રસં. પું. (સેત્રાંસ) ચાકુ , ચોવીસીના
૧૧ માં તીર્થકરનું નામ. (૨). અપભ્રંશ
સ્વામીના મુખ્ય શ્રમજ્ઞાપાસકનું નામ.
(૩) માગસર માસનું લોકાંતર નામ.

સેત્રપડિમા. સ્ત્રી. (શય્યાપ્રતિમા) સેત્ર
સંબંધી અભિપ્રદ્ય પારથુ કરવો તે.

સેત્રા. સ્ત્રી. (શય્યા) વસ્ત્રી; સાધુને રહેવા
યોગ્ય મકાન. (૨) મેત્ર-પાટ પદ્મ
વગેરે. (૩) પથારી; પગ પસારી મુદ્ધ
સકાપ તેનું ગિજાનું.

સેત્રાધ. પું. (શય્યાક) એ નામની એક
કુલન વનરપતિ.

સેત્રાકારિયા. સ્ત્રી. (શય્યાકારિયા) ગિજાનું
પાથરનાર સ્ત્રી.

સેત્રામંડ. ન. (શય્યામાળક) સંન્યાસીના
ગિજાનાનું એક ઉપકરણ.

સેત્રાયર. પું. (શય્યાતર) સાધુને રહેવાનું
સ્થાન આપનાર; સેત્રાંતરીયો.

સેત્રાવર. પું. (શય્યાવર) શય્યા-મકાનનો
માલેક.

સેત્રાસંધાર. પું. (શય્યાસંસ્તાર) પથારી
પાથરવી તે.

સેટ્ટ. ત્રિ. (સેટ) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ.

સેટ્ટિ. પું. (સેટ્ટિ) જેને રાજા તરફથી
શ્રીદેવતાના ચિહ્નવાળો પદ્મો આપવામાં
આવ્યો હોય તે; નગરશેઠ (૨)
શાહુકાર.

સેટ્ટિય. પું. (સેટ્ટિક) પવન જાતની એક
વનરપતિ; એક જાતનું ઘાસ.

સેટ્ટિયા. સ્ત્રી. (સેટ્ટિકા) સફેદ માટી;
ખડી-સેડીમાટી.

સેટ્ટી. સ્ત્રી. (સેટ્ટી) રામરાયની પાખવાળો
એક પદ્મી.

સેટ્ટિ. સ્ત્રી. (સેટ્ટિ) પંક્તિ; દાર; શ્રેષ્ઠિ.
(૨) આકાશના પ્રદેશની લાંબી પંક્તિ;
આકાશ પ્રદેશ શ્રેષ્ઠિ. (૩) ઉપશમ
અથવા ક્ષપક શ્રેષ્ઠિમાંની ગમે તે
એક.

સેટ્ટિય. ન. (સેટ્ટિય) એક ઉપવાસથી
માંડી, ક્રમે ક્રમે શ્રેણીપૂર્વક વધારતાં,
૭ માસ સુધીનું તપ કરવું તે.

સેટ્ટિયા. સ્ત્રી. (સેટ્ટિકા) શુભ્રા "સેટ્ટિયા"
શબ્દ.

સેત્ર. પું. (સેત્ર) સિંચાણ; એક જાતનો
પદ્મી. (૨) ચૌદમા તીર્થકરનું લાંબન.

સેત્રા. સ્ત્રી. (સેત્રા) લશ્કર; સૈન્ય; (૨)
ત્રીજા સંભવનાથ તીર્થકરની માતાનું
નામ. (૩) સ્ત્રીસહવ્રતની એક પદ્ધતિ.

સેત્રાવર. પું. (સેત્રાવર) લશ્કરનો અધિપતિ;
સેનાનો સરદાર. (૨) અશ્વર્તીનાં ૧૪
રત્નમાંનું પ્રથમ સેનાપતિ રત્ન.

સેત્રાવરણી. સ્ત્રી. (સેત્રાવરણી) સેનાપતિની
સ્ત્રી.

સેત્રાવરણ્ય. ન. (સેનાવરણ્ય) અશ્વર્તીનું
સેનાપતિ રત્ન; ચૌદ રત્નમાંનું એક.

સેત્રાવરણ. ન. (સેનાવરણ) સેનાપતિપદ્મ;
લશ્કરનું-શિખરીમણું.

સેત્રાવરણી. પું. (સેત્રાવરણી) શુભ્રા "સેત્રાવરણી"
શબ્દ.

સેત્રિ. સ્ત્રી. (સેત્રિ) પંક્તિ; દાર. (૨) વર્ગ;
ગાતિ; કુંજકારઆદિ અમદાર પ્રકારની
શ્રેણી. (૩) નિસરણી.

સેત્રિય. સ્ત્રી. (સેત્રિય) વર્ગ ઉપ-
વર્ગ; ગાતિ ઉપગાતિ.

સેત્રિય. પું. (સેત્રિક) એ નામનો અથ
દેશનો મહાવીર અથવા વખતનો એક
રાજા.

સેત્રણ. ન. (સેત્ર) લશ્કર; સેના.

સેત: ત્રિ० (જોત) સદૈઃ ધોળું, (૨) દિવસના:
• બીજાં મુહૂર્તનું નામ.

સેતિયા. સ્ત્રી० (મેતિકા) જુઓ. "સેધ્યા"
શબ્દ.

સેતુ. પું० (મેતુ) જુઓ. "સેઉ" શબ્દ.

સેત્ત. ત્રિ० (સમાપ્ત) સમાપ્ત; સંપૂર્ણ.

સેતુંજી. પું० (જીવુજી) શેતુજી પવેત.

સેત્ત: ત્રિ० (જોત) જુઓ. "સેત" શબ્દ.

સેનાવજ્ઞ. ન० (સેનાપત્ય) જુઓ. "સેણા-
વજ્ઞ" શબ્દ.

સેન્ન. ન० (સૈન્ય) જુઓ. "સેણ" શબ્દ.

સેક્. ન० (સેક્સ) જનનેદ્રિય; પુરુષ-
ચિહ્ન.

સેય: પું० (સ્વેદ) પસીનો; પરસેવો.

સેય. પું० () કાદવ; કીચડ.

સેય. ત્રિ० (સૈન) એજ-કંપ સહિત; મુજબ.

સેય: પું० (જોત) સદૈઃ રંગ. (૨) ત્રિ०
ધોળું સદૈઃ-રંગવાળું. (૩) દક્ષિણદિશાના
કુખમાં દેવનાઓના ઇન્દ્રનું નામ.

સેય. ન० (યેયસ) કસ્ટાણ; શુભ; હિત;
શ્રેય. (૨) પું० યોથા બળદેવ વાણ-
દેવના પૂર્વભવના ધર્માચાર્ય.

સેયંકર. પું० (યેયસ્કર) ૬૬ મા મહામહત્તું
નામ.

સેયંકાર. ત્રિ० (યેયસ્કાર) શ્રેયસ્કર; કસ્ટાણ-
કારક.

સેયંવિયા. સ્ત્રી० (ચેતામ્બિકા) પ્રાચીન
સમયમાં અર્ધકૈટ્ય દેશની મુખ્ય
રાજધાની.

સેયંસ ત્રિ० (યેયસ્ય) અતિ પ્રયત્નનીય;
શ્રેયસ્કર.

સેયંસા. સ્ત્રી० (યેયાંસા) એક વિદ્યુત્ક્રમારી
દેવી.

સેયંકંડ. પું० (ચેતકંડ) જૂતાનંદ ઇન્દ્રની
મહિષ સેનાનો અધિપતિ દેવતા.

સેયકાલ. પું० (અષ્ટકાલ) આવતો કાળ;
ભવિષ્યકાળ.

સેયણ. ન० (સ્વેદન) રાગની શાંતિ માટે
સાત પ્રકારનાં ધાન્યની. પોટલી બાં-
ધવી તે.

સેયણ: ન० (સેવન) પાણીનું સિંચનું.

સેયણવહ. ન० (સેવતવય) પાણી સિંચીને
કાઢવાનો રસ્તો; પાણીની નીક.

સેયણગંધહસ્તિ. પું० (સેવકગંધહસ્તિ) સિંચા-
નક નામે ગંધહસ્તી.

સેયણય. પું० (સેવક) સિંચાનક નામનો
હાથી.

સેયમહ. પું० (ચેતમહ) ચંદ્રોત્તર ઉદ્યાનમાંનો
એક વૃક્ષ.

સેયર. ત્રિ० (સેતર) પ્રતિપક્ષી સહિત.

સેયચર. ત્રિ० (ચેતચર) બહુ ઉજવળ; અતિ
સદૈઃ.

સેયવિય. ત્રિ० () સેવવાયોગ્ય મત
પચ્ચક્રખાણ; સંયમ અનુક્રાંત.

સેયવિયા. સ્ત્રી० (ચેતવિતા) અર્ધકૈટ્ય
દેશની રાજધાનીનું નગર.

સેયા. સ્ત્રી० (યેયમી) અત્યંત શ્રેષ્ઠ; કસ્ટાણ-
કારી (સ્ત્રી).

સેયાલ. પું० (અષ્ટકાલ) આંગામી કાળ;
ભવિષ્યકાળ.

સેયાલોય. ત્રિ० (ચેતપીત) સદૈઃ અને
પીળું.

સેયાસોય. પું० (ચેતાસોક) કનકપુર નગરની
બહારનું એક ઉદ્યાન.

સેરિય. પું० (સૈરિક) એ નામે સુદમ
આતનું એક વૃક્ષ.

સેસ્તાલ. પું० (સેસ્તાલ) તાડ વૃક્ષની એક
જાત.

સેલ. પું० (સૈલ) પવંત; પહાડ; ડુંગર. (૨)
સિલા; પથ્થર. (૩) પથ્થરમાં કાનરેલ
ધર.

સેલશ્ર. પું (શેલક) શેલકપુર નગરનો
રાજા. (૨) શેલક રાજપૂતના દર્શાવવાળું-
સાતાસત્રનું પાંચમું અધ્યયન.

સેલકર્મ. નં (સેલકર્મ) પથર કાતરવાનું
કામ.

સેલકાર. પું (શલકાર) હોદ્દારો; યુનારો-
યુનો બનાવનાર.

સેલગ. પું નં (શેલક) શેલકપુર નગરનો
રાજા. (૨) એ નામનો રત્નહીપનો એક
પક્ષ. (૩) સ્ત્રી શેલક રાજાની રાજધાની.

સેલગજન્નલ. પું (શેલકવજ) શેલક નામે
રત્નહીપનો એક પક્ષ.

સેલગપુર. નં (લકપુર) શેલક રાજાનું
તપન શહેર.

સેલદ. પું નં (શેલદ) અર્ધ પર્વતના
આકારનું ધર.

સેલપાલ. પું (શેલપાલ) ધરછેડના ગપને
જૂતાનંદ છંદના ત્રીજા લોકપાળનું નામ.

સેલમાલગ. પું (શેલમાલક) એક જાતનું
ગ્રીક.

સેલય. પું (શેલક) જુઓ " સેલશ્ર " શબ્દ.

સેલયજન્નલ. પું (શેલકવજ) જુઓ " સેલશ્ર-
જન્નલ " શબ્દ.

સેલયપુર. પું નં (શલકપુર) જુઓ " સેલશ્ર-
પુર " શબ્દ.

સેલયય. પું (શલકયત) વત્સજોત્રની શાખા
અને તેનો પુરુષ.

સેલયરાય. પું (શેલકરાજ) શેલકપુર
નગરનો શેલક નામે રાજા.

સેલયરાયરસિ. પું (શેલકરાજરસિ) શેલક
નામે રાજાનારસિ

સેલવાલ. પું (શેલપાલ) જુઓ " સેલપાળ " શબ્દ.

સેલવાલય. પું (શેલપાલક) એ નામના
એક અન્યતીર્થો વિદ્યાન.

સેલા. સ્ત્રી (લા) ત્રીજી નરકનું નામ.

સેલુ. પું (શેલ) બલગમ ઉત્પન્ન કરનાર
એક જાતનું ગ્રીક.

સેલેસ. પું (શેલે) મેર પર્વત.

સેલેસી. સ્ત્રી (લે) મેર પર્વતના જેવી
નિશ્ચય અવસ્થા કે જે યોદ્ધે શુભલે
મન, વચન અને કાચ યોગનો સર્વથા
નિરોધ કર્યા પછી પાંચ દ્વંદ્વ સ્વર
ઉચ્ચાર માત્ર કાળ પ્રમાણે પ્રાપ્ત થાય
છે તે.

સેલોવાદ. પું (શેલોવાયિત) શેલોવાયી નામના
એક અન્યતીર્થો વિદ્યાન.

સેલ. પું (શેલ) નંદી દેશનો રાજા.

સેલદ. સ્ત્રી (શેલકી) એક જાતની લતા-
વેલકી.

સેલાર. પું (શિલકાર) કડીયો. (૨) યુનારો.

સેલિ. સ્ત્રી () રજજી; દોરડી. (૨)
લગામ.

સેલિંગ. પું (શલ્યાક) પ્રાણીની એક જાત
કે જેના આમણનું કવચ બનાવવામાં
આવતું.

સેલશ્ર. પું (સેલ) સેવા કરનાર; સેવક.

સેવં. મં (સેવ) અક્ષરે અક્ષર સ્વીકાર-
વામાં વપરાતો શબ્દ; આપ કહો છો તે
અક્ષરે અક્ષર સત્ય છે; તેમજ છે.

સેવગ પું (સેલ) સેવા કરનાર.

સેવદસંધયણ. નં (સેવાસંધયણ) જેમાં
બંધન કંઈ નથી, કેવળ સંયોગ માત્રથી
હાડ બેસાયેલ છે એવું સંધયણ-શરીરનું
બધારણ; છ સંધયણમાંનું છેલ્લું સંધયણ.

સેવળયા. } સ્ત્રી (સેલ) સેવા; પદ્ય-
સેવળા. } પાસના; ભક્તિ.

સેવળિજ. ત્રિ (સેલનીય) સેવા કરવાયોગ.

સેવય. પું (સેલ) સેવક; નોકર.

સેવા. સ્ત્રી (સેવા) સેવા; ભક્તિ. (૨)
શહેરની એક અગ્રમાહતીનું નામ.

સેવાલ. પું. (સેવાલ) .લીલ; સેવાળ. (૨)
ગુહ્ય જાતિના વૃક્ષની એક જાત.

સેવાલભક્ષિ. પું. (સેવાલગચ્છિન) સેવાળનું
ભક્ષણ કરી જીવન ગાળનાર તાપસનો
એક વર્ગ.

સેવિ. ત્રિ. (સેવિત્ર) સેવનાર; સેવા કરનાર.

સેવિત્તાર. ત્રિ. (સેવિત્ર) સેવા કરનાર;
સેવનાર.

સેવિય. ત્રિ. (સેવિત) સેવન કરેલ; સેવેલ.

સેવ્ય. ત્રિ. (સેવ્ય) સેવવાયોગ્ય; રસમી.

સેસ. ત્રિ. (સેવ) શેષ; અચેદ્ય; આજી વધેલું;
અવશિષ્ટ.

સેસંતરા. સ્ત્રી. (સેવન્તર) રિથવરની આજ્ઞા
વિના જોડલા દિવસ રહેવાનું બન્યું હોય
તેટલા દિવસની સંખ્યા.

સેસદધિયા. સ્ત્રી. (સેવદધ્યા) લેપ નામના
આધાપાતની ઉદકશાળા-પાણીના પર્વનું
નામ કે જેની અંદર ધરને ઉપયોગી
તમામ પદાર્થોનો સંગ્રહ રહેતો.

સેસમર્દ. સ્ત્રી. (૧. વ્રતી) સાતમા વાસુ-
દેવની માતાનું નામ.

સેસર્ચ. સ્ત્રી. (સેવત્રી) દક્ષિણ દિશાના
રચકપર્વત ઉપર વસનારી આઠ દિશા
કુમારિકામાંની ૭ઠી દિશાકુમારિકા.
(૨) એક જાતની લતા-વેલડી. (૩)
વીરપ્રજુની દીકરીની દીકરીનું નામ.

સેસવંત. ન. (સેવન્ત) કાર્યથી કારણનું,
કારણથી કાર્યનું, ગુણથી ગુણીનું, અવ-
યવથી અવયવીનું અને આગ્રયથી આ-
ગ્રયીનું જે અનુમાન થાય છે તે; અનુમા-
નનો એક પ્રકાર.

સેસાવસેસ. ત્રિ. (સેવકશેષ) શેષનો પણ
શેષ; વધેલામાંથી પણ વધેલું; અંતપ્રાંત.

સેસિય. ત્રિ. (સેવિક) આજીનું.

સેહ. પું. (સેહ) રામરાયની પાંખવાળા
પક્ષીની એક જાત.

સેહ. પું. સ્ત્રી. (સેહ) નવદીક્ષિત શિષ્ય;
લઘુમુનિ; ન્હાનો સાધુ.

સેહતર. પું. સ્ત્રી. (સેહતર) અતિશય
લઘુમુનિ; જેને છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર
આરોપવામાં નથી આવ્યું તે.

સેહનિષ્કેદિયા. સ્ત્રી. (સેહનિષ્કેદિયા)
શિષ્ય સજ્જી થોરી; માતાપિતાની આજ્ઞા
વિના કોઈને દીક્ષા દેવી તે.

સેહમૂમિ. સ્ત્રી. (સેહમૂમિ) નવદીક્ષિતને
છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર આરોપવાનો
સમય.

સેહર. પું. (સેહર) શિષ્યર; મુગટ. (૨)
શિષ્યા; રાંચ.

સેહવૈયાવજ્ઞ. ન. (સેહવૈયાવજ્ઞ) નવદીક્ષિત
મુનિની વૈયાવજ્ઞ-સેવાભક્તિ કરવી-તે.

સેહાવિય. ત્રિ. (સેહાવિય) પરિચેદ્ય આદિ
ક્રિયા કલાપ શિષ્યવેલ.

સેહિય. ત્રિ. (સેહિક) સિદ્ધિ-મોક્ષ સંબંધી-
(સુખ.)

સેહી. સ્ત્રી. (સેહા) સાહુડી, સેડી; કાંટાવાળું
એક પ્રાણી.

સેહોવદ્યુષ્ટા. સ્ત્રી. (સેહોવદ્યુષ્ટા) નવ
દીક્ષિતને છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર આરો-
પનું તે.

સોદ્ય. ન. (સોક્તિ) શોક; દિલગીરી.

સોદ્ય. ન. (સોદ્ય) કલ્પેદિય; કાન.

સોડગ્રહ. પું. (સોદગ્રહ) શ્રોત્રેદિયનો
અવગ્રહ; શ્રોત્રેદિયવડે ચતુ પ્રાથમિક જ્ઞાન.

સોંડ. પું. (સોંડ) સુંડવાળો મગરમગ્ગ.

સોંડા. સ્ત્રી. (સુગ્ગ) સુંડ.

સોંડિય. પું. (સોંડિક) અગ્નિનું એક
ભાગન.

સોંડીર. ત્રિ. (સોંડીર) ચર; ગંભીર; ચતુર.

સોફલ. ન. (સોલ્ય) સુખ; મન; આનંદ.

સોમ. પું. (સોમ) દિલગીરી; અસૌસ. (૨)
મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે

નેતા ઉદ્યતી ઇષ્ટ વસ્તુને વિયોગ થતાં
છવ રૂન, ધુરણા વગેરે કરે.

સોમધિય. પુ. ન. (સૌમ્યિક) સુગંધ-
વાળું સંધ્યાવિકાશી કમળની એક જાત.
(૨) મણિરત્નની એક જાત; સચિત
કહિત પૃથ્વીનો એક પ્રકાર. (૩) રત્ન-
પ્રભા પૃથ્વીમાં રહેલું સોમધિક નામનું
કાંઠ; ખરકાંડનો આઠમો ભાગ. (૪)
સી. એ નામની એક નગરી. (૫)
પોતાની ઇન્દ્રિયમાં સુગંધ માની તેને મુઘે
એવો એક જાતનો નયુંસક.

સોમમલ્લ. ન. (સૌકમાર્ય) સુકમાળપલ્લ;
કામળતા.

સોમગદ. સી. (સમ્પતિ) સારીગતિ; ઉચ્ચ-
ગતિ.

સોમદિયસાલા. સી. (સોટિકાલા) મુખડી
વેચવાની દુકાન.

સોમંદ. પું. (સુમદ) ત્રિહંડી-સંન્યાસીનું
એક ઉપકરણ; ત્રિકાંકિક; ત્રિહં.

સોમિ. સી. (શ્રોણિ) દેડ; કમર.

સોમિંદ. ન. () સમિલાની મુઠ.

સોમિચ્છઃ. ન. (શ્રોણિક) કમરનો
ધેરાનો.

સોમિય. પું. ન. (શોચિત) રંધિર; લોહી;
ખુન.

સોમિયપ્પવાહિ. ત્રિ. (શોચિતપ્રવાહિ)
લોહીના પ્રવાહવાળું, લોહી ઝરવું

સોમિયાણસારિ. ત્રિ. (શોચિત્કુસારિ)
લોહીમાં પસરી ઝરવું પરિણામ આપે તે.

સોમિયાસવ. ત્રિ. (શોચિત્સવ) જેમાંથી
લોહી વહા કરે તે; લોહી ઝરવું.

સોમિસુત. ન. (શ્રોણિક) કઠોરો.

સોમી. સી. (શ્રોણી) તરવારની મુઠ.

સોત. પું. (શ્રો) ઝાન; કણ્ઠેન્દ્રિય.

સોત. ન. (શ્રોત) જિહ્વા.

સોતમણી. સી. (સૌદામની) વિદિશાનાં
કચક પર્વત ઉપર વસનારી ચાર દિશા-
કુમારિકામાની યોથી દિશાકુમારી.

સોતિમર્દ. સી. (શ્રોણિક) ચેદી દેશના
શિશુપાળ રાજાની રાજધાની.

સોતિય. પું. (શ્રોણિય) વેદ જાણનાર
બ્રાહ્મણ.

સોતિય. ત્રિ. (સૌનિક) સુતરાઉ કાપડ
વગેરે; સુતરનું. (૨) સુતરીયા; સુતરનો
બાપારી.

સોતિયમર્દ. સી. (સૌણિકવની) જુઓ
" મોતિમધ " શબ્દ.

સોતિયસાલા. સી. (સૌમિકાલા) સુતરી-
યાની દુકાન.

સોતિયા. સી. (સૌણિક) છાપ; એ
ઉદિય છવની એક જાત.

સોતિય. પું. ન. (સ્વસ્તિક) સાધીશો;
આઠ મંગલિકામાંનો એક. (૨) ૮૮
મહામાંનો ૫૮ મો મહામહ. (૩) એ
નામની એક હરિત વનસ્પતિ.

સોદામણી. સી. (સૌદામિની) વિદ્યુત;
વિજળી. (૨) ધરજીવની યોથી અમમદિ-
ધીનું નામ.

સોદામિ. પું. (સૌદામિન્) ચમરેદના ઘોડે
સ્વાર લશ્કરનો અધિપતિ.

સોધમ્મ. પું. (સૌધમ્) પહેલા દેવલોકનું નામ.

સોધમ્મકળ. પું. (સૌધમ્કળ) સૌધર્મ
નામે પહેલો દેવલોક.

સોમગ્ગ. ન. (સૌમાય) ભાગ્ય.

સોમણ. ન. (શોમક) ચુલ, સાઈ; ભણ.

સોમા. સી. (શોમા) શોભા; કીર્તિ;
આખર

સોમિય. ત્રિ. (શોમિત) શુશોભિત; શોભા-
યુક્ત.

સોમ. પું. (સોમ) ચંદ્રમા; ચંદ્ર. (૨) ૮૮
મહામાંનો ૧૨ મો મહામહ. (૩) રાંદે

અને ઇશાનેન્દ્રના પૂર્વ દિશાના લોકપાળનું નામ. (૪) ત્રીજા વાસુદેવ અને જળ-દેવના પિતાનું નામ. (૫) ૨૩ મા તીર્થંકર પાર્શ્વનાથના એક ગણધરનું નામ. (૬) સોમનાભનો એક આદિજ્ય. (૭) મૃગશિર નક્ષત્રનો અધિપતિ દેવતા.

સોમ. વિ. (સૌમ્ય) મનોહર; આહ્વાદકારી.

(૨) શીતળ ષ્ઠેરાવાળો; સ્નેહાળ; ચાંત.

સોમંગલ. પું. (સૌમંગલ) બેઈદ્રિયવાળા જીવની એક જાત.

સોમકાશ્ય. પું. (સૌમકાશિક) સોમ દેવતાનો પરિવાર; સોમકાશિક દેવતા.

સોમવંદ. પું. (સોમવન્દ) જંબુદ્વીપના ઇરવત ક્ષેત્રના ચાલુ અવસર્પિણીના સાતમા તીર્થંકર.

સોમણસ. પું. (સૌમણસ) રૂમક સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું નામ. (૨) નંદીશ્વર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું નામ. (૩)

ત્રીજા દેવલોકના ઇંદ્ર સત્ત્વક્રમારનું મુસાફરી વિમાન. (૪) સનત્કુમાર ઇંદ્રના પાન

વિમાનનો અધિપતિ દેવતા. (૫) ગેર

પર્વતની મેખલા ઉપરનું એક વન. (૬)

પખવાડીઆના આઠમા દિવસનું નામ.

(૭) મંગળાવતી વિજયની પશ્ચિમ સરહદ

ઉપરનો વખારા પર્વત.

સોમણસકૂડ. પું. (સૌમણસકૂટ) સોમનસ નામના વખારા પર્વતનાં સાત કૂટમાંનું બીજું કૂટ-સિખર.

સોમણસા. સ્ત્રી. (સૌમણ્ય) શકેન્દ્રની અગ્રમહિષીની રાજધાની. (૨) પખવાડી-વાની પાંચમી રાત્રિનું નામ. (૩) જંબુ-સુર્ધના દક્ષિણ અંધરનામ.

સોમણસ્તિય. વિ. (સૌમણ્યિય) મનની પ્રસન્નતા યુક્ત; પ્રસન્નમનવાળો.

સોમવત્. પું. (સૌમવત્) આઠમા તીર્થંકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃધરજનું નામ.

(૨) સોમવત્ નામનો એક આદિજ્ય.

(૩) એ નામના એક સાધુ.

સોમદેવ. પું. (સોમદેવ) સોમનામે શકેન્દ્રનો એક લોકપાળ. (૨) જટા તીર્થંકરને

પ્રથમ શિક્ષા આપનારનું નામ.

સોમદેવકાશ્ય. પું. (સોમદેવકાશિક) સોમ લોકપાળના આધ્યાત્મિક દેવતાનો પરિવાર.

સોમનસ. પું. (સૌમનસ) પખવાડીઆના આઠમા દિવસનું નામ.

સોમમિ. પું. (સૌમમિત) કુત્સરાગતી જાણ. (૨) વિ. તે જાણમાં જન્મેલ.

સોમમૂર. પું. (સોમમૂર્તિ) એ નામનો એક આદિજ્ય.

સોમયા. સ્ત્રી. (સૌમ્યતા) શીતમતા.

સોમજ. પું. (સૌમજ) કૃષ્ણ મહારાજના સમયમાં દારિકમાં રહેતાર એક આદિજ્ય

સોમસિરી. સ્ત્રી. (સૌમશ્રી) સોમલ આકારની સ્ત્રી.

સોમસીદાસવા. ન. (સૌમસિદાસન) સોમ લોકપાળને બેસવાનું સિંહાસન.

સોમા. સ્ત્રી. (સોમા) સાતમા તીર્થંકરની મુખ્ય સાધવીનું નામ. (૨) સોમ લોક-

પાળની રાજધાનીનું નામ. (૩) સોમ

લોકપાળની ચોથી અગ્રમહિષીનું નામ.

(૪) સોમલ આદિજ્યની પુત્રી કે જેનું

લગ્ન ગજસુક્રમાળ સાથે થવાનું હતું.

સોમાજ. વિ. (સુક્રમાર) સુક્રામળ.

સોમાલિયા. સ્ત્રી. (સોમાલિકા) એ નામની એક નગરી.

સોમિલ. પું. (સોમિલ) વાણિજ્યગામ નગરનો રહેવાસી એક આદિજ્ય કે જેણે

મહાવીરસ્વામી પાસે આવી કેટલાએક

પ્રશ્નો પુછ્યા હતા.

સોય. પું. (શોક) અકુશોત્સ; દિલગીરી.

સોય. ન. (શ્રોત્ર) કાન; અવશેષદિવ.

સોય. ન૦ (સૌંચ) ધવિત્રતા; નિરવધ
આચાર; શુદ્ધ અનુકાન.

સોય. ન૦ (સોત્ત) છિદ્ર; બાંક. (૨)
પ્રવાહ; વહેન. (૩) કમ્પેતો પ્રવાહ;
આશય. (૪) વિષયોમાં ઉદ્વિગ્નતા પ્રજ્વલિ.
(૫) રાગ, દેવતા ઉત્પત્તિ.

સોયકારિ. વિ૦ (ઓચકારિ) ગુનાદિકના
વચન કાને ધરનાર; આચારકારી.

સોયણ. ન૦ (સોવન) શોક; દિલખીરી.

સોયજલ. ન૦ (ઓચજલ) સાંભળવાની
શક્તિ; અવલુંદિવનું સામર્થ્ય.

સોયમૂલ. પું૦ (સૌચ્મૂલ) શોચ-પવિત્રતા
છે મૂળ જેનું એવો ધર્મ; પરિવાળકેતો
ધર્મ.

સોયર. } પું૦ સી૦ (સોર) સહોદર;
સોયરિય. } એક ઉદ્ધરમાંથી જન્મેલ ભાઈ
કે બહેન.

સોયરિય. પું૦ (સૌચરિય) મુવરનો શીકાર
કરનાર; શીકારી.

સોયવિય. ન૦ (સૌંચ) ધવિત્રતા.

સોપાસળી. સી૦ (સૌપાસળી) નિશુરકેમરી
એક દેવી કે જે ભગવંતના જન્મ મહો-
ત્સવ વખતે દીવો લઈ ઉભી રહે છે.
(૨) વિજળી.

સોપાર. વિ૦ (સોર) ઓતા; સાંભળનાર.

સોપાલણયા. સી૦ (સોવન) શોચ કરાવવો;
મુરજી કરાવવી.

સોપા. ન૦ (સોલ) સોર નામના ધાસનું
પાથનણું.

સોપદુષ્ટ. વિ૦ (સૌપદુષ્ટ) સોરક દેશમાં
જન્મેલ; સોરડી.

સોપટ્ટિયા. સી૦ (સોપટ્ટિય) ફટકડી;
ટુરી માટી.

સોરિય. ન૦ (સૌચિક) એ નામનું કુશાવર્ત
દેશનું મુખ્ય નગર.

સોરિયવસ. પું૦ (સૌચિકવસ) એ નામનો
એક માછી.

સોરિયવુટ. ન૦ (સૌચિકુ) એ નામનું નગર;
મથુરા.

સોરિયર્દિસળ. ન૦ (સૌચર્વિત્તલ) એ
નામનું એક વન ઉદ્યાન.

સોલસ. વિ૦ (સોલ) સોળ; ૧૬ ની
સંખ્યા.

સોલસમસ. ન૦ (સોલસમ) સાત ઉપવાસ
મેષા કરવા તે.

સોલસસ. વિ૦ (સોલસ) સોળમું; સોળમા
નંબરનું. (૨) ન૦ સાત ઉપવાસ મેષા
કરવા તે.

સોલસરોગાવક. પું૦ (સોલસરોગાવક) સોળ
પ્રકારના રોગ.

સોલસિયા. સી૦ (સોલસિકા) માણીના
સોળમા ભાગ જેટલું રસ માપવાનું એક
માપ; સોળસીયું.

સોલ. ન૦ (સૂલ) માંસના સોસા; ઘવા
ઉપર પકવેલું માંસ.

સોલિય. વિ૦ (સૂલ) પકાવેલ; સોલ્યું
કરેલ. (૧) ન૦ પકાવવાનું વાસણ.

સોલકમાડય. વિ૦ (સોલકમાડય) આયુષ્યનો
કાલ આવી પહેાંચ્યા પહેલો કોઈ નિમિ-
ત્તથી જેનું આયુષ્ય પૂરું થઈ જાય તે
સોપકચ આયુષ્યા કહેવાય.

સોલજલ. ન૦ (સૌવલ) સંચળ; મીઠાની
એક ભલ.

સોલણિય. વિ૦ (સૌવલિક) શિકારી કુતરા-
વડે શિકાર કરનાર.

સોલળી. સી૦ (સ્વાળી) સામા માણસને
નિદ્રામાં નાખી દેવાની એક વિદ્યા.

સોલણિય. વિ૦ (સૌવલિક) સોનાનું જા-
મેલું; મુવળું સંબંધી.

સોલતિય. પું૦ (સ્વલિક) ચાર ખુશા-
વાળો આયીયો. (૨) સ્વસ્તિ સ્વસ્તિ
એવા માનવિક ચબ્દો મોલી આ-
શીર્વાદ આપનાર ભાટ ચારણ

વગેરે. (૩) એ નામનો પદ મો મહાગ્રહ
(૪) દશમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૫)
ત્રણ ઇન્દ્રિયાળા જીવની એક જાત
સોવત્થિયકૂડ. પુ. (સ્વસ્તિકાકૃત) નિર્મલ
વખારા પર્વત ઉપરના નવ કૂટમાનું છઠ્ઠું
કૂટ-શિખર.

સોવત્થિયાચક્ત. પુ. (સ્વસ્તિકાચર્ચ) બારમા
દૃષ્ટિવાદ અંગના ખીજા નિભાગ-સુત્રનો
૧૧ મો ભેદ

સોવત્થિયાસણ. ન. (સ્વસ્તિકાચર) સાથી-
આના આકારનું આસન, સાથીઆના
ચિહ્નવાળું આસન

સોવચાર. વિ. (સોવચાર) અનિરૂદ્ધ અર્થ
પ્રકાશક અને અનુપ્રાસ સહિત.

સોવરિય ત્રિ. (શૌરિક) સુતરના માસનો
બાપાર કરનાર, ખાટકી

સોવરી સ્ત્રી. (શામ્વરી) શામરી-એક
જાતની તાનિકનિધા

સોવાગ પુ. (શ્વાક) ચણાળની એક જાત

સોવાગજાહ સ્ત્રી. (શ્વાગજાહ) ચણાળની
જાત

સોવાળી. સ્ત્રી. (શ્વાળી) ચણાળથી વિદ્યા.

સોવાણ. પુ. (સોવન) સીડી, નિસ્સરણી.
(૨) પગથાંયુ.

સોવોર પુ. (સોવોર) સિધુ નદી પાસેનો
એક દેશ, આર્ય દેશોમાનો ૨૧ મો
દેશ. (૨) કાંઈ, ઉકાળી ગયેલ જાસ (૩)
જાસની આજ, એક જાતનું પીણું (૪)
ખાટી મંદિરા

સોગ્રીરા. સ્ત્રી. (સોગ્રીરા) મધ્યમ ગ્રામની
છત્રી મૂર્તિના.

મોસ. પુ. (શોવ) જેમા શરીર શોખાય,
ગળુ મુકાય તેવો એક રોગ

સોસગ વિ. (શોષક) શોષનાર, મુકનાર

સોસણયા. } સ્ત્રી. (શોષણ) શોષુ, મુ
સોસણા. } કાવુ.

સોસિત્ર વિ. (શોષિત) મુકાઈ ગયેલું,
ગાળી પામેલું.

સોદગ્ર. વિ. (શોષક) શુદ્ધ કરનાર.

સોદગ્રા ન. (સૌમાગ્ર) સૌભાગ્ય, સર્વજન
વધાવતા, ચ્હડતો દિવસ.

સોદણ વિ. (શોભન) શ્રેષ્ઠ; સુન્દર; સાર-
ઉતું

સોદણ. ન. (શોભન) શોધવું, ખોળ કાઢવી.

સોદણય. ન. (શોષવક્ર) રોધવાનું સાધન.

સોદમ્મ. પુ. (સૌધર્મ) સૌધર્મ નામે પહેલો
દેવલોક (૨) પહેલા દેવલોકના દેવતા.

સોદમ્મરૂપ પુ. (સૌધર્મરૂપ) બાર દેવ-
લોકમાનો પહેલો દેવલોક. (૨) પહેલા
દેવલોકના દેવતા

સોદમ્મગ પુ. સ્ત્રી. (સૌધર્મક) પહેલા
દેવલોકના દેવતા.

સોદમ્મગદિસા. } પુ. (સૌધર્મવત્સક) એ
સોદમ્મગદિસય } નામનું પહેલા દેવલોકનું
વિમાન, શકે પ્રત્યુ પાંચમું વિમાન

સોદમ્મા. સ્ત્રી. (સૌધર્મા) પહેલા દેવલોકના
છત્રી મુકર્મા નામે સભા.

સોદા સ્ત્રી. (શોધા) સાધ્ય; શોભા.

સોદિ. સ્ત્રી. (શોધિ) શુદ્ધિ, સ્વચ્છતા,
પાવિત્રતા, નિર્મલતા

સોદિત. } વિ. (શોધિત) શોભા પામેલ.
સોદિય }

સોદિય વિ. (શોધિય) શોધેલું, અનિચાર
રહિત કરેલું, શુદ્ધ બનાવેલ

સોદિય. ન. (મોહર્દ) મેત્રીભાનું, મુકદ્દ-
પાણું

સોદિહ વિ. (શોમાન) રોષિલું. રોષા-
નાળું

હ.

હં મં (હા) કોધનાયક અભ્યય (૨)
આશ્વર્થ વાયક (૩) નિરોધના અર્થમા
વપરાતું અભ્યય. (૪) આમનસુવાયક
અભ્યય

હંકાર પું (હાર) હ એવો શબ્દ

હંડિયા સ્ત્રી (હંડિયા) હાડકું

હંતા મં (હન્ત) આશ્વર્થ તથા ખેડનાચી
શબ્દ. (૨) હા, કહેલ વાતનો સ્વીકાર
કરવો તે

હતાર. ત્રિ (હન્ત) મારનાર

હવ. મં (હન્ત) આશ્વર્થ તથા હર્ષસૂચક
અભ્યય

હદિ. મં (હદો) આમનસુ-સંબોધનાર્થક
અભ્યય

હંમો મં (મોસ) ગુસ્સામા સંબોધનાર્થ
અભ્યય

હસ. પું (હસ) હસપક્ષી (૨)
ધોળી (૩) પતંગીઓ, એક પ્રકારનો
ચઢિરિદ્રિય છત્ર. (૪) એક પ્રકારના
સન્યાસી

હંસગમ્મ પું (હસગમ) એક પ્રકારનું
કામળ વસ્ત્ર (૨) રત્ન વિશેષ (૩) હસ
ગર્ભ રત્નથી ખચિત-ખરકાણનો હલો
વિભાગ

હસસ્સરા સ્ત્રી (હસસ્વર) સુવર્ણકુમાર
દેવતાની ઘટા

હંસાવલિપવિમત્તિ પું (હસાવલિપવિમત્તિ)
હસની વિશેષ રચનાનુક્રમ એક પ્રકારનું
નાટ્ય

હસાસળ નં (હસાસ) હસના ચિહ્નનાળુ
આસન

હકાર પું (હકાર) ભુગનીયાના નખની

એક પ્રકારની દણ્ડીની, ગુન્હેગારને લા
એવો શબ્દ કહી ગિફ્તા કરી તે

હચા. સ્ત્રી () ઠગી

હટ્ટ ત્રિ (હટ) પ્રસન્ન, ખુશી થએલ

હટ્ટ પું (હટ) પાણીમા થતી એક જાતની
વનસ્પતિ (૨) ગેરાળ

હટ્ટ ત્રિ (હટ) હરાયેલ, લપ
જનાયેલ.

હટ્ટ. પું (હટ) હઠ, આમદ

હટ્ટપ્પ. પું () વસ્તુ રાખવાની
પેટી-હડકો

હટ્ટિ સ્ત્રી () હેડ કટાને માથવાતું
સાધન

હટ્ટિ નં () હાડકું

હટ્ટ પું (હટ) એક પ્રકારની વનસ્પતિ

હણ પું (હણ) હડપચી ઘાટી.

હત ત્રિ (હત) હબેન મારેન

હત્ય પું (હત) હાથ

હત્યેદુ પું (હત્યાન્દુ) હાથકડી, હસકના

હત્યકમ્મ નં (હત્તકમ્મ) સૃષ્ટિવિરૂદ્ધ કર્મ,
હાથથી વીર સ્થપન કરતું તે

હત્યમ પું (હત્તમ) સાવરણી (૨)
પુનણી (૩) હાથ

હત્યક્રિયાણમ નં (હત્તક્રિયા) } હાથ હેઠ
હત્યન્દ્રેયણ નં (હત્તન્દ્રેય) } વાની

સમ

હત્યતરક પું (હત્તતરક) વહાણનો સદ

હત્યમાલ પું (હત્તમાલ) હાથનું એક
આભરણ

હત્યય નં (હત્તય) પૂનણી (૨) સાવ
રણી (૩) હાથ

હત્યમ્હ પું (હત્તમ્હ) નખ

હત્યસંગેહિય ન૦ (હત્તકા) પરસ્પર હાથ સાથે હાથ મેળવે તે

હત્યસજય ત્રિ૦ (હત્તકયત) હાથને સપમમા રાખનાર, હાથની ચતના રાખનાર

હતિય પુ૦ (હતિય) હાથી

હતિયકવણ પુ૦ (હતિયકવ) સમય સમુદ્ધમા સાતમે યોજન ઉપરનો એ નામનો એક દ્વીપ ૭૫૫ અતરદ્વીપમાનો એક (૨) ત્રિ૦ તે દ્વીપમા રહેનાર

હાત્યકવ્ય ન૦ (હત્તિકવ્ય) એ નામનો એક નગર

હતિયમ ત્રિ૦ (હત્તિકમ) હસ્ત સમૃધી

હતિયજામ ન૦ (હત્તિયામ) રાજ્યકર્તા નાનકા પાના ઇશાન પ્રુથાનુ એક વન

હતિયાપુર ન૦ } (હત્તિયાપુર) એ નામનું
હતિયાગાઢર } એ નગર
હતિયાપુર. }

હતિયી સી૦ (હત્તિની) હાથથી

હતિયાત્રસ પુ૦ (હત્તિત્રસ) અનાજ કે વનરપતિના અસખ્ય ઇવોનો આરભ મરી અમનુ ભોજન કરના પ્રતા એન્જ હાથીને મારી ધણા દિવસ સુધી તેના માસનુ ભોજન કરવામા થોક પાપ છે એમ માનનાર તાપસની એક જાત

હતિય પુ૦ (હત્તિ) અકુશ

હતિયિવ્યની સી૦ (હત્તિયિવના) એક પ્રમરની ઔષધી, ગર્ભપિપર

હતિયમદ. ત્રિ૦ (હત્તિમદ) હાથીને દમનાર હાથીનો મદ ઉતારનાર

હતિયમુદ પુ૦ (હત્તિમુગ) વનજ સમુદ્ધમા ૧૦૯૦ યોજન ઉપર આવેલ એ અનર દ્વીપ. ૫૬ અનરદ્વીપમાનો એ (૨) તે અનરદ્વીપમા રહેનાર

હતિયાય પુ૦ (હત્તિયાજ) હાથીનો રાજા, મ્હેટો હાથી

હતિયવાઝ પુ૦ (હત્તિવ્યાઝ) હાથીની બ્યવસ્થા કરનાર, માવત

હતિયાજ પુ૦ (હત્તિગલ) હત્તિયાજ નામે પાવાપુરીનો રાજા

હતિયસીસ ન૦ (હત્તિસીર્ષ) હત્તિનાપુર નગરનુ અપર નામ

હતિયસોંડ પુ૦ (હત્તિગુપ્ત) ત્રણ ઇન્દ્રિય વાળા જીવની એક જાત

હથુત્તરા સી૦ (હત્તોત્તરા) જેના પછી હસ્ત નક્ષત્ર છે તે ઉત્તરાશ્વિની નક્ષત્ર

હદ પુ૦ (હર) ૬૬ નદીમાં ઉદ્ભવ પાળીનુ સ્થાન

હદ્દી મ૦ (હથિહ) ધિક્કારાર્થે અવ્યય

હમ્મિમ ન૦ (હર્મ્ય) હવેની, બગલો પ્રાસાદ

હય ત્રિ૦ (હત) હથાણેલ નાશ પામેલ

હય. પુ૦ (હય) ધોડો.

હયકટ પુ૦ (હયકટ) એક જાતનું રત્ન (૨) ઘેડાનો કંઠ

હયકવણ પુ૦ (હયકવ) ૭૫૫ અતર દ્વીપમાનો એક અતરદ્વીપ (૨) ત્રિ૦ તે અનરદ્વીપમા રહેનાર મનુષ્ય (૩) પુ૦ એ નામનો એ અનાર્થ દેશ (૪) ત્રિ૦ તે દેશમા રહેનાર

હયજોહિ ત્રિ૦ (હયજોહિ) ધોડાથી લડનાર

હયપાહરીય પુ૦ (હરતૈવરીક) પક્ષિની એક જાત

હયમુદ પુ૦ (હયમુગ) હથાણ નામે એક અનાર્થ દેશ

હયધિલંબિય ન૦ (હરિત્તિલંબિ) ધોડાની ગતિ બતાવનાર નાટકનો એક પ્રકાર

હયવોહિ સી૦ (હયવોહિ) કૃતિમ, ભરણિ, સ્વાનિ, એ નગ નક્ષત્રના શકની ગન થાય તે

હયસાલા સી૦ (હયસાલા) અશ્વવાળા, ઘોડાર

હયહેસિય. ન૦ (હયહેસિય) ઘોડાનો હગ્ગાટ શબ્દ

હર નિ૦ (હર) રાત દિવસ. (૨) વ્યાધિ નિશય

હર. ન૦ (હર) ૫૨

હરણ ન૦ (હરણ) હરણ કરના, ચોગુ

હરતણ પુ૦ (હરતણ) ભેગવાળી જમીનમાં સવારના પહેાગમાં નાસની અધીપર પાણીનું બિન્દુ જામે તે (૨) એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ

હરવ પુ૦ (હરવ) ૬૬

હરદરા સી૦ (હરદરા) બિલાકામ સૂચનાર શબ્દ

હરિ સી૦ (હરિ) નિમિષ પર્વતના નિમિષ દ્રવના દક્ષિણ નોરગથી નિમ્ના હરિવાસ ક્ષેત્રની પૂન તાજીએ વહેતી એક મહા નદી (૨) પુ૦ હરો ૩૫ લીનો વર્ણ (૩) નિ૦ લીના ૨૩૫

હરિ પુ૦ (હરિ) એ નામનો ૮૮ માનો ૩૬ મો મધ્યમ (૨) નિવૃત્તકુમાર દેવાનો દર્દ (૩) વજ્રારા પર્વતનું એક શિખર (૪) સિદ્ધ (૫) નાસ્તદેવ (૬) પહેલા દેવોમાંનો ૪૬

હરિમાલ પુ૦ (હરિમાલ) હકતાન

હરિમાલિકા સી૦ (હરિમાલિકા) દુર્ગા દેવી

હરિપસ પુ૦ (હરિપસ) હરિકેશ નામના મુનિ કે જે અગ્નિ કુળમાં જ મ પામ્યા છતાં વૈરાગ્ય લાવથી દીક્ષા ધારણ કરી મહાતપસ્વી અને પ્રભાવિ મુનિ થયા

હરિકલ્ત. પુ૦ (હરિકલ્ત) દક્ષિણ દિશાના નિવૃત્તકુમારનો ૪૮

હરિકંતદીન. પુ૦ (હરિકંતદીન) હરિકંતા પ્રપાત કુળી રચેનો દીપ

હરિકલ્તપ્પાવકુડ પુ૦ (હરિકલ્તાપ્પાવકુડ) હરિકંતા નદીનો ધોધ જેમાં ૫૩ છે તે કુડ

હરિકલ્તા સી૦ (હરિકલ્તા) હરિવાસ ક્ષેત્રની પશ્ચિમ તરફ લવણ સમુદ્રમાં મળતી એક નદી

હરિકલ્તાકુડ. પુ૦ (હરિકલ્તાકુડ) મહાદ્વિ મવત પર્વત ઉપરના આઠ ફૂટમાનું છું શિખર

હરિકલ્ત પુ૦ (હરિકલ્ત) એ નામનો એક અતરદીપ ૭૫૫ અતરદીપમાંનો એક (૨) નિ૦ તે અતરદીપમાં રહેનાર

હરિકુલ્લ ન૦ (હરિકુલ્લ) હરિનારા, યદુવંશ

હરિકુડ પુ૦ (હરિકુડ) નિમિષ પર્વતના નવ ફૂટમાનું પાચમું ફૂટ (૨) માનવત પર્વતના નવ ફૂટમાનું નવમું ફૂટ (૩) મહાદ્વિમવત પર્વતના આઠ ફૂટમાનું પાચમું ફૂટ (૪) નિશ્વત્રલ-વખારા પર્વતના ના ફૂટમાનું નવમું ફૂટ-શિખર

હરિચન્દ્રા પુ૦ ન૦ (હરિચન્દ્ર) અન્તર્યમ્સના છા વર્ગના આઠમાં અધ્યયનનું નામ (૨) સાકેતનગર નિનાસી એક ગાથાપતિ

હરિહય. પુ૦ (હરિહય) હરગનું વૃક્ષ

હરિણ પુ૦ (હરિણ) હરણ (૨) સોળમાં તીર્થંકરનું લાઠન

હરિણમોસિ. પુ૦ (હરિણમોસિ) શકે દ્રવી-પાયદળ સેનાનો અધિપતિ ૪૬નો સદેશે લઇ કામ કરનાર એક દેવતા

હરિત નિ૦ (હરિત) લીનું

હરિતકુડ. ન૦ (હરિતકાવટ) નીના ચડવાળી વનસ્પતિ

હરિતગ પું (હરિતક) એક જાતની વન-
સ્પતિ; હરડે.

હરિતાલિય. ન૦ (હરિતાલિક) હડતાલ.

હરિદ્વીપ. પું (હરિદ્વીપ) હરિપ્રપાત કુંડની
વચ્ચેનો એક દ્વીપો.

હરિપ્પવાયકુંડ. પું (હરિપ્રવાતકુંડ) હરિ
નદીનો કુંડ.

હરિમંથ. પું (હરિમન્ય) કાળા ચંચા.

હરિમેલા. સ્ત્રી૦ (હરિમેલા) એક વનસ્પતિ.

હરિય. ત્રિ૦ (હરિત) લીલું; હરે. (૨) ન૦
લીલી વનસ્પતિ. (૩) સ્ત્રી૦ એક પ્રકારની
આર્ય જાતિ. (૪) પું૦ લીલો રંગ.

હરિયકાય. પું (હરિતકાય) વનસ્પતિકાય.

હરિયગ. પું (હરિતક) હરડે. (૨) ભજ્યા.
(૩) લીલી વનસ્પતિ અને તેની હરા
રંગની પ્રજા.

હરિયપચળી. સ્ત્રી૦ (હરિતપર્ણી) લીલા પાન-
વાળી શાકભાજી.

હરિયય. ન૦ (હરિતક) ભજ્યા.

હરિયા. સ્ત્રી૦ (હરિતા) પશુ પ્રામની ત્રીજી
મૂડના. (૨) એક નદી. (૩) હરિતાલ
સમાન લતા.

હરિયાલ. પું } (હરિતાલ) હડતાલ.
હરિયાલિય. }

હરિયાલિયા. સ્ત્રી૦ (હરિતાલિય) ડુવાં;
ધરા; ધ્રો.

હરિગિ. પું (હરિગિ) લીલા રંગવાળી રેતી-
રંગકથ.

હરિવંસ. પું (હરિવંસ) નેમિનાથ પ્રભુનો
વંશ; વડુવંશ.

હરિવરિસ. ન૦ } (હરિકર્) હેમવશ અને
હરિયાસ. પું } મદાનિદેહની વચ્ચેનું જી-
ગણિયાનું એક સેત.

હરિયાસકૂટ. પું (હરિવંસકૂટ) મદાનિમંત્ર
પર્યંત ઉપરનાં આઠ કૂટમાંનું સાતમું કૂટ.

(૨) નિપથ પર્વતનાં નવ કૂટમાંનું ત્રીજું
કૂટ.

હરિવાહ્યા. પું (હરિવાહત) નંદીદ્વીપના
અધિષ્ઠાતા દેવતાનું નામ.

હરિસ. પું (હર્ય) હર્ય; આનંદ; ખુશાલી.

હરિસિય. ત્રિ૦ (હરિત) પ્રસન્ન થયેલ.

હરિસે. પું (હરિમેન) હરિસેન નામે આજી
ચોવિંશીના દશમા ચક્રવર્તી.

હરિસ્સહ. પું (હરિસહ) ઉત્તર દિશાના
વિષુવકુમાર દેવોનો ઇન્દ્ર. (૨) વખારા
પર્વતનું એક શિખર.

હરી. સ્ત્રી૦ (હી) લગ્ન.

હરેણુક. પું (હરેણુક) વનસ્પતિ વિશેષ.

હલ. ન૦ (હલ) હળ; જમીન ખેડવાનું
સાધન.

હલધર. પું (હલધર) } બળભદ્ર નામે
હલપાણિ પું (હલપાણિ) } બળદેવ; કૃષ્ણ
હલહર. પું (હલધર) } મહારાજના
ભાઈ.

હલિ. સ્ત્રી૦ (હલિકા) ધરાળી.

હલિ. પું (હલિન) એક પ્રકારનો મચ્છ.

હલિદ. ત્રિ૦ (હરિદ) પીળા રંગવાળું;
હળદરીયું. (૨) પું૦ એક પ્રકારનો મચ્છ.

હલિદા. સ્ત્રી૦ (હરિદા) હળદર.

હલિમુહ. પું (હલીમુગ) એક જાતનું
પક્ષી.

હલ્લ. પું (હલ) અણુનરોવવાઇ સુવના
ખીજા વર્ણના છટ્ટા અધ્યયનનું નામ.

(૨) શ્રેષ્ઠિક રાગની ધારણી રાણીનો
પુત્ર.

હલ્લ. ન૦ (હલ) દોઢ કરવો.

હલ્લ. ન૦ (હલ્લ) દોઢવાનું દ્રવ્ય.

હલ્લ. મ૦ () જાતદી.

હલ્લવાહ. પું (હલ્લવાહ) અગ્નિ.

હલ્લ ન૦ (હલ્લ) હલ્લનું; હાંસી કરવી.

હલ્લણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (હલ્લિય) હલ્લવાળો.

હસ્તિ } ત્રિ. (હસ્તિ) હમેષ. (૨) નં
હસિય } હસ્યુ તે

હસ્ત ત્રિ. (હસ્ત) નાનુ, થોડુ, અલ્પ.

હાડહડા સ્ત્રી. (હાડહડા) એક પ્રકારનું પ્રા-
યશ્રિત, વધુ કે ઓછું પ્રાયશ્રિત તત્કાળ
આપનામા આવે તે

હાણ. પુ. (હાણ) વર્ષ, સાવ, સતત.

હાણિ. સ્ત્રી. } (હાણિ) હાનિ, ખરાબી.
હાનિ } (૨) મનુષ્યની દશ દશમાની

૫૦ થી ૧૦૦ વરસની ઓછી દશા.

હાયણ નં. (હાયણ) સતત, વર્ષ

હાયમાણક. પુ. (હાયમાણક) ઉત્પન્ન થતી
વખતે જેવું હોય તેનાથી ઘટતું જવું
હોય તે અવધિશાન, અવધિશાનનો
એક પ્રકાર

હાયમાણપરિણામ પુ. (હાયમાણપરિણામ)
ઉત્તરના પરિણામ, ઘટતા જતા પરિણામ.

હાર. પુ. (હાર) હાર, ઓકમા પહેરવાનું
ધરણુ. (૨) ત્રિ. ૬૫ જનાર (૩) પુ.
એ નામનો એક દ્વીપ તથા સમુદ્ર

હારપુટ. નં. (હારપુટ) સોખમ, પોચાદ

હારમદ. પુ. (હારમદ) } હારદ્વીપના
હારમદામદ. પુ. (હારમદામદ) } અધિપતિ
દેવતાનું નામ.

હારમદાચર. પુ. (હારમદાચર) હાર સમુદ્ર
અને હારવર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું
નામ.

હારચર. પુ. (હારચર) હાર સમુદ્ર અને
હારવર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું
નામ (૨) હારવર નામે એક દ્વીપ
તથા સમુદ્ર

હારચરમદ પુ. (હારચરમદ) } હારવર
હારચરમદામદ પુ. (હારચરમદામદ) } દ્વીપના
અધિપતિ દેવતાનું નામ.

હારવરમાસ પુ. (હારવરમાસ) એ ના-
મનો એક દ્વીપ તથા એક સમુદ્ર.

હારિ ત્રિ. (હારિ) હરણુ કરનાર.

હારિઆયણ નં. (હારિઆયણ) એ નામનું
એક ગોત્ર.

હારિગા. સ્ત્રી. (હારિગા) ૬૫ જનારી

હારિક પુ. (હારિક) વધુવાની ભાણ;
શાકની એક જાત.

હારિય. પુ. (હારિય) કુત્સ ગોત્રની શાખા-
૩૫ દરિત નામનું એક ગોત્ર, (૨) ત્રિ.
તે શાખામાં જન્મેલ.

હારિસ પુ. (હારિસ) એ નામનો એક
અનાર દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં
રહેનાર.

હાલાહાલ. નં. (હાલાહાલ) ત્રિપ, તીવ્રભર.
(૨) તથા ધરિયવાળા જીવની એક
જાત

હાલાહલા. સ્ત્રી. (હાલાહલા) પ્રાવસ્તી નગ-
રીમાં રહેતી ગેશાળાની ઉપાસિકા, હાલા-
હલા નામની એક કુંભારણ.

હાલિદ. ત્રિ. (હાલિ) પીળા ગવણું (૨)
પુ. પીળા રંગ.

હાલિદા. સ્ત્રી. (હાલિદા) હળદર

હાલિય. ત્રિ. (હાલિ) હળવાળો.

હાર પુ. (હાર) મુખનિકાર

હારમાવ. પુ. (હારમાવ) મુખવિશારદિ
એક

હાસ. પુ. (હાસ) ધટતુ, ઓછું થતુ.

હાસ. પુ. (હાસ) હસતુ. (૨) હાસી,
મસ્કરી (૩) મોહનીય કર્મની એક
મુક્તિ કે જેના ઉદયથી જન હાસીવાળો
સ્વભાવ પામે છે (૪) નવ રસમાનો
એક રસ (૫) દક્ષિણના મહાકન્દિત
જાતના વાલ્યુબતર દેવતાનો ઇન્દ્ર
હાસંકર. ત્રિ. (હાસંકર) હાસ કરનાર

હાસરદ પુ૦ (હાસરદ) ઉત્તરના મહા
કન્દિત વનતના વ્યવસ્થા દેવોનો ઇન્દ્ર
(૨) હાસ્ય અને રતિ, મોહનીયકર્મની
એ પ્રકૃતિ.

હાસા સ્ત્રી૦ (હાસ્યા) ઉત્તર દિશાના ક્યક
પરંત પગ વસનારી આઠ દિશાકુમારિ-
વામાની પાચમી

હાહા ધૃ૦ (હાહા) એઃ જનક સખ
હાહામૂય. ત્રિ૦ (હાહામૂય) હાહારપ યથેલ,
એક પામેન

હિંગુ. ન૦ (હિંગુ) હીંગ, વધારણી
હિંગુમ્બલ. પુ૦ (હિંગુમ્બલ) હિંગુ ગ્રા.

હિંગુલ. } પુ૦ (હિંગુલ) હીંગગો.
હિંગુલ. }

હિંગોલ પુ૦ (હિંગોલ) મૃત ભોજન (૨) ।
યક્ષાદિ પાના નિમિત્તનુ ભોજન

હિંગા. ત્રિ૦ (હિંગા) હીંગનાર, ભગનાર

હિંગય પુ૦ (હિંગય) આરે ગતિમા ભ્રમણ
કરવાથી પડેયું જનનુ એક નામ.

હિંદિમાલ ન૦ (હિંદિમાલ) આયુધ
પિશેષ.

હિંદિય ન૦ (હિંદિય) ફરડ, ભગનુ

હિંસ ત્રિ૦ (હિંસ) દિસા કરનાર

હિંસા ત્રિ૦ (હિંસા) દિસા કરનાર

હિંસા સ્ત્રી૦ (હિંસા) દિસા કાઢને પીડા
કરવી તે

હિંસાણ્યધિ પુ૦ (હિંસાણ્યધિ) દિસાની
સાથે નિગર સમ્યક રાખનાર ચિત્તગતિ,
ગૈરધમાનનો એક પ્રમ.

હિંસાકંડ. પુ૦ (હિંસાકંડ) દિસાથી આત્મા
પ્રાય તે

હિંસાકંડવતિષ્ઠ ત્રિ૦ (હિંસાકંડવતિષ્ઠ)
બલમગમા નુશ્ચાન કયુ ૦ કે ભરિ
પમા કરગે એમ પાત્રી તેન દત્ત તે
ના નુ વિચારધાન.

હિજ્જા. ધૃ૦ (હિજ્જા) આવતી કાલ, આનતો
દિનસ

હિટ્ઠ ત્રિ૦ (હિટ્ઠ) પ્રસન્ન યથેય

હિટ્ઠા. ધૃ૦ () નીચે, હેઠે.

હિટ્ઠિ ધૃ૦ () નીચે

હિટ્ઠિમ ત્રિ૦ () નીચેનું હેઠેનું
ટેલુ

હિટ્ઠિમાડવરિમ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા નામ ઐવેયક વિમાનમા
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી૦ નર ઐવેયકમાનુ
ત્રીજુ ઐવેયક વિમાન.

હિટ્ઠિમામગિમ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા મધ્યમ ઐવેયક વિમાનમા રહે-
નાર દેવતા (૨) સ્ત્રી૦ નર ઐવેયકમાનુ
ત્રીજુ ઐવેયક વિમાન

હિટ્ઠિમાહિટ્ઠિમ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા પ્રથમ ઐવેયક વિમાનમા રહેનાર
દેવતા. (૨) સ્ત્રી૦ નર ઐવેયકમાનુ પ્રથમ
ઐવેયક વિમાન

હિટ્ઠિ. ત્રિ૦ () નીચેનું, હેઠું

હિત ન૦ (હિત) હિત, વાલ.

હિમ ન૦ (હિમ) બરફ, દિમ

હિમંત. પુ૦ (હિમંત) ભરતશેનની મર્યાદા
કરનાર એ નામનો એક પરંત (૨)
હેમરપ નામનું ભુગલીયાનું એ ક્ષેત્ર
(૩) અનગદ્યસૂત્રના બીજા રંગેના
ચોથા અધ્યયનનું નામ (૪) અધ્ય-
યનિ રાખની પારણી રાણીનો પુત્ર
(૫) સ્કન્દિનાચાર્યનો એક શિષ્ય.

હિય. ત્રિ૦ (હિય) દરજી કરેલું.

હિય ન૦ (હિય) દિન વાત (૨) શ્રેય,
પ્રવાસ

હિય ન૦ (હિય) હ પ.

હિયય ન૦ (હિયય) હ પ

હિયયંગમ ત્રિ૦ (હિયયંગમ) મનોદર

દિવ્યયમમણિજ્ઞ } વિં (દિવ્યયમનીય) હંદ-
દિવ્યયમમણોય } યને એ તેવું.

દિવ્યયમસૂત્ર નં (દિવ્યયમ) હંદયમ
એક જ્ઞાતનો રોગ

દિવ્યયમ. નં (દિવ્યયમ) દિવ્યયમ, રૂપ.
(૨) સોનું

દિવ્યયમજુક્તિ. સ્ત્રીં (દિવ્યયમજુક્તિ) મોનું,
રૂપ શોધવાની કળા

દિવ્યયમપામ પું (દિવ્યયમપામ) દિવ્યયમ-
આદી, સોનું ગાળવાની કળા.

દિવ્યયમમાસ. પું (દિવ્યયમમાસ) સોનું તોળ-
વાનું સાધન, માસો.

દિવ્યયમનય પું (દિવ્યયમનય) જુગલકીયાના
છ ક્ષેત્રમાનું એક ક્ષેત્ર.

દિવ્યયમનયકૂટ. પું (દિવ્યયમનયકૂટ) સિંચરી
પર્વતના ૧૧ મુકામોનું ત્રીજું કૂટ.

દિવિ. વિં (દિવિ) મનને હરનાર

દિવિ સ્ત્રીં (દી) લગ્ન, શરમ. (૨)
મહાહિમન પર્વતના મહાપદ્મદળની
અધિષ્ઠાત્રી દેવી

દિવિમણ નં (દીવિમણ) લગ્નનું મન,
શરમાનું મન.

દિવિલી સ્ત્રીં (દિવિલી) કળી એક જ્ઞાત.

દિવિવિત્તિય. વિં (દીવિવિત્તિય) લાજ નિમિત્તે
રૂપ

દિવિસત્ત. નં (દીસત્ત) લાજસહિત
સત્ત

દિરી સ્ત્રીં (દી) લગ્ન, શરમ, લાજ.
(૨) મહાહિમન પર્વતની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી (૩) કિપુરવળી ધન્વન્તર્યુરવળી
અગ્રમહિષી. (૪) ઉચર દિશાના રથક
પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની આઠમી

દિલિયા સ્ત્રીં (દિલિયા) ત્રણ ધન્વન્તર્યુરવળી
અગ્રમી એક જ્ઞાત

દિલીરી. સ્ત્રીં (દિલીરી) એક પ્રકારની
જ્ઞાત.

દી. સ્ત્રીં (દી) લગ્ન; શરમ.

દી મં (દી) અતિશય કંઈપણનું
અભ્યય.

દીયા. વિં (દીન) દીન, નીચ (૨)
રદિન; ઓધુ.

દીયાજ્ઞલ. નં (દીયાજ્ઞલ) દીન-ઓછા
અક્ષર બોલવા તે, જ્ઞાનના ૧૪ અનિ-
ચારમાનો એક.

દીયાપુણ વિં (દીયાપુણ) મુદ્ધવદીન,
કુર્ભાગી.

દીયમાળ નં (દીયમાળ) જુઓ " દામ-
માયુક " સંદ.

દીર. પું (દીર) કાસ, અપાટની ન્હાની
અણીવાળી કંકડી. (૨) કાંઈ વનસ્પતિને
લાગતા વિષમ છેદ થાય તે. (૩) હીરા.

દીરમ્. પું (દીરમ્) કુત્તિત તૃણ પ્રમુખ

દીલયા. સ્ત્રીં (દીલયા) અપમાન, નિન્દા
દીલયિજ્ઞ. વિં (દીલયિજ્ઞ) હેલના કરવા
યોગ્ય.

દીલા સ્ત્રીં (દીલા) અપમાન, નિરક્ષર

દીલિય. વિં (દીલિય) હેલના-નિન્દા કરેલ

દુ મં (દુ) નિશ્ચયાર્થે બોધક અભ્યય.

દુમ્. વિં (દુમ્) અગ્નિમાં હોમેલું.

દુઅવહ. પું (દુઅવહ) અગ્નિ

દુઅસાચ. પું (દુઅસાચ) અગ્નિ

દુંડ વિં (દુંડ) બેડાળ. નાના પ્રકારની
આકૃતિવાળો. (૨) નં નાના પ્રકારનું
શરીરનું સંસ્થાન-આકાર, છ સંકાલુમાનું
હુંડ

દુંડસંઠાણ. નં (દુંડસંઠાણ) કુત્તિત સ-
સ્થાન, શરીરનો બેડાળ આકાર (૨)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ હુંડ સંકાલુ પામે

હિયયગમણિજ્ઞ } વિં (હિયયગમણિય) હદ-
હિયયગમણિય } યને એ તેવુ.

હિયયસુલ નં (હિયયસુલ) હદયય
એક જાતનો રોગ

હિયયણ. નં (હિયય) હિરયય, રૂપ
(૨) સોનુ

હિયયણુત્તિ. સ્ત્રીં (હિયયણુત્તિ) મોનુ,
રૂપ શોધનાની કળા

હિયયણપામ પું (હિયયણપામ) હિરયય-
આદી, સોનુ ગાળનાની કળા

હિયયણમાસ પું (હિયયણમાસ) સોનુ તોગ-
નાનુ સાધન માગે

હિયયણવય પું (હિયયણવય) જુમશીયાના
૭ ક્ષેત્રમાનુ એક ક્ષેત્ર.

હિયયણવયકૂટ. પું (હિયયણવયકૂટ) શિખરી
પરેતના ૧૧ કૂટમાનુ ત્રીજી કૂટ

હિરિ. વિં (હિરિ) મનને હરનાર

હિરિ સ્ત્રીં (હી) લગ્ન, શરમ (૨)
મહાહિમયત પરેતના મહાપદ્મહની
અધિષ્ઠાની દેવી

હિરિમય નં (હીમય) લગ્નપુ મન,
શરમાળ મન

હિરિલી સ્ત્રીં (હિરિલી) કની એક જાત

હિરિવસિય વિં (હીવસિય) લાજ નિમિત્તે
થેતુ

હિરિસત્ત નં (હીસત્ત) લાજસહિત
સરન

હિરી સ્ત્રીં (હા) લગ્ન શરમ લાજ
(૨) મહાહિમયત પરેતની અધિષ્ઠાની
દેવી (૩) કિ પુરુષના ઇન્દ્ર-સત્પુરુષની
અગ્રમહિષી (૪) ઉત્તર દિશાના રૂચક
પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની આઠગી

હિરિયા સ્ત્રીં (હિરિકા) નવ ઇન્દ્રિયવાળા
જાતની એક જાત

હહીરી સ્ત્રીં (હિહીરી) એક પ્રકારની
જાત

હી. સ્ત્રીં (હી) લગ્ન, શરમ.

હી મં (હી) અનિશય હર્ષવાનક
અવ્યય

હીય વિં (હીન) હીન, નીચ (૨)
રદિન, ઓધુ

હીયયસુલ નં (હીયાસુ) હીન-ઓઝા
અક્ષર બોલવા તે, જાનના ૧૪ અનિ-
ચારમાનો એક.

હીયપુયય વિં (હીનપુયય) મુદ્ધહીન,
કુર્ભાગી.

હીયમાય નં (હીયમાય) જુઓ " હાય
માયુક " શબ્દ

હીર. પું (હીર) શસ, અપાટની ન્દાન!
અણીવાળી કકડી (૨) કોઈ વનસ્પતિને
ભાગતા રિષમ છેદ થાય તે. (૩) હીર

હીરમ્. પું (હીરક) કુત્સિત તુલ્ય પ્રમુખ

હીલણા સ્ત્રીં (હેલવા) અપમાન, નિન્દા

હીલણિજ્ઞ. વિં (હેલનીય) હેલવા કરના
યોગ્ય.

હીલા સ્ત્રીં (હેલા) અપમાન, નિરસાર

હીલિય. વિં (હેલિય) હેલના-નિન્દા કરેલ

હુ મં (હુ) નિશ્ચયાર્થે બોધક અંગ્ય.

હુમ્. વિં (હુત) અગ્નિમા હોમેલું.

હુમ્મવહ. પું (હુતવહ) અગ્નિ

હુમ્મસય પું (હુતસય) અગ્નિ

હુંડ વિં (હુણ) બેડાળ, નાના પ્રકારની
આકૃતિવાળો (૨) નં નાના પ્રકારનું
સરીરનું સંસ્થાન-આકાર, ૭ સહણુમાનુ
જીવ

હુન્દસટાણ. નં (હુણસટાણ) કુત્સિત સ-
સ્થાન, સરીરનો બેડાળ આકાર (૨)
નામકર્મેની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ હુડ સહણુ પામે

शुद्धि पत्रक.

पृष्ठांक	कालमात्र	पङ्क्ति	अशुद्ध.	शुद्ध
३	१	२	अहमुत्तग.	अहमुत्तग
११	२	३७	अतोऽलितय	अतोऽलितय
२०	१	३०	पुद्गल	पुद्गल
२२	२	८	अर्थ	अर्थ.
२३	२	१४	अचिरवृत्त	अचिरवृत्त.
३४	१	२७	अष्टाङ्गयुग्म	अष्टाङ्गयुग्म.
३७	२	३२	अर्द्धतृतीयद्वीप	अर्द्धतृतीयद्वीप
४०	२	३७	सूयशम	सूयशम
४७	१	२५	पद्मार्थभा	पद्मार्थभा
५१	०	नो. ८	मण्डोष्घातनम्	अण्डोद्घातनम्
५३	२	२१	सिद्धि	सीधी
११	२	३	शब्द	शब्द
१२	२	२८	कभनु	कभनु
७५	२	३१	अपमत	अपमत
८१	१	३१	अभिष्टत	अभिष्टत
८२	२	२८	शब्द	शब्द
८३	१	३१	अपतक्षेत्रना	अपतक्षेत्रना
८४	१	३४	अः	अः
८४	२	७	मन्वाधारी	अन्वाधारी
८४	२	२८	अतिनेरु	अतिनेरु
८४	२	३३	१७ मदाभद	१७ मे मदाभद
११३	१	५	अस्तजय	अस्तजय
११८	२	२	अमुरेन्द्र	अमुरेन्द्र
१२३	१	१८	सूयशम	सूयशम
१२४	१	१६	यथाभूत	यथाभूत
१२५	१	२१	अहोविहार	अहोविहार
११७	२	१	आह्वयमन्वच्छ	आह्वयसंयच्छ
१२५	२	३१		

हेस्तिय. न० (हेस्त) शोअनो हलदण्ड.
 होट्ट. पु० (मोट) होड.
 होट्ट. न० () ओरेलो भुत्तभास;
 ओरेलुं धन.
 होत्तिय. प्रि० (होत्ति) अभिहोन क२-
 नार. (२) पु० हवन क२नार तापसनी
 ओक गत. (३) पासनी ओक गत.

होम. पु० (होम) होम; हवन.
 होरंम. पु० की० (होरम्) वाघ विशेष.
 होरा. की० (होरा) वज. (२) मोषडीयां.
 होल. पु० (होल) अपमानभयक संभोधन.
 होलावाय. पु० (होलावाद) होला ओवा
 अपमानजनक संभोधनयी होलने
 ओलावडुं ते.

अथ ग्रन्थप्रशस्तिः

वर्षे हृन्दर्गजर्ङ्गभूषरिमिते मासेऽश्वयुज्युत्तमे ।
 पक्षेऽच्छे दशमीतिथौ रविदिने श्रीमोरवीपचने ॥
 पूज्यस्वागिगुलावचन्द्रविदुषः शिष्येण रत्नेन्दुना ।
 श्रीजैनागमशब्दसङ्ग्रह इति ग्रन्थोऽरचि श्रेयसे ॥ १ ॥

इति श्रीलोकगच्छान्तर्गतलिङ्गवडीसंप्रदायमुकुटमणिपूज्यपादश्रीगुलावचन्द्रजि
 श्यामिचरणाम्बुजत्वंचरीकमुनिश्रीरत्नचन्द्रविरचितजैनागमशब्द
 सङ्ग्रहाभिधकोपः समाप्तः ॐ शान्तिः ! शान्तिः !! शान्तिः !!!

शुद्धि पत्रक.

पृष्ठांक.	श्लोकमांक	पङ्क्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
3	1	2	अहमुत्तग.	अमुत्तग.
11	2	32	अतोलिप्तय.	अंतोलिप्तय.
20	1	30	पुद्गल	पुद्गल.
22	2	८	अर्घ.	अर्घ.
23	2	1४	अचिरवृत्त	अचिरवृत्त.
3४	1	2७	अष्टाङ्गयुर्वेद	अष्टाङ्गायुर्वेद.
3७	2	32	अक्षरतीयद्वीप	अक्षरतीयद्वीप.
४०	2	32	सूयभांग	सूयभांग
४७	1	2५	पदार्थोभां	पदार्थोभां
५1	०	नोट	मणोघ्रातनम्	अणोदुघ्रातनम्
५3	2	21	सिद्धि	सीधी
६1	2	3	शब्द	शब्द
६2	2	2८	अभर्तुं	अभर्तुं
७५	2	31	अपमत्त	अपमत्त
८1	1	3६	अभिहृत	अभिहृत
८2	2	2८	शब्द	शब्द
८3	1	31	अक्षरतक्षेत्रना	अक्षरतक्षेत्रना
८४	1	3४	अक्ष	अक्ष
८४	2	७	अम्नापात्री	अम्नापात्री
८४	2	2८	अक्षिनेदण्	अक्षिनेदण्
८४	2	33	१७ मदाभद	१७ मो मदाभद
113	1	५	असंजय	असंजय
11८	2	2	अस्तुत्तेन्द्र	अस्तुत्तेन्द्र
123	1	1८	सूयभांग	सूयभांग
12४	1	1६	यथाभूत	यथाभूत
12७	1	2६	अहोविहार	अहोविहार
12७	2	१	आह्वयसंयच्छ	आह्वयसंयच्छ
12७	2	3६	"	"

पृष्ठांक	क्रमांक.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१०७	२	२६	आदित्य	आदित्य
१२८	१	३६	साथी	सै, थी
१२८	२	३	अग्नि	आग्नि
१२८	२	१५	आजिनमद्	आजिनमद्
१३०	१	२६	आगमिष्यभद्र	आगमिष्यभद्र
१३५	१	७	आणद	आणद
१३८	१	१	आदाणभंडमत्त-	आदाणभंडमत्त-
१३८	१	२	"	"
१३८	१	३४	आदीणवित्ति	आदीणवित्ति
१४०	१	२३	आभोगवडस	आभोगवडस
१४१	१	१	आभेज	आभेज
१४२	१	१६	वपत्त	वपत्त
१४३	२	३	आग्नि	आग्नि
१४४	१	१५	आर्यणसोय	आर्यणसोय.
१४६		४	उभवेश	उभवेश
१४७	२	१७	भुक्षय	भुक्षय
१४८	२	१८	आलु	आलु
१४९	१	३६	अवज्जीकरणा	अवज्जीकरणा
१४९	२	११	पैताद्य	पैताद्य
१४९	२	२०	अवट्टकूड	अवट्टकूड
१५१	१	१२	आह्वान	आह्वान
१५३	२	२८	गतते	गतते
१६०	२	४	इदियलद्विया	इदियलद्विया
१६६	१	२५	रहलोग	इहलोग
१६६	२	१७	न अर्थ	न० अर्थ
१७१	२	३०	दृष्टात	दृष्टात
१७३	१	१३	अवगृहीता	अवगृहीता
१७५	१	२६	कडि	कडि
१७६	१	२९	अज्जुसुय	अज्जुसुय
१८१	१	२७	उत्तराध्ययन	उत्तराध्ययन
१८२	२	३३	पुद्गल	पुद्गल
१८३	१	३०	जैतम	जैतम
१८५	२	२४	उद्दिष्ट	उद्दिष्ट
१८४	२	१८	उपगृहीत	उपगृहीत

પૃષ્ઠાંક.	ક્રોડમાંક.	પકિત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૦૧	૧	૨૯	નહણ	મહણ
૨૦૨	૨	૩૪	સન્ના	સન્ના
૨૦૩	૨	૮	ગાર	ઠાર
૨૦૮	૧	૩	અથના	અથના
૨૧૬	૧	૧૬	એદારિક	ઉદારિક
૨૨૦	૧	૩૧	કા	કય
૨૩૦	૨	૧૩	પુદ્ગુલ	પુદ્ગલ
૨૩૧	૧	૩	અવર્પિણીના	અવસર્પિણીના
૨૫૩	૨	૧૩	અસરપણું	અસરપણું
૨૫૪	૨	૨૯	ભિન્નું	ભીનું
૨૫૬	૧	૨૭	કુન્દ્યારિ	કુંડ્યારિ
૨૫૭	૧	૧૧	કુન્દ	કુંદ
૨૬૪	૨	૪	કુન્દુમશર	કુન્દુમશર
૨૬૪	૨	૭	કુન્દુમિય	કુન્દુમિય
૨૬૫	૧	૧	કુન્દુગ	કુન્દુગ
૨૬૫	૧	૨	"	"
૨૭૨	૨	૫	હડીઓ	હડીઓ
૨૭૬	૧	૨૪	સ્નાહયા	સ્નાહયા
૨૮૪	૧	૧૨	જન્મહીપમાં	જન્મહીપના
૨૯૩	૧	૮	ખએલું	ખએલું
૨૯૫	૧	૧૧	શ્રુતરકન્ધના	શ્રુતરકન્ધના
૨૯૫	૧	૨૦	ગાતાવહની	ગાતાવહની
૨૯૯	૧	૨૫	પરિવાંગક	પરિવાંગક
૩૦૭	૧	૧	ઘોસણ	ઘોસણ
૩૦૮	૨	૧૦	ચતુર્વંશી	ચતુર્વંશી
૩૧૧	૧	૧	ચંદ્રકન્તા	ચંદ્રકન્તા
૩૧૧	૧	૧૭	ચંદ્રયગમ્	ચંદ્રયગમ્
૩૧૭	૧	૨૪	ચમનિદાઘકાલ	ચમનિદાઘકાલ
૩૧૭	૨	૧	ચરિતારિય	ચરિતારિય
૩૧૭	૨	૩૭	"	"
૩૨૪	૨	૪	બિદુક; વગ	બિદુક; વગ
૩૨૪	૨	૧૬	ચ્યુતાચ્યુતાવર્ન	ચ્યુતાચ્યુતાર્ન
૩૨૬	૨	૨૬	ચન્દ્રપૂત	ચન્દ્રપૂત
૩૩૦	૧	૭	ચરણાજક	ચરણાજક

पृ०-१. क्र. भा०	पङ्क्ति	अशुद्ध.	शुद्ध
३३१	२	३१	अक२थी
३३२	१	२६	छरियभूय
३४०	२	१	अयंति
३४२	१	१६	अलकारि
३४२	१	२०	अलकीडा
३४७	२	१३	जातिमूक
३४८	१	२४	दुय
३४८	२	२१	अग्रि
३७४	१	४	अतस्तान
३७५	२	८	अथ
३७७	२	३२	अ५२स्थापित
३७८	२	३०	शिगोहपरिमंडज
३८३	१	१२	शिहडुमज्ज
३८५	२	३१	निअ०य
३८६	१	१५	पीण
३८२	२	२३	आआ२ग
३८८	१	२८	तात०ग०॥ वजि०
४००	१	२	तृणाहारक
४०२	१	२६	तस्मात्
४०३	२	६	वाध
४०८	२	२८	तथा३प०
४११	१	२१	सौर्यग्योनि
४१२	१	३१	प०न०
४१२	२	३४	अथु सरोद्धार
४१७	१	३०	ततलि
४२०	१	२४	ग०न०
४२४	१	३३	अ०भोग
४२६	१	२	दक्षिणाधर्मरत
४२७	२	११	आपेक्षु
४२७	२	२७	धार
४३१	१	१२	गलेख
४३३	१	८	अ०त०य
४३३	२	३२	आ२सा०
४३५	१	२८	अ०स०

पृष्ठांक.	कोशभांक.	पङ्क्ति.	अशुद्ध	शुद्ध
४३६	१	३०	धन	शत्रु
४३८	१	२	दिवादि	दिशादि
४३८	२	३१	हुआर	हुंआर
४४०	१	३७	हुक्कासिया	हुक्कासिया
४४०	२	१७	धग	धृग
४४२	२	१६	डिग	धृग
४४४	१	३४	नन	नैन
४४५	१	२३	नाभनी	नाभना
४४३	२	२८	दौर्मनस्यक	दौर्मनस्यक
४४८	२	३७	धीनु	राधीनु
४४८	१	१	धायण	धायण
४४८	२	३३	धुवोदयी	धुवोदयी
४६८	२	१	निष्कृतसन्ध	निष्कृतसन्ध
४७१	१	२०	नित्योद्योत	नित्योद्योत
४७१	२	१	निज्जिब	निज्जिब
४७१	२	१६	निजरा	निजरा
४७२	१	२४	निर्जोपयितृ	निर्जोपयितृ
४७३	१	३४	निपातिनी	निपातिनी
४७४	१	३०	निमान	निमन
४७७	२	२७	नीरुज्	नीरुज्
४८०	१	३०	निर्गृहि	निर्गृहि
४८२	१	२४	निमानिहा	निमानिहा
४८२	१	३०	निहिन	निहित
४८८	२	३५	प्रयोगमतिस्तम्पट	प्रयोगमतिस्तम्पट
४८९	२	१०	दोपदी	दोपदी
४९३	१	१	पयकोट	पयकोट
४९३	१	८	बुआ	बुआ
४९५	२	२२	अनरक्षणा	अनरक्षणा
४९६	२	३३	प्रयायन	प्रयायन
४९९	२	१	पञ्चासकादि	पञ्चासकादि
४९९	१	१३	विशेषना	विशेषना
५०१	१	२२	पडि	पडि
५०१	२	३४	पडिचड	पडिचड
५०३	१	१०	प्रतिप्रवृत्तना	प्रतिप्रवृत्तना

पृ० अंक. कोशमांक.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
५१०	१	१७	प्रसन्नवण
५१२	२	७	पद्मति
५१५	१	१	परंपरांठिया
५२२	२	१५	परिच्छेद्य
५२७	१	२१	सीधी
५२८	१	२१	परिशादनिका
५२८	२	२	परिपद्धत्
५२८	१	१	परिहारविशुद्ध
५२८	१	२	"
५२८	१	५	परिहारविशुद्धिन्
५३०	१	२२	पजिअंक
५३१	१	१२	प्रदर्शित्
५३८	१	३७	प्रमालभ्य
५४०	१	३१	नैन
५४७	१	१४	(२)
५४८	१	१	आह
५११	१	२३	पुहुत्तदियस्क
५१२	२	३५	प्रेयस्
५११	२	१	पोलिदी
५७२	२	५	वमजोय
५७२	२	२८	ग्रहोत्तरावर्तसक
५७५	२	११	अद्वयति
५८०	२	४	द्य
५८८	१	१४	भेडभाहार
५८५	२	२८	भकुनोननी
५८१	१	११	(२)
५८८	१	१६	(म)
६०३	१	२४	वदनना
६२५	१	२०	हडीयावागा
६२१	१	३३	धय
६२८	२	२१	भगाराशीने
६४२	१	८	पर्वतने
६४८	२	१०	कंधंतिया
१७३	२	६	नलक्ष

પૃષ્ઠાંક. ક્રા.ભાંક.	પાકિત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૬૭૪	૧	૬	ઘર્ષ
૬૭૪	૨	૩	ઘઘ
૬૮૦	૨	૩૫	ઝઝાવાત
૬૮૪	૧	૧૦	રંડી
૬૯૦	૨	૧૧	વિગ્ધ
૬૯૦	૨	૩૦	વિચિત્તપદ્મ
૬૯૦	૨	૩૪	વિચ્છદિત
૬૯૨	૧	૫	તીથકર
૬૯૨	૧	૧૧	દિશાકુમારી
૬૯૨	૨	૩૬	વિદ્યકુમાર
૬૯૪	૧	૨૮	વિણિત્ત
૬૯૫	૧	૨૬	વિતથ
૬૯૬	૧	૨૮	વેદદ
૬૯૬	૨	૯	વિદ્ધ
૬૯૬	૨	૧૧	"
૬૯૭	૧	૯	વિદેપ
૬૯૭	૧	૨૪	વિપરિણામાનુમેતા
૬૯૭	૨	૨૭	વિપ્રજદ્વૈ-
૬૯૯	૧	૨૭	વિમનસ્
૭૦૦	૧	૧૭	હ્રીં
૭૦૦	૧	૧૭	વિમાન્
૭૦૦	૧	૨૧	વિમુક્ત
૭૦૦	૨	૭	શકે
૭૦૦	૨	૧૧	વિગ્ધય
૭૦૨	૧	૮	સ્થડિલે
૭૦૨	૧	૨૨	વિકાસવત્
૭૦૩	૧	૨૭	વિરદ્ધ (વિરદ્ધ)
૭૦૩	૧	૩૬	નાના
૭૦૪	૧	૨૧	નિર્ગન્થ
૭૦૭	૧	૩૩	વિપ્લવ
૭૦૭	૨	૭	(વિશુદ્ધ)
૭૦૭	૨	૧૬	કાલેરો
૭૧૦	૧	૨૪	ઘીતધૂમ
૭૧૧	૨	૩૪	અસઅસનુ

पृष्ठांक, कोशभा. ६.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
५१०	१	१७	प्रस्तवन
५१२	२	७	पद्मति
५१६	१	१	परपरगंडिया
५२२	२	१५	परिच्छेद्य
५२७	१	२१	सिद्धि
५२८	१	२१	प्रतिशाटनिका
५२८	२	२	परिपिबत्
५२८	१	१	परिहारविशुद्ध
५२८	१	२	"
५२८	१	५	परिहारविशुद्धिन्
५३०	१	२२	पलिग्रक
५३१	१	१२	प्रदर्शिन्
५३८	१	३७	प्रागल्भ्य
५४०	१	३१	न्यून
५४७	१	१४	(२)
५५८	१	१	आह
५६१	१	२३	पुहुत्तदियक्क
५६२	२	३५	मेयस्
५६६	२	१	पोलिदी
५७२	२	५	वमलोय
५७२	२	२८	ग्रहोत्तरावतंसक
५७६	२	११	वृद्धरूपति
५८०	२	४	सुव
५८८	१	१४	भंडाशर
५८५	२	२८	भंडुगोत्रनी
५८६	१	११	(२)
५८८	१	१६	(म)
६०३	१	२४	वदनना
६२५	१	२०	हृषीवावाग
६२६	१	३३	धुग
६२८	२	२६	भगाराष्ट्रीनो
६४२	१	८	पर्वतनो
६४८	२	१०	रुंध्रतिया
६७३	२	६	नलक्ष

पृष्ठांक.	कालमांक.	पङ्क्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१७४	१	६	वर्ध	वर्ध
१७४	२	३	वध	वध
१८०	२	३५	अंजापात	अंजापात
१८४	१	१०	रडी	रडी
१८०	२	११	विग्घ	विग्घ
१८०	२	३०	विचित्तपक्कल	विचित्तपक्कल
१८०	२	३४	विच्छदित	विच्छदित
१८२	१	५	तीर्थकर	तीर्थकर
१८२	१	११	दशाकुमारी	दशाकुमारी
१८२	२	३६	विद्युत्कुमार	विद्युत्कुमार
१८५	१	२८	विण्णउत्त	विण्णउत्त
१८५	१	२६	वियथ	वियथ
१८६	१	२८	वेदह	वेदह
१८६	२	८	विद्ध	विद्ध
१८६	२	११	"	"
१८७	१	८	निक्षेप	निक्षेप
१८७	१	२४	विपरिणामानुमेत्ता	विपरिणामानुमेत्ता
१८७	२	२७	विप्रजहच्छे-	विप्रजहच्छे-
१८८	१	२७	चिम्नस्	चिम्नस्
७००	१	१७	स्त्री०	स्त्री०
७००	१	१७	विमात्र	विमात्र
७००	१	२१	विमुकुल	विमुकुल
७००	२	७	शङ्के	शङ्के
७००	२	११	विग्ध्य	विग्ध्य
७०२	१	८	स्थडिसे	स्थडिसे
७०२	१	२२	विकासत्	विकासवत्
७०३	१	२७	विच्छ (विच्छ)	विच्छ (विच्छ)
७०३	१	३६	नाना	नाना
७०४	१	२१	निर्भ-य	निर्भ-य
७०७	१	३३	विष्यक्	विष्यक्
७०७	२	७	(विमुद्ध)	(विमुद्ध)
७०७	२	११	कालेश	कालेश
७१०	१	२४	वीतधूम	वीतधूम
७११	२	३४	असअसनुं	असअसने

પૃષ્ઠાંક.	કોલમાંક.	પ કિત	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૭૫૬	૧	૨૫	સૂપડો	સૂપડું
૭૫૮	૧	૨૮	સ્વર્લિંગસિદ્ધ	સ્વર્લિંગસિદ્ધ
૭૬૦	૨	૨૭	સવ્વર્મંતર	સવ્વર્મંતર
૭૬૧	૨	૩૧	ચંદના	ચંદના
૭૬૩	૧	૧૬	આપાધ	ઔપાધિ
૭૬૪	૧	૧૩	સાદુદ્ધ	સાદુદ્ધ
૭૬૪	૨	૨૬	અધકટ્ટિયુના	અધકટ્ટિયુના
૭૬૬	૧	૬	સાત	સાતિ
૭૬૭	૨	૧	સમાસિધ્ધ	સામાસિધ્ધ
૭૬૭	૨	૧૦	ઉત્પન્ન	ઉત્પન્ન
૭૬૮	૧	૩૫	સાતાસીળીયો	સાતાસીળીયો
૭૬૯	૧	૫	સારથ્ય	સારથ્ય
૭૬૯	૧	૩૪	સાદુદ્ય	સાદુદ્ય
૭૬૯	૨	૬	સારુવિધ	સારુવિધ
૭૭૦	૨	૨૧	સવિટ્ટી	સવિટ્ટી
૭૭૪	૧	૩૦	પટ્ટકર્મપરાયણ	પટ્ટકર્મપરાયણ
૭૭૫	૨	૪	કૂટ	કૂટ
૭૭૬	૨	૧૦	નિપુટક	નિપુટક
૭૭૭	૨	૧૮	શિક્ષાલેખએક	શિક્ષાલેખ;
૭૭૯	૧	૧૮	કૂટ	કૂટ
૭૭૯	૧	૨૦	શીતામુલ્લવન	શીતામુલ્લવન
૭૭૯	૧	૨૩	સમ્પત્ત્યારિશત્	સમ્પત્ત્યારિશત્
૭૭૯	૧	૨૬	શીતીભૂત	શીતીભૂત
૭૭૯	૨	૧૯	શીતરપશ	શીતરપર્શ
૭૮૨	૨	૨૧	સુચિરમ્	સુચિરમ્
૭૮૩	૧	૧૭	શુભ	શુભ
૭૮૩	૨	૧૬	શ્રેણિક	શ્રેણિક
૭૮૪	૧	૧૧	શુક્લ	શુક્લ
૭૮૪	૧	૧૨	નિવાહ	નિવાહ
૭૮૫	૧	૧૭	અરવત	એરવત
૭૮૫	૧	૨૧	બલ્લયપાદિ	બલ્લયપાદિ
૭૮૭	૨	૮	સુદર્શનજાગરિકા	સુદર્શનજાગરિકા
૭૮૧૭	૨	૧૦	સુદર્શન	સુદર્શન
૭૮૮	૧	૧૩	પાત્ર	પાત્ર

પૃષ્ઠાંક, ક્રોસમાંક.	પંક્તિ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૭૬૧	૧	બંધુદીપના	બંધુદીપના
૭૬૨	૨	શ્રુતઅજ્ઞાન	શ્રુતઅજ્ઞાન
૭૬૨	૨	શ્રુતહયાત	શ્રુતહયાત
૭૬૨	૨	શ્રુતજ્ઞાન	શ્રુતજ્ઞાન
૭૬૨	૨	શ્રુતધર્મ	શ્રુતધર્મ
૭૬૩	૧	એક જાતની	જાતની એક
૭૬૩	૧	શ્રુતસંપન્ન	શ્રુતસંપન્ન
૭૬૩	૧	શ્રુતસાગર	શ્રુતસાગર
૭૬૪	૨	નંદનવનના	નંદનવનના
૭૬૪	૨	સુચર્ણગુલિકા	સુચર્ણગુલિકા
૭૬૫	૧	સુપચ્છાજ્ઞહિયા	સુપચ્છાજ્ઞહિયા
૭૬૫	૨	સુવિદિ	સુવિદિ
૭૬૬	૨	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૮	૨	ઉત્તરાધ	ઉત્તરાધ
૭૬૮	૨	સુદુર્મણિઓય	સુદુર્મણિઓય
૮૦૦	૨	પ્રથિમત્તિ	પ્રથિમત્તિ
૮૦૨	૨	સેનાપત્ય	સેનાપત્ય
૮૦૪	૧	શૈલકાર	શૈલકાર
૮૦૪	૧	શૈલકપુર	શૈલકપુર
૮૦૪	૧	શૈલાર્ધ	શૈલાર્ધ
૮૦૪	૧	શૈલકપુર	શૈલકપુર
૮૦૪	૧	શૈલાપત	શૈલાપત
૮૦૪	૨	શૈલા	શૈલા
૮૦૪	૨	શૈલેશ	શૈલેશ
૮૦૪	૨	શૈલેશી	શૈલેશી
૮૦૪	૨	અવસ્થા	અવસ્થા
૮૦૫	૧	પચતી	પચતી
૮૦૫	૧	પ્રાપિક	પ્રાપિક
૮૦૫	૨	પ્રાપિક	પ્રાપિક
૮૦૫	૨	પ્રાપિક	પ્રાપિક

પૃષ્ઠાંક.	કોલમાંક.	પંક્તિ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૮૦૫	૨	૩૦	ગડ	શૌગડ
૮૦૬	૧	૮	સાગંધિક	સૌગંધિક
૮૦૬	૨	૩૦	ભામ	સૌભામ
૮૦૮	૧	૩૩	સોરાષ્ટ્રી	સૌરાષ્ટ્રી
૮૦૯	૧	૫	વિ ત્રભ	વિદ્યુત્રભ
૮૧૧	૧	૧૨	હાત્યકપ્પ	હાત્યકપ્પ
૮૧૫	૨	૨૧	દિટ્ઠિ	દિટ્ઠિ